Digitized by Google

BIBLIOTECA
14
12 F
25

14. 12. F. 25

14-12 F-2

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ
ΤΟΥ ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΜΕΝ ΠΡΩΤΟΝ, ΕΙΤΑ ΔΕ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ ΜΑΘΗΤΟΥ· καὶ διαδόχου, τὰ μέχρι νῦν σωζόμενα, ἅπαντα.

THEOPHRASTI
PRIMVM QVIDEM PLATONIS, MOX ARISTOtelis quoque discipuli, & in Philosophiæ professione successoris, omnium uero Philosophorum, M. Tullij quoq; testimonio, elegantissimi atq; eruditissimi, Opera, quæ quidem à tot sæculis adhuc restant, omnia: summo studio
Partim hinc inde conquisita, atq; in unum ueluti corpus nunc primùm redacta: partim à multis quibus etiam hactenus scatebant mendis, doctorum uirorum industria ac meliorum exemplarium ope repurgata.

EORVM TVM PRAESTANTIAM, TVM SINGVLorum rationem ac ordinem, ex Præfatione, & subiecto eidem Catalogo abunde cognosces.

Colly. No: Car. Jnscript.

Cum Cæsareæ Maiest. & Christianiss. Galliarum Regis gratia ac priuilegio ad septennium.

BIBLIOTECA NAZ ROMA VITTORIO EMANUELE

BASILEAE

B. 5.

15. 1. 22.

CLARISSIMO VIRO, AC TVM IVRIS VTRIVSQVE, TVM CAETERARVM quoq; literarum doctißimo, IOANNI GENENSI, Domino de Couuignon, nobilitatis totius ornamento ſingulari, HIERONYMVS GEMVSAEVS S. D.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

RATIOCINABAR dudum mecum, ecquam occaſionē inuenire liceret, qua meū erga te animum plenius ſignificare poſſem. neq; enim uulgarem illum morem aliorum ſequi libuit, ut epiſtola uidelicet ſola & uerbis tātum, officium hoc præſtarem: ſed maius aliquod, minimeq; ſtatim interituru mo numentum, animo deſtinabam. Et dum iſtud ago, commodùm in manus mihi uenit Opus, quo maius aliud non facilè ſibi optare potuiſſet quiſquam: Theophraſtus is eſt, qui tum ex officina Oporini noſtri foras proditurus, patronum ſibi petere uidebatur, non è uulgaribus ſcilicet illis aliquem, literatoribus, aut nihil amplius quàm titulum honeſtatis quempiam, præ ſe ferentem: ſed qui generis ſui ſplendori ac nobilitati, cognitionem quoq; rerum & diſciplinarum uariam adiunxiſſet. Sciebat enim ille: ſe idoneū hoſpitem nemini futurū eſſe, qui amplitudinē ac maieſtatem ſuæ doctrinæ non agnoſceret. Mihi itaq; rectè opinor uiſum eſt, utriq; ueſtrum neq; ingratum, neq; uulgare officium iſtud fore, ſi ad tuas ædes uſq; ac Muſæum illud omni genere autorum refertum, hunc deduxiſſem. Nam & illi quos habes generis omnis autores optimos, dum hunc agnoſcent, prius lacerum, & tanquam Pentheus quiſpiam, per fruſta uariè diſſectum (nam antea in diuerſis libris ſparſim tantum habebatur) nunc integrum rurſus, & in corpus iuſtum ferè concinnatum, gratulantes excipient. tum ipſe quoq;, ubi in illam cæterorum autorum ſocietatem receptus fuerit, agnoſcet ſe rurſus, ac ueluti conualeſcentes ſolent, totus ſeſe ipſum colliget. Atq; ita demum rogatus fortè à quopiam eorum autorū, quos bibliotheca tua habet uetuſtiſſimos atque optimos, ſiue is Homerus ſit, ſiue Heſiodus, ſiue Euripides, aut Sophocles, ſiue etiam Plato ipſe, ſiue quicunq; eius tempora præceſſerunt alij, uerbis talibus, ueluti eſt apud Poëtam,

εἰπ' ἄνομ' ὅτι νῦν οἱ λαοὶ λελάθοντ μήτηρ τε πατρός τε, Odyß. θ.
ἄλλοθ' ὁ μὲν κατ' ἄστυ, καὶ οἱ πόδι ναιετάουσι.
ὁ μὲν γαρ τις πάμπαν ἀνάνυμόν ἐσ' ἀνθρώπων.

Tum ipſe, imò uel tacente eo alij reſpondeant, atq; in primis nimirū Ariſtoteles· ὅτ' ὀθνεῖα τὴν ἡμῶν γνωρίμων φιλοσόφων, inquiens, τύχοιμι περὶ Strab. lib. 13

τφων λαλήμων, μιτιωώμασε δ' αὐτὸν Θεόφρασον· ἅμα μὲν φεύγων τὴν τῦ πνεύματος ὀνόματος λαιφωνίαν, ἅμα δὲ τὴν εὐφράσιον αὐτῦ ζῆλον ὑποσημαινόμενος. ἅπαντας μὲν γὰρ λόγους ἐποίησε τῶν μαθητῶν, λογιώτατον δὲ τοῦτον τὸν Θεόφρασον. Num aliud dicturus cuipiam uidetur Aristoteles? Quin huius quoq; temporis
Gell. lib. 13. Cap. 5 meminerit, Quo annos ferè duo ac sexaginta natus, corpore ægro, ac spe uitaq; tenui cum esset, omnisq; sectatorum ipsius cohors ad eũ accessissent, orãtes ut eligeret loci sui ac magisterij successorem, quo post summum eius diem perinde ac ipso uterentur ad studia doctrinarum complenda excolendaq;, quibus ab eo imbuti fuissent. Cum in eo ludo boni permulti essent, sed præcipui duo, Theophrastus ac Menedemus, ingenio ac doctrina cæteris præstantes, alter ex insula Lesbo, Menedemus è Rhodo, respõdit se facturũ esse quod uellent, cum id sibi foret tempestiuum. Postea breui tempore cum ijdem illi qui de magistro destinando petierant, præsentes essent, uinum petijt, afferentibusq; illis Rhodium ac Lesbium, gustauit utrumq;, & commendauit, μᾶλλον δὲ τὸν λέσβιον. Quo facto nemini dubium fuit, quin lepidè simul ac uerecundè non uinum, sed successorem delegerit. Idipsum quoq; haud dubiè coniectans, quod non multo pòst se uita defuncto, ad Theophrastum omnes cõcesserunt. Hoc itaq; primum erit Aristotelis ipsius testimoniũ. Nam Theophrastus, cum Platonem primum audiuisset, se ad Aristotelem deinde contulit, atque ab eo nomen primò, mox ipso defuncto scholam quoq; ad eum modum accepit. Aristotelis testimonium sequetur encomium Ciceronis. neq; enim ille dissimulare uolet, quæ tum in lib. Tusculanarũ quæst. V. tum alijs in locis passim de Theophrasto scripsit, quibus ipsum elegantiss. philosophorum omniũ atq; eruditissimũ appellare solitus est. Nunquid uero Quintilianus hũc agnoscere uolet, qui in lib. Institutionũ X. ita scribit? In Theophrasto, inquiens, tam est eloquẽdi nitor ille diuinus, ut ex eo nomen quoq; traxisse dicatur. Sed & Plinius, grauissimus ille hominum ac temporum censor, eòusq; hominib. latinis hũc innotescere faciet, ut supra cęteram eius diligentiam, tempora quoq; quibus ille floruit sit expositurus. Sic enim de
Lib. 15. c. 1 eo scribit Plinius: Oleã Theophrastus, celeberrimus è Græcorum autoribus, urbis Romæ anno circiter CCCCXL. negauit nisi intra XXXX. M. pass. à mari nasci. Idem rursus alio in loco: Theo-
Lib. 19. c. 2 phrastus autor est, esse bulbi genus circa ripas amniũ nascens: deinde non multo pòst subdit: Neq; omnino ullam mentionem habet sparti, cuncta cura magna persecutus, CCCCXC annis ante nos, ut alio loco iam diximus. Item loco alio: Theophrastus nonaginta
Lib. 33. c. 7 annis ante Praxibulum Athenienſium magistratũ, quod tẽpus exit in urbis nostræ CCXLIX. annũ, tradidit inuentum minium à Callia

lia Athenienſe, initio ſperante aurum poſſe excoqui, auro rubente in metallis argenti: hanc fuiſſe originem eius. Sed quid ego perſequar infinita? Totidem enim propè loci ſunt, quibus ille huius autoritate ſuæ hiſtoriæ fidem tueri ſolet. Prætereo Galenum ac cæteros uarios autores, qui quum inter alios ſui generis præſtantiſſimi habeantur, uno tamen ore omnes huiuſce uiri eloquentiam cum admirandæ integritatis eruditione coniunctam certatim laudant, atq; imitari ſtudent. Noſti tu, neq; enim id te latêre arbitror, quem propemodum nihil latet, quale ſit quod Næuianus ille ait Hector:

– lætus ſum Laudari me abs te pater laudato uiro.

Mouit meipſum quoq; hæc ratio: & uel ſola efficere potuit, ut non dubitarim, quin rem tibi pergratã facturus fuerim, ſi talem ad te hoſpitẽ deducerem, qualem certatim quiſq; ſuperiorũ domi ſuæ habere magnoperè cupiat. Hæc itaq; de ipſo hoc autore paucis dixiſſe ſatis ſit, quod & apud hominẽ doctũ rem eandem multis agere ſuperuacaneũ uideatur: et quæ reliqua ſunt, ex ipſius uita, quantũ cuiq; libet, nõ multo pòſt cognoſcere licebit. Cæterũ quod ad librorũ qui in hoc opere continentur materiã, tũ ad totius editionis inſtitutũ attinet, uerbis nõ multis perſtrinxiſſe operæ preciũ quoq; eſſe nonnullum ſanè uidetur. In primũ locũ appoſita eſt è Diogene Laertio autoris uita, ubi catalogus quoq; ipſius operũ habetur, ut eo cognito, quid è quoq; genere ipſius operũ ſuperſit, quid úe adhuc perierit, lectori ſtatim compræhendere liceat. Deinde primi ſunt De hiſtoria plantarũ libri nouẽ, & decimi principiũ: De cauſis plantarũ libri ſex, quibus adiuncti ſunt alij duo De plantis. id ſcriptũ præter omniũ expectationẽ noſtris oblatũ non adeò pridem, & excuſum antè, emendationẽ in locis quibuſdã nunc primũ accepit. Ariſtotelicũ autẽ eſſe iſtud opus, uiri noſtra ætate minimè indocti admodũ affirmarunt, quibus ſcilicet in eo ipſo multis modis ſeſe prodere uiſus eſt Ariſtoteles. nã & argumentorũ denſitate, & collectionis fide, et acumine iudicij, & ipſo diſputationes haſce peragendi more, cũ cæteris eius monumentis magnã ſimilitudinis ſpeciẽ habet. Certè, ſiue illi huius, ſiue alterius ſint autoris, ſuperioribus annecti poſſe non ineptè uiſum eſt, quod & materiam cõtineant illis finitimã, & omnino è Peripato prodijſſe ſit exiſtimandum. Sequuntur inde, De lapidibus, De piſcibus, De igne, De uentis, libri ſinguli. Itẽ de aquarũ & uentorũ ſignis liber unus, quẽ priores incerti autoris inſcripſerunt. Ab his deinde habentur, De uertigine lib. unus, De laboribus unus, De odorib. unus, De ſudorib. itẽ unus, & Characteres, ſiue De notis. qui libri prius uariè ſparſi fuerãt, nũc uerò unà cũ cæteris tanq; partibus in unũ corpus coaleſcere cœperũt. Sic τῶν μετὰ τὰ φυσικὰ liber unus huc appoſitus eſt. Poſtremum uerò omniũ, adiecta eſt Priſciani philoſophi Lydi μετάφρασις, in librũ Thephraſti De ſenſu. itẽ e-

ſuſdem μεταφράσεις alia in librū Theophraſti De imaginatione & intellectu, quæ olim à Marſilio quidem Ficino in latinam linguam cōuerſæ, ſed ea lingua qua ſcriptæ primū ſunt, id eſt græca, hactenus in lucē nondum prodierunt. Quapropter hanc operā non ſolum ob id gratiorē ſtudioſis fore confido, quod uaria huius autoris monumenta, diſperſa prius, diligenter congeſſerit, ſed & auctariū hiſce, ſi nō mole, at re tamen ipſa locupletiſſimū certè adiecerit. Quæ enim in hiſce traditur materia, nulli eorū quæ cęteris in libris tractantur cedere nouit, uel ipſo quoq; teſte Ariſtotele, qui reliquā philoſophiā tacitus proponit auditoribus, diſputationē de Anima ſolam peculiari oratione cōmendandā eſſe cenſet. ita enim ait, dignitatē eius extollens, τ καλῶν τῶν ἐμίων τῆς ἀληθείας ὑπολαμβάνοντες, μᾶλλον ἢ ἴσως ἀκριβέσιν. ἃ τ βελτίονά τι & θαυμαστότερον ἔχει. δὶ ἀμφότερα ταῦτα πολὺ πρὸς ψυχῆς ἱστορίαν ὀλόγως ἂν τῶν πρώτων λάβοιμεν. Quod autē deinceps de eius utilitate ſubiungens inquit, δοκεῖ δὲ πρὸς ἀλήθειαν ἅπασαν ἡ γνῶσις αὐτῆ μεγάλα συμβάλλεσθαι, id ego ad ueſtram quoq; ſcientiam, quæ de iure eſt, magnopere pertinere arbitror: quando diſputatio illa de Iuſtitia & æquitate, quæ fons & origo totius ueſtræ prudentiæ eſt, principia habet ſua atq; hypotheſes, in partiū animæ diſtributione ſitas. Et cū in triplici numero hæc habeatur (nam una ac ſumma inter eius partes, ratio eſt: altera, uis iracunda: tertia, concupiſcens facultas) totidem inde uirtutū principia naſcuntur. atq; unū in ratione uerſatur, quæ uirtus Iuſtitia dicitur: alterum, in parte animi iraſcibili, Fortitudo dicta: tertium, in concupiſcente locatū eſt, quam Temperantiā uocant in quarū uirtutū diſtributione generationeq;, Iuris diſciplina tota uerſari, ac ſeſe occuparc uidetur. Proinde ad eā ipſam diſciplinam ciuilem exactè tractandam, è diſputationibus de Anima, nō contemnenda, minimeq; momētanea accedit utilitas. Verum cū non parum difficilis ea cognitio ſit (nam id quoq; ait, καὶ περὶ πάντος δὴ τ χαλεπωτάτων λαβεῖν πίστιν πεὶ αὐτῆ) & ob idipſum uariæ ſint atq; incertæ ſuper pleriſq; huius materiæ quæſtionibus poſterorū Peripateticorū ſentētiæ, neq; tamen aliunde certius ac fidelius iſtæc diſcere liceat: tutiſſima ſanè eorū debebit eſſe ſententia, qui ipſum audiuerunt Ariſtotelem, qualis Theophraſtus in primis eſt: cuius ſentētiā ubi intellexerimus, perinde fuerit ac ſi ipſam intueremur Ariſtotelis mentē, cū & ab eodē hunc ſingula diligenter cognouiſſe, & ſua quoq; induſtria locupletiora certioraq; reddidiſſe quædā par ſit. id quod poſterorū ingenia peculiariter demandatum ſibi officiū eſſe, exiſtimare debent. Hanc tua humanitas animi noſtri ſignificationē eo candore ſuſcipiet, qualē hactenus aduerſus omnes bonarū diſciplinarū ſtudioſos fuiſſe nouimus. Dabo ego quoq; uiciſſim operā, ut munus aliquando ad te poſſim deſtinare aliud quod dā, nō minus quàm iſtud fuerit. quod dū meditor, Dominus te incolumē atq; florentē conſeruet. Baſileæ prid. Cal. Septemb. An. XLI.

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΒΙΟΣ
ΚΑΤΑ ΔΙΟΓΕΝΗΝ.

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΣ μιλαύτα ἰρίσι Θ, λιναφι Θ ὑός, ὡς φησιν Ἀλη
νόδωρ Θ γὼ ὀγδόῳ πδι πάτῳ. οὗτ Θ πρότερ ον μὲν ἤκουσι λδυ.
κίππου τῦ πολίπου γὼ τῇ πατρίδι. ἔτ' ἀκούσας πλαύτων Θ, μιτέ
σγ πῶς ἀριστοτίλ ω. λαχέπου ὡς χαλκίδλα ὑποχωρήσαντ Θ, αὐτὸς
λιτλίξατο τὸν σχολὸν, ὀλυμπιαδλι τετάρτῃ καὶ λικάτῃ καὶ ἑκα
τοστῇ φέρεται λ' αὐτῦ καὶ λουλ Θ φιλόσοφ Θ, ὄνομα πομπύλ Θ,
λαβά φασι Μυρωνιανὸς ἀμαστριανὸς γὼ τοῦ πρώτου τῶν ὁμοίων ἰσομικῶν λιφαλαίων. ὁ δὲ
Θεόφραστ Θ γίγονεν αὐτῷ σωκρατάστ Θ καὶ φλοπονάστ Θ, καὶ λαβά φασι Γάμφι
λ Θ γὼ τῇ τριακοστῇ λδυτόρῳ τῶν ὑπομνημάτων, λιλαδσκαλ Θ μγαύδρου Ἠωμικῆ,
ἄλλως τε καὶ σύγγιτικὸς καὶ φιλολόγ Θ. λάσανδρ Θ γοῦν αὐτὸν ἀπιδέχε, καὶ πο
λιμαῖ Θ ἐπιμέλ ν πῶς αὐτόν. τοσοῦτ ν δ' ἀκριβοχῆς ἐξιοῦτο παρὰ ἀθλωναίοις, ὥστε ἀγω
γίλης τολμήσας ἀσεβείας αὐτὸν γράψασθαι, μικροῦ καὶ πθσωφλε ν. ἀπλώτων τε εἰς τὸν
δλατριβῶν αὐτῦ μαθητὰς πῶς δ' ιχιλίους. ἔτ Θ τά τε ἄλλα καὶ πδὶ λικασκείου τοιαῦτα
διάλικται, γὼ τῇ πῶς φανίαν τὸν πδιπατικὸν ὠδολῆ· ὁ γὰρ ὅτι πανήγυρις ἑάλιον,
ἀλλ' οὐδὲ συνέδριον οἷον ἂν βούλιται λαβεῖν. αἱ δὲ αὐαγνώσεις ποιοῦσιν ἐπανορθώσεις·
τὸ δὲ αὐαβάλλεσθαι πάντα καὶ ἀμελεῖν, οὐκ ἐπ φέρουσιν αἱ διλικίαι. γὼ ταύτῃ τῇ ὠδολῇ,
σχολαστικὸν ἀνόμακι. τοιοῦτ Θ δ' ὤν, ὅμως ἀπιδέμησε πῶς ὀλίγον καὶ οὗτ Θ, καὶ πάν
τδν οἱ λοιποὶ φιλόσοφοι. σοφοκλέους τὸ ἀμφικλέδλου νόμου εἰσφερόντ Θ, μιδένα τῶν
φιλοσόφων σχολῆς ἀφηγεῖσθαι, ἂν μὴ τῇ βουλῇ καὶ τοῦ δήμου δόξῃ· εἰ δὲ μή, θανάτου εἶναι
τὴν ζημίαν. ἀλλὰ αὖθις ἐπαναπλεῦσαι εἰς νίωτα, φιλίων Θ τὸν σοφοκλέα γραφαμένου πα
ρανόμων, ὅτι κῆ τὸ νόμου μὲν ἄκυρον ἐποίησαν οἱ ἀθλωναῖοι, τὸν δὲ σοφοκλέα σῴζοντα πολλά
κις ἐζημίωσαν, λάθοδον δὲ τοῖς φιλοσόφοις ἐψηφίσαντο· ἵνα καὶ θεόφραστ Θ λατέλθῃ, καὶ
γὼ πρὸς ὁμοίους ἦ, ἐσῴζετ τύρταμον λιγόμενον, θεόφρασον δέ· τὸ δὲ φρόνησις θαπίσιμ Λεί
σοτέλης ματανόμασεν. ὃν καὶ τὸ ὑῖ Θ νικομάχου φησὶν ὀβστικῶς δαπιθέναι, λαίπορ ὂν
τα διαλάσκαλον, λείσιππ Θ γὼ πταίρτῳ πδὶ παλαιᾶς τρυφῆς. λίγεται δ' ἐπ' αὐτῷ
τι καὶ λαλλιδήμους τὸ ὁμοίου ἀπᾶν λεισοτέλει, ὅπορ Γλάτωνα, λαβὰ πθάρεται, φα
σὶν εἰπᾶν ἐπί τι ξγνοκράτ ν καὶ αὐτῷ τούτ ν. φαῦλα γάρ, τὸ μὲν θεοφράστου λαβ' ἑαυτ
ὸν ἕλλιν ὀξύτητ Θ, πᾶν τὸ νοηθὲν ὀξυθυμιωδέστ Θ, τὸ δὲ νωθρὸν τῶν φύσιν ἐναντίον Θ·
ὡς τοῦ μὲν χαλινοῦ δέον, τοῦ δὲ λιφώτρου. λέγεται δ' αὐτὸν καὶ ἰδιόν λίπποι σχεῖν μετὰ
τῶν λεισοτέλους τελευτῶν, ἀμυντρίου τοῦ φαληρέως, ὃς λῶ Ἐ γνώριμ Θ αὐτῷ, ἔσχ συμ
πράξαντος. φέρετ δ' αὐτ ἀναφθέγματα ἑαυτῇ χρώμ ν. θᾶττον, ἔφη, πτεροῖς δ' ἂν ἵππων ἀχα
λίνων, ἢ λόγῳ ἀσιωπήτῳ. πῶς δὲ τὸν γὼ τῷ συμποσίῳ σιωπῶντα τὸ ὅλον, ἔφη, εἰ μὲν ἀμα
θὴς ἦ, φρονίμως ποιεῖς· εἰ δὲ τι παίδευσαι, ἀφρόνως. σωιχίς τε ἔλεγε, πολυτελὴς αὐλη
λωμα εἶν τ χρόνου. ἐπλούτα δὲ γυναικὸς, βιοὺς ἔτη πρότερ καὶ ὀγδοήκοντα, ἐπαδλήπορ δὲ
λίγον αὖπκι τῶν πόνων. καὶ ἔσιν ἡμῶν εἰς αὐτόν,

ἐκ ἀρα σῶν μάτιων ἵππ Θ μυρόπτῳ τινὶ λίχθη, "
ἐκγνῶναι Σφίγκ τόξον αὐτίμαχον. "
δὴ γὰρ καὶ θεόφραστ Θ ἕως ἐπόνει μὲν, ἄπορ Θ "
ἦν δίκαιος, εἶτ' αὐτὸς ἐαυτὸν παρομιλῆς.

φασὶ δ' αὐτ ἐρωτηθέντα ὑπὸ τ μαθητῶν, εἰ ἐν ὠδσκήπτῳ· ἀπᾶν, ὠδσκήπτῳ μὴ ἔχειν ὀδίν,
πλὴν ὅτι πολλὰ τῶν ἡδίων ὁ βίος σῴζει τὸν λόξαν παλαλαζονεύεται. ἡμεῖς γὰρ ὁπότ' ἐρχόμεθα
ζῆν, τότ' ἀπελπόμεθα. ὀδὲν ἔν ἀλυσιτελὲς ὁρῶ ὅτι φιλοδοξίας. ἀλλ' δυτυχῶτ. καὶ ἔδει τ
λόγου ἅψιτ, πολὺς γὰρ ὁ πόνος· ἢ καλὸς αὐτῷ πρόσπτ, μεγάλη γὰρ ἡ λοξα. τὸ δὲ διανύ
σαι τὸν βίον, πλέον τοῦ συμφέροντος. ἀλλ' ἐμοὶ μὲν ἐκεῖ' ἱκποιεῖ βυλόμενα τί πρακτέον, ὑ
μᾶς δ' ὠδσκέψασθε τί ποιητέον. ταῦτα, φασιν, ἀπᾶν ἀπέπνευσε. καὶ αὐτὸν, ὡς λέ
γ Θ, ἀθλωναῖοι θανάσιμα παρέπεμψαν ποσί, τὸν ἄνδρα ζημίσαντες. θαπτῶν Θ δέ φα
σι, γεγράφασθαι αὐτὸν γὼ φορέων πδιφέρεσθαι, καὶ ὧδε λέγειν ἔρμιππον, παρεπιθέ-

μενον

μίων ἱστορῶν ἀρκεσίλαον τὸν πιτανάτην, φ̄ οἷς ἔφασκε πᾶς λακύδην τὸν λυρικῶν. λειπόλοιπα ἡ βιβλία καὶ αὐτὸς ὅτι μάλιστα παύπλασε, ἃ καὶ αὐτὰ ἄξιον ἡγησάμην ὑπογράψαι, ἵνα τὸ πᾶσιν ἀρτ̄ πιπλησθῶσι. ἔστι ἡ ταδὶ· ἀναλυτικῶν πρότερον, α̅ β̅ γ̅. ἀναλυτικῶν ὑστέρων, α̅ β̅ γ̅ δ̅ ε̅ ϛ̅ ζ̅. περὶ ἀναλύσεως συλλογισμῶν, α̅. ἀναλυτικῶν ὑπομνημάτων, α̅. ἀνηγμένων τόπων, α̅ β̅. ἀγωνιστικῶν, ἅ περὶ αὐτῶν ἐριστικὸς λόγος θεωρίας. περὶ ἀϊδιότητος, α̅. πρὸς ἀναξαγόραν, α̅. περὶ τῶν ἀναξαγόρου, α̅. † περὶ τῶν ἀρχελάου, α̅. περὶ ἀλῶν νίτρου συστάσεως, α̅. περὶ τῶν λιθυμένων, α̅ β̅. περὶ τῶν ἀτόμων γραμμῶν, α̅. ἀπορήσεων, α̅ β̅. περὶ αὐτόματου, α̅. ἀριστοτέλους διαφοραὶ, α̅. περὶ βασιλείας, α̅. περὶ βασιλείας βασιλίως, α̅. περὶ βίων, α̅ β̅ γ̅. περὶ γήρως, α̅. περὶ τῆς δημοκρίτου ἀστρολογίας, α̅. τῆς μιτροσιολογίας, α̅. περὶ τῶν ἀδιάλλων, α̅. περὶ χυμῶν χρόας ἁπλῶν, α̅. περὶ τοῦ διακόσμου, α̅. περὶ τοῦ *

περὶ αὐθρώπου, α̅. τῶν διογένους σωκρατικῶν, α̅. διορισμῶν, α̅ β̅ γ̅. ἐρωτικὸς, α̅. ἄλλος περὶ ἔρωτος, α̅. περὶ δύναμενίας, α̅. περὶ ἀδίλων, α̅ β̅. περὶ ὑπολήψεως, α̅. περὶ φιλουσιασμοῦ, α̅. περὶ ἐμπιδοκλέους, α̅. ὑπομνημάτων, α̅ β̅ γ̅ δ̅ ε̅ ϛ̅ ζ̅ η̅ θ̅ ῑ̅, ια̅ ιβ̅ ιγ̅ ιδ̅ ιε̅ ιϛ̅ ιζ̅ ιη̅. φυσικῶν, α̅ β̅ γ̅. περὶ ἡδονῆς, α̅. περὶ ἰδίου, α̅. περὶ ἰσοκράτους ζήλου καὶ πλάτωνος πολιτείας, α̅ β̅. περὶ τῆς προφωνίας ζώων τῶν ὁμογνώμων, α̅. περὶ τῶν ἀβρόου φαινομένων, α̅. περὶ λακεδαιμονίων βλεπικῶν α̅. περὶ τῶν ζώων ὅσα λέγεται † φθονεῖν, α̅. περὶ τῶν φ̄ ξυρῶν σλαμένων, † α̅. περὶ τῶν τὰς χρόας μεταβαλλόντων, α̅. περὶ τῶν φωλευόντων, α̅. περὶ ζώων, α̅ β̅ γ̅ δ̅ ε̅ ϛ̅ ζ̅. περὶ ἁλόνης, ὡς ἀριστοτέλης, α̅. περὶ ἁλόνης ἄλλο, α̅. θέσις, α̅ δ̅. περὶ θρόμβου καὶ ψυχροῦ, α̅. περὶ ἰλίγγων καὶ σκοτώσεων, α̅. περὶ ἰδρώτος, α̅. περὶ ἰατρικῆς καὶ ἀκροάσεως καὶ ἁφῆς, α̅. ἰαμβιδῆς, ἢ περὶ ἀγώνους, α̅. περὶ κώπου, α̅. περὶ ἰατρίνης, α̅ β̅ γ̅. περὶ λίθων, α̅. περὶ λοιμῶν, α̅. περὶ λαπαψυχίας, α̅. μεγαρικὸς, α̅. περὶ μελαγχολίας, α̅. περὶ μετεώρων, α̅ β̅. περὶ μέλιτος, α̅. περὶ τῶν μητροδώρου σωκρατικῶν, α̅. μετρησιολογικῶν, α̅ β̅. περὶ μέθης, α̅. νόμων κατὰ στοιχεῖον, κ̅ δ̅. νόμων ὑπομνήμης, α̅ β̅ γ̅ δ̅ ε̅ ϛ̅ ζ̅ η̅ θ̅ ῑ̅. πρὸς τοὺς ὁρισμούς, α̅. περὶ ὀσμῶν, α̅. περὶ οἴνου καὶ ἐλαίου πρώτων πρότασιν, α̅ β̅ γ̅ δ̅ ε̅ ϛ̅ ζ̅ η̅ θ̅ ῑ̅, ια̅ ιβ̅ ιγ̅ ιδ̅ ιε̅ ιϛ̅ ιζ̅ ιη̅. νομοθετῶν, α̅ β̅ γ̅. πολιτικῶν, α̅ β̅ γ̅ δ̅ ε̅ ϛ̅. πολιτικῶν πρὸς τοὺς λαμπρ̄ς, α̅ β̅ γ̅ δ̅. πολιτικῶν ἐλῶν, α̅ β̅ γ̅ δ̅. περὶ τῆς ἀείσεως πολιτείας, α̅. πρὸβλημάτων σωκρατικῶν, α̅ β̅ γ̅ δ̅ ε̅. περὶ πρεσβυμίων, α̅. περὶ τήξεως καὶ πήξεως, α̅. περὶ πυρὸς, α̅ β̅. περὶ πανδυμάτων, α̅. περὶ περικαλύσεως, α̅. περὶ πνιγμοῦ, † α̅ β̅. περὶ παραφρασμῶν, α̅. περὶ πολέων, α̅. περὶ συμείων, α̅. σοφισμάτων, α̅ β̅. περὶ συλλογισμῶν λύσεως, α̅. τοπικῶν, α̅ β̅. περὶ τιμωρείας, α̅ β̅. περὶ τριχῶν, α̅. περὶ τυραννίδ̄ος, α̅. περὶ ὑδάτ̄ος, α̅ β̅ γ̅. περὶ ὕπνου καὶ ἐνυπνίων, α̅. περὶ φιλίας, α̅ β̅ γ̅. περὶ φιλοτιμίας, α̅ β̅. περὶ φύσεως, α̅ β̅ γ̅. περὶ φυσικῶν, α̅ β̅ γ̅ δ̅ ε̅ ϛ̅ ζ̅ η̅ θ̅ ῑ̅, ια̅ ιβ̅ ιγ̅ ιδ̅ ιε̅ ιϛ̅ ιζ̅ ιη̅. περὶ φυσικῶν ὑπομνημάτων, α̅ β̅. φυσικῶν, α̅ β̅ γ̅ δ̅ ε̅ ϛ̅ ζ̅ η̅. πρὸς τοὺς φυσικοὺς, α̅. περὶ φυσικῶν ἱστοριῶν, α̅ β̅ γ̅ δ̅ ε̅ ϛ̅ ζ̅ η̅ θ̅ ῑ̅. φυσικῶν αἰτιῶν, α̅ β̅ γ̅ δ̅ ε̅ ϛ̅ ζ̅ η̅. περὶ χυλῶν, α̅ β̅ γ̅ δ̅ ε̅. περὶ ψεύδους ἁλόνης, α̅. περὶ ψυχῆς, θέσις μία. περὶ τῶν ἀτέχνων πίστεων, α̅. περὶ τῶν ἀπλῶν διαπορημάτων, α̅. ἁρμονικῶν, α̅. περὶ ἀρετῶν, α̅. ἀφορμαὶ ἢ φανλώσεις, α̅. περὶ ἀκροάσεως, α̅. περὶ γνώμης, α̅. περὶ γλοίου, α̅. διαλογῶν, α̅ β̅. διαιρέσεις, α̅ β̅. περὶ τῶν διαφορῶν, α̅. † περὶ ἡπάτης, α̅. περὶ ἐμπειρίας, α̅. ὑπολοβῆς, α̅ β̅ γ̅. περὶ τῶν αὐτομάτων ζώων, α̅. περὶ ἐκκελίσεως, α̅. ἐγκώμια θεῶν, α̅. περὶ ἱερῶν, α̅. περὶ δυτυχίας, α̅. περὶ ῥυθμικμάτων, α̅. περὶ ῥήμάτων, α̅ β̅. ἀθικῶν χολῆς, α̅. ἀθικοὶ χαρακτῆρες, α̅. περὶ δρύδου, α̅. περὶ ἱερείας, α̅. περὶ λέξεως συλλογισμῶν, α̅. περὶ θαλάττης, α̅. περὶ κολακείας, α̅. πρὸς λέανδρον περὶ βασιλείας, α̅. περὶ διαμφισβητίας, α̅. περὶ μετῳδίας, α̅. περὶ λέξεως, α̅. λόγων σωκρατικῶν, α̅. λύσεις, α̅. περὶ μουσικῆς, † α̅ β̅ γ̅ δ̅ ε̅ ϛ̅. φυσικῶν λοξῶν, α̅ β̅ γ̅ δ̅ ε̅ ϛ̅ ζ̅ η̅ θ̅ ῑ̅ ια̅ ιβ̅ ιγ̅ ιδ̅ ιε̅ ιϛ̅ †. φυσικῶν ὑπομνημάτων, α̅. † περὶ ψεύδους καὶ ἀληθῶς, α̅. † περὶ τοῦ θείου ἱστορίας, α̅ β̅ γ̅ δ̅ ε̅ ϛ̅. περὶ ἡδονῆς, α̅ β̅ γ̅. περὶ μίμων, α̅. μιτακλῆς, α̅. περὶ νόμων, α̅. περὶ πραγμάτων, α̅. † ξενοπράστης σωκρατικῶν, α̅. ὁμιλητικὸς, α̅. περὶ ὄρκου α̅. παραγγέλματα ῥητορικῆς, α̅. περὶ πλούτου, α̅. περὶ ποιητικῆς, α̅. πρόβλημα πολιτικὰ, ἠθικὰ, φυσικὰ, ἐρωτικὰ, α̅. † προοιμίων, α̅. προβλημάτων σωκρατικῶν, α̅. περὶ προβλημάτων φυσικῶν, α̅. πρὸς ῥητορίσματος, α̅. πρὸς προβίσεως καὶ δικημάτος, α̅.

πρὸς

περὶ τῶν αὐξιμένου, α̅.

περὶ ἀλιπλῶν, α̅.

α̅ β̅ γ̅. ιζ̅. περὶ χαρακτῆρος, α̅.

προοιμίων

περὶ παιδείας ἄλλα, ᾱ. περὶ τῶν Σοφῶν, ᾱ. περὶ συμβουλῆς, ᾱ. περὶ Ολοικισμοῦ, ᾱ. περὶ τέχνης ῥητορικῆς, ᾱ. περὶ τεχνῶν ῥητορικῶν, ἄλλα † ῑ ζ. περὶ ὑποκρίσεως, ᾱ. ὑπομνημάτων ἀριστοτελικῶν ἃ θεοφραστικῶν, ᾱ β̄ γ̄ δ̄ ε̄ ς̄ †. ἰσαρικῶν γαμετρικῶν, ᾱ β̄ γ̄ δ̄. ἀπομνημάτων Ἀριστοτέλης περὶ ζώων † φρονήσεως καὶ ἤθους, ᾱ. περὶ ἡνιόχου, ᾱ β̄. περὶ ὄψεως, ᾱ β̄ γ̄. περὶ ὄρους, ᾱ β̄. περὶ τοῦ διδόσθαι, ᾱ. περὶ μάζονος καὶ ἐλάττονος, ᾱ. περὶ τῶν μαθημάτων, ᾱ. περὶ τῆς θείας δυσαμενίας περὶ οὗ ἡ ἀπεδημίας, ᾱ. περὶ τριπλεύρου, ᾱ. περὶ ἀρετῆς αὐ πόλεως οἰκοῦντων, ᾱ. τὰ ὑπομνήματα, ᾱ. περὶ ῥύακος τοῦ φωσικοῦ, ᾱ. περὶ ὁμολογημένων, ᾱ. τίνες τρόποι τοῦ ἐπίστασθαι, ᾱ. περὶ τοῦ ψευδομένου, ᾱ β̄ γ̄. τὰ περὶ τῶν τόπων, ᾱ. περὶ ἀσχόλου, ᾱ. ἀστρολογικῆς ἰσοσελίας, ᾱ β̄ γ̄ δ̄ ε̄ ς̄. ἀριθμητικῶν ἰσοσιῶν περὶ αὐξήσεως, ᾱ. ἀνίκαρος, ᾱ. περὶ Δικαιοσύνης λόγων, ᾱ. περὶ σβεδοκλῆς, ᾱ. ἀπορίαι αἱ ὑπὸ τοῦ ἀσυμφόντα, φυσικά, νικαίου. περὶ οὐσιοειδῶς, ᾱ. οὐρανοῦ, ᾱ. περὶ λαιρῶν, ᾱ β̄. περὶ οἰκείων λόγων, ᾱ. περὶ παίδων ἀναγωγῆς, ᾱ. ἄλλο διαφορῶν, ᾱ. περὶ παιδείας, ἃ πρὸς ἀριστόξενον, ἃ πρὸς σαφροσύνης, ᾱ. περὶ ἀριθμῶν, ᾱ. ὁριστικὰ περὶ λέξεως συλλογισμῶν, ᾱ. περὶ ὄρων, ᾱ. πολιτικῶν, ᾱ β̄. περὶ φύσεως, ᾱ. περὶ λαιρῶν, † περὶ ζώων, ἃ γίνονται σίχων μ ζω ν. ὁσαῦτα μὲν οὖν καὶ τοῦτ τὰ βιβλία. οὗτος δ' αὐτὸς καὶ σβαθίας, ἔσχεν ἐχούσας τὸν τρόπον· ἔσαι μὲν δὴ ἐν λίθῳ συμβεβηκυῖαι, τάδε σβαπίθημαι. τὰ μὲν οἴκοι ὑπάρχοντα πάντα, μάλιστα μὲν παγκρίονι τοῖς ἡμῖν λίνοις. ἐκ δὲ τῶν ἔξω ἐπαλέχου συμβεβλημένων, τάδε μοι βέλομαι γενέσθαι. τὰ περὶ τὸ μουσεῖον καὶ τὰς θύρας σωστὶ λιθῆναι, λευκοῦ ἢ πάλλο δώσει πόδα αὐτὰς ἐπιπροσθεβλῶσι πρὸς τὸ λαβλιον. ἔπεσθαι τὴν Ἀριστοτέλης εἰκόνα τεθλῶσαι εἰς τὸ ἱερόν, καὶ τὰ λοιπὰ ἀναθήματα, ὅσα πρότερον ὑπῆρχεν ἐν τῷ ἱερῷ. εἶναι τὸ σωίδιον οἰκοδομηθῆναι, ἐν πρὸς τῷ μουσείῳ, μή χεῖρον ἢ πρότερον. ἀναθεῖναι δὲ καὶ οὗς πίνακας, ἐν οἷς αἱ ἅλ γῆς πρίοσιοι εἰσιν, εἰς τὴν λάτταν σοαν, ὥστε καθιαθῆναι δὲ καὶ τὸν βωμὸν, ὅπως ἔχῃ τὸ τέλειον καὶ τὸ εὔχημον. βούλομαι δὲ καὶ τὴν † λυκομάχου εἰκόνα σωθῆναι θεῖναι ἴσαν. ἐν μὲν ἅλ πλάσεως ἔχει πραξιτέλης, τὸ δ' ἄλλο ἀναθῆναι ἐκ τούτου γενέσθαι. καθῆναι δὲ, ὅπου ἂν δοκῇ φῖς καὶ τὸν ἄλλον ἐπιμελουμένους τοῦ ἐν τῷ σβαθίᾳ γεγραμμένου. καὶ τὰ μὲν περὶ τὸ ἱερὸν καὶ τὰ ἀναθήματα, ὅσον ἔχει τὸν τρόπον. τὸ δὲ χωρίον τὸ ἐν ταγάραις ἡμῖν ὑπάρχον, δίδωμι ἐλεύθερον, τὰ δὲ βιβλία πάντα πλὴν τοῦ δὲ λίπου, καὶ τὸ περίπατον, καὶ τὰς οἰκίας τὰς πρὸς τῷ λίπῳ πάσας, δίδωμι τὸν γεγραμμένον φίλων ἀεὶ τοῖς βουλομένοις συσχολάζειν καὶ συμφιλοσοφεῖν ἐν αὐτῷ (ἐπειδὴ πορ οὐδυατὸν ἀεὶ πᾶσιν ἀνθρώποις ἐπιδημεῖν) μήτε ἐξαλλοτριοῦσι, μήτε ἀζημιαζομένοις μηδενός· ἀλλ' ὡς ἂν ἱερὸν κοινὴν κεκτημένοις, καὶ τὰ πρὸς ἀλλήλους οἰκέως καὶ φιλικῶς χωμένοις, ὥσπερ πρόσηκον καὶ δίκαιον. ἔστωσαν δὲ οἱ κοινωνοῦντες, ἵππαρχος, πυθίων, στράτων, καλλίνικος, δημόπομπος, δοκιμάρατος, καλλιάδης, μίλητος, πατροφῶν, νίκιππος. ἐξεῖναι δὲ βουλομένῳ φιλοσοφεῖν καὶ Ἀριστοτέλ τῷ μαθίου καὶ πιθιάδος ὑῷ, καὶ μετέχειν τούτων. καὶ αὐτὸ πᾶσιν ἀπομίλλαν ποιεῖσθαι οὗ πρόθυμα τοῦς, ὅπως ὅτι μάλιστα πραχθῇ τῆ φιλοσοφίαν. βάλλαι δὲ καὶ ἡμᾶς, ὅπου ἂν δοκῇ μάλιστα ἁρμόδιον εἶναι τὸ λίπου, μηδὲν περίεργον περὶ τὴν παφλὼ, μήτε περὶ τὸ μνημεῖον ποιοῦντας. ὅπως δὲ σωέρηται, μετὰ τὰ περὶ ἡμᾶς συμβαίνα, περὶ τὸ ἱερὸν καὶ τὸ μνημεῖον καὶ λίπου καὶ τὸν περίπατον θεραπευόμενα, σωτηρηθῆναι καὶ πομπύλον ἔσεσθαι ἐπιμελῆτα αὐτοῦ, καὶ τὴν τῶν ἄλλων ἀπομέλειαν ποιήσονον, ἣν καὶ πρότερον· τὸ δὲ λυσιτελέας ἀπομελῆσθαι αὐτὸν οὗ ἔχοντας ταῦτα. πομπύλῳ δὲ καὶ θρίπῃ, πάλαι ἐλευθέροις οὖσι, καὶ ἡμῖν πολλῶ χρέων παρηκμένοις, ἃ τι πρότερον ἔχουσι παρ' ἡμῶν, καὶ ἄ τι αὖθι ἐκτήσαντο, ἐν ᾧ νῦν παρ' ἐπαρχον αὐτοῖς σωτέτταχα δισχιλίας δραχμὰς, ἀσφαλῶς εἶναι δεῖν αὐτοῖς ἐπαέχειν ταῦτα, καθάπερ καὶ αὐτοῖς διελέχθην μιλαύτα καὶ παγκρίονι πλειόνας. καὶ πάντα μοι συγκατατίθεσθον. δίδωμι δ' αὐτοῖς καὶ σωμα τάλλω, καὶ τὴν παιδίσκην. τὸ δὲ παίδιον, μόλωνα ἢν καὶ λίμενα καὶ πρυμνέοντα, ἵνα μὴ ἐλεύθερος ἀφίημι. μαίλιον ἦ, καὶ καλίαν, πραμέναπας ἐστατέπαρα ἐν τῷ λίπου, καὶ συνεργαζομένους, καὶ αὐαμαξήτους γενομένους, ἀφίημι ἐλευθέρους. τὸ δ' οἰκημα ἐκ σκοῦ ἀφιδρύοντας πομπύλῳ ὅσα ἂν δοκῇ οἷς αὐτὸς καλῶς ἔχειν, τὰ λοιπὰ ἐξαιρυρίσαι. δίδωμι ἦ καὶ παρίωνα δημοσθένους, δύτακα ἦ νεκῶν, δύον δ' ἀπιδάδ, δίδω δ' ἐπὶ τῷ καλλίνᾳ βιοχλέους δραχμάς. μίλανθι ἦ καὶ παγκρίονι,

ζ. ζ. Interpres hæc omnia hoc loco inserit, ᾱ ς̄ γ̄ δ̄ ε̄ ς̄. περὶ τοῦ ἐπιχίρημάτων, ᾱ ς̄. χαιτόνος, ᾱ ς̄ γ̄. περὶ βασιλείας, ᾱ ς̄. περὶ αἰτίας, ᾱ. περὶ δημοκρίνους, ᾱ. περὶ δικαιοσύνης, ᾱ. περὶ γενέσεως, ᾱ. περὶ ζώων καὶ ζώων

νικομάχου

παρηρίσθαι, αἱ μὴ ὀρθῶς ἱππαρχῆσαι, καὶ ἃ μὴ πρότερον χρέαν ἔσχε μισθοῦσθαι, καὶ νῦν οὐ ζῆν ἰδίοις μάλα νεανικῶς πόροις, ὅθεν τὰ ξαυτοῦ αὖ μετὰ μιλάντου καὶ παγκρίωνος ἐξάγειν αὐτά. ἐπαινεῖν ἤ ὅτι ἐκείνοις ἐώρων ῥᾴδιον ὄντα σωφρονεῖν, λυσιτελεῖ δέ τι αὐτοῖς ἐπανλάμβανον εἶναι τῷ γυμνάζεσθαι καὶ ἱππάζεσθαι, λέγων δ' ὡς ἱππαρχος μιλάντου μὴ παγκρίου ὄντος ἐπιστήσειν τάλαντον. διδόναι δ' ἱππαρχον μὴ τοῖς ὠνουμένοις, εἰς τὰ ἀναλώματα τὰ οὐ τῶν σκηνῶν γιγραμμένα, καὶ τοὺς ἑκάστοις καιροὺς τῶν λαπανημάτων οἰκοδομήσαντα ἡμῖν τὰ ἱππαρχεῖον ἀπωλλάχθαι ἂν συμβολαίων, τῶν πᾶσι μὲν πάντων. μὴ εἶναι δὲ τῶν ὀνομάτων συμβεβηκὸς ἱππαρχος οὐ χαλκίδι, ἱππάρχειν ἔοικε εἶναι. ὠνουμένου ἢ ἐώσαν τοῦ οὐ τῶν σκηνῶν γιγραμμένων, ἱππαρχῶν, πλινθῶν, σράτων, καλλίνεος, δημόλεως, καλλιδίνης, ξενάρχους. αἱ δὲ σκηναὶ εἶσιν ἡ αὐτίγραφα τοῦ Θεοφράστου διακτυλίῳ σεσημασμένα, μία μὲν παρὰ ἡγησίᾳ ἱππάρχῳ· μάρτυρες, καλλιππος πολαινὺς, φιλέμαλος, δίωνίμας, λύσανδρος, ὑβαλλος, λέων ἀλωπεκῆθεν. τῷ δ' ἑτέραν ἔχει ὁλυμπιόδωρος· μάρτυρες δ' οἱ αὐτοί. τῷ δ' ἑτέραν ἔλαβεν ἀδείμαντος· ἀπολώνιος δὲ αὐδροδίνης ὁ υἱός. μάρτυρες, ἀέμπτος λιτοβούλου, λυσίστρατος φιλίππου θασίου, στράτων ἀρκεσιλάου λαμψακηνὸς, θάσιππος θρασίππου ἐκ λιβραμέως, διοσκουρίδης διονυσίου ὠλκιφίσιος. ὧδε ἔχουσιν αὐτοῦ καὶ αἱ σκηναί. ἀκοῦσαι δ' αὐτοῦ καὶ ἱερατίστρατον τὸν ἰατρόν, εἰσὶν οἱ λέγουσι. καὶ εἰκός. διεδέξατο δ' αὐτοῦ τῶν σχολῶν στράτων.

ΤΕΛΟΣ.

BIBLIOTECA NAZ ROMA VITTORIO EMANUELE

LIBRORVM THEOPHRASTI OMNIVM QVI HOC Opere continentur, & quos conquirere hactenus summo studio partim impressos antea, partim manu scriptos licuit, Catalogus.

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΒΙΟΣ ΚΑΤΑ ΔΙΟΓΕΝΗ.		THEOPHRASTI VITA SECUNDUM Diogenem.	
Θεοφράστ περὶ φυτῶν ἱστορίας.	Βιβλ. ι.	De plantarum historia lib. X.	pag. 1
Περὶ φυτῶν αἰτιῶν.	Βιβ. ς.	De plantarum causis, lib. VI.	101
Ἀριστοτέλ περὶ φυτῶν.	Βιβ. β.	Aristotelis De plantis, lib. II.	198
Θεοφράστ περὶ λίθων.	Βιβ α.	Theophr. De lapidibus, lib. I.	215
Περὶ ἰχθύων.	Βιβ. α.	De piscibus, lib. I.	221
Περὶ πυρός.	Βιβ. α.	De igne, lib. I.	223
Περὶ αὐτμῶν.	Βιβ. α.	De uentis, lib. I.	231
Περὶ σημείων ὑδάτων καὶ πνευμάτων.		De signis aquarū et uētorū, lib. I.	239
Περὶ ἰλίγγων.	Βιβ. α. (Βιβ. α.	De uertigine oculorum, lib. I.	245
Περὶ κόπων.	Βιβ. α.	De laboribus, lib. I.	247
Περὶ ὀσμῶν.	Βιβ. α.	De odoribus, lib. I.	249
Περὶ ἱδρώτων.	Βιβ. α.	De sudoribus, lib. I. 261	(lib. I. 265
Χαρακτῆρες ἠθικοί.	Βιβ. α.	Characteres morales, siue De notis,	
Τὰ μετὰ τὰ φυσικά.	Βιβ. α.	Metaphysicorum, lib. I.	267
Πρισκιανοῦ Φιλοσόφ λύδου μετάφρασις Θεοφράστ περὶ αἰσθήσεως.		Prisciani philosophi Lydi expositio Theophrasti De sensu.	273
Τοῦ αὐτοῦ μετάφρασις, Θεοφράστου περὶ φαντασίας.		Eiusdē expositio, Theophrasti De phantasia.	284

ΤΕΛΟΣ.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ
ΠΕΡΙ ΦΥΤΩΝ ΙΣΤΟ
ΡΙΑΣ ΤΟ Α.

Ὧν φυτῶν τὰς διαφορὰς, καὶ τίνων ἄλλων φύσιν λεκτέον, 1
διατά τι τὰ μέρη, καὶ τὰ παθη, καὶ τὰς γνίσεις, καὶ τοὺς βίους. ἴδιόν γὰρ καὶ πράξεις ἀπ' ἔχουσιν, ὥσπερ τὰ ζῶα. ἐστὶ δὲ αἱ μὲν διατὰ τίνων γνίσιν καὶ τὰ παθη & τοὺς βίους, δυθεωρητότεραι καὶ φάους· αἱ δὲ διατὰ μέρη, πλείους ἔχουσαι ποικιλίας. αὐτὸ γὰρ τοῦτο πρῶτον οὐχ ἱκανῶς ἀφώρισται, τὸ, ποῖα δῶν μέρη, καὶ μὴ μέρη διαλῶν· ἀλλ' ἔχει τινὰ ἀπορίαν. τὸ μὲν οὖν μέρος, ὅτι ἐν ᾗ ἰδίας φύσεως οὐ, ἀεὶ δοκεῖ διαμένειν ἢ ἁπλῶς, ἢ ὅταν γένηται, διαβαίνειν δὲ τοῖς ζώοις τὰ ὕστερον γνωσόμενα, πλὴν εἴ τι διὰ νόσον ἢ γῆρας ἢ πήρωσιν ἀπέβαλ- 10
λεν. τῶν δὲ γε τοις φυτοῖς φύσιν ἔσιν, ὥστ' ἐπίτασιν ἔχειν τὴν οὐσίαν. οἷον ἄνθος, βρύον, φύλλον, διαρπον· ἁπλῶς ὅσα πρὸ τοῦ διαρποῦ, ἢ ἅμα γίνεται τοῖς διαρποῖς· τὰ δὲ, αὐτὸς ὁ βλαστός. ἀεὶ γὰρ ἐπίφυσιν λαμβάνει τὰ δένδρα διατ' ἐνιαυτὸν, ὁμοίως γέ τι τοῖς ἄνω καὶ γε τοῖς κάτω τὰς ῥίζας. ὥς τι εἰ μὴν τις τοῦτο θήσει μέρη, τό, τι πλῆθος ἀόριστον ἔσαι, καὶ ἀεί ποτε ἀεὶ τὸ αὐτὸ τοῦ μορίου· εἰ δ' αὖ μὴ μόριον, συμβήσεται δὲ ὧν τέλεια γίνεται καὶ φαίνεται, ταῦτα μὴ εἶναι μέρη. βλαστάνοντα γὰρ, καὶ θάλλοντα, καὶ διαρπὸν ἔχοντα, πάντα διαλείπει καὶ τελειότερα καὶ δοκεῖ καὶ ἔσιν. αἱ μὲν δὴ ἀποῤῥίαι χαλεπὴν ἔσιν αὖται. τάχα δ' οὐχ ὁμοίως ἅπαντα ζητητέον, ἔτι γε τοῖς ἄλλοις, ἢ ὅσα πρὸς τὴν γνίσιν· αὐτά τε τὰ γεννώμενα, μέρη θετέον· οἷον τοὺς διαρπούς. δεῖ γὰρ τὰ ἔμβρυα, τοῦ ζώου. εἰ δὲ τῇ ὥρᾳ ἕνα τόγε διαλλίσειν, 20
δεῖν σημαῖνει πεὶ καὶ τοῦ ζώου δύθετα διύοντα· πολλὰ δὲ καὶ τὰ μόρια διατ' ἐνιαυτὸν ἀκρβαλλει, διαβάπορ ὄι, τε ἴλαφοι τὰ κέρατα, καὶ τὰ φολίδοντα τὰ πτερὰ, καὶ πρίχας τετραλποσία ὥστ' ὀδὲ ἄτοπον, ἄλλος τε καὶ ὁμοίως τῷ φυλορρόῳ τὸ πάθος. ὡσαύτως δ' ὀδὲ τὰ πρὸς τὴν γνίσιν. ἐπεί καὶ γὰρ τοῖς ζώοις τὰ μὲν σωκπίπτεται, τὰ δ' ἀφαιρεῖται διαβαπορ ἀλλότρια τῆς φύσεως. ἔοικε δὲ παραπλησίως καὶ τὰ πόδι τὴν βλάσπην ἔχειν. ἡ γάρ τοι γνίσις, γνίσιος χάειν δόξει τελέας. ὅλως δὲ, διαβαπορ ἄπομεν, ὀδὲ πάντα ὁμοίως καὶ ὧδε τῶν ζώων λεκτέον· διὸ & ὁ ἀειθμὸς ἀόριστος. παντα χῆ γὰρ βλασκάνει, ἔτι καὶ παντα χῆ ζῶον. ὥστε πάντας μὲν ὅτως ὑπολαμβάνειν ὀ μόνον εἰς ταυτὸ, ἀλλὰ καὶ τῶν μιλόντων χάειν. ὅλα γὰρ μὴ οἷόν τε ἀφομοιοῦν, πορίσργον τὸ γλίχεσθαι πάντως, ἵνα μὴ καὶ τὴν οἰκείαν ἀκρβάλωμεθ' θησείαν. ἡ δὲ ἰσοεία δῶν φυτῶν δεῖν, ὡς ἁπλῶς εἰπεῖν, ἢ διατὰ τὰ ἔξω μόεια καὶ τὴν 30
ὅλων μορφὴν, ἢ διατὰ τὰ γόνος, ὥσπερ ὧν τ' ζώων τὰ ἐκ δῶν αὐατομῶν. λεκτέον ἢ γὰρ αὐτοῖς, ποῖά τε τ' ἔσιν ὑπάρχειν ταυτα, καὶ ποῖα ἴσα διαβ' ἑκασον γένθ' ἕπεται ἢ τ' αὐτῶν, ποῖα ὅμοια. λέγω δ' ἧδον, φύλλον, ῥίζαν, φλοιόν. ὀ δεῖ δὲ ὀδὲ τοῦτο λανθάνειν, εἴ τι διατ' ἀναλογίαν θεωρητέον, ὥσπερ ἐπὶ δῶν ζώων τὴν αὐαφορὰν ποιμλίους, διλανόστι πῶς τὰ ἐμφερέστατα καὶ τελειότατα. καὶ ἁπλῶς δὲ, ὅλα δῶν γε φυτοῖς ἀφομοιοτέον δῶν γε τοῖς ζώοις, ὡς ἄνλις * ἀφομοιοῖ. ταῦτα μὲν οὖν διαιρῶδω γε τρόπον τινὰ τοῦτον. Αἱ δὲ δῶν μορῶν διαφοραὶ χαλεπὸν, ὡς τύπῳ λαβεῖν, ἐστὶν γε τρισίν. ἢ ὅρῳ· τὰ μὲν ἔχειν, τὰ δὲ μὴ, διαβάπορ φύλλα, καὶ διαρπὸν ἢ

τῷ μὴ ὁμοια, μᾶλλον ἴδια· ἢ τρίτον, ὃ μὴ ὁμοίως. τούτων δὲ ἃ μὲν αὐτομάτως ὀρίζονται χάμαι, χαμαιζῆλα, συκάμινα, μανδράλη, παχύτατα, λειότατα, καὶ ὅσα ἄλλως πάθεσιν ἐπὶ δὲ, ὅσα διαφορὰν ἔχει χυλῶν. ἃ δὲ αὐτομάτως, ὑπόοχα καὶ ἐλάφεια καὶ πλῆθος ἢ μικρόν. ὡς δ' ἁπλῶς τύπῳ, διὰ πάντα πάντα διαφορὰν καὶ ὕλην· τὸ γὰρ μᾶλλον καὶ ἧττον, ὑπόοχα καὶ ἔλαφος. τὸ δὲ μὴ ὁμοίως, τῇ θέσει διαφέρει· λέγω δὲ, οἷον τὸ τοὺς καρποὺς τὰ μὲν ἐπάνω, τὰ δ' ὑποκάτω τοῦ φύλλου ἔχειν· καὶ αὖ τὸ διανθεῖν, τὰ μὲν ἅπαξ, τὰ δὲ ἐκ πλείονος, ὥρια δὲ καὶ ἐκ τοῦ συλλήβδην, οἷον ἀείγυπια συκάμινον· καὶ ὅλα διὰ τὴν ὑπὸ γῆς φύσιν καρπόν, οἷον ἥ τε ἀραχίδνα, καὶ τὸ γὴ αἰγυπτία καλούμενον θύμον· καὶ ἃ τὰ μὲν ἔχει μίσχους, τὰ δὲ μή. καὶ ὅλως τῶν αὐθέων ὁμοίως· τὰ μὲν γὰρ ποδὶ αὐτὸν τὸν καρπόν, τὰ δὲ ἄλλως. ὅλως δὲ, τὸ τῆς θέσεως τὸν τόπον, καὶ τοῖς φύλλοις, καὶ τοῖς ὅλοις καρπόν. διαφέρει δὲ ἴδια καὶ τῇ τάξει· τὰ μὲν, ὡς ἔτυχε τοῦ πλάτους, οἱ πλῶνες· κατ' ἀλλήλους ἰσοπαχεῖς· τοῦ δὲ μὴ οὕτως ἔχοι δ' ἴσως τι κατ' ἀριθμὸν ἴσον. καθάπερ τοῦ πρώτου. ὥστε καὶ τὰς μὴ διαφορὰς ἐκ τούτων λαμβάνειν, ὅτι ὧν καὶ ἄλλη μορφὴ συμβαλεῖται καὶ ἴσασιν. Αὐτὰ δὲ τὰ μέρη διαριθμησαμένους, παρακείσθω πρὸς ἑκάστην λῆμμα. ἔστι δὲ πρῶτα μὲν μὴ μίσγεσθαι καὶ ἕνωσιν τοῦ πλάσαι, τάδε· ῥίζα, καυλὸς, ἀκρόμυον, ἐλάδιον· εἰς ἃ δ' ἐνίοτε ἂν τις ὥσπερ εἰς μέρη, καθάπερ ἐπὶ τοῦ ζώου. ἕκαστόν τι γὰρ αὐτῶν ἐστιν, καὶ οὐ πάντων τούτων τι τὰ ὅλα. ἔστι δὲ ῥίζα μὲν, διὸ οὐ τὴν προφορὰν ἐπάγεται. καυλὸς δὲ, εἰς ὃ φέρεται· καυλὸν δὲ λέγω, τὸν ὑπὲρ γῆς πιφυκότα ὑφ' ὧν. τοῦτο γὰρ ἕνωσιν τὴν ὁμοίως ἐπιτάσεις καὶ χρονίοις, ὃ ὑπὸ τοῦ λίνοντος καλοῦσιν ἐλίχθαι. ἀκρόμυον δὲ, τὸν ἐκ τούτου ῥιζούμενον, οὗ φησι καλεῖσθαι ὄζος. ἐλάδιον δὲ, τὸ βλάστημα, τὸ ἐκ τούτων ὑφ' ὧν· οἷον μάλιστα τὸ ἐπίτειον. καὶ ταῦτα μὲν οἰκειότροπα τοῦ λίνοντος. ὁ δὲ καυλὸς, ὥσπερ ἄρτι, καινότροπον. ἔχει δὲ ἐν πάντα ἀεὶ τοιοῦτον, οἷον ἕνωσιν τοῦ πλάσαι, τὰ μὲν ἔχει μὲν, ἐκ ἐκ δὲ, ἀλλ' ἐπιτήδειον, καὶ ὅλα χρονιώτερον ταῖς ῥίζαις. ὅλως δὲ, πελύκιον τὸ τοῦ φυτοῦ, καὶ ποίκιλον, καὶ χαλικῶδες ἁπάσης καθόλου. σημεῖον δὲ, τὸ μηδὲν ἄν καινὸν λαβεῖν, ὃ πᾶσιν ὑπάρχει, καθάπερ οἷς ζώοις σῶμα, καὶ καινίαι. τὰ δὲ ἀναλογίᾳ ταυτὰ, τὰ δ' ἄλλον τρόπον. ὅτι γὰρ ῥίζαν πάντ' ἔχει, ὅτι καυλὸν, ὅτι ἀκρόμυον, ὅτι ἐλάδιον, ὅτι φύλλον, ὅτι ἄνθος, ὅτι καρπὸν, ὅτ' ἂν φλοιὸν, ἢ μόνον, ἢ ἴνας, ἢ φλέβας· οἷον μύκης, οἶδεν. ἀλλ' οὐ τούτοις δὲ ἁ ὁσία, καὶ οὐ τοῖς πιστοῖς. ἀλλὰ μᾶλλον ταῦτα ὑποθετέον, καθάπερ ἄρτι, τοῖς δ' ἴνδροις· διὰ πάντων οἰκειότροπον ὁ μεσεμβρινός, πρὸς ἃ καὶ τὴν ἀναφορὰν τοῦ ἄλλου ποιεῖσθαι δίκαιον. σχεδὸν δὲ καὶ τὰς ἄλλας μορφὰς ἐπάνω ταῦτα διασημαίνει. διαφέρουσι γὰρ πλάσει τοῦτον, καὶ ὀλιγότητι, καὶ πυκνότητι, καὶ μανότητι, καὶ τοῦ ἐφ' ᾧ ἢ εἰς πλέον ῥιζοῦσθαι τοῖς ἄλλοις τοῖς ὁμοίοις. ἔστι δὲ ἕκαστον τοῦ ἀριθμοῦ οὐχ ὁμοιομερῆ. λέγω δὲ ὁμοιομερῆ, ὅτι ἐκ τοῦ αὐτοῦ ὅπερ μέρος σύγκειται ῥίζης, καὶ τὸ συλλήβδην ἐλίχθαι τὸ λαφθῆν, ἀλλὰ μέσον· ὡς αὖθις τοῦ ζώου μᾶλλον ὄντα, ἐκ τοῦ μὲν ὅπερ ἐστὶν ἡ ῥίζα μόνα ἢ τοῦ ἀγκῶνος, ἐκ ὁμώνυμον δὲ, καθάπερ σάρξ καὶ ὀστοῦν, ἀλλ' ἀνώνυμον· ὁ δὲ δὴ τοῦ ἄλλου τοῦ λίνοντος, ὅλα μονοειδῆ τοῦ ὀργανικοῦ. ἀπάντων γὰρ τοῦτων, ἀώνυμα τὰ μέρη. τοῦ δὲ πολυειδοῦς, ὀνομασμένα, καθάπερ ποδὸς, χειρὸς, κεφαλῆς, οἷον δάκτυλος, ῥὶς, ὀφθαλμός. καὶ τὰ μὴ μίσγεσθαι μέρη, σχολὴν ταῦτα ἔχειν. Ἄλλα δὲ, ἃ ὧν ταῦτα, φλοιὸς, μήτρα, ξύλα, ἃ ὅλα ἔχει μήτραν. πάντα ἢ ὁμοιομερῆ, καὶ τὰ τούτων δὲ ἴδια πρότερα. ἃ δὲ ὧν ταῦτα, ὑγρὸν, ἧς, φλοιὸς, σάρξ. ἀρχαὶ γὰρ αὗται, πλὴν εἴ τις λέγοι τὰς τοῦ στοιχείου δυνάμεις· αὗται δὲ καινιαὶ πάντων. ἃ μὴ δὲν σωτικὰ, καὶ ἃ ὅλα φύσις ἐστὶν ἑτέρα. ἄλλα δ' ἔστιν, ὥσπερ ἐπὶ τὰ μέρη, τὰ πρὸς τὴν καρποδοκίαν· οἷον, φύλλον, ἄνθος, μίσχος. τὸ δὲ ἔστιν, ᾧ σωπέτατα πρὸς τὸ φυτὸν τὸ φύλλον, καὶ ὁ καρπός. ἴδια δὲ ἐλιξ, βρύον, οἷς ὑποδοχὴ. καὶ ὅλα πᾶσι σπέρμα τὸ τοῦ καρποῦ. καρπὸς δ' ἔστι, τὸ συγκαμπτὸν σπέρμα μετὰ τοῦ πρωϊκαρπίας. παρὰ δὲ ταῦτα φύσιν ἴδιά ἐστα· καθάπερ ἡ λικὶς δρυός, καὶ ἡ ἕλιξ ἀμπέλου. καὶ τοῖς μὴ δένδροισιν ὅτι οὕτω διαλαβεῖν· οἷς δ' ἐπιτείοις, ἅλλον ὡς ἅπαντα ἐπίτηδες· μίχρι γοῦν τοῦ καρποῦ ἡ φύσις. ὅλα δὲ ἐπιδόκαρπα, καὶ ὅλα διετίζει, καθάπερ σίλφιον, καὶ ἄλλ' ἄττα, καὶ ὅλα δὲ πλέω χρόνον ἔχει, τάφις ἅπασιν καὶ ὁ καυλὸς ἀκολουθήσει κατὰ λόγον. ὅταν γοῦν ἀπερμοφορεῖν μέλλωσι, τότε ἐξαυλεῖσιν· ὡς ἕνεκα τοῦ ἀπέρματος ὄντων τοῦ καυλοῦ. ταῦτα μὲν οὖν ταύτη διειρήσθω. τοῦ δὲ αὖτε εἰρημένου μερῶν παρατέον ἕκαστον ὅπερ, τί ὅτιν, ὡς ἐν τύπῳ λέγοντας. τὸ μὲν οὖν ὑγρὸν φανερὸν,

φανερὸν, ὁ δὲ λεπτὸν πνεῦμα ἁπλῶς γὰρ ἅπασιν ὑπάρχει, ὥσπερ καὶ Μητρόδωρος † οἷον μὲν τοῖς ἄλλοις αὐξητικὸν, γὰρ λέγει πάσιν ὑπάρχειν· ἔνιοι γὰρ καὶ φλέβας ἔχειν αὐτὰ γε αὐξητικά, τοῖς δὲ ἀμείστοις μεταλαμβάνειν † γὰρ τοῖς ζώοις μορίων ἔχει δέ ἴσως τις ἄλλας διαφορὰς τῶν τοιούτων, τῶν ὅλως τὸ ὑγρὸν φυτῶν γρόν. πολύχυμα γε, ὥσπερ ἐρέπτικα μέν. ἀλλ' ἐπεὶ διά † γνωρίμων μεταβάσεως δεῖ τὰ ἀγνώριστα, γνωριμώτερα δὲ τὰ μᾶλλον τῇ αἰσθήσει δηλονότι, λεκτέον ὑφ' ἑνὸς τοιούτου λεκτέον. ἐπανενεκτέον γὰρ ἐφ' ἕκαστα τῶν ἄλλων πρὸς τοῦτο, μᾶλλον πόσα τῶν ἐστὶ μετέχει † τοιότητος· ἀλλαττόντων δὲ † μερῶν, μετὰ ταῦτα λεπτῶν τὰς τούτων διαφορὰς. ὅτι γὰρ ἅμα τῶν ἐστὶ φανερὰ, τῶν ὅλων γένων πρὸς ἄλληλα διάστασις. ἃ μὲν οὖν ἐστὶ μάλιστα, χυλὸν ἔρικε. λέγω δ' οἷον ῥίζας, βλαστὸν, φύλλα. τὰ γὰρ δυνάμεις, καὶ ὧν χάριν ἕκαστον, ὑπάρχει μάλιστα. ἐξ ὧν γε καὶ ταῦτα τῶν τ' ἄλλα σύγκειται, πρῶτον ἀπῶν, ἀρξαμένους ἀπὸ † πρώτων. πρῶτα δὲ δεῖ, τὸ ὑγρὸν καὶ θερμόν. ἅπαν γὰρ φυτὸν ἔχει τινὰ ὑγρότητα τῶν θερμότητα συμφυτον, ὥσπερ καὶ ζῶον· ὧν ὑπολειπόντων, γίνεται γῆρας τῶν φθίσις· τελέως δὲ ὑπολιπόντων. θάνατος καὶ αὔανσις. τῶν μὲν οὖν τοῖς πρώτοις αὐτοῖς ὑγρότης· τῶν φύσις δὲ ἀνομασμένη, λεκτέον ἄρτι. τὸ αὐτὸ δὲ τοῦτο καὶ ἐπὶ τῶν ζώων ὑπάρχει μόνη γὰρ ἡ τῶν φλεγμάτων ὑγρότης ἀνέμεσις· διὸ καὶ διέργεται πᾶσι τοῖς στόμασι. τὰ μὲν γὰρ ἄναιμα, τὰ δ' φλέγματα λιγνή. ἔστι μὲν οὖν † τὸ μέρος, τῶν τὸ τούτου συμπεπτωμένον θερμόν. Ἄλλα δ' ἄλλοις ἴδια τῶν φυτῶν, ἃ λεκτέον ἑκάστοις μέν ἐστιν ἀνώνυμα, 4
διὰ δὲ † ὁμοιότητα ἐπαπορίζει τοῖς τῶν ζώων μορίοις. ἔχουσι γὰρ ὥσπερ ἴνας, ὃ δὴ σωληνὰς καὶ χιτῶνα τῶν ἐπίμηκον, ἐπαρέλληβεν ἢ, καὶ ἄλλαττον, ἔχει φλέβας. αὐτὴ δὲ τὰ μὲν ἄλλα ὁμοίως ἔμπεσε τῇ ἰνὶ, μᾶλλον δὲ τῶν παχύτερα, τῶν παραβλαστὰς ἔχουσαι τῶν ὑγρότητας· ἓν μὲν ξύλον, καὶ σαρξ. τὰ μὲν γὰρ ἔχει σάρκα, τὰ δὲ ξύλον. ἔστι δὲ τὸ μὲν ξύλον, χιτὼν ἢ σαρξ, πάντα διαφορᾶτ', ὥσπερ γε τῶν ὅλα γῆς· μεταξὺ δὲ γίνεται ἴνός καὶ φλεβός. φανερὰ δὲ ἡ φύσις αὐτῶν ἐν ἄλλοις τε, τῶν γε τοῖς ξύλοις πάσιμαρτίων διέρμασι. φλοιὸς δὲ, ἐν μήτρα, κυρίως μὲν λέγεται. λᾶν δὲ ταῦτα καὶ τῷ λόγῳ διορίσαι. φλοιὸς μὲν οὖν ὅτι, τὸ ἔχειν τομὴ, καὶ χωρισὸν † ὑπὸ καμβίου σώματος· μήτρα δὲ, τὸ μεταξὺ τοῦ ξύλου, τρίτον ἀπὸ τοῦ φλοιοῦ· οἷον γὰρ τοῖς ὀστοῖς μυελός. λεκτέον δὲ πῶν ἔστιν διαφέρει, οἱ δὲ μυελόν. τὰ μὲν οὖν μέσα φανερὸν ὅτι τοσαῦτα· σύγκειται δὲ τὰ ὕστερα ἐκ τῶν πρώτερων· ξύλον μὲν δὴ ἴνός καὶ ὑγρὸν, ἐν φλοιὸς σαρκός. ξυλῶδη γὰρ σκληρυόμενα, οἷον ἐν τοῖς φοίνιξι, καὶ καλάμοις, ἐν εἴ τι ἄλλο ἐκξυλοῦται, ὥσπερ αἱ † βαφανίδων ῥίζαι. μήτρα δὲ, δὴ ὑγρὸν ἐν σαρκός. φλοιὸς δ' ὁ μὲν τις ἐκ πάντων τῶν προειρημένων, οἷον ὁ τῶν δένδρων, ἐν αἰγείρου, καὶ ἄπιος· ὁ δὲ τῶν ἀμπέλου, δὴ ὑγρὸν καὶ ἴνός· ὁ δὲ τοῦ φύλλου, ἐκ σαρκός ἐν ὑγρόν. πάλιν δὲ ἐκ τούτων συμβαίνει τὰ μίγιστα καὶ πρῶτα ῥιζοῦσθαι, καθάπερ μίλτος, πολὺ οὐκ ἐκ τῶν αὐτῶν πάντα, ἀλλ' ὡσαύτως, ἀλλὰ διαφόρως. ἐλαμβάνομεν δὲ πάντων τῶν μορίων, ὡς εἰπεῖν, τὰς τούτων διαφορὰς παρατέον ἀρχὰς εἶναι, καὶ τὰς ὅλων τῶν δένδρων καὶ φυτῶν οὐσίας. Ἐπεὶ δὲ συμβαίνει διαφέρειν ἔστιν τῷ μάθησιν διαιρεμένων τῶν ἄλλων, καθάπερ ἔχει ποιεῖν, ἐφ' ὧν φανερὸν ἔσται. πρῶτα δ' ὅτι καὶ μίγιστα, ἐν χιτὼν ὑφ' ὧν πάντα τὰ πλάτη περέχειται, τάδε· δένδρον, θαμνῶδες, φρύγανον, πόα. δένδρον μὲν οὖν ὅτι, τὸ ἀπὸ ῥίζης μονοστέλεχον, πολύπλαστον, ἐζωσμένον, ἐκ διαπλευρον· οἷον ἐλαία, συκῆ, ἄμπελος. φρύγανον δὲ, τὸ ἀπὸ ῥίζης, καὶ πολυστέλεχες, καὶ πολύπλαστον· οἷον βάτος, παλίουρος. πόα δὲ, τὸ ἀπὸ ῥίζης φυλλοφόρον, πρῶτον ἀστέλεχον, ἔ ὁ λαὸς ἀποφόρον· οἷον ὁ σῖτος, καὶ τὰ λάχανα. λᾶν δὲ τὸς ἄρους ὅτως ἀπὸ δ' ἐχέσθω μὴ λαμβάνειν, ὡς τύπῳ ὡς ἐπὶ τὸ πᾶν λεγομένους. ἴσως γὰρ ἴσως ἐπαλλαττειν λόξει, τὰ δὲ μὴ παρὰ ἡ ἀγωγὴ ἀλλοιότροπα γίνεται καὶ ἐκβαίνει φύσεως· οἷον μελάχρα τις ὡς ὑπὸ ἀναγομένη, μὴ ὑποδυσμένη. συμβαίνει γὰρ ἴσως καὶ ἀπὸ τῶν πολλῶν χρόνου, ἀλλ' ἐξ ἀπὸ μισῶν, ὥς τι μῆκος καὶ πάχος λοιπαίνειν γίνεσθαι, διὸ καὶ βακτηρίαις αὐτοῖς χρῆσθαι. πλείονος δὲ χρόνος γινομένου, ἡ λόγῳ ἡ ἀποδόσεις. ὁμοίως δὲ καὶ ὕδατος τούτων. καὶ γὰρ ταῦτα λαμβάνει μίγιστος· ἔτι δὲ μᾶλλον ἄγνος, καὶ ὁ παλίουρος, καὶ ὁ λωτὸς, ὧς δ' ὁμολογουμένως ταῦτα γίνεται δένδρα, λαίτης θαμνώδη ὄντ. ὃ ἡ μύρρινος, μὰ ἀναπαυόμενος ἐκθαμνῇ. ἡ ἡράκλειτικὴ λεκτέα. δ' ἐστὶ ἡ αὖτη τι ἡ γὰρ λεπτὸν βιλτίον ἡ πλέον φέρει, ἐὰν βάθος ἐς ἐᾶ πλέον, ὡς τῆς φύσεως θαμνώδεις ὄσης, ὁ μανεσίλιχθαι δ' αὖ λόξειεν ἐπὶ δ' ἡ μιλία, ἐπ' ἀ ῥεικὲ † ἄπιος ἄν, ἐπ' ἐπὶ

ὅλως ὅσα παραβλαστικὰ ἀπὸ ῥιζῶν· ἀλλὰ τῇ ἀγωγῇ τοιαῦτα, παραιρημένων τῶν ἄλλων.

ἰλαῖας, ἢ κισσίδας τὰς συκᾶς. γένια ἢ καὶ ἔστι πολυσπερμότατα, καθάπερ ῥόαν, μηλέαν. ἔστι ἢ καὶ τὰς † ἰλαίτας καὶ κισσίδας, καὶ τὰς συκᾶς. τάχα δ' ἄν τις φαίη, ἢ ὅλως μικρὸν ἢ μικρότητι σμικρῶν γένια, τὰ δὲ ἰσχνὰ καὶ ἀδρανῆ, ἢ πολυχρονιότητι. δῶν τε γὰρ φρυγανωδῶν ἢ λαχανωδῶν γένια μονοσπερμότατα, καὶ οἷον δίνδρεα φύσιν ἔχοντα γίνεται, καθάπερ βάφανος, κράμβη. ὅθεν ἢ καλλιόσπερμα τὰ τοιαῦτα, λεγόμενα λάχανα. τὰ τε λαχανώδη πάντα, ἃ τὰ πλεῖστα ὅταν ἐγκαταμείνῃ, λαμβάνει τινὰς ὥσπερ ἀκρέμονας, καὶ γίνεται τὸ ὅλον ἐν χαμαὶ δρυώδεσι, πολλῷ ὀλιγοχρονιώτερα. 6 διὰ δὴ ταῦτα, ὥσπερ εἰλέγομεν, οὐκ ἀποδεκτέον τῷ ὄρῳ ἀλλὰ τῷ ὑπὸ λιπῆναι τὰς ἀφορισμὸς ἐπὶ ἢ τὰς διαιρέσεις ὁμοίως, οἷον ἄμπελον ἀγρίαν, καρποφόρον ἀκαρπον, ἀνθοφόρον ἀνάνθη, ἀκαφύλλαν φυλλοβόλον. τὰ μὲν γὰρ ἔγγεια καὶ ἄμπελα παρὰ τὴν ἀγωγὴν εἶναι δοκεῖ. πᾶν γὰρ ἄγριον καὶ ἄμπελον, φασὶν ἔπεσθαι γίνεσθαι, τυγχάνον καὶ μὴ τυγχάνον θραπείας· ἄκαρπα δέ, καὶ ἀκαρπίαν, καὶ καρποφόρα ἄνθη παρὰ τοὺς τόπους καὶ τὸν ἀέρα τὸν πολὺν χρόνον. τὴν αὐτὴν δὲ τρόπον καὶ φυλλοβόλα, καὶ ἀφύλλα. πολὺ γὰρ ἐλαφρότερον, οὐδὲ τὰς ἀμπέλους, οὐδὲ τὰς συκᾶς φασὶ φυλλοβολεῖν· ἀλλ' ὅμως τοῖς αὐτοῖς αἰρετέον. ἔχει γάρ τι ἡ φύσις κοινὸν, ὁμοίως γὰρ δίνδρεσι καὶ βάμνοις καὶ τοῖς φρυγανικοῖς καὶ πολυδίσπορ· ὥσπερ οὖν καὶ τὰς αἰτίας ὅταν τις λέγῃ, πολὺ πάντων κοινὸν ἁπλούστατον λεκτέον, οὐχ ὁρίζοντα καθ' ἕκαστον. βέλτιον δέ, καὶ ταύτας κοινὰς ἐπὶ πάντων. ἅμα δὲ καὶ φαίνεται ἴσως ἔχειν φυσικὴν διαφορὰν βύβλους ὑπὸ τῶν ἀγρίων καὶ τῶν ἡμέρων, ὅπερ γένια μὴ διώκεται ζῆν, ὥσπερ τὰ γεωργούμενα † μισόλυπα λέγεται θραπείαν, ἀλλὰ καὶ χάρν γίνεται, καθάπερ ἁλατὰ, πικρὰ, λάχανα· ἢ ἁπλῶς, ὅτι ψυχρὸν τόπος Φιλᾷ, καὶ χιονώδεις. ὡσαύτως δὲ, καὶ τῶν φρυγανικῶν καὶ πολυδένδρων, οἷον ἀκάνθας ἢ θέρμον. ἅμορον ἢ καὶ ἄγριον δίκαιον καλεῖν, ἀναφέροντα πρός τι ταύτας, καὶ ὅλως πρὸς 7 τὸ ἀμρώτατον. ὁ δὲ ἄνθρωπος, μόνον, μάλιστα ἅμορον. φανεραὶ δὲ καὶ ἐπὶ ταύτας τὰς μορφὰς αἱ διαφοραὶ τῶν ὅλων τε καὶ μερῶν, οἷον λέγω, μεγέθει καὶ σμικρότητι, σκληρότης μαλακότης, λειότης ῥαχύτης φλοιοῦ, φύλλων, τῶν ἄλλων ἁπλῶς, σύμμορφα καὶ δυσμόρφια τίς· ἔτι δὲ καὶ λαμπρότητα, καὶ ἀκαμψίαν. πλέον μὲν γὰρ δοκεῖ τὰ ἄγρια φύειν, ὥσπερ ἀχράς, κότινον· καλλίω δὲ τὰ ἥμερα, καὶ τοὺς χυλοὺς δὲ αὐτῶν γλυκυτέρους καὶ † ἰδίους, καὶ τὸ ὅλον ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ δυνατέρους. μᾶλλον οὖν τοῦτο τι δὴ φυσικὸν τυγχάνει, ὥσπερ ἄρτου, διαφοραὶ, καὶ ἔτι δὴ μᾶλλον τῶν ἀκάρπων καὶ ἀκαρποφόρων, καὶ φυλλοβόλων καὶ ἀφύλλων, καὶ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα. πάντων δὲ λαμπρότερα ἀεὶ καὶ πίονας τοῖς τόποις· οὐ γὰρ οἷόν 30 τε ἴσως ἄλλως. εἰ δὲ τοιοῦτόν τι λέξειεν αὖ γεωμετρικόν τινα ποιᾶν χωρισμόν, οἷον φύλλων καὶ χρῶν, ὥσπερ ὧδί τῶν ζώων. ἔστι γὰρ φύσις τῶν φυτῶν, ἃ ὑ δύναται μὴ φ ὑγρῶν ζῆν. διήρηται δ' ἄλλο κατ' ἄλλο γρόν τῶν ὑγρῶν, ὅτι τὰ μὲν φ τέλμασι, τὰ δὲ φ λίμναις, τὰ δ' φ ποταμοῖς, τὰ δὲ καὶ φ αὐτῇ τῇ θαλάττῃ φύεσθαι, τὰ μὲν ἐλαττῆ καὶ φ τῇ παρ' ἁμῖν· τὰ δὲ μᾶλλον πρὶ τὴν ἐρυθράν. χύσις δέ, ὥσπερ ἡ καλαμυρα καὶ ἕλεια, καθάπερ ἰτέα καὶ πλατάνη· τὰ δὲ οὐκ φ ὕδατι δυνατὰ ζῆν φ τούτοις, ἀλλὰ διώκοντα τοὺς ξηροὺς τόπους. τῶν δ' ἐλατῆνων, ἴσην ἃ καὶ τοὺς αἰγιαλούς. ἐ μὴν ἀλλὰ καὶ τούτων, ἃ τις ἀποδεκτέον θέλοι, τὰ μὲν αὖ ὑγρὰ κοινὰ, καὶ ὥσπερ ἀμπέλια, καθάπερ μυρίνη, ἰτέαι, καλάμαι· τὰ δὲ καὶ δῶν ὁμολογουμένων χερσαίων, τερμινθότερα τοῦ φ τῇ θαλάττῃ βιοῦν, φοίνικα, σκίλλαν, ἀνθέμιον. ἀλλὰ τὰ τοιαῦτα πάντα, καὶ ὅλως τὸ οὕτω σκοπεῖν, οὐκ οἰ- 40 κέως δεῖ σκοπεῖν· οὐδὲ γὰρ οὐδ' ἡ φύσις οὕτως, οὐδ' φ τοῖς τοιούτοις ἔχει τὸ ἀναγκαῖον. τὰς μὲν οὖν διαιρέσεις, καὶ ὅλως τὴν ἰσοτέλειαν δῶν φυτῶν οὕτω λεκτέον. ἅπαντα δ' οὖν καὶ ταῦτα, καὶ τ' ἄλλα διοίσω καθάπερ εἴρηται, ταῖς τε δῶν ἄλλων μορφαῖς, καὶ ταῖς δῶν μορίων διαφοραῖς· ἃ ὅσ' ἔχει, τὰ δὲ μὴ ἔχει, ἃ ὅσ' πλάνη, τὰ δὲ ἐλαττῆ, ἃ ὅσ' ἀνωμοίως, ἃ ὅσοι τόποι διήρηται πρότερον, οἰκεῖον δὲ ἴσως, καὶ τοὺς τόπους συμπαρελκυσθέντας φ οἷς ἕκαστα πέφυκεν, ἃ μὴ πέφυκε γίνεσθαι. μεγάλα γὰρ καὶ αὐτὰ διαφορὰ, καὶ οὐχ ἁπλᾶ, οἰκεῖα δῶν φυτῶν, διὰ ὅσ' σωμερπάδια τῇ γῇ, καὶ μὴ ἀκλινδεῖσθαι καθάπερ τὰ ζῶα. 8 θεωρητέον δ' ὑπὲρ τῶν δῶν μέρη διαφορὰς, ὡς ἂν καθόλου λέγοντας πρῶτον, καὶ κοινῶς, ὕστερ καθ' ἕκαστον, ὕδωρ οἷς πλεῖον ὥσπερ καταβιβρωσκοῦντας. ἔστι δέ τι μὲν ἐρ-

βοφῦ,

βοφυᾶ, καὶ μακροσυλίχνα, καθάπερ ἐλάτη, πθύκνα, λυπαρόφυλλα· τὰ δὲ σκολιώτερα, καὶ βραχυσυλίχνα, οἷον ἰτέα, συκῆ, ῥοιά. καὶ ἡ μὲν πάχος δὲ, καὶ λειόστικτα ὁμοίως. καὶ πάλιν τὰ μὲν μονοσυλίχνα, τὰ δὲ πολυσυλίχνα. ἔστι δὲ αὐτὰ προσπορ, πινὰ καὶ τῷ πρασλασικὰ ἢ ἀπαρασλασικὰ εἶναι, καὶ πολυκλασλῆ καὶ ὀλιγόκλασλα, καθάπερ ἡ φοῖνιξ. καὶ ἐν αὐτοῖς τούτοις ἔτι ἡ μὲν ἰσχὺς, ἡ πάχος, ἡ τὰς πιαύτας διαφοράς. πάλιν τὰ μὲν λιπόφλοια, καθάπερ δάφνη, φίλυρα· τὰ δὲ παχύφλοια, καθάπερ δρῦς. ἔτι τὰ μὲν λειόφλοια, καθάπερ μαλία, συκῆ· τὰ δὲ τραχύφλοια, καθάπερ ἀγρία δρῦς, φιλύρα, φοῖνιξ. ταῦτα δὲ, πλὴν μὲν ὄντα λειοφλοιώτερα, ἀεὶ γυμνούμενα δὲ παχυφλοιώτερα. ἔνια δὲ ἐν ῥιζοφλοια, καθάπερ ἄμπελος· τὰ δὲ, καὶ ὡς πθαπίπταμ, οἷον αἰθαλχνη, ὑπλάτ, κόμαρος. ἔστι δὲ καὶ ἓν μὲν σαρκώδες φλοιός, οἷον φιλύρα, δρῦς, αἰγίλωψ· ἓν δὲ ἰνώδες, καὶ ἄζαρκος, ὁμοίως δὲ νοσθαμνον ἐν θαμνον καὶ ὑπερτέαν, οἷον ἀμπέλ, καλάμ, μυρσίν· ἐν μὲν πολύλοπος, οἷον φιλύρα, ἐλάτη, ἀμπέλ, λινοσασφίτ, ἱερομύωψ· ἓν δὲ μονόλοπος, οἷον συκῆ, καλάμη, αἴρα. ἐν μὲν δὴ τοῖς φλοιοῖς, ἐν τούτοις αἱ διαφοραί. ἓν δὲ ξύλῳ αὐτῷ, καὶ ὅλως ἓν καυλῷ, οἱ μὲν αὖσι ζαρκώδεις, οἷον δρῦς, συκῆ, καὶ ἓν ἐλαπόνῳ βελάτ, τύλ, λωτός· οἱ δὲ ἄζαρκοι, καθάπερ λιόδρυ, λωτός, λυπαρόξυλα. καὶ οἱ μὲν ἰνώδεις, τὰ μὲν γὰρ ἡ ἐλάτη καὶ τὸ φοίνικος ξύλα φιαῦτα· τὰ δὲ μανὲ, καθάπερ ἡ συκῆς. ἀσαύτως δὲ καὶ τὰ μὲν φλοιώδη, τὰ δ' ἄφλοια. πρὸς δὲ τὰ φευγανικὰ καὶ θαμνώδη, ἐν ὅλως τὰ λιόματτα, καὶ ἄλλας τινὰς αὖ λαβὼν διαφοράς. ὁ μὲν γὰρ λάλαμος, γονατώδης. ὁ δὲ βάτος, καὶ ὁ παλίουρος, ἀκανθώδη. ἃ δὲ πέφυκε, καὶ ἓνια ἓν ἐλαίῳ ἢ λιμναίῳ, ὁμοίως ἀδιάφθαρτα καὶ ὅμαλῆ, καθάπερ χοῖνος. ὁ δὲ τὸ λυπάρον καὶ βυτόμη καυλὸς ὁμαλότητά τινα ἔχει παρὰ τούτοις. ἔτι δὲ μᾶλλον ἴσως ὁ τοῦ μύκητος. αὗται μὲν δὴ διάκρισιν αὖ, ἐξ ὧν ἡ συμβασις. † ἃ δὲ ἡ τὰ αἱ δὲ πάθη, καὶ τὰς δυνάμεις· οἷον σκληρότης, γλιχρότης, λεπτότης, μανότης, λυσότης, βαρύτης, καὶ ὅσα ἄλλα πιαῦτα. ἃ μὲν γὰρ ἰτέα, καὶ χλωρὸν, σύδυ, κυῦφον, ὥσπερ ὁ φιλύρ· ἃ δὲ πύξος, καὶ ἃ ἔβενος, σὺν αὐανθρώπ. καὶ τὰ μὲν κιδνάτα, καθάπερ ὁ ἡ ἐλάτης· τὰ δὲ ἄθρωστα μᾶλλον, οἷον ὁ ἡ ἐλαίας. καὶ τὰ μὲν λοξὰ, οἷον τὰ ἡ ἀκτῆς· τὰ δὲ ὀζώδη, οἷον τὰ ἡ πθύκνος καὶ ἐλάτης. σὺν δὲ καὶ τὰς φιαύτας ὑπολαμβάνειν ἡ φύσις. θύμισυν μὲν γὰρ ἃ ἐλαάτη, ὑσ' σύδυ πορῶν· ἄθρωσον δὲ ἃ ἐλαία, σὺν τὸ σκολιὸν καὶ σκληρόν. θύκαμπον δὲ ἃ φίλυρα, καὶ ὅσα ἄλλα, σὺν τὸ γλίχρον ἔχειν τὴν ὑγρότητα. βαρὺ δὲ, ἃ μὲν πύξος, καὶ ἃ ἔβενος, ὅτι πυκνά· ἃ δὲ δρῦς, ὅτι γεώδες. ἀσαύτως δὲ καὶ τὰ ἄλλα πάντα πθὸς τὴν φύσιν πῶς αὐάγεται. Διαφέρουσι δὲ καὶ ταῖς μάτραις. πρῶτον μὲν, εἰ ἔνια ἔχει ἃ μὴ ἔχει, καθάπερ πινές φασιν ἄλλά τε καὶ τὴν ἀκτῆ. ἐπεὶ καὶ τὰ ἐν κώνοις τοῖς ἔχουσι. ἔνια μὲν γάρ ἐστι ζαρκώδεις, ἔνια δὲ ξυλώδεις, ἔνια δὲ ὑμενώδεις. ζαρκώδεις μὲν, οἷον ἀμπέλου, συκῆς, μηλίας, ῥοιᾶς, ἀκρῆ, νοσθικ· ξυλώδεις δὲ, πίτυς, ἐλάτης, πθύκνος, καὶ μάλιστα αὐτὴ σὺν τὸ ἐλαδες εἶναι. ῥύτων δ' ἐπὶ σκληρότεραι καὶ πυκνότεραι, ἱρανίας, πρίνου, δρυός, λυτίσου, συκαμίνου, ἐβένου, λωτοῦ. διαφέρουσι δὲ αὖται καὶ τοῖς χρώμασι· μέλαιναι γὰρ σὺν πᾶσαι, καὶ ἡ δρυός, ἣν καθάπερ μελανόδρυον· ἅπασαι δὲ σκληρότεραι ἓν ξύλῳ, διὸ καὶ νομίζουσι καμπῆ μανότεραι ἢ αἱ ἡμ, αἱ δ' οὐ. ὑμενώδεις δὲ, ἐν μὲν τοῖς δ' ἀνθρώποις ἐκ εἰσίν, ἃ ἀπάνιοι· ἐν δὲ τοῖς θαμνώδεσι, καὶ ὅλως τοῖς ὑλώδεσιν, οἷον καλάμῳ τε καὶ νοσθικῷ, καὶ τοῖς τοιούτοις ἐστίν. ἔχει δὲ τὴν μάτραν, τὰ μὲν μεγαλλίαν καὶ φανεράν, ὡς πρίνος, δρῦς, καὶ τὰ ἄλλα τὰ πθερομμύκη· τὰ δὲ ἀφανεστέραν, οἷον ἐλαία, πύξος· οὐ γὰρ ὅταν ἐφωρεσμμένην οὕτω λαβεῖν. ἀλλὰ καὶ φασί τινες, οὐ ἡ τὸ μέσον, ἀλλὰ ἡ τὸ πᾶν ἔχειν, ὥστε μὴ εἶναι τόπον ὠθισμένον· διὸ καὶ ἔνια οὐδ' ἂν δόξειεν ὅλως ἔχειν, ἐπεὶ καὶ τὸ φοίνικος οὐδεμίαν φαίνεται διαφορὰν ἐκτὸς οὐδὲ μέσου. διαφέρουσι δὲ καὶ ταῖς ῥίζαις. τὰ μὲν γὰρ πολυόρριζα, καὶ ἀκρόρριζα, καθάπερ σικῆ, δρῦς, πλάτανος· ἐπὶ γὰρ ἴσχυσι τόπον, ἐφ' ὅσον ἂν πθέχοντα. τὰ δὲ ὀλιγόρριζα, καθάπερ × ἐλάτη, ῥοιά, μηλία. τὰ δὲ μονόρριζα, καθάπερ ἐλάτη, πθύκνη. μονόρριζα οὕτως, ὅτι μίαν μεγάλην τὴν εἰς βάθος ἔχει, μικρὰς δὲ ἀπ' ταύτης πλείους. ἔχουσι δὲ καὶ ἓν μονορρίζῃ ἔνια τὴν ἐκ τοῦ μέσου μεγίστην, καὶ ἡ βάθος, ὥσπερ ἀμυγδάλαι, ἐλαία † μικραὶ ταύτῃ, τὰς τε ἄλλας μείζους, καὶ ὡς λεπαρωτάτας. ἔτι δὲ τ μὲν παχεῖαι μᾶλλον, ἓν ἢ κύαμελᾶς, καθάπερ δάφνης, ἐλαίας· ἓν ἢ πᾶσαι λεπταί,

καθάπερ ἀμπέλου. διαφέρουσι δὲ καὶ λειότητι, καὶ τραχύτητι, καὶ πυκνότητι. πάντων γὰρ αἱ ῥίζαι μανώτεραι τῶν ἄνω, πυκνότεραι ἢ ἄλλαι ἄλλων, καὶ ξυλωδέστεραι. καὶ αἱ μὲν ἰτώδεις, ὡς αἱ τῆ ἐλάττης· αἱ δὲ ζαρκώδεις μᾶλλον, ὥσπερ αἱ τῆ δρυός· αἱ δ' οἷον ἀζώδεις, καὶ δυσκαώδεις, ὥσπερ αἱ τῆ ἐλαίας. ἔστι δέ, ὅτι τὰς λιπαρὰς καὶ μικρὰς πολλὰς ἔχουσι, καὶ ἀθρόας. ἐπεὶ πᾶσαι γε καὶ ταύτας ἀφύουσιν ἐκ τῶν μεγάλων, ἀλλ' ἐχ ὁμοίως ἀθρόας καὶ πολλάς. ἔτι δὲ καὶ τὰ μὲν βαθύῤῥιζα, καθάπερ δρῦς· τὰ δ' ὑπερπλατύῤῥιζα, καθάπερ ἐλαία, ῥοιά, μηλέα, λυπάκιον Θ. ἐπεὶ δ' αἱ μὲν δύνασαι καὶ ὁμαλῶς, αἱ δὲ σκολιαὶ καὶ πλαγιασθῆσαι. ἔστι γὰρ οὐ μόνον συμβαίνει διὰ τοὺς τόπους, ὧν μὴ δύνασθαι, ἀλλὰ καὶ φύσεως αὐτῆ δεῖν, ὥσπερ ὑπὸ τῆ δ' ἀσφάκης καὶ τῆ ἐλαίας. ἃ δὲ συπᾶ καὶ τὰ τοιαῦτα σκολιοῦνται, διὰ τὸ μὴ δύνασθαι. ἅπασαι δ' † ἔμμετροι, καθάπερ καὶ τὰ σιλίχνα, καὶ οἱ ἀκρέμονες, κῆ δύλογον ἐκ τῆ ἀρχῆς. ὅσαι δὲ καὶ αἱ μὲν παραβλαστικαὶ εἰς τὸ ἄνω, καθάπερ ἄμπελος, ῥοιά· αἱ δὲ ἀπαράβλαστοι, καθάπερ ἐλάττης, λυπαρέστερον, ὡς δύπυς. αἱ αὐταὶ δὲ διαφοραὶ καὶ τῶν φρυγανικῶν, καὶ τῶν ποωδῶν, καὶ τῶν ἄλλων, πλὴν εἰ ὅλως φύσιν μὴ ἔχει, καθάπερ ὕδνον, μύκης, πύξος Θ, λειρίου. τὰ μὲν πολύῤῥιζα, καθάπερ πυρός, σίφι, λειβὴ, πᾶν τὸ τοιοῦτον καθάπερ * καλεύουσιν· τὰ δ' ὀλιγόῤῥιζα, καθάπερ τὰ χαμαιπέ. χαλὸν δὲ καὶ τῶν λαχανωδῶν τὰ πλάτη μονόῤῥιζα, οἷον βάφανος Θ, πόλυπος, σίλινον, λάπαθος Θ. πλὴν φύσια καὶ ὧν φυλλάδες ἔχει μεγάλας, οἷον τὸ σίλινον, τὸ πόλυπος· καὶ ὡς ἂν κῆ λόγον τοῦτο βαθυῤῥίζοτερα τῶν λοιπῶν. ὅσοι δὲ τῶν μὲν ζαρκώδεις, καθάπερ βάφανος Θ, γογγυλίδος Θ, ἄρου, λειρίου· τῶν δὲ ξυλώδεις, οἷον δύζώμου, ἀκάνθου, καὶ τῶν ἀγρίων δὲ τῶν πλάτεων ὅσα μὴ δύθυς πάχος. καὶ σχιζόμενα, καθάπερ πυροῦ, λειβῆς, καὶ τῆ καλαμώδους πόας. αὗται γὰρ φ' αὑτῶν ἐκπίπτουσι καὶ φ' αὑτῶν ἀποθνήσκουσι· διαφορὰ τῶν ῥιζῶν, ὅτι τὰς μὲν εὐθὺς σχίζεσθαι, πλάσεις οὔσας καὶ ὁμαλῶς· τῶν δὲ ἄλλων μίαν ἢ δύο, τὰς μεγίστας † δὲ ἄλλας ἐκ τούτων. ὅλως δὲ, πλάσις αἱ διαφοραὶ τῶν ῥιζῶν φ' αὑτῶν καὶ λαχανώδεσιν. εἰσὶ γὰρ αἱ μὲν λαχανώδεις, ὥσπερ αἱ τῶ ἀνήμου· αἱ δὲ ζαρκώδεις, ὥσπερ αἱ τῶ † τεύτλου, καὶ ἔτι δὲ μᾶλλον τῶ ἄρου, καὶ ἀσφοδέλου, καὶ λειρίου. αἱ δὲ ὥσπερ ἐκ φλοιοῦ καὶ σαρκός, ὥσπερ αἱ τῶν ῥαφανίδων καὶ γογγυλίδων. αἱ δὲ γενατώδεις, ὥσπερ αἱ τῶν καλαμώδων καὶ ἀγρώστεων, καὶ εἴ τι καλαμῶδες. καὶ μόναι δὲ αὗται, ἃ μαλιστ' ὀμοῦσι φῶς ὑπὸ γῆς. ὥσπερ γὰρ καλαμοί εἰσιν, ἐῤῥιζωμένοι ταῖς λιπαραῖς. αἱ δὲ λειπυρώδεις, ἃ φλοιώδεις, οἷον οἵ τε τῆ σκίλλης, καὶ τῶ βολβοῦ, καὶ ἔτι λειρωμένου, καὶ τῶν τούτοις ὁμοίων· ἀεὶ γὰρ ὅτι πολλαχῆ αὐτῶν. πάντα δὲ τὰ τοιαῦτα δικῆ καθάπερ δύο γόνιμ ῥιζῶν ἔχει. τοῖς δὲ, καὶ ὅλως τὰ λειφαλοβαρῆ, καὶ λεπτόῤῥιζα, τλὺ τι ζαρκώδη ταύτῃ καὶ φλοιώδη, καθάπερ ἡ σκίλλα, καὶ τῆ ἀφ' ταύτης ἀφηρημένης. οὐ γὰρ λειποστῆ καὶ παχύτητι διαφέρουσι μόνον, ὥσπερ αἱ τῶν δρυῶν καὶ τῶν λαχανώδων, † ἀλλὰ λεῖον ἔχοντες τὸ γόνυ Θ. ἐκφανεστάτη δ' ἄδηλον ἔτι τὸ ἄρου, καὶ ἡ τῶ λευπωροῦ. ἃ μὲν γὰρ παχέα, καὶ λέα, καὶ ζαρκώδης· ἃ δὲ λεπτὴ, κῆ ἰνώδης. διόπερ ἀφαίρεσιν ἂν τις, ἀ ῥίζας τὰς τοιαύτας δοκίμ. ἃ μὲν γὰρ κῆ γῆς δόξειεν ἄν. ἃ δ' ἐναντίως ἔχειν ταῖς ἄλλαις, ἐκ ἂν δόξειεν. ἃ μὲν γὰρ ῥίζα, λεπτόῤῥιζα, πᾶς τὸ πόῤῥω, καὶ ἀεὶ σωίοῦνς. αἱ δὲ τῶν σκιλλῶν, καὶ τῶν βολβῶν, καὶ τῶν ἄρων, ἀναπίπτειν. ἔτι δ' αἱ μὲν ἄλλαι κῆ τὸ πλησίον ἀναβαίνουσι ῥίζαι, αἱ δὲ τῶν σκίλλων καὶ τῶν βολβῶν οὐκ ἀναβαίνουσι· οὐδὲ τῶν σκορόδων καὶ τῶν λειρωμένων. ὅλως δέ γε φ' ταύτας αἱ κῆ μείζον ἐκ τῆ λειφαλῆς ὀρτημέναι, φαίνονται ῥίζαι, καὶ τρέφουσαι. ἔστι δ' ὥσπερ λῦμα, ἃ λειρότης. * ὅθεν καὶ οἱ φ' τι ὀσοῖς· ἀλέγοντες οὐ λαπῆς. ὧδε δὲ τῶν ἄλλων ἔστω μὴ δύσις. ἐπεὶ δὲ πλέον ἡ φύσις ἡ κῆ ῥίζαν, ταύτη ἀφελεῖν ἔχει. τὸ γὰρ διὰ παῦ λέγειν τὸ κῆ τλὺ ῥίζαν, οὐκ ἀφελές. καὶ γὰρ αὐάκαυλόν τὸ βολβοῦ, καὶ ὁ τῶ γηθύου. καὶ ὅλως ὅσα κῆ βαθὺ δύσιν, ἔτι ἔχει αἱ ῥίζαι. καὶ τὸ ὕδνον δέ, ὃ λαθοῦσί πολὺ ἀφιόν· καὶ τὸ † οὐΐπου, καὶ εἴ τι ἄλλο ὑπόγαιόν ἐστιν· ὧν οὐδὲν δεῖ ῥίζας. διαιρεῖται γὰρ διὰ φυσικῶν διαιρῶν, καὶ οὐ τέχνῃ. τέχνῃ δὲ ἴσως μὲν ἀφελῶς λέγεται· ῥίζα δὲ οὐδὲν ἂν εἴη δεῖν. ἀλλὰ διαφορά τις αὐτῶν τῶν ῥιζῶν, ὅτι τλὺ μὲν τινα ποιεῖται τὴν, τλὺ δὲ ταύτῃ, καὶ τρέφειν τλὺ ἐτέραν ὑπὸ τῆ ἑτέρας. ἐπεὶ τοι καὶ αὐτὰ καὶ αὐτῶν αἱ ζαρκώδεις ἐοίκασιν ἕλκειν. τὰς γοῦν τῶν ἀρῶν πᾶς τοῦ βλαστάνειν τρέφουσι, καὶ γίνονται μείζους ἐκλυόμεναι διαθεῖναι πᾶς τλὺ βλάστην. ἐπεὶ ὅταν πάντων

τῶν ἄνω πεφυτευμένων ἡ φύσις ὥσθ' ὑπὸ τὰ κάτω μᾶλλον ῥίπτει, φανερόν. εἰ μὲν γὰρ καυλοί, καὶ ὅλως τὰ ἄνω, βραχέα καὶ ἀσθενῆ. ὥστε δεῖ, καὶ ὅσα μεγάλα, καὶ πολλά, καὶ ἰσχυρά· οὐ μόνον ὥσθ' ὑπὸ τῶν ἀερμάτων, ἀλλὰ καὶ ὥσθ' ὑπὸ καλάμου, καὶ ἀγρώστεως, καὶ ὅλως ὅσα καλαμώδη, καὶ θύρσις ὅμοια, καὶ ὅσα δὴ καρδηκώδη, καὶ τούτων ῥίζαι μεγάλαι καὶ σαρκώδεις. Γολλὰ δὲ καὶ τῶν † πεδίων ἔχει τοιαύτας ῥίζας, οἷον † ασπάλαξ, ἱερόν, καὶ τὸ πορφύριον καλούμενον. ὁ γὰρ τοῦτο φυόμενος καὶ τὰς ῥίζας, ἃ φύλλα. καλεῖται δὲ πορφύριον, σχεδὸν τὸ εἶδος τοῦ ἀκανθυλλίδος καὶ τοῦ ἀγκαθώδους καλουμένου † ἄγχου. τὰ μὲν γὰρ φύλλα μεγάλα, καὶ ὁ βλαστὸς αὐτοῦ βραχύς· ἡ δὲ ῥίζα μακρὰ, καὶ ἴσιν ὥσπερ λαπάθου. σαφῆ δέ τι, καὶ ἰδίαν τινα. καὶ συμβαίνουσι δέ, ὅταν ὁ ποταμὸς ἀποβῇ, τὰ φυόμενα βωμὸς. φανερώτατα δὲ καὶ πλείω ἔχοντα πρὸς τὰ ἄλλα διαφοράν, τὸ σίλφιον, καὶ ἡ καλαμίνη μαγούλαρις. ἀμφότερα γὰρ ζώντων, καὶ ἀπαίρων τῶν τοιούτων, ταῖς ῥίζαις μᾶλλον ἡ φύσις. ταῦτα μὲν ἂν ταύτῃ λαμβάνοι. φῶμεν δὲ τῶν ῥιζῶν, πλέον λόγον ἂν ἔχειν διαφορᾶς, παρὰ τὰς ἀρημίας· οἷον αἱ τὰ τ' ἀραχίδνας, καὶ † ὁμοίου τοῦ ἀρακου· φορβὴν γὰρ ἀμφότερα καρπῷ, σὺν ἐλάττῳ τῷ ἄνω. καὶ μίαν μὲν ῥίζαν τὸ σπερμολόγον ἴσον παχὰν ἔχει, τῶν λοιπῶν βάθος· τὰς δὲ ἄλλας, ἐφ' ὧν ὁ καρπὸς, λεπτοτέρας, καὶ ὑπ' ἄκρον, καὶ σχιζομένας πολλαχῆ. Ἑλεῖ δὲ μᾶλλον καὶ χωρὶς τὰ ὕφαμμα. φύλλον δὲ ὁλόκληρον ἔχει τοῦτον, ὅλ' ὅμοια τοῖς φύλλοις, ἀλλ' ὥσπερ ἀμφίκαρπα μᾶλλον ὄντα. καὶ φαίνεται δαψιλέστατον. αἱ μὲν γὰρ φύσεις καὶ αἱ λυναμένοις ζωοῦσιν ἔχουσι διαφοράς. αὐξάνεται δὲ πάντων λοιπὸν αἱ ῥίζαι πρόσθεν, ἢ ἄνω. καὶ γὰρ φύεται ἀεὶς βαθύτερον ἀεὶ μᾶλλον καὶ πλέον, ἢ ὅσον ὁ ἅλιος ἐνιαυτόν. τὸ μὲν δὴ μῆκος, τὸ μὲν χρόνῳ ἀεὶ μᾶλλον συμβαίνει πρὸς βάθος ῥίζαν, καὶ ἧς μᾶλλον πρὸς μακροῤῥίζιαν, ἡ δ' χώρας φύσις, ἐὰν ᾖ λεπτὴ, καὶ μανὴ, καὶ ὑγρὸς ὁ τόπος. φῶμεν γὰρ τοῖς τοιούτοις, πορῥωτέρω καὶ μείζους αὐξήσεις. φανερὸν δὲ ὅτι ἐπὶ τῶν ἀμπελωτάτων. ἔχοντα γὰρ ὕδωρ, ὅπου δεῖ σιν, ὡς ἐπὶ πᾶν· ἐπεὶ καὶ ὁ τόπος ἁ λεπτὸς, καὶ μανὴ· τὸ αὐτὸ δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἐλαιῶν. ἔχουσι γὰρ ὕδωρ· ἄγαν γὰρ ἐπὶ λυπεῖ ἡ πλείστην, ἢ ἐκ τῶν ἐλαιῶν ἔλαια ὅσα, πόσι βοᾶς καὶ πρακτικὸν τὰ πάχος ἀφῆκεν, ὑγρὸν τόπον τε ἅμα καὶ βοσκῆ. λόγος δὲ, ὡς ἐπὶ πᾶν, ἡ συκῆ μακροῤῥίζοτάτη δέν. καὶ ὅλως δὲ, μᾶλλον τὰ μανὰ, καὶ ὑδρόῤῥιζα. ταῦτα δὲ τὰ νοτερὰ † παλαιὰ, ἐὰν εἰς ἀκμὴν ἥκωσιν, ἢ δὲ βαθυῤῥιζότερα καὶ μακροῤῥιζότερα. συμφέρουσι γὰρ καὶ αἱ ῥίζαι τοῦ ἄλλου σώματος. ταύτων δὲ ὁμοίως οἱ χυλοὶ τοῖς φυτοῖς ἀνώτεροι. τοῖς δέ, ὡς ἐπὶ πᾶν. διὸ καὶ φύσιν πικρὰν, ὧν οἱ καρποὶ γλυκεῖς. Αἱ δὲ καὶ φαρμακώδεις. φῶμεν φυώδεις, ὥσπερ αἱ τ' ἰρεῖαν. ἴδιόν δὲ ῥίζης φύσις, καὶ διώσεως· οἷον ἡ τ' ἰνδικῆς συκῆς. ἀπὸ γὰρ τῶν βλαστῶν ἀφίησι, μέχρις ἂν σωσθῇ τῇ συκῇ, καὶ ῥιζωθῇ. καὶ γίνεται πρὸς τὸ δηρὸν διὸ καὶ πλείστη συκῆς τὸ τῶν ῥιζῶν, οὐκ ἀπέμπουσι † στελέχη, ἀλλὰ ἀφιεισῆς. πλατυτάτην δὲ ἴσως, μᾶλλον δὲ πρόσω ἴσως διαμετρεῖται, ἃ ἐκ † φύλλων ἀφίησι ῥίζαν· οἷον φασὶ πρὸς ὀπώραν πυάσειον εἶναι, ὃ καὶ ἰδιάζειν ἴδιον ἀλύ. τὸ γὰρ αὐτῶν δρέπανον, διαμετρεῖ ἕπου, ὅτι αὐ γῆ ὕλη βαθεῖα ἀπαρῇ, διατεῖναι τὰς ῥίζαν πρὸς τὴν γῆν, καὶ βλαστάνει ἀπὸ τῶν ἰσχίων. ἀλλὰ διὰ τὰς μὲν ἄλλων ῥίζας ἀφορᾶς, ἐκ τούτου θεωρεῖν. Τῶν δὲ φύσεων καὶ τὰς τοιαύτας δ' ἂν τις λαβοι διαφορὰς. ἔστι γὰρ τὰ μὲν ὑδρόλια, τὰ δ' ἄνυζα, καὶ φύσει καὶ τόπῳ, διὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον. ἄνυζα δὲ λέγω, ὧν ἔχ ὅστις μὰ ἔχον ὅλως. ὑδρόλια γὰρ τοιοῦτ' ἀλλ' ἄπορ ἄπου ἄλλων, οἷον χοῖνος, πήφη, λύπωρος. ὅλως, εἴ τι ὑδρόλιμνον ἢ λιμνώδη, ἀλλ' ὅσ τι ὀλίγης ἔχειν, φύσει μὲν οἷον, ἐκτὸς δ' ἀνάγκης, συκῆ· ὅλως, ταῦτα τὰ λαύρεια, καὶ ὅσα λεῖα καὶ μανὰ. ὀζώδη δὲ, ἐλάαι, πτελέαι, λίνον, λόφος. Τούτων δὴ τὰ μὲν φύσει πολυσπόρια, καὶ γλωμώδη, καὶ ἰφύδρους· τὰ δὲ φύσει καὶ τόπῳ, καὶ χαμαιζήλια, καὶ † πυκνοφύλλους, καὶ λεπτοῖς, καὶ ξηροῖς· τὰ μὲν γὰρ αὐζότερα, τὰ δὲ οἷον ἐλαίαν. ὅλως δὲ, οἷον ἐλάττονα τὰ ὀφθαλμὸν † πυρήνων, καὶ τὰ ξηρὰ † ἐλαίαν. ὅτι δὲ ἡ τῶν φυτῶν τὰ μὲν πυκνὰ, ἄνυζα καὶ ὀφθαλ· τὰ δὲ μανὰ, ὀζώδη καὶ σκολιώτερα. συμβαίνει γὰρ ὥς τι τὰ μὲν φύσει παλισκίων ἐστὶν, τὰ δὲ φύσει εὐηλίων. καὶ τὰ ἄῤῥηκτα δὲ † θηλαῖα ὀζώδη ἐστὶν, φύσει οἷς ἔστιν ἄμφω· οἷον λυπαρὸς, ἐλάτη, ὀρυὶς, ἱερεία. καλεῖται γὰρ γύης πίθηλυκρανίαν. καὶ τὰ ἄγρια δὲ † ἡμέρων, καὶ ἁπλῶς, καὶ ἅπερ τὸ αὐτὸ γένος· οἷον πρῖνος ἐλαίας, ἰτέαι συκῆς, καὶ ἀχλὰς ἀπίου. παράλληλα γὰρ ταῦτα ὀζώδη ἐστὶν. καὶ ὡς ἔπος εἰπεῖν πολύ, πάντα ταῦτα † μανὰ. καὶ γὰρ τὰ ἄῤῥηκτα πυκνότερα, καὶ τὰ ἄγρια· πλὴν εἴ τι σμικρὰ πυκνότητα παντελῶς ἄνυζον, ἢ ὀλίγοζον, οἷον πύ-

ξθ, λωτός. εἰσὶ δὲ τῶν μὲν ἄτακτοι, καὶ ὡς ἔτυχεν, οἱ ὄζοι· τῶν δὲ τεταγμένοι, καὶ ζῷ ὅμοιόν τι καὶ ζῷ πλάσαι, καθάπερ ἄρτεται. διὸ καὶ ἀξιολογώτατα τοῦτα καλοῦσι. τῶν μὲν γὰρ οἷον αὐλὸς ἔσται, τῶν δὲ μεῖζον ἐκ τοῦ πόδος ζῷ πάχος, καὶ ὥσπερ ἰχθὺ λόγον, ὅπερ μάλιστα φῶλλον καὶ φῶτοῖς κοτύλαις καὶ φῶζοῖς καλάμοις. τὸ γὰρ γόνυ, καθάπερ ὄζος. καὶ οἱ μὲν κατ' ἀλλήλους, ὥσπερ οἱ τῶν κοτύλων· οἱ δ' ὡς ἔτυχεν. ἔστι δὲ τὰ μὲν δίοζα, τὰ δὲ τρίοζα, τὰ δὲ πλείους ἔχοντα. φῶλα δὲ τῶν τετράζ ὄζοι. καὶ ζῷ μὲν ἐλάττης, ἐρῶοι καὶ οἱ ὄζοι, καὶ οἱ κλάδοι, ὥσπερ ἐμπεπηγότων· τὰ δὲ ἄλλων, οὐ. διὸ καὶ ἰσχνότατον ἐλάττη· ἰδιώτατοι δὲ οἱ ζῷ μαλλίας· ὅμοιοι γὰρ θριξίν πως ὄντες, ὡς μὲν ὁ μίγιστος, ἄλλως δὲ πως αὐτῶν μικροὶ πλάτος.

εἰσὶ δὲ τῶν ὄζων οἱ μὲν τυφλοί, οἱ δὲ γόνιμοι. λέγω δὲ τυφλούς, ἀφ' ὧν μηδὲν βλαστός· ἔστι δὲ καὶ φύσει καὶ πεφύσθαι γίνεται. ἢ ὅταν ἢ μάλυβδα, καὶ ἐκθλίζεται, καὶ ἢ ἀπροπῆ, 19
καὶ οἷον ὑπακούσῃς πεφλῆ. γίνεται δὲ μᾶλλον ἐν τοῖς πάχεσι τῶν ἀπρομόνων· ἐνίοις δὲ καὶ ἐν τοῖς εὐλείχοσιν. ὅλως δὲ, καὶ τὸ εὐλείχους μὴ τὸ καλὸν ἀεὶ καλὸν ἀποτέμνῃ τις, ὄζος γίνεται· καθάπερ καὶ εἰ λιμαρὸν τὸ ξύλον, καὶ πυκνὸν ἐστὶν ἄχνη, ἔστι δὲ τῶν πόρων, εἴπερ δὲ τῶν ἄλλων αἰτίων, οὐ γὰρ δὴ τῆς φύσεως τὸ αὐτὸ τῶν πλαγῶν. καὶ δὲ ἐν ἅπασιν οἱ κλάδοι φαίνονται πολυοζότροι, διὰ τὸ μὴ ἀνὰ μίζον πεφυκζῆσθαι καθάπερ καὶ τὰ συκᾶς οἱ νιόβλητοι, πρεχύτατοι· καὶ ζῷ ἀμπέλου τὰ ἄκρα τῶν κλημάτων. ὡς γὰρ ὁ ὄζος ἐν τοῖς ἄλλοις, οὕτω καὶ ὀφθαλμὸς ἐν ἀμπέλῳ, καὶ ἐν καλάμῳ γόνυ. φῶτοις δὲ κ οἷον ἱερά δαι γίνονται· καθάπερ πῆλις, καὶ δρῦς, καὶ μάλιστα ἐν πλατάνῳ. ἐὰν δὲ ἐν πρανέσι, καὶ αὐύδροις, καὶ πνευματώδεσι, καὶ πανπλῶς. πάντως δ' ὁ πόδος τῇ γῇ, καὶ οἷον τῇ λιφαλῇ τ' εὐλείχους ἀπεγκρέσκειν, ὥσπερ πεχυτέρου γίνεται. φῶτα δὲ καὶ ἔχει τοὺς καλευμένους ὑπὸ πο- 20
νων ἢ γόγγρους, ἃ τὸ αὐτὸλογον· οἷον ἡ ἐλαία. λυσιώτατον γὰρ ὧν τοῦτο ἔστ' τοῦνομα, κ πάχεται δὲ καὶ μάλιστα τὸ ἐρημαῖον. καλοῦσι δ' φῶτοι ἔστ πρέμνον, οἱ δὲ λιροτώλιν, οἱ δ' ἄλ λο ὄνομα. τοῖς δ' δύθισι καὶ μονοφρίζοις, καὶ ἀπαρβλάστοις. οὐ γίνεται τοῦθ' ὅλως, ἢ κτε τον. * φοῖνιξ δὲ παραβλαστάνει. ἡ δὲ ἐλαία, καὶ ὁ πόπυ, κ πᾶς κοιλότητας ἰσλίπας ἔχει· 14
σι, τὰς ἐν τοῖς εὐλείχοις. ἔστι μὲν οὖν τὰ μὲν ἐς μῆκ αὐξητικὰ μᾶλλον μένα, οἷον ἐλά τη, φοῖνιξ, λυπάρεθ· καὶ ὅλως τὰ μονοστέλεχα, καὶ ὅσα μὴ πολύφρίζα, μηδὲ πολύκλα δα· τὰ δὲ, ὁμοίως τούτοις αὐαλόγως, καὶ ἐς βάθ. φῶτα δὲ δύθις φίλεται, οἷον ἡ μηλέα. τὰ δὲ πολύκλαδα, καὶ μάζω ἐν ἔχοντ ἔχει τὴν ἄνω, καθάπερ ῥοά· οὐ μὴν ἀλλ' ἔν μάγιστά γ 21
συμβάλλεται πῶς ὑπάρχειν ἡ ἀγωγή, καὶ ὁ τύπ, καὶ ἡ τροφή, σημεῖον δ' ὅτι τοῦτα πυ- 39
κνὰ μὲν ὄντα μακρὰ καὶ λεπτὰ γίνεται· μακρὰ δὲ, παχύτροφα καὶ βραχύτροφα· καὶ ἐὰν μὲν
Forſan, ὄζος. δύθις τις ἀφέλῃ τοὺς † ὄρους, βραχία. ἐὰν δὲ αὐξανόμενα μακρὰ, καθάπερ ἡ ἄμπελος. ἱκανὸν δὲ καὶ τοῦτο πῶς εἰπεῖν, ὅτι καὶ τῶν λαχανώδων φῶτα λαμβάνει δ' φύσεως σῆμα, καθάπερ εἴπομεν πλὴν μελοχίας, καὶ τὸ τρύτλου. ἅπαντα δὲ τὰ τοῖς οἰκείοις τόποις ἐφαύξει καὶ τὰ αὐτὸ καλλίων. ἐπεὶ καὶ τῶν ἀμπέλων αὐξότροφα καὶ μείζω καὶ καλλίω τὰ τῶν πρὸς οἰκείοις οἷον, ἐλάττη ἡ μακεδονικὴ ζῷ πέρασίας, καὶ τῶν ἄλλων. ἅπαντα δὲ ταῦτα, καὶ ὅλως ἡ ὕλη ἡ ἀγρία καλλίων καὶ πλέων τῶν ὀρέων τῶν πρὸς ἑσπέραν, ἢ τῶν πρὸς ἀνατολὰς. ἔστι δὲ 15
τὰ μὲν ἀείφυλλα, τὰ δὲ φιλλοβόλα. τῶν μὲν ἀμφίων ἀείφυλλα, ἐλαία, φοῖνιξ, πλάτη, μύρρινθ, πρίνος, γνόν, λευκόκρυθ· τὰ δ' ἀγρίων, ἐλάττη, πρίνη, ἄρκευθ, σμίλαξ, δυία, καὶ ἰῶ ἄρκαλος καλοῦσι φιλλόδρυα, φίλυρα, λίβανθ, πίτυς, μύρρικη, πύξ, πρῖνθ, ἀγρία, λίπλασρον, ζελκόκη, ὀξυκέδρ, ἀφάρκη (ταῦτα δὲ φύεται πρὸς τὴν ὄλυμπον) 49
ἀνδραχνη, κόμαρ, πέρμυθ, ἀγρία δάφνη. λοιπὰ δ' ἃ ἀνδράχνη, καὶ ὁ σμῦραξ, τὰ μὲν κάτω φυλλοκαλεῖν, τὰ δὲ ἔχειν τὴν ἀκρομόνην ἀεὶ φύλλα ἔχειν, ὥσπερ ἀν δὲ καὶ τοὺς ἀκρομόνας. τῶν μὲν δὴ λεγόμενων, ταῦτα. τῶν δὲ βαμνωδῶν, λιτέας, βάτ, βάμν, λάλαμ, λυσίς. ἔστι γάρ τι μικρὸν, ὃ δ' ἀνδράχνην. τῶν δὲ φρυγανικῶν, καὶ πολλῶν, πύγανον, βάφανθ, ῥοδωνιά, ἰωνιά, ἀδρόσπονον, ἀμαρακον, ἵρατυλλ, ὀρίγανον, σέλινον, ἱππο-
σέλινον, μάκων· τῶν δὲ ἀγρίων ἄδη πλέον. βλαστάνει δὲ τούτων φῶτα τοῖς ἄκρεις, τὰ δὲ ἄλλα
ἱππόσέλινον ἀρβάλλ· οἷον ὀρίγανον, σέλινον, † ἐπεὶ τὸ πήγανον ἀκατῆ, τὸ ἄλλ' ἅπτ. πάντα δὲ τὰ ἄλλα τὰ ἀείφυλλα, ἐφιφυλλόπτωα, τὸ ἔχοντα ἴσα λεπτότητα καὶ σύνδεσιν. φῶτα δὲ πάντα τῇ φύσ, πλὴν ἐν τόπῳ δὴ ἀείφυλλα· καθάπερ ἐλίχθη πρὸ τ' ἐν ἐλεφαντίνῃ καὶ μύρφ,

κατα

λαστυτέρω δ' γὰρ τῷ λίλτα, μικρὸν πάνυ χόνον ἅλαπφ, ϝ μὴ ἀεὶ βλασάνων. γὰρ πρῶτα δὲ λίγιστ' πλάτανόν ἴωκε εἶν γὰρ τῇ γερτυπαίᾳ, πῶς † σκιπῶ ἴωι, ἢ ὁ φυλλοβολᾶ. μυθολογῶσι ἦ, ἐρλών
ὡς ὧλ ταύτῃ ἐμίγνη τῇ ὑρώπῃ ὁ ζόλς. τὰς δὲ πλησίον πάζας, φυλλοβολᾶν. γὰρ δὲ συβάρα,
ἅπους ὄπῳ, ὑσωώσπῶ ἐκ ϝ πόλιως, ἢ ὁ φυλλοβολᾶ φασί ἦ ὁ βλασάνφ αὐτὼ ἅμα ταῖς
ἄλλαις, ἀλλὰ μὶ τὰ λύνα. λίγιστ δὲ ἰὼ γὰ λύπρῳ πλάτανον εἶν διαύτη. φυλλοβολᾶ ἦ πάν-
πα ϝ μιτπάρα, ἰὼ μὶ τὰ ἰὼ πάρον πλὼ τὸ μὲν θᾶπος, τὸ ἦ βρασλύτφον, ὡς τε καὶ ϝ
χμῶν ὧλλαμβαίνφ. ἐκ αὐάλογον ἦ αἱ φυλλοβολίαι ταῖς βλασήσισι, ὥστ τὰ πρότφον
βλασήσαντα φυλλοβολᾶν· ἀλλ' φῖα πρωῖ βλασάνφ μή, ὁ δὲ ἦ πῶτφᾶ ϝ ἄλλων, ἀλλὰ ἰὼ λ
νῶν ἰὼ ὑστρᾶ· λαβάπῃ ἡ ἀμνι λάλη. τὰ ἦ ὀφιβλασᾶ μή, ὁ δὲ ἦ, ὡς ἐκπᾶν, ὕστρον ϝ ἄλλων,
ὥσπῳ ἡ συκάμινῳ. λοκᾶ δὲ ἰὼ ἡ χύρα συμβάλλειδ, ἰὼ ὁ τόπῳ ὁ φῖκμῳ, πῶς τὸ σχαμό-
νφ. τὰ γὰ φὶ τοῖς ξηροῖς, καὶ ὅλως λιπῆσταίοις, πρόσφα φυλλοβολᾶ, καὶ τὰ πρὸ ὑστρα δὲ φῦ
νίων. φῖα δὲ ἰὼ πῶ ϝ τι πάνα ἐπῳ ἐαρπόν, ἀχβάλλει τὰ φύλλα· λαβάπῳ αἱ ὄφιμαι συ-
καῖ, καὶ ἀχράδες. ϝ δ' ἀφύλλων ἡ ἀκρόλιν καὶ ἡ αὐθησις κῦ μόρῳ. ὁ γὰρ δὴ ταῦτα αἰεὶ σχα-
μόφ· ἀλλὰ τὰ μὴ βλασάνφ, τὰ δ' ἀφαυαίνῃ. ϝ δ ἦ πῶ βοπᾶς μάλιστα γίνῃ διαναδς. ἀ
δὲ ἴωωρ κὰι μιτ' ἀρχὶ ὕρων, ἢ ἰὼ ἐατ' ἄλλων χώραν, ὧὧσκιπῆων. ἰὼ τὰ μὴ πῶ ϝ φυλλο
βολίαν, ὕτως ἔχφ. Τὰ ἦ φύλλα ϝ μὴ ἄλλων ἀφόβαφ ὅμοια πάντων αὐτὰ ἑαυτοῖς. ϝ δὲ 16
λύπης, ἰὼ τῷ κιπῷ, καὶ ϝ λαλαμῶν ἐρῶτων ῳ, αὐόμοια, κῦ ἐκρόχήμονα. τὰ μὲν γὰρ ἰέα,
πῶμφορᾶ· τὰ δὲ παλαιότρα. γωνοαδὶῖ. ἰὼ ἀς ὧὧρ ἡ μετάσασις πάντων. τῷ δὲ λιπῷ, αὐά-
παλιν. νέα μὲν ὄντ ῳ, ἐγγωνιότρα· πρόσβυτέρα δὲ, πῶμφορέτρα μετα βάλλω γὰρ ἰὼ ὑ-
τος. ἴδιον δὲ καὶ τὸ τῇ ἰλαίᾳ, καὶ τὸ τῇ Φιλύρᾳ, καὶ τῇ πῖ λίᾳ, ῷ τῇ λύπῃ συμβαίνομ·
χρίφαν γὰρ δοκῶσι τὰ ὕπλια μετὰ τροπὰς θερινὰς. καὶ τοῦτω γνωρίζουσιν, ὅτι γεγέννηται
τροπαί. πάντα δὲ τὰ φύλλα διαφορὰ, καὶ τὰ ὕπλια καὶ τὰ πρανῆ. καὶ τῶν μὲν ἄλλων τὰ
ὕπλια πωλίτρα, καὶ λειότρα· τὰς γὰρ ἴνας καὶ τὰς φλίβας ϝ τοῖς πρανέσιν ἔχουσιν,
ὥσπῳ ἡ χάρ. ϝ ἰλαίας λύπης τρα, καὶ ἥπῳ λᾶα. λᾶα δὲ καὶ τὰ τῷ κιπῷ. πάντα δὴ, ἢ
πάγε πλᾶκα, ἐκφανῆ ἔχει τὰ ὕπλια· καὶ ταῦτα γίνεται τῷ ἥλίῳ φανρά, καὶ χρίφεται τὰ
πολλὰ πῶς ὑπ ἥλιον. δ' ἰὸ καὶ ὁ ῥάδιον ἐπᾶν, ὑπότρον πῶς ὧὧ ἰλωνί μᾶλλόν ὄπῳ, ἡ μὲν
γὰρ ὑπλότης, μᾶλλον λοκᾶ ποιᾶν τὸ πρανὲς· ἡ δὲ φύσις, ὑχ ἅπῳ βέλτια τὸ ὑπλον· ἄλ-
λως τε καὶ ἡ αὐαπλασις σχᾶ τὸν ἥλιον. ἴσως δ' ἂν τις, ὅτι πυκνὰ καὶ λαστόπλα. λαβά-
πῃ ἡ ἥῳ μυξρίνων. οἴοντ αι δὲ ἰωὸν ἰὼ ϝ † τροφῶ τῷ ὑπλον σχᾶ ϝ πρανὲς εἶν, σχᾶ τὸ φῖκ τροφῶ
μον ἀεὶ ὧὧρ καὶ χνοῶδες εἶν· ὁ καλῶς λίγοντες. ἀλλὰ ὧὧρ μὲν ὕδως συμβαίνφ χωρὶς ϝ ἰδίας
φύσεως, καὶ σχᾶ τὸ μὴ ὁμοίως ἀλλοιῦδαι. ἡ δὲ † τροφὴ σχᾶ ἥῳ φλιβῶν ἡ ἴνων ὁμοίως· ἀμ τροφῶ ϝ
φοτέρους δὲ ἐκ θατέρου εἰς θάτερον, ἐκ βύλομαρ, μὴ ἔχοντ πόρους, μηδ' βάθ ῳ δ' ἰὼν. ἀλλὰ
πῶμὲν προφᾶς, σχᾶ τίνων, ἕτερ ῳ λόγ ῳ. Διαφέρουσι δὲ καὶ τὰ φύλλα πλάσει διαφε-
ραῖς. τὰ μὴ γὰρ ὅλα πλατύφυλλα, λαβάπῃ ἄμπελ ῳ, συκᾶ, πλάτανῳ· τὰ δὲ τριφύλλα,
λαβάπῃ ἐλαία, ῥοιὰ, μύῤῥίν ῳ· τὰ δ' ὥσπῳ πανυόφυλλα, λαβαπῃ βδύκα, πίτυς, λέ-
δρ ῳ· τὰ δ' οἷον ζαρκόφυλλα (ὧὧρ δ' ὅτι ζαρκάδες ἔχυσι τὸ φύλλον) οἷον κυπάρειπῳ, μυ
ρίκα, μηλέα· ϝ δὲ φρυγανικὰ, λινάρῳ, σκοπὰ· ἰὼ ἥῳ πωλάδ, ἀπάζωσ, πόλιον· ϝ τὸ δὲ καὶ
πῶς τὰς σῶτας τὰς γὰ βὶς ἱματίοις, ἀγαθόν. τὰ γὰ αὖ ϝ τδυτλίων, ἢ ῥαφαίνων, ἄλλο τρό-
πον ζαρκώδη, ἰὼ τὰ ϝ πικανίων λαλαμβάνων· γὰ πλάτ ῳ γὰ, καὶ ἐκ γὰ σρογγυλότπλ, ὁ ζαρ-
κάδες. ἰὼ ϝ θαμνωδῶν δὲ ἡ μυρίκη, ζαρκᾶδες ὁ φύλλον ἔχφ. φῖα δὲ ἰὼ λαλαμόφυλλα, λα- 40
θάπῃ ὁ φοίνιξ, ἰὼ ὁ κόκξ, ἰὼ ὅζα διαῦτα. ταῦτα δὲ, ὡς λαβόλτ ἐκπᾶν, γονυόφυλλα. καὶ γὰρ ὁ
λάλαμ ῳ, ἰὼ λύπ ῳ, καὶ ὁ βατόμ ῳ, ϝ τ' ἄλλα δὲ ϝ λιμνωδῶν, διαῦτα. πάντα δὲ ὥσ
πῳ ἐκ δνῶν σωίκτα, ἰὼ ὁ μίζον οἷον ῥόπος· ὅθεν βὶς ἄλλοις μίγας πόρ ῳ· ὁ μίζος. διαφέ-
ρουσι δὲ ἰὼ βὶς χάμασι· τὰ μὲν πῶμφορᾶ, λαβαπῃ τὰ ῥὶ ἐκπᾶν· τὰ ἦ τρομακτέρα, λαβά-
πῃ τὰ ϝ μαλίας· τὰ ἦ ὡς ὀξὺν πῶάκοντα, ἰὼ ἠγαγονύζοντα, λαβάπῃ τὰ ϝ σμίλακ ῳ. καὶ
τὰ μὴ βύγκτα, ἰὼ οἷον τρομοῶδη· λαβάπῃ τὰ ϝ ἐλάτας, ἰὼ τὰ ϝ πτερσῶ. ῥόπον δὲ πινα
κιδὲ ἰὼ τὰ ϝ ἀμπέλ ῳ, ἰὼ τὰ ϝ συκᾶς (ὧὧσπῳ αὖ ἔποι λες) στολαπῶδη. φῖα δὲ ἰὼ φῶμὰς ἔ-
χοντα, λαβάπῃ τὰ ῥὶ πλάτανος, ἰὼ τὰ ῥὶ ἀρακλωλικᾶς, ἰὼ ϝ δρυός. τὰ δὲ ἰὼ ἠφαπαλίζοντα
ἰὼ ἐκ τῷ ἄκρα ἰὼ ἐκ ῥῶ πλαγίων· οἷον τὰ ϝ πρίνου, τὰ ῥὶ δρυός, ἰὼ αμίλακ ῳ, καὶ βαλτυ, ἰὼ
πάλι-

παλιάρα, καὶ τὰ ἐπὶ γῆς ἄλλως· ἀπανθοῦσι δὲ ἐκ μὲν ἄκρων, ἥκιστα δὲ τῆς πόας καὶ πίτυος, καὶ ἐλάτης, ἧττον δὲ λεύκης, καὶ κυπρίσσου· φυλλοβολοῦσι δ' ὅλως μὲν τοῖς δένδροις ἀπὸ ἴσης ὥρας, ὧν ἡμῖν ἐστιν· μᾶλλον δὲ καὶ ἧττον ἄλλοις ὑλήμασίν ὅτῳ· οἷον ἡ τε ἄκανα, καὶ ἡ δρυπὶς, καὶ ὁ ἄκανθος, καὶ χαλβάνη ἅπαν· τὸ γὰρ ἐπὶ γῆς ἀκανθολιβῶν γένος· ὥσπερ γὰρ φύλλον ὅτῳ ἄκανθα πᾶσιν. εἰ δὲ μὴ φύλλα ἐστὶ ταῦτα θάσσ, συμβαίνει αὖ, ὅλως ἄφυλλα εἶναι· φύσεις δὲ ἄκανθαν μὴ εἶναι, φύλλον δὲ ὅλως ἐκ ἔχειν, καθάπερ ὁ ἀσπάραγος. πάλιν δὲ, ὅτι τὰ μὲν ἅμιλλα, καθάπερ τὰ τῆς σκίλλης, καὶ τὸ βολβὸς· τὰ δὲ ἔχοντα μίσχον. καὶ τὰ μὲν μακρόν, οἷον ἡ ἄμπελος, καὶ ὁ ἰσπὸς· τὰ ἡ βραχύν, καὶ οἷον † ἐμπεφυκότα, καθάπερ ἐλαίας, καὶ ὄχνη ὥσπερ ἡ τῆς πλατάνου καὶ τῆς ἀμπέλου πρόσφυσιν. ἔστι δὲ καὶ τὸ μὲν ἐκ γῆς αὐτῆς εἶναι τῇ πρόσφυσιν· ἄλλα ζώοις μὲν πλάσεις ἐκ γῆς ἐλαδόμενα, τοῖς δὲ καὶ ἐκ τῶν ἀπεριμένων. τῆς δένδρους δὲ, καὶ ἐκ τοῦ σπέρματος. γῆς δὲ λεχανωτὰ 19
λεῖα ζώοις πολλοῖς οὖθις ἐκ τῆς ῥίζης, οἷον ἱερομύσι, σκόρδῳ, λιχανίδι, ὅπι δὲ ἀσφοδίλου, σκίλλης, βολβῷ, ἰσοτυγχία· καὶ ἄλλως, γῆς βολβωδῶν· καὶ τούτων δὲ ἐχ ἡ πρώτη μόνον ὕφυσις, ἀλλὰ καὶ ὅλον ὁ λαιὸς ἄφυλλον. φύσιν δ' ὅταν γόνιμη φύλλα, ἀκός· οἷον θριδακίνης, ὠκίμου, σελίνου, καὶ γῆς σιτηρᾶς ὁμοίως. ἔχει δ' ἴνια τούτων καὶ τὸν λαιὸν ὃ ἐστ' ἀκανθίζοντα, ὡς ἡ θριδακίνη. καὶ τὰ φύλλα ἀπανθοῦσι πάντα· καὶ τὰ μὲν θαμνωδῶν, καὶ ἧττον μᾶλλον, οἷον βάτος, παλίουρος. ἴδιον δὲ διαφορὰ πάντων ὁμοίως δ' ἐνδρων, καὶ γῆς ἄλλων, ὅτι τὰ μὲν πολύφυλλα, τὰ δ' ὀλιγόφυλλα· ὡς δ' ἐπὶ τὸ πᾶν, τὰ πλατύφυλλα, τὰ ὀξύφυλλα, καθάπερ μύρσινος. τὰ ἡ ἄπεπτα, καὶ ὡς ἔτυχε, καθάπερ σχοίνου τὰ πλάτη τῶν ἄλλων ἴδιον δὲ ἐπὶ γῆς λεχανωτῶν, οἷον ἱερομύσι, σπέρδι, τὸ κοιλόφυλλον. ἅπαξ ἡ αἱ διαφορὰ τῶν φύλλων, ἢ μεγέθει, ἢ πλάτει, ἢ σχήματι, ἢ πλατύτητι, ἢ κοιλότητι, ἢ ὀρθότητι, ἢ τραχύτητι, ἢ λειότητι· καὶ 20
τῷ περικαυλίζειν, ἢ μή. ἔτι δὲ κατὰ τὴν πρόσφυσιν, οἷον, ἃ μὲ ἔχει τὸ μὲν ὀφθὸν, ἀπὸ ῥίζης, ἢ λιλάδος, ἢ λαιοῦ, ἢ ἀπρίμου· τὸ δὲ δι' ὅ, ἢ διὰ μίσχα, ἢ δι' αὐτῶ. καὶ γῆς καρποφόρα, μεταξὺ πολυληφότα τὴν καρπὸν· ὥσπερ ἡ ἀλιξανδρέα λάφνη, ἢ φυλλόκαρπος. εἰ μὴ ἔν διαφορᾷ γῆς φύλλων κοινοτέρως πᾶσιν ἄρκτος, καὶ χαλέπη ὥσπερ τὸ
17 ζωὸς. Σύγκειται δὲ τὰ μὲν ἐξ ἰνὸς, καὶ φλοιοῦ, καὶ καρπός· οἷον τὰ τῆς συκῆς, ἢ ἀμπέλου· τὰ ἡ ὥσπερ ἐξ ἰνὸς μόνον· οἷον τῆς καλάμου, καὶ σίτου· τὸ δὲ ὑγρὸν ἀπάντων κοινόν· ἅπασι γὰρ γένεσις ἀρχὴ καὶ τροφὴ, καὶ τῆς ἄλλης τῆς ἐπιτάσεως, μίσχου, ἄνθους, καρποῦ, εἴ τι ἄλλο. μᾶλλον δὲ, καὶ τοῖς μὴ ἐπιδήλως· ἐδίδη γὰρ ὧν δι τότε, δοκεῖ δὲ καὶ τῆς μίσχου τὸ μὲν ἐξ ἰνὸς μόνον σύγκεῖσθαι, καθάπερ τὰ τῆς σίτου, καὶ τὸ καλάμου· τὰ δὲ ἐκ τῆς αὐτῆς, ὥσπερ οἱ λαιοὶ. τῆς δὲ αὐτῆς, τὸ μὲν ἐκ φλοιοῦ, καὶ φλοιὸς, καὶ σαρκὸς † μόνον· οἷον τὰ τῆς μίσχου τῆς αἰρῶν. ὁμοίως δὲ καὶ 30
τὸ δὲ ἐκ σαρκὸς μόνον † καρπῶν ὧν δὲ τῆς καρπὸς † σαρκῶν. ὁ μὲν γὰρ, ἐκ σαρκὸς καὶ ἰνός· αἱ δὲ, ἐκ σαρκὸς μόνον· οἱ δὲ, καὶ ἐκ δέρματος σύγκεινται. τὸ δὲ ὑγρὸν ἀπολαβεῖν καὶ τούτοις· ἐκ σαρκὸς μὲν ἰνὸς, τὸ δὲ κοκκυμήλου, καὶ σικύου· ἰδύγρου δὲ καὶ δέρματος, τὸ δὲ συκαμίνου, καὶ τῆς βρύας. ἄλλοι δὲ κατ' ἄλλον τρόπον μεμιγμένοι. πάντων δὲ, ὡς εἰπεῖν, τὸ μὲν ἔξω φλοιὸς, τὸ δ' ἐντὸς σάρξ· ὧν δὲ, καὶ
18 πυρὸν. Ἔχει δ' ὧν ἅπασι τὸ αὐτὸ ἄνθος. τοῦτο δὲ ἔχον ὧν ἐαυτῷ ὑγρὸν καὶ θρόμον, σύμφυτον· ὧν ἐκλείποντων, ἄγονα, καθάπερ τὰ ἀνθ. καὶ ὧν μὲν δύθυς τὸ αὐτὸ μετὰ τὸ πεφυκέναι, οἷον φοίνικος, καρύα, ἀμυγδαλῆς. πλέον δὲ τούτων τὰ ἐμπεφυκότα, ὡς τὰ τοῦ φοίνικος. ὧν δὲ μεταξύ, σάρξ, καὶ πυρὸν· ὥσπερ ἐλαίας, καὶ κοκκυμηλέας, καὶ ἰστρίων· ὧν δὲ καὶ ὧν λοβῷ, τὰ δ' ὧν ὑμένι, τὰ δ' ὧν ἀγγείῳ. τὰ δὲ καὶ γυμνόσπερμα πλείονα. ὧν λοβῷ μὲν ὧν μόνον τὰ ἀπὸ τῆς, καθάπερ τὰ κεδροπά, καὶ ἴστρια πλέον ὧν ἀγγείῳ. ἄλλα τῆς 40
λιθρὰς ὧν δένδρων ἴνια, καθάπερ ἄπια λιθρώνια (ἢν πινα καλοῦσι συκῆν ἀγυπτίαν) καὶ ἡ † λωτὶς, καὶ ἡ λωτοειδὴς πολιόπαρα. ὧν ὑμένι δ' ὧν ἐν τούτῳ· ὥσπερ ὁ πυρὸς, καὶ ἡ κέγχρος. ὡσαύτως δὲ καὶ ὧν ἀγγειόσπερμα, καὶ γυμνόσπερμα. ἀγγειόσπερμα μὲν, οἷον ἅ τε μήκωνος, καὶ ὅσα μήκωνι· ὧν γὰρ σήσαμον ἰδιοτρόπως. γυμνόσπερμα δὲ, ὧν τε λαχανώδη πολλὰ, καθάπερ ἄνηθον, κορωνόπους, κύμινον, μαράθρου, καὶ ἴστρια πλέον. ὧν δὲ δένδρων μὲν γυμνόσπερμον, ἀλλ' ἅ σαρξὶ περιέχόμενον, ἅ δέρμασιν· τὰ μὲν σπερμα ποιεῖ, ὥσπερ ἡ βάλανος· καὶ τὸ δύοϊκὸν, τὰ δὲ ξυλώδεσιν, ὥσπερ ἡ ἀμυγδαλῆ καὶ τὸ καρύου. ἐνίων δὲ φαγγειόσπερμον, εἰ μή τις τὸν λίθον ἀγγεῖον θήσει, ἀλλὰ τὸ χωρίζειν ὧν καρπῶν. αὐτὰ δὲ τὰ σπέρματα, ὧν μὲν δύθυς σαρκώδη, καθάπερ ὅσα καρυηρὰ καὶ βαλανηρά· ὧν δὲ

ὧν

φ' πυρλῶν τὸ σαρκῶδες ἔχεται, καθάπερ ἐλαίας, καὶ δ' ἀφύσσος, κ' ἄλλων· ἔνια δὲ φ' πυρλῶν μόνον, ἢ πυρλῶν δέ γε, καὶ ὥσπερ ξηρὰ, καθάπερ τὰ λινικώδη, κ' λεπτοχαμεδώδη, κ' πολλὰ τῶν λεχαιτερῶν· ἐμφανέστατα δὲ τὰ τῶ φοίνικος. τὸ δὲ γὰρ κοιλότητα ἔχει ὅλον τὸ δάκτυλον, ἀλλ' † ὅλον ἔερβον. τὸ μὲν δὴ ἀλλ' ὑγρότης δηλοῖ κ' θρμότης ὑπάρχει δηλονότι, καὶ τούτων, καθάπερ ἔπομεν. ὅσον

Διαφέρουσι δὲ καὶ ταῦτ', τὰ μὲν ἀθρόα μετ' ἀλλήλων εἶναι, τὰ δὲ διεσπασμένα καὶ χωρὶς· ὥσπερ τὰ τῆς λεπτοκάρυος, καὶ σικύας· καὶ τ' δίνδρων, ὥσπερ συκῆς, μηλέας. καὶ τῶν ἀθρόων, τὰ μὲν φ' ἑνὶ πολλὰ ἔχοντα, καθάπερ τὰ ῥοᾶς, καὶ ῥ' ἀπίου, καὶ μηλέας, καὶ ῥ' ἀμπέλου, καὶ συκῆς. τὰ δὲ μετ' ἀλλήλων μὲν ἔστιν, μὴ πολλὰ ἔχοντα δὲ ὑφ' ἑνός, ὥσπερ τὰ σταφυλικὰ τῶν ἐπιτέλων· εἰ μή τις βάλοι τὴν σταφυλήν, ὡς πολλὰ ἔχον. ὅτω δ' ἔστι καὶ ὁ βότρυς, καὶ τ' ἄλλα τὰ βοτρυώδη· καὶ ὅλα δὴ φέρει διὰ δύοσιν καὶ χώρας ἀριστίνδην ἀθρόους τοὺς καρπούς, ὥσπερ φ' συνεῖα φασὶ καὶ ἄλλοθι τὰς ἐλαίας. ἀλλὰ καὶ αὐτὴ δοκεῖ ἂν διαφορὰ, ἔσθ' τὰ μὲν ἀφ' ἑνὸς μίσχου καὶ μιᾶς πρόσφυσεως ἀθρόα γίνεσθαι, καθάπερ ἐπί τε τῶν βοτρυηρῶν καὶ σταχυηρῶν ἔρχεται, μὰ πολυεχόμενα ἰσοινῶ τινι γίνεσθαι· τὰ δὲ, μὴ γίνεσθαι. ἕπα καθ' ἑκάτερ γε λαμβάνοντι τῶν αὐτομάτων ἢ τῶν πολυεχόντων, ἰσότιμον ἀρχὴν ἔχει ῥ' πρόσφυσεως· οἷον ἥ τε ✳ σαρξ, καὶ ἡ ῥοιὰ· καὶ πάλιν ὁ πυρὸς, καὶ ἡ κριθὴ, καὶ ὁ πυρός. ἔκισται δ' αὖ λόξαν τὰ τῶ μήλου καὶ τὰ τῶ ἀπίου, ὅπου συμβαίνει τε καὶ πολυάκις ἐπῆλθε, καθάπερ ὑμῖν τινὶ λεπτομερῶ, πόθι ἢ τὸ πολυκάρπιον. ἀλλ' ὅμως καὶ τούτων ἑκάστη, ἰσότιμον ἀρχὴν ἔχει καὶ φύσιν. φανερώτατα δὲ, ἔσθ' ἐν χοιράδι τὰ ῥοιᾶς· ὁ γὰρ πυρὸν ἑκάστη πολυανίφυκεν, οὐχ ὥσπερ τῶν συκῆν ἄδηλα, διὰ τὴν ὑγρότητα. καὶ γὰρ ὅσον ἔχουσι διαφορὰν, καίπερ ἀμφότερα πολυεχόμενα σαρκώδεσί τινι, καὶ ἔσθ' ὅσον πολυειληφότι μετὰ τῶν ἄλλων. τὸ μὲν γὰρ πολὺ ἑκάστου ἔχει τὴν πυρῖνα, τὸ σαρκῶδες ὅσον τὸ ὑγρόν. αἱ δὲ ἐν ἐγχαραμίδες ὥσπερ ἰσοινόν τι πᾶσι, καθάπερ καὶ τὸ γίγαρτον, καὶ ὅσα τὸν αὐτὸν ἔχει τρόπον. ἀλλὰ τὰς μὲν τοιαύτας διαφορὰς τάχ' ἂν τις λαθοι πλέιας, ὧν δεῖ τὰς ἐνεωτάτας καὶ μάλιστα ῥ' φύσιως μὴ ἀγνοεῖν. αἱ δὲ ἦδ' χυλοὺς καὶ τὰ χρήματα καὶ τὰς ὅλας μορφὰς, χιλίων φανεραὶ πᾶσιν, ὥστε μὴ δεῖσθαι λόγου, πλὴν ποσόν τιν, ἢ ὅτι χρῆμα ἑδὲν πολυκάρπιον διὰ γραμμὴν, ἑδὲ γωνίας ἔχει. Τῶν δὲ χυλῶν οἱ μὲν εἰσιν † ἰνώδεις, ὥσπερ ἀμπέλου, συκαμίνου, μύρτου· οἱ δὲ ἐλαιώδεις, ὥσπερ ἐλαίας, δάφνης, ἐκαρύας, ἀμυγδάλης, προύνης, πίτυος, ἐλάτης· οἱ δὲ μελιτώδεις, οἷον σύκου, φοίνικος, δρυός, βαλάνου· οἱ δὲ δριμεῖς, οἷον ἐσχαλώνου, θύμβρας, ἐκαρδάμου, ναστρτίου· οἱ δὲ πικροὶ, ὥσπερ ἀψινθίου, λεπταπείρ. διαφέρουσι δὲ καὶ ταῖς δυνάμεσι· οἷον αὐτῶν, ἐνδρίδος. γένη δὲ ὑλαρᾶς ἂν λέξαιμεν, οἷον οἱ τῶν ἐκπυμπλίων· οἱ δὲ ἐξῆς, ὥσπερ ῥοᾶς, καὶ ῥίου μήλου. ἁπάντων δὲ † ἰνώδεις καὶ τοὺς ῥ' τούτου ζῶ γνῶ θετέον. ἄλλοι δὲ ῥ' ἄλλοις ἄδεσιν· ἔστιν ὧν ἁπάντων ἐκεῖσε ῥ' τοῖς πρὸ χυλῶν ξητέον, αὐτάς τε τὰς ἰδίας διαιρουμένας ὁπόσαι, καὶ τὰς πρὸς ἀλλήλας διαφορὰς, καὶ τίς ἡ ἑκάστου φύσις καὶ δύναμις. ἔχει δὲ καὶ ἡ τῶν ἀγγείων αὐτῶν ὑγρότης, ὥσπερ ἐλέχθη, διαφορὰ ἄδηλ. ἡ μὲν γὰρ ὅλη ὀπώδης, ὥσπερ ἡ ῥ' συκῆς, κ' ῥ' μακρῶν· ἡ δ' πεπόσης, οἷον † ἐλαίας, ῥ' προύνης, τῶν λιανοφόρων. ἄλλη δ' ὑδαρὴς, οἷον ἀμπέλου, ἀπίου, μηλέας· κ' τῶν λαχανωδῶν δέ, οἷον σικύου, λεπτοκάρυος, θρίδακος κίνης. αἱ δὲ ἄλλη δριμύτητα ἔχουσι, καθάπερ ἡ † θύμβρα, κ' θύμβρας. αἱ δ' καὶ δύναδίαν, ὥσπερ αἱ τῶ σελίνου, ἀνήθου, μαράθρου, καὶ τῶν τοιούτων. ὡς δ' ἁπλῶς εἰπεῖν, ἅπασαι κ' τῶν ἰδίαν φύσιν ἑκάστου δίνδρου, καὶ (ὡς καθόλου εἰπεῖν) φυτῶ. πᾶν γὰρ ἔχει διαφορὰν καὶ μίξιν ἰδίαν, † ὅπερ οἰκεῖα δηλοῖσι τυγχάνει τοῖς ὑποκειμένοις καρποῖς· ὧν τοῖς πλέισοις συμφαίνεται ζῶα ὁμοίοτατα, ὀκ ἀκριβῶς δ' ἐπαφάς· ἀλλ' ὧν τοῖς πολυκαρπίοις, δηλοῖ μᾶλλον διστρογασίαν λαμβάνει καὶ πέψιν καθαρὰν καὶ ἀδιαπνεῖν ἢ τοῦ χύλου φύσις. δεῖ γὰρ, ὥσπερ τὸ μὲν ὕλην ὑποβαθεῖν, τὸ δὲ εἶδος καὶ μορφὴν· ἔχει δὲ αὐτὰ τὰ σπέρματα, καὶ οἱ χιτῶνες οἱ πολὺ αὐτὰ, διαφορὰν τῶν χυλῶν. ὡς δ' ἁπλῶς εἰπεῖν, ἅπαντα τὰ μόσιμα τῶν δίνδρων καὶ τῶν φυτῶν, οἷον ῥίζα, καυλὸς, ἀκρέμων, φύλλον, καρπὸς, ἔχει τινὰ ἰδιαίτητα πρὸς τὴν ὅλην φύσιν· ἃ δὲ παραλαμβάνει κατά τε τὰς ὀσμὰς, καὶ τοὺς χυλοὺς, ὡς τὰ μὲν δύοσμα καὶ δυώδη, τὰ δὲ ἄοσμα καὶ ἄχυλα παντελῶς ἂν ἔχῃ τὸ αὐτὸ μόριον. Ἔνια γὰρ δύοσμα τὰ ἄνθη μᾶλλον ἢ τὰ φύλλα· ἔχει δὲ ἀναπαλιν

19 ἰνώδεις

20

λιν τὰ φύλλα μᾶλλον, καὶ οἱ λιλάνδα, ὥσπερ ἡ τῶν στεφανωματικῶν. ἡ δὲ, οἱ καρποί. ἡ δ' ὀδὶ πρῶτον. φύσιν δ' αἱ ῥίζαι. τ δὲ ἰδ μίρθ. ὁμοίως δὲ καὶ κατὰ τὸς χυλός. τὰ μὲν γὰρ βρωτικὰ, τὰ δ' ἄβρωτα τυγχάνει, καὶ οἱ φύλλοις καὶ πόμασι καρπίοις. ἰδιαίτατον δὲ τὸ ὧν τῆς φιλύρας. ταύτης γὰρ τὰ μὲν φύλλα γλυκέα, καὶ πολλὰ ἡ ζώων ἐδιδ ὁ δὲ καρπὸς ὀδυνᾷ βρωτός. ἐπεὶ τοίνυν αὐξάπαλιν ὀδὲν θαυμαστὸν, ὥστε τὰ μὲν φύλλα μὴ ἰδίνδται, τὸς δὲ καρπὸς καὶ μόνον ὑφ' ἡμῶν, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ ἡ ἄλλων ζώων. ἀλλὰ καὶ πρὸς τοῦτο, καὶ ἡ ἄλλων τ τοιούτων, ὕστε-
21 ρον παρατέον διαιρεῖν τὰς αἰτίας. Νῦν δὲ ποσαχῶς ἔστι λίγειν, ὅτι καὶ πάντα τὰ μέρη πλείστας εἰσὶ διαφορὰς πολλαχῶς. ἐπεὶ καὶ ἡ αὐθὶ τὰ μὲν ὅτι χνοώδη, λαβάπερ τὸ τῆς ἀμπέλου, καὶ συκαμίνου, καὶ τὸ λιπῆ τὰ δὲ φυλλώδη, λαβαπερ ἀμυγδάλης, μηλέας, ἀπίου, λεπτυμηλέας. καὶ τὰ μὲν μέγεθος ἔχα· τὰ δὲ τῆς ἐλαίας φυλλώδης ὄν, ἀμέγεθον. ὁμοίως δὲ καὶ 10
ἡ τοῖς ἐπιτηδείοις καὶ πόδισι, τὰ μὲν φυλλώδη, τὰ δὲ χνοώδη. πάντων δὲ τὰ μὲν λίχροα, τὰ δὲ μονόχρωα. τὰ μὲν τ λίαν σχεδὸν τἀγγὺς πολλὰ μονόχρωα, καὶ λευκανθῆ. μόνον γάρ, ὡς ἐπεῖν, τὸ τῆς ῥοᾶς φοινικοῦν, καὶ ἀμυγδάλων τινῶν ὑπερυθρον· ἄλλα ἦ ὀδενὸς ἡ ἀμέρων ὅτι αὐθῶδες, ὅτι λίχρων· ἀλλ' ἃ τινες τ ἀγρίων, οἷον τὸ τῆς ἐλάτης λεπτινον γὰ τὸ ταύτης ἄνθ, καὶ ὅλα λέγουσι γὰ τῇ ἔξω θαλαττίῃ ῥόδων ἔχειν τιὰ χρόαν. γὰ δὲ τοῖς ἐπιτηδείοις σχεδὸν, τἀγγὺς πλέω τοιαῦτα, ⊖ λίχροα καὶ λευκανθῆ. λέγω δὲ λευκανθὲς, ὅτι ἕτερον ἄνθ γὰ δεῖ ἄνθα ἔχειν κατὰ μέρη, ὥσπερ τὸ ῥόδον, καὶ τὸ λεπτινον, καὶ ἴον τὸ μέλαν. χνοῶδη δὲ καὶ μονόφυλλα φύεται, σχεδὸν ἁπάντων ἔχοντα μόνον ἡ πλείονα, ὥσπερ τὸ ῥόδον τὸ ἀμισώνιον. ὁ γὰρ κισσὸς καὶ ταύτῃ γὰ τῷ ἄνθ τὸ φύλλον ἕκαστον, ὃ δὲ δεῖ τὸ χνοῦν τὸ κατὰ μέρη, ἀλλὰ ἐκ τ ἄκρου ἀποφύ-
22 σεις γωνιώδεις· σχεδὸν δὲ τὸ ῥόδον τὸ ἐλάτης διὸ πίνυ ὄντι. Διαφορὰ δὲ καὶ κατὰ τὴν ἔκφυσιν, καὶ βέ- 20
σιν. τὰ μὲν γὰρ ἔχει πρὸς αὐτὸν τὸν καρπὸν, οἷον ἄμπελος, ἐλαία· ὃς καὶ διαπίπτοντα διατρημάτα φαίνεται. καὶ ὥσπερ συμβαίνει λαμβάνειν, εἰ καλὸς ἀπήνθηκεν· ἐὰν γὰ συγκαυθῇ, ἢ βρεχθῇ, σωματοειδὲς τὸν καρπὸν, καὶ ὁ τετρημένον γίνεται. σχεδὸν δὲ καὶ τὰ πολλὰ τ γὰ μέσον τὸν πόδα καρπὸν ἔχει· τάχα δὲ καὶ ἐπ' αὐτοῦ τοῦ πόδος καρπὸς, λαβαπερ ῥόα, μηλέα, ἄγνος, λευκανθὲς, μύρρινος· καὶ ἡ ὧν γε φρυγανικῶν, ῥοδωνιὰ· καὶ τὰ πολλὰ τ στεφανωτικῶν. λέγω γὰρ ὑπὸ τὸ ἄνθος ἔχει τὰ σπέρματα. φανερώτατον δ' ἐπὶ τῶ ῥόδου, διὰ τὴν ὄσφ. σχεδὸν καὶ ἐπ' αὐτῶν ἡ τομαῖον, ὥσπερ ὁ ἄκανθος, καὶ ὁ λίνακος, καὶ πάντα τὰ αὐθώδη. λέγω γὰρ ἔχα τὸ ἄνθος. ὁμοίως δὲ καὶ τ πωλοδῶν σχεδὸν, λαβάπερ τὸ αὐθέμιον. γὰ δὲ τοῖς λαχανώδεσιν, ὁ πράσινος, καὶ ἡ λεπτοκαύλη, καὶ ἡ σικύα. πάντα γὰ ὧδὶ ἡ ἄκρον ἔχει. καὶ πεφυξανομένου, ὧν μέλι τὰ ἄνθη πολὺν χρόνον. ἄλλα δὲ ἰδιάτερον, οἷον ὁ κισσὸς, καὶ ἡ συκάμι- 30
νος· γὰ αὐτοῖς μὴ γὰρ ἔχα τοῖς ὅλοις πόδα καρπίοις, ἀ μέλι ὅτι ἐπ' ἄκρους, ὅτι πόδια λιφόσι λαβ' ἕκαστον, ἀλλ' γὰ τοῖς κατὰ μέρη. εἰ μὴ ἄρα ἡ σωδλα, σχεδὸν τὸ χνοῶδες. ἔστι δὲ καὶ ἁπλᾶ ἡ αὐτῶν σχεδὸν, λαβαπερ ὧν ἡ σικυῶν, ἃ ἐκ ἡ ἄκρου φύεται τὰ λέπιμα τος. διὸ καὶ ἀφαιροῦσιν αὐτὰ· λωλύει γὰρ τὸν τοῦ σικυοῦ βλάστησιν. φασὶ δὲ καὶ ἡ μηλίας ἡ μηδικᾶς, ὅτα μὲν ἔχα ἡ αὐθὲν ὥσπερ ἀλεπάτιον τινὰ ὑπερυφῶσαν ἐκ μέσου, τὸ ἐὲν γόνιμα· ὅτα δὲ μὴ ἔχα,
ἄγνον ταῦτ' ἄγονα. εἰ δὲ καὶ ἐπ' ἄλλα τινὸς τοῦτο συμβαίνει ἡ αὐθοφόρων, ὥστε † ἄτονον αὐθ-
λιχωεισ φύειν, ἄτι † λιχωεισμένον, ἄτι μὴ, σκιερὸν. ἐπὰ γρὴ γε σχεδὸν μὴ ἄμπελος ἡ ῥοᾶς ἀδυνάτως ἂ τελεσκαρπεῖ. ἀλλὰ μὴ μέχρι τοῦ ἄνθους ἡ γρῆσις. γίνεται δὲ καὶ τόδε ἡ ῥοᾶς ἄνθ-
μόνον πολὺ, καὶ τονικόν· ἡ ὅλ· ὁ ὄγκ· πλατύς, ὡσπερ ὁ ἡ ῥοῦν. λαβ τωθ ἡ ἕτερα, × λι' ὧν ὡς μικρὸν ὥσπερ ἐκτεθραμμένα λόβια ἔχειν τὰ ἄνω μυχώδη. φασὶ δὲ ἴνδα, ἡ τ ὁμοι- 40
γρῶν τὰ μὲν αὐθῶν, τὰ δ' ἄ· λαβάπερ τ φοινίκων τὸν μὲν ἄῤῥενα αὐθᾶν, τὴν ἡ θῆλυν ἐκ αὐθᾶν, ἀλλ' ὄνθυς πθφαίνειν τὸν καρπόν. τὰ μὲν δὴ τῷ γένει τοιαύτῳ τῶν σχεδὸν ἔχει, λαβαπερ ὅλως ὅτα μὴ δύνατα τελεσκαρπεῖν. ἃ δὲ τὸ ἄνθος φύσις ὅτι πλάσις ἔχει σχεδὸν
23 ρὰς, φανερὸν ἐκ τῶν πθφερομένων. Διαφέρει δὲ τὰ λίνδρα καὶ τοῖς διὰ τοῦτο κατὰ τὸν
βλαστῶν καρποποιίαν. τὰ μὲν γὰρ ἐκ τῶν ἴνων † βλαστὸν φέρει, τὰ δ' ἐκ τῶν ἴνων, τὰ δ' ἀμφοτέρων. ἐκ μὲν τῶν ἴνων, συκᾶ, ἄμπελος. ἐκ ἡ τῶν ῥῶν, ἐλαία, ῥοὰ, μηλέα, ἀμυγδαλὰ, ἄπιος, μύρρινος, καὶ σχεδὸν τὰ διαῦτα· πάντα γὰρ ἐκ τῶν ῥῶν. ἐὰν δὲ ἄρα τι συμβῇ λυπῆσαι, καὶ αὐθῆσαι (γίνεται γὰρ καὶ ταῦτα φῦσαι, ὥσπερ καὶ ὀδὲ μυρρίνου, ἡ μαλιστ' ὡς ἐπεῖν πόδι τὰς βλαστήσεις, τὰ κατ' αὐχτῦρον) ὀ δύναται τελεῦν, ἀλλ' ἀμυγνῆ φθείρεται. ὀ ἀμ-

φοτέρων

φυτείαν δέ, καὶ τὴν νίτρον καὶ τὴν ἴτυν, ἃ ἴσως αὖξει μᾶλλον τὴν διαφέρειν, ἢ ἃ ἕλλο ἐκβρπμον· ἔτι δὲ καὶ ὁ ἔλαιος ἐκ πίτυος, ἡ σῦκα φέρειν ἐκ τῆς νίτρου. ἰδιωτάτη δέ, ἡ ἐκ τ̃ σελίχνος ἔκφυσις, ὥσπερ γὰρ ἀϊγόπηα συκαμίνῳ· καὶ ταύτην γάρ φασι φέρειν ἐκ τ̃ σελίχνος. οἱ δὲ ταύτης μὲν ἐκ τ̃ ἀκρεμόνων, ὥσπερ καὶ τὴν ἐλάτης· αὕτη γὰρ ἐκ τούτων φέρει, πλείω δὲ πολύ. ἐκλῦσι δὲ ἐλάτην, ἀφ' ἧς τὰ σῦκα τὰ αἰγόπηια ἐκλέγουσι. ἔστι δὲ καὶ τὰ μὲν ἐκ ῥιζῶν καρπὸν τῇ δένδρῳ, ἡ ὅλως τ̃ φυτῶν· τὰ δὲ πλαγιοκάρπα, τὰ δ' ἀμφοτέρως. πλείω δὲ ἀκρόκαρπα τῶν ἄλλων, ἃ τῇ δένδρῳ· οἷον τὴν τε σιτυρῶν, τὰ εὐχυλα· καὶ τ̃ δαμνοφόρων, ῥάϊκη, καὶ † ἀπειρεία, καὶ ἄγνος, ἡ ἄλη· ἄπια· καὶ τ̃ λαχανωδ̃ν, τὰ λιφαλόῤῥιζα. ὠφρεία

ὧν ἀμφοτέρων δέ, καὶ τῇ δένδρῳ φύεται, ἡ τῇ λαχανωδ̃ν· οἷον βλίτον, ἀνάδενδρα ῥάφανος. ἐπὰ καὶ ἐλαία πυῖ πως ἔσχ. λαί φασιν, ὅταν ἄπεραν φύτευσι, σπουδὴν σύφορείας εἶν. ἀκρόκαρπος δέ πως ἡ φοίνιξ, πλὴν τόδέ τι ἡ ἀκρόφυλλον, ἡ ἀκρόβλαστον. ὅλως γὰρ ἐν τῷ ἄνω παῦ τὸ ζωτικόν. τὰς δὲ ἐν τῇ μέρει διαφορὰς, ὠφρατέον ἐκ τούτων θεωρῶν. αἱ δὲ φυτῶν δὴ ὅλως ὑσίας φαίνονται, ἐνδοτέρω τὰ μὲν ἔμβρα, τὰ δ' ἄγρια· ἡ τὰ μὲν ἥμερα, τὰ δ' ἄκαρπα· καὶ ἀύφυλλα, ἡ φυλλοβόλα, καθάπερ ἐλέχθη· τὰ δ' ὅλως ἄφυλλα. ἡ τὰ μὲν αὐθοφυᾶ, τὰ δ' αὐταυλῆ. καὶ πρωϊβλαστῆ δέ, ἡ πρωϊκάρπα· τὰ δὲ ὀψιβλαστῆ, καὶ ὀψίκαρπα. ὡσαύτως δέ, καὶ ὅσα πλησίον τόπου. καὶ τὰ γε τοιαῦτα φύ τοῖς μέρεσιν, ἃ ἐκ ἴσου τῇ μέρει ἔχει. ἀλλ' ἐπάνω ἰδιωτάτη καὶ πρόπον ἴσως μηγίστη διάστασις, ἃ πέρ ἡ αὖθ τῇ ζώῳ, ὅτι τὰ μὲν φύσβρα, τὰ δ' χόρσαῖα. καὶ γὰρ τῇ φυτῇ ἔστι τὸ ποτὸν γόνιμον, ὃ ἐ λύονται φύειδαι φύ ὑγρῷ. τὰ δὲ φύονται μὲν, οὐχ ὁμοίως δέ, ἀλλὰ χέρω. πάντων δὲ τῇ δένδρῳ, ὡς ἁπλῶς εἰπεῖν, καὶ τῇ φυτῇ, ἔσθι πλεῖστα τυγχάνει καθ' ἕκαστον γόνον. σχολὴ γὰρ οὐδεμίᾳ ἔστι ἁπλοῦν. Ἀλλ' ὅσα μὲν ἥμερα καὶ ἄγρια λέγεται, ταύτην ἐμφανεστάτην 24
ἔχει καὶ μεγίστην διαφορὰν· οἷον συκῆ, ῥοιὰ, ἐλαία, μῆσπιλον, ἄπιον, ἀχράς. ὅσα δὲ φύ ἑκατέρῳ τούτων, τοῖς μέρεσί τε καὶ φύλλοις καὶ τοῖς ἄλλοις μορφαῖς τε καὶ τοῖς μεγέθεσι. ἀλλὰ τ̃ μὲν ἀγρίων αὐώνυμα τὰ πλεῖστα, καὶ ἐμπαυρα ἐλέγοι. τῇ δὲ ἡμέρων ἡ ὀνομασμένων, πλὴν, ἡ αἰδοῦσις κοινοτέρα· λέγω δ' οἷον ἀμπέλου, συκῆς, ῥοᾶς, μηλέας, ἀπίου, δαφνης, μυῤῥίνης, τ̃ ἄλλων. ἡ γὰρ χρῆσις ὅλα κοινὴ, σωθεωρῶν πυεῖ τὰς διαφοράς. ἴδιον δὲ ἡ τοῦτ' ἐφ' ἑκατέρων, τὰ μὲν γὰρ ἄγρια ὑβ' ἁρέρνι καὶ τῷ θέλει, ἃ μόνοις, ἃ μάλιστα διαιρεῖσι· τὰ δὲ ἥμερα, πλείοσιν ἰδίοις. ἔστι δὲ τῇ μὲν ῥᾴον τι λαβεῖν καὶ διακεκριμένα τὰ εἴδη, τῶν δὲ χαλεπώτερον, διὰ τὴν πολυχρίαν. ἄλλα δ' ἃ τὰς μὲν τῇ μεσίων διαφορὰς, καὶ τῇ ἄλλων
οὐσίων, ἐκ τούτων ποιητέον θεωρῶν. πρὸς δὲ τῇ χρήσιων, μετὰ ταῦτα λεκτέον. ὧν γὰρ ὥσπερ ἐφιξῆς τοῖς ἐρημένοις ὄντ.

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΠΕΡΙ ΦΥΤΩΝ
ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΟ Β.

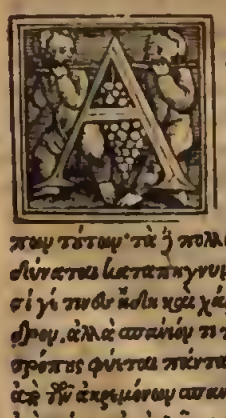

Γίγνεσι τῇ δένδρῳ, καὶ ὅλως τῇ φυτῇ, ἃ αὐτόματα, ἃ ἐκ σπέρματος, ἃ ἀπὸ ῥίζης, ἃ ἐκ πλαγιόκαρπα, ἃ ἐκ ἀκρόμων, ἃ ἐκ μέρους, ἃ ἐκ τοιούτου σελίχνος ὄντ. ἃ ὅπερ ἔνια κατακοπόντ' εἰς μικρὰ, καὶ γὰρ ὕστερον ἀναφύεται. τούτων δὲ ἃ μὲν αὐτόματος, πρώτη τῆς. ἃ δὲ ἐκ σπέρματος ἡ ῥίζης, φυσικώτατον λόξασιν ἄν. ὥσπερ γὰρ αὐτόματοι καὶ αὐταί· διὸ ἡ τοῖς ἀγρίοις ἐπάρχουσιν. αἱ δὲ ἄλλαι, τέχνης, ἃ πεῖρασίσεως. ἅπαντα δὲ βλαστάνει κατά πινα τ̃ τρόπων τούτων· τὰ ἡ πολλὰ ἡ πλείονς. ἐλαία μὲν γὰρ πάντως φύεται, πλὴν ἐκ ἐμένος. ἐ γὰρ λύονται διατάπηγνυμένη, καθάπερ ἃ συκῆ δῆλα ἐρεσθίς, καὶ ἡ ῥοὰ δῆλα ῥάβδος. καί τοῖ φασί γέ τινες ἄδειν καὶ χάρειν πηγῶσις, ἡ πῶς τὴν κίτρον συμβιβάσαι, καὶ γρηΐδας λαγῆβρον. ἀλλὰ ταυτὶ μὲν τι τοιοῦτον. θάτερα δέ, τὰ πολλὰ δῆλα φύσεως. συκῆ δὲ τὸς μὲν ἄλλους τρόπους φύεται πάντας· ἐκ ἡ τῶν ἡμέρων καὶ τῇ ξύλῳ ἡ φύεται. μηλέα δέ, καὶ ἄπιον, ἐκ τῶν ἀκρεμόνων ταυτὶς. ἡ μὲν ἀλλὰ τὰ τε πολλὰ πάντ' ἐς ἀπεῖν ἡ δὲ ἐκ ῥιζῶν καὶ ἐκ φύτων, ἐὰν λᾶϊ καὶ νέοι καὶ αὐξᾶς ὦσιν. ἀλλὰ φυσικώτερά πως ἐπᾶναι. τὸ ἡ γόνιμον

μβδ', ὡς δηλοῖ τὸν λεπτόν. ὅλως γὰρ ἐλίττει τὰ ἀπὸ τ' ἄνω μᾶλλον βλαστάνοντα τῆ γονιμώτατα, καθάπερ ἄμπελος· ἀπὸ δὲ τῶν λιπομένων. οὕτω γὰρ ἐπὶ πλεῖστον, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ λιπόμενος φύεται. τῆ δὲ λίπι τι ποιοῦσιν ἕτερον, ἢ λιγνύουσιν, ἢ φρυγανώδες· ὥσπερ δηλοῖ τό, τε πήγανον, καὶ ἡ ἰωνία, καὶ τὸ σισύμβριον, καὶ ὁ ἵρπυλλος, καὶ τὸ ἐλάφειον. γινώσκεται μὲν οὖν ἐστι πᾶσιν, ἤ τι ἀπὸ τῆ πήγανώδος, καὶ ἀπὸ σπέρματος. ἅπαντα δὲ, οἷς ἔχει σπέρματα, καὶ ἀπὸ σπέρματος γίνεται. ἀπὸ δὲ πηγανώδους καὶ τῶν λάφνων φασίν, ἐαν τις τὸ ὀρύγμα πληλὴν φυτεύσει. λᾶς δὲ ὑποῤῥίζων μᾶλλόν γε τὸ πηγανώδες, ἢ ὑποπρίνων. ἐ μὲν ἄλλα καὶ ἄνευ τούτου θάλλει βλαστάνει καὶ ῥοᾷ, καὶ μᾶλλον ἐαρινά. βλαστάνει δὲ καὶ ἐμυγλάλλα φυτευομένη. ἧττον πλάστος δὲ πρόπους, ὡς ἀπᾶν, ἢ ἐλαία βλαστάνει· καὶ γὰρ ἀπὸ τοῦ στελίχους, καὶ ἀπὸ τ' πρίνου λαπαττομένου, καὶ ἀπὸ τῆ ῥίζης, καὶ ἀπὸ τοῦ ξύλου, καὶ ἀπὸ βαθείας, καὶ ἀπὸ χαράκων, ὥσπερ ἄμπελος. ἧττον δ' ἄλλων, ὁ μυρρίνος· καὶ γὰρ ὅταν ἀπὸ τῶν ξύλων καὶ τ' πρίνου φύεται. λᾶς δὲ καὶ τούτου καὶ τῆ ἐλαίας τὰ ξύλα λιαιρῶν μὰ ἐλάττω ἀντιβαμιαίων, καὶ τὸν φλοιὸν μὴ ποιαιρῶν. τὰ μὲν οὖν ἀφ' ὧν βλαστάνει καὶ γίνεται ἧττον τοιαῦτα ῥόπτρα. αἱ γὰρ ἐμφυλεῖαι, καὶ οἱ φθαλμοὶ, καθάπερ μίξεις ἰνός εἰσιν, ἢ ἐκατ' ἄλλον τρόπον γιγνόμεναι· πολὺ οὖν ὕστερον λειπόμεν.

Τῶν δὲ φρυγανωδῶν καὶ ποωδῶν τὰ μὲν πλεῖστα ἀπὸ σπέρματος καὶ ῥίζης, τὰ δὲ καὶ ἀμφοτέρως. φύεται δὲ καὶ ἀπὸ τ' βλαστῶν, ὥσπερ εἴρηται. φύσις δὲ καὶ ἀναίρεσις φύσις μόνον, οἷον ἐλάτη, πεύκη, πίτυς, ὅλως πᾶν τὸ ἀειφορεῖν· ἐπὶ δὲ φοινικ. πλὴν ἐάν τι βαθυλῶνι καὶ ἀπὸ τῆ ῥοδόλωνος, ὡς φασί τινες, μωλύειν. λυπάσεται δ', ἢν τὰ ἄλλοις ἀπὸ σπερμάτος· τὸ δὲ τρίτον δὲ καὶ ἀπὸ τ' στελίχους. οἷον τὸ ῥόδον, τὸ ἀμύγδαλος. πᾶν τὸ τοιοῦτον γὰρ ὅταν ἀναζεομένην λυπάσεται. αὐτὰ δ' ἀπὸ ῥίζης βλαστάνει, πάντα πρόπους τιμωμένη, καὶ ἀπὸ γῆς, καὶ ἀπὸ τοῦ μέσου, καὶ ἀπὸ τ' αὐτόθεν βλαστάνει δὲ καὶ φιαχῦ ἀπὸ τῆ ῥιζῶν, ἀπανίσις δὲ. πολὺ δὲ δρύες ἀμείνους ἐπιτήδειαι. οἱ μὲν γὰρ ἀπὸ σπέρματός φασι μόνον· οἱ δὲ καὶ ἀπὸ ῥίζης, γλίσχρως· οἱ δὲ, καὶ ἀπ' αὐτοῦ τ' στελίχους κοπτόμενος. ἀπὸ πηγανώδους δὲ καὶ ῥίζης ἀδὴν φύεται τῆ μὴ πηγάζειν ἀπάντων. ἀπάντων ἧττον, ὅσων πλείους αἱ γονίσεις, ἢ ἀπὸ πηγανώδους, καὶ ἧττον μᾶλλον ἢ ἀπὸ πηγανώδους· ταχίστη δὲ καὶ σύκης, ἐὰν ἀπὸ ῥίζης ἢ πηγάνου τὰς ἢ. καὶ τὰ μὲν ἄτους, ἃ ὅλως ἀπὸ φυτοβοτικείου τοιαῦτα μόνα, πάντα δοκῶ τὰς ἐαρινὰς ὀξυμοιῦν. Ὅσα δ' ἀπὸ τοῦ ἐαρινῆ τῆ δυναμένου καὶ ἄτου βλαστάνει, ἅπτεται ὡς ἀπᾶν χάρω. τὰ δὲ μὴ ὅλως ὀξύστερα τοῦ γλυκέος, οἷον ἄμπελος, μηλέα, συκῆ, ῥοιά, ἄπιος. ἔκτι γὰρ ἡ λιγυραμένου ὀδὴν γίνεται γλυκὺ ὅλως ἄμορον, ἀλλ' ἢ ὄρινος, ἢ ἀγρία συκῆ, διαφέρουσα πολλάκις μὴ τῆ χροιᾷ. καὶ γὰρ ἐκ μελάνου λευκὴ, μὴ ἐκ λευκῆς μέλαινα γίνεται· ἐκ τε ἡ ἀμπέλου τ' γνησίας ἀγενὴς, μὴ πολλάκις ἑτέρου γένους. ὁτὲ μὲν ὅλως ὀδὴν ἄμορον, ἀλλὰ ἄγριον γίνεται· μὴ τοσοῦτον, ὥστε μὴ ἐκπίνειν τὸν ἐαρετόν. αἷ δ' ὥστε μηδὲ ἀδούνειν, ἀλλὰ μέχρι τοῦ δυβῆσαι μόνον ἀδικοῦσαι. φυτεύοντες δὲ μὴ ἐκ τῆ ἡ ἐλαίας πυρήνων ἀγριέλαιον, μὴ ἐκ τῆ τ' ῥοᾶς κόκκων τῆ γλαυκίνου ἀγενὴς, μὴ ἐκ τῆ ἀπυρήνων σκληρᾶ, πολλάκις δὲ μὴ ὀξᾶς. τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον μὴ ἐκ τ' ἀπίου, καὶ ἐκ τῆ μήλων ἐκ μὴ τ' ἀπίου, μοχθηρὰ ἢ ἀχρὰς· ἐκ δὲ τ' μήλου, χάρων τι τῷ γένει, μὴ ἐκ γλυκέως ὀξᾶς· μὴ ἐκ στρεβλῆς, λυπλάνου. χάρων δὲ ἡ ἀμυγδαλῆ, μὴ τῷ χυλῷ, μὴ τῷ σκληρῷ ἐκ μαλακῆς. λιὸ μὴ αὐξηθῆσαι ἐς κυβίζη λευκότερον· ἐὰ δὲ μὴ, τὸ μόχθημα μεταφυτεύειν πολλάκις. χάρων δὲ καὶ ἡ ῥοῦς. ἀπὸ σπέρματος τ' † τῶν σύκων πολλοὶ φυτεύσαντες, ἐκ τοιούτων ὁμοίων ποιοῦσι. διάφθειρα δὲ μὴ μυρρίνου διαφθείρη ποτὲ φασιν, ὡς ἐπὶ πολὺ δ' ἀδικεῖ, μὴ ἐδὲ τὸ χρῶμα διαστρέφει, ἀλλ' ἀδ' ἀνθρωπος γίνεται μέλανα· ὥσπερ καὶ τὸν φ' αὐτόν ἐστιν. πολλάκις δὲ μὴ τοῦ λυπάσεται, ἐκ θηλείας ἄρρενα. μάλιστα δὲ τούτων ὁ φοινὶξ λευκὸν διαμένει, ὥσπερ ἀπᾶν, πλὴν ἀπὸ σπέρματος, μὴ βαθυλῶνι ἢ ἰωνοφόρον, μὴ πίτυς ἢ φλεοπτίος. τοιοῦτα μὲν οὖν φ'

τοῖς

ζεῖς ἡμερωθέντες. φύ δὲ ζεῖς ἀγρίους ἀμπελῶν πλάσι, ἡδὺ λόγον, ὡς ἰσχυροτάτους. ἐπεὶ δὲ τὰ φύτρα τε καὶ ἄπιον. εἰ δ' ἐν χάρακι, καὶ φύ ἐκάστης, καὶ ὅλος φύτις ἀπὸ αὐξήματος μόνον, εἰ μὴ ἐν τῇ θραπείᾳ διάνοιξ μεταβάλλῃ. διαφθείρει γὰρ καὶ τόπου τόπῳ, καὶ ἀπὸ ἀφθονίαν. φύεται γὰρ ἐκφέρει ἡ χάρακι ἀπλῶς τὰ ὅμοια, διαβαθὺ καὶ φύ ἀμπελίτιδες. αὐξάνεται ὀλίγα, καὶ ὀλιγαχῶ λαμβάνῃ μεταβολὴν· ὥστε ἐκ αὐξήματος ἀγρίας πολλῶν ἡμέρων, ἐν ἐκ χάρακι ἁπλῶς πολλῶν βέλτιον. ἔστι γὰρ ὑδὲ ἡ ῥοᾶς μόνον ἐκαλῶσθαι φύ αἰγίνῃ, καὶ φύ διλιτίας συμβαίνῃ. φύ αἰγίνῃ γὰρ ἡ τῶν ὀξέων καὶ καταρᾶσαι καὶ φυτόνβαλαι, γλυκέαν γίνεσθαί τινος, ἐν οἰνώδη. πρὸς δὲ σίλας τ' διλιτίας, ἡδὺ ποτεμὸν πίνειν, ἐν ἡ μάχη πᾶς ἀπαρᾶσαι ἐγχέλῃ, πᾶσαι γίνονται ἀπύρηνοι. βέλτιον δέ, εἰ ἄ τις τὸν ἡδὺ ἀμῶν φοίνικα φυτόνῃ φύ βαβυλῶνι, μάλιστα μὲν γίνεσθαι καὶ ἐξομοιοῦσθαι ζεῖς ἐκεῖ, τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον, καὶ ἄ τις ἑτέρα πρόσκλιτον ἔχει μάλιστα· ὅτω μάλιστα γὰ αὐτὸς τ' ὀργασίας καὶ τ' θραπείας. σημεῖον δέ, ὅτι μεταφερόμενα τὰ κάβρα, ἄκαρπα, τὰ δὲ καὶ ὅλως ἀβλαστῆ γίνεται· μεταβάλλει δὲ καὶ τῶν προφῶν, καὶ ἀλλᾶ τῇ ἄλλων ἀπομάλαιαν. εἶτον καὶ τὸ ἄτριον ἐξημερῶται, καὶ αὐτῶν δὲ τῶν ἀμέρων φύεται καὶ ἐκφέρει τὰ ῥοᾶ, καὶ ἀμυγδάλα. πολλοὶ ἐκεῖνο δέ τινες, καὶ ἐκ λειβίων αὐαφυῆναί φασι πυρούς, καὶ ἐκ πυρῶν λειβίας· καὶ πῶς τὸ αὐτὸ πυλμένων ἄμφω. ταῦτα μὲν ὧν ὡς μυθολόγους ἐάσθω λέγεσθαι. μεταβάλλει δ' ἔν τε μεταβάλλοντα, τὸν τρόπον ἔστιν αὐτόματος. ἐξαλλαγῇ δὲ † ὥρας, ὥσπερ γὰ αἰγίνῃ καὶ διλιτίας· πρὸς τὴν ῥοδὴν ἄπυρον, ἐδὲ ἀλᾶ μίαν θραπείαν. ὡσαύτως δέ, καὶ ὅπε τὰ διάφορα ἄκαρπα γίνεται· διαβαθὺ καὶ τὸ πίρσιον τὸ ἐξ αἰγίνῃς, καὶ ὁ φοῖνιξ γὰ τῇ ἐλαδί, καὶ εἰ δύ ζεῖς κομίσαι τῇ γὰ διάφορα λεγομένω ἄλλῃρον. φύσει δὲ φασι καὶ τῶν ὅλων, ἐαὶ ὡς † ἐλαφρὰν ἴλθε σφόδρα τόπον, ἄκαρπον γίνεσθαι. φύσει γὰ, ψυχρά. ἴλογον ἦ, ἀμφοτέρως συμβαίνειν ἡδὺ τὰς φυαυτιώσας. ὅπερ μεθ' ὅλως φύεσθαι θέλα, μεταβάλλοντα τὸν τόπον. καὶ ἡδὺ μὲν τὰς χώρας αἱ ποιοῦται μεταβολαί. ἡδὺ δὲ τῇ φυτείαν, τὰ ἐκ τῶν ἀπομάτων φυτόνμενα, διαβαθὺ ἐλέχθη. παντάπασι γὰ αἱ ἀλλαγαὶ καὶ τούτων. τῇ θραπείᾳ δὲ μεταβάλλει ῥοιᾶ, καὶ ἀμυγδάλη. ῥοᾶ μὲν, κόπτον ὕειαν λαβεῖν, καὶ ὕλατος πλῆθον ῥυτόν· ἀμυγδάλα δέ, ὅταν πάλαιόν τις φύτῳ, καὶ τὸ διάκρυον ἀφαιρεῖν τὸ ὠμόφρον πλῆν χρόνον, καὶ τὸν ἄλλον ἐκφιλεῖν θραπείαν. ὡσαύτως ἦ διλονότι καὶ ὅσα ἐξημερῶτ' τῶν ἀγρίων, ἃ ἐπαγρεῦται τῶν ἡμέρων. τὰ μὲν θραπείας, τὰ δ' ἀθραπευσία μεταβάλλει πλῆν εἴ τις λίγα μηδὲ μεταβολὴν, ἀλλ' ἐπίδοσιν ἐς τὸ βέλτιον εἶναι, καὶ χάρον. ἐ γὰ οἷόν τι τὸν κότινον ποιῆν ἐλαίαν, ὀῦ ἦ ἀχράδα ποιῆν ἄπιον, ὀῦ τὸν ἀγριὸν συκῆν. ὃ γὰ ὑδὲ † κότινον φασὶ συμβαίνειν, ὥστε αὖ πάνυ κότινος ἦ θαλίαν, ὅλως μεταφυτόνβᾶν, φέρειν θέλος, μεταπίπτοντός τινος γίνεσθαι μεγάλα. ταῦτα μὲν ὧν ὑπερθέσεως ἕνεκα λαβεῖν, ἐθέν αὖ διαφέροι.

Φασὶ δὲ καὶ αὐτομάτην τινὲ γίνεσθαι τῶν τοιούτων μεταβολῶν, ὁτὲ μὲν τῶν ἀκάρπων, ὁτὲ δὲ καὶ ὅλως αὐτῶν τῶν δ' ἀγρίων· ἃ καὶ σημεῖα νομίζουσιν οἱ μάντεις. οἷον ῥοιᾶν ἐξέαν, γλυκέαν ἐξαγινεῖν· καὶ γλυκέαν, ὀξέαν. καὶ πάλιν ἁπλῶς αὐτὰ διάφορα· ὥστε ἐξ ὀξείας γλυκέαν γίνεσθαι, καὶ ἐκ γλυκείας ὀξέαν. χάρον δὲ καὶ τὸ ἐκ γλυκέαν μεταβάλλειν, καὶ ἐξ ἀγριοῦ συκῆν, καὶ ἐκ συκῆς ἀγρίαν· χάρον δὲ τὸ ἐκ συκῆς. καὶ ἐξ ἐλαίας κότινον, καὶ ἐκ κοτίνου ἐλαίαν· ἄκυρα δὲ ὄντα, πάλιν δὲ συκῆν ἐκ λύκης μέλαιναν, καὶ ἐκ μελαίνης λύκην. ὁμοίως δὲ ὄντα καὶ ἐξ ἀμπέλου. καὶ ταῦτα μὲν ὡς τέρατα, καὶ παρὰ φύσιν λαμβάνουσιν. ὅλα δὲ σημεῖα τῶν τοιούτων, οὐδὲ θαυμάζειν ὅλως· οἷον τὸ τῶν διάφορον ἄμπελον ἐκλογιμῶσθαι, καὶ ἐκ μέλανος γὰρ βότρυος λύκην, καὶ ἐκ λύκης μέλανα φέρειν. οὐδὲ γὰρ οἱ μάντεις τὰ τοιαῦτα διείνουσιν· ἐπεὶ οὐδὲ ἐκάνα, ἐξ' οἷς πίφυκεν ἡ χώρα μεταβάλλειν. ὥσπερ ἐλέχθη πρὸς ἅπ ῥοᾶς γὰ αἰγίνῃ, ἀλλὰ τὸ γὰ ταῦτα θαυμάζειν, ἐᾶν τὸ μίαν μόνον, ἃ δίνε, καὶ ταύτας γὰ ἐφ' παντὶ χρόνῳ ἀπαιάς. ἀλλ' ὥσπερ γὰ ἐφ' παντὶ, μᾶλλον γὰ τοῖς διάφοις γίνεσθαι τῶν παραλλαγῶν, ἢ γὰ ὅλοις τοῖς διφόροις, ἐπεὶ καὶ τοιαύτη τις ἀταξία γίνεται πρὸς τοὺς διάφους· οἷον ἤδη ποτὲ συκῆ τὰ σῦκα ἔφυσεν ἐκ τοῦ ὄπιθεν τῶν ὀρίων· καὶ ῥοᾶ δέ, καὶ ἄμπελος, ἐκ τῶν τειχέων. καὶ ἄμπελος ἄνθ' φύλλων διάφορα ὧν ἔνεγκεν. ἐλαίαν ἦ τὰ μὴ φύλλα ἐκβαλεῖν, ἀφ' ἧ διάφορα ἐξήνεγκεν· ὃ καὶ θεόφραστος τῷ πλησίον τὸ γρόνθῳ λέγειν. συμβαίνει δὲ καὶ διὰ χιμῶνας ἔσεσθαι, καὶ δι' ἄλλας αἰτίας, ὥσπερ † λεκάνωσιν πρὸς λέγειν, ἐκ ὅτου δ' ἐ· οἷον, ἐλαίᾳ πρὸ ἀφανισθῆναι τελείως, ἐνεβλάστησεν ὅλη καὶ αὐτὴ,

χώρας

Fortè ἀκλινάν nimis apricũ.

καὶ ἡ Θάλασσα. ἐν δὲ τῇ Βοιωτίᾳ, καταβρωθρώσαν τ' ὀρύγμα τὸ ἀπηλίβωμ, πάλιν ἀνελάβε
σε. τὰ δὲ εἴσω ἀπίπτωμ, ὥστε δὶς ἴσως τὰ ζωῦπα ἄτοπα, σχεδὸν φανερὰς ἔχειν τὰς αἰτίας.
ἀλλὰ μᾶλλον, ὅσῳ μὴ ἐκ δίκης οἰκείαν τάττομ φύσιν τὸν καρπόν, ἢ μὴ οἰκείως, μᾶλιστα δὲ δι'
ὅλης φύσεως γίνεται μεταβολή, καθάπερ ἐλέχθη. πόθι μὲν οὖν τὰ λεχθέντα τοιοῦτόν τινα λύσις ἀ-
σι μεταβολαί. Τῶν δ' ἄλλων, τό, τε συνέμβριον ἂν μόνον δοκῇ μεταβάλλειν, ἐὰν μὴ λα-
τύχῃ τῇ θρεπτάς· διὸ καὶ μεταφυτεύουσι πολλάκις. καὶ ὁ σπόρος ἂν εἶναι. ταῦτα μὲν οὖν φ
βίς λεχθέντος αὐτομάτως, ἅπερ γίνεται· τὰ δὲ τοῖς ἐπιτάττουσι, σχεδὸν θρασπόνης· οἷον ἡ τίφα,
καὶ ἡ ζειά, μεταβάλλουσιν εἰς πυρόν, ἐὰν σπείδῶσαι σπείρωσιν· καὶ ἔπερ ἐκ ζιζάνιων, ἀλλὰ τοῦ-
ξίτου ἔτι. χειλὼν δ' πλεῖστον τ' τό γε, τῷ τὰ σπέρματα κεῖσθαι τὰς χώρας μεταβάλλειν. με-
ταβάλλει γὰρ καὶ ταῦτα καθ' ἑκάστην ὥραν, καὶ χειλὼν φ τῷ ἴσῳ χρόνῳ καὶ ἡ τίφα. μεταβάλλε- 10
σι δὲ καὶ οἱ ἄγριοι πυροί, καὶ αἱ ληθαὶ θρεπτὰ γίνεσθαι καὶ ἀθρεπτίζεσθαι, κεῖσθαι τὸν ἴσον χρόνον.
καὶ ταῦτα μὴ ἴσοις χώραις τε μεταβολῆς, καὶ θρεπτὰς γίνεσθαι· καὶ φῦναι ἀμφοτέρως. τὰ δὲ τῇ
θρεπτὰς μόνον· οἷον πῶς τὸ τὰ ὄσπρια μὴ γίνεσθαι ἀτρέμνα, βρέξαντα καταδύσαν φ νέ-
φος νυκτὸς τῇ ὑσταίᾳ ἀπώρᾳ φ ξυρᾷ. φασὶν, ὅτι ἀθρόος γίνεσθαι, φυτεύσαν, ἔμβολον. τὸν
βρίζοντες δὲ, ὅτι μεγάλης, αὐτοῖς δὶς καταδύσασι βρέξαντα ἀπώρᾳ. μεταβάλλουσι δὲ καὶ κεῖ
τὰς ὥρας τὰς πόρρω, πῶς ἀφοπτᾶτα· καὶ δι' ἀλυκίαν· οἷον, ἐὰν τις τὸν ἀρόβον ἐαρινὸν ἀπό-
ρᾳ, τρισάλυπτον γίνεσθαι, καὶ ὀχ ὡς εἰ μετοπωρινοὶ βαρᾶς. γίνεται δὲ καὶ φ τοῖς λαχανώδεσι μ
ταβολὰ σχεδὸν τῶν θρεπτῶν· οἷον, τὸ σίλινον ἐὰν ἀπαρὸν ἐκπαστινθῇ, καὶ κυλινδροιδὲς,
οὐκ φύσιν φασὶν ὅλον. μεταβάλλει δὲ καὶ τῇ χώραν ὀξαλλαττόντα, καθάπερ καὶ τ' ἄλλα.
καὶ τὰ μὲν τοιαῦτα κοινὰ πάντων ὄντ. ἃ δὲ τινες καὶ τὰ πέρασιν, ἢ ἀφαίρεσιν μόρ᾽ος, λαμ-
βάνον ἄγονον γίνεσθαι, καθάπερ τὰ ζῶα, ὧσπερ ὦπός κεῖσθαι. ἔστι γὰρ φανερὸν ἐκπεπτωκὸς τῇ δια-
ρεσιν, εἰς τὸ πλέον καὶ ἐλάττον φύσιν ὥσπερ ἐκκόμβῃ, ἀλλ' ἢ ἀπόλυτος τὸ ὅλον, ἢ σχεδὸν τα
καρποφορεῖ. τὸ δ' ὑπὸ γῆρας, καὶ τὰ ἐς φθορὰ πᾶσαν ἄτοπον δ' αὖ λέγειν. Μᾶλλον δ' ἐν τοῖς
ζώοις αἱ τοιαῦται μεταβολαὶ φυσικαί, καὶ πλείους. καὶ γὰρ ἐκπεπτώκασι τὰς ὥρας φύσει ἐκπε-
βάλλειν, ὥσπερ καὶ ὁ ἵππος, καὶ ἄλλα τ' ἐμοὶ δοκεῖν. καὶ ἐκ τὸν τόπον ἀλλοιοῦσθαι
ὥσπερ ὁ ὗς ὁ ἐπὶ τῷ ξηρασμῷ τῷ λιβάδων. φανερώτατα δὲ καὶ ἐκ τὰς γλῶττας φύσει
καὶ μεταβάλλει σχεδὸν πλείστων ζώων, οἷον ἐκ λαμπρᾶς γίνεσθαι χρυσαλλὶς, ἐκ δ' ἐκ ταύτης φύ- 7
σει. καὶ ἐπ' ἄλλων δ' ὧδ' ἔχει πλείστων. τὸ δὲ ἴσως ἄτοπον, τὸ δ' ὅμοιον τὸ ἐναντίωμ. Ἀλλ' ἐκεῖνο
συμβαίνει πρὸς τὰ λεγόμενα, καὶ ὅλως πᾶσιν τοῖς ὕλῃ, ὥσπερ ἐλέχθη καὶ πρότερον, ὅτι
καὶ τρόπους μεταβλαστάνειν, μεταβολῆς ἕνος γινομένης ἐκ τ' ἀρχαίου διαίτης. τὰ μὲν οὖν πρὸς 30
τὰς γλώσσας καὶ μεταβολὰς, ἐκ τούτων θεωρεῖσθαι· ἐπεὶ δὲ καὶ αἱ ὀργασίαι καὶ αἱ θρεπτᾶαι
μεγάλα συμβάλλονται, καὶ ἔστι πρότερον αἱ φυτᾶαι, καὶ ποιοῦσι μεγάλας διαφορὰς, λεπ-
τόν τε καὶ πρὸς τοῦτο· καὶ πρῶτον πρὸς ἓν φυτεῖον. αἱ μὲν οὖν ὥραι πρότερον ἄρχουσι, καθ'
ἃς λῦσι τὰ φυτὰ λαμβάνειν καλῶσιν ὡς τάχιστα, καὶ ἐξ ὁμοίας γῆς, εἰς ἣν μέλλει φυτεύε-
σθαι χάριν Θ. τὸν δὲ πυρὸν πθουρεῖσθαι ὡς πλεῖστ χρόνῳ, καὶ βαθυστόμους ἀεὶ καὶ τοὺς ἐπιπο-
λαιοτέρους τόπους. λέγουσι δέ τινες, ὡς οὐδεμία κατωτέρω διακεῖται τριῶν ἡμιποδίων,
διὸ καὶ ἐπιπεσοῦσι τοῖς γε μάζοις βαθεῖα φυτεύουσιν. ἐπὶ δοίκασι δὲ ὀρθῶς λέγειν ἐπὶ πολλῶν.
ἀλλ' ἐὰν μὲν σώματος ἐπιλαβεῖται βαθεῖα Θ, καὶ χώρας τοιαύτης, ἢ κὴ τότε, πολλῷ μακρο-
τέρου ἀεῖ, τὸ τῇ φύσει βαθυτέρου. πυθέσθαι δὲ δεῖ φησὶ μεταφυτεύειν μιμοχλυμένου, μέ-
χρι τρίζαι ἔχειν ἢ ὀκτάπηχυν, καὶ πρὸ ἐκ ὅλης ἀμαυρώσεως, ἀλλ' ἐκτρέφεσθαι. τὰ δὲ φυτευ- 40
τέα, ἐὰν μὲν ἐν λίχνῃ, ὑποτρίζα· ἃ δὲ μὴ, δεῖ μᾶλλον ἐκ τ' ἐναντίου ἢ πρὸ ἄνω λαμβάνειν,
πλὴν ἐμπέλου. καὶ τὰ μὲν ἔχοντα ῥίζας, ὀρθὰ ἐμβάλλειν· τὰ δὲ μὴ ἔχοντα, ὑποβάλλειν τ' φυ-
τευτηρίᾳ, οἷον ἀπιθαμιαῖα, ἢ μικρῷ πλέον. φῶτες δὲ κελεύουσι μὴ πρὸ ὑποτρίζων ὑποβάλλειν
ἐλαφρᾷ δὲ μὴ τῇ θέσει ὁμοίως, ἅπερ ἔχειν φῶτες τ' λεχθέντων τὰ πρὸς βορρᾶν, μὴ τὰ πρὸς μεσημβρίαν. ὅλως δὲ λίχνῃ τ' φυτ' μὴ πθμοχλύειν, τὰ μὲν ἐπ' αὐτ' πρὸ λεχθέντων,
οἷον ἐλαίας, μηλέας, ἀπίους, συκᾶς· τὰ δ' ἀφαιρέντας, οἷον ἀμπέλου· ταύτην γὰρ ὀχ οἷόν τε
ἐπ' αὐτ' μοχλύειν. ἐὰν δὲ μὴ ὑποτρίζα τὰ φυτὰ, μὲ δὲ ἀποτεμνα, λαμβάνειν καθαπερεὶ
σ' ἐλαίας μ συκᾶς μ' τ' ἄλλων. φυτεύειν δὲ μ' μ συκᾶν, ἐὰν ἐς ἱρά λίχνῃ ταχέως ἀποξύνας σφο
ρᾷ πάσῃ, ἔχει δ' αὖ ἀπλῆν μικρὸν ὑπὸ γῆς· ἔστ' αὖ ἄμμον βαλὼν ἄνωθεν ὑπόχωσα.

καὶ

καὶ γίνεσθαι φασι κ᾽ μᾶλλον ταῦτα τὰ φυτὰ, μέχρι ἂν ᾖ νέα. πρὸς πλήσια καὶ τὴν ἀμπέλον, ὅταν ἀχθῇ τὸ πάθος. πθοδλοποιεῖ γὰ ὁ πάθλος ἱκάνως τῷ ἐλαίμαλι σῶμ τῆ ἀδφάλειαν. φυτδύεσθαι ὅτω κ᾽ ῥᾳδίως, καὶ ἄλλα πολλὰ λέγόδσιν. ἡ συκῆ δὲ ἐαὶ γὰ σκύλλα φυτδυθῇ, θᾶττον πφαγίνεται, καὶ ἥδιον γλυκὺ σκωλήκων ἐαπεδίνεται. ὅλως δ᾽, πᾶν γὰ σκύλλα φυτδυόμενον, ἕλκεσι, κ᾽ θᾶττον αὐξαίνεται. ὅσα δὲ ἐκ τῶ σιλίχνος κ᾽ σῶκοπῶμενα φυτδύεται, ἐάτω πρόπον τὰ τῆ ἔμλιν σλὴ φυτδύειν· σλακοπῶμενα δὲ μὴ ἐλάττω τεσσαμιαίων, ὥσπερ ἐλίχθη, καὶ τὸν φλοιὸν πθοσᾶναι. φυτδύειν δὲ ἐκ τῶ δίστων ὄρυκ. βλαστανόντων δ᾽ ἀεὶ πθοχαννύμ, ἄχρις ἂν γίνηται ἀρῶπον. αὕτη μὲν ἔν τ᾽ ἐλαίας ἰδία, κ᾽ τὸ μυῤῥίνε· αἱ δ᾽ ἄλλαι κοινότεραι πᾶσιν. ἄριστον δὲ κ᾽ ῥιζώσασθαι, καὶ φυτεύας μάλιστα ἅ τυγχάσης ἡ συκῆ. φυτδύειν δὲ κ᾽ ῥοᾶς, καὶ μυῤῥίνας, καὶ λάφνας τυπτὰς λιλευσμὰ πλέον ἀνεώσας ἢ γόνια πίσλας. μηλίας δὲ μικρᾷ μακρότερον, ἀπίας δὲ καὶ ὄχνας ἔτι μᾶλλον. ἀμυγδάλας δὲ καὶ συκᾶς, πλεῖ᾽ πλέον. ὡσαύτως δ᾽ καὶ τ᾽ ῥοιάν. ποιεῖσθαι δὲ κ᾽ πᾶς τὸ πον τὰς ὑποστάσεις. φ᾽ γὰ ἅς οἱ ἐρεινοὶ ἐλαπῆ, ἢ φ᾽ τοῖς πεδινοῖς. μίγιστον δέ, ὡς ἁπᾶν, τὸ τ᾽ πρόσφορον ἑκάστῳ χώραν ἀφ᾽ ἧς λόναι. τότε γὰρ σῦδ᾽ φᾶ μάλιστα. ὡς δ᾽ ἁπλᾶς ἐπᾶν, ἐλαίᾳ μὲν, κ᾽ συκῇ, καὶ ἀμπέλῳ, τλεῖ᾽ πεδινῷ φασιν εἰκοστάτῳ εἶν· πῖς δὲ ἀκροδρύοις, τὰς ὑποφάσας. χρὴ δὲ καὶ φ᾽ αὐτοῖς ἅς ὁμογενέσι μὴ ἀγνοᾶν τὰς οἰκείας. φ᾽ πλείᾳ δέ, ὡς εἰπᾶν, διαφορᾷ τὰ τῆ ἀμπέλου ὄνῳ. ἔδια γ᾽ ἂρ ὄνῳ ἅδλη, τοσαῦτα τινὲς φασι καὶ ἀμπέλου εἶν. φυτδύόμενα μὲν ἔν κ᾽ τ᾽ φύσιν, ἀγαθὰ τὰ τινὰ δ᾽ πᾷ φύσιν δέ, ἄκαρπα. ταῦτα μὲν ἔν ὥσπερ λεινὰ πάντων. Τῶν δ᾽ φοινίκων ἴδιόν ἡ 8
φυτέας παρὰ τὰ ἄλλα, καὶ ἡ μετὰ ταῦτα θραπεία. φυτεύσει γὰρ πλείας εἰς τοὐτὸ λιθόν-
τες, λύσ᾽ ὕνω, κ᾽ δύο λάττω ὧν λέγοντες· πρωΐας δ᾽ πάντας. τ᾽ γὰ ἐκφυσιν ὅτ᾽ ἐκ τ᾽ ὑπείων καὶ † λείων ποιᾶσται, καθάπερ τινὲς φασιν, ἀλλ᾽ ἐκ τῶ ἄνω. διὸ καὶ φ᾽ τὴ ὧλιξεύξει τῶν ὧλιθημένων, ὃ δεῖ πθοκαλύπειν τὰς ἀρχάς· ὄθεν καὶ ἐκφύσεις. φανεραὶ δ᾽ εἰσὶ τοῖς ἐμπείροις. δῆλα δ᾽ ἐκ τοῦτο λ᾽ εἰς τὸ αὐτὸ πλέους λαβόντας, ὅτι ἀφ᾽ τὸ γόνος ἀδφὰς ἡ φυτέα. τότων δὲ αἱ τε ῥίζαι πᾶς ἀλλήλας συμπλέκονται, καὶ δύδυς αἱ πρῶται βλαστήσασαι, ὧσι φ᾽ γίνεσθαι τὸ εἰλιχ᾽. ἡ μὲν ἔν ἀφ᾽ τῶν ἐαρπᾶν φυτέα, τοιαύτη τίς. ἡ δὲ ἀφ᾽ αὐτῶ, ὅταν ἀφέλωσι τὸ ἄνω, φ᾽ ὧν πρ᾽ ὁ ἐγκέφαλος (ἀφαιροῦσι δ᾽ ὅπῃ δ᾽ ἵππυν) χίσαντες ἐῶσ᾽, ἑαθ᾽ τε πλήσασι τὸ ὑγρόν. φλᾶ δὲ χώραν ἀμμώδη· διὸ καὶ ὅπου μὴ τοιαύτη τυγχάνει, πθοπάπῃσιν ἅλας οἱ γεωργοί. ἐῶσ᾽ δὲ δεῖ ποιᾶν μὴ πθὸς τὰς αὐτὰς ῥίζας, ἀλλ᾽ ἀποθὲν ἀχθέντα πθοπλάπῃν ὅσον ἡμίκρυ. ὅτι δὲ τοιαύτ᾽ ἴσ ζητᾶ χώραν, ἑαπᾶνο ποιᾶντου σημεῖον. παντα χ᾽ γὰρ ὅπου πλεῖ᾽ φοινίκων, ἀμμώδεις αἱ χῶραι. καὶ γὰρ φ᾽ βαβυλῶνί φασιν, ὅπου οἱ φοίνικοθ᾽ τοιφύκασι· καὶ φ᾽ λιβύῃ δὲ, καὶ φ᾽ αἰγύπῳ, καὶ φοινίκῃ. κ᾽ φ᾽ συρίας δὲ φ᾽ κοίλης, ἵν᾽ ἐνδέχεται πλᾶσοι τυγχάνουσιν ἔχοντες, φ᾽ τρισὶ μόνοις τόποις ἀμμώδεσιν εἶν τοὺς δυναμένους θησαυρίζεσθ᾽ τὸς δ᾽ φ᾽ ζοῖς ἄλλοις, ὃ δαμόναν, ἀλλὰ σπανίζ. χλωρὸς δ᾽ ἁδλᾶς εἶν, ἐαπαναλίσκῃ οὕτω. φλᾶ δὲ καὶ ὑδρίαν σφόδρα τ᾽ ἀγόδρου. πθὸς δὲ κόπθου δαμφισβητοῦσιν. οἱ μὲν γὰρ ἔφασι χαίρειν, ἀλλ᾽ φ᾽ αντιότατον εἶναι. οἱ δὲ, ἀεχρᾶσθαι καὶ ἐπίδοσιν πολλὴν ποιᾶν. δεῖ δ᾽ ὑδρύαν δ᾽ μάλα, κ ἐαπὰ φ᾽ κόπρευ, ἐαθάπερ οἱ φ᾽ ῥόδ᾽. τοῦτο μὲν ἔν ὧδ᾽ σκιπτέον· ἴσως γὰρ οἱ μὲν ὄτως, οἱ δ᾽ ἐκείνως θραπεύουσι. καὶ μετὰ τὸ ὕδ᾽ τῶ ἀφίλιμον ἡ κόπθος, ἄνδ᾽ δὲ τοὐτ᾽ν βλαβεραί. ὅταν δὲ φ᾽ ἰσία γλυφῆται, μεταφυτεύουσι, καὶ φ᾽ ἅλδ᾽ συμπαραλαμβάνουσι, καὶ πάλιν ὅταν λίτη· χαίρουσι γὰρ σφόδρα τῇ μεταφυτᾷ.
μεταφυτεύουσι δὲ οἱ μὲν ἄλλοι τὸ ἦρ᾽, οἱ δὲ φ᾽ βαβυλῶνι πθὶ τὸ ἄστρου. καὶ ὅλως οἵ γε πολλοὶ φυτεύουσιν, ὥσι καὶ παραγινομένου καὶ αὐξανομένου θᾶττον. νέα μὲν ἄνθ᾽ ἐκ ἀφίεντα, πλεῖ᾽ αὐαλεῦσι τλεῖ᾽ λόμλιν, ὅπως ὀρθοφυῆται, καὶ ῥαθέλοις μὴ ἀχρεῶν ται. μετὰ δὲ ταῦτα πθοτίμουσιν, ὁπόταν ἀσθενὴς ἅπλη γένηται, καὶ πήχ᾽ ἔχα. ἀχλέπουσι δὲ ὅσῳ ασιβαμεῖ᾽ ἦρ ῥαθέλῳ. φέρει δέ, ἕως μὲν ἂν ᾖ νέ᾽, ἀπύρλωσιν τὴν ἐαρπόν· μετὰ δὲ τοῦτο, πυρλωάλη. ἄλλοι δέ τινες λέγουσιν, ὡς οἷγι ἐαπὰ συρίαν οὐλιμίαν πθοαγουσιν ὀργατίαν· ἀλλ᾽ ἰδία ἐαθαίρουσι, καὶ ὧλιξεῖ χουσιν, ὧλιξεται δὲ μᾶλλον τὸν ἀματαῖον ὑλων, ἢ τὸ ἐκ τῶ δ᾽ιός. εἶν δὲ πολὺ τοιοῦτον γ᾽ ζῷ᾽ αὐλῶνι, γ᾽ ᾧ καὶ τὰ φοινικόφυτα τυγχάνει. τὸν αὐλῶνα δὲ τοῦτον λέγαμ τοὺς θύρσους, ὅτι σχεδόν ἐστιν ἀπὸ ῥ᾽ ἀραβίας μέχρι ῥ᾽ ἰρυθρᾶς θαλάσσης, καὶ πολλοὺς φασιν ἐλελυθέ-

ναι. τότε δὲ φ᾽ ᾗ κριλοτάτην, ὥσφυκίνας τοὺς φοίνικας. ταῦτα μὲν ἴσως τάχ᾽ ἀμφοτέρως εὖ ἔχει. περὶ γὰρ τὰς χώρας, ὥσπερ καὶ αὐτὰ τὰ δένδρα, διαφέρει καὶ τὰς ὀργασίας, ἐπ᾽ ἄρπον. γένη δὲ τῶν φοινίκων δύο πλέω. πρόδηλον μὲν, καὶ ὥσπερ φ᾽ μιγίστη διαφορᾷ, τὸ μὲν ἥμερον, τὸ δ᾽ ἄκαρπον, ἀφ᾽ ὧν οἱ πρὸς Βαβυλῶνα τὰς τε λίνας καὶ τὰ ἄλλα σκεύη ποιοῦντες. ἔστι τὰ μὲν ἥμερον οἱ μὲν ἄῤῥενα, οἱ δὲ θήλεια. διαφέρουσι δὲ ἀλλήλων, ὅτι τὸ μὲν ἄῤῥεν ἄνθος πρῶτος φύει περὶ τὸν καρδίαν, ἡ δὲ θήλεια καρπὸν δύο μακρόν. αὖτη δὲ τῶν καρπῶν διαφοραὶ πλέους. οἱ μὲν γὰρ ἀπύρηνοι, οἱ δὲ * μελανοπύρηνοι. καὶ τὰς χροιὰς οἱ μὲν λευκοί, οἱ δὲ μέλανες, οἱ δὲ ξανθοί. τὸ δὲ ὅλον, ὃν ἐλάττω χώματα φασιν εἶναι τῶν συκῶν, ὑπ᾽ ἀπλῶς τὰ γένη. διαφέρει δὲ καὶ περὶ τὰ μιγέθη, καὶ περὶ τὰ χώματα. καὶ γὰρ σφαιροειδεῖς γίνους, ὡς ἐπὶ μᾶλα· καὶ τὰ μιγέθη τηλικάτας, ὡς τὸ πᾶρας εἰς τὸν στόμα εἶναι. * ἐπὶ δὲ, καὶ ὑπόδλους. ἄλλος δὲ μικρὸς, ἀλίγος ὀβριζόντος. καὶ τοῖς χυλοῖς ἡ πολὺ διαφέροντας. λιάπτον δὲ καὶ τῶν λευκῶν, καὶ τῶν μελάνων, τὸ βασιλικὸν καλούμενον γένος, ᾧ ἐπατρῶ καὶ μεγέθει καὶ αἰρετῇ. εὐανθία δ᾽ ἐστὶν ταῦτα λίγεσι· χιλιὸν γὰρ μόνῳ τῷ Βαβυλῶνι τὸ παλαιὸν πρὸς Βαβυλῶνα. φύλλον δὲ ἴλιον τὸ γένος φοινίκων δύο, ὅ τε ὠπαίνη τὸν καρπὸν, ἀλλ᾽ ἁμὲς ὧν ἁπλοῦς σφόδρα καὶ γλυκὺς ὅτι· τοῦ δὲ γλυκύτητα ἰδίαν ἔχει. φύει δ᾽ ὁ μόνος διαφέρεσι τοῖς καρποῖς, ἀλλὰ καὶ αὐτῷ τῷ δένδρῳ· ἡ δὲ μῆκος, καὶ τοῦ ἄλλου μορφή. ὁ γὰρ μιγαλοειδὴς καὶ μακροί, ἀλλὰ βραχεῖς· ἔτι δὲ καρπιμώτερος τ᾽ ἄλλων, καὶ καρποφορέντας δύδυς πρωτεῖς. πολλοὶ δὲ καὶ ὅσοι πρὸς λύπην· ὡσὶ δὲ καὶ πρὸς συρίαν, ⸂καὶ πρὸς αἰγυπτίους φοίνικας, οἳ φέρουσι τραίτας, καὶ ὠγκαίτης, αὐδρομήκεις ὄντες. ἴτερον δὲ τὸ γένος τὸ λύπτον, ὃ καὶ τὸ φύλλον πλατύτερον ἔχει, καὶ τὸν καρπὸν μάζω πολῶν, καὶ ἰσόμορφον· μιγέθει μὲν, ἀλίκος ῥοά· τῷ χρώματι δὲ, πυρρόκαρπος. ἐκ δύχυλος ἡ, ὥσπερ ἄλλοι, ἀλλ᾽ ὁμοίως τοῖς ῥίζαις· ὥστε μὴ καταλείχεσθαι, ἀλλὰ διαμασᾶσθαι ἐκβάλλειν. γένη δ᾽ ἓν, ὥσπερ ἔμπτη, πολλά. θησαυροὶ ζωσὶ ἡ μόνος λιάκαιοί φασι τὸν συείαν τὸν τῷ αὐλῶνι· τὸν δ᾽ ἀγύπτιον καὶ λύπτον καὶ πρὸ τοῖς ἄλλοις χλωρὸν φαλίσκιαι. ἔστι ἡ ὁ φοινὶξ, ὡς μὲ ἁπλῶς εἰπεῖν, μονοειλιχνὸς καὶ μονοφυὴς. ἐν μέντοι ἄλλοι γίνονταί τινες διφυεῖς, ὥσπερ φ᾽ ἀγύπτου, καταπρὸ λικρόκαρπον ἔχοντες. τὸ δ᾽ αὐξημα τὸ σιλίχνιον, ἀφ᾽ ὃ ἡ χίσις, καὶ ὠγκαπηχυ· πῶς ἄλλοι δέ πως ἰσάζοντα. φασὶ δὲ καὶ τὸν ἐν τῇ κρήτῃ πλέους εἶναι τοὺς διφυεῖς. φύλλῳ δὲ ἡ βιφυεῖς. φ᾽ ἡ τῇ λεπαίᾳ λωτὸν καὶ ὠγκυπίφυλλον. ἐ καλοῦσι γὰρ φ᾽ ταῖς δυτροφωτάταις χώραις γένεσθαι πλέω τὰ ζωσῦτα, καὶ τὸ ἄλλο ἡ τὰ ἄλλα πλέω καὶ τὰς διαφοράς. ἄλλο δέ τι γένος ἄλλο, ὃ φασι γένεσθαι πλέισον πρὸς τὴν αἰθιοπίαν, ὃ καλοῦσι λύπας. ὅτι δὲ θαμνώδεις, ἔχει φ᾽ τὸ σιλίχνος ἔχοντες, ἀλλὰ πλέω, καὶ φύεσι συνηρτημένα μέχρι ἑνὸς ἀσί. τὰς δὲ ῥάβδους ἐ μακράς, ἀλλ᾽ ὅσον ὠγχυαίας μὲν, ἀλλὰ λείας· ὧν δὲ τὸν καρπὸν τὸν κόμιον. ἔχουσι δὲ καὶ τὸ φύλλον πλατὺ, καὶ ὥσπερ ἐκ λινοῦ συγκάμπτον ἐλαχίστου. καλοῦσι δὲ καὶ τὴν ὄψει φαίνοντα. τὸν δὲ καρπὸν καὶ τῷ χρώματι καὶ τῷ μεγέθει καὶ τῷ χυλῷ διαφορὰν ἔχουσι. πρόγυλ ὀτόφορ γάρ, καὶ μᾶζον, καὶ δύσομώτερον, ἥπιον δὲ γλυκύ. ὠπαίνουσι δὲ φ᾽ τρισὶν ἔτεσιν, ὥσπερ καρπὸν ἔχειν ὧν καταλαμβάνοντ᾽ τὸν ἐνιαυτόν. ποιοῦσι δὲ καὶ ἄρτους ἀφ᾽ αὐτῶν. πρὸς μὲν οὖν τούτων ὠφέλειαν. οἱ δὲ χαμαιῤῥιφεῖς καλούμενοι τῶν φοινίκων, ἕτερόν τι γένος ὄψιν, ὥσπερ ὁμώνυμον. καὶ γὰρ ἀφαιρεθέντος τὸ ἐγκεφάλου ζῶσι, καὶ πρόπτωσιν ἀπὸ τῶν ῥιζῶν παραβλαστάνουσι. διαφέρουσι δὲ καὶ τῷ καρπῷ, καὶ τοῖς φύλλοις. πλατὺ γὰρ καὶ μελανὸν ἔχουσι τὸ φύλλον, διὸ καὶ πλέισιν ἀφ᾽ αὐτῶν τὰς τε ταυσείλας, καὶ τοὺς φορμούς. πολλοὶ δὲ καὶ τῇ κρήτῃ γίνονται, καὶ ἐπὶ μᾶλλον ὃ σικελίᾳ. ταῦτα μὲν οὖν ὑπὲρ πλέονος εἴρηται τ᾽ ἀποδίσιος.

φ᾽ δὲ ταῖς τῶν ἄλλων φυτείαις πάντα πάλιν πίθηκ᾽ τὰ φυτευτήρια, καταπρὸ τῶν λιμναίων. οἱ μὲν ἄθεμ᾽ διαφέρειν φασίν, ἅπαξ δὲ ὑπὲρ τῶν ἀμπέλων. φύσει δὲ ῥοᾶσλα γίνεσθαι, καὶ σκιαζόμενον μᾶλλον τὸν καρπὸν, ἐπὶ δ᾽ ἧττον ἀκροβάλλειν τοὺς κότους. συμβαίνειν δὲ τ᾽ τὸ φασι καὶ ὑπὲρ ᾗ συκῆς. τὸ γὰρ ἀκροβάλλειν, αὐαπαλιν φυτευόμενον· ἐπὶ δ᾽ ἀδακρυτόφυον γίνεσθαι. οὐκ ἀκροβάλλειν δέ, οὐδ᾽ ἐαν τις ἀκρολάσῃ φυομένης σύδυς τὸν καρπόν. αἱ μὲν οὖν φυτεῖαι καὶ γονίσεις ὧν τρόπον ἔχουσι, χιλιὸν ὡς τύπῳ προειλαβεῖν, εἴρηται. περὶ δὲ ᾗ ὀργασίας καὶ ᾗ θεραπείας, τὰ μὲν ἴδια καθ᾽ ἕκαστον. κοινὰ μὲν, ἅ τε σκαπάνη, καὶ ἡ ὑδρεία, καὶ ἡ κόπρωσις· ἔτι δὲ ἡ διακαθάρσις, καὶ ἡ ἀφαίρεσις τῶν ὕλων, διαφέρει δὲ

σι δὲ τῷ μᾶλλον, καὶ ἧττον. τὰ μὲν φίλυδρα καὶ φιλόκαρπα, τὰ δ' ἧττον ὁμοίως· οἷον ἡ λευκὴ
φιλ Θ., ὥσπερ οὐ φιλόκαρπον, οὐδὲ φίλυδρον, ἀλλὰ καὶ ἀπύλυδα φασιν, ἐὰν γε πίαν
οὖσαν ἐφυδρύωσι πολλῷ. ῥοὰ δὲ καὶ ἄμπελ Θ φίλυδρα. συκῆ δὲ, ἀλλαστότερα μὲν, ὑ-
δρυομένη· τὸν δὲ καρπὸν ἧττον χείρονα· πλὴν τ' λακωνικῆς. αὕτη δὲ φίλυδρ Θ. λιακα
θαίρεσθαι δὲ πάντα ζητῶ. βελτίω μὲν, ἧττον αὖων ἀφαιρουμένων, ὥσπερ ἀλωτρίων, ἃ καὶ
τὰς αὐξήσεις καὶ τὰς τροφὰς ἐμποδίζει. διὸ καὶ ὅταν ἡ γεραίτερον, ὅλως λώπησιν· ἡ γὰρ
βλάστησις νία γίνεται τῶ δηνδρου. πλείονες δὲ λιακαθάρσεως, φησὶν Ἀνδροτίων λᾶσθαι
μύρρινον, καὶ ἐλαίαν. ὅσῳ γὰρ ἂν ἐλάττω καταλίπῃς, ἄμεινον βλαστήσει, καὶ τὸν καρπὸν οἴ-
σει πλείω· πλὴν ἀμπέλου πλανᾶται. ταύτης γὰρ αὐξητικώτερον καὶ πρὸς βλάστησιν, καὶ
πρὸς ὀλιγοκαρπίαν. ἁπλῶς δὲ καὶ ταύτῃ καὶ τῶν ἄλλων θεραπείαν, πρὸς τὴν ἰδίαν φύσιν
ἑκάστου ποιητέον. λᾶσθαι δέ, φησὶν Ἀνδροτίων, τὴ λίπτρου δριμυτάτης, τὴ πλείστης ὑδρείας,
ὥσπερ καὶ δ' δακαθάρσεως, ἐλαίαν, καὶ μύρρινον, τὴ ῥοάν. ὁ γὰρ ἔχων μήτραν, ἐὰν νόση-
μα λαπτὰ γῆς οὐδέν. ἀλλ' ἐπαιδ' αὐ παλαιὸν ἡ τὸ δηνδρου, ἀφτέμωνα δ' ἃ τοῦ ἀκρέμονας·
ἔπειτα τὸ σίλιχ Θ θραπτόν, ὥσπερ αὖ δ' ἀρχῆς φυτευθέν. οἱ δέ φασι, πολυχρονιώτερον
καὶ ἰσχυρότερον μύρρινον εἶναι, καὶ ἐλαίαν. ταῦτα μὲν ὧν ἄπιστεῖν ἄν τις, εἰ καὶ μὴ πάντα,
ἀλλὰ πρί γε τ' μήτρας. ἡ δὲ λίπρ Θ ὅτι πᾶσιν ὁμοίως, οὔθ' ἡ αὐτὴ πᾶσιν ἁρμόττει.
τὰ μὲν γὰρ δριμέας λᾶτου, τὰ δ' ἧττον, τὰ δὲ παντελῶς λίσφης. δριμυτάτη δέ, ἡ τῶ αὐ
θρώπ· λαθάπερ καὶ χαρτόδρας, αἰσίλα μὲν εἶμαι ταύτῃ φασί. δδυτέρα ἡ, τῇ ὕδατι.
τρίτῃ δὲ, αἰγός. τετάρτῃ δέ, πρ Θ α τ· πέμπτῃ δὲ, βοός. ἕκτῃ δέ, ὄνου. ἡ δὲ συρματί
της, ἄλλη καὶ ἄλλως· ἡ μὲν γὰρ ἀδγνεσρία ταύτης, ἡ δὲ λρέπτη. τῇ δὲ σκαπάνῃ πᾶ-
σιν οἷόν τε συμφέρειν, ὥσπερ καὶ τῇ ὄσκαλσιν τοῖς ἐλάττοσιν· δύτρεφέστερα γὰρ γίνεσθαι.
τρίφειν δὲ λοκᾶ καὶ ὁ λεπτορὸς φῆσι, καὶ θάλαν ποιεῖν· οἷον τὴν βότρυν. διὸ καὶ ὑπονο-
μεῖσι πολλάκις. οἱ δὲ καὶ τὰς συκᾶς ὑποσκάπτουσιν, φῦθα τ' τον. μιγαροῖ δὲ ἡ αὖ συκίνη,
καὶ τὰς λεπτοκιττίνας, ὅταν εἰ ἕτησίαι πνεύσωσι, σκάλλοντ Θ λεπτορτθσι, καὶ ὅταν γλυκυ
τέρους καὶ ἁπαλωτέρους ποιοῦσιν, ἐχ ὑδρύοντ Θ. τοῦτο μὲν ὧν ὁμολογούμενον. τῇ δ'
ἀμπέλῳ οὔφασι δεῖν ἡ ὑποκοπῆς, ἢ ὅλως ἀπέχεσθαι πρκαζοντ Θ τ Βότρυ Θ. ἀλλ' ἔτε-
ρῳ, ὅταν ἀκριλανθῇ. οἱ δέ, τὸ ὅλον μηδὲ τότε, πλὴν ὅσον ὑποτίλαι τῇ Βοτάνῃ. ὑπὲρ δὲ
τούτων ἀμφισβητοῦσιν. ἐὰν δέ τι μὴ φέρῃ καρπόν, ἀλλ' εἰς βλάστησιν πρόπτωται, χρίζασι
τ Θ σιλίχους τὸ κατὰ γλῶ, καὶ λίθον χώπθιασιν ὅπως αὖ ῥαγῇ, καί φασι φθρῆν. ὁμοίως δέ,
καὶ ἐάν τις ῥῶ ῥιζῶν ἄνα πθιτίμενη. διὸ κῆ ῥῶ ἀμπέλων ἴσον ποιῆσαι, ὅταν τρυγῶσι, τὰς
ἄμπολῆς· ῥῶ δὲ συκᾶν πῶς ἔχ Θ πρτίμενη κῆ τίφραν πρπλαθῆσαι, καὶ καταχῆσαι τὰ
σιλίχη, καί φασι φθρᾶν μᾶλλον. ἀμυγδ Θ λᾶ δὲ καὶ πάπαλον ἐγκόψαντες σιλικροῦν, ὅταν
τι τραύωσιν, ἄλλον αὐτιμβάλλουσι δρύπνον, καὶ τῇ γῇ λρύπτουσιν· ὃ λαλοῦσί τινθν κολά-
ζειν, ὡς ὑβρίζον τὸ δηνδρου. ταὐτὸν δὲ ἴσως καὶ ὧν ῥ ἀπίου, καὶ ἐπ' ἄλλων τινὲς ποιοῦ-
σιν. γὰ ἀρκαδία δὲ καὶ τῶν δρύπνων λαλοῦσι γαῖαν· πολὺ γὰρ τὸ δηνδρον ἴσως παρ' αὐ-
τοῖς· καί φασιν, ὅταν πάθῃ ἴσον, καὶ τὰς μὲν μὴ φθρούσας φέρειν, τὰς δὲ μὴ τιθηούσας ἀσ-
πίθῃν λαλῶς. ἀμυγδ Θ λῶν δὲ καὶ ἐκ τικρᾶς γίνεσθαι γλυκᾶν, ἐὰν λις πρυεύξας τὸ σίλι
χ Θ, καὶ ἰ πράνας ὅλον παλαισιαῖον, ταντα χόθῃ τὸ ἀκρέριον δ' ἀ κρυον ὑδὶ ταυτὸ ἐᾶ λα-
τρέῃν. ἴσον μὲν αὖ ἅπ πρός τι τὸ φέρειν ἅμα, καὶ πῶς τὸ δύκαρπᾶν. Ἀποβάλλ δὲ πῶ 9
τὸ πίνειν τὸν καρπὸν, ἀμυγδαλᾶ, μηλέα, ῥοά, ἄπι Θ· καὶ μᾶλισα δὲ πάντων συκᾶ,
καὶ φοινίξ· πῶς δ' καὶ τὰς βοηθείας ζητοῦσιν. ὅθεν καὶ ὁ ἐρινασμός. ἐκ γὰρ ῥῶ ἐκᾶ ἱερ-
μαννυμένων, σῆτ Θ ἐκλύομένοι λατριδίουσι καὶ σιαίνουσι τὰς λοιφάς. διαφέρου-
σι δὲ καὶ χῶραι πῶς τὰς ἀκρολοβίας. ποῦ γὰρ † ἀπαλίαν οὔ φασιν ἀκβάλλειν· διὸ δὴ ἰπαλίαν
ἐρινοῦσιν. οὐδ' γ' τοῖς λαταβοράσεις, καὶ λιπογλίσεις· οἷον ὧν φαλύκη ῥ μιγαεί
δ Θ., οὐδὲ ῥ λοσιτθίας γ' πσι τόποις. ὡσαύτως δὲ καὶ ἡ ῥῶ πνδυμάτων λατάθε-
σις· βορείοις γὰρ μᾶλλον ἢ νοτίοις ἀποβάλλουσι, καὶ τηχοτέρα καὶ πλείων γένη-
ται μᾶλλον. ἴδιον δ' αὐτῶν ῥῶ λγύδρων ἡ φύσις· τὰ πρῶτα γὰρ ἀποβάλλει, τὰ δ' ὕστε-
ρα λαθάπερ ἡ λακωνικὴ, καὶ αἱ ἄλλαι. διὸ καὶ οὐκ ἐρινάζουσι ταύτῃς. ταῦ-
τα μὲν οὖν γ' τι τοῖς τόποις, καὶ τοῖς γένεσι, καὶ τῇ λατασκευῇ τ Θ ἀέρ Θ ἔχει τὰς διαι-

φοράς. οἱ δὲ ψῦλλοι ἐκβλύουσι μὲν ἐκ τοῦ ὀρινοῦ, καθάπερ ἄρτυται. γίνονται δὲ ἐκ τῆς λιγχαμίδος. σημεῖον δὲ λέγουσιν, ὅτι ἐπὰν αἱ ἐκβλύωσιν, ἐκ χύσεως λιγχαμίδες ἐκβλύουσι δ' οἱ πλοῖοι, ἐγκαταλείποντες ἢ πόλα, ἃ πλέουσιν. τρόποι δέ τινες καὶ τοῦτον ὅτι τὸ ψυλλῶν, ὃ καλοῦσι λιγνύας. ὅτι δ' ἀργοί, καθάπερ λεχρῶνες. καὶ τὰς αἰσθήσεις ἧττον ἔχουσιν, ὑπάντησιν. αὐτοὶ δὲ γίνεσθαι ἀποθνήσκουσιν. ἐπαινοῦσι δὲ μάλιστα τῶν ὀρινῶν τὰ μίλανα, τὰ ἐκ τῆς πετροειδοῦς χωρίων. πολλὰς γὰρ ἔχει ταῦτα λιγχαμίδας. γινώσκεται δὲ τὸ ὀρινασμένον, τῷ ὀρυκτὸν εἶναι, καὶ ποικίλον, καὶ ἰσχυρόν· τὸ δ' ἀνθρίνασον, λευκὸν καὶ ἀδρές. πεφυκέναι δὲ τοῖς ἕλεσι μάλιστα, ὅταν ὕσῃ. ὅπου δὲ πλεῖστος λιμνερὸς, γίνεσθαι πλεῖστα καὶ ἰσχυρότατα γίνεται τὰ ὀρύνα. φασὶ δὲ ὀρινοειδῆ εἶναι καὶ τὸν πόλιον, ὁπόταν αἰγάπυρος ᾖ πολὺς· καὶ τὸν δὲ πηλίας λύπουν. ἐγγίνεται γὰρ καὶ ἐν τόποις ὑποίοις ἄπῃξ, λυπρόν· οἱ ὅταν ἐν ταῖς συκαῖς γίνωνται, καταδύσει τὸν φύτον. ἄπορον δὲ τοῦτο φασὶν εἶναι, τὸν καρκίνον πεπορεύειν· πῶς γὰρ τούτοις τρέπεσθαι τὸν λυπρόν. ἀλλὰ γὰρ διὰ ταῦτα μὲν συκαῖς αὐτοὺς βοήθειαν. τοῖς δὲ φοινικῶσιν οἱ ἀπὸ τῆς ἀρχῆς πόλεως τὸν θάλασσαν. ὅτι γάρ εἰσιν οἱ ὑδρώδεις πυοῦντες, καὶ ἐκπίπτειν· ὃ καλοῦσί τινες ἐκ τοῦ ὁμοίστητος, ἐλυνθάζειν. γίνεται δὲ τοῦδε τὸν τρόπον· ὅταν αὐθῇ τὸ ἄρρεν, ἀπτομένης τοῦ καρδίου ἀφ' ἧς τὸ ἄνθος, σύνδυο ὥσπερ ἴχα τὸν τιγνᾶν καὶ τὸ ἄνθος καὶ τὸν κονιορτόν, καθάπερ ἐστὶ τὸ καρπᾶ τοῦ θηλέος. καὶ ἐὰν ὕσῃ πάλιν, σβεσθῇ, καὶ ἐκ ἀρτιβλαστῇ. φαίνεται δ' ἀμφοῖν ἀπὸ τοῦ ἄρρενος τοῖς θήλεσι βοήθειαν γίνεσθαι. θῆλυ γὰρ καλοῦσι τὸ καρποφόρον· ἄλλ' ἡ μὲν οἷον μίξις, ἡ δὲ κατ' ἄλλον τρόπον.

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΠΕΡΙ ΦΥΤΩΝ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΟ Γ.

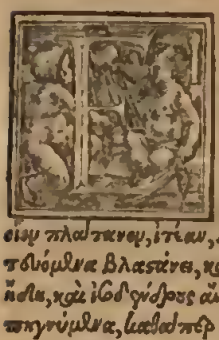

ΓΕΙ δὲ πᾶσι τοῖς ἀμπέλου φύσεσιν ἄρτυται, λεκτέον ὁμοίως καὶ πᾶσι τοῖς ἀγρίοις, εἴτέ τι ταυτὸν καὶ ἕτερον ἔχουσι τοῖς ἀμπέλοις, εἴθ' ἕλως ἴδιον τὸ φύσεως. αἱ μὲν οὖν γνώσεις ἁπλαῖ πᾶσιν αὐτοῖς εἰσι. πάντα γὰρ ἀπὸ σπέρματος, ἢ ἀπὸ ῥίζης φύεται. ἔστι δὲ οὐχ ὡς ἐκ γῆς ἀχμῆς καὶ ἄλλως, ἀλλ' ἴσως ὅλα τὰ μὲν παραδοθέντα μυδίγνα μυδὶ φυτόνεται. ὥσπερ οὖν, εἰ λαμβάνειν τόπος ὥσπερ πάλαι, ἢ θραπεύειν ἁρμόττοι, ὥσπερ καὶ νῦν τὰ ἀλσώδη, καὶ ἡ Φίλυδρα· λέγω δ' οἷον πλατάνους, ἰτέας, λεύκας, αἴγειρον, πτελέαν. ἅπαντα γὰρ ταῦτα, καὶ τὰ τοιαῦτα, φυτεύομεν βλαστάνει, καὶ τάχιστα καὶ μάλιστα ἀπὸ τῆς πηγαιοσβόλου· καὶ ὅσα μεγάλας ὕλας ἄλλα, καὶ ἰσοβρίζοντας ἂν τις μεταθείη, θαμέως. φυτεύονται δὲ τὰ πολλὰ αὐτῶν καὶ καταπαγεύμενα, καθάπερ ἡ λεύκη, καὶ ἡ αἴγειρος. τούτων μὲν οὖν πῶς τῇ σπερματικῇ, καὶ τῇ ἀπὸ τῆς ῥίζης, καὶ αὐτὴ γνῶσις ἔστι. τῆς δὲ ἄλλης ἱκανῶν· πλεῖστα ὅσα μόνον ἀπὸ σπέρματος φύεται, καθάπερ ἰλάτη, πεύκη, πίτυς. ὅσα δὲ ἔχει σπέρμα καὶ καρπόν, καὶ ἀπὸ ῥίζης γίνεται, καὶ ἀπὸ τούτου. ἐπεὶ καὶ τὰ λευκάντα ἄκαρπα εἶναι, γνωναῖ φασιν· οἷον πτελέαν, ἰτέαν. σημεῖον δὲ λέγουσιν, ὅ μόνον ὅτι φυτεύονται πολλὰ τῆς ῥίζης ἀπορτεμνόμενα, καθ' οὓς αὖ καὶ τόπους, ἄλλα καὶ τὰ συμβαίνοντα θεωροῦντες· οἷον γὰρ φανερῶς ἐν ἀκαδείᾳ, ὅσπερ ἐξερρύηκε τὸ σωματοειδὲς ὕδωρ γὰρ ἐν τῷ πεδίῳ, φρεατυόντων τὸν Βρέτερον, ὅτε μὲν ἐγγὺς ἦσαν ἐτέραι πηγαὶ ἐπιβαλεῖν τὸ καταποθὲν τόπῳ, ἐν ὑστέρῳ ἔτει μετὰ τὴν ἀναξήρανσιν γενέσθαι αἱ βίοις ἀναφύναι φασὶν ἰτέαν· ὅπου δὲ πηλία, αὖθις πηλίας· καθάπερ καὶ ὅπου πεύκαι, καὶ ἐλάται, πεύκας καὶ ἐλάτας, ὥσπερ μιμουμένων ἐκάτερον. ἀλλὰ τὴν μὲν ἰτέαν ταχὺ πεφυτεύκασιν, ἐπὶ τὸ πλάσις ἀδρύναι καὶ θίγειν τὸν καρπόν. διὸ καὶ τὴν ποιητὴν ὁ καπὸς πεφυτεύκεν αὐτὴν ἀλισίκαρπον. ἡ δὲ πηλίας ἐκάστης μᾶζον † ἀπολαμβάνουσιν. ὅταν γὰρ † τὸν ἐπὶ τοὺς ἐχομένους τόπους ὁ καρπὸς ἀπογνιχθῇ, φύεσθαί φασι. παραπλήσιον δὲ ἔοικεν εἶναι τὸ συμβαῖνον, ὃ καὶ ἐπὶ τῆς φρυγανικῆς, καὶ πευκῶν τινῶν ὄντων, οὐκ ἐχόντων γὰρ σπέρμα φανερὸν, ἀλλὰ τῆς μὲν οἷον χυτοῦ, τῆς δ' ἄνθος, ὥσπερ τὸ θύμον, ὅμως ἀπὸ τούτων βλαστάνουσιν. ἐπεὶ ἤγε πλάτανος ἔχει φανερὸς, καὶ ἀπὸ τούτων φύεται, ὥσπερ δ' ἐξ ἄλλων τι φύλλον, διάκενο μίγισον σημεῖον· ὥφθη γὰρ

† σημεῖον ἀπολαμβ. † τὸν τῆς πευκάλλων

πόλα

ἄλλα πολύ τι φυφυκῆα πλάστανον γὴ πρίποδι χαλκῷ. ταύτας τι δὴ τὰς γλίσχας ὑπολαμ-
πάνειν εἶν δὴ ἀχρίων. καὶ ἐπὶ τὰς αὐξομάστας, ἃς καὶ οἱ φυσιολόγοι λέγουσιν. Ἀναξαγόρας μὲν γὰρ
ἐκφὰς πάντων φάσκων ἔχειν σπέρματα, καὶ ταῦτα συγκαταφερόμενα τῷ ὕδατι γονιμοῦ τὰ
φυτά· Διογένης δέ, συμπομιζόντος τοῦ ὕδατος, καὶ μίξιν τινὰ λαμβάνοντος πρὸς τὴν γῆν· Κλεί-
δημος δέ, συνιστάναι μὲν ἐκ τῶν αὐτῶν τοῖς ζώοις. ὅσῳ δὲ θολερωτέρῳ καὶ ψυχροτέρῳ, τοσού-
τῳ ἀπέχειν τοῦ ζῶα εἶναι. λέγουσι δέ πινὰ καὶ ἄλλα πρὸς τὴν γένεσιν· ἀλλ' αὐτὰ μὲν ἀπύρτα
μέν πως ὅτι τὰ αἰδήσεως. ἄλλα δὲ ὁμολογούμενα καὶ ἐμφανῆ, οἷον ὅταν ἐφοδος γένηται
ποταμοῦ ἠχικαίνῃς τὸ ῥεῖθρον, ἢ καὶ ὅλως ἐτέρωθι ποικαμύσῃ. λαβάπερ ὁ ἀνὴρ ὁ τῆς αὐ-
λητρίδος πολλάκις μεταβαίνῃ· καὶ ἅμα τῇ μεταβάσῃ τοσαύτην ὕλην συγγενῆ βῆς πόσις,
ὅσην τοῦ πρίτου ἔτει σωπερίφειν. καὶ πάλιν, ὅταν ἐπομβρίαις λαστάχωσι πλέων χρόνον· καὶ γὰρ
ἐν ταύτοις βλαστήσῃς γίνεται φυτῶν. ἴσασι ἢ μὴ ὧν ποταμοῦ ἔφοδος ἐπάγῃ σπέρματα,
καὶ λαρπός. καὶ τότ' ὀχλῆς φασι τοῦ ὧν ποιεῖσθαι. ἡ δὲ ἐπομβρία ἅτ' αὐτὸ ἐπιῤῥ(συγκατα-
φορὰν γὰρ πολλὰ τῶν σπερμάτων) καὶ ἅμα σπῆρ λυπᾶται τῆς γῆς καὶ τοῦ ὕδατος. ἐπεὶ καὶ ἡ μίξις αὐτῶν
ἐστὶ αἰγυπτίας γῆς δοκεῖ λυπᾶται γονιμοῦ ὕλην. γίνεται δὲ καὶ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων,
ὅταν ἐπὶ τὸν ποταμὸν ἐκβαίνωσιν, καὶ λυπήσωσιν, βυθὸς αὐαβλαστάνῃ τὰ οἰκεῖα τῆς χώρας· ὥσπερ γὰρ ἱερὰ τῆς λυπᾶται. γίνεται δὲ καὶ πλη-
σιάζῃ τὸ τότε καὶ τοῖς ἐλάττοσιν. ἅμα γὰρ λυπουμένοις αὐαβλαστάνει πᾶν τὸ ἐν ἑκάστοις. ἐν δὲ
τοῖς ἀμιβρόχοις, ἐὰν ὑπονιάσῃ, φαίνεται φασὶ πρίβολον. αὖται μὲν ἂν ἐν τῇ μεταβολῇ τῆς
χώρας εἰσίν, ἔστι καὶ ὑπαρχόντων σπερμάτων, ἔστι καὶ οὐκ ἔστι πως ἀναπιμπλῆσι. ὅσπερ ἴσως
ἐπ' ἄκρου, ἐγκαταλειομένων ἅμα τῶν ὑγρῶν. γίνεται δὲ καὶ ὑδάτων ἐπιγενομένων, ἰδίως
τρόπον αὐαβλαστάνει ὕλης πλῆθος. ὥσπερ γὰρ λυγρὸν πιπλώσῃς λιγνὺς γονιμοῦ, καὶ πηχέος. ὅτῳ γὰρ
αὐβλαστήσειν ἢ πλησίον ὕλη, πρότερον ἢ ἔσπ. φασὶ δὲ καὶ τὸ σίλφιον ἐκ ὧν πρότερον, ἐκ
διαύτης λυνὸς αἰτίας φανῆναι. πρόπει μὴ ὧν ῥιῶσι τ' τοιούτων γένεσιν. Ταῦτα δὲ λάχ- 3
πημα ἢ ἄκαρπα, καὶ ἄφυλλα ἢ φυλλοβόλα, καὶ αὐθέντα ἢ αὐανθῆ. κοινὰ γάρ λυθν διαιρίσῃς
ὧδι πάντων εἰσὶν ὁμοίως, ἁμέρων τε καὶ ἀχρίων· ἴσῃ ἢ πῶς τὰ ἥμερα τ' ἀχρίων ὀψικαρπίας
τε καὶ ἰσχύς, καὶ πολυκαρπία τῷ πεφαίνῃ. πικαίνα τε γὰρ ὀψιαίτερον, καὶ τὸ ἄλυ αὐθῆ, καὶ
βλαστάνῃ ὡς ὕδι τὸ πᾶν, καὶ ἰσχυρότερα τῇ φύσῃ. καὶ πεφαίνα μὲν πλέω λαρπόν, ἐκπίπτῃ δὲ
ἧττον. εἰ μὴ ⊖ πάντα τὰ ἄλλα, καὶ τὰ ὁμοιογενῆ· οἷον ἐλαίας καὶ ἀπίου, λεύκης καὶ ἀχράδος. ἅπαν-
τα γὰρ ὅτως, πλὴν ὅ τι αὐαίνου· ὥσπερ ὧδι τ' λεπάνιον, καὶ τ' ὕαν. ταῦτα γὰρ δὴ φασι, πρὸς
πάτρα καὶ ἀδύτρα τὰ ἄγρια τῶν ἡμέρων εἶν· καὶ εἰ δή τι ἄλλο μὴ πρὸς σέχειν γεωργίας, ἢ
λῃσθῆσαι, ἢ καί τι τ' ἐλαττόνων, οἷον τὸ σίλφιον, καὶ ἃ διάπτασις, καὶ τ' χεδροπῶν ὁ ὄρμος.
ἃ καὶ μᾶλλον' ἂν λις ἄγρια τῶν φύσιν ἔσπει. τὸ γὰρ μὴ πρὸς ὁμόζυξ ἡμέρωσιν, ὥσπερ γὰρ τοῖς
ζώοις, οὕτω ἄγρι) τῇ φύσει. καὶ τροφὴν ἴππων, ἄπαν καὶ ἄγριον καὶ ἥμερον εἶν. καὶ θέραπδυό
ρῶν μὲν, ἥμερον· μὴ θράπδυόμῶν ἢ, ἄγριον· τῇ μὲν ὀρθῶς λέγω, τῇ δ' ἐκ ὀρθῶς. ἔστι μὲν γὰρ
μὴ γὰρ ἅπαν, χεῖρον γίνεται, καὶ ἀπαγριοῦται· θράπδυόμῶν δέ, ὀχ ἅπαν βέλτι), ὥσπερ ἄμπελος.
ὁ δὲ χωρεῖσιν, καὶ τὰ μὴ ἄγρια, τὰ δ' ἥμερα λεκτέον· ὥσπερ γὰρ ζώων τὰ σωφανθρωπόδυό
μῶνα, καὶ τὰ δ' ὁμῶνα πεφάσιμεν. ἀλλὰ ὅμως μὲν ὁδέν ἴσως διαφορὰν, ποτέρως ὀνητέον. ἅπαν δ'
ὃ ἀγριόμῶν, τοῖς τε λαρποῖς χεῖρον γίνεται, καὶ αὐτὸ βραχύτερον καὶ φύλλοις, καὶ λέπεσι, καὶ
φλοιῷ, καὶ τῇ ὅλῃ μορφῇ. καὶ γὰρ πυκνότερα, καὶ ὀρθότερα, καὶ σκληρότερα, καὶ ταῦτα καὶ ὅλη ἡ
φύσις γίνεται, ὡς γὰρ τέρεις μάλιστα τ' διαφορᾶς τ' ἡμέρων καὶ τῶν ἀγρίων γινομένης. διὸ καὶ ὅσα
τ' ἡμέρων μόνα ζειᾶται τυγχάνῃ, ταῦτα ἄγρια φασιν εἶν· λαβάπερ τῆ πόλιν, καὶ τῆ κυπά- 4
ρειτον, ἢ ὅλως, ἃ τὰ ἄῤῥηνα. καὶ τῆ λαισίαν ἢ, καὶ τῆ λιὸς βάλανον· ἴδι δὲ τῷ Φιλύκρα, καὶ ὀρύ
τὰ μᾶλλον εἶν. καὶ γὰρ ὅσον λαμβάνειν πῶς τῆ ἀγειότατα τ' δρύῑνων, καὶ ὅλως τ' φυτῶν, εἰς
ὧν λαβ' αὐτὸ λαμβανόμῶν, ἄτι καὶ συμβεβηκός. ὁ μὴ τῶν ἀχρίων ἀφορισμὸς ἐφ' ὅτως ἄτι
καὶ ἄλλως λαπτέον, ὀδὲν αὖ ἴσως λιγύκκει πῶς τὰ νῦν. ἐκεῖνο δὲ ἀληθές, ὡς ὧν τύπῳ καὶ
ἁπλῶς γε ἐπῶν, ὅτι μᾶλλον ὀρθνὰ τὰ ἄγρια, καὶ σθπνᾶ τὰ πλέω μᾶλλον· ὧν τότε τοῖς τέ-
πεσι· ἐὰν μὴ λις λαμβάνῃ τὰ Φίλυδρα, καὶ πρὸς ποτάμια, καὶ ἀλσώδη. ταῦτα γὰρ καὶ τὰ διαῦ
τα τυγχάνῃ πεφύνε μᾶλλον. ἀμέλει ἀλλ' ὧν τι τοῖς μεγάλοις ὄρεσιν, οἷον πρὸς τὸν τε, καὶ λυκά-
νθη, καὶ ὀλύμπῳ τῷ πιερικῷ καὶ τῷ μυσίῳ, ⊖ ἃ πε τοιοῦτον ἑτέρου, ἅπαντα φύεται, σέβ τῶν
πολυδένδρων ὧν τόπων· ἔχουσι γὰρ λαμπάδας, καὶ φύγρον, καὶ ξυρὸν, καὶ γιγάντιν, καὶ τ' πόδα- πιτρύδας
δας,

λῆς, κ᾽ τὰς αὐτὰ μίξαι λαμβάνας, ⊕ χρῆσθαι ὅσα διαφέρει τ᾽ γῆς. ἐπὶ δὲ τοὺς μὴ κοίλους κ᾽ ὀλιγύδρους, οὗ ἡ μιτώρυξ κ᾽ πθσπυκνότης, ὥστε διὰ σὰ πανταχῆ πανταχοῦ, φέρειν δεῖ ἢ ἄπτοπον, ὑδὲ᾽ εἰ γῆια μὴ ἔστω πάμφορα τ᾽ ὀρθῶ, ἀλλ᾽ ἰδιωτρίας ἴσως ὕλης, ἢ πάσης ἢ τ᾽ πλείστης· οἷον τὰ γὰρ κράτη τῇ ἰδαία. λυπάσεσθαι γὰρ ἐκεῖ. κ᾽ γὰρ πρὸς λιθίνων κ᾽ συκέων, γὰρ οἷς λιθύδρους. γίνεται δὲ τ᾽ συκέας τρόπον τ᾽. αἱ γὰρ διαφοραὶ γῆ χώρας, ἢ ἰδότητα ποιοῦσιν. ἀλλ᾽ ἄρτιαι τ᾽ ἴδιον ὡς ἐπίπαν. 4 Ἴδια δὲ τὰ φυόμενα τῶν ὀρεινῶν, ἃ γὰρ τῆς πεδίοις ἀφύτῃ. σπέρμα μακεδονίαν, ἐλάτη, πεύκη, πίτυς ἀγρία, φίλυρα, ζυγία, πυγός, πύξος, ἀνδράχνη, μίλος, ἀρκεύθους, τερμινθος, βρύτος, φιλύκη, ἀφαδξη, λαυρία, δρῦς βαλανος, πρῖνος. τάσυ, καὶ γὰρ τῆς πεδίοις· μυρίκη, πηλία, λίτυη, ἰτέα, αἴγιλος, ἱρανύα, θυλυκρανύα, ἐξυάκανθα λιπάρα, δρῦς, λεπάδη, ἀγρὰς, μηλέα, ὀρυΐα, λιπλεσρον, μελία, πτελέκρος, † ἐξυάκαρπα, 19 ἄκανθος· ἢ γὰρ μὴ τῷ ὄρει πυφυκῖαν ζυγίαν λαλῶσιν, γὰρ ἢ τῷ πεδίῳ πλεῖον· οἱ δ᾽ αὖ δύο ῥῆσι, κ᾽ ἕτερον ποιῶσιν ἄδος σφενδάμνῳ κ᾽ ζυγίας. ἅπαντα δὲ ὅσα κοινὰ τ᾽ ὀρῶν κ᾽ τῶν πεδίων, μᾶλλον μὴ καὶ ἐλαττόν τῷ ὕψει τὰ γὰρ τῆς πεδίοις γίνεται· ἱρεύεται δὲ τῇ τε τ᾽ ξύλων κ᾽ τῶν καρπῶν, τὰ ὀρεινὰ, πολὺ ἀχρεῖα κ᾽ ἀπὸ, καὶ μηλίας. αὖτη δ᾽ γὰρ τῆς πεδινοῖς ἱρεῖται μᾶλλον, ὁ μόνον γὰρ τοῖς καρποῖς, ἀλλὰ κ᾽ τοῖς ξύλοις· γὰρ γὰρ τοῖς ὄρεσι μικραὶ, ὀζώδεις, καὶ ἀκαμβώδεις γίνονται. πάντα δὲ κ᾽ γὰρ τοῖς ὄρεσιν ὅταν ὑπολαβόντες τῶν οἰκεῖον τόπων, κ᾽ καλλίω φύεται, κ᾽ σθένει μᾶλλον. ὡς ἢ ἁπλῶς εἰπεῖν, τὰ γὰρ ἐν τῆς ὁμαλέσι τ᾽ ὀρθῶ, κ᾽ μάλιστα· τ᾽ ἢ ἄλλων, τὰ γὰρ ἐν τῆς λάτυ, κ᾽ κοίλοις. τὰ δ᾽ ὧν τ᾽ ἄκρων, χείρω· πολὺ εἰ καὶ τῇ φύσει φιλόψυχα. ἔχει δὲ κ᾽ ταῦτα αὐτ᾽ διαφοράν, γὰρ τοῖς αὐομοίοις τῶν τόπων, ἐπὶ ὑστέρου λεκτέον. τῶν δὲ διαιρετέον ἑκάστῃ τὰς διαφορὰς τὰς αἰτιωδεστάτας. ἀφύλλα μὲν ὄν ὄρη τ᾽ ἀγρίων, ἃ κ᾽ πρό- 20 τερον εἰλέχθη· πεύκη, πίτυς ἀγρία, πύξος, αὐδράχνη, μίλος, ἀρκεύθους, τερμινθος, φιλύκη, ἀφαδξη, λαυρία, φιλύρα, δρῦς, λεπάδη, ὀξυάκανθος, πρῖνος, μυρίκη. τὰ ἢ ἄλλα πάντα φυλλοβολᾶ, πολὺ εἶ πθσπόη γήινα, καθάπερ εἰλέχθη πρὸς γὰρ ἱρεῖται πλατάνη καὶ δρυός, καὶ ἅπτο τόπος πῆς ὅλως δύσφορος. λαίπιμα ἢ, τὰ μὴ ἄλλα πάντα. πρὸς δὲ ἰτέας, 5 κ᾽ αἴγειρος, κ᾽ πηλίας, ὥσπερ εἰλέχθη, διαμφισβητοῦσι γῆοι. τῶν αἴγλεφον μόνων ἀκαρπεῖν φασιν, ὥσπερ καὶ οἱ γὰρ ἀρκαδίᾳ. τὰ δὲ ἄλλα πάντα τὰ γὰρ τοῖς ὄρεσι καρποφορεῖν. γὰρ ἱρεῖται δὲ, καὶ αἴγειροι καίπιμοι πλάνε ὡσί· μία μὴ γὰρ τῷ σομίῳ τ᾽ ἄντρα γὰρ τῇ ἴδῃ, γὰρ ᾧ τὰ ἀναθήματα ἀνάκειται· ἄλλη ἢ μικρὰ πλησίον ἀπωτέρω ἢ μάλιστα δάφνα καδίκη, πρί ἴσα ἱρεῖται σαίρει καλεμένη, πολλαί, ὡσὶ δὲ κ᾽ γὰρ τῷ πλησίον ὄρει τ᾽ ἴδῃ, γὰρ τῷ διρφίῳ καλλιμβώῳ. κ᾽ πρὸς ἱρασίαν ἢ, γὰρ τοῖς ὄρεσιν. οἱ ἢ μόνῃ τ᾽ διότων τῇ πηλίαν καίπιμ᾽ εἶναί φασι, 30 καθάπερ οἱ πρὸς μακεδονίαν. μικάλη ἢ διαφορὰ πῶς καρπὸν κ᾽ ἀκαρπίαν, καὶ ἡ τ᾽ τόπων φύσις· ὥσπερ ἐπί τε τ᾽ πρασίας ἔχει, κ᾽ τ᾽ φοινίκων. ἡ μὴ γὰρ αἰγυπτίᾳ καρποφορεῖ, κ᾽ ἔ πε τ᾽ In Rhodo, πλησίον τόπων. † γὰρ ῥόα ἢ, μίχρι τ᾽ αὐθῶν μόνον ἀθίκνεῖται. ὁ δὲ φοῖνιξ πρὸς μὲν βαβυλῶνα Gaz. θαυμασός, γὰρ τῇ ἑλλάδι ἢ δὲ πιπαίνῃ· πᾶν γήϊος ἢ ὅλως δὲ πθφαίνει καρπόν. ὁμοίως δὲ κ᾽ ἕτερα πλέω διαῦτα δεῖν. ἐπεὶ δὲ κ᾽ τ᾽ ἐλαπόνων πρίων κ᾽ ὑλημάτων, γὰρ τῇ αὐτῇ χώρᾳ ⊕ συνέρχεται χώρα, τὰ μὴ καίπιμα, τὰ δ᾽ ἄκαρπα γίνεται· καθάπερ καὶ τὸ λιγνάσιον γὰρ τῇ ἐλάᾳ, ᾧ μὴ γὰρ τῇ ὀρεινῇ καίπιμον, τὸ δὲ γὰρ τῷ πεδίῳ ἄκαρπον, ἀλλὰ μόνον αὐθῶ. τὰ δὲ γὰρ τοῖς κοίλοις τόποις, ὑδὲ αὐθῶ, πολὺ καπδ. λοιπὸν δ᾽ ὧν κ᾽ δύο ἄλλων τ᾽ ὁμογλῶν, καὶ γὰρ μιᾶς πθσκυοσίᾳ, τὸ μὴ ἄκαρπον εἶν, τὸ ἢ καίπιμον· οἷον πρῖνος, ὁ μὴ καίπιμος, ὁ δ᾽ ἄκαρ 6 πος. καὶ ἐλάτῃ δὲ ὡσαύτως. αὐθᾶ ἢ ἄμφω. Σχολὴν ἢ ὅλα καλῶσιν ἄῤῥηκα τ᾽ ὁμογλῶν, 40 ἄκαρπα. τούτων τὰ πολλὰ τὰ μὲν αὐθῶ φασι, τὰ δ᾽ ὀλίγον, τὰ δ᾽ ὅλως ἐκ αὐθῶ. τὰ δὲ αὐαπαλιν, τὰ μὲν ἄῤῥηκα μόνα, καίπτοφορεῖν. ὁ μὲν ἀπό γε δῶν αὐθῶν φύεσθαι τὰ δ᾽ γὰρ ἄρια, καθάπερ καὶ ἐκ δῶν καίπων ὅλα καίπιμα· κ᾽ γὰρ ἀμφοῖν ἔτος γήϊον τινὸν ἐν τῷ ἐκφυσιν, ὥστε τοὺς ὁριστύπους μὴ διαφέρειν δ᾽ ἐᾶναι, μὴ ὀλοποιοῦσαι μύας. ἀμφισβητοῦσι δὲ καὶ πρὸς τ᾽ αὐθῶν γῆοι, ὥσπερ ἔπομεν. οἱ μὲν γὰρ καὶ ἄρια αὐθῶν εἴοντα, καὶ τῷ ἡρακλείᾳ παρεῖναι, κ᾽ δ᾽ ἰὸς βαλανον· ἐπὶ δὲ πίτυν, καὶ πίτυς. οἱ δ᾽ ὑδὲν τούτων, ἀλλὰ τὴν ἴσλον γὰρ γὰρ τοῖς καρύαις, καὶ τὸ βρύον γὰρ ἄρια, καὶ γὰρ λιθάκρον γὰρ πιτύων, ὁμοίως καὶ αὐαλογον ἐν τοῖς πθσπόντοις ὄρεσιν. οἱ δὲ πρὸς μακεδονίαν, ὑδὲ τούτοις φασὶν αὐθῶν· ἄρκευθον, ἐξαίρω ἀγρίαν, σφένδαμνον. γήϊον ἢ τὰς ἀρκεύθους δύο ἐν· κ᾽ τῷ μὲν ἑτέ-

ρων

ξαν αὐξῆν μὲν, ἄκαρπον δ' ἔτι τὴν δ' ἱστόραν ὑπ αὐξῆν μὲν, καρπὸν δὲ φέρειν λύθυς πο-
φαινόμενον, ὅσπερ ἡ τὰς συκᾶς τὰ ἐρινά. συμβαίνει χρόνον, ὥστε ἔστι λύο ἔτη τὸν καρ
πὸν ἔχειν μόνον ὥσπερ τὸ λεγόμενον. ταῦτα μὲν οὖν ἔστω πεπερασμένα. ἃ δὲ βλαστήσεις ἔχει μὲν ἅμα
γίνεται καὶ ἔχει ἡμέρων, ἔχει δὲ μικρὸν ἔλλειπόμενον, ἔχει δ' ἥδιον πλέον. ἀπάντων δὲ, ἡ ἐπὶ
πλεῖστον ἄφαν ἀλλὰ ἔχει καρπὸν ἀ παραλλαγὰ πλάνην. ὥσπερ δὲ καὶ πρότερον ἔπομεν, οὐ
πᾶσι τοῖς βλαστήσεσι αἱ πεπάνσεις, ἀλλὰ πολὺ διαφέρουσιν. ἐπεὶ καὶ ἔστιν ὀψικαρπότερα, ἃ
δέ τινες φασιν γλυκυτέρα, οἷον ἀρκεύθου, ἡ πρῖνος, ἅμως αἱ βλαστήσεις ἴδιον. αὐτὰ
δ' αὐτῶν τὰ ὁμογενῆ τῷ πρότερα ἡ ὕστερα διαφέρει, πᾶσι σὺν τούτοις. πρῶτα μὲν γὰρ βλα
στάνει τὰ μὲν τοῖς ὕλεσιν, ὡς οἱ περὶ μακεδονίαν λέγουσι· δρύτερα ἢ, τὰ μὲν τοῖς πεδίοις· ἴσχε
10 τα δέ, τὰ μὲν τοῖς ὄρεσιν. αὐτῶν δὲ τῶν λεγομένων ἔπεσε λόγου, τὰ μὲν σωματοβλαστάνει τοῖς ἡ-
μίροις, οἷον αὐδραχνη, † ἀδάρκη. ἀχρὰς δὲ μικρῷ ὕστερον δὲ ἀπίτε. τὰ δὲ καὶ πᾶ ζιφύριον ἀφάρκη
μὲν, καὶ μετὰ πνοὰς δύθυς ζιφύρια. καὶ πᾶ ζιφύρια μὲν ἱερανύα, θυλυκρανύα· μετὰ ζιφυ-
ρον δὲ, λαῖφνι, ἰελάθρα. πᾶ ἰσημερίας δὲ μικρὸν, φίλυρα, ζυγία, φηγος, συκῆ. πραίβλα-
στα δέ, καὶ καρύα, καὶ δρῦς, καὶ ἀκτέ· ἔτι δὲ μᾶλλον τὰ ἄκαρπα, τὰ λοιπὰ τὰ ἀλσώδη, λύ
κη, πτελέα, ἰτέα, αἴγειρο· πλάτανο· δὲ, μικρῷ ὀψιαίτερον τούτων. τὰ δὲ ἄλλως, πᾶσι φυ-
σαμένοις ἔρο· οἷον ἰερικὸς, φιλύκη, ἐξυάκανθο·, παλίουρο·, τερμινθο·, καρύα, λιὸς βά
λανο· μηλέα δ' ὀψίβλαστο· ὀψιβλαστότατον δὲ χαμαί, ἴψο·, ἀσέλα, πυραγωνία, δύσα,
μίλο·. αἱ μὲν οὖν βλαστήσεις ἔτως ἔχουσιν. αἱ δὲ αὐξήσεις ἀκολουθοῦσιν, ὡς ἐπῶν, τῇ λό-
γῳ· ἐ μὴν ἀλλὰ πρᾶλλα δ' ἔσσι. μᾶλλον δ' ὅσῃ πλέον ἡ ἔστω καρπὸν πλάνησις. ἱερανύα μὲν
20 γὰρ ἐκπίδωσι πρὸς πρόπας σδρυὰς, ἡ πρώϊο· χαδ' ὁμ· ὥσπερ πρότερον ἡ ὄψιο·, ἵω δὴ πι-
νόν καλοῦσι θυλυκρανύαν, μετ' αὐτὸ τὸ μετόπωρον. ἴσι δὲ ταύτης καρπὸς ἄξωτο·, καὶ
τὸ ξύλον ἀσφὲς καὶ χαῦνον· τοσαῦτα δ' ἡ διαφορὰ πρὸς ἄμφω. τερμινθο· δὲ πρὸς πυρὸ
ἅμπορ, ἡ καὶ μικρῷ ὀψιαίτερον ἐκπίδωσι· μηλέα καὶ σφένδαμο·, † θέρος τ καρπόν. λελά-
θρα δὲ, καὶ καρύα, καὶ ἀχράδωμ πι γγύο·, μετοπώρα. δρῦς δὲ, καὶ λιὸς βάλανο·, ὀψιαίτερον
ἔτι, πρὸς πλεῖστο· δύσιν. ὡσαύτως δὲ καὶ φιλύκη, καὶ περῖνο·, καὶ παλίουρο·, καὶ ἐξυά-
κανθο·, μετὰ πλάτανο· δύσιν. ἃ δ' ἀΐκα, χαμαὶ ἐρχομένα. καὶ μηλέα μὲν, τοῖς πρώ-
ροις ψύχεσιν. ἀχρὰς δὲ ὀψία, χαμαὶ ἐρχομένη. αὐδραχνη δέ, καὶ ἀφάρκη, τὸ μὲν πρῶτον πεπαί-
νεσιν ἅμα τοῦ βότρυϊ πράζοντι. τὸ δ' ὕστερον, αὐθέντι· λοιπὸν γὰρ ταῦτα λίκαρπα, ἀλ
χομένα τὸ χαμαί· ἐλάττω γὰρ, καὶ μίλο·, αὐθέσι μικρὸν πᾶ ἅλις πρεπῶν, καὶ δὴ γιγλά
30 τως τὸ αὐθο· διέκπνεον, καὶ ἄλλως λαλέν. τὸν δὲ καρπὸν ἀφιᾶσι, μετὰ δύσιν πλάσλο·.
πρύνος δέ, καὶ πίτυς, πᾶ τοῦσι τῇ βλαστήσει μικρὸν, ὅσον πρωτοπαίδικα ἡμέρας. τοῦ δὲ
καρπὸς ἐκπίδωσι μετὰ πλαισία, ἔχει λόγον. ταῦτα μὲν οὖν μετριωτόφαγα ἔχει. πάντων
δὲ πλάτιστα ἡ ἀρκευθο·, καὶ ἡ λεύκη ερ·, καὶ περῖνο·. ἃ μὲν γὰρ ἀρκευθο· φυσίωσιν ἔχει
λοκᾶ· πρόκατα καμβαίνει γὰρ ὁ νέο· τὸν πρυσινόν. ὡς δέ τινες φασιν, ὁ δὲ πεπαίνει. διὸ καὶ
πλαφαιρεῖσι, καὶ χρόνον τινὰ τυρεῖσιν. ἐὰν δὲ ὑπὸ † λεύθρου τις, ἐκξηραίνεται. φασὶ δὲ καὶ
τὸν περῖνον, οἱ περὶ ἀρκαδίαν, γλυκυτῆ πλατῖν. ἅμα γ' ὁ γόγγ πεπαίνει, καὶ τὸν νέον ἐφε-
φάνα. ὥστ ἔοις τοιούτοις συμβαίνει, σωτικῶς τὸν καρπὸν ἔχειν. φασὶ δὲ καὶ τὴν λύκαρσον
ὑπὸ † χαμαῖο· ἐκβάλλειν. ὀψίκαρπον δὲ σφόδρα, καὶ φίλυρα, καὶ πύξο·. τὸν δὲ καρπὸν
ἄξωτον ἔχει πανταχοῦ φίλυρα, θυλυκρανύα, πύξος. ὀξύκαρπα δέ, καὶ λιπος, καὶ ἀρκεύθος,
40 καὶ πεύκη, καὶ αὐδραχνη. ὡς δὲ οἱ περὶ ἀρκαδίαν φασὶν, ἕλα τούτων ὀψικαρπότερα. χρόνον δ'
ταύτων ὀψιέτερα, γωνία, δύσα, μίλος. αἱ μὲν οὖν τῶν καρπῶν ἐκβολαὶ, καὶ πεπάνσεις, διαι-
ρέσεις ἔχουσι διαφορὰς, ὁ μόνον πρὸς τὰ μέρη † ἀγρίων, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἑαυτά. συμβαίνει δ' ὅ-
σων αὔξεται βλαστάνῃ, τὰ μὲν ἄλλα σωτηρίᾳ τοῖς τελάστοσιν καὶ τῇ αὔξησιν ποιεῖσθαι, πεύκῃ
δὲ καὶ ἐλάτῃ καὶ δρυῒ σφαλερόν, καὶ βραδὺ ὀρμὰς ἔσχειν, καὶ βραδὺ ἀφιέναι βλαστούς. διὸ καὶ βρίσλιποι·
παῦ γὰρ διὰ λογόσθοι, ὅταν βλαστάνῃ, λιπῇ· πρῶτ\ μὲν ἄκρα αὐξ, δύθυς ἐσαμβύει † θαργηλιῶ
νο·. φῶτι τῇ ἴδιᾳ πρὸς πᾶσι τὰ πεπαίνοντα μάλιστα ἡμέρας. μετὰ δὲ ταῦτα σφαλερώτατα πρὸς βιά-
κοντα, ἃ μικρῷ πλείους, ὕλαῖς μετὰ πάλιν ἄλλος βλαστὸς, ἀπ' ἄκρας † ἱερυφῆς ἕως † ὑπὸ τῇ
πρώτῃ βλαστῷ. καὶ τὰ μὲν δένδρα, τὰ δ' εἰς πλάτια λύκλῳ ποιεῖσθαι τῇ βλάστησιν, οἷον τὸν
σάμψυχον τὸν † περὶ τὸ βλαστῶ ἱερυθρόν, ὥσπερ καὶ ἡ περὶ τὰ βλάστησις ἔχει. γίνεται δὲ ὥσπερ

πρὸς

πρὸς τὴν συμφορὰν λέγοντα. ἡ δὲ ταὐτὸν τῷ βλάστῃ, ἡ μὲν λευκὴ φύτευα πᾶσα, καὶ ἡ λευκὴ ἡ μέλαινα. φύτευα δὲ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ νυκτὸς, αἰθρίου. ἐφ' ἡμέραν δὲ μίαν αὐξηθῆναι, πλὴν ἢ πέντε ἡμερῶν, ἐὰν ὑετὸν τὸ λαίμαργον λήθῃ, ξηραίνεται, καὶ αὐξεῖται ἐπὶ τὸ μεῖζον· ἐγένετο γὰρ ἂν μείζων τῇ μεγέθει. διόπερ λυθὲν αὐτῶν ὁ μᾶζον ἔχοντα λυάμενον τὸ μεγέθος. ἡ δὲ μέλαινα, ἡ ὧν πλέως ἡμέρας δύο ἢ τρεῖς ἀνθεῖ· καὶ αὐξάνεται, ἡ λαμβάνουσα φῶς μεγέθος μᾶλλον. βλαστάνουσι δὲ μετὰ ταῦτα ἡ μετὰ τὴν τρίτην ἢ τετάρτην ἡμέραν, πάλιν τὸ βῆμα ἐπιβάλλοντα βλαστοὺς ἑκατομβαιῶνος, ἐλαχίστας ἡμέρας τῶν πρόσθεν· ἴσως γὰρ ἐξ ἣν ἐπῆλθε τὸ πλῆθος. ἡ δὲ βλάστησις ὁμοίως καὶ τὴν αὐτὴν πρόσοψιν. ἐλθόντων δὲ τούτων, ἐκ τῶν εἰς μῆκος, ἀλλ' εἰς πάχος ἡ αὔξησις γίνεται. πᾶσι μὲν οὖν τοῖς λεγόμενοις αἱ βλάστοις φανεραὶ, μᾶλιστα δὲ τῇ ἐλάτῃ, ἡ τῇ πεύκῃ, διὰ τὸ στοιχεῖν τὰ γόνατα, ἡ διὰ ὅτι τοὺς ὄζους ἔχει. ὥρα δὲ ἡ πρῶτος τὴ τίμνειν τὰ ξύλα τότε, διὰ τὸ λιπαρεῖν. τὸ γὰρ τοῖς ἄλλοις λειριοῖς ἐκ διαφθείρεσθαι ὁ φλοιός· ἀλλὰ καὶ πρόσθεν ἀφαιρεθέντος, μᾶλλον τὸ ξύλον γίνεται, καὶ τῇ ὄψει χάριεν. ἐπεὶ καὶ πρός τι τῶν χρέων ἐστὶ χρήσιμον· ἀλλὰ ἡ ἰσχυρότερον, ἐὰν μετὰ τὴν πτῶσιν τὸ λαρπὸν τμηθῇ. ταῦτα μὲν ἴδια τοῦ πεύκινου λαρποῦ. Αἱ δὲ ἄλλαι νυκτὸς ἡ αἰσθητῶς γίνονται, μετὰ τὴν λειρινὸν, χθὲς δ' ἢ πρωΐ πάντων. διὸ μᾶλλον δὲ τοῖς ἀμφοῖς, καὶ τούτων μᾶλιστα συκῆ, ἡ ἄμπελος, καὶ ῥοιὰ, ἡ ὅλως ὅσα δύσκαφα, ἡ ὅπου χώρα τοιαύτη. διὸ ἡ τὸν ἐπ' αἰσθητῶν πλείστων φασὶ γενέσθαι πρὸ θηλείαν ἢ μακεδονίαν· ἅμα γὰρ συμβαίνει ἡ τὸ μετόπωρον λειόν γίνεσθαι, ἡ μακρόν, ὅτι καὶ τὴ μαλακότητα συμβάλλεσθαι τὸ αἴτιον. ἐπεὶ καὶ ἐν αἰγύπτῳ διὰ τοῦθ' ὡς εἰκὸς, ἐπεὶ βλαστάνει τὰ δένδρα, ἢ ἡ μικρὸν ὕστερα διαλαμπρὰ χρόνου. ἀλλὰ τὰ μὲν πρὸ τῆς ἐκβλαστήσεως, ὥσπερ εἴρηται, κοινά. τὰ δὲ πρὸ τῆς διαλάμψεως, ἐκ τῶν πρώτως ἄδην τὸν λιχθρότων. ἴδιον δ' ἐνίοις ὑπάρχει ἡ τὸ λεπτεμβρίνε διέχειν, οἷον ζίζι τι πθερυμβίνοις· ἔχει γὰρ ἡ ἐλάτη, καὶ πεύκη, ἡ δρῦς, ἡ ἐπὶ φίλυρα, ἡ λαρύξ, ἡ λιὸς βαλανος, ἡ πίτυς. αὐτὴ δὲ γίνεται δηλονότι μὲν, πρὸ τῶν βλαστήσεως, ὑποφαυσκούσης τὸ ἀερινὸς ὥρας· ἴδιον δὲ ὥσπερ ἡ λύσις † φυλακὴ, μετὰ ξὺν πίπτουσα τῶν ἡ ἀρχῆς ἐπιδόσεως, καὶ τῶν φυλλικὴς βλαστήσεως. τῇ δ' ἰδιότητι τὸ μεθύειν, μετὰ τὴν φυλλοβολίαν, δύνας αἰ τῇ αὐτῶν· καὶ ὥσπερ ἐπωδηκῶν, διαβαπραίνει μίμνοντα βλαστάνειν, καὶ διαμένειν τὴν χαμαὶ μίσχον τὸ ἄρθρον. ἡ δὲ ἀρκλιωτικὴ, μετὰ τὴν ἀπολλωνίδα τὸ λαρπὸν, φύεται τὸ βοηρυθρὸς, ἁλίκον σκόλοψ συμμύλης, ἐξ ὧν ὁ μίσχος, πυθμὴν, ἐ διαλύσει τινὰ ἰόλης. τούτων ἴδασιν ἐκ μικρῶν συγκειμένων μίσχων φολιδωτῶν τῇ τάξει, διαβάθρα οἱ τρόχιλοι τῶν πθμένος. ὅσα μὲ αὐξομένων ἔτι τὴν ὄψιν τροχίλου νέον καὶ χλωρὸν, πλὴν πθμένος ὄρον, καὶ χνοὴν ἰδόπαχὺς ὀλίγον. ὅσα δὲ αὔξεται τὸν χαμαῖνα, καὶ ἅμα τῷ ἦρι χάσκει· τὰ δὲ φολιδωτὰ, ἡ ξαυθὰ γίνεται, καὶ τὸ μῆκος λαμβάνει ἡ τριδάκτυλον. ὅταν δὲ † ἄρθρον τὸ φύλλον βλαστάνῃ, τοῦτ' ἐκπίπτῃ, ἡ τὰ τοῦ λαρὸν διαλυκώδη πθμένα γίνεται, συμμιμνήσκεται ἡ τοῦ μίσχου τοσοῦτα, ὅσα καὶ ἡ ἄνθη. τούτων δ' ἐνίοτε, λάρυγγ ἐν. πρὸ δὲ φιλύρας ὑπόσκιερον, καὶ ἄ τι ἄλλο διαχρυσοφόρον. ἔστι δὲ ἡ τὰ μὲν δύσξυλα, τὰ δὲ δυσαξύλα. δύσξυλα μέν, τά τε πύρεθρα, οἷον πήλια, πλάτανος, λύκιον, ἄγναρος, ἰτέα· καί τοι πρὸ τούτων ἀμφισβητοῦσί τινες, ὡς δυσαξύλων. καὶ λακπόρα τῶν λαρποφόρων δὲ, ἐλάτη, πεύκη, δρῦς. δύσξυλα μὲν δὲ, μίλος, ἡ † λύκαρα, φηγὸς, ἀκρύδρυς, σφένδαμνος, ὀρτία, ζυγία, μιλία, ἐλαία, πίτυς, αἰγίδρυχος, ἰερανέα, πύξος, ἀχράς. διαφοραὶ δὲ δύδυς, ἐλάτη, πεύκη, πίτυς, καὶ ὁπόσα τῶν μίσγος λάβωσιν. ἡ ἡ αὔξησις καὶ ἡ βλάστησις τῶν μὲν ἄλλων, ἅπαντος ἡ τοὺς διαπόρους καὶ τοὺς βλαστούς. ἡ δὲ ἐλάτης ὁρισμένοι, καὶσωματοῦς, καὶ ὕστερον. ὅταν γὰρ ἐκ τοῦ σπλίχος τὰ πρῶτα χνοῦν, πάλιν ἐξ ἐκείνου ἡ ἑτέρα φύεται τὰ ἴσα, καὶ ἐφ' αὐτὸν τρόπον· καὶ ἐσθ' ὅτε καὶ ποιεῖ μετὰ πάσας τὰς ἐκβλαστήσεις. τῶν δὲ τοῖς ἄλλοις οὐδὲ οἱ ὄζοι διατ' ἀλλήλους, πλὴν ἐπί τινων ὀλίγων. ἔχει δὲ ἡ τῇ διαφορὰν ἡ αὔξησις πάντων κοινῶν, ἡμέρᾳ τε ἡ ἀγρίων· τὰ μὲν γὰρ ἐκ τοῦ ἄκρου τῶν βλαστῶν ἡ ἐκ τῶν πλαγίων φύεται, διαβαπρὸ ἄπιος, ῥοιὰ, συκῆ, μύρρινος, χνοὴν τὰ πλάτη· τὰ δὲ ἐκ τοῦ ἄκρου μὲν ὀπὸ αὐξησιν, ἐκ δὲ τῶν πλαγίων ἡ αὐτὸ πθμαίνει τὸ κατέχον, ὥσπερ ἡ ὁ ὅλος σίλιξ, καὶ οἱ ἀκρέμονες. συμβαίνει δὲ ἐπὶ τοῦ πορσικὴς ἐστὶ λαρύας, καὶ τοῦ ἀρκλιωλικὴς, ἡ ἄλλων. ἀπάντων δὲ τῶν τούτων εἰς τὸ φύλλον ἀφικνεῖσθαι οἱ βλαστοί. διὰ καὶ σύλογος ἐκ ἐκβλαστάνει καὶ αὐξάνεται, μὴ ἔχοντα ἀρχήν. ὁμοίως δὲ πρόσοψιν τινὰ

Forte φυλλικὴ

λακπόρα

τινὰ αὔξησιν καὶ ϝ ὅτου. καὶ γὰρ ὕσοις ἀεὶ τῇ πρώτῃ τῇ ὑπαρχούσῃ αὐξάνεται, διὸ διολοβοῦσι τὰ φύλλα, διαβάπερ ϝῶν ἐν ὀξυκορμίοις. πλὴν ὅτός γε τοῦ ἐκ τοῦ πλαγίου πέφυκε, διαβάπερ ϝῶια ἐν χαμαιπίτυσι. αὕτη μὲν οὖν διαφορά ἐστιν αὐξήσεως ἅμα καὶ αὐξήσεως. Βαθυρρίζια δὲ ὀ φασὶ πολλὰ εἶναι τὰ ἄγρια, οἷα τὸ φοίνικα πάντα ἀπὸ σπερμάτων· ὁκ ἄγαν ὀρθῶς λέγοντες. ϝῶν ἰσχνὰ γάρ, ὅταν ἐμβιάσῃ, πέφυκε διαδιφᾶν τὰς ῥίζας. ἐπὶ καὶ ἐν λαχανώδεσι τὰ πολλὰ ὧδε πεῖται, διάπερ ἀδρὰ ὄντα, καὶ φαύλως φυόμενα τῇ γῇ. Βαθυρρίζοτερον δὲ λεκτέον ἐν ἀγρίοις εἶναι, ἢ πρὸς ὀ. ἐλάττω δὲ, καὶ πολλὰ, μυρσίνη. ὧν πολλαιότερον δὲ, θραύπελος, καὶ κοκκυμηλέα, καὶ ἀπιοειδές· αὕτη δ' ὅλη ὥσπερ ἀγρία κοκκυμηλέα. ταῦτα μὲν οὖν καὶ ὀλιγόρριζα· ὁ δὲ θραύπελος, πολύρριζον. συμβαίνει δὲ τοῖς ἄλλοις, τοῖς μὴ ἐν βάθει ὄχυσι, καὶ ὀχ' ἅπασι τὰ ἐλάττω καὶ πολλὰ, καὶ πολύρριζοι ὑπὸ ϝῶν πνευμάτων ἐκπίπτειν. οἷ μὲν οὖν πόδες ἀρκαδίαν ὕτω λέγουσιν. οἱ δ' ἐν Φλίασι, βαθυρριζότατον ἐλάττω δρυός, ἀλλ' ἐλάττος ἰχθύ, καὶ δυβυρριζότερον ἐστίν. βαθυρριζότατον δὲ καὶ τὴν κοκκυμηλέαν, καὶ τὴν ἀρκλωστικλῶ. τὰς δὲ ῥίζας λεπτὰς καὶ ἰσχυρὰς, τὴν ἀρκλωστικλῶ· τὴν δὲ κοκκυμηλέαν, πολυρρίζων. ἄμφω ἐμβιάναι δέον, δυσὶν ὑθρον δὲ τὴν κοκκυμηλέαν. ὧν πολὺς δὲ σφόνδαμνος, διατ' ὀλίγον. τὴν δὲ μηλέαν, πλάσις καὶ ἐστὶν ἀνεκρόρριζον, καὶ βαθυρρίζον. ὧν πολὺς δὲ καὶ ἀρκεύθου, καὶ διεδρον, διὰ ἀρας λεπτὰς, καὶ μηλέας ἔστι δ' ὀξύλου. ὃ γὰρ τοῦτ' ὧν πολαιόρριζον, καὶ ὀλιγόρριζον. τὴν ἢ ὅαν, ὧν πολαίους μὲν, ἰσχυρὰς δὲ, καὶ παχείας, καὶ δυσδιάθρους, πλὴν δὲ μυτρίας. βαθυρρίζια μὲν ὧν, καὶ ὀ βαθυρρίζια, τὰ διαῦτὰ ὄντα. Ἀπυκαρπόντος ἢ τοῦ σιλίχνος, τὰ μὲν ἄλλα πάντ' ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀβλαστάνει, πλὴν ἐὰν αἰθρίαι πρόσφορον τύχωσι τὸ πνεῦμα. συμβαίνει δὲ ἐν ὀλίγῃ τῇ πόδι τὴν ὀλάττω σιλίνους ἐκ ῥιζῶν αὐτοὺς αὐξάνεσθαι, καὶ ἐὰν τὸ ἄκρον ὧν κοπῇ. συμβαίνει δὲ ἔνιοις ἐν πόδι τὴν ὀλάττω. ὅταν γὰρ κοπῇ, ἢ † ἐνίοτε ὑπὸ τοῦ πνεύματος, ἢ καὶ ἄλλο τινός, πόδι ὁ † πλεῖον τοῦ σιλίχνος (ἔχει γὰρ μέχρι τινός, λεῖον καὶ ὄζον καὶ ὅμοιον, ἢ καὶ ὀλίγον † πλεῖον) πόδιφύεται μικρὸν ὑπὸ διεφθαρμένοις ὑπὸ τοῦ· καὶ ἐνίοτε οἱ μὲν ἄμφαξιν, οἱ δὲ ἀμφίφυαν, τῷ μὲν χαμαὶ μίλαν, τῇ σκληρότητι δ' ὑπερβάλλον, ὅτ' ὂν τοῖς ἐρατεῖναις ποιοῦσι οἱ πόδι ἀρκαδίαν. ὁ δὲ πάχος, οἷον ἐὰν τύχῃ ὁ δρυόδρυον, ὅσον περ αὐξηρότερον καὶ ὀγχυλότερον, ἢ παχύτερον. συμβαίνει δὲ ἐνίοτε ἴδιον ὧν αὐτῷ τότε πόδι τὴν ὀλάττω· ὅταν μὲν γὰρ ἴσις τὸς ὄζας ἅπαντας ἀφιλῶν, ἐκκόψῃ τὸ ἄκρον, ἐκθύσῃ παχίας· ὅταν δὲ τὰ ἐκτὸς τοῦ ἐκτὸς ὁ ἐκπαλύνῃ ἀφιλῶν, ζῇ ὁ ἐκπάλειπεν, πόδι ὃ δὲ μὴ ἡ ἄμφαξις φύεται, ζῇ δὲ. μὴ δέλεον, ὅπερ τὸ ὀγχυλον ἐστίν, καὶ χλωρόν· ἅπερ ἀτρέβλαστον. ἀλλὰ γὰρ ὧν μὲν ἴδιον ϝῇ ὀλάττης. φορὰ δὲ τὰ μὲν ἄλλα τὴν τε ἐκπεσὼν τὸν αὐτὸν, καὶ τὰ ἐκτ' ὀνομάτων ὠνομάσθαι, τοῦτα φύλλον, ἄνθος, βλαστός· τὰ δὲ, βρύον, ἢ ὀλιπε. τὰ δὲ πλέω· ἐκβαίνειν ἅπερ πέφυκε τὸν τε βότρυν, καὶ τὸ θυλακῶδες. ὧν καὶ συκῆ, καὶ τὰ ὄρινα τὰ πθαπεπέπονται, καὶ ἃ τινες ἀρα ϝῶν συκᾶν ὀλυνθοφορῶσιν. ἴσως δὲ πρόπολυ ἐνὰ ἄκαρπος ὄρος. ἀλλ' ἡ ἀρκλωστικὴ ἐκρύα, τὸ ἴυλον· καὶ ἡ πρῖνος, τὸν φοινικῶν κόκκον· ἡ δὲ δρυὸς, τὸ βότρυον. φέρει μὲν καὶ ἐκπεφόρηκε καὶ μὴ καὶ πᾶζα, ἀλλὰ καὶ γόνος τι αὐτῇ· ὁ μὲν ἀλλὰ πλέον † ἄκαρπος, ἧν δὲ καὶ ἀξύφνα ἴσις ἐκπῖσαι. ἀλλ' ἡ πυκνὴ τὸν πθαπεπέπονται λύπαρον. πλᾶστα δὲ πάντων ἡ δρῦς φορᾷ τὸν καρπὸν· οἷον τοῦ τι ἐκκίδια τῇ μικραὶ, καὶ τοῦ ὑτοφαν τῇ πεπάδια καὶ μέλαιναν. ὑπὸ δὲ καὶ συκαμινέαις ἄλλο τῇ μορφῇ, πλὴν σκληρὸν, καὶ δυσκάτακτον· ἀπαίσιον δὲ ὧν. καὶ ὑτοφον, αἰσθιώδη χρῖσιν ἔχον. τὰ ληθαῖα δὲ ἐκ σκληρὸν ἐστὶ τοῦ ὑπανθεῖσιν, καὶ πυρυπαθοῦν, ὧ πθαμφρὶς πρόπαν ἐνὰ ϝ' ὑπὸ καὶ τούρε ἐκφαλῆ· πθαπαταγύμενον δὲ, ϝῶν δ' οὐθὲν ἔχα πυρῆνα, ἐλαίᾳ ἐρυφυλῖ. φύλ δὲ καὶ τὸν ὑπ' ϝῶιον ἐκαλούμενον πίλον. ὧν δ' ὅτι σφαιρίον ῥιῶδες, μαλακὸν, πθαπυρωνὶς σκληρότερον πυφυκὸς, ᾧ χρῶνται πρὸς τὸς λύχνους· ἐκαίεται γὰρ ἐκαλῶς, ὥσπερ καὶ ἡ μέλαινα ἐκνὶς. φύει δὲ καὶ ὑτοφον σφαιρίον κόμιν ἔχον, τὰ μὲν ἄλλα ἀχρῶον, ἐπὶ δὲ τὴν ὑπεκνὶν ὥραν ὑπὸ δ' ἅπερ χυλῷ μιλιτυείῳ, καὶ ἐπὶ τὴν ἀφλὶν, καὶ ἐπὶ τὴν γόνυσιν. φύλ δ' ὠτρυώνης ϝῶν ῥοπῶν μαχαλίσιας, ὑτοφον σφαιρίον ἄμιχον, καὶ κοιλόμιχον, ἴδιον, καὶ ποικίλον. τὸς μὲν γὰρ ὑπανθοῦντας ὀμφαλὸς ὑπὸ λύπης, ἢ ὑπεστιγμένος ἔχῃ μίλαιναν. τὸ δ' αὖ μίσον, κοκκοβαφὲς, καὶ λαμπρὸν· αὐτοῦ γόμενον δέ ὅτι μίλαν, καὶ ὑπίζα πθαν. ἀπαίσιον δὲ πᾶφύεται ἐκ λιβαδίαν, διατρυφερὸς ὑπὸ πλέον. ἔλ δ' ἄλλον τότε ἀπαναιέστερον φυλλικὸν, συμπεπ-

λημένον, πρόμηκον, σφαιρῶδες. ὧδε δὲ τὸ φύλλον φύλλῳ τῷ ῥάχιν σφαιρῶδες λόβον, λιαν-
γές, ὑδατῶδες, ὅταν ἁπαλὸν ᾖ. ἔστι δὲ καὶ μέλας φύσει τὸν χυλόν. πελαίμενον δὲ, σκλη-
παρὰ ρύνεται, καὶ λεπίδος μικρᾶς λέπας πρόπαν. ἀ μὲν οὖν ὄρυς ἔσαυτα φέρει † πρὸς τὸν λαρπόν.

9 Οἱ γὰρ μύκητες ἀπὸ τῶν ῥιζῶν καὶ πηγὰς τὰς ῥίζας φυόμενοι, κοινοὶ καὶ ἴστορεῖν εἰσιν. ὡσαύτως δὲ
καὶ ἀ ἐξίας· καὶ γὰρ αὐτὴ φύεται καὶ ἐν ἄλσεσι. ἀλλ' ὁ μὲν ἦπαρ, ὥσπερ ἐλέχθη, πλατυφόρον
ὄζον. εἰ δέ τι καὶ ἀπὸ ἀσίσου φέρει μᾶλλον καὶ μᾶλλόν πως, ἴσως μᾶλλον. φύεται δ' ἐν κοί-
λοις τόποις χυλός, ἐκ τοῦ ἀέρος, ὥστε ταύτῃ μᾶλλον πεφύκασι. φασὶ δὲ καὶ ὅταν λαπα-
λοῦν, γίνεσθαι λίπρον ὀζ κύκλῳ. ταῦτα μὲν οὖν ἴσμεν ἐπὶ ὄρυος. πάντων δ' ὥσπερ ἐλέχθη πλεῖ-
στον ἀφεστηκὸς ἀλλήλων ἐστὶν ὀφθαλμὸς, ὡς ἀπ' ἐκείνου γίνεσθαι πλάτος εἰσίν. ἀ μὲν κοινὰ πᾶσιν, ἃ διαιροῦσι τὸ
θᾶλυ καὶ τὸ ἄῤῥεν. ὧν τὸ μὲν λαρποφόρον, τὸ δὲ ἄπαρπον ἐπί πινων· ἐν οἷς δὲ ἄμφω λαρ- 10
ποφόρα, τὸ θᾶλυ λαλλικαρπότερον· πλεῖον ὄζος ταῦτα λαλοῦσιν ἄῤῥενα. λαλοῦσι γὰρ πινόν-
παρὰ πλησίον δ' ἀ τοιαύτη † φορὰ, καθ' ὡς τὸ ἄμβρον διέρπουσι πρὸς τὸ ἄχριον. ἐτέρα δὲ κατ'
ἄλλον αὐτῶν τρόπον ὁμογνώμων, ἴσως ὧν ἅμα συμφαίνοντας καὶ τὰς ἰδίας μορφὰς ἔν μέν
φασιν εἶναι καὶ γνωρίμων ὄρυος γένη (ταύτῃ γὰρ μάλιστα διαιροῦσι, καὶ φησί γε βύβις)
τὸν μὲν ἄμβρον καλοῦσι, τὸν δ' ἀχρίαν· οὐ τῇ γλυκύτητι τὸ διαιροῦντες, ἐπεὶ
γλυκύτατόν γε ὁ δρυγοῦς, ταύτῃ δ' ἀχρίαν πιοῦσιν· ἀλλὰ θεῖ μᾶλλον γε τοῖς ἐργασί-
μοις φύεσθαι, καὶ τὸ ξύλον ἔχειν λαύτροφον· τὸν δὲ φυγόν, τραχὺν, καὶ ἐν τοῖς ὀρεινοῖς γένη μὲν
οὖν οἱ μὲν τὸ ἦπαρ πιοῦσιν, οἱ δὲ πίνει. διαλλάττουσι δ' ἔνια τοῖς ὀνόμασιν· οἷον τὰς
γλυκείας φέρουσαν, οἱ μὲν ἀμβρίδα καλοῦντες, οἱ δὲ τὸ μύδιον. ὁμοίως δὲ καὶ ἐπ' ἄλλων.
ὡς δ' οὖν οἱ πρὸς τὸν ἴδιον διαιροῦσι, τὰ δ' ἄλλα τὰ εἴδη ἀμβρίς, ἀχρίλωψ, πλατύφυλλος, 20
φυγός, ἀλίφλοιος· οἱ δὲ, λύβυφλοιον καλοῦσι. καθαίρεται μὲν πάντα, γλυκύτατα δὲ τὰ φ
φυγᾶ, καθάπερ ἄρτεται. καὶ λύβυτρον τὰ μὲν ἀμβρίδος, ἔπεστι δὲ πλατυφύλλῳ, καὶ πλ
ταχὺ ἀ ἀλίφλοιος· ἔχαζον δὲ καὶ πικρότατον, ἀ ἀχρίλωψ. οὐκ ἐν ἅπασι δὲ γλυκαίνει τοῖς
γένεσιν, ἀλλ' ἔνιαι καὶ πικραὶ, καθάπερ ἀ φυγός. διαφέρουσι δὲ καὶ τοῖς μυκήθεσι, καὶ τοῖς χρό-
μασι, καὶ τοῖς χρώμασι τῶν βαλανίων. ἴδιον δὲ ἔχουσιν, ἅ τε φυγὸς καὶ ἀ ἀλίφλοιος· ἀμφότε-
ραι γὰρ ἦσαν ἐμβαλλόμεναι ἐν τοῖς ἀρχαίοις ἁλατικοῖς, ὅτε ἄπεφθοι βαλανίων ἐπαφρίσθη· αἱ
μὲν πρὸς τῇ ἐκλύσει, αἱ δὲ πρὸς αὐτῇ τῇ ζέσει. διὸ καὶ ἀφαιρεῖσθαι, ὅμοια γίνεται κο-
λώματα τοῖς ἐπὶ τῶν ζώων. διαφέρουσι δὲ καὶ ἐν τοῖς φύλλοις, καὶ τοῖς στελέχεσι, καὶ τοῖς ξύλοις,
καὶ τῇ ὅλῃ μορφῇ. ἀ μὲν γὰρ ἄμβρις ἐπόρθοφυής, ἀδὲ λᾶπα, ἀδὲ μακρά. πόρικομος γὰρ ἀ φυτέα,
καὶ ἀπίτρακαμφής, καὶ πολυμάχαλος, ὥστε ὀζώδη καὶ πολυμάχαλον γίνεσθαι. τὸ δὲ ξύλον ἰσχυ- 30
ρὸν μὲν, ἀδιφθορώτερον δὲ τῶν φηγῶν· ἔστω γὰρ ἰσχυρότατον, καὶ ἀδιαπέπτατον. ἐπ ὀρθοφυὴς δὲ ἀδ'
αὐτὰ, ἀλλ' ἦπου ὅτι τῶν ἄμβρίδος. τὸ δὲ στελέχος πάχυτατον, ὥστε καὶ τὸν ὅλον βραχίονα
εἶναι. καὶ γὰρ ἀ φυτέα, πόρικομος καὶ ταύτη, καὶ ἐκ εἰς ὀρθόν. ἀ δὲ ἀχρίλωψ ὀρθοφυέστατον,
ὁ φύεται καὶ ὑψηλότατον, καὶ λειότατον, καὶ τὸ ξύλον εἰς μῆκος ἰσχυρότατον. † φύεται δὲ τοῖς ὄρ
γασίμοις, ἢ ἀπαγίοις. ἀ δὲ πλατύφυλλος λύβυτρον ὀρθοφυΐας καὶ μήκει· πρὸς δὲ τὸν χρόνον
τὸν οἰκοδομικὸν χάρεσσον, μετὰ τὸν ἀλίφλοιον. φαῦλον δὲ καὶ εἰς τὸ καίειν, καὶ αὐθρακεύειν,
θειπαδία ὥσπερ καὶ τὰ τῶν ἀλίφλοιος· καὶ † θειπαδίεσθαι μετ' ἐκείνου. ἀ γὰρ ἀλίφλοιος πάχος μὲν
σται ἔχει τὸ στέλεχος, χαῦνον δὲ, καὶ κοῖλον, ὡσὰν ἔχει πάχος ὡς ἐπὶ πολύ· διὸ καὶ ἀχρεῖον ὡς τὰς
οἰκοδομάς. ἔστι δὲ σπάνιον τοῦτο· καὶ γὰρ ὠφελὸς ὄζος τὸ δρυός. διὸ καὶ κάλα γίνε-
ται. φασὶ δέ τινες τῶν ἐπαρχίων εἶναι μόνα. λέγουσιν, ὡς καὶ διαφανοβλῶτες αὐτὰ 40
μόνα γίνεσθαι, καίπερ ὄντος οὐκ ἔχουσα. ἔνιοι δὲ πάντες τὰ ἱερὰ χαῦνται.
τοῖς ξύλοις. ἐκτὸς μὲν οὖν τὰ ξύλα, καὶ τὰς ὅλας μορφὰς, ἐν τούτοις αἱ διαφοραί. εἰκότως
δὲ πάντα φέρει τὰ γένη. μόνη δὲ ἐς τὰ δίρματα χρήσιμα ἡ ἄμβρις. ἀ δὲ ἐπ ἀχίλωπος, καὶ
ἐπ πλατυφύλλου, τῇ μὲν ὄψει παρεμοία τῇ ἐπ ἀμβρίδος, πλὴν λαστρᾶ· ἀχρεῖον δέ. φέ-
ρει δὲ καὶ τὸν ὑστρίκα τὸν μέλανα, ἐν τὰ ὦρια βαδίζουσιν. ὃ δὲ λαλοῦσί πινόν φασκον,
ὁμοίως τοῖς βρεγχίοις, ἀ ἀχίλωψ μόνη φέρει, πόλιον καὶ βραγχιῶν· καὶ γὰρ συκυᾶσιν
ἐκ πικρομύντου, ἐκβαίνουσι τρύγχος ὀβολίου μακρόν. φύεται δὲ ἐκ τοῦ φλοιοῦ, καὶ
οὐκ ἐκ ἐπ κορυφῆς, ὅθεν ἀ βάλανος· οὐδ' ἐξ ὀφθαλμοῦ, ἀλλ' ἐκ τοῦ πλαγίου ἐν ἄνωθεν
ὧν μέλαν ὄζος ἔχει. ἀ δ' ἀλίφλοιος † ὧδε μελίκη ἔστω φύσει, καὶ βραχύ. οἱ μὲν οὖν ἐπ ἴσου, οὕτω

λιαι-

διαιρῶσιν. Οἱ δὲ πρὶ μακεδονίαν, τέτταρα γένη ποιοῦσιν, ὑτυμόδρυα, ἢ τὰς γλυκείας· πλατύφυλλον, ἢ τὰς πικρὰς· φηγόν, ἢ τὰς σκληρὰς· ἄσανθαν (ταύτην γὰρ οἱ μὲν) ἄκαρπον ὅλως, οἱ δὲ φύλλον τὸν ἴκαρπον, ὥστε μηδὲν ἰδίαν ζώων πλὴν ὕος, ἐν ταύτην ὅταν ὑστέρων μὴ ἔχῃ· καὶ τὰ πολλὰ λαμβάνεσθαι πρὸς τὰ φάλανα. μοχθηρὰ δὲ καὶ τὰ ξύλα, ὡς λίκνα βάπτα μόλις ὅλως ἀχρεῖα. διατρέχουσι γάρ, καὶ σκολιπίδα. ἀπολείπεται δὲ βολτία, διὸ καὶ ὅτων χρῶνται. μοχθηρὰ δὲ καὶ εἰς καῦσιν, καὶ εἰς αὐθρακίαν. ἀχρεῖον γὰρ ὅλως ὁ ἄνθραξ, σκληρὸν τὸ σπογγιᾶν, καὶ ἀσινθηρίζειν, πλὴν τοῖς χαλκοῦσι. τέτρις δὲ χρησιμώτερον τῶν ἄλλων, σκληρὸν τὸ ἀποσβέννυσθαι σίδηρον, ὅταν πυρώσωσι φυσῶντες· διὸ ὀλίγος αὐτῆς ἐστι. τὸ δὲ ξύλον ἀλιφολοῖς χρήσιμον εἰς τὰς ἄξονας μόνον, καὶ τοιαῦτα. δρυὸς μὲν οὖν ταύτας ποιοῦσι τὰς ἰδέας. τῶν δὲ ἄλλων ἐλάττους, καὶ χριᾶς τὰ γε πλεῖστα διαιροῦσιν ἄρρεν καὶ θῆλυ, καθάπερ ἔρινον, πλὴν ὀλίγων, † ὡς ἔστι μὴ πρὸς πρίνον. πρίνος γὲ τὸ μὲν ἥμερον ποιοῦσι, τὸ δ' ἄγριον. ἔστι δ' ἀγρίας δύο χθόνι· καλεῖσι δὲ τὴν μὲν ἰδίαν, τὴν δὲ πελαλίαν. τούτων δὲ, ὀρθοτέρα, ἡ μακροτέρα, καὶ ξύλον ἔχουσα παχύτερον, ἡ ἰδίας· τὸ δὲ φύλλον λιπόστομον, καὶ ἀμφιπύστομον, ἡ πελαλίας, καὶ λαιόστομον τὸν φλοιόν, καὶ εἰς τὰ δέρματα χρήσιμον· ἡ δὲ ὀτρέα, εὐ. καὶ τῶν τρομβίλων, ὁ μὲν δὴ πελαλίας τροχύλος τε καὶ σκαχάσκων ταχίως, ὁ δὲ δὴ ἰδίας μακρόστομος καὶ χλωρὸς καὶ ἥδιον χαλασκῶν, ὡς ἂν ἀγριώτερον. τὸ δὲ ξύλον ἰσχυρότερον, τὸ δὴ πελαλίας· δᾶ γὰρ καὶ τὰς φιαύστας σκαφερὰς λαμβάνειν τῶν † ἀγρίων· γνώσεται δὲ σκὰ τὸν χάκον. ἰσχνὸν δὲ καὶ πανόστομον, ὥσπερ ἄπυρον, ἡ ἰδίας. καὶ πῶς τοῦτο, πεπωδίσθω ὅλως τὸ δηλούμενον. μελανότερα δὲ, καὶ γλυκύτερα, καὶ λιπόστομα, καὶ δύωδέστερα, ὅταν ἡ ἀμπ. ἐψαθεῖα δὲ, χάρων ἐκβαίνει, σκὰ τὸ πολὺν ἔχειν τὸν ὀρόν. εἰσὶ καὶ δ' ἄπυρ ὅθεν σκαιοῦσιν ὀνόμασιν ἰδίοις, οἱ ἄλλοι διαιροῦσι δὴ ἄρρεν καὶ θῆλυ. φασὶ δ' οἱ πρὶ μακεδονίαν, καὶ ἄκαρπον τὸ γένος ὅλως εἶναι πρὸς ὕας· καὶ τὸ μὲν ἄρρεν βραχύτερόν τε καὶ σκληρότερον, τὸ δὲ θῆλυ σύμπιδέστερον. καὶ τὰ φύλλα λιπαρὰ, καὶ ἁπαλὰ, καὶ εὐκλιμόνα μᾶλλον ἔχειν. ἔστι δὲ τὰ ξύλα δὴ μὲν ἄρρεν πρὸς μάστιγα καὶ σκληρὰ, καὶ γὰ ταῖς ὀργάσιαις τριφόμενα· δὴ δὲ θῆλυ, σύβρα, καὶ σύτρεβα, καὶ μαλακώτερα. χειρὸν δὲ κοινὸν τῆς ἀσφαρὲς πάντων τῶν ἄρρένων καὶ ἐλαίων, ὡς οἱ ὑλοτόμοι φασίν. ἅπαν γὰρ τὸ ἄρρεν τῇ πιλικώσει καὶ βραχύτερον, καὶ ἐπιτραμμένον μᾶλλον. καὶ δυσθρύπτερον, καὶ δὴ χρώματι μελανώτερον· τὸ δὲ θῆλυ, σύμπιδέστερον. ἐπεὶ καὶ τῶν αἰγίδων τῶν ἐλαιονομένων, ἡ θήλεια δὴ πρὸς ὕας ἔχει· ἔστω δὲ ὅτι τὸ ἐγκαρδιλίαν αὐδὴ. αὖπον δὲ, ὅπερ ἐπὶ δυσκοτέρα, καὶ ἥπερ ἐν λαιόστομον, καὶ λειοτέρα, καὶ δύπτεανοτέρα. γίνεται δὲ γὲ ταῖς μεγάλαις ἔχουσι τὴν ἀφύσσωσιν, ὅταν ἐκπίσσοντα πρὸς ἀκτῖνα τὰ λύκα, καὶ τὰ λύπλα. δύτω γὰρ πρὸς αἰρόμενα, καὶ καταλαφβάσης δὴ μήτρας, ἐκτείνεται πιλικᾶται. ἔστι δὲ † δίχρουν σφόδρα, καὶ λιπόεινον· ὃ δὴ οἱ πρὶ τὸν ἄλλον διαφέρουσι, καὶ λαιόστομοι, καὶ λαῖδες συνλῦ. τὸ ὑπογινόμενον γὲ ταῖς πρύναις ἐρυθρότερον τῶν χρωμάτων δὴ διαλύς, γὲ τοῖς ἀέρσιν ὅτι μᾶλλον· δυσώδες δὲ ἔστω, καὶ οὐκ ὄζῃ διαλύς, οὐδὲ παίνται, ἀλλ' ἐκ πολλᾶς ἐκὲ † πυρός. πρύνης δὴ ἔστω τοιοῦσι, ἥμερόν τε καὶ ἄγριον· καὶ δ' ἀγρίας ἄρρενά τε καὶ θήλειαν, ᾧ πρότερον δὴ ἄκαρπον. εἰ δὲ πρὶ δὴ ἀρκαδίαν, ὅτι δὴ ἄκαρπόν λέγουσιν, ὅτι δὴ ἥμερον, πρύνιλλον· ἀλλὰ πίτυν εἶναί φασι. καὶ γὰρ τὸ τέλιχον ἐμφανίσεσθαι ἐν τῇ πίτυϊ, καὶ ἔχειν τινὰ τὸ λιπόστομα τὸ μεγάλον, καὶ γὲ ταῖς ὀργάσιαις αὐτὸ τὸ ξύλον. τὸ γὰρ δὴ πρύνης, καὶ παχύτερον, καὶ λαιότερον, καὶ ὑψηλότερον ἐστίν. καὶ τὰ φύλλα δὴ μὲν πρύνιλλον ἔχειν πολλὰ, καὶ λιπαρὰ, καὶ βαθέα, καὶ εὐκλιμόνα. τῶν δὲ πίτυν, καὶ τῶν λευκοφόρον ταύτην, ὀλίγα τε καὶ ἀχνωλίσβα, καὶ ψυχρότατα μᾶλλον. ὑπὸ δὲ τῶν πίτυν αὖ ἐμφανίζεσθαι δὴ πρύνης. καὶ γὰρ τῶν πίτυν ἔχειν ὀλίγιον τε καὶ μικρὰν, ὥσπερ καὶ τῶν λευκοφόρον· τῶν δὲ πρύνιλλον, σύωδες, καὶ πολλήν. φύονται δὲ γὲ μὲν τῇ ἀρκαδίᾳ ἡ πίτυς ὀλίγη, πρὸς δὲ τῶν ἀλσῶν πολλή· οὗτοι μὲν οὖν ὅλον τὸν γένος διαμφισβητοῦσιν. ἡ δὲ πίτυς διαπᾶ δὴ πρύνης διαφέρειν, τῷ λιπαρωτέρα τε εἶναι, καὶ λιπόφυλλοτέρα, καὶ τὸ μεγάλον ἐλάττονα, καὶ ἥπερ ὀρθοφυῆς· ἔστι δὲ, καὶ τὸν λεῖον ἐλάττονα φέρειν, καὶ πυρηνότατα μᾶλλον, καὶ τὸ διαφορὰν πεπωδίσθω. ἄμφω δὲ προσόφυλλα, καὶ τὰ ξύλα λευκότερα, καὶ ὁμοιότερα τῇ ἐλάτῃ, καὶ τὸ ὅλον ἄπυρα. διαφέρειν γ' ἔχει μᾶλλον πρὸς τὸν πρύνιλλον· πρύνιλλον μὲν γὰρ ἐπιπολαιότερον τὸν ῥιζὸν ἔχειν καὶ ἀναπλατύνειν, ἡ πίτυν δὲ φασὶ βαθὺν ἀναπλατύνειν, ὥσπερ καὶ

ὡς λίσθον, ἐμπεπλεγμένης † πυρρόιαίων ὄρυς † πτυώδεις. νόσημα δὲ ταῖς πολύπαις βιᾶσθαι πλίγωσι συμβαίνει οἱ πρὸ τῆ ἰσθμῶ, ὡς ὅταν μὴ μόνον τὸ ἐγκάρδιον, ἀλλὰ καὶ τὸ ἔξω τοῦ στόματος φύλαδυ γένηται, τὸ ωὐτὸ πάσχει ὥσπερ ἐκπυίγιδια. ἔστι δὲ αὐτόματον συμβαῖνον. δὸ δὲ πυρρόιαν τὸ ἀγκῶνος, ὡς ἂν τις ἀναπλάσειεν ὅλον γὰρ γίνεται τὰς. πρὸς δὲ τῶν πολύπων ἴδιόν τι ἔστι πάθος. ἑλάττη δ' ἔστιν ἡ μὲν ἄρρην, ἡ δὲ θήλεα. διαφορὰς δ' ἔχουσι ταῖς φύλλοις· ἐξύτερα γὰρ, καὶ λιγνιλικώτερα † ἄρρενος, καὶ ἐπισταμμένα μᾶλλον· δ' ἰσχνὰ ἑλάττερα τῆ ὄψει φαίνεται τὸ διάφορον ὅλον, καὶ τῆ ξύλῳ· λευκότερον γὰρ, καὶ μαλακώτερον, καὶ εὐρύγίστερον· † θήλεα δὲ, καὶ τὸ ὅλον στελεχῶδες δυμηκέστερον· τὸ δὲ † ἄρρενος ποικιλώτερον, καὶ πυκνότερα, καὶ σκληρότερον, καὶ πορφυρίτερον μᾶλλον, ὅλως δὲ φαυλότερον τῆ ὄψει. φύεται δὲ τῆ μὲν τὸ ἄρρενος ὅτι μάλιστα ὀλίγα ὕδη τὸ ἔτος, θήλεα δὲ πολλὰ ὅλως ἀνίη, ὡς εἰ ἐν μακεδονίας ἔλεγον. ἔχει δὲ πλήρωμας τὸ φύλλον. καὶ ἐπ' ἐλάττω, ὥστε τῶν ἄλλων μερῶν ἐστὶν ἡδύτερα, καὶ ἡδύοσμον μᾶλλον τῶν βοιωτίας † λυναίας. πυκνὰ δὲ ἔστιν, ὥστε μήτε χίονα διηθεῖν, μήθ' ὑετόν. ὅλως δὲ, καὶ τῆ ὄψει τὸ διάφορον καλόν. καὶ γὰρ ἡ βλάστησις ἰσόπλευρος, ὥσπερ ἄρτεται, καὶ τὰς ἄλλας, καὶ μόνη τάξιν ἔχουσα· θήλεα δὲ μεγάθει καὶ μέγα, καὶ πολὺ τῶν πολύπων δυμηκέστερον. διαφορὰ δὲ καὶ ἡ τοῦ ξύλου· ἡ μὲν γὰρ τῶν ἐλάττων ἰσόπλευρος, καὶ μαλακόν, καὶ λεῖον· τὸ δὲ τῶν πολύπων λαπαρὸς, καὶ βαρύ, καὶ ἀρκυώδεις. ὄζες δὲ ἔχει πλείστους μὲν ἡ πολύπη, σκληροτέρους δὲ ἡ ἐλάττη· χρόαν δὲ πάντων, ὡς εἰπεῖν, σκληροτάτης· τὸ δὲ ξύλον μαλακώτερον. ὅλως δὲ, οἱ ὄζοι πυκνότατοι, καὶ εὐρωστικαὶ μόναι διαφανεῖς ἐλάττης καὶ πολύπης, καὶ θήλεα χρώματι διαλύσιες· καὶ μάλιστα διάφορον τὸ ξύλου μᾶλλον ἢ τῶν ἐλάττης. ἔχει δὲ ὥσπερ ἡ πολύπη τῶν αἰγίδα, καὶ ἡ ἐλάττη τὸ λευκὸν, λεῖον μᾶλλον, οἷον κατίστροφον αἰγίδι, πλὴν τὸ λευκόν. ἡ δ' αἰγὶς ὄγκος, διὰ τὸ φύλλον. πυκνὸν δὲ ἡ λευκὸν γίνεται, καὶ καλὸν, καὶ ἐκ † περισυστάδην ὕδατι διαφορᾶς· ἀλλὰ σπάνιον, τὸ χρυσοῦν· τὸ δὲ τυχὸν, λεπτόλιες. ὀξὺ δὲ τὰ † ζωγράφων πινάκια πιεῖσι, καὶ τὰ ἐρασμάτων τὰ πολλὰ, καὶ ἐσταλαγμένα, καὶ † βελτίονα. οἱ δὲ πρὸς ἀρκαδίαν, ἀμφότερα καλεῖσιν αἰγίδια, καὶ τῆ τῶν πολύπων, καὶ τῶν τῶν ἐλάττων· καὶ ἔστι πλέον τῆ τῶν πολύπων· ἀλλὰ καλλίω τῶν τῶν ἐλάττων. ἔστι γὰρ τῶν μὲν ἐλάττες † ὄλιγα τε καὶ λεῖα, καὶ πυκνὰ· τῶν δὲ πολύπων ὀλίγα, τῶν μὲν τι σύριγα σύλοτρίχων, καὶ ἰσχυροτέραν, καὶ τὸ ὅλον καλλίω. οὔτε μὴν οὔτ' ἰσίκασι τοῖς ὀνόμασι διαφωνῶν. ἡ δ' ἐλάττη ταύτης ἔχει τὰς διαφορὰς πρὸς τῶν πολύπων· καὶ ἐπὶ πρὸς τῶν ἄμφαξιν, ὧν πρότερον ἔπομεν. ὀξύνη δ' ἐπέχει διαφορὰς, ἀλλ' ἔστι μονοχρὼς· ἀρεοφυὴς δὲ, καὶ λεῖος, καὶ ἄνοζος, καὶ πάχος καὶ ὕψει· ἔχει χρόαν ἴον τῆ ἐλάττη. καὶ τάλλα δὲ πρόμοιόν τι τὸ διάφορον· ξύλον δὲ δύχρουν, ἰσχυρὸν, δύινον, καὶ φλοιὸν λεῖον, καὶ πάχυφυλλον, διυχιδίες, πεμπικώτερον ἀκρίου, καὶ ὀξὺ ἀπανθίζον δὲ ἄκρου· ῥίζας οὔτε πολλὰς, οὔτε διατὰ βαθέος· ὁ δὲ διαρπὸς λῶν, βαλανώδης γὰρ ἐκεῖνος, πλὴν οὐκ ἐπὶ ἀκαίδη καὶ λεῖος, καὶ οὐχ ὡς ὁ διὸς βαλανος· ἀπανθώδης· πυθμενόφυρας δὲ καὶ διατὰ τῶν γλυκύτητα, καὶ διατὸ μὴ χυλὸν ἐκείνου. γίνεται δὲ καὶ ἐν θήλει ὄρει, λεῖος τε, καὶ χρήσιμον ἔχει τὸ ξύλου πρὸς πολλά. καὶ γὰρ πρὸς ἀμαξουργίαν, καὶ πρὸς διινοπηγίαν, καὶ εἰς διαφουργίαν, καὶ εἰς πρακτικίαν, καὶ εἰς ναυπηγίαν. ἡ δ' ἐν τοῖς ψιλίοις μίλαινα, καὶ ἄχρηστος πρὸς ταῦτα· ἐν δὲ διαρπὸν ἔχουσι παρὰ πλήσιον. μονοχρὼς δὲ καὶ ἡ μίλη. ἀρεοφυὴς δὲ, καὶ δυαξὼς, καὶ ὁμοία τῆ ἐλάττη, πλὴν οὐχ ὑψηλὴν οὕτω, πολυμαλάχαλον δὲ μᾶλλον. ὁμοίων δὲ καὶ τὸ φύλλον ἔχει τῆ ἐλάττη, καὶ λιπαρώτερον δὲ, καὶ μαλακώτερον. καὶ τὸ ξύλον ἡ μὲν ἐξ ἀρκαδίας, μίλαν καὶ φοινικοῦν· ἡ δ' ἐκ θήλος, ξανθὸν σφόδρα, καὶ ὁμοίως τῆ λίσθῳ. λεῖα καὶ τοὺς πωλοῦντάς φασιν ἐξ ἀπάτης, ὡς λίσθου πωλοῦντας. πᾶν γὰρ ἐὰν διαρπίδιον, ὅταν ὁ φλοιὸς περιαιρεθῆ. ὁμοίως δὲ τὸ φλοιὸν ἔχει καὶ τῆ βραχύτητι, καὶ τῆ χρόαι, τῆ λίσθῳ. ῥίζας δὲ μικρὰς, καὶ λιπαρὰς, καὶ ὠὰ πολλὰς. σπάνιον δὲ τὸ ἀγνοῦν πρὸς τῆ ὄρει. πρὸς δὲ μακεδονίαν καὶ ἀρκαδίαν, καὶ πολὺν διαρπὸν φορεῖ, στρογγύλον, μικρὸν μείζω δὲ ἀμύγδαλα, καὶ τῆ χρόαι δ' ἐρυθρὸν καὶ μαλακὸν. φασὶ δὲ τὰ † λόφαρα, ἐὰν φάγῃ † φύλλον, ἀκρωνυχεῖν. τὸ δὲ μπεπαίδευται, ὀδὸν πάχος. καὶ τὸ διαρπὸν ἐδίκασι καὶ † ἀνθρώπων ὠνίς, καὶ ἔστιν ἡδύς, καὶ ἀσινής. ἔστι δὲ καὶ ὁ ὄρυς μονοχρὼς, ὧν διαλεῖσί ὠνίς ὀρυΐαν, ὁμοφυὰ τῆ ὀξύα, τῆ τε φυτείᾳ καὶ τῆ φλοιῷ. φύλλα δὲ ἐκποιεῖται ὅτις χώμασι, πλὴν πυθμενόφυρα πολλῷ, καὶ ὡς ὀξὺ σωτηριώδη, καὶ μείζω, πολυίνια

δὲ

δὲ ἀεὶ ἡ μέσης πλευρᾶς· ἧν ἄλλην δύο, καὶ μεγάλην καὶ κατανεύσῃ, ἡ πέχθ' ἑκάτερον· ἔστι δὲ ἐρυθρὰ μᾶλλον ἢ τὰς ἴνας, καὶ χαραγμὸν ἔχοντα λύκλῳ λιπῆ· τὸ δὲ ξύλον σκληρὸν, καὶ ἄχροον, ἐπλόκιμον. καρπὸν δὲ μικρὸν, πρόμακρον, ὅμοιον λεπλῷ, ξανθὸν. ῥίζας δὲ ἔχει μετεώρους. φύεται δὲ καὶ φαραγγώδεις. λίθινα δὲ, ὡς ἂν ἐπὶ τὸ πολὺ ἐς οἰκίας εὐσφύρατον· λυόμενα γάρ φασι, καὶ λυσθκᾶν ὕδατι ἧ. ἡ δὲ φιλύρας, ἡ μὲν ἀρρὴν δύο, ἡ δὲ θήλεια. διαφέρουσι δὲ τῇ μορφῇ τῇ ὅλῃ, καὶ τῷ ξύλῳ, καὶ τὸ μὲν εὖον λείπιμον, τὸ δὲ ἄκαρπον. τὸ μὲν γὰρ ἡ ἀρρὴν θ' ξύλον ξηρὸν καὶ ξανθὸν, καὶ ὀζωδέστερόν ἐστι, καὶ πυκνότροφον· τὸ δὲ ἡ θήλεια, λυπόστροφον. καὶ ὁ φλοιὸς ἡ μὲν ἀρρὴν θ' παχύτροπος, καὶ πολυειρεθὴς ἀκαμπὴς διὰ τὴν σκληρότητα· ἡ δὲ θήλεια λυπόστροφος, καὶ εὐκαμπὴς, ἐξ ὧν τὰς λίτας ποιοῦσιν· ἔτι δ' εὐωδέστερον τὸ ἡ θήλεια. καὶ ἡ μὲν ἄκαρπος, καὶ κύανθος· ἡ δὲ θήλεια καὶ ἄνθος ἔχει, καὶ καρπόν. τὸ μὲν ἄνθος καλυκῶδες, πρὸς τὸν τῷ ξύλῳ μίσχον, καὶ πρὸς τὴν εἰς νύσσαν διάχυσιν, ὑφ' ἓν στόμα μίσχος χλοερὸν δέ, ὅταν ᾖ καλυκῶδες· ἀκαλυκόμενον δ' ὑπέξανθον. ὁ δὲ ἄνθησις, ἅμα τοῖς ἀμέροις. ὁ δὲ καρπὸς στρογγύλος, πρόμακρος, ἀλίπους λύαμος, ὅμοιος τῷ λιπῇ· γωνίας ἔχων ὁ ἀδρὸς, πυκνὸς, οἷον ἰνῶν ἐγκεχυμένων, καὶ ὡς ὀξὺ σωκαρμένον. ὁ δὲ μὴ ἀδρὸς, ἀδιαρρέστροφος. διαπνεόμενος δὲ ὁ ἀδρὸς, ἔχει μικρὰ ἄπια καὶ λιπῆ ἀσφάπα, ἀλίπα καὶ ὁ ἡ αὐδιαφάξυλος. τὸ δὲ φύλλον, καὶ ὁ φλοιὸς, ἁλίπα καὶ γλυκέα. ἡ δὲ μορφὴ διπλῆ τὸ φύλλον, πλεῖον ἐκ πυθαγωγῆς μᾶλλον ἢ πυθιφόρα, καὶ τὸ πρὸς τῷ μίσχῳ λευκότατον. ἀλλὰ καὶ ἡ μίσχος καὶ ὡς ὀξύτροφον πλεῖον σωκαγωγὸν ἔχον, καὶ μακροτόφαν· ἔπελον δὲ λύκλῳ, καὶ διαχαραγμένον. μάτραν δ' ἔχει τὸ ξύλον μικράν, καὶ ὑ πολὺ μακροτόφαν ἢ ἄλλα. μελανὸν γὰρ καὶ τὸ ἄλλο ξύλον. Τῆς δὲ σφενδάμνου, καλαδικὸν ἄπομον, δύο γένη ποιοῦσιν οἱ δὲ, τρία. ἧν μὲν δὴ ἴδοι τις ἂν ὑπὸ χαμαὶ ῥιζόμενα σφένδαμνον, ἴτρυον δὲ ζυγίαν, τρίτην δὲ διπλοτροχον, ὡς οἱ πρὸ τούτου. διαφέρει δ' ὅδε ἡ ζυγίας καὶ ἡ σφενδάμνου, ὅτι ἡ μὲν σφένδαμνος λυπὸν ἔχει τὸ ξύλον, καὶ δυνότροφον· ἡ δὲ ζυγία, ξανθὸν καὶ ὗλον· τὸ δὲ ξύλον δυμὶ χλόον ἄμφω, τῇ χρόᾳ ὁμοίως ἴδοι ἂν ἡ πλατάνου πτανὸν, λιπόστροφον δέ, καὶ ἀζαρπότροφον, καὶ μελανότροφον, καὶ πθμικόστροφον. τὰ δὲ χήμαθ' ὅλα ὡς ὀξὺ σωάπαντα· καὶ ὑχ ὅτου μιδχιόλη, ἀλλ' ἀκροχιδίσφαι ὑ πολύ· ἴνα δέ, ὡς ἡ μίγλος. ἔχει δὲ καὶ φλοιὸν μικρῶ τραχύτροφον τὸ ἡ φιλύρας, ὑποπίλιον, πτχὺ, καὶ πυρότροφον ἢ ὁ ἡ πίτυος, καὶ δυκαμπᾶ. ῥίζαι δ' ὀλίγαι, καὶ μετέωροι, καὶ ὗλαι σχολὸν αἱ πλᾶσαι. καὶ αἱ ξανθαὶ, καὶ αἱ ἡ λεύκης. γίνεται δὲ μαλιστα φ' τοῖς ἐφύδροις, ὡς οἱ πρὸ τοῦ ὄλλου λέγουσι· καὶ ἔστι ταυδνιον. πρὸς ἄνεμος δὲ ὐκ ὕλισαν. τὸν δὲ καρπὸν ὁ λίαν μὲν πθμάκη, ἠγόμοιον δὲ τῷ παλιούρῳ, πλεῖ πθμικόστροφον. οἱ δὲ φ' ὑσ' ὀλύμπου, τοῦ μὲν ζυγίαν ὄρφον μᾶλλον, τοῦ δὲ σφενδάμνου καὶ φ' τοῖς πιτιλίοις φύουσ. ἔστι δὲ τοῦ μὲν φ' τῷ ὄρει φυομένου ξανθοῦ, καὶ βύχρου, καὶ ὄλλου, καὶ εὐρικὸν, ἢ καὶ πρὸς τὰ πολυπλᾶ ἧν ὀρθογωχρόντα· τοῦ δὲ πιτιλεανοῦ, λευκοῦ τε, καὶ μακρότροφον, καὶ ἧττον ὕλου. καλοῦσι δ' αὐτὴν γῶνοι † γλίνον, τὸ σφένδαμνον. καὶ ἡ ἄρρην ὀλότροφα τὰ ξύλα, σωκεχαραγμένα· καὶ φ' τῷ πτολίῳ ταύτῃ φύουσι μᾶλλον, καὶ βλαστάνῳ πρωότροφον. ἔστι δὲ καὶ μαλίας εφύν λύο. τούτων δ' ἡ μὲν ὑψαλὴ, καὶ δυμήκης δέ, τὸ ξύλον ἔχουσα λευκὸν, καὶ δίνον, ἐπὶ μαλακότροφον, καὶ αὐοζότροφον, καὶ ὀλότροφον· ἡ δὲ παπφνοτρα, καὶ ἄπομ δύκεκης, καὶ τραχυτρα, καὶ σκληροτρα, καὶ ξανθοτρα. τὰ δὲ φύλλα τῷ μὲν χήματι λαφνοειδῆ, πλατυφύλλῳ δὲ φνη, ἐς ὀξύτροφον δὲ σωκαμπὴν. χαραγμὸν δὲ ἰσχνὸν ἔχοντα λύκλῳ, καὶ ἐπικαυλίζοντα. τὸ δ' ὅλον, ὅσον ἔπποι ἴδοις ἄφυλλον, τῷ ἅμα φυλλοφορεῖν ἐφ' ἡνὸς μίσχου, καὶ πρὸ μίαν οἷον ἡμ γόνυ συζυγίαν. τὰ φύλλα δὲ καθ' ἕκαστον πέφυκε συχνά· δ' ἰσχνοῦν ἧν συζυγιῶν, ὁμοίως καὶ ὧδε ἡ οἷος. ἔστι δὲ ἧν μὲν τραχέα τὰ γόνατα, καὶ αἱ συζυγίαι τὸ πλῆθ' ὀλιγίστας. ἧν δὲ ἡ λεύκης, καὶ μακραὶ, καὶ πλάτος· καὶ τὰ καθ' ἕκαστον φύλλα μακρότρα, καὶ εφότρα, τοῦ δὲ χρόαν πρασύλλα. φλοιὸν δὲ λᾶον ἔχει, καὶ † πυρὸν δέ, καὶ πυκνὸν λιπῆον, καὶ τῇ χρόᾳ † πυρόν. πυκνόῤῥιζον δέ, καὶ πτχύῤῥιζον, καὶ μετέωρον. καρπὸν δὲ οἱ μὴ † πυῤῥάν. πρὸς ἡ ἰδοῦ ὐχ ὑπολάμβανον ἔχειν, δ' ἄνθος. ἔχει δ' φ' λοβῶ καρπὸν λιπῆον, καρυωτὸν, ὡς τ' ἀμυγδαλῆν, ὑπόπικρον τῇ γεύσει. φύρα δὲ καὶ ἐτρ' ἄπια, οἷον βρύα (καλάπη δ' ἀφη) πλεῖ ερυφότερα, καὶ ἐπικαυλὲς καθ' αὑτὸ σφαιροειδὲς, ὥσπερ τὰ τ' πλατάνου. τούτων δὲ τὰ μὲν πρὸς † ἧν καρπὸν, τὰ δ' ἀπηρτημένα πολύ. καὶ τὰ πλατὺ ὄντα. φύονται δὲ ἡ τὸν καρπὸν

μὲν λᾶκε πρὸὶ τὰ βαθύσκια μᾶλλιστα, καὶ ἐφυδρα· ἡ δὲ τραχῖα, καὶ πρὸὶ τὰ ξηρά, καὶ πυρώδη. χώραι δὲ λακῶσι τὴν μὲν μιλίαν, τὴν δὲ βεμιλίαν, ὥσπερ εἰ πρὸὶ μακεδονίαν. μᾶλλον δέ, καὶ μᾶκρο τρόφε ἡ βεμιλία· διὸ καὶ ἥπιον ἔλεγ. φύσει δὲ τὸ μὲν πυρῆνες καὶ λᾶες, τὸ δὲ ἀρενὸν καὶ τραχύ. ἔστι δὲ ἡ μὲν ἐν τοῖς ὄρεσι φυομένη, δύγκας, καὶ λᾶας, καὶ σφαῖρας, καὶ γλίσχρα· ἡ δ' ἐν τῷ πυρῆνι, ἄχρως, καὶ μανὰ, καὶ τραχῖα. ὁ δ' ὅλος, ὡς ἁπλῶς, τὰ δ' ἐν ὄρεσι, καὶ ἐν τῷ πυρῆνι καὶ ἐν τῷ ὀρεσ φύεται, τὰ μὲν ὀρεινὰ δύγκοά τε καὶ σφαῖρα, καὶ λθυπὰ γίνεται, λαβεῖν τὸ ὀξυπύρηνα, καὶ τἄλλα· τὰ δὲ πυρῆνα, μανόστροφα, καὶ ἀχρόστροφα, καὶ χείροπυρῆνα ἁπλῶς, καὶ μυλίαις, καὶ ἀχροδρόμοις, ὡς οἱ πρὸὶ τὸν ὀλυμπὸν φασι. ταῦτα δ' ἐν τῷ πυρῆνι κρέπτει, καὶ τῷ λαρπῷ καὶ ὁῖς ξύλοις. ἐν μὲν γὰρ τῷ ὄρεσ τραχῖας, καὶ ἀκανθώδης, καὶ ὀξύλιθος εἰσὶν· ἐν δὲ τῷ πυρῆνι λόστροφα, καὶ μάζας, καὶ τὸν λαρπὸν ἔχοντα γλυκύτροφον καὶ ζαρκοδέστροφον. μεγίθη δὲ αἰεὶ μᾶζα τὰ πυρῆνα. κρανέας δὲ τὸ μὴ ἄρρεν, τὸ δὲ θῆλυ, ὃ καὶ καὶ θηλυκρανέαν λακοῦσιν· ἔχουσι δὲ φύλλον μὲν ἀμυγδάλῃ ὅμοιον, πυρῆνα λιπτοδέστροφον, καὶ παχύστροφον· φλοιὸν δ' ἰνώδη, λιπτόν· τὸ δὲ εἴλιχθ', ὁ παχὺ λίαν. ἀλλὰ πρὸ αφύ ῥάβδοις, ὡς ἄγνθ', ἐλάτῃς ἡ θηλυκρανέαι, καὶ θαμνοδέστροφόν δι. τὸς δὲ ὄζας ὁμοίως ἔχουσι ἄμφω τῇ ἄγνῃ, καὶ κῇ λύο, καὶ μετ' ἀλλήλας. τὸ δὲ ξύλον, τὸ μὲν τ' κρανέας ἀκάρδιον, καὶ σφρίον ὅλον, ὅμοιον λεύκῃ τὴν πυκνότητα καὶ τὴν ἰσχύν. τὸ δὲ φλ θηλυκρανέας, φῶτροφώνην ἔχει καὶ μελακόστροφον, καὶ κοιλαινόμενον· διὸ καὶ ἀχρῶδες ὡς τὰ ἀκάνθια. τὸ δ' ὕλος τ' ἄρρενος, διάφορα μᾶλλιστα πρὸς ἄλληλα τοιοῦτόν ἡ μιγίστη. τὸ γὰρ ὅλον εἰλιχρες, ὕλος δὲ ἰσχύ. φασὶ δ' οἱ μὲν φὶ τὴν ἴδιαν τὴν πρωΐδη, τὸ μὴ ἄρρεν ἄκαρπον εἶν, τὸ δὲ θῆλυ λαρπιμον. πυρῆνα δὲ ὁ λαρπὸς ἔχει πυκνοπλόσιον ἐλαίας, καὶ ἐδιόμυθ' γλυκὺς καὶ δυώδης. ἄνθος δὲ, ὅμοιον τῷ φλ ἐλαίας. καὶ ἀκανθᾶ δὲ, καὶ λαρποφορᾶ τ' αὐτὸν τρόπον, τῷ δὲ φύς μίσχ πλάτος ἔχει. χρόνον δὲ καὶ τοῖς χρόνοις πυκνοπλούσιος. οἱ δ' φὶ μακεδονίαι, λαρποφορεῖν μὴ ἄμφω φασιν. τὴν δὲ φλ θηλείας, ἄρρενα εἶν. τὰς ῥίζας δ' ὁμοίως ἔχειν τοῖς ἄγνοις ἰσχυρὰς, καὶ αὐτοκλήρους. γίνεται δὲ καὶ πρὸὶ τὰ χώρια, καὶ ἐκ φὶ τοῖς ξηροῖς. φύεται δὲ ἀκρ ἀνόρθμητος, καὶ ἀκ πυκνοδένδρ.

λίβανον δὲ οἱ μὲν φασιν εἶν λιπτὸν, τὸν μὲν λυπίαν, τὸν δὲ φοινικῆν. εἰ δὲ μονοειδῆ, λαβεῖν ἐν φὶ τῇ ἰδέᾳ· πυρόμοιον δὲ τῇ ἀρκεύθῳ. διαφέρει δὲ μᾶλλιστα τοῖς φύλλοις· τὸ μὲν γὰρ φλ λίβανον σκληρόν, θ' ὀξύ, καὶ ἀκανθώδες· τὸ δὲ τ' ἀρκεύθ, μελακόστροφον. δικῆ δὲ καὶ ὑπολεφοειδέστροφον εἶν ἡ ἀρκεύθ'. ὁ μὲν ἀλλ' φὶοί γε διαφέρειν τοῖς ὀνόμασιν, ἀλλ' ἄμφω λακῶσι λίβανος, πλὴν πυρασίμους, λείβανον ὀξύκλαδον. ὀζώδη δ' ἄμφω, καὶ πολυμισχάλα, καὶ ὑπερκαμπύλα ἔχοντα τὰ ξύλα. μᾶλλον δ' ἡ μὲν ἀρκεύθ' ἔχει μικρὰν, καὶ πυκνὴν, καὶ ὅταν κοπῇ ταχὺ σαπρὰν λίν· ἡ δὲ λίβ θ' τὸ πλεῖστον ἐγκάρδιον, καὶ ἀζαπές. ὀρυθροκάρδιος δ' ἄμφω. καὶ ἡ μὲν φλ λιβάνου δένδρεος, ἡ δὲ φλ ἐστόρας οὔ. λαρπὸς δ' ὁ μὲν φλ λιβάνου ξανθὸς, μύρτου μεγάθ' ἔχων, δύωδης, ἁδὺς ἐδίνθη· ὁ δὲ φλ ἀρκεύθου τὰ μὲν ἄλλ' ὅμοιθ', μίλακι δὲ, καὶ σμυρσίνῃ, καὶ ὥσπερ ἄβροπος. σταμνία δ' ἐς φίαυτον· εἶθ' ὅταν ἄλλος ὠὸν φυῇ, ὁ πρύσινος ἐκπίπτει. ὡς δὲ οἱ φὶ ἀρκεύθου λίγουσι, πρᾶς ἅμα λαρπὸν ἔχει, τὸν τε πρύσινον οὔπω πέπονα, καὶ τὸν πθ πρύσινον ἤδη πέπονα καὶ δύωδιμον, καὶ τρίτον τὸν νέον ὑπόφαινα. ἔφυ δὲ Σαλτυθ', καὶ κομίσαι τοὺς ἐριστύπους αὐτοῦ ἀναιθεῖς ἄμφω. τὸν δὲ φλοιὸν ὅμοιον ἰσλέκει λυπαρεῖσθαι, πραχύστροφον δὲ ῥίζας δὲ μανὰς ἀμφοτέρους, καὶ ὑπὸ πολαίους. φύονται δὲ πρὸὶ τὰ πηρώδη καὶ χαμαίκεια, καὶ τούτους τοὺς τόπους ζητοῦσι. μεταίνλος δ' ὅτι τρία γένη, αὐθιδῶν, ζατάνθ', αὐθλιωσιλὶς, ὡς οἱ πρὸὶ τὴν ἴδλιν διαιροῦσι. φέρει δὲ ἡ μὲν ζατάνθ' τὸν λαρπὸν μείζω, καὶ λθυκόστροφον, καὶ χαυνόστροφον, καὶ φὺς πυρῆνας ἔχοντα μελακοστρόφους. αἱ δ' ἔστραι, ἐλαίᾳ ὁμοῖαί εἰσι, καὶ δύωδέστραι, καὶ σφυρόστροφαι, ὥστε λιάδαι πλέω χρόνον θησαυρίζεσθαι. πυκνόστροφον δὲ καὶ τὸ ξύλον τούτων, καὶ ξανθόστροφον· τὰ δ' ἄλλα ὅμοιον. τὸ δ' ἄνθ' πασῶν ὅμοιον ἀμυγδάλῃ· πλὴν ἐκ ῥυθρόν, ὥσπερ ἐκεῖνα, ἀλλ' ἐγλευκ). μεγίθ μέσα τὸ λιγόστο), καὶ πρύινον. φύλλον δὲ, τὸ μὴ ὑπολυχνίδες, καὶ γὰρ ἄκρον σκληνοειδὲς, μάζοσι χάμαισι, τέτανον, ὠὰς, λειπότερον σελίνῳ, καὶ πθμενίσδρον, καὶ τὸ ὅλον διατάγισματα. πθμενοκαρμένον δὲ ὅλον. μίσχον δ' ἔχει λειπῆ, μακρόν. πθ φυλλορρόην δ' ὀρυθραίνεται σφόδρα. πολύρριζον δὲ τὸ λιγόστομον, καὶ βαθύρριζον· διὸ καὶ χρόνιον καὶ δυσάλυτον. καὶ τὸ ξύλον ἔχει πυκνὸν, καὶ σφριὸν, καὶ ἀζαπές.

φύ-

φύεται δὲ καὶ ἐκ σπέρματος, ⁊ ἐκ πρέμνου. νόσημα δὲ αὐτῷ ὀδὴν, ὅστε γεραίσκον τε σκωληκόβρωτα γίνεσθ. καὶ οἱ σκώληκες μεγάλοι, καὶ ἴδιοι ἃ οἱ ἐν τῷ λιγύδρῳ τ ἄλλῳ. τῷ δὲ ὕδατι δύο γένη πεποίηται· τὸ μὲν δὴ λαρποφόρον θῆλυ, τὸ δὲ ἄῤῥεν ἄπαρπον. οὐ μὴν ἀλλὰ διαφέρουσι τοῖς λαρποῖς, τῷ τὰς μὲν σρογγύλους, τὰς δὲ πυραμίδι, τὰς δὲ κοσμίᾳ φύλλῳ. διαφέρουσι δὲ καὶ ταῖς χυλοῖς· ὡς γε ὧδε τὸ πᾶν δυνάμεσι ἐστε καὶ γλυκύτερα τὰ σρογγύλα· τὰ δ' ὠσαύτως πολλάκις δεῖ ὀξᾶσι, καὶ ἥττονα δύνασθαι. φύλλον δ' ἀμφοῖν, τὸ μὲν μίσχον μακρὸν, ἰνώδεσι. πυφύκασι δὲ σειχνὸν ὀλίγοις ἐκ τῶν πλαγίων πίρυγοειδῶν, ὡς ἑνὸς ὄντος τοῦ ὅλου, λοβὸς δὲ ἔχοντος ἐχινώδεις ὡς ἑνός· πλὴν διεσάσιν ἀπ' αὐτῶν ὑπὸ συχνὸ τὸ μέσον. φυλλοβολᾶ δὲ καὶ μέρος, ἀλλ' ὅλον ἅμα τὸ πίρυγοειδές. ἐσὶ δὲ πόα μὲν τὰ ὧδε πολυέτιρα καὶ βραχύτερα, ἐλάτῃσι. ταύτων δ' ἐπ' ἄκρων τὸ τοῦ μίσχα φύλλον πόριτον, ὡς τι καὶ ταῦτ' ἂν πειρᾶσθ. τῷ δὲ χήμαζι διαφορᾶ, ⁊ λιπαφύλλῳ· πλὴν χαραγμὸν ἔχοντα, καὶ βραχύτερον· καὶ ἐκ ὡς ὀξὺ τὸ ἄκρον σωῦκον, ἀλλ' ὡς πόριτον. ἄνθος δὲ ἔχει βοτρυώδες, ἀπὸ μιᾶς κορύνης, καὶ πολλῶν μικρῶν καὶ λευκῶν συγκείμενον. καὶ ὁ λαρπὸς, ὅταν δύναρπος, βοτρυώδης. πλὴν γε ἀπὸ τ αὐτῆς κορύνης, ὡς τ' ἂν λαβάσῃ λικείου. σκωληκόβρωτον ὧδε τὸ λιγύδρον, ὁ λαρπὸς ἄπιτος ὤν, ὅτι γίνετ μᾶλλον ἐν μεσίλῳ καὶ ἀπίων ἐν ἀχραδέων, καί τι πολὺ σρυφνότατος. γίνεται δὲ καὶ αὐτὸ τὸ λιγύδρον σκωληκόβρωτον, καὶ ὅτως αὐαίνεται γεραδσκον. καὶ ὁ σκώληξ ἴδιος, θρύπος, διασύς. λαρποφορεῖ δ' ὧδε πάντα· τρισὶ γε δύσι φύλ. ⁊ μετοπώρᾳ δ' ὅταν ἀπβάλλῃ τὸ φύλλον, δύσι ἴσχει τῇ λαχυνάδι κορύνῃσι, λιπαρὰ καὶ ἐπαδ ῥαγῆναι, ὡς αὖ ἄδια βλασικόν. ἐν διαμονῇ τὸν χρόνον. αὐάπαυσιν δὲ δὴ ἐν ἡσῖν, ἐν ᾗ μεσίλῃ. φλοιὸν δὲ ἔχει λεῖον, ὑπολίπαρον, ὥσπερ τὰ τραύδρυα. τῇ δὲ χρόᾳ ξανθὸν ὧδε πολὺ δυπαίνοντα· τὰ δὲ γδραύδρυα τραχέα, ἐν μέλανα. τὸ δὲ λιγύδρον σύμμετρον, ὀρθοφυὲς, ῥύθμον τῇ κόμῃ. χρόνον γὰρ ὡς ὧδε πολὺ σρουθοειδὲς χῆμα λαμβάνει ἐπὶ τῇ κόμῃ, ἐὰν μή τις ἐμποδίσῃ. τὸ δὲ ξύλον, εὔριον, πυκνὸν, ἰσχυρόν. ῥίζας δὲ πολλὰς μὲν, οὐδὲ ἐπὶ βάθος· ἰσχυρὰς δὲ, ἐν πυχέας, ἐν αὐωλίβρυς ἰσχύ. φύεται δὲ ἐν ἄκρῳ ῥίζης, ἐν ἐκ πρέμνου καὶ σπέρματος. τόπον δὲ ζητᾶ ψυχρὸν, ὑγρὸν. φιλόζωον δὲ ὑπὸ τούτου, ἐν ἀνσώλιβρον· ὁ μὲν ἀλλ' ἐν φύεται ὑπὸ τοῖς ὄρεσι. ἴδιον ἢ τῇ φύσει λιγύδρου ὁ λαρπὸς ὅτι μεγάλα μὲν μέγα· ἐν γὰρ εἰς πέσσαρας ἐν ἄκρα πήχας. ἔσι δ' ὀρθοφυὲς ὅ φόδρα, πάχος δὲ, ὅσ ἐν λίπηχυ τῇ πρίμιζον ἐκ ῥίζης ἔχον. φύλλον δ' ὅμοιον τῷ τ μιτσίλης, σκληρὸν δὲ σφόδρα, ἐν πλατύτερον· ὅσ τῇ χρείᾳ πόῤῥωθεν φανερὸν εἶν τὸ λιγύδρου. φλοιὸν δὲ τῇ λειότητα, καὶ τὴν χρόαν, ἐν τὸ πάχος, ὅμοιον θιλύρᾳ· δὸ ἐν τὰς λίσπας ἀφ' αὐτῶν ποιεῖσθ, ὡς καὶ ἐκ τῶν ἐπὶ θιλύρας. πυθμενόφυκι δὲ ὅτος ὅτι ὀρθοφυὴς, ὅτι λύκλῳ κατ' ἴδιον, ἀλλ' ἐκ δὴν πυθμένα, καθ' αὑτὸν ἄνω πυθόμενον, ὥσπερ ἡ διαγραφὴ τῶν φύλλων. καὶ λιπζόμενον, οὕτως ἐκλείπεται, ἐκεῖνο δὲ ἐκπίπτει γίνεται, καὶ οὐ λύνται μέχρι αὐτοῦ τι τὴν αὐτὴν τρόπον ἀφαιρεῖσθαι, κατὰ πάχος ῥιζόμενον λιπζόμενον, ὡς αὖ φύλλον. τὸ δὲ λοιπὸν πυθμένα τι λύνεται, καὶ σώζεται τὸ λιγύδρου, ὡσαύτως πυθμενόφυκός. πυθμένα μὲν οὖν ὅταν λοιπὰ τὸ φλοιοῦ, σωπεραίνει καὶ τότε πλὴν ὑγρότατα· καὶ ὅταν ὁ ἔξω χιτὼν πυθμενεύῃ μόνον, ὁ ἔνδοθεν ὧδε μιλαίνεται πως μυξώδ ὑγρασία, καὶ πάλιν ὑποφύεται ἕτερος δ' ὑστέρῳ ἔτερα χιτὼν ἄλλος αὖτ' ἐπάνω, πλὴν λιπόσαρκος. πίφυκε καὶ τὸ ξύλον ὅμοιον ταῖς ἴσαις, ἕως φλοιῷ σρεπτῷ ἐλιπαφύῃ. καὶ αἱ βαλάνοι φύονται τὴν αὐτὴν τρόπον δύας. τοὺς ὄζους δὲ αὐξανομένους συμβαίνει, τοὺς μὲν καὶ ἕως ἀεὶ ἀπόλλυσθαι, τοὺς δ' ἄνω αὔξειν. τὸ δ' ὅλον, οὐ πολύζωον τὸ λιγύδρου, ἀλλ' αὐοζόσφορον πολὺ ⁊ αὐγάρου. πολύῤῥιζον δὲ, καὶ ὧδε πολαιόῤῥιζον, οὐκ ἄγαν δὲ παχύῤῥιζον. ἡ δὲ σροφὴ, καὶ ⁊ ῥίζης καὶ τὸ φλοιῶ τὸ πόα αὐτῷ, ἡ αὐτή. ἄνθος δὲ λευκὸν, ἄπιον καὶ μιασίλῃ ὅμοιον, ἐκ μικρῶν αὐθὲν ξυγκείμενον, λοβοδ ὅσ. ὁ δὲ λαρπὸς βρυθρὸς, ὅμοιος λισαυρῳ τὸ χῆμα. τὸ δὲ μέγεθ, ἀλίκον λύκαμον· πλὴν τὸ διασαύρου μὲν ὁ πυρὴν σκληρὸς, τὸ δὲ λιγύδρου μαλακός. φύεται δ' ὅπου ἐν ἡ θιλύρα· τὸ δ' ὅλον, ὅπου ποταμοί, ἐν ὑγρὰ. φύεται δὲ καὶ ἡ ἀκτὴ μάλιστα πᾶσ' ὕδωρ, καὶ ὑγρὸς τοῖς σκιεροῖς, ἀ μὴν ἀλλὰ καὶ ὑγρὸς τοῖς ἡσίοις δαμνάμενος ῥᾴδιος ἐπιτάσεις, αὐξανομένη μέχρι τ φυλλορρόιας εἰς μῆκος, εἶτα μετὰ ταῦτα εἰς πάχος. τὸ δὲ ὕψ ὧδε ῥᾴδ ὡς τὸ μέγα λίαν, ἀλλὰ καὶ μᾶλλον ἐξάπηχυ. ὧδε δὲ ἐλίχωρ πά-

ζος τ γράμμονον, ὅλον πθμικφαλαίας. φλοιὸς δ' λᾶες, λιπῆος, κὴ πυρός. τὸ δ' ξύλον χαῦνον, κὰι λῦφον, ξηραυθὲν, φθτφιώνιω δ' ἔχον μαλακιὸ· ὥστι δίολτ κὰι κοιλαίνεθαι τὰς ῥάβδους. ὀξ οὖ κὰι τὰς βακτηρίας ποιοῦσι τὰς λυύφας. ξηραυθὲν δ', ἰσχυρόν· κὰι ἀγάρω, ἐὰν βρίχηται, καὶ ἦ λιλιπτσμθνον. λιπίζεται δ' αὐτόματον, ξηραινόμθνον. βίζας δ' ἔχα μιτιώρους, οὐ πολλὰς δ' οὐδ' μιγάλας. φύλλον δ' τὸ μὲν καθ' ἕκαστον μαλακὸν, πρόμηκες, ὡς τὸ φ πλατυφύλλου λαύφνης· μᾶζον δ', κὰι πλατύτερον, κὰι πθμφρίσερον ἐκ μέσου κὰι καθτωθν· τὸ δ' ἄκρον, ὡς ὀξὺ μᾶλλον σωπηρὸν. λύκλω δ' ἔχον ασαρεγμόν· τὸ
ὦα μίχον δ' ὅλον πθδὶ † φῦ ἄμιχον, παχὺ, κὰι ἰνώδες, ὡς ἐὺ λιλυνίον. τὰ μὲν φθλον, τὰ δὲ φθλον, φ γίνου κὰι συζυγίαν πιφύκασι φῦ φύλλων, δίὶ χοντα ἀπ' ἀλλήλων· φῦ δὲ ὀξ ἄκρου τὸ μίχον. ὑποβρύχια τὰ φύλλα ὥσπικῶς, κὰι χοῶνα, κὰι ζαρκώδη. φυλλορροᾶ δὲ ὅλον· δ' ὁσὸν φύλλον ἄν ἰς ἄποι τὸ ὅλον. ἔχουσι δὲ κὰι οἱ λιλάδνοι οἱ νέοι γανοφθῆ πινα. τὸ δ' ἄνθος λθυκὸν, ἐκ μικρῶν λθυκῶν πολλῶν, ὧθ' τῇ τθ μίχου σχίσει λιφιῶσθαι. θυσίμου δ' ἔχα λαφιώδη, ἐπεὶ βαρεῖαν. ἔχα δὲ κὰι φ λαφτὸν ὁμοίως πῶς φὶ μίχῳ παχᾶ, βοτρυώδη δὲ. γίνη δὲ ἐὰ πιπαυόμενος μίλας. ὠμὸς δ' ὢν, ὁμφακώδης. μιγίθ δ', μικρῷ μάζων ὀρόβου. τῶν ὑγρασίαν δ', οἰνώδη τῇ ὄψει. ἐὰ τὰς * χᾶρας δὲ τελείας. αὐαθλατᾶ δὲ ἐά τὰς λιφαλὰς. ἔχα δὲ ἐὰ τὰ φ τὸς σπλαμοφδῆ τῇ ὄψει. πάρυσθον δὲ ἐὰ ἰτέα, ἐὰ πολυφθὲς· ἡ μέλαινα καλαμίνη, τῷ τὸν φλοιὸν ἔχαν μέλανα, ἐὰ φοινικῶν· ἡ δὲ λθυκὴ, τῷ λθυκῶ. καμίνης δὲ ἔχα τὰς βαθύλους, ἐὰ χρησιμωτάτους εἰς τὸ πλίκειν, ἡ μέλαινα· ἡ λθυκὴ ἐὰ πυροτόρας. ἔστι δὲ κὰι τ μελαίνης ἐὰ φ λθυκῆς ἰσθμον γφόθ μικρὸν, ἐὰ ὑπ' ἔχον αὔξησιν εἰς ὕψ θ· ὥσπερ ἐὰ ὑπ' ἄλλων ἔστ φθόβρυα, οἷον λίβυρα, φοίνικος. καλοῦσι δὲ οἱ πθὶ ἀρκαδίαν ὑπ' ἰτέαν, ἀλλὰ
14 ἰλικίδα, τὸ φθόβρυον. οἷον τ' ὦσπερ ἐλίχθη, ἐὰ καρπὸν ἔχειν αὐτῶν γόνιμον. ἔστι δὲ κὰι τ πτελίας λύογόνα. ἐὰ τὸ μὲν ὀρεοπτελίαι καλᾶσι, τὸ δὲ πτελίαι. διαφορᾷ δὲ τῷ θαμνώδη εἶναι τ πτελίαν, θυκβιεσέρον δὲ τῶν ὀρεοπτελίαν. φύλλον δὲ ἀγχιδὶς, πθμικαραγμόνον ὅσον χῆ. πθμικὶς ἔρον δὲ τθ τ ἀπὸς πραχὺ δὲ, ἐὰ ὑ λᾶον. μίγα τ τὸ φθόβρυον ἐὰ τῷ ὕψ θ, κὰι ὡσ μιγίθη. πολὺ δ' ἐκ ἔστ πθὶ τῶν ἄλλων, ἀλλὰ σανώδιον. τόπον δὲ ἴφυθρον φιλᾶ. τὸ ξύλον ξανθὸν, κὰι ἰσχυρὸν, κὰι θύινον, κὰι ἀσχρόν· ἅπαντα γὰρ καρδίαι. χῶντας δ' αὐ
ὡσ κὰι πθὸς θυράματα πολυτελῆ. κὰι χλωρὸν μὲν θύπμον· ξηρὸν δὲ, δύσπμον. ἄκαρπον δὲ νομίζουσιν· ἀλλ' φ ταῖς καρύκαις, τὸ κόμμι, κὰι θηρὶ' ἅπερ λυπωποιοῦσιν φθόβρια. τὰς δὲ λάχνας ἰδίας ἔχα, τθ μι τ πώρου πολλὰς κὰι μικρὰς κὰι μιλαίνας, φ δὲ ταῖς ἑλλαις
ἄκαρπα † χώραις ὀκ ὑπισκίπτειν. ὁ δὲ λθυκὸς, κὰι ὁ ἀγαρος, μονοφλοῖς. ὀρθοφυῆ δ' ἄμφω, πλὴν 30
μακρότερον κὰι λειότερον ὁ ἀγαρ θ. τὸ δὲ χᾶμα ὑπ' φύλλων, παρόμοιον· ὅμοιον δὲ κὰι τὸ ξύλον τιμιώμενον, τῇ λθυκότητι. οὐδὲ τόρον δὲ τούτων οὐδὲ ἄνθ θ· ἔχαν δικᾶ. ὁ μὲν καρπὸς δὲ παρόμοιον τῇ λθυκᾷ, κὰι ὡσ μιγίθει, κὰι τῷ τοὺς ἑλλάδνους ὑπὸ λύκας ἔχειν. τὸ δὲ φύλλον λιπῆ δὲ μὲν, ἀγώνιον δὲ ἐκ τθ ἄλλου· τὴν δὲ μίαν πθμικὴν, κὰι ὡς ὀξὺ σωπκοειδῆ. ὡσ δὲ χρώματι σχεδὸν ὅμοιον, τὸ ὑπτιον κὰι τὸ τραχὺς. μίχον δὲ πθσπερτηκὸν μακρῷ, κὰι λιπῆ. διὸ κὰι οὐκ ὀρθὸν, ἀλλ' ἐγκεκλιμένον. φλοιὸν δὲ τραχύτερον φ λθυκῆς, κὰι μᾶλλον
ἄκαρπον ὑπολιπῆ, ὥσπερ ὁ φ ἀχράδ θ † θύκαρπον δὲ μονογυνὶς κὰι ἡ ἑλσθρα. φύσα δὲ ὀρθοφυὶς, ξύλον δ' ἔχον μαλακὸν, κὰι φθτφιώνιω μαλακὸν, ὥστι δὶ ὅλα κοιλαίνεθαι τὰς λιπᾶς βάβδους. φύλλον ἧ ὅμοιον ἀπίῳ, πλὴν μᾶζον, κὰι ἰνωδίστρον. βαχύφλοιον δὲ, κὰι ὁ φλοιὸς ὥσπερ θρύθρος· διὸ κὰι βάπτ τὰ λθρίματα. βίζας ἧ ὧν πολλὰς, ἀλίνου λάφνης. φύτρ ἧ φ τοῖς
ὑφύδροις, ἄλλοθι δ' ὀλαμᾶ. σημύδα δὲ, τὸ μὲν φύλλον ἔχει ὅμοιον τῇ καλαμθνίᾳ καρύᾳ, πλὴν μικρῷ σφνότερον· τ φλοιὸν ἧ ποικίλον. ξύλον δὲ ἀλαφρὸν, χάσιμον ἧ ὡς βακτηρίας μόνον, εἰς ἄλλο ἧ ὀλίγ. ἡ δὲ πολυτέλ, ἔχ τὸ λῆ φύλλον ἐγγύθεν τ ἰτέας, πολύζωον δὲ, κὰι πολύφυλλον· κὰι τὸ λφόβρυον ὅλως μίγα. τὸν δὲ καρπὸν ἔλαιον, καθαπὲρ τὰ χνοβοπᾶ, λοβοῖς πλατέσι, καὶ τ σφνοῖς. καὶ τὸ ασφρμάτιον τ φθὸν, μικρὸν· καὶ τ μὲν μέγα· σκληρὸν δὲ μυτρώδες,
ἔχειν ὑπ' ἄγαν· οὐδὲ πολύκαρπον, ὡς ἐκτὰ μίγιθ θ. σανώδιον δὲ τ φθὸν λοβοῖς † ἔχαν τὸν καρ-
15 πόν· ὀλίγα γὰρ φαίνται τῶν δ' φόβρυων. ἡ δὲ ἀρκαδικὴ καρύα (φύσει γὰρ καὶ τθτ' ἄγριον) ὡσ τι μικρὸν μικρὸ πολὺ χεῖρον γίνεθαι τῶν ἡμέρων τὸν καρπὸν, καὶ ὡσ λιάδαι χαμαιῶνας ὑποφέρειν, καὶ ὡσ πολὺ φύεθαι κατὰ τὰς ἄρα, καὶ πολύκαρπον φ τοῖς φοβαῖς.

φαῦς· ἔτι δὲ ἧσσ μᾶλλ ἐπιλιχῶδ ἐστ, ἀλλὰ θαμνώδ ἐστ, ξάβδ ἔχ ἄνθ μαχαλῶν, καὶ αὐόξους· μικραῖς δὲ, καὶ παχέαις φύσαις. ὁ μὲν ἀλλ' καὶ ὀξημόρ ἐστ. διαφορὰν δ' ἔχει, τῷ τὴν καρπὸν ἀρθμὸν εἶν βελτίω, καὶ μᾶζον τὸ φύλλον· λιχαρ ἀγμένον δ' ἀμφοῖν, ὁμοίστ ἧσσ ἢ λιλάβ ἔρας, πλὴν πλατύτερον, ἢ αὐτὸ τὸ διγνίδιον μᾶζον. καρπιμώτερον δὲ καὶ αἰεὶ γίνετ, καταπῖπτ ὁμίλων τὰς βάβδ ους. γένη δ' δύο, ἀμφοῖν. αἱ μὲν γὰρ στρογγύλον, αἱ δὲ πρόμηκες φέρουσι τὸ καρπόν. εὐλυκώτερον δὲ τὸν ἡμέρων, καὶ καλλικαρπᾶ, μᾶλιστ δ' ἡ ζῖς ἐφύδρους. ὀξημόρ ἐστ δὲ τὰ ἄγρια μεταφυτευόμενα. φλοιὸν ἔχει πλέον ὠὴν πόλιον, λεῖον, λισσὸν, ἰδίως τιγμὰς λύπας ἔχοντα φ' αὑ ἧσ. τὸ δὲ ξύλον σφόδρα γλίχερον, ὥστ μὴ τὰ λισσὰ πάνυ βάδ ία πόρρω πίσασθ, νία ποιῆσι, καὶ τὰ στιχία δὲ διατρυσαντες. ἔχει δὲ μὴ φ' πεφυκὸν λισσὸν· βαθύ, ὃ καὶ λάνη τ. ἴδιον δ' αὐ τῷ τὸ πόδ τὸν ἴσχον, ὥσπερ ἄ πομλ. φ δὲ τρόπ ἐστ, τὸ μὲν ἄρχον, τὸ δὲ θῆλυ. τὸ μὲν ἂν ἄρχον, ἄκαρπτ, λιὸ μὴ διαλῦσιν ἄρχον· τῷ δὲ θηλέᾳ, ἃ μ ὄρυθρον δίδυς φέρ τὸν καρπόν, ὑλίνον φακόν, μὴ ἀπιπῆμ· ὁ δὲ χλοῶν φὴ γ καστ, μιτὰ ταῦτα ὀρυθραίν· καὶ ἅμα τῇ ἀμπίλῳ πιπαίνετ, τὸ ἐχάδον ποιᾶ μέλανα, μέγαθ ὑλίνον λύκαμον, ῥυτινώδ ες δέ, καὶ θνωδ ἐστρον. ἔστ δὲ τὸ διγνίδιον πόδι μὲν τὸν ἴδιον καὶ τ μακιδονίαν βραχύ, θαμνῶδες, διεραμμένον· πόδι δὲ λαμασκόν φ δ συσίας, μᾶττ, μ πολύ, καὶ λαλόν. ὀρθ γάρ τ φασιν εἶν παμμίστον τερμίνθῳ ἄλλο δὲ ἴδιν πιφυκέναι. ξύλον δὲ ἔχει γλίχερον, καὶ ῥίζας ἰσχυρὰς μ βαθείας. καὶ τὸ ὅλον αὐόλιν βερν. ἄνθ δὲ ὁμοίως τοῖς φ λιλαίαις. τῷ χρώματι δὲ ὄρυθρον φύλλον. πόδι γένα μίσχον πλέον, λαφνοειδῆ, μ συζυγίαν, ὥσπερ καὶ τὸ φ λεῖνες, καὶ τὸ ἀξ ἄκρα πόρρω πόλ· πλὴν ἀγωνιώτερον φ λεῖνες, καὶ δ' αφνοειδέστερον δὲ λύκλῳ, καὶ λισσὸν ἅμα ἅπαν τῷ καρπῷ. φέρει δὲ καὶ † καρυώδ ε πνὲ κύλα, καθάπερ ἡ πῆλέα· φ οἷς δηλέᾳ ἐγγίνεται καὶ νοφοειδῆ. ἐγγίνεται δ' ἐ τι ῥυτινῶδες φ τοῖς, καὶ γλίχερον. τὸ μὲν φ τ σῦλφ γι ἡ ῥυτίνη συλλίγεται, ἀλλ' ἐκ τὸ ξύλου. ὁ δὲ καρπὸς οὐκ ἀφίσι ῥυτίνης πλῆθ, ἀλλὰ πυρίχιτ μὲν ταῖς χερσὶ. καὶ μὰ πλεθῆ μιτὰ τ συλλογὴν, σωλήνετ. πλωύμεθ δ', ὁ μ λύπος, ἢ ἀπιπῆ, † ὧν πλέον· ὁ δὲ μέλας ὑφίστατ. ἡ δὲ πύξ μεγάλ μὲν ὁ μεγάλα. τὸ δὲ φύλλον ὅμοιον ἔχα μυῤῥίνῳ. φύτ αἱ φ τοῖς ψυχροῖς τόποις, ἢ πραχίστ· ἢ γὰρ τὰ λύτερα ποιῆσι, ἢ πλέον γίνεται. ψυχρὸς δὲ ὁ ὄλυμπος ὁ μακιδονικός· ἢ γὰρ φ ταῦλα γίνεται, πλὴν τὰ μεγάθει. μίγνυσι δὲ καὶ λαλλίσιν φ λυφάνῃ. ἢ γὰρ σύμπασας, καὶ πέχθ ἔχασα πολὺ πρὸ τὰς ἄλλας. διὸ καὶ τὸ μέλι ἐχ ὑδὲν ἧσσ φ πύξ· πλέθ δὲ πολύ. ἐραστυγος δ' ἔστ, οἱ δὲ λεπτυγόνε λαλοῦσιν. ἔχ δὲ τὸ μὲν φύλλον ὅμοιον μυρσίνῃ, τετανὸν, πλὴν μᾶζον ἐκείνε. καὶ πλατύτερον, καὶ πυκνότερον· τὴν δ' χαρακμὸν ἐπ ἔχον, ὥσπερ λάκανο. γίνετ δὲ τὸ λῳδ δον ὅτε μέγα λίαν, ὅτε παχύ. τὸ δὲ ξύλον, ποικίλον, ἰσχυρὸν, βαθύ. ἔχ δὲ φλοιὸν λεῖον, οἷον μυρσίνη· μονόῤῥιζος δ' ὡς βαθύ, ὡς ὧν ζ πολύ. καρπὸν δ' ἔχ στρογγυλ), ὑλίνον ἢ κόνδυλος. πιπαινόμενος δ', ξηρὸς γίνετ, καὶ ὧν μιλαίνετ· φ δὲ τ γεῦσιν, ἢ τὴν χυλὸν, μυρσινώδες. διὸ περ οἷον ἀτρία λέξ ἂν εἶν, μονοειδὲς δ', καὶ σκ ἔχον διαφοράς. ὁ δ' πρῖνος φύλλον ἔχ δρυώδες, ὑλακῆον δ', ἐπικαμπίζον. τὴν δ' φλοιὸν, λειότερον δρυός. αὐτὸ δὲ τὸ διγνίδιον μέγα, καθάπερ ἡ δρῦς, ἐαν ἔχ τόπον καὶ ὑλαφὸς. ξύλον δ' πυκνὸν, καὶ ἰσχυρὸν, βαθύῤῥιζον δ' ὥσπερ ἀκρὰς, καὶ πολύῤῥιζον. καρπὸν δ' ἔχ βαλανώδη· μικρὰ δ' ἡ βάλανο. πόρρωθεν καλαμβάν δ' ὅ τινες τὴν φ' ὑ γ' ὑ πιπαίν. διὸ καὶ διαφορᾶν ἴσις φασι. φέρει δὲ καὶ πρὸ τ βαλάνου, κόκκον ἴσα φοινικοῦν. ἴχει δὲ καὶ ἰξίαν, καὶ ὑφίαν. ὥστ φύσ συμβαίν, τὰ πάρας ἅμα καρπὸς ἔχειν αὐτὸν· διὸ μὲν τὸς ἰσαῦ, δ' ὑὸ δ' ἄλλος, τύπ τ δ' ἰξίας καὶ τὴν † ὑφίαν. καὶ τὸν μὲν ἰξίαν φέρειν ἐκ δῶ πᾶς βορρᾶ, τὸν δὲ ὑφίαν ἐκ δῶ πᾶς μεσημβρίαν. οἱ δὲ πόδι ἀμπελόδαν, διὸ δὴ τι σμίλακα καλοῦσιν, ὃ ὄζειν ὁμοίως ζ πρῖνῳ. τὰ δὲ φύλλα οὐκ ἄκανθώδ ἔχα, ἀλλ' ἀπαλώτερα, καὶ βαθύτερα, καὶ διαφορὰς ἔχοντα πλείους. ὁδὲ τὸ ξύλον ὥσπερ ἐκεῖνο σφοδρόν, καὶ πυκνὸν, ἀλλὰ μελανὸν φ ταῖς ὀργασίαις. ὃ δὲ καλοῦσιν οἱ ἀμπελόδ φιλόδρυον, τοιαῦτ δὲ ἔχ τ φύσιν· ὡς μὲν ἁπλῶς εἰπᾶν, αὐτὰ μίζον πρῖνός καὶ δρυός ἐστι. καὶ φύσιόν τινα λαμβάνουσιν, ὥστ δῆλον πρῖνον· διὸ καὶ ὅπου μὴ φύεται πρῖν, τοῦτον χρῶνται πῶς τὰς ἀμάξας, καὶ τὰ ζυγά· καθάπερ οἱ πόδι λακεδαίμονα, καὶ ἀλλαχ. καλοῦσι δ' οἵ γ' ἀκριβῶς ἢ † ἀρίαν τὸν διγνίδιον. ἔστ δὲ μελανώτερον ἢ μανότερον ἢ πρῖνος, ἀγρίαν σκλη-

σκληρότερον δὲ καὶ πυκνότερον ἢ δρυός. καὶ τὸ χρῶμα φλοιώδης ἢ ξύλε, λευκότερον μὲν τῆ πτίνι, οἰνωπότερον δὲ ἢ δρυός. τὰ δὲ φύλλα πεφύκασι μὲν ἀμφοῖν ἔχει δὲ μείζω μὲν ἢ ὡς πρῖνος, ἐλάττω δὲ ἢ ὡς δρῦς. καὶ τὸν καρπὸν ἢ μὲν πρῖνι κατὰ μέγεθος ἐλάττω, ταῖς ἐλαχίσταις δὲ βαλάνοις ἴσον· ἡ γλυκύτερον μὲν ἢ πρῖνι, πικρότερον δὲ ἢ δρυός. καλεῖται δὲ πανδρυὸν μὲν τὸ πρῖνι καὶ τὸν καρπὸν, ἄκυλον· τὸν δὲ ἢ δρυός, βάλανον. μίσγεται δὲ ἔχει φανερώτερόν τι ἢ ὁ πρῖνος. καὶ ἡ μὲν φιλόδρυς τοιοῦτόν τινα ἔχει φύσιν. ἡ δὲ νόμαδος, ἡ τὸ μιμαίκυλον φέρουσα τὸ ἐλάττιμον, ἔστι μὲν ἐν ἄγαν μίγα· πίων δὲ φλοιὸν ἔχει λιπαρὸν μᾶλλον, πλέον δὲ μυρίκης· τὸ δὲ φύλλον, μεταξὺ πρίνος καὶ δάφνης. καλεῖται δὲ τὸ πυκνοφυὲς· τὰ δὲ ἄνθη τὸ φυκνὸν ἀπὸ μιᾶς ῥιζομάτρας, ἐπ' ἄκρων βοτρυδόν· τὸν δὲ μορφὸν ἕκαστόν ὅταν ὅμοιον μύρτῳ πομάκει, καὶ ἴσον μεγέθει δὲ τελικῶτερον. ἄφυλλον δὲ, καὶ ψιλὸν, ὥσπερ ὠφὶ ἐγκεκαλαμμένον· τὸ σῶμα δ' αὐτομεγὲς. ὅταν δ' ἀπανθήσῃ, καὶ ἡ πρόφυσις τετρύπηται. τὸ δ' ἀπανθῆσαν λιπαρὸν, ὥσπερ σφὸν ἄνθος πολὺ ἄτριχον, ἢ ἑκάστου ὀρεινόν. ὁ δὲ καρπὸς γίνεται τῷ πτίνι, ὥστε ἅμα συμβαίνειν τὸν τῷ ἔχειν, καὶ τὸν ἕτερον αὐτῶν. πλέον δὲ τὸ φύλλον καὶ ἡ αὐξησις ἔχει τῆ κομάρῳ· μείζω δ' οὐκ ἄγαν μίγα. τὸν δὲ φλοιὸν λευκὸν ἔχει, καὶ πολυβόκκυμμον. καρπὸν δ' ἔχει ὅμοιον τῆ κομάρῳ. ὅμοιον δ' ὅτι τούτοις τὸ φύλλον καὶ τῆς κοκκυμηλίας, τὸ δὲ λεῖον μικρόν. ἴσλιον δ' ἔχει καὶ τὸ ἐκπαππῶδες τὸν καρπόν· ἔστι γὰρ οὐδ' ἐφ' ὑνὸς ἀκανθῶδες μᾶλλον ἄκανθος. τοῦτο μὲν οὖν κοινότερόν πάσαις χώραις καὶ τόποις, ἴδιά δ' ἑκάστης καλεῖται πόρ καὶ ὁ φυλλὸς, ὃς γίνεται μὲν ἐν συμβολαῖς, τὸ δὲ λεῖόν ἐστι λιχνῶδες μὲν, καὶ ὀλιγόκλαλον· ὄδμικὸν δ' οὐδαμῶς, καὶ δύκβις· ξύλον ἰσχυρόν· τὸν δὲ φλοιὸν παχὺν σφόδρα, καὶ κατάρρηγνύμενον, ὥσπερ ὁ τῆς πίτυος, πλὴν κατὰ μέζω. τὸ δὲ φύλλον ὅμοιον ταῖς μηλίαις, πάχει, πομμικέστερον, ὑπὸ ἀσφυλλον, ἀλλὰ φυλλοβολοῦν. καρπὸν δὲ αἰεὶ φέρει βαλανηφόρῳ, ὅμοιον τῇ ἀγρίᾳ. πεφυκασι δὲ ἐν τοῖς φλοιοῖς, καὶ φασὶ λεῖοι πάντα ἰσχειῆν· οἱ δὲ μὴ, χεῖρον γίνεται τὸ λεῖόν. ἐξανεπλήσθησαν δὲ πάλιν φυλλοῖ τὸ τρισὶν ἔτεσιν.

17 Ἴλιος δὲ καὶ ἡ κολυτία πολὺ λιπάρα, λεῖον μὲν δύμιγλος, τὸν δὲ καρπὸν φέρει φολοειδῆ πλίνον φακῷ, ὃς παίνει τὰ πρόβατα θνησιμαῖος. φύονται δὲ ἐκ σπέρματος, καὶ ἐκ τῆς ῥίζης περιβάτων κοπτῶν μάλιστα. ὥρα δὲ τῆς φυτείας, ἅμα ἀμπέλῳ λυομένῳ. λῶν δὲ φυτεύειν πεφυκέναι, ὅταν ἄλλα ἀφύηται τὸ τῷ ὕδατι φύλλον δ' ἔχει παρόμοιον τύλῃ. βλαστάνει δὲ τὸ πρῶτον μονοφυές, ἀλλ' ἔτει μάλιστα τρία, τὸ οἷς καὶ τὰς βακτηρίας τέμνουσι· λοιπὸν γὰρ ἄνευ καλαί. καὶ ἐὰν τις κολούσῃ, ἀρθήσεται· καὶ γὰρ ἀπτερὸν βλαστόν δίειν. ἂν τε χιλοῦ τοῦ, καὶ ἀπολήσεσθαι τοῦ τετάρτου ἔτους. ἡ δὲ πόα τῷ ἴσλιν, ὡς καλοῦσι κολυτίαν, ἕτερόν ἐστιν ὄζος· θαμνῶδες δὲ, καὶ ὀζῶδες, καὶ πολυμαλάχαλον· ἀνάπλεων δὲ, οὐ πολύ. ἔχει δὲ φύλλον λαφνοειδὲς, πλατυφύλλῳ δάφνης· πλὴν τραχυλότερον καὶ μεῖζον, ὡς δ' ὅμοιον φαίνεσθαι τῷ τῆς πηλίας, πομμικέστερον δὲ, πλὴν χρόαν· ὑπόθερον μὲν χλωρὸν, ὕπισθεν δὲ ὑπόλευκαῖνον, καὶ πολύνευρον, ἐκ δὲ ὑπίσθεν ταῖς λιπάραις ἐστὶ καὶ ταῖς ῥίζαις, καὶ μεταξὺ τῶν πλύρων ἀπὸ μέσης κατατανύσαν. φλοιὸν δ' ὁ λίαν, ἀλλ' οἷον τὸ τῆς ἀμπέλου. τὸ δὲ ξύλον σκληρὸν, καὶ πυκνόν. ῥίζας δὲ ὑπόπλατεῖς, καὶ λιπάρας, καὶ μανὰς, ἄλλας δ' ὑφιεμένας, καὶ ξανθὰς σφόδρα. καρπὸν δ' ὀλίγον φασὶν, ἀνθεῖν δὲ ἄνθος. ἡ δὲ πρωϊνὸν μὲν καλεῖται, καὶ τὸς ὀφθαλμὸς τὸς πρὸ τὰ φύλλα λάτις σφόδρα, καὶ λιπαρὸς, καὶ λόβακες· τῷ σχήματι δὲ καταγώδης. ἀκρόπιλον ἡ, καὶ ὑπόπαυθυν, πέρα φύλλων καὶ αὐαβλάστανον. ἴσλια ἡ καὶ τὰ πρὸ ἡ ἴσλιν ὄζῶν· οἱ δὲ ἐλίσσουσι καλοῦσι μίνη λάφνη, καὶ συκῆς, καὶ ἄμπελος. ἡ μὴν δὲ λάφνης φύεται τοῦτο τὸ ἴσλιν, ὅπου ὑπόφυλλον καρπὸν ὄζων, ὥσπερ καὶ ἡ λεγόμενη ῥίνη. ἀμφότερα γὰρ τὰ καρπὸν ἔχουσιν ἐπὶ τῶν ἔχνεος τὸ φύλλα. ὁ δὲ συκῆς, θαμνῶδες μὲν, καὶ οὐχ ὑψηλὸν, πάχος δ' ἔχει, ὥστε καὶ πυγμαῖον εἶναι σῆ μέσῃ. τὸ δὲ ξύλον ἐπιστραμμένον, εὐλίχρων, λάτιον μὲν λεῖον καὶ ἄνομον, ἄνωθεν δὲ πρὸς κομ. χρῶμα δὲ καὶ φύλλα καὶ φλοιὸς, ὠχρόν. τὸ δὲ σῶμα τοῦ φύλλου, ὅμοιον τῷ τοῦ Ψιλύρας· καὶ μανὸν, καὶ πλατὺ, καὶ τὸ μέγεθος πρὸς πλέον, ὡς ἄνθος μεταιολεῖν. καὶ αὐθὶς ἅμα τῇ μεταιλεῖν. ὁ δὲ καρπὸς, ὃν καλοῦσι σῦκον, ὀρυβδὲς πλίνος ἐλαίας, πλὴν τραχυλότερος· ἐδώδιμος δὲ, μεταιλώσιμος. ῥίζας δὲ ἔχει πυχάας, ἃς καὶ συκῆς ἅμαρτ, καὶ γλίχρας. ἀζαπὲς δὲ ὅτι τὸ δένδρον καὶ καρδίαν ἔχει τερατώδη, ὃν φυτιώλαν. ἡ δὲ ἄμπελος φύεται μὲν πρὸς ἴσλιος, περὶ δὲ τὰς φαλάκρας

πρας καλαμῶνας. ἔσι δὲ θαμνώδης, ῥαβδίοις μικροῖς. τάνυται δὲ οἱ κλάδοι ὡς συγγενιάδοι, πρὸς οἷς ῥοδῶδες ἐσὶν ἐκ πλαγίου μέλαινα. τὸ μὲν ἄνθος, ἁλίνος λύθρῳ, γλυκᾶται. ἔχουσι δὲ φύτος γιγαρτώδεις τι, μαλακὸν φύλλον προμύλῳ, ἀχιδίοις, μικρόν· ἔχει δὲ καὶ τ' ἄλλα χυλὸν ὅμοιον φύσεις τινὰς ἰδίας, τὰ μὲν λιγνόδρυα, τὰ δὲ θάμνων, τὰ δ' ἄλλων ὑλημάτων. ἀλλὰ γὰρ περὶ μὲν τ' ἰδιότητος ἔρρηται πολλάκις, οἷς γίνεται καθ' ἑκάστους τόπους. ἡ δὲ φυτῶν αὐξῆς τοῖς ὁμογενέσιν ἡ διαφορὰ, καθάπερ ἡ τῶν λιγνόδρυων καὶ τῶν θάμνων, ὁμοίως ἔσται τῶν ἄλλων (ὥσπερ εἴρηται) τῶν πλείστων, ὥσπερ καὶ ῥάμνος, καὶ παλίουρος, καὶ ἴστις, καὶ βάτος, καὶ ἑκάστων πολλῶν. ῥάμνος τε γὰρ ἡ μὲν ὀξυκάνθη μέλαινα, ἡ δὲ λευκή· καὶ ὁ καρπὸς διαφορὰν ἔχει πανθηφορᾶ ἢ ἄμφω. τὸ τε ἴστος τὸ μὲν λευκόν, τὸ δὲ μέλαν. καὶ τὸ ἄνθος ἑκάτερον καὶ ὁ καρπὸς κατὰ λόγον. ὁ μὲν λευκὸς, ὁ δὲ μέλας· φύσιν δὲ καὶ ὥσπερ αὐτὰ μίσος ἔχ τὸ ἄνθος, ὥστε πορφυρίζειν· καὶ ὅτι οἰνωπόν, ὅτε ἐκλευκαίνει ὄζος, ὥσπερ λίνου. ἔχει δὲ καὶ τὰ φύλλα λεπτότερα καὶ λειότερα, καὶ τὰς ῥάβδους, τὸ λευκόν. ὅ, τε παλίουρος ἔχει διαφοράς. ἅπαντα δὲ ταῦτα καρποφόρα. καὶ ὅγε παλίουρος τῷ λοβῷ ἴσον τὴν καρπὸν ἔχει, καθάπερ τὸ φύλλον, τῷ ᾧ τρία ἢ τέτταρα γίνεται· χρῶνται δὲ αὐτῷ πρὸς τὰς βῆχας οἱ ἰατροὶ, κόπτοντες. ἔχει γὰρ ἶνα γλισχρότητα, καὶ λίπος, ὥσπερ τὸ τῆς λίνου σπέρμα. φύεται δὲ καὶ ἐπὶ τοῖς ἐφύδροις, καὶ τοῖς ξηροῖς, ὥσπερ ὁ βάτος· ἔχ ἥκιστα δὲ ὅτι τὸ λιγνόδρυον πάχυδρον· φυλλοβόλον δὲ, καὶ ὀχ ὥσπερ ἡ ῥάμνος ἀειφυλλον. ἔτι δὲ καὶ τῷ βάτῳ πλέον γένη, μιγίσιν ἢ ἔχοντες διαφορά. ὅτι ὁ μὲν ὀρθοφυὴς, καὶ ὕψος ἔχων· ὁ δ' ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ σύθυς κάτω νεύων· καὶ ὅταν σωκάπτῃ τῇ γῇ, ῥιζοῦται πάλιν, ὃν δὴ καλοῦσί τινες χαμαιβάτον. τὸ δὲ λυνόσβατον, τὸν καρπὸν ὑπέρυθρον ἔχ, καὶ πρὸς πλήσιον τῷ ῥοᾶς. ἔσι δ' ἐν ὄρεσι καὶ θάμνοις μεταξὺ καὶ πρόμοιον ταῖς ῥοαῖς, τὸ δὲ φύλλον ἀγνῶδες. ἔτι δὲ ῥᾶ τὸ μὴ ἄρρεν, τὸ ᾗ θῆλυ καλοῦσι, τῷ τὸ μὲν ἄκαρπον εἶν, τὸ δὲ καρπιμον. οὐκ ἔχει δὲ οὐδὲ τὰς ῥάβδους ὑψηλὰς, οὐδὲ παχείας· φύλλον δὲ ὅμοιον πτελέᾳ, πλὴν μικρόν, καὶ πυκνίσερον, καὶ ἐπίλασιν. τῶν δὲ λιανίων τῶν νέων ὄζουσι τὰ φύλλα ἐς δύο διατάσεις δὲ ἐκ τῆς πλαγίου, ὥστε στοιχεῖν. βάπτουσι δὲ τούτῳ καὶ οἱ σκυτοδέψαι τὰ λευκὰ δέρματα, ἄνθος λευκόν. βοτρυώδες. τῷ χυμῷ δὲ τὸ ὁλοχρὲς, ὅσυγγας ἔχον, ὥσπερ καὶ ὁ βότρυς. ἀπανθήσαντος δὲ, ὁ καρπὸς ἅμα τῇ σαφυλῇ ὀρυθραίνεται, καὶ γίνονται οἷον φακοὶ λιπτοὶ συγκάμπτοντες. βοτρυώδη δὲ τὸ σχῆμα καὶ τούτῳ. ἔχ δὲ τὸ φαιμὲν κῶδες ἐσὸν, ὃ καλεῖται ῥὸς, ᾧ αὐτῷ ὀσῶδες, ὃ καὶ ἅλ ῥὸ δικτημώδης ἔχει πολλάκις ῥίζαν δ' ὑπόπολαν, καὶ μονοφυὲς, ὥστε αὐασκαλεύεσθαι ῥᾳδίως ὀλόῤῥιζα. τὸ δὲ ξύλον φυτρώδεσιν, ἄφθαρτον δὲ κοπτόμενον. φ πᾶσι δὲ γίνεται τοῖς τόποις, δύθλῳ δὲ μάλισα φ ταῖς ἀργιλώδεσι. πολυειδὴς δὲ ὁ λιπτός. καὶ γὰρ † ἐπίγειος, ὁ δὲ εἰς ὕψ ἀειρόμενος. καὶ τῶν φ ὑψ ὁ μὲν πλέον φύεται. τρία δ' οὖν φαίνεται τὰ μέγιστα· ὅ, τε λευκὸς, καὶ ὁ μέλας, καὶ τρίτον ἡ ἕλιξ. ἔσ δὲ ἑκάστου τούτων, πλέω· λευκὸς γὰρ, ὁ μὲν ἅ καρπῷ μόνῳ, ὁ δὲ καὶ τοῖς φύλλοις ὅλ. πάλιν δὲ τῶν λευκοκάρπων μόνων, ὁ μὲν ἀδρὸν καὶ πυκνὸν καὶ σωκτὸν ἔχει καρπὸν ἔχει, καθάπερ εἰς σφαῖραν, ὃν δὴ καλοῦσί τινες κορυμβίαν, οἱ δὲ ἀθλίως ἀχαρνικὸν ἀποδύόμενον· ὁ δὲ ἐλαφρὸν διακεχυμένος, ὥσπερ καὶ ὁ μέλας· ἔχει δὲ καὶ ὁ μέλας διαφοράς, ἀλλ' ὀχ ὁμοίως φανερῶς. ἡ δὲ δὴ ἕλιξ φ μεγίσαις διαφοραῖς· καὶ γὰρ τοῖς φύλλοις πλεῖσον διαφέρει, τῇ τε μικρότητι, καὶ ἅ † γωνοειδεῖ, καὶ σύθυμότερα εἶν· τὰ δὲ τοῦ λιπτοῦ, πρὸς διαφέρεσθαι καὶ ἁπλᾶ· καὶ ἅ μίκει τῶν ἐλαμάτων, καὶ ὑπὸ ἅ ἄκαρπος εἶν διατέινονται γάρ πνοὰς, ἅ μὴ ἀκρισπεῦδαι τῇ φύσει τὴν ἕλικα, ἀλλὰ τῇ ἐκτὸς λιτότητι πλειονυμένῃ. εἰ δὲ πᾶσ ἀκρισπεῦται, καθάπερ τινὲς φασιν, ἡλικίας ἂν εἴη καὶ διαθέσεως, οὐκ ἔσιν ἡ διαφορά· καθάπερ καὶ ἅ ἀπίου πρὸς τὴν ἀχράδα. πλὴν τό γε φύλλον καὶ ταύτης πολὺ διαφέρει πρὸς τὸν λιπτόν· ἀταίριον δὲ ἴσον, καὶ ἅ ὀλίγοις ὄζοις, ὥστε παλαιούμενον μεταβάλλειν, ὥσπερ ἅ λύκιος καὶ τὸ ἱρέστων. ἔσι δ' ὅτι πλέων ἅ ἕλικι, ὡς μὲν τὰ πυροφανίσαντα καὶ μέγιστα λαβεῖν τρία· ἥ τε χλοερὰ καὶ ποώδης, ἥπερ καὶ πλάτει· καὶ ἑτέρα ἡ λευκὴ, καὶ τρίτη ἡ ποικίλη, ἣν δὴ καλοῦσί τινες θρακίαν. ἑκάστην δὲ τούτων δοκῶ διαφέρειν. καὶ γὰρ ἅ χλοώδους ἡ μὲν λεπτοτέρα, καὶ μακροφυλλοτέρα, καὶ ἐπὶ πουκνοφυλλοτέρα· ἡ δ' ἥπερ πάντα ταῦτ' ἔχοσα. καὶ ἅ ποικίλης, ἡ μὲν μεῖζον, ἡ δ' ἔλαττον τὸ φύλλον, καὶ ἧ ποικιλίαν διαφέρουσα. ὡσαύτως δὲ καὶ τῷ μίσθᾳ καὶ τῇ χροιᾷ

διά-

δύναμιν ἀφαίρεσιν. † Δύναμις δὲ ἡ πόλις, καὶ ὅλη πλῆθος πολίτικὸν. φανερὰ δ' εἶναί φασι τῇ ἐκλιμῆ σμίλαι, ἃ μόνον τοῖς φύλλοις, ὅτι μείζω καὶ πλατύτερα ἔχει, ἀλλὰ καὶ τοῖς βλαστοῖς· ὀρθοὺς γὰρ ὀρθοὺς ἔχει, καὶ οὐχ ὥσπερ ἡ λευκὴ πανταχοῦ καμπύλη καὶ σὰρξ τῇ λεπτότητι καὶ σὰρξ τὸ μῆκος.

ταῦτα ἔρμα χεῖρ τῇ δὲ λευκῇ ὅλως, καὶ βραχύτερα καὶ παχύτερα· ὁ καὶ λεῖος, ὅταν ἀρχῇ † ταῦτα μὲν ἔχειν, μετέπειτα δὲ καὶ ὀρθὸν τὸ βλαστόν. πολύῤῥιζον μὲν οὖν ἅπας λεῖος, καὶ πυκνόῤῥιζον, σωσιγραμμοῦν· ταῖς ῥίζαις δὲ ξυλώδεσι, καὶ παχείαις, καὶ ἐπ' ἄγαν βαθυῤῥίζοις· καὶ μάλιστα δ' ὁ μίλας, καὶ τὸ λευκὸν ὁ τραχύτατος καὶ ἀγριώτατος. διὸ καὶ χαλεπὸς πᾶσι φαίνεται τοῖς ἀροῦσι. ἀπόλυσι γὰρ πάντα, καὶ ἀφανιεῖ, πᾶν ἀρπάζον. τὸν προφλοιὸν λαμβάνει δὲ μάλιστα πάχος ὅτου, καὶ ἀεὶ λεῖον ἀφίησι, καὶ γίνεται αὐτὸ λεπτὸν ἀεὶ· αὐτὸ δὲ λεῖον ἀεί.

Forte ἐπαλλόκαυλον, aut potius ἐπαυλόκαυλον

ὡς δ' ὕδωρ τὸ πλεῖον ἀεὶ πῶς ἑτέρου φίλον, καὶ ζητεῖ· καὶ ὥσπερ † ἐπαυλόκαλόν ἐστιν. ἔχει δ' οὕτως καὶ τὰ φύσιν τινὰ ποιεῖσθαι. καὶ γὰρ τὸν βλαστὸν ἀφίησιν ἀεὶ ῥίζας αὐτὰ μίσον τοῦ φύλλου, αἷς ὥσπερ ἐνίσταται τοῖς ἀροῦσι καὶ τοῖς τειχίοις, οἷον ἀμπέλοις πεποιημέναις ὑπὸ τῆς φύσεως. διὸ καὶ ἀκαρπόμελον τὸν ὑγρότητα, καὶ ἴλιγγον ἀφαιρεῖται· καὶ ἐὰν ὑπτιοκοπῇ καλῶς, δύναται διαμένειν καὶ ζῆν. ἔχει δὲ καὶ ἑτέραν διαφορὰν πρὸς τὸν καρπὸν ὁ μικρόν. ὁ μὲν γὰρ ἐπίγλυκύς ἐστιν, ὁ δὲ σφόδρα πικρός, καὶ τὸ λευκὸν καὶ τὸ μέλαν· σημεῖον δ' ὅτι τοὺς μὲν ἐδίωσιν οἱ ὄφεις, τὸν δ' οὔ. τὰ μὲν οὖν πρὸς τὸν λεῖον, ὅτως ἔχει. ὁ δὲ σμίλαξ, ἔστι μὲν ἐπαυλόκαρπον· ὁ δὲ καρπὸς ἀκανθώδης, καὶ ὥσπερ ὀρθόκαυθον. τὸ δὲ φύλλον, λεῖον μὲν, μικρὸν δὲ γόνιον, πρὸς τὸν μίσχον πρόσφυσιν τετραγώνου. ἴδιον δ' ὅτι τοῦ τε σμίλακος ταύτῃ ὥσπερ ῥάχιν λεπτὴν ἔχει, καὶ τὰς σημείους σμίλακος ἐκ ταύτης ὥσπερ τὰ τ' ἄλλα, ἀλλὰ πρὸς αὐτῇ πρόφασις, ἀγμὸς ἀπὸ τῆς πρὸς φύσεως † μίσχου τοῦ φύλλου· πρὸς δὲ τὸν καυλὸν τὸν ἄνωθεν, τὰ πρὸς τὰς σμίλακος τὰς φυλλικὰς, ἐκ τ' αὐτοῦ μίσχου τοῖς φύλλοις πρὸς πύξινον ἴσος λεπτός, καὶ ἑλικτός. ἄνθος δὲ λευκόν, καὶ σύδαλις, πεντέμερες. τὸν δὲ καρπὸν ἔχει πρόσφορον τῷ τρύχνῳ, καὶ τῷ μανδράγορᾳ, καὶ μάλιστα τῇ καλλιμήνῃ σταφυλῇ ἀκριβῶς. διακρίνεται δ' οἱ βότρυες, λεπτὸν τρόπον. πρὸς γύζει δὲ ὡς πρὸς τὴν σταφυλήν· ἐκ γὰρ ὀνὸς σκώληκες οἱ μίσχοι † ὀφαγικοί. ὁ δὲ καρπὸς βότρυος, ἔχων πυρῆνας τὸ μὲν ἐπίπαν λίνου, ὧν οἱ μὲν μείζους δὲ τρεῖς, οἱ δὲ τῆς μικροῖς ὄφεσι. σκληρὸς δ' ὁ πυρὴν δύμαλλα, καὶ τοῦ χρώματος μέλας ἔξωθεν. ἰδίαν δὲ τ' βοτρύων, ὅτι ἐκ πλαγίου τι τῶν καυλῶν πρόσεισιν· καὶ διατ' ἄκρον ὁ μίγιστος βότρυς· τὸν καυλόν, ὥσπερ ὑπὸ τοῦ βότρυος· οὗτος δὲ λίνον, ὡς καὶ ἀκρόκαρπον, καὶ πλαγιοκαρπαιόκαρπον. τὸ δ' ὄνομα πολυγονυμένη δ' ὑφ' ἑνός, φύεται μὲν ἄλλοθί τε, καὶ τοῦ λόφου τοῦ ὀρεινοῦ, ὀρεσίνου καλουμένου. ἔστι δὲ πλίνου ῥόα, καὶ τὸ φύλλον ἔχει ῥοδωδές, μεῖζον δὲ † ἡ χαμαιδάφνη, καὶ μαλακὸν ὥσπερ ἡ ῥόα. ἡ δὲ βλάστησις ἀρχεται μὲν ἀπὸ πόδα τὸν ποσιαίων· αὐξεῖ δὲ τὸ ὕψος. τὸ δ' ἄνθος ὅμοιον τῇ χόᾳ τοῦ λευκοῦ ἴον. ὄζει δ' ἡδύ, ὥσπερ φάσι. ὁ δὲ καρπὸς ἐμφορὴς τῶν μορφῶν μετὰ τοῦ λευκοῦ, τοῦ δὲ σισάμου λοβός· ὧν ὕθεν δὲ τρίγωνον, πλὴν διαμελὲς ὑπὸ τῆς τετρασοιχίας. οὗτος ἰδιόμορφος ἐκ τῶν πόδα τῶν, ἀκρεῖγνιε· καὶ τὸ φύλλον, καὶ ὁ καρπός. καὶ μάλιστα τὰς αἶγας, ἐὰν μὴ καθάρσιος τύχῃ. καθαίρεται δὲ αὐόχῳ. πόδι μὲν οὖν λόφου καὶ θάμνων ἄρκτος· ὧν δὲ τοῖς ἑξῆς πόδι τῶν λεπομένων λικτίον.

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΠΕΡΙ ΦΥΤΩΝ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΟ Δ.

Ἰ μὲν οὖν διαφοραὶ τῶν ὁμογνώμων τινὰ γίνονται πρότερον. ἅπαντα δ' ὧν τοῖς οἰκείοις τόποις καλλίω γίνεται, καὶ μᾶλλον εὐδοκεῖ. καὶ πῶς τοῖς ἀγρίοις εἰσὶν ἐκ τόπων οἰκείων, καθάπερ τοῖς ἡμέροις. τὰ μὲν γὰρ φιλεῖ τοὺς ὑφόρους καὶ ἐλώδεις, οἷον ἄγνον, λεύκη, ἰτέα, καὶ ὅλως τὰ πρὸς τοὺς ποταμοὺς φυόμενα· τὰ δὲ τοὺς εὐσκίους, καὶ εὐκλίνεις· τὰ δὲ μᾶλλον τοὺς πελισκίους. ὁ εὐκὺ μὲν γὰρ ὧν τοῖς πρόσγειοις καλλίστη καὶ μεγίστη φύεται· ὧν δὲ τοῖς πελισκίοις ὅλως ὁ φύεται. ἐλάττω δὲ αὐάπαλιν, ὧν τοῖς πελισκίοις καλλίστη, ζοῖς δ' εὐκλίνεσι οὐχ ὁμοίως. ὧν ἀρκεύθῳ γοῦν

γῆν πρὸς τὸν ἥλιον λαμπρύνει, τόπος δὲ ἕκαστος κοῖλος καὶ ἄπνους, εἰς ὃν ἀεὶ πολὺ ὅλως ἥλιον ἐμβάλλῃ φασίν· ᾧ τότε δὲ πολὺ σμαφέρουσιν αἱ ἕλαται καὶ τῷ μήκει, καὶ ὧν πάχει. οὐ μὴν ὁμοίως γε πυκναὶ, ἀλλ' ὥραῖαι· ἀλλ' ἧκιστα λαβαπὸν αἱ πόντιαι, αἱ γὰρ τοῖς παλισκίοις. διὸ καὶ πρὸς τὰ πολυτελῆ ἧττον ὀργῶσι, οἷον θυρώματα, καὶ εἴ τι ἄλλο τοιοῦτον, οὐ χρῶντου τούτοις· ἀλλὰ πρὸς τὰς ναυπηγίας μᾶλλον, καὶ τὰς οἰκοδομίας. καὶ γὰρ ὁμοίως λαμπρύνεται καὶ πυκνοῦται καὶ ἀπύρανται αἱ ἐκ τούτων, ἔτι δὲ ἰσοὶ τῷ μήκει σμαφέρουσι· ἀλλ' οὐχ ὁμοίως ἰσχυροί, τοῖς ἐκ τῶν πρόσθιλων· ἀλλὰ τῇ βραχύτητι πυκνότεροί τε ἐκείνων, καὶ ἰσχυρότεροι γίνονται. χαίρει δὲ σφόδρα καὶ ἡ † μίλητος τοῖς παλισκίοις, καὶ ἡ πάνδυς, καὶ θρασύπαλος. πρὸς δὲ τὰς κορυφὰς τῶν ὀρέων, καὶ τοὺς ὑγροὺς τόπους, † θέα μὲν φύεται εἰς ὕψος. ἐλάττω δὲ καὶ αὖθις φύεται μᾶλλον, ὅταν εἰς ὕψος δὲ· λαβάπον καὶ πρὸς τὸν ἄκαρνα λυγίνην. φύεται δὲ καὶ ἡ λύκαστος ὑπὸ τῶν ἄκρων, καὶ χαμαιστάτων. ταῦτα μὲν οὖν αὖ τις θέαν φιλόυλον. τὰ δ' ἄλλα πάντα, ὡς εἰπεῖν, μᾶλλον χαίρει τῇ πρόσθιλοις. ὁ μὲν ἀλλὰ καὶ ὅσον συμβαίνει τῇ τῶν χώραν οἰκεῖαν ἑκάστου τῶν λεγόμενον. τὸν κρίνει γὰρ φασὶ τὸν ὀρθοῖς ἰσλίοις ὄρεσι, καὶ τὸν τοῖς λόφοις λαμπρύνοις, ὑπὸ τῶν ἄκρων, ὅπερ ἀεί ποτε ὑπολάπει χιὼν, λυπάριθρον εἶν· πλέστη γὰρ αὕτη τῇ ὕλης, καὶ ὅλως τὸν τῇ νήσῳ καὶ τὸν τοῖς ὄρεσιν. ἔστι δὲ, ὥσπερ καὶ πρότερον εἴρηται, καὶ τῶν ἀγρίων καὶ τῶν ἡμέρων τὰ μὲν ὀρεινὰ, τὰ δὲ πυκνινὰ μᾶλλον. ἀναλογία δὲ καὶ τὸν αὐτοῖς τοῖς ὄρεσι, τὰ μὲν τὸν τοῖς ὑποκάτω, τὰ δὲ πρὸς τὰς κορυφὰς, ὥστε καὶ λαμπίου γίνεται καὶ δύσθρυπτον. πανταχοῦ δὲ καὶ πάσης τῆς ὕλης πρὸς βορρᾶν τὰ ξύλα πυκνότερα καὶ λαμπίου φέρει, καὶ ἁπλῶς λαμπίου. καὶ ὅλως δὲ πλέον τὸν τοῖς πρὸς βορρᾶν φύσιν, αὐξανόμενα δὲ καὶ ὑπὸ ἰσλίοσι τὰ πυκνὰ μᾶλλον ἢ ὅσα μᾶλλον εἰς μῆκος· διὸ καὶ ἄοζα, καὶ δυσία, καὶ ὀρθοφυῆ γίνεται· καὶ λυπτιῶν ἐκ τούτων λαίλιστι. μᾶλλον δὲ εἰς βάθος καὶ πάχος· διὸ καὶ σκολιώτερα καὶ ὀζωδέστερα, καὶ τὸ ὅλον σβριώτερα καὶ πυκνότερα φύεται. χαλίην δὲ τὰς αὐτὰς ἔχει σμαφορὰς τόπους καὶ τὸν τοῖς παλισκίοις, καὶ τὸν τοῖς σύκλοις, καὶ τὸν τοῖς σύπνοις. ὀζωδέστερα γάρ, καὶ βραχύτερα, καὶ ἧττον δύθια· τὰ τὸν τοῖς σύκλοις ἢ τοῖς πρόσθιλοις. ὅτι δὲ ἐκαστον ζητεῖ καὶ χώραν οἰκεῖαν, καὶ λεάσιν αἴτιον, φανερὸν, τῷ τὰ μὲν φέρειν γίνεσθαι τόπους, τὰ δὲ μὴ φέρειν, μήτε αὐτὰ γινόμενα, μήτε φυτευόμενα βραδίως· ἐὰν δὲ καὶ ἀναπλασθῆται, μὴ καρποφορεῖν, ὥσπερ ὧν τὸ φοίνικος ἐλέχθη, καὶ τὰ λεγόμενα συκαμίνα, καὶ ἄλλα. εἰσὶ γὰρ πλέια, καὶ τὸν πλείοσι χώραις, τὰ μὲν ὅλως φυτευόμενα, αὐαυξῆ δὲ καὶ ἄκαρπα, καὶ τὸ ὅλον φαῦλα· πρὸς ὧν ἴσως λεπτέον, ἐφ' ὅσον ἔχομεν ἱστορίας. ἐν αἰγύπτῳ γὰρ ὅτιν γνῶναι δοκοῦσι πλέια, ἢ τι συκάμινος, καὶ ἡ πορσία λαμπρύνει, καὶ ἡ βάλανος, καὶ ἡ ἄκανθος, καὶ ἕτερα ἄπια. ἔστι δὲ ἡ μὲν συκάμινος πρὸς πλησίον ὡς τὸ γινόμενον συκαμίνου· καὶ γὰρ τὸ φύλλον ἔχει, καὶ τὸ μέγεθος, καὶ τῶν ὅλων πρόσωπον. τὸν δὲ καρπὸν ἰδίως φέρει παρὰ τὰ ἄλλα, λαβάπον ἐλέχθη καὶ τὸν τοῖς ἀρχῆς· τὸ γὰρ ἐκ τῶν βλαστῶν, ἀλλ' ἀπὸ τῶν ἀκρεμόνων, ἀλλ' ἐκ τῆς σιλίχνης, μέγεθος μὲν ἀλίκον σῦκον, καὶ τὸ ὄψει δὲ πρὸς πλησίον, τῷ χυλῷ δὲ καὶ τῇ γλυκύτητι τοῖς ὀλύνθοις, πολὺ γλυκύτερον πολύ, καὶ ἀκχαμίσιας ὅλως ὑπερέχοντα, πολὺ δὲ πολύ. καὶ πίπτειν τὸ ἀμύκατου, ἂν μὴ ὑπονιδῇ. ἀλλ' ἔχοντες ὄνυχας σιλπρᾶς, ὑπονίζουσιν. ἃ δ' ἂν ὑπονιδῇ, τετραπᾶσι πίπτουσι. τούτων δ' ἀφαιρεθέντων, πάλιν ἄλλα φύεται, καὶ ἐκ τοῦ αὐτοῦ τόπου μηδὲν πρὸς ἀλλοδοσοντα. καὶ τοῦθ' οἱ μὲν τρὶς, οἱ δὲ πλειονάκις φασὶ γίνεσθαι. πολύσπορον δὲ τὸ λεγόμενον σφόδρα δεῖ, καὶ τὸ ξύλον αὖ πρὸς πολλὰ χρήσιμον. ἴδιον δὲ ἔχει πρὸς τὰ ἄλλα, μηδὲν γὰρ δεῖν δύθυς χλωρόν. αὐαίνεται δὲ ὑπὸ τοῦ βυθοῦ. εἰς βόθυνον δὲ ἐμβάλλουσι, καὶ εἰς τὰς λίμνας δύθυς, καὶ ταρίχους βραχόμενοι δ' ὑπὸ τοῦ βυθοῦ, ξηραίνεται. καὶ ὅταν πλέως ξηρὸν γένηται, τότε αὐαφέρεται καὶ ἐπινῆ. καὶ πρὸς καλὸς τότε τεταρίχευται γίνεται γὰρ λεῖον, καὶ μανόν. ἃ μὲν οὖν συκάμινος ἔχει ταύτας τὰς ἰδιότητας. ἔοικε δὲ πρὸς πλησίον τῆς ἡ φύσις εἶν καὶ τῇ ἐν τῇ λύκαστος λυπρίας συκῆς. καὶ γὰρ ἐκείνη φέρει τὸν καρπὸν ἐκ τοῦ σιλίχνος, καὶ ἐκ τῶν παχυτάτων ἀκρεμόνων· πλὴν ὅτι βλαστόν τινα ἀφίησι μικρὸν, ἄφυλλον, ὥσπερ ῥιζίαν. πρόσω δὲ ὁ καρπός. ὁ δὲ σιλίχνος μέγα, καὶ πρόμοιον τῇ λύκῃ, φύλλον δὲ τῇ πηλέᾳ. πτερώνει δὲ τέτταρας καρπούς, ὃν ἕκαστος αὐτοῦ καὶ αἱ βλαστήσεις. ὑφ' ᾧ δὲ πτερώνει, μὴ ὑπομηνύοντος τοῦ ὄρνιθος, καὶ ἐκρυγόντος τοῦ ὀπός. ἡ δὲ γλυκύτης, πρὸς μὲν φορὰς τῷ σύκῳ, καὶ ἔσωθεν ὁμοίως ὄρνιθος,

μίγλῳ ἀλίπον λεπτόμηλον. ταύτῃ δὲ πλατύτερα καὶ ὧν οἱ ἴοντες λέφνιαν λαλοῦσιν. ἐν ὀλίγοις γὰρ καὶ αὐτὰ φέρει τὴν πλάσιν λαμπράν· ἀπὸ δὲ τῶν ἀκριμόνων, ὥσπερ ἄπομεν, ὀλίγον. ὁ δὲ λαμπρὸς ἔλμος, ὃν λαλοῦσί τινες αἰγύπιον σῦκον, διημαρτηκότες· γίνεται γὰρ ὅλως πρὸς αἰγυπίαν, ἀλλὰ πρὸς συρίαν, ἐφ' ἣν ἴοντες δέ, πρὸς λιμένα καὶ ξύλα. ἀσφυλον δέ, καὶ ἄνθος λευκὸν ἔχον, καὶ ἔτι βαρύτατον. μὴ μετοικίζειν δὲ σφόδρα, καὶ ὅλως ἐκ τῶν λιά τῳ πλακλασταλικῷ. ἄνωθεν δὲ ὑποξηραινόμενον. ἔχει δὲ ἄμα καὶ τὸν φῶν καὶ τὴν νίαν λαμπρόν. ἀφαιρεῖται γὰρ θατέρα μετὰ λιῶτα, καὶ ὁ ἕτερος λεύκιμος· λύει γὰρ ὥσπερ βότρυς ὁμοχήμως, ἀτ' αὐξηθεὶς αὐτὸς πρὸς αἴκτερον καὶ ἰσημερίαν· ἐκ τούτου δὲ σλαμβάνει τὸν χρῶτα μέχρι λυνός. ἀ μὲν οὖν ὁμοιότης, ὅτι σιλιχ καρπὰ καὶ ταῦτα· σλαφορὰ δ' αἱ ἀριθμίαι πρὸς τὴν συκάμινον. ὧν αἰγύπιον δ' ἕτερον, πορσία λαλούμενον, τῇ μὲν πυθόφα μίγα καὶ λαλοῦν, πλατὺ πλάσιον δὲ μάλιστα τῇ ἀπίῳ καὶ φύλλοις, καὶ ἄνθει, καὶ ἀκρίμοσι, καὶ ὅλῳ χρώματι· πλὴν τὸ μὲν ἄφυλλον, τὸ δὲ φυλλοβόλον. λαμπρὸν δὲ φρῦα πολύν. καὶ πάζαν ὥραν ωιπαίνῃ. πθικαταλαμβάνῃ γὰρ ὁ νιὸς ἀεὶ τὴν ὥραν. τίθεται δὲ ὑπὸ τὰς ἰτέας. τὸ δὲ ἄλλον ὠμότερον ἀφαιροῦσι, καὶ πίθιασι. ἔστι δὲ μίγλῳ ἀλίπον ἄπιον, τῷ χρώματι δὲ πρόμακρον, ἀμυγδαλοειδὲς· χρῶμα δὲ αὐτοῦ ποῶδες. ἔχει δὲ φύτος λαβρυον, ὥσπερ τὸ κοκκύμηλον, πλὴν ἐλαττον πολύ, καὶ μαλακώτερον· πλὴν δὲ σάρκα γλυκεῖαν σφόδρα, καὶ ἁδεῖαν, καὶ βύπιττον. ὑδατῶδες γὰρ φοχλᾶ, πολὺ πθσφυγκαμένον. βύσιλον δὲ τὸ λιθύδριον καὶ μάκα, καὶ πάχα, καὶ πλαθα πολύ. ἔχει δὲ καὶ ξύλον ἰσχυρόν, καὶ λαλοῦν· τῇ ὀπῇ μίλαν, ὥσπερ ὁ λωτός· ὀξὺ δὲ καὶ τὰ ἀγάλματα, καὶ τὰ λιλιτίδια, καὶ πρακτίζια, καὶ τὰ ἄλλα τὰ διαῦτα ποιοῦσιν. ἃ δὲ βαλλανοειδῆ ἔχει μὲν πλὴν πθσκυφείαν ἐκ τοῦ καρποῦ φύλλον δ' αὐτῇ πλατύτερον τῷ ζῦ μυρρίνης, πλὴν πθμικίδιον. ἔστι δὲ τὸ δ' φύδριον ἀπαθὲς μὲν, καὶ δύμιγλον· ἐπαφὴς δέ, ἀλλὰ πθτεραμμένον. τὸ καρπὸν δὲ τοῖς λιλυφιοι χρῶντες οἱ μυρεψοί, κόπτοντες· δύδλις γὰρ ἔχει· ἐν δὲ καρπὸν αὐτοῦ ἀχρεῖον. ἔστι δὲ καὶ ὀφ μιγίβα καὶ τῇ ὀνῇ πλατύτερον τῷ τ' λακπάχεις· ξύλον δὲ ἰσχυρὸν, καὶ εἰς ἅλμα τε χάσιμον, καὶ εἰς τὰς ναυπηγίας. τὸ δὲ λαλούμενον λικιόφορον, ἔστιν ὅμοιον ὀφ φοινικι· τῇ δὲ ὁμοιότητα ἔχει τὸ σιλιχ ἔχει, καὶ τὰ φύλλα. διαφέρει δέ, ὅτι ὁ μὲν φοῖνιξ μονοφυὴς καὶ ἁπλῆ ὅλη, ὥσπερ δὲ πθσαυξηθὲν σχίζεται καὶ γίνεται ἄκρεν· ὥστε πάλιν ἐκάτερον τούτων ὁμοίως. ἔτι δὲ τὰς ῥαβδίδας βραχείας ἔχει, καὶ ὑ πολιάς. χρῶνται δὲ ὀφ φλοιῷ λαβάκῃ τῷ φοίνικι, πθς τὰ πλέγματα. λαμπρὸν δὲ ἴδιον ἔχει πολὺ διαφέρον τα καὶ μεγίθει, καὶ σχήματι, καὶ λυλῷ. μέγιθος μὲν γὰρ ἔχει σχιδὸν χαροπλιδὶς· τροχοειδὲς δέ, καὶ ὑ πθμήκη, χρῶμα δὲ ὑπέξανθον· χυλὸν δὲ γλυκὺν, καὶ δύσοσμον· ἐκ αἴρεσιν δὲ ὥσπερ ὁ φοῖνιξ, ἀλλὰ λειχωεισμένον λαθ' ὅτα. πυρρὸν δὲ μέγαν, καὶ σφόδρα σκληρόν, ὀξὺ δ' τοὺς λιθίνους τρυδίουσι, τοὺς εἰς τοὺς γραμματεῖς τοὺς διαποικίλους. διαφορὰ δὲ πολὺ τὸ ξύλον τοῦ φοίνικος· τὸ μὲν γὰρ μανὸν, καὶ ἐνδίδες, καὶ χλωρόν· τὸ δὲ πυκνὸν, καὶ βαρύ, καὶ σαρκῶδες. καὶ διατμηθὲν, ὅλον σφόδρα καὶ σκληρόν ὅτιν. καὶ οἱ γε διὰ τοῦτο πάνυ ἐτίμων αὐτὸν, καὶ ἐκ τούτου τὴν λιθῶν ὑποσυνθέτους τοὺς πόδας. ἡ δὲ † α, λαλοῦσι μὲν διὰ τὸ ἀκανθῶδες ὅλον τὸ δύδριον εἶν, πλὴν † σιλίχενος· καὶ γὰρ ὑδὶ τῶν βλαστῶν καὶ ὑδὶ τῶν φύλλων ἔχει, μίγιβα δὲ μίγα· καὶ γὰρ λωβακάκηνος. ὀξὺ αὖ τῶν ῥιζίτμῳ ὕλη τίμιον τι. λιτὸν δὲ τὸ γρῶν αὐτῇ. ἃ μὲν γάρ ὅτι λύκη, ἃ δὲ μιλαινα· καὶ ἃ μὲν ἀδρίς τι καὶ δύσπθος, ἃ δὲ μιλαινα ἰσχυρότερά τε καὶ ἄσπθα· διὸ καὶ ἐν ταῖς ναυπηγίαις χρῶνται πθς τὰ ἐγκοιλία αὐτῆ. τὸ δὲ δύδριον δὲ ἐκ ἄγαν ἐρεθφύες, ὁ δὲ καρπὸς ἔλμος, λαβάκῃ τῶν χιδροπδν, ᾧ χρῶνται οἱ ἐγχώριοι πθς τὰ λίρμα τα αὐτὶ λικίδες, τὸ δ' ἄνθος ἐν τῇ ὀνῇ λαλοῦν, ὥστε ἐν σιφαίνες ποιεῖν ὀξὺ αὐτό· καὶ φαρμακῶδες, διὸ ἐν συμβίγνυσιν οἱ ἰατροί. γίνεται δὲ ἐκ ταύτης ἐν τὸ κόμμι· καὶ βέλ, ἐν πλησγάσης, ἐν αὐτόματον ἄνθυ † χύσεως. ὅταν δὲ κοπῇ. μετὰ τρίτον ἔτος δύδρις ἀναβιβλάσκει. πολὺ δὲ τὸ δύδριον δῦν, ἐν δρυμὸς μίγας πρὸς τὴν θηβαϊκὴν νόμαν, ὅπερ καὶ δρῦς, ἐν ἡ πορσία πλατύτη, ἐν ἡ ἐλάα (καὶ γὰρ ἡ ἐλαία πρὸς ὥσπερ τὸν τόπον δύσι) ὀφ πυκαμῷ μὲν ἐκ ἀριθμουμένῳ (πλὴν γὰρ ἡ τριακόσια τάδια ἀπέχει) καμαιλαίοις δ' ὕδασιν· εἰσὶ γὰρ λιμναι πολλαί. τὸ δ' ἔλαιον ὑδὶν χάριν ἐφ' ἑαυτὸ, πλὴν λαπωλίσθρον, δύ τὸ παχύτερον ὀξὺ ἀλσὶ χρῆσθαι τῇ φύσει. τὸ δὲ ξύλον † δύσθρυπτον ἐν σκληρόν, ἐν πάχα πλησι) τιμώμενον † χρόαν τῷ λωτίνῳ. ἅλμα δὲ

δίπη

δὲ τι λίνδρον ἢ κοκκυμηλέα. μέγα μὲν τῷ μεγέθ, καὶ τῷ φύσιν ὁμοιον τοῖς μακρόκαρποις, τῷ δὲ μεγέθ ἴσα πλησίον· πλὴν ἔχον τὸν πυρηνα στρογγύλον. ἄρχει δὲ αὐθαρ μηνὸς πυανεψιῶνος· ὁ δὲ καρπὸν πυκνὸν, πόδι πλίν βοτρυδὸν κατεικότες, ὅμα δὲ ἀφλοίαν τὸν λίνδρον ξηραίνεσι τὸ καρπὸν, καὶ τὸν πυρηνα ἀξαιρῶντες, κόπτουσι καὶ ποιοῦσι πλακάδας. οἱ δ' αὐτὸν ἀπὸ ἰσλιὸν τὸ φύτον πόδι μιμῶνται, ὁ καὶ φύλλα καὶ βλαστὸς καὶ τὸν ὅλον μορφὴν ἔχει τὸ τὸ ἴδιον, ἀλλ' ἐς τὸ συμβαῖνον πόδι αὐτὸ πάθος. ἡ μὴ γὰρ πρόσφυσις ἐπανθώδης δὲν αὐτὸν, καὶ τὸ φύλλον ἀβόμοιον ταῖς πηρύσιν. ὅταν δὲ ἴδῃς ἄνθητα ἐλαινίαν, ὥσπερ ἀφαυλιόμενα τὰ φύλλα συμπίπτῃ φασὶν, ἔτα μετὰ ἔλαια χόνον ἀναβιώσκειν πάλιν, καὶ βλάστειν. καὶ τὰ μὴ ἴσλα τὰ χώρας, ὥσπερ αἱ λίνδρα ἴδῃς ἢ θάμνος ἄποι· τὰ γὰρ ὑπόφαυσιν τοῦτ' ἔσι. πόδι γὰρ τὸ τῷ ποταμῷ καὶ τοῖς ἕλεσιν, ὕστερον ἐρῆμα, ὅταν καὶ πόδι τὸ ἄλλων τὸ φύσδρων. ἅπαντα δὲ τὰ τῇ χώρᾳ τὰ λίνδρα τὰ τοιαῦτα μεγάλα καὶ ὄϊς μάκιστ καὶ τῆς πάχυσιν. τὸ γοῦν μέμφεσθαι τηλικοῦτον λίνδρον ἔν λίσκῃ τὸ πάχος, ὃ ἔσ ἄνδρες ὁ δυώδεκα πόδια μεβαίνῃ. ἔσι δὲ καὶ τιμᾶν τὸ ξύλον μαλθ· πυκνόν τε γὰρ σφόδρα, καὶ τῷ χρώματι λωφαλίς. τὸ λιβύνη δὲ ὁ λωτὸς πλεῖσος, καὶ μάλισος, καὶ ὁ παλίουρος. καὶ τὸ ἴσα μέρεσι, τῇ τε ναζαμονικῇ, καὶ τῇ ἄμμωνι, καὶ ἄλλοις, ὁ φοῖνιξ· τὸ δὲ τῇ λιβυκαίᾳ λυπέουσος, ἐλαίαι δὲ μάλισα, καὶ ἔλαιαν πλεῖσον. ἰδιώτατον δὲ πάντων τὸ σίλφιον· ἐπεὶ καὶ κόπτον πολλαὶ ἢ χώρα φέρει, καὶ βύσσον. ἔσι δὲ τὸ λωτὸ τὸ μὴ ἴδιον γένος δύμίγνυσι, μάλιστ ἄπιος, ἢ μικρὸν ἔλαττον. φύλλον δὲ, φόρμας ἔχον, καὶ πρανῆδες. τὸ μὴ ξύλον, μέλαν. γίνεται δὲ αὐτὸ πλέον, διαφορὰς ἔχοντα πρὸς λαιρπὸς· ὁ δὲ λαιρπὸς, ἀλίκος λυκιμός. πυκαίνει δὲ ὥσπερ εἰ βότρυνις, μᾶλλον πλέων τὰς χροιάς· φύσει δὲ λαθαπὸρ τὰ μύρτα, πρὸς ἄλλαι. πυκνός δὲ τῷ βλαστῷ· ἰδιόμορφος δὲ τοῖς λωτοφάγοις λαλεμώδεις, γλυκὺς, ἁδὺς καὶ ἀσπὶς, καὶ ἔτι πρὸς τὴ κοιλίαν ἀγαθόν. ἁδὺς δὲ ὁ πύρινος· ἔσι γὰρ καὶ δισσὸν γένος. ποιοῦσι δὲ καὶ οἶνον διὰ αὐτὸ, πολὺ δὲ τὸ ἀφίδρον, καὶ πολύκαρπον. τὸ δὲ ὄφελος στρατόπεδον, ἀνίκα ἐβάδιζον εἰς Λιβύην καὶ τότ φασι πλείας ἡμέρας ἀπολειπόντων τῶν πολεμίων χρῆσθ. ἔσι μὲν δὲ τῇ νήσῳ τῇ λωτοφαγίᾳ φάρισθ λαλεμῶν, πολύς· αὐτὸ δὲ κόπτεσθ, καὶ ἀπέχει μικρόν. ὃ μὲν τοῦτο μόνον, ἀλλὰ πολλῷ πλείων τῇ ἠπείρῳ· πλεῖσον γὰρ ὅλως τῇ λιβύῃ, λαθαπὸρ εἴρηται, ζώων, καὶ ὁ παλίουρός ὅδε. τὸ γὰρ σύνεσαι βίον, τόποις εἰς μᾶσιν χρῶντας. διαφέρει δὲ ὅτι ὁ λωτὸς, τῇ πρὸς τοῖς λωτοφάγοις. ὁ δὲ παλίουρος θαμνῶδέσερος τὸ λωτὸ· φύλλον δὲ πρόμοιον ἔχει ὅσ τὸ τοῦτο, τὸν δὲ καρπὸν διάφορον. ὁ γὰρ πλατεῖ, ἀλλὰ στρογγύλον, καὶ ὑβρυβρὸν· μέγεθος δὲ ἀλίκον τὰς λιάδους, ἢ μικρῷ μᾶζον. πυρηνίτε δὲ ἔχει ὁ σωκεδίμενον, καθαπὸρ ταῖς ῥοαῖς· ἁδὺν δὲ τὸν καρπὸν. καὶ ἀνὰ τὰς οἶνον ἐπιχίν, καὶ αὐτὸν ἁδίω γίνεσθαί φασι, καὶ τὸν οἶνον ἁδίω ποιεῖν. φύσει δὲ τὸ τὸ λωτὸ διφόρου θαμνῶδές ἔσι, καὶ πολύκλαδον, ὅσ ἐπίεχα δὲ βύσεχθ· τὸν δὲ καρπὸν μετὰ τὸ καθαρὸν ἔχαν· τὰ δὲ ἐκτὸς οὐ ζαρκώδεσθ, ἀλλὰ διφορματοδέσερον· ἰδιόμορφον δέ, οὐχ οὕτω γλυκὺ, ὡς βύσομεν· καὶ τὸν οἶνον ὃν ἐξ αὐτὸ ποιοῦσι, οὐ διαμένειν, ἀλλ' ἢ δύο ἢ τρεῖς ἡμέρας, εἶτ' ὀξιάν. ἁδίω μὲν οὖν τὸν καρπὸν φέρει τοῖς λωτοφάγοις, ξύλον δὲ λάμιστον τὸ φέρει λιβύνη. θερμοτέρου δὲ εἶναι τῇ χώρᾳ τὸν λωτοφάγων. τὸ δὲ ξύλου τῇ ῥίζαν εἶναι μελανωτέραν μὲν πολὺ, πυκνὴν δὲ ἧττον, καὶ εἰς ἐλάττω χρησίμην· εἰς γὰρ τὰ ἐγχειρίδια, καὶ τὰ ἄλλα πολλήματα χρῆσθαι. τὸ δὲ ξύλον δὲ ὅσ τὸν τῶν αὐτῶν, καὶ εἰς ἄλλα πλέων. φύεσθαι δὲ καὶ τῇ μὴ ὑσμίνῃ τῇ λιβύνης, ἀλλὰ καὶ πλέων φύλλα, καὶ φοίνικας μεγάλους καὶ λαλοὺς. οὐ μὴν ἀλλ' ὅπου μὲν φοῖνιξ, ἀλμυρίδα τε εἶναι, καὶ ὑφυδρον τὸν τόπον· ὅσ δὲ καὶ πολλῷ βαθὰ σφόδρα, καὶ ἁδύ, φύεσθαι δὲ ἀλλαχοῦ πλησίον ὄντων ἀλλήλοις. ὅπου τε τὰ ἄλλα φύονται, καὶ ξηρὸν καὶ ἄυδρον. φύεται δὲ καὶ τὰ φοῖνικα εἶναι ἴκανον ὀχυρὸν, ὥστε ὑποζυγίοις καὶ προχλιάσι κώμας. διὸ καὶ θαυμάσειεν ἂν τὸν ἀρύξαντα τηλικαῦτα βάθη. τὸ δὲ οὖν δὴ ὕδωρ τῷ ἔχειν τοὺς φοίνικας, καὶ τὸ ἄμεινον εἶναι· διαφορὰν δὲ ἔχει τῇ ἀρωμάτων, φύεσθαι δὲ τὸ τῇ μὴ ὑσμίνῃ τὸ ἁδωμον πολὺ, καὶ ἄλλα ἰδιόν τι τὴ πλέων γίνεσθαι τοιοῦτόν· καὶ πηγὴ, καὶ ἐλαφρὰ λα, καὶ ἀνὰ τὸ ἁδωμον ῥοῦν, καὶ ὑπὸ τὰ δὲ τὸ θαλάσσιον. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἄδηλον, εἰ ἐκ πίζα τῶν πόμενα· διὰ γὰρ τὸ τάχος διώκεται καὶ ταχὺ πηγάζουσι. ἄλλως τε καὶ δὴ ἡμέρᾳ ἐνδὺ πίνουσι, λαβάπὸ καὶ τὰ ἡμέρα πηγὰ πρίτλα ἢ τὰ πέρλα ποτίζοντα ταῦτα. τὰ δὲ δὴ ζώων, οἷον ὄφεων, σαυρῶν,

ὃς κὴ τῶν βιούτων, φανερὸν ὅτι ἄποτα. τοὺς δὲ λίβυας λίγῃ, ὅτι τὴν ἔνην ἰδίαν ταῦτα· † ὡς
καὶ πᾶν ἀμῆν γίνεται πολύπουν ἓν, καὶ μέλαν, συναιρόμενον εἰς ἑαυτό. ὥσπερ δὲ πολλὰ γί
νεσθαι σφόδρα, καὶ ὑγρὰν τὴν φύσιν ἔσην. ἡδέως δὲ ἀεὶ φύεται τῇ μὲν ὑγρᾷ πολλῷ· ὥστε λαγο-
νᾶν τὴν μὲν φοίνικα, καὶ ἄττα ἄλλα φύεται φοινικοειδῆ, τί, τι ἐκ τῆς αὐτῆς ἐκτρέφει, καὶ
πρὸς τούτοις ἡ ἡδονή. ἱκανὴ γάρ, ὥστε τὰ μιγέντα καὶ τὴν φύσιν αὐτῶν ξηραὶ οὖσαι, ἐκ δυὸ
τῶν σωτηρίαν, καὶ λαγόσκα μὲν πλεῖστα καὶ ἰλιώτατα. πρὸς δὲ τὸ σιλφίον λευκὸν ὕστε
ρον, ποίου τι τῶν φύσιν. φύεται δὲ τῇ αὐτῇ πᾶν· ἐκάστοις ἴδιά ἄττα τυγχάνει. τὰ μὲν γὰρ φρύγιν
αἱ χῶραι, τὰ δ' οὐ φύουσιν· οἷον λιβύῃ καὶ ἐλάττω οὔ φασιν εἶναι τῆς αὐτῆς, φύ τοῖς ἄνω δὲ
συρίας, ἀλλὰ θηλάττης ποτέ· ἐμοὶ δοκεῖ· ἀλλὰ φύεται ἐν λοιοῖς φανερῶς, καὶ τῷ ὄρει ὑπὸ μερῶν λαλυ-
μένων, ὅθεν δὴ καὶ τὸν Διόνυσον ἔσην μυθολογοῦσι. διὸ καὶ ὁ Ἀλέξανδρος· ὀξ ἐν λίβυας ποτὲ 10
ἀπιὼν ἐσιφανομένου * εἶπε μὴ εἶναι καὶ αὐτὸς καὶ ἡ σφραγίς. τῶν δὲ ἄλλων φύεται μυρίων μό
νον· πολυπλίσιον γὰρ αὐτὸ λοκᾶν, καὶ σωσιπάτραν ὡς ὑπὸ πόντον. διό τινες καὶ διὰ φιλοξενίαν
λέγουσιν· φύεται τοῖς περὶ λίβυς τοῖς πρὸς βαβυλῶνα φυτόν τινα πολλάκις, καὶ πραγματεύο
μενον· ἀλλ' οὐδὲν ἐποίει πλέον. οὐ γὰρ ἐδύνατο ζῆν, ὥσπερ τ' ἄλλα τὰ ἐκ τῆς ἐλαίας.
ὥσπερ μὲν † οὖν δίκαιόν ἐστι ἡ χώρα σῴζειν τὸν τοῦ ἀόρου καρπόν. ἀναγκαίως δὲ λίκνα καὶ πύ ὁ λίκνα
ξον, καὶ θλύραν· καὶ γὰρ πρὸς ταῦτα πονεῖσιν οἱ φύοντες τοῖς περὶ λίβυς. ἕτερα δὲ ἴδια φέ
ρει καὶ λαγόσκα, καὶ ὑλήματα. καὶ ἔοικεν ὅλως ὁ τόπος πρὸς ἀνατολὰς καὶ μεσημβρίαν, ὥσπερ καὶ ζῶα, καὶ φυτὰ φέρειν ἴδια πρὸς τοὺς ἄλλους· οἷον ἡ, τι μάλιστα χώρα, καὶ πόρ- 20
σις, ἄλλα τε ἴσχει πολλά, καὶ τὸ μῆλον τὸ μηδικὸν καὶ τὸ περσικὸν καλούμενον. ἴσχει δὲ τὸ
λαγόσκον ὥσπερ φύλλον μὲν ὅμοιον καὶ σχοίνῳ ἴσον ὑπὲρ γῆς αὐλοειδὲς ἀκανθῶδες· ἀκάνθας δὲ, οἵας ἄτ-
τος, ἢ ὀξυκάνθου· λάσιος δὲ, καὶ ὀξυὰς σφόδρα, καὶ ἰσχυράς. τὸ δὲ μῆλον ἀκ ἰδόντα μὲν,
βύσσινον δὲ πάνυ, καὶ τὸ φύλλον τὸ δαφνίνου. καὶ ὡς ἱμάτια τιλῶ τὸ μῆλον, ἄκοπα σῴζα τη-
ρεῖ. χρήσιμον δὲ, ἐπειδὰν τύχῃ ὠμὸν ὂν φάρμακον, ἢ πρὸς τόματος σύνδεσιν. καὶ γάρ
τις ἐφάλας ὑπὸ τῷ ζωμῷ, ἢ ὑπ' ἄλλου τινὸς, τὸ ἴσως ὑπὸ μάλα ἐκπίπτει εἰς τὸ στόμα, καὶ κατα-
φρύσει, ποιεῖ τῶν ὀσμὴν ἡδεῖαν. καθαίρεται δὲ τὸ ἦρος εἰς πρασιὰς ἡμερῶν τὸ αὐτὸ μα,
καὶ ἐργασμένας ὡς μαλιστα· ὅταν ἀρξάμενον σῴζα τι πίπτῃ ἢ ὠμὸν ἢ ὠμῆς ἡμέρας. ὅταν δὲ ἀ-
δρὸν * τι ἐμφυσήσῃται πάλιν τὸ ἦαρ· εἰς χωρίον μαλακὸν καὶ ὑφυδρον, καὶ οὐλίσαι
λιπόν· φλᾶ γὰρ ῥιζοῦται. φύεται δὲ τὰ μῆλα πᾶσαν ὥραν· τὰ μὲν γὰρ ἀφῆρε, τὰ δὲ αὖ
θᾶ, τὰ δὲ ἐκπέπτηκε· ὧν δὲ αὐθέν ὄζα, ὥσπερ ἄμπελος, ἴσχει καλοδάφνῃ ἀλακαστέως ἐκ μίσου ἐκ-
θέχουσαν, ταῦτά ὅτι γόνιμα· ὄζα δὲ μὴ, ἄγονα. καθαίρεται δὲ καὶ ὡς ὄγκαπα λιπαντηριώ- 30
να, καλβάδῃ οἱ φοίνικες. ἔοικε μὲν οὖν, ὥσπερ ἄρτεται, πρὸς τῇ περσίδι καὶ τῷ μηλίνῳ
ὄζῳ. ἡ δὲ ἐνδικὴ χώρα τιλῶ τὸ καλουμένου ἴσχει συκῆν, ἣ καθίσαν ἐκ τῶν καλαδίων τὰς
ῥίζας, αὖ ἕκαστον ἔτος, ὥσπερ ἄρτεται πρότερον· ἀθίνοι δὲ οὐκ ἐκ τῶν νέων, ἀλλ' ἐκ τῶν φύων,
καὶ ἐπὶ πλεῖστον. αὖται δὲ σωσιπάτραν τῇ γῇ, ποιοῦσιν ὥσπερ ἡμύφρακτον λύκιον
πρὸς τὸ λαγόσκον, ὥστε γίνεσθαι καλβὸν σκιλλῶδες, εἶτα δὲ καὶ ἀάλατον διατρίβειν. εἰσὶ δὲ αἱ
ῥίζαι φυόμεναι διὰ δ' ἔτους πᾶσι τοῖς βλασταῖς· λευκότεραι γὰρ, καὶ λασῶδες, καὶ σκολιαὶ,
καὶ λίφυλλοι. ἴσχει δὲ τὴν ἄνω κόμην πολλὴν, καὶ τὸ ὅλον λαγόσκον εὔκυκλον, καὶ ὑπὸ μεγά-
θους μέγα σφόδρα· καὶ γὰρ ὠδὶ δύο πήχεις ποιοῦσι τὸν σκιόν. καὶ τὸ πάχος τὸ τοῦ σκιλ-
λοντος ὄγκια πλεόνων ἢ ἑξήκοντα βημάτων, τὰ δὲ πολλὰ τεσσαράκοντα. τὸ δὲ μῆκος φύλλου τὸ
ἐλαττον ἴσχει πήχεις. καρπὸν δὲ σφόδρα μικρὸν, ἀλίσκον ἐρέβινθον, ὁμοιον δὲ σῦκῳ· διὸ καὶ 40
ἐκαλοῦν αὐτὸ οἱ ἕλληνες συκῆν. ὀλέγον δὲ θαυμαστὸν τὸν καρπὸν, οὐχ ὅτι τῇ τὸ τοῦ λαγό-
σκου μέγεθος, ἀλλὰ καὶ τὸ ὅλον. φύεται δὲ τὸ λαγόσκον πρὸς τὸν ἀκεστίνην ποταμόν. ἔστι
δὲ καὶ ἕτερον λαγόσκον, καὶ τῷ μεγέθει μέγα, καὶ ἡ δύναμις θαυμαστῶς, καὶ μεγαλόκαρ
πον· καὶ χρῶνται τῷ καρπῷ ἀντὶ ἐνδίων οἱ Σφοὶ, καὶ ἀπτίχομοι. ἕτερον δὲ, ὃ τὸ φύλλον τῷ μὲν
μορφῇ πρόμηκες, ἴσον δὲ τῷ τροβῶν πλάτος ὅμοιον, ἃ παρακείμενα παρὰ τὸ ἱερὸν· μῆκος
δὲ ὡς λιπτυχαῖον. ἄλλο τί ὄζον, οὗ ὁ καρπὸς μακρὸς, καὶ σῦκῳ σύνδυς, ἀλλὰ σκολιός· ἐδιό-
μενον δὲ, γλυκύς. ὅτου γὰρ τῇ κοιλίᾳ δ' ὑγιὲς ποιεῖ, καὶ διυσεντερίαν. διὸ καὶ ὁ Ἀλέξαν-
δρος ἀπεκώλυεν, μὴ ἐδίδου. ἔστι δὲ ἕτερον, ὃ καρπὸς ὅμοιον· τοῖς ἱερακίοις· καὶ ἕτερα δὲ
πλείω, καὶ διαφέροντα ἀλλήλων τοῖς ἰδιώταις, ἀλλ' ἀνώνυμα. θαυμαστὸν δ' οὐδὲν ἔστι ἰδιότη-
τος.

πες. χαλίη γὰ, ὥσγε δ' ἰλὺς φασιν, ὑδίη ὅλως δὲν λφόδρα, ὑδὲ ὑλεμάτων, ὑδὲ δὲν πολύ, ὥμοίη δὲ τοῖς φ τῇ ἰλυώδει, πλεῖον ἐλίσσει. ἴδιον δὲ καὶ ἡ ἰδιότης τ χώρας ταύτης. ταῦτης δὲ λύο γένη· τὸ μὲν βύξυλον καὶ λεπτόν, τὸ δὲ φαῦλον· ἀσπάνιον δὲ τὸ λεπτόν. θατέρα δὲ πολύ. ἡ δὲ χρόα τ βασανιζομένου λαμβάνει, τλὴ δύσχρων, ἀλλ' ὑδὲν τῇ φύσει. ἔστι δὲ τὸ λφόδρα θαμινδὲς, ὥσπερ ὁ † λιωλιώδης. φασὶ δ' ὧν καὶ τερμινθον, οἱ δ' ὅμοιον τῇ τερμίνθῳ· ὁ τὸ μὲν φύλλον καὶ τοὺς λιλῶνας καὶ τἄλλα πάντα ὅμοια ἔχει τῇ τερμίνθῳ· τ δὲ καρπὸν διαφέρον· ὅμοιον γὰ ταῖς ἀμυγδάλαις. ὧν γὰρ καὶ φ βάτροις ἡ τερμινθος ταύτη, καὶ μάρυκι φέρει, ἀλίκα τὰ ἀμύγδαλα, σχῆ τὸ μὲν μεγάλα, καὶ τῇ ὄψει δὲ πρόμοια, καὶ ἡ ἀδυνὴ περίπλεως τ ἀμυγδάλων· διὸ λεχῆναδε τοὺς ἐκεῖ μᾶλλον. ἐξ ὧν δὲ τὰ ἱμάτια ποιοῦσι, τὸ μὲν φύλλον ὅμοιον ἔχει τῇ συκαμίνῳ, τ δὲ ὅλον φυτὸν τοῖς λιωτρόδις ὅμοιον. φυτεύουσι δὲ φ τοῖς ωιδίοις αὐτὸ ἐκτὸς ἔρχος. διὸ καὶ πόρρωθεν ἀφορίζουσι ἄμπελοι φαίνονται. ἔχει δὲ καὶ φοίνικας φοίνικες μέρη πολλά. καὶ ταῦτα μὲν φ λφόδρα φύσει. φέρει δὲ καὶ αὐτόματα ἴδια, τὰ μὲν τοῖς χιδροπποῖς ὅμοια, τὰ δὲ τοῖς σπυροῖς καὶ ταῖς ἐριθαῖς· βρίζηδος μὲν γὰρ, καὶ φακὸς, καὶ τἄλλα τὰ πρὸς ἀμῦν, ἐκ ἴσην. ἐστρα δ' ὅτι, ὥσπερ πρὸς πολλὰ ποιοῦσι τὰ ἐνόμαστα, καὶ μὰ σλαγιώσκειν (ὡς φασιν) οὐ μὰ ἴσι ἀκούειν. ἐκεῖναι δὲ, καὶ σπυροὶ, καὶ ἄλλ' ὅ, τι γένος ἀγρίων ἐκείνων, ἐξ ὧν καὶ αὐτοὶ ἥλωσαν, καὶ χόνδρος καλός. ταύτας οἱ ὄπτες † ἰδίοντες τὸ πρῶτον διαφέρουσι, καὶ μικρὸν δὲν ἰλιώδη ὄν ἰλιδρόντες φ ἀχύρους ὑδὲ ἴσχυον. μᾶλλον δὲ αὐαίνουσι τὸ καλάμινον ὄρυζον, ἐξ ὃ τὸ ἐνόμα. ἔστρα δὲ ὅμοιον τῇ ζειᾷ· καὶ πόα πλείων, οἷον χόνδρος. δύσπεπτον δὲ, τλὴ ὄπιν πυροὺς ὅμοιον ταῖς αἴρεσι, καὶ τὸν πολὺν χρόνον φ ὕπαλε. ἄρχεται δὲ ὀπὸ εἰς πέχυν, ἐλλ' οἷον φόβλιν, ὥσπερ ὁ λίγυρ, καὶ ὁ ἐλυμ. ἄλλο δὲ, ὃ ἐκάλεν οἱ ἰλλυῶν φασιν· ἔστρα δ' ὅμοιον τῇ ὄνα, καὶ τὸ βάκτρας. θαυμάζει δὲ καὶ πόα πλατὺ λύσιν. σλαφρὰ δὲ καὶ αὐτὴ τῇ χώρᾳ, πῇ τλὴ μὴ φέρειν φῶς, τῇ δὲ μὴ φέρειν. ἡ γὰρ ὀρυπὶ καὶ ἄμπελον, ἔχει, καὶ ἐλαίαν, καὶ τἄλλα ἀκρόδρυα, πλεῖ † ἄρπον τῇ ἐλαίαν, χυλὸν δὲ καὶ τῇ φύσει ὥσπερ μιλαξὺ κοτίνε καὶ ἐλαίας. ἔστι ἡ τῇ ὅλη μορφῇ καὶ τὸ φύλλον † μὴ πλατύτερον, † δὲ στρώτερον. ταῦτα μὲν ὧν ἐπὶ τῇ ἐνδελεῖ. φ' ἡ τῇ ἀελαχώρᾳ λαλημένη ἄκανθά ἐστιν, ἐφ' ὃς γίνεται λάκρυον, ὅμοιον τῇ ἰλυσίᾳ καὶ τῇ ὄψει καὶ τῇ ὀσμῇ. ὥσπερ δ' ὅταν ἀπολάμψῃ ὁ ἥλιος, διαπρέπει. πολλὰ ἡ καὶ ἄλλα πέφυκε τὰ φ' αὐτὰ, καὶ φ τῇ χώρᾳ, καὶ φ τοῖς ποταμοῖς γίνεται. φ' ἑστρίοις ἡ τόποις ἐστὶν ἄκανθα λευκὴ ῥίζης, ἐξ ἧς καὶ σκυτάλια καὶ βακτηρίας ποιοῦσιν ἐπάνδρες δὲ, καὶ μανὶ. ταύτῃ ἡ διαλέσει ἡρακλίειον. ἄλλο ἡ ὕλη, μίγδος μὴ ἀλίκον βαφαῖον· τὸ δὲ φύλλον ὅμοιον δάφνῃ, καὶ τῷ μιγίδι, καὶ τῇ μορφῇ. ἔστρα δ' ἃ † λ φαῦλα, γνάπθυσκε. διὸ καὶ ὄπτα ἵππος, τότες ἐφύλαττον σλα χόρδᾳ. φ' ἡ τῇ λιτολρωσίᾳ χώρᾳ πιφυκέναι φασὶν φ δὲ μὴ, ὅμοιον τῇ δάφνῃ φύλλον ἔχον, ὃ τὸ πανζύγια καὶ ὅλεθρον εἰ φυτοῖ, μικρὸν ἀπολέποντα λιτρθάρᾳ. θ. πόα πλησίον, σλαβέμενα καὶ ἀπὸ μένα, ὅμοίως τοῖς ἀπολλύπποις. ἑστρίαν ἡ ἀκανθαίδαν ἐδὲν· ταύτῃ φύλλον μὴ ὀδὲν ἔχειν, πιφυκέναι δ' ἐκ μιᾶς ῥίζης ἐφ' ἑκάστῳ δὲ φ ὅλων, ἄκανθαν ἔχειν ὀξᾶαν σφόδρα. καὶ τότων δὲ διατεμνομένων, ἢ πθοστριβομένων, ὀπὸν ἐκεῖν πολὺν, ὃς ἐκτυφλοῖ τὰ ἄλλα ζῶα πάντα, καὶ πᾶς τὸν αὐθρώπε. τὰς αὐθῖς. φ' ἡ τόπος ἴσι πιφυκέναι δοκὰ βοστάλω, ἐφ' ἧ συναφρισθέντος ὄφις ἐδὲν μικρὸν σφόδρα. τόπος δ' ἃ ἴς ἰμβὰς πλεῖν, θνήσιμ. ἀφ' ἑνὸς ἡ δὲ καὶ φ ἐκ φ φοινίκων φ ὠμᾷ, ἃ ἴς φαγοι. καὶ ἐσθρα ὕσθρον διατανυθῶσι. ζειὸν μὴ δὲν διαφέρειν καὶ ζέαν καὶ φυτ, ἴσως καὶ πᾶ ἄλλοις ἐστί. Περὶ πόστρα δὲ φ φυσιθέντων, καὶ πλῆσον ἐξήμαται πᾶς τἄλλα, τὰ βόσιμα, τὰ πρὸς ἀρδείαν καὶ συσίαν καὶ ἐνδύσεις· οἷον ὅ, τι λιβανωτὸς, καὶ ἡ σμύρνα, καὶ ἡ κασία, καὶ τὸ ὀποβάλσαμον, καὶ τὸ ὀπὸ κανθαμωμον, καὶ ὅλα ἄλλα φιαῦτα, πρὸς ὧν φ ἄλλοις ἔρκτ σλα πλεόνων. φ μὴ δὲν τοῖς πᾶς ἴσω τι καὶ μισιμβρίαν, καὶ ταῦτ' ἴσλα, καὶ ἴστρα ἡ πλέω τότων ὀδὲν. φ δὲ τοῖς πᾶς ἔρκτρ, ὑχ ὁμοίως. ὀθὲν γὰ ὅ, τι ἄξιον λόγε λέγειν, πλὴ τὰ κοινὰ φ λφόδρα, ἃ καὶ φυλόψυχα ἴυγχανεν, καὶ ἐσι καὶ πᾶ ἀμῦν· οἷον πόλυκη, ὅλρῦς, ἐλάτη, πύξος, ἅλιος βαλανος, φίλυρα, καὶ τἄλλα ἡ τὰ φιαῦτα. χαλίον γὰρ ὀδὲν ἴσω φ πλὴ πεῦκά ὀδὲν. ἀλλὰ μᾶλλον φ ἄλλων ὑλεμάτων φῦια, τὰς ψυχρὰς ἐλάτας τόπος. λαθεσπρὸν λφονταίνειν, ἀνίνιμον, ὥσπ ἡ φαρμακώδη ταῖς ῥίζαις, καὶ φ τῆς ὁπῆς· οἷον ἐλίβορος, ἐλατήριον), σπαρμωνία, χαλίον πάντα τὰ ῥιζοπερίμενα. τὰ μὲν γὰρ τῇ πόντῳ καὶ τῇ θράκῃ γίνεται· τὰ δὲ πρὸς ἡ οἴτῃ, καὶ τὴν πλησίον, καὶ τὸ πήλιον, καὶ ἡ ὄσσαν, καὶ τὸ πηλθρώνιον· καὶ φ τόδε

ὃς δ' ἰνὶς φασι πλᾶσαν. πολλὰ δὲ καὶ ἐν τῇ ἀμπελίᾳ, καὶ ἐν τῇ λακεδαιμονίᾳ φασὶ μακρὰ γίγνεσθαι ἄνευ τῆς. ὅθεν ἡ δύναμις ἐστὶν ἐν ταύτοις· πλείονες δὲ τῇ ἰλυσείδι, καὶ πρὸς τὰ ἀλείαν αὐτὰ διχῶς, καὶ πολὺ διαφέρειν τῶν ἄλλων. ἀλλ' ἐν δὲ ἀλιφοῖς, καὶ τοῖς πρὸς μεσημβρίαν, ὥσπερ αὐτὰ κάμνειν τὰ δύσβολα. ἔχουσι δὲ καὶ τῇ λυπούσῃ οἱ ἀλλανοὶ μᾶλλον, ὥσπερ λέγουσι, λυπεῖ. ῥέουσι. διαφέρουσι δὲ, καὶ τὰ θραῦσα ὄφεα, καὶ τὰ φεύγοντα. ὅθεν δὲ ἀμφισβητοῦσί τινες φασὶν ἐν δὲ ἐν τοῖς ὑγροῖς κατοικεῖν διαφέρειν, καὶ μυρρίνων. καὶ τούτων δὲ ἄπειρον † ὕδωρ † μυρρίνων. σημεῖον δὲ λέγουσιν, ὅτι ἐν τῷ ὀλύμπῳ διαφέρει μὲν πολλὰ, μυρρίνες δὲ ὅλως οὐκ εἰσίν. ἐν δὲ τῷ πόντῳ πολλαχοῦ, καὶ πόλεις, οὐδ' ἱστορῶ, διαφέρει δὲ καὶ ἐν τοῖς ἐν τῷ μικρασιατικῷ πρὸς τὰς ἱδρωσιάς. συνᾶς δὲ πολλὰς, καὶ δυμηγίθεις· καὶ ῥοιὰς δὲ πόδισις παζόμεναι. ἄπιος δὲ καὶ μηλέαι, καὶ πυρομηλέαι τινὲς, καὶ χηναὶ αἱ δ' ἐκεῖναι, πολὺ ἀμείνω ἐλαία. ἐν δὲ ἀγρίαις ὕλαις, ἴσον ἐλεῦς, πτελέα, μέλια, καὶ ὅσα δικαίως· πολύκη δὲ, καὶ ἐλάτη, καὶ πίτυς, ἀκμαιότατα δὲ ὅλως ἐν δὲ ἐν ὑγρὰ δὲ αὕτη, καὶ χάρεως πολὺ δ' εὐθυπορεῖ. ὥστ' ἐν δὲ πολὺ χρῶνται αὐτῇ, πλὴν πρὸς τὰ ἐπαύλεια. ταῦτα μὴ ἐν πρὸς τὸν πόντον, ἢ ἐν ἴσῃ τόποις αὐτ. ἐν δὲ τῷ πλησιοντόπῳ γίνεται καὶ μύρρινος, καὶ λαύρα πολλαχοῦ ἐν τοῖς ὄρεσιν. ἴσως δ' ἐνίοτε ἐν δὲ τόπῳ ἴσα θατέρου. ἴσασι γὰρ ἔχουσι τὰ ἴσα φρόντα, ὥσπερ ἄρκτη, καὶ τὰς ὕλας, καὶ μόνον τῷ βιλτίω καὶ χείρω ἡ αὐτὴν ἔχαν, ἀλλὰ καὶ ἐν ἴσῃ φρέαν· οἷον ὁ μὴ τμηλὸν ἔχει, καὶ ὁ μυσικὸς ὄλυμπος, πολὺ τὸ λαύρινον, καὶ τὴν λιὸς βάλανον, ἔτι δὲ καὶ ἄμπελον, καὶ μηλέαν, καὶ ῥόαν. ἃ δὲ ἴδια τὰ μὲν ἔχει τόπων, τὰ δὲ ἀπόνια. πρὸς δὲ μακεδονίαν, καὶ τὴν πιερικὴν ὄλυμπον, τὰ μὲν ὄρη, τὰ δ' ἐπὶ ἴσι τόπων. φὶ δὲ τῇ βυβλίᾳ, καὶ πρὸς τὴν μαντικὴν, τὰ δὲ βιβλικὰ πολλά. † δὲ ἄλλων ὑλῶν· ἐδὲ λὰ πρὸς τὸ πάλιον, οὐδὲ τὰ ἄλλα τὰ φυτάλια ὄρη. βραχὺς δ' ἐδὲ τόπος ἐκᾶ, καὶ † ὅλως τὴν ναυπηγήσιμον ὕλην. ἐν μὲν γὰρ λυρώπης ἐδὲν πρὸς τὴν μακεδονίαν, καὶ ὅσπερ ἐν θρᾴκης, καὶ πρὸς ἰταλίην, ἐν δὲ ἀσίας, τὰ τε φὶ λιλικίας, καὶ τὰ φὶ συρίαν καὶ ἀμανῶ, ἔτι δὲ ὁ μύσιος ὄλυμπος, καὶ ἡ ἴδη, πολὺ οὐ πολύ· ἡ γὰρ συρία λιόλεον ἔχει, καὶ ταύτην χρῶνται πρὸς τὰς τριήρεις. ἀλλὰ καὶ τὰ φίλυρα, καὶ τὰ πτελεοτάμια ταῦτ' ὁμοίως.

Ἐν μὲν γὰρ τοῖς ἀέρίας πλατάνου οὐ φασιν εἶναι, πλὴν πρὸς τὸ διομήδειον ἱδρύσασθαι δὲ καὶ φὶ ἰταλίᾳ πάσῃ, καίπερ πολλοὶ καὶ μεγάλοι πόταμοὶ πρὸς ἀμφοῖν· ἀλλ' οὐκ ἔστι φρέαρ ὁ τόπος. φὶ † ῥοῦ τοῦ, ἃς διονύσου περιδύτου ὁ τύραννος ἐφύτευσεν φὶ τοῖς παραλύσιν, αἳ εἰσι νυῖ φὶ τῷ γυμνασίῳ, φιλοτιμίαις, οὐδὲ διώκοντας λαβεῖν μέγεθος. φύεται δὲ πλάτανος ἔχουσι πλάτανον οἱ δὲ πτελέαν, καὶ ἴτέαν· οἱ δὲ μυρίκην, ὥσπερ ὁ αἶμος. ὥστε τὰ μὲν τοιαῦτα, καθάπερ ἐλέχθη, ἐν τόπῳ ἴσα θατέρου, ὁμοίως φύεται τοῖς ἀγρίοις καὶ τοῖς ἡμέροις. οὐ μόνον ἀλλὰ πάχει ἂν καὶ τούτῳ ἐπί πλεῖον, ὥστε σχεδὸν μηδὲν διαφέρειν χώρᾳ φρέαρ· ὃ καὶ νυῖ συμβαῖνον ἐρῶμεν, καὶ ὕδωρ ζώων φύσιν, καὶ φυτῶν. μηχίσθαι δὲ διαφορὰν αὐτῇ φὶ φύσιος ἐν δὲ λφύδρων, καὶ ἁπλῶς ἐν ὑλημάτων ὑπολήψεον, ἃ καὶ πρότερόν γε ἔπομεν, ὅτι τὰ μὲν ἔγγεα, τὰ δ' ὑπόγεα συγχαίνει, καθάπερ ἐν ζώων καὶ ἐν φυτῶν. τὸ μόνον γὰρ τοῖς ὕλεσι, καὶ ταῖς λίμναις, καὶ τοῖς ποτομοῖς, ἀλλὰ καὶ φὶ τῇ θαλάττῃ φύεται ὑλήματα ἴσα, φὶ τε τῷ ἔξω καὶ τῷ πρὸς ἡμᾶς, καὶ λφύδρα. φὶ μὲν γὰρ τῷ πρὸς ἡμᾶς μικρὰ πάντα φυόμενα, καὶ διὰ ταῦτα (ὡς ἔπος) φὶ ὀλάτται φὶ ἰκάνη δὲ, καὶ τὰ φοινίσσα, καὶ ταῦτα, καὶ ἕτερα δὲ μείζω διάφορα. τὰ μὲν ἔν πρὸς ἡμᾶς, ἴσι τά δὲ φανερώτατα τὰ μὲν καὶ κοινότατα καὶ ἰδιώτατα, τοὺς τόπους. ὀλάττη, συκῆ, λρῦς, ἄμπελος, φοινίξ. τούτων δὲ τὰ μὲν περόγαια, τὰ δὲ πόντια, τὰ δ' ἀμφοτέρων ἐν τόπῳ κοινά. καὶ τὰ μὲν πολυανθῆ, καθάπερ ὁ φύκος· τὰ δὲ μίαν ἰδέαν ἔχοντα. τὸ γὰρ φύκος, τὸ μὲν ὄζει πλατύφυλλον, τετρανθές, χρῶμα ποῶδες ἔχον, ὃ δὲ καὶ περᾶον λεπτοῦσί τινες, οἱ δὲ ζωστῆρα· ῥίζαν ἡ ἔχει δ' ἀσπᾶσαν ἐρωθρὸν, ἄνωθεν ἡ λεπτύειαι μακραὶ δὲ ὑπὸ πάσας, καὶ ὑπαχῆ, πικρομοίαν τοῖς λεμμυγιπόσιν. τὸ δὲ πριοχόφυλλον, ὥσπερ τὸ μαλροβροῦ, οὐ ποῶδες, οὐδὲ ἐξωχρον, οὐδὲ ἔχον λαυλίν, ἀλλ' ὀρθὸν πως φὶ αὐτῷ. φύεται δὲ τὸν ὕδη ἐν θρᾴκῃ, καὶ ὕδη ἐν λίβυῃ· οὐχ ὥσπερ θάτερον, πρὸς τῇ γῇ. περόγαια δ' ἄμφω. καὶ τὸ μὲν πριοχόφυλλον πρὸς αὐτῇ γῇ, πολλάκις δὲ ὥσπερ ἑλικλύζεται μόνον· τὸν φὶ θαλάττης. θάτερον δὲ αὐτόθεν. γίνεται δὲ φὶ μὲν τῇ ἔξω, τῇ πρὸς ἡρακλέους στήλας, θαυμασίως δὲ τὸ μέγεθος, ὥς φασι· καὶ τὸ πλάτος μεῖζον, ὡς παλαιστιαῖον ὄν. φέρεται δὲ πρὸς ἐν τῷ

τὴν ἐσω θάλατταν, ὧδ᾽ ῥᾳ τῷ ἐξωθεν· λειπόσι δ᾽ αὐτὴ πράσον. φ᾽ ταύτη δ᾽, φ᾽ ὧσι τὸ πιὸ
ὄστ᾽ ἐπάνω τῷ ὑμφαλῷ· λέγονται δ᾽ ἐπίτασον εἶν, καὶ φύεσθαι μὴ τὸ ἄρθ· λήγουσ᾽, ἀπ-
μάζαν δ᾽ τὸ δίρυς, τὸ μετοπώρᾳ δ᾽ φθίνειν· ἡ δ᾽ ἐν χλιμῶνα ἀπόλυσθαι, καὶ ἐκπίπτειν.
ἅπαντα δὲ καὶ ἄλλα τὰ φυόμενα, χάρᾳ καὶ ἀμαυρότερα γίνεσθαι ἢ χαμαὶ θ᾽. ταῦτα μὲν
ἂν εἶεν πρόσγεια, πρίν γε τὴν θάλατταν. τὸ δὲ πόντιον φύλ θ᾽, ὃ οἱ ἀπογγεῖς αὐτοκυλυ-
μβῶσι πελάγιον, καὶ φ᾽ ἐμπτὴ δ᾽ φύεται πᾶς τῇ γῇ ὑδὶ ἧν πετρῶδ πλᾶσον καὶ λάλιστον,
ᾧ βαθῆσιν ὀ μόνῳ τὰς τανίας, ἀλλὰ καὶ ὄρια καὶ ἰμαστια. καὶ ἕως ἢ αὖ πρόσφατος ἡ βα
φὴ, πολὺ λαθάνει ἡ χρόα ᾗ πορφύρας. γίνεται δὲ καὶ φ᾽ τῇ πθσβόρῳ, καὶ πλεῖον καὶ λα
λόῃ, ὥσπερ αἱ ἀπογγεῖαι, καὶ ἄλλα ποιᾶντα. ἄλλα γάρ ὄψιν ὁμοια τῇ ἀγρώσει· καὶ γ᾽ τὸ φύλ
λου ἦν πλατύτατον ἴσχα, καὶ ᾗ ῥίζαν γονατώδη, ἡ ἀφυκῆαν πλαγίαν, ὥσπερ τῇ ᾗ ἀγρώ-
σι θ᾽. ἴσχει δὲ ἡ λαυλὸν λαλαμώδη, λαβαθρῆ ἡ ἄσρασις· μεγίθα δ᾽ ἐλάττον πολὺ τὸ φύ
κος. ἄλλο δὲ βότρυον, ὃ φύλλ᾽ ἴσχει ποᾶν ὅλον τῇ χρόᾳ, πλατὺ δέ, καὶ ὠκ αὐόμενον ταῖς θαλ-
λασσίναις· πλὴν † χρυσωδέστερον, καὶ ὥσπερ σωτασπασμένον. λαυλὸν ἦ ὐκ ἴσχει, ἀλλ᾽ ἐκ χρυσωδέστε-
μιᾶς ἀρχῆς πλέον τὰ τοιαῦτα, καὶ πάλιν ἐκ᾽ ἄλλης. φύονται δ᾽ ὑδὶ ἧν λίθων τὰ φιαῦτα ρον, τυρος ῶδες
πᾶς τῇ γῇ, καὶ ἧν ὀστρακων. καὶ τὰ μὲν ἐλαθῆα χαλεπῶ τοῦτ᾽ ἐστιν. ἃ δὲ ἁβῦς καὶ ἡ ἐλά
τη, πρόσγεια μὲν ἄμφω φύονται δ᾽ ὑδὶ λίθοις καὶ ὀστρακοις, ῥίζας μὲν ὐκ ἴσχουσαι, προσ-
πεφυκῆαι δ᾽ ὥσπερ αἱ λειπάσθη· ἀμφότεραι μὲν οἷον ζερόφυλλα· πθμενίσερον δὲ τὸ
φύλλον πιχὺ, καὶ παχύτερον ᾗ ἐλάττης· πολὺ δέ, καὶ ὐκ αὐόμενον τοῖς ἧν ὀστρίων λο-
βοῖς· καὶλον δ᾽ ὑδὲν ἔχον φ᾽ αὐτοῖς. τὸ ᾗ ἁβυός, λειπῆον, καὶ μυρικιδέστερον.
χρῶμα δ᾽ ὕπτιόφυλλον ἀμφοῖν. ἡ δ᾽ ὅλη μορφὴ ᾗ μὲν ἐλάττης, ὀρθὴ, καὶ αὐτὴ, καὶ ἧν ἄκρα
μόνων. ᾗ δὲ ἁβυός σκολιοτέρα, καὶ μᾶλλον ἔχουσα πλαγίους. γίνεται δὲ ἄμφω καὶ πολύκαυ
λα· καὶ μανοκαυλότροφα δ᾽ ἡ ἐλάττη. τὰς δὲ ἀκρεμονικὰς καὶ ἀσρύσας, ἐλάττη μὲν μα
κρὰς ἴσχα, καὶ ἀθέρας, καὶ μακάς· ἡ δὲ ἁβῦς βραχυτέρας, καὶ σκολιοτέρας, καὶ πυκνο-
τέρας. τὸ δ᾽ ὅλον μέγιθ᾽ ἀμφοτέρων, ὡς πυγωνιαῖον, ἢ μικρὸν ὑπεραῖρον· μᾶλλον δέ, ὡς
ἐπὶ πλεῖς ἀπᾶν, τὸ ᾗ ἐλάττης. χρήσιμ᾽ δὲ ἡ ἁβῦς ἐς βαφὴν ἐείων ταῖς γυναιξίν. ὧν μὲν
ἧν ἀκρεμόνων πθσυρτυμένα ἧν ὀστρακοειδέων ζώων ᾠά, καὶ ἐκ᾽ τα δὲ πθς αὐτῷ ζῷ
λιωλῷ πθσπεφυκότων πυθμένων, φ᾽ τότρις ἁλυκώτης οἱ ὀνίνησι, καὶ ἄλλ᾽ ἄπα, καὶ τὸ
ὅμοιον πολύποδι. ταῦτα μὲν ἂν πρόσγεια, καὶ ῥᾴδια διωρυθμῶσαι. φασὶ δ᾽ ἔνιοι καὶ
ἄλλων ἁβυῶν εἶν πόντιον, ἃ καὶ ἐκπίπτειν φύσει καὶ ἃ βάλανθ· αὖ ᾗ χρήσιμα. τὸς δὲ σκιν-
βὸς, οὐ τολυμβητὰς λέγειν, ὅτι οὐ ἴστραι μεγάλαι πινὲς τοῖς μεγίθεσιν ἄυσαν. ἃ δὲ ἄμπε
λθ· ἀμφοτέρων γίνεται· καὶ γὰρ πθς τῇ γῇ, καὶ πόντιαι. μείζω δ᾽ ἴσχα καὶ τὰ φύλλα,
καὶ τὰ ἑλύματα, καὶ τὸν ἐκπίπτειν ἃ πόντια. ἃ δὲ συκῆ ἄφυλλ θ· μὲν, τῷ μεγίθει δ᾽ οὐ
μεγάλη. χρῶμα δὲ τὸ φλοιῶ φοινικοῦν. ὁ δὲ φοῖνιξ ἔσι μὲν πόντιον, βραχυτίλιχθν σφό-
δρα. καὶ χαλεπὸν σύλᾶσαι αὐ ἐκφύσας ἧν ῥάβδων, λαθυσθεν, ὑ ἐνπλωθν αὐτοι, λαβαθρῆ
ἧν ῥαβδίων οἱ ἀκρέμονθ· ἀλλ᾽ ὡς αὖ φ᾽ πλάτα ᾗ μίαν σωμχᾶς, φύεχῶ δὲ καὶ ἀπαλάτ
τεσθαι. ἧν δὲ ῥαβδίων ἃ ἧν ἀσρύσιων τύτων, ὁμοία πρόπον πνὰ ἃ φύσις, τοῖς ἧν ἀκαν-
θῶν φύλλοις ἧν ἀκαπκθ· οἷον σύγκοις, καὶ τοῖς τοιβίοις. πλὴν ὀρθαὶ, ὐχ ὥσπερ ἐκεῖνα, καὶ
πθκιπλασμένα, καὶ τὸ φύλλον ἔχουσαι ὁμαλεςρεμμένον τὸν ᾗ ἅλμης. ἐπὶ ᾧ δ᾽ γε λά-
λου ἤκαν τὸν μέσον γε λαυλὸν, καὶ ἃ ἄλλη ὄψις σπερακπλασία. τὸ δὲ χρῶμα ὕτυ καὶ ἧν
λαυλῶν καὶ ὅλου τὸ φυτὸ, ὀξ φρυλρόν τι σφόδρα, καὶ φοινικοῦν. καὶ τὰ μὲν φ᾽ τῇδι τῇ
θαλάττῃ, τοσαῦτά ὄψιν. ἃ γὰρ ἀσφυξιὰ, καὶ αἱ πλύσιαι λαβούσαι, καὶ ἔ τι φοιῦτον, ὑ-
πάρχα ἔχα φύσιν. φ᾽ δὲ τῇ ἐξω τῇ πθὶ ἡρακλέους σήλας, τότε πρόσγεια (ὥσπερ εἴρηται)
φύονται, καὶ τὰ ἀκρεμονύμενα ταῦτα· οἷον θῦμα, καὶ τὰ δ᾽ αφυσιδῆ, καὶ τὰ ἄλλα. Τῶν 8
δὲ ῥιζῶν λαλαυμένων, φ᾽ αἰθαλίας, μικρὸν ὑπάνω λίλπου, φ᾽ μὲν τῇ γῇ λγόδρομ οὐδὲν
φύονται, πλὴν ᾗ ἀκρίδες ᾗ λιθάλθ· λαλαυμένης· αἰτία δὲ καὶ αὐτὴ ὅτι τὰ λαύμε-
τα, καὶ ὅτι ᾗ αὐυδρίαν. οὐχ ὕα γὰρ, ἀλλ᾽ ἃ μὴ ὑδὲν τιθέρων, ἢ ὠφίτι· καὶ τότι λάβρως,
ὑ ὑπ᾽ ὀλίγον χρόνον. φ᾽ δὲ τῇ θαλάττῃ φύτ᾽ καὶ λαλῦσιν αὐτὰ, ὅταφλω καὶ ἐλαίαν. ἔσι
δὲ ἃ ῥῆ λάφνω ὁμοία τῇ κρίκ· ἃ δὲ ἐλαία τῷ φύλλῳ. λαμπρὸν ᾗ ἔχα ἃ ἐλαία, πθαπλήσι) ταῖς
ἐλαίαις. ἀθέρας δὲ ὑ λάμπρους· ᾗ δ᾽ ἐσθοὶ φάσμαν ῥᾴωμον σμιλλίασιν· ὁ γίνετ᾽ σφό-

ἥρα ἀγαθόν. ὅταν δὲ ὕδατα πλέω γένηται, μύκητες φύονται πᾶς τῇ θαλάττῃ κατά πα-
τόπους, ὅροι δὲ ἐκλείπει ὑπὸ τῆς ἁλός. ἃ δὲ θάλαττα ἀναιρεῖ ὧδε· πλίνθους δὲ ἐχέ τὰς λαρ-
κείας, ὥστε μὴ εἶναι κολυμβῆσαι. φέρει δὲ τῷ κάλπῃ τῷ καλαμίνῃ ἡρῴῳ, ἐφ' ᾧ κατασκάπτουσιν
οἱ ἐξ ἀγυιάτου, φύονται μὲν ἅλφιτα καὶ ὄσπρια, ἃ μὲν χλωρὰ γε, ἀλλὰ λιβανωτὸν
τὰ ἐπιφερόμενα ἢ θαλάττης, ὁμοίως δὲ καὶ τοῖς φύλλοις καὶ τοῖς βλαστοῖς ἔοικε χλωροῖς. φέρει δὲ τῷ
θύμῳ, καὶ τὸ τοῦ ἄνθους χρῶμα διαφέρον, ὡς ἂν μήπω τελείως ἐξανθοῦς. μάλα δὲ ἅπτε-
σθαι φασίν, ὅσα ἐς πρῶτα ἥκμακε. οἱ δέ, ὅτι αὐάπλους ἐστὶν ἡ ἐξανθοῦσα ἐκπαλαίστως ἐκ ἁλι-
ξανδρείας, τὰ φύεται τῇ θαλάττῃ φυόμενα μέχρις ἂν ᾖ φέρῃ τῷ ὑγρῷ, χρῶμά φασιν ἔχειν ὅμοιον τοῖς
φυκίοις· ὅπόταν δ' ἐξηραμμένα τύχῃ πᾶς ὁ ἅλιος, φέρει ἐλέγων χρόνῳ ἐξομοιοῦσθαι τῷ ἁλί. φύ-
εται δὲ καὶ χοίνιξ λιβύνιος πᾶν· αὐτοῦ τοῦ θαλάττιον, ὃς ἐσ ἐς ἂν ἐξαγορᾷ τῇ ὄψει πᾶς τὸς 10
ἁλυβίνους. θαυμασιώτερον δὲ τούτου λέγουσι· φύεσθαι γὰρ ἀφροδίσιά τινα, τὸ μὲν χρῶμα ἔχον-
τα ὅμοιον λιτρικῇ βοός, ζοῖς δὲ ὄζοις βραχέα, καὶ ἀπ' ἄκρου πυρά. ταῦτα δὲ θερμαίνεσθαι μὲν, ὡ συ-
κλάσι τις. ἐκ δὲ τούτων ὕδωρ ἐμβαλόμενα, καθάπερ τὴν σίδηρον, διάπυρα γιγνόμενα· πλὴν
ὅταν ἐκψύχωσιν, καθίεσθαι, καὶ τῇ αὐτοῦ χρόαν λαμβάνειν. φέρει δὲ ταῖς νόσοις ταῖς ὑπὸ τῆ
πλημμυρίδος καταλαμβανομέναις, ἀφόδρα μεγάλα ποιφυκέναι, ἁλίπα πλάτανοι. συμ-
βαίνει δέ, ὅθ' ἃ πλημμυρὶς ἐπίπλοη, τὰ μὲν ἄλλα καταπνίγεσθαι ὅλα· ὅταν δὲ μειγίσην ἐπορ-
ἐχαν τὸς ἰλάττας, ἐξ ὧν τὰ πρυμνήσια, καὶ πῆγαν· εἶθ' ὅτι πάλιν ἄμπωτις γένοιτο, ἐκ τοῦ ῥέ
ἴσις ζων. ἔχειν δὲ τὰ δένδρα φύλλον μὲν ὅμοιον τῇ δάφνῃ, αὐθις δὲ ταῖς † οἴσους κὴ τῇ χρόαν
κὴ τῇ ὀσμῇ· καρπὸν δ' ἀλίκον ἐλαία, κὴ τοῦτον δύσπεπτα σφόδρα. καὶ τὰ μὲν φύλλα ἐκ ἀεὶ βάλ
λει· τὸ δὲ αὖθις καὶ τὸν καρπὸν ἅμα τῷ φθινοπώρῳ γίνεσθαι, τὸ δ' ἔαρος ἀναβλάστειν. ἄλλα δ' 20
ἐν αὐτῇ τῇ θαλάττῃ πιφυκέναι, ἀειφύλλα μὲν, τὸν δὲ καρπὸν ὅμοιον ἔχειν ταῖς ἐλάαις. πρὸς
δὲ τὴν πρόσοδον τὴν τῆ καρποῦ, καὶ ἐφ' ᾧ μὲν ἀνθεῖ τὸν καρπὸν, αὖθις δὲ ἐκ τοῦ ἀνθεῖν γίνεσθαι
ὧδε· ὅταν δὲ τὸν πρόσοδον ἔχῃ τὸν καρπὸν, τὸ μὲν χρῶμα τοῦ ἀνθεῖν ἔχειν, τὸ δὲ μέγεθος
ὅσον ἐλαίας μικρᾶς. ἐν τούτῳ δὲ τῷ χρόνῳ καὶ τὸ ἄνθος ἀπορρεῖν, καὶ τὸν καρπὸν ἐκ τοῦ ἀνθεῖν
ἐπιδιδόναι, ἕως ἂν ἐπὶ τὸ μέγεθος ἔλθῃ τὸ τῆς ἐλάας. ὁ καὶ πλῆθος οἴονταί τινες, ὡς τρέφονται ταύτῃ, καὶ ἐκ τοῦ ὕδατος· πολὺ ἂν τι ταῖς
ῥίζαις ἐκ τῆς γῆς ἕλκυσται. βύλεται δὲ, καὶ τοῦτ' ἀληθὲς εἶναι· καὶ γὰρ ὑδὲ τῇ βαθεῖ αὐτῇ ῥί-
ζαις. τὸ δ' ὅλον, ἐν τὸ γίνεσθαι ἐν τῇ θαλάττῃ φυομένων, καὶ τὸν ἐν τῇ γῇ ὑπὸ τῆ 30
συκάμι πλημμυρίδος καταλαμβανομένων· καὶ τὰ μὲν ἐν τῇ θαλάττῃ μικρὰ καὶ † φυκώδη,
φυόμενα δ' ἐν τῇ γῇ μεγάλα καὶ χλωρὰ καὶ ἄνθος μὴν ἔχοντα, καρπὸν δ' οἷαν διερμόν.

9 Ἐν τύλῳ δὲ τῇ νήσῳ (λέγεται δ' αὐτὴ ἐν τοῖς ἀρκτικῷ κόλπῳ) τὰ μὲν πᾶς ὧν φα-
σὶν τὸν πλῆθον εἶναι φασι λίνδρων, ὅτ' ἐκλείπει ἡ πλημμυρίς, ὥστ' ἐπιχρυσοῦσθαι. πάν-
τα δὲ ταῦτα μεγίθη μὲν ἔχειν ἁλίπα συκῆ· τὸ δὲ ἄνθος ἐπορθαλμῷ τῇ σιδηρίτι. καρπὸν
δὲ ἄβρωτον, ὅμοιον τῇ ἄγρῳ τοῦ δίερμυ. φέρειν δὲ τὴν νᾶσον καὶ τὰ λίνδρα, καὶ τὰ ὀρυ-
φόρα πολλά. ταῦτα δὲ φύλλον μὲν ἔχειν ὅμοιον τῇ ἀμπέλῳ, πολὺ μικρόν· καρπὸν δὲ σὺ-
κῆν φέρειν. φύεσθαι δὲ καὶ ὄρυζαν, ἁλίπον μᾶλλον ἢ σιτώδη συμμιγνύς. ὅταν δὲ ἀραῖον ᾖ, ἐκπε-
πάνυσθαι, καὶ ἐξαίρειν τὸν ὄρυζαν, ἐξ οὗ τὰς σπερμάτας ὑφαίνουσι, τὰς μὲν δύπτιλους, τὰς δὲ
πολυπτιλοτάτας. γίνεται δὲ τοῦτο καὶ φύεται ἐν ἁλοῖς, ὥσπερ ἐλίχθη, καὶ φύεται κράμβη. ἔνεισι δὲ 40
καὶ ἄλλα λίνδρα τὸ αὐθις ἔχοντα ὅμοιον τοῖς λιθικοῖν, πλέονα ὄλμου τοῖς μεγίθει, πε-
ριαπλάσιον δὲ ἴσον. καὶ ὑπόρον τι λίνδρον πολύφυλλον, ὥσπερ τὸ ῥόδον. τούτου δὲ τὸν
μὲν νύκτα συμμύειν, ἅμα δὲ τοῖς ἁλίοις αὐτοῖς δυσίγνυσθαι, μεσημβρίας δὲ τοῖς ὀπω-
πύζυσθαι· πάλιν δὲ τοῖς δείλαις συναίγλασθαι, καὶ κατὰ μικρὸν τὸν νύκτα συμβαίνειν. λέγειν
δὲ καὶ τοὺς ἐκχωρίους, ὅτι καθδύλα. γίνεσθαι δὲ καὶ τὰς φοίνικας τοῦ νήσου, καὶ ἀμπέλους,
ἀλίπους καὶ τἄλλα ἀκρόδρυα, καὶ συκᾶς, αἳ † φυλλορρόσιν. ὕδωρ δὲ εὐρέσιον γίνεσθαι μὲν, ὡ μὲν
φυλλοῦ. χρῆσθαι τι πᾶς τοὺς καρπούς· ἀλλ' ἔστιν ἐερὶ ὧν ἡ μὴ τοῦ νήσου πολλὰς, ἐφ' ᾧν πάντα βρύχειν·
ἃ δὲ συμφορᾷ μᾶλλον τῷ σίτῳ, κὴ τοῖς λίνδροις. διὸ κὴ ὅταν ὕσῃ, τοῦτ' ἐκπλήσσεται, καὶ καθάπερ
οἱ πάνυ πλούσιοι ἐκεῖνοι. κὴ τὰ μὴ τοῦ ἔξω θαλάττου λίνδρα, τὰ γε νῦν θεωρούμενα, χαλίσι

φυσῶ-

θρασῶτά ἐστιν. ἐπὶρ δὲ ἐν γε τοῖς ποταμοῖς, καὶ ἐν τοῖς ἕλεσι, καὶ ταῖς λίμναις, μετὰ ταῦτα λεπτόν. τρία δ' ἐστὶν ἄσπη ἐν γε τέτοις· τὰ μὲν ἀφόδρα, τὰ δ' ὥσπερ πώδη, τὰ δὲ λοχμώδη. λέγω δὲ πώδη μὲν, οἷον τὸ σέλινον, τὸ ἴλεωον, καὶ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα. λοχμώδη δὲ, καλαμον, λύπαιον, φλιὰν, χοῖνον. βάτομον· ἅπερ χρόαν κοινὰ πάντων ἐν ποταμῶν, καὶ ἐν τοιούτων τόπων ἐστίν. φύεται δὲ καὶ βάτος, καὶ παλίουρος, & τὰ ἄλλα. λίνδρον δὲ, καλαθηρ ἰτέα, λύπη, πλάτανος. τὰ μὲν, ὥστε τὸ καταπρύπιδα· τὰ δὲ, ὥστε μικρὸν ὑποφίχθαι. ἐν δὲ αἱ μὲν ῥίζαι καὶ μικρὸν τὸ στελίχος ἐν τῷ ὑγρῷ, τὸ δ' ἄλλο πᾶν σῶμα ἔξω. ὅσπερ γὰρ καὶ ἰτέα, καὶ λεύκη, καὶ πλάτανος, καὶ φιλύρα, καὶ πᾶσι τοῖς φιλύδροις συμβαίνει· φύεται δὲ καὶ ταῦτα κοινὰ πάντων τῶν ποταμῶν ἐστιν. ἐπεὶ καὶ ἐν τῷ νάλῳ πίφυκε, τὸ μὲν πολλὰ γε ἡ πλάτανος. ἀλλὰ καὶ ἀνανιτρέφει ἐπὶ ταύτης, ἡ λεύκη. πλάτη δὲ μιλίαι, καὶ βραδύτερον. ἐν γοῦν ἐν αἰγύπτῳ φυομένην, τὸ μὲν ὅλον πολὺ πλῆθος ἐστὶν εἰς τὸ ἀριθμεῖσθαι καθ' ἕκαστον. τὸ μὲν ἄκρ' ὥστε ἁπλῆς ἐστιν, ἅπαντα ἐσθόδιμα, καὶ χυλοὺς ἔχοντα γλυκεῖς. σφαῖραν δὲ λέπη τῇ γλυκύτητι, καὶ ὀσφρόμενα μᾶλλόν ἐστιν, τρία ταῦτα· ὁ, τε πάπυρος, καὶ τὸ καλούμενον σάρι, καὶ τρίτον ὃ μυσίαν καλοῦσι. φύεται δὲ ὁ πάπυρος οὐκ ἐν βάθει τῷ ὕδατος, ἀλλ' ὅσον ἐν λύο πήχεσιν· ἐνίοτε δὲ καὶ ἐλάττονι. πάχος μὲν ἂν ῥίζας, ἐκπεσὼν αὐθρὸς δύνασθαι· μῆκος δὲ, ἐπὶρ δὲ ἐν γῆς αὐτῆ, πλαγίας ῥίζας εἰς ἐν πολὺν ἐκβιβάζει, λεπτὰς καὶ πυκνάς· ἄνω δὲ, τοὺς παπύρους ἐκλεπτύνει, τριγώνους. μίγιθος ὡς τε πρασπήχεως, κόμιν ἔχοντας ἀχρᾶον, ἀδρὰν· ἐκπίπτει δὲ ὅλως ὀλίγα. τούτους δ' αὐαλίσαντες ἤδη πολλὰ μορία. χρῶνται δὲ ταῖς μὲν ῥίζαις αὐτὶ ξύλων, οὐ μόνον τῷ καίειν, ἀλλὰ καὶ τῇ σκεύῃ ἄλλα ποιεῖν δὲ αὐτῷ πανδαπά· πολὺ γὰρ ἔχει τὸ ξύλον, καὶ καλόν. αὐτὸς δὲ ὁ πάπυρος πῶς πλῶσα χρήσιμος· καὶ γὰρ πλοῖα ποιοῦσιν δὲ αὐτῷ καὶ ἐκ δὲ βίβλων ἱστία τε πλέκουσι, καὶ ψιάθους, καὶ ἐδαφάς τινας, καὶ στρωμνάς, καὶ χιτῶνά τε καὶ ὑπόδεσιν πλέων. καὶ ἐμφανίσαντα λύρας ἔξω τὰ βιβλία. μᾶλλόν δὲ καὶ πλέκειν βύβλους πῶς τῶν προφυῶν ἀπ' αὐτῷ γίνεται. μασθέντων γὰρ ἅπαντες οἱ ἐν τῇ χώρᾳ πάπυρον, καὶ ὠμὸν καὶ ἰφθὸν καὶ ὀπτὸν· καὶ τὸν μὲν χυλὸν ἐκπιέσαντες. τὸ δὲ μάσημα ἐκβάλλουσιν. ὁ μὲν οὖν πάπυρος φυσώδης τε, καὶ τοιαύτας παρέχεται τὰς χρείας. γίνεται δὲ ἐν συρίγγων, πόδες τῶν λίμνων, ἐν ἧ καὶ ὁ καλαμος· ὁ δύάδης· ὀθόνη καὶ λεπτόγεως· ὡς τὰς ναῦς ἐποιοῦντο τὰ χοινίκια. ὁ δὲ σάρι, φύεται μὲν ἐν τοῖς ὕλεσι, πόδες τὰ ἕλη καὶ τὰ τενάλια, ἐπαδ' αὐ ὁ ποταμὸς ἀπέλθῃ. ῥίζαν δ' ἔχει σκληράν, καὶ σωτραμμένην, καὶ ἐξ αὐτῆς φύεται τὰ καλούμενα. ταῦτα δὲ, μῆκος μὲν ἐς λύο πήχεις, πάχος δὲ ἀλίνου ὁ δακτύλου· ὁ μέγας δὲ χαρός. πρόγονον δὲ φῦτο, καθάπερ ὁ πάπυρος· καὶ λέπεται ἔχον παραπλήσιον. μασώμενοι δὲ, ἐκβάλλουσι καὶ τοῦτο τὸ μάσημα. τῇ ῥίζῃ δὲ οἱ σκληρότεροι χρῶνται. τὸν γὰρ ἄνθρακα ποιοῦ χρησίμη, δοκεῖ δὲ σκληρὸν εἶναι τὸ ξύλον. ὁ δὲ † μυσίαν μυσίαν πώδεσι ὅμοιον. ὥστε σύλλιμνον παρέχεται χρᾶσιν, πλεῖν ἐς προφυῶν. καὶ τὰ μὲν γλυκύτητι ἀφροντε, ταῦτά ἐστι. φύεται δὲ καὶ ἑτέρου γένος ἐν τοῖς ἕλεσι καὶ ταῖς λίμναις, ὃ οὐ σωαλῆται τῇ γῇ, τῶν μὲν φύσιν ὁμοίαν τοῖς ληίνοις, πολυφυλλότερον δὲ, καὶ παραπλήσια τὰ φύλλα καλαθηρ γὰρ λισσοῖς. χρῶμα δὲ χλωρὸν ἔχει σφόδρα. χρῶνται δὲ οἱ ἰατροὶ πρός τι τὰ γυναικεῖα αὐτοῦ, καὶ πῶς τὰ διαπύγματα. σημαίνει δὲ ὥσπερ καὶ ἀποφορίδια. ἑτέρα δὲ ἐπ' αὐτῷ τὰ πλοῖα· ταῦτα δὲ γίνεται γὰρ τοῦ ποταμοῦ, ἀμὰ ὁ ῥοῦς ἐξιφορῶν. Ὁ δὲ λύαμος φύεται μὲν γὰρ τοῖς ἕλεσι καὶ ταῖς λίμναις. καυλὸς δὲ αὐτῷ μῆκος μὲν ὁ μακρότατος, ὡς τέτταρας πήχεις· πάχος δὲ πλακτυλιαῖος· ὅμοιος δὲ καλάμῳ μαλακῷ ἀγενάτῳ. ἀφύλλους δὲ γὰρ ὀθόνην ἔχει λίθου δ' ἐκλελυμένης, ὁμοίως τοῖς ληίνοις. ὑπὲρ τούτῳ δὲ ἡ λωβία, παρομοίως † σφοινίῳ πόδιφορᾶ. καὶ γὰρ ἐκεῖνο ἐν τοῖς τικτάρων λύαμος, μικρὸν ὑπερ- σφοινίῳ αἴρων αὐτοῦ. πλῆθος δὲ οἱ πλοῖοι τριακόντων. τὸ δὲ ἄνθος λεπτότερον ἢ μήκωνος. χρῶμα δὲ ὅμοιον ῥόδῳ, καταπορές. ὑπάνθη δὲ τῷ ὕδατος ἡ λωβία. παρεφύεται δὲ φύλλα μεγάλα παρ' ἕκαστον ἐν λύαμον· ἃ καὶ τὰ μεγέθη πίλῳ θετταλικῷ, ἐν αὐτὸν ἔχοντα καυλὸν τῷ ἐν λυάμου. σωτρίφαντο δ' ἕκαστον ἐν λυάμου, φανερὸν ὅτι τὸ πτερὸν σωτραμμένον, ἐξ ὃ γίνεται ὁ πίλος. τὰ μὲν ἐν πόδες τὸν καρπὸν, διαῦτα. ἡ δὲ ῥίζα παχυτέρα † καλάμου † παχυτάτη, καὶ ἀφύλλους ὁμοίως ἔχουσα τῷ καυλῷ. ἐδίνοι δ' αὐτῆς καὶ ὠμοὶ, καὶ ἰφθοὶ, καὶ ὀπτοί.

ὀπῶδ. καὶ οἱ πρὶ τὰ ἕλη, τούτῳ σίτῳ χρῶνται. φύονται μὲν ἔν καὶ πολὺς αὐτόματος. οὐ μὴν ἀλλὰ διαπαλαίσαι γε καὶ μῶναι καὶ σταφυλῆσαι. καὶ ὅτω διασκολύσει τὸν ἀναμένα. αὖ δ' ἅπαξ αὐτὸ λάβηται, μένει σῖτος. ἰσχυρὰ γὰρ ἡ ῥίζα, καὶ ὁ πόρρω τῶν διαλαμψαι, πλὴν ὑπανθίζεται. διὸ καὶ ὁ ἱερὸς λόγος φούγα, μὴ στραφῇς τῷ ὀφθαλμῷ, τῷ μὴ ἐν διαθορᾷ. γίνεται δὲ ὅτος καὶ ἐν συελᾳ, καὶ ἐπὶ διλικίαν· ἀλλ' ὀκ ἐκπίπτουσιν αἱ χῆραι. καὶ πρὸς τοιοῦτο τῶν χαλεπωτάτων, ἐν λίμνῃ πινὶ μιτρίᾳ ἐσῇ μιγίθα, καὶ αὐτὸ ὑπῆλι, καὶ πλατύ, καὶ πλατυκάρπῳ. ὁ δὲ λωτὸς διαλούμενος, φύεται μὲν ὁ πλατὺς ἐν ὑγροῖς τοπίοις, ὅταν ἡ χώρα διατακλυδῇ. τούτου δὲ ἡ μὲν τοῦ διαπλατὴ φύσις, ὁμοία τῇ τοῦ ἀναμένος· καὶ οἱ ὑποταῖοι δὲ, ὡσαύτως, πλὴν ἐλάττους καὶ λεπτότερος. ὑπὸ φύεται δ' ὁμοίως ὁ λωτὸς ἐσῇ τοῦ ἀναμένος. τὸ ἄνθος αὐτοῦ λευκόν, ἐμφερὲς τῇ τροπίστι τῶν φύλλων ἐν ὑγροῖς λειμῶσι· πολλὰ δὲ, καὶ πυκνὰ ἐπάλληλα φύεται. ταῦτα δ' ὅταν μὲν ὁ ἅλιος συμμίγνυται, συγκαλύπτει τὴν διωδίαν· ἅμα δὲ τῇ αὐτοπολῇ διοίγεται, καὶ ὑπὸρ τοῦ ὕδατος γίνεται. ἔστι δὲ πιεῖν, μίσχος αὖ ἡ διωδία ἐκπαλαιωθῇ, καὶ τὰ ἄνθη πωρώδη. ἐν δὲ διωδίας τὸ μιγεθος, ἄλλου μείζονος· ἐν μιγίστοις· καὶ διέζωται ταῖς διατομαῖς, τὸν αὐτὸν τρόπον τῷ μάκωνι· πλὴν πυκνότερος· ἐν ταύταις ὁ καρπός, ἔστι δὲ παρόμοιος τῇ λίγυρῃ. ἐν δὲ τοῖς σύφραστοι τὴν διωδίαν φασί, καὶ τὰ ἄνθη δύνειν, καὶ ὑποκαταδαίνειν ἐν ὥρᾳ μέχρι μέσων νυκτῶν, καὶ τῷ βαθεῖ πόρρω· διὸ γὰρ διαθιγάτα τὴν χῶρα λαθεῖν ἔοικε. μετὰ δὲ ταῦτα ὅταν ὄρθρος ᾖ, πάλιν ἀναφαίνεται· καὶ πρὸς ἡμέραν ἤδη μᾶλλον ἅμα τοῖς ἁλίοις φανερὸν ὑπὸρ τοῦ ὕδατος, καὶ αὐξάνεται τὸν ἄνθος. αὐξηθὲν δὲ ἔτι, ἀναδαίνειν. συχνὸν δὲ τὸ ὑποφαῖνον ἔοικε τοῦ ὕδατος. τὰς δὲ διωδίας ταύτας οἱ αἰγύπτιοι συνθεῖσι εἰς τὸ αὐτὸ, σὺν πυτῳ· ἐπὰν δὲ ἁλῶσι τῇ λίνῳ, ἐν τοῖς ποταμοῖς διύζοντες, ἀξαίρουσι τὸν καρπόν. ξηράναντες δὲ, καὶ ὀπήσαντες, ἄρτους ποιοῦσι· καὶ τούτῳ χρῶνται σιτίῳ. ἡ δὲ ῥίζα τοῦ λωτοῦ διαλῆται μὲν κόρσῳ· ἔστι δὲ σφογγύλη τὸ μιγεθος, ἀλίκον μῆλον διωδώνιον. φλοιὸς δὲ πυρίκαται πρὸς αὐτῷ μέλας, ἐμφερὴς τοῖς † διαναΐκῳ καρύῳ. τὸ δὲ ψῶνος, λευκὸν· ἐνδόμυχον δὲ, καὶ ὀπῶμενον, γίνεται διπλοῦς, ἁπλοῦν δὲ ἐν τῇ πυθοφορᾷ. ἐδίζεται δὲ καὶ ὠμὸν· αἱρεῖ δ' ἐν τοῖς ὕδασιν αὐτὴ ὠμή. καὶ τὰ μὲν ἐν τοῖς ὕδασί, χιλὸν ταῦτα δίδωσι. ἐν δὲ τοῖς ἀμμώδεσι χωρίοις, ἃ ὅταν ὁ πόρρω τοῦ ποταμοῦ, φύεται ἡ γῆς ὁ διαλῆται μαλιναβάλλω, σφογγύλον τῷ σχήματι, μίγεθος δὲ ἀλίκον μίσπιλον, ἐχῖνον δὲ, ἄφλοιον· φύλλα δὲ ἀφίησιν ἀπ' αὐτοῦ, ὅμοια λυπάρῳ. ταῦτα σωθέροντες οἱ ἡ τῶν χώραν, ἐνθεῖσιν ἐν βρυτῷ ἐσῇ ἀπὸ τῶν διεθῶν, καὶ γίνεται γλυκέα σφόδρα· χρῶνται δὲ πάντες ὥσπερ πραγίμασι. τοῖς δὲ βυσί καὶ οἷς πυθαίνοις ἅπαντα μὲν τὰ φυόμενα ἐν ὕδασιμα δίδωσι· ἐν δὲ τι γένος ἐν ταῖς λίμναις καὶ τοῖς ἕλεσι φύεται σταφίνη, ὃ καὶ χλωρὸν γνέμονται, καὶ ξηράναντες ἀγείχουσι ἡ χόμβα τοῖς βυσίν, ὅταν ὀργάζωνται. καὶ τὰ σώματα ἔχουσιν εὐσιθοῦντα, λαμβάνοντες οὐθέν. ἔστι καὶ ἄλλο παραφυόμενον αὐτόματον ἐν ἐσῇ σῖτος. ἔοικε δὲ, ὅταν ὁ σῖτος ἀναθαρὸς, ὑπονηίσαντες, διαπαλαίουσι τὸ καμδνὸν ὑγρὰν τῶν γῆν. βλαστάνοντες δὲ, τιμόντες καὶ ξηράναντες, παρέχουσι καὶ ἔοικε βουσὶ καὶ ἵπποις καὶ τοῖς ὑποζυγίοις, σὺν ἐσῇ διαπῷ τῷ ὠδηγιομένῳ. ὁ δὲ διαπὸς, μίγεθος μὲν ἀλίκον σύδαμον· σφογγύλος δὲ, καὶ τῷ χρώματι χλωρὸς· ἀγαθὸς δὲ σταφυλόντος. ἐν αἰγύπτῳ μὲν ἔν τὰ πάντα χιλὸν ταῦτα ἄν τις λάβοι. ἔπασι δὲ τῶν ποταμῶν ἰοίπασιν ἡ ἀλίκη ἡ φέρειν, ὥσπερ καὶ τῶν χοροσάων. ἐπεὶ οὐδὲ ὁ πρίβολος ἐν ἅπασιν, οὐδὲ παντοῦ φύεται, ἀλλ' ἐν τοῖς ἐλώδεσι τῶν ποταμῶν. ἐν μιγίστοις δὲ βάθεσι τοιοῦτος πέχει, ἢ μικρῷ μείζονι, καθὰ οἱ πρὶ τὸν σρύμονα. χιλὸν δ' ἐν τούτου καὶ ὁ διαλαμὸς, καὶ τὰ ἄλλα. ὑποδρίζει δὲ οὐδὲν αὐτοῦ, πλὴν αὐτὰ τὰ φύλλα, ὥσπερ ὑπνίοντα, καὶ διεύπτοντα τὸν πρίβολον. ὁ δὲ πρίβολος αὐτὸς ἐν ἐσῇ ὕδατι νδία εἰς βυθόν. τὸ δὲ φύλλον ὅλη πλατύ, πυθμενφερὲς ἐσῇ τι πηλίκης. μίσχον δὲ ἔχει, σφόδρα μακρόν. ὁ δὲ καυλὸς ἐξ ἄκρου βαθύτατος, ὅθεν τὰ φύλλα, καὶ ὁ καρπός. τὰ δὲ διαττα λεπτότερα ἀεί, μίσχοι δὲ ῥίζης. ἔχει δὲ ἀκριφυώτατα ἀπ' αὐτῆς πριχόθεν, τὰ μὲν πλάσια παραλλαξ, τὰ δὲ καὶ παραλλαττόντα διαττα ἐκ δὲ ῥίζης μεγαλας· τὰ δὲ ἄνω, ἀεὶ ἐλαττω πυοῦσιν, ὥστε τὰ πλησιαίτατα μικρὰ πάμπαν ἔοικε· καὶ τῶν διαφορᾶν μεγάλων τῶν ἐκ δὲ ῥίζης πῶς τὸν καρπόν, καὶ ἡ ἐγκλα-

σίμα

σήματα πλέω· καὶ γὰρ τρία, καὶ τέτταρα. μέγιστον δ' ἀεί, τὸ πλησίον ὄρος ἢ ῥίζος, ἔστι τὰ μὲν τὰ ἴσον, καὶ τὰ ἄλλα κατὰ λόγον. τὸ δὲ πεφυκὸς ἐπὶ σταφυλῆς ὅτιμ ὥσπερ λαιμὸς ἄλλος, λιπαρώτερον μὲν τοῦ πρώτου, τὰ δὲ φύλλα καὶ τὸν καρπὸν ἔχων ὁμοίως. ὁ δὲ καρπὸς μέλας, καὶ σκληρὸς σφόδρα. ῥίζαν δὲ πλατεῖαν καὶ πίαν ἔχει, σκιπόεσσαν. ἡ μὲν ἐν φύσει, τοιαύτη. φύεται μάλιστα μὲν τοῦ ἀνὰ τὸ καρπὸν πίπτοντος, καὶ ἀφίησι βλαστὸν τοῦ κάτω. φασὶ δ' οἱ μὲν ἐν πίττῃ, οἱ δὲ σταφίδι τὴν μὲν ῥίζαν εἰς χρόνον ἐᾶν κατορύττειν τοῦ λαιμοῦ. ἔστω μὲν ἐν σκιπόεσσαν. ἴδιον δὲ πεφυκὸς τῶν ἄλλων, τὸ τὴν περιφορὰν ἐκ τοῦ λαιμοῦ τρέχειν. ὅτι γὰρ φύλλα ταῦτα, ὅτι λαιμός. ἐπεὶ τόγε δὴ πεφυκὸς ἐπὶ σταφυλῆς, κοινὸν λακάμου καὶ ἄλλου. τὰ μὲν ἐν ἴδια θεωρητέον ἰδίως ἑκάστου τὰ δὲ, κοινῶς. διαιρεῖν δὲ χρὴ καὶ κατὰ τόπους· οἷον, εἰ τὰ μὲν ἕλεια, τὰ δὲ λιμναῖα, τὰ δὲ ποτάμια μᾶλλον, ἢ κοινὰ πάντων τῶν τόπων. διαιρεῖν δέ, ποῖα τούτων ἐν τῷ ὑγρῷ καὶ τῷ ξηρῷ φύεται, καὶ ποῖα ἐν τῷ ὑγρῷ μόνον· ὡς δ' ἁπλῶς εἰπεῖν, κοινὰ τὰ περὶ ἑκάστου πρὸς ἕστορα. ἐν ὧν τῇ λίμνῃ τῇ πόλει ὀχυρωμένῃ πόλ' ὄλεθ· τὰ φύόμενα ἀγρίδια καὶ ὑλήματα, ἰτέα, † ἐλαίαγνθ., σίσλη, λάλαμθ., ὅ, τι αὐλικὸς καὶ ὀτῶδες, λύπεσθ., φλεώ, τίφη· ἔτι γε μὴν † μίνανθ., καὶ καλάμινον ἔπνον. ὁ γὰρ πρὸς ἑσπέραν λίμνας, ἔστω πλέον τὸ καθ' ὕλας τόδε. τούτων δὲ τὰ μὲν ἄλλα γνώριμα· ἡ δὲ ἐλαίαγνθ., καὶ ἡ σίσλη, καὶ ἡ μίνανθος, καὶ ἡ ἰπάμη, καὶ τὸ ἔπνον, ἴσως μὲν φύεται καὶ ἐπὶ ῥωθι, πρὸς ἑσπέραν δὲ ἄλλοις ὀνόμασι. λιπαρὸν δὲ πρὸς αὐτῶν. ἔστι δὲ ἡ μὲν ἐλαίαγνθ., φυτὸν θαμνῶδες, καὶ πολύκλωστον τοῖς † ἄλλοις· φύλλον δὲ ἔχει τῷ μὲν σχήματι πλατυφυλλικὸν δὲ, ὥσπερ αἱ μυρσίναι, καὶ χνοῶδες. ἄνθ· δὲ τῷ ἢ λευκὸν ὅμοιον, ἐλαφρὸν. καρπὸν δὲ ὀλίγον φέρει. φύεται δὲ ὁ πλεῖσθ· μὲν ὧν ἐν πλοκάδων νήσῳ. εἰσὶ γὰρ τινες καὶ φυτῶδες πλοκάδες, ὥσπερ αἱ ὑσμίναι πρὸς τὰ ἕλη, καὶ ἐν θεσπρωτίδι, καὶ ἐν ἄλμαις λίμναις· ἐλάττω δὲ καθ' ὕλαδος. ἡ μὲν ἐν ἐλαίαγνθ· τοιοῦτον. ἡ δὲ σίσλη, τῇ μὲν μορφὴν ὅτιμ ὁμοία τῇ μίκωνι· καὶ γὰρ τὸ ἄνω λυπτικὸν δ' ὃν τοιοῦτον ἔχει, πολὺ μᾶζον, ὡς κατὰ λόγον. μεγέθει δὲ ἀλθ· ὁ ὄγκθ., πλέον μᾶλλον. ἔστι δ' οὐ γυμνόν, ἀλλ' ὑμένθν πρὸς αὐτὸν λόν καὶ κατὰ ὧν τόνους ἔξωθεν φύλλα πρώϊα, πεφυκότα τοῖς ἐν ῥόδοις, ὅταν μὲν καλυφθῇ ὦσι, τέτταρα τὸν ἀριθμόν. αὐοιχθέντα δὲ, πρὸς κόκκους ὀρυθρούς μὲν ἔχει, τῷ σχήματι δ' οὐχ ὁμοίους τοῖς ῥίζας, ἀλλὰ πρόμηκες. μικροῦς δὲ, καὶ οὐ πολλῷ μείζονς † λίγγρου. τὸν δὲ χυλὸν ὑλατώδη τινὰ, καθαρὸν ὁ ἐν πυρῷ. ἀφαίνεται δὲ τὸ θρόμβος. μίσχον δὲ ἔχει μικρόν. τὸ δὲ ἄνθ· ὅμοιον ῥόδου καλύκι, μᾶζον δὲ, καὶ χλοὴν ἀπλάσιον τοῦ μεγέθει. φύου μὲν οὖν, καὶ τὸ φύλλον, ὧδε τὸ ὕλαδος· μετὰ δὲ ταῦτα ὅταν ἐκπανθήσῃ, καὶ συσπᾷ τὸ κατακάρπιον, κατακλίνεται φασὶν εἰς τὸ ὕλαδος μᾶλλον· τέλος δὲ, σωκάπτῃ ὧν τῇ γῇ, καὶ τὸν καρπὸν ἐκῶν, καρποφορεῖν δὲ ἐν τῷ λίμνῃ † ἔστω, καὶ τὸ βούτομον, καὶ τὸ φλεώς. ἔστι δὲ τὸ βουτόμου μίλαινα, τῷ δὲ μεγέθει παραπλήσιον τοῦ σίσλης· τὸ δὲ φλεὼς τῇ καλουμένῃ † αὐβλλίῳ, ᾧ χρῶντται πρὸς τὰς κονίας. ἔστω δ' ὅτιμ οἷον πλακαντόδης τι μαλακὸν, ἐπίπυρον. ἔστι δὲ καὶ τὸ φλεὼς, καὶ τὸ βουτόμου, τὸ μὴ θᾶλυ ἄκαρπον. χρήσιμον δὲ πρὸς τὰ † πλόκανα· τὸ δὲ ἄῤῥεν ἀχρεῖον. πρὸς δὲ ἢ ἴκμας, καὶ τὸ † μιωπάθους, καὶ τὸ ἔπνου σκιπόεσσον. ἰδιώτατον δὲ τούτων ὅτιμ ἡ τίφη, καὶ † τὸ ἄφυλλον εἶναι, καὶ ὡς μή πυλύῤῥιζον τοῖς ἄλλοις ὁμοίως. ἐπεὶ τἄλλα οὐχ ἥκιστα εἰς τὰ κάτω τῶν ὀρμῶν ἔχει, καὶ τῶν δυνάμεων. μαλίστα δὲ τὸ λύπεσθ., ὥσπερ καὶ ἡ ἄγρωστις. διὸ καὶ ὑποώλιβρα καὶ ταῦτα, καὶ ὅλως ἅπαν τὸ γένθ· τὸ ποιοῦτον. ἡ δὲ ῥίζα τοῦ λυπόεσσου πολύ τι ἐν ἄλλοις παραλαμβάνεται τῇ αὐτῇ μαλίᾳ, ὡς τὸ μὲν εἶναι παχύ τι καὶ ἀρκεῖσθαι αὐτῇ, τὸ δὲ λιπαρὸν καὶ ξυλῶδες. καὶ τῇ βλαστήσει, καὶ τῇ γνήσει· φύεται γὰρ ἐκ τοῦ πρωτοφύλλου ἑτέρα λιπαρὰ, ἐπὶ τὸ πλάγιον· ὥστ' ἐν ταύτῃ σωίζεται πάλιν τὸ ἀρκεῖσθαι, ἀφ' οὗ ὁ λαυλὸς, ἐν ᾧ καὶ ὁ βλαστός. ἀφίενται δὲ καὶ ἐκ βαθθ· τὸν αὐτὸν τρόπον ῥίζας· διὸ καὶ πάντων μάλιστα ἀνυσώλιβρον, καὶ ὀργὴν ἰσχυρὰν. χαλᾷ δὲ παραπλησίως φύεται ἡ ἄγρωστις ἐκ δὲ γονάτων· αἱ γὰρ ῥίζαι γονατώδεις, ὀξὺ ἑκάστου δὲ ἀφίησιν αὐτόθλασιν καὶ διάτωθεν ῥίζαν. ὡσαύτως δὲ καὶ ἡ ἄκανθα λειώνυχος· ἀλλ' ὁ μὲν καλαμώδης, ἐκ γονατώδους ἡ ῥίζα ταύτης. ταῦτα μὴν ἐν σχεδὸν τῇ ὁμοιότητα πλέω ἔρηται. φύεται δ' ἐν ἀμφοῖν κατὰ τὸν τε καὶ ἐν τῷ ὑλαδι ἰτέα, καλάμος ὁ αὐλώδης, λύπεσθ., τίφη, φλεώς, βατόμθ. ἐν δὲ τῷ ὑλαδι μόνον σίσλη. πρὸς γὰρ ἢ τίφος ἀμφισ-

ἐστθ·

ἐλαία, ἄγνος, † μιώπαν'ος, ἰπάμη, κ' τὸ καλ.

† ἄγνοις

λίγγρ·

τρία, ἔστω μὲν, καὶ † αὐβλλίω, Gaz. antheilam.

† πλόκαμα. μιωπάθους,

† τῷ

ἐκτῶν. καλάμη δὲ καὶ μάζω τῶν γὰρ ἀμφοῖν φυομένων αἱ τὰ γ' ὅλα γινόμεναι φασι. φύεσθαι δ' ἔνια τούτων ἐν ὑδατι τῶν πλοάδων· οἷον τὸ λυπαιον, καὶ τὸ βάτομον, καὶ τὸ φλοιός, ὅτι πάντα τὰ μόρια ταῦτα ἐστὶ χαμαι. ἐνυδρότατα δ' ὅσα τῶν γ' ἐν τῇ λίμνῃ τάδε· ἁ μὲν σίδη, καὶ αὐτὴ, καὶ τὰ φύλλα, ζῶις πυθαγόρης· ὁ δὲ βλαστὸς, τοῖς ὑσὶν· ὁ δὲ καρπὸς, τοῖς ἀνθρώποις. τὸ δὲ φλοιῶ, καὶ τὸ πῖφυς, καὶ τὸ βατόμου, τὸν πῶς ταῖς ῥίζαις ἁπαλὸν, ὃ μάλιστα ἐδίδου τὰ παλίκ. ῥίζα δ' ἐλώδους· καὶ τὸ φλοιῶ μόνη τοῖς βοσκήμασιν. ὅταν δὲ αὐχμὸς ᾖ, καὶ μὴ γένηται τὸν ὑετὸν καλάμη ὕλλω, ἅπαντα αὐχμεῖ τὰ γ' ἐν τῇ λίμνῃ· μάλιστα δὲ ὁ καλαμος, ὥστε ὑ
12 καὶ λοιπὸν ἀπᾶν, ὥστε γὰρ τῶν ἄλλων χλοῖον ἔρχεται. Τὸ δὲ καλάμου δύο φασὶν εἶναι γένη· τὸν τε αὐλητικὸν, καὶ τὸν ἔτερον. ὧν γὰρ ἐστὶν ὁ γένος τὸ ἔτερον, διαφέρει δὲ ἄλλῳ ἰσχύϊ, καὶ λειπότητι, καὶ ἀδρότητι. καλοῦσι δὲ τὸν μὲν ἰσχυρὸν καὶ παχὺ, χαρακίαν· τὸν δ' ἕτερον, πόκιμον. φύεσθαι δὲ τὸν μὲν πόκιμον ὑδὶ τῶν πλοάδων, τὸν δὲ χαρακίαν ὑδὶ τοῖς λώμυσι. λώμυβας δὲ καλοῦσι, ὅ ἐστι συμπεφορυσμένον καλαμον, καὶ συμπεπλεγμένον ταῖς ῥίζαις. ὅταν δὲ γίνηται, καθ' ὃς ἂν πάσης τῆς λίμνης ὕδατος ᾖ χωρίον. γίνεσθαι δὲ πότε τὸν χαρακίαν καὶ ὁ αὐλητικὸς, μακρότερον μὲν τὸ ἄλλο χαρακίας, σκωληκόβρωτον δέ. τοῦτο μὲν δὴ ταύτας λέγουσι τὰς διαφοράς. πῶδι δὲ τὸ αὐλητικὸν, τὸν μὲν φύεσθαι δὲ ὀνατικείδες, ὥσπερ τινές φασι· καὶ ταύτῃ ἔοικεν τῇ τάξει, ἐκ ἀληθὲς. ἀλλὰ τὸ μὲν ὅλον αὐξεθάσης γίνεται τῆς λίμνης. ὅτι δὲ ὄρθρου δυκᾶ συμβαίνει τὸν τοῖς πρότερον χρόνοις, μᾶλλον δὲ ὀνατικείδες, καὶ τῷ γένει τὸ καλάμου ταύτῃ ἐποίησε, τὸ συμβαῖνον ὡς τάξει λαμβάνοντες. γίνεται δ' ὅταν ἐπομβρίας γενομένης διιμμένῃ τὸ ὕδωρ δι' ὀλίγου τὰ λαχίστου αὖ, πολέως καὶ καλῶς. τότε δὲ μάλιστα μνημονεύουσι, γενόμενος ὕστερος χρόνῳ, ὅτι συμ- 20
βᾶ τὰ πολὺ χειμῶνας. πῶς τοῦτον γὰρ ἔφασαν ἐπὶ πλεῖον βαθυλλῶσαι τῶν λίμνην· μετὰ δὲ ταῦτα ὕστερον ὡς ὁ λοιμὸς ἐγένετο σφοδρὸς, πλαδᾶσαι μὲν αὐτῶν ἀ μάναι τὸ ὕδατος, ἀλλ' ἐκλιπεῖν τὸν χαμῶν· † ὅταν γένηται τὸν καλάμου. φασὶ γὰρ, καὶ δυκᾶ βαθυνομένης τῆς λίμνης μένειν τὸν ἐπόντα χειμῶνα, ἀδρύνεσθαι, καὶ γίνεσθαι τὸν μὲν ἀδροθέντα ζευγίτην. ὧν δ' ἂν μὴ συμπεφαμένα τὸ ὕδωρ, βομβυκίαν. τῶν μὲν οὖν γένεσιν, διαύτῃ. διαφορὰς δὲ τῶν ἄλλων καλάμων, ὡς καθόλου λαβεῖν, ἀτροφία τινὶ τῆς φύσεως ἀπλυθέστερον γὰρ ἐστὶν, καὶ ἀσαρκότερον, καὶ ὅλως δὲ θᾶλλον τῇ πυθμένι. καὶ γὰρ τὸ φύλλον πλατύτερον ἔχει, καὶ λευκότερον· τῶν δὲ αὐλητικῶν ἐλάττω τῶν ἄλλων. τινὰς δὲ ὅλως οὐκ ἔχειν, ὅς καὶ πυθαγορίζουσιν σύντριχας, ἐξ ὧν αἴρεσιν μὲν φασί τινες γένεσθαι τὰ ζεύγη. διαπρέπειν δὲ ὀλίγα πῶς τῶν ὀργασίων. τῶν δὲ τομὴν ὡραίαν εἶναι· πῶς λυπηγοῦσιν μὲν, ἀνίκ' ἂν ὕλην ἀπλέως, 30
ἐπ' ἀρκτέον, βοηδρομιῶνος μηνός. τὸν γὰρ ὅταν τμηθῇ, συχνοῖς μὲν ἔτεσιν ὕστερον γίνεσθαι χρήσιμον, καὶ πῶς κατοπλασιως δ' εἶναι πολλῷ. συμμένειν δὲ τὸ σῶμα τῶν γλωχῖνων, ὃ πῶς τῶν ἀμπελείαν εἶναι χρήσιμον. ἐπὶ δὲ ὡς τῶν πλεῖσιν μετίβυζαν, ἃ τεμὼν μετακινάβα. τίμνουσι γὰρ ἀλύνῃ τὸ σκιῤῥοφορεῖον καὶ ἐκβαμβαιῶν, ὡς πρὸς πῶ προπῶν μηρὸν, ἢ ὑπὸ προπάς. γίνεσθαι δὲ φασιν τριῶν τι χρήσιμον, καὶ κατοπλασίως βραχέως δεῖσθαι· καὶ κατασάσματα τὰς γλωχῖνας ἔχειν. ὧν δὲ ἀναγκαῖον ζῶις μετὰ πλασματος αὐλεῖσι. τῶ μὲν οὖν ζεύγητα ταύτας εἶναι τὰς ὥρας τῆς τομῆς. ἁ δ' ὀργασία γίνεται τὸν αὐτὸν τρόπον· ὅταν συλλέξωσι, πιέσασι ὑπαίθριον τῶ χλωῶν τῶν λίμναι. τῶ δ' ὕδατος πρὸς καθαίρεσθαι, καὶ ἐκτρίψαντες, εἰς τὸν ἥλιον ἐνέβαλον. τῶ θρῖδες δὲ, μετὰ ταῦτα σωτιμώντες εἰς τὰ μυζόγονια, πάλιν ὑπαίθριον πιέσασι χρόνον τινά· πῶς λάπτουσι δὲ τῷ μιζογονεῖον τὸν πῶς τοὺς βλαστοὺς γένεσθαι. τὰ δὲ μικρὰ τούτων ὅ γίνεται δ' ἐπαλαιεῖν ἐλάττω. βέλτιστα μὲν οὖν εἶναι, τὸν μισογονίων πῶς τῶν ζευγοποίαν ὅλα τῶ καλάμου τὰ μέζω. μελανώτερα δ' ἔχειν ζεύγη, τὰ πῶς τοὺς βλαστοὺς· σκληρότατα δὲ, τὰ πῶς τῆς ῥίζης. συμφωνεῖν δὲ τὰς γλωχῖνας τὰς ἐκ τοῦ αὐτοῦ μισογονατίου, τὰ δὲ ἄλλα ὁ συμφωνεῖν. καὶ τῶν μὲν πῶς τῆς ῥίζης ἀρτιόρριζα εἶναι, τῶν δὲ πῶς τοὺς βλατοὺς λεῖα, τμηθέντες δὲ λίχα τῶ μιζογονίς, τὸ σῶμα δὲ γλωχῖνας ἑκατέρας γίνεται ἡδὺ τῶν τῶ καλάμου φυλῶ. ἐὰν δὲ ἄλλον ἐκὰ τρόπον ὀργασθῶσιν αἱ γλωχῖνας, τοιούτας ὁ πάντ' συμφωνεῖν. ἁ μὲν οὖν ὀργασία, τοιαύτη. φύεται δὲ πλεῖ-
ἐκ Θισοῦ στον μὲν μεταξὺ † ἐκ Θισοῦ, καὶ † μέλανος· ὅτου δὲ ὁ τόπος πῶς ζευγοροῦντα τοιαυτακεῖνα. τότε δὴν ἅπαν, χύτροι καλάμινοι, βαθύσματα δ' λίμνης, ἐν οἷς καλάμινόν φασι. γίνεσθαι

δὲ,

δι, καθ' ὃν ἡ πηδαλία καλαμὼν καταφέρεται· ὥστε δ' ὅτι ποταμὸς, φίνη ἐκ λιβανωτίας. καλεῖται δὲ δικῶ γίνεσθαι πάντων, ποδὶ τὴν ἐξῆς καλαμῶνα καμπὴν. ὁ δὲ τόπος ὅτος ὄπιν ἐμβολὴ τῶ λιμένος· γειτνιᾷ δ' αὐτῷ πισσίον ὄγκος, ὃ πηδαγορεύουσιν ἱππίαν. πηδοβορέα δὲ τόπος ἄλλος ἔστι τις ὀξέως καμπτὴς ὄπιν, ὃν καλοῦσι Βουδρίαν. φύεσθαι δὲ φασι καὶ ἐν ταύτῃ ὄγχνη τὴν καλαμεῶνα. τὸ δ' ὅλον, ὃ αὖ ἐστι βαθύγειος καὶ ὄγκιος χωρίον, καὶ ἐλυώδες, καὶ ὁ λιμὴν αὐαιμίγνυται, καὶ πῆς τόπις βάθυσμα ἔστι λίμνης, καλλιστον γίνεσθαι καλάμου. ποδὶ γὰρ τὴν Βουδρίαν, ταῦτα πάντα ὑπάρχει. ὅτι δὲ ὁ λιμὴν μεγάλων ἔχει βοτανῶν εἰς τὸ πιεῖν καλὸν κάλαμον, σημεῖον ἔχει· καθ' ὃν γὰρ τόπον ὁ μέλας καλάμους μέλανα, βαθέας ὄντας ἔστι λίμνας, καὶ τὸ ὑπόλοφος ὄγκιον καὶ ὑλῶδες, ἃ ὅλως μὲν φύεσθαι, ἃ φαῦλον. ἃ μὲν ὖν γένεσις, καὶ φύσις τῶν αὐλητικῶν, καὶ ἃ κατεργασία, καὶ τίνας ἔχει διαφορὰς πῆς τὰς ἄλλας, ἱκανῶς εἰρήθω. γένη δ' οὐ ταῦτα μόνον, ἀλλὰ πλείω τῶ καλάμω τυγχάνει, φανερὰς ἐχόντα τῇ αὐθήσει διαφοράς. ὁ μὲν γὰρ πυκνὸς καὶ τῇ χρεᾷ καὶ τοῖς γόνασιν, ὁ δὲ μανὸς καὶ ὀλιγογόνατος. καὶ ὁ μὲν κοῖλος, ὃν καλοῦσί τινες σύριγγα· ἁδίως γὰρ, ὡς εἰπεῖν, ἔχει ξύλα καὶ χρεᾶς· ὁ δὲ στρεὸς, καὶ συμπλήρης μικρῶ. καὶ ὁ μὲν βραχὺς, ὁ δὲ σύριξ καὶ ὑψηλὸς καὶ παχύς· ὁ δὲ λεπτὸς καὶ πολύφυλλος, ὁ δὲ ὀλιγόφυλλος καὶ μονόφυλλος. ὅλως δὲ πολλαί τινες εἰσι διαφοραὶ καθ' τὰς φύσεις, καὶ τὰς χρήσεις. ἕκαστος γὰρ πῆς ἕκαστα χρήσιμος. ἀνόμασι δ' † ἄλλοις πῆσαγορεύουσι. κοινότατον δέ πως ὁ σύριξ, ὃν καὶ λοχμωδέστατόν γε φασιν εἶναι, καὶ μάλιστα φύεσθαι πῆς τοὺς ποταμοὺς καὶ τὰς λίμνας. διαφέρειν δ' ὅμως πάντας καλάμους πολύ, τόν τε φῶ τῷ ξηρῷ, καὶ τὸν φὶ τοῖς ὑγροῖς φύεσθαι. ἰδίως δὲ καθ' ὁ τοξικὸς, ὃν δὴ ἱερατικὸν τινες καλοῦσιν· ὀλιγογόνατος † δὲ, χαρακωδέστατος δὲ πάντων, καὶ μάλιστα καμπὴν διηχόμενος, καὶ ὅλως ἀγγεῖόν τι δυνάμενος, ὡς αὐθέλη τις, θερμαινόμενος. ἔχει δὲ, ὥσπερ εἰλέχθη, καὶ ἐν τοῖς φύλλοις μεγάλας διαφορὰς, ἐν πλήθει καὶ μεγέθει μόνον, ἀλλὰ καὶ χροιᾷ· ποικίλος γὰρ ὁ λακωνικὸς καλούμενος. ἔτι δ' αὐτῇ τῇ θέσει, καὶ πῆσφύσει· διάπεφυκε γὰρ ἔνιοι πλεῖσα φύλλα, αὐτὸς δὲ ὥσπερ ἐκ θέμεθ πεφυκε. χαλεπὸν δὲ τινές φασι, καὶ ὅλως λιμναῖον ταύτῃ εἶναι τὴν διαφοράν, πολύφυλλον καὶ ὀλιγόφυλλον, καὶ πηχόμενον ἔχειν τρόπον τινὰ τὸ φύλλον ἐν τῷ λυπάρει, καὶ φλοιῷ, ἐν βρύῳ, καὶ βοτάνῃ. σκέψασθαι δὲ ἐπῶς, γένος δὲ ἡ καλαμὼν φύσεως καὶ ἐπίγαιον· ὃ ὅπως εἰς ὀρθὸν, ἀλλ' ὧδι γῆς ἀφίησι τὴν καυλόν, ὥσπερ ἀ ἄγχωσις, ἐν ὕδατι πιεῖται τὴν αὔξησιν. ἔστι δὲ ὁ μὲν ἄρρην στρεὸς, ὁ δὲ θῆλυς κοῖλος. διαιρεῖσι γὰρ ἐν ἐπῶς τῇ ἄρρενι καὶ θήλει. φύονται δ' ἐξ ὑγρῶν τυθμοῦ πολλοί, καὶ ἀλογμώδεις· ὁ δὲ φύλλου ὁ μακρὸς, ἀλλ' ὁμοίως τῇ ὑπάρᾳ· ἐφ' μεγέθει μεγάλοι, καὶ ὑπαγεῖς, ὥστε ἀκοντίαις χρῆσθαι. φύονται δ' ὅπου ποδὶ τὴν ἀκισίνην ποταμόν. ἅπας δὲ καλαμὼν δύζων· καὶ τιμοῦται, καὶ ὠφελιμώτατος, καλλίων βλαστάνει. ἔτι δὲ παχύρριζος, καὶ πολύρριζος· διὸ καὶ διυφάλιβρος. ἃ δὲ ῥίζα γονατώδης, ὥσπερ ἡ ἀγρώστεως. πλὴν ὁ † πάντως ὁμοίως. ἀλλὰ ποδὶ μὲν καλάμων ἱκανῶς εἰρήθω. Κατάλοιπον δὲ, ἅπερ ἔφην, ὡς αὖ ἐκ τῶν γένος τόδε, ποδὶ χοίνικος· ἡ γὰρ καὶ ἐπῶς τῶν φυόμενων θετικόν. ἔστι δὲ αὐτὸ τρία εἴδη, καθάπερ πνοὴ διαιρεῖσιν· ὅ, τε ὀξὺς καὶ ἄκαρπος, ὃν δὴ καλοῦσιν ἄρρενα· καὶ ὁ καρπήμων, ὃν μελαγκρανισμὸν καλοῦμεν, διὰ τὸ μέλανα τὸν καρπὸν ἔχειν· παχύτερον δὲ τοῦτο, καὶ χαρακωδέστερον. καὶ τρίτος, τῷ μεγέθει καὶ τῇ παχύτητι καὶ εὐχαρπίᾳ διαφέρων, ὁ καλούμενος ὁλόχοινος. ἃ μὲν ὖν μελαγκρανὶς, αὐτὸς ἐς καθ' αὑτόν· ὁ δ' ὀξὺς, καὶ ὁλόχοινος, ἐκ τοῦ αὐτοῦ φύονται, ὅ καὶ ἄδηλον φαίνεται, καὶ θαυμαστὸν γίνεσθαι, ὅλως πασμιθέσεως ἡ χοινίας. εἰ πολλοὶ γὰρ ὧσαν ἄκαρποι, ὠφελιμώτης ἐκ τοῦ αὐτ· μάρπιμοι δὲ ὀλίγοι. ὥστε μὲν ἐν ὧδι κατέπεφυκεν· ἐλάττως γὰρ ὅλως εἰ καρπί. πῆς γὰρ τὰ πλέγματα χρησιμώτερον ὁ ὁλόχοινος, διὰ τὸ χαρακώδες καὶ μελανόν. κόρυμα δ' ὅλως ὁ καρπήμων, ἐξ αὐτοῦ τοῦ χραμμώδους ἐξοισθήσας, διάπεφυκε ἐκτίκτεται καθάπερ ὠά. πῆς μιᾶς γὰρ ἀρχῆ χραμμώδης ἔχει τοὺς πόδας χυώδεις μίσχους, ἐφ' ὧν ἄκρων πέταλα γίγνεται τὰς ἐν ἀγγείῳ ἔχει τροχυλώτητας, ὑπογαζίζας. ἐν τούτοις δὲ τὸ σπερμάτιον ἀκιδώδες ὄζει, μέλαν, ἐκπέσον πῆσεμφερές ἐστι † ἀτειρέσκει· πλὴν ἀμφιλυσότερον. ῥίζαν δὲ ἔχει μακρὰν, καὶ παχυτέραν πολὺ τοῦ φύτου. αὐτὰ δὲ αὐαίνεται καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν, αὖ ἑτέρα πάλιν ἐκ τ ῥιζῶν τ φύτου καθίσταται, ὥστε δὲ ἐν τῷ ὅτε φανερὸν

ἰδίᾳν, τὰς μὲν αὔας, τὰς δὲ χλωρὰς ἰκανὴν ἐχούσας. ἡ δὲ ἰσχὰς ὁμοία τῇ ῥίζῃ ἐστὶ μυρμήκῳ, καὶ τῷ ῥίζῃ γινομένῳ, συμπεφυκυῖα πως ἐκ πλειόνων εἰς ταὐτό· καὶ πλατεῖα ἐστὶ τῷ σχήματι, ἔχουσα ἰ-
λύφι ἐπαφρύδα. συμβαίνει δ' αὐ ἴδιόν ἐστι τῇ ῥίζῃ † εἶναι· αὐαίνονται ἐκατέρωθεν, καὶ
εἶναι, ὅτι ἡ τοῦ ἄνωθεν πάλιν ἡ γένεσις. τῇ μὲν οὖν σχοίνῳ τοιαύτη ἐστὶν ἡ φύσις. ἄδηλα δὲ καὶ ὁ βάτος, καὶ ὁ παλίουρος, ὧν δῆλά πως ἐστὶν, ἃ πάρεστι, καθάπερ εἰρηται· φανερὰ δὲ καὶ τὰ τούτων διαφοραί· περὶ ἀμφοῖν γὰρ εἴρηται πρότερον. τῇ δὲ νάσσῃ τῇ πλατάνῳ τῇ φύλλον ἐχούσῃ, τὰ μὲν μεγέθη παντοδαπὰ τυγχάνει· ἡ δὲ μίγιστον αὐτῶν, ὅσην ὅδον τριῶν σταδίων τὸν περίμετρον. φύλλα δὲ μεγάλας σφόδρα συμπίπτειν, ὥστε καὶ ὑς φύλλοις ἐγγίνεσθαι πολλὰς, οὓς καὶ λιμνηστῆσι διαβαίνουσιν. καὶ περὶ μὲν φύλλων ταῦτ' εἰρήσθω.

14 Περὶ δὲ βραχυβιότητος φυτῶν καὶ μακροβιότητος, τῶν μὲν φύλλων τοσαῦτ' ἐχέτω, ὡς αὐ καθόλου λέγεσθαι, ὅτι βραχυβιώτερα τῶν χερσαίων ὕδατα, καθάπερ καὶ τὰ ζῷα. τοὺς δὲ καθ' ἕκαστα βίους ἐπορήσαι δεῖ τῶν χερσαίων. τὰ μὲν οὖν ἄγρια φασιν ὀλιγοβιώτερα εἶναι, ὡς αὐ ἔμπειρον οἱ ὀρεοτόμοι, διαφέρειν, ἀλλὰ πάντα εἶναι μακρόβια, καὶ ὑβίκα βραχύβιον· αὐτὸ μὲν τοῦτο ἴσως ἀληθὲς λέγεσθαι (ἅπαντα γὰρ ἐπωρτάνῃ πολὺ τῆς τῶν ἄλλων ζωῆς) τὸ μέντοι ἀλλ' ὁμως δοκεῖ τὰ μὲν μᾶλλον, τὰ δ' ἧττον μακρόβια, καθάπερ καὶ ἐπὶ τῶν ἡμέρων. ποῖα δὴ ταῦτα, σκεπτέον. τὰ δὲ ἥμερα, φανερὸν διαφέρει τῷ τὰ μὲν εἶναι μακρόβια, τὰ δὲ βραχύβια. ὡς δ' ἁπλῶς εἰπεῖν, τὰ ἄγρια τῶν ἡμέρων μακροβιώτερα· καὶ ὅλως, τῷ γένει τὰ αὐτὰ ἡμερωθέντα καθ' ἕκαστον, οἷον κράνειαι καὶ ἀχράδες ἄκριτοι, ὁμοίως συκῆς. ἰσχυρότερα γάρ, καὶ συκωδέστερα, καὶ ἀγονώτερα τῶν ἡμερωθεισῶν. τῆς δὲ μακροβιότητα μαρτυροῦσιν ἐπὶ γῆν ἕνδον καὶ ἡμέρων καὶ ἀγρίων, καὶ αἱ ἀθαλὶ δημιόναι φῆναι· καὶ τὴν μυθολόγων ἐλαίαν μὴ γὰρ λέγουσι τὴν ἀθλίπσει, φοίνικα δὲ τὸ γὰ λήθην, κότινον δὲ λύπην γὰ ὀλυμπίᾳ, ἀφ' ὧν ὁ σίφανος· φηγὸν δὲ τὰς γὰ ἰλίῳ, τὰς ὑπὸ Ἕλλην μνήμασιν· τινὲς δὲ φασι, καὶ τὴν γὰ Δελφοῖς πλάτανον λαμπύνουσα φυτεῦσαι, καὶ τὴν γὰ Δαφνίας δ' ἀρκαδίας. ταῦτα μὲν οὖν ὅπως αὖ ἔχει, τάχ' αὖ ἴσως ἄδηλον. ὅτι δ' ἐστὶ μεγάλα διαφορὰ τῶν λεγόντων, φανερόν. μακρόβια μὲν γὰρ τὰ τε θερμαυόμενα, καὶ ἕτερα πλέω βραχύβια ἢ, τά τε ἰσχνὰ ὁμολογουμένως· οἷον, ῥοιαί, συκῆ, μηλέα· καὶ ἧττον ἁπλῆ πεπαντικά μᾶλλον. καὶ ἡ γλυκεῖα τῆς ὀξείας, ὥσπερ τῶν ῥοῶν ἡ ἀπύρηνος. βραχύβια δὲ καὶ ἀμπέλων γένη γένη, καὶ μάλιστα τὰ πολύκαρπα. λοκρὶς δὲ τὰ πάρεστι βραχυβιώτερα τῶν γὰ ῥῖς ξηρὸς ἐστὶν· οἷον ἰτέα, λεύκη, ἀκτὴ, αἴγειρος. ἔνια δὲ γηράσκει μὲν ἐν σπεύδει ταχέως, ἀναβλαστάνει δὲ πάλιν ἐκ τῶν αὐτῶν, ὥσπερ καὶ αἱ λάφναι, καὶ μηλέαι, καὶ ῥοαὶ, καὶ τῶν φιλύδρων τὰ πολλά· περὶ ὧν καὶ σκέψαιτ' ἄν τις, πότερα ταυτὰ δ' ἃ λέγει, ἢ ἕτερα. καὶ καθάπερ ἃ τις ἐπὶ σίλικος ἀκρώτας, ὥσπερ ποιοῦσιν οἱ γεωργοί, πάλιν ἀναβίβρασκόμενος βλαστὸς, καὶ εἰ καλῶς ἐκκόψειεν ἄχρι τῶν ῥιζῶν, καὶ ὧν καύσειεν (καὶ γαρ δοκεῖ ταῦτα ποιοῦσιν, ὅτι ἡ καὶ ὑπὸ τοῦ αὐτομάτου συμβαίνει) πότερα διὰ ταῦτα ταυτὸ δεῖ λέγειν, ἢ ἕτερα. ἢ μὲν γὰρ ἀεὶ τὰ μόρια τὰς αὐξήσεις καὶ φθίσεις φαίνεσθαι ποιεῖται, καὶ ἐπὶ τὰς διακαθάρσεις τὰς ἐπ' αὐτῶν, ταύτῃ μὲν οὖν λέξειεν ταυτὸν εἶναι. τί γὰρ αὖ ὑπὸ τούτων ἢ ἐκείνων διαφέρει; ἡ δ' ὥσπερ οὐσία καὶ φύσις τοῦ λεγόμενου, μάλιστ' αὖ φαίνοιτο τὸ σίλικος, ὅταν μεταλλάττῃ ταῦτα, καὶ τὸ ὅλον ἕτερον ἐπολωλέναι τις. ἐὰν μὲν ἄρα διὰ τὸ ἐκ τῶν αὐτῶν ἀρχῶν εἶναι, αὐτὸ θετέον. καίτοι πολλὰ καὶ συμβαίνει, καὶ τὰς ῥίζας ἑτέρας εἶναι, καὶ μεταβάλλειν τῶν μὲν σκληρῶν, τῶν δ' ἐξ ἀρχῆς βλαστανόντων. ἐπεὶ ὡς γέ τινες φασὶ τὰς ἀμπέλους μακροβιωτάτους εἶναι, τῷ μὴ φύειν
μὴ μέν ἑτέρας, ἀλλ' ἐξ αὐτῶν ἀεὶ συναναπληροῦσθαι, εἰ λοιὸν αὖ ἴσως δικαιότατα συγκεῖσθαι, ἐὰν ἡ μὲν ὁ σίλιχος. αὕτη γὰρ οἷον ἐπίθεσις καὶ φύσις λέγεσθαι. τὸ δὲ μὴ ὂν ὑποτρέχειν ποτὲ λιπόν, ὁ δὲ αὖ λεγόμενος πῶς τὰ νεῦρα. τάχα δ' αὖ ἂν μακροβιώτερον, ἐπὶ πάντως λανθανόμενον αὐτάρκως· ὥσπερ ἡ ἐλαία, καὶ τῷ σιλίχνῃ, καὶ τῇ ἀναβλαστήσει, καὶ τῷ λυσιλίθρῳ ἔχειν τὰς ῥίζας. λοκρὶς δὲ ὁ βίος ἐστὶν ἡμέρας ἐστὶν, καθ' ὃν σίλιχος ἄλλη τὸν ἀρχαῖον πιθήκια μέτρον, ἀναμιγνῦσι τὸ χρόνον μάλιστα πρὸς ἕτερα διακόσια. εἰ δ' ὅπερ ὑπὸ τῶν ἀμπέλων λέγεσθαι λανθάνει, ὡς πολυκαρπούντων τῶν ῥιζῶν μᾶλλον, δύναιτο διαμένειν τὸ σίλιχος, καὶ ἡ ὅλη φύσις ὁμοία καὶ ὁμοιοφόρος ὁποσονοῦν χρόνον, μακροβιώτατον ἂν εἴη πάντων. φασὶ δὲ λέγειν ὅτου πονεῖν, ὅταν ἄλλη λοκρὶ καταφρήσῃ, καὶ ἡμέρᾳ τε ὑπὸ βάλλειν, καὶ καρπὸν φέρειν τὸν μετὰ δὲ ταῦτα καταπαύσαντα ὑπὸ θάτερα τὸ ἀμπέλου, πολυπεθᾶσαι πάσας τὰς ῥίζας ὅτ' ἐμ-

πλέ-

πλᾶσαι φρυγάνων, καὶ ἐπαμῶσαδ τῇ γλιῷ. τότῳ μὲν δὴ τῷ ἔτῃ λαπὸς φορῆμ σφόδρα τῷ δ' ὑστέρῳ βέλπιον· τῷ δὲ τρίτῳ καὶ τετάρτῳ, λαβίσταδαι καὶ φορᾶν πολὺς καὶ λαλὸς, ὥστ μηδὲν δεῖσθαι φορήμ ἢ ὅτι ἄκμεζον. ἐπαυλαὶ δὲ πόλιν ἐκπλυνῆ, θάτερον μέρῳ λατασκάπαν, καὶ θρεπτόν ὁμοίως, καὶ ὅτως αἰὲὶ δεῖσθαι. πιᾶν δὲ ἧσσ μᾶλιστα δ' ἐῆν λέπα. διὸ καὶ ὁ κόπαν ἀδὲ ποτὲ τὸς ἧσσ πιῖντας, ἀλλ' ἄλλ γῆς πολλὰς ταῦτα τὰ σιλίχν δεῖσθαι, ὥστ μηδὲ μεμνᾶσθαι τὸς φυτδύσαντας. ἧσσ μὲν δὴν ἴσως ἦν πικραμμόν ἀκόντασλᾶ πισδόν. τὰ δὲ μακρόβια καὶ βραχύβια, δεῖ ἦν ἐρημόν θεωρεῖσθαι.

Νοσήματα δὲ τῖς μὲν ἀγρίοις † φασὶ ξυμβαίνειν, ὑφ' ὧν ἀναιρῆνται. φαῦλος δὲ δια- 16
τίθεσθαι, καὶ μᾶλιστα ὑπὸ λίλος, ὅταν χαλαζοπλῇ, ἢ βλασάνειν μέλλοντα, ἢ ἀρχόμε- † ἔ φασι.
νά, ἢ αὐλῆντα· καὶ ὅταν ἢ πνδύμα ψυχρὸν ἢ θρμὸν ὑπογίνηται ἢ τότες τὸς καιρός. τὸ δὲ ἦν ὡραίων χαμαίνων, ἀδὲ αὖ ἀποφθείρονται ἅπαν, ἀδὲν πάσχειν. ἀλλὰ καὶ ξυμφέρειν πᾶσι χαμαδλῶσαι· μὴ χαμαδφύτα γὰρ, λακωλαστότερα γίνεσθαι. ἧσσ δὲ ἀμείνοις ἐστὶ πλέον νοσήματα· καὶ τὰ μὲν ἅπαντα κοινὰ πᾶσιν ἢ τοῖς πλέοσιν, τὰ δ' ἴδια καὶ ἢ γῆ γένη. κοινὰ, οἷον, τό, τε σκωληκοῦσθαι, καὶ ἀτροβολᾶδζ, καὶ ὁ σφακελισμός. ἅπαντα γὰρ, ὡς εἰπεῖν, ἢ σκώληκας ἔχῃ, πλὴν τὰ μὲν ἐλαφρότερα, τὰ δὲ πλέονς· λαβάπερ συκῆ, μηλία, καὶ ἄπιον. ὡς δ' ἁπλῶς εἰπεῖν, ἥκιστα σκωληκᾶται τὰ δριμέα, καὶ ὀπώδη, καὶ ἀτροβολᾶται ὀσαίτως. μᾶλλον δὲ ἧσσ ὁ ἀκμὴ ἧσσ συμβαίνει· πάντων δὲ μᾶλιστα τῇ τε συκῇ, καὶ τῇ ἀμπέλῳ. ἡ δ' ἐλαία πρὸς τὸς σκώληκας ἔχαρ (οἱ δὲ καὶ τὴν συκῆν ἀμφιβάλλουσιν ὑπὸ πάντων) φύσι τοῦ ἄλλου· οἱ δὲ μύκητα λαλᾶσιν, ἧσσι δὲ λοπάδα. ἧσσ δ' ὅδιν οἷον * ἧλοι αὐτῆν. ἀμφιβάλλουσι δ' ὑπὸ ποτὲ τὸς ἧσσ πολυκαρπίας. ἡ δὲ ψώρα, καὶ οἱ πθσφυόμενοι κοχλίαι, συκᾶς ἐσιν. ὁ παντα χῦ δὲ ἧσσ συμβαίνει ταῖς συκαῖς· ἀλλ' ἔοικε καὶ τὰ νοσήματα γίνεσθαι ἢ τὸς τόπος, ὥσπερ τοῖς ζώοις. ἐπεὶ πᾶς φῖσι ὁ ψωρίασι, λαβάπερ ὁ δὲ πρὸς τὸν αἰγιαλόν. ἁλίσκονται συκαῖ μᾶλιστα καὶ σφακελισμῷ, καὶ ῥαδίῳ. λαλᾶσται δὲ σφακελισμὸς μὲν, ὅταν ἀ ῥίζαι μιλανθῶσ· ῥαδ'ῷ δ' ὅταν οἱ λιλάδλοι. καὶ γὰρ λαλοῖσί τινδι ῥαδ'ὸς, ὅθεν καὶ φύνομαι τῇ νόσῳ. ὁ δ' ἰατρὸς, ὅτι ῥαιλᾷ, ὅτι σφακελίζει, ὅ- -ζ τιλλ
τι ψωρᾷ, ὅτι σκωληκᾶται ταῖς ῥίζαις ὁμοίως· ὁ δὲ λὶ τὰ δριμὰ τινδι ἀφαλλυσιν, ὅδὲ λαὶ γῆια φυτδύβωσιν ἐς συκῆν. ἡ δὲ ψώρα μᾶλιστα γίνεσθαι, ὅταν ὕδλως ὑπὸ πλαίδλι γένηται μὴ πολύ· ἐὰν δὲ πολὺ, ἀπολύζεται. συμβαίνει δὲ τότε καὶ τὰ δριμὰ ἀφῃρῆσθαι, καὶ τὸς λιμένας. ἧσσ δὲ σκωλήκων ἧσσ γὲ ταῖς συκαῖς, οἱ μὲν ὀῆ † αὖῆ γίνονται, οἱ δ' φῖσικοντται αὖῆσ
ὑπὸ τῷ λαλεμένῳ ῥάσεν· πάντων δὲ ἐς λεφαλὴν ἀφαλίσαντα. φθίγγονται δὲ, οἷον ηρισμέν. νοσεῖ δὲ συκῆ, καὶ ἐὰν ἐπιμβεία γένηται, τά τε πρὸς τὴν ῥίζαν ὥσπερ μαλᾷ· ἔτ- ρο δὲ λαλᾶσι λοπάδλα. ἡ δ' ἄμπελ ῳ τραγᾷ· ἧσσ δὲ μάλιστα αὖῆ ὅδι πρὸς ὀῆ ἀτροβολᾶδζ, ὅταν ὑπὸ πνδυμάτων βλασφημῇ πολῇ, ἢ ὅταν ἡ ὄρτασία συμπαλθῇ, ἢ τρίτην ὑπῆα τιμγῆ. ῥοᾶς δὲ γίνονται, ὃ λαλοῦσί τινδι ψίνεσθαι, ὅταν ὑδνιφῇ λατὰ τὴν ἀπαύθισιν· ἢ ὅταν ἐρασθῇ. τὸ δὲ παθ ῳ ὅδιν, ὥστ ἀφῃρᾶν τὰς βαλγας, καὶ τὰς ὑπηλυόζας ἐν μικροῖς. ἧσι δὲ καὶ βηγώσαντα νοσεῖ, λαβάπερ ἡ ἄμπελ ῳ· ἀμβλοῦνται γὰρ οἱ ὀφθαλμοὶ ἢ πρωτόμου. καὶ παλιν ὑποθρ μανθάνει· ζητᾶ γὰρ καὶ τοῦτῳ τὴν συμμῖξιν, ὥσπερ καὶ ἢ τροφῆς. ὅλως δὲ, πᾶν τὸ παρὰ φύσιν, ὑπονοσῶσιν. μεγάλα δὲ ξυμβάλλονται καὶ τὰ πρώϊμα πτα, καὶ αἱ πληγαὶ ἧσ πόδισπαπέντων, εἰς τὸ μὴ φέρειν τὰς μεταβολὰς ἢ λαυμά-
των ἢ χιμώνων. ἀδφνὶς γὰρ ὂν σφᾶς τὴν ἕλκωσιν, καὶ τὸν πόνον, δύχερέστατόν ὅτι ταῖς ὑποθ λαῖς. γιλοῖον δὲ, ὥς τινδι οἴονται, τὰ πλῆσα ἧσ νοσημάτων ἀπὸ πληγῆς γίνεται. καὶ γὰρ τὰ ἀτροβόλητα λακοῦμενα, καὶ τὰ σφακελίζοντα, σφᾶς τὸ ἀπὸ ταύτης ἐῆν ἧσ ῥίζάμ τ' τόπον. οἴονται δὲ καὶ λύο ταύτας εἶναι μόνας νόσους· οὐ μὴν ἀλλὰ ἔοικέ γ' οὐκ ἄγαν ὁμολογόμενόν ὅτι. παύτων † δ' σὐδφνίσασθαι ἡ μηλία ἡ ἀπία καὶ ῥόδων ἡ γλυκᾶα. ῥῖαι δὲ ὧν δ' ἀδφνὶ-
ῥώσεις οὐκ εἰς φθορὰν γίνονταί τινων, ἀλλ' εἰς ἀκαρπίαν· οἷον ἐὰν τις ἢ πίτυ ῳ ἀφέλῃ τὸ ἔκφυον, ἢ τὸ φοίνικ ῳ, ἄκαρπα γίνεσθαι ἄμφω λεκεῖ, καὶ οὐχ ὅλως αὐαιρεῖσθαι. γίνονται δὲ νόσοι καὶ ἧσ λαρπὸν αὐτῶν, ἐὰν μή λατὰ λαιρὸν τὰ πνδύματα καὶ τὰ οὐραῖα γένηται. συμβαίνῃ γὰρ ὁτὲ μὲν ἀφθάλλειν, γνησμένων ἢ μὴ γνησμένων ὑπάντων· οἷον τὰς συκᾶς ὁτὲ χάρυς γίνεσθαι, σπερμῶνας καὶ λατπτνιγομένας, ἢ παλιν αὖ ἐξηκμακυμένας, ἧσ τὸ οἷον.

γόνεισιν ἢ, ἰαὶ ἰπανθοῦσί πσιν ἰφύσι, λαθαπὸρ ἰλαίᾳ καὶ ἀμπέλῳ· σωματοῤῥία γὰρ ἔ
λαχρὸς, λὶ ἀδρόκαυ. φ' μιλήτῳ λὶ τὰς ἰλαίκς, ὅταν ὧσι πόδι ὸ αὐθῶν, λαθμπαι λατ-
δίουσιν, αἱ μὲν τὰ φύλλα, αἱ λὶ τὰ ἄνθ, ὑτόραι ὑφ' γόνε, καὶ ψιλοῦσι τὰ λφόδρα. γίνον-
ται λὶ, ὅταν ἢ νότια, καὶ τὰ σθλιαναὶ· ἰαὶ λὶ ἀθλλαθὲ λαύματα, ῥήγνυνται. πόδι λὶ τὰ-
ραντα πφαίνουσι μὲν πολυὶ λαρπὸν ἀεὶ, ὑπὸ λὶ τλὶ ἄνθισιν τὰ πλλ' ἀπόλυται,
17 τὰ μὲν ὧν διαῦτα ἧν τόπων ἰδία. γίνιτ λὶ καὶ ἄλλο νόσημα πόδι τὰς ἰλαίας, † ἀφχί-
† ἀραχίνιον λαλούμνον. φύνται γὰρ ὥσπ. καὶ λαφθάρα τὸν λαρπόν. ἀθλάει λὶ καὶ λαύματα τι-
να, καὶ ἰλαίων, καὶ βότρυω, καὶ ἄλλους λαρπούς. οἱ λὶ λαρποὶ σκωλικοῦνται πνδρ· οἷον
ἰλαίκς, ἀπίου, μηλίας, μυρσίνης, ῥοᾶς. καὶ ὅγι φ' ἰλαίας σκώληξ, ἰαὶ μὲν ὑπὸ τὸ λίρμα
λωλύνῃ λὶ γόνῃ, λαφθάῤῥ φ' λαρπόν· ἰαὶ λὶ ὸ πυρηνῶδα λαφάγῃ, ὠφιλᾶ. † καὶ λύνται λὶ ὑπὸ 19
ὑφ' λίρματι ἐὼν, ὕδατος ἀπ' ἀρκτούρου γνομένου. γίνονται λὶ καὶ φ' πῖς ὀρυπτίσι
σκώληκδν, αἵπερ χάρους εἰς τλὶ χύσιν. ὅλως λὶ καὶ λοκοῦσιν ἐὼν ζαπθεῖ· λιὸ καὶ γίνονται
πῖς νοτίοις, καὶ μᾶλλον φ' πῖς ἰφύδροις. ἰγγίνονται λὶ καὶ λυίπδν φ' τισι ἧν λφόδρων,
ὥσπερ φ' τῇ ὄρνι καὶ τῇ συκῇ· καὶ δ' ὀπώρᾳ ἰκ φ' ὑστέρστητος σωίσκωδ, φ' ὑπὸ τὴν φλοιὸν
σωισκμένης. αὗτα λὶ ὅτι γλυκεῖα γγνομένους. γίνονται λὶ καὶ φ' λαχανώσις τισίν· φθόρ λὶ
λάμπαι, λαφθόρους δ' πλονότι φ' αἰχῆς. καὶ τὰ μὲν νοσήματα σχεδὸν ταῦτα, καὶ φ' τέ-
ρως ὅλῳ· φῦσα λὶ πάλιν ἧν γῇ τὰς ὥρας, καὶ ἧν λαθ' αὑτὰ γινομένων ἀναιρᾶν πνφυ-
λαυλμὸν πγν, ἃ ἐκ ἂν τις ἄποιν νόσης· οἷον λέγω τλὶ ἐκπλῆξιν, καὶ ὃ λαλεῖσί πνδν † ἰλαυλμὸν. ἄλ-
λαι λὶ πῇ· ἰκάστοις πφυκι πνδύματα ἀεὶ πλύαι, καὶ ἀεὶ πάλιν· οἷον φ' χαλκίδι φ' δύβοίας,
ὀλυμπίας, ὅταν πνδύσῃ μικρὸν πῶ προπάλιν, ὑ μετὰ προπὰς χαμαιρινὰς, ψυχρός. ἀεὶ καὶ 20
γὰρ τὰ λφόδρα, καὶ ὅτως αὖκ ποιᾶ ἐὼ ξηρά, ὡς ὅλ' αὖ' ὑφ' ἁλίκ καὶ χόνι πολλᾶ γῇ οἰτ'
ἄν. λιὸ καὶ λαλεῖσι ἰλαυλμόν. ἰγγίνεται λὶ πρότερόν τι πολλάκις ἄλλο, καὶ ἰπ' ἀρχίππα λὶ
ἰῶν τι πλαρώκοντα, σφοδρός. πονεῖσι λὶ μάλιστα ἧν τόπων οἱ κοῖλοι, καὶ οἱ αὐλῶνες, καὶ
ὅσοι πόδι τὰς ποτομούς, καὶ ἁπλῶς οἱ ἀπνδυσότατοι. ἧν λφόδρων λί, μάλιστα συκῆ· λύονται
ἐλαίκ, ἰ- ραν λὶ † ἰλαίκς μᾶλλον ὁ κότινθ· ἰπόνησεν, ἰσχυρότερθ· ὤν· ὁ κὴ θαυμαστὸν ἦν. αἱ λὶ ἀμυγ-
λαίκς λὶ δάλαι τὸ πάμπαν. ἀπαθεῖς λὶ αἱ μηλίαι, καὶ αἱ ἄπιοι, καὶ αἱ ῥοαὶ ἰγγόνται. λιὸ καὶ ὥσ-
περ λιῶ θαυμαστόν. ἀκμάζουσι λὶ δύβις ἰκ τθ σιλίχνς· καὶ ὅλως δὶ μᾶλλον, καὶ πρότερα (ὡς
ἔπος) ἀπῆλθε ἧν λάκκθ. φανερὸν δὶ γίνεται τὰ μὲν ἄμπλα πόδι τλὶ βλάστσιν· ὁ δὶ ἰλαίκ
Πλὴν σῶζ τὸ ἀείφυλλον, ὑτέρα. ὅσαι μὲν ὧν αὖ φυλλοβολοῦσιν, αὐαβιβρώσκοντα πάλιν· ὅσαι
λ' αὖ μὴ τιλίως, ἀπόλλυνται. πῇ· φύσις δὶ τινες ἀκπωθᾶσαι, καὶ ἧν φύλλων αὐαλφύ- 30
σων, αὐιλλάσησαν πάλιν ἄνθνθ ἀποβάλλαν, καὶ τὰ φύλλα αὐιβίωσαν. φύιαχνῦ δὶ καὶ
πολλάκις ὧν συμβαίνῃ, λαθάπῤ καὶ φ' Φιλίππας. τὰ λ' ἰκπλαγέντα, ὅταν μὴ τιλίως
ἀπόλυνται, τέχισε αὐαβλαστάνα· ὧν ἄνθις τλὶ ἄμπλαν λαρποφορᾶν, ὥσπερ φ' Θετ-
ταλία. φ' δὶ τῷ πόντῳ, πόδι ωανσκαπᾶν, αἱ μὲν ἰκπλήξας γίνονται λιχᾶς· ὁτὲ μὲν ὑπὸ
ψύχους, ἰαὶ χαμόθεν ἢ ὅτ' ὄντος· ὁτὲ λὶ ὑπὸ πάχους, ἰαὶ πολυὶ χόνον λιαμένωσί γι. ἀμ-
φότρα δὶ μάλιστα γίνεται μετὰ προπάς, μετὰ τὴν παράκοντα. γίνονται δὶ οἱ μὲν πάχνοι
τῶς αὐθείαις· τὰ δ' ὑγρὰ μάλιστα, ὑφ' ὧν ἡ ἐκπλῆξις, ὅταν αὐθείας ὕσῃς αὐ ῥηδίως λα-
τακφέρονται. ταῦτα δ' ὅλῳ ὥσπερ τὰ ῥύσματα, πλεῖν πλατύτερα, καὶ φερόμνα φανε-
ρῶ. πνεόντα δὶ, ὑ λιαμένα. πόδι δὶ τλὶ θράκλν, ἰκπάγνυται. ἐλπὶς γὰρ αὐ μὲν νόσι, πό-
σαι τε καὶ ποῖαι, καὶ τίνος γίνονται, καὶ πάλιν αὖ δὶ ὑπερβολῇ χαμῶθ· ἢ λαυμάτων 40
φθοραί, καὶ αἱ δὰ πνδυμάτων ψυχρότητα ἢ θερμότητα, δὰ φύτων διαῤῥάδωσαν· ἀς
γόιας οὐδὲν ἂν λωλύοι καὶ τῶς ἀγρίοις ὥσαι κοινᾶς, καὶ λατὰ τλὶ ὅλλν ἧν λφόδρων φθο-
ραὶ, καὶ ἔτι μᾶλλον γῇ τλὶ ἧν λαρπῶν. ὃ καὶ συμβαῖνον ἑῴθμλν. οὐκ δίκαρπᾶ γὰρ ὅλ'
Ὑπερβ' ἐκᾶνα πολλάκις· ἀλλ' οὐχ ὁμοίως, οἶμαι, πάρακπύρυται. λοιπὸν δ' ἀπᾶν, ὅλα
18 περιαιρουμένων τινῶν μοιρῶν ἀπόλυται. κοινὴ μὲν δὴ πᾶσι φθορὰ, τὸ φλοιοῦ πθμαιρ-
θρύπτ λύκλῳ· ωαῦ γὰρ, ὡς ἀπᾶν, οὕτως ἀπόλυθαι δ' ἐκᾶ, πλεῖν αὐδρόχνα. καὶ αὕτα
δὶ, ἰαὶ τις τλὶ σάρκα σφόδρα πίσῃ, καὶ τ μέλλοντα λαρπὸν σιακόψα. πλεῖν δὶ ἀρκ φιλ
λοῦ· ὅσαν γὰρ φασι καὶ δυδφαῖν μᾶλλον, πθμαιρουμένου λιλοιπότ τὸ ἔξω καὶ λαθτω
πῶς τῇ ζαρκί· λαθαπῤ καὶ φ' αὐδρόχνης. ἰπεὶ δ τὸ ὑφάνσ πθμαιρῶσιν, ὑ φ' ἀμπέ-

λκ,

λη, ἡ δὲ Φιλύρας (ἀξιόν τὰ χωρία) ἡ μαλθακὴ τῶν ἰλατήρων· ἀλλ' ἐχὸ λύριος, ἀλλ' ὁ πρᾶος, ἀλλ' ὁ ὠὴν πυλῆς, ὃς ἡ αὐτόματος φύσει ἐκπίπτῃ, ἅμα τῇ ἀπόφυσι θατέρῳ. ἡ γὰρ † φυλλοβολία μία τῶν λεγόντων ὅδε· ὥσπερ ἡ † ὁ ἀνδράχνης ἡ ὁ πλάτανος. ὡς δὲ λυθὲν οἴονται, πάλιν ἀναφύεσθαι φύσει· ὁ δὲ ἐξωθεν, ἐκ βραίστη, ἡ βάγυντη, ἡ αὐτόματος ἐκπίπτει πολλῷ, ἀλλ' ἐχ ὁμοίως ἐπίλαιος φθείρεται μᾶλλον, πάντα περιειρημένα ἁμαρτάνῃ τῷ θᾶττον, ἡ βραδύτερον, ἡ μᾶλλον ἡ ἧττον. φύεται γὰρ πλέον χρόνον ἁμαξιαῖα, καθάπερ συκαῖ, ἡ Φιλύρα, ἡ ἐλαῖαι· οἱ δὲ ἡ ζῶν φασι πολὺ ταῦτα, ἡ ἐκ ἀπολλυσθαι τὸ φλοιόν, οἷον πυρρᾶσθαι, ἰσλίαν λακὰ φύσιν ἔχειν. βουλομένῃ δὲ πρῶτον, ἁμαπλάττουσιν πηλῷ, ἡ περιλείβουσι φλοιοῖς ἡ καλάμοις ἡ βόεσι δέρμασι, ὅπως μὴ ψύχηται, μηδ' ἐκπνέωσι. ἡ ἄλλοι φασί τε φύεσθαι, καθάπερ ἡ φασηλίδας, ἃ συμβόσκουσιν, ἂν ἐς πόλεμον, πᾶσαν χρῆμα ἀπόλλυσι. † ἡ χλωρὸν πλέον χρόνον αὐτὸ χλ. ἡ ἔτι μᾶλλον τὰ ἰσχυρότατα, καθάπερ πρῖνος, ἡ ἐλαῖος. χρονιώτερα γὰρ ἃ τούτων φθορά. λεῖα δὲ ἡ τῇ πορφύρᾳ ἰσχὺν τὸ πλέον, πάντων μᾶλλον δὲ † ἰσχυροτάτων. ἐπεὶ ἐν ἐς ἃ παιδιὰς ποιοῦσι, δεῖν ἄνευ τὸ μὴ ἀπόλλυσθαι. καί τι φασί τινες, ἐὰν ὀπωσοῦν, συμφθείρεσθαι πάντως. ἀλλ' ὧδε † ἀδηλεσέρων † ἐπός. φύεται γὰρ καὶ μὴ λύκλῳ πορφυρᾶ, φθείρεσθαι φασὶ ἃ ἡ λυπεῖ ἰσχὺν χάρᾳ, ἡ ἄτροφον. αὕτη μὲν δὴ, καθάπερ εἴρητ, κοινὴ φθορὰ πάντων. Ἡ μὲν † δὴ καλεῖσθαι ὠὴν πορφυρᾶ, † ἀρχέδημον μόνη πόλυπος, ἰλάτης, πίτυς, φοίνιξ· οἱ δὲ ἡ ἡ λεύκη, ἡ λυπεῖσθαι φασί. ταῦτα γὰρ ἐὰν πορφυρᾶ † ἡ κομᾷ, ἡ ἄνωθεν ὠὴν πορφυρᾶ ἀρχῇ, φθείρεται πάντα, ἡ ἀ βλαστάνῃ. καθάπερ ὁδὸν ὠὴν πορφυρᾶ, ἃ πάντα, ἃ φύεται. τὰ δὲ ἄλλα πάντα ἡ πορφυρᾶ πρῶτα βλαστάνῃ, ἡ φύεται ἡ καλεῖσθαι τίνεται, καθάπερ ἃ ἐλαῖαι. ἁμαφθείρεται δὲ τὰ πολλὰ, λεῦκαι μὲν ἀδὴ ἐὰν ἐπὶ ῥοῆς, ἡ μυρίκαι. φύεται δὲ καὶ ἐλαιῶνι ἡ μᾶζαι, ἡ βαθύτροφοι, ἀπόλλυσι· τὰ δὲ ἄδεια πάχη. καθάπερ ἃ πόλυπος, δ' αὖ ἀργεμόνη· ἡ ὀξ ὧν δὲ ἐὰν τὰ ῥητίνη συλλέγουσιν, οἷον ἐλάτας, τὸν μόνους. ἡ γὰρ δὲ τούτων ἐὰς βάθη ἡ ῥῶσις ἡ ἔλκωσις· ἡ γὰρ ὀξ ἀφόρων φορεῖ γίνεται, καὶ ὀξ ὀλιγοφόρων πολύφορα. τὰ δὲ ἡ ἡ πιτυΐνοι ἀναφύεται, ἡ ὀρθὰ, ἡ πισσύζα ἀπὸ τῶν πονίμαζος, ἂν πάλιν αὐτὰ ἡ ζῶ, ἡ βλαστάνῃ· οἷον ἰτέα, ἡ πλάτανος· ὅπερ συμβαίνει ἡ φύεσθαι, ἡ φύεται Φιλίππειος. ἐκπίπτουσι γὰρ, ὡς ἀπίωσι τὰς ἀκρέμονας, ἡ ἐπιλείπουσαι, ἀναφύονται πλάτανοι, λεῦκαι δὲ † βάρος, ἡ αὐτόθεν, ἡ ὁ φλοιὸς πορφυρᾶ πάλιν. πλατυπιλίκωμα δὲ ἰτέαν ἐὰν † δύο μοῖραι. λοιὴ δὲ ἀρχέδημον μέγα, μᾶλ ἢ μᾶλλον ἡ λεπτόν, πάχος, ὥστε μὴ ῥᾳδίως αὖ πορφυρᾶν τὰ πέρας ἄνδρας. ἡ ἡ φύεται Φιλίππειος ἰτέα, πορφυρᾶ μὴ τὸς ἀκρέμονα, ἀ μᾶλλον δὲ ἃς ἐπέφυσαν αὐτὸς, θυσίαν ἢ ποιᾶσθαι, ἡ τυρᾶν τὸ ἀρχέδημον, ὡς σημεῖον ἀγαθὸν γενόμενος. καὶ ἐπ ἡ τὰ ἐρίφους τὸ μεσάιον λοῦσαι ἃς ἐπέτυσθαι. † ἡ μήτρας ὀξαιρεμένους, ὀθνεῖον (ὡς ἀπᾶν) φθείρεται ἀρχέδημον. σημεῖον ἡ, ὅτι πολλὰ πεῖλε † μέτρ' ἐχόντων ἀρχέδημον ὅδε. οἱ δὲ πρὸ ἀρκαδίαν φασὶ, μέχρι δὲ ὀξηρίθμου † ἀρχέδημον. πλέιος δὲ ὀξ ἅπαντος ὀξαιρεθέντος, ἡ πόλυπλον φθείρεσθαι, ἡ ἐλατῆ, ἡ ἄλλο παῦ. Κοινὴ δὲ φθορὰ πάντ', καὶ αἰ ῥίζαι πρὶν πᾶσαι, ἃ πᾶσαι, ἡ αἱ πλάσαι, ἡ μίτεσαι, ἡ λυσιώτατον † ζωὸ. αὖτις δὲ ἡ ὃν ὀξ ἀφαιρίσῃ. ἃ δ' ὑπὸ † ἐλαίας, πρὸ δίσῃ ἐλαίᾳ, ἡ μᾶλλον ἃ ἀφαιρίσῃ. πολίμῃ γὰρ δὲ ἡ ἐστ πᾶς † ἔλαι· ὥσπερ δὲ ἐς νίκας, ἡ αὖ δὲ φυσιδίους· ἀδηλεσέρα τάρ. διὸ ἡ ἅπασαι κωλύουσι φορεῖ δὲ ἡ ὑπὸ ἀλλᾶ ἐσί, τῷ πρὸ ἐρᾶσθαι ἐὰς ῥοφὰς, ἡ γὰρ δὲ ἄλλοις ἐμποδίζ. χαλεπ δὲ ἡ ἡ ὁ κίσσ, πρὸ φυόμενος. χαλεπ δὲ ἡ ἡ ὁ λυΐσσος· ἀπλίσῃ γὰρ πάλ' ὡς ἐπ. ἰσχυρότερ δὲ ἡ ἧττον τὸ ἄλλο μον· ἀπόλυσι γὰρ τὸ λύϊσσον. φύεται δὲ φθορᾷ μὲν, χάρᾳ δὲ πεῖ πᾶς ἀνάμεσι † χυλᾷ, ἡ † ὀσμ· οἷον ἡ ῥάφανος, ἡ ἀλφι, δὲ ἀμπελος. ὀσφραίνεσθαι γάρ φασι, ἡ ἔλκει. διὸ ἡ ὅτ' ὁ πλησί βλαβὸς γένηται, πάλιν ἀναστρέφει, ἡ ἀφορᾶν, ὡς πολεμίας ὄσης † ὀσμῆς. Ἀνθρωπόνλυσι γὰρ ἡ πρὸ λύσμαλα τότων ἐκπορεύεσθ, πῶς † βοήθειαν δὲ ἐκ τῆς ῥαφάνου γινομένων πῶς † εἶν, ὡς ὀξελαύσασα δὲ μέλλω. φθείρει γὰρ δὲ ἐᾶσαι δὲ ἄμπελον, δὲ ὀσμή. αἱ δὲ ἂν φορεῖ πῶς τι γίνεται, καὶ πόσαι, ἡ πολλαχῶς, φανερὸν ἐκ † πεφασμένων.

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΠΕΡΙ ΦΥΤΩΝ
ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΟ Α.

ΠΕΡΙ δὲ ὕλης ποίας τί δεῖ λέγειν, καὶ πόθ' ἁρμόττει τέμνεσθαι, καὶ πῶς ποία πρὸς ὄργανα χρησίμη, καὶ ποία σύνοργος καὶ ἄνοργος, καὶ εἴ τι ἄλλο τοιοῦτον ἴσως ἐστὶν ἐφ' ἑκάστης ἔχοντα, παραπλήσιον ὁμοίως ἐπὶ πάντων. ἁρμόττει δὲ τέμνεσθαι ξύλα, τὰ μὲν τροχύλα, καὶ ὅλα πρὸς φλοισμόν, ὅταν βλαστάνῃ. τότε γὰρ δύσριστός ἐστιν ὁ φλοιὸς, ὃ δὴ λεπτὸν † λοπίαν, ὅλα τῇ ὑγρότητι τῶν ὑποκειμένων αὐτῷ, μετὰ δὲ ταῦτα ἀναστομούμενος, καὶ τὸ ξύλον μιλακὸν γίνεται, καὶ λυσιτελές. τὰ δὲ πεζόφυτα, μετὰ † τὴν λοπὴν. ἄφαιρεῖται γὰρ ἡ πυλίκωσις ἡ λυσιτελέστατον. ὅλως δὲ πᾶσι πρὸς ἰσχαίνοντα, ἁρμόττει μόνον τὸ πεπαίνειν μόνον δὲ βλαστάνοντα, ἀλλ' ἔτι μᾶλλον ἐκπεπαῦνον τὸν καρπόν. ἀλλὰ ὅλα τὸν φλοισμὸν ἀεὶ ῥοῦς ἴσον, ἁρμόττει συμβαίνειν γίνεσθαι τοῖς τροχύλοις· ὥστε φαυλίαι ἀεὶ ὦραι, ἢ συμβαίνουσι σύχρονα δὲ τὰ ἐλάτινα γίνεται ἢ τὸν πρῶτον τοπτόν. ἐπεὶ δὲ μάλιστα μόνον πρέπει ὁ φλοιὸν ἐλάτης, † πίτυν, ταῦτα μὲν τέμνειν † ὄρθ· τότε γὰρ ἡ βλάστησις. τὰ δὲ ἄλλα, ὅτι μὴ μετὰ πυροβολίαν, ὅτι δὲ μετὰ ζυγοτομὴν καὶ αἰκάλεσιν οἷον αὐαίνει, πλατύλια, σφενδάμνος, μυρίκη, ζυγία, ὀξύα, φιλύρα, * πυκνόσπερμα καὶ ὅλως ὅσα ὀρύττεται. ὄρυσσε δ', ὁπηνίκα πέπανται, καὶ χαμαιῶνα, μετὰ τὸ μετόπωρον. ἐὰν δ' ὑπὸ τὸν λοπτὸν τμηθῇ, σήπεται πάχιστα, ὡς ἐν πᾶσι, ἐὰν τε ὕμφλοιος, ἐάν τε ἄφλοιος· καὶ μᾶλλον μὴ τὰ φ' τῷ πρώτῳ λοπτῷ, ἀλλ' ὕστερα ἢ τὰ φ' τῷ δευτέρῳ, βέλτιον δὲ τὰ φ' τῷ βίστῳ. τὰ δ' μετὰ τὴν πάπανσιν † ἐκπεσόν, ἄξυστα ἀμείνω, ἐὰν ἐλάτινα τμηθῇ πλὴν ὑπὸ † φλοισμὸν ὑποδυόμενοι σκώληκες, ἐὰν πολὺς ἐγγράφωσι τὸ σίλιχ·, οἷς καὶ σφραγῖσι χρῶνται τινὲς, ὀρύσσειν δὲ τιμᾶν τὸ θερινόν, ἕλκεσί τι καὶ ἀθεκτοτέρα γίνεσθαι, καὶ σκληρὰ καὶ πυκνά, ὥσπερ λιθίας. πᾶσι γὰρ ὁμοίως ὄρυσσε ἐκπεσόν, πλὴν τότε τὸ ἀλιφλοίου, καὶ τότε φκῦλον. συμβαίνει δὲ καὶ ὑποφαυσίους, ὅταν τε ἡ βλάστησιν τέμνωσι, καὶ ὅταν μετὰ τὸν ἐκπεσόν. τότε μὲν καταξηραίνει τὰ σίλιχα, καὶ πεζοβλαστάνα τὰ δ' ὕφορα· μετὰ δὲ τὸν ἐκπεσὸν, πεζοβλαστάνα. λυστομούσθω δὲ ἅμα τῷ σκληρότητα, καὶ ταύτην τῷ ὥραν. ἐκλύουσι δὲ καὶ λύσιμίας τὸ σιλίνης τέμνειν, ὡς σπληρότερον καὶ ἅλατον γινομένων. ἐπεὶ δὲ αἱ πίτυες τὸν ἐκπεσὸν πεζοβλαστῶσι, λυστότερα καὶ αἱ ἐκμαὶ πρὸς τὴν τομὴν πεζοβλαστοῦσιν. ἀεὶ γὰρ ὑφιστάμενα τὸ ὑφικαρποτόμον. διὸ ὧν καὶ πρέπει τοιαῦτα ζωὸν δεῖζαι ἐκπεσὸν· οἷον † λύκιον μὴ καὶ πλάτυλα, ὅταν ἐπιλινῶσιν. ἐπὶ δὲ ὀξύας, καὶ φιλύρας, καὶ σφενδάμνου, καὶ ζυγίας, ἢ ὀπώρας. ὄρυσσε δ', ὁπηνίκα ἂν ἤρτηται, μετὰ τὸ φθινόπωρον. φασὶ δὲ λωτὸν καὶ τὴν ὠραίαν ἐὰν † ἤρος, ὅταν γ' ἔχῃ τῶν ἐκλεπιδίων καὶ τὴν πίτυν, ὅταν ὁ βότρυς αὐξῇ. ποῖα μὲν οὖν ὠραῖα ἐκπεσόν χρόνον, ὅτου δεῖ παρεῖναι. πάντων δὲ ἀνδρῶν βελτίω τὰ δεῖ ἀκμαζόντων ἀγρίων, ἢ δεῖ ἡμέρων νομιστέον, καὶ γιγαρτώτων· τὰ μὲν γὰρ ὑδατώδη, τὰ δὲ γιώδη. πλείστης δὲ χάρις καὶ μεγίστης ἀπὸ ἐλάτης καὶ πίτυος πλέξαντι, καὶ αὐτὰ ἐκλῦσαι καὶ μίγνυσθαι τῷ ξύλῳ δεῖ. Διαφέρουσι δὲ ἀλλήλων οἱ πολλοῖς. ἡ μὲν γὰρ πίτυς, ἀσφαλεστέρα τε καὶ ὀλιγόϊνος· ἡ δὲ ἐλάτη, καὶ πολύϊνος καὶ ἀσφαλῶσι φαύλως ἐκπεσόν ἔχει δεῖ μᾶλλον· τὰς μὲν γὰρ ἴνας ἰσχυράς, τοῖς δὲ σάρκα μαλακὴν καὶ μανὴν. διὸ τὸ μὲν βαρύ, τὸ δὲ κοῦφον· φύλλασιν γάρ, τὸ δὲ ἄφυλλον, ἃ καὶ λυπηρότερον. ἔχει δὲ καὶ ὄζος πλέους μὴ ἡ πίτυς, σκληροτέρους δὲ ἡ ἡ ἐλάτη πολλῷ, μᾶλλον δὲ καὶ σκληροτάτους πεπτῶσι. ἄμφω δὲ πυκνούς, καὶ λοξοτάτους, καὶ τῷ χαμαὶ ξαπτοὺς, καὶ λασθάνοντας. ὅταν δὲ τμηθῶσι, ῥᾷον καὶ ἐκ δεῦρο τὸ ἐλάτης καὶ ἐκ δεῦρο τὸ πίτυος ἐδὶ πολὺ χρόνου ὑγρότερος, καὶ μᾶλλον ἐκ δεῦρο ἡ ἐλάτης. ἔστι δὲ καὶ πολύλοπον ἡ ἐλάτη, καθάπερ τὸ λεγόμενον. ἀεὶ γὰρ ἔχει λωτὸν ὑποκάτω † φαινόμενον, καὶ ἐκ τούτου ἡ ὅλη. διὸ καὶ τοὺς λώπους ξύοντες, ἀφαιροῦσι πορρωτάτω ἀεὶ· ἔνεκα καὶ ὁμαλοῦς. ἐὰν γὰρ ὕπως ἀφαιρῶσιν, ἰσχυρὸς ὁ κόπος· ἐὰν δὲ πλατύνωσι, καὶ μὴ ἴσα πάντα ὁμοίως, σύσσηπτος. πλεκτὴ γὰρ ὕπως, ἐκείνως δὲ ἀφαίρεσις. ἔστι δὲ καὶ μακρότατον ἡ ἐλάτη, καὶ ὀρθοφυέστατον· διὸ καὶ τοὺς ἱστοὺς, καὶ οἱ ἱστοὶ ἐκ ταύτης ποιοῦσι. ἔχει δὲ καὶ τοὺς φλοιοὺς καὶ τοὺς ἴνας ὀλιγωνιάτους πάντων. αὐξάνεται καὶ πρόσπορος ἐκ μήκους, ἄχρις οὗ ἀφίκηται

τῷ

λοπαῖ

τὸν λοπτὸν, vel potius τὸν καρπόν.

πύκνος, πίτυ Θ·

πύκνα

τὸ ὑλίον, καὶ ὀζῶδες, ὅτι παραλλάσσεις, οὗτα πάχος γίνεται. μικτὰ δὲ ταῦτα αἰγ
βάλος, καὶ πάχος, ὅτως αἱ δῶ ὄζως ἐκφύσεις καὶ παραλλασσόσας. ταῦτα μὲν οὖν ἴδια
ἢ ἐλάττης. τὰ δὲ κοινὰ καὶ τοῦτας καὶ ἐλάτας, καὶ δῶ ἐλάτων καὶ ἄλλων ἐστὶ γὰρ ἃ μὲν +
τετραζοῦ, ἃ δὲ δίζοῦ. λαλοῦσι δὲ τετραζοῦς μὲν, ὅσας ἐφ' ἑκάστρα ἢ φυτρώνης
λίνο λεπτὸνες ἀσίν, φύσιαν ἔχουσι τὴν φύσιν· ἕπτα † καθ' ἑστρας τὴν λεπτόνε καθ' ἑκα-
ποιοῦσι τὴν πυλίκνσιν, φύσιας τὰς πλαγὰς λαπὶ λεπτὸνε φόρουσις, ὅταν ἐφ' ἑκά- στρας
στρα ἢ φυτρώνης ἃ πυλίκνσις αὐασρίφει. τοῦτο γὰρ ἐξ αὐάγκης συμβαίνει, ἅμα τὴν φύ-
σιν δῶ λεπτόνεν. τὰς δὲ τοιαύτας ἐλάτας καὶ τοῦτας, τετραζοῦς λαλοῦσιν. ἐσὶ δὲ
καὶ πῶς τὰς ὀργασίας αὖτα λάμβανε· πυκνότατα γὰρ ἔχουσι τὰ ξύλα καὶ τὰς αἰγί-
10 δας αὖτα. φύουσι δὲ. αἱ δίζοι δὲ, λεπτόνε μὲν ἔχουσι μίαν ἐφ' ἑκάστρα ἢ φυτ-
ρώνης, ταύτας δὲ φυτσίας ἀλλήλας, ὥσε καὶ τὴν πυλίκνσιν εἶναι λεπλὴν· μίαν δὲ καθ'
ἑκατέρεν λεπτόνε τοῖς πλαγοῖς φυτσίας. ἀπαλότατα μὲν οὖν ταῦτά φασιν ἔχαρ τὰ
ξύλα· χαίρεσι δὲ πῶς τὰς ὀργασίας, ἅμα σρίφεται γὰρ μάλισα. μονόζοις δὲ λαλοῦσι, τὰς
ἐχούσας μίαν μόνον λεπτόνε. τὴν δὲ πυλίκνσιν αὐτῶν γίνεδαι τὴν αὐτὴν, ἐφ' ἑκάστρα ἢ
φυτρώνης. φασὶ δὲ μανότατα μὲν ἔχαι τῇ φύσα τὰ ξύλα· ταῦτα δὲ πῶς τὰς διασρφὰς
ἀσφαλίσα πα. διασφορὰς δὲ ἔχουσι πῖς φλοιοῖς, καθ' ἃς γνωρίζουσιν, ἰδίοντὸν ἕνβυς τὸ
δ' φόδρα πυφυκὸς ποίῳ τί ἐσι. δῶ μὲν γὰρ ἐνπυκνόνεν, καὶ ἀσρέβωρ, καὶ ὁ φλοιὸς λᾶ
καὶ ὀρθὸς δῶ δ' φυτσίαν, πραχύς τε καὶ διερραμμένος. ὁμοίως καὶ ὧν δῶ λοιπῶν. ἀλλ'
ἔσι τετραζοα μὲν ὀλίγα, μονόζοα δὲ πλέω δῶ ἄλλων. ἄπαλα δὲ ἃ ὕλη μάζων, καὶ ὀρθοτέρα
20 καὶ ἀσρκδεσέρα καὶ σριφνοτέρα, καὶ ὅλως λαπλίων καὶ πλέων, ἃ γὰ πῖς πνοσβοραίοις, ὥ-
σαυτως καὶ πρόσφορα ἐλέχθη. καὶ αὐτὸ τὸ δ' φόδρον δὲ τὰ πῶς βορρᾶν, πυκνότατα καὶ
ναυπηγικώτατα. ὅλα δὲ ὑπὸ παραβορρᾶ ἃ γὰ πρίπνω, ταῦτα σρίφεα καὶ παραλίγα πῶς μι-
κρὸν ὁ βορέας, ὥσε εἶναι παρεσραμμένα αὐτῶν τὴν μάτραν, καὶ οὐ λαπ' ὀρθόν. ἔσι δ' ὅλα
μὲν τὰ τοιαῦτα, ἰσχνὰ· τιμᾶται δὲ ἀδφῶς, ἅμα τὸ πολλὰς ἔχαι παραλλαγάς. λαλοῦσι δὲ
οἱ πίκτονδε ἐπὶ πολὺ ταῦτα, ἅμα τὸ πῶς τὴν χρέαν αὖτα τίμωμεν. Ὅλως δὲ χάρω τὰ ἐκ 3
τῶν ἐφύχρων, καὶ δύσλυδρων, καὶ πα λισκίων, καὶ δῶ σωτηρφόν, καὶ πῶς τὴν τεκτονικὴν
χρέαν καὶ πῶς τὴν πυρδυσικήν. αἱ μὲν ἂν φανῶσι διασφοραὶ πῶς ὃνς τόπους ἐσὶν αὐ-
τῶν δῶ ὁμογνῶν. ὡς δὲ ἁπλῶς ἐπεῖν διαφέρουσι γάρ πνδε λαπὰ τὰς χώρας, καὶ φασὶν ἀ-
ρίσλω μὲν εἶναι ἢ ὕλης πῶς τὴν τεκτονικὴν χρέαν, τὴν εἰς τὴν ἐλαδίνην πεπαγνομένην,
30 τὴν μακεδονικὴν· λεία τε γὰρ ἔσι, καὶ ἀσρεβὴς, καὶ ἔχουσα τύσιν. δ' ὀρθρίαν δὲ, τὴν πυ-
κνὴν· πρίσλω δὲ, τὴν ἀπὸ τοῦ ῥωμαδικοῦ πεπάρσιν δὲ, τὴν αἰαπικήν· χλοίσλω δὲ, τὴν τε
περνασικὴν καὶ τὴν δυβοικήν· καὶ γὰρ ὀξύδικος, καὶ πραχὺς σκιπιδνα. πνδὲ
δὲ ἢ αὐκαδικὴς σκιπῆσαι. ἰσχυρόπαπα δὲ δῶ ξύλων δὴ, πὰ ἄυζα καὶ λᾶα· καὶ τῇ ὄψα δὲ
ταῦτα καὶ μάλισα ὀζώδη γίνεται πὰ † λεπτοτροφηθέντα, καὶ ἅπαι χαμαὶ πιεδέντα, ἢ λεπτὸ τρο-
καὶ ἄλλον πινὶ φυτόν. τὸ γὰρ ὅλον τὴν πολυζίαν εἶναι φύλλων δύτροφίας. ὅταν δὲ λα- φηθέντα
τοτροφήσωσι πὰ λαθῶσι πέλιν, καὶ δυδρήσωσι, συμβαίνει λαπὰ πίνδνα ὃνς ὄζους ὑπὸ
ἢ πνδρύσεως. δύτροφοῦν γὰρ καὶ αὐξανόμενον αὐαλαμβάνει· καὶ πολλάκις ἐξαθὲν μὲν
λᾶον τὸ ξύλον, διαφερόμενον δὲ ὀζώδη ἐφαίνε. διὸ καὶ σκοπεῦσι δῶ χρεῖαν τὰς μέ-
βρας. ἐὰν γὰρ αὖται ἔχωσιν ὄζους, ὀζώδη καὶ τὰ ἐντὸς καὶ φανερά. γίνεσι δὲ καὶ αἱ αὐξή-
40 ρας ἅμα χλωνας ἢ ἡ λεπτοτροφίαν· αὐήρας ἢ λαλῶσιν, ὅταν ἡ δύτροφῆσι τὸ αὐτῇ μείζων,
ἡ λύπλεις πνδαχομλὴν πλάσιν· ὅθ' ὥσαυτως ὁ ὄζως ἁπλῶς, ὅθ' ὡς ἡ ἐλάτης ἡ τὸ αὐτῷ τῷ ξύ-
λῳ. ἀλ' ὅλα γε πως αὖτα ἡ ὁμαλίζοσα. χαλεπώτατον δὲ ὅσον πολύ, ἡ δ' υσηρότατον τὸ
ἐὰζειν. ἔσικε δὲ πῆ απλησίως, καὶ ὡς τὸ πῖς λίθοις ἐγγίνεδαι τὰ λεπλόμλα λεγόμενα. ὅπη ἢ πυ-
ρίφυσις λαπελαμβάνει τοὺς ὄζους, φανερώτατον ἐξ αὐτῶν τὸ αἰδήσιμον· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ἐκ
τῶν ἄλλων τῶν ὁμοίων. πολλάκις γὰρ αὐτῶν τὸ δόγδοτ μέρος τι, αὐτὸ σωπλήρφη ὑπὸ θα-
τέρου συμφυοῦς γενομένου. καὶ ἐὰν πις ἐκπλαδᾷ λίθον ἐς τὸ δόγδοον, ἢ ἡ ἄλλό τι ζῶον,
ἐκπεφύκηκε πολλαχοῦ τὸ πνδφύσιος. ὅπερ ἡ πνδὶ τὸ κοῖλον σωίδη τὸ γὸ μιτάρας,
τὸ γὸ τῇ ἀγορᾷ· ὃ ἡ ἐκκοπόντος, λόγον ἔλαβεν ἡ διαρπαδῶσι ἢ πόλις. ὥσαυτως ἐγένε
το + Δημήτριος. γὸ τέτῳ γὰρ διαχεζομλὴν ἐκγεμίδες ἐφεύρεσαν, ἡ ἀλλ' ἄπας ἢ ἀπίκης

λέρμασι, ὅθεν γὰρ κὴ πίνουσι, ἢ καὶ τὸ πρῶτον ἐγκαλλωθέντες. τότε δ' ἔτι μικρὰν τὴν λοιπὴν. πολλαχοῦ δὲ καὶ ἄλλοθι γίνεται πλείονα τούτων. καὶ τούτων μὲν, ὥσπερ εἴρηται, καινὰ πλείονα: κατὰ δὲ τὰς ἰδίας ἑκάστης φύσεις αἱ διαφοραί εἰσιν ὀξυπόρατος, μανότατος, βαρύτατος, λιγυφότατος, σκληρότατος, μαλακώτατος· ὡσαύτως δὲ, καὶ τῶν ἄλλων τούτων. καινὰ δὲ ὁμοίως αὖται, καὶ τῶν ἀγρίων, ὥστε πρὸς πάντων λιπτέον. πυκνότατα μὲν ἐν δυσὶ καὶ βαρύτατα, πυξὸν ἔστιν, καὶ ἴδιον· δεῖ γὰρ δεῖ' ὧδε τὸ ὕλατος τοῦτ' ὠνεῖσθαι. καὶ ἡ μὲν πύξος, ὅλη· δεῖ δὲ ἰδρύσθαι, ἡ μάτρα, φ' ἧς καὶ ἡ τοῦ χρώματος ὕδατι μιλανία. ἧν δ' ἄλλωφ' λωτός. πυκνὴν δὲ καὶ ἡ τ' ὄρυος μάτρα, ἣν λιαλῶσι μιλανίσφυρον. καὶ ὅτι μᾶλλον, ἡ τοῦ λευκοῦ. ἡδομοίως γὰρ αὕτη λευκῆ τῇ ἰδρῶτι ἔστιν. μέλαν δὲ σφόδρα καὶ πυκνὸν τὸ δεῖ τερμίνθου. τὴν δὲ γῆν συείαν μιλανόστροφον φασὶν εἶναι δεῖ ἰδρῶτι· ἐκ τούτου γὰρ καὶ τὰς λαβὰς ἧν ἐγχαυδίων ποιεῖσθαι, τορυδικὴ δὲ ἐξ αὐτῆς καὶ λύλικας θαυμαστὰς, ὥστε μηδ' αὖ ὄφια δύνασθαι πῶς τὰς λιβαμίας. λαμβάνει δὲ τὸ ἐγκαρδίσιον, δεῖν δὲ ἀλάφειον ἢ ξύλου. ὅταν γὰρ γένωται καὶ λεῖον καὶ μιλανόστροφον. ἔστι δὲ καὶ ἄλμο τι δηρόβιον, ὃ ἅμα τῇ μιλανίᾳ καὶ ποικιλίαν τινὰ ἴσχει ἐπορύλεον, ὥστε ἔστι τὸν ὄψιν ὡς αὖ ἰδρῶτι ποικίλης· ποιεῖσθαι δ' ἐξ αὐτῆς καὶ λύπνας, ἐν δέρρεσι, καὶ τὰ ἄλλα σκευάζεται. τὸ δηρόβιον ἡ μὲν σφοδρὰ καὶ καλλόφυλλον ἔστι, ὅμοιον τοῖς ἀπίοις. ταῦτα μὲν ἂν ἅμα τῇ μιλανίᾳ, καὶ πυκνότατα ἴσχει. πυκνὸν ἡ καὶ ἡ σφόδρα μυθ', καὶ ἡ ζυγία, καὶ ὅλως πάντα τὰ ὕλα· καὶ ἡ ἐλαία δὲ, καὶ ὁ κότινθος. ἄλλα καὶ αὖρα. μανὰ δὲ, ἧν μὲν ἀγρίων καὶ ἡμερώτατον, τὰ ἐλάτινα μάλιστα· ἧν δ' ἄλλων τὰ ἔκτινα, καὶ τὰ σύκινα, καὶ τὰ δρῦς μαλίας, καὶ τὰ τ' ὀάφνης. σκληρότατα δὲ, τὰ ὀρύϊνα, καὶ τὰ ζύγια, καὶ τὰ δρεΐας· καὶ γὰρ † ἀκριβέστατα τούτων πῶς τὴν πρύπτισιν, μαλάξεως χάριν. μαλακὰ δὲ λιαθόλη μὲν, τὰ μανὰ καὶ τὰ χαῦνα· ἧν δὲ ζερκυλίδη μάλιστα Φιλύρα. λευκὰ δὲ καὶ θερμότατον εἶναι ὅτι· συμβαίνει δέ, ὅτι μάλιστα ἀμβλύνει τὰ σιδήρια. τὴν γὰρ βαφὴν αὐτὴν, ὀξὺ τὴν θερμότητα. θερμὰ δὲ καὶ λιπῆς, καὶ ἀλφιτώδη, καὶ ὅλως ἐξ ὧν τὰ πυρὰ γίνεται. μοχθηρὰ δὲ φασι, καὶ συκάμινον. ψυχρότατα δὲ τὰ ῥόδινα, καὶ ὑλατώδη. καὶ γλίσχρα δὲ τὰ τὴν ἰτέαν, καὶ ἀμπέλινα· διὸ καὶ τὰς ἀσπίδας ἐκ τούτων ποιοῦσι· συμμένει γὰρ πλεκόμενα. λειοφόρον δὲ τὸ δρῦς ἰτέας· μανότατον γάρ. διὸ καὶ τούτου μάλιστα χρῶνται. τὸ δὲ δρῦς πλατάνου γλισχρότατα μὲν ἔχει φύσιν δὲ ὑγρότατον ἐστὶ. καὶ τὸ δρῦς πλίνας. σημεῖον δὲ ὅτι, μετὰ τὸν τόμον, ὅταν ὀρθὰ στῇς, πολὺν ὑδρωπιᾷ. τὸ δὲ δρῦς συκάμινον, πυκνὸν ἅμα καὶ γλίσχρον. ἔστι δὲ καὶ ἀστρεβλότατον τὸ δρῦς πλίνας· διὸ καὶ αὖ στροφὰς ἧν θυρᾶν ποιοῦσι πλινίνους. ἐὰν γὰρ ὦσι μέτριοι, καὶ αἱ θύραι μένουσιν ἀστρέβλως· εἰ δὲ μὴ, ἀναστρέφονται. πυκνὰ δὲ αἰγείρου, ἐμπαλιν πεφύκασι τὰ ξύλα, τό, τε ἀπὸ δρῦς ῥίζης, καὶ τὸ ἀπὸ τοῦ φύλλου τὸ ἄνω. φλεγμαίνουσι γὰρ ἀλλήλοις, ἑκάτερον λιανύει πῶς τὸν ὁμοῖον φλοιὸν ἔχον. ἃ δὲ ἐκάνα λιπαρὰ φύσιν, ἧττον ἃ ῥοπὴ, γίνεται πάντως αὖ ἀφορά. τὰς δὲ θύρας οὐκ εὐθὺς σωτηλέουσιν, ἀλλὰ πύξαντες ἀφιᾶσι, λάπαρα ὕδατος. οἱ δὲ ταχὺ πρότερον ἢ τα σωτηλίσαν, ἐὰν μᾶλλον ἀπουδάζωσι. τὸ μὲν γὰρ θύρους αὐξηραίνομένους λείπαντας, τὸ δὲ χαμαὶ συμμένουσιν. αἴτιον δ' ὅτι δρῦς ἐλάττης τὰ μανὰ καὶ ζερκώδη, ἐλπὶ τὸν αἴτιον φλοιὸν ἔντα. ἃ δὲ φοίνιξ, λιοῦφον καὶ νίφλον, καὶ μαλακὸς, ὥσπερ ὁ φιλύρεος. βελτίων δὲ τὸ φιλύρεον, ὅτι γλίσχρον· ἐκάνα δὲ θραυστά. δεῖ γὰρ τὰ ἄδυλα πιὼ ἐκ τούτ' φοινίκων ποιοῦσι, ὥσπερ δ' ὡς φαῦλον πέφυκεν. τὰς ἴνας δὲ οὐ δεῖ ἄλυσιν ἔχει, οὐδ' ὑδὶ πολὺ καὶ μακράς, οὐδ' ὡσαύτως τῇ θύσει ἐγκαμπὰς πάσας, ἀλλὰ παντοδαπὰς. αὐξηραίνεται δὲ καὶ λιαινόμενον, καὶ πριόμενον τὸ ξύλον. τὸ δὲ θύον, οἱ δὲ θύαν ἐκλεῦσι, παρ' ἄμμωνι γίνεται, καὶ ἐν τῇ λευκοσυρίᾳ, τὸν μὲν μερφὸν ὅμοιον λυκοπερίᾳ, καὶ τοῖς ἐλάτοις καὶ τοῖς φύλλοις καὶ τοῦ σιλίκα καὶ τοῦ λεπτῷ· μᾶλλον δ' ὥσπερ λυκόκεισσον ἀκρίαν. πολὺ μὲν, καὶ ὅπου νῦν ἡ πόλις δεῖ, καὶ ὑπὸ σαμνιτοδιόυσιν ὀροφαὶ τινες ἐν ἀρχαίων οὐσῶν. ἀζαπὲς γὰρ ὅλως τὸ ξύλον. οὐλότατον δὲ τὸν ῥίζαν δεῖ, καὶ ἐκ ταύτης τὰ πουδαιότατα ἐν ὄργανα. τὰ δὲ ἀγάλματα τλύφουσιν ἐκ τ' λιόβοιον, λυκηγίδη, λωτὸν, πύξον· τὰ ἡ ἐλάφειον, καὶ ἐκ τῶν ἐλαίνων ῥιζῶν. ἀρρᾳγεῖς γὰρ αὗται, καὶ ὁμαλεῖς πως σφοδρῶς. ταῦτα μὲν οὖν ἰδιότατα ἕκαστα τούτων καὶ φύσεως καὶ χρείας ἀφ' ἑκάστου. βαρέα δὲ καὶ λεῖα, δεῖον ὡς τῇ πυκνότητι, καὶ μανότητι, καὶ ὑγρότητι, καὶ ξηρότητι, καὶ τῇ γλισχρότητι, καὶ σκληρότητι, καὶ μαλακότητι,

νότητι λιπῆ. φῶτα μὲν οὖν ἅπαντα καὶ σκληρὰ καὶ βαρέα, καθαπερ τὰ ξύλα, καὶ δρῦς. ὅσα δὲ λεπτὰ, καὶ τῇ σκληρότητι σκληρότατα, ταῦτ' ἐκ τῶν βάρους. ἅπαντα δὲ τὰ ἄγρια τῶν ἡμέρων, καὶ τὰ ἄῤῥηκτα τῶν θλιβίων, τὰ νηκτότερά τε καὶ σκληρότερα καὶ βαρύτερα, καὶ τὸ ὅλον ἰσχυρότερα· καθαπερ καὶ πρότερον εἴπομεν. ὡς δὲ ὕδωρ ἢ πᾶν, καὶ τὰ ἀπαρτότερα τῶν λεπτομερῶν, καὶ τὰ χάρυα τῶν καλλικαρποτέρων· ἃ μήτε λεπτομερότερον τὸ ἄῤῥηκτον, ὥσπερ ἄλλοί φασι, καὶ τὸν λυπαίνειν καὶ τὸν ἀμπέλου φανερῶς αἱ ὀλιγοκαρποτέραι, καὶ πυκνοφθαλμότεραι, καὶ σφριγέστεραι· καὶ μᾶλλον δὲ, καὶ τῶν ἄλλων ἡμέρων. ἀλλὰ τῶν φύσει, λυπαίνειν δοκοῦν, λίνον, ἔριον, λωτὸς, πύξος, ἐλαία, κότινος, πολύκνημον, ἄλλο, ἀρία, δρῦς, λαρύα δύσοινα. τούτων δὲ χρονιώτατα δοκεῖ τὰ λυπαρέστατα εἶναι. τὰ γὰρ
10 ὑφάσιμα, ἐξ ὧν αἱ δύραι τῶν νεωσοίκων, πλυσαμένοις μύαι, τὰ πλατανίστινα γηραιὰς ἐκφέρουσι. μόνα δὲ καὶ σπληνόφυτα λίχηνα· διὸ καὶ τὰ ταπεινὰ λαζόμενα τῶν ὀρέων, ἐκ τούτων ποιοῦσι. τῶν δὲ ἄλλων ἀζαπέστατον, μετὰ τὰ λυπηρίζοντα καὶ τὰ θυώδη, τὸ συκάμινον εἶναί φασι, καὶ ἰσχυρὸν ἅμα, καὶ εὔοργον τὸ ξύλον, καὶ παλαιούμενον μέλαν ὥσπερ λωτός. ἔστι δὲ ἄλλο πρὸς ἄλλο, καὶ γὰρ ἄλλῳ ἀζαπές· οἷον, πεύκη μὲν γὰρ τῷ ἀέρι, δρῦς δὲ καρυηρομένῳ, καὶ γὰρ ὕδατι καταβρεχομένη· οἰκεῖα γάρ ὅλως ἀζαπὲς ἐστίν. διὸ καὶ εἰς τοὺς ποταμοὺς, καὶ εἰς τὰς λίμνας ἐκ τούτων ναυπηγοῦσιν. γὰρ δὲ τῇ θαλάττῃ σήπεται. τὰ δὲ ἄλλα ἁμαρύει μᾶλλον, ὥσπερ καὶ ὄλεθρον, ταριχευόμενα τῇ ἅλμῃ. λευκὰ δὲ † καὶ ἡ ὀξύη πρὸς τὸ ὕδωρ ἀζαπὲς ἐστὶ, καὶ βελτίων γίνεται βρεχομένη. καὶ ἡ καρύα δὲ ἡ ὀλοϊκὴ, ἀζαπὲς. φασὶ δὲ καὶ τὴν πολύκνημον ἐλάττης μᾶλλον ὑπὸ τερηδόνος ἐσθίεσθαι. τῷ μὲν γὰρ ἔστιν ἔριον, τῷ δὲ πολύκνημον ἴσχειν γλυκύτητα,
20 καὶ ὅτιον γὰρ ἁπαλώτερα, μᾶλλον. πάντα δ' ἐσθίεται τερηδόνι, πλὴν κοτίνου καὶ ἐλαίας· τὰ δὲ οὔ, διὰ τῶν πικρότητα τερηδόνος, θρίπες × ἐσθίουσι δὲ τὰ μὲν γὰρ τῇ θαλάττῃ σκεπόμενα, ὑπὸ τερηδόνος· τὰ δ' γῇ, ὑπὸ σκωλήκων καὶ θριπῶν. γὰρ γίνεται τερηδών, ἀλλ' ἐν τῇ θαλάττῃ. ἔστι δὲ ἡ τερηδὼν ὅτε μὲν μιγίβα μικρὸν, λευκαλέα δ' ἔχει μιγάλλα, καὶ ἐσθίοντες οἱ θρίπες ὁμοίως σκώληξιν, ὑφ' ὧν παίνεται μικρὸν τὰ ξύλα. καὶ ἔστι ταῦτα ἰδιάτατα· πίπτουσι γὰρ, ὅταν εἰς τὴν θάλατταν ἐλευθῶσι. τὰ δὲ ὑπὸ τῆς τερηδόνων αὐάτατα. τῶν δὲ σκωλήκων τῶν μὲν εἰς ξύλους, οἱ μὲν εἰσιν ἐκ τῆς οἰκείας σήψεως, οἱ δ' ἐκ πικτίνων ὑφέων. γὰρ πικτὶς γὰρ, ὥσπερ καὶ τοῖς λεπίδωσι, ὁ λεπτὸς λεπτολούμενος, ὅταν πυρανθῇ καὶ φιλαίνῃ πολυσταφὴς, ὥσπερ οἱ μύσχοι οἱ φθίνοντες δὲ τὰ τε ὀσμώδη, καὶ πικρὰ, καὶ σκληρὰ, διὰ τὸ μὴ δύνασθαι πυραίνειν, καθάπερ τὴν πύξον. φασὶ
30 δὲ καὶ τὴν ἐλάτην φλοιδῶσαν ὑπὸ τῶν βλάπτουσιν, ἀζαπὲς διαμένειν γὰρ τῷ ὕδατι. φανερὸν δὲ γίνεται γὰρ † φανερῶν δὲ αἰτιατέον, ὅτι αὐτοῖς ἐλιμνάσθη τὸ πιθίνον· βραχύντος τοῦ βαρίβρου. πότε γὰρ τὰς γυφύρας ποιοῦντες ἐλατίνας, καὶ ὅταν ἐπανελαίνῃ τὸ ὕδωρ ἄλλων καὶ ἄλλων ἱστάντες, ὡς ἐξάγῃ, καὶ ἀπέλθῃ, πάντα εὑρίσκουσι τὰ ξύλα ἀζαπῆ. ἔστι μὲν οὖν ἐκ συμπτώματος. ἐν τύλῳ δὲ τῇ νήσῳ τῇ πρὸς τὴν ἀραβίαν, εἶναί τί φασι ξύλον, ἐξ οὗ τὰ πλοῖα ναυπηγοῦνται· ὃ δὲ γὰρ μὲν τῇ θαλάττῃ ἀγαθὸν ἄσηπτον ἐστίν. σφαμβύει γὰρ ὑπὸ πλέων ἢ δλακόσια, καταδυθιζόμενον, ἐὰν δὲ ἔξω, χρόνιον μὲν, θᾶττον δὲ σήπεται. θαυμασίως δὲ καὶ ὑπόφυλλον λέγουσιν, οὐδὲν πρὸς τὴν σῆψιν. εἶναι γάρ τι λεγόμενον, ἐξ οὗ τὰς βακτηρίας τέμνουσι, καὶ γίνεται καλὰς σφόδρα. ποικιλίαν δέ τινα ἔχουσαι, ὁμοίαν τοῖς τίγρεσι λόμασι. βαρὺ δὲ σφόδρα τὸ ξύλον ὅταν δὲ τις ῥίψῃ πρὸς κρημνώδες
40 τοπίον, † καταγίνεται, καθάπερ τὰ λίθαμα. καὶ τὸ μὲν ἐλάτινον δὲ ξύλον, οὐχ ὥσπερ καταγίνεται φαίνεται ἀοφεῖς, ἀλλὰ ἰσχυρὸν, ὥσπερ πρίνινον, ἢ καὶ ἄλλό τι τῶν ἰσχυρῶν. ὅταν μὲν οὖν ἅμα μυὶ χώρας τι, καὶ αἴρῃ διαφορὰς καὶ δυνάμεις. τῶν δὲ ὁμογενῶν ξύλων, οἷον δρυίνων, πολυκνήμων, ὅταν ταριχεύωνται (ταριχεύουσι γάρ) ἐκ τοῦ ἴσου βάθους πάντα σήπονται ἐλάττης, ἀλλὰ τὰ μὲν πρὸς αὐτῇ τῇ γῇ, τὰ δὲ μικρὸν αὐτοῦ, τὰ δ' τοῦ πλέονι βάθει. πάντων δὲ τὰ πρὸς τὸν ῥίζαν θᾶττον σήπεται καθ' ὕδατος, καὶ ἐπινᾶ μᾶλλον. ἔστι δὲ καὶ τὰ μὲν ὕδατος τῶν ξύλων, τὰ δὲ σύσαρκα. ὕδατος μὲν, τὰ μαλακὰ, καὶ πάντων μᾶλιστα θηλέα· σύσαρκα δὲ, καὶ τὰ σκληρὰ, καὶ τὰ ὀζώδη, καὶ ὅλας ἔχοντα συρροάς. σύσαρκότατα δὲ, ἀρία καὶ δρῦς· ὡς δὲ πρὸς μίαν, ὁ δὲ πολύκνημος ὄζος, καὶ δὲ ἐλάττης. ἀεὶ δὲ τῶν ὁμογενῶν τὸ μελανόνωτον) τῶν σκληροτέρων λευκοῦ· ἀραιοτέρου γάρ, καὶ σύνυσκοπεῖν τὰς σανίδας οἱ τέκτονες

ὅτους.

καὶ ἡ φηγὸς, καὶ ἡ ὀξύη &c.

φηγὸς

6

καταγίνεται

μᾶλλον δὲ ὅτως. τὰ δὲ μοχθηρὰ σιδήρεια διώκεται τύπωι τὰ σκληρὰ † δὲ μαλακῶν. κοίλων γὰρ φύ-
τοις μαλακοῖς, ὥσπερ ἐλέχθη πρόσθεν· ἥκιστα δὲ μαλιστα ταῦτα. διὸ καὶ οἱ σκυ-
ἢ ἀχράδιον τοτόμοι ποιοῦντα τοὺς πίνακας † ἀχράδιον· μύτραν δὲ πάντα μὲν ἔχει, ἃ φασιν οἱ τέκτο-
νες· φανερὰν δ' ἐν μάλιστα ἐν τῇ ἐλάτῃ. φαίνεται γὰρ οἷον φλοιόν τινα ἐπὶ τοῦ σώματος
αὐξηθὲν ἐν λεπτῷ· ἐν ἐλάτῃ δὲ, καὶ πυκνὴν, καὶ τοῖς τοιούτοις, ἐχ ὁμοίως. διὸ καὶ ἔφασί τινες
ἔπειτα γὰρ ἔχειν τὴν δυνάμει πύξου καὶ ἐλάτινον· † μάλιστα γὰρ ἐλπίζειν ταύτῃ ἐν ξύλῳ. ἔστι δὲ τὸ
ἐλπίζειν, τὸ συμπεφύσθαι λεπτὴν μύτραν. ζῇ γὰρ, ὡς ἔοικεν, ὑπὸ χρόνου πολλοῦ, διὸ
σπανιαχόθεν μὲν ἅμα, μάλιστα δ' ἐκ τῶν γυμνασίων ἀφαιροῦσιν, ὅπως ἀτρακτῶσι, καὶ σβέ-
σωσιν. ἄτοπον δ' ἂν δόξειεν, ὅτι φ μὲν τοῖς ξύλοις τοῖς σκληροῖς, ἄλυπος ἡ μύτρα, καὶ
ἀκίνητος· φ δὲ τοῖς μαλακοῖς, ἐὰν μὴ ὅλως ἀφαιρεθῇ, λυπεῖ καὶ πλατύνει μᾶλλον γὰρ 10
ἀκὸς, γυμνωθῆσαν ἀρθρώσκειν. ὅμως δ' οἱ γε ἰσοὶ, καὶ οἱ λεπτοὶ, ἀφαιρεθέντες ἀχθῆναι. ὥστε
τῇ συμβαίνειν, ὅτι χιτῶνας ἔχει ἄλλους. ἰσχυρότατον δὲ, καὶ λειότατον, τὸ γ ἔγκαρ. βρα-
δὺ δὲ τὸ ἄνω, ἢ τοὺς ἄλλους, αὐάλωτον. ὅταν δὲν χειρὶ, σβεσθῇ τὰ ξηρότατα. † ἡ δὲ μύτρα
σβέ τὸ ξηρὸν, σκιπτέον· σβεστέον δὲ ἐλαιώδει τὰ ξύλα, ἢ γὰ δὶς ἀφεῖναι ἢ πλείους, ὅταν μὴ
ὡς δεῖ πρῶτον. δεῖ γὰ ὀρθὴν τὴν πρῶτον εἶναι, καὶ μὴ πλαγίαν· οἷον, ὅσας ἡ μύτρας ἐφ' ἓν
τὸ ἄ, ἢ μὴ πρὸς τῇ Β γ τύπωι· ἀλλὰ πρὸς τὴν Β Δ. φθείρεσθαι γὰρ ὅταν φασὶν ἐκείνας ἢ
ζῶν. ὅτι δὲ ταῖν ξύλοιν ἔχει μύτραν, ἐκ τούτων οἴονται. ἀνθρωπος γάρ ἐστι, καὶ τὰ λοιπὰ 7
τὰ πάντ' ἔχειν, οἷον πύξος, λωτὸς, πρῖνος. σημεῖον δὲ· τοὺς γὰρ τρόχους τῇ δυρᾷ τῇ
πολυτελῶν, πείθει μὲν ἐκ τούτων. συγχωρεῖ δὲ καὶ ἀρχιτέκτονες ὅτως ἐκ μύτρας. ταῦ-
τὸ δὲ ἐστὶ σημεῖον, καὶ ὅτι πᾶσι μύτρα ἐλκτὴ, καὶ αἱ τῶν σκληροτάτων, ἃς δὴ λωτὸν λεγο- 2
δίας καλοῦσι. πανταχοῦ δὲ, ὡς εἰπεῖν, ξύλου σκληροτάτου μανοτάτη ἡ μύτρα, καὶ αὐξῆσι δὲ
ἔχει ἐλάτης. μανοτάτη μὲν ἐν, ὅτι τὰς ἴνας † ἐκτὸς καὶ σβέ πολλὰ· καὶ τὸ ζαρκάδιον τὸ αὐτὸ μὲν
ἔργον, πολύ. σκληροτάτη δὲ, ὅτι καὶ αἱ ἴνες σκληρόταται, καὶ τὸ ζαρκάδιον. διὸ καὶ οἱ ἀρ-
χιτέκτονες συγχωροῦσι παραιρεῖν τὰς πρὸς τὴν μύτραν, ὅπως λαθόντες τὸ ξύλον τὸ
πυκνότατον καὶ μαλακώτατον. δεῖ δὲ ξύλων, τὰ μὲν χλοᾶ, τὰ δὲ ψιλεκτὰ, τὰ δὲ ξηρογ-
γύλα· χλοᾶ μὲν, ὅτι διαρῶντες ἐκ τὸ μέσον περίεισι· ψιλεκτὰ δὲ, ὅσων † ἐκπλέκειν τὰς
ἔξω· ξηρογύλα δὲ λεγόντες, τὰ ὅλως ἄφυκτα. τούτων δὲ τὰ χλοᾶ μὲν, ἅλως ἀφέρεσθαι, σβέ τὸ
γυμνωθῆσαν τὴν μύτραν ξηραίνεσθαι, καὶ ἐκθνήσκειν· τὰ δὲ ψιλεκτὰ, καὶ τὰ ξηρογύ-
λα, σβέ τὸ φλοιοπαλαῖσθαι τὴν μύτραν. ὑδὲν γὰρ ὄφελος, τὸ δὲ ἀπάντων ἀφέρεσθαι. τοῖς δὲ λω-
τίνοις, καὶ τοῖς ἄλλοις, οἷς ἐν τοῖς τρόχοις χρῶνται πρὸς τὸ μὴ φέρεσθαι, βέλτιον πρὸ- 3
πάτησιν, ὅπως ἀνακηράσῃ, καὶ σβεννύσθαι ἐκ μικρὸν ἡ ἐκ δὲ μύτρας ὑγρότης. ἡ μὲν
οὖν μύτρα διαύτην ἔχει δύναμιν. βαρὺ δὲ φύγεται, ἰσχνὸν καὶ ἐλάτη, καὶ ἡ πεύκη,
ἄπαλαὶ πιθήκους· οὐδὲν γὰρ φθείρουσιν, ὥσπερ ἡ δρῦς, καὶ τὰ γνάθοι· ἀλλ' ἀντωθοῦ-
σι. σημεῖον δὲ, ὅτι οὐδέποτε φύγεται, λεῖα πέρ ἐλαία καὶ δρῦς· ἀλλὰ πρόσφορα σάπτον-
ται, καὶ ἄλως ἀπαυλοῦσιν. ἰσχυρὸν δὲ καὶ ὁ φοῖνιξ. αὐάπαλιν γὰρ καὶ ἡ καδμία, ἣ πρὸς
ἄλλοις γίνεται· τὰ μὲν γὰρ εἰς τὰ κάτω καδμεῖται, ὁ δὲ φοῖνιξ εἰς τὰ ἄνω. φασὶ δὲ καὶ
τὴν πεύκην καὶ τὴν ἐλάτην αὐτοφεῖν. τὸ δὲ ἐν οἰκοδομίαις καρύαις (γίνεται γὰρ μέγα,
καὶ χρῶνται πρὸς τὰ ἐργαλεῖα) ὅταν μέλλῃ φύγεσθαι, ψόφοις, ὥστε πρακαιδαίνεσθαι πρότε-
ρον· ὅπερ καὶ ἐν αὐτάνδρῳ συμβαίνειν ἐν τῷ βαλανείῳ, καὶ πάντων ἰσχνοτάτων. ἰσχυ-
ρὸν δὲ τὸ ἐν συκῆς, πλὴν εἰς ὀρθόν. ἡ δὲ ἐλάτη μᾶλλον, ὡς εἰπεῖν, ἰσχυρόν. πρὸς δὲ τὰς ἐν 4
τεκτόνων χρείας, ἐχέπαλλον μᾶλλον ἡ ἐλάτη, σβέ τὴν μανότητα, καὶ τὴν εὐθυπορίαν. εὐθὲ
γὰρ ὅλως ἐστὶ φύγεσθαί φασιν, ἐὰν δὲ κάμπτῃ. εὐτονώτερον δὲ φλύκη, καὶ ἡ λευκὴ τῆς
ὥσπερ ἡ † καλλίστου. ἐν ἄλλῳ ἡ φλύκη. τὸ γὰ ὅλον εὔθρυπτον, ὥσπερ ἐλέχθη, σβέ μαλακό-
τητα. εὔκαμπτα δὲ, ὡς μὴ ἁπλῶς εἰπεῖν, ὅλα γλίσχρα· διαφορᾷ δὲ δοκεῖ συκάμινος, ἢ ὄρε-
νός. διὸ καὶ τὰ ἐκρέα, καὶ τὰς εὐφαυὰς, καὶ ὅλως ὅσα πρὸς τὸν κόσμον, ἐκ τούτων ποιοῦσιν. ἔν 8
τρισὶ δὲ, καὶ δύσκισι, τὰ φιλιμότροφα † πάμπαν ξηρὰ· τὰ μὲν γὰρ πάσσοφα, τὰ δὲ ἔσανθ. τὰ
δὲ χλωρὰ λίαν, συμμύει, καὶ φθείρεται φ δεῖ ὀδόντα τὰ πρίσματα, καὶ ἐμπλάττει. διὸ καὶ
πρελλάττουσιν ἀλλήλων τοὺς ὁρίζοντας, ἵνα ὀξύτερα ᾖ. ἔστι δὲ καὶ λυσιτρυπητότερα, λέων
ξηρὰ χλωρά. βρασίως γὰρ ἀναφέρεται τὰ ἐκτρυπήματα, σβέ τὸ βαρὺ εἶναι. δεῖ δὲ † δρυὸς
ταχέως·

ταχέως· καὶ σθένος ὁ ἀὴρ αὐξανόμενόν Θ᾽ ἀνακλίνωσι. πάλιν δὲ τὰ λεῖα καὶ ξηρά, διὰ τὴν σκληρότητα, δύσκαμπτα καθάπερ ὄστρακον συμβαίνει πρίειν. διὸ καὶ τρυπῶντες, ἀπλοῦν ἐχουσιν. σύριγξ δὲ, καὶ σύριγγος, καὶ σύριγγι, τὰ χλωρά. πῶς κάθηται γὰρ τὸ τορνευτήριον μᾶλλον, καὶ ἐκ ἀρπαδᾶ. καὶ ἡ πελέκησις διὰ τὴν μαλακωτέρων ῥᾴων, καὶ ἡ ξέσις ὁμοίως· καὶ ἐπὶ λειοτέρα. ἰσχυρότατον δὲ καὶ ἡ λειανία· διὸ δὲ ἧττον ἐχ ἅπτεται ἡ πέλεκυς· διὸ καὶ τὰς τροφίας, ὥσπερ ἐλέχθη, ταῖς θύραις πέλεκυσι ποιῶσιν. ὑγρότατον δὲ μέλι, καὶ ἐξύλ. καὶ γὰρ τὰ λιπαίνεται τὰ γλίσχροντα, ἐκ τούτων. ὅλως δὲ, πῶς ποῖα δεῖ ὕλας ἐκάστῳ χρῆσιμα, καὶ ποῖα ναυπηγήσιμα Θ᾽, καὶ οἰκοδομικὴ (πλέκει γὰρ αὐτῶν χρᾶται καὶ γὰ μυτίσεις) ὡρατέον εἰπεῖν, ἀφορίζοντα λαβὼν ἕκαστον τὸ χρήσιμον. ἐλάτη μὲν ὖν, καὶ πεύκη, κὴ λίθυρος (ὡς ἁπλῶς εἰπεῖν) ναυπηγήσιμα. τὰς μὲν γὰρ τριήρεις, κὴ τὰ μακρὰ πλοῖα, ἐλάτινα ποιοῦσι, διὰ λευφότητα· τὰ δὲ στρογγύλα, πεύκινα, διὰ τὸ ἀδαπές. φῦναι δὲ κὴ τὰς τριήρεις, διὰ τὸ μὴ δύπορεῖν ἐλάτης. οἱ δὲ ἠδὶ συρίσκαι, κὴ φοινίκιαι, ἐκ λίθυρος. κανανίζουσι γὰρ πεύκης. οἱ δ᾽ γὰ λεύκης, πίτυος· ταύτῃ γὰρ ἡ νῆσος ἔχει. καὶ ὅλως ἱερέπεσι ἐν δὲ πεύκης. καὶ τὰ μὲν φῦναι ἐκ τούτων. τῶν δὲ τρόπων, τριάρεσι μὲν δρυΐνοις, ἵνα αὐτέχη πῶς τὰς ναυλείας. ταῖς δ᾽ ὁλκάσι, πευκίνοις. ὑποπίθασι δ᾽ ἐπὶ κὴ δρυΐνου, ἐπὰν ναυλεῖσι· θοῖς μὲν ἐλαθήσιμ ὀξύν. καὶ ὅλως ἐκ τούτων τὸ χέλυσμα. ἐχ ἅπτεται δὲ ὁ δὲ ἠδὶ ἡ κόλλησις ὁμοίως, τὸ δρυΐνου τῷ πευκίνῳ καὶ ἐλατίνῳ. τὰ μὲν γὰρ πυκνὰ, τὰ δὲ μανὰ· κὴ τὰ μὲν ὅμοια, τὰ δὲ ἕ. δεῖ δὲ ὁμοιοπαθῆ εἶν, τὰ μέλοντα συμφύεσθαι, καὶ μὴ φαυλία, λαθαπρὸ λίθου καὶ ξύλου. ἡ δὲ τορνέα τοῖς μὲν πλοίοις γίνετ᾽ συκαμίνου, μηλίας, πηλίας, πλατάνου. γλισχρότατα γὰρ ἔχων δεῖ, καὶ ἰσχνόν. χειρίου δὲ ἡ ἧττ πλατανίου· ταχὺ γὰρ σήπεται. ταῖς δὲ τριήρεσιν φῦσι καὶ πιτύϊνας ποιῶσι, διὰ τὸ ἐλαφρόν. τὸ δὲ σόρισμα πρόσω, τὸ † σίλεμα, χέλυσμα καὶ τὰς ἐπωτίδας, μηλίας, καὶ συκαμίνου, καὶ πηλίας· ἰσχυρὰ γὰρ δεῖ ταῦτ᾽ εἶν. ναυπηγήσιμ Θ᾽ μὲν ὖν ὕλη χρεία αὕτη. οἰκοδομικὴ δὲ πολλῷ πλείων, ἐλάττη τι, καὶ πεύκη, καὶ λίθυρ Θ᾽, καὶ ἀρκεύθ Θ᾽ ἁπλῶς δὲ, ὡς εἰπεῖν, πᾶσα χρήσιμα, πλὴν εἴ τις ἀδρὰς πάμπαν. οὐκ εἰς τοῦτο γὰρ πᾶσαι, καθάπερ οὐδ᾽ ὕδατ ἡ ναυπηγίκης. εἰ δ᾽ ἅλλαι πῶς τὰ ἴδια δεῖ τεχνᾶν, οἷον σκύτη καὶ ὀργάνα, καὶ εἴ τι τοιοῦτον ἕτερον. πῶς πλεῖσα δὲ χρεία ἡ ἐλάττη παρέχεται χρῆσιν· καὶ γὰρ πῶς τοὺς πίνακας τοὺς γραφομένους. τὰ κτενικὰ μὲν ὖν ἡ παλαιοτάτη ἡ κρατίστη, ἐὰν ἡ ἀδαπές. ἀνθετᾶ γάρ, ὡς εἰπεῖν, πᾶσι χρᾶδ᾽ ναυπηγικὴ δὲ ἡ ἐνικμοτέρα, διὰ τὴν ἁλμυρὸν, αὐαγκαῖον· ἐπεὶ πρός γε τὴν κόλλησιν ἡ ξηροτέρα συμφέρει. ἔσεται γὰρ καὶ νῦν τὰ ναυπηγούμενα, καὶ ὅταν συμπίπτ᾽ ἁθελκυδρότα, συμμύζ καὶ εἴργει. πλὴν ἐάν γε παντάπασιν ὀξικμαδᾶ. τότε δὲ δ᾽ ἐχιτέα κόλλησιν, ἡ οὐχ ὁμοίως. δεῖ δὲ ἁεὶ ἕκαστον λαμβάνειν, εἰς ποῖα χρήσιμός ἐστιν. ἐλάττη μὲν ὖν καὶ πεύκη, ἁθελκαθάπερ ἄρτι εἶπον, καὶ πῶς ναυπηγίαν, καὶ πῶς οἰκοδομίαν, καὶ ἔτι πῶς ἄλλα δεῖ ὀργάνων· ὡς πλείω δὲ ἡ ἐλάττη. πίτυϊ δὲ χρῶντας μὲν ὡς ἄμφω, καὶ οὐχ ἧττον εἰς ναυπηγίαν· ἡ μὲν ἀλλὰ ταχὺ σήπεται. ἄρκυς δὲ, πῶς οἰκοδομίαν, καὶ πῶς ναυπηγίαν, ἔτι δὲ πῶς τὰ ἠδὶ γῆς ἁατορυττόμενα. φιλύρᾳ δὲ, πῶς τὰ σανιδώματα δεῖ μακρᾶν πλοίων, καὶ πῶς λιβύστια, καὶ πῶς τὴν δεῖ μίτρων ἁατασκευήν. ἔχει δὲ καὶ τὴν φλοιὸν χρήσιμον, πρός τι τὰς λίσας (ποιοῦσι γὰρ δὴ αὐτῇ, σφρίγλαμένος τε, καὶ ζυγία, πῶς ἑλκυνοπηγίαν) καὶ πῶς τὰ ζυγὰ δεῖ λοφόρων· κὴ ὅλως πῶς τὰ πολυτελῆ δεῖ ὀργάνων. μίλος δὲ, εἰς πᾶσα πλήματα λιθώδεις καὶ τορεῖς, καὶ ὅλως τοῖς τοιούτοις· πρὸς δὲ, πῶς ἄξονάς τι, καὶ μονοτρόφους ἁμάξας, καὶ ὀξυγαλύφους καὶ ψαλτηρίους. ὀξύα δὲ πῶς ἁμαξοπηγίαν, καὶ λιφροπηγίαν τὴν δυπελῆ. πηλία δὲ πῶς θυροπηγίαν, καὶ γαλεαγρᾶς. χρῶνται δὲ καὶ εἰς τὰ ἁμαξικὰ μητρίους. πύξος δὲ εἰς ἄξονάς τι ταῖς ἁμάξαις, καὶ εἰς ἑλκυθρα τοῖς ἀρότροις. αὐδρωχη δὲ ταῖς γυναιξίν, εἰς τὰ πρὸ τοὺς ἰσούς. ἀρκεύθ Θ᾽ δὲ εἰς τυκτονίας, καὶ εἰς τὰ ἁταίβεια, καὶ εἰς τὰ λιαπορυπόμενα ἠδὶ γῆς, διὰ τὸ ἀδαπές. ὡσαύτως δὲ καὶ ἡ σύκεϊκὴ ἁαρύα, καὶ πρός γε τὴν ἁατέρυξιν ἔτι μᾶλλον ἁπάσης. πύξος δὲ χρῶνται μὲν πῶς ὄγκα. σύ μὲν ἀλλ᾽ ἄγε γὰρ δὴ ὀλύμπιον γινομένην, διὰ τὸ βραχᾶν τε εἶναι καὶ ὀζώδης, ἀχρεῖ Θ᾽· τρυμίνθου δὲ, οὐδὲν χρῶνται· πλὴν ἐπὶ ἁαρπᾶν, καὶ τὴν ῥυτίνην. ἡ δὲ φιλύκη, πλὴν εἰς πθοδοθέσεις. ἐπεὶ γάρ ἐστι λασῶδες. τῇ δὲ ἀφαρέκη, εἰς χαλκαπάς τι, καὶ τὸν λαιέᾳ. λιπλαδρᾳ δὲ καὶ † μύα, πῶς μία

Βακτη-

βακτηρίας. ἔνιοι δὲ καὶ δ' ἄφνη· τὰς γὰρ γιγαντικὰς, καὶ λεῖφας πάσας ποιεῖσθαι. ἐπὶ δὲ πρός τι τὰς ἀκανθίδας, καὶ τὰς λίσσας, καὶ τὰ λαπάθια, ἢ τάλλα πάντα καλεῖν δὲ δεῖ καὶ τὴν ἄλλων ἕκαστον ὁμοίως. Διαφέρουσι δὲ καὶ πόες τὰ πικρινικὰ τὴν ὀργαίαν ἕκαστα ἢ τὴν χρέαν· οἷον, σφυρίον μὲν, καὶ τραγόπογον, ἀρίστα μὲν γίνεται κοπέντα. χαῦνται δὲ καὶ πυξίνους, καὶ μιλτίνους, ἢ πηλίνους. τὰς δὲ μεγάλας σφύρας, πιτυίνας ποιοῦσιν. ὁμοίως δὲ καὶ τὴν ἄλλων ἕκαστον ἔχει πρὸς πάχος. ἢ τοῦτα ἢ αὖ χρᾶται διαφοῦσιν. ἑκάστη δὲ τῶν ὕλης, ὥσπερ καὶ πρότερον εἰλέχθη, διαφορὰς ἢ τὰς πόδας. φῦλα μὲν γὰρ λαγὼς, ἔνθα δὲ λίθος γίνεται θαμιαί, καθάπερ καὶ πόδι συείαν. φῦ συεία γάρ, ἢ τι τοῖς ὄρεσι, διαφέροντα γίνεται τὰ δ' ἄγκιστρα δὲ λίθος, καὶ τῷ ὕλα ἢ τοῦ πάχει. τηλικοῦτα γὰρ ὄντα, ὥστ' ἐνίοις μὲν μὴ δύνασθαι πρὸς αὐδρας πάλαμαι χειν· τοῖς δὲ παχυλέοις ἔτι ἢ μάζω, καὶ λεπίω, φαίνεται δὲ, ἐὰν ἰσχὺς ᾖ, ἢ μὴ τίμιον, τόπου εἰκῆ ἕκαστον ἔχοντος, γίνεσθαι θαυμασίου τῷ μήκει καὶ πάχει. φῦ λύπρον γῆν ὅτι τιμιον οἱ Βασιλεῖς, ἅμα δὲ καὶ δι' ὃ τὸ δυσκόμιστον εἶναι. μῆκος μὲν ἐν τῷ ὡς τὴν ἡλικίαν τὴν Δημητρίου τεθῆναι, τρισπαιδιαῖον ὄργυιαν. αὐτὰ δὲ τὰ ξύλα τῷ μήκει θαυμαστὰ, καὶ ἄοζα, καὶ λεῖα, μίγιστα δὲ ἢ πρὸς πολὺ τὰ φῦ τῇ † λύρνῃ φασὶν εἶναι. τῷ γὰρ φῦ τῇ λατίνᾳ διαλεῖν γανομένων ἀσφόδελον, καὶ τῷ ἐλατίνων ἢ τῷ πευκίνων, μάζω τοῦτα καὶ διαμίσι τῷ ἰταμικῷ· διὰ γὰρ εἶναι πᾶσι τὰ φῦ τῇ λύρνῃ. πλεῦσαι γάρ ποτε τὸς ξωμαίους, βουλομένους διαπασκευάζεσθαι † πλοῖον, φῦ τῇ νήσῳ, ἀφ' ἧς ἔπεμπον ναῦς, καὶ τηλικοῦτον εἶναι τὸ μέγεθος τῷ ἀφ' οὗ φασι, ὥστε τοὺς πλέοντας ἐκ κόλπου πνὰς καὶ λιμένας διαχάσαι ἴσης ἰσοῖς ὑδὶ τὸν πόντον, καὶ ὅλως πᾶσαν τὴν πόλιν διασῶσαι καὶ ὥσπερ ἀγειμένην τῇ ὕλῃ· διὸ καὶ ἀφεῖσθαι τὴν πόλιν οἰκίζειν. διαβάντα δὲ ἵνα ἀφ' ἡμέρας πάμπολυ πλῆθος ἐκ τόπου βραχέος, ὅσοι τηλικαύτην ποιοῦσι χρείαν, ἢ ἐχόσαν δὲ ἀφ' ἑτέρου τὰ ἴσια. ἃ μὲν ἅμα διαπρᾶξαι αὐτὴν φῦ τῇ πλάγῃ. λύγος μὲν ἔστι τὴν ἄνισον, ἔστι δὲ ἐλάφου καὶ τὸν ἀδρὰ, πολὺ διαφέρει τῷ ἄλλων. ἃ δὲ τῷ λατίνῳ ἐφυλάττεσθαι χρή. καὶ ἃ μὲν τὴν λάπαθον ἀσθενῆ ἔχει καὶ μυῤῥίνην, ἢ ὀξύλον θαυμαστὸν. τηλικοῦτα γὰρ τὰ μήκη τίμνεσι, ὥστ' εἶναι δι' ὃ τὴν τυῤῥηνίδων ἀπὸ τὴν πρόπυ. ἃ δὲ ὀρεινὰ, πυκνὰ καὶ ἐλάττω. τὸ δὲ λιμναῖον λαμβάνον, εἶναι μὲν ἄκαμπτον ὑγρὸν, διαφέρειν δὲ σφόδρα, καὶ ἔχαν δρυῶν καὶ ἀσφόδελον πολλὴν, καὶ μυῤῥίνην. λέγω δὲ τὸς ἐγχωρίους, ὡς γίνεσθαι ἃ λίμνη λατύφῃ, καὶ διακωλύειν τὸν τοῦ ἐλπίνους τόπον· ἐξ ὧν φύονται μυῤῥίναι, καθάπερ αἱ συφανώτιδες, τῷ ἄλλων ὄντων μεγάλων μυῤῥίνων. × τὸν δὲ τόπον εἶναι ἔχειν ἐς αὐδρὸς θύσιν. καὶ πρότερον μὲν ὃν πᾶσιν εἶναι τὸ λιμναῖον· νυνὶ δὲ ἐκ τοῦ ποταμοῦ ἄγειν πρὸς κώδια, καὶ εἶναι πίονα. φῦ δὲ νήσου τὸ μέγεθος, πόδι ὀγδοήκοντα σταδίους. καὶ τὰ μὲν τῷ τόπῳ ἴδια πολλὰ εἶναι διαφοραὶ, ὥσπερ ἔφθαμεν πολλάκις.

Τὸ δὲ πῶς τὴν πύρωσιν ποιοῦσι ἕκαστα φῦ ὕλης ἔχει, λεκτέον ὁμοίως, καὶ πειρατέον λαβεῖν. ἄνθρακα μὲν ὃν ἀρίστη γίνεται τῷ πυκνοτάτων, οἷον ἀρείας, δρυὸς, κομάρου· εὐριώτατοι γάρ· ὅτι πλεῖστον χρόνον αὐτέχουσι, καὶ μάλιστα ἰσχύουσι. διὸ καὶ φῦ τοῖς ἀργυρείοις τούτοις χρῶνται πρὸς τὴν πρώτην τούτων ἴνωσιν. χάλκινοι δὲ τούτων οἱ δρύινοι· γιγνίσκεται γάρ. χάρις δὲ καὶ οἱ τῷ πρισβυτέρων, τῷ νέων, καὶ μάλιστα οἱ τῷ γίραν δρύων, διὰ ταὐτὸ ἐμπόπτειν γάρ. διὸ καὶ πιπίδσι διαιόμενοι. διὰ δὲ ἐπικμον εἶναι. βέλτιστοι δὲ, οἱ τῷ φῦ ἀκμῇ· καὶ μάλιστα οἱ τῷ κολάβων· συμμέτρως γὰρ τῷ πυκνῷ, καὶ γιγνίσκῃ, καὶ τῷ ὑγρῷ. βέλτιστοι δὲ οἱ τῷ δρυλίνων καὶ ἐμπῶν καὶ πρὸς ἑσπέραν, ἢ οἱ ἐκ τῷ παλισκίων καὶ ὑγρῶν καὶ πρὸς νότον. καὶ οἱ φῦ ἀκμῇ τρέφαι γὰρ ἢ πυκνὴ· καὶ ὅλως οἷα ἢ φύσῃ, ἢ διὰ τὸν τόπον πυκνότροφα, ἐμπόπτροφα, ἐξ ἀπάντων βέλτιον διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν. χρῆσι δὲ ἄλλων ἄλλη. πρὸς ἔνια γὰρ ζητοῦσι τὸς μαλακὸς, † οἷς φῦ τοῖς σιδηρείοις, τὸς δι' ἐμπείρας δι' ὑβρίκης, ὅταν ἀπ' ἢ λιπαυγιόν· ἢ καὶ φῦ τοῖς ἀργυρείοις, τὸς πιτυίνας. χρῶνται δὲ καὶ αἱ τέχναι τούτοις. ζητοῦσι ἢ καὶ οἱ χαλκᾶς τὸς πυκνίνους, μᾶλλον ἢ δρυίνους, διαί φησι † ὑδροφόρους· ἀλλ' ὡς τὴν φύσιν ἀμαυρὸς, ὡς ἧττον διαμαραινόμενοι. ἔστι δὲ ἢ φλοὸς ἐξωτέρα τούτων· τὸ δὲ ὅλον ἐξωτέρα φλοὸς καὶ ἢ τούτων, καὶ τῷ ξύλων ἢ τῷ μανῶν καὶ λεπτῶν, καὶ ἢ τῷ αὖων. ἃ δὲ ἐκ τῷ πυκνῶν καὶ χλωρῶν, κωλεοτέρα καὶ παχυτέρα. παντῶν δὲ ἐξωτάτη, ἐκ τῷ ὑλημάτων· ἄνθρακον δὲ ἢ γίνονται, διὰ τὸ μὴ ἔχειν τὸ στομαχῶδες. τίμνεσι δὲ, καὶ ἐκζητοῦσιν ὡς τὰς ἀνθρακιὰς τὰ σύδια, καὶ τὰ

νίας·

νίκε. λεῖ γὰρ ὡς τυπώτατα θάνατος πᾶς τῆι λεπτότητι. ὅταν δὲ πάχυνθῆι τῆι λεμμονῆι, ἐξαίφνης, παρακμητέντος ὀλιγίστοις. ὡς μὲν τῆι αὐθρακίαι τὰ φιλύτατα ζητῶσι. λύσκαπνα δὲ ἔοικε γένη μὲν ὅλως τὰ ὑγρά, καὶ τὰ χλωρὰ μᾶλλον λύσκαπνα. λέγω δὲ ὑγρά, τὰ ἔλαια· οἷον πλάτανον, ἰτέαν, λύκιον, αἴγειρον. ἐπὶ καὶ ἡ ἄμπελος, ὅτι ὑγρά, λύσκαπτον· ἐκ δὲ τῆς ἰδίας φύσεως, ὁ φοῖνιξ· ὃν δὴ καὶ μᾶλλον ἔνιοι λύσκαπτον φασι λύσκαπνον. ὅθεν καὶ χειμῶνι ἐπίκτησις.

Τὰ δὲ λυσκαπνότατα τῶν φοινίκων ἐκ γῆς βιζοφοιτᾶντας φλοιούς.

Ἀριμότατον δὲ ὁ λεπτὸς συκῆς, καὶ ἐρινεοῦ, καὶ εἴ τι ἄλλο ἐπιῶδες. αἰτία δὲ ἡ ὑγρότης. φλοιὸς δὲ τὰ ἐπιβεβρεγμένα φύλλα ἐπιῤῥύτου, καὶ μετὰ ταῦτα ξηρανθέντα, πάχος τοῦ ἀκαπνότατα, καὶ φλοιὸς μελανώτατος ἀφύσιν· ἔτι καὶ δὲ οἰκίας ὑγρότητος ἐξεμμελής. δριμεῖα δὲ καὶ ἡ ῥίζα, καὶ ἡ κονία ἡ ἀπ' αὐτῶν. μᾶλλον δέ φασι τῆς ἀπὸ δὲ ἀμυγδάλης· πᾶς δὲ τὰς λαμυίας, καὶ τὰς ἄλλας τέχνας, ἀλλάλοις δὲ χρήσιμα. † ἐμπορβύνται δὲ ἐκλείπει συκῆ καὶ ἐλαία. συκῆ μὲν, ὅτι γλίσχρον τε καὶ μανόν, ὥστε ἕλκει τε καὶ ἐ λίπασιν· ἐλαία δέ, ὅτι πυκνόν, καὶ λιπαρόν. πυρὸς μὲν, γίνεται δὲ ἐκ πολλῶν· ἄριστα δὲ (ὡς φασι περσῶν) ἐκ καρύας· πίσσα γὰρ καὶ πλεῖστον αὐκαπνεῖ. πυροὶ δέ, φασιν, ἄριστον μὲν ἐκ δὲ ἀθραγγίης λακεδαιμόνος· ἔπειτα δὲ δεῖ τὸ λιγύδρου ὅμοιον τῇ ἀμπέλῳ, καὶ τῇ οἰναν- θῇ τῇ ἀγρίᾳ. ὥσπερ ἐκεῖναι, καὶ ἔοικε αὐκαθαίνειν πᾶς τὰ λιγύδρα. λεῖ δὲ τῆι ἐφαρμόττει ἐκ τούτων ποιεῖν, τὸ δὲ πρῶτον ἐκ λάφνης. ἐ γὰρ ἐκ τοῦ αὐτοῦ τὸ ποιοῦν καὶ πάσχον, ἀλλ' ἕτερον δύναται λεῖ κατὰ φύσιν· καὶ τὸ μὲν λεῖ παθητικὸν εἶναι, τὸ δὲ ποιητικόν. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἐγγίνεται· καὶ ὡς γέ ἴσως ὑπολαμβάνουσι, ἔστιν ἀμφοῖν. ἀγαθὰ δὲ καὶ ἐκ βάμνου· ποιεῖ δὲ ὅσον τῆι τῶν ἐκτὸς χρῆσιν. πᾶς γὰρ ἔοικεν ἡ ἄχυμον εἶναι, λεῖ καὶ μανώτερον, ἵν' ἡ πρόσις ἰσχύῃ. τὸ δὲ πρῶτον, ἐπαθέστερον· διὸ τὸ ἐκ λάφνης ἀπαθέστερον δρᾶν ζητοῦσι τῆς δριμύτητος. γίνεται γὰρ ἐκ ῥάμνου, καὶ πρίνου, ἡ φιλύρας, καὶ σχοίνου ἐκ τῶν πλεόνων, πλὴν ἐλαίας· ὁ δὲ λεπτὸν ἄτοπον εἶναι· ἡ γὰρ σκληρότερον, καὶ λιπαρὸν ἡ ἐλαία. ἔοικε μὲν οὖν ἀσύμμετρον ἔχειν λυπεῖν τῆι ὑγρότητα πᾶς τῆι πύρωσιν. ταῦτα δὲ τὰ πυρά, βορέιους μὲν θᾶττον, καὶ μᾶλλον ἐκβαίνεται, νοτίοις δὲ ἧττον· καὶ ἐν μὲν τοῖς μεσημβρίοις μᾶλλον, ἐν δὲ τοῖς λοιποῖς ἧττον. καὶ τὰ δὲ ἕψουλα τὰ λιδρινα, καὶ ἁπλῶς ἂν ἐλαιώδης ἡ ὑγρότης. διὸ καὶ τὰ ἀγαλματά φασι † ἰδίᾳ γίνεσθαι· πιεῖσι γὰρ ἐκ τούτου. ὃ δὲ λαλοῦσιν ἐλαῖαν ἰδρίαν ἐν ἀληθείᾳ ἔφυδρον, ἐπεὶ ἐν οὖ καὶ ἐκθύονται πᾶς οὐδὲ ἑκάτινος, γίνεται σωτικαμένης ἐν ὑγρότητος, δεῖ χρῆσθαι μὲν τροχύλοις, μέγεθος δὲ πλίνου ἄπος, ἢ καὶ μικρῷ μᾶζον ἢ ἔλαττον, ἐκλεπαίνειν δὲ μᾶλλον τὰ ἐλαῖνα, καὶ κρύα λείβειν, καὶ ἀσταμένα πολλάκις, ἐὰν ἰκμὰς λεῖ λαμβάνῃ, καὶ ἔχῃ τόπον ἐκτρόφον. ὥσπερ ἤδη τὰς τροφὰς ἐν θύραις ἐλέγετο, καὶ ὡς † λυλίκιον πίνθινον πιθοῖς τῇ λάπτῃ πυλεῖ. λυλίκιον

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΠΕΡΙ ΦΥΤΩΝ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΟ Ζ.

ΠΕΡΙ μὲν οὖν λιγύδρου καὶ θάμνων εἴρηται πρότερον· ἐπόμενον δὲ ἐστὶν πρίνου τε καὶ φηγοειδῆ, καὶ ποωλιδῆ, ἐν οἷς ἐνίοις ἐν τούτοις ἐπεραν συμπεριλαμβάνουσι φύσεις, οἷον ἥν τινα σιτώδη πυρίνην δέν. πρῶτον δὲ λέγωμεν περὶ τῆς φηγοειδοῦς· αὕτη γὰρ ἐγγυτάτω τῆς πρώτης μεμιγμένη, ὥστε τὸ ξυλώδες εἶναι. φαίνεται δὲ ἴσως αἰεὶ τὸ ἄκρον τοῦ ἀμείνου πλέον· ἐὰν δὲ μὴ, πρός τε τὴν φηγοειδῆ ἔσται· ἐλέγομεν γὰρ τὸ ὅμοιον αὐτῆς. ὅπερ χρὴ ἐν τοῖς σιφανώδεσι δεῖν· οἷον ῥοδωνιᾶς, ἰωνιᾶς, λιὸς ἀνθοῦς, ἀμυγδαλοῦς, ἀμυδροκελεῖς· ἔτι δὲ ἱρπυλοῦς, σισύμβρειον, ἐλίνιον, ἀβρότονον. ἅπαντα γὰρ ταῦτα ξυλώδη, καὶ μικρόφυλλα· διὸ καὶ φρυγανικά. καὶ ἔτι ἥν λαχανώδη δ' ὁμοίως· οἷον, βαλφανος, κάρδαμον, καὶ ὅσα παραπλήσια τούτοις δεῖν· ἐπεὶ ἴσως οὐκ ἄν ἦσαν ἴσως ἀμύθητα κατὰ τὴν οἰκείαν πᾶς ἔσεσθαι ἐπῶν, ὅταν πᾶς σιφανωμάτων καὶ λαχάνων ποιώμεθα μνείαν. ἐμοὶ δὲ πρῶτον πᾶς ἥν ἀγρίων λέγωμεν, ἴσως αὐτῶν ἄλλα καὶ μέρη πλέω, καὶ πῆς καὶ δ' ἐ

πασαν γένος, καὶ τοῖς ὅλοις ἄδηλον, ἃ δεῖ διαιρεῖν. μιγίσθω δ' ἂν ἴσως λαβεῖν διαφορὰ τῶν ὅλων γενῶν, ὅτι τὰ μὲν αὐάκανθα, τὰ δὲ ἀκανθώδη συγχαίνει. πάλιν δ' αὖ ἑκατέρων τούτων πολλαὶ διαφοραὶ γενῶν καὶ εἰδῶν, ὑπὲρ ὧν ἑκάτερα θεατέον ἀπ' ἀρχῆς. τῶν ἀκανθικῶν δὲ, τὰ μὲν ἁπλῶς ἐστιν ἄκανθαι, καθάπερ ἀσπάραγος καὶ σκορπίος· ἐπὶ γὰρ ἴχεσι φύλλου ἐοίκασι τὰ ἄκανθαι. τὰ δὲ φυλλάκανθα· καθάπερ ἄκανος, κεγχρίον, λύκος. ταῦτα γὰρ καὶ τὰ φύλλα ὥσπερ φύλλον ἔχει τὴν ἄκανθαν· διὸ καὶ φυλλάκανθα καλεῖται. τὰ δὲ καὶ τὴν ἄκανθαν, ἕτερον ἔχει φύλλον· ὥσπερ ἡ ὀνωνὶς, καὶ ὁ τρίβολος, καὶ ὁ φλώς, ὃ δὴ λίνης καλοῦσι σοίβλιν. ὁ δὲ βρίκολος καὶ ἡ σφυρίς πως φυλλάκανθόν ἐστιν· ἔχει γὰρ ἀκάνθας ἐν τῷ φύλλῳ πως. διὸ καὶ ὅλον ἴδιόν πως ἔστιν, ὡς ἁπάντων. ἐπεὶ πλείω διαφορὰ γίνεται καὶ τῶν ἀκανθικῶν καὶ τῶν θαμνωδῶν ὄντων· οἷον ἀγρὰς, ῥόα, παλίουρος, βάτος, ῥοδωνία, καλλιπάρις. ἐν μὲν οὖν ἀκανθικοῖς ταύτας ἂν τις, ὡς εἰπεῖν τύπον, λάβοι τὰς διαφοράς. ἐν δὲ τοῖς αὐακάνθοις ἐπ ἴσης ὅλοις διαλαβεῖν ποῖς γένεσιν. ἡ γὰρ τῶν φύλλων αὐαμέλεια, μιγέλα καὶ μικρότητι καὶ χάσμασιν ἄπειρος, καὶ ἀλλοφυὴς. ἀλλὰ δεῖ παραδιαιρεῖν μᾶλλον τρόπον διαιρεῖν. πλάσει δ' ὧδε τὰ γένη τὰ τοιαῦτα, καὶ διαφορὰς ἔχοντα μεγάλας· οἷον ἰσατὶς, μίλωβρον, ἐρυθρόδανον, σμύρια, λινόωρον, θρίγανον, θύμβρας, φακὸς, ἑλιλίσφακος, πράσιον, κόνυζα, μιλιτόφυλλον, χάτρα τοιαῦτα. καὶ τὰ τούτοις ὅμοια, εἴτε τὰ ναρθηκώδη καὶ τὰ νυξόκαυλα· καθάπερ μάραθον, ἱππομάραθρον, ναρθηκία, νάρθηξ· καὶ τὸ καλάμινον κατά τινας μυόφωνον· καὶ ὅσα ὅμοια τούτοις. ἅπαντα γὰρ ἂν εἴη καὶ ταῦτα, καὶ ὅλως εἴτε ναρθηκώδεις ὄντα, τῇ φρυγανικῆς φύσεως θέσιν δεῖ δὲ καὶ διαφορὰ καθ' ἕκαστον τῶν εἰρημένων ἐστί, τῇ μὴ φανερώτερα, τῇ δὲ ἀφανίστερα.

μυόφονον

2 λιπαρώτερον

Καὶ γὰρ ἴσως τὸ μὲν ἄῤῥεν, τὸ δὲ θῆλυ τῷ τὸ μὲν μᾶλλον, καὶ σκληρότερον, καὶ λιπαρώτερον ἔχειν. καὶ τὸ ἄνθος ὥσπερ φυσίζουν. ἅμα δ' ὅμοια τοῖς ἀγρίοις, πλὴν ἐλάττω καὶ ἄοσμα. λύσις δὲ ἄδηλος καὶ τοῦ λινώρου· ὁ μὲν γὰρ λευκὸς, ὁ δὲ μέλας. ἔχει δ' ὁ μὲν λευκὸς τὸ φύλλον ὅρμαθώδες, πρόμηκες, ὁμοιόσχημον πρόπολι πως τῇ ἐλαίᾳ, ὁ δὲ μέλας, οἷον ἡ μυρίνη σαρκώδεις. ἐπίγειος δὲ μᾶλλον ὁ λευκὸς ἔτι δὲ ὁσμώδης ὁ δὲ μέλας, βόσμος. τὴν δὲ ῥίζαν τὴν ἐς βάθος, ἅμα μιγάλην ἔχουσι, καὶ οὐκ ἀπείμονας πολὺς καὶ παχεῖς, καὶ ξυλώδεις ἀπ' αὐτῆς ἐπὶ γῆς, ἡ μικρὸν ἄνω σχίζουσιν. ξυλωδέστην δὲ, γλίσχρον δὲ σφόδρα· διὸ καὶ χρῶνται πρὸς τὸ κατατιλᾶν, καὶ πολλαμβάνειν, ὥσπερ τῷ οἴσῳ. βλαστάνει δὲ καὶ αὖθις μετ' ἰσημερίαν μετοπωρινὸν, καὶ αὖθις πολὺν χρόνον. καὶ ἐπὶ ἐργάνῃ δὲ ἡ μέλαινα ἄκαρπος, ἡ δὲ λευκὴ καλόκαρπος· καὶ θύμον τὸ μὲν λευκὸν, τὸ δὲ μέλαν. θύμβρος δὲ σφόδρα, πόδιβροπὰς καὶ γὰρ αὖθις θερίζεται· ἀφ' ἧς καὶ ἡ μιλίτη λαμβάνει τὸ μιλί. καὶ τὸ φασιν οἱ μελιτουργοὶ ἁπλοῦν εἶναι, πότερον σύμμιλιττόν ἐστιν, ἢ οὔ. ἄδηλος γὰρ ἀπαυθίσαντος, ὅτι σύμμιλιττόν. βλάπτει δὲ, καὶ ἀπόλυσι τὴν αὖθησιν, ἐὰν ὕδωρ ᾖ τὸ γόνιμον. ἀπόρημα δὲ καλόκαρπον, ἡ μὲν θύμβρα, καὶ ἐπὶ μᾶλλον ἡ ὀρίγανος ἔχει φανερόν. τὸ θύμον δ' ἐπὶ τέσι λαβεῖν, ἀλλ' ἐν τῷ αὐθῇ πως ἀναμέμικται. ἀπόρησι γὰρ οὖν, καὶ αὐαβλαστάνει. ζητοῦσι δὲ καὶ λαμβάνουσιν οἱ ἐξαγαγεῖν ἀξιοῦντες τὸ γόνιμον. ἴδιον δ' ἔχει καὶ πῶς τοιοῦτα, καὶ χειμῶν πῶς τὰ ἄλλα. καὶ ἐπὶ τοῦ τόπου· ὁ γὰρ φασὶ δυσαδῆ φύσαδι καὶ λαμβανόμενον, ὅπως μὴ αὐαπνοὴ διέκνᾶται ἡ ἀπὸ τῆς θαλάττης. διὸ ὅσ' ἐν ἀρκαδίᾳ γίνεται θύμβρα δή τι καὶ ὀρίγανον. διαί τοι τοιαῦτα πολλὰ, καὶ πολλαχοῦ. πλὴν πλείσιον ἂν τὸ συμβαῖνον τοῦτο καὶ ἐπὶ τῆς ἐλίκης. διὰ γὰρ τὸ ἐκεῖνο δοκεῖ βιαιοτέρου σίνεσθαι ἀπὸ θαλάττης ἐπαύειν φύσαδι. σφακὸς δὲ, καὶ ἑλιλίσφακος διαφέρουσιν, ὡς αὖ τὸ μὲν ἥμερον, τὸ δὲ ἄγριον. λεπτότερον γὰρ τὸ φύλλον τῆς σφακέλου, καὶ ἔλαττον, καὶ ἧττον αὐχμηρότερον. τὸ δὲ τοῦ ἑλιλίσφακος, βαρύτερον. λύσις δὲ γένει καὶ τῷ πράσιον. τὸ μὲν γὰρ ἔχει ποώδεις τὸ φύλλον, καὶ μᾶλλον ἐπικαμπυλούμενον· ἐπὶ δὲ τῆς γνησίας γνησίως, καὶ λείας σφόδρα, καὶ βαθείας· ὧν καὶ οἱ φαρμακοπῶλαι χρῶνται πρὸς φύσιν. τὸ δὲ ἕτερον στρογγυλότερον, καὶ ἀκμώδεις σφόδρα, καθάπερ τοῦ σφακέλου, καὶ τὰς γνησίας ἀμαυροτέρας ἔχον, καὶ ἐπικαμπυλούμενον ἧττον.

κονύζης

† κορείζης δὲ τὸ μὲν ἄῤῥεν, τὸ δὲ θῆλυ. διαφορὰς δὲ ἔχει, καθάπερ τὰ ἄλλα τὰ τοιαῦτα διαιρούμενα. τὸ μὲν γὰρ θῆλυ λιπαρόφυλλότερον, καὶ βαιοτικώτερον μᾶλλον, καὶ τὸ ὅλον ἔλαττον· τὸ δὲ ἄῤῥεν, μᾶζόν τε καὶ παχυκαυλότερον, καὶ πολυκλωνότερον, καὶ τὸ φύλλον μεῖζον καὶ λιπαρώτερον ἔχον· εἰ δὲ τὸ ἄνθος λαμπρότερον. διαφορὰς δὲ ἄμφω· τὸ μὲν ὅλον ὀφθαλμοῦ, καὶ ὀφθαῦβ, πόδι ἀρκτοῦρον, καὶ μετ' ἀρκτοῦρον λαμβάνει. βαρεῖα ἡ ὀσμὴ

τῷ

τ ἀρχὴν, ἢ δὲ ἡ θηλείας διαμυτόφα· διὸ καὶ πᾶς τὰ θηλέα χρησίμα. ταῦτα μὲν οὖν καὶ τὰ τοιαῦτα, ὥσπερ διαφέροντα, πάλιν δὲ ἄλλα μονοειδῆ τυγχάνοντα, οἷς τ πρότερον ἐρρήθη· καὶ ἕτερα πρὸς ταῦτα. πλάτη γάρ ἐστι. τὸ δὲ ναρθηκώδες (γένος γὰρ οἷς τ φρυγανιαῖον) πολλὰς πριόλληφιν ἰδέας· ᾧ οἷς πρόσεστι τοῖς τ λευκὸν πᾶσι λευκόν, τοῖς ναρθηκώδεσι τὸ οἷς ναρθηκίδες· ἔστι τὸ αὐτὸ γένος ὅλῳ ἀμφοῖν, διαφέρον ἢ τῷ μέγεθος· ἔστι οἷς ἕτερον, ὥσπερ ἴριδές φασιν. ἡσὶ δὲ σφισὶ φύσει ἀμφοῖν ὁμοία, πλὴν τῷ μέγεθος. ὁ μὲν γὰρ ναρθηξ γίνεται μέτρας σφόδρα, ἡ δὲ νάρθηκος μικρά. μονόκαυλα δ' ἄμφω, οἷ γονατώδη· ἀφ' ὧν τὰ τε φύλλα βλαστάνει, οἷ καυλοί τινες μικροί. βλαστάνει δὲ πλαγιαίτερα τὰ φύλλα. λέγω δὲ πλαγιαίτερα, ὅτι ἐκ τῶν τ αὐτ μέρους τ γονάτων, ἀλλ' ἑκατέρωθεν ἢ τ καυλοῦ ὑπὸ πολὺ, καθάπερ τὰ τ καλαμικὰ. πλὴν ἀσκληρότερα ταῦτα μᾶλλον), ὥστε τῇ μαλακότητι, οἷ τὸ μέγεθος. μέγα γὰρ τὸ φύλλον, οἷ μαλακὸν, οἷ πολυχρόνιον, ὥστε εἶν ἰσχάδες. ἔχει δὲ μέγιστα τὰ καλαμώδη τῇ γῇ, οἷ ἀεὶ πρὸ λόγου). ἄνθος ἢ μελιτοφόρον, ἀμαυρόκαρπον ἢ, πρόμοιον τῷ ἀνήθῳ, πλὴν μᾶλλον. ἡ δὲ ἄκρα δὲ σχίζεται, οἷ ἐχέ τινὰς ὡς μεγάλας καυλούς· φύεται δὲ τὸ τε ἄνθος, οἷ ὁ καρπός. ἐχέ δὲ οἷ ἄνθος καρπόν, καὶ φῶ τῆς πρακαυλίζουσι διόλου καθάπερ τὸ ἄνηθον. ἐπιτρόχαλον δὲ, οἷ ἡ βλάστησις τ ἄνω, πρῶτον μὲν τ φύλλων, ἐπαστα τ καυλῶν, καθαπερ τ ἄλλων. ῥίζαν δὲ ἔχει βαθεῖαν. ἔστι δὲ μονόρριζον. ὁ μὲν οὖν ναρθηξ ζωὸς τ δ' ἄλλων τὰ μὲν ὁμοιότερα τούτῳ τ καυλὸν ἔχει, καθάπερ ὁ μαντροκόρτ, οἷ τὸ λάπαθον, οἷ ὁ ἐλλέβορος, οἷ ὁ κύβιος. τὰ δ' οἷον ἐκνευρόκαυλα τυγχάνει, καθαπερ μανδραγόρας, μυόφωνον, τὰ ὅμοια τούτοις. ἔλιος δὲ ὁ καρπὸς τῷ μανδραγόρᾳ, ᾗ μίλας τε καὶ βαγώδης, οἷ σίνωδες ἐὰν ᾗ χυμῷ, μίγεται δὲ καὶ ἰδιότητι φύσεως, ἥτε τ σιλφίῳ, οἷ ἡ τῷ πάπυρι τ φῷ αἰγύπτῳ· ναρθηκώδη γὰρ οἷ ταῦτά ἐστιν· ὑπὸ ἂν, τ μὲν πάπυρι πρόστρωμα ἄπομεν, φῷ τοῖς φύλλοις. ὑπὸ θατέρῳ δὲ ναῦ λευκὸν. τὸ δὲ σίλφιον ἔχει ῥίζαν μὲν πολλαὶ οἷ παχεῖαν, τὸν δὲ καυλὸν ἁλίκον ναρθηξ· φύλλα δὲ καὶ ᾗ πέχα πᾶσα πλησίον. τὸ δὲ † φαῦλον, ὃ καλοῦσι μαδαυφύλλου
ρον, ὅμοιον ᾗ σιλφίῳ. σπέρμα δ' ἔχει πλατύ, φυλλώδες, οἷον τὸ λιγύστικον φύλλον. ἐπιτρόχαλον δ' ὄψιν, ὥσπερ ὁ νάρθηξ. ἄμα μὲν οὖν τῷ ἦρι τὸ μάσσον τ τῶν φύλλων, ὃ καθαίρατα πρόδακτα, καὶ παχέα σφόδρα, οἷ τὰ λεῖα θαυμαστὰ πρὸς τῇ ἀφῇ. μετὰ δὲ ταῦτα καυλόν, ἰσόπαχα πάντα χόρτῳ, ἑφθόν, ὀπῷ. καθαίρειν δὲ καὶ τ τὸ φασὶ τὰ σώματα, παραπλησίως τοῖς ἀμίρασι. ὀπὸν δὲ δ' ἐπὶ ὃν ἔχει· τὸν μὲν ἐκ τοῦ καυλοῦ, τὸν δὲ ἀπὸ τ ῥίζης. διὸ καλοῦσι τὸν μὲν καυλίαν, τὸν δὲ ῥίζιαν. ἡ δὲ ῥίζα τὸν φλοιὸν ἔχει μέλανα, οἷ τ τὸν πυρῆνα σιν. ἔστι δὲ ὥσπερ μίτρα τῶν ῥιζοτομούντων αὐτ, ἕξ ὧν ὁπόσον ἂν λοπὴ συμφέρειν τοῖς νόμοις τὰς τομὰς, καὶ τὸ κατάσχον τέμνουσιν. ἐκ ἔστι γὰρ ὅτι πλατύμνευ, ὅτι πλεῖον τῶν τ ταχυμένων· καὶ γὰρ διαφθείρει οἷ σύριγγα τὸ ἀγγεῖον, ἐὰν χρονίζῃ. διατρέχουσι δὲ ἄγοντες ὡς τὸν πρῶτον τόπον τὸν πρότερον. ὅταν βάλωσιν εἰς ἀγγεῖα, οἷ ἕλυτρα μίξασι, σείουσι χρόνον συχνόν, ἕως καὶ τὸ χρῶμα λαμβάνῃ. καὶ ἐργασθέν, ἄσκοπον ἤδη διαμένει. τὰ μὲν οὖν ἡ τῶν ἐργασίαν οἷ τρόπον, ὅτους ἔχει. τόπον δὲ πολὺν ἐπέχει ἡ λιβύης, πλέον γάρ φασιν ἢ τετρακισχιλίας. τὰ πλείονα δὲ γνώσθαι πρὸς τῇ σύριγγι, ἐκ ἧς διακαυστείσης. ἰδίαν δὲ τὸ φθίσεως τῶν ἐργαζομένων, οἷ διὰ συνεργαζομένης, οἷ ἀεὶ συνημερευμένης, ἧς ἀναχωρῶν, ὡς ὑ δυναμένων ἀφελεῖσθαι θεραπείας, ἀλλ' ὄνος ἀγρίᾳ. φασὶ δέ οἱ λιβυφοίνικες, φαυλῶσι τὸ σίλφιον ἔτεσι πρόστρωμα, ἃ αὐτοὶ τῶν πόλιν ὤκησαν, ἐπτὰ. εἴκοσι δὲ μάλιστα πρὸς τριακόσια, ὡς Σε
μανίδιον ἀρχοντα ἀθάνασιν. οἱ μὲν οὖν ὅτω λέγουσιν. οἱ δὲ τὸ σιλφίον ᾗ ῥίζαν φασὶ γενέσθαι πυχυᾶναι, ἢ μικρῷ μείζονα. ταύτην δὲ ἔχειν ὑπὸ † μέσῃ λιφαλῆ. ὃ καὶ μετ ἀρότατον μέσῃ
πάντων ὄζει, οἷ χλόην ἐπὶ τῆς γῆς, ἧς ἧς δὲ φύεται, καλεῖσθαι δὲ γαλᾶ· μετὰ ταῦτα ἡ τὸν καυλόν. εἶτα δὲ τοῦτο μεγύνεσθαι, οἷ τὸ καλάμινον φύλλον· τοῦτο δ' ἐὰν αἴρεσθαι. καὶ ὅταν νότος λαμπρὸς πνεύσῃ μετὰ ὑετοῦ, διαῤῥήγνυσθαι, ἧς ὧν φύεται τὸ σίλφιον. ᾗ αὐτῷ δὲ ἔτι τὴν τε ῥίζαν γίνεσθαι, οἷ τ καυλόν. ὠδίνειν δὲ τότε ἔλαιον· οἷ γὰρ τὸν ἄλλον. εἰ μὲ ἐῶσι λέγουσιν, ὅτι σὺς φύεται μετὰ τῆς ἔκεκ-ψιν. οἷ ἐῶσι ἔλαιον, οἷ διαφέρον τοῖς πρότερον ὅτι φασὶ σὴν ὀρύσσειν ἐπίτασον. ἐὰν δὲ ἐκβῇ, φύειν πᾶν τὸ αἴρεμα, οἷ τὸν καυλόν. χάρα δὲ γίνεσθαι οἷ ταῦτα, καὶ τὴν ῥίζαν. ὀρύσσουσιν δὲ, βελτίους γίνεσθαι διὰ τὸ μετακαθαίρεσθαι τὴν γλοῦ. φαυτέον δὲ ἐῶσι, ᾗ φύγειν τὴν ἐργασίμου, ἐδίνεσθαι οἷ τὰς ῥίζας πᾶσφάττους, καταπνευμούσας ὡς ὄξ Θ.

ε 2 τὸ δὲ

τὸ δὲ φύλλον τῇ χροιᾷ χυλοειδὲς ἔον. ξηαντίον δὲ, καὶ τὸ λαβαίρειαδ τὰ πρόβατα τὸ φύλλον ἐσθίοντα. φασὶ γὰρ καὶ τὰ ἄρνες καὶ τὰ χαμαῖνος αἰὲ ἄρνας ἀΦιγνύαι. νέμεσθαι δὲ τοῦτό τε, καὶ ἕτερον ὅμοιον ἀζρωστήρῳ. θηρευτικὸν δ' ἄμφω δ' οὐκ ἔστιν· καὶ λαθάρσιν μὲν ποιεῖν, ἀναξηραίνειν δὲ, καὶ συμπιέζειν. ἰσὰν δὲ τὰ νοσοῦν, ἢ λακκῶδες ἔχῃ αἰσίλθη πρόβατον, ὑγιάζεσθαι ταχέως, ἢ ἀχθυσκέμενον. ὡς δ' ὕδατοπολὺ σώζεσθαι μᾶλλον. ταῦτα μὲν ὁποτέρως ἔχει, σκεπτέον. ἃ δὲ καλαμώδη μεγύλαεις, ἑτερόν ἐστι Φύλλον, μικρότερόν τε καὶ ἧττον ὁμοῖον, καὶ τὸ ὀπὸν οὐκ ἔχει. διαλλάττει δὲ καὶ τῇ ὀσμῇ καὶ τοῖς ἀκάνθοις. γίνεται δὲ πρὸς συρίγγων καὶ ἕλκη λυγαίνη· φασὶ δὲ καὶ τὸν ἵππον πεπωκότα ἔρια πολλὰ. φύεσι δὲ σίλφιον ἔστι καλέσαι. ἃ δὲ φύγα τῶν ὀργαλίμων, ὅσπερ τὸ σίλφιον, σκεπτέον. ὡσαύτως ἢ, καὶ ἃ ἔλαιον ἢ ἄγκαπλήσιον ἔχει, φύλλα τε πρὸς, καὶ καυλὸν· καὶ αἱ ἄλλαι ἀΦίσεις λάπαθον. τῶν μὲν οὖν καρθαιόδη φύσιν ἐν τοῖς πρώτοις διωρίσθω. 10

τὰ δ' ἀκανθικᾶς, ἐπόμενον γὰρ ἔδοξε ἂν εἶναι τοῖς εἰρημένοις, τὸ μὲν ἀκανθῶδες ὅλως, τὸ δὲ φυλλάκανθον, ὥσπερ ἐπὶ τῆς χωρὶς λεκτέον· καὶ ἔστι δὲ πρὸς τῶν καὶ ἄγκαθα τὰ ἀκανθαι ἔχοντα φύλλον. ὥσπερ ὁ, τε φλὼξ, καὶ ὁ ἔριβολος, καὶ ἡ λαπάθη ἄρις, ἴδιον ἔχει τὸ μὴ μόνον τὰ ἐπὶ ἄκρῳ καυλῷ ἄκανθαι ἔχειν, ἀλλὰ καὶ τὸ φύλλον ἐπακανθίζον. τὸ δὲ διηρημένον ὅλων, πλεῖον μὲν ἔστι τὸ φυλλακανθον· ἐλαχιστον δ', ὡς ἐπὶ τῶν, τὸ ἀκανθῶδες ὅλως. βραχὺ γάρ τι πάμπαν ἔστιν, ὥσπερ ἐλίχθη, καὶ χαλίφ ἐρέθισον λαβὼν πᾶν τι τὸ ἀσπάραγον, καὶ τὸ σκορπίον· ἀμφότερα δὲ ταῦτα αὐθαίμιτα ἰσαμερίαν φύσιν ποιεῖται. τὸ μὲν γὰρ σκορπίος φύεται τῷ σαρκώδει τῷ ἰσοδιέντι τὸ ὑπὸ τὸ ἄκανθον τὸ ἄνθος ἔχον τὸ ἄνθος, ἐξ ἀρχῆς μὲν λευκόν, ὕστερον δὲ ἁλουργὲς πορφυρίζον. ὁ δὲ ἀσφάραγος ἐκφύων πᾶσι τὰς ἀκάνθας λεπτοδέστερας μικρόν, ἐκ τούτου δὲ τὸ ἄνθος μικρόν. ὁ δὲ σκορπίος μονόχρωμος, καὶ βραχύχρωμος, καὶ βαθύχρωμος. ὁ δὲ ἀσφάραγος, βαθύχρωμός τε σῦ μάλα καὶ πολύχρωμος, πυκναῖς ταῖς ῥίζαις, ὥστε τὸ ἄνω σωμυχὶς εἶναι αὐτῷ, ἀφ' ἧς καὶ αἱ βλαστήσεις αὐτῷ πᾶσι καυλῶν. αὐξάνεται δὲ ὁ καυλὸς ἐκ μὲν ἀσφαράγους τὰ ἄρνες, καὶ ἐλάχιμός ἐστιν· εἶθ' ὕστερος ἀχραχαίνει, καὶ ἐξανθεῖ πρώϊσος μὲν ἄρνας. ἡ δὲ ἄνθησις ἐκ τοῦ τότε μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ πρόσθεν. ὑγρὸν γὰρ ἐπιτεύκνιλόν ἐστιν. τὰ μὲν οὖν ὅλως ἀκανθώδη, φιαύτην ἴσχει φύσιν. τῶν δὲ φυλλακάνθων τὸ πλεῖον γένος, ὡς ἐπὶ τῶν, ἀκανθῶδες τυγχάνει. λέγω δὲ τὸ ἀκανθῶδες, ὅτι τὸ λίνημα, καὶ φ ὑφ' ᾧ τὸ ἄνθος, ἥ καὶ ὁ καρπὸς, ἄκανθος ἀκανθῶδες, πάντων ὄντων. διαφορὰν δὲ ἔχει φ' ἑαυτῷ καὶ μέγεθος, καὶ σχήματι καὶ χρώματι καὶ πλάτει καὶ ὀλιγότητι τῶν ἀκανθῶν, καὶ τῶν ἄλλων· ἔξω γὰρ ὀλίγων πάνυ, καθάπερ τὸ σφόδρα τε, καὶ τὸ σύγκαι, καὶ εἴ τινων ἑτέρων, τὰ λοιπὰ πάντα ὡς ἐπὶ τοιαύτην ἔχει φύσιν· ἐπεὶ καὶ ὁ λινῶνος τὴν γε φύσιν ἀκανθώδη ἔχει. τὸ δὲ ἀστερμαλινὸν οὐχ ὅμοιον. ἀλλὰ τὰ γε διαῦτα πάντων, οἷον ἄκαρνα, λύκακανθα, χάλκος, λινῶνος, πολυάκανθος, ἀστρακτυλὶς, ἐνόπτυξος, ἰξίνη, χαμαιλέων· πλὴν ὅτι γε ὁ φυλλάκανθος· σκόλυμος, ἠλυλαμωνία, φυλλάκανθα, καὶ τ' ἄλλα· πλάνη γάρ ἐστι. διαφέρουσι δ' ἀλλήλων πᾶς τοῖς ἀστερμαλίνοις, τῷ τὰ μὲν πολύκαυλα εἶναι, καὶ ἀκρόφυτος ἔχειν, ὥσπερ ὁ λινῶνος· φύσει δὲ ἄνωθεν ἔχειν ἐξ ἄκρας, καθάπερ τὸ ἕρπυλλος· καὶ τὰ μὲν δύβυς τοῖς πρώτοις ὕστερον βλαστάνει· τὰ δ' ὕστερον. φύσει δὲ καὶ τὸ δίκρας· ὥσπερ ἡ πεβαλὴ ὑπὸ πάντων καλαμώδη, καὶ ἡ ἰξίνη· καὶ ἡ ἄλλη ἥν αὐθαίμων ὁμοίως. δύναται γὰρ ὁ σκόλυμος καὶ ἄλλη πολὺν χρόνον. διαφορὰ δὲ τῷ μὲν ἀκανθώδη ἐκ εἰσί. τοῦ λινῶνος δ' εἰσὶν ἡ μὲν γὰρ ἀγρία, ἥδ' ἥμερος. ἔστι δὲ ἀγρίας εἶδος ἄλλο· τὸ μὲν πυθμενόφυες σφόδρα τῷ ἡμέρῳ, πλὴν δύβυπαυλότερον· διὸ καὶ ἀπλωμίους φύεσθαι ἔστιν ἐν ἀρχαίοις ἐχώροις γαυαικῶν. λεπτὸν δὲ ἔχει μέλαινα, καὶ μέγαν, καὶ πυκνόν· ἡ δ' ἑτέρα, λασιωτέρα, καὶ αὖ καυλὸς ἔχει ὀλίγους, ὥστε βόστρυχα λυτὰ ἀπηγαικύκλους γίνεται· σῶμα γὰρ μαλακώτατα τῷ φύλλῳ καταπλέκεσθαι πᾶς τὰς αἴρεσις. λεπτὸν δὲ ἔχει πυκνόν, ὠώγωνος. ἀστερματόλας πᾶσαι· πλὴν μάζοσι καὶ πυκνοστόμοις ἄγριαι. ἴδιον δὲ ἔχει πᾶς τὰ ἄλλα ἄγρια· τὰ μὲν γὰρ σκληρόστομα καὶ ἀκανθωδέστερα τῶν ἡμέρων, αὗτη δὲ μαλακωτόστομα καὶ λειοστόμα. ἃ δ' ἄκαρνα πᾶσιμφιόφυες, ὡς ἁπλῶς εἰπεῖν, ἔχει δὲ πρόσθεν τῷ λινῷ τῷ ἡμέρᾳ· χῶμα δ' ἐπίξανθον ἔχει, καὶ λιπόμ-

ἄβακτυλὶς δὲ ἧς λαλεῖ, καὶ λοβοστόμα τούτων ἴδιον δὲ ἔχει τὸ φύλλον, ὅτι ἀφαιρέμενον καὶ τῇ σαρκὶ πᾶσιφιόμενον, ἁμαλῶδές ποιεῖ τὸ χυλόν. διὸ καὶ φόνον φησὶ λαλεῖν ἡ ἄκανθα ταύτην, ἔχει δὲ ἡ ὅσμὴν ἡδεῖαν, καὶ φονώδη. ὁ δὲ ἀ, καὶ πλατεῖ τὸ λαχανῶδες πᾶς τὸ μυττώσεσθαι. τὸ δ' ὅλον, ὡς ἁπλῶς εἰπεῖν, ἅπασα ἡ ἀκανθικὴ φύσις, ἐστὶ παχεῖα ἢ τοῦτο φύεται

φύοντα καὶ ἐκ τοῦ αὐτέρματος, καὶ ἐκ τῆς ῥίζης, ὥστε βραχὺν λινα γνίδια ἔχειν καὶ μίζον χόνον ὑπὸ φύσεώς τι καὶ τῆς αὐτέρματος τελειώσεως. τὸ σπλύμα δὲ ἔχ ὅλα ὅσον μόνον ἴδιον, ὅτι τὴν ῥίζαν ἰδιάλυμον ἔχει καὶ ἀφλῆν καὶ ὠμλὴ, ἀλλὰ καὶ ὅτι † τὰς × ἀείδλω ὅταν ταὐτὸν
ἀνθῇ, καὶ ὅτι σκληρωνομένη ἀθέρσιν ὀπήν. ἴδιον δὲ καὶ τὸ ἅλα αὐθόσως ἐπεὶ πολὺ προπὰς ἀείδλω
ζερηνόης δὲ καὶ ἰλλόλιμος ἡ τοῦ ὄγκα, ἃ δὲ λύπσις ἐκ ἀκαυλέδλης, ἀλλὰ πθμένος αὐτοῦ. καὶ τοῦτ ἴδιον μόνον ἔχα τ φυλλακύθαν αὐτσραμμένως, ἃ ὁ χαμαιλέων. ὁ μὲν γὰρ, ἀφυλλόκαυλος ὤν, † λακανίζα. γαράσκων δὲ τὸ ἄνθος ἐκπαπτοῦσ, λαβάκαρ τὸ ἅλ ἀφνος, ἀκαρνίζα
καὶ τὸ ἅλ μυῤῥίνης, καὶ ὅτε παρεκπλήσια τούτοις. † πᾶκαυλεῖν μίχρι ϝ θέρος, τὸ μὲν λυῦν, πᾶκαυλευῖᾶ
τὸ δὲ αὐθοῦν, τὸ δὲ αὐτέρματος μὲν μικρὰν ἰκμάδα ἢ μίτρον ἔχον. ξυγανόμενον δὲ τὸ φύλλον σλαχῶσαι, καὶ ὀκ ἔστι λαντᾶ. ἃ ἴδιόν δὲ φύσεα μὲν ὁ πολαχῦ ῥιζόφυλλον λέ ὅτιν. ἐκ ἢ ἅλ ῥίζης μίσης ὁ αὐτέρμαλιώς ἄκαυλος ὑπὸ πέφυκεν, ὥσπερ μᾶλον, ὑ μάλα ὑπὸκερυμβώδης ὑπὸ ϝῷ φύλλων. ὑτὸς δὲ ὑπὸ τοῦ ἄκρου φέρα τὸ λαδκρυον ὄδσμον, καὶ ῥοῦτὸ ὄδρ ἀ ἀκαύλου καὶ ἀ μασίχα. ταῦτα μὲν οὖν καὶ τὰ τοιαῦτα πανταχῦ χαλέπ ὄδιν. ἃ δὲ λάκδος λακλαμία, πολὺ σικιλίαν μόνον ἐν τῇ ἰλαλδλι δὲ ἀκίσιν ἴδιον δὲ πᾶτὰ ἄλα τὸ φυτόν. ἀθέρσι γὰρ ὄλδος ἀὸ ἅλ ῥίζης λαυλὸς ὑπογένς· τὸ δὲ φύλλον ἔχα καὶ ἀκαυλέδλες. λακλᾶσι δὲ οὖν λαυλοὶ ἰλλόλιμοι δὲ εἰσι πολλαπόμενοι, μικρὸν ἐπὶ πικροι· καὶ θρασυνέζουσιν αὐτοῦ ἐν ἅμα. ὕτερον δὲ λαυλὸν ὀρθὸν ἀθέρσιν, ὃν λακλᾶσι πῆρνικα. γίνται δὲ καὶ ὅτος ἰλλόλιμος, πλὴν ἐλασσόνεσος. τὸ δὲ πθμαλέρπον, ὃ ὢ τὸ αὐτέρμα, πλὴν μὴ μορφὴν ἀκαυλέδλες. ἀφαιρέδιν τῶν δὲ ϝῷ † πακαλᾶν αὐτερμετίαν, ἰλλόλιμον καὶ τοῦτο, καὶ ἐμφερὲς ὅλ τὸ φύτὸ πακαλᾶν
ὀγκοφύλλῳ. λακλᾶσι δὲ αὐτὸν σκαλίαν. τὰ μὲν οὖν φυλλόκαυλα σκιπῆρον ἐν τοιούτοις ὀχφοραῖς. τὰ δὲ καὶ πᾶτὰ πλὴν ἔκαυλαν ἔχοντα φύλλον, οἷον τὰ φιαῦτα· φλιάς, ὀνωνὶς, πακτὰ
λυζὰ, πρίζολο, ἱππόφυον, μυοσκαυλὸς τι σφόδρα † καὶ τὸ φύλλον ἔχα ζερηδλες, πολυ φλιὰς μὲν
χίλες δὲ, καὶ πολυῤῥίζεον· ὁ μὲν λακτὶ βαθὺς γὰ τὰς ῥίζας ἔχον. βλαστάνει δὲ ἅμα πλαισδλες, καὶ τοῖς πρώτοις αὐτοῖς. † ἐκ ἀθέρσι ἔστ τὸ φύλλον· ὁ γὰρ ὄδιν ἐκ πίτνον, ἀλλὰ χρονίσπεσον. τὸ δὲ ἅλ λακπαθέσις ἴδιον, ὥσπερ ἐλέχθη, πᾶτὰ ταῦτα· καὶ γὰρ τὸ φύλλον ἐκπακαλύζον ἔχα, καὶ τὸν λαυλὸν ὀχ ὥσπερ † ὄρθιος καὶ ἐκπέφυκε καὶ πανδὸς τοῖς φύλλοις· μονόῤῥίζον ὁ φλιὰς
δὲ, καὶ ἐκπάγαν, καὶ χαμαίκαυλον. βλαστάνει δὲ καὶ αὐθᾶ τὸ θέρος, ὃ ἁμιδία τὸ φύλλον χλωρὸν ἄχρι πλαισδλος. χαίρα δὲ ὑφαδμοῖς καὶ λιπαγέσοις χωρίοις. λύγιτ δὲ, ὡς γὸ τοῖς ἐργασίμοις ὃ θέλα φύειν· καὶ τοῦτο πολὺ τὰ ἄκρα, καὶ γὸ σὺπλέσιος τόπος φυομένη, καὶ ὀχ ὥσπερ σίλφιον γὸ ὀραναῖς. ὅσον μὲν ὁ παύτως ἀλυδίς. ὁ δὲ τρίβολος ἴδιον ἔχα, δίστα πολυκερπαλκαυλὸς ὄδι. λύο δ' αὐ τοῦ γνήσ· τὸ μὲν γὰρ ἔχει φύλλον ἐριζιβῶδες, ὃ τρος δὲ φυλλοκαυλὸς. καὶ ἐπίγλοι δὲ ἄμφω, καὶ πολλαχῦ χιδὸν ἀχιζόμενοι. ὀφιόλατος δὲ μᾶλον ὁ φυλλόκαυλο, πθμφυτὴ τὰς αὐλάς. τὸ δὲ αὐτέρμα τοῦ μὲν πρώϊα, σκαλαμδλες. ϝ δὲ ὀνίσ, σρογγύλον, ἐπιμέλαν γὸ λοβῷ. ἐν τὰ μὲν ὥσπερ αὐαίφυλλα καὶ ἄκαυλα ἔχοντα, χισίον γὸ τόποις· ἃ δ' † ἀσλωνὶς ὅτι πᾶσιβαδκαυλον, ἐπὶ τέφρα δὲ φύλλον ἔχα, πανγανῶδλα, παρασπιφυὼς ἐνωνὶς
πᾶρ ὅλον τὸν λακυλὸν, ὥσπερ σιφάγον πλὴν ὅλιν ἔναι μορφὴν διαλαμβανομένην ὑπ' ἀλλήλων. λεπτοδαυθὶς δὲ, καὶ ἐλασοδαυθὶς ἀδιαφρώκτως. φύτται δ' γὸ τῇ γλίχρᾳ καὶ γανώδη, καὶ μαδιστα γὸ τῇ αὐσείμῳ καὶ γωσγομένῃ· διὸ καὶ πολίμον τοῖς γωργοῖς. ἐν ὑπ λυσάλιβ· ὅταν γὰρ λάβῃ χώρας βάθ, ὠθᾶ τὰ λάτα σύθύς. καὶ λαδ' ἑκάσον ἔτ ἀ-
ποφύσας ἀφιδία εἰς τὰ πλάγια, πάλιν εἰς τὸ ἔτρον ὠθᾶται λάτα. σαῦζα μὲν ὄντως ὅλα. ὅσον δὲ βραχέσις γίνται ἅλ γῆς· ἐκ ἀπόλυτ ῥᾴον. ἐκὼ δὲ μικρὸν ἐκλαφθᾶ, ἐκ τότου πάλιν βλαστάνα. αἴρχται δὲ ἅλ βλαστάσιος θέρος· τελευτᾷ δὲ μιδπώρα. τὰ μὲν οὖν ἄγρια ϝῷ φρυγανικῷ ἐκ τούτων διωρίσθω. Τὰ δὲ ἥμερα, βραχέαν λινα ἔχει διωρίσαι, ὥσπερ γὸ 6
ζῆς σιφανωτικοῖς ὄδι. τὰ δὲ λαθόλτ ὠφρατίον πρὸς σιφανωμάτων ἐπῆν, ὅπως ἅπαν πρὸς λοφὴν τὸ γνῶς. ἡ γὰρ σιφανωματικὴ φύσις ἰδίαν λινα τάξιν ἐὰν μιγνυμένη δὲ, τὰ μὲν τοῖς φρυγανικοῖς, τὰ δὲ τοῖς πολίτοις· δὲ ἃ λακῶνα συμπθλῆπτον, ἐπιμιμησόμενοι ὡς αὖ ἡ ὁ λαιρὸς, αἰξαμένης πρώτον ἐκ ϝῆς φρυγανικῆς. λιχᾶ δὲ ἡ τούτων λιαίρισις ἡ λακτὰ τὴν χρόαν. ϝῆ μὲν γὰρ τὸ ἄνθος χρήσιμον μόνον· καὶ τούτων τὸ μὲν ὄδσμον, ὥσπερ ἴον· τὸ δὲ ἄνοσμον, ὥσπερ ὑὸς ἄνθος, φλόξ. ϝῆ δὲ καὶ οἱ λιθῆνες, ἐν τὰ φύλλα, ἐν ὅλως ἡ ὠῶδες

φύσις δύσμορ· οἷον ἱερπύλη, ἑλφίς, σισυμβρία, τῶν ἄλλων· ἄμφω δὲ φρυγανικά. λεπύριον τῶν αὐθινῶν πολλὰ ἡ φύσις φρυγανώδης. ἡ μὲν ἐπιτροχὸς ὀξεῖα μόνον, ἡ δὲ πολυχωνιστέρα, πλὴν ἡ ἰωνίας ἡ μελαίνης· αὕτη γὰρ ἀπλόστροφος, ἀλλὰ πυρομέφυλλος, καὶ ἄφυλλος. ὡς δέ τινες φασι, καὶ δυνατὸν δι' ἑτέρων φέρειν τὸν ἄνθον, ἐὰν τρόπῳ τινὶ διαφθείνωσι. ὅσον μὲν ὄλεθρον αὖ ἔχει. τῶν δὲ ἄλλων μᾶλλον τῶν πόντων αἱ μὲν ὅλαι μορφαὶ χαλεπὸν πᾶσαι φανεραί. αἱ δέ τινες ἄλλας ἐλάττους ἔχουσι, ταύτας λεκτέον· ὅτι τὰ μὲν ἁπλᾶ διακρῖναι ῥᾴδιον, τὰ δὲ ἔχει διαφοράς. ἁπλᾶ μέν, οἷον τὰ ξηρὰ δὲ· καθάπερ ἱερπύλος, σισύμβριον, ἑλίχρυσον· πλὴν εἰ τὰ μὲν ἄγρια, τὰ δ' ἥμερα † καὶ δύσμορα, τὰ δὲ εὐσμύρνα. τούτων δὲ καὶ αἱ διακρῖναι, καὶ αἱ χάριτες διάφοροι, καὶ ἄνθη. ὑγιῆ δὲ τῶν αὐθινῶν, + οἷον τὸ μελάνιον· τὸ γὰρ ἔχον ὀλίγα ὄζει ἧττον διαφορά, ὥσπερ τὸ λευκόν· ἐμφανὲς γὰρ ἡ τούτων χροιά, διαλλάττουσα. καὶ ἐπὶ μᾶλλον ἡ † λιβύσσου· ὥσπερ δέ, καθάπερ φασίν, ὑγιὰ καὶ πυρφυρᾶ ἄνθη. τῶν δὲ ῥόδων πολλαὶ διαφοραί, πλήθει τε φύλλων, καὶ ὀλιγόστιλοι, καὶ βραχύστιλοι, καὶ λεπτότητι, καὶ χροιᾷ, καὶ δύσμορα. τὰ μὲν γὰρ πλάτη, ὠχρότερα φύλλα, τὰ δὲ λευκότερα φύλλα· τὰ δ' ἔτι πολλῷ πλείονα καθαίρεται τούτων. φασὶ γὰρ ἄνευ φασὶ, καὶ καλοῦσιν ἑκατοντάφυλλα· πλάτη δὲ σπανίως τὰ ὄζει πόδα Φιλίππου. ὅταν γὰρ λαμβάνοντες ἐκ τοῦ πεδίου, φυτεύουσιν· ἐκεῖ γὰρ γίνεται πολλά. σμικρὰ δὲ σφόδρα τὰ φύλλα· ἡ γὰρ ἔκφυσις αὐτῶν ὅτως, ὥστε εἶναι τὰ μὲν ἐκτός, τὰ δὲ φύλλα. ἐκ δύσμορα ἦ, οἷα μεγάλα τοῖς μεγέθεσιν. φύλλα δὲ τοῖς μεγάλοις δύο ἢ τρία μᾶλλον, ὧν βραχὺ τὸ λοιπόν. τὰ δὲ ὄλεθρον, ὥσπερ ἐλίχθη, καὶ ἡ δύσμορα καὶ ἡ δύκρεμα, πᾶσα οὖν πάντα ἰσχύει. ὥστε καὶ τὰ φύλλα τοιαῦτα γινόμενα, πυκνὰ ἔνια πᾶσαλεῖ δύσμορα καὶ εὐσμύρνα. δύσμορα δὲ τὰ φύλλα ἐστί. διὸ καὶ τὸ μῦρον ἄδοξον. ἁπλῶς δέ, καὶ τῶν ἴων, καὶ τῶν ἄλλων ἀνθῶν, ἄκρατα μᾶλλον δ' ἐκόνα αἱ ὀσμαί, διαφέρουσι δὲ τῷ χρόνῳ· πλείονος γὰρ οὗτος διακαλάπαυσιν. φύλλα μὲν οὖν ἡ ῥοδωνία καὶ ἐκ τοῦ αὐτόματος· ἔχει δὲ τοῦτο τὸ ἄνθος φύλλα τῷ μέλιτι λευκὰ δέ, ἡ αὐθῶδες, ἔχον δέ ἔνια χεῖλος, ὅστε ἐγγὺς εἶναι τῶν πεταλωτῶν. τὸ μὲν ἀλλὰ δεῖ τὸ βραδίως πεφυκέναι κατακόπτοντες, ὡς ἐλίχθη, τῇ λαιμῷ φυλάττουσι. διὸ καὶ μάλιστα μὲν δεῖ, καὶ αὐτόματον, βέλτιον φέρει τὸ ἄνθος· ἡδυμελὴς γὰρ ὀξαίρεται, καὶ ἀκλοκμῆς. διὸ δὲ κατακρυπτόμενα πολλάκις· καὶ γὰρ ὅταν φασὶ διαλύειν γίνεσθαι τὸ ῥόδον. αἱ δ' ἀτρεῖαι, βραχύτεραι καὶ τοῖς ῥάβδοις καὶ τοῖς φύλλοις. ἴα δὲ τὸ ἄνθος ἀχρότερον, καὶ ὀσμότερον ἔχουσι, καὶ ἐλάττονα. τὸ δὲ ἴον τὸ μέλαν † λευκὸν διαφέρει, κατά τι ἄλλα, καὶ κατ' αὐτὸν τὴν ἰωνίαν· ἔστι πλατύφυλλος, καὶ ἐγγαίφυλλος, καὶ ζαρκόφυλλός ἐστι, πολλὴν ἔχουσα ῥίζαν. τὰ δὲ ἔνια, τῇ μὲν χροιᾷ τὸν ἀργυρίδιον ἔχει διαφορά· μονόκαυλα δέ ἐστιν, ὡς ἐπίπαν· διακαυλεῖ δὲ σπανίως. τάχα δὲ ὅσον χάρας καὶ ἄνθος διαφορά. καθὸ ἴκανον δὲ ἕκαστον, ὁτὲ μὲν ἓν λιβύσσου, ὁτὲ δὲ πλέω γίνεται· βλαστάνει γὰρ τὸ ἄνθος. σπανιώτερα δὲ ταῦτα. ῥίζαν δ' ἔχει πολλὴν, ζαρκώδη, καὶ σρογγύλην. ὁ δὲ καρπὸς ἀφυμένος, ἐκβλαστάνει, καὶ ἀναδίδωσι τὸ λιβύσσου, πλὴν ἐλάττονα. πυκνὰ δέ ἔνια καὶ διαφερόντως συμβρόγλια ἢ καὶ φυτεύουσιν, ὥσπερ ἄπιον μέλι. ὁ δὲ κάρπιστος, ἡ τὸ λάσιον (οἱ μὲν γὰρ ὅτως, οἱ δὲ ἐκεῖνο καλοῦσι) τὸ μὲν αὖ τῇ γῇ φύλλον † ἀσφαλῶδες ἔχει, πλατύτερον δὲ πολύ, καθάπερ ἡ λευκοΐα. τὸν δὲ καυλὸν ἄφυλλον μὲν, πούς ἐστι δέ, καὶ ὀξὺ ἄκρον τὸ ἄνθος, καὶ τὸ ὑμένιόν τινι καθάπερ τὸ ἐγχέλειον † μίσαν δὲ μᾶλλα, καὶ μέλανα τῇ χροιᾷ, χάμαι δὲ πεφύκασι. οὗτος δὲ ἐκπίπτων πυκνὸν βλαστάνει αὐτόματον· τὸ μὲν ἄλλα καὶ συμβιοῦντα πυγνύσει. καὶ τὸν ῥίζαν φυτεύουσιν. ἔχει ῥίζαν ζαρκώδη, σρογγύλην, μεγάλην· ὄλεθρον δὲ σφόδρα. μετὰ γὰρ ἄκρον ἡ ἄνθησις. καὶ πόδες ἴσαμεν εἶναι. ὁ δὲ † καρπὸς, πούς μὲν τῇ φύσει, καθάπερ καὶ ταῦτα, πλὴν φύλλῳ σχῷ· χαλεπὸν γὰρ ὥσπερ βιοφύλλαν ὄζειν. ὀλιγοβίς δὲ σφόδρα, καὶ ὀλιγοβλαστές, ἢ πρωϊανθὲς, ὑποστέφεται λαμβάνει τὸν ὥραν. πλατύλλει γὰρ αὐτὰ, καὶ ὀλίγας ἡμέρας. δύθυς δ' ἅμα τῷ φύλλῳ καὶ ἄνθος ἀνθεῖ· λοιπὸν δὲ καὶ ὑστέρου. ῥίζαν δὲ πολλὴ, καὶ σπερκάδης, καὶ τὸ ἄλογον δύζωον. φιλεῖ δὲ καὶ πετραῖος· καὶ γίνεται καλλίων, καταστρεβλούμενος ἐκ τοῦ ῥίζης. διὸ καὶ παρὰ τὰς ὁδούς, καὶ ἐν τοῖς λεπτοπέδοις, καθάπερ καὶ ἐν τοῖς ἀμπέλοις. ἡ δὲ φυτὸν ἀεὶ ῥίζης. ταῦτα μὲν δὴ οὕτω γιγνόμενα. τὰ δὲ ἄλλα ἄνθη, τὰ πολυφυλλώδη, πάντα αὐτόματα· οἷον ἰωνία, λίρος ἄνθος, ἰφυδρον, φλόξ, ἡμεροκαλλὴς· καὶ γὰρ αὐαὶ, καὶ αἱ ῥίζαι ξυλώδεις. σπάνιον δὲ καὶ ἡ εἰναίνθη· καὶ γὰρ καὶ ὄζει ἀνθῶδες. τὰ μὲν δὴ ἀπαυθινὰ χαλεπὰ ἐν τούτοις, καὶ τοῖς ὁμοίοις λεκτέον. τὰ δὲ ὑστερα, πάντα

μὲν

ἢ αὐλῶ, ἢ σπερμοφορῶ· δυκῶ ἢ ὁ πάντα, σῖμ· τὸ μὲν φανερὸν ἔν ἑαυτῷ ἢ καρπόν· ἐπὶ ἢ τὸ
ἄνθος φύλλον, ἀμυχρόν· ἅπλ ἢ βρακίων καὶ χαλιπωτέρως πτερυγινωδῆ τῇ φυτίᾳ. χρῶντ ἢ
μᾶλλον, ὥσπερ ἐλίχθη, καὶ κατ' ἀγχῶς. καί τοι σμικτάνοντά τινες ὡς ἐκ ἐχόντων καρπόν.
αὐ τί γὰρ ξηραίνει πολλάκις, ἢ ἀκρίνει, ἢ αὐᾶραι ὑσὶ ποτε βλαστῶν, ὅτι ἱρπύλλον, ὅτι
ἅλφιον, ὅτι σισύμβριον, ὅτι μίνθον (ωι πρῶδ γὰρ ἢ ταύτης) ἀλλ' ὅμως ἐκεῖνο ἀληθίσερ).
οἵτι αὐξαρῶδ φαίνοντες, ἢ τούτῳ ἀσίμ. ὅπερ ἔ ἀγρίων φύσις αὐμαρτυρῶ· ἢ γὰρ ἱρ-
πυλλός δὴν ἄγρως, ὃν μεμίζοντες ἐκ δῶ ἀρὰν φυτδύσσι, ἢ γὰ συνιᾶσι καὶ ἀθήνησιν ἐκ τοῦ
ὑμηττῦ· πρὸ ἄλλως δ', ὅλως ὄρη πλήρη, ἢ πόπη· καὶ ἀπ' ἢ τῇ θρύλλῃ. καὶ σισύμβριον δ',
καὶ τἄλλα. δημυτέρων ἔχοντα τ' ὀσμήν. ἱρπυλλος δ' φίλος ἢ ωαντελῶς θυμώδης. † ἅδ' ἢ
λογ ὁ πάντα τ' γρήσιμ † λαμβανῖ. ἀλρότερον δ' μᾶλλον † ἐκ ἀπὸ ἀπὸ ἀπὸ

τοῦ χρόνος, ὅσ' ἐστὶν ἀναλῦσαι· ἀλλὰ καὶ ὁ χιμὼν ἔχει, καίπερ ἄγονος ἀεὶ ὢν, σῴζει τῶν ἐκτὸς ψυχήν, ἣν μεταπαιονίδην μεταλαμβάνοντων. ἐὰν δὲ λίθ καὶ μελανὸς ᾖ, πολλῷ μᾶλλον. ἁπλῶς γὰρ ταύτης τὰς πολλὰς, καὶ ἐπικτήτους ἢ οἰκείας ὥρας· ἢν ἐὰν ὁ τόπος ὑγρὸς ᾖ, μᾶλλον. διὸ καὶ συνέχεια γίνεται χρόνου μὲν οὖν οὕτως, ἢ ὥρας, ἢ τὰς γνώσεις. βίος δὲ, ἐνιαύσιος μὲν ἡ λύκαινα, ἔτη μέλιστα τρία. γηράσκουσι δὲ ἐλαφρότατα, ἢ ἐκ λύκης φθορᾶς. ἔστιν οἷς δὲ ὀργὴ, τὰ πρῶτα τῶν ἐκτὸς, καὶ ἐπικωμάζει μάλιστα· ἔπειτα τῶν ἄλλων. χάρις δὲ καὶ ταύτης τὰ ῥόδα, γαρακτήρες. πρῶτος δύσμικτον δὲ καὶ ῥόδων, καὶ ὕων, καὶ ἣν ἄλλην αὐθαδ, μέγιστον ὁ τόπος συμβάλλεται, καὶ ὁ ἀὴρ, πρὸς ἕκαστον † οἰκεῖος. οἰκεῖα ὄσμα γὰρ τὰ μὲν πάντα ἄλλα † δύσμικτα καὶ ἀναθῆ, καὶ ἀρώματα· ἐκ δὲ μυρρίνας, θυμάσαι τῇ δύσμικτα. πρῶτος δὲ φασι ἣν φιτεῦσθαι καὶ ῥόδα, καὶ ἴα, καὶ τὰ ἄλλα ἄνθη, καὶ ἀμάρακον· καὶ σμαραγδίαν πλέον ἣν παρ' ἡμῖν, ἐκ λευκῆς χρόνον τοσοῦτον. λευκὴ δὲ πρὸς δύσμικτον σμαραγδίαν ὥσπερ εἰλέχθη, καὶ ὁ φοινικοῦς, τοῦτο ἃ ζῶσι γνώριμος, ἐμόνον ἐπορεύσιος καὶ κύμινος, ἀλλὰ καὶ τῷ † λευκῷ λίνα γίνεσθαι καὶ ὕλαπα, καὶ πανδύμαπα, καὶ ἁπλῶς τὰς πρὸς ἄνθος μεταβολάς. τὰ δὲ φῦ πρὸς ὄρεσιν, ὡς ἁπλῶς εἰπεῖν, καὶ ῥόδα, καὶ ἴα, καὶ τὰ ἄλλα ἄνθη, πρὸς ὄσμὴ πολλῷ χείρω γίνεσθαι. καὶ πρὸς μὲν ἣν εὐφανωμαπτικὸν, καὶ ἁπλῶς ἣν φρυγανικὸν· χαλεπὴ φὴ τέρις καὶ φρὶς ὁμοίως ὕδωρ ἀνοσία.

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΠΕΡΙ ΦΥΤΩΝ
ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΟ Η.

ἄνθος

ΓΙΓΝΟΜΕΝΟΝ δὲ ἐν ἐρημίαις, πρὸς τὸ πολλῷ ἀπεῖναι ἔοικε γὰρ ὅτι λοιπὸν τὸ ἐξ ἀρχῆς διαφθείρειν γινόμενον, φῦ ὃ συμπεριλαμβάνουσαι πως καὶ τὰ λεχαναῖα, καὶ τὸ στεῖρες. καὶ πρῶτον πρὸς τὸ λεχαναίους λεκτέ), ἀρξαμένους ἐκ τῆς ἡμέρας· ἔπειτα γνώρισμα μᾶλλον ἐνεχαίνει τὸ ἀρχεῖον. ὥστε ἡ ῥοᾶς † αὐτοῦ πάντων τὸ ἐκπλυνομένῳ, ἐν οἷς ἔκαστα αὐξήσει, διαφθείρεται ταῖς ὥραις· ὃς ἢν ὁ χιμερινός, ἄλλος τε ὁ θερινός, ῥόδος ἢ ὁ κατὰ τοῦτον μικρὰ ἄλλα ῥοπαὶ χαμερικαί. καλοῦσι δὲ ἔνιοι, ὃ πρὸς τὴ αὐτοῦ βλάπτοντες, ἀλλὰ πρὸς τὴ γήσιον, καὶ τὴ χρόνον ἕκαστα. ἔπειτα ἄγει αὐξεῖ. χαδὸν γὰρ τοῖς φυτοῖς γίνεται. τὸ χιμερινὸν μὲν γὰρ ἀρχὴ μετὰ ῥοπὰς χαμερικάς· τὸ δὲ μετοπωρινὸν μικρὸν, φῦ ὃ αὐξήσει ῥάφανον, ῥαφανίδα, γογγυλίδα, καὶ τὰ καλούμενα ἐκβολάδες. ταῦτα δὲ, τὸ τύλιον, θριδακίνη, ὀλίζωμον, λαπαθον, ναστὸν, μυρίνην, ἄνηθον, κάρδαμον. καλοῦσι δὲ πρὸ τῆς ὥρας τὸ αὐξήσεως. τὸ δὲ λύκης πάλιν μικρὰ ἄλλα ῥοπὰς, τὸ γαμαλίνος μικρὸν· φῦ ὃ αὐξήσει καὶ σκηνύσει πρασον, σίλλινον, γόγυον, † αὐλοφραξίαν. τὸ ῥίστον ἢ, ὃν καλοῦσι † θέρι, τὸ μενιχιῶν· φῦ τοῦτο δὲ αὐξήσει σίκυος, μελοπεπόνου, βλίτου, ἄνισον, αὐλοφράχθ, θύμβρον. πιάνθ ἢ πλείστα ἀρότου τὸ ὁμοίων, μικρὰ ἐκάστων ὥρων· οἷον ῥαφανίδες, ἀνίσα, τὸ ἄλλων. πᾶσι δὲ αὐξήσει ζῶσι τὰ ἐπίκαυστα. διαφύλλει δὲ ἐκ φῦ ἴδιος πάντα χρόνοις, ἀλλὰ τὰ μὴ θᾶττον, τὰ δὲ βραδύτερον, ὅσα διυσφυῆ. πάχιστα μὲν ὄν, ἄνισον καὶ βλίτου, καὶ θύλλον· καὶ τὸ χιμερινὸν, ῥαφανίς. ῥιστῖαι γὰρ, ὡς εἰπεῖν. θριδακίναι ἢ, πεταρταῖαι, ἢ πεμπταῖαι. σίκυος δὲ, καὶ μελοπεπόνου, πρὸς τὰς ψυχὰς, ἢ ἐξ, οἱ δὲ φασιν ἑπτά. πρότερον δὲ καὶ θᾶττον ὁ σίκυος. αὐξάνεται δὲ φῦ πλείστοις τούτων. ἄνηθον ἢ πεταρταῖα. κάρδαμον ἢ καὶ πεμπταῖα. τύλιον ἢ, θέρος μὴ ἑκταῖον, χιμῶνος ἢ ἑπταῖα. αὐξάφαξις δὲ ὀγδοαῖα, ῥόδαμνος ἢ ἑκταῖα, πρασιον ἢ καὶ γόγυον ὃ ἐκ φῦ ἴδιος· ἀλλὰ τὸ μὴ γίνεται πανδεκταῖον, γίνεται δὲ ἄνηθος ἄειον· γόγυον ἢ ἑκταῖον, ἢ πανδεκταῖον. λιρίκιον ἢ, σίνυφις· ἐν γὰρ ἰδίᾳ βλαστάνει τὸ νέον, ἐὰν μὴ ἐλιχθῇ. θύμβρα ἢ, καὶ ὀρίγανος, ὧν πλείστων ἢ ἑκκαιδεκαῖα. σίνυφις δὲ ἢ πάντων σίλλινον· πενταπηχεταῖον γάρ φασιν, οἱ τὰ σωζομένα λέγοντες· οἱ δὲ ψεύδονται καῖον. καὶ ἴσον καὶ πάντας οὗ ἀρότου· ἅπαντα γὰρ ἴσως ὠφελεῖ πᾶσιν. ὅλως δὲ, ὅσα καὶ πλείστῳ χρόνῳ πάντας οὗ ἀρότου, ταῦτ' ἐνίοις δᾶττον γε πολλὰ γίνεται τοῦ θέρους. καὶ δασμοῦ· εἰ καὶ μικρὸν ἢ ὥρα συμβάλλεται, καὶ ὁ ἀὴρ, πρὸς τὸ βᾶττον. ἐὰν ἢ μοχθηρὰ, καὶ ψυχρὰ, καὶ τῷ ἀεὶ πνευστικὸς, βραδύτερον. ἔπειτα καὶ χιμῶνος ἢ σύλλογος ὕδατος γινομένου τοῖς ἀρότοις, ὅτε μὴ βραδύτερον, ὅτε ἢ βᾶττον ἢ βλάπτει-

ἢ βλάστησις. διαφέρει δὲ ταῦτα διὰ τοῦ ἀρότου † ἐπεὶ πολλάκις γὰρ ἐν ταῖς ὕλαις ἐκάστην
καὶ ὑπέκκαυσιν. ὡς γὰρ ἁπλῶς εἰπεῖν, ἐν πλάσσει δὲ τὰς αἰτίας ὑπολαβεῖν δεῖ τοιάυτην, ἐν τοῖς
σπέρμασιν αὐτῆς, καὶ ἐν τῇ χώρᾳ, καὶ τῷ ἀέρι, καὶ ταῖς ὥραις αἷς ἕκαστα σπείρεται καὶ χειμῶνας καὶ ὑδατίδας. ἀλλὰ τοῦτον μὲν σκεπτέον, ἐφ' ὧν τε πλαλαίπουσι οἱ χρόνοι, καὶ ἐφ' ὧν ἕ-
καὶ γὰρ τὴν βλάστην φασί τινες βραδυτέραν, καὶ θέρος καὶ χειμῶνος. τὸ δὲ τελευταῖον, ὥσπερ εἴρηται, πλαλάπουσι τὰς ὥρας. χρόνοι δὲ εἰσὶ τοῦ βλαστάνειν αἵδε, καὶ λίγοντες, καθ' ἕκα-
στον. διαφέρει γὰρ πῶς τὸ θᾶττον καὶ βραδύτερον, καὶ ἡ τοῦ σπέρματος παλαιότης. τὰ μὲν γὰρ ἐκ νέου πλαγίνεται θᾶττον, οἷον πράσεον, γήθυον, σίκυος, λολοκύντη. ἔνιοι δὲ καὶ πεφύ-
κασι τὸ μὲν σίκυον, πῶς τὸ θᾶττον, ἂν ᾖ γαλακτῶδες, ἂν ᾖ ὑδατῶδες. τὰ δὲ ἐκ παλαιοῦ, οἷον σίλφιον, τρύτλιον, λάχανα, θύμβρα, λοχιάντου, ὀρίγανον· ἅπερ μὰ φυτεύεται, ἐὰν τὸ ἐκ τοῦ νέου,
καθάπερ εἴπομεν. ἴδιον δὲ φασὶν αὐτὸ τὸ τρύτλιον συμβαίνειν· ἐὰν γὰρ ἀφανισθῇ παντελῶς ὑπὸ ὑδάτων, πάλιν οὐκ ἀναφύεται. διὸ καὶ ἐκ πολλοῦ σπέρματος ὀλίγον ἐκφύεται καὶ σώζεται. ἔτι δὲ καὶ τῶν σπερμάτων, ἐὰν αὐξηθῶσι ἀκμῆσι, ταχὺ φθείρεται τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ ἐκεῖνα· καὶ διὰ τοῦτο οὐ πολὺν χρόνον ἐστί, καθάπερ εἴρηται. διὸ καὶ ἐκ πολλοῦ σπέρματος ὀλίγον ἐκφύεται καὶ σώζεται. ἔτι δὲ τῶν σπερμάτων, ἐὰν αὐξηθῶσι ἀκμῆσι, ταχὺ φθείρεται τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ ἐκεῖνα· καὶ διὰ τοῦτο οὐ πολὺν χρόνον ἐστί, καθάπερ εἴρηται. πρόστροφον δὲ καὶ θᾶττον, ὡς ἁπλῶς εἰπεῖν, † πρόστροφον τὸ ἀσπέρματον. διαφέρει γὰρ ἡ ὥρα. τὰ γὰρ ἐν ταῖς † πρόστροφα
θερμοτέραις ἀπερχόντα, θᾶττον ἐκφυλεῖ, καὶ ἐκ σπέρματος· καθάπερ φανερὸν, γογγυλίς. ἔνια δὲ καὶ ἀκεφάλου φέρει τὸν καρπὸν, ἀλλὰ λίσσα· καθάπερ σίλφιον, πράσιον, γήθυον. ἃ καὶ διαμένει χρόνον πλείονα. καὶ ὅσα ἐστὶ πίτυα· τὰ γὰρ πολλὰ τούτων, ἅμα τῷ πλαίσια
τῷ σπερμάτων αὐαίνεται. πάντα δὲ, ὡς εἰπεῖν, ὅσα ἐκκαυλεῖ καὶ πολλοὶ τὸν καρπὸν, ἐκ τοῦ καυλοῦ ἔχει τὸ χῦμα, ἐν ᾧ πλασσόμενα ἐν τοῦ καυλοῦ ἔχει ἀκρεμονίας, πλὴν ὅσα μονόκαυλα, καθάπερ πράσιον, καὶ γήθυον, καὶ κρόμμυον, οὐ σκόροδον. φύλλα δὲ, φύλλοπρα πάντα· μᾶλλον δὲ τὰ ἀδρύτερα, καὶ πλείονες ὧν μιᾶς λώμα, τὰ δὲ οὐ βοφῆς. φύεται δὲ
πάντα ἀπὸ τοῦ σπέρματος· ἔνια δὲ καὶ ἀπὸ πραπαιάδος, οὐ βλάστης, καὶ ῥίζης. ἀπὸ μὲν πραπαιάδος, ἃ βολβώδη· ἀεὶ γὰρ ἐκ καὶ ῥιζώδης πέφυκε. ἀπὸ δὲ τῶν βλαστῶν, οἷον ὀρίγανον, ὀρίγανον, ἄκιμον· ἀκροφυτεύουσι γὰρ καὶ οὗτοι, ὅταν σπιθαμιαῖον ἢ μεῖζον γένηται, τεμόντες εἰς τὸ ἥμισυ. ἀπὸ ῥίζης δὲ, σκόροδον, καὶ κρόμμυον, οὐ βολβὸς, καὶ ἄρρον. καὶ ἁπλῶς, τὰ πλείστα τῶν λιφαλορρίζων. φύεται δὲ οὐ πάντων αἱ ῥίζαι διαμένουσιν ὥστε πλείονα χρόνον, ἐπὶ πολλοῖς ὄντων. ὅσα δὲ ἀπὸ τοῦ σπέρματος πάντα βλαστάνει, φανερὸν. καὶ γὰρ τὸ πράσον, ὅπερ οἱ φασί τινες, ἀλλὰ βραδίως· διὸ καὶ ἀκροφυτεύουσιν. ὅσα δ' ἀπὸ ῥίζης φύεται, τούτων ἃ μὲν ῥίζα χρόνιος, αὐτὰ δὲ ἐπιτειόκαυλα. διὸ καὶ πραβλαστάνουσιν αἱ ῥίζαι τοῦ βίστου, καὶ γίνονται πολλοὶ, ἃ μόνον γε τοῖς ἀμίροις καὶ λεπτολογουμένοις, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἀγρίοις, ὥσπερ ἔπομεν· οἷον βολβοῖς, γηθύοις, σκύλλαις, καὶ τοῖς ἄλλοις. παραβλαστάνει δὲ ἔνια καὶ τῶν μὴ λιφαλορρίζων, χερνιτόφων δὲ οἷον σίλλιον, καὶ τρύτλιον· ἀφ' ὧν γὰρ ῥίζας, ἀφ' ὧν φύονται φύλλα καὶ καυλοί. πραβλαστάνει δὲ καὶ γήθυον, καὶ πράσιον· καὶ παραφύει καθάπερ οἱ βολβοὶ τὰ λιφαλῶ, ἐξ ὧν ἡ βλάστησις γίνεται τοῦ φύλλου· αὐανθέντος δὲ τοῦ καυλοῦ, καὶ τοῦ σπέρματος ἀφαιρεθέντος. ἀλλὰ † μὴ δοκεῖ τὸ χρησίμας εἶναι τὰς δοκεῖ τὸ μὴ
τούτων λιφαλὰς, ἀ συλλίγουσι μὲν εἰς ξηρασίαν· διὸ καὶ ἀφυτεύουσι. τάχα δὲ ταῦτα καὶ ὁμοργῆ, καὶ σωλήχυς ὧν τῶν τοῦ λεμμύου φύσει. διὸ καὶ ἀθαμισόν, ἀλλ' ὅμως καὶ ὧδε παύτων καὶ ἡμέρων καὶ ἀγρίων, ὅσα χερνιώτερα μὲν ὄντα, ὠλιγαύτερα δὲ, τούτων αἱ ῥίζαι ὠλιγλαστάνουσιν, ὥσπερ καὶ ὧν τὸν φρυγανικὸν, καὶ τὸν θαμνωδῆ. ἀλλ' ὧν τὸν λεμμύου, καὶ σκορόδων, καὶ βολβῶν, καὶ ὥσπερ ἀριθμός τις γίνεται τούτων. ἡ δὲ γένεσις, ὥσπερ εἴρηται, βραχῶς ὅτι· ἀπὸ σπέρματος μὲν, πάντων· ἀπὸ δὲ καυλοῦ καὶ ῥίζης, τὸν ἡμερινῶν· τὸν δὲ καυλῶν καὶ ὁλοσφύρων, παύτων μὲν (ὡς εἰπεῖν) βλαστάνει, πλὴν τὸν ἀκρεμόνων. ἀμφανίσαται δ' ὥσπερ καὶ ἐς χεῖρας, ὧμον, θείλαξ, ῥάφανος. καὶ τὸ μὲν θείλακος † ἰδίως φασὶ τοῦ παλιβλάστης εἶναι ἀδίως
καυλὸς. τὸ γὰρ πρῶτον ἐπωδὸν καὶ πικρὸν ἐστὶν, ὡς ὕστερον. οἱ δὲ τὸ ἐναντίον, ὀπωδέστερος τὸ τὸ τὸ, ἀλλ' ἕως αὐ ὧσιν ἁπαλοὶ, φαίνεται γλυκυτέρους. ἀλλ' ὧν τὸ ῥαφάνου τὸν ὁμολογεῖται, ὡς ἐπάλιν βλαστήσαι, ἀδίως, ἀφαιρεθέντων τι τὸν φύλλων πρὸ τοῦ διακαυλίσαι. διαμένουσι δὲ αἱ ῥίζαι πλεόνων· ἀλλ' αἱ μὲν βλαστάνουσι πάλιν, αἱ δὲ ἐν ῥαφανίδι ὧν, καὶ γογγυλίς,

διαι-

λιαμβάνει γῆς ὑπολυβάσης ἀρχὴ θέρους, καὶ αὔξησιν λαμβάνουσιν· ὅπερ ποιοῦσι πᾶσι τοῖς ἐκπωρῶν. ὁ βλασταίνει δέ, ὅσα ἀφιᾶσι φύλλον, ὅσα ἂν μὴ ἀφιέναι τῇ αὐτοσχεδιαζομένῳ γλίσχρῳ. ἰσχνὸν δὲ ὅλον καὶ αὐτὸ τὸ ἄνθος ὅλον. πάντα πλὴν τοῦ λαχανώδους, μονόῤῥιζα, τῇ παχείᾳ τῇ βαθυῤῥίζῳ. καὶ γὰρ ὅσα πλατύφυλλα τὰς ἰδιοπαχεῖς ταύτας, ὥσπερ σίλφιον καὶ τὸ τύτλιον, ἀπὸ μιᾶς ὡσανεὶ πλατύφυλλος ἐστι, καὶ ὀλίγης ἐκ τοῦ ἀρχῆς ἡ αἴρεσις· εἰς δὲ ταύτην τὴν μίαν, ἢ ἀπ' αὐτῆς τε καὶ τῆ ῥιζώδης, καὶ μικρὰ καὶ τὸ ῥαφανίδιον καὶ τὸ γογγυλίδες. καὶ αὗται μὲν λίαν φανεραὶ σμικραὶ τῇ χρώᾳ. ἡ δὲ τοῦ τύτλιος μία μὲν μακρὰ, καὶ παχεῖα, καὶ ὀρθὴ, καθάπερ ἡ τοῦ ῥαφανίδιον· ἀκρόφυσις δ' ἴσχει παχεῖαν, ὀλίγη δύο, ὀλίγη δὲ καὶ τρεῖς, ὀλίγη δὲ καὶ μίαν. ταῖς δὲ » μιᾶς τούτων. σαρκώδης ἡ ῥίζα, καὶ τῇ γεύσει γλυκεῖα, καὶ ἁλᾶται· διὸ καὶ ὠμὴ ἐδίοντό τινες. ὁ δὲ φλοιὸς οὐ παχύς, οὐ δὲ ἀφαίρετος, ὥσπερ ὁ τοῦ ῥαφανίδιον, ἀλλὰ μᾶλλον οἷον ὁ τοῦ ἱπποσελίνου. ὡσαύτως δὲ καὶ ἡ τοῦ αὐλοκαφάξυος, μία μὲν ἐκ βαθείας, ἐκ ταύτης δὲ ἄλλαι. μονόῤῥιζοτάτων δὲ τούτων πάντων τὸ λαχανῶδες· ἔχει γὰρ παχείας ἀκρόφυσις, ἀλλὰ τὰς λεπτάς. βαθυῤῥιζότατον δὲ πάντων ἴσχει γὰρ μάλα βαθὺ ὑπὸ τὸ ἔδαφος. τὸ δ' ἄγριον, βραχυτόφαν, πολύκαυλον δὲ, καὶ πολύκλαδον· καὶ ἡ ὅλη μορφὴ συμφυΐᾳ, πλὴν πλησίον τῇ τοῦ τύτλιος. πολυχρονιώτατον δὲ καὶ τὸ τοῦ ἀγρίου, καὶ ὅλως δὲ πάντων τῶν λαχανώδων, ὡς ἁπλῶς· ἰσχυρὰ γὰρ ὁ ποσὸς χρόνος, ὡς φασιν· ἴσχει δὲ καρκώδη τὴν σάρκα, καὶ ῥίζωμον. διὸ καὶ ὀλίγα θᾶττον, ζῇ πολὺν χρόνον. τὸ δὲ ἄκιμον, μίκρα μὲν τῇ παχείᾳ, τῇ περὶ βαθείας. τὰς δ' ἄλλας τὰς ἐκ πλαγίου, λεπτὰς, ὥσπερ αἱ δύμακες. ῥίζα δὲ ἔχει τὴν μίαν τὴν ὀρθὴν, οἷον ὁ βλίτιον. ἀλλ' ὀλίγας πολλὰς ὀλίγη ἄκρη, καὶ δύσπαχεῖς, καὶ μακροτόφας τὸ αὐλοκαφάξυος. Τῶν δὲ ῥιζῶν ξυλωδέστατα πασῶν αἱ τοῦ ἀκίμου καθάπερ καὶ ὁ λακτὸς. ἡ γὰρ τοῦ βλίτου, καὶ τῆ αὐλοκαφάξυος, καὶ τῆ πυρέθρου, καὶ μαλακὴ ξυλώδης. ἐστὶ γὰρ, ὡς ἁπλῶς εἰπεῖν, πᾶν ὅσον μὴ σαρκώδες, οἷον ἡ τοῦ τύτλιος, καὶ τὸ σίλφιον καὶ ἱπποσελίνου, καὶ λαπάθου, καὶ ῥαφανίδος, καὶ γογγυλίδος, καὶ πάντων μάλιστα τὸ λιγαλοβαρῶν· ἐπὶ γὰρ ἀναξηραινόμενα σκληρύνεται ξυλώδους· ξυλώδες δὲ, ὥσπερ αἱ τοῦ ἀκίμου, καὶ βλίτου, καὶ αὐλοκαφάξυος, καὶ ῥιζώμου, καὶ ἀνήθου, καὶ λαπάθου, καὶ λοσειανοῦ, καὶ ἁπλῶς πᾶν τὸ ῥοκαύλου. ἔχει γὰρ δ' καὶ ἄνηθον, καὶ τὸ λοσειανοῦ, τὰ μονόῤῥιζα, ξυλώδη τε τῇ ῥίζαν, καὶ ὁ μακρὸν, ἐπὶ τὰς λεπτὰς ἀκροφυλλάδας ἔχασαν πολλὰς. πολύκαυλα δὲ ἄμφω, καὶ πολύοζα. διὸ ὁ περὶ λόγου ἐστὶ τούτων τὸ αὐτὸ πᾶσι τὸ λακτὸν. βραχυῤῥιζα δὲ τὰ τοιαῦτα ἐστὶν οἷον θρίδακες, αὐθράχνη, πηγὴ ὀρθὴ, καὶ ταῖς ἀ » ἃ δὲ θρίδακες, ὥσπερ ἂν ἔχει τὰς τριώτας ἀκρόφυσις, ἀλλὰ μόνον τὰς λεπτὰς. καὶ μᾶλλον δὲ μονόῤῥιζον, ὡς ἁπλῶς. ἁπλῆς δὲ πάντα τὰ θερινὰ, βραχυῤῥιζα. καὶ γὰρ ὁ σίκυος, καὶ ἡ λάγηνος, καὶ ἡ σικύα, καὶ ὅλα τοῦ ἄφεα, καὶ ἴσως ἔτι μᾶλλον ὅλα τοῦ φύσει, ὅπερ σωκράτης ἔφη ἐκ τῆ πλατείας μᾶλλον. βραχυτόφαν ἡ καὶ ἡ ἀγρία τὸ ἄμπελος. καὶ ἐκ τῆ ἄνω τὰ δὲ πολυκαυλότοφα. αὐθαῖ δὲ τῆ μὴ ἄλλως ἔχειν ἀθρόον. τὸ ἢ ἄκιμον ἐπὶ μέρος λάτυρα τρῶγον· ἀθ' ὅταν ταῦτα ἀκανθίσῃ, τὰ ἄνω. διὸ καὶ πολυχρόνιον φύεται αὐθαῖ. καθάπερ λύαμος, καὶ τὸ πόας τὸ ἁλιβρόπιον καλούμενον, καὶ ἄλλα ἢ τὰ ἀγρίων. αὐθαῖ ἢ καὶ ὁ σίκυος καλούμενος· καὶ γὰρ ὧδε καὶ αὖ τοῦτο τὸ συμβαίνει. τὰ δὲ αὐθη τῆ μὴ ἐκλύτα, τῆ δὲ μιλινοειδῆ, τῆ δὲ μικρὰ ὧδε πορφυρίζοντα. † ἰσχυρὰ δ' ἐστὶ. τὰ δὲ σπέρματα διαφορὰ καὶ τῆς χρώμασι· τὰ μὲν γὰρ πλεῖστα στρογγύλα, τὰ ἢ τρομώδη, τὰ δὲ αὖ πλατέα καὶ φυλλώδη, καθάπερ τὰ τοῦ αὐλοκαφάξυος· ὅμοιοι γὰρ τῷ τοῦ σιλφίου. τὰ ἢ σικυᾶ, καὶ γραμμώδη, καθάπερ τοῦ λυμίνου. καὶ ἐκ τῆς χρώμασιν ὁμοίως τὰ μὲν μέλανα, τὰ δὲ ξυλώδη, τὰ ἢ λευκόφαια. πάντα ἢ † ἐλαιοσπερματα, ἢ γυμνοσπέρματα, ἢ ἐμφλοιοσπέρματα, ἢ παχυσπερματα. φανερὸς μὲν γὰρ, καὶ νάπυ, καὶ γογγυλίς, ἐλαιοσπέρματα· λοσειανοῦ ἢ, καὶ μαράθρου, καὶ ἄνηθον, καὶ λύμινον, γυμνοσπέρματα. βλίτου ἢ, καὶ τοῦτου, καὶ πολυκάρπου, καὶ πολυβλαστῆ. πολυκαρπότοφον δὲ τὸ λύμινον. ἔλαιον δὲ, καὶ ὁ λίγυστικὸς τοῦτο· φασὶ γὰρ, ἐλαίῳ καταρᾶσθαι τε καὶ βλασφημεῖν πονηρούς, εἰ μέλει καλοῦ ὄνδαι, καὶ πολύ. λυσιῤῥιζοῦντα δὲ πάντα μὲν ὡς ἁπλῶς, πλὴν τοῦ λυμίνου· ἔχ ὡς σῖτος, καὶ ἄπαξ ἐλευθῆ, ἰσχὺ ῥιζώματος, καὶ ἀκροπίπτει. λυσιῤῥιζοτάτου ἢ, τὰ ἐμφλοιοσπέρματα. καὶ τούτων καὶ προαφαιροῦνται αὐτὰ ξηραίνοντα, ἄπυρα ἢ πολύχοα, καὶ πολυσπέρματα, πολυκαρπότατα

πολυκαύλων

ἐρυθρὸν

ἐλαιοσπέρματα

τοῦ

δρ δὲ τὸ ἄκιμον, πράσον, λεμόμενον. τὰ δὲ πλαγιόκαρπα, μᾶλλον οἷον ῥαφανίς, γογγυλίς, καὶ τὰ διαῦτα. τὰ δ' ἀμφοτέρως οἷον βλίτον, αὐδροάφαξυς· ἀμφότερα γὰρ ταῦτα καὶ ἐκ τοῦ πλαγίου. ἐν τούτοις πλεῖστον σύνδυς ἔχει ὅλον πθοσκαθήμενον, ἔχει τὸ σπέρμα βοτρυδὸν λις. τὰ δὲ ἐκ καλαμοτόμου σπερμάτων, θᾶττον ἐκπαυλεῖ. τάχιστα δὲ, τὰ ἐκ ἧς ἀκμάζοντων. ἔστι γάρ τις ἀκμὴ καὶ τούτων. αὐάλογον δὲ καὶ τὸ λεπτὸν ἀπολυθεῖν ἧς *

ἴσως τὰ ἄλλα τοῖς αὐτοῖς ἔχουσι βραπέως. λοκεῖ δὲ ἐν ἐς τὸ ἀθρόον αὐτὸ θερίσαι, λαμβάνειν γίνεσθαι, καὶ βλαστάνειν. οὕτω γὰρ τὸ τοῦ σράσου, καὶ τὸ ἧ σιλλοῦ πλείστοις, ἀφελόντας εἰς ἀθόνιον· καὶ γίνονται μεγάλαι. συμβαλλεται δὲ ἓν καὶ ὁ τόπος πρὸς αὔξησιν. λιλοῦσι γοῦν, ὅταν τις μεταφυτεύῃ τὰ σίλλινα, πέτηλον λαπακρύψαι, ὅλιον αὖ βέλτιον ποιεῖν τὸ σίλλινον. ἐᾶσαι δὲ ἐν τὴν γῆν τοῦ ἀθονίου πέτηλον, λαπακρύσαντα, καὶ πλήσαντα λίτρου καὶ γῆς. ῥᾶον δὲ ἐν τοῖς χώμασιν ἀγομεῖται καὶ τοῖς τόποις. ἐν γὰρ σικύαι, ὁμοιοχώμων γίνεται γὰρ ὧν αὐτοῖς, * λαμβάνει λαπὰ σὺν χυμὸς ῥᾶον πολυραπλυθόντα τῶν σπερμάτων· οἷον τὸ ἧ σικύου, ἐὰν γὰρ γαλακτι βρέξαντες σπείρωσιν. ἄλλα διαῦτα ἴσως οἰκειότερα δὲ θρακτέας. γογγύλη δὲ ἧς μὲν θέρους πλέον, ἧ δὲ ὀπὸ ἴσιν· οἷον ὠκίμα, λαπάθου, βλίτου, λαρλαδίμου, δυζώμου, αὐδροάφαξυς, λεοκοίνου, αὐνίθου, πτιγαίνου. τούτων γὰρ ὁ φασὶν ἔνιοι * τῶν δὲ ὅτι, ῥαφανίδες, ῥαφάνου, τρυτλίου, σικύου, κολοκύντης, λυμίνου, σπόρδιλ, θριδακίνης. λιαιρεῖσι δὲ τοῖς τε φύλλοις, καὶ ταῖς ῥίζαις, καὶ τοῖς χρώμασι, καὶ τοῖς χυλοῖς, καὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς φυτοῖς· οἷον ἡ ῥαφανὶς θερείαν, λευκοειδεστέραν, βοιωτίαν. σύαξις δὲ τὴν λευκοειδίαν, ἣ μὲν τὴν ῥίζαν ἔχει γυμνήν· ἀθεῖσθαι γὰρ εἰς τὸ ἄνω, καὶ ἐχ ὡς αἱ ἄλλαι λίσταν. τὴν δὲ λευκοκλαστείαν, ὧν γένει λαλοῦσι ῥαπίαν, ἰσχυροτάτην πρὸς τὸν χαμεύνας. τὴν δὲ βοιωτίαν, γλυκυτάτην, καὶ τοῦ χρώματι τρογγύλην, ἐχ ὥσπερ τὴν λευκοειδίαν μακράν. ὅσων δ' αὖ ἡ λᾶπα τὰ φύλλα, γλυκύτερα, μὴ ἁλίσιος· ὅσων δ' αὖ τραχέα, δριμύτερα. γένη δέ τι καὶ ταῦτά ἐστιν, ἃ ἔχει τὸ φύλλον σύζώμου ὅμοιον. ῥαφανὶς μὲν ἓν ταῦτα. γογγυλίδες δὲ οἱ μὲν φασὶν εἶναι, οἱ δὲ φασὶν, ἀλλὰ καὶ τῷ ἄῤῥηγνι καὶ τῇ θηλάσει διαφέρειν. γίνεσθαι δὲ ἐκ τοῦ αὐτοῦ σπέρματος ἄμφω. πῶς δὲ τὸ ἀρθηλιάζεσθαι, πτηγνῶσι δῆλα ποιεῖ· ἐὰν γὰρ πυκνὰς, πάσας ἀπαῤῥήξασθαι· τὴν αὐτὴν δὲ πρόσοψιν, ἐὰν δὲ γῆν μοχθηρᾶς σπαρῶσι· διὸ καὶ τοῦ σπερμολαμβάνειν μεταφέροντες, φυτεύουσι τὰς ἐκφύσεις καὶ πλατείας. ἔστι δὲ καὶ τὸ σπέρμα τῇ ὄψει τὸ χῶρον καὶ βίλλῳ φαινόμενον· ἧ μὲν γὰρ χρῆσις λεπτόν, ἧ δὲ μοχθηρᾶς ἀδρόν. χαμαζομεῖν δὲ χείρα καὶ αὐτὴ, καὶ ἡ ῥαφανὶς. οἴονται γὰρ ἅμα γλυκαίνεσθαί τι, καὶ τὴν αὔξησιν εἰς τὴν ῥίζαν τρέπεσθαι, καὶ ἐκ εἰς τὰ φύλλα. τοῖς δὲ νοτίοις, καὶ ταῖς σύδιαις, ἐκκαυλεῖ ταχύ. ἔστω μὲν ἓν λόγῳ λεῖται, ἧ ὁμοιάσεως γὰ ἀμφοῖν εἶναι τὰς διαφοράς. ἧ δὲ ῥαφάνου τριχῆ διαιρεμένης, σύλοφύλλου τι, καὶ λεοφύλλου, καὶ τρίτης ἧ ἀγρίας, ἣ τὸ μὲν φύλλον ἔχει λεῖον, μικρὸν δὲ καὶ πυῤῥοειδὲς, πολύκλαστον καὶ πολύφυλλον, ἔτι δὲ χυλὸν ἔχειν δριμὺν καὶ φαρμακώδη· διὸ καὶ πρὸς τὰς διειλίας αὐτῇ χρῶνται οἱ ἰατροί. ὁμοίως δὲ καὶ γῆ ἐπάνω εἶναι λεοκοῦσι διαφορὰ δὲ ἐστὶν ἐπεὶ ἄσπορμόν τι γένος αὐτῆς ἔστι, ἣ λεπόσπορμον. τὸ δὲ ἄλον, ἣ σύλλι ἧ λάπας δύχυλόστερα, καὶ μεγαλοφυλλοστέρα. δύχυλόστερον δὲ καὶ ἧς τρυτλίου τὸ λδυνὸν τὸ μέλαν, καὶ ὀλιγοσπερμόστερον, ὃ λαλοῦσί ἔνιοι σικελικόν. ὡσαύτως δὲ καὶ ἧ θρακικῆς· ἡ γὰρ λδυνὴ γλυκυτέρα, καὶ ἀπαλωτέρα. γένη δὲ καὶ ἐν ἔστι ἄλλα βέ· τὸ, τε πλατύκαυλον, καὶ τρογγυλόκαυλον, καὶ τρίτον τὸ λαπωνικόν. αὐτὰ δὲ τὸ μὲν φύλλον ἔχει σκολυμώδες, ὀρθὰ δὲ καὶ σύκεᾶς, καὶ ἀπαράβλαστος ἐκ τοῦ καυλοῦ. ἧ δὲ πλατέων ἔστω τινὲς πλατύκαυλοι γίνονται, ὥστ' ἐνίοις φασὶ καὶ θύρσους χρῆσθαι λαπωσικαῖς. τὸ δὲ ἐπώλδιν σφόδρα, καὶ μικρόφυλλον, καὶ λδυνοκαυλόστερον, ἔοικεν ἀγρίᾳ. ἧς δὲ σιλφίου, καὶ ἐν τοῖς φύλλοις, καὶ ἐν τοῖς καυλοῖς αἱ διαφοραί. τὸ μὲν γὰρ πυκνὸν, καὶ ὄλον, καὶ λασὺ τὸ φύλλον ἔχει· τὰ δὲ μανώτερον καὶ πλατύτερον, καυλὸν δὲ μείζω. τούτων δὲ πάλιν τὰ μὲν λδυνόκαυλα, τὰ δὲ πορφυρόκαυλα, ἃ ποικιλόκαυλα. τὸ δ' ὄλον, ἅπαν τὸ ποιοῦτον ἐμφρίσασαν τῇ ἀγρίᾳ. σικύου δέ, καὶ λολοκύντης, τὸ μὲν ἄναφάσι γένη, τῆς δὲ ἐκ ἔστι καλαβάσ τὸ ῥαφανίδος, καὶ τῆς γογγυλίδος. ἀλλ' ἐν τῷ αὐτῷ γένει, τὰς μὲν βιλτίδας, τὰς δὲ χώρους. ἧ δὲ σικύου τρία, λακωνικὸν, σκυταλίαν, βοιώλιον. τούτων δὲ ὁ μὲν λακωνικὸς,

ὑδροβλύμενος

ὑδρολύμενα βελτίω· οἱ δ' ἐτέρως, αὐύδρους τοὺς. διαφέρει δὲ γένη τὰ λεπόμενα, καὶ τὰ σκεδαστά. πλέω δὲ τὸ λεπόμενον τὰ γένη, οἷον τὰ λιπαρὰ τὰς χώρας ὑπολαμβάνει, γάρ λια, λινόλια, καμβρόλια· καὶ πάλιν τὰ σκληρά, καὶ ξηρά, ἀσκαλώνια. τούτων δὲ τὰ μὲν σκληρὰ μικρά, γλυκέα δὲ δύο μαλλα· τὰ δὲ ξηρά, καὶ ἀσκαλώνια, καὶ ταῖς θραπάναις διαφέροντα. καὶ λίθου ὅτι τῇ φύσει γὰρ ξηρὸν τὸ μὲν χαμαὶ μικρὰ τῆς λειμῶνος ἀργόν, ἅμα δὲ ὅσῳ πέτρα τὰ φύλλα πρόσαντα πέφυκε, καὶ τὰ ἄλλα θραπτόμενα. πρόσαντες δὲ τῶν φύλλων, τὰ ἔτρα βλαστάνα, καὶ ἅμα λίτρα ῥίζαν· διὸ λαλοῦσι ξηρά. οἱ δὲ καὶ ὅλως φασὶ πάντων λίθων, ὅπως ἂν δύνωμαι εἰς τὰ λαῖτα, καὶ μὴ ἀνθρωποφυῆ. τὸ δὲ ἀσκαλωνίου ἰδίας ἄγονα τίς ἡ φύσις· μόνα γὰρ ξηρὰ, καὶ ὥσπερ τ' ἄζωνα ἐκ τ' ῥίζης ἴσα δὲ φ' αὐτοῖς αὐξῆ, καὶ κύπτει λοπα. διὸ καὶ ἀγονώσιν, ἀλλὰ ἀνίεσιν αὐτά. καὶ ἀνίεσι δ' ὁμοίως τοῖς ἄλλοις· ὡς δ' ἅμα τοῖς ἄλλοις ἢ καὶ πρότερον ἀνιᾶσι. πολλῷ δὲ χρόνῳ ἐκβήτα φ' τῇ γῇ, σπάνιον. φυτεύθητα ἧ, παυλὴν ἀφίησι, Ⓒ ἀνίεμα φύει μόνον· ἄπτα λαυτῆ, καὶ αὐξάνεται. τούτων μὲν δι αὐτὰ τοιαύτα ἐστὶν ἡ φύσις. διαφέρει δ' γένα καὶ τῆς χρόμασιν.† φ' γάρ τὰ μὲν ἄλλα ὅμοια τοῖς λευκοῖς, λευκὰ δὲ σφόδρα τῇ χροιᾷ· φέρει δὲ φασιν ὅμοια τοῖς ἁρπαλιανοῖς. ἰδιώτατον δὲ ἡ φύσις ἡ τῶν λεπτικῶν, παραπλήσια ἧ βρόπῳ ἴσα δοῖς ἀσκαλωνίοις, εἰ μὴ αὖα καὶ ἡ αὐτά. φ' λεπτὰ γάρ ἐστι γένος, ὃ ἀναξόμενον μὲν ῥίζαν ποιεῖ, φυτεύομενον δὲ λαυλὸν καὶ ἀνίεμα· λιφαλῆ δὲ ἐπῖφ, γλυκὺ ἧ τῷ χυμῷ· ὅσον γὰρ οἷον αὐαπαλὴ ἴχε τοῖς ἄλλοις. ἅπαντα γὰρ καὶ πηγνύμενα, καὶ βελτίω καὶ θᾶττον πήγνυται. πάντα δὲ φύτῃ μιτ' ἀρκτοῦρον, ὅτι θερμῆς ὄσης τ' γῆς, ὅπως τὰ ὕλαπτα πυφυτευόμενα λαταλαμβάνῃ. καὶ ὅλα δὲ φύεται τι, Ⓒ λιατεμνόμενα πρὸ τ' λιφαλοῦ. ἐχ' ὁμοίως δὲ αἱ ἐκβλαστήσεις· ἀλλ' ἐκ μὲν τ' λάτω γίνεται λερόμενον, ἐκ δὲ τ' ἄνω χλόη μόνον. ὀψὲ δὲ λιατεμνόμενον ἧλος, ἀβλαστές ὄζει. τὸ δὲ γάτφιον καλούμενον, ἀκίφαλόν τι, καὶ ὥσπερ αὐχένα μακρὰν ἔχον· ὅθεν καὶ ἡ βλάστησις ἄπρα, καὶ ἀπαίρεται πολλάκις, ὥσπερ τὸ πράσιον. διὸ καὶ ἀνίεσιν αὐτὸ, καὶ ἡ φυτεύσει. τὰ μὲν λερόμενα σχεδὸν ταύτας ἔχει τὰς ἰδίας. τὸ δὲ σκόροδον, φυτεύεται μὲν μικρὸν πῶς βοπᾶν, ἢ μετὰ τροπὰς, διαιρόμενον λατὰ γένα. διαφορὰ δὲ ὅτιν αὐτῶν, ἅτε ἐν ὀλίμων πρὸς τὰ πρώϊα· γένος γάρ τι τυγχάνει τοιοῦτον, ὅθεν ἐξέπεσεν ἀπείρανς τελεῦται, καὶ μεγέθει καὶ μικρότητι, καὶ βρ μεγέθει γένος τὸ διαφέρον δέ· μάλιστα ἧ τὸ λύπριον λαλάμενον διαῦον, ὅπερ ἐχ' ἡψῶσιν, ἀλλὰ πρὸς αὐμυστωτὰς χρῶνται· καὶ φ' τῇ τρίφῃ, θαυμασέον ποιεῖ τ' ὄγκον ἐκπνέυμενόμενον. καὶ ἐπ βρ μὴ γίλως ἔχαν φύσιν τὰς† γιλυφέ. ἡ δὲ γλυκύπυς, καὶ ἡ δύσοσία, καὶ ἡ ἀβρότης, χρεῖον πρὰ τὰς ὥρας γίνεσθαι, καὶ τὰς θραπάνας ὥσπερ Ⓒ τ' ἄλλων. τελεῖται δὲ καὶ αὐτόματος, ἀλλὰ βρασίους. τῷ πρώτῳ γὰρ ἐτῇ λιφαλοῦ ἡ λίπλω πρόσω λαμβάνει· τῷ δ' ὑστέρῳ, γλυκαίνεσθαι· καὶ βρ βρίτῃ, τέλειον γίνεσθαι. καὶ ἡδὺ χεῖρον. ἀλλ' φασί γε καὶ λάλλιόν φασι† πικρ'. τ' δὲ ῥίζης ἡ γένεσις ἐχ ὁμοία. † τε σκορόδου, ὅταν αὐοιγόσπα γίλις, λυστῆ πᾶσα· καὶ φ' ταῦλα αὐξηθῆσα, διαρᾶται πάλιν εἰς τὰς γίλγας· καὶ ὀξ ἑνὸς πολλὰ γίνεσθαι τῷ πλῶσθαι τῇ λιφαλοῦ. τὸ δὲ λερόμενον, λύθυς ἐκ βῖ ῥίζης ἄλλο καὶ ἄλλο πέφυκεν, καθάπερ καὶ βολβοί, καὶ σκόλυμα, καὶ πάντα τὰ διαῦτα. καὶ γὰρ τὰ λερόμενα, καὶ τὰ σκορόδα, μὴ ἀναιρεμένων, ἀλλ' ἐόντων, πολλὰ γίνεται. φέρει δὲ φασι καὶ τὸ σκόροδον ὧν τ' σφύζυγος, × σκόροδα, καὶ τὰ λερόμενα. πρὸ μὲν ὧν τ' γενέσθαι ἱκανὸς ἀρέσθαι. φίλυδρα δὲ πάντα τὰ ἄλλα λάχανα, καὶ φίλόκαρπα, πλὴν πηγαίας· † δὲ ἄπυρα φιλόκαρπον. τὰ χαμαιρινὰ δὲ ἐχ ἧττον τῶν διεινῶν, καὶ τὰ ἐπίκαρα τ' ἰσχυρῶν. μόνον δὲ μάλιστα ἐπαυξάνει πλὴν συρματίτης· τῇ δὲ τ' ἀπαζυγίαν μοχθηρὰν, οἷα τὸ μάλιστα ὀξυκαλλιζάδες. ζητοῦσι δὲ πλὴν μόνον ἅμα τῷ ἀπόρῳ μάλιστα σώζεσθαι μοχθηρῶς· οἱ δὲ καὶ ἀπείρονται ὑπολαμβάνουσι. χαίρει δὲ καὶ τῇ κυβερνητικῇ ἀμπελῳ, πρὸς τῇ χύλωσιν. φιλυδρότατα δὲ τὰ χαμαιρινὰ τῶν διεινῶν, καὶ τὰ ἀδρὰ τῶν ἰσχυρῶν· ἐπὶ δὲ τὰ πλῶτα μάλιστα ἀνόμενα τροφῆς. φίλυδρα· καὶ τὸ λερόμενον, καὶ τὸ γήθυον. λαί τινα φασί τινες ὀζητεῖν, ἐὰν τὸ πρῶτον ἐγχύσῃ γένος ἧς ἡ ῥίς.† δὲ ὑσάτων αἴρεσα τὰ πότιμα, καὶ τὰ ψυχρὰ χέρσα δὲ, τὰ ἁλικά, καὶ λυσμανῆ. διὸ καὶ ἐκ† ὀχετ' δύσχρεσα· συμπεφορῇ γὰρ αὐτόματα πόας. ἐγαθὰ δὲ τὰ ἐκ λίθος· ταῦτα γὰρ ἁπλῶ καὶ φθόρεσιν τὰ θρεῖα γινόμενα γονιμα, λατὰ διόνυσ. φασί δέ τινες, ὅτι τοῖς συκινοις συμφέρῃ, ὅτι δὲ λερόμενοις. ἐρδίδοσι δὲ τὰ μὴ ἄλλα πρωΐ,

ἢ πᾶς

ἢ πρὸς ἑαυτὴν, ὅπως μὴ λαβολ\ψιται· τὸ δὲ ὤκιμον, καὶ μισγομβείας· καὶ γὰρ διαβλασαί-
νειν δᾶῆον φασι, θάρμῳ τὸ πρόπυ ἀρδόμενον. τὸ δὲ πολὺ λίαν ὕδλας ἀοκῶ συμφίξῃ
ὅλως τι, καὶ ἐὰν μὴ ἐχῃ λέπρον· πολλάκις γὰρ πανλὼ τὰ λάχανα φασι, καὶ ταῦτα γυ-
ρίζῃ αὖθ ἰμπάρας ἕῶ λικπερδῳ. μεταφυτεύομεν δὲ πάντα, λαλλίω καὶ μείζω γίνεται· ἡ
γὰρ τὰ τ πράσων μιγίθα, ἡ τὰ τ βαφανίδων, ἐκ μεταφυτέας. μάλιστα δὲ μεταφυτεύο-
σι πᾶς αὖ σπίρματικάς. καὶ τὰ μὲν ἄλλα ὑπομένει, οἷον χάθυον, πράσον, βάφανος, σί-
νυος· σιλλίωον, γογγυλὶς, θρίδαξ, γλίχῳ Θ. ἅπαντα δὲ διαξίστερα καὶ μάζω πηγνυμένων
ἕῶ σπρμάτων, ἢ σπρομένων. θηρίκ δὲ γίνῃ ταῖς μὴ βαφανίσι, ὕλλαι· τῇ δὲ βαφάνῳ,
λάμπας, ἡ σκώληκες· ἡ γὰ τῇ θριδακίνῃ, καὶ γὰ τοῖς πράσοις, καὶ γὰ ἄλλοις πλείοσιν, αἱ
πρασικαρίδες. ταῦτα μὲν ἂν ἡ λέπτος ἀθρισθᾶσι ἀπόλυνται. ☾ ὅταν λέπρος ἀθρίκ πᾶ λα 49
ταλοῦς, θλόπονον τὸ θηρίον ἀναβλύστει, καὶ γὰ αἷς λαμᾶται γὰ τῇ λέπρᾳ. διὸ λιμᾶ βά-
σλιον θηρεύῳ· ἄλμας δὲ ἐκ ἴσι. ταῖς δὲ βαφανίσι πᾶς τὰς ὕλλας, † πᾶς τὸ ὦῶ σπάρᾳ ὀρό πρόσφορον
ξος. πᾶς δὲ τὸ μὴ γίνωδ ὕλλας, ὅ φασιν ἂν φάρμακον ὀδύ, ὑπὸ δὲ τὸ ἄσρον, ὤκιμον μὲν
λδυκαίνῃ, λοριανον δὲ † ἄλμας. τὰ δὴ ἂν συμβαίνοντα σβὰ τούτων, διακρτέον. τῶν δὲ ἁλμᾶται 6
φανομένων τὰ μὲν ὄξυ ἰσχυρότρα, πὸ δ ἀδφοτέρα πᾶς διαμοτὴν. ἰσχυρότρα δὴ, οἷον λο
ριανον, τρύπλιον, πράσον, λάρδαμον, νάπυ, ἰύζαμον, θύμβρα. ἄλμας τὰ θρμικὰ πάντα.
ἀδφοτέρα δὲ, γήλυον· ἓῶ γὰ ἐκ ἰδίλα μᾶλλον. αὐθροδαξυς, ὤκιμον, λολοκυύντα, σίκυον,
ἔπλδς τὰ θερικὰ δῶ χαμαιπετῶν μᾶλλον. διαμένῃ δὲ ὀδὺ πλεῖον τ πᾶλερον ἰδῶ, ὅστε † ὅθ ὅτι
χρσιμ) ἂν πᾶς αὖ αὐτοῖς. ἀλλὰ δὶ ὧν δὴ βιλτίω, σβὰ δὶ ἓῶς ὀδὺ χεῖρον. τὸ δὲ ὑπὸς γαῖαν
ὀδὺ χεῖρον. πᾶς δὲ τ μαγαρικὴν χρᾶσθαι πλέω σβαμβύ· πλὴν ἀδφοτέρα πάντα αὐαγ 89
καῖον ἂν, σβὰ τ αὐαπνοὴν, ἡ τ λύλυσιν. φθορὰ δὲ μάλιστα μὴ ὑπὸ τ θηρίων. γίγνῃ γὰρ
γὰ ἅπαντα ἡ ὅις θρυμίσιν, ἥκιστα δὲ γὰ τῷ σικυδνι. ἃ μὲν ἀλλὰ ἡ ἀζικμαζόμενα, πικρὰ γί-
γνῃ τῇ γδύσ· διὸ ἡ πᾶς τ χρόαν χεῖρον. ἡ πᾶι μὴ τ ασπρμάτων, ἡ ἁπλῶς τ λυπδυ-
μένων, ἱκανῶς ἀρύδαι. πᾶι δὲ τ ἀγρίων, ἡ τ. λελιμμένων ἀγρεαίων, πᾶρατίων ὁμοίως ἀ-
πᾶν. τυχαῖα δὲ τὰ μὴ ἀμένυμα ὅις ἀρμένοις· ἅπαντα γὰρ ἴσι τὰ γένη ταῦτα ἡ ἄγρια.
ἡ χαῖ ἐν τάῖς πύλαι, πᾶρα πλησίαν ἔχοντα τ ὕδῳ τοῖς ἡμέροις, πλὴν ὅις γε φύλλοις ἐλάτ
τοσι ταῦτα, καὶ βαχύτρα. καὶ ὅις λαυλοῖς. καὶ μᾶλιστα τοῖς χυλοῖς θρυμύτρα, καὶ ἰσχυρότε
ρα· λαβᾶπορ ἄπο θύμβρα, καὶ ἡ ὀρίγανος, ἄπο βάφανος, καὶ τὸ πήγανον. ὑπὸ καὶ τὸ λαῖ-
παθον ἄγριον, λαῖ πιρ δίσομότερον τ ἡμέρου, τ δὲ χυλὸν ὁμως ὀξύτερον ἔχα, καὶ τούτῳ μᾶ
λιστα διαφέρ. πάντα δὲ ἡ ξηρότρα τ ἡμέρων, καὶ ἴσως αὐτῷ τούτῳ τάπ πολλὰ ἡ θρυ- 39
μύτρα καὶ ἰσχυρότρα. ἰδίως δὲ ἡ βάφανος ἔχα πᾶι τὰ ἄλλα αὖ λαυλὸς πθιφερισίρος,
καὶ λφοτόρος, τ ἡ ἐρᾶ· καὶ τῇ τ φύλλῳ πρέαδοσιν ἐκάνη μὲν ἔχα πλατεῖαν, αὐτὰ δὲ πθι-
φόρισίραν, καὶ αὐτὸ ἡ τὸ φύλλον ἀγανότερον· ἐπὶ τάγι ἄλλα βαχύτρον καὶ ὅις λαυλοῖς,
καὶ τοῖς φύλλοις. ἡ δὲ γογγυλὶς καὶ πλὴ ῥίζαν ἔχῃ μακρὴν, καὶ βαφανισλόδ κ, καὶ τ λαυλὸν
βραχύν. θριδακίνῃ δὲ, τὸ, τι φύλλον βραχύτρον τ ἡμέρου, ἡ τελθόμενον ἀκανθῶται, καὶ
τ λαυλὸν ὁμοίως· τ ὀπὸν δὲ θρυμὺν, ἡ φαρμακόδ η. φύτῃ δ' ἐν ταῖς αὐρέαις, ὀπίζεσι δὲ
αὐτῇ ὑπὸ πυραμκτ, καὶ φασὶ λαβαίρῳ ὕδροπα, καὶ ἀχλὺν ἀπ' ὀφθαλμῶν ἀπτίγῳ. καὶ
αἴγμα ἀφαιρῶν γὰ γάλακτι γυναικεῖον. τὸ δὲ ἱπποσέλινον, ἡ ἐλοσέλινον, καὶ ὀρεοσέλι
νον, ἡ πᾶς ἑαυτὰ σβαφορὰν ἔχα, καὶ πᾶς τὸ ὄμβρον. τὸ μὲν γὰ ἐλαιοσέλινον, τὸ πᾶὰ αὖ
ὀχετοῦ καὶ ἐν ὅις ἕλεσι φυόμενον, μανόφυλλόν τι καὶ ὑ βλασὺ γίνῃ, πθυσιφερὲς δέ πως 40
τῷ σελίνῳ ἡ τῇ ὀσμῇ, ἡ τῷ χυλῷ, ἡ τῇ χαμαλ. τὸ δὲ ἱπποσέλινον, φύλλον μὴ ὑμφερὲς
τῷ ἐλοσελίνῳ, βλασὺ ἡ καὶ μεγαλόκαυλον, καὶ τ ῥίζαν ὥσπῃ βαφανὶς ἔχῃ τὸ πάχος μι-
κραν· μίλας ἡ καὶ ὁ λαρπός, μίγεθος ἡ μᾶζον ὀρόδα· χρήσιμα δὲ ἄμφω φασὶ πᾶς ἐργᾳ
ρίαν ἂν, γὰ οἶνῳ γλυκεῖ λδυκῷ, καὶ ὅις λιθιῶσι. φύτῃ δὲ ὑμως παντᾶχ. γίνῃ ἡ καὶ τὸ βλᾶ
κρυον ἐξ αὐτ, ὅμοιον τῇ μύῤῥᾳ. οἱ δὲ φασὶν ὅλως μύῤῥαν. τὸ δὲ ὀρεοσέλινον, μᾶζον ὅτι σβα-
φορὰς ἐχῃ. τὸ μὲν γὰρ φύλλον ἐοικε λωνίῳ, ῥίζα δὲ λεπτὴ. τ ἡ λαυλὸν ἔχα λαβαῖπορ ἄνθῳ,
πλὴν ἐλαττω. διίδοασι δὲ τ ῥιζῶν γὰ οἶνῳ αὐστηρῷ, τ γυναικείων χαίρῳ. ἵνα ἡ ὅλως ἀσύμβλη
τα ὅις ἐρημένοις ὦσι, λαστὰ γε τοῦ χυλὸς καὶ ἐκ ἴσασμας· ὥσπῃ σίκυος ὅτι ἄγριος, καὶ ὁ ἥ-
μερος. ἀλλ' ἐν τ πθοσήνοις ἐχῃ τ ὁμοιότητα, λαβᾶπορ ☾ γὰ τοῖς σιφακώμασιν ἰώνια· τὸ

γὰρ φύλλῳ ἔχει πηχύμικρον. τούτων δὴ οὐ γὰρ οἷς αἱρεμένοις αἱ διαφοραί. Τῶν δ' αἰγειρίων
λιγνώδων μὲν τὰ τοῦ τε ῥιτίνου. καὶ ἄλως ἐγγίνεται δίς θέρους, ὅ μὲν τυγχάνει βρυτόν. καλοῦσιν
γὰρ λάσχανα, τὰ τοῦς ἡμιτόνων χρόαν· οἱ δὲ ἔτι καθόλου, καὶ κᾶνα πυκνίζεται. διὸ καὶ τοῦ
ἐκείνου λεπτόν. λάχανα μὲν οὖν τὰ τοιαῦτα καλοῦσι, λιχῆνα, ἀφαλοῦ, καὶ ὀρυτάλα, τὰ δὲ
χωρὶς, ἀργύρεον καὶ ὅλως, οἷα λιχηνώδη ἔχοντα, ἀλλὰ τοῦ ὁμοίου τύπου τῷ φύλλῳ· πάντα γὰρ
τοῦς ὑμφερῆ ἔχει τῇ λιχηνίᾳ· πάλιν λευκοπαλίς, γύψινον, ἡλύσεον. οἱ δὲ μυελὸς ἄλμα, † λευ-
κὸν, ὃ τοῦ μὴ βίζαν ἔχει μακρὰν, καὶ γλυκάζον, τὰ δὲ φύλλα τῷ ληΐνῳ ὅμοια, πλὴν μακρὸ
τερα· τὸν λευκὸν δὲ βραχεῖ, ἐφ' ὃ τοῦ καθάπερ μεγαλλεῖ, καὶ ὃς ἄκρος μέγας † πτερὸν
πόλιον, ἐφ' ὃ καλοῦσι βραχύπτερον. ὁμοίως δὲ καὶ ἄλμα † ποιοῦντα τὰς μὲν ἰδίας ἔχει, οὐ δὲ
χυλὸς ἡδὺς ἴσως, ἢ ὠμὸς, ἢ ἑφθός. φύεται γὰρ δ' ὄρη σύρρωστος, ὥσπερ μελάδρυς, καὶ τόντλις, 10
καὶ ὁ λεπτόφυλλος, καὶ ἡ ἀκαλύφη, καὶ ὁ πλατύφυλλος. τὸν δὲ τρέχοντα καὶ ὠμὸν ἰδίως, ὃ καὶ σύμπε-
τον ἴσως πρόσφορον. καὶ ἕτερα δὲ πλείω τούτων· φύεται δὲ οἷς καὶ πλησιάζουσιν ὅτι μάλιστα πυρόφυτα
λίερχορος, ἔχων τὸ φύλλον ὑπομέλαν. πάντων δὲ, τὰ μὲν ἐπίτονα, τὰ δὲ ἐπιτονώτερα καὶ τυγ-
χάνει. τὰ μὲν γὰρ ἰσχναίνοντα, ὧν δὲ ἁβρύνει· ᾧ ὃς πλείω χρόνον αἱ ῥίζαι. χειμᾶν δὲ ἀκ-
λαῖον τὰ τοιαῦτά ἐστι. φύεται δὲ τὰ μὲν καὶ ἐκ τῆς ῥιζῶν, καὶ ἀπὸ τοῦ σπέρματος. τὰ δὲ ἕτερα
8 μόνον ἐκ σπέρματος, ἀμή τι καὶ αὐτόματον. Ἡ δὲ βλάστησις καὶ τούτων δὲ, καὶ τοῦ ἄλλου,
τῶν μὲν ἄλμα τοῖς πρώτοις ὑέβδις ὅτι μετ' ἰσημερίαν, οἷον ἀφαλοῦ, καὶ τὸ τοῦ λεύκοπος, καὶ λευ-
τῶν δὲ καλοῦσί τινες βόκρυγιν, † ἔτι μετὰ πλάδια, καθάπερ καὶ λιχῆνα, καὶ χιλὸν τοῦ ἄλμα τοῦ λε-
χωνιώδους. καὶ τὰ μὲν σύδυς ἄλμα τῇ βλαστοῦ τὸ ἄνθος ἀθρόοι, καθάπερ ἡ ἀθρία· τὰ δὲ ὕστε-
ρον ὁ πολλῷ, καθάπερ ἡ λευκόιον. τὰ δὲ ἄλμα ἔτι ἄκρα καὶ ἐκκαλῆ καὶ αὐδῆ, καθάπερ ὁ λιχῆ- 20
νιον, καὶ τὰ λιχηνώδη, καὶ τοῦ ἀκανθικοῦ οἷα λαχανώδη. διαφορὰ δὲ τοῦ αὐδῶν πολλά, τὰ
μὲν ἐς τοῦς πρόσφορον ἄρτι· χειμῶν γὰρ ὅτι λευκὸν ἀπάντων. φύεται δὲ καὶ ὅλως αὐανθῆ, καθά-
περ καὶ τὸ ἰπτίμιζον. συμβαίνει δὲ, οἷς ἄλμα ἔτι λαμπρῶν τὸ ἄνθος ἀθρόοι, τοιοῦτον ἔτι τοῦ
ἀπάνθησιν. πάλιν ἡ μὴ, ἀπογυμνάσαντος πάλιν τοῦ ἥλιου, πάλιν ἄλλο καὶ ἄλλο πέφυκε, καὶ
ἔστι ποιεῖ πᾶν ὅλον τὸν χειμῶνα καὶ τὸ ἔαρ ἄχρι τοῦ θέρους. πολλοῦ δὲ χρόνου καὶ ὁ ἀειθαλὴς· τὰ δὲ
ἄλμα δ' ποιεῖ ἔστι, καθάπερ δὲ ὁ λεύκιος, ἔτι ὁ δύσμος, ἔτι ὁ λύχνος, ἔτι ὁ ἀκανθώδης· ὁ τοῦ
δὲ † δύσμοι. λευκὸν δὲ διαφορὰ πάντων τῶν ποωδῶν ἡ φιαλή· τὰ μὲν γὰρ ὄζῳ ὀρθόκαυλα
καὶ νδυρόκαυλα, τὰ δὲ ἐπιτεθόκαυλα· καθάπερ μελάδρυς, σκαύδιξ, σίκυος ἄγριος. τὸ δὲ ἦ
λιστρόπιον, ἔτι μᾶλλον (ὡς ἁπλῶς) τούτων· ὥσπερ καὶ τοῦ ὑὸς ἀκανθώδη ὄντα, βίβολος, καὶ
ἡ λάππαρις, καὶ ἄλμα πλείω· ἡ γὰρ ἐκείνων ἡ διαφορὰ πλείων. ἔνια δὲ πθαλλόκαυλα. μὲ 30
ἔχοντα δὲ τῶν πθοπίσωσιν, ὑπογαιόκαυλα καθάπερ ἡ πτίνη, καὶ ἡ πρίνη. καὶ ἁπλῶς, ὧν ὁ
λεκυλος λεπτὸς καὶ μαλακὸς, καὶ μακρός· διὸ καὶ φύονται τοιοῦτα ἐς ὕδη τὸ ποῶν τοῦ ἄλλοις. ἴσως
δὲ καὶ ἡ αὐτὴ ἡ διαφορὰ πάντων, ἃ μόνον τοῦ ποωδῶν καὶ φρυγανικῶν, ἀλλὰ καὶ τοῦ θαμνω-
δῶν. καὶ γὰρ ἡ ἴλιξ, καὶ ἔτι μᾶλλον ἡ σμίλαξ, πθαλλόκαυλον. ἔτι δὲ καὶ τοῦ ποωδῶν, τὰ μὲν
πολύκαυλα, τὰ δὲ μονόκαυλα. καὶ τοῦ μονοκαύλων, τὰ μὲν ἀπλάδλαστα καὶ τοῦ λεκυλόν, τὰ
δὲ πλαδλαστικά· καθάπερ καὶ τοῦ θοῖς ἁμέροις, ἔτι φανερὸν, καὶ ἄλλ' ἄπειρα. πολύκαυλα δὲ, ὅσα
ἁπλῶς εἰπεῖν, τὰ ὑπογαιόκαυλα. μονόκαυλα δὲ καὶ ὀλιγόκαυλα, τὰ ὀρθόκαυλα. τούτων δὲ
ἀπλάδλαστα τὰ λεόκαυλα, βρόμμυον, πράσον, σκόροδον, ὥσπερ καὶ τοῦ τοῖς ἁμέροις ὑπάρ-
9 χει. Διαφορὰ δὲ τις καὶ διαδὲ τοῦ ποωδῶν ὅτι· τὰ μὲν ὑπογαιόφυλλα, τὰ δ' ὑπανθό-
φυλλα· τινγχάνει δὲ ἀμφοτέρων. ὑπογαιόφυλλα μὲν, λαρκόσπυρος, ἄνθμον, ἄγχουσα, πόα, ἀνήμων 40
καὶ ἀφυλλανθὲς, ἀσπάγια, ἀμύγλωσσον, ἀπάτιον· καὶ ὑπανθόφυλλα δὲ, λαρκόσπυρος, ἄνθμον· τὸ
φυλλῶδες, λωτὸν, λδυκώδιον. ἀμφοτέρως δὲ, τὸ λιχόμενον. καὶ γὰρ ὑπὸ τοῦ λεκυλῶν ἅμα ταῖς
ἐκφύσεσι ταῖς ἀκρομονικαῖς, ἐκφύεται καὶ ἄνθος· καὶ τοῦ φυλλοπάνθων ἔνια, πλὴν ἀκανθώδεσι
λομεδὴν, καθάπερ ὁ σύγκος. ἔστι δὲ καὶ τὰ μὲν ἄκαρπα, τὰ δὲ καρπίμα. καὶ ὅλως τοῦ ποωδῶν
τὰ μὲν ἄχρι τοῦ φύλλου ἀθροῦσι, τὰ δὲ λεκυλὸν ἔχει καὶ ἄνθος, καρπὸν δὲ οὐ. τὰ δὲ καὶ καρ-
πὸν, ὥσπερ πλησιάζει φύσει· εἰ μὴ καὶ ἄνθος τοῦ ἄνθους καρποφορῶ, ὥσπερ ὑπὸ τοῦ λγό-
σφων. διαφέρει δὲ καὶ τὰ φύλλα χιλὸν ἔχειν ἢ καθάπερ, ἅμα πλείων διαφοραῖς, ἢ τὰ τοῦ ὄζου
σφων· καὶ πῶς αὐτὰ δὲ ἐκάστων διαφορὰς ἔχει. μεγίστω μὲν, ὡς ἐπᾶν, ὅτι τὰ μὲν ἐκ μίσχου
πθοπίφυκε, τὰ δὲ αὐτὰ μὲν ὡς ἁπλῶς, τὰ δὲ λεκυλῷ παπθοφύτα. καὶ τοῦ μὲν τοῦ

Βλα-

βλαστήσει πᾶσι τροφᾶς· τ̀ δὲ πλάσεως τὰ φύλλα ἐν ἀρχῇ μίσεσι γίνονται, καὶ μᾶλλον ἐλάττονα, τὰ δὲ ἐκ τοῦ ἀγρίου πᾶσιν ἴσα καὶ κοῦλον. διαφέρουσι δὲ καὶ τοῖς ἄνθεσι πολύ. ἐν μὲν γὰρ τοῖς ἀγρίοις τὰ γε πλεῖστα λευκά, τὰ δὲ μικρὰ ἀλιπορφυρίζοντα, τὰ δὲ πολλὰ καὶ χλοώδη. διαχρωσμένων δὲ αὐλικῶν πολλαὶ καὶ παντοδαπαὶ χροιαί, καὶ δύκραδοι, καὶ μιμιγμέναι, καὶ δύσσωμοι δὲ καὶ ἄοσμοι. καὶ σπόρον τὰ μὲν ἄγρια τῆ αὔθλιον ἀφθόνως πυκνῆ· τούτων δὲ σπόρος διατὰ μέρη, ὥσπερ ἐλέχθη καὶ πρόσθεν· ὠκίμων δὲ καὶ πολὺν χρόνον αὐθᾶ, διὰ ἰσχὺν πόρου ἄλλά τε πολλά, καὶ τὸ ἁλιστρόπιον, καὶ τὸ διχάριον. πολλαὶ δὲ καὶ τῶν ῥιζῶν διαφοραί, καὶ τρόπον τινὰ τούτων φανερώτεραι. αἱ μὲν γὰρ αἱ μὲν ξυλώδεις, αἱ δὲ σαρκώδεις, καὶ ἰνώδεις· ὥσπερ καὶ τῶν ἡμέρων. διαβαθὴς αὖτε τ̀ σίτου, καὶ τῆ πόας τῆ πλείους. αὖτ̀ δὲ τὸ
10 τῶν ἴσασι πλάσας ἔχουσι διαφορὰς· χρώμασιν, ὀσμαῖς, χυλοῖς, μιγίβοσιν. αἱ μὲν γὰρ λεῦκαί, αἱ δὲ μέλαναι, αἱ δ' ἐρυθραί· διαβαθὴς ὅτι τῆ ἀγχόσης, καὶ τὸ ἐρυθρὸ αἷμα. αὖτ' ὥσπερ ξανθαί, καὶ ξυλοειδεῖς, καὶ γλυκεῖαι δὲ, καὶ πικραί, καὶ δριμεῖαι· καὶ λιπώδεις, καὶ διακώδεις· καὶ ὄγκαι φαρμακώδεις, ὡς τὸ ἄλλοις ἄρτεται. διαφοραὶ δὲ καὶ τῶν ζαρκωδῶν· αἱ μὲν γὰρ τροχῦλαι, αἱ δὲ πυθμένες, καὶ βαλανώδεις, ὥσπερ ἀστροδύλια καὶ λιρόκα. καὶ αἱ μὲν λιπυρώδεις, ὥσπερ ἡ τῆ βολβῆ, καὶ τ̀ σκίλλης, καὶ ὅσαι βολβώδεις· καὶ λερομένα δὲ καὶ γυμνὰ, καὶ ὅλα τὰ τοις ὁμοια. αἱ δὲ ὁμαλῆς, καὶ ψαθυραὶ, καὶ μαλακαὶ διόλα, καὶ ὥσπερ ἄφλοισι· διαβάπερ τῆ ἄρρα. αἱ δὲ καὶ φλοιὸν ἔχουσι πᾶς τῆ σαρκὶ, διαβαθὴς ἡ τῆ λευκλαμίνα, καὶ ῥιζογγυλίδες. ἐχ ἅπασαι δὲ δυώδεις, ἢ γλυκεῖαι, ἢ δύσοσμοι, ἢ ἐλώδιμοι· οὐδὲ αἱ πικραὶ ἄβρωτοι· ἀλλ' ὅσαι ἀβλαβῆς ἀσι τοῖ σώμασι, μετὰ πλῆ πᾶσφορᾶν. φύσει γὰρ γλυκεῖαι μᾶλ, δαυσόσμοι δὲ, καὶ
20 νοσώδεις. αἱ δὲ, πικραὶ μὲν, ἢ διακώδεις, ὠφέλιμοι δὲ. τὸν αὐτὸν ἦ τρόπον καὶ φύλλα, καὶ διαυλοί· διαβαθὴς τ̀ ἀνιθίσι, καὶ τὸ διαπαυείν. διαφοραὶ δὲ καὶ κατὰ τῆ βλάστησιν, καὶ διὰ τὰ τῆ ἄνθεσιν· οἷον ἀρχομένου χειμῶνος, καὶ μισοῦντος· καὶ πλήρη ὥρας, ἢ θέρους, ἢ μετοπώρου. καὶ ὧδε τ̀ διαρπᾶν ἦ ὁμοίως, τ̀ βρωτὰ εἶναι, καὶ διαυλὸς εἶναι, καὶ φύλλα, καὶ σπέρματα, καὶ ῥίζας· καὶ γὰρ αὐτῆς τὰ τοις διακαὶ σὺν χυλὸς· οἷον ὀξύτητι, καὶ γλυκύτητι, καὶ αὐστηρότητι, καὶ ταῖς ἄλλαις ταῖς τοιαύταις ἁπλῶς τε καὶ κατὰ τὸ μᾶλλον. τὰς μὲν οὖν διαφορὰς τούτοις λεκτέον.

Διορισθέντων δὲ τῆ τὰς ὥρας ἑκάστων, πρότερον τὰς βλαστήσας, καὶ τῆ τὰς αὐθήσας καὶ τε-
λευτώσας τ̀ διαρπᾶν, ἐπὶ αὐξήσεως καὶ πρῶτ̀ οἰκείας ὥρας, ὅτι τ̀ ῥιζοφυᾶν, ὅτι τ̀ σπερμάτων, ὅτι τ̀ σπερμοφυᾶν, ἀλλ' ἑκάστων αὐξομένων τῆ οἰκείαν, ὃν' ὑπὸ τῶν ὑλάτων ὑδὲν πάσχοι. φύσει γὰρ † θερμὰ διομένη καὶ τῆ αὐθήσῃ, καὶ τῆ βλαστήσῃ· διαβάπερ ὅ, τι σπόλυμος, καὶ θιστὲ
ὁ σίκυος ἄγριος· ὥσπερ καὶ πρῶτ̀ φρυγανικᾶν ἐλίχθη, πρῶτ διονύζης τε καὶ διαπάρειδος, καὶ τ̀ ἄλλων. ὑδὲν γὰρ ὑδὲ ἐκείνων αὐθᾶ καὶ βλαστᾷ πρῶτ̀ οἰκείας ὥρας. διὸ καὶ ταύτην δ' ὀξαιρεῖν αὖ διαφέρουσι τ̀ διὰ βροχῶν. τ̀ μὴ γὰρ ἅμα πως πάντων ἴσχυε ἡ βλάστησις. εἰ δὲ μή, τῆ μίαν χειμῶνα, ὡς εἰπεῖν. τούτων δὲ, ἐν πολλαῖς, μᾶλλον δὲ ἐν ἁπάσαις ἡ βλάστησις· καὶ ἐπὶ μᾶλλον ἡ αὔθησις. ὥστε εἴ πῃς ἐθέλει διατανεῖν, χρόνον σωτικὸς γίνεσθαι διαθόλου φύσιν καὶ ἡ βλάστησις καὶ ἡ αὔθησις· ἀεὶ γὰρ ἕτερον ἐξ ἑτέρου διαδέχόμενον, παίζας αὐξαλαμβάνει τὰς ὥρας. ἔστιν, μετὰ τ̀ ἀφαίκλων, ἴσας † ἡ αὐτομολίας, καὶ ὁ ἀειγείρων, καὶ τὰ ἄλλα χαμαιπετῆ· μετὰ δὲ τοῦτα, τὰ πετῆ, καὶ μεσοπωρινά. πολλὰ δὲ, ὥσπερ ἐλέχθη, καὶ τ̀ τῆ μέρος αὔθειν ἀδιτείνει τῆ ταῖς ὥραις. φύσει γὰρ ὅτως αὐθᾶ, διαβάπερ ἄπτεσθαι, καὶ ὁ ὀνοπίχλης, καὶ τὸ διχάριον, καὶ τὸ ἀρνόγλωσσον, καὶ ἄλλα· ὅσα δὲ τῶν σωτικῶν, καὶ τ̀ πόαν τὰ πλῆθος τῶν ἀλλάων,
40 ἐφάνη ῥᾴδιον ἐν γένεσι, ὑδὲ ὁρίσαι, ποῖα πρῶτα βλαστανεῖ, καὶ ἄλλως ποῖα πρωϊ βλαστάνει, καὶ ποῖα ὀψιβλαστᾶ, ἵνα ζῇ· καὶ αὖτ τι τούτων τὰς γενίσεις καὶ τὰς ὥρας, ὅταν πλῆθος τ̀ διαρπᾶν, πολλὰ ἄλλας ἀρχὰς φύσεως τ̀ γενίσεως· ὅπερ μᾶλιστα δοκᾶ συμβαίνειν μετ' ἰσημερίαν μεροπωρινήν. τότε γὰρ ἤδη τὰ σπερμάτα πλῆσα πιπλέωσι, καὶ τ̀ δένδρων διαρπᾶν οἱ πολλοὶ, καὶ ἅμα μεταβολὴς ἐς αὖτ τότε πάσγίνεται καὶ τ̀ ὥρας. ὅτα δὲ ἐπιτηδὲ καὶ ἄπτεσθαι πάντα καταλαμβάνει, τότοις τῆ λόγοις διορίσθω καὶ ἡ βλάστησις γίνεται, καὶ ἡ αὔθησις, καὶ ἡ τελέωσις. διὸ συμβαίνει τὰ μὴ ὑπὸ βροπῆς αὐθᾶν, τὰ δ' ὑπὸ λύμης, τὰ δὲ μετὰ ἀρκτοῦρον καὶ ἰσημερίαν μεροπωρινήν. ἅμα ταῦτα μὴ ἔοικε διαυστέραν ἔχειν σκέψιν, ἐς ἀφορισμὸν ἀρχῆς. ὅπῃ ἀεὶ διαφοραὶ πλάσεως, ἢ ἐκ ἐλασσόνων, φύσει δῆλον φανερόν. ἐπεὶ καὶ κόφυλλα τ̀ ζώντων ἐσιν ἴσα, διαβάπερ † τὸ ἀλιπρόπιον, καὶ τ̀ ἀδίανθον. ἀφωρισμένων τ̀ πόλ καὶ τ̀

τὸ δὲ φύλλον τῇ χροιᾷ χυδαῖόν ἐστιν. φύεται δέ, καὶ τὸ καλαύρισμα τὰ πρόβατα τὸ φύλλον ὑπὸ δίψους. φασὶ γὰρ καὶ τὴν ὕλην καὶ τὴν χαμαίδρυν εἰς ὄρος ἀναφέρειν. νέμεται δὲ πολύ τι, καὶ ἐστόρνυται ὁμοίως ἀδρόστιχον. θερμαντικὸν δ' ἄμφω δοκοῦσιν· καὶ διαθέρσιν ἢ τὸ πιεῖν, καὶ ἀναπράϊνειν δέ, καὶ συμπίπτειν. ἰᾶται δὲ τὰ νοσοῦντα, ἃ καπνὸς ἔχει εἰσελθὼν πρόβατον, ὑγιάζεται ταχέως, ἂν ἀκριβῶς σκέπῃ. ὡς δ' ἁπλῶς πολὺ σώζεται μᾶλλον τὰ τοιαῦτα ἢ ὁπωσοῦν ἔχοντα, σκεπτέον. ἃ δὲ καλαμώδη μαγύδαρις, ἐστόρνυται δὲ καὶ σιλφίον, μανόστροφα τε καὶ ἄπορον ἀμοιβῆς, καὶ τὸ ὀπὸν ἐν ἔχει. διαφθείρεται δὲ δεῖται καὶ τῶν ὀλέων καὶ τῶν ἰμπύρων. γίνεται δὲ πολὺ συρέϊκα, καὶ ἐν τοῖς λειμῶσι· φασὶ δὲ καὶ τὸν ἥλιον ἄρα πολλοῦ. φύσει δὲ σιλφίον ἐστὶ καλοῦσιν. ἐὰν δὲ φύγα τοῦ ὀργάσιμον, ὥσπερ τὸ σιλφίον, σκεπτέον· ὡσαύτως ἔχει, καὶ ἂν ἄμοιρον ᾖ πολλοῦ πλείστου ἔχει, φύλλα τε πολλὰ καὶ ἐλαφρά· καὶ ὁ ὅλος ἀφίησι λάκκους. τοῦτο μὲν οὖν παραπλήσιόν ἐστι φύσει τοῖς τοιούτοις διαφέρειν. 10

τὸ δ' ἀκανθικὸν ἐπιμελοῦς γὰρ δεῖται καὶ ἐπιδόσεως, τὸ μὲν ἀκανθῶδες ὅλως, τὸ δὲ φυλλάκανθον, ὅταν ἐκ τῆς ῥίζης λευκὸν καὶ βραχὺ δὲ πολύ, τοῦτο καὶ πολὺ τοῦ ἀκάνθου ἔχοντος φύλλου. ὅσπερ ὁ τε φλωμὸς καὶ ὁ βρίβολος, καὶ ὁ καλούμενος ἀστήρ. ἔστι δὲ τὸ μὲν μόνον τοῦ ἐκ τῆς καυλοῦ ἄκανθαν ἔχειν, ἀλλὰ καὶ τὸ φύλλον ἐπακανθίζειν. τὸ δὲ διαφθείρον αὐτῶν, πλεῖστον μὲν δεῖ τὸ φυλλακανθον· ἐλαφρὸν δή, ὡς ἐπεῖν, τὸ ἀκανθῶδες ὅλως. βραχὺ γάρ ἐστι πάμπαν δεῖν, ὥσπερ ἐλέχθη, καὶ σμικρὸν ἐφάλιον λαβεῖν ἔχοντα τὴν ἀσπάραγον, καὶ τὸ σκορπίον· ἀμφότερα δὲ ταῦτα αὐξεῖ μικτὰ ἰσομερῆ φθινοπωρινῷ. τὸ μὲν γὰρ σκορπίος ἐν τῇ σπερμολογίᾳ τῷ ἰασμοῦ τὸ ὑπὸ τὸ ἔαρος τὸ ἄκανθος ἔχον τὸ ἄνθος, ἐξ ἀρχῆς μὲν λευκόν, ὕστερον δὲ πορφυρίζον. ὁ δὲ ἀσφάραγος ἐκφύων ἔχει τὰς ἀκανθας λεπτὰς μικράς, ἐν τότε δὲ τὸ ἄνθος μικρόν. ὁ δὲ σκορπίος μονόῤῥιζον, καὶ βραχύῤῥιζον, καὶ βαθύῤῥιζον. ὁ δὲ ἀσφάραγος, βαθύῤῥιζόν τε δῦ μάλα καὶ πολύῤῥιζον, ὥστε καῦς ταῖς ῥίζαις, ὅστε τὸ ὕπνον σωμοχὶς εἶναι αὐτῷ, ἀφ' ὃ καὶ αἱ βλάσεις αὐτῷ ἔχει καυλῶν. αὐξάνεται δὲ ὁ καυλὸς ἐκ μὲν ἀσφαράγου ἐστὶ ἔαρος, καὶ ἐπ' ὀλίγον· ἔστιν ἀκρόχολος, καὶ ἐξανθεῖ πυθόσπορος μὲν ἄρας. ἡ δὲ ἄνθησις ἐκ ἐκ τότε μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐκ θέρους πρόσθεν. ὁ γὰρ ἐπιτείνων λόγος· τὰ μὲν οὖν ὅλως ἀκανθώδη, φαύτην ἴσως ἔχει φύσιν. τὸν δὲ φυλλακάνθων τὸ πλεῖστον γένος, ὡς ἁπλῶς, ἀκανθῶδες τυγχάνει. λέγω δὲ τὸ ἀκανθῶδες, ὅτι τὸ λύπημα, καὶ ὁ ψαλμὸς τοῦ ἄνθους, ἃ καὶ ὁ λαπάθιος, † ἄκανος ἢ ἀκανθῶδες, ταύτην ὀνομάζω. διαφορὰ δὲ ἔχει ἑαυτῷ καὶ μίσυθος, καὶ σάμαρα καὶ χρώματι καὶ πλήθει καὶ ὀλιγότητι τῶν ἀκανθῶν, καὶ τῷ ἄλλῳ· ἔξω γὰρ ὀλίγων πάνυ, καθάπερ τὸ σφόδρα τι, καὶ τὸ σύγκα, καὶ ἄλλων ἑτέρων, τὰ λοιπὰ πάντα ὡς ἁπλῶς τοιοῦτόν ἐστιν ἔχειν φύσιν· ἐπεὶ καὶ ὁ λιθάκος τοῦ γε φύσιν ἀκανθώδη ἔχει. τὸ δὲ ἀσπερμολόγον ἐκ ὁμοίως. ἀλλὰ τῶν ζωοτόκων πάντων, οἷον ἄκαρνα, λύκαινα, χάλκος, λιθάκος, πολυάκανθος, ἀστράκτυλις, ἀνάπυξος, ἰξίας, χαμαιλέων· πλὴν ὅτι ὁ φυλλάκανθος· σκόλυμος, ἀλυσσωνία, φυλλάκανθα, καὶ τἄλλα· πλάνη γάρ ἐστι. διαφέρουσι δ' ἀλλήλων πῶς τοῖς ἀρσενικοῖς, τῷ τὰ μὲν πολύκαυλα εἶναι, καὶ ἀκρόφυτα ἔχειν, ὥσπερ ὁ λιθάκος· φύεται δὲ ἄνωθεν ἔχειν ἐξ ἄκρου, καθάπερ τὸ ῥύγχος· καὶ τὰ μὲν λύβαις τοῖς πρώτοις ὕστερον βλάπτει· τὰ δὲ ὕστερον. φύεται δὲ καὶ τῷ θέρει· ὥσπερ ἡ πτελέα ἐκ τινων καλαμῶν, καὶ ἡ ἰξία· καὶ ἡ ὕλη ἔχει ὁμοίως. δύανθος γὰρ ὁ σκόλυμος καὶ ὕλη πολὺν χρόνον. διαφέρει δὲ τῷ μὲν † ἄκανθον ἐκ εἶναι. τοῦ λιθάκου δὲ εἰσὶν ἡ μὲν ἀγρία, ἥδε ἥμερος. τῇ δὲ ἀγρίᾳ λίνον ἄλλο· τὸ μὲν πυθόμφρικες σφόδρα τῷ ἡμέρῳ, πλὴν δύλυπαυλόστροφον· διὸ καὶ ἀπολλώνιος φύεται δὲν ἀρχαίων ἐχόντων γαυλοπόρων. ἔαρος δὲ ἔχει μέλαινα, καὶ μίγαν, καὶ πυρόν· ἡ δὲ ἑτέρα, λάσιος, καὶ εὐθὺς καυλὸν ἔχει ὀγκώδη λεῖος, ὥστε ῥόπον ἴσχειν ὑπογείοις καυλοῖς γίνεται· διὰ γὰρ μαλακότητα τῶν φύλλων † διατείνειν πῶς τὰς αὐγάς. ἔαρος δὲ ἔχει πυρόν, πάγωνος. ἀπερματόλεως πᾶσαι· πλὴν μάζοσι καὶ πυκνοστρόφοις ἄγριαι. ἴδιον δὲ ἔχει πῶς τὰ ἄλλα ἄγρια· τὰ μὲν γὰρ σκληρόστροφα καὶ ἀκανθωδέστερα τῶν ἡμέρων, αὗται δὲ μαλακωτέρας καὶ λειοτέρας. ἡ δ' ἄκαρνα πυθόμφρικες, ὡς ἁπλῶς εἰπεῖν, ἴσχει τὴν πρόσθεσιν τῷ λινάκῃ τῷ ἡμέρᾳ· χάλαμα δ' ἐπίξανθον ἔχει, καὶ λισθόμ-

ἀκαρνᾶν 4

λαπαθίνης

ἄκαρνα πυθόμφρικες, ὡς ἁπλῶς εἰπεῖν, ἴσχει τὴν πρόσθεσιν τῷ λινάκῃ τῷ ἡμέρᾳ· χάλαμα δ' ἐπίξανθον ἔχει, καὶ λισθόμ-

φύεται καὶ ἐκ τοῦ σπέρματος, ἡ δὲ ῥίζα, ὥσπερ βραχιὼν ἵνα γενέσθαι τὴν αὐτὴν μίξιν χόνην τ' ἐπιφυσᾶ τι καὶ ῥίζα τοῦ σπέρματος πλατύνουσα. τὸ σπλήνιον δ' ἔχει οὐδὲν ὧδε μόνον ἕλιον, ὅτι τοῖς ῥίζαις ἑλώδιμον ἔχει ἡ ἐφλὴν καὶ ἁμαὶ, ἀλλὰ καὶ ὅτι † τὰς » ἀεὶ εἶναι ὅταν αὐλῆς, καὶ ὅτι σκληρωτικὴν ἀφεῖσιν ὀπήν. ἕλιον δὲ καὶ τὸ ῥίζα αὐθήσεως ἐπὶ πολὺ προπάσης ἀεὶ εἶναι ἐρεπόδης δὲ καὶ ἑλώδιμος ἡ τοῦ ὄγκου. ἡ δὲ λύσις ἐκ ἀκαυλώδης, ἀλλὰ πολυπήκτης αὐτοῦ. καὶ τοῦτ' ἴδιον μόνον ἔχει τὸ φυλλακάνθη αὐτὸ γραμμένως, ἃ ὁ χαμαιλέων. ὁ μὲν γὰρ, ἀφύλλακανθος ὤν, † ἀκανίζει. γαράσκων δὲ τὸ ἄνθος ἐκπατπεῦσι, καθάπερ τὸ ῥίζα ἀφρης, καὶ τὸ ῥίζα μυρρίνης, καὶ ὅλως παρεπλήσια τούτοις. † πᾶσα λαθεῖν μίχρι ἑ θέρος, τὸ μὲν λυσιτελοῦν τὸ δὲ αὐθοῦν, τὸ δὲ σπέρματος μὲν μικρὰν ἐκμάδα ἡ μίτρομ ἔχον. ξυρανόμενον δὲ τὸ φύλλον ἀραχνοῦται, καὶ ἐκ ἴσα λευτᾶ. ἡ ἰβίνη δὲ φύεται μὲν ὁ πολλαχοῦ ῥιζόφυλλον δὲ ὅτιμ. ἐκ ἧ ῥίζα μίσης ὁ σπερμαλέος ἄκανθος ὥσπερ μᾶλλον, τὸ μάλα ὑπεκπεμμένον ἐπὶ ἓν φύλλον. ὅτι δὲ ὑπὸ τοῦ ἄκρου φέρει τὸ λαθραῖον δύσεμον, καὶ τοῦτο ὄτιμ ἀκαπέθη καὶ ἡ μασίχη. τοιοῦτα μὲν οὖν καὶ τὰ τοιοῦτα πάντα ἔχει δ' ὄτιμ. ἡ δὲ λιπὸς λαθραῖον, πολὺ σπιλίαν μόνον· φ' τῇ ἐλαφρὸν δὲ ἐκ ἔτιμ. ἕλιον δὲ πᾶσα τὰ ἄλλα τὸ φυτόν. ἀφίησι γὰρ ῥίζας ἐκ ῥίζης λαυλὸς ὑπογείους· τὸ δὲ φύλλον ἔχει ἡ ἀκανθώδες. λαθραῖον δὲ οὖν λαυλὸν ἑλώδιμον δὲ εἶσι πολλαπλάσιον, μικρὸν ὑπὸ πάχος· καὶ θησαυρίζουσιν αὐτὸν φ' ἅμα. ὕστερον δὲ λαυλὸν ὀρθὸν ἀφίησιν, ὃν λαθραῖον πᾶσιν ἀκανθώδες. γίνεται δὲ καὶ ὅτις ἑλώδιμος, πλὴν ἀθησαύριστος. τὸ δὲ πολυκάρπιον, φ' ᾧ τὸ σπέρμα, πλὴν μὲν μορφὴν ἀκανθώδες· ἀφαιρεῖται δὲ ὧν † παπαλῶν σπερματίων, ἑλώδιμον καὶ τοῦτο, καὶ ἐμφερές. ἔχει τὸ φύλλον ἐγκυφαλον. λαθραῖον δὲ αὐτὸν σπαλίαν. τὰ δὲ οὖν φυλλακάνθη σκιερὸν φ' πιαίνουσι μᾶλλον φερᾶς. τὰ δὲ καὶ ἄβατα τῶν ἄκανθαν ἔχοντα φύλλον, οἷον τὰ φιλύτα· φλοιὸς, ὀνωνὶς, παντὸς λυθρὸς, τριόλον, ἱππόφυον, μυακάνθης τε σφόδρα † καὶ τὸ φύλλον ἔχει ἀραχνῶδες, πολὺ χόλης δὲ, καὶ πολύῤῥιζον· ἡ μὲν κατὰ βαθὺς γε τὰς ῥίζας ἔχει. βλαστάνει δὲ ἅμα πλατάσι, καὶ τοῖς πρώτοις ἐρίφοις. † ἡ δὲ ἔτιμ ἴδιον τὸ φύλλον· ὁ γὰρ ὅτιμ ἱππίτιον, ἀλλὰ χρονιώτερον. τὸ δὲ ῥίζα λαπτόμενος ἕλιον, ὥσπερ ἐλέχθη, πᾶσα ταῦτα· καὶ γὰρ τὸ φύλλον ἐπακανθίζον ἔχει, ἡ τὸν λαυλὸν ὀχ ὥσπερ † ὄρνις ἡ ἱππόφυος αὐτὰ πάντα τοῖς φύλλοις μονόῤῥιζον δὲ, καὶ ἐπίγαιον, καὶ χαμαίκαυλον. βλαστάνει δὲ καὶ αὐτὸ τὸ θέρος, ⊕ ἄμα τὸ φύλλον χλωρὸν ἄχρι πλατάσεως. χαίρει δὲ ὑφαλμυρὸις καὶ λιπογείοις χωρίοις. λύγιτ δὲ, ὡς φ' τοῖς ἐργασίμοις ὁ βίλα φύεσθ· καὶ ταῦτα πρὸς τὰ ἄκρα, καὶ φ' δύπλοις τόποις φυσμένη, καὶ ὀχ ὥσπερ σίλφιον φ' ὀρανοῖς. ὀχ μὲν ὁ πάντως ἀλυδὶς. ὁ δὲ τρίβολος ἕλιον ἔχει, διότι πολυκαρπαυκάνθης ὅτι. λύο δ' αὖ τοῦ γένη· τὸ μὲν γὰρ ἔχει φύλλον ἐριβοτῶδες, ὁ τόφος δὲ φυλλακάνθης. καὶ ἐπίγαιοι δὲ ἄμφω, καὶ πολλαχοῦ χαίρουσιν, ὀνικλάτης δὲ μᾶλλον ὁ φυλλακάνθ·, πολυφυὴς τὰς αὐλὰς. τὸ δὲ σπέρμα τοῦ μὲν πρώτου, σπλαμώδες. ὁ δὲ ὀνὶς, ἐρεγγύλον, ἐπίμηλον φ' λοβῷ. ἡ τὰ μὲν ὥσπερ αὐλοφυλλα καὶ ἄκανθα ἔχοντα, χιλὸν φ' τόπους· ἃ δ' † ἀλωνὶς ὅτι πολυκάνθη, ἐπίτροφον δὲ φύλλον ἔχει, παχυώδη δὲ, παραπεφυκὸς παρ' ὅλον τὸν λαυλὸν, ὥσπερ τεφάνην τοῦ ἄλλου ἄνευ μορφῆς διακεκαυσμένου ἀπ' ἀλλήλων. λειόλοβος δὲ, καὶ ἐλλόβους ἀδιαφεγκτους. φύεται δ' φ' τῇ γλίχρᾳ καὶ γανώδει, καὶ μᾶλιστα φ' τῇ σπερμῷ καὶ γωργυμένῃ· διὸ καὶ πολέμιον τοῖς γωργοῖς. ἡ ἵπα λυσιτελοῦ· ὅταν γὰρ λάβῃ χώρας βάθ·, ὠθεῖ τὰ διάτω σύβυς. καὶ κατ' ὀλίγον ἵτ· ἀποφύσεις ἀφιεῖσι εἰς τὰ πλάγια, πάλιν εἰς τὸ ἴτροφον ὠθοῦσα διάτω. ταῖς μὲν ὅτις ὅλα. ἴσον δὲ βραχάσις γίνεται φ' γῆς· ἡ ἀπόλυτ ῥᾴον. ἰσὺ δὲ μικρὸν ἐκλειφθῇ, ἐκ τόπου πάλιν βλαστάνει. ἄρχεται δὲ φ' βλαστήσεως θέρος· τελευτᾷ δὲ μιᾷ πώρᾳ. τὰ μὲν δὴ ἄγρια ἓν φρυγανικῷ ἐκ τούτων θεωρήσθω. Τὰ δὲ ἥμερα, βραχέα ἔνια ἔχει θεωρίαν, ὥσπερ φ' ὅσα σιφανωτικοῖς ὅτι. τὰ δὲ λαθόλα πᾶσα τοῦ σιφανωμάτων ἀπτέα, ὅπως ἅπαν πρὸς ληφθῇ τὸ γένος. ἡ γὰρ σιφανωματικὴ φύσις ἑλίαν ἔνια τάξιν. ἀδιαγνωμόνη δὲ, τὰ μὲν τοῖς φρυγανικοῖς, τὰ δὲ τοῖς πώαστοι· δὲ ἃ λαθραῖα συμπεθλῆφθαι, ἐπιμιμησκομένου ὡς αὖ ἡ ὁ λαιρὸς, ἀξαμένης πρόθυ ἀπὸ τοῦ φρυγανικοῦ. διχῇ δὲ ἡ τούτων διαίρεσις ἡ λατὰ τὴν χρόαν. τοῦ μὲν γὰρ τὸ ἄνθος χρόιμον μόνον· καὶ τούτων τὸ μὲν δύσεμον, ὥσπερ ἴον· τὸ δὲ ἄνοσμον, ὥσπερ ἡλιος ἄνθος, φλόξ. τοῦ δὲ καὶ οἱ λιβάνις, ἡ τὰ φύλλα, ἡ ὅλως ἡ πᾶσα

φύσις δίοσμον· οἷον ἴρπύλλ, ἑλχνία, σισυμβρία, θῦμ ἄλλων· ἄμφω δὲ φρυγανικά. διαφέρουσι δὲ αὐθικὰ πολλὰ ἡ φύσις φρυγανώδης. ἡ μὲν γὰρ πίτυλος ὅλα μένει, ἡ δὲ πολυχρονιωτέρα, πλὴν εἰ ἰσχνίας εἰ μικαίνης· αὕτη γὰρ ἀπόλλυται, καὶ ἀπὸ ῥιζῶν φύεται. ὁμοίως φασὶ, καὶ ὅλως φύεσθαι δίλα φέρειν τὸ ἄνθος, ἐὰν τρόπῳ τινὶ θεραπεύωνται. ὧν μὲν οὖν ὅλον ἂν ἔχοι. θῦμ δὲ ἄλλων μᾶλλον θῦμ πάντων αἱ μὲν ὅλαι μορφαὶ σχεδὸν πᾶσαι φανεραί. αἱ δὲ ἕλικες ἅλμας ἰδιότητας ἔχουσι, ταύτης λεκτέον· ὅτι τὰ μὲν ἁπλᾶ ὅλα ταῖς ἅλμαις ἴσα, τὰ δὲ ἔχει διαφοράς. ἁπλᾶ μέν, οἷον τὰ ξηρὰ ὅλα· καθάπερ ἕρπυλλος, σισύμβριον, ἑλίχνιον· πολὺ δὲ τὰ μὲν ἄγρια, τὰ δ' ἥμερα τῆ ὀσμῇ, τὰ δὲ εὐοσμότερα ἐστίν. τούτων δὲ καὶ αἱ θερμασίαι, καὶ αἱ χρῆσαι διαφέρουσι, καὶ αἱ ὦραι. ὧνιοι δὲ θῦμ αὐθῆ, οἷον τὸ μελάνιον· τὸ γὰρ ἔχον ὅλα ὧν ἴσον διαφοράν, ὥσπερ τὸ λευκόν· ἐμφανὴς γὰρ ἡ τούτων χροιά, διαλλάττουσα. καὶ ὁ μὲν θῦμ ἡ θ λεῖον· ἄκρον δὲ, καθάπερ φασίν, ὧνια ἡ πυρρόχρως ἦν. θῦμ δὲ ῥόδων πολλαὶ διαφοραί, πλήθει τε φύλλων, καὶ ὀλιγότητι, καὶ μεγέθει, καὶ χροιᾷ, καὶ ὀσμῇ. τὰ μὲν γὰρ πλάτη, ὠχροτάφυλλα, τὰ δὲ λευκοτάφυλλα, καὶ ἀκροτάφυλλα· τὰ δ' ὑπὲρ πολλῷ πλάτη ὑπερβαίνοντα τούτων. φύεται γάρ, ἃ καὶ καλοῦσιν ἑκατοντοτάφυλλα· πλάτος δὲ τοιοῦτό ἐστι πόδα. ἔλιττουσι. ὅταν γὰρ λαμβάνοντες ἐκ τοῦ πτηγμάτος, φυτεύουσιν· ἐκεῖ γὰρ γίνεται πολλά. σμικρὰ δὲ σφόδρα τὰ φῦτά· ἡ γὰρ ἔκφυσις αὐτῶν ὅτως, ὥστε εἶν τὰ μὲν ἐκτός, τὰ δ' ἐν τῷ. ἐπὶ δίοσμα ἦ, ἐπὶ μεγάλα τῆς μεγίθους. φύεται δὲ ταῖς μεγάλοις δυώδη μᾶλλον, ὧν βραχὺ τὸ λεπτόν. τὸ δὲ ὅλον, ὥσπερ εἰλίχνιον, καὶ ἡ δίοσμία καὶ ἡ δύναμις, πᾶσα τοῦτον ἰσόν. ἐπίσταται καὶ τὰ φύλλα τινὰ ποιοῦντα γινόμενα, ποιεῖ ὅλα πᾶσαλλα δίοσμίας καὶ ἀοσμίας. δυσμόν ποτε δὲ τὰ φύλλα. διὸ καὶ τὸ μῦρον ἄδοσμον. ἁπλῶς δέ, καὶ θῦμ ἴσως, καὶ θ ἄλλων αὐθῶν, ἄκρατα. μᾶλλον δ' ἱκανὰ αἱ ὀσμαί, διαφέροντες δὲ τῷ χρόνῳ· πλάτος γὰρ οὕτως ὅλα πρασιὰ πήχεως. φύεται μὲν οὖν ἡ ῥοδωνία καὶ ἐκ τοῦ σπέρματος· ἔχει δὲ οὐδὲν τὸ ἄνθος φύεται τῷ μέλιτι λευκόδιος, ἢ αὐθόδιος, ἔχον δίλα χθαμαλά, ὥστε ἐγγὺς εἶναι θ πρώτων σπερμάτων. ὁ μὲν ἄλλα δὲ ἀπὸ βραδίως πᾶσαγίνεται κατακόπτοντες, ὡς εἰλίχνιον, ἢ λαυρεῶν φυτεύουσιν. ἄδικαιον μὲν δὴ, καὶ ὧν τιμωμένων, βέλτιον φέρει τὸ ἄνθος· ἐν μέλιτι γὰρ ἀγαίνεται, καὶ ἀπλοκμῶν. ἀλλὰ δὲ κατακόπτειν πολλαχοῦ· καὶ γὰρ ὅταν φασὶ καθάπερ γίνεσθαι τὸ ῥόδον. αἱ δ' ἄτρειαι, ξηρότερα καὶ ταῖς ῥάβδοις καὶ ταῖς φυλλοις. ἴλλ δὲ τὸ ἄνθος ἀκρόνυχον, καὶ εὐοσμότερον ἔχον, καὶ ἐλαφρόν. τὸ δὲ ἴον τὸ μέλαν θ λευκὸ σμαράγδια, κατά τε ἄλλα, καὶ κατ' αὐτὸν θ ἰσχνίαν· ἴλλ πλατύφυλλος, καὶ ἐγγαίφυλλος, καὶ ζαρκόφυλλός ὅτι, πολλαχοῦ ἔχει ζάλαν. τὰ δὲ λευκὰ, τῇ μὲν χροιᾷ τὸν ἀργυρίλλου ἔχει σμαράγδια· μονόπαυλα δ' ὅτι, ὡς ὑπόπαυλα διπαυλᾶ δὲ ἀσαφῶς. πάχος δὲ ὧν χώρας ἡ ἄνθος σμαράγδια. καθ' ἕκαστον δὲ καυλόν, ὁτὲ μὲν ἓν λεῖον, ὁτὲ δὲ πλέω γίνεται· βλαστανὴ γὰρ τὸ ἄκρον. ἀπανιόντα δὲ τοῦτα ῥίζαν δ' ἔχει πολλαχοῦ, ζαρκώδη, καὶ σγογγύλλω. ὁ δὲ λευκὸς ἀφιεμένους, ἐκβλαστανὴ, καὶ ἀκρίδ' ἀσι τὸ λεῖον, πλὴν ἐλαφρόν. ποιεῖ δὲ ἴλλ καὶ λαυρεώδη συμβρόγχῳ ἢ καὶ φυτεύουσιν, ὥσπερ ἄπομεν. ὁ δὲ νάρκισσος, ἢ τὸ λάσιον (οἱ μὲν γὰρ ὧν, οἱ δ' ἐπὶ καλοῦσι) τὸ μὲν ἄνθος τῇ γῇ φύλλον ἀσφαλῶδες ἔχει, πλατύτροφον δὲ πολύ, καθάπερ ἡ λειρωνία. τὸν δὲ καυλὸν ἄφυλλον μὲν, ποώδη δὲ, καὶ ὑγρὰ ἄκρα τὸ ἄνθος, καὶ φ ὑμὴν ἐπὶ καθάπερ φ ἀγγεῖον· μέσων δὲ μάλα, καὶ μίλακα τῇ χροιᾷ, χάμαλ δὲ πυθμένα. οὗτος δὲ ἐκπίπτων ποιεῖ βλάστησιν αὐτόματον· τὸ μὲν ἄλλα καὶ συλλιγόντων πηγνύουσι. καὶ τὸν ῥίζαν φυτεύουσιν. ἔχει ῥίζαν ζαρκώδη, σγογγύλλω, μεγάλων· ὄψιον δὲ σφόδρα. μετὰ γὰρ ἀρετὴν ἡ ἄνθησις, καὶ πόδι ἴσαμεῖον. ὁ δὲ ἐκπίπτων, ποώδης μὲν τῇ φύσει, καθάπερ καὶ ταῦτα, πλὴν φύλλῳ σχοίνῳ· χλόη γὰρ ὥσπερ ξυρόφυλλόν ὅτι. ὀφιοβὶς δὲ σφόδρα, καὶ ὀφιλασείς, ἢ πρωϊανθὴς, ὁποτέρως ἐκ λαμβάνῃ τὸν ὥραν. πλατέλη γὰρ αὐθῶ, καὶ ὀλίγας ἡμέρας. λύθρος δ' ἅμα θῷ φύλλῳ καὶ ἄνθος ὠλᾶ· δίπτα δὲ καὶ πρόσφορ· ῥίζα δὲ πολλὰ, καὶ σκορόδοις, καὶ τὸ ὅλον βύζωον. φιλᾶ δὲ καὶ πατᾶσθ· καὶ γίνεται καλλίων, ἐκπατρισθεμένης ἐκ τοῦ θ ῥίζης. διὸ καὶ πυρὰ τὰς ὁδοὺς, καὶ φ ἐκ ἐκπατρίσεις, ἐκάλλιον θ. ἡ δὲ φυτὰ ἐκ ῥίζης. ταῦτα μὲν ἂν ὕστερον γνωσόμεθα. τὰ δὲ ἄλλα ἄνθη, τὰ πεδιακὰ, πάντα ἀσύριπτ· οἷον ἰωνία, δίος ἄνθ θ, ἴφυον, φλόξ, ἡμεροκαλλίς· καὶ γὰρ αὐαὶ, καὶ αἱ ῥίζαι ξυλώδεις. Σπάνιπτ δὲ καὶ ἡ σιναμώθ· καὶ γὰρ καὶ ὧν αὐθῶδες. τὰ μὲν ἓν ἀπαυλικὰ χλόη φ τέρις, καὶ τοῖς ὁμοίοις λεπτόν. τὰ δὲ ὑπόπαυλα, πάντα

μὲν

Μ αὐθῶ, καὶ σπερμοφερῶ· λευκὰ δὲ τὰ πάντα, πλὴν τὸ μὲν φανερὸν τῶν λευκῶν † λαμπρὸν. ἐπὶ καὶ τὸ
ἄνθος γίνεται, ἀμωρεῖν· ἄκμα δὲ βρακλίνος καὶ χαλικοπετρώδης πηγαίνοντι τῇ φυτείᾳ. χρῶνται δὲ
μᾶλλον, ὥσπερ εἰλέχθη, καὶ λατ' ἀγχάλε. λαί τινες δὲ τατάνοντα εἴ τινες ὡς ἐπὶ ἐχόντων λαμπρόν.
αὐτὸ γὰρ ξηραίνει πολλάκις, καὶ ἀχρηΐζει, καὶ αὐτῷ ἀεὶ ποτε βλαστᾷ, ὅτι ἱρπυλλον, ὅτι
ἀλμῶδες, ὅτι σισύμβριον, ὅτι μίνθον (σπερμᾶδες γὰρ καὶ ταῦτες) ἀλλ' ἅμως ἐκεῖνο ἀλυθίσιρ).
εἶτα σπερμᾶδες φαίνοντες, καὶ τούτων αἴσιμ. ὅτι τ' ἀγρίων φύσις ἁμαρτυρεῖ· καὶ γὰρ ἱρπυλλός ὅτιμ ἄγριος, ὃν λαμίζοντες ἐκ τῶν ἐρῶν φυτεύουσι, καὶ γὰρ συκιᾶν καὶ ἀθίνοσιν ἐκ τῶν
ὑμηττῦ. πρὸς ἄλλοις δὲ, ἄλλος ὄρος πλέον, καὶ τόποι λαθάπερ γὰρ τῶν θρύμμα. καὶ σισύμβριον δέ, δ' πλον οὖν
καὶ τἄλλα, δημιουργᾶν ἔχοντα τῇ ὀσμήν. ἱρπυλλος δὲ γίνεις καὶ πανταλᾶς θυμώδεις. † ἄδ' π
10 λον ὅπ πάντα τῇ γένοσιν † λαμβανέ. ἀκρόποτον δὲ μᾶλλον † ἐκ σπέρματος βλασταίνει ἢ ἐκ † ἀπὸ σπέρ-
ῥίζης καὶ πηγαπαιδες. χαλικῶδες δὲ καὶ ἐκ σπερμάδος, πθομιχθέντος γὰρ ὀστράκοις· ὥσπερ οἱ ματος
ἀλάνιδες λῶπου, † ἢ θύρης· λύσειγον γὰρ σφόδρα, καὶ ὅλως ἐπίκαιρον, ὅπτι καὶ ὁ ἅλιος σφό ἐκ ῥίζης καὶ πα-
δρα λαμπρα. ἐμβιῶσαν δὲ, καὶ αὐξηθῆν, μίγα καὶ ἰσχυρὸν καὶ λαφδάδες, ὥσπερ τὸ κάγα- ρασκάδος ἢ ἀπὸ
νον· πλεῖ ξυλωδέσφον πολὺ ὧσ, καὶ ξηρότερον, καὶ ἀχμωλίσφον. ὁ δὲ ἀμάρακος, ἀμφοτέ σπέρματος βλα-
ρως φύεται, καὶ ἐκ πηγασκάδ, καὶ ἀπὸ σπέρματος. πολύσπερμον δὲ, καὶ τὸ σπέρμα λύσι- στάνει. ἀνάριτ ☞
μον· ὀσμὴ μαλακωτάρα. δεῖται δὲ καὶ μισταφύλῃ. πολυανάφορον δὲ καὶ τὸ ἀβρότονον, καὶ θύρσος
ἐκ ἄσμον. ὧσ δὲ ῥίζας μ ἔχει ὀρθὰς, καὶ κ Βολβὸς· ἔσι γὰρ ὥσπερ μονόῤῥιζον τῇ παχέᾳ,
τὰς δ' ἄλλας ἀπ' τοῦτ. ὁ δ' ἀμάρακος, καὶ ὁ ἱρπυλλος, καὶ τὸ σισύμβριον, καὶ τὸ ἑλλέβορον, ἀλλ'
πολλὰς καὶ πολυχιλίας καὶ ταῤῥάδες ξυλάδες δὲ πᾶσαι. πολὺ δὲ μᾶλλον ἡ τὸ ἀβρότονον,
60 καὶ σπέ τὸ μέγιθος, καὶ τῇ ἐῤῥόσθαι. τὸ δὲ ἱρπύλλ, ἴδιος ἡ αὔξησις ἡ ἐῶν βλασταν. δῆλον
γὰρ ἐφ' ὅσον τῇ πθῖφαι λατὰ μῆκος, χάραπε λαβεῖν, ἃ πθὲς ἀμέσεως φυτεύθεις, ἃ λαθτω
λαθέμενος, δίκέντρος δὲ ἐς φρέαρ. εὐθὺ δὲ τὸ μὲν ἄμπελον λαβεῖν, ὑπ' ἔσι λαθαπερ εἰλέχθη·
τὸ δὲ ἐκρὶς φασὶν εἶν. ἔσι γὰρ φ' τοῖς ὄρεσι, τὸν μὲν θυμβρώδη τινὰ καὶ θρυμμώτατον, τὸν
δὲ σμον εἶν καὶ μαλακώτερον. ὥρας δὲ βλ φυτείας πλεῖσον μὲ τόπους, φ' ὧ ασθένσιν ὡς
πρῶτα φυτεύειν. ἐ μὲν ἀπ' ἴνας καὶ τὸ ὄρος φυτεύσιμ. ἅπαντα θλοίκια, καὶ φίλυδρα,
καὶ θλόη πρα μαλίστα. αὐχμὸν δὲ λέγεται, καὶ ἅλως ὀλιγοῦδρότατος ὁ ἱρπυλλος. λόπερ
δὲ χαίρει, μάλιστα δὲ καὶ τῷ ἐῶν λοφόρων. φασὶ δὲ καὶ μεταφυτεύειν δεῖν πολλάκις· καλ-
λίων γὰρ. τὸ δὲ σισύμβριον, ὥσπερ εἰλέχθη καὶ ῥᾴστατα, μὰ λατ' αφυτεύόμενον. ☞ δὲ αὖ
θῶν † τὸ μὲν πρῶτον ἐκφαίνει τὸ λευκόϊον, ὅπτι μὲν ὁ ἀὴρ μαλακώτερος, δίνθις ☞ χαμό- τὸ μὲν
50 νες· ὅπτι δὲ σκληρότερος, ὑσιερογ. ἐνιεχῦ ☞ ἄρ. ἅμα δὲ τῇ ἴσῃ, ἃ † μικρότερον * ζ γιγνεν καὶ † μικρόν ζ
τὸ φλόγινον λαλύμενον, τὸ ἄγριον. ταῦτα γὰ, ὧν αἱ ἐκφαντικὸν χθόνες, πολὺ ἐκπρίχα *ὕσερον
ἐῶν ἄλλων. μετὰ δὲ ταῦτα ὁ καρπὸς ἐσι, καὶ τὸ λάσιον, καὶ τὸ τῷ βολβῷ λεῖον· ἐμπίπτου
σι γὰρ γῆσι καὶ ὧν ἐς αὖ ἐκφαίνουσ. ὧν δὲ τύτοις ἡ σίναπθι, καὶ τὸ μελάγχολον· καὶ ἐῶν ἀγρίαν,
ὅτι ἐλαιόχυλος, καὶ ζ κυμώνης ἡ λμωνία λαλεμθία, καὶ τὸ ξίφιον, καὶ ὑάκινθος, καὶ χαλὸν
ὄσμις ἄλλοις χρῶνται ἐῶν ὁράων. τὸ δ' ὀδωρ ὑσερῷ τύτων, καὶ τελευταῖον μὲν φαίνει· πρῶ
τον δ' ἀκρόπαρα ἐῶν ἐκφαίνει· ὀλιγοχρόνιος γὰρ ἡ ἄνθισις. ὀλιγοχρόνιος γὰρ καὶ ἐῶν ἀγρίων
τὰ λοιπά, πλεῖ ζ ὑακίνθου, καὶ ζ ἀγρίας καὶ ζ ἀναρτῶς· αὖτα δὲ λαμβάνει, καὶ τὸ λεύ
κόϊον· καὶ ὅπ μᾶλλον τὸ φλόγινον. τὸ δὲ λεῖ μελάγχολον, ὥσπερ ἄρτιον, δὲ γίνεται δ', θερα-
πάπες τυγχάνον. ὁσαύτως δὲ καὶ ἡ σίναπθι· καὶ γὰρ ὧν αὐθικὸν μὲν, ποδῶδες δὲ τῶν φύ-
40 σιν. ἐνίοις δὲ ἀκρανίζει καὶ ἀφαιρεῖν τὸ ἄνθ, καὶ μὴ ἐᾷ σπερματοῦσθαι, καὶ ὅτι πόπον ὑπλον
ἔχει. τὸ δὲ ἄνθ βοτρυῶδες, καὶ λευκὸν, λαθαπερ ἐῶν ἀγρίων. ταῦτα μὲν οὖν ὥσπερ
ἐκεῖνα φαίνεται. τὰ δὲ θύμα μᾶλλον, ἅπτι λυχνὶς, καὶ τὸ λιὸς ἄνθ, καὶ τὸ λιρίνθον,
καὶ τὸ ἴφιον, καὶ ὁ ἀμάρακ ὁ φρύγι. ἔτι δὲ ὁ πόθ λαλύμεν, ἔτ δὲ ὅτι λιῆς· ὁ
μὲν ἔχει τὸ ἄνθ ὅμοιον τῇ ὑακίνθῳ, ὁ δὲ ἑτρ ἄχρυς, λευκὸς, ᾧ χρῶντ πρί τι πάφος,
καὶ χρονιώτρ συντ. ἀνθᾶ δὲ καὶ ἡ † ἴεις τὸ θύρσος· καὶ τὸ σπονδίον λαλούμενον, ἴεις
τῷ ὅλα λαλὸν τὸ ἄνθ, † ὡσμον δὲ μισπούρου. τὸ δὲ λάσιον τὸ ἑτρον, καὶ ὁ λεῖ ἄσμον δὲ. μισπ
ὅτι ὀρανὸς † ὡσμ καὶ ὁ ἄμβρ· δίνθις γὰρ ἀνθοῦσι τοῖς περὶ τὸς ὕλασι. χρῶνται ρα δὲ τὸ λάσιον,
δὲ καὶ ἐῶν ἀγρίων ζῳ δὲ ἐξυπανθὲν λαερπῷ, καὶ ζῳ ἄνθ ζῳ δὲ μαλακ. καὶ &c.
ὄσμ
ταῖς μὲν ὥραις οὕτως ἐκάστων ἡ γένεσις, ὡς δὲ ἁπλῶς εἰπεῖν, οὐδεὶς διαλάπτε-

τοῦ χρόνου, ὅσῳ ἔσω ἀνωθεν· ἀλλὰ καὶ ὁ χυμὸς ἴσχει, διὰπερ ἄγονος ἀλοιᾶν ἐστι, διὰ τὸν λεπτὸν ψυχρὸν τοῦτον μισοπωρινὸν μισελαμβανόντων. ἐὰν δὲ δι' ὀλίγου καὶ μελανθῇ, πολλῷ μᾶλλον. ἁπλῶς γὰρ πάντα τὰ πολλὰ, καὶ ἐπικτάντα ἐστὶ οἰκείας ὥρας· καὶ ἐὰν ὁ τόπος ὑλώδης ᾖ, μᾶλλον. διὸ καὶ σωτήρια γίνεται. χρόνοι μὲν οὖν οὗτοι, καὶ ὧραι, καθ' ἃς γρήσασθαι. βίοι δὲ, ἰωνίας μὲν ἐστὶ λόγιμος, ἔτι μᾶλλον τρίς. γηράσκουσα δὲ ἐλαττόνως, καὶ ἀεὶ λόγιμώτερα φέρει. ῥόδου νίας δὲ ψυχρὰ, τὰς πρὸς τὸν ἀκτὸν, καὶ ἐπιτηδείους ἀλοιᾶν, μᾶλ' ἂν τις μεμιγμένας. χάρακα δὲ καὶ ταύτας τὰς ῥόδα, γηράσκουσας. πρὸς λύσμίαν δὲ καὶ ῥόδον, καὶ ἴων, καὶ ἄλλων ἀνθῶν, μέγιστον ὁ τόπος συμβάλλεται, καὶ ὁ ἀὴρ, πρὸς ὃν ἵστασθαι τὰ οἰκεῖα. ὁ αὐτὸς γὰρ τόπος μὲν πάντα ἄλλα τὰ εὔοσμα καὶ εὐανθῆ, καὶ αὐξόμενα· ἀεὶ δὲ μυρίνας, θαυμαστὰς τῇ εὐοσμίᾳ. πρὸς τούτοις δέ φασι τὸν φοίνικα καὶ ῥόδα, καὶ ἴα, καὶ τὰ ἄλλα ἄνθη, καὶ σιμήνην· καὶ σκαμμωνίαν πλέον τὸν παρ' ἡμῖν, ἐκ Συρίας χρόνον τοῦτο. λοκᾶ δὲ πρὸς εὐοσμίαν σκαφίσας, ὥσπερ ἐλίχθη, καὶ ὁ φοίνικος, πρὸς ὃ βίος γενόμενος, ὁ μόνος ἐπιτηδείως καὶ αὐχμοῖς, ἀλλὰ καὶ τῷ λαυρὸν ἵνα γίνεσθαι καὶ ὕδατα, καὶ πνεύματα, καὶ ἁπλῶς τὰς πρὸς ἀέρος μεταβολάς· τὰ δὲ φοίνικος ἐν τοῖς ὄρεσιν, ὡς ἁπλῶς εἰπεῖν, καὶ ῥόδα, καὶ ἴα, καὶ τὰ ἄλλα ἄνθη, πρὸς ὀσμὴν πολλὴν χάριν γίνεσθαι. καὶ πρὸς μὲν τὸν στεφανωματικὸν, καὶ ἁπλῶς τὸν φρυγανικὸν, σχεδὸν ἡ τούτων καὶ τοῖς ὁμοίοις ὕλη ἡ ἰσοσία.

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΠΕΡΙ ΦΥΤΩΝ
ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΟ Η.

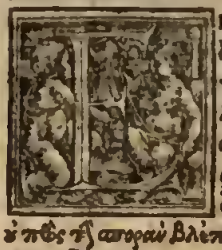

ΓΙΝΟΜΕΝΟΝ δὲ βίος ἀρειμάνιος, πρὸς τὸ πολλῷ ἀπ' ἄλλου χαλᾶν λοιπὸν τὸ ἐξ ἀρχῆς διαμεμενηκέναι γινόμενον, ὃ ὧν συμβεβηλαμβάνεσθαι πως καὶ τὰ λαχανώδη, καὶ τὸ στεῦδος, καὶ πρῶον πρὸς τὰ λαχανώδη λεπτὰ), ἀρξαμένοις ἀπὸ τοῦ ἡμέρου· ἐπεὶ γνώριμα μᾶλλον συγκρίνειν τὰ ἀγρίων. αὗται δὲ βάσεις τοῦ ὕδατος πάντων τὸ λιπαρὸν μεμιγμένον, ὑφ' οἷς ἐκάστα αὐξάνεται, διαρρυῆναι ἅπασαι· ὡς ἢ ὂν ὁ χειμερινὸς, ἄλλος τε ὁ θερινὸς, ἢ ζέφυρος ἢ ὁ μεταξὺ τούτων μάλ' ἁλίσι βοτάναις χειμερινὰς. καλοῦσι δ' ὕτερον, ὑπὸ τῶν αὐτοφυῶν βλέποντες, ἀλλὰ πρὸς τὴν γῆν, καὶ τὴν χρόαν ἑκάστου· ἐπὶ ἦγε αὐτόρεα. τὰ δὲ γῆ ζέφυρος γίνεται. τὸ χλωρὸν μὲν γὰρ ἀρχὰ μετὰ βοτάνας χειμερινάς· τὸ δὲ μεταξὺ τινῶν μέσον, ᾧ ὧν αὐτόρεσι φάσκουσι, φαφανίδα, γογγυλίδα, καὶ τὰ καλούμενα ἐπίκαυρα. ταῦτα δ' ὅτι, τὸ ὕτερον, θερινάκινα, δύζαμον, λαπάθιον, καπνὸν, λυσίμαχον, σίνηθον, λάχανα. καλοῦσι δὲ πρόφρυ τοῦτον τὸ αὐτόν. τὸ δὲ ἀδύνατον πάλιν μὲν ἁλίσι βοτάναις, τὸ γαμαιλέον μέσον· ὃ ὧν αὐτόρεσι καὶ πηγνύουσι πρόσφατον, σίλλιον, γάλυκυ, τὸ αὐθαφαξυ. τὸ δὲ ἦ, ὃν καλοῦσι τὸ θέρι, τὸ μανιχιῶν· ὃ τοῦτο δὲ αὐτόρεσι σίκυος, λαγανικάλυξ, βλῆτον, ἄκιμον, μάραθρον, θύμβρον. ποιοῦσι δὲ πλέον ἀρότους τὸ ὁμοίου, μᾶλλ' ἑκάστου ὥραν· οἷον ῥαφανίδος, ἀκίμου, τὸ ἄλλων. πᾶσι δὲ αὐτόρεσι βίς αἰρόσεις τὰ ἐπίκαυρα. διαφέρει δὲ ἐκ μὲν ἴδιος πᾶσι χρόνοις, ἀλλὰ τὰ μὴ θᾶττον, τὰ δὲ βραδύτερον, ὅσα διυσφυᾶ, τάχιστα μὲν τὸν, ἄκιμον καὶ βλῆτον, καὶ δύζαμον· καὶ τὸ χλωρὸν, ῥαφανίς. βραδύτατα γὰρ, ὡς εἰπεῖν, βρασικάνεται ἢ, πεπαρταῖα, ἢ πιμπλᾶται. σίκυος δὲ, καὶ λαγανικάλυξ, πρὸς τὰς πρώτας, ἄνθρωπ ἢ ἔξ, οἱ δὲ φασιν ἑπτά. πρότερον δὲ καὶ θᾶττον ὁ σίκυος. αὐθαφαξυς δὲ μὲν πλείστου τόπου. ἄνθρωπ ἢ πεπαρταῖ). μάρτυρ δὲ μ) ἢ καὶ πάνυ, πιμπλᾶται. βύτλιον ἢ, θέρος μὴ ἐκτεῖον, χλωρὸν ἢ σκαπτᾶ). αὐθαφαξυς δὲ ὀγδοαῖα, ῥαφανὶς ἢ λιχαΐα, πρασιον ἢ καὶ γύθυον· ἐκ μὲν ἴδιος· ἀλλὰ τὸ μὴ φθινοπωρινὸν σκαπτεῖον, φθινοχυ ἢ ἐνιαυσίαν γύθυον ἢ λιχαΐον, ἢ διὰ σκαπτεῖον. λιρίαν) ἢ, διυσφυὲς· ἐν δὲ ἴδιος βλαστάνειν τὸ πίον, ἐὰν μὴ ἐλιχθῇ. δύμβρα ἢ, καὶ ὀρίγανος, ὑφ' πλείστου ἢ βοτάνια. διυσφυέσαν ἢ πάντ' τὸ σίλινον· πεπαρασκεύαν γάρ φασιν, οἱ τὰ σιωδυμότερα λέγοντες· οἱ δὲ πρόπικρον. καὶ ἴσον καὶ ταύτας ἐστὶ αὐτόρεστον· ἀπὸ αὐτόρεσι γὰρ ἅπαν τοῦτο πᾶσιν. ὅλως δὲ, ὅσα καὶ πλείστου χρόνου ἀπὸ αὐτόρεσι γίνεται, ταῦτ' ἐθέλει θᾶττον γε πολλὰ γίνεσθαι τὸ θέρος. καὶ θαυμαστὸν· ἐν καὶ μεθύει ἡ ὥρα συμβάλλεται, καὶ ὁ ἀὴρ, πρὸς τὸ θᾶττον. ἐὰν ἢ μοχθηρὰ, καὶ ψυχρὰ, καὶ τῷ ἀεὶ πνεῦσι κατὰ βορέαν· βραδύτερον· ἐπὶ καὶ χλιαίνων ἢ σύνδυσις ὧν γινομένων τοῖς κέρσεσι, ὅτι μὴ βρασύτερον, ὅτι ἢ θᾶττον ἡ βλάστη-

ἡ βλάστησις. διαφέρει δὲ ταῦτα κατὰ σῦν ἀρότου † ἵππευ· πολὺ γὰρ ἧττον ἀνέλκει ἀνέλκειν
καὶ δύπερνσιν. ὡς γὰρ ἁπλῶς εἰπεῖν, ἐν πλείοσι δεῖ τὰς αἰτίας ὑπολαβεῖν τῆς διαστάσεως, ἔν τε
τοῖς σπέρμασιν αὐτοῖς, καὶ ἐν τῇ χώρᾳ, καὶ τῷ ἔτει, καὶ ταῖς ὥραις αἷς ἕκαστα σπείρεται καὶ χει-
μῶνται καὶ δύεται. ἀλλὰ ταῦτα μὲν σκεπτέον, ἐφ' ὅσον τι πρὸς τὰ προβλήματα συνεῖναι χρήσει, καὶ ἐφ' ὧν ἔ-
στι γὰρ τῶν φανερῶν φασί τινες βραδείαν, καὶ θέρος καὶ χειμῶνος. τὸ δὲ τελευταῖον, ὥσπερ
ὥρηται, πρὸς ἅπαντα κεῖται τὰς ὥρας. χρόνοι δὲ εἰσὶν ἐν οἷς τὰ βλαστάνοντα αὔξει, καὶ λέγονται, καθ' ἕκα-
στον. διαφέρει γὰρ πῶς τὸ θᾶττον καὶ βραδύτερον, καὶ ἐν τῷ σπερματικῷ παλαιότης. τὰ μὲν
γὰρ ἐκ νέων πρόεισιν θᾶττον, οἷον πράσον, γήδυον, σίκυος, λολοκύντη. ἔνιοι δὲ καὶ πρὸ τε-
χνῆς τὸ μὲν σίκυον, πρὸς τὸ θᾶττον, ἃ δὲ γαλακτὶ, ἃ δὲ ὕδατι. τὰ δὲ ἐκ παλαιῶν, οἷον σίλι-
νον, τύρτλιον, λάχανα, θύμβρα, λαρίανον, ὀρίγανον· ἅπερ μᾶφυτεύεται, ἐκ τοῦ ἀκ ῥ νέου,
καθάπερ εἴπομεν. ἴσλιον δὲ φασὶν ἐν τῷ τύρτλιν συμβαίνειν· ἐκ γὰρ διαφύεσθαι σὺν δύνει,
ἀλλ' ὕστερον πολλῷ τῷ δεχομένῳ ἐτεῖ, καὶ ξηρότερον. διὸ καὶ ἐκ πολλοῦ σπείρεται ὀλίγον ἐκβλα
στάνει. ἐπάνω δὲ ἧν σπερμάτων, ἐὰν αὐξηθῇ πάχος ἐκπίσω, διαφύεσθαι πῶς τὴν ὥραν τὴν
ἐαυτῆς, καὶ ἐκ πρότερον ἐκβλαστάνει. καὶ διὰ τοῦτο καὶ γὰρ ἐν τῷ ἀερίῳ ὁρᾶται συμβαῖνον,
ἐὰν μὴ φθαρῇ. αἱ δὲ πλείονες ἧν ἐαρινῶν ἁπάντων ἐγγίνονται † ἕτερος. πρότερον δὲ καὶ πρότερον
θᾶττον, ὡς ἁπλῶς εἰπεῖν, † πρότερον ἐκ τῶν σπερμάτων. διαφέρει γὰρ καὶ ἡ ὥρα. τὰ γὰρ ἐν ταῖς ἐκ τῶν πρότερον
θερμοτέραις ἀπαρχόντα, θᾶττον ἐκφύονται, καὶ ἐκ σπερματικῆς· ἐναντίον φανερὸν, γογγυλίς.
ἔνια δὲ καὶ φθορᾶς φέρει τὸν ἐαρινὸν, ἀλλὰ σίλφιον· ἐναντίον σίλλιον, πράσιον, γήδυον.
ἃ καὶ διαμένει χρόνον πλείονα. καὶ ἐπέτειον ἐπιτηδεῖα· τὰ γὰρ πολλὰ τούτων, ἅμα τῇ πλείονι
ἧν ἀορμάτων αὐξάνεται. πάντα δὲ, ὡς ἁπλῶς εἰπεῖν, ὅσα ἐκκαυλοῖ καὶ τελεῖ † ἐαρινὸν, ἐκ τε
λεῖ θᾶττον ἧν ὁ χεῖμα, ἢν πρὸ βλαστήσῃ ἐκ τοῦ ἐαυτοῦ ἐχθὲ ἀκρεμονικὰς, πλὴν ὅσα μονόκαυλα,
ἐναντίον πράσιον, καὶ γήδυον, καὶ ἐρόμενον, καὶ σκόροδον. φίλυδρα δὲ, φιλόκοπρα πάν
τα· μᾶλλον δὲ τὰ ἀδρίζοντα, καὶ πλείονες ὧν μιᾶς λείμδα, τὰ δὲ κ βοφῆς. φύεται δὲ πάντα ἀπὸ τοῦ σπέρματος· ἔνια δὲ καὶ ἀπὸ πρακτάδος, καὶ ἕλωνες, καὶ ῥίζης. ἀπὸ μὲν πα
ρασπάδος, ἃ φαίνεται· ἀεὶ γάρ τι καὶ ῥίζάδες προσλαβεῖν. ἀπὸ δὲ τῶν βλαστῶν, πήγανον, ὀρί
γανον, ἄνηθον· ἀκροφυτεύουσι γὰρ καὶ ὅταν, ὅταν σπαθαμιαῖον ἢ μᾶλλον γένηται, τεμόν
τες εἰς τὸ ἅμισυ. ἀπὸ ῥίζης δὲ, σκόροδον, καὶ ἐρόμενον, καὶ βολβὸς, καὶ ἄρρεν. καὶ ἁπλῶς, τὰ
πλεῖστα τῶν ἐκφαλορρίζων. φύεται δὲ καὶ ἐξ ἑνὸς αἱ ῥίζαι πλείονα χρόνον, ἐπι
τηδειότερον ὄντων. ὅτι δὲ ἀπὸ τοῦ σπέρματος πάντα βλαστάνει, φανερόν. καὶ γὰρ τὸ πήγα-
νον, ὅπερ οἱ φασί τινες, ἀλλὰ βραδίως· διὸ καὶ ἀκροφυτεύουσιν. ὅσα δ' ἀπὸ ῥίζης φύεται, τού-
των ἡ μὲν ῥίζα χρόνιος, αἱ τὰ δὲ ἐπιτειόκαυλα. διὸ καὶ πρὸ βλαστάνουσιν αἱ ῥίζαι τοῦ βιότου,
καὶ γίνονται πολλαὶ, ἃ μόνον γε πρὸς ἡμέρους καὶ λειπδυομένους, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἀγρίους, ὥσ
περ εἴπομεν· οἷον βολβοῖς, γηδύοις, σκύλλαις, καὶ τοῖς ἄλλοις. παραβλαστάνει δὲ ἔνια καὶ
τῶν μὴ ἐκφαλορρίζων, χρονιώτερον δὲ· οἷον σίλλιον, καὶ τύρτλιον· ἀφ' ὧν ῥίζας, ἀφ' ὧν
φύονται φύλλα καὶ καυλοί. πρὸ βλαστάνει δὲ καὶ γήδυον, καὶ πράσιον· καὶ παραφύει καθ'
αὑτὸν οἷον βολβὸς καὶ πρὸ ἐκφαλοῖ πρὸ ἃς ἡ βλάστησις γίνεται τῶν φύλλων· αὐανθὲν δὲ
τὸ καυλοῦ, καὶ τὸ σπέρματος ἀφαιρεθὲν. ἀλλὰ † μὰ δὰ τὸ χρησίμας εἶναι τὰς δὰ τὸ μὰ
τούτων ἐκφαλὰς, ἃ συλλέγουσι μᾶλλον εἰς ἐμφασίαν· διὸ καὶ ἀκροφυτεύουσι. πάχος δὲ ταῦτα καὶ
ὁμοιογενῆ, καὶ σωληνώδη πῶς τῇ τοῦ ἐρεμνοῦ φύσει. διὸ καὶ ἀθέρμαντον. ἀλλ' ὅμως καὶ ὑπὸ
πάντων καὶ ἡμέρων καὶ ἀγρίων, ὅσα χρονιώτερα μὲν ὄψει, ὑπογαιότερα δὲ, τούτων αἱ ῥίζαι
ὑπολαβεῖν ἐσιν, ὥσπερ καὶ ὧν τῶν φρυγανικῶν, καὶ τῶν θαμνωδῶν. ἀλλ' ὧν † ἐρεμνοῦ, καὶ
σκορόδων, καὶ βολβῶν, καὶ ὥσπερ ἀριθμός τις γίνεται τούτων. ἃ δὲ γνῶσις, ὥσπερ ἄρτι,
βραχὺς ὄψει· ἀπὸ σπέρματος μὴ, πάντων· ἀπὸ δὲ καυλοῦ καὶ ῥίζης, † ἐρεμνοῦ· † δὲ καυλῶν
καὶ καθ' ὑπόνων, πάντων μὴ (ὡς εἰπεῖν) βλαστάνει, πλὴν † ἀκροκαύλων. ἐμφανίσατα δ' ὥσπερ
καὶ ἐπὶ χρεῖαν, ὄνιμον, θείσλαξ, ῥάφανος. καὶ τὸ μὴ θείσλαξος † ἰσλίνος φασὶ σὺν παλιβλάστος εἶν ἰσλίνος
καυλός. τὸ γὰρ πρῶτον ἐπωλεῖ καὶ πικρὸν ἐσθ, ὡς ὕπικρον. οἱ δὲ τὸ ἐναντίον, ὅπωλείρους τὸ
τους, ἀλλ' ἐως αὖ ὥσιν ἁπαλοί, φαίνεται γλυκυτέρους. ἀλλ' ὧν † ῥαφανὶς † ὁμολογεῖται, ὡς
ἐπάλιν βλαστάσῃ, ἀσίνως, ἀφαιρεθέντων τε τῶν φύλλων πρὸ τοῦ διακαυλίσαι. διαμένουσι
δὲ αἱ ῥίζαι πλεόνων· ἀλλ' αἱ μὲν βλαστάνουσι πάλιν, αἱ δὲ ἐν. ῥαφανὶς οὖν, καὶ γογγυλίς,

διαι-

λιαμβάνει γᾶς ὥσπερ ἐλυθάσης ἄχρι θέρους, καὶ αὔξεσιν λαμβάνουσιν· ὅπερ ποιοῦσι πάντες ὅσοι πίνουσι τὸν ἐπιπολάζοντα καθαρώτατον· βλασταίνει δὲ, ὅσα μὴ ἀφαίρει φύλλον, ὅσα μὴ ἄλλης ἀφίλει τῆς ὥρας ἕνεκα γυμνούμενα· ἰσχνὰ δὲ ταῦτα καὶ ὥσπερ ἄλλων ὀζώδη. πάντα πλὴν τῶν λαχανωδῶν, μονόῤῥιζα, τῇ παχείᾳ καὶ βαθείᾳ ῥίζῃ. καὶ γὰρ ὅσα πηγαίους τοὺς ἰσοπαχεῖς ταύτους, ὥσπερ σίλφιον καὶ τὸ τύτλιον, ἀπὸ δὲ μέσης πως ἡ πηγαίωσις ὅτι, καὶ οὐκ ἀνίσους ἀπὸ τῆς ἀρχῆς ἡ ῥίζης εἰς δὲ πύτλου τῇ μίαν, ἢ ἀπ' αὐτῆς τε καὶ δὲ ἀκροφυάδες, καὶ μικρὰ κἀπὶ τὰ ῥαφανίδες καὶ δὲ γογγυλίδες. καὶ αὗται μὴ λέγεται φανεραὶ εἶναι τῇ χρόᾳ. ἡ δὲ τὸ τύτλιον μία μὴ μακρὰ, καὶ παχεῖα, καὶ ὀρθὴ, καθάπερ ἡ τὰ ῥαφανίδων· ἀκρόφυσας δ' ἔχει παχείας, ὅτι μὴ δύο, ὅτι δὲ καὶ πρὸς, ὅτι δὲ καὶ μίαν. ταῖς δὲ * μικρὰ τότερα. ζαρκώδης ἡ ῥίζα, καὶ τὰ γόνυσι γλυκεῖα, καὶ ἁδεῖα· διὸ καὶ ὠμοὶ ἐσθίουσί τινες. ὁ δὲ φλοιὸς οὐ παχύς, οὐ δὲ ἀφαίριτος, ὥσπερ ὁ τῶν ῥαφανίδων, ἀλλὰ μᾶλλον οἷον ὁ τῶν ἱπποσελίνων. ὡσαύτως δὲ καὶ ἡ τὰ αὐλοκαυλους, μία μὴ ἐκ βολβοῦ, ἐκ ταύτης δὲ ἄλλαι. μονόῤῥιζα τὰ τούτων πάντων τὸ λαπαθον· ἔχει γὰρ παχείας ἀκρόφυσας, ἀλλὰ τὰς λιπάς. βαθυῤῥίζοτατον δὲ πάντων· ἔχει γάρ μάλα βαθὺ ἡμιπόδιον. τὸ δ' ἄγριον, βραχυτόραν, πολύκαυλον δὲ, καὶ πολύκλαδον· καὶ ἡ ἄλλη μορφὴ παραπλησία τῇ τοῦ τύτλιου. πολυχρονιώτερον δὲ καὶ τὰ ἄγρια, καὶ ὅλως δὲ πάντων τῶν λαχάνων, ὡς ἁπλῶς· διαμένει γὰρ ὁπόσον οὖν χρόνον, ὡς φασιν· ἔχει δὲ ζαρκώδη τὸν σέρκα, καὶ φύσιμον. διὸ καὶ βλαστάνει ζῇ πολὺν χρόνον. τὸ δ' ἄκιμον, μίαν μὲν τῇ παχείᾳ, τῇ καὶ βαθείᾳ. τὰς δ' ἄλλας τὰς ἐκ πλαγίου, λιπάς, ὥσπερδὲ κύμινον. φύεται δὲ ἐν ἔχει τὸν μίαν τὸν ὀρθὴν, οἷον τὸ βλίτον. ἀλλ' ὕδατος πολλοῦ δεῖ ἄκρου, καὶ δυσπαχοῦς, καὶ μακροτόρας τὰ αὐλοκαυλους. τῶν δὲ ῥιζῶν ξυλωδέστατα πάσων αἱ τὸ ἄκιμον· καθάπερ καὶ ὁ λαυλὸς. ἡ γὰρ τὰ βλίτου, καὶ ἡ δὲ αὐλοκαυλους, καὶ τὰ τοιούτου, ἃ τῇ ξυλώδη. εἰσὶ γὰρ, ὡς ἁπλῶς εἰπεῖν, πᾶν ὅσα μὲν δὲ ζαρκώδεις, αἱ δὲ ξυλώδεις· οἷον ἡ τὸ τύτλιον, καὶ τὸ σιλφιον, καὶ ἱπποσελίνου, καὶ λαπάθου, καὶ ῥαφανίδος, καὶ γογγυλίδος, καὶ παύτων μάλιστα τὰ λιοκαλοβαρᾶ· διὰ γὰρ αὐαίνεσθαι σκληρύνεται ἰσχνὰ ἐλαίως· ξυλώδεις δὲ, ὥσπερ αἱ τὰ ἀκίμου, καὶ βλίτου, καὶ αὐλοκαυλους, καὶ σύζυμα, καὶ ἄνηθον, καὶ λαπάθου, καὶ λευκαίνου, καὶ ἁπλῶς τῶν † ῥοκαύλων. ἔχει γὰρ δὲ καὶ ἄνηθον, καὶ τὸ λευκαίνου, τὰ μονόῤῥιζα, ξυλώδη τε τὸν ῥίζαν, καὶ ὁ μακρὰν, ὅσα τὰς λιπὰς ἀκροφυάδας ἔχουσαν πολλὰς. πολύκαυλα δὲ ἄμφω, καὶ πολύσπερμα. διὸ καὶ ὁ τῆς λόγου ὅδ' φέρει τὸν αὐτὸν τρόπον τὸ καθ' αὑτὸ. βραχύῤῥιζα δὲ τὰ τοιαῦτα τὰ ὅσα· οἷον θρίδακες, αὐτόρραφα, τῇ ὀρθὴ, καὶ ταῖς ἐκ * ἃ δὲ θρίδακες, ὥσπερ ἔχει τὰς τοιαύτας ἀκρόφυσας, ἀλλὰ μόνας τὰς λιπάς. καὶ μάλιστα δὲ μονόῤῥιζον, ὡς εἰπεῖν. ἁπλᾶς δὲ πάντα τὰ θερινά, βραχύῤῥιζα. καὶ γὰρ ὁ σίκυος, καὶ ἡ μελοκοίτη, καὶ ἡ σικύα, καὶ σῖτα τὸν ὥραν, καὶ ὅσους ἐπὶ μᾶλλον σῖτα τὸν φύσιν, ἅπερ σωπηλάτην τῇ ὥρᾳ. ἃ δὲ μεταφυτευόμενα θρίδακες, βραχυτόραν ἔχει τὴν ῥίζαν τὰ ἀσαρώσεις· πᾶσα βλασταίνει γὰρ ἐκ τὰ πλαγίου μᾶλλον. βραχυτόραν καὶ ἡ ἀγρία τὰ ἡμέρου. καὶ ἐκ τὰνω τὰ δὲ πολυκαυλότερα. αὐθαῖ δὲ τὰ μὴ ἄκιμον ἐκ μέρους λάττω πρῶον· αὖθ' ὅταν ταῦτα ἀκμαιθήσῃ, τὰ ἄνω. διὸ καὶ πολυχρόνιον φύεται αὐθαῖ. καθάπερ καὶ σίναπις, τὰ πόας τὸ ἡλιοβόσιον καλέμενον, καὶ ἄλλα ἃ τὰ ἀγρίου. αὐθαῖ δὲ καὶ ὁ σίκυος καλέμενος· καὶ γὰρ ὧδε βλαστάνει τούτῳ τὸν συμβαίνει. τὰ δὲ ἄνθη τὰ μὴ ἐκλύπα, τὰ δὲ μικλινοειδῆ, τὰ δὲ μικρὸν ὑπερφυεζοντα.† ὑγρὸν δὲ ὀδύ. τὰ δὲ σπέρματα διαφέρει καὶ τοῖς χρώμασι· τὰ μὲν γὰρ πλεῖστα ῥογγύλα, τὰ δὲ προμήκη, τὰ δ' εὐπλατέα καὶ φυλλώδη, καθάπερ τὰ τὰ αὐλοκαυλους· ὅμοια γὰρ τῷ τὰ σιλφίου. τὰ δὲ σινᾶ, καὶ γραμμώδη, καθάπερ τὰ λυμίνα· καὶ δοῖς χρώμασιν ὁμοίως τὰ μὲν μέλανα, τὰ δὲ ξυλώδη, τὰ δὲ λευκότερα. πάντα δὲ † ἐλλοβοσπέρματα, ἢ γυμνοσπέρματα, ἢ ἐμφλοιοσπέρματα, ἢ πάππουσπέρματα. ῥαφανὶς μὲν γὰρ, καὶ κάπυ, καὶ γογγυλὶς, ἐλλοβοσπέρματα· λευκάνου δὲ, καὶ μαράθρου, καὶ ἄνηθου, καὶ κύμινου, γυμνοσπέρματα. βλίτου δὲ, καὶ σύζυμου, καὶ αὐαίνεσθαι, καὶ ἄκιμου, ἐμφλοιοσπέρματα. θριδακίνη δὲ, πάππουσπέρματα. ταῦτα δὲ πολύκαρπα, καὶ πολυβλαστῆ. πολυκαρπότερον δὲ τὸ κύμινου. ἴδιον δὲ, καὶ ὁ λίγανος τοῦτο· φασὶ γὰρ, ἂν μὴ κατρᾶσθαι τε καὶ βλασφαμᾶν σπείροντας, εὐμέλει καλὸν ἔσεσθαι, καὶ πολύ. λυσιφόρα δὲ πάντα μὴ ὡς εἰπεῖν, πλὴν † κυμίνου· ἔχ ὡς σῖτος, καὶ ἄπαξ ἐλαυνθῆ, ἴσχυ ξ' χρόνου?, καὶ ἀκρόπηλ. λυσιφορώτερα δὲ, τὰ ἐμφλοιοσπέρματα. καὶ τούτων καὶ προαφαιρῆνται αὐτὰ ξηραίνουσιν, ἅπαντα δὲ πολύχοα, καὶ πολυσπέρματα, πολυκαρπότατα

τον

ζῳ δ᾽ τὸ ἄκιμον, πράσον, λεπόμυον. τὰ δὲ πλαγιόκαρπα, μᾶλον οἷον βαφανὶς, γογγυλίς, καὶ τὰ ζιαῦτα. τὰ δ᾽ ἀμφοτέρως οἷον Βλίτον, αὐδηράφαξυς· ἀμφότερα γὰρ ταῦτα ἔχει τὸ πλαγίον. κὴ πότε πλεῖσον σῦβὺς πῦ· ἐκεσον ὄζον πθοσκαθήμιον, ἔχει τὸ αὐτέρμα βοτρυδὲς. τὰ δ᾽ ἐκ παλαιοτέρων σπερμάτων, θᾶῆον ἐκπαυλεῖ. πέχιστα δὲ, πὰ ἐκ τῶν ἀπαλζόντων. ἔτι γάρ ἐς ἀπαὶ καὶ τότων. αὐάλογον δὲ καὶ τὸ λαθμὸς ἀπολυθεῖ τῶν ἐαὐ τὰ ἄλλα τῶν αὐτῶν ἔχουσι βραπέων. λοιπῶν δὲ κὴ εἰς τὸ ἀβρόον καὶ τὸ θερμόν, λαθμὸν γίνεσθαι, καὶ βλασαύξη. ὅτου γὰρ τὸ τῶ πράσου, κὴ τὸ τ᾽ σιλίνου πλίκεσιν, ἀχθίσαντες εἰς ὀδύνες· καὶ γίνονται μιγάλαι. συμβαθμίζεται δὲ ζι καὶ ὁ τόπ⊙ πῶς αὔξεσιν. μελθύσει γοῦν, ὁτὰν τις μιτασφυτεύη τὰ σίλινα, πὰ πάλαιον καταπρόξη, ἢ λίπον αὖ βάλεται ποιεῖν τὸ σέλινον. λιθγάνει δὲ κὴ ὅτ᾽ ἐν γῇ ζῳ᾽ ὀδύνες πὰ πάλαιον, καταπρόσαντα, καὶ πλήσαντα λίπος κὴ γῆς. ῥῖνα δὲ κὴ ὄις χήμασιν ἐζεμεῖται καὶ τοῖς τόποις. ἢ γὰρ σικύα, ὁμοιοχήμων γίνεται ῥῖ ᾗ αὖ τιθῇ, λαμβάνει καὶ τὰ τοῦ χυμὸς ῥῖνα πθοβραπθυθέντα τῶν αὐτερμάτων· οἷον τὸ τ᾽ σικύε, ἐὰν ῥῖ γαλακτι βρέξαντες αὐάρωσιν. ἄλλα ζιαῦτα ἴσως οἰκειότερα ῥῖ θραπέαις. γνῶ δὲ ἥν μὲν ὄζει πλέον, τ᾽ δὲ ἔκ ἴσῃ· οἷον ὠκίμε, λαπάθου, βλίτε, λαρλάδμε, θυζάμε, αὐδραφάξυς, λεσκαίνε, αὐήθε, πκγαίνε. τότων γὰρ ὃ φασὶῃ ὄσμε. τῶν δὲ ὄζει, βαφανίδος, βαφάνε, τθυτλίου, σικύε, κολοκυύτης, λυμίνε, σπρόδλε, θερδακίνης. λιαιρῦσι δὲ τοῖς τε φύλλοις, καὶ ταῖς ῥίζαις, καὶ τοῖς χρώμασι, καὶ τοῖς χυλοῖς, καὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς τοιούτοις· οἷον ῥῖ βαφανίδ⊙ τὸν λευκὸν, λλωνίαν, λευκολαπάθιον, Βοιωτίαν. διαξιάτλω δὲ τὸν λευκὸν, ἢ κὴ τὸν ῥίζαν ἔχῃ γυμνὴν· ὠθᾶσθαι γὰρ εἰς τὸ ἄνω, καὶ ἀχ ὡς αἱ ἄλλαι λάδτω. τὸν δὲ λευκολαπάθιον, ὃν φασὶ λαλοῦσι βρακίαν, ἰχνροτάτην πῶς τοῦ χεμῶνας. τὸν δὲ Βοιωτίαν, γλυκυτάτλω, καὶ τῷ χήματι στρογγύλον, ἀχ ὥσπερ τὸν λλωνίαν μακρὸν. ὅσων δ᾽ αὖ ἡ λᾶπα τὰ φύλλα, γλυκύτερα, κὴ ἁδίους· ὅσων δ᾽ αὖ τραχία, δριμύτερα. γνῶ⊙ δὲ τι πρὸ τούτων, ὅταν τὸ φύλλον δύζάμον ὄμοιον. βαφανίδ⊙ μὲν ὧν ταῦτα. γογγυλίδες δὲ οἱ μὲν φασὶν εἶναι, οἱ δ᾽ ὀ φασὶν, ἄλλα καὶ τῷ ἄῤῥηνι καὶ τῇ θηλείᾳ διαφέρειν. γίνεσθαι δὲ ἐκ τοῦ αὐτοῦ σπέρματος ἄμφω. πῶς δὲ τὸ ἀρθηλυύνεσθαι, πκγνοῦσι λᾶν μανὲς. ἐὰν γὰρ πυκνὲς, πάσας ἀπαῤῥηνοῦσθαι. τὴν αὐτὴν δὲ πρόσπιν, ἐὰν γὴ μοχθηρᾶ σπαρῶσι· διὸ κὴ τὸν σπερματισμὸν μιταφέροντες, φυτεύσι τὰς ἐκφύσεις καὶ πλατέας. ἔτι δὲ καὶ τὸ σπέρμα τῇ ὄψει τὸ χᾶρον κὴ βέλτιον φανῆναι· ῥῖ μὲν γὰρ χρυσῆς λιπτὸν, ῥῖ δὲ μοχθηρᾶς ἀδρὸν. χειμαζομένη δὲ χαίρει κὴ αὐτὴ, κὴ ἡ βαφανὶς. οἴονται γὰρ ἅμα γλυκαίνεσθαί τε, καὶ τὴν αὔξεσιν εἰς τὴν ῥίζαν τρέπεσθαι, καὶ μὴ εἰς τὰ φύλλα. τοῖς δὲ νοτίοις, καὶ ταῖς ὑδαίοις, ἐκπαυλεῖ ταχύ. τοῦτο μὲν ὧν λόγε λέγεται, ῥῖ ὁμοιότατος γὰρ ἀμφοῖν εἶναι τὰς διαφοράς. ῥῖ δὲ βαφανίου τριχῆ διαιρεμένης, θύλοφύλλε τι, καὶ λασφύλλε, καὶ τρίτης ῥῖ ἀγρίας, ἣ τὸ μὲν φύλλον ἔχῃ λεῖον, μικρὸν δὲ καὶ πθοφρὶς, πολύπλασι⊙ καὶ πολύφυλ⊙, ἔτι δὲ χυλὸν ἔχθρα δριμεῖ καὶ φαρμακώλε· διὸ καὶ πρὸς τὰς διοιλίας αὐτῷ χρῶνται οἱ ἰατροί. ὁμοίως δὲ καὶ ἐπάνω εἶναι λαχανῶσι διαφορὰ ἐαὐ ἑτέραν ἐπεὶ ἄπορμόν τι γνῶ⊙ αὐτῶν ὄζει, ἢ λαχανόπορμον. τὸ δὲ ἄλον, ἢ σύλη ῥῖ λάπας δύχυλότερα, καὶ μιγαλοφυλλοτέρα. δύχυλότερον δὲ καὶ τῷ τθυτλίῳ τὸ λθυκὸν τθ μέλαν⊙, καὶ ὀλιγοσπερμότερον, ὃ λαλοῦσί ἔνθε σικιλικὸν. ὡσαύτως δὲ καὶ ῥῖ θεσβαπίνης· ἡ γὰρ λθυκὴ γλυκυτέρα, καὶ ἀπαλωτέρα. γνῶ δὲ αὖ τ᾽ ὄζει ἄλλα βέλτιον, τὸ τε πλατύκαυλον, καὶ στρογγυλόκαυλον, καὶ τρίτον τὸ λεπωνικόν. αὖτε δὲ τὸ μὲν φύλλον ἔχῃ σπολυμῶδες, ὀρθὴ δὲ καὶ δύαξις, καὶ ἀπαράβλατος ἐκ τοῦ καυλοῦ. τ᾽ δὲ πλατέων ἔτω τινὲς πλατύκαυλοι γίνονται, ὡς τ᾽ φύτες φασὶ καὶ θύρας χῆδαι λεπωνικᾶς. τὸ δὲ ὀπῶδες σφόδρα, καὶ μικρόφυλλον, καὶ λθυκαυλότερον, ἔοικεν ἀγρίᾳ. ἥν δὲ σιλίνου, καὶ γὰρ τοῖς φύλλοις, καὶ γὰρ τοῖς καυλοῖς αἱ διαφοραί. τὸ μὲν γὰρ πυκνὸν, καὶ ὄλον, κὴ λασὺ τὸ φύλλον ἔχῃ· τὰ δὲ μανώτερον καὶ πλατύτερον, καυλὸν δὲ μάζω. τότων δὲ πάλιν τὰ μὲν λθυκόκαυλα, τὰ δὲ πορφυρόκαυλα, ἢ ποικιλόκαυλα. τὸ δ᾽ ὄλον, ἅπαν τὸ τοιοῦτον ἐμφρίσασθαι τῷ ἀγρίῳ. σικύου δὲ, κὴ κολοκυύτης, τὸ μὲν εἶναι φασι γένη, τῆς δ᾽ ἐκ ἔθ᾽ καθάπερ τ᾽ βαφανίδος, καὶ τῆς γογγυλίδος. ἀλλ᾽ ὧ τῷ αὐτῷ γένει, τὰς μὲν βελτίους, τὰς δὲ χάρους. τ᾽ δὲ σικύου τρία, λεπωνικὸν, σκυτάλιον, Βοιώτιον. τότων δὲ ὁ μὲν λεπωνικὸς,

ὑδροβλύμενος

ὑδρολύμενα βελτίω· οἱ δ' ἑτέρως, αὐύδρολυτα. λιπαρὰ δὲ γῆ καὶ τὰ λεπτόμενα, καὶ τὰ σκορόδ' α. πλέω δὲ τὸ λεπτόμιτ τὰ γῆ, οἷον τὰ κατὰ τὰς χώρας ὠνομασμένα, γαῖ λια, λευκόλια, ζαμοβραδικὰ· καὶ πάλιν τὰ σκληρά, καὶ ξηρὰ, ἀσκαλώνια. τούτων δὲ τὰ μὲν σκληρὰ μικρά, γλυκέα δὲ δύ μαλλα· τὰ δὲ ξηρὰ, καὶ ἀσκαλώνια, καὶ ταῖς θράπεζαις διαφέροντα. καὶ λῷον ὅτι τῇ φύσει γὰρ ξηρὸν ὂν μὲν χαμαὶ μᾶλλον τῶν λειμώνων αὐξάνει, ἅμα δὲ ὂν ἧττον πέπει τὰ φύλλα πολὺ ἀφαυαίνοντα τὸν καρπόν, καὶ τὰ ἄλλα θραπτόμενα. πολὺ αὐξητικώτερα δὲ τῶν φύλλων, τὰ ἑτέρα βλαστάνει, καὶ ἅμα λάττω ῥίζοται· διὸ καλῶσι ξηρά. οἱ δὲ καὶ ὅλως φασί πάντων λῷον, ὅπως ἂ δύνωμαι εἰς τὰ λάττω, καὶ μὴ ἀσθρωμφυῆ. τὸ δὲ ἀσκαλωνίου ἰδίᾳ ἄγονα πίς ἡ φύσις· μόνα γὰρ ξηρὰ, καὶ ὥσπερ † ἄδνα ἀφ' ἧς ῥίζης ἔτι δὲ φῶ αὐτοῖς αὐξῆσαι, καὶ αὐτὰ λεπτά. διὸ καὶ ὁ πανγνόσιμ, ἀλλὰ σπείρουσι αὐτά. καὶ σπείρουσι ὀψὲ πᾶς τὸ ἔαρ· ἂν ὅταν βλαστήσῃ, μεταφυτεύουσι. πλεῖστη δὲ τοῖς ἄλλοις ταχίος, ὥσθ' ἅμα τοῖς ἄλλοις ἢ καὶ πρότερον ἀμᾶσθαι. πολὺ δὲ χρόνῳ ἰσχύτα φῶ τῇ γῇ, σπείρεται. φυτεύθητα ἧ, καυλὸν ἀφίησι, καὶ σπέρμα φύει μόνον· ἄπτα ἰσαυτῆς, καὶ αὐαίνεται. τούτων δὴ ἂν διαύτα ἰες ἡ φύσις. διαφέρει δὲ φύλλα καὶ τῆς χρόμασιν. † φῶ τὸ σῶν γὰρ τὰ μὲν ἄλλα ὁμοίως τοῖς λάπαθοις, λάπαθα δὲ σφόδρα τὴν χροιᾶ· φέρει δὲ φασιν ὁμοίως τοῖς ζαμοβραδικοῖς. ἰδιώτατα δὲ ἡ φύσις ἡ τῶν λεπτοφύλλων, παραπλήσια ἧ βόπρυ ἰσὰ ζοῖς ἀσκαλωνίοις, εἰ μὴ κρᾶ καὶ ἡ αὐτή. φῶ λεπτὴ γάρ ἰ γένος, ὃ ταχέως μὲν ῥίζαν ποιεῖ, φυτεύομένου δὲ ἰσχυρὸν καὶ εὐέρεμα· λιφαρὸν δὲ ἐκ ἴχῃ, γλυκὲ ἧ τῷ χυμῷ· ἄπορ γὰρ οἷον αὐσταλῶ ἴχῃ τοῖς ἄλλοις. ἅπαντα γὰρ καὶ πεπυόμενα, καὶ βελτίω καὶ θᾶττον πέπανσιν. πάντα δὲ φύτη μιτ' ἀρκτοῦρον, ἔτι θερμῆς ὔσης τ' γῆς, ὅπως τὰ ὕδατα πυφυτευόμενα ἰσταλαμβάνῃ. καὶ ὅλως δὲ φύτευτά τι, ἰσχυρότερα πέφυκε τῆς λιφαρῆς. ἐχ' ὁμοίως δὲ αἱ ἐκλεκτήσεις· ἀλλ' ἐν μὲν τ' ἰσάτω γίνεται λεπόμενον, ἐν δὲ τ' ἄνω χλόον μᾶλλον. ἐρθὸν δὲ ἰσατμιᾶν ὅλως, ἀβλαστὲς ὄν. τὸ δὲ γίνεσθαι καλούμενον, ἀκίφαλόν τι, καὶ ὥσπερ αὐχένα μακρὸν ἔχον· ὅθεν καὶ ἡ βλάστησις ἄπορα, καὶ ἀπαύριστ πολλάκις, ὥσπερ τὸ πράσον. διὸ καὶ σπείρουσι αὐτὸ, καὶ ὁ φυτεύουσι. τὰ μὲν λεπόμενα σχεδὸν ταύτας ἔχει τὰς ἰδίας. τὸ δὲ σκόροδον, φυτεύεται μὲν μικρὸν πᾶς βοπρυ, ἡ μετὰ τροπὰς, διαφέρουσι κατὰ γῆν. διαφορὰ δὲ ὅτι αὐτῆς, ἅτι ἧς ὀλίγων πρὸς τὰ πράσα· γένος γάρ τι τυγχάνει τοιοῦτον, ὅθεν ἐξίκνεῖται ἡμέρας τελεύτου, καὶ μεγέθει καὶ μικρότητι, καὶ ἰσχὺ μεγίθει γίνεσθαι τὸ διαφέρον δὲ μάλιστα ἡ τὸ λίπριον καλούμενον διὸ, ὅπερ ἐχ' ἑψῆσιν, ἀλλὰ πρὸς αὐμυττωτὸς χρῶνται· καὶ ἐν τῷ πρίψῃ, θαυμαστὸν ποιεῖ τὸ ὄγκον ἐκπνευματούμενον. καὶ ἐπὶ ἰσχὺ μὴ ἔχειν φασὶ τὰς † γιλυφὲς. ἡ δὲ γλυκύτης, καὶ ἡ σύνεσία, καὶ ἡ ἀβρότης, χείλων πᾶσι τὰς ἄρας γίνεσθαι, καὶ τὰς θράπεζας· ὥσπερ ☉ τ' ἄλλων. πλεῖστη δὲ καὶ αὐτόματος, ἀλλὰ βρεχόμενος. τῷ πρώτῳ γὰρ ἐτῇ λιφαρῆ ἡ λίπει πρόσω λαμβάνει· τῷ δ' ὑστέρῳ, γιλυφὲστ· καὶ ἰσχὺ βίᾳ, πίλαιον γίνεσθαι. καὶ σὺν χεῖρον. ἀλλ' φύσει γε καὶ λαλλίῳ φασὶ † πικρ. τὸ δὲ ῥίζος ἡ γένεσις ἐχ ὁμοία. † τε σκορόδου, ὅταν αὐσιγόσιμ γιλυίς, λυστὸν ὠᾶζα· καὶ φύταῦθα αὐξηθῶζα, διαιρῶται πάλιν ὡς τὰς γίλγας· καὶ ὀξ ἑνὸς πολλὰ γίνεσθαι τῷ πλεῖστ τῆ λιφαρῆ. τὸ δὲ λεπόμενον, δύθυς ἐκ ζῇ ῥίζας ἄλλο καὶ ἄλλο πέφυκεν, καλεῖται ὥσπερ καὶ βολβοί, καὶ σκίλλα, καὶ πάντα τὰ ζοιαῦτα. καὶ γὰρ τὰ λεπόμενα, καὶ τὰ σκορόδα, μὴ αὐαιρεμιδίων, ἀλλ' ἰόντων, πολλὰ γίνεται. φέρει δὲ φασι καὶ τὸ σκόροδον ὧν τ' σφύζυγος, * σκόροδα, καὶ τὰ λεπόμενα. πρὸ μὲν δὴ τῆς γονῆς ἱκανῶς ἀρκέσθω. φίλυδρα δὲ πάντα τὰ ἄλλα λάχανα, καὶ φιλόκοπρα, πλὴν τοῦ γαίου· † τὸ δὲ ἄπιον φιλόκοπρον· τὰ χαμαιρινὰ δὲ ἐχ ἧττον τῶν θερινῶν, καὶ τὰ ἐπίκηρα † ἰσχυρῶν. διόπρου δὲ μάλιστα ἐπαυρῆσι πλὴν συρμετίπυ· τῆ δὲ † ὑσσωζυγίου μοχθηραὶ, σφᾶ τὸ μάλιστα ὀξυκμαίζειν. ζητῆσι δὲ πλὴ διόπρου ἅμα τῷ σπέρμ μᾶλλον σωκναμιχθῆσαν· οἱ δὲ καὶ σπείροντες ὧν ἐκβάλλουσι. χρῶντι δὲ καὶ τοῖς ἀνθρωπίνοις ἀμῆ, πρὸς τῇ χύλωσιν. φιλυδρότατα δὲ τὰ χαμαιρινὰ τῶν θερινῶν, καὶ τὰ ἀδηνῆ τῶν ἰσχυρῶν· ἐπὶ δὲ τὰ πλῆσα διόμενα τροφῆς, φίλυδρα· καὶ τὸ λεπόμενον, καὶ τὸ γόνυον. καί τι φασί τινες τὸ ζητεῖν, ἐὰν τὸ πρῶτον ἐγγένηται διὸς ἢ βρίς. τὸ δὲ ὑσσάτων ἄριστα τὰ πόσιμα, καὶ τὰ ψυχρὰ χάριεστα δὲ, τὰ ἁλικά, καὶ ἁυσμαῦν. διὸ καὶ ἐκ τ' ὀχετ' ὕδρευσε· συμπυφορέῳ γὰρ ἀπέρματα πόας. ἀγαθὰ δὲ τὰ ἐκ διός· ταῦτα γὰρ ἁπλῆ καὶ φθόρου τὰ θηρία γινόμενα γόνιμα, καὶ πιόντα. φασί δέ τινες, ὅτι τοῖς συκινοις συμφέρει, ὅτι ζοῖς λεπομένοις. ἀρέσκουσι δὲ τὰ μὴ ἄλλα πρὸς,

ἃ πᾶς

ἢ πρὸς ἑαυτὸν, ὅπως μὴ ἐκβαλλόντα. τὸ δὲ ὄκιμον, καὶ μισημβρίας· καὶ γὰρ διακλᾶσθαι
καὶ θᾶττον φασι, θερμῷ τὸ πρῶτον αὐξανόμενον. τὸ δὲ πολὺ λίαν ὕλας ἐσκῆ συμφίξαι
ἄλλο τι, καὶ ἐὰν μὴ ἐχῃ λίσπρον· πολλάκις γὰρ παιλὶ τὰ λάχανα φασι, καὶ ταῦτα γυ-
μνάζειν αὖ μᾶλλον ἢ πάρος δεῖν λευκαίνειν. μεταφυτευόμενα δὲ πάντα, ἐλλίω καὶ μείζω γίνεται· καὶ
γὰρ τὰ ἐν πράσῳ μεγάθη, καὶ τὰ ἐν ῥαφανίδι, ἐκ μεταφυτείας. μάλιστα δὲ μεταφυτεύε-
ται πᾶς αὖ σπερματικός. καὶ τὰ μὲν ἄλλα ὑσμῆνα, οἷον γάλυον, πράσον, ῥάφανος, σί-
ναπυ, σίλλιον, γογγυλὶς, θρίδαξ, γλίχων. ἅπαντα δὲ διαξίσπερα καὶ μείζω πιγνόμενα
ἢ σπερμάτων, ἢ σπερμένων. θηρία δὲ γίνεται ταῖς μὲ ῥαφανίσι, ψύλλαι· τῇ δὲ ῥαφάνῳ,
ἀλίκαπαι, καὶ σκώληκες· καὶ γὰρ τῇ θερίσκῃ, καὶ γὰρ τοῖς πράσοις, καὶ γὰρ ἄλλοις πλείοσιν, ἀε
πρασικρίδες. ταῦτα μὲν ἔν ἁ λερᾶσις ἀβρισιδᾶσα ἀπέπνυσε. ὅταν λίσπρος ἀβρία πέλε
ταλᾶν, φιλόπονον τὸ θηρίον αἰκαλδύνται, καὶ γὰρ αἷς λευκαίνεται γὰρ τῇ λίσπρῳ. διὸ καὶ ῥά-
φανον θηρεύειν ἄλλως δ' ἐκ ἐσὶ. ταῖς δὲ ῥαφανίσι πᾶς πὰς ψύλλας, † πᾶς τὸ ὦπα πέραν ἐρέ πρόσφερε
ξες. πᾶς δὲ τὸ μὴ γίνεσθ ψύλλας, ὑ φασὶν ἐν φάρμακον εἶναι. τοῦτο δὲ τὸ ἄσχον, ἄκιμον μὲν
λδυκαίνει, λοιμιανὸν δὲ † ἄλμε. τὰ μὴ ἔν συμβαίνοντα σφᾶ τούτων, θαυμάσιον. Τῶν δὲ ἁλμᾶπαι 6
φυτευμάτων τὰ μὲν ὄξυ ἰσχυρότερα, τὰ δ' ἀδρύτερα πᾶς διαφέρουσιν. ἰσχυρότερα μὴ, οἷον λο
χίανον, τόρτλιον, πράσον, λάρδαμον, νάπυ, ὑσσωπον, δύμβρα, ἄλλως τὰ θρύμνα πάντα.
ἀδρύτερα δὲ, γάλυον· ἔδ γὰ ἐκ ἐθέλει μᾶλλον. αὐξησφαξις, ἄκιμον, λεπιδοειδῆ, σίκυον,
ἔτι πᾶς τὰ θρεπτὰ ἔν χαμευνῶν μᾶλλον. διαφθείρεται δὲ ὑπὸ πλείονος πεπαίρειν ὑσσῶν, ὅσπ † ὅτι ἔπι
χρήσιμον εἶναι πᾶς αὖ σπόρος. ἀλλὰ δὶ ὕγρε μὴ βελτίω, σφᾶ δὶ ξηρᾶς ὑδὶ χάρε. τὸ δὲ ὑπὸ γαῖαν
89 ἄδιν χάρον. πᾶς δὲ ἢ μεγαρικὴ χρᾶται ὕδατι πλείω σφαλθίσ· πολὺ ἀδρύτερα πάντα αὐξα
νόμενα ἐν, σφᾶ ἢ ἀναπνοὴν, καὶ ἢ λύπλυσιν. φθορὰ δὲ μάλιστα μὴ ὑπὸ τ θηρίων· γίγνεται γὰρ
ἐν ἅπασι καὶ βοῖς θρυπτόσιν, ἅπτεται δὲ ἐν τῷ σικυδνῷ. ἃ μὲν ἄλλα καὶ ἀξιπαζόμενα, πικρὰ γί-
νεται τῇ γεύσῃ· διὸ καὶ πᾶς ἢ χρεία χάρε. καὶ πρὸ μὴ τ σπερμάτων, καὶ ἁπλῶς τ λυπθυ-
μένων, ἰκανὸς ἐρύεθαι. πρὸ δὲ τ ἀγρίων, καὶ τ. λαλχυμένων ἀρτεμίσιον, πράσιον ὁμοίως ἀ-
πᾶν. τυγχάνει δὲ τὰ μὴ ὁμώνυμα βοῖς ἐρυμένοις· ἅπαντα γὰρ ἐσὶ τὰ γένη ταῦτα καὶ ἄγρια.
καὶ ἐν πόλει πολλὰ, πᾶν πλησίον ἔχοντα ἢ ἄψη τοῖς ἡμέροις, πολὺ βοῖς γε φύλλοις ἐλάτ
τω ταῦτα, καὶ βαχύτερα. καὶ βοῖς λαυλοῖς. καὶ μᾶλλον τοῖς χυλοῖς θρυμύτερα, καὶ ἰσχυρότε
ρα· λαβὰ πρόπτι θύμβρα, καὶ ὁ ὀρίγανος, ἅπτι ῥάφανος, καὶ τὸ πήγανον. ἐπεὶ καὶ τὸ λαπ-
πάθου ἄγριον, λαί περ δύσοσμότερον τ ἡμέρε, τ δὲ χυλὸν ἥμισυ ὀξύτερον ἔχει, καὶ τότῳ μᾶ
80 λιστα διαφέρει. πάντα δὲ ἢ ξηρότερα τ ἡμέρων, καὶ ἴσως αὐτῷ τότῳ τάχι πολλὰ καὶ θρυ-
μύτερα καὶ ἰσχυρότερα. ἰδίως δὲ ὁ ῥαφανος ἔχει πρὸ τὰ ἄλλα αὖ λαυλὸς πυθμενιαίτερος,
καὶ λεπτότερος, τ ὑ ἐρε· καὶ ἢ τ φύλλα πρόσθεσιν ἐκεῖνα μὲν ἔχει πλατεῖαν, αὐτὰ δὲ πυθ-
μενιαίτερα, καὶ αὐτὸ ἡ τὸ φύλλον ἀγονάτερον· ἐπὶ τάχι ἄλλα βαχύτερον καὶ πρὸς λαυλοῖς,
καὶ τοῖς φύλλοις. ὁ δὲ γογγυλὶς καὶ πλὴ ῥίζαν ἔχει μακρὰν, καὶ ῥαφανιλώδη, καὶ τ λαυλὸν
βραχὺν. θερίσκῃ δὲ, τό, τε φύλλον βραχύτερον τ ἡμέρε, καὶ πελέμιλλον ἀπανθοῦται, καὶ
τ λαυλὸν ὁμοίως· τ ὀπὸν δὲ θρυμνὸν, καὶ φαρμακώδη. φύτῃ δ' ἐν ταῖς αὐλαῖς, ὀπίζουσι δὲ
αὐτῇ ὑπὸ πυραμιτ, καὶ φασὶ λαβαίνειν ὕδρωπα, καὶ ἀχλὺν ἀπ' ὀφθαλμῶν ἀπάγειν. καὶ
ἄγμα ἀφαιρεῖν γὰρ γαλαπίζωμα κάν. τὸ δὲ ἵππος ἔλειον, καὶ ἑλοσέλινον, καὶ ὀρεοσέλι
νον, καὶ πᾶς ἑαυτὰ σφαφορὰν ἔχει, καὶ πᾶς τὸ ὄμβρον. τὸ μὲν γὰρ ἑλειοσέλινον, τὸ πρὸ αὖ
40 ὀχετοῦ καὶ ἐν βοῖς ἕλεσι φυόμενον, μανόφυλλόν τε καὶ ἁ λάσιον γίνεται, πθοσμφερὲς δὲ πως
τῷ σελίνῳ καὶ τῷ ὁσμῇ, καὶ τῷ χυλῷ, καὶ τῷ χρώματι. τὸ δὲ ἵππος σέλινον, φύλλον μὴ ἐμφερὲς
τῷ ἑλοσελίνῳ, λάσιον ἡ καὶ μεγαλόκαυλον, καὶ τ ῥίζαν ὥσπερ ῥαφανὶς ἔχει· τὸ πάχος μέ
λαιναν· μίλας ἡ καὶ ὁ λαπτός, μέγαθος ἡ μᾶζον ὀρόδε· χρήσιμα δὲ ἄμφω φασὶ πᾶς φαγέ
ρίαν εἶναι, φ οἶνο γλυκῷ λδυκῷ, καὶ βοῖς λιθιῶσι. φύτῃ δὲ ὅμοιος παντᾶχ· γίνεται ἡ καὶ τὸ λά
κρυον ἐξ αὐτ, ὅμοιον τῇ μύρῤῥᾳ. οἱ δὲ φασὶν ὅλως μύρῤῥαν. τὸ δὲ ὀρεοσέλινον, μείζως ἐπ σφα
φορὰς ἔχει. τὸ μὲν γὰρ φύλλον ἐοικε λιονίῳ, ῥίζα δὲ λεπτὴ. τ ἡ λαυλὸν ἔχει λαβαπόρ ἄπυθεν,
πλὴν ἐλαφρὸν. διίδασι δὲ τ πυρῶν αὐτῷ, τ γυναικείων χαλεπὸν. ἐνία ἡ ὅλως ἀσύμβλη
τα βοῖς ἐρυμένοις ἐσὶ, λατά γε αὖ χυλὸς καὶ ἁ ὀσμαί· ὥσπ σίκυος ὅτι ἄγριος, καὶ ὁ ἥ-
μερος. ἀλλ' ἐκ τ αὐτόψιος ἔχει ἢ ὁμοιότητα, λαβὰ πόρ ⊕ γὰ τοῖς σιφανώμασιν ἡ ἰανία· τὸ

βλαστάνει πᾶσι τοῖς δένδρεσι τὰ φύλλα ἐν χειμῶνι· ἡ δὲ πάχωσις τὰς ῥίζας ἐν τῇ ἀρχῇ μίσσει γίνεται, ἡ μᾶλλον ἐκλύσιμα. τὰ δὲ ἐκ σπόρου λιγνόβροα πᾶσιν ἰσχνὰ καὶ καυλόν. διαφέρει δὲ καὶ τοῖς αὐτοῖς πολύ· ἐν μὲν γὰρ τοῖς λιγνόβροις τὰ γε πλεῖστα λόβιμά, τὰ δὲ μικρὸν ὑπερφυλλίζοντα, τὰ δὲ πούλια καὶ χλοώδη. λιχμασμένων δὲ αὐθικῶν πολλαὶ μὲν παντοδαπαὶ χροιαὶ, καὶ δίπρατοι, καὶ μιμιγμένα, καὶ δύσοσμοι δὲ καὶ εὔοσμοι. ἐν γένει τε μὲν ἐνόδρα τῇ αὔθμῃ ἀθρόαν ποιεῖται· τούτων δὲ γένια κατὰ μέρος, ὥσπερ ἐλέχθη καὶ πρόσθεν· ὀλίμα ἐν πολλῷ χρόνῳ αὐθᾷ, καὶ ἐκ τοῦ πρὸ ἄλλά τι πολλά, καὶ τὸ ἀλιοτρόπιον, ἐν τε λειχήνιον. πολλαὶ δὲ ἐν τοῖς ῥιζώμασι διαφοραί, καὶ τρόπον τινὰ τούτων φανερώτεραι. εἰσὶ γὰρ αἱ μὲν ξυλώδεις, αἱ δὲ σαρκώδεις, καὶ ἰνώδεις· ὥσπερ καὶ ἐν ἡμέρᾳ. καθάπερ αὖτε ἐστὶ, καὶ ἐκ πόας ἐκ πλάτους. αὖτε δὲ τὸ τῶν ἴκασι πλάσας ἔχουσι διαφορὰς χρώμασιν, ὀσμαῖς, χυλοῖς, μιγνύσιν. αἱ μὲν γὰρ λόβιμαί, αἱ δὲ μίλαιναι, αἱ δὲ ἐρυθραί· καθάπερ ὅτι ἐκ ἀγχόσης, καὶ τὸ ἐρυθρὸν αἷμα. αἱ δ' ὥσπερ ξανθαί, καὶ ξυλοειδεῖς, καὶ γλυκεῖαι δὲ, καὶ πικραί, καὶ δριμεῖαι· καὶ δυώδεις, καὶ ἀκρώδεις· καὶ ἔνια φαρμακώδεις, ὡς ἐκ ἄλλως ἔχοντα. διαφοραὶ δὲ καὶ ἐν τῷ ἐκφυλλίζειν· αἱ μὲν γὰρ ἐκφυλλάι, αἱ δὲ πῶμάκεις, καὶ βαλανώδεις, ὥσπερ ἀσφοδέλου καὶ ἱρόκα. καὶ αἱ μὲν λεπυριώδεις, ὥσπερ ἡ τῆς βολβῆς, καὶ τὸ σκίλλης, καὶ ὅσα βολβώδεις· καὶ ἱρομώδη δὲ καὶ γυάλα, καὶ ὅσα τοιαῦτα ὅμοια. αἱ δὲ ὁμαλεῖς, καὶ ψαθυραὶ, καὶ μαλακαὶ λιόλα, καὶ ὥσπερ ἄφλοια· καθάπερ τῆς ἄρρα, αἱ δὲ καὶ φλοιὸν ἔχουσι πῶς πρὸς σάρκα, καθάπερ ἡ τῆς λυπλαμίνα, καὶ αἱ γογγυλίδες. ἔχ ἅπασαι δὲ δυώδεις, ἢ γλυκεῖαι, ἢ δύσοσμοι, ἢ ἐκλύσιμοι· οὐδὲ αἱ πικραὶ ἄβρωτοι· ἀλλ' ὅσαι ἀδλαβεῖς εἰσὶ τοῦ σώματος, μετὰ τῶν πόσφρησιν, ἔνια γὰρ γλυκεῖαι μόν, θανάσιμοι δὲ, καὶ νοσώδεις. αἱ δὲ, πικραὶ μὲν, ἢ λακτώδεις, ἀφίλιμοι δὲ. τὴν αὐτὴν ἔχουσι τρόπον καὶ φύλλα, καὶ λαυρὶ καθάπερ τῆ ἀψινθίου, καὶ τὸ λαπαθείου. διαφοραὶ δὲ καὶ κατὰ τὴν βλάστησιν, καὶ κατὰ τῶν ἄνθησιν· οἷον ἀρχομένου χειμῶνος, καὶ μισοῦντος· καὶ πάλιν ἦρος, ἢ θέρους, ἢ μετοπώρου. καὶ ὧδε τὴν αὐτὴν ἔχουσι τρόπον, ἐν βρωτὰ ἐστὶν, καὶ λαυλὴς ἐστὶν, καὶ φύλλα, καὶ σπέρματα, καὶ ῥίζαι· καὶ ἐν αὐτοῖς τοῖς κατὰ σὺν χυλὸς· οἷον ὀξύτητι, καὶ γλυκύτητι, καὶ αὐστηρότητι, καὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς τοιούτοις, ἅπασί τι καὶ κατὰ τὸ μᾶλλον. τὰς μὲν οὖν διαφορὰς ἐν τούτοις λεκτέον.

Διορισμοῦσι δὲ καὶ τὰς ὥρας ἐκάστοις, πρόσκεται τὰς βλαστήσας, καὶ καὶ τὰς αὐθήσας καὶ πολυώσας τὴν ἀρχὴν, ἔτι δὲ καὶ τὰς οἰκείας ὥρας, ὅτι τὸ ῥιζοφυὲς, ὅτι τὸ σπερμάτων, ὅτι τὸ σπερμοφυὲς, ἀλλ' ἕκαστον ἀναμένει τὴν οἰκείαν, ἔτ' ἐκεῖνο καὶ ὑπάρχον ἐδίᾳ πάσχει. φύσει γὰρ θερμὰ δομεῖται καὶ τῇ αὐθήσει, καὶ τῷ βλαστήσει· καθάπερ ὁ, τε σκόλυμος, καὶ ὁ σίκινος ἀγρίως· ὥσπερ καὶ πρὸ τὸ φρυγανικὸν ἐλέχθη, πρὸς δονύζης τε καὶ καπνάριδος, καὶ τὰ ἄλλα. ἐδίᾳ γὰρ ἐδὲ ἑκάστων αὐθᾷ καὶ βλαστᾷ πρὸς τὰς οἰκείας ὥρας. διὸ καὶ ταύτην δ' ὀφείλει ἀφορίζειν τὴν διαίρεσιν. τὸ μὲν γὰρ ἅπαξ πως πάντων ἴσχυε ἡ βλάστησις. ἃ δὲ μὴ, ἐκ μίαν ὥραν, ὡς εἰπεῖν. τούτων δὲ, τὰ πολλαῖς μᾶλλον δὲ τὰ ἅπασαι ἡ βλάστησις· καὶ ἐπὶ μᾶλλον ἡ αὔξησις. ὥς τε ἂν τις ἰδίᾳ λαμβάνειν, χρήσιμον συμβαίνει γίνεσθαι καὶ τὴν ἡ βλάστησις καὶ ἡ αὔξησις· αἱρεῖ γὰρ ἑτέρου ἑξ ἑτέρα διαλαμβάνειν, παίζας ἀναλαμβάνειν τὰς ὥρας. οἷον, μετὰ τῆ ἀφαλίας, ἔσας ἡ αὐτομολία, καὶ ὁ περιγέρων, καὶ τὰ ἄλλα χαμαιευῆ· μετὰ δὲ ταῦτα, τὰ περενῆ, καὶ μεζοπωρινά. πολλὰ δὲ, ὥσπερ ἐλέχθη, καὶ τὴν μέρος αὔθειν ἐπιτήδειον ταῖς ὥραις. ἔνια γὰρ ἔτως αὐθᾷ, καθάπερ ἔτι ἀφάκη, καὶ ὁ ἐνοπίχλης, καὶ τὸ λειχήνιον, καὶ τὸ ἀργόγλωσσον, καὶ ἄλλα· ὅσα δὲ τῶν σωμάτων, καὶ τῇ σθεναπαλαψιν τῶν ἐπ' ἀλλήλων, ἐφάνειν ῥᾴδιον ἐν γένεσιν, ἐπὶ ὁρίσαι, ποῖα πρὸ τὰ βλαστᾷ, καὶ ἄλως ποῖα πρὸ βλαστάνει, καὶ ποῖα ὀψιβλαστᾷ, ἵνα ζῇ· καὶ αὖτε τι τούτων τὰς χρείας καὶ τὰς ὥρας, ὅταν πλεῖστον ἐν τῇ λαμβάνειν, καθάπερ ἄλλας ἀρχὰς γένεσιν ἐπ' γένεσις· ὅπερ μάλιστα δοκᾷ συμβαίνειν μετ' ἰσημερίαν μετοπωρινὴν. τότε γὰρ πάντα τὰ σπέρματα πλεῖστα τὰ πλέον, καὶ ἐν ἐδοκεῖν λαμβάνειν οἱ πολλοὶ, καὶ ἅμα μεταβολὴ τις αὐτῶν τότε πρὸς γίνεσθαι καὶ τὰς ὥρας. ὅσα δὲ ἐν τῷ καὶ ἀπὸ τοῦ διακαταλαμβάνειν, τότοις ἐν λόγοις ἐκ ἔχει καὶ ἡ βλάστησις γίνεται, καὶ ἡ αὔξησις, καὶ ἡ πλέωσις. διὸ συμβαίνει τὰ μὲν τοῦ τροπὰς αὐθᾶν, τὰ δὲ τοῦ λύγα, τὰ δὲ μετὰ ἀρκτοῦρον ἐν ἰσημερίαν μετοπωρινὴν. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἔοικε λεπτοῦ ἔχειν σκέψιν, ὡς ἀφορισμὸν ἀρχῆς. ὅτι δ' ἐν αἱ διαφοραὶ πλάτος, ἢ τὰ ἐλάττους, φανερὸν ἐκ τούτοις· ἐπεὶ καὶ αἱ φύλλα τῶν ὀστῶν ἐστιν ἴσα, καθάπερ τὸ ἀλισβότροπον, καὶ τὸ ἀσλίσβον. ἀφορισμένων δὲ πολλῶν καὶ τῶν

ἔν τούτῳ πρὸς τὰς διαφορὰς, ἐν οἷς γίνονται, καὶ πῶς, λεκτέον ἴδιον τὰς καθ' ἕκαστον ἱστορίας.
* ὅσα καὶ περὶ τὴν ἰδίαν ἑκάστου φύσιν. λέγω δὲ, οἷον τὰ σαρκώδη, καὶ τὰ σκληρόφυλλα, καὶ μονόφυλλα, καὶ εἴπερ ἕτερα τοιαῦτα † ἴδια ἔοικεν ἔχειν ἴδιον πάντων λαβεῖν, ὃ τῇ αἰσθήσει γνώριμον τοῖς φύουσιν ἢ αὐθησιν, ἢ ῥίζαις, ἢ καρποῖς. ἐκ γὰρ τῶν φαινομένων ὁ μερισμὸς, ὥσπερ καὶ τὴν ῥιζῶδη σαρκώδη δὴ ἔν ὕδατι, ὅ, τι ἐχώσαν ὑπὸ * μόνος τελέως ἔχων ἰδίας τὰς ἑαυτῷ καὶ ὁ ἀλωπέκουρος, καὶ ὁ συλλιφόρος, ὑπ' ὀνίου δὲ ἀφόνλωστον, ἢν δὲ ὄρτυξ καλέμβης. πρόμιον δὲ τούτῳ βότρυ λευκὴ καὶ ἀθρυαλίς. ἁπλᾶ δὲ, καὶ μονοσταλῆ βότρυ λευκὴ ταῦτα, καὶ σάχυν ἐκ ὀξὺν ὀδ' αὐθερώδη ἔχοντα. ὁ δὲ ἀλωπέκουρος, μελανὸν χνοώδες ἔσχηκεν. ὅπι καὶ ὁμοίως ταῖς ἢν ἀλωπέκουραις, ὀθόνην καὶ τόνομα μετάλαφον. ὁμοίως δὲ τούτῳ καὶ ὁ συλλιφόρος, πλὴν ὀχ ὥσπερ ἐκεῖνος αὐθῶ καὶ μέρος, ἀλλὰ δὲ ὅλῳ † σαχυώδης, ὥσπερ ὁ πυρός. ἁ δὲ ἄνθησις ἀμφοῖν χνοώδης, καλύπτει καὶ † σίτου. πρόμιον δὲ τῇ ὁλομερῇ τῇ πυρῷ, πλὴν πλατυφυλλότερον. ὡσαύτως δὲ τούτοις καὶ τὰ ἄλλα τὰ σαχυώδη λεπτόν. Τὰ δὲ λιχαριώδη, ταῦτα μὲν ἐπιτηδείφυλλα καὶ ῥίζαις φυλλα. βλαστάνει δὲ μετὰ πλειόνα, πλὴν † ἀσπίστου. τοῖς δὲ καυλοῖς καὶ † αἱ ῥίζαι μεγάλας ἔχουσι διαφοράς. οἱ μὲν γὰρ † ἄλλων ἀπλούστερον καὶ θαλλοὺς, ὁ δὲ † λιχὴν μέγας, καὶ ἀκρόφυσις ἔχων πολλὰς. ἴδιον δὲ γλίσχρος, ὃ λυσιπαίζοις· διὸ καὶ θυσμῶν χώρτῳ. πρόκλασιν δὲ καὶ τῇ ῥίζῃ, καὶ ἄλλως μακρὸν ῥίζον. διὸ ὃ λυσίλειβρον. ὅταν γὰρ ἐπλαγκανίσωσιν, πάλιν † ὑπόλοιπον ἀρχὴν λαμβάνει γονίσιος. συμβαίνει δὴ καὶ πλανᾶσθαι καὶ † μέρος ἄλλο καὶ ἄλλο, καὶ ὅσον ἄχρι † μετοπώρου, σπληρὸν δ' ἐκεῖνος ἔστι † καυλός. φέρει δὴ καὶ λομόν, ὃ ὧ τὸ αὐτὸ πρὸς τὰ ἄκρα † καυλῶν. ἁ δὲ † ὑπογλώσσις, λόστρα, καὶ ἥμερα τρόπον τινὰ πρὸς ὕλη, καὶ γλυκύζωρα· καὶ ὀχ ὥσπερ ἄ χαμαιρόδης, ἀλλὰ τὸ ὅλον ἐκ ἰσόλιμος· αὕτη γὰρ ἄζρωστος, καὶ φ' τῇ ῥίζῃ δημιοῦ ὀπὸν ἔχει, καὶ πολύ. ἄζρωστος δὲ, καὶ πικρὰ ἀφαυκ· πλειόνα δὲ, καὶ πηγὺν μᾶλλον, καὶ ἀκρόκαπτος, ὅτ' ἄλλο φύτῳ πάλιν, καὶ ἄλλο· καὶ ὅσον πᾶν ὅλον πολὺ † χαμαῖνα, καὶ τὸ ἐκ ἔχει † θέρος· τὸ δὲ ἄνθος μελανόκαλυξ. ὁσαύτως δὴ καὶ ἁ πικρίς· καὶ γὰρ αὕτη τῷ ἴσῳ αὐθῶ, καὶ πηγὰ πλάσια δὲ ὅλῳ † χαμαῖνος, καὶ † θέρος πηγαυλῶ· τῇ γλύσᾳ δὴ πικρά, διὸ καὶ τόνομα ἄλλο φ. ταῦτα μὲν οὖν φ' ἑαυτὰς ταῖς διαφοραῖς. παρακτέον δὲ, ὡς ἐλέχθη, καὶ † ἄλλων λαμβάνει ὁμοίως. πολὺ δὲ τι γένος ἐστὶ καὶ † ζαχροῤῥίζων, ἃ λιφαλορρίζων· ἃ καὶ πρὸς τὰ ἄλλα, καλεῖ καὶ τὰς διαφορὰς ἔχει, ῥίζαις τε καὶ φύλλοις καὶ καυλοῖς καὶ ταῖς ἄλλαις μορφαῖς. ἢν γὰρ ῥίζων, ὥσπερ ἄρτι πρόσθεν, αἱ μὲν λιπυρώδεις, αἱ δὲ σαρκώδεις· καὶ αἱ μὲν ἔχουσαι φλοιόν, αἱ δ' ἀφλοιοι· ἔτι δὲ αἱ μὲν τρογγύλαι, αἱ δὲ πθμένες· καὶ αἱ μὲν ἰσόλιμοι, αἱ δὲ ἄζρωστοι. ἰσόλιμοι μὲν γὰρ ὁ μόνος βολβοί, καὶ τὰ ὅμοια τούτοις, ἀλλὰ καὶ ἃ † ἀσφοδίλου ῥίζα, καὶ ἃ † σκίλλης, πλὴν ὁ πάσης, ἀλλὰ † ἀπλουστέρα καὶ λεπτόφυλλος, ἃ δὲ † χρόσιος ἔχει † πθσκηρόειον. αὐτὴ δὲ συνοφυλλοτέρα τε καὶ λασιοτέρα † λοιπῆς ὅλης. ἰσόλιμος δὲ καὶ ἁ † ἄρα, καὶ αὐτὴ, καὶ τὰ φύλλα πθζαφιλήντα· φ' ἕρα, καὶ ἔστιν ὑπόπικρα τε καὶ πθς τὰ βύγματα ἀκαθῆ, πθς δὲ † αὔξησιν αὐτῆς, ὅταν ἀκρφυλλοσωσιν ἔχει δὲ μίγα σφόδρα τὸ φύλλον· ὁ αὐορύξαντες, σρίφουσιν ὅπως αὖ μηδὲν βλαστάνῃ, ἀλλὰ πᾶσαν ἕλκει τὴν ῥοφὼ ἐς ἑαυτόν· ὁ καὶ † βολβὸν ἔνιοι ποιοῦσι συμπίνοντες. ἁ δὲ † δρακοντία (καλοῦσι γάρ τι δρακόντιον ἄρον, σχῆμα τὸ τῷ καυλῷ ἔχειν ἐοικὸς ποικιλίαν) ἄζρωστος καὶ φαρμακώδης. ἀλλὰ ἁ † φασγανία καλεμβὺς, γλυκεῖα τε ἐψηθεῖσα, καὶ ῥιφθεῖσα μιγνυμένη τῷ ἀλφίτῳ, ποιεῖ τὸν ἄρτον γλυκὺν καὶ ἀσινῆ. σρογγύλα δὲ ὄζει, καὶ ἄφλοια, καὶ ἀκρφύσας ἔχει μικρὰς, ὥσπερ τὸ γήλυον. πολλὰς δὲ εὑρίσκει ταῖς σκολοπίαις. χαίρει γὰρ, καὶ συμλίγει τὸ ζῶον. ἁ δὲ τῷ θησάει, τῇ μὴ γλύσᾳ πικρά· βιβομένη δὲ, λοιλίαν ὑπονοθάζει. φαρμακώδης δὲ ἴσως καὶ ἕτερα. πολλὴν δὲ ὅτι φαρμακώδης, ὅτι ἰσόλιμοι. καὶ αὖται μὴ φ' ταῖς ῥίζαις αἱ διαφοραί. Κατὰ δὲ τὰ φύλλα, φῶς τι μιγὲ θοσι, καὶ φῶς χάμασιν, ὁ μὲν ἀσφόδιλος μακρὸν, καὶ εὐπότρον, καὶ ὑπόγλισχρον ἔχει τὸ φύλλον· ἃ δὲ σκίλλα, πλατὺ καὶ θυλαίφυτον· τὸ δὲ φασγανον, ὑπὸ πίναν δὲ καλάμῳ ὀξὺ ξιφοειδὲς· ὅθεν ἔχει καὶ τόνομα. ἃ δὲ † ἅρις, καλαμοειδέστερον. τὸ δὲ † ἄρα, πθς τὴν πλατύτητα καὶ ὑγρὸν καὶ σικυοειδές ἐστιν. ὁ δὲ ναρκισσος, σχοῖνος, καὶ πολύ, καὶ λιπρόν. βολβὸς δὲ, καὶ τὰ βολβώδη, πάντα δὲ σικά. καὶ † λερκὰ δέ τι, σφαιρότροφον. καυλὸν δὲ, τὰ μὲν οὐκ ἔχει τὸ ὅλον, ἐκ ἄνθος, ὥσπερ τὸ ἄρον τὸ ἰσόλιμον· τὰ δὲ τὸν † ἄνθος μόνον, ὥσπερ ὁ ναρκισσος, καὶ ὁ λερκὸς. φύλλα δὲ ἔχει, καλαμοειδῆ ἃ σκίλλα, καὶ ὁ βολβὸς, καὶ τὰ βολβώδη, καὶ ἃ ἅρις, καὶ τὸ

ξίφιον.

ῥίζαν. μέγιστον δὲ παίτων, ὁ ἀσφόδελος. ὁ γὰρ αὐθέρικος, μέγιστος. ὁ δὲ ῥόδιος, ἐλάττων μὲν, σκληρότερος δὲ, τὸ δὲ ὅλον αὐθερικώδης. ἔστι δὲ καὶ πολύκαρπος ὁ ἀσφόδελος, καὶ ὁ λευκὸς αὐτοῦ ξυλώδης, τῇ μὲν μορφῇ προήκοντος, τῷ δὲ χρώματι μέλας. γίνεται δὲ χρησιμώτατος τῷ ὀπτῷ τῷ ἄνθους. ἐκπίπτων δὲ ὁ σπόρος, ὅταν ᾖ ὥριμος, πλὴν αὐχμοῦ πιεσθεὶς μέρος, ὥσπερ καὶ ἐπὶ τοῦ σκόλυμος. αὔξεται δὲ μάλιστα ἐν τοῖς λευκοῖς καὶ ἐν τοῖς αὐθερίκοις συμβαίνει δὲ καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις μικτὰ βλαστάνειν, ὅταν ὁ αὐθέρικος ἀκανθῶδες, ἀνεδαίως ἐκπίπτειν. λοιπὸν δὲ ἴδιόν ἐστιν ἐν τοῖς ἄλλοις τὰ λέπαυλα· ἴδιόν τινος ὂν, ἐκφύσεως ἄνωθεν ἔχει. πολλὰ δὲ εἰς βοσκὴν ἐπιτήδεια χρήσιμα. καὶ γὰρ ὁ αὐθέρικος ἰλαδέστερος καὶ βδελυρώτερος, καὶ τὸ αὐτόματον φευγόμενον. παίντων δὲ μάλιστα ἡ ῥίζα λειοτομοῦντι μικτὸν σύκτ, καὶ πλείστην ὄπωσιν ἔχει, καθ' Ησίοδον. ἅπαντα μὲν ὃν φιλέουσα τὰ λιφαλόῤῥιζα, μάλλα δὲ ἡ σκόλυμος· καὶ γὰρ ἐρεμνοῦ ἔχει, καὶ πίειον τὸ χόνδρου διαμένει. διαίτης δὲ καὶ τὰ θερινωτέρα ζόμενα σύκτα, ὥσπερ καὶ ἐπὶ τοῦ χόαν, ἐκπαγυνομένου τὸ μίσχου. καὶ τὸ φυτδυομένου δὲ ἔνια βλαστάνει θᾶττον τοῦ αὐτοῦ. λέγεται δὲ καὶ πῶς τὸ δυρᾶν τὸ ἐσόδου φυτδυθῆναι, ἀλιξιτήριον ἔσω τοῦ ἐπιφρομένης ἀκανθώσεως. παίντα δὲ ταῦτα ἀθρόα φύεται, καθάπερ καὶ τὰ ἐρόμενα, καὶ τὰ σκόροδα. πλατυβλεφαίνουσι γὰρ ἐκ τοῦ ῥίζης. ἔνια δὲ ἐκ τοῦ σπέρματος φανερῶς· οἷον ὁ, τε αὐθέρικος, καὶ τὸ λάπιον, καὶ τὸ φασγανον, καὶ ὁ βολβὸς ἀλλ' ἴδιον τοῦτο τοῦ βολβοῦ λέγεται, τὸ μὴ ἐκ παίντων βλαστάνειν ἅμα τοῦ σπέρματος, ἀλλὰ τοῦ μὲν αὐθερικὸς, τοῦ δὲ ἀγριωτέρου, καθάπερ τοῦ γίλιου φασί, καὶ τοῦ λωτοῦ. ἴσως μὲν οὖν ἄπορ ἀληθὲς, λειπὸν ἐστὶν ἰδεῖν. λειπὸν δὲ ἴσως καὶ τὸ μίλιον λέγεσθαι, πλὴν ὑ πολλῶν. θαυμαστὸν δὲ ἐπὶ παίντων, ὅπερ ἐπί τε τοῦ σκύλλης καὶ τοῦ ναρκίσσου συμβαίνει· τοῦ μὲν γὰρ ἄνωθεν, καὶ τοῦ ἐξ ἀρχῆς φυτδυομένου, καὶ τοῦ βλαστάνοντος, καθ' ὅσον τὸ φύλλον αὐαπίπτει πρῶτον, εἶθ' ὕστερον ὁ καυλός· ἐπὶ δὲ τούτων, ὁ καυλὸς πρότερον. τοῦ ναρκίσσου δὲ, ὁ τοῦ ἄνθους μόνου σὺν ὑπερόπτῃ τὸ ἄνθος· τοῦ δὲ σκύλλης καθ' αὑτὸν εἰς ὕστερον, εἶθ' οὕτω τὸ ἄνθος αὐξηθὲν πῶς ἀκαθάρτως; παίντα δὲ τὰς αὐθήσας ἔχει· ὧν ἡ μὲν πρώτη, λοιπὸν σημαίνειν τὸ πρῶτον ἄροτον· ἡ δὲ λύτρα, τὸ μίζον· ἡ δὲ τρίτη, τὸ ἰσχατον. ὅσα γὰρ αὖ αὖτη γίνεται, καὶ εἰ ἄροτοι ἀγαθὸν ὕτως ἐκλαίνουσιν. ὅταν δὲ ὕτως ἀπογεράσῃ, τότε ἡ τοῦ φύλλου βλάστησις πολλαῖς ἡμέραις ὕστερον ὡσαύτως δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ ναρκίσσου· πλὴν ὅτι καὶ λόγου ἐστὶν ἔχειν ἀπὸ τοῦ ἄνθους, ὥσπερ εἴπαμεν. ὅτι λαμπρὸν φαινόμενον· ἀλλὰ καὶ αὐτὸ τὸ ἄνθος ἅμα τῷ καυλῷ καθαφίησι. καὶ ὅταν αὐανθῇ, ἴσται τὰ φύλλα αὐακλᾶται. πῶς δὴ δὲ τὰ ἄλλα, ἴδιον συνάμφω ἴσαυτα ἴσλια. πῶς δὲ τὰ πθαμβόττα τοῦ φύλλου καὶ τοῦ καυλοῦ, ὅπερ λοιπὸν ποιεῖν τὸ † πίφυον, καὶ ἐστρα τοῦ αὐθικοῦ· ἐπὶ τε τοῦ λινοῦ ἢ ἀμυγδάλη μάλιστα, ἢ μόνον ὅτι ἴσαυτα μὲν ἅμα πῶ αὐθῇ πθφαίνει τὸ φύλλον † λόβῦς καὶ τὸ πῦ, ὥστε καὶ ἐλαιῶδες πρίνων. πόθι ἡ τούτων οἷον ἀφ' ἑτέρας ἀρχῆς φαίνεται, καὶ σῖα τὸ πλῆθος τοῦ ἀμυγδάλου, καὶ σῖα τὸ μὴ πρότερον βλαστάνειν, πρὶν τοῦ μὲν τὸ ἄνθος, τοῦ δὲ καὶ ὁ καυλὸς ἅλος ἐκπεφάσπι. ἢ ἡ βλάστησις, πῶ πρότερα μὲν τοῦ σκύλλης, ὕστερα δὲ ναρκίσσου. πολὺ δὲ καὶ τὸ φύλλον † ὅτως ἀφίησι, καὶ ἔστιν ἃ ῥίζα αὖτα ὀλίγα, καὶ ὀλιγόλπα, πθσυμφυῆς ἐξ τὸ χῆμα τοῦ βολβοῦ, πλὴν οὐδὲ πυρόλιτα τοῦτα μὲν δὴ ἔχει σκίφιον. τῶν δὲ βολβῶν ὅτι πλέω γίνεται, φανερόν. καὶ γὰρ τῷ μεγάλῳ καὶ τῷ χόα, καὶ τοῖς χήμασι διαφέρουσι, καὶ τοῖς χυλοῖς· ἐνιαχοῦ γὰρ ὅτω γλυκᾶς, ὅτε καὶ ἁμὸς ἐδώδιμος, καθάπερ ἐν χειρονήσῳ τῇ ταυρικῇ. μιγίστη δὲ ἡ ἰσχυροτάτη διαφορὰ ἐρυθρὸν ἔστι γὰρ τὸ γένος τοῦτον, ὃ φύεται μὲν κίτρινος, ἔχει δὲ τὸ ἔριον ὑπὸ τὸν πρώτους χιτῶνας, ὅτι καὶ μέλαν ἐστὶν ἔσω τοῦ ἐντὸς, καὶ τὸ ἔξω. ὑφαίνεται δὲ ἐξ αὐτοῦ καὶ πόδια, καὶ ἄλλα ἱμάτια. λεῖ καὶ ἐρυθρὸς ὁ ἔρις ὥσπερ ὁ ἐν ἐνδύτῃ βιχῶδες. πλέω δὲ καὶ τὸ βολβοῦ λιν, καὶ ἐλάττω ἴσαυτα δὲ καθάπερ τὸ λευκόϊον, καὶ βολβινη, καὶ ὁ πτίων, καὶ λυῖξ, καὶ βόσπορ ἐπὶ τὸ σισυρίχιον. βολβοῦλη δὲ παίντα, ὅτι τρογγύλα τὰς ῥίζας· ἐπεὶ ὅτις τε χώμασι λεῖ πα, καὶ ὁ λεπτρώδης. ἴδιον δὲ τοῦ σισυρίχιο, τὸ τὰ ῥίζης αὐξανόμενα τὸ κάτω πρόσω, ὃ καθάπερ χήμενα. τὸ δὲ ἄρος ὑποφαίνοντος, ὥσπερ μὲν ἐκ παντὸς τὸ δὲ ἄνω τὸ ἐλάχιστον αὐξανόμενον· καὶ τὰ μὲν τοιαῦτας ἔχει τὰς διαφορὰς. ἴδιον δὲ καὶ παῦτα ἐν τοῖς πολίσμασιν, τό, τε ὑβίσκειν ἀπὸ ἀμάθου συμβαίνειν· ὑπὸ γὰρ ὑγραίνεται τὸ φύλλον βραχόμενον, ὑπὸ ἐπιπολῆς ἐστὶ σῖα τὸ τοῦ νοτίου ὑπομένειν· ὅθεν καὶ ἡ πθσηγορία. γίνεται δ' αὐτοῦ δύο, τὸ μὲν λευκόν, τὸ δὲ μέλαν. χρήσιμα δὲ ἀμφότερα πῶς ἐκφυσῶν ἐκφαλῶς βραχὺν, καὶ ἐλαίαν βιβάμενα. φύεται δὲ μάλιστα πῶς τὰ ὑ-

ἁπλᾶ· ὡς δ' εἴρηται λωδη, καὶ πῶς χρὴ χρῆσθαι τὸ προχωμένις πιεῖν. ἔχει δὲ ἡ μὲν λευκὴ ὁμοίως τῷ ἀδιαύτῳ τῷ μέλανι, φύλλα δὲ μικρὰ σφόδρα καὶ πυκνά, καὶ ταφυώτατα λευκὸν ἀπὸ λευκοῦ. ῥίζα δὲ οὐκ ἐστὶν χρεία δὲ φλοιὸς σκιρρά. ἧν δὲ ἑκατέρα μέρος αὐξάνεται, ἴδιον δὲ τοῦ ἄνθους· ὅτι ἧν μὲν ἄλλων πάντων ἴδιον, τὸ δὲ ἕτερον πρὸ τοῦ ἀπολεῖν· τοῦτο δὲ, τὰ ἄνω. συγχαίνει δὲ αὐτῶν τὸ μὲν λύκλῳ τὸ λευκὸν ἄνθος, τὸ δὲ τῷ μίσῳ τὸ χλωρόν. καὶ ἑκατέρας ὡς ἐκπέπαται, καλοῦσι δὲ οἱ ἐκανθώδεσι, ἑκατάλιπὼν τῆς πρὸς ὀσφύσιν ἕξιν. αὐξει δὲ αὐτὴ πλέον. ἴδιον δὲ καὶ τὸ περὶ τὴν ἀπόξυσιν, ἃ καὶ τῶν ἰματίων αὐτίκα τῆς τῶν βαφέων, καὶ ἔτι λυσαφείρινον. φύεται γὰρ ἐγγύτατα τοῦ βαφοῦ τὸ ἄνθος, ἃ πωλεῖται, ἀλλ' ὑπὸ τῶν πεμπόντων, καὶ σπερμοσενεῖν· ὥστε πρόμοιον εἶναι τὸ συμβαῖνον, ὥσπερ ἐπὶ τῆς γαλίου καὶ ἑρπύλλου. ἐκπίνει τι γὰρ ἡ ἐλαφρὸς ὑποτρέπουσα τὰ ζωογονᾶ· καὶ αὐτὸ τὸ ἄνθος ἡ ἐλαφρὸς ἑκατέρα, καὶ πέπλεα, ἑαρποτοπᾶ. ὅζα δὲ τὰς αὐλίσεις βλαστάνουσι, ἐκπολεῖται τοῖς ῥίζαις, οἷον τὸ ἁλιοβόσιον καλούμενον, καὶ ὁ σκόλυμος, (ἅμα γὰρ τοῖς βοπαῖς καὶ ὅδε) ἴδιον δὲ τὸ χιλιοφόλιον (καὶ γὰρ ὧδε ἅμα τῇ χιλιοφολίᾳ αὐθεῖ) ταῦτα δὲ ὁ ἔξω αὐ τῇ ἡ φυσικὴν ἔχειν ἕξιν αἰτίαν, τῇ δὲ συμπεπαιτιλῶ. πολλὰ δὲ διαῦτα ὅτι καὶ φύεται ἴδια. διὸ καὶ ἡ τῶν ἄκανθῶν φύσις, τὸ διαμένειν ὑγρὸν ἀεὶ καὶ χλωρόν, φύλλον ἀκρώδες ἔχειν, καὶ λᾶπυ, καὶ πρόμακρον. φύεται δὲ ὅτι τοῖς ἀλοπόδιοις τοῖς ὧδε ἔθιζον αὐδ' ὕρεσι, καὶ οὐκ ἄκιστα ὅτι ἑκράμενον, ὅταν ὧδε γένηται γῆς τὸ ἀμμῶδες συμβοῦ. πολλὰ δὲ ἄπτις ἴσως λαθεῖν καὶ ἕτερα πεφυκέναι, καθάπερ πολλαχοῦ ἄρτι, τὰς ἰδιότητας θεωρῶν, καὶ τὰς διαφοράς. πῶς τὰ ἄλλα. τὰ μὲν φύλλα πλείοσιν ἰδίαις ὅτι, καὶ χαλᾶν εἶναι ὁμωνύμοις, ὥσπερ ὁ λωτὸς· τότε γὰρ ἄδια πολλὰ, διαφέροντα καὶ φύλλοις, καὶ καυλοῖς, καὶ ἄνθεσι καὶ καρποῖς· τὰ οἷς καὶ ὁ μιλίας σῖτος καλούμενος, καὶ δυνάμει δ' ἴσῃ ἧ τῇ πόαφοραί· ὅτι τὰ ζῷα μὲ αὐτὰ πάντα ζητῶν. ὁμοίως δὲ καὶ ἕτερα πλεῖα. τὰ δὲ γὰ ἐλαίαφοσιν, ὥσπερ ὁ σρύγνος, ὁμωνυμίᾳ τινὶ πάντα λέγεται Θ-. ὁ μὲν γὰρ ἰσλόλιμος, καὶ ὥσπερ ἄμυραν καρπὸν ἔχων βαγάνδη· ἕτερος δὲ λίνο εἶσιν, ἄν ὁ μὲν ὕπνον, ὁ δὲ μανίαν ἐμποιῶν λιάνῃ· πλέον δὲ ἐπὶ λεβεῖς, καὶ ἐτανέ. ὁμοίως δὲ ὧδε καὶ ἐφ' ἑτέρων ὅτι λαβῶν, ἃ πολὺν ἔχει διάστασιν. πόθι μὲν ὧν τῶν ἄλλων τὰ πωλῶν, ἵνα ὡς ἔρεη. περὶ δὲ σίτου, καὶ ὧν σιτωλῶν, μετὰ ταῦτα λεκτέον· ὧδε γὰ ἐλ λακτέλειπον λῶ.

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΠΕΡΙ ΦΥΤΩΝ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΟ Ϛ.

Ἰσίον ἐλ τὸ ὄγδοον τῆς Θεοφράστε πόθι φυτῶν Βιβλίου, καὶ μὲν αὐξήσεων πόθι φυτῶν ἰσορίας ἀπολαμβάνει. λακτὰ δὲ ἑρμιππον, πόθι φρυγανικῶν καὶ πωλῶν.

ΠΕΡΙ μὲν αὖ τῶν ἄλλων ὧν πωλῶν ἱκανῶς εἰρήκαμεν, πόθι δὲ σίτου, καὶ τῶν σιτωλῶν, λέγωμεν ἑμοίως τοῖς πρόσθεν· ὧδε γὰρ λακτέλειπον ἂν τῶν πωλῶν. λέγω δὲ αὐτὸ γένη τὰ μίγιστα τυγχάνει. τὰ μὲν γὰρ σιβώλια, οἷον πυροί, κριθαί, τίφαι, ζααί, τὰ ἄλλα τὰ ὁμοίστυρα, ἃ ὁμοίως κριθαὶ· τὰ δὲ χνοβοπᾶ, οἷον λύκαμος, ἐρίζινθος, πισός, καὶ ὅλως τὰ ἔσαρκα πόθι γεγράφαμεν. τρίτον ἡ τῶν αὐτῶν, λίσχρος, ὀλυμος, σίσαμα), καὶ ἁπλῶς τὰ γὰ ὁῖς θερινοῖς ἀρότοις αὐξόμενα κοινῇ πόθεσιν ἔχει· ἡ δὲ μὴ γένησις αὐτῶν, μία καὶ ἁπλῆ· φύεται γὰρ ἐκ σπέρματος, ἐὰν μὴ ἐκπαύσῃ καὶ ὀλίγον ἐκ τῆς ῥίζης. ὥραι δὲ τῶν σπόρων τῶν πλείστων δ' ὧν. πρώτη ἡ καὶ μάλιστα, ἃ πόθι πλάδιον λύσιν· ἡ καὶ ἡσίοδος ὑποτίθησι, καὶ χαλεπὸν οἱ πλεῖστοι. διὸ καὶ ἐκλεκτοί ἴσως αὐτῆς ἄρσην. ἄλλη δὲ, ἀρχομένου τῆς ὀπὸς τῆς τροπῆς τῆς χειμῶνος· ἡ τῆς αὐτῆς δὲ ἐκατέρα· τὰ μὲ γὰρ αὐτῶν φίλα πρωϊσπορᾶδη, τὰ δὲ ὀψὲ· οἷα τὸ μὲν λύκη σπεῖραι φίλον χαμῶνας· τὰ δὲ ὀρὸς ἐμφερέστερα τὰς ὥρας ἡ ἐκπὸς ἴχει, καὶ πῶς χαμόνας καὶ πῶς ὀπὸ. πρωϊσπορα μὲν ὧν ἐστι, πυρός, ἐριθὴ, καὶ τίτυρον ἡ ἐριθὴ πρωϊσπορώτερον· ὕπτα δὲ ζααὶ, τίφη, ὀλύρα, καὶ ὅπη ἕτερον ὁμοίστυρον· ἁπάντων γὰρ σχολὴ ὁ αὐτὸς χρόνος ἐστὶ σπορᾶς. ἔστι δὲ γε χνοβοπᾶ μάλιστα, ὡς εἶπον, λύκαμος καὶ λίσχρος· τριῶν γὰρ ὄντων τῶν ἐκφύεται

πόλεων

πολλαπλῶν τῶν ῥιζούσῶν βέλτιστον τὸ χλωρόν. πρωΐαν μὲν οὖν καὶ ὀθνείαν ἀεὶ τὴν ἄλλων γάρ φασιν ἀεὶ καταβαλλομένην σήπεσθαι, ὅλως δὲ διαφέρει ζώων γένεσιν εἶναι πυρῶν ζωογόνος, ἡ λεπτὴ βίγνωσις, ὅμοια τὰ φύοντα πολλαπλᾶσιν. ἡ δὲ χλοηρὸν τὸ πολύφυλλον, φακός, ἀφάκη, πισός. φύεται ἀμφοτέρας δὲ ταῖς ὥραις, δὲ χλοηρόν, καλαμῶδες ἕρπον, λεπτόφυλλον. εἰ δὲ μὴ τὸ λύκιμον ὀφθὲν ἀπάρσιον, ἰὼν ὑγρίσωσι τὸ πρῶτον αὔξον. ἀπλῆς ἢ πρωϊσπορίας τὰ μὲν ἰσχύει, ὡς τὸ λιναμύλια φίερον τοῦ χαμαίπιτος· τὰ δὲ διὰ ἀδφίαν, ὅπως πολλάβωσι ταῖς ὀλίγαις τὴν αὔξησιν. λύο μὲν ἂν αὐτῶν ῥίστη τὸ θερινόν, ἢν ἄπομβρον, τὸ δὲ λύγχος ἀπάρσιον, ἡ μίλινος, ἡ σίσαμα), ἢπερ δ' ἱερύσιμον, ἡ ἄρμπιτον χρόνοι μὲν ἂν ἑκάτερα ὄπτα. βλασάνα δὲ τὰ μὲν δᾶπτον, τὰ δὲ βραδύτερον. ἡ μὲν μίλι ἡ πυρός, ἑβδομαῖα μᾶλλον· πθτηρὸν δὲ ἡ λεπτὰ μᾶλλον. τὰ δ' ἄσπρα τετραπλᾶ, ἢ πεμπταῖα, πλεῖν λυσιμον. λύσιμος δὲ, ἡ τὸ στυφόν· τὸ δὲ πλάσιον· ὑσιαχῆ δὲ ἡ πυρὸς καυλὸς ταῖς ὀλίναις. λυστφύσεσ ρμ γὰρ ἄπτον πάντων. ἰαὶ δὲ λύ ἡ ἀπαρίνθος ὧν πλίον ὕδωρ ὧν γίνεται, ἡ πανπλῶς. ἐὰ δὲ τὸ ἐν ζῶν ἰσχνοῖς ἀρότοις δᾶπτον ἢ ἰκφυσις σῖα· ἢ ἄρση, σπαπτον. χρὴ δὲ τὰς ἀνάβλασίσεις, ἡ τὰς διαφύσεις ταύτας, ὡς ὑπὸ τὸ παῦ διαλαβῶν. φύεται γὰρ φακὸς, ἡ φὶ ὀλάσσοσιν ἡμέρας, καθάπερ φὶ ἀγρόπυρ· ῥιστέον γοῦν φασι, ἡ πταρπέον ἀνατέλλον. πρὸ ἄλλοις δὲ, φὶ πλάσιον ἐν ἀρισμένῳ, ὅπερ ἡ ἐπ ἄλογον, ὅταν ἡ χώρα ἡ ἀνὲ διαφέρει. ἡ πρωϊαίτερον ἢ ὀψιαίτερον ἀρόσαι, ἡ τὰ ὧν γενόμενα αὖ ὅμοια τυγχάνει. ἃ μὴ γὰρ μανὲ ἡ λιχνὸ ἡ δυσεδεστον ἄνει, σκὺ ἡ φαδίως αὐαλίσκεσιν· ἃ δὲ γλίχρα, ἡ βαρέα, βραδίως· ἃ δὲ τοῖς τόποις αὐχμωδέστερα, βραδίως. ἓν δὲ αὖ χαμαίπιτος ὧν γένωνται, ἡ αὐχμοί, ἡ δύσλιμα, ἡ πτίλην ὕσπαρ. ἡ γὰρ φὶ τόποις πολὺ πλαπάσιον. ὁσπότερος ἡ ἡ ἐν ἃ γῆ ὡς πθυργασμένη, ἡ κόπρον ἔχοντα τυγχάνει· ἡ ἐὰν μανὲν τότῳ. ἐπὶ δ' πρὸ τὸ πρωϊαιρεῖν ἔπασε, ἡ ὀψισπορεῖν, αἱ χθεσὶ διαφέρειν. φησὶ δὲ ἡ πρὸ τὴ ὑλάδα πάντα πρωϊαιρεῖν αὐθαες, σῖα ψυχρότητα τὴ χώρας, ὥσπερ οἱ φακῶς, ὅπως αὖ οἱ χαμαίπιτος μὴ νάπτα ἐκπλαμβάνωσι. βλασάνα δὲ τὰ μὲν ἐκ τὸ αὐτὸ τὴ ῥίζαν ἀφύτα, ἡ τὸ φύλλον· τὰ ἢ, ἐκ διαφερόντος ἐκ τὸ αὐτὸ τὸ ἄπερ. πυρὸς μὲν ἂν, δ λεπτὸν, ἡ πῖφυ, ἡ ἄλως ὅλα σιτώδη, πάντα ἐξ ἐκ τοῦ αὐτοῦ. πάντα γὰρ ἐσχῖ πῖφυ, ἐκ μὲν τὸ αὐτὸ τὸ μακρὸν τὴ ῥίζαν, ἐκ δὲ τὸ αὖ τὸ βλασόν. ἢν δ' ἡ ἡ συνεχὲς γένηται τὸ ἀμφοῖν, τὸ τι ῥίζος ἡ τὸ καυλοῦ. λύσιμος δὲ, καὶ τὰ ἄλλα χλοηρὰ, ὃν ὁμοίως· ἀλλ' ἐκ τὸ αὐτὸ τὸ πλεῖ ῥίζαν, ἡ τὸν καυλόν. καθὸ ἡ πρόσφυσις αὐτ' ἐστι πῶς τὸν λοβόν, φὶ φ ἡ ἔχουσι οἷον ἀρχεῖόν τινα φαίνεσθαι ἐπ' φὶ ν δὲ ἡ αἰδιῶδες φαίνεται, καθάπερ ὑπὸ τὸν καυλὸν, ἡ τὸν ἐρεβίνθων, ἡ μᾶλλον τὸν διρμον. ἐκ τούτων γὰρ ἡ μὲν ῥίζα λάτυ, τὸ δὲ φύλλον ἡ ὁ καυλὸς ἄνω χωρεῖ. ταύτῃ μὲν οὖν πᾶ διαφέρει. τῇ δ' ὁμοίως ἔχει, ὅσ' πεῦ γε ἐξ τὴ πρόσφυσιν ἐ λοβὲ ἡ ἐ σάχνες ἀφίασι πλὴ ῥίζαν, ἡ μὰ καθάπερ φ' ζῶς δ' φθινοῖς ῥισὶν αὐὰ παλιν, οἷον ἀμυγδάλη, καρύη, βαλανία, πῖς πάπυος. φ' ἅπασι δὲ ἡ ῥίζα μικρὸν πρόσφορον ἐκφύτῃ ἐ καυλὸν. συμβαίνει ἢ ὧν γε ζῶς σπλάδεσι, ὥστε τὸν μὲν βλασὸν φ' αὐτῷ τῷ αὐτῷ βλασάνειν πρόδηλον αὐξανομένῳ δὲ, διέκαδε τὰ αὐτόματα. πάντα γάρ πως ἡ ταῦτα δ' ἀμφὸ τὸ ἀφύτα φανερῶς παύτα δίβυρα, ἡ σωίδυτα, πλὴν δρίζαν δίβυς ἴξια πθυλῶδα. φ' δὲ ζῶς χλοηροῖς, δέα τὸ καθ' αὐτὰ ἄν, ὥσπ μὴ † τὸν συμβαίνῃ. πθτηρὸν δὲ ἡ ῥίζα μικρὸν μὰφύτῃ δὲ ἡ μὲν λεπὶς, καὶ ὁ πυρὸς, μονόφυλλα· ὁ δὲ πισὸς ἡ ὁ λύσιμος, ἡ ὁ ἐρεβίνθος, πολύφυλλα. ῥίζαν δὲ ἔχει τὰ μὲν χλοηρὰ πάντα ξυλώδη, ἡ μίαν· ἀπὸ δὲ πάντες ἡ ἀφύσεις λεπτὰι. βαθυῤῥιζότατον δὲ, ὡς ἁπᾶν, τὸν ὁ ἐρεβίνθος. γένοιτο δὲ ἡ πλαπαθίσιν. ἀλλ' ὁ πυρὸς, ἡ ἡ λεπὶς, ἡ τὰ ἄλλα τὰ σπλάδη, πολυῤῥίζα ἡ λιπορῥίζα· δὸ ἡ τὰ ῥοβώδη πολὺ πλείω, ἡ πολύπαυλα πάντα τὰ τοιαῦτα. χαλεπὸν δὲ ἡ φαντιοῦσ πῆς ἑκατέρου ὄζει· τὰ μὲν γὰρ χλοηρὰ, μονόῤῥιζα ὄντι, πολλὰς ἄνωθεν ἐκ τ καυλὸν ἐκφύσεις ἔχοντα, πλεῖ λυσιμον· τὰ δὲ σιτώδη, πολυῤῥίζα. πολλὸς γὰρ αὔξουσι βλασὸς ἀπὸ καλάσεσι δὲ ὅτι, πλεῖ ἀπὸ γένος πυρὸν φασὶ, ὃς καλοῦσι σιτανίαν ἡ λευκολαν. τὸν μὲν ἂν χαμαῖπα φ' τὸ χλόην μίαν τὰ σπλάδη. διαγιλάσκει δὲ ἡ ὥρας, καυλὸν ἀφίεσιν ἐκ τ μέσον, ἡ γονατὸν. συμβαίνῃ δὲ δίβυς φ' τὸ βίστον γόνατα, ζῶς ἢ φ' τῷ ἵστερον, ἡ τὸν τάχυν ὑχλοτάτην ὁ φανερὸν φ' τὸ ὕπαν. γίνεται δὲ φ' τὸν ὅλον καλαμῶν πλάσιον τότων, ὅστε ἀγελὸν ἅμα τὸν καλαμῶδη σωίσασθ μικρὸν ὕστερον. ἐὰν δ' πρόσφορον φανερὸς γίνηται, πρὶν ἂν πθαυξηθὲν φ' τὸ καλαμον γένηται· τότε δὲ

ὡς. τὰ δ' ὕδατα πάντα, καθάπερ ὠχρός, πυός, λάθυρος. ὁ δὲ λόλιχος, ἐὰν πρὸ παντὸς πέσῃ τῆς ξύλης μετρεῖ, αὐξάνει, καὶ γίνεται καλλιπυος· εἰ δὲ μή, φαῦλος. καὶ ἐρυσιβώδης. μόνος δὲ μαλιστα τ χλοροπᾶ ὀρόβακαυλος ὁ λύαμος. ἴχει δὲ καὶ τὰ ἄνθη διαφορὰν, † καὶ τῇ θέσει. τὰ μὲν γὰρ ἐπὶ τοῖς καυλοῖς διάλομα, ὅπερ τὰ μ χρώδη, καθάπερ πᾶσι καὶ πάντες τὸ χυλῶδες· τὰ δὲ φυλλώδη, καθαπερ τῷ χλοροπᾶν, καὶ τῶν πλέονων λοβοειδῆ· τὰ γὰρ πλατὰ καλοκαυθῆ. χνοώδεις δὲ καὶ τὸ τοῦ λίτυρος, καὶ μιλίνη· τ δὲ σισάρα, καὶ τ ἐρυσίμη, φυλλῶδες. καὶ ὅτι δ' ἃ τὰ μὲν ἴχει πόδα αὐτὸν τὸν καρπόν, οἷον τὰ σιτώδη καὶ λευχρώδη πόδα τὸν τάχιστα· τὰ δὲ χλοροπᾶ, ἐξ αὐτοῦ πως τ ἄνθους, ἢ ἀπό τι ἕδρας αὐτ' ἀρχῆς γίνεται. καὶ τῶν ἄνθεων ὅτι τὰ μ ἀθρόα, τὰ δὲ ἰδ μίρες ποιᾶσι καὶ τὰ πλατέα τοῖς. ὁμοίως δὲ καὶ τὰ ἰδ οὐ καρπός· ὅλα τὰ μ ἴχει τάχα, τὰ δὲ χλοροπᾶ λοβόν, τὰ δὲ λευχρώδη φακόν· καὶ καλαμώδης ἀπόφυσις, φόβη. τὸ δὲ ὅλον, τὰ μὲν ἀγγαίοσπερμα, τὰ δὲ γυμνόσπερμα, τὰ δὲ γυμνόσπερμα. καὶ ὅλα τὰ μὲν ἀκρόκαρπα, τὰ δὲ πλατύκαρπα, καὶ ὅσα δὴ ἄλλα τοιαῦτα ἴχει ἕδρ θιωρίας. ὅλως δὲ, πολυκαρπότερα καὶ πολυχάτερα τὰ χλοροπᾶ. τούτων δ' ὅλα μᾶλλον τὰ θερινὰ, λείχρονα, καὶ σίλαμον· αὐτ δὲ τ χλοροπᾶν μαλιστα φακός. ἁπλᾶς δὲ, τὰ μικροσπερμότερα μᾶλλον, ὡς ἐπᾶν. ὥσπερ καὶ τ λαχανωδῶν λύμινον, ἀπάντων ὄντων πολυσπέρμων. ἰσχυρότερα δ' πῶς μὲν τὸν χλμῶνα, καὶ ὅλως τὰ τ ἄερος, τὰ στερεά· πῶς δ' τῇ τροφῇ, τὰ χλοροπᾶ. τάχα δὲ τ τό γε ἁμᾶν, τοῖς ἄλλοις αὐάπαλιν. Τὰ μὲν δὴ ὅλα γένη ποιαύτας ἔχει διαφορὰς, τὰ μὲν ὁμογενῆ. τὰ δὲ ὁμογενῆ, διαλανόπερ τῇ τῶν μερῶν αὐξήσει· οἷον τῶν σιτωδῶν, πυρός † λειβή, σταφανοφυλλότερον, καὶ λεπτοφυλλότερον, καὶ πυκνότερον, καὶ γλισχρότερον ἴχει τ γ καυλόν, καὶ διαλλαττότερα. ἅμα δὲ καὶ ὁ μ χρῶτων πολλοῖς, ἡ δὲ γυμνὰ μαλιστα γὰρ διὰ γυμνοσπερμίαν ἡ λειβή. πολύλοβον δὲ καὶ ἡ τίφη, καὶ ἡ ὀλύρα, καὶ πάντα τὰ φιαῦτα· καὶ μαλιστα πάντων, ὡς ἐπᾶν, ὁ λείόκος. ἔτι δὲ καὶ ὑψηλότερον ὁ μαλακὸς τ πυρὸς, καὶ τ ἄλλ λειβῆς· καὶ τὸν τάχυν ἀπερτημένον ἴχει τ φύλλ μᾶλλον ὁ πυρός. ἴδιον δὲ καὶ τὸ ἄχυρον τ λειβίνη τὸ πύκνον· ἰσχυλότερον γὰρ, τὸ μαλακώτερον. διαφέρ δὲ καὶ ἡ ἐν τούτῳ τῷ πυρῷ· ἡ μὲν γὰρ σειραία ἐστὶν, ὁ δὲ πυρὸς ἄσειρος, καὶ παντοχόθεν ὁμαλίς. τῷ μ ὅλῳ γένει πῶς γίνεσθαι διαφέρει. καθ' ἑκάτερον δὴ τούτων πάλιν, οἷον πυρῶν καὶ λειβῆν, πολλὰ γένη, καὶ βίς λεπτοῖς αὐτοῖς διαφέροντα, καὶ βίς τάχυσι, καὶ ταῖς ἄλλαις μορφαῖς, καὶ ἔτι ταῖς δυνάμεσι, καὶ τοῖς πάθεσι. τ μ λειβῆν αἱ μὲν αἰσί σίτεχοι, αἱ δὲ βρίτεχοι, αἱ δὲ πυραῖτεχοι καὶ ψευτάτεχοι, πλεῖσαι καὶ ἑβάτεχοι· καὶ γὰρ ταῦτά ἐ γένος ἐστί. πυκνότεραι δὲ ἀεὶ τῶν θέσιν, ὡς ἐπίπαν, αἱ πολυειχότεραι. διαφορὰ δὲ μεγάλη καὶ τὸ πᾶσι τι εἶναι, καθάπερ ἄκομον, ἢ ἐνδικόν. ☞ οἱ τάχυς δὲ τ μ μεγάλοι καὶ μανότεροι τ λειβῆς, τῷ δὲ ὑλοῦσθαι καὶ πυκνότεροι· καὶ ἀπίχοντες δὲ τῷ φύλλῳ, τῷ μ πολύ, τῷ δὲ μικρᾷ, ὥσπερ τ ἀχιλλείῳ καλαμῶνι· καὶ αὖ τ δὲ λειβῆν αἱ μὲν στρογγυλότεραι καὶ ἐλάττους, αἱ δὲ πυραμιδίσκαι καὶ μείζους, καὶ μανώτεραι τῇ τ τάχυ. ἔτι δὲ αἱ μ λευκαί, αἱ δὲ αὖ πορφυρίζουσαι, εἴπερ καὶ πολυανθρωποῦσι δυνῶνται ἐν, καὶ πῶς οὐ χαμῶναι ἢ καὶ τὰ πνεύματα καὶ ὅλως τὸν ἄερα τῷ λευκῶν ἰσχυρότεραι. πολλὰ δὲ γένη καὶ τ πυρῶν διὰ τὸ χαρακτῆρα ἔχοντα τὰς ὑπερωνυμίας· οἷον λιβυκοί, πόντιοι, θρᾷκες, ἀσιάτιοι, αἰγύπτιοι, σικελοί· διαφέροντες δὲ καὶ ταῖς χροιαῖς, καὶ τοῖς μεγέθεσι, καὶ τοῖς ἄσεσι, καὶ ταῖς ἰδιότησιν. ἴχουσι δὲ τὸν ταῖς δυνάμεσι ταύταις ἢ ἄλλαις, καὶ μάλιστα ταῖς πῶς ἢ σιτώδεσι ἰσχνότησι, καὶ ἀπ' ἄλλων ταῖς τοιαύτης ἀφορίας, οἷον ἰσχνοσπερμίας, σκληρότης, ἀλεξάνδρεια. ὧν ἀπάντων ἐν τοῖς ἐρημένοις τὰς διαφορὰς λεκτέον. ἔχ ἅπασα δ' οἰκεῖον, ἃ ἂν λαμβάνοι ταῖς διαύταις· οἷον αἱ μ πρῶτοι, οἱ ἧττον, καὶ σύμφυεῖς, καὶ πολύοχοι· οἱ δὲ καὶ ὀλίγοχοι καὶ μεγαλοσταχεῖς, οἱ δὲ μικροσταχεῖς· καὶ οἱ μὲν τὸν ἰσθμὸν πολὺν χρόνον, οἱ δ' ὀλίγον ἴχοντες, ὥσπερ ὁ λιβυκός· καὶ ἰσθμὸν οἱ μὲν λεπτὸν, οἱ δὲ παχύ· καὶ οὗτος ὁ λιβυκὸς ἴχει, παχὺν δὲ ὁ ἰσχνοσπέρμων. ἔτι δέ, χειμῶνας οἱ μὲν ὀλίγους, οἱ δὲ πολλούς, ὥσπερ ὁ θρᾷκιος, καὶ ὁ μὲν μονοπάλαμος, ὁ δὲ πολυπάλαμος, καὶ μᾶλλον δὲ καὶ ἧττον. ὁμοίως δὲ καὶ ὅσα πλησιόσπορα τούτοις, ἢ τοῖς πρότερον ἐρημένοις, κατὰ τὰς δυνάμεις· αἱ γὰρ φιαῦται φυσικώτεραι δόξειαν ἂν εἶναι τῷ διαφορᾷ. φ εἰς καὶ τὸ τῶν χειμώνων, καὶ τ θερμώνων, καὶ ἃ ἔτι γένος φ' ἑλάττοσιν ἡμέραις τελεῖται, καθάπερ φασὶν ἐν πρὸς τῇ Βίβλῳ, τεσσαράκοντα ἡμέραις ἐκ τ σπορᾶς ἀφωμοίωνται καὶ τέλος ἴχουσιν ἐν δ' ἰσχυρῷ ἔαρι, καὶ βαρεῖ

λιπῆς. καὶ φι λέγεται ἕλος λόγος, ὡς ὁτὶ μὲν πλεῖον, ὁτὶ δ' ἔλαττον ἢ αὐτὸ λέγειν χώρα· τῷ οἰονίζοντι τὸ πλέον, ὡς ἐκ ἀγαθὸν πανδῶ γε δύο φασὶ τὸ γλεῦκος. ὅτος μὲν οὖν ἴσως δυνάμενος λόγος. ἀ δὲ τῆς πρὸς τὰ ἀνίσματα διαφορᾶς, τῷ μᾶλλόν γε πρὸς αὐτὸν οὐ τάττος, ἅμα δὲ ἰσάφει καὶ τῷ θέσιν αὐαδιωρῶν, τῷ γε πρὸς τὰ ἀνθύμενα καὶ τὴν ἅλιον, οἰκειότερον αὐαλαμβάνει τὰς διαφοράς. αὐάλογον δ' ἔχει καὶ ἡ διάπνοια πρὸς τὰς χώρας. ναὶς δ' ἀραίαν ἡ χαμαίτης, ἢ ἰσχνὰς. φύσιχρὸν δὲ ἐ ξυμφέρει, βαθέας δὲ ἀβρόιον, ὥσπερ καὶ φὸ συρία· διὸ μικρὸς ἀρόστρους χρὴν τεῖν. παρ' ἅλως δὲ, τὸ λίαν ἐργαζεσθαι βλαβερὸν· καθάπερ φὸ σικελίᾳ· διὸ καὶ τῶν ἔργων, ὡς ἔοικε, πολλοὶ διαμεμαρτήκασι. ταῦτα μὲν πρὸς τὰς χώρας. ὑπερῶσι δὲ καὶ τὰ ἀνίσματα, ποία ποίῳ πρόσφορος. φὸ γὰρ ταῖς χαμαιτναῖς πυρὸν μᾶλλον, ἢ λειοβλιὼ καὶ ὅλως σῖτον, ἢ χιλὸν πρὸς καὶ φὸ ταῖς ὑγροῖς, καὶ ὅλα χόνδρα λιφουσιάνας. καὶ γὰρ τῶν πυρῶν φύσει μᾶλλον, ἢ λειόβλιὼ. δίχνη δὲ καὶ ἐπομβείαν μᾶλλον πυρός, ἢ λειόβλιὼ· καὶ φὸ ταῖς ἐκὼ πρὸς φύσι μᾶλλον· ὡσαύτως ἢ καὶ αὐτὸ τὸ πυρὸν, ποῖος τῇ ποίᾳ πρόσφορος· οἷον ἐγκαθὰ, καὶ πίσα, καὶ ψαφαρὰ, καὶ λιπῆ, ταῖς ἄλλαις ὁμοίως. ὕδωρ δὲ, ὅταν μὲν χλωροφόρου καὶ λυόντα πλεῖον, ἄπασι ξυμφέρει. αὐθύσι δὲ πυροῖς μὲν καὶ λειόβλαις, καὶ ζέαις σιτώδεσι, βλαβερὸν· ἀπόλλυσι γὰρ. ἀσωρίοις δ' ἐλάχιστα, πλεῖον ἐριβόλου· ὅτοι δ' ἐκπλύνας τὸ ἅλμας, ἀπόλλυσιν σφακελίζοντος, καὶ ὑπὸ λαμπρᾶς καπνιδίμενοι. ἰχυρότερον ἢ ὁ μίλας ἐριβόλου, καὶ ὁ λόφιος, τοῦ πυρῶ συμφέρα δ' φασὶν, φὸ τοῖς ἰφυσώδεσι ἴσχυσις ὀλίγα αὐτῶν. λύπαμος δ' αὐθαδῆ μάλιστα, φιλᾶ βρίχεσθαι. διὸ καὶ ὑκ ἐθέλουσιν ὀφιασοῦν, ὥσπερ ἄπομβρ, ὅτι πολὺ αὐθαδῆ. μετὰ δὲ τῶν ἀκάνθινον, ὀλίγα πάμπαν ὕλαβος δᾶδι. σωίγγος γὰρ ἡ πλάσις. ἀλλ' ὅταν ἀδρωθῇ, καὶ βλάπτειν δοκῇ τὰ σιτώδη, καὶ λειόβλιὼ δὲ πυρῶ μᾶλλον. φὸ αἰγίλωπα δὲ, καὶ βαβυλῶνι, καὶ βαλάνοις, ὅπου μὴ ὕπερ ἡ χώρα ἀσανίσις, ἀδρόσιν τὸ ὅλον ἐκπρίφεσιν· ὅπου δὲ οἱ πόδες λυγαντῶν, καὶ δύσπεριδίας τόπου. λειριόπαλα δ' πᾶσιν, ὡς ἁπλῶς εἰπεῖν, τὰ φύτα· διὸ καὶ ἡ σικελία πολύσπορος. πολλὰ γὰρ ἔρος καὶ μαλακὰ γίνεται· ἔστι δὲ χλωρὰ, ὀλίγα. ζυτᾶ δὲ ἡ μὲν λιπόγειος, πολλὰ ἔχει μικρὸ· ἡ δὲ πίσα, καὶ πλῆθος μὴ φύεται ἄνατ, καὶ εὐδρόσιον. πᾶσι δὲ τῆς χώρας εὐδρόσιον, πάντα πνεύματα καὶ αὖραι δοκοῦσι ξυμφέρειν, ἄλλα δὲ ἄλλας φιλεῖ τα, καθάπερ καὶ πρότερον εἴρηται. ὡς ὅθι τὸ πεῖον ἦ, μᾶλλον αὐχμός, ἢ ὑπομβρία ξυμφέρει τῷ σίτῳ. οἱ γὰρ ὄμβροι καὶ ἄλλως φαυλίοι, καὶ πολλάκις αὐτὰ τὰ ἀνίσματα διαφθείρουσιν. ἀ δὲ μὴ, πλῆθός γε ποιοῦσι βοτάνης, ὥστε καταπνίγεσθαι καὶ ἀποφθίνειν. τῆ μὲν οὖν ἄλλην ἀνισμάτων ἀδίκως ἐς ἄλλο τίφυκε μεταβεβλῆσθαι ἀναρόμβῳ, πυρῷ ἢ καὶ λειόβλιὼ ἐκ εἴρασθαι φασι, καὶ μᾶλλον τὸ πυρόν· γίνεσθαι δὲ ἔτ' φὸ ταῖς ὑπομβρίαις, καὶ μάλιστα φὸ τοῖς ὑγροῖς καὶ ὀμβρώδεσι χωρίοις. ὅτι δ' ἐκ ἴσην ἀρωνὴ ἡ αὐτὰ, καθάπερ ἡ ἄλλα πάντα, ἔ παράδοξον, ἐπειδὴ καὶ τὰ γένη γὰρ ἔστι τῶν λόγων, ἐκεῖθεν δῆλον. ὑγροὶ τὰ τῆ χαμαὶ ἔρος φαυλοτέρα γίνεται πυρῶν. καὶ ἀνθρώπων· καὶ ἀναφέρει πολλοῖς· ἔχει γὰρ τὸ φύλλον συνὸν, καὶ ἀσαρὸν, καὶ λιπῆ· καὶ τὸ τοῦτων ἰδιάτατον τὸ λιπῆ· ἡ γὰρ ἀσαρότης, καὶ τῆ ἔρος αἰγίλωπος ἐναντίον ἔρος. ὥστε μὴ ἴδιον τοῦτων. καὶ ὅτι ἔρος λιπῆ· καὶ γὰρ ἐκ ἴσον φασὶ γίνεσθαι τῆ αἶρα. ἔτ' ἡ ἐριβόλου πρὸς τὰ ἄλλα χαίρουσι, τό τε πολὺ ἔχειν ἄνθους λιβύρ, καὶ τὸ πάχος τελαυκαρπᾶν, ἰσχυρόστατον ἄν, καὶ ξυλωδέστατον· καὶ τὸ ὅλον μὴ ποιῶν ναὶν ἀκαρπεῖν, τὴν γε πόαν ἄκαπνοῦσι, μάλιστα δὲ καὶ πάχος τὸν τρίβολον. ἄλλως δὲ, ἐὰν ἡ τυχοῦσα δ' ὀνατ φύσιν αὐτὸ, ἀλλὰ μιλιγᾶν τινα δεῖ καὶ πίσαν εἶναι, τῆ ἡ ἄλλων καθάπερ ναὶς ἐκ τῆ λινοῦ, καὶ πυρὸς καὶ σησάμου, καὶ πολὺν καρπὸν φερόντων. τὰ δὲ φὸ τοῖς θερινοῖς † ἀρόστρους ὀλίγα δεῖ πάντα. φασὶ δὲ καὶ τὰ ναμαζαῖα συμφέρειν μᾶλλον αὐτοῖς, ἔτ' ἐπ' ἐλιός. μᾶλλον ἢ, καὶ λίγγρα, ὀλάδης ὕλαβος. ἐαὐ γὰρ ἔχωσι πλεῖον, φυλλοβολεῖσιν. ἰσχυρότερον ἢ ὁ λίγγρ, οἱ ἢ μᾶλλον γλυκύτροφοι, ἀ καὶ ἀδηνέστροι. σίλφιον ἢ ἐλαία ἰδιάζ χλωρὸν, ὑ ἢ θέρμον. α ἢ μὴ ἐρύσιμα, μὴ ἢ ὄρμενα, σκιπτέον καὶ ταῦτα, εἰ πίκρα· ἔστι ἢ τὸ μὴ ἐρύσιμον ὁμοίως συσάμῳ, καὶ λῖπ' ἐχέ. τὸ ἢ ὄρμενον, λυμαντέας, μᾶλλον· αὐάρινθ ἢ ἔμπ καὶ τὸ σύσαμ). περὶ μὲν οὖν τούτων σκεπτέον. φὸ ἢ ταῖς ἀναβαῖς χώραις πρὸς τὸ μὴ φυλλομανᾶν, ὥλυτ μεν καὶ ὥλυπέφυκε τὸ σῖβυ, ὥσπερ καὶ φὸ θυπαλία. συμβαίνει δ' αὖ μὴ ὥλυτ μανθ ὑποζακιστὸν, μᾶλλον ἀλλοιοῦσθαι τ λαρπὸν· αὖ δὲ ὥλυπέφυκε, ἅπαξ μόνον θίσασθαι τ πυρῶ, καὶ γίνεσθαι μακρὸν, καὶ ἐχ ἁδρὸν, οὐ καλῶς καμακίαν· καὶ ὑκ ἀποκαθίσασθαι πάλιν σπερόμβῳ, ὥστε μὲν ὂν ὡς παῦρος συμβαῖνον, θυπαλοὶ λέγουσιν· φὸ βαβυλῶνι ἢ φοί, καὶ ὥσπερ πυτιμάνης, ὥλυπέφυκε μὲν

σι μὲν λίς, τὸ δὲ πρίνιν τὰ πρόβατα ἐπαρῶσιν. ὅταν γὰρ φύει τὴν ἀκωλόν· ἐὰν δὲ μὴ, φυλλομανεῖ. γίνεται δὲ μὴ ἀκαλῆς ἐργαζομένοις, πυρτικοντόχοις· τοῖς δὲ ἀδυμελέσι, ἐκκοπτόμενα. ἡ δὲ ἐργασία, τὸ ὡς πλεῖστον χρόνον ἐμμεῖναι τὸ ὕδωρ, ὅπως ὕλλιν πιέσῃ πολλὴν πίονα γὰρ ὅσαν καὶ πυκνὴν ἡ γλία, λᾶν πιῆσαι μακρόν. ὕλλιν δὲ ἐὰν φέρῃ μὴ πίαν, ἄσπερ φ αἰγυπίαν. τὰ δὲ ἂν τιαῦτα χώρας αἰρετῆς. φύεται δὲ μὴ ἐκ τ ῥιζῶν πυρός, καὶ ἀκανθὶ, πολλαχῆ τῇ ὑσίρᾳ ἴτεα. κὐποτιτὸς δὲ μὴ ἐκ δὲν ἐς ἀρόσιμα ἀκρωμένων, ἐπόρυ ἀκαλάμη πλατάνου γενος, ὡσαύτως δὲ καὶ ἀπὸ χαμαίδενος ἐκ πεγῆ· πλατάνου γὰρ, ὑλάτων ὠλιγωμένων. ὁ δὲ εὐθὺς ὕπτιλος μὴ μικρὸς ἐκ τ πιόντων. βλασταίνει δὲ ἐν τοῖ ὑσίρου ἴτεα μὴ ἐκ τ ἀκάνθης τριῶν, μὴ συμπατουμένων. ὥστε μιᾶν εἶν λᾶον, ὡς ἀπᾶν· οἷον ὅταν ἀλλᾶ σπασάνου, μὴ αἱ πάχυλοι μικροὶ, καὶ τότις ὃς ἀκαλῆσιν αἴρεται. τ δὲ χαλεπῶν ἐν δὴν ἀμύνεται τοῖ τὸ πιεῖν, ἢ ἐκ ὁμοίως. ⊖ μὲ βλασήσας φιαυτάχθς· γρὸς αὔξησιν δὲ, μὴ βοσιὴν μᾶγέα μᾶλλ ἢ δ ἄνερος ἀρότσις συμβάλλεται· καὶ ὅλως, ἡ τοῦ ἔτους ἀκατάστασις. δύκαιρον γὰρ ὑλάδη των, μὴ δύσλιμον, μὴ χαμαίτυπον χωμάτων, ἅπαντα δύφορα μὴ πολύκαρπα, ἀκῶν φ ἀλμώδου καὶ ἀκπεφυκότος ἡ. δὸ μὴ πθομαζόμενα λέγουσιν, ἐ ἀκαλῆς, ὅτι ἔ τος φέρει, ἐχὶ ἄχρηκ. μίγα δὲ μὴ αἰ χέρας διαφέρουσιν. ἐ μόνον τῷ πίαραι μὴ ἀκπαὶ μὴ ἐπομβροι μὴ αὐχμώδεις, ἀλλὰ μὴ τῷ ἄνεμον τῷ πνίγοντι, μὴ τοῖς πνεύμασιν. ἅπαν γὰρ ὅσα ἀκπαὶ μὴ φαῦλαι, τιλισφορῶσι, σβᾶ τὸ πρὸς τὰ πνεύματα τὰ πόντια ἀκῶν ἀκαλῆς. ἄλλα δὲ ἄλλοις διαῦσι, ἀκαλαβὴν πολλάκις ἔρυσαι. ταῖς μὲν γὰρ τὰ ζεφυρικὰ, ταῖς δὲ τὰ βόρεια, ταῖς δὲ τὰ νότια. συμβάλλονται δὲ μὴ ὁ μικρὰ ἡ ἐργασία, καὶ μάλιδ' ἡ τ ἀπόρων. ἀκπεργαδᾶται γὰρ ῥᾳδίως ἐκφέρει. καὶ ἡ διάτρησις δὲ μεγάλα βοηθᾶ, τῷ διαβρωμένην μὴ συμπίπειν. πθέρχεται γὰρ τὰ ἀκπεριζόμενα τ ἀνώτερον μὴ ἄνοσιν ἐμένειν, ἅπαντα δὲ ὁ ξυμφορᾷ. μὴ χρήσιμος ὁ μόνον ζοῖς πθεῖ τ σῖτον, ἀλλὰ καὶ ζοῖς ἄλλοις, πλὴν πηλᾶ· ταύτην δὲ φθείρειν φασὶν ὠκαλαμοειδίαι. ἀπύκνη δὲ καὶ ἡ ἀγρὶς, ⊖ ὠλιγοιμοιῶσιν δὲν πθεῖσθαι. ὡς δέ τινες λέγουσι, καὶ ἡ μελίκη, σβᾶ μὴ κύπειρον, μὴ τὸ ἔαρ. τ δὲ ἀπερμάτων ἥκασε μὴ πθεῖ τὴν τ ὥρας φύσιν ἀρμόττα, καὶ ὅλως γνῶσιν πθεῖ γένος, μὴ φ αὐτοῖς ζοῖς ὁμογνώσιν, ὧν δὲ ἀγρῶν μὴ διαιρῶν. μεταβάλλει δ' τὰ ἔρικα τ ἀπερμάτων, μάλιστα μὴ φ ἀρσιν ἔπεσιν, ἐς τὰ ὠμὰ χώρια· συμφέρει δ' ἐκ δὲν ἀλιενθῆναι ἐς τὰ μικρὰ πῆον ἀλιφᾶ, καὶ ἐκ δὲν ψυχρᾶν ἀπάλογον ποιεῖδ τ μεταβολήν. τὰ δ' ἐκ τ ἀνυγρομβρινθῆ, φ ζοῖς πρωΐοις ὀλίγ ἀπίκειται· ὥστ' ἀπ' αὐχμᾶ φθείρει, ἐὰν μὴ ὄμβριον ὕδωρ σύμπεσβ. σβᾶ ὥσπερ μὴ σύλακτίον φασὶ, τὸ μίσγειν τὰ ἔρικα τοῖς ὠμὰ χωρίοις, ἐὰν μὰ ἀθρόμοιος. ὅτι ἀσύμφωνα τῇ ὥρᾳ πρὸ τ ἀπόρου, μὴ πρὸ τὴν γνῶσιν, ὥστε μὴ ἐργασίας ἐπιφέρειν δεῖ. πάσσει τ γῆς σβαφορᾶς, μὴ τὰς τ ἀπερμάτων διαιμᾶς, μὴ ἐπὶ τὰς ἐκάστων ὥρας. ὅταν δὲ σύστασις γένηδ, μὴ πολυωσότερα τὰ ἀπέρματα γίνεται· ἀθλίβεσθαι δ' ὃν αἱ λειβαὶ τὰ πλεῖστα ποιοῦσι τὰ ἄλφιτα (λειβοφόρος γὰρ ἀρίσῃ) τ ῥ δ' ἐχ' ὅταν πλεῖσαι γένωνδ, ἀλλ' ὅταν λαβὼν λάβῃ ῥᾳδίως. φ δὲ τῇ φακίδι πθεῖ ἐλάττω, οἱ πυροὶ μὴ αἱ λειβαί. μὴ παρ' ἄλλοις ἄλλα, πθεῖ ἄσπερ δύφυὲς ἐκάστη. βελτίω μὲν ὃν μὴ χάρᾳ τὰ ἀπέρματα, καὶ σβᾶ τὴν ἐργασίαν, μὴ σβᾶ τ γλῖ γίνεται. μὴ γὰρ ἀπαχρῶδ, καὶ ἀμερῶται, καθάπερ τὰ ἀφόδρα, καὶ ἄλως μεταβάλλει τὴν χώραν, ὥσπερ ζοῖ τ ἀφόδρου δύνᾶδ ἔσικε πθεῖ τὸ χᾶρᾳ. γένος δ' ὅλον ὀξαλματτ τῆ ἐς ἔτορον, ἐ δὲ ἔτορον ἄλλο πίφυκε, πλὴν τίφα καὶ ὕνα, καθάπερ ἄπομεν φ ζοῖς πρώτοις λόγοις. καὶ ἡ κίρσα δ' ἐκ τ πυρῶν μὴ λειβῶν διαφθαρομένων. ἡ ἀ μὰ ὧδε, ἀλλὰ φιλᾶ γε μάλιστα φ τοῖς πυροῖς γίνεδαι, καθάπερ καὶ ὁ μιλαμπυρος ὁ πυντικὸς, καὶ τὸ τ βολβῶν φύτευμα, καὶ ἄλλα δ' φ ἄλλοις δὲν ἀπορμάτων. ἐπεὶ μὴ ὁ γίλων δοκᾶ μᾶλλον φ ταῖς λειτοῖς φάκοις βοᾶει. φ δὲ τοῖς † ἀφακοις ἄγρως, τὸ βραχὺ καὶ σκληρόν. φ δὲ ταῖς ἀφάκαις ὁ πυλεκῖνος, ὁμοίως τῇ ὄρο θρ πυλίκα. χαλᾶ δ' ἐκαστέρω ὄδι, τὸ σωκτριφόμενον καὶ σωασαμυνόμενον, ἐ τι σβᾶ τὰς χώρας (ὅπερ ἐκ ἄλογον) ἔστι δι' ἄλλην αἰτίαν. φύεται δὲ καὶ φανερῶς ὄδι λοιπὰ πλεόνων· ἀλλὰ σβᾶ τὸ μάλιστα φ ὅσων ἀθφεῖν, ἴδια τούτων φαίνεται. καθάπερ ἡ ἀροβάγχη δὲν ἀρόβων, καὶ ἡ ἀκπερίνη δὲν φακῶν. ἀλλ' ἡ μὲν μάλιστα ὠκαρπᾶ δὲν ἀρόβων σβᾶ τὴν ἀθφεῖαν, ἡ δὲ ἀκπερίνη μάλιστα φ τοῖς φακοῖς δύτροφᾶ. ἔοικε δέ τινα πθεπηδόσιόν ὄδι τῇ ἀροβάγχῃ, ὥσθ' ἁλμαν καὶ ἐκτύχαν ὅλον ὥσπερ πλικτάνην· ἀκπίνει γοῦν ἔτους, ὅθεν μὴ τὸ ὄνομα ἔλαφι. τὸ δὲ ἐσπυρισμένον δύνᾶδ ἐκ ῥίζης τῷ λειμίνῳ, καὶ θρ βολβίῳ, τὸ

πίερ, τὸ εἰ μέλλοιεν, μενόκαυλον, ἐκ ἀπὸ μφορίας τοῦ καυλοῦ, πλεῖω βραχύτερόν ἐ πολύ, καὶ ἄνευ ἢ πεφαλάδος ἔχα, ῥίζαν δὲ ὑποτρόχιλον. ὧν δ' ἕτερον ἀφαιρεῖται πᾶν τὸ βάπρας, γίνεται δὲ ταῦτα ἐν ταῖς λειμῶσι, ἐκ γὰ ταῖς πόαις ὥσπερ καὶ τ' σύκοισ ἐν τῷ λειμῶνι μὴ γίνεται· ποῖ δὲ τ καύλον, ὃ ἄ πες ἄλλος ζώοις τόπος, ταῦτα μὴ ἐν λειμῶνι πολλῷ ὄντα, μᾶλλον ἐν τοῖς ὀρεινοῖς σῖτε τοῖς ἀρεμοῦσι σῖτε τοῖς ἀδύνασι. Τὸ δὲ πόαμον καὶ ἀτόμιμον, λέγεται μὴ ὧδε ἐπ' ἐσχάτου μόνον. ἐκ ἄλογον δὲ καὶ οὗτ' στιν ὧν πλειστοφάγων, καὶ ἐπὶ τοῦτο συμβαίνειν· ἀλλὰ σῖτε τὸ μὲ ἡ αὐτὴ ἐπ' χρῶνται, ἐχ ὁμοίως ἐμφανὲς ἐπὶ τοῦ οὗτ' τὸ τῶν ἀπάντων ὁμοίως, ἐπὶ μᾶλλον ὧδε ἐ λυόμων λέγεται καὶ φανῶν. ὅτ' δὲ καὶ μάλιστα πιαίνεται, ἅπαν καὶ σῖτε ἡ χρῶνται φανερόν, γίνεται τὸν πλίον. πολλαχοῦ γὰρ τόποι ἀνίσοι, οἱ αὐ φέρουσι πραίμονα, καὶ ἄλλα πάλιν ἀπράλμονα. τὸ δὲ ὡς ἐπὶ πᾶν, οἱ λειμῶνες μᾶλλον πραίμονα, καὶ ἀέρος διαπέπασις ἐκ πολὺ πλεῖω ἢ καὶ τοῦ πλησίον. σημεῖον δέ, ὅτι ταῦτα τὰ χωρία, καὶ ὁμοίως ἐργαζόμενα, φέρει πολὺ μᾶλλον πραίμονα. ποῖ Φιλίππους δὲ ὁ λυόμενος λειμὼν ὑγρὸς, ἐὰν ὑπὸ πολύμαζος ἐγχωρίου λαφθῇ, πραίμων ἄγρ, ἀπράλμων γίνεται, ταῦτα μὲν ἔν μανίᾳ, λίαν πολλαχοῦ δὲ τ χαρίεν ἔνεσι σωτηρᾶς, καὶ ὁμοίως διαθέμενα, καὶ ὑ δεμίαν ἔχοντα ἐπὶ ἡ γλῶ ἀφορεὰν, τὸ μὲν πράμονα, τὸ δ' ἀπράμονα φέρα· καὶ γίνεταί μόνον αὐλακηδὸν ἀνοιζόμενος. διαφέρεται ἡ γλῶ μάλιστα πυρός, ἅπερ λειβὶ· διὸ καὶ ὁ μὲν ἀπαθὴς ζῆ καὶ χάραν ἀ δὲ λειβὶ ἀνύεται ἐ φύτοις ψαφαιοτέραις ἐκφέραν. δ' δὲ χειμῶνα μάλιστα ἐριβόητον διαθέρ ἐλαίαν τὸν χρόνον φ' τῇ γῇ μένον, ὁ δὲ λύκος, ὥσπερ ἐλέχθη, καὶ ἄλλος ὁ βαρὺ, καὶ ὅτι διαφέρ ἀπὸ ἡ γλῶ, σῖτε μανότητα καὶ πύκνωσιν. διὸ καὶ οἱ πόδες μακρότεροι ἐν τοῖς ὀρεινοῖς ὄντες αὐθάσιμοι, καὶ ἐμπίπτουσι τὰς ἐμάδας. δὲ δημοσπόρων καὶ ὁμοιοπρίων, οἷον ζειᾶς, τίφας, ἐλύρας, βρόμου, αἰγίλωπος, ἰσχυροτέρων καὶ μᾶλλον διαφέρομεν ἢ ζειά. καὶ γὰρ πολύῤῥιζον, καὶ βαθύῤῥιζον, καὶ πολυκαύλαμον· δὲ διαφέρει λευκόστατος, καὶ πᾶσι βέλτιος ζῶσι. δὲ ἔλυρα ὁ βρόμος πολύῤῥιζος· καὶ γὰρ ὅπως πολυκαύλαμος. ἡ δὲ ἐλύρα, μαλακώτερον καὶ ἀδρότερον τ στραν, ἡ δὲ τίφα, πάχιστον λευκόστατον· καὶ γὰρ καὶ μονοκαύλαμον. διὸ καὶ χάραν ζητεῖ λεπτὴν, ἐχ ὥσπερ ἡ ζειά· πίδρον καὶ ἀγαθὴν, ἴσε ἢ σύο ταῦτα καὶ ὁμοίστατα τοῖς πυρροῖς, ὀτ' αἰγίλωψ· καὶ ὁ βρόμος· ὥσπερ ἄγριά πα καὶ αὐημερα, ἐπιπαρπίζοντ ἢ σφόδρα καὶ ὁ αἰγίλωψ ἡ γλῶ, καὶ ἔτι πολύῤῥιζον καὶ πολυκαύλαμον. ἡ δὲ εἶρα πανθλᾶς ἀπέρχεται μάλιστ'. ἢ γὰ βῖς θερινοῖς ἀρότοις, τὸ σπόριμον δεῖται χαλεπώτερον ἐν τῷ, καὶ μᾶλλον λειβόμενον, καὶ πολυκαλαμώτερον, καὶ πεχυκαλαμώτερον, καὶ πολυῤῥιζότερον λίαν. διαφέρει δὲ πῶς ἡ γῆ λαβεῖν, καὶ πῶς ἡ ἀμητόβαιον βοσκὴν, νικᾷ γὰ φύτοις, ὥσπερ τὰ χειμερινὰ, καὶ οἱ λίγχνοι· καὶ πῶς ἡμᾶς δὲ, ὥσπερ ἐλέχθη, τί, καὶ τ' ἄλλα ζῶα. Τῶν δὲ σπερμάτων, τὰ μὲν λευκὰ πάντων ἥδιον, οἷον ἐρυσίβη· τὰ δ' ἴόλιτα ἥδιον, οἷον ὁ σφακελισμὸς ἐ ἐρυβίνθου, καὶ τὸ ὑπὸ λειμῶνος λεπτοδίου καὶ ὑπὸ ψίλλων θηρίων. ἔνια δὲ καὶ ψαίρας καὶ ἄλφιτα, λοβὸν πόρ τὸ λυόμενον, τὰ δ' ἄλλα νέμεται ζῶα, ἃ μὴ ὀξ αὐτ', ἀλλ' ἐκ ἐ ἐξουθεν, ἐχ ὁμοίως βλάπτ. ἀδηγίνεται γὰρ ἡ μὲν καθαρὶς φ' τοῖς πυροῖς, τὸ δὲ φαλέγμον φ' ὀρόβοις, ἄλφα δ' φ' ἄλλοις. ἐρυσίβαι δ' ὡς ἁπλῶς ἁπᾶν, ὡς τὰ στιν ἥδιστα μᾶλλον ἐ ἀσχίων, αὐτ' δὲ τὸ τῶν λοβῶν μᾶλλον, ἢ πυρός. καὶ ἐ λειβὸν ὑπράμονον. μᾶλιστα δ' ὡς ἁπᾶν, ὡς ἀχιλλεῖς. διαφέρει δὲ καὶ ἡ χαρὶς θέσις, καὶ ἡ φύσις. ἐ μικρὸν γὰρ πῶς ἀνίσα καὶ μετέωρα, ὅτ' ἐρυσίβαι, ἢ πᾶν ἄλλα τὰ ἐγκύκλια, καὶ ἄπτεται. γίνεται δὲ ἡ ἐρυσίβη, πανσελήνοις μᾶλιστα. ἀπόλυται δὲ καὶ ὑπὸ ἐ πνεύματος, καὶ πυρὸς καὶ λειβὸν, ὅταν ἡ αὐθᾶται λαφθῇ, ἢ ἄρτι ἀπηυθηκότα καὶ χρόνον αὔξηται· πολλαχοῦ δ' ἴσα τῷ σῖτῳ ἀδηλοῖ καὶ πλείω καὶ ἐλάττω. δὲ ἄκη. μεγάλα καὶ πλείω χρόνον αὔξηται· ἐργάζεται γὰρ, καὶ ἀφαιρεῖται, ὃ καλοῦσι ἴνις ἐξαπεμβάδι. διαπόλλυσι δὲ καὶ ἄλλος ὁ ἰκτῖνος ὁ ἁμφι, καὶ μᾶλλον πυρὸν ἢ λειβὸν, ὥστε μὴ ἐπίπαν ἐν τ σώματι τῇ ὕλῃ, ὅτε λαιὸν. τ δὲ πυρὸν ἀρπάζουσι καὶ οἱ σπάλακες, οἱ μὲν δύβις διαπεδίοντες φύσιν, τὰς ῥίζας· οἱ δ', ὅταν αὐχμέντες ἀρύθωσι μὴ λύωνται. πότε γὰρ ὑγραινόμενος ὁ σπάλαξ· ὑδίει τ ἀρπαν ἰζομένῃ μάλαμον· ὑδίει δὲ ἄχρι τ σώματος, ὅτ' ἐξαναλώσιος ἀπόλλυται. καὶ ἐαν μὲν ὅλον ἐκφύγῃ, πλέω αὐτὸς ὁ πυρὸς· ἐαν δὲ ὑδὶ διατρῶ τὸ καλαμ, καὶ ἐκβιαίσωνται τὸν ἀπὸ γόνιμον, ὧδε μὲν ὅν τ σώματος, διατρῶν δὲ ὑγιὲς. γίνεται δὲ τ παντα χῆ τὸ πυρὸς, οἷον φ' θυμελίᾳ· ἀλλὰ πρὶ χάρας ἀμᾶς, ὥσπερ φ' τῇ λιβύῃ, καὶ τ δύβιος ὥσπερ

πρ γὰ ἴσ λειόστερ. σπάληθος δ γίνεται καὶ φ τῆς ὄχρας, καὶ φ τῆς λευκήρας, καὶ ζις πίσσ, ὅταν ὑγραινθῶσι καὶ θερμανθέλαι γένωνται, ὑ λειότερ φ τοῖς ἐριβύτοις ἀ λαμ-βάνει. τὰ δ ἐξηναλώσαντα τὰς ὑφὰς ἀπόλυται, καὶ φ τῆς χλαρᾶς, καὶ φ τῆς λιχνοῦ-σσης ἧττον ἴσπις, ὑ σί φ τοῖς λυάκμοις ὑγιάσθου, ὑ φ τοῖς ἄλλοις· ὥσπερ ὑ φ ἴσ δ φέρου-σι καὶ φ τῆς ῥύλους ἰλίχθη· πλεῖ δ' ἂν λειοτέρων λαλεμένων. πῶς δ ἀπόλλυται δ ταῦτα μεγάλως διαφέρουσιν ἀ χώραι, ἐκ ἀλόγως, ὁ γὰρ ἐκ ὑδνὸς διαφορ ἴσ θερμὸς ἢ ψυχρὸς ἂν ; ἢ ὑγρὸς ἢ ξηρός. ὅτ δ' ἐν ὑδνῶσι. διὸ καὶ φ εἰς ἀύλεσι γίνεσθ, ἐκ ἀσ γίνεται. φ δ ἀερ μάτων ἐχ ἡ αὐτὴ διαίρεσις ὅπερ, ὥςπ τῶν βλάστερ, ὑ ὡς θυσιαζόμεν. ἔνιοι μὲν γὰρ βλα στανοῦ καὶ πλαῦτα τάχισα, καὶ θυσιαζίζονται ἐρεπτικὰ λαλεμένῳ ὑλυμ, καὶ λίγχε. ἔνιοι δ βλασταίνα μᾶλ, ἐ τάχιος δ λαλεμένῳ ὁ λύκιμ, καὶ μᾶλλ ὁ τρφόμεν. τάχ δ' ἡ ἀφάκη, καὶ ὁ λολιχός. λειότ δ πυρὸ δ ἧττ δ καὶ ὁ λευτερτύλος † καὶ ὁ λευτέρ. καὶ ὁ φ τοῖς λευτερτοῖς φ ἅ πασιν, εἴτ λευκότερος ἢ ἐρυθρότερος · γίνεται διαφθερομένοις ἴδια ζῶα, λαλεμένῳ ὑλίχθη, πλεῖ ἐριβύτερ· μάθ γὰρ ὅτ ὁ ζωογονῶ. καὶ σπερμάτιος μὲν πᾶ σι σπάληθ. διοπτομένοις δ, λαβόντες ἰδ ἴσ. πάντων δ μάλιστα διαφέρουσιν ἐριβύτος καὶ ὄρος θ. τούτων δ ἐπ μᾶλλ ὁ θέρμ θ· ἀλλ' ἴσχυρ ὅτ θ ὥσπερ ἐχθρόν. ἀραῖα δ, ὅς ἴσασι, χώρας χώρας, καὶ ἀὲρ ἀέρ θ, ὡς τὸ λέγεσθαι, καὶ μά, τὰ αὐτόματα. φ ἐκλαμπία γοῦν πᾶ πόλει φ ἰσόνησ, ἐκ ἰσόπλευρα φασιν ὅλως λύκμον. διό ὑ ὡς θυσιαζομένῳ ἐκτέθηθ. ἀρ-μόττει δ καὶ λύζιφ ὧδε πλάσ μόγις δ πᾶς διαμένει, καὶ τὸ ξηρὰ θερίζειν ἱλαθῆναι γὰρ ἡ ὑγρότης. θερίζουσι δ' ὀψιαίτερα τὰ μὲν χλοερότερα, πᾶς τὸ μᾶλλ καὶ ἧττ συπά-ξαι· τάχ γὰρ διαπέσσεται, καὶ αὐ πωθρότερα θρύπτεται. † τὰς δ λειβὰς, καὶ γρ θ ὁ λειβῶν, ἀρ τὸ βέλτιστ ὡς τὰ ἄλλα γνώσθαι, μὰ ἀπ ξηραμένους. διό καὶ ὡς θαμὺς σωπίζεται καὶ πυρούς καὶ λειβάς, καὶ δ σπόσιμ ἀθρύπτεσθαι φ ὁ ωμῷ μᾶλλ ἀλίπας σαρῶν ἐκ ἰδίνεται δ σῖτ θ, ὁ πανυδὰς πάχυρᾶ. ἀδίρις θ δ μάλιστ δ ἀκμάζει ὁ πυρός ἔτι δ μᾶλλ ὁ θέρμος. αὐδ γὰρ ἡ ἀζέουσι ῥᾶστ τὸν πρότερ ὑλας γράσθαι, ἀρ τὸ ἐκ πυλᾶν διαζέσθαι, καὶ ἀπόλυσθαι πανύρως. πρὸς ἔκφυσιν δ, καὶ πλὺ ἄλλ ἀπορᾶ, ἄριστα λοκᾶ τὰ ἀνάκρα· τὰ δ μέσα, χάρᾳ· καὶ τὰ πρόκρα. τὰ δ' ἐκφερόμενα, χαλεπὰ ἄγαν, πᾶς δ πλὺ σίτησιν ἀπρόϋπτα. βίας γὰρ ὅταν ἐκβάσεις ὁρισμέν θ ἐς γοῦν, καί τι καὶ ταῦτα παραλλαθῆναι ταῖς διαίρεσι, ἀρ ἐν τόποις, φ οἷς ἂν θυσιαζόμενα. δ γοῦν λεπ-τολογίας φ χωρίων ἴσως, ἴσ λαλεμένῳ τόπους, καὶ τι παράπαν ἔτι διαμένειν φασί, γόνιμα δ καὶ χρόνιμα πᾶς αὐτόματ, ὡς ἦ πλὺ σίτησιν ἐξάγοντα ἀβλεμίαν τε. τὸ γὰρ ὅλον τὸ πᾶσθαι τὰ δ ἰσχνὰ, καὶ πλὺ ἄλλως γαλζαν λέπεσθαι. τὸ γὰρ χοιρὸν ἄλλως τι ὑγρὸν ἔστ, ὑ ὕπνον, καὶ ἀναυρον αἰεί, καὶ διὰ κάστολὰς ἔχον καὶ λύσεις καὶ μισυμβρίας. φασὶ δ καὶ φ μελίας, ὑ τὰς ἄλλας ὑγρὰς χώρας, διαμένειν θυσιαζόμενα πολὺν χρόνον. ἐριβύλον δ, καὶ θέρμον, καὶ ὄρεον, καὶ πύγχρον, καὶ τὰ τοιαῦτα, διλοσόλ πολῶ πλέον τά των· ὥσπερ καὶ φ τοῖς πᾶσι πλὴ ἐλάττω τόποις. ἀλλὰ ταῦτα μὲν, ὥσπερ ἄρτια, ἧττ τὸ πον ἴσλια. λοκᾶ δ καὶ γᾶ τις ἂν πρὸς ἴλυσιν, ἢ διαπλατόμενον σωστικῶ τὸν πυρόν, ὥσπερ ἔτι φ ἀλύνθῳ καὶ φ λιμένι δ σύκεσι. πειᾶ δ χάρᾳ μὲν ἀς τὴν σίτησιν, ἀξιότροφον δ τῇ πθσότ. πικρατάπτουσι δ χοίνικα ὡς τ μόδιον. πυρωθέντα δ πάντα τὰ αὐτόματα ἀπόλυται, καὶ ἀβλαβῆ γίνεται. καί τι πυρὶ γε βαβυλῶνα φασι, τὰς λειβὰς καὶ οὐ πυρὸς ἀλλ δ ἄλλα πυλᾶν, ὥσπερ τὰ φρυγόμενα. ἀλλὰ λᾶπλον, ὃν διαφορά ἴς ὅλ δ θερμὸ ταῦτ θ, ἢ ἁπλῶς πθς διαμασία γίνεται, καὶ ἡ πάδησις. καὶ τὰ μὲν ζιαῦτα χαλ ὀψ ὥσπερ ἀκόνες λόβασον αὐ ἐν πάντων, ἢ τῇ πλάσ. ἔνιοι δ ἴχα τινὲ ἰλίστητα, ἢ τ λοκᾶντων ὥσπερ ἀχρίου ἐν λακτὸ πλὺ γράσθαι καὶ ἔκφυσιν, ὥσπ φ ὁ θέρμ θ, καὶ ὁ ἀσίλφ. ὁ μὲν γὰρ θέρμ θ, λαύπερ ἰσχνόπλευρος ὤν, ὅμως ἐαὐ μὰ σθὺς ἄλλο λατακλυθῇ, κατὰ φύσ γίνεσθ, λαβὲ πρ ἐλίχθη. καὶ τ ὅλον δ ἐκ ἰβίλα λερύπηθα τῇ γῇ. διό ὑ ἐκ ἐπακτέον αὐτόματον πολλάκις δ, λαὐ ἐς ὕλλο ἢ βοτάνλω ἐκὲ πόσ, λιποῦσ μὲν θ ταύτλω, σωπάπλα πλὺ βέλ-ζαν τῇ γῇ, καὶ βλασταίν. χάρεσθ δ ὕφαιμον ζωτῷ, καὶ φαύλλω μᾶλλ. τὸ δ ὅλον, ἐκ ἰβίλα φύθηθα τῇ λιβργασμένῃ. ὁ δ ἀσίλφ αὐ ἀπελῶ· φ γὰρ τῇ γεωργημένῃ λάθεσθ, καὶ ἐν ναχῇ δ, πρόσφορ ἄβλαβὲς ὤν, ἐαὐ γεωργαθῇ, βλασταίν, καὶ γίνεται πολύς, ὑ ὅλως δ θε-

λᾶ χόρᾳ

* δ ἀκονίσφος
** δ πυρὸς

λᾶ χώρᾳ ἀγαθὴν. ἴδιον δὲ αὐτῆ λίγνη πῶς τὰ ἄλλα τὰ σιτώδη σπέρματα, καὶ ἃ περὶ ἕνιαυτὸν βλάστησις ἑκατέρᾳ τῶν σπερμάτων. διὸ καὶ οἱ βελόμενοι τιλίαν φθεῖραι (λύθαργον γὰρ διὰ φύσιν τυγχάνει) τὰς ἀρούρας αὐίασιν ἀσπόρους ὑπὸ δύο ἔτη. καὶ ὅταν ἀναβλαστήσῃ, τὰ πρόβατα ἀθίουσι πολλάκις, ὡς αὖ ἐκμηδῶσι. καὶ αὐτὴ γίνεται φθορὰ παντελής, ἅμα δὲ ἔσω μαρτυρᾷ καὶ τιλὶ πρὸς μέρος βλάστησιν.

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΠΕΡΙ ΦΥΤΩΝ
ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΟ Ι.

ΗΥΓΡΟΤΗΣ ἃ εἰκῆ τῶν φυτῶν, ὧν διὰ καλοῦσί τινες ὑπὸ ἀνάγκης λειτῶ πῶς ἀγορεύοντες, διώγμῳ δὲ ἔχει ὁ λογὸς τῆ καθ' αὑτὴ ἑκάστ. χυμὸς δὲ ταῖς μὲν μᾶλλον, ταῖς δ' ἧττον ἀκολουθῶ· ταῖς δ' ἄλλαις ὑπ αὖ λέξεσιν. ὅσαις ἀθρόης καὶ ὑδαρὲς † τίς ὄζει. πλάτει δ' ἂν ἐπάρχῃ πᾶσι σιν τῆ βλάστησιν ἰσχυροτάτη δὲ μάλιστα, ἐκφαίνεται δὲ ἐν τῆ ἑαυτῆ φύσιν, ὅταν ἅλυ πασίστη καὶ βλαστάνουσα καὶ καρπογονοῦσα. συμβαίνει δὲ ἴσως τῶ φυτῶν, καὶ χρόας ἰδίας ἔχειν· τοῖς μὲν λευκὰς, οἷον τοῖς ὀπωρίσι· τοῖς δ' αἱματώδεις, οἷον τῶ λυθυρίας, καὶ τῆ ἀβακτυλίδι· καλαμώδη ἀκάνθη· τοῖς δὲ χλωρὸν, τοῖς δ' ἐν ἄλλοις χρόᾳ. ὑπόλιπε δὲ μᾶλλον ταῦτα τοῖς ἐπετείοις, καὶ ἐν τοῖς ἐπετειοπώλοις, ἃ δὴ τοῖς λεγόμενοις. ἃ δὲ ὑγρότης, ὧν μὲν πάχος ἔχει μόνον, ὥσπερ ὧν ὀπωπάλη· τ δὲ καὶ σκληρύνεται γίνεται, καθάπερ ἰλάτης, πεύκης, τερμίνθε, πίτυος, ἀμυγδάλης, λιβάνου, πρίνου, ἀρκεύθε, λίτεος, πλατάνου, τ ἀκάνθης τ αἰγυπτίας. καὶ γὰρ αὕτη φέρει λόμμι, πλὴν ὅτι ἐκ τ φλοιῦ, ἀλλ' ἐν τῶ ἀγαθῶ. ἔτι δὲ ἀφ' ὧν ὁ λίβανος, καὶ ἡ σμύρνα· σκληρὰ γὰρ καὶ ταῦτα. καὶ τὸ βάλσαμον, καὶ χαλβάνη, καὶ ἔστι ῥητίνη τοῦ ὑποφοῦ, οἵαν φασὶ τινὰ ἔκπωμα τῆ ἰνδικῆ, ἀφ' ἧς γίνεται τὸ ὅμοιον τῆ σμύρνη. σωτικὴ δὲ καὶ ὑπὸ τ σχίνου, καὶ ὑπὸ τ ἀκάνθης ἡ ἐξ ἐκείνης καλουμένης, ἧς ἔστι ἡ μαστίχη. ἄπεπτα δὲ ταῦτα δύσοσμα, καὶ χυλὸν οὐκ πάσσοντα ἐν ἑαυτοῖς ἔχει, καὶ λίπος· οὐκ δὲ ἁλιπῆ, ταῦτα δ' ἄοσμα, καθάπερ τὸ λίβανον, καὶ τὸ ἡ ἀμυγδάλης. ἐχθὲ δὲ σκληρὸν καὶ ἀξία, ἡ δὲ ἱερὸν τι, καὶ ἡ βακχαλκανθε καλουμένη. ταύτῃσι δὲ πρόσεστι ὄφεσι μόνοις ἐν ἱερῷ τινὶ φύεσθαι· τοῖς δὲ φανερὰ καὶ ἐν ἀχαΐδι ἡ περὶ ποτιδανίαν, καὶ ἄλλοθι, καὶ ἡ ἀσίας πρὸς μήδους. καὶ τούτων μὴ πάντων ἐστὶ τοῖς καυλοῖς καὶ τοῖς στελίχνοις καὶ τοῖς ἀκρίμνοις τὸ σκληρὸν. φύεται δ' ἐν ταῖς ῥίζαις, ὥσπερ ὁ ἱπποσελίνου, καὶ ἡ σκαμμωνίας, καὶ ὧν ἄλλων πολλῶν φαρμακωδῶν. ὧν δὲ καὶ ἐν τῶ καυλῶ καὶ ἐν τῆ ῥίζῃ. καὶ γὰρ ἐν μὲν καυλῶ ὀπίζουσι, καὶ ἐνίων τὰς ῥίζας, ὥσπερ καὶ ὁ σιλφίου. τὸ μὲν οὖν τοῦ ἱπποσελίνου, παρόμοιον τῆ σμύρνη. διό τινες ἀπόσαντες ὡς ἐν τοῦτο ὕδωρ ἡ σμύρνη, ἐγχέαντα βλαστάνειν ἐν αὐτοῖς ἱπποσέλινον. φυτὸν γάρ, ὥσπερ εἰλέχθη, καὶ ἀπὸ σκληρύς τὸ ἱπποσέλινον, ἃ καθάπερ ἡ σκαμμωνία, καὶ ἄλλα. τὸ δὲ τοῦ σιλφίου ὁμοιον, καθάπερ αὐτὸ τὸ σίλφιον. ὁ γὰρ ὀπὸς καλέμενος τοῦ σιλφίου, σκληρὸν ὄζει. ἡ δὲ σκαμμωνία, καὶ εἴλε ἄλλο τρόπον, ὥσπερ εἰλέχθη, φαρμακώδη ἔχει τὰς δυνάμεις. πάντων δὲ ὧν εἰρημένων, τὰ μὲν αὐτομάτως συνίσταται, τὰ δὲ ἀπ' αὐτομῆς, τὰ δ' ἀμφοτέρως. τίμιοι δὲ μάλιστα τὰ χρήσιμα, καὶ τὰ μᾶλλον. ὧν γὰρ τὸ ἀπὸ ἡ ἀμυγδάλης, ἐδώδιμα χρεία σκληρύς· διὸ καὶ ἀφίασι. πλὴν ἐκεῖνό γε φανερόν, ὅτι ὧν αὐτόματος ἡ πῆξις, τούτων πλέων ἀνθρώπου τ ὑγρότερος τὸ πλὴν αὐτῆ δ' ὥρας ἀπέντων αἱ γίνεται, καὶ ἡ πῆξις. ἀλλὰ τ μὲν τ ἀμπέλε μᾶλλον συνίσταθαί φασιν, ἐὰν μικρὸν πῶ τ βλαστήσῃς τυθῆ. τ δὲ μυροπώλε, καὶ ἀχρωμάτε τ χλωρὸν, ἧττον. καὶ τοι πρός γε ἐκπρόπωσιν καὶ ὠφελίστητα, ταῖς δὲ πλείοσαι αὐτοῦ. Τῆς δὲ τερμίνθε καὶ ἡ πεύκης, καὶ † ἡ ἐκ ξύλων ἄλλων ῥητίνη γίνεται, μετὰ τ 2 ἐὰν βλάστησιν. τὸ δ' ὅλον, ὅτι ἐπίστ(Θ· ἃ τούτων, ἀλλ' οἷς πλέων χρόνος ἡ ὠπωρή. ὧν δὲ λιβάνων τ, καὶ πλὴν σμύρνα, ὑπὸ λύπα φασί, καὶ ταῖς θερμοτάταις ἡμέραις ὠπώρα. ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ ὑπὸ συρίας βάλσαμον. ἀκριβεστέρα δὲ καὶ ἐλαίῳ καὶ ἡ τούτων ὠπωρά· καὶ γὰρ ἡ συβρυὰς τ ὑγρότερος ἐλαίῳ. ὧν δὲ καὶ ὁ καυλὸς ἐκτέμνεται, καὶ ἡ ῥίζα, τούτων ὁ καυλὸς πρότερον, ὥσπερ καὶ τὸ σιλφίου, καλοῦσι δὲ ὧν ὑπὸ τούτων, τὸν μὲν καυλίαν, τὸν δὲ ῥιζίαν. καὶ βέλτιον ὁ ῥιζίας· καλαρὸς γὰρ, καὶ διαφανὴς, καὶ ἡδύτερος, ὁ δὲ καυλίας ὑγρότερος,

καὶ ἀλλ' ὅσ' ἄλυσιν αὐτῷ πρὸς πλάτησι πῶς τὸν πῆξιν. τὸν δ' ὅταν τ' ἐκφυμᾶς ἴδωσιν εἰ λίσυθε· οὗτοι γὰρ εἰ σιλφιλίγοντες. ὡσαύτως δὲ καὶ οἱ ῥιζοτόμοι, καὶ οἱ οὗ φαρμακώδεις ὀπὸς συλλίγοντες· καὶ γὰρ οὗτοι οὗ λαυλοὺς ἐπιζητοῦσι πρότερον. ἁπλῶς δὲ, πάντες καὶοὶ τὰς ῥίζας καὶ οἱ οὗ ὅπως συλλίγοντες, τὸν οἰκεῖον ὥραν ἑκάστων παρέσει καὶ οὗ μὴν δὲ καιρόν. ἡ δὲ ξήρανσις γίνεται σὺν δὲ τῷ βόπος. φ' μὴ τῇ πρώτῃ, ὅταν ἀφιλκυσθείσης, ἡ λοιπὰ ὀξαιρυθῇ· συῤῥεῖ γὰρ εἰς τὸ ἕλκωμα οὗ πλείων ἡ ὑγρότης. φ' δὲ τῇ ἐλάττῃ καὶ τῇ πίτυι, ὅταν γλυσαλβίσει τὸν ξύλων ἀφιλκύσωσιν· ἐ γὰρ πᾶς ἀφορισμὸς ὁμοίως. ἀφιλκύσει γὰρ καὶ τὰς τορμίνθους φ' ἀμφοῖν, καὶ φ' ὅσ' σελίχια καὶ φ' τοῖς ἀκρίμοσιν. ἀσὲ δὲ πλείων καὶ βελτίων ἡ εἰς τὸ σέλιχθ· συῤῥέουσα, δὲ εἰς αὖθ' ἀκρίμοκας. διαφέρουσι δὲ καὶ ταῦτα τὰ δένδρα. βελτίστη μὲν γὰρ ἡ τορμινθ· ἡ γὰρ σωμεκτῆα, καὶ σύνδεσμ- τη, καὶ λαφοτάτη τῇ ὀσμῇ· ἐλάττ. δεύτερα δὲ ἡ ἐλατίνη καὶ πιτυΐνη· λαφότεραι γὰρ φ' πολυκίνης. πλείστη δὲ ἡ πολυκίνη, ἡ βαρυτάτη, ἡ πιθανότατη, διὰ τὸ μάλιστα ἐνλαδύρ ζεν τὸν πολύκ'ω. ἄγονται δὲ φ' ὀσμοῖς ὑγρᾷ, λάπτα ὄντες σωίσκη. καί τι φασι, καὶ τὸν τορμίνθον πεπωλῶσαν πρὸ συρίαν. ἴσι γὰρ ἔρθ·, καθάπερ φ' τῆς ἐμπεδόφ ἄπομβ, μέγα, τορμίνθου μεσὸν ἄπαν μεγαλων. φύεται δ' ἐ φασι καὶ τὸν πίτυν, ἡ τὸν λίβανον, ἡ τὸν φοινικίν· ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὡς φ' δὲ χόμενα λεπτίον, διὰ φ' αὐαίνον· ἐπεὶ οἵ γε πρὸς μακεδο-
ἄκαρπον νίαν, ὀδὲ τὸν πολύκλων πεπωκασ-σιν, ἀλλὰ τὸν ἄῤῥενα. καλοῦσι γὰρ ἄῤῥενα, τὸν γε θῆλ. πορέον. τ' δὲ θηλείας ἰαὶ πνα, τ' ῥιζῶν λαβοῦσιν. ἄπτουσα γὰρ ἐνδαδὸς πολύκη τοῖς ῥίζαις. καλλίστη δὲ πίτυς γίνεται, ἡ διαφανεστάτη, ἡ ἐκ τῶν σφόδρα πυθμένων ἡ πυθοβόρων· ἐκ δὲ τῶν παλισκίων, βλοσυροτάτη καὶ βαρβαρώδης φ' γὰρ τοῖς σφόδρα παλισκίοις, οὐδὲ φύεται πολύκη τὸ παράπαν. ἴσι δὲ καὶ δύφορία ἴσ καὶ ἀφορία, καὶ πλήθους καὶ καλλονῆς. ὅταν μὲν γὰρ χιμὼν μέτριος γένηται, πολλὰ γίνεται καὶ καλὰ, καὶ ἔφ' χρώματι λαμπρότερα· ὅταν δὲ ἰσχυρὸς, ὀλίγα καὶ μοχθηρότερα. καὶ ταῦτά γε δὴ τὰ ἀρίζοντα πλῆθ· καὶ καλλονὴν πίτης, ὃν ἡ πολυκαρπία τῶν πολυκῶν. οἱ δὲ πρὸς τὸν ἥλιον φασι, διαφοιτᾶν τὰς πολύκας, ἡ τὸν μὲν καλοῦντα ἰσλᾶσαι, τ' δὲ πρὸς ἀνατολάς, τὸν ἐκ φ' ἰσλάσας πλέω ἡ μαλακωτέραν γίνεσθαι, ἡ γλυκυτέραν, ἡ τὸ ὅλον σύμφυτα δεῖραν ἀμείνω. ἐνδεῖσαν γ' ἡ ἐλαττῆσαι ἐπὶ βάσιν, πλέω γὰρ ἔχει τὸν ὀπὸν· διὸ ἡ λιπαρωτέραν εἶναι. τ' δὲ πρὸς ἀνατολὰς ξανθοτέραν ἡ πικρωτέραν ὠμὴν, ὥστε ἡ τὸν ἄφιψιν ἐλάττω γίνεσθαι. διαδυσῶραι δὲ τ' ἰσλᾶσαι. ὡς γ' ἁπλῶς εἰπεῖν, ἐκ τ' ἴσης διαδὸς πλέω ἡ ὑλαρεστέραν, φ' ταῖς ἐπομβρίαις γίνεσθαι ἄμφ' τοῖς αὐχμοῖς· καὶ ἐκ χθαμαιεστέρων καὶ παλισκιωτέρων τόπων, ἡ ἐκ τ' ὑψίλων καὶ ὑδατωδῶν. ταῦτα μὲν ἔν σοῦ-
τως ἑκάστοις λέγεται. ἀνὰ πληρῶσι δὲ συμβαίνει τὰ ἑλκώματα, πρὸς τὸν πάλιν ὀξαίρεσιν. τῶν μὲν ἀγαθῶν πολύκων, φύεται τῷ· τῶν δὲ μετριωτέρων, φ' ὀλυσιτῖτισιν· τῶν δὲ μοχθηρῶν, φ' πρισίν. ἡ δὲ αὐαπλήρωσις, ὁ τὸ ξύλον καὶ τ' συμφύσεως, ἀλλὰ φ' πίτης ἐσίν· ἐπὰ τὸ ξύλον ἀδιάκοπον συμφύεται, ἡ ἔν γένεσθαι πάλιν. ἀλλ' ἡ ἐργασία διὰ τοσοῦτο χρόνου γίνεται φ' πίτης. αὐαγκαῖον δὲ διηλονότι καὶ τῷ ξύλῳ γενέσθαί τινα πρόφυσιν· ἔπειτ' ὀξαιρεμένης φ' λασίος, ἡ λαισμένης τ' πίτης, ἡ ἐκροή. ἔστι μὲν ἔν ὅταν λειπτέον. οἱ δὲ πρὸς τὸν ἥλιον φασίν, ὅταν λειπτέωσι τὸ σελίχιον (λειπτέον δὲ τὸ πρὸς ἄλιον μέρ·, ὡδὶ δ' ὑὸ ἡ βοῦς πάχθ. ἐκ φ' γῆς) φύεσθαι τ' ὑπόῤῥοιαν γινομένην φ' δ' ἄλλο φύεσθαι μᾶλλον. ἔστι δ' ὅταν ἐκπαλαίσωσιν, φ' ἐστέρον πάλιν φ' λασ' ῆσθαι τὸ πρέμν ὡσαύτως. τὰ δὲ διαίνοντα διὰ τ' ὑπερωμίαν ἐκπίπτειν διφάσια ὑπὸ τῶν ὑδάτων, ξαπφόντα. ἐὰν δ' ἐξαίρῃ αὐτὸ τὸν λαρ-
σίαν (ἔστι γὰρ μᾶλλον λασιώδες) ὀξαίρει δὲ ἐκ τ' ῥιζῶν· ἡ γὰρ ταύτας, ὥσπερ ἄπτυλον, φ' δ' ἄλλας πασῶν. ἐὰν δὲ διηλονότι τὰς μὲν ἀγαθὰς, ὥσπερ ἐλέχθη, σωιχὲς ἔστω δηλαῖ, τὰς δὲ χαίρονας διὰ πλείονος χρόνου· ἡ ταμιευομένην μᾶλλον, πλέω χρόνον αὐτ' ἐχ· ἐὰν δὲ πᾶσαν ὀξαίρωσιν, ἰλαθῆναι. λύεται δ' ὡς ἔοικε, ῥᾳδίως μάλιστα διαιτᾶσθαι ὀξαιρούσης ὑπερωμίας. ἐχ ἅμα δὲ ληρποφορεῖσθαι αὐ πολύκαι, ἡ λαθφορεῖσθαι. ληρποφορεῖσθαι μὲν γὰρ ἔνδυς νίαν, λαθ-
3 φορεῖσθαι δ' ὕστερον πολλῷ πρισθύτερα γινόμενα. τὰν δὲ πίτραν ἐκκαίουσι τινὲς φ' τρόπον. ὅταν ἐκκαυσκυάσωσιν ὁμαλῶς τόπον, ὥσπερ ἄλω πιέσαντες, ἐχουσαν εἰς τὸ μέσον ὑπερωμίαν, ἡ ταύτῃ ἐλαφίσωσι, ἐκκαγίσαντες αὖθ' ἑκμεῖς σωιτρίβασι, πρὸς πλησίον σωίνησι δ' τ' αὐθρακιδύοντος, πλὴν ἐκ ὑμοθέρου, ἀλλὰ τὰς χίζας ὀρθὰς πρὸς ἀλλήλας, ὥσ-

τι λαμβάνῃ ὕψος αὐτὸ ἡ πόλις. γίνεται δὲ φασιν, ὅταν ἡ σωβῆσις ᾖ, λύκλῳ μὲν ὀγδοή κοντα καὶ ἑκατὸν πηχέων· εἰς ὕψος δὲ ἑξήκοντα, πλέον ἢ τριπλήκοντα, ἢ ἐλάττω ἀμφοτέρως, ἐὰν πόρ ᾖ δ' ἂς τυγχάνει πίεται. σωβγότδι ἓν αὐτῷ ὅτως, καὶ ἐκτασκιπάσαντδι ὕλη, γλοῦ ὧπλαλλοντες ἐκτακρύπτεσιν, ὅπως μὴ δαλαμὲς ὧπλαλάμψῃ· τὸ πῦρ· ἀπόλλυται γὰρ ἡ πίτα, ἐάτε συμβαίνει. ὑφάπτουσι ᾗ ἡ τῇ τὸ πολυπομένῳ δ' ἰοδὴν· ἔστα ᾗ ἡ ταῦτα ἐπὶ ξαντδι τῇ ὕλῃ, καὶ ὧπιχώσαντες, τηρῆσιν αὐκβαίνοντες ἡ τῇ ἐλίμακος, ἣ αὖ ὀρθοῖ τὸν ἐκπνὸν ἀθρόμενον· ἡ ὧπλαλλαίνει αἰεὶ τῇ γῆς, ὅπως μὴ δαλαμψῃ. ἐκτασκδύκαι δ' ἐχιτὸς τῇ πίτῃ, δᾷ τ' σωβίσιως τῇ ἀκρέρεῖς εἰς βόθυνον, ὅθεν ἀπέχοντ' ωφοτικαίδικα πήχεις. ἢ δ' ἀκρέρεια τῇ πίτης, ὑγρὰ γίνεται ἡ τῇ τλὺ ἀφλὺ. ἐκαίτη δὲ μάλιτα δύο ἡμέρας καὶ νύκτας· τῇ γὰρ ὑσβραίᾳ, πᾶν ἄλις δυάσται, ἐκκκαυμδίη γίνεται, ἐ φ' δ' δίδωκεν ἢ πυρά. ὧδε γὰ συμβαίνει, μηκίτι ῥέοντος. τὸν δὲ τὸν βόθον ἅπαντα ἵεροῦσιν ἐτρυπῶντες, ὅπως μὴ δ' ικαλάμπῃ. καὶ θύουσι δέ, καὶ ἑορτάζουσιν, οὐχόμενοι πολλὰ τε καὶ καλὰ γίνεται τλὺ πίτῃαν. οἱ μὲν δὴ πρὸ μακιδονίαν ἐκάζουσι τὸν βόθον ὧδε. φ' δὲ τῇ ἀσίᾳ φασὶ, πρὸ συρίαν, ὑπ' ἐκπλάττοντες τ' δαίδα, ἀλλ' ἐπ' αὐτῷ τῷ ἀφόδῳ πᾶσκαίῳ, φέροντες ὄργανόν τι πρὸ πιπομένου, καὶ ὧδε πρὸ μαλάφοντδι, ὧδ' ὅταν ἐκτήξωσι ταύτῳ πάλιν ἐπ' ἄλλο καὶ ἄλλο μετακφέραν. ὄρος δὲ δύο αὐτοῖς ἐς, ἡ σημεῖα τ' πανίδια, ἡ μάλιτα δηλοῦσι τὸ μηκίτι ῥεῖν. πίτῃ καυτδσι δ' ὧσπερ ἡ πρότερον ἐλίχθη, τὰς τρμίνθους. πρόσω γὰρ ἡ φύουσι οἱ τόποι. τὰ μὲν ὧν πρὸ τλὺ ῥηπίνην ἡ τῇ πίτῃαν, ὅτως ἔχει. πρὸ δὲ λιβανωτ', καὶ σμύρνης, καὶ βαλσάμου, καὶ ἄπο ζιδάνου ἐ τρόφ, ὅπ μὲν ἡ δὲ ἀρβομᾶς γίνεται ἡ αὐτομάτως ἄρητα. πολλὰ δὲ ἐς, ἃ τ' φύσεως φύσις. καὶ εἰ πρὸ τῇ γρήσιν, ἃ τλὺ συλλογλύ, ἃ τ' ἄλλων ἴδιον αὐδὶς ἐκπάρχει, παρατίον ἐπᾶν· ὡσαύτως δέ, καὶ πρὸ τ' λοιπῶν σύσμων. χδλὸν γὰρ τάχ' πλᾶσα ἐκ τ' τόπων ὅδε, ὅθεν πᾶς μισμιδρίαν καὶ ἀπολλύ. γίνεται μὲν δὴ ὁ λίβανος, καὶ σμύρνα, καὶ ἡ κασία, καὶ ἐπ τὸ λιναίμωμον, φ' τῇ τ' ἀρράβων χώρᾳ, ὑπὸν· πρί τε ζαβᾶ, καὶ ἀδραμύτα, καὶ λιτιβανα, ἡ μακάλι. φύεται δὲ τὰ τὸ λιβανωτὸ ἡ τ' σμύρνης δρύδρα, τὰ μὲν φ' τῷ ὄρᾳ, τὰ δ' φ' ταῖς ἰδίαις γωργίαις ὑπὸ τῇ ὑπόραιαν. διὸ ἡ τὰ μὲν θηραπδύεται, τὰ δ' ὔ. τὸ δ' ὄρος εἶναί φασιν ὑψαλὸν, ἡ λασὺ, καὶ νιφόμβρῳ· ῥᾷν δ' ἀὐτὸ ἡ ποτα μὸς εἰς τὸ πιδίον. ἔστι δὲ τὸ μὲν τ' λιβανωτ' δρύδρον, ὑ μέγα· πρωτάπυχυ δέ ζι, καὶ πολύκλαδον. φύλλον δ' ἔχαν ἰμφρὶς τῷ ἀπίῳ. πλὴν ἐλάττω πολύ, ἡ ζοδ χρώμαζι ποδδὸς σφόδρα, λαθαδὲς τὸ πάγανον· λαόφλοιον δὲ πᾶν, ὥσπερ τλὺ δαδφνίν. τλὺ ᾗ σμύρναν ἔλαττον ἐπ τῷ μιγίθ, ἡ θαμνωδέστερον δέ. τὸ δὲ εἴλιχος ἔχει σκληρόν, καὶ σωτερεμμένον ὧπὶ τῇ γῆς, παχύτδρον δὲ ἢ λιτμοπαχίς. φλοιὸν δ' ἔχει λεῖον, ὁμοίᾳ τῷ αὐδραάχνῃ. ἐτδροι δὲ οἱ φάσκοντες τιθυμιακγέναι, πρὸς μ τ' μιγίθος χδὸν ὁ συμφωνᾶσιν. ὁ δὲ τδρον γὰρ ἔστιν μίγα τ' δρύδρου, ἔλαττον δὲ τὸ τ' σμύρνης, καὶ παπυτδρον. φύλλον δ' ἔχαν, τὸ τ' λιβανωτ. ἀλλὰ τῷ μὲν δ' αφνοαδὲς, ἡ λαόφυλον ἔστιν· τὸ δὲ τ' σμύρνης ἀκανθῶδες, καὶ ὁ λεῖον· φύλλον δὲ πυσιμφορὶς ἔχᾳ τῷ πτελέᾳ, πλὴν ὄλιγ, δᾷ ἄκρα δὲ ἐπακανθίζον, ὥσπερ τὸ ζῇ πρῖνο. ἔφασαν δέ τινες καὶ τὸν πηδαλέον, ὃν δᾷ ἐρέσσοντ ἐποιοῦντο λέμβους, ζητᾶν ἐκβαίνειν δ' ὕδωρ φ' ὧδ' ὄρει, καὶ ὅτως θεωρῆσαι τὰ δ' φύδρα ἡ τλὺ συλλογλύ. ἔστι δ' ἀμφοτέρως φύεται μιμύκα καὶ τὰ εἰλίχα, καὶ οὐ λαδδες. ἀλλὰ τὰ μὲν ὧσπερ ἀξίνη δοκᾶν πιπλῆχθαι, τὰ δὲ λιπόστδρας ἔχαν τὰς ῥωμᾶς. τὸ δὲ δ' ἄκρευμ, τὸ μὲν κατακπίπτειν, τὸ δὲ καὶ πᾶς ζοδ λφύδρου πασίχυδα. φύεται μὲν ὑποδιελᾶδαι φιαθῶς, ἐκ τῶν φοινίκων πιπλεγμένας· φύεται δέ, τὸ ἰδ' αφος μόνον ἀλαφίδαι, καὶ λαθαρὸν ἔστιν. τὸν μὲν ὑδὶ τῶν φιάθων λιβανωτὸν, ἔστι καὶ λαθαρὸν ἡ διαφανῆ· τὸν δ' ὧπὶ τ' γῆς, πλέον· τὸν δ' ὑδὶ ζοῖς δφύδρους πρισχόμενον, ἀκρῖναι σιδάρεις, διὸ ἡ φλοιὸν φύεται πᾶσθαι. τὸ δὲ ὄρος ἅπαν μιμυκάδι ζοῖς ζαβαίοις. τέτος γὰρ ἔστιν λυκίας· λυκίας δὲ τὰ πᾶς ἀλπάλτες, διὸ καὶ δδὲ να τρᾶν· ὅθεν ἡ αὐτοὶ δαδιλάδες εἰς τὰ πλοῖα λαβόντες φέδαδι τὸ λιβανωτὸ, καὶ τ' σμύρνης, ἐρημίας ὄσης, καὶ ἀκπλᾶν. ἔλεγον δ' ὅτι ἐ τόδε. ἡ ἔφασαν ἀκέφθ, ὅτι σωάγιτ' πανταχόθεν ἡ σμύρνα καὶ ὁ λιβανωτὸς εἰς τὸ ἱρὸν τὸ τ' ἡλίν. ὧδε δ' ἐὰν μὲν τ' ζαβαίων, ἀγώτα ζον δὲ πολὺ τ' πρὸ τὸν τόπον. τρᾶν δ' ἔχαν οὐ ἀέρβαβας φόπλυς. ὅταν δὲ ἐαμίσωσιν, ἵνα σωρεύσαντα τὸν ἑαυτ', ἡ τῇ σμύρναν ὁμοίως, ἐκτκλιπᾶν τ' ἐς ὧπὶ τ' φυλακῆς. πλέονας

δὲ ὧν τ̄ σωρὸς πινάκιον, γραφὴ ἐχόν τ̄ τε πλύσεις τ̄ μὶ τριῶν ἡμ τ̄ ἰλυὸς, ἃς δεῖ πεδᾶναι τὸ μὶ τριον ἐκπεσόν. ὅταν δὲ οἱ ἐμπορεῖ πᾶσ ἀγωνίστ, σκοπᾶν τὰς γραφάς. ἃ ἂς δ' ἂν αὐτῶν ἀρέσκ, μὴ βασανιζόντ ἐᾶν ἀλλὰ τὴν ἡμέρ ὡς τάχ τὸ χαρίσασθ, ἵνθα αὖ ἑλωτ. τ̄ δὲ ἱερεῖα πᾶσ ἀγωνόμενον, τὸ τρίτον μέρος λαβόντα τ̄ ἡμῆς τῷ θεῷ, τὸ λοιπὸν αὐτ̄ διατελιπᾶν τὴ ἀρχὴν σῶν ἐᾶν τοῖς ἱερεῦσι, ἕως αὖ ἑλωτ πᾶσ ἀγορεύσθαι. ἄλλοι δ' ἴσασ τὸ μὲν τ̄ λιβανωτ̄ δηλῶσ ὅμοιον εἶναί φασι σχίνῳ, τὴν τοῦ λαρπὸν ταῖς φοινίσι, φύλλον δὲ ἀπίῤῥυθρον. ἐᾶν δὲ τὸν μὲν ἐκ τῆν νέαν λιβανωτὸν, λευκότερον τὴν ἀσβόστερον· τὸν δ' ἐκ τῆν πᾶσ ἀκμαζόντων, ξανθότερον καὶ θυωδέστερον. τὸ δὲ ῥ σμύρνης ὅμοιον τῇ τερμίνθῳ· χαχύτερον δέ, τὴν ἀκαυθωδέστερον. φύλλον δὲ μικρῷ τροχηλότερον. τὸ δὲ γλύφειν σχεδὸν ὁμοιότητ τὴν ῥ τερμίνθου. ἐᾶν δὲ τὴν τοῦτον τὰ πρῶτα πεπαιόμενα, λιθοειδέστερα. γίνεσθ δὲ ἀμφότερα τὴν αὐτῶν τρόπον. τὴν γὰρ γλῶ ἀπαίρειν, τὴν πλακώδη. τὴν ὕλην τὰ πρῶτα καὶ αὐαινόμενα. ταῦτα μὲν ἂν ἐπαγωγὰ πρὸς νόσους, τὴν ὑγιᾶ, τὴν ποταμὸν ὀξύρροα. τὸ δὲ πρῶτον ὅμοιον εἶναι τὸ λιβανωτὸν τῇ τερμίνθῳ, τὴν ἄλλοι τινὲς λέγουσιν· οἱ δὲ τὴν ὅλως τερμίνθου ἐᾶν. διομολογεῖται γὰρ ξύλα πρὸς ἀντίγονον ἐπὶ τῶν ἀῤῥάβων, ὧν τὸν λιβανωτὸν διατεταγόντων, ἃ δὲ δεῖ λέγειν ὅτ τερμίνθου, πολλοί γε μᾶλλον ἕτερον ἀγνόημα πρὸσκεῖσθαι· ὥστε καὶ ἐκ τοῦ αὐτ̄ λέγεσθαι τόν τε λιβανωτὸν γίνεσθ, καὶ τὸν σμύρναν. διόπερ ἱκανὸς ὁ λόγος πρὸς ἀπάντησιν, ὁ πρὸς τ̄ αὐτὸν πλοῦσιόν τινα ἐξ ἀρχῆς πόλεως. ἐπεὶ καὶ τὸν ἐπὶ σάρδεων πεφυκότ τὸν λιβανωτ̄ λέγεσθαι ἔνιοι, ἐκ ἱερᾶς τινι, ἀφορισθεῖς ἐχόμ τὸ φύλλον, ἃ δεῖ καθαίρεσθαι ἔοικεν. ὁ λιβανωτὸς δίδοται, τὴν ὁ ἐκ τ̄ συλίχνης, καὶ ὁ ἐκ τ̄ ἀκρεμόνων, ὁμοίως τὴν τῇ ὄψει τὴν τῇ ὀσμῇ θυμιώμενος τῷ ἄλλῳ λιβανωτῷ. πεφυκὸς δὲ τ̄ μόνον τὸ λεγόμενον ἐκ μᾶς τυγχάνειν. ἔνιοι δὲ λέγουσιν, ὡς ἡ δίδυμος ἡ ὁ λιβανωτὸς ἐν τῇ ἀῤῥαβίᾳ γίνεσθ, καθάπερ δὲ ἐν ταῖς ἰδιαμβείαις νήσοις ὧν φύεται χυμός. φέρεσθαι γὰρ καὶ χαμαὶ ποιᾶν, ὥσπ τ̄ αὐξῆσαν, οἷον ἂν θέλωσι· καὶ τάχα τ̄ γε ἐκ ἀπίθανον ἐν δίδυμοι, ὁποίαν ἂν βούλησθ ποιᾶν τὴν φύσιν. εἰσὶ δὲ ἴσαι καὶ μεγάλοι σφόδρα τὸν χόνδρον, ὥστε ἐᾶν ἐν μὲν ὄγκῳ χλεπτὴν ἑκατέραις, καθαρὸν δὲ πλέον ἢ τρίτον μέρος μνᾶς. ἀγνὸς δὲ δοκεῖ τὰ πᾶς ὁ λιβανωτός, ὅμοιον δὲ τὴν πρόσοψιν φλοιῷ. ῥ σμύρνης δέ, ἃ μὲν ἐκτὸς, ἃ δὲ πλατύ, δοκιμάζεσθ δὲ ἃ μὲν ἀμείνων τῇ γλύφει, καὶ ἐκ ταύτης τὴν ὁμόχρων λαμβάνουσι. πρὸς μὲν 5
ὧν λιβανωτὸν καὶ σμύρνης, ἄχει γε τ̄ νῦν χιλίοι τοσαῦτα ἀπεπράμην. περὶ δὲ δυναμώμενα καὶ ἰασίας ταῦτα λέγουσι. θάμνος μὲν ἀμφότερα ταῦτ' ἐᾶν ἐ μεγάλους, ἀλλ' ὁ λίνος ἄγνῳ, πολυκλαδὴς δὲ καὶ ξυλώδης. ὅταν δὲ ἐκπέσωσι τὸ δυνάμενον, ὅλον διαιρᾶν ὡς πρῶτ μέρη. τότε δὲ τὸ πρῶτον πρὸς τοῖς βλαστοῖς βέλτιον εἶναι, ὃ σμικρὸν ἀπιβαμβαῖον, ἢ μικρῷ μᾶλλον. ἐπόμενον δὲ τὸ δεύτερον, ὃ καὶ τῇ τομῇ ἐλαφρὸν. ἔπειτα τὸ τρίτον, καὶ τέταρτον. ἔχασθαι δὲ τὸ χείριστον, τὸ πρὸς τῇ ῥίζῃ. φλοιὸν γὰρ ἐλάχιστον ἔχα· χρήσιμος δ' ὅμως, ἐ τὸ ξύλον. διὸ καὶ τὸ ἀκρόφυτον λειοτέρ πως· πλᾶσον γὰρ ἔχαν καὶ τὸν φλοιόν. οἱ μὲν ἔτω λέγουσιν. ἄλλοι δὲ θαμνῶδές φασι· δύο δ' αὐτῶν γένη, τὸ μὲν μέλαν, τὸ δὲ λευκόν. λέγεσθ δέ τις καὶ μῦθον ὑπὲρ αὐτ̄. φυσᾶσθ μὲν γάρ φασιν ὑπὸ φαλαγγίων. ὑπὸ ταύταις δ' ὄφεις εἶναι πολλοὺς, δάγμα θανάσιμον ἔχοντας. πρὸς οὓς φραξαμένους τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας, διατελεῖν, καὶ συλλέγειν. εἰθ' ὅταν ἀῤῥωγέναι, δ' ἡλίου τρία μέρη, διακληροῦσθαι πρὸς τὴν ἅλιαν. καὶ ἢν αὖ λαχῃ ὁ ἅλιος, διατελᾶν πονῶν. ἀπίστως δ' ἔνιοι, ὀρᾶν φασι διαμύλλειν ταύτῃσι. ὅτ μὲν οὖν τῷ ὄντι μῦθος. τὴν δὲ διασίαν φασὶ τὰς μὲν ῥάβδους πλατυτέρας ἔχειν, ἰνώδεις δὲ σφόδρα, καὶ ἀπ' ἐᾶν πεφυκέναι. χρήσιμον δὲ καὶ ταύτης τὸν φλοιόν. ὅταν δὲ τὸ μένωσι τὰς ῥάβδους, διατακόπτειν ὡς διὰ δακτύλου τὸ μῆκος, ἢ μικρῷ μείζω. ταῦτα δ' εἰς τὸ ἥλιον βύρσαν καταῤῥαπτεῖν· ἔστ' ἐκ ταύτης καὶ τῆν ξύλων σκιμπόδιον, σκολιὰκια γίνεσθαι, ἃ τὸ μὲν ξύλου διακνιδίζ, τὸ φλοιῦ δὲ ἐχ ἅπτεσθαι, διὰ τ̄ πικρότητα καὶ δριμύτητα τ̄ ὀσμῆς. καὶ πρὸς μὲν διασίας καὶ διναμώμ, τοσαῦτα λέγεται. 6
Τὸ δὲ βάλσαμον γίνεσθαι μὲν φασὶ τὴν αὐλῶνι τὴν πρὸς συρίαν. κῆπος δ' εἶναί φασι δύο μόνος, τὸν μὲν ὅλον ἔτος πολίεθρον, τὸν δ' ἕτερον πολλὰ ἐλάττονα. τὸ δὲ δένδρου μεγέθει μὲν, ἀλίνῳ ῥόᾳ μεγάλα. πολύκλαδον δὲ σφόδρα. φύλλον δὲ ἔχαν ὅμοιον πηγάνῳ, πολλῷ ἐκλευκότερ. εὐώδη δὲ ἐᾶν. ἐαρπὸν δὲ πρόμοιον τῇ τερμίνθῳ, τὴν μεγέθει τὴν χρόᾳ καὶ χρώματι. ξύλα δὲ σφόδρα τὴν ὄψιν, καὶ μᾶλλον τὸ δ' ἀκρότονον, τὸ δὲ λαμπρυνόμενον ἐπὶ φοίνικος συλλήψῃ, φοίνικαν δὲ ὄνυξι σ-

δρεῖς

πυροῖς· καὶ τὸ ἄχυρον, ὅταν μάλιστα συνίῃ ὧσι, καὶ τὰ σιλίχνα καὶ τὰ ἄνω. τῶν δὲ συμφυλλούντων ὅλον τὸ θέρος πυιεῖσθαι. ἐκ δὲν δὲ πολὺ τὸ ῥίζωμα, ἀλλ' ἡ ἡμέρα τὸν αὐξηθέντα συμπίγειν ὅσον λίγχνου. τῶν δ' ὁσμῶν ἀφαιρούσας καὶ πολλῶν, ὥσπερ ἀπὸ μικροῦ πολιοῦ ἰθύνεσθαι τὸ πνεῦμα· ἀλλ' οὐ φαίνεται ἡ ὀπὴ πρατὸν, ἀλλὰ τὸ συμπεμιλόγμενον λιπαρώτερον, πολλῶν γὰρ λίχνου λιμένος. καὶ τὸ μὲν τῆ ἐλαίᾳ, πολλάκις ἔναι λιπαρώτερον. θύοσμα δὲ σφόδρα καὶ τὰ ῥάβδοια. λαμβάνειν γὰρ καὶ τῶν δὲ ῥίζα, καὶ τὸ ἀφαίρειν πωλεῖσθαι τίμια. καὶ τὴν ἐργασίαν τῶν πρὸς τὰ λίνα ῥα χαλεπὴν ταύτην αἰτίαν ἔχειν· καὶ τῶν βρεχῶν. βρέχεσθαι δὲ σωμάτων. σωματείαν δὲ δοκεῖν εἶναι, τὸ μὴ μεγάλα γίνεσθαι τὰ λίνα, καὶ τῶν ῥάβδοιαν τομῶν· ἅμα γὰρ τὸ πολλάκις ἀκκαίρεσθαι, ῥάβδους ἀφίναι, καὶ οὐκ εἰς ὕψ
10 ἐκτάσειν τῶν ὁρμῶν, ἄχρειον δὲ ὅλην ἔμεν βάλαμον οὐδ' ἀμοῦ. γίνεσθαι δὲ ἐκ μὲν τοῦ μάζονος πρασλάσου, ἀχῆς λίνα ὅλον ἡμίχνα· ἐκ δὲ τοῦ ἑτέρου, λίνο μόνον. πωλεῖσθαι δὲ τὸ μὲν ἄκρατον λίς πῶς ἀργύριον, τὸ δ' ἄλλο κατὰ λόγον ᾗ μέρεως. καὶ τοῦτο μὲν ἀφαίρουσι φαίνεται, κατὰ τῶν θύοσμίαν. Ὁ δὲ βάλαμος γίνεται, καὶ ὁ χοῖνος, 7
ὑποβρέλλουσι τὸν λίβανον, μεταξὺ τούτου λιβάνου καὶ ἄλλου τινὸς ὄρους μικροῦ, ᾧ τοῦ αὐλωνίσκου τούτου· καὶ ἐχ ὡς Ἰωὶς φασι, τὸ κυπλιβάνι. καὶ μεταξὺ τούτων δύο, ὧν αὐλῶνα καλεῖσι τοῦτο, πολὺ καὶ καλόν. ὅπου δὲ ὁ βάλαμος καὶ ὁ χοῖνος φύεται, λίμνη μεγάλη συγχαίνει. πῶς ταύτῃ δὲ ᾧ τῷ ἴλα τῷ αὐξηθέντι διφύεσι. τόπου δὲ ἔχουσι πλεῖον ἢ τριάκοντα σταδίων. οὐ λοκεῖσι δὲ χλωροί, ἀλλὰ ξηρανθέντες· τῇ πρόσθεν δὲ αὐδὲν διαφέρουσι τῶν ἄλλων. ἐσβάλλουσι δὲ εἰς τὸν τόπον, δύο ὁσμὴ πρόσβαλα· ὁ μὲν πρόσω τόπος
20 γυμνότερος γίνεται, καθάπερ τινὲς φασι, ταῖς πρόσφορμίαις ἔμεν πρὸς τοῦ χώρου. καὶ γὰρ ὁ τόπος οὗτος ἀχὴ θαλάσσης ἀπέχει πλέους ἢ κατὰ τριάκοντα σταδίους. ἀλλ' ἡ ἄρρα δίκ τῶν ἀναπνοὴν ἔναί φασι, τῶν ἀχὴ ᾗ χώρας δύοσμον. ἡ μὲν οὖν συρία τὰ πρόσφατα τῇ ὀσμῇ, ἡδὺ ὂν ταῦτ' ἔσιν. ἡ γὰρ χαλκαῖν, βαρύτερον καὶ μᾶλλον φαρμακῶδες. ἐπεὶ καὶ γίνεται αὕτη πρὸς συρίαν, ἐκ τοῦ πάνυ καλεμένου. τὰ δὲ ἄλλα πάντα τὰ θύοσμα, οἷς πῶς τὰ ἀρώματα χεῶντι, τὰ μὲν ἐξ ἰνδίων ἰομίζεται, διὰ κεῖθεν ὧδε θάλασσαν διακομίπτεται· τὰ δὲ ἐξ ἀῤῥαβίας, οἷον πῶς τῷ λιβανωτῷ καὶ τῇ μασίᾳ, καὶ λώμακον. ἕτερον δ' ἔναι τὸ λώμακον, διαφέρον· τὸ δ' ἕτερον παραμίσγουσιν εἰς τὰ ἀσυνδιαίτατα τῶν μύρων. τὸ δὲ διαφέρον καὶ ἄμωμον, οἱ μὲν ἐκ μηδίας, οἱ δ' ἐξ ἰνδίων, καὶ ταῦτα, καὶ τὸν νάρδινον, καὶ τὰ ἄλλα, ἃ τὰ πλεῖσα. οἷς μὲν οὖν εἰς τὰ ἀρώματα χεῦντα, σχινίον τὰ δὲ ὄζη· διὰ
30 σία, λιτωτμωμον, διαφδιαμωμον, νάρδινον, ταῦρον, βάλαμον, ἀκανθολάβιον, σύραξ, ἴρεις, νάρδος, διάδεσμον, καύκαλον, λιρόκομον, σμύρνα, λίτταρον, χοῖνος, διάλαμος, ἀμάρακον, λωτός, ἄνητον. φύτων δὲ τὰ μὲν ῥίζαι, τὰ δὲ φλοιοί, τὰ δὲ ἐλαῶν, τὰ δὲ ξύλα, τὰ δὲ ἀνθέρματα, τὰ δὲ διάκρυα, τὰ δὲ ὅλη. καὶ τὰ μὲν πολλαχῶ γίνεται, τὰ δὲ πολυτίμητα καὶ δυσεύρετα πάντα ἐκ δὲ ἀσίας, καὶ ἐκ τῶν ἀλιανῶν τόπων. ἐκ γὰρ δὲ εὐρώπης οὐδ' ὁτιῳοῦν, ἔξω ἴεσθον. αὗται δὲ ἀσίαι γὰρ ἰλλυσιοῖς, οὐκ γὰρ τῇ πῶς θαλάττην χώρα, ἀλλ' γὰρ τῇ ἀνακεχωρηκυίᾳ, διαμένει δὲ μᾶλλον πῶς ἄρκτον. τόποι δὲ φύτων διαφέρουσιν, γὰρ οἷς ἀμάνων. ἐργασία δὲ πρὶ αὐτῶν οὐδεμία, πλὴν τὸ πρὸ καθάρασθαι αὐξηθέντα. τὰ γὰρ γῆ θρύπτει φύομενα ῥίζα, διαβάπτ τό τε τῇ νάρδῳ πρόσφορον τῶν ὁσμὴν ἔχει, καὶ ἕτερα ἄττα, μικρά πνα καὶ ἀδόξῳ τῶν θύοσμον ἔχει. καὶ πρὶ μὲν τῶν θύοσμον,
40 ὧδε ποσοῦτον ἐρήσθω. Περὶ δὲ τῶν ὀπῶν, ὅσα μὴ πρότερον εἴρηται, λέγω δ' οἷον ἐ 8
πνόν φαρμακώδεας, ἃ καὶ ἄλλας ἔχουσι δυνάμεις, παραπλήσιον ὁμοίως ἐπῶν· ἅμα δὲ καὶ πρὸς ῥιζῶν. καὶ γὰρ τῶν ὀπῶν πνόν ἐκ τούτων, καὶ χωρὶς αὐτοῦ καθ' αὑτὰς πολλὰς φανταστίας ἔχουσι δυνάμεις. ὅλως δὲ πρὸς πάντων φαρμακωδῶν, οἷον λαπροῦ, χυλισμοῦ, φύλλων, ῥιζῶν, πόας· καλοῦσι γὰρ καὶ πόαν τῶν φαρμακωδῶν, οἱ ῥιζοτόμοι. τῶν ἡ ῥιζῶν πλείους μὲν εἰσι δυνάμεις, καὶ πῶς πλέον. ἐκ τοῦτο δὲ μάλιστα αἱ φαρμακώδεις, ὡς χρησιμώτεραι, διαφέρουσι πῶς τι μὴ πῶς ταῦτα, καὶ τῇ μὲν γὰρ αὐταῖς ἔχειν ἡ δυνάμιν. ὡς δ' ἔν ἐπίπαν, αἱ πλεῖσαι ἢ γὰρ αὐταῖς ἔχουσι, καὶ τοῖς λαπροῖς, καὶ τοῖς ὀποῖς· ἔνιαι δὲ καὶ διὰ ζῶν φύλλων. τῶν δὲ φυλλούσας δυνάμεις, τῶν πολλὰς χαλεπὴν πόας καλοῦσιν (ὥσπερ εἴρηται) οἱ ῥιζοτόμοι.

ὁ μὲν ὀπισμὸς γίνεται τῶν ὀπιζομένων, ὡς ἐπίπαν τὸ θέρους· τῶν μὲν φθινοπώρου,

τῶν δὲ πολυκλινδότων. τὸν δὲ ῥιζοτομίαν, γίνεσθαι μὲν πανταχοῦ κατὰ τὸν πυροτομίαν, καὶ μικρῷ πρότερον· ὁ μὲν ἀμυγδαλῶν, ἢ μυδαπώρου μετ' ἀρκτοῦρον, ὅταν φυλλορροήσωσιν· ὅσων δὲ καὶ ὁ καρπὸς χρήσιμος, ὅταν ἀμείρωσι τὸν καρπόν. ἔστι δὲ ὀπισμός, ἀκρὸν τῶν καρπῶν, ὥσπερ ἢ ζιζυμάλλα, καὶ ἀγρία ἀκίνης, καὶ χαλέπη ἡ πλάτανος· ἀκρὸν ἡ ῥιζῶν· ἀ ῥιζῶν ἀκρὸν ἡ λιφαλῆς, ὥσπερ ἡ μήκωνος. ταύτης γὰρ μόνης καὶ ἕως ἴσον αὐτό. ἡ μὲν οὖν καὶ αὐτίμαλος ὁ ὀπὸς σωΐσκεται λακρυώδης, ὥσπερ ἡ βραγκανίνης· ταύτης γὰρ ὀλίγη τίμνου δεῖ. ἡ δὲ πλάτανος δὲ φύτομος· ὑγρὰς μὲν δύνας εἰς ἀγγεῖα σωνάγουσιν, ὥσπερ καὶ ζιζυμάλλα, ἢ μηκωνὶς· ἁλᾶσι γὰρ ἀμφοτέρως. καὶ ἁπλῶς, ὅσα πολύσπαγγα· ἡ δὲ μὴ πολυσπόγγου, ἐρίῳ λαμβάνουσιν. ὥσπερ καὶ ἡ θριδακίνης. φύεται δὲ ἀπὸ ὀπισμοῦ, ἀλλ' οἷον χυλισμός ἐστιν· ὥσπερ ὅσα λαίουσι, καὶ ὕλωρ ὠμὸν ἐσθίουσι, ἀποβύσαι & λαμβάνουσι τὸν ἀπὸ τοῦ ξύλου. ξηρὸς δὲ γίνεται, καὶ ὑγρὸς ὅταν ἐκλάβῃ ὁ χυλὸς τοῦτον. ἔστι δὲ ἡ μὲν ἄλλων ῥιζῶν τὸ χύλισμα ἀσθενέστερον ἢ λαπάθου· τὸ κωνείου δὲ ἰσχυρότερον, καὶ τὸν ἀπαλαγὸν ῥᾳδίως ποιεῖ, καὶ δάκνει, μικρὸν πάνυ καταπόσιον δηλοῖ. ἐνεργότερον δὲ, καὶ ὡς τὰς ἄλλας χρόας. ἰσχυρότερον δὲ καὶ τὸ θαψίας· τὰ δὲ ἄλλα πάντα ἀδρανέστερα. οἱ μὲν οὖν ὀπισμοὶ χυλὸν τοιοῦτον γίνονται. ἡ δὲ ῥιζοβολίας ἐκ ἔστι φιάλη διαφορά, πλὴν ὡς ταῖς ὥραις· οἷον διέρους, ἢ μυδαπώρου· καὶ τὸ τὰς δὲ ἃ τὰς δὲ τὰ ῥιζῶν, οἷον ἡ ἐλιβόρου τὰς καλὰ τὰς λιπαρὰς· ἡ γὰρ ἄνω τὸν παχέων τὸν λιφαλῶδη, φασὶν ἀχρεῖον εἶναι, καὶ διδόναι ταῖς λυσίν, ὅταν βάλωντα καθαίρειν. καὶ ὑφ' ἑτέρων δὲ
9 λύνων τοιαύτας λέγουσι διαφοράς. ἔτι δὲ ὡς οἱ φαρμακοπῶλαι καὶ οἱ ῥιζοτόμοι, τὰ μὲν ἴσως οἰκείως, τὰ δὲ καὶ ὑπεναντιολογοῦντες λέγουσι. διελόντες γὰρ τὰς μὲν κατ' ἄνιμον ἴσα μόνος τίμνῃ, ὥσπερ ἑτέρας τινάς, καὶ τὸν θαψίαν, ἀλφιταμόνος λέπα. τὸ γὰρ σῶμα αὐοσιδὲς, ἐὰν δὲ φαυσίας. κατ' ἄνιμον δὲ καὶ τὸ λωποδύτην τὸν καρπὸν συλλίγῃ· εἰ δὲ μή, λίνδωσον ἐν τῷ ὀφθαλμῷ. τὰς δὲ νύκτωρ, τὰς ἡ μεθ' ἡμέραν· ἐνίας δὲ, περὶ αὐτὰ ἄλυσον ὑπολάμβ, οἷον καὶ τὸ καλάμινον ἐλύμινον. καὶ ταῦτα μὲν, καὶ τὰ πηγαπλάσια τύπτειν, τὰ δὲ ἀπὸ ἀλλοβρίως λέξαιμ' λέγων. ὑπόσινες γὰρ ὧδε διαιρήμεις. βραδύπαν γάρ φασιν, ὥσπερ πῦρ καὶ κατακαίειν. ἐπὶ καὶ ὁ ἐλίβορος & ταχὺ καρπεκρεῖν ποιεῖ, καὶ τὸ διώνυχα πολλὰ χρόνον ὀρύττειν. διὸ καὶ πθιδίσσι σκόροδα, καὶ ἄπρακτον ὑπόπτησιν. ἀλλὰ τὰ ζιαῦτα ὥσπερ ἐπὶτα καὶ πόρρωθεν οἷον τῶν παιωνίαν, οἱ δὲ γλυκυσίδιον καλοῦσι, νύκτωρ διελόντες ὀρύττειν. ἐὰν γὰρ ἀμείρας, καὶ ὀφθῇ τις ὑπὸ ἡλιοσκοπάπα, τὸν μὲν καρπὸν ἀπολέσαν διανοῖαι φῶς ὀφθαλμοῖς· ἢ δὲ ῥίζαν τίμνων, ἐκπίπτει τῶν ὀδόντων. φυλάττεσθαι δὲ καὶ τὸν καρποῦσθαι τίμνοντα, βιάζεσθαι, ὅπως αὖ ἄπρατος ἀπίθῃ. καὶ ἄλλας δὲ τινας ὁμοίως. τὸν δ' ὑν-
πανακὶς πλυκόμενον τίμνων, ἐνδὺς ἴσως ἄπορον· ἀλλ' ἀπὸ & ἄλλο πθοδιδόασιν. οἷον τὸ †πανακὶς, τὸ ἀσκληπίειον καλούμενον· αὐτεμβάλλων γὰρ τῇ γῇ παγκαρπίαν μιλιπῆστον. ὅταν δὲ ἡ
αὐπθίλλαν ξίφη, βιαίνοντες μιλιπῆστας, †αὐτεμβάλλαν μυδόν. τίμνων ἡ, ἀμφάκει ξίφει πθυῤῥαθαντα εἰς βᾶς· καὶ ὅ, τι αὖ πρὸ τοῦ τιμῶν, μετίσαν ἔχειν, εἶθ' ὕστερον τὸ τιῤῥόν τίμνων. καὶ ἄλλα δὲ τοιαῦτα πλέον. πθυῤῥαθῆν δὲ καὶ τὸν μανδραγόραν εἰς βᾶς ξίφει· τίμνῃ δὲ πθοϊσάμενον βλέποντα, ἵνα δ' ἑτέρου λύκλῳ πθυῤῥαθῇ, καὶ λέγων ὡς πλεῖστα πθὸς ἀφροδίσιον. ἔστι δὲ ὅμοιον ἔοικε τῷ πθὸς τὸ λυμένα λιγομένῳ ἡ ἡ βλασφημίαν, ὅταν αὐίρωσι. πθυῤῥαθαν δὲ καὶ τ' ἐλίβορον· τὸν μέλανα, ἰσαμένου πθὸς ἕω, καὶ πθοπαστυλχόμενον δ' ἀνὸν δὲ φυλάττεσθαι, καὶ ἐκ δὲ ἐξείρας· λίνδωσον γὰρ ἐὰν ζῶς τίμνουσιν. ἐὰν δὲ ὁ ἰγνὺς * μὴ σβατέμενα, ὁ αὐτὸς ἀχθήσεται φάσκων. ταῦτα μὲν ἂν ὠμὸν τὸν ἔοικεν, ὥσπερ ἄρτι. πρό
10 ποι δ' ἐκ αὐσὶ τῷ ῥιζοτομεῖν, πλὴν ὃς ἄπομεν. ἔστι δ' ὥσπερ ἐλέχθη, τῶν μὲν πάντων χρήσιμα, καὶ ἃ ῥίζα, καὶ ὁ καρπὸς, καὶ ὁ ὀπὸς, ὥσπερ ἄλλων τε καὶ τὸ πανακὶς. τῶν δὲ ἃ ῥίζα, καὶ ὁ ὀπὸς· οἷον ἡ σπαμωνίας, καὶ τὸ λυκλαμῖνο, καὶ ἡ θαψίας, καὶ ἑτέρων. καθάπερ καὶ τὸ μανδραγόρα, τὸ μὲν φύλλον χρήσιμον ἔναι φασι πθὸς τὰ ἕλκη, μετ' ἀλφίτου· τὸν δὲ ῥίζαν, πθὸς ἐρυσίπελας, ξυνδοῦσαν τε καὶ ὄξει διδοῦσαν· καὶ πθὸς τὰ πθλαγριακὰ, καὶ πθὸς ὕπνον, καὶ φίλτρα. διδόασι δὲ φ' οἶνον, ἢ φ' ὕδει. τίμνουσι δὲ προχίσκες, ὥσπερ ῥα φανίσλος, ἐνήραντες δὲ φ' γλυκεῖ ἐκρίμασαν ἐσθίειν ἐκπνεῖ. ὁ δὲ ἐλίβορος & ἐπὶ τούτων, τῇ τε
αὐπνύρᾳ ῥίζῃ καὶ ἔσθ' ὑπὸ καρπῷ χρήσιμος· ὥπορ οἱ φ' †ἀγκύρᾳ, καθαπίῤ φασι, ἔσθ' ὑπὸ καρπῷ καθαίρουσιν· ἐχθῇ συλαμώδη ἔστιν. πλέον δὲ καὶ τὸ πανάκης τὰ χρήσιμα, καὶ ὁ πάντα πθὸς τὸ αὐ-

τό. ἀλλ'

τὸ ἄλλ' ὁ μὲν λαπὸς πῶς τὰς ἀχαμβλώσως, καὶ πῶς τὰ ἀπασμάτα, καὶ οὗ δυότητος πότητ· ἔπι δὲ πῶς τὰ ὦτα, καὶ τὰς φωνασκίας. ἃ δὲ ῥίζα, ψόστε οὖ πόκος, καὶ τὰ γυναικῶα, καὶ πῶς θασυγνίαν φύσις. χρήσιμοι δὲ καὶ πῶς τὸ ἠρινὸν μῦργμ, σὺν τῷ δύσλίαγ. ἰσχυρότφαγ δὲ τὸ ἀπόρμα τῆ ῥίζης. γίνητ δὲ πῶδι συείαν, καὶ τίμιητ πῶδι ψυχαμυτίν. ἡ μὲν ἐλαμίνε ἃ μὲν ῥίζα, ψόστε τὰς ἐκπνεύσις ἔν φλιγμανῆγ, καὶ ψόδιτφ ταῖς γυναιξί, καὶ πῶς τὰ ἕλκη, γὸ μέλιλα. ὁ δὲ ὀπὸς πῶς τὰς ἐκὲ τ' λιφαλῆς καθάρσις, ἐν μέλιλι ἐγχύμενος· καὶ πῶς τὸ μεθύσκαν, αὖ γὸ εἶνφ διαβρίχων διὰ λῆς πιᾶν. ἐγαθὰ δὲ τῷ ῥίζαγ καὶ εἰς ὀκυτόκιον πῶδιαθῆαγ, ὦ ὡς φίλβα. ὅταγ δὲ ἐρύξωσι, καθαπαίσι· ὥστ' εἶναγ διύσαντες, βοχίσκης ποιῆσιγ, ὡς τ' βυγὸς, ἃ βιπῆμιθα. καὶ τ' σικνῦ δὲ τ' ἀγρίᾳ, τῇ μὴ ῥίζαγ ἀλφῶ ἐν ψώρας βο-
10 σκήμασι· τὸ δὲ ἀπύρμα χυλιδίν, ποιῶ τὸ ἐλατήριον. πίλνητ δὲ τ' φλιγοπόρα· πίτε γὸ βίλ λεσγ. τ' δὲ χαμαίδρυες, τὰ μὴ φύλλα πῶς τὰ ῥήγμαῖα, ἐν πῶς βαύματα γὸ ἐλαίᾳ βιβάμε νε· ψός τε τὰ νεμόμενα ἕλκη. τ' ἢ καρπὸγ καθαίρειν χολήγ· ἀταθὲς δὲ ἐν ὀφθαλμοῖς. πῶς ἢ τὰ ἀργέμαστα, πῶσάγαγ τὸ φύλλ', βίψαντα γὸ ἐλαίᾳ. ἔχα δὲ τὰ φύλλα, οἷά πεῖ ἐρυός. τὸ ἢ αὐσπημα τ' ὅλης, ὅσαγ ἀσιθαμιᾶσγ. λύσε μεγ ἢ, καὶ ἀδύ. τὸ μὴ δὲν μὰ πῶς τὸ αὐτὸ πάντα τὰ μέρη χρήσιμα τυγχάνειγ, ἐκ ἴσως ἄπορον. τ' δὲ τ' αὐτ' ῥίζης τὰ μὲ ἄνω, τὰ δὲ κάτω καλοῦσι, θαυμασιώτφαγ. οἷαγ τ' τε θαψίας, καὶ τ' ἰγκάλυος (οἷσὶ ἄπαγ καλοῦσι) καὶ τ' λιβανώτιδος. τὸ γὲ αὖ καὶ κάτω καὶ ἄνω τὰ αὐτὰ δύγαν καθαίρειγ, καθάπῆ τὸ ἐλατήριον, ὃ δὴ ἄπορον. ἔχα ἢ ἡ θαψία, φύλλον μὴ ὅμοιον μαράθρῳ, πλὴγ πλατύτφαγ· καυλὸγ ἢ ναρθηκώ-
δη, ῥίζαγ δὲ λευκήγ. ἃ δ' ἰσχὰς, ἃ ἄπιος, φύλλον μὴ ἔχει πτηγανώδες βραχύ, καυλὸς δ' ἐ-
20 πηγέσσ βᾶς, ἃ τ' πάρας· ῥίζαγ ἢ, οἷογ ἀσφόδελος, πλὴγ λιπτυφώδη φιλῆ ἢ ὀρανὰ χυρία, καὶ λοχλακώδη. πίλνητ δὲ, τῷ ὕρος. ὅδε μὴ δὲν ἴδιαγ τ' ἀρωμάτων. ὁ δὲ ἰλιβορος, ὅ, τε μέλας 11
καὶ λευκὸς, ὅσπερ ὁμώνυμοι φαίνονται. πῆ ἢ τ' ὄνιος ἅπα φυτὸν ἐστίν. οἱ μὲν γὰρ ὁμοίως εἶναι, πλὴγ τῷ χρώματι μόνον διαφέραγ· τ' δὲ ῥίζαγ μὲ λευκήγ, τ' δὲ μέλαναγ. οἱ δὲ τ' μέλανος τὸ φύλλον διαφυδὲς, τ' δὲ λευκὸ τραχυδὲς· τὰς δὲ ῥίζας ὁμοίας, πλὴγ τ' χρώματος. οἱ δ' ὧν ὁμοίας λέγοντες, φασὶν εἶναι τῷ μορφῇ. καυλὸγ δὲ κάθυρικώδη, βραχὺ σφόδρα· φύλλον δὲ πλατύτερον, ὁμοιον τῷ τ' ναρβήκος, μᾶλλον ἔχον εὐμικες, σύθυς δ' ἐκ τ' ῥίζης ἀρξαμένον τε καὶ ἀπὸ γλίφυλλον. πολύρριζος δ' ὦν μαλλα, ταῖς λευκαῖς καὶ χρυσίμοις. ἀναξῆγ δὲ τ' μὴ μέλανα καὶ ἵππιος καὶ βᾶς, καὶ ὑς· δεῖ καὶ ὁ δὲ νέμονται ἄκρον. τὸγ λευκὸγ δὲ νέμονται πρόβατα, καὶ ἐκ ἴστε ψεῦτ ἡ σωσφθλίνα τ' δίνα μῃ, καθαιρομένου ἐκείνου. ὠφελῶ-
30 δὲ μετὰ πόρτ, τ' δ' ὕρος ἔωρος. ἄλλα πῶς τ' νυλαίαγ οἱ ἐκ τ' οἴτης συλλέγοντ· πλᾶκες γὰρ φύονται ἔνθα φύτ, καὶ ἄρισος. μοναχῆ δὲ φύτ ἢ οἴτης πόδι τ' νυρεῶ. μίσγονται δὲ πῶς τῷ πόσῃ, ὅπως δύνωνται, τὸ δ' ἐλεβορινῆς ἀσπέρμα· ἔστ δ' ὧν πάρεσγ. φύτ ἢ ὁ μὲ μέλας πασ-
σαχῆ· καὶ γὰρ γὸ τῇ Βοιωτίᾳ, καὶ γὸ λύβοίᾳ, καὶ πῆ ἄλλοις πολλοῖς. ἄρισος δὲ ὁ ἐκ τῷ ἐλικῶ-
νος, καὶ ὅλως τὸ ὄρος σύφάρμακον. ὁ δὲ λευκὸς, ὀλιγαχῆ. βίλπουσι δὲ, καὶ οἷς γε χρῶντ μάλιστα, τ' πάρεσθ' οἱ ταῦ, πεντικὸς, ἐλιαδτης, μασκλιώτης. φασὶ δὲ τὸγ ἐλιάτ ἴω, γὸ ταῖς ἀμπέλοις φύεσθαι, καὶ ποιῆγ τὸγ οἶνογ οὕτω διουρητικὸγ, ὥστε λαγαρεὺς εἶναι ταύτῳ τοὺς πίνοντας. ἄρεσθ' δὲ καὶ τούτῳ καὶ τούτῳ, καὶ τῷ ἄλλῳ, ὁ οἱ ταῦ. ὁ δὲ παρεσσι-
40 ὁ, καὶ ὁ αἰτώλι· (γίνονται γὰρ καὶ γἱ ταῦθα πολλοί, καὶ ὠνομῶσται καὶ παλῶσγ οὐκ ἐπιλόγδν) σκληρός τε, καὶ ἄγαν πιρισκιλής. ταῦτα μὲ οὖ ὅμοια ταῖς μορφαῖς ὕπα, διαφυδὲς ἰδίας ἔχουσι. καθαίρουσι δὲ τὸγ μέλανα ἐνθυκ τῷ πιόντος καὶ αὐθρόντ, μιλαμπόδιον, ὡς ἐκείνου πρώτου πιόντ. καθαίρουσι δὲ καὶ ὕπας αὐτῷ, καὶ πρόβατα, σωσπάδιοντ δὲ ἐκ τ' ἐπιδλίω· καὶ ὡς ἄλλα δὲ πλέω χρῶντ. Γελᾶ δὲ ὅτι καὶ τὰ πτανὰ, καὶ οἱ πιδύ 12
μελλοι, καὶ ἕτερα ἔτη. πτανὰ γὰρ καθεῦσγ πρῶτογ μὲ, τὸ γὸ συρίᾳ, πῆδι οὖ μικρῷ πρότφαγ ἔρπτα. ἄλλα δὲ τρία· τὸ μὲ χαρώναγ καλούμενογ, τὸ δὲ ἡρακλειογ, τὸ δὲ ἀσκλήπειογ. ἔχει δὲ τὸ μὲ χαρώναγ, φύλλογ μὲ ὅμοιογ λαπάθῳ, μᾶζαγ δὲ καὶ πλατύτφαγ· ἄνθ· δὲ, χρυσοειδὲς· ῥίζαγ δὲ, μακραί. φιλᾶ δὲ τὰ χωρία τὰ πίνα. χρῶντα δὲ πρός τι αὖ ἔχας, καὶ τὰ φαλαγγια, καὶ αὖ σῆπας, καὶ τάλλα ἑρπετά, θηλόντ γὸ εἶναγ, καὶ ἀλειφοντ μετ' ἐλαίᾳ· τὸ δὲ ἰχ· τὸ σπῆγμα καταπλαττοῦς γὸ ὀφίνα, καὶ πεῖ θηλόντ. ἀσκεῖπιδ δὲ φασι καὶ ἐλαῖῳ τῷ πίνφ, τῇ ἐλαίᾳ, καὶ φυμάτων γὸ μέλιλι.

τὸ δὲ

ὁ δὲ ἀσκληπίδειος, πλὴν ῥίζαν μήκους μιᾶς ὄζου ὡς ἀσιβαμίτης, λευκὴν ἢ κὴ πτελέαν σφόδρα, κὴ φλοιὸν παχὺν καὶ ἀλικώδη. καυλὸν δ' ἔχει γονατώδη πανταχόθεν· φύλλον ἢ ὅμοιον τῇ θαψίᾳ, πλὴν παχύτερον. ἀγαθὸν δ' εἶναί φασιν ὀρεινὸν τὸ ξύνομα πίνειν, κὴ αὐλῶδες, ὅταν αἷμα πόδι αὐτὸ, φῦ μιλτιῶδες κὴ λιφαλές, ῥίζουσα φῦ ἐλαίου ἀλάφου· κὴ ἄλμόδη καὶ πονηρὸς ἀφανὴς, καὶ γαγγραίνας ὀδύνης φῦ οἶνον ξύνομα. διώκασι δὲ καὶ τὰς μανίας ἀρχομένας ἐκπλέναν. ἅπαντα δ' ἑλκοῖ σῶν, δ μὲν ὑγρὸν, ξηρὸν ἐπιπάττοντα, πόκα πεπλυμένα οἴνῳ θερμῷ· δ δὲ ξηρὸν, φῦ οἴνῳ διδόασι καὶ ἐκπαπάσσειν· ὁ δὲ πρασόκλοον, φύλλον μὲν ἔχει μίγα κὴ πλατύ, καὶ βραχίονα πανταχῆ. ῥίζαν δ' ὡς δακτύλου τὸ πάχος, διπήχεα ἢ βιπήχεα· τῇ γεύσει μὲν ὑπόπικρον, τῇ δ' ὀσμῇ ἐκβαλόπρον ἐκβαλερῶς· ἀγαθὴν δὲ δ' ἱερᾶς νήσου, μεγεθυμένην φύσιν πτύας, ὅλον τι παρεμφερὲς, πίνειν· καὶ ὀδύναι ἢ γαστρὸς, φῦ οἴνῳ γλυκεῖ· κὴ ὑλικὴν δ' ὑγρὸν, ξηρὸν· δ' ξηρὸν, φῦ μίλτι. αὕτη μὲν δὴ ταύτης ἴσχυσι τὰς διαφορὰς τι καὶ δυνάμεις. ἄλλα δὲ πανάκια, τὸ μὲν λιπόφυλλον, τὸ δὲ πλατύφυλλον· αἱ δὲ δυσώδεις ἀμφοῖν αἱ αὐταί· πόδιτέον τι ταῖς γυναιξί, καὶ ἐκπλασμα μετ' ἀλφίτων· κὴ πόκα τὰ ἑλκεῖα ἄλλα, κὴ πόκα τὰ νεμόμενα. σιμύνιμοι ἢ κὴ οἱ σρύχνοι κὴ οἱ ἰβύσκοι, δ γὰρ σρύχνος ὁ μὲν ἐπανόδους, ὁ δὲ μανικός· κὴ ὁ μὲν ἐπανόδους ἐρυθρὰν ἔχων τὴ ῥίζαν, ἀσπρ αἷμα. ξηραινομένην, κ' ὀφυπομένην ἢ λευκὴν, κὴ ἐκπεσὼν ἐρυθρότερον ἐοικὸς φύλλον δ' ἰβύσκου μάλλον ὅμοιον, ἢ μηλέᾳ τῇ γλυκείᾳ· ὁ δὲ αὖ δ' ἀσὺ κὴ πυθμὴν μίγας ἰδέτο δ' ῥίζης δ φλοιὸν λίσποντες λίαν, κὴ βρίχοντες φ' οἶνῳ ἐκρύπτου διδόασι, κὴ ποιεῖ ἐκλυόλαν. φύτη δ' ἐν χαράδραις, κὴ φῆς μνήμασιν, ὁ ἢ μανικὸς, οἱ μὲν † θρύονον καλέσιν αὐτὸ, οἱ ἢ πόδιτον. λευκὴν ἢ ἔχει τὴν ῥίζαν, καὶ μακρὰν ὡς πήχεως, κὴ ἐαίλιον. δίδοτη δ' αὐτὸ, ἐὰν μὴ ὄπτως ἄσι παίζῃ, καὶ δοκῇ ἑαυτῷ ἐκλέλοιπέναι· ἐὰν ἢ μᾶλλον μαίνηδ, κὴ φαντασίας ἰωὰς φαίνηδ, δύο σραχμὰς· ἐὰν ἢ ὅσι μὴ παύεδ μανόμενον, βοᾷς. καὶ συμπεραμεγύνται φασὶν, ὡς τὸ λίνταριον· ἐὰν ἢ ὥσπερ ἀκρεκτίνας, πέπερας. ἔχει δὲ τὸ μὲν φύλλον ὅμοιον δύζῃ μᾶλλον, πλὴν μᾶζον. τ' ἢ λαπάθου, ὥσπερ ὀργίας. λιφαλὲς δὲ ὥσπερ γαλβύν, μᾶζον ἢ καὶ παχύτερον. ἴσοις δὲ καὶ πλατάνῃ λαπάθῳ. τ' δὲ πολυμάλλου, ὁ μὲν πρῶτος λαπάθιος λίσπος, φύλλον ἔχει πόδιφερίς, λαπάθου ἢ τὸ ὅλον μέγεθος ὡς ἀσιβαμίτης, τ' δὲ λαπάθου λευκὸν. ἐμπίπτει δὲ, ὅταν ἄρτι πόδιαλῇ καρυλή. κὴ ξηραινθεὶς ὁ λαπάθος, δίδοτη πᾶσι βιαίως, ὅσον βίζου μέρος ὀξυβαφές. ὁ δὲ ἄρρην λαπάθιος, τὸ μὲν φύλλον ἐλαιῶδες ἔχει, τὸ δ' ὅλον μέγεθος λαπαθιῶδες. ὅσον ὀπίζουσιν ἅμα ζητητῷ. κὴ θραπιύσαντες, ὕστω χώνῃ· λαβαίρα δὲ λαύτω μᾶλλον. ὁ δὲ μυρσίτης λαπάθιος λευκὸς, τὸ μὲν φύλλον ἔχει λαπαθῶδες ὁ μύρσινος, πλὴν ἀκανθώδες ἐπ' ἄκρου. ἐλαιόδενδρα δ' ἀφίησιν ὑπὸ γῆν, ὡς ἀσιβαμίτης. ζητοῦσι δ' ὀχ ἅμα φύεσι τ' λαπάθου, ἀλλὰ πᾶ ἔτος· τὰ μὲν νῦν, τὰ δ' εἰς νιότα, διφυῆ πόδιεσι τ' αὐτ' ῥίζης. φιλεῖ δὲ ὀρεσὶ χωρίοις ὁ δὲ λαπάθος αὐτ' ἐκλεῖν ἐκλεύσῃ. ἀμῶσι δ' ὅταν ἀλεύωσιν αἱ ἐρεβαί. ξηραίνουσι ἢ, κὴ ἐκπαλαίουσι αὐτ' τ' λαπάθου, πλύνουσι φ' ὕδασι, κὴ πάλιν ξηραίνουσι, δίδασι πᾶσι συμμιγνύντες δύο μέρη τ' μελαίνης μήκωνος. τ' ἢ σωκαμφόρου, ὅλον ὀξύβαφον. ἐκβαίρα δὲ φλέγμα ἐκλυτικὸν· ἐὰν δὲ τὸ λάχανον αὐτὸ διδῶσι, βίψαντες φ' οἴνῳ γλυκεῖ δίδοσιν, ὡς φ' σισύμβρῳ πιφρυγμένῳ ἐκπαφέσι ἄγαν. ταῦτα μὲν δὴ τοῖς τι φύλλοις κὴ τοῖς ὀπτοῖς, κὴ τοῖς λαπάθοις, χρήσιμα. τ' δὲ λιβανωτίδων (δύο γάρ εἰσιν) ἡ μὲν ἄκαρπ', ἡ δὲ ἐκφέρουσα. κὴ ἡ μὲν κὴ τῷ λαπάθῳ κὴ τῷ φύλλῳ χρησίμη, ἡ δὲ μόνῳ τῇ ῥίζῃ. ἐκβαίνει δὲ ὁ λαπάθος, ἐκβήχους. ἔχει δὲ αὕτη τὸ μὲν φύλλον ἰσχνὸν σιλφιώδη ἐλάῳ, μᾶζον δὲ πολύ. καυλὸν δὲ μίγαθος παχὺς, ἢ μᾶζον ῥίζαν ἢ μισαλλίου κὴ παχεῖαν, λευκὴν, ὄζουσαν ὥσπερ λιβανωτὶς λαπάθου ἢ λευκὸν, βραχὺν, πόμικυ. φύτη ἢ μάλισα, ὅπου αὖ αἴχμαρα χωρία ἢ, κὴ πεῖρώδη. χρησίμη δὲ ἡ μὲν ῥίζα, πρός τι τὰ ἕλκη, κὴ πᾶς τὰ γυναικεῖα πιομένη, φ' οἴνῳ αὐσηρῷ μίλαν. ὁ δὲ λαπάθος περόσω τὰς σραγγουρίας, κὴ πᾶς τὰ ὦτα, κὴ ἄργιμα, κὴ πᾶς ὀφθαλμίας, καὶ ὥσπερ γάλα γυναικεῖον ἐμπιεῖν. ἢ δὲ ἄκαρπος, ἔχει τὸ φύλλον ὅμοιον θριδακίνης τ' πικρᾶς, πραχύτερον δὲ καὶ λευκότερον. ῥίζαν δὲ βραχεῖαν. φύτη ἢ ὅπου ὥρη πλύσι. δίδοται ἢ λαβαίρᾳ ἡ ῥίζα κὴ ἄνω κὴ λαύτω. τὸ μὲν γὰ πᾶς τ' ὀλάτσιν, ἄνω· τὸ δὲ πᾶς τ' γῆν, λάτω. καυλὸν δὲ κὴ εἰς ἰμάτιον, λιβανίνη, εὐώδεσπ. συμβάλλεται δὲ πρὸς πυρετομίας. Χαμαλέων ἢ ὁ μὴ λευκὸς, ὁ ἢ μέλας. αἱ ἢ δ' ἀνάμιξ τ' ῥιζῶν κὴ αὐτὰὶ ἢ αἱ ῥίζαι, βίς ἄλλοι διάφορον,

τῶν

Βρύονον

Ϝ μὲν γὰρ λινοῦ καὶ γλυκεῖα, καὶ πεχεῖα, καὶ ὁσμὴν ἴσχουσα βαρεῖαν, χρησίμη δὲ φασι πᾶσι ἀνθρώποις, ὅταν ἐψηθῇ λαπτομβάλῃ, ὡσπερ ῥαφανὶς φυλλοβολίσα ἐφ' ὁλοχεῖνα. καὶ πᾶς τὴν ὀλμώδη καὶ πλατεῖαν, ὅταν ἐσκαφίδα πᾶφάγῃ πίναν ἀπὸ ξύλου ταύτην, ὅθεν ἐξύλαφον φύλλον εἶναι αὐτῇ. αὐαιρεῖ δὲ καὶ πώσα, καὶ σῦν. λαύει μῆλ, φύλλοις ἀναφυσαλίζει μετὰ ὀλαίας καὶ ὕδατος· σωῖ δὲ, μετὰ ῥαφανίνου μετρυφλὸν Ϝ ἐρέσιν. γυναικὶ ἢ λίδητι φύλλον ἢ γυναικὶ γλυκεῖα, καὶ ἐν οἴνῳ γλυκεῖ. καὶ ἐαὶ βύλλαῖς ἀδυνάτοις αἰθρώπτε ἁμαρτίαδος ἀ βυόσμος, λύει λιθίασιν ἡμέρας· λαῦ πᾶ πθαιρίγκια, βυόσμος. φύτη ἢ ὁμοίως πανταχῆ· καὶ ἴχει τὸ φύλλον ὁμοίως καὶ λύμῳ, μᾶζον ἢ πὰν ἢ πᾶς τῇ γῆ· ἢ ἢ λιφαλλὼ ἴχῃ ὁμοίως ἀπαρῳ μικάλλῳ. εἰ δ' ἄπνουν λαλῆσιν. ὁ δὲ μίλας, τὸ μὴ φύλλον) πᾶχομεῖος· σπολυκόδης γὰρ ἴχῃ, πλεῖ ὀλαπᾶρ καὶ λεόσφορ. πὰν δ' ὅλος δεῖν ὥσπερ σπαθίλιον. ἀ δὲ ῥίζα πεχεῖα, καὶ μίλαινα. δ' ἰαῤῥᾶ γᾶζα δὲ, ὑπόξανθος. φιλᾶ δὲ χωρία ψυχρὰ, καὶ ἐργαῖ. δ' ὑπάτη δὲ λίπτας ἀβιλαίνας φύλλα ἐξῇ βριθόμενος, καὶ βριθὺς ἱππλαφομένος· καὶ ἀλφὰν ὠσαύτως. αὐαιρεῖ δὲ καὶ αὖ λύνας. μάκυνες δ' ἐσὶν ἔγρίαι πλάνς. ἀ μὲν λιρατῖτις καλεμένη, ἀ δὲ μίλαινα. ταύτης τὸ φύλλον ὀλίγον φλόμι, τ' μιλαίνης. ἄπιον δὲ μίλαν. Ϝ δὲ καυλὸ τὸ ὕψος ὀς πηχυαῖον. ῥίζα δὲ βραχεῖα, καὶ ἀπιπόλαιος. ὁ δὲ καρπὸς λαμπύλος, ὥσπερ ἡ λιρατῖτις. συλλίγει δὲ πᾶν πυροπημίας. λιώτατα δὲ καθαίρειν λειλίαν. τὸ δὲ φύλλον ἄγγιμα πᾶβάτες ἀφαιρᾶ. φύτευε δὲ πηγὰ ἢ θάλαπταν, ὅ αὖ ἢ πιβάλλα χωρία. ἐτέρα δὲ μίκων ῥοιὰς καλεμένη, πλησία ἐχαρίαν ζορὶ· ἐγρίαν. λιὰ κίνδυνον. φ' τοῖς αἰγιαλοῖς δὲ φύτη, μᾶλλον φ' ταῖς λεπάσι, ὕπνος δ' ἴχα ἰσχυρὸν, λαυλύαν δ' ὅλον ὄνυχα τῷ λαπτύλῳ. συλλίγει δὲ πᾶ Ϝ θερισμῷ τὴν λεπάδα, ἐγχλωροτέρα δὲ μᾶλλον. καθαίρει δὲ λάτυ. ἑτέρα δὲ μίκων, ἑρπυλλώδης καλεμένη. ἐν μὲν φύλλον ἴχουσα σχεδὸν, ἐν τὰ οἰόνια λλυκαίνῃσι· ῥίζαν δὲ λδυκὴν, ἀπιπόλαιον. ἐν δὲ λαρπὸν, λδυκὸν, καθαίρει δὲν ταύτης ἡ ῥίζα. χρῶνται δ' ἐλαίῳ πᾶς αὖ ἀπλῶς, ἐν μιλιπράτῳ. ταύτα μὲν ἔν ὥσπερ ὁμώνυμά τινα συνάλλαξαι. ἦν δὲ ῥιζῶν καὶ ἐν βῖς χυλοῖς αἱ διαφοραὶ, καὶ ἐν ταῖς ὀσμαῖς· αἱ μὲν γάρ ἐσι δριμεῖαι, αἱ δὲ πικραί, αἱ δὲ γλυκεῖαι. ἐν αἱ μὲν ὐόσμοι, αἱ δὲ βαρεῖαι. γλυκεῖα μὲν, ἥτις ναμφαίας καλεμένη. φύτευε δὲ ἐν ταῖς λίμναις, καὶ ἐν τοῖς ἐλώδεσιν· οἷον ἔνθα τῇ ἐχινάδι ἐν μαραθόνι, καὶ πᾶς ἐρέτλω. καλεῖσι δὲ αὐτὴ οἱ βοιωτοὶ μαλωνάδι, καὶ τ' καρπὸν ἐδίοσιν. ἴχῃ δὲ τὸ φύλλον μίσα ὧν Ϝ ὄλαδος. ἔν δὲ φασιν ἴχειν μον, ἐὰν βρίψας τὴς ὕδι τῇ πληγῇ ὕδηθῇ. χρησίμη δὲ, καὶ πᾶς τὰς δυσοσφρίας πνιφλίν. γλυκεῖα δὲ, καὶ ἀ σπυλικὴ· καὶ ἴνιοί γε καλεῖσιν αὐτὴν ὄλυγλυκεῖαν ἀ αὐτλώ. γίνετ δὲ πᾶδὶ τὴν μαλθην. χρησίμη δὲ πρός τε τὰ ἄδμαπα, καὶ πᾶς βῆχα ξηρὸν, καὶ ὅλως αἷς τὰ θώρακα πόνος· ἐπὶ δὲ πρὸς τὰ ἕλκη, ἐν μίλτῳ λύνασι δὲ καὶ τῇ δ' ἴφαν πασῶν, ἐαὶ δὲ ἐν τῷ σόμαλι ἴχῃ. λιὰ ταῦτα τε καὶ τὸ ἱππακῆ, λιὰ ἣν φασὶ αὖ σκύλας ἡμέρας καὶ ἴνδικας, καὶ δ' ὠδίνας. ἀ δὲ ἀσελεολέχιε τῇ ὀσφρήσῃ μὲν δύσλμος, τῇ δὲ γεύσει πικρὰ σφόδρα, τῇ χρείᾳ δὲ μίλαινα. φύτευε δὲ ἐν τοῖς ὄρεσιν ἡ βιλτέτη. φύλλον δὲ ἴχῃ πθσιμφοῖς τῇ ἄλσινι, πλεῖ σρογγυλότροφον. χρησίμη δὲ πᾶς πολλὰ, καὶ ἀρέσι πᾶς λιφαλλὼ· ἀγαθὰ ἢ καὶ πᾶς τὰ ἄλλα ἕλκη, καὶ πᾶς ἐρπητὰ, καὶ πᾶς ὕπνον καὶ πᾶς ἔτρα. τὰ μὲν ἔν πθπάγαν λιλύσιν ἐν ὕλαπ αὐαλύσαντα καὶ λαπαλλάξαντα. τὰ δὲ ἄλλα ἐς μίλι ἐγχύσαντα, καὶ ἔλαιον. πᾶς δὲ τὰ ἧν ἐρπητὴν ἐν οἶνον ὀξίνῳ πίνῃ, καὶ ὕδι τὸ δ' ἄγμα ὕδηπαλάσσειν. ἐὰ ὕπνον δὲ, ἐν οἶνον μίλανι αὐτρῷ λείσας. ἐαὶ δὲ αἱ μῆτραι πθσπίσωσι, ἐκ ὕλαδι ἐκκλύζειν. αὖτ μὲν ἔν γλυκεῖα· ἄλλαι δὲ πικραί, αἱ δὲ βαρεῖαι τῇ γεύσει. γίνετ δὲ ἴως ἧν γλυκάδη, αἱ μὲν ἐπαλικραὶ, λαβάπερ ἀ ὁμοίως τῷ σκόλυμῳ, ἀ πᾶδὶ τίγλαι· ἦν καὶ παύλιες ὁ αὐθριασπουδαίος φασὶν ἐργαζόμενος, ἐν ἐκ ἱερᾷ ἐξέπι. αἱ δὲ δασυτεφόρε, λαβάπερ αἱ τε ἐπὶ τὰ μίσελλα τὰ ἐν τῇ θρᾴκῃ. λύφι δὲ καὶ ἰσλεῖα πάνυ τῇ γεύσει, καὶ τὴν δαίπεδον ὑπνώδη ἔλῃ λαβὰ πονεῖσι, καὶ ἰλεφρόν. ἴχουσι δὲ καὶ δῖς χρώμασι διαφορὰς, ἀ τῷ λδυκῷ καὶ μιλάνι, καὶ ξανθῷ μόνῳ, ἀλλ' ἴνιαι καὶ οἱνοχρῶτες καὶ ἐρυθραὶ, καθαπερ ἀ τῶν ἐρυθιπίλων. ἡ δὲ τῶ ψυχτικφύλλῳ, ἢ ψυχτικπίτυ, (καλεῖσι γὰρ ἀμφοτέρως) ἐρυθρομίλιν ἐρυθρὸν, ξυμπαμμέλιν δὲ μίλαινα γίνεται, καὶ πεπράγων Θ'. ἴχῃ δὲ τὸ μὲν φύλλον ὥσπερ οἶναρον, μικρὸν δὲ, καὶ τὸν χρωτὰ ὅμοιον· καὶ αὐξάνεται καὶ φθινῇ ἅμα τῷ ἀκμίλῳ. ταύτα ἢ ψυχτὰ τὰ φύλλα, λιὰ ἐν ἀ πθσπυρία. λαυλὸς δὲ ὑδὶ γῆς ἔσι λιπὴς, καὶ λεπόμας ἴχα πυκνῶς.

ὑδλαιον

βιβλίων καὶ φύλλων ὁμοίων λευκῶν, πλὴν τραχυλόστρων. φύεται δ' ὑπὸ γῆς, ὥσπερ ἄγρωστις, φιλεῖ δὲ καὶ παλίσκια χωρία, οὐρίλιπι δὲ, διὸ καὶ χρῶνται πρὸς τὰ ῥιζώδη ὀφύες ἀλγυμαλόε, καὶ πρὸς τὰ ῥιζώδη ἰχνάδος. ἔνιοι δὲ ἰσλιόμορφοί ἐστιν· ὥσπερ ἄπιον ἡ σκορπίος λαλεμίδη, καὶ ἡ τῶν πολυποδίων. ἡ μὲν γὰρ ὁμοία σκορπίῳ, καὶ χρῶνται δὲ πρὸς τὴν πλευρὰν αὐτῇ, καὶ πρὸς ἀλλ' ἄττα. ἡ δὲ τῶν πολυποδίων λασοῦα, καὶ ἔχουσι λοτυλιδίνας, ὥσπερ αἱ τῶν πολυπόδων πλακοῦντες. λαβάρα δὲ λάστυ. λαὺ πρὸς ἁψαύτατά πε, ὡς φασιν, ἐμφύεσθαι πολύπους. ἔχει δὲ φύλλον ὅμοιον τῷ πηγείῳ τῷ μεγάλῳ. καὶ φύεται ἐν ταῖς πέτραις. πασῶν δὲ τῶν ῥιζῶν αἱ μὲν πλάτη χρόνον, αἱ δὲ ἐλαφρῶ διαμένουσιν. ὁ μὲν γὰρ ἰλίβορος, καὶ ῥιάκοντα ἔτη χρήσιμος· ἡ δὲ ἀρισταλοχία, πρὸς ἡμέρας ἑξήκοντα. λυσιτελεῖ δὲ γε μάλιστα, τριακοντα. λυσιτελεῖς ἦ, δίκαι καὶ δίδυκα· πίαρα δὲ ἡ ῥίζα, καὶ πυκνή. πολυκίδαστον δὲ, πρὸς ἃ ἐξ ἀμπέλων ἢ ἀγρίας, φύεται δὲ, ἐὰν σκιᾷ ἢ καὶ ἄπληκτος· εἰ δὲ μὴ, σπαρᾷ καὶ σκιάδιος. ἄλλαι δὲ ἄλλως ἔχουσι χρόνῳ. πάντων δὲ ἄλλως δὲ φασὶ δεῖν πλεῖον διαμένειν χρόνον, τὸ ἰλατήριον· καὶ τὸ πολυπόδιον, κρίσιμον· ἰατρὸς δ' ἂν τις ἴλιγγον, ὃν ἀλαζών, ὃν δὲ ψεύστης, ὡς ἔοικεν αὐτῷ δόκησιν ἴσον, θαυμαστὸν δὲ τῷ αἰτίῳ. δ' ἔνιοι δὲ τινὰ αὐτῷ λέγουσι. αἰτία δὲ τοῦ χρονιστέον, ἡ ὑγρότης. σβέννυται γὰρ ταύτῃ καὶ ὅταν λύθωσι, πλείονι ὡς τέφρα ὑγρᾷ, καὶ σβέννυται ὡς ξηρὸν γίνεται. ἀλλ' ἔχει τροφὴν τὸ δεῖν, σβέννυσι πολλαχόθεν οὖν καὶ μύκης. φασὶ δὲ μόνον, μᾶλλον ὑπὸ ἴνας ἄνω ποιεῖν δεῖν φασὶ καὶ. αὕτη μὲν δὴ ἰδιότης ἡ λυσιμαχεῖος. δεῖν δὲ ῥιζῶν ὅσαι μὲν γλυκύτητα τινὰ ἔχουσι, συμβαίνει θερμοτέρους γίνεσθαι χρωζομένους· ὅσαι δὲ δριμεῖαι, ἧττον μὲν μὴ πάσχειν. ἐρασιχρῆται δ' αὐτῶν τοὺς δυσενέσι, μανιώδεσι καὶ λυσσώδεσι. δεῖν δ' ἔξω θυρῶν, ἄλλο μὲν ὑγιὲς ἅπαντα ῥίζης ὑδρίας· ἃ δὲ σφενδόνη, πασῶν. ἧττον δὲ ἰδίων ἡ ζώντων φύσεως· πᾶσαν δὲ χάρυ γίνεσθαι ῥίζαν, ἐὰν ἐάσῃ τις πολυωθεῖσαι καὶ ἀσχιωθεῖσαι τὸν λιερπόν. ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ λιερπόν, ἐὰν ὑπόσχῃ τὴν ῥίζαν. ὡς ἐπὶ πολὺ δὲ αἱ φαρμακώδεις, ὑπὸ ὀπίζοντα. ὧν δὲ αὖ τὰ αὐτὰ φαρμακώδη, αὐτὰ δὲ ὀπίζοντα. χρῆσθαι δ' ἰδίων μᾶλλόν φασι τὰς ῥίζας· ὅτι ἰχυρότερος ὁ λιερπός, ὅσῳ ὑγιεινῶν τὸ σῶμα. φαίνονται δὲ καὶ βέλτιον ἄλυδις ἐπὶ καὶ εἰ φ' αὐτικόρᾳ τ' σκιαμώδεσι ἰλιβόρῳ διδόασιν, ὅτι ὁ λιερπὸς ὁμοίως σπουδαῖος. φαρμακώδεις δὲ λοιπὸν ἐστὶ τόποι, μάλιστα μὲν ἔξω τ' ἰλιαδος, εἰ πρὸς τυρρήνιον, καὶ τῶν λατίνων, φ' ἢ τῶν λιέρκων ἐστὶν λίγυστ καὶ ἰλγυμαλόν, ὡς ὅμηρός φησι, πρὸς αἰγυπτίου. ἐκεῖθεν γὰρ τῶν ἰλφίων λαβεῖν,

τῶν πλοῖα ,, Ἐ ὅλαι τε οἱ πουλυδάμαντα πορεῖ θοὸς ἠδὲ καὶ ἐς
φέρα ,, λίγυπτον. † τῶν πλοῖα φύσι ζείδωρος ἄρουρα
μιμνεμόνα ,, φαρμακα, πολλὰ μὲν ἰόλαι † τετυγμένα, πολλὰ δὲ λυγρά.

ἐν οἷς δὲ καὶ τὸ ναπυφόν ἐκεῖνό φησιν εἶναι, καὶ ἄχολον, ὡς τι λέλληβον πιεῖν καὶ ἀπέβαλον ἂν λαπάθου. καὶ χρηστὸν αὖται μὲν ἐοίκασιν, ὥσπερ ἀπὸ τ' ποικίλων ὑποδεδέχθαι· καὶ γὰρ λίχανος γ' οἷς ἰλιγάνοις, ὡς πολυφαρμακον λίγυ τῶν τυρρήνιον·

,, Τυρρήνιον γραῦ φαρμακοποιὸν ἴλυθε.

οἱ τόποι πάντες τῶν φαίνονται μετέχειν τ' φαρμάκων, ἀλλὰ τῷ μᾶλλον καὶ τῷ ἧττον διαφέρειν. καὶ γὰρ οἱ πρὸς ἄρκτον, καὶ μεσημβρίαν, καὶ οἱ πρὸς ἀνατολὰς, ἔχουσι θαυμαστὰς δυνάμεις. γὰρ κέδριστος γάρ, ἣ οὐδ' οἱ σὺς χρίονσι, ῥίζα τοῖς ὄφεσι θανατηφόρος. γὰρ δὲ σκύθαις αὐτή τε καὶ ἡ τέφρα πλέως, ἃ μὲν πρὸς βῶμα ἀπαλλάττεσθαι οὖν πρὸς γυναικείους, αἱ δ' γὰρ χρόνοις, αἱ μὲν ἰλαττοῦσιν, αἱ δὲ πλείοσιν, ὥστ' φίνις καταφθίνειν. ἐς ἰνδοὺς τε καὶ ἡ τέφρα μίγεσι πλάτη, πρὸς πεστάτη δὲ, ὅπερ ἄλυδις λέγουσιν, ὅτι διαφθείρει τὸ αἷμα διαχεῖν, καὶ οἷον ὑποφθόγγῳ· καὶ πάλιν ἡ συναγωγὰ, καὶ πρὸς ἑαυτὴν ἀπολασμόν· ἐ δέ φασιν εὑρεῖν πρὸς τὰ τ' ὄφιων τ' θανατηφόρων λέγεσθαι. περὶ δὲ τῶν δράκων ἔστιν μὲν καὶ ἱστόρησαι ὑπὸ λίγυος· ἰσχυρὰ τούτων δέ, ὡς ἀπεῖν, ἢ ἴσμεν. ἄμεινον δὲ λέγουσιν οἱ μὲν λαντιθέσεις τ' φλιεῖος, οἱ δὲ καὶ σφενδονήτας διατιθέασιν, ἰσχὺν καὶ λαλύειν τῶν χύσιν. ταῦτα μὲν δὴ, ὥσπερ ἄπομεν, ἴσασι λαλεῖν τὸ ἰωνόν. καὶ δεῖν ἔξω τόπων οἱ φαρμακωδέστατοι, ὅτι εἰσὶ, δεῖν δὲ πρὸς τῶν ἀλλαχόθι τόπων, φαρμακωδέστερον τό, τε πόντιον τὸ γὰρ θεσσαλία, καὶ τὸ πελίδνιον τὸ γὰρ τῇ δύῃ βοιᾷ, καὶ ὁ παγασαῖος, ἔτι δὲ ἡ ἀρκαδία, καὶ ἡ λακωνική· καὶ γὰρ αὗται φαρμακώδεις ἀμφότεραι, διὸ καὶ οἱ γε ἀρκάδες ἀμύνασιν αὐτοὶ τ' φάρμακα πιστῶν, γαλακτοποτοῦσι πρὸς τὰ

ἔκεχ'

ἴαρ, ὅταν εἰ ὀποί μάλιστα τὴν τοιούτων φύλλων ἀκμαζωσι· τότε γὰρ φαρμακωδέστατον τὸ γάλα. πίνουσι δὲ τὸ βάτειον λευκῆ γὰρ πολυωμότατον, καὶ πικρφαγώτατον αὐτῶν ὁ βάτος. φύεται δὲ παρ' αὐτοῖς, ὅτι ἐλίβορον ἀμφότερον, καὶ ὁ λευκὸς καὶ ὁ μέλας· ἴλιν τε λαῦκον δὲ φυομένης λειροκόπον, καὶ λῶ ἐκείνοι μὲν ῥάφανον ἀγρίαν καλοῦσι, τὴν δὲ ἱατρικὴν λευκὸν λίφανον. καὶ λῶ εἰ μὲν ἀλθίαν, ἐκείνοι δὲ μαλαχὴν ἀγρίαν· καὶ ἡ ἀσιτολοχία, καὶ τὸ σίσυμβρι, καὶ τὸ ἱππουρίδιον, καὶ τὸ πολυκνήμιον· καὶ ὁ πράκλεια· καὶ ὁ σφόνδυλος ἀμφότερος, ὅ, τε φοινικοῦν ἔχων τὸν καρπόν, καὶ ὁ μέλανα. φύεται δὲ καὶ ὁ σίκυος ὁ ἄγριος, ἀφ' οὗ τὸ ἐλατήριον σωτήριόν τε. καὶ τὸ ἡλιόμαλλον, ἀφ' οὗ τὸ † ἱππομανὲς. ἄρισον δὲ τὸ πρὸς τὰ γίγαι, καὶ ἐκεῖ μᾶλλον αὐξάνεται. φύεται δὲ καὶ ὑπὲρ πλίνθου, πλεῖον δὲ καὶ διαμένει φύεται πρὸς τὴν ἐλαιοτρείαν. ἡ δὲ πτάκλα γίνεται, καὶ τὸ πιτραῖον, πρὸς ψυλλία καὶ πλάτη καὶ ἐρέτια. τὸ δὲ μόλυ πρὸς φαυλίαν, καὶ

ὥσπερ ἀκέομαι ἐτρόπολι φύλλῳ. ἀλλὰ πολὺ βέλτιον βοήθεια ὑρμωτή. οὐ γὰρ ἐγχωρεῖ
εἰς αὐασύρῳ λινᾶς μίλιλι καὶ εἶναι, μὴ βιάτους ἰσί· ἀσαφὲς δὲ μὴ τότως, καὶ ἐργωδέως. ἀλ
ὃ καὶ λὰ καὶ τὸ ἰφημέρα φάρμακον ὑρῆσθαι. ἐτρόμου γὰρ ἡ ῥίζα ἐστίν, ἡ ὁ ἐκ ἰφημέρου ἀπαλάτ-
τα. ἔστι δὲ τὸ φύλλον ὅμοιον ἔχαν ἔρῳ ἐλιδόρῳ, ἢ ἔρῳ αἰείῳ. μὴ ἔστι παύτας ἀλφίτα· διὸ μὴ
τὰ αὐ ῥοῳ πολλὰ φασι πολλάκις παρορμιδίντα χᾶδι· διόπαπα ἰατρεύειν αὐτὰ πῶς ἔστι
ὀρμῶντα. μὴ γὰρ ἐδὲ ταχέως πιεῖσθαι τῷ ἀπαλαγλώ, ἐδὲ ἡλαφρά, ἀλλὰ λυγκρᾷ καὶ
χρόνιον, εἰ μὴ ἄρα ἐξ τὸ ἐνθράπλυτον ἔστι καὶ ἀκατασκεύατον ὡς λᾶ. φασὶ γὰρ καὶ πε-
ραχρᾶμα ἀπαλαίπιδι, καὶ ὕστερον χρόνῳ· οὐ δὲ καὶ εἰς φθινὸν ἄγει, καὶ τὰς λόσις συ-
βοηθήτους ἔστι. ταῦτα δ' ὀξαπειθοῦσι μάλιστα πρὸ τῆς τυρόλωσις τῆς φθερικᾶς. ἔστι
μὲν ὀδὲν ἄπορον, εἰ πρόπορον μέν ἐστα ἀβοήθητον, ἄλλως δὲ βοήσιμον· ὥσπερ καὶ ἐτέρα τῶν 10
θανατηφόρων. τὸ γαμοῦ ἀκόνιζον, ἄχρηστον (ὥσπερ ἄρτι) τοῖς μὴ ἄπτεσμένοις· ὁ δὲ λευκᾶς
δὲ ὀζῶ, ἀλλὰ θανάσιμον ἔστι τῷ ζωμίαν. ἡ δὲ τ χρόνου σλαφρὰ ἀκόμη ἄπτει κατὰ τὰς συλ
17 λογάς· ἰσχρόνος γὰρ οὐ θανάσιμος γίνεται τοῖς ἐκ ῥ συλλογᾶς χρόνους. Θρασύας δὲ ὁ μαν
τινεὺς ὑρηκέναι τι βιάσιμον, ὥσπερ ἔλεγεν, ὥστε ῥᾳδίαν ποιεῖν καὶ ἄπονον τ ἀπόλυσιν
τοῖς ὑπὸ τοῖς χώμασιν, λυπάς τι καὶ μήκωνος, μὴ ἑτέραν βιάσιμον, ὥστε δύσκολον εἶναι πάνυ, καὶ
μικρὸν ὅδε εἰς ὀξυχυμῆς ὀλκὴν· ἀδοίπιμον δὲ πάντα, καὶ διαπλάσιον διαμένειν ὑποδυσεω
χρόνον, καὶ ὀδὲν ἄλλοιόμενον. ἐλέμβανε δὲ τὸ λιάνδανον, ὃ χ ὅδε τυγχάνειν, ἀλλ' ἐκ συόσεως,
μὴ ἔτι δὲ ἄλλο τόπο ψυχρὸς καὶ παλίσκιος. ὠσαύτως δὲ καὶ τὰ ἄλλα· σωκπίθα δὲ καὶ
φάρμακα πολλὰ ἐκ πολλῶν. σ' ανὸς δὲ καὶ Ἀλεξίας ὁ μαθητὴς αὐτ, καὶ ὃ ἦπερ γνῶτι χρὸ
ἐκάνω· καὶ γὰρ ῥ ἄλλης ἰατρικῆς ἐμπρό. ταῦτα μὲν ὃν εὑρῆσθαι δοκᾶ πολλῷ μᾶλλον 20
νῦν, ἢ πρόσθεν. ὅτι δὲ διαφέρα τὸ χρᾶσθαί πως ἑκάστῳ, φανερὸν ἐκ πολλῶν. ἐπεὶ μὴ λίους
φασὶ δεῖ λιανᾶν πρότερον ὃ χ ὅτω, ἀλλὰ πρίζοντας λαβάπερ οἱ ἄλλοι χρᾶσθαι. νυῦ δὲ ὑδ'
αὖ ὡς πρίζαν· ἀλλὰ πρὸ πέπασαντες, ὃ ἀφιλόνεις τὸ λίλυφος (ὅπερ γὰρ τὸ ῥ λυγκράκαν
παρίχον λυσκατόργαστον ὄν) μετὰ ταῦτα κόπτουσιν ὑπὸ τῷ ὄλμῳ, καὶ σ' απάσαντες λε-
πᾶ, ὥσπ' πέροντες ὑφ' ὕδωρ πίνουσι, ὥστε ταχέως καὶ ἐλαφρὰν γίνεσθαι τῷ ἀπαλα-
γῶν. 18 Λπάντων δὲ δεῖ φαρμακοπωλῶν αἱ λυσκαις ἀδρίζεσθαι τοῖς σωκθισμένοις· δεῖ
δὲ, καὶ αὐγόργαις τ ὅλον. φύσει γὰρ ἐλίδορον ἰδιόντες πολὺ, ὥστε καὶ λίσμας
ὅλας, ὀδὲν πάσχουσι. ὅπερ ἐπίσα καὶ Θρασύας, δ' ανόστατο ὧν (ὡς ἐλέχ) τὰ πρὸ τὰς ῥί
ζας. πιεῖσι δὲ τοῦ, ὡς ἔοικε, καὶ δεῖ νομέαν λαῖς. διὸ καὶ πρὸς τ φαρμακοπώλην, τὸν θαυ-
μαζόμενον ὡς ἐατρόν τι μίαν ῥίζαν ἢ λύο, πλαγχνόμενος ὁ ποιμὴν, καὶ ἀναλώσας ὅλην τὴν 30
λίσμην, ἐποίησεν ἀλόχιμον. ἔλεγε δέ, ὅτι ἐκ' ἐκάστην ἡμέραν ὅσον ποιεῖ καὶ αὐτὸς καὶ ἑ-
τέρους· ἐνδεδυκὸς γὰρ ἦν ἐκ δεῖ φαρμακεῖν τῇ ἀσωκθείᾳ φάρμακα γίνεσθαι. τάχα δὲ ἀλυθέ-
στερον ἀπᾶν, ὡς τῇ σωκθείᾳ τ φάρμακα· πρὸ δ' ἐξαμλίνης γὰρ τ φύσεως, μὴ ἐατηρατύ-
σεως, τ' πὶ τὰ φάρμακα, ἐκάθαπερ μὴ Θρασύας ἔλεγεν. ἐκᾶν γὰρ ἴφη, τὸ αὐτὸ βοῖς μὲν φάρμα-
κον ἦν, βοῖς δὲ τ φάρμακον, ἐκάτερα τὰς φύσεις ἑκάτερον. ὥστε γὰρ λᾶν, καὶ ἐν λίνες ἐκα-
γνέναι. πιεῖ δὲ τι ἀλόνοῖ πρὸς τῇ φύσει, καὶ τὸ ἔθο. Εὔδημος γοῦν ὁ φαρμακοπώλης
δύσκοιμᾶν σφόδρα ἦ τῷ τέχνῃ, σωκθέντος μεθ' ὑπόσιδα πρὸ ἥλιος δύνοντος, κα-
τέφαγε μέτριον πάνυ, καὶ ἐ κατέχεν, οὐ δ' ἐκράτησεν. ὁ δὲ χῖο Εὔδημος πίνων ἐλίδορον, ἐκ ἐκαθαίρετο· καὶ ποτ' ἴφη πᾶν ῥ μᾶς ἡμέρας δ' νο ἢ ἄνοσι πόσεις, ῥ τῇ ἀτρᾷ, κα-
θόμενος ὑδὶ ἦν σκυθρᾶ, καὶ οὐκ ἐβαπεδεῖσαι πρὸ δ' λέλλω γενέσθ. τότ δ' ἐλθὼν ἐκλύ- 40
σασθαι, μὴ δ' ἁπᾶν ὥσπερ εἰώθει, μὴ οὐκ ἐβεμίσαι. πλὴν ὅτος Βοιβᾶν λυσκθυσάμενος
κατέχει. λίοσπερ γὰρ ὧν πάσπων ἐπ' ὀξο δοιμέ, πᾶν ἴφη μετὰ τῷ ἐδδόμῳ πόσιν, μὴ
πάλιν ὕστερον ῥ οἶνον τ αὐτον πρόπον. τῷ δὲ ῥ λυσπεισθος ὅτως ἰσχυρὰν ἦν δύναμιν,
ὥστε ἰαὐ λις ἐς πίλον ζέοντα ἐμβαλλα, ταύτῃ δ' ζέσιν, οὐ πάχερᾶμα μόνον, ἀλλὰ μὴ ὅλως·
κατεφραίνουσαί τι ἀγλουδᾶ, μὴ αὐαδέχομένου τ πνεῦμα, μὴ τ δ' λίσαν. ὅτος μὴ ὧν τόγε
πλῆθος, ταύτα τ Βοιβᾶν κατέχειν. οἷ δὲ καὶ τὸ ἔθος ἰσχυρὸν, ἐκ πολλῶν φανερόν. ἐπεὶ
μὴ τὸ ἀφίνθιον, τὰ μὴ γόνατα πρόβατα, οὐ φασὶ λυκς νέμεσθ· τὰ δ' ῥ τῷ πόντῳ νέμεσθ, μὴ
γίνεσθ πότερα μὴ λαλίαν, μὴ (ὡς δή λυκς λέγουσι) οὐκ ἔχοντα χολήν· ἀλλὰ ταῦτα μὴ ἑτέρας
ἄν λυκς ἄν θωρίας. αἱ δὲ ῥίζαι μὴ τὰ ὑλήματα, καθάπερ ἔρεθ, πολλὰς ἔχουσι δυνάμεις, οὐ

πρὸς τὰ

πῶς τὰ ἔμψυχα σώματα μόνον, ἀλλὰ καὶ πῶς τὰ ἄψυχα. Λέγεσι γὰρ ἄκανθάς τινας 19
εἶναι, ἃ πήγνυσι τὸ ὕδωρ ἐμβαλλόμενον. πηγνῦναι δὲ καὶ τὴν ἁλβαίας ῥίζαν, ἐὰν λεῖος ῥίψας
ἐμβάλλῃ, μὴ θῇ ἐπαίθειον. ἔχει δὲ ἡ ἀλβαία, φύλλον μὲν ὅμοιον τῇ μαλάχῃ, πλὴν μᾶζον καὶ
λασιώτερον. εὖν δὲ λαυλὸς μαλακὸς. ἄνθος δὲ μήλινον, καρπὸν δ' οἷον μαλάχης. ῥίζαν δὲ ἐ-
νιοί φ λδυκλὶν· τῇ γεύσει δὲ ὥσπερ ἡ μαλάχης ὁ λαυλός. χρῶνται δὲ αὐτῇ πρός τι τὰ ῥή-
γματα, καὶ εὖ βῆχας, γὴ οἴνῳ γλυκεῖ καὶ ὕδατι τὰ ἕλκη, γὴ ἐλαίῳ. ἐτέραν δέ τινα, σωτη-
ριώδη ταῖς ἀρίσταις, σωπεπίαν εἰς τὸ αὐτὸ· καὶ τὰς μὴ πηγνῦσαι, τὰς δὲ καὶ ἐλκῷ, ὥσπερ ἡ
λίθος· καὶ τὸ ἄκαρπον. καὶ τοῦτα μὴ γὲ ταῖς ἀψύχοις. τὸ δὲ θηλύφυτον (οἱ δὲ σκορπίον κα-
λοῦσι, σχεδὸν τὸ τὴν ῥίζαν ὁμοίως ἔχειν τῷ σκορπίῳ) ὑπερφυόμενον, ἀκρατέσταν τὸν σκορπίον. ἐ-
αὐ δὲ ταῖς ἐλαίοις λευκὸν καταπάσῃ, πάλιν αὐξάνεσθαί φασιν. ἀποθνήσκει δὲ ἡ βοῦς, καὶ ὑ- 30
ποζύγια, καὶ πρόβατα, καὶ ἄνθρωπος ἂν τετράπτῃ, ἐὰν εἰς τὰ αἰδοῖα πεσῇ ἡ ῥίζα, ἢ φύλλον,
αὐθημερόν. χρήσιμον δὲ πρὸς σκορπίου πληγήν, πινόμενον. ἔχει δὲ τὸ μὲν φύλλον, ὅμοιον λευ
κλαμίνῳ. τὴν δὲ ῥίζαν, ὥσπερ ἐλέχθη, σκεπτέον. φύεται δὲ ὥσπερ ἡ ἄτραφις, καὶ γένεται ἐκα-
φιλεῖ δὲ χωρία σκιώδη. αἱ δὲ ἀλκυόνες τὰ πρὸς τῷ σκορπίῳ, καὶ τὰ ἄλλα τὰ ἀπίβανα τὰ
διαῦτα· καὶ τὰ μυθώδη ἢ, ὡς ἀλόγως σύγκειται. γὴ ἢ τοῖς ἡμιτρόποις σώμασι, χωρὶς τοῦ πρὸς
ὑγίειαν καὶ νόσον καὶ θάνατον καὶ πρὸς ἄλλας δυνάμεις, ἔχειν φασίν ἡ μόνον πρὸς τὸ σωμαλκεῖν,
πρὸς τὸ γεννᾶν καὶ ἀγωνᾶν· καὶ ἐνιά γε ἐκ τοῦ αὐτοῦ ποιεῖν ἄμφω, καθάπερ ἐπὶ τῆς ὀρχέως κα-
λαμίνης. δυοῖν γὰρ ὄντοιν, τοῦ μὲν μεγάλου, τοῦ δὲ μικροῦ, τὸ μὲν μέγαν φέρον στάχυν ποιεῖ πρὸς τὰς
ὁμιλίας, γὴ γάλακτι ἐοικότα ἀϊγὸς ὀρθόμαχα, τὸ δὲ ἐλαττόνως σίνασθαι καὶ λωλύειν. ἔχει δὲ τὸ μὲν φύλ
λον σιλφώδες, λειότερον ἢ καὶ ἐλαττον· τὸ δὲ λαυλὸν ὁμοιότατον ἀπίῳ, ἀπύρῳ, πόᾳ ἀκανθῃ. ἄν- 40
θρωπον δέ, ὥσπερ ἐλέχθη, τὸ ἀπὸ μιᾶς φύσεως καὶ τοῦ αὐτοῦ. ἐπεὶ τὸ δοῦναι ἐν ὕδασι τινὰς τοιαύτας δυνά
μεις, οὐκ ἄπορον. καὶ γὰρ καὶ ἄλλοί τινες, καὶ Δημόκριτος ἔλεγεν ὁ πλατανίστης ὁ φαρμακοπώ
λης, ὅτι πρὸς ἀμφότερα δυνάμεις τινὰς ἔχει, τὸ μὲν ὥστε μᾶλλον δυνασθαι, τοῦ δὲ ὥστε ἁπλῶς
μὴ δυνασθαι· ταύτης δὲ καὶ τὸ ὅλον δυνασθαι τοῦ ἀδυναμίαν. καὶ γὰρ ἐν χρόνῳ ἀφισμένῳ, οἷον
δίμηνον, ἢ τρίμηνον· ἢ λιχεῖν πρὸς οὖν ποῦσλας, ὅποτε βέλοιντο τινὰ κωλαδσαι καὶ σωφρο-
νίσαι. ἔνιαι δ' εἰσὶ καὶ ἐς τὸ ἀῤῥενογονεῖν, ἢ θηλυγονεῖν· διὸ καὶ καλοῦσι φύλλον, τὸ μὲν ἄῤῥενο
γονον, τὸ δὲ θηλύγονον· ὅμοια δ' ἄμφω, καὶ μορφὴν ἔχοντα ὠκίμῳ· ὁ δὲ καρπὸς τοῦ μὲν θηλυ
γόνου, καθάπερ ἐλαίας βρύου, ὠχρόστροφος ἦ. τοῦ ἀῤῥενογόνου ἦ, οἷόνπερ ἐλαίας, ὅταν αὖτη φύηται
ἐκ τοῦ βρύου. δ' ἴκριον ἦ, ὥσπερ ὄχθης ἀνθρώπων. πῶς δὲ τὸ μὴ γόνιμον εἶναι τὸ σπέρμα, τοῦ λδυκᾶ
λιπῆ τὸ καρπὸν φασι. πῶς δ' αὐτὸ γόνιμον), τὸ τοῦ λερκταίου καρπὸν γὴ ὕδατι. φύεται ἢ τῶτο, 50
ὥσπερ λίνου πύρινον· ὁ ἦ καρπὸς, οἷον λίγχρος. ἀδυναῖον δέ φασι γίνεσθαι, καὶ ἐαύ τις τοῦ λυ
μαίνε τὸ καρπὸν πίνῃ συνεχῶς ἐπὶ κοτύλας ἡμέρας γὴ οἴνῳ λδυκεῖ, συλλέξας ὅλον χοίνικα τὸν ἴσον
ἀπ' ἐκάστης ἡμέρας. ἐὰν γὰρ ἐκτελέσῃ τοῦ πόσιν, ἀγονᾶν τὸ ὅλον. τοῦ δ' ἡμίσεος τὸ φύλλον, ταῖς
γυναιξὶν ἐς τὸ ἀγονᾶν. μίγνυσθαι δέ φασι καὶ τοῦ ὁπλῆς τοῦ ἡμίσεος, καὶ τοῦ † σέρματος. ὅμοιον δὲ σπέρματος
τὸ φύλλον σκολοπενδρίῳ, ῥίζας ἦ λιπαράς, ὀρθὰς ἦ χωρὶς φιλεῖ καὶ πιῤῥώδη. χαίρουσι δὲ σφόδρα
καὶ τοῦ ἡμίσεσι αὐτῷ. χρῶνται ἦ καὶ πρὸς τοῦ ἀσπλήνας, ὥσπερ τῷ λευκίῳ. Ἡ δὲ θηλυπτέλεα, 20
χρήσιμον πρὸς τὰς ἑλμινθας, τὰς τε πλατείας καὶ τὰς λιπαράς. πρὸς μὲν τὰς πλατείας, αὐα-
λδυομένη μέλιτι· πρὸς δὲ τὰς λιπαράς, γὴ οἴνῳ γλυκεῖ μιτ' ἀλφίτων διδομένη. γυναικὶ δὲ ἐαύ
γε δοθῇ, ἐὰν μὲν ἐγκύμονι, ἐκβαλεῖν φασὶν· ἐὰν δὲ μὴ, τὸ ὅλον ἄτεκνον γίνεσθαι. σαφέστερον δὲ
περὶ τῆς θηλυπτέρεως, τῷ τοῦ μὲν φύλλου ἔχειν μονόκωλον, ῥίζαν δὲ μικρὰν καὶ μακρὰν καὶ μέλαι 40
ναν. τοῦτων μὲν οὖν αἱ δυνάμεις πρὸς τὰς γονὰς θαυμασιώτατόν δέ, ἣν ὁ ἰνδὸς ἔχειν. ὁ γὰρ
πρὸ σφυγμαμένοις, ἀλλ' ἀλφαμένοις ἔφασαν αὐτὸ τοῦ αἰδοῖον τοῦ τοῦ. τοῦ δύναμιν δ' ὅσων
ἰσχυρὰν ἐστὶν, ὧδ' ὁπόσαις αὖ βέλοιντο, πλησιάζειν. τοῦ δὲ χρῖσαμένοις φαύειν καὶ δύσκολα. αὐτὸ
γὰρ λέγειν (εἰ γέ ἦν ἰσχυρὸς καὶ μέγας) ὅτι ἑβδομήκοντα ποτὲ πλησιάσειε. τοῦ ἦ πρόσιμον
αὐτῷ τοῦ σπέρματος ἐστὶν ἡ σφαγή, τελευτᾷ ἦ εἰς αἷμα ἀγαγᾶν. ὅτι δὲ σφοδρότερος ὁρμᾷ
ταῖς γυναῖκας, ὅταν χρίσωνται τῷ φαρμάκῳ. αὖτη μὴ ὄν, ὅπερ ἀλκυὼν, ὑπερβαλλομένας λύ
νασις. τὸ δ' ὅλον, ἐστὶν φύσεως ἰωὰς τοιαύτας, αἳ ποιοῦσιν ὁρμᾶν τοιαύτως, οὐκ ἄπορον. ἐπεὶ καὶ
ἐν τοῖς βοσκήμασι χυλοῖς ὁρῶμεν ὄσας, καὶ ἐν ὑγρᾶς καὶ ἐν ξηρᾶς· ἔτι ἦ πρὸς τούτοις, ἄλλα δύναμ
μένα πάθη ποιᾶν. φύεται δὲ μάλιστα τὸ ὕδωρ παιδογόνον ἐστὶν γυναῖξιν, ὥσπερ καὶ ἐν θε-

καὶ ἀλλ' ὅσον ἐλθεῖν αὐτῷ πρὸς πλάτησι πρὸς τὴν πῆξιν. τὴν δ' ὥραν τ' ἐκ μὲν ἴζασιν εἰ λίθυδε· οὗτοι γὰρ οἱ σπλαγχνίγοντες. ὡσαύτως δὲ καὶ οἱ ῥιζοτόμοι, καὶ οἱ τὸν φακὸν μακρὸν λεις ὀπὸς συλλίγοντες· καὶ γὰρ οὗτοι τὸν λευκὸν ὀπίζουσι πρότερον. ἁπλῶς δὲ, πάντες καλοὶ τὰς ῥίζας καὶ οἱ τὸν ὀπὸς συλλίγοντες, τὴν εἰκοστὴν ὥραν ἐκλέγειν πρῶτον καὶ τὸν μὴν δὲ τὸν κοινόν. ἡ δὲ ῥίκτινος γίνεται τοῦ δὲ τοῦ βότρυος. φθίνει τῇ πρώτῃ, ὅταν ἀφιλκυσθείσης, ἡ λοιπὰ ἰζαιρεῖν· συῤῥεῖ γὰρ εἰς τὸ ἔλκειν μᾶλλον ἢ ὑγρότης. φθίνει δὲ τῇ ἐλάττῃ καὶ τῇ πίτυι, ὅταν γλυκαίνωσι τὸν ξύλον ἀφιλκύσωσιν· ὁ γὰρ πᾶς ἀφορισμὸς ὁμοίως. ἀφιλκύσει γὰρ καὶ τὰς τερμίνθους φθίνει ἀμφοῖν, καὶ φθίνει τὸν σίλιχα καὶ φθίνει τῆς ἀκρίμωνος. ἐκ δὲ πλείστου καὶ βελτίστου ἡ εἰς τὸ σίλιχον συῤῥέουσα, φλοὸς τὸν πᾶν ἀκρίμωνας. λιαφέρουσι δὲ καὶ ταῦτα τὰ λοιπὰ βελτίστη μὲν γὰρ ἡ τερμινθίνη· ἡδὺ γὰρ σωτικὸν, καὶ δύναται- τε, καὶ λεπτότατα τὸ ὁσμῇ· ἀλλ' ὀλίγα. δεύτερα δὲ ἡ ἐλατίνη καὶ πιτυΐνη· λεπτότερα γὰρ τὸν πᾶν κίνας. πλείστη δὲ ἡ πᾶν κίνη, ἡ βαρυτάτη, καὶ πίττωδεστάτη, ὥστε τὸ μάλιστα ὑπολαμβάνειν τὴν τὸν πᾶν κον. ἔγγιστα δὲ φθίνει τὸν ἀσκοῖς ὑγρά, διὰ πίττης ὅτως σωίσεσθαι. καί τι φασι, καὶ τὴν τερμίνθου πίτταν ὅσαν πρὸς συρίαν. ἔστι γὰρ ἄριστα, καὶ διὰ πόρ φθίνει τοῖς ἱματισμοῖς ἥκιστα, μίγα, τερμίνθου μείζω ἔσαν μυρίαν. φθίνει δὲ φασι καὶ τὴν πίτυν, ἡ τὴν λεύκην, καὶ τὴν φοινικίαν· ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὡς φθίνει ἀχόμενα λεπτόν, ὥστε τὸ σαπρόν. ἐπεὶ εἴγε πρὸς μακεδονίαν, ἀλλὰ τὴν πᾶν κον πίττα ἔσαν, ἀλλὰ τὴν ἄῤῥενα. καλοῦσι γὰρ ἄῤῥενα, τὴν γε ἄκαρπον πορφύρεον. τὸ δὲ θυλάκιον ἐπὶ πᾶν, τὸ ῥιζῶν λαβοῦσιν. ἔπειτα γὰρ ἴσασιν πᾶν κον τοῖς ῥίζαις. καλλίστη δὲ πίττα γίνεται, ἡ ἐκ τῶν σφόδρα πεπαλαιωμένων καὶ πεπεσσόντων· ἐκ δὲ τῶν πελισκίων, βλοσυροτάτη καὶ βαρβαρώδης φθίνει γὰρ τοῖς σφόδρα πελυσκίοις, οὐδὲ φύεται πᾶν κον τὸ παράπαν. ἔστι δὲ καὶ δύφορία ἴσος καὶ ἀφορία, καὶ πλήθος καὶ καλλονῆς. ὅταν μὲν γὰρ χιμὼν μέτριος γένηται, πολλὰ γίνεται καὶ καλὰ, καὶ τοῦ χρώματι λευκότερα· ὅταν δὲ ἰσχυρὸς, ὀλίγα καὶ μοχθηρότερα. καὶ ταῦτά γε δὴ τὰ ὁρίζοντα πλῆθος καὶ καλλονὴν πίττης, ὀχ ἡ πολυκερκία τὸν πᾶν κον. οἱ δὲ πρὸς τὴν ἅλμη φασὶ, διαφθείρεσθαι τὰς πᾶν κας, καὶ τὴν μὲν καλλίστην ἁλμάδα, τὴν δὲ θαλάσσιον, τὴν ἐκ φθ ἰσλάσης πλέον καὶ μαλακωτέραν γίνεσθαι, καὶ γλυκυτέραν, καὶ τὸ ὅλον σύκρισιν ἀμείνω. ἐνίοτε δὲ καὶ ἐκλείπειν ἐκ θαίσης, πλέον γὰρ ἔχα τὸν ἁρὸν· διὸ καὶ λεπτοτέραν εἶν. φθ δὲ τὸ θαλάσσης ξανθοτέραν καὶ πυκνοτέραν ὡμεῖν, ὥστε καὶ τὴν ἄφυλλον ἐλάτην γίνεσθαι. διαφέρειν δὲ φθ ἰσλάσαν. ὡς ἡ ἄκαρπος ἀπῆν, ἐκ δ' ἴσης διαλὸς πλέον καὶ ὑδαρεστέραν, φθ ταῖς ἐπομβρίαις γίνεσθαι ἢ φθ τοῖς αὐχμοῖς· καὶ ἐν χθαμαιτάῃ καὶ πελισκίῳ τόπῳ, ἢ ἐκ τ' ὄψλῳ καὶ ὑψηλῷ. ταῦτα μὲν ὧν οὕτως ἐκλεκτόρσι λέγεσθαι. ὡς δὲ συμβαίνει τὰ λοιπὰ μάτα, πρὸς τὸ πίλιν ἰζαίρειν. φθ μὲν ἀγαθῶν πᾶν κῶν, γίνεται φθ δὲ μετριοτέρων, φθ δύσιν ἐστίν· φθ δὲ μοχθηρῶν, φθ τρισίν. ἢ δὲ αὐξάνεσθαι, ὁ τὸ ξύλον καὶ τ' συμφύσεως, ἀλλὰ φθ πίττης ἐστίν· ἐπεὶ τὸ ξύλον ἐλαίωδες συμφαίνει, ἡδέως γένεσθαι πίλιν. ἀλλ' ἡ ἐργασία δὲ ὅσον τὸν χρόνον γίνεται φθ πίττης. αὐξάνεσθαι δὲ δηλονότι καὶ τῷ ξύλον γένεσθαι ἔνια πρόσφυσιν· ἄκαρπον ἰζαιρημένης φθ ἰσλάσης, καὶ ἐκκαιομένης τ' πίττης, ἡ ἐκροή. ἔσον μὲν ὧν ὅταν λεπτόν. οἱ δὲ πρὸς τὴν ἅλμην φασὶν, ὅταν λεπτύνωσι τὸ σίλιχος (λεπτύζουσι δὲ τὸ πρὸς ἅλιον μέρος, ὡσὶ δύο ἢ βοῦς πάχος ἀπὸ φθ γῆς) γίνεσθαι ἢ αὐτόρρυτον γινομένων φθ δ' κλον γίνεσθαι τῷ μᾶλλον. ἔσον δ' ὅταν ἐκπεπαίνωσιν, φθ ἐτέρῳ πάλιν φθ ἰσλάδαι· καὶ τὸ πρότερον ὡσαύτως. τὰ δὲ διαφέροντα δὲ ἢ τοῦτο μᾶλλον ἐκπίπτειν λοιπὸν ὑπὸ τὸν πνευμάτων, ἐκπνέοντα. τοῦ δ' ἐξαίρειν αὐτὸν τὴν καρδίαν (ἔσον γὰρ μᾶλλον ἰσλάδος) ἰζαίρειν δὲ ἐκ τ' ῥιζῶν· καὶ γὰρ ταύτας, ὥσπερ ἄκαρπον, φθ δ' ἰσλάσας πασῶν. ἐνίοις δὲ λησθέντα τὰς μὲν ἀγαθὰς, ὥσπερ ἐλέχθη, σωζηδὸς ἔσον δεῖν, τὰς δὲ χείρονας δὲ πλείονος χρόνου καὶ ταμιευομένου μᾶλλον, πλέον χρόνου αὐτὸν χθ· ἐὰν δὲ πᾶσαν ἰζαίρωσιν, ἰλαθήσεσθαι. λοιπὸν δ' ὡς ἔοικε, ῥᾶς μάλιστα διαίτας ἰζαιρεῖσθαι ὑπομένειν. ὀχ ἅμα δὲ καρποφορεῖσθαι αὐ πᾶν κον, καὶ διαφορεῖσθαι. καρποφορεῖσθαι μὴ γὰρ ἔνιόν γέ ἐστι, διαφορεῖσθαι δὲ ὕστερον πολλῷ πρωιβύτερα γινόμενα. τὰν δὲ πίτταν καίουσί τινες ἐν τρόπου. ὅταν κατασκευάσωσιν ὁμαλῶς τόπον, ὥσπερ ἄλων ποιήσαντες, ἐχουσαν εἰς τὸ μέσον ὑπόῤῥοιὴν, καὶ ταύτην ἐκλαθίσωσι, κατασχίσαντες ξύλα κορμοὺς σωρεύσαντες, παρεπλεύσαν σωθέσιν δ' τ' αὐθρακεύοντες, πλὴν ἐκ ὑμένος, ἀλλὰ τὰς χίλας ἐγκὸς πρὸς ἀλλήλας, ὥσ-

τε

τε λαμβάνῃ ὕψος αἰεὶ κ̓ζ πλῆθος. γίνωζ δὲ φασιν, ὅταν ἡ σωθισις ᾖ, λύκλῳ μὲν ὀγδοή κοντα καὶ ἑκατὸν πηχέων· εἰς ὕψος δὲ ἑξήκοντα, πλέον ἢ πενταπήχεις, ἢ ἐλάττω ἀμφοτέρως, ἐὰν πῦρ ἡ δ̓ὰς τυγχάνῃ πίσσα. σωθήσεθαι δ̓ ἂν αὐτὸν ὅτως, καὶ διατασκευάσαντα ὕλῃ, γλιχῶνται διαλλοντες διατα ρύπησιν, ὅπως μὴ δαλαμᾶς ὑπολαμβάνῃ τὸ πῦρ· ἀπόλυται γὰρ ἡ πίτυς, ἴσως συμβαίνει. ὑφάπτουσι ᾗ κ̓ζ ἡ ναυλοχημένη δ̓ίοδον· ἔστι ᾗ κὴ ταῦτα ἐπὶ ξαντες τῇ ὕλῃ, καὶ ὑπεχώσαντες, τηροῦσιν αὐξαίνοντα κ̓ζ λιμακος, ἕως ἂν ὀρθοῖ τὸν διατεινὸν ἀθόμβον κὴ ὑπολαλλησιν αἰεὶ ἡ γῆς, ὅπως μὴ δαλαμᾷ. διατασκεύασαι δ̓ ἐχέτω τὴν πίτυν, δ̓ὰ τ̓ σωθίσεως ἡ ἀκρέρρους εἰς βόθυνον, ὃν ἀπέχοντι πηγὴ παίδια πήχεις. ἡ δ̓ ἀκρέρεισα ἡ πίτυς, ὑγρὰ γίνεται κ̓ζ τλῶ ἀφλοῖ. διαίτῃ δὲ μαλιστα δύο ἡμέρας καὶ νύκτας· τῇ γὰρ ὑσεραίᾳ, πρὸ ἡλίου δυάντος, ἱκανωτάτη γίνεται, ἐν ᾧ δ̓ιαλλακτὴν ἡ πυρά. ὅτω γὰ συμβαίνῃ, μικὶπ ῥιγοῦσιν. πῦρ δὲ τὸν βόθυνον ἅπαντα ἐνεῦσιν ἀτερπνὸν, ὅπως μὴ δ̓ιαλάμπῃ. καὶ θύουσι δὲ, καὶ ἑορτάζουσι, σὺν ὁμίλοις πολλῷ τε καὶ διαλλῳ γίνωζ τλῶ πίτυι. οἱ μὲν δὴ πρὸ μακιδονίαν διαίτουσι τὸν βόθυνον ὅτω. ἐν δὲ τῇ ἀσίᾳ φασὶ, πρὸ συνελίκων, ὑπ̓ ἐκπλήττοντες ᾗ δαλασα, ἀλλ̓ ὑπ̓ αὐτῷ τῷ δ̓ιόδῳ πρὸ σκαίψ, φέροντες ὄργανόν τι πρὸ πιποιημένον, καὶ ὅτω πρὸ διαλάφοντο, εἶθ̓ ὅταν ἐκτήξωσι ταύτῃ πάλιν ὑπ̓ ἄλλο καὶ ἄλλο μετάφρεμα. ἔρος δὲ ὕδωρ αὐτοῖς ἐς, κὴ σημεῖα ᾖ παύεθαι, κὴ μαλιστα δ̓πλοούσι τὸ μηκὶπ ῥᾶν. πίτυι παντοθι δ̓ ὅσπερ κὴ πρότερον ἐλέχθη, τὰς τερμίνθους. πρὸ δύκλου γὰρ ἐ φέρουσιν οἱ τόποι. τὰ μὲν δὴ πρὸ τλῶ ῥητίνην κὴ ᾗ πίτυν, ὅτως ἔχει. πρὸ δὲ λιβανωτ̓, καὶ σμύρνης, καὶ βαλσαμε, καὶ ἄλλα διὰ τοῦ ἑτέρου, ὅπου μὲν κὴ δὶ ἀρθρῶν γίνεται κὴ αὐτομάτων, ἔρηται. πολλὴ δὲ ἐς, ἡ τ̓ δ̓ένδρων φύσις. καὶ ἐλι πρὸ ᾗ γένεσιν, ἢ τλῶ συλλογὴν, ἢ τ̓ ἄλλων ἴδιον αὐτοῖς ὑπάρχει, πειρατέον ἐπᾶν· ὡσαύτως δὲ, καὶ πρὸ τ̓ λοιπὴν δύσμων. χνδὲν γὰρ τάχ̓ ἂν πλῶσα ἀπ̓ τ̓ τόπων ὄδι, ἤτοι πρὸς μεσημβρίαν καὶ ἀνατολήν. γίνεται δὲ μὲν δὴ ὁ λίβανος, καὶ σμύρνα, καὶ ἡ κασία, καὶ ἐπ̓ τὸ εὐωδέστερον, ἐν τῇ τ̓ ἀρράβων χώρᾳ, νήσῳ· πρί τι ζαβᾶ, καὶ ἀσφαλάτῳ, καὶ κιτίβαστα, κὴ μακάλι. φύεται δὲ τὰ τῦ λιβανωτῦ κὴ τ̓ σμύρνης ἀμφότερα, τὰ μὲν ἐν τῷ ὄρει, τὰ δ̓ ἐν ταῖς ἰδίαις γεωργίαις ὑπὸ ᾗ ὑπόρραυ. δὶὸ κὴ τὰ μὲν θερεπτότερα, τὰ δ̓ ἄ. τὸ δ̓ ὄρος εἶναί φασιν ὑψηλὸν, κὴ κλασὺ, καὶ νιφόμβρῳ· ῥᾶν δ̓ ἐξ αὐτῦ κὴ ποτὰμοὺς εἰς τὸ πεδίον. ἔστι δὲ τὸ μὲν τ̓ λιβανωτ̓ ἀμφορεύς, ἐ μίγα πυρὶ τὰ πηχυ δὶὸ λι, καὶ πολύκλαδον. φύλλον δ̓ ἔχειν ἐμφερὲς τῇ ἀπίῳ. πλεῖ ἐλάττω πολύ, κὴ ἧττ̓ χρώμαλι ποδώδες σφόδρα, διαβαδὲν τὸ πάχνιον· λειόφλοιον δὲ πᾶν, ὥσπερ τλῶ δαφνίνου. τλῶ δ̓ σμύρναν ἐλάττω ἐπὶ τῷ μιγάδι, κὴ θαμνωδέστερον δὲ. τὸ δὲ εἴλιχος ἔχει σκληρὸν, καὶ σωτραμμένον ὥστε ᾗ γῆς, πυχύτερον δὲ ἢ λιπαρόπαχές. φλοιὸν δ̓ ἔχει λεῖον, ὅμοιον τῇ αὐδραχνῃ. ἕτεροι δὲ οἱ φάσκοντες τὸν ἐρυθρικὸν εἶναι, πρὸς ᾗ τ̓ μιγάδος σχδὸν ἐ συμφωνῆσιν. ὑπόλιτρον γὰρ ἔστιν μίγα τ̓ δ̓ένδρου, ἐλάττω δὲ τὸ τ̓ σμύρνης, καὶ παπανύτερον. φύλλον δ̓ ἔχειν, τὸν τ̓ λιβανώ. ἀλλὰ τὸ μὲν δ̓αφνοειδὲς, κὴ λειόφυλλον ἔστιν· τὸ δὲ τ̓ σμύρνης ἀκανθῶδες, καὶ ὁ λᾶος· φύλλον δὲ πρὸς μφορὰς ἔχειν τῇ πίτυϊ, πλεῖ ὀλον, ἐξ ἄκρου δὲ ἐπακανθίζον, ὥσπερ τὸ ζῆ πρῖνο. ἔφασαν δὲ ἔνιοι κατὰ τὸν πτόλεμον, ὃν ἐξ ἡρώων ἐποιοῦντο λέλεπται, ζητᾶν ἐκβάντες ὕδωρ ἐν ὄρει, καὶ ὅτως θεωρῆσαι τὰ δ̓ένδρα κὴ τλῶ συλλογὴν. ἔστιν δ̓ ἀμφοτέρων ἐνίοτε μιμνία καὶ τὰ ἐλίχνα, καὶ οὐ διαλάσεις. ἀλλὰ τὰ μὲν ὥσπερ ἀξίνη δ̓οκᾶν πεπλῆχθαι, τὰ δὲ λεπτοτέρας ἔχειν τὰς ῥομάς. τὸ δὲ δ̓άκρυον, τὸ μὲν διατακὲν πᾶν, τὸ δὲ καὶ πρὸς ὄδι ἐξ δ̓ένδρου πεφύχθαι. φύεται μὲν ὑπὸ διὸ λάδας ψιαθῦς, ἐκ δὲν φοινίκων πεπλεγμένας· φύεται δέ, τὸ ἰδ̓ αφος μέσον διαφέρειν, καὶ διαφορὰν ἔστιν. τὸν μὲν ὑπὸ δὲν ψιάθων λιβανωτὸν, ἔστιν καὶ διαφορὰν κὴ διαφανῆ· τὸν δ̓ ὑπὸ τ̓ γῆς, κάπνῳ· τὸν δ̓ ὑπὸ ζοῖς δ̓ένδροις προσιχόμενον, ἀκρίωμ σιδήρου, δ̓ιὸ κὴ φλοιὸν φύεσθαι. τὸ δὲ ἔρος ἅπαν μεμιγέδαι ζοῖς ζαβαίοις. τότος γὰρ ἔστιν λυρίος· δικαίως δὲ τὰ πρὸς ἀλλήλους, διὸ καὶ ὁδὸν ἐνα τηρᾶν· ὅθεν κὴ αὐτοὶ διαφυλάδην εἰς τὰ πλοῖα λαδόντες φύδιαδι τὸν λιβανωτὸν, καὶ τ̓ σμύρνης, ἱκανοῦ ὄντος, καὶ ἀκρπλεῖν. ἐλεγον δ̓ ὅτι ὁ πόλε. κὴ ἔφασαν ἀκάμψ, ὅτι σωάγιτ̓ παντα χόθεν ἡ σμύρνα καὶ ὁ λιβανωτὸς εἰς τὸ ἱερὸν τὸ τ̓ ἥλιε. ὅσπερ δ̓ ἔστιν μὲν τ̓ ζαβαίων, ἀγιώτατον δὲ πολὺ τ̓ πρὸ τὸν τόπον. τηρᾶν δ̓ ἔχειν αὖ ἄρραβας φύλακας. ὅταν δὲ ἐκμέσωσιν, ἵνα ἐσω σωρεύσαντα τὸν ἑαυτ̓, κὴ ᾗ σμύρναν ὁμοίως, διατιλιπᾶν τοῖς ὠνὴ τ̓ φυλακῆς. πιθέναι

δι ὧν τ σωρὸ πυκνὸν, γραφλὸν ἔχον τ πλύσις τ μίτρων καὶ τ ἰμᾶς, ἃς δεῖ πλύνειν τὸ μίτρον ἕκαστον. ὅταν δὲ οἱ ἔμπυροι πήγνυνται, σκοπεῖν τὰς γραφάς. ἃ δ' ἂν αὐξῇ ἀρίσκῃ, μὴ ὑπερμύσσειν ἐᾶν ἀλλὰ τὸν ἰμᾶν εἰς ὕδωρ τὸ χαρίεν, ὕθεν αὖ ἕλκυστ. τὰ δὲ ἰσρία πήγνυσθαι νόμιζον, τὸ τρίτον μέρος λαβόντα τ ἰμᾶς τῷ θεῷ, τὸ λοιπὸν αὖ τ καταλιπεῖν καὶ ὕδωρ σῶν εἶναι τοῖς ἰχθύσιν, ἕως αὖ ἕλκυστ πήγνυσθαι. ἄλλοι δέ φασιν τὸ μὲν τ λιβανωτ λιθώδη ὁμοιον εἶναι φασι χοίνῳ, καὶ τὸν καρπὸν ταῖς χοίναις, φύλλον δὲ κορίανδρον. εἶναι δὲ τὸν μὲν ἐκ τῶν νέων λιβανωτῶν, λευκότερον καὶ ἀσθμότερον· τὸν δ' ἐκ τῶν πεπαλαιωμένων, ξανθότερον καὶ θυσμότερον. τὸ δὲ τῆς σμύρνης ὅμοιον τῇ τερμίνθῳ μαλακώτερον δέ, καὶ ἀκαυθωδέστερον. φύλλον δὲ μικρῷ στρογγυλότερον. τῇ δὲ γλύσει θλασματώδεσιν, ὁμοίαν τοῦ τῆς τερμίνθου. εἶναι δὲ καὶ τότων τὰ πεπαλαιωμένα, σὺν λεπτομύτερα. γίνεσθαι δὲ ἀμφότερα ἐν τοῖς αὐτοῖς τόποις. τῆς γὰρ γλοῦ κατάχυσις, καὶ πλακώδη. καὶ ὕλακα πικρὰν, καὶ αἰπεινὰ. ταῦτα μὲν ἔν γε κατασκευῇ τῷ νέφεσθαι, καὶ νάσθαι, καὶ ποταμὸς ἀρίσκειν. τὸ δὲ πεφυκέναι ἄμεινον τὸ λιβανωτὸν τῇ τερμίνθῳ, καὶ ἄλλοι πίνες λέγουσιν· οἱ δὲ καὶ ὅλως τερμινθον εἶναι. κομιδῇ γὰρ ξύλα πρὸς Αντίγονον κατὰ τὴν ἐρυθραίαν, ἣν τὸν λιβανωτὸν καταγόντων, ἃ δὴ λέγουσι τοῦ τερμίνθου, πλὴν ὑπέρ γε μᾶζον ἐστρεφὲς ἀγνόημα πρὸς κύτον· ὅσον τὸ γὰρ ἐκ τοῦ αὐτ λιβανωτὸν γίνεσθαι, καὶ τῶν σμύρναν. διόπερ ἱκανὸς ὁ λόγος πιθανώτερος, ὁ πρὸς τ αὐτὰ πλουσαίτων ἐξ ἡρώων πόλεως. ἐπεὶ καὶ τὸ κατὰ σάρδεων πεφυκὸς τοῦ λιβανωτ δ' φόρον, φ ἱερῷ τινι, δ' αφνεὰς ἔχει τὸ φύλλον, ἃ δὴ καὶ καλεῖσθαι ὕδωρ. ὁ λιβανωτὸς δέονται, καὶ ὁ ἐκ τ σκληρὸς, καὶ ὁ ἐκ τ ἀκρεμόνων, ὁμοίως καὶ τῇ ὄψει καὶ τῇ ὀσμῇ διαφέροντες τῷ ἄλλῳ λιβανωτῷ. πεφυκε δὲ τ μόνῳ τὸ λεπτὸν ἀδάμαντος τυγχάνειν. φῶσι δέ λέγουσιν, ὡς ἡ δέησις ἡ ὁ λιβανωτὸς φ τῇ ἀρράβῃ γίνεται, καλλίων δὲ φ ταῖς ὠμηλμέναις νάβοις ὧν φύπαρχουσιν. φύταῦθα γὰρ καὶ σμιλαῦ πειᾶν, ὥσπ τ ἀνδρᾶν, οἷον αὖ θέλωσι· καὶ τάχα τ τό γε ὑπὲ βαίνον φ δέονται φ, ὁ ποιεῖν αὖ βέλτιστ πειᾶν τῶν φ τομῶν. ἐσὶ δὲ ἴσως καὶ μεγάλοις σφόδρα τῷ χόνδρῳ, ὥστε εἶναι δὲ μὲν ὄγκῳ χρησιμεύειν, καθαρὸν δὲ πλείω ἢ τρίτον μέρος μνᾶς. ἀγρὸς δὲ βοημίζεται τὰ πᾶς ὁ λιβανωτὸς, ὅμοιος δὲ τῇ πρόσφατι φλοιῷ. δὲ σμύρνης δέ, ἡ μὲν σακτή, ἡ δὲ πλατεῖα, δοκιμάζεται δὲ ἡ μὲν ἀμείνων τῇ γλύσει, καὶ ἀπὸ ταύτης τῶν ὀμφάλων λαμβάνουσι. πρὸς μὲν
9 ἔν λιβανωτὸν καὶ σμύρνης, ἄχει γε τ νῦν χιλίας τοσαύτας ἀπικέσθαι. Γιγνέται δὲ βδελλίου καὶ λασίας ταῦτα λέγουσι. θάμνος ἡ ἀμφότερα ταῦτ' ἔστ' ἐν ἀραβίᾳ μεγάλους, ἀλλ' ἡ λίπος ἄγνῳ, πολυκλάδους δὲ καὶ ξυλώδεις. ὅταν δὲ ἐκκόψωσι τὸ βδέλλιον, ὅλον διαιροῦσιν εἰς σχίζας μέρη. τότε δὲ τὸ πρῶτον πρὸς φῖς βλατοειδὲς εἶναι, ὁ τέμνει τ ἀσθμαίνειον, ἢ μικρῷ μᾶζον· ἐπόμενον δὲ τὸ λεῖον, ὃ καὶ τῇ τομῇ ἔλαττον. ἔπειτα τὸ ῥίζης, καὶ τέταρτον, ὃ φασιν δὲ τὸ χέρσινον, τὸ πρὸς τῇ ῥίζῃ. φλοιὸν γὰρ ἐλάχιστον ἔχει· χρήσιμος δὲ ὅτι, ὁ τὸ ξύλον. διὸ καὶ τὸ ἀκροφυὲς ἱμάτιον πολὺν· πλοῦτον γὰρ ἔχειν καὶ τὸν φλοιόν. οἱ μὲν ὕστω λέγουσιν. ἄλλοι δὲ θαμνῶδές φασι· λύο δ' αὐτὸ γένη, τὸ μὲν μέλαν, τὸ δὲ λευκόν, λέγει δέ ἐς καὶ μυθῶδες ὑπὲρ αὐτοῦ. φύεσθαι μὲν γὰρ φασιν ἐν φαραγξιν. ἐν ταύτας δ' ὄφεις εἶναι πολλοὺς, λεπίγμα θανάσιμον ἔχοντας. πρὸς οὓς φραξάμενοι τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας, καταβαίνουσι, καὶ συλλέγουσιν. ἐπ' ὅταν δὲ ἐκφύγωσι, δ' ἐπιλόντου τρία μέρη, διακλερωῦται πρὸς τὴν ἕλιον. καὶ ἢν αὖ λαβῇ ὁ ἥλιος, καταλάμπουσιν. ἀπέντες δ' ὑδὼρ, ἐφ' ὃν φασι διαμένειν ταύτην. ὅτος μὲν οὖν τῷ ὄνλι μύθος. τὴν δὲ λασίαν φασὶ τὰς μὲν ῥάβδους πλατυτέρας ἔχειν, ἐνώδεις δὲ σφόδρα, καὶ ἀπὸ τοῦ πόδας φλοῦσαι. χρήσιμον δὲ καὶ ταύτης τὸν φλοιόν. ὅταν δὲ τέ
40 μνωσι τὰς ῥάβδους, διατακόπτουσι ὡς διδάκτυλα τὸ μῆκος, ἢ μικρῷ μέζω. ταῦτα δ' εἰς τὸ ἥλιον βύρσαν καταῤῥαπτουσιν· ἔστ' ἐν ταύτης καὶ τῶν ξύλων σπαραγμὸν, σκιλήκια γίνεσθαι, ἃ τὸ μὲν ξύλον διαπαθεῖ, τὸ φλοιὸν δὲ οὐκ ἀπῆται, σῴζει τῆς πικρότητα καὶ δριμύτητα δ' ὀσ-
6 μῆς. καὶ πρὸς μὲν λασίας καὶ λιναμώμου, τοσαῦτα λέγουσιν. Τὸ δὲ βάλσαμον γίνεται μὲν φ τῷ αὐλῶνι τῷ πρὸς συρίαν. πήγας δ' εἶναι φασι δύο μόνους, τὸν μὲν ὅλον ἔλαιον πωλεῖσθαι, τὸν δ' ἐτέρου πολλὰ διάλαπονα. τὸ δὲ ἀγρίου μιγάδος μὲν, ἀλλ' οὖν σφόδρα μεγάλα· πολύκλαδον δὲ σφόδρα. φύλλον δὲ ἔχειν ὅμοιον πηγάνῳ, πλὴν ἐλάδινον. ἀνθεῖν δὲ ἐν. ἔαρος δὲ πρὸς μὲν ὁμοίως τῇ τερμίνθῳ, καὶ μιγάδι καὶ χρώμασι καὶ χρώμασι. δύδλις σφόδρα καὶ ὕδωρ, καὶ μᾶλλον τὸ δ' ἀπεύθυ. τὸ δὲ διαπνεῦν ἐκ φ τομῆς συμμίγνυ, φ τίμωνα δὲ ὄντες σ-

δ' ροῖς

λεπτοῖς· ὑπὸ τὸ ἄρχειν, ὅταν μάλιστα πυίγηται, καὶ τὰ σιλίχια καὶ τὰ ἄνω. τῶν δὲ συμπλεγομένων ὅλον τὸ θέρος πυιεῖται. ἐκ δὲ πολὺ τὸ ῥίζωμα, ἀλλ' ἡ ἡμίρα τὸν αὐξηθέντα συλλέγειν ὅσον λόγχιον. τῶν δ' ὁσμῶν διαφέρουσαι καὶ πολλαί, ὥστε ἀπὸ μικροῦ πολεῖν ἐπιγνῶναι τόπον. ἀλλ' οὐ φοιτᾶν φύτευθεν ἄκρατον, ἀλλὰ τὸ συμπεμιγμένον μετρεμένον. πολλῶν γὰρ ἀπόντων μέρεσθαι μέρος. καὶ τὸ μὲν τῇ ἰλιὰδι, πολλαχοῦ ὂν μετρεμένον, δύοσμα δὲ σφόδρα καὶ τὰ ῥάβδια. καλαίσεται γὰρ καὶ τῶν δὲ φύτων, καὶ τὸ διαφέρον πωλεῖσθαι τίμιον. καὶ τῇ ἐργασίαν τῶν πόδι τὰ δίνδρα χρόνον ταύτην αὐτίαν εἶν· καὶ τῶν βραχίων. βραχίονα δὲ σωυιχῶς. σωματίαν δὲ δοκεῖν εἶναι, τὸ μὴ μεγάλα γίνεσθαι τὰ δίνδρα, καὶ τῶν ῥᾳβδίων τομῶν· διὰ γὰρ τὸ πολλαχοῦ ἐκπέφυκεν, ῥάβδους ἀφίναι, καὶ ὑπ' ἐς ὦν
10 ἐκτάναν τῶν ὁρμῶν, ἄχρια δὲ δὴ ἔν βαλλόμενον οὐδαμοῦ. γίνεται δὲ ἐκ μὲν τοῦ μείζονος παρεδάσου, ἀγγεῖα λύδικα ὅσα ἡμίχοα· ἐκ δὲ τοῦ ἑτέρου, δίνδρα μόνον. πωλεῦται δὲ ὁ μὲν ἄκρατος δίς πῆς αὐγύειαν, τὸ δ' ἄλλο κατὰ λόγον ἡ μίξεως. καὶ τὸν μὲν διαφέροντα φαίνεται, κατὰ τῶν δύοσμίαν. Ὁ δὲ καλαμὸς γίνεται, καὶ ὁ χοῖνος, 7
ὑπερβάλλοντι τὸν λίβανον, μεταξὺ τοῦτε λιβάνου καὶ ἄλλου τινὸς ὄρους μικροῦ, ὃν δὴ αὐλωνίσκον τότε· καὶ ἔχ ὧς λυτὸς φασι, τὸ αὐτὸ λιβάνι. καὶ μεταξὺ τούτων ὕδωρ, ὃν αὐλῶνα καλεῖσι αὐτόθι, πολὺ καὶ καλόν. ὅπτα δὲ ὁ καλαμος καὶ ὁ χοῖνος φύεται, λίμνη μεγάλη τυγχάνει. πῆς ταύτην δὲ ἡ τῇ ἕλει τῇ αὐξημένῃ αὐφύεσι. τόπον δ' ἔχουσι πλέων ἢ τριάκοντα σταδίων. οὐ λοκεῖσι δὲ χλωροί, ἀλλὰ ξηρανθέντα· τῇ πῆσι δὲ οὐδὲν διαφέρουσι τῶν ἄλλων. ἐσβάλλουσι δὲ ἐς τὸν τόπον, δύθυς ὁσμὴ πῆσβάλλει· ὃ μὲν πρῶτον
20 γινόμενον γίνεται, καλαῖσι πῆν φασι, ταῖς πῆσφορμίσαις ἔν πῆς τὴν χώραν. ἡ γὰρ ὁ τόπος οὗτος ἀπὸ θαλάσσης ἀπέχει πλέως ἢ ἑκατὸν σταδίους σταδίους. ἀλλ' ἡ ἄρρα δοκεῖ τῶν αὐσπνοὴν εἶναί φασι, τῶν ἀπὸ τῆς χώρας ὄδωρ. ἡ μὲν οὖν συρία τὰ πόδια τῇ ὀσμῇ, χρῶ ἡ ταῦτ' ἔσιν. ἡ γὰρ χαλβάνη, βαρύτερον καὶ μᾶλλον φαρμακῶδες. ἐπεὶ καὶ γίνεται αὐτὴ πόδι συρίαν, ἐκ τὸ πάντας καλεῖσθαι. τὰ δὲ ἄλλα πάντα τὰ δύοσμα, οἷς πῆς τὰ ἀρώματα χρῶντῃ, τὰ μὲν ἐξ ἰνδίων κομίζεται, καὶ ἂν ἔθ' ἡ θάλασσαν κατάπλουτον· τὰ δὲ ἐξ ἀῤῥαβίας, οἷον πῆς τῷ λιβανώτῳ καὶ τῇ κασίᾳ, καὶ λώτου. ἔτερον δ' ἔναι ὁ λώτος, καρπὸν· τὸ δ' ἕτερον πεφυκέναι εἰς τὰ ἀπουσλαισότατα τῶν μύρων. τὸ δὲ καρδάμωμον καὶ ἄμωμον, οἱ μὲν ἐκ μηδίας, οἱ δ' ἐξ ἰνδίων, καὶ ταῦτα, καὶ τὸν νάρδον, καὶ τὰ ἄλλα, ἃ τὰ πλεῖσα. οἷς μὲν οὖν εἰς τὰ ἀρώματα χρῶντα, χρόνον πάλι ὅτι· λυ-
30 σία, λυκάδωμον, καρδάμωμον, νάρδος, ναῦρον, βδέλλιον, ἀσπάλαθος, σύραξ, ἴρεις, νάρδος, λάδος, σκόλυμος, ἱρόκος, σμύρνα, λύπαρον, χοῖνος, καλαμος, ἀμάρακον, λωτὸς, ἄνηθον. φύτων δὲ τὰ μὲν ῥίζαι, τὰ δὲ φλοιοί, τὰ δὲ κλῶνοι, τὰ δὲ ξύλα, τὰ δὲ σπέρματα, τὰ δὲ δάκρυα, τὰ δὲ ἄνθη. καὶ τὰ μὲν πολλαχῆ γίνεται, τὰ δὲ πόδιπόντα καὶ δύοσμότατα σκληρὰ ἐκ ῥ ἀσίας, καὶ ἐκ τῶν ἀλιεανῶν τόπων. ἐκ γὰρ ῥ λιβύης οὐδ' ἓν ὅτι, ἔξω ἴριδος. αὗται δὲ ἀείσι γὰρ ἰλυσιοῖς, οὐκ γὰρ τῇ πῆς θαλάττην χώρᾳ, ἀλλ' γὰρ τῇ αὐσκιχωρικῇ, καμπὴν δὲ μᾶλλον πῆς ἄρκτον· τόποι δὲ τούτων διαφέρουσιν, γὰρ οἷς ἀμάνων. ἐργασία δὲ πόρι αὐτῶν οὐδεμία, πλὴν τὸ πόδια βάρκτα αὐξυρύσαι. τὰ γὰρ γὰρ τῇ θραύκῃ φυόμενα ῥίζαι, καλάπορ τό τε τῇ νάρδῳ πῆσιμφορᾶ τῶν ὁσμὴν ἔχουσι, καὶ ἕτερα ἄττα, μίσγαί τινα καὶ ἀδόγνῃ τῶν δύοσμίαν ἔχει. καὶ πόρι μὲν τὸ δύοσμον,
40 ὧδε ποιοῦσιν ἀρίδην. Περὶ δὲ τῶν ὀπῶν, ὅσα μὲν πρότερον εἴρηται, λέγω δ' οἷον ἃ 8
τινῶν φαρμακώδεις, ἃ καὶ ἄλλας ἔχουσι δυνάμεις, παραπλήσιον ὁμοίως ἐπὶ πᾶν· ἅμα δὲ καὶ πόδι ῥίζῶν. καὶ γὰρ τὸ ὀπῶν τινῶν ἐκ τούτων, καὶ χωρὶς αὐτῶν καθ' αὑτὰς πολλὰς φύσεις ἔχουσι δυνάμεις. ὅλως δὲ πόδι παύτων φαρμακωδῶν, οἷον καρποῦ, χυλισμοῦ, φύλλων, ῥιζῶν, πόας· καλοῦσι γὰρ τὴν πόαν φύσιν τὸ φαρμακωδῶν, οἱ ῥιζοτόμοι. τὸ δὲ ῥιζῶν πλέισι μὲν ἔσι δυνάμεις, καὶ πῆς πλέω. ζητοῦνται δὲ μάλισα αἱ φαρμακώδεις, ὡς χρησιμώτατοι, διαφέρουσαι τῷ τε μὴ πῆς ταῦτα, τῇ τῇ μὲν γὰρ αὐταῖς ἔχειν ἡ δυνάμεις. ὡς δ' ἔν ἐπίπαν, αἱ πλεῖσαι μὴ γὰρ αὐταῖς ἔχουσι, τῇ τοῖς καρποῖς, τῇ τοῖς ὀποῖς ἔνεισι δὲ τῇ ἐν ταῖς φύλλοις. τὰς δὲ φυλλώδεις δυνάμεις, τὰς πολλὰς χυλοὺς πόας καλοῦσιν (ὥσπερ εἴρηται) οἱ ῥιζοτόμοι.

Ὁ μὲν ὀπισμὸς γίνεται τῶν ὀπιζομένων, ὡς ἐπίπαν τὸ θέρους· τῶν μὲν φυσκμένων,

τῶν δὲ πολυκλινδήτων. τῶν δὲ ῥιζοτομίαν, γίνεσθαι μὲν πανταχοῦ τὴν τοιαύτην τυροτομίαν, καὶ μικρῶν πρόσφορα· ἐπὶ μὲν ἀλλ' ἄγει πλάνην, ἢ μὴ πάρεστι μετ' ἀκριβείας, ὅταν φυλλορροῦσι ταῦτα· ὅσων δὲ καὶ ὁ καρπὸς χρήσιμος, ὅταν ἀμείρωσι τὸν καρπόν. ἔστι δὲ ὁπισμός, ἃ ἀπὸ τῶν καρπῶν, ὥσπερ ἡ λύπη καὶ ἡ θριδακίνης, καὶ χειρόν τε πλάσεως ἃ ἀπὸ τῆς ῥιζῶν ἃ βίζαν ἀπὸ τῆς λιφαλῆς, ὥσπερ τὸ μήκωνος. ταύτης γὰρ μόνης οὐ ῥᾴστον ἐδώδιμον αὐτό. τὸ μὲν δὴ οὐ καὶ αὐτόματος ὁ ὀπὸς σωίεται λακρυώδης, ὥσπερ τὸ βραγκανώδης· ταύτης γὰρ ὀδύνην τίμνων ὀδί. τὸ δὲ πλάσεως δεῖ φύτευσιν· ὧν τινὰς μὲν δύνας ἀπαγῶσι σωσώγυσιν, ὥσπερ καὶ λύπη μήκωνος, ἃ τὸ μυωπίας· λαλεῖσι γὰρ ἀμφοτέρως. καὶ ἁπλῶς, ὅσα πολύσπερμα συγχαίρει τὸ μὴ πολυσπερῶν, ἱερίων λαμβάνουσιν. ὥσπερ καὶ τὸ θριδακίνης. φύσιν δὲ ὁδὶ ὁπισμός, ἀλλ' οἷον χυλισμός ὅταν· ὥσπερ ὅσα λαίσιτις, καὶ ὕδωρ ὠφελιμώτατος, ἀπωθοῦσι καὶ λαμβάνουσι τὴν ἀπέκαξιν. ξηρὸς δὲ διλουσίν, καὶ ὑ- 10
λάττων ὁ χυλὸς τοῦτον. ἔστι δὲ τῶν μὲν ἄλλων ῥιζῶν τὸ χύλισμα ἀσθενέστερον τοῦ καρποῦ· τὸ κωνάκης δὲ ἰσχυρότερον, καὶ τὴν ἀπαλλαγὴν χαλεπὴν ποιεῖ, καὶ θᾶττον, μικρὸν πάνυ καταπόσιμον δοθέν. ἐνιοὶ δὲ, καὶ εἰς τὰς ἕλκας χρᾶσι. ἰσχυρότερον δὲ καὶ τὸ τῆς θαψίας· τὰ δὲ ἄλλα πάντα ἀσθενέστερα. οἱ μὲν οὖν ὀπισμοὶ χυλίου τρισταχοῦς γίνονται. ἡ δὲ ῥιζοτομίας ἐν ἔτεσι πλείστοις διαφορά, πλὴν ἐν ταῖς ὥραις· οἷον θέρους, ἃ μὴ πάρεστι· καὶ τὸ τὰς δὲ ἃ τὰς δὲ τῆς ῥιζῶν, οἷον τῆς ἐλιβόρου τὰς κάτω τὰς λιπαλῆς· ἡ γὰρ ἄνω τὴν παχεῖαν τὴν λιφαλώδη, φασὶν ἀχρῆον εἶναι, καὶ λυσιᾶναι ταῖς λυσίν, ὅταν βάλωνται καθαίρειν. καὶ ἐφ' ἑτέρων δὲ
9 λωμεν παιόντας λέγουσι σαφορᾶς. Ἔστι δὲ ὡς οἱ φαρμακοπῶλαι καὶ οἱ ῥιζοτόμοι, τὰ μὲν ἴσως οἰκείως, τὰ δὲ καὶ ἀπηρακωλοῦντες λέγουσι. διελοῦσι γὰρ τὰς μὲν κατ' ἄνιμον ἴσα μύνες τίμνῃν, ὥσπερ ἑτέρας τέ τινας, καὶ τὴν θαψίαν, ἀλλ' ἀμύνης λέπα. τὸ γὰρ σῶμα 20
αὐοισθῆν, ἐὰν δὲ γένωνται. κατ' ἄνιμον δὲ καὶ τὸ λωποβάτε τὸν καρπὸν συλλέγειν· εἰ δὲ μή, λύσιλωον ἔσται τὸν ὀφθαλμῶν. τὰς δὲ νύκτωρ, τὰς δὲ μεθ' ἡμέραν· ἐνίας δὲ, ὡρίων αὐτὸ ἄλλον ἀπὸ ἄλλου, οἷον καὶ τὸ λαλέμβιον λελύμενον. καὶ ταῦτα μὲν, καὶ τὰ πλάσια τούτοις, πάντ' ἂν εἰκάσειεν ἀδόξειν λέγειν. ἀπόσινος γὰρ λυθῇ αἱ λυσιμελεῖς. δεῖ γάρ φασιν, ὥσπερ πῦρ καὶ καταπαίειν. ἐπεὶ καὶ ὁ ἐλίβορος ταχὺ καρυκεύειν ποιεῖ, καὶ ἡ σμύρνη πολὺν χρόνον ὀρύττειν. διὸ καὶ πρὸς ἀδίκους σωφορέα, καὶ ἄκρεβον ἀπὸ πίνουσιν. ἀλλὰ τὰ διαῦτα ὥσπερ ἐπίπτα καὶ πορρώθεν· οἷον τὸν παιωνίαν, οἱ δὲ γλυκυσίδην λαλεῖσι, νύκτωρ λελύουσιν ὀρύττειν. ἐὰν γὰρ ἡμέρας, καὶ ὀφθῇ τις τὸν δρυοκολάπτην, τὸν μὲν καρπὸν ἀφανίσειν λυσιτελεῖ τοῖς ὀφθαλμοῖς· ἡ δὲ ῥίζα τίμνειν, ἐκπίπτα τὸν ἕλκος. φυλάττεσθαι δὲ καὶ τὸν λιγυρίδα τίμνοντα, βιορχεῖν, ὅπως αὖ ἄπρωτος ἀπίλθῃ. καὶ ἄλλας δὲ τινας ὁμοίως. τὸ δ' ἐν 30
πανακὶς πολυχύμῳ τίμνειν, ἐδέσθαι ἴσως ἄφρονος· ἀλλ' ἔστι καὶ ἄλλο πρόσληψιν, οἷον τὸ †πανακλὶς, τὸ ἀσκληπίειον καλέμβιον· αὐτιμελάμαν γὰρ τῇ γῇ παγκαρπίαν μιλιπόταν. ὅταν δὲ τῇ
αὐπάλμαν ξίφιον, βιμένος μιλιπόστας, †αὐτιμελάμαν μεθόδου. τίμναν ἢ, ἀμφίκαπα ξίφια πρόσφαλτα εἰς βᾶς· καὶ ὁ, ἐλαῦ πρόσφορον τμηθῆ, μιτίωσον ἔχειν, εἶθ' ὕστερον τίμναν. καὶ ἄλλα δὲ τοιαῦτα πλέω. πρόσγραφθαι δὲ καὶ τὸν μανδραγόραν εἰς βᾶς ξίφη· τίμνῃν δὲ πρὸς ἑαυτὸν βλίπτα, τὸν δ' ἐπόσον λύπλον πρόσορχαδῆ, καὶ λέγειν ὡς πλῆσα πρὸς ἀφροδισίων. ὅσον δὲ ὅμοιον ἔοικε τῇ πρὸς τὸ λυμένα λιγυρίδα· ἡ δὲ βλασφημίαν, ὅταν αὐτόρωσι. πρόσγραφαι δὲ καὶ τὸ ἐλίβορον τὸν μίλανα, ἰσχνὸν τὸν ἴω, καὶ πρόσπαστον χόμενον δὲ ἀνὸν δὲ φυλάττεσθαι, καὶ ἐκ λιξίας καὶ δὲ ἀστιρᾶς· λύσιλωον γὰρ ἔστιν τοῖς τίμνουσιν. ἐὰν δὲ ὁ ἐγχὺς κ
μὴ σχετίμνῃ, ὁ αὐτὸς ἀσθενήσει φύσαυτῷ. ταῦτα μὲν δὴ ὧν ὠφέλιτος ἔοικεν, ὥσπερ ἄρτος. πρό 40
10 που δὲ ἐκ ἀσὶ ἡ ῥιζοτομία, πλὴν ὅς ἄπωθεν. Ἔστι δὲ ὥσπερ ἐλίχλη, ἡ μὲν πάντων χρήσιμα, καὶ ἡ ῥίζα, καὶ ὁ καρπὸς, καὶ ὁ ὀπός, ὥσπερ ἄλλων τε καὶ τὸ πανάκους. ἡ δὲ ῥίζα, καὶ ὁ ὀπὸς· οἷον ἡ σπαμωνίας, καὶ τὸ κυκλαμίνου, καὶ ἡ θαψίας, καὶ ἑτέρων, καθάπερ καὶ τὸ μανδραγόρου, τὸ μὲν φύλλον χρήσιμον εἶναί φασι πρὸς τὰ ἕλκη, μετ' ἀλφίτου· τὴν δὲ ῥίζαν, πρὸς ἰρυσίπελας, ξυνθᾶσαί τε καὶ ὕδατι δοῦναι· καὶ πρὸς τὰ πλαγιαῖα, καὶ πρὸς ὕπνον, καὶ φίλτρα. διδόασι δὲ τῷ οἴνῳ, ἃ τῷ ὕδατι. τίμνουσι δὲ τροχίσκους, ὥσπερ ῥᾳφανίδος, ἐνίοις τε δὲ τῷ γλυκεῖ ἐπρίμασαν ἐνίοις καπνῷ. ὁ δὲ ἐλίβορος ὧν ταῦτα, τῇ τε
αὐπκύρᾳ ῥίζῃ καὶ τῷ καρπῷ χρήσιμος· ἄπορ οἱ μὲν †ἀγκύρα, καθαίρειν φασὶ, τῷ καρπῷ καθαίρουσιν· ἔχει δὲ σκαμμόνιαν τοῦτον. πλέω δὲ καὶ τὸ πανάκους τὰ χρήσιμα, καὶ ὁ πάντα πρὸς τὸ αὐτό. ἀλλ'

τοῦ· ἐπὶ ὁ μὲν λεπτὸς πᾶς τὰς ἀμπελώσους, καὶ πᾶς τὰ σπαρτά, καὶ οὗ ὑπὸ τοῦτ· ἔτη δὲ πᾶς τὰ ὄντα, καὶ τὰς φωνασίας. ὁ δὲ ῥίζα, περόστι οὗ πόκος, καὶ τὰ γυναικεῖα, καὶ πᾶς ὑποζυγίαν φύσις. χρᾶσιμοι δὲ καὶ πᾶς τὸ ἱρινὸν μῦρον, σῖα τὴν σύνοδίαν. ἰσχυρόταφον δὲ τὸ αὐτὸ μέ ῥίζης. γίνετ δὲ πᾶσι συείαν, καὶ τίμιετ πᾶσι πυρεκτύπ. ἡ δὲ λυκλαμίνε ἡ μὲν ῥίζα, περόστι τὰς ἐκπνεύσις ἧν φλιγμαδῶν, καὶ περόδιτον ταῖς γυναιξί, καὶ πᾶς τὰ ἕλκη, φ' μέλιτι. ὁ δὲ ὀπὸς πᾶς τὰς ἐκ τ' λευκαλῆς λευκάρσις, ἐν μέλιτι ἐγχρίμενος· καὶ πᾶς τὸ μυδύσκον, ὧν φ' εἶνε διαβρέχων διδόᾶς πιᾶν. ἀγαθὸν δὲ τὴν ῥίζαν καὶ εἰς ἀκυπόκιον τοιαῦτ πᾶσι, ⊖ ἐς φίλτρα. ὅταν δὲ ἐρύξωσι, λεπτὰ κόπτοσι· ἔστ' οἶνον διδόσασις, βοχίσκος ποιεῖσιν, ὡς τ' βυγός, ἢ ῥιπτέμενα. καὶ ἡ σίκυε δὲ ἡ ἀγρία, τῆ μὴ ῥίζαν ἀλφᾶ καὶ ψώρας βοσκόμασι· τὸ δὲ ἀπέρμα χυλιδίν, ποιᾶ τὸ ἐλατήριον. πλίνθ δὲ ἡ φλινοπόρε· τίτε γὰ βίλζεσιν. τ' δὲ χαμαίδρυες, τὰ μὴ φύλλα πᾶς τὰ ῥήγματα, καὶ πᾶς βαύματα φ' ἐλαίᾳ βεβόμενα· πός τι τὰ νεμόμενα ἕλκη. τ' ἢ λεπρὸν λευκαίρει χολῇ· ἀσαθὲς δὲ καὶ ὀφθαλμοῖς πᾶς ἢ τὰ ἀργίματα, πᾶσι ἄγειν τὸ φύλλ', βίβαντα φ' ἐλαίᾳ. ἔχα δὲ τὰ φύλλα, οἷα πόρ δρυός. τὸ δὲ αὐξάσιμα τ' ὅλως, ὅσῳ ἀσιβαμαῖον. λύσι μὲν ἢ, καὶ ἀδύ. τὸ μὴ ὃν μὰ πᾶς τὸ αὐτὸ πάντα τὰ μέρη χρήσιμα τυγχάνειν, ὥπ ἴσως ἄτοπον. ὁ δὲ τ' αὐτ' ῥίζης τὰ μὴ ἄνω, τὰ δὲ λάτω λαμβαίρειν, δεῖν μᾶσι τρον. οἷον τ' τε δαφίας, καὶ τ' ἰχαδδος (οἷσι ἄτοπον λαλῦσι) καὶ τ' λιβανώτιδος. τὸ γὰ αὖ καὶ λάτω καὶ ἄνω τὰ αὐτὰ δύνασθ παβαίρειν, παβάπερ τὸ ἐλατήριον, ὃ δίᾳ ἄτοπον. ἔχα ἢ ἡ δαφίας, φύλλον μὴ ὅμοιον μαράθρῳ, πλὴν πλατύτερον· λαυλὸν ἢ ναρθηκώδη, ῥίζαν δὲ λευκήν. ἡ δ' ἰχὰς, ἡ ἄκανθος, φύλλα μὴ ἔχα πυγανόδες βραχύ, λαυλὸν δ' ἐπηγάσας βᾶς, ἃ τίθηκας· ῥίζαν ἢ, οἵαν ἀσφόδελος, πλὴν λιπυρώδη φυλῆ ἢ ὀρεινὰ χαμαί, καὶ λεχλακώδη. πίλιτ δὲ, τὸ ὄρος. τοῦτο μὴ ὃν ἴδιον τ' ἀρωμάτων. ὁ δὲ ἐλέλισφος, ὁ, τε μέλαν 11
ἢ λευκὸς, ἄσπερ ὁμώνυμοι φαίνονθ'. πρὸ ἢ τ' ὄψιος σχεφωνᾶσιν. οἱ μὴ γὰρ ὁμοίως εἶν, πλὴν τῷ χρώματι μόνον διαφέρειν· τῆ δὲ ῥίζαν τ' μὲν λευκὴν, τ' δὲ μέλαναν. οἱ δὲ τ' μέλανος τὸ φύλλον διαφανέστ, τ' δὲ λευκὸ πυκνότ· τὰς δὲ ῥίζας ὁμοίας, πλεῖν τ' χρωμάτων. οἱ δ' ὃν ὁμοίας λέγοντες, φιαύλ δὲ φασῖν εἶν τὴν μορφὴν. λαυλὸν δὲ αὐθιφικώδη, βραχὺν σφόδρα· φύλλον δὲ πλατύτερον, ὅμοιον τῷ τ' νάρδου, μᾶσι ἔχον ὑμμικις, σύνος δ' ἐκ ῥίζης ὑρῃδιόν τε καὶ ὑπογλύφυλον. πολλὰ ῥίζαν δ' ὑπὸ μάλα, ἰσᾶς λιπᾶς καὶ χρησίμους. αὐξάνεῖν δὲ τ' ἢ μέλανα καὶ ἵππος καὶ βῦς, καὶ ὗς· διὸ καὶ ὀνὸς νεμομὴ ὀδόντ. τὸν λευκὸν δὲ νεμομὴ τὰς πρόβατα, καὶ ἐκλύστε πρῶτ συνοφλιῶσι τ' σύναμιν, διαπεφευγότων ἐπόνων. ὠφελῶ δὲ μιτοπώρε, τ' δὲ ἦρος ἄωρος. ἀλλὰ πᾶς τ' πυλαίαν οἱ ἐκ τ' εἴτης πρὸ τ' πυρετόν. μίσγεται δὲ πᾶς τὴν πόαν, ὅπως σύνεμον, τὸ τ' ἐλεβορίνης αὐξάμα· ἔστ δ' ὅτι πτάρνον. φύετ ἢ ὁ μὲν μέλας πανταχῆ· καὶ γὰρ ἐν τῇ Βοιωτίᾳ, καὶ ἐν Εὐβοίᾳ, καὶ πᾶ ἄλλοις πολλοῖς. ἄρισος δὲ ὁ ἐκ τὸ ἐλικώνος, καὶ ὅλως τὸ ὄρος σύφαρμακον. ὁ δὲ λευκὸς, ὀλιγαχῆ. βίλτεται δὲ, καὶ οἷς γε χρῶντ μάλιστα, τὰ ἤπαρ· αἰταῖ⊖, πονηπός, ἐλαφότης, μεσηκλιάτης. φασὶ δὲ τὴν ἐλιάτιν, ἐν ταῖς ἀμπέλοις φύεσθαι, καὶ ποιεῖν τὸν οἶνον οὕτω διουρητικὸν, ὥστε λαγαροὺς εἶναι παῖν τῶν πίνοντας. ἄρει⊖ δὲ παῖτων καὶ φύτων, καὶ ἧν ἄπιον, ὁ οἰτηῖ⊖. ὁ δὲ πτερνᾶσι⊖, καὶ ὁ αἰτώλι⊖ (γίνονται γὰρ καὶ ἐν τοῖς πολλοί, καὶ ἀνομοῖοι καὶ πολλῶν οὐκ ἐλάττω) σκληρόν τι, καὶ ἄγαν πυρισκιλῆς. ταῦτα μὲν οὖν ὅμοια ταῖς μορφαῖς ἔστ, δαυσμὸς ἰδίας ἔχοσι. λαλῶσι δὲ τὸν μέλανα ἴανθι ἐκ τὸ πιόντος καὶ αὐθρόντ⊖, μιλαμπόδιον, ὃς ἐκείνου πρῶτον πιόντ⊖. λαβαίρουσι δὲ καὶ ὗες αὐτῷ, καὶ πρόβατα, σωτηρόντ δὲ ἴανθ' ἐπιόντ· καὶ ὡς ἄλλα δὲ πλάνα χρῶνται. Πολλὰ δὲ ὅτι καὶ τὰ πτερνᾶκα, καὶ οἱ τῦ 12
μαλλοι, καὶ ἕτερα ἄτοπα. πτερνᾶκα γὰρ λεπλοῦσιν πρῶτον μὲν, τὸ φ' συρίᾳ, πρὸ οὗ μικρῷ πρότερον ἄρυται. ἄλλα δὲ τρία· τὸ μὲν χαιρώνειον λεπλούμενον, τὸ δὲ ἀρκτικλείον, τὸ δὲ εὐκλήπιον. ἔχα δὲ τὸ μὲν χαιρώνειον, φύλλον μὲν ὅμοιον λαπάθῳ, μᾶζαν δὲ καὶ πλατύτερον· ἄνθ⊖ δὲ, χρυσανθὶς· ῥίζαν δὲ, μακράν. φιλᾶ δὲ τὰ χωρία τὰ πόνα. χρῶνται δὲ πρός τι αὐτῷ ἔχοις, καὶ τὰ φαλαγγία, καὶ οὗ σῆτας, καὶ τἄλλα ἑρπετά, διδόντα φ' οἴνῳ, καὶ ἀλέαφορτα μετ' ἐλαίᾳ· τὸ δὲ ἔχ⊖ τὸ λᾶγμα λεπταπλασθὲν γὰ ὀξίνῳ, καὶ πᾶν διδόντα. ἀτρᾷν δ' φασὶ καὶ ἐλαῖν ἢ οἴνῳ, ἢ ἐλαίᾳ, καὶ φυμαίτων γὰ μέλλα.

τὸ δὲ

τὸ δ' ἀσπλήτιον, πλὴν ῥίζαν μῆκος μὲν ὄσον ὡς ἀσπιδαμύν, λευκὴν ἢ ὑπόπυρον, ἰσχὺν ἔχει γαστρώδη πάνυ ταχύ· φύλλα ἢ ὅμοια τῇ θαψίᾳ, πλὴν πυκνότερα. ἀγαθὸν δὲ εἶναί φασιν ἱερεῖόν τι ξύοντα πίνειν, ἢ καὶ ὄις, ὅταν αἷμα πρὸς αὐτὸ, φθείρεται· ἢ μελιπρόστομον· ἢ ληφαλῆς, ῥίζοντα φθίειν ἀλύφειν· ἢ ἄλλο δ' ἐστὶ πονηρὸς ἀφανὲς, καὶ γαστρὸς ὀδύνης φθίνειν οἶνον ξύοντα. λευκάδες δὲ καὶ τὰς μακρὰς ἀρρωστίας ἐκκλίναν. ἔπαπτα τὸ ἑλκεσίλαον, τὸ μὲν ὑγρὸν, ξυρὸν ὕπνον ἄγοντα, πόνους κατακλύζοντα οἴνου θερμοῦ· τὸ δὲ ξηρὸν, φθίνειν οἶνον ὀδύσαι καὶ ἐπαπλάσσειν. τὸ δὲ ὑγρὸν κλεινον, φύλλον μὲν ἔχει μίνθῃ ἢ πλατεῖ, καὶ βραχίσταμον πάνυ ταχύ. ῥίζαν δ' ὡς λακτύλου τὸ πάχος, λιπαρὲς ἢ βραχὺ· τὸ γόνιμον μὲν ὑπόπυρον, τὸ δ' ὁσμὴν ἐναβάπτον λιβανωτὸν ἐναβρῶς· ἀγαθὸν δὲ τὸ ἱερᾶς νόσου, μιγνύμενον φώκης πιτύᾳ, ὅλον τὸ τριώβολον, πίνειν· καὶ ὀδύναι ἡπατικαὶ γαστρὸς, φθίνειν οἶνον γλυκεῖ· ἢ ἐλαίῳ· τὸ δὲ ὑγρὸν, ξυρὸν· τὸ δὲ ξηρὸν, φθίνειν οἶνον μέλιτι. αὐτὴ μὲν ὧν ταύτας ἔχουσι τὰς δυνάμεις καὶ συναλμῆς. ἄλλα δὲ πανάκεια, τὸ μὲν λευκόφυλλον, τὸ δὲ πλατύφυλλον· αἱ δὲ ἀμφότεραι ἀμφοῖν αἱ αὐταὶ πεφύκασί τε ταῖς γυναιξὶ, καὶ ἐπιπλάσματι μετ' ἀλφίτων· καὶ πῶς τὰ ἕλκεα ἄλλα, καὶ πῶς τὰ νεμόμενα. σταφίνομαι δ' ἢ εἰ σρύχνα καὶ εἰ λύθυμαλλος· τὸ γὰρ σρύχνον ὁ μὲν ἐπανόδιος, ὁ δ' μανικός. καὶ ὁ μὲν ἐπανόδιος ἐρυθρὰν ἔχων τὴν ῥίζαν, ὥσπερ αἷμα. ξηραινομένην, καὶ ὀφθαλμιῶν δ' λύκιον, καὶ ἐκπρὸ ἐρυθρότερον ἐόντα. φύλλον δὲ ἐλάχιστα ὅμοιον, ἢ μᾶλλον ὅμοιον τῇ γλυκείᾳ· ὁ δὲ αὐτὸ δ' ἐστὶ, καὶ πυθμὴν μίγας ἐστὶ τὴν ῥίζαν τὸ φλοιὸν λεπτοὺς λίαν, καὶ βρίσκοντες ἐν οἴνῳ ἀκράτῳ διδόασι, καὶ ποιᾷ ἐκβολὴν ἰσχυράν. φύεται δὲ ἐν χαράδραις, καὶ ἐν τοῖς μνήμασιν. ὁ δ' μανικός, οἱ μὲν † θρύον καλοῦσιν αὐτὸ, οἱ δ' πόαν. λόβιον ἢ ἔχει πλὴν ῥίζαν, καὶ μακρὰν ὡς πάχος, καὶ λαίλιον. λίδεται δ' αὐτὸ, ἐὰν μὴ ὕστως ὦσι παίζῃ, καὶ δοκᾷ ἑαυτῷ ἐκλεῖσιν εἶναι, ἀναχωρῶν εἰς μῆλον· ἐὰν δὲ μᾶλλον μαίνηται, καὶ φαντασίας ἔνιας φαίνηται, οἷον ἀραχμὴς· ἐὰν ἢ ὕστερον ἐκπεσόντα, πέπαρας. ἔχει δὲ τὸ μὲν φύλλον ὅμοιον σύζυγον, πλὴν μᾶζον. τὴν ἢ λευκόν, ὥσπερ ὀργυᾶς. λειφαλῆ δὲ ὥσπερ γυβύτ, μᾶζον ἢ καὶ παχύτερον. ἔοικε δὲ καὶ πλατάνῃ ἐκπρῶ. τὸ δὲ πυθμένων, ὁ μὲν πυθμὴν λιπαρὸς καὶ λάμπων λίαν κόκκος, φύλλον ἔχει πόδιφρίς, λευκὸν ἢ τὸ ὅλον μίγιθος ὡς ἀσπιδαμύς, τὸ δὲ ἐκπρῶ λευκόν· ἐκμᾶτ δὲ, ὅταν ἄρτι πόρκαλις ἐκφυλλῇ· καὶ ξηραινθεὶς ὁ ἐκπρὸς, δίδοτ πᾶν βιφθεὶς, ὅλον ῥίζον μέρος ὀξυβαφές. ὁ δὲ ἄρρην λευκάνθινος, τὸ μὲν φύλλον ἐλαιόδες ἔχει, τὸ δ' ὅλον μίγιθος λεπτοτέχναιον. ἄκαρπον ὀπίζουσιν ἅμα ζευγατῶν· καὶ θερισπιύσαντες, ὅταν χῶνται· λευκαίνει δὲ λεπτομᾶλλον. ὁ δὲ μυρσίτης λευκάνθινος λυθύμαλλος λευκός, τὸ μὲν φύλλον ἔχει λευκόπορ ὁ μύρσινος, πλὴν ἀκανθωδὲς ἐπ' ἄκρῳ. λευκαίνεται δ' ἀζίνσιν ὕδατι γῆν, ὡς ἀσπιδαμύς. ταῦτα δ' ἔχ ἅμα φύεται τὸ ἐκπρὸν, ἀλλὰ πῆ ἔτος· τὰ μὲν νῦν, τὰ δ' εἰς νεώτερα, ὠφελιμώτατα δὲ αὐτὸ ῥίζος. φιλᾶ δὲ ὀρεινὰ χωρία· ὁ δὲ ἐκπρὸς αὐτὸ ἐκλεῖται ἐκλεγον. ἀμέσοι δ' ὅταν ἀδρύνωνται αἱ ῥιζαί. ξηραίνοντες ἢ, καὶ ἀκκαθαίροντες αὐτὸ τὸ ἐκπρὸν, πλύνοντες ἐν ὕδατι, καὶ πάλιν ξηραίνοντες, διδόασι πᾶν συμμιγνύντες λύο μέρη τὸ μελαίνης μήκωνος. τὸ ἢ σταμφότερον, ὅλον ὀξυβαφές. ἐκβαίρει δὲ φλέγμα ἐκπτω. ἐὰν δὲ τὸ ἐκπρὸν αὐτὸ διδῶσι, βίπτοντες ἐν οἶνῳ γλυκεῖ διδόασιν, ἢ ἐν σισάμῳ πιφρυγμένῳ ἐκκαθαρεῖν. ταῦτα μὲν ἂν τοῖς τε φύλλοις καὶ τοῖς ὀπτοῖς, καὶ τοῖς ἐκπροῖς, χρήσιμα. τὸ δὲ λιβανωτίδιον (δύο γάρ εἰσιν) ἡ μὲν ἄκαρπ', ἡ δὲ ἐκφερέμενος. καὶ ἡ μὲν καὶ τῷ ἐκπρῷ καὶ τῷ φύλλῳ χρησίμη, ἡ δὲ μόνῳ τῇ ῥίζῃ. ἐκλεῖται δὲ ὁ ἐκπρὸς, ἐκλεγρυς. ἔχ δὲ αὕτη τὸ μὲν φύλλον ἐοικὸς σελίνῳ ἐλάσσω, μᾶζον δὲ πολύ. ἐκφυλλον δὲ μίγιθος πάχος, ἢ μάζω. ῥίζαν ἢ μισάλλιν καὶ παχεῖαν, λευκὴν, ὄζουσαν ὥσπερ λιβανωτὸν· ἐκπρὸν ἢ λευκὸν, ἐκαχὺν, πόμικι. φύεται ἢ μάλιστα, ὅπου αὖ αὖχμοὶ χωρία ᾖ, καὶ πιῤῥώδη, χρήσιμα δὲ ἡ μὲν ῥίζα, πρός τε τὰ ἕλκη, καὶ πῶς τὰ γυναικεῖα πεπομένη, καὶ οἴνῳ αὐστηρῷ μίγλαν. ὁ δὲ ἐκπρὸς πρόσθε τὰς φλεγμονὰς, καὶ πῶς τὰ ὦτα, καὶ ἄρτιμα, καὶ πῶς ὀφθαλμίας, καὶ ὥστε γάλα γυναικεῖν ἐμποιῶν. ἡ δὲ ἄκαρπος, ἔχει τὸ φύλλον ὅμοιον θελιδονίῳ τὸ πλατεῖ, πραχύτερον δὲ καὶ λευκότερον. ῥίζαν δὲ βραχεῖαν. φύεται ἢ ὅπου πόρρω ἄρτι πλέκτ. λύπεται ἢ ἐκβαίρειν ἡ ῥίζα καὶ ἄνω καὶ ἐκάτω. τὸ μὲν γὰρ πῶς τῆ ἐλάτσονι, ἄνω· τὸ δὲ πῶς τῆ πᾶν, κάτω. ἐκαλεῖτ δὲ καὶ εἰς ἰμάτια, ἐκθυμίων, ἐὰν σῆτας· συλλέγειν δὲ περὶ πανσελήνους. καμαλέων ἢ ὁ μὴ λευκὸς, ὁ δ' μέλας· αἱ ἢ δυνάμεις τῆ ῥίζῃ· καὶ αὐταὶ ἢ αἱ ῥίζαι, ταῖς ἕλκεσι διάφορον,

τῷ

Βρύορον

Ϝ μὲν γὰρ λευκὴ καὶ γλυκεῖα, καὶ παχεῖα, καὶ ὀσμὴν ἔχουσα βαρεῖαν, χρήσιμα δέ φασι πρὸς
εὐεξίαν, ὅταν ἐψηθῇ λεπτὰ μυρωθεῖσα, ὥσπερ ξαφανὶς φύλλοις ἐφ' ὅλοχύτοις. καὶ πρὸς τὰ
ἕλμινθας τὰ πλατεῖαν, ὅταν ἐπιθέσθαι πρόφαγμα πίνωσιν ὑδρόγαλα τούτοις, ὅθεν ὀξύβαφον
φύλλον αὐτοῖς. αὐαιρεῖ δὲ καὶ κύπερος, καὶ σῦκ. λεύκη μὲν, φύλλοις ἀλφίτοις ἀναφυραθεῖσα μετὰ ἐλαίας
καὶ ὕδατος· σοῦν δέ, μετὰ ῥαφανίνου μετανηθὲν Ϝ ὀρόβου. γυναικεῖ δὲ λίθος φύλλον, καὶ
ἐφ' οἴνῳ γλυκεῖ. καὶ ἰὸν βάλλεται ἐς ἀδυνάτους αὐλεῖσθαι ἀναπέμπεσθαι· ὁ βύσσος, λύθρῳ ἐς
λύσιν ἕξεις ἁμάρας. λεῖον δὲ πρόφαγμα, βύσσος. φύτρῃ δὲ ὁμοίως πασσαχεῖ· καὶ ἔχει τὸ φύλ-
λον ὁμοίως σκολύμου, μᾶζον δὲ καὶ πρὸς τῇ γῇ Ϝ δὲ λιχμαλεῖ ἔχει ὁμοίως ἄκανθαν μετέωρον. οἱ
δὲ ἔκανον καλοῦσιν. ὁ δὲ μίλας, τὸ μὲν φύλλον πέρσεως· σκολυμώδης γὰρ ἔχει, πλεῖον ἐλαττον
καὶ λαστόφυλλον· κάτω δὲ ὅλος θέρος ὥσπερ σκόλυμος. ὁ δὲ ῥίζα παχεῖα, καὶ μίλανα. δύναται
γᾶζα δέ, ὑποξάνθους. φίλα δὲ χαρίεν ψυχρὰ, καὶ ἀγρά. δύναται δὲ λίπος αὐξάνειν φύλλα ἐξ
βεβρωμένοις, καὶ βίβεις ἐπαλαφομένοις· καὶ ἀλφὼς ὁσαύτως. αὐαιρεῖ δὲ καὶ αὖ λύπας. μίλ-
κινος δὲ ἀσίν ἄγριαι πλάτεις. ὁ μὲν λιπαρὸς καλεῖται, ὁ δὲ μίλανα. ταύτης τὸ φύλλον ὡς
φλόμου, τὸ μίλανος. ὕθλον δὲ μίλαν. Ϝ δὲ καυλὸν τὸ ὕψος ὡς πηχυαῖον. ῥίζα δὲ βραχεῖα, καὶ
ἀδιπόλαιος. ὁ δὲ καρπὸς λιμπύλος, ὥσπερ ἡ λιπαρίου. συλλίγει δὲ πρὸς πυρετοὺς μίας.
λύει καὶ καθαίρει λειλίαν. τὸ δὲ φύλλον ἄγχιμα πρὸς ἑρπητικὰ ἀφαιρεῖ. φύτρα δὲ πηγὲ τῇ
θέλαθρον, ὃ αὖ ἡ πτερύγιον χωρίς. ἑτέρα δὲ μίκων χοιὰς καλεμένη, πρόμοια λιχανίδι τῷ δι-
ὠρίῳ. λεῖον καὶ διδύσται. φύεται ἐν τοῖς ἀγραύλοις δὲ φύτρῃ, μᾶλλον δὲ τοῖς λειμῶσι. ἄνθος δὲ ἔχει ἰρυ
θρὸν, λευκὸν δὲ ὅσον ὄνυχα τὸ πλατύτατον. συλλίγει δὲ πρὸς Ϝ θερμὸν τὸν λειλίαν, ἐγχυλα
τέρα δὲ μᾶλλον. καθαίρει δὲ καὶ τὰ. ἑτέρα δὲ μίκων, ἀγραυλὰς καλεῖται. τὸ μὲν φύλλον
ἔχουσι οἷον τριβόλου, ᾧ τὰ ἱδρῶτα λυμαίνεται· ῥίζαν δὲ λευκὴν, ὀλιγόπολυν. Ϝ δὲ καρπὸν, λεύ-
κιον. καθαίρει δὲν ταύτης ἡ ῥίζα. χρῶνται δ' ἐν ἴλιγξ πρὸς οὖλήματος, φ' μιλιαράτῳ. ταύ-
της μὲν ἔν ὥσπερ ὁμώνυμόν τινα συναλλαγῆναι. ἔστι δὲ ῥίζῃ καὶ φ' ὑγροῖς χυλοῖς αἱ διαφοραὶ,
καὶ φ' ταῖς ὁσμαῖς. αἱ μὲν γὰρ αἱσθητικαὶ, αἱ δὲ πικραὶ, αἱ δὲ γλυκεῖαι. καὶ αἱ μὲν ὠδώδεις,
αἱ δὲ βαρεῖαι. γλυκεῖα μὲν, ὕπνον νυμφαίας καλεμένη. φύονται δὲ φ' ταῖς λίμναις, καὶ φ' τοῖς
ἑλώδεσιν· οἷον φάσγανον τῇ ἐχινωπίᾳ καὶ μαραθέσι, καὶ πόᾳ λειμῶνι. καλοῦσι δὲ αὐτὴν οἱ βοιωτοὶ
μαλωνάδα, καὶ τὸ καρπὸν ἰδάσιον. ἔχει δὲ τὸ φύλλον μίσε ὡς Ϝ ὕλακες. ἔστι δὲ φασιν ἔχειν
μὲν, ἐὰν ῥίψας τὰς ὕδρας τῇ πληγῇ ἀλλῇ. χρήσιμα δὲ, καὶ πρὸς τὰς λυσφυτρίας πινόμενα.
γλυκεῖα δὲ, καὶ ἡ σπυρίδι· καὶ ἐνιοί γε καλοῦσιν αὐτὴν σίδηγλυκεῖαν ἢ αὐτὴν. γίνεται δὲ
πρὸς τὰ μαλθάκια. χρήσιμα δὲ πρός τε τὰ ἄδμητα, καὶ πρὸς βῆχα ξηρὰν, καὶ ἕλκη σὺν τοῖς
ἐπὶ Ϝ θώρακα πόνοις. ἔτι δὲ πρός τὰ ἕλκη, φ' μίλτῳ λύονται δὲ καὶ τῇ δίψῃ πινόμενα, ἐπὶ
δὲ τῷ τόμαλι ἔχει. διὸ ταύτῃ τε καὶ τῇ ἱππακῇ διὰ ἣν φασι οἱ σκύθαι ἁμάρας καὶ ἔν-
θρακα, καὶ δόλικα. ὁ δὲ ἀσπαλοχίτης τῇ ὀσφρήσει μὲν ὑγιάζει Θ', τῇ δὲ γεύσει πικρὰ σφό-
δρα, τῇ χροιᾷ δὲ μίλτινα. φύονται δὲ φ' τοῖς ἄρεσιν ἡ βιλτίσι. φύλλον δὲ ἔχει πρόσφυσιν
τῇ ἀλσίνῃ, πλεῖον τρ ηγυλότερον. χρήσιμα δὲ πρὸς πολλὰ, καὶ ἀρίστη πρὸς λιχμαλεῖ· ἀγαθὰ
δὲ καὶ πρὸς τὰ ἕλκεα ἕλκη, καὶ πρὸς ἐρυσιπέλατα, καὶ πρὸς ὕπνον καὶ πρὸς ἑτέρα. τὰ μὲν δὲν πρὸ-
πότερον λιελύσαν φ' ὕδατι αὐαελύσαντα καὶ καταπλασθέντα. τὰ δὲ ἕλκεα ἐς μέλι ἐγχύ-
σαντα, καὶ ἕλαιον. πρὸς δὲ τὰ ἐρυσιπέλατα φ' οἴνῳ ὀξίνῳ πίνειν, καὶ ὕδατι τὸ δ' ἄγμα ὑπὸ καταπλασθέν.
ἐὰν ὕπνον δὲ, φ' οἴνῳ μέλανι αὐτὴν λυσίας. ἰσὰ δὲ αἱ μῆτραι πρόσπίσουσι, ὅταν ὕδατι ἐκ-
πλύζῃ. κεῖται μὲν δὴν γλυκεῖαι· ἄλλαι δὲ πικραὶ, αἱ δὲ βαρεῖαι τῇ γεύσει. γίνεται δὲ ἔνιος δὴν
γλυκαίνῃ, αἱ μὲν ἐκπαλικαὶ, καθάπερ ἡ ὁμοία τῇ σκολύμῳ, ἃ πρὸς τίγναν· ἔστι καὶ παίζουσ ὁ
αὐθιαστοπωλις φαγὼν ἐργαζόμενος, φ' ὅσῳ ἰσχὺν ἐξίστα. αἱ δὲ θαπτικφόροι, καθάπερ αἱ τι-
νὲς τὰ μίτυλλα τὰ φ' τῇ θριδακῃ. λείφανα δὲ καὶ ἐλαῖα πίνουσι τῇ γεύσει, καὶ τὴν δαπάνην ὑπανά-
λωτα ποιοῦσι, καὶ ἐλαφρόν. ἔχουσι δὲ καὶ βῆχι χρώμασι διαφορὰς, ἡ τῷ λευκῷ καὶ μέλανι,
καὶ ξανθῷ μόνῳ, ἀλλ' ἔνιαι καὶ οἱονεὶ βῆσσαι ἡ ἀγρυπναί, καθάπερ ἡ τὸ ἀρυβδηλάτου. ἡ δὲ 14
τὸ ὠφιοταφύλλι, ἡ ὠφιοπάτητι, (καλοῦσι γὰρ ἀμφοτέρως) ἀρυτηροειδὴ ἀγρυπναί, ξηραινο-
μένη δὲ μίλανα γίνεται, καὶ πτερύγιον Θ'. ἔχει δὲ τὸ μὲν φύλλον ὅσον ἐπὶ ἄκρου, μικρὸν δέ,
καὶ τὸν χρωτὰ ὅμοιον· καὶ αὐξάνεται καὶ φύεται ἅμα τῇ ἀμπέλῳ. ταύτης ἡ ὠφιότης τὰ φύλ-
λα, διὸ ἡ πθοσπεφία. καυλὸς δὲ ὕθι γῆς ἴσως λεπτὸς, καὶ ἰσχνὸς ἔχει πυκνούς. τὸ δ' ἄγμα
ἕλκεσιν

βιβλίων καὶ φύλλον ὅμοιον λαπάθῳ, πλὴν στρογγυλότερον. φύεται δ' ὑπὸ γῆς, ὥσπερ ἄχρωτις, φιλεῖ δὲ καὶ παλίσκια χωρία. εὑρίσκεται δέ, ὅτι καὶ χρῶνται πρὸς τὰ φλεγματικά, καὶ πρὸς τὰ ἰσχιαδικός. ἔνιοι δὲ ἰδιόμορφοί εἰσιν· ὥσπερ ἥτις Ϝ σκορπίος λαπαθώδης, καὶ ἡ τοῦ πολυποδίου. ἡ μὲν γὰρ ὁμοία σκορπίῳ, καὶ χρησίμη δὲ πρὸς τὰ πληγὰ αὐτοῦ, καὶ πρὸς ἀλλ' ἄττα. ἡ δὲ τοῦ πολυποδίου λασίαν, καὶ ἔχουσα λεπτυλλίδιον, ὥσπερ αὐ Ϝ πολύποδος πλεκτάνας. λαβαίρα δὲ λαπάθου. λαὶ πρὸς ψυγάς τινες, ὡς φασιν, ἰμφιάζῃ πολύπῳ. ἔχει δὲ φύλλον ὅμοιον τῇ πηγείδι τῇ μεγάλῃ. καὶ φύεται γὰρ ταῖς πέτραις. πασῶν δὲ Ϝ ῥιζῶν αἱ μὲν πλέω χρόνῳ, αἱ δὲ ὀλιγοβίωτεραι διαμένουσιν. ὁ μὲν γὰρ ἐλίβορος, καὶ ἓξ ἢ ἑπτὰ ἔτη χρήσιμος· ἡ δὲ ἀριστολοχία, τριῶν ἢ ἓξ χαμαιλεόντων δέ γε ὁμοίας, τριῶν ἢ τεττάρων τὸ λιγυστικόν), λίπτα καὶ λεπτόφυλλα· πίπερι δὲ ἡ ῥίζα, καὶ πυκνή. τὸ δὲ κύκλαμινον δέ, τριῶν ἢ ἓξ· ἀμπέλη δ' ἀγρίας, ἐνιαυτῷ, ἐὰν γὲ σκιᾷ ἢ καὶ ἄπληκτος· εἰ δὲ μή, σκληρὰ καὶ συγκόπτεται. ἄλλαι δὲ ἄλλας ἔχουσι χρόνους. πάντων δὲ ὅλως τῶν φαρμάκων πλῆθος διαμένει χρόνου, τὸ ἐλάττιστον· καὶ τὸ παλαιότερον, ἀρίστου· ἰατρὸς δ' ἂν τις ἐλέγχοι, ἐκ τῶν ἑλκῶν, τὰ δὲ ὕδατα, ὡς ἄπορ αὐτῷ δῆλα ποιεῖ ἐφ' ἑαυτῷ θεωμένῳ δὲ τῇ αἰρετῇ. δύναται δέ πως καὶ πρὸς αὐτῷ λέγειν. αἰτία δὲ τοῦ χρονιότητος, ἡ ὑγρότης. διὰ γὰρ ταύτην καὶ ὅταν λύθωσι, πήγνυσιν εἰς τάφρον ὑγρὰν, καὶ εὐθὺ ὃς ξηρὰ γίνεται. ἐλλ' ἔχει τροφὴν ἐφ' ἑαυτῷ, σβένυσι πῶς ἀγάλλεται τὸν αὐχμόν. φασὶ δέ μόνον, μαλλισα ὑπὸ τὴν ἴυγα ἄνω ποιεῖν τὸν φαρμάκων. αὐτὰ μὲν ἂν ἰδίστης ἐλαιώμενα. τὸν δὲ ῥιζῶν ὅσαι μὲν γλυκύτητα τινὰ ἔχουσι, συμβαίνει θερμοτέρους γίνεσθαι χρωζομένους· ὅσαι δ' ἀρωμάτων, ἧττον μὲν μὴ πέσσῃ. ἀμαυροῦται δ' αὐτῶν τὰς δυνάμεις, μασσόμενον καὶ λεπτυνόμενον. τῶν δ' ἔξω θυρέων, ἄλλο μὲν ὑπὸ ἄπασαι ῥίζαι ὠφελιμοί· ἡ δὲ σφενδύλη, πασῶν. ἧττον δὲ ἂν ἰδίων ἐλ Ϝ ζώντων· πᾶσαι δὲ χάρω γίνεσθαι ῥίζαι, ἐὰν ἐάσῃς τελευτῆσαι καὶ ἀφυωθῆναι τὸν λειρῶνα. ὡσαύτως δὲ καὶ ἐκ πόας, ἐὰν ὀπίσω τῶν ῥίζων. ὡς ὠφελοῦσι δὲ αἱ φαρμακώδεις, ἐκ ὀπίζοντα. ὧν δὲ καὶ τὰ ἀνθρώπεια φαρμακώδη, αὐτὰ δὲ ὀπίζοντα. χρῆσθαι δ' ἐλαίῳ μᾶλλόν φασι ταῖς ῥίζαις· ὅτι ἰσχυρότερος ὁ λειρῶν, ὥσθ' ὑγραίνειν τὸ σῶμα, φαίνεται δὲ καὶ ἐλαίδιον ἧττον ἀλυσὶς ἐπὶ καὶ εἰ γὲ αὐτικύρα Ϝ συλλαμόδης ἐλελίσει διαλύσειν, εἴ τι ἐλαφρὸν ἄνω ἰσχύει. φαρμακώδεις δὲ λευκὸν εἶναι τόπου, μάλιστα μὲν ἔξω Ϝ ἱλλαδός, οἷ περὶ τυρρηνίαν, καὶ τὴν λατίνην, γὲ ἣ ἐν τῇ λίμνῃ εἶναι λέγουσι καὶ ἔτι γε μᾶλλον, ὡς ὅμηρός φησι, περὶ ἄζυπηρον· ἐκεῖθεν γὰρ τὴν ἀλφὼν λαβεῖν,

τῇ πλῆσε ,, Ἑ ὅλαι τε οἱ πουλυδάμνα πορε θεῶν πρόκ ἰλίοιο,
φῆρα ,, Λίγυπτα. † τῆλι πλῆσε φῦναι ζείδωρος ἄρουρα
μιμμηλῶνα ,, Φαρμακα, πολλαὶ μὲν ἰόλαι † πτιτυμνίαι, πολλαὶ δὲ λευραί.

ἐν οἷς δὲ καὶ τὸ νηπενθὲς ἐκεῖνό φασιν εἶναι, καὶ ἄχολον, ὃς τε λάθλον ποιεῖν καὶ ἀπόβλαυ τὴν λακκῶν. καὶ χαλὸν αὖται μὲν ἐοίκασιν, ὥσπερ ἐκ Ϝ ποικίλων ὑπολαβεῖν εἶναι· καὶ γὰρ λάχανόλεος γὲ ὃς ἐλιγάνιος, ὡς πολυφαρμακον λέγει τῆλι τυρρήνιαν·

,, Τυρρήνιον γονικὰ φαρμακοποιὸν ἔλυθε.

οἱ τόποι πάντες τῶν φαίνονται μετέχειν Ϝ φαρμάκων, ἀλλὰ τῷ μᾶλλον καὶ τῷ ἧττον διαφέρειν. καὶ γὰρ οἱ πρὸς αὐτὸν, καὶ μεσημβρίαν, καὶ οἱ πρὸς ἀνατολὰς, ἔχουσι θερμασίας δυνάμεις. φῦ καθιστᾶσι γάρ, ἢ οὐ ὀϊσὺς χρίσει, ῥίζα τὶς ὃν θυμοκτόνος. φῦ δὲ σκίναις αὐτή τε καὶ ἡ τῶν πλάτις, αἱ μὲν πηγαχῆμα ἀπαλαίπησαι οὐ πρὸς φυγομαιμίας, αἱ δὲ φῦ χρόνους, αἱ μὲν ἐλάττησιν, αἱ δὲ πλάσσιν, ὥστ' φύσις διαφθείρει. ἐς ἰνδίς τε καὶ ἵστρα μίσγουσι πλέω, πολλαπλασίστην δέ, ὅπερ ἀλαβῶ λέγουσιν, ὅτε δυναμοῦν τὸ εἶμα δ' ἰσχῦν, καὶ εἶναι ὑποφόβυγδ' ἐκ πάλιν ἀ συναγωγὰ, ἐκ πρὸς ἑαυτὴν ἀπαυτμίαν· ἃ δέ φασιν εὑρεῖν πρὸς τὰ Ϝ ὄφιον Ϝ θανατηφόρων δέ λέγουσι. πρὸς δὲ τῶν θρέκλων εἶναι μὲν καὶ ἵστρας ἀκόλιας· ἰσχυροτάτῳ δέ, ὡς ἀπῶν, ἡ ἴσχαιμον. ἔμοιγε λέγουσιν οἱ μὲν ἐκ Ϝ ἐνθάδε τὸν ἀφλιδῶν, οἱ δὲ καὶ σφενδρότερον διατμηθάσας, ἰσχὺν ἐκ ἐκλύειν τῶν χύσιν. ταῦτα μὲν ἔν, ὥσπερ ἄπορον, ἔοικε λαλεῖν τὸ ἐκεῖνο. καὶ τὸν ἔξω τόπων οἱ φαρμακοπωλίσκοι, ὑπὸ εἰσι. τῶν δὲ πρὸς τῶν ἐλλαδικὸν τόπων, φαρμακοπωλίσκον τό, τε πάλιον τὸ γὲ θετταλίᾳ, καὶ τὸ πελίδνιον τὸ γὲ τῆς βοιωτίας, καὶ ὁ παρνασσός, ὑπὸ δὲ ἡ ἀρκαδίας, καὶ ἡ λακωνικὴ· καὶ γὰρ αὖται φαρμακώδεις ἀμφότεραι, διὸ καὶ οἱ γε κρῆτες ἐμίσκειν αὐτὰ Ϝ φαρμακοπώλαις, γελοιόντες τὴν πρὸς τὸ

ἑαυτὴ

ἦαρ, ὅταν οἱ ὀπτοὶ μάλιστα τῶν πιόντων φύλλων ἀκμάζωσι· τότε γὰρ φαρμακωδέστατον τὸ γάλα. πίνουσι δὲ τὸ βόειον· λοχᾶ γὰρ πολυωμότατον, καὶ παμφαγώτατον παίντων ὁ βοῦς. φύεται δὲ παρ' αὐτοῖς, ὅτι ἐλίβορος ἀμφότερος, καὶ ὁ λευκὸς καὶ ὁ μέλας· ἔλυτρον δὲ φυσαλὶς λευκός, καὶ ὠὴ ἐκεῖναι μὲν βάφανον ἀγρίαν καλοῦσι, τῶν δὲ ἰατρῶν ἔνιοι λίτραν. καὶ ὠὴ οἱ μὲν ἀλβίαν, ἐκεῖνοι δὲ μαλαχὴν ἀγρίαν· καὶ ἡ κεντορροχία, καὶ τὸ σίσυμβρι, καὶ τὸ ἱππουρίδιον, καὶ τὸ πολυκόλαπον, καὶ ἡ ἀρκτιλλὰς· καὶ ὁ σρύχνος ἀμφότερος, ὅ, τε φοινικοῦν ἔχων τὸν καρπόν, καὶ ὁ μέλανα. φύεται δὲ καὶ ὁ σίκυος ὁ ἄγριος, ἀφ' οὗ τὸ ἐλατήριον σωτίθεται. καὶ τὸ ζωύμαλλον, ἀφ' οὗ τὸ † ἱππομανές. ἄριστον δὲ τὸ πρὸς τῇ γῇ, καὶ ἐκεῖ μάλιστα αὐτομαλ- ἱππόφαθον
ζεται. φύεται δὲ καὶ ὑπὲρ πλοῦν, πλεῖστον δὲ καὶ λειότατον φύεται πρὸς τῇ ἐλαιοφόρῳ. ἡ δὲ πα-
νάκεια γίνεται, καὶ τὸ περσικὸν, πρὸς ψοφίοις καὶ πλάτει καὶ ἀσφοδέλῳ. τὸ δὲ μέλυ πρὸς φανερὸν, καὶ ἐν τῇ λιμνοῖ. φασὶ δ' ἔνιοι καὶ ὅμοιοι, ὡς Ὅμηρος εἴρηκε· τῇ μὲν βίζαν ἔχον ἐρυθρόχρουν, πῶμα δὲ μόλυβδος ἐοικὸς αὐτῷ· τὸ δὲ φύλλον ὅμοιον σκίλλῃ. χρῶνται δὲ αὐτῷ πρός τε τὰ ἀλιφασμένα, καὶ τὰς μαγείας· ἐμοὶ μὲν οὐδὲν γε ἄνευ χαλεποῦ, ὡς Ὅμηρός φασι. τὸ δὲ λεύκιον, ἄριστον πρὸς σῶμα, καὶ ἐν βίοις ψυχροτάτοις τόποις. γίνεται δὲ καὶ ἐν τῇ λεπτονικῇ τὰ πολλὰ τούτων. καὶ γὰρ αὕτη πολυφάρμακος. ἐν ἀρκαδίᾳ δὲ ἡ πετραγάκανθα πολλὴ, καὶ ἡδὲν χάρων (ὡς ἔνιοί τινες) ἐν λεβηκῇ. ἀλλὰ καὶ τῇ ὀλυμπίᾳ. καὶ δαῦκον, πρὸς τὴν παχυκοιλίαν διαφέρον. ἔστι δὲ βόρμαν τι καὶ φύσει βίζαν δὲ ἔχει μέλαιναν. φύεται δὲ τὰ πολλὰ τούτων καὶ ἐν τῷ ἀρκαδικῷ,
καὶ πρὸς τὸ τιλίβριον. καὶ τοῦτο τὰ μὲν λευκὰ πλεόνων χόρτων. Τὸ δὲ δίκταμον, ἴδιον ἐν 16
κρήτῃ· θαυμαστὸν δὲ τῇ δυνάμει, καὶ πρὸς πλόον χρήσιμον. μάλιστα δὲ πρὸς οὖς τίτας ἔστι
γυναικῶν. ἔοικε δὲ τὸ μὲν φύλλον παρόμοιον τῇ βληχοῖ, ἔχει δὲ ἓν ἑκατὸν τὸν χυλὸν ἐμφερὲς,
τὰ δὲ ἐλαφόνια λεπτότερα. χρῶνται δὲ τοῖς φύλλοις, τοῖς ἐλαφείοις, ἐπὶ τῷ καρπῷ. χρήσιμον δὲ πρὸς πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα, μάλιστα δὲ (ὥσπερ εἰλέχθη) πρὸς τὰς ἐκτοκίας τῶν γυναικῶν. ἃ γὰρ δύσκολα φασὶ ποιεῖν, ἃ παύειν γε οὗτος πάντες ὁμολογοῦσιν. οἰδέσται δὲ πολὺ ὑπὲρ ἐλαφείου κατάπλου· οἰδεῖ δὲ καὶ χαλεπῶς ὀλίγος ὁ τόπος ὁ φέρων. καὶ ὅσον αἰεὶ ἔγκεται τοῦτο, σβέ τὸ φλόμῳ ἐλλυβίζει δὲ φασιν ἄνευ καὶ τὸ πρὸ τῆς βολῆς, ὅπερ φαγόντας ὅπαν τοξεύειν ἐκβάλλειν. τὸ μὲν οὖν δίκταμον φιλότιμόν γε, καὶ διαίτας ἔχει τὰς δυνάμεις· τὸ δὲ ψευδοδίκταμον, τῷ μὲν φύλλῳ ὅμοιον, τοῖς ἐλαφείοις δ' ἐλάττονον, τῇ δυνάμει δὲ πολὺ ἀφεστηκός. βοσκᾶται μὲν γὰρ καὶ ταῦτα, χεῖρον δὲ πολλῷ καὶ ἀδηφιστέρου. ἔοικε δὲ δύδυς ἐν ὄρεσι τέμαλι φανερὸς ἡ ψευδίκταμος δυνάμις. θερμαίνει γὰρ ἐκ μικροῦ σφόδρα. ἐλύσασι δὲ καὶ τὰς δυσμενίας ἐν πέρδικι, καὶ ἐκπλάμῳ, πρὸς τὸ μὴ ἀκρατεῖν. ἀδηφιστέρου γὰρ, ἀκρατεστέρους. λέγουσι δὲ ἔνιοι, ὡς ἡ μὲν φύσις μία ἡ τοῦ δικτάμνου, καὶ ἡ τοῦ ψευδοδικτάμνου. σβέ δὲ τὸ ἐν δυσκοπτέροις φυόμενον τόπους, χεῖρον γίνεσθαι, ἐκβαλεῖν πολλὰ πλέον τούτων ἕνεκα τῆς δυνάμεως. τὸ γὰρ δίκταμνον φιλᾶ χώρον βραχύν. ἔοικε δὲ καὶ ἕτερον δίκταμνον, ὥσπερ ὁμώνυμον, οὔτε τῷ ὄψει ἔχον, ὅτι τῷ δυνάμει τῷ αὐτῷ. φύλλον τε γὰρ ἔχει ὅμοιον σισυμβρίῳ, τόν τε ἐλάφους μάζοντες ἔπειτα δὲ τῷ χρῶνται καὶ τῷ δυνάμει ἐκ ἐν ταῖς αὐτοῖς. ἔστι μὲν οὖν, ὥσπερ εἰλέχθη, θαυμαστὸν ἄμα, καὶ ἴσιον ἐν νόσοις. φασὶ δέ τινες, ὅλως τὸ φύλλον καὶ τὴν θέσιν, καὶ ἁπλῶς τὴν ἐκτὸς γῆς, τὰ ἐν ἱερᾷ διαφέρειν. τὸ δὲ ἄλλον τὴν γε πλάσιν, τὰ ἐν τῷ παρνασσῷ. τὸ δ' ἀκόνιτον γίνεται μὲν, ὡς φασι, καὶ ἐν ἱερᾷ, καὶ ἐν ζακυνθῳ· πλεῖστον δὲ καὶ ἄκρατον ἐν ἀρκαδίᾳ τῇ ἐν τῷ πόντῳ. ἔχει δὲ φύλλον μὲν λιχνοειδὲς, βίζαν δὲ ὁμοίαν ἴσῳ καὶ ἴσῳ
χεύματι καρύᾳ· τῶν δὲ δυνάμεων τῇ θανατηφόρον ἐν ταύτῃ, τὸ δὲ φύλλον καὶ τὸν καρπὸν ἐλάχιστον φασὶ ποιεῖν. καρπὸς δέ ἐστι πόας, καὶ ἐκ ὑλήματος. βραχᾶς δ' ἡ πόα, καὶ ἀδὲν ἔχουσα πόθεν ἦον, ἀλλὰ ἀδρομία τῷ σίτῳ. τὸ δὲ σπέρμα ἐ σκληρόν. φύεται δὲ πανταχοῦ, καὶ ἐκ ἐν ταῖς ἀκόναις μόνον, ἀφ' ὧν ἔχει τῶν πθσκυαμίων. αὐτὸ δέ ἐστι λεῖον τις ἂν πόαν λεῖον. Φιλᾶ δὲ μάλιστα σὺν πυρώδεσι τόποις. ἡ μίκρη ἡ ὅτι πρόδακον, ὅτι ἄλμο ζῶον ἐδίει. σωτίθεται δὲ χόπον ὠὰ πθσ τὸ ἐργάζεσθαι, καὶ ὅ πανὸς ἐστὶν· διὸ καὶ σὺν ἰατροῖς ἐκ ὠφελιμωτάτοις σωτίθεται, σπανίως δὲ χρῶνται. καὶ πθσ ἄλλα ἄπα πινόμενα ἀδημίαν αἴσθησιν ποιεῖ, ὅτ' ἐν εἶναι, ὅτ' ἐν μὴ εἶναι. σωτίθεται δὲ, ὅταν τις χρόνος τακεῖν αὐαιρῶν, οἷον δίμηνον, τρίμηνον, ἑξάμηνον, ἐνιαυτόν. τοὺς δὲ καὶ δύο ἔτη. χειρίζει δὲ ἀπαλλάττειν, τοὺς ἐν πλέονι χρόνῳ καταφθίνοντας τῷ σώματι, ῥᾷσα δὲ τοὺς παραχρῆμα. λυπεῖν δὲ φάσκοντες ἐν εὑρῆσθαι,

πῶς τὰ ἔμψυχα σώματα μόνον, ἀλλὰ καὶ πῶς τὰ ἄψυχα. Λέγουσι γὰρ ἄκανθαν τινα 19
εἶναι, ἣ πήγνυσι τὸ ὕδωρ ἐμβαλλομένη. πηγνυῶσι δὲ καὶ τὴν ῥίζαν ἀλθαίας ῥίζαν, ἐὰν λεπτὰς
ἐμβάλλῃ, κῆρ δὴ ἐκπάθειον. ἔχει δὲ ἡ ἀλθαία, φύλλον μὲν ὅμοιον τῇ μαλάχῃ, πλεῖον μᾶλλον καὶ
λασιώτερον. εὖς δὲ λαυλὸς μαλακὸς, ἄνθος δὲ μέλινον, καρπὸν δὲ οἷον μαλάχης. ῥίζαν δὲ ἐν-
νέα δύνειν τῇ γῆσει δεῖ ἄσειρ ῥίζα μαλάχης ὁ λαυλός. χρῶνται δὲ αὐτῇ πρός τε τὰ ῥή-
γματα, καὶ εἰς βῆχας, ψῶ εἶναι γλυκεῖ καὶ αὖθι τὰ ἕλκη, ψῶ ἐλαίῳ. ἑψῶσι δέ τινα, σωλη-
μένοις ὠοῖς λρέασι, σωαδπᾶν ὡς τὸ αὐτὸ καὶ τὰς ἡ πηγνυῶσαι, τὰς δὲ καὶ ἕλκη, ἄσειρ ἡ
λίθος καὶ τὸ ἄλεκτρον. καὶ ταῦτα ἡ ψῶ ὠοῖς ἀψύχοις. τὸ δὲ θηλύφονον (οἱ δὲ σκορπίον καλ-
λῦσι, σχῆμα τὸ τλῆ ῥίζαν ὁμοίως ἔχειν τῷ σκορπίῳ) ὠθούμενον, ἀκροτέναν τὸν σκορπίον. ὃ-
20 καὶ δέ ἐς ἑλέβορον λθύνειν λατάπασι, πάλιν αὖ ἰσαδαί φασιν. ἀπόλυσι δὲ ἡ βῶς, καὶ ὑ-
ποζύγια, καὶ πρόβατα, καὶ ἀπλῶς πᾶν τετράπουν, ἐὰν ὡς τὰ αὐδῖα τεθῇ ἡ ῥίζα, ἣ φύλλον,
αὐθημερόν. χρήσιμον δὲ πῶς σκορπίου πληγῇ, πεπόμενον. ἔχει δὲ τὸ μὲν φύλλον, ὅμοιον λυ
κλαμίνῳ. τλῆ δὲ ῥίζαν, ὥσπερ ἐλέχθη, σκορπίου. φύεται δὲ ὥσπερ ἡ ἄτρακις, καὶ γόνατα ἔχα-
φιλᾶ δὲ χωρία σκιώδη. ἐὰν δὲ ἁλισθῇ τὰ πρὸς τῷ σκορπίῳ, ἀδύνατα καὶ τὰ ἄλλα ἐκπίπτειν τὰ
ζωιοῦντα· καὶ τὰ μυθώδη ἦν, ὡς λόγως σύκειται. φῶ ἦν τοῖς ἄμικτρους σώμασι, χωρὶς τοῦ πῶς
ὑγίειαν καὶ νόσον καὶ θάνατον καὶ πῶς ἄλλας δυνάμεις, ἔχειν φασὶν ὁ μόνος πρὸς τὸ σωμαλκῆν,
πρὸς τὸ γονᾶν καὶ ἀγονεῖν καὶ ἐνιά γε ἐκ τοῦ αὐτὸ πιεῖν ἄμφω, λαβὰν ἢ ὕδη τοῦ ὀχίου λα-
λεμένα. δυοῖν γὰρ ὄντοιν, τοῦ μὲν μείζονος, τοῦ δὲ μικροῦ, τὸ μὲν μέζον γενεγότερον πιεῖν πῶς τὰς
ὁμιλίας, φῶ μάλιστα διδόμεθα αἰγὸς ὀρεινόμου, τὸ δὲ ἐλάττω σίνασθαι καὶ λωλύειν. ἔχει δὲ τὸ μὲν φύλ
λον σιλφώδες, λεπτότερον δὲ καὶ ἐλάττον· τὸ δὲ λαυλὸν ὁμοιόταθυν ἀπίῳ, ἀπύρῳ, κοῖλον ἀκανθῶν. ἄ-
κροπυ δέ, ὥσπερ ἐλέχθη, τὸ ἀπὸ μιᾶς φύσεως καὶ τὸ αὐτό. ἐπεὶ τὸ δύο εἶναι λωὰς τοιαύτας δυνά-
μεις, ἄπορον. καὶ γὰρ καὶ ἄλλοί λωις, καὶ λεπτόφυλλος ἐλεγεν ὁ πλαταϊκὸς ὁ φαρμακοπώ-
λης, ὅτι πῶς ἀμφότερα δυνάμεις λωὰς ἔχει, τλῆ μὲν ὥστε μᾶλλον δύνασθαι, τοῦ δὲ ὥστε ἁπλῶς
μὴ δύνασθαι· ταύτης δὲ καὶ τὸ ὅλον δύνασθαι τοῦ ἀδυναμίαν. καὶ γὰρ ὡς χρόνου ὡρισμένου, οἷον
δίμηνον, ἢ τρίμηνον· ἢ λιχεῖν πῶς σὺν πᾶσλας, ὅπότε βέλοιντο λωὰ λαλεῖσαι καὶ σωφρε-
σίσαι. ἐνια δ' εἶναι καὶ ὡς τὸ ἀρρενογονεῖν, ἢ θηλυγονεῖν· διὸ καὶ λαλεῖσι φύλλον, τὸ μὲν ἄρρενό
γονον, τὸ δὲ θηλύγονον· ὅμοια δ' ἄμφω, καὶ μορφὴν ἔχοντα ὠκίμῳ· τὸ δὲ καρπὸς τοῦ μὲν θηλυ
γόνου, λαβάσπερ ἐλαίας βρύου, ὠχρότερος ἦ. τοῦ ἀρρενογόνου ἦ, οἵονπερ ἐλαία, ὅταν αὖθι φύντων
ἐκ τοῦ βρύου. δ' ἱκρὸν ἦ, ὥσπερ ὄχνης αὐθρώπων. πῶς δὲ τὸ μὴ γόνιμον εἶναι τὸ σπέρμα, τοῦ λθυκᾶ
30 λιπεῖν τὸ καρπὸν φασι. πῶς δ' αὐτὸ γόνιμ\ν, τὸ τοῦ λερκταίου καρπὸν φῶ ὕδατι. φύεται δὲ ἦ πῶς,
ὥσειρ λίνου πύρινον· ὁ ἦ καρπός, οἷον λίγχνος. ἀδυνατεῖν δέ φασι γυναῖ, καὶ ἐὰν λις τοῦ λυ
μένου τὸ καρπὸν πίνῃ συνεχῶς ῥιάκοντα ἡμέρας φῶ οἴνῳ λθυκῷ, συλλέξας ὅλον χοίνικα τὸν ἴσον
ἐν ἑκάστῃ ἡμέραν. ἐὰν γὰ ἐκτελίσῃ τοῦ πόσιν, ἀγονεῖν τὸ ὅλον. τοῦ δ' ἡμίσεα τὸ φύλλον, ταῖς
γυναιξὶν εἰς τὸ ἀγονεῖν. μίγνυσθαι δέ φασι καὶ τοῦ ὁπλῆς τοῦ ἡμίσεα, καὶ τοῦ † λέρμαθος. ὅμοιον δὲ σπέρματος
τὸ φύλλον σκολοπενδρίῳ, ῥίζας ἦ λεπτὰς, ὀρθὰς ἦ χωρὶς φιλᾶ καὶ πεῤῥώδη. χαίρουσι δὲ σφόδρα
καὶ τοῦ ἡμίονοι αὐτῷ. χρῆσθαι ἦ καὶ πῶς σὺν ἀπλῆναι, ὥσπερ τῷ λελυμένῳ. Ἡ ἦ θηλυπρεῖς, 20
χρήσιμον πῶς τὰς ἕλμινθας, τάς τε πλατείας καὶ τὰς λεπτὰς. πῶς μὲν τὰς πλατείας, ἀνε-
λθυομένη μέλιτ' πῶς ἦ τὰς λεπτὰς, ψῶ οἴνῳ γλυκεῖ μιτ' ἀλφίτου δεδομένη. γυναικὶ ἦ ἐὰν
γε δθῇ, ἐὰν μὲν ἐγκύμονι, ἐκβαλεῖν φασίν· ἐὰν δὲ μὴ, τὸ ὅλον ἄτεκνον γίνεσθαι. σαφέστερον δὲ τοῦ
πεῤῥίδος θηλυπρεῖς, τῷ τοῦ μὲν φύλλον ἔχειν μονόκωλον, ῥίζαν ἦ μικάλην καὶ μακρὰν καὶ μέλαι
ναν. τούτῳ μὲν δὴ αἱ δυνάμεις πῶς τὰς γῆσεις. θαυμασιωτάτη δέ, ἣν ὁ ἱπλίος ἔχειν. τὰ γὰρ
πῶς φυγαμένοις, ἀλλ' ἀλφαμένοις ἔφασαν αὖ τὸ αὐδῖον τοῦτο. τοῦ δύναμιν δ' ὅτου
ἰσχυρὰν εἶναι, ὧδ' ὅτόσας αὖ βέλοιντο, πλησιάζειν. σὺν δὲ χρεῖαμένοις φάναι καὶ διδόναι. αὖτ
γὰρ λέγειν (ἦ γὰρ ἂν ἰσχυρὸς καὶ μέγας) ὅτι ἑβδομήκοντα ποτὲ πλησιάσειεν. τλῆ ἦ πρόσειν
αὐτῷ τοῦ σπέρματος εἶναι κατὰ γραφήν, τελοῦντ ἦ εἰς αἷμα ἀγαγεῖν. ἔτι δὲ σφοδροτέρως ὁρμᾶν
ταῖς γυναῖκας, ὅταν χρήσωνται τῷ φαρμάκῳ. αὖτε μὴ ὄν, ἔμπορ ἀλυθὺς, ἐκπερδαλεῖσαί τις δύ
ναμις. τὸ δ' ὅλον, εἶναι φύσεις λωὰς τοιαύτας, αἳ ποιοῦσιν ὁρμαλεωτέρους, ὅπ ἄρρεν. ἐπεὶ καὶ
τοῖς βοῒ μοις χυλοῖς ὁρῶμεν ὄσας, καὶ τοῖς ὑγροῖς καὶ τοῖς ξηροῖς· ἔτι ἦ πῶς τοιαύτας, ἄλλα δυνά-
μεις πάθη ποιεῖν. φιαχεῖ μὴ γάρ φασι τὸ ὕδωρ παιδογόνον εἶναι γυναιξίν, ὥσειρ καὶ τοῖς θη-

αὐτίας. γίνεται δὲ ἄγονον, ὡς γὰρ τυφᾶ· ΤΟ γὰρ πλῆθος οἱ ἰατροί. γίνεται κλάδος ἢ, ὥς φασι, τὸ ἀρχὴ λίας οἴνος ἐστίν, ὃς οὐ μὴ ἄνδρας πίνομεν ἐξίστησι, τὰς δὲ γυναῖκας ἀτιτώζας ποιεῖ. πάλιν δ' ἐν ἀχαΐᾳ, καὶ μάλιστα πρὸς λαθυρίαν, ἀμπέλου τὸ γένος ὄντος, ἀφ' οὗ ὁ οἶνος ἐξαμβλοῖ ποιεῖ τὰς γυναῖκας ἐκτίμονας ὥζας. καὶ αἱ λύπες φάγωσι τὸ βοτρύων, ἐξαμβλοῦσι καὶ αὐτά. ἡ δὲ γῦσις, ὃν ὁ βότρυς ἀπίειαν ἀΐδησιν ποιεῖ πρὸς τὰς ἄλλας, ὃν ὁ οἶνος. ἐν βοιωτίᾳ δὲ, ὁ οἶνος ἀτονος ποιεῖ τὸν πίνοντας. ἐν θάσῳ δὲ, αὐθι ἴσως ποιοῦσιν ἐκτανωλικὸν οἶον ἕτερος δὲ, ὁ ἀτρυπτῶν ποιῶν τὰς πίνοντας. ἀλλὰ γὰρ αὖτε μὴ αἱ λυπάμεναι πρὸς τὰ σώματα, κατὰ γὰρ τὰς σωματικὰς.

21 Πρὸς δὲ τὴν ψύχην, τὸ μὴ ῥυτὸν ὥσπερ πρακτέον κατὰ ἐξεστάναι, καθάπερ εἰλίχθη πρότερον. ἡ δὲ ΤΟ οἰνοθήρα ῥίζα δοκοῦσα ἐν οἴνῳ, πρότερον ποιεῖ κατὰ ἱλαρώτερον τὸν ὕπνον. ἔχει δὲ ὁ οἰνοθήρας, τὸν μὲν φύλλον ὅμοιον ἀμυγδάλῃ, πλατύτερον δὲ· τὸ δὲ ἄνθος ἐρυθρὸν, ὥσπερ ῥόδου. αὐτὸς δὲ μίτρας, ὡς θάμνος. ῥίζα δὲ ἐρυθρὰ κατὰ μισάλη. ὄρει δὲ καὶ αὐανθίσης ὥσπερ οἶνος. φιλεῖ δὲ ὀρεινὰ χαρία. φαίνεται δὲ ὁ ΤΟ ἄκορπον· οἷον γὰρ πόσφρα ἰὸς γίνεται λύναμιν ἔχοντος οἰνώδη. ἀλλὰ τὰ δένδρα κατὰ πλατάνους, τὰ τὸ πόδα πῆχυ, κατὰ δὲ ὅλως τὸ ἀλιξιφαρμάκων λεγομένων, δοκεῖ τισὶ μᾶλλον κατὰ ἰὸς οἰκίαις. ὡς δέ φασι, τὸ βιπόλιον, καθ' Ἡσίοδον κατὰ Μισσαῖον, ὡς πᾶν πρᾶγμα αὐτὸ δεῖ χρῆσιμον εἶναι. διὸ κατὰ ὀρύττουσιν αὐτὸ νύκτωρ, σκοπὸν πρὸ ἑαυτῶν ποιούμενοι. κατὰ πρὸς δὲ δυσλοίας δὲ κατὰ δυσοξίας ὁμοίως, κατὰ μᾶλλον. δύκλωπα γάρ φασιν ἀεὶ ποιεῖν τὸν αὐτὸν ῥίζιον καλούμενον. ΤΟ δ' ὁμοίως δεῖ πρὸ ἀκρίνη. ῥίζα δὲ ἔχ ὕπεισιν. ὁ δὲ καρπὸς, ὥσπερ μόχθ ῥίνας ἔχει. τὸ δὲ ἀκίττα ἀλαφόμενον δυσοξεῖν. δύσοξα δὲ, κατὰ ἰαύλις ΤΟ ἐλαιοχρύσα τῷ ἄνθει ἐναφανῆ, μύρον φαίνων ἐκ χυσίτα ἀπύρου. ἔχει δὲ ὁ ἐλαιόχρυσος, τὸ μὴ ἄνθος χρυσοειδὲς, φύλλον δὲ λδυκὸν, κατὰ τὸ καρπὸν δὲ λινῶδες κατὰ σκληρόν. ῥίζαν δὲ ὥσπόλαιον, κατὰ λιπῆ. χρῶνται δὲ αὐτῷ πρὸς τὰ δ' ακιτὰ, ἐν οἴνῳ κατὰ πρὸς τὰ πυρέκαυσα, καὶ ἐλακκίσαντες κατὰ μίξαντες μέλιτι. τὰ μὲν ὧν διαῦτα, καθάπερ κατὰ πρότερον εἰλίχθη, συναύξει βουλομένοις δὲ τὰς ἰσαυτῆ ἴσχνας. αἱ δὲ τ ῥίζαι κατὰ δὲ καρπὸν κατὰ ΤΟ ὀπὸ φύσεως, ἐπὶ πολλὰς ἴσχυσι κατὰ πανδύκις δύναμις, ὅσα καὶ ταὐτὸ δύναται, κατὰ τ αὐτ αἴτιαι, κατὰ πάλιν ὅσα τὰ ἀναπλία, διαπορήσειεν ἄν τις κοινὸν ἴσως ἀπόρημα, κατὰ ἐφ' ἑτέρων ἀπόρων, πρότερον οἷα τ αὐτ αὖται κατὰ μίαν τινὰ δύναμίν ἐστιν, ἃ δ' ἑτέρων ἐν εἰλίχθη ἑαυτὸ γίνεσθαι. ΤΟ μὲν οὖν ταύτα ἀκρίνθαι. α δὲ λύπαι κατὰ ἄλλων τὰς φύσεις, ἃ τὰς δυνάμεις ἔχομεν εἰπεῖν,
22 ταῦτα ῥητέον. Τοῦ πίπρι, διαπρὸς μὲν ἐστι λιπὲς δὲ αὐτ ὁ γίνος. ὁ μὲν γὰρ σροιγύλος, ὥσπερ ὄρεβος, λίκυφος ἔχει, κατὰ σάρκα, διαθάπερ αἱ δ' αφίδες, ἐπὶ εὐρύτερον. ὁ δὲ τρόμικις, μείλαν, αὐρμάλια μικκυνιὰ ἔχει. ἰσχυρὸν δὲ πολὺ ΤΟ θατέρου. † αὐρμαλιὰ δ' ἄμφω· διὸ κατὰ πρὸς τὸ λώνδου βοηθᾶ ταῦτα τε κατὸ λιθωσπές. ὁ δὲ λινίδιος λίσκος, σροιγύλος, ἐρυθρὸν τῇ χροιᾷ· μᾶζον δὲ ΤΟ πιπέριος, ἰσχυρότερον δὲ πολὺ τῇ θερμότητι. διὸ κατὸ ὅταν δ' ἐσθιωσι κατὰ πνεῖ (διὸ ἐσθιασι γὰρ πρὸς λοιλίας λύσιν) φέρει. ἃ σικελὶ πόδι πλεῖστος· διὰ γὰρ ἄλλως τὸ φάρυγγα. θερμαντικὸν δὲ κατὰ ἁ ΤΟ πονικοδάκτυ ῥίζα, διὸ κατὰ ἄλλμαλα ποιοῦσιν ἐξ αὐτ ἰδρῶτικὸν, ὥσπερ ἐξ ἄλλων. διόδοτ δὲ ἁ ΤΟ πονικοδάκτυ, κατὰ πρὸς ἕδος σπλῆνας. τὸ δὲ αὐρμα ὁ χρῆσιμ), ὁ δὲ ὀπὸς αὐτ. γίνεται δὲ φέρει ἀρκαδίᾳ. λαῦκον δὲ πόδι τῇ σπαρτικῇ τ ἀχαΐας διαφέρον, θερμαντικὸν γὰρ φύσει ῥίζαν δὲ ἔχει μέλαιναν. θερμαντικὸν δὲ κατὰ δρυμὺ κατὰ τ ἀμπέλου τ ἀγρίας ἁ ῥίζα. διὸ κατὰ ὡς ψίλωθρον χρήσιμον, κατὰ ἐφαλίδας ἐπάγει. τῷ δὲ καρπῷ ψιλῶσι τὰ λινδῆα. τίμνεται δὲ πᾶσαν ὥραν, ὁπώρας δὲ μάλιστα. δρακοντίον δὲ ῥίζα, βοῦχας φέρει μέλιτι διδόμενον πανέων χαῦσίμη. καυλὸν δὲ ἔχει ποικίλον, ὀφιώδη. αὐρμαλὰ δὲ ὁ χρῶνται. ἃ δὲ τ βατίας, ἐμπικνὰ. καὶ δὲ ἴσις κατάχυα, καθαίρει κατὰ ἄνω κατὰ κάτω, λύναται δὲ κατὰ τὰ ψιλιώματα ἐξαίρειν. ἐκπάτια δὲ πόδι, ἀλλὰ ἐκλύπα. ὁ δὲ ὀπὸς ἐφυρότερος αὐτ· καθαίρει δὲ κατὰ ἄνω κατὰ κάτω. αὐρμαλὰ δ' ὁ χρῶνται. γίνεται δὲ κατὰ ἄλλοθι μὲν, ἀτὰρ κατὰ γὰρ τῇ ἀπικῇ· κατὰ τὰ βοσκήματα ταύτης ὁ χ ἅπτεται τὰ ἐγχώρια, τὰ δὲ ξένα βόσκεται· καὶ διαφέρεια αὐτοῖς γίνεται, ἃ διαφθείρεται. τὸ δὲ πολυπόδιον μισεῖ τὰ ὕδατα αἰεὶ βάλλ. αὐρμα δὲ ὁ φύει. τὸ δὲ ῥοδίνη ξύλον τῇ μὲν τῶν πρόσω ψιν ὅμοιον αὐξει. φλοιὸν δὲ, μίλαν γίνεται. χρήσιμον δὲ πρὸς ὀφθαλμίας, ἀκόνη τριβόμενον. ἃ δὲ ἀριστολοχία, πακχᾶς, κατὰ ἐδιομάνη πικρὰ, τῷ χρώματι μίλανα κατὰ δύσοσμα. τὸ δὲ φύλλον σροιγύλον. οὐ πολὺ δέ, τὸ ὑπὸ ῥῖνος. φύεται δὲ μάλιστα καὶ ἐν τοῖς ὄρεσι, καὶ αὐτὴ βελτίστη ῥίζ δὲ χρῶνται αὐτῆς ὡς πολλὰ κατευθμοῦσιν. ἀείσει μὴ πρὸς τὰ λιφαλέθλεα. ἀγαθὸν δὲ πρὸς πᾶλαι ἕλκη, καὶ πρὸς ὕπνον, κατὰ πρὸς τὰ ἑρπητὰ, καὶ πρὸς ὑστέρας ὀσ

πιόσος.

φυσός· τὰ μὲν σὺν ὕδατι ἀφ' ὑγρᾶς καὶ παχείας, τὰ δ' ἄλλα ἐκ μὲν ξυμβάσεως καὶ ἕλκους. τὸ δὲ ἑρπετόν, φ' οἷον ὀξίνη πτῶσις. καὶ ὑπὸ τὸ οὖλον, παχείας. ἐκ ὕπνου δέ, φ' οἷον μέλανι αὐτῷ ἐνιδεῖν. ἐὰν δὲ αἱ μῆτραι πυθσπίσωσι, ἢ ὕδατι ἀκκλύζειν. αὐτῇ μὲν ὃν ἔοικε διαφέρειν τῇ πολυχρησίᾳ. τῆς δὲ σκαμμωνίας ὥσπερ ἀφ' ὑγιαντίας ὁ ὀπὸς μόνον χρήσιμος, ἄλλο δ' ὐδέν. ἡ δὲ τ πηρίδος ῥίζα μόνη, τῷ χυλῷ γλυκύσμυρνος. ἐλμινθα δὲ πλατεῖαι ἐκβάλλει. αἱμα δὲ ἐκ ἔχει, οὐδὲ ὀπόν. τίμνει δὲ ὠραίαν, μιτοπώλαι φασίν. ἡ δὲ ἴλλις σύμφυτον γένεσιν ἔθνεσιν ἔχουσι γὰρ ὡς ἐπίπαν ἀεγύπτιοι, ἄραβες, ἀρμένιοι μίσις, σύροι, λίβυκες. θρᾷκες δ' οὐκ ἔχουσιν, οὐδὲ φρύγες. τῶν δ' ἑλλήνων διαβαίοι τε, οἱ πρὸς τὰ γυμνάσια. καὶ ὅλως βιωτοῖ. ἀθλιωτέοι δ' ὅ. πάντων δὲ τ φαρμάκων, ὡς ἁπλῶς εἰπεῖν, βελτίω τὰ ἐκ τῶν χλωρῶν ἢ πρὸς ὀξέως καὶ ξηρῶν. διὸ ἐπ τ φ' οἷον τὰ φ' ταῖς αὐταῖς, ἢ τὰ φ' τῷ τριβέντι φασί· ξηρότερα γάρ. τὸ δὲ τριβέντος, σύσκιον.

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΠΕΡΙ ΔΥΝΑΜΕΩΣ ΡΙΖΩΝ ΤΟ Κ.

ΠΕΡΙ δὲ τ ῥιζῶν, ὅσαι φαρμακώδεις, καὶ ὁποίας ἔχουσι δυνάμεις, ἅτε φ' αὐταῖς, ἅτε φ' οἷς ὀποῖς, ἢ καὶ φ' ἄλλῳ τῳ τῶν μορίων, ἢ καὶ τὸ ὅλον εἶδος φυτικοῦ ἢ ποιάδες ἔχει τοιαύτας δυνάμεις, καὶ πρὸς τ χυλὸν τῶν γευσίμων, καὶ τ ἀόσμων, ποιῶσι διαφοράς, αἵπερ μάλιστ' ἄθλιον ἅπλου φύσιναί. τ δὲ ῥιζῶν πλείους μὲν εἰσὶν αἱ δυνάμεις, καὶ πῶς πλέων. ζητοῦντι ἢ μάλιστα αἱ φαρμακώδεις, ὡς χρησιμώτατα· διαφέρουσι, οἷ τι μὴ πῶς ταῦτα, καὶ τῷ μὴ φ' οἷς αὐτοῖς ἔχειν τ δυνάμιν, ὥσπερ ἄρκτ μικρῷ πρότερον. ὡς δ' ἂν ἐπίπαν αἱ πλεῖσαι μὲν φ' αὐτῶν ἔχουσι, καὶ φ' οἷς λαρποῖς καὶ ζωοῖς ὀποῖς· ἔνιαι δὲ καὶ ὑπὸ φῶς φύλλοις. χαλεπὸν δὲ τὰς τι φυλλώδεις δυναμὶς τὰς πολλὰς, πόας λαλεῖσιν οἱ ῥιζοτόμοι.

Ταῦτα μόνα τ δυνατὸν φ' οἷς αὖ τρεφόμενοι εὑρήκαμεν. εἰ μὴ ἄρα οἷ' γένοιτ' ἂν συγκίχωτου τὰ λοιπά.

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΠΕΡΙ ΦΥΤΩΝ ΑΙΤΙΩΝ ΤΟ Α.

ΤΩΝ φυτ ἀγνοίσειε, ὅτι μὲν εἰσὶ πλείους, καὶ πόσαι, καὶ τίνες, φ' ταῖς ἱστορίαις ἄρκτ πρότερον. ἐπεὶ δὲ ὁ πᾶσιν οἰκείως ἔχει διαλαθεῖν, τίνος ἕκαστος, καὶ διὰ ποίας αἰτίας, ἐχ αἷς * χρωμένους τὰς ἡμ τὰς ἰδίας ἕξεις· δύνῃ γὰρ χρὴ συμφωνεῖσθαι οὗ λόγους τοῖς ἐρμηνέοις. ἢ μὲν οὖν ἀρ τ αἰτίας γένεσις, ἴσως ἀναγκαῖον. ἢ γὰρ φύσις ὑδὲν ποιεῖ μάτην· ἦκισα δὲ φ' τοῖς πρώτοις καὶ ἁπλουστάτοις. πρῶτον δὲ καὶ ἁπλούστατον, τὸ αἴτιον· ὅστι τὸ αἴτιον μάτην αὖ εἶη, μὴ διαφέρουσιν γένεσιν· ὥσπερ τότε χάειν ἀεὶ τὸ αἴτιον, καὶ πῶς ἂν ἐνδέχοιτο. ὅπερ ἐκ τῶν ἄλλων πάντων λαμβάνειν δεῖ ὁμολογούμενον. ἀλλὰ διὰ τὸ μὴ χρᾶσθαι οὗ γινομένοις ἐπ' ἐνίων, ὅτι δεῖ ἀπ' αὐτομάτου πεφυκέναι· καὶ διὰ τὸ μὴ ἐν ῥᾳδίοις ὧν ἁπάντων λαμβάνειν μάτην τῶν ἀνθρώπων μάτην τῶν πονηρῶν τὰ αἴτια· διὰ τ ἐκ οἴονταί τινες πάντα ἀρ τ αἴτια τοῦ φ' ἡμῖν θαι· καίτοι, καθάπερ φ' ταῖς ἱστορίαις ἄρκτ, φανερώτατον ὑδὲ τ συκῶν. ὅτι δὲ καθ' ἕκαστον τρόπον ἡ βλάστησις αὐτῶν, ἐ μή τι τ αὐτομάτου ἐκ συβρόας καὶ σήψεως, μᾶλλον δὲ ἀλλοιώσεως γινομένης φυσικῆς. ὅτι μὲν ὃν πᾶσιν ἡ διὰ τ αἰτίας γένεσις, φανερόν. ἐ δ' ἀμφοτέρως ἔνια, καὶ αὐτόματα καὶ ἐξ αἰτίας, ὑδὲν ἄτοπον· ὥσπερ καὶ ζῷά τινα, καὶ διὰ ἄλλων καὶ ἐκ γῆς. διὸ καὶ αἱ γένεσις ἡμῖν τὰς ἰδίας ἑκάστων φύσεις. ὅσα μὲν γὰρ ξηρὰ καὶ μονοφυῆ καὶ ἀπλᾶ ἕλκεται, ταῦτ' ὑδιμίαν (ὡς ἐπεῖν) λίζητ φυτείαν,

ὅτι ἀεὶ πηγαπάλθ, ὅτι ἀεὶ ἀκρέμονες· ἡ μὲ ἀεὶ πηγαπαλθος, τὸ μὲ ἔχειν τὰ μονοφυῆ
τῶν δὲ ἀεὶ ἀκρέμονες, καὶ λιλωνός, σλὰ ἡ ξηρότητα. ἀεὶ γὰρ τὸ μᾶλλον βλασαίνειν, ἔχειν τε
σλᾶ ἡ ἔμβρυον ὑγρότητα, ἢ ταύτῃ σλυναθῆ τηρεῖν. τὰ ἢ φύσ ξηρὰ, σλὰ τὸ ὀλίγην ἔχειν
ἢ ὅταν ἀεὶ ϝ ἀφανθῇ ἀφαιρεθῇ, ταχὺ σλαπνεῖν ἢ ἀτμίζειν, στωιξαίνειν δ' ἅμα καὶ τὸ σύμ
πηαβλασικὰ φυτον θερμόν· καὶ ταῦτα μὲν σλὰ τὰς ἐρεμνὰς αἰτίας. τὰ δὲ † ἀπηαβλασε, συμμιβία ἐνὶ
ϝ θερμῇ καὶ ὑγρᾷ, καὶ μονοφυῆ δίχειν, καὶ τὰς ἄλλας σλύναθ τηρεῖν ἡ ὑγρότητα καὶ θερμό
ητα ἡ ξυμφυΐαν· ὥς τι βλασαίνειν καὶ μόνον ἀεὶ πηαπαλθος. ἀλλ' ὅμως καὶ ἀεὶ τ ἄκρων· οἷον
συκῆ, καὶ ἄμπελος· καὶ τὸν ἀναξηραίνειν δὲ καὶ φιλύδρους, ὥσπερ ἰτέα, καὶ ἀκτὴ, καὶ λύθρα, καὶ
2 αἴγειρος. ἰαθόλου μὲν ἂν, καὶ τύπῳ, ϝ ρηδείδω τ βόπεν. Οὐ μὴν ἀλλὰ μᾶλλόν γε μόνον
ϝ ξηρὸν καὶ μονοφυῆ, καὶ ἀπηαβλάστην ὁ φοῖνιξ, δίχειν δ' ἰτέρας γνώσεως πηὰ ἡ σπερμα 10
τικὸν. τάς τε γῆς βαθείας φασὶ μοχθεῖν πρὸς βαθυλῶνα, τὰς ἀπαλωτάτας, καὶ ὅταν ἐμ
βιώσωσι μεταφυτεύσαι, καὶ φῦναι τὰς πρὸς ἡ ἐλαθεῖαν τόπους, ἐὰν ἀκρώψας ἰς ἄνω φυτεύσῃ
βίζοσι· καὶ βλασαίνειν οὐκέτ ϝ ἐγκαφάλου μόνον, ἀλλὰ καὶ ἰαθαιθῶν αὔξειν τὰς βίζας. ἔτι δὲ καὶ
πλάγιος, φῶ ὅ καὶ ἴνικμος ἡ γῆ τυγχάνῃ, πολλαχόθεν βίζοφυεῖν, καὶ ἐκβλασαίνειν. οὐ μὴν τοι
μίγιθος ϝ ρ λαμβαίνειν. ὧθι δὲ πολύκις, καὶ ἐλάτης, καὶ εἴ τι πηαπλήσιον τούτοις, τριττὸν συμ
βαίνειν ὀθὲν· ὅσ' ὧθι ἰνπῆσι τ. πλὴν εἴ τι καὶ πηαβλασαίνει· ἰαθαπὴρ φασὶν φ ἰφίτη τι
εἰ αὖ ἰαλυμθῆς ἀρυίτας. φῦτεῦθαι γὰρ ἄλογον ὀθέν, ὥσι καὶ τὰς ἄλλας πηαφυάδας ὑ-
ποβρίζοις ὕζας, καὶ φύεσθαι, καὶ ταύτας βλασαίνειν. ἐπεὶ ἄγε μὴ ἔσαν ὑποβρίζοι, χαλιπόν,
ἢ ἀδύνατον. ϝ τὸ μὲν ἂν ὡς πῶς ὑπόθεσιν λιγόμθ. ὁ δὲ φοῖνιξ, ἀεὶ ἡ ϝ βαθέων βλασαί-
νει, χώρας δύσοσία, καὶ δύφνίας πῶς τὸ θᾶσσον βλασαίνειν. τὸ δ' ἀπὸ τ ἀπαλωτάτων, δύλο- 20
ἢ σλὰ γον εἰς ὑγρότητα διαῦπα καὶ τμηλικώτατα. ἀεὶ ἢ ϝ ἐγκαφάλου, † σλὰ τ ὑποκάτω μᾶλλ δὲ
ϝ δ δύλογον. φῦτεύθαι γὰρ καὶ ἡ τ βαθέων φύσις, καὶ ὅλως οἷον ἀρχὴ ἰς αὖπα ζωλικὰ. διὸ καὶ
θεαιτεμθύει, καὶ πονέσαντες, θησκ. ἐπεὶ καὶ ἡ ἐκ τ πλαγίων ἐκφυσις, ἐχεντός ὅτι τ ἐγκέφα
λον. θεαιτεμθύει γὰρ, αὐαίνεσθαι ἡ λόγον. ὥσπερ καὶ πιφυηδῶς καὶ ἐρρίζωμθύει ϝ τ συμβαίνει.
ἢ δὲ ἔκφυσις, σλησιόπα πάντα χόθι. πάντα χῆ γὰρ σλαμθύει μέχρι ἰνός ἡ ὑγρότης, καὶ ἡ θερ-
μότης· σλὰ τὸ μὲν δύξέραντον ἐν τῇ πυκνότητι τ πόρων· διὸ καὶ ὀυσάπνοον. ὁ μὲν οὖν φοῖνιξ
σλὰ ταῦτα πλειονεχδς γίνεται. τ ἢ ἄλλων τ ὁμοφυῶν ὀθέν, σλὰ τὸ μὲ διαύτῃ ἔχειν τὴν φύ
3 σιν. Ὅσα δὲ πλέους γεννᾶται βόπες, ἔχει καὶ φ αὐτοῖς διαφοράν· τὰ γὰρ ἀεὶ πηαπαλθος
καὶ βίζης καὶ λιλωνός, ὑ παύτως δύναται· αὖ καὶ ἀεὶ βύλη καὶ ἀεὶ ἀκρέμονες· ἰαθαπὴρ ἄμπελος,
καὶ συκῆ. τὰ ἢ πάλιν ἀεὶ τ βλασῶν· ὥσπερ καὶ ἡ ἐλαία. τὸ ἢ αἴτιον φ ἀμφοῖν, ταυτ καὶ πηα 30
πλήσιον. ἀμπέλου μὲν γὰρ, καὶ συκῆς, καὶ τ ἄλλων τ φυτῶν, ξηρὰ καὶ βυλώδη τὰ μέζα. καὶ
φοῖνιξ βαχύ. τὸ δὲ βαχύ, δυσθλαστές. τὰ δὲ ἄκρα, ἁπαλὰ καὶ ἐνυγρα, ἰαθαπὴρ τὸ λίπημα καὶ
ἡ ἰαρδία. καὶ ἡ τ ἴτιας δὲ, καὶ τ ἄλλων ὁμοίως. ἐλαίας δὲ, τὰ μὴ τ ἀκρεμόνων ἐνικμα, σλὰ
τὴν λιπηδότητα καὶ πυκνότητα, καὶ ἀμφοτέρως δύξήραντα· τὰ δ' ἄκρα, σλὰ λιπηδοτητα ξηρὰ,
καὶ δ δυωάμθνα σλαμθύειν. ὡσαύτως καὶ ἀπίη, καὶ ἀμυγδάλης, καὶ μηλίας, καὶ σλαφνης, καὶ ἄλ
λων. ἀβλαδεστατα γὰρ τὰ τοῦτων, σλὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν· πλὴν καὶ εἰ ἀπαίσιον, καὶ ὡς πηαλόεν.
καὶ γὰρ τὸ ἀπὸ ἀκρεμόνων φῦναι, ἀπαίσιον· οἷον ἀμυγδάλης. ἀλφῖνα δὲ, ἀδυωάτων· ἐπεὶ
δὲ ἀπὸ πηαπαλθος ἐβιλήθραδίνος. αἰτία δ' ὥσπερ ἐλέγομθν, ἡ ξηρότης, καὶ τοῦτο γ ἐπὶ ἡ
πυκνότης. ἀδφνέστερον γ καὶ πῶς τὸ σλατηρῆσαι ὕθι πλεῖον, τὸ μᾶλλον· ὅσα δὲ καὶ ἀπὸ ξύ
λων ἐμβια καὶ δ' ὑάκη βλασαίνειν, οἷον ἐλαία, μύρρινος, λίθ λίνος, καὶ αὐτὰ τῇ πυκνότητι, 40
ἰαθαπὴρ ἐλέχθη, ξηρᾶν τὴν ζωτικὴν ἀρχὴν, ἔχοντα τινα ὑγρότητα τοιαύτην. τ γὰρ ἰκανὸν,
ἐὰν ἡ πυκνὸν γε ἡ ξηρὸν καὶ ἀπηαβλαστον. ἐπεὶ δὲ καὶ ἡ παραβλάστησις δῆλον τοιοῦτων, σλὰ
τὸ θερμῶδές καὶ ξυνεστραμμένως πως ἔναι τὴν βίζαν, ὥσπερ καὶ σὶ δ' ἄφνης. ἰσχὺν γὰρ
μᾶλλον, ἡ καὶ δυσώλεθρα τὰ τοιαῦτα. τὸ γὰρ ἰαταλφπόμθν, αὐὶ βλασπικόν. τ ἢ μακροβί
βίζωσι, σλὰ τὴν τῶν βίζων ἰσχύν· ὥσπερ ἀπίη, καὶ ἰοκκυμηλίας, καὶ ἰτέων. τάχα δὲ ἰαθόλου
πρὸς παύτων ὧδε λεκτέον· πρῶτον μὲν, ὅτι μετέωρα, καὶ τ βαθυβρίζα ὄθι, εἰ ἰαί πνας ἐς βά
θος ἰαθιᾶσιν, ἀλλ' ὑπίας καὶ ὧπλπλῆς. ἔπειθ' ὅτι πάντων, ὅταν συβρῶσι γινομθνης σωθῆ
ναι δῦναι, καὶ πιμφθῆναι ὑπὸ τ ἁλός, ἰαθαπὴρ λυπῶσαι ἐκτέκνα. καὶ γὰρ ἐκ τ ἀκρεμόνων, ἔ-
τω καὶ ἐκ τ ἄλλων οἱ βλαστοί· τούτων δὲ ὑπομενόντων, καὶ λόγ ἄλλο τὸ πηαβλαστάνειν. ἃ γὰρ
βίζαι

ῥίζα μετέωρον ὅσα, καὶ συμβόλου λαμβάνουσα, ταύτῃ ἐκθερμαίνουσα καὶ πέπουσα, μᾶλλον γὰρ βλαστόν. τὰ μὲν οὖν πλεῖστα παρ' αὐτὸ τὸ στόμιον ἐκβλαστάνει· μετεωρότατον γὰρ αὖτα. καὶ ἄγχιαλα, καὶ ἐκ τῶν πρέμνων ἄκρον δέ, καὶ ῥόα, καὶ ὅσα μὴ μόνον σύνιγγος, ἀλλὰ σῖα πολοῦ μακρόῤῥιζα ἐστα, ἢ ὧν αὖ ἡ ῥίζα μετέωρον ἦ, ταύτην γὰρ βλαστὸν ἀφίησι. φύεται δὲ γὰρ ἡ συμβολὴ, καὶ πέψις θερμαινομένης. διὸ καὶ ἄκαρπον ὁ τόπος. ἄκαρπος ὁ μετεωρισμὸς, καὶ ἡ συμβολή. τὰ δ' ἄκαρπα, καὶ δύζωα, καθάπερ ἀγγέος καὶ λόβακι, καὶ συμπληροῖ δένδρα τὰ βλαστάνοντα· τὰ δ' ἄλλα ἔχ ὁμοίως, ἀλλ' ὑπὸ τῶν ὑλημάτων καὶ ποιᾶν ὧν συμβαίνει, πῶς ἂ καὶ δεῖ μεταβῆναι τὸν λόγον. ἔστιν γὰρ τῶν δένδρων ἔκαστα. Τούτων δὲ τὰς μὲν γενέσεις ἐκ τῶν αὐτῶν θεωρητέον, διαιρετέον πᾶσι τὸν ἀπὸ σπερμάτος πεφυτευμένων· ἃ μὲν ἄλλα καὶ πλάτος ἔσι καὶ τούτων. τὰ δὲ ἕκαστα τῶν πεφυτευμένων φάπτεται, ταύτη διαιρετέον. οἷον, ὥσπερ ἥ τε νεῦν λέγομεν, ἥ ἀπὸ τῆς ῥιζῶν. ἔνια γὰρ καὶ αὐτόματα βλαστάνει, καὶ φυτεύσιμα ἀπὸ τῆς ῥιζῶν· ὥσπερ τὰ λεπαλόῤῥιζα, καὶ ὅλως ὧν παχεῖα καὶ ζαρκώδης ἐσὶν ἡ ῥίζα. δεῖ δὲ καὶ τὸ μὲν ὑλατῶδες μεδιμίαν ἔχειν· ὥσπερ τὸ γογγυλίδος, καὶ ῥαφανίδος. εὐξήραντοι γὰρ αὗται, καὶ ἀδηφεῖς εἰς δαμόνιον. ἀλλ' ἄτοπ χιτῶνας ἔχειν πλάτος, καὶ ἅμα γλισχρότητά τινα, καθάπερ καὶ τὸ βολβοῦ, καὶ σκίλλης. καὶ ὅλως, δυχλόῤῥιζον εἶναι, καθάπερ αἱ τὸ ἀμπελώδη τὸ χλωρεῖ, καὶ τὸ λεπτόῤῥιζον, καὶ τῶν ὁμοειδῶν. αἱ γὰρ φυτῶν, φυτεύειν μόνον δέχονται καὶ μὴ σπορήν. καὶ τούτων αἱ μὲν πλέω χρόνον διαμένουσιν, αἱ δὲ ἐλάττω, οἷον αἱ τὰς ἰδίας φύσεις ἕκαστα. ἄλλαι δ' εἰς πάλιν εἰσί τινες, εἰ μένουσαι μὴ φθείρεται χώρας ἀφίασι βλαστόν, οἷον αἱ τὸ πιτυοειδάλωον· μεταβάλλει δ' ὁ δένδρων, διὰ τὴν ξηρότητα. τῶν γὰρ αὐτῶν αἰτίων ὑπολαμβάνειν καὶ ἐπὶ τούτων ἐπὶ ἔνιων. ἔτι δὲ τινων καὶ ἀπὸ πέψεως καὶ ἀπὸ τῆς ἄκρου φύσεως καὶ γένεσις. ἀπὸ πέψεως μὲν, ῥαφανὶς καὶ σικύα. τὴν δὲ σιφωνώδη, οἷον ἀβροστόνα καὶ σισυμβρία καὶ ἡρπύλλα. καὶ ἀπὸ τῶν ἄλλων φύσεων τὴν αὐτῶν, σικύα τε καὶ ἀβροστόνα, καὶ τὴν σιφωνώδη. καὶ γὰρ ἔχ τοῦτό γε καὶ καθίσεως ῥίζας ἐκ τῶν βλαστῶν, ὥσπερ ὁ λωτός. ὅτος γὰρ διὰ μαλιᾶς ὅλως ἔμβρυος, καὶ εἰσδύνουσιν εἰς αὐτὰ τὰ λίνδρα, καὶ φύεται ἐμπίπτοντος. τῶν δὲ λαχανωδῶν, τὸ ἄκιμον (καὶ γὰρ τοῦ ἀπὸ φυτείας ἐκ τῶν ἄνω λέγετ, καίπερ ξυλῶδες ὄν, ἀλλ' ἔτι διασῴζεται τὴν φύσιν). ταύτην φύσιν. διὸ καὶ πολὺν χρόνον διαμένει, καὶ καλούμενον πάλιν βλαστάνει. ξυλῶδες δὲ καὶ τὸ ἀβρόστονον, ἀλλ' ἔχει τινὰ τῇ συκότητι καὶ δριμύτητα φυλακήν, ὥσπερ ὁ λωτός· καὶ ὅτω φύεται καταπηγνύμενος. αὕτη μὲν οὖν διαναὶ πλεόνων. αἱ δὲ φιάτται καὶ ἀσαίναι, καὶ ἐλαφρὸς· ὥσπερ τ' ἐρινεώδης καὶ ῥοδωνίας. καὶ ὁ κάλαμος ὁ σχοινώδης, φύεται καὶ βλαστάνει. ταῦτα δὲ ὅμοια καὶ πέψακλήσια, καὶ τὰ τ' ἐλαίας, καὶ ἔτι ἄλλο βλάστημα ἀπὸ τοῦ ξύλου. διὸ καὶ ὑπὸ τῶν αἰτίαν πίπτειν δύναται, καὶ διατηρεῖν τὴν ὑγρότητα καὶ θερμότητα τῶν γόνιμον, καὶ τότε καταφύεσθαι καὶ καταῤῥιζοῦν δύλεγον. ἐκ γὰρ τοῦ ἐλαφρὸς καὶ αὐτομάτου, θᾶττον ἡ ἀρχὴ καὶ δύκολωτέρα. τὸ δὲ μέγα καὶ συμπεπωκὸς, ἔχ ὁμοίως παθητικόν, διὸ βλαστικόν. διὸ καὶ τὰ σκόροδα διαιρεῖσιν εἰς τὰς γέλγας, καὶ λεπομένων ἀφαιρεῖσι τὰς ῥίζας τὰς κάτω, καὶ τὰ κελύφη. ταῦτα γὰρ πέψιν ἔχει πρὸς τὸ ἀλλότριον· ἀλλότριον δὲ τῶν ζωτικῶν, τὸ μὲν ζῶν, ὥσπερ καὶ τῶν ἀφίδνων τὰ ἀφαυαινόμενα. ῥίζαι μὲν οὖν ἐλαίας, καὶ τῶν μυῤῥίνων οὐ δεῖ πρέμνειν ἐν φλοιῷ· ἀπεύχεται γάρ, καὶ τηρεῖ τὸν ζωτικόν, τῶν δὲ λεπομένων καὶ σκορόδων δεῖ, διὰ τὸ μὴ σῦν ζῶντας μηδὲ σῦν λευκοὺς ἀφιέναι. ἐπεὶ καὶ κάκεινον ἔπος ἀφαιρεῖ τοῦτος, βλαστάνειν. ἰδιωτάτη δὲ βλάστησις ἡ ἐκ τῶν πλατύνων· οἷον τοῦ ἵππουριδος, καὶ τοῦ λειρίου, καὶ φύκου ἱστόρων. ἐκ ἄλλου δ', ἀλλ' ὁμολογουμένη τῇ ἐκ τῶν καυλῶν. οὐδὲν γὰρ ἱστόρων, ἀλλ' ἢ ξυμβρισμένους δεῖ εἶναι, καὶ τὸν ἐκεῖθεν ἀρχὴν τοῦ γόνιμον. τὸ γὰρ ἄνυδρον θερμότητ ἡ τοιαύτη ὑγρότης. ὅτι δ' τοιούτων οἱ ὄπιοι καὶ τὰ δένδρεα γονιμά, πῶς τὰς ἐπάνω καὶ πρώτας αἰτίας αὐγνιστέον· ὅτι δ' οἱ καυλοί, τὸ δ' αἱ ῥίζαι. κατὰ λόγον δὲ καὶ τ' τόπου, ὅπερ εἰλέχθη πρότερον, ὅτι πλέους αἱ γενέσεις καὶ τῶν ἄλλων ἢ τῶν ἄλλων, ῥᾴδιον γενῆσαι τὰς ἀτελείτρας, καὶ ἀπ' ἐλαφρᾶς ἀρχῆς. αἱ μὲν οὖν ἐκ τῶν μορίων ὀπῖαι, καὶ σῖα τίνας αἰτίας, ἐκ τούτων θεωρείσθω. καὶ γὰρ εἴ τι παραλέλειπται, πρόδηλον καὶ συνιδεῖν οὐ χαλεπόν. Αἱ δ' αὐτόματοι, γίνονται μὲν (ὡς ἁπλῶς εἰπεῖν) τῶν ἐλαφρῶν, καὶ μᾶλλον τῶν ἐπιτείων καὶ πεπαλαιωμένων.

πως λέγω. ὁ μὲν ἀλλ' οὐ δεῖ μίζονα γίνεσθαι ὅτι συμβαίνουσιν, ὅταν ἡ ἐπομβρία λατάξασα, ἢ ἄλλη τις ἐπίδοσις γένηται πρὸς τὴν αἴρα καὶ τὸν χιῶν, ὅτω γὰρ οὐ τὸ σίλφιον αὐξάνεται φασιν οἱ Λιβύες, ἐπὶ πολὺ τῆς τοιαύτης γινομένης καὶ παχέος. καὶ τῶν ὕλων δὲ τῶν νῦν ὄντων, ὧν ἐστὶν ἕνια φυόμενα αἰτίας ὁ γε λίθος πρότερον. αἱ δ' ἐπομβρίαι, καὶ σήψεις πολὺς ποιοῦσι, καὶ ἀλλοιώσεις, ὥστε πολὺ διαφέρειν τὸ ὑγρὸν. καὶ τροφὴν καὶ ἐπαύξησιν διδόντα τὰ σώματα, θερμαίνοντος τοῦ ἡλίου, καὶ λατάξαντος· ὥσπερ καὶ τῶν ζώων γένεσιν οἱ πολλοὶ ποιοῦσι. διὸ δὲ διὰ καὶ ἐκ τῆς αἱρματα δίδωσιν συγκαταφέρειν, ὥσπερ φασὶν ἀναξαγόρας, καὶ πολλῷ μᾶλλον. ἅμα γὰρ αὐ ποιοῦσιν αἰχὰς καὶ βοφάς. ἔτι δ' οἱ ποταμοὶ, καὶ αἱ συῤῥοαὶ, καὶ ἐκρήγματα τῶν ὑδάτων πολλαχόθεν ἐπάγουσαι αἱρμάτων καὶ ἀγνώδους καὶ ὑλωμάτων. διὸ καὶ αἱ μετασάσεις τῶν ποταμῶν πολὺς τόπους ποιοῦσιν ὑλώδεις, οὓς πρότερον αὐήλυες. ἀλλ' αὖτη μὲν ἐκ αὐτόματου δ' ἐξαίφνης αὖ. ἀλλ' ὥσπερ αἱρώμεναί ἴνες, ἃ φυτεύομεν. τὸ δὲ τὸ ἀκαρπῶν, οἰκεῖόν τις αὖ μᾶλλον αὐτόματον εἶναι, μᾶλλον φυτευομένων, μὴ τι ἐκ αἱρματος γινομένων, ὅπερ δ' ἀναγκαῖον, μᾶλλον δ' ἕτερον τούτων. ἀλλὰ μήποτ' ἐκ ἴσου τοῦτ' ἀλυθίες ἐπίγειν μειζόνων· ἀλλὰ μᾶλλον λανθάνουσιν αἱ πᾶσαι τῶν αἱρμάτων φύσεις, ὅπερ καὶ γὰρ ταῖς ἱστορίαις ἐλίχθη πρότερον τὰς περὶ τὰς ἱτέας καὶ τὰς πτελέας. ἐπεὶ καὶ τὸν ἐλαφίνων πολλαὶ δοκοῦσι λαμβάνουσι τὸν πυθμένα, ὥσπερ καὶ πόδες τὴν βύκα, καὶ ἑτέρων, ὡς ἔπεμψεν· καὶ μὲν τῶν ὕδατος δ' φασὶν ἀναφαίνεσθαι. καὶ αἱρομένων γὰρ τῶν αὐλῶν γίνεται. καὶ δυσόρατα καὶ μικρὰ καὶ τῶν ἀγνώδους φύσει αἱρέματα τυγχάνει, λαθάνουσι καὶ τὰς λυπαρίας· ταύτης γὰρ ὀχ ὅλον ὁ ἀκρὸς σφαιροειδὴς ὄντος, ἀλλὰ τὸ ἐγγινόμενον τούτου λεπτόν, καὶ ὥσπερ πτυῶδες καὶ ἀμυνόν· ἅπερ ἐκπίπτει διασκόνων τῶν σφαιρῶν· διὸ καὶ ἐμφαίνουσιν ὅτι συμβαίνει τῶν θεωρίαν πρακτέον, αὐτὸ τὸ αἴρεμα γνωρίζειν δυνάμενον. ὑδὶ πολλῶν μὲν ὂν καὶ ὧδε συμβαίνει. καὶ μᾶλλον, ὅτι σωιχῶς τοῖς ὕλαις ταῖς ἀσείαις καὶ ταῖς ὀρεσίν ὄσιν, ἐκ γὰρ ῥᾴδιον αὐτομάτως σωισαμένων διαμένειν τὸ σωιχὲς· ἀλλὰ δ' νοῦν θαυτρον, ἢ ἀπορίζεις, ἢ ἀκρ αἴρεμάζοις βλασαίνειν. ὀλίγα δὲ ἄκαρπα τῶν ὁμογενῶν οἱ ὕλοτόμοι φασὶν εἶναι, ταῦτα ἢ τοι λανθάνειν ἐκὸς, ἢ σχεδὸν τὰ διαπαλίσκειν εἰς ἄλλα τὸν βοφὸν ἄκαρπα γίνεσθαι· διαθαυμάζειν τὰς ἀμπέλους τὰς βυγώσας, καὶ ὅσοις ἄλλοις ὧδε συμβαίνει, γινόμενον ὧδε τῶν διαφθορὰν ἢ διαφορὰν· τὸ δὲ λεπτὸν συμβαίνειν ὧδε τῶν ὅλων, ὥσπερ περὶ μὲν τῆς φυτουργίας; ἀλλὰ ὧδε μὲν εἰς ὕστερον ἀναβολὴν ἐρῶμεν. δ' ἂν δὲ ἀκριβέστερον ἐπὶ αὐτῶν σκέψασθαι, καὶ αὐτοποιῆσαι τὰς αὐτομάτους γενέσεις. εἰς δὲ ἁπλῶς ἐπῶν, ἀναγκαῖον γίνεσθαι διαθερμαινομένης τῆς γῆς, καὶ ἀλλοιουμένης τοῦ ἀέρος ὑπὸ τοῦ ἡλίου, διαπορεῖν ὁρῶμεν καὶ τὰς τῶν ζώων. λοιπὸν δ' ἐπῶν ὑπὲρ τῶν μὲν ἄλλων γενέσεων, οἷον τῶν καὶ τὰς ἐμφυτεύας καὶ αὖ γνωφθαλμισμούς. ἁπλῶς δὲ λέγος λόγος, καὶ χρεῖον ἀρεμὸν καὶ πρότερον. ὥσπερ γὰρ γῆ τέμνεται τὰ ἐμφυτευόμενα. καὶ φυτεία δὲ λέγεται καὶ ὁ γνωφθαλμισμός, ἀ μόνον παραθήκη. ἀλλ' γὰ ταῦθα δ' πλεονάκις καὶ τὸ βλασαίνειν, καὶ τὸ γνωθῆναι, ἢ ὑστέρους δεῖν ἢ γένιμος· ὥσπερ ὀφθαλμὸς ἔχειν, ἀρεμόσθηται θαυτρόν· καὶ τῶν βοφὴν ἔχειν, ἀκρ διδόναι τῶν οἰκεῖαν βλάστησιν. σύμφυτα δὲ πάντα τὰ τοιαῦτα, διὰ τὸ λατείνεσθαι τὰς βοφὰς, καὶ ταῖς διὰ τῶν γνωφθαλμισμῶν ἕλκει μᾶλλον· λαθαρώτατα γὰρ αὖτη, καὶ ὥσπερ γὰ τοῖς τιλίχνοις πλὴν τοῦ ἀκροῦ. δὲ πρόσφυσιν δ' αἰεὶ τῷ ὁμοίῳ τὸ ὅμοιον. ὁ δὲ ὀφθαλμὸς, ὥσπερ ὁμογνώς. δὲ λόγως δὲ καὶ ἡ αὐτίλυψις, μάλιστα τῶν ὁμοφλοιδῶν. ἐλαχίστη γὰρ ἡ διαφορὰ τῶν ὁμογνωδῶν, καὶ ὥσπερ μετάβασις γίνεται μόνον. ἅμα γὰ συμβαίνει καὶ αὖ ἀκρπὸς ἐργαῦ, καὶ τὰ ὅλα διγώδεα πρὸς τὴν βλάστησιν, ὧδ' ὅταν ὁμοίου τι ἢ καὶ ὁμοιοπαθὲς ᾖς ἀμφοτέρων δύλογον τὸ τάχος τοῦ αὐξάνεσθαι· γὰ δὲ τοῖς ἄλλοις, ὅταν ἢ πλὴν· ὁ καὶ τοῖς γένεσι καὶ τοῖς ὁποῖς καὶ τοῖς καιροῖς πάλλαγή. δύλογοι δὲ καὶ αἱ ὧραι, μᾶλλον δὲ ἴσως αὐαγκαῖαι, καθ' ἃς καὶ ὅλως πρὸς βλάστησιν γίνονται, μετόπωρόν τε καὶ ἔαρ· ὑετὸς πρὸς πολύ· διὰ γὰρ ὀργὴν φέρει. πᾶσι δὲ καὶ οἱ λόγοι καὶ περὶ ἑκάστης, οἱ περὶ καὶ περὶ τοῦ φυτείας. οἱ μὴ γὰρ τῆς ἐαρινὴν ἐπαυξησιν ἐπ' ἰσημερίας, ἵν' ἐνιαυτὸν· ἅμα γὰρ τὸ ἐγκύσει βλάστησιν, καὶ ὁ φλοιὸς εὐφυής, καὶ πόδιλαμβάνει. οἱ δὲ πρὸς τῆς ἐπ' ἀρκτόρου. πᾶν σῆμα μὴ γὰρ οἷον ῥιζοῦν, καὶ οἷον εὐσημαίνει. πρὸς φυὴς ἢ γνωμὴν πρὸς τὸ ἔαρ, ἀθρόον ἀκρβλίβωσι τῆς βλάστησιν ἀκρ ἰσχυροτέρας ἀρχῆς. δύλογως ἢ καὶ τὸ τὰς μασχάλας γνωφθαλμίζειν, τὰς τιλοτάτας καὶ γνωστάτας· αὐξάνεσθαι γὰρ γνῶσιν μάλιστα, διὰ τῆς τιλοτάτης

πλάστητα

λαότητα καὶ ἁλικίαν. διὸ καὶ τὰς νέας μᾶλλον ἁρμόττει διὰ λεπτ

νις ἡ ξύλα ἡ λαυλοί, χωρὶς ζωθυοι τ φυτ, ὥστι λινᾶν ἡ μίχρι τ βλασαύξ· οἷον αἴτι σκίλλας, ἡ ὄζα σκιλλώδη· ἡ τὰ τ ἐλαίας ξύλα, ἡ οἱ τ ῥιγίνων λαυλοί, καὶ οἱ τ βλίτυος λιλάνις. αὐθᾶ γὰ ἡ αὐτὰ πρὶ βοπάς, ὃ ἡ μαλιστα θαυμασέον. ἐπεὶ τά, τι ἄλλα φαίνετ πνὰ ἔχειν ὑγρότητα λύφιμ, ἡ γλίχρον. τὰ ἦ λιπῆ. ἡ ἐπὶ πολὺ χωδ τὰ ἧ χιτῶσι, τὰ ἦ πυκνότητι τ αὐτ· ὥστι μὰ δύξπεφυτα εἶν τ ἄερος μιταβάλλοντος, ἡ τ οἰκείας χώρας σπαπᾶ τι γίνετ ἡ βλασαύξ. ὑδὲ βλίτυος ξηρὰ φαίνετ ταυτιλῶς. ἀλλὰ λίπος, ὡς ἔχ λινὰ διαύτιμ ἀρχμί, ἃ λινᾶτ τῇ τ ἄερος ἅμα μιταβολῇ καὶ ἀλοιώσει. θαυμασέον δὲ τὸ τ χώρας· ἐ γὰρ αὐτ μόνης, ἀλλ' ἰῦ μᾶλλον ὥστ τανύσης, εἰ μὰ ἄρα πόθι τὰς ἀλκυονίδας· ἱκανὸς γὰρ ὁ πόθος ἴῦ χρόνος ὡς τὰς ἧν ἀδφνᾶς ἡ μικρᾶς μιταβολὰς. αἱ μὲν ἔν γ φύσις, πόσαι τι ἡ ποσαχῶς, καὶ τίνες ἑκάτοις οἰκεῖαι, φανερὸν ἐκ τ εἰρημένων. σύβλαστα δέ, καὶ σύαυξᾶ, τὰ ἐκ τ φυτοβλαστημένων μᾶλλον ἢ τ σπερμάτων, σύλογος· ἄλως τι καὶ τοῦτο ῥίζαν λαφθᾶ. πθῦ πάρχει γὰρ πολλὰ τῶν μορίων, ἃ λᾶτ μόνον τροφῆς. τ δ' ἐκ τῶν σπερμάτων ἅπαντα ταῦτα ἀνάγκη γενᾶσθ πρῶτον, ἔπειθ' ἕτως αὐξηθῆναι. τ αὐτ δὲ τρόπον, καὶ ὅζα ῥιζοφυῆ τυγχάνει, λαβὲ πρὸ τὰ λιφαλόῤῥιζα. ἡ γὰρ φὴ τοῦτοις πθοῦσα τ φύσιν. ὀξ ὧν πλείω ἀ ὁρμᾶ πθὸς τὴν βλάστησιν, ἃ τ σπερμάτων ῥιζωθῆναι γὰρ ἐκᾶνα δ' ἐᾶ πρόσθεν. ὅζα ἦ ἡ τὰς ἰδίας φύσις, ὡς ἂν γένος πθὸς γένος ὁ συνκρίνων λαβοὶ ἴις ποτ' φὴ τὰς σύβυτήσας τ αὐξων λικτέον, ὥσπερ Δημόκριτος. ἐῦρος γὰρ ἡ φορὰ, ἡ ἀνιμπόδιστος, ὡς φησίν· ἃ μᾶλλον ὅζα μανότερα ἡ ὑγρότερα. τὰ μὲν γὰρ πυκνὰ καὶ ξηρὰ, λυσαύξητα. ωᾶν γὰρ ἔμπυρον, τ πυκνὸν ἡ ξηρὸν ἡ πικρὸν, ὥστι βρασθῆναι ἧν τ ἐπίδοσιν. θάτερον ἦ, ὀλίγον μὲν πολλῷ, σλὰ τ μανότητα. καὶ ὅλως, ἃ ὑγρότης ἐύβλαστόν τι καὶ σύτροφον. σημεῖον δέ, καὶ τὸ ἡ ἀῦς τόπος καὶ τὰς φυτάς συμβαῖνον. φ μ γὰρ ζοῖς σύδιεφοῖς καὶ ἀπνδυμάτοις, ἐπὶ σ' ὅταν ἀ φυτὰς πυκνὴ, σύαυξᾶ μὲν τὰ σ' ἐνδρα, μανὰ δὲ ἡ ὑγρὰ μᾶλλον. φ δὲ τοῖς πνδυμαίδεσι ἡ ψυχροῖς, ἡ τῇ φυτᾶς μανῇ, αὐαυξίστρα μὲν, πυκνότερα δὲ καὶ ξηρότερα. συνίσησι γὰρ τὰ πνδύματα ἡ τὰ ψύχη, ὅλως ὁ πθο πίπτων ἀὴρ. ἅμα ἦ καὶ συνέλιξη, ἡ ἐ λαμβαίν τ ἴσον ὄγκον. ὡσαύτως δὲ ὅταν ἀ φυτὰς μανῇ. ἡ γὰρ φὴ τοῦθα πυκνότερα, ἡ ὡς βαθὺ αὐξανόμενα μᾶλλον. φ δὲ ταῖς πυκναῖς, αὐαδ πταίει. φανερὸς δὲ καὶ ὧδι τ ἄλλων ζώων τ τοιοῦτον συμβαῖνον, καὶ μαλιστα ὧδι τ ἀνθρώπων. σύαυξίστρα γὰρ τὰ θήλια τ ἀῤῥένων, ὑγρότερα ἡ μανότερα τὴν φύσιν ὄντα. σ' ἄλλον ἦ, ὅτι ἡ ἐπ' αὐτ πᾶν σ' ἐνδρων, ῥόα μὲν ἡ συκᾶ, ἡ ἄμπελος, σύαυξᾶ· φοίνιξ δὲ, καὶ λυπάριπος, καὶ σ' αἴφη, καὶ πθύκη, καὶ ἐλαία, σύσαυξᾶ. διὰ τοι τὸ σύβυτρεῖν ὑπάρχει ἴσι τοῦτο· ἀλλ' ὅπει πυκνότης, ἃ ξηρότης, ἃ ἄμφω διωλυε. ἡ γὰρ ἃ ξηρότης αὐαίνει. ἐπὶ ἦ πθὸς τούτοις ἐνια τ ἀδφνάων· ἡ γὰρ διαῦτα σύαυξᾶ, καὶ σύγροφα. διὸ γὰρ μὰ ληρατᾶσθ, μὰ δὲ διωλύσθ τῇ ληρά· ῥγ, ὑπὸ τ πολυχόνδρων. ἐπεὶ ἡ τὸ βύβυτρεῖν πθοῦσιν ἀδύναμοι, ἡ τ ληπτόραγεικῆς ἡ τ ἀπαθοῦς. ἀλλ' ὅμως ὑδὲν ὄφελος. σύαυξᾶ μ ἔν ἡ σύσαυξᾶ ζοῖς τοιούτοις ἀφορισιόν. ἅπαντα δὲ χάρ τὰ ἐκ σπερμάτων, ὡς ἐπίπαν. φ ἦ ζοῖς ἡμέροις, οἷον ῥόα, συκᾶ, ἄμπελος, ἄμυγδαλᾶ· ἡ γὰρ ὅλα γίνετ μιταβαλλά, ἡ ἐκπαπᾶτ πολλάκις ἔνια, λαβάπερ φ τὰς ἰσορίας ἔρηται. τοῦτο δ' αἴλιον ἀ ἀδύνατα τ σπερμάτων. ληρατᾶτ γὰρ ὑπὸ τ ὑῶν ῥόων, πλέον' ὄσης. ὥσπερ ἄπαρπα γίνετ, σλὰ πλῆθος ῥοφῆς, ὁ δ' ἀνάμιξ ἀπίτ ἴσιν, ἕτω ἡ χάρων γίνετ σλὰ τὸ μὴ ληρατᾶν. ἡ σλὰ τ ῥ βάσιοι τὰς ἀμυγδαλᾶς, ὅταν πθοαυξθῶσιν, φ ὀφθαλμίζουσιν. ἐκ γὰρ μαλακᾶν σκληραὶ γίνονται μετὰ τ φυτᾶναι· εἰσὶ δ' αὖ ὧδε καὶ ὧδι τ ἄλλων ποιᾶν. ὅζα ἦ ἰσχυρὰ τ σπερμάτων ἐκφύ ἴαῦτα σλαμβά μᾶλλ· ὥσπερ ὅ, τι φοίνιξ, ἡ πθύκη ἀ λωτοφόρος καλουμένη, ἡ πίτυς ἀ φθειροφόρος. ὡσαύτως ἦ ἡ τὰ τ ἀτρίων. ἴσως δ' ἐκ ἐχῇ ταῦτα γε μιτάβασιν ὡς τὸ χεῖρον· ἀ γὰρ ἀτρίοτης ἐχατρ. ἀλλ' ἀ σύχνλία, ἡ ἀ συνερκία τούτων, πθὸς ἄλλα γίνετ, σλὰ τ ἀέρα καὶ ἁπλῶς αὖ τόπος. ἐπεὶ ἡ τὰ ἥμερα εἰς τ ἄγρια σλαφίρ. πλέονα γοῦν ἴσις χῶραι σλαληρᾶν τὰς φύσεις, αἱ δὲ μίχρι ἴνός, αἴσθ' ἁπλῶ. αἱ ἦ ἡ μιθίσαντ πθὸς τὸ βέλτιον, λαβάπερ εἴρητ περὶ τ φ αἰγίπτ καὶ † ἀκυλίᾳ ῥόδ. αἱ μὲν γὰρ γλυκᾶσι, ἡ οἰνώδεις· αἱ δ' ἀπύρηνοι, ἡ λαλίκοκκοι γίνονται, πθὸ τ πίνακ) ποταμόν, ἁπλῶς δ' ὅταν οἰκεῖαν χώραν λάβωσιν οἱ ληρτοί, μᾶλλον δύνανται τὰ γένη σλαληρᾶν, ὅταν μάλις' σύθρῶ καὶ λαλλικαρπᾶ τὰ δηνδρα. φ δὲ τοῖς ἱπιτεύοις αὐτέρμασι παντχᾶ πθὸς τ χώραν ἡ μιταβολὴ γίνετ, πλὴν ὀκ σύθυς αναργύτων (ὀλίγος γὰρ ὁ φ τῇ γῇ χρόνος) ἀλλὰ

τρίτῳ

λιλικία

πρίτην λέγεται· τότε γὰρ ἄνθη τοῦτα πᾶσι γίνεται καὶ τὰ ξύλα. καὶ γὰρ τοῦτα πρόγονός ἐστι σωκεφομένου. ὁ μὲν οὖν ἐπίλυσιν γέ τινα ποιεῖ καὶ ὁ πρῶτος φλοιός. καὶ τὰ μὲν ἐκ τῶν ἀνθρώπων, χάριν ἕξει ταύτης τῆς αἰτίας. ἡ δὲ ἐπίτασις βλάστησις (οὗ τι γὰρ οἷόν δίδυτόν γήνοις ὄζειν) ἐχ ἅμα γίνεται πᾶσιν, ἀλλὰ πρὸς τὰς ὥρας, ὅστι χείμων μὲν τοῖς φυτοῖς ἐστιν. καὶ τὰ μὲν θέρος, τὰ δὲ χειμῶνος βλαστάνει. ὁμοίως δὲ καὶ ἡ διαφορὰ καὶ γὰρ αὖτη διίστηκε τοῖς χρόνοις. ὡς μὲν οὖν ἁπλῶς εἰπεῖν, τὰ πρὸς ἑκάστην ὥραν σύμμετρον ἔχοντα τῆς ἰδέας, ταῦτα καὶ τὰς βλαστήσεις ποιεῖται, καὶ τὰς τελειώσεις τῶν καρπῶν ἀποδίδωσιν. ὁ μὲν ἀλλὰ δεῖ καὶ τοῖς καθ' ἕκαστα πράγμασι διαιρεῖν. ἐνια μὲν γὰρ σύβλαστα, καὶ ἡ βλάστησις δι' ἰσχνὸ καὶ πολυβοσίαν ὥσπερ ἄμπελος, ξυλώδη, καὶ ὅλως τὰ ἄγρια τῶν ἡμέρων μᾶλλον. ἐνια δὲ δι' ἀδρότητα, ὥσπερ τὰ πτόαλα καὶ ἐπίτασα· καὶ γὰρ αὐθαῖ πολλὰ τοῖς τῶν ἡμέρων χαμαίνα, καθάπερ καὶ ἡ αὐτομάτη. φαίνεται δ' ἡ σὰλ' ἀμαλία πθαυβᾶν δι' ἰσχνὸ, ἀλλ' ἄλλην αἰτίαν. ἐκάτερα δ' σύλογος πρωϊβλαστᾶ, καὶ τὰ ἰσχνρά, καὶ τὰ ἀδρᾶ. τὰ μὲν γὰρ τῇ λιμάμει καὶ τῷ πλάθει πθαυβᾶ, τὰ δὲ ὑπὸ μικρῶν σύνιντα τῶν τῆς τοῦ ἀέρα. μίγα δὲ καὶ ἡ ὑγρότης καὶ ἡ μελαγκότης εἰς τὸ πθῦφαι, ὥσπερ καὶ ὕδατ' πρώτης φύσεως ἐλίχθη. τὸ γὰρ ξηρὸν καὶ πυκνὸν, ἔτ' σύλιοσθαι ὁμοίως, διὸ ὕλης ἔχ πλῆθος. ὅθεν δὲ γὸ ταῖς χαυτίαις ὥραις ἐκβλαστάνει, τοῦτο αἰτιῶνται τινὲς τὸν τῶν ὑγρότητα καὶ θερμότητα. τὰ μὲν ψυχρὰ τῶν θίερος, τὰ δὲ θερμὰ τοῦ χαμαίνος βλαστάνειν· ὥστε ἑκατέραν τῶν φύσιν σύμμετρον εἶν πθὸς ἑκατέραν τῶν ὡρῶν. ὅτω γὸ οἴεται καὶ Κλείδικος. ὁ λακὼν μὲν ὃν ἴσως ὀρθῶς λέγεται. δεῖ δὲ καὶ τῆς ὀλιγότητα καὶ ἀδρότητα, καὶ ἄτι ἄλλο συναίτιον πθοσλιβῆναι, βαθὺ πῆ τῶν τραχανωδῶν ὀρῶν. ἃ μὲν γὸ αὐδραχνα, καὶ ὁ σύκιος, καὶ ὅλως τὰ ζιαῦτα, βαθυρρα καὶ ψυχρά· τὸ δ' ὤκιμον, ξηρὸν καὶ ξυλώδες. ἀλλ' ὅμως ὀρθῶς λέγεται πθὸς τῶν θερμοτέρων βλαστάνειν, ὡς γε σημαίνει καὶ τελείωσιν. αὖτον δὲ ἡ ἀδρότης, βαθὺ πῆ τὸ σικύνες βαθυμίνης. αὖτη γὰρ δίνδρου ὕψος λαμβάνειν, καὶ χειμῶνι τοῖς βλαστοῖν ὥστε καὶ ἀναλῆν δρᾶς, ὅμως ἐπικαρπόν τι, καὶ ὀλιγοχρόνιον πθὸς τὸν θερινῶν, ἀλλὰ δεῖται πολὺ θερμοτέρου τῆς ὥρας ἤδη τείνειν πθὸς τὸ μετόπωρον. ὃ τὰ κάνναβδις, καὶ πεύκη, καὶ ῥιζοκέφαλα. βαθὺ πῆ ὅτι σκορπίες βαθύμενος, καὶ τὰ τίφνα, καὶ ἡ ἄκανθα βασιλική, καὶ τὸ λείριον. ἐνια δὲ καὶ μετ' ἀρκτοῦρον. ἔστι δὲν ὕστερα χρὴ καὶ ὀψιαίτερα ταῦτα λέγειν, εἴτι καὶ πρωϊαίτερα, γινομένων τῶν πρώτων ὑδάτων (οὐδὲν γὸ διαφέρει πρός γε τὸ νῦν) ἀλλ' ἐκεῖνο φανερόν, ὡς ὅτι μιγίθη καὶ σμικρότητι τὸ πρωϊβλαστὲς καὶ ὀψιβλαστὲς ἀφορίζειν, ὅτ' ἴσως θερμότητι καὶ ὑγρότητι καὶ ξηρότητι μόνον, ἀλλὰ δεῖ ἴσως συμμετρίαν ἑκάστου ἔχειν πθὸς τὴν ὥραν γίνεται γὰρ ἅ πάλιν τάττει. φαίνεται γὰρ ἅπαντα τῆ οἰκείαν αὐξησίαν τελείωσιν. τὰ δὲ καὶ βλαστάνει. ⁂ τελείως δὲ καὶ ἀκίνητα ὄντα ὁμοίως δίνδρα καὶ ὑλήματα καὶ πούλια· φανερὸν γὰρ ἔτ' γὸ τῆς ἀχρίσεως, γὸ οἷς δεῖ καὶ ἡ γένεσις αὐτοφυὴς, καὶ ἄνθρωπος παρασκευῆς. πάντα δ' ὡς εἰπεῖν, ἃ τάχι πλῆσα τῶν μετοπωρινῶν, γὸ τοῖς ὑλήμασι καὶ τοῖς φρυγανικοῖς καὶ πούλοις ὄζειν. ἐπεὶ δ' ἐγόνδρου γε ὀδὲν, πλὴν εἰ μὴ καθ' ἕν τι βλάστησιν· διὸ βλαστάνει γὸ ἐνια μετ' ἀρκτοῦρον. ὡς δ' ἐπίπαν καὶ βαθόλου λαβεῖν, τὰ ἀφύλλα τῶν δίνδρων, καὶ ὀψιβλαστότερα καὶ ὀψικαρπότερα, διά τι πυκνότητα καὶ ξηρότητα (καθ' μικρὸν γὰρ ἡ διὰ ῥοὴ) καὶ σβᾶ τὸ σωκηχὲς ἀεὶ τῶν εἰς τὰ φύλλα διδομένης τροφῆς. ὁ γίνεται δὲ ἀθροισμὸς ὅστι πᾶσι μᾶν, ἀλλ' ἀπὸ τῶν ὥρας ἐνεῖναι τῶν οἰκείας. τὸ βαθὺ γὰρ ἂν ἐς λάθοι, τὰ πρωϊβλαστᾶ καὶ πρωϊκαρπα τῶν ἀφύλλων· οἷον τὸν τῆλεον, καὶ τὴν ῥάμνον, καὶ ἔτι δεύτερον. ἡ δὲ ἰδιότης, ἔστι δὲ θερμότητα τούτων, ἔστι μανότητα καὶ ὑγρότητα, ἔστι καὶ δὲ ταύτας πάλιν τὰς αἰτίας συμβαίνει, διαιρετέον, αὐτὸ δὲ πρῶτον ἴσως ἀπόντας, ποῖα θερμὰ, καὶ ποῖα ψυχρά, καὶ τῆς ποίους λεκτέον. ἀλλὰ πρὸ μὲν τούτων γὸ δεῖς ὕστερον παρατέον εἰπεῖν. δεῖ δὲ τὰ μὲν πρωϊβλαστᾶ, τὰ δὲ ὀψιβλαστᾶ, ταύτας ἄνδρα ἀποδίδη τὰς αἰτίας. ὅθεν ἡ μὲν πᾶσαν ὥραν βλαστάνει τι καὶ αὐθαῖ καὶ καρποτακᾶ, βαθὺ πῆ ἡ πόρσκιμηλία, καὶ εἴ τι ἄλλο τοιοῦτον, ἀφορίσειν ἄν τις ὁ μόνον ὅτι ὑπὸ πθὸς πάλιν ἀρμόττει τὰς ὥρας ἡ ἱρᾶσις, ἀλλ' ὅτι ὑπ' αὐτὰ αὐτοῖς ὁμοιοβλαστεῖ τὰ γένη, καὶ ὁμοιοκαρπεῖ. ὃν γὰρ γὸ τοῖς λιχωσεσμένοις τῶν ὁμογνῶν ἀξιοῦμεν καὶ ὁρῶμεν συμβαῖνον. τὸ μὲν οὖν πάθος, ὁμοίως φαίνεται ζοῖς ὑπηνῦσκομένοις ζώοις πλὴν γε τοῖς μὲν φανερὰ, τοῖς δὲ λόγου δεομένη. τὰ μὲν γὰρ οὐχ ἅμα λαμβάνοντα τὰς πρὸ ἑτέρων ἀρχὰς, ὑπ'

χὰς, ὅθ' ἵσως εἰς τὴν αὐτὴν τόπον, ὅθ' ἅμα λυΐσκεται. κ ἐ μὲν λαβάπερ ἅμα λατταλάβει. τ δὲ, σβᾶ τὴ ἡ Βλάσησις, ὀχ ἅμα, ὁ ῥᾴδιον εἰπεῖν. ἀναγκη γὰρ σβᾶ τὸ τὰς ῥίζας μὴ σαμῆ μὴ σ' ὁμοίως ἔχειν, ἢ τὰς ἀκρέμονας, μὴ λείχειδας, μὴ σ' ἐκπίπτειν ὀξ ὧν ἡ πρώτη Βλάσησις.
ἢ μανομένων τοῦτα δὲ σβᾶ τὴ, καὶ τὴν Θ ϝῆνα γγίνεσθ' αὖ, ἐκ δύλογον εἰπεῖν. εἰ μὲν γὰρ ἄμπελ Θ † σμαινομένης, τάχα λόγεσθαι ἐκ ἀλόγως λείχειδαι. τὸ μὲν γὰρ μὴ ἐκπίπτειν τὸν καρπὸν, ὑπόλειμμα τὰ πολλὰ ποιεῖται ὑγρότητ Θ γενόμε. ταῦτα σ' ὅταν ἀὴρ ὧλλάβη μαλακὸς, ἐκπίπτει· λαβαπερ καὶ ἄλλοις τῶν σγνόβρων αἱ πρῶται Βλάσησις ὧὴ γίνονται ἡ δὲ μιλία, καὶ ὅλα ἅμα τοιαῦτα, τιλιογονεῖ κ' ἐκπίπτ. διὸ τὸ μεῤίζειδαι ἄλλο τἄλλο Βλασάνειν, ἄτοπον· καὶ ταῦτ' ἐκ μιᾶς ὁρμῆς. αἱ μὲν δὴ ἀκρίαι χρόνον αὖται, καὶ τοιαῦτα ἔρωτ' πρὸς τάτων.

12 Γρὸς δὲ τὸ τ αἰτίαν τοῖς ἀπορουμένοις λέγειν, πρῶτον λαπτ.ον ὅπερ ἔρηται καὶ πρό- 10
τερον. ὅλ παῦ σγνόβρον ἀρχὰς πολλὰς ἔχ πᾶς τὴν Βλάσησιν, καὶ τὴν καρποφορίαν. ὧὅτ' ὧσπερ ἐλέχθη, σ βόσιας, ὅτι καὶ πολλαχόθ ζᾶ, διὸ καὶ Βλασταικόν· εἰ δ' οἱ πρῶτοι τάτων, ἀναγκαῖ στροι. ἐκ τῶν ἀρχῶν δὲ τάτων, ὅθ' ὅμοιοι παῦτ Θ, οὔτ' ἴδοι. οὐδ' ἅμα Βλασάνουσιν οἱ Βλασταί· ἀλλ' ὅταν ἡ πλείων συῤῥοὴ, καὶ ἰσχυροτέρα, κατὰ ταῦτα θᾶττον καὶ πλέον. ἵκαστ Θ γὰρ αὐτῶν, ὥσπερ φυτὸν ὅτιν σ' ἴδοι σγνόβρον, λαβαπερ σ' τῆ γῆ. μὴ ἅμα δὲ σ βλασήσιως ὄσης, μὴ σ' ἴσης σ' ἰσχύ Θ, σύλογος ὁ δὲ τῶν καρπῶν ἡ πίψις ἅμα γίνητ' πάντων. ἐπεὶ καὶ ἡ θέσις διαφορὰν ποιεῖ τῶν μερῶν· οἷον, ἢ πρὸς αὐγὰς, ἢ σκιᾶς, ἢ πρὸς αὔρ.τον, ἢ μεσημβρίαν· ὥσπ γὰρ καὶ ὅλων τῶν σγνόβρων, εἰ σ' ὑσ'ιανὸν τόπον· πρωϊβλαστ γὰρ ταῦτα, καὶ πρωϊκαρπα. διαύτης δὲ σ' φύσιως οὔσης σ' ἰσοινᾶς, ὅπ μὲν ὁ ἀὴρ μαλακὸς καὶ σύσιδνὸς, ὀλίγον χρόνον Βλασταικὰ τὰ σγνόβρα γίνητ'· λαβάπερ καὶ πρὸς αὖ- 20
γυπον. ὅπ δὲ χαμερὲς Θ καὶ σκληρὸς, πλέω. τὸ γὰρ ὅλον, βραχεῖα ἴς γγίνετ διαλειψις,
ἀὴ, τ' † ἢ, τ' ἰκ σ' γῆς τροφὰ λεψιλὴς ἂν, καὶ ὁ ἀὴρ σύκρατος. ἐπεὶ καὶ τὰ μὴ φυλορρόητα πα ῥὰ πᾶσιν, οἷον συκῆ καὶ ἄμπελ Θ, σβᾶ ὅταν ὁ φυλορρόητ, λαβάπερ εἴρηται, διὸ τὴ διαῤῥηξ ἡ τροφὴ. τοῦτ μὲν δὴ ἴσως ὧὴ πλείονων ὀξ· τὰ μὲν γὰρ σβᾶ τὴν φύσιν, τὰ δὲ σβᾶ τὸν τόπον ἔχει τι ταυτόν. διαῤῥηγνύων δὲ τῶν μὲν φυλοβόλων, τῶν δὲ ἀφύλλων, αἰτίας δὲ ὅσης ζῆς ἀφύλλοις σ' βλαστὰς σ' τροφῆς, διὸ ὧν τὰ μὲν σβᾶ τὴν ἰδίαν φύσιν, τὰ δὲ σβᾶ τὸν τόπον ζίαυτα· τρίτην δὲ, ἡ ὥσπερ ἐφεξῆς τάτοις σ' ἀβλαστησιν θετέον, ὅτι τὸ ἀέφυλλον ἐκ ἀβλασές· ἀλλ' ἐκεῖνα μὲν ὥσπερ διατηρῶν μόνον διώκασται τὰ πρῶτ' πάρχοντα, ταῦτα δὲ καὶ πρῶτ σγνοβᾶ ἑτέραν, σβᾶ τὴν ἰδίαν διδοῦσ' φύσιν. ὅθ' δὲ ἡ ἄλλοις μέχρι ζῴου. ὧὅβλαστεῖ μὲν γὰρ, τὰ μὲν ἅμα ζῆς ἄῤῥοις, τὰ δὲ καὶ ἀορίστως· ὥσπερ καὶ ἄμπελος. 30
ὁ δὲ τάρις μέχρι ζῴου, διὸ ὅλ διδωκεν ἡ φύσις, ὥστε ἡ καρποφύειν καὶ καρποῦσθαι. οὗ σης δὲ τοιαύ. ης σ' ἰσίας, ὁ δὴν ἄθ Θπον ἢ διὰ, τὰ μὲν τιλοῦσθαι, τὰ δὲ αὐθᾶν, τὰ δὲ βλασάνειν, τὰ δὲ μίλαιν. ἐκπέπτ ὁ δὲ σ' τοῖς ἄλλοις σγνόβροισιν ἅπανθ' ἅμα τὰ μῆρ· σβαφέρει τι τοῖς χρόνοις, ὅτι τὰ μὲν ἄλλα παρ' ὀλίγον τῷ ἐφεξῆς, ἀλλ' ἐκεῖνο μᾶλλον ζητητέον, τίς ἡ πόθεν ἡ ἰρασις καὶ ἡ σύνασις τῶν διστῶν. ἔοικε δὲ παραπλήσιον, πλὴ χαλεπωτέρως, καὶ τὸ ἡ τῶν ἀφύλλων. πθοσιπεπᾶν γὰρ δεῖ, καὶ σβᾶ τοσαύτ Θ λαμβάν, ἡ δύνατ' πάντων, ὥστε χμνᾶν. ἡ γὰρ ὧὴβλάστησις, ἰκαρποτοκίας γγίνεσθαι. ἐπεὶ τότε πλέας ἅμα καρπὸς ἔχειν, ὁτ μὲν τιλοῦν, ὁτ δ' ἀπιλᾶν, τότ δ' ὑποφυόμενον, συμβαίνει καὶ ζῷ ἀφιδίοθ καὶ ἄλλοις, ὧν βραδεῖά τε ἡ ἐκπίψις, ἡ δὴ λοιπὸν ἀπόπλωτ Θ ὁ καρπός. ἡ μὲν δὴ τούτων αἰ-
13 τία, μέχρι τούτων εἰρήσθω τανῦν. Γοτόρα δὲ ἡ Βλάσησις καὶ αὔξησις ἅμα τῶν ἄνω τι γί 40
νεται καὶ τῶν ὑπὸ γῆς, ἢ διαῤῥηγνύναι ζῆς χρόνοις, ὥσπ ἴρις φασὶ, τὰς μὲν ῥίζας αὐξανούσ
ἰαρ Θ μεν πόρε καὶ χθονὸς, τὰ δὲ σιλίχη καὶ αὖ ἀκρέμονας † ἄειρε ἡ βίρυς, ἡ μάλιθ' ὑπὸ τὸ ἄερον, ὅθ δὲ ἡ λόγον ὅταν συμβαίνῃ· φ γὰρ τῇ πρώτῃ γγνομέ λαταπολαβᾶν. φ ἐκείνη γὰρ τὴ ῥίζαν πρόστροφ, ἢ τὸν Βλασὸν ἀφιγνάει πάντα. πθοῦ πάρχειν γὰρ ἀναγκαῖον, ᾧ τὴ τροφὴν ὑπάξειν· φανερὸν δὲ ἡ φ τοῖς μετοπωρινοῖς φυτοῖς. τότε γὰρ ῥιζοῦσ', ὁ Βλασάνει δὲ τὰ φυτεύομεν ἃ ὧὴ βραχύτατα † ἄειρε. εἰ γὰρ λῇ ἄῤῥιζα, ἴσπτ' ἄν. ἀλλὰ σβᾶ ὅθ' ἐπαινῶσι ταύτλῳ τὴ φυτείαν, ὅτι μᾶλλον τὰς ἀρχὰς ἰσχυροτέρας ποιεῖ, διὸ ὧν καὶ ἡ † σιλίχους ἡ † ἄλλων γγόνασις. ὡς τά γ' ὑδὺς αναβιβαζόντα πθὸς τὴν Βλάσησιν, ἀδυνᾶ ἡ ἄκαρπα γίνητ'· λαβαπερ ὧὴ † ασιρμάτων, οἱ ἀσλανίδες λᾶπυι. πιθανὸς δὲ ἡ ταύτῃ λόγεσθαι ὁ λό-

γΘ,

γ Θ, ὅπ τὰ μὲν ἄνω λωλύονται διὰ τὴν πίεξιν ἄῤῥα ψυχρὴν ὄντα. τὰ δὲ λοιπὰ συγκαταλαμβάνεται τῇ γῇ, καὶ ἅμα συγκαταλαμβάνεται ὑπὸ τοῦ θερμοῦ διὰ τὴν αὐτοπερίστασιν, ἵνα τι ὑγρότητα καὶ ῥοφῶσι πρὸς αὔξησιν. πάντα γὰρ αὐτοῖς ὑπάρχει, διὸ ὧν ἡ αὔξησις καὶ ἡ γένεσις. σπέρμα δὲ, καὶ τὸ ὕδωρ ⸗ σίτε συμβαῖνον· ὃς ὑπὸ ⸗ χειμῶνος πλήθους, ῥιζοῦται μᾶλλον, ὃ διὰ λαρυνθῆναι λέγουσιν, ὡς ⸗ ἐκ ⸗ ἄνω διύναμιν ἡ προφὴν εἰς τὰ λοιπὰ τροπομένην. ταύτην μὲν οὖν διέξεισιν αὖ μειζόνως· τὴν δὲ ἑτέραν πάλιν, ἐκ ἂν διέξιμι. φησὶ γὰρ τῇ πρώτῃ γένεσι πυθέσθαι μὲν ἡ ῥίζα τὸν Βλαστὸν· ἐπειδὴ μᾶλλον, ὥστε χρόνου γίνεσθαι πλῆθος· ἀλλὰ βραχύτατον, ὥσπερ καὶ ὕδωρ τὸν ζώων ἡ λαρδία, καὶ τὰ περὶ λαρδίαν. ἁπλῶς γὰρ, ὡς ἐπεῖν, ἡ φύσις ὑδία, λαβοῦσα ἡ τύχη ποιᾶ τῇ μίξει, ἀλλοῖα πάντ' ἀπεργάζεται καταβαλλόμενα. σωτικὰ δὲ ἑτέρων ἕτερα πρότερον, ἃ δὲ καὶ φ τῇ πρώτῃ γένεσι τοῦτ' ἐπί τινων αὐαγκαῖόν ἐστιν, ἀλλ' ὅτι γε φ τῇ ῥοφῇ καὶ αὐξήσει, τὰ μὲν πρότερον ῥιφήσεται, τὰ δ' ὕστερον, ὥσπερ ὁ δ' ὧδε φ ζώων· ἀλλ' ἅμα πᾶς μάλιστα πάντων, καὶ ὅλ⸗ ὄγκ⸗· ὥστε τῇ σωίχειαν καὶ τροφὴν τοῦ ἰδίου. ὃ καὶ τῇ τῶν αὐξήσιν ὅτι φανερόν. ἐπὰ ⸗ ἄτοπον ὅτι τὸ διερπῆσον, ὃ δὲ διαπλάττει καὶ διέλκυσι ῥοφᾶς, λιπερᾶται δὲ τῇ μίξει τῇ γιγνομένῃ πάλιν ὧδε ⸗ σωματικὸν τοῦ γῆς, οἷον πνεῦμα, ἢ πῦρ. ὑδὲ γὰρ ταῦτα οἰκεῖ· ἀλλ' ὅταν ἅμα ταῖς ὥραις μεταβάλλοσιν, ὁμοίως δὲ ὅλων διάκειται φ φυτῶν. ὧν γάρ ἐ τὸ γονῶδες, ὐχ ὥσπερ ἐμπεδόκλῆς διαιρεῖ καὶ μείζει, τὸν μὲν γλυκὺ εἰς τὰς ῥίζας, τὸν δ' αὐθέρα εἰς οὖν Βλαστὸν, ὡς ἑκάτερον ἑκατέρᾳ χωρίζόμενον, ἀλλ' ἐκ μιᾶς ὕλης, ἐν ὑφ' ἑνὸς αὐτίου γονῶντος. ὡς ἡ ⸗ ὅλων σύστασις μικρὰ, ὥσπερ ἐλάμβανε πρὸς ἔξιν, καὶ τῇ τὰς ῥοφᾶς, ἐν τῇ τὰς αὐξήσεις. ὥστε δ' ὅλας χώρας χωρίζειν, μᾶλλα δυμοῦ τὸ διάστημα φ χρόνου. ἡ δ' ὑπὸ ⸗ ψύχρ⸗ λώλυσις φ Βλαστήσεως, ἀλλὰ μὲν, οὐκ ἐλ δὲ πιᾶ μιεισμὸν φυσικὸν, ἀλλ' ὥσπερ εἰ συμβαίνοι λιθί πρὸς αὔξησιν τὰς ῥίζας, ἢ καὶ λαθοῦσαν γένεσι γίγνεσθαι ⸗ ὥρας, ὅταν αὖ λυθῇ ὁ χειμών. ἡ μὲν γὰρ Βλάστησις διατέτηκεν. τὸ δὲ φ ῥίζῃ, ἡ λωλύνη δ' διὰ τὴν ἀλλοίαν. ὅταν δ' ἄθ⸗ πρὸς ὁρῶμεναι τύχωσιν, εἰς ἐκφυσιν καὶ αὔξησιν ἐρχόντα. ἀλλὰ τοῦτο ⸗ ὄντως φύσεως θεῖον, ὃ διακωλύειν ποτὲ συμβαίνει τὴ φ ἐκπύ· ἀλλ' οὐκ ἐπὶ τῇ ὁρμῇ γίνεται οὐ δὲ τῇ αὐτ⸗. ὁραίνει δὲ χειμῶνα καὶ σύνιφον γινομένων, ἅμα τε, τι ἄνω καὶ τὰ διάτοπα λαμβανόμενα τὰς αὐξήσεις. ἐπὰ ὅπα ἀὴρ σύλασις ἡ μαλακὸς, βραχὺν ἔνα χρόνον (ὥσπερ ἔρπ⸗) διαλάπτουσι αἱ βλαστήσεις, ὁ μειζομένων τοῦ χρόνου. οὗ δὲ χιμῶνας ὁ μόνον τὰς βλαστήσας ⸗ καὶ τὰς ῥίζας ὕλογον διάτοπον, ὥσπερ ἀπ' ⸗ τοῦ ἡλίου διαμύστους ἡ αἱ τούτων αὐξήσεις καὶ γενέσεις. ἐκ ἐς πλῆον καταλαμβάνουσι βαθος, αὖ ὁ ἥλιος ἐφικνῆται· πλὴν ἐαυτοῖς τόποις σύνηθές ἐ, καὶ μανὸς, καὶ λιπός. μὴ γὰρ τότε συμβαίνοντος, ἀπρόσοπον ἂν ἴς σύλογος, διά τι ⸗ ποτ' ἂν αὐξανόντ⸗ τοῦ χιμῶνος, προφὴν τε λαμβάνοντα, καὶ ἀπρίγοντος ⸗ ποτ' οὐκ ψυχρ⸗. τάχα δὲ καὶ ἴσως λοιπὸν ἀπόρημα καὶ ὑδὶ τῇ ἄλλων μερῶν. ἅπαν μὲν γὰρ ζῶον πρόφητ⸗· τὸ δ' ὧ ὁρμῇ ⸗ αὐξήσεως ὄν, ἐκ αὔξεται. τὰ δὲ φυτὰ παντα χῇ, καὶ τὰ ῥία, καὶ τὰ παλαιὰ, πρὸς ὁρμᾶ πᾶς αὔξησιν. εἰ μὲ ἄρα συμβαίνα, τότε μὲν αὐξάνεσθαι οὖν ὅλως ὄγκους, ἅμα δὲ τῇ ἄρα διαγιλώσι τὰς ἐκβλαστήσεις γίνεσθαι. ἴσως δὲ οἷον γένεσίς ἐς ὅλη. διὸ καὶ ἐκ ἄλογον, ἐπ' αὐτοῖς ὥσπερ λύοντα λαμβάνειν· ἢ σωαυξομένοις καὶ λαμβάνοντα πᾶς τὴν λύσιν, φ οἷς ὄγκ⸗ γίνετ⸗ καὶ αὔξησις, οὐ ἅμα τοῖς ὥραις ἐκτίκτουσιν, ἔχουσι γὰρ διὰ λινας οἱ λιθάδοι, καὶ οἱ ἀκρέμονες, φ ἑαυτοῖς ἀρχὰς ζωτικὰς, αἷ διαθερμαινόμεναι τῇ ὥρᾳ, πυΐζονται ἐν Βλαστὸς, καὶ μὴ ῥιζομένων ⸗ λαθοῦ. ἴσως δὲ μάλιστα φανερὸν φ τοῖς ἀφαιρουμένοις φυτοῖς ἐν ἀμπέλων τι ἢ ἑτέρων, καὶ σωλυθεμένοις φ πίθοις. πυθλασταίνει γὰρ οἱ Βλαστοὶ φ ὥρας λαθικώσης. ὅτι δὲ ἡ τὰ ἀγνώμονα λιπόμενα, καὶ ἱμάλλαι, καὶ χαδρακόν, ἐξ ὧν αὐτὸν ἐλαστήσαν, ὅσον ἐς ἀρχὴ· λαθοῦσαν δὲ ἐκ ἐῤῥιζώθησαν, ὡς ἔχοντα μὲν φ ἑαυτοῖς ἅπλα τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς δυνάμεις, τροφῆς δὲ δέομενα ἐν τὴν πόαν· ἐς μὴ γινομένης, λαταξηραίνετ⸗. διὸ καὶ ἐκ ἰσίπασι λακκὸς λέγειν, οἱ φάσκοντες σύθυς αὐτῶν τὸν νέον λαρπὸν, ἐπ' ἐν ἑτοῖμον ἐπόντων. ἴσως γὰρ ἅπλουν, ὁ δυνάμεις λέγουσιν. ὡς μὲν οὖν αὐξήσεις ἂν ἀμφοτέρως συμβαίνα. ὁ μὲν ἄλλα, διὰ ταῦτά γε μᾶλλον ἂν τις ὅλων ἐν φ ὑδ⸗ μειζομένας ὑπολαμβάνοι γίνεσθαι. Ζητήσει δ' ἄν τις ἐκ ἐν μικρῷ πρότερον εἰρημένων, πότερον τὰ λεγόμενα ἐν χαμεύνῃ λύειν πᾶς λαρπογενίαν, τῷ δ' ἐρ⸗ ἐκτίκτειν· καὶ 14

τοῦτ' εἶναι πρίσιν ὅτι χρόνιοι ὁρισμένοις, καθάπερ τοῖς ζώοις· ἃ μὲν γὰρ τῶν ὑδάτων τὸ προσφὺς συμβαίνει, καὶ μᾶλλον τῶν ψυχρότητα τὸ ἀέρος. ἐν μὲν γὰρ τοῖς σύλλιμνοις καὶ μαλακοῖς αἰεὶ βλαστάνουσιν, ὅπου οὖν ἐστὶ τὰ αὐτὰ τοῖς χρόνοις ἡ λύσις. ἐν δὲ μή, οὔτε γε ταύτας ταῖς ὥραις· ὡς ὅλως ἅμα βλαστάνειν πάλιν, καὶ ὅτι τὸ ὀργᾶν ἐκπίπτειν. ὅτι καὶ σωληνώδη ὁ ἀὴρ ἀκολουθοῖ τοῖς, ἴσως δὲ τὰ ἡβᾶν τῶν πεπυθῶν λεγόμενα, λόξαν αὐλόγως ἴσχειν, ὃ δ' ὡς ἐμπνευστικῶς, ἀάφυλλα καὶ ἐμπνοὰ καρπά φησι θάλλειν,

Καρπὸν ἀφυλλοφόροις κατ' ἄρα φαύτ' ἐνιαυτόν.

ὑπολείπεσθαι δὲ τὸ ἀέρος ἐρᾶσθαι τῶν ὑγρῶν ἐλαιῶν. ἐκεῖνο δ' ἂν ἴσως ἐν τούτοις ἐκφύσαι, πότερα καὶ πιπάσας ὁμοίας ἔν ἐστι καρπῶν, ἢ ἐν δίσφαιρα γίνεται, καθάπερ ἔνιοι τὸ θερμὸν, καὶ ἐν ὥρας ὑγροτέρας. ἔστω μὲν δὴ ὡς κατὰ τὰ τοιαῦτα διωρίσθω. ἐν δὲ τῇ νοτίᾳ πόαι 10
όσαι ἔν ὀρεσι, οἷαι τὰ δίφρα ἐγκαθήται τὸ θέρος, ἐκ δὲ βλαστήσας καὶ τὸ καρπογόνας αὐτὰ πληρῶσαι πάλιν, εἶτ' ἐκ ταύτης ἐν αὐλιπόθεσίν ἐκπίπτειν καὶ βλαστάνειν, καὶ οὐκ ἐκ τῶν αὐτῶν ἐκ τῶν ἐκ τῶν λύσιν, καὶ ἐν τοῖς μέρεσι καὶ ἐν τοῖς ὅλοις. σύλλογος ἡ καὶ αὐ φυτᾶναι, καὶ αἱ ὧν βλαστήσας γίγνονται ἐν πλείους ὥρας. δοκοῦσι δ' ἐναντίόν πως εἶναι, μᾶλλον τε καὶ ἧττον καὶ ἐν λυσὶς ὧν πολύ, εἰ γὰρ ὧν βραχεῖα, ἀλλὰ μᾶλλον ἂν βλαστάνειν πλέω, καὶ ταχὺ λύειν. τὸ μὲν δὴ θαυμαζόμενον ζωικώτατόν γὰρ ἡ ὥρα, καὶ μάλιστα γόνιμος, ὑγρά ἐς ὅλα καὶ θερμή. τὸ δὲ θέρος ὥσπερ ἐναντίον ξηρά τε γάρ, καὶ ἐμπυρώτατα, καὶ μάλιστα ταχὺ τὸ ἄερον. ἐν δὲ τὸ μὴ τὸ πορεῖν ἐ μόνον ξηρόν, ἀλλὰ καὶ ψυχρόν, ὅλως μεταβάλλειν ὧν λαμβάνουσι ἐν ὥρας. ἐναντιώτατον δὲ βλαστῆσαι ψυχρότης καὶ ξηρότης· ἀλογία μὲν γὰρ δ' ἂν ἐς φαίνεσθαι ἐν τούτῳ· ἐ μὲν ὅτι πῶς τὰς βλαστήσας ἐναντία ταῦτα ἐ- 20
σιν, ὅτι οὐ ἀσύμφωνα καὶ τὰς δυνάμεις, ἀλλ' ἔχοντα ἴσα ἐμοίστητα. δεῖ γὰρ δὴ καὶ ὥραν ὑγροτητοῦ ἴσα καὶ θερμότητα ἔχειν, ὥσπερ καὶ τὸ ἔαρ. αὕτη μὲν ὁμολογουμένη μάλιστα πῶς
καὶ μετ' 15 βλάστησιν. ἐν ἀμφοῖν δὲ οὐκ συμβαίνει, καὶ γὰρ τὰ ἕλη ἐς ὧν πολὺ μετ' ἀρκτοῦρον. ἐστὶ γὰρ αὐτὸ τὸ ἄστρον, καὶ πηγότης ἐμπύρωτὸ ἀέρος, ὅμως καὶ νότια πνεῖ, καὶ νέφη συνίσταται, καὶ αὐτὰ τὰ δ' ὄμβρια δῆλον φαινεῖται, καὶ ἐστὶ ἐ φλοιὸν αὐτὸ ἅμα δὲ δοκεῖ ταῖς ὑγρότησ· ὅθεν καὶ ῥᾶον ἐπὶ τὸ ἔαρ· ἐν δὲ τὸ ἐκ ἐπιλαυνομένη ὑγρᾶ, καὶ αὖ πλησιάσεως γινομένης, εἶτε δὲ ἄλλο αἴτιον. πλὴν συμβαίνει γε καὶ τοῖς ἀνθρώποις· διὸ καὶ ἐκοιλίαι μάλιστα λύουσι, καὶ πυρετοὶ πολλοὶ γίνονται ἐκθυτραινομένου τὸ σωματοῦ. δοκεῖ δὲ καὶ ἡ γῆ τότε ἐκθυτραίνεσθαι μᾶλλον· ὅθεν καὶ ὑδάτων αὐαὶ δύσεις, καὶ ἕτερα μεταβολαὶ γίνονται πλείους. ἀλλὰ δὲ ἂν μὲν αἰτίαν ἴσως ἃ συμβαίνει τότε, ἕτερος λόγος. ὅτι δὲ ὀχυραινομένου τὸ φυτὸ, καὶ τὸ ἐξωθεν ἀέρος ἐκ αὐτιπίπτοντος, ἀ ὠθλάσεως ἐκ ἄλογος, φανερὸν ἐκ τῶν εἰρημένων. τὸ δὴ μεταπωρον, ἐκ ὥσπερ ἐλέχθη, ξηρὸν καὶ ψυχρόν ὅτιν, ἀλλὰ μᾶλλον θερμόν. ἅμα δὴ γε τῇ τὸ ἄστρο μεταβολῇ, γίνεται τῷ ἀέρι γίνεσθαι. διὸ καὶ ὥσπερ μίξιν ἴσως συμβαίνει γίνεσθαι τὸ ὑγρὸ καὶ θερμὸ, καθάπερ καὶ γε τὰ νέα πέσσεσθαι γίνεται. διὸ καὶ ὑγρότητος ὧν γίνεται· ἐν δὲ τὸ νέα πέσσεσθαι τὸ θερμὸν ἐκ τὸ ὥρας. γίνεται δὲ τὸ θερμὸ πέσσεσθαι χρόνος, ὑγρότης ὧν γίνεται· ἅμα τῶν πυκνωσιν καὶ κατάψυξιν τὸ ἀέρος. σύλλογος δὲ καὶ τὰ μὴ λάχιμα, καὶ ὅλως τὰ νία, δῆλα πρισβύτερα ὧν λαισικώτερα· καὶ τὰ γε ταῖς ὑγραῖς καὶ χθαμαλοῖς ὥραις. τὰ μὲν γὰρ λαχιμα καὶ πρισβύτερα, ξηρότερα, τὰ μὲν ἐς οὖν λαχιμος λαπαλωκότα, τὰ δὲ καὶ τῇ φύσῃ τοιαῦτα. τὰ δὲ ἄκαρπα καὶ νία, καὶ ὑγρότητα ἴσχει, καὶ θερμότητα πλέω. πάλιν δέ, ὅπου μὲν οἱ τόποι χθαμαλοὶ καὶ ὑγροὶ τυγχάνουσι, καὶ ὁ ἀὴρ δύπνος, ἐνταῦθα καὶ τὰ μετεπωρινὰ γίνεται μακρὰ καὶ ὑγρὰ καὶ καλά. πολλαχοῦ δὲ καὶ ὕδατα θε- 40
ινὰ κατάγει τὰς πλείους. ὧδ' ὑγρὸν τὸ ἀέρος ὄντος, ὧν γινομένης ἑτέρας, σύλλεκτέρα γίνεται καὶ σύαξιν μᾶλλον. ἐπεὶ καὶ τὰ δοκοῦντα σπαπαρπῶν, μᾶλλον τί τινα καὶ ἀπίων, ἐν τούτοις μάλιστα γίνεται ζοῖς τόποις, ἔστι ἡμιπεπέσης ὕδι πολὺ τὸ ὥρας, καὶ ταχὺ δὲν πωτέρων ἀφαιρεμένων· ἃ καὶ προϊκαρπεύοντα, ὅμως διαφέρει. θᾶττον γὰρ πάλιν ἀκαπληρῶσι. διὸ καὶ χρῶνταί τινες αὐτῷ τὸ πῶς τῶν ἀγοραὶ βλεπόντων, καὶ ἐνίοις κοντάί τινες αὐτὸν δὲν πῶς τῶν ὥραν βλεπόντων. ἐ μὴν ἀλλ' ἐλόγ γε, ὡς ἀπεῖν, τὸ σπαπαρπεύοντων ὁμοίων γίνεσθαι τοῖς ἰσχαρχοῖς· ἀλλ' ὡς ἐρεῖ μόνον τὸ φυτὸ λαμβάνοντος, ἐ συνίστηλίζοντος τὸ ἄλλο ἐ τὸ ἄερος· ἐ ἐφ' ἑτέρων ἴσως μᾶλλον συμβαίνει. πεφαίνεται γὰρ καρπὸν ἐ ῥόα, καὶ ἡ μύρρινος, ἀλλὰ μέχρι τοῦ πεπανθῆναι μόνον ἑτοῖ καὶ βλαστικώτατα. βλαστικώτατα δ' ἐν, ὡς ἀπεῖν, τὰ μάλιστα

δυναξῶ

δύναξιν τῇ φύσει· πλεῖον ἔστι σῖτος ξηρότητα ἰσχύειν, καθάπερ ἡ ἀμυγδαλή· καὶ ἔτι πλεῖον ὑπόγαιος ἡ ἀφαίρεσις τῆς ῥίζης, πῶς τῆς τ' ἄρχης ἀπολαύσειεν. ἰσχὺν δὲ μακρὸν γίνεσθαι τὸ μὴ πίπτειν, ἐκ ἄλογον καὶ ῥᾴδιον γίνεσθαι, κὴ ἄλλ' ἄττα τῶν τοιούτων, ἅπερ καὶ πρὸς ἄλλοις φασὶ τὴν μακεδονίαν· ἐκ ἰσχυρᾶς γε διώρυξ τὸ πίπτειν, χρόνον ἢ λαβόντα ἱκανὸν, ἰδίφλοιον τὸ ἄνθος. ἅλως δέ, ὁ πλειοναχῶς ἄρτος, μελανὸς καὶ ὑγρὸς τῆς ἀέρος, καὶ τὸ σωμάλευρον δύσπεπτον, αἰεὶ δυνατὸν βλαστάνειν, ὁ πάντα, ἀλλ' ἔνια τῶν δένδρων· τὰ δ' ἐλαίᾳ τούτων, ἔτι μᾶλλον, ὃ καὶ οὖν ἐπί ἴσων τεφανωμάτων συμβαίνει, πάντως ἐχόντων δύσκαπτα κὴ πυθμένας. διατελῶν γὰρ αὐθέντα δυνατὰ καὶ ἡ οἰνάνθη, καὶ τὸ ἴον τὸ μέλαν, καὶ ἄλλ' ἄττα. θερμότατος δὲ ἴνος πυθμένος, ἴζε μᾶλλον. ὅτι δὲ μεγάλων ἐστὶν ὁ τόπος ἠχεῖν, πρόσκλεις ὢν καὶ δύσκαπτος, κὴ αὐτὰ τὰ δένδρα μαρτυρᾶ. φύεται γὰρ ἐν τούτοις ἔνια, ἢ τῆς ἄλλης χώρας ἀφύμενα· κὴ καρποφορεῖ, ἢν ἄλλην ἀφρόντων· καὶ πυθμένα, καὶ πυθμένας πρότερον ἢν λοιπῶν. ἴσως δ' ἂν τούτων, ἱκανῶς εἰρήσθω. Τὸ δ' ὑπὸ τῶν ἀμφιφόλων δ' ἐνόντων, ὁμοίως ἴνα τρόπον 16
ὅτι τῷ ὑπὸ τῶν προβάτων γινόμενον. ἐκάνα γὰρ δύσκαπτα ἀπολαύσαντα, κὴ δύνονδοντα, πάλιν ὁρμᾷ πῶς κίνησιν, ἐκπεπτωκὼς ἐπὶ τὰς ἄρας. καὶ τὰ δένδρα, ἢ ἀφαιρεθέντων τῶν πρώτων καρπῶν, γονυδὲ πάλιν ἐτέρας. λᾶττ' δ' ἴσως χώρας τε ἐὐτρόφου τὰ φιαῦτα, τ' τε θερμότατος πλέονος ἢ ἀμφοῖν· καὶ μᾶλλον' ὡς ἐπᾶν, τ' τῆς ἀέρος ἰφοδίου, ὅπως λάβῃ τὸν χρόνον ἱκανὸν εἰς τὴν ἴνησιν. ὅλα ἴσως γὰρ ἂν ἐκ ἴοι λεῖς ἀφίληται τῶν καρπῶν, ἢ ἄνθος, ἄμωτος πάλιν ἑτέρα γένηται, ὅλα τὸ μὴ λαμβάνειν τ' τ' ἴνησιν χρόν). ὃ γὰρ οἷόν τε ἄνθος τῆς ἴνησαι γένηται, ἐξ ἁπλωμένων τῶν πόων πέχοντος. ἅμα δὲ ὥσπερ πυρέττει συμβαίνει τῷ ἀρχὴν ὅλα τῷ ἴλκωσιν, ὥστε μὴ βλαστά- 80
νειν ἀπὸ τούτου ἴσως ἄλλως γινομένης ἐκ ἐκποιεῖ τ' ὥρας. τούτων μὲν ὄντως ταύτας ἐπολήπτεον τὰς αἰτίας. αἱ δ' αὐθέσεις τῶν καρπῶν ἀπὸ τῶν βλαστήσεις γίνεται. βλαστάνει γὰρ πολλὰ σώζυγες αὐτῆς, κὴ μίαν (ὡς ἐπᾶν) ὥραν. τῶν δὲ πεπαίνειν ἐδὲ καρπὸς πολλοῖς χρόνοις ὕστερον, ἐκάνῶν τῶν αἰτίαν ἐπολήπτεον, ὅτι ἢν μὲν φύλλων καὶ βλαστῶν ὑπνῶν πότερα, καὶ ῥᾷον ἂν σωμάτων ἔχοντα, καὶ πυθμένων ἐν τῷ ὕλῃ· οἱ δὲ καρποὶ καθαρώτερον, καὶ μᾶλλον δὲ αὐξ χυλὸς αὐτός. αὐτὰ δὲ ἡ ἢν καρπῶν πέπανσις, ὡς ἰῶ πλέον Θ' ὅλου καθαρεργασίας, ἴζε ἢ μεγάλας ὑγρὰς ἀφορὰς ἔχουσι οἱ καρποί, τῷ ξυλώδεις, ἢ γώδεις, ἢ ξηροί, ἢ λιπηροί· τῷ φύσιν ἔχειν· ἀνθρακεργασότεροι γὰρ οἱ τοιοῦτοι. διὸ κὴ πυθμένα ἔνια, τὸν καρπὸν ἔχειν πολὺν χρόνον, ὥσπερ ἀμυγδαλῆ· ἀνθρακέπασεως γὰρ ὁ ξυλώδης. τὸ δ' ἄνθος ὠθεῖ, ὅλα τῷ πυθμένα λιχθεῖσαν αἰτίαν. ὑπορβάλλοντα δὲ τούτοις 90
συμμετρίαν ἴνα ἔχει, καὶ πέσσειν. ἀλλὰ καὶ αὐτῶν ἢν αὐλῶν, ὅλα μετὰ ἢν σωμαλευρῶν ὄγκων, ὑπαίτερον γίνεται, καθάπερ τὸ ῥόας. φ' γὰρ ἐφ' ἑκάνῳ τὸ ἄνθος. Τὰ δ' ἀρχὰ ἢν εἰς 17
γασμένων πρωϊθλασότερα, καθάπερ ἄμπελος, μηλία, ἐλαία, συκῆ, τὰ δ' ἄλλα, ὅλα τὸ λα τίχειν ἔνια τῷ θερμότατα μᾶλλον, μὴ αὐάσκα πλομένης τ' γῆς, μηδὲ γυμνομένης τ' ῥίζης· αὕτη γὰρ ἡ ἴνησις. καὶ διὰ τὸ μανθάνειν φ' τῆς ἄνω γίνεσθαι πληγὴν, ἑλωμένων ἢ καρπολο γουμένων· ἀφιλκόμενα γὰρ, πόνου τι παρέχῃ, κὴ διαφύγα, καὶ εἰς ὀλίγον συνέλθα. τοῖς δὲ πολλοῖς ὅλα δ' ἴσου καὶ τὰ μικρὰ· διὸ ταύτας ταῖς ὥραις ἐπακόα. καὶ ἔτι δὲ καὶ μᾶλλον δ' ὡς ἐπᾶν, διὰ τὸ ἀθλάσεων ὄντων καὶ ἀκαθάρτων φ' πολλοῖς ἔστι, καὶ τὰ μικρὰ τὰς μο νίμους ἀρχὰς. ὧν ἕκαστον διὰ τῶν ὀλιγότητα λᾶττ μικρὰς ἴνησιν, καὶ ἐὐθὺς πεῖσται τὰς ἐκβλαστήσεις. ὃ καὶ ὧδ' ἢν ἀπίων ξυμβαίνει. καὶ γὰρ ἐκάνα ἐὐβλαστότερα τ' ἡμέρων ὄδι, διὰ τὰς αὐτὰς αἰτίας. εἰς πλέω γὰρ καὶ ἡ μικρὰ μεμερισμένων τ' ἀρχῶν, ἐὐκίνητα γίνεσθαι τῷ πυθμένι πῶς βλάστησιν. ἔτι δὲ καὶ ἡ ξηρότης συμβάλλεται· καὶ γὰρ διὰ τ' ἐλαίᾳ ἡ ὑγρότης. τὸ δ' ἐλαῖον, ἐὐκινητότερον. καλλίων μὲν οὖν καὶ ἀθρωστέρα ἢν ἀργασμένων ἡ βλάστησις, καὶ ἡ καρπογονία· πυθμένα δέ, ἐκάνη. ἀπὸ δὲ τ' ἄνθος ἀπορήσῃ. διατὶ τὰ ἄγρια τ' ἡμέρων ἰσχυρότερα ὄντα, οὐ καρπὸς ὁ πεπαίνει; ἢ γὰρ τὰς λιμνάσεις ἐχέλῃ καὶ τὰς πλήξεις ἔστι. μια μὲν δὴ τις αἰτία, τὸ πλῆθος ἢν καρπῶν. οὐ γὰρ τοσοῦτον ἀπολείπουσι ἴσχυν, ὅσον πλέω τὸ συμμέτρον τὸν καρπὸν ἴσχουσι. ἅμα δὲ πλήθ Θ' πολὺ, καὶ ὀκίτι γίνεται πίψις. διὸ καὶ οἱ γεωργοὶ παραιροῦσι, ὅταν ὦσι πλέω. ἑτέρα δ' ὅτι πυκνότε- ρα καὶ ξηρότερα, καὶ εἰς ἑαυτὰ μᾶλλον ἑλκοντα τὸ ὑγρὸν, ἡ δὲ τροφὴ καὶ ἡ πίψις, φθόνου ἢ ὑγρότητ Θ', ἵνα τὸ ῥᾴδιον ἂν τις ἀπομένῳ λαμβάνειν. ἁπλῶς δ' οὖ τὰ ἰσχυρότερα

καὶ προθυμώτερα, καθαπερ ὁ σῖ ὕδη ἢ ζώων· ἀλλ' ἕτερα ἐς καθ' ἑαυτὰ πῶς καρπογο
μανὸν γὰρ νίαν ἰσχὺς καὶ δύναμις. † μόνον γάρ, καὶ δύλιθολον, καὶ ὑγρὸν εἶναι δεῖ τὸ καρποποιοῦν.
ἡ δὲ τυκνότης φαυτὸν· ὥσπερ καὶ ὕδη ἢ γυναικὸς, καὶ ὕδη ἢ ἄλλων ζώων, ὃ καὶ ἡ
γεωργία βούλεται ποιεῖν, ἀφαιροῦσά τι τὰ πυθμενικὰ, καὶ προφὴν παρέχουσα, καὶ θύ-
λακα καὶ δύπτοα ποιοῦσα. πυθμαίνει μὲν οὖν πλέον καρπόν, σῖ τὸ πρόσθεν ἀρκεῖ-
νον· ἴσως δὲ οὐκ ἐκπέπεπα, σῖ ταύτας τὰς αἰτίας. Ἡ δὲ πίψις ὅτιν φ' ἕξ πυθμενικρπίαν·
18 ἴσως δὲ δεῖ γίνεσθαι, καὶ καθεῖν χυλὸν ἀρκοῦντα πῶς τὴν ὑποστάσιν φύσιν. ἴσως δ' αὐτὸ
ἴσως πρόσθεν οὐκ ἐχεῖ δύλαβεν, ὅ, τε πίψις ὅτιν ἡ μὲν οὖν ἢ πυθμενικρπίαν, ἢν δ' αὐ ἢν καρ-
πῶν. καὶ ἡ μὲν πῶς τὰς ὑποστάσεις προφὴς, ἡ δὲ πῶς γένεσιν καὶ σῖαμονὴν ἢν δ' ὁρᾶσθαι.
οἱ γὰρ καρποὶ καὶ τὰ σπέρματα, τούτων χάριν. ἑκάστοις δὲ πως φαντασθῆναι πῶς τὴν 10
ἑτέραν· ἅμα γὰρ τὸ ὠὸν καρπίαν ὑγρότερον καὶ πλᾶσιν, ᾧ ὁ καρπὸς ἐλαττῆται· καὶ ἅμα μᾶ
ζωῃ οὕτω, καὶ τὸ πυθμενικρπίαν ἐλαττον ἢ σκληρότερον καὶ δυσχυλότερον. πῶς δὲ δὴ καὶ
ἡ γεωργία μεμηχάνηται, λωλύουσα τὴν τούτων αὔξησιν καὶ τροφὴν. ἅπαν γὰρ, ὡς ἁπ-
πᾶν, καὶ ἅμορφον ἀγελον, καὶ γεωργούμενον ἀγεωργήτου, καὶ καθλιον ἐργασμένῳ τῷ
χάρεν Θ, μικροπρωϊότερον αὖ, ὑγραινόμενόν τι μᾶλλον, καὶ τὴν τροφὴν πυθμαίνειν εἰς τὸ
πυθμενικρπίαν. ἔτι δὲ αὖ χυλοὺς ἐκπεπᾶναι, ὡς συμμετρίαν ἢ ἁπλῶς χρείας. ἀεὶ μὲν
οὖν πίψεις τοσοῦτον λυσᾶσιν, ἅπερ χρὴ καὶ τὴν μὴ ἀσθῆναι πίψιν λίγειν. ταχὰ δ'
αὖ τις ἀπορήσειεν ἐκπᾶναι, καὶ ἀξιώσειεν, ὁ τὰ ἰσχυρότερα καταπρατᾶν, τοῦτο καὶ τὰ ἀσθε-
νέστερα καταπρατᾶν· τὸ δὲ σπέρμα πάντων ἰσχυρότατον· λοιπὸν γὰρ τέλος πάντων τῶν
φυτῶν ὅτιν. ἐπεὶπερ ἡ τοῦ ὁμοίου γένεσις, τέλος. ἅμα δὲ καὶ φ' τοῖς ζώοις, δοκᾶ τιλεου- 20
μένης ὧδ γίνεσθαι ἢ φύσιως. ὅταν δὲ ἐλθόπτα σῖ τὴν ἡλικίαν, ἢ παραδειγμασιν σῖ τὸ γᾶ
ρας, ἱκανὸν ἀπατᾶν τὸ γονεῦν. οὐκ ἀλόγως δ' αὖ οὔτε ἀποροῦσιν, οὔτε ἀξιοῦσιν. φ' τιλεό-
τητι μὲν γὰρ ζωῃ τὸ σπερμοφυᾶν. καὶ ἢν ζώων, ὡς αὐ ἡλικίαν λαβοῖς ἂν. οὐ μὴν γε ὅτι
τὰ ἰσχυρώτατα σπερματικώτατα, ἀλλὰ χρείαν φαντίως, ἐτέρωθεν μειζομένης τ προφῆς
καὶ δυνάμεως. ὃ δὴ καὶ ὧδ ἢν φυτῶν σημαίνει τῷ λόγον συμβαῖνον, ὅτιν δὲ κ τὴν ἀναλο-
γίαν λαμβάνειν· ὡς ὑποτέρου αὖ τούτων ἑρμόσει, θάτερον ἐλαφρότερον εἶναι. δεῖ καρπᾶν γὰρ
τὸ δυνάτεα πῶς ἄμφω. ἔστι γὰρ χρείαν φ' ἅπασιν ὁμολογούμενον. φ' δὲ τοῖς φυτοῖς πρὸς
ζωὰς εἰσιν οἱ μεσισμοὶ πῶς αὐτὸ τὸ λεγόμενον, καὶ τὴν βλάσησιν· ὅπερ φαντίον τοῖς καρ-
ποῖς, ἐὰν πλέον γένηται τὸ ξυμμέτρον· σῖ ἔστι γὰρ ἀκαρπία. καὶ πάλιν φ' ἐαυτοῦ, καὶ
τοῖς πυθμενικρπίοις· ἡ γὰρ εἰς τὸ ἕτερον ὁρμὴ, λωλύει τὴν ἑτέραν. ὥσπερ οὖν ἐπ' ἐκάνης ἐκ 30
ἄλογον, οὐσ' ὧδ τοῦτο· ἀλλ' ἐχεῖ τὸ αὐάλογον. τὰ γὰρ ἄγρια καὶ εἰς τὴν τροφὴν, κ εἰς
αὐτὴν ὑγρότητα ἄγοντα, πρὸς τρία τι ἢν πυθμενικρπίων, ὥστε μείζω γίνεσθαι ἡ καρπίν.
τάχα δ' ὁσ' ἂν ποι λόξειεν ὅλως ἄτοπον εἶναι, τὸ μᾶλλον ἐθιζεσθαι τὰ ἄγρια ἢν ἀσθρ-
μάτων, ὥσπερ ὄντα συκνότροφά τι κ ξηρότροφα ἢ φύσιν. σῖαβιβλώσκει γὰρ αἱ καταφυγαὶ,
κ αἱ προφαὶ. ἴσως μὲν ἂν ὡς καθ' ὁμοιότητά τινα λεγόθω, πορρωτέρω λαμβάνον. ἢν δὲ πι-
πάσκω, ὡς μὲν τὴν γένεσιν αὖτη λυσιωτέρα. πῶς δὲ τὴν ἀμετέραν χρείαν, ἡ ἢν πυθμεν-
πίων. φ' ποτέρᾳ δὲ σᾶσθαι τὸ τελεώτερον, ἄλλος λόγος. ἐπεὶ ὅτω γε κ φ' τοῖς φύλλοις μό
νον χρώμεθα, καὶ φ' ταῖς ῥίζαις, ὥσπερ ἢν λαχάνων αὖτη λυσιωτέρα πίψις ἐστι· καίτοι
39 γε ἴσως τέλος φ' τῆς ἀπέρματος, οἷς ἡμεῖς ὀρθῶς χρώμεθα πῶς ἢ τροφήν. Ἔστι δ' ἃ λις καὶ ὅ-
τοῦ ὁ λόγος, ὡς σῖ τὴν ψυχρότητα ἢν ἀγρίων ὁ δυνάμενον πίπειν. αὖ δὲ πυρᾶς ἐκ 40
ἢ ξυλώδ ος καὶ πυθμενικὸς γίνεσθαι τροφῆς, ὥσπερ τὰ φ' τοῖς ζώοις. καὶ τὸ μὴ τοῦτ' ἴσως
ὀ καπὸς, ἀ' ὁ πυρὶν ἐκ τὸ γώδους καὶ ξυλώδους. ἀλλὰ τὸ ἀπέρμα ἐκ ὁμοίως, ἀλλ' ἐκ
γῆς καθαρωτάτης, ὥσπερ φ' τούτων. πίφυκε δὲ τὰ θερμὰ μάλιστα ἀσθρμοφυᾶν, ἀ θερμότε
ρα αὖ ὄντα. καὶ τότε ἢ ἢν ἡμέρων θερμότητ Θ· ἐκεῖνο φέρεται σημεῖον, ἡ ἢν ἐπὶ δυνάμις.
ὁ μὲν γὰρ ἢ συκῆς, τὸ γάλα πάγνυσιν· ὁ δὲ τὸ ἐρινεὸν, ὁ πάγνυσιν, ἡ καπὸς. πῶς αὐτὸ
δὲ ὄντα πάλιν αὖ πίκεται εἰς ἑτέρα καθόλου πίσις, ἐπεὶ ἢ θερμότερα· ὅτι τὰ ἄγρια μᾶλ
λον φ' τοῖς ψυχροῖς δυνάμενα διαμένειν, καὶ ὅλως δὲ σῖα θερμότητα ἡ ἰσχύς. ἀλλ' ἐπεὶ μὲν
τοῦτον τάχα αὖ ὕστερον ἔσι λεκτέον· πλέον γὰρ ὁ λόγος, καὶ ἔχειν τινα ἀπορίαν, ποῖα θερ
μὰ καὶ ψυχρὰ, καὶ τοῖς ποίοις δυσεκίνητον· καὶ πῶς ἔστι τῶν πίνων τὸ αὔτον, ἔστι μόνον, ἔστι

μεθ'

μεθ' ἑτέρων καὶ τίνων δὲ ἡ σῶσις λόξ|ον ἂν ἔχοι λαμβάνεσθαι, καὶ ἁπλῶς μὴ πῶς ἡμᾶς· οἷον ὅσα τοῖς ἀρωμάτοις, καὶ ὅσα τοῖς φαρμακώδεσι χυλοῖς, ἃ δ' οὐ μὴ ἐπ' αὐτῶν, μὴ μᾶλλον χρῆσθαι τοῖς τοιούτοις. ταῦτα μὲν οὖν ἅπασι τοῖς φύσεσι, πῶς ἂν δ' ἑκάστοις καὶ ἀέρφαι καὶ αἱ ἐκτροφαὶ τούτοις, ἢ τοὐναντίον αἱ ἄγριαι· ἐκβαλεῖν γὰρ τῷ σιλφίῳ, καὶ τῇ ἐκφράσει, καὶ ἔτι ἄλλο φεύγει τὴν ἐργασίαν· μὴ ἄρα πάλιν αὖ διώκει τῇ ξηρᾷ καὶ ὑγρᾷ καὶ χειμερινῷ. ἴδῃ αὖθ' δὲ τότε τάχ' ἂν τις πάλιν ἀπορήσειε διὰ τί ποτε τὴν φύσιν ἐκ τῶν αὐτομάτων μᾶλλον θεωρητέον, ἢ ἐκ τῆς ἐργασίας· καὶ γὰρ ὁποτέροις ὁ μὴ φύσιν ἔχει δ' ἴσως τὸ αὐτὸ μᾶλλον δὲ μέρος τόδε, μὴ πότερον, ἐκ τῶν ἀγρίων, ἢ ἐκ τῶν ἡμέρων. ἡ μὲν γὰρ φύσις γὰρ αὐτὴ τὰς ἀρχὰς ἔχει· μὴ λεγομένου τοῦ περὶ φύσιν, τὸ δ' ἐκ τῶν αὐτομάτων δῆλον. τὸ δ' ἔξωθεν ἄλλος τι, καὶ περὶ τέχνην· ἀφ' ἑτέρας γὰρ ἀρχῆς. ἐοίκασι γὰρ οἷς ζώοις, ὅτι πλανᾶται, ἢ διὰ τὴν ἀνάγκην καλεῖται πῶς μικρότητα μὴ μέγεθος, καὶ τὸ ὅλον τύπον τὸ μορφῆς· οὐ θετέα ταῦτα περὶ φύσιν. ἢ δ' ἀεί πρός τι τὸ βέλτιστον ὁρμᾷ· καὶ τοῦθ' ἅπαξ ὁμολογούμενόν ἐστι. ταύτην δὲ τὰ ἐκ τῶν θεραπείας· ἅμα γὰρ τελέωσις γίνεται τῆς φύσεως, ὅταν ἐν ἐλάττοις τύχῃ, ταῦτα πῶς λαμβάνει ἀλλὰ τέχνης· οἷον ῥοφῆς τι ποιότητα καὶ ἀφθονίαν, καὶ τῶν ἐμποδὼν ζόντων καὶ τῶν λωλυόντων ἀφαίρεσιν, ἃ πρόσεστι λιλονόλι καὶ οἱ ἐκεῖνοι τόποι πῶς ἕκαστον, οὐ οἷς λιθάμβ δεῖν θεωρεῖν τὰς φύσεις αὐτῶν. ἀλλ' ἐκεῖνο μὲν ἐκ τῶν ἔξωθεν μόνον πρόσεστιν, οἷον ἀέρ⊖, καὶ πνεύματος, καὶ ἐλάφρος, καὶ ῥοφῆς, ἡ δὲ γεωργία καὶ οὐ αὐτοῖς μεταβαίνει, καὶ μεταπίθησιν. ὥστ' ἔπορ ἐκεῖνό γε πῶς ἀπαιτεῖ πῶς τὸ βέλτιον, μὴ ταῦτα πῶς λίσκοιτ' ἄν, ὡς ἂν εἰκᾶ πῶς ἀπαιτῇ· ἀλλ' αὖ μὴ ζητεῖν δύλογον, ἄλλως τε καὶ ἐκ τούτων ἀρτημένων, καὶ οὐ τέως ἔχουσαν τὰς ἀρχάς. ἐπεὶ ἐκεῖνο τοῖς αὐτομάτοις ἄτοπον συμβαίνει, καὶ ἅπορ πᾶσι φύσιν, τὸ ἐκ τῶν σπερμάτων χέρνιβα γενέσθαι, μὴ ὅλως μὴ ἀφίεσθαι γένους. ἀλλὰ γὰρ λιθάμβ μὴ φύσιν, ἀλλ' εἰς τὸ ὅμοιον ἀπογεννᾷ. αἱ μὲν οὖν ἀπορίαι χρείαν αὖται τε καὶ τοιαῦται. Φαίνεται δὲ καὶ ἐκ τούτων, πρότερον ἂν λιλονόλι διαιρετέον τὰς φύσεις, ὥσπερ καὶ τὰς πίνας λέγομεν. τοῖς μὲν γὰρ ἡ αὐτόματός ἐστιν οἰκειοτέρα, τοῖς δ' ἡ θεραπείας καὶ γεωργίας, ἔνια δ' ἀμφοτέρως. δεῖ ὧν καὶ θεωρητέον, ὥσπερ καὶ ἡ φύσις λέγεται μέρους καὶ ἀρχαίοις, ὁμοίως γὰρ τοῖς ζώοις καὶ φυτοῖς· ἑκατέροις γάρ ἐστι φύλλα φυσικὰ μὴ οἰκεῖα, καὶ πῶς σωτηρίαν καὶ πῶς διαμένειν καὶ πῶς αὔξησιν καὶ βλάστησιν, καὶ πῶς τῆς καρπῆς γόνησιν. ἴσως δὲ καὶ οὐ αὐτοῖς τοῖς καρπίμοις πάλιν ἄν τις διέλοι, τὰ μὲν εἰς τὸ αὐτόματον ἀφεῖναι, τὰ δ' εἰς ὠφέλειαν καὶ ἐργασίαν μόνον. ἀλλὰ γὰρ τούτων μὲν φανερὸς ὁ διορισμός. πρὸς δὲ τὴν πίνας, ὅθεν ὁ λόγ⊖ δεῖσθαι, πάλιν τὰ ἐπίλοιπα λεκτέον, ὡς ἐπὶ τὸ πᾶν. ὧν μὲν ὁ καρπὸς ὑγρὸς, καὶ γυμνὸς, ἢ λεπτὸν ἔχων πρὸς αὐτὸν λέπυρος, ταῦτα μὲν πρωΐκαρπα, καθάπερ ἄμπελ⊖, καὶ συκῆ, μάλιστα δὲ συκάμινος· αὗται μὲν γὰρ γυμνὸν ἔχει τὸν καρπὸν, ὧν δ' ὅσον αὐ ὁ ἥλιος ὠμβῆ, ταχὺ πωλλείωσε, βραχέας ἡμέρους θερμότητος. ἅμα δὲ καὶ τῷ αὐτῷ συνεργάζεται λιμάκιμις ἰσχυρὰ, καὶ ἀθρόως ὠμᾶσα, καθάπερ καὶ πῶς τὴν βλάστησιν. ἡ γὰρ ὀπώρα ἐποίησεν ἀθροισμόν. ὅθεν αἵτε βλαστήσεις ἀθρόαι, καὶ μετὰ φορᾶς γίνονται νεανικῆς, ὥστε καὶ ψόφον ποιεῖν, καθάπερ λοιὰς φασι· καὶ πίνας ἰσχνῆς. πρόμοιον γὰρ τὸ συμβαῖνον, ὥσπερ καὶ τοῖς σίτοις, ὅταν δὲν χειμῶνα μετὰ χοιμῶνος. αὐξηθέντων γὰρ ἅμα ταχὺ πιεῖν τὰς αὐξήσεις, ὥστε μὴ πολὺ διαλυσῆναι, εἰ μὴ ἡ λόγος τοῖς δύσ|φθοις· ἐπὶ δὲ καὶ τούτοις συμβαίνει τὸ μὴ ἀθρόον, ἀλλὰ ἡ μέρος πίνας· διὸ καὶ πολλὰ ὀλιγόνας χρόνου, καὶ ὧν πλεῖον δ' ἡ δύσις ἡ ὑγρότης λεπτὴ καὶ ὑδατώδης. Ἡ μὲν οὖν συκαμίνου, ὀλίγα ἔσχε πρώιος. ὡς δὲ Μυΐσιον φησίν, ἡ μὲν βλάστησις αὐτῆς ὀψία, ὀλίγα δ' ὑγρότητος τοῦ τόπου· ἡ δὲ πίνας ταχεῖα, ὀλίγα τοῦ ἀδρόνειαν, ἡ δὲ ἀμπέλου καὶ ἡ συκῆς, ἀμφοτέρως, ὅτι καὶ τὰ διαλύφι πορίζεται, καὶ ὑγρότης πλείων, καὶ παχυτέρα. καὶ τὸ μὲν σῶκον, μεῖζον ἔσχε ὄγκον, καὶ ἀθροοτέρα πῶς ἡ πίνας αὐτῆ· οἱ δὲ βότρυες καὶ ἔσχε πλήθει πλείους, ὡς πῶς τοῦ διαμένειν· καὶ γὰρ τοῦτοις ἀθρόα ὁ καρπὸς, καὶ ὁ διαλειμμέν⊖. ἔτι ἡ ἐπόσκι⊖, καὶ ἐχ ὁμοίως ἐπαίθριος. καὶ ἡ ὑγρότης πολλή· φύσει γὰρ τὸ δ' ὑδρόφιλον φιλυδρόν δεῖν. ἅπαντα γὰρ τὰ γλυκέα βραχυτέρας ποιεῖ τὰς πιπάνσεις. ἰαὶ ἡ δὲ λίς καὶ πῶς τὰς ἡμετέρας χρείας ποιεῖ τὰς ἀφαιρέσεις, ἴδ μᾶλλον. αὐτῆ μὲν οὖν τούτων χρείαν γὰρ τούτοις αἱ αἰτίαι, τὸ πρότερον καὶ ὕστερον. οὐ μὴν καθόλου γε ἀρκέσουσιν ὅδε ὁ πρῶτος. πολλαὶ γὰρ

διαφοραὶ καὶ ἀμπέλων καὶ συκῆς, ὥστ' φύειν πόρρω πάνυ πιπαίνοντα. διόπερ ἴσως τὰς καθόλου λεκτέον αἰτίας. πρωΐκαρπα μὲν, ὅσα μήτε καθυδρα, μήτε ψυχρὰ τοῖς τόποις· ἔτι δὲ γυμνά, ἢ λεπτοῖς ὑμέσι πεφυτευμένα, καὶ τὸν πάγον ἔχοντα ἧττον χυλῶν ὑλαρῶν, καὶ μὴ παχέων. ὀψίκαρπα δὲ, ταὐναντία φύτων· ὅσα καθυγρα, καὶ ψυχρὰ τοῖς καρποῖς, ἢ τοῖς πεφυκόσιν ξυλώδη καὶ ξηρά, καὶ ὧν αἱ πόαι τοιαῦται, καὶ ἅμα πλείους· ἔτι δὲ, ὧν οἱ χυλοὶ καὶ πᾶς τὰς πάγος λιπαροί, καὶ ἄλλως πνὰ ἔχοντα παρακλησίαν δυνάμεως· ἐπὶ ξηρεί τε καὶ ὀλίγῳ ἔχοντα ἅμα καὶ ψιαίστῳ ὑγρότητα πᾶς τὸν πάγον. ἅπαντα γὰρ τοῦτα καθυπνικὰ τὸν πάγον. ἐπὶ δὲ τῶν καθ' ἕκαστα διαιροῦσι συμφώνως ὁ λόγος τῶν γινομένων. τῶν γὰρ ἀφύλλων, ἅπαντ' ὡς ἁπλῶς ὀψίκαρπα· ξυλώδεις δὲ καὶ οἱ καρποὶ, καὶ τὰ πεδία καρπά· καθάπερ ἐλάτης, πίτυος, λυκαυγίδος. τούτων δὲ ξηρεί, ἢ λιπαρεί, ἢ γλιχρότερα ἔχοντος, ὥσπερ ὁ ἐλαίδρυος, καὶ ἡ ἐλίξιος. διὸ καὶ οὐκ ὄντος μεγάλου, δυσκατέργαστοι ἅπαν τοιοῦτοι. καὶ ἅμα διὰ τὸν πυκνότητα, μικρὰ καὶ ἀσθενῆ, καὶ ἀνίσους ὅλα. τῶν δὲ μὴ ἀφύλλων, ὅσα καθυγρά τε καὶ ψυχρά, καὶ ὅσα γώδη· καὶ γὰρ ἡ ψυχρότης, καὶ τὸ πλῆθος, δυσεργάτους· καὶ τὸ γώδες, καὶ ἡ ξηρότης, ὥσπερ τῶν ἀχράδων, καὶ τῆς βαλανείας. ὅσα δὲ λίπαρα πρὸς φύσιν, καὶ ἐν θερμασίᾳ τυγχάνει, καὶ μανά, ταῦτα καὶ πρωΐβλαστα καὶ πρωΐκαρπα, συμμετρίαν ἔχοντα τῆς μίξεως, καὶ ἐν αὐτοῖς καὶ πρὸς τὸ πεφυκέναι. χρὴ δὲ λαμβάνειν ἴσασι, ὥσπερ τῶν ἀρεμβίνων, ἐὰν μή τις ἢ λώλυσις. οὐδὲν γὰρ ἐν τούτῳ λύειν ἐπιτηδεῖον, οὔτε πρωΐκαρπίαν οὔτε ὀψικαρπίαν, οὐδὲ γε πλέω ταῦτα, ἐὰν ἕτερα ἄκρα ἐναντιώτατα· λέγω δ' οἷον ἐλία γυμνόκαρπα μὲν, ὀψία δὲ· καθάπερ σμίλαξ, καὶ ἄμπ' ἄκρα βοτρυώδη· τὰ δὲ, πρὸς τοῖς ὀψίοις καὶ κατὰ μέρος πιπαίνοντα, καθάπερ ὁ βάτος. τούτων γὰρ τὰ μὲν ψυχρὰ, τὰ τῇ φύσει ὀψίκαρπα καὶ ὀψιβλαστῆ· ὅσα δὲ γυμνὰ καὶ ἀκίλυφα, οὐχ ἱκανὰ περιλαμβανομένων τῇ ὥρᾳ. τὰ δ' ὅτι ξηρὰ τῇ φύσει· ταῦ δὲ τὸ ξηρὸν, ἐκμαλλον δ' ἅπαντα καὶ πρὸς προφὴν, καὶ πρὸς πόσιν. ὡς δὲ ὁ βλαστὸς ἀμφοτέρων μετέχει τῶν ὡρῶν, ὧδε πολλοῦ χρόνου παρεκτείνων. ἀλλ' ὅστε τύπῳ εἰπεῖν, ταύτας ὑπολαμβάνειν εἶναι τὰς αἰτίας. ἐπεὶ καθ' ἑλικίαν ὀψικαρπότερα †, καὶ μὴ κατὰ τὰς φυτείους χώρας· οἷον τὰ νέα τῶν φυτῶν, ἀπὸ πλῆθος ὑγρότητος καὶ τὸ ὅλον προφῆς ὀψίκαρπα· τὰ δ' αὖ πάλιν, ὡς ὅτι φορὰ πόρρω τῆς ἡλικίας ὄντα· καθάπερ τὸ γὲ αἰγίπυρον λιγόμενον δ' ἄνθρον, ὃ ● ἐκάστῳ ἔτει μυθολογοῦσι φέρειν καρπόν. ἀ δ' αὖ συκαμινος οὐδὲ πίτυος ἐλάττους, δὲ δύτροφίαν καὶ πλῆθος ὑγρότητος, μὴ ὥστε ἐνδώτους καὶ ἐπαλιφθόρους ἐλαίᾳ τῶν καρπῶν. οὐ μόνον δὲ τὸ πλῆθος ὀψικαρπῶν ποιεῖ τὴν προφῆς, ἀλλὰ καὶ ἀκαρπεῖν ἐνίοτε. καθάπερ ἐπί τε τῆς ἀμπέλου ἔρρεται, καὶ ὧδε τῶν ἀμυγδάλων, καὶ ὅλως τῶν διαλειπτικῶν καὶ κολαζομένων. ἅπαντα γὰρ ὅταν ὕδωρ πίθωσι, τῆς ὑγρότητος ἀπολαθοῦσης, τὰ μὲν ἐξ ἀκάρπων καρπὰ, τὰ δὲ καλλικαρπότερα καὶ ἐγχυλότερα γίνεται. ἡ δὲ ἀμυγδάλης ἐὰν πις ἐκκόψας τὸν πάγελον, ὥστε καθάπερ τὸν ὥρῳόλιν ἡ ὑγρότητος, ὧδ' ἔστι δύο ἢ τρία καὶ γλυκᾶα ἐκ πικρᾶς γίνεσθαί φασι. λεκτέον δὲ καὶ ἡ συκῆ, ῥίζοτομηθεῖσα, καὶ καταχωσθεῖσα, δύφορός τε ἐξ ἀφύτου γίγνεσθαι, καὶ πολυκαρπεῖν μᾶλλον. χρὴ δὲ καὶ πρὸς τὰς ἀμπέλους τὰς πραγούσας ὁμοίως ὅτι· καὶ γὰρ τούτων ἀφιλεῖν δεῖ καὶ 22 αὐτοπατεῖσαι τὸν βλαστησιν, καὶ ὀρμεῖν, ὅπως καρποφορήσουσιν. ἐν δὲ αὐτῷ δὲ πως γίνεται ἡ αἰτίας ὅτι, καὶ τὸ μὲ τὸν ἀείσω καὶ πίειραν, καὶ βαθύγειον ἀείσω εἶναι τῆς ἀμύδρους, ἀλλὰ τὸν λυτρᾶν· δεῖ δὲ σίτου ἐκείνου. φὴ μὲν γὰρ τῇ κατὰ βάθος ἰούσης ἡ ῥίζης, καὶ ἡ χώρας ἀτριφοῦς πλέω, ἡ συμμέτρου προφὴν ὑπαπαντᾶν· φὴ δὲ τῇ λιπαρείᾳ, καὶ μὴ βαθείᾳ, τὰς ῥίζας αὐταρκεῖν ὑπὸ πολλοστῆς εἶναι, καὶ προφὴν ἐλαφρὰν καὶ σύμμετρον. ἐπεὶ καὶ φὴ ταῖς ψαφαρᾶς, καὶ ταῖς πετρώδεσι, δύνανται λαμβάνειν ἱκανὸν, καθιέμεναι καὶ βιαζόμεναι ταῖς ῥίζαις. ἔτι δὲ καὶ κατὰ ψύχειν τὰς ῥίζας, ἔγε πετρώδης, λεκτέον μᾶλλον, ὅπερ ὑπέλιπτε τὰ λεχθέντα. ὁ δὲ σῖτος, φὴ μὲν ταῖς ἀγαθαῖς συμβαίνει μὲν πλέω, δοκεῖ τὸ μὲ κατὰ βάθους εἶναι τὰς ῥίζας· φὴ δὲ ταῖς μοχθηραῖς καὶ κατεξηραίνοντα, δοκεῖ τὸ μὲ ἔχειν πολλὰς. κατὰ ψύξιος † λέγεται, διὰ τὸ μὲ κατὰ βάθους εἶναι. ὅταν δὲ ἐπομβρίαι γίνωνται, καὶ πολὺς ὁ δασυζόμενος, χείρων ὄζει. ἐπεὶ καὶ οἱ τῶν

δ' γόνδρων

ἃ πρωΐκαρπότερα,

ὧν λέγεται

ἀγρίων καρποί, ἀλλὰ τὸ καρτᾶσθαι ὑφ' πλήθους προφῆς, ἐξίστανται τῶν γνωρίμων, ὥσπερ ἐλήλυθε πρότερον. ἄτοπον δ' ἂν δόξειεν τὸ τῶν ὁμογνωμόνων ἴνια, τὰ μὲν εἶναι τραχέα, τὰ δ' ὄψια· καθάπερ συκαῖ τε πινθοί, καὶ ἄμπελοι, καὶ μηλέαι, καὶ ἄπιοι, καὶ τἄλλα. τῶν γὰρ ζώων οὐδὲν ποιοῦσι, πλὴν ἵππων· ἄλλα πολυσπόρονα κατὰ τὰς λυπήσας, καὶ τὰς ἐκ προφάσεως· ἀλλὰ μόνον παραλλάξαι ταῖς ὥραις κατὰ δύο τόπους, καὶ μάλιστα γε ξυναυξηθῆναι δύνασθαι. τάχα μὲν οὖν καὶ αἱ βλαστήσεις γένεσιν ὕστεραι, καὶ παραλείπουσι τὸν αὐξητικὸν λόγον. οὐ μὴν ἀλλ' ἐφ' ὧν γε μόνων ἔστιν ἰδεῖν, ἔοικεν ὥσπερ γὰρ ὁμωνυμίᾳ γίνεσθαι τὸ ἀπόρημα. ἔτι γὰρ δύθ' ἡ φύσις καὶ τοῖς ζώοις καὶ τοῖς φυτοῖς, ὥσπερ τὰ ἄμυρα καὶ τὰ ἄγρια καὶ πολύκαρπα, τὰ δ' ὀλιγόκαρπα, τὰ δ' ὅλως ἄκαρπα. τὰ γὰρ τῶν ἡμέρων, ὕστερον γόνῳ, οὐ δυναμένου πέπειν, οὐδὲ δύνασθαι πᾶς τὸν τελέωσιν. ὕστερον δὲ τὸ γένος ἀμπέλου, τῶν μανομένων καλουμένων· αἱ οὐ μόνον βλαστάνουσι, ἀλλὰ καὶ πίπτουσι, καὶ αὐθοῦσι, καὶ βοτρυοῦνται, καὶ οὐ δυνάμενται τελεοῦν. ὡσαύτως δὲ καὶ τῶν ῥόων, καὶ ἄκρα ἄλλο μέχρι τοῦ ἄνθους ἀφικνεῖται μόνον. φύσει γὰρ τῇ ἰδίᾳ φύσει τὰς διαφορὰς ἕκαστα τούτων ἔχοντα, διακαίνει ὕστερα αὖ λίγοντα κατὰ τὸ ἄλλο. ὅθεν δὲ δύνανται πιπάσσειν καὶ βλαστάνειν, καὶ αὐθεῖν, καὶ τἄλλα μέρη, καθάπερ ἡ μηδικὴ μηλέα, ταῦτα μᾶλλον πως ἔχει καὶ ἰδιοτέραν δύναμιν ἑαυτῆς, ἅπερ ἀεὶ διὰ τέλους ἔσχε δρᾶν. παρέμεινεν γὰρ τὸ συμβαῖνον, ὥσπερ φύσει τοῦ ἀεὶ πρότερον ἐλήλυθεν, τοῦ μαλακοῦ καὶ δύσπαλτον, καθ' ὃν ἡ καρποφορία καὶ ἡ βλάστησις, πλὴν ἐκείνων μὲν ὁ ἀὴρ ἄπτων· διὸ καὶ πᾶσι δοκεῖ. γένεσιν δὲ ἡ τοῦ δρυὸς φύσις καὶ δύναμις, δύσκρατον πᾶς ἀπίζας τὰς ὥρας. ἔτι δ' ἕτερον τὸ πολυκάρπιον (τοῦτο γὰρ πᾶς τὴν χρῆσιν ὑμῖν) ἀνάγκη μὲν τούτων ὅρον τινὰ τοῦ χρόνου εἶναι· τὸν δὲ ὑποβαλλόντα, λυμαίνεσθαι, χειμώνων τε καὶ ὑλάτων κατακλυζόντων. † τὸν δὲ καρπὸν μὴ εἶναι· συγκαταβρύουσι γὰρ τούτοις πᾶσι κατὰ πολλὰ, ὥσπερ οἱ δι' πεπώλους πᾶνες, καὶ ὅλως τῶν ἰωνοφόρων. πᾶσι μὲν τὰ μαλακὰ καὶ ἁπαλὰ τῶν ἰόνων, ἐκπίπτει τὰ καρπὰ, καὶ καταλείπονται ἰνοί. ταὐτὸ δὲ συμβαίνει ἴσως καὶ ἐπὶ τῶν ἐντερεμένων. ἐπὶ μὲν ὧν μὲν τὸ αὐτὸ καρπῶσθαι, ἐνίοις δὲ ὑμῶν ὥσθαι καὶ ἀμᾶσθαι. ὅσα μὲν οὖν ξυλώδεσιν ἢ θρεμματικοῖς τισι πεφύκασι, καθάπερ τὰ πτερὰ καὶ βάλανοι, ταῦτα μὲν πεφυτεύμενα διατρέφεται πᾶς τὴν τῆς βλαστήσεως ὥραν. ὧν δὲ σαρκώδη τὰ περικάρπια, ταῦτα δὲ σηπομένων καὶ πεφρύττοντων, αὐτὰ καθ' αὑτὰ σώζεται, τὰ † μένοντα ξυλώδη· καθάπερ μὲν ὄντα τὸ γίγαρτον, καὶ τὸ τοῦ φοίνικος, καὶ ὁ δι' ἐτέας πυρίνων. τὰ δὲ, ὑμῖν καὶ χιτῶσι περιχόμενα πλείοσι· τὰ δὲ καὶ ἄλλοις πως σωμμένα, καὶ ἰσχνὴν πεφυχὼς ἔχοντα, καθάπερ καὶ τὰ τῶν ἀπίων καὶ μήλων· ἅπαντα γὰρ ταῦθ' ὡς ἁπλῶς δὲ μάζοσι περικάρπιοις, ἵνα πλάσι δαμάσῃ χρόνου. τὸ μὲν ἂν καρπὸν, αὐτὴ φυλακὴ τὴ σωτηρία πᾶς τὴ γένεσιν. ἡ δὲ τὸ περικάρπιον, ὁμοίως ὅρου τινὰ ἔχει, καθάπερ ἐλήλυθεν, πᾶς τὴ χρεὰν ἐπεὶ τὴ οἱ χυλοὶ χρονίζομενοι, τὴ αὐγραινόμενοι, χάρους γίνονται. τὸ δὲ, ὅτε πλάτος συδὲ, ἀπὸ λεπτοῦ ὥρας, ὥσπερ ὅτε τὸν ἐλαιῶν ἀπ' ἀρκτούρου· μέχρι γὰρ τούτου τὸ ἔλαιον ἐγγίνεσθαι δοκεῖ, κατὰ δὲ τὸ, ἡ σαρκὸς ἡ αὔξησις. καὶ ἑαυτὴ δ' ἡ πλέα ποιεῖ ὕδατα, καὶ χάρον γίνεσθαι τὸ ἐλαῖον ἐρεμόγνωμ λαμβάνον πλέα· πολλάκις δὲ καὶ σηπομένου τὸ καρποῦ. πειρῶνται δὲ πιπάσσειν, καὶ ἐκ δύθυς ἀφαιροῦσιν, ὅτι καὶ ἡ κατεργασία καὶ ἡ ἀφαίρεσις χαλεπωτέρα· καὶ ἔτι τὰ δένδρα λυμαίνεται ἂν ῥᾳδιζόμενα. φαίνεται δ' οὖν, ἔπερ τοῦτ' ἀληθὲς, ἡ θρεμματικὴ φύσις, λιπαινόμενον τὸ ἔλαιον καὶ τὸν λιπαρότητα τοῦ χυλοῦ, συμμετρίαν ἔχουσα πᾶς τὸ ὑποκείμενον. ἡ δὲ πλέα, ὥσπερ ἀλλοτρία, καὶ ἐπίβιος πᾶς πειρᾶται τοῦ χῶρον, οἷον αὐπαυδόκα μᾶλλον εἰς τὸν σάρκα τὸν τοῦ χυλοῦ δύναμιν· ὃ καὶ τοῦ δίψης καὶ τοῦ χειμῶνος συμβαῖνει, γινομένων ὑλάτων ἐκ δίος, καὶ βριχομένων δῖς ναματίοις, φ' ὁρμᾶ ἡ αὔξησις ὅσις. ἐκζεπόνται γὰρ, καὶ ἀπολύουσι τὸ ἔλαιον διὰ τὸν πολυτροφίαν, αὖ μὴ κατὰ ταῦτα αἰθρίαι γινόμεναι κατεξηράνωσιν· ὅτω δὲ σώζεται, καὶ πλαδύνῃ μᾶλλον. ὅπερ ἤδη καὶ πρότερον πολλάκις γέγονε, καὶ τὸ τελευταῖον ἤδ' ἐπ' ἄρχοντος Νικοδώρου· διὸ καὶ ἡ φύσις ἐγγύτερ καλλίων. ἐκ γὰρ τῶν ἀμίσεων ἡ αὐτή. τὰς μὲν ψύξεις, ὅτι πᾶς τὴν χρᾶσιν τὴν ὑμετέραν ὑρίσκομεν, ἐκ τούτων καὶ ἐκ τῶν πρότερον δ' ἠ-

24 λογ, γὼ οἷς ἐστὶς τῶν ἀγρίων ἄπομβρα. Φέρει δὲ αὖ καρπὸς τὰ μὲν ἐκ τῶν ἐνων, τὰ δ' ἐκ τῶν ἐνων βλαστῶν, διεσπάρτα ταῖς φύσεσιν σύβυς ἢ τὰς ἱράσας. ὅζα μὲν ξηρὰ καὶ πυκνὰ κὴ ξυλώδη, ταῦτα μὲν ἐκ τῶν ἐνων, ἄττι μικρᾶς καὶ βραχέας ἔσης τ' ὠφελίμης· ἅμα δὲ καὶ ὁ βλαστὸς ἀδρὸς, ὥστι μήτι μιτιντικῶν δυνάσθαι, μήτι λατραχῶν· ὥσπερ ὁ τ' ἐλαίας. ὅζα δ' ὑγρὰ κὴ μανὰ, καὶ τὸ ὅλον σύτραφῆ, ταῦτα ἐκ τῶν ἀγρίους τι ἢ ὁρμὴ κὴ πολλή· διὸ ἄμφω δύνασται ποιεῖν, ἅμα τόν τι βλαστὸν καὶ τὸν καρπόν. τὰ μὲν ἀπὸ κὴ ἐκ τ' ἐνων φέρονθ' ἁπλᾶ σημαίνει ποιᾶ τινα μικρὰ, καὶ ὀκ σύβυς ἐκ τοῦ ξυλώδους ὁ καρπός· ὁ δὲ γὰρ ἁπλοῦς οὐ πέφυκεν, αὖ μή τι παρὰ λόγον. ἰδιωτάτη δὲ καὶ πᾶς τὰ ἄλλα, κὴ πῶς αὐτὰ τὰ ξυλώδη τῶν καρπῶν, ἡ γνῶσις τοῦ φοινίκος. ὁ γὰρ φοῖνιξ ἀπὸ ἐνων ἐνων ἢ νέων, ἀλλὰ τ' ἐνυμένων πρότερον· ὥσπερ τὰ σκληρὰ τῶν αὐτομάτων ἐκφαίνει. ἐκ γὰρ τῶν ὁμογενῶν ἐκφαίνεται, καθάπερ σάκχος ἢ 10
χόλος, ἐχουσα πῶς ἑαυτῇ τὸν καρπόν. αἰδέσειεν δ' ἂν τις τὴν χρείαν τοῦ λογίσου, καὶ τὴν ὅλην μορφήν· ἐπεὶ γὰρ φυλακῆς οἱ καρποὶ δέον τινὰ, καὶ ἔξω συμπέσωσι, καὶ δὴ καὶ τῶν πεφαινόμενα, δῆς μὲν ἄλλα τὰ φύλλα τοσαῦτα ποιεῖ, καθάπερ ἄρτια. τούτου δέ, ἐπέπερ οὐ παρὰ τὸ φύλλον ὁ καρπός, ἀναγκαῖον τὸν τόπον τῶν τὴν σύνασιν γενέσθ', ὅπως ἰσχύον ἦ δι' καὶ μεμορφωμένον ἀπολλῆ τοῦ ἀεί. διόπερ τὸν τοῦ συγγενῆ καὶ οἰκεῖα τὴν δύνασιν ἐξήτηκεν ἴσως δέ, ἅπερ ὁμοίως τοῦ εκχυβολᾶν. ἔστι δὲ πλειόνων δῆς, καὶ τὴν αὐτίαν ἴσως τινὰ λικτέον. ἀλλ' ἀ ἄρα μόνον τῶν λογίσων τοῦ φοίνικι ἔστι συμβαίνει. τὸ γὰρ ἴδιον γ' ὂν τοῖς ὁμογενέσι θαυμάζεται. πρὸς μὲν οὖν φύτευσιν σκεπτέον. παρηνιαυτόφορα δέ, καὶ ὀκ ἐπιτόφορα τῶν λογίσων, ὡς τύπῳ λαβεῖν, τὰ ξηρὰ καὶ ξυλώδη, καὶ ὅζα μὴ ἐκ τῶν ἐνων, ἀλλ' ἐκ τῶν ἐνων φέρει αὖ καρπὸς, οἷον γὰρ πῶς συμβέβαι καὶ πῶς γνῶσαι 20
τὸ γνωθὲν, τὰ δὲ λοιπὰ τοσαῦτα, σχεδὸν τὴν πρότερον λεχθεῖσαν αἰτίαν· ὥσπερ τὰ σύλλη καὶ σύτροφα. μάλιστα δ' ὧν δύλεις ἢ ἐλαία φαίνεται. καὶ γὰρ ἀδφνέστατον, καὶ ὠφελιμώτατον· καὶ ἅμα ῥᾳδιζομένη πονεῖ, καὶ κατακομμένη τὰς θαλέας. ἐπεὶ καὶ ὅσοι γε μὴ οὕτω συλλέγουσιν, ἀλλὰ κὴ αὐτομάτως ἀεὶ τὴν ἀπορέουσαν ἀποσείοντες, ἐπιτυφορεῖν φασι μᾶλλον. μίγα δὲ καὶ αἱ χῶραι διαφέρουσιν. ἐν γοῦν τῇ ἀληθείᾳ φασίν, ὡς αἰεί τι
ἔνων καρποφορεῖ· παραλλαγὴν δὲ ποιοῦσι κατὰ πρωτίαν, ὅσα ἰσχυρότερα τῶν ἐκ τῶν ἐνων φερόντων, οἷας ἂν ὁ θεὸς ἄγῃ τὰς ὥρας, οὕτως καὶ τὰ τῶν καρπῶν ἐκβλαστάνει, ὥσπερ κὴ τὰ ἐκ τῶν ἐνων καρποφορεῖται. κὴ γὰρ ταῦτα σωκαθεύδει ταῖς ὥραις, κὴ τῇ ἰμάλσει τοῦ ἀέρος. Συμβαίνει δὲ, ὅταν μὲν σύβλαστάσι ἄγαν, ἀκαρπεῖν μᾶλλον· ὅταν δ' σύκαρπάσι, ἀβλαστεῖν· ὡς ἡ δυναμένης εἰς ἄμφω διήκειν ἡ φύσις, ἀλλὰ κὴ καταναλισκόσης θάτερον πῶς θάτερον. ἴδιον δὲ τὸ ὦν ἔστι συκῆς, κὴ τῶν λοιπῶν ἀμπέλου, ὡς λυῖς φασι, συμβαίνον· ταῦτα γὰρ ὅταν σύβλαστάσι, τότε μάλιστα σύκαρπεῖν. εἰ δὲ τοῦτό ἐστι, καὶ τὸ πρότερον ἐρημένον ἀληθές· ἡ γὰρ σύβλαστέα ἀφαιρεῖται τὸν καρπόν. γίνεται δὲ ἔστω μάλιστα χώρας αὐτῇ, κὴ ἰσχύι τῶν λογίσων. ἐν μὲν γὰρ ἄφθονα· τὰ δὲ, ἐλκῦσαι δεινὰ σῶν ἔστι ἰσχύι, ὥσπερ ἡ ἀμυγδάλη κὴ ἡ ῥόα. ἁπλοῦν δέ, ὡς ὅζα τὴν φύσιν ἀδφνῆ, ταῦτ' ἄπιστα ἐκβλαστάνα· ἀλλὰ σύμμετρον αὐτῶν ἡ σύβλαστία γίνεται, πῶς τὴν καρπογονίαν. δεῖ γὰρ μήθ' ὑπερβλα-
ἀλύκη σθῆναι μήτε καθύβλαστις εἶναι, ἐν καρποκτόνον. ἡ δὲ συκῆ καὶ ἡ ἄμπελος † ἡ φιαύτη μάλιστα, λαμβάνει τὸ ξύμμετρον σῶν τὴν ἀδφνειαν. δεῖ δέ ἴσως καὶ χώραν εἶναι μὴ ἀγαθὴν, ἵνα μὴ δ' ἐκ ταύτης ἡ ὑπερβολή. διόπερ εἰς τὰς νόσους τὰ τοιαῦτα μᾶλλον ξυμβαίνει. ἐσινὸς δὲ ὁ λόγος πρὸς πάντων τῶν ἀδφνῶν. τούτου μὲν οὖν γε τοῦθα ἔστω αἴτιος ὑπολαμπτέον. 40

ἐν ἅπασι δὲ τῆς καρποῖς τὸ πρωϊκάρπιον πρότερον μᾶλλον, ἢ αὐτό γε ὁ καρπὸς καὶ τὸ σπέρμα γίνεται· τοῦτο δ' οὐ μόνον ὅτι ξυλώδη κὴ πυρηνώδη γίνεται τὰ πολλὰ τῶν καρπῶν, τὰ δὲ τοιαῦτα σωίσασται βραδύτερον, ἀλλὰ καὶ ὅτι τέλος (ὥσπερ ἐλέχθη) τὸ
ἔ ἐκεῖνο γε σπέρμα. διὸ δὲ τὸ ὄνομα ἄλλου, πρότερον † ἢ ἐκείνου γε εἶναι. ἐν πᾶσι γὰρ ἔχουσι τοιοῦτόν τι γνῶσις. διὸ οὐχ ἅπαντα φύεται τὰ πρωϊκάρπια καρποφόρα, καθάπερ τὸν βοτρύων μικρὰ βαλόν, ὡς σύκιτι δυναμένης τελεῖσθαι τῆς φύσεως ταύτης· γλυκεῖα δ' οὐδὲν ἧττον τῶν μεγάλων. ἢ καὶ ἁπλοῦν, ὡς ἀραιὸν ἐκπέφυκε τὸ πρωϊκάρπιον ἔοικεν, ὥσπερ ὑπὸ τοῦ ἡλίου καὶ τοῦ ἀέρος, καὶ τῆς ὥρας συνιόντα· ἐν δὲ καὶ σπέρμα τῆς φύσεως ἐλαφρότερον εἶναι, πῶς ἁμᾶς δὲ τὰ μὲν εὐθηνῆ, τὰ δὲ φ ἐλαθηνοι χρόνῳ· ἐλαφρὸν γὰρ ἡ χρέα.

διὸ

διὸ καὶ τὰ πύρινα μάλιστα ζητοῦμεν, καὶ ἐφ' ὅσον δυνάμεθα τοῦτο ἀποδίδομεν· ἅσπερ οἱ τοῦ Βότρυος οὐκ ἀγιγνάρρους ποιοῦντες. ἡ δὲ φύσις ἁπλοῦν ὡς ἀμφοῖν ἀποδιδόναι βούλεται τὸ σύμμετρον· ὁπότερον δ' ἂν πλεονάζῃ, θάτερον ἔλαττον. τοῦτο δὲ τὸ μὲν διὰ ὑγρότητα καὶ ἀπλῆς δύσροφίαν γίνεται, διὸ καὶ τοῖς γεωργοῖν ἕφαμεν ξυμπνεῖν· τὸ δὲ διὰ ξηρότητα καὶ πυκνότητα, καὶ τὸ ὅλον δύσροφίαν. καὶ πῶς μὲν τοῖς ἑκατέρου τελέωσιν ἢ πέψιν, τάχα δὲ ἢ τῶν φυτῶν γίνεσιν, ὅλως καὶ πρωϊβλαστίαν, ἅπαντα τὰ φαινόμενα, τοῖς τε τοῦ ἀέρος καὶ τοῦ ὑλίου δυνάμεν αἰτιατέον· ἢ τὰς ἰδίας ἑκάστων φύσεις, ἐπ' οὖν ὑγρότητι καὶ ξηρότητι καὶ μανότητι ἢ τοῖς τοιούτοις διαφιρούσας, ἔτι θερμότητι καὶ ψυχρότητι. καὶ γὰρ ταῦτα τῆς φύσεως. τούτων δὲ τὰ μὲν ἄλλα σχεδὸν τῇ αἰσθήσει φανερά· τὸ δὲ θερμὸν καὶ ψυχρόν, διαμφισβητεῖται καὶ αὐτολόγιται, καθαπερ τὰ ἄλλα τὰ ὑφ' λόγου μεμιγμένα. πρὸς ὧν καλῶς ἔχει διορίσαι πως ἄλλως· ἐπεὶ οὐ πολλὰ πρὸς ταύτας ἀναγκαῖται τὰς ἀρχάς. ἀναγκαῖα δὲ ἐκ τῶν συμβεβηκότων ἅπαντα τὰ ζώων τὰ σκοπεῖν. ἐκ τούτων γὰρ μεμιγμένον οὐ διωρισμένων τὰς δυνάμεις. Μία μὲν οὖν αἰτία λέγεται τοῦ θερμοῦ καὶ ψυχροῦ, ἡ 26
εἰς τὸ καρπίμων ἀναγκαῖα, καὶ ἄκαρπον· ὡς τοῦ μὴ θερμῶν, καρπίμων ὄντων. καθαπερ καὶ ὕδατι τοῦ ζώων τοῦ γονίμων καὶ ἀγόνων, καὶ τῶν ζωοτόκων καὶ ὠοτόκων. ἑτέρα δὲ πρὸς τὰς χώρας. οἷον ψυχρὰς. τὰ γὰρ φαυτία φύεται ταῖς φαυτίαις διαμένειν, τὰ μὲν θερμὰ φύεται ταῖς θερμαῖς, τὰ δὲ ψυχρὰ φύεται ταῖς ψυχραῖς. ὅταν γὰρ διάθυς καὶ ἡ φύσιν γένηται, ὡς τοῦτο μὲν τοῦ ὁμοίως φθαρομένων διὰ τὴν ὑπερβολήν, τοῦτο δὲ τοῦ φαυτία σωζομένων, οἷον δύκρασίας τινὸς γινομένης· ὥσπερ καὶ ἐμπεδοκλῆς λέγει περὶ τοῦ ζώων. τὰ γὰρ ὑπέρπυρα, τοῖς φύσιν ἄγαν εἰς τὸ ὑγρόν. συμπολεῖται δὲ ταύτῃ τῇ λέξει καὶ μᾶλλον, ἀλλὰ καὶ διὰ τοῦ φυτῶν. θερμότερα γὰρ εἶναί φησι τὰ μᾶλιστα ἔντερα, οἷον σχοῖνον, καλαμον, λύπαιρον· διὸ καὶ τοῦτο τῶν χαμαίων οὐκ ἐκπύγνυσθαι. καὶ τῶν ἄλλων, ὅτα μᾶλιστα φύεται τοῖς ψυχροῖς διωάσθαι διαμένειν, οἷον ἐλάτλιν, πτύκλιν, λείδρον, ἀγκόνθον, λιτῆρ. διὰ τοῦτο γὰρ ἀεὶ τοῖς χιόνα τῇ θερμότητι ἀδυνατεῖν. ἔτι δὲ σκολιὸν εἶναι, ὅτα τοῖς φύεται ἐρεμνοῖς θερμοῖς οὖσαν, καὶ διαρρίφειαν. τρίτον δ' αἰτίαν λέγει, τὸ πρωϊβλαστὰ καὶ πρωϊκαρπα εἶναι. φύσει γὰρ καὶ ὁ ὀπὸς αὐτῆς ὢν θερμός, καὶ βλαστάνειν πρωΐ ποιᾶ, καὶ πρὸς τοῦ καρπός. σημεῖον δὲ ποιᾶ καὶ τούτου τόν τε λιτῆρ, καὶ ἕτερα ἄπλα. τετάρτη δὲ, ἡ διὰ τὰ ἀφύλλων. ὅτα γὰρ θερμότητα καὶ ταῦτα οἴεται διατηρεῖν. τὰ δὲ, φυλάττειν τὸ φυλλοβολεῖν. πυκνοπλίνειαν δὲ τοῖς ἀειθαλέσι καὶ τὰ τοιαῦτα, σημαίνουσιν, ὅτι τὰ πύρεια ἄρεια καὶ λαμπρὰ ἐκπυρεῦται καὶ τῶν λινδρῶν, ὡς τ' ἀεί τις τὰ τοῦ πυρὸς ὄντα πάχιστα ἐκπυρούμενα. καὶ τὰ μὲν ὑπὸ τοῦ θερμότητος λιγόμενα, σχεδὸν ταῦτ' ἴσιν. Ἔχει δ' ἀρρείαν δύθυς διὰ τοῦ πρώτου λεχθέντος, ὡς 27
ἐπὶ τὰ καρπιμότερα, θερμότερα. τὰ γὰρ θήλεια τῶν ἀρρένων πολυκαρπιμώτερα μὲν, ἧττον δὲ θερμὰ τῶν ἀρρένων· ὥσπερ ἐκ τῶν ζώων ὁμοιότητος λεπτέον, καὶ μὴ ὁμώνυμον. ἔτι δὲ τὰ ζᾶα τὰ πολυγονότερα, θερμότερα, καὶ καθαπερ καρκοφάγα καὶ λαίμαργα· μόνα γὰρ τοῦ θερμοῦ δοκεῖ, λύων καὶ ὗς πολυθκεῖν. καὶ τῶν ὁμογνώμων τὰ ὁμοιοδίετα πολυγονώτερα, καθαπερ αἱ ἀρνίθων· ἡ γὰρ θερμότης ὀξαίτερα φαίνεται καὶ διαιρεῖν τὰ μέλη, καὶ σκληρύνειν. ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ζωογονίαν, καὶ εἰς τὴν καρποτοκίαν καὶ πέπανσιν, συμμετρίας τινὸς δεῖ τοῦ θερμοῦ, καὶ οὐ καθαπερ αὐτῶν μὴ ξηραίνῃ καὶ πυκνοῖ μᾶλλον. ὥστε ταῦτα μὴ φθαρῇ, πθσκλόμεθα δὲ λαβεῖν διορισμόν. περὶ τοῦ φύσεως ἐάσαι ἡ ἀμφισβήτησις. ὁ γὰρ ὅτι γίνεται, ὅτι σώζεται πέφυκε τὸ φαυτίον, ἀλλὰ τὸ ὁμοίου. ἐπεὶ καὶ ἐμπεδοκλῆς πῶς ὃς ἄλλοις καὶ ἄλλοις, ὁπόταν καὶ φαίνεται, τὸ γεννᾶσθαι φησὶ τοῦ ξηρῷ τῇ φύσιν μεταίρειν εἰς τὸ ὑγρόν. πῶς γὰρ αὖ μίμνειν, καὶ πῶς οἷόν τε καὶ διαμένειν ὁντινοῦν χρόνον, ὅταν τῷ ὁμοία τοῖς νοῦ. ἔτι δ' αὐτὸ τὸ συμβαίνειν κατὰ τὴν νοῦ γένεσιν, ἀρεσκόμενοι. ἅπαντα γὰρ φαίνεται τὰ ζᾶα, καὶ τὰ φυτὰ, καὶ διαμένοντα καὶ γεννώμενα φύεσθαι τοῖς οἰκείοις τόποις, ὁμοίως ὑνυδρα καὶ χερσαῖα, καὶ εἴ τις ἄλλα τοιαῦτα διαφορά. διὸ καὶ ἀπαθῆ μὲν τοῦτό τῶν, παθητικὰ δ' ὑπὸ τῶν φαυτίων, ὅτι μεγάλης τε μεταβολῆς γινομένης. ἀσύμφωνοι δὲ αἱ δόξαι πρὸς αὐτὰς, ὅταν ἅμα τι τὰ ὑγρὰ θερμότερα ᾖ, καὶ καρπιμότερα. πολλὰ γὰρ ἄκαρπα τῶν φύεται. καὶ πάλιν, ὅταν τὰ τε πρωϊβλαστὰ καὶ πρωϊκαρπα. καὶ τὰ ἀκαρπα καὶ ἀφυλλα, θερμὰ λέγουσιν· ὀψικαρπότατα γὰρ, ὡς εἰπεῖν, τὰ

ἀφυλλα·

ἀφύλλα· καὶ τὸ ὅλον, ὥσπερ πρότερον εἴρηται, περὶ ἕκαστα καὶ καθ' ἕκαστα δεῖ ἀποδιδόναι. ἔνια δὲ καὶ συμπεπλεγμένα, βλαστάνοντα καὶ αὐξόμενα πλάγιον χρόνον, ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῶν ἀμπέλων, ἔχει δυνατὸν συμβαίνειν ἐπὶ τῆς ἀμπέλου τὸ φοφῆς. ὁ δὲ πυθόμενος πῶς ἐπὶ τῶν πυρήνων, οὐκ ἂν ἴσως φαίη θερμότητος, ἀλλ' ἀνθρώπου ἔδει σημεῖον. ἡ γὰρ βρῶσις δύναται ποιεῖν τὸ αὐτό. σφοδρότερα δὲ γίνεται, ἡ καὶ μᾶλλον ἀφαιρεῖ συναμύνη τὸ ὑγρόν. ἀλλὰ δὴ μᾶλλον ἐκεῖνα φαίνεται καὶ ἐπὶ τῶν αἰδοίων θερμά, καὶ ἐπὶ λόγου, τὰ λιπαρά τε καὶ τὰ δριμέα, καὶ δύσμεμπτος ἕκαστος ἔχει. πάντα γὰρ ταῦτα γίνεται θερμότητι δ' ἀπὸ ἐστίν. διὸ καὶ ξηρά τινα ὄντα, καὶ ὡς ἐπίπαν συκᾶ καὶ ἀλάπη, καὶ οὗς χυλὸς ἔχοντα λιπαρᾶς καὶ δριμᾶς, ὅθεν τὸ δῆλον καὶ ἄφρεως· καὶ ἡ πόλυκνημος θερμή, καὶ † δυσπύρωτος ὅλως. ἡ μὲν μόνα γε ταῦτα, ἀλλὰ καὶ ἐπύρωτος
πολλὰ θερμὰ ἐστίν, λαβάπαθ καὶ φίλυρα, καὶ ὅλως ὅσα τῶν † σιδήρῳ βαφῶν αἴνυσι. χρὴ δὲ καὶ τοῖς τοιούτοις διανέμησιν ἀρμόττειν τὰ θερμά, καὶ ὑπενεῖναι· οἷον, ὅσα μὴ † τὰς πόσφρεις ἔχει σώμασι θερμότητός τινος ἐμποιεῖν, καὶ ψύξεις, ἢ συστάλεις, ἢ καὶ τὸ ὅλον μὴ † τῶν ἀφῶν καὶ τῇ γλώσσῃ διαλύουσι τὸν αἶδοιον. ἐπὶ γὰρ ἔστι ταῦτα λόγῳ λέγειν πρὸς τὸν πίνειν, ἀλλὰ καὶ ἡ τῶν ἰατρῶν χρεία μαρτυρεῖ, καὶ ἡ αἴδοιος. ὡς δ' ἔστι τὸ παῦσαι, πλάγιον ταῦτα γὰρ φύσις θερμοῖς ἢ ψυχροῖς, ἢ ἐκ μεταβολῆς γίνεται· διὸ καὶ πρὸς τοὺς γιγαντίους γυμνασίους καὶ τοιούτους ἐμφυσητῆρας. τὸ μὲν γὰρ πρίασθαί τινα προφανῶς εἰς τὸ διαμένειν γὰρ τοῖς ψυχροῖς φύσις τῶν θερμῶν, τάχ' ἄν τις συγχωρήσειεν· ἀλλὰ τὰ ποῖα, καὶ πῶς, ἔστω παρατέον διορίζειν, εἰ μὴ ἄρα ἁπλῶς ἰσχύει τινὶ μᾶλλον, ἢ ῥιζῶν ἢ τῶν ὅλων συμμέτρων ἢ διαμονή· λαβάπαθ καὶ τὸ ἀπίου, καὶ τὸ ἀχερδικοῦ, καὶ τὸ ἀμυγδαλῆς. καὶ δὴ, καὶ ἄκισα ἐμπέφυκεν. καὶ πῶς μὲν θερμότητος ἐκ τούτων λαμβάνομεν ὁ διορισμός. λέπτ.

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΠΕΡΙ ΦΥΤΩΝ
ΑΙΤΙΩΝ. ΤΟΜΟΣ Β'.

ΠΕΡΙ δὲ τὰς βλαστήσεις καὶ καρποφορίας τῶν δένδρων, καὶ ἁπλῶς τῶν φυτῶν, ὅσα μὴ πρότερον εἴρηται, παρατέον ὁμοίως ἀποδιδόναι, διαιροῦντας χωρὶς ἕκαστα, τίνι ἐκάστοις τὰς φυσικὰς ὥρας γινόμενα, καὶ ὅσα κατὰ τὰς γεωργικὰς θεραπείας. διὸ γὰρ δεῖ μέρη ταῦτ' εἶναι, τὸ μὲν ὥσπερ φυσικὸν καὶ αὐτόματον, τὸ δὲ τέχνης καὶ παρασκευῆς ἕνεκεν γίνεσθαι ἐς τὸ εἶναι. ὁ λόγος δ' ἀμφοῖν ἐστὶν οὐχ ὁ αὐτός· ἀλλ' ὁ μὲν οἷον φυσικός, ὁ δὲ οἰκονομικός. οὔτε γὰρ ἡ φύσις οὐθὲν μάτην, οὔτε τι διάνοια βουλῶν θέλει τῇ φύσει. ἐπεὶ δὲ πρότερα τὰ τῆς φύσεως, ὑπὲρ τούτων καὶ ῥητέον πρότερον. Μίγνυσιν μὲν οὖν ὡς ἁπλῶς εἰπεῖν, πάντα δένδρα καὶ ἡμέρῳ καὶ ἀγρίῳ, καὶ ὅλως δὲ φυτῶν πάντα πῶς· σύνεγγυς καὶ συναρπάσαι, τὸ χθαμαδῦναι χειμῶσιν ὡραίοις καὶ καλοῖς. ὅταν γὰρ αὐξηθῇ καλλίστη, καὶ αὐξηθεῖσα γένηται καλὸς ἢ χαμαί, ἐὰν πολυῦδρόν τι ἔχῃ βόρειον, καὶ χιόνος πλῆθος, καὶ τὸ ὅλον ψύχη χωρὶς πάγου. δεῖ γὰρ διακωλυθῆναι τὰ δένδρα μήτε σὺν καρποῖς, ἀνθηρὰ πάλιν † βοφῆς, καὶ ταύτῃ πίπτειν καὶ καταγῆναι, ὥσπερ σύνεγγυς καὶ σύναρπα μᾶλλον γένοιτ' ἄν. βοφῆς δὲ τὸν πλῆθος, ἢ ὄμβρος πλῆθος. τὸ δὲ καταγῆναι καὶ πίπτειν ταύτῃ, ἐὰν ὁ χαμαὶ πίσσα, καὶ μὴ σύνυδρος ἡ γῆ πολλή. τὰς γὰρ ῥίζας ὀρυγομένας ἀφίστησι βοφῆς, ὅταν διίστηται δεῖ πάντῃ τῷ δένδρῳ, καὶ ταύτῃ ὥσπερ ἀνεμώνη καὶ πίτυς χρόνον λαμβάνειν σύμμετρον. ὅπως ἔσται δὲ τοῦτο, ἐὰν μὴ καταίσχῃ τὰ ψύχη. ταχὺ γὰρ ἡ μαλακότης † αἴρεσ ἐκπαλαίει † βλάπτουσιν. διὸ τοῖς τε ὄμβροις συμφέρει φοβεῖσθαι, μὴ νοτίοις ἐστίν. εἰ πλῆθος χιόνος ὅπως ἔσται μικρὸν καὶ μὴ πολὺ πῶς τὸ ἔλαφος, καὶ μὴ ἀθρόον τὸ ὑγρὸν ἀκρόνυξι πῶς πιόν· ἅμα τε καὶ † γλυκαίνει, συγκατακλείουσα, καὶ γάπολαμβάνουσαν τὸ θερμόν. ὁ καὶ τοῖς ἀνέμοις συμφέρει· ῥιζωθέντα γὰρ καὶ ἰσχύσαντα τῇ πλήσει καὶ τῇ διατάσει † ψύχος, ἅμα τῇ ἀμέρᾳ διαλύσει, ταχέως πίπτει καὶ ἀθρόως ἀνασείσας. ἀλλὰ τὰ μὴ ἀνέμοις πῶς ἐστιζόμενα καὶ οὐ † ὀρανὸς ὑπὸ μᾶλλον, καὶ μικρός τε καὶ πλεῖστος γινομένους, διὰ τὴν ἀδυναμίαν, καὶ τὸ ὅλον πόλεμον δεῖν ῥιζῶν· ταχὺ γὰρ ἂν ξηραίνονται, καὶ ταχὺ πάλιν λύονται· τὰ δὲ βέλτιστα, καὶ ἰσχυρότατα, καὶ βαθυῤῥιζότατα, καὶ ἅμα διὰ πλατέων

διὰ πλεῖστα τροφῆς φύεται τοῖς ὕδασι τόπου ἐνδεῶς ἔχοντος μᾶλλον τὸ συνεργάσασθαι διὰ πόρων τῇ πνοῇ, καὶ τῇ βλάστησιν. συμβαίνει δὲ, τὸ μὴ βλαστάνειν πᾶν τὸ ὑγρὸν. Ὅτι δὲ πολυϋδρία συμ- 2
φέρει τοῖς δρύφοις, διὰ τῶν φανερόν· ἐν γὰρ ταῖς ἐπομβρίαις, ἅπαντ' ὠφελεῖται μᾶλλον. ἀλλ' ὅταν μὲν ὦσι νότιαι, δύνηται συνεχεῖς, καὶ ἀδρὰς ἔχουσαι γίνονται· βορέων δ' ὄντων, ἰσχυραί τε καὶ ἐκπεπηγυῖαι μᾶλλον, ἅτε τοῦ μὲν γῆς ἀναπόρου ὄντος, αὐτὰ τε ξυνεσφιγμένα καὶ φύλλα λιφόπτωτα εἰκαίου θερμοῦ. ὅπου γὰρ ἀεὶ μελανὸς ὁ ἀήρ, ἐνταῦθ' ἡ εὐβλασία καὶ εὐκαρπία γίνεται· τοῦ δὲ ὑγροῦ ὕδατος ἐν αἰγυπτίῳ, διά τε τὴν τοῦ ἀέρος ἀναθυμίασιν, καὶ διὰ τὸ μηδὲν αὐλακοῦσθαι τὸ ξένον. ἀφθόνου γὰρ τοῦ ὑγροῦ ὄντος, καὶ τοῦ ἀέρος εὐκράτου, εὐλόγως ἡ εὐβλασία καὶ ἡ εὐκαρπία. πῶς δὲ τὸ πεπῆναι αὐτῶν ἢ πάντων ἢ ἐνίων, λεκτέον· ἔνιος ἔστιν ἐντράγια ἐρᾶσιν. ἐνταῦθα δὲ, ἐὰν μὴ
10 ἐκδ' ὥραν ἔτους αἱ βλάσεις ὦσιν, ἀλλὰ πνιγηδόμενοι διὰ εὐδρομίαν καὶ ἄνεσιν τοῦ ἀέρος, ὠθηγινόμενα ψύχη δ' ἀπομένακεν καὶ ἐπίκαυσι. διὸ καὶ οἱ ὄπιδιν χθαμαὶ ἐνίοτε χαλεποὶ τοῖς δρύφοις. ὅταν γὰρ ἅπαξ ἐκπέσωσιν, εὐθὺς οἱ καρποὶ μαλακὸν ἔνιος ἀέρος δέονται, καὶ εὐμενὲς εἰς τὴν ἐκβοήν· καὶ μᾶλλον ἐν ταῖς ἀρχαῖς· τότε γὰρ ἀσθενέσατοι. τὸ δὲ ἀσθενές, οἷον ἡ θρῆνος δ' ἄνθρ. καὶ γὰρ ὅλως πᾶσα μεταβολὴ καὶ γένεσις, μάλιστ' ἐστὶ τοιαύτης εὐπρασίας. μεταβολαὶ δ' ἅμα καὶ ἄστρων γενέσεις ἐνίοις, ἅ, τε βλάστησις καὶ ἡ αὔξησις, καὶ ἅπτ ἴδιόν τι τρόφον. ἐν αἷς καὶ πλεῖσαι φθοραὶ γίνονται, τῶν καρπῶν ἐρυσιβημένων τε καὶ ἀκροκομμένων καὶ ἀκροπεπτόντων, καὶ τὸ ὅλον χαμαιζομένων. ἐπεὶ καὶ τὰ ἄρσενα μᾶλλον συμβαίνει πνεῖν, ὅταν μᾶλλον ἀρτιβλαστῆσιν, ὥστε εἶναι τοῖς τοιούτοις πνεῦμα ψυχρὸν ἄγαν καὶ θερμόν. ἀκρόξηρα γὰρ ἄμφω, καὶ ἀκόλουσιν. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἐν τοῖς ἐκδ' ἔτους ἐστὶ θεωρεῖν. ἡ δ' ὅλη διάθεσις καὶ κατάστασις τοῦ ἀέρος, εἰς
20 τὴν τῶν δένδρων εὐθηνίαν. ὅλως δὲ ταύτην ξυμφέρει, φανερὸν ὅτιν ὅλα τὸ εὐκρατον. Ἐπιμελεῖν 3
δὲ πως τούτοις δεῖ, πρὸς τὴν ὠραιότητα τῶν καρπῶν. ὠραιότατα μὲν γὰρ τὰ χθαμαιτὰ, διὰ τὰς λιχθείσας αἰτίας. δύσκαρπα δ', τὰ πρὸς τὸ βλάστησιν· ὅταν γὰρ ἀθρυπτέρα τε καὶ καλλίων ἡ βλάστησις, ἐκπληρωθέντων πάντων ταῖς μορφαῖς. εἰ δὲ μή, ἄβλαστοι καὶ ἄμπτλοι γίνονται, καὶ τἄλλα· τὴν μὴ ἐχόντων, τὴν δὲ πεπομένων. ἔστι δ', μετὰ τὴν ἀνάθυσιν, ἃ πρὸς τὸ δροφῶν ἄλλα καὶ τελαύσιν ὅτι· ταῦτα δὲ μὴ δύνηται, ἀλλ' ὅταν ὁ καρπὸς ἰσχύσῃ. εἰ δὲ μή, συμβαίνει τὰ μὲν ἄλλα καὶ ἀκρόξηρα, καὶ μὴ ἐῶν πάθη διυρεαινόμενα χάρη καὶ ἀδρὰ γίνεται· τὴν δ' ἐλαίαν καὶ ὠθλασῶσαν ἀκροβαλμαν, ἅτε τοῦ δροφῶς ἰσότης εἰς τὸ βλαστόν. ἀώρια μὴ ὄν ταῦτα. χάρισα δὲ, καὶ πρὸ καιρόστατα, πρὸς τὰς αὐθήσας ἰκανῶς· ἅπαντα γὰρ ἀδρὰ· καὶ πάντ' ὰς ἐπῶν, ἢ τάχ' πλῆσα ἀπόλυται καὶ ἀκροπέπα, τὰ μὴ ἐρυσιβήμενα, τὰ δὲ ὑπερωνόμενα. τοῦ
30 δ' ὠφελοῦντα, χάρον αὐτῶν· πλὴν εἴ που ὀλίγων. καὶ τὸ ὀχ ἥκιστ' ἐστὶν ἐν τοῖς φευγανικοῖς, καὶ πρόσθεσιν. οἷον τὰ σεφανικὰ, καὶ ὅλως τὰ ἄρσενα καὶ αὐτόματα τῶν αὐτῶν. ἴδιά δὲ τῶν πνεόντων φῆσι, καὶ τῶν ἡμέρων ἀπορμάτων τὰ χειροπαί. ταῦτα δὲ βλαβερά, δύνηται θαττόρων· ἢ δι' ἰσχὺν ἐαυτῶν τε καὶ τῶν πρὸς φύσιν, καθάπερ καὶ τὸ ῥόδον, καὶ τὸ κρίνον, καὶ τὰ ἄλλα ὅσα τοιαῦτα ὄμοια· ἢ διὰ ξηρότητα ἢ ὅλως φύσεως, ἀναλαμβανόντων τὸ ὑγρόν. ὠφέλεια γὰρ ὅταν τὸ καρποῦ, ἀπαθές. ἄμ δὲ οἱ καρποὶ χρονιώτεροι, καὶ πλείονος· δ' ἡμῖν τροφῆς καὶ πόσεως, τούτοις ὁρᾶται καὶ τὰ ὀψιαίτερα· καθάπερ ἀμπέλου, ῥοᾶς, ἐλαίας, πρὸς ἄλλοις. ἁπλῶς δὲ, ἐκάστοις πρὸς τὴν ἑαυτοῦ τελείωσιν. διὸ καὶ ἡ χ ὁ αὐτὸς ἅπασι καιρός, ὥσπερ ὁ τοῦ χειμῶνος πρὸς τὴν βλάστησιν· ἀλλ' ἑτέρῳ ὁ τοῖς ὀψικάρποις, καὶ πρωϊκάρποις· ὥσπερ καὶ τῶν σπερμάτων τοῖς τροφιμωτέροις, καὶ ἁπλῶς τοῖς ὀψίοις καὶ πρωΐοις. ἁ-
40 πλῶς δ' αἰεὶ τὰ βόρεια βελτίω τῶν νοτίων. καὶ γὰρ ψυχρότερα, καὶ τὴν ἀπόλαυσιν ποιεῖ πλείω, ξωτικώτερα καὶ ἰσχυότερα καὶ τῶν καρπῶν, καὶ τῶν δρύφων· ἔτι δὲ ἀφαιρεῖ τὸ πολύβοτον, καὶ ἀποξηραίνοντες, καὶ οὐκ ἐᾷ πυθοκαθήμενον διυρεαίνειν, οὐδ' ὑπὸ τοῦ ἡλίου σωπτόμενον λυμαίνωται. διὸ καὶ τὰ ὠθηγινόμενα πνεύματα ἀφιλεῖ, καὶ μᾶλλον ἐὰν ᾖ βόρεια· πολλαχοῦ γὰρ ταῦτα, καὶ ἀπόλαυσιν ποιεῖ πλείω. διὰ ταῦτα γὰρ καὶ τὰ πρωΐκαρπα, καὶ τὰ νυκτόρινα βελτίω τῶν ἡμερινῶν· ἀπόλαυσίς τε γὰρ γίνεται πλείων, μὴ δύνηται ἀφαιρεῖσθαι τοῦ ἡλίου. καὶ ἧττον ἄλλων ἀνεμοῦσθαι. Τὸν 4
αὐτὸν δὲ τρόπον, καὶ τῶν πνευμάτων τὰ βόρεια τῶν νοτίων βελτίω· καὶ τὰ πόντια τῶν ἀπογαίων, ὅτι ψυχρότερα· καὶ τὰ ἀπὸ δύσεως, τῶν ἀφ' ἑῴων. καθόλου γὰρ ὡς ἐπῶν, τὰ ψυχρὰ τῶν θερμῶν, ἐὰν μὴ ἀρτιβλαστῇ, καὶ φύεσθαι λαμβάνῃ. τότε γὰρ ἀπο-

πνεῖ τὰ

καθ' τὰ ψυχρὰ, καθαπερ ἄρκτοι. βελτίω δὲ καὶ τὰ ζιφύρια, καὶ αἱ βοπαὶ, ἢ ὅλως αἱ αὖραι τῶν σκληρῶν καὶ λιπτύνουσι τὸ μὴ γὰρ πήγνυσι, διαπέμπουσι δὲ πλοῖ καὶ λυόλυτα τὰς αὐξήσεις. ἰσχύει δ' ἑκάτερον, ἢ τῶν θέσιν ἢ χώρας· ἄλλα γὰρ ἄλλοις τοιαῦτα, καθαπερ εἰλέχθη καὶ πρότερον. διὸ καὶ ὡς ἐπίπαν αὐτῶν, βελτίω τὰ βόρεια τῶν νοτίων. οὐ μὴν ἀλλ' ἐπέπερ αἱ πλαγιαὶ καὶ ἡ χώρας ποιοῦσι τὰς λυομένας, καὶ δεῖ ἢ μὴ χαμαίνους εἶναι θρυμμα, τὸ δὲ θέρους ψυχρά. βοηθεῖ γὰρ ὅτιος ἑκάτερα πρὸς τὰς ὥρας, ὥσπερ ἔπομεν. ἐὰν δὲ ὁμοίως, βλαπτέα· ποιεῖ γὰρ ἐπιφορολλῶ. δύλογον δ' ἅπαξ, μὴ τὰ αὐτὰ πᾶσιν ὕδατα καὶ ἀφέλιμα, καὶ βλαβερὰ γίνεσθαι. διὸ τοῖς μὲν νόσος ὕδατινης, τοῖς δ' ἀφέλιμον· ἀσαύτως δὲ καὶ ὁ ζιφύρος, καὶ τῶν ἄλλων ἕκαστος. ἅπασι δὲ χαλεπὰ, καθαπερ ἄρκτοι, καὶ τὰ βλαστικὰ δύθυς, ἢ θρυμματίζειν, ἢ ψυχρὰ πίνοντα· σφαφέρα γὰρ ἄμφω, σφὰ τῶν ἀδφίαιν. ὡς δὲ τὸ συμβολον ἅπτειν, δύπτειν ἔστι χρὴ τὸν τόπον. ἐπορθ· δ' ὁ τ δύπτης, καὶ ὅλως ὁ πθσιλύμθ, αὐαυξής. ὁμολογημένη δ' ὁμολογημένη ἧς καὶ ἡ τὸ ἀέρος διαβιοῖς ὅτι. τόπος γὰρ ὁ δύπνους ἀήρ, ὡς ἁπλῶς εἰπεῖν, ἄρσις θ· ὧν ἀφέρους, συμβλακεῖς ἂν καὶ δύπαρπ θ·. οἱ δὲ πθσικλᾶς ἐφ' ἑκάτερα, διαφθείρουσι οἱ μὲν εὖ καρπὸς, οἱ δ' ὅλως καὶ τὰ ἀφέρα· πλὴν ὅσα τοιφυκὴν οἰκεῖα τὰ τοιαῦτα. φῦια γὰρ δὴ τοῖς ἐπορβολαῖς χαίρει. καὶ τὰ μὲν ὅτι φιλόθρομα, καθαπερ φοίνιξ· τὰ δὲ φιλόψυχρα μᾶλλον, ὥσπερ ὁ λιπῆος, καὶ ἡ ἐλάτη. ταῦτα γὰρ ὅλως γε τοῖς ἐμπύρεις οὐ φύεται. χαλεπὸς δὲ καὶ σύκος καὶ φιλύρα, καθαπερ γε ταῖς ἰσοφίαις ἔπομεν. ἄπτειν δὲ ἡ θρόμοτης καὶ ἡ ξηρότης· οἷον γὰρ πῦρ ὕδατι πῦρ γίνεται. συμμετρίας δ' ἕνεκα ἔστι καὶ τὸ ὁμοίως. ὡσαύτως δὲ καὶ γε τοῖς ψυχροῖς ἐνια φύεται θερμὰ ψυχρῶν, διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν. ἔτι δὲ καὶ τ φυομένων ἀφορισμὸς συμμετρία ἧς πρὸς ἄλληλα, ὥστε τὰ μὲν διὰ βλασθήμη †. ἀεὶ γὰρ δεῖται ζωᾶς ἔχειν τὴν ἰσότητα τ φύσεως πρὸς τὸ περιέχον. ἔοικε δὲ ἴσως ἔσται ἐσθ' ἡ ὕδατ τ ζώων· καὶ γὰρ τὰ ζῶα διαθ' ἑκάτερον τῶν τόπων ἴδια τυγχάνει, τὰ μὲν δ' ὑγρὰ μᾶλλα, τὰ δ' οὐ δ' ἐχόμενα τὴν τοῦ ἀέρ· διάθεσιν. ὅτι δὲ ἡ βοφὰς οὐκ ἔχοντα τὰς οἰκείας· φύεται γὰρ καὶ τ θ λωλύαν ὁμοίως καὶ τὰ ζῶα καὶ τὰ φυτά. τάχα δὲ ἡ ἐπορβολὰς πλείους αἰτίας, αἱ πρὸς τὰς ἰδίας φύσεις εἰσὶν ἐναντίαι. μιγέντα δ' ἂν διαφορὰ ἔστι τὰ ἔνυγρα καὶ χορσαῖα ζῶα καὶ φυτὰ, πρὸς ὧν οὐδὲ ζητοῦμεν λόγον, ὡς ἐπεῖν, πλὴν ὅσον τὸ πότερα θρεμμότερα ἢ ψυχρότερα· ἔτερα γὰρ ἀμφισβητοῦσι. καὶ ἄλλα δὲ οὐ συγκεχωρημένα τῇ φύσει τίθεται· διό τοι τὰ καθόλου καὶ κοινὰ περὶ δὲ ζητῶν. περιέλωμεν γὰρ τούτων, ἢ τὰ ἔστ μέρη φανερά. ἔτερα μὲν ἴσως λωλύουσ' ἂν οὐ δὲ σφὰ τὸ χαλεπὸν, ἔστι πλείους αἰτίαι συγχαλνουσιν, ἔστι μία. πρὸς δὲ τῶν γε βοὸς καθ' ἕκαστα, μᾶλλον δύπορῶμεν. ἡ γὰρ ἀΐδησις δίδωσιν ἀρχὰς ἐπ' ἄμφω, καὶ ἴδι μᾶλλον πλείους ὧν τ φυτῶν· ἐμφανίσαπα γὰρ τὰ συμβαίνοντα τοῖς αὐτά. μιγέντα δ' διαίρεσις ἐνα τὰ γε τὸν αὐτὸν τόπον ζῶις ἡμέρους καὶ ἀγρίοις. ἀεὶ γάρ τι μᾶλλον τρόφος καὶ ὑγροτέρας ζητεῖ ὧν ἄρας. οὐ μὴν ἀλλ' ἐνιά τι καὶ τῶν ἡμέρων ἀδυνατεῖ βλαπτῶν γε τοῖς θερμοῖς καὶ ψυχροῖς, οὐ μόνον δὲ τὴν ἀδύναμιν ἢ τὴν κράσιν, ἀλλὰ δὲ ἐτερ' ἄπλα. καθάπερ ἡ ἐλάα, καὶ θερμὸν καὶ τυκνὸν γε τοῖς φυτοῖς, διὰ τ μετέωρον τῶν ῥιζῶν· ἐμπήγνυτ γὰρ. ἡ δὲ ἀχρὰς γε τοῖς σφόδρα θερμοῖς, ὥστε πρὸς ἄγυπτον. μοχθηρὰ δὲ καὶ αἱ ἄπιοι, καὶ μηλέαι, καὶ ἀπαίναι. τὴν δ' αἰτίαν σκεπτέον. ἐπεὶ οὐκ ἂν θερμὰ δόξειεν εἶναι. τὰ μὴ ὅλως οὐδὲ βλαστάνειν γένοιτ' ἂν ὕδατ· τὰ δὲ βλαστάνει μὲν, ἔπειτα δὲ γίνεται, καθαπερ ἡ πτερσία, ἡ αἰγυπτία πρὸς ῥόδον. πθσιόνη δὲ ἄτοπον, φύεται μὲν, ἐλίσσον δὲ. ἡ καλλικαρπᾶν, καὶ γλυκυκαρπᾶν ἐκεῖ μόνον. ὁμοίως δὲ καὶ ὁ φοίνιξ, καὶ ἔτι μᾶλλον γε τοῖς πρὸς βαβυλῶνα καὶ συρίαν καλλίκαρπ θ· ὁ γὰρ ἀὴρ διὰ ψυχρότητα μὲν ὅλως οὐ δίδωσι τὰ δ' ὅσον εἰς βλάστησιν, ἵνα εἰς καρπόν. ὁ δὲ οἰκεῖ θ· ἄδην διὰ τελειότητα τῆς φύσεως. διὰ τὴν αὐτὴν δὲ αἰτίαν οὐδὲ αἱ συκαῖ πρὸς αἴγυπτον, οὐδ' ὅλως ἱκάνοις τοῖς τόποις χρηταί· θρεμὸς γὰρ ὢν ἄγαν ὁ ἀὴρ, πρὸς καθ', καὶ οὐ πεπὶ πίνειν. ἀλλ' ἡ ἐκ τ γῆς δύναμις διϋτραίνει μόνον, ἐπὶ παντὸς δῆλα. διὸ καὶ τοῖς μιγάσι γίνεται μικρά. συναπτέον δὲ ὁ ψυχρὸς ἐξαίρει γὰρ τὴν ὑγρότητα, τὴν δὲ οὐ διαίνει πρὸς τὴν οἰκείαν πίνειν ἀγωγήν· ὥσπερ γε ταῖς ἐλαίαις. διὸ καὶ αἱ μὲν ἄλληκτοι πάμπαν, καὶ μεγαλόφρίζει δ' ἔτ γε τοῖς ψυχροῖς· αἱ δὲ ἀκρώλοφοι μὲν, αὐὸ λαμπρὸν δ'. πλέον θ· γὰρ ἔθ θερμότητ θ· λαβοῦσα, πρὸς τὴν πίνειν. αἱ μὲν δὴ ἔτ ἀέρ θ· ἱκανῶς καὶ δ' ἀβίοις, τοιαύτας ἴσας περιέχουσα δυνάμεις. ἔτι δὲ καὶ τὰ ἰδιάφυ μιγάδες

λως

λας ἴχει διαφοράς, λιπτὸν καὶ παχὺ τόπον· καὶ γὰρ αὐτὰ ἡ φύσις. ἴδι δὲ διὰ λεπῶν ἄμφω γίνεται, καὶ διὰ τὸν ἀέρα, καὶ διὰ τὸν ὑγρὸν πολλάκις. ὅτι μὲν γὰρ τὰ κάτω χρηστότατα, τὰ δ' ὑπὲρ γῆς φαῦλα· διαβάπτει ὅταν ἀμμώδης † ἡ λιθώδης, ἢ διαπεπαυμένη ἴδις τυγχάνῃ. φέρ- ἢ
ζουσι γάρ, καὶ τροφὴν οὐδεμίαν τῷ τοιούτῳ ἴχει· καὶ σχεδὸν αἱ μὲν ἀδιάσεις εἰσὶν αὗται.
καὶ αἱ δὲ ἐξ ἀέρος διὰ λίνυγος ὅλως, ἢ παλαιότης. βλαστάνει † καὶ ἀκάρπως, ἢ διαπῶς διὰ ἡ διαί- διὰ καὶ
ρεσις, ἡ πᾶς τὰ σπέρματα καὶ τὰ διηθήματα λέγονται· ἔστι τὴν μὲν πέρᾳ, ἀμείνω σιτοφό-
ρον· τὴν δὲ διπλοτέραν, διηθησοφόρον εἶναι. διαμβαίνει γάρ, ὥσπερ καὶ πρόσθεν ἔφαμεν, ὁ
σῖτος, καὶ ἁπλῶς τὰ ἐπίτασιν, τὴν ἐπὶ πολὺ τροφήν, διὰ μὲν ὀλίγον μὲν δ' ὑπέραντον
εἶναι· διαβαίνει γὰρ καὶ ταῖς διπλαῖς τὰ διήθημα, διὰ τὸ μεγάλας καὶ ἰσχυρὰς ἔχειν τὰς ῥίζας,
καὶ τὴν ἐκ βάθους. αὗται δὲ φύονται τῇ πέρᾳ, λόβακι λίαν οὖσα, βλαστάνει μὲν πολὺ διαβαίνει,
καὶ μέγεθος τοῖς διηθήμασι διαφέρει δ' ὁ πολύ, διὰ τὸ μὴ ἐκπίπτειν. φύονται δὲ τῇ διπλοτέρᾳ,
ξύμμετρον γίνεται πᾶς ἄμφω· καὶ διαφυλάττει τὰ διήθημα διαφθείρειν. ἡ δὲ
πέρα πάμπαν, οὐδεμιᾷ ξυμφέρει φυτείᾳ· ξηραίνει γὰρ μᾶλλον τὸ διῶντος, ὥσπερ καὶ
Μάγνης φησί. φιαίτην δ' εἶναι τὴν πλωτρίδα, χαῦμα δ' ὑπόλυκον. ἀρίστη δὲ διὰ
λου, ὡς ἡ ἄρτεμις διαμαλάκη. καὶ ὅλως μανὴς ἰδις οὖσα, καὶ μὴ ψυχρὰ, καὶ εὐκίνητος· καὶ σύδιος-
δος γὰρ οὕτω ταῖς ῥίζαις δῆ, καὶ δύτροφος· ὅπερ βούλονται καὶ αἱ ἀμφάσεις, καὶ αἱ διατρήσεις, καὶ διοπρίσεις ποιοῦν. ἄλλη δὲ πᾶς ἄλλα ἔστι διηθήσεως ἀρμόττει μᾶλλον, ὥσπερ
καὶ διαιροῦσιν. οἷον ἡ σπιλάς, καὶ ἔτι μᾶλλον ἡ λόβυκος, ἐλαιοφόρος· ἱκμάδια τε γὰρ
ἴχει, καὶ πανδῦμα πολύ. λᾶται δὲ καὶ ἀμφοῖν. ἡ δὲ λειμωνία, καὶ ἔφαμμος, ἀμπελοφό-
ρος ἀγαθή. καὶ ὅλως, ἥτις αὖ ἡ μανὴ καὶ λεύφη, καὶ λιπὴ καὶ ἐφυδρος ὅτως, ὥστε τὸ οὐρέ
νιον ὕδωρ σωπικεῖδαι πᾶς τὸ φυτὸν· τροφῆς γὰρ πολλῆς ἡ ἄμπελος δεῖται, διὰ τὸ διη-
μὴ καὶ μανὴ καὶ ὑγρὰ καὶ πολύκαρπος εἶναι· τάχα δὲ καὶ διὰ αὐτὰ ταῦτα καὶ πολύκαρ-
πος. ἔτι δὲ ἐν βύσσῃσι δεῖ ὑγρᾶν αἱ ῥίζαι, διαβαίνει αἱ δεῖ ξηρᾶν, ὥστε διώδαι καὶ ὧν-
αισθῆναι καὶ αὐτόχειρ καὶ διείδεναι. τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον, καὶ δεῖ ἄλλων ἐπιστασιεῖσι τὶς οἰκεῖα
πᾶς τὴν φύσιν· καὶ ἡ αὐτὴ τῆς μὲν μᾶλλον, τοῖς δ' ἧσσον. ὡς δ' ἁπλῶς εἰπεῖν, τοῖς 6
μὲν πλάσσιν οὐ συμφέρει ἡ πέρα· δεῖται γὰρ διαξηραίνειν μᾶλλον τὸ μητρίδιον. διὸ καὶ λυ
μαίνεσθαι, καὶ νοσεῖν. ὅζει δὲ λυπρὰ, πάντας ξυμφέρει. σημεῖον δὲ, ὅτι τὰ λαχανα καὶ ὁ λεμέ-
ρινθος λαμπρὸς φύεται τοῖς τοιούτοις διὰ τοῦτο· ταῦτα δὲ τοῦτο λυπρὰ τῇ φύσει. τὰ γὰρ φύ-
σει λυπρὰ, πολυτρόφως τροφῆς δεῖται. διὰ τοῦτο δὲ οἴονται καὶ τὴν τῶν ἀνθρώπων τοιαύτην
φύσιν· σὺν γὰρ ἐλέμνῃ, καὶ χαίρει μάλιστα ταύτῃ, καὶ διὰ τοῦτο δύναται πᾶς δύσκοιαν καὶ ἰ-
σχύν. † ὑγρὰ γὰρ ὄντα τὰ σώματα δεῖται τροφῆς πολλῆς καὶ πέρας. ἔστι δὲ τῶν ξηρῶν καὶ ξηρά
λυπρῶν σθένει ὠφελεῖσθαι, διὰ τὸ μὴ ἀχρηματεῖν· ἀλλὰ καὶ ὑπάνδωκε ἔστιν πᾶς νόσους ἄλλας τε
καὶ μάλιστα δὲ τὰς διὰ λοιμίας. ὁμοίως δὲ καὶ ὑδὶ τῶν διηθήσεων ἔχει ὧδε· πλὴν ταῦτα μὲν
ὅμοια διὰ παντός· τὸ δὲ σῶμα, ὅταν αὐανθῇ, μεταβαίνει εἰς τὴν παραμεμιγμένην καὶ ἀκνιδον.
ὅτι μὲν οὖν καθόλου τῆς διαιρέσεως. διαφοραὶ δὲ πολλαὶ καὶ διὰ γῆς καὶ τῶν διηθήσεων,
ὥσπερ καὶ τῶν ἀμπέλων. ταῖς μὲν ἡ ψαμμίνη, ταῖς δὲ ἡ ὀρεινὴ μᾶλλον ἀρμόττει· ἐν γὰρ αὐταῖς
ταύταις αἱ τοιαῖδε ταῖς τοιαῖσδε, μικραὶ δὲ παραλλαγαὶ φαινόμεναι, μεγάλας ποιοῦσι ῥο
πὰς εἰς τὴν φύσιν. τὸ δὲ ἁπλοῦν, ῥᾴδιον εἰπεῖν, ὥσπερ καὶ διελόντες, τὰ μὲν ξηρὰ καὶ τῶν
κενὲ φυτεύειν, τὰ δὲ ὑγρὰ καὶ ὑγρὰ γὰρ τοῖς μαλακοτόποις καὶ ἐφυγροτόποις. ἑκατόποις γὰρ
ὅτως αἱ τροφαὶ δεῖ λέγειν ὅτι σύμμετροι, τοῖς μὲν πολλῷ διαμένουσι, τοῖς δ' ὀλίγῳ. καὶ
τὸ καθόλου διχῶς, ἐπὶ πάντων ἴσως τῶν διηθήσεων ἀληθὲς, ὅτι καθ' ἑκατόρας τὰς χώρας
ἑκατόρα δεῖται τῶν διηθήσεων φυτεύειν· ἀλλ' οὐ τοῖς καθ' ἕκαστα τὸ ἀκριβὲς, μᾶλλον ἴσως
ἀδιάπτωτος δεῖται συνίσωσι. λέγω δὲ οὐκ ἀμελεῖς ἀφεῖσαι. ἐπεὶ καὶ ταῖς πᾶς ἄλλην διαφοράς, οἷον αὐανθέντα, ἢ διυγράναντα, ἢ μιζωθέντα, ἢ πῶς ἄλλως ἔχοντα, δεῖ μὴ ἀγνοεῖν, ποῖόν τι
φυτὸν οἰκεῖον, καὶ ἄλλως τῶν ὁμογνωδῶν· ὅπερ οἱ ἀμπελουργοὶ παραιροῦνται διαιρεῖν, ὅταν συ
καγγλαύνωσι ἵνα λαβόντες φυτεύσωσιν. τὰ γὰρ ταὐτὰ πλέκουσι εἰς ἑκάτερον τὸ μέρος, ἀλλὰ
διαιροῦσι. καὶ ποιοῦν μεγάλην διαφορὰν ὅταν τε φυτεύθῃ τόν, καὶ αὐάπαλιν. ὁμοίως δὲ
καὶ ὅταν ἔχει καὶ ὧδε τῶν λοιπῶν. ἀλλ' ὥσπερ ἐλέχθη πρόσθεν, ἀεὶ θρέπτεσθαι ταῦτα δεῖται σωμά
σεως. ὡς δ' ἁπλῶς εἰπεῖν, ἡ μίσθωσις ἔχουσα τῶν φυτῶν ἐρᾶσιν, συνιτῶ καὶ αἰρουῦ, καὶ ξυ-

ρᾶ καὶ ὑγρᾷ, καὶ λύφῳ καὶ βαρίᾳ, ἔτι ἢ τὰ ἄνω πᾶς τὰ λαίτω συμμίξαι τύποις, παραλλάττει πᾶς ἅπαντα (ὡς εἰπεῖν) λεγόμενα τε καὶ αἰσθήματα. φαίνεται γὰρ ὁμοίως ἔνια ἔχειν τῷ αἴσθεσθαι πᾶς τὰς ἄλλας χώρας. ὑ μὲν οὖν αὐτός γε φύεται ἢ πᾶς βαθυτέραν μίξιν ἀεὶ κλίνουσι τὸ φαιὸν λώσεως λιθώδη, διὸ καὶ ἀπλῶς πίθηκοί ἔνιοι λέγεσι, οἷον ἡ λεύκη καὶ μανδὴ καὶ ἀνήμη. ἔχει τι γὰρ βοηθὸν φὼς ἑαυτῇ, καὶ συλλιθοῦς δεῖ ταῖς ῥίζαις. ἡ δὲ πτελέα καὶ βαρεῖα ἐστὶ ξυρᾷ, λίαν ὡς φαίνεται. ἔχει δὲ τὰς πλαλαγὰς τὸ αὐτοβίωτον, καὶ τὰς πᾶς ἕκαστον ἐξουσίαν ἄλλο διαφορᾶς· οἷον, ἐὰν ἢ μανὴ μὲν καὶ λιπῆ, βαθύγειος δὲ καὶ ξυρᾷ καὶ ἄνυδρος, λεγόμενος μὲν ἀγαθός, σιτοφόρος δὲ λακή. δοκεῖ γὰρ ἡ μανότητα διάσειν εἰς βαθὺ τὸ χαμαιπετὲς ὕδωρ, ὥστε τὸ μὲν σῖτον μὴ ἐθέλειν δοκεῖ τὸ ὕπτιον εἶναι, τὰ δὲ ἄνυδρα δι' εἰς βαθὺ λαβίσκειν τὰς ῥίζας ἐθέλειν καὶ ὑλαῖον. ὡσαύτως δὲ καὶ ἄ τις ἄλλη τοιαύτη διαφορά· τὸ γὰρ πρόσφορον ἀεὶ λάβοι τινὰ γνώμα δοκεῖ τῶν πλαλαγῶν. ἐκ δὲ τούτων ἀεί τινα ὑπολαμβάνουσιν, ἃ τις αὖ ἢ θρέμματα καὶ ἐνίκμους· ἄμφω γὰρ ἔχειν ἃ δεῖ, πρόφυτα τε καὶ τὸ λατρυάζεσθαι μένον. δυλόγους δέ, καὶ μετὰ τὸ πρῶτον ὕδωρ ἀτιμάζειν. ἀλλὰ τοῦτο μὴ ἔνικμον αὐτὸ εἶναι, ἡ δὲ ξηρά. ἡ μὲν οὖν ἔνικμον σιτοφόρον ἀγαθόν, ἱκανὸν γὰρ ἔχειν πᾶς τὴν ἐκφορὰν ὑγρὸν τῷ σίτῳ· τοῖς δὲ λεγόμενοις ἐλαττον. ἡ δὲ ξηρά, σιτοφόρον φαύλων, διὰ τὸ μὴ ἔχειν μὴ δὲ τούτων φορὰν ἀξιόκτησιν. ὅθεν ταὐτὸ δοκεῖ πως φέρειν, καὶ ὅσοι φασὶ δεῖν πίδακα εἶναι, καὶ μὴ πατώδη, μὴ δὲ πυκνὸν, μηδ' ἀλμυρά, ἀλλά ποτὲ μὲν καὶ ψαθυρὰ βοηθοῦ τε γὰρ οἴονται δεῖν ἔχειν, καὶ θρέμματα, καὶ εἰ δεῖ ταῖς ῥίζαις δυσὶ δεῖν· ταῦτα δὲ ταῦτα οἰκεῖα πᾶς αὔξησιν καὶ μακροβιότητα. ὁμοίως δὲ καὶ οἱ ἡ μελάγχλωροι παντοδαπῆς, ὥσπερ λεωφαίνης. δύνασι γὰρ ἀφορίσαι πᾶς αὐτὰς ὅτι δύναται καὶ ὅμβρον καὶ αὐχμὸν φέρειν, δηλοῖ δὲ καὶ ἡ ὑγρὸν καὶ ἡ θερμόν. ἡ μὲν δὴ ἀπὸ τοῦ χώρας, χρῶνται ὥσπερ εἴρηται, διὰ τὸ αὐτῶν τινας καὶ γὰρ τοῖς αὐτοῖς δεῖ λαβεῖν, ἐν οἷς καὶ ἀφορίζουσι πάντες. αἱ δὲ διαφοραὶ δι' ἃ πλείους εἰσὶ καὶ ταύτας καὶ τὸ φυτὸν, παρατέον πᾶς
7 ἕκαστον λαμβάνειν, καὶ θυρᾶν. τὰς δὲ τοῦ δύλου διαφορὰς τὸ ὑπογέειν (καὶ γὰρ ταῦτα οὐ μικρὰν ἔχει μερίδα πᾶς αὔξησιν καὶ βοφὴν) ὁμοίως τεθεῖσι λεπτέον. ὅλα μὲν οὖν θερμὰ, καὶ νιφόμενα, καὶ συνεπιφερόμενα, καὶ εἴ τις ἄλλος τοιοῦτος χυλὸς, ἄτροφα καὶ ἄγονα φυτὰ, ὡς ἐπὶ δεῖν εἰπεῖν. πλὴν εἰ τι συγγενὲς αὐτοῖς ἐκβρίφειεν ἴσως, καθάπερ καὶ ἡ θάλαττα. βραχὺ δέ τι ἔστιν, ἃ ὑδέν, ὡς εἰπεῖν, ὄντα. φύεται δὲ πετίμων πλείστων ὄντων ἃ ἐκτρέφει, καθάπερ τοῖς φοίνιξι θερμοῖς· καὶ αὐτὰ δ' ἄσπορ καὶ ζώων καὶ φυτῶν ἄγονα. ἃ δὲ θάλαττα πολλὰ καὶ παντοῖα φύει. καὶ ἔστιν ὥσπερ ζώων τι γένος φὼς αὐτῆς, καὶ φυτῶν· ὅσα δ' φὼς τῇ ἀπόντα ἃ λεγόμενα μέγιστος ἔχοντα καὶ λαμπρὸν τυγχάνει, πᾶσι τούτων ἔκ ἂν τις ἴσως ἀκριβῶς τῇ θαλάττῃ ἡ βοφὴν, ἀλλ' φὼς δὲ χαδὴ πτίλησιν ἕλκειν φὼς τῇ γῇ τὰς ῥίζας, τοῖς δὲ θαλάτταν ἀέλκειν πᾶς ἔχουσιν ἔστιν, καθάπερ καὶ τὸ ὕδωρ τοῖς φὼς ῥεῖς. ἀλλὰ τούτων μὲν πλείω λόγος ἕτερος· καὶ ὅλα δὲ πᾶς αὐτὰ

διαχέοντων τὰς ὑδροχοίσεις. καὶ τὰ μὲν ἁλυκὰ διὰ βαθέος προσφορὰ, σβεννυμένου αἰτίαν. εἰ δὲ ἁλυκὸς, ὅ ἐστιν ἀνθρωδέστερος, ἐοικὸς τῷ γένει τῷ πόντῳ τῆς ἐρυθρᾶς θαλάττης, ὅτι τὰ ναματαῖα μᾶλλον συμφορεῖ τῶν οὐρανίων, ἁλυκὰ ὄντα, τοῖς λινόδεσι καὶ πᾶσι τοῖς ἄλμοις, διὸ καὶ ὅταν ὕσῃ πυρίως ἀπὸ πηγέχθῃ, αἰτιάσαιτ' ἄν τις τὴν σωτηρίαν. τὸ γὰρ ἦθος, ὥσπερ φύσις γέγονε. συμβαίνει δὲ τὰ μὲν οὐράνια ἀσαπῆ γίνεσθαι· τὰ τοῦτο δ' ἐκπυρίφαξ καὶ τὰ λινόδεα, καὶ τὴν σῖτον, καὶ τἄλλα. διὸ καὶ πᾶσιν ὠφέλιμα σπείρουσι. ταῦτα μὲν οὖν ὡς ἐν ὑποθέσεως εἰρήσθω. Τῶν δὲ ποτίμων τὰ ψυχρὰ βέλτιστα· καὶ γὰρ τὸν ἄψυχρον ποιεῖ μᾶλλον 8
καὶ ταῦτα διὰ τὴν αὐλαμβάνειν τὴν θερμὴν, καὶ διὰ τοῦτο ἥδιστα τὰς ῥίζας. δ' αὖ τὰ λινόδεα τοιαῦτα. ὅλως δὲ βέλτιον, σημεῖον τὸ γλυκύτερα γίνεσθαι, καὶ εὐχυλότερα ὅσοις ψυχροῖς ἀραιοῦσθαι-
10 ναι καὶ λαχανα καὶ ῥίζας καὶ καρπούς, καὶ τὰ ἄλλα ὁμοίως. ἔοικε δὲ διὰ τοῦτο λόγον ἔχειν, ὥσπερ καὶ ὕδωρ ἐν διὸς ὑάλου τὰ νυκτερίδια καὶ τὰ βόρεια· καὶ ἐπ' αὐτῶν δὲ ἐν ὀνόματος, ὅταν τὰ βόρεια, καὶ μὴ νότια· καὶ ὅλως, ὅταν ψυχρὰ, καὶ μὴ θερμά. πᾶσι γὰρ καὶ τοῖς ὕπνοις πάντα ἔοικε. καὶ διὰ τὰς αὐτὰς αἰτίας τὰ θερμὰ διαχεῖ καὶ αὐτραίνει, καὶ ἀδῳότερα ποιεῖ τὸ σύμφυτον θερμόν. ἐστὶ δὲ διὰ τοῦτο ἴσως καὶ ἐν ψυχρῷ, καὶ πρὸς βορέαν, καὶ πρὸς γένεσιν, ὥσπερ καὶ ὕδωρ ἐν ζώῳ. ἐκπέπεται δὲ ἐν θερμῷ διαίνεται, ἀφαιρεῖται δὲ βορέᾳ· ἀφαιρεῖται γὰρ δὲ ζώῳ· ἐκπέπεται δὲ μᾶλλον πολλάκις, ἐὰν μὴ ἴωσι καὶ ἄλλων ἔχῃ χυλὸν ἀλλότριον. ἐὰν δ' ὁμοίων καὶ ὕδωρ ἐν ζώῳ δεῖ ἐν γὰρ τοῖς ὑγροῖς ἐκπέπεται ὑπὸ ἐν ὑγρῷ πρὸς ἰσχνῷ, καὶ γὰρ τοῦτο ξηράνασα τοῦτα δ' ἐν τῇ γῇ, καὶ ἐν τῷ ἀέρι, μιγνυμένου δὲ ἐν ὑδατος τοῦτο, ὅτι τὸν ἐκ τῆς γῆς, ὅτι δὲ οἰκείαν ἀφαιρεῖται θερμότητα. πλὴν γ' ἅπαν καὶ ὁ ἀὴρ ὅλον, ζωτικὸς ἔδος γὰρ ἀέλατός, καὶ
20 ἄγονος ἡ γῆ τὸ ὅλον. τὰ μὲν οὖν ψυχρὰ σβεννύει τοῦτα βελτίω. τὰ δὲ πόλυμα τὸν ἀποτον, ὀλιγοθερμότερα. μιγνυμένη γὰρ ἡ ἅλμυρις, καὶ πᾶς ὁ πικρὸς χυλὸς, τὸ μόνον ἀτροφίας, ἀλλὰ καὶ ἄλλας βλάβας ἐμποιεῖ, καθάπερ ὕδωρ ἐν σωμάτων. ἡ δὲ μίξις ἐν ὑδατος ἡ ζοαύτη χρήσιμον, ὅταν τὸ μὲν ἄγαν σκληρὸν, ἢ καὶ ὥσπερ ἄπεπτον καὶ ὠμόν· τὸ δὲ θαλυ καὶ μαλακὸν ᾖ, καὶ ὅλως ἐὰν γιὰ ἡ σωτηρίφιξ χυλὸς, ὅπερ ἔχει τὰ βολιτικὰ καὶ λεπτοποιόν· καὶ γὰρ βελτιοῦσι τὰς σίτους τροφῆς. διὸ πολλάκις γίγνεσθαι λιπτὸν καὶ καθαρὸν, μὴ καθαρὸν δὲ πηχεῖ, καὶ φρεατίαιον ναματαῖον, καὶ ῥυτὸν ὀμβρίον, ἐὰ μὴ τῷ καὶ ἀπλῶς αἰτίῳ. θαυμασιώτερον δ' αὖ λέξειεν, εἰ γλυκὺ καὶ ἀπόλυμον ἢ ἄλως ἄτροφον, εἰ μὴ τελισφόρον δεῖ· ὥσπερ καὶ ἐπὶ τὸ πρὸς ἡ πυρεταίαν, ὃ καὶ ἐν ταῖς ἰσοσίαις ἔφυτον. τὸν δ' αἰτίαν ἐν λυσίν ἄν τις λάβοι τούτων· ἢ ὅτι πάντως ἀδῳότερον, ὅπερ ἐκ ἔοικεν, ἐπεὶ καὶ ὁ ἀὴρ ὅλος πρὸς τροφὴν· ἢ ὅτι χυλόν πως ἔ-
30 χει καθαρώτερον, ὃς λανθάνει τὸν γλῦσιν· ὅπερ ἐπιζητούμενον φαίνεται καὶ ἐπὶ τούτου τοῦ ὑδατος. καὶ γὰρ ἄνθρωποι λυόμενοι λιπροὶ γίνονται, καὶ τὰ φυτὰ πρὸς πλησίαν ζωὴ λαμβάνει διάθεσιν. ἐν γὰρ διὰ τὸ τὸ ἄγαν βόρειον ἐν λιπτὸν, ὡς ἐπὶ τὸ μὴ διαιωᾶν λεπτῶν, ἀπροφῆ καὶ χάσι γίνεται. πόθεν μὲν οὖν τούτων ἱκανῶς εἰρήσθω. Τὰς δὲ τόπους ζητεῖν οὐκ εἰκὸς ἐ μό- 9
νον τὰ πόθεν καὶ ὅσα ἐστὶν, ἀλλὰ καὶ τὰ διοικούντα γινόμενα. τὰ μὲν γὰρ φιλεῖ βορέας, τὰ δὲ νότος, τὰ δὲ χειμερινὰς, τὰ δὲ θερινὰς, τὰ δὲ παλιμκίας· καὶ ὅλως, τὰ μὲν ὀρεινὰς, τὰ δὲ ἐλώδεις, ὥσπερ καὶ διαιρεῖσθαι. οὐκ ἀεὶ δὲ πάντας οὐκ αὐτὸν ὄντας, οὐδὲ διὰ μίαν αἰτίαν· ἀλλὰ διὰ πλείονας, ὥσπερ καὶ τοῖς πρότερον εἰλέχθη. καὶ παρὰ τὸ συγγενὲς τῆς φύσεως, ἕκαστον ἄγει πρὸς τὸν οἰκεῖον, τὸν ὅπερ καὶ τὰ αὐτόματα φύεται. τὸ δ' αὐτόματον μιμεῖται τὴν φύσιν, ὥσπερ ἐκ τὸν αὐτὸν αἱ τροφαὶ καὶ αἱ γενέσεις, καὶ αἱ καθ'
40 ἕκαστον διαιρέσεις· οἷον ἡ θερμότης, καὶ ἡ ψυχρότης, καὶ ἡ ξηρότης, καὶ ἡ ὑγρότης· ζητεῖ γὰρ πρόσφορα κατὰ τὴν ἀρετὴν. ἔτι δὲ τὰ ἀδῳεῖ, καὶ ἰχυρὰ, καὶ βαθύρριζα, καὶ ὠφελιμώρριζα, καὶ ὅλως ἄλλα ἀλλοῖα κατὰ τὰ μόρια. πολλάκις δὲ καὶ διὰ πλείω τούτων, καὶ ἐνίοτε τὰ μὲν ἔχοντα, τὰ δὲ ἐκ ἔχοντα. ταὐτὰ γὰρ ταῦτα, ὅτι δὲ τὰ ὅμοια ζητεῖ τὸ ὁμοιον, καὶ τὰ ἀνόμοια μᾶλλον, ὅταν ἡ ὅλης πρακλαγὴ τῆς φύσεως· ἐν οἷς καὶ τὰ πόθεν ἐστὶν ἐλάττω καὶ ποιὰ πλείω δεῖ. ἡ μὲν γὰρ χαίρει παλισκίοις, ἡ δὲ πόντικα τοῖς πεδινοῖς. ἐν ἐκείνοις ἐστὶ φύτη πᾶν, ἃ ἐκπέπεται. θερμὰ μὲν ἴσως ἄμφω, ἐκλελοιπότερα φασὶν· ἀλλ' ἡ μὲν ἐλάττων, ξηρόν· ἡ δὲ πόντικα, ὑγρόν. σημεῖον δὲ καὶ ἡ πόντικος γένεσις. ἅμα δ' ὑγρότητος πλῆθος, καὶ ὁ πρόσληψ τόπος οἰκεῖος· πάντα γὰρ ὅτω μᾶλλον. ἀεὶ δὲ ἐστὶ τὸ ἐναφαίρεσιν ἢ ἔρεξις τι, καὶ δῆλον ὡς ἐν τοῖς διοικοῦσι παρακλαγὴν τὴν ὁμογενῶν, διό τινα ζητητέον ταύτην διαφοράν, ἐπεὶ ὅτε μὴ

ὄμοιγμῆ, τὴν αὐτὴν ζητῶ· καθάπερ ὁ λιτὸς, καὶ τὰ πίονα ὕδατα καὶ ἀλσώδη ῥᾴδιον ἀπᾶν. ὁ μὲν γὰρ θερμὸς ἐξηρός· τὴν δὲ φύσιν ὅλως συγχωρῶ. ἔνια δὲ κὴ τούτων φαίνεται καθ' ἑκάστας διαφορᾶς ἁλμυρὰ τῶν αἰτίων. ὁμοίως δὲ καὶ ὅσα φυλλοσκιπτα τυγχάνει καὶ τὴν ἀγρίαν καὶ τὴν ἡμέρων, ὥσπερ ἡ ῥόα, καὶ ὁ μύρρινος· καὶ ὁ μὲν πυκνὸς ὤν, καὶ ξηρός· ἡ δὲ μανὴ, κὴ ξηρά. τὸν μὲν γὰρ καρπὸν ἀμφότερα συρρυώδη, καὶ οὐχ ὑγρὸν ἔχει. ὅσ' μὲν γὰρ ἀλίγα παραλιπόμενα, ταχὺ καταξηραίνεται· σκιατροφούμενα δὲ, καὶ μετρίως ἀσταλικτα, σάρκα τε τῶν οἰκείων ὑγροτέραν, καὶ πιπαίνει. διὸ καὶ τὰς ῥόας πυκνὰς φυτεύουσι, κὴ αὖ μυρρίνας, ἵνα συσκιπτίζωσιν ἄλληλα, καὶ πυβολιὼ ἔχωσι τὸν ἥλιον. ἅμα δὲ καὶ τῷ μὴ πολυῤῥίζα τυγχάνειν, οὐκ ἰσχλαίνουσι τὰς ῥοφάς. ἃ γὰρ αὐ ταύταις ἰς ὕτω φυτεύεται, καθάπερ ἄμπελον καὶ συκᾶν, ἐκ αὖ ὁμοίως δύναρπα. ὕνυγρα γὰρ ἔστι, καὶ πίνειν δ' ἔτι πλέον. αἱ μὲν οὖν ἦν τόπων παραλλαγαί, σχεδὸν φυτῶν τινὰς εἶναι αἰτίας, ὅπου μὴ καὶ ἅλμη συμβαίνῃ· λύλυμα καὶ σίνος πᾶς δύναρπα· ὥσπερ πολὺ πέφανται τὴν ἐλαίας. ἡ γὰρ ἄπνοια, κατὰ τὴν αὔδησιν. ἀποκάπτει γὰρ πολλὰ, καὶ ὅταν πνίγ τις τοῦ ζ πνεῦμα, ἢ τῇ ἅλμῃ τῇ ὑπὸ φορμὸν κατιδίᾳ καὶ λυμαίνεται τὰ ἄνθη. δοκεῖ δὲ καὶ ὁμίχλη ἰς ἄνθρωπος ἰσχαίνῃ, ἢ ὅταν ἄνεται τὸν αὐθῶν ἀκρᾶα. διὸ καὶ μάντεις θύουσιν, ὥστε μὴ ἰσχαίνειν, καὶ φασι λυλύειν. τὴν αὐτὴν δὲ τρόπον, καὶ ὅπ πάλιν σωτήριον ἢ μὴ πρόσφορόν ἔστι τὸ ἀέρ· φύεται γὰρ τὸν ἰσάφων ὅταν φαύλων, ὁ ἀὴρ ἰκτρέφει τὰ δύναρπα, καθάπερ ἐλίχθη, καὶ τοῖς οἰκείοις πνεύμασιν. Εἰ δέ γε ἡ πίνεις τὸν καρπὸν, τοῖς μὲν ὑπὸ θερμὸ λοκᾶ, τοῖς δ' ὑπὸ ψυχρὸ γίνεται, κατὰ συμβεβηκὸς ἤγε ὑπὸ τὸ ψυχρὸ γινομένη· τὸ γὰρ θερμὸν φ' ἀμφοῖς πίπτει. καὶ μία τις ἡ αἰτία, φανερὸν δὲ ἐκ ὁμοίως διὰ τὴν αὐτοπορίαν. ὅλως γὰρ, πάντων τὸν τρόπον τὰς αὐτὰς διαιρέσεις ὑπολαπτέον αἰτίας εἶναι. ξυμβαίνῃ δὲ ἐνίοις ἐνίκαιρπεις ὑπὸ τὸ χλιαρὸν πιπαίνεσθαι, πρόσκαπτα λαμβανομένους τῇ ὥρᾳ. ἐνίοις καρπὸς δ' ὥσπερ ἐλίχθη, διὰ πλείους αἰτίας. ὅτα μὲν οὖν ὑγρὰ τῇ φύσει, σωστικωτέρων δεῖται τὸν ὑγρὸν, ὥσπερ ἡ ἄμπελος· ὕτω γὰρ μᾶλλον ἡ πίπανσις. ὅτα δὲ ξηροκαρπότερα, καθάπερ ὁ μύρρινος (καὶ γὰρ ὧδε τὸν ἐνίκαιρπον) ἐλαφροτέρων. ἐξηραίνει γὰρ καὶ ἐκπνοίφα τὸ ἄγαν. ἡ δ' δύναρσια, καὶ ὁ ὑγρότοπος, καὶ ὁ ὑπὸ νότου ἀὴρ, δύτροφώτατος· ἐπεὶ οὐδὲ τὰ ὑγρότερα τῇ φύσει πίπτουσιν αἱ ὑπορβολαὶ τὸν χαμαίνων, ἀλλὰ τὰ μὲν ὅλως ἀναξηραίνουσι, τὸν δ' ἐξαιρεῖται τὸν τοῦ οἰκεῖου χυλὸν, ὥσπερ τὸν συκῆν. αὐτίχει δὲ μαλλακὰ, καὶ διώκτα, τά, τε φ' ὑγρότητι μᾶλλον πλήσει, καθάπερ τὸν ὑγρὸν τὰ μιμαίκυλα. καὶ ἔνια γιάδη καὶ σφυρὰ καὶ ἰσχνὰ τῶν φύσιν, οἷον βαλάνου, ἀχράς, σῦκα. ἐνὶ γὰρ τοῦ πάχι λαμβάνει τῶν οἰκείων ὑγρότητα. τοιαῦτα δὲ καὶ τὰ μίσπιλα, καὶ τὰ μᾶλα τὰ ἄγρια· καὶ πάνθ' ὅλως πιπαίνεται, καθάπερ ἡ ἀχράς, καὶ τὸ βοῦν· ἐ τῶν αὐτῶν μὲν πίπτουσιν, ὧνπερ ὠθὶ ζ' λίνδοιν τῶν φυσικῶν, ἔχουσαν δέ ἔνια γλυκύτητα τῶν ποιοῦσαν ἐδώδιμον, ἔτ' οὖν σπῶν αὐτῶν χρὴ λέγειν, ὥσπερ ὠθὶ τὸν δρυπετῶν ἐλαῖαν φασιν, ἔτι καὶ ἄλλων τινὰ διαθέσιν ὧνπερ τὸν. ἐ μὲν ἀλλ' ἴσως οὐδὲν ἂν λυλύη, καὶ τὴ ἐξωθεν θερμότητι πίπτεσθαι, καθάπερ τὰ σῦκα, πιπαμένης ἤδη δὲ ἐπιῤῥοῦς ἐκ τοῦ λίνδοιν. τότε μὲν γὰρ αἰεί τινα ὑπόστασιν, οὐκ ἰκράτα, λωλυόμενον ἅμα δέ τὰ ψύχη. μὴ πυθόμενόν δ' ἕτέρας, ἅμα δὲ καὶ τὸ θερμοῦ συγκατακλειόμενόν, δὲ ἄμφω πίπτεται, καὶ λαμβάνει τὴν μεταβολήν. ἐπεὶ καὶ οἱ ὠθὶ τὸν λίνδοιν καρπὸν πιπαινόμενοι, καθάπερ οἱ βότρυες, ἀφειριθρότες γλυκύτεροι γίνονται, τὸ ὑλατώδες ὑπὸ τοῦ ἡλίου καταξηραινομένου. ἐπ' αὐτῷ δὲ τὸν ἀμπέλων, ὅταν ὑπερίφωσιν, ἢ μὴ γεγλαντθαι ἀκρατοθαλῆ. χθὲς δὲ ζ' τοῖς ἄλλοις γίνεται τοιαύτη μεταβολή, τὸν μὲν ἐπ' ἐλαῖον, τὸν δ' ὑπὸ πλέον. ἔνια δ' φαυλίνως. μὴ γὰρ ἐπ' αὐτὸν τὸν λίνδοιν ζ' τόποις θερμοῖς μὴ οἰκείοις ἀπίπαντα, ὑπνιοῦται δὲ, καὶ ἐπαλφθρότα ἐλαίαν (καθάπερ καὶ πρότερον ἐλίχθη) διὰ τὴν δύτροφίαν· ὥσπερ τὰ ζ' αἰγύπτια συκάμινα. ὑπὸ δὲ παθόντα, καὶ ἀπίρασιν ἔνια ἐλαῖον ὑγροῦ μὴ πνεύματος, μὴ τὸ θερμὸν ἰσπλίχεται. τὸν δὲ λαχανωδῶν ἔνια, μὴ τὸ ὅλως ἀπίπαντα καὶ ἀμυτκλωτα, καθάπερ ἡ λωλακώθη. πίνεις μὲν οὖν μὴ ἀπνοίας, μὴ ἀπλῶς τὸν γινομένων μεταβολῶν, ζ' τύρις ἡ αἰτία. Τῶν δὲ λχνώδων αὐτῶν αἱ τὰ ζ' τῆς ἀπόνους καὶ παλισκίους, ὀφθὲς μὴ ἀσταθῆ, μὴ μόστρα μὴ σύμπεσθα γίνεται. τὴν αὐτὴν δὲ τρόπον, καὶ πνικὰ τυγχάνῃ πιφυκότα.

πνιφυόπ. τὰ δ' ὑ τοῖς ὑπνόοις καὶ πθσλωίμοις καὶ ὑγίλοις, ὅτι δ μανοῖς καὶ πνιφυό
σιμ, ἅπλου. ἅ, τε γὰρ ἐς βαθ@ αὔξησις λωλύτικε τὰκᾶ, καὶ τὰ πνδύμαπα πρακχώα, καὶ
ὄζους ἰμπιᾶ, λαβαδπρ ἐλίχθη, δ' ἡ ἐπίσασιμ. ἱκάνοις δ' ἀρηρμλύω τύτῳ, ἅ ἐς τὸ μᾶ
κ@ αὔξησις μόνη γίνιτικε. διὸ καὶ τὰ μὰ ὁμοίως ὀρθοφυᾶ, μά δ' ὀλμάκα, τλὺ κὰτλὺ δ'αθθν
σιμ λαμβάνα τοῖς ὀρθοφύσι καὶ μακροῖς, ὅταν γὰ τόπος γίνηται παιβὶς· ὥσπρ αἱ δρῦς.
λᾶαι γαὺρ ἡ ὐθᾶαι, καὶ χαλὸν ἰσομάκρος γίνονται ταῖς ἰλάτοις, λαβάπρ φασί καὶ πι-
ρὶ τὴν αἴμιν. ἅμα δ' μανότρα καὶ ὑγρὰ καὶ ἀδφότιρα τὰ ζιαῦπα γίνιται, δ' τὸ μήτ
ὑπὸ τθ ἡλίυ, μήτ ὑπὸ δ@ πνδυμάτων καὶ δ' ψύχος λαμβάναν πύκνωσιμ. ἀρχλιπικὰ
δ' μάλιτα δ@ λαρπῶν πρὶν πιπαύσαι, συκή, καὶ φοίνιξ, καὶ ἀμυγδαλή. † καὶ δ' τλὺ φύτ τὰ μὰ δ'
πολυφυᾶ ὑγρότατός τέ ἰσος, @ πνδύμπος, ὥσπρ συκαᾶ· τὰ δ', τῷ τλὺ πθσάρπσιμ ὄχθη
ἀδφᾶ, οὐ δ' ὄγκος μάζος, ὥσπρ ἡ ἀμυγδαλή, καὶ μιλία, ἡ ἄπιος· ἱκανὸν γὰρ καὶ ὁλᾶν
διὰ γραύαι, καὶ ἀδφὲς ποιῆσαι· καὶ ἅμα τόπος γι ἡ πνδυμάτων ὐπογίνιτ μεγέθος. ἅ δ'
βόα δὲς μὰ εὖ ἴσος, νὰ τμωδς ἀδινὸς γὰρ αὐτ ἅ πρόσφυσις. ὡς δ' ὅταν ψικὰδλικ ἡ δρό
δι πίσασιμ, εἰσλυόμδνα τῇ τὸ ἄνθος, αὐτραίνα, καὶ ποιᾶ δ' βολήν. διὸ ἡ λικτάγυσι τὰ
λίνδρα, καὶ ὐκ ἀφιᾶσιμ εἰς ὕλος, ὅπως οἱ λιῦλνοι μὰ ὀρθοὶ γινόμδνοι δ'χωσι τὸ ὑγρόν. οἱ δ
καὶ αὖ πάλιμ λιλδύσι φυτθύαν τὰς ῥάβδλις, τότε χάριμ, ὅπως ὑθὺ λικπνύσωσιμ. ὅλι
δ' ὑγρότης αἰτία τ ἀρχολῶς, λαχαῖθν δλον· αἱ γὰρ ἄπιοι καὶ ἀμυγδαλαὶ, λαῦ μὰ βρέχᾳ,
τέλος δ' ἅ ὁ ἀὴρ, καὶ ἰδιόφυᾶς, ἀρχβάλλσι καὶ τὰ ἄνθη καὶ οὐ πρώτος λαρπὸς, ἀλ' ὑθὺς
μετὰ τλὺ ἀπανθησιμ ἅ. καὶ τότῳ μὲν ἡ δ' τοιότῳ γὰ τῇ πθζαρτήσα τε καὶ τοῖς ὄγκοις
ἡ αἰτία. Τδμ δ' συκδμ ἡ δ@ φοινίκων, ὐκ γὰ τόπος ἐσὶ μόνος, ἀλλ' καὶ γὰ τῇ αὐτ δ'αι- 12
σθσα. διὸ ἡ ἐρινάζουσι τὰς συκᾶς. ὅσ δ' ποιοῦσιμ, ὅπως οἱ ψᾶνες οἱ ἐκ δ@ ἐρινδμ δ@ ἄπικε
μανυμλύω γινόμδνα, διείργυσι τὰ ἄπ δ' συκᾶς. ἅ δ γὰ γένισις δξ ἱκάνων. ζιστέντες ἡ δ'
δμείαν προφήν, ἐκπίπτουτ καὶ πθσίπαντα δ@ ἄπ δ' συκᾶς ἐρινδμ. συμβαίνα ἡ ὅσ καὶ
ἄπ δ@ ἐρινάζομλύων, ὅταν ἐπ' αὐτ@ δ@ συκδμ ἀπογίνωντα. διὸ ἡ ἡμφοτιρίζουσι ταῖς συ
καῖς ἐρινὸς ἄπ δ@ ἄκρων, ὅπως μετ' ἄνιμον ἅ πῆσσις ἐρία γίνιτ, ταῖς δ' πρωίαις πρωίας,
ταῖς δ' ὀψίαις ὀψίς, ταῖς δ' μέσαις μέσος, ἵνα ᾖ δ' οἰκείαν χώραν ἑκάστος ὁ ἐρινασμὸς ἔ.
διαιρίνυσι δ' δ μέσος, τλὺ ὑγρότητα ἐκβόσκοντα τλὺ πλάω, καὶ ζ@ ἔξωθιν αἴρι δ'ιόδν
διδόασι, ἡ τὸ ὅλον ὠπρέσια ποιῆσι. συμβαίνα γὰρ ἅμα τῇ θερμότητι ταῦτ διατρυασμὸν,
συγκαπκλείσθαί τ πνδῦμα, λαβάπρ τοῖς ἐνομένοις, ὃ χαριδίοντος ἅμα τῇ ὑγρότητι ἡ
διακπνύσαντος ἄπιμδν. τὰ γὰρ αἴτια δ' ἀρχβάλλσι ταῦτ ἐσίν. σὺλόγως δ' καὶ γίνονται
καὶ εἰσλύονται πάλιμ οἱ ψᾶνες ἐς τὰ ἐρινά. γίνονται μὲν γὰρ, δξ τὸ μὰ δύνασθ ποιεῖ
νέμ, μηδ' τελεσγῶν οὐ ἐρινός. ὥσπρ γὰρ ἡ δ@ ἄλλων σκοπδύω, ἡ γὰ τόπος ζωοποιὸς
ἡ φύσις. ὐκ ἔχοντ δ' ζοφὴν, ζ@ντες ἡ τλὺ οἰκείαν, φέροντα πᾶς τὸ ὅμοιον. ἡ γὰρ ὁμοιμία
πᾶσι τθ συγγνῆς. ὥσπρ τοῖς φλαρσὶν αἱμᾶς, δξ ὁ διαφλαίροντος γένισις. σὺλόγως δ', ἡ
γὰ ταῖς διπλογόνοις καὶ διαβόροις ἐκ ὑπ' ζ@σι τὴν ἐρινασμὸν· ξυρὰ γὰρ γίνονται τῇ φύσα,
δι' ὀλιγότητα δ' τροφῆς. διὸ δὴ, ἅ πις ἑτέρα χώρα φυσίτλω ἔχα τλὺ ἐράσιμ, ὥστε σύμ-
μετρον ἐκδιδόναι τλὺ τροφὴν· ἡ γὰρ ἀποβολὴ δι' ἀπνφίαν, καὶ τὸ μὰ ἐρᾶσθαι. ἀσαύτως
δ', καὶ ὅτι διονισίοις πολὺς· αὐαξηραίνα γὰρ καὶ ὁ τος. ἄτοπον δ' αὖ δόξᾳμ, ὅτι βορέαις
ἀποβάλλυσι μᾶλλον, ἢ νοτίοις, ξηροτέρων ὄντων. ἄλλον δ', ὅτι πυκνότιρα μᾶλλον τὰ ἐρινὰ
λωλύ διακπνῶμ, ἅμα δ' ἴσως καὶ πᾶξίς ἐς γίνιται τθ ὀπθ. ταύτλω γὰρ καὶ δ' φυλλο-
βολίας αἰτίαν φέρουσί τινθς, ὥσπρ ἄπομδν. ἔξα δ' ὀψία πάμπαν δ@ γνῶμ, ὐκ ἀποβάλ
λα, δ' τλὺ ὀψίστατα δ' βλαστήσας. οὐ γὰρ ἔτι συμβαίνα διαπκλείσθαι καὶ φθαπολεμ
βάνδαι τὸ πνδῦμα, δ' τλὺ ὥραν· ἀλλ' ὑπικρατᾶ αὐτιπροϋπάρχον τὸ θδρμὸν. ἅμα δ' ἡ
φύσα ξηρα πως ὄδί, καὶ ὐ λιῦγραίνται. διὸ καὶ τλὺ ἄρδδσιν αἱ φιῶται ζ@σι, καὶ
διέχοντα μᾶλλον. ἴσικε δ' ὥσπρ πάνδιξις ποιᾶ τλὺ ὕδμον ἰῶ, δύπτοικέ γι καὶ ἀποθνῄσκειν
ποιᾶν, πρὶν πλησίος πρόσπν ἰνὲ συμβαίνειν ὕδ@ δ@ γὰ αἰγύπ@ συκαμίνων. Ἀλλὰ δ@ 13
διαμθσθσοῖ τινθς, ὡς ἄρ' οὐκ αὐοίγσιμ αἱ ψᾶνες, ἀλλὰ συμμύδμ ποιοῦσιμ, ὅταν αἰσλύω
σιμ. ὅθμ καὶ τλὺ αἰτίαν ὄδιμ ἐκ τθ ἐναντίου φέραμ, ὡς τούτου χαλεπὸν ἐρινασομένου. ἰαὺ
γὰρ συμμύωσιμ, οὕδ' ἡ δρόσ@, ὅτι πὲ ψικὰδλικ διύκοντα παραφέρᾳ· ὑφ' ἃμ ἀποπί-

πᾶσι διαθρωνύμενον, ὅσπερ καὶ οἱ λίτραι τὴν βροδῆν. ὅτι ἡ ταῦτα ἄπια, μᾶλλον τὸ συμβαῖνον. ἃ δὲ καὶ λίγνοι ἐστὶ, σχεδὸν μᾶλλον ὑπὸ τῶν ὑδατογενομένων. σημεῖον δ' ὅτι ἐπὶ τῶν ὄζων τὸ συμμένειν χάριεν· ἐὰν γὰρ μὴ ἔχωσι πρόσληψιν, τῇ ἄμμῳ ἐναπέληθουσιν, ἵνα συμμένῃ. καὶ ὁ ἰσονιερὸς δὲ ποιεῖ σφᾶς ἔσχατον ὑδατόμενον, ὅτι συμμένει ἰσονιερὰ τὰ δὲ τῶν ὑγρῶν, οὐ διὰ γένους ἀλλ' ἐκ τόπου τοῦ ἰσονιεροῦ, ἀλλὰ συμμένει· διὸ καὶ ὑδατόμενα, καὶ ὁ-
ἰσονασμῦ λόλως † βωμασμῷ λίαν· μετὰ ταῦτα ἰσχύοντα· ἡ ἄμα δ' ὥρας μεταβολῆς γιγνομένης, αὐξάνεται τι καὶ ἐκ ἀκριβοῦς. ἡ μὲν οὖν αἰτίαν ἀμφοτέρως λαβεῖν φαίλεχεν. τὰ δ' ἄλλα ἐστὶ τὰ γε ὑδατα ἐπιγραμματικὰ· καὶ γὰρ ὑπάτων ὑδατογενομένων, ἀδρίστερα ἰσονιά, ἡ πλέων ὑγρότης γίνεται, διὰ τὴν ἐκπυρωματισμὸν καὶ ἀποβολήν, ἡ τῇ ἄμμῳ πάλιν ἀποξηραίνεσθαι βαλομένων. διὸ ἡ τὸν ἰσονιερὸν τὴν ὠφελεῖν· ἐξαιρεῖν γὰρ τὸ ὑγρόν, τὸ δ' ἀποβολὰς ἄπιον. ἐὰ μὲν οὖν μείζων αὐτὸν λίγνα, πάλιν ὡς ἐπὶ ἐκείνων τὸ αὐτὸν. ἐὰ δὲ γραμμῶται, συμβαίνει αὖ ἐκείνως μὲν ἐκ τῶν ὄζων εἶναι τῶν ἀρχῶν, καὶ ἅπαν δ' αὖ πόσει πηγαίῳ τῶν ἐκ τῶν ὄντως δ' ἐκ τῶν ἐξωθεν ὑγρότητος, ὑφ' ἧς μᾶλλον αὖ ἀποπίπτει τὰ ὀρθὰ πιφυκότα, καὶ μὴ κατακλίνει· διαθερμοῖ λίνῳ. πλανᾶν δὲ, καὶ ἐξ αὐτῶν ὧν αἰτίας εἶναι δὲ ἀποβολὰς, ὥσπερ νοσοῦσιν. πλὴν ἃ μὲν νόσος ἴσως ἰσονὶ πάντων τῶν καρπῶν. ἐ δὲ συμμένῃ ὅταν εἰσλύωσιν οἱ ψῦλλοι, αὐξάνει καὶ λίγαν αἰτίαν. ἐπεὶ τόν γε βόσκειν τὸν ὑγρότητα τὸν φύτ πάρχουσαν οἰκείαν εἶναι, ἀλλὰ διὸ πῶς τὸν ὑπομένῃ, χάριεν. τὰ μὲν οὖν ποιεῖ. διαθερμότητα γὰρ τὰ ἰσονιὰ, μᾶλλον ὑδατοῦσι καὶ πλέων τὴν ὑγρ. ὅλως δ' ἰσχὺν τοῖς βοτάνοις ἡ πηγὴ ἀποπίπτειν· συμμένει γὰρ μᾶλλον, ἃ μὴ ἄρα ζωὴ ἐπιβάλλει λιαχάσκει. φαίνεται δ' οὐ πλέους αὐλλογίας ἔχειν τὸ πρότερον, ἃ μὴ ἄρ' ἀμφοτέρως συμβαίνει καὶ φθίνεται. ὁ δ' φθίνει τόπους μὰ λέγειν τὸν ἰσονασμῦν, ἐκ ἅπαντ', ὥσπερ ἐλίχθη, συμμιγείαν ἔχοντας ἅμα δ' ἰκτροφῆς τὸ ἀέρ. ἐπεὶ ὅταν ἡ ὑγρότης πολλὴ καθ' ὅλον τὸ γίνεσθ', καὶ ὀξ αὐτῶν τὸν ἀχρεῖον λέγειν. ἡ γὰρ ἀπιότης σφᾶς ἴσως γίνεται. καὶ ἰσονεύζουσι λεπτύνουσι, ὅπως ὑδατόμενοι. σφᾶς τὰς αὐτὰς αἰτίας καὶ διαφορᾶσιν, ὑπὸ δὲ καὶ τριφορᾶσιν αὐτὸν, σφᾶς πλῆθ' τροφῆς. ἀφαιρεμένων γὰρ τ' πρώτων, βραδίους ἵστρε φύσει· καὶ πάλιν τάτων ἵστρα, πληθυόντες τι τῇ ὑγρότητι, καὶ μᾶλλον τότε λειποῦσθ'. ὑδὲ πλέον δὲ ἡ λιμάμενοι σφᾶς τὸν ἐπιβολήν. μόνον γὰρ δὲ ἴσως τὸν ἀχρεῖον, ἢ μετ' ὀλίγων ἀπολῦ φέρει τὸν λειπόν· ἃ μὰ ἄρα φύονται δὲ αὐτὸν τὸ τέλος. φύονται γᾶρ ἡ αὐτόματος. ἁ δὲ τὸν αὐτομάτων γίνεσις, ἐκ ἀπείρατ', καὶ ὅλα διὰ σφᾶς σπόρων ἴσα, μᾶλλον δ' ἀλλοίωσιν γίνεται τὴν γᾶς. ὅσπερ καὶ ἴσως ἀλισίκαρπον ἂν τις ἴφη, καθάπερ ὁ πυρὸς τὸν ἐτέαν. ἐπεὶ τέλμα καὶ ἀρώτους ἔχα πᾶσι ταῦ καρπούς, ὅμως ἐκπολῦ καὶ πιπαίνα κατὰ τὸν δὲ φύσιος ὁρμήν. ἀλλὰ γὰρ αὖτα μὲν ἰδιότης ἄν τις ἔπ πᾶς τὰ ἄλλα. ὁ δ' ὑδὲ τὸν φοινίκων συμβαίνων, ἀ ταυτὸν μὲν, ἔχα δὲ ἴσα ὁμοίστατα τούτῳ· διὸ καλεῖσιν ἀλωάδαν αὐτός. ὁ γὰρ ἀχρεῖος ἄνθος, ἡ ὁ ἰσονιερὸς ἡ χνῶς συγκατακατόμενος, πιθοί τινα τὴ θερμότητι ἡ τὴ ἀλμυρὰ ἀνάμιξ ἐκβάτατα ἡ νύπνιον. σφᾶς τούτων δὲ ἃ ὠφέλιμα. φαίνεται δὲ πρόσληψιν ὁμοίαν τότῳ ἡ ὠδὶ τὸν ἰχθύων συμβαίνων, ὅταν ὁ ἀέρ ἴσα ἐπιφέρῃν τοῖς ἀεὶς ἀκατακρεμένοις τὴν θορᾶν. ἀλ-
14 λὰ τὰς μὲν ὁμοίστατας, ἡ ἐκ τὸν ἀπερτιμένων δὲ λαμβανῶν. Τῶν δ' ὁμογενῶν, ἃ οἷς τὰ μὲν ἄκαρπα, τὰ δ' ἔνδρπα, τὸν ἡ ἀχρεῖα, ἃ ἡ θήλεα, τὰ δ' ἄρρενα καλοῦσιν, ἃ ἐπέτη τὴν αἰτίαν πολλαπλαίνει, τῇ ἡ πρότερον ἀρκεῖν πρὸς τὸν λειπῶν· ὅτι σφᾶς συκότερα, 40
καὶ ἰσχὺν, ἡ δύρροιαν ἄκαρπα γίνεσθ'. συμβαίνει γὰρ, ἅπαντα εἰς ἑαυτὰ καὶ τανταλίσκειν. ἃ δὲ λειροτροφία, λέγεται μὲν ἃ φυσικῶς πρὸς πῶσιν· ἐκ ταύτης γὰρ ὁ λειπὸς, ὥσπερ ἡ ὅλος ζώοις τὸν ἀείρμα. προπομπὰς δ' ὡς ἵστρα αὐτὸν ἡ καταναλισκομένης, ἀφαιρεῖσθ' τὸν γίνεσθ'. ἃ γὰρ φύσις ὁ λειπὸς ὡς ἄμφω, μὰ λαμβανόντα τὸ σύμμετρον. οἷς ἃ δὲν φύσει ἔστ' συμ-
νύκαρπα. βαίνει, τότε ἄκαρπα γίνεσθ'. οἷς δ' σύδὲς φύεται ἡ ὁρμὰ ἃ φύσιος, ὅλως † ἄκαρπα. διὸ καὶ ἃ δὲν ἀχρεῖα φύα τοιαῦτ' ἃ ὅλος ὁμογένεσιν, ὅσπερ ἰσχυρότερα ἡ πυκνότερα, καὶ ὡς ἐπὶ πᾶν μᾶλλον γίνεται σφᾶς τὸν δύρροιαν. ἐπεὶ καὶ μικρόκαρπα πάντ' ὡς ἐπὶ πᾶν μείζω, καὶ τὰ εἰς μέγεθ' ὡραμένα μικροπαρπότερα· καθάπερ καὶ ἡ ἀνθρώπου συκῆ καλουμένη. θαυμαστὴ γὰρ οὖσα τοῦ μεγέθους, μικρὸν ἔχα φύσει σφόδρα τὸν καρπὸν, καὶ ὀλίγον, ὡς εἰς τὴ

βλάστησιν

βλάστειν ἢ ἀπολίσκειν πᾶσαν τὴν τροφήν· καὶ γὰρ σφόδρα μεγαλόφυλλος, ἀφ' ἧς αἰτία καὶ σφόδρα τὴν οὐσίαν καὶ ἡ τῶν ῥιζῶν τ̀ ἰσαπεμφύων ἐν γένεσις. ἴσως δ' αὖ πάλιν, ὅτι καὶ ὡς ταῦτα ἰσαπεμείζει, σφόδρ' ἂν εἴη ἀδφνίστερος ὅτι καὶ ὀλάπλων ὁ καρπός. ὑπὸ δὲ τῶν ῥιζῶν φέρεται ἑτέρους ἔρποντας. μόνα δὲ καὶ μάλιστα τῶν μονοκάρπων αὔξησιν λαμβάνει μεγέθους, ἀμπελος καὶ συκῆ. λιόκαυστοι γὰρ ἡ μὲν, ἀφ' ὁ ἐστὶν ἀθρόαν ἐλκυσθαι ἰκμάδα τὴν μαστομένην, καὶ ἔλαφρος οὖσα ἐχεται καὶ οὐτροφον. ἡ δὲ καὶ ὡς ὕψος αἴρεται, καὶ πολύκλαδος γινομένη, πολὺν καταλαμβάνει τόπον. Εὔλογος δὲ καὶ μακροβιώτερα τὰ ἄκαρπα τ̀ καρπίμων, καὶ τὰ ὀλιγόκαρπα τῶν πολυκάρπων, οἷα μὴ δι' ἀδύνειαν ἢ ὑγρότητα ἢ δι' ἄλλην τινὰ αἰτίαν ἄκαρπα, ἢ ὀλιγόκαρπα· καθάπερ τὰ τε πύρεθρα, καὶ ἁλσώδη, καὶ οἷα μανὰ καὶ οὐσπῆ, καθάπερ ἡ δάφνη. ταῦτα μὲν γὰρ, καὶ ἄπτ τινῶν ἄλλων, διὰ τὰς ἀρομένας αἰτίας. ἡ δὲ καρποτοκία πολύ γε φύσεως ἀφαιρεῖται, καὶ τὸ λυσιώτατον ὅπερ καὶ ὑπ̀ τ̀ ζώων συμβαίνει. τὰ γοῦν πολυβοώτατα καὶ γηράσκα τάχιστα, καὶ ἀπίλλυται. φανερὸν δὲ ἀμέλει καὶ ἐπ' αὐτ̀ ὅτι τ̀ λίνου ἕνεκεν. οἷα γὰρ πολύφορα καὶ πολύκαρπα, ταῦτα ὅλως διαπαγεῖ θᾶττον, καὶ γε πρὸς ὁμογενῶν· οἷον ἀμπέλοις, συκαῖς, πρὸς ἄλλοις. τὰ δὲ σιεφα, καὶ ὀλιγόκαρπα, χρονιώτερα ὡς ἐπ̀ τ̀ πολύ. μᾶλλον δὲ πολλάκις, ὑποβρυκαρπήσαντα τὰ λίνεθρα, δι' ἀδυνάμειαν ἀφαυάνθη· καὶ μάλιστα τοῦθ' αἱ ἄμπελοι πάσχουσι, καὶ τᾶλλα δὲ τὰ πολύκαρπα, σφόδρα γὰρ ἐξαναλίσκεται τῶν φύσιν ὡς αὖ καρπός. καὶ τοῖς σιτηροῖς ταὐτὸ μάσι, καὶ ὅλως τοῖς ἐπιτόκοις συμβαίνει. διὸ καὶ ἐπίτεφα σωρεχωρούντου γὰρ δύδυς αἱ ῥίζαι τῶν καρπῶν, δι' ἃς τὰς αὐτὰς αἰτίας καὶ ἐκδιδομένης πάσης τ̀ φύσεως. τὰ δὲ λίνεθρα πρᾶγμα μὲν ἡ ὁ πάχος ἔστω, ἢ ὁ φανερὰ γίνεται πυθιζομένης δ' ἡ ὥρας, ὀχυρόν ἐστιν. ἐὰν δ' ἐ τι ὧν γίνεται τοιοῦτον ἐν τῷ ἀέρι, ὥστε πίσαι καὶ λακῆσαι καὶ θᾶττον, οὐ μόνον οὕτω τὰ ὑποβρυκαρπήσαντα, ἀλλὰ καὶ πολυκαρπήσαντα, πονεῖ πολλάκις, ἃ καὶ φθείρεται. λινοῦσθαι γὰρ ἅπαν ἀδυνίς. φαδινὰ δὲ καὶ ὁ μὴ ἰσχυρόν. διὰ ἔστ' ἂν καὶ τὰ γινεγόμενα δι' ἀγωνιγήτων θᾶττον γηράσκα, καὶ τὰ βιλτία δι' χαιρόνων, καὶ τὰ ἅμορα ὅλως δι' ἀγρίων. διά τι τάχ' ἂν λέξειεν ἄν τις, τὰ μᾶλλον τυγχάνοντα θραπείας. ἀλλ' ἡ θραπεία πῶς καρπογονίαν, ἢ πῶς ἰσχύν; αὕτη δ' αὖ αὐξᾶ. τὸ δὲ μακρόβιον φ' ἕξ ἰσχύαν. ἰσχυρὸν δὲ, τὸ πυκνὸν καὶ εἰερφον. διὸ καὶ θάσσει τὰς γινεγίας ἀκμιαῖοτέρας, ἢ φροντίζουσι δι' ἄλλην τινά, ἀλλὰ καὶ βάλλονται λαπουργᾶν· ὑπὸ δὲ τὸ πλοῦτόν συγχεῖσθαι τὰ, πῶς τὴν αὐτὴν καταλάβῃ. συμβαίνει δὲ ἔστ' καὶ ὧν τῶν ζώων. καὶ γὰρ τὰ ὅλως δύτικα, βραχύβια. καὶ τὰ ὑποβρύσαντα, πολλάκις ἀπόλλυται, καὶ μάλιστα ὧν ἀεὶ ἐν δι' ἔνιά τι σωανθρωπόμενον ἀὶ ὄρνιθες. αὖτα τε δὴ βραχυβιώτατ' αἴτια. καὶ ἡ φαυτία διλονότι μακροβιώτερος, ὥσπερ ἄρνται. καὶ ὅλα δὲ ἀδφνίαν δύφαρτα, μὴ πάντως ὄντα πολύκαρπα, ἀλλ' φῖα καὶ ἄκαρπα, καθάπερ φ' ἓν ἐπιτόκοις· ὡς † ἡ σκιά, πρὸς ἣν καὶ πρότερον εἰλέχθη· ταῦτα γὰρ ἐπ' ἐς πλάσιον ἀθροῦσθαι δι' φύσιν. ἔνια δὲ καὶ δι' ἐν δίνεθρον δύφαρτα διὰ μανότητα καὶ ἀδένειαν· ἐκ ὄντα πολύκαρπα, καθάπερ ἡ λάφνη. ταύτης γὰρ ἕνεκα, ἃ καὶ ἄκαρπος, ὥσπερ ἡ βρυοφόρος. Πλὴν ἔχ ἁπλῶς ταὐτὸν γε, ἀλλὰ κατὰ μέρος καὶ ἡ φθορὰ καὶ τὸ γῆρας. ἐὰν γὰρ τὸ μὲ λιστα πάσχυσθαι, ὡς ἁπλῶν, σπάνται καὶ φθείρεται. πλαδλασθέντα δὲ ἔχει πολλὰς, ὡς ἅμιον ἐν τρόπον ἴσως τοῖς ἀφανιζομένοις ἀπρόμοσιν ὑπὸ δι' δίνεθρον. ἀλλ' ἡ διαφορὰ, τοῖς μὲν ὅτι τὸ ἐνδεχόμενον τοῦ, τοῖς δὲ δι' ἓν ἀπαρτισθέν ἐστὶ τ̀ μισεῖν. ἀλλ' ὅτι ἡ πλαδλάσησις ἐκ τ̀ αὐ δι', διὰ ἔστ' ταὐτὸ δύκα καὶ τὸ δίνεθρον ἐστὶν· πρὸς ὃ καὶ διαπτοίλη πρότερον. ἀεχαὶ δὲ φθορᾶς πρὸς ἀδυνίσι, καὶ ἀπὸ πληγῆς, ὃ ἀπὸ πνεύματων μεγάλων, καὶ ἀφ' ἑτέρων τοιούτων. ἐκ πολλῶν γὰρ σύνεστηκε, τὸ ἀδυνὲς. ἐαὶ δὲ πῶς τότε καὶ πολύκαρπον ᾖ, καθάπερ ἡ ῥόα, καὶ μᾶλλα ἡ ἀερινὴ, καὶ μᾶλλον. δι' ἀμφοτέρων γὰρ, τάχα δ' ἐκ πολλῶν αἱ ἀρχαί. καὶ αἴγ, μᾶλλα καὶ σκληκωθῆντα τάχιστα, θᾶττον δὲ αἱ γλυκεῖαι· καὶ ἔστ' πάχουσι, καὶ ὅλως γηράσκουσιν, οὐχ αἱ μᾶλλα μόνον, ἀλλὰ καὶ αἱ ῥόαι. τὸ γὰρ πεπιαίνειν ἀφαιροῦνται τὰς φύσεως. ἅμα δὲ καὶ αἱ μὲν ὥσπερ ἄγειαί τινες, αἱ δ' ἄμφαι τυγχάνουσιν. ἀναλογον δὲ, καὶ αἱ ἀπύρλωσι τῶν πυρλωκλῶν, καὶ αἱ μαλακοπύρλωσι τῶν σκληρῶν. καὶ ὑπὸ μυρίνων δὲ, καὶ τῶν ἄλλων ὡσαύτως· καὶ γὰρ πλᾶσι ἀφαιροῦται τ̀ φύσεως. καὶ τὸ ὅλον ἀδφνίσθαι καὶ μανότερα ταῦτα· διὸ καὶ πρωϊκαρποτέρα. θᾶτ-

τὴν γὰρ καὶ μᾶλλον ὑπαιθύειν ἀεὶ τὸ ἀδφνὲς. ὡς δὲ Δημόκριτος αἰτιᾶται, τὰ δένδρα
δι' αὐτὰς δὴ σκολιὰν βραχυβιώτερα, καὶ πρωϊβλαστότερα † διὰ τὰς αὐάγκας εἶναι (τοῖς μὲν γὰρ
ταχὺ διαπίπτειν τὴν τροφὴν, ἀφ' ἧς ἡ βλάστησις καὶ οἱ καρποί· τοῖς δὲ βραδύτερον, διὰ
τὸ μὴ εἶναι βύρσεων τὸ ὑπὲρ γῆς, ἀλλ' αὐτὰς τὰς ῥίζας ἀπολαύειν· καὶ γὰρ μακρόῤῥιζα
ταῦτα εἶναι, καὶ πεχυῤῥίζικα λόξεσι δ' αὖ οὐ καλῶς λέγειν. καὶ γὰρ τὰς ῥίζας ἀδφνῶς φύ-
σιν ἔχειν ἧς ὕδατος, ἐξ ὧν ἀμφοτέρων θᾶττον γίνεσθαι τὴν φθοράν. ταχὺ γὰρ ἐκ τοῦ ἄνω
διϊέναι καὶ τὸ ψυχρὸν, καὶ τὴν ἀλκὴν ὑπὸ τὰς ῥίζας, διὰ τὴν εὐθυπορίαν· ἀδφνῶς δ' οὔ-
σας, οὐχ ὑπομένειν. ὅλως δὲ τὰ πολλὰ ἧς τοιούτων διαφορῶν ἀρχὴν γεράσπεν, διὰ
τὴν ἀδύναμον ἧς ῥιζῶν. ἔτι δὲ τὰ ὑπὲρ γῆς διὰ τὴν λεπτότητα, διαπέμπειν ὑπὸ
ἧς ἀνδυμάτων, διυπᾶν τὰς ῥίζας· τούτου δὲ συμβαίνοντος, ἀποῤῥήγνυσθαι καὶ συ- 10
ρεῖσθαι, καὶ ἐκ τούτων ὑπὸ ὅλου διῳδεῖν καὶ σήπεσθαι τὴν φλοιάν. ἃ μὲν οὖν λέγει, ταῦ-
τά ἐστιν. οὐ μὴν λόξεσι γ' ἄν, ὥσπερ ἄρτια, καλῶς λέγειν. οὔτε γὰρ τὸ ἧς ῥιζῶν ἔστιν
ἀλυσις, ὥσπερ καὶ πρότερον εἰλήφθη· τὸ, ἧς μακροβίων εἶναι μακρὰς καὶ παχείας. οὐ
γὰρ μακρόβιον, οὐδ' ἡ συκὴ, οὐδ' ἑτέρα τῶν μακροῤῥίζων καὶ παχυῤῥίζων. οὔτε τὰ
εὐθέα καὶ τὰ ὀρθὰ βραχύβια, οἷον ἐλάτη, φοίνιξ, λυπόσκιον. οὐδὲ ὀκνοῦσι δὲ ταῦ-
τα, οὐ δὲ πρωϊκάρπια, οὐδὲ πρωϊκάρπων· καίτοι καὶ ταῦτα ἰχθὺν εὐθὺν φιούτων γε τὴν
πόρων ὄντων, καὶ ἧς ῥιζῶν μὴ μακρῶν. ὅλα γὰρ ἐκ τῆς αὐτῆς αἰτίας, ἅπαντα δ' ὧν συμβαί- 20
νουσιν αἱ αὐταὶ. ἀλλὰ μή ποτε οὐ ῥᾴδιον ἡ τοῦ πόρου, ἀλλὰ τὰ πνεύματα πρότερον, ἐν οἷς
καὶ τὸ λυσφυὲς ὅλως, καὶ μικρόκαρπον καὶ ὀλιγόκαρπον, καὶ ὅλως τὸ ἰσχυρὸν ὕδωρ. ἡ
γὰρ πυκνότης, καὶ ἡ ξηρότης, καὶ ἡ σφιδρότης, καὶ ἡ λιπαρότης, ἐν οἷς ὑπολαχὼν καὶ μακρο-
βιώτατον· καὶ πάντων ἧς φιούτων αἴτια. τὰ δ' ἐναντία, ἧς ἐναντίων. ὅλα δὲ πολυκάρ-
πων ὄντα, μὴ βραχύβια, μὴ δὲ ταχὺ γηράσκει, καθάπερ ἄμπελος, ἀμυγδαλῆ, συκῆ, καὶ
ὥστε πρωϊβλάστερα γινόμενα, ταχυκάρποτερα, καθάπερ εἰλήφθη. παραπεφυκυῖαι γὰρ ἐλαφρὸν,
παραῤῥᾶσται τὸν πλοῦτον τροφῆς. † ὥσπερ ῥάδιον διακεκρίσθαι τῶν λοιπῶν. ἅμα δ' ἴ-
δ μὲν ἔκτρ. σως συμβάλλεται καὶ τὸ μὴ γήτειχίσθαι, ἢ πᾶσιν, ἢ ἔνιοις. ἡ γὰρ ἄμπελος, καὶ ἔτι μᾶλλον ἡ ἀ-
πολλ. μυγδαλῆ, πυθφαίνουσι πολλοί. † ἐκτρέφουσι γὰρ πολλάκις ὕδωρ. ἔστι δὲ φύσει τῇ τιλαιώσει
ὁ πόνος, καὶ ἡ ἀπίρασις. ἡ δὲ συκῆ μικρὸν ἐλαφρὰν ἔχει, καὶ ὑδατώδη, καὶ μικρὸν, ὡς πᾶς
τὸ μέγεθος ἔχει τῶν δηλουμένων τὸν καρπόν. ἀλλὰ γὰρ πρὸς μὲν μακροβιότητος, ἐν τούτοις
17 ἔνιοσαν αἱ αἰτίαι. πρὸς δὲ πολυκαρπίας ἧς δένδρων, ἅπαντα πρότερον· ὅτι τὰ θερμὰ,
καὶ μανὰ, καὶ ὑγρά. Τῶν δὲ αὐθμάτων, ὡς ἁπλῶς εἰπᾶν, τὰ ἐλάττω πολυχρονώτερα. 30
καὶ γὰρ τὰ ἐλαχίστα, μάλιστα καθάπερ λίγξος, σήσαμον, ἐρύσιμον, μήκων, κύμινον. ἄλ-
λων δὲ δοκᾶ, καθόλου μὲν καὶ ἔνιοσδε εἰπᾶν, ὅτι τὰ ἐλάττω, βέλτιον ὧν τιλᾶν. ἐν δὲ τοῖς βέλ-
τιον τὸ πλοῦτος. ὥστε ἰσχυτέρω, ὅτι πάντα τὰ τοιαῦτα, ἀθλαιότερα, καὶ θᾶττον ὑπακούει
τοῖς ἀεὶ ἔρχεσθαι. σημεῖον δὲ καὶ ἡ ὀλιγοχρονιότης ἐν τιλαιώσει· ἐπεὶ καὶ τὰ αὐτόματα διὰ τοῦτ',
ὡς ἁπλῶς εἰπᾶν, πολυκαρπότερα ἧς κύνδρων· καὶ αὐτῶν δὴ τούτων, τὰ χέδροπα ἧς σιτω-
δῶν. θᾶττον γὰρ ἡ τιλείωσις, καὶ ἡ ἄδρωσις. ἔτι δ' οἱ ἔνιοι ἧς πλείστων ἰσχυρῶν, καὶ οὐ ξυ-
λώδεις, καὶ οὐ μονοφυεῖς, ἀλλὰ πλείονες καὶ ἀκρεμονικοί. πολλῶν δὲ καὶ ἰσχυρῶν ὄντων, δῆλο
γὰρ ὅτι καὶ τὸ τοῦ καρποῦ πλῆθος· ἄλλως τε καὶ αἱ ῥίζαι μὴ αὐτοπαθοῦσιν, ὥσπερ ἧς ναρ-
θηκωδῶν καὶ λιγαλοῤῥίζων. ἀλλ' αἰεὶ διασιδίζουσιν ὧν ἂν λαμβάνωσιν, ὅπερ ὑδὶ ἧς χε-
δροπῶν ὄντι, καὶ ὑδὶ ἧς ἄλλων ἧς πλείστων. μονόῤῥιζα γάρ, καὶ οὐ πολύῤῥιζα· ἀλλ' εἰς τὰ ἄ- 40
νω φοράμενα τῇ ὁρμῇ, καὶ μάλιστα (ὡς εἰπᾶν) τὸ κύμινον. μικρὰ γὰρ ὡς ἡ ῥίζα τούτων πάμ-
πολυ. ὅλα δὲ ἰσχυῤῥίζικα τούτων (φύεται γὰρ τοιαῦτα, καθάπερ ὁ λίγξος, καὶ ὁ μάλινος)
ταῦτα δὲ διὰ τὸν λόγον ἀποδίδωσι τῶν ἐναντίων, ἀπ' ἰσχυρῶν ἰσχυροὺς καὶ πολυχρονίους.
ὧδ' ὅταν ἀπὸ μικρᾶς ἀρχῆς πολλοὶ γένωνται, διὰ τὸν λόγον ὑδὶ καὶ ἧς καρποῦ εἶναι
πολλοὺς, ὥσπερ ὑδὶ καὶ ἧς πυρῶν καὶ κριθῶν, ὅταν ἐξίνοις πλείοσιν ἐκβλαστῶσι διάλα-
μοι, πλείους γὰρ οἱ ταύχυς. ταὐτὸ δὲ ἧς καὶ ὑδὶ ἧς λαχανωδῶν ὄντων, ὅτι πολύσπορα καὶ
ἰσχυῤῥίζικα τυγχάνει. τὰ μὲν γὰρ πλείστης διανοὸς ἀφίασι, τὰ δ' ὑπὸ ἧς ἐνίοις ἐκρίμενος πλάκας.
ἅπαντα γὰρ ἀποδιδοῦσι, τῷ ἔνια διακαυλίσαντα. καὶ ἀχόμενον ἢ, ἐν ἐκ πολλῶν, πολὺς ὁ
καρπός, ὅταν ὃν τῇ τοῦ αἴρος ὑγρότητι τυγχάνῃ (βραχὺς γὰρ ἢ ἐν ἀχάμενος διὸς ἐνιαυ-

ρους)

ρας) καὶ ἡ φύσις ἀς τὰ ἄνω μᾶλλον ὁρμᾷ, καὶ μὴ καταπαγῆ τὴν ῥίζαν, ἀλλὰ συναυξῇ, καὶ πόσ
ιπ μανῇ ἀπείρατα κατὰ λόγον, καὶ ὅλα ταῦτα πολυπαρπότερα γίνεται τῶν ἄλλων.

Ὁ δ' αὐξάμενος, καὶ ἅπτηται τὴν χαμαιπετῆ ἄλλο μὲν πολύκαρπον, ἀλλ' ἀσθενὲς ὀλιγόκαρ- 18
πον· διὸ διὰ καὶ πρωϊκαρπεῖται, πολλαμβανόντων οὐ χαμαίνας ἀς τὴν ῥίζωσιν. ἔτι δ' ἐπὶ
κεφαλῆς φέρει πολλοῖς καὶ πολλάκις, ὥστε αὖ καὶ πόφανῇ, μὴ διώαδα τελειοῦν. ἡ δ' ἀσθένεια,
καὶ τῇ αὐξάνεσι φαυλεται. μανὰν γάρ, καὶ λεπτὴν, καὶ ὑ πολύῤῥιζον· ὥστε δυσλίσολον ὑφ' ἑαυ-
πειοῦλα. τὸ μὲν οὖν πολυκαρπῶν, φέρει τούτους ἀὶ αἰτίας, καὶ τοῖς ἐπιτάσεις καὶ τοῖς χρονι-
τέροις. ἐπεὶ καὶ αἱ διακαθάρσεις τὴν λαφάδραν, καὶ αἱ ἑαστεπαὶ, ποιοῦσι πολυκαρπῶν·
ὅτι τὰ μὲν αὐτὰ λυλύει, τὰ δ' αὐτὰ λαμβάνει τὰς τροφάς. τούτων οὖν ἀφαιρεθέντων,
ὡς τὸν καρπὸν ἡ ὁρμή. καὶ δῆλα ἴσως τὰς ἀρκελωτικὰς καρύας θαμνώδεις ποιοῦσι, ἑαστεπο-
νοῦντες. ἱκανὰ λίσκουσι γὰρ ἐκ βάθους δρέπεσθαι πᾶσαι τὴν τροφήν. αἱ δὲ μεταβολαὶ τῶν
καρπῶν τῇ τὰς χώρας, δ' ἀλογοῦλα τῇ τὸν ἀέρα καὶ τὴν ἀλάφειαν γίνονται. δῆλα τούτων γάρ, καὶ ἐκ τού-
των, αἱ βοφαὶ πᾶσιν. ἰσχυρὸν δ' ἡ τροφὴ πῶς ὁμοίωσιν, ἄγει καὶ γὰρ τοῖς ζώοις ὅτως ἡ γὰρ τῆς
θάλασσαν ὁμοίστης. φαίνεται δὲ ὁ μόνον τὰ σπέρματα καὶ τὰ φυτὰ καὶ τὰ βάρεα μεταβάλ-
λειν, ἀλλὰ καὶ τὰ ζῶα· καὶ πρόπον τινὰ μᾶλλον ταῦτα. καὶ γὰρ τὰς τροφὰς ἀγομοίστ καὶ τοῦ
τόπος. φαίνεται δὲ τοῖς καρποῖς ἡ ὁμοίως ἔχει ἐπὶ πλεῖον. ἃ μὲν ἀλλὰ καὶ φύτευθα γίνεται, καὶ μᾶλλ
σα ἐκβάλλει καὶ τὰ χρώματα, καὶ τὰ μεγέθη, καὶ οὗ χυλές. χρώματα μὲν, οἷον τὰ σπέρματα· λύ
κα γὰρ ἐκ μελαίνων, καὶ μέλανα ἐκ λύκων μεταβάλλ. χυλὸς δὲ, καὶ οἱ καρποί· τὸ δ' ἐκ τῆς
χρωμάτων ἢ ὀπὸ ἐμφανὲς, ἢ ἡ ὁμοίως συμβαίνει, πλὴν ἐὰν ὅλον μεταστῇ τὸ βάρος, ὥστε ἐκ
μέλανος γίνεσθαι λύκον, ὅπερ φύσει συμβαίνει τοῖς ἐκ σπέρματος φυομένοις. ἐοικυῖ δὲ τοῦ
πάθος ἔστ' ὁμοίως ζώων τε καὶ φυτῶν, ἐοικυῖ ἴσως δῆλα καὶ τὴν αἰτίαν ζητῶν. ἐπεὶ ἐκ-
κῶνο ὁμοίως ἔχ τε τοῖς σπέρμασι καὶ φ τοῖς ζώοις, ὥστε μὴ δύνῃς ἀλλὰ πρηγενόμενα μετα-
βάλλειν· ἅπαντα γὰρ ἐκτὸς μικρὸν ἐξαλοιοῦται, καὶ μεθίσταται. τὰ δ' ὑπὸ τὴν δ' ὑσλεσιν
ἀνάπαλιν δύλογος· ἀδφνέστατα γὰρ φ ἀρχῇ, καὶ μαλιδ' ὅταν ἐκ σπέρματ'. ἀτεπό-
τατον δέ, καὶ θαυμάζεται μάλιστα ὑπὸ τὴν δ' ὑσλεσιν, εἰς τὸ βέλτιον μεταβολή· ἐκβαδπ φ
αἰγύπῳ τε καὶ ἐπ μᾶλλον φ ἐκλιπίᾳ τὴν ῥοδῳ· ἐπὶ δ' ἡ μυῤῥίνης πρὸς αἴγυπτον δύσκλισ.
τὰς γὰρ ὑπὸ τὸ χεῖρον καὶ πολλὰς ὀρθάδα, καὶ ταχυῦ διὸ καὶ θαυμάζομεν. ἴσως οὖν ἀκ-
λουστι καὶ ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων συμβαίνον, ὅταν εἰς τὸ βέλτιον ἢ χειρίον ὁμοίως. φ τούτῳ
γὰρ ἡ διαφορὰ, ὑφ' ὅτι μὲν ἀεὶ ἴσως μένειν ὅταν φυτεύθῃ, τὸ δ' ἄλλο καὶ ἄλλο μεταβάλ-
λειν. ἐπεὶ τό γε γινόμενον ταὐτό. παραιρῆται γὰρ ἀεὶ ἡ φύσις ὑπὸ τὴν ὡσαύτως ἀμ-
φοῖν. ξυμβαίνει γὰρ ἴσως καὶ ὑπὸ τὴν ζώων· ἐκ μελαίνων γὰρ λύκα γίνεται, καὶ ἐκ τραχίων μα-
λακά. ἄπορον δὲ φύτευθα δοκεῖ τὴν μὲν φανδρὰν εἶναι τὸ ὕσλον, τὴν δὲ καὶ ὅλως ἀ τροφαὶ καὶ ὁ
ἀήρ. ὥστε διὰ καὶ χρὴ νομίζειν, καὶ ἅπτα ἄλλοθι διὰ τὸν αὐτὸν συμβαίνειν, ἴσως ἀὶ τὴν ἀγαπλησίας
αὐάγκας. τὰ γὰρ διὰ ὑπάκτα μᾶλλον, ἴσως ἢ καὶ μόνως ἂν ἴσς δοθείη, τῇ ἐμπαιρίαν πόσλαβεῖν,
χώρας καὶ τόπα δῆλα τὰς ἱστορίας. Ὅμοιον γὰρ τούτῳ καὶ πλησίον φαίνεται, καὶ ὅλα δῆλα 19
δ' θερπείας ἀλλοιῦσθ. πρὸς μὲν καὶ διὰ ὅλα πᾶσιν αὐτῶν, ἡμερώμενα· διὸ τρον δέ, φ αὐ
τῷ φ τόπῳ βέλτιον, καὶ χείρω γινόμενα. καὶ γὰρ σὺν ἀμπελῶνας, ὥσπερ ἄπομεν, ἐλάττους
ἴσαν· τὰ δὲ βελτίονα. ἐπὶ διὰ τὰ ὑδρία γλυκαίνει τε τὰς ῥοὰς, καὶ μαλακοτέρας ποιεῖ· διὰ τοῦ
τοῦ γὰρ ἡ ξηρότης τραχύτερα, καὶ ἡ σκληρότης ἀδυνατείας. καὶ γὰρ τὸ φύλλον διὰ βοηθάει.
ὁ μόνον γὰρ δ' ἐν ἴσῳ διχῶς, ἢ προάδισίν τινα λαμβάνει, ἢ ἀφαίρεσιν δακτύου γινομένου· καὶ
βαθὺ ὑπὸ τ ἀμυγδαλῶν ἐλίχθη, ὑπὸ καλαζομένων καὶ πθαιρεμένων τὰς ῥίζας· καὶ ὑπὸ
ὑπὸ συκῆν, ὑπὸ καταχιζομένων. ἀφαιρεθέντος γὰρ τὸ πλάθυς φ τροφῆς, ἰσχύει μᾶλλον τὸ
σύμφυτον θρέμμ εἰς τὸ κατάλοιπον. ἰδιωτάτη δ' αὖ λέξεων ἡ ἀὲ φ ῥίζων εἶν θερα-
πάδας. τῆς τε λίπερον φ ὑέας ταῖς ῥοαῖς πικραβαλλομένης, καὶ ἐ τις ἄλλη τοιαύτη τινὶ δ' ἰ-
σλοτοι τροφὴ, διὰ ἧς γλυκαίνει τὸν χυλόν. λέγεται δὲ, καὶ ὡς ἡ πολυῦδρία καὶ ψυχρεῦδρία
ποιεῖ πινα μεταβολήν. καὶ ἰμφανίσεται διὰ καὶ μᾶλιστα ἐὰ ὑπὸ τὴν ἰλαφαν φύσιν καὶ τὸ ἄειρε
φύσεως, ὥσπερ καὶ φ αἰγύπῳ καὶ φ ἰωλικίᾳ· φ γὰρ τούτους γὰρ καὶ ζωτῶν ὅλως διὰ τὰς ἀλλοιώ
σεις καὶ μεταβολὰς, ἰλαφαν καὶ ὕλαλα καὶ ἀέρι καὶ ἰρασίαν. καὶ γὰρ ἁπλᾶς ἡ γεωργία μᾶλιστ' ἂν,
ἐξημερῶσα τὰ δ' ἀνδρα καὶ ἀπὸ καρπός. τοῦτο μὲν οὖν τ λοιπὴν ἱστορίαν ἴσως αἰτίαν. ἐοικὲ δ' ἡ τὸ ἀὲ
τὴν ῥίζαν

τῶν ῥιζῶν μεταβολῆς, ἐπεὶ ἐκ τοῦ πανταχοῦ ὁ λόγος, ἐκεῖνο λεκτέον· ὅτι διαφέρουσιν αἱ ῥίζαι τῶν λαχάνων. ἀκολουθεῖν δὲ φιλεῖ τοῖς ἀρχαῖς τὰ ἄλλα. διὸ καὶ ἐπὶ τῶν σικύων ἐλέχθη πρότερον, ὅτι βραχυμένων μὲν γαλακτώδη τὸν καρπὸν, μακρυνθέντων, καὶ μᾶλλον παχυνθέντων, γλυκύτεροι γίνονται. καὶ ἐπ' ἄλλων. αὔξεται δὲ καὶ τοῖς προφυομένοις μᾶλλον λαμβάνουσι· καὶ αὐτοῖς μεταβάλλουσι, συμμεταβάλλειν ποιοῦσι καὶ τὸν λαχανον· ἐκ γὰρ τούτων ἡ διάλυσις. ἐπεὶ καὶ αἱ πολυφυλλίαι καὶ τὰ ἰσάδρα καὶ αἱ λακτηγήσεις, πρὸς ταύτας πρώτην ἐκ φύτων ἀρχόμενοι, τὰ ἄλλα συναλλοιοῦσι. πῶς δ' ἔτυχε δ' ἴσως καὶ ἕτυχε βούλεται συνεργοῦσιν· οἷον αἱ χαλάσαι συκῆν, καὶ λιπάναι χαλάσαι δὲ ἀμυγδάλην, καὶ αἱ λιπάνσεις δὲ ἀμυγδάλην, ἢ πλυναὶ, ἢ λιθρόντων εἰς πεπαλλους. ἀποβρίσεως γὰρ ἡ ὑγρότης, ἡ λεπτολέπτου μᾶλλον ῥᾴων ἐκπίπτει καὶ γλυκύτης. τὰς δὲ ὀφθαλμιζομένας ὑπὸ τοῦ φθινοπώρου μεταβάλλειν, ὅτι λαβεῖν ἀρχὴ λέγεται τούτων δύο, ἃς ὑπέθετο διάλυσιν λεπτομερεστέραν. ὥσπερ γὰρ γῆ χρῶνται τοῖς ὑποκαιομένοις τὸ ἐμφυτοβυόμενον, ἢ φθινοπωρίζομενον, ὥσπερ ἐλέχθη. καὶ εἰσὶν αὗται δύο μεταβολαὶ, καὶ ἐκ λυσῖν, ὅτι ἐκ τῶν ῥιζῶν, καὶ ἐκ τῶν ὀφθαλμιζομένων ἢ ἐγκεντριζομένων ἢ ἐμφυτοβυομένων. ἡ μὲν αὐτῶν τῶν ὑποκαιομένων ἀλλοιουμένων, ἡ δὲ ἑτέρων ὑγρῶν ἐμβαλλομένων. διὸ καὶ ἧττον ἐν ταύτῃ τὸ θαυμαστόν. διὰ τί δ' ἡ βία μᾶλλον μεταβάλλει, τῇ μανότητι καὶ τῷ ἀθρόαν αἰσθάνεσθαι ἐν τῇ δυνάμει τὰ τοιαῦτα πάθη μεταβολήν. ἔτι καὶ ἧττον δὲ, ἢ ἐάν τις ἄλλη τῶν φύσεων ἰδίστης. Εἰς δὲ τὸ χεῖρον μεταβολαὶ, μᾶλλον ὡς γίνεται. καὶ ἐμφανεστάτη γε † λυσιτελεστάτη πᾶσιν ὡς ἀγωγιμωτάτη. ταῦτα γὰρ, ὡς εἰπεῖν, ἁπαγρεῖ. γίνεται δὲ καὶ οἷον ἐὰν πρώσῃ τινὶ μεταβάλλουσιν εἰς τὸ χεῖρον, καλοῦμεν κατὰ τῶν πρώτων γίνεσθαι τὰ φυτά· καθάπερ ἡ ἀμυγδάλη. πικρὰ γὰρ ἐκ γλυκείας γίνεται, καὶ ἐκ μαλακῆς σκληρά. τὰ δ' ἄλλα οὐκ ἔστιν ἐπίδηλα μεταβάλλοντα· καί φασι τάχ' ἡ ἀμπέλου φυτὰ καὶ ἀπόλλυται πονηρεύεται. τὰ δὲ καὶ μεταβάλλειν, οἷον μᾶλλον λῷω. τῇ γὰρ ἀμυγδάλῃ καὶ τὸ ὅλον φαίνεται παραλλαγὴ· ἰσχυρότερον γὰρ ἐν λίνδρῳ. ὃν καὶ βελτίω λεγόμενά φασι γίνεσθαι, καὶ καθάπερ εἰ χίος τῶν ἄλλων τῶν φωκίδος. τὸ μὲν οὖν ἰσχυρὸν ἡ ἀμυγδάλης, οὐκ ἐν τοῖς αὐτοῖς λαμβάνεται λίνδρῳ. λεγόμενα μὲν γὰρ ἰσχυρὰ, φυομένη δὲ ἀθρόως. ἄλλως τε καὶ ἐκ σπέρματος· ἐπεὶ καὶ μὴ λεγόμενα, πικραὶ γίνονται καὶ σκληραὶ, καθάπερ ἐν τοῖς πρότερον ἐλέχθη. πᾶν γὰρ ὅλως ἐκ σπέρματος, ἀγαλλιοῦται πρὸς τὸ χεῖρον· μεταβάσεις δὲ ἡ φυσικῆς ὁρμῆς, εἰσὶν ἔτι μᾶλλον· οἷον γὰρ ἄλλη καὶ ἀθρόησις γίγνεται. ἐπεὶ καὶ τὰ ἐψόμενα λεπύνεται, μὴ ἐν λειρῷ λινούμενα. καὶ ἡ γῆ λυσιμάχεια, ἣ βραχομένη. ὁ δὲ ἐν ἀρχῇ μίγα, καὶ ἁπλῶς πρὸς τὴν πλάσιν. ἀεὶ μόνος δὲ ταύτης μᾶλλον ἐν ἅπαν τῶν μεταβολῶν, οὐκ ἄτοπον, καὶ διὰ τὰς πρωϊσμένας αἰτίας· καὶ διότι ἡ μὲν ἀμπέλου καὶ ἐν ἄλλῳ οὐθενὸς ὁ καρπὸς πλειόνων πικρὸς ἢ ὀξύς, ἀλλ' ἅπαν γλυκύς, ἢ οὐκ ἐπίφθονος. ταύτης δὲ οὐχ ἁπλῶς τοιοῦτον οὐθὲν ἐν τοῖς πλείοις καὶ σύμφυτον. τάχα δὲ καὶ ἐν ἄλλῳ ἔστι λεπὶς καὶ ἐν τῷ τρυφερώτερον, ἢ ὑγιεινότερον, ἢ μὴ ὁμοίως γλυκύ. λανθάνει δὲ τῶν ἀμπέλων αὔξουσιν. καὶ γὰρ αὐτῶν τῶν ὁμογνώμων, αἱ μὲν μᾶλλον, αἱ δ' ἧττον τοιοῦτον. συμβαίνει δὲ ταῖς λεπτομερεστέραις, ἂν πρὸς ὑγιεινὰ γινόμεναι πάλιν ἐπὶ τὸ πρῶτον καὶ ἁπλοῦστατα, γλυκύτεραι γίνεσθαι, καὶ τέλος ἀποκαθίστασθαι πρὸς τὴν φύσιν. αἴτιον δὲ ἔτι πῶς τοῦ ἀργεμῶνος, διότι τοῦ μὲν ἡ κένωσις λειπόλυτος ἐστὶ εἰς τὸ ὄγκον βλαστεῖν κατέμιξε, καὶ χάρις τῇ ὑγρότητι τῇ εἰς τὸν καρπὸν ἐπίνοσος. πλέον δὲ οὖσης, ἄπεπτον, ὥστε πικρός. καὶ κατακεκομμένη δὲ λαμβάνει τινὰ ἀποπτυσμὸν καὶ ἀφαίρεσιν, ὥσπερ καὶ ὅταν οἱ σφόνδυλοι λεπτεμβῶσιν. ἐλάττων δὲ γινομένης, καὶ αὐτὸ μᾶλλον ἰσχύον διὰ τῶν ἀδένων, ἐκπίπτει τι μᾶλλον, καὶ ἀποκαθίσταται. ταύτης μὲν οὖν ὥσπερ αἰνασσόμενα πάλιν ἡ φύσις. ἔνια δὲ ἐὰν μὴ λουθῇ, τὸν καρπὸν οὐ πίπτει. καθάπερ ἡ ἄμπελος, ἢ λανθάνει καλουμένη. διὸ καὶ λούουσιν ἄκρον τὸν βότρυν· εἰ δὲ μὴ, σήπεται καὶ διαφθείρει. δίλογον οὖν, ὡς ἁπλῶς εἰπεῖν, ὅτι ἀφαιρέσιος δεῖται τῆς ὑγρότητος. ἡ δὲ φωκὶς καλουμένη, βελτίων πρὸς λεπτότητα, οὐ πρὸς δύναμιν. ἐκτρέφει γὰρ ἄγαν μὴ πολυθεῖσα, καὶ γίνεται μονόπολος ἡ ἀθρόη. εἰ δὲ μή, παραβλαστάνουσι λεπτοῦνται. τάχα δ' ἂν τις συμβαλοιτο τοῦτον πρὸς δύναμιν. ἰσχυρὰ

τέρας

τέρας γὰρ γινομένης, ἡ πάχυνσις καλεῖται. τῶν δὲ λαχανωδῶν, ἃ πόαν ἔχει, ὅσα καυλοῦται καὶ καρύσσεται, βολβώδη τὰ, τε σκόρδα καὶ ἡ βολβὸς, καὶ ἡ μανδραγόρας, καὶ πάλιν βλαστάνει. καὶ ἡ μανδρακὴ, καὶ ἡ θρίδακος, καὶ τὸ ἄκινον· ἅπαντα ταῦτα τῇ ἀπαλότητι καὶ δυτροφίᾳ, βιαίῳ καὶ δύχυλότερα γίνεται. τῶν αἰρετῶν γὰρ ἡ ῥοιμύτης, καὶ ἡ ξυρότης, καὶ εἴ τινι τὸ ὀπῶδες ὑπάρχει. ἀπαλὰ δὲ καὶ δύτροφα γίνεται, σκληρὰ δὲ τὰς ῥίζας ἰσχυροτέρας ἔχειν, καὶ ὅλως αὐξανομένων ἔτι μᾶλλον καλουμένων ἰσχύος. αἱ δὲ καὶ ὑπαιθρίων πλείω, καὶ κατάπνευσι μᾶλλον. ἔτι δὲ ἀφαιρουμένων τῶν ξυλωδῶν καὶ σκληρῶν, ἡ ἐπίδοσις πλείων. μανδρῶν ἐμποδίζοντος. ἡ δὲ πρώτη βλάστησις δι' ἀσθενῆς ὁρμωμένη μᾶλλον, χείρων. αὐτὴ μὲν δὴ ταῖς χυλοῖς αἱ μεταβολαί. γίνονται δὲ καὶ ἡ τὰς ἑρμᾶς, μᾶλιστα μὲν αὐξομένας διὰ τ' ἄερα καὶ τὴν χώραν. δύσμοτέραι γὰρ ὡς ἐπὶ πᾶσιν αἱ ξηραὶ ποιοῦσι, καὶ ὁ ἀὴρ ζιστός· διὸ καὶ τὰ ἄγρια δύσμοτέρα. τάχα δὲ ὁ παύτως, δι' ὁσμωδέστερα· ῥοιμύτερα γὰρ· ἀρίστη δὲ ἡ μέση, καὶ ὁ μίσθ. ἐπεὶ καὶ τὰ ἐν τῇ γῇ ὑδατερὰ καὶ ἄοσμα. καὶ πρὸς μὲν ὁσμὴν καὶ χυλὸν, αὐτὰ καθ' αὑτὰ λᾶον θεραπείας· ὑδὶ πλέον ἐν ζοῖς ὕστερον. αἱ δὲ μεταβολαὶ, διὰ ταῦτα καὶ ἐν τούτοις γίνονται, καὶ φυσικῶς ἐκ θεραπείας, φανερὸν ἐκ τῶν εἰρημένων. ἔνιαι δὲ δικαίως ὅλων τ' ἀνθρώπων καὶ φυτῶν αὐτομάτως ἂν μεταβολαί, καθάπερ τὸν λύκον ἄγαγεῖν φασι, καὶ φύλλοις, καὶ τῇ ὅλῃ πόσει· καὶ τὸ σισύμβριον ἀς μίνθην μεταβάλλειν, μὴ κατέχόμενον τοῖς ὀργασίαις, καὶ μεταφυτευόμενον πολλάκις. ἴσως δὲ καὶ τὸν πυρὸν ἀγαθὸν, καὶ τὸ λίνον. αὐτὰ μὲν δὴ ἂν ἔπειτα ἀλλοῖς, ὥσπερ φθοραί τινες εἶναι, διὰ πλῆθος ὑγροῦ· γίνεται γὰρ δι' ἀπομβρίαν. ἀλλοιοῦται δὲ καὶ ἀρχῆς, ἀλλ' οἷον τὸ ἀνάβλαστον. ἡ δ' αἴρα φίλυδρον. ἤ, τι καὶ λύκης, ἐὰν ἄρα δὴ μεταβολή, γινομένης τινὸς αὖ ἄλλης, παχυνομένου τοῦ ῥοιζίου μᾶλλον· ὃ συμβαίνει διὰ τὴν ἀλικίαν. ὡς βάθος γὰρ ἡ αὔξησις ἀναγκαστόν· τῷ ὑπὸ γῆ, τε φλοιοὶ παχύτεροι, καὶ οἱ ἀκρέμονες μείζους καὶ πλείους. ὁ δὲ τῷ φύλλῳ μεταγραμματισμός, καὶ ἑτέρῳ λιτός. ἐπεὶ καὶ τὰ τοῦ λειρίου, ᾗπερ πρόφρων φύονται τὴν ἀρχὴν, ὕστερον ἀπογυμνοῦται, καθάπερ αὐλαιοφρούμενα. ὅτι δ' ῥᾴδιον τὸ ἁπλοῦν, ἢ τὸ πολυειδὲς· ἀδύνατος δ' ἡ ἀρχή. τὸ δὲ σισύμβριον ἀς μίνθην, κατὰ τὴν ὁσμὴν, ὥσπερ ἄρα μεταβάλλει μόνον ἀπολύον τὴν οἰκείαν, ἰσχναινούμενον διὰ τὴν ἀγρίαν· ἑκάτερον δ' οὐ λαμβάνον, ἀλλ' ὥσπερ ὁμοίως ταῖς καλαμίνθαις γινόμενον. ἡ γὰρ μεταβολὴ πᾶσιν εἰς ὁμοίον ἴσ, καὶ οὐ πόρρω τελίως φθαρομένων. ἡ δὲ θραπέα, καὶ ἡ μεταφυτεία, κατέχα καὶ σώζει τὴν φύσιν. σημεῖον δὲ, ὅτι καὶ τὸ ἄγριον τοιοῦτον τῇ ὁσμῇ. καὶ γὰρ διὰ καλὰνο τὸ τ' φύσιως ἐκνίτιον. ἡ μὲν γὰρ μίνθη βαθυῤῥίζιον, τὸ δὲ σισύμβριον ὠλιπόλης, καὶ οὐχ ὁμοίως πολυῤῥίζιον. ὥστε μᾶλλον ἔοικεν ἐπίγε τῷ τοιούτῳ κατὰ φαντασίαν ἡ μεταβολὴ γίνεσθαι, καὶ ὡς περὶ τὸ ἥμερον ἀς τὸ ἄγριον. οὐδετέρως δ' ἄτοπον· ἐπάγε καὶ οἱ τόποι μεταβάλλουσιν. εἰ δὲ καὶ ὑδὶ τῶν ζώων τοῦτο συμβαίνει, καθάπερ φασὶν ὠλὶ τῷ ὀρνίθων, καὶ χρώμασι καὶ χήμασι καὶ ὀδωδμοῖς, καὶ ὥσπερ καθ' ἕκαστον φύεσθαι, οὐκ ἐν πλίθει χρόνου πλείονι, καὶ θαυμάσειεν ἄν τις μᾶλλον, ἃ μή τι συμβαίνει καὶ φυτοῦσθαι τοιοῦτον. ἀπατοτέρων γὰρ, καὶ μᾶλλον ξυγκιχυμένων εἶναι ταύτῃ τὴν φύσιν, τάχα δὲ ἰσχυροτέρων· διὸ καὶ μεταβάλλειν, οὔτε χρώμασιν οὔτε ἐν τοῖς ἄλλοις φθαρομένων. καὶ ὥσπερ ἐν ὀλίγοις, ὥστε ἐς ἄλλο γε μεταβαλεῖν δύνασθαι φυτόν· οὔτε γὰρ κατὰ τὴν γένεσιν οὐδὲν μεταβάλλει τὰς μορφὰς, ὥσπερ τῶν ζώων· ἀλλ' ἁπλῆ τις ἡ φύσις πάντων. ἀλλ' αἱ μεταβολαὶ γίνονται, καθάπερ πολλάκις λέγεται, τοῖς τε χυλοῖς μᾶλιστα, καὶ ταῖς ὀσμαῖς, καὶ τοῖς μεγέθεσιν, αὐτῶν τε τῶν καρπῶν, καὶ τῶν φύλλων. καὶ γὰρ τὰ τῶν φύλλα, πλατυφυλλότερα γίνεται, καὶ ὅλων τῶν ἀγνίδρων φύτων. διὰ ὅπερ καὶ ζητεῖ τόπον ἴκανον εἶναι. εἶναι δὲ, ᾧ ὥσπερ ὑδῶρ ἐνυπάρχει. διόπερ καὶ οὐ πᾶσιν ἄρεστὸν· ἀλλ' ὅτι λιπαρὴ καὶ λυπρὰ χώρα φίλα, τὰ δ' ὕφαμμος· ἔνια δὲ καὶ ἀμμώδη τινὰ, καθάπερ ἡ ῥαφανίς. λιπὸν δὲ καὶ τὸ τῆς χώρας πρόσφορον· ἡ γὰρ τοῦ εἶναι ἡ φύσις, ἡ τὸ πῶς ἰσχνὴ καὶ λιάμη ἀρμότερον· οἷον ταῖς ἀμυγδαλαῖς ἡ λιπή· βαθεῖαι γὰρ οὖσαι, καὶ πίονες, ἰσχνύεσθαι διὰ τὴν δύτροφίαν, ἀκαρποῦσι· καθόλου δὲ πρὸς τῶν ἀγνίδρων, ἀλλὰ διὰ τὸ μὲν πρὸς τὰς ἀλλοιώσεις καὶ μεταβολὰς, ἄχει τούτων διαφέρειν. θαυμασιώτατον δ' ἂν εἴποις, καὶ ὅλως ἄτοπόν τι καὶ παράδοξον

πόδι πῶμα δι' ὃ κατὰ πᾶσαν τὴν ἀπέρεισιν λαμβάνουσι πᾶσαν μεταβολὴν ὑπὸ τοῦ κόσμου, διαβλαστάνει καὶ φύεται, τὴν δ' ἰσχὺν σύλογον ἔχει, καὶ σῴζεται τὴν σύντροφίαν, καὶ μᾶλλον ἴσως σῴζεται τὴν αὐτὴν φύσιν. ἰσχυρότερα δὲ ἀνὸς τὰ γε ταῖς ἐλάταις καὶ πεύκαις ἄνω· πλείω γὰρ ἡ τροφή, καὶ λιπαρώτερα. πολλὰ δ' ἡ φύσις φαίνεται καὶ γε τῆς ζώοις ποιοῦντα ποιεῖν, ὧν δ' ἕτερον ἑτέρου χρήσιμον ἐστὶν πρὸς σωτηρίαν ἢ γένεσιν, ἄπορον τὰ ταῖς ἰσορίαις ταῖς περὶ φύτων ἄρτιον. διὸ καὶ τὰ ταῦτα ἴσως ὁ θαυμάσιον τὸ τῶν ὀρνίθων, ἅτε ἐπίπεδον, ἅτε κατὰ συμβεβηκὸς γίγνεσθαι· οὐδὲ λιπαρόν, ὅτι οὐκ ἂν ἓν ἡ γένεσις, εἰ μὴ σῴζε φύτους. οὔτε γὰρ ἴσως ταῖς πίναις βίος, εἰ μὴ σῴζε τὸν καρπόν· οὐδ' ἡ τῶν μηλεῶν φύσις, εἰ μὴ σῴζε τὸν γόνον, ὡς φασί τινες· οὐδ' ἡ τοῦ δόκκου βίος, εἰ μὴ ἓν ὑπολοιῖς, καὶ εἰς τὴν νεοττιὰν τὰ ὠὰ τίθησιν· ἀλλ' ὥσπερ καὶ φθοραὶ καὶ σωτηρίαι ἴσως γίνονται ἀλόγως καὶ εἰς οὐ βίους ἢ εἰς τὰς γενέσεις, οὕτω καὶ πρὸς τὰ φυτὰ δύναται συβαίνειν ἐνίοις παρὰ λόγον. ὧν τε ταὐτὸν ἢ διαφέρον αἴτιον ὑπολειπόμενον ἔναι τὸν ἀπροαιρέτων. ἐν δὲ τοῖς ὑπαιθρομένοις, ἀφίρηται καὶ τὸ συμβεβηκὸς πᾶσαν εἰσάγειν ὁδόν. ἀλλὰ τὸν μὲν αἰσθητὸν λαμβάνουσι τὰ ὑπαιθρᾶς, ὅταν ὀργᾷ τὸ ὑποκείμενον, ὥσπερ ἡ ἄκανθα φαίνεται πόδι τὸ ἄρρεν ἔνικμον γὰρ δεῖ καὶ δύαφες ἔναι. πρὸς τὴν διαβλάστησιν δὲ ταχὺ τὰ ἐκ φύσεως, οὐ μόνον σῴζε ὑπὸ καὶ τὴν ὥραν, ἀλλὰ διὸ καὶ τὴν σῴζε τὴν ἰδίαν γίνεται φύσιν. καὶ πόδι μὲν τούτων, ἄλλοι. Ὅτι δὲ καὶ τὰ τῆς φυτῆς ἔνια συνεργᾶ πρὸς τὴν ἀπόλαυσιν σωτηρίαν καὶ γένεσιν, καὶ ἐκ τῶνδε φανερόν. τὰ μὲν γὰρ τοῖς ἀγρίοις, τὰ φυλλοβόλα τοῖς ἀειφύλλοις· ὅτι σκεπάσμα συμβαίνει ἁπλῶς μὲν περίζεσθαι τὴν γῆν, ὃ καὶ πρὸς σύντροφίαν καὶ πρὸς τὴν βλάστησιν ἧττον ἀπορημάτων χρήσιμον. τὰ δὲ τοῖς ἡμέροις, ὅτα τοῖς φυτοῖς ὑπαπέρχοσι ἧττον ἀμπέλου, ἀφαιρεῖν βουλόμενοι τὸ πλῆθος τῆς ὑγρότητος. καὶ ζῶν λαχάνοις, ἃ ζώντου χαλεπὸν, ἢ ἧττον γινομένων θηρίων τὰ ταῖς ῥαφανίσι· ὧν ὀρόβους πρὸς τὰς ψυχάς, καὶ ἔτι σιτοῦσι ἕτερον ἑτέροις. οἷόν τε γὰρ καὶ σιτοῦσι καὶ τὰ τοῖς αὐτομάτοις τὸ φύσιος ὑπολαχεῖν, ἄλλως τε εἰ μὴ ἡ τέχνη μιμεῖται τὴν φύσιν. ἔτι δὲ ὅσα πρὸς σίνδρα, καὶ πρὸς ἄλσος λαυλόν τυγχάνει. ταῦτα γὰρ τὰ πρὸς ἕτερον σιλώπα, λαβάπερ ὁ, τε λιτὸς, καὶ ἡ σμίλαξ, καὶ ἡ συκέα, καὶ ἄμπελος καὶ τῶν ἐλατήρων, ἔρπυλος, καὶ ἡ ἀσίνη. ταῦτα γὰρ ταῦτα ζῇ ἕτερον μὴ ἔχοντα δὲ, χαμαίκαυλα γίνεται· πλὴν ὅτα καὶ δηνδρεῦσθαι πέφυκε, λαβάπερ ὁ λιτός. ἔστι δὲ καὶ ἄμπελος διοῦτον. οὐ γὰρ αὖ δύναιτο φέρειν τὰ βλήματα καὶ τὴν βλάστησιν, ἢ οὐχ ὁμοίως καὶ ἀκμὴν ἔχουσα τὸ ὑποβρῦσαι, ἀλλὰ καὶ τὴν ἕλικα δοκεῖ διοῦτον χαλεπὴν ἔχειν, ὅπως δίβυς αὐτίληψις γίνηται, καὶ οἷον δισμός· ὥσπερ ὁ λιτὸς τὰ ῥίχεα, τὰ ἐκ τῆς βλαστῶν. ὅτα δὲ λοῦφα μὴ λιπῆ, ῥᾳδίως αὐξάνει, καὶ τιμαίνει· λαθάπερ ἡ ἀσίνη, μὴ ὁ θέρμος, μὴ ὁ πόλιος. πάντα δὲ ταῦτα βλαπτὰ τὰ σίνδρα, κατατρίγοντά τε μὴ ὑπισκιάζοντα, μὴ τὴν τροφὴν ἀφαιρούμενα· τὰ μὲν δὴ λωλύειν, ὁ δὲ λιτὸς μὴ τὸ ἐμφύόμενον διαιρεῖσθαι· διὸ χαλεπώτατος τοῖς σίνδροις οὗτος. πρὸς γὰρ τὰς ἄλλοις, ἀείφυλλος ὤν, μὴ ἰσχυρός, ἀεὶ δ' ἅπτεται τροφῆς μὴ πολλῆς. ἀφαυαίνεται δὲ τελέως, ὅταν ὑπὸ τὰ ἄκρα συναυξηθῇ· τότε γὰρ πίπτει, μὴ διαιρεῖται ταυταχόθεν τὴν τροφήν. οὐ χαλεπὸν δ' ἴσως οὐδὲ γε ἄλλοις τε πλείοσι λαβεῖν τὰς βλάστας· πολλῶν γὰρ πλέονος ἀσὶ τὸ ὠφελίμων, ὥσπερ καὶ τοῖς ζώοις. ἐπεὶ μή ταῖς ὀσμαῖς ἔνια βλάπτεται· λαβάπερ ἡ ἀμπελος τῇ δὴ λαθφνῃ καὶ τῇ δὴ ῥαφανίδι. μὴ τοῦτο δίβυς ἐκδιδοῖ κατὰ τὴν βλάστησιν· ὅταν γὰρ πλησίον ᾖ δὴ ῥαφανίδος μὴ δὴ λαθφνης ὁ βλαστός, ἅπτεσθαι τὸ ἄκρον αὐτοῦ, μὴ ὥσπερ αὐκαλάμπια διὰ λεμνότητα δὴ ὀσμῆς. ὀσφραντικὸν γὰρ ἡ ἄμπελος, ὥσπερ μὴ ὁ οἶνος· διὸ καὶ ἐλπύσαι τὰς ἐκ τῆς παραπαμπούσης ὀσμὰς· καὶ μᾶλλον μὴ θᾶττον ὁ κατασταμνιζόμενος, διὰ τὴν ἐλιγότητα μὴ τὸ γυμνόν. ἀλλὰ τὸ μὲν φιοῦρμ γνώσεσθαι, ῥᾴδιον δὲ πολλοῖς ὥσπερ ἐλέχθη σωιεῖν. Ὅτα δὲ διοικεῖ γένους τινὸς, ἢ καὶ πλόνων μὴ ὁμογνώμων, οἷον τὰ ῥίφειν τὰ φύλλα τὴν φιλύραν μὴ τὴν ἐλαίαν μὴ τὴν πτελέαν ταῖς προπαῖς ταῖς θερινᾶς· μὴ ὡς ἔνια δὴ αὐλῶν νύκτωρ μὲν συμμένει, μικρὰν δὲ διακπετάντα· μὴ ὡς γὰρ δὴ δύφραλτα λέγουσιν, οὐ μόνον τὸ λωτὸν τὸ ἄνθος αὐοίγεσθαι μὴ συμμένειν, ἀλλὰ μὴ τὸν λαυλὸν, ὅτι μὲν αὐαίνεται, ὅτι δὲ διίνδαται, μὴ ἀποβαίνειν ἀπὸ διυσμῶν μέχρι μέσων νυκτῶν· ὡσαύτως δὲ μὴ ἔτι ἄλλο τοιοῦτον, γε ἅπασι καὶ πανταχοῦ διοιδὲ ἴσα αἰτίαν ὑπολειπόμενον

λκπῆσαι εἶναι. ῥᾴδιον δὲ ἴσως γνῶναι τοῖς ὁμογνώμοσιν ἰδίᾳ. ὧδε δ' οὖν τ ἐρημώσω, ἵν' μὴ πᾶν φύλ
λων τροφὴ γίνηται, ἀλλὰ τὸ πρὸς ὥραν· τὸ γὰρ λαμπρὸν καὶ μᾶλλον πώς ἐστι φυλλορρόῃ, ἢ δ' αὐ
τίκα πρότερον ἄρκτα πρὸς πάντων τούτων. γινομένης οὖν τ φυλλορρόιας, ἀναγκαῖον ἐστὶ
πάσχειν τι τὰ φύλλα· καὶ τὰ μὲν ἀθρόα κατὰ τοῦτον γίγνεσθαι πέπτει
τὰ δ' ἄλλα τῶν τροφῶν μόνον λαμβάνει. ἅπασι μὲν οὖν ὥρα συμβαίνει, ἧς μᾶλλον ἢ ἄλ
λου. ἔνιοι δὲ μᾶλιστα ὧν ζώντων, ὅτι μεγίστη διαφορὰ τῶν χωμάτων πρὸς
τὰ ὕπτια, τὰ μὲν χλωρὰ, τὰ δὲ ὑδατώδη καὶ ὑγρά. μᾶλλον δ' ὧν αἱ φιλύρας· μείζω γάρ,
καὶ ἐκλυτικώτερα. λεῖ δ' ἂν ὁμοίως καὶ ὧν αἱ πτελέαι, οἷς μὴ συμβαίνει
τὸν καιρὸν, ἀλλὰ τὸ κατ' ἐκεῖνον † τὴν καρπὸν ἀκμὴν πνα καὶ ὥσπερ ἰσχνὰ ἔνια εἶναι αἱ βλαστή-
σεως, ἀλλὰ τὸν οὐκ ἂν συμβαίνει, ἵν' γὰρ ἰσχνότερα οὐδὲν ὑπαθές. ἃ δὲ ἵν αὐτῶν σύμμυ- 19
σις καὶ λίπιξις, ἐλαφροτέρα καὶ ῥᾴων ἰδεῖν. ὑπὸ γὰρ τοῦ ψύχους καὶ αἱ ἀλίκες γίνεται,
ψυχρὸν ὄντων καὶ ἀδφοῦς· συμμύει μὲν γὰρ, ξηραίνεται δὲ καὶ οἷον παγνυμένου τοῦ ὑγροῦ.
συναπολέπει γὰρ καὶ τὸ θερμόν. αὐοίγεται δὲ πάλιν, διαχωμένου καὶ αὐξάντος, ὅπερ ὁ
ἥλιος ποιεῖ. τὰ δὲ πλέον διατεθύμενα καὶ ὑπερισχύοντα, διλυόπτι ψυχρότερα καὶ ἀδυ
νέστερα· διὸ μᾶλλον συμπάσχει ταῖς μεταβολαῖς. ἃ δὲ αἴδησις οὕτως ὀξέως γινομένη τοῖς
διαθ' ὕδατος, οὐκ ἄλογον, ἄλλως τε καὶ ἵν τόποις θερμοῖς καὶ ἐκπύροις. ἐπὶ καὶ ἵν τοῖς
μὴ τοιούτοις, αἱ διακόσεις ταχεῖαι πάντων ἀπὸ τοῦ ἡλίου καὶ τῶν ἄστρων, φαίνεται γοῦν
συμπάσχειν οὐ μόνον τὰ ὑπὸ γῆς, ἀλλὰ καὶ τὰ ὑπὸ γῆς ὕδατα προσπῆς τι καὶ ὑπερλαῖς.
ἐπ' ἠϊόνος δὲ ἄστρων καὶ αὐτὴ ἡ γῆ καὶ ἡ θάλαττα μεταβάλλει, πολὺ δὲ μᾶλλον παρακλίσιον
φύτων καὶ ἵν αὐλῶν πολλὰ μεθ' ἡμέραν. ἀεὶ γὰρ συμπεριφέρεται τῷ ἡλίῳ, νύκτα καὶ 20
ἡμέραν πρὸς αὐτόν. μᾶλλον δ' ὅτι ὥσπερ καταμαθεῖν ἐν τοῖς ἱματίοις. χείμωνι δὲ καὶ τὰ
φύλλα συμπάσχει ταὐτὸ· καθάπερ αἱ μαλάχης, καὶ ἵν τούτων. αἴτιον δὲ ἡ ὑγρὰ ἡ ἀφαί
ρεσις. ἡ γὰρ αὖ ἀγαγεῖ θερμαίνων ὁ ἥλιος, ἐν τούτῳ ἡ ἔγκλισις. ἀγάγει δὲ καθ' αὑτὴν, ὡς
καὶ ὥσπερ ποιοῦντος· ἀκριβέστερον γὰρ, καὶ πολλαχοῦ. ὥσπερ μὲν οὖν ὡς πίστεως χάριν ἀπό
δωκε, πῶς τὸ πρότερον ῥηθέν. ὑπὲρ δὲ ἵν ἄλλων, ὅτα συμβαίνει τοῖς λιγνώδεσι ἢ φυτοῖς, παρα
πλησίως ἐκ ἵν λιγνώδων μεμίνηκε καὶ θεωρεῖν, τοῦ ἰδίαν οὐσίαν ἑκάστου λαμβάνοντος, καὶ τῆς
ἡ χώρας φύσιν. ἐκ τούτων γὰρ τὰ ἐσκιὰ πάλιν, καὶ αἱ κατὰ γένη ὑπαλλαγαὶ, καὶ τὸ ἁρ
μόττον, καὶ τὸ οἰκεῖον ἑκάστοις γίνεσθαι φανερόν. λεῖ δὲ καὶ τὸ ὅμοιον, καὶ τὸ αὐτὸ λύνασθαι θεωρεῖν.
πολλὰ γὰρ λυκεῖ διαφέροντα, οὐ διαφέρει, ὥσπερ καὶ ὧδε τ ἄλλων. καὶ ταῦτα μὴ γνωτέα ἐστὶν
ἐχέτω δ' πέρας. ὅτα δὲ καὶ τὰς γεωργίας συμβαίνει, καὶ ὧν χάριν ἕκαστα πιστὸν, λεκτέον ὁμοίως. 39

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΠΕΡΙ ΦΥΤΩΝ
ΑΙΤΙΩΝ ΤΟ Γ.

ΠΕΡΙ τῶν φυτῶν θεωρίαν διττὰς ἔχει τὰς σκέψεις, καὶ γὰρ διὰ μίαν μὲν, τῆς
γὰρ οἰκείοις αὐξομένοις γινομένην, ἥπερ ἀρχὴ τῆς φύσεως ἑκάστου ἐστίν· ἑτέραν δὲ, τῆς ἐκ τῶν
πνοίας καὶ πλασκόνης, ἣν δὲ φαμὲν συνεργεῖν τῇ φύσει πῶς τὸ τέλος.
ἐπεὶ δὲ περὶ τῶν πρότερον εἴρηται, λεκτέον ὁμοίως καὶ περὶ ταύτης, ἀπὸ τοῦ
τοῦτο τῶν πρώτων ἀπόντας, οἷς καὶ τῶν λίνεσθαι ἔνια καὶ τῶν ἐλαττόνων ὑλικμά
των, ἀπὸ λεκτέον γεωργίαν. τὸ γὰρ αὖ ἄπτεσθαι μὴ οἷον ὥρας, τῆς δὲ ἀρχῆς, μι- 49
σταβαίνουσιν ἐκ τῶν αὐξφυῶν, εἰς τὰ σπέρματα τέχνης, ἄτεκνον δ' αὖ ἴσως δόξει τὸ νῦν λεχθὲν, εἰς
τὸ πᾶσλαμβάνον διαπεῖναι, ὥσπερ χώραν οἰκείαν, μὴ μᾶλλον δύδρωσιν καὶ καλλικαρπίαν,
συνεργάσης τῇ φύσει τῆς τέχνης. ἀλλ' ἔκ ἔστιν ἄτοπον, ἀλλ' ἀλλότριον. ἀρχὴν δὲ αὐτῶν λεκτέον
πάντα, τῆς φύσιν ἑκάστου μὲν ἐκ τῶν αὐτῶν ἔστιν, μία δὲ ἐκ μιᾶς ὕλης ὕλης· μὴ δ' αὖ πᾶσι ταὐτὸ τέλος
τῆς πίψεως καὶ δυνάμεως τῶν καρπῶν· ἀλλ' ἑκάστου πῶς ὁ πέφυκε, χυλοῖς καὶ ὀσμαῖς καὶ τοῖς ἄλ
λοις. μάλιστα δ' ἐστὶν ἴσως ἐν λυσὶν τοῦτο ὁρίζομεν τῆς πέψιν, ὀσμαῖς καὶ χυλοῖς, ἀναφέροντες καὶ
ταῦτα πῶς τῆς ἡμετέραν χρῆσιν, ὥσπερ λοιπὸν καὶ περὶ τροφῆς. ἐπὶ δ' ἐξ ὧν συνίστησιν ἕκα
στον, καὶ ζήφιτης, καὶ τὸ πρόσφορον) ὁ μὲν τὸ ποιὸν μόνον δεῖν, ἀλλὰ καὶ μὴν τὸ ποσὸν, ἐν ἀμφοτέροις
δὲ ὧν ἴσως οἰκεῖον. ἡ δὲ γεωργία πλῆθός τι ζοφῆς καὶ ποιότητα κατασκευάζει. κατεργάζε
μὴν γὰρ

μᾶλλον γὰρ ἂ γῆ, καὶ ἀπόλαυσιν πλέω δίδωσι, καὶ μιταβάλλα εὖ χυλός. ὥστ' εὐλόγως ἐκ ἂν
εἴη πρόσφορος ὑγίεις· οἷον, ὅλα ξηρὰ τὰ καὶ δριμέα, καὶ πικρά, ὃ ἁπλῶς ὅλα φαρμακώδη. καὶ γὰ
τότους ἧττον τὸν χρόαν ἀμῖν· ἐκβυλύνειν γὰρ ἀφαιρεμένους τὸ δυνάμιως· καὶ τὰ μὴ ὅλως
ἐκ ὑπόφορα διὰ τὸ πικρὸς, πάλ' ὑγροτέρους καὶ χείρους, ἃ καὶ ὑδαρίσερα γίνεται· λαβὰ πρὸ τὸ ἀψίν-
θιον, καὶ τὸ λιφανωτίριον, καὶ ὅλως δὲ πᾶλα φαρμακώδης δυνάμις, ἃ μὴ βίζαν, ἃ μὴ καυλὸν,
ἃ μὴ λάρπον, ἃ μὴ λιλᾶντας. αὐαλογον δὲ τὸ τὸις καὶ ὅλα δριμύτητά ἐστα ἔχει δὲ μὴ τὴ γλῦ-
κυν. ὧν καὶ ἁ λάπαθις ἐκ ἔστιν ἄκρον ὄν, καὶ τὸ σίλφιον, καὶ τὸ λαπάθιον, καὶ ἡ θύμβρα, καὶ τὸ θύμον.
τὰ μὲν γὰρ ὅλως τὸ δὲ φύσιν τότων μὲν ὄις ἁμύρως, ἃ καπὸς· τὰ δὲ, χέρω πολλῷ· λαβὰ πρὸ τὸ
λάπαθον, καὶ ἡ θύμβρα, καὶ ἡ λάπαθις. ἔνια δὴ καὶ τὰς γλυκύτητας αὐτ' λαμβάνα, λαβυρέαι
νόμενα καὶ πλαδυνόμενα ταῖς βοφαῖς· ὥσπερ τὸ λιχανον. καὶ μὲν ὄσον χᾶρον ἁμιγόμενον γίνεται,
καὶ ἁπλῶς δὲ αὐτὸ τὸ λίνδρον ὑδαρίς τι καὶ μανὸν καὶ ἀδυνές. δ' † δὲ ἁδὺς γλυκύτερος μᾶ δ' ὄυς
ὃ λαπάθις, ἅπερ δ' δύώδης· ἀφαιρᾶται μὲν τὴ δύτροφίαν καὶ τὸ δύόσμον. ὁ δ' αὐτὸς λόγος καὶ
πρὸ σιλφίε, καὶ θύμε, καὶ † ἔτι δὲ τὸ τρόφον. τὸ μὲν γὰρ ἔχ ὁμοίως ἔχει τὴ δριμύτητα, ἀλλ' ἄ τι
τὸ πλέω καὶ ὑδαριέραν δὲν τὸν βοφὸν. ὁ δὲ θύμος ἀπαρὴς γίνεται, λαβὰ πρὸ ὑλομανδρ,
καὶ ἐξυδρίζων. ποιᾶ γὰρ καὶ ταύτλω τὴ ἐναντίωσιν λατφργασία, λαβὰ πρὸ ἄρπη, πλέος πρὸ
χολὰς βοφᾶς· ἐκ δὲ τ' ἀρχᾶς ταμιδύνται τὸ σύμμιξον ἐπάνω ἑαυτῷ, καὶ λαμβάνει τὴ οἰκέαν
χώραν. ἃ γὰρ αὐτοφυὴς γίνεσις φὶ ταύτοις. ἁπλῶς γὰρ τὸ μίγισον, ὥσπερ πολλάκις εἴρηται
τὸ λαβᾶν οἰκεῖον ἄϊρα καὶ τόπον. ἐκ τότων γὰρ ἁ δυδφόια, καὶ ἁ ἀκαρπία. ταῦτα δὴ τὰ φαντία
φαίνεται δὲς πρὸ φύσιν ἡμιγμένοις. ἔστι γὰρ ἄϊρα μαλακώτερον μιταπίθεται, καὶ βοφιῶ
ἀλλοιοτέραν λαμβάνουσιν. ἐξ ἀμφοτέρων δὲ τότων ἁ μιταβολὴ, καὶ οἷον ἔκπασις τ' φύσιως.
αὐξμαρτυρεῖ δὲ πως καὶ φὶ αὐτῆς τοῖς γιωργυμένοις, τὸ μὴ φιλᾶν ἐνια τὴ ἀκριβᾶ καὶ τὴ πολ
λιὼ ἄγαν ἐξεργασίαν· ὥσι καὶ ταύτην ζητᾶν ἵνα ὄρον. καὶ βόπον ἵνα τ' δὲν λωλύα γίνεται τὴ μιτά
βασιν ὕτως, ἵνα μηδὲ ζητᾶν ὅλως. ὃ μὲν ἂν τ' πάντα πᾶσ δίεχε τὰς γιωργίας, φανερὸν
ἐσω δὴ λέγων. ἴσως γὰρ τὰ μὴ ὅλως τ' λᾶτ', τ' δ' ἐκ ἐξ ὑρίσκομεν τὰς αἰτίας. Ἡ δὲ γιωρ ἐ
γία, λυσῖν ἄτων δ' ὧν αἱ βοφαὶ καὶ δύδίνεαι, τ' τι γῆς πᾶσκ ὑάζει βέλτιστον· τ' ἄϊρα γὰρ
ἐκ ἐπ' αὐτῆ ποῖον ἵνα ποιᾶν. ἀλλὰ δ' ἃ πᾶς μιταβολὰς καὶ τὰς ὥρας τὰς γινομένας, αὐτὰ
τὰ δίνδρα καὶ τὸν χόραν διακᾶ δά πως, ἵνα τι ἀκλαίν τὴ πᾶσαύξησιν καὶ βοφιῶ, καὶ μὴ
πάχι μᾶλλ' ὑπὸ τ' φαντίων. λᾶ γῶ καὶ πᾶς ταῦτα φυλακᾶς. λέγω δ' οἷον ὅμως τι καὶ
δακαλδρσας, καὶ βλαστολογίας, καὶ κοπρίσας, καὶ σκιπάτην, καὶ ὅλα ἄλλα πραγμαζόμενα· καὶ
πρὶ τ' ἀρσίμα ἢ καὶ αὐτοματαμένης ὁμοίως. δὶς μὴ γῶ ὁ ταυτὰ, δὶς δ' ἐκ ἴσα, τρὶς δ' ὁ τ' αὐτ
βόπον ὁδὶ τὸν αὐτὸν ἄϊρα ἀκριδ' ὀναι δᾶ, τοῖς ἢ ἴσως ὁ δὲ ποιᾶν ἐνια τὸ ὅλον· ἃ δὲ καὶ φάι-
νονται διαφθόντες οἱ γιωργοί. λαβάπρ καὶ γὰ τῇ διακαβάρσει, τὰ μὴ σιδήρους, τὰ ἢ ταῖς χερσί,
τὰ δ' ἀγκύραις ἴσι λιλδύοντες ἀφαιρᾶν· οἷον τ' ἐλαίας, καὶ τ' ἀπίου, καὶ δὴ μηλίας, ὅπως
μὴ ἐλκόμενα ποτῆ δᾶ τῇ λειβότητα καὶ ξηρότητα τ' λιλάδιως. καὶ γὰ ἀφαιρᾶν δ' ἃ τότων ταῦ
τά τε καὶ τὰ βώξανα μόνα). ὁμοίως ἢ καὶ τὰ τ' ἀμπέλων διαιρετέον, ἅς τε πρωΐβοτμους, καὶ τὰς
ὀψιτόμους, καὶ τὰς βραχυτόμους, καὶ τὰς μακροτόμους, καὶ πρὸς ἄλλους ὡσαύτως, ἀναφερούσας ἀεὶ
πρὸς τὸ τέλος. ὁ μὴ ὢν σκοπὸς ὅτος, καὶ ἁ λαθ' ἕκασα διαίρισις· ἑκὰς ἑκάστ δ' ἐστὶν ὁ λόγος, ὁ
πλὼ αἰτίαν ἔχων, ἣν δ' ἃ μὴ λανθάνειν. ὁ γὰρ ἄνθ ταύτης πιθὴν, καὶ τῷ ἐλθ καὶ τοῖς συμβαίνο
σι καλῶς ἐλθῶν, διατρεθοὶ μὴ ἴσως, ἀκ οἶδ' ἢ, καθάπρ φὶ ἰατρικᾶ. τὸ ἢ τέλος, ἐξ ἀμφοῖν. ὅσοι
ἢ καὶ τὸ θιωρᾶν μᾶλλον ἀγαπῶσιν, αὐτὸ τ' τὸ ἴδ\ τ' λόγε καὶ τ' αἰτίας. ἀνυλίγιστ ἢ πρὸ πολ
λῶν· καὶ τὰ μὴ ἁπλῶς, τὰ δ' ἐς τὸ βέλτιον καὶ χᾶρον, ὥσπερ ἤδη τὰς ἄλλας τέχνας. φάνεται δὲ
ἢ καὶ ἰδιώτρόν τι συμβαίν(. πᾶς γῶ ταῖν χόραν ἔνιοι πεφυτευμένοι, τὰ πρόσφορα πολλάκις ἐκ
βέλτα λέγουσιν. ὁ δὲ ἢ καὶ ἀμφοτέρως γινομένων ἄπειτόν ὅτι τὸ βέλτιον. ὁποῖα γὰρ ἂν ἦ τὰ ἐκ
θέρος συμβαίνοντα, διαῦτα ἐκβαίνει καὶ τὰ ἤδη τὰς ὀργασίας. ὁ δὲ γὰρ δᾶ μᾶλλον ἀκολου- ἢ τῇ τ' λίνδ.
θᾶν τῇ τ' ὅλε ἐκπασέσε καὶ πόδιφορᾶ † τ' λίνδρων, καὶ φυτ', καὶ σπορμάτων, ὡς πολλά- καὶ φ. καὶ σπ.
κις ἁμαρτανόμενα τῇ ἐκ τότε ἀπρασίας, καὶ τῇ αὐτ' λυτάμει τὰ μὴ γινομένα, τὰ δὲ ἵνα φύσει,
καὶ ἀπὸ ἀνθρώπων ἡ φύσις ἐκ δὲ ἰατρικᾶς. ὥστε αἱ μὴ αὐλογίαι πᾶς
ταῖς ἐνιαυσῖς τ' τοχνῶν, καὶ δᾶ ταύτας γίνονται τὰς αἰτίας. ὁ μὲν ἁπλᾶς καὶ σωμολογᾶται
πολλάκις πᾶσ' πάντων, ὥσπερ δὲ αὐτ' τ' πραγμάτων ἐλαφότα πίσιν· τὰ μὴ καθόλε, τὰ

δὲ λιπερούμενα γίνεσθαι καὶ χώρα· οἷον δυοῖν τὰ πρὸ γενέσεως καὶ φυτείας. ὑπὸρ οὗ καὶ
3 καλεῖται ἀπὸ τῶν τάς αἰτίας. Αἱ γὰρ δὴ φυτοῦναι καὶ σπορὰ ὡς ὀργῶσαν τὴν γῆν. ὅτ-
ταν γὰρ ἡ βλάστησις καλλίστη, καθάπερ τοῖς ζώοις, ὅταν εἰς βολὴν μέλλῃ τὸ σπέρμα ἡ
ὑπόρα. ὀργᾶ δ' ὅταν ἔνικμος ᾖ, καὶ θερμὴ, καὶ τὰ ἄνω ἄερος ἔχῃ σύμμετρα. τότε γὰρ δύσκαμ-
πτός τε καὶ δύβλαστος, καὶ ὅλως ἀνατραφὴς ἐστί. Τὸ δ' ἐν λυσιτελεῖ ὥραν γίνεσθαι μάλιστα τῆς γε δύο
ὡρῶν, ἔαρι καὶ μετοπώρου, καθ' ἃς καὶ φυτεύεσι μᾶλλον· καὶ λειποτάξαι ἐν τῷ ὕρι. τότε γὰρ ἥ,
τε γῆ δύνερος, καὶ ὁ ἄλιος θερμαίνων ἄρχεται, καὶ ὁ ἀὴρ μαλακὸς ἐστι καὶ ἐρσώδης, ὥστε ἐξ ἀπάντων
εἶναι τῆς ἐκφορᾶς, καὶ τῆς ἐυβλαστίας. ἔχει δ' ἐνίοτε καὶ τὸ μετόπωρον διαφέρειν ἐαρινοῦ
τοῦ ἔαρος ἐκβλαστήσας ἴφαμεν γίνεσθαι τὸ δ' ἔνδρον. οἱ μὲν γὰρ πλείους αὐτῶν μᾶλλον † τὸ ἀὴρ, φασὶ τὸ
ὅτι λέγεσθαι· ὅλα τὰ φυτὰ θέρμης ὄντος † ὧν τὸ γῆς ῥιζᾶται μᾶλλον. διὰ δὲ τὸ ἀεὶ τὸν ἀρχὴν ἐχόμενον 10
ρων ποιᾶν, ἀφ' ἧς ᾖ ἡ ἕν ἄλλων γένεσις, καὶ ὅλως ἡ ζωή. δι' ὃ καὶ τὸν Βλάστεσθαι ἅμα τῷ ὕρι καὶ
λὴν γίνεσθαι, καὶ ἀθρόως ἐκβιβυκᾶς ἅλις καὶ κυόσας τὸ γῆς. τὸ δὲ ὕδωρ εἰς ψυχρὰν τιθεμένην
τὴν γλῶ (ψυχραὶ γὰρ αἱ λαμβάνουσαι ἐκ τοῦ χιόνος) ῥεῖν, καὶ μακροβλαστεῖν γίνεσθαι τὰς ῥίζας. καὶ
διὰ τοῦτ' ἀεὶ τὰ φυτὰ μᾶλλον φυτεύουσι, ὅσα δύνατα βλαστάνειν. ὑπὸ γὰ
ἐστὶ τὰ δυνατὰ καθάπερ ἄπιος, καὶ μηλέα, καὶ ὅλως τὰ λιπαρὰ καὶ ξυλώδη· καὶ γὰρ ξηρὰ φύσει,
ἔτι δὲ καὶ τῷ ἀθρόαν ἔχειν τὴν ὑπόρμιαν εἰς χιόνας. † ὅλα τὸ μὲν μετόπωρον, ἐγκυμονεῖν καὶ ὑ-
πίφορον. τὸ δὲ ἐαρινὸν, ἄρχειν κυΐσκεσθαι. τὸ δὲ πικρὸν ἀμφοτέρας τῆς αὐτῆς ὥρας, ὥστε συμβαίνει τῷ
μὲν ἄρχειν κυΐσκεσθαι, πολλὰ τυφλὰ πίπτειν τῶν βλαστημάτων· τῷ δὲ πάλαι λύειν καὶ ὑπο-
φέρειν, τὰ πλεῖστα τέλεια καὶ καλά. χειμὼν γὰρ ταύτας καὶ τοιαύτας λέγεσι τὰς αἰτίας.

4 Οὐ μὴν ἀλλὰ, καθάπερ εἴρηται, λυσιτελέστατα πᾶσιν, ἃ δεῖς πλάσεις, καὶ τοῖς ὑπνοῖς καὶ φυ 20
τοῦ ἔαρος τοῖς, ἃ † τὸ ἄερος δεῖν. αὐτὰ τε γὰρ τὰ φυτὰ πεθερμασμένα, καὶ ἀὴρ μαλακὸς καὶ δύβλα-
στος, καὶ ὅλως ἡ ὥρα γενομένη τοιαύτη. καὶ αἱ ἡμέραι θερμότεραι, καὶ μᾶλλον ἔχουσαι, ταχέας
ποιοῦσι τὰς βλαστήσεις. ἃ δὲ ῥίζωσις ἰσχυρὰ, καὶ οὕτω λυσιτελεῖ τῶν φυτοῦ τρεφομένων ὁρμὴν
(εἰς ἄμφω γὰρ ὁμοίως δεῖ) καὶ ὅλα τὸ τῆς γλῶ ὀργᾶν, ἃ καὶ ἐπὶ τὴν ἄερα συμπεριφέρει. ὁ γοῦν ἄλ-
λιθος οὐ μόνον δοκεῖ τὰ ὑπὸ γῆς, ἀλλὰ καὶ τὰ ὑπὸ γῆς δύσκαμπτόρα καὶ καλλίω ποιᾶν.
σημεῖον δ' ὅτι τῶν ῥίζαν ἡ βλάστησις ἃ οὐ γίνεται πρόσω τὸ ἀλίθ λιθαλμιᾶς, ἃ χά
ρων. ὁ δὲ χειμὼν ὑπολαμβάνων τὴν φυτείαν, ὑγιᾶ γε λοιπὸν φθείρειν· οἷον τὴν μὲν ἐλαίας ὑ-
πίσας τὴν φλοιόν, τὴν δὲ συκῆς παχύνων, καὶ πυγνοῦν τὸν ὀπὸν ὃν τῇ καρδίᾳ· καὶ τῶν ἄλ
λων χυλὸν τῶν πλείστων τοιοῦτον ἐν ποιοῦντα. ἀλλὰ γὰρ ταῦτα μὲν ἴσως ἀφορίζοιτ' ἄν, ὅ
φασκων τὴν μετοπωρινὴν εἶναι τὴν βελτίω, τοῖς λεγομένοις λέγων. ἔτι δὲ πλέον ταῦτα τὴν 30
φύσεως αὐτῆς ὅτι σημεῖα τῶν πρὸς τὴν φυτείαν ὥρᾶν, τό, τε παρορμᾶν αὐτὰ τὰ δένδρα
τὸν ὕρος, καὶ τὸ, λειποτάξαι εἶναι πᾶσι ταύτην, ἁπλῶν οὖν, ὡς φυσικώτερον ἂν τις θείη ταύ
την. ἐπεὶ καὶ ὅπου πρὸς λεῖα καὶ εὐ ἐτησίας δύναται καὶ ὑπόβλαστάνει τὰ δένδρα, τα
νικαῦτα μὴ τὰς φυτείας ποιᾶν ᾖ, πολλῶν δέων ἀκολουθεῖν τῇ τὸν ἀέρος κράσει, καὶ τῇ τῶν φυ
τῶν ὁρμῇ. τάχα δὲ καὶ ἡ ὁρμὴ γίνεται σχεδὸν τὸ πρόσχον. ὅπερ δ' ἂν θερινὸς ὄμβρος πολύς, ὥσ-
περ τὸ αὐθιστία καὶ τὸ ἐνδύς, ἢ πρὸς αἴγυπτον ὁ νότος, τὸ τοιοῦτο δὴ πρὸς τούτων ἢ μετὰ τού
των εἰώθασι τῶν φυτείαν ἀρμόττειν. τανικαῦτα γὰρ ἡ τοῦ ἀέρος κρᾶσις, σύμμετρος. ἔτι δ' αὖ
δυλιῖν καὶ πῖς κατὰ φύσιν τόποις πρὸς τὰς ὥρας· οἷον αὖ μὲν ὑγρὰ φύσις τῷ ἀέρι, τὸ ὕ-
ρος· αὖ δὲ ῥοώδεις καὶ ἐπόμβριος καὶ ἰλάεις, ἵερος ὑπὸ τὸ ἄστρον, ὥσπερ καὶ τὸ τῇ λακωνικῇ πολ
λὰ φυτεύσει. αὖ δ' αὐχμώδεις, μετοπώρου. συμβαίνει γὰρ ὅτω, θερμῆς ὄσης τὸ βαθεῖ 40
τὸ γῆς κατὰ χώραν, ψυχρὸν δὲ τὸ πέριξ, τῶν αὖξησιν κατακλειομένων εἰς τὰς ῥίζας ἰσχύειν.
πλέονος δ' ὄντος καὶ ἰσχυροτέρου τοῦ ῥιζώματος, πλείων ἡ βλάστησις ἔσται, καὶ καλλίων. καὶ
5 πρὸς ἦ ὥρᾶν τῶν εἰς τὰς φυτείας, ἱκανῶς εἰρήσθω. Ἐπεὶ δὲ ὑπόκειται, τὴν γῆν ἐνικμόν τε
εἶναι καὶ εὐέλιολον δεῖν ταῖς ῥίζαις, ὅπως εὐμάκεις καὶ † ταχεῖαι καὶ ἰσχυραὶ γίνωνται, σχε
τοῦτα δ' ἐν τοῖς τε γύροις πεθορύβηται ἐκ πολλοῦ, μᾶλιστα δὲ ἔνια τοῦ πρότερον, ὅπως ἡ γῆ
χαίνῃ καὶ ἁλιωθῇ καὶ χθαμαδὴ καθ' ἑτέραν τὴν ὥραν. ἄμφω γὰρ ταῦτα ποιεῖ μαλακὴν † χύνην.
φύει δὲ καὶ διοχέουσι οὗ χρόνους· ἀπὸ γὰρ βοπῶν θερινῶν, μέχρι ἀρκτούρου. τότε γὰρ τὴν
τε γλῶ διακινεῖσθαι μάλιστα, καὶ τὴν ἔξω καὶ τὴν ὑπὸ τὰς γύρους, καὶ βλαστάνειν ὅλως εὐδιον. φυ
τεύουσι δὲ τὴν μεθοπωρινὴν φυτείαν μετὰ πλησμονὴς ὑσίου, ἀξαλμυροῦς δὲ τῶν τῷ ἄστρῳ ὕδατος,

ὅπως

ὅπως ἐνίκμους ἡ γῆ γινομένη πᾶσιν προφλῶ. καὶ οὐ γύρος ἀκ δύθις συμπληρῶσιν, ὅπως ξίζω
βῇ τὰ κάτω πρόσφορ· ἐ δὲ μή, φέροντα πᾶσι τὰ ἄνω. πρίφα γὰρ καὶ αὖξῃ πάνθ' ὁ ἥλιος
καὶ ὁ ἀήρ. ὄντων δὲ τῶν μὲν βαθυρρίζων, τῶν δ' ἀπλολαοῤῥίζων, διὰ τοῦτ' οὐ γύρους οὐκ
ἰσοβαθεῖς ὀρύττουσι τοῖς ἀπλολαοῤῥίζοις, οἷον ἐλαίᾳ καὶ συκῇ, * βουλόμενοι πίπτειν, καὶ
ὥσπερ αὐτὰ πάσμενοι πρὸς τὰς φύσεις. ὅπως δὲ καὶ τὸν ὑδάτων τὸ χαμαὶ ἀκριβαίως
σι, καὶ τὸ δίρους λαπτύχωντα (διὰ γὰρ διὰ πρὸς ἀμφοτέρας τὰς ὥρας παρισκυδᾶς)
διὰ τοῦτ' ἐπιβάλλουσι λάτα λίθους, ὅπως συῤῥεῖ γίνηται τὸ ὕδατος, καὶ τὸ δίρους ἔ-
ρει λαπτύχωσι τὰς ῥίζας. οἱ δὲ λιμματίδας ἐπιτιθᾶσιν, οἱ δὲ λίραμαν παρέκαρύτ
τουσιν ὕδατος· οἱ δὲ ξύλοις, λαῦ ἀ μὴ πάχις· ἔτ' ἀξαίρουσιν, ὅπως ἔχᾳ προφλῶ ἀεὶ τὰ φυ-
10 τά, διϊκμαζομένης ῥὶ γῆς, καὶ συῤῥέοντος τῶν ὑδάτων. ἁπλῶς γὰρ οὕτ' διὰ τιμᾶν, ὅπως
μὴ πρὸς οὐ ὄμβρους οὐ γινομένους, μὴ πρὸς τὸν ἀέρα, καὶ τὸν ἥλιον ἕξει σημείτρως. αἱ γὰρ
προφαὶ μὴ αἱ αὐξήσεις διὰ ταῦτα. ἐπεὶ δὲ ἡ γῆ βορέους μὲν πιπτυγὰς καὶ ξυρά, νοτίους δὲ
λιχημένη καὶ γόνιμον, ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ φυτὸν ὑγρότερον μὴ αὐτὸ ἑαυτῷ μᾶλλον, διὰ
ταῦτα βελτίων ἡ τῆς νοτίοις φυτείας. ταχεῖα γὰρ ἡ ῥίζωσις καὶ ἡ βλάστησις, ὅταν ὀργῶν
εἰς ὀργάδα πίπτῃ, καὶ τὰ τὸ ἀέρος ἦ μαλακὰ καὶ δύκοπτα. διὰ γὰρ διὰ τὸ μέλλον ἴσεσθαι
καλόν, ἅμα λάτωθεν καὶ ἄνωθεν βλαστάνειν. τοῖς δὲ βορείοις ἅπαντα τἀναντία γίνεται. 6
ῥίγιστον γὰρ μὴ λακωπαθεῖν τὸ φυτόν. ἔτι δὲ τ' γῆς πιπτυνίας, ὅτι ῥιζοῦσθαι δύσκατ' αὐ ὁ-
μοίως, οὔτε βλαστάνειν. ἡ μὲν οὖν τοιαύτη παρατήρησις, τὸ ἀέρος αὐ ἔστι. Τὰ δὲ φυ-
τόν τοιαῦτα διὰ λαμβάνειν ἀπὸ νέων τι τῶν δένδρων, ἃ ἅπτεσθαι· μὴ ὅλως διὰ ταῦτα,
20 καὶ ἰδύνατα, μὴ ὡς διάλυσα. μὴ γὰρ αὐτὰ λαμβάνεται μὴ ἰσχύει τὰ τοιαῦτα μᾶλλον, μὴ
διὰ τὴν ἡλικίαν μὴ τὸ πάχος δύσλαστόρα τυγχάνῃ. τό, τι γὰρ λᾶον, ὥσπερ ὑγιὲς μὴ ἀ-
πίρωτον· τὸ δὲ πραχύ μὴ ὀζόμενον, ἄλλως τι τυφλοῖς ὄζοις, ὥσπερ πιπτεπεμένον. ἐαν τι
ζῶσιν ἐκβιβλάστικὸς ἐς τότε ἀδῳτέσθαι, ὅσον μή δ' ἡ φύσις τοιαύτη· λαβάπερ τῶν ἡλικι-
μάτων. διὰ τοῦτ γὰρ ὑδὲ τῶν δ' ῥιζόφυτον ἔνιοι μοχθύνουσι. οἱ δὲ πόδιπερῆσι τὴν θάλασσαν τῶν
ἡλαδίων, ὅπως μὴ ἀξανάλωσκ τὴν διύαμιν ἐς τὴν βλάστησιν. ἔτι δ' δύθύντες λεότητ-
τ', θύρᾳ καὶ δυσλιόσῃ ποιεῖ τὴν ῥολὼν, ὥστε ταχείας εἶν τὰς αὐξήσεις. ὀρθὰς δὲ μὴ τὸ, μᾶλ-
λον δὲ ὁμοίας γᾶς, εἰ δὲ μή, μὴ χείρονος λαμβάνῃ. ἃ μὲν γὰρ, ἀδιμίων ποιῶσ μεταβολίω·
ἀδ' ὧδι τὸ βέλτιον σωτροφῆντος. μίγα δὲ καὶ αἱ μεταβολαὶ ταῖς ἀδῳτέσιν. ἀδῳτὶς ἡ τὸ φυ
τόν. διὰ ταῦτα γὰρ καὶ τὰς βίσσας τῶν φυτευομένων τὰς αὐτὰς ἀκριδισίασι, καὶ τὰ πρόσ-
30 βορα καὶ νότια μὴ πᾶσ ἴσα μὴ δυσμάς, ὡς ὧδι τῶν δένδρων ἔχει βουλόμενοι τηρεῖν, ἔτι μᾶλ- ὁμοίως
λισα ἂ μηδὲν ῥὶ φύσεως μὴ τῶν ἀνθρώπων μεταπονῆν, ὡς οὐκ ἂν ῥᾳδίως γένοιντο μεταβο
λαί. ἐπεὶ καὶ αὖ τόπους ὅτι μάλισα † ὁμοίως ζητοῦσι, διὰ τὰς αὐτὰς αἰτίας· καὶ πρὸ-
μοχθύνοντα φυτεύουσιν. ἰσχυρότερα γὰρ, καὶ ὥσπερ ἄδια βιβλιοκύτα, μὴ τὰ φυτὰ μᾶλλι-
σα μὲν ὑποῤῥίζα λαμβάνουσιν, ἴσχει γὰρ λύθυς μὴ ἀρχάς. ἐ δὲ μή, μᾶλλον ἀκ τῶν κάτω ἢ
τῶν ἄνω· καὶ γὰρ ταῦτα ἐμβιώτορα ὅτι, πλεῖω ἀμπέλι μὴ συκῆς, καὶ ἔστι ἄλλο ὑγρόν, ὥσπερ
εἴρηται. τὰ γὰρ ὑγρὰ, ἥκιστα ἀκ τῶν ἄνω βλασαίνει. τὰ δ' ἄλλα διὰ τὴν ξηρότητα καὶ τ'
λειποδρομίαν, τὰ μὲν ὅλως ἀ βλασαίνει, τὰ δὲ χεῖρον. τὰ δ' ὑπὸ ῥιζῶν, ὡς πᾶ πιπονημέ-
νον τι ῥὶ φύσιως ἔχει, ἥκιστα μὲν τὸ μεμοχθυμένον, ὃ δεῖ χρᾶσθαι. μὴ διὰ τοῦτ βέλτιον λέ-
γουσιν, ὀρθὰ λελδύοντες τὰ τοιαῦτα πάθεσι· καὶ μὴ ὑποβαλλόντές τι μέρος, ὥσπερ τοῖς ἀῤ-
40 ῥίζοις, ὅπως ἡ ῥίζα βλασαίνῃ. συμβαίνει γὰρ δοκεῖ, πλαγίαν πάντων ἀφαιρεῖσθαι τὰς
πρότερον. ἄρτιον δὲ ζητεῖν ἐτέρας, ἀκριβαλόντα τὰς ὑπαρχούσας. ὀρθὰς δὲ καὶ τὸ μὴ πολὺ
ῥὶ γῆς ὑποβρίχῃ τὸ φυτόν. ἐ δὲ μή, γίνεται λυσαυξίς, ὅταν ἡ πλέον ἔτ' βριφομένη τὸ ποιεῖν.
ὑπὸ δὲ καὶ ἀφαιρεῖται, καθάπερ ἡ συκῆ, καὶ ἔστι ἄλλο μανόν. ἅμα δὲ καὶ ἀθρωτέρα φύ-
ρεται μᾶλλον ἡ τροφὴ πρὸς τὴν βλάστησιν· ὁ καὶ ὧδι τῶν κατακοπομένων συμβαίνῃ. τὰ
γὰρ παρὰ τὴν γλῶ ὅτι μάλισα κοπτόντα, δᾶῆλον παραγίνεται τῶν ὑπ'. φανερὸν δὲ καὶ
ὧδι τῶν ῥὶ ἀμπέλι φυτῶν, καὶ ἔστι ἄλλο τρόπῳ ζητεῖ κατὰ τὴν φυτείαν. τῶν δὲ ῥὶ ἐλαίας καὶ
τ' μανῆρίνου, καὶ ὅλως ὅσα φύεται, μάζω πάντων ἀποσείεσθαι τὰς ῥάς, ὅπως μὴδ' ἅλιος,
μὴδ' ὕδωρ λάβῃ. λίνδυνος γὰρ νοῦσαι ῥαιγῆ. πόδια λάφυσι δὲ οἱ μὴ πλόον· οἱ δὲ σπίλ 7
λαν ὑποβαθύτες, ὅτ' ἄνωθεν τὸν πλόον, ὧδι τούτῳ δὲ τὸ ὄγκον. δοκεῖ γὰρ ἡ μὲν σπίλλα

πᾶσι διαθερμαινομένων, ὥσπερ καὶ οἱ λύπνοι τῶν βοῶν. ὅτι ἡ ταῦτα ἄπαντα μιμνύει τὸ συμβαῖνον. ἃ δὲ καὶ λίγνοι ἴσως, ἐκβολὴν ποιοῦσι γὰρ μᾶλλον ὑπὸ τῶν ὑγιαινομένων, σημεῖον δ' ὅτι διακενὲς δεῖ τὸ συμμύσαι χάσμα· ἐὰν γὰρ μὴ ἔχωσι πρόσθεσιν, τῷ ἄμμῳ ὑποτίθενσιν, ἵνα συμμύσῃ. καὶ ὁ λυσιτελὴς δὲ ποιεῖ ὅλως ὠφελίμους, ὅτι συμμύει λυσιτελοῦντα, τὰ δὲ τῶν ὀφίων, οὐ λυσιτελοῦσι διὰ τὸν ἀέρα τὸν λυπρόν, ἀλλὰ συμμύει· διὸ καὶ ὠφελεῖ, καὶ ὁ
ἰσχνασμὸς ὅλως † θανασμὸς δίοντι μετὰ ταῦτα ἰσχύοντα· τῇ ἄμμῳ δ' ὥρας μεταβαλλούσης. αὐξάνεται τι καὶ ὑπὸ τῆς πόας. τῷ μὲν οὖν αἰτίαν ἀμφοτέρως λαβεῖν φιλόχρηστον. τάχα δ' ἂν τις φαίη ταῦτά γε ὑπὸ τῆς φαγεδαίνης· καὶ γὰρ ὑπὸ τῶν ὑγιαινομένων, ἀφιστάμενα τὰ ἑρπετὰ τῇ πλάνῃ ὑγρότητος γίνεται, δι' ἣν ἐκπνευματοῦται ἡ ἀποβολή. τῇ δὲ ἄμμῳ πάντη ἀποξηραίνεται βαλλομένοις. διὸ τῷ λυσιτελοῦντι ὠφελεῖ· δεῖ αἵματος γὰρ τὸ ὑγρόν, τὸ δ' ἀποβολῆς αἴτιον. ἃ μὲν οὖν μᾶλλον αὐτῶν πλίγια, σπάνιον ὡς φῶλα ἐκείνων τὸ αἴτιον. ἃ δὲ φαυλότατα, συμβαίνει ἂν ἐκείνως μὲν ἀεὶ δεῖν φῶτος εἶναι τῶν ἀρχαίων, καὶ ἔτι δ' αὖ πῶς γίνεται δεῖν τοὺς ὄντως δ' ἀεὶ δεῖσθαι ὑγρότητος, ὑφ' ἧς μᾶλλον αὖ ἀποπίπτει τὰ ὀρθὰ τῶν φυτῶν, καὶ μὴ διατείνει· διαβαίνει οἱ λύγνοι. πλανᾶσθαι δέ, καὶ δεῖ αὖ δεῖν ἴσως αἰτίας ἓν δὲ ἀποβολῆς, ὥσπερ εἴρηται πρότερον. ἔτι δὲ συμμύειν ὅταν εἰσδύσωσιν οἱ ψῦλλοι, αὐξάνειν ἴσως λέγουσι πάντων δεῖν μάρτυρα

βλάστησιν ἴσχ ἀναλίσκεσθαι πᾶσαν τὴν τροφὴν. ἡ γὰρ σάρξ μεγαλόφυλλος, ἀφ' ἧς ἔοικε τὴν οὐσίαν καὶ ἡ ῥίζα τῶν λαθιμιλάνων εἶν γίνεσθαι. ἴσως δ' αὖ πάλιν, ὅτι καὶ ὡς τοῦτο λαπαμιζίνη, σάρξ ἐστιν ἐν ἀδφνίσει ὅτι ἡ ἐλάττων ὁ καρπός. ὑπὸ δὲ τῶν ῥίζῶν φ' ὑπόφυσις ἄρτου. μόνα δὲ καὶ μάλιστα τῶν μονοκάρπων αὔξησιν λαμβάνῃ μεγίθος, ἄμπελος καὶ συκῆ. διώκεται γὰρ ἡ μὲν, ἀφ' ὁσῶν ἀθίνεῖδα ἐλλιμαστομένη, ἡ δὲ λάφνη δύγδοφ ἴσχει καὶ δύπροφον. ἡ δὲ καὶ ὡς ὕλος αἴρεσθ, καὶ πολύκλαδος γινομένη, πολὺν λαπάλαμβάνει τόπον. Εὔλογος δὲ καὶ μακροβιώτερα τὰ ἄκαρπα τῶν καρπίμων, καὶ τὰ ὀλιγόκαρπα τῶν πολυκάρπων, οἷα μὴ δὲ ἀδύνατον ἢ ὑγρότητα ἢ δὲ ἄλλην τινὰ αἰτίαν ἄκαρπα, ἢ ὀλιγόκαρπα· λαθὼν πορ τὰ τε πάρυσθε, καὶ ἀλσώδη, καὶ οἷα μανὰ ἡ δύσκηπα, λαθὼν πορ ἡ δάφνη. ταῦτα μὲν γὰρ, καὶ ἄπι τοιοῦτον ἄλλο, σάρξ τὰς αἰρεμίδας αἰτίας. ἡ δὲ καρποτοκία πολὺ φ' φύσιος ἀφαιρᾶ, καὶ τὸ λυχνώπορ ὄνπορ καὶ ὠδὶ τῶν ζώων συμβαίνει. τὰ γὰρ πολυτοκώτατα ἡ γηράσκα τάχιστα, ἡ ἀπόλλυτ'. φανερὸν δὲ ἀμιλφ ἡ ἐπ' αὐτῶν ὅτι τῶν λίνδρων. οἷα γὰρ πολύφορα καὶ πολύκαρπα, ταῦτα ὡς ὅλως λαταγηρᾷ θᾶττον, ἡ γὰρ τῆς ὁμογινώσιν· οἷον ἀμπέλοις, συκαῖς, τοῖς ἄλλοις. τὰ δὲ σίσιφα, ἡ ὀλιγόκαρπα, χρονιώτερα ὡς ἐπῶν ἐπὶ πολὺ. μᾶλλον δὲ πολλάκις, ὑπὸφκαρπίζαντα τὰ λίνδρα, δὲ ἀδφνίαν ἀφαιρεῖται· ἡ μάλιστα τοῦδ' αἱ ἄμπελοι πάσχουσι, καὶ τάλλα δὲ τὰ πολύκαρπα, σάρξ τὸ ἐξαναλίσκεσθαι τὴν φύσιν ἀς αὖ λαρπός. καὶ τοῖς σιτηροῖς αὐτόματοις, καὶ ὅλως τοῖς ἐπιτάξεσι συμβαίνει. διὸ καὶ ἐπίτομα. σωιξωαίωντου γὰρ δύνῦς αἱ ῥίζαι τελαιμένων ἐν καρπῷ, δ' ἃ τὰς αὐτὰς αὐξήσεις ἐπ' ἰσομένης πάσης φ' φύσιος. τὰ δὲ λίνδρα ἠδαχρᾶμα μὲν ἃ ὁ πάχλ ἔσθ', ἃ ὁ φανερὰ γίνεται· πῶϊσαμένης δὲ φ' ὥρας, ἐξιλήλασφ. ἐαὶ δ' ἔ τι ὕπογίνεται τοιοῦτον ἐν τῷ αἰρθ, ὥστε πίσαι καὶ λακᾶσαι καὶ θᾶττον, οὐ μόνον αὐτὰ τὰ ὑπόφκαρπίζαντα, ἀλλὰ καὶ πολυκάρπάσαντα, πανᾶ πολλάκις, ἃ καὶ φθείρεται. λινωθὲν γὰρ ἅπαν ἀδυνίς. φάδινᾶ δὲ καὶ τὸ μὴ ἰσχυρόν. διὰ ἔσθ' καὶ τὰ γυμνογάμια ἧν ἀγιμνίγητον θᾶττον γεράσκα, καὶ τὰ βιλτίω ἧν χειρόνων, καὶ τὰ ἅμπρα ὅλως ἧν ἀγρίων. διά τι τάχ' ἂν λόξαιμ' ἄν τις, τὰ μᾶλλον τυγχάνοντα θρᾶπάκος. ἀλλ' ἃ θρᾶπάκος πῶς λαρπογονίαν, ἢ πῶς ἰσχύν· ὧν τ' ἀναιρᾶ. τὸ δὲ μακρόβιον φ' ἔσθ' ἰσχύν. ἰσχυρὸν δὲ, τὸ πυκνὸν καὶ σίσιφον. ὅθεν καὶ θάσιοι τὰς γυμνίας ἀκμιδυοῦσιν, ἢ φρεατίζουσι ἧν ἄλλην ἐν ἧν, ἀλλὰ καὶ βάλοντες λαπρυγᾶν· ὑπὸφ δὲ τῶ πολυτελῶς συγγράφοντες, πῶς τὴν αὐτῶν λαπάλιψιν. συμβαίνει δὲ ἔσθ' καὶ ὧδὶ τῶν ζώων. καὶ γὰρ τὰ ὅλως δύτροπα, βραχύβια. καὶ τὰ ὑπορθίσαντα, πολλάκις ἀπόλλυται, καὶ μάλιστα ὠδὶ ἀναδ' ἡ ἧν τε σωαυθρωπδυομένων αἱ ὄρνιθες. αὖται τε δὴ βραχυβιότατόν αἰτίαι. καὶ ἡ φαυτίας δηλονότι μακροβιότερος, ὥσπορ ἄρτου. καὶ ὅλα δὲ ἀδφνίαν δύφθαρτα, μὴ πάντως ὄντα πολύκαρπα, ἀλλ' ὑπὸφκαρπα, λαθὼν πορ φ' ζῶν ἐπιτάξεως· ὡς ἡ σικῆ, πρὸ ἧς ἡ φ' πρότροφον ἐλίχθη· ταῦτα γὰρ ἀδ' εἰς τελαύσιν ἀναινᾶται φ' φύσιος. ἴνια δὲ καὶ ἧν δίνδρων δύφθαρτα διὰ μανότητα καὶ ἀδινίαν· ὑπὸφκαρπα, λαθὼν πορ ἡ λάφνη. ταύτης γὰρ δύψ, ἡ καὶ ἄκαρπος, ὥσπορ ἡ βρυόφορος. Πλὴν ἔχ ἁπλῶς ταύτη γε, ἀλλὰ κατὰ μέρος καὶ ἡ φθορὰ καὶ ἡ τῶ γῆρας. ἡ γὰρ τῶ μάλιστα πεχνώμενον, ὡς ἁπῶν, σάπεται καὶ φθείρεται. πεφυκλασμένος δὲ ἔχει πολλὰς, ὡς ἄμεινον εἶν τρόπον ἴνια ζοῖς ἀφανισμοῖς ἀκίμοσιν ὠδὶ ἧν δίνδρων. ἀλλ' ἡ διαφορὰ, ζοῖς μὲν ὅτι τὸ ἰσχυρότατον, ζοῖς δὲ ἧν ἀκρωτηριάζων ἡ μαστιδν. ἀλλ' ὅτι ἡ πεφυκλάσεως ἀεὶ τοῦ ἧν, διὰ ὡς ὅσον ταὐτὸ δύναται καὶ τὸ δίνδρου εἶν· πρὸς ὃ καὶ διαπορήσειέ τις πρότροφον. ἀρχαὶ δὲ φθορᾶς τῆς ἀδυνίσι, καὶ ἀπὸ πλαγᾶς, ἢ ἀπὸ πνευμάτων μεγίθος, καὶ ἀφ' ὑπόφυσ ἴνιδν ζοίστων. ἐκ πολλῶν γὰρ σύνεσταν, τὸ ἀδυνὶς. ἐαὶ δὲ πῶς τότον καὶ πολύκαρπον ᾖ, λαθὼν πορ ἀρόα, καὶ μᾶλλα ἡ καρινὴ, καὶ μᾶλλον. δι' ἀμφοτέρων γὰρ, πάχα δ' ἐκ πολλῶν αἱ ἀρχαί. καὶ αἵγ μᾶλλα καὶ σκληκωῶνται τάχιστα, θᾶττον δὲ αἱ γλυκεῖαι· καὶ ἴσως πάσχουσι, καὶ ὅλως γηράσκουσιν, οὐχ αἱ μᾶλλα μόνον, ἀλλὰ καὶ αἱ ῥόαι. τὸ γὰρ πεπιμώτατον ἀφαιρῶνται τῆς φύσιος. ἅμα δὲ καὶ αἱ μὲν ὥσπορ ἄγγεια πίνουσι, αἱ δ' ἅμπρα τυγχάνουσιν. αἰσθάνεται δὲ, καὶ αἱ ἀπύρηνοι τῶν πυρηνωδῶν, καὶ αἱ μελανόπυρηνοι τῶν σκληρῶν. καὶ ὠδὶ μυρσίνης δὲ, καὶ τῶν ἄλλων ὡσαύτως· καὶ γὰρ πλέον ἀφαιρῶνται φ' φύσιος. καὶ τὸ ὅλον ἀδφνίσφορα καὶ μανότροφα ταῦτα· διὸ καὶ πεφυκαρπότροφα. θᾶτ-

τὴν γὰρ καὶ μᾶλλον ὑπαυόν ἐστ' ἀεὶ τὸ ἀδηές. ὡς δὲ Δημόκριτος ἅπαντα, τὰ ὕδατα
δ' αὐτὰς ἧττον σκολιὰν βραχυβιώτερα, καὶ πρωϊθλαστότερα † ὅλα τὰς αὐάγκας εἶναι (τοῖς μὲν γὰρ
ταχὺ ὅλα πίπτειν διὰ τὴν τροφήν, ἀφ' ἧς ἡ βλάστησις καὶ οἱ καρποί· τοῖς δὲ βραδίως, ὅλα
τὸ μὴ εἶναι βύρσαν τὸ ὑπὲρ γῆς, ἀλλ' αὐτὰς τὰς ῥίζας ἀπολαύειν· καὶ γὰρ μακρόῤῥιζα
ταῦτα εἶναι, καὶ παχύῤῥιζα) λέξει δ' αὖ οὐ καλῶς λέγειν. καὶ γὰρ τὰς ῥίζας ἀδήεις φύ-
σιν ἔχειν ἧττον ὑδίων, ἐξ ὧν ἀμφοτέρων θᾶττον γίνεσθαι τὴν φθοράν. ταχὺ γὰρ ἐκ τοῦ ὑγροῦ
λιμώττει καὶ ὁ ψύχος, καὶ τὴν ἀλίαν ὑδὴ τὰς ῥίζας, ὅλα τὴν εὐθυπτείαν· ἀδήεις δ' οὔσας,
οὐχ ὑπομένειν. ὅλως δὲ τὰ πολλὰ ἧττον τοιούτων διαπτώσεων ἀρχὴ γράφεται, ὅλα
τὴν ἀδύναμιαν ἧττον ῥιζῶν. ἔτι δὲ τὰ ὑπὲρ γῆς διὰ τὴν λιπόσαρκιαν, διαμπέμπεται ὑπὸ 10
ἧττον πνεύματος, λυπᾶν τὰς ῥίζας· τούτου δὲ συμβαίνοντος, ἀποῤῥήγνυσθαι καὶ συ-
ροῦσθαι, καὶ ἐκ τούτων δὴ ὅλον λέγεσθαι πήγνυσθαι τὴν φθοράν. ἃ μὲν οὖν λέγει, ταῦ-
τά ἐστιν· οὐ μὴν λέξει γ' ἄν, ὥσπερ εἴρηται, καλῶς λέγειν. οὔτε γὰρ τὸ ἧττον ῥιζᾶν ἔστιν
ἀληθές, ὥσπερ καὶ πρότερον ἐλέχθη· τὸ, ἧττον μακροβίων εἶναι μακρὰς καὶ παχείας. οὐ
γὰρ μακρόβιον, οὐδ' ἡ συκῆ, οὐδ' ἕτερα τῶν μακρο�ῤῥιζούντων καὶ παχυῤῥιζούντων. οὔτε τὰ
ὑδία καὶ τὰ ἁλὰ βραχύβια, οἷον ἐλάτη, φοινίξ, λυπάσκηθον. οὐδὲ ὑδαρῆ δὲ ταῦ-
τα, οὐδὲ πρωϊκάρπα, οὐδὲ πρωϊκάρπως· ἔκαί τι καὶ ταῦτα ἰχμῶν ὑδὺς φυούτων γε τῶν
πόρων ὄντων, καὶ ἧττον ῥιζῶν μὴ μακρῶν. ὅλα γὰρ ἐκ τῶν αὐτῶν αἰτίων, ἅπαντα δεῖ συναπο-
λαυθᾶν τοῖς αὐτοῖς. ἀλλὰ μή ποτε οὐ ῥᾴστη ἡ τοῦ ὕπνου, ἀλλὰ τὰ πθαρεγμένα πρότερον, ἢ
εἶς καὶ τὸ λυσφυές ὅλως, καὶ μικρόκαρπον καὶ ὀλιγόκαρπον, καὶ ὅλως τὸ ἰσχυρὸν θέμενον. ἡ
γὰρ πυκνότης, καὶ ἡ ξηρότης, καὶ ἡ σθρότης, καὶ ἡ λιπαρότης, ἢ οἷς ὑπάρχει καὶ μακρο- 20
βιώτατον καὶ πάντων ἧττον φυούτων ἄπιον. τὰ δ' ἐναντία, ἧττον ἐναντίων. ὅτι δὲ πολυκαρ-
πουῦται, μή βραχύβια, μὴ δὲ ταχὺ γηράσκει, καθάπερ ἄμπελος, ἀμυγδαλὴ, δρῦς, καὶ
ὥστε πρόσθυτρα γινόμενα, καρπιμώτερα, καθάπερ ἐλίχθη. πεφαυρημένης γὰρ ἧττον,
πεφαυρᾶται τὸ πλῆθος ἧττον τροφῆς. † ὥσπερ ῥᾴδιον καταπίπτειν τῶν λοιπῶν, ἅμα δ' ἴ-
δ μὲν ἴκτ. σως συμβάλλεται καὶ τὸ μὴ ἐνπιλιχίζειν, ἃ πᾶσιν, ἢ ἴσως. ἡ γὰρ ἄμπελος, καὶ ἔτι μᾶλλον ἡ ἀ-
πολλ. μυγδαλὴ, πθοφαίνουσι πολύ. † ἐκτρίφουσι γὰρ πολλάκις αὐτά. ἔστι δὲ ἐν τῇ τελεώσει
ὁ πόνος, καὶ ἡ ἀπέρασις. ἡ δὲ συναθροισμένη ἁλαφρὰν ἔλαφον, καὶ ὑλατώδη, ἐν μικρῷ, ὡς πθὲς
τὸ μέγεθος ἔχει τοῦ λεγθέντος τοῦ καρποῦ. ἀλλὰ γὰρ πρὸς μὲν μακροβιότητος, ἐν τούτοις
17 ἴσασιν αἱ αἰτίαι. πρὸς δὲ πολυκαρπίας ἧττον διορίσαι, ἅπαντα πρότερον· ὅτι τὰ θερμὰ,
καὶ μανὰ, καὶ ὑγρά. τῶν δὲ αὐθερμάντων, ὡς ἁπλῶς εἰπᾶν, τὰ ἐλάττω πολυχρονώτερα. 30
καὶ γὰρ τὰ ἐλαχίστα, μάλιστα· καθάπερ λίγχος, σίσαμον, ἱρύσιμον, μύκης, λύμνον. ἄλ-
λων δ' ὁποῖα, καθόλου μὲν καὶ λεπτὰ εἰπᾶν, ὅτι τὰ ἐλάττω, ῥᾷον ὠπτᾶται. ἐν δὲ τῷ ῥᾳ-
δίῳ τὸ πλῆθος. ὥστε ἐγγυτέρω, ὅτι πάντα τὰ τοιαῦτα, ἀθλαστότερα, καὶ θᾶττον ὑπακούει
τοῦ ἀέρος. σημεῖον δὲ καὶ ἡ ὀλιγοχρονιότης ἐπὶ καὶ τὰ σπέρματα ὅλα πόθ',
ὡς ἁπλῶς εἰπᾶν, πολυκαρπότερα ἧττον δίνδρων· καὶ αὖ ἧττον βούτων, τὰ χοιρόπτερα ἧττον σιτω-
λῶν. θᾶττον γὰρ ἡ τελέωσις, καὶ ἡ ἄδρωσις. ἔτι δ' οἱ καυλοὶ ἧττον πλάτεσιν ἰσχυροὶ, καὶ οὐ ξυ-
λώδεις, καὶ οὐ μονοφυεῖς, ἀλλὰ πλείους καὶ ἀπριονωτοί. πολλῶν δὲ καὶ ἰσχυρῶν ὄντων, βύλ-
λογον ἄδηλον καὶ τὸ τοῦ καρποῦ πλῆθος· ἄλλως τε καὶ αἱ ῥίζαι μὴ αὐτοπαθοῦσιν, ὥσπερ ἧττον ναρ-
θικωδῶν καὶ λευκοιοειδῶν. ἀλλ' αἰεὶ διαδιδόασιν ὧν αὐ λαμβάνωσιν, ὅπερ ὑδὴ ἧττον χε- 40
δροπῶν ὄζει, καὶ ὑδὴ ἧττον ἄλλων ἧττον πλάτεσιν. μονόῤῥιζα γάρ, καὶ οὐ παχυῤῥιζα· ἀλλ' εἰς τὰ ἔ-
ντα φορόμενα τῇ ἁρμῇ, καὶ μάλιστα (ὡς εἰπᾶν) τὸ λύμνον. μικρὰ γὰρ λίαν ἡ ῥίζα τούτων πάν-
των. ὅλα δὲ ἰσχυρόῤῥιζα τούτων (οἷον γὰρ τοιοῦτα, καθάπερ ὁ λίγχος, καὶ ὁ μάλινθος)
τοῦτο δὲ κατὰ λόγον ἀποδίδωσι ἐξὸς καυλούς, ἀπ' ἰσχυρῶν ἰσχυροὺς καὶ πολυχιλίους.
ὥνθ' ὅταν ἀπὸ μικρᾶς ἀρχῆς πολλοὶ γίνωνται, κατὰ λόγον ἐστὶ καὶ τὸν καρπὸν εἶναι
πολλὸν, ὥσπερ ὑδὴ καὶ ἧττον πυρῶν καὶ λειβῶν, ὅταν ἐξ ἑνὸς πλάονες ἐκπλεκῶσι καλά-
μους, πλάστε γὰρ οἱ σάλυκες. τοιοῦτο δὲ τὸ καὶ ὑδὴ † λαχανωρῶν ὄζειν, ὅτι πολύσπορμα καὶ
ἰσχυρόῤῥιζα ἐστὶ καὶ ἁ. τὰ μὲν γὰρ πλάστε καυλοὺς ἀθρόους, τὰ δ' ὑπὸ † ἑνὸς ἀπρίμονες πλάστε.
ἅπαντα γὰρ ἀποδίδοσθ', τοῦτο δὲ διακαυλίσκεται. παῦλαχόθεν ἦ, καὶ ἐκ πολλῶν, πολὺς ὁ
καρπός, ὅταν ἔν τῇ τοῦ ἔτους εὐμοιρίᾳ τύχῃ (βραχὺς γὰρ ἂν ἦ καὶ ἀχάμενος διὰ ἀνομβρί-
ας)

ρας) καὶ ἡ φύσις εἰς τὰ ἄνω μᾶλλον ὁρμᾷ, καὶ μὴ καταπατᾷ τὴν ῥίζαν, ἀλλὰ συναύξῃ, καὶ πᾶσι τοῖς μανὴν ἀνάγκην ἔχουσι λαμβάνειν λόγον, καὶ ὅλως ταῦτα πολυκαρπότερα γίνεται τῶν ἄλλων.

Ὁ δὲ λύαιμος, καὶ ἄπιος τὴν χλοηροπυῆ ἄλλο μὲν πολύκαρπον, ἀλλ' ἀσθένειαν ὀλιγόκαρπον· διὸ διὰ καὶ πρωϊοπωρᾶται, πβολαμβανόντων οὐχ ἁμάδας ἀς τλὴν ῥίζωσιν· ἔτι δὲ ἐπὶ καρπῷ γὰ πολλοῖς καὶ πολλάκις, ὥστε καὶ καὶ πβοφανῆ, μὴ διώκοδα πλείοσιν. ἀ δὲ ἀσθένεια, καὶ τῇ αὐδύσει φαινερὰ μανὴν γάρ, καὶ λεπτὴν, καὶ ὁ πολύῤῥιζον· ὥστε δυσὶ λοις ἔχ' λακοπυισαῖς. τὸ μὲν εὖν πολυκαρπῶν, γὰ τούτοις αἰ αἰτίαι, καὶ τοῖς ἐπιτύσοις καὶ ῥὶς χρονιστέροις· ἐπεὶ καὶ αἱ λακαβάρσεις ἔν λγόδρων, καὶ αἱ λακατοπαὶ, ποιοῦσι πολυκαρπῶν· ὅτι τὰ μὲν αὐτὰ λυλύα, τὰ δ' αὐτὰ λεμβαίνα τὰς τροφάς. τούτων εὖν ἀφαιρεθέντων, ὡς τὸν λαρπὸν ἡ ὁρμή. καὶ σχεδὸν τὰς ἡρακλειωτικὰς λαρύας θαμνώδεις ποιοῦσι, λατικόπτοντες. ἀναλίσκουσι γὰρ ἐκβλῶν δρύμνιαι πᾶσαι τλὴν τροφήν. αἱ δὲ μεταβολαὶ τῶν λαρπῶν ηὖ τὰς χάρας, δ' πλονόλι ηὖ τὸν αἶρα καὶ ἰσλαφρὸν γίνεται. σχεδὸν τοῦτο γὰρ, καὶ ἐπὶ τούτων, αἱ τροφαὶ πᾶσιν. ἰσχυρὸν δ' ἡ τροφὴ πᾶς ὁμοίωσις, ἄγει καὶ γὰ τοῖς ζώοις ὅτως ἡ γὰ ῥὶς θιλίσιν ὁμοίστος. φαίνεται δὲ τὸ μόνον τὰ σπέρματα καὶ τὰ φυτὰ καὶ τὰ λγόδρα μεταβάλλειν, ἀλλὰ καὶ τὰ ζῶα· καὶ τρόπον τινὰ μᾶλλον ταῦτα. καὶ γὰρ τὰς τροφὰς δέχομεθα ηὖ οὐ τόπος· γὰ δὲ τοῖς λαρποῖς ἐχ ὁμοίως ὅσον ἐπίλαιον. τὸ μὲν ἀλλὰ καὶ φύεσθαι γίνεται, καὶ μᾶλλον ἐκ ἐπάλους καὶ τὰ χώματα, καὶ τὰ μιγέθη, καὶ σὺν χυλῆς. χρώματα δὲ, εἶον τὰ σπέρματα· λδυ κὰ γὰρ ἐκ μιλαίνων, καὶ μέλανα ἐκ λδυκῶν μεταβάλλ. χυλὲς δὲ, καὶ οἱ λαρποί· τὸ δ' ἐκ τῶν χρωμάτων ἢ ὰ ἐκ ὁμφανὲς, ἢ ὰχ ὁμοίως συμβαίνῃ, πλὴν ἐαὶ ὅλον μεταστῇ τὸ λγόδρον, ὥστε ἐκ μέλανος γίνεσθαι λδυκὸν, ὅπερ φύεται συμβαῖνῃ τοῖς ἐκ σπέρμασι φυομένοις. ἰσχνοῦ δὲ τοῦ πάλιν ὄντος ὁμοίως ζώου τε καὶ φυτῶν, ἰσχνὸν ἴσκε λᾶ καὶ τλὴν αὐτὴν ζητῶν. ἐπεὶ ἐκ πᾶν ὁμοίως ἴῃ τε τοῖς σπέρμασι καὶ γὰ τοῖς ζώοις, ὥστε μὰ δύθυς ἀλλὰ προγονίσαντα μεταβάλλειν ἅπαντα γὰρ ἐκ τὰ μικρὸν ἐξαλλοιοῦται, καὶ μιβίσεται. τὰ δ' ὧν ἔν δ' ἰσλαφρὸν καὶ πάλιν δύλογος· ἀσθένεια γὰρ γὰ ἀρχῆ, καὶ μᾶλιδ' ὅταν ἐκ σπέρματος. ἀσπόταρον δὲ, καὶ θαμνάζεται μάλιστ' ὧν ἔν δ' γάλαρον, ὡς τὸ βίλπον μεταβολή· ἐκβαδηῤ γὰ ἀγύπῃρ τε καὶ ἔτι μᾶλλον γὰ ἰκλικία ἔν ῥοδῦ· ἔτι δ' ἡ ῥὶ μυῤῥίνης πόδι ἄγυπτον δύσδιαι· τὰς γὰρ ὧν τὸ χῆρον καὶ πολλὰς ὁρᾶμεν, καὶ παντάχοῦ· διὸ καὶ θαυμάζομεν. ἔσιν εὖν ἀνθρώποτι καὶ ὧν τῶν ἀνθρώπων συμβαῖνῃ, ὅταν ὡς τὸ βίλιον ἢ σχιστὸν ὦμοιον. γὰ τούτῳ γὰρ ἡ διαφορὰ, ὅσον τότε μὲν ἀεὶ ὅσον μόναι ὅταν φυτεύθῃ, τὸ δ' ἄλλο καὶ ἄλλο μεταβάλλειν. ἐπεὶ τό γε γινόμενον ταὐτό. παραιρῆται γὰρ ἀεὶ ῥὶ φύσεως ὧν ἀπαρᾶν ἀσαύτως ἀμφοῖν. ξυμβαίνει γὰρ ὅσον καὶ ὧν ἔν ζώων· ἐκ μιλαίνων γὰρ λδυκὰ γίνεται, καὶ ἐκ πρασίνων μελανά. ἄπιον δὲ φύτεῦθαι δλυκᾶ ἔν μὲν φανερὰν ἔσν τὸ ὕδωρ, ἔν δὲ καὶ ὅλως αἱ τροφαὶ καὶ ὁ ἀὴρ. ὥστε λάκκᾶ χρὴ νομίζειν, καὶ ἄπια ἄλλοθι διὸ τόνδι συμβαίνῃ, ἴσως τὰς αὐτὰς ἔσν καὶ πρακλησίας αὐάγκας. τὰ δ' ἴσως ἐκάστοις μᾶλλον, ἴσως δ' καὶ μόνοις ἄν ἴσις δόξειε, ῥὶ ἐμπειρίαν πβοσλαβόν, χώρας καὶ τόπου σχεδὸν τὰς ἱστορίας. Ὅμοιον γὰρ τοῦτο καὶ πρακλησιον φαίνεται, καὶ ὅλως σχεδὸν θιρακπέας ἀλλοιοῦσθ. πρόδηλον μὲν καὶ λαθόλοις πᾶσιν ἀπᾶν, ἐμπεφύκασι· λδύτερον δὲ, γὰ αὐτῷ ὧν τόπῳ βίλπον, καὶ χαίρει γιωργέμενα. καὶ γὰ σὺν ἀνελῶσι, ὥσπερ ἄπομεν, ἐλάττους ἴχαν· τὰ δὲ βελτίονα. ἔστι δὲ πα ὑδρία γλυκαίνα τε τὰς ῥοὰς, καὶ μαλακοτέρας ποιᾶ· δοκοῦσι γὰρ αἱ ῥυφούσης τοιαύτης, καὶ ἡ σκληρότης αὐθαιρίας. καὶ γὰρ τὸ γνόδις δόξῃ βοηθάσας. τὸ μόνον γὰρ δ' ἀ ὅσον δλχῶν, ἢ προάδισίν τινα λαμβάνον, ἢ ἀφαιρίσεως θατέρου γινομένης· ἐκβαδηῤ ὧν τ' ἀμυγδαλᾶν ἐλίχθη, ἔν ἐκλαζομένων καὶ πθιαιρεμένων τὰς ῥίζας· καὶ ὧν ἔν συκῆν, ἔν ἐκτακχιζομένων. ἀφαιρεθέντος γὰρ τοῦ πλήθους ῥὶ τροφῆς, ἰσχύει μᾶλλον τὸ σύμφυτον θρόμον εἰς τὸ ἐκτάλοιπον. ἰδιωτάτη δ' ἀν δόξαιεν ἡ ἀπὸ ῥὶ ἔν ῥίζῶν ὧν θρακπέας. τῆς τε δόπρου ῥὶ ὑάας ταῖς ῥοαῖς πκρεβαλλομένης, καὶ ἃ τις ἄλλα φυόντα τινὶ δύλοιτο τροφὴ, δι' ἧς γλυκαίνα τὸν χυλόν. λέγεται δὲ, ὡς ἁ πολυῦδρία καὶ ψυχροῦ δρία ποιᾶ πινα μεταβολήν. καὶ ὑμφανέσατα δὰ καὶ μᾶλιστα αἱ ἔν ἰσλαφρὸν γόιον καὶ τὸ ἄκρος φύσεως, ὥσπερ καὶ γὰ ἀγύπῃρ καὶ γὰ ἰκλικία· γὰ τούτοις γὰρ καὶ γὰ ζητῶν ὅλως δᾶ τὰς ἀλλοιώσας καὶ μεταβολὰς, ἰσλαφρὰ καὶ ὕδαλα καὶ ἀέρι καὶ ἰρτασίᾳ. καὶ γὰρ ἁπλᾶς ἁ γεωρία μυθίσηται, ἐξαμεῦσα τὰ δ' ἀνδρα καὶ σὺν λαρπῷ. τοῦτο μὴ ὧν ἔν λοιπῶν τροφαί ἴσις αἰτίαι. ἀναῖς ἡ δ' ἐκ

ἔν ῥίζῶν

τὴν ῥίζαν μεταβολῆς, ἐὰν ἐς πανὺ ὀλίγον, ἐκεῖνο λεῖα λαβεῖν· οἷα καὶ ἀπὸ ἀρχαίων εἰς ῥίζαι τὴν λεπίδα. ἀκολουθεῖν δὲ φιλεῖ ταῖς ἀρχαῖς τὰ ἄλλα. διὸ καὶ τὴν σικύαν ἐλίχθη πρότερον, ὅτι βραχομένων γε γλακτὴ τὴν σαρκώδη, ἢ γε μελιπερώτη, γλυκύτερα γίνονται. καὶ ἐπ' ἄλλων. αὗται δὲ καὶ τοῖς προφυῶν ἐπιμελοῦνται μᾶλλον λαμβάνουσι· καὶ αὐταὶ μεταβάλλουσαι, συμμεταβάλλειν ποιοῦσι καὶ τὸ λεπίδιον· ἐκ γὰρ τούτων ἡ διάλυσις. ἐπεὶ καὶ αἱ πολυῦδρίαι καὶ τὰ ἐλάφρα καὶ αἱ ἀκτηργασίαι, πρῶται ταύτης ἂν ἐκ τούτων ἀρχόμεναι, τὰ ἄλλα συμπαθοῦσι. πῶς ἕτερα δ' ὄντος καὶ ἑτέραι βαίαι συνεργοῦσιν· οἷον αἱ χάσεις συκῆν, καὶ διάσεις τὴν ἀμπέλων, καὶ αἱ διοδεύσεις τὴν ἀμυγδάλων, ἢ πλευραί, ἢ διῤῥόντων τῶν παχέων. ἀποῤῥιούσης γὰρ ἡ ὑγρότης, ἡ ἀκαλήπτου μᾶλλον ῥᾴον ἐκπίπτειν γλυκύτης. τὰς δὲ ὀφθαλμιζομένας ὁ σῖφνις μεταβάλλειν, ὅτι διαβαθὲς ἀρχὴν ἔσχε τοιαύτην δίψης, ἧς ὑπὶ διὰ τοῦτο διακαρτερῶν. ὥσπερ γὰρ γῆ χᾶνος ἐστὶ ὑποκαιομένη τὸ ἐμφυτευόμενον, ἢ φοφθαλμιζομένη, ὥσπερ ἐλίχθη. καὶ εἰσὶν αὗται δύο μεταβολαί, καὶ ἐκ διοδεύσεως, ἢν ἐκ τῆς ῥίζης, καὶ ἐκ τῆς ὀφθαλμιζομένης ἢ ἐγκεντριζομένης ἢ ἐμφυτευομένης. ἃ μὲν αὐτῆς τῆς ὑποκαιομένης ἀπειρημένων, ἃ δὲ ἱστόρων ἴσως ἐμβαλλομένων. διὸ καὶ ἥκιστα ταύτης τὸ θαυμαστόν. διὰ τί δ' ἡ ῥόα μάλιστα μὲν μεταβάλλει, τῶν μανότητα καὶ τῶν ἀδφάνειαν αὐτοῦ ἔχει τινά; σύνεγγυς γὰρ τὰ τοιαῦτα πῶς μεταβολῆς. ἁπλῶς δὲ, καθάπερ εἴρηται ἄλλοτε, ἡ φύσις ἀόριστος. Εἰς δὲ τὸ χεῖρον μεταβολαὶ, ἁπλοῦν ὡς φαντάσαι. καὶ ἐμφανέστατα γε † ἀοινοστάτου τῶν ἀγγειουσίων. ταῦτα γὰρ, ὡς εἰπεῖν, ἀπαγρεῖ. φύσει δὲ καὶ οἱονεὶ πυρώσει τινὶ μεταβάλλουσιν εἰς τὸ χεῖρον, ἀκολουθοῦσι κατὰ τὴν πρώτην γένεσιν τὰ φυτά· καθάπερ ἡ ἀμυγδάλη. πικρὰ γὰρ ἐκ γλυκείας γίνεται, καὶ ἐκ μαλακῆς σκληρά. τὰ δ' ἄλλα οὐκ ἴσην ἐπίδηλα μεταβάλλοντα· καί τι πάγος ἡ ἀμπέλου φυτὰ καὶ ἀπόλλυται πονοῦντα. τὰ δὲ καὶ μεταβάλλειν, οἷος μᾶλλον ἴδιον. τῇ γὰρ ἀμυγδάλῃ καὶ τὸ ὅλον φαίνεται παραλλαγαῖ· ἰσχυρότερον γὰρ τὸν λίνον. φύεται δὲ καὶ βελτίω ἀκολουθοῦντα φασὶ γίνεσθαι, καὶ ἁπαξάπαξ οἱ χῖοι τὴν ἄνθρωπον τὴν φοινίσσαν. τὸ μὲν οὖν ἰσχυρὸν ἡ ἀμυγδάλης, οὐκ ἐν τῷ αὐτῷ λαμβάνεται λίνον. ἀκολουθεῖα μὲν γὰρ ἰσχυρά, φυομένη δὲ ἀδφής. ἄλλως τε καὶ ἐκ σπέρματος· ἐπεὶ καὶ μὴ ἀκολουθῆσαι, πικραὶ γίνονται καὶ σκληραὶ, καθάπερ ἐν τοῖς πρότερον ἐλίχθη. πολὺ γὰρ ὅλως ἐκ σπέρματος, ὀξαλλοιοῦνται πρὸς τὸ χεῖρον· ἀσυνήθεσι δὲ ἡ φυσικῆς ὁρμῆς, οἷον ἔστι μᾶλλον· οἷον γὰρ ἄλλη καὶ ἀδφνισέα γέγονεν. ἐπεὶ καὶ τὰ ἐν ὕλῃ πολλὰ λυόντα, μὴ ἐν ἀκρῳ λυσιμένα. καὶ ἡ γῆ ἀνασβέστου, ἢ βραχομένη. ὁ δὲ ἐν ἀρχῇ μέγα, καὶ ἀλγεινὸς πρὸς τὴν τελείωσιν. διὰ μόνης δὲ ταύτης μᾶλλον ἔοικε τὴν μεταβολὴν, οὐκ ἄτοπον, καὶ διὰ τὰς προαιρουμένας αἰτίας· καὶ διότι ἡ μὲν ἀμπέλου καὶ τὴν ἄλλων οὐθενὸς ὁ ἀκρὸς τελειούμενον πικρὸς ἢ ὀξύς, ἀλλ' ἅπαν γλυκύς, ἢ οὐκ ἐπίφθονος· ταύτης δὲ οὐχ ὑπομένει τοιοῦτον σύβδην ἐν τοῖς τελείοις καὶ σύκαρπον. τάχα δὲ καὶ τὴν ἄλλων ἔστι ζῆν καὶ εἰς τὸ ξηρότερον, ἢ ὑγρότερον, ἢ μὴ ὁμοίως γλυκύ. λανθάνει δὲ τὴν ἡμετέραν αἴσθησιν. καὶ γὰρ αὐτῶν τῶν ὁμογνώμων, αἱ μὲν μᾶλλον, αἱ δ' ἧττον τοιοῦται. συμβαίνει δὲ ταῖς διοδευθείσαις, αὖ πρωθύτεραι γινόμεναι πάλιν αὖ πικραὶ γίνονται καὶ ἀκαθαίρουσαι, γλυκύτεραι γενέσθαι, καὶ τέλον ἀποκαθίστασθαι πρὸς τὴν φύσιν. αἴτιον δὲ ἔτι πῶς ἂν εἰρημένων, διότι ἂν μὲν ἡ κόλουσις διυλύζεται ἢ εἰς τὸ ἄγνον βλαστὸν διατίμῃ, καὶ χάρις τὴν ὑγρότητα τὴν εἰς τὸν καρπὸν ἐπίπονον. πλέον δὲ οὖσης, ἄπεπτον, ὥστε πικρὸν, καὶ διατακομένη δὲ λαμβάνει πνεῦ ἀποπνοὴν καὶ ἀφαίρεσιν, ὥσπερ καὶ ὅταν οἱ σφῆνα διακρουσθῶσιν. ἐλαττον δὲ γινομένης, καὶ αὐτὸ μᾶλλον ἰσχύον διὰ τὴν ἀδύναμον, ἐκπίπτειν τε μᾶλλον, καὶ ἀποκαθίστασθαι. ταύτης μὲν οὖν ὥσπερ αὐασάζεται πολλὴ ἡ φύσις. ὅτι δὲ ἐὰν μὴ κολουθῇ, τὸν καρπὸν οὐ πίπτει. διαβαθὲς ἡ ἄμπελον, ἡ διαυλοῦν διακομένη. διὸ τὴν κολούουσιν ἄκρον τὸν βότρυος· εἰ δὲ μὴ, σήπει καὶ διαφθείρει. ἁπλοῦν οὖν, ὡς ἁπλῶς εἰπεῖν, ὅτι ἀφαιρέσιος ἔστιν τῆς ὑγρότητος. ἡ δὲ φωνὴ διακομένη, βελτίω πῶς λέγεσθαι, οὐ πῶς σύκαρπίαν. ἐκτρέφει γὰρ ἄγαν μὴ κολουθῆσα, τὴν γίνεται μονόκολον ἢ ἀδφνὲς. εἰ δὲ μή, πεφαβλασταίνουσα λεγέσθω, τάχα δ' ἂν τις συμβάλοιτο ἴσως πῶς σύκαρπίαν. ἰσχυρο-

τέρας

τέρας γὰρ γινομένης, ἡ τοιᾶδε καλλίων. τῶν δὲ λαχανωδῶν, ἢ πωλῶν, ὅσα ἁπτόμενα καὶ λεῖ
ρόμενα, βελτίω· καθαπερ τά, τε πράσα καὶ ἡ ῥαφανος, ἰῶν πάλιν βλαστήσαν, καὶ ἡ μηδική, καὶ
ἡ θρίδαξ, καὶ τὸ ὄνιμον· ἅπαντα ταῦτα τῇ ἁπαλότητι καὶ δύσροιᾳ, βελτίω καὶ σύχυλότε
ρα γίνεται. πηγαιοτέρη γὰρ ἡ δριμύτης, καὶ ἡ ξηρότης, καὶ αἱ φλέβες ὑπὸ τούτων. ἅπα
λαὶ δὲ καὶ δύσπεπτα γίνεται, διὰ τὸ τὰς ῥίζας ἰσχυροτέρας εἶναι, καὶ ὅλως αὐξανομένων ἐπὶ μᾶλλον
λελυομένων ἰσχύος. αἱ δὲ καὶ ὠμαὶ τροφαὶ πλείω, καὶ λεπτοτέρας μᾶλλον. ἔτι δὲ ἀφαιρεμέ
νων τῶν ξυλωδῶν καὶ σκληρῶν, ἡ ἐπίδοσις πλείων, μᾶλλον ἐμποδίζοντος. ἡ δὲ ὠμὴ βλά
στησις διὰ ταῦτα ἀφθονωτέρα μᾶλλον, χάριν. αὐτὴ μὲν οὖν ἡ τοῖς χυλοῖς αἱ μεταβολαί. γίνον 21
ται δὲ καὶ ἡ τῆς ἑρμᾶς, μάλιστα μὲν αὐθημάτως διὰ τὸ αἴρα καὶ τὴν χώραν. δύσοσμότερα ὀσμὰς
γὰρ ὡς ἐπὶ πᾶσιν αἱ ξηραὶ ποιοῦσι, καὶ ὁ ἀὴρ θιγόντος· διὸ καὶ τὰ ἄγρια δυσοσμότερα. τάχα
δὲ καὶ πάντως, διὰ τὸ ὀσμωδέστερα δριμύτερα γεύ· ἀρίστη δὲ ἡ μίσυ, καὶ ὁ μίσυ. ἐπεὶ καὶ τὰ
φυόμενα τῇ γῇ ὑδαρῆ καὶ ἄοσμα. καὶ πρὸς μὲν ὀσμὴν καὶ χυλὸν, αὐτὰ καθ' αὑτὰ λῷον θεωρεῖν
ὧδε πλείω φύσιν ἐν θίσι ὕστερον. αἱ δὲ μεταβολαὶ, διὰ τοῦτο καὶ ἐν τούτοις γίνονται, καὶ φυσικῶς ἐκ βρα
πάνης, φανερὸν ἐκ τῶν ἐρεμούντων. ἔνιαι δὲ διαπέψεως ὅλων τῶν διαφθορᾶς καὶ φυτῶν αὐτομάτως
ἐν μεταβολαί, καθάπερ τῶν λεβήλων ἔξαγαρεῦσαί φασι, καὶ φύλλοις, ἐν τῇ ὅλῃ πη
σόφυι· καὶ τὸ σισύμβριον ἐς μίνθην μεταβάλλειν, μὴ κατεχόμενον ταῖς ὀργασίαις, καὶ με
ταφυτευόμενον πολλάκις. ἰᾶσθαι δὲ καὶ τὸν πυρὸν ἔξαιρεῖσθαι, καὶ τὸ λίνον. αὔξη μὲν οὖν ὅπερ
ἀλεπὶς, ὥσπερ φθορά· ἔοικεν εἶναι, διὰ πλῆθος ὑγροῦ, γίνεται γὰρ διὰ πομφόλυγα. ἀλλοιω
θέσης δὲ τῆς ἀρχῆς, ἀλλ' οἷον τὸ αὐαλεσταίνον. ἡ δ' αἶρα φθίνοντος. ἢ, τι τῆ λεβήτῃ, ἐὰ αἶρα
ὅτι μεταβολή, γινομένη τις οὖ ἔστι, παχυνομένου τοῦ ὑγροῦ μᾶλλον· ὃ συμβαίνει διὰ τὴν
ἀλικίαν. ἐκ βαθέος γὰρ ἡ αὔξησις ἀκεγκρασκόντων· ὃ ὅπερ οἶνος, τι φλοιοὶ παχύτεροι, καὶ
οἱ ἀκρέμονες μείζους καὶ πλείους. ὁ δὲ τῶν φύλλων μεταχαμαλισμὸς, καὶ ἑτέρων ἐνιαυ 22
τινός. ἐπεὶ καὶ τὰ τῶν ἑρπόντων, φύεται πρόεμφυτα φύσιν τὴν ἀρχὴν, ὕστερον ἀπογωνιοῦ
ται, καθάπερ κἀκαλιαρρούμενα. ὅτι δὲ ὁ ῥᾴδιον τὸ ἁπλοῦν, ἢ τὸ πολυσύνθετον· ἀθε
νὲς δ' ἡ ἀρχή. τὸ δὲ σισύμβριον ἐς μίνθην, διὰ τὸν ὀσμὴν, ὥσπερ ἄρα μεταβάλλει μόνον
ἀπολύον τὴν οἰκείαν, ἔξαμαυρούμενον διὰ τὴν ἀγρίαν· ἐπάνθην δ' οὐ λαμβάνον, ἀλλ'
ὥσπερ ὁμοίαν ταῖς καλαμίνθαις γινόμενον. ἡ γὰρ μεταβολὴ πᾶσιν ἐς ὅμοιόν τι, καὶ οὐ
πόρρω τελίως φθειρομένων. ἡ δὲ θραπάνη, καὶ ἡ μεταφυτάνη, διὰ τοῦτο καὶ σώζεται τὴν φύ
σιν. σημεῖον δὲ, ὅτι καὶ τὸ ἄγριον τοιοῦτον τῇ ὀσμῇ. καὶ γὰρ δὴ καὶ ἐκεῖνο τὸ δ' φύσιος φύλ
λον. ἡ μὲν γὰρ μίνθη βαθυῤῥιζον, τὸ δὲ σισύμβριον ὠλιγόῤῥιζον, καὶ οὐχ ὁμοίως πολύῤῥιζον.
ὥστε μᾶλλον ἔοικεν ἐπίγειον τῶν φυομένων κατὰ φαντασίαν ἡ μεταβολὴ γίνεσθαι, καὶ ὡς περὶ
τὸ ἥμερον εἰς τὸ ἄγριον. οὐδετέρως δ' ἄτοπον· ἐπίσης καὶ οἱ τόποι μεταβάλλουσιν.
αἱ δὲ καὶ ὑπὸ τῶν ζώων τοῦτο συμβαίνει, καθάπερ φασὶν ὑπὸ τῶν ὀρνίθων, καὶ χώμασι
καὶ χόμασι καὶ διωσμοῖσι, καὶ ὅτε καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν, οὐκ ἐν πλήθει χρόνου πλείονι,
καὶ θαυμάσειεν ἄν τις μᾶλλον, εἰ μή τι συμβαίνει καὶ ἐνταῦθα τοιοῦτον. ἀτακτοτέραν
γὰρ, καὶ μᾶλλον ξυγκεχυμένην οὖσαν ταύτην τὴν φύσιν, τάχα δὲ ἰσχυροτέραν
διὰ καὶ μεταβάλλειν, οὗτε χρώμασιν οὔτε ἐν τοῖς ἄλλοις φθειρομένην. καὶ ὅτε ἐν ὀλί
γοις, ὥστε εἰς ἄλλους μεταβαίνειν φυτόν· οὔτε γὰρ κατὰ τὴν γένεσιν οὐδὲν με
ταβάλλει τὰς μορφὰς, ὥσπερ ἐπὶ τῶν ζώων· ἀλλ' ἁπλῆ τις ἡ φύσις πάντων. ἀλλ' αἱ
μεταβολαὶ γίνονται, καθάπερ πολλάκις λέγεται, τοῖς τε χυλοῖς μαλλιᾷ, καὶ ταῖς ὀσ
μαῖς, καὶ τοῖς μεγέθεσιν, αὐτῶν τε τῶν καρπῶν, καὶ τῶν φύλλων. καὶ γὰρ τὰ εὐώ
δυμα, πλατυφυλλότερα γίνεται, καὶ ὅλων τῶν μορίων τούτων. ὅλα ὅτε καὶ ζη
τεῖ τόπον ἕκαστον οἰκεῖον. οἰκεῖα δὲ, ᾧ ὅπερ σύδρυα. διόπερ καὶ οὐ πᾶσιν ἄειδα·
ἀλλ' ἔνια λιπαρῇ καὶ λυπρᾷ χώρᾳ φίλα, τὰ δ' ὕφαμον· ἔνια δὲ καὶ ἀμμώδη πο
νεῖ, καθάπερ ἡ ξυφανα. λιπαρὸν δὲ καὶ τὸ τῆς χώρας πρόσφορον· ἡ γὰρ τοῦ οἰκείου φί
σιος, ἡ τὸ πῶς ἔχειν καὶ μάνιμον ἀρίστην. οἷον ταῖς ἀμυγδαλαῖς ἡ λιπαρή· βα
θεῖαι γὰρ οὖσαι, καὶ πίονες, ἀγυβελίζουσι διὰ τὴν σύδροιαν, ἀκαρπούσι· καθά
περ οὖν δὴ πρὸς τὴν λιπαρὴν, ἀλλὰ δὴ τὸ μὲν πρὸς τὰς ἀλλοιώσεις καὶ μεταβολὰς, ἄ
χει πάντων διαφέρειν. θαυμασιώτατον δ' ἂν εἴποις, καὶ ὅλως ἄπιστόν τι καὶ 23
παράδοξον

πρὸς τὸ ἄνθος καὶ τὸ σπέρμα καὶ τὸν καρπόν, καὶ τὸ δίνδρου λαμβάνοντός τινα μεταβολὴν ὑπὸ τῆς πόρου, διακλασιν καὶ φύσιν. τῶν δ' ἰχνῶν σύλογως ἔχει, καὶ σχῆ τῶν σύτροφιαν, καὶ μᾶλις ἴσως σχῆ τῶν αὐτὸ φύσιν. ἰσχυρότερα δὲ ἀνὸς τὰ γὸ ταῖς ἐλάταις καὶ πεύκαις ἔναι· πλέων γὰρ ἡ τροφὴ, καὶ λιπαρωτέρα. πολλὰ δ' ἡ φύσις φαίνεται καὶ γὸ τοῖς ζώοις φιαῦτα ποιῶν, ὥδ' ἕτερον ἑτέρου χρήσιμον εἶν πρὸς σωτηρίαν κὴ γένεσιν, ἅπερ γὸ ταῖς ἰσορίαις ταῖς περὶ φύτων ἄρηται. διὸ καὶ γὸ ταῦθα ἴσως ἐ θαυμαστέον τὸ τῶν ὀρνίθων, ἅτε ἐπίπεδον, ἅτε διατὰ συμβεβηκὸς γίγνεσθαι· οὐδὲ διαπτέον, ὅτι οὐκ ἄν ἓν ἡ γένεσις, εἰ μὰ σχῆ φύτους. οὔτε γὰρ ἴσως ταῖς πίναις βίον, εἰ μὴ σχῆ τὸν διερκινον· οὐδ' ἡ τῶν μυῶπων φύσις, εἰ μὴ σχῆ τὸν γόνον, ὡς φασί τινες· οὐδ' ἡ τῶ διόκνυτος, εἰ μὴ ἓν ἡ ὑπολοίς, καὶ εἰς τὴν γενεσίαν τὰ ὠὰ τίθησιν· ἀλλ' ὥσπερ καὶ φθοραὶ καὶ σωτηρίαι τινὲς γίνονται ἀπλῶν καὶ ἐς αὖ βίους κὴ ἐς τὰς γενέσεις, οὕτω κὴ πρὸς τὰ φυτὰ διήκειν οὐθὲν διαλύει παρὰ τὸν ζώων. ὥστε ταύτην ἢ ταύτην αἰτίαν ὑπολοιπέον ἔναι τῶν ἀριθμουμένων. ἐν δὲ τοῖς ὁλοσχερομένοις, ἀφίεται καὶ τὸ συμβεβηκός· φθαίρεται γὰρ δῆλον. ἀλλὰ τὸν καιρὸν διλονότι λαμβάνουσι τῶν ὁλοσχερῶς, ὅταν ὀργᾶ τὸ ὑποκείμενον, ὥσπερ ἡ ἄκανθα φαίνεται πρὸς τὸ ἄρρεν· ἐνίκμον γὰρ λέγ καὶ δύναμιν ἔναι. πρὸς τὴν διακλασιν δὲ ταχὺ τῶν ἐκ φύσεως, οὐ μόνον διὰ τοῦτο καὶ τὴν ὥραν, ἀλλὰ διλονότι κὴ διὰ τὴν ἰδίαν γίνεται φύσιν. καὶ πρὸς μὲν τούτοις, ἄλις. Ὅτι δὲ καὶ γὸ τῆς φυτῆς ἔνια συνεργᾶ πρὸς τὴν ἀπλῆν σωτηρίαν καὶ γένεσιν, καὶ ἐκ τῶνδε φανερόν. γὸ μὲν γὰρ τοῖς ἀγρίοις, τὰ φυλλοβόλα τοῖς ἀειφύλλοις· ὅτι σκοτεινὴν συμβαίνῃ λαβεῖν πορίζεσθαι τὴν γλῶ, ὃ καὶ πρὸς σύτροφιαν καὶ πρὸς τὴν βλάστησιν ἦν ἀσφαλέστατον χρήσιμον. γὸ δὲ τοῖς ἡμέροις, ὅσα τοῖς φυτοῖς ἐπιπαύεσθαι ἦν ἀμπέλων, ἀφαιρεῖν βουλόμενοι τὸ πλῆθος τῆ ὑγρότητος. καὶ ζῆς λαχάνοις, ἃ ζῆτον χαλεπὸν, ἃ τὴν γινομένην θηείαν γὸ ταῖς βαφαῖσι· διὸ ὀρόβους πρὸς τὰς ψυχάς, καὶ ὅτι φιῶν ἕτερον ἑτέροις, οἷόνδα γὰρ χρὴ φιαῦτα καὶ γὸ τοῖς αὐτομάτοις τὸ φύσεως ὑπάρχειν, ἄλλως τε ἃ κὴ ἡ τέχνη μιμεῖται τὴν φύσιν. ἔτι δὲ ὅσα πρὸς δίνδρα, καὶ πρὸς ἄλλον διαυλὸν συγχαίῃ. ταῦτα γὰρ τὰ πρὸς ἕτερον διώκει, διαθάπερ ὁ, τε λιπὸς, κὴ ἡ σμίλαξ, κὴ ἡ συκῆ, διὰ ἄλ' ἄπτα διαὶ τῶν ἐλατήρων, ἐρπυλον, καὶ ἡ ἀσίνη. ταῦτα γὰρ τοῦτα ζῆ τ πρότερον. μὴ ἔχοντα δὲ, χαμαίκαυλα γίνεται· πλὴν ὅσα καὶ δίγνδρου ἐστὶ πρὸς ἕτερον φυκὴ, διαθάπερ ὁ λιπὸς. ἔσι δὲ καὶ ἄμπελος διοῦτον. οὐ γὰρ αὖ δυνατὸν φέρειν τὰ διήμακτα καὶ τὴν βλάστησιν, ἡ οὐχ ὁμοίως καὶ ἀκμὴν ἔχουσα τὸ ὑποβρῦσον. ἀλλὰ καὶ τὴν ἕλικα λοπᾶ δοῦναι χαλεπὸν ἔχῃ, ὅπως σύδὺς αὐτίληψις γίνηται, καὶ οἷον δισμός· ὥσπερ ὁ λιπὸς τὰ ῥίγια, τὰ ἐκ τῶν βλαστῶν. ὅσα δὲ λοῦφα κὴ λιπαρὰ, ῥᾳδίως ἀναβαίνει, διαὶ πταίνει· διαθάπερ ἡ ἀσίνη, κὴ ὁ σέρμος, κὴ ὁ δόλιχος. πάντα δὲ ταῦτα βλαστάνει τὰ δίνδρα, διατὰ πίνοντά τε κὴ ὧδι κλίνοντα, κὴ τὴν τροφὴν ἀφαιρούμενα· τὰ μὲν γὰρ λωλύει, ὁ δὲ λιπὸς κὴ τὸ ἐμφυόμενον ἀφαιρεῖται· διὸ χαλεπώτατον τοῖς δίνδροις οὕτως. πρὸς γὰρ τοῖς ἄλλοις, ἀσύφυλλον ὂν, κὴ ἰσχυρὸς, ἀεὶ δ' ἕτοιμα τροφῆς κὴ πολλῆς. ἀφαιρεῖται δὲ τελέως, ὅταν ὑπὸ τὰ ἄκρα συναυξηθῇ· τότε γὰρ τέτηκε, κὴ ἀφαιρεῖται πανταχόθεν τὴν τροφήν. οὐ χαλεπὸν δ' ἴσως οὐδὲ γ' ἄλλοις τε πλείοσι λαβεῖν τὰς βλάβας· πολλῶ γὰρ πλέους εἰσὶ τ ὠφελίμων, ὥσπερ καὶ τοῖς ζώοις. ἐπεὶ κὴ ταῖς ὀσμαῖς ἔνια βλάπτεται· διαθάπερ ἡ ἄμπελος τῆ γ λαθυρῳ καὶ τῆ γ ῥαφάνου. κὴ τοῦτο σύδὺς ἐπιδιδοῖ διατὰ τὴν βλάστησιν· ὅταν γὰρ πλησίον ἢ γ ῥαφάνου κὴ γ λαθυρος ὁ βλαστὸς, ἐπιῤῥίφεται τὸ ἄκρον αὐτῷ, κὴ ὥσπερ αὐαπαλμῆται διὰ λεμύτητα γ ὀσμῆς. ὀσφραντικὸν γὰρ ἡ ἄμπελος, ὥσπερ κὴ ὁ οἶνος· διὸ καὶ ὠνὸς ἑλκύσαι τὰς ἐκ τῶν παρακειμένων ὀσμάς· καὶ μᾶλλον κὴ θᾶττον ὁ διατεταμένος σμιλίων, διὰ τὴν ὀλιγότητα κὴ τὸ γυμνόν. ἀλλὰ τὸ μὲν φιαῦτα γίνεται, ῥᾴδιον γὰρ πολλοῖς ὥσπερ ἐλέχθη συμβαλεῖν. Ὅτα δὲ διοικεῖ γένους τινὸς, ἢ καὶ πλόνων μὴ ὁμογενῶν, οἷον τὸ ῥίφειν τὰ φύλλα τὴν φιλύραν κὴ τὴν ἐλαίαν κὴ τὴν πτελέαν ταῖς προπαῖς ταῖς θερειναῖς· κὴ ὡς ἔνια τῶν αὐθῶν νύκτωρ μὲν συμμύει, μεθ' ἡμέραν δὲ διακπετάννυται· κὴ ὡς γὰ ζοῦ σύφραττε λέγουσιν, οὐ μόνον τὸ λωτὸν τὸ ἄνθος αὐοίγεσθαι κὴ συμμύειν, ἀλλὰ κὴ τὸν διαυλὸν, ὅτε μὲν ἀναβαίνειν, ὅτε δὲ διύεσθαι, κὴ ἀποβαίνειν ἐκ διυσμῶν μέχρι μέσων νυκτῶν· ὡσαύτως δὲ κὴ ὅτι ἄλλο τοιοῦτον, γὰ ἅπασι καὶ πανταχοῦ λοιπὸν ἕνα αἰτίαν ὑπολοιπέον

ἓν λιπῆσιν

λπῆσιον εἶναι. ῥᾴδιον δὲ ἴσως γνῶναι τοῖς ὁμογνώσιν ἰδίοις. ὧδε δ' οὖν ἔτι εἰρημένων, ἢ μὴ τῶν φύλλων τροφὴ γίνεται, ἀλλὰ τὸ πόδι εἶναι μὲν καὶ μᾶλλόν πως ἀεὶ φυλλορρεῖν. ἢ δ' αὐτίκα πρότερον ἔρυται πόδι πάντων φύτων. γινομένης οὖν τῆς φυλλορροίας, ἀναγκαῖον ἀπέχειν τι τὰ φύλλα· καὶ τὰ μὲν ἀδρῶν καὶ ὥσπερ γυμνούμενα, διατρέφεσθαι πέπειν· τὰ δ' ἄλλα τῶν τροφῶν μόνον λαμβάνειν. ἅπασι μὲν οὖν ὅμως συμβαίνει, ἢ μᾶλλον ἢ ἧττον. ἔνιοι δὲ μᾶλλον διαφέρουσιν ὅτι μεγίστη διαφορὰ τῶν χωμάτων πρὸς τὰ ὕπτια, τὰ μὲν χλωρά, τὰ δὲ ὑδατώδη καὶ ὑγρά. μᾶλλον δ' ὅμως τὰ φιλύρας· μείων γάρ, καὶ ἐκλυθηρότερα. διὰ δ' αὐ ὁμοίως καὶ ὅμως τὰ πρόσυκα. τῶν δὲ ἀκαφύλλων, οἷς μὲν συμβαίνει τὴν λαιρὸν ὅμως, διὰ τὸ κατ' ἐκεῖνον † τὸν λαιρὸν ἀκμὴν πνα καὶ ὥσπερ ἰχμώδη ἔνια εἶναι τὰ βλαστήσεως, διὰ ταῦτ' οὐκ αὐ συμβαίνει. τῶν γὰρ ἰσχνοτέρων οὐδὲν δύναται. ἢ δὲ τῶν αὐτῶν σύμμυσις καὶ διάλειψις, ἐλαφροτέρα καὶ ῥᾴων ἰδίων. ὑπὸ γὰρ τοῦ ψύχους καὶ τὰ ἀλίας γίνεται, ψυχρῶν ὄντων καὶ ἀδρῶν· συμμύει μὲν γὰρ, ξυμπίπτοντος καὶ οἷον πηγνυμένου τοῦ ὑγροῦ. σωματοπλέπτα γὰρ καὶ τὰ θερμά. αὐοίγεται δὲ πάλιν, διαχεομένου καὶ αὐιγόντος, ὥσπερ ὑπὸ πυρός. τὰ δὲ πλέον διατακόμενα καὶ ὑποβριχόντα, διὰ νότον ψυχρότερα καὶ ἀδρότερα· διὸ μᾶλλον συμπήγνυται τοῖς μεταβολαῖς. ἢ δὲ αἴσθησις οὕτως ὀξεῖα γινομένη τοῖς διαθύλατον, οὐκ ἄλογον, ἅμα τε καὶ τὸ πόρους θερμοὺς καὶ ἐκπύρους. ἐκπίπτει καὶ τὸ τοῖς μὴ πιοῦσι, διὰ διαλύσεως ταχεῖαν παύεσθαι ἀπὸ τοῦ πλοίου καὶ τοῦ ἄερος. φαίνεται γοῦν συμπαθεῖν οὐ μόνον τὰ ὑπὸ γῆς, ἀλλὰ καὶ τὰ ὑπὸ γῆς ὕδατα προπάσης τε καὶ ὑπερβολῆς. ἐπ' ἐνίων δὲ ἄερος καὶ αὐτὴ ἡ γῆ καὶ ἡ θαλάττης μεταβολαί. πάσχει δὲ τι παραπλήσιον φύτων καὶ τὸν αὐθημερὸν πολλάκις μεθ' ἡμέραν. ἀεὶ γὰρ συμπροφέρονται τῷ ἁλίῳ, νοθεύοντα καὶ ἐγκλίνοντα πρὸς αὐτόν. μᾶλλον δ' ὅτι ὥσπερ διαταμεθῶν γὰρ τοῖς ἐλαίοις. γένος δὲ καὶ τὰ φύλλα συμπάσχει ταὐτὸ διαβαίνειν ἅπερ τὰ μαλάχης, καὶ τὸν τοιοῦτον. αἴτιον δὲ τὸ ὑγρὸν ἡ ἀφαίρεσις. ἢ γὰρ αὖ ἀγαγεῖ θερμαίνων ὁ ἥλιος, ἐν τούτῳ ἡ ἔγκλισις. ἀγάγει δὲ διαθύλατον, ὡς καὶ ὥσπερ πιοῦσιν ἀκριφῆται γάρ, καὶ πορεύονται. ὥσπερ μὲν οὖν ὡς πίστιν χρεῖον εἰρήσθω, πρὸς τὸ πρότερον ῥηθέν. ὑπὸ δὲ τῶν ἄλλων, ὅσα συμβαίνει τοῖς ἀγνώστοις ἢ φυτοῖς, παρὰ πλὴν ἐκ τῶν ἀγνώστων μεπέναι καὶ διωρᾶν, πλὴν ἰδίαν ὑσίαν ἑκάστου λαμβάνοντος, καὶ τῆς χώρας φύσιν. ἐκ τούτων γὰρ τὰ διωνὰ πάθη, καὶ αἱ διατὰ γένη ἀναλλαγαί, καὶ τὸ ἀρμόττον, καὶ τὸ οἰκεῖον ἑκάστοις γίνεται φανερόν. διὰ δὲ τὸ ὅμοιον, καὶ τὸ αὐτὸ διναται διωρᾶν. πολλὰ γὰρ διαφέροντα, ὑ διαφέρει, ὥσπερ καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων. καὶ ταῦτα μὴ φυτεύοντα ἐχέτω τὸ πέρας. ὅσα ἢ καὶ τὰς γεωργίας συμβαίνει, καὶ ὧν χάριν ἕκαστα πιοῦσι, λεκτέον ὁμοίως.

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΠΕΡΙ ΦΥΤΩΝ
ΑΙΤΙΩΝ ΤΟ Γ.

ΠΕΡΙ τῶν φυτῶν διωρίσαι διῆλθες ἔχει τὰς σκέψεις, καὶ τὸν διυσὶ μίαν μὲν, τὴν τῶν οἷς αὐξομάδεις γινομένην, ἅπερ ἀρχὴ τῆς φύσεως. ἑτέραν δὲ, τὴν ἐκ τῶν ἐπιτροφείας καὶ πρᾳσκόπης, ἣν δὴ φαμὲν συνεργεῖν τῇ φύσει πρὸς τὸ τέλος. ἐπεὶ δὲ πρότερον ἄρκτέον, λεκτέον ὁμοίως καὶ πρότερα ταύτης, ἐπὶ ταύτης τὰ πρῶτα εἰπόντας, οἷα καὶ τὰ διένδρεια καὶ τὰ ἐλατίνων ὑλικά τῶν, ἃ διέχειν γεωργίαν. τὸ γὰρ αὖ ἐπὶ τὰ μὴ οἷον πέρας, τὰ δὲ ἀρχὰ, μεταβαίνειν ἐκ τῶν αὐξφυῶν, εἰς τὰ διὰ τέχνης. ἄτοπον δὲ αὖ ἴσως διόξει τὸν τῦν λεχθέν, εἰς τὸ πρὸς λαμβάνον διαπτᾶσαι, ὥσπερ χώραν οἰκείαν, μὴ μᾶλλον δύναται καὶ καλλικαρπεῖν, συνεργάσης τῆς φύσεως τέχνης. ἀλλ' ἐκ ἴσης ἄτοπον, διὰ δὲ ἀλόγιστον. ἀρχὴν δὲ αὐτῶν λεπτέον πάντη, τῆς φύσιν ἑκάστου μὴ ἐκ τῶν αὐτῶν εἶναι, μὴ δὲ ἐκ μιᾶς ὕλης· μὴ δ' αὖ πᾶσι ταὐτὸ τέλος τῆς πίστεως καὶ δύναμιν τῶν λαιρπῶν· ἀλλ' ἑκάστου πρὸς ὃ πέφυκε, χυλοῖς καὶ ὀσμαῖς καὶ τοῖς ἄλλοις. μάλιστα δὲ πως γε διυσὶν τρόποις ὁρίζομεν τῆς πίστεως, ὀσμαῖς καὶ χυλοῖς, ἀναφέροντες καὶ ταῦτα πρὸς τὴν ἡμετέραν χρῆσιν, ὥσπερ διορίζομεν καὶ πρότερον. ἐπὶ δ' ἐξ ὧν συνίστασθαι ἕκαστον, καὶ ζῆφιν, καὶ τὸ πρόσφορον) ἢ τῷ τὸ ποιόν μόνον διῦν, ἀλλὰ καὶ τῷ τὸ ποσόν, ἐν ἀμφοτέροις αὖ ὧν ἴσως οἰκεῖον. ἡ δὲ γεωργικὴ πλάθος τι ζοφὸς καὶ ποιότητα διαπασκευάζει. διατεργαζόμεθα γὰρ

μᾶλλον γὰρ ἡ γῆ, καὶ ἀπόλαυσιν πλέω λίθ' ὕσι, καὶ μεταβάλλει αὖ χυλός. ὥστ' εὔλογως ἐκ αὖ
ἄλλων προσφορὰς φήσεις οἷον, ὅλα ξηρά τε καὶ δριμέα, καὶ πικρά, ἢ ἁπλῶς ὅλα φαρμακώδη. καὶ γὰρ
τούτους ἔχειν τινὰ χρείαν ἡμῖν, ἐκβυλύειν γὰρ ἀφαιρεμένων τὴν δυνάμεων καὶ τὰ μὴ ὅλως
ἐκ ἐπιφέρει καρπούς, τάχ' ὑγροτέρους καὶ χείρους, ἃ καὶ ὑδαρεστέρα γίνεται· λαβεῖν δὲ τὸ ἀψίνθιον,
καὶ τὸ λεγόταφύριον, καὶ ὅλως δὲ πᾶσα φαρμακώδης δυνάμις, ἢ κατὰ ῥίζαν, ἢ κατὰ καυλόν,
ἢ κατὰ καρπόν, ἢ κατὰ λεπάνας. ἀναλογον δὲ τούτοις καὶ ὅλα δριμύτητά τινα ἔχει διὰ κατὰ τὴν γεύ-
σιν. ὧν καὶ ἡ λάππαρις ἐοικεν εἶναι, καὶ τὸ σίλφιον, καὶ τὸ λαβδανον, καὶ ἡ θύμβρα, καὶ τὸ θύμον.
τὰ μὲν γὰρ ὅλως δὲ φύεται τούτων ἐν τοῖς ἡμέροις, ἢ λαπὰς· τὰ δὲ, χείρω πολλῷ· λαβεῖν δὲ τὸ
λάπαθον, καὶ ἡ θύμβρα, καὶ ἡ λάππαρις. ἴνια δ' καὶ τὰς γλυκύτητας αὐτῇ λαμβάνει, λαβυρεῖαι
νόμενα καὶ πληθυόμενα ταῖς τροφαῖς· ὥσπερ ὁ λεπάνου. καὶ γὰρ ἐκεῖνον χεῖρον ἡμερούμενον γίνεται,
καὶ ἁπλῶς δὲ αὐτὸ τὸ λίνδρον ὑδαρίς τε καὶ μανότης καὶ ἀοδμίς. τὸ δ' ἀδύνης γλυκύτερος μὲν δ' ὅμως
ὁ λαπάθου, ἢ ἦν δ' οὐδὲ λως ἀφαιρῶνται γε τὴν δυσοσφρησίαν καὶ τὸ δύσοσμον. ὁ δ' αὐτὸς λόγος καὶ ἄν τι
περὶ σιλφίου, καὶ θέρμης, καὶ τοῦ ἑτέρου τινὸς. τὸ μὲν γὰρ ἔχ ὁμοίως ἔχει τὴν δριμύτητα, σβε-
σὸ πλέω καὶ ὑδαρέστερον ἐστὶν τῶν τροφῶν. ὁ δὲ θέρμος ἄκαρπος γίνεται, λαβεῖν δὲ ὕλομανδρ,
καὶ ἐνυδρίζων. ποιεῖ γὰρ καὶ ταύτην τὴν ἀναστόμωσιν λατόμησιν, λαβεῖν δὲ ἄρτι, πλοῦς πλεῖ
χαλεπὸς ἐκ δὲ τ' ἀρχῆς ταμιεύεται τὸ σύμμετρον ἑκάστῳ ἑαυτῷ, καὶ λαμβάνει τὴν οἰκείαν
χώραν. ἡ γὰρ αὐτοφυὴς γένεσις φ' ταύτας. ἁπλῶς γὰρ τὸ μέγιστον, ὥσπερ πολλάκις ἄρτια
τὸ λαβεῖν οἰκεῖον ἄειρε καὶ τόπον. ἐκ τούτων γὰρ ἡ δυσθρέπτια, καὶ ἡ ἀκαρπία. ταῦτα ἡ φαντία
φαίνεται τοῖς πρὸς φύσιν ἡμερουμένοις. ἔστι γὰρ ἄειρε μᾶλλον μετατίθεται, καὶ βοσκὴ
ἧττον στέρεον λαμβάνουσιν. ἐξ ἀμφοτέρων δὲ τούτων ἡ μεταβολὴ, καὶ οἷον ἔκστασις τῆς φύσεως.
διὰ μαρτυρεῖ δὲ ὅτι καὶ φ' αὐτῆς τοῖς γεωργουμένοις. τὸ μὲν φιλεῖν ἔνια τὴν ἀκριβῆ καὶ τὴν πολ
λὴν ἄγαν ἐργασίαν· ὥστε καὶ ταύτην ζητεῖν ἔνια ὅρον. καὶ βόσπορ ἔνια δεῖν καλύειν κατὰ τὴν μέλ
λουσιν ὅτως, ἵνα μὴ δὲ ζητεῖν ὅλως. εἰ μὲν οὖν ὁ πάντα πᾶσι λέγει τὰς γεωργίας, φανερὸν
ἐστὶ σοφὸς ἴσως γὰρ τὰ μὲν ὅλως ὁ οἶδε, τὰ δ' ἐκ ἐξευρίσκομεν τὰς αἰτίας. ἡ δὲ γεωρ
γία, λυεῖν ἄνωθεν δεῖ ἀζόφους καὶ δυσθίνειας, τ' τε γῆς πᾶσκληράζει βαίβειαν· τ' ἄειρε γὰρ
ἐπ' αὐτῇ ποιεῖν ἔνια ποιεῖν. ἀλλὰ δ' ἅ πᾶς μεταβολὰς καὶ τὰς ὥρας τὰς γινομένας, αὐτὰ
τὰ λίνδρα καὶ τὴν χώραν διακεῖσθαί πως, ἵνα τε ἀκλαίῃ τὴν πρὸς αὔξησιν καὶ βοσκὴν, καὶ μὴ
πάσχῃ μηδὲν ὑπὸ τ' φαντίων. λέγω δ' καὶ πᾶς ταῦτα φυλακῆς. λέγω δ' οἷον ὁμαλὲς τε καὶ
σφακελίσεις, καὶ βλαστολογίας, καὶ κοπρίσεις, καὶ σκιάπτειν, καὶ ὅλα ἄλλα πραιμεδύοντ. καὶ
περὶ τ' ἀρόσιμα ἢ καὶ αὐτομεταμηδὲν ὁμοίως. ὅσα μὲν γε ὁ ταυτὰ, ὅσα δ' ἐκ ἴσα, περὶ δ' ὁ τ' αὐτ
βόσπορ ὁ δὲ τοῦ αὐτοῦ ὥραν ἀρχὴ δι' ὅναι δεῖ, πολὺ δ' ἴσως ὁ δὲ ποιεῖν ἔνια τὸ ὅλον· ἃ δὲ καὶ καὶ φαί-
νονται διαφέροντες οἱ γεωργοί. λαβεῖν δὲ καὶ τὴν διακαθάρσει, τὰ μὲν σισύραις, τὰ δ' ταῖς χερσί,
τὰ δ' ἀγκύραις ἔστι καλύοντες ἀφαιρᾶν· οἷον τ' τε ἐλαίας, καὶ τ' ἀπίου, καὶ δὴ μηλίας, ὅπως
μὴ ἐλκόμενα ποτὲ σβε τὴν λειβοτητα καὶ ξηρότητα τ' ἐλαίου. καὶ γὰρ ἀφαιρᾶν δ' ἅ τούτων ταῦ
τά τε καὶ τὰ βάκεα μόνα, ὁμοίως ἢ καὶ τὰ τ' ἀμπέλου διαφέρον, ἅς τε πρωϊβότους, καὶ τὰς
ὀψιτόμους, καὶ τὰς βραχυτόμους, καὶ τὰς μακροτόμους, καὶ ταῖς ἄλλοις ὡσαύτως, ἀναφέροντας ἀεὶ
πᾶς τὸ τέλος. ὁ μὴ ἂν σκοπὸς ὅτος, καὶ ἡ καθ' ἕκαστα διαίρεσις· ἐπεὶ ἑκάστ δ' ἐστὶν ὁ λόγος, ὁ
τοῦ αἰτίαν ἔχων, ἣν δ' ἅ μὴ λανθάνειν. ὁ γὰρ αὖθ ταύτης πειθὼ, καὶ τῷ ἀεὶ καὶ ταῖς συμβαίνου
σι καθ' ὁμοθυμὸν, διαφορὰν μὴ ἴσως, ἐκ οἶδ' ἢ, καθάπερ φ' ἰατρικῆ. τὸ ἢ τέλεον, ἐξ ἀμφοῖν. ὅσοι
ἢ καὶ τὸ θεωρεῖν μᾶλλον ἀγαπῶσιν, αὐτὸ τ' ρ οἶδ\ τ' λόγου καὶ τ' αἰτίας. αὐξάνειν δ' ἢ πρὸς πολ
λὰν· καὶ τὰ μὲν ἁπλᾶς, τὰ δ' ἐς τὸ βέλτιον καὶ χεῖρον, ὥσπερ καὶ τὰς ἄλλας τέχνας. φύεσθαι
ἢ καὶ ἰδιότροφόν τι συμβαίνει. πᾶς γὰρ τὴν χώραν ἔνιαι πεφραμμένοι, τὰ πρόσφορα πολλάκις βα
βόλλειν· καὶ τὸ μὴ ἁπλ

ὅπως ἐνίκμες ἡ γῆ γινομένη πρὸς ἐκ τοῦ γύρους ἐκ δύθυς συμπληροῦσιν, ὅπως βέλ-
τιον τὰ λαστω πρόσθεν· εἰ δὲ μή, φέροντα πῶς τὰ ἄνω. πρίφα γὰρ ἡ αὔξη πανδ' ὁ ἥλιος
ἡ ἀήρ. ὅντων δὲ τῶν μὲν βαθυρρίζων, τῶν δ' ἐπιπολαιορρίζων, διὰ τοῦτο τοὺ γύρους οὐκ
ἰσοβαθεῖς ὀρύττουσι τοῖς ἐπιπολαιορρίζοις, οἷον ἐλαίᾳ ἡ συκῇ, * βουλόμενοι πίπτειν, καὶ
ὥσπερ αὐτὰ παρέμενοι πῶς τὰς φύσεις. ὅπως δὲ ἡ τῶν ὑλατων τὸ χαμαῖον ἀκρλύω-
σι, καὶ τὸ θέρους λαπνύχωνται (δεῖ γὰρ διὰ πῶς ἀμφοτέρας τὰς ὥρας παρισοβυαδῆ)
διὰ τοῦτ' ἐπιβαλλουσι λάτω λίθους, ὅπως συρρέοι γίνηται τὸ ὕδατος, καὶ τὸ θέρους ὑ-
πνι λαπνύχωσι τὰς ῥίζας. οἱ δὲ λιθιματίδιας ἐπιτιθέασιν, οἱ δὲ λίτραμον παρέκπορύτ
τουσιν ὕδατος· οἱ δὲ ξύλοις, λαῖν ἐὰ μὴ παχεῖς ἦτ' ὀξαίρουσιν, ὅπως ἔχῃ τροφὴν ἀεὶ τὰ φυ-
τὰ, διϊκμαζομένης ἡ γῆς, καὶ συρρέόντων πρὸς ὑδάτων. ἁπλῶς γὰρ ἐπὶ τοῦ πεῖραν, ὅπως
μὴ πῶς ἐπὶ ὄμβρους ἐπὶ γινομένους, μὴ πῶς τὴν ἄτρα, καὶ τὴν ἥλιον ἔχει σημείτρως. αὐ γὰρ
προφαὶ μὴ αὐ αὐξήσεις διὰ φύτων. ἐπεὶ δὲ ἡ γῆ βορέοις μὲν πιπτυγία καὶ ξυρά, νοτίοις δὲ
λιχμηρὰ καὶ ὑγιεινὴ, ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ φυτὸν ὑγρότερον μὴ αὐτὸ ἑαυτοῦ μᾶλλον, διὰ
ταῦτα βελτίων ἡ τοῖς νοτίοις φυτεία. ταχεῖα γὰρ ἡ ῥίζωσις καὶ ἡ βλάστησις, ὅταν ὀργῶ
εἰς ὀργᾶσαν τυθῇ, καὶ τὰ τοῦ ἀέρος ἦ μαλακὰ καὶ δύμερῆ. διὰ γὰρ διὰ τὸ μίλλον ἰσοδία
λαλόν, ἅμα λάτωθεν καὶ ἄνωθεν βλασαίνει. τοῖς δὲ βορέοις ἅπαντα ταὐναντία γίνεται. 6
ῥίγοωῖ γὰρ μὴ λακοπαθεῖν τὸ φυτόν. ἔτι δὲ τ' γῆς πιπτυνίας, ὅτι ῥιζοῦσθαι δυώαυτ' αὖ ὁ-
μοίως, οὔτε βλασαίνῃ. ἡ μὲν οὖν τοιαύτη παρατήρησις, τοῦ ἀέρος αὖ ἔπι. Τὰ δὲ φυ-
τολυτήρια διὰ λαμβάνειν ἀπὸ νέων τι τῶν δ' ἐνδρων, ἢ ἄπμαζόντων· μὴ ὅλως διὰ ταῦτα,
καὶ ἰδύτατα, μὴ ὡς βαθμισα. μὴ γὰρ αὐτιλαμβάνεται μὴ ἰσχύει τὰ τριαῦτα μᾶλλον, μὴ
διὰ τὴν ἡλικίαν μὴ τὸ πάχος δύβλαστότερα τυγχάνῃ. τὸ, τι γὰρ λᾶον, ὥσπερ ὑγιὲς μὴ ἀ-
πίρωτον· τὸ δὲ τραχὺ μὴ ὀζόμενον, ἄλλως τι τυφλοῖς ἕζοις, ὥσπερ πιπτρωμένου. ἐὰν τὰ
ζῶσιν ἐμβιβλαστικὸς εἰς τότε ἀδφιέσθρον, ὅσον μὰ δ' ἡ φύσις τοιαύτη βαλάπορ τῶν βλα-
μάτων. διὰ τοῦτο γὰρ ὑδὲ τῶν δ' ἐνδρων ἔνιοι μοχθύουσιν. οἱ δὲ πθμαιρεῦσι τὴν θάλειαν τῶν
βλαστῶν, ὅπως μὴ ἐξαναλώσῃ τὴν δύναμιν εἰς τὴν βλάστησιν. ἔτι δ' δύθυτες λειότα-
τον, δύεργον μὴ δυσλύσλυσιν ποιᾶ τὴν ῥολὴν, ὥστε ταχέως ἐᾶν τὰς αὐξήσεις. ὀρθῶς δὲ μὴ τὸ μᾶλ-
λον ἐξ ὁμοίας γῆς, εἰ δὲ μὴ, μὴ χέρονος λαμβάνῃ. ἡ μὲν γὰρ, ὁμοίαν ποιήσῃ μεταβολήν·
ὧδ' ὑδὲ τὸ βέλτιον σωτροφοῦντος. μέγα δὲ μὴ αἱ μεταβολαὶ τοῖς ἀθφιέσιν. ἀθφιὲς ἢ τὸ φυ
τόν. διὰ ταῦτα γὰρ καὶ τὰς θέσεις τῶν φυτευομένων τὰς αὐτὰς ἀκριβοῦσι, μὴ τὰ πρόσ-
βορα καὶ νότια μὴ πῶς ἴσα μὴ λυσμάς, ὡς ὑδὲ τῶν δένδρων ἔχει βουλόμενοι τρέφειν, ἔτι μᾶλ ὁμοίως
λιστα ἐν μεσίῳ τῇ φύσεως μὴ τῶν αὐξήσεων μεταπιπτῶν, ὡς οὐκ ἂν ῥᾳδίως γένοιντο μεταβο
λαί. ἐπεὶ καὶ αὐτὸ τόπους ὅτι μᾶλιστα † ὁμοίους ζητοῦσι, διὰ τὰς αὐτὰς αἰτίας· καὶ πθ-
μοχθύουσιν φυτεύουσιν. ἰσχυρότερα γὰρ, καὶ ὥσπερ ἤδη βιβλιακότα, μὴ τὰ φυτὰ μᾶλλο-
τα μὲν ὑποῤῥίζια λαμβάνουσιν. ἴσχει γὰρ δύθυς μὴ ἀρχάς. εἰ δὲ μή, μᾶλλον ἀπὸ τῶν λάτω ἢ
τῶν ἄνω· καὶ γὰρ ταῦτα ἐμβιώτερα ὅτι, πλὴν ἀμπίλου μὴ συκῆς, καὶ ἔτι ἄλλο ὑγρόν, ὥσαυτω
ἔρικται, τὰ γὰρ ὑγρὰ, λαθμιον ἀπὸ τῶν ἄνω βλασαίνει. τὰ δ' ἄλλα διὰ τὴν ξηρότητα καὶ τὴν
λιποδρμίαν, τὰ μὲν ὅλως ὀ βλασαίνει, τὰ δὲ χεῖρον. τὰ δ' ὑποῤῥίζῃ, ὡς πθ πιπτυνόμε-
νον τι τῆς φύσεως ἔχει, λαβαῖσθρ τὸ μιμοχθυμένου, ᾧ διὰ χρᾶσθαι. μὴ διὰ ταῦτα βέλτιον λί-
γουσιν, ὀρθὰ λαλύοντες τὰ τοιαῦτα πθίνειν· καὶ μὴ ἐπιβαλλοντές τι μέρος, ὥσπερ τοῖς ἀῤ-
ῥίζοις, ὅπως ἡ ῥίζα βλασαίνῃ. συμβαίνει γὰρ διοικεῖ, πλαγίων πθιμένων ἀφαιρεῖσθαι τὰς
πρόσθεν. ἄτοπον δὲ ζητεῖν ἐπὶ τόρας, ἀκριβαλλοντα τὰς ὑπαρχούσας. ὀρθῶς δὲ καὶ τὸ μὴ πολὺ
ἀπὸ γῆς ὑποβρίχῃ τὸ φυτόν. εἰ δὲ μὴ, γίνηται διυσαυξίς, ὅταν ἡ πλέον ἐμφομένη τὸ ποιῆν.
ἔνια δὲ καὶ ἀφαιρεῖται, λαβαῖσθρ ἡ συκῆ, μὴ ἔτι ἄλλο μανόν. ἅμα δὲ καὶ αὐρεωτέρα φέ-
ρηται μᾶλλον ἡ τροφὴ πῶς τὴν βλάστησιν· ὃ καὶ ὑδὲ τῶν κατακοπτομένων συμβαίνῃ. τὰ
γὰρ παρὰ τὴν γλῶ ὅπ μᾶλλα κοπτόμενα, θᾶττον παραγίνεται τῶν ὑγρῶν. φανερὸν δὲ καὶ
ὑδὲ τῶν ἀμπίλου φυτῶν, καὶ ὅτι ἄλλο ῥᾳδίως ζητεῖ λαστὸ τὴν φυτείαν. τῶν δὲ ἀπὸ ἐλαίας μὴ
τῶν μυῤῥίνων, καὶ ὅλως ὅσα φύεται, μάζων πάντων ἀποσίγοζα τὰς ῥίζας, ὅπως μὴ ἥλιος,
μὴ ὕδωρ λάβῃ. λίνδυνος γὰρ νοῆσαι ῥᾳστόν. πθμαλέφεσι δὲ οἱ μὴ πυλὸν μόνον· οἱ δὲ σκίλ 7
λαν ὑπολιβόντες, ὅτ' ἄνωθεν τὸν πυλὸν, ὑδὲ πύτον δὲ τὸ ὄστρακον. διοικεῖ γὰρ ἡ μὲν σκίλλα

7 χλωρὸν πηγνύειν, ὁ δὲ πηλὸς ἐκάνλω τηρεῖν, τὸ δ' ὄρασθαι τὸν πηλόν. Ὁ δὲ λίπης, ὅτι μὲν καὶ μανοῖ τὴν γλῶ, καὶ διαθερμαίνει, δῆλον ἀμφοτέρων ἡ σύλλαβή, φανερόν. ὅπως δὲ δεῖ χρῆσθαι ἀμφοτέροις, καὶ ὑφ' αὑτοῦ χρῶνται πάντες. ἀλλ' οἱ μὲν σύθυς ἀναμίγνυσιν τῇ γῇ, πῶς τὸ φυτὸν πορεύσεται· οἱ δ' ἀνὰ μέσον ποιοῦσί τι πρώτης γῆς, καὶ τὸ ἐπάνω. διαφωνεῖ γὰρ παραλαμβανομένοις, εἰς τὸ ἄνω φέρεσθαί φασιν, ὅταν ὑφῇ· βέλτιον γὰρ εἶναι τὸν χυλόν. ἀνωθεν δ' ἀρξαμένους ὑπὸ τοῦ ἡλίου, καὶ ὄντος ἀεὶ διὰ νυκτὸς τὸ διάστημα. πάντες δὲ πάγιον ποιοῦσιν, ὥστε μὴ βριμᾶσθαι καὶ ἰσχυρὰ, ἀλλὰ λεῖφειν· διὸ καὶ μᾶλλον χρῶνται τῇ δρυῒ λωφεροῦν. ἡ γὰρ βριμᾶται καὶ ἰσχυρὰ, διαθερμαίνει μᾶλλον· ἡ δὲ καὶ ξηραίνει. χρὴ δὲ ὅπως τὴν χώραν ἐπάξει ποιεῖν τὸ ἀρμόττον· οἷον ἐὰν μὲν ὑπὸ ἐμπύρευμα φυτῷ φυτεύσῃ, οὐ γύρους ὕλαδος ἐμπιπλάναι πρόσωπα· ἡ ἐπαλᾶν ἀναπίπτει, τὸν βαλλῷ, ὅπως ἐνικμος ἡ γῆ γινομένη, μᾶλλον λείχῃ ἡ διαμίσῃ ποιῇ τὴν ῥίζωσιν. ἐὰν δὲ χῶ ἀλμώδη, ἢ ἐφάμμον, λίθους πολυπιθῆναι πρὸς τὸ πρέμνον τοῦ φυτεύτηρίου, καὶ πολιχνωδῆναι γῆν, ὅπως ἀρκέσῃ τὴν ἁλμυρίδα. συμφέρει δὲ καὶ ἅλμον πότιμον πηγαῖον λαβεῖν, καὶ ψιφὸς ἐκ ποταμοῦ ἢ χαράδρας. ἀρκέσει γὰρ καὶ ταῦτα, καὶ ἅμα δεῖ αὐτὴν παρέχειν τινὰ λύναμιν. ἐὰν δὲ ἐφυδρα ᾖ ναματώδη, τάφρους ὀρύσσοντα, τὰς μὲν πλαγίους, ἵνα τὸ ὕδωρ λείχωσι· τὰς δὲ ὀρθίας, καὶ λίθων πληροῦντα καὶ γῆς, ὥστε μὴ ἄπεδα εἶναι σπαπάνης· εἶτα ἄμμον ἐμβάλλοντα, καὶ χῶν. ἅπαντα γὰρ ταῦτα ὠφελεῖ πῶς τὴν ἐπιβολήν. αἴ τε γὰρ πλάγιαι τάφροι λιχμῶνται τὸ ὕδωρ, ξηροτέραν ποιοῦσι. αἵτ' ὀρθίαι διάτιτλοι λίθοις ἔχουσαι, δίχωσι τὸν συρρόην. ὅτι δ' ἡ ἄμμος καὶ ὁ χῶς ἀναξηραίνουσι, σῆμα τό τ' ἐπὶ οἱ γιῶσι λίθοι ταῖς ῥιζώσεσι, ἐκ ἐκλεκτέον· ἐπάρχει γὰρ φύσει τὸ βοηθεῖν ὅλως τὸν ὁποιανοῦν. ἐὰν ὀρύττωσι τοὺς λίθους ὑγρούς, ἢ πρόχμαλον, ἢ ἄμμον, ἢ γῆν μοχθηράν, ἐκ ἄκος τὸ μὴ συμμιγνύναι, μὴ δὲ σκιδναννύναι ταύτην· ἀλλὰ ῥᾴστην βαθύτερον τὸν γύρον ἢ τὴν τάφρον ὀρύξαντα, τὴν τε πρόχμαλον ἐπισωρεύειν, καὶ τὴν ἄμμον. ὁ μὲν γὰρ λίθος, ὁ μὴ πλατὺς καὶ συμφυὴς, βλαπτικὸν τὸ δ' ὑφ' ὃν· ὁ δὲ πρόχμαλος ἐποκάτω πιθεὶς, ψύχος τι παρέχει, τόδ' ὕδωρ διέχειν, καὶ ταῖς ῥίζαις δύσδιοδον ποιεῖ τὸν τόπον. ἁπλῶς δὲ τὰς γῆς λίθους ἐκλεγόμενον, μᾶλλ' ἐκ γῆς ψιλῆς εἰώθασί λυπεῖν φέρειν. καὶ γὰρ ἀλίαν παρέχειν τὸ χειμῶνος, καὶ ψύχος τὸ θέρους. ὁμοίως δὲ καὶ ταῖς ἄλλαις διαφοραῖς ἁρμόττει χώραις, τὰ προσφερῆ λεκτέον. ὡς γὰρ ὅλως εἰπεῖν, μᾶλλον ἐλαφρὰν, ἀλλὰ παίτωμεν προῶν καὶ μέγιστον, τὸ διύνασθαι θεωρῆσαι, ποίαν μὲν ποίᾳ χώρᾳ φυτεύτεον· ἡ μόνον ἁπλῶς, ἀλλὰ καὶ αὐτῆς ἁρμόττει συμπεχθῆς, ὅταν αὐομαλὴς ᾖ καὶ οὐ τρόπους ἐκάστης. ὥσπερ γὰρ λέγεται πολλάκις, ἡ οἰκεία μεγίστην ἔχειν ῥοπὴν καὶ πῶς αὐτίληψιν καὶ πῶς δύναμιν. ὁ μὲν καθ' ὅλων τ' γνῶσιν δεῖ, καὶ γὰρ αὐτοῖς τοῖς ὁμοειδέσιν· οἷον, ὡς μὲν ἁπλῶς εἰπεῖν, ἡ συνὴ φιλᾶ οὗ ξηρὸς τόπος. οἱ γὰρ ὑγροὶ σήπουσιν, ἢ δὲ λαλὲς πιπαίνουσι, σῆμα τὸ μὴ αὐτὸν εἶναι τὸν καρπὸν ὑγρὸν. ἐ μὴν ἀλλ' ὅσοι γε ὑδροβύνδακα ζητοῦσι, καθαρὸν ἡ λακωνικὴ, τὰ ἐφυδρα ζητοῦσιν. ὡσαύτως δὲ καὶ δρῦν ἀμπέλων, αἱ μὲν στρεπταὶ καὶ συκναὶ, καθαρὸν καὶ πρόστρωτον ἐλέχθη, τὴν ὀρθὴν μᾶλλον φιλοῦσιν. αἱ δὲ μανιαὶ καὶ ὑγραὶ, τὴν πιμελήν. ἑκατέραις γὰρ ἡ προφὴ πῶς τὴν φύσιν συμμετρεῖ, ταῖς μὲν ἐλαφρὸν ὄσα, ταῖς δὲ πλέαν. ὅλως δὲ, τὰ ἀπέραντα λαλὰ λοκᾶ πόδι τὰς ἐπωρείας γίνεσθαι. σημεῖα δὲ ποιοῦνται, τὴν αὐτομάτην γένεσιν. ὅπου γὰρ ἡ φύσις αὐτὰ γεννᾷ, ἐκεῖ μ' οἰκειότατον εἶν τόπον. αἱ δὲ καθ' ἑκάστας διαφοραὶ, πληθονότι λυμιώτατοι, καὶ γὰρ ἐπώρειαι πολλαὶ καὶ παντοῖαι· καὶ τὸ ὅλον, ὥσπερ μία ἐς αὐτὴν διαφορὰ καθ' ὕψος καὶ παχύνοτητα, πολλὴν ἐσῆν ἑτέρων καὶ μέζονων, ὥσπερ γὰρ ταῖς ἰσοσίαις ἔπομεν· ὧν ἐλιμίαν θετέον εἶν χρή. τῇ γοῦν † χμωνίαν καὶ ἐφυδρον, χρήσιμον οἱ πλάνες ὁμολογοῦσιν ἀγαθὴν ἔναι ταῖς ἀμπέλοις· ὥσπερ καὶ τὴν ὄλυγον, ἐλαίαις καὶ συκαῖς. αἱ μὲν γὰρ, ὑγροτέραις δίεσται καὶ μελακωτέραις προφῆς· αἱ δὲ, ξηροτέραις καὶ σωματωδεστέραις. ὅλως δ' αἰεὶ τὰ μὲν ξηρὰ, ξηρὰν ζητεῖ χώραν· τὰ δὲ ὑγρὰ, ὑγράν. ὡς δ' ἁπλῶς εἰπεῖν, ἀρίστη πᾶσιν ἡ μανὴ καὶ λύφη, καὶ ἐνικμος· δύτραφὲς γὰρ μάλιστα, καὶ δύαυξές. εἰ μὴ ὅλα δεῖ τὴν ἰσχὺν λαμβάνοντα πλῆθος προφῆς, ἀγυβείῤῥ καθαρὸν ἡ ἀμυγδαλῆ. ταύτην γὰρ ἡ λιπόγειος ὑγροτέρα, καὶ τόπος δύλιανός καὶ ἄλιος. φαυτίαν δὲ τῇ δυβοῖ παλίσκιος καὶ δροσερός. ὁ μικρὸν δὲ δεῖ πῶς τὰ ἀνόλυμπα καλὸς λεῖσθαι τοῦ τόπου, ὥστε καὶ τοῦτο θεωρητέον. δύπτειν μὲν γὰρ ἅπαντα ζητεῖ. προφαίτη γὰρ ἐν τοῖς τοιούτοις βιλτίων, καὶ οἱ καρπὸ

λαμωνίαν

τοὺς πικροτέρους. πνεύματώδη δὲ καὶ πυθόμενον, οὐδὲν (ὡς ἁπλῶς) τῶν γε ἡμέρων. αὐ-
ξεῖ γὰρ, καὶ μικρὰ, καὶ λαυλώδη γίνεται σφόδρα τὰς πλευράς, τὰς ὑπὸ τῶν πνευμάτων. ἔνια
δὲ οὐδὲ τῶν ἀγρίων· ὁ γὰρ πλεῖος καρπὸς, λαθραῖον οὐδὲ τοῦτο τοῖς σύοις φασίν· ἀλλὰ μέχρι τοῦ
ἔμβρυον ἀφικνεῖσθαι. τὰς δ' ἐν τοῖς ὑγροτόποις, σύμφυξίς τε καὶ πολυκαρπίας γίνεσθαι. ὁ γὰρ
ὅλον, ὥσπερ πολλάκις εἴρηται, συμμετρίας ἕνεκεν ἔοικεν ὑπάρχειν πᾶσι τοῖς φύσιν. ὁ-
μοίως ἔν τε ταῖς ἄλλαις τροφαῖς, καὶ ταῖς τοῦ ἀέρος μεταβολαῖς. ἀλλὰ ταῦτα μὲν οὐ ἂν λα-
βόντι, καὶ ἰδεῖν. Τὰς δὲ μανότητας καὶ πυκνότητας τῶν φυτευομένων, ἐν ὅτῳ τόπῳ 8
τοῦ τόπου, καὶ πῶς αὐτὰ τὰ φυτευόμενα σκεπτέον, ὅσα τε θέλοσκια καὶ μὴ, καὶ ὅσα μακρόῤ
ῥιζα καὶ βραχυῤῥίζα. τὰ μὲν γὰρ ἐνδοτέρω μανὰ, τὰ δὲ πυκνὰ φυτευτέον. θέλοσκια δὲ,
ὧν οἱ καρποὶ ἐκτὸς τοῦ καὶ πυρηνώδεις, ὥσπερ ῥόας καὶ μυῤῥίνης καὶ ὅλα φύσει μανά τε καὶ
ξηρὰ, καὶ μὴ μακροῤῥίζα, καθάπερ ἡ δάφνη. τῶν μὲν γὰρ ὁ καρπὸς ἀλείμμενος, τρυφερὸς γί-
νεται. τὰ δὲ, ὥσπερ πρόβολος ἕστηκε καὶ πρὸς αὖ χαμαίνας καὶ πρὸς τὰ λαύματα, σφόδρα τῆς
ἀσφαλείας. ὀκνοῦσι γὰρ ὡς παρόντα, σφόδρα τὴν βραχυῤῥίζιαν. καί τοι πάντα ἁπλῶς ἀκλινέστερα
σφόδρα πολλῷ φυτέον, ὅπως μὴ σωτάρρα γίνηται, μηδ' αὐαυξῆ, προφύσει τε ἐλάττω λαμ-
βάνοντα, καὶ τῷ πνεύματι ἀκκλειόμενα. τὰ μὲν ὀρθῶς γε λέγουσι· ἀλλ' ἑκάστῳ λυσιτε-
λέστερον, ὥσπερ εἴρηται. χρὴ δὲ καὶ πρὸς τὸν τόπον ὁρῶντα ποιεῖσθαι τὰς ἀποστάσεις. ἐν γὰρ τοῖς
ὀρεινοῖς ἐλάττους, ἢ ἐν τοῖς πεδινοῖς. ἐπ' ἐλάττου γὰρ αἴτει ῥίζαι πλαύξοντα, καὶ ἡ ὕσμη.
Ἅπαν δὲ φυτὸν ὅταν ἐκβλαστᾷ τὸ πρῶτον, ἐὰν ῥιζωθῇ καὶ μηδὲν κινῆται τῶν ἄνω, ἐάθαθ 9
πρὸς ὕδωρ τῶν ἀμπέλων ποιοῦσι, ἀφιγότας τὰς ῥαχίας. ἐὰν δ' ὅταν ἴσχωσι, τότε περικαίρειν τὰ
ἄνω, καταλιπόντα τὰ ἐάθλισα καὶ ὕπτια· εἰστᾶσι τὰ πιφυκότα. κῦρ γὰρ τὰ λίνδρα, τοῦτ'
ἀναγκαῖον, ἐκ ὥσπερ ὑπὸ τῶν ἄλλων ἀφαιρεῖν χρὴ ἕλκειν τοῦτο καὶ τίμνειν ἰσογώνιον. ἀῤῥίζο-
τερος γὰρ ὄντος, ἐὰν πνεύματα καὶ κινῆται ἀδυνήσει ὄν, ⁜ σαθήσεται μᾶλλον, ἐὰν δ' ἐῤῥιζωμένου καὶ
ἰσχυνθῇ, αὐτό τε ἀπαθὲς ἔσται, καὶ τῶν τροφὴν ἀποδώσει πλείονα τοῖς καταλειποις. ἡ δὲ
ἀναγωγὴ, καὶ ᾗ καλοῦσιν οἱ πολλοὶ τῶν φυτῶν παιδιάν, οἷον σχοινοβατικός ἐστι, καὶ μόρ-
φωσις τῶν λίνδρων, ὕψει τε καὶ παχύτητι, καὶ πλατεῖ, καὶ τοῖς ἄλλοις. ὡς δ' ἐπίπαν φυ-
τεύσει τὰ ὑψηλά, πλὴν ὅσα φύσει τοιαῦτα καὶ ἔστι καὶ βάλανος· ἐάθαθ φοίνιξ, πίτυς, κυ-
παρισσος, † δρυοκαρπότροφα. γίνεται γὰρ σφόδρα πολλῆς τροφῆς ἐδεσις, καὶ χωρεῖσθαι καταναλι- ἀκαρπότροφα
σκομένης. ἀλλὰ δεῖ πολύκλαδα καὶ πολυβλαστῆ ποιεῖν. ἅμα γὰρ τῇ πολυκαρπίᾳ καὶ δρυ- γὰρ γίνεται
πηγοτότροφα, καὶ τὸ ἄλογον δύθροπον τότροφα γίνεται. διὸ καὶ πρόμαιρετέον, καὶ καλυτέον τὰς
μὴ κατὰ καιρὸν βλαστήσας. χειρὸν δ' ἡ τοιαύτη θραπεία καὶ κατάστασις ὁμοία τῇ διακα
βάρσει τυγχανούσῃ πλείονι ὅταν τῶν λίνδρων· ἐκεῖ μὲν καὶ δεικτέον πρῶτον τῶν κῦρ τὰς θε
ραπείας, ἐὰν ὅτῳ πρὸς τῶν ἄλλων· ὥσπερ γὰρ ἐφιεῖσι ταῦτα τῶν πρὸς τὴν φυτουργίαν δεῖ. νο
νοστάτη μὲν οὖν καὶ μαλιστα ἐνδεᾶ ὕδατι τῶν ἀμπέλων τυγχάνει· πάντες γὰρ χρῶντου, καὶ
πάντες ἀμπελουργοῦσι, ὥσπερ ὑπ' αὐτῆς αὐταναγκαζομένοις τὴν φύσιν, σφόδρα τῶν σύβλασίαν
καὶ πολυβλασίαν· ἐκεῖ μὲν ἐφιεῖσι καὶ γὰρ τῇ βλαστήσει καὶ γὰρ τοῖς ἄλλοις δ' ἁπαρέμπτη μαλιδ'
ἡ θραπεία, πρεπτέον αὐτὰ λαδ' αὑτὰ διαφεῖν ὕσθρον. νῦν δ' ἐκεῖ τῶν ἄλλων λεγομέν.
οὐδὲ γὰρ οὐδ' ὧδε πάντων μικρὸν ὄφελος, τὸ καταπήσασθαί πως τὰ λίνδρα, καὶ τὰ λακκῶς
πιφυκότα καὶ τὰ ἐμποδίζοντα αὖθ καρπὸν ἀφαιρεῖν. ἐμποδίζει γὰρ οὐ ταῦτα μόνον, ἀλ
λὰ καὶ τὰ ἀπηρτημένα, καὶ αὐτὰ ὅλως τὰ ἠβαικαίρως πιφυκότα· διὸ δεῖ ταῦτ' ἀφαιρεῖν
τα, μεταλθάνει τῆς βλαστήσεως εἰς τὸ λίνδρον. ἔοικε γὰρ ὥσπερ ὀχετεία τις εἶν τροφῆς τῶν
λίνδρων, ὅπως αὐάγκαλις. εἰς γὰρ τὰ καταλειπόμενα ῥᾶ, καὶ ταῦτ' αὔξει. ἔοικε δὲ ξυμβαί
νειν, διότι φῖς μίαν ἄρισε πιφυκυῖαν καθ' ἑκάστου. ἐπεὶ ἡ ἕλξις
ἀεὶ βέλτιον ἐλκύσει τὰ ἄνω, πᾶς τὰς ῥίζας ἡ τροφὴ πᾶσα φέρεται· διὰ κεῖναι λαμβάνουσιν
αὔξησιν, ὥστε σωτάρρα τὰ χωρία· καὶ τέλος αὐαυξῆ γίνεται τὰ ἄνω, πάσης χωσθῆ
ὁρμώσης τροφῆς. οἷον γὰρ ἡ λίνδρου φύσις γίνεται, χρονιζόντων. ἡ μὲν οὖν ἄμπελος
ἀεὶ τῷ τομῷ ὑπιζητᾷ καθ' ἑκάστου σφόδρα τὸ δυναμεῖς. τὰ δὲ ἄλλα, τὰ μὲν παρ' ἔτος,
τὰ δὲ σφόδρα τετραετίας. οὐδὲν γὰρ οὕτως εὐαυξές. ἐπεὶ ἔγωγέ τι φιοῦσθαι ἔοικε, λίσιτ' αὖ ἀφαι-
ρεῖν ἐκ τῶν ὑγρῶν πορίσματος. ἅμα δ' ἡ ἕλκωσις πόνου παρέχει, καὶ κακοῖ τὰ λίνδρα.
διὸ καὶ μετὰ τὴν διακάθαρσιν, εὐθὺς οἴονται δεῖν καπείζειν, καὶ τῇ ἄλλῃ ἀποδιδό-

δὲ καὶ τὸ δ' αὖ δυνατὸν δίχεσθαι σωτηχῶς, ἀλλ' ἀφαίνοντα σῴζα τὴν θρμότητα. τὸ γὰρ τῇ
ψιλῇ κοπτείων, οὐχ ὁμοίως. γὸ μὲν ἐκπνεῖ μᾶλλον γὰρ εἰς πολλὰ μερίζεται, καὶ ἐξαναλίσκεται· τὰ δὲ
ὁ μόνῳ τῷ ἀτμῶν. γὸ ταῦθα ἢ εἰς αὐτὰς τὰς ῥίζας δύεται, καὶ ὁ δ' ὑγρὸς πᾶν σῴζεσθ' ὁ
ναι τῆς καρποῖς, οὐχ ὁμοίως δύτροφον, ὁ δὲ πολύχυμον. ὥστε πάλιν ἄλλης καὶ ἄλλης ὑπογι-
νομένης, ὡς ἐκθερμαινόμενον, αὐαίνεται. ἐπεὶ καὶ ὁ σῖτος ἄπτις καταπόρως χρᾶται, † καὶ ὑπογί καὶ μά
νεται πλῆθος ὕδατος. διὸ καὶ ταῖς ἐπομβρίαις χρησιμώτερος ὄγι σωτηχὴς καὶ πλέων ἐσπει-
σμός γὸ δὲ ταῖς αὐχμώδεσι καὶ λιπαῖς ὁ σύμπτωσις. σῴζα ταῦτα δὲ ἴσως ὁδὲ ἡ θρμότητα
τοῖς λγόδροις ἀρμόττα. διό τι λέξειεν ἂν ἄτοπον εἶν, τὸ μὲ δῖς ἐχυροτάτοις ⁘. ἀλλ' γὸ δ'
πθαρκῶν τὸ αἴτιον λυπηρόν. ἐπεὶ καὶ τοῖς λαχανοις σῴζα τοδ' ἁρμόττα· σῴζα ἔσχ μὲ δ' ὑ-
10 δρέας ἡ χύλωσις, καὶ ὅλως ὁτι πολλῷ δ' ὑγρῷ χῶντ? καὶ λαδ' ἡμέραν, καὶ αὐτὰ φύσει
ὑγρά· φυλοφορᾶν γὰρ ἰδίλουσιν, ἃ λειποχονᾶν αὐτά. οὐ μὲν ἀλλ' γόιας τι χῶντ? ἡ πθς
τὰ λίνδρα τῷ ἐχυροτέρων, καὶ μᾶλιστα ὡς μαλακότητα ἡ μεταβολὴ τῶν λειπῶν. οἷον
τὰ πθς τὸ γλυκάνῳ καὶ ἁπύρως ποιᾶν τὰς ῥόας, καὶ τὰς ἀμυγδάλας ἐκ πικρᾶν γλυ-
κέας. καὶ ὡς παρὰ σῦ μυῤῥίνης λιλδύνσιν ἐχυροτέραν ἔτι παραβάλλων, οἷον τὴν βυζο-
δυφιλῆ, καὶ σῦρον παραχᾶν, ὅταν ἐκλεπίσωσιν, ὡσαὺ ἀπυρήνων γινομένων. οἱ δὲ καὶ
τῇ ἰλαίᾳ συμφέρῃ εἶον ται πθς δύκαρπίαν. ἔοικε δὲ τὸ γὸ τῇ ἀρχῇ μέγα διαφέρειν. ἔγε ἡ
τὰ τῶν σικύων ἀπύρηνα, γαλακτὶ βριχόμενα καὶ μιλικρᾶτα, γλυκυτέρες ποιᾶ. νομίσ-
δ' ἄν τις τοῦτο καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων γίνεσθαι λαχανων. ἀλλ' ἴσως τὸ θρμὺ χρησιμώτερον. ἡ
δὲ ῥίζα τῶν λίνδρων ἀρχὴ ἰς οὖσα, καὶ τὰ πθυκαρπα σωτηρομοιοῖ τὰ ἐφ' ἑαυτῆς. πθὸ μὴ
20 φὼν τούτων καὶ πρότερον ἔρηται. τὸν δὲ χρησίμων, ἀεὶ πθς τὰς δυνάμεις ἀκριβστέον· τ' μὴ
θρμυντέρας, ἐλάττονα· ἢ δὲ μαλακωτέρας, πλείονα. Δεῖ δὲ καὶ τὸν περόσφορον ἐκά- 13
στοις τῶν δ' ἰνδρων μὴ ἀγνοεῖν. οὐ γὰρ ὡ αὐτὸν ὕδωρ τὸ αὐτὸ πᾶσιν, οὕτω καὶ λίπος· ἀλλ'
ὥσπερ τὰ ἐλαφρὰ πθὸς ἵππους εἰκαῖα, οὕτω καὶ ἡ λίπος· ἐπεὶ καὶ κατὰ τὰς ἡλικίας τῶν
λγόδρων ἴστ τις σῴζαφορά. διὸ καὶ φυτοβώτοις, ἀναβαλλουσι δύβις (ὥσπερ ἰλίχθη)
τὸν τῶν λοφούρων, ὅτι κουφοτάτη. τὸ δ' ἀδγὶς, κουφοτάτης δ' ἔστω. τὸ δ' ὅλυρ, γὸ
ταῖς θραπείαις τῶν λγόδρων, ὅλα μὲν λειναὶ πᾶσίν δ' ἐστ, ἀναβαλλουσι πόρον· οὐ γὰρ δύ-
νανται φέρειν δ' ἰλαφρῶν. οὐδ' ἔστ βοῦται, καθαπερ τοῖς λγόδροις, ἡ ὑδρου-
30 γία· ἀλλ' ἐκπαίοντες. διό, καθαπερ ἐλέχθη, ταῖς ἐπομβρίαις χάραις συμφέρειν μᾶλ-
λον. ἄλλως γὰρ λίνδρων, μὴ ὑπογινομένων τῶν ἐκ λίος. Σκαπάνη δὲ πᾶσι συμ- 14
φέρει. ταῦτα γὰρ ἐμποδίζοντα, καὶ τὰ παραιρούμενα τὰς τροφὰς δχαίρει· καὶ αὐτὸν
τὸν γλῶ γόνιμοτέραν ποιᾶ, καὶ λουφοτέραν. ἔτι δ' ὁ ἀὴρ ἐγκαταμιγνύμενον (ἀναγκη
γαὴρ ἐγκαταμίγνυσθαι λινούμενον) ἱκανόν τινὰ δίδωσι, καὶ παρέχα τροφήν. διὸ
καὶ τὸν αὐχμώδη καὶ ἄνυδρον σκαπᾶν δεῖ, καὶ μεταβάλλειν πολλάκις, ὥσπερ καὶ
πρότερον ἔρηται. συμφέρα δ' ἡ σκαπάνη καὶ τοῖς ἐλάττοσι, καὶ τοῖς ἐφύδροις. διό τι δύ
ξειεν ἂν ἄτοπον, εἰ τοῖς γόντίοις. ἀλλ' οὐδὲν ἄτοπον. τὸν μὲν γὰρ ξηρᾶναι, τὸν δ' ὑγρὰ
ναι δεῖται δ' ἑκάτερα τῶ γόντίου. τροφῆς δὲ πλέον γινομένης καὶ βελτίονος, αὐτὸ
τὸ δίνδρον σύδρᾶ, καὶ οἱ καρποὶ καλλίους. ποιᾶ γὰρ καὶ αὐτὸ πυρῶνας ἐλάττους, καὶ ὁ-
40 σα ξυλώδη καὶ σθρακτικὰ τὰ ἐκτός· οἷον ἀμυγδαλῆς, καρύας σύβοΐκῆς· τούτων λειπό τε-
ρα ταῦτα, † τὰ δ' γὸ τοῖς, μάζω. τὸ γὰρ ὅλον ἡ σύτροφία συῦχραίνει, καὶ τὸ βαρυδδὸν αὔξῃ. τὰ δ' γόντες
σῴζα ταῦτα καὶ κατὰ λόγον ἀμοῖν τὸ συμβαῖνον. ποιᾶ δὲ καὶ σύχυλότερα, καὶ μάζω καὶ
ἡ δίνη, μετὰ δὲ ἄλλης θραπείας· ὅπ καὶ τροφὴ πλείων, καὶ πίψις γίνεται μᾶλλον. ὧν δὲ
τὸ λιαίνον (πθὶ τούτου γὰρ μᾶλιστα αὐτπλίγεται) δῆλον, ἔπορ ὡς ἐλάχις πλεῖον αὐα-
λαμβάνα δ' συμμίτρου τροφῆς. ὧδ' ἄπλον ποιᾶν σύχυλον. ὅπορ καὶ ἐπ' ἄλλων συμ-
βαίνα πθυκαρπίων, γὸ ταῖς πάραις λίαν χώραις καὶ σύτρόφοις. ἡ μὲ σύ σκαπάνη,
πάντα ταῦτα σωκαπεργάζεται· καὶ τὸ ὅλον, ἀφιλᾶ σῴζα τὸ δ' ἀρεῖν τὰ παραιρού-
μενα. Ἐπεὶ καὶ τὰ παραφυτεύόμενα καὶ τὰ παρακαιρόμενα, σῴζα ἔσχ βλαπτει 15
πάντα

πάντων. τὰ δὲ καὶ ὅλως ἀναιρεῖ, πλὴν ὅσα γ' ἐν φαρμάκοις μέρη. λέγω δέ, ὡς οἱ τὰς λευκὰς ὠλὰς ἐρεντὸν τοῖς ἄλλοις ἐμπέλοις φυθοῖς, ἢ εἴ τι ἄλλο ξηρόν, ὅπως ἡ ὑγρότητος ἀφαιρεθῇ. ὡς ταῖς ῥαφάνοις τοῦ ὀρόβου, πρὸς τὸ μὴ λιπαρὰ πίθιδα· καὶ εἰ δή τι ἄλλο τοιοῦτον. καὶ ὅσα πρὸς ἡλίῳ τυγχάνει λαθάπερ ἐλαία σίκυα ἐν δένδροις, καὶ μύρρινος. πάσι τε γὰρ ῥίζας συμπίπτειν φασὶ ἐν δένδροις λυσιτελοῦσι, καὶ πάσι τὸ μυρρίνην βάλλειν φύειν ἀπὸ τῶν ἀκρεμόνων ἡ ἐλαίας· πίνει τε λαμπρὸν ἔχοντα τὸν ἥλιον, καὶ τῶν αὐχμῶν πρόβολον, ἐλαίαν ἀπαλὴν γίνεσθαι καὶ γλυκύν· ἐλαιῶνος δὲ ἧττον ἐν τοῖς πρόσθιλοις. ἄλλο δ' ὅλως ἰδίᾳ φυτόν ἐστι πρὸς ταῖς ἐλαίαις. δύμηλος δὲ καὶ πρόκνη σίκυα· πᾶσιν ἔναι, δι' ἃ τε τὸ μονόῤῥιζον ἔναι, καὶ βαθύῤῥιζον. ὑποφυτεύεται γὰρ ἐπ' αὐτῇ καὶ μύρρινον, καὶ σίλφιον, καὶ ἑτέρα πλείω· καὶ αὔξησιν
σικύας λαμβάνει. καὶ φανερόν, ὅτι μᾶλλον παροχλοῦσιν αἱ ῥίζαι ταῖς † σικύαις. σικύαι γὰρ πολλὴν 10
ποιεῖ ἡ πρόκνη. ἔστι λόγον δὲ καὶ τὰ ἄλλα τὰ ὀλιγόῤῥιζα καὶ βαθύῤῥιζα· καὶ πρὸς ὕδατα, ἢ μὴ λίαν τὰ ἐν αὐτοῖς ὦραν ἡ βλάστησις καὶ λίαν πορρωτέρω. βοᾶν τε γὰρ ἐλαχίστῳ ἔστιν ἀμείνω τούτων· καὶ ἥκιστα ἥδονται οἱ χόνδροι τῇ τε βλαστήσει καὶ τῇ τελειώσει τῶν λαχάνων, ἅπερ λυποῦσι. καλὰ πώτατα δὲ καὶ ἀμπέλῳ καὶ τοῖς ἄλλοις, συκῇ καὶ ἐλαίᾳ. καὶ γὰρ βοᾷν πολλὴν ἀμφότερα λαμβάνει, καὶ σκιὰν ἀφίησι πλατεῖαν. χαλεπὸν δὲ καὶ ἡ ἀμυγδαλῇ, διά τε τὴν ἰσχνὸν, καὶ τὸν πολυῤῥιζίαν. διά τοι φυτεύεσι πρὸς τοῖς ἀμπέλοις, ὡς ἀσινέσταν. βοᾶν τε ἐλαφρᾶς δίφρον ποιοῦσι, καὶ ἅμα διὰ τὸ ὠρώπαχυ καὶ μὴ πολύσκιον ἅπτεσθαι φοίνικος. ἐμποιοῦσι δὲ καὶ λίτρωσιν. οὐ γὰρ ἔστιν ἡ σικὰ λυπεῖ, λαθάπερ ἔρικται, καὶ τὸ ὄψιον, ὡς ἡ ἰσχὺς τὴν ῥίζαν. ἀφαιρεῖται γὰρ τὸν βοᾶν, σωτάρχου γινόμενον. ἀλλὰ λεπτότατον καὶ ἀσινέστατον πάντων ὄν, μηλέα, καὶ ῥόα· καὶ γὰρ ὁ πολυῤῥίζα, καὶ τροφῆς ἐλαφρᾶς δεῖται, καὶ ταχὺ γηράσκουσιν, ὥστε 20
μὴ πολὺν χρόνον φυλάττειν. ἁπλῶς δ' ἁπάντων ὠθισινᾶ καὶ βλάπτει τὰ παραφύσια. διά τοι συμβαίνει γ' ἐνίοτε, τῶν παραφυτῶν παχυρουμένων θατέρου, καὶ θατέρου αὐαίνεσθαι. ἔστι γὰρ ὅλη τινὶ συνίστασθαι, ἅμα τοιαύτῃ αὐασθησθαι καὶ συκῇ, ὡς αἱ συκαῖ δηλοῦσιν. αἴτιον δ' ὅτι μιγάδες ἐποίησε μιτάβαλλον, συμπεφυκότων δύο καὶ
ἃ μὲν νέων συμπεφυκότων. ὥσπερ γὰρ μία φύσις ἐγίγνετο, διὰ τὸν χρόνον † ὑμένων ὄντων δύο βύς παρέλυε, οὐχ ὅτι αὐξάνει, ἀλλὰ καὶ δύο ξυλίσεις καὶ λαμβάνους ἐποίησε. καὶ πρὸς
μὲν τὸν ἄλλον λόγον θεωρεῖσθαι. τοιεῖ δὲ ἀμπέλῳ, ὅσα μὴ λοιπά, καὶ οἷς πρότερον εἴρηται, λιπαίνουσι ὁμοίως. ἐπεὶ δὲ καὶ τὰ γένη διαφέρει, καὶ αἱ χῶραι, ἔστιν ἃ καὶ παρέδοσαν διαιρεῖν, τὰ ποῖα καὶ ταῖς ποίαις οἰκεῖα. διατὰ φύσιν μὲν γὰρ ἐὰν φυτόν τις, ἀγαθὰ παρὰ φύσιν δέ, ἄκαρπα γίνεται. τὸ δὲ διατὰ φύσιν, σχεδὸν διαδ' ὁμοιότητά 30
τινα λαμβάνουσιν, ὡς ἔπομεν. οἷον μὲν τῇ σφηκᾷ καὶ αὐχμώδει τὰ σφηκᾶ, καὶ τῶν λόφων καὶ τῇ μελαίνῃ· ὡς δ' ὕδι τὸ παῦ, τὰ μέλανα σφηκώτερα. οἷον δὲ τῇ ἐπόμβρῳ, τὰ μανά. διαδύλα δὲ τὰ συκνὰ καὶ τὰ μανὰ ταῖς μήτραις, ἃς δεῖ θεωρεῖν ἀκτένοντας τὰ νέα τῶν βλαστημάτων. ἔχει γὰρ ἡ μὲν μανὴ πολλὴν, τὸ δὲ ξύλον λιπαρόν· ἡ δὲ συκνὴ μικράν, τὸ δὲ ξύλον παχύ. ὅτι δὲ ἑκατέρου ἑκατέρᾳ τῇ χώρᾳ συμφέρει, διὰ τῶν δι' εὐθρῶν. ὧν μὲν γὰρ ἡ μήτρα μεγάλη, πόντῳ καὶ οἱ πόροι εὐρίδιν· ὧν δὲ μικρὰ, σφοδρὰ καὶ ὀλίγοι. διὸ καὶ αὐτὰ σφηκᾶς προφῆς ἐλάττονος δεῖται τὰ συκνά, καὶ ἅμα διακτρεῖν δύναται τὸ ὑγρὸν εἰς τὸ θερμὸν. ὁ γὰρ ἥλιος ἐχόμενος ἴσχναν, διὰ τὸν συκνότητα. διὸ μικρᾶς δεῖ ἀφαιρέσεως γινομένης, ἐπαρκοῦσιν αἱ ῥίζαι τὸ συμμέτρου εἰς τὸν καρπόν. αἱ δὲ μανάι, πολλῆς μὲν δεῖ ἀφαιρέσεως οὔσης, ὀλίγης δὲ δεῖ ὑπερβολῆς, διὰ τὸν ξηρότητα δεῖ γῆς, πάντα ἐλάμματα ἀδρᾶ καὶ οὐ 40
καρπὸς ἁπλῶς φέρουσι. τῇ δὲ ἐπόμβρῳ, πρὸς φορώτατον τὸ γένος, ἅτε πολλῆς προφῆς δεόμενον. καὶ μεγάλης ἀφαιρέσεως γινομένης, ὁ πλεῖστος ἥξει· καὶ φοιτῶν πλείω ὠθίζουσι, καὶ εἰς μεγέθος, καὶ εἰς εὐκαρπίαν· ἄφθονον μὲν γὰρ τροφὴν ἔχει, ταύτης δὲ διακρατεῖσθαι, καὶ πίπτουσα ῥᾳδίως. διὰ τοῦτο γὰρ καὶ ἡ λαμωνία δοκεῖ ταῖς ἀμπέλοις εἶναι διαπόνη, διότι πρὸς ὕδωρ καὶ μὴ πίειρα ἐστὶν, καὶ ἴφυλλος ὅτιμι, ὥστε μὴ δύνασθαι τὸ ἀραίον ὕδωρ διὰ τῶν φύλλων πρὸς τὸ ἐκ τῆς γῆς. ἡ δὲ ἄμπελος, ὕδατος πλείστου δεῖται, διὰ τὸ τοῦ ὕδατος πλῆθος ἔχειν τὸ ὑγρόν· ἔτι δὲ μᾶλλον αὐτὴ ἔχειν δύναται τὸ τῶν ἐπομβρίων. ἐὰν δὲ ἡ χώρα μήτε αὐχμηρὰ, μήτε ἐπόμβρος, ἀλλὰ μέση τυγχάνῃ, τὰ αὐτὰ μέσου φυτεύειν, ὅσα μέ-

τε συκνὰ

ἢ πυκνὰ μήτε μανὰ. γίνη μὲν οὖν πᾶς ἐκλείπει ταῦτα εἰκῆ διαιρεῖται. Περὶ δὲ τ 17
καρμάτων, ἐπάκρη ἰσχνότατα διὰ, διὰ τοῦτο τινες διελθύσιν ὡς ἐκ ψυχροτάτης χώρας
λαμβάνειν. πυκνότατα γὰρ ὄντα, μᾶλλον ἔχειν ὥστε καὶ ἐν ταῖς λιπαῖς ἀντιλαμβάνεσθαι.
διὰ τοῦτο γὰρ καὶ τὰ μοσχεύματα δεῖν ὅτι τὰς ἐπομβρείας μᾶλλον ἐμβάλλειν, ἢ τὰ φυτεύμα-
τα παντὸς δεῖν λέγεσθαι. ὅτι τὰς ῥίζας τὰς διαθιμελίας δεῖν φυτευμάτων ἀδηλοῦσι οὗτος
ἐκπίπτει, † ἢ δεῖν μοσχευμένων ἰσχυρότερα, καὶ σύνδυς αὐτὰ λαμβάνεται. τὰ δὲ πάχη τῶν τὰ δὲ δεῖν
φυτῶν, ὡς μὲν τινὲς ἐπομβρεῖν εἰκῆ· διὰ γὰρ μᾶλλον ἰσχυρά, διαβαστάζειν λέγομεν. ὡς δὲ τινὲς
αὐχμηρᾶν, μήτε παχέα, μήτε ἄγαν λιπαρά. τὰ μὲν γὰρ, οὐκ ἂν δύναιντο σπᾶν· τὰ δὲ ἀσθε-
νῆ, λύεσθαι μὴ πᾶς ἡ βλάστησις ἀπεργάζηται. παραλλάττουσι δὲ καὶ οἱ χρόνοι ἡ φυ-
10 τείας διαφέροντες. τινὲς μὲν γὰρ ἐπομβρεῖν καὶ ψυχρὰν, ὀλίγον πᾶς ἰσημερίας διὰ· τότε
γὰρ ξηρότατα καὶ θερμότατα. τινὲς δ' αὐχμηρὰν καὶ θερμὴν, μεθ' ἅλιον τροπάς· ὅσῳ
γὰρ ἂν μᾶλλον βρέχηται, τοσούτῳ βελτίων ἡ βλάστησις. τινὲς δ' ἄλλην ἅπασαν, τεκμαι
ρόμενον πᾶς ἔστιν τὸν χρόνον. Χρὴ δὲ καὶ τὴν ὀργασίαν ποιεῖσθαι πᾶς τὴν χώραν, σύ- 18
νδυς ἀπ' αὐτῶν τῶν γύρεων αἰρεμένους. οἷον ἐν τῷ ἐπομβρεῖν, μήτε μιγάλους ὀρύττοντας, μή-
τε βαθεῖς, ὅπως μὴ πολὺν σωτικὸν μένον ἐκπίπτῃ τὸ ὕδωρ. διὰ ταῦτα γὰρ, ἐὰν σφόδρα λαῖβό-
ρος ᾖ, τοῖς παχέσιν τῆς σιδηροῖς φυτεύειν. μὴ δὲ διὰ συκαμῖνον αὐτὸ ἔστι, μὴ δὲ τὸ
ὕστερον, ὅπως μάλιστ' ὁ ἥλιος ξηραίνῃ τὴν κατὰ τὸ φυτὸν γλοῦ. ἐὰν δὲ αὐχμηρὰν καὶ ξη-
ρὰν, λίθον ὡς ἐναντίως. † οὐ γὰρ γύρεως ἅμα πᾶσαν εἰς δ' ὠκεῖαν ὀρυκτέον, ἵν' ὡς μάλι- ὡς γὰρ
στα συμβραδύνασα, δέχηται τὸ ὕδωρ. εἰ δὲ μὴ, τάφρους ὡς βαθυτάτας καὶ μιγίστας ποι-
20 ουῦντας, συνεπάπτειν ὅτι μάλιστα πᾶς αὐτὸ τὸ φυτὸν, ὅπως ἥκιστα διαβρέηται τὸ θέ-
ρος. ὁμοίως δὲ καὶ πάλαι τούτοις ἀκόλουθα ποιεῖν. ὡς γὰρ ἁπλῶς εἰπεῖν, ἀνάγκη τὸ καὶ
πρότερον λεχθὲν, ὅτι δεῖ ταῖς ὀργασίαις, τὴν μὲν ὑγρὰν ξηραίνειν, τὴν δὲ ξηρὰν ὑγραί-
νειν. διὸ καὶ τὸ ἔαρος διελθόντος ὡς βαθυτάτας σπάπτειν, ὅπως ὅτι πλεῖστον ἐγκατεμ-
χθὲν νοτίμα, διατήκῃ προφύ. ὥσπερ γὰρ ἔρνεται πολλάκις, † οὐκ ἀπὸ τοῦ ἀέρος ἡ καὶ ἀπὸ
προφή. λαμβάνουσι δὲ καὶ διὰ τὰς ὀρεινὰς καὶ ἀνυμώδεις τὰ πρόσφορα ταῖς φυ-
τείαις· οἷον ῥοὺς τι γύρεως ἐρύττοντον τοῖς διαθασσοῖ νοτίμασι, καὶ τὸ φυτὸν πιθήτον
τὸν αὐτὸν τρόπον, ὅπως ἡ βλάστησις μὴ φαντία γίνηται ἐφ' ὑπνώματι. θραύεσθαι γὰρ
ἱκάνως ἀναγκαῖον· μὴ δ' ἐμπαλιν ἀπορριζοῦσα παρὰ φύσιν αὔξεται. τούτων γάρ τι
πάσχουσα, χείρων ἡ ἄμπελος. ὡσαύτως δὲ καὶ τὰ ἄλλα τὰ ἀκόλουθα πᾶς τὴν χώραν.
30 τὰς μὲν οὖν φυτείας, φῦ ἐπάσους οὕτω καὶ διὰ ταῦτα ποιοῦνται. τὰς δὲ τομὰς παν-
ταχοῦ δεῖν φυτῶν βραχείας, ὡς ἂν ῥιζωθῶσι καὶ αὐξηθῶσιν· ἅμα δὲ ἡ γῆ αὐχμηρὰ, καὶ τρι-
φθῆ ἀδιάτορα τὰ πολλά. διατὰ δὲ τὴν ἐρανὴν καὶ ψυχρὰν, ἢ καὶ ὅλως ἔναερον, καὶ ἐν ἔαρ
τίμεναν δύλαβοῦνται. τὸ γὰρ ψύχος ἀπέρχεται. ὥραν δὲ ἡ τομὴς χρὴν τὴν αὐτὴν πᾶ-
σιν ἀποδιδόασιν, ἐπὶ αὐτὴν τὴν βλάστησιν· ὅπως ἐν φυτὸν πλῆρες ὂν τοῦ ὑγροῦ πᾶς
τὴν ἀφαίρεσιν ὁρμήσῃ, καὶ ὁ βλαστὸς ὅτι κάλλιστος γένηται. τὴν γὰρ ὥραν οὐ ἔαρ ποῦ χρὴ
εἶναι, ἀλλὰ βλαστοῦ γίνεσθαι. τὴν δὲ μετοπωρινὴν, ἔαρ ποῦ. διόπερ ἐπάνω ποιητέον δύθυς
μετὰ πλεῖστον λύσιν· τότε γὰρ ἔναι σωτικώτατα τε μάλιστα, καὶ ἥκιστα τὰ μύρμηκα διαι-
κρυζέσθαι καὶ ἐγκνύεσθαι. μεθ' ἅλιον δὲ τροπάς, καὶ μετὰ ζεφύρου πνοάς, ἀμφότερα πά-
σχα ταῦτα τεμνόμενα· καὶ τότε φυτὸν ποιεῖ, καὶ τὸν βλαστὸν ἐξ ἄκρου † φύεσθαι πᾶς τὰ φύεται
40 τομή· διὰ τὸ τὴν προφὴν τὴν μὲν παρεμφύεσθαι, τὴν δ' ἐν τοῖς ἄκροις διατελεῖσθαι.
τίμεναν δὲ, τὰ μὴ ἐν τῷ χείρονι φυτεύομεν ἐφ' πρότερον ἔτος. θᾶττον γὰρ πέφυκεν, διὰ τὸ
ἀδρυσατέστερον εἶναι τὴν γλοῦ, καὶ ἀπάρτιον. τὰ δὲ ἐν τῇ γεωργικῇ, ὑστεροτέρους. τὴν δὲ
ἄμπελον ἄγειν δεῖ λύκλῳ πρὸς τὸν συμβολαῖον· πανταχόθεν γὰρ ὁμαλοῦς ἔσται, διαλλίσσειν καὶ
δύκαρποτέρα. ἔστω δ' ὁ χαλικτὸς, ἐὰν † τι διαταλίπῃ μὴ τὰ διάλιθ' ὡρμημένα τ διαμέ πῃ
τωμ, ἀλλὰ τὰ ἄεισα ἀφυκνότατα πᾶς τὴν ἀγωγήν. ἀρκεῖ γὰρ ὃς ὀφθαλμὸς ὀλίγον θεῖς εἰς τὸ
λίνδρον. ἐὰν δέ τις ἀπορῇ, καὶ πότ' οὖν δεῖ τὴν ἄμπελον ὠρμῆσθαι, διατὰ τὸ αὐτὸ τῶν
λαφθέντων διαμάτων ἀφιέναι δεῖ φύτος ὀφθαλμούς, ὅπως εἰς αὖ ἔξω ῥέουσα ἡ προφὴ
ἴσῃ τὴν ἄμπελον. ἀεὶ γὰρ πᾶς τὸ ζῷον καὶ τὸ διαχόμενον ἡ ὑγρόν. διὸ, διαβάπορ ἐλέχθη,
βάδιον ποιεῖσθαι τὰς ἀγωγάς. δεῖ δ' ἐν ταῖς ἐνίκμοις καὶ ἀγαθαῖς. ἐν δὲ ταῖς αὐχμώ-

δεσι καὶ

λισι καὶ ξηραῖς, ἀναγκαῖα τὰ βέλτιστα λιπαῖν. ξηρὰ γὰρ οὖσα καὶ ὀλιγότροφος, ὑφ' ἁπλοίας ἐτέρας πιθίστηται. διὸ σωματωδεστάτην τὴν ἕρμιν. χρὴ δὲ καὶ τὰς πυθμένας τὴν αὐτὴν ὁμοίαν χρῆσθαι, καὶ μὴ βιαίζεσθαι παρὰ φύσιν. ὧν μὲν οὖν φυτῶν τοιαῦτα καὶ ἁπλᾶ ταῦτα, ποιοῦντα τὰς
19 θραπτέας. Τῶν δ' ἀμπέλων ὧν τελεία ἄλη, πρῶτον μὲν καὶ μεγίστην ὀπὴν ἡ λιπάνσις. καλῶς γὰρ ἀμπελεργουμένη, καὶ σύδλαστοτάτη, καὶ σύκαρποτάτη, καὶ πολυχρονιωτάτη γίνεται. δεύτερον δὲ, καὶ πρόσφυ πνέ τούτῳ παραπλήσιον, ἡ βλαστολογία. καὶ γὰρ γόνιμα βαθέα ἐφ' ἁπλᾶ, τὰ ποῖα συμφέρει καταλιπεῖν, καὶ τὰ ποῖα ἀφαιρεῖν, καὶ πῶς οὐ ῥᾴστας λαρπὰς, καὶ πῶς τελεῖν ὅλην φύσιν. τὰ δ' ἄλλα ἧττον λειοτέρα, καὶ ῥᾴω· πάντα δ' ἴσχοντα διαύσιαν, ὥστε καινὴν ζητεῖν καὶ τρόπον. αἱ δὲ διαφοραὶ ἡ τε τὰς ὥρας ἔχειν ἔργων, τὰ μὲν καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις εἰσίν, ὁ μὲν ἀλλὰ πλέον γε κατὰ τὴν λιπαντὸν καὶ τὴν ἀμπελουργίαν. 10
ἐστὶν ὅς καὶ παρῶνται γε διαιρεῖν, ὅσα τοῖς γένεσι πιέσμενοι καὶ ταῖς χώραις τὸν ἀφορισμόν. ὁ δ' ἀφορισμὸς ἐν διοῖν, ἐν πίαις ἐκάσαις ὥραις λεῖν, καὶ ἐν ἰσχνᾷ βραχυτομεῖν ἢ μακροτομεῖν. ἐπεὶ τά γ' εἰς τὴν ἀγωγὴν, καὶ τὴν ὅλην τομὴν ἅπαν ἀμπέλου, παντα χῆ τὰ αὐτά. χωρὶς δ' ἐνίοις τὸν αὐτὸν ἐκφυλίασιν ἐπί τε ἅπαν γενῶν, καὶ ἡ ὁμοίας χώρας ἀφορισμόν· οἷον ὁ βραχυτομεῖν, ἐν τε ταῖς λαισώδεσι καὶ ξηραῖς· καὶ ἅπαν ἀμπέλου ὅσαι τοιαύτη τυγ
μὲν χάνουσαι, ἐγκαρπότεραι † γὰρ γίνονται, σῖα ὁ μᾶλλον διώκεσθαι δίφειν. μακροβομεῖν ἢ ταῖς ἐνάντιαις καὶ τὰς ἐνάντιας· οἷον ὁ τοῖς ἐφύγροις καὶ εὐτραφέσι, καὶ ὅσαι τ' ἀμπέλου βιαῖται φύσει τε γὰρ καὶ ποτέρας εἶεν, καὶ τὸν γινόμενον λαρπὸν ἐν ἀκροις μᾶλλον φύειν τοῖς λελημένοις. ἔνιοι δὲ λαβόλτ πρὸ πασῶν διαιροῦσιν, ἐκ εἰς τὰς ὥρας ἀφελίποντες, ἀλλ' εἰς αὐτὰ τὰ γένη καὶ τὰς διαθέσεις, λιλυόντες σκοπεῖν πῶς τὴν μίτραν, ὥσπερ ὧν τ' αὐ- 20
ἅπασιν ὁ τοῖς ἀκρεμονομένοις ἅπαν νέων λελημάτων. ἐὰν μὲν γὰρ ἔχῃ πολλὴν, πολλὰ ἐκ βραχέα καταλιπεῖν, ὅπως βραχέων μὲν ὄντων διώκηται τρέφειν· ἀκρ πολλῶν δὲ πολὺς ὁ λαρπὸς γίνεται. ἐὰν τε ὀλίγην, καὶ πολὺ τὸ ἐντὸς λελήματος ἔχεσαν, ἐλαττῶ μὲν τὸ πλῆθος, μείζω δὲ τὸ μέγεθος. λεῖ δὲ ὅσῳ ἐλάττω τὴν μίτραν, τοσούτῳ μακρότερα λέπειν ὁ ἀπάσαις. λαβόλτ μὲν οὖν, ὅταν τὸ μέγεθος τὴν βραχύτητα ἅπαν λελημάτων λαβ' ἑκάστου ποιῆσαι πῶς τὴ μίτραν τὴ ὁ ὅσι πρόμοις, ὅπως ἴσα τὸ πλῆθος ᾖ τῷ πρὸ ἐλληφότι λελήμα λ. ἅ γὰρ ἀμπέλα τιμομένης ὀξίστ, πρός τε τὴν ἕξιν τὴ ἑαυτῆς, καὶ πῶς τὴν τῷ λαρπᾷ φορὰν, πολυχρόνιον ἴσασθαι καὶ ἀγαθὴν σῖα τέλος. ἐὰν δὲ ἡ μίτρα πλέον μέρος κατίχῃ τ' τομῆς, λαρπὸν μὲν γίνεσθαι πολὺ, τὰ δὲ λελήματα ἀμενηνὰ, σῖα τὴν τ' προφῆς ἀδρότητα. ἐὰν δὲ τὸ λεῖμμα τὸ ὁ τῇ ῥιζῇ διωκτὸν ᾖ καὶ νεανικὸν, λαρπὸν ὀλίγον ἀπὸ μικρᾶς τ' μίτρας. 30
γίνεσθαι γὰρ τὸν μὲν βότρυν, ἀκρ τ' μίτρας· τὸ δὲ λεῖμμα, ἀκρ τὸ πρὸ ἐλληφότ λελήματος. διὸ δεῖ τὴν μὲν βότρυν αὐτὸν. τὰ γὰρ ἐκ τῶν νέων νέων βλαστήματα, ταῦτα ἄκαρπα γίνεσθαι, σῖα τὴν μικρότητα τῆ μίτρας· καὶ τὰς νέας τῶν παλαιῶν ἀφορωτέρας, σῖα τὴν αὐτὴν αἰτίαν, ὡς ἀκρ τ' μίτρας, τ' τε ζαρκὸς. καὶ τοῦτ γάρ τ' γινομένης, ὅπερ ὀλ' ὑπολαμβάνουσιν, ὀλ' ἴσικεν. ὅπερ ὀξαιρεθέσης, ἡ μὴ σαρξ γίνεται, τὸ ᾗ γίγαρτον γίνεται. πλὴν εἰ ἄρα τῷ φύλλῳ τούτῳ τ' μίτρας ὀξαιρεθήσης. τῷ μὲν οὖν ὧδε κεῖσθαι· εἰσὶ ὅλως αἱ μείζους ἔχεσαι τὰς μίτρας, σύκαρποτέραι καὶ πολυκαρποτέραι γυγχάνουσιν, ὀδὲν ἂν διαφέροι πῶς τὰ νεῦρ. διεινοτάτην μὲν λεῖ ταύτην εἶναι πάσαις. ὅσαι ᾗ λελήματα μὴ πολλὰ φύσει, λαρπὸν δ' ὀλίγον, τούτων τὰ μὲν ὀξ ἄκρας τὰς πρώτας ὡς μακρότατα λέπειν, τὰ δὲ πῶς αὐτὸ τὸ εἰλιχὸς βραχίας· ὅπως ἀκρ μὲν βραχέας τομῆς, ἡ ἄμπελ ἀῦξηται· ἀκρ ᾗ τ' ὀξ ἄκρου λελήματος, ὁ λαρπὸς, 40
ἀκρ μεγάλης ζ μίτρας πολύς. ὅταν δὲ βλαστάνῃ, πρόσφυ ἀφαιρεῖν τὰ ἄλλα πάντα· πλὴν ὅσα λαρπὸν ἔχει, τούτων ὠθνίζειν τὰς λαφυφὰς ἐν αὐταῖς ταῖς οἰναίθαις, ἵνα μήδ' ἡ ἄμπελ εἰς ὦφρ τὸ λεῖμμα ἀφίῃ τὴν αῦξησιν, ὅπερ ἀκρτίμηται· ἅτε πρόσθεν προφὴ σωσαλεῦσα, ὥστ ταῖς οἰναίθαις αῦξει τὸν βότρυν. ἀεὶ γὰρ λεῖ ὦφρ ζητεῖν ἐκ ζ τομῆς, ὅπως ἅτε ἄμπε-
20 λ ἰσχύσῃ, καὶ ὁ λαρπὸς ἴσαι πολύς. ὥστε μὲν δὴ λαβόλου τὰς ἴσι λειντὰ πάσαις. Ὥραν δὲ ζ ἀμπελεργίας, οἱ μὲν ταῖς χώραις μόνον διαιροῦσιν, οἱ δὲ ὧν γενῶν ἐφαπτονται, λιλυόυσι δὲ τὰς μὲν γὰρ τῇ ξηρᾷ καὶ θερμῇ, πρωΐας ἀμπελουργεῖν, ὅταν τάχισα παύσωνται φυλλοβολοῦσαι· τὰς δ' ἐν τῇ ψυχρᾷ καὶ ὑπομβρεῖ, μικρὸν πῶς τ' βλαστήσεως. αἱ μὲν γὰρ ἐν τῇ ξηρᾷ, διασώζουσαι τὸν ὑγρὸν, αὐταί τε βελτίους γίνονται, καὶ ὁ λαρπὸς ἀδυνατώτερ· αἱ δ' ἐν τῇ

δ' ὑπὸ τῆ ψυχῆ μιθῆσαι τὸ ὕδωρ, αὕτια μὲν οὐδὲν χείρες, ὁ δὲ καρπὸς ἀσθενέστερον καὶ ἀνοσώτερον. τὰς δ' ὑπὸ τῆ μίσει καὶ σὺκράτῳ, ἤγουν τὸ μέσον ἦρ ὥρᾶς. φύσει γὰρ ὅλως πρὸς πάσας καλύβουσιν, ὅπερ εἴπομεν· ὅτι παχύτερόν τι τὸ καλύμμα γίνεται, καὶ ἀμβλαπτῶς ἐκ λύεται· καὶ ἐὰν θυσία συμβαίνεται, τὰς τομὰς εὐξηραίνεσθαι. παίτια δὲ τοῦτο τὰ συμφέρα, χειμῶνος μὲν γὰρ οἱ πολλοὶ ἦρ ὀφθαλμῶν ἀπόλλυνται ῥίγει, καὶ ἡ τομὴ βίᾳ ξηραινομένη ῥήγνυται. τὸ δ' ἔαρ ὑγρὸν τὸ καρπόν, καὶ ἀμβλαπτῶς ὧν γίνονται πολλοί. διά τι δὲ τὰς ἐξ ἀρχῆς ταῦτ' ὑπολαμβάνουσιν, ἀλλ' ὡς πίπτουσαν τὴν ἄμπελον θύβις ὅταν προυγιθῆ, καὶ τὸ τι γινόμενον ἐν καρπόν. ὁ γὰρ οἶνος ἅμα δύο γόνας ἔχειν· ἐκ ὀρθῶς λέγοντες. γίνεσθαι γὰρ θέρος τὸ καρπόν, ὅταν ᾖ πολὺ τὸ ὑγρόν. ἐκ τότε γὰρ τὴν γίνεσθαι ἕξιν. τὴν μέντοι ἐὰν δὲ τὰς ἐργάσηται τὰς τῶ χειμῶνος ὀργὰς ἀρχομένης τῶ θέρους, θύβις τὰ καλήμματα πυκνόφυλλα γίνεσθαι ἅμα τὸ πλῆθος τῶ ὑγροῦ. ὥστε δὲ τὴν ὀργασίαν ποιεῖν, ὅτι πλησίον τὸν δ' ἅλιον θέρος μαίνονται πυγνοῦσαι, καὶ πυκνοτέρους αὖ ὀφθαλμοὺς γίνεσθαι, καὶ βότρυς πλέους. οἱ δὲ ταῦτα καλύβοντες, ἀλλ' ὥσπερ τὰς αἰτίας λέγουσι. φασὶ γὰρ ὥστε λεῖν τὴν θερμὴν, καὶ λιπῆ, καὶ λιὰ ὥστε πρωΐ· καὶ ὅπως τὸ ὕδωρ εἰς τὰ καρεώτατα ἦρ καλημάτων ἔλθῃ, καὶ ἔχῃ προφανῶς τὸν θέρα. τὰς δ' ἐν τοῖς ἐφύσεσιν, ἃ ὅλα ἦρ γνῶσιν ὑβρεῖται, τὸν ἔρον, ὅπως λύσει λασμὸν τὸ ὑγρόν, καὶ τμηθέισας ἐν ἄρα, τοῦτ' ἀκρέγῃ. διὰ γὰρ τὸ πλῆθος τὸ πεπόσας, τὸν δ' ὑβρίζειν· ἀλλὰ καὶ ἐγκλήματα θαι. φυτοῖς δὲ ὅσοι ὀῖς τοιούτοις, καὶ ὑλατώδεσιν ὑθὶ τὰ αὐθαρὰ διὰ καρπὰς καὶ λυσιμανεῖς· ἐπεὶ δ' ἡ ταῦτα ξηραντικώτατα πάντων. αἱ μὲν ἂν αἰτίαι, χρὴ λέγειν αὖτας παρ' ἑκάστων. ἀκριβέστατα δ' ἡ ἐν ἀμφοῖν διαίρεσις. ἐν τε ταῖς χώραις καὶ τοῖς χρόνοις, καὶ πῶς τὰς ὥρας, καὶ πῶς τὸ βραχυτομεῖν ἢ μακροτομεῖν. ὧδε γὰρ οὐ φέρουσι, διὰ βραχὺ τμηθῆσαι, ἀλλ' ὡς τὴν βλάστησιν τρὶς πόντου· διαβαίνει ἡ ἀφροδίτη διαλυομένη. καὶ ἐν ἀκάνθῃ δὲ ὑθὶ τὰ ἦρας ὀφθαλμοὺς ἐλαχίστω τέμνουσιν. αἱ δὲ μακροβομάθναι, ταχὺ διαπυραίνουσι διὰ τὴν πολυκαρπίαν. νέας δ' οὖν οὔσας, ἀναγκαῖον βραχυτομεῖν, ὅπως καὶ ῥιζοῦσθαι. καὶ πόθι μὲν ἀμπελουργίας, ἐκ τούτων ἂν τις θεωρήσειεν. ἐπὶ δὲ ὁμοίῳ ἔχει τούτοις, καὶ ὥσπερ ἀλέξανδρος ἡ βλασταλογία, διὰ καὶ ταύτην ὑθὶς ποιεῖσθαι, καὶ βλαστολογεῖν, ὅταν διαφαίνωσι τὸν καρπόν. μετὰ δὲ ταῦτα ὑθὶς τὸ πλέον θέρος ἀναπαύειν, ὅταν ὁ καρπὸς καὶ ὁ βλαστὸς νέον ἄν καὶ ἐν ὁρμῇ τὸ βλαστάνειν, ὡραίαν λάβῃ τὴν σκαπάνην. ἔπειτα πάλιν βλαστολογεῖν, πᾶν τὸ αὐθαῖν. συμβαίνει γὰρ ἐν ῥύτῳ τὸ ῥύγιον αὔξεσθαι, διὰ τὸ μὴ πω σωπεῖσθαι τὰς ῥαγάς. ὅταν δὲ ἀπανθίσῃ, τὸ μὲν σωίσηκεν, αἱ δὲ σωίσεσθαι καὶ αὔξονται. τὸ δ' ὅλον, αὐχμαῖαι μᾶλλον ἀρρόδοσται ζητοῦσιν ἐν ἔργῳ, ἢ τὴ βλαστολογία καὶ ὁ σκαφεὺς ὁ μίσος. τῇ γὰρ ἀμπέλῳ τότε συμβαίνει πᾶς αὔξησιν ὁρμαῖν, ἐν τε παρόντων καρπῶν καὶ ἐν βλαστῷ, ἐν οἷς ἄρχεται γονδύειν τὸν ἀπὸ νέστα καρπόν. ἐὰν ἔν ὁ καρπὸς μὴ πεφθῇ, καλὰς γονδύσει. βλαστανέτω δὲ μέχρι ἕλ ἰωνὸς ἐπὶ τολῆς. ὅταν δὲ ἐπιτέλῃ, παύειν τὰ μέλλοντα καλὰς ἐγκύμονα γίνεσθαι. θερμαίνοντος γὰρ ἥλιον, τὸ πθονγόμβν ἔτι βλαστῷ ἀπαλὸν ἀρπαλῦνται ὑπ' αὐχῆνος. πιπαμβύης δὲ δ' αὐξήσεως, φύσιν ἔχει συνίσασθαι τῇ ὑγρότητα ἔτι βλαστῷ, καὶ ἐκ ταύτης φύεσθαι τὸν καρπόν. ὅτα δὲ ἐν παλιοκίοις ἢ γνύφοις δεῖ, λιρατεῖ ἔτι ἥλιος, καὶ πλέω χρόνον αὔξεται. καιρὸν δὲ ἔστα ζητεῖν καὶ ἡ βλαστολή, καὶ ἡ κόλασις· ὁ μὲν ἄσημός γ' ὁμοίως, ὁ δὲ χαλεπὸν καταμαθεῖν. τὴν δὲ ὑπὸ νύσιν, τὸ μὲν ἐν τοῖς πρώτοις καιροῖς, ὅταν ἀρχόντων πορπάζειν οἱ βότρυνες, μὴ ἐὰν ἄχις ὃ πεπανθῶσιν, ὀρθῶς ἔχει. λυλύσει γὰρ τῇ ὁρμὴν τὸ ἰώψεως, αὐλιαθέντες ὑπὸ ἀφθονίας. διὸ δὲ τὸν πίαν † οἷον λι δ' ἐν ἐκτίλεσιν, ὡς ὅλως ἀχεῖον καὶ βλαπτόν, ἐκ ὀρθῶς. ἔστι γὰρ χρέα μαρτυρεῖ, καὶ τὸ ἐφ' ἑτέρων γινόμενον. οἱ γὰρ σίκυοι δυκεῖσι βίφιδι τότε, καὶ ἀπαλώτεροι γίνεσθαι, διατακρυπτόμενοι τῷ κονιορτῷ. διὸ καὶ μιγαρεῖς λεύπεσι. διαμαλλεῖ δὲ ἐν ξηρὸς ἂν βίφιδ. τὸ δ' αὖπον ἴσως ἐκ πλεόνων αὖ ἔπ. καὶ τῷ, διατμήσις τ' γῆς αὐαλίσθαι βοφὴν φύσκμα διὰς ἔρεος, ὥσπερ ὑθὶ τ' ἀτμοῦσθαι ἐλέχθη· καὶ τῷ, πθόλῃ ἅμα πῶς τ' ἥλιος ἐν· καὶ εἰ διατεξηρανόμβν ἀπὸ ξηρότητι καὶ μαλακῷ, μᾶλλον ὑπαπάτου τὸν βοφὴν ἐκ τ' ἀμπέλα. ταῦτα γὰρ ταῦτα σωτηρεῖ καὶ πῶς σύτροφον καὶ πέψιν. ἡ τῆ σικύου διατάκρυψις, οὐκ ἄλογος. αὐξηράνει γὰρ ὁ ἥλιος, σκληρύνει· διὸ καὶ τὸ φύλλα λεύπεσιν. ὡς ὑπόλοιπὴν ἔχοντες, καὶ βεχομένου ἀμφοτέρων, σύτροφοι γίνονται καὶ ἁπαλοί. καὶ πόθι μὲν ἀμπε-

λων, ἱκανὲς ἀρήδω. πάντων δὲ ἰδιώτατον ἔχει λοιπὸν ἡ ῥίζα τὰς θεραπάς· οἱ ἄλδι, οἱ πρὸς
φοίνικι παραβαλλόμενοι· καὶ γὰρ πᾶς δύβλασίαν, καὶ πᾶς δύναρπίαν χρήσιμον. ἐπεὶ ὅσάν-
γε πᾶς ἰατρεύειν ἐνὰ ἔχῃ πίστιν ἢ φυλακὴν, ἐδίη ἂν ποιεῖν, οἷον, ἡ τίφρα ταῖς συκαῖς καὶ
ἐλαίαις. ξηρὰ γὰρ, πᾶς τὸ μὴ σκωληκᾶδη, μηδὲ σήπεδη τὰς ῥίζας· βοηθεῖ γὰρ ἰσχνὰ
ἀλδῖ ξηραίνοντα. πρὸς δὲ τὴν ἄλμην, ἢ ἡ ἅλμις, ἰῶ πρὸς ἰσχὺν ποιῆσαι (οἱ μὲν γὰρ ὕστερον ποιοῦσιν, οἷον ἐπάν-
νους) ἁπλῶ μέν ἰσως αἰτίᾳ, δ' ἰόλῃ φιλεῖ χωρὶς ἅλμυρὸν ἢ σωμεῖον δέ, ὅτι πρὸς οἷς πλοῦς φοινί-
κων, ἐν τούτοις δεῖν· οἷον, λιβύη, συρία, ταῖς ἅλμαις. ἰσοδύναμον γὰρ οἰκείαν ἰσχὺν βοήθειαν βου-
ἀλδῖ βοῦσι δὲ τὴν ἄλμην, ὅτι μὲν γὰρ ὁ φοινὶξ χαίρει τῇ ἁλμώδει· ἴσως δὲ αἰτίαν λέγουσιν αὐτοὶ πρὸς
πάντων, ὅλως ζητεῖν τούτους διαφόρους, ἀπὸ τῶν πρώτων καὶ μιγίστων ἀρχομένους· οἷον γῆ ὑδρεύ-
σεως, χρόας, καὶ ὅσαι δὴ ἴσασι καθ' ἑκάστους τούτων διαφοραί. δοκεῖ γὰρ, ὡς τῷ λεπτῷ πως σύμ- 10
μιξοί τι καὶ οἰκεῖαι ἴσασι τυγχάνουσιν· ὥσπερ ὑδὶ τῶν ζώων. ὁ γὰρ αὐτὸς λόγος καὶ πρὸς τὰ
ἀλλ' ἄττα τῶν. καὶ ἃ αὐτὰ ζητήσεις. ὁ μὲν γὰρ ἀλλ' ἴσως τι καὶ πρὸς τὸ ἰδίως χρῆσθαι, τῷ ἀμφοῖν τὴν
αὐτὴν ἰσχυτέον, ἢ τι τῶν ἡδέων γλυκὺ ποιεῖν, καὶ τῷ τὰς ῥίζας, ἅπερ ἄμφω συμβαί-
νει ἀπὸ τῆς ἄλης. τὴν μὲν γὰρ ποιοῦσι λείαν καὶ χαύνην, τὰς δὲ ῥίζας δυσαφιστέρας καὶ πυκνο-
τέρας ἰλυοτέρας τε ποιοῦντες, ὥστε πόνος ἐνὰς αὐξῆσαι, καὶ ἴσως ὥστε λεπτύνειν· ὅπερ καὶ πάν-
τες ὁ ποιεῖ, ἀπὸ τὸ ἔμπυρον. ὁ δὲ φοινὶξ, τὸ μὲν ἄνω τὸ προϊέντα ζητεῖ θερμόν, ὅτως ἂν πέ-
πανσις τῶν καρπῶν· τὰς δὲ ῥίζας λεπτοφύεσθαι, ἀπὸ τῆς ξηρότητος. τῷ δὲ ποιῆσαι οἱ ἄλες. ὁ-
βοῦν καὶ ὅσοις μὴ χρῶνται· βλ. κόπρια, τῇ κόπρῳ ἢ ὕδατι. ὥστε μόνον τοῦτο συμφέρει, τῇ
ἰδιότητα τῆς φύσεως αἰτιατέον. ὥσπερ γὰρ τὸ ξύλον, καὶ αἱ ῥίζαι διαφοραὶ τῶν ἄλλων. διόπερ
καθαρθῆναι, μᾶλλον ἂν ἐπιτήδειον τῶν ὑφῶν, καὶ αὖ τοῦ ἀρκεῖν, καὶ τὸ ὅλον λύεσθαι ἄν- 20
23 ξηρον. ταῖς δὲ μὴ ὡς ἡ γυμνασία τὰς ῥίζας πάντων ἀλυσιτελεστάτας, ὅτω γὰρ ἐξημερῶντα
ἂν ἀγρίων φύσις. καὶ ἡ κόπρος δὲ ἰσχυροτάτη, τὸ αὐτὸ ἔσθ' ὅρᾶ. καθάπερ ἡ σκυθικὴ λύπη
τῶν μυρρίνων, καὶ ὅσων παραχώμενον· ἄμφω γὰρ δύσλυτα τοῦ μᾶλλον. αἱ δὲ ῥίζαι λύονται
δὲ καθαιρέσεως καὶ ἐν ἄλλῳ ὑσαύτως, καὶ τῇ ῥοιᾷ· καὶ γὰρ ταύτας ἤδη χίονι, καὶ νῦν
σκυθικὴν ἤδη βάλλουσι· πλὴν ἐκ ὁμοίως ἐστὶ δὲ μυρρίνης, ἀλλ' ἧττον. αἱ δ' ὑγραὶ καὶ ἔαρ
πώδεις, ἃ δ' ἰονθὴ τὸ ἀνατομώσεως καὶ λάβρως. ὅλως δ' αἱ μεταβολαὶ τῶν δ' ἐν δρόμῳ δὲ τὰς
θεραπάς. ὥστε ὀξίῳ καὶ πικρᾷ γλυκὺς γίνεσθαι, καθάπερ αὖ τι ῥοαὶ καὶ αἱ ἀμυγδα-
λαῖ, καὶ ἔτι ἄλλο τὰς ῥίζας ἀλλοιοῦσθαι μεταβάλλουσιν, ὅτων τῷ γλυκεῖ καὶ τῇ ὑφῇ. αὖ τε μὲν
γὰρ ὑδρία ἡ τίτθαρα ἔτι γίνεται. ὥστε ζοστέρᾳ γὰρ ἡ θεραπεία. ῥοαὶ δὲ ῥίζαι διαμένουσι καὶ
τὸν πλέω χρόνον. μεταβολὴ δ' ὀλίγως τῶν καρπῶν, ἐκπιπτομένης μᾶλλον τῆς ὑφῆς. ἐκπίπ- 30
τοντι δὲ ἔσθ' ποιοῦσι, ποιεῖ ἴσως τῷ ῥίζαι ἔστιν. τὸ δ' ὅλον, ὥσπερ ἐν πρόσθεν ἐλέχθη πρὸς
τὸν αὐτόματον, διαμένουσι ἐν μεταβαλόντες τῆς ἀρχῆς, συμμεταβάλλει καὶ τὰ ἄλλα ἔστ' ἂν ὅλη
φύσις. αἱ ὑφαὶ δὲ διαμένουσι ἐν ὀλιγοῦσιν, ἐὰν πλέω γίνεται χρόνον. ἐπεὶ δὲ καὶ ὅσα ἔστι ὑπὸ
μοῖς ἀρθρώδεσι βελτίω, καθάπερ ἔστι μηλέα δοκεῖ ἡ πρίνη, ἐν ὁ μύρρινος. ἐν γὰρ ἔστιν ἀ-
πύρηνος, ὡς φασι, γίνεται. ἐν ὀλίγῃ ἀρχῆς ὅτω σωώφθη ἤδη σύμπτωμα, πᾶς λεπτὸν ὄντος μυρρί-
νου, ἐν ὀλιγοστῷ· τότε γὰρ ἀκμήνειν γνωρίζουσι, λαμβάνοντες ἰφύτευον· ὅθεν τὸ γένος ἀ-
βλώσει γίγνεται. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἔχοντά ἴσως, πᾶς πίστιν ἔρρηται ἐκ ἀρχῆς. ἡ δ' ἀλκίμητος
ὑλότης, ὅτι ἐν ἔστι λαχανώδη ἴσασι ἀρμόττει, ἐν διὰ τῶν λεπτῶν χρῶνται πᾶς φύσει. περὶ
τροφῆς εἴρηται. διὸ καὶ τοῦθ' ὡς ἐοικὸς οἰκεῖον ἤδη λεπτόφυλλον· ἀπὸ γὰρ τούτων ἀηδὲς ἐστὶ καὶ ἐν φο-
φῆς ἐν τούτων ἡ γλυκύτης. ἀλλὰ τοῖς μὲν πικρότης δοῖς ἐν δοῖς χυλοῖς σύμφυλος, ἥδ' δὲ φοί 40
νικι ἐρυθρότης, διὸ ἐξαιρεῖσιν ὕδατος οἱ ἅλες ἐκ τῆς πρώτης ἀρχῆς. πρὸς μὲν τὸν ἅλμῃ ἱκανῶς
εἰρήθω. τὸ δὲ μὴ ἐμμένειν ἐπὶ τοῦ θάλλει φοίνικι τὸν καρπὸν, ἂν μὴ τὸ ἄρρενος ἄνθος
καταπάσωσιν ἅμα τοῦ ἡνιοχῷ, κατ' αὐτὸ (ἐν γὰρ ἔστιν λίγυσί τινες) ἰδίου μὲν ἤδη τὰ
ἄλλα. παρόμοιον δὲ τοῦ ἐρινασμῷ ἤδη συκῇ, ἐξ ὧν ἔστι τὸ πλεοναζειν, μὴ δ' αὐτάρκης ἔστιν
ὁ θῆλυ, καὶ μάλιστα ἂν ἡ ἐπαγάγῃ. πλὴν ἐχέτω ἔστω μὴ ἐφ' ἑνὸς ἢ δυοῖν, ἀλλ' ἐπὶ πάντων,
ἢ τῆς πλάσεως ἕνεκεν. τῶν γὰρ φύσιν ὅτων ἡρίνεται τὸ γένος. ἀρχὴ δὲ τῆς ἐν αὐτῇ τούτων
ὁ φοίνικος. ὁ γὰρ ἐρινασμὸς δοκεῖ φανερὰν ἔχειν τὴν αἰτίαν. ἀλλὰ πρὸς μὲν τοῦτον, ἅλις.
ἃ δὲ τῶν ἄλλων ἰδιότητος ὅσον δεῖ, συμφανεῖσιν ἐκ τῆς αἰτίας· οἷον ὡς τὴν ἀμυγδαλὴν, ὅταν
ἀρχὴ καρποφορεῖν, ὅτι ὑδρεύεσθαι, ὅτι λεπτύνεσθαι, ὅτι διαπαθαίρεσθαι, ἐὰν μὴ τὰ κῦμα μά

τοις

ιον, τὸ δ' ἄλλο τῷ πάντων τὸ δεῖν δοῦσι. πάντα γὰρ ἀφαιρῶσιν, ὅπως μὴ ὑποδριχύζοντα ἐκβοᾶται τοῦ καρπὸς ἐν τῷ ὕδατι. διὸ καὶ χάραν ἀκ ἀγαθὴν ζητοῦσιν. ἐὰν δὲ μετὰ ταῦτα ἀπαρπῇ, τὰς τε ῥίζας γυμνώσαντες πρὸς ἡλίου βάσει χειμῶνι, καὶ τὰς ἄλλας ἀλοησίας πρὸς φύρσει τὰς ἐρημίας. ὁμοίως δὲ καὶ τὸν εἰ φλοιοὶ πρὸς αἰρομῶντου· καθαπερ ἀμπέλῳ, λύθρος, Φιλύρας, καὶ ὅλως τῷ φλοιοφράγων, αὐτὴ γὰρ ἡ φύσις φέτοιβε ἔσικεν ταῦτα λακυῶσι τὸ συμφέρειν, ἀΦεσμόν, καὶ ἀλύστριον ποιῶσι. τὸ δ' ἀλύστριον ἅπαν. βλαβερόν· ὥσπερ καὶ τὸ αὖον. καὶ τὸ ὕδωρ τῷ ἄλλῳ δεῖ τὸν αὐτὸν τρόπον, ὅπερ τοῖς ἰδιώταις εἰκῇ πῶς τῇ φύσει. καὶ πρὸς μὲν δ' ὁρίζεσθαι, ἐκ τούτων θεωρητέον. Ἔχει δὲ ὁμοίως καὶ ὕδωρ τῷ σταφυλικῶν, καὶ 24
ὅλως τῷ φρυγανικῶν, χαλεπὸν δὲ καὶ τὸ λαχανικῶν. τὰ μὲν γὰρ ὅτι λοιπὰ πάσιν, οἷον ὕδρω
σις, λύσπασις, ἡ τ' ὕδατος ἐργασία. τὰ δὲ ἰδια καθ' ἕκαστον γένος· οἷον ἡ διακάθαρσις τοῖς φρυγανικοῖς, ὁμοίως γὰρ σταφυλαῖς καὶ λαχανοις. καὶ γὰρ ὁ ἐρπυλος αὐαίνεται καὶ μὴ διακαθαιρόμενος, καὶ τὸ σισύμβριον, καὶ τ' ἄλλα, τὰς δὲ διὰ ῥοδωνίας ἡ διατακόπτεσι μόνον, ἀλλὰ καὶ ὠμκάτευσιν· ἀναβαῖς γὰρ γίνεται καὶ ἐκλοχμοῦνται, μὴ ἰσχὺν πάχεται, διὸ δύτρεφεῖται, καὶ ἡ βάφανος δὲ καὶ τὸ παίγανον ἀρτοκλυμένου καὶ ἐκπεφαίνονται. διολυνδίνται δὲ καὶ πολυδάκτυλα γνώμενα, μείζω καὶ ἁλλίω καὶ ἀχυλότροφα· δῆλα γὰρ καὶ ἐπὶ χυλὸν καὶ τὸν ὀσμὴν ἐκφαιρεῖσθαι τὸ ἔγαν δριμύ. τῇ γὰρ μισότητι, τὸ πολὺ καὶ τὸ σύμμιβρον. ἐν δὲ τοῖς λαχάνοις ἀφαίρεσις μὲν ἔκεσι, πλὴν ὅσα διαρόμενα διαλίπη, διαβαθὲν τὸ πρόσπν. ἐπὶ τ' πολυβλάστων. ἡ δὲ ἐπὶ πᾶσι τοῦ ὑμένων ἐξαίρεσις, καὶ ἡ αὐτῶν ἐπὶ ὁμογενῶν ἐπαν ἡ πυκνοὶ, διαβαθὲν ἡ διακαθαρσις γίνεται, τροφὴν πλέων ποιοῦσα καὶ αὔξησιν τοῖς λοιποῖς. ἔχει δὲ καὶ ἰδιότητας ἴδια, διαβάσῃ ὧδε τὸ παίγανον πρότερον ἐλέχθη, καὶ ἐπ' ἄλλων ὀδίν. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἐπὶ πλέον, καὶ σχολὴν φανεραί. Λοιπὸν δὲ, καὶ ὅσαπερ αὐτοκόμενα τοῖς πρὸς τὰ 25
δένδρα, τὰ πρὸς τὴν ψιλὴν γεωργίαν δεῖν. ἐν τούτοις δὲ ἔστι δὴ γῆς διατροφασία, καὶ ἡ τ' ἀπόρων ὕδατα, καὶ μετὰ ταῦτα ἀπαρύντων διατροφασία. πρότερον δὲ ἐπὶ πάντων καὶ ἅμα τὴν εἰκαίαν ἐκάστων ἀπείρατα ἐλεῖν, ὅσαπερ καὶ ὧδε τ' λίνδρων. ἐστὶ δὲ καὶ ἐπὶ τὰς ἐργασίας τὸ οἰκεῖον εἰδέναι, τὸ μὲν θέρος μᾶλλον, τ' δὲ χειμῶν, ἐὰν ἄκαρπα, ἢ τι ποιῶσιν ἕτερον· ἅπερ ὧδε χαρτὸς ἴσως διαιρεῖν. διὰ γὰρ, ὥς φασι, τὴν μὲν ἐπομβρεῖν καὶ σειριὰν καὶ βαρεῖαν, καὶ τ' πίεραν, θέρος ἐργάζεσθαι, καὶ τὰς ἀρότρους, καὶ τὴν σκαπάνην· τὴν δὲ ξηρὰν καὶ μαλθὰν, καὶ τ' λεπτὴν καὶ λάφλον, καὶ τὸ χειμῶνος. δύνασθαι γὰρ ἡ μὲν ξηραίνειν, καὶ λιπαίνειν· ἡ δὲ χειμερίαν παχύνειν, καὶ ὑγραίνειν. ἐκαλοῦμεν δὲ τούτων λέγεται πῶς τὸ φύσις ἐστὶ φύσεως. καὶ κοπρίζειν
πλέον μὲν τὴν λυπρὰς, ἔλαττον δὲ τὴν ἀγαθήν· καὶ ἅμα τὴν ἀρίστ' ἐστὶ γῆς, καὶ ἅμα τὸ τὴν λέπρον πλέον λαμβάνειν τροφὴν λειχίος πίπτει. μίσγειν δὲ καὶ τὴν γλῶ φανταίαν· οἷον τὴ βαρείᾳ τὴν λάφλου, καὶ τὴ λάφῳ τὴν βαρείαν, καὶ τὴ λεπτῇ τὴν πίδεων· ὡσαύτως δὲ καὶ τὴν ἐρυθρὰν καὶ τὴν λδυκλὴν, καὶ εἴ τις ἄλλα φανείστις. οὐ γὰρ μόνον ὁ μίξις ἀφελίσ' ωσι τὸ ἐλλεῖπον, ἀλλὰ καὶ ὅλως σφοδροτέρας ποιᾶ, καὶ ἐὰν τυχοῦσα ἡ μίξις· οἷον ἐὰν τὴν ἀπυζλωίαν, καὶ μὴ λιμαμμίλλω φέρειν ἑτέρᾳ μίξις, πάλιν φέρει διαβαθρανεῖ διαυὴ γιγνομένη· καὶ ἡ διαθ' αὑτὴν ὁ φέρειν, διαβαθὲν ἡ ἀργίλλε, ὅταν μιχθῇ, ποιᾶ φέρειν. ὥσπερ γὰρ διόπερ ἡ ἑτέρα τῇ ἑτέρᾳ γίνεται. διὸ ταῦτα ποιοῦσι μεγαρεῖς, καὶ δ' ἰστὸν πάντα ἐξ σκάπτοντες βαθέως, ἀναβάλλουσι τὴ πάτωθεν ἐφ' ὧν λιτανεῖν τὸ ὕδωρ, ἵνα διαυὴν ποιῶσιν. ἡ γὰρ βόλιμος αὐ διατρῷᾶ ὑπὸ τῆ ὕδατος. ἀπείρειν δὲ διελύουσι τὴν ξηρὰν καὶ τὴν θρμὴν † δῆ ὑπάταν, πῶ δῆ
ὅπως λαμβάνοντα πᾶσι ὕδατος ἐκτρέφειν δύνηται. καὶ τὴν ἐπομβρίαν δ' ὡσαύτως, ἵνα τὰ ἀπείρατα λαμβάνωσι, καὶ βλασῶντα καὶ αὐξηθέντα θρμὴ τῇ γῆ δυνατώτερα δίχηται τὸν ὄμβρον. ἐὰν δὲ μὴ γῆ ξηρᾶ, πῶσ ῥγασάμενον τὴν γλῶ, ὀψὲ πᾶδα τὸν ἀπόρων. ἀπείρειν δὲ διὰ τὸν μὲν πρώϊνὸν μανὸν, τὸν δὲ ὄψιον, πυκνόν· ὁ μὲν γὰρ οὐκ ἔχει ῥίζωσιν, ὅδ' ἔχει καὶ γίνεται πολυχιδὲς. ταῦτα μὲν οὖν καὶ τὰ ποιοῦντα (πλείω γὰρ δεῖ) διακριβοῦν ἃ τις ἐθέλῃ τὰς ἐργασίας μᾶλλον, ὧν ἕπασα διὰ σκοπῶν πῶς τὴν χώραν. ἕπασα γὰρ οὐδ' ἔχοντα τὰς ἀκριβείας, ἀλλὰ δ' ἐκμάρτοι αὖ ὁποιῶν. ὅπερ ἔπαθε τις αὐλητὴν ὡς συρακούσας ἐκκρίνθου, τὴν ῥγασίαν τὴν φυτοῦθρν μεταφέρων, καὶ ὡς τὸ χαρίεν τὸ λοιποῦ ἀγαθὸν ἐκλελοιπὸς διέφθορεν· ἐξεπίτηδες γοῦν ὁ σῖτ⊙, οὐκ ἔχων εὐλιμίαν πόλιν, ἐξαριθμήσας δῆ λίθων, καὶ ὡς φυτρία λικτὰ βαθὺ⊙ ἀρόσασα ἐξέφανεν· ὑπὸ

γὰρ τῶ θέρους διαπαυομένη, ὥστε πλέον ὑπόπυρον οὖσα διήκειν. καὶ μηχοῖς ἀρότροις οἱ σύροι χρῶνται. διὸ ταῦτα μὲν παρατέον ὡς ἐλαχίστη. ὡς δ' ἰσόνομα καὶ καθόλου φασὶν ἁπάντων, μέγιστον μὲν καὶ πρῶτον, εἰ τὴν πορυλοτὴν χώραν διατέμνεσθαι καλῶς. ὡς διαγεγραμμένων γὰρ καλῶς ποιεῖν τὸ αὐτόματα, ἐκφύεται, διαμερισθέντος δὲ γῆς. ἔτι δ' ἡ διάπεσις πάντη, καὶ ἄλλη θέρα πάσα, μετὰ ταῦτα διαβιβλητέον· οἷον σταλλισις, καὶ πυασμός. ἡ δὲ διατέμνεσια ἐν τοῖς νιαῖ διατ' ἀμφοτέρας τὰς ὥρας καὶ θέρους καὶ χειμῶνος, ὅπως χέμαδῃ καὶ ἄλλα βῆ ἡ γῆ· καθάπερ καὶ ἐπὶ τῶν φυτάσεως ἐλέχθη. πολλάκις γὰρ μετακλιθέντα, μετὰ καὶ ἐνύφη καὶ καθαρὰ γίνεται τῶν ὕλης, ὥστε βασίνος ἐκπίπτειν. καὶ σὰ ἔσω διελθόντος, ἐὰν τὰ χιλοποιὰ συμβάλλειν εἰς τὰς νίας, ἐὰν μέτα σφόδρα πρωΐου, ὅπως μὴ διαλύσωσι τὴν θεραπείαν. ἀγαθὸν δὲ ἔστι τὴν χίονα ταῖς χαμηλοτέραις νίαις, καὶ ἐχὶ τὴν πάχνην ἐπὶ λιπόντων γὰρ, καὶ μανῆν τὴν γῆν. καὶ ὅταν μετὰ αὖθ πρώτους ἀρότους νιάσωσι, πάλιν ἄνος μετακάλυσιν, ὅπως τὴν αὐαφυομένην πόαν ἐκλείσωσιν· ἃ τε θέρα ἐρῦσι. καὶ πάλιν ὅταν μέλλωσι σπείρειν, ἐκπέρσαν, ὡς λίαν καθαρὸν ἐλέχθη πᾶν ἐκπεφυκόσθαι, καὶ πρὸ τούτου μάλιστα αὐτοδίδοσαι. διὸ καὶ ἡ ἀκρόστιχος λιπάλης ἰσχασίαν μᾶλλον ἐκαυτῶσιν, ἢ τὴν σὰ ἄροτον. λεκᾶ γὰρ πολλὰ παρακοπεῖν. θυτέλοι δ' ἰσχυρότροφον ἐν λιπάλης ὄχημον ἔχουσιν, ὃ καλοῦσι μίσχον· ὁ μᾶλλον εἰς βάθος διακοπεῖν, πλέον γῆν πορεύεσθαι, καὶ διατυπώσθαι. αὖτη μὲν ὃν ἡ χώρας ἡ διατέμνεσια, συμβαίνει τοῖς ἐν ταῦτα πονήσασιν, ὕστερον γὰρ τοῖς ἄλλοις διακοπεῖν. ὅσοι δ' αὖ μελανοτύρους, αὐξηκαθέοντας πολλάκις καὶ σκάλλειν
ὅταν γὰρ καὶ βοτανίζειν, ἅτε πολλῆς πόας ἐκφυομένης. ὑπὸ οὖν γὰρ ἀπόλλυνται τὰ αὐτόματα. πότερα δὲ τὸ σίτου, διὰ τι τὴν ἰσχύν, ἢ τὸ πρῶτον πέρεσθαι· ἐπὶ πρότερον αὐξηθέντος τοῦ σίτου, πολλὰ διατρέφεται καὶ ἀπόλλυται· καὶ τὸ ὅλον οὐχ ὁμοίως βλάπτει τὰ αὐτόματα.

26 Τὰ δ' οἰκεῖα τῇ μὲν ἐπόμβρῳ καὶ ψυχρᾷ, τὰ αὐτεμόπτατα πᾶς τῆ σιτοπιΐαν· ὁμοίως καὶ πυρῶν καὶ κριθῶν, καὶ τῶν ἄλλων· αἰρεῖ γὰρ ταῦτα. τὰ δ' ἄλλα, πλέον ἄμβρου διότι. καὶ τὰ μίλανα δὲ λόνκαν. ἐαὶ δὲ ξηρὰ καὶ ἐρυθρὰ, καὶ ἐν ψυχροῖς τόποις, παλίνοσα. καὶ τὰ λόνκα μᾶλλον ἢ μιλαίνων, ὅπως ἀφοιώνται πᾶς ἐν ἐκλίψεως ἢν ὑπάτων. αὔξεται γὰ καὶ φλοιῇ τὰ λόνκα μᾶλλον ἢ μιλαίνω. ἐν δὲ ταῖς ὑπερασίαις, τὰ αὐτὰ μίσυν. οἱ μὲν οὖν ἄτω διαιροῦσιν. οἱ δ' ἄλλως. ὡς δ' ἁπλῶς εἰπᾶν, ἡ μὲν λιπὴ λειοφόρῳ ἀμάνων· ἡ δὲ πίῇρα, πυροφόρῳ. ἀ μὲν γὰρ ἰλαττονες καὶ κουφοτέρας δίδοται τροφῆς· αἱ δὲ, πλέονῳ καὶ σωματωδεστέρας. ἢν δὲ πυρῶν ὁ μὲν πρίμιλος ἐν ζῖς λιπογαίοις καλλίων. σύμμιγῳ γὰρ ἡ βροφὴ, κούφη κούφοις. ὁ δὲ λυδικὸς, καὶ ὁ ἀρακοντίας, καὶ ὁ σταγγίας, καὶ ὁ σιλλουσίῳ, ἐν ἀγελῇ· πολύτροφοι γάρ. σημεῖον δ' ὅτι καλλαμον ἔχουσι παχύ. ἁπλῶς δὲ, καὶ ἃ τις ἄλλῳ τοιοῦτῳ. εἰ δ' ἴς πολιχίτων, ὥσπερ ὁ θρᾴκιῳ, ἐν ταῖς χαμηλοτέραις. ἀπαλὸς γὰρ ὁ τοῦ ψύχος. ὁ δὲ χαῦνῳ καὶ μανὸς, ὥσπερ ὁ λακχυσλίας, ἐν τοῖς ἐπομβροις. βροφὴν γὰρ πολλὴν καὶ ὕτος λεῖτ· διὸ καὶ πτοχυπάλαμος. ὡσαύτως δὲ καὶ ὑδὴ ἢν χισλροπεῖν. ἃ μὲν γὰρ γλίσχρα καὶ μελάγγαια, ἰρίζουσιν· ἃ δὲ λεύφα, λύαμον φέρει καλλίω. σύμμιστα γὰρ ἐκατέρωστος. καὶ ὑδὴ ἢν ἄλλων δὲ, τὸν αὐτὸν τρόπον· αὐτὸ πᾶς τὰ ἐν τροφῆς αὐακτέον, συμπαραλαμβάνοντα καὶ τὰς τῶ ἐτέρῳ. ἀ γὰρ ὕπλῳ, καὶ ἁπλῶς ἀ σύδιατὸ, τὰ ἀσθενέστερα συμφέρα μᾶλλον· ἃ δ' ἐναντία, τὰ ἰσχυρά. καὶ ἀ αὐσφαμμος δὲ καὶ πολύσπλος, τὰ ὁλοτέρα τροφα καὶ ξηρά, καθάπερ τὴν ἀχιλλίδα. καὶ γὰρ λόνκαινα μᾶλλον ἐκπίπτουσα τὰς βροφάς. καὶ φιλεῖ δὲ καὶ πραδμονα, τὰ ξηρὰ καὶ τὰ πρόσπλα· πίπτει γὰρ ὁ ἄλιῳ μᾶλλον. ἐν δὲ τοῖς σύγκοις καὶ πίοσιν, ἐχ ὁμοίως. πυρὸς δὲ λειβίας ἐν τοῖς ὁμοιρώδεσιν σύδοφεῖ μᾶλλον· καὶ τὸ ὅλον δὲ πᾶς τὰς ἐπομβρείας ἰσχυρότατῳ. φιλεῖ δὲ καὶ ἐν τοῖς ἀκάρφοις μᾶλλον. αὖπον δὲ, ὅτι θέρμος ὢν, ἐκπίπτειν δύναται μᾶλλον· καὶ κάπερ οὐχ ὁμοίως ἀθλίπτει, διὰ τὸ ἔχειν ἐν ἐαυτοῦ ὅ τι δεῖ ἐκ ἐν πρου γίνεσθαι. καὶ τὸ ὅλον ἰσχυρόσπορός ὅτι, καὶ πρωϊασπορᾶται, καὶ ἐν τοῖς ψυχροῖς διατελεῖ μᾶλλον. ἃ δὲ ἰσχὺς θέρμοτάτη, καὶ ἐοικὸς μᾶλλον πολιχίτωνα εἶναι. διὸ καὶ ἃ διὰ χρόνου γεωργουμένη γῆ, πυρὸς φιλεῖ μᾶλλον, καὶ λειβάς. διατρατᾶ γὰρ ἡ τροφῆς ἰσχυροτέρας ὅσης ὁ πυρὸς μᾶλλον· ἐπέχει δ' οὐ. ὁμοίως ἰβίλα φέρει μὴ ἐμπιπλάσης ἐν ὕλης. ὅταν δ' ὥσπερ μανοῦται καὶ κοπεζίνται. ὡς δὲ ἁπλῶς ἀπᾶν, ἐν πάσαις ταύταις μίγεσιν καὶ κοινοτάτοις ὅτι διαφοραῖς, ἐν τῇ ἐν χώρας φύσει, τῇ δ' αὐτεμάτων ἰσχύϊ καὶ ἀθρόως, καὶ
ἐν τῇ

γὼ πᾶ τοῦ ἀέρος λεγόσ. λιὸ σκιπῆσαι ταῦτα. χαμαῖνις δὲ ὠνομάσθαι, πάντας δὲ μὴ χρῆσί μοι. ῥιζοῦται γὰρ, καὶ μαρκνῶδες μᾶλλον, ὥστ' εἰ τὸ ἄρος σύμμετρον ἀφορίσαιτο μέγεθος. μᾶλλισα δ' γὼ ταῖς ἀγαθαῖς χώραις. τὰ γὰρ νότια, καὶ ὅταν σὺν ὕδατι, ταχὺ αὐξάνεσθαι καὶ ποιῶσι λοχαίαν· καὶ τοῦ πόας ἐρυσιβώδη. τὰ δὲ βορεινότερα, πρότερον ἄρχεται τ μανοτάτου. ὅτι τὰ μὲν ῥιζοῦται, καὶ εἰς τὰ κάτω ῥίζεται σᾶς τὸ ἴχνος τὸ πᾶν· τὸ δ' σὺν ὡς τὸ ἄνω βλ χει. Χρὴ δὲ καὶ τὰ οἰκεῖα σπέρματα πᾶς σύφορίαν, καὶ τὰ νοσήματα τὰ συμβαίνοντα 27
λαμβάνειν· οἷον, ἐρυσίβας. ἐπεὶ γὼ τοῖς λοίλοις καὶ ἀπόνοις, γίνεται τὰ † μὴ ἐρυσιβόμενα. ριαῦ μὲν
τα δὲ τὰ ὑπόκλινα βοσ σαχνῶι, καὶ μὴ ὀρθά. σᾶς ὅσον ἡ καὶ τὸ ὑπνικὸν πῆμ συμφέρει τὸν σάχνη, ὅπως ἀεροβρέπη, καὶ μὴ ἐμμένῃ τὸ ὕδωρ καὶ ἡ δρόσος. ὑποκλίνοσι δὲ οἱ μακροὶ σαχνες μᾶλ-
λον. οἱ δὲ πλατεῖς καὶ βραχεῖς, ὀρθότροποι· διὸ καὶ ἐρυσιβῶσι. ταῦτα δὲ χρήσιμα, καὶ ὧν ὁ σαχνς ἀπόρτυτ πολὺ ἧσσ φύλλων· γὼ γὰρ τοῖς φύλλοις ἐμμένει μᾶλλον ἡ ὑρότης. ὥστε πλησίον μὲν ὄντες, σύβυς ἄπλητ· πόῤῥω δ' οὐχ ὁμοίως. διὸ καὶ ἡ μὲν ἀχιλλεὶς λειβὴ, καὶ λύκπ καὶ μέλαινα, ἐρυσιβώδης· ὀρθοὶ γὰρ οἱ σαχνθοι. ἡ δ' ὑπόκειλος, ἀσφαλὴς· ἀερνδεῖ γὰρ. τὰ δὲ πθοσλώμα ἧσσ χαείνῳ, ἤπου ἐρυσιβοῦται· σᾶς γὰρ τῶν λίνησιν ἀκρσάνεται καὶ ἐκπίπτει τὸ ὑγρόν. ἐπεὶ καὶ ὅταν ὕσαν ζος νενδῦμα ὑπογένηται, καὶ πάλιν ὑπολαμβάνῃ νύξ, ἤπου. τὸ μὲν γὰρ λύσασθαι, ὁ δ' ἅλις σύβυς ὠνογόμενος, ἀκ ἐπείσει σῆψιν, ἀλλ' αὐξήσει πρότροφον. ἡ δ' ἐρυσίβη, ζαπρότης τις ἐσθὶν δ ζαπρὸν ἄνδυ θερμότητος ἀλεσηρίας. μᾶλλισα δὲ ἐρυσιβῶται σὶτ· ταῖς ψασιλήνοις. διὸ καὶ τῶν σιλήνων τῇ θερμότητι σήπεται νυκτός. ἀδφνέσατα δὲ καὶ ὑπνικρότατα πάντ' ὡς ἁπλῶς εἰπᾶν, τὰ λύκπ· ἧσσ μελα-
νῳ, καὶ ὧν ἧσσ φυλλ ὄζει· καὶ ὧν ἧσσ ζώων. ὅτι μὲν οὖν οἰκεῖα τὰ σπέρματα ταῖς χώραις λα-
πτέον, φανερὸν ἐκ πολλῶν. νοσήματα δὲ γίνεται πᾶσι ζοῖς σπέρμασιν, ὡς ἁπλῶς εἰπᾶν, σᾶς ἧ ἀσυμμετρίαν τ τροφῆς τε καὶ † πθοιέχοντος ἀέρος, ὅταν ἡ μὲ πλέων, ἡ δ' ἐλαττῶν, ὁ δ' λάζμερος ἢ μαπάξυρος ἄγαν, ἢ καὶ μὴ κρὸν λαιρὸν αὐυγραινόμενος τύχῃ. τότε γὰρ καὶ οἱ σκώληκες ἐγγίνονται τοῖς ἄρχις, καὶ τοῖς λαθύρεσι, καὶ τῆς πιζοῖς, καὶ αἱ λάμπαι τοῖς ἐριβίνθοις. ὅ-
ταν οἱ μὲν αὐαξηραινθῶσι, καὶ μιταξὺ ἐγγίνονται θερμηπείαι. † δ' ἐριβίνθων, ὅταν ἡ ἅλμη λαπακλυσθῇ καὶ αὐκγλυκανθῶσι. πάντα γὰρ ἡ φύσις ζωογονᾶ, μεξαμένων τῇ ὑγρότητι τὸ θερμόν, λαθάπερ ὕλιν οὖσαν τῆς ὑγρότητα τῷ θερμῷ πθς τῆς πέψιν· ὃ ᾧδι † πυ-
ρῷν συμβαίνει, καὶ σὺν σκώληκας. γίνονται γὰρ γὼ ταῖς ῥίζαις, ὅταν νέλια πλέων μετὰ σὺν πό-
ρος ὑπογένηται. τότε γὰρ αὐυγραινομένης † ῥίζης, καὶ † ἀέρος ὄντος θερμοῦ, ζωοποιᾶ πως ἡ θερ
μότης, συνεκπυρῶσα τὴν ῥίζαν. ὁ δὲ, γνόμενος σύβυς λαπιδία. πέφυκε γὰρ ἐκ † αὐτῶν καθ-
εσις ἡ γένεσις, καὶ ἡ τροφή. ἄτοκος δ' ὅταν ὑπερυθῆναι σᾶς τὸν αὐχμὸν μὴ δύνηται, τὸ ἐγκα-
ταπλεόμενον ὑρὸν ὑπὸ † θερμοῦ, σήψεως γινομένης ἐζωοποίησεν. αὖ δ' ὁμοίως ἡ τροφὴ σᾶς τὸ αὐτ. ταῦτα δ' ἔοικε καὶ ὧδι † μηλίνῳ, καὶ ἄλως ὑπὸ † λίνδρου συμβαίνειν, ὅτα σκωληκόβρ
ρωτα. σᾶς γὰρ τὸ ὀλίγον ἐν τὸ ὕδωρ, καὶ μένειν γὼ τῷ δ' ἴνδρῳ, σῆψιν ἐποίησεν, ὥς ἂν ὁ σκώληξ, ὅταν ἄφθονος ἡ τροφὴ γίνηται. τότε γὰρ καὶ ἡ ὑπογένεσις πθς τὰ ἄνω διαδίδωσι, καὶ πλέων ὅσα λαπακρατᾶ, καὶ ὁ σήπτης· πᾶς πλήσιον δ' τὸ συμβαῖνόν ὄζει καὶ τῇ ἀμπέλῳ.
καὶ γὰρ γὼ τούτῳ τοῖς νοτίοις οἱ ἵπποι γίνονται μᾶλλον, ἅτε δ' ὑγραινομένης, καὶ † ἀέρος γονδύου
τος, ἐστ' σύβυς ὀζιαδίδωσι τὸ ὁμογνῆς, ὡσαύτως δὲ καὶ ὧδι † ἐλαιῶν αἱ λάρπαι, καὶ ἐφ' ἅμ ἄλ
λα ἐγγίνεται ζῶα πόδι τῶν βλαστησίων, ἢ τῆς ἄνθησιν, ἢ καὶ ὕστερον. πάντων γὰρ ἐκ πᾶς πλησίας
ὄζι σωισὶ ἀμύνα. τῇ δ' ἀμπέλῳ μάλισα ὧν συμβαίνει· διότι φύσει ὑγρόν ὄζι. καὶ ἡ ὑρότης αὐτ', ἄχυλος καὶ ὑλατώδης· δύναθισαι γὰρ ἡ τοιαύτη. φθιαχῶ ἧ ὁ γίνονται τὸ ὅλον ἵπποι, ὅταν δύπνος τε καὶ μὴ ἔνυγρος μάλ' δύτροφος ὁ τόπος ὑπάρχῃ. καὶ πόδι μὲν νοσημάτων γὼ
τοῖς ὕστερον ὑπλίου ῥητέον. † Ἐπιτρέπειν δὲ λιλδύσιν οἱ μὲν παιδοτρόφοι ξηραὶ γὰρ ἄνιπ- 28 σπάρειν
μόν τε ὄσαν, σᾶς φυλαθῆμ τὸ σπέρμα τῆς γλιῶ. οἷσ' ἅμα πλησθσι συνομύαις, ὥσπερ καὶ κλά
δημος· ὑπογίνεται γὰρ ὕδατα ζ πολλὰ τῇ ἑλόμῃ μετὰ τὸν ὑσιν. ἄριστον δὲ ἴσως καὶ ἀσφαλέσαθαι εἰς ὀργάδιον, ἐπὶ σᾶς ἐμελησθῆ διδυλαβόμθοι, ὅπως μήτ' ἐμβληθῇ πυλῶ, μήθ' ἁμιβραχῇ καὶ ἡμίπλεον, ἢν δὲ λαβῶσί ζωης ἀμφίργου. ἡ μὲν γὰρ ὑγρὰ καὶ πυλώδης, δ' ιαχῇ καὶ ἐκγελακτῖ. καὶ ἰαὺ ξηρανθῇ, σωπαλύφα, καὶ ὁ δ' ιασλίδωσιν. ἡ δὲ ἡμιβραχὴς, λατασήπται· τοσοῦτον γὰρ ἔχῃ τὸ θερμὸν καὶ τὸ ὑγρόν, ὥστε λυπῆσαι μὲν, μὴ ἐκβιάσασθαι δὲ, μήδ' ἐκβλα-

σῶν, ἃ καὶ χάρισες ὔ τος ἦν αὐόρων. ὁ γὰρ γῆ ξηρᾶ αὐερᾶ γινόμενος, λιθ' ὅταν ὕττος ἐκ ἀπόλ
λυσι τὸ αὐῤῥμα. τοῦτο δὲ πᾶσι προσπᾶς αὐόρος, Κλεάνθους φησὶν ὕπὸ σφαλεῖς εἶν. λειρεὶ γὰρ
ὄσαν ἡ βαρεῖαν τὴν γλῆ, ἀτμιλώδη γινωδ, καὶ ἰσκγάι ἱρίους λακκᾶς ἀγεσμένους, ἐπ δ'
ὑ λιώδωδ τὰς ἀτμίδ'ας ἴλκων, ὑδὶ λιαπίμπων, ἅτε θερμὸν ἐκ ἔχοσαν ἱκανὸν, ἡ ἱπαλὰ
φων ἴλαπον. ἀλλὰ τὰ ὕγια σλῖ αὐόρων ὑπὸ προσπᾶς. συμφίεδ δ' αὐῤῥομένους καὶ αὐαρᾶ
σων, σύσλίας ἰπηγίνδαι πλάουσ ἁμίρας, ὅπως σλαβλασθσι. μετὰ δὲ ταῦτα, ψύχ βόρα
ἡ μέτρια λιπᾶ χαμᾶνος, ἰσχυρᾶς ἰῤῥίζωμένων ὕδλι λιαπεῤῥομένων. αὐθίξσι γὰρ μᾶλλον
ἐπὶ πλίνθινά γ. βελτίω καὶ ἰγναρπότερα. τ γᾶ ῥίζας ἰσχύσας, ἅτε προφὶ πλάων, καὶ ἡ
αὔξησις μετὰ ταῦτα θάῤῥων. τὰ γᾶ σύδυς αὐαῤῥίσχοντα, λιπᾶ ἡ ἀδφὰ γίνετ'. ἡ ἅμα πᾶ
σ' ὥρας λυϊσκόμενα, ἡ ἀπχόμενα φθείρετ'. τὸ γὰρ ὅλον ἡ πέρωρος σύῤῥοῖα, σφαλερόν. διὸ 10
καὶ ὧν τίμυσιν, οἱ δὲ λέρσιν. ἀγαθὸν δὲ ἡ ἡ χιὼν, ὅταν ζυμοῖ ἡ μανοῖ τὴν γλῆ, βοφὴν τι
29 πῤῥίχ. καὶ ἰγκατακλάσ(α τὸ θρμὸν, αὔξαν τι καὶ ἰχύν ποιᾶ τ ῥίζαν. Ἡ καὶ τὸ ἐκ
ῥόμενον ἐκ ἀφανὶς, σλᾶ τὶ αἱ ψυχραὶ χῶραι, ἡ αἱ θερμαί, σι προφέρ. λαθάπ ἡ θράκη, ἡ
ὁ πόντ Θ- † ὁ ποτομός, καὶ ἡ λιβύη, καὶ ἡ αἰγυπ̃ος. πᾶς γὰρ πᾶσ ἄλλοις ποιεῖ ὁ χειμών τι καὶ τὰ λαύ
ματα, λαθαπ γὰ ταῖς λατφαγσίαις ἰλίχθη ῥῖ γᾶς. ὀλίγ δὲ ἴλαπον, ἀλλὰ πάντ μέγα
ἀὴρ, πᾶς εος ὁ πθιέχων αὐτὰς † πᾶς δύπαιρίας ὑσλαπτ, ἡ βίας χαμάνων ἡ πνδυμάτων. ὁπᾶα
γὰρ αὖ ἃ ταῦτα, καὶ τὰ αὐέρματα ὅτ ἰκπελᾶτ. ὃ καὶ ἡ πθρομία λαλᾶς, ἅ τ φέρα, ὅ τ
ἄῤῥρα. μέγα δὲ καὶ ἡ δίσις ῥῖ χάρας, ἡ πᾶς τὰ πνδύματα καὶ τὴν ὕλιφ· ὥσπερ ὑδὶ ᾧ δ' ὐν
δρων ἰλίχθη. πολλαὶ γὰρ ὄσαι λιπᾶαι καὶ φαῦλοι, τ λισφόρ οι γίνετ, σλᾶ τὸ πᾶς ταῦτα
λᾶωδ λαλᾶς. ὡς δ' ἁπλᾶς ἰπᾶν, ἡ ἀγαθὴ χάρα, ἡ χμώνφ λᾶτ πολλῷ. αὖ γὰρ σύσλίαι 25
καὶ τὰ πόπα φὶσχύουσι, λιχαίνς ποιοῦφ ὡς ὧπολύ, καὶ ἰρυσιβώδας. ὁ δὲ χειμὼν πλώ
ζας καὶ λαρκινώσας τὰς ῥίζας, σύμμιτρον εἰς τὸ ἴαρ ποιᾶ τὸ μίγιθος. ἅλως δὲ καὶ τὴν χώ
ραν αὖ ἀργασμένφ λαθῆ, μανῆ. σλᾶ ταύτ φ δὲ τὴν αἰτίαν, καὶ εἰς τὸ ἴαρ αἱ αὔξήσας τα
χᾶαι γίνονται, καὶ ἰκφύσας καὶ τιλαώσας, ὥστε λεκᾶν μή τ λόγ ὧπλάπιδαι δ' ὧν γὰ
ταῖς ἀλιφαῖς, ἀλλὰ καὶ πθοτρᾶν, ὥσπρ καὶ τὰ πθιλλέπιντα, ἰσχυρᾶς ῥῖ ὁρμῆς γ γνομέ
νης, σλᾶ τὴν ἀθροισμ. καὶ τὸ ἀὴρ Θ- ὑσπεντθέντος, ταχᾶαι καὶ αἱ ὧπλάσας ἡ αἱ τιλαώ
σας γίνονται. ταῦτα μὲν οὖν γὰ ταῖς ῥῖ χάρας σλαφερᾶις ὄτ. τὰ δὲ σπέρματα, λαθάπρ
ὧδὶ δὲ πυρᾶν, ἰκ δὲ ὑμέων καὶ δὲ χαρόνων λιπ̃ων, ὅπως δὲ μεθμία μεταβολὴ ὧδὶ τὸ
βέλτιον γίνηται. λαί φι φασὶν ἐκ ῥῖ ἀγαθᾶς ἰσχυρότερα εἶν· διὸ ἡ ὧδὶ δύο ὕτα δλαμβάνω
τὴν δυάμιν. εἰ ἦ ὥσπ ἀλλᾶς, ὅμοιον ἂν ἔπ ἡ τὸ ὧδὶ δὲ φυτδυμάτων, τὸ τὰ λάλισα καὶ 30
30 ἰσχυρότατα λαμβάνων· ὥστ' ἀμφοτέρως ἂν ἔχοι λόγον. Χρὴ δὲ καὶ ταῖς τθ ἀέρος αὐτ
μαλίαις πθοσέχειν. οὔτι γὰρ τὰ ἐκ δὲ σύλων καὶ πρωΐων εἰς εὐθὺ ἐλίας καὶ δυσχείμερους,
ὅπ. τὰ ἐκ τότων εἰς ἐκάτ ἁρμόττειν. τὰ μὲν γὰρ πθοτρᾶν δοκᾶ, τὰ δ' ἀπ' αὐχμδ ἀπόλυται καὶ αὐνδρίας. ὅτια γὰρ ὄντα, βρασθίας τι κυίσκεται καὶ ἀκτίπτ. διὸ καὶ ὑτε
ρᾶ. ταυτὸ δὲ ὥσπ συμβαίν φ καὶ ὧδὶ δὲ σπερμάτων, ὅσα γὰρ σύλαπᾶ, καὶ ταχὺ πᾶγίνε
ται, λαθάπρ τὰ πριμίωαῖα, σπαρέντα πρωΐα, πθοτρᾶ λαμβάν. εἰ μὴ φοιᾶτ' ὄδιφ, ὃ πθ
λαβᾶν † χμᾶνος πᾶς τὴν ῥίζωσιν. ὥσπρ ἡ τὴν λύαμεν σλᾶ ὥσπ πρωΐα σερᾶσι, καὶ ἅμα
σλᾶ τὸ φιλᾶν αὐθᾶντα βρίχωδ ἡ αὐανθᾶν, πολὺν χρόνφ. ὀψὲ γὰρ σπαρόμενος, ὀκ αὖ βρέ
χοιτο. τὸ δὲ ὕδλιφ φ αὐτῷ θᾶν, τότφ μὲν συμφέρα σλᾶ τ μανότητα, τῷ σίτφ δὲ ἀσύμφο
ρον, σλᾶ τὴν λιχβᾶσαν πρόσθρον αἰτίαν. τοῖς δὲ ἄλλοις χιθροποῖς ἀβλαβὲς, πλὴν ἰριζίνθφ· 40
ὥσπρ δὲ ἀκλύει, λακτα πλινθώσας δὲ ῥῖ ἅλμης, ὥσπρ συμφύτ φ τινὸς σῤῥόμβ Θ-, σφακε
λίζ ται, καὶ ὑπὸ καμπᾶν λακτιδίνται. ζωγανᾶται γάρ, ὥσπρ ἄρται. βραχύτ Θ- δὲ
οἶον τὸ αὐέρματ Θ-, ἅπερ δοκᾶ νοσᾶν· ὅπρ ὀκ ἄλογον, ἰχορτά δινα δρυμύτητα. δλακτα
ροῦσι γὰρ αὐτὰ· ὁ γὰρ ὅλος ἰαύ λις ἀλμώδας λακτβάλλ τὸ σπέρμα, λαθάπρ πρόσθρον
ἐλίχθη, μεταβαλλαν καὶ φυτὰ καὶ ὧδὶ λαρπούς ὀκ ἄλογον. οἷα γὰρ ἡ ἀρχὴ, τοιαῦτα καὶ τὰ
ἀπ' ῥῖ ἀρχᾶς. ἔτι δ' ὁρῶμεν, ὅτι καὶ ταῖς τροφαῖς ἀλλοιούμενα, μεταβάλλαν καὶ ὅλα γένη
ἦν δλίνδρων· ὥσπρ ἐξ ἀτείου ἄμπα γινόμενα, καὶ ἐκ μελαίνων λδυκά. καὶ ἡ δὲ λαρ
πὸς ὁμοίως, ὅστε καὶ πολὺ αὐτὸ ποιᾶ τι γινόμενον, ὀκ ἄτοπον ἀλλοιοῦ καὶ τὴν ῥίζαν δὺ
βυς, καὶ τὴν λαυλὸν, καὶ ἄχαπν τὸν λαρπόν. ἐπ λωβητὸς δ' ὁ συμφίεα λατὰ μικρὸν ἐκ-

φύλ.

φύλλ, οὐδ' ὅλους ἀπολαμβάνουσ' ἀλλὰ ψύχη γίνεσθαι, καὶ ἀπιόφεσθαι, ὅπως μὴ ἀπικαλύπτωσι τὸ ὕδωρ ἀπολαβὼν ὁ ἥλιος ἐρυσιβώσῃ, ψιλὰ ποιήσας. διὸ καὶ αἱ ἀροβόλοι χῶραι, καὶ ἐγκοιλοι, καὶ ἀπονύμφοι, μᾶλλον ἐρυσιβώλους.

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΠΕΡΙ ΦΥΤΩΝ ΑΙΤΙΩΝ ΤΟ Δ'.

ΠΕΡΙ δὲ πλόους καὶ γνώσεως τῶν φυτῶν, τόνων δὲ λοιποτάτη τὰ σπέρματα καὶ τὰ ἀπὸ σπερμάτων, ἢ ὅλα ἔχει σπέρμα καὶ λαμπρόν, ἀπορήσειεν ἄν τις, διατί ποτε ἐπ' αὐλάκων ἢ ἰσχύος ἐπαύξει δὴ τὰ σπέρματα, ἀλλ' ἀδρυνείρα ἦν ἰσχυροτέρων· οἷον, τὰ μὲν ὀρόβους, τὰ δὲ φάσηλον. ἀμφοτέρους γὰρ φαίνεται τὸ ὁμολογούμενον, καὶ αἱ ἀπὸ τῶν ἀδρυνειρῶν σπερμάτων ἰσχυρότερα γινόμενα. τὰ γὰρ σπέρματα γνωτὰ τὰ δ' ἐνδοθεν. ἡ δὲ ἀδρυνειρία καὶ τὰ ἰσχύος ἐκεῖνα σημεῖα. τὰ μὲν γὰρ ἐπίπεδα ὅταν σπαρῇ, διαμένῃ τὰ αὐτὰ, καὶ ὀξυμοιοῖ οὖν λαπτός. τὰ δὲ λίνοθεν μεταβάλλει, καὶ χάσκει ποιῶν· καὶ τὰ μὲν ταχέως ἀποβάλλουσι τὴν τελείωσιν, τὰ δὲ χρόνιον καὶ βραδεῖαν. καὶ αὐαπαλιν δὲ λαμβανομένων, ἰσχυρότερα γὰρ ὄντα τὰ λίνοθεν, βραδύτερον ἐκπίπτει οὖν λαπτός. ἔτι δὲ τὰ μὲν, φύλλοις λεπαλέοις καὶ ξυλώδεσιν· οἷον τὸ τῆς ἐλαίας, καὶ τὸ τῆς κοκκυμηλίας, καὶ τὰ τῆς ἀπίας, καὶ ἀμπέλου, καὶ μηλέας. φύεται δὲ φύλλοις, τὰ δ' αὐτὰ πάλιν φύει πολυκαρπίους ἀρκούσας, καὶ ὅλως ὅσα λάρυνγα φύλλα ἔχει φύλλα· τὰ δὲ τῆς σίτου γυμνά, καὶ μᾶλλον τὸ πυρῶν ἢ τῆς κριθῆς. εἰ δὲ μὴ, χιτῶσί γε πολλοῖς λεπτοῖς. ἀεὶ δὲ τὸ ἀδρυνείρον ἡ φύσις εἰς πλέω τίθησι φυλακήν. αἱ μὲν οὖν ἀπορίαι σχεδὸν αἱ αὐταί. λαβεῖν δὲ πῶς αὐτὰς ἀρχὴ τοιοῦτον. τὸ σπέρμα μὴ μόνον ἔχειν δύναμιν τοῦ ποιεῖν, ἀλλὰ καὶ τοῦ πάσχειν. ὅπερ ἐν τοῖς πάντων ἐστὶ φύσεως, ἀληθές. καὶ κατ' αὐτὴν δὲ τὴν γένεσιν ἀμφοῖν ἔστι τὴν γένεσιν, καὶ πρότερον ἐκ τοῦ πάσχειν τοῦ πάσχειν. τότε γὰρ καὶ ἡ γῆ τοῖς σπέρμασι δύναται δύναμις, οἷον διαθερμαινομένων. διὸ καὶ ὁ πάντα βλαστάνει γῆ τὴν αὐτὴν αἰτίαν ἀλλ' ὅταν ἡ αἰτία τοῦ ἄνω λαμπρὰ γένηται. σύσκιασθέν δὲ τοῦτο, φανερὸν ὡς ἐκ ἰσχύος, ἀλλ' ἀδρυνείας μᾶλλον ἡ ταχυβλασία. τὸ γὰρ ἀδρυνὲς, δυσπαθέστερον εἰς τὸ παθεῖν. ὁ δ' αὐτὸς λόγος καὶ περὶ τὴν τελείωσιν· τὰ ἀδρυνέστερα ῥᾷον ἐκπιλιώσαθ', καὶ τῷ πεδίοντι καὶ ταῖς γε αὐταῖς ἀρχαῖς. ὃ καὶ περὶ ζώων ὀλίγ. αἰεὶ γὰρ τὰ ἰσχυρότερα, χρονιώτερα ὡς ἐπίπαν ποιεῖται καὶ τὰς λυπούσας καὶ τὰς βοηθούς. ἅμα δ' ὥσπερ, καὶ τὰ μὲν αὐτὸ τὸ χειμῶνος σπέρματος γενικὰ σώματα ἀθρόα μικρὰ τοιαῦτα, τὰ δὲ γε ὄγκους μείζοσιν, οἷ καταναλίσκουσι καὶ αὐλίσκουσιν ἐν ἑαυτοῖς τὰς τροφάς. ὥσπερ τὰ μὲν ὀλιγόκαρπα, τὰ δὲ ὅλως ἄκαρπα ποιεῖν, ὡς ὑπὸ τῶν ζώων συμβαίνει, ἢν ἐκπαχυνομένων καὶ δυτροφουμένων. τὸ μὲν οὖν θᾶττον ἐκπλεῖν, ἐχ ἁ ἰσχύς, ἀλλὰ ταῦτα τὰ αἴτια· διὸ καὶ πολυγονώτερα. διαί δὲ τάχ' ἄν τις αὐτάπτει πρὸ τῶ πλήθους, φαίσκειν πλέω τὰ ἐκ τῶν λίνοθεν εἶναι· πολλὰ γὰρ ἔκαστον ἔχει τὴν πολυκαρπίαν. τὸ δὲ λιγόθεν ἀφ' ἑνὸς γίγνεσθαι σπέρματος. ἀλλὰ ταῦτα μὲν τὰ ἰλαφρότερα, καὶ οἷον ἀπερτημένα αὖ φανέντ. τὸ δὲ μὴ λύνεσθαι τηρεῖν τὰ γόνιμα, μᾶλλ' ὀξυμοιοῦν, ἐπ' ἀμφοῖν αὖ ἔχει τὸ αἴτιον· καὶ ὑφ' πλέω χρόνου τὰ βαρέα μᾶλλον ἐκκαταπρατεῖσθαι, καὶ ὑφ' οὗ συμβαίνει ὄγκους ἀποσπᾶν. ὁ γὰρ καὶ τὰ ἀκαρπίας αἴτιον, καὶ βαρυκαρπίας δύλογος. φανερουμένους δὲ βαρυτέρους καὶ δυτροφίας, μεταβάλλουσι. τὰ δ' ἐπίπεδα βραχεῖ ἐνὶ χρόνου γόνιμα γίνεται, καὶ ὀλίγῳ ἔλαττον βοηθοῦ· διὸ καὶ ἐκ ὀξίσκης μᾶς σπορᾶς ἦν γενῶν, ἀλλὰ πολλῆς. πότε γὰρ ποιεῖται τὰς μεταβολάς. ἐὰν ὥσπερ ἱκανοὺς ἔχῃ τὸ πλῆθος βαρυτέρους τροφῆς δύνηται τοῖς σπέρμασι χρονιώσαι κατὰ λόγον· πλεῖ ὅτι τὰ μὲν εἰς τὸ χεῖρον αἰεὶ μεταβάλλει, τὰ δὲ καὶ ἔστι τὸ βέλτιον, ἐὰν ἡ χώρα τοιαύτη καὶ ὁ ἀήρ. ἀλλὰ δὴ ἴσως μὲν ἐτρόφη, εἰς ἄλλο δ' ὅλως ὀξίσκεται γένος· τὰ μάλιστα τῶν σπερμάτων, καὶ ἰσχυρότερα, λαβεῖν ἢ ὁ πυρὸς καὶ ἡ κριθὴ· μόνα γὰρ ὀξαιρούμενα. μᾶλλον δ' ὁ πυρὸς, ἰσχυρότερον ὤν. ὥστε καὶ ἴσως ὁμολογούμενον, τὸ πλέω βοηθεῖν ἐλαττον· ὁ γὰρ θέρμος, ὥσπερ ἄπεπτον ἢ τὸ ἄλευρον. τὰ μὲν

ὧν ἡ τῆ βλάστησιν, ἢ τὰ τοῖς αὖ ἄκ. πῶς δὲ τὸν ἔξω διαμονὴν φυτὸν μένειν, ἄλλοις μὲν
2 ἄλλως συμβαίνει καὶ οὐ χρόνος. Οὐ μὴν ἀλλ' οὐδ' ἄλογον, ὥσπερ πῶς τὰ ἀφθαρτικὸν
ἐν τῶν φθορικὸν οἷον ὀλίγα ἢ πολυπαρτίας ὅτι ἀφθαρσίας ἢ ἀπ. γυμνὸν
γὰρ, καὶ ἀναξηραίνεται καὶ θνήσκει. τὰ δὲ ἢ ἑρμαυλικοῖς, καὶ μὴ χωριζόμενα· καὶ γὰρ ὑγρότερα,
καὶ παρεσβίεται ἢ τὸν ἀέρα. μᾶλλον δὲ διαμένει τὰ ἢ ξυλώδεσι, καὶ τούτων οἷα πυκνὸν πι
ἢ λεῖον ἔχει· καὶ αὐτὰ λιπαρά· καθάπερ τὰ δάφνα τὰ ἀφανιζόμενα. πλὴν ἐκπίπτουσι.
τὰ δ' ἀμύγδαλα ἐλάττω χρόνον· ἐλέχθησαν ἢ τὰ βασιλικὰ μόνον· μανότατον γὰρ τὸ περίβ.
καὶ θνήσκει συμφυές. διαμένει δὲ καὶ τὸ ζ ἐλαίας, καὶ εἴ τι ἄλλο φιλόξ. δῶν δ' ἢ ἀφανίσεσι τὰ
ἐκπαρτίας, χρονιώτατον τὸ ἢ φοίνικος, ἅτε ξηρότατον ὂν καὶ πυκνόν. τὰ μὲν δῶν δένδρων,
ἀλλὰ ταύτας τὰς αἰτίας, τὰ μὲν μᾶλλον, τὰ δ' ἧττον διαμένει. χρόνον δὲ καὶ τὰ δῶν σίδηρον 10
ἀλλὰ πλὴν πλησίας αἰτίας. ἢ γὰρ ἐκ πυρίζεται πλέοσι χιτῶσιν ἢ ἀμαυρὸν, καθάπερ ὁ λίγ-
χνος· ἢ ἐκ λίπος ἔχει, ὥσπερ τὸ σήσαμον· ἢ τῷ δριμύτητα ἰσχνὸν καὶ πικρότητα χυλῶ, καθά-
περ ὁ θέρμος. καὶ ὁ ἐρίβινθος. ἀλλ' ὅμως ἐρίβινθος μᾶλλον γίνεται ἀμαθερόμενος. ὁ δὲ πυρὸς,
μᾶλλον ἢ λειβὰς καὶ δῶν χαλεποῦν, ἀλλὰ τὸ θερμότερον ἐστὶν, καὶ χιτῶνας ἔχει πλείους. ἢ γὰρ
αὖ λειβὰ, καθάπερ γυμνόν. τὰ δὲ χαλεπὰ, παχεῖα μὲν τοῖς λειλύφασιν· ἀλλὰ μανὰ, γλυκύ-
τητα ἰσχνὸν τὰ φαίνεται. ὀχ ἥκιστα δ' αὖται ταῦτα τ φθορᾶς. διὸ καὶ ὁ λύαμος μὴ ὁ ὄχλος
τάχιστα κόπτει. τάχα δ' ἀληθέστερον ἀπῶν, ὡς ἢ τὰς χώρας. ἢ ἀπολλωνία γοῦν τῶν ἐν
τῷ ἰόνιον, πολλαχοῦ φασιν ἔτη διαμένειν αὖ λυάμους πολλὰ δὲ μὴ πόλεις λύζικον. ἀλλὰ τὰ
εἰ μὲν ἢ τούτων διαμονῆς, καὶ τὸ ὅλον ἢ φύσεως, τάχ' ἂν ἢ τοῖς ὕσφρον ἂν πλείων χρό-
3 νον. πῶς δὲ τὰ δῶν διαφορᾶς συγκεινόμενα, ταύτας ἴσχει τὰς διαφοράς. Ἐν δὲ τοῖς δῶν 20
λαχανώδεσι, τὰ μὲν ἄλλα τῶν ὁμοίως ἀκροδρύοσι. φασὶ γὰρ, καὶ ἄλλ' ἄττα κ. διὸ
καὶ γὰρ ἄλλα ἰσχνὰ καὶ λογδερικώτερα. τὰς δ' ἐκφύσεις πλείω ἀλλαχοῦ, ὅτι τοῦτα ἢ ἀλλ-
λάττων δῶν σιτηρῶν. τὰ μὲν γὰρ τριταῖα διαβλαστάνει, καθάπερ ἄμπελος, σίκυος, λιβανω-
τὸς· τὰ δὲ πεμπταῖα, ἢ ἑκταῖα. τὰ δὲ πρωτοκαυλικὰ ταῖα, καθάπερ πράσον. τὸ ἢ σέλινον
πεσόρακος ταῖον, φύλλον δὲ πρωτοκαῖον· λυσφυέστερον γὰρ τῶν πάντων. λυσφυὲς δὲ
καὶ τὸ βιαιόν· οὐ γὰρ βλαστάνει, μὴ βρύειν. αἰτία δ' ἡ σκληρότης· ὥσπερ γὰρ ξυλῶδες
ὅτι τὸ πολύιχον. ἡ δὲ τῶν τοιούτων αὐξομαλία, ἴσως τὰ μὲν ὕστερον μείνας ἀπολλαγαίνει, τὰ
δὲ λυσῖν, τὰ δὲ πλάσει, τὰ δὲ καὶ φύσεως· σημαίνει δ' ἔοικεν ἢ ἀφρμάτων αὐτῶν ἀτε-
ραμότητα ἰσχνὰ πῶς τὸν βλάστησιν. τὰ δὲ διεκπεφθαρμένα, λάθρον ὡς δὲ ἀδύνατον· διὸ
ταχύ τε παραγίνεται, καὶ ταύτῃ τὸν ὦραν φύεται, φθείρει οὐ διαιμένει τὸν χυμὸν τὰ 30
μὴ ὄντα ξηρὰ, καθάπερ καὶ τὸ ἄκιμον· τὰ δ' ὑγρὰ ἢ ψυχρὰ, καθάπερ ὁ σίκυος καὶ ἡ αὐ-
βεργίνη. θαυμάσειε δ' ἂν λέξαι τὸ τὸ ἀβροπόνου μᾶλλον, διότι θέρμον ἢ τὸν ἀλίαν
λύπαν· αἰτία δὲ ἡ ἀδύνατον. πῶς ἄμφω γὰρ ἀδρᾶ, ἢ πῶς οὐ χυμὸν ἢ πῶς τὰ ἰαύμα-
τα. τὸ δ' ὅλον, οὐκ ἔοικεν ἡ θερμότης μᾶλλον διδόναι. ὥσπερ θερμὰ, τὰ δριμέα. ἢ γὰρ
τὸ πράσον, καὶ τὸ γήτειον, καὶ ὅτι μᾶλλον ἡ θύμβρα, ἢ ἡ ὀρίγανος, δυσδιάκρ. διὰ γὰρ ἰ-
σχὺν τινὰ ὑγρότητα, καὶ ὀχ ἅπλην, ἀλλὰ μᾶλλον ἴσως σύμπρασίαν τὸ δύσκρασιν, πῶς τὸ πιᾶν
καὶ πάσχειν. ὅλως δ' ὡς γὰρ γένει λαβῶν, ξηρότητα δῶν ἀφρμάτων τὰ εὐφανεμάλικα, καὶ
τὰ δῶν λαχανώδη· ὅθεν καὶ τάχιστα τὰς ἰκμάδας ἴλλει. διὸ καὶ ἐκμαντίσιν αὐτὰ, καὶ οὐ
βαίνουσι τὰ οἰκίμακτα, οὐδ' ὅλως ἀσφίρουσιν ἁπλῶς. ἡ δὲ διαμονὴ θησαυριζομένη, πρόσ-
τι αὖ αὐξοις, καὶ πῶς τὰς ἄλλας χρείας· ἢ πλησίας καὶ τοῖς σιτηροῖς γόνιμα μᾶλλον ἐς τ- 40
ραιτέραν μᾶλλον. χρήσιμα δὲ πῶς τάλλα πλέον χρόνον, ὥσπερ ὁ σῖτος ἐς προφὴν καὶ
ἔοικεν δὲ κατὰ λόγον, ὥσπερ καὶ τοῖς ζώοις πρὸς τὴν ἀπολιπῶν τὸν τ γονῆς. καὶ γὰρ ἢ τέ-
τοις ἡ ἀρχὴ τὸ γονεῦ, ὅπερ ἂν τις ἐς ὥρας θείη· τὸ δὲ λοιπὸν, ὡς προφὴν καὶ ὅλως πῶς
σπερμολογίαν. ἀλλὰ τὸ ὅλον ἐκλέγεται ἀσφαλῶς. διὸ καὶ ζῶν αὐτὰ φασι, καὶ μὴ ζῶν, ὅταν
τὰ ἀὰ διαμένῃ ταύτῃ, ἢ φθαρέν, καθάπερ καὶ † τὰ ἰα. συμβαίνει δὲ τοῦτο καὶ τοῖς βαλα-
νώδεσι, καὶ τοῖς ἄλλοις. ἐς βλάστησιν δὲ τὰ φῦα τῶν νέων ἐνίοτε ἄλογον εἶναι βελτίω,
ξωνισκόντα τι καὶ οἷον αὐτὰ αὐτῶν ὄντα μᾶλλον. πρόσεισι γάρ τις καὶ τούτων τοῖ-
ψις, ἀποπνιγόντων τοῦ ἀλλοτρίου. χρονιζομένου δὲ, πάλιν γῆρας καὶ φθίσις.
πολὺ δὲ τὸ ἐκπαλεῖν, τάχιστα μὲν τὰ ἀπὸ τῶν ἀκμαζόντων, ὡς ἰσχυροτάτων. τε-

λείωσις

λίωσις γὰρ τῆς ἀνακαύλησις, ἅπερ ὁ λαρπὸς πέλθ', οὐκ ἄλογον. λόβοτρα δ' ἐστὶν ἧττον πα
λαιστόρων· καὶ γὰρ ἐκ τούτων οἷον λαθαρωτόρα τις καὶ πλάων ἡ δωάκμις. φ' δὲ τοῖς νέοις
καὶ ἀμμιμιμῶν, κ' τὸ πλέον ἐς τλὺ βροφλὺ ἄγοδα, λαθάπερ φ' βίε ἄλλοις. αἶα γὰρ ὀψιαίτερα
τὰ πολύτροφα. διὸ καὶ εἰ μὴ τὰ ἀεὶ ἧττον ἀκμαζόντων ἐκκωλᾶ τροφᾶς, ἀλλὰ τὰ ἀεὶ ἧττον πα
λαιστέρων, οὐκ ἄλογον. πολὺ οὖ δὴ κ' αὐπλίγοσί τινδν. ἐκκαυλᾶν γάρ φασι τὰ ἀδφίσν
γα μᾶλλον, ὥσπερ ὑδὶ ἧττον λαχαίων. ἄπορ δέ, ὅτι δύπαδίεται τι κ' ἐλαττον βροφὴν ἔχοντα
πλαισί. τὸ δὲ ἐκκαυλᾶν, ὥσπερ πελέωσιν. διὸ λάκπτον δ' γόνδρων τὰ πρωδύτερα, θᾶττον
πίπτα καὶ μᾶλλον τοῦ λαρποὺς· τὰ δὲ φ' ἀκμᾶ, πλέας μὲν κ' λαλλίους ἔχα, βρασλύτερον
δέ. φαίνεται δ' οὖν ἐ τοῦτ' ἀλλδις, ὅτι ταχυγονώτερα τὰ παλαιότερα. μιμίχθαι γάρ τι
φ' τοῖς αὐτόμασι λοιπᾶ, οἷον ὕλη κ' τροφὴ ταῖς ἀρχαῖς, ὧν δεῖ πολλαπλασιαδῆναι πρότερον
ἢ εἰς τλὺ βλάστησιν ἐλθᾶν. ἄν δ' αὖ λάκπτονα λέγῃ πρός γι τὸ λαυλᾶν, ὡς ἧττον χίζομένων
ὑδὶ παλαιδν. εἰς δὲ τὸ αὐόμαλον φερόμενον, ταχᾶον πιπᾶ τλὺ πελέωσιν· ὥσπερ χιλίων
καὶ ὑδὶ ὀλιγοχρονίων πάντων ὀξύ. λαθάπερ καὶ ὑδὶ τ' τριμιλίων λίγιστ'. οὗτοι δὲ χρόνους
διλοποῦσι καὶ τὰς ἀκμὰς, λατὰ τὰς φύσεις ἑκάστων λκπτέον. ἀλλὰ γὰρ ταῦτα μὲν ὁμοιό-
τητά τινα ἔχ. τὰ δ' ἴδια λαθ' ἕκαστον γόν@ αὐτὰ λαθ' αὑτὰ λέγουσιν ὑδὶ πλέον. ῥη-
τέον δὲ τοῖς ἧττον διν@σιν κ' πῶς αὐτὰ καὶ πῶς τὰ ἄλλα θωρεῦσιν. Ἄτοπα δ' αὖ δό 4
ξαι, κ' ἅμα θαυμαστόν, εἰ ἐκ ἧττον ἀπλᾶν ἴνια γγνᾶ· κ' ταῦτα, διν@σιν φύσεις μιγάλας
οὔτως· οἷον, ἰτέας καὶ πτελίας. ἀπελίς γὰρ ἐ ὁμόγ. ἆρ οὖν ἄπορ τοτ' ἀλλδις, διαιρετέον
τλὺ πλότητα, τλὺ τι πῶς ἁμᾶς, καὶ πῶς τλὺ γόνσιν, ἡ μὲν γὰρ πῶς τροφλὺ, ἡ δ' πῶς
δωάκμιν τῶ γγναῦ. ἴνια δὲ ἄτροφα· γγνηλικὰ δ' τὰ δ' ἴσως αὐαπαλιν. τάχα δ' ἐπάνγ.
πῶς δὲ τὰ νῦν ἡ διαίρισις, ὅτι τλὺ πίψιν ἐλλιμβα χρώμασι καὶ χυλοῖς κ' πυκνότητι καὶ
τοῖς ροιότησι. ἐπεὶ τόγ' ἐ ὠόλιμον ἐπαφχα καὶ τοῖς φ' παλαιᾶς, καὶ ἄλλοις. ἀλλ' ὁ ὧδ' λύ
σιμον, ἀλλὰ τ' γγναῦ. ἑκάστου γὰρ τὸ ἔργον διρίνται, καὶ ταῦτα μὲν ὡς πῶς ὑπόθωσιν.

Ἐκεῖνο δὲ ἀποπώτατον, εἰ πτελούμενα γίνους τινὸς, ἄγονα γίνεται τὸ ὅλον, διά τι ἀεὶ 5
σπέρματος γινομένου τοῦ λφόδρα· λαθάπερ ὑδὶ τ' λυπαρίτου. τὸ γὰρ ἄῤῥφ γφ@ ὅλως ἄ-
γονον, πολλὰ δὲ καὶ ἧττον θηλειᾶν. ἐπεὶ τίγι μὴ λαρποφορεῖν φίλε ἧττον ὁμογενῶν, ἤπερ ἄπο-
πον. κ' πάλιν ὑδὶ ἧττον ἀσπερμάτων, αὐτὸ πκρωθῆν ἄγονον. ἀλλ' ἴσως τοῦτό γι καὶ αὐάγ-
καῖον. τὸ δὲ μαθὴν ὅλως γόνιμον, ὥσπερ ἐλίγχα τλὺ φύσιν, ὅτι κ' μαθτλω· ὃ κ' ἀμῖν ἐναγ-
τίον πῶς τὰ πρότερα. καὶ τὰ μὲν φ' πτελίας ἀμφισβητούμενα, κ' φ' ἰτέας, ὁ δ' ἰσχυ-
νὸς ὁμολογούμενως γγνᾶ, κ' ἀπέπαρον ἐς τλὺ ἀμπέραν τροφλύ. γγνᾶ δὲ καὶ τὸ τῶ θύ-
μον ἄνθος, κ' ἄλλων, ἃ πῶς τλὺ ἀμπέραν πέδυσιν ἀφανᾶ. τὸ δ' ἄνθ@ μόνον φανερόν. ἀλ
λὰ τὰ μὲν ἧττον λφόδρων ἢ λαθύ τι, καὶ ἄλλας ἴσως ἀπορίας ἔχ. καὶ γὰρ τὸ πόθι εὖ φοίνι-
κας, ἄπορον, κ' λόγου διόμενον. κ' τὸ οὕτως ἀμφίλωβ τινῶν εἶναι τὰ σπέρματα, λαθά-
περ καὶ φ' λυπαρίτου. τὰ γὰρ τοιαῦτα διδόασί τινα ἔννοιαν, λαὶ ἐστὶν τῶ μὴ ἔχαν ἴνια
προφλὺ πῶς ἑαυτοῖς. πλὺ ἴσως ἄλλοις ἄλλα κ' ὕλη καὶ τροφὴ· κ' ἱκανόν πσιν, αὖ ἔχα
τὸ διατρεφῆν. ἐστὶν δὲ τῶν σιτρῶν, καὶ ὅλως φ' ἱστέον, αἱ μὲν τοιαῦται διαφοραὶ
ῥάους· οἷον, αἱ λατὰ τὰς βλαστήσεις, καὶ τελειώσεις, καὶ τὰ λοιπὰ πάθη τὰ συμβαίνοντα
τοῖς τοιούτοις. Γιγὲ δὲ φ' ἀγαλλαγᾶς εἰς ἕτερον γόν@, ὥσπερ ἐκ πυρῶν εἰς αἶρας, καὶ 6
εἰ διὰ πάλιν φ' αἶρδν εἰς πυρούς, κ' φ' ζειᾶν εἰς βρόμον, ἄτοπον αὖ@ τι @ συμβαί-
νοντι τῷ ἰσθμῷ. μόνα γὰρ δ' ἐ τοῦτα μεταλλάττα φ' σπερμάτων φύσις ὤν. ὁ γὰρ ἐκ φ' τί-
φης κ' τῆς ζειᾶς πυρὸς, παρασκδυᾶ πως κ' τίχνη, λαθάπερ οἱ τὰ σπέρματα πδιρέχοντες
εἰς τλὺ γλύκασιν. ἄτοπον δέ, πῶς τὰ μόνα κ' ὅτι ἰσχυρότρα λειοῦντα τ' χνδροπῶν φύ-
σιν. ὁ γὰρ ἀδφὶς, δύσθαρτότερον. φθορὰ δέ τις ἡ ἕκτασις, κ' μᾶλλον πυρὸς ἢ λειβᾶ ἰσχυρότε-
ρον. ἴσ' δὲ τὰ μὲν ἰσχυρότρα, ὡς τὸ ἀδφὶς ἐραν μεταβάλλ. ἡ δὲ αἶρα, κ' πυροῦ κ' λειβᾶς
ἰσχυρότερον. ὥσθ' ἅμα συμβαίνει, κ' τὸ παρὰ φύσιν τῶ λατὰ φύσιν ἰσχυρότρα. ἡ δὲ σφ-
φθορὰ καὶ ἡ μεταβολὴ δλυσῖν θαττόρων, ἢ φ' τοῖς σπέρμασιν, ἢ φ' τῇ χλόη. σπέρματ@
μὲν οὖν γαλακτώσεις, σῆψις, ὅλως διαφύσεις· ἄρ' οὐδὲν φύσ. μόνα δὲ χλόη ῥιζωθέντων
ἄδλα. τὰς δὲ ῥίζας μεταβάλλειν ἄτοπον. ὅθεν δὴ τοῖς ροιότησι πδιπιπτουσιν ἴσως ἐς ἀ-
λόγους, ὅλως οὐδὲ γίνεσθαί φασι τλὺ ἕκτασιν, ἀλλ' ἐκ τοῦ ὁμβρίας φύεσθαι καὶ συνίστα-

σθαι τλὺ

θαι τὴν αἴραν, ἃ καὶ καθ' αὑτὰ φαίνεται ποιοῦσα, μὴ ἀπεργάζεσθαι πυρῶν ἢ κριθῶν γῆν ἐπιμελεστάτους χώρας. αἱ μὲν οὖν φυτεύσεις ἀντὶ τοῦ λοιπὸν ἐλέγχεσθαι τοῖς ἔργοις. πολλοὶ γάρ, ὡς φασι, ἀπέφυγον πυρὸς ἢ κριθὰς, ἐβρεισαν αἴρας. τὴν δὲ βάσιν καὶ τὴν μεταβολὴν, θάτερα μὲν ἂν ἀμφοτέρως γίνεσθαι, καὶ τὸ σπέρματος ἀλλοιουμένου καὶ τὴν ῥίζαν. ἡ γὰρ γῆ τῇ χλόῃ μεταβολὴ, διὰ τὰς αἴρας. συμφυεῖς δ' οὖσας, οὐκ ἄλογον συμπάσχειν, ἐν τοῖς πυρίοις ἀπεφάνθη, ὃ φύσιμον ὅλως ἐστίν. ὥστε μὲν λοιπόν· οὐδὲ γὰρ ῥίζαι φθαρεῖσαι τρέφουσιν ἄν. τὴν δὲ τοῦ σπέρματος φθοράν, ὃ μίαν τὴν ἐρημίαν ὑποληπτέον εἶναι ἢ γε λάκτωσιν, ἀλλ' ἑτέραν, ἢ γίνεται σῖτος πλῆθος ἢ τροφῆς ἐκτημένων. αὕτη δὲ τὸ μὲν ὅλον ἐκ ἀπόλλυσι, μεθίστησι δὲ εἰς ἑτέρου συγκρατοῦσά πως ἢ ἀρχῆς. ὃ δὲ συμβαίνει ὁμοίως, ἐπὶ πυρὸν καὶ ὑπὲρ τὴν ζώνην, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ κατ' ἀναλογίαν ἢ τὸ θηλυκρατῆσαν τὴν ἄρρενος, ἢ ἔτι μᾶλλον ὑ- 10
ναλαγὴ γίνεται πρὸς τὴν ἐναντίαν φύσιν. διὰ γὰρ δὴ τὴν γῆν ἅπασαν τὸ θηλυνόησαι, καὶ τὸ ἀνάλογον ὕστερον λαμβάνειν. ὅταν οὖν ἐκ ταύτης ἡ τροφὴ πλείων γίνεται διὰ τὰς ἐπιμελείας, τότε ἢ ἐκάσιμον συμβαίνειν, ὃ φθείρουσαν μὲν ὅλως τὴν γονιμωτάτην διαμεῖναι, ἐξαλλοιῶσαν δ' εἰς ἑτέραν. δύζωα δὲ τὰ φύσιν ὅσης (δυζωότερα γὰρ πολὺ τὰ τῶν ζώων) δύλογον, καὶ διὰ μύαν μᾶλλον ταύτην· ἐπεὶ καὶ ἄνθρ ἀπὸ σπερματικῆς ἀρχῆς αὐτόματα πολλὰ σωίσκεται, καὶ ἐκ τῶν ἐλαττόνων καὶ τῶν μιζόνων φυτῶν. ὅθεν καὶ οὐκ ἂν εἴη φανερόν, εἴ τις ἀκολουθήσει τὴν ἀναλογίαν, διότι τὴν τῶν σπερμάτων ἀλλοιώσει, καὶ ὁ τῆς ἢ χλόης μεταβολή. καὶ γὰρ διὰ τῶν ζώων οὕτω γίνεται, καὶ ἅμα διὰ τόπον ἀδῳότερον, ὅταν ἢ μεταβολὴ τυγχάνῃ τὴν ἢ τῶν βλάστησιν. ἄνθρ δ' ἐκβιβλασκόμενος καὶ ἐρριζούμενος, ὥσπερ γίγνεται. τοῦτο δὲ καὶ μείωσις εἰς αὔξησιν καὶ βοφὴν, ἢ καὶ τῶν ὅλων φθορά· ἐπεὶ εἰ καὶ φασιν οἱ ἐμπειροι, 20
φανερὸν δύθυς εἶναι τὸ φύλλον ἀνατέλλον ἢ αἴρας, λιπαρώτερον ὂν καὶ πυῶδέστερον, καὶ σφόδρα, καὶ οὐχ ὕστερον τοιοῦτο γινόμενον. ἐκ μὲν οὖν τούτων δόξειεν ἂν πρὸς σπέρμασιν. οὐ μὴν οὐδὲ θάτερον ἀδύνατον, οὐδ' ἄλογον, ὥστε καὶ τὴν χλόην μεταβάλλειν ἀλλοιουμένων τῶν ῥιζῶν. ὥσπερ γὰρ ἀνάγκη συμβαίνειν· ὥσπερ ἐπὶ τῶν ἀγνύθων, ὅτε μεταβάλλει ταῖς θραπάσαις τὸν καρπὸν ἐξ ὀξείων καὶ πικρῶν εἰς γλυκεῖς καὶ ποτίμους, ἢ ἐκ πολυπυρήνων εἰς ἀπυρήνους, ἢ δ' αἰτία ἢ μεταβολῆς ὁμοίως καὶ ταύτης πλὴν τροφῆς, ὅταν ἐπιμελείας γένωνται· καὶ ὡς γέ τινές φασι, μᾶλλον τὸ πρῶτον, ἐὰν ἅλιοι σωκπλαμψωσιν, ἐξ ἐξ ἀμφοῖν γινομένης ἢ μεταφύσεως. ἐνίοτε γὰρ ἐν τισι τόποις ἐλώδεσιν ὅλως ὥσπερ συμβαίνει καὶ τότε φύλλον μεταβάλλειν, ὥστε πᾶσιν εἶναι φανερόν. ἐὰν δὲ τὰ ἐκεῖνα μὴ γίνηται, πολὺ γίνεσθαι πυρῶν πλῆθος. ὥστε ὥσπερ μὲν οὐδὲ πρὸς ἄλογον. εἰ δὲ καὶ ἀμφοτέροις συμβαίνει, τάχ' ἴσως οὐδ' ἄπορον εἴη, διαφορὰν δέ τινα εἶναι, ὡς αἴρας δεῖν καὶ τὴν ἀπὸ φῶν καὶ τὸ αἴρειν· ἐπεὶ καὶ σπαρέντων δύθυς μεγάλης βλάστης πλυνόδειαν ὧν γίνεσθαι. συμβαίνει γὰρ ἀδῳοτέρας εἶναι τὰς ῥίζας. τὸ δ' ἀδῳὲς, † ἀπαθέστερον. ἡ μὲν ὂν ἐξαλλαγὴ, διὰ τοῦτ' ἂν εἴη. τὸ δὲ, μόνα ταῦτα πάσχειν, ἔτι δ' ἰσχυρότατα λοιπὸν εἶναι (καὶ γὰρ ἡ ζέα ἰσχυρόν) μᾶλλον τινὶ λύσειτ' ἂν αἰτίαν, ἢ τοιαύτη. διὰ γὰρ τὸ πολυρίζοτατα καὶ ἰσχυρότατα εἶναι, πλείω ἔχοντα ὑπομένειν. τὰ δ' ἄλλα, φθείρεται πλείους. εἰ δ' ἡ ἄρα καθ' ἕν ὁ σπόρος, ἐπομβροτέρα, καὶ πλέων χρόνον ἐν τῇ γῇ γίνεται. τὰ δὲ πῶς τὸ ἔαρ, καὶ διαγιλάσαντος ἤδη τοῦ αἴρος, ἐν σύκρασίᾳ μᾶλλον, καὶ σύθυς εἰς τὴν βλάστησιν ἡ αὖε ῥεομένη. διὸ καὶ οὐδέτερον οὐδὲν ἐκ ἢ διαφορᾶς αὐτῶν, αὖ ποτε διαφθαρῇ, γίνεται. τὸ μὲν γὰρ καὶ τὴν αἴραν ἀξιοῦ, ἄπορον. εἰς γὰρ τὸ σύνιγυς καὶ ὁμογενὲς πως αἱ μεταβολαί. τὸ δὲ μηδὲ εἰς 40
ἑτέρου, μὴ δ' εἰς ἀδῳότητα ἀπτέον, ὡς ὅλως φθειρομένων, ἀλλὰ πρὸς ὁμοιοπύρους αὖ εἴη καὶ ὁμοιοκείθεις μᾶλλον εἰς σῆραν. τούτων δὲ τὰ μὲν ὅλως οὐχ ὑπομένει διὰ τὴν ἀδυνάτην, ὥσπερ ἡ τίφη. τὰ δὲ εἰς τὸ συγγενὲς μᾶλλον μεταβάλλει, διαβαλὴ ἡ ζειὰ πῶς τὴν βρόμον. ὁ δὲ πυρὸς εἰς τίφην οὐ μεταβάλλει καὶ ζειὰν ἐξαμβλυόμενον· ὅτι πλείων ἡ τροφὴ, καὶ ἰσχυροτέρα, διὸ ἂν συμβαίνει. ταύτην δ' οὖσαν, οὐκ ἂν ἐκθηλύνειεν, οὐδὲ εἰς τὸ σφοδρότερον ἀγάγοι, καὶ ὅλως ἐκτείνειν τὸ γίνεσθαι. ἐπεὶ μᾶλλον ἄν τις δύλόγως θαυμάσειεν, ὅτι οὐκ εἰς τὸν ἄγειον πυρὸν, ὥσπερ καὶ ἄλλα. συγχωρεῖ δὲ καὶ τοῦτ' ἐν παραπλησίᾳ τινὶ ἡ αἰτία· μετακινεῖ γὰρ ἁπλῶς ἡ φύσις. ἄτοπον δὲ καὶ λόγου διόμενον, εἰ καὶ τὸ λιτὸν ἐξαιρεῖται. μιγαλὴ γὰρ ἡ διάκρισις, εἰ μὴ ἄρα καὶ τοῦτο ἐν τροφῆς ὁλκῷ. Φίλα γὰρ

λᾶ γᾶν χώραν ἀγαθήν. ὥστ' ἐκ τ' ἐπιβολῆς ἡ διάσασις. ὁ δὲ θέρμος, ἰσχυρὸς ὢν καὶ πρῶτος ἐξαιρεῖ μᾶλλον, οὐδὲ ὡς ἐν μετακαίλια σᾷ τῶν ἄγαν ἰσχύν. αὐτὸς γὰρ. ἀλλ' ἐπὶ τὸ μᾶλλον μετακαίλιαν, μὴ ἀπαθὲς ἂν εἶναι. μήτε ἄγαν δύσπαθὲς· τὸ μὲν γὰρ ὑ μετακινεῖται, τὸ δ' ὅλον ὡς οὖσαν φθάρτη, καὶ ἀπορ ἐλίχθη· σκιῆρον δέ, ἢ ἔτι τῶν ἄλλων ἀσθματων ἢ τ' ἀχρίων, ἃ τῶν ἡμέρων διέχεται τῶν τοιούτων ἀλλοίωσιν. ἢ πρὸ μὲν αὐτῶν, αἰρέσεις τὰ ἐρημώτατα· τὰς γὰρ φ' αὐτοῖς τοῖς γένεσι τ' ταφὰς μεταβολὰς, οἷον ἐκ τοιῶν εἰς τοιοῦτο γίνονται, καὶ διελθεῖν, καὶ πάλιν ὡσαύτως, οὐκ ἔστ. ζητεῖ μὲν οὖν, ἃ τοτ' ἔχει τὸ θαυμαστόν. ἡ γὰρ ὕλη, ἢ αὐ τροφαί, καὶ ὁ ἀήρ, διαθεῖν ἄρχονται, ποιοῦσι τὰς ἀλλοιώσας, ὁμοίως ζώων καὶ φυτῶν. ἢ καὶ πῶς τῶν ἐπασιν ὅλως τ' γένος χιλιαί φαμεν μεταβολαί, ποιαί τινα ἢ ποσὴν ποιά σαντες τῶν τροφῶν· ἐπεὶ καὶ τῶν λίνων ἄνθρωπ, ἢ ὅλως τῶν φυτῶν αἱ φ' ταῖς ἱστορίαις ἐρημώσαι μεταβολαί, διὰ τούτας γίνονται τὰς αἰτίας, ὥσπερ φ' ζῴων πρότερον ἐλέχθη· τῶν μὲν σύντροφοι φούτων φ' ταῖς οἰκείαις τροφαῖς καὶ θεραπείαις, ὥσπερ τὸ σισύμβριον ὅταν εἰς μίνθαν. ἀποπόλυται γὰρ τὸ θρυμμ' ἢ ὀσμῆς, καὶ οἷον ἀκρυλύνεται. διὰ τῶν τροφῶν δὲ καὶ ἀργίαν ἀπαγρίωσις. ἐνια δ' ὅλως καὶ ἀπόλλυσιν, ὥσπερ τῶν μίνθαν ἐκπαγιωμένων τῶν ῥιζῶν ὑφ' αὑτ. ἡ δὲ λβύκη, τὸ μὲν ὅλον ὑ πόρρω τ' αἰγείρου, καὶ τῇ ἅλῃ μορφῇ καὶ τοῖς φύλλοις. ἐκγηράσκειν δ' ὁμοίως τῇ, ὡσ ἐκπυκνωθ' καὶ μᾶλλον ἄφορον, ἢ κ ἄλογον. ἀλλὰ πρὸ μὲν τούτων, φ' ἄλλοις διὰ πλόνων ἄρτη· καὶ ὅτι δὲ καὶ τὰ πρὸ τὰ ζῶα ἐκτὰ μὲν τὰς γενέσεις τοῖς τὸ ἐμβαίνει· πελιδνοῦσθαι δ' ὑπὸ τῶν ὄνων ὑπὸ τῆς, πλὴν ἔ τῆς τὰς ἐκτὰ οὐδ' ὁμοίας ἀλλοιώσας, ἅμα τοῖς γινομένοις ὀφῶν λίγει. φαίνονται δ' αὗται γε πάθησι μᾶλλον ὁμοίαι σωματοῖς, ἢ μεταβολαῖς. Τῶν δ' ἄλλων δ' πρὸ τὰ σπέρματα μάλιστα πρῶτον, ἅπερ ἀληθῆς τ' περὶ μέρος, καὶ μὴ ἅμα γ γναῖ ἐνιαι· ἐκβαίνει ὑπὸ τῶν αἰγίλωπος λίγει, καὶ τ' λωτοῦ, καὶ τοῦ Βολβοῦ. τοῦτο δ' οἱ μοῦ φασιν εἶναι ψοῦδος. ἀλλ' ἐκ ῥ ῥίζης βλαστανόντων δ' ὕστερον ἐπ' ἐκ τοῦ σπέρματος γ' ἀπολαμβανόντων. οἱ δ' ὡς ἀληθῶς διαίκαντ, σκιᾶς φ' ροντες, ἅμα γ καὶ οἱ ἀκρωλούτης τὸν αἰγίλωπα, διὰ τῶν ὡς τὸν ἀργὸν ποιοῦσιν· ὅπως ἀμφότερα τὰ σπέρματα ἐκβλασήσῃ, ὕδατι μιθῇ τι καὶ ἐκθειδῆ τὸ ὅλον ὁ ἀκρὸς. ἐχ δ' ὧδε καὶ ἄλλως ἐκρίσιν ἡ παρ' ἐτ· βλάστησις· καὶ ἐ πόρ σωμάχης ὄν, καὶ διάκρουσ, ὥσπερ φαίνονται, καὶ ἅμα πίπτον, τὸ μὲν ἀλλοιοῦται καὶ σῆ βλασταίνα, τὸ δ' ἀπαθὲς διαμένα πάντα τὸν χρόνον. ὅσῳ γὰρ ἀδρώτερον τὸ ἐλαττον, ὃ δή φασι διαμένειν, τ' οὖτ καὶ σύμπαθέστερον ἰχρῶ εἶναι καὶ ὡς τῶν διαβλάπτειν, καὶ ὡς τῶν ἄλλων φθορά. ἀναγκαῖ δὲ διαλοῦσθαι, καὶ ὅταν ἐκβλασήσῃ θάτερον χωρίζεσθαι. μὴ γὰρ χωρεσθῇ, καὶ εἰ μὴ γίνεται συμπαθὲς· ἀλλ' ὑχαιρουμένων γ ἢ ῥίζαν, σωσαίρειτ' ἄν, πολλάκις δ' τοῦτο ὁρῶσιν οἱ γεωργοί. καὶ οὔ φασι φθάρειν. τὸ δὲ διαρκεῖν ἀπαθὲς γ' τῇ γᾷ, μέχρι μὲν τ' οἰκείας ὥρας ὡς τῶν ἐκφυσιν, εὔλογόν τε καὶ ὧδε πολλ' γινόμενον. τὸ δ' ὅλον γ' ἀιδιον εἶναι, ἄπιστον θαυμασιώτερον· ἀλλὰ μὴν καὶ τὸ μὲν τέλειον, τὸ δὲ ἀτελὲς αὐτ' ἔστ. τελειοῦται δ' ἢ πρ' γ' ἀιδιον τ, ἄλογον. ὅτι γὰρ ἀδρώτερον, ἀλλ' ἰσχυρὸν ὁ αἰγίλωψ, ὥστε ἐκπλεῖν δύνασθ πλέον. καὶ ἅμα δὲ καὶ τὸ ἀδρώτερον ὂν ὁρᾷ. ἔτι αὖ τελέωσις ἡ κατὰ φύσιν οἰκειστάτη, πάχα δ' καὶ μόνη. τροφὴν γὰρ τότε λαμβάν' τ' αὐτ. διὰ δ' τροφᾶς, ἡ αὔξησις καὶ τὸ τέλειον, χωρεῖσθαι δ', ἅπερ φθάρτη πάμπαν, ἢ αὐξεῖς καὶ αὐτὴ δοῦν. τὸ δ' αὖ πολυχίτων ἔστ, καὶ τοῦ βρόμου καὶ τῆς ζειᾶς συμβέβηκεν. ὥστε χρὴ καὶ ταῦτα διαιρεῖσθαι ἀπαθῆ· τὰ μὲν ἂν αὐλημένοντα, χειρὸν ἐκ τοῦ τ' ὄλυρ. ἀλλὰ μὴν εἰ διὰ λέγομ τὴν αἰτίαν, ἐκείνην ἂν τις ἴσως μαλιστα ἅπτεσθαι φαίνεσθαι, μὴ τελεῖν ἅμφω πῶς τὰ φύσιμα ποιεῖν· ἀλ' ὁμοίόν τι ξυμβαίνει καὶ τῶν ὠοτόκων, καὶ τῶν σκληροστάτων λισί. τὰ γὰρ ὠὰ ἀποπικτόμενα τρόφιτα καὶ ἐκπλειοῦται, τὰ μὲν φ' ὕδατι καὶ τῇ θαλάττῃ, τὰ δὲ φ' τῇ γῇ καὶ βρόμ ἄειε. καὶ ταῦτα διαιρόμενα ζωοποιεῖ· τὰ δὲ φύσαντα καὶ ἐκπικόντα, ἀδιαφθαρτῶ. φαίνεται δὲ τοῦτό γε καὶ ἄλλως ἀληθὲς, ὡς οὐκ ἀΐδιόν ἐλαθθόντα τὰ σπέρματα βιλτίω τῶν χρονιαθόντων, οὐδὲ τὰ νέα τῶν ἐνιαυ, ὥσπερ ἔπομεν. ἀλλὰ δ' ἴσ τινα λαβεῖν φ' ἑαυτοῖς οἷον πτίλῳ καὶ διύαμιν, ἀποπνεύσαντ τοῦ ἀλλοτρίου. τί οὖν (ἴσως ἄν τις φαίη) κωλύει, καὶ ἄϊδι τῶν ἀπορουμένων τοιοῦτόν τι συμβαίνειν, ὥστε καὶ πλέωσιν λαμβάνα καὶ διύαμιν, ἐκπιπτόμενα πως τῇ θερμότητι τῇ τε φ' ἑαυτοῖς καὶ τῇ πνευματόσῃ. ἢ ὥσπερ πρὸ λόγου, ὡς μᾶλλον φ' τῇ γῇ διατακλομένη

ταπλομένη

σκληραμένη ἡ θερμότης ἐκπίπτῃ τὴν τροφὴν ἢ ὑδατώδεται, καὶ δι' αὐτὴν ἧττον ἐν ὀξεῖ
τοῦτο πιφυκότων γὰρ τότε τελειοῦσι, καὶ ἅμα λαμβανόντων τροφὴν ἐκ ὀλίγου, ἀλλὰ πε-
πυκνωμένου ὑπὸ τ' ἰσχνότ' ῥίζης. ἔτι δ' ἧττον μὴ ὑδατ μίαν ἰσχὺν ἡ πύκνωσις ἀπαι-
τῶν, ἐν' ὑπὸ ἧττον ἔξω. συμβαίνει γὰρ ὥσπερ τὸ μὲν ἐν φύσει, τὸ δὲ παρὰ φύσιν· καὶ ταῦτ' ἐ-
χόντοιν ἔτι τὸ φυτὸν, καὶ ὁ πολλαμβανομένων τῶν ὥρας πᾶς τὴν πίψιν· πλὴν ὀλίγοι,
ὅτι πᾶσι πεπαίνεται τὰ σπέρματα τὰ περὶ τελειοῦσθαι, οἷα τὸ τὴν φύσιν ἔχειν ἀδύνατον. συμβαί-
νειν μὲν δὴ οὕτως, καὶ πολὺ πᾶσι τροφῆς καὶ τ' ἰσχύος, ὥστε ἐκνεύσαι τ' ἐκάλαμον. τ' τό τε
ἐν ἐκ τὴν οἰσίαν αὐξητικὸν. καὶ τὸ σωτικτρέφεσθαι δὲ καὶ τελειοῦσθαι τοῖς πολύχυσι, ἐν ἄλ-
λοις. ἐπεὶ τόγε διαμένειν ἀπαθὲς, ἄλλως τε καὶ ἐν χειμῶσι ποσότητος, ἣν δεῖ θαυμαστόν. πολλὰ
χὴ γῆν φαίνεσθαι, ἐκβάσεσιν ἐλίχθη, καὶ τ' ἄλλων· μᾶλλον δὲ πάντα διακεκριμένα πᾶς τὴν 29
αἰσθησιν ὁρᾶν. ἐκεῖνο γὰρ ἔστι θαυμασιώτερον, ὅπερ ἔφηται πρὸς ἣν τοῦτ' ἐπίλυσιν, ὅτι ἐ μόνον ἐν
μιᾷ καὶ δυοῖν καὶ τρισὶν ὕστερον, ἀλλ' ἐνίοτε διακλασάντα καὶ ταῦτα βεβλαμμένου
καὶ ἐκπεσόντος τὸ τέκνα. ἴδιον δὲ καὶ τὸ τὸ λοιπὸ σπέρμα ποιεῖσθαι, ἢ τόγε πρόσθεν ἐν μέρ-
πεν, ἀλλ' ἐκ μὲν δύνασθαι ἂν, μᾶλλον δ' ἁπάντων ἀποδεικνύναι. τὸ δὲ τὸ βολβὸν, καὶ ἐν μεγέθ
διαφορὰν. σκεπτέον δ' ἐπὶ αὐτό. εἰ δὴ ὅτως ἔχει διὰ σφυδὲ τι, ὥστε πολ
λοῖς ὕστερον χρόνοις ἀνατέλλειν, διὰ τοῦτο καὶ τὰ πεφυτευμένα πᾶς τὴν βλά-
στησιν ἐν τῇ γῇ. διὸ καὶ αὐτὰ ἐκ ἂν σωθείη σπόρος. αἴτιον δ' αὐτῷ τὸ καὶ πρότερ
λεχθὲν, ὅτι καὶ πλειοῦσί τινα ἐκ τὴν πρόσφυσιν, ἃ καὶ ἀναρίθμητα διακλασάν τινα
ῥαχῶνα. μεῖζον δ' ἐστὶ καὶ † τὸ πρὸς τὰ σπέρματα καὶ τὸν ἐκ τῶν ἀπερματόνων, ἐκ ὑπο
πίπτοντα δὲ ὑπὸ τὴν αὐτίαν ταύτην, τὸ πρὸς τὸ λοιπὸν συμβαίνειν. ὅτι δὲ ὅτι σίνδονος, 29
παρόμοιον ἔχον τὴν ἐκ τοῦ ἐκ τὸ λοιπῷ. καὶ τὸ πρὸς τὸν ἐλύμαλλον, καὶ τὸ πρὸς τὴν μυρτί-
τιν ἐκ ἐλάττονον. ὅτι δ' ὁ σίνδονος, ἀλλὰ θάμνος ὑπογειόκαυλος, ἀμφότερα γὰρ ταῦτά φα
σι παρὰ μέρος φέρειν ἐξ ἑκατέρων ἣν βλαστῶν. ὥστ' ἀνάγκη τὸν μερισμὸν ἣν διαιρέσεων
ὑπὸ ταῖς ῥίζαις ποιεῖν. ἀλλὰ πρὸς μὲν τοῦτον, ὑπόσκεπτον. Τῶν δὲ σιτηρῶν ἀνθρώπων,
ἃ ἐνίοις διαφορὰν ἐκτὸς τὴν ἐκφυσιν ἢ ἐν τοῖς ἐκ τὴν ἄλλην οὐσίαν, διὰ παρᾶδαι λέ
γειν. οἷον ὅτι πυρὸς μὲν καὶ ἐρεβὶ καὶ τὰ ὅμοια πρόῤῥιζα· τὰ δὲ χαίροπα, πᾶς τὸ ἐκ, πλὴν
ἐνίων καὶ θέρμα. ἐν γὰρ ποιεῖσιν, ὅτι τὰ μὲν σιτώδη ῥιζοῦται διὰ, πᾶς τὸ μονόκαυ-
λα γίνεσθαι, διὰ ἀναφορᾶς σύβους ἄνω γινομένης. ῥιζοῦται δὲ ἐκ τὸν χόμενα καὶ πλουμένα
τοῖς χειμῶσιν, ὥστε πολλὰς ἀρχὰς ἐκβαίνειν διὰ βλάστης. τὰ δὲ χαίροπα μονόῤῥιζά τε καὶ
ἐχυρόῤῥιζα, καὶ σύβους τὴν ὁρμὴν ἄνω ποιούμενα, πᾶσφόρως ἔχει τῇ ὥρᾳ· τὸ γὰρ πλὴν διὰ 39
φύσιως ἐν ἀεὶ ἀεί. τὸν δὲ λύπαμον πρωϊοπορεῖσθαι, ὥσπερ ἔφηται, διὰ τὴν ἀθρόαν,
ὅπως ῥιζωθεὶς ἐν ταῖς ὑδρίαις. αὐτόχθονα τοῖς χειμῶσι. τὸν δ' αὖ θέρμαν σύβους ἐκ διὰ ἄλλο· διὸ
μὲν κατακλιθεὶς θέρμης ἔτι οὔσης διὰ γῆς, κακοβλαστὴς γίνεται. τούτου δ' αἴτιον, ὅτι ἀ-
τόραμον φύσει, καὶ ὥσπερ ἄπιπλον· διὸτι δὲ ἡ πικρότης. διότι πολλῆς οὔσης θερμότη-
τος. ἐὰν μὲν οὖν πᾶσοδεθῇ τὴν ἐκ διὰ χώρας, διώσεται κατεργαζομένου καὶ σύβλαστῶν. ἐὰν
δὲ μὴ, κακοβλαστῇ. καὶ παρόμοιον τὸ ξυμβαῖνον, ὥσπερ εἰ πρὸς ὀλίγον πυρὸν τὸ ἰσχυρότατον
ἐκεῖνο ὑπῆν ὑδατοειδές. διὰ τοῦτο δ' ἔοικεν οὐδὲ τὴν ἀγαθὴν χώραν φιλεῖν, ἀλλὰ τὴν ὑ-
φαμμον· ὑγρὸν μανότροφα γὰρ αὐτὰ, καὶ οἷον ὑπατροφαστρόφα. καὶ ὀρύπτεσθαι ἐκ ἰδίλει
κατὰ βαθους, ἀλλ' ὑπόπολιν, ὅπως μᾶλλον ἀπολαύῃ διὰ θερμότητος, καὶ πολυμότροφ
καὶ μετέωρος· ὥρ' ἐκβλαστάνῃ καὶ λαθὶν τὴν ῥίζαν. ἐξ τὰ μὲν πεπαυτα χαδὸν ὥσπερ χιον 49
γικαὶ. τὰ δὲ αὖ διὰ φύσιως· οἷον ὅτι ἣν μὲν χιδροπὰν ἐκ τοῦ αὐτοῦ μέρους ἅπτ ῥίζα καὶ ὁ λαρ
πὸς ἐκβλαστάνει. καὶ τὸ μὲν σύβους ἄνω, τὸ δὲ κάτω νόμει καὶ ὁρμᾷ. πυρὸν δὲ καὶ λαθὶν, ἐξ
ἄλλως ἣν σιτωσιδῶν, ἐξ ἑκατέρων τῶν ἄκρων. ἐκ μὲν τοῦ πρόσθεν καὶ πᾶς τῷ σωχυῖ πᾶσ
πιφυκὸν ἡ ῥίζα· ἐκ δὲ τοῦ λεπτοῦ, οἷον ὁ ἀὴρ, ὁ λαυλός· ὡς αὖ ἑκατέρου αὐξάνεσθαι, τὸ μὲν
ἐκ τοῦ ἄνω, τὸ δὲ ἀπὸ τοῦ λεπτοῦ· καὶ γὰρ ἡ ῥίζα καὶ ὁ λαυλός. οὕτω καὶ τὴν αἰτίαν σύβους
ἐν τῇ φύσει λεπτὸν, ὅτι τὰ μὲν χιδροπὰ ἄνυρα ὄντα, μίαν ἰσχὺν καὶ τὴν αὐτὴν ἀμφοῖν ἔχει
κατὰ τὸ ἄκρον, ὃ καὶ φαίνεται πᾶσαπιφυκός, ὥσπερ ἔξωθεν ὄν, καὶ σωκάπτουσι πᾶς τὸ μ
λοβόν. ἅτε γὰρ φλαγεόσπορμα ὄντα, ταύτην μὲν ἐξ ἀνάγκης ἔχει· τρίφυδα γὰρ ἄλλως
οὐκ ἰδίν. τὴν δὲ ἐκ τοῦ αὐτοῦ μέρους σύ λυπτόν, σωιχῆ τ' ἀλλήλοις ὄντα, καὶ πᾶσι χόμενα
ζοῦ λοβῷ.

τῆ λοβῶ. ἢ δ' ἔναι τοιαῦτα, ἡ οὐσίας. ὥστε ὧν μὲν οἰκότως ἀφύσεις ἐς ταὐτὸ τὰς ἀρχὰς ἔθηκε. τῶν δὲ σιτωδῶν καὶ αὐτά τε ἀφυτόων καὶ πόαν χομένων, ἐπὶ δ' ὥσπερ σύλλογον τῶν ὄντων ἡ μορφή, ἐχώρισε ἡ ἔκφυσις, ἐκ μιᾶς μὲν ἀρχῆς ἀμφοτέρας ποιήσασα, σωηχοῦς δὲ ἴσως ὅσους καὶ δικοτύλους ὑφ' ἑκάτερον τ' ἄκρεων ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῆ βλαστήσει φανερὰ, θαυμάζοντα καὶ τῆ φύσει τῆ φυτικῆ. τὸ μὲν ἓν μὴ ὁμοίως ἔχειν, ταύτην ὑπολαμβάνειν τὴν αἰτίαν. ἐκεῖνο δ' ὁμοίως φύεσθαι ὄντα, ὥστε τῆ ῥίζης φύσει ἐκ τοῦ αὐτοῦ, καὶ τὴν φύσιν τοῦ ἰσχυοῦ καὶ τοῦ λεπτοῦ γίνεσθαι πρόφυσιν, ἀφ' ὧν ἀμφοτέρων αἱ τροφαί. τὸ μὲν † βαλσάμενον καλαμῶ, τῆ δὲ πρώτης βλάστης ἡ ῥίζα. τῆ δὲ καρπῷ ἡ πρόφυσις, ὅτι πᾶς ὁ μὲν λεπτὸς καὶ πᾶς ὁ παχύς. πόθεν δὲ τῆ καρυωτῆ καὶ βαλανωτῆ. καὶ τὰ μὲν πρὸς τῆ ἔκφυσιν, οὕτως ἂν λέγοιεν. τὴν δὲ ταχυβλασίαν, ζοῖς χειροπόνοις ἀκριβοῦν πως σῆ τῆ ὥραν, ὅτι μελακωτέρα καὶ γονιμωτέρα ἡ χαμαιρώης. ἀλλ' ἀμφοῖν τούτοιν αἰτιάσασθαι τῆ ἀδύνειαν, δὲ ἧν μὴ αὐτὰ φέροντα πᾶς τὸ ἔαρ, μὴ διαβλαστάνουσι θᾶττον. τὸ γὰρ ἀδρόφυσον, ὥσπερ πολλάκις εἰλέγομεν, δυσπαθέστερον. τάχα δὲ καὶ ἡ πολυκαρπίας· πολυχόρτα γὰρ δὴ τὰ χειροπὰ τῆ αὐτὴν, ἃ πᾶσα πλησίον. μὴ τὸ θᾶττον δὲ ἐκπλεῖν, μὴ μὰ καρπίζειν τῆ γλῶ, ἀλλὰ νεῖον ποιεῖν. ἅπαντα γὰρ ταῦτα, ἃ τὰ τοιαῦτα, συμβαίνει χειλίῳ (ὡς ἁπλῶς εἰπεῖν) σῆ τῆ ἀδύνειαν. μὴ γὰρ ἐκφέρειν μὴ τελεῶσαι ῥᾴδιον τὸ ἀδρόφυτον, ὡς ἅμα μὴ πλέον μὴ τῆ γλῶ ἦθος καρπίζεσθαι, μὴ τὴν ἔκφυσιν δὲ τῆ πρώτην ῥᾴω καὶ θᾶττον ποιεῖσθαι· πλὴν εἴ τι διαλύεται σῆ τῆ ἰσχνὸν τὸ πολύχορτον, ὥσπερ ὁ λύαμος. αἰτία γὰρ τούτου τῆ λυσφύσις, ἃ τὸ διαλύφυες ποιοῦντες. ἐπεὶ δὲ καὶ ἔκφυσίν, ἀσαφέστερον δ' ὑσφύστερον ἔστι, διαβαθὲ ἐλαφιζομένης τῆ γῆς. τῷ δὲ τοῖς σιτηροῖς μὴ ταῦθ' ὁμολογούμενα, πρόσπτα χρονίστητα τῆ ψύχους, καὶ πῶς τὴν καρπισμὸν τῆ γῆς, οἷαν ἅπτι πολυβρίζια, καὶ ἡ γλισχρότης τῶν καρπῶν. βραδίως γὰρ τὰ γλίσχρα καὶ διαβρᾶ, μὴ τῷ τοῖς λίνδροις πιπαίνεται. διὸ μὴ πυροὶ διεμβῶν ὀψίστεροι, μὴ ὀλιγοχούστεροι. μὴ αἱ ῥίζαι δὲ τῶν σιτηρῶν πολλαὶ διὰ βαθέος οὖσαι, καρπίζονται μᾶλλον, οὐχ ὥσπερ τῶν γε χαμαιρόπων ἕν, τε διαβὸς γαμαίστερος, καὶ ἡ ῥίζα μία, καὶ ὑπὸ πολῆς ἡ ἀπορία μανή. πάντων γὰρ ταῦτα σωηρυῶ καὶ πᾶς πλῆθος καρπᾶ, καὶ πῶς λευφότητα τῆ γῆς, καὶ τὸ ὁμοίως καρπίζεσθαι πᾶς ταχύτητα πνίψεως. ἅπαξ γὰρ ἡ λύαμος ἄνω φερομένη, καὶ οὐκ αὐξανούσης τῆ ῥίζης, πλῆθος ἀφαίσεσι, μὴ σωηρυοῦντος τὸ ἀέρος, ἐκπίπτει ῥᾳστώνως. ἐπεὶ ὧν τι πλέον ἡ ῥίζα μὴ διὰ βαθέος, μὴ εἰ καρπὸ ξυλώδες· παχὺ δὲ ἐκκαρπίζεται τὰ ἐλαφρὰ, διαβὰς ὁ ἱρίβινθος. διὸ καὶ μόνον τὸ πυρὸν νέμει, οὐ δ' ἴσει τῆ τυχόντος ὥρας, ἀλλ' ἀγαθῆς. ἄλσγον δὲ ὧδε τούτου φαίνεται, τὸ παχὺ πλησιοῦσθαι· ἅπερ γὰρ τὰ παραπόντια ἡμέραις, ἃ μικρῷ πλέοσι, πίλεος. αἰτίαν δὲ ἄν τις ὑπολάβοι τὴν ἰσχνὸν, δὲ ἣν δύναται τῶν τε ἄλλων λεπτῶν, μὴ πᾶς ὧν διαπνοῶν. ἔπειτα καὶ ὕδατος ἐλαχίστου δεῖται, πᾶς τὸ διαβλαστᾶν μόνον. ὅτε αὐτὸς αὑτὸν ἐκτρέφει· ἐὰ μὲ ἀρᾶ τι μὴ ἡ ἄλμη πᾶς τιν τελέωσιν συμβάλλεται. καταξηραίνουσα τιν ὑγρότητα τιν πλάω τῆ συμμέτρου. φαίνεται δὲ σωηρυῶν πως τῆ γονὴν, καὶ οἰκεῖον εἶναι. σημεῖον δ' ὅτι καὶ οἱ πᾶς τᾶ θαλάττη βελτίους γίνονται, καὶ ὅτι διαπλυθέντα τῆ ἅλμης ἀπόλυται μὴ ἐκζωοῦται. δὲ διὰ δὲ αἰτίαν μόνον, ὧν σκεπτέον· εἰ μὴ ἀρᾶ τῆ οὐσίας. ἀλλὰ δὲ τούτων εἰρημένα, φαίνεται ἴσως αἰτίαι. μόνα δ' ἀφ' ὧν ῥίζαν ἀφύεται ὧν ὕστερον ἕτερ, πυρὸς μὴ λευκὸ. μὴ αὐτερίτης δὲ καὶ ἀφ' ὧν ἱερόσπερμα ἀσαφέστερα, ἑτέρου διαλεκτοῦ παραβλαστάνοντος. αἴτιον δ' ὅτι μόνος ἴσασι πλῆθος ῥίζῶν, καὶ λύαμος. τὰ χειροπὰ δὲ μονόρριζα, διαὶ ξυλώδη, διὰ ὑπὸ πολῆς. ὁσαύτως δὲ καὶ ὑπὸ τῶν διαπαρυμένων ὑπὸ τῶν σπαρτίλλων, ὥστε μηδὲν ἔναι πλέον. ἐξ ἁπάντων δὲ οἱ σάχυδε μικροὶ, καὶ ἀτελῆς, ἅτε παλιμβλαστῆς ὄντες. περὶ δὲ τὸ ἔναι βραδύτερα τὰ χειροπὰ πᾶς τὰς τροφὰς ἃ γὰρ σῖτον ἡμῖν, διαὶ σῆ ἐλαφρὸν χρόνον φέρει τῆ γῆ γενόμενα. δοκεῖ δὲ καὶ πᾶς κουφότητα διαφέρειν ὧδε. διὸ διαὶ τὸν πυρὸν οἱ τρίμηνοι λευφότατοι, καὶ τῶν λειβῶν ὁμοίως· ὡς ἐλαφρότατον ἐκπεφευγότα τὸ γεώδους, σῆ τιν † βραδυτῆτα τὸ χρόνου. ζοῖς δ' ἄλλοις ζώοις, ἡ πῶς ἄλλη μὴ ἄλυπα ταῦτ' ἐκείνοις, μὴ χαλεπώτατα μᾶλλον. μὴ πάλιν ἃ ἡμῖν δύνατόν γατα, ταῦτ' ἐκείνοις χαλεπώτατα, διότιπερ ἰσχυρότερα οὖσι. πολλὰ γοῦν ἀπόλυται, χορταδίνια πυρόν. διαί τι τὸ γαῦδ' ἐλαχίστου ἔχουσι. πᾶς δὲ ταύτας τὰς ἀρχὰς, μὴ ἃ τις ἄλλα πάρα πλησία ταύτας,

σὶκ ταύτας, καθόλου μὲν καὶ λοιπὸν τιμᾶν λαβεῖν χρὴ τῆ ἀρχῆ, ὡς ὲ πᾶσι ταῦτα πρόσφορα ἢ τὰς προφάς, ἀλλ' ἰκανὰς ἢ τὰς ἰδίας φύσεις· ὅπερ γὰ πολλοῖς μὲν φανερὸν, ὲκ πλείονος δ' ἀκριβείας, ὡς ὲπᾶν, ἔστ γε γνωρίμων τὰ πρὸς τὰς ὶδιότητας, αἱ αὖ ἴσασι ἰδίᾳ φύσιν, ὑφ' ὧν τὰ ἄλλα θηρεύονται, πολὺ μᾶλλον καὶ ἰσχυρότερά τῆ φύσιν ἔστι. καὶ ὲπ' ἄλλων δὲ τὸν αὐτὸν ὄντα, ὥστ' αὐαιρεῖσθαι ταῖς πληγαῖς, ὑφ' ὧν οὐδὲν ἄν ἕτερον πάσχοι καθόλου ὅπερ οἱ ὄφεις ὑπὸ τ σκορπίου. ὑποκλινὲς δ' οὖν τοῦτο καὶ τῆ ἄλλων γνωρίσει χρῆσθαι· ἀλλ. ἀλλ' ὅμως, ὑκ ἄλογον, ἰκανῶν μᾶλλον αὐτοῖς ἀρκεῖν, τὸν † ἀλλοτριωτέρων ἔναι καὶ ἀπροσφόρων· καὶ σχεδὸν τὸν γλυκύτητα καὶ τὸν ἡδονὴν, πλείω θῶσι γινώσκειν μᾶλλον ῥᾳγνῶσι. ὅσον μὲν ὖν καθόλου καὶ λοιπόν. ἴδιον δ' ὅτι καὶ συμβαίνει τὰς λοιπὰς ὶκανῶς ἐνδύεσθαι, ἃ πᾶσιν, ἢ τοῖς ἴχνεσιν ἰχνῶν. φυσικὸς γὰρ, καὶ ὲκ δύο κατεργάσεται ὁ αὐτὸς ὠμὸς ὢν ὶκανῶς † δ' ἢπερ ὁ ἄχνης· μέγα δὲ καὶ τὸ ἀσώματος ἔναι. τὰ γὰρ ξηρὰ, καὶ ἢ λεπτὰ, λιτὰ παρέπεται πολὺ θᾶττον λαμβάνοντα. διὰ δὲ ταύτας τὰς αἰτίας, ὡς ἁπλῶς εἰπεῖν, ὲκ ἀλόγως μὲν ἔχει, λεπτὸν δὲ τῆ θιγαλείᾳ τῆ. ὡς δὲ ἁπλῶς εἰπεῖν τύπῳ, πᾶς βαρύτητα καὶ λειότητα τροφῆς, καὶ ὑμῖν καὶ τοῖς ἄλλοις, τοῖς καὶ φύσιν ὶκανὴν οἰκείαν, αἱ χῶραι καὶ αἱ ὧραι ποιοῦσι τὰς διαφοράς. τὰ μὲν γὰρ ὲκ τ ὑπνου καὶ ὑπνῳ καὶ λιπογνώμῃ, λειότερα· τὰ δ' ὲκ τῆ ψυχρᾶ καὶ ὑπομβρίᾳ, βαρύτερα, σχεδὸν τὸ πλέον τροφὴν καὶ ἰσχνοτέραν ἔχειν. καὶ σχεδὸν τ μὲν ἄλλων πυρῶν δικαίᾳ τ ἀθλιώτερος, ὁ σικελικὸς ἰσχυρότατος ἐστίν. τότε δ' ὲπὶ βαρύτερος μᾶλλον ὁ βοιώπιος, ὥσπερ γὰ ταῖς ἰσοτιμίαις ἄρτται. καὶ γῆ ὁ χώρα πίειρα, καὶ ὁ ἀὴρ ψυχρός. καὶ τὰ ἄλλα δὲ τὰ τῆ λαπτῶν πλησίον ἔχει τῆ βαρύτητα. τὸ δὲ τρὶς πισσᾶναι δ' ἀφεψῆσαι, ἔστ ἄπεμον, ὑποβρέχων ἀλυσιτόπι τῆ βαρύτητι. ὁ δὲ πυκνὸς λευκότατος, καὶ σκληρότατος, καίπερ ψυχρᾶ τ ἀέρος ὄντος, ὅτι καὶ τὰ σπέρματα καὶ τὰ ἰσχία λευκότερα, καὶ ἡ χιὼν συμπεπιεσμένη μᾶλλον. ὅτι δὲ καὶ τὰ σπέρματα ῥοπὴν μικρὰν ἔχει, φανερὸν ὲκ τ βιμίνων, καὶ ἄλινος γὰ ἰσόπαχυ χρόνῳ τιλεῖται τότε. ὁ πολὺ γὰρ τ γυάλινος ἰλυσπᾶται, ἀλλὰ λευκοτέρα βοφῆ χρώμενοι, λευκοτέραν ποιοῦσι καὶ τῆ προσφορᾶ. ἔοικε δὲ καὶ ἡ ὥρα ἰσχυρὰ συμβάλλεσθαι πρὸς τὸ μὴ χρονίζειν· οἷον γὰρ ἂς ἰ, γδοαν πίπτειν τῆ γλοῦ καὶ πᾶσι πλησίον τὸ συμβαῖνον, ὥσπερ τὰ ὑδὶ τὸ ζωογ ἰμβαλλόμενα τ ἰχθυώνων. ὀλιγίαν γὰρ ὁ δ' ἰκανὰ λαμβάνει ῥάλωσιν. εἰ δὲ λίνος δὲ ὀλιγοχρονίου τούτου βαρᾶς, ὥσπερ φασὶ οὗ † πρὸ λιμίου, γίνεσθαι τὸ σπέρματος τὸν φύσιν αὐ τ ἢ λόγον αἰτιᾶσθαι. καὶ πρὸ ἢ τούτου, ἀρκεῖ τὰ αἰρημένα. Τὴν δὲ ἄνθησιν, πολυχρονιωτέραν ποιεῖν τὰ χαίροντα τ σιτωλεῖν. ὅτι δὲ μὲν, σιτώδης τὸ ἄνθος. ἄρτιν ἢ, ὅλα τὰ ἀθρόα πάντα χᾶ, θᾶττον τιλειοῖ. διὸ καὶ βρίζειν τὰ μὴ τὸ ἀνάτα, τάχα δὲ καὶ τοῦτο τι καὶ συμβλητικὸς, ὅπερ τὸ ὁλόκληρον φυτὸν σύτραφῆ βρύχόμενον· ὁ δὲ † καιρὸς δοκεῖ βοηθεῖν πρὸς τὸν τιλώσιν· μᾶλλον δ' ὁ λύκος, ὅτι μανότατα καὶ πολυανθέστατα καὶ παλυκαρπότατα. ὁ δὲ ἐρίβωλος, ἀπόλυτος, σχεδὸν τὸν ἀρεμόλυσι αἰτίαν. ἀλλὰ πόθι μὴ τ σιτα τ διαφορᾶς, λεπτόν. αἰτιῶνται δ' ὧν τις μάλιστα τ ἀθόλωσιν· ὲχ ὑποφορᾶ γὰρ. ἀλλὰ φθορὰ καὶ ἀκρίπλη, καθάπερ καὶ τ λινδρωμ φύσιν, ὅτι μὲν οἷον ἰρυσιβώλωσα, ὅτι δ' ἐξυγρασιώμενα λίαν. ὅλως δὲ καὶ ἡ ἄνθησις ὲχ ἅμα πᾶσι τοῖς μέρεσι διχώρισεν γὰρ ὲκπτ τ λοβῶν, καὶ σχεδὸν τὸν σύντροφίαν. τὰ μὴ γὰρ ὅλα λύα καὶ αὐθῆ, τὰ δ' ἄνω πθαύξητ. διὸ καὶ τὰ μὲν ἄνω καὶ τίλαα, καίπερ ἰσχυότατα ὄντα τροφῆς ὄντα· τὰ δ' ὑδὶ δὲν ἄνθων χλωρά. ὅσον δ' ὲκ ἴσου, ἀλλὰ καὶ ὲκπλέων ἢ πλειόνων λοιπόν. πολλὰ γὰρ αὐθῆ καὶ πονεῖ καὶ μέρος, καὶ ἅμα τὸν βλάστην ἀφίησιν εἰς τὸ ἄνω. διὸ καὶ τὰ μὲν τίλια, τὰ δ' ἀτιλῆ, τὰ δὲ μέλοντα. καὶ ὲκ ἐμποδίζειν, τὰ λείπω σχεδὸν τῆ ὠφελοῦσι καὶ τὸν ἀναφορὰν τὸν εἰς τὸ ἄνω. καθαπερ γὰρ ὑποκάμνόν τι πᾶσιν ὁ λαυλὸς, ὀξὺ τὸν τροφὸν ἔχουσιν, ὥσπερ ὀχετὸ τινες. ἡ μὲν οὖν ἄνθησις σύλογος, χρόνιός τε καὶ ἀβλαβὴς αὐτοῖς ὑπὸ τ ὑλάτταν. φ δὲ τοῖς ἄλλοις, ὅταν ἀπαγλύνῃ, χαλεπὸν ὠμοσινεῖρα τ σίτα σχεδὸν τὸν ἀδφίδαν. καὶ μᾶλλον ὁ λύκος· ἀδφιδρον γάρ. καὶ πόθι μὲν τῆ πᾶς ἄλλα διαφορᾶν, τοσαῦτα ἀρκέσθω. Περὶ δὲ τ ὁμοτονίαν, τάχα ἂν τις ἐπέλθοις, τί ποτ' ὲκ φ ἴδιος χρόνος ἅπαντα τιλεῖ τὰ· ἀλλ' οἱ μὲν πρίμνοι τῆ πυρῶν, οἱ δὲ λίμνοι· καὶ τ βρεμῶν ὡσαύτως. ἀ δὲ καὶ φ ἐλαττονί ἴσθ' χρόνῳ, πλάονα ἡ σχεδὸν πᾶς αὖ χαμαιτόρους. ὁμοίως δὲ καὶ ὑδὶ τῆ ἄλλων, μᾶλλον δ' ὑδὶ τῆ ἐρεμούντων, τάχα δὲ καὶ μόνων αἱ διαφοραί. ἡ τοῦτ' σύλογος· τὰ μὲν γὰρ

ὄφεις

πόθι λιμνὸν

καιρὸς

ἀρεμόλυσι

ἄνω

ὄφεις

ὅσα ρικ ἀπαρχόντα χαμαὶ νος, ὅκ αὖ ὑπομένει σῶμα τῆ ἀδῳότητα, πλὴν ἃ ἴωνα ὀλίγα. ὅρος γὰρ αὐξήσει ἡ τροφὴ, ὥστε μὴ ἄρα διαπλάττεται. ἡ ἐριθὴ δὲ καὶ ὁ πυρὸς, ἀμφοτέρως ἡ δίκαιον ἁπλῶ ἐλαττος ἡ ἀδῳοτέρας φύσεως. ὅσον μὲν οὖν ὡς διαβόλε τῷ γένει πρὸς τὸ γίνος. τὸ δὲ μὴ ἰσοχρονίζειν εἶναι, κοινὸν ἡ ὧν ἅπαν ὁ λόγος. ἔστι γὰρ φύσεως τὰ μὴ τροφῆς, τὰ δ' ὄψια διαβάπερ ἄμπελος, συκῆ, καὶ μηλία, καὶ ἄπιος. ἄπιον δ' φ ἀμφοῖν, ὅτι τ ἰδίας φύσεως ἡ διαφορά· τὸ δ' ὄνομα ἴσον ἡν, ὥσπερ ἡ φ τοῖς ζώοις ὧν τ † ἴσον ἐν. ἴωνδν
ἐ δὲ γὰρ ἐκεῖνο τὸ γίνος. φῦ δ' αἰτία πᾶσα πλασία, καὶ ὅλα τὰ μὲν τροφῆς, τὰ δ' ὄψια. ἄπτε φ θερμότης, ἄπτε ψυχρότης, ἐν' ὁ, τί ποτε, ἡ φ ταῦθ' ὁμοίως τὸ ἄπιον. καὶ διαβόλε ἦ ὅτω. ὃς ἡ ἀπόρημα ἡ ἐμφανίσειρ ἐκ τ συμβαινόντων τὸ αἴτιον. ὁ μὲν γὰρ χμοσαρκόμυος πυρὸς πολυμέριζος ὤν, ἡ φ ταῦτα τροφὴν ἀπολίπῃ τ δύναμιν, ἀπολίσωσι πλῆθος διαλάμπ· ἡ γὰρ πολυκάλαμος. ὁ δὲ βίμπνος, ὀλιγόμέριζος ἡ πολυκάλαμος. διὸ, πάντε αὐαφορὰν δύνῃς ἄνω ποιεῖται, καὶ τ πλάσιν βαχεῖαν· ἓν γὰρ, τὸ ἔλαττον ἀπὸ τ πλῆθ. διὸ ἡ μὲν πολύχυς, ἐπ' ὀλιγόχυς καὶ ἴσφος. ὁ δὲ βαρὺς, ὥσπερ ἐλέχθη, πλέων τῷ βοφῷ ἔλκων καὶ θολωτέρα. ἡ δ' ἀπόδρομὶ βαχεῖα ἡ λόγον, ἄπτε καὶ μὴ χρονίζοντος φ ταῖς ῥίζαις, διὸ ὀλιγόστροπε. μίγα δὲ ἡ ἄρα σωμργᾶ. ἡ γὰρ πολύμέριζος ἀπαρὰς φ ταύτῃ, θᾶττον αὐξλασταίνει, καὶ ὀλιγοκαλαμόστρος, καὶ ὁ σάχυς μικρὸς ἡ ὀλιγόπυρος. ὁ δὲ πρίμνιος πρωϊαπορηθεὶς, ὅκ αὖ ὑπομένει σῶμα τῷ ἀδῳότητα. ἄστομον δὲ καὶ ἀπαγωνιστὸν τὸ συμβαῖνον, εἰ βαρὺς ὀλιγοχρόνιος διαβάπερ οἱ πρὸ αἰνόφασι, οὐδ ἰσομέριος. λοιπὸν γὰρ αἴτιᾶδ τ ἰδίαν φύσιν, ἣν ὁρῶμεν φ πλέοσι μεγάλας ἐχόσαν διαφορὰς, ἡ ἡ ἐμφυσιν καὶ πλάσιν, καὶ ἡ τὰς ἰδίας μορφὰς, οἷον μεγίθες καὶ μικρότητος ἡ χύματος· ἡ τὸ πολυαχυρον ἐν, μὴ κατωτιλᾶ δὲ ὁ πρὸς ἡμᾶς, καὶ ἡ βοφῷ ἡ σίτησιν. τάχα ἦ καὶ τὰ γίνη ποιῆσιν αἱ χῶραι, ἅπτοι πάντα ἓνια. συμξομοιῶσι γὰρ πως ἑαυτοῖς, ἢ διάφορα γίνη ποιῆσαι, ἢ ἡ πρὸς τὸ ἀχρήσιμον· ὥσπερ τῷ δρακίῳ πυρῷ τὸ πολύλοπον ἐν, καὶ ὀλιβλασπ· ὅλα φ οὖν χιμῶνας ἅμφω συμβαίνῃ. ἐν ὅλα ταῦτα ἡ φ ταῖς ἄλλαις, πρωϊαπορούμενος ὁ θρᾴκιος, ὀλιβλασταίνει· καὶ πάλιν ὁ πρὸ τ ἄλλων βικξαπορούμενος, ὀλιβλαστάνει. γίγνει γὰρ οἷον φύσει τὸ ἴδιος. ἐπεὶ καὶ φ ταῖς † ὑπωσωλγαις καλυμβίαις δ' ἀσίας οἱ ὅλα ῥίγνυνται λιγόμενοι, ἡ οἱ τὰ μεγίθη τοῖς πυρῶσιν ἴσοι, χώρας ἰδιότητι καὶ φύσει τὰς δυναμὶς ἔχσι ταύτας, ἡ ὁ διατήρειν μετυιχθέντες. ὁ γὰρ ὧδι τ ἀμπέλων λέγουσι, ὡς ὅσα χώρας ἔσθι, τοσαῦτα καὶ ἀμπέλων, ἕτ' ἀλλοῖς διαβόλε. καὶ ὐχ ἥπερ ἐφ' ἑτέρων, ἐαὐ ἅμα τῇ χώρᾳ ἡ τ ἀέρα ἐς πθδῆ. ὅλα τ-
το γὰρ αἴ τι αὐωμαλίαι τ διαρπῶν, ἀπ' ἄλλων αὐ φυτδυομένων· αἱ δ' ὅλως ἀπαρπίαι, μὴ φύσης φ χώρας. ἐκ δυοῖν γὰρ ἢ καὶ πλειόνων ὅταν γίνηταί ἡ δύναμιν ἐχόντων, αὐάγκα ἡ τὰς τότων διαφορὰς καὶ τὸ ὅλον διαφέρειν· ὃ ἡ ὧδι τ ζώων συμβαίνει. ἡ γὰρ καὶ τῷ ἄῤῥενι ἡ τῷ θήλει καὶ τῇ χώρᾳ καὶ τῷ ἀέρι καὶ ἁπλῶς ταῖς τροφαῖς λαμβάνουσι διαφορὰς. ὅθεν ἡ γενέᾳ ἰδιότητες γίνονται, καὶ πολλάκις τὸ πρὸ φύσιν ἐγίνετο ἡ φύσιν, ὅταν χρονιδῆ ἡ λάβῃ πλῆθος. ἀλλὰ γὰρ ὅσον ἡ διαβόλε καὶ ἰσονόμ. αἱ δὲ τῶν ἀπορημάτων διαφοραὶ, γίνονται ὅλα τὰς ἀρχικὰς αἰτίας. ἐπεὶ ἡ τ δᾶττον τελεῖδῆ πρὸ ἴσιν, ὥσπερ φ ἀγγύπῃν φασί, μᾶλλον πρόστροφον ἢ φ τῇ ἰλλάδι, τ ἀέρα τὶς αὖ αἰτιάσαιδ, μᾶλλον ὄντα ἡ δύτροφῆ. τὸ δ' ὅλον, φ δυοῖν θατέον τὰς αἰτίας, ὥσπερ εἴρητ, ἀέρι ἡ ἐλάφῳ. τὸ γὰρ αὖ πόῤῥω μᾶλλον συμβαῖνον ἢ πλάσεως, ὥστε τ ὕσκλον ἀπάροντα θερίζειν ἅμα δῖς πρώτοις, ὧδι τ χώραν ἀνοίσιμον ὡς δύτροφον· ὁ γὰρ ἀπὸ πρὸ πλέονος. τὸ γὰρ μὴ ἰσοχρονῆν τὰ σπέρματα, διαβάπερ ἡ τὰ ζῶα πρὸ πᾶσιν ὁπόσα τ χώρας, δῆλόν ἄστομον. ἐκεῖνα ἦ γὰρ φ ἑαυτοῖς ἔχα τὰς ἀρχὰς ἀνοιωτότητας. τὸ δ' ἀπόρημα ἡ ὅλως φ τῷ ἀέρι μᾶλλον· εἰ δὲ μή, τάς γε πθς βλάστησιν, καὶ ὅλως γίνεσιν ἡ διαφοράν. διόπερ οἷον αὖ ἡ τὸ ἴδος, ἀπολυθῆ ἡ τὰ τ διαρπῶν, ἢ τι τοῖς ἄλλοις, ἡ φ τῇ πρωϊότητι ἡ ὀψιότητι. σύμφανον δὲ βότρυ λωτὰ, ἡ τὸ πύῤῥω τότων, ἡ τὸ μὴ ἀνεῶδῆ πρόστροφον, μήτε σπέρμα μαλῶν, μήτε φυτόν, ἀλλὰ ἡ τῇ οἰκείᾳ χώραν. ὃ ἡ θαυμάζειτ πόῤῥω σπερμάτων, ὅτι διαμοῦ πθς τὸ θέρος ἵνια, καὶ τὸ διαφθείρειτ, πολλῷ ὑλάττων καὶ δύλιᾶν γινομένων. ἐπεὶ τόγε μὴ διαβλασαῖνῃ, ἄπιον ἄλογον, μὴ ἔχοντα πλὴν οἰκείαν λειόσιν. αἴτιον δὲ τ τὸ πως ὑπολιπῆν, ἐς ἀσφαλὲς τ φύσιος πθς ἄμφω ζῶα μόνης, φ τῇ τ πολυχόντων ἰχνῖ. φαίνεται γὰρ τὰ μὲν ξυλώδη, διαβάπερ τὰ αἰθικά· τὰ

δὲ πολυχίτωνα· τάδε δ' ἄλλας τοιαύτας ἴσχοντα φυλακάς, καὶ ταῦτα μὲν διὰ δύο αἰτίας τὰς
13 φύσεως. Ὑπὲρ δὲ ὧν εἰρήκαμεν, πῶς ποτε τὰ τραῦμα καὶ ἀτραῦμα γίνεται, πότερα διὰ τὴν χώραν, ἢ διὰ τὴν αἰτίαν, καὶ τὰς ⁑ ἢ δι' ἄλλό τι πάθος, ἢ πάντα, ἢ ἔνια. λοιπὸν γὰρ διὰ καὶ μᾶλλον ἂν δόξειε καὶ φανῆναι. συμβαίνει δὲ πολλάκις καὶ τὸ χωρίον, ὅτι μὲν τραῦμα φέρειν, ὅτι δὲ ἀτραῦμα, ἅτε αὐτῆς ὀργασίας τυγχάνον. καὶ τὸ σωτήριον αὐλακος μόνον διαφέρουσιν, τὸ μὲν ἀτραῦμονα, τὸ δὲ τραῦμονα. καὶ διὰ τοῦτο ἀπορήσαιεν ὅτι μὲν ἐκ τοῦ ἀτραύμονος τραῦμονα γίνεται, ὅτι δ' ἐκ τραύμονος ἀτραῦμονα. περὶ δὲ τὴν ἐκφυσιν καὶ βλάστησιν καὶ τὴν ἀδρότητα καὶ δύναμιν ὁμοίως περὶ τὸ ἀτραῦμονες ἂν τι γένοιτο. ἐπεὶ δὲ τούτων, καὶ ἃ πρὸ ἄλλου σωτήρια πέφυκε τῆς ἀκρείας ταύτης, πρῶτον ἐκεῖνο λεκτέον, ὅτι τὸ τραῦμον καὶ ἀτραῦμον, πῶς τὴν σύρωσιν λέγει καὶ διάχυσιν· καὶ ὡς ἁπλῶς εἰπεῖν, πῶς τὴν βοσκὴν καὶ ἀμυστράν. τὸ μὲν γὰρ διαπάχυνον, καὶ τῇ ἰσχύϊ ταχὺ ἀλλοιούμενον, τραῦμον. τὸ δ' ἀδιάχυτον, ἢ ἀναλοίσιτον ἢ βραδέως ἀλλοιούμενον, ἀτραῦμον. τοιοῦτον δὲ ἐκάστερον, οἷον τὸ μὲν μανὸν εἶναι καὶ μαλακόν, τὸ δὲ πυκνὸν καὶ σκληρόν. ὅτως οὖν τὸ μὲν διῆκον τῇ θερμότητι καὶ ὑγρότητα, διὰ ταῦτα διαχυτόν· τὸ δ' ὑγιὲς, ἀπεναντίᾳ τῇ θερμότητι καὶ σκληρότητι. διαφερόντως δ' ὅτω τὸ τραῦμονες καὶ ἀτραῦμονες, σκεπτέον πρὸς τίνας καὶ ποίας διαίτας ταῦτα συμβαίνει. τὸ μὲν οὖν ἁπλῶς ἐκεῖνο καὶ ἀλυθὲς ὄν, καὶ ὑπὸ τοῦ πρότερον εἴρηται, διότι πρὸς τὴν βοσκὴν τὰ τοιαῦτα γίνεται πάντα, τῷ ποιαί τε καὶ πόσαι εἶναι. μεθίστησι γὰρ αὐτὰ συμβαίνοντα, τὰ μὲν φ' οἷς καὶ ὡς καὶ πῶς καὶ λιπογόνους καὶ ἁλισβόλους, λεῖόν τε τὴν βοσκὴν καὶ δυνατὸν εἶναι, ὥστε καὶ τὰ ἰσχναινόμενα μανὰ καὶ μαλακὰ γίνεσθαι. πρὸς ἅπαντα γὰρ τὰ λήμνια τραῦμονα, δ' ἴσον ποιοῦντα τὰ ἰλαφα. τὸ γὰρ ἔλαιον τῇ γλῶττῃ τραῦμονα ἐργάζεται τὴν τοιαύτην· φ' ᾗ τῇ πέρατι φασὶ γίνεσθαι. τραῦμονα δὲ καὶ τὰ φ' ἑαυτῶν πῶν, διό τι τὸ ἴλαφος, καὶ διὰ τὸ εἶναι. τὸ γὰρ θερμὸν, οἰκεῖον τῇ τραυμότητι, καὶ ὅλως τῇ ποιᾷ. διὸ καὶ τὰ κυπειζόμενα πεπτοφᾶν φασι διὰ τὴν ἀκαρπίαν, χρήσιμον ἀποφαίνουσιν ἡμῖν. τὰ μὲν οὖν φ' ἑαυτῶν καὶ λείφανα, διὰ τὰς αὐτὰς αἰτίας τραῦμονα. τὰ δ' φ' ὑγροῦ, καὶ πικροῦ καὶ γλίσχρα, καὶ ὅσον διαῤῥαῖμα, καὶ ἐπὶ δὲ τῇ λαμονίᾳ καὶ ἀφ' ὕδατος καὶ ἐλαίου, πάντα τραύματα, διό τι τὸ πλῆθος καὶ τῆς ἰσχύος τροφῆς πυκνόν τε καὶ σκληρὸν, διὰ γιάσεις τε πολλοῦ καὶ τοῦ ὑγροῦ διατμιγνυμένου. ἀμφοῖν γὰρ διὰ πᾶξις καὶ ἡ πύκνωσις ἐκ τούτου, ἐξ οὗ πέφυκε καὶ σκληρότης. φ' ᾗ δὲ τοῖς ἐλαίοις καὶ ὑφ' ὕδατος ἀχρεῖα τὸ ὅλον· ἀναῤῥεῖ γὰρ φ' ἑαυτοῦ βραχέως. διὸ καὶ διαχωρεῖ πῶς τὰς ὗς. αἱ μὲν οὖν ἐκ τοῦ ἰσάφαγοι αἰτίαι, χρήσιμον αὐτῇ. ἐπεὶ δὲ καὶ τὰ ὕδατα τὰ ἐρεώδη καὶ ὁ ἀπὸ σωφορᾶ ταῖς τροφαῖς, διὰ τοῦτο ταῖς γε ἐπομβρίαις ἀτραύματα μᾶλλον γίνεται, πλείονος ὄσης καὶ ἀπεπεπτόρας δ' τροφῆς. χρήσιμον γὰρ συμβαίνει, καὶ αἱ ἐκ δ' ἑαυτοῦ γῆς, καὶ αἱ τοιαύτη δ' αἰρος ἡ ψυχρότης, ὥστε φύσιν δοκεῖν ἔχειν, καὶ μὴ πνευματικήν. πᾶσι γὰρ ὅτω ποιᾷ, καὶ πνεύσει. διαφερόντως δὲ εἰς ταῦτα τὰ αὐλώδη, διὰ λεπτὰ καὶ τὸ αὐτὸ χωρίον ὅτι μὲν τραύματα φέρειν, ὅτι δὲ ἀτραύματα, μὴ ὁμοίως, ἀλλ' ἐναντίως γιγνόμενον δ' ἐκ διός. καὶ δ' διαργασμένων αὖλακι, τὰ μὲν τραύματα, τὰ δὲ ἀτραύματα γίνεται, ἅπερ δ' μὲν διόρυξ, δ' δὲ διόρυξ τὸ ἴλαφος. ὥσπερ γὰρ δ' διὰ μιτάλλοις ῥαβδίζει, ὅτω λᾶμ φῖ ἰργασίμοις ὑπολαβεῖν χρὴ διαπεπόθαι, τῶν μὴ τοιαύτ, τῶν δὲ τοιαύτ πλαπάλλει. ὥστε δ' αὐτὸ δ' ἐκ δ' αἰρος γινομένων, ταῖς ἰδίαις διαθέσεσι πιεῖν τὰς διαφοράς. ὅτι δὲ καὶ τὸ αὐτ' χωρίς μικρὸν ἢ μέρος ἂν φανῆναι. ὡσαύτως δὲ καὶ ἃ πρὸς αἰρος ἢ πνεύματος πάθοι σε διαίτα ψυχρότης, ὥστε πιεῖσαι πᾶξιν ἢ διαβ' ὅλου ἢ περὶ τὸ μόριον, ὃ καὶ περὶ τῶν φθορεῶν συμβαίνει, τῷ τὰ μὲν πλαπαλ' ἦχθαι, τὰ δ' ἀπολλύναι· καὶ ἃ πρὸς δ' αὐτοῖς δοῖς ἀπέρεσιν αὐτομοία διάθεσις ὑποφερή. τὰ γὰρ ἀδρηνέστερα διὰ πολὺ δύσπαθέστερα. τὸ δ' ἀδρὸς, φύσει γίνεται,
14 δεῖ λαμβάνειν ὑπὸ μεταβολῶν δ' ἑαυτῶ. Διὸ καὶ δι' ἃ δ' αὐτ' διαυλὸ διώκειν, εὐδιάλυτον, δι' μὲν ἀτραύματα φ' ἑαυτοῦ δεῖν, καὶ δ' δεῖ αὐτῷ λοβῷ, διαβάπερ τινὲς φασιν, ἅπερ λέγουσιν ἀληθῆ. τὴν μὲν γὰρ ἀδρηνέστερον εἶναι, τὴν δὲ ἰσχνότερον δ' διέχοντος. δι δ' ἀδρηνέας τὸ διαύλιον, διὰπᾶσι συμβαῖνον ἂν τις λαβεῖν· μόνος γὰρ ὄρνις μεταβάλλειν τῷ χρόνῳ ἐκ λευκὸς μέλας. ὅτι δὲ πᾶξίς τις καὶ πύκνωσις δι' ὑπὸ τ' ψυχροῦ, δι' ἣν ἀτραύματα γίνεται, μαρτυρεῖ καὶ τὸ περὶ Φιλίππους συμβαῖνον περὶ οὓς διώκους. ἐστὶ γὰρ σφόδρα ψυχρὸν, καὶ ἀτραυματίας πολὺ γίνονται, διὸ δ' φ' οἷς ἀχνώδεις ἀπιβαλλομένοις φ' ᾗ ἅλῳ καὶ διαβαρεῖς

ὕσιν,

δοσιν, ὁ μεταβαλλουσιν, ἀλλ' ἀτράμονδ. ὁ τι μὲν γὰρ ὑπὸ τῶν ἀχύρων, ὁ τι δ' ὑπὸ τ πῶς ἀλλήλοις συναφῆς σκιπάζοντου, καὶ ἅμα τῇ τ γῆς θερμότητι. ὁταν δὲ μετίωροι λαφθῶσι, τὸ, τι πνεῦμα μᾶλλον ἰσχύει, ὑπ' ἀναμόδων ἐχόντων σκίπωι εἰσδύνεται καὶ πάγνυσιν. ἅμα δὲ καὶ ἀδφνέστερα πάντ γίνονται, γυμνούμενοι περὶ τὸν τ ἀχύρων, καὶ ἅμα θερμότεροι τ πνεύματος. αἱ δὲ μιγάλαι μεταβολαὶ μάλιστα λυποῦσιν. ὧν τροφὴν δὲ χρόνος, καὶ ἄφορα ἄλυσιν ποιεῖ τῶν, ἐὰν δ' ὀλιγωνται πάλιν, μηδὲν πάσχειν ὑπὸ τ πνεύματος ἰσχυρότερόν τι γ' ὄντα καὶ τὸ λίνυφος τὸ πνεῦμον. τὸ δὲ πλέον χρόνον ἐὰν ἐλαμβάνους ὑπομείνας, ποιεῖ ἀτράμονα, ὥσπερ λυπεῖ φασιν, ὑπ' ἄλογον· ἀεὶ γὰρ ἀναλογεῖ μᾶλλον τ συμμέτρου, καὶ ἅμα † καταπλη- καταπλη- γούντων. ἀκόλουθον δὲ ποιεῖ τοῦτο, καὶ ὅτι τὸ μεταξὺ τῶν ἀφορῶν δύνας ὧν γινόμενον γέλωντα

ὕδωρ, ἀτράμονας ποιεῖ. ἀδφνῆ γὰρ αὐτ λαβὼν φ τῷ σβαλασσαίνει ὄντα, διαπνεῦσ, ὁ πῶς μὲν τ φύσιν ὑπ' ἴβλαπε, πῶς δὲ τῶν ἐνόσιν. φ' ἱστόροις δὲ καὶ οἱ ἄλλα τ' ἀναδμως ὄσης, ὑπ' ἄλογον τὸ μὲν ὑπάρχειν, τὸ δὲ μή. τό, τι γὰρ ἀβλαβὲς καὶ ἄγονον, ἢ καὶ σὺν αὐξεῖς, ὅταν λαυβῇ πῶς τ γίννεσιν, ὑπ' ἄλογον, ὑπ' ἐξ ἀτράμονων ἀτράμονα γίνεσθ ἀπαρχήν πάλιν. ὑπὸ γὰρ τ αὐ τῶν φαντίων λέγ ἰμβιβάνων, ὥσπερ εἴπομεν, ὑπ' ἄλογος ἡ πραμότης. ὥστ' εἰ ὁ ἀὴρ καὶ τὰ ὕλατα καὶ τὰ ἰλαφρὰ διαῦτα, τὸ λαλύφ καὶ τὰ ἀπέρματα μεταβάλλειν. ἀ δὲ συμβαίνῃ, τὰ μὲν τράμονα μᾶλλον φ' ἰσλωκῆναι, τὰ δὲ ἀτράμονα πόθι πάσθαι τῷ λιλύφθαι, καθάπερ λυπεῖ φασι, καὶ καταχασμωμένων τὰ μὴ μεταβάλλα τ χρόαν, τὰ δ' ἡ μή, καὶ τὰ ἐκλυτώτερα θερίζομεν πραμονέστερα γίνεσθ (καὶ γὰρ ῥᾷον λέγουσιν) ὄθεν ἄτοπον. ἔτι γὰρ πρίσασις, σκληρότητος καὶ πήξεως καὶ ἀδρώσεως. ὄθεν δὲ τοῦτο ἀλόγοιον τοῖς

ἀτράμοσι. τό, τι μὴ ἀλλοιοῦσθ καταπνέομεν, σημαίνει σκληρότητά τινα καὶ ἀπάθειαν. θάτερον δὲ τἐναντίον. καὶ τὸ μὴ ἐκλυτα θερίζεσθ, σκληρότερα πλέον καὶ πῆξιν. τὸ δ' ἄγαν σκληρόν, ὑπ' ὀὐσίας ἰχυρόν. ὃ καὶ ὧν τ' ἄλλων φασί τινες αὖ συμβῆ, γίνεσθ τράμονα, ὑπ' ἄγαν τ' τό γε λίγοντες πάσχουν. ἢ γ' ἀπὸ τῶ ἁλίκ ξηρότης, ἀχυλότερα μὲν ποιεῖ, καὶ ἧττον ἁσία, ὀὐνφοτότερα δὲ ὀσφῆ ἧττον, ἀλλὰ μᾶλλον. τὰ γὰρ ἐρήγματα δ' ἐκλιωθέντα, θᾶττον σβαχεῖσθ. εἰ δ' ἐρᾷ καὶ τ' ἀλυθις, ὑπ' φαυλοτῆτ ζῴς πρότερον. ὑσδ' εἰ παλαιόμενα γίνεσθ, μᾶλλον ἀτράμονα. καὶ ὅτω ξηρότερα συμβαίνει γίνεσθ, διά τε τὸ πθειχοντος, καὶ ὑπὸ φ διακπνοῆς τ θερμῆ. ὃ ξυμβαίνει καὶ τὸ ὑγρόν. δύλογον δὲ, καὶ θᾶττον καὶ μᾶλλον κόπτεσθ τὰ πράμονα· καὶ γὰρ γλυκύτερα ταῦτα † μᾶλλον ζῳοποιεῖ, καὶ πιπτμμύα × μεταβολὴ δὲ καὶ τούτων θάτ- καὶ μᾶλλον

των. καὶ ταῦτα μὲν αὖ ἔχοι τὰς ἐρημίας αἰτίας. τὸ δὲ μένα τῶν ἀπορίων, ἃ καὶ τ πάντες σί-

τε, λύμαν καὶ φακὸν ἀτράμονα γίνεσθ, ψὺδος ὑπολαμβάνον· ἀλλὰ μᾶλιστα διαπειρώμενοι τούτων σβα τῇ χρείαν, ταῦτα μόνα φαμὲν, ὅτι ζῴς μὲν ἀλήθοντες χρώμβα, τοῖς δ' ὅλοις. αὖτη δ' ὁ σμικρὰ διαφορά. καὶ γὰρ ἐπ' ἐκείνων εἰ λιπαίνοντες ὑπ αὖ ὁμοίως δύβλον λῶ. ἐκφαίνεται γὰρ καὶ ὧν τ ἐριβόνθων, καὶ ὧν τ ἄλλων ἐνομένων ὅλως τὸ ἀτράμον. εἰ δ' ἀτράμον γ' ἐστοις, ὑδ' ὧν ἄλογον. ἀδφνέστερα γὰρ, ὡς εἰπεῖν. τὸ δ' ἀδφνὲς, παλιλικώτερον. ὃ δὲ λίγουσιν οἱ πολλοί, διατί τὸ λιρασοβόλον ἀτράμον γίνεσθ, μή ποτ' ἄγαν δύνβις ἦ. σκληρότερος γὰρ ὁ λίβος, πῶς ὃν πολλάκις πθαυίπτει τὰ ἀπέρματα, καὶ μὴ πθοσκόψᾳ, μὴ δὲ βοσιν ἀρυβιᾶλις, ὑδὲν ἧττον ἀτράμον γίνεσθαι. πρὸς μὲν οὖν τοῦτον ἱκανῶς εἰρήθω.

ὅσα δὲ τ ὁμογνώμων μὲν ἅμα διαβλασαίνει τοῖς ἄλλοις, ἀλλ' ὕστερον πολλῷ, καθάπερ ἐλίχθη πρὸς τὸ τοὐτλίου, παραπλησία τις ἡ αἰτία ταύτῃ καθαπερ εἰπομέν ὄθεν. ὥσπερ γὰρ πῶς ἐψυσιν καὶ ὅλως πυρωσιν ἀτράμονα, καὶ πῶς ἐκφυσιν, ὅτω καὶ πῶς βλάσησιν. ἃ γὰρ διαύτα ἀτέλεσται τις τῶν ἀπορμάτων. ὁμοίως δ' ὧν πάντων ὧν ὑπ' ὑπάρχειν συμβαίνει. πρὸς μὲν οὖν τάτων ἱκανῶς εἰρήσθω. πρὸς δὲ τ ἰχυρότερα καὶ δύχυλότερα γίνεσθ, καὶ νοσιμότερα ἢ ἀνοσώτερα, καὶ πῶς τ σίτησιν βελτίω ἢ χάρω, τὰ μὲν τοῖς τύποις διαφέρει, καθάπερ εἴρητ, τῷ ξηρότερα ποιεῖν καὶ πυκνότερα καὶ σωκπιπώτερα μᾶλλον, οἷον τὰ ὀρεινὰ τῶν πεδινῶν, καὶ ἐλᾶ μᾶλλον τῶν ἐπομβρων· δύπνεύστερά τε γὰρ, καὶ φ τροφῇ συμμετρότερα. νοσιμότερα δ' ἐκ φ αὖτ' τῇ τ' αἴρος λεγόσιν. ὁ γὰρ πάντως ὅταν πλῆθος καὶ ἀδρότατος γίνεσθ, καὶ νοσιμότατος· ἀλλ' ἑτέραν δ' ἐᾶ διαίτησιν ἔχειν. δοκεῖ δὲ μεγάλα συμβάλλεσθ καὶ ἡ σκάλοις πῶς τὸ νοσιμότερον ποιεῖν, καὶ τ ἐγγύτερα θερίζειν. ὀξαναλωθέντος γ' παντος τοῦ ὑγροῦ, καὶ χάφω πῶς τῶν σίτησιν, καὶ ἐλαττῶν. τὰ δ' ἄσπρια διρίζουσιν ἐγχυλότερα, καὶ πῶς τὸ δ' ὑ-

ναδῆ συλλέγειν· ξηραλοφῶσι γὰρ μᾶλλον. τὸ δὲ θέρμον ἄλλο λέγουσι τὸ ἄγριος αὐχμηρότε-
ρον, ἢ τὸ ἡμέριον· οὐ γὰρ περίφορον βίγνεται, ἐκπίπτει, καὶ ὅπου ἔτι λαβεῖν. καὶ ταῦτα μὲν ἀστα-
χυικά. τὰ δὲ τῆς φύσεως, οἷον τὰ ἀδρώματα τὰ πυθύμενα, καὶ τὸ βόρειον μᾶλλον, καὶ ὅλως οἷς
ἔκκεται ψυχρὸν· καὶ ταὐτὰ δὲ φθείρει· καὶ ὅσα διὰ τοῖς ὕλαισιν ἢ τοῖς πυθύμασιν ἀπόλ-
λυται τοῖς πλύθεσι, ὥσπερ ἐλίχη καὶ ἐρεβινθος τὸ αὐθέντον. ὁ δὲ ἄνηθος, ἐὰν πυθύμα
ὑπογένηται λαμπρόν, καὶ ὁ πυρὸς καὶ ἡ ἐρυθρὰ, καὶ ἀπυθμένα ὑγρὰ δὲ ἔνια λέφθ. διαπνεῖται
γὰρ, καὶ διοπέμπει πᾶς ἄλλα ἑαυτοῦ. ἑαυτομένων δὲ, ὑπογινόμενον ὕλαν φάντιος, τὸν
μὲν ἐρεβινθον βλαστεῖ, τὸ δὲ πυρὸν ὠφελᾶ † μᾶλλον, καὶ γυμνοῖ. καὶ ὁ ὅλυρα ἀδφὴς· ὁ δὲ καὶ φ χε
γυμνός, καὶ τοῦσι, καὶ πυκνότερον καὶ ἰσχυρότερον. ὥστε ἧττον ὀλίγης δεῖται βοηθείας, καὶ σπόρου ἀπὸ † κε
ρος μόνος· τὸν δὲ πλέονος. ὅτι δὲ ἰσχυρότερος ἄν, καὶ διατηρεῖται καὶ συμπίπτει μᾶλλον. καὶ
τὸ ὅλυρα δὲ πολὺν δέχεται, σφόδρα ἧττον πυκνότητα καὶ οὐ χαμαιῶνας. ἡ δὲ πλέα τι ἕλκει, μανὰ
τοῖς φύσιν ἔχει, καὶ ταύτῃ διατηρεῖται δὲ ἀδφείαν, καὶ ὑγρᾶς γνωμύνης, ὁ ἅλις ἅμα
τῇ ὑπογινομένῃ σωτηρίαν, ἧττον δὲ πυκνότητα σωτηρίαν. καὶ τὰ πυθύμενα δὲ κόπτοντα φθείρει μᾶλλον, σφόδρα ἧττον ἀδφείαν. Ἀπορεῖται δέ, σφόδρα τὸ ἀδφὲς ὄντος τοῦ σίτου, ἐν χε
ρσὶν ὥσπερ ξηρὸν, ἐκφυσᾶν ἐκ ὅπου βελτίων, ἀλλὰ καὶ χάρων γίνεται· ἐὰν δὲ θερισθεὶς εἰς θωσμὸν
συντεθῇ, ἀδφότερος καὶ βελτίων. φύει δὲ καὶ βλάστην. αἴτιον δ' ὅτι τὸ μὴ αὐγραίνεται. καὶ
ὁ ἅλις ὅταν ἀναλαμφθῇ, συνεξαγει τοῖς οἰκείαν ὑγρότητα, καὶ ἰσχναίνει. ὅταν δὲ εἰς θωσμὸν
συντεθῇ, συνικμάζεταί τι, καὶ ἡ αὐαγομένη ἀτμὶς λιπαρὰ καὶ πυθυματώδης οὖσα ἧττον
λύεται, καὶ ἀδφαίνει σὺν ὄγκῳ. ταὐτὸ δὲ † θ συμβαίνει, καὶ ὅταν εἰς τὰ οἰκεῖα τεθῇ χώρια. διὸ
καὶ τὸ ἐπίμβρον ποιεῖ· τὸ γὰρ ἀτμὸν τὸ αὐτόνητα λιπαρὸν ὄντα ἧττον, καὶ σφόδρα † θ εἰς βαθος λα
πάλλεται, ὅπως πλέον αὐξάνηται. πάντα δὲ ταῦτα διασημαίνει. καὶ ἐπὶ πᾶς τούτοις ἡ ἐμβλα
δομένη γῆ, καὶ ἄκρατον ἀγεῖται, καὶ αὐτοδίδακτα· καὶ ὅτι δυνατόν τινα δὲ αὐτὸ ἕλκειν βοη-
θοῦν, αὖθις τὸ ῥιζοῦν· εἶθε καὶ ὑπὸ τὸ πυθυμάτων, ἐν † θ ἀέρος, ὀκ ἄλογος. τὰ δὲ τὸ ἐρυσίβης,
λοιμὸν ὀχ ἅπαν, ἀλλὰ μᾶλλον ἅπτεται τὸ σταθμὸν· ἐρεβὶς δὲ μᾶλλον, καὶ πυρὸ· διό τι τὸ γυ
μνότροφα εἶναι, τὰ δὲ χιτῶσι πλέονα, καὶ σφόδρα τὸ ἰσχυτόφλοιον † σάχυος ἔχειν τὸ φύλλον, εἶθεν ἡ ἀ-
πόχυσις, ὃν ὧν μάλα καὶ ἡ ὑγρότης· ὥστε ζᾶπερ ἂν ζᾶ μᾶλλον ἅπτεται. καὶ ἄρτον, εἰ χαμαὶ ἐρέμνον
εἶεν καὶ πυκνότερον. ἀκριβῶς γὰρ ἥπιον. διὸ καὶ ὑπὸ πνίγεσι ξυμφέρει, καὶ ἀπολύει τὸ σωτικὸς
ἐρεβὶς θᾶττον. ὃν δὲ τῷ ἄνω πῶς τοῖς ἄλλοις καὶ διεκπίπτει ἡ ὑγρότης, ἡ αὐτὸ δὲ αἰτία καὶ τῇ † λεῦ
κει πῶς τὰς ἄλλας. ἅπαντα γὰρ μάλιστα ἔχει τὸν ἄλλων. τὸ δ' ὀσπρίων μάλιστα ἐρυσίβᾳ, κύα
μος, καὶ σφόδρα τὸ πολύφυλλος εἶναι πολλαχόθεν, καὶ σφόδρα τὸ πυκνοσπορᾶσθαι, καὶ σφόδρα τὸ ἧττον ὑγρότητα
μαλιστ' ἐλκεῖν εἰς ἑαυτὸ σφόδρα ἧττον μανότητα, καὶ ἔτι σφόδρα τὸ πῶς τῇ γῇ μάλιστα τὸ καρπὸν ἔχειν. σή
πεται γὰρ μάλιστα τὰ κάτω, σφόδρα ἧττον ἄπνοιαν. καὶ ὅλως δὲ τὸ χειροπῶν τὰ τοιαῦτα. ἐρυσίβη
δὲ, σῆψίς τίς ὅτι τοῦ ἐρεβινθου ὑγρᾶ. διὸ πολὺν μὴ ὕσαντος, ὀ γίνεται· καταπλύνει γὰρ. ἐὰν
δὲ ψυχθεὶς ἢ καὶ θρόοι πλείους γένωνται, καὶ ὁ ἅλις ἐπιλάβῃ, καὶ ἄπνοια, τότε σήπεται. διὸ καὶ
φ' ὑψηλοῖς καὶ μετεώροις ἥπιον. φ' δὲ τοῖς κοίλοις καὶ θροσοβόλοις μᾶλλον, καὶ ψαυσιλυ-
νοις δὲ μᾶλλον. ὅτι σωτικὰ καὶ ὁ τ' σιλάνης θερμότης, καὶ ὅλως ὁ ἀὴρ ὑγρότροφος. πάντων
δὲ ἐπικρότατον ὁ πισὸς πῶς μὴ τὰς ἐρυσίβας, ὅτι πολύφυλλον καὶ χαμαιχιδὲς καὶ σύαξις.
συμπληροῖ γὰρ τὸ τόπον, καὶ ἀραιὸς ἦ. πῶς δὲ τὰ ψύχη καὶ σὺν ταχεῖ, ὅτι ἀδινόῤῥιζον. σκω
λικὸν δὲ μᾶλιστα μόνα, πυρὸς καὶ ἐρέβινθος· ὀκ φ' τοῖς αὐτοῖς ἢ ἑκάτερος, ἀλλ' ὁ μὲν φ' τῷ
καρπῷ, ὁ δὲ φ' ταῖς ῥίζαις. ἅμφω δὲ σφόδρα γλυκύτητα, ὁ μὴ ἐρέβινθος ἧττ' αὖ ἡ ἄλμη πόθεν ταῦ
τα, καθαπερεῖ εἴρηται. ὁ δὲ πυρὸς, ὅταν ἡ ῥίζα ἐγγραυθῇ. ζωοποιεῖ δὲ πυρὸς ἐπίμβρια τὰ γλυκέα·
ἅλιον γλυκύτερον γὰρ ὁ πυρὸς ἐρεβινθος. διὸ καὶ τὸ ἄχυρον † ἅλιον. ὁ δὲ σκώληξ γινόμενος, ὅταν ἐξανα
λώσῃ τοῖς φ' τῷ καλάμῳ βοηθοῦν ἡ κύτος ἦ, ὥστε ὅλον ἐξαπολλύναι † σάχυ, ἡ ἧττ' θατέρου
μέρος. ταῦτα δὲ ὂν καὶ τὰ τοιαῦτα, καθαπερεῖ νοσήμασιν ἔχει χάραν, ἐὰν ἐξ ὧν ὁ χαλεπὸν τὰς
αἰτίας ἰδεῖν. Γενικὰ δὲ † θερινῶν σπερμάτων, οἷον σησάμου, ἐρυσίμου, λίνου, ἐλύμου, ὧν
προσθεῖναι μὴ ἐπᾶν, ὅλα πάντα πρόχθρον, ὅλα δὲ ἀδίνειαν ταύτῃ † ὥραν αὐσιρὸν, καὶ τὰ τὸ
ταχὺ τελεῖν. ἡ δὲ φύσις αὐτὰ ποία τις ἂν εἴη, σκεπτέον. δεῖ γὰρ γνῶναι, ὥσπερ † σπερίου,
ὅτι πάντα λύφη. τὸ γὰρ σῶμα μὴ λιπηρὸν, καὶ δίμβρα πίπτειν. καὶ † τὸ μὴ μονόῤῥιζον. ὁ δὲ λίγ
χρος καὶ πολύῤῥιζος, καὶ βαθύῤῥιζος, καὶ πολυκάλαμος· ὡς ὡς ἀμφότερα μεριζομένης τῆς

τροφῆς καὶ

βοφῶς καὶ ϝ διαφώνως, χρονιώτερον ἰχλιῶδες. τὸ γὰρ σάλαμον ἐπεὶ μονόρριζον καὶ βαθύρριζον, ἄνω πᾶσαν ἀφίησι τῇ λώμῃ· ἀλλ' αὐτίκα ἵστησι τὸ λιπᾶον τὰ γὰρ αὖ γλίσχρα, πλέονος πίψεως δεῖται. ταῦτα δ' ὥσπερ εἴρηται, πάντα πολυπαρπα. πρὸς μὲν οὖν τούτων σκεπτέον. ἐπεὶ δ' ὅλως ἀπτέον, τὰ μακρόκαρπα, πολυκαρπότερα, καθάπερ τὰ τῆς ἀρημλίας, καὶ οἱ φασὶ δὲ, καὶ ὅσα τοιοῦτα, καὶ ὅλως πᾶσι τὰ πολυχύσκατα λεγόμενα, λιμνινόν τι καὶ μικρὸν, καὶ ὅλως δὲ τὰ λαχανώδη πάντα, καὶ τὰ φακηρεύσιμα πολύχοα, τίς ἂν ἔν αἰτίᾳ τούτων εἴη; πότερον ὅτι τὰ μικρὰ ῥᾴων ποιῆσαι; καὶ γὰρ ζῶα φαμὲν ἔνια τοιαῦτα· καὶ μᾶλλον τὰ δὲ τοιαῦτα, καὶ σκωληκοτόκα. ἃ αὖτη μὲν ἔχουσιν, ἄλλα δέ τινα οἰκειοτέραν ζητητέον. ἐπὶ καὶ τῇδε διαφέρει τῶν πόδα τὰ ζῶα· ϝ μὲν γὰρ ἐκτρέφει τὰ ὠὰ καὶ τελφοῖ, καὶ ὅλως ζωογονεῖ τὸ πόδιχον, ὥσπερ καὶ φ τοῖς πρότερον εἴρηται. τῶν δὲ λαρπῶν φ αὐτοῖς τοῖς φυόμενοις ἐκφορὰ καὶ τελείωσις, ὅτι πλέονες ἀεὶ λυνάμεως. πῶς δὲ διακρισμὸν ἄρισε μὲν, λίγχρος, καὶ ἴλυμος, καὶ σάλαμον, καὶ θέρμος, καὶ ἰρίζινθος. τὰ μὲν, ὅλα πολυχύτινα καὶ ξηρά· τὰ δ' ὅλα λιπᾶ. ὁ δὲ θέρμος καὶ ὁ ἰρίζινθος, πικρότητα ἴσα ἔχουσι καὶ δριμύτητα· καὶ διὰ τοῦτο δ' αὐτοῖς τὸ ἀπαθὲς, ὥσπερ εἴρηται. ὅθεν καὶ διαφθερόμενα ϝ σιτωδῶν ὁ ζωοῦται, καθάπερ καὶ τὰ ϝ λαχάνων· καὶ γὰρ τούτων ἄζωα. ἢ ὅλα διὰ τὴν ξηρότητα ἢ τὴν δριμύτητα. συμβαίνει γὰρ ὥσπερ καὶ μιξίν ἴσα γίνεσθαι τὸ ἔξωθεν. σκεπτέον δ' ἕκαστον, ἰδίαν τινὰ ποιεῖται βοφλὴν ἕκ' οἰκείας ὑγρότητος· οἷον οἱ μὲν πυροὶ καὶ αἱ ἰρίβαι, οὗτος λίαν· ὁ δὲ λύαμος, ϝ ὑπὸ ἴσων καλάμῳ μίαν· ὡσαύτως δὲ καὶ οἱ φασὶ, ⊕ αἱ ἀφακαὶ, καὶ πισοί, καὶ ἄλλα. τὸ δὲ πέπον, ἰσονὶ πλέονων. ὁ γὰρ μόνος φ τοῖς λαρποῖς, ἀλλὰ καὶ φ τοῖς λινόσποις, καὶ μετὰ ταῦτα τοῖς ξύλοις, καὶ ὅλως ὅσα ἧττον ἀψύχων ζωογονεῖται, διαφέρει ποιεῖ πάσας τὰς μορφὰς, ὡς ἂν ὀλίγ' ἐπιφέρωμεν ὕλης. ὁ δὲ ἰσονιοτρώλης σῖτος, βάπον σπέρμα. καὶ ὁ φ τοῖς ἰσονιατοῖς ἢ ἰσονιάζοις διάπτασι· διὰ τὸ πλέον θερμότητα ἔχειν. ⊕ γὰρ ὁ ἰσονιοτρόφος θέρμος, ἅπερ ξηρὸς ὢν· καὶ ὁ κονίαμα, ὅταν αὐαλίζηται, τηρεῖ τῇ θερμότητα. ἴσον καὶ ἀξηρός, καὶ ἧττον βάθυς ὢν· πλέων γὰρ ὁ θερμότης. βάπον ἡ πολὺ λέπτης ἰριδὸς πυρὸς, διὰ τὸ μανότερον εἶναι, καὶ γυμνότερον. τὰ χέτα δ' ὁ λύαμος· θριαδὰς γὰρ βύβλους, καὶ σωβλάδας φάσκει, καθάπερ φ θετταλίᾳ. φαίνεται ἡ τοῦτο τόπος. πρὸ γάρ τοις γὰρ ἀστεπόστατος, ὥσπερ φ ταῖς ἱστορίαις εἴρηται, πρὸς ἀκρωνοίαν, τοὐτέ τάρκαντα. καὶ αὐαπλυρᾶδη δὲ φασι κρόκοντα. ὁ δὲ θέρμος ἢ μὲν οὖν σκεπτέον. ἀκόπως ἢ ἔχει τὰ δὲ θέρμος. λίγχρος, αἰγίλωψ, αἶρα, σίσαμον, ἰρίζινθος, καὶ ὅλως τὰ δριμέα. ὁ μὲν οὖν αἰγίλωψ, πολυχύτινον. ἡ δ' αἶρα, γυμνὸν δὲ καὶ ἄλλα ἴσα δύναται. τὸ δ' ὅλον, ἄκοπα, τὰ μὲν ξηρότητα, διὸ καὶ ἡ λαθυρος χρονιώτερον· τὰ δὲ ἀμυξία καὶ λαθαρότητι, καθάπερ ὁ χόνδρος· τὰ μὲν χυμὸν φύσει καὶ δύναμα φυσικὴν, καθάπερ ἰρίζινθος, θέρμος, σάλαμον· τὰ δὲ, τῷ πολὺ τὸ ἀερίζον ἔχειν, ὥσπερ ὁ ὄχρος. ἅμα δὲ ϝ τό γε καὶ ξηρὸν, καὶ θερμόν. τῷ †ἀσίτῳ κοπρίᾳ βοὸς ταχίστη, τὸ ἀς τῶν ἄλλων φίρουσι ἐπιμῆσαι. καὶ τούτων μὲν ἀρκούντως γεγράφθαι πέρι τὸ αἴτιον. ὁ δὲ πρῶτον ζητεῖται, διὰ τί ποτε ὁ λινόμιλος σῖτος καὶ παλαιὸς, ὕλαιρος μὲν ὑπάρχει θερμὸς διὰ τλασαίνει (ταύτην γὰρ δύναμιν λαμβάνουσιν, ἃ φύσιμοι, ὅταν ἐμβάλλοντες ἐς σκαφίον ὑπάρχωσι) σκεπτέον δὲ διὰ τλασαίνει· καὶ δι τι καὶ ἡ σῆψις ὑπὸ θερμοῦ. καὶ αὐγραίνεται· λεμμὰ δὲ λέξεως αὖ παρομοίαν εἶναι. διαφέρει γάρ, ἥ τε φθαρτικὴ καὶ ἡ γάνιμος θερμότης· καὶ ἡ ὑγρότης ὡσαύτως. ἔστι δ' ἡ μὲν σήπουσα, ἀλλοτρία, καὶ φθαρτική. ἡ δὲ τῷ ὕλαιρος τῷ θερμῷ, συμμιβίαν τινὰ ἔχουσα. λέγεται γὰρ τοιαύτης πῶς τῇ βλάστησιν. ἐπὶ πρόπτυ τινὰ πέφυκεν, καὶ ἄπτεται ἀκραιρίν, διὰ τὴν θερμότητα καὶ τὴν ὑγρότητα καὶ ὑγρὰν ϝ τοῖς σώμασι ποιοῦσα, κίνησιν. δ' ὅλου ἔχ ὡς αἱ αὐταὶ, ἀλλ' ὡς ἕτεραι καὶ φαυτίαι.

θερμὸν δ' ὕλαιρον, διὰ τὴν ἀδύναμον τῶν ἀπερμάτων, ὅπως μὴ καθάπερ ἐκπαγῇ, διὰ τὸ βάπον ἀποβλῆδες. ἐπεὶ οὖν μὴ ταυτλὸς διαφαρ-
μύνει, καὶ ψυχρὸν διαβλασαίνει. συμβαίνει δὲ, καὶ κόπτεσθαι καὶ σήπεσθαι, διὰ ἀλλοτρίας
θερμότητα.

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΠΕΡΙ ΦΥΤΩΝ ΑΙΤΙΩΝ ΤΟ Ε.

ΩΝ δ' ἐν τοῖς ἀνύδροις καὶ φυτοῖς τὰ μὲν αὐτόματα γίνεται, τὰ δ' ἐκ παρασκευῆς καὶ θεραπείας. ἐκάτερα δὲ αὐτῶν ἔχει διαίρεσιν. τῶν γὰρ αὐτομάτων, τὰ μὲν ὅτι φύσει, τὰ δὲ παρὰ φύσιν. καὶ γὰρ ἐν τοῖς φυτοῖς ὑπάρχει τι τοιοῦτον, ὥσπερ καὶ ἐν τοῖς ζώοις· οἷον ἰσχὶς μὴ τὴν εἰκεῖον φύεται μέλαν, ἢ λαπάθη, ἢ μὴ κατὰ τὴν τεταγμένην ὥραν, ἢ μὴ ἐκ τῶν αὐλοτόκων μυδῶν, ἢ τοιοῦτον ἕτερον. ἅπαντα γὰρ ταῦτα παρὰ φύσιν. τῶν δ' ἐκ πόνου καὶ θεραπείας, τὸ μὲν ὅτι συνεργεῖ τῇ φύσει πῶς δύναται καὶ πλῆθος, τὸ δὲ εἰς ἰδιότητα καὶ τὸ ποιητὸν τῶν λαχάνων· οἷον, τὸ ποιῆσαι βότρυν ἀγήρατον, ἢ ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἑλλίματος μέλανα καὶ λευκὸν φέρειν, καὶ ἐν αὐτῷ τῷ βότρυϊ, καὶ ὅλα μὴ τοιαῦτ' ἔτερα ποιῆσαι· πλέω γάρ ἐστι. πῶς μὲν οὖν τῶν κατὰ φύσιν, καὶ τῶν συνεργούντων τῇ φύσει, πρότερον εἴρηται· πῶς δὲ τῶν παρὰ φύσιν, καὶ ὅλως πῶς τὸ ποιητὸν ἄκαιρον, νῦν λεκτέον. καὶ πρῶτον ὑπὲρ τῶν παρὰ φύσιν ἢ ὄντων, ἢ γινέντων. λέγω δ' οἷον, ἅπερ τοῖς χλοάνα τὰ ἄνθη ὑποφαίνοντες ἄνηγκε λαχανώδη, καὶ ῥόα κατὰ ἄκμονος ἐκ τῶν ἀκρεμόνων καὶ ἐκ τοῦ σιλίχνου, κατὰ σίλφιον πεπαιδευμένα. πῶς δὲ ταῦτα λαβεῖν, πρῶτον μὲν ὅτι συμβαίνει τὰ τοιαῦτα δῆλα πολυκάρπους καὶ ὑγροὺς, οἷον ἀμύλεα καὶ δῆλα οἰκημένους. ἅπαντα γὰρ τὰ ὑγρὰ ταῦτα, καὶ πολύκαρπα· ξηρὸν δ' ὀλίγον καρπόν. δεύτερον δὲ, πρός τι τὰς βλαστήσεις καὶ λαχανώδεις τὰς πόρους, ὅτι πάντων ἔχουσι λυπὰς ἀρχὰς ἐν αὐτοῖς βλαστικάς, ἢ λιλάνους, ἢ πόρθους, ἢ ἀκρέμονας, ἢ ὅτι χρὴ λαλεῖν τὰ ἐχατόδυστα τῶν δένδρων. ὀδὴν γὰρ οὐκ ἔχουσι λευκὴν, ἀλλ' ἴνια πεφυκότα λυπὰς ἔχει, λαβάκη θαλλία, λεπάδνη, λιλάμα. λαλεῖσι δὲ πηνὶς καὶ λιλάνας. ὅτι δὲ ἔχουσιν ἀρχὰς λυπὰς τοῦ βλαστάνειν, φανερὸν ἐκ τῶν κατακεκνημένων, ἃ πολλάκις ἀρρίζωτα ὄντα τῶν λαχάνων, μιβίνοι βλαστάνει· οἷον, λιλάματα καὶ λιλάδιες καὶ ἐλαῖαι. χάρακας δ' οὐκέτι δὲ κατακεκνημένα, ἀλλ' ἀφορμὰς λαβάκη τά τε λιλάματα, καὶ τὰ τ' ἐλαίας ξύλα. πρότερον δὲ συμβαίνει, τὴν πάχυνσιν γίνεσθαι, χαμαίνοα μᾶλλον ἢ ὀρθίαν γνομένων. ἐκ τούτων γὰρ ἐκ αὐξάνεσθαι εἰς τὸ συμβαίνον ἀθροίζεται. τὸ δὲ γονίμως δύνασθαι καὶ ὑγροὺς, ὅτι μὲν λαβὸν αὐτὸ, ὅτι ἡ λαπάθη δὲ ἐμπεφυκὸς ἀφ' ἧς ὁ λαπὸς ἦλθον. ὥσπερ συμβαίνει καὶ ἐπὶ τῶν συκῆς. ὑπολαμβάνει γὰρ πλάσεως δὲ τοιαύτης ὑγρότητος, ὅταν ἀπὸ ὕδατος γίνηται μᾶλλον, καὶ ὑγρὸς, καὶ θερμὸς, ἰσχναλίζεται τῷ βλαστήσει. ὅτι δὲ ὧδε συμβαίνει, φανερὸν ὅτι ἐκ τούτου ἡ μέρος ὁ λαπὸς αὐξάνεται, ἅθεν καὶ αἱ πρόδρομοι. τάχα δὲ καὶ αἱ πρόδρομοι διὰ τὸν μαλακότητα τοῦ ἀέρος, ὃ πεφυκὸς τί τε καὶ πιέζοντι μᾶλλον. εἰ δ' ἄρα μὴ ἐκεῖνο, ἀλλὰ τ' ἄλλα γε πάντα διὰ ταῦτας αὐτὰς καὶ πλειονάσιας αἰτίας δύναται, ἢ τοι γινομένων πυδὸν ὑπολειμμάτων, ἢ καὶ ταῦτα συμβαίνειν ἀμφοῖν. ἐκ ἄλογον δ' ἐστὶ καὶ ἑτέρως· πεφύκασι γὰρ ἡ δένδρα πῶς ἄμφω φύσεις, ὑγρὰ ἐς ὅλα καὶ πεπολαιὰ. ὥστ' αὖ δύλιαι πλέω χρόνον ἐπιγένονται, καὶ τὸ χώματος ποιεῖν τὴν μεταβολήν. ἐπεὶ τόν τε χυλὸν ἐ δύνανται πεπέναι δύλαμδς, ἀλλ' ἡ φαντασία χαδὸν γίνεται κατὰ τὴν χρόαν. οἷόν' ὄλυνθοι, σπογγώδης καὶ ἡ χάρα, πιπαίνονται μέχρι λευκὸς· ἔτι δ' ὅτι γε κατὰ φύσιν πάδε εἰσίν. αἰεὶ γὰρ γίνονται τῇ αὐτῶν καὶ τεταγμένην ὥραν, ὥσπερ καὶ ὁ τῶν διαφόρων συκῆς λιγόμενος καρπός. ἀλλ' ὧν δὲ τοῦτον τὸ ὁμοιον λεκτέον, ὅτι παρεκπλησία τις ἡ αἰτία πάντων, ἐκ τοῦ συμίσκεσθαι τὴν τοιαύτην ὑγρότητα καὶ δύναμιν. διὸ καὶ ὅσπερ τῶν φύλλων ταῦτα ταῦτα γίνεται, καὶ οὐχ ὥσπερ τὸ σῦκον ἐμπεφυκὸν, ἀλλ' αἱ μὲν φύουσαι οὐ πεφυκέναι, ἀδρίσεσθαι τυγχάνουσιν, ὥστε δ' ὑπομένειν δύνανται ἡ βλαστάσιος γινομένης ἐκεῖσε. ὅλως δὲ πολυσπλὶς ἐ τὸ τῆς συκῆς δένδρον. αἱ μὲν γὰρ ὀλυνθοφόροι μόνον, σῦκα δ' ὃ φέρουσιν, οἷον αἱ οὐ λεπτὰς ὀλύνθους φέρουσαι οὐ ἐλαφρίμους. ἔτεραι δὲ φέρουσι καὶ σῦκα καὶ ὀλιγώνθους μέλανας, ἐδώδιμους, ἃ καὶ ἐλαφρίμους· φέρουσι δὲ τ' ὄλιγον ὄπιθεν τῆς θρίδος. γίνονται δ' ἐν αὐτοῖς καὶ ψῆνες, αἳ ὅλως τὸ φέρουσιν ὀλύνθους. πάλιν

ὄντος. πάλιν δ' αὖ πυθόμενος ἀεὶ μὲν φέρουσιν, οἷον ὅτι λακωνικὴ, καὶ λυκομφαλιθος, καὶ ὑπερκαι πλάτης· αἱ δ' ὀφρύσι. τὸν δὲ φερούσῃ ὁ σαυιχὸς, ἀλλὰ πεφαλαπλοῦς ἡ διαφορὰ τῆς διαθέσεως. ὅτι μὲν γὰρ ὄπιγκαν, ὅτι δ' ὑπὸ ὄπιγκαν. ἐὰν δὲ λακῶς, ὑπὸ ὄπιγκαν, φέρουσι δὲ ὁ παρ' αὐτὸν τὸν θρίον μόνον, ἀλλὰ καὶ λατεροτέρω πολύ· καὶ γίναί γε ὑπὸ τὸν παχίονα σφόδρα. συμβαίνει δ' γίνεσθαι καὶ ὑπὸ πάντων ἀνθρώπων τὸν ὕστερον. ὁ γὰρ ἅμα πάντας, ἀλλὰ οὐ μὲν πρότερον φέρουσι, οὐ δὲ μικρῷ πω τὸν ὑπνον. ὑγιεῖσι δ' ὅτι τὸ βλαστὸν καὶ τὸν συκῶν, ὑπερπίπτουσι δ' ὑπόνοι πρότερον, καὶ ὕπνον ὑπερπίπτουσι. τὰ μὲν οὖν συμβαίνοντα, ταῦτ' ἐστίν. ὑπ' ἀλόγως δ' αὖ λέξειεν ἀνθρ. τὸ γὰρ μὴ πάσας φέρειν, ἀλλ' ὅσαι ὑγρότεραι, καὶ ἰσχὺν ἔχουσαι εἰς τὸν ὑπνον πίπτουσιν, ἄλογον. ὑπ' γὰρ ἂν ὑπολοίπῃ τροφὴν ὑβλάστησεν ἡ σύστασις. ὑφιλ
10 κυζομένη ἡ πλέον, ὑπ' ἄλογον τὸ μὴ πᾶσαν λατατρέφειν τόπον, τὸ μὴ γίνεσθαι λιχῆς αὐτὸν ὄντων, ἀλλὰ τὸ μὴ ὁμοίως ἐν τοῖς λαβίσιν. ἀνθρώπων γὰρ ἔχουσα, καὶ χεῖρον θεραπευθεῖσα, δ' πλέον ὡς ἐλάττω λάψεται τὴν ὑστέρησιν. μὴ λαβεῖν δὲ πλῆθος, ὑπ' ὑπολοιμμα ποιῆσαι. ὑπὸ γενεργυθεῖσα ὁμοίως, καὶ τὸν ὑπ' ἀέρος συνεργασάντων, ἀποδιώσει καὶ τὸ ὕστερον. γίνεσθαι δὲ λάκκαν συμβαίνει, μὴ τυχόσης θεραπείας, ὡσεὶ οὖν μὲν πυθόμενος γίνεσθαι, τὸν δὲ λατρεῖον μὴ δύνασθαι. ὅτι δ' ὅτι τὸ μὴ ὑπάρχει πυθπαθεργασμένον. θάτερον δ' ὥσαυτ' ἐκ κινῆς ἕδρας ποιεῖν. ἀλλὰ μᾶλλον ὑπὸ τὸ ὑπὸ πίπτειν αὖ ὑπὸ τὸν παχίονα, ἀλλὰ αὖ ἄνω μᾶλλον. ὑπὸ τροφὴ γὰρ ἅμα καὶ ἡ θερμότης ἄνω φέρεται, καὶ ὅλως ἡ τοῦ δένδρου ὁρμὴ πᾶσα τὴν βλάστησιν. ὧδ' ἅμα σωπαφθρομένου καὶ τὸν θερμὸν δι' ἀμφοτέρων ἡ ὑπόληψις. διὸ καὶ αἱ μέρος αὐθήσεις, καὶ αἱ λατροτομίαι πᾶσι αὐθδν, ὕστερον. ἀλλὰ πόδι μὲν τούτων ἱκανῶς ἀρήσθω. Παραπλήσιον δὲ καὶ τὸ
60 συμβαῖνον, καὶ ὑπὸ πᾶσι ἐστίν. καὶ γὰρ αὖτ' πυβλαστάνειν γίνεται, σωνθροισμένης τ' γονίμου καὶ βλαστικῆς ἀρχῆς. ὁ δὲ τόπος ὡρισμένος αὐτοῖς. ἐκ πᾶσι ὀφθαλμὸν γὰρ ἡ βλάστησις. ὁποῖα δ' αὖ καὶ τὰ τὸ ἄνερος ὑπογίνεται, καὶ ὑπὸ πόσον χρόνον, ὅτω καὶ τὰ θ' αὐξήσεως. ἀκολουθῶ. χρήσιμον δὲ καὶ ὅλα ὡραϊβλαστὰ καὶ ὡραϊανθῆ φύσει, ταυτὸ ὄσον πάχος. λανϊσκούμενα γὰρ θ' ὥρας πυκαλεμμένων πᾶσι δύνασιν, πολλάκις ἀποπίπτει πᾶσι πᾶσι λαιρῶν, καὶ πυθάγε, μικρὸς οὖ αὖ ὁ ἀὴρ ὁμαλίζει. τὰς μὲν ἐν πηώρους βλαστήσας θ' ταύτας ὑπολιπεῖν ταῖς αὐτίαις ἐστίν. τὰς δὲ μὴ ἐκ πᾶσι οἰκείων μερῶν, ἀλλ' οἷον ἀκριμόνων καὶ τιλίχνος, ὁ πρέπει ταύτας ὅταν ἀθροισμὸς εἰς ταῦτα γίνεται τ' γονίμου λιωσμένου. ἀρχῆς γὰρ ὑπόστασις, ἡ ὑπηρέτη τ' τροφῆς ἐξομοιοῦται θ' ὑποκαμένων λαθάπερ θ' τοῖς ἄλλοις. ἡ δὲ σύστασις ὑπ' αὐαλόγως, ὑπ' ἰσότιμον ἴσα καὶ καὶ μόσιον ἐλαβὶ λαβόσιν. ἀλλ' δύλογωτέρα πολλῷ τ' θ' ζώοις γινομένης, οἷον αἱ λίρας ἐκ τ' σώματος, ἡ τι ζωότερον ἕτερον. αὕτη γὰρ μάζων ἡ πλακοῦς πᾶσι θ' τοῖς φυτοῖς, ὅσων μᾶλλον ὁμοιομερῆ τὰ φυτὰ πᾶσι ζώων. ἐὰν δὲ σὴ καὶ πυβλάστημα ἐ γίνεται θ' βλαστῶν, ἐλαττοῦται τὸ ἄνερον. φύσει γὰρ καὶ φύεται ἐλλιπὲς ἐκ τὸ τιλίχνος. ἰσχύσαντα δὲ λαιρολογῆσαι ταῦτ', ὑκ ἄλογον. ἀλλ' ὅταν αὐτὸς ὁ λαιρὸς ἐκ τὸ ἀκρίμων ἢ τὸ τιλίχνος, ἀδύνατον ὥσπερ ὑπὸ πᾶσι ῥοδῶν. αἰτίαν δὲ τῶν ἀρωμένων ὑπολιπεῖν. αἱ δὲ ζωῦται πέφυκαν ὑπὸ τόπων ἐλάττους αἰσίν, οἷον ἄποτε συκῆς ὄπιγκαν ἐκ τ' ὀπίσθεν τὸ θρίου τὸν λαιρόν. μικρὰ γὰρ ἡ μεταβολὴ, καὶ ὁ τόπος ὅλως ὑκ ἀλλότριος τὸ συμβαίνοντος. αἴτιον δὲ, ὅτι τῶν μὲν ὑπόβλαστησιν, ἀδύνατ' τῶν δ' γόνασθαι συμβῆναι, ἰσχυροτέρων ἰσχύν. ὥστ' ὀλίγας ἀστέρας γονιμὰς πᾶσι πυθόμενον, ὑπφαίνει τι καὶ ἐξίπνευσι. φαίνεται δὲ καὶ τῆδ' ὕστερον ἄποτε, ὅτι γίνος τίφασιν εἶναι τοιοῦτον διὰ ὁ λαλῆσιν ὑπόδεκάρπιον. ὁ γὰρ ὅλως τι
40 τοιφυκὸν οὕτω λαρποκαῖν τῶν ὁμογενῶν, ὑκ ἄποτε συμβῆναί ποτε καὶ τοῖς μὴ τοιφυκοῦσι, θ' ὁμοίας διαβίσεως γινομένης. ὑπὸ καὶ ἐκ πᾶσι ἀκριμόνων φύεσθαι, πυκὰ ὁμοιότητα ἴχα τῆ θ' αἰγύπτου συκαμίνου. φέρει γὰρ δὶς λιπαίνειν τὸν λαρπὸν τὸ τιλίχνος, ὑκ ἐκ τ' ἀκριμόνων, δύλακτός ἐστ' ἐν ἡ δύτονος ὡς ἔοικε πᾶσι λαρποτοκίαν. σημαίνει δὲ, τὸ πλειονάκις ἐκ πᾶσι αὐτ' φέρειν ἀφαιρεμένων. ὑ πιπαίνει ἡ λαλῆς, μὴ ὑπὸ νιδίντων ἡ πυθιλφθίνειν τῶν ἐλαίων, λαθάπερ ἐλίχνη, δι' τὴν δύτροφίαν καὶ τὸ πλῆθος θ' ὑπηρέτης. ἀφαίρεσίς τι γὰρ γίνεσθαι τῆ ὑπνίσει. καὶ τὸ ἔλαιον ἅμα διαθρεμμένων, καὶ ὁ ἅλις ἀνθρεμμένων παχέων ποιεῖ τὴν ψίλωσιν. ἔοικε δὲ παραπλήσιον τρόπον πνὰ τὸ συμβαῖνον ἡ μέρος αὐξῆσαι, ἐκ πᾶσι λαθόντων ἀρχομένους. ἐκάνων τι γὰρ τὰ μὲν ἰσχύοντα, καὶ οἷον τι τιλιωμένα, ἡ αὐξῆ καὶ λαρπογονᾶ. τὰ δὲ ἀδυνάτερα, καὶ ὑπάνω πφαύξηται ἡ βλαστάνει. καὶ ἀεὶ τὸ

τιλιούμενον

τηλικάσδεσσ αὐθεῖ. τῶν δὲ τροφῆς ὧν ἕκαστον εἰς τὸν αὐτὸν φύσιν μεταβάλλοντα καὶ δυνάμεις καὶ τούτων ὁμοίως μὲν εἰς τὴν αἴσθησιν φέρει τὴν τροφῆς. εἰ δ' εἰς τὸ ἰσχυρὸν ἐστὶ μεταγενέσθαι, ἐκεῖνο δὲ ὅπως δυνατὴ σῶμα τῶν ὑγρότητα καὶ τὸν ἀτμίδα. καὶ πόθεν ἡ τούτων, ἀρκτέον τὰ εἰρημένα. Τὰς δὲ μεταβολὰς τῶν μεταπεσόντων, ἀεὶ ζητεῖς εἰ ἐκ λευκῶν μέλανες, ἢ ἐκ γλυκέων ὀξεῖς, ἢ αὖ πάλιν, μεταβάλλειν φασὶν ἐπί τι συκῆς ἢ ἀμπέλου καὶ ῥόας ἕτερον συμβαίνειν, ἵνα μὲν ἀδύνατον δοκεῖν, ὅλως ἄρα πάντα φαίνεται, διὰ τὸν φύσιν ὅτι μὲν ἕτερος, ὅτι δὲ ἐκείνως, καὶ διὰ μίρισιν ἀνομοίως φέρειν, οἷον τὸν μεταπίνων ἄμπελον μεταλλάττειν. αὗται γὰρ δοκοῦσι μὴ λευκὰς ποιεῖν, οὐδὲ μέλανας, καὶ ὅτι μὲν πάντας φιούτους, ὅτι δὲ τοιούτους φέρειν. διὸ καὶ ὅλ' οἱ μαῦροι εἰώθασι καλεῖν ὡς πρᾶς. τὸ γὰρ εἰωθὸς, τὸ πρᾶς. αἴτιον δὲ τὸ πλάσμα τοῦτο, ὅτι τὸ χρῶμα τούτων διὰ βοτάνην ὅτι μέλαν ὅτι λευκὸν ἔχει, ἀλλὰ μεταπίπτει, οἷον καὶ τὸν πῶς κυρίαν ἔχειν. ἐὰν οὖν μικρὸν εἰς φύλλα γένηται, δοκεῖ μεταβεβληκέναι τὸν χρόαν, διὸ ἕτεροι δὲ ἀλικρινὲς ὅτι τὸ μέλαν ὅτι τὸ λευκὸν ἔχει. διὸ καὶ φύσιν διὰ τοιούτου εἰσὶ τοῖς, οἱ μὲν εἰς τὸ λευκὸν, οἱ δ' εἰς τὸ μέλαν μᾶλλον ἀποκλίνοντες. αἰτία δὲ ἡ τροφὴ τῆς ἡ διάθεσις αὐτοῦ τοῦ ἀμπέλου. Ὅτι μὴ ὄν, ὥσπερ ἐλέχθη, συγχωρεῖν τῷ μὴ δυνατῷ. τὸ δὲ ὑδὲ τοῦ ῥοῶν, εἰ μὲν ὅλως τοῦ λύσιμον γίνεσθαι μεταβολαὶ, πρόμοιον ἂν εἰ τὸ συμβαῖνον λύ, πῆς πόθι λιλιμίαν καὶ αἴγυπτον, ἅπερ αὐτόματος ἀμεταβολεί. τοῦ γὰρ χώρας, τὸ πάθος τῆς ἡ διάμεις. εἰ δὲ μὴ ὅλον, ἀλλά ποτε ὧν σωίδε τῇ τροφῇ καὶ τῇ διαθέσει, τὸν αἰτίαν ἀπολογατέον, ὡς ἐκ τοιούτου γινομένη καὶ μεταβάσεις εἰ αὐξήσεις. εἰ δ' αὖ μαλλον λύσιν, ταῖς ῥίζαις ἡ αἰτία, καὶ εἰ μέρος ἄλλο λύειν, τῷ τὰ μὴ ζωὴ τὸν, τὰ δὲ ζωὴ τοῦτον λαβεῖν, ἢ καὶ αὐξάνειν τὸν τροφόν. ἅμα δὲ καὶ τὸ αἴρα συμεργεῖν τι. καὶ γὰρ ὑπὸ τούτων γίνονται διαφοραί. λέγει δ' αὖ ἀπὸ πάντων γίνεσθαι εἶναι, τὸ μείζεσθαι τὰς ῥίζας. φύσει γὰρ ἐκ θατέρου μέρους ἐπέχει τὸ λύσιμον, ἢ ἐλάττους. ὁ μὲν μεταπὸς ὁμοίως, αὐξομένης διαλογέλ πανταχῆ τροφῆς. τὸ μὲν ἀλλ' ἴσως ἐὰν μὲν ἐκλάπωσί ζωὴ τὸ λεγόμενον, ἢ τροφὴ πᾶσιν· ἐὰν δὲ πανταχόθεν ἔχει, τὸ καθ' αὑτὸν ἑκάστου, ὁ κατὰ λόγον (ὡς φάσεων ὧν ζῆς † φθαρσφν) λύπυπερέντων πως ὧν πρεμον. φύσει γὰρ συμβαίνει καὶ ζῆ ὧν φυ ὧν ἐκ θατέρου μέρους, αὐξανόμενα γὰρ σωκκπληροῖ πως τὸ ὅλον, τὰ μὲν ἐκποδιλαμβάνοντα, ὧν δὲ καὶ ἐκπιπτόντων σῶν τὸ κῦρος. εἰ δὲ ζῆς καὶ αὐτὰ πίσις δίψι ἐκ ὧν σωλυθημένου ζῆς μάτων μὴ ὁμογνώμ, ὅτι μία μὲν ἡ ἄμπελος, φέρ δ' ἑκατέρων ὧν μερῶν τὸν οἰκεῖον καρπόν, ὡς ὁ μεγνομένης, ἀλλ' λύπυπερέσης ζῆ τροφῆς, εἶτα δ' αὖ καὶ ταύτη χρῆσθαι· ὥσπερ μὲν ἦκισα γινόμενον, καὶ ἦκισα πίσιν ἔχειν ὄψιν. αἱ δ' ἄλλαι μεταβολαὶ, μᾶλλον τὰς εἰρημένας αὖ ἔχειν αἰτίας, ὁμοίως ὧν ταύτων, ὅτι ληθόμμασιν, ὅτι χυλοῖς, ὅτι ἄλλῳ ζωὴ μεταβάλλειν. αἱ γὰρ τροφαὶ, διαλύσεις ἀλλοιοῦσι καὶ μεθίσασιν. ὅτι μὲν ληστόμενα, ὅτι δὲ ληστῶσαι· καθάπερ ἐν τοῖς ἐκ ὧν σπερμάτων φυομένοις. πλὴν γίνεσθαι ἡ ἔκπεσις ἀεὶ πῶς τὸ χεῖρον. ἀλλ' ὥδι ὧν ὀξαργασμένων ἐν ἀμφοτέρων ὑπάρχει τὸν ὁμοίωσιν. ἁπλῶς δ' ὥσπερ εἰλέχθη, μικρόν τινα χρὴ νομίζειν ἐν τούτοις εἶναι τὸν μεταβολὴν, ὅπου μὴ ἡ χώρα μεταβάλλει. τὰ δὲ φιαῦτα χρόνου γίνεται, καὶ οὐκ ἐπίτεια. καθάπερ οὐδὲ τὰ ἀμφοτέρα καὶ ἐγχριούμενα. μίγα δ' ἐστὶν πῶς πίσιν ἡ μεταβολὴς, τὰ πόθι τὰς χώρας, καὶ ὅτι θέρα πεῖαί ἐνδυ τῶν ῥιζῶν καὶ ἡ τροφῆς πυοῦσι μεταβολάς. ἀλλὰ τὰ οὕτως ἐν βραχεῖ χρόνῳ καὶ ταχέως, ἄπεσεν· εἰ μὲν ἐς ἄμφω ταῦτα συμβήσει, καὶ τὸν χρόνον λανθάνειν, καὶ τὸν μεταβολὴν εἶν βραχέως. ἐπεὶ ἐνίοις ἐπιτάσεις, ἐκ ἄλογον. ὁμοίως δ' ἐφ' ὧν συμβαίνει θαυμασῶν, ἅπερ ἄρα συμβαίνῃ λαθάπερ ὅταν ἐκ πυρῶν αἶρα γένηται, διά τε τὸ πολλάκις γίνεσθαι, καὶ διὰ τὸ ἡ αἰτίαν οἰκεῖά πως. αὗται ἐστορομβρίαι ποιοῦσιν. εἰ δὲ μὴ ἐκ ὧν αἰρῶν εἰς πυρούς πάλιν ἐκκαθίσεται, ἕτερον θαυμασιώτερον. ἔπι δ' αὖ ὥσπερ ἀδύνατόν ἐστι νόσος γενομένη ἕτερον σπέρματος, ἢ τις ἐκλύσει μεθισαμένων ἄρα ὧν πρὸς τὸν αἶρα καὶ τὴ τροφήν. ἀλλὰ γὰρ ἴσως τὰ μὲν ὧδι πλέον ἔργεται, συμπαραλαμβάνοντα πῶς τὴ διὰ αἰτίας πίσιν τὰ ὁμολογούμενα.

4 . Τὸ δ' φύγκεῖν ἄμπελόν ποτε ἄνδυ φύλλων, ὡς μὲν ὅλως εἰπεῖν, οὐ πιθανόν. ὡς δὲ μικρᾶς τινος γινομένης βλαστήσεως, καὶ ταύτης διὰ τὸν ἀδύνατον ἀπορυάσεις, μᾶλλον πιθανόν, ὡς φύσασθαι πλέονος καὶ σφοδροτέρας τῆς ὁρμῆς γινομένης. ὥσπερ ἐπί τινων λύσιμον καὶ συμβαίνει χρόνον, ὅταν δύνασθαι πήσωσιν, ὥσπερ ὧδι τῆς ἀμυγδαλῆς.

διὰ

σῖα γὰρ τὸ πλῆθος ἐλάττονα φαίνεται τὰ φύλλα, καὶ ἄλλα μικρὰ καὶ ἀδρῶν γίνεται, ἢ φύσεως ἰδιότητος ἕνεκα τοιαύτης. ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῶν αὐξῶν ἡ ἄμπελος, ὅταν ὀλίσῃ, καὶ λιπαρεῖ τὸ καρπόν ἀνάγκη δὲ εἶναι τοῦτο· ὥσπερ καὶ ἡ συκῆ δῆλον θεῖναι. ἰσχνότερα γάρ, ὅταν ἀπαξ γένηται τὰ φύλλα, οἱ μὲν σῖα τὸν σπόρον καὶ τὴν πυθαίρεσιν, οἱ δὲ σῖα τὸ πλῆθος ἔχει ψύχει· δῆλον μὲν γὰρ φύλλων ἐξαιρεῖσι τὴν ὑγρότητα, καὶ τὸν ὑπόν· δῆλον δὲ καρπόν, σῖα τὸ πλῆθος καὶ τὸ μᾶλλον ἰσχὺν διαμόσιν, ἔστιν μὲν ἡ λιάσις συμπυκνοῦσα καὶ πλῆθος. πρὸς πλείονι δὲ τούτῳ, καὶ ἄποτά ἐστιν ἐλαία, τὰ μὴ φύλλα ἀπίβαλε, τὰ δὲ καρπὸν ἐξάνυσεν. ἀδρύνεται γὰρ ὄν, μᾶλλον ἐπάπτουσι τὰ ψύχη, ἃ ἔστι πάθος ἐπὶ ἔτρον. πιπαύει μὴ γὰρ ὁ καρπὸς, αὐτὸ μᾶλλον ἀπορρεῖ· πρὸς δὲ τὸ πιπαύεσθαι, μᾶλλον ἰσχύει καὶ πρὸς ῥᾳδιόζουσι τὰς ἐλαίας. ἔοικε μὲν οὖν τὰ μὴ τοιαῦτα, φυσικάς τινας ἀρχὰς τὰ μὲν ἐξ αὐτῶν, τὰ δὲ ἐκ τοῦ πρὸς ἡμᾶς ἔχειν. ἐπεὶ καὶ τὰ αὐτόματα διαβλαστάνοντα ξύλα, λαβάπερ τὰ ἐλάϊνα, καὶ ἔστι ἄλλα τοιαῦτα, ἅπερ ἐκ τοῦ πρὸς ἡμᾶς ἔχειν ἐστὶν ἄλογον. φύσει τι γὰρ δύζωα, καὶ βλαστικά, σῖα συκότητα καὶ τὸ ἐγχυμον. καὶ ὅταν ἐξωθῇ ἐκμαδία ἐκ λαβὴ, ταχὺ διδόωσιν· ὡς δὲ ὧδε τοπολὺ καρπορβόμενα, καὶ ἐν ὑγρῷ τόπῳ βλαστάνει, πλεῖω ἔστι λοπὴν ὕστερον μικρῷ διαβλαστήσῃ, ἔχει ἐν ἑαυτῷ σωματοειδέστερον τὸν γόνιμον ὑγρότητα, ἅμα δὲ καὶ ἡ ὥρας ἐπαγωγὴ τὸ βλαστητικὸν ὄσης. τούτῳ ἡ ὁμοιότροπον ἐκ τοῦ ὧδε τὸ σκίλλης, καὶ ὧδε τὸν ἄλλων τὸ ἐκ βλαστανόντων. ὡσαύτως δὲ καὶ τὰ ἐκ τῶν ξύλων ἐκφυόμενα, καὶ μᾶλιστα ἐκ τὸ ἐλατίνου, ἃ καλοῦσιν οἱ μάντεις ἐλυθίας. αὐξομένου γὰρ ὄντος κἀκμάζοντος τὸ ἀέρος, ἐκφύεται μάλιστα, ὁπόταν ἡ γῆ πάρχῃ ὑγρότης συῤῥυῶσα, καὶ ἐξωθῇ πθαπόπουσα σωματώδη, καὶ ἐποίησεν οἷον σφαιροειδίες. ὁμοίως δὲ καὶ ὅτε ἄλλο τὸν ξύλων· καὶ γὰρ ταῦτα νοτίου καὶ ὑγροῦ τὸ ἀέρος ὄντος, τοῦ πάχει, καὶ ἡ ἀὴ τοιαύτη, ἀλλ' ἐν οἷς δεῖ λιπῆ· οἷον λίθοις, λυπαρεῖ τοῖς ἐλαίαις, ἃ λίθοις καὶ σμῆα καὶ τόρατα νομίζουσιν. ὅτε δὲ ἄλλα συμβαίνει, καὶ πθφέρεται τὸ ζοιούτων, οἷον ὡς ποτέ φασιν ἐν θλατάνῳ φυῆναι δάφνην, ἣ ἁπλῶς πθεὶ τὰς ἐμβλαστήσεις τὰς φὸ ἀλλήλοις, ἐκλαυβανούσης ἀρχῆς ὑπολαμβάνειν γίνεσθαι σῶψιν ἢ ἀλλοίωσιν, ἄλλως τε καὶ πολὺ λιτεώσης, ὑκ ἄλογον. οἱ δὲ βότρυι διοῦσι. λέγω δὲ λαυβανούσης, ἐπὶ ὧπίσει αὐξομα, καὶ ἔμβρυον γράσι τὸ σῶψι ἔχοντος γιόνιμον ὧδε τὸ ἐνόδου. βλαστάν γὰρ αὖ ὅτως ἔτρον ἐν ἑτέρῳ. ἀλλ' ἡ τοιαύτη βλάστησις ὁμοία τῇ ἐξ ἀνθρώπου, ἢ ὡς σῖα πλείονες ὧδε τῇ θλατάνῳ ἐκ τὸ χαλκῆ βίποδες. μᾶλλον δ' ἀμφότερα τῇ ἐκ τῆς· ὑγρὸν γὰρ οἷόν τι φυῆναι, μὴ γιόνιμος ἐνόδε γένηται πάρχοντος. ὥσπερ ὅτε ἐκ τὸ ὠὸς ἔχων τὸν λιθίνων, ἐὰν μὴ διαύτη ἐς συῤῥοὴ γένηται καὶ σῶψις, ἐξῆς ἐφυκι βλαστάνων· ἔστι δ' ὕστερον ὧδε γόνιμος ἐνόδε λαμβάνει τροφῆς. ὅταν γὰρ αὖτ' ἡ αὔξησις. ἀλλὰ τὰ μὲν φυῆναι καὶ αὐτομάτως ἃ ταῦτα, ἄνια γίνεται. τάχα δὲ καὶ σπορμάτων πνὸν καταῤῥυέντων ἅμα τῇ σάψα, καὶ συναθροα. λάφνη δὲ, καὶ ἄπο διοῦσι ἔτρον, ἀπὸ τὸν καρπῶν. ἀδ' ἀρα καὶ ὅτε ἀπὸ σάψεώς ἐστιν, ἀλλ' ἁμαφέρει πρὸς τὴν αἰτίαν. εἰ δὲ ποῖ πλείονος ἐκπίσοι ὑπὸ χαμαδνος, ἢ ἡ πάλιν αὐτόματον, ὥσπερ ἐν Φιλίπποις † μὲν ἐτία, ἐν αὐτάμφοιν ἢ ἄπι δ' ἀνθρωπος θλατάνου, καὶ ἐν μὲν οὐκ ἐφαρέθη, πλεῖ ὅσοι τὸν ἀκριμόνων ἐκπεπλεδμασαν ἐν τῇ πῆσει· ἐν θλατάνου δὲ ἀφαιρέθη, καί δι παρεπιλιπόθη. πλεῖ δ' αἰτίαν ὑπολάμβανον, ὅτι πισσοῦσι ὧδε θάτερον μέρος, αὐξασα πολλῷ γλυῦ. ὧδε γνομένου δ' ἐς νύκτα τότε πνεύματος ἐναντίου καὶ μεγάλου ἐκπίσαντος αὐτὸ, σῖα τὸ ἐμπίπλαν τοῖς ἀκριμοσι, ῥοπὴν ἐποίησεν ἐγκέφαλον τὸ μέρος, καὶ ἐκτάπασαν ὤφλωσεν. ὕτω γὰρ σωθῆναι ἐν Φιλίπποις. τὸ δ' ἕτερον ἐκινήθη μὲν ὁμοίως, καὶ πλεῖ αὐάπασιν ἔχει ἡ γῆς. σῖα δὲ πλεῖ πθαπόπῳ, αὖτε ῥᾴδιον. ἀλλὰ γὰρ ταῦτα μὲν ἴσως ἔξω φυσικῆς αἰτίας ὄδιν. ἐναὶρ δὲ ἐν τοῖς φυσικοῖς, ἐκ ἐν ἐρημίων πειρατέον μιτιγάει καὶ θεωρεῖν. ἐπομένα δὲ πως δεῖ τούτοις ἅπασιν, ὅτε σῖα τέχνης καὶ παρασκευῆς γίνεται τῶν πθητῶν· ἐναὶρ ὧν φανερώτερας αὖ τις ὑπολαβοι τὰς αἰτίας εἶναι, καθάπερ καὶ εἰσίν. ἀγγαλέρους μὲν γὰρ ποιοῦσι τοὺς βότρυς, ἐξαιρουῦτες τὸν μύτραν, ἀφ' ἧς γίνεται τὸ γίγαρτον. ἐκ τὸ αὐτὸ δὲ λήματος φέρειν λευκὴν καὶ μέλανα βότρυν, ἢ ἐν αὐτῷ τῷ βότρυϊ τὰς τοιαύτας, τὰς δὲ τοιαύτας, ὅταν σωέχοντες σωβλάβοιμεν ἐπατέρου τὸ ἥμισυ, πλὴν τὸν τοῦ ἑτέρους, καὶ σωβλάψαντες καταπήξωσι. σύμφυτοι γὰρ ἀλλήλοις. σύμφυτον μὲν γὰρ ἅπαν τὸ ζῶν τῷ ζῶντι, καὶ μᾶλιστα τὸ ὁμογνώς, ὅταν ἀφελ-

πωβῇ

καὶ ἡ γίνεται μία ἑκατέρας δι' αὐτὴν καὶ τὴν τροφὴν δίοσιν· ὥστε μὴ ὑπομιγνυμένων, ἀκριβέστερον τὸν οἰκεῖον καρπόν. ὅπερ καὶ οἱ ποταμοὶ ποιοῦσιν, οἱ συμβάλλοντες ἀλλήλοις, ὥσπερ ὁ, τε Ληφισὸς τῇ Βοιωτίᾳ, καὶ ὁ Μέλας. ἑκάτερος γὰρ εἰς τὸν αὐτὸν πέρας φέρεται δι' ὑδρίας συμβάλλουσιν, ἀλλὰ πρὸ ἀλλήλων ὀχετεύονται καὶ χωρίζουσιν αὐτοφανεῖ. ταῦτα δὲ καὶ πρὸς πλησίον τόπον, καὶ ὅταν τὸν αὐτὸν δένδρων παντοδαπῶν φέρῃ ῥοῦς, ἡ Μέλας. τῇ σφύρᾳ γὰρ οἷον μαλαξάντες τὰς ῥίζας ἵνα συμφύσωσιν, ἡ σφᾶς τὴν ἀφίλκωσιν σωλήσαντες, ἐφύτευσαν· ἔστε γίνεται τὸ μὲν δένδρον ἓν τῇ συμφύσει· διατηρεῖ δ' ἕκαστον τὸ γένος ἴδιον καθ' αὑτό, καὶ τὸν καρπὸν τὴν τροφήν, ἐδὲν δὲ ἄλλο ἢ τὸ συμφύσαι δοκεῖν. χαλεπὸν δὲ καὶ πρόσθιον τοῦτο, ἢ ὑδὶ δεῖν μείζονα γίνεται, καὶ μᾶλλον ὑδὶ τὸ ἀρρεῖον τῇ φύσει. πολυπλοκῆς γὰρ συκῆ, ἢ ἡ ἄλλο πιοῦσιν ὕδωρ, συμφύεταί τε, καὶ ἓν ποιεῖ τὸ σέλεχος. ἢ τούτων τὰ μὲν ὀξυπότιδες ποιοῦσιν· ἔνια δὲ ἢ αὐτομάτως λαμβάνει τοιοῦτον σύμφυσιν, ὅσα πολυρριζῆ τε, καὶ μὴ φαυλία ἀλλήλοις· ὅταν γὰρ ἅπαξ συμπλακῇ, καὶ διέρχεται, καθάπερ φύσις ἐστὶν μία γίνεται· διὸ καὶ ἀφαιρεῖ καὶ λύει τις, αὐξάνεται, καθάπερ ἢ τὰ ὁμογενῆ τὰ ὁμόλατεῖ καὶ συμτροφα γιγνόμενα ἀλλήλοις, ὥσπερ ὑδὶ τὰ αὐαδ φλοιὸς ἐλίχθη ἢ ἡ συκῆς. ἐπεὶ ὅσα γε βλαστάνει, πυθμενόμενα καὶ ἐμφυόμενα, καθάπερ ὁ ἐλαίας, ἐκ πούτων γὰρ ἡ γίνεται μία φύσις· αὐξάνεται γὰρ θάτερον. πολυφορεῖν μὲν οὖν ὥσπερ, σφᾶς τούτους ἀπολαμβάνειν τὰς αἰτίας. ὁμοία γὰρ τρόπον ἴσως, καὶ ὥσπερ εἴ τις φθαλμίσειεν ἕλινδρον ἢ ἐκ πλειόνων καὶ διαφόρων. ἀρχὰς γὰρ ποιεῖσθαι, καὶ φύσεις πλείους ἐκ μιᾶς οὐσίας ἐκάνον δι' ἐξ ἀρχῆς πλάττων μίαν οὐσίαν τῇ φύσει. τὰ δὲ ὧν καρπῶν μεγίθη ὧν καὶ βοτρυηδὸν ἢ τοῖς χύτραις, ὅταν καταπατῶσι αὖθ' ἁπλόμενος, οἷον ῥόαι καὶ μῆλαι, σύλλογος γίνεται. τότε γὰρ τοῦ ἥλιος ἢ ἀέρος ἀφαιρεῖται, ἡ χύτρα ἰσχύει ἐκτείνεσθαι, καὶ ἅμα τὸν ἐκ τῆς ἐλαιοντίδα, δι' ἧς βρίσκεται. τὸν γὰρ ἐκ τῆς ἕλινδρον ὑπορρόῃ, ἐκ δύλογον γίνεσθαι, πάρεργον ὄσαν, ἡ βραχεῖαν ἴσα πάμπαν. διὸ καὶ ὁ μὴ κόκκος ὀδὲν μείζων τῆς ῥόας γίνεται. τὸ δὲ σίδιον παχύτερον, ὡς ὁ διὰ πυμήνης εἰς ἐκάνον τροφῆς. ἴσως γὰρ ὁ οἰκεῖος χυλὸς τῇ φυσικῇ δυνάμει πάντων γίνεσθαι καὶ πιπαίνεσθαι. διὸ καὶ τὰ μῆλα χάρακα καὶ ἀχυλότερα γίνεται. τὸ δὲ σίδιον καὶ ἐκ τοῦ ἐξωθεν λαμβάνει αὔξησιν, ὡς ἀλλοιώτερον τῆς φύσεως. ἡ δ' ὅλον καὶ δι' ὑγρότητος, ἐξ ὧν ἡ τροφὴ καὶ ἐπίδοσις, ἀκ ἄλογος, ὥσπερ τοῦ ἄρτος καὶ ὑγρόν, ὥσπερ καὶ πρότερον εἴπομεν. ὁμοίως δὲ ὅσα συμβαίνει καὶ φῶν ὅσοις λαχαίνοις, ἐφ' ὧν παχύνεται τὰς ῥίζας, ὧν μὲν ἀφαιροῦντες τὰ φύλλα· διαβαίνει τοῦ ῥαφανίδος, ὅταν μάλιστα ἐκμάξωσι τοῦ χυμοῦ· καὶ διατάσθηντον τὸν γλυκὺν, ὥστε καὶ τὸ ὑδωρ ἀκρεῖται. φῶν γὰρ τῷ θερεῖ γίνεται θαυμα- λαχύλιον 6 σεῖ τοῦ πάχα. Τὸ δὲ σιλίνον πυθμενόξαντες διατὸν μέχρι τοῦ ῥίζῃ, † καὶ χύλιον πυθμεναμβαίνουσιν, καὶ ἄνωθεν τὸν γλυκὺν. αἰτιον δὲ, ὅτι τὸν τροφὸν ἅπασιν αὖται λαμβάνουσι, καὶ οὐ διαδόσιν εἰς αὖθ βλαστούς, μειζομένης δὲ, πλέων ἡ αὔξησις. ὅσα μὲν ἂν πρὸς βλαστικὰ, οἷον λερόμμυα, ῥίζας ἐτρέας ἀφίησι· καὶ ἄλλα δὲ ὧν ἀγρίων. ἡ δὲ ῥαφανὶς μὶ σῦσα πρὸς βλαστικὴν, τροφὸν δὲ λαμβάνουσα, καὶ οὐ σῶμα πέμπεσθαι εἰς τὸ ἄνω, παχύνεται καὶ μείζων γίνεται. τὸ δὲ μὴ συμβαίνειν φθορὰν καὶ σῆψιν, ἡ ἐπίδοξις αἰτίας φῶν γῆς, ἀκρεῖουσα τὸ ὕδωρ, καὶ ὅλως πᾶν τὸ ἀλλότριον. τοῖς δὲ σιλίνοις τὸ λαχύλιον θερμὸν καὶ πυκνὸν ὄν, σωσανέλκει μὲν τῇ πυκνότητι τὸν τροφήν. διατὶ δὲ, καὶ οὐ διαδίδωσιν εἰς τὸ ἄνω· καὶ ἅμα τῇ θερμότητι πέπτει. πολλῆς οὖν τροφῆς γινομένης καὶ πεπτομένης, πολλὴ καὶ αὔξησις. πᾶν πλήσιον ἢ τούτοις καὶ τὰ πρὸς αὖθ σικύους δεῖ καὶ τὰς κολοκύντας γινόμενα, διατά τι τοῦ ἀπαλότητα, καὶ τοῦ αὔξησιν· οἷον ἐὰν τις μικρὰς οὔσας λερύνῃ, καὶ μικρούς· οὐδὲν γὰρ ἀφαιροῦται τοῦ ἥλιος, † ὁ δ' ἥλιος καὶ τὰ πνεύματα αὐξηραίνει, καὶ αὖθ ὄγκους ἐλάττους ποιεῖ. ὥσπερ καὶ ὧν δ' ἕνδρων τῷ φῶν τοῖς πυθομένοις καὶ σύκοις. ὡσαύτως δὲ καὶ ἐπὶ τοῖς αὐ * οις ζιβέμβοις, καθάπερ φῶν νάρθηκι καὶ διαπέρσιν. ἡ μὲν γὰρ τροφὴ πλέων, ἀλλὰ τὸ μὴν ἀκπνεῦσαι μὴτ' ἀκξηραίνεσθαι μηδέν. ἡ δ' αὔξησις εἰς μῆκος, καὶ ἀλλὰ τὸ ὑρεῖν τοῦ τροφοῦ σύθυπορεῖσαν, καὶ ἀλλὰ τὸ μηδὲν αὐλισασθαι, μὴ δ' αὐλιπιπεῖν. ὁμοία δ' αἰτία καὶ τοῦ διαμένειν χλωρὸς, ἐὰν τις φυτεύσας πρὸς φρέαρ, ὅταν ὦσιν ὠραῖοι, λαβεῖς ἀκρεῖσθαι· ἡ μὲν γὰρ ἀκ τοῦ ἡλίου καὶ τοῦ πνεύματος οὐ γίνεται ξηρότης. ἅμα δὲ καὶ ἡ ἀπὸ τοῦ ὕδατος ἀτμὶς, οἷον θάλλον πάτι πρίχα, καὶ διαλύει ξηραινόμενα. τροφοῦ δὲ λαμβάνοντα διαμένουσι σωζομένου τοῦ ῥίζῃ.

ἄμβιοι δὲ

ἴμβιοι δ' γίνονται μὴ θέρμης δυόμεναι πλέων χρόνον. διὸ μὴ ἄν ἕις ποδιτιμῶν τῶν βλάστησιν, ὅταν ἐκπεσβάπωσι, πρὸς ἀσάξη τὰς ῥίζας δι' μάλα τῇ γῇ, μὴ ἐκπαίσῃ, γίνεται πάλιν ἐκ τ ῥιζῶν σίκυος, ὃ πρωΐτεροι πολὺ τ ἀπωρομένων, ὅτι πρὸ ὑπάρχῃ τὸ τῶν ῥιζῶν· ὅτι δ' ἡ τοιαύτη εἰζαξις ἀλέαν πρέχοιτο, θᾶττον αἰτίαν ποιεῖ βλαστόν. μίσα γὰρ μὴ ἡ ἀλέα πρὸς τὸ πρωΐβλαστον σημεῖον ἦ μὴ τότε φανερόν. ἐὰν γάρ ἕις χειμῶνος ἐν παλαιοῖς φυτοῦσι σικύου ἀπέρματα, μὴ ἄρσῃ τι θέρμῃ, μὴ πρὸς τ ἥλιον ἐκφέρῃ, καὶ πρὸς τὸ τῶν ὕδατος, μὴ ὅταν ἡ ὥρα τ ἀπέραν λαβόντα σὺν αὐτοῖς τοῖς παλαίοις φυτοῦσι, πρωΐοι σφόδρα γίνονται. ταῦτα μὲν οὖν σχεδὸν τὰς ἀρχὰς αἰτίας συμβαίνει. τῷ δὲ σχήματι μὴ τῇ μορφῇ μεταβάλλει τὸ σίλφιον, ἐὰν ἀπέρμων λάβῃ παντελῶς καὶ ὠὸν κυλινδροειδῶς. γίνεται γὰρ ὅλον, σχεδὸν μὴ διίσῃσι τ βλάστησιν, ἀλλὰ διέξοδοι ἐξοδοι· ἐξοδοι γὰρ ἐν ᾧ αὐ τιθῇ ἀγγεῖα. ἔστι δ' ὅπου ἡ τροφὴ λωλεμένη μὴ ἀκριβομένη τῷ περιέχοντι πῶς τὸ ἐφελκόμενον μὴ διοδεῖν. οἷον γὰρ ὀχετεία τίς ἐστιν, ὥστε λαμβάνειν τ ὁμοιότητα τῷ πεδίῳ λα, συμβαίνει δὲ βόστρυχα λωὰ μὴ ὦπι τ ζώων ἔστιν, ἡ μικρότητα καὶ μέγεθος, βραχύτητα μὴ μῆκος. μεμορφωμένα γὰρ διὰ τὴν γῆν μορφὴν. διὸ καὶ τὸ σίλφιον ὅταν μεταφυτεύηται, λειοδύσειν ὀπτίον ἄν ἕις βούλητ ποιῆσαι, τηλικοῦν πάχαλον λα τορύνης· ὥστε μὴ πληροῦν πάντα τ τόπον τ ῥίζαν. Ὁ- 7
μοιον δὲ βόστρυχι τινὰ τούτῳ καὶ ἡ τ ῥιζῶν αὔξησις ἐν τοῖς ἡμερώμασιν. διοδεῖσαι γὰρ, καὶ ἐχεσαι τροφήν, αὔξεται μᾶλλον μὴ εἰς μῆκος καὶ εἰς πάχος. ποιεῖ δὲ μιγάλας μὴ τὰς ῥίζας καὶ τὰς βλάστας, μὴ ἐὰν πλέων τις εἰς ταὐτὸ ἀπέρματα ξυωλίσας εἰς οἰόνιον φυτοῦσι. διὸ μὴ ἐπί τινων τ ποιοῦσι, λαβαλῆβ ὑβὶ τ πρόβατα, σιλίνῃ, μὴ ἑτέρων. ἰσχύει γὰρ τὰ πλέω σιλφο-
νότη μᾶλλον, καὶ ὀξ ἀπάντων γίνεται μία ἅπ φύσις. ἔνια δὲ ἡβῇ τῶν τ αὐτοῖς ὥραν λαμβάνῃ μορφὴν ἄλλοιαν· οἷον ἡ γογγυλὶς, αὖ δύθυς ἕις ἐκ ῥ ἄλλο φυτοῦσι, πλατεῖα γίνεται. τ-
τον δὲ, ὅτι ῥιζᾶται μὴ διυδρύνεται μᾶλλον. ὅσα δὲ ἐν χοίνῳ φυτοῦσιν, ἢ σκίλλῃ, πάντα δ' ὑπ ἐλασίας ἕνεκα μὴ ὑπροφίας φυτοῦσιν· ἔχῃ γὰρ ἔνα ἄμφω βιμότητα μὴ ὑγρότητα, μὴ γίνεται λαβάπερ ἐμφυτεία τις. ὁμοίως δὲ μὴ εἰ ἕτερον ἑτέρῳ, λαβαπερ τὸ πήγανον ἐν συκῇ· δοκεῖ γὰρ δ' ἡ λαθικιον γίνεσθαι φυτοῦνται δὲ, πρὸ τὸν φλοιὸν πρὸ πεγνύμενον, καὶ τῇ γῇ λα τακρύπτῃ. μὴ ξυμβαίνῃ δὲ, τὸν ὀπὸν ἅμα τῇ τροφῇ σχεδὸν θερμότητα μὴ βοήθειαν ἔχειν δύκαιον· ὥσπερ καὶ τ τίφραν πατέομεν ἐστ δ' ὅπως ὁ μὲν σκωλικεῖδες τὰς ῥίζας, ἔστι μὴ πῶς τὸ ῥιφεδες ἄλμη. ἔχῃ γὰρ ἐν ὁμοίαν θερμότητα. μέγεθος γὰρ γίνεται φακῆν. καὶ ἐρεβίνθων. τῶν μὲν, αὖ ἐμβολιτῷ φυτοῦνται, εἰς σπέρμα· σωκτρέχει γὰρ τῇ θερμό-
τητι καὶ ξηρότητι. τῶν ἐρεβίνθων δὲ, ἐὰν μετὰ τῶν λειλύφων βριχθέντων ἐλαττον γὰρ τὸ ἀχρεπόμενον, καὶ ἡ τροφὴ πλέων ἡ πρώτη. πρωΐοι δὲ αὖ ἅμα τοῖς ἄλλοις σπερδοῦσι, καὶ ταῦτα μὲν διὸ τὸ θαμασὸν ἔχειν· μὴ ἔνια δοκᾶ γε πρὸ φύσιν. αἱ δὲ ποιᾶται μεταβολαὶ μὴ αὐ τόμεθι γίνονται, μὴ τί χρὴ ἡβῇ τῶν φύσιν· οἷον ὑβὶ τίφρας μὴ ζειᾶς πεδιπλατομένοις πυροῖς. ὥσπερ ὅσα καὶ τ ἀπερμάτων ἢ ἐν λιτρῷ πεβριχόμενα τεραμονέστερα, ἢ ἐν μέλιτι καὶ γαλακτι γλυκύτερα γίνεται. πέφυκε γὰρ οἷον αὖ ἀπαρῆ, διὸ τοῦτον μὴ γεννᾶν. σπείρεται δὲ διαλλοιωμένου, μὴ μεταβιβάζοντα. ἐν ἀμφοῖν δέ πως, ἢ ἐν ἅπασι συμβαίνει μεταπίπτειν τ ἀρχὴν, ἔνθα μὲν ἡβῇ τὸ ποιοῦν, ἔνθα δὲ λαβάπερ ταῖς τίφραις μὴ ζειαῖς, καὶ τ μορίων τι μὴ ἔχειν· ὅπερ δ' ἀρχὰς μὲν πολυαιρεῖν, ἐκ ἀδυνατεῖ γεννᾶν. πλειονάκις δὲ ἔστι παθοῦσα, μὴ ὥσπερ πλέως γυμνωθεῖσα, καὶ παθικωτέρα γινομένη, τῷ τι ποιεῖ μεταβάλλει, καὶ τὸ πλῆθος
ἐπ ἴσχατον ἀχύρου. συμβαίνει δὲ καὶ ἐν ἄλλοις, μορίων ἔνεν ἀφαιρεμένων ποιεῖν ἔνα διαφορὰν· ὥσπερ τοὺς ἀμπέλους, ὅταν ἡ μήτρα τ ἑλκήματος ξυνδῇ, οὐ βόστρυς ἀγίσ ἀρτος εἶν. καὶ πίσιν ταῦτα πρόσχοιτ' ἂν ἴσως, πῶς ἀφ' ἑκάστου τῶν μερῶν λέγεσιν ἀπιγναι σπέρμα. λύσις δ' ἥπερ ἐρετ μὴ ὧδε τῶν ζώων. αἱ μὲν δὴ τούτων μεταβολαί, σχεδὸν τὰς ἀρχὰς αἰτίας.

Ἡ δὲ τ σισυμβρίου εἰς μίνθαν, ὥσπερ γέαντία, διὰ ἀργίαν γινομένη. συμβαίνει γάρ, ὅταν 8
μηδεὶς ἐργάζηται, μή δ' ἀπροδοῦσι τ οἰκείαν θεραπείαν, ῥιζοῦσθαι μᾶλλον εἰς τὸ κάτω. ῥιζοῦμενον δὲ, καὶ τ δυάμειν ἐκεῖσε πρέπον πᾶσαν, ἀδυνέσιτον ἔσθε γίνεσθαι, μὴ τ θριμύτητα ἀπολαμβάνειν θ ὁσμῆς, ὥσπερ ὀξ ἀμφοτέρων ἡ ὁμοιότης θ τε βλάστης καὶ θ ὀσμῆς. τ γὰρ θριμύτητος ἀφαιρεμένης, ἡ κατάλοιπος ὀσμὴ μαλακή ἕις ὅσα καὶ αὐειμένη, πᾶσιμφορὰς τῇ μίνθῃ γίνεται. διὸ μὴ μεταφυτεύαι λειλύσασι πολλάκις, ὅπως ἔστ μὴ συμβαί

γὼ σὺν λίγ- νη. καὶ τ̄ μ̄ σισυμβρίοις, διαύτων τ̄ αἰτίαν ὑπολαμπτέον. τὸ δ' ὀκιμον τὸ τ̄ γὼ πλῶ πολ λαχοῦ λαμβάνη, ἀφιρπυλῶτ· διὰ τὸ μᾶλλον καὶ μᾶλλον. καὶ γὰρ τὸ φύλλον ἐλαττον γίνετ, καὶ ἡ ὀσμὴ λεπτοτέρα τ̄ ξηρῶν· ἐλάττων γὰρ ἡ τροφή. διὸ δὲ τὰς μεταβολὰς ποιοῦντας ὑπολαμβάνειν, ὡς αὖ ὁμοιοτάτας ἴσας ἐχούσας, ἔχ ὡς τιλίας. ἡ δὲ λεύκη, πλατυφυλλοτέρόν τι τ̄ αἰγείρου, καὶ λειοφλοιότερον, καὶ τὸ ὅλον σύτροφώτερον. ἀπὸ γραφὰς κεῖται ἡ καὶ ἐλάττονι τροφῆ χρωμένη, ὃ κ ἄλλου γε καὶ τὸ φύλλον ἰσχνότερον καὶ τ̄ φλοιὸν τραχύτερον ἔχειν, καὶ ἅπτεσθαι ἄλλο σωμα κολυθεῖ δῖς μὴ ὁμοίως σύτροφες. τὸ δ' ὅλον ἐκ ἄγαν ἴσως τὸ συμβαῖνον θαυμασέον τό, τι ἐς τὸ σωίσχυς καὶ εἰς τὸ ὁμοίως πως μεταβάλλειν καὶ ὧδι τὸ ἑρμαῦ, καὶ ἐπί γε τ̄ ζώων γενομένας φασὶ τινὰς μεταβολὰς, τὰς μὲν ἡ τ̄ γέννησιν· οἷον ἐπ' ἄλλων, καὶ ὑδὶ τ̄ λευκαινομένων ψύχων. ἐκ λαμπτὸς γὰρ χρυσαλλὶς, ἀπὸ ἐκ ταύτης ἡ ψυχή. τ̄ γὰρ ὑδὶ τ̄ ψύχων ὑλαῖος συμβαίνει. τ̄ δὲ, καὶ τιλαινομένων ἅπαξ καὶ τὰ πτερὰ καὶ τὰς θρίξας τῶ σώματος, καὶ γίνεται θρὶξ τὰς ἐπιτέλεις ὥρας, ὥσπερ ταῖς ὄρνισιν. ὑδὶ τότων γὰρ μᾶλλόν τε καὶ λίαν τ̄, καὶ ἐν ὅλος θρὶξ χρωμάτων μεταβολὰ, καὶ θρὶξ ὅλων σωμάτων, ὥστε δοκεῖν ἑτέρας εἶναι. ταῦτα μὲν 9 ὖν, ὥσπερ εἰρητ̄, φυσικῶς ὑπολαμπτέον. τὰ δ' ἐξ ἀρχῆς λεγόμενα, μᾶλλον καὶ τ̄ φύσιν. λανθάνει δέ πως τοῖς ἐρημένοις, καὶ ὥσπερ ἐχάστης διαιρέσεως, πόθεν γίνεται καὶ φθορᾶς ἁπάσης. ἀμφοτέρων δὲ μετέχοντ καὶ τ̄ φύσιν, καὶ θρὶξ φύσιν. φθοραὶ μὲν γὰρ σύδεις αἱ μ̄ ὅτως, αἱ δ' ἐκείνως λέγοντ. νόσοι δέ, τῇ μ̄ ὅλως λέξαι ἀν εἶεν πρὸς φύσιν· ἔκβασις γάρ τις καὶ σύγχυσις τ̄ φύσιν ἡ νόσος. τῷ δ' εἰωθέναι καὶ πολλάκις συμβαίνειν, τ̄ φύσιν λέγομεν, ὁμοίως ἔντι ζώοις καὶ φυτοῖς αὐτὰ ταῦτα διαιροῦντες τὰ βίαια πάθη, καὶ φανερῶς ἀπὸ θρὶξ ἐξωθεν αἱμάδη, οἷον βαμμάτων καὶ πλυσμάτων. τὰ γὰρ τοιαῦτα ψύχος, ἢ λαύματος, ἢ ἕλκος ἐστὶν 10 συμβαίνοντα θρὶξ γὰ τῷ αἵρει παθημάτων, ἃ λέγομεν πρὸς φύσιν, καὶ δι βία γίνεσθαι καὶ ταῦτα καὶ ἀπὸ τ̄ ἐξωθεν ὄντα· ἀλλὰ γὰρ ὥσπερ μ̄, ὅτ' ἰδίου ὄντος ὧδι θρὶξ φυτ̄, ἀλλὰ ὑδὶ τ̄ ζώων, ὅτε διαφορὰν πρὸς ὁ νῦν ζητ̄μεν. θρὶξ ἡ νόσων ἀρχαὶ, καθαπερ τοῖς ζώοις, ἢ ἀπ' αὐτ̄, ἢ ἀπὸ θρὶξ ἐξωθεν. καὶ ἡ φθορὰ, ἢ ὅλως, ἢ εἰς διαπορείαν. ἀπ' αὐτ̄ μ̄, ὅταν ἢ πλῆθος, ἢ ἐνδέᾳ τ̄ τροφῆς, ἢ ποιότητος. ἀπὸ ἡ τ̄ ἐξωθεν, ὅταν ἢ χαμῶνις ὑποβαλλόντες, ἢ διαύματα, ἢ ὑπομβρίαι, ἢ αὐχμοὶ, ἢ ἄλλη δις διυσκρασία τ̄ αἰρος. ἔτι δὲ ὅσα πληγὴ, ἢ ἕλκωσιν, ἢ σκαπάνη, ἧς ἡ τομὴ· ἢ διὰ διαθερσιν ἢ ὀξαλμαγῆς, ἢ ποιότης αἰτίας· ὥσ γ' ἔνιαι καὶ ἀπὸ τ̄ λαίμενος συμβαίνουσι, διαθερ ὥσπερ ἡ χαλαζοκοπία. εἰ δὲ μὴ ἔνδεια καὶ ὑποβολὴ τ̄ τροφῆς θρὶξ ἐξωθεν, ὡς ἔνιός φασιν, ὀδὲν διαφέρει. πάντα ἡ ἰσχὺ μᾶλλον τὰ ἀπὸ τ̄ αἰρος γὰ τοῖς ἀδρῶς διακειμένοις. τὰς γὰρ ὑποβολὰς ἤπερ σίνασθ? φέρειν, ἀδρεστάτη ἡ διάθεσις μικρότερόν τι καὶ ἀρχομένου βλα 30 σαίνειν, καὶ πάλιν μετὰ τ̄ διαρροτοκίαν ἐξεραμένων. τότε γὰρ ἡ μεγίστη μεταβολή. διὸ καὶ τὰ ἄτρια μᾶλιστα πονεῖ πρὸς τ̄ βλάστησιν, ἢ ὑπὸ αὐτ̄ τὴν βλάστησιν, ὅταν χαλαζοκοπῇ, ἢ πνεύματ' ἐπιγίνηται ψυχρὰ σφόδρα ἢ θερμά. διαρρατέστη γὰρ ταῖς ὑποβολαῖς. οἱ δ' ὡραῖοι χειμῶνες, ὠφελοῦσι καὶ τὰ ἄτρια καὶ τὰ ἄμπελα. καὶ γὰρ ἰσχὺν ἐμποιοῦσι, καὶ τῇ πλώσει 10 καὶ πυκνώσει, καὶ θυλακτίαν. ταῦτα μ̄ ὂν ἀμφοῖν λοιπά. Νοσήματα δὲ τ̄ αἰρίων ἃ λέγεται· θρὶξ δ' ἀμείρων λέγετ πλείω. τάχα δὲ καὶ ἔστι διὰ τ̄ ἀδύνειαν. ὧν τὰ μ̄ ἀνώνυμα, τὰ δ' ὀνομασμένα· διαθάπερ ἡ ψώρα, καὶ ὁ σφακελισμός, καὶ ἀερόβλητα, καὶ σκωληκόβρωτα γίνεσθ. ἀερόβλητα μὲν ὂν μάλιστα γίνεται τὰ φυτὰ, καὶ οἱ μίσχοι, διὰ τὴν ἀδύνειαν. συμβαίνει ἡ τὸ πάθος, ὅταν ἡ γῆ ξηρανθῇ, καὶ μὴ ἔχωσιν ἐλαφὺ ὑρεστικά. διὸ καὶ ὑπὸ ἄερον πλεῖστα. τὰ δὲ πρισβύτερα διὰ τὴν ἰσχὺν αὐτ̄ίχ τι μᾶλλον, καὶ ἧλικα πρέπουσιν. ἔτι δ' ὑρεστὰς 40 ἡ εἰκαίως ποιότερά τι καὶ λιπερώτερα, καὶ πρωϊκαρποτέρα θρὶξ νέων· καὶ ὅσα αὖ πρὸ πλείωσι, πάντ' ἐκφέρουσιν. ὅλως δὲ πᾶσαν μεταβολὴν ἤπερ δ' ὠάνται τὰ ἀδυνέστερα φέρειν. ὑπὸ δὲ τὸ ἄερον καὶ λίθι ραίνεται πως μᾶλλον τὰ δ' ἐνδέᾳ, καθαπερ πρότερον εἰλέχθη. διὸ καὶ ἡ ὑπόβλασησις. ἡ μὲν ὂν ἀερροβολία διὰ ταῦτα συμβαίνει, καὶ ἔτι διὰ τὰς πληγὰς τὰς ἔξωθεν, καὶ τὰς ἑλκώσεις. ἀδρεστέρα γὰρ καὶ ταῦτα γίνεται, καὶ ὑδὶ πλέον αὐθρὶξ αἱ διωσμαὶ διὰ κενῶντα. σκωληκᾶται δὲ μᾶλλον τὰ πρισβύτερα. συμβαίνειν ἡ διακεῖ καὶ τ̄ τὸ πάθος, ἢ διὰ τὰς ἑλκώσεις θρὶξ πόρωσκαπομένων, ἢ ὅταν ἐκλιψίσῃ διὰ σὺ αὐχμούς. ἐκ μὲν γὰρ τ̄ πληγῆς σήπεται, διυλκόμενα δὲ τῇ σήψα ζωογονεῖ, καθαπερ καὶ τὰ ἄλλα. ἐκ δὲ τ̄ λιψᾶσαι, διὰ τὸ ἐλαττον ἔχειν τὸ συμμέτρου τὸ ὑγρόν· οἷον γὰρ ἕκπασις γίνεται διὰ ἐκφύσιως. γὼ δὲ τῇ

ἢ τῇ ἐκπάσει, μεταβολὴ καὶ ἀλλοίωσις. γὼ δὲ τῇ μεταβολῇ, οἷα τὴν σῆψιν ἡ ζωογονία. συμ
βαίνει δὲ καὶ ἔστιν ᾗ γὼ ταῖς ἀφαυαινομέναις. γὼ γὰρ τότε τὸ θερμὸν. σκαληκώδη δὲ μά
λιστα αἱ μηλίαι· διὸ καὶ ταῦτ' ἐμπύρευσις, φαῦλαι. ταχὺ γὰρ αἱ ῥίζαι ξηραίνονται. Κοινότατα 11
τα δὲ φαίνεται τ' νοσημάτων εἶναι, τ' τό τε καὶ ἡ ἀστροβολησία. πάντα γὰρ, ὡς ἐπ' ἔπος, σκώλη
κας ἴσχει. πλὴν τὰ μὲν πλείους, καὶ θᾶττον ἀπόλλυται· ἥκιστα μηλία, συκῆ, ἄπιος· τὰ δ' ἐλά
τους, ἥ τε Βρασλύτροφος. ἧκιστα δὲ σκωληκόβρωτα τὰ θερμία, ἐχ ὅτι ἀσηπτα μόνον, ἀλλ' ὅτι ἧ
ἡ θερμότης ἰσχυρὰ ζωογονεῖν. σημεῖον δὲ τὸ τ' ἀφῆς. αὕτη μὲν γὰρ σηπτὴ ταχέως, σκω
ληκόβρωτα δ' ἐχ ὁμοίως. ἐπεὶ οἷα ἔστ' ἐκ ἰρινεὸς ὁμοίως τῇ συκῇ· θερμότερος γὰρ ὁ ὀπός. ὅπως
γὰρ τὰ γλυκέα σήπεται θᾶττον· εὐμεταβλητος γὰρ ὁ χυμὸς, εὐθρύπτερος ὤν. διὸ καὶ αἱ μηλίαι,
καὶ αἱ ῥόαι, μᾶλλον αἱ γλυκεῖαι τ' ὀξέων· πάντων δὲ αἱ ἀρίναι μᾶλλον, οἷα τ' εὐθρύπτον, καὶ τ
χυλῶ καὶ τ' ὅλης φύσεως. γὼ γάρ δὲ φυτεύομεν, πάντ' ἄπιον σκωληκόβρωτα, διὰ τὸ
τὴν θερμότητα ἧ τ' ὀσμήν. ταῦτα μὴ ὄν τὰ νοσήματα συμβαίνει οἷα τὰς ῥηθείσας αἰτίας.
εἶναι δὲ ἴσως καὶ τ' σφακελισμὸν ἐκ τ' πληγῶν καὶ τ' ἐξωθεν γινομένων, παθεῖν
πορ καὶ ὕδη τὴν ζώων. μετενεχθῆναι γὰρ τὸ νεῦμα καὶ τὴν ὁμοιότητα τ' παθῶς. ἐ μὲν ἔσεσθαι ἀν
θρώπους, ἐ δὲ τ' ὕδη πάντων, εἰ πορ ὁ ἐρίβινθος ἀπόλλυται σφακελίας, ὅταν αὐξῆσιν ὕδατος ἐ
πιγινόμενον ὑπολύσῃ τὴν ἅλμην. τὸ γὰρ ἔφαλμα οἷον σφακελίζει δοκεῖ. φαίνεται δὲ καὶ ἄλ
λα καὶ χωρὶς πληγῆς πάσχειν τ' τὸ τὸ πάθος. ἔνιοι δὲ καὶ τὸ ἀστροβολᾶσθαι, σφακελίζειν δοκεῖ
σι. τ' μὲν δὴ τάχα ὀνόματος αὐ ἐστὶ διαφορά. δι' ὑποβολὴν γὰρ καὶ ἐνδειαν βοᾶς, ὅταν
ἀπόλλυται τὰ δ' ἐνδοθεν· τάχα δὲ μᾶλλον δι' ἀπιψίαν, καὶ οἷα τὴν τ' ἐξωθεν λύμαμιν, οἷον ὅ- 10
ταν μετὰ τὴν ἀκαρποτόκιαν λειπῆς ὅσης ἴδιον τ' ὑγρότητος οἷα τὴν ἀδένειαν ὑπογίνηται πάχος
ἰσχυρὸς. ἀσθένησε γὰρ ἐκατεψυχόμενα. τὸ γὰρ ὀρρῶδες λειπόμενον ψυχρόν, τὸ δὲ παχὺ καὶ ὥσπερ
πῶν θερμόν. αὕτη μὲν δὴ αἰτία οἷα πλῆθος, αἰτία δὲ ἀπιψίαν, αἰτία δὲ ἄμφω, καὶ ὑπὸ ἀδένειαν ἡ φθορά. Διὰ ῥῶδίαν δὲ ἐκάστου βότρυος, καὶ ὅταν αἱ ῥίζαι μετέωροι γίνωνται, 12
καὶ ὑπόφαυσις. ὁ γὰρ ἰλυὼν πρὸς ἐκεῖνα ἐκμαδία οἷα τ' ἅλιον· ὥστε συγκάπτεται καὶ πασχόν
ται μᾶλλον τ' ἄλλων ὁ ὀπός, ἐκ τούτου δὲ νόσος καὶ φθορά. πρὸς πλησίον δὲ τὸ συμβαῖνον. καὶ
ὅταν ἐξαυχμώσῃ δι' αὐανθρίαν. ὁδὲ γὰρ τότε διαδιδόασι. βοήθεια δὲ τὴν φυλακὴν πῶς τὰς
ῥῶδίας, τὸ ἰωνᾶν ἀεὶ τὴν ὁμαλίζειν τὴν γλῆν· ὅτω γὰρ τ' θίρες ἧκε ἰκμάδα, τὴν τ' χαμῶ
νος γὼ πάσχει μᾶλλον τὸ θερμὸν, ὃ διαδίδωσι τὴν βοφλὴν ἐξ ὑποβολῆς οἷα τ' ἐπομβρίαν.
τότε γὰρ οἷα τὴν ἀστροφίαν (ἀστροφᾶ γὰρ τὸ μὴ ἱρατ' ἔχειν, μὴ δὲ πιέζειν) ἐκλύπαίνεται γᾶ
καὶ ἀπόλυται τὰ δένδρα· διαβάπτει τὴν ὁ σῖτος. γίνεται δὲ ἐκ ἀπόλυται μὲν, εἰς δὲ τὴν καρπο
γονίαν νοσοῦσιν. ἀκαρπᾶ γὼ τὸ μὴ πιέζειν, μὴ δὲ ἱρατεῖν. τῇ δὲ συκῇ καὶ νοσημάτι συμβαίνῃ
πόδι τὰς ῥίζας, ὁ καλοῦσι λοπάν. ἔστω δ' οἷον μαδάσεις τίς ὅλη τὴν ῥίζαν· τὴν μικρὸν ἐπαύω οἷα
τὴν πολυϋδρίαν. ἐξ ὑποβολῆς δὲ καὶ τὸ βαρεῖν τ' ἀμπέλου· καὶ ὅσοις ἄλλοις ἀκαρπᾶν συμ
βαίνει, οἷα τὴν δύβλάσιαν. τ' δὲ δένδρων γὰρ τ' δὲ ταῦτα ἐκπίπτειν, ἀλλ' εἰς τὴν βλάστησιν ἡ ὀρ
μὴ ῥέπει τ', μαδᾶ πρὸ ὥρας πασωμένη οἷα τὸ πλῆθος. ὡς ὕδη πολὺ δ' ἐκ τῆν τοιούτων συμβαίνει,
συκῇ μὲν ψωριᾶν, ἐλαίᾳ δὲ λειχηνιᾶν, ἀμπέλῳ δὲ ῥᾶγα, ὥσπερ τὴν Κλάδιμός φησι. λοπὸς
γὰρ ὁ καρπός, ἄπιπλος ὤν, καὶ ῥοώδης. ἡ βοήθεια δ' γὼ δυοῖν, ἔν τε τῷ πέραινᾶσθαι τ' δύτρο
φίαν, ὥσπερ καὶ τὰς ἀμυγδαλὰς καὶ τὰς ῥόας ἰωνοῦσι, καὶ γὼ τῷ τὴν δ' ὠμὴν ἰωνα
πεδολίωνται τῷ δένδρῳ καὶ ἰσχύν. ἔστω γὰρ αὖ τι διαπόλις ποιεῖσθ' συκῆς, ὅταν ἄρχηται
βλαστάνειν, ὅπως μὴ παλίσκιος ἦ τὰ πρῶτα τ' ὀπόν· καὶ αἱ ἐκψιλώσας τὴν ἀμπέλων, καὶ
ἐκκνίσας τὴν οἰνάρων τ' μεγίστων πᾶν ὅλον τὸ θέρος, ὡς ἰσχὺς λιλύσῃ. καὶ αἱ πυκνὰ βαρεῖν
ἦ τ' αὐτάτων ῥίζᾶν, καὶ τὰ λιλήματα ὧν βαλλόμενα, καὶ ἐκπατώρυχα βαθύμενα, καὶ ἡ σκε
πάνη βοήθεια γινομένη, καὶ γυμνοῦσα τὰς ῥίζας, ὅπως ἐλιοδῶσι πνεύματι καὶ ψύχα, βαθέσπορ
ἔνιοι λιλύσῃ, πᾶ ἄγειν δύλαβομένους· καὶ μετὰ ταῦτα ἦ τὴν βιατεργασίαν ἀκρολιόναι·
ταῦτα γὰρ ταῦτα τ' βοφῆς ἀφαιρεῖ καὶ συναύξει τὴν δύναμιν· ἐναντίως δὲ τοῖς ἐμβαθύ
νουσι οἷα τὴν ἐνδειαν, ἡ βιατεργασία καὶ ἡ ἄλμη θεραπεία, τὴν τε δύναμιν ἅμα καὶ τὴν δυ
τροφίαν ἀναπολίσλουσι. Τὴν ψώραν οἴονταί ἔνιοι γίνεσθαι καὶ ἄλλως, οἷον, ὅταν ὕδωρ ὕδη 13
πλειὰς λ γένηται μὴ πολύ. τότε γὰρ ἀναζημοῦται, καὶ ἀναθρμαινόμενα λίσσεσθ' ἐξω· βαθέ
σπορ τὰ ἐξανθήματα. ἐὰν δὲ πολὺ γένηται, ἀποκλύζῃ τὰ αἴτια. τάχα δὲ ἦ διαλύσῃ

ὡς τὰ γῦπες, καὶ πανύκ. συμβαίνει δὲ, καὶ τὰ ἱρινὰ καὶ οὗς ὁ λιμὸς ἀκρῴᾳ· λιμνεῖτ γὰρ ὡς ταῦτα ἡ ὑγρότης. τ̓ μὲν οὖν ψάρας, ταῦτ' αὖπια τῇ συκῇ λίγυσι. τῇ δὲ ἀμπέλῳ τὸ βυγαῦ, ὅταν ἡ νότο πνεύμαθος βλαστοκοπῇ, ἢ ὅταν τῇ ἐργασίᾳ σωτμυθῇ, ἢ πρίτου ὅταν ὕπλια τμηθῇ. συμβαίνει γὰρ πλέω τ̓ ἀθροισμὸν γινόμενον, μᾶλλον ὡς τὸν βλάστησιν σφοδρο τέρως ὁρμεῖ, ὥστε μὴ δύνασθ̓ καρπογονεῖν. τὸ δὲ ῥοιάδας ἀδυγίνασθ̓, δύο αἰτίας· ἢ ὅταν ἀδυνάφῃ τ̓ τὸν ἀπαύλησιν, ἢ ὅταν καρατῆωθῇ. ἔοικε δ̓ ἡ ἀλήθεις, ἔοικε γ̓ τὸν ἀπάνθησιν ὑγρότερος ὢν ὁ ἀὴρ, ἅπαντ̓ ἀπόρυσιδεῖν. ἡ δὲ καράπωσις, οἷον αὐπαπαῦν καὶ μιδισαύαι τὸν βοφιόν. ὥστ̓ ἐξ ἀμφοτέρων δύλογον ἀπορεῖν τὰς ῥαγάδας, καὶ τὰς ἀδυνάμους ὡς μικρὸν εἶν. ἢ δ̓ ἄμβλωσις τῶν ὀφθαλμῶν, ὅταν γίγωσι, ταυτ̓ καὶ πᾶν ἀπόπλοιον ὄδωρ, ὃ πᾶν ὧδι τῶν ἀρχίων πόβλασαύῃ ἀρχομένων, ἐὰν ἀδυγίνητ χειμών. πάρχει δὲ τ̓ καὶ ἡ πόθ ὥρας ἄνθησις· ἐπ' ἀδρνάμ γὰρ πνεύσας ἄνεμος ψυχρὸς ἀπέκλυσι. ταῦτα μὲν οὖν τῶν δ̓ φύλλα μ αὐτῶν δύω νοσήματα καὶ πάθη. τὰ δὲ τ̓ καρπῶν, οἷον τῶν μὲν βοτρύων ὁ καλούμενος καράμβος, ὅμοιον τῇ ἐρυσίβη· γίνητ γὰρ, ὅταν ἐπόσους ὑγρότερος μετὰ τὰς ψυκαλίας, ἀδυκαύσῃ σφοδρότερον ὁ ἥλιος· ὅπερ συμβαίνει καὶ ἀδι τ̓ οἰνάρεων. μηλίας δὲ κ̓ ἐλαίας καὶ συκᾶς κ̓ σκωλυπῆντα οἱ καρποί· καὶ τὰς μὲν μηλίας καὶ συκᾶς ἀεὶ δ̓ ιαφθείρουσιν οἱ σκώληκες. τὰς δ̓ ἐλαίας, ἐὰν μὲν ἐπὶ τ̓ λίμα γίνωνται, διαφθείρουσιν· ἐγιδίοισι γάρ. ἐὰν δὲ τ̓ ὀπὸ τ̓ πυρῶν ἀμαφύγωσιν, ἀφιλῶσιν· φῶτες γὰρ ὄντες, ὀχ ἅπτονται ῥ̓ ζαρκός. καλούνη δ̓ ὀπὸ τῶν νοσημάτων † ἐὰν ὕλαδος ἐπ' ἀρκτέρου γγνομένων. καταψυχόμενοι γ̓ φθύγουσι. νοσεῖ ἢ πολλαχοῦ κ̓ τὰ σῦκα, καὶ οἱ ἄλλοι καρποί. τὸ δ̓ ἄπιον, ὡς ἁπλῶς ἀπεῖν, φ̓ δ̓ υοῖν. ἢ γ̓ ἀπ' αὐτοῦ τοῦ δένδρου, καὶ ῥ̓ τότε ἁλίσκεται, ὥσπερ ὅταν φ̓ ταῖς ἀμυγδαλαῖς ἡ ὑγρότης κεμμιδώδης ὀπογένητ· ἢ ἀπ' ἄλλης ὀπογένητ· ἢ ἀπ' ἄλλου τινὸς ἐπιπολάζοντος. τῇ δ̓ ἐν ἐλαίᾳ κ̓ τὸ ἀράχνιον ἐμφύνται, δι' ὑγρασίαν ὑπὸ τοῦ ἀέρος τοῦ πρὸς αὐτάς, ὃ κ̓ διαφθείρει τ̓ καρπόν. ἡ δὲ ἀπ' φ̓ ὧν βλάστησις, ὑλάτων ἀδυγινομένων γίνεται. δι' ἣν ἀπβαλλει τ̓ καρπόν, φ̓ ταῦθα ῥ̓ τροφῆς γε ὄσης, ἅτε καὶ ἰσχύοντος τοῦ καρποῦ. ῥ̓ δ̓ ὑγρότητος ἠθροισμένης τ̓ βλάστησιν. Χείρισον δὲ, αὖ αὐθόσαι ἰμφύσι καὶ ἐλαίαις καὶ ἀμπέλοις κ̓ τοῖς ἄλλοις.† ἀκρῴᾳ τὰ ἄνθη κ̓ οἱ καρποί· δὲ ἀδρνάμιαν, ἰνιαχοῦ δ̓ ἴδια πάθη συμβαίνει, καθάπερ φ̓ μηλίτῃ καὶ πάραυτα πρὸς τὰς ἐλαίας. φ̓ μηλίτῃ μὲν γὰρ, ὅταν πρὸς τ̓ αὐθῶν ὦσι, νοτία ἀὴρ ἔνδος καὶ δύ' ἡμέρ, ἐάμπτα γινόμενα ἐκπιδίσιν αὐ μὲν τὰ φύλλα, αὐ δὲ τὰ ἄνθη, ἐτόρας πρὸς τῷ γίνῃ. βοηθεῖ δὲ πρὸς ταῦτα, ἐὰν ὧδι γένηται καῦμα· διαῤῥήγνυται γὰρ. φ̓ πάρχει δὲ πρὸς τ̓ ἄνθησιν, ὁτὲ μὲν ἀπόρυσιδοῦσα διὰ τὴν ἄπνοιαν, ὁτὲ δὲ πνεῦμα δ̓ πνοὴν ἐκ θαλάττης ὁμιχλῶδες κ̓ παχὺ πρόσιζον φ̓ τοῖς ἄνθεσιν, ἀπόλυσι τὰ ἄνθη τῇ ὁσμῇ. διὰ ταῦτα καλίσαν ἔντων καὶ μιγίσιν τῶν λίνδρων, ἐλαχίστος πᾶ αὐτοῖς ὁ καρπός. ὅλως δὲ ἔκασι τῶν τόπων ἰδίας ἔχουσι λύπας, οἱ μὲν ἐκ τ̓ ἐλαφρὸς, οἱ δ̓ ἐκ τοῦ ἀέρος, οἷδ' ὅτ ἀμφοῖν· ἐκείνη δὲ αἰτία λοιὰ πᾶσιν, ἃ ἐκ τῶν πνεύμαθων κ̓ χώρας ἐκπέσας, ὅλα θερμὰ τοῦ θέρους πνεῖ καὶ τοῦ ἤρθ· ψυχρὰ σφόδρα, τῶν λίνδρων ἅρπ βλασανόντων καὶ ὀπὸ τὴν ἄνθησιν. τὸ γὰρ ὅλον ἀλλοῖος καὶ ὧδι τότων, ὅτι δὲ ὑπερβολὴ κ̓ ἐν δ̓ εἰαν τροφῆς καὶ καύματος κ̓ ψύχους νοσοῦσι· ὅτι δ̓ αὖ μὴ κ̓ καιρὸν τὰ πνεύματα καὶ τὰ ὕδατα γίνεται. συμβαίνει γὰρ, ὁτὲ μὲν ἀποβάλλειν λειομένων, μὴ γινομένων ὑλάτων, ὥσπερ τὰς συκᾶς· ὁτὲ δὲ χάρις γίνεσθ̓ σπερμώδης, καὶ διατακνιομένης, ἃ πάλιν ἐκξηραινομένης πᾶ τὸ δίον. ἐκπαίει καὶ καύματα φῶτα καὶ βότρυν καὶ ἐλαίαν, ἀκρῴᾳ καὶ ἄλλως καρπόν. τῶν δὲ σκωλάκων πολλοὶ διαφέρουσι μὲν καὶ μορφαῖς· ἡ μὲν ἀλλ' ἐκείνη μάζων ἡ διαφορὰ, τὸ μὲν λύπασθ̓ τὰ δ̓ ἐτόρου λίνδρου καὶ καρπῶ μετατιθέντα, φ̓ ἑτόρῳ γένει σώζεσθαι. ἔοικ δ̓ ὕλογον. ἑκάστῳ γὰρ ἐκ φ̓ οἰκείας ὕλης ἡ τροφή. πλὴν ἴσιον τ̓ πρὸς τὸν λιρασθλιν καλούμενον ξυμβαίνειν· τοῦτον γὰρ φασι καὶ φ̓ τῇ ἐλαίᾳ γίνεσθ̓, καὶ εἰς τὸν συκῆν φ̓τίκτειν. ἔχει δὲ ἡ συκῆ κ̓ ἐξ ἐαυτῆς σκώληκας, καὶ οὐ φίλα πομένες τρίφ. πάντες δ̓ εἰς λιρασθλιν ἀκαθίσαντ, καὶ φθίγονται οἷον τριγμόν. πρὸς μὲν οὖν νοσημάτων, ἱκανῶς ἀρήκαμεν. Γιεί δὲ φθορᾶς ἁπλῶς πῶν δ̓ ἱνδρων, ἱκανὸν πρῶτον δ̓ ἃ λιλέχθαι, ὅτι αἱ μὲν κ̓ φύσιν, αἱ γηραιαί· καὶ δι' ἀδρνάμιαν αὐαίνεσθ, ὥσπερ ἀκπνεόντων καὶ ἀκμαιαινομένων αὐξημάτων· κ̓ φύσιν δὲ, ἀκ πῶν ἔξωθεν, τότων δὲ αἱ μὲν βιαίστεραι φαίνονται, καθάπερ ἐὰν κοπῇ ἢ πληγῇ· αἱ δ' ἄτ-

τον,

καὶ ὑλάτων

14 ἀκρῴᾳ γὰρ

πη, διὰ χαμῶνας ἢ πνεύματα· πασῶν δὲ ἄκυρα, διὰ νόσον, ὥσπερ ἐπὶ τῶν ζώων. ἐγχρονίζουσι γὰρ αὐτοῖς μάλιστα· διὸ καὶ οὐδὲ φαίνονται παρὰ φύσιν, ὁμοίως γέ τι ζώοις καὶ φυτοῖς. ὥσπερ ἐκεῖνο τῆ φύσιος, ἢ ἕκλαψις. ἔστι δὲ τις καὶ ἑτέρα παρὰ ταύτας, ἡ διὰ τὴν ἀκαρπίαν καὶ πολυκαρπίαν. ὥσπερ μὲν οὖν, ὥσπερ εἰλέχθη, φύσει βραχύβιον, ἐξαναλισκομένης γὰρ τῆς ἐσίας, διὰ πολυκαρπίαν ἀφανίζονται, καθάπερ εἰλέχθη. συμβαίνει γὰρ ὥσπερ πλέοσιν. ἐπὶ καὶ ἐλαῖαι αἱ νέαι λεπτοῖσι φθείρεσθαι δὶ ὀλιγοκαρπίας· ὅτι ὅπερ τὰ πελιδνᾶται, τῶν τῆ αὐξήσεως τροφῶν ἐξαναλίσκουσιν, ἃ αὖ ἐστὶ καρπός. ταύτῃ δ' ἐστὶν ἡ φύσιν αἱ τῆς θέσεως τῶν φθοραί, οὐδ' ὡς ἀπὸ τοῦ ἔξωθεν καὶ βιαίως, ἀλλ' ὡς ἀπ' αὐτῶν, διὰ τὴν ὧν πλέον ὁρμὴν τοῦ συμμέτρου πρὸς τὸν καρπόν, ἢ σωματικὸς πως καὶ ὁ ἀὴρ καὶ ὁ τόπος ὅλος κατάστασις. ὀλιγανθία γὰρ γίνεται διαὐτὰ, διὰ τὸν τοῦ ἄερος ὀλιγοσίαν. ταύτῃ μὲν οὖν ἔστι τῆ φύσιν, ἔστι καὶ μίσθωσίν τινα χρὴ λέγειν, ἐδίᾳ διαφέρει. τάχα ἂν καὶ γένοιτο ἴσως λίνου λίνεσθαι ἴνια τῆ φύσιν, αὐτομάτως τε γινόμενα, καὶ ἐκπεμπόμενα ἀλλ' ἀνωδινήτως· οἷον ἐπὶ τῶν ὄνων, ὅταν αἱ ῥίζαι διαλυθῶσι· πάσχουσι μὲν γὰρ τοῦτο δι' εὐροΐαν, καὶ δι' ὑπερβολήν. ἅμα δὲ τῇ δ' αὐτοῦ καὶ τῶν τροφῶν ἐλάσσω, φθείρονται. καὶ ἴσως πρὸς πλησίον τὸ συμβαῖνον ἐπὶ ᾧ ὑπὸ τῆ ζώων, ὅταν ὑπερπαχυνθῶσιν. ἐν διαυαίνεται γὰρ ἕλκειν τῆ πνοὴν, ἐδ' ὅλως τῷ πνεύματι χρῆσθαι, διὰ τὴν σύμφραξιν καὶ τὴν πύκνωσιν, ἐκεῖνα τε ἐκπνίγονται, καὶ αἱ φλέβες. διὸ καὶτῶν ἰερῶν τὰ λεπτὰ οἱ ἱερῶτυποι τὸν νοῦμα πίθηκα. φασὶ γὰρ, ἀποπνίγεσθαι τῆ πολλῷ διὰ τὴν † ποιότητα. πάντα γάρ, ὡς ἔοικε, λάβρα πνεύματός τινος, ἢ μανώσεως, ἢ πέψεως. τὰς μὲν οὖν τοιαύτας μᾶλλον ἄν τις θείη φυσικάς. ἐκείνας δὲ ὑποτέρως διὰ πάθος ὑγροῦ, μᾶλλον διαφθίνει, καθάπερ εἰλέχθη. περὶ δὲ τῆ φύσιν λεκτέον· ἐπεὶ καὶ αἱ λατὰ φύσιν ἁπλαῖ ζωαὶ εἰσι, καὶ φανεραί. τέτταρα δὲ σχεδὸν γε λυοῖν αἴτιαν τῶν τῆ τ' ἀέρα γινομένων ὑπερβολῆ, ψύχος τε καὶ καύματος. αἱ γὰρ διὰ ἐνδειαν τροφῆς, οἷον ἢ λαφυσσίαν, ἢ χώρας λαπάχνη, ἕτερον εἶδος ἔχουσι, καὶ φανεραὶ τῶν εἰρημένων. αἱ μὲν ὑπὸ καύματος, ἐλαττῆσι· αὖ μή τις αὐχμὸς ὑπερβαλλων γένηται. καὶ ὅτος δὲ μᾶλλον τ' ἄλλ' ἀπόλυσιν, ἢ τὰ διένδρα. ταῦτα δ' ἂν σωτικὰς γένηται, καὶ πλέω χρόνον. ἄλλοῖα δὲ τὰ ἐπὶ τέλα καύματα γίνεται ἢ τῆ τ οἰκεῖον καιρὸν, οἷον ὑπὸ καύσα. μόνα γὰρ ἀπόλυται τὰ φυτὰ ἀστροβολήμενα, ἢ ἐὰν ἄρα τι τύχῃ πεπερωμένον ἢ ἀδφνές. δὲ γὰρ ταῦδ' ὑπομένα. ὑπὸ δὲ τοῦ χειμῶνος πλέω, καὶ ἢ τῆ πλέω τρόπος. ὅτι μὲν γὰρ αἱ ὧραι καὶ πάγωσ σφοδρότητον ἐμπεγνύουσι, ὅτι δ' ἄνεμοι ψυχροὶ πνεύματος ἐπίκαυσαν. φύσει δὲ καὶ ἀπορίας ὕσος, ἢ μυρίας πνοῆς, ὃ καθαρὸν δὲ τὸ ἀέρος, ἀλλὰ θολιρὸν καὶ ὠμφανῶς. καὶ χαλεπὸν ὅτως ἢ γε τῶν διένδρων γίνεται πῆξις, ἐάν τε αἴθριος ἐάν τε μὴ αἴθριος· εὐρανές. γίνεται δὲ πρὸς μὲν ἀρκαδίαν καὶ βύθιαν, αἰθρίας καὶ πνεύματος μᾶλλον· πρὸς δὲ θετταλίαν, καὶ τέτταρ οὗ τόπος, ἀπορίας καὶ ὠμφανῶς. μὲν ἀλλὰ πνεύματος ὅπως συμβαίνει τὸ πάθος. ὅταν γὰρ τὰ ὄρη λαθῇ χιόνα τὰ προκείμενα, καθ' ἑκάστος τόπος. ἀφ' ἑκάστε γὰρ αἱ ἀπόπνοιαι, καὶ τὸ ψύχος τὸ ἀπ' κάον. ὅτι ἢ καὶ νυκτὸς ἔστις αἰσθάνεσθαι ὁ ἀὴρ. ὃ δὲ λέγουσιν, ὡς ἔπεσε γίνεται πρὸς βύθιαν καὶ τὴν βοιωτίαν, ὅταν ἡ ὀρχομενία λίμνη πληρωθῇ, τάχ' ἄν τις ἀμφοτέρως λάβοι. καὶ ὡς ἢ συμβιβικὸς, ὅπ' ἔπεμψε συμβαίνει, τότε μᾶλλον ἐν τὰ ἔτη, καὶ χιόνα μὴ πίπτειν· καὶ ὡς ὑδροσκεπέαν τὴν αὐτὴ θυμίασιν γινομένην, διὰ τὸ ἀπὸ πλέονος. ἃ διαύτη δ' ἔπεσε ψυχρὰ καὶ λαπαποιεῖ, φανερὸν καὶ ἐν τισι τόποις γίγνεσθαι· ἀλεεινότεροι γὰρ γεγόνασι, λιμνωθέντων πρὸ πλησίον. πνεῦ δὲ τὰ πνεύματα, ἀποκαίοντα πρί τε αὖ ἢ τὴν ἑλλάδα τόπος ἀπὸ συμῶν, ὥσπερ ὁ ὀλυμπίας ὁ ποιῶν ἄλοβόν τε, καὶ ἐν χαλκίδι τὰ λαλεμβῆ κλαυθμόν. ἐν θετταλίᾳ γὰρ ἀμφοτέρωθεν πνέοντες ἐμπεγνύουσιν. ἃ δ' ὥρα τ πνοῆς μάλιστ' πως πρὸ ἑσπέρας ὑπὸ τὰς πεσσαρακοντα. τότε γὰρ καὶ ὁ ἀὴρ ὅλος ψυχρότατος. τὰ μὴ ὧν γινόμενα, ταῦτ' ὀΐην. ἃ δ' αἰτία χαλεπὸν, ὡς λαθόλα τε ἐπεῖν, φανερά. τὸ γὰρ θερμὸν ἐξελαυνόμενον ὑπὸ τοῦ ψύχος, συνεξάγει καὶ τὸ ὑγρὸν, ὥστ' διαπνεῖσθαι. συμβαίνει δὲ τοῦδ' ὡς ὑπὸ πλέον ἐν τοῖς ὑπὲρ γῆν· τὰ δὲ λατώτατα πρὸς τὰς ῥίζας ἀπαθῆ. πολλάκις δὲ ἐν αὐτῷ τ ἐκλιχος. διὰ μὲν ἀλλ' ἔνιοτε διὰ τὴν πῶς τὰς ῥίζας, ὧδ' ὅλον ἐξαναίνεσθαι τὸ διένδρον. ἁπλῶς γὰρ ἄνυδρον ἡ ἀρχὴ καὶ ἡ πηγὴ τῆ ὑγροῦ συνεξάγει τὸ ψύχος, ὥστ' ἐκ τούτου ὥσπερ ὀχετῶν ἴσων λατατείνει πρὸς τὰ λάτω. διὸ καὶ τῆ οἷς συμβαίνει τὸ πάθος, λατακρύπτουσι τὰς ἀμπέλους, ἐν τοῖς συκαῖς δαμώδεσι ποιοῦσιν. διὰ δὲ διὰ πολλῆς γῆς, ἀλλὰ μυρίας ἴσως ὥσπερ διαλιμπάνει, ἵνιοι ἢ μόνον πηγὰ ἀκράτων ἐλλὰ

μάλιστα καὶ τὰς ληκάθους αὐτάς, καθάπερ ἔνιά τε τῶν πόντιων καὶ πρὸς μάλθαν, οἷον ἐμφαίνοντες τὰς ἀρχάς. ἐὰν γὰρ ταῦτα συγκλείσῃς, καθάπερ ἄλλ' ἄττα γυμνά, ὑδὰξ πάχυνε, σβέννυσι τὸ μὴ ἔχειν εὐσθενῆ. διὸ καὶ τοῖς μὲν ἄνω πόας τὰ λάχανα καὶ τὰς ῥίζας. ἃ δ' ἰδιότης ἰσχυρὰ, καθάπερ ὑφ' ἁλὸς καὶ χρόνου πολλοῦ, διὰ τὴν σφοδρότητα καὶ τὴν ἰσχὺν τῆς ψύχης. ἐφάψαι γὰρ μᾶλλον καὶ ἀθροώτερον τὸ ὑγρὸν ἅμα τῷ θερμῷ. τὸ δὲ πονηρὸν μάλιστα τῶν τόπων, οἷον κοῖλοι καὶ αὐλῶνες εἰσὶ, καὶ ὅσοι πρὸς αὐτὸ ποταμοὶ, καὶ ὅλως αὐτὸ ἀπνευστότατος, καὶ ἄλογον. ἴσασι γὰρ μάλιστα γνόντα ταῦτα φερόμενα πνεῦμα, καὶ πλῆσαν διαφέρει χρόνου, ὅσα καὶ μάλιστ' ἀπορράζεται. καὶ γὰρ ὅπου μὴ διὰ πνεύματα τὸ πάθος, ἀλλὰ διὰ πηγὴν καὶ σίσιν ὑγρὰ ἢ ἀέρος γίνεται, καθάπερ γὰρ μακεδονία τε καὶ θετταλία, γνόντα δὲ καὶ πρὸς φλίππους, γνόντα δὲ οἱ λοιποὶ τόποι μάλιστα πονηροί. ἐφιστικὸς γὰρ ὁ ἀὴρ πάγνυσι, καὶ πάγνυσι τὸ ὅλον πλέον χρόνον καὶ ἐρεθίζει. καὶ οὐ πᾶσιν ἡ δὲ γίνεται πᾶσις ὅλως, ὥσπερ ἡ ὕδατος ἢ πνεύματος· καθόλου γὰρ ἡ λύσις. ἀλλ' ἐκεῖνα θαυμαστέον, καὶ λέγω λόγῳ, ὅτι τὰ ἀδφνίσαλτα πονηρὰ ἄνθρωπε, ἀλλ' ἧττόν τε τὰ ἰσχυρὰ μᾶλλον. ἐλαίαν γὰρ καὶ συκῆν, ὑδὰξ ἄλογον ἀπροσδόκητον. τὸ μὲν γὰρ μετέωρον, τὸ δὲ καὶ μανὰς αἱ ῥίζαι, ὥστε καὶ ἄνεμον τὸ ψύχος διακωλύει. ἔτι ἄμπελος ἧττον ἔχει αἰτίαν ἐκ τῆς φύσεως, καὶ ἐκ τῆς ἐλαφότητος τοῦ πρὸς τῇ βώλῳ. ἀλλὰ τὸ τὸ κοῖλον μᾶλλον πονῆσαι τὴν ἐλαίαν, ἄτοπον· ἔτι τὸ τῇ ῥίζῃ μανῇ παθεῖν, ἀδυνῆ πρὸς αὐτὸ χαμαίνας ὄσαν. ἐμπάγνυσι γὰρ τάχιστα δηλαδή. καὶ γὰρ ἡ διαφόρησις αὐ ἐκπέψεις αὖ τοῦτο τῷ πάγει ἔτι τῶν πνευμάτων, ὅλως δὲ ἄλογον, ἀμφοτέρωθεν τὰ ἀδφνίσαλτα μάλιστα τοιαῦτα· εἰ μὴ ἄρα τὸ αὐτὸ γίνεται καὶ φυτεῦσαι τῷ πρόσθεν αἰρεθέν. μᾶλλον γὰρ καὶ ἐφίσταται ἔτι ἐμμένον τοῖς πυκνοῖς, ἢ τοῖς μανοῖς. τὰ δὲ μανὰ, δίεσιν. ὃ καὶ ἔστι μὴ ἐκπάγνυσι τὰς μαλίας, ἄτοπον λῦ, ἔπειτ' ἀπορεῖν ἄδινεῖν ἔλαιος, ὥσπερ καὶ πρὸς θετταλίαν. τῷ γὰρ μανότητι δίεσιν, καὶ ἐκ ἀκριβῆ. τὸ δὲ μὴ χρονίζοντα, μὴ δὲ ἐρεθίζειν, ὑδὲ ἐργασιμὸν ὥσπερ ὑδὲ φυτοῖς λιγυσνοῖς. δι' ἃ δὲ λύεται τάφρῳ· ἢ μὴ δίεχυσι, καθάπερ τὰ πυκνὰ καὶ ἰσχυρὰ (ποιοῦσι γὰρ ἃ ἄπιος, καὶ τὰ ἄγρια δὲ, καὶ τὰ ἄπαρπα ἔτι μᾶλλον· οἷον πηλία, ὀρύνα) ἢ ἀξαμοῦσι δίεσθαι, καὶ μὴ διατίκτειν. ὅταν δὲ ἓν τούτων φυτεῦσαι τι τὸ ἄπιον. ἃ δὲ τῇ τῶν ὑδάτων φθορᾷ, διὰ δ' ὃν αὖ γίνεται τόπων ἐπέλυσον, οἷον ποταμοὺς ἰέναι ῥύας, ὥσπερ φοῖς λοιμοῖς. διὸ καὶ τὰ σύνεγγυς ἀπαθῆ πολλάκις. φύονται δ' ὅτως ἐς ἀκριβὲς διαλθόν, ὥσπερ τῶν ὑδάτων καὶ αὖ λιμνάζοντες ὀφθαλμῶν, οἱ δὲ ὑγιαῖς, οἱ δὲ πιαπηγότες εἰσί. πολλάκις δὲ λιπερυμένης ὑπὸ χιόνος ὅλης τὸ ἀμπέλου γίνεται γὰρ τὸ φοῖς ψυχροῖς τόποις· ἐὰν δὲ λάβῃ γυμνὰ τὰ ἄκρα λήματα, ταῦτα ἀπέκαυσι, καὶ ἀπὸ τούτων διαδίδωσι πᾶσι τὰς ῥίζας. ὥστ' φύονται ζημιῶδη δὲ τὸ πόντον, ὑπὸ τῶν πνευμάτων ἐκπέψεις γίνεται, ὅταν αὐθρίας ὕσας καταφέρωσι. ταῦτα δὲ ὅτι πλατέα, ἅπαξ φερόμενα φανερά, ὥστ' ἐδὲν διαμεῖναι. λύεται δὲ καὶ πᾶσις ὑπὸ τῶν ὑγρότατος φοῖς ἀεί, καθάπερ τὸ πάχνης. ὅταν ἓν ποιῶσι ὁ ἀὴρ πᾶσαν ὑπὸ τῶν πνευμάτων ᾖ, καὶ ταῦτα συνεκφέρωσι, τότε λέγω ἐκπέψεις γίνεται. τὰ δὲ πνεύματα τοῖς μὲν ψυχροῖς φύσει τόπων, ὅπως ἰσχύῃ ἀπ' αὐ ἄν καθάπερ φοῖς πόντον, καὶ τῇ θράκῃ. τοῖς δ' ἀλεεινοτέροις ἐκ τῶν ἐξαίφνης ἀπόφορα, καθάπερ φοῖς βύβλοις. λαλεῖ δὲ καὶ ἡ φύσις, ὡς αὐτόθεν ὀκ ἐκ σκιμαλίνος καὶ ὅλως πνεύματος, ἀλλ' ἢ αὖ ὅτε τύχῃ ῥυῖν. ὁδὲ γὰρ αὖ πῃ ἀκέραια τὰ πλησίον. τῶν μὲν ὂν πνευμάτων καὶ αὐτὰ ἴσασι ἰδιότης. ὁ δὲ τῆς γῆς πάσης χαλεπώτατος, ὅταν πρὸς ἰσοβροῦσιν καὶ γυμνὰ λάβῃ τὰ δένδρα· μάλιστα δὲ, ἐὰν καὶ ὕδωρ γένεσθαι. ἐὰν γὰρ διαμείνῃ πλέον χρόνον ἐξίπτῃ, ὡς ἀδφνῆς τε καὶ γυμνὰς τὰς ῥίζας ἐσπνίγουσι. ἔπειτα καὶ ὅλως, αὖ διαρτασμοῦσι λάβῃ τῇ γλοιῷ, χαλεπώτατος. μανὸς γὰρ ὅσις γίνεται μᾶλλον· ἀπαθέστερος δέ, ἐὰν λιπαρισμοῦ τύχῃ. θερμὰ γὰρ ἡ πόπος ἔξω βοηθεῖ. σύλλογος δὲ καὶ χιόνος πυκνότης, καὶ ἐὰν αὐαζυμωμένης γῆς ἐπιγένηται (ψύχη γὰρ καὶ πάχνη καὶ πάγος ἐκπαγύνουσι) διαλύεται σβέννυσι τῇ μανότητα, καὶ αὐτοῖς τοῖς πήγνυσι. ὁ δὲ τῆς γῆς πάσης ὅλως βριώτερος τοῖς δένδροις. ἄπληστος γὰρ μᾶλλον τῶν ῥιζῶν. ὁ δὲ τῶν ὕδατος καὶ ἄπληστος. χαλεπώτερος ἢ καὶ ὄρος λάκκινος, ὅταν αὐαίνῃ καὶ πάλιν ἐπιπαγένηται, καὶ ὅτε ποιῇ πολλάκις· ἐξαιρεῖται γὰρ τοῖς δένδρεσιν. ὁ δὲ συνεχὴς ἐγκατακλείσας τὸ θερμὸν, ὀχ ὁμοίως, πλὴν ἐὰν ὑπερβάλλῃ χρόνον. καὶ χαλεπώτερος δὲ ὅλος ὁ λιθώδων πάγος ταῖς μὴ δρυίναις, μηδὲ πυκνάζαις, μὴ δὲ γένεσις. ὁδὲ γὰρ ὁμοίως θερμαίνει, καὶ διαλύεται δὲ πρέμνωσι, καὶ ἄπληστ' ῥίζας. συμβαίνει δὲ τὰς μὲν τῶν βλαστῶν ἐκπώσεις καὶ ἀπλῶς τῶν ἄνω πολλάκις γίνεσθαι· τὰς δὲ τῶν ῥιζῶν καὶ ὅλως δένδρων, ὀλιγάκις καὶ πᾶς ὀλίγοις, ἄτοπον ἦν, τὸ ἔχειν πεθολλῶ, καὶ οἷον ἀπεστεγασμένα τῷ ψύχει

τῷ ψύχος τλιὺ γλιῶ, ἐς λιῶ κ᾽ συνιλαίνετ᾽ τὸ θδρμόν. γίνεται δ᾽ ἐκ ἀποδύσεως τοῦ τὰ ἄνω, ἀλλὰ μᾶλλον ἀπλακύνεται· καὶ ἔστ᾽ ἐκ δύο ἀφαιρεῖν δοκῶ. πολλάκις γὰρ ἅμα τῇ ὥρᾳ διιλλαβύνεται. κ᾽ αὐτὰ τὰ φύλλα δοκοῦντα αὔξειν, πάλιν ὑτραίνθη, κ᾽ ἰγίνετο χλωρά. διὸ κ᾽ ἔστι που, εἰ μὴ σωίδοι βιῦθον, ὥστε ἰλαίας αὐανθάσης κ᾽ αὐτοῦ κ᾽ τῶν φύλλων, πάλιν ἀναβλαστῆσαι. τὸ γὰρ λιῶ αὔανσις, ἀλλὰ φαινομένη δὲς ξηρότητι καὶ τῇ ἄλλῃ χρόᾳ, πῶς δ᾽ τλιὺ ἀρχλιὸ ὄντι τλιῷ τ᾽ φύλλων δ᾽ ἰσχυ· ἔστι δ᾽ ἡ πόρος τ᾽ βλαστῶν, κ᾽ τῶν ἀπερειμάνων. ὁμοίως δὲ κ᾽ ἐπ᾽ ἄλλων πολ-
λῶν ξυμβαίνει· μᾶλλον δ᾽ ἐκὸς, ὧν τὰ φύλλα ζαρῶδες, κ᾽ αὐτὰ τῇ φύσει θερμά. τὰ γὰρ ἀδρανῆ κ᾽ λειπτὰ, ἧττον πάχεα, καὶ βάσον τὰ τ᾽ † μερίων. ἀλλὰ καὶ τάχιστα ἀπλακύνεται· λειπτὰ γὰρ μυρίνων
καὶ αὐτὰ τὰ λιωνία, κ᾽ ἁπαλὰ τῇ φύσει, καὶ ὅλων τὸ σύνδρομον θερμόν· διὸ κ᾽ ταχύτατα πά-
χεσι. ἢ γὰρ αὖ δ᾽ άφνω, καὶ βραδὺ ἔλα μανῇ, κ᾽ σβεννύει σβᾶ τὸ θερμόν. ἢ δὲ ῥόᾳ κ᾽ ἡ συκῆ, μανικά τε καὶ ὑγραί, καὶ ἐχ ὁμοίως θερμαί. Ταχέως δὲ κ᾽ ἐκ τ᾽ ἐκπεπυγνωμένων βλάστησις, ὁ συμβαί- 19
νει τλιὺ ῥίζαν ἰσχυρὰν γίνεσθ κ᾽ πλέκειν, συνελθοισμένης τ᾽ φύσεως βοφῆς, λιῶ τ᾽ διιδλακτον. ὅτι δὲ
τῇ πρότερον τ᾽ πολλιὼ κ᾽ ἰσχυρὰν διακεκριμένην, τότ᾽ ἐς βύλεσθαι ἀλίσκεσθ. ὥστ᾽ βύλεσθαι καὶ ἡ αὔξησις ταχεῖα, κ᾽ ἡ ἀκρόπτοσις. ἴσως μὲν ἐν ὁμολογεμένως γίνεται πᾶσι πᾶσι. ὁ δὲ
λόγος βαυμάζοντι, ὅτι ἡ μὲν χιὼν ἐκ ἐκπέπυγνεν, ἡ δὲ πάχνη μιβιαιοτέρα τ᾽ χιόνος, τὸ δὲ ὕδωρ πολύ. πρῶτον μὲν, ὅτι ἡ μὲν ἐκ ὑπομένει, ἀλλ᾽ ἀχετάκιτ᾽ ἀπὸ τῶν διιλυμένων κ᾽ τῶν βλαστῶν. ἡ δὲ
πάχνη, ταῦτ᾽ ἀπαλλάττεται κ᾽ ἡ διιδθισις αὐτὴ τ᾽ διιλύματος. ἡ μὲν γὰρ ἀβλαστῆς, ἡ δὲ δι᾽ βλαστῶν πολλῶν ἄρτι πέπαται, ὅτε ἀδρανέστερον. γίνεται δὲ καὶ τοιόνδε τι κ᾽ βλάστησις, ὅτι ἐχ ἅπτεται ὡς ἀπᾶν ὑπέκειτο. ὑπὸ πᾶσι γὰρ διιτραυσμένη ἅπτεται κ᾽ μανόμενον ὑπὸ κ᾽ λειπόστρα τ᾽ χιό-
νος, ὥστε δι᾽ ἄμφω σφοδρότερον τῇ πᾶξιν εἶν. ἡ μὲν χιὼν ὅλως ὑδ᾽ αὐ ὑπομένει ὑπὸ τοῖς διιλύμα- 20
σι, μὴ κατακρυπτομένης ὅλης. ὅταν δὲ ἔσω καθῇ, σκιπαζῇ τῷ ὑπομένῳ ὑγρὰ κατακλάσα τῇ θερμότητα, κ᾽ ἀκρεμαζουσα τῇ ἔφω διαβαθρα κ᾽ τῇ γλιῶ. τὸ δ᾽ ὅλον, κ᾽ τμητικωτέρα δοκεῖ ἡ πάχνη τ᾽ χιόνος εἶν. διὸ κ᾽ τοῦ νέος οἴονταί τινες βελτίους ταύτῃ πιεῖν. σβαχεῖα γὰρ τὰς βύλας διαβυομένην, κ᾽ διακνεσαν τῷ συνεσᾶναι μᾶλλον. λειπόστρα δ᾽ δεῖ τ᾽ χιόνος, ὅτι
ἡ μὲν ἐκ νίφος, κ᾽ οἷον ἀφρός τις, ἐμπεδιπλαφῆ πνεύμα. πᾶσ᾽ αὐτὴ διαδ᾽ αὑτῆ σωιεκπᾖ, καὶ ἐκ λειπόστρα ὑιὸς ἀέρος κ᾽ ὑγρᾶ. τούτων μὲν ἐν ταύτας ὑπολυπέον τὰς αἰτίας. Αἱ δὲ 20
ἐκπήξεις ὅλως, πότερον σβᾶ τλιὺ πυκνότητα τ᾽ ἀέρος, ἢ σβᾶ τῇ λειπότητα γίνεσθ, καὶ εἰ δεῖ ἄμφω, σβᾶ πότερον μᾶλλον, ἀπορήσειεν ἄν τις. εἰ μὲν γὰρ δεῖ τ᾽ ἀέρος γίνεσθ πᾶξις, ὅταν μὲ ἄβριος ὁ ἀήρ, μᾶλλ᾽ ἂν τ᾽ ἀέρος δέοιεν. ὁ γὰρ ἄβριος λειπόστρος, ἅμα δὲ κ᾽ διαλυπικώτε-
ρος μᾶλλον ὁ λειπός. ἡ δὲ ἐκπᾖξις. ἐσδυομένου τ᾽ τιμονοῦς. ἔτι δ᾽ δύψυχόστρος κ᾽ ἀπαθέστερος ὅλως ὁ λειπός. σβᾶ τ᾽ τὸ γὰρ κ᾽ ὕδατα πεθερμανθέντα ψύχεσθ, κ᾽ πάγνυσθ θᾶττον, ὅτι λειπύνεσθ τῇ θερμότητι. σωιεπιμαρτυρεῖν δὲ κ᾽ οἱ τόποι δοκοῦσιν, οἱ φαίβριοι λεγόμενοι· πολλῶν γὰρ ἐκπάγνυσθ, καὶ πολλάκις φ᾽ τότε. φιλεχῶ μὲν, κ᾽ μικρὰ ἢ παύν λυπόντων, ἅπαν φ᾽ λειρίνθῳ τὸ λειανίον, κ᾽ ἓ ὀλύμπῃ). σκληραὶ γὰρ αἱ αὔβριαι σφόδρα περὶ τὸ λειανίον, ὥστε κ᾽ βοῖς φυτοῖς καὶ τῇ αὐδάσσ᾽ δῆλον εἶν. φιλεχῶ δὲ καὶ ὅτι πλέονι διαπέμπει. κ᾽ ὅλως οἱ πρώτως ἐκπάγνυντες τόποι, παχίες ὄντος τ᾽ ἀέρος, νιῶ ἐκπεπυκνῶσι· διαβαθρὸ γὰρ οἱ πόδι λαβόμενοι τῇ θεπαλίᾳ. τότε μὲν γὰρ φίεσθ᾽ ὑδ᾽ αὖος πολλῆ κ᾽ λιλιμνωμένου τοῦ πεδίου, παχὺς ὁ ἀὴρ ὢν, κ᾽ ἡ χώρα θερμοτέρα. τότε δὲ ἐξαυχθέντος, κ᾽ φίεσθαι διαλυθέντος, ἅτε χώ-
ρα ψυχροτέρα γίγνεται, κ᾽ † ἐκπλήξεις πλέους. σημεῖον δὲ λέγουσι, ὅτι τότε μὲν ἦσαν ἐλαῖαι κ᾽ ἐκπάξαι
ἄλλοθι κ᾽ φ᾽ αὐτοῦ ἵσα μισαίτατα κ᾽ καλαί, νῦν δ᾽ ὀλαμᾶ. κ᾽ αἱ ἄμπελοι, τότε μὲν ἐκ ἐξέπιπτ᾽ γυναῖκα, νῦν δὲ πολλάκις. ὧν δὲ τὸ ὕδωρ ἐκ ἀεὶ ψυχροτέρας ποιεῖ, ἀλλ᾽ ἅπαξ κ᾽ πρότερον ἐλέχθη, σημεῖον τὸ πόδι γνόμδν. αὕτη γὰρ ἐλαιοτέρα δοκεῖ, νῦν δὲ γίγνεται πλησιαίτερον ὕδωρ τ᾽ ὕδατος. ταύτῃ μὲν οὖν δόξειεν ἂν ὁ λειπὸς ἀὴρ πυκνότερος εἶν. τῇ δὲ, πάλιν ὁ παχύτερος· ἀκινητότερος γάρ. ὁ δ᾽ ἀκίνητος, δύσκινητότερος. ὅτι δὲ καὶ αἱ σύγες φ᾽ τοῖς διιδοῖς γίνονται τόποις, αἴτιον μάλιστα ἀσυλίονται εἰς τὰ σώματα· φυλάξασθαι γὰρ ἐκ ἔστιν οὐδ᾽ φ᾽ τοῖς ῥωμασι διατεκμήριον. ἀλλὰ διὰ καὶ τὸ, φ᾽ τοῖς ὄρεσιν ἥπιον, ἢ φ᾽ τοῖς πεδίοις ἐκπλῆξιν γίνεσθ. λειπόστερ γὰρ ὁ ἀὴρ, κ᾽ δύκινητότερος. οἱ δ᾽ διαδ᾽ ἕκαστα τόποι κ᾽ ἀλλοτάττειν ἔχουσι. τὰ γὰρ θεπαλίας πόδι κίβορον μᾶλλον᾽ ὡς ἁπᾶν, ἐκπλῆξις ἔσται. ὁ δ᾽ τόπος κοῖλος κ᾽ ἐφυδρός. ἐμὲ φιλέπα πρότερ᾽ μὲν ἐξεπάγνυτο, νῦν δ᾽ ἐπεὶ κατεπολεῖς ἐξέρανται τὸ πλῆσεν, ἅτε χώρα πᾶσα διάτορος γίγνεται, καὶ πολύ. διὰ δὲ λειπόστρος ὁ ἀὴρ δι᾽ ἐμὲ-

φω· ⸫ σλὰ τὸ κατεργαδῆ τ̄ χώρω (ἡ γὰρ ἀεργὸς ψυχροτέρα) ⸫ παχύτερον ἴχα τ̄ αἰρα. σλὰ τὸ ὕλης εἶν, ⸫ μᾶτι τ̄ ἄλιον ὁμοίως σλικνᾶδῆ, μᾶτι τὰ πνεύματα σλαπνᾶν. ἅμα ἡ κὴ αὐτλὼ ἴχαν ὑσλάτω συῤῥοὰς ⸫ συσσασεις πλέως· ὁ καὶ ποδὶ τὰς ιρλωίσλας † ἃ ἦν βρακυν ἃ πρότερον λαφικόντων. ἅπαν γὰ τὸ πισλίον σλινσλρων πλᾶρις ἦν, κὴ ὑσλάτων, ὁπότε νῦν μᾶλ) † πρόπορον ἐκπίκνυσιν ἐξηραμμένων τ̄ ὑσλάτων, ὑ τ̄ λιπῆστα τ̄ αἰρος αἰλατέον, ὡς λυῖς φασιν, σὶ μὲν ἂν αἰτίαι ἑκάτερον διαῦναί λυῖς· ἴσως δ᾽ ἀμφοτέρων γινομένων ἐκ πάξιων. ὅσον γὰρ φανερὸν ἐκ τ̄ ἀρημένων. σλιαφέρα κὴ τόπος τόπα, κὴ τῷ μᾶλλον παχυνᾶδῆ κὴ λιπῆνᾶδῆ. ὁ γὰρ ὑσλατώδης κὴ θαλερὸς, ἐχ ὁμοίως ἐργαλικός. ἀσλ᾽ αὖ πάλιν ὁ λιπῆς· κὴ γὰρ σὐκάρπος, καὶ ὁ λακομένος. ἃ πᾶξις δ᾽ εἰς χρόνος. ἴλι ἡ κὴ τὰ ὑπηγινόμενα δὲ ποῖ ἄπλα ἔᾶν, κὴ τ̄ ὅλων κατάκασιν, κὴ ἄπ ἄλλο τ̄ ἐξωθεν. ἐὰ γὰρ μεταβολαὶ παχεῖαι ποῦς τὰς αὐ- 10
σας, κωλύουσι· αὖ αἱ πᾶξεις. ὡς δ᾽ ἁπλῶς ἀπᾶν, σὐπαθέστερος μὲν ὡς τὸ πάχλι ὁ λιπῆς. ὅταν μέν τι κατεψυχθῆ ὁ παχύτερος, ψυχρότερος, ὥσπερ καὶ θερμότερος. ἧττον γὰ μᾶλλον ἡ θερμότης κὴ ἡ ψυχρότης, ὥσπερ κὴ γὲ τοῖς ἄλλοις τοῖς σωματοειδέσιν. δὸ κὴ εἴ πα μὴ ὑσλατώδης, ἀλλ᾽ ἅμα τῷ πάχλ ξηρὸς, ἦν ἄλογον εἰ μᾶλλον ἐκπυκνικός. ἀλλὰ γὰρ ποδὶ ἦ τὸ
21 των, ἱκανῶς εἰρῆσθαι. Ἡ δὲ τ̄ λαύμαρος ἐπιῤῥοὴ, τὰ μὴ φυτὰ κὴ παντελῶς νέα φθείρα, σλὰ τλὼ ἀδῳάν· ὥσπερ κὴ τὰ ἐπίπλα. τὰ δ᾽ ἐῤῥιζωμένα, καὶ ἔχοντα μίγλος, ὑ φθείρ, σλὰ τὸ μὲ δύνᾶδῆ σλαφύᾶδῆ, μὴ δὲ ὁμοίως διηγάνεσθ τ̄ ἀρχῆς. ἀλλ᾽ ὥσπ αὖν βλαστὸς ⸫ σὺν λαρ πὸς ὐλκαίεσθ. κὴ τὸ ὅλον ἴσως ἀλλοῤῥιώτερον τῇ φύσει τ̄ ψυχῆν. ἐπεὶ ὡς γ᾽ ἁπλῶς ἀπᾶν, ὧδε πάντων γίνετ᾽ ἃ φθορὰ ταῖς ἐπιῤῥοαῖς, ὁῖα σωπεγᾶ ποῦς τὸ ζλῶν. ⸫ γὰρ χώρα ἧς ἄφορος, ἃ μὲν σλὰ λιπῆστητα, ἃ δ᾽ σλὰ λιπῆστητα. ⸫ ἀὴρ κωλύ, ποδισκιλὴς ὢν ἐφ᾽ ἑκάτερα. κὴ 20
ὕδατος φῶσαι κὴ πλῆθος. φθείρα γὰρ ⸫ τὸ σάσιμον, ἐὰν ἐπιῤῥαίνη τὸ μίγλος τ̄ σλύδρα, λαβαπῆρ φῶ ταῖς ἐπομβρίαις κὴ τοῖς λιμνώδεσι τόποις· ὁ ⸫ ποδὶ φρυὸν ξωνὲβαινεν, ὅπα ἡ ἐκῤῥοὴ γίνετ᾽, καὶ ἴχα βάθος, σλιαφέρει μᾶλ). βοηθᾶ γὰρ ἃ λίνησις, κὴ τὸ ἱκανὸν ἀεὶ ποῦς τὸ πίπτειν ἐᾶν. τούτων μὴ ὄν ταύτας ἐπιλιπόντων τὰς αἰτίας. λοιπὸν ἡ δ᾽ ἐᾶν ἀπᾶν, πῶρί τε τ̄ βιαίων παθῶν, κὴ εἴ τις ἄλλη μὴ ἐκτὸ τ̄ αἴρος κὴ τ̄ τ̄ φύσεως, ἀλ᾽ ὑφ᾽ ἡμῶν γίνετ᾽· παθάπῆ ἅπ σλὰ τ̄ πρὶφλοισμὸν, κὴ σλὰ τ̄ ἴλκωσ τ̄ φυτ̄. κὴ ὅλα πᾶλλόμενα πᾶλᾶς ῥίζας κὠαὶ λαβαπῆρ τὰ ἓν λυσιμων λιλύφι, κὴ εἴλ ἄλλο τοιοῦτον ἕτερον. καὶ πρὸς τ̄ ἐκτὸς τ̄ κυαμων λίγομεν. φθείρα γὰρ τὰ τ̄ λυσιμων λιλύφι, ποδιβαλλόμενα ταῖς ῥίζαις κὴ τοῖς βλαστοῖς, ὑ πάντα, ἀλλὰ τὰ ἀῤῥ αὐαφυόμενα· ταῦτα γὰρ ἀδῳάνεται. φθείρ δ᾽ ὅλ τῇ σκληρότητι ἀφαι ῥῶ τ̄ βοφλὼ, τ̄ μὴ ἴλκοντα αὐτὰ, ἴσως δ᾽ ἀκρέγοντα· μᾶβοηθόμενα γὰρ, φθείρετ᾽. κὴ ταῦτα 30
μᾶ, ⸫ ἀπ᾽ διᾶ τοῦ ἐτόρ), ὥσπερ γὰπτία πᾶς τ̄ βλάστησιν ὄντα, φθείρ. ἔνια δ᾽ κὴ τ̄ οἰκείων ⸫ σωπρόντων, ἐὰν πλέω σωφηχθῆ ἓν συμμίξων, ἃ ἰσχυρότερα ἃ μὴ κῆ λαιρεῖ· οἷον ἃ κὸ πᾶς, ἃ συνιχῶς ἃ ἰσχυρότερα πᾶλαβαλλόμενα· λαβάπῆ ἃ σκυβδλίκι. πάντα γὲ, ὡς ἀπᾶν, αὖτα δικεῖ φθείρειν, ἄπρατρος ὄσα, κὴ μὴ λαλῶς λρατιβῶζα. κὴ ὅσα δ᾽ θερμαὶ ⸫ ξηραὶ ⸫ ἰσχυραὶ τὸ ὅλον, κὴ μὴ οἰκᾶαι πᾶς ἐκασον. αἰσὶ γὲ, ὥσπερ ἔπομεν, αἱ πᾶς τὰς φυτώσας ἁρμόττουσαι. κὴ ὐχ ὥσπερ τὸ ὕλως, πᾶσι λοιπὸν· ἀλλὰ τ̄ φύσει τῷ πλέθι σλιαφθείρ, σπόρον τὰς ῥίζας, κὴ λίαν ἐκμυθύσιον. ἐὰν δ᾽ σλίνια τύχη, ⸫ μὴ ἄγαν ὄντα φίλυδρα, λαβαπῆρ ἃ πόρ πος, κὴ τ̄ ἄλλα τὰ ξηρά· ⸫ μᾶλλον, ἐὰν δ᾽ ἃ ἷς μὴ κῆ λαιρεῖ ἃ τότους, ἃ τῇ σλιακαβαῦσει ἃ τῇ σκαπάνῃ χρῆσθη. πάντα γὰρ συναίλια γίνετ᾽ φθορᾶς. ὁ δὲ λαιρὸς κὴ πῶς αὐτὰ, κὴ πῶς τὰ ὑπηγινόμενα πᾶλᾶ τ̄ θιᾶ, κῆ τὰς ὥρας. αὖτ᾽ ἦ γὲ τοῖς οἰκείοις αἱ φθοραὶ, σλὶ ἐπιῤῥολὴν ἃ 40
σῤῥεῖ ἢ σλὶ ἔλλειψιν βοφᾶς, ἃ ἀκαιρίας † ἴεργον. Αἱ δ᾽ ἀπ᾽ τ̄ φυτευομένων, ἃ πᾶς λασανόντων αὐ ἐργον ὐμάτων, τῷ ἀφαιρεᾶδῆ τὰς βοφὰς, θᾶττον δ᾽ ἐὰν ἰσχυρότερα κὴ πλέω, λαβάπῆρ τὰ ἄχρια· 22
κὴ ὅσα σλὶ πολυῤῥίζα κὴ πολύβροφα κὴ ὑπηχίζοντα, κὴ ποδιπλεκόμενα, κὴ κατατπνίγοντα κὴ ἀ ἐξία ἐμφυόμενα, λαβάπῆρ ὁ λιμὸς. ἐπεὶ καὶ † κίνζια δ᾽ οἰκεῖ κὴ ὅλως τὰ ἐμβλασαίνοντα φθείρειν. ὁ δὲ λιμὸς, καὶ τὸ ἄλιμον, πᾶς τε πολυβροφίᾳ κὴ τῇ ἁλμυρίδι τῇ ποδὶ αὐτά. ἰσχυρότερον ἦ τὸ ἄλιμον, σλὰ τὸ πλέων ἴχαν. φθοραὶ ἦ κὴ ἄλλως, ὑπ᾽ ἄλλων εἰσὶν ἴδιαι, λαβάπῆρ φῶ ζῶν ἐλάττο σιν. κὴ γὲ ἃ ὀροβάχια λαλυόμενον, τὸ ὄρος) τῷ ποδιπλέκεσθ κὴ λαζλαμβάνειν κὴ τὸ λαμόσ ωρον τὸ ὄκτρας σύθυς τῇ ῥίζᾳ πᾶφυόμενον, ⸫ ἄλλα δ᾽ ἄλλ᾽, ⸫ ὁῖα δὲ συγγενᾶ᾽ καθ᾽ ὑπας) ταῦτα. οἷον αἶρα κὴ αἰσίλων κὴ πυρῶν κὴ κριθᾶς· κὴ ἃ ἀκτὴ φακῶν· κὴ ἕτερα δ᾽ ἕτ᾽. ἅπαντα δ᾽ τ̄ ζᾶς βοφὰς ἀφαιρεᾶδῆ, ζᾶς ζ᾽ ἐκ τ̄ ε, ⸫ ζᾶς ἀπ᾽ τ̄ ἥλιος ⸫ τ̄ αἰῤ. ⸫ τότων μὲν δὴ

φανερὰ

φανδραί ἰνες αἱ αἰτίαι. ἡ δ' ὑσὸ † ἁλὶς ἡ τ' πίτυος ἡ † σίκυος· ἡ γὰρ ἡ ταῦτα φθείρ[ει], ἰλαίαι
& μᾶλισα τὰ φυτὰ τὰ νέα & ἐπ' ἐδάφους ἅπλωδ[ες] καὶ πολυπλόκους, ὧν ἑκάστας ὅσας ταῖς αἰ
τίαις ὅτι θερμαὶ ἡ λιπαραὶ τ[ῇ] φύσιν ὄντα, δ[ι]ασήμαινέ τι πόρρω, ἡ πικνοὶ ἡ ὠμὰ δὲ τ' φλοι
όν. σημεῖον δ' ὅτι ἡ σκληρύνετ[αι], ἡ ἀφίσατ[αι]. πονήσαντος γ' ἡ ἀρτσκληρυνθέντος, ὁ δ' ἰσχνα
δίνεται ἀ βροφή. † δ' ὠμὰ ἐστ' διασήνα[δ], πόρρω, διὰ κᾶνο σημεῖον. οἱ γὰρ ἐμέσαντες † θέρους,
ὅταν τὰ ὑσυλήματα δῶ ῥιζῶν ἴλαιον, ἂ πίπαν ὠφελοῦσιν, ἂ τῷ σιαλι ἀλείφουσιν, ἅπερ ὅλως
ξηραίνουσι. ἡ μᾶλιδ' ἁ πίπα, σ[ὰ] τ' ἰσχνοτάτη ἐστίν. Λοιπαὶ δ' † φθορᾶν ἅπασιν βίαιοι 23
λιγόμεναι. αὗτ[αι] δ' γίνονται πληγῇ, ἂ πρόπαιρίσει ἴνδῳ, ἂ πολύσ[ῳ], ἂ τῷ ὅλῳ ἀφαιρίσει. φῶτα
μὴ γὰρ ἰλπόμενα βαθύτερον, ἀπόλυτ[αι] σ[ὰ] τὴν ξηρότητα ἡ ἀδύνα[μ]αν. ὁ δ' φοίνιξ, πρῶτον μὲν
10 μὲν ἐς τ' ἐγκέφαλον· φῶτον γὰρ ἁ ζωὴ, ἡ ἁ βλάπτησις. ὅταν δ' ἂν αὐξηραν[θῇ], ἂ τὸ ὅλον ἀλ
λοιωθῇ, πρὸς αἰσθόν[ως] ἀέρος τε ἡ ἀλμ[υ]ρίδ[ος] θερμᾶ, σ[κ]αφθέρετ[αι] ἡ διαφθερόμενος, σίμασιν ἐς
τὰ κάτω. ὅτου μ[ὴ] ἔστ' ἂν, ἡ ἰδία ἐς ἁ φύσις, ὥστε ἡ ὑμφανὲς εἶν τὸ κύριον † ζῆν. ἔνια δ' ὁ πῶς
πληγὴν ἀπαθῆ μόνον, ἀλλὰ ἡ ξύλων ἐξαιρεμένων, ἐκ † σιλίχος· οἷον ὅτα φύσ[ῃ] καὶ σύβλα-
σῆ, ἡ ὑρᾶ· καθάπερ πτ[ε]λέα, πλάτανος, τὰ πολλὰ δῶν πρὸ[ς] ἡμέων. ἁ δὲ πρόπα, ἡ διαθνησκο
μένη σώζετ[αι]. μέγα δὲ ταύτῃ ἡ ἁ λιπαρότης. ἅπαντα δὲ ταῦτα, ἡ τἄλλα μέγεθος ἴσχοντα ὑ- ὑπ αἰεὶ
πομένα. διὸ καὶ τὰ ἐκπεπόμενα σώζετ[αι], ἡ ζῆ. ἐπεὶ ἡ τ[ῇ] πρόπαι † γῆν, ἐὰν διασυγχυθῇ,
ἀπ' ὅταν φ' ἁ ἡμᾶ ἡ πορρωτέρω γένητ[αι]. νέα γὰρ ὀλ ἴσχα. σ[ὰ] ἢ τὸ μὴ πίπαν, μὴ δ' σωαθροῖ
ζῃ τὸ ὑγρὸν, ἀπ' ἐς τ[ὴν] βλάστησιν ἡ τὸ μῆκος διατανύσειν. ἅμα γὰρ ζῆ ἐς βάθος αὔξει. ἡ
ἡ διαύτη διαθήκη & διώκειν ἔοικ' ἀκολουθεῖν. ὅσα δ' ἡ πρωμνὰ ἡ κολαζομένα βιλτίω γί
20 νετ[αι], ἡ διαρπιμώτερα, σ[ὰ]λ[λ] ἡ ταῦθ' ὑσομύ[ε]. πλυτὴν μ[ὲ]ν ἡ διαίρησιν, ἡ τὰ διαῦτα σί
χιτ[αι], χίσιν ἢ † σιλίχος πῶς ἔστ[ι], ἄμπελ[ος] ἡ συκῆ, ἡ ῥόα ἡ μηλία· διὰ δ' ἄλλα ἀπόλυτ[αι].
ὅσα γ' αὖ πλυτίνῃ ἡ χιδίνῃ συμμύ[ε] πάλ[ι] ἡ συμφύετ[αι], ταῦθ' ἅπαξ ὑτιαδίνῃ ζῇ, ἡ ὀχ
ἅπαξ ἐκπέπα διηχισμένα. τ' δ' ὑσομοῦ, αἴλινον ἡ ὑρότης, ἡ ἁ φύσις μανότης. βοφλῶ[δ]ες γ'
ἐκπανὴν λαμβάνουσι, καὶ ὀκ αὐαξηραίνετ[αι]· σ[ὰ] τ[ῇ] χίσιν δ' ὑσὸ † ψύχος ὀδὲν πάσχουσιν. διό
ὅτου, σῶν λαβεῖν τ[ῇ] χίσιν, ὥστ' αὐτχιδῆ μ[ὲ]ν, ἃ μόνα δύνασ[θ]αι τ' ἡμέρων ἴσον δίνασθ' συκῆ, ἄμπε
λος, ἐλαία, ἀμυγδ[α]λῆ· σ[ὰ] τὸ συμμύ[ε] τάχιστα. διὸ καὶ δύχιστα, πῶν λοιμώδη τὴν ὑσύστασιν
ἔχειν. καὶ γὰρ ὁ σπὸς καὶ τὸ τ' ἐλαίας ὄιστον, καὶ ναῦ τὸ λιπαρόν. τὸ δ' τ' ἀμπέλ[ου] φύλλον αὖ τοιῦ
τον σημεῖον δ', ὅτι καὶ χιζόμενα τὰ ἐλλήματα, καὶ τ' φυτειάνης ἐξαιρεμένης, ταχὺ συμφύετ[αι]·
ἢ τότε γε μᾶλλον ὁ λάλαμος· καὶ γὰρ συνέρχετ[αι] αὐτόματος. φασὶ δ' καὶ τ[ὴν] ἄπιον χίζειν δ[ι]· πρὸς
30 μ[ὲ]ν τέτων, σκεπτέον. Ἡ δ' † φλοιᾶ πρόπαιρσις, κοινὴ πάντων, ἢ † πλείστων δὲ φθορά· 24
πρὸς ἃς ἔρηται πρότερον. ἔστι γὰρ φ' τοῖς κυρίοις δεῖ τὸ ζῷον, δύλογος αὖ γίνοιτο, καθάπερ
ἶνες φασὶ· ἔστι καὶ ἀφ' ἑστῶν πυκνομένων λίπνα[τ]? πῶς τὸ ὅλον, δύλογ[ος] ἔστω. ἁ δ' μάτρα μέ
χρι μέν ἶνος ἐξαιρεμένη, ὑ φθείρει. λέγ' ὅλα δ', φθείρει· καθάπερ οἱ πρὶ ἀρπαδίαν φασί, καὶ πόλ
λων καὶ ἑλάττων, καὶ ἄλλ' ὅ, τι αὖ. ὀκ ἄλογ' δ' ἐ δ' ταύτης ἁ αἰτία, καὶ ταῦτ' ἔστ' ἐξηρμένων· ὑτρὸ
πάθων γ[ὰ]ρ δύνα[τ]αι, καὶ ὥσπερ μάλιστα ἐστὶν ζώλικόν. σημεῖ[ον] δ' ὅτι καὶ τὰ ξύλα καὶ τἀ ἐμπέρα δύναται τρι
φυτοῦ διαπεργασμένα ἅδιστ', μίχρις ὃ αὖ πλείους αὐαξηρανθῇ. διὸ καὶ ἔνοχα καὶ ὀκ ἐμπέρα
ποιοῦσι τὰ τ' ἐλάττης καὶ πρόπης. ταύτης δὲ μίχρι μὲν ἶνος ἐξαιρεμένης, ὀκ ἄπιστον δ[ι]αμένειν
τὸ δένδρεον, ὥσπερ καὶ † φλοιᾶ μίχρι ἶνος ἀφαιρεμένου· πλείους δ' ἐξαιρεθέσης, αὐαίνεσθ[αι],
διαθάπερ ἀρχῆς ἶνος ἢ καὶ οἰκείας ὑρότητος συμφύτου διρεμένης. πρὸς δ' τ' ὠλιγοπῆς, καὶ τ'
40 πολύσπορος, φῶν ὀλίγοις ἡ σκέψις. ὀλίγα γὰρ τὰ φθερόμενα. ἡ δ' † τῶν ὠλιγοπῆ, ὀλάττω, πολ
λά, πίτυς, φοίνιξ· ἔνιοι δ' καὶ λέγεσθαι, καὶ λυπαρίτερον φασι. καλοῦσι δ' ὠλιγοπῆ, ὅταν ἀφαι
ρεθέντος τ' λέπους, ὠλιγόφλοιος τὸ ἄκαρπον. ὀκ ἀλόγως δ' αὖ λέξει φθαρτὸν, ξηρὰ τῇ φύσ[ῃ], καὶ
σύβυπερώτατα μὲν, μονόῤῥιζα δ' ὄντα. καὶ γὰρ αἱ ἐλαίσεις τοῖνον πρὸς ἔχουσι, καὶ δύπαθέσι
ρα ποιοῦσιν ἐς τὸ δίψυκτον καὶ τὸ λαῦμα καὶ τὸ ψύχος· ἄλλως τε καὶ πάντα χάθον ὅσαι, καὶ
σ[ὰ] τὴν ὀρθότητα καὶ σ[ὰ] τὴν σύβυ περίαν, ταχὺ δίψυκτ[ον]? καὶ πῶς τὰς ῥίζας· ὥστε πολλαχό
θεν ἡ φθορά· φύσει δ' ἐπιβάλλεται πάντα, καὶ σ[ὰ] τ[ῇ] ξηρότητα δῶν ῥιζῶν, καὶ σ[ὰ] τὴν ἐς τὸ
ἄνω φοράν, καὶ ὠλ[ι]γόῤῥιζα καὶ ὀλ[ι]γοβάθη τὸ βαθὸς φύσιν ἔχειν. διό μοι γὰρ δοκεῖ πρόπαιον, ὁ δὲ
πρόχειρος δύομ[αι] ἐκπίπτ[ει] † βοφᾶς, ὥστε μὴ ἔστ' βλάστησιν ἀρχὴν. ὅταν δ' ἂν πάντα ταῦθ' ὑπάρχῃ
πᾶσι χρόνῳ αὐαγκαῖον τὴν φορὰν ἔστ' πλέον, αἱ δὲ κολύσεις φθείρουσιν ὅλως ὀλίγα. μόνον γὰρ

νου γὰρ μάλιστα τὸ ζῆλ ἀμπέλῳ φυτὸν ἀπόλυται, καὶ ἕλκιστον ἄπαλόν ἐ ἀδρὸς ἐ δὲ
βύπορον. ταῦτα γὰρ αἴτια τοῖς φύτοις τ φθορᾶς. χάρακι δὲ ποιοῦσι πλέον. ἐ γὰρ ἡ ἀμυγδαλῆ πικρὰ γίνετ, ἐ ἡ ῥόα σκληροτόρα, καὶ ἐπὶ ἄτλα μεταβάλλα. τὸ δ' αἴτιον ἄρχετ πρότερον· ὅλι τ ἀρχῆς ἀλλοιομένης, συμβαλλομένης καὶ τὸ τέλος. Καλεπαὶ δὲ ἐ ὠδῖνος κόπους, ὅλι
25 συνεκπαίουσιν ἅμα τῇ τεμῇ ἐ ἀφαιρέσ. διὸ ἐ πόνος πλέων. ἰδίᾳ ἢ τὰ πόδι τ φοίνικα, καὶ τ πίτυν. ὅταν γάρ ἕλ ἐολυθῇ, ταῦτ' ἐκ ἀπόλυται μ, ἄκαρπα ἢ γίνεται. τ δ' αἰτίαν πᾶ ἁπλοῦν ὑπολαβεῖν ἔστ τὸ πρότερον· ὅτι τ ἀρχῆς ἀλλοιομένης καὶ ἀδῳνιέρας γινομένης, ἀφαιρῆτ τ ἀμυγδάλους, ἐ μάλιστα τὸ ἔχατον ὁ καρπός. ἅμα δὲ καὶ ἡ μ βλάστησις ὑπολείπα, ἐ ὥσπερ ἄδικ γίγνετ· ἐκεῖνο δὲ λᾶ γινομ. τὸ δὲ γενομ ἐ μιμήσεως, τὸ ἄνθος ἀδιάκριτον. ὧδε τούτων δὲ μάλιστα μόνων, ὅλι ὀλιγόκαρπα καὶ βραδύκαρπα κατὰ γ τ πᾶ 10
ἡμῖν φυτείαν. φ ἢ ταῖς οἰκείαις χώραις, ἴσως ἐκ ἀκαρπίας. ἀλλ θαυμαστόν, εἰ μὴ ἀκαρπᾶ ἅπαντα, ἐκεῖνο κολούομεν. τὰ δὲ τ ἀρχῆς ὅλι μεγάλα, πολλαχόθι μ φανερόν. εἰ δὲ μή, καὶ ἐκ τῶν ἐλασσόνων, ὅταν λακκωθῶσιν, φ ἄλλος τι ἐ ἐκίνησε φ τῷ ἀμπέλῳ· λατταλᾶτ γὰρ ὑπὸ τ ἀέρων καὶ ἐπὶ δ' ὥρας βλασταίνει, ἀλλ' αὐτὴ ἡ τ βλαστήσεως ἀπορροὴ παύετ καὶ ἀποσβένυται, ὥ φαίνεται ὥσπερ τυφλομένη καὶ πυρομένη τ ὄ. ἰσχυρὸν δὲ ἐ ἄπασιν ἡ ἀρχή, καὶ ἐλπὶς· ὁ τ αὐτ δὲ βότρυ. ἐπεὶ ὅλι βλαστικόν ἡ ἄμπελος, καὶ αἱ εἰς τ ὕστερον χρόνον ἐπιβλαστήσεις μηνύουσι. φθοραὶ δὲ ἐ τ σπερμάτων εἰσί ἵνες, τ μὴ κατ' φύσιν ἀπρομήνων, ὁμοίως τ τε ἀνθρικ ἐ τ σιτηρῶν ἐ τ ἄλλων, ὧν ἐ χρόνοι ἰσὶν ὡρισμένοι. πάντα γὰρ ζῇ μέχρι ἐνός, εἶτ' ἀπόλυται. ζῇ ἢ λέγω δυνάμ. φθείρετ δὲ φυσικῶς, ἀποξηραινόμενα, ἐ ὥσπερ διαπνέοντα ἅμα τ θερμότητος ἐ ὑγρότητος. αὗ ἢ ἄλλαι πᾶσαι πᾶσι φύσιν· εἶσι γ 20
ὅλα θνητὰ ἐ αὐγραίνετ, ἐ ἄλλως πως ἐξίσατ. διὸ ἐ τὰ μ πολύλοπα, ἐ πολυχίτωνα, ἐ λιπαρὰ ἐ θρύμμα, ἐ πικρὰ ἐ ὀσώδη, ἐ ξηρά, ταῦτα πολύχρονα. τάχυ γὰρ ἐξίσατ. τὰ μ γὰρ ὑπ' ἀλλήλων θερμαινόμενα, διαβαπτὸ ὁ σῖτος, ἐ τὰ χλοπαδ' τοῦ δ' ὑπὸ τ ἀέρος ἐ τ ἐξωθεν ὑργαινόμενα, παθάπερ τὰ τ λαχάνων ἐ τ σιφωνωμάτων. οἷον γὰρ μαλάκ, ἐ εἰς διαβλάστησιν ἀ μαλακ. ζωτὸ δὲ θαττ), ἐ φθάρητ. τ δὲ χλοερῶν τὰ τεθραμμένα· γλυκύτερα γάρ. φ τούτων δὲ ἡ ζωοποιία. ἡ ἅμα θᾶττον ἐξίσατ, διὸ εὐδιάκριτ τι ἐ σῆπ τὸ ὑπὸ φ γὰρ πίραλι ἐστίν. ἐ τ σίτου δ' ὡσαύτως ὁ γλυκύτερος. μίγα δ' οἱ τόποι σῆφίρτειν ὡς φυλακήν, ἐὰν ὦσι ξηροὶ ἐ ψυχροί. σῆμαίνουσι γὰρ πλέον χρόνον· ὥσπερ φ τὰ μηλέας, ἐ παφλαγονίας. ἐ τούτων, φ τοῖς ὑψηλοτάτοις χωρίοις. ὡσαύτως ἢ εἴ τι ἄλλο ἐναντίον· ἀμφότερα γὰρ ἐξάργοντ τὰ φθαρέντα, τό, τε θερμὸν ἐ ὑγρόν. ὑπεὶ ἐ ἡ σῆπεδὼν τῇ, τὸ ποιεῖ· 30
ξηραίνει τε γὰρ ἐ ψύχει. τ δὲ λογικῶν ὅσα μ μαλακὰ ἐ σαρκώδη, διαβάπτ ἡ ἀμυγδαλῆ, ἐ τὸ μάρυον, καὶ ἡ βάλανος, οἷς πιθανὸν σώζετ. τὰ δὲ ξηρὰ ἐ ξυλώδη, διαβαπτὸ τὸ γίγαρτον, ἐ τὰ θριῶπα, ἐ ταυῖς. ὡς δ' ἁπλῶς εἰπεῖν, πάντα τὰ πολυχρονιώτερα σῆπ τὸ περὶ χον. ὑπεὶ ἐ τὸ γίγαρτον, ἐ ἡ λευχραμίς, ἐ τ ἄλλα τὰ θριῶπα, πολλῷ μᾶλλ ἀποξηραίνετ γυμνούμενα. μάλιστα ἢ διαμένει τ θνητῶν, ὅσα πυρῶσι πιθανόν, παθάπερ τὸ τ ἐλαίας· καὶ ὅπ ὑλῶδες, ἡ ὀσῶδες τυγχάνει, διαβάπτ τὸ τ φοίνικος, ἐ ὁ λωτὸς, ἐ τ ἄλλα τὰ πυκνόσ'π. πυκνὰ γ πάντα, ἐ πιθολὴν ἔχοντα. τὸ ἢ αὐτὸ τὸ γένος, ὁτὲ μ διαχωρισμένον ἐ φανερόν, ὁτὲ δὲ ἀχώριστον ἐ ἀφανές, ὥσπερ τὸ τ φοινίκων.

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΠΕΡΙ ΦΥΤΩΝ ΑΙΤΙΩΝ ΤΟ Ζ. 40

ΠΕΡΙ δὲ χυλῶν καὶ ὀσμῶν, ἐπεδὴ καὶ ταῦτα τῶν φυτῶν οἰκεῖα, παρατέον ὁμοίως ἀρξαμένοις τοῖς πρότερον, τά τε συμβαίνοντα περὶ ἕκαστον εἶδος, ἐ σχεδόν τινας αἰτίας, ἡ μ ὃν φύσις ποιᾷ διὰ τοῦτο ἕκαστον τ γένος, φ ἄλλοις ἀφωρισαι· ἐ ὅτι μικτά πως ἅμφω τῇ λόγῳ δεῖ. χυλὸς μ, ἡ τ ξηρᾶς ἐ γεώδους τῷ ὑγρῷ φ' ἁπόμοιρξις· ἡ ἡ τ ξηρᾶς σχέσις τῷ ὑγρᾷ διάλυσις, ὑπὸ θερμοῦ σῆφίρ. δὲ ἴσως ὀδμή. ὀσμὴ δέ, τὸ φ' χυλῷ ξηρᾶς τῷ ἀφανεῖ. ὀδμὴ γὰρ ἀέρος ἐ ὕδατος. καὶ σχεδὸν τὸ αὐτὸ πάθος δεῖ χυλὸς τε ἐ ὀσμῆς, ἐκ φ' ὧν αὐτοῖς δὲ ἑκάστου. ταῦτα μ ἔν ὅτω διάδηλα ἐ τ ἀφωρισμένον ἀφορισμόν. τὰ δ' ἄλλα

ὧν χυλῶν,

τ̃ χυλῶ, ὡς μ̀ ἰσόριθμ) ἀκρ δ ὄναι φάσθαι· οἷον, γλυκύς, λιπαρός, αὐστηρός, σφοδρός, δριμύς, ἁλμυρός, πικρός, ὀξύς. ὡς ἡ μ̀ τ̃ ὐσίαν ἐκπλῆσαι, χαλεπώτερον. αὐτὸ γὰρ τ̃ πρῶτον ἐχθ ῶσαι σκληρ. πρότερον γὰρ οἷς πάθεσι οἷς μ̀ τ̃ ἐπὶ τὰς αἰσθήσεις ἀκριβείας, ἃ (ὥσπερ Δημόκριτος) τοῖς σχήμασιν, ἐξ ὧν ἐκπλήσεις· ἃ μὲ ἄρα μ̀ ταῦτα συνάπτει πως εἰς τὰς δυνάμεις, διὰπερ λέγω χάριν, ἃ μ̀ ἃ οἷς ἄλλος βρόπος δῆ πρὸς τούτους λέγω δέ, τοῖς πάθεσι τοῖς μ̀ τὰς αἰσθήσας. οἷον ἃ πικρὸν ἀκριβῶς, γλυκὺν δ̀, τ̃ δ̀ ἀκριλικὸν τ̃ φ̀ γλυκεῖ συμφύτως ὑγρότητος, ἢ χυμὸν λιανλικὸν, ἃ λιπαρὸν, ἃ λεῖον. σφοδρὸν ἡ, τ̃ ξηραντικὸν, ἃ πυκνικὸν ἡρέμα ταύτης. δριμὺ ἡ, τ̃ πικτικὸν, ἃ τακτικὸν, ἃ ἐκκριτικὸν τ̃ ψ̀ οἷς συμφύτως ὑγρότητι θερμότητος εἰς τ̃ ἄνω τόπον· ἃ ἁπλῶς χυμὸν λαυτικὸν, ἃ θερμαντικόν. ἁλμυρὸν ἡ, τ̃ λυκτικὸν, μ̀ ξηραντικόν. πικρὸν δέ, τ̃ φθαρτικὸν τ̃ ὑγρότητος, ἃ πυκτικόν· ἃ λυκτικὸν, ἃ ἁπλῶς βαχὺν, ἢ μάλιστα βαχύ. αὐστηρόν, τ̃ συστελτικὸν τ̃ αὐδύσεως ἢ τ̃ ὑγρότητος τ̃ φ̀ αὐτῇ. ἃ τ̃ ἀδρὰν πολὺς ὑγρότητος λυκτικόν, ἢ πυκνὸν, ἃ ξηραντικόν. ἃ ἁπλῶς σφοδρότητά τινα ἠρεμαίαν μ̀ μαλακήν. ἃ πάλιν (ὡς πλάτων) μαθόλου τὰς διαφορὰς τ̃ διανόμων ἀκρ δ ίδωσι, τῷ συγκρίναι μ̀ διακρίναι, διχῇ μὲν γὰρ βαχύτητι μ̀ λεπτότητι· μαθ' ἑκάτερα δ διαιρῶν τοῖς αἰσθητοῖς· ὅσα μ̀ ὧν λάα τὰ φλοῖα καὶ ἀκροχαίνη βαχύνεται, σφοδρά. μ̀ αὐστηρὰ ἡ, ταῦτ' ἐστὶν ὑγροπλατέρα, μ̀ παῦ τὸ περὶ τ̃ γλῶτταν ἀκριβύνοντα. ὅσα ἡ ῥαπτὰ, τ̃ πέρα μ̀ τ̃ μεμῖχθαι, ὅτι μ̀ ἀκριβῶς αὐτ' ἔ φύσιος, οἷον ὁ τ̃ πηγὰ νίτρων δύνασις, πικρά. τὰ ἡ ὑπολίτερα τούτων, μ̀ ὧν τὸ μετριον ἔχει ῥύπα χρώμενα. ἀλυκὰ, αὖθις πικρότητος βαχάας, μ̀ φίλα μᾶλλον ἁμῖν. τὰ ἡ τῇ τ̃ σώματος θερμότητι λειαινόμενα, μ̀ λειαινόμενα μ̀ συμπυρούμενα, μ̀ πάλιν αὐξόμενα, φερόμενα δ' ὑπὸ λυφότητος ἄνω πρὸς τὰς τ̃ λιφαλῆς αἰσθήσεις ☾ τέμνοντ), δριμία. τὰ ἡ πολλὴν πυμύδα ὑπὸ σπιλίνος, ὡς δ̀ τὰς σφὰς φλοῖς εἰσελύομενα καὶ ἀναπυκνοῦντα καὶ ἀναζυμῶντα, μ̀ ἀφελόμενα πυῖόντα καὶ ἑλκον, ὀξέα. τὸ δ̀ σύμπαντι τοῖς πρὸ ταῦτα πάθος γένεσιν, οἰκεῖον ὅτι τ̃ γλυκύπικρος, ὅταν λειαίνῃ ἐπαλαφρύνῃ τὰ βαχυνθέντα. λαθοῦσα ἡ μ̀ συναθρ τὰ πηὰ φύσιν λιχμύδα, τὰ δ' αὖ συνισῶσα διαχαλᾷ. μ̀ ἁπλῶς ὅ, τι μάλιστα δριμὺ ἔστ μ̀ τ̃ φύσιν γλυκύ. βρος μ̀ ὢν ὁ βρόπος ταῖς δυναμικαῖς ἀφορίζα. Δημόκριτος ἡ χᾶμα πολλοῖς ἐκπλῆσι, γλυκὺν μ̀, τ̃ σροχόνλον μ̀ σύμιγδη ποιᾶ· σρυφνὸν ἡ, τ̃ μεγαλόχαμ) βαχὺ ἡ, τ̃ πολυγώνι μ̀ ἐπιρριφῆ· ὀξὺν ἡ τ̃ τόνομα, τ̃ ὀξὺν τῷ ὄγκῳ μ̀ λαυσοειδᾶ καὶ λαμπύλον μ̀ λισπὸν μ̀ ἀπερριφερῆ· δριμὺν δέ, τ̃ πυριφερῆ μ̀ λισπὸν μ̀ γωνοειδῆ μ̀ λαμπύλον· ἁλμυρὸν ἡ, τ̃ γωνοειδῆ μ̀ σκολιὸν μ̀ ἰβσκελῆ· πικρὸν ἡ, τ̃ πυριφερῆ, μ̀ λᾶον ἔχοντα σκολιότατα, μέγεθος ἡ μικρόν· λισπὸν δέ, τὸν λισπὸν μ̀ σροχόνλον μ̀ μικρόν. οἱ μὲ ὧν βρόποι, ὅσ' τ̃ διαφέρουσι, τάχα δ' αὖ δ' ὀξαν, ὥσπερ ἐλέχθη, μ̀ ὅτως ἐκπλῆσιν χάριν. αὐτ̃ γὰρ τ̃ δ' υνάμεως ὅτως ἀκρ δ ίδης, οὕτως τὰς αὐτὰς ἀκρ δ ίδους, δὶ ἃς ὁ μὲ σύφα μ̀ ξηραίνει μ̀ πήγνυσιν, ὁ δ̀ λειαίνῃ, καὶ ὁμαλαίνει ☾ λαθίσησιν, ὁ δ̀ ἐκκρίνει καὶ διαχᾶ, καὶ ἄλλο τι διότ τ̃. πλὴν ἴσως ἐκᾶνα ἂν λέγοις ὧν λέγεται πᾶσι πᾶσι τούτων, ὥστε μ̀ ὑπολείπεσθαι ἀποδ δίδοσθαι ποῖόν τι. πᾶ γὰρ † ἐστὶν μὴ μόνον τὸ ποιᾶν, ἀλλὰ μ̀ τὸ πάσχειν· ἄλλ' τ' εἰ μ̀ μὴ πᾶσιν ὁ αὐτὸς ὁμοίως φέρεται, λαβὼν τὸν φασιν. ἐδὲν γὰρ λυπᾶ, τ̃ ἡμῖν γλυκὺ, ἐτέροις ἴσως τ̃ ζώων ἐστὶν πικρόν. ☾ ὧν τ̃ ἄλλων δὲ ὁμοίως. δὲν γὰρ, ὡς γ̀ τῷ αὐθρίῳ τὶς ὅτῳ ἑτέρᾳ δ ιάθεσις ἐπὶ τὸ, τι τ̃ χυμῶ χᾶμα ταὐτὸ, μ̀ γ̀ ἄλλῳ ἔοικεν ὑ ταυτὸ δύνασθ' πάσχειν ὑ ποιᾶν. εἰ δ̀ ἔστ ἀληθὲς, αἰτίαν ὁμοιότητος ἐστὶν ὑποκειμένων. διὸ διὰ μ̀ λεπτίον χωρεῖ αὐτ̃. ἅμα δὲ ἐκᾶνο φανερὸν, ὡς ὑ μία τις δύναμις τ̃ αὐτ̃ χάματος· εἰς δὲ ταὐτὰ πίπτει ποιᾶν γ̀ ἄλλῳ καὶ ἄλλῳ. τὸ μὲν γὰρ μὴ πάντων πᾶσ τ̃ αὐτ̃ δύναμιν ἄγαν, ἐχ ὁμοίως ἅπαντ' ὥσπερ ὑ δὲ τὸ πῦρ ἐκαῖον. εἰ δὲ μ̀ γένεσιν ἦσαν διαλύειν, τ̃ πλέον λόγον δᾶτ· καὶ δι ἐκᾶνο δᾶλα λέγω αἰτίαν. ὧδε γᾶν τ̃ πυρὸς ὅταν μὲ δύνατ ἐκαῖν, ἢ τὸ ὧδ' ὡς ὑγραίνῃ, ἴσως ἧς αἰτία μ̀ λόγος. εἰ ἡ μ̀ ἐναντίον ἐποίῃ, μᾶλλ) αὖ ἐᾶτ μ̀ πλεόνων. τότρις μ̀ ὧν ὑπὸ ἁπάντων τούτων λεκτέον. δὶς ἡ τὰς δυνάμεις, ἐκᾶνο μόνον αὐαγκαῖον, ποῖόν τι τ̃ αἰσθητήριον ἔπεσθ· ἐεὶ γὰρ αἰσθάνεται μ̀ τ̃ τούτων φύσιν μ̀ διάθεσιν. ἐπάνθ' ὃ ὁλῶν μόρι) αἰσθητικόν. ἴσως ἡ μ̀ ὅταν ἐκ πλειόνων ᾖ ἑνίων, τ̃ ἑκατέρα δ' ὑναμ) μ̀ ὐσίαν τ̀ ἁπλῶν ἄδηλον. ἄδηπ) ἡ ἐκᾶνο δὶς τὰ χάματα λέγεσθαι, ἃ τ̃ ὁμοίων διαφορὰν τ̃ μικρότητα μ̀ μέγεθ', εἴτ' μὲ τ̃ αὐτ̃ ἔχῃ δύναμιν. ὃ γ' ὧν τ̃ μορφ', ἀλλὰ τ̃ ἔτ) δυνάμεις, ἃς ὥσπ' τὸ διαδιάζαθαι, μ̀ ἁπ) τὸ μᾶλ) μ̀ τὸ ἥπερ ἔχ' ὧν ἐκπλῆσ' ὡς δ' ὐκ τὸ

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

εἰς δὲ τὸ μὴ αὐτὸ λιμάδα, μὴ δὲ πυῖᾳ, ἐκ δύο λογεῖ· ἐπεὶ φ τοῖς σχήμασιν αἱ λιμάδες. ἐν γὰρ ὁμοιοσχήμονα, ταῦτ' ἂν εἴη τὸ ὑπάρχον· ὥσπερ καὶ φ τοῖς ἄλλοις. τὸ γὰρ τρίγωνον, τὸ πρόμαῖον, καὶ τὸ μυελόπον, ὁμοίως λυσιτελεῖς ὀρθαῖς, καὶ τὸ μυελοτρίγωνον τὴν παρσιν ὀρθὰς· καὶ τὸ τετραλγωνον τὴν τρασι. καὶ ταῦτα μὲν ἡ φὴ τὸ ποσὸν διαφορά· τὰ δὲ λόγῳ μὲν ὅντα τὰ αὐτὰ, οἷον ἡ ἀσυμμιβία φ σχαμάτρος. τὸ δὲ ποσὸν διαφορον. ὡστ' ἐπεὶ ἐκ τούτων ἤκει τούτῳ ἐγίνετο, τὸ μὲν ποσὸν διαφορον ἂν ἦν, τῇ δ' ἄλλῃ ἀδιάφορον. ἀλλὰ γὰρ αἱ μὴ φὴ χή-
3 ματα καὶ τὰς μορφὰς δ' ἀναδμεις πλέω, ἡ πόδι πλαίονῳ ἔχουσιν ἀκρίαν. Ὅτι δ' φ ἐκ-μίξει ὡσὸ χυλὸς ἡ ἡ ὀδμή, ἡ ἐκ δῶ δὲ φανερὸν. ὀδὲν γὰρ φαίνεται ἁπλῶς ἔχῳ χυλὸν, ὀδ' ὀδμὴν, ἐὰν μὴ λαβεῖν μίξῃ· οἷον, ὁ ἀὴρ, ἢ πῦρ, ἢ ὕδωρ. ἄχυλον γὰρ καὶ τὸ ὕδωρ λαβ' αὐτό. διὸ καὶ οἱ παλαιοὶ φασι, δι' οἵας ἂν γῆς ῥέῃ, διὸ καὶ εἶναι. καὶ ἡ θάλαττα δὲ, καὶ τὰ νιτρώδη δὴ καὶ ἁπαξαπλῶς ὀξέα δῶ ὑδατωῳ, ἔχει ἴωα μίξαι· ὧν φύσις καὶ ἡ ὀσμὴ μᾶλλον τῇ θαλάττῃ συμπαθεῖ. γῆ δὲ, καὶ λίθος, ἄχυλα· πλὴν ἐάν ἴωα τοιαύτην λαβεῖν μίξιν. διαφαίνεται γε ταῦτα μᾶλλον ἔχοντα· οἷον ὅσαι θαλαμώδεις, καὶ ὅσαι μὴ ὡς τίφρα, πηρά· μὴ φύσει δοκοῦσιν εἶναι λαβαπερ καὶ ἡ ἄργιλος. ἅμα δὲ καὶ τὰ ἄλογον, ὥσπερ τῇ τ' γυάδες φάραγμίξει γίνεται χυλός. τὰ δὲ δ' μεταλλεύομεν, καὶ λίθων ἴνια γένη, καὶ ὀσμὰς ἔχει πρὸς τοὺς χυλοὺς. ἅπαντα δ' ἔν ταῦτα μίξει δὴ μὴ ἀλοιώσει καὶ ἴγχυλα φαίνεται, καὶ ὀσμώδη. καὶ γὰρ ἡ τίφρα σβέννυται τῶν διαπεπλυμένων, μὴ ὅσα πυρώδη, λαμβάνει δὴ χυλὸν, τὰ μὲν ἁπλᾶ, τὰ δὲ καὶ μιγνύμενα ζοῖς ὑγροῖς. ἃ μὲν ἂν φύσει, ὅτι τοιαῦτα, καὶ πρόσθεν ἄρκται μὴ ναῦ. ἐπεὶ δ' φ τρισὶν οἱ χυμοὶ, φυτοῖς τε γὰρ καὶ ζώοις αἰσί ἴνις καὶ ὀσμαὶ καὶ χυμοὶ μὴ τὰς ἕρασας, ἔτι δ' φ ζοῖς μὴ τέχνος πᾶσα σὰρξ ἴνα μιγνυμένους, ἃ καὶ αὐτομάτως ἀλ-
20 λοιουμένους, ὁ τι μὲν ὑδὶ τὸ βέλτιον, ὅτι δ' ὑδὶ τὸ χεῖρον, ὥσπερ δῶ σκευμένων· τὸ μὲν ἐπὶ τὰ ἄπαντα τούτων ἐπεῖν, κοινότερόν τι καὶ καθόλου μᾶλλόν ὄντι. ἐπὶ δὲ τῶν φυσικῶν τὸν λιπτέον. ἀρχὴ γὰρ ἅπασιν ἡ φύσις. καὶ τούτῳ ὅσοι λιπτά τε τὰ ἁπλᾶ φαίνονται, καὶ ὅλως τὰ ἄψυχα, καὶ ὅσοι μὴ τὰ φυτὰ καὶ ζῶν ὑπάρχοντες. καὶ γὰρ ταῦτα πρότερ' ἄν τις πιθῆτο δῶ ζώων. ἅμα δὲ καὶ ἐμοὶ ἡ σκέψις ἐπὶ τούτῳ, οἷον συνεχὰς ὄζα τοῖς πρότερον. οἱ μὲν ὧν φ τῇ γῇ ξυνισταμένοι χυμοὶ δῶ ὑγρῶν (ὅτι γὰρ ἐμφανίζεται) λέγω δ' οἷον ὀξῶς, μὴ γινόμενοι ἁπλοῖ· ὅτι τὰς αὐτὰς ὧν ἢ πᾶν πλησίας αὐάγκας, δι' ἃς μὴ φ ζοῖς φυτοῖς. ἐὰν μὴν ὅτε ἴσοι τὸ πλῆθος, ὁδ' ὁμοίως τότοις, ἀλλὰ θολερώτεροι· ὅσα τὸ μὲν τῶν αὐτῶν πέψιν, μικδ' ὁμοίως ἔχειν. τὸ δὲ πλῆθος ὁ συμβλητοί. πολλοὶ γὰρ οἱ τ' λιπαροῦ καὶ αὐ μοιοι χυμοί, καὶ συλαμῶς φῶσοί γε ἐμφανόμενοι ζοῖς ἐκ δ' γῆς· οἷον, ὁ αὐστηρὸς, καὶ δριμύς, μὴ ἄλλοι δὲ πλείους. 30
εἰ μὴ ἂς λέγοι τῇ μίξει καὶ τῇ ἕρασει δῶ ἄλλων γίνεσθαι τόπος, πρὸς δὲ γένεσιν ἐπὶ αὖ αὐαῦ. ὅτω δ' αὖ εἶπεν ἄπειροι. ἄπειροι γὰρ οἱ λόγοι δῶ μίξεως. καὶ ὅτι δὲ ἡ μᾶλλον μὴ ἧττον αἱ διαφοραί. διὸ μὴ οἱ ὁμογενεῖς πλάτος, οἷον αὐστηροί, λιπτροί, πικροί, γλυκεῖς. ὅθεν μὴ οἱ παλαιοὶ δῶ φυσιολόγων, ἀπείρως ὑπέθεντο αὖ χυλὸς, ὥσπερ καὶ μικδῶ. ὁποία γὰρ ἂν ἧς ἡ μίξις καὶ ἡ σῆψις γίνηται τ' ὑγρᾶ φυτῶ, τοιοῦτον ἐπὶ τὸν χυλόν. τὰ μὲν ἄλλα βέλτιόν γε οἱ ὁρισμοὺς λέγοντες, ἐκ τούτων δ' ἄλλη ἡ μίξεις ποιοῦνται τὰς διαφοράς. ἴδιος γὰρ τῶν ἐκ δ' γῆς ὁ ἁλμυρός· ὁδενὸς γὰ λιπτὸ καὶ λιλύφος. ἀλλὰ πόθι μὴ τότε, τὴν αἰτίαν ὕστερον
4 λεκτέον. Αἱ δὲ ἰδέαι δῶ χυλῶν, ἐπεὶ δοκοῦσιν ἐπεῖν, καθάπερ καὶ ὀσμῶν μὴ δῶ χρωμάτων. ἔστω δ' ἐὰν ἧς τ' ἁλμυρὸν ἐχ ἑτέρου ζέῃ τ' πικροῦ, λαβαπερ καὶ τὸ φαιὸν τ' μέλανος. ἐὰν δ' χωρίζῃ, συμβαίνῃ ἔστω ὄγδοον ἐπεῖν. γλυκὺς γὰρ, μὴ λιπτός, καὶ πικρὸς, καὶ αὐστηρὸς, καὶ δριμὺς, καὶ ὀξὺς, καὶ τρυφνὸς ἀριθμῆται· πόθεν δὲ καὶ ὁ ἁλμυρὸς, ὄγδοος. οἴονταί δέ τινες καὶ τὸν οἰνώδη δεῖν· φ τε γὰρ τοῖς λαχανώδεσι πλάσει, καὶ ἐκ δ' γῆς ἀναπολύει ἧς γίνεσθαι τοιοῦτος χυμός. ἔτι δ' ὁδ' ὁς ὁ γαλακτώδης εἰς τὸν γλυκὺν αὖ πίπτειν· μὴ γὰρ ὧν εὖ-τῶ φ γένεσις ὡς εἶδος αὖ τιθῆτο τὸ γλυκύ, ὅτω τὸν οἰνώδη δῶ ἄλλων ἴνι πόθεν ἐμφύεσθαι ῥᾴδιον. ἀλλ' ἰδέα τις ἡ φύσις, λαβ' αὐτὸ ὧν δι' ἐχομένων καὶ τὸ γλυκὺ καὶ τὸ τρυφνὸν καὶ αὐστηρόν. ἀλλὰ γὰρ ἔστω μὲν οὐδὲν ἴσως διαφέρει πρὸς τὸ δῶ ἄλλων διαπέαν. ὁ δὲ ἀριθμὸς ὁ δῶ ἁπλᾶ, λαμβάνεται καὶ φυσικώτατος. πότερον δὲ ἔστω μὲν ὥσπερ ἀρχὰς, ἔστω δὲ ὡς συνθέσεις δεῖ λέγειν, οἷον τὸν μὲν γλυκὺν καὶ λιπτὸν, καὶ ὅσοι σύστοιχοι τότοις, ἀρχάς· ἐκ τούτων γὰρ αἱ γνίσεις καὶ αἱ τροφαί· ἔστω δ' ἄλλους συνθέσεις· ἃ πάντας φυσικούς. ἴσως γάρ ἃ

μὲν εἰς τὸ

μὴν ἀς τὸ ἄρισον ἁπλῶ τάξεως τῆ φύσις, ἢ τότπις ἕξις μόνοις. ἅμα δὲ καὶ τὸ τροφῆς γνῶσιως ἀληθινόν, ὃ δεῖ γὰρ, ὡς εἰπεῖν, ἕτερ χρῆσθαι δοκεῖ διὰ τ ἑτοῖον, ὅτε γίνεσθ. ὁδὶ ἀς τὸ πλέον τα ἰσλεῖν αὐτ ἐκεῖνό γε μᾶλλον ἢ ὀχ ἧττον τῆ φύσις. ὀλίγοι γὰρ ἢ τότῳ τῷ μέρε. χλίσιν διὰ τ ἡδόμενον ὄδὲ τὸ ζυτέμβ, καὶ ὧδι τῶν ἄλλων ζώων πᾶς τ ἀνθρωπεν, πότερον τῆ φύσις ἢ τῆ εἰρησις τἄλλα. καθάπερ γὰρ καὶ τότων ἴδιαί ἐνις αἱ ὀσίαι, καὶ τ φυτῶν ὁμοίως. εἰ δὲν ἢ μὴ εἰρησις γ' ἀτελέας ἐνὶ καὶ γ' ἁπλέας, ταῦτα δ' γγνᾶ καὶ ἐκβαίνα τὰ ὅμοια καὶ ἐχυρότερα πολὺ τ ἑτέρων, ἐκ αὖ ἔτι τῆ εἰρησ. ἐπ γ' ἐνίων φυτῶν ἅμα συμβαίνει μὴ τελειοκαρπῶν καὶ ἧττον εἶν πικρὰ τὰ γ' τότῳ τῷ γένε· λαβεῖν δὲ τῆ ἐγκυτερίς, καὶ ἀψινθίε, καὶ τῶν ζωότων. ὡς ἐκεῖνοι τ φύσιως φερομένης, καὶ τῆ γλυκύτητα λαβάπερ ἀπτέαν ἐνὰ ὅσων ἢ ἐλαφρὰν πέψεως. ἀεὶ γὰρ ἡ φύσις ἐξομοιοῦν ἐθέλει τῷ ὑποκειμένῳ, καὶ γ' τοῖς ζώοις καὶ γ' τοῖς φυτοῖς. ποιεῖ γὰρ καὶ τροφὴ γίνετ πᾶσιν, ὅταν ἐρασῆ τὸ λαμβανόμενον. ἃ δὲ δὶ καὶ ἔνια βίαιτα διαθερμαινομένοις πσίν, ὥσπερ καὶ τ ζώων, ὧν καὶ ἡ γένεσις ἐκ τότων, ὁδ' ἂν ἡ τ τροφῆς ἱκανὴ πίσις ἔν πᾶς τὸ ἢ φύσιν, ὁ δ' αὖ πρώτη σύστασις, ἀλλ' ἐκάστοις μεμερισμένη ἢ τὰς μίξεις. ἐπεὶ ὁδὶ οἱ γλυκεῖς χυμοὶ τρόφιμοι πάντες ἡμῖν, ἀλλ' οἱ μὲν ἐκσατηκοὶ, καθάπερ ἡ ὁμοία τῷ σκολύμῳ ῥίζα, καὶ ἄλλαι ἐνίες· εἶδ' ἐστωπικοί, πλάτες δὲ διαλύμενοι, κ' δυνατηφόροι, καθαπερ ὁ μανδραγόρας. ἔνιοι δὲ ὁμολογουμένως ὧδι βαίνει. πολλοὶ γὰρ ἤδη καὶ πολλαχῆ ῥίζας φαγόντες, ἃς ἐγένσαν, γλυκέας τε τῇ γεύσει καὶ ἁπλέας, ἐπέθανον, καὶ ἄλλα τοιοῦτα πλέω τυγχάνει, τὰ μὴ βλαπτόντα, τὰ δὲ κ' ὅλως αὐαιρῶντα, τῶν ἢ τ τροφῆς ἁπλοῦν ἢ ἀλύπων. ἔνια δ' πάλιν ἀφελόντα ἀπ' ὧν κ' πικρὸν, οἷον κ' τὰ ἄρι λειχῆνα, λιγηαύριον κ' ἀψίνθιον, κ' ὅσα ἃ φαρμακωδέστερα ἐπ οὖν χυμὸς ἔχ'. πολλὰ γὰρ κ' τότων ὀνίνησι. τ δὲ κ' ὅλως ὁ χυλὸς ἄτροφ ὤν, ὥσπερ εἰ ἁπλυσμα τ τροφῆς ὄντ· οἷον, ἄλμυρὸς καὶ ὀξύς. ὁδὲ γ' δυνάμεθα λιρατῶν ἀκρατα, καθάπερ ὁ δ τ ἄλλων ἐνια ζώων· διὸ καὶ τ τρις πρὸς χόμεθ τοῦ ἄλλας. ἔνια δὲ καὶ αὐτὰ ἑαυτοῖς εὑρίσκ τὰ πρόσφορα πᾶς τ τοιούτ ὧδι κρίαν, ὥσπερ καὶ οἱ ὄρνιθις ὕδλα. καὶ φανερὸν αὖ δ' ὄξει γ', ὡς ἐκ ἔστι ἁπλῶς μεμερισμένα. τὸ μὲν ὥσπερ φυσικόν, τὸ δ' ὡς γ' ἐτύχσε καὶ πρὸς φύσιν, ἀλλὰ κ' τὸ ἡμῖν ἄτροφον ἄλλοις τρόφιμον· τὸ δ' ἑτέροις τρόφιμον, ἄλλοις ἄτροφον. ὡς γὰρ αὖ αἱ φύσεις ἔχουσι τῆ τὰς κράσεις, ὅτω καὶ αἱ τροφαὶ διαδ' ἑκατον ἀρμόττουσιν. ὁμοίως δὲ καὶ αἱ δυναὶ καὶ αἱ λύπαι καὶ αἱ βοήθειαι πᾶς τὰ πάθη καὶ τὰς διαθέσεις, ὃ καὶ φανερὰ ποιοῦντα πολλὰ δῆ ζώων ὄδιν· ὃ πᾶς τὰ συμβαίνοντα παθη μένου αὐθμάτως, ἀλλὰ καὶ διατ' αὐτὰς τὰς ἰδιοπλάτες, ὅταν ἄλλο φαγωσιν ἑτέρου ἐπιδιόντα· διαβάπερ οἱ ἔχις τὸ πήγανον, ὅταν τὸ σκόροδον. ἔχ' ἢ κ' τῆ ταῦτας ὁμοίως. ἄλλαι γὰρ ἄλλοις γ' ναντίαι, καὶ ὃ τροφοφόροι. καὶ ὃ μόνον εἰς τὸ μὴ σ' ἔωδ, μὴ δὲ ζητῆν, ἀλ' ὑπὸ τῶν ἁπλέων ἡμῖν αὐαιρῶδια. διαβάπερ οἱ γύπις ὑπὸ τῶν μύρων, καὶ οἱ διαύβαροι ὑπὸ τῶν ῥόδων. πολιμῶσι δὲ διὰ σφόδρα καὶ αἱ μέλιτται, τοῖς μεμερισμένοις. Ὅλως μὲν γὰρ ἢ ὀδὴν ἢ βραχύ τι πάμπαν ὄδιν γ' τοῖς ἄλλοις ζώοις, τὸ τῶν δένδρων διὰ ἰῶν κομ αὖτ χαρίεν, ἀλ' ἔστιν διαπὸ συμβεβηκός, ὧν ἡ τροφὴ τοιαύτη. πᾶς ταύτ ἐν γὰρ ἰῶν ἡ ὠδυμία, καὶ ταύτης. εἰ δ' ἄρα καὶ τοιοῦτόν ὄδιν, ἡμῖν γ' ὁ ζαφὶς. ἐπεὶ καὶ τῶν φάρδαλιν τοῖς μὲν ἄλλοις, ἁπλοῦ φασι δοκῶν αὖτ, διὸ καὶ θηρεύειν αὐτ, ὅταν διαπαλῇ ταύτ ποθ ἁγομένη. ἡμῖν δ' ὀδμίαν δύνασθαι ἐμφαίν. εἰ μὴ κἀκεῖνο ἀληθὲς, ὥσπερ ἔσιν ἀληθὲς, ὅτι χαρίσον ἔχουσι πάντων τ ὄσφρησιν. καὶ διὰ τ ἐν, ὡς εἰπεῖν, πολλαὶ λανθάνουσιν αὖ ἡμᾶς ὀσμαὶ, καὶ τὰ ἁπλέα καὶ τὰ λυπηρὰ τὰ ἡμῖν ταύτας. ὃ δ' ἄν τ δ' ὄξεων αὖ ἄτοπον εἶν, τὸ τἄλλα ζῶα σαφέστερον ἔχοντα μὴ δ' αἰσθάνεσθαι, μὴ δ' ἐκκρίνειν τὰς δύνασίας, ἐκ ἔστιν ἄτοπον. τάχα δ' γὰρ κ' αἰσθάνοντ', πᾶς δὲ τ φύσιν αὖ τ ὀχ ἁρμόττουσιν, ἀλλὰ κ' γνωτίαι· διαβάπερ ὑπὸ τῶν γυπῶν ἐλέχθη, κ' ὡς τὰ ἔντομα ταῦτα ὑπὸ τ ἐλαίε βαρύνεται. φθύγει γὰρ αὐτὰ τ ὀσμήν. ἕτερα δ' ὑφ' ἑτέρας ἐνὸς ἴσως. ἄλογον δ' γνῶσθαι διὰ ξέν αὖ συμβαίνειν πᾶς ἐκείνῳ τῷ ὑποβύσιν ὁ λιπὼς τ γλυκέως χυλός. γένε δὲ πᾶσι λίσατα τῷ γλυκεῖ, διαβάπερ οἱ λυπίς. ὁδὲν γὰρ τῶν οἰκείων φθαρτικὸν, εἰ μὴ ταῖς ὑπερβολαῖς, ἀλλὰ τότε μὲν τῇ αἰτίαν, ὑπὸ τῆ δριμύτητ λυπῆσαν, ὥσπερ καὶ τ ὀρεγάνε, καὶ τ ῥιῶν· πάντα γὰρ φθύγει. τὸ δὲ μὴ αἰσθάνεσθ, διαβάπερ λέγεσιν, ὁ σαφὲς ἡμῖν· εἰ μὴ ἄρα καὶ τοῦ πόρυς γ' ταῦθα ἂν ἐς αἰσθάσαιτο, διαβάπερ ἔνιοι τ φυσικῶν, τῷ μὴ ἁρμόττειν ἢ μή.

διὸ καὶ διαιροῦσι τοῖς μιγνύουσι, τὰ μὲν μικρὰ φασκοντες τ φιδνὰ αὐδαίνεσθ, τὰ δὲ μείζω τ
ζιδνὰ μᾶλλον, ἀχ ἱκανὴν δ' ἐπὶ οἰκείαν ἴτασιν διαίρεσιν διαιροῦντες. ὁ γὰρ γ' πρὸς πόρους ἡ
αἴθυσις· ἀλλὰ μᾶλλον πρὸς τὴν διαθυσιν ἄν τις καὶ τ κράσιν, τό, τι πάθος ἀποδιδῶ C τ
ἀπάθειαν, γ' οἷς τὸ ἡδὺ καὶ τὸ λυπηρὸν· ὅπερ συμβαίνει καὶ ὧδι τ ἀνθρώπων. ὁ γὰρ πᾶσιν αὖ
αὐτοὺ πρόσφιλῆς, ἀλλ' μᾶλλ) γ' τοῖς μακώδεσι καὶ βαρείαις, ὥ γ' ἴναί γι δοκεῖ πᾶσιν· οἷον
αἱ ἐκ ζυγῶ ἐκπίνουσαι χασμάτων καὶ ἄῤῥων, θανατηφόροι τοῖς πρόσω λάζεσιν. ἐπὶ δ' ἀῤῥ καὶ
αὐτὰ τοῖς ἀναπνευσικοῖς μύοις. ἀλλὰ τ τό γι φανερόν, ὥσπερ ὧδι τ χυλῶ, ὅτι καὶ ὁσμαί
ζινες ἐκάστοις εἰσὶν οἰκεῖαι· καὶ ὅτι τὸ σύδδες τὸ μὴ καὶ τ βοφλὸ, ὀλίγοις ἢ ὀδίσι προσφιλές·
εἰ δ' ἐκ ζινι καὶ συμφέρον, ἀδιλότροφον δεῖν. ἀλλὰ γὰρ ζαῦτα ἴσως ὕδη πλέον εἴρετ? τ ὑστ
6 καμμένω, ὅθεν δ' ὁ λόγος, ἐκάστοι ἐναντίον. Ἑκάστ τ χυλῶ καὶ τ ὀσμᾶ δεῖ ζες φύσιν, ὥ- 16
σπερ C τ ζώων, ἃ πρὸς ἐκάστην διάθεσιν ἁρμόττει καὶ ζρᾶσιν. ὁ μὴν ἄλλος τι καθόλ καὶ ζοι
νῶς εἰπεῖν, οἱ γλυκεῖς καὶ οἱ κατ' αὐτὸν τὴν συσοιχίαν βοφιμώτεροι, καὶ μᾶλλόν εἰσι κτ φύσιν.
φαύσιμα δὲ ζὰ τάχα δ' ὀκόλαθον ἐστὶ τὸν αὐλόν), ὅζ χυλὸς μ ἅπασι πρόσφιλὴς ὁ γλυ
κύς, ὀσμὴν δ' ἐκ ἔστιν ὅτω λαβεῖν ὅτω τῶν γένῃ λαυθανόντας, εἰ μὲ ζις ἀρα λαυθάνῃ σ' ζὰ τὴν
ἡμετέραν ἀθένειαν τ αἰσθησιν. ἴσως δ' ὁδὶ τὸ πρὸς γλυκὺς ἀρημένον ἁπλ ἀλιθες. ἐπὶ
μ δ' ἔστω ἀρκέτω τὰ ἀρημένα. τ δ' φυτ, μᾶλλον δ' πάντων γ' οἷς οἱ χυλοὶ, σ' τί μ ἐ-
κασα τούτους ἔχει, λέγω δ' οἷον πικρὰς ἢ γλυκεῖς ἢ λιπῶδες, τὴν πρώτην αἰτίαν σύστασιν,
ἐπὶ ἧς οἱ μ ζὶς χυμοῖς διορίζοντες, ὥσπερ Δημόκριτος, οἷον τ λέγω ζωὰς αἰτίας· ὁμοίως δ',
C ἃ ζις κατ' αὐτὴν ἔχῃ τ ἴδιδ) ἀποδοῦναι πρὸς ἕκαστον λόγ). οἱ δ' κτ πίνειν C ἀπινίαν δικαι
ρῶντες τὰ γλυκέα καὶ τὰ πικρὰ καὶ τὰ ἄλλα, τάχ' ἂν δ' ὀρθῶν διολύειν τὰ μικρὸν πρότερ) ἡμῖν 20
ἀρημένα. πίνει γὰρ πρότερόν τινι φαίνετ' ταῦτ' ἐξομοιοῦσθ καὶ ζοῖς φυτοῖς καὶ τοῖς ζώοις. ἀλ
λὰ τότοις ὁμοίως λεκτέον, ὅτι καὶ οἱ γλυκεῖς καὶ οἱ ἁπλῶς βόφιμοι χυλοὶ C ὀσμαί εἰσι τοιάδιας,
πίνει τινὶ γίνονθ καὶ κατβρασίᾳ, C ὅτι μᾶλλον ὡς τῷ τινὶ λαβεῖν πιπτιμμένα τ ἐτόρων.
διὸ δ' καὶ ἐπ' αὐτ τ ὁμογενῶν. καὶ εὐχυλότερα καὶ εὐοσμότερα τὰ πεπτιμμένα τ ἀπεπτων,
ἐκατέρων πεπομένων κτ τὴν οἰκείαν πίνειν. ἐπεὶς μ ἂν τότων, γ' οἷς ἐπομένοις ἴσαι φα
7 νερώτερον. Τῶν δ' ἄλλων ἐκεῖνο δεῖ λαβεῖν πρῶτον, ὃ λοιπὸν δεῖ τ τ φυτ ὑσίας. πάντα
γὰρ γ' ἐκ γένεσι τῶν χυλῶν μεταβάλλει μετὰ τὴν πίνειν ἐξ ἄλλων εἰς ἄλλας χυμὸς, ὧν μὲν
ἁπλῶς εἰπεῖν, ἐκ τ πικροῦ εἰς αὖ κατ' ὀδὸς· οἷον ἐκ πικροῦ καὶ στυφροῦ, εἰς γλυκεῖς καὶ λε
πτοὺς, καὶ εἴ τις ἄλλος ὁμόσιχος. ὧς δ' καθ' ἕκασον ὡς αὖ ἡ διάκρισις ἔχει τ φύσεως, καὶ τὰ μ εἰς
πλάτας, τὰ δ' εἰς ἐλαθῆρας. τὰ μ γὰρ ἐκ τ πικροῦ, καθάπερ ἐλαίκε σωμφαίνεια πᾶς τ στυ 30
φνὸν· τὰ δ' ἐκ τ στυφνοῦ, καθαπερ ἄπιοι καὶ τἄλλα· καὶ γὰρ τὰ ὀξέα, πρότερα στυφνά. τὰ
δ' ἐκ τ στυφνοῦ, πρῶτον εἰς τ ὀξύν, εἶτ' ἐκ τ ὀξέος εἰς τ γλυκύν, ὥσπερ βότρυς. ὡς γὰρ ὅλως
εἰπεῖν, πλάσας ἀλλοιώσας ὅτω λαμβάνει, C ὅλως οἰνώδεας οἱ χυλοί. τὸ μ γὰρ πρῶτον ὥσ-
περ ὑδατώδης γίνεται, μετὰ δὲ ταῦτα στυφνός, εἶτ' ὀξύς, εἶτ' ἐγαστρυγλυκύς. ὡσαύτως
δ' καὶ τὸ συκάμινον) ἐκ στυφνοῦ γὰρ ὀξύ, καὶ ἐξ ὀξέος γλυκύ. καὶ ἐπ' ἄλλων δ' τ C συμβαίνει. τ γὰρ
οἰνώδεις γλυκύτερος, ἐγγυτάτω ζεῖν? τὸ ὀξύ. διὸ καὶ οἱ ἀπορέοντες, ὅτι τὸ συκάμινον ἐρυθρὸν
ὂν, ὀξύτερόν δεῖν ἢ λευκόν, ἐγγυτέρω τ ὄντως ὄν, ἐκ ὀρθῶς ἀπορέσι. τότε γὰρ οἷον γίνεσις
αὐτ τ οἰκείου χυμοῦ. λευκοῦ δ' ὄντος, ἢ στυφνότης πλέον ἀπεκρυπτομένη C λοιπότερα. σ' ζὰ τοῦ
γὰρ καὶ γ' τοῦθα ὅταν ᾖ, ξηρότερόν δεῖν. ἐρυθραινόμενον δ' ἐξυτραίνετ?, καθαπερ ἐγχυλον γι-
νόμενον. ὅλως γὰρ πᾶν τὸ πεπαντὸν πικρὸν, ξηρὸν τὸ πρῶτον αὐτραίνετ?. C ἔστι γένεσις αὕτη τῶν 40
χυλῶν, ὧν ῥέοντος καὶ ὥσπερ διπρεμμένου πλέονος ἀεὶ τ ὑγροῦ, καὶ ἀεὶ σωαύξοντος. ἢ καὶ στυ
φνὰ τὰ πολλὰ κατ' ἀρχὰς, ὃν ἀλόγως· ἅτε καὶ ξηρὰ ὄντα. ξηρότατά τε στοιεῖ τῶν ὑγρῶν, ὧν
ὁπωδήποτε ἢ ὑγρότης· ὥσπερ τ συκῆς, καὶ τὸ σαῦχος. τότοις μὲν ὥσπερ ὑλικοί τινες εἰσι καὶ
τὰς σιρήσεις, ὀξὺ ὧν ἡ μετάβασις εἰς τὴν πίνειν. τοῖς δ' οἷον ὐσία ζαῦτα, καὶ τέλη. πολλοὶ γὰρ
8 καὶ ψυχροὶ καὶ στυφνοὶ κτ φύσιν, καὶ ὀξεῖς· ὧν ἐξ ἀρχῆς ἤπου ἔχυλος ἢ ὑγρότης. Ἅπαντα
δὲ σως ἐμφαίνουσι οἱ καρποὶ καὶ τ τοῦ φυτ χυλόν, ὅπερ ἴσως ἀναγκαῖον ἐξ ἐκείνα γένον-
τας. ἀμοὶ μὲν ὄντες μᾶλλον, σωαινόμενοι δ' ἤπου, ἅτε καὶ δ' ἐκκρίσιως ἀεὶ καθαρωτέρας
γινομένης. καὶ δὴν μὲν διαύτη τις σύστασις. φθίνων δ' ὥσπερ ἔχυλος ἢ πρώτη, καὶ ὑλατώδης,
οἷον δὴν σιτωδῶν· ὥσπερ πυρὸς καὶ κριθῆς καὶ δὴν ὁμοίων. ὧν δ' καὶ τελείωσις εὐθὺς ἐκ ταύτης,

ὑ λαμ-

ὃ λαμβάνοιτο πλείους μεταβολὰς. ὁ γὰρ ὁ σ' ἡ γλυκύτης πορρώτατοῦτος, ὥστε μὴ σλεῖοσι πλησίον. διὸ καὶ φαίνεται διαβαίνουσα ἡ γένεσις εἰς τὴν χυλὸν, ἐπὶ τὰς συγκεκριμένας φύσεις. ἡ μὲν οὖν ἀπὸ πικρῶν καὶ πλησίον μεταβάλλουσα πρὸς τὴν τελείωσιν ἀεί ἐστιν, ὥσπερ ἄχυλος, καὶ ἀνεπίδεκτος γε ἀπλῶς γίνεσθαι καὶ ἀμοιώσεως, σχεδὸν τῆς ὑποκειμένης φύσεως. ὧν ἐπάνω, ὡς ἁπλῶς εἰπεῖν, τὸ μὴ γε ζῶις ἐπιτήδειος μᾶλλον, τὸ σ' γε ζῶις σίνεσθαι ὄντων, ὡς πλείονος δεομένων πτίλεως. τάχα σ' ἀληθέστερον ἐκάνως ἀφεστέναι, καὶ μὴ ἐπιτήδειος καὶ σίνεσθαι, ἀλλ' ὅλως τῇ ὑγιάσει διορίζοντας. ὁπόταν γὰρ ἄν τις αὐτὴν τυγχάνῃ, σὲ μὴ μεταβολαὶ σωματοληθήσονται τὸν λόγον. ἐπεὶ καὶ ἡ ἀμυγδάλη τὸ πρῶτον ὑσλαίσιος, ὡς ἂν ἡ χλοερά. ξηρανομένη δ', λεῖπος λαμβάνει. καὶ ἄλλα σὲ ζῶα τὸ λυρσιῶδη, ὧν καὶ τὰ λειλύφη σρυφνὰ τὸν δ' καὶ ὀξέα, καθάπερ τὰ ἀμυσλάλωνα, ὡς γε ταῦθ' παντὸς ἐκκεκινημένου τὸ πρεπομαζικὰ καὶ γενόσιος. ἡ σ' ἂν φύσις ἔοικεν, ὥσπερ ἐκ μεμιγμένων ὑδάτων χυλὸν ἐκκρίνῃ τῷ πέψει τὸ ἄπλυτον, ἡ καὶ σλέξειεν ἂν γένοιτ' ἂν καὶ ὧδε τὸν ἄλλων. γὰρ μὲν γὰρ ζῶις ἄλλοις ἐκμίξεως ἡ γένεσις γὰρ ταῦθα σ' ὥσπερ ἐξ ἀφαιρέσεως καὶ χωρισμοῦ. καὶ γάθα μὴ ἐκ τὸ ἀρχὴν, ἔνθα σ' αὐτὸ τὸ ἀρχῆς. ἀρχὴ γὰρ τὸ γλυκὺ τόστε σ' ἡ πέψις, ὡς ἁπλῶς εἰπεῖν. ἀλλὰ ταῦτα μὴ ὡς ἄλλως ἴσως ἐχαθαιρίαν. ἐπὶ τὰ λάκανα ἄδηλον, καὶ οἱ χυλοὶ πάντες ἐκ τὸ πικρὸ καὶ γλυκεῖ μεγνυμένων, ὥσπερ ἐκ τὸ σειχείων τὰ σώματα. πάλιν σ' αὖθ' ἕτερον, εἰ ἐκ μὴ ἴσων μηδὲν, ταῦτα δὲ ἐκ τὸ ἄλλων. ὁ γὰρ ἀρχὴν ἡ ζωὴ αὐτὴ φύσις· εἰ μὴ ἄρα πλεοναχῶς ἀρχαί, καὶ τὴν πλέως ῥόπως, ὅπερ ἔοικεν, ὥσπερ τὴν συσειχίαν φῶν λεγομένων. ἀλλ' ἂν δὲ τούτων μὴ πέρι, λόγος ἕτερος. Αἱ δὲ γενόσεις τὸ χυλῶν, φ' ὧν εἰρημένους ῥόπους, 9
ἡ ἐκ τὸ ἅλυος εἰς ἅλυς, ἡ ἐκ τὸ φωστῆρος εἰς αὖ φωστῆρας ἀλλοιουμένων. λοιπὰ σ' ἡ ὕλη πάντων,
τὸ ὑγρὸν. ἀλλοιοῖ δὲ καὶ πνεῦμα τὸ θερμὸν τὸ φ' αὑτῷ, καὶ τὸ τὸ ἡλίε. τὸ γὰρ, ὥσπερ ἄρτι, μᾶλλον τὸν φυτὸν οἰκεῖον, ἢ ὥσπερ τὸ ζῶον τὸ φ' αὐτῶν ζῶις. ἐπεὶ μεταβολαί γε καὶ ἀλλοιώσεις καὶ φ' ὧν πόνους ἐσὸ τὸ χυλὸν. δαμοκρίτου μὲν γε οὖν ποτε ἐξ ἀλλάλων ἡ γένεσις, ἀκριβάσαντα ἄν τις. ἀνάγκη γὰρ ἢ τὰ σχήματα μεταρρυθμίζεσθαι, καὶ ἐκ σκαληνῶν καὶ ὀξυγωνίων πυθμένων γίνεσθαι, πάντων φανερῶν ὄντων, οἷον τὸν πῦρ τὸ σρυφνὸν καὶ ὀξὺ καὶ γλυκὺ· ἡ ἐκκρίνεσθαι τὰ τὸν πρότερον ἀεί, θάτερα δ' ὑπομένειν. ἢ βίᾳ, τὰ μὲν ἐξιέναι, τὰ σ' ἐπιδύεσθαι. ἐπεὶ σ' ἀδύνατον μεταχειρίζεσθαι (τὸ γὰρ ἕτερον ἀπαθὲς) λοιπὸν τὰ μὴ αἰσθάνεσθαι, τὰ δ' ἐξιέναι. ἄμφω δ' ἢ καὶ ταῦτα ἄλογα. πιθανὰ δοκεῖναι γ' ἂν σλᾶ, καὶ τὸ τὸ ἔργα ζόμενον ταῦτα καὶ πάσχειν. ἀλλὰ γὰρ ἔστω μὲν ὑπὲρ πλείονων ὅσων ὁ λόγος. ἀπάντων γὰρ ὅσους πάσχειν τὰς γενέσεις, οἷον ὀσίας, πάθη, πάντες. τὸν σ' ἄλλων ὑπὸ τὸ θερμὸν πέψις γινομένη, τὰ μὲν ἐκκρίνει καὶ διαπέσσει, τὰ δ' πα-
χύνει καὶ συνίστησι, τὰ δὲ λεπύνει, τὰ δ' ὡς ἁπλῶς εἰπεῖν ἀλλοιοῖ. λαβεῖν καὶ γὰρ τοῖς πυρὶ μοίους. ὅλως δ' ἔστω λεπτὸν, ὅτι πάντες φύουσιν οἱ χυμοὶ δυνάμει πόσοσιν μεταβολῆ. τὸ δ' γίνεσθαι καὶ ἔστιν, διατ' ἐνέργειαν. περιβέντων σ' οἱ μὲν δύθυς φανεροὶ τῇ αἰσθήσει, λαβεῖν ὁ γλυκὺς καὶ ὁ λιπαρός· καὶ γὰρ ἐκπιέζομένων τότε τι ἐξ γῆων ῥεῖ, καὶ χυρισμὸς ἔκπυ τὸν πλάσιν ὅπως αὐτό. εἰ δ' ἐκ ὁμοίως ἔνισλοι, λαβεῖν ὁ οἰνώδης γὰρ τῷ μύρτῳ· ἔπι σ' ἧττον ὁ λιπαρός. ἔχει γὰρ καὶ ζωτὸν, ὃς ἐφίσησι τῷ οἴνῳ ἐκκριζομένων, καὶ ἀφαιρέσει αὐτό, καὶ λαβεῖν ὑδὲ τὸν λύχνον. ἀκρατίσιροι δὲ πάντες γίνονται, χωριδέντος τὸν πνευματώδους. καὶ ὅσοι δὲ χρονίζουσι, μᾶλλον. τότε γὰρ ἅπτεται ὑσλαίσιος ἀκρηνοῦ, καὶ ἡ γνώσις κάτοσασις, καὶ τὸ ὅλον ἡ θερμὸν γὰρ αὐτῷ σλύναμις. ἐπεὶ καὶ ἀφαιρεθέντων τὸ λαρπᾶν, γὰρ αὐτοῖς τόποις ἀλλοῖοντ', καὶ τὰ γε λαρύνα, καὶ ὅσα γε τὸν τρόπον ἐλαιώδεα, χρονίζοντα μᾶλλον ἐξελαιοῦται, σχεδὸν τὰς εἰρημένας αἰτίας. ἡ καὶ φανερὸν, ὥσπερ ἐλέχθη, διότι σλυναίνει πάντες γὰρ ὑπάρχουσι. τὰς σ' ἐνδεγένεσι, αἱ ἀλλοιώσεις ποιοῦσιν, ὅσοι δ' ὥσπερ γὰρ αὐτοῖς τοῖς πυθμαρχικοῖς ὡρισμένοι μεταβολαὶ, χωριδέντων ὁμοίως ἔστι τῶν περὶ τὰς πέψεις, καὶ ὡς τῶν περὶ τὰς φθοράς. Μάλιστα δὲ 10
τ' ὑσλαίου ὑπὸ τὸν οἶνον. καὶ γὰρ πηδεσμένος καὶ ἐξεσμένος, καὶ οἷον γυράσκων, γὰρ ὡρισμένοις ἴσοι μεταβάλλει χυλοῖς. ἀλλοιοῦσι γὰρ, ἀ μὲν ὥσπερ περὶ φύσιν, ὅταν παλαιούμενος ἐκπυπέπων, τὸ γε συμβαῖνον, δ' ἰόλ τὸ πολύμον ὁ ἀὴρ ἐξάγει, καὶ τὸ πνεῖν). ἀπόντος γὰρ τότε, λαλάπτει τὸ γεῦσις καὶ πικρὸν, ὃ δὲ ὥσπερ βία καὶ παρὰ φύσιν, εἰς τὸ ὀξύ. τὸν γὰρ φωστῆρον. ἔχει δ' καὶ ὧδε τὸν ἄλλων πάρα πλησίον συμβαίνει × τῷ οἴνῳ τῇ ἐκπαλύνῃ ταύτην ποιεῖσθαι φθορὰν, ἐξ ὅπερ καὶ ἡ φυσικὴ γένεσις. ἐκ γὰρ τὸ ὀξέος καὶ εἰς τὸ ὀξὺ, λαβάπερ εἰς τὴν ὕλην ἀναλοιώμενον. μεταβάλλει δὲ καὶ ἐκπαλύνεσθαι πάλιν συμβαίνει μὴ ὡσαύτως, ἀσανίως· καὶ μᾶλλον

ὅταν ἡ θελαπηθῇ, ἢ ὑπὸ τ̃ ἄτρυ ὑπερλῆς πεφανινόσα. ☾ γὰρ τότε πεφαπλάσιον τὸ πλῆθος ὂν, τὸ γίνεσθαι σφοδρὸν. ἀλλ' ὑπὸς μ̃ τ̃ ζητοῦντος, ἀλ' τ̃ις ἐπομβρίους οἰκειότερον ἐπιλέγειν. ἡ γὰρ φθορὰ κὴ ἡ ἀλλοίωσις γὰ τῶν ἐναντίων πάθεσιν. ἐπεὶ κὴ τὸ μὲν σφαφθερόμενον ἐξυγραίνεται, πολλάκις δ' ἐξοξύνεται. γυρόσπορον δ' κὴ χρονιζόμενον, ἀπεξηραίνεται, καταλαμπόμενον κὴ γνωτὸν εἶναι τ̃ γιώδους. ὅλως δ' αἱ φθοραὶ πάντων, ἢ καταμίξει τ̃ ἀλλοίου, ἢ ἐκλύσει τ̃ οἰκείου σφῶν χάους. αἱ δὲ καταμίξεις, ὅτι μὲν τ̃ ἐξωλῶν μεθιστῶσι, ὅτι δὲ τὸν αὐτ̃ νοσήσαντος ἰὸν κὴ πλειονάζοντος πάλαι δ' ἀληθέστερον ἀπῶν, ὅτι ἰατροὶ ἰοὺς κὴ σφαθαίνοντες. ὅτω γὰρ ἡ τ̃ πνεύματος φθορὰ, καὶ αὐτ̃ τ̃ ὑγρῶν, οἷον οἶνος, γάλακτος. ὥδη δ' ἤδη τι παγμὸν κὴ ὑπὸ τούτων ἡ μετάβασις. γνωστὰ γὰρ πᾶσι τούτων. αἱ δὲ γνωστότητες, πλάτος· ὅσα ἴσως μ̃ φανερόν. ἡ δὲ πίωσις πάντων τ̃ ἰατρῶν, γίνεσθαι μὲν ὑπὸ τοῦ θερμοῦ, ἰαθαπερ ἄρτι. δοκεῖ δὲ καὶ τ̃ ὀψικαίρων ὑπὸ τ̃ ψύχους, σφᾶς πλὴν ὥραν. πέπεται γὰρ, ὥσπερ αἰεὶ λέγομεν, τὸ θερμὸν αὐ-
11 πεφθεισμένον. Ἔλαιον δ' ὑπὸ τ̃ ἐλαίας τὸ συμβαῖνον, ἅπερ ἀληθὲς λέγεται γὰρ, ὡς ὥδη πλέον ἴσχει τοῦ ἐλαείου μετ' ἀρκτέρου, ἢ ὅσον λαμβάνει τοῦ θέρους. ἅμα δὲ κὴ ὁ πυρὸς τότε γίνεται σκληρὸς, μεθ' οὗ οἷόν τε δύνασθαι τὸ ὑγρὸν ἐξελαύνειν. ὥστε εἰ μ̃ τῇ φυσικῇ πέψει λᾶ καὶ τοῦ συμπέπωκεν τ̃ ὄρους λαμβάνῃ, τῷ πυρὶ λαπτέον. εἰ δὲ τῇ ὥρᾳ, τῇ τ̃ ἄτρυ λύσει. ἔοικε δ' ἄμφω συμβαίνειν σφᾶς τ̃ αὐτ̃ αἰτίαν, τ̃ μὲν οἷον πεπομένοις. σφαμφισβητοῦσι δέ πως ἰατροὶ, τοῦ εἰκότος πιθανότερον. ὡς ἄπορον, τὸ μανθάνειν πληθύνεσθαι, τ̃ βοφᾶς κὴ ὑδάτων πληγνυμένων, κὴ τῇ αἰσθήσει φανερὸν γὰρ εἶναι κὴ τῇ πάχει. λύκους γὰρ βιβρωσκομένους, ἔλαττον ἀφιγνεῖσθαι· πασῶν δὲ ἀρίστας ῥᾶον, τὰς ἐχούσας συλλεγομένας. σφᾶς μὲν γὰρ τ̃ πλείωσιν, σφᾶς τὸ μεχρισθαι τοῦ ὑδατώδους ἀφηρημένον, τὸ λοιπὸν ἐκπέπεσθαι μᾶλλον. ὁ μὲν δὴ λόγος αὐτοῖς ἐοίκασιν, ὅτερος. γὰρ 20
λίχνος δὲ δοκῶ ☾ φαίνεσθαι πᾶσιν, σφᾶς τὸ ὑδατῶδες κὴ τ̃ ἀμόργνυσθαι. ἐπεὶ ὅτι γ' ἔχει τὸ ἔλαιον πᾶν τ̃ μελανθῆναι, φανερὸν· ☾ ὅτι καθαρώτερον κὴ λυπηρότερον. ἐκ γὰρ τ̃ φαυλίων, ὠμὸν τὸ λυπηρόν. τὸ δ' ἐμφαίνειν τινὰ πικρότητα τῶν λυπρῶν θλιβομένων, ὥδη ἄτοπον, ἃ ὕστερον ἐκπαφθῆσαι παύσει. ὅσον γ' ἐκ ὀλιγότητος κὴ πλήθους σημεῖον, ἀλ' ὅλα συναπόλυσι κὴ πέριξ ὁ χυλὸς, ὥσπερ ☾ τ̃ ἀγγείων. ὅτι δὲ ἐκ αἰσθητ̃ τ̃ τ̃ πόσιος πέψις, φανερὸν· ῥᾶ γὰρ ἐκ τῶν λυπρῶν. ὥστε δεῖ δ' ὠμότητα κὴ φύσεως ἀργίαν λαιρᾶν ὄντα· ὅτι τοῦ ὕλου, ᾗ ἧς μέλλει, πρότερον ἔχει. τίς ἂν ἡ αἰτία, ☾ τίς ὁ τρόπος, ἅπερ ἀληθὲς ἢ ἁπλῶς, ἢ ὡς βραχέα τινὶ πλέον. ἀμφότερα γὰρ ἄλογα, μᾶλλον δὲ ἕτερον. ἢ πρῶτον μὲν ἐχ ἡ αὐτὴ πέψις τ̃ τε χυλῶ κὴ τοῦ πόσιος πῶς ἰσῶσιν. ἴσως γὰρ δεῖ πῶς φιλεῖ εἶναι τῇ γλύσει· ἴσως δ' ὁ ἀλλοιώσας τ̃ γιώδους, ὡς δ' ἔνιοί φασι, σήψ. κὴ γὰρ ὑδροπρεπὴς ὁ σηψ. τὸ δ' ἔλαιον αὐτῇ τῇ 30
τοῦ χυλῶ μεταβολῇ. ἴσως δ' ὅσον χαλεπώτερον, ἐκ ἄλογον ὑπὸ τ̃ πλείονος θερμῆ δημιουργῶσθαι, κὴ δύνεσθαι αὐτὸ μίκτῳ χυλῶ τῷ γιώδει κὴ ὑδατώδει. πῶς ἀρκτέον μᾶλλον δὲ· ☾ γὰρ ἡ ὥρα θερμοτέρα, καὶ ὁ χυλὸς ἀμιγέστερος. μετ' ἐκτὸς δ' γνωστὸν· αὔξεται γὰρ ἡ σὰρξ τότε, ☾ πλεῖστ. ὅτι δ' ἐκ ὁ πλὴθ βοφᾶς, ὅδ' ὄζαρκία τ̃ ἐλαῖα τὸ τ̃ ἐλαίου πλῆθος, ἐκ πολλῶ φανερόν. αἴτιον γᾶ ἐπομβρίαι ποιῆσιν ἐλαῖαν, αὐτ' ἀρδόμεναι χάρᾳ ῥέοντι. ὧν ἡ μὲν σὰρξ πολλὴ, ὁ δὲ πυρὸς μικρὸς, ὀλιγοελαιοῖ· καθαπερ αἱ φαυλίαι, ὡς γνωσθῆναι τ̃ φύ-
12 σεως ἐνεκμικύας. ὅδε δὴ ὁ γᾶ τοῖς ψυχροῖς ἰσχύσιν, ἀλλὰ σάρκα πολλὴν ὁ κὴ ἀκρεῶσιν. Διὸ
ἔχυλον τί ἡ μ̃ ἄμπελος γᾶ τοῖς χειμερινωτάτοις † χυλόν, ἡ ἐλαία δ' ἔ. αἴτιον δὲ τό, τι νῦν ἀρκτέον, ὅτι ἐκ τῆν σάρκα ἡ δύναμις. τὸ βάρυνος δ' ὁ χυλὸς, ὁ αὐτ̃ τῇ σαρκί. κὴ ἴσ πρότερον ἴσως, ☾ λυμώτερον, ὅτ ἡ θερμότης ἡ ποιῆσα τὸ ἔλαιον, ἀδηφάς. ἦρι μ̃ γὰρ ὁ γίνεται, τὸ δὲ θέρος ὁ 40
ἐκίπι γὰρ λαλόν, ἀλλὰ τὸ μετόπωρον. † ἐκεῖσε δύναται γᾶ τότε καταπαλεῖν ὁ ἥλιος. ὁ κὴ σημεῖον ἂν ἴσε λαβεῖν, σφᾶς τί τὸ θέρος γίνεται. † μὲν γὰρ οἰνώδη ☾ ὑδατῶδη χυλὸν δύναται τὸ ψύχος ἐκ πέπεψαν, † ἐλαιώδη δ' ἀδύνατον. τὰ ὑδατα δὲ τὰ ἐκ δύσεις γινόμενα, ☾ τὰ ἐκ † ὀχιῶν ἄρδοντα, τῶν σάρκα πληθύει, λαθαπερ εἴρηται, τὸ δ' ἔλαιον ἄμικτον· ὥσπερ καὶ ὅταν † τερικαρπὸς χωρισθῇ. γᾶ αὐτύπῃ δὲ τὸ μὲν † αἰγυπήϊον λαλεμώδη ἐλαῖαν γίνεσθαι, † πολυσάρκων τι κὴ μεγάλων, ἔλαιον δὲ θαττον δ' ἔλαιόδες. πολλὰ γᾶρ εἰσιν, ὥσπερ γᾶ ταῖς ἰσοφίαις εἴρηται. πρὸς μὲν δὴ τ̃ τῶν ἐλαίας γνώσεως, διαστέλλειν χρὴ τὴν αἰτίαν. ὑπὲρ δὲ τῶν ἄλλων † λίπος ἐχόντων, ὥσπερ αὐταί, συμφωνεῖτ' αὖ ἐκ πάντων. ἀ δ' ἔνια κατ' ἄλλην ὥραν, διαιρετέον ἢ τὰς φύσεις ἑκάστων, ἢ ποίᾳ τῶν λεχθέντων, ἢ τ̃ τρόπον τ̃ γνώσεως, πλὴν

χρονιζόμενα,

χρονιζόμενα, καθάπερ τὰ λαρυώδη. ταῦτα γὰρ δυώδη μὲν ἔχει, καθαπερ ἐλέχθη, τῇ δ' ὀργάνων ὁ χρόνος ἀπρόσιτα ποιεῖ, τῇ μὴ ὑδατώδεις ἀπεργαζόμενος, τῇ λιπαρᾶ ἢ ξηρὰ τὴν ὑπόστασιν ἐμποιῶν· ἔστι δὲ καὶ λεπτομερῆ τινα τῶν λιπαρῶν, ἃ μὴ ἄρα καὶ αὐτὰ πεπεμμένα τὸ θερμὸν ἐν αὐτοῖς ἐσχήκοτα ταὐτὸ τοῦτο ποιεῖ. ἁπάντων δ' ὅσα χυλὸν ἔχει, τὰ μὲν ὑδατώδη καὶ ὀσμώδη τυγχάνει, τὰ δὲ πολλὰ συνεμφαίνει τινὰ γλυκύτητα ὀσμήν. ἔνια δὲ καὶ γλισχρότητα μόνην, καὶ ξυστὰ μόνα. καὶ πάλιν τὰ ὀσμώδη σμαραγώδεσι καὶ γλυκέσι χυλὸν ποιεῖ, σύνεγγυς δὲ ἀεὶ θέσιν ἔχοντα μᾶλλον. ἐλλὰ βέλτιον ἴσως ἐπὶ τῶν ἀνθῶν, ἐν οἷς καὶ ὁ χυλὸς τελεώτατος ὀσμὰς. αὐτὴ γὰρ ἡ ἐπίνοια φέρει τὴν δόξαν, ὡς ἔχόντων τινὰ συγγένειαν καὶ ἐκ ταὐτοῦ πως γινομένων. ἃ δ' ἂν καὶ δόξειε λεπτά, ἃ πῶς ἔσω τὸ σταφίδιον. Οὐ μὴν 13
ἴσως κατά γε τὰς πρὸς ἡγορίας ἀκριβείας πᾶσαι. πικραὶ γὰρ ὀσμὴν καὶ ἁλμυραὶ καὶ λιπαραὶ καὶ στρυφναί, ὀλίγα λείπει. ὅσα γὰρ οἱ χυλοὶ πάντες ἐπὶ τὰς ὀσμὰς. ὡς ὀδὴν ἤδη ἐνίοις πως ἐκπάλληλα, καὶ σωματοειδῆ καὶ θατέρου θατέρου. ἐναίσιοι δὲ τῶν χυλῶν ἰσίαι πλείους, οἷον γλυκεῖς, πικροί, στρυφνοί, μελιτώδεις, καὶ οἰνώδεις, καὶ γαλακτώδεις, καὶ ὑδατώδεις· τὸ δὲ ὑγρὸν. τοῦχα δὲ καὶ τῷ μᾶλλον καὶ ἧττον ἀφίεσθαι. λιπαρώτατος δὲ τῇ λεπτομερείᾳ τοῦ γλυκέος ὁμοίως † καὶ μᾶλλον. ὁμοίως δὲ καὶ ὑδατώδη τὸν ἄλλον. ταῦτα μὴν ἂν χυλὸν συμφωνοῦσι πάντες. ἃ δὲ ἔχει γεύσεις ἔστιν ὅσα ἄδυσις, ἐπ' ἄλογος· ἅπερ μάλιστα ἐνίοις, ὥσπερ ἐπὶ τῶν δυσέρων λεγομένων, τε λαχανηρῶν, ὥσπερ ἀνήθου, μαράθρου, μύρριδος. φύσιν δ' ἐπέχοντων ὅλως ὀσμὴν, καὶ ἔτι μᾶλλον ὧν τὸ ξηρὸν, ἀόσμων δὲ τελέως· οἷον φακῆ, λύκος, τὸ πίσσινον. διαβρωόμενα γὰρ ἅμα τῇ μασσομένῳ, καὶ διαιρεμανόμενα, ποιεῖ ἔνια ἀτμόν, ὃς ἀναπίμπτησι λεπτὸς ὢν σὺν τὸ πόρῳ εἰς τὴν ὄσφρησιν. ἐμφαίνει δὲ καὶ ἐκ διαμασσομένων χυλὸς· ὡς ἐπίπαν ἢ τὰ γ' ὀδύσσιμα πάντα πικρά. τότε μὲν ἂν τὴν αἰτίαν, ὕστερον λεκτέον. ἔοικε δὲ διυσῶν ἄντειν φαντάσιον, οἷον τε γλυκεῖος καὶ πικρὸν, τὸ μὴ οἷον δύχυλίας ἀρχήν, τὸ δ' ὀδυσμίας εἶναι, καὶ βέλτιον μᾶλλον τὸ πικρὸν τοῦ ὀδυσμίας. ὀδυσμὸν μὴ γὰρ, ἔργον λαβεῖν, μὴ πικρὸν. δύχυλα ἢ, πολλὰ καὶ μὴ γλυκέα. χυλὸν ἢ ταῦτα καὶ ὀσμώδη καὶ τὴν γεῦσιν καὶ τὴν πεπερασμένην. ἃ ἢ γλυκύτης αὐτοῦ ἀνίει ὀδυσμὸν· καίπερ ἄμφω γε σὺν τοῖς. ἀλλὰ πρὸ μὲν τούτων, ὕστερον. Ἐπεὶ δ' οἱ χυλοὶ πλέκτες, ἀκριβέστερον ἂν λέγοι, σὺν τί πρὸ δ' οἱ μὲν ἄλλοι πάντες φύσεσι καὶ καρποῖς γίνονται, καὶ γὰρ πικρὸς καὶ ὀξὺς καὶ ὀσμὴν, ὁ δὲ ἅλμυρὸς ἐπίπ. ὀδὴν γὰρ ἔστι φυομένων ἁλυκὸν, ὥστε τὸν ἐν αὐτῷ διάπυρον ἔχειν τὸν χυλὸν, ἀλλ' οὐ τοῖς πρὸ τὰ ἔξω γίνεσθαι ἁλμυρὸς, οἷον καὶ τοῖς ἐρεβίνθοις, αὐτὸ ἢ γλυκεῖς. αἴτιον δ' ὅτι ἄδροφον, καὶ ὥσπερ ἀγγεῖον τὸ ἁλμυρὸν. σημεῖον δ' ὅτι ὀδὲ φύεται ὀδὲν, ὡς ἐπεῖν, οὐ ταῖς διαίταις χώραις. διὸ διὰ γὰρ τὸν ἐξαιρεῖται τὰς δυνάμεις, ὥστε ἰσχνὸν αὐτὸ τῇ σύστασιν. ὃ ἢ καὶ τοῖς ἅλμαις τότε αὔξειν, δύλογον μὴ ἢ καθ' αὑτὸ γενναῖον. ἐπεὶ καὶ τὰ οὐ τῇ θαλάττῃ φυόμενα, γλυκύτητά ἴσχει τὸν ἐντὸς χυλοῖς φύσει καὶ σωίσκει· καθάπερ ἐχθύος, καὶ τἄλλα ζῶα τὰ οὐ αὐτῷ. καθόλου μὴν ἔστι τοιαύτης ἡ αἰτία. δεῖ γὰρ ἐξ οὗ μέλλει γίνεσθαι, μὴ τακεδαίνειν ἔσω· τὸ δ' ἁλμυρὸν ἀπαθὲς καὶ ἀμιγὲς δάκρυ· διόπερ ὅτι φύσει ὀδὲν ἐξ αὐτοῦ, ὅτι αὐτοτελὲς ὀδὲν. ὅλως ἢ οὐ τοῖς καθ' ἕκαστα καὶ οὐ πρὸς πᾶσι καθόλου ἔστι, καὶ τὰ διαῦτα λέξομεν ἂν συμφωνᾶν, οἷον ὅτι ὁ ἥλιος τὸ οὐ ἑκάστῳ θερμὸν ἔλκει τὸ καφόστατον καὶ τὸ βρομώστατον· τὸ δ' ἁλμυρὸν, βαρὺ φύσει καὶ ἄδροφον, ἐπιπαγὲς ἀζαπὲς καὶ ἀναλλοίωτον. διαπλεῖν πρὸς ἂν, καὶ ὁ σωιλούμενον ὑπὸ τοῦ ῥιζῶν, ὅτι ἀναμίγνυται τοῖς φυτοῖς. ἔτι δ' ἐπέκειτο ἀπιρίσπαστον τὸ φυτὸν, ὀδὲν ὕδατος καὶ γλυκέος ἐκὸς τὸ ἄδροφον. ἰσχὺς γὰρ καὶ ἐγχρισίμου ἔνια γίνεται, καὶ δία τοῦ ἄκυελ τι ὑπὸ τοῦ ἁλὸς ἀνάγεται καὶ ὑπὸ πολάζειν. πάντα χῇ γὰρ πλατέα καὶ μεγάλα τοῖς ὑγροῖς ὑπὸ φέρεται, ἀσύμπλεκτα δὲ καὶ ἄκολα· δία τὸ μεδὲν ἔχειν σκαληνὲς, ἀλλὰ γωνιωδὲς τε ἔστιν καὶ πολυκαρπᾶ. ταῦτα μὴ ἐ ἔωλύει πῶς τῇ τοῦ φυτοῦ καταμίξει, ἔρεισκοπεῖν. πῶς ἢ τὰ πρόσθεν ἐρεμύα, ἐκτύσειεν ἂν τις πρὸς τὰ καθόλου λεχθέντα, δία τί ποτε γένοις ἐγγίνεται; ἢ ὑπογίνεταί γε. καὶ πόθεν ἡ ἅλμυρίς. εἰ μὴ γὰρ οὐ αὐτοῖς ὑπάρχει, δῆλον ὡς οἰκεῖον ἂν ἦ τροφῆς ἔπι καὶ φύσεως. ἐ δ' ἔρωθεν ὑπογίνεται, καὶ ἴσως μὴ ἦν ἦν, ἐκεῖνο δ' ἂν τις ὁμοίως ἀπορήσειεν, πόθεν καὶ ὑπό τινος. ἀνάγκη γὰρ ἐκ τοῦ αἴρος, ἢ ἐκ τοῦ ἀτμίδος ἄνω φερομένης, ἢ καὶ τὰς ῥίζας ἑλκυδὸν, ἐξανθεῖν οἷον πυρίτην μὰ. φαίνεται δ' ἡ ἅλμη καὶ ὅλως ὑπὸ πολάζειν. ἐ μὴν ὅτι, φανερὸν ὅτι ἐλκύσειεν ἂν, ἐ δ' ἐκάνος, ἄδηλον· δία τί μόνοις ὑπὸ καὶ βίζεται τοῖς οἷον πρὸς ἐρεβίνθοις καταλαμβάνει καὶ τοῖς τοιούτοις, ὅσα γὰρ † ἅλμαι νοσιμαίνει, ὥσπερ ἡ ῥοδωνιὰ, καὶ ἄλλ' ἄττα, πρὸς ἅλμαις νοσα-

περὶ τούτων ἱκανὸς λόγος. τῶν δ' ἰριδίνθων καὶ οἰκείων φαίνεται, καὶ χρήσιμον. ἀκλεβόντων γὰρ ὁ τὴν αὐθαδίαν, ἐκφύσει καὶ ἀρτισωσιμώνιος, ἀπόλλωνος καὶ λιαφθαρέντος σφακελίσαντος. ὥστε πῶς σωτηρίαν ἡ φύσις ἐπάγεται αὖ τὰ τοιαῦτα συγγενῆ, φαίνεται δὲ καὶ ὅλως τινὰ ἔχειν ζωὴν τοῦ χυλοῦ γὰρ τοῖς φύλλοις καὶ λιλωσίν, ὃς καὶ ἀκρόπλυθέντων ὅλως, οὐδ' ὅλος ὅτι μὴ τῇ γλυκύτητι, ἀλλὰ μόνον γὰρ τόποις, ἀλλὰ καὶ γὰρ αὐτῷ τῷ καρπῷ. δ' ἅλας δὲ ἴσως γὰρ τῇ γλυκύτητι γίνεται, καὶ λιὰ τὴν τῆς γλῶτταν ἀνάβασιν, διαμασησάμενος ὅλως. γὰρ τῷ λιλύφει γὰρ ἡ ἁλμυρὶς, ἐκ γὰρ τῶν γόνων, ἢ καὶ σωδιατικῶς πῶς τὸ ἄνω που ἐστίν. καὶ φαίνεται τὴν αὐτὴν ἔχειν τάξιν, ἔπερ καὶ ψυφικώδης, καὶ γὰρ γὰρ ἀμφοῖν ἔξω καὶ ὥσπερ φυλακῆς χάριν. χλωρὸν μὴ ὄντες, γὰρ τῷ λαλῷ καὶ λοβῷ, καθάπερ εἴρηται. ξηρανομένων δέ, καὶ τὸ λίλυφος λαμβάνει πειθὼ χυλοῦ, ὥσπερ ἐπιρρυὲν μόνον ἐκ τῶν γόνων. ἔξω γὰρ ἀφίεσθαι τὰ τοιαῦτα δύλογον, ὡς ἂν ἀλλόβια· καθάπερ καὶ γὰρ τοῖς συκίοις ἡ γὰρ τῷ χυοῖ πικρότης. καὶ ὡς γὰρ καρία φασὶν ἄπιον λαν' ἔχειν χυὸν αὐτὸν θαυμαστὸν, ὥστε αὖ μὴ ἐκπλύνεσθαι, μὴ δ' ὑπάρχειν ἰδίαν. ὁ δὲ ἄτοπον, τὸ δ' εἰ πλεῖον φυσᾶται δῆλον ἐπὶ τοῖς καὶ τοῖς ὅλον πόρρω τῆς ἐρυθρᾶς, οἷον τὸ ταῖς Βαλαυσίοις αὖται τῷ ἄκρῳ τῆς πικρίας ἐστίν, † τοῖς βολβοῖς γὰρ τῇ καλαμίνῃ καρυφῇ, καὶ ζοῖς σκορόδοις πλὴν δριμύτητα γὰρ τῷ διπλοῦν τὸ γιγνόμενον. πλὴν ταῦτα μὴ ὡς καθ' ὁμοιότητά ἐστιν εἰρῆσθαι. ὅτι δὲ φαίνεται φυσικόν τι καὶ συγγενὲς, ἐκ ἄλλων δῆλον. ὅταν γὰρ αὐ σαρῇ καὶ φυῇ, πάντα χὲ λαμβάνῃ τῶν ἁλμυρίδα. διὸ μὴ τὸ διάφορον ἔχειν φύσιν. ὅταν καὶ τὰ γὰρ τῆς ἁλμώδεσι φυόμενα, ὅσ' ἔχειν ἁλμυρίδα ἴσα, οὐκ ἄλογον, ὥσπερ ἄλλα τε καὶ τὸ ἅλιμον. ἔνια καὶ δύχυλότερα καὶ βελτίω γίνεσθαι, καθάπερ τῇ ῥάφανον· ἐμβάλῃ γὰρ αὖται τῇ δριμύτητα καὶ τῇ πικρότητα τῶν ὑσσόρχεσαν. ἅμα δὲ καὶ ἀμείνονα ἴσα πιᾶ, πλαισιωμένη τῶν ὑγρότητα τῶν πλάω. λανοὶ γὰρ οἱ ἅλες ἀφιλᾶν, ἰμφανὲς δὲ ὧν ἁμῖς ἔστιν. πίπτειν γὰρ ὧδε τῇ γλῶ φῶια βραίνεσθαί φασιν. ὅταν δὲν διαύτῃ καὶ ὅτως ἔχειν πλαδᾶν τῷ πυρὶ, τῇ λόγον ἅδην τῇ χυλῇ, ἃ καὶ γλυκαίνων καὶ ἁπαλὴν. ἐπεὶ καὶ οἱ τὸ λίτρον ἐμβάλλοντες, τῷ βόλνῃ ποιᾶν· ἀλλ' ὀλίγα ποιοῦσιν. ἡ δὲ φύσις ἐκ πολλῶν καὶ τῇ μικρὰν ποιήσαι, ποιαύτην ἐπίδηλον. ὅθεν δὲ ὧν ἄλογον, τὸ περὶ τροπὰς καὶ περὶ ἄστρα, φύεται δὲ καὶ ὅλως τῇ βίᾳ βελτίω, καθάπερ ἐπὶ ἰριδίων. τότε γὰρ μᾶλλον ἡ ἁλμυρὶς ἐργάζεται, καὶ λεπτὰ, αὐτὰ μὲν ὅσα πλάω, τὰ δ' ὑγρότητος ἐλάττονος γινομένης ἐπὶ ἐκείνῳ. κατ' ὀλίγον ἢ τὸ ἐπιγίνεσθαι, καὶ τὸ ἐπὶ ἄπασι ζοῖς διὰ τοῦτο τὸ ποιεῖν ἐστὶ χρήσιμον. ἀλλὰ γὰρ ταῦτα μὴ ἴσως ἂν πλείω ἐρωτᾶν. περὶ δ' ἁλμυρὶς ἂν ὑπὸ τῆς ῥιζῶν ἐλκυστὴ, καθ' ὑπὸ τὰ τῆς ἁλὶς θερμότητος ἀναφέρεται, κατὰ τροπὰς † ἀμφοτέρους † τόπους ὅτε ἂν ἀκίνητος ἐκ τὰ γῆς ἔσῃ, περὶ ὃν ὁ δὲ ἀρχὴς λόγος. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων, ἅλις. Ἐκεῖνο δ' ὡς οἰκεῖον τῆς χυλῶν, παραλαβεῖν δεῖ διαιρεῖν· οἷον ποῖον μᾶλλον καθ' ἕκαστον γένος, ἢ τὸ ξηρὸν, ἢ τὸ ὑγρόν. ὥσπερ ὁ ὀξὺς ὑγρὸν δοκεῖ μᾶλλον, καὶ ὁ αὐστηρός· ὁ δὲ δριμὺς ξηρὸν, καὶ ὁ γλυκύς. παχυνόμενα δ' ὧν τὰ ὑγρὰ, γλυκύτερα. ὁ ἢ πικρὸς τάχα δῆλον αὖ τούτων σημαφέρει. γινομένων ἢ πάντων δὲ ἀμφοῖν, εἰ μὴ αὐτῆ τούτων θατέρου μᾶλλον ὑλικὴν, ὅτω δὲ πάντες ἐκ τοῦ αὐτοῦ, καὶ εἰσὶν (ὥσπερ εἰλίχθη) πάντες γὰρ ξηροῖς· ἀλλὰ οὐ μὴ ἐκχωρίζομεν αὐτῆ, καθάπερ καὶ οὐ βότρυας καὶ τὰς ἐλαίας· ὧδε δὲ ὁ πῶς τῆς χρείαν ὁρῶντες. γόνος δὲ καὶ ὕδατος ὧν χιόνος λαμβάνουσιν, ὥσπερ οὐ ὧν τῆ ἀκροδρύων καὶ συκῶν. οὐ ἢ καὶ ἐξεπαύτης τὴν φύσεως, ὧν ὑποσήποντες, ὡς χυλὸς ἄγουσι ποτίμους· οἷον, ὡς οἱ οὐ οἶνος ποιοῦντες ἐκ τῆν ἱριδῶν καὶ τῆ πυρῶν, καὶ τὸ γὰρ αἰγυπτίων καλάμων ζύθος· ἀπάντων δὲ τούτων αἱ μὴ ἀρχαὶ καὶ δυνάμεις, φυσικαὶ· τὰ δὲ γινόμενα, τέχνης μᾶλλον καὶ σωτείσεως. ἀλλὰ περὶ μὲν τῆ ἐκ διανοίας ὧν τέχνης γινομένων, αὐτὰ καθ' αὑτὰ δεῖ διαιρεῖν. τῆ δὲ φυσικὸν χυλῶν τὰ πάθη καὶ τὰς γονὰς εἰρημένων διωρικτέον. ὑποκειμένων δ' ὧν καὶ διωρισμένων τούτων, ἐκρήσαιμεν ἂν τις, σχεδὸν τί ποτ' ἐκ γῆς ζοῖς αὐτοῖς μίγνυσιν ἡ δύχυλία καὶ ἡ δύοσμία γίνεται πᾶσιν· ἀλλὰ τοῖς μὴ γὰρ ζοῖς ἄνω, τοῖς ἢ γὰρ φοῖς κάτω καὶ περὶ τὰς ῥίζας. καὶ δὲ τῆ ἄνω παίτων γὰρ ζοῖς αὐτοῖς, ἀλλὰ τοῖς μὲν γὰρ ζοῖς περικαρπίοις, τῆ ἢ γὰρ ζοῖς φύλλοις, τῆ ἢ γὰρ τοῖς ἄνθεσι ζοῖς λίλωσί, καὶ μᾶλλον αἱ ὀσμαὶ ἐκ τῶν χυλῶν. ἐπεὶ καὶ γὰρ τοῖς φλοιοῖς γίνεται. ὧδε δὲ τῆ δύοσμον ὅλως, ἁπλῶς δ' ὡς ἐπὶ τῶν δύοσμα τὰ ἄνθη, καθάπερ ἱρπύλλ, σισυμβρίῳ, ἡλιτρίῳ. καὶ δὲ τοῖς λόγον ἴσον, καὶ τοῖς ἄλλοις δυόσμοσπερ αἱ δύοσμοι αὖται, ζοῖς γὰρ τοῖς δύοσμοις δύωδίσαιρεν ἐκ. θαυμαστὸν δὲ καὶ τὸ, γίνεται τὸ μὲν ἄνθος ἅδιστον ὄζειν, ἐκ δ' ἄλλων μορίων ὅλως μηδέν, ὥσπερ ὧδε ἐκ ἴσων καὶ ἐκ ῥόδων. ἔχει δὲ καὶ τὸ περὶ τὸν λιχῆνα ἀπορίαν, ὅσων γὰρ ταῖς ῥίζαις ἡ δύχυλία καὶ ἡ δύο

σμία

σμὰ τυγχάνει. ἄμφω μὲν γὰρ ταῦτα πέψιν γίνεται. τὸ δὲ πλεῖον ἔχει καὶ ἀεὶ καινὴν προφὴν, ἀφ' ὧν τοῖς ἄλλοις ἡ διάδοσις, ἅπερ ὄλεθρον εἰς πέψιν ἅπαν ἢ δύσπνοίαν ἢ δύσοσμίαν· ὡς ὁ δὲ θῶν ζώων αἱ ἰσχάδες. πρὸ δὲ τούτων καὶ τῶν τοιούτων ἀρχὴ χρωμένοις τῇ πολλάκις εἰρημένῃ, διότι πέψεί τινι ταῦτα γίνεται, τὸ μετὰ τοῦτο διὰ λαβεῖν, ὥσπερ τὸ τυτθίον λιχθίνους πρῶτον, ὅτι αἱ ῥίζαι ἰσχάδες τοῖς φυτοῖς εἰσι πάντως· ἔστι καὶ τοῦτο τῆς θέσεως, διὰ τὸ τῶν βοσκημάτων ἁλίσκεσθαι ὡδὶ γὰρ αὐταῖς. ἀλλ' ἐκεῖνό γε φανερῶς, ὅτι ἔχουσιν εἰς τὸ πέπειν. τοιαύτας δ' ὄζας ἀεὶ λαμβάνει δύχυλίαν καὶ δύοσμίαν ἔχειν, ὅσαι λεῖαι εἰσὶν ἁπλῶς τοιαύτην. ἐπεὶ καὶ γὰρ ταῖς θῶν ζώων κοιλίαις πεφυσήματα ἐγίνεται, ὅμως ὕπεισι ὑγρότης, δύχυλία τις οὖσα καὶ πέψις, ὡς μάλιστα δ' τοιαύτης ἀλλοιώσεως γινομένης. καὶ ὧδι θῶν δίνδρων ἔστι, ἃ συγχαίρει, λαβάπερ πρότερον. πᾶσα γὰρ ἐνδιαδοὺς ταῖς ῥίζαις, ὅσπερ ἐλέχθη πρότερον. πόστητα ἄπαν δ' ὁπὲρ ὧδι θῶν ζώων. ἔτι τὸ διαθερμαινόμενον αὐτὸ πεπέμενον, λαθαρώτατον ὄν, πεσίζει, καὶ ἀθροιζόμενον καὶ συνωθεῖ ποίησί τινα † ποιότητα. τὸ δὲ ἴσλιον εἰς τὰ ἄνω μίρη τροφὴ γίνεται τοῖς ἐπὶ γῆς· οὐ σῶμα δὲ ποιότητος ταύτης, ἀλλ' ἔχον τινὰς ἑτέρους † πόρους. ἐπεὶ πάντων γε διαδιδόντων, ἀπόλλυται τὰ ἀγγεῖα, λαβάπερ ἐλέχθη, συμπνιγόμενα, καὶ οὐδεμίαν ἔχοντα διέξοδον ἔξω πνεύματος. ὥσπερ δὲ συμβαίνει καὶ ὧδι τῶν ζώων, ὅτε διαπαίνεται. ξυμφράττονται γὰρ οἱ πόροι, διὰ τὴν πυκνότητα δι' ἀμυλῆς, ὥστε μὴ διϊέναι εἰς τὸ ἔνδον τὸν ἰνδικὸν. οἷς μὲν οὖν μὴ φύσις ὅλως λιπαρότης, καὶ πότης, ἃ αὐτὰ μὴ πολλά, μὴ δὲ σωματώδης, τούτοις οὐ γίνεται τοιαύτη παχύτης· οἷς δ' ἔνεστι, γίνεται λιπηχυσύνης δι' θρομότητος. παρόμοιον δὲ τούτῳ καὶ τὸ παρὰ τὴν οὐλότητα τῶν ξύλων ὄζειν. οὐλότερα γὰρ ἀεὶ τὰ μὲν φ' ἧς ἐλέχθησαν, τοῖς ἄνω. τούτων δὲ αὐτῶν τῶν ἄνω, λαθάπερ καὶ παχύτατα καὶ πυκνότατα. συμβαίνει δὲ ὥσπερ, διὰ τὸ μᾶλλον ἀπολύειν καὶ ξυνίσασθαι τὴν τροφὴν. ὅπερ ὅλως καὶ ἡ εἰς βάθος αὔξησις, εἰς τὸ ἄνω διϊοῦσα, πρὸς τὴν βλάστησιν καὶ τὸ μῆκος ὄζειν. ἐλαμπίνης οὖν καὶ ἄσπερ ἰλευμένες, φ' ὧν καὶ ἡ πυκνότης καὶ ἡ οὐλότης γίνεται τῶν ξύλων. ἐκεῖνα δὲ ἀεὶ διΐεται πρὸς τὸ πέρας. διὸ καὶ οὐκ ἔστιν ἐν ταῖς νέοις οὐλότης, ἅτε καὶ ἐπ' αὔξησιν ὢν μηπώτων. ἀλλ' ὅταν ξηρανθῇ τὰ τοῦ μήκους, ὥσπερ ὧδι θῶν ζώων. ἡ αὐτὴ δὲ καὶ συρίγγων αἰτία, καὶ διὰ τί διαδιδόασι καὶ πίπτουσιν ὅλους οὐκ ἔχει τὰ νέα· καταναλίσκεται γὰρ ἡ τροφὴ πᾶσα πρὸς τὴν αὔξησιν καὶ διαπογονίαν. ὕστερον γὰρ ἐκδιαδιδοῦται, καὶ ὅλως τὴν τοιαύτην ὑγρότητα διὰ διαπογονίας λαμβάνουσιν, ὥστέ γε καὶ πλῆθος ἐπῆν. τό, τε γὰρ οἷον σπερμάτωμα γίνεται ζώου φυσικοῦ, ἀφειμένης μὲν διὰ τὸ μηκόρμης, ἰσχνύοντων δὲ μᾶλλον θῶν ῥιζῶν καὶ τοῦ ὅλου δίνδρου. ταῦτα δὴ ἔν διὰ τὸ συγγενὲς διὰ αἰτίας, ἴλαδι τὴν χώραν ταύτην. ἡ δ' δύχυμία καὶ ἡ γλυκύτης καὶ ἡ δύοσμία φύσιν ῥιζῶν, ἄνθη τῶν ἄλλων μερῶν, διὰ τὴν ἀραμένην αἰτίαν γίνεται. φανερὸν δὲ καὶ ὧδι θῶν ἐλαπόνων ἔτι, οἷον πουσσῶν καὶ λαχανωδῶν, καὶ ἐνίων ὑλημαπικῶν, ὧν αἱ μὲν ῥίζαι γλυκεῖαι, τὰ δὲ ἐπὶ γῆς οὐχ ὁμοίως· λέγω δ' οἷον ἀγρώσιδος, λυπάρου, τθυτλίου, σιλίνου, ἱππουρίδος, θῶν ἐν ταῖς λίμναις καὶ θῶν ἐν τοῖς ποτάμοις τούτων φυομένων ἐλωδῶν. αἱ μὲν γὰρ ῥίζαι γλυκεῖαι πολλῶν, καὶ ἐδώδιμοι, καὶ οἱ λαιμοὶ τὰ φύλλα δοῦ. τὸ δ' ἄκρον ὧδι πάντων θῶν τοιούτων, * ἔνδοσιν. † ἡ γὰρ ὑγροτάτη καὶ ὑδατωδεστάτη, λαβάπερ ὧδι τὸ τθυτλίου καὶ θῶν λιμναίων· ἅμα γὰρ ὑδατώδη καὶ λιπαρά, καὶ οὐχὶ πέψιν μὴ ἔχοντα, οὐδὲ χυλὸν ἔνδηλον εἰς ὀνήν· ἡ δὲ ῥίζα καὶ ὁ λαιμὸς ἔχουσιν. ἡ πάλιν διὰ ξηρότητα θῶν ἄνω, λαβάπερ ἡ ἄρωσις, καὶ ἁπλῶς πάντα τὰ λαλαμώδη. ξηρὰ γὰρ τὰ ἐπάνω, τὰ κάτω δ' ἔνυγρα. χυλὸς δ' ὅτι ἐν ξηροτέρῃ γίνεται, δῆλον ἐκ τῶν ὑγροτέρων πλήθει. διὸ καὶ ἡ ἀρώσιδος καὶ τὸ σισυρυγχίου καὶ θῶν ἄλλων θῶν τοιούτων, αἱ μὲν ῥίζαι γλυκεῖαι· τὰ δ' ἄνω, ξηρά, καὶ οὐχ ἁδέα, λαθάπερ ἄχυλα. ταὐτὸν δὲ καὶ ὧδι τ σιλίνου καὶ ἱππουρίδος· αἱ μὲν γὰρ ῥίζαι σαρκώδεις καὶ εὔοσμοι, τὰ δὲ φύλλα ξηρότερα, καὶ ὥσπερ δριμύτερα. καὶ ἐπὶ θῶν ἄλλων ὁμοίως. ἅπαντα δὲ ὅσα ἐπῆν ἐν ταύτοις ταῖς αἰτίαις εἰσί. διὸ καὶ ὅσα πλείων σύμφυσις, καὶ τὰ ἄνω τ φύσει ξηρῶν ἐδώδιμα, λαβάπερ ἐν ἀκάνθῃ τ λαλαμοὶ τ ἐν τοῖς ἐλεσιν. ἔχει δὴ γάρ τινα γλυκύτητα καὶ ἄλλως ἐπὶ τ ἄκρων, ἀλλ' ὧδι βραχὺ πάντων· ἐκεῖνος δ' ἂν ἀφοσίαν ἁπαλὸς γ' ὧδι πλεῖον ὄζει, καὶ γλυκύς. ἔχουσι δὲ καὶ αἱ ῥίζαι τ γλυκύτητα, μέχρις οὗ ἂν ξηρανθῶσιν· αὖ ξηρανθεῖσαι δ' ἐπὶ-

17 τὸ γὰρ ξηρὸν, ὅτ' ἰσχνόμενον, ὅτ' ἴσχνυλον. διὸ καὶ τῶν λαυλῶν ἀκμὴ λίς. Ἡ δ' ὑσμὴ σχε-
ὀδὴν, ἢ ὀχ σλοῦ εὐαπαλιν ἐπί γε τούτων· χλοραὶ μὴ γὰρ ἢ † ὀχ ὁμοίως. ἀχξηραινθῶσαι δ' ὀζουσι, ὥσπερ
καὶ ἢ τ' ἴριδος, καὶ ἢ τ' ἰκλαλάμων δὲ καὶ χοίνων, καὶ ἀπλῶ τ' χνύζρων· ἐπεὶ καὶ τὸ λύπαρ), καὶ πε
ὀσμῶδες ὂν καὶ ξηρὸν, ἥπερ ὀζει πρόσφαθν. ἀκμὴ δὲ λις καὶ ζότων· ὡς ἀχμαιραινόμενα μᾶλ-
λον, ἀεσμότερα γίνεσθ. ἀλλὰ ὅσῳ μὴ, ὥσπερ σύμφωνον, οἱ δὲ χυλοὶ καὶ χ τ' ἰς ἄλλοις ὁμοίως
ἔχουσι τὰς δυνάμεις. χνίων γὰρ χ ταῖς ῥίζαις μᾶλιστα ἐσι, καθάπερ τ' δρμίων· οἷον σκορό
δυ, λερομμύων, ῥαφανίδων· ὡσαύτως ἢ καὶ τ' φαρμάκων, ἅπασαι ἢ ἐν αὐτῇ ζαρκώδεις. ἃ
μὴν ἀλλὰ δια μένουσιν αἱ δυνάμεις τ' φαρμακωδῶν ἀχξηραινομένων μέχρι λυός, ὅτ' ἀκμαί
οἱ τ' ὀποὶ ζουσιν, ἔπειθ' ὅλον ἰσχνότερα ξηραθῆσαι, σβε τὸ ἀφριῶδες τὸ ὑδατῶδες. ὅτω γὰρ ἐν † οἱ τό-
ποι πάντες χρήσιμοι, ἐν σωματωθέντες· ἡ δὲ σωμάτωσις, ἰκπρισομένης τ' ὑδατώδους. διὸ 10
καὶ πρασκυαζουσιν αὐτοί, τὰ μὴ ἰσχνλίζοντες καὶ ξηραίνοντες, πάλ' χνύμενοι, ὅπως ὁ πλεῖ
καὶ ὁ ἀὴρ πέξῃ, καθάπερ τὰς ῥάπινας, καὶ ὅλα ἄλλα τοιαῦτα· καὶ τ' λιβανωτ', καὶ τ' σμύρναν, καὶ
τ' ὀπόν τ' σιλφίου. ἔσι δὲ καὶ τ' μὲν ἄνω καὶ χ ταῖς ῥίζαις ἡ χνύμη, καθάπερ φαρμακωδῶν τὰ
ξυλα, καὶ τ' σιλφίου. καὶ γὰρ ἡ ῥίζα καὶ ὁ λαυλὸς χνύμητ, καὶ ἐκπατόβωθεν ὁ ὀπός. χν δὲ μεμιγ-
μένων, χν μὴ χ ταῖς ῥίζαις, χν δ' χ τοῖς λαυλοῖς, ὡς αὖ ἔχουσιν ἐκπατόβας φύσεως. ἐὰν μὲν
τὰς ῥίζας δύχυλοτέρας, ταύτας· ἐὰν δὲ τὰ ἄνω, οὗ λαυλός. ἐπεὶ ὧν γε ξυραὶ καὶ ξυλώδεις,
ὁ κοπρίζασιν. ὁμοίως δ' χν αὐζομάτων ὧν πεγνυμένων δ' ἀκρύων· οἷον ἐπί τε τ' πίνου, καὶ ἀ-
παύλαις λυσί, καὶ ὧν χν δ' ἐνδρων δια δίδωσιν· ὥσπερ ἀμυγδαλῆ. καὶ ὁ ἀρίθμος, ἐλάττω, καὶ
τρίμηνος. τούτων δ' τὰ μὲν καὶ δύσομα, ἐν δύνασθ', τὰ δ' ἄχυλα καὶ ἄοσμα· καθάπερ τὸ λώμ
μι· τὸ τ' ἀκανθίνης τ' γὰρ αἰγύπτου. καλοῦσι δὲ τὰ μὲν ὀπούς, τὰ δὲ δάκρυα. λοιπόν δὲ ὁ ὀπός. 20
δια φέρει δ' ἴσως ὀδ' γ' ἐπὶ τό γε κοινότερον, ἀνωνύμως λεγόμενον, ἢ ὑγρότητος οἰκεῖα, καθ'
ἕκαστον πίπτειν ἔχοντα. δια δὲ τὸ σωματωδεστέρας εἶναι καὶ γλίσχρας, τὰς δ' ὑδατώδεις ἀτλίσχρους,
18 χν μὲν γίνεσθ πῆξις, χν δ' ὄ. πῶς φύσεις δ' καὶ ἡμβάλλουσί τι, τ' πῆξαι καὶ συμλεῖναι. Ὅτι
δὲ τὰ μὲν φ' ταῖς ῥίζαις, ταῦτ' φ' τοῖς λαυλοῖς τὰς δυνάμεις ἔχει ταύτας, ἐκεῖνα χρὴ τὴν
γὰρ ἡ αἰτίαν ὑπολαβεῖν, τ' μικρῷ πρότερον λεχθεῖσαν. ὧν † ἡ φύσις ἐκπατόβωθ συμμένει ἐς τ'
δυναμιν, ἔνθα μὲν ὑγρὸν ἱκανὸν, ἔνθα δὲ ἐλαττον ἔχοσα, καὶ ξηρὸν ὡσαύτως, ἔτι δ' ὧν ἡ ὀσία
μᾶλλον ἐφ' ἑκάτερα ῥέπει (καὶ γὰρ ὑδὶ τ' αὐξήσεως καὶ τοῦ μεγέθους τοσίσι) τὰ μὲν φ' τοῖς ἄνω, τὰ δὲ φ' ταῖς ῥίζαις ἔχει μᾶλλον. οἱ μὲν γὰρ σίκυοι, καὶ κολοκύνθ, καὶ ἄλλ' ἄπαλα πλέω, τὰ
ἄνω μείζω, ῥίζαν δὲ μικρὰν ἔχουσι. σκίλλα δὲ, καὶ βολβὸς, καὶ ἁπλῶς τὰ λιφαλόῤῥίζα, τὰ
μὲν ἄνω λεπτὰ καὶ ἀδρὰ, τὰς δὲ ῥίζας μεγάλας καὶ σαρκώδεις. ὅπου γὰρ φ' νπάρχει ὑγρὸν 30
μύθος, ἢ καὶ ἄλλη τις τοιαύτη δύναμις, φ' ταῖς ῥίζαις γίνεται μᾶλλον· ὥσπερ τοῖς λερο-
μύοις, καὶ τοῖς σκορόδοις, καὶ ταῖς σκίλλαις· ὧν δ' ὀλόγως, φ' ταῦθα δ' φύσεως ἀρμο-
κήσας μᾶλλον. ἀκολουθῶσι γὰρ ταύτῃ καὶ αἱ δυνάμεις, ὃ χ ὑδὶ χν φαρμάκων δὴ χρήσιμον τ'
πλάσεως. αἱ γὰρ ῥίζαι φαρμακωδέστεραι, καὶ μᾶλλον ἔχουσι τὴν δύναμιν. ἃ δ' αἰτία ἄνεσιν
ἐκείνοις νῦν τηρῆσαι, ὅτ' τε μὴ λαθυγρα, καὶ ὅτ' μὴ λακτέχρα γίνεσθαι. τὰ μὲν γὰρ οὐκ
ἔχει πίψιν δι' τὸ πλῆθος, τὰ δ' οἷον ὑλῶν εἰς τὴν πίψιν δι' ξηρότητα. πίψις δὲ ἑκά-
οἰκεῖαν σου δύν, ὥσπερ εἴρητ', πῶς τὴν † ἐκεῖαν φύσιν καὶ δύναμιν. ὅτι μὲν ἔν ὥσπερ γίνεται,
χν μὲν ἄνω, χν δὲ λάτω συμβαίνει οὗ χυλοὺς καὶ τὰς ὁσμὰς καὶ ἁπλῶς τὰς ὅλας δ' υ-
ναλμεις, ἐκ τῶν εἰρημένων λᾶ θεωρεῖν. ὅτι δ' οὐκ ἐν αὐτοῖς ἄνω πᾶσιν, οὐδ' οἱ χυλοὶ τυγ-
χαίουσιν, οὐδ' αἱ ὀσμαὶ, χνίον δ' πόῤῥω χν εἰρημένων, εἰ τινῶν εἰσιν. ὡς μὲν γὰρ ἁπλῶς ἐ- 40
πεῖν, ἔχει τὴν ὁμοιότητα καὶ κ τοὺς χυλοὺς, καὶ κατὰ τὰς ὀσμὰς ἕκαστον τ' μερῶν. διαφέ-
ρει δὲ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον. ἐμφανὲς δὲ ὅτ' μάλιστα ὑδὶ χν ἀκρατεστέρων ταῖς ὀσμαῖς καὶ
τοῖς χυλοῖς, οἷον ἐλάτης, πίτυος, λυπαρίτης, πίτυος· ἐπὶ δὲ χν εἰρημένων, συκῆς. χ τοῖς
ὑδαρεστέροις δὲ χ ὁμοίως. ἀλλ' χ τούτοις καὶ διαφέρουσι, ὥστε τὰ μὲν ἴσχυλα, τὰ δὲ ἄχυ
λα, καὶ δύσχυλα, καὶ δύοσμα, τὰ δὲ ἄοσμα γίνονται. καὶ δ' αφέροντα δὲ ταῖς ὀσμαῖς καὶ
τοῖς χυλοῖς, ὥσπερ φ' ἀμπέλου τό, τε οἴναρον καὶ ὁ βότρυς. καὶ ἁπλῶς δὲ πάντων καὶ χν
φύλλων καὶ τ' λαχανῶν. αἴτιον δ' ὅτι τὸ μὲν ἄπεπτον, τὸ δὲ πεπτυμένον· τάχα δὲ μᾶλ-
λον, ὅτι οὐδὲ ἐκ τ' αὐτῆς ὕλης ἑκάτερον, ἀλλὰ τὸ μὲν ὥσπερ ἐκ λαθαρᾶς ἴσως καὶ εἰλικρινοῦς,
τὰ δ' ἐκ παχυτέρας καὶ σωματωδεστέρας οἱ βλασοὶ καὶ ἀκρίμο-
νθ, καὶ

νις, ᾗ ὁ ὅλος ὄγκος· ἔστ' ἀνομοίων ὄντων, ἀνόμοιον καὶ τὸ τέλος ἑκάστης πρὸς τὴν ἰδίαν φύσιν, ὥσπερ γὰρ τοῖς ζώοις ἴσως ἡ αὐλὸς παλιν. ἐπεὶ καὶ τὸ τέλος ἑκάστου ἴδιον, καὶ ἡ ὕλη διαφορος. ὡς ἁπλῶς εἰπεῖν, πάντων πρὸς τὴν ὑποκειμένην φύσιν. ἐπεὶ δ' αὖτη διαφορει καὶ ἡ χυλὸς καὶ ὀσμὰς καὶ ἀοσμίας, ἡ δ' αὐαφορὰ πρὸς τὴν ἀμυτρίαν ἄδηλον, γὰ ταύτῃ πλαμκτὴ γίνεται τ μερῶν. ὅλην γὰρ λαμβάνει, τὴν μὲν γὰ ἐκ τοῖς φύλλοις ἱραῖον γῆίνη σύμμιξον ἔστι τῇ γῆσει, τὴν δ' γὰ ἐκ τοῖς καρποῖς ἀσύμμιξον, καὶ σφοδροτέραν ἢ τὴν ξηρυφότητα καὶ αὐστηρίαν, ἢ τὴν πυκρότητα καὶ ἄλλην τινὰ διάθεσιν. ὅπερ φανερὸν καὶ ὧδι τ λαχάνων ὄντι. τὰ μὲν γὰ σύμμιξα καὶ πθσφιλῆ, τὰ δ' ἀσύμμιξα δριμέα καὶ πικρότερα, καὶ τὸ ὅλον ἰσχυρότερα πρὸς τὴν αἴσθησιν, ὥστε χαλεπὴν αὐάπαλιν ἔχειν καὶ ὧδι τ διάθεσιν καὶ ὧδι τὸ σίτου. τ μὲν γὰρ οἱ καρποὶ χρήσιμοι, τὰ δ' φύλλα ἀχρεῖα· τ δὲ ταῦτα μόνον χρήσιμα, τὰ δὲ ἄλλως αὖ ὧδι φαρμακικὰ λόγου). ὅπερ ἔν ὧδι τούτων, ὅλην ἰσχνὴν καὶ ὧδι τ φιλυρας, καὶ ἐπ' ἄλλων διάθεσιν ἴσως, ὁ μὲν καρπὸς ἄβρωτος, τὸ δ' φύλλον γλυκὺ καὶ βρωτόν. ἐκεῖνο μὲν γὰρ ἄκρατον ἔχει καὶ ἰσχυρὸν τὴν φύσιν. ὅταν γὰρ ξηρὸς ἄγαν καὶ ξυλώδης, ἔστ' αὐστηρὸς καὶ πικρός, ἢ ἰσχνώδης, καὶ ἄλλην τινὰ ἴσχει λυσχέρειαν, ἄβρωτος γίνεται. τὸ δὲ φύλλον ὑγρότερον ὄν, καὶ ἅμα ἱκμαίῳ ὄντι, ἴσχει τινὰ συμμιξίαν· ὁ καὶ ὧδι τὰ σιλφία, καὶ ἄλλ' ἱκμαίων ὄντων. ἁπλοῦ γὰρ τὸ φύλλον αὐτὸ, καὶ ὁ καρπὸς ἁπαλὸς ὢν σῴζεται διὰ τὴν ὑγρότητα διὰ τὴν ἐκπαίχυσιν. σύμμιξος γὰρ ἡ ἱκμάτης γίνεται, κραθεῖσα τῷ ὑδατώδει, καὶ ποιᾷ τινα χυλόν. ἐκ ξηρανομένου δὲ, σφοδρότερον καὶ κ τὸ ἀσύμκρατον δίκην μᾶλλον. Ὅλως δ' γὰ πολλοῖς τοῦτ' ἴσιμ, ὥστι χλωρὰ μὲν ὄντα βρωτὰ γίνεσθαι, καὶ ἔχειν τινὰ χυλὸν σῴζειν τὸ αὐτὰ μιμήσθαι τῷ ὑδατώδει· διατρεφόμενα δὲ, καὶ λυομένης τ βρώσιμος, ἄβρωτα. καὶ γὰρ οἱ τῶν ἀμπέλων βλαστοὶ, καὶ οἱ τῶν ἀκρεμόνων, ἔτι δὲ ἄλλων τινῶν ἀπαυθωδῶν, καὶ τῶν χλοηρεπῶν δ' γένεσιν, οἷον ὄχνης, λυσιμαχης, καὶ ἁπλῶς ὅσα γλυκύστατά πινα ἔχει. χαλεπὴν δ' ὅτι ἴσως τὸ ὧδι πάντων, ὧν σφυρότεροι καὶ πικρότεροι διὰ αὐσταὸ οἱ χυλοί. διαφαννύμενοι γὰ ὑπὸ τ φύσεως τῷ ὑδατώδει, βελτίους καὶ γλυκυτέρους ποιοῦσι τοὺς χυλούς· ὅπερ καὶ ὧδι τῶν μύστων γίνεται, καὶ τ ῥοδῶν. εἰσὶ δὲ τῶν λιπαρῶν καὶ ὅλως τῶν ὑλημάτων φιαύτη φύσις ὅλη, ὥστι τοῦτο μὲν καρπὸς ἀμίκτος ποιᾶν, ἔχοντας τὴν οἰκείαν δυάκμιν διαφαρὰν, τὰ δὲ φύλλα καὶ ἄλλο τι τῶν μερίων μικρὰ, τούτων ὄδην διαφέρον, τὰ μὲν φύλλα βρωτὰ, τ δὲ καρπὸν ἄβρωτον ἔστιν. πρὸς ἁπλούσιον δέ τι τὸ τοῖς καὶ ὧδι τ ῥίζαις τ ἰσχνοδίμων ὄντων, ὧν τὰ μὲν φύλλα χλοηρεπῆ ἔστιν καὶ ἰσχνώδη· οἱ δ' διαφοροὶ ἰσχνώδιμοι, αὐτοὶ δὲ αἱ ῥίζαι καὶ ἰσχνοὶ τὰ διὰ αὐάπαλιν. τὰ μὲν ἄλλα βρώματά τι ἔχοντα καὶ τῶν ἀδυνῆ, αἱ ῥίζαι δ' ἄβρωτοι σῴζειν τὸ ξυλώδες καὶ πικρὸν, ἢ ὅλως λύχνιον ἢ ἄχνιον. διαφορὰ δὲ καὶ μικρὰ καὶ σῴζειν τὰς φύσεις τ ζώων. τὰ μὲν γὰρ ἡμῖν ἄχυλα τοῖς ἄλλοις ἔγχυλα φαίνεται, σῴζειν τὴν ἰσχὺν καὶ τὴν διακρασίαν. ἔλλοις διάκεινα πθσφιλῆ, καὶ διατὰ αὐτοὺς χυλοὺς καὶ διατὰ τὰς διαθέσεις. χαίρει γὰρ τὰ μὲν τοῖς ἀπαλοῖς, τὰ δὲ τοῖς ξηροῖς μᾶλλον. φύεται δὲ καὶ αὐαπαλιν, ἄπαλα μὲν ὄντα, καὶ ἄβρωτα· ξηραινόμενα δὲ, ἰσχνώδιμα, σῴζειν συνεκπίπτειν καὶ ἐκκρίνεσθαι τὸ πικρὸν ὑπὸ τὸ ἁλὸς διαθάπερ τὸ σίζαμον, καὶ τὸ ἰρύζαμον. τούτων γὰρ χλοερῶν ὄντων ἁλὶ ἅπτεσθαι δοκεῖ ζέειν, σῴζειν τὴν πικρότητα καὶ δυσχυλίαν· ξηραινθέντων δὲ μᾶλλον, οἱ δὲ καρποὶ καὶ ἰσθμῶς. ἀλλὰ δι' τούτων μὲν, ποιοῦταί τινες αἰτίαι. πρὸς δὲ τῶν καρπῶν τῶν βοφίμων ἐπλεονάζει, βάρος ὁ λόγος. ὅταν γὰρ διαθαροὶ καὶ ἀλικρινῶς, οἷον ἐξηνθημένοι πως ὑπὸ τ φύσεως, ὥστε πλέονα καὶ μᾶλλον ἀρμόττειν. Ἀλλ' ὧδι τῶν φαρμακωδῶν, καὶ ὅλως κῆ τὰς δυνάμεις θεωρητέον. καὶ γὰρ ἐν τούτοις ἔδ' αἱ αὐταὶ δυναμεις, ὅτ' ἴσαι πάντων δύθυς ἀπὸ τῶν ῥιζῶν ἀρχομένοις. εἰσὶ δ' ἃ ἐν τοῖς ἄνω πᾶσιν, οἷον φύλλοις καὶ βλαστοῖς καὶ καρποῖς, καὶ τὸ μὲν πλεῖον καὶ ἧττον διαφορᾶ, ἔχει πιν' ὁμολογίαν· τὸ δ' ὅλως ἴσια μὴ ἔστ' ἀδυνατῶν ποιᾶν, ὥσπερ τὰ τῶν ῥιζῶν σπέρματα καὶ σὺν διαυλὸς, ἢ πάλιν τὰ τῶν φύλλων σὺν καρπῷ καὶ τὰς ῥίζας, μᾶλλόν γε θωμάσειεν. τὰς δ' αἰτίας καὶ ἐν τοῖς ἀρμοδίοις ἀναστρεπτέον. ἑκάστου γὰρ ἰδία κράσις ἔστι καὶ φύσις, διαφορᾶς ποιεῖ καὶ τὰς δυναμεις, ὥστε τὰ μὲν σωστέον καὶ διακρίνειν, τὰ δὲ μὴ· καὶ τὰ μὲν μᾶλλον, τὰ δ' ἧττον, καὶ θερμαίνειν τε καὶ πιέζειν, καὶ ψύχειν καὶ ξηραίνειν, καὶ τ' ἄλλα ὡσαύτως. τὸ δ' διὰ μαλιστα σὺν καρπὸς ἔστ' ποιότης, ἀπ' ἄλογον· ἐπὸρ μισθ' ἡ ὅλη φύσις ὁμοία ῥίζης τε καὶ καρπῷ, καὶ τῶν ἄλλων μερίων· ἀλλὰ τὰ μὲν ὅλως ἄπεπτα, τὰ δὲ πεπεμμένα, καὶ ὅλως ἐκ πλαίονων σύνθετα· διὸ καὶ τοῖς χυλοῖς καὶ ταῖς δυναμεσιν ἕτερα. ὥσπερ γὰρ ὧδι τ ἀτρίων καὶ τ

ἀμίκτων

ἀμίρων ὀρθῶς, ὧν αἱ ῥίζαι πικραί· καὶ ὁπόλης, ἴσως τοῦ καρποῦ γλυκοῦς, ὡς ἂν ἐξ ἀπίων γένοιτο· ὡσπερεὶ μύες ὄντες. ἴσως δὲ καὶ ταῖς τῶν φαρμάκων δυνάμεσιν ὑπολαμβάνουσι συμβαίνειν. ὥστε δῆλον, εἰς ἐνια μὲν τὰς ῥίζας ἰσχύειν μᾶλλον, εἰς ἔνια δὲ τῶν λοιπῶν μερῶν. ἐπεὶ καὶ ῥίζαι ῥιζῶν φύσεσίν εἰσιν ὁμογνώμονες, καὶ σπέρματα σπερμάτων, καὶ τἆλλα μέρη πολὺ μᾶλλον ἰσχύει μᾶλλον τὰ ἄκρα ἐκάστης χώρας· ὡς περὶ Κόρινθον, καὶ οἱ ἄλλοι καρποί, οἷον βαρύτηλα καὶ λευκότηλα. μᾶλλον δὲ τὸ φέρμακα φαρμάκων ἀμείνω, καὶ οὐ τύπος ὁ μακρὰν ἀπέχοντας· οἷον ὁ ἐκ τοῦ πόντου τῆς λίβυος τοῦ μὲν τῷ πόντῳ ὁμοίας αὐτὰς ἔχειν, ὥσπερ οἱ μὲν τῇ βοιωτίᾳ λεκανὰς μᾶλλον τὰς ὁμοίας αὐτοῖς. ἀλλ' ἢ πῶς ἄλλως λύνασιν εἰκὸς χώρας, καθάπερ ὕδωρ τοῦ καρποῦ. ἐνια γὰρ οὐδὲ ἐκπίπτουσιν ὅλως τὰς φαρμακώδεις. ἐπεὶ πολλαχοῦ καὶ μέλας ἐλαίδρυος ὄζει, καὶ ἄλλας τοιούτους· ἀλλὰ μελᾶνα καὶ † δυναδοί λυτος. ἢ καὶ δόξειεν ἂν ὑγιαῖ λιν ἀεὶ ἅμα καὶ δύπνον ποιεῖν, καὶ ὑπνωτικὰ συμπίνεται. φαίνεται δ' ἔν, ἐν τοῖς ὄρεσι πλεῖστα φαρμακα γίνεσθαι, καὶ ἐν τοῖς ὑγιεινοτάτοις καὶ μιγίσοις μάλιστα. καὶ πρὸς ἅπαντα, ἱκανὸς ἐρινεός. Γίνεται δὲ τοῦ μὲν, ἐπαμὰ καὶ αὖθι γίνεται, τὰς αὐτὰς καὶ πηγαπλησίας αἰτίας ὑπολαμβάνειν. ἃ γὰρ τοῖς μὲν ἐν ὄρεσι μᾶλλον, τοῖς δὲ καὶ ἐν τῷ καρπῷ, τοῖς δὲ καὶ ἐν τοῖς φύλλοις καὶ ἐν τοῖς λίνοσι γίνεται, τοῖς μὲν ἐν τοῖς ὑλαρίοις, καὶ ὥσπερ ἐν τοῖς ἀχύλοις ἢ ὁμιμίσιν· ἐν τοῖς ἄνθεσιν, οἷον ῥόδοις, ἰρόκοις, καὶ τοῖς τοιούτοις. ὅλα δὲ αὖ πάλιν μὴ δύχυλα, καὶ ἐν ταῖς ὁσμαῖς ἐμφαίνει γὰρ ἕνια βαρύτητα, λαβὰ πὸρ τὸ ἰρίνον, καὶ τὸ λείριον, καὶ τὰ πηγαπλήσια τούτοις. ἕνια δ' ὅλως ἀπ' ὀδυσμίαν, ἀλλὰ βαρύτητα ἐχόντα τῆς ὄσφρησιν· καὶ φανερόν, ὡς ἀπὸ τῆς χυλῆς πως γίνεται, καὶ ἀκίσεις ἀπερτιμώνου τὸ δ' ὀσμῆς. ὅσα γὰρ ὑδαρῆ, ἄχυλα καὶ ἄοσμα ὡς ἐπίπαν. φύσιν γὰρ τούτοις, ὡς εἰπεῖν, ἡ ἀοσμία, τῷ τι τὸ χυλὸν ὑλαρὸν ἔχειν φύσιν, καὶ τῷ πολὺ τὸ ὑλατῶδες. τὸ μὲν γὰρ ὥσπερ ἄμικτον, τὸ δ' ὑπὸ τῆς πλήθους ἀφανίζεται· διόπερ ἐπὶ τῶν ὥσπερ ἀμίκτων. φύσιν μέντοι δί τινι, καὶ τὸ τῆς ὀσμῆς. ὅσα γὰρ ποιεῖ πλείονι βλοσυροτέρᾳ, λαβὰ πὸρ τὰ λιμναῖα, ταῦτα καὶ τὰς ὀσμὰς ἔχει πηγαπλησίας, βαρείας λίαν καὶ βολιρὰς. ἐπεὶ δὲν ἔστι μὴ φύσιν ταῖς ῥίζαις ἀναιρεῖν μίξει καὶ συμμιξίᾳ, ἔστι δ' ἐν τοῖς λίνοσι καὶ τοῖς φύλλοις, τοῖς δ' ἐν τοῖς καρποῖς, πλεῖστον δ' ἐν τοῖς ἄνθεσιν, δύλογος δύοσμα ταῦτ' ἐκάστων. καὶ ὅλα τὰ ἐν τοῖς λίνδροις τὰ ἐλαττῶν τὰ ἀνθῶν δύοσμα, καὶ ἁπλῶς ἐν τοῖς ἄλλοις, οἷα γυδλὲς πλίνη καὶ ἀ ὑγρότης. ἐὰ μὲν, ζωπτέον αἰτίαν. ἴσως μὲν ἐν λαβόλα καὶ ἁπλῆ ἔρκη· ὡς δὲ λαβεῖν ἐκάστων τὰς ὁμοιότητας συμμιξίας, ἐκ ἂν λάβοιεν ἀλόγως ἐν τῷ ἄνθει τοῖς πλέουσι. ἐν τούτοις γὰρ οἷον πρὸ τοῦ ἐλαφροτάτου πίνει, ἀποξηραινομένου δ' ἅμα καὶ μεταβάλλοντ'. ὅταν δὲ εἰς ἔνθεν τὸ καρπὸν ἔλθῃ πλέονος τὸ ὑγρότητος ὄσης, ἐκεῖνα βαμένει τὸ τ' ὀσμῆς, ἐφ' ὧν μὴ φύσει διδοῖς ὁ χυλός, ὡς δ' ὧδε ἐν τοῖς πεπονίοις καὶ δύοσμία· τοιοῦτο γὰρ καὶ τὸ μῆλον, καὶ τὸ ἄπιον, καὶ τὸ μηδωνιῶτικον. καὶ τὸ δύοσμον βλα βροίδης τι καὶ τερμίνθω, καὶ τοιούτων· καὶ τὸ λιπαρόν, ὥσπερ ὅ, τε τὸ ἐλάτης, καὶ τὸ πεύκης, καὶ τὸ πίτυος, καὶ τὸ δαφνης. τὸ μὲν γλυκὺ ἐλαίας, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, ἔστι μικρόν. ἐπεὶ καὶ τὰ μᾶλα τὰ γλυκέα πάντων ἧκιστα δύοσμα, καὶ ὅσῳ αὖ γλυκύτερα, ἧττον. ἅμα δὲ καὶ ταῦτ' ἔχει πως οἰνῶδες τὸ χυλόν. αἴτιον δ' ὅλα πεχύτερος καὶ γλισχίστερος ὁ γλυκὺς χυλός, ἄλλως τε καὶ ὃν τοῦ πόντου παραπλήσιον μιμούμενος· ἃ δὲ ὀσμὴ λιπαρότερα καὶ ἐκτετοπισμένα μᾶλλον ὄζει, ὑπὲρ ὧν ἔστι ὕστερον δ' ἐροῦμεν. ἀλλ' ὡς ἔστι λεφαλαίῳ, τὰ τοιαῦτα τοῖς γίνεσθαι ἃ δύοσμία ἐν δὲ φύλλοις καὶ † λιθῶνες, καὶ ὅλως τὸ λίνδρου ἔστι ὑλικώτατον, τὰ οἷς καὶ διαμένοντες ἐπὶ πολὺ χρόνον, καὶ λιπαρότης, † ὧν ἕνεκα οἱ πυθόμενοι καρποί, καὶ ὕδατος καὶ οἰνώδους καὶ ὠμοῦ. ὁ γὰρ τὸ μυρσίνου καρπὸς δύωδης. δύοσμος δὲ καὶ αὐτὴ, καὶ ἃ ἐν ἄλλοις τοιαῦτ' ἔχει διαμένοντα, οἷον λιπαρὸ ἐστιν, οἷον οἰνώδη, οἷον καὶ ἄλλο χυλὸν τοῦ καρποῦ. ὁμοίως δὲ καὶ ὕδατος τὰ στεφανωματικὰ, οἷον ἐρπύλλου, σισυμβρίου, καὶ ὕδατος † ἄλλου· οἷον παιγανίου, σιλίνου, μίνθης. τό, τε ἐρυσίμου καὶ διαμυκτικοῦ πως ἐνδιλεῖ· ἐκ ὕδατος τοῖς καρποῖς, ἐστὶ δὲ τοῖς ἄλλοις ἐχόντων τὴν ὑγρότητα διαιτᾶσθαι. τὰ δὲ πᾶσι δ' οὐ πάρχει καὶ τούτοις καὶ τοῖς ἄλλοις, τὸ κατὰ † διορισμὸν τοῖς δυνάμεσιν, ὥστε τὸ ἐγχυλον ξηρὸν ἀπομιγνύμενον ἐμφαίνειν τινὰ δύναμιν. δύσμόστρα δὲ καὶ ἁπλῶς καὶ ὅλα κατὰ μέρη τὰ τοῖς δύπνους καὶ ξηροῖς τόποις, ἀφιεμένου † ὑλατώδους καὶ † καταλοίπου

πιπτομένου

πιπιμπόν μᾶλλον. ὡς γὰρ ἁπλῶς ἀπεῖν, ἡ ξηρότης οἰκειοτέρα ταῖς ὀσμαῖς, καὶ μᾶλλον ἐν τοῦτ' ἀρκλίνει πάντα. σημεῖον δὲ, καὶ τὸ ἐν ταῖς θερμοτέραις χώραις πλέον γίνεσθαι, καὶ μᾶλλον τὰ ὄσμα. πιπιμπόν γὰρ, ἀλυκόν τι μᾶλλον καὶ ἔνια ξηραινόμενα ὄζει. χλωρὰ δὲ ἧκ ὄζει, καθάπερ ὁ λάλαμος, καὶ ὁ σῖνος· τὰ δ', καὶ μᾶλλον ὄζει ξηρανθέντα, καθάπερ ἴριες, καὶ ὁ μιλίλωτος. ὅταν δὲ καὶ οἰνοραίνηται ὄσμοτόρος. ὁ μὴν πάνυ ὄντως, ἀλλ' ἧκιον καὶ αὐάπαλιν· ἃ δ' εἰ ἁλιαρᾶν. ἄπλῶ δὲ λίζες ἡ ἁλίερσις. τῇ μὴ γὰρ ἀδρᾶς αἱ ὀσμαί· ῥιᾶται δὲ ὡς ἐπίπαν τὰ ἄνθη μᾶλλον, τὰ μὲν ὄσμότορα χλωρὰ καὶ πρόσφατα, χρονιζόμενα δὲ ἀμβλύνεται· διὰ τὸν ἀκρυπνολιν. ὧν δὲ ἰσχυρότεραι· ῥιᾶται δ' ὅσα γλισχρότερα, καὶ ὃ γλισχρότερος, καὶ ὃ μεθικταί ἐς ὑδατῶδες ἁλίν δὲ ἀμυς, τοῦτ' ἀξηραινόμενα καὶ παλαιούμενα μέχρι πνός· ὧν καὶ τὰ μῆλα τὰ λυσίνια, καὶ ὅσα τ στιφανωματικὴν ἰδιότητα ἔχει τὰς ὀσμάς· οἷον τὸ ἀβρότονον μάλιστα, καὶ τὸ ἀμάρακον, καὶ ὁ ἱρόκος. ἅμα γὰρ ἀξηραινόμενα τοῦτα τῷ ὑδατώδει, καὶ ἡ τ † τροφῆς ἀπόρροια ταύτῃ, καὶ ὥσπερ τὶ ψιμύθιον ἐπ' αὐτοῖς ἴνιά γε λαμβάνει. διὸ καὶ ἀφαιρεθέντα ἀπὸ τ φυτ', δύσοσμίστερα· καθάπερ τὰ μῆλα, καὶ ἄλλ' ἄττα. συμβαίνει δὲ καὶ τ ὀπωρῶν ἔνια, χλωρὰ μὲν ὄντα μὴ ὄζειν, διὰ τ ὑγρότητα· ξηρανθέντα δὲ, καθάπερ ἄμυλά τε καὶ τὸ βύκιρας. ἐπεὶ καὶ ὁ οἶνος τότε μάλιστα ἡδύσματα, καὶ ὀσμὴν λαμβάνει, ὅταν ἀποκριθῇ ἡ ὑδατώδης αὐτ'. τὰ μὲν οὖν διαῦτα πάντα, παλαιούμενα δύσοσμότορα. Τὰ δ' ἀθρῶ, ταχὺ διαπνεῖται, καθάπερ τὰ ἴα, καὶ τὰ γλυκύπικρα, πικρὰ καὶ ἀκόλουθα παλαιούμενα· καὶ ἐχ ὥσπερ τὰ ῥόδα, διατηρεῖ τὴν δύσοσμίαν ἀξηραινόμενα. μέχρις ὃ αὖ ἐκλάπῃ· πλὴν τά μὲν χλωρὰ καὶ πόρρωθεν ὄζει. † τοῦτ' δὲ ἡ αἰτία, ὅτι καὶ διατίσκληκε πως, ἐκλιλασπότος τ οἰκείου θερμοῦ, καὶ ὁ δίσλωσιν ἀποπνοήν. ἐπεὶ πρός τε τὰς χρείας οἱ μυρεψοὶ καὶ ταῦτα ἀποξηραίνουσι μέχρι λυός, ὅπως ἄκρατον διαλείπωσι τὴν ὀσμήν. ὁ δὲ μιλίλωτος καὶ εἰς πλέον χρόνον δύσοσμος δοκιμάζει. ὁ μὲν ἀλλ' ἴνιά γε τ δύνασθαι ἄγαν διατηρεῖσθαι, χάριν ἔχει τὰς ὀσμὰς, τῷ θερμοτέρας εἶναι καὶ σκληροτέρας. ἔτι γὰρ ἔστιν ὧν καὶ οὗτος, καὶ ἁπλῶς χυλῷ σκληρότητι καὶ ἰσχύι, οὕτω καὶ ὀσμῇ, ὥ καὶ τὸν ἀγρίωσιν ἔνια ὅμοια δοκεῖ πρὸς τὰ ἥμερα πεποιηθέναι, καθάπερ ῥόδα τε καὶ μῆλα καὶ ἄμπελον. τὸ πήγανον. σκληραὶ γὰρ αἱ ὀσμαὶ, καὶ ἀγλυκεῖς. αἱ δὲ τ ἡμέρων, ἔχουσί τινα ἅμα τῷ ὑφιμόν γλυκύτητα καὶ δύμολιαν. ἔστι γὰρ ὧν καὶ χυλοῦ καὶ ὀσμῆς γλυκύτης. χρήσιμον δὲ καὶ ἄλλας πεποιηκέναι τ ἀνθρώπους, ὡς ὁ πόλεμος τ φύσεως ἑκατέρας ἕξεις. ἀλλὰ γὰρ ποίας μὲν ἴριδος ὀσμὰς χρόνιας, καὶ ποίας ξηραινομένων δύσοσμότορας, καὶ τἄλλα τὰ ἴδιος ὁμοίως, διὰ τ ἐρωμένων θεωρεῖσθω· καὶ ὅσα μὴ εἴρηται, ῥᾴδιον ἐκ τούτων συνιδεῖν. ὅσα δὲ μὴ ἧ μέρος δύσοσμα, ἀλλ' ὅλα τυγχάνει, πόθεν τοῦτο ἀπορήσειεν ἄν τις, ὃ καὶ πρότερον ἐλέχθη, διὰ τὸ ἄνθος ἐκ δύσοσμον αὐτ', ἢ ὃ ἧ λόγον. φύλλα γὰρ καὶ ἐν ἄλλοις μὴ ὄσιν δυόσμοις, τάχις μᾶλλα διὰ τὸ πεπαίρχειν τ φύσιν. αἴτιον δὲ φαίνεται, διότι πέψις τις ἡ ἄνθησις· τὸ δὲ πεπτὸν μόνον, ἐν μεταβολῇ τ ἀπαρχόντος· ὅσα μὲν οὖν αὐτὰ μὴ ὀσμώδη, τούτων πεπτομένων τ χυλ'. ὅσα δὲ δύσοσμα τούτων διὰ τὴν μεταβολήν, λαμβάνει ἴνια τὸ ἄνθος δύσοσμον. ἐπάπορ ἡ πέψις ἐν μεταβολῇ, αὐαγκαῖον ἐξαλλαγῆναι τ ὀσμήν. ὁσμὴν δὲ ὄντων, ἧττον δύσοσμον εἶναι τὸ ἄνθος. αὐτὸ γὰρ ἐξαλλαγὲν οἷόν περ ὥσπερ ἐξανθῆσαι ἔστιν τ πεπεπτηκὸς ὁσμῆς καὶ δυσώδους. διὸ καὶ αὐτὰ φασιν ὄζειν τότε. ἴσως μὲν οὖν ἐν ἀ γίνεται, σκεπτέον. φέρει γὰρ ἴνια πέψιν. φαίνεται δὲ πρόσοσιν συμβαίνειν, ὥσπερ ἐπὶ τ χυλῶν τ φύσεων, καὶ ἐν τέλει, καὶ πεπτομένων πῶς ἔχει ἀπέπτου, ὅταν πυρέσσῃ ἢ ἀλιᾶται. μεταβολῆς γὰρ γινομένης, οἱ μὲν εἰς τὸ βέλτιον, οἱ δὲ εἰς τὸ χεῖρον μεταβάλλουσι. ἔστι μὲν γὰρ πέπτειν, τ δ' οἷον ἐφίεσθαι τὸ θερμόν. ἀνάγκη γὰρ ὅταν ἐν τῷ τέλει γίνεσθαι, τὴν μεταβολὴν εἶναι πῶς τὸ χεῖρον. ὃ δὴ καὶ ἐν ταῦθα φαίνεται συμβαῖνον, μᾶλλον τὰς ὀσμὰς γινομένης. οἷον γὰρ ἄνησις ἐστὶ γίνεται ἢ ἀκρασία· ἅμα δὲ καὶ διυγραίνεσθαι συμβαίνει, ξηρὸν ὂν φύσει ἐν τὴν ἄνθησιν. ὧν γένεσις ἐκ ἄνθους τούτων, διὰ ταύτην γίνοιτό τις αἴνησις. εἰ δὲ μὴ ὑγρότης, ἀλλ' οἷον γλυκύτης ἐγκεῖται πῶς τὴν τ διαπτὸ γένεσιν (ἅπαντα γὰρ ἐκ γλυκέος γεννᾶται· διὸ καὶ τὰ πολλὰ ἐν αὐθῶν ὄζει γλυκέα) καὶ ἐστὶ ἐν λόγῳ, ἐκλελυμένου τε καὶ θηλυτέραν ἔχειν τ ὀσμὴν, οἷον ὥσπερ λυπαίνουσαν, ἀφιεμένης τ ἀκράτου ἰσχύος. τούτων μὲν οὖν τοιαύτην διὰ αἰτίαν ἐστὶν ἡ διαφορά. Διὰ τί δ' οἱ ἄγριοι διαφέρουσι τ ἡμέρων δύσοσμότορα τ ὀσμογνώμων, οἷ μηλέαι, καὶ ἀχράδες, καὶ δᾶ, καὶ μίσπιλα, καὶ βάλανοι, καὶ αὐ τ ἄ τ μᾶλ', ἐφ' ὃ δὲ ἀγρίοις τὰ σρυφνώματα, καὶ οἷς ἡμέρους εὐοσμοτάτοις. καὶ δι σβαπίπτος γι-

νομένης

νομίνης δ' ὀσμῆς, πᾶσι ἦκεν δύσοσμα τὰ μάλιστα τιπτιμιλία. πρὸς δὲ τούτοις, ἴσι μὲν ἁπλῶς εἰπεῖν, ὅτι τὰ ἄγρια ὡς σκληρότερα· ἧττον δὲ τοῖς ἄλλοις. ἧττον δὲ καὶ οἰκειότερος, εἰ δυνατὸν διελέσθαι τὰς αἰτίας, τίνι τε χυλῷ καὶ τῇ δ' ὀσμῇ, ἢ τίνι ἑκατέρᾳ γίνεται. φαίνεται γάρ ἔχειν διαφοράν, εἴθ' ἑτέρων ὄντων, εἴτε τοῦ αὐτοῦ μεταβάλλοντος. εἴτε μὲν οὖν διάθεσιν διαίρεσιν ἔχει. πῶς δὲ τὸ νῦν, ἱκανὸν ἴσως ἔστω, ὅπερ καὶ φανερόν· ὅτι ἡ μὲν γλυκύτης, καὶ ὅλως ἡ δύσοσμός τε, πάσχει γίνεται τῷ χυλῷ. διὸ καὶ γεράσκοντες οἱ καρποὶ, καὶ ἀλισθέντες, πάντες γλυκύτεροι. παχυμόνη γάρ, ἀφαιρεθέντος τοῦ ὑδατώδους. ἡ δὲ τῆς ὀσμῆς, ἐν πᾶσι δέ ἐστι καὶ ἀπλισιέρα πέψει. σημεῖον δέ, καὶ ὅτι αὐτὰ τὰ δυώδη, καθάπερ ἄνηθον καὶ μάλιστα τὰ ἄλμα, μᾶλλον δύσοσμα γίνεται, μὴ πολίου ἐκπιπαθήσαντα. διαὶ τοι τοῦτο τοῦ χυλοῦ μάλιστα ἡ πέψις. καὶ ἴσασιν ἐν ταῖς πέψεσι μεταβολαῖς τῶν χυλῶν. πλείστη μὲν δύσοσμία γίνεται, 19
ὅταν ὡς καθάπερ ἅμα πνευματικὴν λῇς ὕλην, ἡ δ' ὅπως τὸν χυλὸν τὴν οἰκείαν ἔχοντες φύσιν, ὅταν ὡς ταύτην ἐπέλθῃ, παχυνθεὶς καὶ πνιγεὶς, τὰ μὲν δ' ξηρᾶς ἐλαττοῖ, τὴν δὲ γλυκύτητα τῆς οἰκείας καὶ ὅλως τὴν τῆς αἰσθήσεως πρόσφορον λαμβάνει. τὰ μὲν οὖν ἄγρια, μίσει τοῦ πέψεως πεῖ ὄντα, καὶ τῆς δυωδίας ἔχει λόγον. τὰ δ' ἥμερα, πλείονα τῇ πέψει καὶ ἀτροφότερα, διὰ τὴν ἀκαταργασίαν μεταβάλλει αὖ χυλὸς εἰς γλυκύτητα καὶ δύσοσμίαν. ἅμα δὲ καὶ τῆς ὑγρότητα, καὶ τῆς ξηρότητα, καὶ τῆς πολυτροφίαν καὶ ὀλιγοτροφίαν, καὶ τῆς δύπνοιαν, εἰκὸς δὲ συμβάλλεσθαι πρὸς τὰς ὀσμάς. ἀπορ ὅλως καὶ τὰ ξηρὰ, καὶ τὰ ξηροῖς ἐν ὀλιγοτροφίᾳ καὶ τὰ δύπνοα δύσοσμότερα. μιγνυμένη γὰρ ἡ πλείων ὑγρότης, ἀμβλύνει τὴν ὀσμήν. διὸ καὶ τοῖς παλαιοῖς καὶ ἐφθοῖς, ἐκ δύοσμα. καὶ μάλιστα δὲ τῇ παχύνσει, καθάπερ εἴρηται, λαμβάνει τὴν μεταβολήν. ὡς δ' ἁπλῶς εἰπεῖν, καὶ ξηρότερα καὶ ἄγρια καὶ ὀλιγοτροφώτερα καὶ δύπνοα μᾶλλον τὰ τε 20
ἁλιούσα, καὶ ἧττον λειποχυλώτερα, καὶ ἐχόμοιος τὸν χυλὸν ἔχοντα ἀναμεμιγμένον τοῖς ἀέρι τοῖς ἡμέροις. ἅπαντα δὲ ταῦτα συμβάλλεται πρὸς δύοσμίαν. ἐὰν δὲ ἦ τ' ἴσι καὶ ὧδι ἢ εἴρηται. οἱ μὲν γὰρ γλυκεῖς, ὅλως δύοσμοι, καὶ οἱ μαλακοί. τῶν δὲ ἄλλων οἱ λειποὶ μᾶλλον δύωδες, καὶ βαπτὰ τῶν πόνων πᾶσι μᾶλλον, καὶ παχέα. ἐπὶ δὲ ἅμα τῇ δύοσμίᾳ συμβαίνει, καθάπερ χαρακτὴρ ἐστὶ γινομένης τῆς ὑγρᾶς καὶ γιώδους, ὑφισαμένης τ' ἰουγὸς, καὶ πρὸς τούτοις ἀφανισμὸς τοῦ ὑδατώδους· ὥστε διὰ πάντων ἐὰν τῇ δύωδίᾳ, λειποστικτός τε καὶ χωρισμὸν καὶ διαπνοῆς. ἐπεὶ καὶ αὖ τῆς λιγαμίας τὸ πρὸς τὴν ἰουγὸν, ἀπορ δύοσμον. ἡ αὐτὴ δ' αἰτία, καὶ τὸ θᾶττον πέσσεσθαι τῶν οἴνων. λειποστροφοὶ γάρ, καὶ ὥσπερ δύβις ἄμικρι, σωληνιμαερτυρᾶ δέ, καὶ ἐκ τῶν λειποτρόφων καὶ δύχυλων καὶ δυπνόων δύωδεστέρους γίνεσθαι, καὶ ἐκ τῶν πρισβυτρόφων ἀνιωτρόφων. ἔτι δ' ὡς πολύοσμοι καὶ ἰσχυροὶ ταῖς ὀσμαῖς, ὅτι ἔχουσι δὲ τὴν γεῦσιν τὸ μαλακὸν, ὡς ὅτι ὅσως ἅμα δή τι κατὰ τὸν χυλὸν δυοσμίας καὶ πολυοσμίας καὶ ἰσχύος. ὅπερ ὧδι τε μύρων, καὶ ὕδατι τῶν θυμιαμάτων, καὶ ὧδι τῶν στεφανωμάτων, καὶ ὧδι τῶν ἄλλων τῶν δύοσμωδῶν συμβαίνει. πάντα γὰρ πικρὰ, καὶ δύχυλα τὰ διαῦτα, καθάπερ αἱ ἀμυγδαλαι. καὶ οἱ ὀρεινοὶ δὲ τῶν οἴνων, ὀσμὴν μὲν ἔχουσιν ἴνιοι, σκληροὶ δὲ καὶ ὀλίγοι. ὀξ ἁπάντων δὲν λέγειν, ὡς ἕτερον τὸ τῆς δύοσμίας ποιοῦν, ἢν συμμιξίαν ἢ καθ' ἕτερα κρᾶσιν. ἄλλο δὲ τὸ ἐξ ἀμφοῖν. ἄλλως τε καὶ ὧν γε αὐταῖς ἀγρίων ζώων ἔφαμεν λυπεῖν τὸ φρενῖτιν καὶ ἄκρατον, ὥσπερ ἱππύλη καὶ ἄγριος τόνος καὶ ταὼς. μιχθείσης δ' ὑγρότητος συμφύτου, μᾶλλον δύκρατος γίνεσθαι καὶ ἀλίπνους· μίγνυσι γάρ καὶ δύχυλοτέρων γινομένων. ἐὰν δ' ἐπαιρέσῃ θᾶττον, ὥστε μὲν τὸ ἐλλεῖπον. ἅμα γάρ πως ἡ ἀπόλαυσις τῶν τοιούτων τῶν γλυκέων ὀσμῶν καὶ χυλῶν. χρὴ δ' τι ῥᾴδια ἐκβάλλειν διαιρεῖν, ὥσπερ ἄπεμπον τῷ χυλῷ μὴ δύσοσμα καὶ γλυκύτης, ἀεὶ τ' χυ 49
λὸν δ' ὀσμὴ, ποῖος ἑκάτερ καὶ πῶς ἔχων. ἐκεῖνο δὲ δῆλον φανερὸν ἐκ τῶν εἰρημένων, ὅπερ ἐξ ἀρχῆς ἀπορήθη, διὰ τί οἱ ἄγριοι τῶν καρπῶν δύσοσμότεροι. φαίνεται δὲ καὶ ἐκεῖνο συμβαίνειν, ὥσπερ γὰ ὅσοις ἀπλισιοῖς καὶ ὅσοις πεπτικοῖς χυλοῖς μᾶλλον ἔστ' τῇ δύοσμίαν, εἴ γε τὰ μὲν πικρὰ, τὰ δ' ὀξέα μία, τὰ δ' ἀδρᾶ, τὰ δ' ἑρυφνὰ, τὰ δ' ἄλλα ἔχοντα λυχνίαν. ὃ καὶ λόγως δ' ἴσως. ἡ γὰρ ὑγρὸν ἐστὶ μᾶλλον ἀεὶ τούτων. ὥστ' ἐὰν μὲν εὔπεπτα λάβῃ, σύμμετρον ἔστ' πῶς τῇ ὀσφρήσιμ' ἐὰν δὲ ἐπιβάλλοντα, λυχνίᾳ καὶ βαρεῖαν ἄδηλ. καὶ ὃ καὶ οὐ δέξεσθαι γὰ ἐνίσει τοιοῦτον ἔστ' γένος· ἀλλ' ἑτέραν ἴσως φύσιν ἔχει, εἴγε γῆια πεπλικὰ τ' ἄκρων. ἡ μὲν οὖν ἀσμία, διὰ τ' ὁ γὰ τοῖς γλυκέσι καὶ λυχνίοις μᾶλλον. ὡς δ' εἰπεῖν, τῶν ὀσμῶν ἡ μὲν ἰσχὺς ἐκάστων, δῆλον ὅτι κατὰ τὴν ἐπι
κεκμηκυῖαν φύσιν. Οὐ μὴν ἀλλ' ἐνιά γε τ' αὐθίωσ ἐξ ἐπισταλσεως, ἢ πλησίον ἐλθοῦσι, δύσ-

σμότερα·

σμότερα· καθαπερ καὶ τὰ ἴα δηλᾶ. τὸ δ' ἄπιον, ὅτι πῶς μὲν τὰ πόρρω, καθαρὰ φέρει καὶ ἀμιγῆ ἡ ὀσμή. πλησίον δ' ὄντων, ὅτι συναπορρεῖ τι καὶ ἀπὸ τῶν ἄλλων μορίων, ἅπερ ὁ λίκνον πῶς τὰ πόρρω, σβέ· ὁ γὰρ λίκνος καὶ παχύτερα ἔχει. καθόλου γάρ, ταῖς μὲν ἀδρομέρεσι τὸ ὀσμῶδες ἡ ἀμιξία, τὸ δ' ἰσχυροτέρως φύσεις αἱ μίξεις αἱ οἰκεῖαι χρησιμώτεραι, καθάπερ τοῖς χυλοῖς· οἷον καὶ τῇ μυρίνῃ δηλᾶ τῷ ἀμίκτῳ θυμιᾶσθαι, καταβραχεῖα μὲν ἐπιπρόσθιον ἡ γλυκεῖα. μελαγκοτέρα γὰρ ὀσμὴ λιβανωτώδης, καὶ γλυκυτέρα γίνεται. ταὐτὸν δ' ἴσως συμβαίνει καὶ ὕδατι τῷ χυλῷ. φύσει γὰρ οἰκεία μίξεως πῶς εὐωδίαν. ὡς δ' ἁπλῶς εἰπεῖν, ἕως μὲν ὀσμαὶ πλεῖσαι καὶ ἀκρατέσταται· πεφύασι δὲ τῶν μισημβρίας, ἥδιστον ἀγχιλεύκους δ' τῶν μισημβρίας, ἥκιστα, σβέ· ὁ ἀναξηραίνειν τὸ ἅλιον. ὡς δ' ἐν ταῖς τῶν ἡμέρας ὥραις, ὁμοίως καὶ ἐν ταῖς τοῦ φύσεως τοῦ λόγου· πλὴν εἰ ἴσως ὀσμαί καὶ πνίγους τὸ ἀέριος συμμίξει πῶς ταῖς ὀσμαῖς, ὥσπερ ἐπὶ καθ' ἡμέραν ὕδωρ ὕδατι τὸ ἐαρινοῖς καλαμώδης. αὖται γὰρ τὸ νυκτὸς ὄζει μᾶλλον. καὶ δὴ ὁ τῆς ἀλικίας, ἐπὶ μὲν ταῖς ἄκραις, ἀλλ' ἐν ταῖς ἀκμαῖς δύσοσμότατα, μικρὸν γὰρ ἀποκλίνοντα τὴν ἀκμήν. ἐὰν γὰρ ἴσως ἡ αὐτὸ χυλὸν καὶ ὀσμῆς πίψις. τὸ μὲν γὰρ γλίσχρον, ἅτε ἁλίσι βοσκομένου ὑπαπώδη, ὁ πίπτει. τὸ δὲ γιγνόμενος, ὀξαδοῦσι δ' ἐν θάλασσαν θερμότητος. ὁ μὲν ἀλλὰ ταῦτά γε δύσοσμότερα τὸ νέον· ἐλάττων γὰρ ὑγρότης. ὡς ὑπερατέον μᾶλλον, ὥσπερ καὶ τὰ ἐν ταῖς χώραις ταῖς λιπογείοις. ὡς δ' ἁπλῶς εἰπεῖν, τὰ ἐν ἀκμῇ, καὶ πῶς δύχυλίαν αἴρεσι καὶ πῶς δύσοσμίαν, ὑπὲκ τρόπους ἐν ταῦθα τὸ τέλος. ἐν δὲ τοῖς ψύχεσι καὶ πάγοις, ἀμβλύτεροι οἱ χυλοί, καὶ αἱ ὀσμαί, σβέ· τὴν πῆξιν· πεπηγότα γὰρ ὁ σβεσίλλωσιν. ἅμα δὲ καὶ ἀφανίζεσθαί πως τὸ ψύχος ἴρα τὸ μᾶλλον ἐκπέμπει καὶ ἡ αἴσθησις. ἀμφότερα γὰρ ἐξίσταται· ἐκπέμπει δὲ μᾶλλον. ἐπεὶ καὶ τὸ ἔαρ πᾶν ἐξαιρεῖσθαι τὴν γλυκύτητα, σβέ τμίζον τὸ πῆχυ, καὶ ὄζαιρον. ὥσαύτως δὲ καὶ ἡ τῶν λαγωθηρῶν ἐπιρροὴ τοῦ χυλὸς λυμαίνεται· τὰ μὲν γὰρ ἐκπάλαι, τὰ δὲ ὁ πίπτει, τὰ δ' ὥσπερ σήπεσθαι καὶ διϋγραίνεσθαι καθάπερ καὶ ὕδωρ συναθροίζεται. τὰς δ' ὀσμὰς ἴσως φύσιν μᾶλλον διάπυρον. πάχος δὲ καὶ ποιεῖ τὰς γε τοῖς ἔνδοθεν γινομένας· ἄκραται γὰρ αὖται. πολλὰς δὲ καὶ φθορᾷ· τὰς δ' ἐν ὑγροῖς ἐκπεπτοτέρας καὶ μεμιγμένας ἴσως ἐστίν. μὴ ὑπαυανθίσῃ ὁ καλὸς, ὁ γίνεται. τὸ δ' ὅλον, ἐν συμμιξίᾳ ἴσως τῇ μίξει ἐπαναχεῖν, καὶ ἐμφαίνεσθαί πως τὴν τοῦ ἔνδοθεν φύσιν ἐν ταῖς ὀσμαῖς· ἔστιν γὰρ τὸ τὰς ὀσμὰς ποιεῖν, ἃ πάντων, ἃ ἴσως. ὅπερ φανερὸν δύθυς καὶ ὕδατι τοῦ γῆς ὄζειν, ἐν τοῖς διέστησι ὑγροῖς. διακεκαυμένης γὰρ ἐν τῷ θέρει, τὸ θερμόν πως τὸ ὅλως ποιεῖ τὴν εὐωδίαν. ταῦτα δὲ ποιεῖ καὶ ἐν ἄλλοις. καὶ γὰρ τὸ πόδι τὴν ἔριν λεγόμενον, ὡς ὅπερ αὖ διατέχει, ποιεῖ τὰ δίνδρα καὶ τὸ τόπον εὐώδη, διὸ τὸν ὄζει. ποιεῖ γὰρ ὁ πάντως, ἀλλ' ἐὰν ὕλης ἐπιπαθῆς. ὁ δ' ἴσως καθ' αὑτὸν, ἀλλὰ βόπον ἴσα καὶ συμβιβικός. ἐφ' ὧν γάρ, ὅπερ αὖ ἐφιεῖ. πεπυρωμένης γὰρ ὕλης, ἡ διατάμεις ποιεῖ ἴσα ἀτμίδα καὶ εὐωδίαν. ὁ δὲ γάρ ὁ δὲ γίνεται πᾶθος ὕδατος, ἀλλ' ὡς ὑπὸ τὸ πολὺ ψυκάς, ὥστε συμμιξίαν ἔχειν πῶς τὴν θερμότητα καὶ ξηρότητα. δεῖ δὲ καὶ αὐτὸν τὴν ὕλην ποιαύτα ἴσα πεφυπάρχειν. ὁ γὰρ ἐν πᾶσι, καὶ πάντως. ὅλως δὲ καὶ ἐν ἄλλοις ἔστι πύρωσις, καὶ ἡ διατάμεις τὸ πεπυρωμένων ποιεῖ ἴσας εὐωδίας, καὶ τὸ ὅλον ὀσμάς, ἐὰν ἔχῃ τὸ σύμμιξον. ἐπεὶ καὶ τὰ θυμιάματα ταῦτα, πυρώδη ταύτας εὐωδίας. μελαγκοτέρα δέ, καὶ ὁ διατακαίειν. τὸ γὰρ σύμμιξον ὅτω πῶς ὀρμὴν, ἐκάστως δὲ φθορά.

Γάρισσος ὁ καὶ τὸ ταὐτὸ πως τούτῳ, καὶ ὕδατι μὲν τὸ δίνδρεσιν, ὅλος δὲ τῶν ὑλημάτων, εὐόσμα· πολλαχοῦ δ' ἄδειν, εἰ μὴ τὴν πάρδαλιν φασί, καθάπερ ἐλέχθη, τοῖς θηρίοις. τὰ μὲν γὰρ θερμὰ καὶ ξηρὰ τὴν φύσιν, ὡς γ' ἐπὶ πόρρα, καὶ καθαρότερα καὶ λεπτότερα ἢ αὐτὸ κἀπνόν. τὰ δ' ἐν ὑγροτέρᾳ πλέον, καὶ μᾶλλον ἔστερα· διὸ καὶ ἡ ἀκρόπνοα διαύτα. καὶ ὅλως ἡ βοφὴ τῶν μὲν ἁπλᾶ ἐπορίπωδες, τῶν δὲ ποικίλη καὶ πολυπλοκαπκή. συμβάλλει δέ τι καὶ τὸ πῶς εὐόσμιαν, ὅταν ἡ φύσις ἅμα πεφυπαρχεῖ ποιεῖ ἴσα. ἀρχὴ γὰρ αὕτη καὶ πρῶτον. ἐπεὶ δὲ τὰ δίνδρεα ταῦτα εὐώδη, σβέ· τὸ μὲν τὰς ὁμοίας ἔχειν ἰρᾶσθαι. τάχα δ' καὶ ἡμῖν ἐπὶ ἐνδιλλον ἐκ τῶν ζώων τὸ εὐόσμον, σβέ· τὸ χρείσιμον εἶναι τὴν ὄσφρησιν. ἐπεὶ τά γ' ἄλλα καὶ πόρρωθεν αἰσθάνεται, καὶ τὰ σύνιγμυς ἀκριβέστερον. ἢ καὶ τὰ μὲν ἴσως αὐτοῖς εὐώδη, τὰ δὲ καὶ ἀπ' ἢ ταῦτα φαίνεται· καθάπερ καὶ ἡμῖν ἑτέρων ἑτέρα μᾶλλον. ἔνια δὲ καὶ ὅλως φεύγομεν. ἀλλ' ἐκεῖνο ἄπορον, ὃ καὶ πρότερον εἴπομεν, εἰ τὸ ἡμῖν καπνῶδες τῶν ἄοσμον, ἐκείνοις εὔοσμον γίνεται. τάχα δ' ἐκ ἄπορον. ὀρθῶμεν δ' ἔν ἴσως καὶ ἐφ' ἑτέρεις συμβαίνειν, ἐν ἑαυταῖς εὐθὺς ταῖς βοφαῖς· τῷ μάλιστ' ἂν τις αἰσθάσαιτο τὰς ἐρᾶσθαι αὐτμαλεῖς γε ὄσας ἐπὶ τὰ γε χήματα δυμοκρίτου, καθάπερ ἐλέχθη,

τε ταγμένας ἔχοντα τὰς μορφὰς, τε ταγμένα ἢ τὰ πάθη· καί τι γε ἀκ ἐχθρῶ ποιεῖν. ἀλλὰ ταῦτα μὴ ὅτω λεκτέον. ὃ δ' ἢ μικρῷ πρόσθ' ἐλέχθη, ἢ νῦν πάλιν ἔπαμαι· ὅλε ἢ ἡ δυσμίκε ἢ ἡ δύχυλία ζητᾶ λυπᾶ ἢ χώρας ἢ ἄερος ποιότητα, ἢ βοφᾶς. σλᾶ γὰρ μήτε ὑπερβάλλει, μήτ' ἐλλείπει, μήτε ἀλλοῖόν ἐστι τοῖς ὑποκειμένοις τῆ βοφήν. ὡς τὸ μὴ πλῆθος λυλύει τῆ τὸ ψιν. τὸ δ' ἐν λίθος οἷον ὕλλω ἀκ ἔχει· τὸ δὲ μὴ οἰκᾶον, ἀ πνεῖ τὸ τ' φύσιως. ὥστε δὲ μάλιστα ἐν τῷ ποιεῖν λε ποιᾶν τὸ ἐλαφρὸ εἶναι, ἢ τ' ἀέρα, ἢ τῆ θερμότητα· ἅλις· ταῦτα γάρ δῆλα τὰς βοφὰς ἐν τὰς ψίφους οἷας λὴ ποιοῦντα· πῶς ἑτέρους δὲ λαρπὰς ἢ χυλὸς ἑτέρα ἢ διάφορος. ὅτι δ' ἀλλοῖς τὸ λιγόμβῳ, ἐκ πολλῶν φανερόν. ἄλλα γὰρ ἐν ἄλλη χώρᾳ καὶ δύσμα, καὶ δύχυλα, ἢ λάχιστα ἔν ἄπαρπα, ἢ βλαστικὰ ἢ ἀβλαστῆ· καὶ γὰρ ἐνταῦθ' ὑπὸ τῆ αἰτίαν αὐτῆ πᾶσι πίπτει, πρὸς ὃν δεῖν ἑτέρου λες αἰλάσαι αἰθ' ἥδα τλὺ ἐκ τ' ἀέρος λράσιν, ἢ τλὺ ἐκ τ' ἐλάφους βοφλὺ. ἢ γὰρ τὰ καλύοντα ἢ κάξοντα, ταῦτα ἔν τὰ τῆ ψὶν ποιοῦντα, ἢ δύχυλίαν. ἐπὶ δὲ ἢ αἱ οσμαὶ ἢ οἱ χυλοὶ πολυφόλες, σλὰ ὥστε ἡ μία κρᾶσις, ἡ δὲ μία βοφὴ πᾶσι
27 πρόσφορος, ἀλλ' ἑκάστοις ἡ πῶς τλὺ ἰδίαν φύσιν. Ὅθεν ἢ ταύτης ἅπ ἀκρείας λύσις, σλὰ τί ποτε μᾶλλον ὄντων δύσμων τῶν θερμῶν πάσιν, οὐχ ἅπασι τοῖς θερμοῖς τὰ δύσμα. ἔστι μᾶλλον, σλὰ τί ποτε τὰ μὲν ἥδα τοῖς ἄλλοις ἄοσμα, ἥδα τὰ τοῖς δύσμα, λαβὰ πῦρ λαβλαμες, ἢ χοῖνος ἔν συρία. τὰ δ' ἥδα ἔοις ἄλλοις δύσμα, ἥδ' ἐκείνοις ἀδὲν μᾶλλον, ὡς δέ λινὶς φασι ἢ ἄπιον. καί τι ἢ λόγῳ ἢ ταῦτα μᾶλλον· ἐνὸν γὰρ τλὺ λιχθῆσαν αἰτίαν ἅπαντα ταῦτ' ἀεῖν. ἡ γὰρ αὐωμαλία τ' ἀέρος ἢ ἅ βοφᾶς, ἑτέρων ὄντων ἔν τ' ἀλλῶν, ἄλλα πῶς ἄλλως ἀρμόττει. σλὰ ὥστε γὰρ καὶ αὐτ' τ' συρίας βραχὺς ἐς πόρος ἔν τῷ λαλαμα ἢ τ' χοίνη· ἢ πάλιν τὸ ἀκρολάλαμον, καὶ τῶν ἄλλων τὰς δύσμίας ποιοῦντων, πῶς μὴ τῆ οἰκείαν. πῶς δὲ τὰ ἥδα ἔοις ἄλλοις δύλλυ, ἥδα πλησίαν ἡ χάρᾳ λράσιν ἴχα· λαβὰ τῆ συμβαίνα ἢ ἐπὶ τῶν λαρπῶν. τὸ γὰρ ἴσως ταῦτα δ' ἔστ' θερμότητος τὸ λμίας, ἀλλὰ τὰ μὴ πλέονος, τὰ δὲ ἐλάττονος ἢ μαλακωτόρας· ὥσπερ ἢ ἐπὶ τῶν ψομιῶν, ἔ ὅλως τ' ἢ τὰς τίχνας γινομένων. ἐνίαχοῦ δὲ καὶ πῆς λαβ' ἑκάστα δύλλογ. φ αἰγύπτῳ γὰρ χάρισα τὰ ἄνθη ἢ τὰ σιφανώματ' ὡς ἐπᾶν, ὅτι ὁ ἀὴρ ὁμιχλώδης ἢ ὑροβόλος. φ δὲ ταῖς διαύτοις χώραις τὸ γίνεται τὸ ὅλον δύωδία, σλὰ τὸ μὴ γίνεσθαι ψὶν· ἀλλὰ μᾶλλον φ ταῖς καταξήρεις. φ ταύτῃ γὰρ ἐκπνέησιν. ἐπὶ τὰ ποδὶ λυράνλω, σλὰ ταῦτα δύσμα, τὰ δ' ἄλλα ἢ μάλιστα τὸ ῥόδον ἢ ὁ λρόκος. ἡ γὰρ χώρα λιπᾶ ἢ ξηρὰ, ἢ ἐκ ἄγαν θερμὴ· λαβαρῶν τε γὰρ τῷ ἀέρι, ἢ αὐώδεσ. πῶς δύωδίαν δὲ αἱ διαῦται βοφαὶ συμμένουσι. τὸ δὲ ῥόδον, ἢ ὁ λρόκος, ὀλιγόβοφα· διὸ ἢ τῶν ἄλλων δύσμότρα. θαυμασιώτρον δ' φ αἰγύπτῳ τὸ ποδὶ τὰς μυρίωας, ὅτι τῶν ἄλλων ἔντων ἀόσμων, ἐκπυρεῖ ἄλλοσιν αὖτ' τῇ δύσμίᾳ. καὶ γὰ ἡ ξηρότης ἢ ἡ θερμότης ἐχ ἥπου, ἀλλὰ μᾶλλον φ ἴσιν ὑπάρχει τῶν λοιπῶν. ἔ τὰ ἄλλα δ' χρὸν τὰ ἢ τλὺ αἴσθησιν, ἔστι μὲν δὲ ἢ τί γίνος ἴσως, ὃ μεταφυτευόμενα εἰς ἑτέρας χώρας, οἷον λύπθυ, ῥόδον, λυρίδυ, ἰμφανέ νδ φ δ' ἄλλων ἐμπίπτει· οὐθὲν μὲν φι τῶν αὐτ', ἀλλὰ ἢ πλατυφυλόστρα γίνεται. λιπᾶ γὰρ ἐκάνη, καὶ τλὺ δύωδίαν ἐκ ἰχνὺς πῶς ἐκάνλω. τὸ μὲν ἄλλα τόγε πλᾶσον τῇ χώρᾳ τὸ αἰσθητόν, ἢ τῇ ἰδιότητα ποιεῖν πῶς τὰ ἄλλα τλὺ θαυμαζομένλω. τὸ γὰρ αὖ πάλιν μήτε λαρπὸν εἶναι μήτε λυπηρὸν, ἀλλὰ μέλαιναν, ὃ ἐκ ἐναντίον πῶς τλὺ δύωδίαν. ἄμφω γὰρ ξηρότης. αὐτανθῆ δὲ ὡς μικρόμυρσον, σλὰ τὸ μὴ γίνεσθαι τὸ οὐραῖον ὕδωρ, ὡς ὕπληκτα τὸν λαρπόν. τὰς δὲ ῥόδους οὐ βοιθεῖν. ὥστε μὲν ἔν, ἢ εἷ τι ζώστρον ἑτέρου, ὃ συμβαίνει δυνάμεις ἰδίας ἔχειν ἥδα τὰ ἄλλα ἢ τότος φύσις, ἰδιωτρῶν δᾶ τῷ λόγῳ. ὁ γὰρ λοιμὸς, ὅτι πολλὰς αὐωμαλίας ἀὰ χῶραι φέρουσιν, ἀλλήλας μὲν πῶς ἐκπαστᾶ δὲ ἢ τὰς οἰκείας δυναμένας, ἢ διαφορᾶς. ἔοικεν ἔν ὁμοίως καὶ τὸ φ λυπᾶ ποδὶ τὰς ῥόας συμβαίνειν. ὡς γὰρ ἐκᾶ ποδὶ τ' χυλὸν, φ ταῦθα ποδὶ τλὺ ὁσμὴν ἡ δύναμις ἢ ἰδιότης, ἐκᾶ μὲν ἔν αἰλάσαιτ' ἄν τις τλὺ τ' ποταμᾶ γαστίασίν τε ἢ φύσιν. ἡ γὰρ ῥόα, Φίλυσ' ρον. ἔ μιταβάλλα φασὶν ἡ ὀξὺς ἐς γλυκὺ, ἐαὺ ἴχα πολυθόλελαν. ὥστ' εἰ διαῤῥέοιμ ὁ ποταμὸς ἅμα τῷ πλήθα καὶ τῇ ποιότῃ ποιᾶ φαίστλω μιταβαλλὺ, ὁδὶν ἄρ' ποτ. φ ταῦθα δὲ παρᾶδα γε λυα δᾶ ζητᾶν ἰδίαν, ἅτις οἰκέα πῶς τλὺ δύσμίαν. ἔοικε δὲ μάλιστα διαύτα τις εἶν, σωλιθιμένων ἐς ταῦτα παύτων οἷον τότε λοιτὸ ἢ ἡ ἰδὶς γίνεσθ' μυρίνης ἢ ἡ ἰδάφους ἢ ἄερος. αὖτ' δὲ τὸ φυτ' ὅλως ξηρόν, καὶ τ' γίνεσθαι ὥστε μᾶλλον τῶν ἄλλων· ἅλυσον δὲ ἡ σγνοφυλλία, καὶ ἡ μικροπαρπία, καὶ ἡ χρόα τῷ λαρπῷ·

παύτα

πάντα γᾶς ταῦτα ξηρότερος. τὸ δὲ ξηρὸν, ὀλίγου ὑγροῦ ἐχέ. τὸ δ' ὀλίγου δύσπηκτον. ἡ δὺσλίπ
δ' ὑφ' αὑτῆς πρὸς ὅσφρησιν· αὐτὴ δὲ ἀγλυκὺς, καὶ ἀκ δύχυλος. ἀεὶ μὲν ἔν τ φυτ ταῦ-
τα πρῶτα πάρχοντα. ἀεὶ δὲ τ ἰσλάφοις ἡ τ ἀέρος, ὅτι τὸ μὲν ξηρὸν, ὁ δ' ἀὴρ μαλακός. ἄμφω
δὲ ταῦτα εἰς τὸ ψῦχος, ὁ μὲν τῷ συνιέναι· ὁ δὲ τῷ λαθυγραίνειν. ἐπεὶ ἡ γῆ ταῦθα αἱ ἄγριαί τε
τ ἡμέρων δύοσμότεραι, καὶ αἱ ὑπὸ νήσοις τ ὑπὸ παλισκίοις, καὶ μᾶλλον αἱ πρὸς μεσημβρίαν·
ἅπασαι δ' αὖτ ῥοφῶν ἐλάττω καὶ τὸ πρὸς πλ ἔχουσιν. διὸ καὶ οὐδ' ὑδατώδεις εἰς μῆκος, ἀλλὰ
θαμνωδέστεραι. καὶ γὰρ πάχος λαμβάνουσι, καὶ χεῖρον μᾶλλον, ἀλλὰ τὸ πολλὰς λαμβάνειν ἀρ-
χὰς πρὸς τ θερμῷ, καὶ μερίζον πανταχῆ. τὸ δὲ ὑπὸ τοῖς παλισκίοις εἰς ἓν μόνον ἡ ὀρ τὸν δὲ
μή. διὸ καὶ μή κω μὲν αὐράβδοι μᾶλλον λαμβάνουσι, πάχη δ' ὄ. καὶ ἐκ τούτων αἱ βακτηρίαι,
καὶ ἀπὸ ἄμπελοί τε καὶ ὑπὸ ταῦτα. δεινὸν δὲ ἴσως ἴδοι τις ταύτων τῶν δένδρων ὅτι. λοιπὸν δ'
ἐν εἰπεῖν, ἀλλ' ἡ ταῦτα ἐκ δυώδη. τούτων δ' αἴτιον τρόπον τινὰ πρόσπλοκ. αὐτὰ δὲ πολ
λὰ πίπτοντα, καθυγραίνει τὰ μὲν ἄνθη καὶ ὑγρότερα τ φύσιν ὄντα, μᾶλλον· τὰ δ' ἄμεινα
ξηρά, ἐλάττω, καὶ ἀδρότερα. διὸ καὶ ἰσχνότερα μᾶλλον ἀεὶ τ αὐτ ὑγρότερος. ὁ δ' μύρτος· σῦ
μέν δὲ καὶ τὸ ἀρωμάτων ἐστὶν αὐτ· μικρόκαρπος γὰρ ἐν δοκεῖ, διὰ τὸ μὴ λαμβάνειν τὸ κρᾶ
φαλῆς ὕδωρ ἱκανόν. ὥστε τ μυρσίνῃ, διὰ τούτων πρατέον αἰτίας. Τῶν 28
δ' φ τοῖς ψυχροῖς ὑόσμων, τ θερμότητα τ φ τῇ γονιμίαν εἶν. παντάχοθ γὰρ θερμὸν τὸ
πίπτον, ἄλλο τε μὲν εὐθὺς πθανίπτον, ὅτι δὲ ἰατακλόμθ· ἅπαν καὶ φ τῇ τ ὀπώρας πα-
παύσ. πᾶ πλέον γὰρ τὸ συμβαῖνον. αὐξηθὲν γὰρ ἡ θερμότης εἰς τ γῆν, καὶ σπει
λαυνομένη, πίπτ. διὰ δ καὶ τ γλυῶ μᾶτε παλῶδη, μήτε πίκραν εἶν, μή τι γλίσχραν. καὶ διὰ τ
ὑγρότητα ἐχ ὁμοίως ἐργάσιμ τὸ θερμόν· ἀλλὰ μὴ διαύτην, ὥστε μήτε τὸ ἐκ τοῦ ἀέρος λίχν
δαν ψυχρόν, τό, τε φ αὐτῇ θερμὸν ἀσκίεται καὶ πυρᾶν. διὰ ἅπερ γὰρ καὶ φ τῇ ἰλλυρίδι βελ-
τίων ἡ ἴρις, ἡ φ μακεδονίᾳ· φ δὲ τῇ θρᾴκῃ, καὶ ταῖς ἐπὶ ψυχροτέραις ἅμα καὶ ἀπιπωστέραις
τ ἄλσεσ ἄοσμος. καὶ γὰρ ἡ γῆ πίσχα, καὶ ἡ ὑγρότης πολλή, καὶ ὁ χαμαὶ ἐκτοπος. φ δ ταῖς ἀλυ ἕλως
ναῖς λιπαῖς, διὰ τ μελαγκότητα τοῦ ἀέρος ἄοσμος. ἀκ ἴσον γὰρ ἡ αὐλιπῆ ἰσασις. ἐξ ἀμφοῖν
δὲ ζητητέον, ὥσπερ καὶ φ τοῖς ἐπὶ γῆς ὠόσμοις, καὶ ἐκ τοῦ ἰσλάφους καὶ ἐκ τοῦ ἀέρος, τὰς συ
νάμεις τὰς εἰς τ πίψιν συνεργούσας. ἐπὶ μὲν τούτων ἱκανῶς ἀρηθω. τὰς δ' ὀσμὰς ἅπλω
δὲ τὰς ἀπ' ἀλλήλων οἱ μαρποί μὲν ἔχ ἕλκυσιν, διὸ ὅλως ἐδὲν φ τοῖς φυτοῖς μερίων, ὥστ
γε καὶ ποιῶν τι πλέον. ὥστε καὶ πᾶφυτ δύσμη γ' φία φ θρυμίων, οἷον μρόμνα καὶ σκόρδα,
οἷς σφαώμασι. φασὶ γὰρ ἀφιλεῖν εἰς ὑώδιαν. τοῦτο δ' ἅπερ ἀληθὲς, λυοῖν θάτερον ἀεὶ
πάσαι· ἄν τις ἡ ὡς τὸ μακρὸν ἀφαιρεμένων· ἕκαστον γὰρ πλ ῥιφῆ τῷ οἰκείῳ, καὶ ἕλκει
τὸ συγγενὲς· ἀφαιρεθὲν δὲ τὸ ἀλλότριον, μᾶλλον καθαρώτερον καὶ ὑώδεστερον τὸ λοιπόν. ἡ ὡς μάτ
ξηραινόντων τ τόπων, διὰ τὴν θερμότητα καὶ πολυτροφίαν· φ δὲ τοῖς ξηροῖς, ἅπαντα ὑόσ
μότερα. τοῦτο μὲν ἔν ὡς ἂν μᾶλλ' ὑπόθωσιν ἐρήσθω. οἱ δὲ χυλοὶ χωριζόντες ἕλκουσι, καὶ μᾶ
λιστα τὸ, τ ἐλαίαν καὶ οἶνος· ὃ πλ καὶ ἄλογον φαίνῃ, τί δ' ἡ ποτε τὸ μὲν ὕδωρ, καὶ λιπομιρὲς
ὂν τοῦτο, καὶ ἄοσμον, καὶ ἄχυλον, καὶ ἕλως ἂν διαθές, τὸ πίνεται· τὰ δ, καὶ ἐκχυλα καὶ ὀσμώδη
καὶ πεχύτερα. πίνεται δὲ ὁ οἶνος καὶ μὴ μβαλλομένων, ἀλλὰ πλησίον ὄντων· ἕλκει γὰρ ἴδ
ἔχειν ἐνὰ θερμότητα φ' ἑαυτῷ· τοῦτο γὰρ ἕλκον. τὸ δ' ὕδωρ ἅπαξ ἔχει, φύσει γὰρ ψυχρόν.
τὸ δὲ πὶ δὲ ἁμυδόν τι ἅμα καὶ διατηρῆσον, μὴ ὅταν σηγνύῃ ὡς λιπῆσον ἐν καὶ φυλακτικὸν εἶν. τὸ
δ' γὰρ πίνειν, ὥσπερ ἰθμὸς ἐκ ἔχον ὃ πίνει· τὸ δὲ σωματωδέστερον καὶ πυκνότερον ἧττ τὸ
ἐξαδ, καὶ τηρεῖν εὐφυὲς, πῶς ἄμφω συμμιβίαν ἔχ)· ἅπερ ἀμφότερα τῷ οἴνῳ καὶ τῷ ἐλαίῳ
συμβέβακε. καὶ οἱ μυρι ψοὶ δὲ τὰς ὀσμὰς εἰς τὸ ἔλαιον τίθενται· καὶ γὰρ ἄλως ἀρμόττον πῶς
τ χρόαν, καὶ ἅμα πύναται μάλιστα θησαυρίζειν διὰ τὴν ἀμυτακλισίαν. τὸ δ' ὕδωρ εὐθὺς
πλαπνεῖ, καὶ ὥσπερ ἐκπλύνει καὶ διίσησιν. ἡ δὲ λιπότης, ὥσπερ εἴπομεν, ἀχρήσιμος. ἐπεὶ δὲ
ὁ ἀὴρ πύναται διατέχειν, ἀλλὰ διαπίπτειν μόνον. Τῶν δὲ ξηρῶν, μάλιστα μὲν ὅσα μυρα καὶ 29
ἄοσμα καὶ ἄχυλα· καθάπερ ἴρια, καὶ τὰ ἱμάτια, καὶ εἴ τι ἄλλο τοιοῦτον. τὰ μὲν ἀλλὰ καὶ ὅσα χυ
λοὺς ἔχει, καὶ ὀσμὰς, ὥσπερ καὶ τὸ μῆλον· καὶ γὰρ τοῦτο πίνεται καὶ ἕλκει τὰς ἐκ τ χυλῶν ὀ-
σμὰς· ἐγχυλᾶ γὰρ αὐτὰ μᾶλλ). χρὴ γὰρ, ὡς ἁπλῶς εἰπεῖν, μήτε ματὰ ξηρὸν εἶν τὸ δεξάμθ,
ὥσπερ τέφραν ἢ ἄμμον, μήτε διάυγρον. τὸ μὲν γὰρ διῖὸν ἐχ ἅπτεται, φ δὲ τῷ διαχεῖσθαι
καὶ ἐκπλύζεται. διὰ ἴσως γὰρ καὶ τὰ ἰχνη τ λαγῶν ἐνσημότερα ψυκαδόντα μαλακὸς ὑπ'

αὐτῆ τῆ ἰωνικήαν. ἐμβλέψ γὰρ μᾶλλον σὰ τὸ σφοδρῶς ἀπηρέισθαι καὶ εἰς βάθος, ἢ ἐκ ἄκατος ξηρᾶς ὕστερος ὠλιτοπλῆς, ὑσλ' αὖ πυλώδεος, ὥσπερ ἐφ' ὕδατι καὶ νότῳ. φύσις γὰρ καὶ τὰ πνεύματα καὶ τὰ ὑδατα, καὶ ἀπόλυσιν ἄμφω τὰς ὀσμάς. ἀλλὰ σλῆ ἰσοβαπὴρ ἐκμαγματα τῶν σλακτυλίων μόσιν ἴνα ἔχαν ἰρέσιν. καὶ πρὸι μὴ τούτων ἄλις. ἐπεὶ δὲ τὰ μὴ ἄμικρα, τὰ δ' ἄχρια τῆ δύσμων, ἐκ ἀκολυθῶ τῆ τὸ γένος ὅλως τὸ δυσμότερον, ἰσοβαπὴρ τὸ ῥόδιον· φθα δὲ τὸ ἄγριον, ὥσπερ τὸ ἥον τὸ μέλαν, καὶ ὁ ἰρέσιος. ὁ δ' ἴρπυλος, καὶ τὸ ἐλφίον, δριμύτερα· ἰσοβάπὴρ καὶ τῆ λαχανωδῆν, τὸ πήγανον. αἴλιον δὲ, ὡς μὲν ἐπαὶ ἰσοβάλω, τὸ καὶ πρότερον λιχβρή· ὅλ τῶν συμμετρίαν ἑκάτερα λαμβάνει δὲ ἑκατέρα τ' ὑγρότητος καὶ ξηρότητος, ἧς ὧν αἱ ὀσμαί. ὡς δὲ ἰσοβ' ἕκαστα, φανερὰν ὧδε ποιήσομεν. τὸ μὲν γὰρ ἥον τὸ μέλαν, καὶ ἰρέσιος, ὅτι πολλῆς δ' ἄσται τροφῆς, ἐξ αὑτ' δ' ἱκανῶν· λιγραλέγρις γὰρ. ὥστ' φ' οἷς ἀμέρεις ὁ πλέων ἀπο- 10
πλύτερα. δῆλα ἔσται γὰρ καὶ τῆ μὲν τίφραν πρὸι ἐλλουσι, τὰ δὲ ποδήσει. τὸ δὲ ῥόδιον καὶ ὁ ἴρπυλος, καὶ ὅλα ὅμοια τύποις, ἄγρια μὲν ὄντα ξηρότερα τῶ συμμέτρου γίνεται. διὸ τὸ μὲν ῥόδιον ἀδῳνὲς, οἷον τὸ ἄοσμον ἄνικμον ἔν. οὐδὲ γὰρ τὸ ἥον τὸ λευκὸν φ' ταῖς ἄγαν ξηραῖς καὶ λιπαραῖς δύοσμον, ὑσλ' ὅπου θρμὸς σφόδρα καὶ ὑμπυρος ὁ ἀήρ· αὐαξηραίνει γὰρ. ὁ δ' ἴρπυλος καὶ τὸ ἐλφίον, καὶ τἄλλα τὰ ποιῶντα, δῆλα τῆι ξηρότητι δριμέας γ' αὖ ἴχει καὶ σκληρὰς τὰς ὀσμάς· ἠμερώμενα δὲ, μαλακωτέρας, ἃ δὲ σύμμετρόν, διότι καὶ ποτὲ ἡδεῖαν ποιᾶ καὶ δύοσμίαν, φανερὸν. ἐπεὶ καὶ τῆ δύωδῶν ὀσμαὶ, πῶς τῷ καὶ φύσιν καὶ τῆ τὸ ἄερος δύκρασίαν ἀπαιτῶσιν, ὥστ' αὐαμίγνυσθαι μήτε λιαλύεσθαι μήδ' ὑφ' ἑνός. ἔοικε γὰρ φιτόν τι συμβαίνειν καὶ πρὸι τὰ ἴχνη τῆν λαγωῶν, ὡς ἀρτίως ἐμνήσθημεν. οὔτε γὰρ θέρους δύοσμα, 20
ὅτι χειμῶνος, ὅτε ἦρος, ἀλλὰ μᾶλιστα τὸ φθινοπώρου. χειμῶνος μὲν γὰρ ὑγρὸν, θέρος δ' οὖ, ξηρανθέντα· διὸ καὶ μισημβρίας χίεται. τὸ δ' ἦρος αἱ τῶν αὐθῶν οσμαὶ ἡδυοχλοῦσι.

ἰρέσιν ὁ δὲ μετόπωρον σύμμετρον ἴχει πῶς ἅπαντα πρὸι τὸ ὁρᾶσιν. πρὸι μὲν οὖν οσμῆν καὶ χυλῶν τῆν γε τῶν φυτῶν καὶ καρπῶν, ἐκ τούτων θεωρητέον. ὅλα δ' ἄλλ κατὰ τὰς μίξεις καὶ τὰ πάθη πῶς ἄλλαι, καὶ τὰς λυπάσμεις, ταῦτα καθ' αὑτὰ λεκτέον.

ΤΕΛΟΣ.

ΑΝΩΝΥΜΟΥ ΤΙΝΟΣ ΕΙΣ ΤΑ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ ΠΕΡΙ ΦΥΤΩΝ ΠΘΟΙΜΙΟΥ.

ΤΩΝ τὴς Ἀριστοτελικῆς ἀναλεῖ Φιλοσοφίας λειμῶνι, πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα λίλφι κατὰ τὰ δύγχη παρακιφάσι τῶν φυτῶν, παμφόρους μὲν οἷς θιωρεῖται, πολύχους δὲ καὶ εἰς ἅλα παράπεμπε, πθίμενα δὲ καρπούς. ἰῶ δὲ πῶς ταῖς ἄλλαις, καὶ ὁ πρὶ ἧς ὅλα καὶ φυτῶν, δύφνις βραχὺ μὲν, ἀλλὰ συχναῖς τὰ λοιπὰ χαίρισι βρύων, καλλίσοις ἐκφορίαις οὐ ἧς λόγων ἱρασὰς ἀξιούμενον, οὐ μόνον λίγω οὐ ἀμετρόνους οὐ πάνυ οὐ πθιφανῶς, τὰ δὲ λόγους καὶ τὴν σοφίαν ἀπαραμίλους, καὶ τὴν σωτηρίαν αὖσονας, ἀλλὰ καὶ οὐ ἐκ μοίρας ἰταλιωτικῆς. καὶ οὐ φύτους μόνον, ἀλλὰ καὶ ἴσους τοιούτους ῥίζλα τῶν δλλαμάνων ἀρρᾶδων τρόφον, καὶ ἧς ἐνδῶν. συχνὸν γὰρ γνῶβλον ἵμερον τῶν ἑαυτῶ συγγραμμάτων τοῖς ὁπουδήποτι Φιλοσόφοις, ὁ ἐκ Σταγείρων ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ Φιλόσοφ. ἀλλὰ τοιοῦτον φυτὸν οὐκ οἶδ' ὅπως οὐ μόνον γ' τισὶ πιπτον βον παρ' ἡμῖν ἀλλοίοσιν ἶνα, τάχα πθὶ τὸ χῶρον (οἷα Φιλεῖ ὁ χρόν πονεῖν) ἀλλὰ καὶ πθιέλυμενον ἐκφυγ. * τὸ μὲν ὂν ἀποσροφὴν, ὡς οὐδ' ἂν ποτι φυτουσόμενον οἶδ' ἔγν, οὐδ' ἀμὶ πθυσῶλβον δι φδς. ἐπίσει τὰ ἴσα καὶ ἰταλὲς μακρὸν χρόνον σωὶ ἡμῖν χαρδίαν τὸ χρῆμα τ. τοῖς ἀρᾶφιν ἐγκειζ μόνοις, οἵτινσι ἧς φυτου καρπὸν ἀφλόνως ἀπόλαυσιν. ἀλλά τις λιλτὸς μὲν τὸ γρόν, δι φσοῦτον δ' ἧ ἰταλῶν σοφίας ἰλαδζας, ὡς ἧν πρωτύων παραχωρᾶν μηδ' ἑνί, ἀπὸ βραχὺ ἐδὲν λαίσπρον, μὰ τοσοῦτον λαδ' ἑαυτὸν οἰκείως, αὖ μὰ καὶ τὴν ἧς ἀρρᾶδων κατὰ ἧν λατίνων μιτάλαβιν γνῶσιν, καὶ τὴν καλλίσλων ἕξιν ἀσπάσασθαι. ὅλ γίνται καὶ τὸ ὄργον. καὶ ἐς ὥρας τὴν γνώμην ἀγαγεῖν δίλει, καὶ τυχεῖν παντὸς τὸ ἐφετοῦ. εἶτα λοιπὸν τὴν ἀλοδλαπλῶ, χῶρα φῆς ἀρκῶ παλαιότατος, καὶ τῇ δύφνικ συμμετρήσας ἀσουδλῶ, τοῦτον δύμοιρῶσα παδ' ὑμᾶς φασὶν, ὡς δλώδα τὰ ἧς ἀρρᾶδων ἐς ἰταλοὺς, καὶ τὰ ἧς ἰταλῶν μιτακομιδμένων εἰς ἄρραβας. οὕτ οὐ πρός τισιν ἄλλας, καὶ τὴν πρὶ φυτῶν τὴν δὲ βίβλον μυθρμωδίαν. ἐκτὸν λογικὸν ἀρραβικὸν λαμώνων, ὅλα καὶ φυτὸν δύγχης, ὡς τὰς ἰταλικὰς μιτακομπόδας φυτωλιάς. ἐχαιρεγοῦν ἰταλὲς ὑπὸ φύτων, καὶ τὰ μεγάλα ἐνόμπαζε. ταῖς ἀριστοτελικαῖς γὰρ Φιλοτιμῆδται βίβλοις ὑπὲρ πάντας βεγνβύτατα, καὶ τοσοῦτον γ' ἐκαυχᾶτ ὃ χρήματι, ἐίρξας οὐχ ἅπαξ ἐπῶν, ἐς ἂν ὑπνωτιάσθ, καὶ ἰῶ χρυσίαν ἐδ' ἐξι πλάτανον. ἦλθεν ἐς ὠδὴν μίαν μακρὸς ὀξότου χρόν λάγω τὸ φυτὸ. λαγε γὰρ μοι ἧν τὸ κόσμου παύτων χῶμα ὁ τιμιώτατ. ἐπόθουν ἰμφερῆλῶαι ἧν φύτου λαρπᾶν, ἧν νομάτων ἐς ἕξιν ἐλθῶν. ἐψυχαγώγ μοι τὴν ὠδὴν μίαν ἐλπὶς, καὶ τὴν ἐλπίδα πάλιν δύχ' ἁπλοῖχ. ἀλλὰ μίχρι πολλοῦ τὰ δι ὠδὴν μίας ἀτέλισε, ἡ ἐλπὶς, καὶ μόνον ἐλπὶς, τὰ δ' δι δύχᾶς ἐπιτάτ. τί δ' ἡ ἧς ἀγαθὴ ἀπαίτων παντελὴς αἰτία καὶ ὑπερτελὴς καὶ πθτέλε ἀρμόσαν τῇ ὠδὴν μία χορηγᾶ, τῇ ἐλπίδι πίρας, καὶ τὰ δι αἰτίσεως τῇ δύχᾶ. ἰταλὲς γάρ τις ἐκπόδων ἁμῖν αἰφνιδίως αὐαφανῶς, ἱκανῶς ἔχων λογικῆς παιδείας καὶ γνώσεως, πρόσεσι δι ἁμᾶς. ἀπαδζίτατα χαρίεντος, τὰ φιλικὰ πθαλαλᾶ. ὅτα τὴν πεθυμδίαν βίβλον ἁμῖν ἐγχαδζίτατα. ἀνφράνθλω αὐτὸς, ὡς ἐφ' ἑρμαίῳ δ' χρήματι. ἐδιξάμην τὴν βίβλον ἐκδύμως, ὅλως αὐτῆς ἐγχρόμην. ἦρ ἐγκύμενον νοῦν ἀνιλιξάμην ὠδῖνας. καὶ οἷον ὡς γ' ἐσόπρον τῆδι, πρώτης αὐτῆς βαλβίδ, τὸν ἀριστοτέλην ἔγνων, καὶ σὺν ἀριστοτελικοὺς κατὰ τὴν πάλαι Φιλοσόφων αὐτιλογικοὺς ἐπαιμούς. ἀλλαῦ δ' ἠθέλην μὰ σὺν λόγους, σὺν λόγους αὐσὺν καὶ σὺν αὐ ἧς δρασὰς, καὶ γραφὴν αι Βασκανὸν ψυχῆς ἀνλαβέσθην, ὧ μὰ ταύτην ἱκανὸς ἔχων ὑπὸ δι ἀνωθρ χάριτ πῶς τὴν ἰλαδλα μυθρμηνδύσαιμι γλῶτταν, καὶ ταῖς λοιπαῖς ἀριστοτελικαῖς δίλτοις δέξαιμι συμπερίθμιον. ὡς τοι καὶ σωὶ θεῷ τὸ ἔργον δίπνυσε, καὶ

συζα, καὶ ἐς κοινὼ πθνὶκμλω τὴν βίβλον τοῖς αἰρουμένοις ἀπλαυσιν, πολλὼ ὑρὼν τὴν ἀνεχίραν, καὶ τὴν ἧν κοσμοτων σύγχυσιν, ὅσα τὰς συχνὰς ἧν μεθρμωδύσεων μεταβολὰς, ἐκ ἧ ἀμετρίας εἰς τὴν ἧν ἐπλεψ, εἰς οὓς ἄρβαλας ἐκῦθρ, καὶ πάλιν ἐξ ἀρβαλων εἰς ἐπλοὺς, καὶ εἰς ἀμᾶς ἐκ φύτων ἐπ' ἔχαρμ. οὐ γὰρ ἀλιπρόσωπθ, ὅσον ὡὶ ταύτη τῇ βίβλῳ, ὁ Σταγειρίτης ὥφλη, μετὰ τὸν θρυλλούμενον ταῦνον ἐκῶνον, ὃν καὶ εἰς χρόνον ἄγαι λόγθ ἐχρὸς, ἀλλὰ πολύμορφθ, μετὰ τὸν πρωτίκ τὸν φαθεων. ἐπεὶ ἧ πᾶζα ἀλήτθ ἐκ μιᾶς πθὸς ἐπρᾶν μεταφορομὴν διαλλακτὸν, ἢ μετὰ λέξιν ἢ μετ' ἔννοιαν πθχαρᾶ, καὶ ἡ μὲν ὑσίρα τὸ ζαφὲς ἔχουσα, τὸ ἀκριβὲς ἀπολέπουσα, ἡ δ' ἐπρᾶ καὶ πθτρᾶ, πθσόντθ τὸ ἀκριβοῦς, εἰς ἐσάφειαν μετασρίφουσα, ἡμᾶς εἰς ἀσφαλεσίρᾳ πούτῳ ὑφ' μέρα καὶ ἀσφαλήτῳ συχωῦτθν, μαθὼς καὶ ὁ ἐτῶρος ωι πυήκαμθ ἀλή- 10
τους, ἧ ἀκριβείας ἐχόμθα. ἵνα δὲ μὴ φαυσίμιδα καὶ χάραν τῇ ἀζαφείᾳ διδόντθν, ὧ μακίαν ωαυτιλᾶ τοῖς λόγοις ἐγνώκαμθ, ἰσανθρμωνείας πσὶ καὶ σχολικᾶς πεφασμαύσεσιν, εἰ τί που ἐκ ἧ ἀζαφείας ἄχει καὶ ἀτῶρτὶς, ἐψυχαγωγήσαμθ. μακτῶς σπλρᾶς καὶ πραχέας οὐ λογικοὺς ὁδίτας, εἰς τὴν λᾶαν τε καὶ πλετᾶαν ἐχειραγωγήσαμθ. καὶ τὴν δυχερείαν ὑφ' ἑαυτὸν ἡμᾶς, καὶ τὴν εἰς ἑαυτὸς αὐθομολόγησιν ἐκτελέσαμθ. ὧῦτ γὰρ ἀφ' ἡμῶν ἀπαντᾶ ἧν ἑαυτὸ χῦρα ὁ μόνθ σοφὸς καὶ δίκαιος διὸς, μετὰ τὸν θᾶον Απολλων. τίνθ γὰρ ἄλλον λᾶαι παρ' ἡμᾶν, ὃς διὰ ζινθ ἧν πθφυτῶν πόδ ἑαυτὸ λέγει, τὸν οὐρανὸν πλερωῖ, καὶ τὴν γῆν, καὶ οὗ ἡ εὐνομία, καὶ τὸ πλήρωμα αὐτᾶς, μετὰ τὸν Δαβίδ, καὶ μὰθ' οὗ πᾶς ἄγγὸς ωαυτοίους ἀραϊσμένους φυτοῖς.

ΤΟ ΠΕΡΙ ΦΥ

ΤΩΝ ΤΟΥ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ

Βιβλίον πρῶτον.

ΖΩΗ ἘΝ τοῖς ζώοις καὶ τὸ τοῖς φυτοῖς ὑρίθη. ἀλλ' τὸ μὲν τοῖς ζώοις φανερὰ καὶ πρόδηλθ· τὸ τοῖς φυτοῖς δὲ, ἀκρυμμένη, καὶ οὐκ ἐμφανὴς. ὡς τὴν ταύτης γοῦν βικαίωσιν πολλὴ ἀνάγκη δὴ, ζήτησιν πθσησάθαι. σωίσασθαι γὰρ, πότερον ἔχουσιν ἢ οὐχὶ τὰ φυτὰ ψυχὴν, καὶ λύναμιν ἀὐθυμίας, ὀδυνᾶν τε καὶ ἡδονᾶς καὶ ἀλγεδόνας. ἀναξαγόρας μὲν οὖν καὶ Ἐμπεδοκλῆς, ἀὐθυμίᾳ ταῦτα ζυνεῖδθαι λέγουσιν, αἰδαίνεσθαί τε καὶ λυπᾶσθαι, καὶ ἥδεσθαι σβαδιζαιοῦντα. ὧν ὁ μὲν Ἀναξαγόρας καὶ ζῶα εἶναι, καὶ ἥδεσθαι, καὶ λυπᾶσθαι ἔφη, τῇ τε ἀπορρόᾳ ἧν φύλλων, καὶ τῇ αὐξήσει ὧν ἐκλαμβάνων. ὁ δὲ Ἐμπεδοκλῆς, γνώθ τὸ τύφος ζυκραμένον εἶναι ἐδέξασεν. ὡσαύτως καὶ ὁ Πλάτων ἀὐθυμίᾳ μόνον αὐτὰ, σβὰ τὴν σφοδρὰν βρυπτικὴς δυναμιως ἀναγκαῖ, ἔφησεν. ὃ ἐὰν συγκαίν, ἥδεσθαι ἔφησεν αὐτὰ καὶ λυπᾶσθαι, αἰδαίνεσθαί τε σύμφωνον ἔσαι. αὖ δὲ συκαίν ὧν, ὑφ' ἀὐθυμίᾳ, εἰ καὶ ἐὰ ὑφ' ὕπνῳ αὐακτῶντα, καὶ ἐγαίροντα ταῖς ἐγκηδέρσεσι σύμφωνον ἔσαι. ὡσαύτως καὶ ἐὰν ζητήσωμθ, εἰ πνοὴν καὶ γνώθ ἐκ συγκρίσεως ἔχουσιν, ἢ ἀφ' ἑαυτοῦ, πολλὴ αὖ τὴν πόδ τούτου ἀμφιβολίαν, καὶ μακρὰν πυήσωμθ τῶν ζήτησιν. τὸ δὲ τὰ φαῦτα παραλιμπάνειν, καὶ μὴ δύνασθαι τοῖς πόδ τὰ διὰ ἔπεσον ἱστορίαις ἐνδιδόναι, πρίπον ἐσί. πνὶς δ' ἔχειν ψυχὰς τὰ φυτὰ ἄπον, ὅτι γονιμα, τρίφεσθαι, καὶ αὐξάνεσθαι, νοσεῖν καὶ χλοασζειν, γήρᾳ τε σβαλύεσθαι πεφυκόσιν, ἐπεὶ πόρ οὐδὲν ἄψυχον ταῦτα μετὰ

ἧν φυτῶν

ἧς φυτὸν ἴχει κοινά. διότι δὲ ἴχουσι ταῦτα τὰ φυτὰ, καὶ ὁ ὕδλυμὸς ἑσαύτως διατίχε-
δαι ὑπόδυσ. ἀλλὰ πρόδηλα τοῖς φανεροῖς, ἃ τε καὶ τοῖς διεξημμένοις ἀκολουθήσαμεν.
λέγομεν τοίνυν, ὡς ἐὰν ἄ τι τρέφηται, ἅδλη καὶ ὕδλυμα. καὶ διὰ παντὸς μὲν δεῖ κέρα,
λυπῆται δ' ὅτι ταυτᾷ. καὶ οὐκ ἐμπίπτουσιν αὗται αἱ διαθέσεις, ἃ μὴ μετὰ αἰδήσεως.
φύτου ἄρα δαιμόσιον μὲν, οὐ μὴν φαῦλον πλανᾶται σκοπὸς, ὃς καὶ τὰ φυτὰ αἰδάνε-
δαι καὶ ὕδλυμᾶν ἐδόξασεν. ὁ δὲ Ἀναξαγόρας, καὶ ὁ Δημόκριτος, καὶ ὁ Ἐμπεδοκλῆς, καὶ
νοῦν καὶ γνῶσιν ἔχειν ἅπαντα τὰ φυτὰ. ἡμεῖς δὲ τὰ μὲν ἄλογα ὡς φαῦλα ἐκβεβλήμεθα, διὰ
ὑγιᾶ γὰρ ἐδείξαμεν λόγον. λέγομεν οὖν, ὅτι τὰ φυτὰ, οὔτε ὕδλυμίαν, οὔτε αἴδησιν ἴχουσιν. ἃ
γὰρ ὕδλυμία, οὐκ ἔστιν ἃ μὴ μετ' αἰδήσεως. καὶ τὸ τῷ ἀμετόχου δὲ θελήματος πλέ-
πεσε τὴν αἴδησιν ἐκβεβλήμεθα. οὐχ ὑγείσκομεν γοῦν γε τοῖς φυτοῖς αἴδησιν, οὔτε μέ-
λει αἰδαιόμενον, οὔτε ὁμοίστητα αὐτῷ, οὔτε ἄλλο διεξειλεγμένον, οὔτε τι ἀκόλουθον τού-
του, οὔτε προπικλῶ λύπησιν, οὔτε ὁδῷ πρός τι αἴδεσθαι, οὔτε σημεῖόν τι, δι' οὗ κὰ ἐρίνε-
μεν ταῦτα αἴδησιν ἴχειν, ἐναβῶς καὶ σαφῶς. δι' ὧν ὧδε ἐμάθομεν ταῦτα καὶ τρέφεδαι καὶ
αὐξάνεδαι εὑρίσκομεν, οὐδὲ σωίσασθαι παρ' ἡμῶν ἄνευ. ἃ μὴ δέοντι ὁ θρεπτικὸν καὶ
αὐξητικὸν νοοῦμεν μέρη ἄντα ψυχῆς. ὁπόταν γοῦν τὸ φυτοῦ φυτὸν εὑρίσκωμεν τὸ
μέρος ψυχῆς τοιοῦτος γὰρ ἑαυτῷ ἴχει, δεῖ αὐάγκης νοοῦμεν καὶ ψυχὴν ἴχειν αὐτό· ὅτι
δὲ σῴζονται αἰδήσεως, τό, τι αἰδητικὸν αὐτὸ μὴ ἄντα, μὴ ἐγχωρεῖν οὐ δέει. ἡ γὰρ αἴδησις
αὐτὰ δεῖν ἐλλαμψεως ζωῆς. τὸ δὲ θρεπτικὸν, αὐτὰ δεῖν αὐξήσεως πρεπόντος πνο-
ζοντος. αὗται δὲ αἱ διαφοραὶ πεδαίνουσιν γὰρ ἐκ τόπου τούτου, ὅτι συνάντων γὰρ
τοῦ ἐκ μεταξὺ ζωῆς καὶ ψυχῆς σῴσεως αὐτῆς, μέσον τι διαπλαδῶν. ὅπου δέ τις αὖ, ὡς
ὑπὸ τὸ φυτὸν ζῆν δεῖν, ἅδλα ἔσον καὶ ζῆν, ὅπομεν οὐ σύλαμβ. καὶ γὰρ συχρεῖς δεῖ τοῦ
δοίσιν τὸ φυτὸν ἀποδιδόναι, τῇ διοικήσει ψυχῆς τὸ ζῷον. τὸ γὰρ τὰ φυτὰ τὸ
ζῆν ἐπιφάσκον οὕτως, τόπε δεῖν ὅτι οὐκ αἰδαίνονται. καὶ γαρ εἰσι καὶ τινὰ ζῶα
γνώσεως ἐσρημένα. ἐπεὶ δὲ ἡ φύσις τοῦ τὸ ζῷον ζωὴν ἐκ ἐκ θανάτου φθάρουζα πάν-
την ἐκ ἐδίην γένει, ταύτην ὅλα γενέσεως σωτηρᾶ, πάντα ἀσύμφωνόν δεῖν, ἵνα μέσον
ἐμψύχου τε καὶ ἀψύχου, ἄλλο τι μέσον πεδᾶται. ὧδε σημεῖόν ὅτι καὶ τὰ ἰσχυρότατα εἰσὶ
ζῶα, γνώσεως ἐσρημένα. διότι εἰσὶ φυτὰ ἐκ τοῦ ἐκ καὶ ζᾶα. μόνα ἄρα ἡ αἴδησίς δεῖν αὐ-
τὰ, διὰ ταῦτα λέγοντα ζᾶα. τὰ γὰρ γένη διδόασι τοῖς εἰκείοις ἄδισιν, ὀνόματα
καὶ ὁρισμούς. τὰ δὲ ἄδλα τοῖς εἰκείοις ἀτόμοις ὀνόματα, δεῖ τι τὸ γένος ἐκ μᾶς καὶ πα-
νῆς αὐτῆς ἄντα ἐκ τοῖς πολλοῖς, καὶ οὐκ ἐκ πολλῶν. ὁ λόγος δὲ ἡ αἰτίας, δι' ἃ διδαι-
οῦται τὸ γένος, οὐ ἐκ τυχόντι δεῖ γνώσιμος. πάλιν εἰσὶ ζῶα, ἅπερ σῴζονται γίνους
θάλιος, ἕτερα ἅπερ οὐ γεννῶσιν, ἕτερα ἅπερ δίπουσιν οὐκ ἔχουσι. καὶ εἰσὶν ἄλλα διά-
φορα χρωμάτων, καὶ εἰσί τινα ἃ πιεῖσι τόπον ἑαυτοῖς αὐόμοιον. εἰσί τε ἄλλα, ἃ αὐξάνου-
σιν ἐκ ἡ γῆς, ἢ ἐκ ὑδάρων. τίς οὖν δεῖν ἡ ἀρχὴ, ἡ φὴ τῇ ψυχῇ τοῦ ζῴου; τί ἄλλο, ἢ μὴ τὸ
δύγχιος ζῆν, ὃ τὸν αὐρανὸν πεδιοδᾶσα, τὸν ἥλιον, τὰ ἄστρα, καὶ ὧν πλανήτης, τὰ ἐκ
ἡ φαεμόδης ἑζωτικὰ ἀμφιδολίας, ἃ δὴ καὶ ἐπαυθῆ ὧσιν. ἡ γὰρ αἴδησις, ἧς αἰδανο-
μένων πάδος. ἰσίαν δὲ, καὶ ὅτι οὐκ ἔχουσι τὰ φυτὰ λύπησιν ἑαυτῶν. τῇ γὰρ γῇ εἰσι
πιπτούτα. ἡ δὲ γῆ, ἀκίνητός δεῖ, συλλογισώμεθα τοίνυν, πόθεν αὖ ταύτῃ ζωὴν, ἵνα
ποιήσωμεν καὶ αὐτὰ αἰδητικά. οὐ γὰρ πρόκειται ταῦτα, ἐν πρᾶγμα κοινόν. λέγομεν
δὲ, ὅτι ἡ ζωῆς τὴν ζῴων κοινὴ δεῖν αἰτία, ἡ αἴδησις. αὕτη δὲ ποιεῖ διαθέσεις, μέσον
ζωῆς καὶ θανάτου. ὁ αὐρανὸς δὲ, ἐπεὶ ἔχει διείκησιν δυγχειρέαν καὶ ἀξιολογωτάτην
ἡ ἐμπτώσεις διοικήσεως, ἀπομακρυνθῆ τούτῳ. διὰ τοίνυν, ἵνα τὸ ζῷον τὸ πλέον,
καὶ τὸ ἀλαπῆμενον, ἔχῃ τι κοινὸν, καὶ ὧδε δεῖν ὁ σκοπὸς τῆς ζωῆς. τῇ τούτης γοῦν σκο-
ρήσει δῶ, ἵνα πρὸς τὸς ἀπογωρῶ τῶν τοιούτων ὀνομάτων, ὅτι οὐκ ἔσι μέσον. ἡ δὲ ζωὴ,
ἔσι μέσον. τὸ γὰρ ἄψυχον οὐκ ἔχει ψυχὴν, οὐδέ τι ἔχῃ μερῶν αὐτῆς. τὸ δὲ φυτὸν, οὐκ ἔ-
σιν ἐκ τῶν σῴζουμένων ψυχῆς, ὅτι φὴ αὐ ἔχῃ δεῖ τι μέρος ψυχῆς. ἀλλ' οὐκ ὅτι ζῷον, ὅτι
οὐδὲ αἴδησις φὴ αὐτῷ. ἐξέρχεται δὲ ἐκ ζωῆς ἐς μὴ ζωὴν κατὰ βραχὺ, ὡς καὶ τὰ καθ' ἕκα-
στον. δυνάμεθα δὲ ἔτ ἄλλως λέγειν, ὅτι ἐμψυχον τὸ φυτὸν, καὶ οὐ λέγομεν ὅτι ἄψυχον. ἐ

ἴχῃ δι ψυχλὼ, οὐ λίγομεν ὅτι καὶ πνεῦ ἴσλ ἴχα αἴσθησιν. πρᾶγμα γὰρ τὸ τριφόμενον, οὐκ ἴσιν ἄνευ ψυχῆς. πᾶν δὲ ζῶον ἴχει ψυχλώ. τὸ δὲ φυτὸν, ἴσιν ἀτελὶς πρᾶγμα. πάλιν τὸ ζῶον, ἴχα μίλη διωρισμένα. τὸ φυτὸν, ἀδιόριστα. ἴχα δὲ ὕλλω, οἰκέια διωρισμένα, διὸ ἴχα γὼ ἴσως ζῶ. πάλιν διωρισμένα λίγαν, τὰ φυτὰ ψυχλὼ ἴχαν, ὅτι ψυχὴ ὅλη ἡ ποιοῦσα γὼ αὐτοῖς γνωᾶσθαι τὰς διορισμὸς. ἀσύμμικτα δὲ καὶ διόρισις, ἡ γὼ τόπος, οὐκ ἴσιν ἐ μὴ μικτὰ αἰσθήσεως. πάλιν τὸ ὕλλφ προφώ, ἴσιν ἐξ ἀρχῆς φυσικῆς. καὶ τοῦτ' αὐτὸ ὅτι τὸ κοινὸν ζῶον καὶ φυτῶ. οὐκ ἴσαι δὲ φρονῆς ἀπὸ τῇ ὑλικύσῃ ἢ τροφῆς, αἰσθήσεως τὸ παρεῖναι. ὅτι πᾶν τὸ τριφόμενον, χρῆζα γὼ τῇ οἰκέᾳ τροφῇ, λύο πιστάτων πνεῶν, θερμότητός φαμι, καὶ ψυχρότητ⊙. καὶ δῖα ὅλων πάντα τροφῆς ὑγρᾶς, ὁμοίως καὶ ξηρᾶς. ἡ δὲ θερμότης καὶ ἡ ψυχρότης, ὑπάρχουσι γὼ βράσμασι ξηροῖς καὶ ὑγροῖς. οὐδμία δὲ τῶν τοιούτων φύσεων, χωρίζεται ἀπὸ συμμιτίχου αὐτῆς. διὰ ὅλων γὰρ καὶ πρώτως ἐγίνετο ἡ τροφὴ τοῦ τριφοντι σωμικῆς, ἕως καὶ εἰς αὐτὰὼ τὰὼ ὥραν ἀπὸ φλοιᾶς. καὶ ὀφάλουσι χῶδαι ταύτῃ τὸ ζῶον καὶ τὸ φυτὸν, φυσίτῃ, ὁπτίαν δεῖν ἑκατέρου αὐτῶν. διορισώμεθα οὖν καὶ ὅλον, ὃ πολλάκις γὼ τοῦ ἐμπεδοκλέους λόγου, πρὸς εὐθυμίας φυτῶ, καὶ διόρισιν αὐτῶ, καὶ ψυχῆς ἰδίας, καὶ εἴ τι ἀναλύονται ἀπ' αὐτῶ τοῦ φυτῶ, ὅσιν εἰς πνεῦ. ἀναξαγόρας γὰρ ἔφη, ταῦτα ἴχαν καὶ πνεῦ. καὶ πᾶς ἄπορ εὑρίσκομεν πολλὰ ζῶα μὴ ἴχοντα πνεῦμα. καὶ πάλιν εὑρίσκομεν ἀκριβῶς, ὅτι τὰ φυτὰ, οὔτι ἀναπνέουσιν, οὔτι χρήγορῶσι. τὸ γὰρ χρηγορεῖν οὐδ' ὁτῳοῦν ἐ μὴ ἐκ διαίσεως ἢ αἰσθήσεως. τὸ δὲ ἀναπνεῖν οὐδίν, εἰ μὴ ἀδύνατα αὐτῆς, καὶ ἴχ εὑρίσκονται τι φύτων γὼ πρᾶγμα. τριφομένων μὲν πάσαις ὥραις διὰ πόρων μίαν, γὼ τῇ οἰκέᾳ δὲ φύσει μὴ αἰσθανομένων. τὸ γὰρ ζῶον ὅτι τριφεται, τὸ συμβαίνει τὸ αἰσθάνεσθαι αἰσθυμίασιν ἐκ ἢ τροφῆς πρὸς τὸν διαφυλλὸν αὐτῶ, καὶ ἀναπνεῖν φύτσιν πάντως, καὶ ὅταν διαπαυλωθῇ ἡ αἰσθυμίασις, ἡ ἀναβαίνουσα πρὸς τὸν διαφυλλὸν, τό τι χρηγορεῖ. φῦ πᾶσι δὲ τῶν ζώων ἴσιν αὐτὴ ἡ αἰσθυμίασις πολλὰ, καὶ τίνος ὀλίγου ἀναπνέουσιν. ὁ δὲ ὕπνος ὅτι, σωσχὶ ἢ διόρισις. ἡ δὲ σωσχὶ πάλιν, ἠρμία πρᾶγματ⊙ διοσυμένου. ὃ δὲ μάλιστα καὶ διορίσει ἴσι ζητητέον γὼ ταύτῃ τῇ ἀπορίᾳ, ἐπεὶ ὅδῃ ὁπορ ἄπτῃ ὁ ἐμπεδοκλῆς, ἄγουσι εἰ ὑρίσκονται γὼ τοῖς φυτοῖς γόνῳ θῆλυ καὶ γόνῳ ἄῤῥεν, καὶ εἰ ἴσιν ἐλ⊙ διηρεμένον ἐκ τούτων ἢ λύο γόνων. λίγεμεν πίνω, ὅτι τὸ ἄῤῥεν ὅτι γόνᾶ, εἰς ἄλλο γόνᾶ. καὶ εἰσὶν ἄμφω διχωρισμένα ἀπ' ἀλλήλων. ἐπεὶ γοῦν ὑρίσκονται γὼ τοῖς φυτοῖς, ὅτι ἴχα τὰ φυτὰ γόν⊙ ἄῤῥεν καὶ θῆλυ. καὶ πάντως τὸ μὲν ἄῤῥεν ἴσι πρακτύτερον, καὶ σκληρότερον, καὶ μᾶλλον θεῖον. τὸ δὲ θῆλυ, ἀδῳσίτερον, καὶ καρποφόρον πλέον. πάλιν ὀφάλομεν ζητεῖν, πότερον ὑρίσκονται ταῦτα τὰ λύο γένη διηρεμένα ἅμα γὼ τοῖς φυτοῖς, ὡς ἔπτῳ ἐμπεδοκλῆς. ἀλλ' ἐγὼ οὐχ ὑπολαμβάνω οὕτως ἔχειν τὸ πρᾶγμα οὕτως ἔχαν. τὰ γὰρ διηρεμένα, ὀφάλουσιν εἶναι πρότερα ἀπλᾶ γὼ ἑαυτοῖς. καὶ εἶναι καθ' αὐτὸ μὲν τὸ ἄῤῥεν, καθ' αὐτὸ δὲ τὸ θῆλυ, καὶ τοῦτῳ διηρῆσθαι. ἡ δὲ διάσεις οὐκ ἴσαι, εἰ μὴ διὰ τὸν οἰκεῖον γένεσιν. ὑρίδι γοῦν γὼ τοῖς φυτοῖς πῶ ἡ διάσεως διάσεις, ἣ καὶ ὀφάλει εἶναι αἰσθῆσις ποιητικὴ καὶ παθητικὴ γὼ μιᾷ ὥρᾳ. ἀλλ' οὐχ ὑρίσκονται ἀῤῥήφυτης καὶ θηλύτης ἀνωμιᾶσι γὼ τινι τῶν φυτῶν. εἰ δὲ ἴσιν οὕτως ἢ, τάχα αὖ τὸ φυτὸν ἢ πλαίστῃ τῷ ζώου. καὶ πᾶς, ὅπορ τὸ ζῶον οὐ διαῖται γὼ τῇ οἰκέᾳ γνώσει πρᾳγματός τιν⊙ ὀξωτέρου. τὸ δὲ φυτὸν ἴσιν, διαῖται γὼ τοῖς διαφοῖς τῷ ὕπνῳ. διαῖται χαλῇ ἡλίου, καὶ δύσκρασίας, καὶ τῷ ἐαρ⊙ πλέον. καὶ τούτων διαῖται μᾶλλον γὼ τῇ ὥρᾳ ἢ ἰκφύσεως αὐτῷ. ἔστι δὲ ἁί τις ἀρχὴ ἢ μὲν τροφῆς ἢν φυτῶν ἀπὸ ἢ γῆς, καὶ πάλιν ἀρχὴ ἑτέρα ἀπὸ ἢ γονίσεως τοῦ ἡλίου. ὅπτι δὲ καὶ ἀναξαγόρας, ὅτι ἡ ὑγρότης φύτων, ἴσιν ἀπὸ ἢ γῆς. καὶ δῖα ἴσως ἴφη πῶς λυχίνου, ὅτι ἡ γῆ μητὴρ μὲν ὅδῃ ἢν φυτῶν, ὁ δὲ ἥλι⊙ πατήρ. ἀλλὰ τὸν διαῖται τὸ ἄῤῥεν ἢν φυτῶν καὶ τὸ θῆλυ⊙, ὠφάλομεν δῖα τυπτώζαθαι, οὐχ οὕτως, ἀλλ' ἄλλῳ τινὶ τρόπῳ. οἷον ὅτι τὸ σπέρμα τοῦ φυτοῦ ὁμοίῳ ὅδῃ ἐγκυμονοῦσῃ ζώου, ἢ τις ὅδῃ μίξις ἄῤῥενός τε καὶ θήλι⊙. καὶ ὥσπορ ὅδῃ γὼ τοῖς ὠοῖς ὅτι γίνεται πυετός, ἴσιν γὼτοῦτῳ καὶ ἡ τροφὴ αὐτοῦ μίχει καὶ αὐτῆς ἢ ὥρας ἢ συμπληρώσεως, καὶ τῆς οἰκείας ὑγρότητος, καὶ τότε τὸ

θῆλυ

θᾶλυ ἐκπίθησι ἢ γυναικὸς ἐν μιᾷ ὥρᾳ, οὕτω καὶ τὸ σπέρμα τοῦ φυτοῦ. ἔτι πάλιν ἔμπτυελοκλᾶς, ὅτι τὰ φυτὰ οὐ καὶ γυναικός οὐ γεννᾶται. εἰδότι τὸ γεννώμενον οὐ γεννᾶται, εἰ μὴ ἐκ τῆς φύσεως τοῦ σπέρματος. καὶ ὅπερ μὲν οὐ ἐξ αὐτοῦ ἐν τῇ ἀρχῇ τροφὴν γίνεται τῆς ῥίζης, καὶ τὸ γεννώμενον ἐκεῖ αὐτὸ ἑαυτὸ παραυτίκα, ὅμως οὕτως ὀφείλομεν ὑπολαμβάνειν καὶ ἐν τῇ μίξει τοῦ ἀῤῥένος, καὶ τῷ θηλείῳ φυτῷ, ὡς ἐπὶ τῷ ζώῳ, ὅτι καὶ ἡ μίξις τῷ φυτῷ ὅτι μὲν ἐν διοικήσει τινί. ἀλλ' ἐν τοῖς ζώοις ὅτι μίγνυνται, τὰ γένη μίγνυνται, καὶ αἱ δυνάμεις τῶν γενῶν, αἵπερ πρότερον διεχωρισμέναι. καὶ πεπλήθυνται ἐκ τούτων ἀμφοτέρων, πρᾶγμά τι ἐν, ὃ δὴ οὐκ ἔστιν ἐν τοῖς φυτοῖς. οὐ γὰρ ὅτι μίγνυται τὰ γένη, καὶ αἱ δυνάμεις αὐτῶν, μετὰ ταῦτα γίνονται διεχωρισμέναι. ἐν γοῦν ἡ φύσις ἔμιξε
16 τὸ ἄῤῥεν μετὰ τοῦ θήλεος, διελεῖν πρέπει, ὅτι οὐχ ὑφίσταμεν ἐνέργειάν τινα ἐν τοῖς φυτοῖς παρὰ τὴν γένεσιν τῶν διεκκεκριμένων. οὐδὲ γὰρ ὅτι ζῶον διεχωρισμένον τὸ θήλεος, ἐὰν μὴ ἐν ὥραις εἰς οὐ συναπτόμενα. ἴσως δὲ ὅτι διά τι πολλὰς ἐνεργείας αὐτοῦ, καὶ διὰ τὰς πολλὰς αὐτοῦ ἀπορίας. ἐσί δέ τινων τὰ φυτὰ πεπληρωμένα ὑπολαμβάνουσι, καὶ τὴν χυλὸν ἐν ζωῆς αὐτῶν εἶναι, διὰ τὰς δύο δυνάμεις, ἃς ἔχει. ἄγουσι διὰ τὴν τροφὴν τὴν ἀπὸ τῆς γῆς, εἰς τὸ τρέφειν αὐτά, καὶ διὰ τὴν μακρότητα τῆς οἰκείας ἐπιῤῥοῆς, καὶ τοῦ καιροῦ ὁπόταν βλαστάνῃ, καὶ διαφορᾶς ἡ ζωὴ αὐτῶν, καὶ φθείρεται πρὸς αὐτὰ ἡ νότος αὐτῶν, καὶ εὐγίνεται ἐν αὐτοῖς τι πνεῦμα. οὐ λεῖται ὁ φυτὸν ὕπνου διὰ πολλὰς αἰτίας, ὅτι λεῖται ὁ φυτὸν ἐν τῇ γῇ, καὶ διαμένει ὑπ' αὐτῆς, καὶ οὐκ ἔχει λίνεσιν ἐν ἑαυτῷ. οὐδὲ ὁρᾷ διωρισμένον ἐν τοῖς οἰκείοις μέρεσιν, οὔτε αἰσθησιν ἔχει, οὔτε λίνεσιν αὐτοπαθείᾳ, οὔτε ψυχικὸν τέλειον. ἴσως δὲ ἔχει μᾶλλον μέρος μέρους ψυχῆς. καὶ
20 ὁ φυτὸν, οὐκ ἐδημιουργήθη διὰ ὁ φυτόν. καὶ πάλιν ἐάν ἄπτηται, ὅτι ὁ φυτὸν διᾶται μὲν τροφῆς δυτικοῦς καὶ μοχθηρᾶς. ἃ καὶ διᾶται δὲ τοιαύτης, ὅμως κατὰ πολὺ καθαρᾶς καὶ σωτηρίους, καὶ μὴ ῥᾳδίως διαφθειρομένης, διὰ τοῦτο ἵνα σωίσηται, ἵνα τὸ φυτὸν ἔχῃ τὴν ἐρᾶσθαι παρὰ τὸ ζῆν. καὶ διὰ ἴσως ἀναγκαῖα, καὶ πρᾶγματα ἄψυχα εἶναι σύγχυσιν ἐν ἐμψύχῳ, ἀλλὰ ἔργον τοῦ ζώου ἐστὶ ἐρᾶσθαι, παρὰ πᾶν ἔργον τοῦ φυτοῦ. ἄλλως τε εὐέσκωλον καὶ ἐν τοῖς ζώοις πάσας τὰς δυνάμεις, τὰς ἐν τοῖς φυτοῖς, καὶ ἄλλας πολλὰς, οὐ μὴν καὶ ἔμπαλιν. ἔτι πάλιν ὁ ἔμπτυελοκλᾶς, ὅτι τὰ φυτὰ ἔχουσι γένεσιν, ἐν νόσοις ἁλίσκεσθαι, καὶ οὐ τελέως κατὰ τὴν συμπλήρωσιν αὐτοῦ. ταύτης δὲ συμπληρουμένης, οὐ γεννᾶται ζῶον. ἀλλ' οὕτω ὁ λόγος ἀνάγκης ὄζει. διότι ὁ νόσος ὁλοτελὴς ὄζει, καὶ διεφθαρ-
30 κώς, καὶ οὐκ ἔπαυσι πώποτε γεννῶν ζῶα, καὶ φυτὰ, καὶ πάντα ἀπλοῖα ἀδύνατον ἐν ἐκείσῃ δὲ ἄλλα ἐν φυτῷ, ἔστι θερμότης καὶ ὑγρότης φυσικὴ, ἣ τις ὁπόταν ἀναλωθέν, ἀποθνῄσκει τὰ φυτὰ, καὶ γηράσκουσι, καὶ φθίνουσι, καὶ ξηραίνονται. καὶ τινὲς μὲν λέγουσι ἴσως φθορικῶ, ἄλλοι δ' οὐχί.

Τινὰ τῶν φυτῶν ἔχουσι τι ὑγρὸν, ὡς ῥητίνην, ὡς κόμι, ὡς σμύρναν, ὡς θυμίαμα, καὶ ὡς λίβανον ἀῤῥαβικόν. πάλιν τινὰ δὲ ἀρώματα ἔχουσι ἀθυμούς, καὶ φλέβας, καὶ κοιλίαν, καὶ θέτρους, καὶ φλοιὸν, καὶ μυελὸν γόνος. καὶ τινὰ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰσὶ φλοιός, καὶ τινῶν μὲν ὁ καρπὸς ὑπὸ τὸν φλοιὸν, ἄγουσι γὰρ τὸ φλοιοῦ καὶ τοῦ θέτρου. καὶ τινὰ μὲν μέρη τοῦ ἀρώματος εἰσὶν ἁπλᾶ, ὡς ὁ χυμὸς ὁ εὐέσκωλον ἐν αὐτοῖς, καὶ οἱ λίθοι, καὶ αἱ φλέβες. τινὰ δὲ εἰσὶ συνθετα ἐκ τούτων, ὡς ἐλαιόλιθοι, καὶ λύγοι, καὶ φύλλα.
40 ταῦτα δὲ πάντα οὐχ εὐέσκωλον ἐν πᾶσι τοῖς φυτοῖς. ἵνα γὰρ τῷ φυτῷ ἔχουσι καὶ ταῦτα, καὶ ἄλλα μέρη, λύγους καὶ φύλλα, ἐλαιόλιθους, ἄνθη, καὶ βλαστούς, καὶ φλοιὸν τὸν πεφυκυλοῦντα τὸν καρπόν. καὶ καθὼς εἰσι καὶ ἐν τοῖς ζώοις μέρη ὁμοιομερῆ, οὕτω καὶ ἐν τοῖς φυτοῖς. καὶ ἕκαστα τῶν μερῶν τοῦ φυτοῦ, συνθετά εἰσιν ὁμοια μέλεσι ζώου. ὁ δὲ φλοιὸς τοῦ φυτοῦ, ὁμοίως ὄζει φυσικῶς † σώματι ζώου, οἱ δὲ θέτροι πάλιν, ὁμοίοι νεύροις ζώου. ὁμοίως

Λίρμαλ. Sic enim in lib. 2. de Anima ipſemet Ariſtoteles cõparat plantæ corticẽ ad cutẽ animalis

ὁμοίως

ὁμοίως καὶ αἱ τῶν φυτῶν ῥίζαι. πλὴν οὐ διαιροῦσι καὶ ἡ χὴρ εἰς ἄλλην χῶρ, οὐδὲ ἡ ῥίζα εἰς ἄλλην ῥίζαν, οὐδὲ τὰ φύλλα εἰς ἄλλα φύλλα. ἐν ταύτοις γοῦν ταῖς ῥίζαις, καὶ ἐν αὐτῆς τοῖς φύλλοις, ἔσιν ἡ σωίβασις. πάλιν ἔνιαι μὲν τῶν καρπῶν, εἰσὶν ἐκ μερῶν ὀλίγων συγκείμενοι· τινὲς δὲ ἐκ μερῶν πολλῶν, ὡς αἱ τῶν ἐλαιῶν. αὗται γὰρ ἔχουσι φλοιὸν, σάρκα, καὶ ὀστρακῶδες, καὶ σπέρμα, καὶ καρπέν. ἔνια δὲ καὶ ἔχουσι καὶ σφικαλύμματα, ταύτας δὲ τὰ σπέρματα εἰσὶν ἐκ δύο φλοιῶν. καὶ μέρη μὲν τῶν φυτῶν εἰσιν, ἅπερ εἴπομεν. ἃ δ' ἐκείνοις τὸν παρόντα λόγον δεῖ, διορίζασθαι ταῦτα τὰ μέρη τῶν φυτῶν. τὰ σφικαλύμματα αὐτῶν, καὶ τὰς αὐτῶν διαφορὰς, ὅπερ δεῖ παῦν διυχρῶς. καὶ ἔτι περὶτους, τὸ διορίζασθαι τὴν οὐσίαν αὐτῶν, καὶ τὸ χῶμα, καὶ τὸν καιρὸν ἢ διαμονῆς αὐτῶν, καὶ τὰς συνοχὰς τὰς σφικιπτούσας αὐτοῖς. καὶ ὅτι ἐκ ἔχουσι τὰ φυτὰ ἄνευ ψυχῆς, δῆλον διαθεσιν ἴσως διαθέσει ψυχῆς. ἐπὶ γοῦν ἰατρικὴν ἀπολογίαν θᾶττον τὰ μέρη ἢ ψυχῆς μετὰ τῶν μερῶν τοῦ φυτοῦ, μᾶλλον τὰ τοιαῦτα ὁ λόγος, καὶ τυχὸν οὐδὲ διαπτέον διορίζειν αὖ ταῦτα, μεγάλαις διαφοραῖς ἀπαειβμοῦνται τὰ μέρη τῶν φυτῶν. καὶ γὰρ μέρος ἐκείνου πράγματος, ἐκ τοῦ ἰδίου γένους δὴ, καὶ ἐκ τῆς ἰδίας οὐσίας. καὶ ὅταν γένηται τι ἄλλο φυτοῦ, μᾶλλον τῇ οἰκείᾳ διαθέσει, αὐ μή τινι χρονικῇ ἀδρώᾳ καὶ βαρύᾳ τῆς οἰκείας ἐκπέσῃ τοιᾶσδι διαθέσεως.

Τῶν αὐθέων τίνων, καὶ τῶν καρπῶν, καὶ τῶν φύλλων τῶν ἐν φυτοῖς, τινὰ μὲν ἐν παντὶ ἔτει ἐσί, τινὰ δὲ οὐχ οὕτως ἔχει, οὐδὲ διαμένουσι, ὡς ὁ φλοιός. διὰ τι σῶμα πέπηγεν ἐκ πράγματος, τοῦ ἀποῤῥέποντος ἐκεῖθεν διὰ ξύλου αὐτίαν. οὐ μόνουσι δὲ ταῦτα ἐν ἓξ φυλῇ, ὅτι πολλαχοῦ πέπουσιν ἐξ αὐτοῦ μέρη τινὰ μὲ διορισμένα, ὡς πρίχθων ἐξ ἀνθρώπων, καὶ ὄνυχθ. πλὴν γενέσθαι πρίχθ, ἢ ἐν αὐτοῖς τοῖς μέρεσιν, οἷόν ἐξὸν πεσεν, ἢ ἐκτὸς ἐν ἄλλοις. καὶ ὅτι φανερὸν γέγονεν, ὅτι τὰ μέρη τοῦ φυτοῦ οὐκ εἰσὶ διωρισμένα, εἴτε καὶ μὴ, ἀλλὰ μόνον ἀδιόριστα. ἀμῦ δὲ αἰσχρόν ἐσι λέγειν πράγματά τινα, μηδ' ὧν αὐξάνεται τὸ ζῶον, καὶ συμπληροῦται μετ' αὐτῶν, μὴ εἶναι μέρη αὐτοῦ. ἀλλ' εἶναι κατὰ τὰ φύλλα, καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα τὰ ἐν ζῳοῖς φυτοῖς, διὰ καὶ οὐκ ἔσι διωρισμένα τὰ τοιαῦτα μέρη τοῦ ζώου, διὰ καὶ κατὰ μικρὸν ἐκπέπουσιν, ὡς τὰ λίραπα ἢ ἐλάφου, καὶ κόμαι τινῶν ζώων, καὶ πρίχθ ἄλλων, ἃ δὲ λεύπουσιν ἑαυτὰ κατὰ τὸν χάμεινον καιρὸν ἐν ὀπῷς, καὶ ὑπὸ τῶν γλῶ πίπουσι, διὰ τὴν τοιοῦτον πάθ ἔγόμενον ἔχουσι τῇ πόσει τῶν φυτῶν. ὠφέλιμα οὖν ἀπᾶν πρὸς τῶν πραγμάτων, ὧν πρότερον ἐσωρίζομεν, καὶ ἀρξάσθαι ἀπαειβμᾶν τὰ ἴδια μέρη τῶν φυτῶν, καὶ τὰ κοινὰ, καὶ τὰς τούτων διαφοράς.

Λέγομεν τίνων, ὡς αἱ τοῖς μέρεσι τῶν φυτῶν ἐσι μεγάλη διαφορὰ, ἐν τῷ πλάθει καὶ τῇ ὀλιγότητι, ἐν τῷ μεγάθει καὶ ἐν τῇ σμικρότητι, ἐν τῇ διωαμει καὶ ἐν τῇ ἀδρώᾳ. ἴσως δὲ δεῖν, ὅτι ὁ χυμὸς ὁ ἐν τοῖς μεγάλοις δένδροις, ἐν τισι μὲν δεῖν ὡς γάλα, οἷον αἱ συκαῖ· ἐν τισιν ὅμοιον ὑγρᾷ πίσῃ, ὡς ὁ χυμὸς ὁ κάζυφος ἐκ τῆς ἀμπέλου· ἐν τισι δὲ ἀρχόγονον, ὡς ἐν τῷ ὀξυάκανθ, καὶ ἐν φυτῷ τῷ λεγομένῳ ὁ πυρὸς, καὶ ἐν ἄλλοις. πάλιν ἐσι φυτὸν ὃ ἔχον μέρη ξηρὰ, ἕτερον ὑγρὰ, καὶ τὰ τοιαῦτα. καὶ ἐσι τὸ ἔχον μέρη καὶ διακεκριμένα, οὔτε ὅμοια, οὔτε ἴσα. καὶ τινὰ μὲν ἔχει ὅμοια μέρη, οὐκ ἴσα δὲ· τινὰ δὲ ἴσα μὲν, οὐχ ὅμοια δὲ. καὶ ὅτι οὐδὲ δεῖ πάντ ἐν τούτοις ὠρισμένον. αἱ διαφοραὶ δὲ τῶν φυτῶν, ἐν τοῖς οἰκείοις μέρεσι γινώσκονται καλῶς· ὁμοίως δὲ καὶ τὰ σχήματα αὐτῶν, ἐκ τοῦ χρώματος, ἐκ τῆς ἀραιότητος, ἐκ τῆς πυκνότητος, ἐκ τῆς πραχύτητος, καὶ ἐκ πάντων ἄλλων τῶν συμβεβηκότων αὐτοῖς, ἐν ἰσότητι, ἐν αὐξήσει φυσικῇ, ἐν διακρίσει, ἐν μεγέθει, ἐν σμικρότητι. καὶ εἰσὶ μὲν τὰ αὐτὰ φύσεων τρόπον. ἔχουσι δὲ καὶ διαφορὰς πολλὰς, καθὼς πρόεπομεν.

Καὶ πάλιν τῶν φυτῶν τινὰ πέφυκεν καρπὸν ἐκφύειν τῶν ἰδίων φύλλων, τινὰ δὲ ὑποκάτω τῶν φύλλων. καὶ τινῶν μὲν ὁ καρπὸς ἀπώρητα τοῦ ἰδίου ζητοῦ, τινῶν δὲ ἀπὸ τῆς ῥίζης, ὡς τὰ ἐν αὐγῇ πέπ φυτὰ, τὰ λεγόμενα μαγαρίτια, τινῶν δὲ οἱ καρποὶ

λαχανοί γὰρ μίσυ αὐτῶν. καὶ λωτῶν οἱ λαχανοί, καὶ τὰ φύλλα, καὶ οἱ λόβοι, ἀλλ' ἀκρεστοί εἰσι. καὶ λωτῶν τὰ φύλλα πᾶς ἄλλα ὅμοια, ἄλλων δ' οὔ. λαί τινα μὲν ἔχουσι λιπαδδους ἴσους, τινὰ δὲ οὐ πισύτους. εἰσὶ δὲ καὶ μίξει, ἅπερ ἀνομάζομεν γὰρ πᾶσι τοῖς λιγώδεσι, αὔξησιν πάχοντα καὶ πρόσθυσιν, ὡς ἡ ῥίζα, οἱ λύγοι, οἱ φτροί, καὶ οἱ λιπαδδοι. καὶ ταῦτα παρομοιοῦσι μὲν λόβοις ἀνθρώπων, τοῖς πόδι ἔχουσι πάντα τὰ ἄλλα μέρη. καὶ ἡ μὲν ῥίζα, μυδιτόδει γὰρ τοῦ φυτοῦ, καὶ τῇ τροφῇ. καὶ λαλοῦμεν αὐτὴν οὐ μόνον ῥίζαν, ἀλλὰ καὶ αἰτίαν ζωῆς, αὕτη γὰρ ζωὴ τοῖς φυτοῖς πᾶσφέρει. καὶ φτροὺς μὲν ὅταν, ὁμοίως γινόμενοι ἐκ τῆς γῆς, λαί ὅταν ὁμοίως ἡλικίᾳ ἀνθρώπου. παραφυάδδι δὲ εἰσι, τὰ ἐκ τῆς ῥίζης τοῦ λιγώδους βλασαίνοντα λιπαδδους δέ, εἴ τινα αὐξήσουσι ἐπάνω τῶν παραφυάδδων. οὐχ ὑείσκοντα δὲ ταῦτα γὰρ πᾶσι τοῖς φυτοῖς. καὶ πάλιν ἔστ λιπαδδους ἐχόντων, τινὰ μὲν εἰσι λιλωνικᾶ, τινὰ δὲ οὐχί, μᾶλλον δὲ ἐκ τοὺς μετὰ ἔτους. καὶ πάλιν εἰσὶ φυτὰ μὰ ἔχοντα λιπαδδους, μὰ δὲ φύλλα, ὡς οἱ μάνκυδδι, καὶ τὰ ὅμοια. οἱ λιπαδδοι δὲ οἱ γινόμενοι γὰρ τοῖς λιγώδεσι, καὶ οἱ φλοιοί, καὶ οἱ φτροί, καὶ οἱ μυλοί, οὐ γινόμενοι εἰ μὴ ἀπ' αὐτοῦ τοῦ χυμοῦ ἔστ λιγώδεως. λαί τινὲς καλοῦσιν αὐτὸν τὸν μυλὸν τὸν γὰρ τοῖς λιγώδεσι, μίτραν, ἄλλοι ἀπιλέγχνα, ἕτεροι δὲ λαρδίαν. ταῦτα δὲ καὶ αἱ φλίδδι, καὶ ἃ σαρξ ὅλου τοῦ λιγώδους, ἐκ τῶν πεπαλαιωμένων στιχάων συφύκασι. καὶ πολλάκις ὑείσκοντα μέρη τινὰ ὠδτόλεια εἰς τὸ γονᾶν φύλλα, καὶ ἄνθη. καὶ λύγοι δὲ τινὲς βραχεῖς εἰσιν, εἰς τὸ γονᾶν ὠδτόλεια ἄνθη, ὡς ὧδι τῶν ἐτῶν. τινὲς δὲ καὶ ἄνθη καὶ καρποὺς γὰρ τοῖς λινδροις, καὶ τ' ἄλλ' ὁπόσα γίνεσθαι ἐκ σπέρματος, καὶ ὅσα πόδι καὶ λύπουσιν αὐτά. καὶ πάλιν τῶν φυτῶν εἰσι τινὰ λιγώδεα, τινὰ δὲ μίσυ λιγώδεως καὶ βοτανῶν. καὶ ταῦτα ὀνομάζονται θαλμοι. καὶ τινὰ μὲν εἰσι βοτάναι, λινὰ δὲ λαχανα. χαλεπὸν οὖν πάντα τὰ φυτὰ, τοῖς πισύτοις ὑποπίπτουσιν ὀνόμασι. πάλιν εἰσὶ λιγώδεα, ἅπερ ἔχουσιν ἐκ τῆς αἰκίας ῥίζης φτροὺς, καὶ γινόμενα γὰρ αὐτοῖς λιπαδδοι πολλοί, ὡς συκαῖ, καὶ ἐλαῖαι. τινὰ δ' οὔ. πάλιν εἰσὶν ἄλλα φυτὰ μίσυ, ὡς ἄπομεν, λιγώδεως καὶ βοτανῶν σμικρῶν, τὰ λιγόμενα θάμνοι, ἔχοντα γὰρ ταῖς ῥίζαις αὐτῶν πολλοὺς λιπαδδους, ὡς τὰ καλούμενα ἄγνοι καὶ βαθρολαχανα δὲ εἰσι, τὰ ἔχοντα πολλοὺς φτροὺς ἐκ μιᾶς ῥίζης, καὶ πολλοὺς λιπαδδους ὡς τὸ κύπειρον, αἱ λειρίμβαι, καὶ τὰ τοιαῦτα. εἰσὶ δὲ καὶ βοτάναι, αἷ τινῶν οὐκ ἔχουσι φτροὺς ἐκ τῆς αἰκίας ῥίζης, ἀλλὰ παραυτίκα φέρουσι φύλλα. λαί τινα μὲν κατὰ πᾶν ἔτος γονᾶν καὶ ξηραίνοντα, ὡς σῖτος, καὶ τὰ παραπλήσια, τινὰ δ' οὔ. οὐ διωρισμεθα δὲ ταῦτα ἐπίκαιρα, ἀ μὰ σὰ συλλογισμῶν, καὶ παραλεγμάτων, καὶ ὑπογραφῶν. πάλιν εἰσὶ βοτάναι αἱ λύο ἄκρα λιλύπασαι, ὡς τὸ λιγόμενον λάχανον βασιλικόν. εἰσὶ δὲ ἄλλαι, αἱ λιγόμεναι γὰρ ταῦτα βοτάναι καὶ λάχανα, λαί τινῶν ἄλλαι, αἱ γὰρ ἔστ γονᾶσαι μὲν πρώτως, φαίνονται γὰρ χήματι πάχυος. μετὰ ταῦτα γίνονται λιγώδεα, ὡς οἱ ἀγρόκαπικοὶ βρύτιλοι, καὶ τὸ φυτὸν τὸ λιγόμενον ἁλιοσκόπιον. μυρσίνη δὲ, καὶ μηλέα, καὶ ὄχνη, καὶ τὰ λοιπὰ ὅμοια λιγώδεα, ὡς ἔστ τὸ γίνος πόδι ἔχοντα. ὧν πολλοὶ καὶ μαθηταί εἰσι λιπαδδοι, ἐκ τῶν ῥίζῶν αὐτῶν φυόμενοι. καὶ διὰ ἔστ πρέπον πᾶσι διορίζειν ταῦτα, ἵνα ὦσιν παραδείγματα καὶ συλλογισμοῦ· οὐ γὰρ ὠφέλομεν διὰ βραχυλογίαν ὅρισμοὺς γὰρ πᾶσι. πάλιν ἔστ φυτῶν, τὰ μὲν εἰσι λαπικίδια, τὰ δὲ λικπᾶια, καὶ ἕτερα ἄγεια. τετραχόπως δὲ λέγομεν, ὄχνας καὶ ἄλλα φυτῶν ἄδια ταῦτα ἄγεια, ὅτι οὐκ εἰσὶν ἐξ ὑπομελέσι γινομένης, πάλιν τῶν φυτῶν τινὰ μὲν πισῦσι λαρπὸν, τινὰ δ' οὔ, ὡς ἰτέαι, καὶ τινὰ ἔδια ὑγρὸν. καὶ τινὰ μὲν πισῦσι ἔλαιον, τινὰ δ' οὐχί. καὶ τινὰ μὲν πισῦσι φύλλα, τινὰ δ' οὔ. καὶ τινῶν πέπονσι τὰ φύλλα, τινῶν δ' οὔ, καὶ ἔστ μὲν γίνονται λιπαδδοι, τινὰ δ' οὔ. πρὸς διαφορᾶς γοῦν ἔστ φυτῶν γὰρ μεγέθα καὶ σμικρότητι, γὰρ ὡραιότητι καὶ ἀμορφίᾳ, γὰρ χρυσότητι λαρπῶν καὶ καπίᾳ, πολλά ἐστιν εἰπεῖν. πάλιν τὰ ἄγρια λινδρα, μᾶλλον λαρποφορῦσι παρὰ τὰ λικπᾶια. καὶ οἱ λαρποὶ ἔστ λικπείων, λρύπτονες εἰσι ἔστ ἀγρίων. καὶ τινὰ μὲν τῶν φυτῶν, γίνονται γὰρ τόποις ξηροῖς, τινὰ δὲ γὰρ θαλάσσῃ καὶ τινὰ μὲν γὰρ ποταμοῖς, ἄλλα δὲ γὰρ τῇ ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ. καὶ τινὰ γὰρ τόποις μὲν ἄλμοις μιτάλα, γὰρ ἑτέροις δὲ μικρά. καὶ λινὰ μὲν γονάντα γὰρ ὄχθαις ποτάμῳ, λινὰ δὲ γὰρ λίμναις. καὶ ἔστ γονομένων γὰρ

νων ἐν τόποις ξηροῖς, ἃ μὲν γίνεται ἐν ὄρεσι, τινὰ δὲ ἐν πεδίοις. καὶ ἃ ζῶσιν ἐν τόποις ξηροτάτοις, ὡς τὰ ἐν τῇ γῇ τῇ αἰθιόπων, καὶ ὑπὸ τῶν ἡλίων αὐξάνεσι, καὶ ὑπὸ ἀλμυρᾶς· καὶ τινὰ μὲν ζῶσιν ἐν τόποις ὑγροῖς, ἃ δὲ ἐν χαμαλοῖς. καὶ ἃ μὲν ζῶσιν ἐν τόποις ὑγροῖς, τινὰ δὲ ξηροῖς. ἃ δὲ ἐν ἑκατέροις, ὡς ἡ ἰτέα. τὰ γοῦν φυτὰ διὰ τὰ πολὺν ἐν ἀλμᾷ εἶναι τὴν διαφορᾶν τῶν τόπων, καὶ ἐντεῦθεν χρὴ διατείνειν τὰς διαφοράς αὐτῶν. πάλιν τῶν φυτῶν τινὰ μὲν τῇ γῇ πιπήγασι, καὶ ὑπὸ Φιλῶν χωρίζεται ἀπ' αὐτῆς· τινὰ δὲ ἐν τόποις ἐρείπεσι μεταπίπτουσι. ὁμοίως τινὲς τῶν διαφορῶν, ἐρείπωνές εἰσιν ἐν τῷδε τῷ τόπῳ, παρὸ ἐν ἑτέρῳ. καὶ τινῶν μὲν τὰ φύλλα σκληρά ἐστι, τινῶν λεῖα. καὶ τινῶν μὲν ὀγχισμώδη, ὡς τὰ τῶν ἀμπέλων, καὶ τῶν συκῶν. τινῶν δ' οὔ. ἑτέρων δὲ διὰ τὰ πολὺν ὀγχισμώδη, ὡς τὰ τῶν πλατάνων. τινὰ δὲ φυτὰ ἐστὶν ὅλα φλοιός, μεβιστόν, καὶ διὰ ἔχουσι λόβους, ὡς οἱ διάλαμοι, διὰ δ' οὔ. καὶ τινὰ ἔχουσιν ἀκάνθας, ὡς αἱ βάμνοι. διὰ δὲ ἐστέρηνται ἀκανθῶν. καὶ διὰ ἔχουσι πολλοὺς διαλάσους, ὡς ἡ ἀγρία μορέα, καὶ διὰ δ' οὔ. καὶ τινὰ μὲν ἔχουσι διαφορὰς ἄλλας, ἐξ ὧν πεφύκασι παραφύεσθαι, καὶ ἐξ ὧν οὐχί. ὅτι δὲ ἐκ ἄλλου ἄλλο, εἰ μὴ ἐκ τῆς διαφορᾶς τῶν ῥιζῶν. τινὰ δὲ ἔχουσι μίαν ῥίζαν, ὡς ἡ σκίλλα. αὕτη δὲ γέγνεται ἐκ τοῦ ἐλάφους, καὶ αἰεὶ πρόεισιν, ὅπου ἂν ἀποκάτω πλατύνηται, καὶ ἀκολουθοῦσα μᾶλλον διὰ κείνηται τοῦ ἡλίου. ὅταν γὰρ πεφυκυῖα αὐτῇ, αὐξάνει. οὕτω δὲ καὶ τὰς παραφυάδας ταύτης, διατιθεῖσι ἐκμυζᾶ. πάλιν τῶν χυλῶν τῶν ἐν τοῖς λαχανοῖς, οἱ μὲν εἰσὶ πυρῖ, οἱ δὲ οὐ πεπτοί. καὶ πυρῖ μὲν, οἱ τ' ἀκαφυάδες, καὶ τῶν ῥοιῶν, καὶ λοιπῶν ἄλλων πολλῶν. ἄπυρα δὲ, ἄλλων φυτῶν. καὶ τινῶν μὲν εἰσὶ λιπαροί, ὡς οἱ τῆς ἐλαίας, τῆς πτύελος, καὶ τῆς λαρύας. ἔνυδρα δ' οὔ. καὶ ἐνύδρων μὲν γλυκεῖς καὶ μελιτώδεις, ὡς τῶν φοινίκων, καὶ τῶν συκῶν. καὶ ἀνύδρων μὲν βδρμοὶ καὶ δρεμεῖς, ὡς τὸ θειραίου, καὶ τὸ σινάπεως. καὶ ἀνύδρων δὲ πικροί, ὡς τὸ ἀψινθίου, καὶ τῆς λιγνυρίας. πάλιν τῶν λαχάνων οἱ μὲν εἰσὶ σωμάδεις, ἐκ ζαρκῶν καὶ λόπκων καὶ λιπαρῶν, ὡς οἱ σικυοί. ἔνιοι δὲ ἐκ χυμοῦ καὶ λόπκων, ὡς αἱ ῥοιαί. καὶ τινὰ μὲν οὐ φλοιοὺς ἔχουσιν ἐκτὸς, τὴν ἢ σάρκα ἐντός. ἔνια δὲ τὸ ἐσωθεν ἐντὸς, καὶ τὴν σάρκα ἐκτός. τινὰ δὲ εἰσὶ, ὡς πραυτικὰ γίνεται τὸ αὐτῆμα, καὶ τὸ πεφυκὸς λήμμα ὃ πεφυκὸς καλύπτουσι, ὡς οἱ λαχανοὶ τῶν φοινίκων, καὶ τῶν ἀμυγδάλων· ἔνιοι δ' οὐχί. καὶ ἔνιοι λαχανοὶ εἰσὶ βρώσιμοι, καὶ διὰ τὰ συμβεβηκὸς ἄβρωτοι. καὶ ἔνιοι λαχανοὶ ἁμῆ μὲν ἄβρωτοι, ἄλλοις δὲ βρώσιμοι, ὡς ὁ ὑοσκύαμος, καὶ ὁ ἐλλέβορος· ἀνθρώποις μὲν ἀγλυκήσιον, προφὴ δὲ τοῖς ὄρτυξι. πάλιν τινὲς τῶν λαχάνων εἰσὶν ἐν θήκαις, ὡς οἱ κώκοι τοῦ κυάμου· τινὲς δὲ πεφυκαλύμματι, καὶ ἐν λεπίδι, οἷον ὑφάσματι τινί, ὡς ἐν σίτῳ ὑέλσκεται, καὶ τοῖς λοιποῖς. καὶ τινὲς μὲν ἐν ζαρκί εἰσι, ὡς οἱ τῶν φοινίκων λαχανοί· τινὲς δὲ, οἷον ἐν οἰκίσκοις πολλοῖς, καὶ ἐν λεπίσι, καὶ ἐν ὀστράκοις, ὡς τὰ λαχανα. καὶ τινὲς μὲν ὀξεῖς πεπαίνονται, ὡς οἱ λαχανοὶ τῆς μορέας, καὶ τῆς λιβάδος· τινὲς δὲ βραδεῖς, ὡς πάντων οἱ καρποὶ, οἱ ἄγγειοι, ἃ οἱ πλείονος αὐτῶν. καὶ τινὰ μὲν τῶν φυτῶν ὀξέως πεφύκασι φύλλα καὶ καρπούς, τινὰ δὲ βραδέως. καὶ τούτων τινὰ ἐπὶ χαμαὶ ἀκολουθοῦσι, οἷον αὐ πεπανθῶσι. καὶ πάλιν τὰ χώματα τῶν φύλλων, καὶ τῶν καρπῶν, καὶ τῶν οἷον ἐπ' αὐτοῖς ὑφασμάτων, λίαν εἰσὶ διαφορά. τινὰ γὰρ τῶν φυτῶν ἐν τῇ οἰκείᾳ ὀλότητι εἰσὶ χλοάζοντα. καὶ τινὰ μὲν ἐκκλίνουσιν εἰς μελανίαν, τινὰ δὲ εἰς λευκότητα. καὶ τινὰ εἰς ἐρυθρότητα ἢ διὰ τὴν θερμότητα, διὰ ἐκπαίσαν τὴν αἴρα ἢ μὴ κεκραμένην μετὰ τοῦ πνεύματος. πάλιν τὰ χρώματα τῶν καρπῶν, εἰ εἰσὶν ἄγγεια, καὶ διαφόρων εἰσὶ θέσεων. οὐ γὰρ ταὐτὸν οἱ καρποὶ γωνιώδεις, οὐδὲ ταὐτὸν διὰ γραμμῆς εὐθείας. πάλιν τῶν ἀρωματοφόρων διὰ ῥιζῶν, τινῶν μὲν ἡ ῥίζα ἀρωματική ἐστι, τινῶν ὁ φλοιός, διὰ τὸ ξύλον. ἄλλων τὰ μέρη ὅλα εἰσὶν ἀρωματικά, ὡς τὸ βαλσάμου. πάλιν τῶν διὰ ῥιζῶν τὰ μὲν γίνεται ἐκ παραφυάδων, τὰ δὲ διὰ ἑαυτῶν. καὶ πάλιν τὰ μὲν ἀπὸ ῥιζῶν ἐκπίπτοντα, καὶ μεταφυτεύοντα· τὰ δὲ ἐκ τοῦ θέρους. τὰ δὲ ἐκ τῶν διαλάσεων, ἢ διὰ τὸ αὐτόματον. καὶ τινὰ μὲν διὰ ἑαυτῶν διὰ μικρὸν ἐκτείνονται, τινὰ δὲ ἐν τῇ γῇ. καὶ τινὰ μὲν ἐν τοῖς διὰ ῥίζαις φυτεύοντα, ὡς τὰ ἐγκαρτεζόμενα. ἔστι δὲ βελτίων ὁ ἐγκαρτεισμὸς, ὁμοίων εἰς ὁμοῖα. ἔστι δὲ καὶ ἀναλογία ἄλλη τις, διὰ ἧς ἀρίστως συμβαίνουσι τὰ ὁμοῖα, ὡς αἱ μηλέαι μετὰ τῶν ὀχνῶν. ἐν δὲ τοῖς ὁμοίοις, ὡς συκῆ ἐν συκῇ, καὶ ἄμπελος ἐν ἀμπέλῳ, καὶ ἀμυγδαλὴ ἐν ἀμυγδαλῇ. ἔστι δὲ καὶ ἄλλος ἐμφυλισμὸς ἐν ἄλλοις διαφόροις γένεσιν, ὡς ἀρτεμισία

εἰς ἀγελαίαν

εἰς ἀγελαν ἀρτιμοσίαν, καὶ λαμπίλαι εἰς ἀγελίλαιαν, καὶ ἡ μερία, αἱ πολλὰ λίνδρα. τῶν λίνδρων πάλιν τὰ ἄγεια, καὶ λυκπᾶια, καὶ ταῦ φυτὸν, οὐ πθαλγεῖ ἀπίρμασιν ὅμοιον ζῷ ἀπίρματι, ἀφ οὗ αὐξάνεται ἕκαστον. τινὰ γὰρ ἱρᾶπον ἀπίρμα πιοῦσι, τινὰ χᾶρον. καὶ ἐκ λινων λακῶν ἀπορμάτων λακὰ λίνδρα πθαίνουσιν, ὡς τὰ ἀφ ἀμυγδαλᾶς πικρᾶς, καὶ ῥοιᾶς ὀξώδους. τινῶν λίνδρων πάλιν ἀπίρμα, ἂν ἀδρὰς γίνηται, ἐκλέπει τὸ γχνάδαι λακὰ αὐτὰ, ὡς αἱ πεῦκαι, καὶ οἱ φοίνικθ. οὐ πθέρχονται δὲ ῥᾳδίως ἐκ ἀπίρματθ λακῶν λακὰ λίνδρα, οὐδὲ ἐκ ἀπίρματθ ἀγαθοῦ λακὰ λίνδρα. τὸ δὲ ἐκ πυρηνοῦ γνίδαι ἀγαθὸν, καὶ τὸ γήινον, γὼ τοῖς ζώοις πολλαχοῖς εὑρίσκεται. πάλιν λίνδρου τὸ ἔχον σκληρὸν λίαν τὸ φλοιὸν, σᾶρον ἀκκαθίσκεται. ἐὰν δὲ χιδῶ ἡ ῥίζα αὐτοῦ, καὶ τῇ χισμῇ λίθθ ἐμβληθῇ, θύφορον γίνεται. γὼ δὲ πῖς φοίνιξιν αὖ φυλλα, ἃ ψιλῶθ, ἡ φλοιὸς τὸ ἄρρενθ φοίνικθ, ᾗ φύλλης τὸ θάλιος σωτηρία, ἵνα πως σωαρθῶσι, ταχέως πιπαίνονται οἱ λαρποί. λωλύεται δὲ καὶ ἡ πῶσις αὐτῶν. σλαφαίνεται δὲ ὁ ἄρρην ἀφ πῦ θάλιθ, ὅτι πρώτως βλασαίνουσι τὰ ρύτερα φύλλα, ἃ εἰσὶ παρὰ τὰ ρῦ θάλιθ σμικρότερα, ἀλλὰ καὶ σλάφ ᾗ δύωλίας. ἀλλαχῆ δὲ ἐκ τινθ τούτων, ἡ ἐκ πάντων συμβαίνει. τυχὸν δὲ καὶ αἰ ἐκ ᾗ δύωλίας ῥῦ ἄρρενθ ἐπαγωγὴ ζῷ ὁ ἄνεμθ πρὸς τὸν θάλιον, πιπαίνονται καὶ οὕτως οἱ λαρποί. ὥσπερ ὁπόταν τὰ φύλλα ῥῦ ἄρρενθ ζῷ θάλει ἀπαυερῶνται. συνκαὶ ὡσαύτως ἄγειαι εἰς πλῶν γλῶ ὀξαπλωθῶσαι, συμβάλλονται τὰ πολλὰ ταῖς λυκπαίαις συνκαῖς. τὰ βαλαύσια ταῖς ἐλαίαις συμβαλλουσιν, ὅταν ὁμοῦ φυτεύονται. πάλιν δῶ φυτῶν τινὰ μεταλλαττόντων εἰς ἄλλο εἶδθ, ὡς ἡ λαρύα, ὅταν γηράσκ. λέγουσι πάλιν, ὡς ἡ λαλαμίνθη μεταβάλλεται εἰς ἡδύοσμον. καὶ τὸ πράσιον δὲ τριβὲν, καὶ φυτευθὲν παρὰ πλῶ θάλασσαν τυχὸν, ἴσας σισύμβριον. φασὶ πάλιν, ὡς ὁ σῖτθ καὶ ὁ λῖνον μεταβάλλονται εἰς ἕτερον εἶδθ. βελτίνιον δὲ τὸ λιλιπτριῶσθαι, τὸ † γγνόμενον γὼ τῇ πόρσῃ, μὴ ταφυτευόμενον γὼ αὐγύπῳ, ἃ γὼ παλαισίνῃ, γίνεται βράσιμθ. ὡσαύτως ἀμυγδαλὴ, καὶ ῥοιὰ, μεταβάλλονται ἀπὸ ᾗ ἰδίας λακίας, σλὰ γυμνοσπερμίαν εἰς τὸ χρυσόστομον. ἀλλ' αἱ ῥοιαὶ μὲν, χειράσθ κόπθν ἐμβεβλημένης ταῖς ῥίζαις, ὑῇ δὲ ὕδατθ ψυχροῦ καὶ γλυκέος ποτιζόμεναι, βελτιοῦται. ἀμυγδαλαὶ δὲ ἅπαξ ἐμπεγνυμένων αὐταῖς, καὶ κόμιος σλὰ πολλοῦ καιροῦ γὼ τοῦθ γὼ ἐκβαλομένης βελτιοῦται. πολλὰ δὲ φυτὰ ἄγεια σλὰ ταύτης ᾗ ὕλης τυχόντα γίνονται λυκπᾶια. τόπθ δὲ ὑῇ γυμνονία, σφόδρα τούτοις συμβάλλονται. καὶ μᾶλλον ὁ τοῦ ἔτους καιρὸς, οὗ χρὴ ζουσι μᾶλλον οἱ φυτευταί. πάλιν δῶ φυτῶν τὰ πλέονα φυτεύονται γὼ ἔαρι, ὀλίγα γὼ χειμῶνι καὶ φθινοπώρῳ. ὑῇ ὀλίγιστα γὼ θέρει, μετὰ τοῦ ἀναπλήν τὸ λιμναίτερον. γὼ ὀλίγοις δὲ πόποις γίνεται ἡ τοιαύτη φυτεία. καὶ οὐδὲ ποτὲ γίνεται, ἃ μὴ ἀρχαῖς γὼ τῷ ῥώμῃ λατὰ τοῦ δὲ τοῦ ὥρου. γὼ αὐγύπῳ δὲ οὐ γίνεται ἡ φυτεία, ἐὰ μὴ ἅπαξ τὸ γὼαυτοῦ. πάλιν τινὰ δῶ φυτῶν ἐκ δῶ οἰκείων ῥιζῶν φύλλα πθαλλονται, τινὰ ἐκ τῶν οἰκείων κόμιων, ἡ ἐκ δῶ οἰκείων ξύλων. καὶ τινὰ μὲν πλησίον ᾗ γῆς, τινὰ δὲ πόῤῥω, τινὰ γὼ μέσῳ. καὶ τινὰ μὲν ἅπαξ † γὼαυτ† λαρποφορεῦσι, τινὰ δὲ πλείονας. ἀλλ' οὐ πιπαίνονται οἱ λαρπῶν, ἀκμάζουσι δὲ ὠμοί. καὶ τινὰ λίνδρα εἰσὶν ὔφορα σλὰ πολλῶν χρόνων, ὡς αἱ συκαί. τινὰ γὼ ἐνὶ λαρποφορεῦσιν ἔτεα, γὼ δὲ τῷ ἑτέρῳ αὐακτῶνται ἐαυταὶ, ὡς αἱ ἐλαῖαι πολμοὺς λελάσλους πθαλλόμεναι, οἷς καὶ πθοικαλύπτονται. καὶ τινὰ μὲν δῶ φυτῶν δύφορώτερα εἰσὶν γὼ γήρᾳ. τινὰ δὲ ἐκ τοῦ γὼαυτίου, μᾶλλον λαρποφορεῦσιν γὼ νιότητι, ὡς ἀμυγδαλαὶ, καὶ ὄχναι, καὶ ἄγειροι. ἡ σλαφορὰ δὲ δῶ φυτῶν δῶ ἀγρίων, ὑῇ δῶ λυκπαίων, σλαφαίνεται δὲ ἀῤῥένων καὶ θηλίων, ὁπόταν ἕκαστον αὐτῶν γνωρίδαι σλὰ δῶ ἰδιωμάτων δῶ εὐθισκομένων γὼ αὐτοῖς. ὅτι τὸ μὲν ἄῤῥεν δὲ πυκνότερον, σκληρότερον, καὶ πολυκλωνώτερον, ἤπερ ὑγρὸν, καὶ ταχύτερον εἰς πιπαυσιν, ὑῇ φύλλα ἔχον σλαφορα, καὶ παρακφύσλας. τὸ δὲ θῆλυ, ἐπέλαπερ ἐχῇ ταῦτα. δῶ τοίνυν ὅταν λατανοήσωμεν ταῦτα, πάλιν ἐοχάσασθαι, πῶς ἂν γνοίημεν τὰ λίνδρα λαθ' αὑτὰ, καὶ τὰ γίνη λαθ' αὑτά. καὶ πῶς δῶ βοτανῶν ὡσαύτως, πῶς ἂν λατανοήσωμεν, ἃ ἔπαρ οἱ παλαιοί. πῶς, ἐὰν ὠμιλῶς σκοπήσωμεν τὰς βίβλους αὐτῶν, ἃς ἔγραψαν, καὶ διανβάσωμεν διορισασθαι ὅσαρ τὸν μυλῶν ἐρδύνη σωσπίκῃ, καὶ γνωρίσαι βοτάνας τὰς ἐλαιώδεις, καὶ βοτάνας τὰς ἀπόρμα μόνον ἐχούσας, καὶ τὰς βοηθᾶν χορηγούσας, ὑῇ τὰς ἰατρικὰς, ὑῇ τὰς φθορα-

πνεύς. ὡσαύτως καὶ τὰ λιγνύρα μετὰ τῶν βοτανῶν. πῶς δὲ τὸ μανθάνειν, καὶ τὰς αἰτίας αὐτῶν, ἐφάλομεν ζητῆσαι τὴν γένεσιν τούτων, πῶς ποτὲ μὲν γιγνώσκει φῶ τισι τόποις, φῶ ἄλλοις δ' οὔ. ἔτι δὲ καὶ τὰς φυλέσεις αὐτῶν, καὶ τὰς ῥίζας, καὶ τὰς διαφορὰς τοῦ χυλοῦ, καὶ τῶν ὀγμῶν, καὶ τοῦ γαλακτώδους, καὶ τοῦ κύμινος, καὶ τῆς χρυσοκόμης, καὶ τὴν λακκίαν ἐπώνυμον, καὶ τὰς διαμονάς· πῶς ποτὲ μὲν διαμένουσιν οἱ καρποί, ποτὲ δ' οὔ. καὶ διὰ τί αἰτίαν ἐνίοις μὲν σπόρος τὰ σωτήμια, ἐνίοις δὲ βραδύτερος, ἐριώπαί τε καὶ τὰς ἰδιότητας τῶν φυτῶν, καὶ μᾶλλον τῶν ῥιζῶν. καὶ πῶς ποτὲ μὲν καρποὶ μαλθακοποιοῦνται, ποτὲ δ' οὔ. καὶ πῶς ἐνίοις ἀφορμὴ πτοκλύσεως, ἐνίοις δ' ὕπνος, τίνες δὲ καὶ διαφθείρουσι· καὶ πολλὰς ἄλλας διαφορὰς. καὶ πῶς ποτὲ μὲν οἱ καρποὶ πυροὶ γάλα, ποτὲ δ' οὔ.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ ΠΕΡΙ ΦΥΤΩΝ ΒΙΒΛΙΟΝ Β'.

ΤΟ ΔΕΝΔΡΟΝ πρῶτον ἔχει δυνάμεις, πρώτῳ ἐκ τοῦ γένους τῆς γῆς, δεύτερον ἐκ τοῦ γένους τοῦ ὕδατος, τρίτῳ ἐκ τοῦ γένους τοῦ πυρός. ἐκ μὲν γὰρ γῆς ἐστὶν ἡ ἔκφυσις τοῦ βοτάνης, ἐκ δὲ τοῦ ὕδατος ἡ σύμπηξις, ἐκ δὲ πυρὸς ἡ ἕνωσις τοῦ συμπήξεως τοῦ φυτοῦ. βλέπομεν δὲ πολλὰ τούτων, καὶ ἐν τοῖς ὀστρακώδεσιν. οἱ γὰρ ἐν τούτοις τρόποι· ψῆλος, ἐξ οὗ γίνεται πλίνθος ὀστρακώδης. δεύτερον ὕδωρ, ὅπερ δεῖ τὸ συμπῆξαι τὰ ὀστρακώδη· τρίτον, τὸ πῦρ, τὸ σωκάγον τὰ μέρη αὐτοῦ, ὅτε ἂν πλησθείη δὲ αὐτοῦ ἡ τούτου γένεσις. ἃ φανέρωσις ἐστὶν ὅλης τῆς ἐνώσεως τούτων, ἐκ δὲ πυρὸς ὅτι, ὅτι ἀραιότης ἔνεστι τοῖς ὀστρακώδεσι, καὶ τὰ ὅλα μέρη. καὶ ὁπόταν μίξῃ ταῦτα τὸ πῦρ, τελεῖται ἡ ὕλη ἐκ ὑγροῦ, καὶ συναθροισθῇ τὰ μέρη ἐκ παλοῦ, πυθμενικόν τι ξηρότης ἐν τῷ τόπῳ ἐκ ὑγροῦ. καὶ διὰ τὴν ὠμότητα ἔπειτα πίπτει ζώνη, καὶ φυτῷ, καὶ μετάλλοις. πίπτει γὰρ ὅτε, ὅταν ὑγρότης καὶ θερμότης ἰσάζῃ πέρατα ἀπολαβῇ. ἔστι δὲ ὅτε, ἐν τῇ πίττᾳ ἐκ λίθου καὶ τῶν μετάλλων ἐκφανές. ἐν ζῴῳ δὲ καὶ τῷ φυτῷ, ἐχ ὅτως. ὅτι τούτων τὰ μέρη, ἐκ ὧν ὁ συμπεπηγὼς ἐξ ὧν, ὡς τοῖς λίθοις, καὶ ὅτι ἐκ τούτων καταῤῥοή τις πυθμαίνει. ἐκ δὲ τῶν λίθων καὶ τῶν μετάλλων, ἐκ ἔφασι καταῤῥοὴν, ἀ τοῖς ἰχῶσι. τὰ γὰρ μέρη αὐτοῦ, ἐκ ὧν ἐν ἀραιᾷ, καὶ τοῦτο ἔνεστι καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἐξιέχοντα, ὡς ἐκ τοῦ ζώου καὶ τοῦ φυτοῦ πυθμενώματα. ἐν δὲ γίνεται ἐξοδίας ἕως ἄλλῳ ἐκ τοῦ ἀραιότητος. φῶ ᾧ γὰρ ἀραιότης ἐκ ἔστιν, ἀπ' αὐτοῦ παντελὲς ἐν ἐξιέχοντα. διὰ τοῦτο συρίσκ δεῖν, ὡς ὁ αὐξανόμενα καὶ τὰ πίφυκε. καὶ γὰρ τὸ αὐξάνεσθαι πέφυκός, διὰ τι τόπε, φῶ ᾧ αὐ πλατυνθέν, καὶ πεπαττωθέν. λίθοι δὲ, καὶ ὅσα τοιαῦτα ἀεὶ ἐστὶν φῶ τοῦ ζῴου, ὅτι αὐξάνεται, ὅτι ἐκτείνονται. πάλιν τοῖς φυτοῖς ἐνίοις μὲν τρόπῳ ἔνεστι λύπησις, ἐνίοις καὶ ἐφίλκυσις, ἃ τις δεῖ λύναμις ἐκ τοῦ γῆς, ἐφιλκομένῳ τὸ ὑγρόν. ἔστι τὸ τῇ ἐφιλκύσει λύπησις, ἃ τις ἔρχεται εἰς τόπον, καὶ τελευτᾷ πως ἡ πίφυξις. καὶ διὰ ταῦτα, ὡς δεῖ τὸ πλεῖστον αἱ μεραὶ βόσκεται μιᾷ ὥρᾳ μιᾶς ἡμέρας γιγνώσκουσι. ἐκ ἔστι δὲ ζῴου καὶ φῶ τοῖς ζώοις. ἡ γὰρ ὕλη φῶ φῖς ζώοις δεῖ, ἐαυθ' ἑαυτῆν, καὶ διαμεμένη. ἐκ ἔστι δὲ διὰ ἡ πίφυξις, εἰ μὴ φῶ χρήσει μαλλον καὶ αὔξῃ, ἡ ὕλη δὲ τοῦ φυτοῦ, τότῳ δεῖ πλησίον. καὶ διὰ ταῦτα ὀξυτέρα δεῖ ἡ τούτου γένεσις, γινομένου δὲ καὶ αὐξανόμενα, καὶ ὅπερ μᾶλλον δεῖ τὶ λειπόμενον φῶ αὐτῷ, πρὸς τὸ πυκνόν. τὸ γὰρ πυκνὸν, πολυτρόπως διάκειται ἀνάγκαιον, διά τι τῶν διαφορῶν τοῦ ἰδίου χρόμασι, καὶ διὰ τὸ μῆκος τῶν μερῶν αὐτοῦ πρὸς ἄλληλα. ἐαυτοῦθεν ὀξυτέρα καὶ φυτοῦ γένεσις, διὰ τῶν λειπομένων ἑτέρου πρὸς ἕτερον, καὶ τὰχυτέρα ἡ τελείωσις. τὰ μέρη τοῦ φυτοῦ, ὡς δεῖ τὸ πλεῖστον ἐστὶν ἀραιά, ὅτι ἡ θερμότης αὐτοῦ τῆς ὑγρότητος πρὸς τὰ ἄκρα τοῦ φυτοῦ ἐφίλκυσις, διακαιρίζεται ἡ ὕλη ἡ θρεπτικὴ εἰς ὅλα τὰ μέρη αὐτοῦ. ὃ δὲ πυθμενόδης, ἐκχᾶται. ὥσπερ ἡ φῶ τοῖς βαλανείοις ἡ θερμότης τῆς ὑγρότητος ἐφίλκυσις, καὶ ταύτῃ εἰς ἀτμίδας μετασρίφει, αὕτη ἡ νομιζομένη ὁπόταν πυθμενόδη σι, μεταβάλλει εἰς κατάνας, ὅτως καὶ φῶ ζῴοις καὶ φῶ ζῴοις φυτοῖς, τὰ πυθμενώματα ἀναβαίνουσιν ἐκ τοῦ κατωτέρω εἰς τὰ ἀνώτερα, καὶ καταβαίνουσιν ἐκ τῶν ἀνωτέρω εἰς τὰ κατώτερα, ζωστρόπως ἢ καὶ οἱ πλαμοὶ, οἱ ὑπὸ τῆς γλοῦ, γιγνώσκει ἐκ τοῦ ὀρίων, ὕλη γὰ αὐτοῦ εἰσιν οἱ ὑγροί,

ὑϹρί. καὶ ὅταν πληθωλῶσι τὰ ὕδατα, καὶ ϲγκεχωρῶνται γῆς, γίνεται ἐκ πύτων ἀτμὶς πόῤῥῳ, ἅτις ϲλὰ τὴν γῆν ϲυμπιλυμόν ῥίζα τῶν γλῶ. καὶ οὕτω φαίνονται πηγαὶ καὶ ποτα μοί, οἱ πρότερον μὴ φαινόμενοι, ἀλλ' ἐγκαρυμμένοι τυγχάνοντες. ἐκτιθέμεθα δὲ αἰτίας πόῤῥ ῥ γενέϲεως τῶν πηγῶν κ τῶν ποταμῶν, γ τοῦ ὁματέρου βιβλίου τῷ πόῤῥ μετεώρων, γ ὡ ἐποιμεν καὶ πόῤῥ ϲεϲμῶν, ὅτι πολλάκις ἀναπύϲσιν ὅτι πηγὰς καὶ ποτα μοὺς, οἱ πρότερον οὐκ ἐφαίνοντο· οἷον, ὅτι ῥίζεται ἡ γῆ ἐκ ῥ ἀναθυμιάϲεως. πολλάκις δὲ ὑγείϲκομεν, ὅτι καὶ πηγαὶ καὶ ποταμοὶ ϲυζυγνυνται, ὅτε γίνεται ϲεϲμός. ἔϲτ δὲ τοῦ φυτῷ οὐ ϲυμβαίνῃ, ὅτε ἀπὸ γ τῆ ἀρχαύτῃ τῶν μερῶν αὐτὸ ὄτι. καὶ ἔϲτ δὲ πάλιν ϲημεῖον, ὅτε ϲϲμὸς ὁ δὲ γ τοῖς τόποις τοῖς ψαμμώδεϲι πίφυκε γίνεϲθαι, ἀλλ' γ τόποις πυκνοῖς καὶ ϲκληροῖς, ὁποῖοι εἰϲὶν οἱ τῶν ὑδάτων καὶ τῶν ὀρέων. καὶ γὰρ ϲυμβαίνει ϲεϲμὸς γ τοῖς τόποις ζυρις, ὅτι τὸ ὕδωρ δὲι ϲυῤῥεῖν, καὶ οἱ λίθοι ϲυῤῥοί. τῇ φύϲει δὲ τ ἀέρ· τ διεμοῦ κ ξηρᾶ, φύϲει τὸ ἀναβαίνειν ἐκ ῥ ληφότητος. ὅτι γὰρ ϲωπλθωϲι τὰ μέρη αὐτ, κ καταχυριδῦ ωϲι, ϲωωθοῦϲι τὸν τόπον, καὶ γ τοῦτ ὄῤχεται ἀπ' αὐτὸ βιαία ἀναθυμίαϲις. ἐὰν δὲ ὁ τόπ· ᾖ ἀραιός, οὐκ ἂν ὄῤχοιτ οὕτως, ἀλλ' ὡς ἐπὶ ῥ ψάμμ ϲυμβαίνει. ὄῤχεται γὰρ καὶ γ τοιοῦτον ἀναθυμίαϲις, ἀλλὰ διὰ βραχύ. καὶ ϲλὰ ἔϲτ οὐ γίνεται ϲεϲμός, ἁπλῶϲ οὖν καὶ γ τοῖς ϲβροῖϲ πᾶϲι ἔϲτ οὐ ϲυμβαίνει. λέγω, τὸ διὰ βραχὺ τὸν ἀέρα ὄῤχεϲθαι. ϲωαγόμεθα γὰρ τὰ μέρη πρὸ τοῦτο, ϲλύνανται τῷ γλῷ ῥίζαν. καὶ ἔϲτ ὄϲη αἰτία τ ϲεϲμῶ, γ ϲώμαϲι ϲβροῖϲ. γ τοῖς μέρεϲι δὲ τῶν φυτῶν κ τῶν ζώων, ϲεϲμὸς οὐ γίνεται, ἀλλ' γ ἄλλοις πᾶϲι καὶ πλειόϲτοις, γ τε τοῖς ὀρακώδεϲι, καὶ γ ὑλῃ, καὶ λοιποῖς μετάλλοις. γ ᾧ γὰρ ϲώμαϲι ὄϲτι πολλὴ ἀραιότης, ἔνθα καὶ τῷ ἀναθυμίαϲιν ἀναβαίνειν. ϲυναφίζῃ γὰρ αὐτῇ ὁ ἀὴρ. καὶ ϲυχνάκις ἔϲτ βλέποιμεν, ὅταν βάλλωμεν χρυϲὸν εἰϲ τὸ ὕδωρ, ἢ ἄλλο τι βαρύ, καὶ παραυτίκα βυθίζεται. καὶ πάλιν, ὅταν βάλλωμεν ξύλον ἀραιόν, ἢ βραχύ, καὶ ἁπλῶϲ, καὶ οὐ βυθίζεται. ὅθεν οὐ ϲλὰ τὰ φύλλα, οὐ διὰ τὰ ϲύμμετρον πολλάκις ξύλον, οὐδὲ ϲλὰ τὸ ϲυμπίμπλαϲθαι τὸ βαρύ, ἀλλ' ὅτι τὸ μὲν ὅλον ϲυῤῥεῖ καὶ πυκνόν, τὸ δὲ ἀραιόν, τὸ δὲ ἀραιὸν, παντάπαϲι οὐ βυθίζεται. ἔϲτ δὲ, καὶ τὰ αὐτῷ παραπλήϲια βυθίζεται, ὅτι μικρὰ ὄϲη γῆ ῥύϲις ἢ ἀραιότης. καὶ οὐδὲ ἴϲως γὰ αὐτοῖς ἀὴρ ὁ ϲυναθροιϲθεὶϲ τοῦτα κουφίϲει. διὰ τα ὕϲτερα δέ, ὅτι τὰ μέρη αὐτ λίαν εἰϲὶ πυκνὰ, καὶ ϲυῤῥεῖ. παῦ δὲ ἔλαιον, καὶ παύϲτε τὰ φύλλα, τὸ ὕδατ· ὑποδρέχοντα, καὶ ἔϲτ ὅϲη ἀποδιακινούμενα. ἴϲμεν γὰρ, ὅτι γῆ βοῦϲ ὄϲῃ ὑγρότης καὶ θρμότης. καὶ ἔθ· τὸ ὑγροῦ ὄϲτ τοῖς τὸ ὕδατ τ μέρεϲι ϲωαθροῦϲθαι. ἡ δὲ θρμότης ποιεῖ, ἀναζεῖϲθαι τὸ ὑγρόν, διὰ ὃ παρίϲταται γ ὑπὸ διεμοῦ τὸ ἀέρ· ἔθ· δὲ καὶ τὸ ὕδατ·, τὸ διαφίζῃ πάντα πῶϲ τῷ ἰδίαν ἀπολάμπειν. ἔθ· ῥ τὸ ἀέρ· ἀπολαμπάϲαι, ὥϲτε ποιεῖν κύτὸν αὔξεϲθαι. τῷ δὲ ἀπολάμπειν αὐτὸ, οὐχ ὑποβαίνῃ τὸ ὕδωρ. ἡ γὰρ ὅλη ἀπολάμπει αὐτὸ μία ὄϲῃ μετὰ ῥ τοῦ ἀέρ·. καὶ ϲλὰ ἔϲτ ἄνεϲι καὶ τὸ ἔλαιον, ὑποβαίνει τοῦ ὕδατ·. εἰϲὶ δὲ διὰ πνὸ λίθοι, οἱ τοῦ ὕδατ· ὑποδρέχονται, ϲλὰ τὸ ιϲχνὸν μόνον τὸ γ βύτοις μεῖζον ὂν τῆ γ αὐτοῖς μερῶν, καὶ ϲλὰ τὸ τ τόπου τοῦ ἀέρ· μεῖζον εἶναι τοῦ τόπου τοῦ ϲώματ· ῥ γῆς. φύϲις γάρ ὄϲτι τοῦ ὕδατ·, ὑποβραίνω βαίνειν ῥ γῆς. τοῦ δὲ ἀέρ·, τὸ ὑποβραίνω βαίνειν τοῦ ὕδατ·. ἡ τοῦ ἀέρ· τύϊνων φύϲις, τοῦ ἐγκλομένου τῷ λίθῳ, ἀναβαίνῃ ἐπάνω τοῦ ὕδατ·, καὶ τῷ ὅλῳ ἀεὶ ϲυνάπτεται. καὶ γὰρ ἴκαϲον, τὸ οἰκεῖον ὁμοίῳ ἐφίλκεται, καὶ ϲωακολουθεῖ ἡ φύϲις τοῦ μέρους τῷ ὅλῳ, ᾧ ϲυζυγνυται. ἀ τύϊνων ἴϲαι τὰς ῥαχίας κοῦφι, τὸ μὲν ἥμιϲυ αὐτῆς καταϲύϲτ γ ὕδαϲι. τὸ δὲ λοιπὸν ὑποβράξεται, ὅτι μᾶλλον γ αὐτῷ ὁ ἀὴρ τοῦ λοιπ σώματ· τοῦ λίθου. ϲλὰ ἔϲτ ταῦτα τὰ ληφύδρα βαρύτερα εἰϲὶ τῶν τριούτων λίθων. οἱ γ τοῖς ὕδαϲι δὲ λίθοι, γίνονται ἐκ ῥ ϲυγκρούϲεως τῶν ὑδάτων, ῥ ἰϲχυρᾶϲ. γίνεται γὰρ πρῶτον ἀφρὸϲ, ἔπα ϲυμπήγνυται οὕτ·, οἷα γάλακτ λιπαρόν. καὶ ὅτε τὸ ὕδωρ τῇ ψάμμῳ πθϲρίβῃ, ϲυναιρεῖζῃ ἡ ψάμμ· τῷ λιπότατά πως τ ἀφροῦ, ξηραίνει τε αὐτῷ ἡ ξηρότης ῥ θαλάϲϲης μετὰ πθῆϲ ῥ ἁλυκότητ·, καὶ οὕτω ϲωάγονῃ τὰ μέρη ῥ ψάμμου, καὶ τῷ ὠλμάκῃ τ χρόνου γίνονται λίθοι. ἡ ϲήλωϲις δέ, ὅτι ἡ θάλαϲϲα ποιεῖ διαθ' ἑαυτῷ ψάμμον. ὅτ τοῦ δῶμ, ἀπᾶϲι γῆ, οὐκ ἔϲι γλυπᾶϲ. ὅτι γὰρ ϲῇ γ αὐτῇ ῥ ὕδωρ, διωλύεται ὁ ἀὴρ ἀλλοιῶϲαι αὐτό, ἀ δὲ χρονίζοντ· τῷ τόπῳ τ ἐμπεφυλημμένου ὕδατ·, ἐπὰ ὁ λύνατῃ ὄϲτ πα

ρομοιῶσαι φ αὐ τοῦ ὁ ἀὴρ. λυειδύουσι γὰρ φ αὐ τοῦ τοῦ ὕδατι τὰ μέρη τὰ γειώδη, ἃ ἐσὶν ἁλυκά. ἀναγκαῖον πλέον θερμανθέντα λαπαζειν, καὶ ἄμφω ποιῆσαι παλὺν ἔμφυτον. ἔοικε δὲ οὐ λιάνεται γεγίνεσθαι φ ὕδασι γλυκέοις, ὅτι λυειδύει φ τούτοις ἡ ξηρότης τῆ γῆς, καὶ ἣ μεταβάλλει τὸ ὕδωρ εἰς τὸ ἐδιον αὐτῆς, ἢ πλησίον αὐτῆς ἔοικε ποιεῖ, καὶ ἑκάτερον ἀλλοιοῦται. σκληρύνουσα δὲ ἡ σκληρότης τῆ γῆς λατὰ τὴν λιάνσιν τῆ συμπήξεως αὐτῆς, τὴν ὑπόστασιν τοῦ ὕδατος λιαιρεῖ, τὸν παλὸν εἰς ἴδια μέρη σμικρά. καὶ σβα ἔοικε γίνεται ἡ γῆ ἡ τῆ θαλάττης πλησιάζουσα ψαμμώδης. οὕτως καὶ αἱ πισλιάδες, αἷ πνθ οὐκ ἔχουσιν ὅπερ αὐ πφικαλύψη αὐτὰς ἀφ τοῦ ἁλίου, εἰσί τε καὶ μεμακρεισμέναι ἀφ ὕδατος γλυκέος. ξηραίνει γὰρ ὁ ἅλιος τὰ μέρη τῆ ὑγρότητος τῆ γλυκέως. ἀφαιρεῖ δὲ, ὃ δὴ ἐκ τοῦ γίνους τῆ γῆς. καὶ διότι φ σβατρέβει ὁ ἅλιος φ τούτῳ τοῦ τόπῳ τοῦ ἀφφικαλύπτει, σβαχωρίζονται τὰ μέρη τοῦ παλοῦ, καὶ γίνεται φτιῦθεν ψαμμος. ἔοικε δὲ σημεῖον δεῖν, ὅτι φ τοιούτῳ τόπῳ βαθὺ κοιλαίνομεν, καὶ εὐείσκομεν παλὸν ἔμφυτον. καὶ ἔστιν οὗτος βίζα ψαμμου. καὶ οὐ γίνεται ψαμμος, ἐ μὴ λατὰ συμβεβηκός. συμβαίνει δὲ ἔοικε, ὅτι ἐστὶ σβατριβὴ τῆ λυπόσεως τοῦ ἁλίου, ὡς ἔφαμεν, καὶ μακρεισμὸς ὑπὸ ὕδατος γλυκέος. τοιουτοτρόπως νοητέον κὴ πρὸ τῆ ἀλμυρότητος τῶν ὑδάτων τῆ θαλάττης. ἡ βίζα μὲν γὰρ παύτων δεῖ ὑδάτων, δεῖ γλυκέος. καὶ οὐκ ἄλλως συμβαίνει αὐτῆ ἀλμυρότης, ἐ μὴ λατὰ τὸν τρόπον τὸν λιχθέντα. καὶ ἔοικε σημεῖον δεῖν αἰσθητὸν, ὅτι ἡ γῆ μὲν δεῖ ὑπολάτω τοῦ ὕδατος, τὸ δὲ ὕδωρ ὑπερβαίνειν δεῖ αὐαγκαῖον καὶ φυσικῶς. λαὶ τοῦθεν καὶ λυειώτερον συμβέβηκε τοῦ ὕδατι τὸ εἶναι εὐιχόον, παρὸ τῆ γῆ. ἐφέρουσαν δὲ πνῶν εὐιχόων εἶναι τὸ παύτων τῶν ὑδάτων πλεῖον. πλεῖον δὲ δεῖ τὸ ὕδωρ τῆ θαλάττης, καὶ σβα τοῦτο καὶ εὐιχόον παύτων ἐκείνῳ τῶν ὑδάτων. ἔστι δὲ τὸ ὕδωρ φυσικῶς ὑπερίχειν τῆ γῆς, καὶ λυπρότερος αὐτῆς. καὶ σβα τοῦτο ἀπιθλίβομεν, ὅτι καὶ τὸ ὕδωρ παύτως κουφότερόν δεῖ τὸ γλυκὺ τοῦ ἁλμυροῦ. πλὴν λάβωμεν, καὶ ὡς φ παραδείγματι δύο σκύφι ἴσα, καὶ θῶμεν φ αὐτοῖς ὕδωρ γλυκύ, καὶ ὕδωρ ἁλμυρόν. μετὰ ταῦτα πθσλαβωμεν ὡόν. θῶμεν δὲ τοῦτο φ τοῦ ὕδατι τοῦ γλυκεῖ, καὶ αὖ πάλα λατασβύσιται. μετὰ ταῦτα θῶμεν αὐτὸ, καὶ φ τοῦ ὕδατι τῷ ἁλμυρῷ, καὶ ὑποβρύχιται, καὶ αὐαβύσιται ἐπάνω τῆ μιρᾶς τοῦ τοιούτου ὕδατος. διότι τὰ μέρη τούτου, οὐ βαζύγνωνται, ὡς τὰ μέρη τοῦ ὕδατος τοῦ γλυκέος. ἐκάνου μὲν γὰρ τὰ μέρη οὐ δύανται ὑπομένειν βία τὴν λιπόστητα, βαρέος. τούτου δὲ βία τὴν παχύτητα δύανται. καὶ βία τοῦτο οὐ λατασβύσιται τὸ ὠὸν τοῦτο, οὕτω φυσικῶς φ τῆ νικρᾶ θαλάττης, οὔτε λατασβύσιται ζῶον, οὔτε γφνᾶται. λυειδύει γὰρ ἡ ξηρότης φ αὐτῷ, καὶ φ παντὶ ὅπερ δεῖ πλησίον τοῦ χρόματος τῆ γῆς. φαίνεται τοίνυν φτιῦθεν, ὅτι τὸ ὕδωρ τὸ παχὺ δεῖ ὑπολάτω τοῦ μὴ παχέος. τὸ γὰρ παχὺ, ἐστὶν ἐκ τοῦ γφνους τῆ γῆς. τὸ δὲ λιπὸν καὶ ἀραιὸν, ἐκ τοῦ γφνους τοῦ ἀέρος. καὶ βία τοῦτο ὑπερέχει τὸ ὕδωρ τὸ γλυκὺ, παύτων τῶν ὑδάτων. ἐκεῖνο γὰρ δεῖν ὑπάρχειν τῆ γῆς πορρωτάτω. ἄλλα πεῖραν ἔγνωμεν, ὅτι τὸ ὕδωρ τὸ πορρωτάτω τῆ γῆς, φυσικὸν δεῖ. καὶ τὸ γλυκὺ, τοῦ θαλαττίου ὑπερκεῖσθαι ἀπιθλίβομεν. καὶ φυσικὸν τοῦτο εἶναι τὸ ῥηθέντι σημεῖον φανερόν, καὶ αὐαγκαῖον ἔγγιον. γφνᾶται δὲ ἡ ἁλμυρότης τῆ γῆς, ἐκείνῳ τῷ ἁλμυρότητι. ἀπομένει γὰρ ἐκείνη μᾶλλον ἐν ἐγκλασμοῖς, ταύτη δ' οὔ. καὶ βία τοῦτο οὐκ ἔστιν ἐκεῖνο τῆ γῆς τὸ σῶμα, γλυκύτητος ἕνεκα λατὰ παύτα τρόπον μετέχον. εἰ καὶ τὸ γόνιμον τοῦτο ἐξ ὕδατος ἐστίν, ὃ διέρχεται διὰ αὐτῆς τῆ γῆς, ὡς ἱδρώς. πῶς τοίνυν ὀφθαλμοὶ αἰσθάνονται, ὅτι καὶ αἱ βοτάναι, καὶ τὰ ἄδη, οὐκ ἀσίν αἱ μὴ ἐκ σωμάτων, καὶ οὐκ ἐξ ὕλης ἁπλῆς. ἀλλ' ὥσπερ ἐστὶν ἡ ἁλυκότης ἀπὸ τοῦ ὕδατος τῆ θαλάττης, καὶ τῆ οὐσίας τῶν ψαμμων. αἱ αὐαθυμιάσεις γὰρ αὐαβαίνουσαι, ὅταν συμπαγῶσι, λιάνονται συμπροσλαβοῦσαι τὴν αὐτίαν τῆς τῶν βοτανῶν ὑπάρξεως. λατασπᾶται γὰρ ἀὴρ φτιῦθεν, καὶ λεροσίζει τὸν τόπον, καὶ πθέρχονται ἐξ αὐτοῦ σβα τῆ λιμώσεως τῶν ἀτόμων. ὕλη δὲ αὐαγκαία ἐστὶ τὸ ὕδωρ, εἰ καὶ διαφορὰ δεῖν φ τοῦ γίνει τοῦ ὕδατος. τὸ γὰρ αὐθρώπινον οὐκ ἔστιν, ἐ μὴ ὕδωρ γλυκύ, τὸ δὲ ἁλμυρὸν βαρύ δεῖ, καὶ οὐ σωναναβαίνει τοῦ γλυ-

κέος. τὸ δὲ

κεῖ. τὸ δὲ ὑποφαῖνον, ὥσπερ τὸ λιπαρὸν ὅτι τοῦ ὕδατος, ὃ δὴ αὖ ἐφιλκυσθὲν ὑπὸ τοῦ ἀέρος, λιπαίνονται, καὶ ὑπόπλιον αὐαλέαν, λαντοῦθεν γίνονται ψυχαὶ καὶ ποταμοὶ φ' οἷς ἔρισι. κ' ὡς πολὺ σλατηρέχουσι, κ' σημεῖον τούτου ὅτι φλίγμα κ' αἷμα τὸ αὐξόμενον εἰς τὴν ἐγκέφαλον. ὥσπερ γὰρ τὶ ἐκ τῶν προφῶν μετὰ σὶ αὐαθυμιάσεως αἴρεται, οὕτω καὶ εἰς ταῦτα τὰ ὕδατα. καὶ γὰρ λαί τι τοῦ ὕδατος τοῦ ἁλυκοῦ ἂν εἰσι μετ' ἐκείνου οὐ δῆλα ραινομένη θρμότης, εἰς τὸ ἅλμη τοῦ ἀέρος, ὃς ὅταν ἀκριβῶς ὑποδράμω πάντες γλυκὺ ὕδατος καὶ ἁλμυροῦ. παράδειγμα δὲ τοῦ λόγου τούτου, εὑρήκαμεν πολλάκις φ' οἷς Βαλανάοις. ὅταν γὰρ τὸ ὕδωρ τὸ ἁλμυρὸν λαπαλαθῇ θρμότης, λιπαίνῃ τὰ μέρη αὐτοῦ. αὐαλαίνα τὶ ἡ αὐαθυμίασις, ἣ πίς ἐω φ' τῷ ἰσλάφι τ Βαλανάου, καὶ αὐαχωροῦσι τὰ πυκνὰ μέρη σὶ ἁλυκότητος, μετὰ τ ὑγροῦ τ φυσικοῦ, οὐδὲ γὰρ εἰσιν ἐκ τοῦ γένους τοῦ ἀέρος, ἵνα ἀκολουθήσωσι τῇ αὐαθυμιάσει, ἣ πίς μὲν μετὰ τλὺ ἄλλω πθχωρεῖ ἄνω. ὅταν γοῦν πθχωρήσωσι πολλαὶ, λατασπίζονται ὁ ἕρφος. λαὶ τοῦθ' ὅτω συμβαίνει, κ' συμπάγνυται, καὶ ὑπερίφει, καὶ λάτω σαλζῇ τὸ ὕδωρ τὸ γλυκύ. καὶ οὕτως φ' πᾶσι τοῖς Βαλανάοις τοῖς ἁλμυροῖς ὅτι ὕδωρ γλυκύ. αἱ πίνιω βοτάναι, αἱ φυόμεναι φ' τοῖς ὕδασι τοῖς ἁλυκοῖς, οὐκ ὀφάλουσιν ἔχῃ πλιθυσμὸν, σὶ τλὺ ξηρότητα. καὶ γὰρ τὸ φυτὸν δύο σῖται, ὕλης λέγω, καὶ τόπου, τῇ ἰδίᾳ φύσει ἁρμοζόντων. ὅταν γοῦν τὰ τοιαῦτα δύο παρῶσιν ὁμοῦ, πθκόπω τὸ φυτόν. ὅταν δὲ ὑρωμεν ὕλην πορρωτάτω σὶ ὑκρασίας, ὑπικνὸς ὄτω. ἐμποδὼν γὰρ ὅτι τῷ εἶναι, τὸ φ' τόπῳ εἶναι μὴ σύκρατες ἐπὶ κοινῆς οὐχ εὑρίσκομεν φυτὸν φ' χιόνι, πλὴν βλίπομεν φυτόν ποτε φαινόμενον φ' αὐτῇ, καὶ ζωὰ ζῶα, ἐφ' ἑαυτοῦς ἐλμινθας. οὗτοι γὰρ γνωῦνται φ' τῇ χιόνι, καὶ φλόμος, καὶ πᾶσαι βοτάναι πικραί. ἀλλ' ἡ χιὼν, οὐ ζητεῖ τὸ πθχωρεῖν ὑθὶ τότω, ἂν μὴ καὶ συζυχθέσι τῆς αἰτίας φ' αὐτῇ. καὶ αὕτη δῆλον, ὅτι ἡ χιὼν λατόρχεται ποτε ὁμοίας λαπνῷ, συμπάγνυσί τε ταύτλω ἄνεμος, καὶ συσφίγγει ἀέρ. πλὴν γίνεται καὶ ἀραιότης τῆς φ' τοῖς μέρεσιν αὐτοῖς. λατέχεται γὰρ φ' τούτοις θρμόν τι μέρος ἀέρος, μᾶλλα δ' αὐτῇ καὶ ὕδατος συσταλέντος. ὅταν γοῦν ὁ ἀὴρ ὁ ἐγκλεισθεὶς πλάσας γίνηται πλατυόσους, καὶ ὁ ἥλιος παρουσιάσηται, ἀπερρήγνυται ὁ ἀὴρ ὁ συμπολιθεὶς φ' τῇ χιόνι, καὶ φαίνεται ἡ ὑγρότης ἡ συσταλεῖσα, ἣ πίς καὶ συμπάγνυται μετὰ σὶ θρμότητος τῆ ἡλίου. καὶ οὕτω φύονταί πινες βοτάναι. ἐὰν δὲ ἡ ὁ τόπος πθκικαλυμμένος, οὐ γίνονται φ' αὐτῷ βοτάναι, ἢ ἀλλ' ἄνθυ φύλλω. ἀπιχώρησις γὰρ ἀπ' αὐτῆ ἡ σύκρασία σὶ γᾶς, ἡ ὁμογνὼς αὐτῇ. ὅθεν ἄνθη καὶ φύλλα φ' βοτάναις σμικραῖς μεμιγμένα εὑρίσκονται φ' τόποις λικραμένοις λαθαρᾶς, λὶ ἀέρος ἢ ὕδατος. φ' ἑτέροις δὲ μὴ φιούτοις, ἀπαίνια εἰσὶ τὰ ἄνθη, καὶ τὰ φύλλα τῶν φυτῶν τῶν συμβαινόντων φ' τῇ χιόνι. ὁμοίως λαὶ φ' τόποις πολλοῖς ἁλμυροῖς καὶ ξηροῖς, ὡς ἐπὶ Βπλᾶσιον, οὐ φαίνεται φυτὸν, οὗτοι γὰρ οἱ τόποι, πόρρω εἰσὶν ὑκρασίας. ἐλαπονῶνται γὰρ ἡ γῆ, σὺ ἧς μακρὰν εἰσὶν ὑγρότης καὶ θρμότης, ἃ πρ εἰσὶν σὶ γλυκὺ ὕδατος. γίνεται δὲ ποτε ἡ γλυκυρὰ γῆ, νικρά. καὶ τότε οὐ γνωῦνται φ' αὐτῇ ὀξίως βοτάναι. φ' τόποις δὲ θρμοῖς, ὅπου ἐσιν ὕδωρ γλυκὺ, καὶ θρμότης πολλὴ, πθφαίνει πίνις ἐκ τῶν λύομερῶν, ἐκ σὶ σλαδίσεως τοῦ τόπου, μετὰ καὶ τοῦ ἀέρος τοῦ φ' αὐτῷ ὑπαρχοντος. ἡ δὲ πίνις τοῦ ἀέρος, ἐκ σὶ θρμότητος ὅτι τοῦ ἡλίου, σὶ φ' ἐκάνῳ τῷ τόπῳ. φ' τοῦθ' ὅταν καὶ τὰ ὄρη ἐφιλκυσθέντα ὑγρότητα, βοηθᾶ τε αὐτοῖς ἡ θρμότης τοῦ ἀέρος. ὥσπερ δ' ἐν καὶ ἡ πίνις. καὶ σὰ ὧν φυτὰ ὡς ὥπλοπολὺ φ' οἷς ὄρεσι φύονται. φ' δὲ ταῖς ψάμμοις νικᾷ, ὡς πθίφαμεν, ἡ ἁλμυρότης. καὶ ἀπομύουσιν φ' οἷς μέρεσι σὶ ψαμμου, αἰραιότητα ὁμοίαν πᾶς ἀλλήλας. ὁ τοίνιω ἥλιος οὐκ ἔχει δύαμιν, ἵνα φ' αὐταῖς ἀπαρτίσῃ, κ' βεβαιώσῃ συνέχειαν ἐσίας. σὶ τοι καὶ φυτὰ φ' αὐταῖς, ὡς τὰ πολλὰ, οὐ γίνονται. ἐὰ δὲ κ' γίνονται, οὐ λατὰ ἔλλη ἴδιαν κ' διαφορὰν, ἀλλὰ λατὰ ἅπλη ὁμοίαν πᾶς ἄλλα. τὰ δὲ φυτὰ, ἃ φ' τῇ ὥπλφανείᾳ τοῦ ὕδατος γινῶνται, οὐκ ἄλλως γνωῦνται, ἐὰ μὴ σὰ τὸ πάχος τοῦ ὕδατος. ὅταν γὰρ θρμότης ἅψηται τοῦ ὕδατος, ἢ πίς ἄνω πον οὐκ ἔχει, πῶς αὖ λινηθείη; τότε πθίρχεται ἐπ' αὐτῇ παρόμοιόν τι πηφίλη, ὀλίγαν τὶ τῆ αἴρος λατέχει, καὶ σήπεται τὸ τοιοῦτον ὑγρὸν, ἐφέλκεταί τε αὐτὸ ἡ θρμότης, ἢ πίς ἐκτείνεται εἰς τλὺ ὄψιν τοῦ ὕδατος, καὶ γίνεται εἰς τλὺ ὄψιν τοῦ ὕδατος, καὶ γίνεται φ' τοῦθ' φυτόν. οὐκ ἔχει δ' ῥίζαν, ὅτι ἡ ῥίζα

φ᾽ ὧν μέρος ἡ ἀναθυμίασις ἡ γῆς, ἔχουσα μέρη λιπερισθύτα. οὐκ ἔχει δὲ πάλιν οὐδὲ φύλλα ὅτι μακρὰν ὕδωρ ἀφ᾽ ἧς δύσκρασίας, καὶ οὐδὲ τὰ μέρη αὐτῶν εἰσὶ συμπεπηγότα. ὧν δὲ τὸ φυτὸν, οἷον ὡς ὁμοιότητα φύλλων γίνεται, καὶ καλεῖται ἐπίπλοον. ὧν δὲ λοιπῶν φυτῶν, ὧν φ᾽ τῇ γῇ, ἐπεὶ τὰ ἀφ᾽ ἧς μέρη εἰσὶ συμπεπηγότα, ἢ τὰ μέρη ἀφ᾽ ὑδάτων φύτων εἰσί τοιαῦτα. τὰ γοῦν φυτὰ, τὰ φ᾽ τῇ γῇ συμπεπηγότα, γίνονται ἐκ σήψεως φ᾽ ὑπὸ ὑγρῶν, καὶ λεπτύσλεα. αἱ γὰρ σήψεις, λεπτίχουσιν ἀέρα. καὶ ὅταν πληθύνονται οἱ ὑετοὶ καὶ οἱ ἄνεμοι, ὁ ἥλιος φαίνηται ποιεῖ αὐτὰς, λεπτύνῃ τε ξηραίνηται καὶ συμπήγνυται. καὶ ἡ ξηρότης ἀφ᾽ ἧς γῆς τὰς ῥίζας αὐτῶν ποιεῖ, καὶ γίνονται φύτα τοῦτο φυτὰ, καὶ μύκητες, καὶ εἶλμα, καὶ τὰ ὅμοια. πάντα δὲ ταῦτα γίνονται φ᾽ τόποις θερμοῖς λεπτὰ λόγον. διότι ἡ θερμότης πέφῃ τὸ ὕδωρ φ᾽ τοῖς φ᾽ λοτέροις ἀφ᾽ ἧς γῆς, λεπίχει τὸ ταύτῃ ὁ ἥλιος. ἢ γίνεται αὐτὴ μίασις, καὶ φύτοῦτο συμβαίνῃ ἡ ἀλμώδωσις ἀφ᾽ ὑγρῶν. ὁμοίως ἢ φ᾽ πᾶσι τόποις, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖον θερμοῖς πληροῦται ἡ ὑγρῶν φυτῶν ἀπάρτησις· οἱ δὲ τόποι οἱ ψυχροὶ, ἃ καὶ οὗτοι φ᾽ ὀμοίων ποιεῖσι ποτὲ, πλὴν ἐκ τοῦ φαυτίου. ὁ γὰρ ψυχρὸς ἀὴρ, τὸ θερμὸν συμπέφῃ λεπτυσυμπήγνυσί τε τὰ μέρη αὐτῶν, καὶ ὁ τόπος ἔψυσιν πάφῃ μετὰ φ᾽ παρόσης ὑγρότητος αὐτοῦ. τοῦ γοῦν πολλοῦ ὑγροῦ ξηρανθέντος, φέρεται ὁ τόπος, καὶ διέρχονται διὰ αὐτῶν φυτά. φ᾽ τόποις δὲ γλυκυδροῖς, φ᾽ οἷς τὸ ὕδωρ μὴ ὧδε πολὺ συμβαίνει χωρίζεσθαι, ὁπόταν ὁ ἀὴρ τῇ γῇ ὑγκλείσμενος ξηρανθῇ, ἡ ὑγρότης τε ὑδατος συμπαγῇ, καὶ ὁ αὐτὸς ἀὴρ μένῃ φ᾽ τοῖς φ᾽ λοτέροις ὑδατος, διέρχονται φυτὰ, ὡς τὸ νεῦφαρ τὸ ἰατρικὸν, καὶ ἄλλα βοτανώδη ἄλμα πολλὰ καὶ σμικρὰ, ἃ διὰ τυφρότητα γίνωνται, πλὴν ἐκ εἰσὶν ἐκπεπαμένα. διότι αἱ ῥίζαι αὐτῶν εἰσὶν ὠλιπολαίως φ᾽ τῇ γῇ, φ᾽ τόποις ἀσαύτως φ᾽ οἷς ὕδατος θερμοῦ πρόχῃ, πολλάκις φυτὰ γίνεσθαι. διότι ἡ θερμότης τοῦ ὕδατος, ἐφίλκυσε αὐαθυμιάσεις πυρώδεις ἀπὸ τῆς γῆς. ἡ δὲ ψυχρὰ φύσις τῆς ὑγρότητος ὕδατος, ἐπανάστασιν ἀεροειδῆ, καὶ συμπήγνυται ὁ ἀὴρ φ᾽ τούτῳ τοῦ ὑγροῦ. καὶ ὅταν περιφθῇ ἡ θερμότης τοῦ ἀέρος, πάλιν φ᾽ οὕτω γίνεται τὸ φυτὸν, οὐκ ἄλλως ἢ μὴ φ᾽ ἰσχυρῶ πολλῷ. αἱ βοτάναι δὲ αἱ μικραὶ, αἱ φαινόμεναι φ᾽ τόποις διαφόροις, γίνονται ὅταν ὦσι ἐξίως πίνωσι, αὐτίπνοιαί τε ποιῶσι, καὶ αὐτοπλήθωσιν ἀλμώδους, καὶ διέγερθῇ ἀὴρ ὁ φ᾽ αὐτοῖς, καὶ θερμανθῇ ὁ τόπος. καὶ γίνεται φ᾽ τοῦτο νῦν, καὶ μετὰ ταῦτα γεννηθῇ ὅπερ δεῖ φ᾽ τῷ βαθεῖ ἀρσενικὸν, ὃ ἰσταβαίνει ἐκ φ᾽ ἰλὺος τοῦ ἀέρος, καὶ ἐφίλκυται νῦν μετὰ σήψεως. ἔστι γὰρ τὸ ἀρσενικὸν. τότε γὰρ γίνεται ἐκ φύτου φυτά. οὐ πολλὰ δὲ τοιοῦτα πεφαλλίται φύλλα, ἰσαβὼς πεφαπισλίξαμεν, ὅτι ἡ δύσκρασία ἐκ τούτων, πόρρω δεῖν. ὅπερ δὲ φέρει, προθυμέν δεῖ φυτὸν, ἐκεῖνο φύνται φ᾽ τόποις θερμοῖς, καὶ ὑγροῖς καὶ ὑψηλοῖς, καὶ μᾶλλον φ᾽ ἧς λιμνατῆς πρίτῳ καὶ ἧς τετάρτῳ. καὶ πάλιν ὁ δ᾽ φ᾽ λερος προφιμον, ἐκεῖνο γονᾶται φ᾽ τόποις ὑψηλοῖς καὶ ψυχροῖς. καὶ δὴ ἔστι πληθύνονται τὰ ἕλη φ᾽ τόποις τοιούτοις, δὴ τῶν ἐφίλκυσιν τοῦ ὑγροῦ, καὶ τῶν δύσκρασίαν, τῶν ἐκ φ᾽ θερμότητος τοῦ ἡλίου, φ᾽ ἡμέρας χαμιζηλῆς. ὁμοίως καὶ ὁ πηλὸς ἔμφυτος, ὀξίως πεφυγα φυτὰ πίονα. ἡ συμπίλησις γὰρ φ᾽ ὑγρότητος τούτου, φ᾽ τόποις γλυκυροῖς γίνεται, ὡς πεφαρπαμεν. πάλιν τὸ φυτὸν φ᾽ φ᾽ τοῖς λίθοις τοῖς τυφροῖς γονόμενον, μικρὸν χρόνῳ συμβαίνει. ὁ γὰρ ἀὴρ ὁ ἐμπεφιαλημμένος τούτοις, διαίρεται αὐαθοῦσαι. ἔξεστι δὲ μὴ ἐνδέχεσθαι, δὴ τὴν ἰσχυρότητα ὧν λίθων, ἐπαναστρέφει καὶ θερμαίνει ἑαυτὸν, ἐφίλκυταί τε τὸ ὑγρὸν τὸ φαπολεφθὲν τοῖς λίθοις ἄνω. ἐξέρχεταί τε αὐαθυμίασις σὺν ὑγρότητι, μετὰ καθύσεως σμικροπάτου μερῶν, ὧν φ᾽ τοῖς λίθοις. καὶ γοῦν πολλάκις ἴθασι τοῖς λίθοις, ἵνα βοηθῇ αὐτοῖς ὁ ἥλιος δὴ φ᾽ ἰσλίκης πήφεως. καὶ οὕτω γονᾶται ἀφ᾽ αὐτῶν φυτὸν, ὁ διὰ σὺν καθαίνεται, ἐὰν μὴ πλησίον ᾖ γῆς, ἢ ὑγροῦ. ἢ γὰρ ὑπόστασις τοῦ φυτοῦ, διᾶται γῆς, ὕδατος, καὶ ἀέρος. διατανύεσθαι τοιγαροῦν τὸ φυτὸν. καὶ ἐὰν ἔτι πλησίον τοῦ ἡλίου, ταχὺς γονᾶται. ἐὰν δὲ ἔτι ὁ ἥλιος πῶς λυσμαὶς, βραδιαίως πάλιν τὸ φυτὸν, φ᾽ ὧ λυεσθαι τὸ ὕδωρ, οὐ παραχωρεῖ ἀεὶ αὐαθαίνειν· καὶ διὰ τοῦτο οὐ τρέφεται. ὁμοίως καὶ ἡ ξηρότης, ὅταν διακρατήσῃ, αὐασφίφῃ ἡ φυσικὴ θερμότης εἰς τὰ ἄκρα, καὶ βύῃ τὸ φυτὸ τὰς ὁδοὺς, δι᾽ ὧν οἱ πόροι. καὶ διατοῦτο οὐ τρέφεται τὸ φυτόν. διαθολικῶς δὲ λόγῳ, πᾶν φυτὸν τεθάφεται πεφυκὸν διᾶται· ἀνίρματος δ᾽ ἰσωσιμένου, τόπου ἁρμοδίου, ὕδατος συμμέτρου, καὶ ἀέρος ὁμοίου.

ὁμοίου. ὅταν οὖν ταῦτα πάντα συμπελιθῶσι γένηται φυτόν, καὶ αὐξάνοι. ὅτι δὲ ταῦτα ἐκχωρήσουσι, δῆλον τῇ ἐκχωρήσει καὶ τὸ φυτόν. πάλιν τὸ φυτὸν τὸ πεπίον ἐν ὄρεσι ὑψηλοῖς, εἰ ἴσα ἐστὶ, ἴσα πεχαιρότερον καὶ πεφυέστερον εἰς ἰατρείαν. ὁ καρπὸς δὲ ὁ σκληρότερος εἰς πίψιν, οὐχ ὡς ῥᾳδιοπόλυ τρίφα. πότοι δὲ ἐκμιμακρισμένοι τὸ ἁλίου οὐκ αἰσὶ πολλῷ βοτανῶν γένεπικοί. ὁμοίως ἐὰν ὁ ἅλιος μακρότατα τῇ ἡμέρᾳ πεφάγῃ ἐν τῇ λιμνοσῇ αὐτὸ, καὶ λατακυκλοῦν ἡ ὑγρότης, οὐκ ἔχει τὸ φυτὸν δυναμεις φύλλα καὶ καρπὸν πεφαγεῖν. τί δὲ καὶ πρὸς τῶν φυτῶν χρὴ νοεῖν, ἃ γένηται ἐν ὑλαρώδεσι τόποις; ἐν τούτοις ὅτι τὸ ὕδωρ ἐρεμᾶ, γίνεται λαβεῖν πᾶν ἰλύς. καὶ οὐκ ἔστι δυνάμεις ἐν ἔδει ἄειρ, ἵνα ὑπενέγκῃ τὰ μέρη τοῦ ὕδατος. κατέχεται γὰρ αὐτὸς ὁ ἀὴρ ἐν τοῖς ἐν δένδροις ἡ γῆς, καὶ λυλύει τὴν παχύτητα τοῦ ὕδατος ἀναδαίνειν. εἰ γοῦν πλημμυρήσει ἄνεμος ἐν ἐκείνῳ τῷ τόπῳ καὶ συσσυγχυθῇ ἡ γῆ, συμπέσει τὸ ἑαυτὸν ὁ ἐμπεφυλημμένος ἀὴρ, καὶ συμπέξει ὁ ἄνεμος τὴν ὑγρότητα, πεφιλοῦσιν ἐκ ταύτης τῆς ὑγρότητος φυτὰ πολὺ διαφέροντα ἀλλήλων, ἐν ἐσθῖσι καὶ χύμασι, διὰ τὴν διαμονὴν καὶ παχύτητα τοῦ ὕδατος, καὶ τὴν θερμότητα τοῦ ἁλίου ἄνωθεν. πάλιν πρὸς τῶν φυτῶν, ἃ εἰσὶν ἐν τόποις ὑγροῖς, καὶ ἃ ἐπιφάνεια αὐτῶν, φαίνεται ἐν τῇ ὄψει ἡ γῆς χλοαζουσα. λέγω, ὅτι ἐν ἐκείνῳ τῷ τόπῳ μικρὰ ὄζει ἡ ἀραιότης. ὅταν οὖν ἐμπέσῃ ὁ ἅλιος, λύσει τὴν ἐν ἐκείνῳ ὑγρότητα, καὶ θερμανεῖ τὸν τόπον τῇ συμβαινούσῃ λύσει, καὶ τῇ θερμότητι τῇ πεφιελημμένῃ τοῖς ἐν δένδροις ἡ γῆς, ὅπερ δὴ οὐ συμβαίνει ἐν οἷς οὐκ ἔχει τὸ φυτὸν ὅθεν αὐ αὐξηθῇ, καὶ ἡ ὑγρότης τῇ ἰσίᾳ ἐκτάσει διαχυθῇ, γίνεται λαπνὸς ἐπιφάνεια ἡ γῆς, ὡς ὕφασμα χλοάζον. λαὐτοῦθεν γένηται φυτὸν, μὴ ἔχον φύλλα, ἐπάρχειν ἐκ τοῦ γένους τοῦ φυτοῦ, τοῦ φαινομένου εἰς τὴν ὅλην φάσιαν τοῦ ὕδατος. ἔστι δὲ μᾶζον ἐκείνου. διότι πλησίον δὴ ἡ γῆς, εἰ καὶ οὐκ αὐαδαίνῃ καὶ ἐπεκτάνασθαι διὰ τὸ πλατος. πολλάκις δὲ καὶ ἐν τοῖς φυτοῖς ἄλλο φυτὸν γένηται, οὐ τοῦ αὐτοῦ εἴδους καὶ ἡ αὐτῆς ὁμοιώσεως, ἀλλὰ ῥίζης. διὰ τοῦτο δὲ ἔστιν οὕτως, ὁπόταν φυτὸν πολλῷ ἀναιθέρι ἐν τόποι ὕδατι λυθῇ, αὐξήσαντα τὰ μέρη αὐτοῦ, καὶ ἀνίεται ὁ ἅλιος τὰς ἐν αὐτῷ σήψις, πίψιν τε ποιεῖ τοῦτο. καὶ τῇ ἰσίᾳ φύσει εἰς τὸ τόπον τὸν σεσημμένον, βοήθειαν χορηγεῖ μετὰ θερμότητος δύναται, λαὐτοῦθεν αὐξάνει τὸ φυτὸν, ὡς δοκεῖν νήματα ἐκτείνεσθαι εἰς ὅλον ἑαυτό. καὶ ἔστιν ἴδιόν ἐστι τοῖς φυτοῖς, ἃ ἔχουσι πολλὰς ἀκαίνας. τότε γοῦν γένηται ἡ λεγομένη λινόζωσις, καὶ τὰ ταύτῃ ὅμοια. πᾶσαι δὲ αἱ βοτάναι, καὶ εἴ τι αὐξάνῃ ἐκαίνως ἡ γῆς, καὶ ἐν τῇ γῇ, πρόσισιν ἐκ τινος τούτων τῶν πηγῶν, ἃ εἰσι, ἀείρα, καὶ ὑγρότης ἐξ ὕδατος, τόπος ὑπόλαος, ἀὴρ, καὶ φυτέα. καὶ ταῦτα τὰ πηγία εἰσὶν, ὡς αὖ ἔποί τις, ῥίζαι φυτῶν. τειπλῶς δὲ ἡ τῶν δένδρων σύπτωσις ἀπολεσθῇ. ἢ γὰρ πεφάγουσι οἱ καρποὺς πὸ τῶν φύλλων, ἢ σωμάτα τοῖς φύλλοις, ἢ μετὰ τὰ φύλλα. ἔστι τοίνυν φυτὸν, ὅπερ οὐκ ἔχει ῥίζαν, ἢ φύλλα. ἔστι καὶ ὅπερ φέρει θέτρον, ἄνθ καρπὸν καὶ φύλλων, ὡς ἡ λεγομένη χρυσόκομη, ἢ χρυσίτις. ἀλλὰ τὰ φυτὰ ἄκαρπα πὸ τῶν φύλλων πεφάγουσι, πολλὴν ἔχουσι τὴν πίστητα. ὅταν γοῦν ἐκπαθῇ ἡ θερμότης, ἡ οὖσα φυσικῶς ἐν φυτῷ, πυκνοῖ καὶ ἡ τούτου πίψις, ῥώννυταί τε καὶ ζεῖ ἐν τοῖς ἐλάσσοις τὸ φυτὸ. λυλύει τὸν χυμὸν, ἵνα μὴ αὐαδαίνῃ ἐπ' αὐτὸ. λαὐτοῦθεν πεχωροῦσι καρποὶ καὶ φύλλα. ἐν δὲ τοῖς φυτοῖς, ἃ πυχύτερα τὰ φύλλα πεφάγουσι, τί ναυτίον; αἱ βλάσεις τῶν ὑγρῶν εἰσι πολλαί. ὅτι γοῦν ἡ θερμότης τοῦ ἁλίου ἄρξηται βλασφέρειν τὰ μέρη τοῦ ὕδατος, ἄνω ἐφέλκεται ὁ ἅλιος τὰ μέρη ἡ ὑγρότητος, καὶ βραδύνει ἡ πεπέρότης. διότι ἡ πίψις τοῦ καρποῦ, οὐκ ἔστι ἐὰ μὴ ἐν συμπέξει, καὶ πεφυγοῦται τὰ φύλλα πὸ τῶν καρπῶν τῇ πεφαγωγῇ ἡ πολλῆς ὑγρότητος. πολλάκις δὲ συμβαίνει αὐτοῖς καὶ πίστις, ὁπόταν ἡ ὑγρότης ἐν τῷ φυτῷ πίψιν λάβῃ. καὶ αὐαδῇ ἐξ αὐτῆς ἀτμὶς πυκνὴ, καὶ ἐλκύσῃ αὐτὴν ὁ ἀὴρ μετὰ τοῦ ἁλίου. τότε γὰρ ἐξέρχεται ἐκ ἡ ὑγρότητος ἐκείνης, καὶ πίστις, καὶ καρπὸς, καὶ φύλλα, μᾶλλον ἐκβύσῃ. οἱ παλαιοὶ δὲ σοφοὶ τὰ φύλλα πάντα καρποὺς εἶναι διελάμβανον. ἴσιον οὖν, ὡς ὁπόταν ἡ ὑγρότης τόση ὄζῃ, ὥστε μὴ πεπαυνεσθαι, μᾶλλον συμπήγνυσθαι διὰ τὴν ἐκ τοῦ ἀέρος ἀναλάμψιν, καὶ τὴν ἄνωθεν ἀπουσίλλιν τῆς ἐφιλκύσεως τοῦ ἁλίου, τότε ἡ ὑγρότης αὕτη, ὡς ἐν οὖν γένηται πίψις, ἀλλοιοῦται εἰς φύλλα. ἃ δὴ οὐκ ἔχουσιν ἄλλην σκοπὸν, εἰ μὴ τὴν ἐφιλκυσιν τῆς ὑγρότητος, καὶ ἵνα ὦσι καὶ πρόπαλύμματα

δῶν λαρπῶν, ἐκ τ σφοδρότητ⊙ † ἡλίν. ὁ δ' οἶνο ὁμοίως λᾶ, ἵνα τὰ φύλλα ὦσιν, ὡς οἱ λαχανοί. ὁ γὰρ χυμός, ὁ κιρκαίνων, ἀλλοιωθείς, ὅτ⊙ δὲ τὰ φύλλα ὡς ἄπεπτα. πνευματώδεις δὲ ἡ λεπίσις κὴ γὰ ταῖς ἐλαίαις, αἱ πολλὰκις σκληρύνονται δῶν ἰδίων λαρπῶν. ὁπόταν γὰρ ἡ φύσις πέψαι πειράσῃ, ἀναβαίνει πρώτως ἐκ τ λιπόστητ⊙, ὅπερ ἐκ ἐπαύθη ἐκ τ θερμότητος. ἔστι οὖν αὕτη ἡ ὑγρότης φύλλα. ἡ δὲ πέψις, δεῖ ἄνθ⊙. ὅταν δὲ πλεισθῇ τοῦ δ' ὀυτρᾶ ἔτα ἡ πέψις, γίνεται λαρπά, καὶ ἐκβαίνει ἐς πέλ⊙ ἡ ὕλη κατὰ τὸν τόπον, ὃν γὰ αὐταῖς. αἱ ἄκανθαι ὡσαύτως ἐσὶν ἐκ τοῦ γίνους δῶν φυτῶν, οὐ μὴν τ αὐτῆς φύσεως. λέγω δ' οὖν, ὅτι γὰ τοῦ φυτοῦ δεῖν ἀραιότης, καὶ γὰ τῇ ἀρχῇ τ φύσεως αὐτὸ δεῖ πέψις, καὶ αὐκβαίνῃ ὑγρότης ψυχρά, καὶ μετ' αὐτῆς βραχία διάκρισις, διὸ χωρὶν γὰ ἐκείνη τῇ ἀραιότητι. ποιᾷ γοῦν ταύτην συμπήγνυσθαι ὁ ἥλιος, λαμπρύνων ἐσὶν αἱ ἄκανθαι. διὰ τοῦτ⊙ κὴ τὸ ἕλ⊙ αὐτῶν δεῖ πυραμοειδίς. ἔστι γὰ ἡ βάσις αὐτῶν ἀρχομένη ἀπὸ παχέως, καὶ πρὸχωροῦσα εἰς ὀξύν. τοῦτ⊙ δὲ γίνεται, διότι λαμβραχὺ ὁ ἀὴρ ἐπικτανόμεν⊙ τοῦ φυτοῦ, αὐξάνει τὰ μέρη αὐτ, μετ' ὠλιγάσιος τ ὑλικῆς. πνευματώδεις καὶ ταῦ διάδρομος ἡ φυτὸν γίνεται, οὗ ἡ λιφαλὴ δεῖ πυραμοειδές. ἡ χλοάζουσα δὲ χροιὰ, ὀφέλει εἶναι πρᾶγμα κοινότατον γὰ τῆς διανομῆς. βλέπομεν γάρ, ὅτι ὥσπερ κοινὸν δεῖν ἡ λυπότης γὰ ἐσὶν, οὕτως καὶ ἡ χλοερότης ἐκτός. καὶ τοῦτό δεῖν, ὅτι ὕλη χρῶνται πλησιωτάτῃ, καὶ μᾶλλον ἐπιμμένη. λᾶ τοίνυν ἵνα ἡ χλοερότης γὰ πᾶσι τοῖς φυτοῖς, ὅτι αἱ ὕλαι ἔλκουσι κὴ ἀραιοῦσι τὸ ξύλον τοῦ διάδρομου, βραχεῖάν τι ἡ θερμότης πέψιν ἐργάζεται. καὶ ἀκριβὲς ἐκεῖ τὸ ὑγρόν, ὃ φαίνεται ἐξωθῶν. καὶ τοῦτό δεῖν ἡ χλοερότης, ἡ γὰ τοῖς φυτοῖς, ἐὰν μὲ μείζων ἡ πέψις γίνηται. ὀφέλει δ' εἶναι μέσα γὰ τοῖς φύλλοις, καὶ γὰ τοῖς ξύλοις, τῇ διαιθέσει. ἡ δὲ χλοερότης σὺ φθείρεται, ἐὰν ἡ ὑγρότης γὰ αὐτῇ, ἡ τις ἔσιν ἐκ τοῦ γίνους τ γῆς. διὰ ἀμφοτέρων γοῦν τούτων, ἡ χροιὰ γίνεται, ἡ χλοερά, τούτου σημεῖον, ὅτι ἡ φλοιὸς τοῦ διάδρομου, ὅταν ξηραίνηται αὐτὸ, μιλαίνεται. γὰ τὸς δὲ ἐσὶ λευκοί, γὰ τοῖς διάδρομοις γοῦν μεταξὺ τῶν δύο χρωμάτων, χρῶμα χλοερὸν γίνεται γὰ τῇ ὠχφανάσᾳ αὐτῶν. τὸ δὲ χρῶμα τ⊙ δῶν φυτῶν, πρᾶς ἐσι πρόπου. τινὰ γὰ ἄνω πεχωροῦσι, τινὰ κάτω, τινὰ μέσα. τὰ μὲν οὖν ἄνω ἐκτεινόμενα, ἔχουσιν αἰτίαν, ὅτι ἡ φύσις ἐν τῶν φαίνεται γὰ τῇ γὰτρὶ αὐτῶν, καὶ ἕλκει τὸν θερμότητα, καὶ συμπίζει γὰ ἑαυτὴ τὸν ἀέρα τὸν ὄντα γὰ ταῖς ἀραιότησιν αὐτῆς. πυραμοειδοῦται δὲ, ὥσπερ πυραμοειδοῦται τὸ πῦρ γὰ ταῖς ἰδίαις ὕλαις, καὶ κινεῖται. ὅσα δὲ κάτω ἐκτείνεται, τούτων οἱ πόροι συμπήγνυνται. ὅταν γὰρ πέψις γίνηται, τότε ἡ ὕλη πυκνοῦται τὸ ὑγρὸν, γὰ ᾧ δεῖν ἡ γὰτριώνη. καὶ τοῦτο ἐκπερδύεται μὲν ὁ λιπὸν ἄνω. ἐπανασπᾶται δὲ τὸ ὑγρὸν, πρὸς τὰ μέρη ἐκεῖνα κάτω. διοῖνα γὰρ ταύτην ἡ εἰκᾶα βαρύτης. ἃ δὲ φυτὰ μέσον δῶν δύο ἐσὶν, ἔχουσιν οὕτως, λιπύνεται τὸ ὑγρὸν, ὅτι ἡ φύσις ἐν ὑπερασίᾳ γεγενημένη τῇ πέψει, ἐσὶ τὰ καὶ οἱ πόροι μέσοι, καὶ ἡ ὕλη ἐπικτάνεται καὶ ἄνω καὶ κάτω. ἔσι δὲ ἡ μὲν πρώτη πέψις ὑπὸ τοῦ φυτοῦ, ἡ δὲ διυτρᾶ γὰ τῇ γὰτριώνῃ, ἃ τις ὀξέρχεται μὲν ἐκ ἐν γῆς. ἔσι δὲ καὶ γὰ τοῦ μέσου τοῦ φυτοῦ. καὶ μετὰ ταῦτα γίνεται ἡ διαίρεσις, ἡ τις συμβαίνει ἐκ ἐν διυτρᾶς, οὐκ ἀπὸ ἐν πρώτης πέψιως. ἡ δὲ τελεία πέψις δεῖν γὰ τοῦ ζώου. οὐ γὰρ γίνεται αὕτη ἡ πέψις, εἰ μὴ ἐν τῶν διαιρέσιν ἐν φύσεως δῶν μελῶν, καὶ τῶν διαστάσιν † δῶν φυσικῶν πρὸς ἄλληλα. τὰ δὲ φυτὰ, γένεσαί ἐσι πρὸς ἑαυτὰ, καὶ ἐν ἐσὶ πολυάνονται γὰ πολλοῖς τόποις, ὡς ὑπὸ τὸ πλῆθος. δὲ ἡ ὕλη τῶν φυτῶν, διάτω ἐκτείνεται. τὰ χήματα τίνων δῶν φυτῶν, εἰσὶν γὰ τῇ φύσει καὶ τῇ ποσότητι δῶν ἀνθρμάτων. τὰ αὖθι δὲ δῶν φυτῶν, καὶ οἱ καρποὶ εἰσὶν γὰ ταῖς ὑγρότησι, καὶ γὰ ταῖς ὕλαις. διᾶται τοίνυν ἡ πρώτη διάκρισις διαβολικῶς, καὶ ὁ πέψις, γὰ πᾶσι τοῖς ζώοις. καὶ οὐκ ἀχωροῦσιν ἀπ' αὐτῆς πάντα τὰ ζῶα. γὰ τοῖς φυτοῖς δὲ ὅτι ἡ πρώτη πέψις, ἔτα ἡ πίπανσις τῆ τῶν τροφῆν αὐτῶν, ἵνα εἰ οὖν δ' ἀνθρμου αὐαβαίνῃ ἀεί, ἐσὶ αὖ πληρωθέν. αἰτία δὲ αὕτη ὅτι, ὅτι ἐδὲ μὲν δῶν ζώων ἐκ ἔσιν τὸ μᾶκ⊙, πλησίον δὲ τοῦ ἰδίου πλάτους. γὰ τοῦ φυτοῦ δὲ πόῤῥω, ὅτι ἡ ῥίζα αὐτοῦ, ἄγουσι τὸ πῦρ καὶ τὸ ὕδωρ, ἀναδύουσιν εἰς αὐαβασιν, ἵνα διαμενεργηθῇ τὸ φυτόν. ἡ διαφορὰ δὲ δῶν φυτῶν, γὰ τοῖς λαχάνοις ὅτι, ἐκ τ πολυτῆς ἀραιότητ⊙. ὅταν γὰρ συμπιαδῶσιν οἱ χυμοὶ, θερμαίνηται ἡ φύσις, καὶ ἀναδύεται εἰς τὸν πέψιν. διαπτοῦται γίνεται οἱ λαχάνοι, καὶ

φαίνεται

φαίνεται τὰ φύλλα, ὡς πεφάσκομεν. τὰ δὲ τῶν δένδρων φύλλα, πίπτει ἐπὶ σχεδὸν τὴν ὑπόφασιν τῶν ὡρῶν τοῦ ἔτους. ὅταν γὰρ περίπου ἡ ὑγρότης μετὰ τῆς ὕλης πυραμοῦται, καὶ μετὰ ταῦτα διαφθείρεται, καὶ ὅταν φανῇ ἡ ὕλη τῇ φύσει πεπληρωμένη, τότε τὰ λάσια βούεται τὰ ἄκρα τῶν πόρων ἄνω. καὶ σχεδὸν ταῦτα ἐπὶ τὰ φύλλα οὐκ ἔχουσιν ὕλιν, ξηραίνονται καὶ πίπτουσι. διὸ δὲ συμβαίνει τὸ φαινόμενον, ὡς ἀπομένου, οὐ πίπτει τὸ φυτὸν εἰς εἰρεσίαν τῶν ἰδίων φύλλων. ὅταν δὲ πάλιν νικήσῃ τὸ ψυχρὸν ψυχρότης, διαμένει αὐτὸ ἡ ἐγκλεομένη τότε θερμότης, καὶ ἡ φανέρωσις τῆς ψυχρότητος γίνεται ἐκτὸς τῶν ἄκρων αὐτῶν, καὶ ἀκρτιλέστης γίνεται τῶν φύλλων γλαυκά, καὶ δὲ πίπτουσιν, ὡς δὲ ἐπὶ τῆς ἐλαίας καὶ τῶν μυρσινῶν καὶ τῶν λοιπῶν. ὁπόταν ἡ ἔχωσι τὰ λίνδρα, καὶ τὰ φυτὰ, διὰ ψύχους τῆς ἐλκτικῆς σφοδρότης, γίνεται διαπορεία ὁμοῦ, ἃ δὲ συμβαίνει, ὅτι χρῶνται ἡ φύσει πρὸς τὴν σταδιοδρομίαν συχνῇ, καὶ τὸ ἐκεῖσε πρὸς τὰ διαπορεύεσθαι πολλὰ. καὶ σχεδὸν τὰ μετὰ φυτὰ, καὶ πολλάκις τὸ τοῦ χρόνου διαπορεύεσι. τὸ δὲ φυτὸν ὅπερ ἐστίν, ὡς ἡ φύσις τῆς ὕλης, μόλις διαπορεῖται, σχεδὸν τὴν ὑπεκστασιν τῆς ὑγρότητος, αὐτὸ καὶ τὸ πλατυσμὸν τῶν ἰδίων πόρων, καὶ τὴν ἀκρόλιθον τῶν ἰδίων ῥιζῶν. ὅτε δὲ ἰσχυροποιεῖται τὸ διαμόν, ταχύνεται ἡ τότε πρόοδος, καὶ διπλάσιον ἡ ὑγρότης, καὶ συμπήγνυται. ὀλίγος πάλιν γίνεται συμβαίνει. καὶ τῆς εὑρίσκεται τὰ πάσας ταῖς βοτάναις ταῖς διπλαῖς, ἀλλὰ δὴ καὶ ἐν ὀλίγοις διαχάοις. φαίνεται δὲ γίνεται, τὸ τόπους σφόδρα διαμοῖς, καὶ ἔσιν τὸ τοῖς ὀλίγος διαπόρος ἐκ τῆς ὑγρότητος. διὰ δὲ σπερμάτων οἱ πόροι. ὅταν γὰρ διάσπαται ἡ φύσις πρόσω πᾶσα, μὴ ἔχουσα ὑγρότητα ἀρκοῦσαν τῇ ὕλῃ, τότε γίνεται οἱ πόροι στρόφοι. ἐπαναστρέφει γὰρ ἡ πρόοδος, καὶ σωμάτων ταύτῃ ποιεῖ ἡ θερμότης, καὶ φαίνεται τότε τὸ μὲν λευκὸν καὶ μέλανος τὸ χρῶμα. καὶ ὅτι τῆς διαβρόπως γίνεται, τό τε τὸ ξύλον θραύεται γίνεσθαι μέλαν, καὶ πᾶν τὸ πλησιάζον τῆς φαιᾶς. καὶ τῆς ἐστὶν ἰδίαν ἀπὸ τῆς ἰδίας, καὶ τὸ πίλιας. ὁ δὲ ἴδιος, διαπαύεται τὸ τῇ ὕλῃ, ὅτε τὰ μέρη αὐτῆς αἰεὶ συμπιπτόντα, καὶ οἱ πόροι στενοὶ, καὶ ἀπὸ τῶν ἀπὸ τοῦ ἐπιβάλλοντα τὸ τοῖς. ὁ δὲ ἀπὸ τῶν ξύλων τῶν λευκῶν βυθίζεται, ἐστὶ σχεδὸν τὴν στρόφωσιν τῆς πόρων, καὶ τὴν πυκνότητα τῆς ὑγρότητος, τὸ βυθίσεις οὖν πόρους, ὥστε μὴ ἐξέρχεσθαι ἀπ' αὐτῶν ἀέρα. τὸ δὲ ἄνθος, ἀπὸ λιπῶν ὕλης μόνον ἐστίν, ὅταν ἀρξηται ἡ πίπτειν. καὶ σχεδὸν τῆς πεφυκῶται τῆς φυτῆς, ὡς ἐδάφεμνα. φανερὸν δὲ ἐκ τούτων καὶ τῶν αἰτίων, δι' ἃ τὰ φυτὰ ἀφαιροῦσι φύλλα πρόσθεν, ἵνα μὴ πόνος. ὁ δὲ φυτῷ τῷ ἔχοντι στρόφους πόρους γίνεται χρῶμα, ὅταν φαιόμενα ἀπὸ φθίνῃ. καὶ διὰ συμπίπτοντα αὐτῆς τὰ μέρη, εἰς λευκότητα ἔρχεται, ὅταν ἡ εἰς ὑπερβολὴν φθάσῃ, ἐστὶ γλαυκόν. διὰ δὲ ἔχει φυτὰ ἄνθη ἐκ ἔχουσιν, ἐστὶν ἡ αἰτία, ὅτι ὡς ὑπὸ πλεῖστον γίνεται τῆς διαφορᾶς τῶν φύλλων εἰς μέρη, καὶ τῆς φύλλα πυκνότητα καὶ βραχύτητα καὶ παχύτητα. οὐκ ἔχουσι δὲ ἄνθη φοίνικες συκαῖ, καὶ τὰ τούτοις ὅμοια. τὸ δὲ φυτὸν τὸ παχεῖς ἔχον φλοιὸς, ἐκτάνεται τῇ ἐκτάσει τῆς ὑγρότητος, καὶ τῶν † συναθροισμὸν τῆς διαμότητος. καὶ τῆς ἐστὶν ἐν τῇ βύκῃ καὶ τῷ φοίνικι. τὸ ἡ φυτὸν τὸ γάλα ἐκβάλλον, ἔχει τῆς ἐν τῷ μίσῳ. ἐστὶ τὸ ἡ θερμότης ὑπὸ κάτω ἰσχυροτέρα, καὶ μένῃ ἐκεῖ πόστος. ὁπόταν δὲ ἄρξηται ἡ θρόμβους ποιεῖσθαι, σχίζεται ἡ πόστος δὲ τῶν οἰκείων ὑγρότητα, καὶ συμπήγνυσι ταύτῃ συμπίπτει βραχέα. καὶ θρόμβους τῆς τόπου, γίνεται ἡ ὑγρότης λιπαρὰ, ὁμοία γάλακτι. ὑγιαίνεται δὲ αὐξομένοις ἀπὸ τῆς ὑγρότητος, τῆς ἐλκύσης τὸ γάλα ἐκεῖνο εἰς τὰς ἀκρότητας, καὶ διατί καὶ ὑγρότης τῆς θερμότητα τῆς φανομένου, καὶ ὅτω συμπήγνυται τὸ γάλα. φύσις γάρ ἐστὶ τῆς θρόμβους, τὸ συμπήγνυσθαι. ὁποῖ δὲ τὰ δὲ γάλα πολλῆς συμπήξεως, τό τε γίνεται, ὅταν φῶτῳ λίνδρῳ ψύχος φανῇ. συμπηγνύμενον γὰρ μετὰ ταῦτα, ἐξέρχεται τῆς ἀπὸ τοῦ ἐπὶ τοῦτο. καὶ φύεται ἐστὶ τὸ βάμι. τὸ κόμι δὲ τὸ θερμόν, πρόεισι φῶτα τῷ σάζεσθαι, ὁπόταν γῆν τὸ ἀέρος ἀφῇ, συμπήγνυται καὶ διατρέφει φῶτα τοῦτο οὖν πράττει, καὶ ἐστὶν ὅμοιον ὕδατι. ὕστερον ἡ χίων, καὶ συμπήγνυται ὅμοιον λίβοις, ἢ κογχυλίοις. ὅτε δὲ ἡ τρέχει ῥᾷον, μᾶλλον φῶτα θερμὸν γίνεται, ὡς τὸ λιτόμενον σπερμάτιον. τὸ δὲ ἀλοιφῶδες, ὡς λίβος, ἐστὶ τὸ φαινόμενον λίαν ψυχρόν. ποιεῖ δὲ τοῦτο ἡ θρόμβους διὰ τὸν. ὅταν δὲ ἡ ψύχῃ, καὶ διατρέφει, ἀπολιθοῦται. πάλιν τῶν λίνδρων διὰ τοῦ χειμῶνος καὶ ποτὲ μὲν γίνονται χλωρά, ποτὲ δὲ γλαυκά, καὶ ὁ φθείρονται, οὔτε τὰ φύλλα αὐτῶν, οὔτε οἱ καρποί. ὅλα τὰ φυτὰ φῶτα οἷς τοῦ συμβαίνει, ἔχουσιν ἐπαίνου θρόμβους παχεῖαν, καὶ φῶτα ταῖς ῥίζαις ὑγρότητα λιπαρῶν. ὅθεν φῶτα τῇ πόσει τοῦ ἔτους διατέχει ἡ ὑγρότης ἐκεῖνο τὸ χρῶμα, διὰ τῆς ψυχρότητα τῆς ἀέρος. καὶ ὅτι πηγαίου ἡ θρόμβους πῶς τῆς ψυχρότητα, αὐτὰ ἡ θρόμβους

Forte σωάθροισιν, uel συνίζησιν, uel σωαύθησιν, uel σωαύντησιν

μότης τῶν ὑγρότητα ἕξωθεν, μετὰ τ ὅπερ ἴδιόν χρώματος τ ἐν τῇ ὠλφανάκῃ τ σίνδρου, ἀκολουθοῦσ. ὅλως δὲ ῥιφὴ πάλιν ἡ ψυχρότης, καὶ ἡ ξηρότης εἰς φύργειαν, καὶ ἡ ὑγρότης μετέχει τ θερμότητα, τότε τὸ χρῶμα φαίνεται τὸ γλαυκόν. πικρὸς δὲ γίνεται ἅλμπος, ὅτι ἡ θερμότης καὶ ἡ ὑγρότης ἀπὸ αἰσθήσεως ἐν τῇ αἰσθήσει. ἡ ψυχρότης γάρ, καὶ ἡ ξηρότης, ἐμποδίζουσι τ τελειωσιν. καὶ ὅταν ῥιφὴ εἰς πικρίαν ὁ ἅλμπος. ὥσπερ σημεῖον, ὅτι τὸ πικρὸν εἰς τοῦτο ἐμβάλλειν γλυκαίνει τ. σίνδρα δὲ ὅσα γίνεται ἐν ὕδατι ὀξώδη, ποιοῦσι ἅλμπον γλυκύν. δόξα τὸ ὀξοῦσθαι ἕλκει μετὰ θερμότητος τ ἁλός, ὅπερ δὴ τ ἰσίας † πότητος. καὶ ὥσπερ ψυχρότης δὴ, καὶ ξηρότης. ἀνατίθησιν ἀκριβέστερον ὑγρότητός ἐστιν ὀλίγα ἐνύδατα γλυκαίνει, θερμαίνεται τε καὶ ἡ κοιλία τὸ σίνδρα, ὅταν πεπεμμένος αὐτῇ ὁ ἅλιος. καὶ ὅταν γίνεται ὁ χυμὸς τ ἅλμπου, σύφος ὀλίγον. καὶ ὅς πλέον πεπεμμένος γίνεται, σφαλίνεται μᾶλλον τὸ ὀξοῦσθαι, ἐς αὖ ἀπαναλωθῇ καὶ φανῇ ἡ γλυκύτης. ἔσαι τοίνυν ὁ ἅλμπος γλυκὺς, τὰ δὲ φύλλα αὐτ καὶ οἱ ἀκρέμονες ξηροί. ὅταν δὲ τελειωθῇ πεπαρότης, ὥστε πλέον γίνεται ὁ ἅλμπος πικρός. ὥσπερ δὲ ὅτι σφόδρα τ πάθους τοῦ θερμότητα, μετὰ βραχέων ὑγρότητα. ἀπαναλίσκεται γάρ ἡ ὑγρότης, πρὶν ἢ ὁ ἅλμπος τ θερμότητα ἀπολαύειν, καὶ ἔστι τότε ὁ ἅλμπος πικρός. γίνεται ἢ καὶ οἱ πυρῆνες πυραμοειδῶς, σφόδρα τ ἰφίλκυσιν τ θερμῆ, καὶ τ πάθους ψυχρότητα καὶ ὑγρότητα, τ ὧν ἀπολείπουσι, ἃ ἐσὶν ἐκ γένους τ ὀξυδόρκων ὀδόντων. μᾶλλον γὰρ τὸ ὑγρὸν ἐν μίσῳ, καὶ ἀπαπυκνοῦται, καὶ ἰσχναίνουσι τὰ ἄκρα. τὰ σίνδρα ἢ τὰ ὅτα ἐν γῇ ὑπερέχει, ὥσπερ δύνασι τ πεπαρότητα, πάθ τ χλωρίδι ἀμφὶ, ὅτι ἡ θερμότης, ὅταν ἢ πλησίον τ δύρασίας, γίνεται δὲ καὶ ἡ ὑγρότης φανερά, καὶ ὁ ἀὴρ ἁλαρός, καὶ ὁ λεῖος ὁ ἅλμπος πολλῆς θερμοτητός ἐν καὶ πίνεται, ἀσθύλει τότε ἡ τ δι πεπέρωσις, ἐν ὠρώσει πάθ ἡμέρᾳ χλωρίδι. ἐν πᾶσι γῆς τοῖς σίνδροις, ὅτι πρώτως φυτεύθησιν, ὥσπερ κρατεῖ τι πικρόν, ἢ τὸ σρυφνόν. ἐπεὶ ἡ ὑγρότης ὅταν ἐν τοῖς ἄκροις γίνεται αὐτ, πίπτει αὖ τότε αὖ ὕλας ἐν τῷ μέσῳ τ σίνδρου, ἐξ ὧν δεῖ καὶ ὕλη τ ἅλμπου, πάσχειν τ ξηρότης, καὶ ἐπακολουθεῖ τῇ ὑγρότητι. καὶ ὅταν γίνεται ἡ πρώτη πίψις λεμμάκα, ἡ πικρὰ, ἡ σρυφνή. αἰτία δὲ ὅτι, ὅτι μετὰ θερμότητος καὶ ὑγρότητος δεῖ πίψις. ὅταν δὲ ὥσπερ κρατήσῃ ὑγρότης καὶ ξηρότης τ θέρμῃ, ἔσιν ἤδη αὐτὸ ἅλμπος ἐν τῇ ἀρχῇ ἐκ δύπτηθ. διότι ἡ γένησις τοῦ ἅλμπος, ἐν τῇ ἀρχῇ δεῖ χωρὶς γλυκύτητος. τ μυροβαλάνῳ ἢ σίνδρῳ ἐν τῇ ἀρχῇ, ὅταν φανῶσιν οἱ ἅλμποι ἐσὶ γλυκεῖς. κοινὰς δὲ ἐσὶ σρυφνοί, καὶ ἐν τῇ ἡσέσει αὐτῶν πικροί. αἰτία δὲ ὅτι, ὅτι τὸ σίγδρου αὐτῶν ἔσιν ἀραιὸν τοῖς λιπαροῖς. ἐν ὥρᾳ δὲ πίνεται, ὅταν ὦσιν οἱ κάρυα πλατεῖς, ἔπειτα θερμότης τῇ ὑγρότητι, καὶ πεπαρωμένοι εἰσὶν οἱ ἅλμποι, καὶ εἰσὶν ἐν τῇ ἀρχῇ γλυκεῖς. πάλιν ἀκολουθεῖ ἕλκει τῶν ἀραιότητα τοῦτο τὸ σίγδρου κάρυον, ὥσπερ κρατεῖ τι ψυχρότης καὶ ξηρότης τοῦ θερμοῦ καὶ ὑγροῦ. ἀνατίθησιν ἀλλοίωσιν οἱ ἅλμποι εἰς σρυφνότητα. ὥσπερ κρατεῖ πάλιν ὁ ἅλιος μετὰ δὲ θερμότητος, σφόδρα δὲ ἰφιλκύσεως δὲ πάθητος ξηρότητος, ἐν ᾧ αὐξήσεται ἐπάνω, ὑπερέσιν ἐν τῇ ἐμφανείᾳ τῶν σίγδρων, νικᾷ τι ἡ ψυχρότης τῶν ξηρότητα, καὶ εἰσὶν οἱ ἅλμποι ἰσχνοὶ σρυφνότητος. ἐντεῦθεν δὲ πάλιν αὐξάνει θερμότης φυσικὴ ἄνω, καὶ βοηθεῖ αὐτῇ ἡ θερμότης, τοῦ πάλιν ἔξωθεν, νικᾷ τι ἡ θερμότης καὶ ἡ ξηρότης, καὶ γίνονται οἱ ἅλμποι πικροί.

πιότητος

ΤΕΛΟΣ.

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΠΕ
ΡΙ ΛΙΘΩΝ.

Ὧν φ τῇ γῇ συμπεφυκότων, τὰ μὲν ἄνευ ὕλης ἐστὶ, τὰ δὲ γῆς. ὕλης μὲν, τὰ μεταλλευόμενα, καθάπερ ἀργύρου καὶ χρυσοῦ, καὶ τἄλλα· γῆς δὲ, λίθος τε, καὶ ὅσα λίθων ἔστι πωρωδέστερα· καὶ ἔτι τινὲς οὐ φασὶ γῆς αὐτὰ ἰδιώτερα φύσεως εἶναι, ἃ χώνευσιν, ἃ λειότητα, ἃ πυκνότητα, ἃ καὶ ἄλλο τινὶ διαφέρει. πρῶτα μὲν οὖν τῶν μεταλλευομένων, φ ἄλλοις τε θαύματα· πρῶτα δὲ τούτων, νῦν λέγωμεν. ἅπαντα τοίνυν ταῦτα χρὴ νομίζειν, ὡς ἁπλῶς εἰπεῖν, ἐκ καθαρᾶς ἴσως συνίστασθαι καὶ ὁμαλῆς ὕλης ἄνευ ῥοῆς, ἅτε διὰ πύσεως διά τινας γινομένης, ἅτε (ὡς αὐτοῦ φησι) κατ' ἄλλην τινὰ τόπον ἐκπεπεμμένης. τάχα γὰρ φολίχνη τὰ μὲν ὄστρεα, τὰ δ' ἐκίνους, τὰ δ' ἄλλους· ἀφ' ὧν δὲ καὶ τὸ λᾶαν καὶ τὸ πυκνὸν καὶ τὸ σιλπνὸν, καὶ σμαραγώδεις, καὶ τἄλλα τὰ τοιαῦτα ἔχουσι. καὶ ὅσῳ αὖ καὶ ὁμαλέστερον καὶ καθαρώτερον ἐστὶν ἕν, τοσούτῳ καὶ ταῦτα μᾶλλον ὑπάρχει. τὸ γὰρ ὅλον, ὡς αὖ ἀκριβάσει ἔχει τι ἤδη τῶν σύγκρισιν ἢ πῆξιν, ὅτως ἀνώλουθα καὶ τὰ ἀπ' ἐκείνων. ἡ δὲ πῆξις, τοῖς μὲν ἀπὸ θερμοῦ, τοῖς δ' ἀπὸ ψυχροῦ γίνεται. ἴσως λύα γὰρ ἴσως οὐδέν, φησὶ γίνεσθαι λίθων ὑφ' ἑκατέρου συνίστασθαι τούτων. ἐπεὶ τάχ' ἂν γῆς ἅπαντα, λέξαν τὸ πυρός, ἐπάνοδον αὖ τοῖς φαινομένοις ἐκάστων ἡ πῆξις καὶ ἡ τῆξις. ἰδιότατον δὲ πλάσις ἐστὶν ἐν τοῖς λίθοις. ἐν γὰρ τῇ γῇ χώνευσίν τε καὶ γλισχρότητα, καὶ λειότητα, καὶ πυκνότητα, καὶ τοῖς φύσεσι αἱ πυκναὶ διαφέρει· κατὰ δὲ τἄλλα σχεδόν. τοῖς δὲ λίθοις ἄπεστιν, καὶ πᾶς ταῖς ἑαυτῶν αἱ κατὰ τὰς διαιρέσεις· οὔτε ποιεῖν, ἢ πάσχειν, ἢ τὸ μὲν πάσχειν. τηκτοὶ γάρ, οἱ δ' ἄτηκτοι· καὶ καυστοὶ, οἱ δ' ἄκαυστοι, καὶ ἄλλα τούτοις ὅμοια. καὶ ἐν αὐτῇ τῇ καύσει καὶ πυρώσει πλείους ἔχοντάν διαφοράς. ἔνιοι δὲ τοῖς χώνευσιν ὁμοιοῦσι * τοῦ διαιρεῖσθαι τὸ ὕδωρ, ὥσπερ ἡ σμαραγίς· οἱ δ' ὅλως ἀπολείπουσι, τὰ πλίνθινα εἰς ἑαυτούς. ἔτεροι δὲ ὁλκὴν τινὰ ποιοῦσι. οἱ δὲ βασανίζουσι τὸν χρυσὸν, καὶ τὸν ἄργυρον, ὥσπερ ἔτι καὶ λαβουσιῶν λίθος ἡράκλεια, καὶ ἡ λυδία. θαυμασιωτάτη δὲ καὶ μιγεῖσι διαίταις, ἅπερ ἀλκυόνες, ἡ τῆς τηκτῆς. γνωσιμωτάτη δὲ τῶν καὶ ἐν πλάσει κατὰ τὰς ὀργασίας· ὑγρότητοί γάρ ἔνιοι, καὶ πορώδεις, καὶ ψαμμώδεις. τῶν δὲ οὐδὲ ὅλως ἅπτεται σιδήρου. χύσιν δὲ λαμπὰς καὶ μόλις. εἰσὶ δὲ πλάσεις καὶ ἄλλα κατὰ ταύτας. * αἱ μὲν οὖν κατὰ τὰ χρώματα καὶ τὰς σκληρότητας, καὶ μαλακότητας καὶ λειότητας, καὶ τἄλλα τὰ τοιαῦτα. διὸ τὸ πορωδέστερον πλάσεως ὑπάρχουσιν, καὶ χύσιν γε κατὰ τόπον ὅλου· ἐξ ὧν δὴ καὶ λιθοτομίαι λιθοτομίαι, παρίσου τε καὶ ψηφιλιδῶν, καὶ χίου τε καὶ θηβαϊκῶν· καὶ ὡς ὁ πορώδεστερον φ θήβαις ἀλαβαστρίτης. καὶ γὰρ οὗτος μεγάλας τέμνεται. καὶ ὁ ὑφ' ἑλέφαντι μόνος, ὁ χρυσίτης καλούμενος· φ ἥ τε πλησιφασί καὶ διαφανὴς λέγεται· καὶ ὁ ὠόν, ὅμοιος ὑφ' χρώματι καὶ τῇ πυκνότητι ὑφ' παρίου. τῶν δὲ κουφότητα μόνον ἔχων τῶν ὠόν, διὸ καὶ φ τῆς † ἀπαλαζομένους οἰκήμασιν, ὥσπερ διαίζωμα τιθέασιν αὐτὸν οἱ ἀγύπτιοι * μέλας αὐτόθι διαφανὴς, ὅμοιος ὑφ' χίῳ. καὶ παρ' ἄλλοις δὲ ἔτεροι πλα * αἱ μὲν οὖν τοιαῦται διαφοραὶ, καθάπερ εἰλέχθη, κοιναί τέ πλείοσιν. αἱ δὲ κατὰ τὰς διαιρέσεις τὰς πεφυκυίας, οὐκ ἔστι τοῖς ὅλοις ὑπάρχουσιν, οὐδὲ σωρείας λίθων, οὐ δὲ μεγέθεσιν. ἔνιοι δὲ καὶ ἀπαίνοι πάμπαν εἰσὶ, καὶ σμικροί, καθάπερ ἔτι σμαραγὸς, καὶ τὸ σάρδιον, καὶ ὁ ἄνθραξ, καὶ ἡ σαρδόνυξ, καὶ χαλκὸς * λόγου ἕως τὰ σφραγίδια γλυπτῶν. οἱ δὲ καὶ φ ἑτέροις εὑρίσκονται διακοπομένους. ὀλίγοι δὲ καὶ οἱ πρὸς τῷ πύρωσιν καὶ καῦσιν, ὑπὲρ ὧν δὴ καὶ πρῶτον ἴσως λεκτέον, τίνας καὶ πόσας ἔχουσι διαφοράς. κατὰ δὴ τῷ πύρωσιν οἱ μὲν τήκονται καὶ ῥέουσιν, ὥσπερ οἱ μεταλλευτοί· ῥεῖ γὰρ ἅμα φ ἀργύρῳ καὶ φ χαλκῷ καὶ σιδήρῳ, καὶ ἡ λίθος ἡ ἐκ τούτων, ἐὰν τύχωσι τῷ ὑγροτάτῳ τῶν ὑπαρχόντων, ἅτε καὶ δὴ αὐτός. ὡσαύτως δὲ καὶ οἱ πυρομαχοὶ καὶ οἱ μιλτίαι ῥέουσιν, οἷς ὠνομάσθησαν οἱ καίοντες. οἱ δὲ καὶ ὅλως

δὲ καὶ ὅλως λίγουσι παύτας τὰς ἀιτίας, πλὴν τῶ μαρμάρου. τοῦτο γὰρ καπανάιδια, καὶ τὸ νίτρον ἀφ' αὐτῶ γίνεσθαι. λέγειν δ' αὖ οὕτως ὅλως οὐδὲ πλέον ἐρῶσθαι. πολλοὶ γὰρ οἱ ἐγγυμνοι καὶ διαπνέοντες, ὡς οὐ μαχομένου τῶν πύρωσιν, ὥσπερ οὐδ' ὁ λιβανωτὸς ὁ καὶ κατὰ λόγον ὄζει· οἱ πινὲς δ' ἐξυγρασμένοι τυγχάνουσιν. τὸ γὰρ τυκτὸν, ξηκιμον εἶναι ἀεί. καὶ ὑγρότητ' ἔχει πλέω. φασὶ δὲ καὶ τῶ ἁλισυμένω, οὐ μὲν αὐξηρὸν εἶναι τελέως, ὥστ' ἀχρεῖον εἶναι, μὴ καταρρηχθέντας πάλιν καὶ σωτικμαθέντας· οὐ δὲ καὶ μαλακωτέρους καὶ διαβρόχους μᾶλλον. φανερὸν δ' ὡς ἀμφοτέρων μὲν ἀφαιρεῖται τῶν ὑγρότητα. συμβαίνει δὲ οὐ μὲν πυκνοὺς ἀπεξηρασμένους, σκληρύνεσθαι· οὐ δὲ μανοὺς, καὶ ὡς ἀσύμφυσις τοιαύτη, θραυστοὺς εἶναι καὶ τηκτούς. γίνεσθαι δὲ τῶ θραυστὸν ἀνθρακοῦσθαι τῇ θραύσει, καὶ ἁμμώδεσι πλέω χρόνω· ὥσπερ οἱ πρὸς βίνας γὰρ τοῦ μιτάλλου, οὗς ὁ ποταμὸς καταφέρει. καίοντες γὰρ, ὅταν ἄνθρακα ἀπεργάζωνται, καὶ μίγνυσι τούτου χρῆσιν φυσᾶτες. εἶτ' ἀκμαιράινονται, καὶ πάλιν καίοντες. διὸ καὶ πολλοῦ χρόνου ἡ χρῆσις. ἡ δ' ὡς μὴ βαρᾶ σφόδρα, καὶ λυχρὸς, ὃν καλοῦσι σπίνον, ὃς ἐν τοῖς μιτάλλοις, πιοῦτος διακοπὰς καὶ σωτηρίας πρὸς ἑαυτὸν, ἐν τῇ ἡλίῳ πεθέμενος καίεται. καὶ μᾶλλον, ἐὰν ὑπνίσπασι καὶ πορφύραι τις. ὁ δὲ λιπαρὸς ἐκφορεῖται τι τῇ καύσει, καὶ γίνεται λιστρικὸς. ὥσθ' ἅμα τοῦ τε χρόαν μιταβάλλειν, καὶ τοῦ πυκνότητα. μέλας τε γὰρ καὶ λαῖος ὅτι, καὶ πυκνὸς, ἄκαπνος ὤν. γίνεται δ' οὗτος ἐν τῇ λιστρα διαλυμενὸς ἄλλοθι καὶ ἄλλοθι, καθάπερ ἐν ὑθεισμῶ. καὶ οὐ σωτηκὸς, ὥσπερ καὶ ἐν μέλιτι φασὶ τοῦ λίσσεσθαι ἐν ἄλλῳ τινὶ λίθω γίνεσθαι. καίεται μὲν τούτῳ, ὥσπερ αὐλοπυτοῦς, πλὴν ὁ λίθος οὗτος οὐχ ὁμοίως ἐν λιπαρεῖ. ἐκφορεῖται δὲ καὶ ὁ ἐν τετράδι ἐν σικελίας γινόμενος. ἔστι δὲ τὸ χωρίον ὅτι κατὰ λιπάραν. ὁ δὲ λίθος ἐν τῇ ἄκρᾳ τῇ ἐπικαλουμένῃ πολύς. ὁμοίως ταῖς λίναις καιόμενος, ὀσμὴν ἀφίησιν ἀσφαλῆ. τὸ δ' ἐκ τῆς κατακλίσεως ὅμοιον γίνεσθαι τῇ λιπαρᾷ. οὓς δὲ καλοῦσιν ἄνθρακας ἐν θρυπτομένῳ ἐπὶ τοῦ χρόαν, εἰσὶ γιώδεις. ἐκκαίονται δὲ καὶ πυροῦσθαι, καθάπερ οἱ ἄνθρακες. εἰσὶ δὲ πιεί τι τοῦ λυγιεικοῦ, ὅπου καὶ τὸ ἄλικτρον, καὶ ἐν τῇ ἰλίᾳ βαδίζοντων ἀλυπτίζει τοῦ δι' ἄρους, οἷς καὶ οἱ χαλκεῖς χρῶνται. εὑρίσκει δέ ποτε * ἐγκαπῆς ὕλης μιτάλλου, λίθος, ὃς τῇ μὲν ὄψει παρόμοιος ὢν ξύλῳ σαπρῷ. ὅτι δ' ἐστὶν ἐγκαπὴς ἐκ τοῦ ἐλαίου, καίεται. καὶ ὅτ' ἐκκαυθείη, τότε καίονται καὶ αὐτοὶ, ὥσπερ ἀπαθεῖς ὄντες. τῶν μὲν οὖν ἁλισυμένων χρῆσθαι φασὶ φοραί. ἄλλο δέ τι γίνος ὅτι λίθων, ὥσπερ ἐξ ὑγιαντίων τινῶν ἀφύκος ἄκαπνος, ὅλως ἄνθρακι καλούμενος, ἐξ οὗ καὶ τὰ σφραγίδια γλύφουσιν, ἐρυθρὸν μὲν τῇ χρώμᾳ, πῶς δὲ ἐν ἥλιον πεθέμενον ἄνθρακος καιομένου πυρὶ χρόαν, λιμώτατον δ' ὡς εἰπεῖν. μικρὸν γοὖν σφοδρόν τι παραλλοντα χρυσοῦν. ἄγονται δ' οὗτοι ἐκ καρχηδόνος, καὶ μασσαλίας. οὐ καίονται δὲ πρὸς μίλητον γανισθέντες ὤν. ἐν ὥσπερ καὶ τὰ ἐξαγωνα. καλοῦσι δ' ἄνθρακα καὶ ἐσχάραν, ὃ μὴ θαυμαστὸν ὅτιν· ὅμοιον γὰρ τρόπον τινὰ μὴ τὸ τῶ ἀδάμαντος. οὐ γὰρ οὐδ' ὥσπερ ἡ λίθος τηρεῖ μὴ τέφρα, λέγειν δ' αὖ σφὰ τὸ μηδὲν ἔχειν ὑγρόν. ταῦτα γὰρ ἄκαυστα καὶ ἀπύρωτα, σφὰ τὸ ὄζειν τὸ ὑγρόν. ἐπεὶ καὶ τὸ ὅλον ἡ λίσσεσθαι ἐκ καταπαύσεως δοκεῖ γίνεσθαι, πλὴν ἐκ τοῦ ἀφροῦ ἐν θαλάσσης σωτικμένης. λαμβάνουσι δὲ τῶν πίσσης σφὰ ἐν αἰδήσεως, ἔκ τε τῶν πρὸς αὐτὸ ἐκπῆξαι γιγνομένων, καὶ ἐκ τοῦ διαβόρου λίθου τοῦ φλογομένου οὐ διαπνεῖται. μαρτυροῦσι δὲ καὶ οἱ τόπει διοικοῦσιν, ᾧ οἷς ἡ γένεσις. ἡ γὰρ ἐν ταῖς μεθέσεσι καὶ ἡ λίσσεσθαι. τάχα δ' ἡ μὲν οὕτως, αἱ δ' ἄλλως. καὶ πλέους τρόπους ἐν γενέσεως. ἡ γὰρ ἐν νισύρῳ, καθάπερ ἐξ ἄμμου τινὸς ἔοικε συγκαῦσθαι. σημεῖον δὲ λαμβάνουσι, ὅτι ἐν ὑπερσκομένῳ φύεσθαι καθαρὰν πέμπτονται ἐν ταῖς χέρσιν, ὥσπερ εἰς ἄμμον, σφὰ δὲ μὴ πω σωτικαῖναι, μὴ δὲ συμπεπηγέναι. ὑπείσκουσι δ' ἀθρόας κατὰ μικρὰ χαροπλασίας, ὅλον πολλὰς ἢ μικρῷ μείζους, ὅταν ἀπαμείνωνται τ' αὖν. ἐλαφρὰ δὲ σφόδρα καὶ ἡ ἄμμος, ἡ δ' αὖ καὶ ἐν μίλῳ πᾶσα μία. ἔνια δ' αὖ ἐν λίθῳ τινὶ ἑτέρᾳ γίνεται, καθάπερ ἐλέχθη πρότερον. διαφορὰς δ' ἔχουσι πρὸς ἀλλήλας, καὶ χρώματι καὶ πυκνότητι καὶ βάρει. χρώματι μὲν, ὅτι μέλαινα ἐκ τοῦ ῥύακος, τῇ δὲ σικελίᾳ, πυκνότητί τε καὶ βάρει, αὐτή τε καὶ μαλακότης. γίνεται γάρ τις καὶ ταύτη λίσσεσθαι, καὶ βαρὺ ἔχει καὶ πυκνότητα, καὶ ἐν τῇ χρύσῃ πολυτιμότερον ἐν ἑτέρας. τιμιωτὴ δὲ καὶ ἡ ἐκ τῆ ῥίκος μᾶλλον τ' κορυφῆς καὶ λόγης. τακτικωτάτη δ' ἐκ τοῦ θαλάσσης

λαλοσις αὐτ. καὶ πρὸς μὲν τὴν λιστικὴν ἐπὶ τοσοῦτον ἀρκέσθω. πρὸς δὲ τὴν τυρευτικὴν, καὶ τὴν ἀπυρώτων λίθων, ἀφ' ὧν καὶ εἰς ἔσχατον ἐξετέθημεν, τὰς ἄλλοις διωρισμένας τὰς αἰτίας. τὴν δὲ λίθων καὶ ἄλλας * συγχαύσεις, ἀφ' ὧν καὶ τὰ σφραγίδια γλύφουσιν· αἱ μὲν τῆ ὄψει μόνον, οἷον τὸ σάρδιον καὶ ἴασπις, καὶ ἡ σάπφειρος· αὕτη δ' ὅλη ὥσπερ χρυσόπαστος. ἡ δὲ σμάραγδος, καὶ διαφάνειαν πᾶσι ἴσχει· τὴν γὰρ ὕδατος, ὥσπερ ἔπομεν, ἀφ' ὁμοιότητα τὴν χρόαν ἴσως τῆ μητρίᾳ μὲν ἔλαβε λίθος, ἡ δὲ μιγίστη πάντων, ἡ δὲ χρῆσιν τὴν αὐτὴν μόνον καὶ πρὸς τὰ ὄμματα ἀγαθή. διὸ καὶ τὰ σφραγίδια φερουσιν ἀφ' αὑτῆς, ὥστε βλάπτειν, ἴσει δὲ ἀσανία, καὶ τὸ μιγίστου ὑπὸ μιγάλων· πλὴν αἱ πιεδύαι ταῖς ἀναγραφαῖς δᾶ ἐστὶν τῶν βασιλίων τ' αἰγυπτίων * νος γάρ φασι κωμῳδοῦσαι ποτ' ἐν λάρνακι, παρὰ τὸ βαβυλωνίου βασιλέως, μῆκος μὲν πηχέων ἓξ, πλάτος δὲ τριῶν πηχῶν. ἀνακεῖσθαι δὲ καὶ ἐν τῷ τοῦ λίθος ὀβελίσκῳ σμαράγδους τέτταρας, μῆκος μὲν πεντεκαίδεκα πηχῶν, ὧν ὁρᾶς δὲ τὴν μὲν τέτταρας, τὴν δὲ λίθο. ταῦτα μὲν οὖν ὅτι καὶ τοῦ ἐκείνου γεγραφὼς. τῶν δὲ * ανδρ κωμῳδούντων τοὺς πολλούς, ἡ ἐν τύρῳ μιγίστη στήλη γάρ ἐστιν σύμπηγμα ἐν τῷ τοῦ ἡρακλέους ἱερῷ· εἰ μὴ ἀφανὲς λίθος σμαραγδίτου. καὶ γὰρ διαύτη γίνεται ἴσις φύσις. γίνεται δὲ ἐν τοῖς ἐφικτοῖς καὶ γνωσίμοις τόποις, λιθαχοῦ μάλιστα, πρός τε λεύκῃ ἐν τοῖς χαλκοειδέσιν, καὶ ἐν τῇ νάξῳ τῇ τῶν κωμῳδῶν λεγομένῃ. καὶ ἰδιωτέρως εὑρίσκουσιν ἐν ταύτῃ. μεταλλεύεται γάρ, ὥσπερ τ' ἄλλα, καὶ ἡ φύσις. καὶ βάθεσιν ποιοῦσιν ἐν λύκῳ αὐτῶν μεγάλῳ· εὑρίσκουσι δὲ ἀσανίαν, μίγνυσθαι ἔχουσαν σφραγίδων· ἀλλ' ἐλάττους αἱ πολλαί. διὸ καὶ πρὸς τὴν κόλλησιν αὐτῇ χρῶνται τοῦ χρυσίου· κολλᾷ γάρ, ὥσπερ ἡ χρυσόκολλα. καὶ ἐν οἷσί γε δὴ καὶ ἐν ἀναλαμβάνουσι τῶν αὐτῶν φύσιν ἔνι. καὶ γάρ τῶν χρόαν πρόσοιαι τυγχάνουσιν· ἀλλ' ἡ μὲν χρυσόκολλα σκληρὰ καὶ ψαθυρὰ καὶ ἐν τοῖς χρυσέοις, καὶ ἔτι μᾶλλον ἐν τοῖς χαλκοειδέσιν, ὥσπερ ἐν τοῖς πρὸς ἑῶ τόποις. ἡ δὲ σμάραγδος ἀσανία, λαβὰ πᾶν ἄρυτον. δοκεῖ γὰρ ἐκ τοῖς ἰάσπιδος γίνεσθαι. φασὶ γὰρ ὑρύλλιόν ποτε ἐν λύπρῳ λίθον, ὃς τὸ μὲν ἥμισυ σμαραγδος ἦν, τὸ ἥμισυ δὲ ἴασπις, ὡς ὅπως μεταβεβληκυίας ἐκ τοῦ ὑδατος. ἴσει δὲ τις αὐτὴ ὀργασία πρὸς τὸ λαμπρόν. ἀρχὴ γὰρ οὖσα οὐ λαμπρά, αὐτή τε δὲ πρόσφατὸ τῇ λιμναίᾳ, καὶ τὸ λυγρόειον. καὶ γὰρ ἐκ τούτου γλύφεται τὰ σφραγίδια, καὶ ἴσει σφοδρότατα, λαβὰ πᾶν λίθος. ἔλαβε γάρ, ὥσπερ τὸ ἤλεκτρον. οἱ δὲ φασιν ὁ μόνον λαφὰν ἐν ξύλοις, ἀλλὰ καὶ χαλκοῦ καὶ σίδηρον, ἐὰν ἦ λιπὸς· ὥσπερ καὶ Διοκλῆς ἐλέγχει. ἔτι διαφανῆ τε σφόδρα, καὶ ψυχρά. βέλτιον δὲ τὰ τῶν ἀχρίων, ἢ τὰ τῶν ἡμέρων· καὶ τὰ τῶν ἐρρῳνῶν, ἢ τὰ τῶν θηλειῶν· ὡς καὶ τ' προφῆς διαφέρουσι, καὶ τὸ πονηρὸν ἢ μὴ πονηρόν. τὸ δ' ὑγρότροφον. εὑρίσκουσι δ' αὐτὸν ἥκιστα οἱ ἐμπειροι. διατετρύπηται γάρ, καὶ ὑπαμαῦται γῆν, ὅταν εὑρίσκῃ. γίνεται δὲ καὶ διαφορὰ τις αὐτοῦ πλέον. ἐπεὶ καὶ τὸ ἤλεκτρον λίθος. τὸ γὰρ ὀρυκτὸν, ὃ πθείλυγγιον. καὶ τούτου αὖ ἡ τὸ ἤλεκτρ δύναμις ἀκριβέστατα. μάλιστα δ' ὅτι δῆλον, καὶ φανερώτατα τὸν σίδηρον ἄγουσι. γίνεται δὲ καὶ αὕτη ἀσανία, καὶ ὀλιγαχοῦ. καὶ αὕτη μὲν δὴ σωκειμένῃ τῶν δυνάμεων δμοίαν ἴσχει. ἀφ' ὧν δὲ τὰ σφραγίδια ποιοῦνται, καὶ ἄλλαι πλείους εἰσὶν· οἷον ἥδ' ὑακινθίνη, ἣ καὶ ἐμφασιν ποιᾶ καὶ διάφασιν· ἀφ' ὃ καὶ ἀμφαξ. ἔτι δὲ ἀφ' ἡ ἱερόσολυμος, ἀφ' ὃ καὶ ἀμέθυσον· ἄμφω δὲ διαφανῆ. εὑρίσκουσι δὲ καὶ αὕτας, ἀφ' ὃ σάρδιον, διακοπομένων τινῶν πετρῶν· καὶ ἄλλαι δ' ὡς πθάρηται πρόσφορον, διαφορὰς ἔχουσαι, καὶ συνώνυμοι πρὸς ἀλλήλας. τὸ γὰρ σαρδίνιον, τὸ μὲν σκαφανίζ, ἐρυθρόστροφον δέ, καλοῦσι δᾶλον· τὸ δὲ διαφανὶς μὲν, μελανίτερον δέ, καὶ αἷμα. καὶ τὰ λυγγόεια δ' ὡσαύτως· ὧν τὸ δᾶλον σκαφνίτερον καὶ ξανθότερον. καλοῦσι δὲ καὶ λυσανὶς ὁ μὲν ἄρρην, ὁ δὲ θῆλυ. μελανίτερος δέ, ὁ ἄρρην. τὸ δ' ὀνύχιον, μικτὸν λόγχῃ καὶ φαιῷ παραλλήλα. τὸ δ' ἀμέθυσον, οἶνος πὸν τῇ χρόᾳ. καλὸς δὲ λίθος ἀφ' ὁ ἀχάτης, ὁ ἐκ τ' ἀχάτου ποταμοῦ, τοῦ ἐν σικελίᾳ. καὶ πωλοῦται τίμιος. ἐν λαμπάκῃ δέ ποτ' ἐν τοῖς χρυσίοις ὑρύβη θαυμαστὴ λίθος, ἀφ' ἧς ἀνοιχθέσης πᾶς εἰρὰν, σφραγίδιον γλυφόμενον ἀπὸ μιφθὴ βασιλεῖ σκᾷ· τὸ πθείλον. καὶ οὗται μὲν ἅμα τῷ λαλῷ, καὶ τὸ ἀσανίαν ἔχουσιν. αἱ δὲ δὴ ἐκ τῆς ἐλάττους, σύνεδρακι, οἷον τὸ αὐθρώκιον, τὸ ἀφ' ὁρχόμενον τῆς ἀρκαδίας. ἴσει δ' οὗτος μελανίτερος τοῦ χίου, λαβὸ ἀφ' αὐτοῦ ποιῆσαι· καὶ ὁ προιζῶν. οὗτος δὲ ποικίλος, τὰ μὲν φοινικοῦς, τὰ δὲ λόγχης χρώμασι. ποικίλος δὲ καὶ ὁ κορίνθιος, τοῖς αὐτοῖς χρώμασι· πλὴν τὸ * χλωρασθέστερον, τὸ δ' ὅλον πολλοὶ τυγχάνουσιν οἱ ζωτοι, ἀλλ'

ε τοι, ἀλλ'

φι. ἀλλ' οἱ πυθμενῖοί εἰσιν, ἡ δὲ ὀλίγων πήχεων· οἷον ἔστι λεχαιόλινος, καὶ ἐκ τῆς πυθμαλίας, καὶ ἡ αἰγύπτιος, καὶ οὗ λατόμοι τίνες, ἃ συνέπεσε πόλει, καὶ ἐκ τῆς ψιφωδοῦς λαλεμβώδης χάρας. καὶ γὰρ λύπρα, ἅτε σμαραγδώδη καὶ ἀκάνθινα. οἷς δὲ ὡς τὰ λεβόκολλα χρῶνται ἐκ τῆς βακτριανῆς, ὥσπερ πῶς τῇ ἠρέμᾳ. συμβαίνουσι δ' αὐτοῦ τοῦ ἰτυσίας, ἱππᾶδες ὄντες. πότε γὰρ ἐμφανῶς γίνονται, δυναμώδης δ' ἄμμος, ὅλα τὸ μέγεθος τῶν ὀνυμάτων. ὥσπερ δὲ μικροί, καὶ ὁ μεγαλοι. τὰ δὲ πεπλατυσμένα δὲ λίθων δεῖ καὶ ὁ μαργαρίτης λαλύμενος, διαφανὴς μὲν τῇ φύσει. πιπράσκουσι δ' ὀξὺ αὐτὸ οὐκ πολυτελῶς ὄρμος. γίνεται δὲ γὼ ὀστράκων λευκῶν, πρὸς πλησίον ταῖς πίννας. φέρει δ' ἅτε ἐν δυσὶ χάρα, καὶ πάσαι ἴσως τὰ γὼ τῇ ἐρυθρᾷ. τὸ μὲν οὖν πυθμένιον, χαλκοῦν γὼ αὐτοῖς. ἐστὶ δὲ καὶ ἄλλα πίνης, οἷον ὅτι ἐλίφας ὁ ὀρυκτός, πτυκτὸς μὲν λαμνί, καὶ ἄν λαλῶσι σάπφειρον. αὐτὸ γὰρ μέλαινα, ἐκ ἄγαν πόρρω τῶν λευκῶν τὰ ἀργύρου. καὶ πυρασίτης. αὐτὸ δὲ ἰώδης τῇ χρόᾳ. πυκνὸν δὲ καὶ αἱματίτης. αὐτὸ δ' αὐχμώδης, καὶ τῇ τόνομα, ὡς αἱματῶδες ξηρῶ πιπτούσης. ἄλλο δὲ λαλεμβόν, ὃ ξανθὸν μὲν τῇ χρόᾳ, ἕλκυθος δ' ὁ μέλας) λαλῶσι χαλκοῦν οἱ ἀργᾶς ξανθόν. τὸ γὰρ λευκὸν (καὶ γὰρ τοῦτ' ἄσαρκον λίθος) τῇ χρόᾳ μὲν ἐρυθρόν, πεφυκὸς δ' ὡς αὐξίζα. φύεται δὲ γὼ τῇ θαλαττίῃ. βόσκου δὲ πινα ὑπόρρω τοῦτο τῇ φύσει, καὶ ὁ ἰνδικὸς λάλαμος ἀπολιθωμένος. ταῦτα μὲν οὖν ἄλλης σκέψεως. τῶν δὲ λίθων πολλαί ἴσως αἱ φύσεις, καὶ τὰ μεταλλευόμενα. ἔνια γὰρ ἄμμα χρυσὸν ἔχουσι, καὶ ἀργυρον. πυφανῆ δὲ μόνον ἀργυρᾶ). βαρύτερα δ' αὖτῶν πολύ, καὶ τῇ ῥόπῃ, καὶ τῇ ὄσμῇ. καὶ λυπεῖ αὐτὰ φύσις, ἔχαν γὰ ἑαυτῶν χρυσοκόλλαν. ἄλλα δὲ λίθος ὁμοίως τῇ χρόᾳ τοῖς ἄνθραξι. βάρος δ' ἔχουσι τὸ ὅλον γὼ τοῖς μεταλλικοῖς, πλὴν καὶ ἰδιότητά φύσεως ὑγείσκουσι τὰ φυτῶν. ὧν τὰ μὲν ὑγρᾶς, λαβάπερ ὦχρα καὶ μίλτος. τὸ δ' οἷον ἄμμα, λαβαπερ χρυσοκόλλα καὶ λυπεῖ· τὰ δὲ λυπίας, οἷον ἀνθλαρκίτης, καὶ ἀργύρου, καὶ ὅσα ὅμοια τούτοις. καὶ τὰ μὲν πιόντων πλέον ἂν τις λάβοι τὰς ἰδιότητας. ἔνιαι δὲ λίθοι καὶ τὰς τοιαύτας ἔχουσι δυνάμεις, ὡς τὸ μὲ πάχαν, ὃ ἀπερ ἄπυρον· οἷον τὸ μὲν γλυφιδῆ σιδηρίοις, ἀλλὰ λίθοις ὑφοις. ὅλως μὲν ἡ καὶ τὰς ἐργασίας, καὶ τῶν μαζόντων λίθων παλὴ διαφορά· πρῖσαι γὼ. οἱ δὲ γλυπτοί, καθάπερ εἰλίχθη, καὶ φρυδυτοί τυγχάνουσι· καθάπερ καὶ ἡ μαγνῆτις αὐτὰ λίθος, ἡ καὶ ὄνομ πρίσπον ἔχουσα. καὶ ὡς γε δὴ ἴσως θαυμαζόντι, τῇ ὁμοίωσιν ὧν ἀργύρου μᾶλ' αὐτῶς ὄσαν συγγενῆ. πλάσις δ' ἐσὶν οἱ ἀχθόμενοι πάσας τὰς ἐργασίας. ἐπεὶ καὶ γὼ σίφνιοι τοῖς ὄψιν ὀρυκτός, ὡς βία σάθια ἐκ θαλάττης ὄργυλος, ὁ Βόλαξος. καὶ φρυδυτὴ καὶ γλυφὴ ὅλα τὸ μελανόν, ὅταν πυρωθῇ ὧν ἐλαίῳ· μίλας τε σφόδρα γίνεται, καὶ σκληρός. πάσαι δ' ἐξ αὐτῆ σκληρὰ τὰ ὠοειδῆ πίζα. οἱ μὲν τοιοῦτοι πάντες πυθμενίζουσι τῶν δὲ σιδήρου λιάπαιμ· ἔνιοι ἡ λίθοις ἄλλοις γλυφουσι, σισιήροις δ' ὑ λύουσι, λαβαπερ ἄπυρον. οἱ δὲ σισήροις· μέγαμ * ἡ ὁ ἐσὶν * πυκνοτέρους δὲ λάττω τὰ * μὴ τέμνουσι σισήρῳ, λαί τοι καὶ σιδήρου ἐστὶ * ἰσχυρότερα τέμνει, ὁ σίδηρος λίθος σκληρότερος ὤν. ἄροπον δὲ λάκκαινο φαίνεται. διότι ἡ μὲ ἀκόνη λατομίας τὸν σίδηρον, ὁ δὲ σισήρος ταύτῃ μὲ λύνατ' διαιρῶν καὶ ῥυθμίζων. ἀφ' ὧς δ' αἱ σφραγῖδες, ὅ. καὶ πάλιν ὁ λίθος, τῷ γλύφουσι τὰς σφραγῖδας, ἐκ τούτου δεῖν, ἀφ' ὅπερ αἱ ἀκόναι, ἢ ἀφ' ὁμοίου τούτῳ. ἄγνοεῖ δὲ ἡ ἀφ' ἁρμονίας. θαυμαστὴ δὲ φύσις καὶ τὸ βασανίζεσθαι τὸ χρυσόν. δοκῶ γὰρ δὴ τῇ τοιαύτῃ ἴχνῃ τῷ πυρὶ λύναμιν· καὶ γὰρ ἐκεῖνο δοκιμάζει. διὸ καὶ ἀκριβοῦσί τινες, ἐκ ἄγαν οἰκείως ἀκριβοῦντες· ὁ γὰρ τὸ αὐτὸ βόσκου δοκιμάζει. ἀλλὰ τὸ μὲ πῦρ τῷ τὰ χρώματα μεταβάλλειν, καὶ ἀξιοῦν· ὁ δὲ λίθος, τῇ ἁφῇ ψαύσει. λύνατ' γὰρ, ὡς ἔοικεν, ἐκλαμβάνειν τὴ ἰκάστου φύσιν· εὑρεῖν δ' ἐ φασιν νῦν ἀμέινω πολὺ τὸ πρόσθεν. ὥστε μὴ μόνον τὸ ἐκ τοῦ καθάρσεως, ἀλλὰ καὶ τὸ χαλκοῦν τῇ χρυσὸν καὶ ἄργυρον γνωρίζειν, καὶ πόσον ἐς τὸ κάθαρμα μίμικτ', σημεῖα δ' ἐσὶν αὐτοῖς ἀπὸ τοῦ ἐλαχίστου. ἐλάχιστον δὲ γίνεται λειπὴν, ἅτε λάλυμβον, ἅτε τεταρτημόριον, ἃ ἀμέλειαν ὀβολοῦ· ὃ δὲ ὧν γνωρίζουσι τὸ καθαρὸν. ὑρίσκουσι δὲ τοιοῦτ' πᾶσαι γὼ τῷ ποτὲ μὴ σμῶλον. λᾶας δ' ἡ φύσις αὐτοῦ, ὁ ψαφοδὴς, πλατεῖα, ὁ σρογγύλα. μέγεθος δὲ, ὅσον δ' ἐπλασία τὸ μεγίστης ψάφου. διαφέρει δ' αὐτοῦ πῶς τῶν δοκιμασίαν τὰ ἄνω πῶς τὸ ἥλιον, ἃ τὰ κάτω. καὶ βέλτιον δοκιμάζει τὰ ἄνω, ὅσῳ λεῖον, ὅτι ἐρρόστερα τὰ ἄνω. λυπεῖ γὰρ ἡ ὑγρότης ὡς τὸ ἐκλαμβάνειν· ἐπεσθαι καὶ γὼ τοῖς καύμασιν τὸ δοκιμάζειν χεῖρον. αὐτοῖς γὰρ τινα νοτίδα ἐξ αὐτοῦ, δι' ἣν ἀχλιδιᾷ. συμβαίνει δὲ ὅσον καὶ ἄλλοις τὸ λίθων, καὶ ἐξ ὧν τὰ ἀγάλματα ποιοῦσιν. ὃ καὶ σημεῖον ὑπολαμβάνειν, ὡς ἴδιον τὸ τοῦ ἥλιος. αἱ μὲν οὖν λίθων διαφοραὶ

καὶ διαιρέσεις

κὴ λιπάσμασι χιόνος εἰσιν οἱ τόποις. αἱ δὲ τῶν γῆς, ἱλαρότητος μᾶλλον, ἰλιώτεραι δὲ. τὸ μὴ γὰρ ἴσχνον ὑδατι, κὴ ἀλμοειδῆ, κὴ πάλιν ἀφρυκληρύνιδη, κὴ ταύτη συμβαίνει· τὴν μὲν γὰρ ζῖς χυδῖς κὴ ὀρυκτῖς, ὥσπερ καὶ ὁ λίθος. μαλακότητα δὲ, λίθος τι ποιοῦσιν· ὧν τάς τε ποικίλας, καὶ τὰς ἄλλας τὰς σωτηριμώνας· ἁπάσας γὰρ πυρώντες κὴ μαλακότητα ποιοῦσιν. εἰ δὲ κὴ ὁ ὕελος ἐκ τῆς ὑελίδος, ὥς τινές φασι, καὶ αὕτη πυκνώσει γίνεται· ἰλιωτάτη δὲ ἡ ἐκ χαλκοῦ μιγνυμένη. πῶς γὰρ τὸ τήκεσθαι κὴ μίγνυσθαι, κὴ ἰλιώσιμον ἔχειν πρόκειται, ὥστε τῷ μᾶλλον τῆς χρόας ποιῆν διαφοράν. πρὸς δὲ ἰλιότητα εἰσὶ τῖς, ἃ ἴνιτα γῆ, καὶ γίνονται γλιχραί. ταύτη δὲ ἀλείφουσι τὰς ἀμπέλους αὐτὴ ἐξῆς, πῶς οὖν ἔπασ. ἢ δ' αὖ λαμβανόμενα κὴ ταύτας τὰς διαφορὰς, ὅσαι πῶς τῶν ἀκριβώσιν σύφωῖς· ἐπεὶ αἵ γε οὖν τούτων ποιῆσαι χυμὸς, διαφόρως ἀλλάττων, ἴν' ἔχουσαι φύσιν· ὥσπερ κὴ αἱ οὖν τῶν φυτῶν. ἀλλὰ μᾶλλον ἄν τις τὰς τοῖς χρώμασι διαριθμήσας, οἷς περ κὴ οἱ γραφεῖς χρῶνται. καὶ γὰρ ἡ γένεσις τούτων, ὥσπερ ὀξ ἀρχῆς ἐπτυκτι, ἅπερ συζύγοις ἴσος, ἢ δ' ἀνίσοις γινομένης. κὴ ἐνιαί γε διαφαίνεται πυρωμένα, κὴ οἷον διατακεκαυμένα, οἷον κὴ ἡ Καρδιτράκη, κὴ τὸ ἀρύργυρον, κὴ τὰ ἄλλα τὰ ζιαῦτα· πάντα δ' ὡς ἁπλῶς εἰπεῖν, ἐκ τῆς αὐαυμάσεως, ταῦτα δὲ ξηρᾶς & διαπνόσεως. εὑρίσκεται δ' ἡ πάντα γὲ ζῖς μεταλλοις, ζῖς ἀργυρέοις κὴ χρυσέοις· ἔνια δὲ κὴ γὲ τοῖς χαλκορυχέοις, οἷον ἀρύργυρον, σαν διαράκη, χρυσοκόλλα, μίλτος, ὤχρα, ἰνανός. ἐλαχίστος ἢ ὅτος, κὴ κατ' ἐλαχίστα. τὸ δ' ἄλλων τὸ μὲν εἶσι ῥᾴδιον· τῶν δ' ὤχραν αἱρεῖν ὡς φαντασίαν εἶναι. μίλτον ἢ ψαυστὰ διαπλύ. ὥστε εἰς τὰ αὐθράκιλα χρῆσθαι σὺν βαφεῖς. κὴ ὤχραν αὐτ' ἀρύργυρον, σχᾶ τὸ μηδὲν τῇ χρόᾳ διαφέρειν. λοκῶν ἢ τάλλα μίλτος τε κὴ ὤχρας ὅλην φύσεχε μέταλλα· κὴ ἡ τάῦτα, καθάπερ γὲ διαπασθνία, & ὀρύττεται πολλά. χαλεπὸν δὲ τοῖς μετάλλοις φασὶν εἶναι, τὸ πνίγεσθαι. ταχὺ γάρ, κὴ γὲ ὀλίγῳ ἔστο ποιεῖν. βελτίστη ἢ ποιεῖ μίλτος ἡ κᾶα εἶναι· γίνονται γὰρ πλέους. ἡ μὲν ἂν ἐκ τῆς μετάλλου, ἐπέχει καὶ τὰ σιδήρια ἔχει μίλτον. ἀλλὰ κὴ ἡ λιμνία, ἣν καλοῦσιν ὠπτικὴν αὕτη δ' ἔστιν ἡ διαπασθοκικὴ διατάγτη δ' ἐς σινώπλων· γὲ δὲ & μικρῶν μεταλλεύεται καθ' αὑτὴν. ἔστι δὲ αὐτῆς γένη βία· ἡ μὲν ἐρυθρὰ σφόδρα, ἡ ἢ ἐκλυκνος, ἡ δὲ μέση ταύτην αὐτάρκη διαλῦσθαι, σχᾶ τὸ μὴ μίγνυσθαι· τὰς δ' ἐτέρας μιᾶσι, γίνεται τ' ἐκ τ' ὤχρας διαπαυομένης, ἀλλὰ χέρων. τὸ δ' ἐύρημα Κυδίας. συνῆδε γὰρ ἐκεῖνον, ὥς φασι, διατραυβέντος ἐνὸς τῶν τωλίς, τὴν ὤχραν ἰδὼν ἡμίκαυσον καὶ περφοινιγμένην. λαβόντα δ' εἰς τὰς διαμένους χύτρας λφὰς, πόδι πλάσαντες πολύν. ὀπῆσι γὰρ διάπυροι γινόμενοι. ὅσῳ δ' αὖ μᾶλλον πυρωθῆσι, τοσούτῳ μᾶλλον μιλαντέραν κὴ ἀνθρακωδεστέραν ποιοῦσι. μαρτυρεῖ δ' αὖ ἡ γένεσις αὐτό. σίδηρος γὰρ τὸ ὑπὸ πυρὸς ἅπαντα ταῦτα μεβαλλόμενον, ἔστιν ὁμοίαν ἢ πᾶσαν πλησίον δὲ τῇ γὲ ταῦτα ἔχει φυσικῶν νομίζειν. ἔστι δ' ὥσπερ κὴ μίλτος, ἡ μὴ αὐτόματος, ἡ ἢ τεχνική. κὴ ἰνανὸς, ὁ μὲν αὐθφυὲς, ὁ δὲ σκύβατος, ὥσπερ γὲ αἰγύπτιον. γίνεται δὲ ἰνανὸς τρία· ὁ αἰγύπτιος, καὶ σκύθης, καὶ τρίτος ὁ λύκριος. βέλτιστος δ' ὁ αἰγύπτιος, εἰς τὰ ἄκρα τὰ λφόμενα· ὁ ἢ σκύθης, εἰς τὰ ὑδαρέστερα· σκύβατος δ' ὁ αἰγύπτιος. κὴ οἱ γράφοντες τὰ πρὸς τὰς βασιλέας, κὴ ἔδ γράφουσι, τὶς πρῶτος βασιλεὺς ἐπόησε χυτὸν ἰνανον, μιμησάμενος τ' αὐθφυῆ. σίδηρά τε πέμπτῃ ἢ ἄλλων τε κὴ ἐκ φοινίκης φόρα ἰνανῶ, ἔστ μὴ ἀπύρα, ἔστ ἢ πυρωμένα. φασὶ δ' οἱ τὰ φαρμακα βίβοντες, τ' μὴ ἰνανὸν ἐξ ἑαυτῶ ποιεῖν χρώματα τέτταρα· τὸ μὲν πρῶτον ἐκ τῆς λειοτάτου λειοτάτου, τὸ ἢ ἑλεύθ) ἐκ παχυτάτου μελανοτάτου. ταῦτα τε δὴ γίνεσθαι κὴ ἴλε τὸ ψιμύθιον. τίθεται γὰρ μόλιβδος ὑπὲρ ὄξος ἐν πίθοις, ὅταν ἢ λάβῃ πάχος ἑλίκων πλῆθος (λαμβάνει δὲ μάλιστα γὲ ἡμέρας δέκα) τότ' ἀνοίγουσιν, εἶτ' ἀπξύουσιν, ὥσπερ ἰυρῶλι ἰνανὸν ἀπ' αὐτ' κὴ πάλιν ἕως ἂν διατελώσωσι. τὸ δ' ἀπξυόμενον, γὲ βιπῆρι βίβουσι, κὴ ἐφθ σιν ἀᾶ. τὸ δ' ἐφθὸν ὑφισάμενον ὅτι τὸ ψιμύθιον. πᾶν πλησίον δὲ κὴ ὁ ἰὸς γίνεται. χαλκὸς γὰ ἐρυθρὸς, ὑπὲρ βιγὸς πίθει, κὴ ἀπξύει τὸ ὠνομένον. ὅτω ὠφαίνεται ἰδέμενος. γίνεται δὲ, κὴ ἰωνάβαρι· τὸ μὲν αὐθφυὲς, τὸ δὲ κατ' ἐργασίαν. αὐθφυὲς μὲν, τὸ πρὸς ἰδηρίαν σκληρὸν σφόδρα, κὴ λιθῶδες, κὴ τὸ γὲ κόλχοις· ἔστο δὲ φασὶν εἶναι κρημνῶν, ὃ καταβάλλουσι ζεβύοντες. τὸ δὲ κατ' ἐργασίαν, ὑπὲρ ἐφίσου μικρόν, ὀξ ἑνὸς τόπου. μόνου δ' ὄσῳ ἄμμος, ἣν συλλίγουσι λαμπυρίζουσαν, καβάπερ ὁ κόκκος· ταύτῃ δὲ βίψαντες ὅλως γὲ ἀγέοις λιβίνοις λειοτάτῃ, πλύουσιν γὲ χαλκοῦς μικρὸν γὲ καλεῖς. τὸ δ' ὑφισαμένου πάλιν λαβόντες, πλύουσι κὴ βίβουσιν, γὲ ὥπερ ὅτι τὸ δὲ τέχνης. οἱ μὲν κὴ ἐκ τοῦ ἴσου πολὺ πόδι ποιοῦσιν, οἱ δὲ ὀλίγῳ, ἢ

ὑθ᾽ ὑμᾶς ἀλλὰ πλύσματι ἰπαίνω χρῶντι, ὑφ᾽ ὧν πῶς ὑφ᾽ ἀλείφοντες. γίνεται ἡ τὸ μὲν ὕδωρ ἀμύνον καὶ τῶ, λιννοῦσαι· τὸ δ᾽ ἔπ᾽ αὖω κὴ πλέον, πλύσμα. καταλαῖξαι δέ φασι Ⓒ ὑρᾶν τὴν ἐργασίαν, Καλλίαν λιθὰ ἀδιωαῖον, ἐκ τ ἀργυρώνου· ὃς οἰόμενος ἐχθρὴν ἄμμον χρυσίον, σφᾶς τὸ λαμπυρίζειν, ἐπραγματεύετο κὴ σωρίλιγγ. ἐπεὶ ἡ πάντα ὅτι ἐκίχα, τὸ ἡ τ ἄμμον διάλλος ἐθαύμαζε σφᾶς τῆς χρόας, ὅτως ὑπὸ τῆς ἐργασίας ἄλλο ταύτην. τὸ παλαιὸν δ᾽ ἐσίν, ἀλλὰ πόδες ἐστὶ μάλις᾽ φύνικοντα, ὡς ἄρχοντα Γραβίδηλον ἀθήνησι. φανερὸν δ᾽ ἐκ τούτων, ὅτι μιμᾶται τῆς φύσιν ἡ τίχνη, τὰ δ᾽ ἴλια πιεῖ. κὴ τούτων τὰ μὴ χρόσως χαλεπ, τὰ ἡ μόνον φαντασίας, ὥσπερ τὰς ἄλπας. ἔνια δ᾽ ἴσως ἀμφοῖν, ὥσπερ χυτὰ ἄργυρον. ἐσι γάρ ὅις χρόα κὴ τούτο. πυεῖται δ᾽ ὅταν τί * βριφθῆ μιτ᾽ ὄξυς φ᾽ ἀγγεῖα χαλκᾶ, καὶ διδύνυι χαλκῶ. τὰ μὲν ὧν φιαῖται τάχ᾽ ἄν ὅις λαθοι πλέω. τ δὲ μὴ πάλυβδον τὰ φ᾽ τοῖς γιαφεῖσιν ἐπ λοιπὰ, πόθεν ἂν ἡ γίνεσις, ὥσπερ ἐλίχθη κατ᾽ ἀρχάς, ἐκ συῤῥοῆς ὑλος κὴ ἐκκρίσιως γίνεται καθαρωτέρας καὶ ὁμαλωτέρας τ ἄλλων. χρώματα δὲ παντοῖα λαμβάνουσιν. κὴ σφᾶς τὸν τ ὑποκειμένων * σφᾶς τῆ τ * ντων διαφοραί, ὧν ὧν τὰς μὴ μιλαντούντις, τὰς δὲ τηκοντις κὴ βιβοντις, σωλίβιασι τὰς λίθους τὰς ἐν τ ἀτίας ταύτας ἀγομένας. αἱ δ᾽ αὐτοφυεῖς, κὴ ἅμα τῷ πόθεν τὸ χρήσιμον ἔχουσαι, χιδὸν βοῦς εἰσιν ἡ τέτραρις· ἅτι μιλιῶς, κὴ ἡ λιμωλία, κὴ ἡ Σαμία, κὴ ἡ συμφαϊκή, κὴ Τιτάρτη πόθεν ταύτας ἡ γύψος. χρῶντ ἡ οἱ γραφεῖς τῇ μιλίᾳ σφᾶς μέν) τ μὲν δ᾽ τ λαίπορ ὅση λαλῆ, σφᾶς τὸ λεῖπος ἔχθ κὴ ψυνόστατα, κὴ λέστατα. τὸ γὰρ ἄριμον κὴ * λες κὴ ἀλίπνες, ὧν τ γραφεῖς ἀρμόττει μᾶλλον· ὅπερ ἡ μιλιὰς ἔχ τῷ φάρισθ. εἰσὶ κὴ γὼ τῇ μίλῃ κὴ γὼ τῇ σάμῳ διαφοραὶ Ἀγῆς πλάνης. ὀρύττοντα μὲν ὧν ἔνι ἴσιν ὀρθῷ ἐπᾶσαι γὼ τοῖς γὼ σάμῳ, ἀλλ᾽ ἀναγκαῖον ἢ ὕπτιον, ἢ πλάγιον. ἡ δὲ φλὶψ, ὧν πολὺ διατείνει. τὸ μὴ ὕγρος ἀλικὴν δίπλης, τὸ ἡ βαθὸς πολλῷ μάζων. ἐφ᾽ ἑκατέρᾳ δ᾽ αὐτῆ λίθοι πόθεν ἔξωσιν, ἐξ ὧν ἐκαίρετ᾽ δ᾽ ἀκφύαν ἔχει σφᾶς μίσυ Ⓒ ἡ δ᾽ ἀκφυῆ. βέλτιον δὲν τ ἔξω, κὴ πάλιν ἐτέραν αὐτῇ κὴ ἐτέραν * ταχεῖ. τι ἥδιον ἢ ἐκάτερα, καλῶται ἀτειρ. χρῶντ δὲ τῇ γῇ πῶς τὰ ἱμάτια μάλιστα, ἢ μόνῳ. χρῶνται δὲ τῇ τυφικῇ πῶς τὰ ἱμάτια, Ⓒ καλοῦσι γύψον, οἱ πόθεν διαφέρ δὲ κὴ οὗ τόπος ἐκάνος. ἡ δὲ γύψος γίνετ πλάσει μὲν φ᾽ λύ πρῳ, κὴ πόθεν φανισάτη· μικρὸν γὰρ ἀφαιροῦσι ἀπ᾽ γῆς ὀρύττοντες. φ᾽ φοινίκη δέ, κὴ φ᾽ συρίᾳ καίοντες οὗ λίθος ποιοῦσι· ἐπαστικὸν δ᾽ θυρίοις κὴ γὼ ἐκᾶ γίνετ πολλά. βρίτη δ᾽ ἡ πόθεν τυμφετ Ⓒ πόθεν τῆ αἰβίαν, κὴ κατ᾽ ἄλλος τόπους. ἡ δ᾽ φύσις αὐτ᾽ ἰσλία· λιθωδέστερα γὼ μᾶλλόν ὄντ, ἢ γιώδης. ὁ δὲ λίθος ἐμφερὴς τῷ ἀλαβαστρίτῃ. μίγας δ᾽ ὁ τίμιος, ἀλλὰ χαλπώδης. ἡ δὲ γλιχρότης κὴ θυρμότης, ὅταν ἐρίχθῃ, θαυμασία. χρῶντ γὰρ πρός τι τὰ οἰκοδομήματα, ὥσπερ τ λίθον πόθεν ἔχοντες· ἐὰν δ᾽ ἄλλο βέλτιον τοῦτο ᾖ πλᾶσαι. κόψαντες δέ, κὴ ὕδωρ ἐπιχέοντες, παραθῶσι ξύλοις. τῇ χρεῖ γὰρ ὁ λύναντα σφᾶς τῶν θυρμότητα. βρίχεσι δὲ πᾶν χρῆμα πῶς τῶν χρείαν, ἐὰν μικρὸν πρότερον ταχὺ πήγνυτ. κὴ ὅκ ἴσι θαυμαστὸν θαῦμα. ἔστι δὲ κὴ ἰσχύς, ὅτι οἱ λίθοι ῥήγνυντ κὴ σφαφίρουσ, ἡ ἡ * μος αὐτοῖς. πολλάκις δὲ κὴ τὰ μὴ πέπηκε κὴ ὑφῆρπ, τὰ δ᾽ ἄνω λιμάμενα κὴ σωχόμενα τῶ λολύσῃ, σώζωντ ἡ κὴ ὑφαρομένη πάλιν κὴ πα * ὀπᾶσθ κὴ γίνεσθ χρεσίμη. πόθεν μὴ ἔν λύ πθμ καὶ φοινίκῃ εἰς ταῦτα μάλιστα. πόθεν δ᾽ ἰταλίαν, κὴ ὡς τ οἰνῶον. κὴ οἱ γραφεῖς ἵνα δὲ κὴ τῶν τίχνῃ ἔτι δ᾽ οἱ λιναφεῖς ἐμπάττοντες εἰς τὰ ἱμάτια. σφᾶς ἐρεῖν ἡ δικεῖς πῶς τὰ ἀρμάτα τὰ πολὺ τ ἄλλων. εἰς ὃ κὴ χρῶντ μᾶλλον, κὴ μάλιθ οἱ πρὶ τῆ ἐλλάδ᾽ α * χρόστη κὴ λειόστη. ἡ μὲν λύναμις γὼ τόπος κὴ τοῖς ζώστοις. ἡ δὲ φύσις ἔοικεν ἀμφότερα πως ἔχειν, κὴ πῇ τ ἰονίας, κὴ πῇ τ γῆς θυρμότητα κὴ γλιχρότητα· μᾶλλον δὲ ἑκατέρας ἐπιρρώσας. θυρμοτέρα γὰρ τ ἰονίας, γλιχροτέρα δὲ πολὺ τ γῆς. ὅτι δ᾽ ἔμπυρος, δεικτέον φανερόν, ἅτε γὰρ ὑς ναῦς ἐμπιμπρώς βρίχθοντων ἐμπίπτουσι, ὡς ἐπυρώθησαν, συναπτικάθη κὴ αὐτα. καίονται δὲ κὴ φοινίκη κὴ φ᾽ συρίᾳ καμνόντος αὐτῆ, κὴ καίοντες. καίονται ἡ μάλιστα οὗ μαρμάρους, κὴ ἀπλουστέρους. συριωτάτους μὲν πάλαι λιθοντες * τὰ τ δάτερον καίεσθ, κὴ μᾶλλον. δοκεῖ γὰρ θερμότατον εἶν πυρώδες, καὶ πλεῖστον χρόνον φλογίζειν. ἐπισάντες δὲ κόπτουσι, ὥσπερ τῆ κριάν. ἐκ τούτ δ᾽ ἂν λέξειεν εἶν φανερὸν, ὅτι τὸ πυρώδες τίς ἡ γένεσις αὐτὴ τὸ ὅλον ἔχει.

ΘΕΟΦΡΑ-

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΠΕ
ΡΙ ἸΧΘΥΩΝ.

Η Σ τῶν ἰχθύων γὼ τοῦ ξηρῶν λιαμενῶς, λεκτέον εἶιν γὰρ πρὸς φύσιν τῷ αἵρι λαπνύχεσθαι, τὰ μὴ ἀναπνέοντα τοῦ αἵρος μᾶλλον, ὅσα δ' ἔχει τὸν ὑγρὸν, καὶ σῴζεται. θαυμασιώτατον δ' ἐπὶ τῶν ἀλλήλων τὸ τῶν ὀξυκίνδυνον λαλουμένου. ἔστι γάρ φασιν, ὁσημέραι πιεῖσθαι τὴν κοίτην γὼ τῇ γῇ. διὸ καὶ τοὔνομα εἴληφέναι. φαίνεται δ' οὐκ ἐπὶ τῶν λιμναίων ἅπαν, ἐπαμφοτερίζειν, ἐπὶ τῇ τροφῇ καὶ τῇ ἀναγωγῇ, καθάπερ ἡ φώκη, καὶ ὁ μῦς, καὶ ἡ τράπεζα· καὶ τῶν ὀρνίθων δὲ πολλοί. ἀλλὰ καὶ τοῦ λιχάδα καὶ τοῦ αἵρα μὴ τὴν θάλατταν, οὐχ οὕτως ὥσπερ ὁ δελφὶς καὶ ἡ τράπεζα. φύσει μὲν οὖν ὅτι ἀναπνευστικὰ, καὶ τὴν θάλατταν λοιπόμενα, καὶ ἀναφύσαντα πρὸς τὴν χρείαν· ἀλλ' ἀμφότερα πρὸς τὸ ζῆν ἁμαρτάνει. ἄτοπον δ' αὐτοῖς ἡ φύσις μὴ ἡ λύναμις εἶιν. τὰ δ' ἐν τοῖς ἰχθύσι, τὰ ἐκ τῶν ποταμῶν εἰς τὴν γῆν ἐξιόντα μὴ πιπλῶντα, καὶ πάλιν εἰς τὸ ὕδωρ ἀπιόντα, καθάπερ οἱ βάτραχοι, θαυμασὰ μὲν ἂν. ἔχ ὁμοίως δὲ τότοις, ὅσῳ τὸ ὀλίγον χρόνον ἢ πολὺν, καὶ τελευταῖον ἢ πλεῖον θαυμαστόν. ἡ δ' ὄψις ὁμοία τότων τοῖς μαζίναις λαλουμένοις. εἰσὶ δὲ καὶ πρὸς Βαβυλῶνα δίνης, ἃς φασι σμικρὸν γὼ ταῖς τροχιλίαις ταῖς ἐχόσαις ὑρέτικα ξηραινομένου τοῦ ποταμοῦ, τότους δ' ἐξιόντας νὺκτωρ, καὶ βαδίζειν ὑπὸ τῶν πτερυγίων, καὶ ἅμα μινεῖν τὴν ὁρμὴν. ὅταν μὲν ἀνέωνται, φεύγειν· μὴ ἀσθενοῦντας, ἀνυπόπτως ἰσασι. πολλάκις γὰρ πεζεύειν ζωὰς, μὴ ἐρυθρίζειν. ἔχουσι δὲ τὴν μὲν λεφαλὴν ὁμοίαν βαβράχῳ θαλαττίῳ, τὸ δ' ἄλλο σῶμα κυβίῳ, βραγχία δ' ὥσπερ οἱ ἄλλοι ἰχθύες. ὅτι δὲ ὁ πόλας ἔχουσιν, ἀλλ' ὑπὸ τῶν πτερυγίων βαδίζουσιν, τεθεώρηται· ἐλάμβανον γὰρ πολλοὶ οἱ ἀνιῶντες. τὰ δὲ πτερύγια δύο ἐγγύθεν. τὸ δ' ἐκ τῆς γῆς τὴν τροφὴν λαμβάνειν, ὑπὸ ἄπορον. ἔνιοι γὰρ καὶ τῷ ὑγρῷ ὄντες, πολὺν ἐδίσασι, καὶ φύκος, καὶ τὰ τοιαῦτα. καὶ ὅλως δὲ ἔοικεν τῷ αἵρι διαγίνεσθαι καὶ τὸ τροφῆς, ὑπὸ ἄλογον. ἐπεὶ καὶ ὁ πολύπους ἐξιὼν λαμβάνει, καὶ ἡ μύραινα, καὶ ἄλλοῖοι δ' ὡς φασι. καὶ τὸ ὅλον ὑπὸ ἄλογον. ὥσπερ τῶν πτηνῶν καὶ πλωσίμων ἔνια ταῖς φύσεσι χρᾶται. καὶ τὰ φύσεα ἴσως γὼ τῇ γῇ, καὶ τῇ φύσιν ὁμοίως ἀναπνοὴ δίναι τὸ ἀναλογον. φαίνεται δὲ καὶ ὁ ἵππος ὁ ποτάμιος τοιοῦτος. ἀλλ' ἐκεῖνο θαυμαστὸν, ὥσπερ ἔπομεν, ἔστι δίνασται τοῖς αὐτοῖς μορίοις ὡς ὀργανικοῖς, ὁτὲ μὲν ὑδροποτεῖν τὸν αἵρα καὶ ἐλκεῖν, ὁτὲ δὲ τὸ ὑγρὸν δίχεσθαι. τάχα δὲ ἔοικε μᾶλλον. ἢ ὅτι μὲν ὁ ἀὴρ σύμμικτος πρὸς τὴν λαπύνυσιν, ἢ ὅτι δίνασται ἐκ τοῦ ἀναπνοῦς γινόμενον. ὅτι δὲ τὸ ὑγρόν. ἐν γὰρ ἅμα τοῦ ἄμφω. τὸ δὲ τῶν πολυπόδων, ἄπορον θαυμαστόν. ἐν γὰρ δίχονται τῆς θάλατταν * καὶ οἱ λάραβοι καὶ οἱ ἀσκαροὶ καὶ ἡ λαρκῖνοι, καὶ πάλλα τὰ τοιαῦτα * ὥστε μὴ μεγάλης ἄγαν τῆς μεταβολῆς ὔσης, ῥᾴδιον ὑπομένειν· ὃ καὶ πρὸς τὰς ἐγχέλεις φαίνεται συμβαίνειν. πολὺν γὰρ χρόνον δίναται ζῆν ἔξω τοῦ ὑγροῦ, διὰ τὸ μικρὰ τὰ βραγχία ἔχειν, καὶ ὀλίγον δίχεσθαι τὸ ὑγρόν. καὶ τὴν μύραιναν, καὶ εἴ τι ἄλλο τοιοῦτον. ἢ καὶ τὸ ὅλον ὁ Φιλιστίδης, ἔφασκε ἄτοπον. βέλτιον δὲ, καὶ γὼ τοῦ ὕδατος μᾶλλον μὴ δύνασθαι διαμένειν, ὅσῳ λιπόστροφον ἐν τῇ θαλάττης ἐγγυτέρω τοῦ ἀτέρος ἐστί. καὶ τὸ φύσει γε ψυχρότερόν ἐστι διὸ καὶ πολύποδες φεύγει. καὶ διὰ ταῦτα πρὸς ἐλάττονα ζῆν, καὶ τὸν πόντον ἐπέχειν. οἱ δ' ἰχθύες πίπτουσιν, ἀναπλέοντες εἰς αὖθις ποταμοὺς καὶ τὰς λίμνας, ὅτι σύδια μᾶλλον λιμναῖα καὶ πνευματα, καὶ τὰ θηρία ἐλάττω, καὶ οἱ λαστυδίοντες ὅλως καὶ διαφθείροντες ἰχθῦς. ἡ δὲ τῆς θαλάττης θερμότης οὐ ἐκάνα φανερά, ὡς μιᾶς διαμένειν δύναται γὼ ταύτῃ τὰ ἐκ τῶν ποταμῶν, ἀλλὰ μᾶλλον τὰ ἐκ τῆς θαλάττης γὼ τοῖς ποταμοῖς, καὶ ταῖς λίμναις. ἴσως δ' αὐτὸ ἔστι πρότερον σκεπτέον, πότερον θερμότερον ὁ ἀὴρ, ἢ τὸ ὑγρόν. εἰ γὰρ ὁ ἀὴρ, ὥσπερ ἂν δόξειεν, ἐγγυτέρω γοεῖν τοῦ πυρὸς, ἤπερ ἀεὶ θερμὰ τὰ τότων διαπνέοντα. ἔστι δὲ εἰ μὴ καὶ πρὸς τὰ νῦν ἐπιζητούμενον· ἀλλὰ πρὸς ἐκεῖνο τῆς δόξαν τῆς λεγομένης, ὅτι θερμότατα πάντων τὰ ἔναιμα καὶ ζωοτόκα. πρὸς μὲν ὧν τότων ἴσως ἐπιστατέον. οἱ δ' ὀρνιθοειδεῖς τῶν ἰχθύων, εἰσὶ γὰρ ἐνιαχῆ καὶ τοιοῦτοι, διαθερμαίνει πρὸς ἀφροδίσια, καὶ ἄλλοι δὲ τῶν τοῦ πόντου, γίνονται μὴ κατὰ τοὺς ποταμοὺς μὴ τὰ ἔνυδρα χαλεπώτερα. συμ-

ζαίνει δ' αὐαξηραινομένων τούτων ἐγκαταλειπομένης ἡ μικρὸν συνέλκεσθαι, καὶ διώκοντας τὴν ὑγρότητα δύνεσθαι ἡ δ' γῆς, ὥστε διαταξηραινομένης διαμένειν γὰρ τῇ ἰκμάδι, διαβαθῆ δ' αὖ γ' ταρίχη δυομένης γ' τῷ ζέειν. ἢ ἡ σὺς γ' ταῖς φωλείαις διαναρκῶν τας. ὅταν δὲ ἀνασκαθῶσιν τα, τότε διυῶσθαι. πῆγα πλέιστον δ' δὲ τότε ἡ αὖθι ἡ ἐκπιγνυμένων γ' ζεῦ πόλεμ· ὅθεν πολλαμβάνουσι τὴν λερυσαλλίδ, καὶ ὁ πρόσθεν ἀσθαίνοντ' καὶ διυῶντ', πρὶν εἰς τὰς λεπάδας ἐμβληθῆναι καὶ ἐψεσθαι. παύτων δ' μάλιστα δοκεῖ πάχεσθαι ὁ λαβίας. ὅλως δ' οἱ ὀρυκτοὶ γίνονται ἰχθύες, ὅτ' ἐπορεύεσθαι οὖν ποταμὸς, ὅταν πάλιν εἰς τὸ ἀρχαῖον διέβησαν ῥεῖθρον, ἐγκαταλείπειν γὰρ τοῖς αὐαξηραινομένοις ἐνθα μὲν ἀεί, ἔνθα δὲ τοιαύτας ἀρχὰς, ὅθ' ὧν ἡ γένεσις. ἔνια γὰρ οὐκ ἐκ ζώων. ὥσπερ ἡ ἐγχέλυς. δοκεῖ δ' αὖτη γένεσθ', καὶ ὁ διαλύμενος ὑφ' ἡλίου. ὥσπερ ἐ γ' ἁπλόα πρὸς τὸν λύκον ποταμόν. ἐγκαταλειφθέντα δὲ ἀκμοφῆναι, καὶ σβεσθῆναι. τῶν δ' διαμενῶν δὲ ἐκ ἄπορον εἶναι. προφὰς γὰρ ὀλίγας δ' εἶναι πολλὰ ἓν τοιούτων· ὥσπερ ἐ οἱ ὄφεις, ὑπὸ τὰ φωλεύοντα. συμβαίνει δὲ ὑπὸ ταύτων ἰκανὴν ἔχειν ὠὴν τῶν πρώτων, ἐ μετὰ ταῦτα τῶν ἐκ δ' γῆς ἰκμάδα διαδομένην. οὐ μὴν μεγάθος γ' τὰ ὑπὸ ταῦτα λαμβάνειν, ὅτ' ἐκός, ὅτε φασί, σβέ τὸ μήτε χώραν ἔχειν, μήτε βοφῶν διαφθορᾶς. λεῖ δὲ ἄμφω ταῦτα πᾶς ἡ αὔξησις, τὸ δ' ὑπὸ τῷ ἀέρι σύνεσθαι σβεσθῆναι, τούτοις μὲν ὑ παυτελῶς ἀπαρχαῖ, ὑπὸ δ' ἐξιέσθαι ἐκ ἓν τόπων ὑπὸ νεμομένοις. αὐτοὶ δὲ μικρᾶς ἐὰν βάσει διέσθαι διατάξεως· ὥστε σύμμετρον αὐ τοῖς εἶν τῶν ἀπὸ τοῦ ἀέρος. ἁλιεῖ δὲ καὶ ἡ ἓν βραγχίων ἐφύστης, ὡς ὑ πολλᾶς λομένη· διὸ καὶ ἄγχυσις ἔμ τι τῷ ἀέρι πολὺν χρόνον ζῆν, καὶ ὑ τοῖς θολεροῖς ὕδασι τάχιστα ἀφανίζεται, καὶ ἅμα ὑ τοῖς γε ὀρυκτοῖς. καὶ ἡ ἀπὸ γῆς ἀπόψυξις, ἐκ ἡ πρόσοχος, ἱκανὴν ποιεῖ τὴν βοήθειαν, ἴδιον δὲ τὸ παρὰ ταῦτα, καὶ λόγου δεόμενον, τὸ πρὸ τοῦ ὑ παφλαγονίᾳ ὀρυκτοῦ ἰχθῦς. ὀρύττεσθαι γάρ φασιν ἐκεῖ διατὰ βάθους πλέον ὀργυιᾶς ἀγαθοὺς καὶ πολλούς. ἐν δὲ τούτῳ ὅτ' ἐπίπλυσιν ποταμοῦ λαμβανούσῃ, οὐθ' ὕδατος σύτασιν. ἐφ' ὧν δὲ φαμὲν ἐγκαταλείπεσθαι τὰ ὠά, καὶ τὰς ἀρχὰς ἡ γένεσιν. λοιπὸν γὰρ δὲ αὐτομάτους φύεσθαι, καὶ ἐοικότας. ἀδύνατος γὰρ ἡ πρὸς ἀλλήλους μίξις, ἔτι δὲ ἐοικότας, θατέρου ὥσπερ θήλεος πρὸς ἡ χάρας οὔσης. καὶ τὸ ὅλον γενέσεως ἓν τοιούτων, σβέ τὸ συμμετρίαν τινὰ ἔχειν τοῦ θερμοῦ καὶ τοῦ ὑγροῦ. συμβαίνει γὰρ δὲ γίγνεσθαι καὶ ἑτέρως ἴσως αὐτομάτους ἰχθῦς, ὥστε διανοεῖν ἐκ ἴσων τόπων ὑγρότητας, αἳ συνεπιφέρουσι τὰς γεννώσας ἀρχάς. ὁ δὲ τόπος σύφυής. διὸ καὶ λίχνευσι, καὶ ἐκτρέφει. χειλὼν γὰρ οὐκ ἄν ἔτι πορρωτέρω τούτων. ἐκεῖνο δὲ ἂν ἴς σκέψαιτο πρὸς ἀμφοτέρων ἓν γωῶν, ὅ τι γ' τῷ ξηρῷ καὶ ἓν ὀρυκτῶν. ἅπαξ γε ἀς ὕδατος ἀθέμιτον ζῶόν ἐστ', ἢ τὸν οἰκεῖον ζητοῦσι χώραν. καὶ ἔστ' αὐτοῖς ὥσπερ φύσεως, ἐκβαίνειν καὶ τοῦ γ' θαλάττης καὶ τῶν ποταμοῖς. οὐδὲ γὰρ ταῦτα λίχνευσι τὰς μεταβολὰς, πλὴν ὀλίγων. ἐπεὶ ὅσα γε δύναται τὴν ἀκτασίαν ἐκπαλύοντας, καὶ ὅσοι πολλαμβάνουσι τοῖς πάχεσι, φανερὸν ὡς φύσεις γε εἰσὶν τὸ ὑγρόν. ἀκὸς δὲ μᾶλλον καὶ τοῖς ὀρυκτοῖς καὶ τοῖς ἐτέροις· τοῖς μὲν ἁπλοῖς, ζοῖς δ' ὡς ἀμφιβίοις ἡ δικαίου. ὃ καὶ ἐπ' ἄλλων συμβαίνει. χρῆσθ' γὰρ ἔνια τῷ ἀέρι, ἐκβαίνειν πρόσοχον.

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΠΕ
ΡΙ ΠΥΡΟΣ.

ΤΟΥ πυρὸς φύσις ἰδιαιτάτας ἔχ᾽ δυνάμεις τῶν ἁπλῶν. ἀὴρ μὲν γὰρ, καὶ ὕδωρ, καὶ γῆ, τὰς αὐτὰς ἄλληλα μόνον ποιεῖται μεταβολὰς φυσικὰς, αὐτὸ δὲ αὐτὸ γόνιμον ὐδέν. τὸ δὲ πῦρ, γόνιμον καὶ φθαρτικὸν ὁμοίως αὐτὸ γόνιμον μὲν, τὸ ἐλαττον, τὸ πλέον φθαρτικὸν ἦ, τὸ πλέον, τὸ ἔλαττον. ἔτι δὲ αὐξήσεως αὐτῷ αἱ πλῆσαι, καὶ οἷον μικτὰ βίαιος. καὶ γὰρ ἡ πλησμονὴ τῶν σφραγίδων, ὥσπερ λίθων, καὶ θλίψις καὶ πίεσις, ἰδιαίτατ᾽ ἂν τοῦ πυρὸς ὅσα ἔχει φοράς· ὥσπερ τοῦ πυρσμοῦ, καὶ τυφμοῦ. ἐκ δ᾽ ὧν τοῦ ἀέρος καὶ τοῖς νέφεσι συνροφαὶ καὶ θλίψεις. βίαιοι γὰρ αἱ φοραί, διὸ ὧν μὲν οἱ πρηστῆρες καὶ λιγαυνοὶ γίνονται, καὶ ὅσοις διὰ τρόπους ἄλλους πνευματίζεται, διὰ ὑπὲρ τοῦτων γεγόμενον, ἔστ᾽ ἂν ἐκ τοῦτων· αἱ γὰρ πολλαὶ δόξαιεν ἂν αὐτοῦ μικτὰ βίας. εἰ δ᾽ ἄρα μὴ τοῦτ᾽ ἀλλ᾽ ἐκεῖνο γε φανερὸν, ὅτι πλείους ἔχει γενέσεις, ὧν ὁδὲ μία τοῖς ἄλλοις ὑπάρχει, ὁδὲ ὅλως ὁ τρόπος οἰκεῖος. ἀλλὰ πάντων, ὥσπερ εἰλέχθη, φυσικὴ τις μεταβολὴ καὶ γένεσις. διὸ καὶ κάκεινο μὲν ἀθεώρητον ἡμῖν ποιεῖ. ὁδὲ γὰρ ὅταν τὸ ὕδωρ ἐρυθραίνωμεν, αὐτὸ ποιεῖ μεν, ἀλλ᾽ εἰς ἐμφάνειαν ἄγομεν, τὸ τοῦ μέρος μεμερισμένου, ἀθροιζόμενοι. τὸ αὐτὸ δὲ φαίνεται καὶ ἀὴρ ὑπὸ τοῦ πρόπου, ἀλλὰ τοῦ πλάστου. μεγίστη δὲ αὕτη διαφορὰ διόξει ἂν ἔν. τὰ μὲν γὰρ καθ᾽ αὑτὰ, οὐ δὲ ἐν ὑποκειμένῳ, πλὴν ὅγε τῇ πόσει ἡμᾶς αἰσθήσει φανερόν. ἔστ᾽ ἀριθμητόν, ἅτε μὲν ἀριθμητὸν γε ὂν φλογὸς καὶ τοῦ ἄνθρακος ὑποκειμένης. ἢ μὲν γὰρ λαμπὶς λαόμβδη, τὸ δὲ γιῶδες τὸ τεφρόν. ὁμοίως δὲ οὐ τὰ ἐν τοῖς μεταρσίοις ἐκπυρούμενα, οὐ τὰ ἐν τῇ γῇ. πάντα γὰρ ἢ ἀέρος φύσεως ἐστ᾽, ἢ πυρός, ἢ ἀέρος ἅμα καὶ πυρὸς· ἢ πάσχειν, ἢ ποιεῖν, ἢ ἀμφοῖν. ἁπλῶς δ᾽ ἀεὶ καὶ παῦλαν λαμβάνον ἅ, οὐ ὥσπερ γένεσις λαβάπερ ἡ λύσις ἴδιον. οὐ γινόμβδη φθορῇ παραπλησίως, οὐ ἅμα τῷ ὑπολιπεῖν τὸ λαυτόν, οὐ αὐτὸ σωματοῦται. ὧδε γὰρ λύει οὐ τὸ πῦρ τὰ παλαιὰ λεγόμβδη, ὅτι βοσκεῖ ἀεὶ ζητοῦν τὸ πῦρ, ὡς ἐκ φθειρόμβδη αὐτὸ σβαινόμενα ἄνθρακος τῆς ὕλης· ὃ καὶ ἄτοπον φαίνεται πρῶτον αὐτὸ λέγειν, οὐ οἷον ἀρχεῖ μὴ οἷόντ᾽ εἶναι χωρὶς ὕλης. ἔστι γὰρ ἁπλῆ ὅτω γε, ὅτι πρότερον τοῦ ὑπομένου οὐ φθορὰ ὕλης, ἐ μή τις φῇ αὐτὸ τοῦτο πρώτην σφαῖραν ποιοῦτο φύσιν, ὥστε ἄμικτον εἶναι θερμότητα οὐ λαβαρόν. ὅτω δ᾽, ὐκ ἂν εἴη λαῖος. πυρὸς δ᾽ αὖτε φύσις, πλεῖ ἐ ἀέρα γε πλάσεως καὶ διαφορᾶς· οὐ ἡ μὲν πρώτη λαβαρὰ καὶ ἄμικτος, ἡ δὲ πόρρω τοῦ γῆς σφαῖραν μεμιγμένη, καὶ ἀεὶ φθειρομένη γινόμενα. ἡ δ᾽ ἀρχὴ πρότερον ἀπ᾽ ἐκείνης αὐτοῦ τοῦ γινόμενον, ἢ ἀπὸ τοῦ ὑποκειμένου. ὅταν γὰρ λυθῇ τοιαδὶ τὶ σβεσθῇ πῶς ἄλλα τὰ νῦν τε, λαβάπερ αἰτίαν ἐλέγομεν ἐπ᾽ ἀμφοῖν. οὐ γὰρ ἡ λύσις ἡ διαδὲ, καὶ ἀλλοίωσις ὡς πρὸς τὴν θερμὴν πῶς αὐξάνεται φύσιν. ὁ γὰρ ἥλιος, ὁ ταῦτα πάντα δημιουργῶν· πάλιν ἡ τοῦ ἁλὸς ἡ μὲν τοῦ πυρὸς τῆς ἰδίας, πλείστου ἂν τοῦ μεγίστου ἔχει διαφορὰν, ἀρχὴ τις ὅστε, οὐ πῶς αὐτὰ ἔκτισε. καὶ γὰρ φῶς ἐκ τούτου οὐ ἡ γόνιμος ἐν τοῖς ζώοις καὶ φυτοῖς θερμότης. ἔτι δὲ ἡ τοῦ γιώδους οὐ λαιομένου τούτου πυρὸς, δοκεῖ τὰ τούτου γίνεσθαι. πολλοὶ γῆν οὐ ἐξάπηοντες, ὑπολαμβάνουσιν εἶναι τὴν αὐγὴν ἀπὸ τοῦ ἁλός. εἰ δὲ μή ὅτι πῦρ, μηδὲ πυρὸς φῶς, αὐτὸ μὲν ὧδε θαυμαστὸν οὐ * εἰ δὲ μήθ᾽ ὑπὸ * οὐ δοκεῖ ἡ θερμότης. ἐκεῖνο δὲ φανερὸν, ὡς ἐν ὑποκειμένῳ τινὶ οὐ τὸ πῦρ καὶ ὁ ἥλιος τὸ θερμόν. ἄτοπον δὲ οὐ ὧδε πάλιν, εἰ ἀρχὴ καὶ τὸ πρῶτον ἐν ὑποκειμένῳ. τὸ γὲ θερμὸν, οὐ ἡ τότε δυνάμις ἀρχή. κοινότερον γὰρ ὧδε, οὐ ὧδε πλέω δύνασθαι· καὶ λυριώτερον ἀλλοιώσεως οὐ φυσικῆς γενέσεως. τὸ δὲ πῦρ, ὡς εἴρηται, γεννητικὸν μὲν αὐτοῦ, φθαρτικὸν δὲ ὡς ἐπὶ πάντων ἄλλων. δῆλον οὐ δ᾽ ἄλογον, ὡς ἑτέρα τις ἡ φύσις πυρὸς οὐ θερμῶν. πῦρ δὲ λέγομεν, ὅταν ἐν τῷ γιώδει οὐ ἀερώδει τοῦ ξηρᾶς ἀναθυμιάσεως, λαυτικὴ γένηται θερμότης, ἣν πορ ἔχ οἷόν τ᾽ ἐν τοῖς ὑγροῖς ὑπάρχειν, πλὴν ὥσπερ σέρκα λέγομεν λέγειν. ἀλλὰ γὰρ ταῦτα ἴσως ἐς μείζω πνὰ σκέψιν ἐκφέρειν ἡμᾶς τῶν ὑποκειμένων, ἃ ζητοῦ τὰς πρώτας αἰτίας. φαίνεται γὰρ οὕτω λαμβάνουσι τὸ θερμὸν καὶ τὸ ψυχρὸν, ὥσπερ παθη τινῶν ὄντα, καὶ οὐκ ἀρχαὶ καὶ δυνάμεις. ἅμα δὲ καὶ ἡ τῶν ἁπλῶν λεγομένων φύσις μικτή τις, καὶ ὑπάρχειν ἀλλήλοις. ὥσπερ γὰρ οὐδὲ τὸ πλεῖν ἄνδρ᾽ ἀέρος, ἢ ὑγρᾶς ἴσως οὐ γῆς

λυτ ἔστ δ' ωκτήν, ὅτως ἐλ τὸ ὑγρὸν ἄνθ πυρός, ἐλ τῶν γῆν ἄνθ ὑγρῶ. σημεῖον δ' τὸ μὴ γὰρ πήγνυτ σῶμ τῶν ἰκθλιψιν, ἐλ' ἐκ αὖ συμμένειν ἀκρλάπονπες πάντ κ πάντως ὑγρῶ. διό πάντα φαίνται λειπά, ἐ δόμενα διορισμῶ, πῶς ποτ χρὴ τὰ ἁπλᾶ λέγειν. τὰ δ τότων πρότερα μιχθέντα μᾶζος ἴχει ζητήσεις, ὥσπερ ἄπεμεν, ἐκεῖνο δ' ἐξ ἁπάντων φανερὸν, ὡς ἡ τῶ πυρὸς φύσις, ἰδιαπάτας ἴχει κ πλάσας δυνάμεις, καθάπερ φ ἀρχῆ τ λόγων ἐλέχθη. κ γὰρ αὐτὸ τὸ πολυειδὲς αὐτ, κ διαλαμπόμενον, φ ἅπασι ζῶις πόροις ἰδότητα μονὴ φύσεως. ὁδὶν γὰρ δὶ ὃν ἄλλων ἔδ' ὅτω πολυφόλις, ὅτ' αὐόμαλον ταῖς δυνάμεσιν, ὁδ' αὖτῶ τῇ φύσ διάφορον, ὅτι διῆκον εἰς πάντας κὰ † καταμιμησιμόνον αὖ πάντες. ἀφίντας γῆν τῶν μείζω κ πρότερα, πειρατέον ἐκεῖς ὧν ἐλαττόνων λέγειν, ἀρξαμένους ἀπ' γενέσεως αὐτ κ φθορᾶς. ἆρ ὑφ' αὑτ ποιῆται, λαπτέον ἢ ὡς ταῦτα τὸ μικρῶ πρότερον ἀρισμένον, ὃ καὶ τῇ αἰδήσει φανερὸν, ὡς φ ἐνδεχομένως ἡ φύσις αὐτ κ τὸ ὅλον ἀδιοτσμένον καὶ πάσχοντ, τότε γὰρ τελευτᾷ, ὕλη ἄδη καὶ ἡ γένεσις καὶ ἡ φθορά· γινᾶ μὲν γὰρ δοκεῖ πλεῖον ἀεὶ πεφύκεναι καῦσι δχομενούμενον. συμβαίνει δ' καὶ ἀπολιψιν αὐτ γίνεσθαι τινά, καταναλισκομένης αὐτ τ ὑγρότητος ὧν πεφθάν πυρισμένων. φθείρει δ' ὅταν πλησίον τινὸς δοκῇ πλείονι τ ἔλαττον, ἅπερ τῶν προφῶν ἀφαιρούμενον, ἀπ' ἐξαιρουῖ τῶν ἀρχήν, καὶ καταμαραίνον δοκεῖ ἐπιρρεχύμ. οὔτε γὰρ ἄνθ ὑγρότητ εὐδὲν καυσὸν, οὔτε ταύτης φύσαρχούσης, ἐὰν μὴ ἴχη δύναμιν τῶν ἐργαζομένων. ὁμοίως δ' καὶ ὑπὸ τῶ πνίγεσθαι σβέσις. καὶ γὰρ φαίνεται σωσθρεσθὲν τὸ δοκεῖ ἀρρῆν θερμὸν, ἐκμεραίνει καὶ ξηραίνει τῶν ἀρχῶν, ὥσπερ αὖ θλίψιν τινὰ ποιοῦσα καὶ ἀποπίεσιν. διό καὶ σὺν ἀπαθὲς τοῦνομα τῶ καταπνίγεσθαι τὸ πῦρ· καὶ γὰρ ὅλ ὁ ἀὴρ πυκνωθεὶς διώκειτ αὖ ἔξω θρεῖν, καὶ πυρωθεὶς ἔτι μᾶλλον κ θᾶττον. σβέσ τὰς αὐτὰς δ' καὶ παραπλησίους αἰτίας, καὶ φ δοκεῖ ἁλίσκ τὸ πῦρ ἧττον καίτ, ἢ φ τῇ σκιᾷ. καὶ οἱ λύχνοι φαίνουσιν ἧττον καιομένης πυρός. καὶ ἀσβέννυνται ὅλως, ἐὰν ὑπὲρ ῥ φλογὸς τεθῇ. καὶ γὰρ φαίνεσθαι καταμεραίνεται, καὶ καλύπτ τῶν ἀρχῶν τὸ πλέον. αὐτὰ καμένης δ' τότων σέβ τῶν αὐτῶν αἰτίαν, καὶ παρόμοιον τὰ καιόμενα θᾶττον καταπαύεται χαμαὶ ἢ θέρους. ἀθρόως γὰρ πνεῖ τὸ πῦρ τὸ θέρ, ὥσπερ καὶ ὁ ἅλις καὶ αὐτὸ τὸ πῦρ, τὸ φῶς. ὁ δ' χαμαὶ καὶ τὸ πνεῦμ καὶ τὸ τῶ ἀέρ ψυχρὸν ἀθροίζει, συνωθρισμένον δ' παῦ ἰσχυρόν. διό καὶ φ τοῖς λαμπῆρσι φῶς ὑδὶ πλέον φαίνετ, ὅλως δὲ συνιστᾶται καὶ ἀθρόως ἡ δύναμις ἰσχυροτέρα, καθάπερ ἐ βάρους. ὥσπερ χαλ μεῖζον γίνεται. πολλὰ δ' ῥιᾶται ἀπὸ τῶ θρμοῦ λαβεῖν ὄψιν, οἷον κ τὰ ἀλαπῆρια, καὶ τὰ βελανᾶα θρμότερα· κ χαμόνες ἢ θέρους, καὶ βορέσεις ἢ νοτίους. συναθλίβει δ' φ δοκεῖ χαμόθι, καὶ συγκατακιπλᾶσθαι τὸ θρμὸν ὑπὸ τῶ πιέζ ἀέρος, καὶ τὰ σώματα πιέζ τὰς τροφὰς μᾶλλον· καὶ ὅλως ἰσχυρότερα τοῖς χαμόθεν ὄψιν, ὅτι σωνθρεισται καὶ κὐπποδύεται δοκεῖ θρμῶ. ἐκ ταύτης δ' δ' αἰτίας καὶ τὸ ψυχρὸν φιαχᾶ λοκᾶ τὸ αὐτὸ πιεῖν δοκεῖ θερμῶ, καὶ ἁπλῶς, κ ταῖς ὑποβολαῖς. πιέζ τι γάρ φασι σὺν καρπὸς τὰ ψύχ, καὶ ἀκραίζ καὶ τὸ καῦμα καὶ τὸ ψύχ, ὑκ ἀλλᾶ λέγοντες. ἀκραία γάρ ὅτω καὶ πιέζει τὸ ψύχ, ὃ πθηγουμένως, ἀλλὰ κατὰ συμβεβηκός, ὅτι συείλε καὶ φέρει τὸ θρμὸν ἔξω τὸ ἐργαζόμενον ἐκεῖνο, πλέον δ' ὂν καὶ ἰσχυρὸν μᾶλλον. ἡ αὐτὰ δ' αἰτία, καὶ ὅτι τοῖς λίποψυχοῦσι ψυχρὸν ὕδωρ πθχίουσιν, ψυχροῦ τοῦ πάθους ὄντ. σωίχει γὰρ καὶ δέχεσθαι καλύειν τὸ θρμὸν, ἐμφρᾶττον ἔξω πόρους, καὶ κατὰ ψύχον τὸ πιεῖν· ἀθροῖσαι γὰρ ἔοικε μᾶλλον, καὶ ἀνακαλίζασθαι. διό καὶ κατέχειν πάνυ καλεύουσι τὸ πνεῦμα τοῦ ἐλπυρμένου. ἅμα γὰρ διαθερμαίνεται καὶ τὸ φῶτος, καὶ ὁ ἱδρὼς ἐμπίπτων λύει τὴν λιποθυμίαν. ψύχει δ' καὶ θερμαίνει τὸ φ τῇ σκιᾷ, ἡ δοκεῖ ἁλίσκ, ὅτι τὸ ψυχρότερον εἶναι τὸ πθμενικόν. ἐκβλίβεται γὰρ μᾶλλον τὸ θερμὸν. καὶ τὰ ἐκ γῆς δ' θρμότερα τοῦ χαμόθεν ἢ τοῦ θέρους, ὅτι τὴν αὐτὴν αἰτίαν. ἔνια γὰρ καὶ αὐαίνει μᾶλλον. τὸ δ' θερμαινόμενον ὕδωρ οὐχ ὁμοίως ὑποβρέχει, καὶ τοῦ θέρους μᾶλλον θερμαινόμενον, ὡς ἀπεῖν· ὅτι τὸ ὑποβρέχειν δύναται φ ἀποβολῆ τ πνεφολύγων. αὖτη δ' ἐχ ὁμοίως αἴτιαν ἔχει, ὅτι τῇ ψυχρότητι † πθείχον τὸ ἀέρος· θλίβει γὰρ ὅτος, κ ὥσπερ ὑπὸπτῆ. διό καὶ ἰσχὺν συμπίπτουσιν ἅμα τοῦ τε πλήθ, καὶ τοῖς ὄγκοις ἐλαττῆς γίνονται· † δ' θέρος αὐάπαλιν. ὅτι δ' ἰσχυρὸν ἀὴρ εἰς τὸ αὐαγκαῖον καὶ σωσθρεῖσαι τὸ θερμὸν, σημεῖον καὶ τὰ τυκνώματα καὶ τὰ ῥηγνύμενα δοκεῖ ἐλαττῶν καὶ χυθῆν,

καθίστερον

λαπίπτειν ἢ μόλιβδον ἢ λίθον πλεῖσθαι ἐν τῷ πόντῳ, καίτοι γε μέγεθος ὄντος πολλαπλασίονος· χαλκὸν δὲ βαστάζεσθαι. ὥστε δὲ λέγειν, ὡς διὰ τὸ ἐμπνευματοῦσθαι τὴν θερμότητα, συναιρομένην καὶ σωιζομένης τῆς θερμῆς. ἐπεὶ γὰρ πνεῦμα διακέκριται πολὺ τῆς ὑγρᾶς οὐσίας, καὶ γίνεσθαι ἀναζύμωσιν, καὶ γένεσιν ἐν αὐτῇ τῇ χιόνι ζώων ψυχρῶν, ἁπλῶς δὲ καὶ ἡ μεταβολὴ τῶν ἐν τῇ γῇ καὶ τῶν ἀπ' αὐτῆς ἀρξαμένων ὑπὸ τοῦ θερμοῦ. ἐπεὶ καὶ ἡ ἀναθυμίασις, καὶ ὁ ἀτμὸς πλέων, οὐ μόνον διὰ τὸ ἀέριος εἶναι τὸ θερμὸν, † καὶ διὰ τὴν αὐτοπερίστασιν ἅμα διαθυραινομένης. ὥστε μᾶλλον φανερὸν ἐκ πολλῶν, ὅτι καὶ ἰσχὺν μᾶλλον ἀέριος ἐστὶν, καὶ ἀδρανέστερον γίνεται διακεχυμένον. ἔτι δέ τι τῶν ὑπὸ τοῦ θερμοῦ ἐστὶ τὸ διαφθείρειν τὴν τοῦ πυρὸς ἐκφοράν. πολλάκις γὰρ ἡ πίφρα, μὴ διαλύει τὸν ἀέρα τὸν ἔξωθεν προσπίπτοντα σβέννυσθαι. σβέννυσι γὰρ τὸ ψυχρὸν, καὶ τῷ ἀκρόλιθῳ μὴ γίνεσθαι τῷ τοῦ πυρός. μὴ γὰρ ὅταν ἐκμαραίνηται διατακαλίσκωμεν τὸ ὑγρὸν, μὴ δ' αὖ γλίσχρον ἄ τις ἀφὴ δοκῇ σωματοειδέσθαι, διαβαστὸν πῶς οὐ πνεῖ, ἀλλ' ἔχει δόλον ἐπανιόν. ἐπὶ δὲ λοιπὸν ὑπογραντέον ἐστὶν τοῦτο, διότι μὴ ἐκκρίνειν θᾶττον φθάρηται, μὴ ἀφαιρόντων τῶν πίφρων, ἢ ὑφαιρόντων, ὅτι ἴσιν ὑπογραντέον. διὰ γὰρ τὸν ὀλιγόπαστα τῶν αὐτὸ, ὅτι διαλύειν δύναται τὸν ἀέρα προσπίπτοντα, ὅτι πάλιν ἐς τὸν ἀκρόλιθον ἰέναι δοκιμάζει, ὡς μίγνυσθαι μὴ δύρατον φθορᾶς ἕνεκα προσπίπτοντος. ὅπερ ἐν γυμνοῖς, ἐπεὶ μᾶλλον· ὡς εὐλόγως διαπαγαλίσκεται διὰ τοῦτο. φθοραὶ γὰρ πυρὸς πλείους, ἢ μὲν ὥσπερ φυσικὴ ἐς ἀναλισκομένου τοῦ ὑγροῦ, καὶ ἁπλῶς διαπέπαυται. τότε γὰρ ὥσπερ φλίνει καὶ μαραίνεται. αἱ δ' ἐκ τῶν ἔξωθεν, ὧν ἐν μέν τι γένος, αἱ ὑπὸ τῶν ὁμογενῶν, ἃς ὀλίγον πρόσθεν εἴπομεν· ἄλλαι δὲ ὑπὸ ψυχροῦ, οἰκεῖαι μᾶλλον, πλέξασαι τὸ ὑπὸ τοῦ ὁμογενοῦς. τὰ γὰρ ἐναντία φθαρτικὰ φύσει τῶν ἐναντίων. διὸ δὴ καὶ ἡ παρεμπίπτουσα ψυχρότης εἰς τὸ πεπυρωμένον πῦρ σβέννυσιν, ἁπλῶς πως καὶ θερμὴ καὶ ψυχρὰ οὖσα διαφορικὴ, καὶ καταφθείρει τὴν ἀρχὴν, ἐπεὶ καὶ ἡ φύσις ἐκείνη, καθάπερ ἄλλη πλέονος ποιήσασα δεῖ ἱκανῆς εἶπεῖν, τότε φλογώδους καὶ ὑπὸ πνεύματος μιγέντος. καὶ γὰρ ὅτε σβέννυται φθειρομένης, οὐ δὴ ὥσπερ ἐκλειπομένης τῇ μείζονι εἰνήσῃ, ἀλλὰ πρόσω ἰοῦσα † καταφειρομένης, καὶ γίνεσθαι δεῖ ἀρχῆς. διὸ καὶ ὅταν ὑπὸ τηλικαῖς λύχνοις, ἅπερ σβέννυται, οὐ δὲ γε πνεῖ ποιῶσι τὸν χαλκὸν, οἷς αὐτὴ δὴ λαμπήσεσθαι ὁ ἀὴρ, τὸ δὲ σβέννυσθαι πολὺ ἐὰν ἔκτοπόν τι γένηται πνεῦμα, ὑρᾶν ἔχοντες ἐπλαμπρύνοντα, ὃ ἀπόντος δεῖ ἀρχῆς. ὡς δ' ἂν αὖται μένῃ, ἐκβάσθαι ὑπὸ τοῦ μένειν, οὐ γὰρ ἐκλείπειν τῇ ἐκπνοῇ. διὸ καὶ τὰ ψυκτηρώδη ποιοῦσιν, ὅπως λειπαίνηται τῇ εἰνήσει, καὶ ἅμα μεταβαλὼν διαδιδῷ χώραν. ὅτι δὲ ὁ πάχυς λύσπνους, φανερὸν δὴ οὐ ἁπλῶς λεχθέν. ἐμοὶ μὲν ἀλλὰ οὐ ὁμιχλώδης οὐ θολερώδης διαμαρτύρεσθαι, οὐ τούτων μὲν ταύτης ἂν τις ὑπολάβοι τὰς αἰτίας. ὅτι δ' ἡ ἀρχὴ φθειρομένη ἐνεωτάτη πῶς τῷ χύσιν, διὰ κενὸν φανερόν. τὸν γὰρ πίφρα διαιρομένου, τὸ μὲν ὕδωρ οὐ σβέννυσι, τὸ δὲ ἐλαιον σβέννυσιν, ὅτι διαλύεται λειπόστροφον ὂν πῶς τῷ ἀρχῷ, διά τι μάλιστα ἄκνουν. ἀλλ' ὅτι αὖ ἀκρολίθῳ διὰ τοῦτο ἐσθίουσιν, ὥσπερ καὶ αὖ λύχνος ὑπερέρυγε. πάλιν δὲ τὸ ὄξος σβεστικώτερον ὕδατος, διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν, θερμότερον ὂν τῶν λοιπῶν. ἀσθένεται γὰρ μάλιστα, καὶ πλεῖστον ὅσον θυγαίνει τῆς ἀρχῆς. τὸ γὰρ ψυχρὸν, σβέννυσι πάντως τὸ ψυχρόν. τοῦτο δὲ λέγειν, ὅτι καὶ τὸ ζέον ὕδωρ· ἀλλ' ἡ τῶν ἀρχῶν ὑπολείπει καὶ λαμβάνει. σωστέον τὰ μὲν ἀμφω, πρὸ ὑγροῦ καὶ τὸ ψυχρὸν, μᾶλλον φθείρει. γίνεται γὰρ τοῖς ἐναντίοις ὑπὸ τῶν ἐναντίων ἡ φθορὰ· τὸ γὰρ πῦρ θερμὸν καὶ ξηρόν. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ χωριζόμενον ἑκάτερον φθαρτικόν· ὁ μὲν γὰρ ἀὴρ ἦ ψυχρὸς σβέννυσι, τὸ δ' ὕδωρ ἦ ὑγρόν. καὶ αὗται μὲν ἔοικασιν ὥσπερ φυσικαῖς τισι ταῖς ἐναντίαις ὑπὸ τῶν ἐναντίων γενόμεναι. ἡ δὲ ἐφ' ἑαυτῆς, καθάπερ ἡ παρὰ φύσιν. ἔκ τε δὲ παρὰ φύσιν, ἢ τῶν ἐλάττω ἰσχὺν βαστάζειν ὑπὸ τοῦ μείζονος. φθείρει δὲ καὶ τὰ οἰκεῖα φθαρτικὰ ταῖς ὑπερβολαῖς. ἐπεὶ

καὶ

καταφθειρομένης

πα μίχρι γε τούτου καὶ σωαύξει, λαμβάνοντα συμμετρίαν. οἷον τὸ μὲν ὑγρὸν αὐτὸ λειόμενον, τὸ δὲ ψυχρὸν σωιλλίβον ἰχυρότερον ποιᾶ. τὸ δὲ πνεῦμα τῇ λιπάσει σωιπκαίει καὶ ζωπυρεῖ. διὸ καὶ οἱ λύχνοι πλέον ἔλαιον ἀναλίσκουσιν ἐν τοῖς πνεύμασι, καὶ τὰ ξύλα θᾶττον λατακαίεται σφοδροτέρας καὶ πλείονος ἡ λιπάσεως γινομένης, ἃ δὲ μείζων ἡ ἀσύμμετρος ἀπίσχυει. ἡ μὲν οὖν ἰσχὺς μὲν λύχνος ἀσφαλέστατα φυσώμενος, τὰ δὲ ξύλα ἡ οἱ ἄνθρακες ἐκκαίονται. τὸ μὲν γὰρ ἀπ' ἴσης σύμμετρον πνεῦμα λαβὸν ἅμα καὶ τὸ λαυσόν, ἔχον τὸ πῦρ τὸ μένον, τὸ λεῖστα τ' ἐξωθεῖ πνοῆς. ποτὲ γὰρ ἐλλύχνιον, ἅτε μανὸν καὶ ξηρόν, ἐφέλκεται τὴν ὑγρότητα, ἡ τὸ ἔλαιον αὐτὸ λαιόμβῳ. ὁ δ' ἄνθραξ, καὶ τὸ ξύλον, τὸ δ' ὕδατι λαίαδι μὴ φυσώμενα, διὰ τὸ γλίσχρις ἡ σκιρόν. οἱ γὰρ πόροι πυκνοὶ τῷ τοιούτῳ παίτῳ, ὃς διείργει καὶ ποιᾶ βραδὺ τὸ πνεῦμα, ἡ ὅσῳ ἂν πλέον ἡ ἐλαττον μεμιγμένον πθοπίπτει μᾶλλον. διὰ ταῦτα μιγνύντες οὖν ἄνθρακας, γίνεται ἡ πθοάγοντες ἀπὸλεις φυσῶσιν. ἐκ μικρῶν γὰρ σωιόντων, ὥσπερ ναματίων, καὶ ἡ φλὸξ γίνεται, καὶ τὰ πυρᾶα τῇ ῥίψει τὸ αὐτὸ ποιᾶ. καὶ τοῖς ξύλοις ὑπικκαύματα λιπᾶ λαμβάνοντες, φυσῶσι οὖν ἄνθρακας. καὶ αὐτὸς δὲ ὁ ἄνθραξ φυσώμενος, μᾶλλον καὶ θᾶττον ἐκκαίεται, λαθαπερ γε τῆς χαλκέ-
σωεργεῖ ους. ὥσπερ μὲν ἂν ἐκ αἰ ἀλόγως δόξειε † σωεργεῖ πνεύματι. καὶ γὰρ τὸ πῦρ, οἷον πνεύματός τις φύσις. ἐπεὶ δὲ πλέω καὶ ἀεὶ διαφέροντα τὰ λαυσὰ ἡ πυρωτά, διὰ ταῦτ ἡ αἱ διυνάμεις αὐτῷ θαλπτροι. καὶ ἐχ' ἅπαν θαλτρον διώπται ἡ βαλτρον ποιᾶν· οἷον ὁ ἄνθραξ οὐ φωτίζει ὥσπερ ἡ φλὸξ, ἀλλ' αὖτα καὶ ὁ λύχνος ὁμοίως, ἀλλ' αὖ ὅτῳ τ' ἐκκαίομ καὶ αὖομ· ἀλλ' ὅσῳ διὰ λαθαρωτέρα, τοσούτῳ μᾶλλον ἐκ ἔχουσα γλοιδες, ἀδὲ ὑλατώδες, ἀδὲ γε αὐτῇ τὸ αὐτιφαλτον, ἐξ ὧν ὁ λαπνὸς καὶ ἡ αὐαθυμίασις. διὰ ταῦτ γὰρ ἡ ἧττ χλωρῶν ἐρυθροτέρα φλὸξ, ἡ ἧττ ξηρῶν, ὅτι πλέον ἔχει τὸ θειοῦτον. διὸ δ διαφαινομένη λαμβάνει τὴν χροιάν, ὥσπερ καὶ ὁ ἥλιος, ὅταν ἡ παχὺς ὁ ἀὴρ. ὁ δ' ἄνθραξ οὐδὲ πνεῦμα φλόγα, πλὴν ὀλίγην, διὰ τὸ μὴ ἔχειν τὴν ἐξαθρουμένην πολλὴν ὑγρότητα, πυρουμένη αὕτη ἡ φλὸξ. ὕσης δὲ τῆς αἰρεμούσης αὐωμαλίας, εὔλογον ἂν ἡ καὶ τὸ θρμαίνειν ἵνα μᾶλλον καὶ θᾶττον ὄντα θρμὰ, λαβά πρὸ ἡ τὸ λαλαμον φλὸξ, ἡ τὸ ὕδωρ ἡ οὖν αὐθρώπους ἢ ἀπὸ ἧττ ξύλων. καὶ γε θρμότατόν γε πῦρ ὅλως τὸ ἀπὸ ἧττ σδριωμάτων. ὁ δ' ἄνθραξ ἧκιστα θρμαίνει, σδριώτατος ἂν· καὶ τὴν μὲν τοῦ ἡλίου θρμότητα μιλαίνειν τὰ σώματα, τὴν δὲ τοῦ πυρὸς μή. πάντων δὲ τούτων καὶ ἧττ γίνεται αἰσθησαιτ' ἄν τις τὴν λειότητα καὶ τὴν παχύτητα. θρμαίνει τε γὰρ τὴν σάρκα καὶ τὸ ὕδωρ ἡ ἧττ λαλαμων τάχιστα, διὰ τὴν λειότητα καὶ πυκνότητα. λειότὴν μὲν γὰρ, ὅτι λεῖον· σωιχῆ δὲ, ὅτι πυκνόν. τὸ δὲ λειὸν διαδυπκόν, καὶ τὸ θρμαίνεσθαι διὰ τὴν σωαφὴν καὶ λατάμιξιν. ἅτε φλὸξ ὅλων ἧττ αὐθρωπων μᾶλλον διὰ ταῦτ, καὶ ἅμα πλέων ἡ ἀρρέστ, ἀθρωτέρα. τὸ δ' ὅλον, ἐ διὰ ἧττ αὐ ἧττ ἴσον ἐκαστέρου θρμαντικόν. εἰ δὲ μή, ὡς οὐχ αὕτης γ' ἔχων, ἀδὲ ὁμοίως ἑκαστέρου, ἀλλ' ἄνθρακ μὲν ὁ σδριώτατ, φλὸξ δ' ἡ λιπωτάτη καὶ πυκνοτάτη. θρμαίνει μὲν γὰρ ἡ φλὸξ, διὰ ταῦτα μᾶλλον ἵνα. λατακαίει δὲ πάλιν ἐχ' ὁμοίως, ὅτι λιπωτέρα, καὶ ἀδιγνιέρα. τὸ γὰρ γε τῇ γλίσχρ ἡ στερεὸν πῦρ, θερμότατον. ὅτ' ὀρθὸν ὁμοίως, ἀλλ' ἀκριγόμενον τοῦτ' θρμότητος, ἔχον τε τὸ λαυσὸν σῶμα. τὸ δὲ στερεόν, διὰ τὴν πυκνότητα καὶ σκληρότητα τὰ πυρωθέντα λαθαπερ σίδηρος, χαλκὸς, λίθος, ὅσπερ λιγνὰ, τῇ φύσει σκληρὸν ψυχρότατα. εἶναι γὰρ ἐν αὐτοῖς μαλακὸν καὶ τηρᾶ καὶ τὸ θρμόν, ὥστ' εὔλογος λαυσικώτατα ἡ ξηρός. ἅμα δὲ καὶ ἡ ἡ φλογὸς φορᾶ ποιᾶ τινὰ παραλλαγήν. διὸ καὶ οἱ λιτουργοῦντες ἐν τῇ φλογὶ τὰς χεῖρας ὀξέως, οὐ λατακαίονται. θᾶττον γὰρ ἡ λίπησις ἡ χειρὸς ὅσα, καὶ ἅμα μεταλλάττεται τὰ μέρη, λωλύει τὴν λατάκαυσιν. οὐ γὰρ λαίει, μὴ ὑπομένουσι ἐν αὐτὸν χρόνον. διὰ ταῦτα καὶ οἱ ἐν ἡλίῳ βαθίζοντες, ἅπερ λαίονται ἧττ λαθημένων, καὶ οἱ ῥίπτοντες. εἰ τούτων, ἅμα δὲ ἴσως τούτοις ἢ καὶ ἀπὸ ἡ λιπώσεως † ἀέρος γινομένη, ποιᾶ ὥστε λατὰ ψυξιν ἔχει δὲ καὶ πρὸς τὰς τάξεις, καὶ πρὸς τὰς ἐψήσεις, καὶ τἄλλα τὰ φαῦλα, μιγάλας ἕκαστα πρὸς τὰ ὑπκείμενα διαφοράς· οἷον ὅπως μαλακῆς ἡ θρμοτάτης ἢ μὴ σκληρᾶς, ἢ πάλιν ὀξέως καὶ σφοδροτέρας καὶ ἀθρωτέρας. ἀπὸ μὲν μαλακῆς καὶ μανῆς μαλακώτερον τὸ θρμόν, ἀπὸ δὲ ἧττ σκληρῶν καὶ πυκνῶν σφοδρότερον. διὸ καὶ οἱ ἰατροὶ οὖν ἥλους λαίουσι ἧττ * τσῶν μαλακωτάτην γὰρ ἡ ἀπὸ φύτου θρμότης, ὁμοίως δὲ καὶ ἐν ταῖς πυρώσεσι, καὶ τοῖς ἀλείμμασιν, ἀπὸ τούτων γὰρ ζητοῦσι τὰς

θρμότητας

θερμότητος ἀλλ' ὁμοίως δὲ καὶ ἄλλαι τίχναι καὶ λόγοι, αἷς μὲν ὡσαύτως διαιτῶσι τὰς χρῆσεις, ὡσαύτως τῇ χαλκίδικῇ τῶν σφοδροτάτων· διὸ καὶ οὐδὲν ἀνθρακας οὔτε γιγνόμενος τῶν κινητάτων λαμβάνουσι, καὶ φύσεις γε πάσας * ποιοῦσιν ἐπὶ τὰ ἰσχύος. καὶ ἐν ταῖς φύσαις χρῶνται. σφοδροτέρα γὰρ ὅταν ἡ θερμότης, καὶ ἀθροωτέρα, σωματοειδεστέρα τ' ἀνδύματος. ἐν τούτῳ δ' ὃν τῷ γε ἐπάνω τὸ ἀχρεῖόν ἐστιν, ὅπως ὁ μὴ ἅλις μιλαίνει τὴν σάρκα, τὸ δὲ πῦρ οὐ συμβαίνει γὰρ, τὴν μὴ τ' ἁλὶς θερμότητα λιπαρᾶν ὅσαν, καὶ μαλακὴν, ὡσαύτως καὶ μικρὸν ἐς οὖν τόρνος. ὥσπερ ἀναθυμιᾶν καὶ ὑπαιθριάζειν τὰ ὑπὸ πολῖς, διὸ καὶ ἄλυπος, ὥστε ἀποκλύζειν. τὴν δὲ τοῦ πυρὸς παχυτέραν καὶ σφοδροτέραν ὅσαν, διαθερμαίνουσαν μᾶλλον, ἥδ' ἀχρεῖα μὲν καὶ ἀνίσους τὸ αἷματος ποιᾶν δύχρειαν, ὕστερον δ' ὁ ἀλγεῖν. ὁ μὴν ἀλλ' ἀνάγκη τοῦτον σφοδρότερον χρῆσιν τε καπαύσαι, μιλαίνει. μίλανα γὰρ τὰ πυρίκαυστα, καὶ ὅλως τὰ καπαιόμενα. διὸ καὶ φωπαῖδες ἔχουσιν φύσαις διαύτῃ λινᾶ χρόαν, ὡσαύτως ἐκσβεννυμένου τοῦ πυρὸς, διαθαπερ ἐν τοῖς ἄνθρακεσι· ὑδὲν γὰρ μέλαν ἄνδρ ὑγρότητος. ἀλλ' ὅτι ἐκπαιᾶ πάντα λδυκά, καὶ τιφρώδη, διαθαπερ καὶ τὰ ὀστᾶ. τὸ δ' ὕδωρ τοῦ διδράσκειν λεγόμενον, ὅτι μιλαίνει τὸ πῦρ τὴν σάρκα μὴ μιλαῖνον, ἢ ὀκ ἀλυθὲς, ἢ ὀχ ὁμοίως. μίξει γὰρ ἔνι μιλαίνει τ' ἀσβολος καὶ τ' διαπνοὴν ἀναφέρων, ὥσπερ καὶ τὰ ξύλα καὶ τ' λίθραμον καὶ αὖ τοίχος ἐπεὶ τὸν ἄνθρακας βόπον τινὰ ἔχ' πλησίους, ἐγκατακλίνεται γὰρ ὁ διαπνὸς, ἀναφέρων πολὺ γιγνόμενος. ἅμα δὲ καὶ ὑγρότης ἐν πᾶσι ἐκπαίτοι, σβέννυσι δὲ μὴ ἐσθὺ· καὶ σβέννυσι ὕδωρ βαρύτερον τ' ἄλλων ἐστίν. ἀναφερομένης γὰρ τ' τοιαύτης ἀναθυμιάσεως, ἐλκύεται τῷ πνεῦ, καὶ ὁσπλύεται πόρρω. διὸ καὶ βαρύνει τὰς κεφαλάς, καὶ ὅλα τὰ σώματα. τούτων δὲ ἕν ταύτας τὰς αἰτίας ἀναλαμβάνειν. ἐὰν δὲ ὅλως ἐν ὑγροῖς γένηται τιθῇ τὸ θερμὸν, οἷον ὑγρῷ καὶ ξηρῷ, πλάνην ἔτι γίνεται διαφορά. πολλὰ γὰρ ἀύναται ποιᾶν ἐναντίον, ὧν θατέρου ἐκ ἀδηνίσθρου ἔχαν δύκᾶ τὸ θερμόν· οἷον τὸ ὕδωρ ζέον θερμότερον ὂν τῆ ἀφλῶ, ἐχ ἧττον δ' φλογός, ἔτ' ἐπει ταχὺ· καὶ πάλιν τὸ πῦρ ἀύναται μικρὸν ἀφαίρειν τὸ ὑγρὸν, ἀδὲ σωτηρίαν καὶ παχύνειν, ἀλλὰ σβέννυσι τῶν ξηρότατα πυκνοῦν οὖν ἔξω πόρους δ' ἀπυσιν, ὥσπερ τὰ ἀνθ' ὧν ἀὐτὸ δ' ὕδωρ, καὶ ἐαὐτὸ τι ἄλλο διὰ μαλακῆ θερμότητι τοιοῦτον ἢ παχύνειν, ἀ δὲ ὑγρότης ὥσαυτως μαλακτικὴ πυκνωμάτων. σβέννυσι δὲ καὶ ὅταν πυρίξηρος ὁ ἀὴρ ᾖ, καπαιᾷ τὰ ὀπώρια. καὶ ὅπου φύσαι τοιοῦτοι, ἀνάγκη συμβαίνειν πλέον, ἐὰν μὴ τοῖς λαφος βουλῆ διαβρέειν, καὶ τῇ ἰκμάδα πλέχον, ἢ δρόσοι πίπτωσιν ὕστερας ἅμα βροφῶ τε λαμβάνειν καὶ πίνειν. ὡς μὴ ὂν τὰ διαῦτα χρήσιμα, πλὴν γὰ ὑγρότητι καὶ μιᾶ ὑγρότητος τὸ θερμὸν· ὡς δὲ τὰς τάξεις τὸ ὑγρὸν ἀχρεῖον. αἴτιον δ' ὅτι τὸ ταὐτὸ ὕλας ποιοῦν, φύσαι ξηρᾶς διᾶται θερμότητος εἰς τὴν διαζυσιν· τὸ γὰρ ὅμοιον τοῦ τῷ ὁμοίῳ ἀπαθείς. ἅμα δὲ καὶ ἡ ἀσυμμιξία τ' πόρων γίνεσθαι, πῶς τὸ μὴ διέξασθ' μεταλαμβάνειν· οὐ γὰρ οἷά τε δὲ ἄνδρ τοῦ ὑγροῦ χωρισθῆν εἰσιόντα τὸ θερμὸν, ἔτι δὲ ἀδηνίσθρον, ὥστε διοῖξαι αὖ πόρος τυκνοῦν καὶ συμιχῶν ὄντων τ' ἐξωθεν. διὰ διὰ τοῦ δ' ἡ ξηρὰ θερμότης ἁρμόττει πῶς τὰς τάξεις, καὶ αὕτη λαμβάνουσα τῶν ἀσυμμιξίαν. ἐ γὰρ πλέον ἐκπαίει, τὰ δὲ καὶ ὅλως καπαιᾶν πρὶν ἂς διάλυσιν ἀγαγεῖν. ἵνα δὲ τοσαύτης διᾶται θερμότητος, ἢ φ' λιπόστροφον γένηται τοῦ ὕδατος, ὥσπερ τὰ λίνα, ἐ οἱ κήμωνες οἱ ἐψιμυθιοῦσι. τῷ γὰρ ἀτμῷ ταῦτα διαθερμαινόμενα, λαμβάνει τῶν ἔψησιν, ἐγκατακιγνυμένης ἅμα τ' ἰκμάδος· ὁ ἐ χρήσιμον πῶς ἰσχύ. ἵνια δὲ τῶν βρωτ' ὅτως ἐψᾶται διαφθόγγῳ βαλομένων τ' ὑγρῶν· ὅθεν ὁ ἁπλῶς λεῖον τοῦτο τὸ πνίγειν. ἐγκατακλύσει γὰρ, πόθι πολλοῦ ζοντες καὶ πλαδῶντες τ' ἀτμόν, ὥστε βία τις ἐς ἀπόσασις ἐκ τοῦ πρώτου αὖτε καὶ γένεσις. τὸ μὲν γὰρ ὑγρὸν ἐκ τῆ ξηρᾶ γίνεται θερμὸν, ὅταν δὲ ἐκ τοῦ ὑγροῦ· πλὴν ἐκεῖνο μὲν μιγνυμένου πᾶς τὸ πυρὸς, ὅταν δ' ἰδίαν ἐκπεφυκὸς καὶ ἀπόντος. ἃ δὲ τοῖς ἐμψύχοις σώμασιν φύσπαρέχοντα θερμότης, πλέοσι μιγνυμένη, καὶ βόπου ἰδιότερον· οἷον ἃ ζέσα καὶ γόνιμος ἅλα γίνεται τ' ὁμοίων. ἔτι δὲ πυτόρα ταῦτης ἃ ἐκ τοῦ ἁλὸς· καὶ γὰρ αὖτα γόνιμος καὶ ζώων καὶ φυτῶν, ὀκ ἄμικτος μένοντα τῷ ἀέρι, μᾶλλον δ' ὅταν τῷ αὐτῷ τότῳ γινομένῳ, συμμιξίαν δὲ ἐν ἔχουσα τῆ μαλακότητι καὶ λιπόστροφ πῶς ὁ γονεῦν, ὀχ ὥσπερ ἃ τοῦ πυρὸς σκληρᾶ καὶ πυρικαῖς. διὸ καὶ αὐτόματα πυρωθέντα μὴ ἅλλα εὖ, θερμαινόμενα δ' ὑπὸ τ' ἁλὸς ἐκ δ' ὑπερβολῆν. φύσι γάρ φασι πυθὶ Βαβυλῶνα, καὶ ἐν τοῦ θερμοτέρες τόπους καὶ πυκνοῦν ὥσπερ ἄλλα, διαθαπερ τὰ φρυγόμενα, γγνᾶ καὶ βλασαίνει. τὸ μὲν οὖν πῦρ τῷ θερμῷ τελικώτατος ἢ ποιητικώτατος ὑχ διαφορᾶς, καὶ ὅτι καθ' αὐτὰ καὶ μετ' ἄλλων

τ' ἄλλων

τ' ἄλλων καὶ γὰρ ἄλλοις μισυμβαίνει. ἐκ ταύτης δέ πως ἡ αἰτίας καὶ ἐκεῖνα λύεται τὰ ἀπορήματα, οἷα τί ποτε ἡ μὴ ἁλία τήκεται τὰ νομίσματα, τὸ δὲ ὕδωρ ζέον, θερμότερον ὄν, εὐτηκτότερον· καὶ γὰρ ὅλως τὸ ὑγρὸν, ὥσπερ ἐλέχθη, ἁπλότητος ἕνεκα, καὶ ἅμα διὰ τὴν μαλακότητα καὶ μεγαλομέρειαν ἀνάγκη τήκεσθαι, διὰ δυσείσοδον οὖσαν πίεσιν. ἡ δ' ἐν τῇ ἁλίᾳ θερμότης ξηροτέρα καὶ γεωδεστέρα, διακεκριμένη καὶ ἐπανισταμένη ἀεὶ τῷ ὑγρῷ πᾶσι τὴν λύσιν. καὶ πάλιν, διὰ τὸ μὴ ἐν παντὶ διατεθρύφθαι νικρὸν γίνεσθαι ἁλόντα, ὁ δὲ λύπλοος λίθος ὅλος ὁ αὐτὸς σωρὸς ποιεῖ, καὶ ὅπερ ἄλλοθι ποιεῖσθαι φαίνεται καὶ ταῦτα, καὶ ἐν ἑαυτῷ πίφραυ ποιεῖ. διαφέρει γὰρ καὶ ἐνταῦθα ἡ θερμότης. ὅτι μὲν γὰρ ὁ λίθος ἐργαζεται τῇ θερμότητι καὶ τῇ φύσει θερμὸς ὤν, σημεῖον τὸ γίνεσθαι λευκὸν ἐξ αὐτοῦ. δεῖ δὲ θερμότερον, τὸ διαιρεῖν ταχύτερον καὶ εἰς λεπτά. ταχὺ μὲν γὰρ τὸ θερμότερον καὶ λεπτομερέστερον, οἷον ἡ φλόξ. εἰς δὲ μικρὰ τὸ λεπτομερέστερον, οἷα τὰ καὶ ἐνταῦθ' ἔοικεν ἢ γὰρ λίνεται διὰ τὸ γεῖσθαι ἢ τὸ γε τῷ λίθῳ θερμόν. ἐπεὶ ποιεῖ γε καὶ ὁ ἀὴρ ὁ ἐπικαταπλεόμενος γε ταῖς θήκαις, καὶ διαλύει ταῦτα εἰς τέφραν, ἀλλὰ χρονιώτερον θερμανθείς. ἡ δ' ἐν τῷ λίθῳ θερμότης διὰ μὲν τὸ πυρὸς ἀσθενεστέρα, λεπτοτέρα δέ, διὰ τὸ εἶναι τὸ συγκεκριμένον θερμοτέρα, λεπτὴ δ' ἦν. ὥστε τὸ μὴ θᾶττον, τὸ δὲ λεπτοτέρα διαιρεῖν χρονιώτερον· ἐπεὶ δὲ τὸ σωματωδέστερον καὶ πυκνότερον πυρωθὲν θερμότερον διὰ τὸ τόπον, ταχὺς καὶ θολερώτερος ὁπόταν καὶ καύματα μᾶλλον· ὥστ' ἐνίοτε ψυχρότεροι καὶ λαυματωδέστεροι. πυρωθὲν γὰρ ὁ ἀὴρ, καπέχων ἐν ἑαυτῷ διὰ τὴν παχύτητα τὸ θερμὸν, ἐκπυροῖ μὲν τόπον, ὃς ὑδὶ τὸ πολὺ δ' οἱ ῥηϊστοι καπνοί. ἐαὐ δὲ καὶ ὑπὸπίπτῃ πνεῦμα διεμὸν ὄντα τὸν ἀέρα πυρφόρον, καίεται. διὰ τὴν αὐτὴν δ' αἰτίαν, καὶ ὅτι ἐνομένων τὰ παχύτερα θερμότερα, καθάπερ τὸ γαλα, καὶ ὅλως τὰ ῥοφήματα τοῦ ὕδατος. καὶ ἐαὐ ὑπολάβῃ ἐπὶ τὸ ὕδωρ, θερμαίνει μᾶλλον ἢ ψυχρόν. οἷον γὰρ αὐτὴ φέρεται καὶ λωλύει διατμίζειν ἔξω τὸ θερμὸν, ὥσπερ τὰ ὑπὸπωματιζόμενα, καὶ ἅμα διὰ θερμανθὲν θερμαίνει. πᾶν γὰρ ἔχει πυκνότητα, διὰ δὲ τὸ διὰ τοῦτο ἐκπίπτειν. ὅλως γὰρ, ὁ πολλάκις λέγομεν, τὸ μὴ ῥεῖν καὶ ῥεῖν αὐτὸ καὶ μὴ μᾶλλον, ἔστι δὲ μεταξὺ ἀμφοῖν ἐν ἐχόμενοις ἑαύτοις. τὸ δ' ἐναντίως ἔχειν τούτῳ, διὰ τὸν ἀθροισμὸν ἑαυτῷ μᾶλλον, καὶ ἐχυρότερον γίνεσθαι καὶ χρονιώτερον. τὸ δὲ φλογὸς λυκώτατον ἀεὶ καὶ καθαρώτατον τὸ μέσον. τὸ δὲ ἔκτος καὶ τὸ ἔσχατον, ἐρυθρὸν καὶ μελανέστερον μᾶλλον. ἐμφαίνεται δὲ τοῦτο μάλιστα ὑπὸ τοῦ λύχνου, ὅτι ἀμιγέστατον τοῦτο τῇ ἀναθυμιάσει. τὸ μὲν γὰρ πᾶν αὐτῇ μίξει καὶ τοῖς λύχνοις, ἅτε ὑπὸ τοῦτο φερομένης τῆς ἀναθυμιάσεως, σύλλογος μελαίνει μᾶλλον. εἰς δὲ τὸ ἄνω, οἷον συρροὴ γίνεται, διακαλιγόντος ἄνω καὶ ἅμα πᾶσι πλαμβανόντος τοῦ μύρου. ἄνω γὰρ ἡ ἰσχὺς πᾶσα καὶ ἡ φορὰ τοῦ φλογός. διὸ καὶ ὁ καπνὸς ταύτῃ μάλιστα φέρεται. τάχα δὲ διὰ τοῦτο ὁ καπνὸς, ἐὰν μὲν ᾖ ἄρα καὶ ἀλυβέστερον, ὡς ὅτι μὲν γίνεται ὅταν δάῃ, ὅτι εἰ φθαρτὸν ὅμοιον. ἔστι γὰρ διάτοιον μὴ γίνεται, ἄνοιον δὲ φθαρτὸν ὑπὸ τοῦ ἀέρος. τὸ δὲ μέσον, οἷον διαφορὰν καὶ ἀλικρινές. διὸ καὶ ταῦτα μὲν ὁ ὁρᾶται. τὰ δ' ἄνω διαλύει, διαλαμβάνει τὸ εἰς ὀξὺ σωπᾶν, καὶ διὰ τὴν λίνησιν. ἀκροᾶται δὲ τοῦ, διατί ποτε τὸ φλογὸς τὸ χῦμα πυραμοειδές ὄζει. καὶ φησὶ Δημόκριτος μὴ, πόρους ψυχομένου αὐτοῦ τοῦ ἄλμου, εἰς μικρὸν συμπίπτειν, καὶ τέλος ἀκρωτηριάζειν. ἔστροι δέ τινες τοῦ παλαιοῦ, ὑπὸ τοῦ τοῦ πυρὸς πόρους τινὰς μίσους λυπήσεως πυθμένας ποιεῖσθαι. τότε γὰρ ἐκπίνειν τὸ φλογὸς ἀσθενέστερον εἶναι, καὶ ὃν πλέον λυπήσει, ἀλλ' ὁ πυρὸς τοῦ πυρὸς πόρους τινὰς λίνησιν. εἰ γὰρ τὸ πυρὸς ἴσασι σεῖν ὡσαύτως γίνεσθαι, ὅδ' ἀεὶ ἐστὶν ἦν λύσ, καὶ μᾶλλον ἐπὶ τοῦ λυπήσεως ἢ πυρὸς ἀκρωτηριάζειν. γελοῖα δὲ ὅλως καὶ τότοις ἡ τοῦ πυρὸς ἀέρος λίνησις· ὑφ' αὑτοῦ γὰρ λυπεῖται τὸ πῦρ, καὶ μᾶλλον λυπεῖ τὸν ἀέρα ἢ ὑπὸ ἐκείνου λυπεῖται τῷ λυπεῖν, ἐπεὶ καὶ βυθίας ὅσους ἀεὶ ἦν ἢ πῦρ ἡ ὀξύτης τοῦ φλογός. ἔτι δ' ἄτοπος ὁ πυθμὴν μόσ, ὥσπερ λέφαν ἐνεῖν καὶ ὑπὸπολαίειν ὄντων, χρὴ τὰ τότων παντοχόθεν ὁμοίως συμβαίνειν, καὶ πυθμένας ὄντας μείζονος μᾶλλον. νῦν δ' ἐν ταῖς ἀπνοίαις ἀκροφυδεῖ μάλιστα ἡ φλόξ, ὅτι καὶ ἡ λωλυομένη τῷ πυθμένι ἀκρολακωλύει τὴν εἰς ὀρθὴν φορὰν, ἀλλὰ πυκλαῖ καὶ μεταῤῥίπτειν. ὅτι μὲν οὖν πῶς τὸ μὴ ἀλυβές, διὰ δ' ἄγαν σωπτόν, εἰ δ' ἐν φορᾷ τινι καὶ ῥύσει τὸ πῦρ. ἀεὶ δὲ ἦν ῥέοντων εἰς ἔλαττον ἡ ἀεροπλυβύτησις, μὴ γινομένης ἄλλοθεν ἀναῤῥοῆς, ἀναγκαῖον εἰς τὸν πλέω τόπον διατανύσθαι, καὶ τὸ σωπχὲς διατηρεῖν ἀκριβοῦσθαι μᾶλλον. ὥστε ὅτι μὲν οὐκ ἐν καὶ ἡ φλογὸς αἴτιον, εἰς τὸν σχηματισμόν. ἡ γὰρ ἀρχὴ διατεθεῖσα ἰσχυροτάτη καὶ πλέστη. μετὰ δὲ ταῦτα ἐλάττων ἀεὶ, καὶ ἀκριβεστέρα ἀδηλοτέρα· διασώζεται ἢ τὸ συ-

νεχὲς. ὅθεν

νηχές. ὅθεν καὶ ὑδὶ τὸν ὑλαστων γίνεσθ. ☾ γίγνοιτ' ἂν ἐ μὴ πᾶμπόπλεων ἔξωθεν ἕτερα ῥεῖ θρα. πολλῶς γὰρ ὄσης καὶ ἀθρόας ἡ ποιῆς, τὸ ἐγγύτατον πλᾶσον· ὅτε ἰλαδ᾽ῆω ἀεί, ἢ ἔλατ τον. τελοῦτ᾽ δ᾽ ἐπιλείπειν, ἐαὶ μή πω τόπος ἐγκοίλος ᾖ, ἢ ἢ ἄλλως ἀνωμαλὶς ἀθροισμόν ἢ διάχυσιν ἐς πλέω ποιῇ. ὅθεν δ᾽ ὑδὶ τ ἀέρος, ἢ τ φλογὸς ἐχ ἕεισ· ὁ μ γὰρ ὁμαλὴς. ἢ δ᾽ φλοξ ὁ τ ἢ αὐτ φέρετ, ἀλλ᾽ ἀφ᾽ τῶν τ τόπων ἐγκλισιν. ὁμοιον δ᾽, ἢ ὀχ ἧττον ἴσως οἰκεῖον τῷ ὕδι τὸν φυτ. ☾ γὰρ ἵστων ἢ αὔξησις εἰς λιπὸν αὐπκει, ἢ εἰς ὀξὺ ἢ τ θιρμὸ φορὰ γε νομένη, μέχρι ὅταν ἀρχὰς ἑτέρας φ αὐτῇ λαμβάνοντα ποιῆσι ται τ ὁζων ἢ ἐλαδ᾽ λων ἐκφυσιν. εἰ δ᾽ ἀρα ἢ τ πδὶ ἔχοι ἰωλύεα τὴ ἢ ἀφαιρᾶτ, ἐαβαλπὸ ἐπός, ὀχ ἧ ἐυπόμβῃ, ἀλλ᾽ ἧ ψυχρὸν ὅσ᾽ ἀφᾶ, πλέω δ᾽ ἀφαιρᾶτ, ἢ μᾶλον φθισχύῃ, δπλοῦ ὅτι τ ἀδφνεσίρα ἢ πορέω τόρω διατεινομένε. ἢ πδὶ μὲν τ χήματος ἱκανῶς εἰρητ. φθορὰ δ᾽ γίνοντ πλεως τ πυρός. πφρατέον δ᾽ εἰς ἑκάστων τότων αἰσθησιν τ μέρος, οἷα καὶ τὰ πυκά δ᾽ σαρκὶ πλὴ σάρκα ἐαίοντα πλὴ κοιλίαν ὁ ἐαίῃ, ὰ δ᾽ τὰ σόματα ὁμοίως διαπῇ ὅσ᾽ λύχνος ἰωὶς εἰς τὰ σόματα λαμβάνοντες ἀκροβοφνύοντ, ἢ ὁ ἐαίοντ· σάρκα πῇ ὅ τῶν διαπύρων ὀβελίσκος σφοδροτόρως παίσαντες, ἤπερ ὁ ἐαίοντ. διὸ καὶ σάρκα τῶν πόρων βασλίζοντας πῶς ῥὶς ἄλλοις οἷς παρασκευάζοντ, ☾ τ πόφασι δρᾶν· ἢ διαπὶ τὰ ἐαπαύματα τῷ θιρμῷ ἐαβίσαται, ☾ ἰωλύει φλυκταίνας ῥᾶδν. ταὐτα γὰρ ταῦτα, ἢ ἄ τι τότοις ὅμοιον, εἰς ἐκάνας πίπτει τὰς αἰτίας, ἅστε πλὴ τὸ ἐλατ τον ὑπὸ τῶν πλέονος φθείρεσθ ☾ μαραίνεσθ, ἢ εἰς τὸ σωβλίβῃ τε ἢ ἐαπαπνίγειν πλὴ ἀρχήν. ὅθεν γὰρ ποιᾶ ἢ τὰ σόματα ἢ ἡ κοιλία ☾ ἡ πῖσις. ὀκ ἐᾶ γὰρ ἀποῤῥᾶν. μὴ ἀπῤῥέον δ᾽, ἥ τον ἐαίει· τότων γὰρ ἡ δύναμις. ἐπεὶ ἢ θλίβοντες ὅτι ἢ μᾶλ λον πιέσωσιν ὅσ᾽ αὖθρακας ὅσ᾽ ἀπῖσει σβεννύσην. αἱ δὲ τ ὑγρὸν δ᾽ υνάμεις αἱ σβεσικώτεραι τῷ πᾶσα δύνασθ μᾶλισα εἰς πλὴ ἀρχήν, ὥσπερ ἐλίχθη πδὶ τ ὄξος· ἐαὶ δ᾽ ἅμα ἢ γλιχρότης τις, μιχθῆ μᾶλον. διόπι τὸ μὲν γὰρ διαδύνατ᾽ ἂν διοδυπιᾶν, τὸ δ᾽ ὥσπερ ἐπαλείφει καὶ ὧπ πωματίζει. δρᾶ τί ὅθεν σβεσικώτατον εἶναί φασιν, ἐαὶ ᾖς μίξει τὸ ὄξος ὡς ᾗδ λύπῶ· τὸ μὲν γὰρ γλίχρον, τὸ δὲ δρα δύνασθ. καὶ πῶς τὰς ἐμπρήσεις δῶν μηχανημάτων ὅσ᾽ μᾶλισα βοηθᾶ. ἐαὶ δ᾽ ἅμα τῇ ὑγρότητ τῇ τοιαύτῃ ἢ τὸ ψυχρὸν πθσῆ φύσει, ἢ τ πορέω σωπργᾶν εἰς πλὴ σβέσιν, ὥσπερ οἱ καὶ πδὶ τ σαλαμανδραν ἐᾶν· ψυχρὸν γὰρ τῇ φύσει τὸ ζῶον· καὶ ἡ ἀπῤῥέουσα ὑγρότης γλίχρα, καὶ ἅμα χυλόν ἰν ἔχετα τὸν αὐτὸν, ὥστε δ᾽ εἰκνεῖσθαι πορέω τόρων, σημᾶον ᾖ ἢ τὰ ὕλατα ὀλίβρια γίνεσθ ὅσ᾽ ἐαρπὸς, ἐαὶ ἐαταμιχθῇ, ἢ μᾶλλον τεθνιώσης. ἐπὶ δὲ ἢ τ νωθρὸς ἡ πορέας σωθρᾶν· πλέω γὰρ χρόνον ὧπμένον, μᾶλλον σβεννυσιν. ἡ δὲ σβέσις ὀκ ἐᾶ, ὁπόθεν ῥῶ ὧπς, ἀλλ᾽ ἐαὶ σύμμετρον πῶς τὸν φύσιν ☾ τ δύναμιν. καὶ εἰς ὃ ἐαὶ μὴ ὧπχρονίσῃ, πάλιν αὖα ζωπυρᾶται. σύμφωνον δὲ τότῳ ἢ τὸ τὰ ἰξώδεα μὴ ἐαίεσθ· διὸ ἢ ἔνιοι πῶς τὸ μὲ πάχειν ἀλέφασι. ψυχρὸν γὰρ δὴ ἢ γλίχρον ὁ ἰξός, ὥστε μὰ δρα τ πυκνότητα δ᾽ἰχεσθ, ἢ δρα τὸ ψυχρὸν σβεννυτ. τότων μ δ᾽ αὖται αἱ αἰτίαι. τ δὲ μὴ ἐπαίρεσθ τὰ ἐαταπαύματα, ☾ ἄ τι τοιοῦτον ἕτερον, ἢ πλέων βορμότης ἔρα ἔσα τ ἐλαδτονος, ἢ αὐαξηραίνουσα τ γινομένων σώτηξιν, ἀφ᾽ ἧς αἱ φλυκταίναι, ὥσπερ ἐλίχθη, ἢ ἐαταμαράνουσα ☾ συμφρύγουσα πλὴ ἀρχὴ, ἢ τὰς μ ἐαβέπασα σβέσεις, ἐκ τότων θεωρητέον. διατί δ᾽ ἐκ ἔεισ ἀλλβεις, ἐκ πολλῶν γίνεται μᾶλον ἢ ὀᾶττον. ὁ μὴν ἀλλ᾽ ἔσῃ ἐπάνω ἀσολιπὸν τ αἰτίαν, ὅτι τὸ μὲν ξύλον ὑθὺς ἐαπαπαῖον ἔχα συγγενῶν χόνων τῷ πυρί. ἐαὶ μὲ γὰρ πῶς ἄθρουν ὀᾶττον πυρᾶται δὶ ἀδίνειον. ὁ δὲ λίθος ἔχα ἐαπάξηρος ᾖ· διὸ καὶ τὸ ἐκπηδᾶν δὴ δύθὺ πιπυρωμένου πθσάγασιν. ἄπιστα βέλτιον δ᾽ φ βορέους ἢ νοτίους τὰ πυρᾶα· διόπι ξηρότερα ὄντα ὀᾶττον, καὶ δὶ ἐλαδτονος βίψιως ἐνθορμαίνεται. δρᾶ δ᾽ ὃ γὰρ ἀδὲ τ τυχόντων, ἀλλ᾽ ἐξωρισμένων πνῶν γίνεται. δᾶ γὰρ ἔχαν ἴνα συμμιξίαν. ἄριστ δ᾽ οἱ μὲν ἐκ πιτῆ φασιν, οἱ δὲ ἐκ ἀλκυμένης αὐδρόχνης τ ἐκάρεαν. τὸ ἧ βύπαπον δ᾽ ἄφνης, τὸ γὰρ ἐκ τ αὐτ ποιᾶν καὶ πάχον, ἀλλ᾽ ἕτερον σῦθὺ ἢ φύσιν. ἀγαθὰ δὲ ἢ ἐκ ῥάμνε, καὶ μᾶλον εἰς τ ἐκαῦσαν. πῶς ἧ τῷ ξηρῷ ἢ χυμὸν εἶν ἢ μανότητά ἶν ἔχα, δᾶται τ δ᾽ ὑπάρχῃ ἶν᾽ ἡ βίψις ἰσχύῃ· τὸ δὲ βύπαπον ἀδφνέσβον ἐᾶν. διὸ δ᾽ δαφνης ἄριστον. ἅμα γὰρ ἀπαθὲς ὄν, ἐργαζέται τὰ θρμύτητ. ἐπεὶ δ᾽ ἄνδυ ὑγρότητος ἢ αὐαθυμιάσεως ἰωὸς ὀκ ἔσι θδρμότης, δρᾶ πῶδ᾽ ἡ κονία, καὶ ἢ μᾶλον, ἢ καὶ ἁπλῶς ὕλατος ὧπχομένε. ἔσι γὰρ ὕλη τὸ ἐγκα

παλιλαμπὲς πῦρ, ὥσπερ οἱ λύχνοι. καὶ οὔθ' ἁπτικὰ σφόδρα, οὔθ' ἁπτικοὶ καὶ βωλωδεῖς. τὸ μὲν γὰρ ὁ χρόνος ἀφῄρηται, σβέννυται τῷ ἀναπνεῖν. ἃ δὲ μικρομερῆ ἄγαν ὀλίγον ἔχει. μικρὸν δὲ ὂν τὸ πῦρ ἀθρόως ἴσχει δὲ καὶ τὸ πρὸς τὴν γύψον τῷ φοινικικῷ πρῶτον εἶναι· φασὶ γὰρ καὶ ἐπὶ λίθων ἀναφυσωμένων λαίας· δεῖ γὰρ σβεσθέντος συμφυῆναι, καὶ ἐπακτῷ ἔχειν τὸ θερμόν. ἐμφαίνει δὲ πως καὶ τὸ νίτρον τὸ λεπτομερὲς γὰρ τῷ ὀρυκτῷ δοκεῖ τῷ τοιούτῳ λύεσθαι. ὅταν γὰρ ὕδωρ θερμὸν ὑποχυθῇ, σβεννύμενα, καὶ ἀδυσωπῆ ἐμποιεῖ τῇ ἀφῇ, ἀεὶ δὲ συμμετρίας τινὸς εἰς ἅπαντα τὰ τοιαῦτα πρὸς τὸ κρατεῖσθαι. σβέννυται γὰρ καὶ ὁ οἶνος ἐγχεόμενος ὥσπερ τῷ φλόγα, καθάπερ τῆς ἀσυνδεσίας ἐκπαμπῇ. καὶ ἡ θάλαττα, ὅταν σβεννύσῃ. ἐὰν δ' ἔλαττον ᾖ καὶ τὸ ὕδωρ· συσκιδνᾶται γὰρ, καὶ ἀβρεσθὲν ἐχυρώτερον. φέρει δὲ τῇ πίττῃ λειομερὴς μᾶλλον, ὅτι σφοδρότερα καὶ πλέων ἡ φλόξ, ὥστε καὶ ἐκπολαῦ, καὶ κατακαίειν τὰς οἰκίας. διακρίνεται γὰρ ὑπὸ πολλοῦ κρατεῖν, καὶ ἐκφλέγεσθαι. φόφον δὲ γίνεται πυρεμὸν, σβέννυται δὲ μαχόμενα τὸ θερμὸν καὶ τὸ ὑγρόν· ὅπερ συμβαίνει κατὰ τὴν σβέσιν. ἀκούει γάρ τις ὁ ψόφος ἡνίκα τὴν φλόγα ἀποκλείῃ καὶ φέρεται διὰ πολλοῦ. ταῦτα δὲ καὶ ἐπὶ τῶν λύχνων ὅταν ὁρᾶν, ὅταν ὕδωρ ἔχει τὸ ἔλαιον· τὸ γὰρ ὕδωρ σβέννυσι. καὶ τὰ φύλλα ἢ τὰ τῆς λάφνης, καὶ ἡ λιπῆ, καὶ τὰ ἄλλα τὰ τοιαῦτα, πυκνότητα, καὶ διὰ τὸ ἔχειν πολὺ τὸ ὑγρόν ἰσχναίνει. ὅτι γὰρ πολὺ, καὶ οὐ δίασι τῇ πυκνότητι, διὸ καὶ ὁ ψόφος. ὡσαύτως δὲ καὶ τὰ ξύλα τὰ λαιόμενα, τὰ μὲν ῥήγνυται καὶ πηδᾷ, τὰ δὲ σωρὸν ποιεῖ ἄνω ψόφον. λαλεῖ δὲ οἱ μὲν μέλαν τὸ ἄφαυσον, οἱ δ' ἀπαλόν. ἀεὶ γὰρ καὶ γίνεται λιαυρεμὸν ἡ ὑγρὸν, καὶ ἀβρὸν φορεμὸν μετὰ βίας, ὅτε μὲν ῥῆξις γίνεται καὶ πηδησις, † ὅταν δὲ σωρὸς ψόφος καὶ φλόγωσις· ὃ καὶ αὐτὸ ποιεῖ βόσπυ τινὰ τὸ πῦρ ἐν φρέατι πνεῦμα ζῶσ, ἅτε πυρεμὸν. ὁ δὲ λαπνὸς ἅπαν λυπεῖ, ὅταν καὶ τῷ αὐτῷ πυρί. διὸ καὶ οἱ ἐν ταῖς ἀπαλαίαις πολιορκούμενοι τῷ λαπνῷ πῦρ ἐὰν ἔχωσιν, ἀδύ πάσχουσι. σβέννυσι γὰρ τὸ ἐν τῷ λαπνῷ θερμὸν τὸ πῦρ, ἐπὶ πολὺ φύσει τὸ πλέον τὸ ἔλαττον μαραίνων. σβεννυμένου δὲ φθείρει καὶ ὁ λαπνός. διὸ καὶ ὁ ἅλιος ὥσπερ τὸ πῦρ, βουλεῖ πρὸς τὸ μὴ λαπνίζειν. τὸ δ' ἐν ἐφικτῷ, καὶ πρὸ πολλοῦ ἐκπυροῖ. διὰ τοῦτο καὶ εἰ ἰσχνὸς τὸ πυρὸς ἔλαττον ἐνοχλῶσι· καὶ γὰρ τοῦτο ποιεῖ καὶ ἀναφίει καὶ αὐαλεῖ πρὸς τὰ ἄνω. διὰ τὸ αὐτὸ δὲ καὶ τὸ πολὺ πῦρ ἄκαπνον, ὅτι φλογοῦται καὶ διαχύτῃ πολλοῦ τοῦ πυρὸς ὄντος. ὃ γὰρ αὖ πλέον τὸ λαιόμενον, ἔλαττον τὸ λαπνίζον, ἐξαφθὲν θυμιᾶται. ἐν ὑδρὶ δὲ ξηρὰν ξύλων συνεῖδησιν ἀνάλωμ, οἱ ἄνθρακες ὑπολαμβάνουσι ποιεῖσθαι ἀκαπνότερ\, ὅτι ἐκφλογοῦται πᾶς ὁ λαπνὸς, ἐμπίπτων εἰς τὸ πῦρ, καὶ τῇ συνεστάλαι καὶ καταλύεσθαι. λύσκαπνα δὲ τῶν ξύλων τά τε χλωρὰ, καὶ τὰ σκολιά, καὶ τὰ τυπώδη, καθάπερ ὁ φοίνιξ· ὑδατωδῆ γὰρ ἀεὶ καὶ ὑδατώδη τὴν φλογά. διὸ καὶ τὰ ἐχόμενα τῆς ἀρίστης ὑπαυστότερα· ἰσχνὰ γὰρ ὁ φλοιός. καὶ ἐὰν ἧς ἰσχνὰ καὶ μετατιθῇ καιόμενα, ἀκαπνοῦσι. ὅτι συμβαίνει τὰ μὲν μετασχαφέντα σωιδεῖσθαι, τὰ δὲ μὴ καίεσθαι, πρὸς πίπτοντες ἄρτι τὸ πυρὸς, ἀλλ' ὅσα λαπνιᾷ, ἵνα ᾖ καὶ τῶν ἀκαύστων πρόσφατα ἐντιθῇ πολυκαυστότερα γίνεσθαι, καθάπερ τὰ ἐλάϊνα. διὸ καὶ ὁ πολὺν χρόνον φασὶ δεῖν φυσᾶν, ἐὰν μὴ πλῆθος ᾖ ξύλων· ἡ δὲ θρυμμάτης τοῦ λαπνοῦ, καὶ τῶν ὑγροτήτα τῶν ἑκάστου. διὸ καὶ ἐκ τῶν σικύων θρυμμάς· ὑποπολίσκουσι γάρ. ὁ δὲ δὴ λάθος καὶ ὑσμὸς ὁ δριμὺς, ὁταν πλέων καὶ ἐλαιώδης, ὥσπερ ὁ λαπνὸς ὅταν ἔχῃ ὀδὴν πρακτὴ καὶ γιγνώσκειν. ὅτι δ' ἐκ μὲν τοῦ ὑλίνου φῶς ἅπασι τῇ αὐτῇ λάσει ἐκ δὲ λίθου, τί τὸ αἴτιον συμμίγνυσι δὲ τὸ ἐπίκαυμα, ἐκ δὲ τοῦ πυρὸς οὐχ ἅπασιν. ὁμοίως δ' ἅπτεται λιπομόρφα, καὶ ὅτι σωρὸς γίνεται μᾶλλον αὐαλώμενον. τὸ δὲ ἀδιάκοπον διὰ τὴν ἀνομοιότητα γίνεσθαι. ὥστε τὰ μὲν τῷ ἀθρόισμῷ, καὶ τῇ λιπαρότητι διαδυόμενον, εἰς τὸ ἐκκαυμα λύεται ταχέως, τὰ δ' ὅλ' ἐστέρηται οὐ λύεται. ἐξαφθῆναι δὲ ἀπὸ τῆς ὕλης, καὶ ἐκ τοῦ χαλκοῦ, καὶ τοῦ ἀργύρου τρόπον τινὰ ἐργαζόντων. ὑπὸ ἄκρου τοῦ ῥιγεῖσθαι φασί, καὶ ἄλλοι δέ τινες οἴονται, διὰ τὸ ἀπίεναι τὸ πῦρ διὰ τῶν πόρων. οἱ δ' ἐρέτριαι, κατὰ μικρὸν διαθερμαίνοντα. καὶ οἱ λεάμενοι χλιαρῷ κατάχουσι πρῶτον, ὅπως εἰσδύνειν ποιεῖ. τὸ γὰρ ἄγαν θερμὸν ἀθρόον σωκλεῖσι τοὺς πόρους, ὅτι μὲν αὐτὸ διαπνεῖσθαι καὶ σωβλίπτειν φοβεῖται ἐπείσθη. ὅτ' ἐκώλυσεν ἐξελθεῖν, ὥστε μὴ πιπαῦσθαι τὸ ῥιγοῦν, ἀλλὰ τὸ μὲν πυθμενικαῦσθαι, τὸ δὲ κατιλύεσθαι, καθάπερ καὶ ἐπὶ τῶν λακκῶν ὀπτωμένων. καὶ γὰρ ἐντεῦθεν τὸ μὲν ἐξεκαίετο, τὰ δ' ἐντὸς ὠμὰ συνεύμενα, καὶ ἀδιάντων τῶν πόρων.

διὸ καὶ

διὸ καὶ μελανώτητα ἢ συμμιξίαν ἵνα ζητῶσι πῶς τὴν ὄψιν, ἢ ἐργαλείαν φασὶ τὸ καλῶς ὁρᾶσαι· ἢ μᾶλλον τέχνης, ἢ τὸ ἰᾶσαι. οἱ δ' ἄνθρακες γίνονται μὲν μέλανες, ὅταν καταπλεύσῃ ὁ καπνὸς γὰρ αὐτοῖς μέλας ἂν φύσει, καθάπερ βάπτει. διὸ μελίττουσι οἱ σκυτοτάμαι· καίουσι γὰρ ὅτως, ὥστε ἀχρόνυδρα θυμιῶντες, ἢ ἧττον μικρὸν διακλύντες καπνοῦσιν. ἐὰν γὰρ φλογωθῇ, καπνώδης, καὶ διαλαμπὴς ὡς τέφρα. ὁ δὲ καπνὸς ὁ μέλας, ὅτι συγκαυτὰ ὑγρᾶ διαλυόμενα εἰς ὑγρὸν μέλαν ἢ γλοιῶδες, καὶ τὸ ὀνοῦμα ποιεῖ μέλανος· ὁ γὰρ ἀὴρ φύσει μέλας. ὥσπερ δὲ καὶ ἔχουσι πῦρ, ἐρυθροί φαίνονται. διὰ γὰρ τὸ μέλανος, τὸ λευκὸν φαίνεται φοινικοῦν, ὥσπερ ὁ ἥλιος διὰ καπνὸ καὶ ὀμίχλης. διὸ καὶ ὁ αὐθαρὴς φλογὸς ἐρυθρός· λεπτότερος γὰρ ὁ ἀραιούμενος καπνός, ἢ γινόμενος ἐπιγλοῦς τῷ χυλῷ. διὸ καὶ ἥπερ ὄρος διὰ ἰσπος. ἐπεὶ ἢ αὐτὴς φλογὸς ἡ μᾶλλον καπνώδης, καὶ ἧν χλωρῶν ἐρυθρὰ ξύλων. ὅταν δὲ ἀποσβεσθῶσι πνίξει συγκαπνιζομένου, καὶ ἀποσβεννυμένου τὸ καπνοῦ, μέλανα γίνονται διὰ τὴν λιχθεῖσαν αἰτίαν. τὰ δ' ἐκκαύματα μᾶλλον διαμένει, ὅτι ἀπολαμβάνεται τὸ ὀνοῦμα τοῦ πυρός. ὀνυματώδη γὰρ μᾶλλον τὸ πῦρ. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων ἱκανῶς εἴρηται μέχρι γε τανῦν. ἀκριβέστερον ἢ πάλιν ἀν ἄλλοις ἰδοῦμεν περὶ αὐτῶν.

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΠΕ

ἐ ἀνέμων.

ΤΩΝ ἀνέμων φύσιν, ἐκ τίνων μὲν, ἢ πῶς, ἢ διατίνας αἰτίας γίνεται, τυθώρηκ περόσφορ, ὅτι δ' ἐκάστοις αἱ διωάμεις, ἢ ὅλως τὰ παρακολουθοῦντα ἢ λόγον ἀκολουθᾶ, πειρᾶσθαι χρὴ λέγειν οἷς πρὸ χρείαν διαφέρει ἀλλήλων. αἱ γὰρ διαφοραὶ περὶ ταῦτα, καὶ ἐν τόποις· οἷον μὴ γεῖος, ἢ μὴ πρότης, ψυχρότης, θερμότης, ἁπλῶς τὸ χαμερινὸν ἢ δυσιανόν, καὶ ὑέτιον ἢ αὔθριον· ἔτι δὲ τὸ πολλάκις ἢ ὀλιγάκις ἐκαθ' ὥραν, ἢ τὸ μὴ ἀεὶ πνεῖν καὶ σωτιχεῖς καὶ ὁμαλεῖς, ἢ διαλείποντας καὶ αὐτομαλεῖς. καὶ ὅλως ἃ συμβαίνει περὶ τὸν οὐρανὸν, ἢ περὶ τὸ ἀέρα ἢ τὴν γῆν, ἢ τὴν θάλατταν διὰ τὴν πτῶσιν. ὡς γὰρ ἂν ἁπλῶς εἴπειν, ἐν τόποις ἐστὶ περὶ ταῦτα τυγχάνουσιν αἱ ζητήσεις, ἐν οἷς ἢ τὰ περὶ τὴν ζώων ἢ φυτῶν παραλαμβάνεται. ἐπεὶ δ' ἑκάστου τόπος ἴδιος ὑπάρχει. ἢ τοῦθ' ὅσπερ τὸ οὐσίας ἀπὸ τούτων, οἷς ἁπλῶς εἴπειν καὶ αἱ διαφοραὶ ἐν αἱ διωάμεις ἢ ἑκάστου εἰπεῖν· οἷον περὶ ὕδωρ ἡ τὸ μεγέθος ἢ σμικρότητος, καὶ ψυχρότητος ἢ θερμότητος, ἢ πλήθος ἢ ὀλιγότητος, ἢ τὴν ἄλλων τὴν πάσων. ὑπάρχει δὲ ταῦτα. τὰ δ' ἐναντία τοῖς ἐναντίοις· ἀμφότερα δ' ὅλως, οἷον τῷ Βορέᾳ ἢ τὸ νότῳ. μεγάλοι μὲν γὰρ ἄμφω, ἢ πλεῖστον χρόνον πνέουσι, διὰ τὸ σωματοειδῆς πλεῖστον ἀέρα πρὸς ἄρκτον καὶ μεσημβρίαν, πλαγίαν ὄντων πρὸς τὴν τὸ ἥλιόν φορὰν, τὴν ἀπ' ἀνατολῶν ἐπὶ δυσμάς. ἀναθεῖται γὰρ φέρεται τῇ τοῦ ἥλιος δυνάμει· διὸ καὶ πυκνότατος ἢ σωτιφέστατος ὁ ἀὴρ. ἀθροιζομένου δ' ἐφ' ἑκάτερα πολλοῦ, καὶ πλέων ἡ ῥύσις, ἢ σωτιχέστερα γίνεται πλειονάκις. ἐφ' ὧν τὰ τε μεγέθη, καὶ ἡ σωτιχεια, ἢ τὸ πλῆθος αὐτῶν, ἢ ἄλλο τοιοῦτόν ὅτιν. ἡ δὲ ψυχρότης καὶ θερμότης ἐμφανίσαι δέξειεν ἂν εἶναι, διὰ τοὺς τόπους γινόμεναι· ψυχρὰ γὰρ τὰ πρὸς ἄρκτον, τὰ δὲ πρὸς μεσημβρίαν ἀλεινά. τὸ δ' ἐφ' ἑκάτερον ῥεῖον, ὁμοίως. ἅμα γὰρ ἢ ἥπερ φέρεται πάμπολυ τῷ σύνεγγυς, καὶ φέρεται πάμπολυ φορᾷ. τὸ δὲ διὰ σφοδροτέρως φερόμενον, ψυχρότερα· ὅς τι τὸ πόρρω διακεκαυμένον μᾶλλον, καὶ αὐθμηρόν. διὸ καὶ ὁ νότος ἐκεῖ ψυχρότερος, ἢ πρὸ ἡμῖν· ὡς δέ τινες φασι, καὶ μᾶλλον ἢ Βορέας. ποιεῖ δὲ τι καὶ ἡ μεταβολὴ πρὸς φαντασίαν. ἀλλ' ἐὰν πρὸ ὑπάρχοντος τόπου. καὶ ὅσον μὲν κοινόν, ὡς εἴπειν, πᾶσι. τὸ δὲ ὑέτιον καὶ αὔθριον, ἐκατέρου καὶ τὸ λυματῶδες καὶ ἄκυμον καὶ πνικτόν, καὶ σωτιχὲς καὶ αὐτομαλὲς ἢ ὁμαλόν. ἴδιον δὲ τὸ μέγεθος τοῦ μὲν ἐρχομένου, τοῦ δὲ λάγοντος πρὸς τὴν ἔπισιν τοῦ τόπου ἀρθρόνει μᾶλλον. ὅθεν μὲν γὰρ ἕκαστος πνεῖ, πρὸ ἐκείνου αὔθριος· ὅπου δ' ἀπαθὴς τὸν ἀέρα, παρ' ἐκείνου δ' ὑγιεινὸς ἢ ὑγιής. διόπερ ὁ μὲν Βορέας, καὶ μᾶλλον οἱ ἐτησίαι, τῆς πρὸς μεσημβρίαν καὶ ἀνατολὴν οἰκοῦσιν ὑέτιοι. ὁ δὲ

νότος πᾶς ἀπᾶν, ἢ οἱ ἐξ ἐκείνης τ τόπου ↓ πνέοντες τοῖς πρὸς ἄρκτον. ὁ μὲν γὰρ Λ' φέρεται βία, ἀλλ' ἀπὸ μείζονι ῥοπῇ φ' ἕλκει χώρας ὑφ' ἣν ἔχει, ὅπου αὖ πλαγιώτατα τὰ νέφη, καὶ λάβῃ εὐθύνοντα, φέρεται βία καὶ ὕδατος γένεσις. διὸ ℂ ἧττον σύνεγγυς τόπων, ἄλλοι πρὸς ἄλλους ὑέτιοι τ αὐτόμων. ἀλλὰ πρὸς μὲν ὑδατώδη γῆ ἐστὶν ἧττον ὑέτια, ἐκ δ' αὐτῆς Λ' αὐτῆς, καὶ ὁ μὲν Βορέας δύθυς ἀρχόμενος μέγας, ὁ δὲ νότος λήγων. ὅθεν καὶ ἡ πρόσκρουσις συμβάλλει τὰ πρὸς αὐτὸν πλεῖν. ὁ μὲν γὰρ δύθυς, οἷον ἐπίκαιρος ὢν πρὸς ἄρκτον οἰκεῖος· ὁ δὲ μακρὰν ἀφέστηκε. χρονιώτερα Λ' ἢ τ ἄπνοια θέρους ἀκρίβειά, καὶ ὅταν αἴθριος ᾖ πλοῦς. τοῖς γὰρ πρὸς αἴγυπτον καὶ αὐτὸν τόπους ἐκείνοις, ἀναπαλιν ὁ νότος ἀρχόμενος, μέγας. ὅθεν καὶ ἡ πρόσκρουσις φαύλως λέγουσιν. ὡσαύτως ἢ καὶ τὸ πνεῦμα καὶ ἄκυμον καὶ συνεχὲς καὶ ὁμαλὲς ἐκείνοις ὁ νότος ποιεῖ μᾶλλον. καὶ γὰρ τοῖς ἐγγὺς ἐκείνοις τοιοῦτός ἐστι τὰ πρόσω καὶ αὐτομαλὲς καὶ διαπαντὸς ὁμαλές. διότι μὴ ὂν τὰς αἰτίας ὑπολαμβάνειν, αἳ πόρρωθεν φαίνονται καὶ κατ' ἄλλας βίας αἰσίν, ἐλαττῆσι ℂ ἐλάττονι ἀπίσχουσιν ἀλλήλων. ὥσπερ Λ' ὂν καὶ λέγεται ἀναλογία οὖν. ὁ μὲν γὰρ νότος ἀεὶ πρὸς ἑαυτὸν τόπους αἴθριος. ὁ δὲ Βορέας, ὅταν ἢ χαμαὶ μέγας, φ' μὲν ὑπὸ πλησίον σωτηρίᾳ, ἔφω Λ' αἴθριος. αἴτιον Λ' ὅτι ἀπὸ μὲν τὸ μέγεθος πολὺν ἀέρα ἐωᾶ. ὥσπερ δὲ φθαίνει καὶ πήγνυσι πρὶν ἀπαντᾶσαι. παγέντα δὲ μὴ νέφη τὰ νέφη ἀπὸ βαρέος εἰς τὰ ἔξω, καὶ πορρωτέρω τ μεγέθος μᾶλλον ἢ ψυχρότης ἀφίσταται, καὶ ὥσπερ ἐργαζομένῳ. ὁ δὲ νότος ἅπαν τι ἔχων ὕλην, καὶ ταύτῃ ὁ πηγνύς, ἀλλ' ἀπαθὲς, αἰθρίαν ἄγει πρὸς πλησίον. ὑγιαίνοντος Λ' ἀεὶ πρὸς πόρρω μέγας πνέων, ℂ λέγων μᾶλλον ἢ ἀεχόμενος ὃ ὅλη ἀρχόμενος ὀλίγη\ἀέρα ἀπωθεῖ, πνεύματι ἢ πλέων. καὶ ὅταν ἀθροίζομένου ἐνισχύσαι τε, καὶ συνεκθύσῃ ὑπ' ἄλλου γένηται. τὸ ἢ καὶ τὸ ἀπ' ἐλάττονος ἢ μείζονος ἀρχῆς ἄρχεσθαι, διαφέρει. μικρᾶς μὲν γὰρ ὄσης, αἴθριος· μεγάλης Λ' ὑπενιφὴς καὶ ὑέτιος, ὅτι τὸ πλέον συνωθεῖν ἀέρα. τὸ ἢ μὰ πνεῖν καὶ ταύτῃ τῇ αἴγυπτον εἰς θάλατταν τὸ νότου, ὡς ἐνίοις φασιν, μᾶλλ' ὅσον ἀμίχρας ἀπέχοντα καὶ νυκτὸς δρόμου, ἀλλὰ τὰ ἐναντία μεμφίδος λαμπρόν. ὁμοίως δὲ καὶ ἐὰν ἀπέχῃ ὅσον, ἐπ ἀλκυόνις μὲν εἶναί φασιν, ἀλλὰ ψεύδεσθαι. ὑπὸ μὲν ὅσον γε, ἀλλ' ἐλάττονι πνεῖ. τὸ Λ' αἴθριον, ὅτι κοίλη τὰ ἐκάτερα ἡ αἴγυπτος, ὥσθ' ὑπερπίπτειν αὐτὸ τὰ Λ' ὄμβρια ὑψηλότερα. ἐπεὶ τό γε σύνεγγυς ἀπαιτεῖ τὸ μέγεθος. τὰ γὰρ τοιαῦτα μᾶλλον ἐκ τ τόπων ἀφθόνιον, ἅπερ καὶ φύσιν ἔχειν. ἐλαμβύῃ δὲ ὑπενιφῆ καὶ αἴθρια τὰ πνεύματα τοιαῦτ' ὁμοίως, ὥσπερ ἀρτίως ἐλέχθη. τὸ δὲ τ βορέαν ὑπενεῖν νότῳ, τ δὲ νότου μὴ τῷ βορέᾳ, πρὸς ἐκείνην τὴν αἰτίαν ἀνακτέον, ἣν μερίζουσαν ἑκατέρα ἡ αὐτὸν τόπους. πρὸς ἡμᾶς γὰρ ὥσπερ συμβαίνει, καὶ ὅλως πρὸς τὸν τὴν ἄρκτον οἰκοῦσιν. τ δ' ἥρως πρὸς μεσημβρίαν αὐθαπαλιν. αἴτιον δὲ ἀμφοῖν τὸ αὐτό, ὅτι μὲν γὰρ ὁ βορέας, πρὸς δ' ὁ νότος πλησίον. ὡς δύθυς ἀρχόμενοι πνεῖν αἴθριον. εἰς ἢ τὰ πόρρω βραδίως διίκνηται. πλέων δὲ ὅταν, ὥσπερ εἴρηται, βορέων καὶ νοτίων, ἑκατέρας οἷον τάξις. φ' οἷς χρόνοις μάλιστα πνέουσι καὶ λόγου μέχρι τ λήγειν. πρὸς δὲ νοτίοις, καὶ χμαὶ τι καὶ ἀρχομένῳ καὶ μεσοπώρᾳ λήγοντος, ὅτι γὰρ αἴ τε τ ἁλίαι φοραὶ συνεργοῦσιν ἀμφοτέροις, καὶ ἡ ἀναπόδισις γίνεται ἰσοβαθῶς παλιρρόοντος τ ἀέρος. ὁ γὰρ ἀπωδᾶ καὶ χαμᾶνα, πλείστη γὰρ ὡς ἐπίπαν βαρέοις πλέουσι, καὶ ἔτι πρόσθεν τ θέρους ὑπὸ τ ἐτησίων, καὶ τ ὕδατι τότοις ἀναποδιδόασιν πάλιν τ ἄρος εἰς τόδε τὸν τόπον, καὶ λήγοντος μεσοπώρου καὶ πρὸς πλειστᾶδες λύσιν ἀνάλογον. ὅθεν καὶ τὸ θαυμαζόμενον, ὡς ἐκ ὄν, ὅτι τὰ βορέαι μὲν ἐτησίαι γίνονται, νότοι δ' ἐ γίνονται, φαίνεται πῶς συμβαίνειν. οἱ γὰρ ἀρτίοι νότοι, καθάπερ ἐτήσιοί τινές εἰσιν, ὃς καλοῦσι λίβυκονότους. αἴθριοι γὰρ, καὶ ἀσυνιφεῖς, ὡς ἐπίπαν. ἅμα ἢ καὶ τὸ μακρὰν ἀπεῖναι τῶν λαμβάνουσιν. ὁ δὲ βορέας δύθυς φ' ἡμῖν· ἡ δὲ τ ἐτησίων φύσις. ὅτι δὲ ταύτῃ τῇ ὥραν καὶ πρὸς ὅτους πνέουσι, καὶ ὅτι τὰ λήγουσι τ ἡμέρας λυτοῦσι, καὶ νύκτωρ πνέουσι, χαλᾷ ἐν ταύταις λέγειν τὰς αἰτίας, ὡς ἄρα ἡ μὲν πνοὴ γίνεται ὅτι τ χιόνος πῆξιν. ὅταν μὲν ὂν ὁ ἥλιος ἄρξατο λύειν τ πάγον, καὶ λεπτῦναι, οἱ περὶ δρόμοι. μετὰ δὲ ταῦτα οἱ ἐτησίαι. τ δ' ἅμα τῇ καταφορᾷ τ ἡλίου λήγειν, καὶ νύκτωρ μὴ πνεῖν, αἴτιον τὸ τὴν χιόνα τηκομένην ταύτην λυομένην, καὶ νύκτωρ μὴ τακίδας λυομένους. ὁ μὲν ἀλ' χίονι πνέουσι, ὅταν πλέων ἡ τῆξις γίνηται. καὶ γὰρ ἡ αὐτομαλίας αἴτιον τὸ * λεπτὸν μὲν γὰρ μεγάλοι καὶ συνεχῆς, ὁπὸ δ' ἐλάττοντες πνέουσι, διὰ τὸ τὰς τάξεις αὐτομάλως γίνεσθαι. καὶ δὲ τὴν ὕλην ἡ φορά, ταύτῃ δὲ τὴν αὐτομαλίαν φ' ἕλκεται καὶ τοῖς τόποις, καὶ ὅσ' συνέγγυς ἡ πόρρω, καὶ ἄλλας πολλὰς διαφορᾶς συμβαίνειν, ἃ δ' ἂν ἐλάττους ὁ λέγουσιν ἄλλοι

τι καὶ

τι καὶ οἱ πρὸ ἡμῶν λεγόντων, ὡς ἄρα νῦν μείζονες αἱ χειμῶνες. καὶ χιὼν πλείων πίπτει, τὰ μέρια φέροντες, ὡς τότε μὲν ἄκαιρα τὰ ὄρη, καὶ ἀφιεῖ καρπόν, καὶ τὸν σίδηρον, καὶ τὸν λίθον διϊστᾶν πυρὶ συμμίξαντα καὶ διεργασμένον ῥᾳ χώρας. εἰσὶ γὰρ πειθία γῇ τοῖς ἰδίοις ὄρεσιν σύμφυτα καὶ γὴ τοῖς ἄλλοις, ὧν νῦν ἐπὶ ὀπώρᾳ γεωργῶσι, σχεδὸν τὸ μὲν φέρειν, τότε δ' ὥσπερ ἄρτια, καὶ ἀπώκαρπ' ὄθνεῖα ἡ νῆσος πλήρης ἦν ἀνθρώπων, ὄμβρων μὲν γινομένων κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον, πολλῶν χρόνων δὲ γῆ χειμώνων μὴ γινομένων. εἰ δ' ἔστιν ἀληθῆ ταῦτα, καθάπερ λέγομεν, ἀναγκαῖον γῆ τῶν ἐτησίων εἶναι πλέους. εἰ δέ ποτ' ἐξέλειπον, γῆ Ἀριστοτέλους αὐτοὺς ἀναπαλίσαι, δύσας τὰς γὰρ λίμνας θυσίας τῷ Διΐ, καθάπερ μυθολογοῦσι, διὰ τὸ μὲν ἂν εἶναι τὰ ὕδατα ἐν ὁμοίως, ἐν δὲ χιονώδη, ταῦτα δὲ ἦν ἐκ διαλλαγῆς, ἅτε πεπαυμένων, ἅτ' ἀπαγόντων, εἰ μὴ γῆ τοῖς πρὸς μεσημβρίαν ὄρεσι πολλὰ καὶ μεταλλευτὴ ἦν τὸ αὐτὸ χρόνος. ἄξιον δ' ἂν λέξειεν

μὲν τοῖς τόποις · τοῖς συνεχέσιν ἔμπυρος ἡ πνοὴ γίνεται. πορρωτέρω δὲ πνέουσιν, ἧττον ὁμοίως. φύεται δὲ καὶ τὸ ἄλσος ὕδωρ, ἐὰν δὲ ἐμπίπτῃ ἡ τέρπνη, καὶ ἐγέντων ἄειρα παχὺν καὶ σφοδρὸν καὶ καπνῶδες καὶ ὑπερβαλλον φαίνεται τῇ θερμότητι. διὸ καὶ οἱ διέποροι μὲν καὶ θηρεῖαι, πολλάκις ἀπρόβλητοι γίνονται τοῦ τε πυέτου πνεύματος, ἐν τοῖς πνευματικοῖς καὶ ἐν τοῖς πνευματικοῖς τόποις. τὰ μὲν αὖτε συνεχόμενα τὸ συμπάσχοντος ἀέρος, τὸ δὲ τε διαφέρει σφόδρα τοῦ πνοὴν καὶ τοῦ περὶ σπῆσαι, ὅπερ δ' ἐστὶ αὐτὸ μόνος διανέμεται ὁ ἀὴρ ὁ ὑπὸ τε θερμῆ διατιθέμενος, τοῦ τοιούτου φαίνεται τῇ φορᾷ· διὰ ταῦτα, δῆλον. ἃ μὲν γὰρ σφόδρα τὸ ψύχος φύσει καὶ ἀτμιδώδες διὰ τοῦ αὐτοῦ φέρεται, οὐδ' ὑπὸ τοῦ θερμοῦ ἄνω. τὸ γὰρ πῦρ ὡς ἐπὶ φύσιν αὖτη ἡ φορά. νῦν δ' ὥσπερ ἐξ ἀμφοῖν μικτὴ, σφόδρα τὸ μὴ δ' ἕτερον διατεῖν. ὅτι μὲν οὖν διὰ τὸ λοιπὸν, ὅτι ὅπου ἂν ὁ ἀὴρ ἢ αὐθυμίασις διὰ ἐκεῖνος ἡ τόπος, ὅτως ἔχει καὶ τὰ πνεύματα τῇ ψυχρότητι. καὶ πάλιν συμμαρτυρεῖ. ὅσα γὰρ ἐκ ποταμοῦ ἢ λιμνῶν, πάντα ψυχρὰ σφόδρα διὰ τὸ ὑγρότητα τε ἀέρος. ἐκ ψύχεται μὲν γὰρ ἀκριβῶς πόνος τοῦ ἁλός, καὶ ἅμα παχύτερος ὁ ἀτμός, καὶ ἧττον δ' ἁ σύστηχυς. ὧδ' ὅταν πνεύσῃ, συμβαίνει διαθερμῆναι πνὰ γίνεσθαι τοῖς σώμασι. καὶ σφόδρα τε πολλάκις ἐγκοιλοῖ καὶ δύσκριτος ἔνιος ὄντος τόπου διὰ τοῦτον πνεύματος, ὑπὸ διὰ ἐγχωρίων αὐτοῖ ψυχροῖ. τὸ γὰρ αὐαχθὲν ὑπὸ τε ἁλὸς, μᾶλλον ὅτι πιφυκὸς ὅτι διαμένει, φέρεται καὶ πνεῖ τοῦ πνεῖν, ἐὰν δέ τι ἐκ τε ποταμοῦ καὶ λιμνῶν αὖραι, καὶ ὅλως αἱ ἀπόγαιοι πνέουσιν ἑωθεν, ἐκ ψυχρότητος τ' ἀτμίδος σφόδρα τοῦ ἀπολείπειν τε θερμοῦ. τοῦ γὰρ θύραι ταύτου αὐτῆ γίνεσθαι διατελέσαι δεῖ, διαφέρει τ' ἄλλα καὶ σφόδρα τοῦ σύλλιαν. καὶ ὅταν ψυχάσιμα καὶ ὑετοὶ μέτριοι γίνωνται, μᾶλλον πνέουσιν. πέφυκε γὰρ ὅλως τότε παντοχοῦ, καὶ μᾶλλον αἱ ἀπόγαιοι γίνονται μετὰ ταῦτα. ἐκ μόνα δὲ τε νότου δοκοῦσιν ἐκ ἐκ πνεῖν αὖραι, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν ἄλλων πνευμάτων. διὸ καὶ θερμὸς ὁ τόπος, καὶ ἐκ ὃ καὶ εἰς ὄρη ἐστί. αἱ δ' αὖραι πυκνότεραι τε ὑετοῦ εἰσὶ διὸ καὶ ἐκ τῶν φυλίων πνεύματος, ἐκ δ' ἐκ τοῦ ἐνὸς αὖραι ἐκ ἀκριβῶς πνεῖ. ἀεὶ γὰρ θερμοὶ. ἔστι δὲ ἄλλον, ὅτι ἐκ τε πρὸς Βαβυλῶνα, καὶ σεῖα, καὶ ὅλως πᾶς ἐστὶν ἔμπυρος τόπος, καί τοι φασί γε θαυμαστὸς διατελέσαι τὸν ἀέρα πᾶς τοῦ ἐνιαυτοῦ. ἔστι μὲν οὖν ἴσως κατέχον. τάχα γὰρ ἐκ ψύχεται μὲν, ἐ δύναται ἡ πεζῇ τοῦ πνεῖν, καὶ πνεῖν αὖραι, δύπυρον δύνει τῶν ἐπιλεγομένων ὅπως τὸ πνεῖν. ἐκ γὰρ δὴ ἐκ τοιαύτης αὖραι καὶ αἰροπὰ γίνονται, συναθροιζόντος τε ὑετοῦ αἴρος. ἡ γὰρ ἐροπὴ, διαθὲ πᾶν πάλιν πρὸς τε ἐροπὴν διαπλάσαι τινὰ τοῦ δύνασθαι πνεῖν, ὥσπερ ἐν τοῖς νυξὶ πνοὺς τε ὑετοῦ. ὅταν γὰρ ἀθροισθῇ, καὶ πλῆθος λάβῃ, μεταβάλλει πάλιν εἰς τὸ ἐναντίον. μάλιστα δ' ἐν τοῖς κοίλοις ταῦτα γίνεται, καὶ ὅπως πνεύσειν αἱ ἀπόξαι. τὸ τῶν δ' ἐναντίον σύλλογος. ἐν μὲν γὰρ τοῖς κοίλοις, ὡς συναθροισθέντα πνεύσῃ. ἐν γὰρ τοῖς ἀναπεπταμένοις διαχεῖται. ἔνι δ' ἐκ τοῦ πνεύματος ἀδύνατος ἡ φύσις, ὥστ' οὐ δύναται διαζεῦξαι πρόρρω. συμβαίνει δὲ καὶ ἡ αὐτὰ πόδοσις αὐθλογον τότε πλῆθος καὶ τὸ μεγέθος, ὡς ἂν αἱ ἀπόγαιοι πνεύσωσι. ὁμοίως δὲ καὶ περὶ τὰς ὥρας, οἷον τὸ ἐνιαύτιον, ἢ τὸ πνεύσειν ἐμβαλεῖν αὐτὰς. γίνεται δὲ καὶ αὐτὸ κλασίς τις τε αὐτοῦ, ὥστ' αὐτὰ πνεῖν αὐτοῖς, ὅταν ὑψηλοτέροις τόποις πνεύσαντες ἐκφέρωσι μὴ δύνωνται. διὸ φιλοχωρεῖ τὰ νέφη τοῖς πνεύμασιν ἐναντία φέρεσθαι, καθάπερ ἐν πνεύσει λιγυρὰς καὶ μακεδονίας, βορέα πνέοντος πᾶς τε βορέαν. ἄνεμον δ' ὁλοῦ ἔνι ὀρθὸν ἄνεμον ὑψηλὸν, τε τι πνεῖ τε ὄλυμπον καὶ τῇ ὄσσῃ τὰ πνεύματα πνεύσαντα, καὶ ἐχ ὑπεναντίον ἐστὶν αὐτὰ πᾶς τὸ ἐναντίον, ὅτι καὶ τὰ νέφη διατόρα ὄντα φέρουσι φιλοτίμως. συμβαίνει δὲ καὶ αὐτὸ ἐστὶν πῦ ἄλλοις. φιλοχωρεῖ δὲ καὶ ἐπὶ αὐτοῦ τοῦ ἐτησίας αὐτὰ πνεῦσαι γίνεσθαι τῷ βορέᾳ σφόδρα τοῦ πρὸς ἕλλησιν, ὅτι καὶ αὐτὰ σφόδρα τὰ πλοῖα, διαθέσθαι καὶ πνεῖ τε πρόρρω τε ἐκ χαλκίδος εἰς ὀρωπόν, ἢ δὲ διαθέσθαι πάλιν βορέας. γίνεται δὲ ἐστὶν φιλίον, ὅταν ὅτι λαμπρότατα. τότε γὰρ μάλιστα δύνανται ὡς πορρωτάτω σφατύνειν, ὅταν πλῆθος ᾖ τὸ αὐτὸ πνεῦμα. φιλοχωρεῖ δὲ σφόδρα τὸ πνεύσειν, φέρειν συνιέναι τὸν ἄνεμον, ὅτι τὸ μὲν ἐκπνεῖν, τὸ δὲ διὰ ὕδατος ῥᾷον, διαθέσθαι καὶ τὸ ὕδωρ ὑπὸ μᾶς πηγῆς καὶ τε αὐτε ῥέον. ἁπλῶς δὲ οἱ τόποι πολλὰς ποιοῦσι τῶν πνευμάτων μεταβολάς, ἄλλος τε καὶ τὸ σφοδρότερα καὶ ἀραιότερα γίνεσθαι, διαθέσθαι ἐὰν σφόδρα συνῇ καὶ ἀχανὲς πνεῦμα. σφοδρότερον γὰρ ἀεὶ καὶ λαμπρότερον τὸ σφόδρα πῦ συνῇ, διαθέσθαι ὕδατος ῥᾷον. ἐκβιάζεται γάρ, καὶ διαθῆ μᾶλλον ἀθρόον. διὸ καὶ τοῖς ἄλλοις ἀπνοίας ὕσης, τοῖς συνοῖς ἀεὶ πνεῦμα. μένειν γὰρ ὁ ἀὴρ ὁ διάπτη σφόδρα τὸ πλῆθος. ἡ δὲ τότε διάκρισις, ἄνεμος. ὅθεν καὶ τοῖς συνοῖς

πνεῖ,

πνοὶς, ὁταν διαπεκλῃδῶσι καὶ συμπίπτωσι, λαμπραὶ πνέουσι, καὶ γὰ ταῖς αὐλαις, ἡ αἱ θυρίδες ἐλκουσιν ἀεί, ἡ πνοιὰ πᾶν ἐχουσιν. πάντων γὰ τούτων ἡ δῶ διὰ τοῦτο ἡ αὐτὴ ἡ μία τις ἡ εἰρημένη αἰτία. πάλιν δ' ἔνιοι τόποι σφᾶς τῶν κοιλοτητα, ἡ σφᾶς τὸ περιέχειν μείζουσιν, ἐγγὺς ὄντος γε ἢ ἐγγυτέρω, ἕτερον ταῖς ἀρχαῖς, ὅλως ἀπὸ πνοὰς τυγχάνουσιν. οἱ δὲ πορρωτέρω πνευματώδεις, ὥσπερ καὶ περὶ Θετταλίαν καὶ μακεδονίαν συμβαίνει ἡ διὰ τὴν ἠπειρίαν. ὁ γὰρ πνέουσι πᾶν αὐτοῖς, ὡς ὑπῶν. γὰ δὲ ταῖς νάσοις λαμπραί, ταῖς μακρὰν ἀπεστηκυίαις. αἴτιον δέ, τὸ τὰς χώρας κοίλας ἡ ὅλως πως εἶν. ταῖς δὲ νήσοις διὰ τὴν περίθεσιν. * ἡ φορὰ. διωλύουσι δὲ ἡ ὄρη, ἡ ὅλως πᾶς ἄνεμος πνεῖ, ἡ σφᾶς τῶν ἀπόστασιν· ὁ γὰ ἀνέμου διατείνει εἰς τὸ πορρωτέρω, σφᾶς τὸ μῆκος· ἢ δὲ ἄλλη πρόσθεσιν ἴσθι, ἢ βίᾳ ἐστὶ τὸ πνεῦμα ἐγχώριον αὖ πνεῖ καὶ ἐρατεῖ. ὅτι δὲ συμβαίνει ἡ τῶν ὥραν οὖν ἐτησίας ἐκπαίειν, καὶ ἡ βορέαν πνεῖν πρὸς μακεδονίαν, ὥσπερ σύμπτωμα θετέον. πάντα γὰρ τὰ μεσημβρίας ἀεὶ λέγει τὰ πνεύματα, σφᾶς τὸ ἄλλειν. ἅμα δὲ τῇ λείᾳ πάλιν αἴρει. συμβαίνει δὲ ἡ τὰ αὐτὰ ἐναντία τὴν τε προπαίειν πρὸς ταῖς ἀρεάσις αὔραις, καὶ οὖν ἐτησίας ἐκπαίειν πάλιν. τὸ δὲ γὰρ ἡ αὐτὰ πλάσιν τὸ ἀπὸ τ' ἠλύμπου καὶ τὸ ὄσσης τ' ἐτησίων αἰεικίνειν, ἢν μὴ ἐρεμωδύσιν οἱ μέσοι πάντων. τὰ δὴ ἓν συμπτώματα παρεκτὸν ἅπασι διαιρεῖν. ἐκεῖνο δ' εὖ λέξαν ἄτοπον καὶ παράλογον εἶν, σφᾶς τί δῶ ὑψηλὸν τόπων τὰ μὲν πνευματώδη, τὰ δὲ ἄπνευμα πάντα ἀπνεύμαστα τυγχάνειν, τὰ δὲ ἀπνευστικὰ πνευματώδη, καὶ ὑ μέσιος, ἀλλὰ σφοδρός. οἷον γὰ πλησίον τ' βοιωτίας ἑλικὼνος πρὸς τ' βορέαν, ὁ δὴ βορέας λίβανός, ὁ δὲ νότος μέγας καὶ χαμερινός, καὶ ἀπνευστικὸν τ' ἐλιαιρέντος. καὶ πάλιν πρὸς μὲν τὰ κοῖλα τ' λιβόπας ὑπὸ τ' ἐτησίου βόρεια πνεῦσιν. γὰ ἑκατὸν δὲ τηλικοῦτοι πνέουσιν, ὥστε ἐφαίνετ' ἂν μέγιστος. ἓν δὲ τ' ἑκατόντος γὰ τῷ ἑκατόντῳ φασι * ἑκατόντῳ πρὸς νότου ὑψηλὸν καὶ ἀρτίμου θαυμαστὸν ἓν κῦμα μὴ ἐστὶ πεῖσαι, πνεῦμα δ' ἐστὶν ἐναντίον. ἀλλὰ καὶ τὰ πλοῖα πρόσθεν ἐμέλλοντα ἐν τοῖς λαυσοῖς ἀλιμένων πλησίον καὶ τὰ συμβαίνοντα θεωρεῖν ἄξιον. ἄτοπον δὲ τ' μὲν, μὴ λίθινα εἶν τὸ πνεῦμα πρὸς τ' γῆν, τῷ μὴ ἐκπαλαγεῖν τ' ἀέρα, μὴ λίθραν, ὅπερ συμβαίνει διὰ τὸ ὕψος πρὸς ἑκατὸν * ἐκ ἐπορεύεσθαι. ὅτι δ' ἐκπεφύκασιν ἀεὶ λᾶες, καὶ μὴ ἵστασθαι τ' ἀέρα, φανερὸν. γὰ γὰρ τοῖς οἰκήμασιν ἃ ἐν ἐκπεπλέσι τὰς θύρας, ἅπερ διὰ θυρίδων ἢ πνοὴ φέρεται. πλῆρες γὰρ ὄν, καὶ μὴ ἐκπεφύκασιν, ἐκ εἰσδέχεται τ' ἐξωθεν ἀέρα· πρὸς γὰρ τὸ κινεῖν ἡ φορά. διὸ καὶ τ' ἐλαφρὸν τ' ἐκλαῖς λέγεται. τὰ δὲ πρὸς βορέαν, καὶ ὅλως ἑκατέρωμα ἐπίσκεπτ' ἀεὶ ἐστὶν πνεύματος ἔρα. διὸ συμβαίνει σωαθροιζόμενον ἐπὶ τὸ ὕψος, οἷον ἐκπορχᾶσθαι τ' πνεῦμα, καὶ ἐμπίπτειν ἀθρόον * ἢ γὰρ ἂν ἐπικρύσῃ, ταῦτα ἑκατέρᾳξεν ἀληθὲς ἀθρόον. γίνονται δὲ καὶ αἱ καταγίδες γὰ τῆς τροπῆς· συστροφὴ γὰρ γὰ ταῦθα, ἔστ' ἀθροισμὸς πνεύματος. ὥσθ' ὅταν γὰ ῥαγῇ ἑκάθαπερ πληγὴν ἐπίπεσεν. ἰσχὺν γὰρ τὸ ἀθρόον, καὶ σωκλῖς, ὥσπερ καὶ ἐπὶ τ' τυφώνων. ἃ μὲν οὖν διὰ τοῦτο τόπος συμβαίνει, ταῦτα καὶ τοιαῦτα τυγχάνει. πολλὰ δ' ἔστι καὶ πολλαχῆ, πρὸς ἃ ἐπάστ' τ' ἱστορίας λέγειν. τὰ δὲ τοιὰ δὲ κοινὰ πάντων δῶ αὐτῶν, οἷον ὅλα σημεῖόν διὰ ἑκάστου γὰ ἐφ' μέλλον. ὁ γὰρ ἀὴρ ἀχλυόμενος ἡ συκνότητα καὶ μανότητα, ἢ ἡ θερμότητα καὶ ψῦξιν, μὴ κατ' ἄλλο τι τοιοῦτον διαθιγὲν, ἐξισταμένου ἀεὶ τὴν ἐπιοῦσαν πνοὴν. ὁμοιοπαθῆ γὰρ τὰ ἡ τ' ἀέρα, ἐξ ὧν πνεῖ γὰρ αὖθις εἰς τὴν ἡμετέραν αἴσθησιν. ὡσαύτως δὲ καὶ ὕδατ' θαλάττης καὶ δῶ ὑγρότητα, ἔστι ποτὲ τὰ αὐτὰ σημεῖα λαβεῖν. ἐπὰ καὶ τὰ κύματα πνευματώδεα καὶ πνευκτόπονα σημαίνει οὖν ἀνέμους, πνευσεῖσθαι * δὲ σωνεχῶς ἀλλ' ἡ μικρὸν, ἐπὰν ἡ πνεῦσαι ἀλλ' ὁ πνεύσας καὶ πάλιν * ἄλλος πνεῖς ἐκκινήσῃ μαρτυρήσας ἡ πρώτης. ἐὰν ὅταν ἀεὶ πνευσουμένης πνεύσειεν. πηγόντες δὲ τ' λιμενικὸν, φανερὸν ὅτι καὶ τὸ λιμένι ἄξει. συμβαίνει διὰ καὶ ὑστεραῖα τὰ κύματα δῶ πνευμάτων. ὕστερον δὲ διαλύονται καὶ παρακμάζουσι, διὰ τὸ λυσκινητόπαιον καὶ λυσπαστικὸν αὐτοῦ. λιμένι δὲ καὶ τὰ τοιαῦτα πλείονων, οἷον ἀσίνων. τὰ δὲ λιμὴν * σπι ἄλλον καὶ παρ' ἄλλοις φάσις, καὶ ἀρμαθρωσις, ἢ ῥῆξις, καὶ ἐπὶ πλευθίτερον. πρότερον γαὺ ὁ ἀὴρ ἄνω τὸ πάχος ἀπολιπὼν τὴν δῶ πνευμάτων φύσιν. ἔστι δὲ τὸ ὕδατ τὰ λιμένος ἔλη. καὶ γὰρ τύφως λιμὴν πλείσιν, ὅταν γὰρ ἀθρόον ἐμπνεύσωσιν, μικρὸν γίγνεται τὸ λοιπόν. τὰ μὲν οὖν τοιαῦτα, διαθαπὸν εἰρηται, κοινὰ πως δῶ οὐσίας. ἔστι δὲ τὰ διαφέροντα ἴδια κατὰ τὴν ἑκάστου φύσιν, καὶ θέσιν· ὧν τὰ μὲν πρὸς τόπους μερίζεται, διαθ' οὓς καὶ πρὸς οὓς αὖ πνοαί. τὰ δὲ ταῖς ἀρχαῖς, ὑφ' ὧν· τὰ

δ' ἄλλοις φυσίοις. ἰδιώτατα δ' ἔν ὡς ἐπᾶν τὰ πρὸς τ' ἀπαρκτίαν, καὶ τὰ πρὸς τὴν ζέφυρον ὅτιν. ὁ μὲν γὰρ ἀπηρκτίας μόνος ἐφ' αὑτὸν ἄγει τὰ νέφη, καθαρὸν καὶ ἡ πρωϊμία λίγνα, ἔλπων ἐφ' αὑτὸν ὥστε καικίας νέφη. ὁ δὲ ζέφυρος λειότατος τ' αὔριον, ἐπ' ἀνῶ λαμπρὸς καὶ ὑδὶ τῶν γᾶν. καὶ ψυχρὸς δῶν γὰ αὐσίων γὰ δ' οἰῶν μόνον ὥραις, ἀραιὰ καὶ μικπάρτ. ἀνῶ δὲ γὰ αχῶ μὲν χαμίριος, ὅθεν καὶ ὁ ποιητὴς λυσαπ πθοκιτερόυσαν γὰ αχὰ δὲ μιβρίως καὶ μαλακῶς, διὸ καὶ φιλόξενος ἰδίαν αὐτὸ ωι ποίηκι τῇ ανολῶ. τοῖς μὲν ἐκβίφε, τοῖς δ' ἐκπλόοις καὶ διαφέρα πλέως. ἄπορ δὲ τῷ μὲν καικίᾳ, διότι ωίφυκι λυκλοτρῶ φίριαζ γραμμῆ, ἧς τὸ κοῖλον πθὸς τὸν ὀρανὸν, καὶ ὁ πρὸς τῇ γῇ ὄθυ, ὥσπερ δῶν ἄλλων, σχᾶ τὸ καστωθὲν ανεῖν. ανίων δὲ ὑδὶ τῶν ἀρχὴν × ὃς δὲ ἐφ' αὑτ' ἄγει τὰ νέφη. πθὸς ὃ γὰρ ἡ ανοὴ, καὶ δῶν νεφῶν γὰ πύθην φορά. ὁ δὲ ζέφυρος, ψυχρὸς ᾗ, σχᾶ τὸ ανεῖν ἀφ' ἑαυτῆς, ἀλλ' θαλαττίας, μὴ ωισίων αὐαπνεπαμβάνῃ, μὴ ἐπὶ μετὰ χαμῶνα τ' ἦρος, ἄρτι τ' ἡλίᾳ λρατοῦντος. καὶ μιξοπάρτ πάλιν, ὅτ' ἐκ ἐπὶ λρατῶ τῷ Βορέᾳ ἥπερ ψυχρός, σχᾶ τὸ ἀφ' ὗ δ' ἂν πνεῦ ματαμβάνῃ, καὶ μὴ χιόνας ανεῖν. ὁ σωτηχὴς δὲ, σχᾶ τὸ μὲ λρατῶδ τὸ γινόμβῳ πνεῦμα. ὁ γὰρ, ὥσπερ γὰ τὴν ἀλλὰ πλανᾶτ σχᾶ τὸ ἐφ' ὑτρῷ Βιβλίνας, καὶ ἐφ' ὁμαλῆς, σχᾶ τοῦτο ὄθι × πρ δ' ἀὔριον. δ' αὐτὸν μ γὰρ πθὸς Βορέαν καὶ νότ, πθὸς ἑσπέραν δ' ἐχ ἕτερος ἀδὲ τὶς ὄθι, ἀλλὰ τὸ ἀτλαύτικον πέλαγος ὡς ὧδ' τ' γῆς φέρεται. τ' δ' ἄλλας ἡ ανοὴ σχᾶ τ' τόπον, πάντα γὰρ μετὰ τῶ ἡλίᾳ σχᾶχίοντος τὸ ὑτρὸν, ἡ ἀτμίζοντος γίνετ', ἡ συνιεγῶντος εἰς τὸν ἀρχὸν. ὅταν ἂν εἰς τ' τόπον ἀφίκητ', καὶ ἡ ανοὴ καὶ ζ νυκτὸς παύεται σχᾶ τὸ ἐλλείπ τῶν τ' ἡλίᾳ λίνησιν. ἄγ δὲ καὶ νιφίλας μεγίσας ὅτ' ἐκ πελάγος ανεῖ, καὶ ηζ ἐλαπρὸν ὥστε ἐκ πθοπόλ σωαγαγ' χαμίριος δὲ, καὶ λυσαὶς. διὸ πρ τὰ πρότερα ἐρημύα. μετὰ δὲ τ' χαμῶνα πνεῦ, ψυχρὸ ἐπὶ τὸ ἄερος ῥέοντος. ἔπειθ' ὁ μεσημβρινὸς ὁ ποιητὴς, εἰ μὴ τῷ μεγέθει λαμβάνοντες τὸ χαμίριον. εἰ γὰρ τοῖς σωηχίσι τόποις μίσας ανεῖ, καθαπρ καὶ οἱ ἄλλοι, καὶ λαπρὸν ἴσως. ὁ ὡς τ' χαμίριον, ὡς ὁ πᾶσι ἡ δ' ὁμαλότης μὴ λέότης, ὅταν ᾖ, ποιῶ ἵνα χάρ μ ηζ τῇ λίνησιν μὴ φορᾶ. ὧδ' ὅπερ ποιῶντος, φ' τοῦθα μὴ ἡ δίνς· εἰ μὴ ἄρα ὦ πρ ἀλλαθῆναι δέομ, ἐμπνεῦται τῇ πθοσκυφείαν, τὸν λίον ζέφυρον καλοῦντες. χαμίριος γὰρ ὅτος. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὕστερον πρόσκιπται. ὅτι δ' αὖ λαμπρὸς ὃς μὲν φθάρᾳ, ὃς δὲ ζέφᾳ, καθόλ μὲν ἐκεῖνο ἀληθὲς εἰπᾶν, ὃ καὶ ηζ δῶν ἄλλων κοινὸν, ὅτι ζέφει μὲν ὅπου ψυχρὸς ανεῖ τὸ βίρος, ἀπόλλυσι δὲ ὅπου θερμός. καὶ πάλιν τὸ χαμῶνος καὶ τὸ ἦρος ὁμοίως, ὅπου μὲν ψυχρὸς ἀπόλλυσι, ὅπου δὲ θερμὸς πρόφε, καὶ σάζ γὰρ πίων ταῖς ὥραις τὸν ανοὴν ἔχαν. ὥσπ δ' ἴσιμ, ὅταν ἐκ θαλαττῆς ᾖ. θερμὴ γὰρ αὕτη χαμῶνος, θίρος δὲ ψυχρά. σχᾶ ὥσπ δὲ καὶ ὁ νότος γὰ αχῶ ποιῶντος, ὥσπερ καὶ γὰ ἄργα. καὶ ὁ Βορέας δὲ πρ ἄλλους. τὸ μὲν δὴν ἀπλᾶν καὶ λοιπὸν, ὥσπερ ἐλέχθη, ὥσπ. τὰ δὲ ἰδιαίτερα τόπος ἐκ τ' θέσιος δεῖ καὶ τ' ἄλλων δῶν συμβαινόντων αὐαπόπλων, καὶ θωρᾶν. εὑρόντας γὰρ χρεῖον γὰ ταύτας ταῖς αἰτίαις τῇ σφορᾶν, οἷον τ' ἰταλίας, ἡ μ λείος, καὶ ἡ ταῦτα συνεχὴς ἐνθένδε ζέφυρον σχᾶ τὸν ἐκ θαλαττῆς πθοπίπτων· ἄλλη δὲ ἴσ, ἐχ ὁμοίως· ἔνιαι γ καὶ βλαπτόντες. καὶ πάλιν τ' λρότης ἡ μ γορτύνα ζέφυρ· ἰδίᾳ γὰρ αὐαπνεπαμβάν, καὶ πθοβοήθ τῷ ἐκ τοῦ πελάγος. ἑτέρα δὲ πος πόλυτα, πθὸς ἂν ἐκ τ' γῆς καὶ ὀρῶν πνῶν πθοπίπτα. φθείρει δὲ καὶ γὰ τῷ μὲ κόλπῳ πάντα καὶ τὰ ἐφέλα, καὶ τὰ τ' ἀλσῶν τὰ τ' θεπαλίας πρὸς τ' πύριον. ἀμφοτέρων γ τ' τόπων ἡ αὐτὴ φύσις, καὶ τὰ πρὸς ἑσπέραν ὅμοια. ἰδίᾳ μ γὰρ ἄμφω πθὸς αὐαβολὴν, πρὸς ἑσπέραν δ' ὄρισιν ὑψηλοῖς· ὁ μὲν τῇ αὐτῇ καὶ τοῖς συνεχέσι, ὁ δὲ ανίων ζέφυρος ἀπὸ ἀλσῶν ἰσημερινῆς, τῶν τὸ ἡλίου θερμότητα πθοσπίπτουσαν τοῖς ὄρεσιν, αὐαπλαμβάνῃ καὶ τῇ × εὐθὺς ἐς ανεῖ δ' ἰσον καὶ ἀπέκαυσιν. ὁμοίως δὲ καὶ πρὸς ἃ τοῖς ἄλλοις, οἷς εἴ τι πύθοιτ ἡ πρὸς πλησίον, τοῦτ' συμβαῖνόν ὄθι, καὶ τοῖς ἐναντίοις αὐάπαλιν. ὅλως γὰρ, ὁ πλανᾶς λέγονται, τοῦτ' ἀληθές, ὅτι μέγα × συμβαλλόμενόν. δεῖ ὧν αὐαπνεῖν, καὶ ὅθεν ἐς τι τάλλα, καὶ ἐς θερμότητα καὶ ἐς ψυχρότητα. σχᾶ τοῦτο γὰρ καὶ ὁ νότος ψυχρὸς ἐχ ἥπερ τοῦ Βορέα, ηζ τῶν πρωϊμίαν, ὅτι × ἀέρα λαπτόμενον. ἔτι καὶ ὑτρὸν ὑπὸ τοῦ χαμῶν τοιαύτην αὐαγκαῖον τῶν αὐαπνοὴν πθοσπίπτειν, οἷ ἂν ὁ ἀὴρ ᾖ καὶ Βορέας. ὁ ὧδ' ὢν πνοὴν δῶν ὄντων, ὃν φησι πάλιν ἡ πρωϊμία χαμῶνα ποιεῖν, σχᾶ τῶν αὐτῶν αἰτίαν ποιεῖ. βρίχθεις γὰρ ὁ ἀὴρ, ψυχρὸς ὑσπάντως δὲ καὶ ἀπὸ τῶν ποταμῶν αὖραι, ὥσπερ ἐλέχθη πρότερον, ἡ μὲν τούτων ἰδιότης ἔχα τιν' ὄλογον· ὅτι δὲ τὰ πνεύματα τοῦ μὲ χαμῶν, καὶ τὸ ἐναντίον ἀεὶ

νὴ ἀχὴ ϝλ ἰω πνεῖ. πο ϳ δ ῥος, καὶ τ δ' ἄλης ἀχὴ τ ἰαπύρας, ἱκάνλω τϝ αἰτίαν ὑπολαμβάν), ὅταν ὁ ἥλιος ἴλλκων μικὸν ἐκρατῆν ποτ' ἰφιέμενος ὁ ἀὴρ εἰσλυόμενος συγκαλύπϝα, ἀφ' ὧ τὰ ζεφύρια, καὶ ὅλως αὐάγλ τοῖς γὸ τῷ ἡμισφαιρίῳ ἐκπιπτοῦσιν × πνεῦμα γίνεται. καϝίναν ϝλ δ' ὅταν δ ὑπὸ γῆ τῶ ἐαυτῷ μερίζη, βίρυς μὴ ἰσχύοις πνέησϝ. τὸ δ' γίνεται ὕψι ἰσθενὸν πνεῦμα ἀχὴ τϝ σωληνομένης ἀέρος. αὐτῷ τότε νὴ ἰαὐ λάβῃ πνέοντα ἄλλον ἄνεμον, ὡς μὴ τ μείζω γίνεται, δόξλ πφσίθεκεν, ὥσπερ ὁ ζεφυρος ἀεὶ νὴ πόρρω πνεῖ τοῖς ἰαυτοῦ, ὅτω τοῖς ἐαυτῷ πᾶς τ ἡμιτόραν ἰω, ἰκείνῳ δ' ἰαυτοῦ ἀλλὰ πνεύματα. ταῦτα μλὺ ὧν ἤδϝ τ ὁμοίως πᾶσα πᾶ ἑκατόροις, ὅτι τοῖς ἄκροις ἰκάτῳ πνοὴ γίνεται μὴ ὥσπερ νὴ τὰ ὕδαϝα, νὴ τὰ ἄλλα νῦϝ συμβιβκὸς. τ μὲν γι ἀκρέβειαν ἄλλος ὕδι τὸ πεῖ. ἰωθεν δ' ὡς πᾶ ὁ ἀλό ζ τ πλαγμένης νὴ ὑδατώδους τ πνεῦ. αὖλιον ϳ, ὅζ θερμὰ τὰ ἐάτω ϝ ἥλιε πόρρω ὄντος, ὥστ γίνεται πολλὴ ἀτμίς. ἔπνεον δ' αὖ πολλοί, μὰ ἰωλυόμενοι ζοῖς ἱστασίαις, νῦν δ' ὅτοι σλακωλύουσιν, οἱ δ' νυκτερωοὶ Βορέαι βιλαῖοι πίπϝσιν. ὅθεν ἡ πρυμία λίγιστ, ὡς ἔ ποτε νυκτερινός Βορέας. βίᾳ καὶ τὸ φίγος, δόξλ ἀδυνᾶ τὰ πνεύματα γίνεσϝ τὰ ἀχ τ ἄρκτε νύκτωρ ἀρξάμενα. φανερὰ γάρ, ὡς πολὺς ὁ λιμνάϊς ἀὴρ, ὅταν τλωικαῦτα πνέϊ τ θερμότατος ὀλίγης ὥσης. ὀλίγος γὰρ ὀλίχνῖ λιμνᾶ. τελευτᾷ δὲ πάντα ἐμ βιαίᾳ, καὶ τὰ ἐλάχιστα δ' φ̓ᾶ πρώτη βιάζϳ. ὅλ δ' ἐκ αὐτὸ ϝ τὸ συμβαίνϳ νὴ ὕδι ϝ νότε νυκτερινῦ πνεύσαντος, αὖλιον ὅλ ἐγχὺς ὁ ἥλιος δύϳ τ πᾶς νότου χώρας, νὴ ἀλιανότρατ αἰ νύκτες ἰπᾶ, πᾶς ἄρκτου ϳ ἡμέραι ὁ λιπόμενος ἀὴρ, νὴ ὀλίγ ἐλάττων ἡ μιᾶ ἡμέραν. ἀλ' ὅσῳ βερμότρατ αἱ ἡμέραι ἰωλύουσι πνεῖν, ξηραίνουσα ἰὰς ὑγρότητας. τάχα ϳ ἰακόντα ϝ Βορέα × ὅτι ἀβρόως ἡ ἐγχυσις ὥσπερ τ ἐκνιφάϳ × ταχᾶα δ' ἡ παῦλα τ ἀβρόως ἀδυνᾶς ἀρχῆς τὸ μέγεθος. ἀεὶ δ' ὡς ἐπίπαν λαῦρος. μετὰ ϳ χίονα νὴ πάχνην· ὅθεν νὴ ἡ πρυμία, φιλᾶ ϳ νότος μετὰ πάχνη· ὅτι πίψεως ζνομένης, ⸫ ἀκρκαθάρσεως, ἐκπνοὴ τι πίπϝ. μετὰ ϳ τϝ πίψι νὴ τϝ ἀκρκάθαρσιν, εἰς τἐναντίον ἡ μεταβολή. Βορέας ϳ γέαν ζιες ὁ νότος, τὸ αὐτὸ ϝ το, ὅτι μετὰ τ ὑνὸ νὴ τϝ χάλαζαν νὴ τὰς ῥιαύτας ζνὰς, ὡς ὕδι τὸ πάχνη πέπϝα τὰ πνεύματα, πάντα γὰρ ζαῦτα νὴ τὰ ῥιαῦτα πίψεως νὴ ἀκρκαθάρσϳς τινές εἰσιν. ἐπεὶ ϳ πᾶς ζὰς χώρας ἑκάτοις ⸫ αὖς ζόπτος ὕδιν ῥῆ νὴ αἴθριαι, σλὰ ϝ δ νὴ τ γὸ πρυμία λιγομένων πᾶς ζνὰς τόπτος ἐσίν, ὥσπερ ϝ ἀργέστ ⸫ λιβός. αὐχὸν ϳ μάλιστα πρὸς ἑσπέρᾳ νὴ ῥόδῳ λίψ ἄνεμος ζαχὺ ϳ νοφίλας, ζαχὺ δ' αὐθρίας πνεῖ. ἀργέστ δ' αὔνεμον πᾶσα ἔπνϝ νοφίλη. πρὸς γὰρ αὖς πάντες τόντες, ὅτι λίψ ἀμφότρα ταχέως πνεῖ, πνέων ἀχὴ ῥιαύτας ἀρχῆς, ὅτ' ἀργέστης ταχὺ σλασύνει τ ὑρανόν. γίναχῦ ϳ ζαλὰ πᾶρ τάξεις τὰς ὕδι τ πνευμάτων, ὧν θάτρον μετὰ θάτρον πνεῦν, ἐὰν μέν πνα χρόνον). τάχα δ' ὅλ τ ὅλον ἄνεμον πόγι ζιῦ το, ὥσπερ ἡ πρίτασις ἀεὶ ϝ αὔνεμον ἐς αὖς ἰφιξῆς πάλιν μεταβολὴν ἐς αὖς γίναντίας. λύο γὰρ ὅτοι ῥόποι μετάλλα γᾶς, ἔπερ ἰσαμένων ἡ ἐκπνοῦσαι τῶν τελέως. ὧν ἡ μὴ νῦϝ τϝ πρίτασιν εὖρος εἰς αὖς ἰφιξῆς (ἐγγυτάτω γὰρ αὖτα μετάσασις, γὸ ἡ νὴ αὐασῥιφϳ πολλάκις ὕδι ϝ αὖϝ, ὅταν ὑπὸ χμώνος ὁ ἀρκτικὸς ἐς πν) ἡ ϳ νῦϝ τϝ μεταβολὴν εἰς αὖς γίναντίας, νὴ ὅλως ἕτω πιφλωγῆ ὕδι πάντων νὴ ὕδι τότων ἡ αὐτα πόδοσις, νὴ οἷον ἡ αὐτίῤῥοια νῦϝ λόγον· ὅπερ νὴ τὰς ἀργαίας ὑπάρχειν πᾶς τὰς ῥοπαίας, αὖτα ϳ πολλαχῦ, ἰαθαπὸρ ἐφήμερος ὅδι τάξις τ μεταβολᾶς, γίναχῦ δ' ἀ ῥοπαῖα τὸ αὐτιπνέον, ἀλλ' ἐτόρου ζι πνεῦμα πελάγιον, ὥσπερ νὴ πόδι ἔ παμφυλικὸν κόλπον. ἴωθεν μὴ γὰρ δύρις ἰαλέμῳ ἀχὴ ϝ πόταμῷ ϝ ἰσθύρα, πνεῖ μέγας νὴ πολύς· ὕδιπνεῖ ϳ αὐτῷ νότος νὴ ὗρος. ὅταν δ' αὖλισώψωσιν ἀλλήλοις, δύμαζος τε μετέωρος αἴρϳ σωωθρεμένης τ θαλάσσης, νὴ πρηστῆρες πολλοὶ πίπϝσιν, ὑφ' ὧν νὴ τὰ πλοῖα ἀπόλυντ. τὸ γὰρ ὅλ, ὅπερ ζιαύτα σύγκρασις γίνεται ϝ ἀνέμων, νὴ δυμάτ μέγιθος αἴρϳ, νὴ χαμὸν γίνεσϳ πολύς. ὥσπερ ὅταν αὖλι πνεύσαν ἀλλήλοις μαχεσϳ φᾶσι εἶν ἀνέμους. ἐπεὶ δὲ ἀκεῖνο νῦϝ λόγου δεῖν, ὅταν ὕδι πίσωσιν ἀλλήλοις μή πω τελέως ἐκπεπλυκότι τ χαμὸν πνεῖν. οἷον γὰρ ὕλλω πρὸς ἕκατος, θατρόφ ϳ μᾶλλον ϝ τὸ ἐμφανὶς ὕδι ϝ Βορέα. χαμεριώτρος γάρ ὄρος, νὴ δύθ τϝ πθσφιχθεῖσαν πᾶξιν. ὡσαύτως ϳ ⸫ ὁ νότος ἐβύτραν, ⸫ ὑλατώλη ἐποίησεν. γίναχῦ δὲ νὴ αὖς νιφιαῦς δοκᾶ πνεῖν, ὥσπερ νὴ πόδι τ πόντον καὶ τ ἐλλήσποντον, ὅταν ὁ Βορέας ὕτω γένηϳ ψυχρὸς, ὥστι πᾶξας ἰατίχειν. τ μὴν ἀλλά γε τὸ πλοῖον δύϳπεξεν, ἡ εἰς ὕλωρ δύϳλυσεν. καὶ ταῦτα μλὺ οἷον χαμερικαί τινες ἐπίπνοιαι, νὴ αὐλισώψεις ἄλλ ἐπ' ὠρίων ἀναβλᾶ νὴ δύσει τ πνευμάτων ἀκρασίαι συμβαίνουσιν, ὃ τ' ἐν

νιμν-

νι μεταβολαῖς ἀεὶ ταὐτὰ μᾶλλον τὰ φύσει ἀορίστου. ὁλ' ὡρίων αὐτὰ ἀλλ' ἀρχὴ ὀπώρας, λιὼξ δὲ ἀρχὴ χειμῶνος· ὥστε διὰ τὸ μὴ πω διαβεβηκέναι, μηδὲ μίαν ὥραν ἢ μὴ γινομένης, ἢ δὲ πανομβρίας, ἀναγκαῖα καὶ τὰ πνεύματα ἀκατάστατα καὶ ἄκριτα εἶναι διαταράττειν * εἰκὸς αὐτὰ δὴ χαλεπὸν γίνεσθαι, καὶ λίνειν καὶ ἀνατέλλειν εἶναι σχεδὸν τῶν ὡρισμένων τὰς ὥρας. ἀνάγκη γὰρ παραχωρεῖν καὶ ἀνομαλεῖν. ἢ ταῦτα μὲν δή, καὶ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα πρὸς τὸν ἀέρα καὶ τὸν ὅλον οὐρανὸν, συμβαίνει τάδε * εἰς τὰς ἡμετέρας διαθέσεις, οἷον ἕτερον ἐν τοῖς νοτίοις ἔχουσιν ἀνθρώπων, καὶ ἀδιαπτώτερον, αὖθις δὲ ὧδε * πολὺ ὑγρὸν γίνεσθαι, καὶ ἄνυδρον τὸν ὑγρότητος Βορέα αὐτὸν λέγω. ἴδιον δ' ἡ ἰσχὺς καὶ διώκειν ἐν τοῖς ἀέρεσι τὰ ἐπόμενα μᾶλλον ἢ τοὺς ἐναντίους. τὰ δὲ μέσα τοῖς ἄκροις συμμετρίαν, ὥστε καὶ ἰσχὺν καὶ σωτήριά. καὶ παλίρροι, καὶ μὴ ὑδατώδεις ὄντες τόποι πυρετώδεις. ὑγρότητα γὰρ ἐνίοις, τοῖς σώμασι θρόμβον ἀλλοῖαν ἴσαι θρόμβοι φύσει καὶ ὑγροὶ ὄντες. ἡ δὲ διαφθορὰ τοῦ διάθεσις πυρετώδης. ὁ γὰρ πυρετὸς ἐξ ἀμφοῖν τούτοιν ἐπιβολῆς ἐστιν, ὅταν ὑδατώδη τὰ πρώτα τὸ ὕδωρ κατεψύχει τὴν ἕξιν. τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον καὶ ὅσα ἄλλα ἂν σωμάτων τοιαῦτα, ἐξ ὧν διαπέπεσε γίνεσθαι. πλέω γὰρ ὄντα τοιαῦτα, καὶ ὧν πλείσων· ὧν ἁπάντων αἱ αὐταὶ καὶ πᾶσαι πλησίαι πηγαὶ αἰτίαι. καὶ τὰ λαμπρὰ δὲ καὶ ἄλλων τὰ μέτρων ὁμοίως. ἅπαντα γὰρ εἰς τὴν ὑγρότητα καὶ διαλυσιν, καὶ τὴν πυκνότητα καὶ σύστασιν, καὶ ὅσα ἄλλα δὴ συνοικίας ἑκατέρας ἀναχθήσεται. καὶ ἀεὶ δὴ ἀψύχων δ' ὡσαύτως· οἷον αἱ τε ῥηγνύμεναι χέρσαι, καὶ οἱ ψόφοι δὴ διακοπομένων, καὶ ὅσα ἄλλα συμβαίνει διυγραινομένων καὶ ἀναιμένων, πρὸς τὴν τοῦ σιδήρου διατροφαίαν. πλέω γὰρ φασιν ἐξιλαύνειν τοῖς νοτίοις ἢ Βορείοις. αἴτιον δ' ὅτι τὰ μὲν Βόρεια ξηραίνει, καὶ σκληρύνει· τὰ δὲ νότια αὐγραίνει, καὶ σβεννῦ. ταῦτα δὲ ἀγγότερον διαπιχνεῖται, καὶ διασκληρυνθέν. ἅμα δὲ καὶ μᾶλλον ἰσχύει καὶ σωστικώτερος τοῖς Βορείοις. ἁπλῶς δὲ τὰ μὲν τοιαῦτα χρήσιμ' ἐμφανεῖς ἔχει τὰς αἰτίας, οἷον ἐκ μιᾶς ἀρχῆς αὐαλογον ἔχοντα τὸ ἰσχνὸν. ἐκεῖνο δὲ ἀπορεῖ, καὶ ζητήσει μᾶλλον γίνεται διαθ' ἑκάτερον ὄν. οἷον εἰ μὲν σκληρότης, μὴ δὲ ξηρότης, μὴ δὲ πυκνότης τοῖς Βορείοις, ἀλλὰ τἀναντία. καὶ τὸ νότε δ' ὡσαύτως. τὸ γὰρ πλαδαρὸν αἰτίαν ἐπιζητᾶν, τὸ δ' ὕδαρες καὶ ἄνυδρον αἰτίας. συγχωρᾶσι δὲ καὶ αὐτοὶ· δῆλοι γὰρ πειρώμενοι τὰ ἰλλυπῆ. ὅτι δὲ ψυχροὶ ὄντες οἱ ἄνεμοι ξηραίνουσι, καὶ θᾶττον ὁ ἅλιος θερμὸς ὤν, καὶ μᾶλλον οἱ ψυχρότατοι, ταύτῃ ὑπολαμβάνειν τὴν αἰτίαν, ὅτι ἀτμίζει πιεῖσι, καὶ ταύτῃ ἀπάγουσι
» καὶ οἱ ψυχρότεροι μᾶλλον. ὁ δ' ἅλιος ἐστὶν * διὰ παντὸς λίγιστον, μὴ ποτ' ἀπ' ἀπείρου
» δίασις νέφος, ὡς ἀεὶ πόντου χειμῶνος, θέρος δ' ἀπ' ἀπείρου μιλαίνης. ἢ διότι ἥ μὲν χειμὼν ἡ θαλαττία θερμοτέρα, ὡς ἐπεὶ συνίσταται ἰχῦραι. ἐλύθη γὰρ ἂν ἀεί, διὰ τὸ ἀλιεινὸν εἶναι τὸν τόπον. τότε θέρος ἡ μὲν θαλαττία ψυχρά, καὶ τὰ πνεύματα· ἡ δὲ γῆ θερμή, ὥστε δι' ἀτμὸς γῆς συνίστη. διελύθη γὰρ ἂν εἰς ἀδρότητα. τὸ δὲ μὴ πᾶσαν νότε λαμπρὸν γὰρ αἰγύπτιον, μὴ δ' ἡμέρας θρόμβον ἀπέχοντι καὶ νυκτὸς, ψόλος· διασώζει δὲ τὸ ὀρεινὸν μᾶλλον Βορέαν καὶ ἀργέστην, τὸ ἦ νότον ἀφιέμενον. αἱ δ' ἴωθεν ὑπονοεῖν καὶ διασύνειν, ἄχρις ἂν ὁ ἅλιος ἀνίσχῃ. ὀχύνειν δέ, διὰ τὸ μὴ ἔχειν ὅπως πνεύσωσι τὰ νέφη. νότον δὲ καὶ ὑρον, καὶ ὅσα ἀπὸ μεσημβρίας, ἀρχεῖ μὴ ἀπ' ἀνατολῶν, συμπνεῖν δὲ τοῦ ἡλίου. Βορέαν δὲ καὶ ἀργέστην ἀνάπαλιν, ἀπὸ δυσμῶν ἐπ' ἀνατολάς. ἐν σικελίᾳ καικίαν δ' ὃ καλοῦσιν, ἀλλ' ἀπηλιώτην. δοκεῖ δ' ὀχὸ αὐτὸς εἶναι πᾶσιν, ἀλλὰ διαφέρειν· ὅτι ὁ μὲν διασύνει τὸν οὐρανὸν, ὁ δ' οὐ * πάρεργος δέ * οἱ μὲν ὀλυμπίαν, οἱ δὲ σκίρωνα καλοῦσιν, οἱ πρὸς σικελίαν βόρραν. τὸν ἀπηλιώτην δὲ ἀπαντικρὺ καλοῦσιν, καὶ φοίνικα Βόρεα * δὲ ἐν τῷ πόντῳ.

ΠΕΡΙ

ΠΕΡΙ ΣΗΜΕΙΩΝ ΥΔΑ

των καὶ πνευμάτων.

ΣΗΜΕΙΑ ὑδάτων καὶ πνευμάτων, ἢ χειμώνων καὶ εὐδιῶν, ὧδε ἐγραψάμην, μαθόντα μὲν παρ' Ἱπποκράτους, ἃ μὲν αὐτὸς πεπειρήσατο, ἃ δὲ παρ' ἑτέρων ἐπακουσάντων λαβόντα. τὰ μὲν οὖν ἐπὶ τῆς ἠπείρου γινόμενα, καὶ αἰσθητὰ ἐστὶ καὶ ἀναγκαῖα, ἐκ τῶν ἀεροσκοπούντων ἅπαντα λαμβάνομεν. εἰσὶ δὲ οἱ σημασίαι ἐκ τοῦ ἡλίου τὸ ἄστρον, καὶ ὅταν † ἀνατέλλοντι αὐγάζῃ. ὁμοίως δὲ καὶ ἅμα πνεῦ. ἢ αὐγάζηται δῆλα· αἱ μὲν οὖν, ὅταν πεφανατέλλῃ τῷ ἡλίῳ τὸ ἄστρον· αἱ δὲ ἀπρόσκοποι, ὅταν ἅμα γένηται αὐγάζῃ. αἱ μὲν οὖν † ἀρκτέρου λεγόμεναι αὐγάζηται, ἀμφοτέρως συμβαίνουσιν. ἡ μὲν γὰρ τοῦ χειμῶνος ἀπρόσκοπός ἐστιν, ἡ δὲ μετοπωρινὴ ἐστίν. τῶν δὲ ἄλλων αἱ πλεῖσται τῶν ὀνομαζομένων εἶναι, οἷον πλειάδος καὶ ὠρίωνος, καὶ ἑτέρων. τῶν δὲ λοιπῶν σημείων ἔνια μὲν ἴδια ἴδιαις πάσαις χώραις ἐστίν, ἐν ὅσαις ὄρη ὑψηλὰ καὶ αὐλῶνες εἰσί. μάλιστα δὲ, ὅσα πρὸς θάλασσαν καθήκει τῶν ὑψηλῶν. † τῶν δὲ γὰρ πνευμάτων αἱ χειμῶνες, τὰ νέφη πρὸς πίπτει πρὸς οὓς τῶν τε ζώντων τόποις, καὶ μιθισαμένων εἰς τοὐναντίον αὐτμιθίσαντα, καὶ ὑγρότερα γινόμενα σήματα βάξ εἰς τὰ κοῖλα συναθροίζεται. διὸ δεῖ προσέχειν, ὅταν ὦσι διορυμένοι ἢ. ἔστι γὰρ ἀέρα λαβεῖν τοιοῦτον γινόμενον. καὶ ἔστι ἀφίστατα σημεῖα τὰ ἀπὸ τούτων. διὸ καὶ ἀγαθοὶ γινόμενοι τῶν τόποις ὑγρὰς ἀεροτόμοι ἔνεισι, οἷον Μαζρικίτας ἐν μεθυμνῃ ἀπὸ τοῦ λειπτύνεσθαι, καὶ Κλειόσραβος ἐν τενίδῳ ἀπὸ τῆς ἁλός, καὶ Φαενὸς ἀθήνησιν ἀπὸ τοῦ λυκαμβητοῦ τὰ πρὸς τὰς βορέας σωθῆναι· καὶ ὁ Μήτων ἀπέβαλε, τὸ τοῦ ἑνὸς λίσντα ἄνεσιν φίαν τῶν σωτήρων. ὧν δὲ ὁ μὲν Φαενὸς, μίστος ἀδήνησιν· ὁ δὲ Μίντων ἀθλιώτατος, καὶ ἄλλοι δὲ εἶδον τὸν τρόπον ἀπολέγησαν. ἄλλα δ' ἐστὶ σημεῖα, ἃ λαμβάνεται ἀπό τε ζώων, καὶ τῶν κατ' οἰκίαν ἑτέραν ὕδατι τόπων καὶ παλαμάτων. μάλιστα δὲ λυριώτατα ἀπὸ τοῦ ἡλίου καὶ τῆς σελήνης. ἡ μὲν σελήνη νυκτὸς, οἷον ἡλίου δύν. διὸ καὶ σωθῆναι τῶν μανδρ. χειμερινοί εἰσιν. ὅταν ἀπολείπῃ τὸ φῶς ἡ σελήνης, ἀπὸ τε βάλος φθίνοντος μίχει τε βάλος ἴσα μάλιστα. ὥσπερ ὂν ἡλίου ἀπόλαψις γίνεται, κατὰ τὸν ὅμοιον τρόπον καὶ τ' σελήνης ἔκλειψις. διὸ οὖν πεφυσίχθαι μάλιστα ταῖς αὐτοπολαῖς ταῖς τούτων, καὶ ταῖς λύσεσιν, ὁπόταν αὖ ποιῶνται τὰ βελόμενον πεγινώσκειν. περιόν μὴ ὂν λυπῆσαι, ὅτι αἱ λιχνόμεναι δ' ἰσοῤῥίζωσι τὰς ὥρας. ὥστε διὰ τούτων δεῖ ἀθρεῖν, καὶ γὰρ ἀνέμου καὶ μάνα καὶ ὑμέραν. δ' ἰχνόμαι δὲ τὸν μὲν φίαν τὴν πλειάδος τε ἀνομάζῃ καὶ αὐτέλλοντα· ἀπὸ γὰρ λύσεως μίχει αὐγάλης, τὸ ὕμισυ τοῦ φίαυτοῦ ὄντος, ὥσπερ λίχα τίμνεται ὁ πᾶς χρόνος. ὁμοίως δὲ καὶ αἱ βορέαι καὶ ἰσημερίαι ποιοῦσιν· οἷά τις αὖ ἡ κατάστασις πλειάδος ἀνομάζῃς, ὅτω ἔχῃ ὡς διὰ πολὺ μίχει τροπῆς, διὰ μεταβάλλῃ μετὰ τροπάς. ἐὰν δὲ μὴ μεταβάλλῃ, δεῖ ἔχειν ἴσως ἰσημερίας, διὰ παῦρον ὡσαύτως μίχει πλειάδος, καὶ ἀπὸ ταύτης μίχει τροπῆς θερινῆς, καὶ ἐν τοῦτον μίχει ἰσημερίας, καὶ ἀπὸ ἰσημερίας μίχει πλειάδος λύσεως. ὡς δ' αὖτως ἔχει καὶ περὶ ἣν μάνα ἕκαστον. λιχοτομοῦσι γὰρ αἱ τε παυσίλυποι, καὶ αἱ ὀγδόαι, καὶ αἱ τετράδες. ὥστε ἀπὸ νουμηνίας ὡς ἐπ' ἀρχῆς δ' ὧν σκοπῶν. μεταβάλλει γὰρ, ὡς διὰ πολύ, ἐν τῇ γῇ τετράδι· ἐὰν δὲ μή, ἐν τῇ ὀγδόῃ· ἐὰν δὲ μὴ, παυσιλύπῃ. ἀπὸ δὲ παυσιλύπου, εἰς ὀγδόαν φθίνοντος. καὶ ἀπὸ ταύτης, εἰς τετράδα. ἀπὸ δὲ τετράδος, εἰς πλὴν νουμηνίαν. ὡς δ' αὖτως καὶ ἐπὶ ἡμέρας ἔχουσιν αἱ μεταβολαὶ ὡς διὰ πολύ. αὐγάζηται γάρ, καὶ περὶ, καὶ μεσημβρίαι, καὶ δείλη, καὶ λύσις, καὶ τὰ ἐν νυκτὸς μέρη τὰ αὐτάλογα, τ' αὐτὸ ποιεῖ πρὸς ἐρημίους, περὶ πνευμάτων καὶ χειμῶνος καὶ εὐδίας. μάλιστα γὰρ ἐὰν μέλλῃ μεταβάλλειν, ἐν ταῖς λιχνομέναις μεταβάλλει. λαβόντι μὲν οὖν τὰς ὥρας οὕτω δεῖ παρατηρεῖν. λαβ' ἕκαστα δὲ τῶν σημείων, κατὰ τὸν ὑπογεγραμμένον τρόπον. ὕδατος μὴ ἔν σημεῖα τὰ ποιοῦντα δηλοῦν. φαίνεσθαι μὲν οὖν τὸ ἐναντίον, ὅταν πρὸς ἡλίου αὐγάζηται φαίνεται διὰ πολύ. ἡ μὲν οὖν αὐθημερινὸν διὰ σημαίνει, ἢ βραδὺ ἡμέραν ὡς διὰ πολύ. δ' ἡ λοῖ δὲ καὶ τὰ ἄλλα σημεῖα, ἐὰν γὰρ δὴ πρόσφορα βαίνῃ, μάλιστα σημαίνῃ τὸ διὰ πολύ καὶ

διὰ πολύ.

λύοντος· ἢ ἧττον δὲ ἢ ἐὰν ἐλθὼν· καὶ ἐὰν λύπη χαμαῖζε ἢ ἄῤῥεις ἐς νηφάλιον, πρωΐ ἡμέρας ὡς τὰ πολλὰ ὕδωρ σημαίνει. καὶ ἐὰν ῥάβδοι νοτίδων, ταυτὰ δὲ ταῦτα βορέαθεν γινόμενα ἀθρόα. καὶ ἐὰν αὐίσχωσι μέλαν σημεῖον ἴσχει, καὶ ἐὰν ἐκ νηφάλιον ἔχῃ ὕδατος, καὶ ἐὰν ἀκτῖνες αὐίσχοντος αὐτὰ τείνωσι πρὶν αὐτὰ λάβειν, κοινὸν ὕδατος σημεῖον καὶ ἀνέμου. καὶ ἐὰν λάσταφορμὸς ᾖ ἡλίου ὑφίσταται νέφος, ὑφ' ὃ ἐὰν σχίζωνται αἱ ἀκτῖνες, χειμερινὸν τὸ σημεῖον. καὶ ὅταν λαμπρὸς δύνηται αὐτὸς, ἐὰν μὴ ἄνεμος γίνηται, ὕδατος τὸ σημεῖον. τὰ αὐτὰ δὲ σημαίνει καὶ σελήνη παρσελήνου αὐίσχοσα. ἀφανίσεις δὲ ὁμοίως, ἐὰν μὲν ἡ γυρώσις, σημαίνει μᾶλλον· ἐὰν δὲ ζοφώδης, ὑδατώδη. σημαίνει δὲ, ὅτι αὖ σημαίνει βραχὺς ἂν ὁμοίως, ἀστέρων πολλοὶ διαφαίνοντες, ὕδατος ἢ πνεύματος· καὶ διαφθορὰν ἢ πνεύματος, ἢ τὸ ὕδωρ. καὶ ἐὰν ἀκτῖνες ἀθρόαι αὐίσχωσιν, αὐτὸν τὸν ἢ λύοντος σημεῖον, καὶ ὅταν αὐίσχοντος ἢ ἡλίου αἱ αὐγαὶ οἷον ἐκλάπτοντος χρῶμα ἴσχωσιν, ὕδατος σημεῖον. καὶ ὅταν νηφάλιαι πύκνας ἐρίων ὁμοιαὶ ὦσιν, ὕδωρ σημαίνει. νιφὰς δὲ σημεῖα, πομφόλυγες αὐτωθεν αἱ πλεῖστοι ὧδε ἢ πόταμῶν, ὕδωρ σημαίνουσι πολύ· ὡς δ' ὧδε τὸ πολὺ ἔρις πρὸς λύχνου ἢ σὰξ λύχνα διαφανοῦ ὑπ, νότια σημαίνει ὕδατα. καὶ οἱ μύκητες, ἐὰν νότια ᾖ, ὕδωρ σημαίνουσι. σημαίνουσι δὲ καὶ ἄνεμον καὶ λόγον, ὡς ἐὰν ἔχωσι πλῆθος καὶ μεγέθους, σμικροὶ καὶ λεπτοὶ καὶ λαμπροὶ, ὕδωρ καὶ ἄνεμον· καὶ ὅταν χλωροὶ τὴν φλόγα ἀποπνέωσι, διαλιπὼν οἷον πομφόλυγας, ὕδατος σημεῖον. καὶ ἐὰν πιπλῶσιν αἱ ἀκτῖνες, ἐπ' αὐτὸν. καὶ ἐὰν ῥᾳδίως νύκτωρ ὦσι γινώμενοι ἔρνιθες λεπτοὶ, μὴ φέρουσι ὕδατος βιαίους, ὕδωρ ἢ χαμαῖζε σημαίνουσι. καὶ φρύνη λευκὴ, καὶ βάτραχοι μᾶλλον ἀείδοντες, σημαίνουσιν ὕδωρ. καὶ ἡ σαύρα φαινομένη, ἢν μὲν ὄρθρου ζαλαμανδραν ἐπὶ δὲ καὶ χλωροὶς βάτραχος ὧδε δ' ἐν ὕδατι ἄλλῳ, ὕδωρ σημαίνει. χειμῶνος τὴν γαστέρα τύπτουσαι τὰς λίμνας, ὕδωρ σημαίνουσι. βοῦς πλὴν πωδίων ὁπλὴν λείξας, χειμῶνα ἢ ὕδωρ σημαίνει. ἐὰν δὲ εἰς τὸν οὐρανὸν ἀνακύπτων ὀσφραίνηται, ὕδωρ σημαίνει. λειρὴν ὧδε πέτρας λειρονομοῦσαν, ἢν μὲν λύμα κατακλύζῃ, ὕδωρ σημαίνει. καὶ κολυμβῶσα πολλάκις, καὶ πόδα ῥιπτοῦσα, ὕδωρ σημαίνει. κόραξ πολλὰς μεταβαλὼν φωνὰς, τότων ἐὰν ταχὺ δὶς φθέγξηται, καὶ ὧδε ἀποζίζῃ, καὶ πυάλῃ, ὕδωρ σημαίνει. εἰ ἐὰν ὑπὲρ ὧν πολλὰς μεταβαλὼν φωνὰς, καὶ ἐὰν φθαρίζηται ἐπ' ἐλαίας, καὶ ἐὰν τε ὑπὸ ἐλαίας ἐάν τε ὕδατος ὄντος μιμῆται τῇ φωνῇ οἷον κελαγμὸν, ὕδωρ σημαίνει. ἐάν τε κόρακες, ἐάν τε κολοιοὶ, ἄνω ποτῶνται, καὶ ἱεράκιζωσι, ὕδωρ σημαίνουσι. καὶ ἐὰν κόραξ ὑπὸ ἐλαίας μὴ ᾖ εὐθὺς φωνὴν ἵη, καὶ ὧδε ἀποζίζῃ, ὕδωρ σημαίνει. ἐὰν ἱέραξ ὧδε δ' ἐνδρὸς λαβιζόμενος, καὶ ὅσα ἀσπιτόμενος φθαρίζηται, ὕδωρ σημαίνει. καὶ θήρους ὅταν πολλοὶ ἀθρόοι φωνῶσιν ὄρνιθες, εἰ βιοτεύουσιν ἐν νήσῳ, ὕδωρ σημαίνουσιν. ἐὰν δὲ μὴ τροι, ἀγαθὸν αἰεὶ καὶ βορᾶς. ἐὰν δὲ πολλοὶ ὑπερβολῇ, αὐχμὸν ἰσχυρόν. ὅλως δὲ ὄρνιθες καὶ ἀλεκτρυόνες φθαριζόμενοι, ὑδατικὸν σημεῖον. καὶ ὅταν μιμῶνται ὕδωρ, ὡς ὗον, καὶ ἡ νῆσα ἡμέρᾳ ὑποιοῦσα ὑπὸ τὰ γῶτα ἀκροτιρυγίζωνται, ὕδωρ σημαίνει. ὁμοίως δὲ καὶ κολοιοὶ καὶ ἀλεκτρυόνες, ἐὰν τε ὧδε λίμνη ἢ θαλάττη ἀκροτιρυγίζωνται, ὡς νῆσα, ὕδωρ σημαίνει. καὶ ὀρθρινὸς ὄρθριον φθεγγόμενος, ὕδωρ ἢ πνεῦμα σημαίνει. καὶ ἐὰν ὧδε θάλατταν τιτύβωνος βοᾷ, μᾶλλον ὕδατος σημεῖον, ἢ πνεύματος. καὶ ὅλως βοᾷ, ἀνεμώδης. καὶ ὁ τίλος, ᾧ οἰκία οἰκεμένη· ἐὰν φθέγξηται ἑωθὲν, ὕδωρ σημαίνει, ἢ χειμῶνα. καὶ χύτρα ἀσυνθηρίζουσα πᾶσα πρὶν πλῆσαι, ὕδατος σημεῖον. καὶ ἔλοι πολλοὶ πρὸς ῥίχος ἵρπυστες, ὑδατικόν. λελφὶς πρὸς γλῶ κολυμβῶν, καὶ ἀναλυόμενος πυκνὰ, ὕδωρ ἢ χειμῶνα σημαίνει. ὕμνης ἐλάττων αὐλοῦ λαλοῦντος, ἐὰν τῷ κοίλῳ νηφάλιον ἔχῃ, ὕδατος σημεῖον. καὶ ἐὰν ὁ μέγας ὕμνης ᾖ θέρος λευκὰς ἔχῃ νηφάλας, ἄνωθεν καὶ ἐκ πλαγίου, ὕδατος σημεῖον. καὶ ἐὰν ὁ αὐλοῦ ὕμνης λευκὰς ἔχῃ ἄνωθεν, καὶ ἐκ πλαγίου. καὶ ἐὰν πρὸς ἡσυχίαν λίψ πνεύσῃ, ὕδωρ σημαίνει. αἱ δὲ βρεχταὶ αἱ μὲν χαμαιρναὶ καὶ ἑλώδεις, μᾶλλον ὕδωρ σημαίνουσιν· αἱ δὲ θερειναὶ μεσημβρίας καὶ ἑσπερινὰι βρεχταὶ, ὑδατικὸν σημεῖον. ἀστραπαὶ δὲ ἐὰν γε πανταχόθεν γίνωνται, ὕδατος αὖ ἢ αὐχμοῦ σημεῖον· καὶ ἑσπερινὰι ὡσαύτως. καὶ ἐὰν ἀκρορείας νότου πνέοντος, νοτίθεν ἀστράψῃ, ὕδωρ σημαίνει ἢ ἄνεμος. καὶ ζέφυρος ἀστράψῃ πρὸς βορέαν, ἢ χειμῶνα ἢ ὕδωρ σημαίνει. καὶ θέρους αἱ ἑσπέριαι ἀστραπαὶ, ὕδωρ αὐτίκα σημαίνουσιν ἢ πρωΐ ἡμέρας. καὶ ὁπόταν βορέαθεν ἀστράψῃ, ὑδατικὸν σημεῖον. ἢ δύβοια, ὅταν λαχανώδης μίσῃ, ὕδωρ σημαίνει. καὶ ἐὰν ὧδε τὸ πίλιον νηφάλιον πνοὴν ἔχῃ, ὄθεν αὖ προσίζῃ,

σκλη, χθονὸς ὕδωρ ἢ ἄνεμον σημαίνει. ὅταν ἴριες γίνηται, ὕδωρ σημαίνει. ἐὰν τε πολλαὶ ἶριες ὦσιν γίνωνται, σημαίνει ὕδωρ ὧδε πολύ. ἁλὸς πολλάκις καὶ οἱ ἐξ ὧν ἅλιοι, ὅταν ἐκ νηφέλης. μύρμηκες χθονὸς χωρίον ἐὰν τὰ ὠὰ ἐκφέρωσιν ἐκ τῆς μυρμηκιᾶς ὧδε τὸ ὑψηλὸν χωρίον, ὕδωρ σημαίνουσιν· ἐὰν δὲ καταφέρωσιν, εὐδίαν. ἐὰν περίλιοι νέφη γίνωνται, καὶ ἃ μὲν νοτίου, ὁ δὲ βορέου, καὶ ἅμα ἄμφω, ὕδωρ σφόδρα ταχὺ σημαίνουσι. ἰχθὺς ἅλλος οὐ μὴ λαμβάνει, ὕδατος πολύ· καὶ μᾶλλον αἱ λάλυς. χθὲς γὰρ λαρκίνου λύρας ἐστὶν εἰσὶν οἱ λαλύμενοι ὄνοι, ὧν τὸ μὲν πρὸ τοῦ νηφέλιον † τὸ φάτνη λαλεμένη, ἔσω δὲ ἐὰν ζοφώδες γίνηται ὕδατος πολύ, ἐὰν μὴ ὧδε λαμβάνῃ ὕσει ἢ ὧδε ἀρκτέρου ὡς ὧδε πολὺ πᾶς ἰσημερίαν, ὕδωρ ἢ ἄνεμος, καὶ τὸ λιμόσιον τὸ πρὸ τῆς μιᾶς λεγόμενον, ἁλυᾶς· ὅταν γὰρ λαμπνωσι σφόδρα, ὕδατος σημεῖον. αἰτῖνος φθεγγόμενος ἔωθεν μὲν, ὕδωρ σημαίνει, ἢ χειμῶνα· λάλυς δὲ, ὕδωρ· ἡ δὲ νυκτερὶς, ὅταν τὸ ὑμένιον λαβόντων ἅπαν νηφέλη διασώζῃ λευκὴ καὶ μακρὰ, ὕδωρ γίνεται ὡς τὰ πολλὰ μικρὸν ὑμῖν. ἰχθὺς ἐὰν μὲν αἰγίνης καὶ ὧδε ἅλιες ἡ ἑλλανίαι νηφέλη λαβίζωνται, ὡς τὰ πολλὰ ὕδωρ γίνεται. ἐὰν ὕδατος πολλὰ γίνηται χειμερινὰ, τὸ ἔαρ ὡς τὰ πολλὰ γίνηται αὐχμηρόν. ἐὰν δὲ αὐχμηρὸς ὁ χειμὼν, τὸ ἔαρ ὑδατῶδες. ὅταν χίονες πολλαὶ γίνωνται, ὡς τὰ πολλὰ εὐετηρία γίνηται. φασὶ δέ τινες, κύνες μέσου ὄντος λαμπρὸν καὶ λάλαζαν ὦσι φαίνηται, χάλαζαν σημαίνει ὡς τὰ πολλά. ἐὰν δὲ ἄστρα λίγχνοι μικροί, λαμπροὶ πολλοί, αὐτὰ μὴ ὄντος εὐδίαν, μὴ αὐτὰ δὲ ὕδωρ ἢ ἄνεμον. ἔστι δὲ ἄμεινον πρόσω γίνεσθαι Βορέαν ὕδωρ νοτίου, καὶ τοῖς φυομένοις καὶ τοῖς ζώοις. διὰ δὲ γλυκὺ ἔαρ, καὶ μὴ ἁλμυρὸν τοῖς γυναιξίν. καὶ ὅλως, ἔτος βίλλιον νοτίου βορέου καὶ ὑγιεινότερον. καὶ ὅταν ὀχέωσι πρόβατα, ἂν αἴγας, χειμῶνος μακροῦ σημεῖον.

ΠΕΡΙ ΣΗΜΕΙΩΝ
ἀνέμων.

ΥΔατος μὲν οὖν ταῦτα λέγεται σημεῖα· ἀνέμου δὲ καὶ πνευμάτων, τάδε. ἀνατέλλων ὁ ἥλιος λαμπρὸς, ἐὰν μὲν ἀποσείληται, ἀνεμῶδες τὸ σημεῖον. καὶ ἐὰν καθ' ἑαυτὸν φαίνηται ὁ ἥλιος, ἀνέμου ἢ ὕδατος τὸ σημεῖον. καὶ ἐὰν ὧδε πολλὰς ἡμέρας λαμπρὸς, αὐχμοὺς καὶ ἀνέμους πολυχρονίους σημαίνει. ἐὰν αἱ ἀκτῖνες, αἱ μὲν πρὸς Βορέαν, αἱ δὲ πρὸς νότον μίσαι ὄντος ἐκατέρου, κοινὸν ὕδατος καὶ ἀνέμου σημεῖον ἔστιν. ἔστι δὲ σημεῖα τῶν ἅλιος καὶ σελήνης, τὰ μὲν μέλανα ὕδατος, τὰ δὲ ἐρυθρὰ πνεύματος. ἐὰν δὲ ὁ μὲν Βορέης ὄντος ὀρθοῦ ἐσπέρᾳ, ξίφυροι ἐώθασιν ὑπανεμεῖν καὶ ὁ μὲν χαμαιρὴς διακτελῇ, ὅταν μὲν ἡ ἡμέρα τοῦ μηνὸς ὑπὸ τὴν Βόρεος ὁ μὲν ὄντος δὲ ἡ διάτασις, νότος. ἐὰν δ' ὀρθὸς, καὶ μὴ διαθῇ ἐγκυκλίμενος, μέχρι τριάδος καὶ δίκυκλος, εἶναι χαμαίζωμα μέχρι δίχομηνίας, σημαίνει ζοφώδης μὲν ὢν ὕδατος, πυρώδης δὲ πνεῦμα. αὔριον καὶ νέφη πηρυγίζοντα, καὶ ἄρειαι καὶ ἴριδες, ὕδατος μὴ σημαίνουσι ἀνόμβρια, πηρυγίζοντα δὲ ἀνέμους. εἰ λίπροι δύσεις ὄντος, ὅτι ἂν πίπτωσι, ἀνέμου πᾶσι σημαίνουσι. σποδοὶ χαμαὶ νος ἀφ' ἑαυτῆς βορυβοῦντες, ἢ αὔριον μεταβολὴν σημαίνουσιν, ἢ ὕδατος ὑέτιον. ἰρυδιὸς ἀπὸ θαλάσσης πιτνάμενος, καὶ βοᾷ, πνεῦμα σημεῖόν ἐστι· καὶ ὅλως βοᾷ μέγα, ἀνεμώδης. λύων λυλιστάμενος χαμαὶ, μέγιστος αὔριον σημαίνει. † ὁ ἄμπωλος Βορέου πνεῦμα σημαίνει· πλημμύρᾳ ἢ νότιον. ἀράχνια πολλὰ φερόμενα, πνεῦμα ἢ χειμῶνα σημαίνει. θάλασσα οἰδάζει, καὶ ἀκταὶ βοῶσαι, καὶ ἀγμαλὸς ἐκεῖ, ἀνεμώδης. ἐὰν μὲν γὰρ ἐκ Βορέου πλημμύρα ἦτε, ἀπὸ νότου μᾶλλον ἐὰν δὲ ἐκ νοτίου ἄμπωτις γένηται, ἀπὸ Βορέου μεταβάλλει· καὶ ὁ ἢ Βορέας λήγων ἐλάττων, ὁ δὲ νότος ἀρχόμενος. ἅλιος ὁπόθεν αὐτὸς, ὕδατος ἢ ἄνεμον σημαίνει. ἢ πίμπλη καὶ δὲ πάντα ἀκριβῶς ἔστω χειμερινὸν, ὡς τὰ πολλὰ νότιος. Βορέου δὲ γινομένου ξηραίνει πάντα, νοτίου δὲ ὑγραίνει. ἐὰν δὲ νοτίου ὄντος ψοφῇ ἔστω λιπολαμπὴς, ὡς τὰ νότια σημαίνει ἢ μεταβολήν· ἐὰν δὲ πόδες οἰδῶσιν, νοτίας ἢ μεταβολή. τὸ δὲ αὐτὸ σημεῖον καὶ ἐκ νηφέος καὶ ὀλαξῶν τὸ λιγύϊον, ἐχῖνος ὁ χερσαῖος σημαντικόν. ποιοῦσι δὲ λύοντες, ὅτε αὖ οἰκεῖ· τὴν μὲν πρὸς Βορέαν, τὴν δὲ νοτίαν. ὁπότεραν δ' ἂν ἀνοίξῃ, ἐντεῦθεν πνεῦμα σημαίνει. ἐὰν δὲ ἀμφοτέρας, ἀνέμου μέγεθος· ἐὰν ἄρος πρὸς Βορέαν, ἄνεμον σημαίνει. ἐὰν δὲ θαλάσσῃ ἐξαίφνης,

πνεύματος γαλήνη γίνεται, μεταβολὴν πνεύματος ἢ ὑετὸν δηλοῖ· ἐὰν ἄκρα μετέωρα φαίνηται, ἢ αἰθησοι ἐκ μιᾶς πλευρᾶς νοτίαν μεταβολὴν σημαίνει γὰρ μάλιστα, βάρειον ὑποφαινομένου δὲ, νότιον. αἱ ἄλωνες πρὸς τὸν σελήνην πνεύματος μᾶλλον ἢ πρὸς ἥλιον. σημαίνουσι δὲ πνεῦμα, βαγῆσαι πρὸς ἄμφω· καὶ ἢ αὖ βαγῆ, ταύτῃ πνεῦμα, ὅθεν νηφελῆ. ὅθεν αὖ αἱ πίλναι, χειμέριον ἄνεμον. αἱ λευκαὶ δὲς νηφέλαι θέρος, ἄνεμον σημαίνουσιν. ἐὰν ἀστραπὴ πανταχόθεν γίνηται, ὕδωρ σημαίνει. καὶ ὅταν αὖ αἱ ἀστραπαὶ πυκναὶ γίνωνται, ἐντεῦθεν πνεύματα γίνεται. βίαιος, ὅταν ἀστραπαὶ καὶ βρονταὶ γίνωνται, ἐντεῦθεν πνεύματα γίνεται ἰσχυρά. ἐὰν μὴ σφόδρα καὶ ἰσχυρὸν ἀστραπήσῃ, θᾶττον καὶ σφοδρότερον πνεῦσαι· ἐὰν δὲ ῥηγμα καὶ μανδὲ κατ' ὀλίγον. ἢ χιόνος καὶ φθινοπώρου, τἀναντίον· παύσει γὰρ τὰ πνεύματα αἱ ἀστραπαί· καὶ ὅσῳ αὖ ἰσχυρότεραι γίνωνται ἀστραπαὶ καὶ βρονταὶ, τοσούτῳ μᾶλλον παύονται. τὸ δὲ ἔαρος ἦθος αὖ ταυτὰ σημεῖα λέγω, ὥσπερ καὶ χειμῶνος. ἐὰν νότου πνέοντος, βορέαθεν ἀστραπαὶ, παύονται. ἐὰν ἐκ θέρους ἀστραπαῖος, ἕωθεν παύεται βραχὺς οἱ ἢ ἄλλοι πνευματαῖοι, ἑβδομαῖοι, φθινοπωραῖοι. οἱ ἢ ἥλιοι, ταχὺ παύονται. οἱ βορέαι παύονται ὡς ἐπὶ πολὺ φθινοπωραῖος, οἱ δὲ νότιοι φθινοπωραῖοι. ἄνεμοι ἄρονται ἅμ' ἡλίῳ ἀνατέλλοντι, καὶ σελήνη. ἐὰν ἀνατέλλων ὁ ἥλιος καὶ σελήνη παύσωσιν, ἐπὶ τὸν τὰ πνεύματα. χρονιώτερα δὲ καὶ ἰσχυρότερα τὰ πνεύματα γίνεται, τὰ ἡμέρας ἢ νύκτωρ ἀρχόμενα. ἐὰν ἐτησίαι πολὺν χρόνον πνεύσωσι, καὶ μετέπειτα γίνεται αὖ μᾶλλον, ὁ χειμὼν ἧττον χειμερινὸς γίνεται· ἐὰν ἢ ἐναντίος, καὶ ὁ χειμὼν φαυλότερος. πῶς λαμπρὸς ἔσται ὁ πόλος αὖ νηφέλη μακρὰν ἦται, ταύτῃ ἄνεμος πνεύσεται. αἱ νηφέλαι ἐκ τοῦ ὄπισθεν πεφυσίζουσαι, καὶ ὄπισθεν πνεύσουσι. κ μέσος διεζευγμένος νότος. καὶ ὅλως τὰ ἄρτι διεζευγμένα, νότια ὡς τὰ πολλά. οἱ λαμπτῆρες ἀστέρων ὡς τὰ πολλά, πνεύματα σημαίνουσιν. ἐὰν ἢ πολλοί, καὶ αὐχμός. μετὰ χίονα νότος, μετὰ πάχνην βορέας ἐὰν θᾶσσον πνεῦμα. μύκητες ὑδρὶ λύχνου, νότιον πνεῦμα, ἢ ὕδωρ σημαίνουσιν. αἱ ἢ κάσδες τοῦ πνεύματος, ὅσας ἔχουσιν, ὡς ἐν τῷ γραμμαῖ διάρισαι.

Τοῦ ἢ αὐτοῦ ἔτι πνεύσεσι βίας ἄλλοις ἐπὶ πᾶσι μάλιστα, ἀπηλιώτας, θρᾳκίας, ἀργέστης. ὅταν ἢ μὴ ὑπὸ ἀλλήλων διαλύωνται τὰ πνεύματα, ἀλλὰ αὐτὰ καταμαρανθῶσιν, μεταβαλλουσιν εἰς αὖ ἐκείνους ἐφ' ἃ ἐξιοῦσι, ὥσπερ ἡ τοῦ ἡλίου ἔχει φορά. ὁ νότος ἀρχόμενος, ξηρός· τελευτῶν δὲ, ὑγρός. καὶ ὁ ζέφυρος. ὅ ἢ ἀπηλιώτης, ἀεὶ αὐαλέος ἐστὶ μιμνήσκεσθαι ὑδαλέος· διαλιπὼν δὲ ἀεὶ τὰ ὕδατα. ὑγροὶ ἢ μάλιστα, ὅ, τι λευκίας καὶ λίψ. χαλαζώδης δὲ ἀπηλιώτης, καὶ θρᾳκίας, καὶ ἀργέστης· νηφοβόλος ἢ ὅτι μέσης, ἢ βορέας καὶ ἀπηλιώτης. λαμπτῆρες δὲ, νότου καὶ ζέφυρος καὶ εὖρος. οἱ μὲν, οἷς αὖ ἐκ πελάγους πνεύσαι πνεῦσιν· οἱ δὲ, οἷς ἐὰν διὰ γῆς. δασύνουσι δ' ὑρανὸν νηφέσι, καὶ λαλύπησι, λευκίας μάλιστα, ἅτε λίψ. καὶ οἱ μὲν ἄλλοι ἄνεμοι ἀφ' ἑαυτῶν τὰ νέφη ὠθοῦσι, λευκίας δὲ μόνος πνέων εἰς ἑαυτὸ. αἴθριοι δὲ μάλιστα, θρᾳκίας καὶ ἀργέστης, καὶ τοῦ λοιποῦ ἀπηλίας. ἐκνεφίαι δὲ μάλιστα, ὅ, τι ἀπηλιώτης, καὶ ὁ θρᾳκίας, καὶ ὁ ἀργέστης. γίνονται δὲ ἐκνεφίαι, ὅταν εἰς ἄλληλους ἐμπίπτουσι πνέοντες, μάλιστα μὲν μεσοπώρου, ἢ λοιποῦ ἔαρος. ἀστραπαῖος ἢ θρᾳκίας καὶ ἀργέστης καὶ ἀπηλιώτης καὶ μέσης. ἐὰν γὰρ τῇ θαλάσσῃ πάσῃ φέρωνται πολλοί, οἱ γινόμενοι ἀπὸ τοῦ ἀναυδέος, ἄνεμον σημαίνουσιν. ἴσασι μέγαν. ὅθεν αὖ ἀέρες διαλῦσι πολλοί, ἄνεμον γίνεσθαι· ἐὰν δὲ πανταχόθεν, ὁμοίως πολλὰ πνεύματα σημαίνουσι. πνεύματος μὲν οὖν σημεῖα, ταῦτα.

ΠΕΡΙ ΣΗΜΕΙΩΝ

χειμῶνος.

Χειμῶνος δὲ, πᾶσι. πλοῖα δ' ὁρμᾶσθαι εἰς μὴ λιμένα. καὶ ὡς ἂν μεριδῶν λύομενος, ὅταν αἱ ἡμέραι ὑπολείπωσιν. οἷον εἰ τὸ ζεῦγος μέρος ἀπολειφθῇ, ἢ τὸ ἥμισυ σελήνιον, ἐὰν ὀρθὸν ᾖ, μέχρι τριάδος. καὶ εἰ δύκυκλον, χειμασθήσεται μέχρι λιχνοτόμου. γυρανοί, ἐὰν πρωὶ πίπτωσι, καὶ ἀθρόοι, πρωὶ χειμάσθησαι· ἐὰν δὲ ὀψὲ καὶ πολὺν χρόνον, ὀψὲ χειμάσουσι· καὶ ἐὰν ἀστραφθῶσι πυκνόμενοι, χειμῶνα σημαίνουσι· κύνες βοῶντες μᾶλλον, ἢ πρὸς σῖτον μαχόμενοι, χειμέριον. αἰθὴρ, στρεβλός, αἰθέριον ἐωθὸν χειμέριον. ὄρχιλος, ὡς εἰσιὼν καὶ εἰς σκιάμενος εἰς ὀπὰς, χειμῶνα σημαίνουσι· καὶ ἰχθῦς ὡσαύτως. κορώνη, ἐὰν ταχὺ δὶς λέγῃ, καὶ βίαιον, χειμέριον. κρὰξ λοφιὰν, καὶ κόραξ, καὶ κολοιὸς, ὅταν ἄδοντες, χειμέριοι. στρεβλὸς ἐὰν λοξὸς, ἢ χιλιοστὸν, ἢ ἔλαττον

τῶν μὲ

Τ μὴ ἐωθότως λδυκῶς, χειμῶνα μέγαν σημαίνουσιν. ὥσπερ καὶ μέλανες, ἐὰν πολλοὶ φανῶσιν, ὕδωρ. καὶ ἐὰν ἐκ πυλάγους ὄρνιθες φεύγωσι, χειμῶνα σημαίνουσι. καὶ αὖθις, ἐὰν εἰκῆ εἰκῆ μάχῃ φερόμενος, χαμέρειον. ὅλως ὕδωρ σημαίνει, χειμῶνα ἄγει· ἐὰν μὴ ὕδωρ, χιόνα καὶ χειμῶνα. καὶ γραῦς φωνὰς πολλὰς μετεβάλλων, χειμῶνος, χαμέρειον. πολοὶ ἐκ Τ νότου πετόμενοι, καὶ τυφλίδες, χαμέριαι. φωνὴ δὲ λιμνὶς ἀκροφῶσα, καὶ πολὺ πόδην ἔχουσα, χαμέρειον. καὶ οἱ πυγολόμονες οἱ βαλάττιοι, ἐὰν πολλοὶ φαίνωνται ἐπὶ τῇ πυλάτει, χλωρινὴ ἔτος σημεῖον. πρόβατα ἐὰν πρωῒ ἐχύνται, πρόϊον χειμῶνα σημαίνουσι. μετεπώρου ἐὰν πρόβατα ἢ βόες ἐρύθωσι, καὶ κοιμῶνται ἀθρόοι πᾶς ἀλλάλων ἔχοντες τὰς κεφαλὰς, Τ χειμῶνα χλωρὸν σημαίνει. φασὶ δὲ τῇ πόλει φασὶν, ὅταν ἐκ Τρος αὐλίζηται, θᾶττον φαντὸς τῷ βορρᾷ νεμαθῆ. βόες μᾶλλον ἰδίων τις Τ ἀνθρώπων, καὶ ἄλλη τὸ ἀριὸν κατακλινόμενοι, χαμέρειον. καὶ ὅταν λειμῶνα ἄνες, χαμέρειον. καὶ μαχόμενα πρόβατα καὶ ὄρνιθες πρὸς σίτου πᾶσι Τ ἔτος· πᾶσι παρασκευάζονται γὰρ. καὶ μῦδα βίζοντες καὶ ὀρχόμενοι, χαμέρειον. καὶ λύκων τοῖς πολλοῖς ὀρύττουσα καὶ ὀλολύζων ἄλυζα μόνα ἀκρωρείας, χαμέρειον. γῆς ἔντομα πολλὰ φαινόμενα, χαμάνεμα σημαίνει. καὶ ἐὰν πυρὸν μὲν θέλῃ σκέπασθαι, χαμέρειον. καὶ ἐὰν λύκνος ἅπαντα μὴ ἰθέλῃ, χαμῶνα σημαίνει. καὶ τέφρα πυγνομένη, νιφετὸν. λυχνίας, ὠσὶας ἢ συχαῖος λαιόμενος, χειμῶνα σημαίνει. καὶ ἐὰν χλωνοὶ ὦσι μύναι μέλαναι ἐπὶ γίνωνται, χαμῶνα σημαίνει. καὶ ἐὰν ὥσπερ λίγχοις πολλοῖς λακτίζωσι, χαμέρεια. καὶ ἐὰν λύκλῳ πρὸς τὸ λαμπρὸν ὦσιν ὑσσὶας ὄσκης, χιονικόν. ἢ Τ ὅτε φάτνη, εἰ σωΐσκεται καὶ ζοφερὰ γίνεται, χειμῶνα σημαίνει. καὶ ἐὰν ἀστραπὴ λαμπρὰ μὴ φέρῃ τῷ αὐτῷ μήνι, χαμέρειον. ἐὰν πλαδὶς λυομένη ἐὰν λαμπρὰ πάρνηβα, καὶ βρίλαπος, καὶ ὑμπλόν, ἐὰν μὴ ἅπαντα λακτίζῃ, μέγαν χειμῶνα σημαίνει. ἐὰν δὲ τὰ λύο, ἰλαδῆσι. ἐὰν ἡ πάρνηβα μόνον, ὑσλιόν. καὶ ἐὰν χαμῶνες ἄνω νιφίλαι μακραὶ, ἐὰν ὑμπλὸν ἢ χλωνὸς ἐπίτασιν σημαίνει. ἄθως καὶ ὄλυμπος, καὶ ὅλως ὀρέων κορυφαὶ λακτιζόμεναι ὑπὸ νιφιλάδων, χαμέρειον. ἐὰν ὑσσὶας γινομένης νιφίλιον φαίνηται ἐπὶ τῷ ἀέρι πῆχυ πλατύνον καὶ λιλαιόμενον, ὅπως παύσῃ ὁ χαμών. ἐὰν τὸ μετόπωρον ὑσσὶανὸν πῆχυ τὸ ἐπὸς γίνηται, τὸ ἔαρ γίνηται. ψυχρὸν ὡς τὰ πολλά. ἐὰν πρωῒ χαμάζηται ἄρξηται, πρωῒ παύηται καὶ ἔαρ λαλόν. ἐὰν δὲ τοὐναντίον, καὶ ἔαρ ἐχίνηται. ἐὰν χαμὼν ὑέτιος, τὸ ἔαρ αὐχμηρόν. ἐὰν δὲ αὐχμηρὸς ὁ χαμών, τὸ ἔαρ λαλόν. ἐὰν ἡ σπωρὰ γίνηται ἐπιφθινὶς, τὰ πολλὰ γίνηται τοῖς πεδιάσιος λιμός. ἐὰν τὸ ἔαρ καὶ τὸ θέρος ψυχρὰ γίνηται, ἢ τι ὀπώρα γίνηται, καὶ μετόπωρον πνιγηρὸν, καὶ ἐκ αὐτομάλης. οἱ πρῖνοι ἐὰν σύκαρπῶσι, χαμάδνες πολλοὶ σφόδρα γίνονται. ἐὰν ἄνω κορυφῆς ἔχωσι νιφετὸν ὀρθὸν τῇ, χλωνὸν σημαίνει. ὅθεν καὶ Ἀρχίλοχος ἐποίησε, γλαῦξ ὄρος Βαβὺς γὰρ ἄλλα λύμασι παραδοκᾷ πόνους, ἀμφὶ δὲ ἄκρας ἐρεθὸν ἴσκεται νιφετὸν· ὅ ὅτι σημεῖον χειμῶνος. ἐὰν ὁ πόμαξ ὡς ὑμὴν λδυκῶς χειμέριον. ὅταν ἰσάτην νιφάδα ἕτερα ἐπιφέρωνται, τὰ δὲ ἐρεμὰ χειμέρια. καὶ ἐὰν χαμῶνες διαλάμψας πάλιν ἀκροφᾷ, καὶ ὧδε πεῖσαι δλίς, ἢ βρὶς, ἡμέρας χλωρὰς δλίσιν. ὁ Τ ἐρεμῶ ἀὴρ χαμῶνος μὲν φαινόμενος, ψυχὴ σημαίνει· θέρος δὲ, λαῦμα. ὅταν μέλιτται μὴ ἀκροπέτωνται μακραὶ, ἀλλ' αὖ Τ ἐν τῇ ὑσσὶᾳ πέτωνται, χαμάδνα ἰσόμβρῃ σημαίνει. λύκος ὠρυόμενος, χλωνὸν σημαίνει. λύκος βριαρὰ ἡμέρᾳ, ὅταν πᾶς τὰ ἔργα ὁρμᾷ, ἢ ἔσω, χαμάδνος ἄρας ἢ χαμῶνα σημαίνει δύθυς. ἴσει δὲ σημεῖον χαμώνων μεγάλων, καὶ ὄμβρων, καὶ ὅταν γράωνται ἐν τῷ μετοπώρῳ πολλοὶ σφῆκες, καὶ ὅταν ὄρνιθες λδυκοὶ πᾶς τὰ ἱερὰ σιμὰ πλησιαζωσι· καὶ ὅλως τὰ ἄγρια θηρία ἐὰν πᾶς τὰ ἱερὰ σιμὰ, βέρεσιν καὶ χαμάδνος μέγιθος σημαίνει. ὁ πάρνηβος, ἐὰν τὰ πᾶς ζιφυρον ἄνιμον καὶ τὰ πᾶς φύλλα φραδῆται νιφετοὶ βορέων ὄντων, χλιμέριον τὸ σημεῖον, ὅταν πνίγη γίνηται τὰ πολλὰ ἰσχυρῶς, αὖτα πεδίλωσι καὶ γίνηται χαμὼν ἰσχυρός. ἐὰν ὕδατα ἐαρινὰ πολλὰ γίνηται, λαίμακα ἰσχυρὰ φέρῃ τοῖς πυλίνοις καὶ κοίλοις γίνηται. ἐλᾶ ἂν τῶν ἀρχὴν ὁραῖν, ἐὰν τὸ μετόπωρον δύσλιανον γίνηται σφόδρα, ἔαρ ὡς τὰ πολλὰ γίνηται ψυχρόν. ἐὰν δὲ τὸ ἔαρ ὄλιον γίνηται καὶ ψυχρὸν, ἢ ὀπώρα ὀλία γίνηται, καὶ μετόπωρον ὡς τὰ πολλὰ πνιγηρόν. οἱ πρῶνοι ὅταν σύκαρπίδσι σφόδρα, ὡς μὲν τὰ πολλὰ χλωνὸν ἰσχυρὸν σημαίνουσιν· φίλιστι. δὲ καὶ αὐχμοὶ φασι γίνεσθαι. καὶ ἐὰν ἴις ἀπαλὰ κατὰ πάσας ἄργιλον εἰς πιθανὴν θᾶ, σημαίνει ταῖς φωναῖς, αἷς ἀφίησιν ἄνεμον, καὶ δύσλιαν. καὶ τὸ ταυτάχου δὲ λιγόμενον σημεῖον λιμόσιον χαμέρειον, ὅταν μῦδα πόδι φορυτὸ μαλχωνται, καὶ φίρωσιν.

ΠΕΡΙ ΕΥΔΙΑΣ ΣΗΜΕΙΩΝ.

Ὁ ἥλιος δὲ σημεῖα τάδε. ἅλιος μὲν γίνεται λαμπρός, καὶ μὴ λαμπτίας, καὶ μὴ ἔχων σημεῖον μηδὲν ἐν ἑαυτῷ, εὐδίαν σημαίνει. ὡς δ' αὐτως σελήνη παυσιλύπη, καὶ δύοντος ἅλιος χαμαὶ εἰς καθαρὸν εὐδιανός, ἐὰν μὴ ταῖς πρωΐραις ἡμέραις εἰς μὴ καθαρὸν δεδυκὼς ᾖ ὀξὺ δύεται δὲ ἄδηλον, καὶ ἐὰν χαμαίζοντος ἡ δύσις γίνηται εἰς καθαρόν, εὐδίνον. καὶ ἐὰν δύνων χαμαῖνος ἀχρὸς ᾖ ἐν δύσει σημαίνει. καὶ ὁ μὲν ἐὰν ᾖ ταῖς ὠχραῖς λαμπρὸς ᾖ, εὐδιεινόν. καὶ ὁ τ ὄντι φαίνεται. ὅτι αὐ καθαρὰ καὶ λαμπρὰ φαίνηται, εὐδιεινόν. ἄλως δέ, ἐὰν ὁμαλὸς παχὺ καὶ μαρανθῇ, εὐδίαν σημαίνει. αἱ κοιλάδες νιφέλαι χαμαῖνος, εὐδιεινόν. ὄλυμπος δὲ καὶ ἄθως, καὶ ὅλως τὰ ὄρη τὰ σημαντικὰ, ὅταν τὰς κορυφὰς καθαρὰς ἔχωσιν, εὐδίαν σημαίνει. καὶ ὅταν τὰ νέφη πρὸς τὴν θάλασσαν αὐτῇ πρὸς ζωννύηται, εὐδιανόν. καὶ ὅταν ὕσαντος πρὸς λυσμὰς χαλκοῦς τὰ νέφη χάλκα ἔχῃ, εὐδία γίνεται. ὅταν δὲ ὁμίχλη γίνηται, ὕδωρ ἡ γίνηται, ἢ ἔλαττον. ὅταν γίγνωνται πίτυραι, καὶ μὴ αὐκαυμπῶσιν, εὐδίαν σημαίνει. τὸ γὰρ πίδυρον, πρὶν ἢ αὖ πιτύμβιαι καθαρὰ ἴδωσι. γλαῦξ ἡσυχαῖον φθέγγεται ἐν χαμαῖνι, εὐδίαν πρὸ σημαίνει· καὶ νύκτωρ χάμαινος ἡσυχαῖον ἄλτεται. θαλαττία δὲ γλαῦξ ἄλτεται χαμαῖνος ἢ εὐδίαν σημαίνει, εὐδίας δὲ χαμαῖνα· καὶ κόραξ δὲ μόνος μὲν ἡσυχαῖον λέγει. καὶ ἐὰν τρὶς λέγῃ ἅμα, μετὰ ταῦτα πολλάκις λέγῃ, εὐδίνος. καὶ κορώνη ὄρθρου εὐθὺς ἐὰν λέγῃ τρὶς, εὐδίαν σημαίνει, καὶ ἑσπέρας χαμαῖνος ἡσυχαῖον ἄλτεται. καὶ ἔρχιλος δὲ ὑπὸ πέτραις ἐν πτόρθοις, καὶ δὲ ὀρείοις, καὶ δὲ οἰκίαις ἔξωθεν, εὐδίαν σημαίνει. καὶ ἐὰν χαμαῖνος βορεάζουσα, βόρεια γίνηται λάβρα νότοθεν. νότος δὲ ἢ, ἐὰν πιφαγμὸν ἢ νιφέλη ὀγκάδης ὡς ἐπὶ πολὺ, ὄμβρους σημαίνει μεταβολὴν, καὶ ὅταν βορέας νιφέλας πολλὰς λευκὰς ἐκτείνῃ μέγας, εὐδίαν σημαίνει. πρόβατα ὀφθέντα ἐν ἀγέλαις ἐκτείνεσι τὸ σημεῖον. καὶ βοῦς ἐπὶ τὸ ἀριστερὸν ἰσχίον κατακλινόμενος, εὐδίαν σημαίνει, καὶ κύων ὡσαύτως. ἐπὶ δεξιὸν δέ, χαμαῖνα. πίτυρος πολλοὶ γινόμενοι, νεφῶδες τὸ ἔτος σημαίνουσι. λύχνος χαμαῖνος λαιόμενος ἡσυχαῖος, εὐδίαν σημαίνει. καὶ ἐὰν ἐπ' ἄκρου οἷον λίγχνος ἔχῃ λαμπρὸς, καὶ ἐὰν φ λέπλῳ τῇ μύξῃ περιφέρηται λαμπρᾷ γραμμῇ. ὁ δὲ χρόνος καρπός, σημαίνει δὲ αὖ ἀρότου. ἐχέτω βία μέρη. καὶ ἴσιμ ὁ μὲν ὄρος ἐστὶ μέσον σημεῖον, ὁ β΄ ἐστὶ δ', ὁ γ΄ ἐστὶ γ'. καὶ ὡς ἂν τόταν λίνῃ, λαθίκα καὶ γίνηται ἀδρόπτερος, οὕτως ἔξει καὶ ὁ τῆς τοῦ μέσου ἀροτος. λίγνις δὲ καὶ τυάδι σημεῖα, ὅλως τι τῶν γινομένων γίνεται καὶ τῶν μερίων. ἐὰν ἀρχομένου τ χαμαῖνος ζόφος ᾖ, καὶ λαύματα γίνηται, καὶ τὰ αὐτὰ λαμπτὸς ἐπ' αὐτῶν σελήνη, πρὸς ὃ τὰ μὲν σημαίνει χαλάζαν ἐπομβρίαν. καὶ ἐὰν μετὰ τῆς ἑαρινῆς ἰσημερίας ἐμίχλαι πίπτωσι, πνεύματα καὶ αὖραι σημαίνουσιν ἐς ἑβδόμην μῆνα ἀμφοτέρων ἀριθμούμενον. ὅσαι μὲν οὖν ἅμα μηνοειδεῖς τῇ σελήνῃ πίπτωσιν, αὗται μὲν πνεύματα σημαίνουσιν ἐς ἑκάτερον τὸ χρόνον. ὅσαι δὲ ἀμφικύρτου ὄντος τοῦ σελήνης, ὕλατα. καὶ ὅσῳ αὖ μᾶλλον ἐφ' ἑκατέρῳ τῷ σχήματι ὁμίχλαι πίπτωσι, μᾶλλον τὰ ἀριθμὸν σημαίνει. σημαίνει δὲ καὶ τὰ πνεύματα ἅμα ταῖς ὁμίχλαις ἐπιπίπτοντα γινόμενα, καὶ ἐὰν μὲν ἀπ' ἄκρης καὶ μεσημβρίας γίνηται τὰ πνεύματα, ὕλατα σημαίνει. ἐὰν δὲ ἀφ' ἑσπέρας καὶ ἀπὸ βορέου ἄρκτου, πνεύματα καὶ ψῦχος. ὅσαι δὲ κομῶντες αἰγίπτιοι λίγνεις, τὰ μόνον τὰ πνευματικὰ σημεῖα ὅταν φαίνωνται, ἀλλὰ καὶ ψῦχος. τοῖς δὲ ἄστροις ὡσαύτως, ὡς ἐπὶ πολὺ σημαίνει. καὶ ταῖς ἴσαις μερίσι καὶ ξοπτῆσι, ἐπ' αὐταῖς ἄλλαις, ἃ πνεῦμα αὖτε ἢ ὕστερον μικρόν.

ΑΝΕΜΩΝ ΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΗΓΟΡΙΑΙ ἐκ τῶν Ἀριστοτέλους περὶ σημείων.

Βορέας ὅτος μὲν μάλιστα, πάγετος. πνεῖ γὰρ ἀπὸ μεγάλων μετάλων, καὶ ὁρῶν δι' ἀνάλληλα εἰδώλων, ἃ καλεῖται παγετικά. ἐστὶ δὲ καὶ νότος, μίσος. φέρει δὲ ὀμβρίους, καὶ νιφετούς. πνεῖ γὰρ ἀπὸ θερμῶν, φοχλεῖ τὸ λιμένα αὐτὸ τὸ ἀκρωτήριον. ἐστὶ δὲ ὀλβία τῇ ἠπείρῳ μάλιστα καὶ παμφυλίας, γαυρίας. πνεῖ γὰρ ἀπὸ νότου, ἃ καλεῖται γαυρίας. λιτὸς δὲ αὐτὸ βορέᾳ ὄντι εἶναι, ἐστὶ δὲ ἐς καὶ λιγναυπᾶς οἱ ἠπειρῶται. Καικίας ὅτος μὲν μάλιστα καλεῖται δικαίας. πνεῖ γὰρ ἀπὸ βορέου πρὸς δύσιν, ἐστὶ δὲ ὑπὸ τὸ ἀπηλιωτικὸν κόλπον τοῦ μυσίας. φοχλεῖ δὲ τὸ μιτυληναίαν λιμένα. μαλίστα δὲ τὰ μαλόφυτα. πνεῖ

τά. πηγὰ δ' αἰκαυνίας, ὃν ἄλλοι βοξβᾶν οἴονται εἶναι. Ἀπιλιάτης· ἔζος γὰρ μὴ τριπόλιος τὸ φοινίκιος, ποταμὸς Ἰακαῆτης. πνεῖ δ' ἐκ πισίδος ὁμοίως ἄλωνι μιγάλη, πόλιχνιόν τι τοῦ λιβάνου ὃ καὶ βαπύρεν ὄρος. πηγὸ ὃ ποταμὸς Ἰακαῆτης. γίνοχλεῖ ἢ ὃ πισιδίνιος. γὰρ δὴ ζωϊκῶ κόλπω, καὶ πόδι ῥωσσὸν, συρίαδες. πνεῖ δ' ἐκ τ συρίου πυλῶν, ἃς δ' ἱερὰς μ ὄ, τι ταῦρος ἢ ταυρόσια ὄρη. γὰρ δὲ τῷ βιποδιλικῷ κόλπω ὁ μαρσύας, ἐκ μάρσυ ἰάμης. γὰρ δὲ πλουτῶσιν, καὶ γὰ τῶν, ἢ γὰ κράτη, ἢ βύβοιος, καὶ κυρήνη, ἰλλυριωντίας. μαλιστα ἢ γίνοχλεῖται τὸ βύβοιος Ἰαφρεία, ἢ τ λιγυαιῶν λιμνία, Ἰακαλάμινον δ' ἐκ ἀλμωνίαν. πνεῖ δ' ἀφ' ἰλλυριῶν. γὰ ἢ σινώπη, βιρικυνίας, ἐκ τ ἢ φευγίαν τόπων πνίων. γὰ ἢ σικελίᾳ, Ἰαπαρθμίας, πνίων ἐκ τοῦ παρθμοῦ. λυὸς ἢ αὐτὴν Ἰακαϊκὸν οἴονται εἶναι, θηβαίαν πθοζαγορίονται. Εὖρος· ὅπος γὰ μὴ αἰγαῖς ταῖς ἢ συρίαν, σκοπιλιὺς Ἰακαῆτης, ἐκ τ ῥωσίου σκοπιλε. γὰ δ' κυρήνη, Ἰαρβας, ἐκ τ Ἰαρβανῶν τ ἢ φοινίκων. διὸ ὃ τὴν αὐτὴν φοινίκιαν Ἰακαῆσί λυις. εἰσὶ δ' οἱ καὶ ἀπιλιώτιν νομίζουσιν εἶναι. ὀρθόντην ἔσχον οἱ μὴ ὑροι, οἱ δ' ἀμνία πθοσαγορίνται. Νίζος δ' ὁμοίως πηγὰ πᾶσι Ἰακαῆτης. τὸ ἢ ὄνομα, σλὰ τὸ νοσωδιπεῖν. ἴξω δ' Ἰάτμβρεφ, Ἰατ' ἀμφότερα ἢ νότον. λδυώνιος· τὸ ἢ ὄνομα ἐκ τ συμβαίνοντος. λδυκαίνης γαῖρ. λιψ κὴ ζος· τὸ ὄνομα ἀπὸ λιβύης, ὅθεν πνεῖ. Ζίφυρος· κὴ ὄπος πόδι τὸ ὄνομα, σλὰ τὸ ἀφ' ἑαυίρας πνεῖν, ἀ ἢ ἑαυίρα ἰαὶ πυξ, ὄπος γὰ πέρσαι. Σκυτιλίνης, ἀπὸ χωρίου σκυλαντίμε. † Ἰαπαλιυραλιωντοφρυγίας. ὑπὸ δὲ ἴλυος φασὶ, φαραγγίτης· πνεῖ γὰρ ἐκ ἴλυος φάραγγος τ ἢ τὸ πνιγαῖον. πηγὰ πολλοῖς δὲ, ἀργίσης. Θρανίας· ἢ θράκιλω, τρυμονίας· πνεῖ γὰρ ἀπὸ τ τρυμόνος ποταμοῦ. ἢ ἢ μιγαρικὴν, σκίῤῥων, ἀπὸ τῶν σκιῤῥωνίδων πυλῶν. γὰ δ' ἰταλίᾳ κὴ σικελίᾳ, λίγκας, σλὰ τὸ πνεῖν ἀπὸ τ λιγκαίου. γὰ ἢ βύβοιος κὴ λίσβου ὀλυμπίας· τὸ δ' ὄνομα ἀπὸ τ πόδικ ὀλύμπου. ὀχλεῖ ἢ πυραίους. ὑποτιτράφασι δὲ σοι κὴ τὰς βίσσας αὐτ, ὡς λέγει, κὴ πνίσσιν, ὑποτρέφας τὴν ζῆ γῆς λύκλον, ἵνα κὴ πᾶ ὀφθαλμῶν σοι τιθῶσι.

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΠΕΡΙ ΙΛΙΓΓΩΝ.

Ἐ ἴλιγγοι γίνονται, ὅταν ἢ πνεῦμα ἀλλότριον πόδι τὸν λιφαλὴν ἴλθῃ, ἢ ὑρότος πρισπωμαλικὸν ἢ ἀπὸ βοφῶς φύσις, οἷον ἢ τ εἶντ, ἢ κὴ ἄλλο τι νὸς χυλὸς ἢ βίζα, ὅταν κινῆται λύκλω τὴ λιφαλήν. ὁ γὰρ τόπος ὁ πόδι τ ἐγκέφαλον, φύσει μὴ ὑτρός ὄζω. ὅταν δ' ἴλθῃ τὸ πνεῦμα ἀλλότριον, διαζίνεται διαλυόμενον, καὶ πᾶς τὰς φλέβας ἀθρῶ λύκλω τὸ ὑπάρχον ὑτρόν· ὥστε τρόπον τινὰ τὸ αὐτὸ συμβαίνει, κὴ ἐάν τις πθαιρήσει λύκλω λιπὴ τὴ λιφαλήν. ἐάν μὲν γὰρ σλαφιρεῖ, ἴξωθεν ἢ ἴσωθεν εἶναι τὸ λιπὸν, ὅσος οἷον δίνος ζωὸς τ φορᾶς τ ὑτρᾶς μὰ σωνηχῆς ὁμοίως. ἀλλ' ὃν τῇ λιπόσῃ τ μὲν ὑστερῶντος, τ δὲ πθτιρῶντος, τὸ ὑφισάμενον αὐτιπρᾶσι ἴσισι. τὸ δ' ἰσαμένον σλὰ τὸ μὰ ἰδρέπεσθαι ὁμοίως αὐτῷ ἢ αὖ ῥέπ, ταῦ πφέρειν, κὴ τὸν ἴλιγγον ποιᾶ κὴ λαῖλα * πολλάκις. αἴτιον δὲ τ μὰ δύνασθαι τὰ ὑτρὰ ῥᾳδίως φέρεσθαι, καὶ δινεῖσθαι σλὰ τ λιχθᾶσαν αἰτίαν, ὅπ οὐ σωνηχῆ. πηγὰ πλησίον γὰρ τὸ συμβαῖνον, ὥσπερ ἐν τοῖς ὠοῖς ζῴοις ὁμοῖς. οὐδὲ γὰρ ταῦτα δύναται δινεῖσθαι σλὰ τὸν ὑτρότητα. τὰ δ' ἐφεξῆς δύναται, σλὰ τὸ μὴ ἴχειν τὸ σφαῖρον ὑφισάμενον, ἐνὸς ὄντος κὴ σωνηχοῦς. αἱ μὲν ἐν αὐτῷ χυλοῦ αὖται, κὴ τοιαῦται τῶν πάθους. ἀφ' ὧν δὲ συμβαίνει γίνεσθαι τοῖς ἀεὶ ἔπεσι, πόδι ὧν ἀρχόσι, πᾶς ταῦτα αὐαγαγεῖν παρατέον· οἷον δ' ἰόπι λύκλω πόδι πατοῦντες ἰλιγγιῶσι. κὴ ἔτι μᾶλλον, καὶ ὅσῳ αὖ ἰλάττω λύκλου καὶ θᾶττον δίωσι σφοδρότερον, ἐὰν μικτὸν πολλῶν ἢ μόνον, καὶ ἐπ' ἀριστερὰ δίοντες μᾶλλον· κὴ οἱ μακρότατοι δὲ μᾶλιστα. πάντων γὰρ τούτων καὶ ἔτι ἄλλο τοιοῦτον, γὰ τοῖς πρόσθεν ἠρεμοῦσιν αἰπᾶται. ὥσπερ γὰρ ὁ ἴλιγξ γίνεται, ἐὰν γὰ τῷ αὐτῷ ῥέφοιθ τάχιστ' αὖ καὶ μάλιστα ἢν λοιπῶν ἰλιγγιᾷ ὁ ἐγγυτάτω, ἢ ὁ γὰ ἰλαθῆναι λύκλω ῥέφων, καὶ ὅσῳ αὖ θᾶττον μᾶλλον· διὸπερ οἱ δίοντες ἢν πόδι πατόντων, κὴ οἱ ταχίως ἢν βραδίως. δίωσι γὰρ οἱ * πᾶς τὸ λίντρον. ὡς ὅταν Ἰατ' ὀὖν τὰ μάκη αὐτῶν ἐκπίπτῃ, πᾶς μίαν κορυφὴν σωάπτῃ, καὶ γίνεσθαι λέγουσ' ἔστιν τὸν λύ

κλῳ. διὸ συμβαίνῃ, καθάπερ γὰρ τῷ αὐτῷ σφίγγειν τῇ λιφαλῇ. καὶ ὅσῳ αἱ ἐλάττω λύκλῳ μᾶλλον ὀξύτερος· γὰρ ὁ λῶπος. καὶ ἐὰν θᾶττον πλεονάκις γὰρ τὸν τόπον γίνεσθαι τὴν ἴσην χρόνῳ· καὶ τοῖς μακροτέροις δὲ μᾶλλον, ὅσῳ ἐγκλείσσιν. ἐγγυτέρω γὰρ ἔχειν τῇ λιφαλῇ, ὁ μείζων τῆς λύπης κορυφῆς. διὸ χαλᾶν ὥσπερ γὰρ τῷ αὐτῷ συμβαίνει ἰσχνὸν ἔχοντα τὴν λιφαλῆν. ὅταν δὲ μᾶλλον ἀσθενὴς ὁ ἱλιγγος, καὶ οἱ ὡς τὰ ἀριστερὰ θέοντες. ἔτι μᾶλλον ἕως νεύσει, καὶ ἐξυστέραν ποιῆσαι γονίαν πρὸς τὴν λύκλῳ. ἐμβριθέστερα γὰρ ὄντα τὰ ἀξιὰ, πρὸς ἀποβιαζεῖται μᾶλλον αὐτῆς σφᾶς τὴν ἀδύναμον τῶν ἀριστερῶν. καὶ ἐὰν μὴ μετὰ πολλῶν θέωσι μᾶλλον, καὶ θᾶττον, ἢ μόνοι. πρὸς γὰρ τῇ λύκλῳ πρόσφορόν, καὶ ἡ ὄψις αὐτὰ πρόσκαμπτα τοῖς θέουσι, καὶ σωιχὰς ἔχα τῷ ἐγκεφάλῳ, ποιεῖ ἴσα λύπησιν ἑτέραν, καὶ παραχωῖ, ἀεὶ γὰρ τὸ ἔξω λαμβάνεται, καὶ πρὸς τὰ φῶτος, ὥστ' ἐπὶ καὶ ἐπάτερον ποιεῖ τὴν ἱλιγγον, οἷον ἢ, τι λύκλῳ λύπησις ἡ λιφαλῆς, καὶ ἡ ὄψις συνιχὴς βλέπουσα τὸ λύκλῳ λυπέμενον. ἧς ἀμφοτέρων δύλογον, θᾶττον καὶ μᾶλλον γίνεσθαι τὸ πάθος. ὅτι δὲ σφᾶς τὴν ἡ ὄψεως λύπησιν ἰλιγγιᾶν συμβαίνει, φανερὸν ἐκ πολλῶν. οἵ τε γὰρ πλέοντες θᾶττον καὶ μᾶλλον ἰλιγγιῶσιν, ὅταν ἐμβλέπωσι τοῖς κύμασι, καὶ τῇ τὴν ἄλλων ἄρσιν λυπῆσα. διὸ καὶ ἐγκαλύπτονται, τοῦτ' δύλαβέμενοι. καὶ οἱ τὰς αἰώρας καὶ οὐ βοηθοῦντες θεωροῦντες, ἢ καὶ συμπροφέροντες τὴν ὄψιν, τάχὺ σκοτοῦνται. συμβαίνει γὰρ λυπεμένην λύκλῳ τὴν ὄψιν, λυπᾶν τὰ φῶτος, καὶ παραπλῆσιον αὐομαλος. τῶν ἰλιγγιῶν δὲ, καὶ οἱ τὰ ὑψηλὰ καὶ τὰ μιγαλα καὶ ἀπότομα ἀρθλίπουσιν, σφᾶς τὸ συμβαίνειν μακρὰν ἀεὶ τανομένην σκοπεῖσθαι καὶ λεπταίνεσθαι τὴν ὄψιν. σφομένην δ' ὕπνος καὶ λυπεμένην, παραπλῆσιν καὶ λυπᾶ τὰ φῶτος. ἀναβλέπουσι δὲ ὁ συμβαίνει ἔσω, σφᾶς τὸ μὴ ὡς ἀεὶ τείνειν μακράν, ἀλλ' ἀεὶ μένεσθαι τῷ ἔσω φωτὶ γίνεται διὰ ἱλιγγον. καὶ ὅταν εἰς ἔσω βλέπωσι σωιχῶς, ἐπατωνίζουσιν. ὃ καὶ ἐπὶ πορᾶ τοῦ, διατί ποτε λυπεμένης λύκλῳ ἡ ὄψεως, καὶ ἀριμόσης, συμβαίνῃ τὸ πάθος. ἄτοπον γὰρ τὸ ἔσω τὴν φύσιν. ἄτοπον δὲ τὸ μὲν ἐν τῇ λυκλοφορίᾳ τὸ ἀριμόσαι, τὸ δὲ ἐν τῷ ὠθεῖσθαι καὶ τῷ ἀτενισμῷ. διότι τὰ μὲν ἔσω λυπᾶσθαι σωζόμενα δύναται, καὶ ἡ κάσις τῆς ὄψεως διάκασις ἐνὸς μορίου, καὶ τάλλα τὰ σωιχὰ ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ σωιάσθαι. διεστάμενα δὲ καὶ χωριζόμενα τὰ βαρία, καταβαρύνει, καὶ ποιεῖ τὸ ἱλιγγον. τὰ γὰρ ψυχρότατα διὰ νεῦσι τὴν ἡ τὴν λύπησιν, ἄλλο τι καὶ συμβαίνει σφᾶς ταύτην. ὁ δὲ μή, καθάπερ Ἡράκλειτός φησι, καὶ ὁ Κυκεών, διίσασται διακόμενος. ἔστι δ' ἐν καὶ τῇ λυκλοφορίᾳ τὸ αὐτὸ τοῦτ' ἐκ διαλύεται. διίσασται γὰρ ἡ δίνη. τὰ δὲ βαρία καὶ κοῦφα δίχα ἔστιν, τὰ μὲν εἰς τὸ μέσον ἄγοντα, τὰ δ' εἰς τὸ ἔχαθεν. ποιεῖ δὲ καὶ τὸ λύπημα ἰλίγγους σφᾶς ἔσω. χωρίζεται γὰρ τὰ βαρία, καὶ ἐλαφρά, τὰ μὲν ἄνω, τὰ δὲ κάτω. λᾶ δὲ ἅμα ἔστιν, καθάπερ ἐλέχθη. ποιεῖ δὲ καὶ ἄλλως ἐναντίωσιν, ὡς δοκεῖ * οἷον ἡ ἡ χώλασις καὶ ἡ πληρώσεως. ἡ μὲν γὰρ ἕνωσις σώτηξιν, ἡ δὲ πλησμονὴ πρίπωσιν ἐποίησεν, ὥστε πληρὰς γίνεσθαι οὐ πόρος. ἀνίασε γὰρ ταῦτα διακαθαίνῃ, καὶ διίσασι τὰς πόρους, ὅπερ ὅταν ὁ ἱλιγγος. ἐπᾶ καὶ ἀπέβαε, καὶ ἀφεμακᾶαι, καὶ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα πρὸς πλῆσιν, σφᾶς ἔσω ποιεῖ οὐ ἱλίγγους. ὅθεν καὶ τὸ σημεῖον ἴσως ἐπ' ἀμφοῖν κοινὸν λαμβάνουσιν. ὅταν γὰρ μὴ διώκται ἰς οὐ βαπτᾶς ἢ ὀκὸς ἀριθμᾶν, τὸ μὲν ὅ πω καὶ * τᾶδαι τὸ δὲ μεθύῃ ἢ ἰλαρώτης. ἢ ἀλλοβία γὰρ ἐμπεπλῆκῃα, ποιεῖ τὴν παραχήν. διὸ καὶ ἐφ' ὅσων ἄλλως συμβαίνει πανδύμενος ἢ ὑγρότητος γίνεσθαι πα * ἢ καὶ τὴν ὑπῆχάντων διάσασις, ἐκ παύτων συμβαίνει ἔσω τὸ πάθος. αὐτισάμενοι δὲ μᾶλλον ἢ καθιζοντες, ἰλιγγιῶσιν· ὅτι πρωμοιώτων σωιάσται τὸ ὑγρὸν φύσει τῇ λιφαλῇ πλέον. ὅταν δὲ λινδῶνται, σφαλερὸν γίνεται, καὶ ἐς ἓν μόνον ἀθρόον ἄγει ποιεῖ τὸ ἱλίγγον.

ΘΕΟΦΡΑ-

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΠΕ

ΡΙ ΚΟΠΩΝ.

ΝΤΙΝΙ ποθ' ὁ κόπος, τισὶν ὡς πρὸς τὸ πότιμον, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐναντίως ἔχει· φλοιῷ καὶ ὑδρίᾳ, ἢ μόνῳ γε ὑδρίᾳ. οὔτε γὰρ καὶ ἡ λίνησις, ἢ ἐπιβολὴ σωτηρίας ἀπείρου· καὶ ἁπλῶς πόνος, οὐπερ αὐτὰ καὶ ὁ κόπος. διὸ καὶ ἀεὶ βαρύνεται ὁ κοπιῶν. ἐν οἷς τὸ ὑδρῶδες μὲν ἀκριβῶς ὑγρότητος, οὐκ ἂν φθάσειε ὁ κόπος ἔναιμα κατὰ φύσιν. ὁ δὲ κόπος ἀλλαγή τις, ἄτοπον, τὸ μὲ δι' ὃν ἡ λίνησις καὶ ὁ πόνος, γε πύτυας καὶ ὁ κόπος. ἀλλ' ἐκ μὲν λινήσεως ὑπάρχουσι μὲν σωτηρίας εἰς αὐτὰ τοῦτα καὶ τὰς λαμπάς, ἅπερ μάλιστα βαρύνεται καὶ κοπιῶσι, λέγω δὲ καὶ τὰς σάρκας, καὶ ὅλον τὸ σῶμα κοπιᾶν· ὅθεν καὶ τοὺς ὀστεοπόρους ἰσάγρας καλοῦσιν. εἰ μὲν γὰρ ἐστὶν ὁ κόπος, πότερον ὡς λινοῦσιν ἢ λινημένοις, ἢ ὡς ὑπερβολὴ λεχομένοις, ἢ οὐδέτερα κωλύει πρόπαν ἴσως ὡς ἄμφω. καὶ γὰρ λινήμενά πως, καὶ λεχόμενα κατὰ τὴν ὑπερβολήν. ὅταν γὰρ εἰς τὸ γένος ἐλίκηται σφόδρα πλῆθος τοῦ πόνου, τοῦτ' ἐν τοῖς ὀστοῖς κόπος ἐπεί καὶ ἐν τῇ σαρκί, καὶ ἐν ὅλοις τοῖς σώμασιν, ὃ δ' ἁλισθοῦ συγκινήσαι, ὃ σφόδρα συμβαίνει τοῦ πόνου πᾶς ἅπαντα τὰ μέρη. καὶ μᾶλλον δ' οἷς ἂν τις φύσει, καθάπερ τοῖς ἄνω καὶ λίαν. καὶ αὐτὴν τύτοις μοχλοῖς ἴσοι, ὥσπερ καὶ ἐν ταῖς σκληροκοιτίαις. ὡς δ' ἁπλῶς εἰπεῖν, ἐν φοῖς ἰσχνοπομύοις μέρεσι μᾶλιστα, καὶ ὑδρωδεστάτοις, ὅταν τις σώτηρις ὑδὴ τὰ ὑδατα καὶ τὰς λαμπὰς ἴλθῃ, καὶ ἡ βαρύτης ἀπὸ ταύτης. διὸ καὶ οὐδεὶς πω πότε τοῦ γαστρὸς ἐκοπίασεν, οὐδὲ τοῦ ἰκφαλίου. ἆρα δ' ὅταν καὶ ἄλλως πῶς ἡ ὑγρότης ὑπερβῇ παύτως κόπος. οὐ γὰρ αὖ ἐπὶ σφόδρα τοῦ λίνησιν. ἢ οὐκ μὲν οὐκ ἀναγκαῖον, ἀλλὰ μᾶλλον πόνος τις ἀκολουθεῖ. καὶ γοῦν καθήμενοι καὶ ἡσύχοι, καὶ κατακείμενοί φασι κοπιᾶν. καὶ ἐν τοῖς αὐτοῖς χάματι καὶ ἡ πίδησις ἐπίπονον· οἷον γὰρ θλίψις καὶ πάγη τίς. ἀλλ' ἴσως δὲ καὶ ἀπὸ πλησμονῆς καὶ ἀγρυπνίας, καὶ ἀπὸ κατάῤῥου φασὶ κοπιᾶν. ἅπαντα δέ πως καὶ ταῦτα πλῆθος ὑγρότητος. ὅτε γὰρ πλησμονὴ ἱρατεύεται τὸ σώματος, ὅτε ἀγρυπνία κωλύει τὴν πρόψιν. ὅτε κατάῤῥους, φανερά τις σώτηρις, ἢ ἁπλῶς ἀπῆν ὑγρότης. πότερον οὖν πῶς ταῦτα, ἢ ὁμοίως ἡ διάθεσις, ὥσπερ καὶ ἐκ τῶν ὕπνων συμβαίνει. βαρύνεται γὰρ σφόδρα τὴν σώτηριν, ἢ οὐδὲν κωλύει σφόδρα πλέως αὐτίας γένωνται τὸν κόπον. ἐπεὶ φύσει καὶ κατειργασμένου τοῦ σώματος, καὶ οὐδεμιᾶς ὑγρότητος ὑπαρχούσης, οὐδ' ὡσοῦν λοπῶσι. καὶ μάλιστα γ' ὡς ἀπῆν εὖροι, πλὴν ἄλις γε τούτοις τοῖς μέρεσι λέγω τὴν σώτηριν ὑπαρχειν. ἐπεὶ ὅταν γ' ἁπλῶς ὑγρότητος ὑπερβολή τις, οὐ πάντως κόπος. ὥσπερ τοῖς ὑδροπιδσι τοῦ ὑπὸ κοιλίδρας, ὧν τὰ γοῦν ἄκρα καὶ εἰ πόδες οἰκλῦσιν. ὅλῳ γε ὅλως, ὅταν ὑγρανθῇ καὶ βαρυνθῇ τὸ σῶμα. χαλᾶν γὰρ πᾶσι ἔοικε συμβαίνειν γε τοῖς νοτίοις. ταῦτα μὲν ἐκ ἄγαν διορίσαι χαλεπόν. αἱ δὲ θεραπεῖαι δέξασιν ἐναντίαι πως ἐν τῇ τοῦ παθόν, τῇ ἑαυτοῦ· οἷον ἅπερ κοιλυτραίνοντα τοῖς λαγνοῖς καὶ πότοις, ἅπερ γε ὑγρότητι καὶ σωτήρᾳ τὸ πάθος. καὶ τῷ κόπῳ λύσις τοῦ κόπου, τῇ τοῦ πόνου. ἐκ οἷσί γ' ἐναντίαι. καὶ γὰρ μᾶλ' ὀρθίως δεῖται τὸ κατάξηρον καὶ συντεταμένου, καὶ πλέω τόπῳ ἐκκρισιν ἐποίησε τοῦ λυποῦντος, καὶ τῇ σάρκα καὶ κατὰ λύσιν. ἅτε λίνησις καὶ ὁ πόνος ἅπαν ἐξέραμε τὸ σύντεγμα, καὶ ἐξέπιπτε ἐκ ἅπασιν, ἀλλ' πάντως αἱ διαῦται τοῦ παθίους. ἀλλ' οἷς μὲν μεγάλαι, μὲ δ' ἐκ μεγάλων αἱ ἀρχαί, τὰ δ' αὐτίτυπα τὸ σκληρὰ μᾶλλον ποιᾶ κόπον. καὶ γὰρ πορεία, καὶ δρόμος, καὶ κατακλίσεις, καὶ γὰρ καθίδρα, σφόδρα τὸ μᾶλλον ποιᾶν πλυγμὸν καὶ ἐπίθεσιν, τάχα δ' ἴσως καὶ τὴν σωτηρίαν πλέω, κοπερότερον δὲ τὸ πρῶτον καὶ δόξειεν· ἀλλ' ἐν γε ταῖς καθίδραις καὶ ταῖς κατακλίσεσι τὸ ἐπέκεινα καὶ ἐνδίδομεν, ὅταν ἅπαξ λαβῇ τὸ βάρος, οὐκ ἔτι ἐπάνω· ὥστε καὶ ταῦτα ἐχρὴν ὁμοίως ἀποπίπτειν. οὐκ ἔοικε δὲ τοῦτ' ἀληθὲς. ἀεὶ γὰρ ἔχει πῶς τὰ ῥηθέντα ἐνδόσιμα, ὡς ἀπέπεσε τῇ φύσει. καὶ ἐπεὶ δίπλουν ἐν τοῖς πλέονι χρόνῳ ποιᾶν ἐπικάμψαν, ὅτι ῥηθέντων. τινὲς δὲ πεσὰ, καὶ μηδὲν ἐνδιδόντα τῇ θλίψει ποιᾶν τὸν κόπον. ἔτι κατὰ τὴν λύσησιν καὶ τὴν προφυὴν τ' ἀλλ' ἐνδίδωσι, καὶ ποιᾶ τινα μεταβολὴν πάθη. οὐ δέ τοῦτα δέ πως, καὶ

τὰ ἐπίπεδα τῷ λείαν καὶ παρώτρα, καὶ λατάκυρτα τῷ ὑπτίαν. ἡ γὰρ ὀλίγις, σφοδρότερον ποιεῖ καὶ μάζον τὸν πόνον, ἐφ' ὃσα τὸ πνεῦμα ἀθροιζόμενον τὸ βάρυνς. τὰ μὲν οὖν λυγρὰ τῷ δύθιον, τούτου δὲ μᾶλλον τὸ κοῖλον. διότι δὲ οὐ μηροὺς καὶ τὰς λαπάρας μᾶλλον κοπιῶσιν, ὅτι μᾶλλον ὁ πόνος τὴν τοῦ σωματος διάθεσιν. σωματικώτερος δὲ καὶ συμφυτώτερος ὁ μηρός. ἅμα δὲ καὶ ἡ τῶν ὑδάτων διάθεσις, καὶ γὰρ τούτῳ ἐν γὰρ τῷ τόπου τοῦ ἔχοντος πυρίωμα. διόπερ αὖ ἐπιφορᾶλλον τῇ θερμότητι διὰ τὴν λίπος τι μᾶλλον καὶ πλῆθος, ὅτι δ' ἡ ἀνάδρτησις ποιεῖ συμπάθειαν τῷ ὑδάτων καὶ φλιδῶν, καὶ ἐκ τῶν βουβώνων, λεῖον. πλησιάζοντα γὰρ τῷ διάτασιν, φύεται βουβώνων. διότι δὲ καταβαίνοντα μὲν καπάντη οὐ μηροὺς μᾶλλον πονοῦσιν· ἀναβαίνοντα δὲ τὰς λαπάρας, ὅτι καὶ μὲν διὰ τὴν ἀνάβασιν ὁ πόνος ἐν ἄνω τὸ σῶμα. φορτίον γὰρ γίνεται. ἐπανὼ οὖν ἅπαν ἐπίπονον ὁ βάρος, καὶ ὀρώμενον ἐστὶ μᾶλλον ὁ πόνος. ἡ δὲ λαπάρα ποιοῦσιν. ἔχει γὰρ ἔχει μᾶκος, καὶ οὐχ ἅπαξ ὁ πούς πλατύς. διόπερ ἐπιβάλλονται. καθάπερ οὖν ὅταν τὸ βάρυνς τῷ ὤμων μᾶλλον πονοῦσιν, ὥστε διὰ τούτῳ ἔχουσι τὸ βάρος, ὁμοίως καὶ τὰς λαπάρας. ἐν δὲ τοῖς καταβαίνειν ὁ πόνος ἐν ὑπτίπεδον τὸ σῶμα, καὶ παρωθεῖν παρὰ φύσιν· ὥστε καὶ ὁμαλὲς ὑπτίπεδα, καὶ ἐπιβάλλον ἐστὶν μᾶλλον, καὶ ποιεῖ τὸν πόνον. ὡς οὖν ἡ λαπάρα ἐν τοῖς ἀναβαίνειν λαπο πάθει, οὕτως ὁ μηρὸς ἐν τοῖς καταβαίνῃ, ἐξαίρων τὸ σῶμα ὅλον. ἁπλῶς τὰ βάρη λαθτω φέρονται, ὥστε χαλεπώτερον τὸ ἀναβαίνειν τοῦ καταβαίνειν. χαλεπώτεροι δ' οἱ πρὸς τὸν θώρακα τόποι, τῷ κάτω· διότι ἐγγυτέρω τοῦ ὠνυμαλικοῦ τόπου. συμβαίνει οὖν πολὺ σωματοφλογμώτερ. ἐστὶν δ' ὁ πυρετός. ἡ δ' ἐκ τῶν σκελῶν φλεγμονὴ πόρρω, διὰ τὸ ἀσθμαίνειν θᾶττον. τοῖς δὲ βραχίοσι καὶ παρώτρον διοίγονς ῥᾳδίᾳ λίθον, ἢ ἄλλο τι βάρος, ἴσει ἀσασμωδέστερον, καὶ ἀσμαλωδέστερον. ἀγαθὸν γὰρ ἐπιράστης, διαβαπτὸν ὁ βαλλων πρὸς τὸ χαρίεν ὄγκον. ὥσπερ ὁ πύνταλος πρὸς αὐτὸ ἀρεῖπρας καὶ αὖ ἀκρατὸς· διὸ ὁ μὲν μᾶζον ἄλλο τι ἢ μὴ ἔχων. ὁ δὲ θᾶττον θᾶ, μὴ πρὸς σώμα· ὁ δὲ ἧττον ἀσθενὴς, διὰ τὸ βάρος. οἱ δὲ βραχῶν πρίσπατοι, καὶ παρώτροι τῷ μακρῷ, καὶ οἱ ὁμαλοὶ τῷ αὐωμάλῳ, ὅτι πολλάκις ἴσα ἀλλήλοις συμβαίνει. τῷ δ' ἐν τῷ αὐτῷ χάματι χαλιπὸν καὶ κοπιᾶσθαι, διὰ δ' ἐκεῖνο ἐναντίον, ὡς κοπιῶσι τὰ μᾶλλον ἢ ἐν τοῖς ὁμαλοῖσι χωρίοις, καὶ θᾶττον βαλίζουσιν ἢ ἐν τοῖς αὐωμάλοις. καὶ παρώτρον μὲν γὰρ τὸ ἐν αὐτοῖς χάματι. θᾶττον δ' ἡ βάλισις ἡ ἐν τῷ ἴσῳ χρόνῳ ἐλάττω τῶν ἀναφορέων ἔχουσα. ποιαύτα δ' ἡ ἐν τῷ ὁμαλῷ. τὸ δὲ παρ' ἐκάστην πορείαν γινόμενον, γίνεται πρὸς τὰ πολλά. διότι δὲ μακροὶ μὲν ὄντες οἱ πρίσπατοι ἐν τοῖς ὁμαλοῖσι, καὶ παρώτροι τῷ αὐωμάλῳ. οἱ δὲ βραχῶν, ἀκροπώτροι· ἢ ὅτι ἅπτι πολλὰ λίνησις ποιεῖ τὸ πνεῦμα, ἐν ἔχυρα ποιαύτα ἀσασματώδη. πολλὰ δ' ἡ σωτηρία, καὶ μία· ἐν μὲν τοῖς αὐαύτοις, αὖ ἔχωσι μῆκος ἀμεταβολαί, ποιοῦσιν αὐάπαυσιν. ἐν δὲ τοῖς ὁμαλοῖσιν, ἢ ὁμοιότης τοῦ χάματος ἀσφαλαμβάνῃ, ἀλλὰ συνεργάζεται πρὸς τὸ σωτηρίαν ἐστίν. ὅταν δ' ἡ βραχῶν, διὰ μὲν τὸ πλῆθος τῶν λινήσεων, ἀγίνεται κόπος. διὰ δὲ τὸ μεταβολὴν ἰσχυρὰν ἐστίν, καὶ ἐναντίαν τῷ κάτω καὶ ἄνω, ποιεῖ κόπον. ποιαύτα δ' ἡ ἐν τοῖς ἐναντίοις. ἐν δὲ τοῖς πασι δῆλον ὅτι θερμά τε ἐν λάθυγρα τὰ σώματα διὰ τὸν σωτάξιν. ἡ δὲ τοιαύτη διάθεσις εὐρματικὴ. κατάκαυτ' δ' ὕπτιοι, διὰ τὸν ἔκλυσιν. ἐν τούτῳ γὰρ τῷ ζήματι μᾶλλον ἀνίεν, ἐν πᾶς τὸν ἐξανδραγμὸν συνεργῶ. συμβαίνῃ δ' αὐτοῖς καθεύδειν μᾶλλον, διὰ δ' ἴσην ῥοφὴν ἧττον πίπτειν. καίτοι ὁ ὕπνος πιπτικόν, ὅτι ἅμα τροφὴ πεφθημάτος ἔχουσι πλῆθος· ὁ καὶ αὐτὸ μίτριον ἄν, δ' ὑπνιπώτρον ὄτι πολλῆς τροφῆς. διὸ ἐν ἀναμιγνύμενον καλύπτειν τὴν τροφήν. ὁ δὲ ὕπνος μᾶλλον γίνεται ἀπὸ τοῦ πλάσνος ὑγροῦ καὶ θερμοῦ, καθαπερ τοῖς μεθύουσι. καθεύδουσι δέ πινες αὖ μὲν χαμευνὰς ἀλέμματα, αὖ δὲ θερινοὺς λυτροῦ βραπτύῃ· αὖ μὲν διὰ τὰς μεταβολὰς καὶ φρίκας, αὖ δὲ διὰ τὸν ξηρότητα ἢ ὥρας καθυγραίνειν. διὸ καὶ τοῖς ποτοῖς τὸ θέρος μᾶλλον ἀδύνατα σιτία κοινὸν μὲν, οἰκειότερον δὲ τῷ θέρει. διὰ γὰρ τὸν ὥραν ὑπὸ τῷ σιτίων θερμαίνονται. διότι δὲ τὰ ὑγρὰ σώματα κοπιαρώτερα τῷ μὴ ὑγρῷ· ἀιδανώτερα γάρ. τὸ δ' ἰσχυρότερον μὲν, ἀπαθέστερον δὲ, οὐ πᾶς ἅπασαν ἀπαθῆναι τὸ σκληρὸν, οἷον πᾶς θραῦσαι, ἢ διατάξαι, ἢ θλάσαι, ἢ διασπάσαι· ἀλλὰ γλιχρότερα. ὧν φύσις μαλακὰ καὶ ὑγρὰ τὸν φύσιν, ὁ δὲ κόπος ἐκστατικὸς καὶ ἐκπληκτικὸς λυτικός· ἐν μὲν γὰρ τῇ μεταβολῇ τῶν πορείας πάντ'

ἔχει, καὶ τὸν

ἔχει, καὶ τῶν σωιχείων παρὰ τὰ * μέρη. ἐν δὲ τῇ θύσει τῶν μερῶν, τῷ πῦρ ἁπλᾶ τὰ ὑγρὰ τῶν * σωμάτων, καὶ γαῖ᾽ ἁ * μᾶλλον καὶ τὸ ἥττων ἄπλων ἅπλα * τὰ δὲ σκληρὰ * γῆν * τίνη.

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΠΕΡΙ ΟΣΜΩΝ.

Τῶν ὀσμῶν, τὸ μὲν ὅλον ἐκ μίξεώς ἐσι, καθάπερ οἱ χυλοί. τὸ γὰρ ἅμα πᾶν ἄπαν ἄοσμον, ὥσπερ ἄχυλον. διὸ καὶ τὰ ἁπλᾶ, ἄοσμα· οἷον ὕδωρ, ἀὴρ, πῦρ. ἁ δὲ γῆ μᾶλλον μόνη ὀσμὴν ἔχει, διὸ μᾶλλον μικτά. τῶν δ᾽ ὀσμῶν, αἱ μὲν ἄοσμοι ἀπλῶς καὶ ὑδατώδεις, καθάπερ ἐπὶ τῶν χυλῶν· αἱ δὲ ἔχουσί τινας ἰδίας· αἱ δ᾽ ἰδίαι, δικαίως μὲν ἀκολουθοῦσι ταῖς τῶν χυλῶν. οὐ μὴν ἔχουσί γε πᾶσαι τὰς αὐτὰς πποσηγορίας, ὥσπερ ἐν τοῖς πρόσθεν ἐλέγομεν· οὐδ᾽ ὅλως οὕτω διωρισμέναι τοῖς ἀνθρώποις, ὥσπερ οἱ χυλοί· ἀλλ᾽ ὡς ἂν τοῖς γένεσιν. ὅτι τὰ μὲν δύσοσμα, τὰ δὲ καπνώδη. ἁ δὲ λιθώδεις, καὶ ὥσπερ ὕδατι πᾶσι τοῖς ἁφθαρμένοις, ἀκρότης. ἅπαν γὰρ τὸ σηπόμενον καπνώδες, εἰ μή τις τῶν ὑγρότητα λίγει τὸ οἶνον ἀκρότητα, τῇ ὁμοιότητι δὲ φθορᾶς. ἐν ἅπασι δ᾽ ὕδωρ ἁ ἀκρᾶ καπνώδης, καὶ ἐν φυτοῖς, καὶ ἐν ζώοις, καὶ οἷς ἀψύχοις. ἐν ἅπασι δὲ ἁφθαρμένοις, ὧν μία ἡ σύστασις διὰ τὸ ἐκ τοιούτης ὕλης. ἔχει γάρ ἐνια καὶ τῶν ἐν ὕλης ὀσμήν. τὸ μὲν οὖν πάντων γε τοῦτ᾽ ἀκολουθεῖ· πολλὰ γὰρ τὰ καπνώδη τὰ ἐκ τῶν ἀκράτων, ὡς δὲ εἰ μίκτων δεῖ ἐκ τῶν πόθεν φύεσθαι. τὰ δὲ ἐκ σήψεως φυόμενα καὶ σωιζόμενα, καπνώδη. δύσοσμα μὲν οὖν, ὡς ἁπλῶς εἰπεῖν, τὰ πεπιεσμένα λιπαρὰ καὶ πῖσα γεώδη. τὸ γὰρ τῆς ὀσμῆς ἐν ἀναπνοῇ, καπνώδη δὲ διὰ ταὐτά. πολλὰ δ᾽ ὥσπερ τῶν γλυκέων, ἐμφανῆ τινὰ πικρότητα, καὶ τῶν δύσοσμον βαρύτητα τοῖς ὀσμαῖς. ἔχει δ᾽ ἕκαστον ὀσμὴν ἰδίαν καὶ ζώων καὶ φυτῶν, καὶ τῶν ἀψύχων ὅσα ὀσμώδη. πολλὰ δ᾽ ἡμῖν οὐ φαίνεται, διὰ τὸ χαυδαίως ἔχειν τῶν αἰσθήσεων ταύτων, ὡς εἰπεῖν. ἐπεὶ τοῖς γε ἄλλοις καὶ τὰ σφοδρὰς ἄοσμα φανόμενα δίδωσι τινὰ ὀσμήν. ὥσπερ αἱ λειβαὶ τοῖς ὑποζυγίοις, αἱ ἐκ τῆς κιθροπόλιος, ἃς ἐκ ἰδίου δίδωσι διὰ τῶν καπνωδίαν. ἁμᾶς δὲ καὶ αἱ τῶν ζώων λαμβάνουσι τῶν ὀσμῶν διωκούντων. δύσοσμα μὲν οὖν οὐδὲν φαίνεται διὰ αὐτὸ χαίρειν, ὡς εἰπεῖν· ἀλλ᾽ ὅτε πρὸς τῶν προφῶν, ἢ τῶν ἀπόλαυσιν. πονηρὰν δ᾽ ἔνια φαίνεται ταῖς ὀσμαῖς καὶ ταῖς δύσοσμοις, ὥσπερ ἄλλοις ἐν ἄλλοις τῶν γυπῶν, καὶ τῶν λαναρῶν. ὅσα δὲ ὡς ἁπλῶς εἰπεῖν, ἥδιστον, τῶν διὰ φαύτιωσιν τῶν φαυτίας φύσεως. ὡς δὲ καθ᾽ ἕκαστον ἅμα διὰ τῶν τε ἱερᾶσιν τῶν ἑκάστου, καὶ τῶν τῶν ὀσμῆς λαμβάνειν διάκρισιν. εἰσὶ μὲν οὖν ἔνιαι τῶν δύσοσμον, καὶ τῶν ταῖς τροφαῖς, οἷον αἱ τῶν ἀκρεδρίων καὶ ἀκίνων, καὶ μήλων· αὗται γὰρ ἄνθρωποι φθορᾶς ὑπάρχουσι. καὶ μᾶλλον, ὡς εἰπεῖν, ἐμὲν ὡς γ᾽ ἁπλῶς διαλῆψ, αἱ μὲν εἰσὶ καθ᾽ αὑτὰς, αἱ δὲ κατὰ συμβεβηκός. αἱ μὲν τῶν χυλῶν καὶ τῶν τροφῆς κατὰ συμβεβηκός, αἱ δ᾽ ὥσπερ τῶν ἀναπνοῆς καθ᾽ αὑτάς. ὡς γὰρ ἐπίπαν τὰ δύσοσμα, καθάπερ καὶ πρότερον ἐλέχθη, σύχυλα καὶ σρυφνά, καὶ ὑπόπικρα. ἔνια δὲ τῶν δύχυλων καὶ καπνώδη, καθάπερ καὶ τὸ αἰγύπτιον καλούμενον σύκον, γλυκὺ ὄν· καὶ ἐὰν μὴ παντελῶς, ἀλλ᾽ ὀλιγον. καὶ ἡ ἀρκεύθου ἐμφαίνει τινὰ τῆς μασήσεως καπνώδειαν, γλυκεῖαν οὖσα. τὸ δ᾽ οὖρον πικρὸν δύωδες. ἐπὶ δὲ τῶν ὀσμῶν αἱ μὲν γὰρ φυτοῖς καὶ τοῖς πούτων μορίοις, οἷον λίωσι, φύλλοις, φλοιοῖς, καρποῖς, σπερμάτοις· αἱ δὲ ὥσπερ σπάλομεν, ἐν ζώοις καὶ φυτοῖς, καὶ τοῖς ἀψύχοις, αὗται μὲν φανερὸν ὅτι πίψιν ὑπάρχει λαμβάνουσιν ἐν τοῖς οἰκείοις, αἷς καὶ τὸ δυώδες καὶ καπνῶδες ἀκολουθεῖ κατὰ τὰς οἰκείας φύσεις· ἁ δὲ πίψις ἐν οἰκείῳ θερμῷ. ἐν δὲ τοῖς ἀψύχοις ταῖς τῶν ἁπλῶν δυνάμεσι,

δυναμισι, καὶ γίνονται καὶ μιβδέσι ται καθάπερ οἱ χυλοί. ὅσαι μὲν οὖν τίχυλοι τῶν ὀπῶν γίνονται, πρὸς τοῦτο παρατέτακται εἰπεῖν, ὥσπερ καὶ πρὸς τοὺς χυλούς. τῶν δὲ ἄλλων, ὡς ἁπλῶς εἰπεῖν τὸ πλεῖον, καὶ οὕτως ἀπ-

* λυσὶν μὲν ὡς ἔπος γάλακτος ὑγροῦ καὶ ξηροῦ. τριχὰς δὲ γε *

ὅταν ἡ ὁμογενὴς ὁμογενῆ, ἢ παραπλησίως ἔχῃ αὐτὰ * ἃ ὑγρῷ ὑγρόν, ἢ ξηρῷ ξηρόν. τῶν λυσιν γὰρ τούτων καὶ ἡ τῶν χυλῶν καὶ τῶν ὀσμῶν γένεσις. ὡς μὲν οἱ τὰ ἀρώματα καὶ τὰ λιπαρισματα σωτηρίαν ξηροῖς πρὸς ξηρά. ὡς δὲ οἱ τὰ μύρα λιπαυνοῦσθαι, ἃ ἔχῃ οἴνῳ ὠφελοῦντα ὑγροῖς πρὸς ὑγρά. τὸ δὲ τρίτον, ὃ καὶ πλεῖστόν ἐστιν, ὡς οἱ μυρεψοὶ ξηροῖς πρὸς ὑγρά. πάντες γὰρ μύρου καὶ χρίσματος ἡ σωτηρία αὕτη. δεῖ δὲ διελθεῖν, ποῖαι ποίοις σύμπασι, καὶ ποῖαι ποίοις σωφρονοῦσιν εἰς τὸ ποιεῖν μίαν, ὥσπερ ὧδε ἡ χυλή. καὶ γὰρ ἐκεῖ ταυτὸν ζητοῦσιν οἱ μαγειρεύοντες, καὶ οἷον ἀρτύοντες. ταῦτα μὲν οὖν, ἐφ' οἷς καὶ δεῖ ὧν αἱ τέχναι ποιοῦνται τὰ τέλη, μάγειρος δὲ τὰ μὲν αὐτὸ ἕνεκα ὀσμῆς ἥνικα, πρὸς ταύτην τὴν αἴσθησιν. τὰ δ' ὥσπερ ἀνύσεως βουλόμενα τὴν γεῦσιν, οἷον ὡς οἱ τὰ μύρα τοῖς οἴνοις ὠφελοῦντες, οἱ τὰ ἀρώματα ἐμβάλλοντες. αἱ γὰρ αὐδήσεις σωφυγγυοῦσαι, ποιοῦσί τινα ἀπόλαυσιν ἀλλήλων, ὅθεν καὶ αὐτοῖς τοῖς γεύσεσι ζητοῦσι τὰς ὀσμάς.

Ἀπορήσειε δ' ἄν τις ἴσως, διὰ τί ποτε μύρου, καὶ τἆλλα δύσοσμα, οἷον μὲν οἴνῳ ἁρμόττει, ἐπὶ δὲ βρωμάτων οὐδέν, ἀλλὰ πάντα λυμαίνεται καὶ ἀπύρωτα καὶ πεπυρωμένα· τὸ δ' ἄπιον ὑπολαμβάνομεν, ὅτι συμβαίνει ἐπὶ μὲν ξηρῶν ἀφαιρεῖσθαί τι τὸν οἰκεῖον χυλὸν διὰ τὴν ἰσχύν, καὶ ἅμα σωτηριφαίνειν τὸν αὐτὸν ὄντα τρυφερὸν καὶ ὑπόπικρον. ἅπαν γὰρ τὸ δύσοσμον φιλοῦσιν. διὰ μασοσμίους δὲ μᾶλλον ἐμφανίς, διά τε τὴν θλῖψιν καὶ τρῖψιν, καὶ ὅτι τὸ χρονίζεσθαι. τὸν δ' οἶνον ἀδίστροφον ποιεῖ. καὶ γὰρ ὁ χυλὸς ἰσχυρότατος, καὶ πλάνην εἰς τὸ μὴ ἱστασθαι. καὶ ἀδίνα τῇ γεύσει χάνον ὥσπερ ἰκρίοις, ἀλλ' οὐκ ἀστηριγμένον. ὥστε τὸ μὴ ἁπλῶς ἐπιδιδόναι τῇ αἰσθήσει, τὸ δὲ πικρὸν καὶ δύσχολον τῇ γεύσει μὴ ἐμφαίνειν. ἀλλὰ συμβαίνει ἴσως ὄντι, ἐμβαλόντι ἅλυσμα γίνεσθαι τῷ πόματι τὸν ὀσμῶν. τὸ μὲν γὰρ γλυκὺ, καὶ μᾶλλον λιπῶδες διὰ τὸ μανὸν ἔχειν· τοῖς δ' ἄλλοις, ὅσα μὴ ἐξ ἀμφοῖν γεγιμένοις, διὰ τὴν μίξιν. ὁ γὰρ οἶνος, ὥσπερ καὶ πρότερον εἰλέχθη, λύσις δ' ἔοικε τοῖς ὀσμαῖς. ἔχει δ' ἀπόρησιν καὶ τοῦτο· λύει τὰ μὲν ἄνθη καὶ τὰ στεφανώματα ἀδηγέστερα ὄντα ταῖς ὀσμαῖς, καὶ πόρρωθεν ὄζει· ἃ δ' ἔοικε, καὶ τὸ καρδάμωμον, καὶ τὰ ἄλλα τὰ δύσοσμα τῶν ξηρῶν, ἰσχυρότερα ἐγχύθεν. καὶ ἐνιά γε πᾶσαν γιγνόμενοι, ἐνια δὲ καὶ τρίψεως πᾶσα δεῖται καὶ διαιρέσεως· τὰ δὲ καὶ πυρώσεως, ὥσπερ ἡ σμύρνα, καὶ ὁ λιβανωτὸς, καὶ ταῦτ' ἐστὶ τὸ θυμιατόν. ἄπιον δ' οὐ πᾶν μὲν ἀνθῶν ἁπλῶς τὸ ποιεῖν τὸν ὀσμὴν, ἅπτεσθαι ὄντων, καὶ οὐκ ἐχόντων βαθύ. πᾶν δὲ ῥιζῶν, καὶ πάντων πᾶν σπερμάτων, ἐν βάθει. τὰ δ' ἔφυδρα ἀπιξεραμένα καὶ πεπανομένα. διὸ καὶ ἀθλιᾶσι πορρώτατα ἀπέχοντα. τὰ δ' οἶνον ἀοίδιμος διόντα πᾶν πόρων· ὅθεν καὶ ἀρώμενα καὶ κομιζόμενα, ταῦτ' εὐωδέστερα. τὰ δ' ἄνθη διακωλύεσθαι, τριβόμενα. τὰ μὲν γὰρ ἐκφαίνει τὸ οἰκεῖον, τὰ δὲ πεσλαμβάνει τὸ ἀλλότριον. ὁ δὲ λιβανωτὸς, καὶ ἡ σμύρνα, τοὐναντίον ἔτι τῶν φύσιν ἐχόντα, πεσλίονται πυρώσεως μαλακῆς· ἃ ἤδη μικρὸν ἐκθερμάνουσα, ποιεῖ τὸν εὐαθυμίασιν. ἐὰν γὰρ κόπῃ τις ἃ τριβῇ ταῦτα, πεσσώσονται μὲν ὀσμήν· οὐχ ὁμοίως δὲ ἁδῶσαν, οὐδ' εὐταμίευτον. τούτῳ μὲν οὖν τισὶν τινὸν αἰτίαν. τῶν δὲ μύρων ἡ σωθῆναι καὶ ἡ κατασκευὴ τὸ ὅλον, οἷον εἰς θερμασίαν μόνον τῶν ὀσμῶν· λιόπορ εἰς οὖλαιον τίθενται. ἔχει γὰρ χρονιώτατον, καὶ ἅμα πρὸς τὴν χρείαν μαλιστ' ἁρμόττον, ἐπεὶ φύσει πίκρα λιπαρὸν ὀσμῆς, διὰ τὴν πυκνότητα καὶ τὸ λίπος. αὐτῶν δὲ τούτων τὸ λιπαρώτατον, οἷον τὸ ἀμυγδάλινον. τὸ δὲ σισάμινον, καὶ τὸ ἐκ τῆς ἐλαίας, μάλιστα. χρῶνται δὲ μάλιστα τῷ ἐκ τῆς βαλάνου, διὰ αἰγυπτίας τὴν συρίας· πίκρα γὰρ λιπαρόν. ἐπεὶ καὶ τῷ ἐκ τῆς ἐλαίας μάλιστα χρῶνται τῷ ἀμοργιβᾶτ φαυλίτ· δοκεῖ γὰρ ἀλιπίστερον ἔχειν, καὶ λιπόστατον. καὶ τούτων νέον, καὶ μὴ παλαιόν· τὸ γὰρ ὑπὸ γήρως, ἐκχεῖται, πικρότερον καὶ λιπαρώτερον γινόμενον ἔλαιον μὲν οὖν τὸ ῥοδινον, οἰκειότατον· ἀναλίσκεται γάρ. φασί δ' τινὸν, καὶ ὑπὸ τῶν ἐκ τῶν πικρῶν ἀμυγδάλων. πολλὰ δὲ γίνεται πρὸς

τοὺς πρὸς λιπαρίαν, καὶ ποιοῦσιν ἀγαθὸν αὐτῷ χρῆσθαι. φασὶ δέ, καὶ εἰς τὰ ἀσθενῆ τῶν μύρων ἁρμόττειν, ὥσπερ καὶ τὸ ἐκ τῶν βαλάνων. ἔστι δὲ ποιεῖν ἡδὺ λιπαρὸν αὐτῷ ὄσμα, εἰς τὸ ἔλαιον ἐμβαλόμενα· ἐπεὶ καὶ τὰ τῶν πτερύγων ἰσχνότητα ἔχοντα, ὥσπερ καὶ τὸ ἀσμόστατον ζωτῶν, ὥσπερ καὶ τὸ ὠμοτριβὲς ἐκ τῶν φακλίων· ἅμα δὲ γε τούτοις ποιεῖ. δριμύτητα γὰρ ἔχοντα τὰ τῶν ἀμυγδάλων, ἐὰν μὴ ἄρτι τὸ ἔλαιον ἐψόμενον λαμβάνῃς. ταῦτα μὲν οὖν ὑπόσκιπτέον· χρῶνται δὲ πρὸς πάντα τοῖς ἀρώμασι, τοῖς μὲν ὑποσύφουσι τὸ ἔλαιον, οἷς δὲ καὶ τὸν ὀσμὸν ἐκ τούτων ἐμποιοῦντες. ὑποσύφει γὰρ πως εἰς τὸ λέξασθαι μᾶλλον τὸν ὀσμὸν, ὥσπερ τὰ ἴρια τὸν βαφήν. ὑποσύφεται δὲ βέλτιστα ἐκ τῶν ἀδφνισίρους τῶν ἀρωμάτων· ἔδ' ὕστερον ἐμβάλλουσιν, ἀφ' ὃ ἂν βέλωνται τὸν ὀσμὴν λαβεῖν. ὑπικρατεῖ γὰρ εἰς τὸ ἔχαρυ ἐμβαλόμενον, καὶ ἂν ἔλαττον ᾖ· οἷον ἐὰν εἰς κοτύλην σμύρνης ἐμβάλῃς μνᾶν, καὶ ὕστερον ἐμβαλεῖς λιπαρόμενα δύο δράκμας. θαυμάσειε δ' ἄν τις ἴσως οὐδὲν τούτων, καὶ διατί ποτε τὰ ἀρώματα πρὸς ἐμβαλλόμενα λιπαρώτερα ποιεῖ τῶν ὑλαίων ὀσμὴν ἔχοντα. δεῖ γὰρ δύο δεῖν τὸ λεχθέν, τό δὲ διατελημμένον ἐφ' ἑτέρῳ ἐκ δυοῖν δεῖ· ὧδ' ἔστιν ἐχέτω δεῖν λιπαρόν. αἴτιον δ' ἀμφοτέρων, ἃ πάντων, τὸ αὐτό. ξηρὰ γὰρ ὄντα, τὸ λίπος ἕλκει πρὸς ἑαυτὰ, καὶ ἀναλίσκεται. διὸ καὶ τὸν συνέχειαν ἄγαιρᾶ. μανὸν δὲ γενόμενον, καὶ τὸ λίπος ἀφαιρεθέντος, οὐκέτι καὶ οἰκεῖα μᾶλλον ὀσμὴ, λιπαρώτερον γίνεται αὐτὸ ἐμβαλλόμενον, διὰ τὸ μὴ ἀναλίσκεσθαι. ἃ δὲ ἐκ τῶν ἀρωμάτων ὀλμὴ, καὶ ἀδρῆς, ἅ τι εἰς τὸ λιπαρὸν αὐγλωμένη· καὶ ἔτι διατίγνεται τοῦτο, διὰ τὸ πληρῶσαι τοὺς πόρους. ὥστε ἡδὺ λόγον, ἐὰν ἔλαττον ᾖ τὸ ἐμβαλλόμενον ἔλαιον τῶν τῶν τοιούτων ὀσμῶν. εἰς ἀδρῆς ἀρτῆσαι γὰρ ἐμπίπτει, καὶ λιπαρώτερον. ἀναλίσκεται δ' ἧττον ἡ πολυχρονιώτης ἢ ξηρὰ ἐστίν, καὶ ἡ πρὸς τῶν πύρωσιν ἀδύνατα, καὶ τἆλλα τὰ τοιαῦτα. ἧττον δὲ λιπαρώτατον, οἷον τὸ βαλάνου, καὶ χρονιώτατον, καὶ διὰ τὸν αὐτὸν αἰτίαν. μᾶλλον γὰρ ὥσπερ ἐν γίνεται, καὶ συμφυὲς τὸ μᾶλλον ἔχόμενον. ἀεὶ γὰρ τὸ ποιοῦν διαμονώτερον. διὸ καὶ πυρούμενον μᾶλλον ἀπολεῖ. ὡσαύτως δὲ καὶ ἐν ἄλλῳ τὸ σπάμενον· ἧττον γὰρ ἀναλισκώτερον. τὸ δὲ ἀμυγδάλινον πρᾳκμαίζει ταχύ, καὶ ὀλιγοχρονιώτερον διὰ τὴν φυσικὴν αἰτίαν. τὸ γὰρ ἥκιστα λέξάμενον, τάχιστα μιβλίσκει. τὸ δὲ ῥοδινον δὲ μᾶλλον ἀκτινὸν τὸ σπάμενον, διὰ τὸν λιπαρότητα. πυρούμενον δὲ ἧττον σπάμενον καθαρὸν ἀναλίσκεται. αἱ μὲν οὖν ἐν ἐλαίῳ φύσεις καὶ δυνάμεις, τοιαῦται. τὰ δὲ ἀρώματα δὲ πάντα, χριστὸν δὲ ὕσσωμα, πλὴν ἐν αὐθῶν, ξηρὰ καὶ θερμὰ καὶ σκληρικὰ καὶ λυπικά. τὰ δὲ καὶ ἔχοντα ἴνα πικρότητα, καθαρὸν καὶ ἐν τοῖς πρότερον εἴρηται, ὥσπερ ἴρις, σμύρνα, λιβανωτός. ὡς δ' ἁπλῶς εἰπεῖν, καὶ τὰ μύρα. κοινότατα δὲ ἐν λιπαρῷ, τόνε στυπτικόν, καὶ τὸ θερμαντικόν. αἱ δὲ καὶ ἐργάζονται. ὑποσύφονται μὲν οὖν πάντα πυρούμενα. τὰς δ' ὀσμὰς τὰς λυπρὰς αὐξάνει καὶ ψυχρὰ καὶ ἀπύρωτα. καὶ ἔοικεν, ὥσπερ ἐν αὐθῶν, τὰ μὲν ψυχροκαφῆ, τὰ δὲ θερμοκαφῆ, πλησιάζειν ἔχειν καὶ ὧν ἐν ὀσμῶν. πάντων δὲ ἡ ἔψησις, καὶ εἴς τι ὑποσύψιν καὶ τὰς λυπρὰς ὀσμὰς φέρει μᾶλλον, ἐὰν ἐν ἀγγείῳ φέρῃ ὕδατι γίνηται, καὶ ἐκ αὐτῶν τῷ πυρὶ χρωμένων. ἔοικε δ' ὅτι μᾶλλον ἐν τῶν θερμότητα, καὶ ἀκρυσία πολλὴ γίνεται· αὖ τῇ φλογὶ χρωμένων· ἔτι καὶ σπουδὴν ἔχει. ποιεῖ δ' ἐλάττω τὸν ἀπτοίαν, ἔτα πυρούμενα λαμβάνει τὰς λυπρὰς ὀσμὰς μᾶλλον· ἃ ὅσα ψυχρὰ, διὰ τὸ πεφυρᾶσθαι τὰ πυρούμενα· τὰ μὲν οἶνον ξύλα, τὰ δ' ὕλαπ. ἅπερ γὰρ καὶ πίνει. τὰ δὲ ψυχρὰ ξηρὰ ὄντα, μᾶλλον· καθάπερ ἴρις κοπεῖσα. λαμβάνοντες γὰρ ἀμφοῖν ξηρᾶς ἴριδος λειομμένης μίσιμναν, καὶ δύο μίσιπτα, πολλῷ ποιεῖν φασιν ἀπουσίαν. ἐὰν δὲ μιστρίῳ φυράσῃ λεπτὸν ὅσον δύο χοᾶς, οὐδὲ δὲ πολλοὺς ἔλαττον. γίνεται δὲ τὸ βέλτιον τὸ ἴσον, ἐὰν ᾖ ξηρὰ καὶ ἀπύρωτον ᾖ ἴσις. ἀκρατέστερα γὰρ ἡ δυνάμεις, ἃ ἐὰν φυραθῆσα καὶ πυρουμένη. συμβαίνει δ' ὥσπερ καὶ ἐκλείβεσθαι μᾶλλον ἐκ τῶν πεφυρωμένων, διὰ τὸ ἅπερ αὐαλίσκεσθαι, καὶ ἕλκειν εἰς αὐτό. πεφύρθαι δ' οὐ πολὺν χρόνον ἐᾶσι τὰ ἀρώματα, ἀλλ' ἀγαιροῦσιν, ὅπως μὴ πολὺ ἐκπίνωσι. πρὸς ἔνιους δὲ τῶν μύρων ἐμβάλλουσι τὰ πρόσφορα τῶν ἀρωμάτων, οἷον εἰς μὲν τὸν κύπρον καρπάλιμον, ἀσπάλαθον αὐαφυράσαντες ἐφ' ὕδατι. εἰς δὲ τὸ ῥοδινον, σχοῖνον, ἀσπάλαθον, καλαμον. ἡ δ' αὐαφύρασις ὁμοίως, καὶ τοῖς ἄλλοις, ἃ λεῖ τὰ ἁρμόττοντα. ἐφ' ῥοδίνου δ' ἐμβάλλουσι, καὶ ἄλλον πολλοί, καὶ τοῦτ' ἴδιον παρὰ τἆλλα· διὸ καὶ πλάσει ἀπουσία γίνεται. μίγνυται γάρ

τοια γαρ εις την αμφοτερα λυσιν. ἡ δε λυπρα, ἃ μεν ἐργασιαν ἔχει πλησια τ ἡ βραδυνσιν, πλειω και ηττον ἀφαιρει και ἀχθηδονα, σῶψις ἐγγινομενη φθειρει τα μυρα σφοδρα τῆ λυσωδιαν. ποιει γαρ σῆψιν αὐτερεωμενην. ἔχει πλησια δε ὑπερασια τῆ μηλινου. πολυ συφιστερος γαρ ἐλαιος, και τα μηλα ἐμβαλλουσιν εις ψυχρον. ὥστ' ἀφαιρουσι πηλιν πολυ τ μηλαινιδαν, ἡ πηζας τας ἐμβολας. μηλεωνομενων γαρ, σῆψις, σφοδρα το αὐτερεινωδη. καθαπερ και ὑδατι τ λυπρα. ἅπαντα δε σωτιθεντ τα μυρα, τα μη ἀπ' αὐθων, τα δε ἀπο φυλλων, τα δε ἀπο ξυλων, τα δε ἀπο ῥιζης, τα δ' ἀπο ξυλου, τα δ' ἀπο καρπων, τα δ' ἀπο λαπρυων. μικτα δε παιδ' ὡς ἐπων· ἀπ' αὐθων μεν, οἱον το ῥοδινον, και το λευκινον, και το σισυμβρινον, και το ἰρινον· και γαρ ἐκ τουτων ἐστιν ἰρινον. ἔτι δε το σισυμβρινον, και το ἰρινον, και ἡ λυπος· και πως τα τοις το ἰρινον. βελτιους δ' ἡ αἰγινη τ λευκης. ἀπο δε τ φυλλων, οἱον τε τι μυρινον, και το εναυθινον· αὐτα δ' ἡ λυπρα φυτη ὀρανη, και πολυοσμος. ἀπο δε τ ἡ τῆ ἑλαδι, ὁ γινητ σμα το ἀσδμον. ἀπο ῥιζων δε, το, τι ἰρινον, ἡ το νεῤῥινον, και το ἀμαρακινον ἐκ τ κοστ. δοκει γαρ ἐνιοις τισι ῥιζαν. το δε χρισμα το ἰριτινον, ἐκ τε λυπρα. κυπιζινα δε ἀπο τ λυκιαδος το λυπρον. ἀπο ξυλου δε, ὁ φοινιξ καλαμινος· ἐμβαλλουσι γαρ, τοις ὀνομαζομενοις πλαστοις ξηραινοντες. ἀπο καρπων δε τα τε μηλινον, ἡ το μυρσινον, ἡ το σμυρνινον. το δ' αἰγυπτιον, ἐκ πλειονων· ἐκ τι τ λιναμωμου και ἐκ σμυρνης, και ὀξ ἄλλων. ἔτι δε ἐκ πλειονων τουτο, το μιγαλειον· ἡ γαρ ἐκ λιναμωμου, ἡ δε ἐκ σμυρνης λιοπομενης, ἐλαιον ῥοδ. σακτη δε καλειται, σμα το μικρον σωζον· ὁ δη μονον τινες φασιν ἁπλων εἶναι, ἡ ἀσωθεν ὄν μυρον. τα δ' ἄλλα παντα σωθεντα, πλειω τα μη ἐκ πλειονων, τα δε ὀξ ἐλαττονων. ὀξ ἐλαχιστων δε, το ἰρινον. οἱ μεν ὧν οὕτω λεγουσιν. οἱ δη τισι ἐργασιαν τ σακτ' εἶναι φασι δε, τισι σμυρναν, ὅταν λεψωσι και σατηξωσιν· ὑγρα γε ἐλαια βαλανινα, πυρι μαλακῳ, ὕδωρ ἐπιχεοντα θερμον, σωισασιν εἰς βυθον τισι σμυρναν, ἡ πυλαιον, καθαπερ ὕλλιον. ὅταν δη τ το συμβη, το μεν ὕδωρ ἀπαλλαττ, τισι δ' ἀποσασιν ἀχθηδονα ἐργαζεις. το δε μιγαλειον ἐκ ῥητινης λιπλυμενης σωτιθεασι, ἡ ἐλαιῳ βαλανινῳ. μιγνυσι δε λασιαν, λιναμωμον, σμυρναν. πλασιω δε πραγματειαν ποδι το μιγαλειον και το αἰγυπτιον εἶναι. πλειονα γαρ μιξιν, και πολυτελισεστερον. δοκει δε μεταλλειν και το ἐλαιον, ἐψεσθαι δε ἡμερας ἡ δεκα νυκτας· ὕστατον τισι ῥητινῃ ἐμβαλλεσθαι, και τα μακαπικρα γαρ ἀφιησιν. το δ' ἀμαρακινον το χρισιμον ἐκ τ βελτιστων ἀρωματων σωτιθεσθαι, χωρις ἀμαρακιτ. τουτῳ δ' ὁ χρη σθαι μονῳ τ ἀρωματων αὐτο μυριζοντος, ὁδ' ὡς ἡδυσμονυμος τις ἡ ἐπικλησις. ποιουσι δε ἡ τα μεν ἀχρωματιστα, τα δε λιχρωματισμενα. χρωματιζουσι δ', ἀμαρακινον. ῥοδινον, μιγαλειον. ἀχρωματιστα δε τ μεν πολυτελων, αἰγυπτιον, μηλινον, λυπος. τα δε δευτελη παντα· ταυτα δ' ἀχρωματιστα. διο και το μεν αἰγυπτιον, και τισι λυπῳ, λευκα δοκουντα βελτιστα· το δε μηλινον, τῆ μηλῳ χροαν. οἷς δ' ὑπολειπει ὁ λυσι τελη το χρισμα πως ζωθηναι. χρωματιζουσι δε τα μεν ἐρυθρα τῃ ἀγχουσῃ· το δ' ἀμαρακινον, τοις καλαμινοις χρωμασι. δοκει δ' ὀξυ ῥιζιον, ὁ ἄγουσιν ἐκ συριας. σωιργειν δε δοκουσι πως τας γυσους ἐχ αἱ ὁδ μακ μονον, ἀλλα και αἱ δριμυτητες, και αἱ θερμοτητες φοινιγ. διο και τῃ μυρῳ χρωσι τα δικαιοτατα μιγνυντες, ὥσπερ λιτρον ἐμποιουσιν. ἐστι δ' ἡ μη σμυρνα θερμη ἡ δηκτικη μετα συψεως. ἔχει δε και πικριαν. το δε λιναμωμον δριμυτητα ἐνια μεθ' ἡδονης μετα θερμοτητος. ἔχει πλησιον δε και το κοστον. ἡ δε λασια τουτων ὑπερβαλλει θερμοτητι και δριμυτητι και συψει. θερμη δε και συσπαστικη και ἡ ἰρις. καθ' ὑπερβολην δε ἡ πικρα· νικα ὅσα, και τ χρωτα τ ἐργαζομενων αὐτῃ ἀφιλησι. δηκτικον δε ἡ το καρδαμωμον μετα θερμοτητος. το δη βαλσαμον ὁ μεν ὀπος, και το καρπινον αὐ δριμοτερα πως ἀμφοτερα ταυτα· το δε ξυλον ἀδριμεστερον. παραπλησιον δ' ἐχει τουτῳ δυναμιν και το λιναμωμον. ὁ δε χοιν, δηκτικωτερον μεν το καλαμου, και θερμοτερον. συσπαστικα δε ὁμοιως ἀμφω. τουτων δε συσπαστικωτερον το λυπτερον. σινσπαστικα δε ἡ ἀσυρλαβος, ἡ αὔλις. ἡ δε νεῤῥινος, δηκτικη μετα θερμοτητος. το δε μαρον, και το χρωμα το εἰς το ἀμαρακινον ἐμμιγνυμενον, θερμαντικα. σωιργα δε και ἡ ἐγχουσις το ῥιζιον εἰς τισι χροαν το ῥοδινου και ἡ ἴρις δ'. νια μεν ὧν ὄντα ὧν ἀρωματων, ἔνια δυναμεις μεν δυο ἔχει βαρειας και δριμειας, παλαιουμενα δε μιχει ἡ ἀπως γλυκαινοντα, ὅπερ ἀναλυοντα πάλιν· οἷον ἡ ἴρις, εἰς μεν τισι ἐργασιαν ἀπομειζω μετα τισι

συλλογω

συλλογὴν πρέπει τι, καὶ διαμονὴν δεῖ τινα. τὸ δὲ μύρον, εἶναι δεῖ. ἡ δὲ σμύρνα, δεῖται τινὸς ἀμβλύτητος, βελτίων γινομένη. πρὸς δὲ τούτοις, ἡ τῆς ἀκμῆς διαμονὴ, καὶ τὸ διαμένειν, καὶ τὸ κάτω, καὶ τῆς ἰασίας. κοινὸς δὲ καὶ ὁ κάλαμος, πρὸς ἀκμὴν καὶ ταχύ. τῶν δ' αὐθδῶν τὰ μὲν δύθυς χλωρὰ ὄντα, τὰς δυνάμεις ἴσχει, καθάπερ τὸ ῥόδον· τὰ δὲ ξηρανθέντα, καθάπερ ὁ ἱρόκος, καὶ ὁ μελίλωτος. χλωρὰ γὰρ ὑγρότερα. τὰς μὲν οὖν φύσεις τῶν δυνάμεων τῶν ἀρωμάτων ἐκ τούτων θεωρητέον. λοιπὸν δὲ τὸ μεγαλεῖον ἀφλίγματον εἶναι πάντως τοῦ σώματος, τὸ δὲ ῥόδινον αἴσιον πρὸς τὰ ὦτα· ταῦτα δ' ἐκ ἀλόγως. τὸ μὲν γὰρ ἡ σώθυσις ἐκ ῥητίνης διακαμμένης, ὥσπερ ἐλίχθη, καὶ ἰασίας καὶ διαμώμης καὶ σμύρνης. ἅπαντα δὲ ταῦτα συνθλᾶ καὶ ξηραντικά. τὸ δὲ ῥόδινον πρὸς ὠσὶν ἀγαθόν, ὅτι ἀλσὶν ἡ πόσις. αὐξαίνει γὰρ καὶ ἐνθρμαίνει, ὥστε οὐδ' ἄλας. διὸ καὶ ἁλσάχνη ἀγαθόν. ἀλλὰ τὸ δὲ σταγγελείας, λόγου δεῖται. ὁ γὰρ ταύτης λίγνοις μάλιστα βοηθᾷ. αἴτιον δ' αὖ εἴη, διὰ παῦ τὸ μᾶλλον αὐαλύσαι δεῖ πρότερον τὸ ὑπαχθὲν ὑγρόν. οὔκουν δ' οἱ ἄλες ποιοῦσιν. ἡ δ' οὐσία τοῦ ὀσμοῦ ἀπίδακτοι. δ' ὑπὸ δὲ τὸ ἱρινον δύσμον μὲν, ἀ ποιᾶ δὲ τοῦ ὁρμοῦ· ἡ δ' ὑπὸ ἐστὶ συνθλᾶσθαι, καὶ σωαλγεῖ οὐ πόρος, ὥστε συγκλεῖσαι δυνατὸν τοῦ διόδου. ἀλλὰ καὶ κοιλίας λυδικὰ, διὰ τὸ θρμότητα, καὶ δεῖ τὸ ἀκρύφλη οὐ ὧδε τοῦ λύσεως πόρος. ἀκκλασμένων γὰρ τούτων εἰς τοῦ κοιλίαν ἡ συῤῥοή· τὸ δ' ὅλον φαρμακῶδες, καὶ τὸ ἴσινον, καὶ ἄλλα δεῖ μυρεψῶν. ἡ δ' αἰτία παύτων, ὡς καθόλου εἰπεῖν, ἐν ταῖς δυνάμεσι ταῖς ἀρωμάσι, ὅτι συνθλᾶ καὶ διαμαντικά. τὰ ἀρώματα γὰρ τὰ ῥιζῶτα φαρμακώδη. τούτων μὲν οὖν ἔξω ἡ τέχνης· ἱρόσις δὲ καὶ μίξις ἐκ ἴσων ἀρωμάτων, ὥστ' ἐκ δεῖ αὐδὲν ἀεὶ χρηστὰ καὶ ὅμοια γίνεσθαι. ἀεὶ δὲ συμβαίνει δεῖ τοῦ αὐωμαλίαν δεῖν δυνάμεων, δεῖν γὰ τοῖς ἀρωμάσι, τοῖς δ' αὐωμαλίας αἰτίαι πλείους· μία μὲν, ὥσπερ καὶ τοῖς ἄλλοις καρποῖς, ἡ τοῦ ἔτους διατάσεις. αὖτη γὰρ πολυχρονίους, ὁτὲ δ' ἀδῆλους τὰς δυνάμεις. ἑτέρα δὲ γὰ τῇ συλλογῇ δεῖ πεπτοῦσαι ἡ ἀκμῆς, ἢ ὑπερπῆσαι. καὶ γὰρ οὖν οὐ μικρὰν διαφέρει. τρίτη δ' ἡ μετὰ τοῦ συλλογοῦ, ὅδε χρόνου δεῖται πρὸς τοῦ ἀκμὴν, ὥσπερ ἐλίχθη. καὶ γὰρ γίνεται δὲ τὸ πεπτοφθῆναι καὶ ὑπερῆναι. πάντων δὲ τὸ μὲν δεῖν ἐδεῖν οὐκ ἐφ' ἡμῖν, πλὴν εἰς τὸ εἰδέναι τὰ ποῖα σφοδρότερα καὶ ἀδῆλα ἔχει τὰς δυνάμεις. τὰ δὲ κατὰ τὰς ἀκμὰς ἡ τι συλλογῆς, καὶ μετὰ τοῦ συλλογοῦ ἐφ' ἡμῖν ὅδιν, τῷ εἰδέναι μᾶλλον τὸ ὧδε τυγχάνει. ἡ μὲν οὖν γένεσις καὶ σώθυσις δεῖν μύρων, ἐκ τούτων. πολυχρονιώτατον δ' ὁδὶ τόδ' αἰγύπτιον, καὶ τὸ ἱρινον, καὶ τὸ ἀμαράκινον, καὶ τὸ νάρδινον. πάντων δὲ μάλιστα ἡ σακτή. δραμύνα γὰρ ὀπτοσονεῖ χρόνου. μυροπώλης δὲ τις ἔφη παρ' αὐδοῦ μεμφηκέναι, αἰγύπτιον μὲν ὀκτὼ ἔτη, ἱρινον δὲ εἴκοσι, καὶ εἶναι δραμύνα βέλτιον ἐν δεῖν ἀκμαζόντων. ἡ μὲν οὖν χρονιότης ἐν τούτοις, τὰ δ' ἄνθινα πάντα ἀδῆλα. συμβαίνει δὲ τοῖς ἀνθίνοις, ἀκμαζειν μὲν ὡς ὧδε τὸ παῦ μετὰ δίμηνον. μεταβάλλειν δ' ὧδε τὸ χεῖρον γίνασθαι πεπαλαιότερα, καὶ πρὶν καταλαβοῦσαν ἡ ὥρας, ἐν ᾗ τῆς ἀκμὴν λαμβάνειν τὸ ἄνθος. αὐαλογον δὲ τῇ ἀδῆλότητι, καὶ τὸ δύνασπαντα εἶναι, καὶ ὅλως ὀσμαπνδυτικά. τὰ δὲ ἐκ δεῖν ῥιζῶν καὶ δεῖν λοιπῶν χρονιώτερα. πλέον γὰρ ἡ ὀσμὴ, καὶ ἐγχρωστότερα, καὶ σωματωδεστέρα. διαφθείρει δὲ τὰ μύρα, καὶ ὥρα θερμὴ, καὶ τόπος, καὶ ὁ ἥλιος· αὖ πεπόωσι. διὸ καὶ οἱ μυροπῶλαι ζητοῦσιν τὰς οἰκίας ὑπορρόους, καὶ μὴ πρωσπλίους, ἀλλ' ὅ μάλιστα πασισκίους. ἀφαιροῦνται γὰρ τὰς ὀσμὰς ὁ ἥλιος, καὶ τὸ θρμόν· καὶ ὅλως ὀξύσεσι ἡ φύσεως μᾶλλον τοῦ ψυχροῦ. τὸ δὲ ψυχρόν, καὶ ὁ πίος, εἰ καὶ εὐσμόστροφον, ποιᾶ δεῖ τὸ συνέλλειν. ἀλλ' ὅταν ἀφορᾶται γε τοῦ διαμεῖναι πλείους. ἡ πυκνὰ γὰρ φθορὰ, καθάπερ τοῦ οἴνου καὶ δεῖν ἄλλων χυλῶν, δεῖ τὸ εἰπεῖν θρμόν. διὸ καὶ εἰς ἀγγεῖα μολυβδᾶ ἐγχέουσι, καὶ οὐ ἀλαβάστρους ζητοῦσι τούτου λίθου. ψυχρὸν γὰρ καὶ πυκνὸν καὶ ὁ μόλυβδος, καὶ ὁ λίθος ὁ ζιθίτου, καὶ ἄριστος τοῖς μύροις ὁ μάλιστα ῥιοῦτος· ὥστε διὰ ἄμφω τυροῦσι, καὶ δεῖ ψυχρῶ καὶ δεῖ πυκνῷ, μάτην διωρτοῦ ἔξω τοῦ ὀσμοῦ, μηδ' ὅλως ὧδ' ἐχόμενοι μηδ' ἑνός. καὶ γὰρ ἡ αὐαπνοὴ φθείρει, καὶ τὸ ἔξωθεν ἐπιδοσιν καὶ ἀλόησιον. ὑπὸ καὶ τὰ πνεύματα φθείρει καὶ διαναλίσκει, καθαπερ ἐλίχθη, τὰς ὀσμὰς, ἄλλως τε καὶ τὰς μὴ φυσικάς. λιφαλαλγεῖ δὲ δεῖν μὲν πολυτελῶν, τό τε ἀμαράκινον, καὶ τὸ νάρδινον, καὶ τὸ μεγαλεῖον. δεῖν δὲ δυτελῶν, ἄλλως μὲν τὰ πλεῖστα· μάλιστα δὲ τὸ δ' ἄφινον. ἐλαφρότατα δὲ τὸ ῥόδινον, καὶ ἡ λυπρὸν, ἃ καὶ τοῖς αὐδραλσι μάλιστα ἀρμόττει λοιπὸν· καὶ πῶς πούτοις τὸ ἱρινον. τοῖς δὲ γυ

ναξίν ἢ σκληρὰ, καὶ τὸ μιγαλῶον, καὶ τὸ αἰγύπτιον, καὶ τὸ ἀμαρακῖνον, καὶ τὸ ναρδῖνον· διὰ γὰρ τὴν ἰσχὺν καὶ τὸ πάχος, ὑπομένουσι τὰ ζυθοῦσι τὰ χρόνια· ὑπεὶ δὲ τὰ μὲν ἀδρὰ, τὰ δ' ἰσχνὰ, καὶ ἰσχυρότερα τὰ ἀπὸ τῶν ῥιζῶν, καὶ τὰ ἄλλα τὰ πεφυκότα· διὰ ταῦτα τὰ μὲν ἄνθινα, μὴ τριβόμενα, εὐοσμότερα· τὰ δ' ἀπὸ τῶν ῥιζῶν, καὶ τὰ λοιπὰ, τριβόμενα. τὰ μὲν γὰρ διαπνεῖ τοῦτό τε, καὶ ἅμα διαθερμαινόμενα διὰ τὴν τρίψιν, ἰσχύει καὶ ἀλλοιοῦται· τὰ δὲ διὰ τὴν ἰσχύν, ὥσπερ αὐοσγομένων ζυθῶν πόρων ἐν τῷ ξύλῳ, ἐμφανίζεται ποιᾶ τὴν ὀσμήν. ὃ καὶ ἐπ' αὐτῶν τῶν ῥιζῶν, καὶ ὅλως τῶν ἑρπόντων συμβαίνει, διαθερμαινόμενα μᾶλλον ἐν τῷ τρίβειν. διατὰ ἡ τῶν αὐθῶν φύσις τε ἀνωλυθικὴ ἐκπέφυκε τῇ ἀρχῇ. τὰ δ' ἐκ τῶν σμύρνης ὑλογώτατα δι' ἄμφω· καὶ γὰρ μίγνυται μᾶλλον. καὶ θερμότης ἡ ἐν τῷ τρίψαι, ἐπὶ πολὺ τρία μαλακὴ λίζα ὄζα. καὶ γὰρ σμύρνα ζητεῖται πίνα πύρωσιν. ἁπλῶς δὲ πᾶν τὸ πλούσιον μᾶλλον, αὖτ' εὐδιάλυτον, αὖτε διακεδάλις, αὖτε ἡμιμύ, αὖτ' ὀξύ, ἀνθ' ὁποιουοῦν τυγχάνει, διὰ τὸ μᾶλλον ἐμφανίζεσθαι. τότε γὰρ ὥσπερ φύεται καὶ ἀμίγνυται μᾶλλον τοῦ ἀέρι. τῶν δὲ μύρων τὸ αἰγύπτιον, καὶ ἡ σκληρὰ, καὶ ἐπ' ἄλλο πολὺ ὀσμῶν, καὶ μιγνύμενα τοῦ οἴνου τῷ σὺν ὕλῃ ἀπλῶς. παρακεῖται γοῦν ἡ βαρύτης αὐτῶν, ἐπεὶ καὶ ἡ σμύρνα αὐτὴ πῶς τῇ αὐαλυμίασιν βριχᾶται μᾶλλον τοῦ γλυκεῖ, διαθάπερ ἐπὶ τῶν πρότερον ἐλέχθη. πῶς δὲ τὰς δυνάμεις σκοπουμένοις, λέξειεν ἂν ἄπορον εἶναι τὸ συμβαῖνον ἐπὶ τῷ ῥοδίνου. κουφότατον γὰρ ὄν, καὶ ἀδφνέστατον, ἀφανίζει τὰς ἐν ἄλλῳ ὀσμὰς, ὅταν πθυμυειδῶσι. διὸ καὶ οἱ μυροπῶλαι εἰς αὐτὸ διαθέοντας, καὶ μὴ ἀνυμνοῦντας παρ' αὐτῶν αὐτὸ μυείζουσι· τοῦτο πῶς τὸ μὴ ἀιδοκίνδυνα τὰ παρὰ ἄλλῳ. αἴτιον δ' ὅτι λειπόστατον ὄν, καὶ πθσφιλὲς τῇ αἰσθήσει διὰ τὴν κουφότητα, μάλιστα διαπνεῖται καὶ συμπληροῖ αὐτὸ πόρους. ὡς τῇ αἰσθήσει διαταλυμθέν, καὶ πλήρες αὖ διὰ λείνειν ἀδυνατεῖ· λύει γάρ αἰσι πρόπυ, τάχα δὲ πρᾶς οἱ διωλύοντες τὸν λειόν· ὡς μὲν, ὀνωῦ ἁρμοῖ· ἄλλῳ δ' ὁ ἀπὸ τῶν ἰσχυρῶν, ὥσπερ μιβύσκειν τὴν αἴσθησιν, καὶ διαρραθαρεῖν ποιῶν· πρότερ δ' ὅταν πθκαταλειφθῇ τοῦ βελτίονι. τὸ γὰρ ἐπεισέρχειν τὸ χεῖρον, οὐ ῥᾴδιον. οὐ δύνεται γὰρ ἡ αἴσθησις. ὥσπερ δ' οὐδ' ὑπὸ τῶν χυλῶν, καὶ ὅλως τῶν κατὰ τὴν προφὴν. διαταμχάνει δὲ διοπὸ τὸ ῥόδινον καὶ τὴν σωίβυσιν ὀσμὴν. ὅταν γὰρ ἀκμάζῃ τὸ ἄνθος, ῥοδίζουσι τὰς σωιβύσεις. αὐοσγόμεναι δ' ἐξέζουσι τοῦτον μόνον καὶ μάλιστα, ταύτας δὲ ταχὺ, καὶ λήγει διὰ τὴν ἀδύναμιν καὶ λειπότητα. διὸ ἢν καὶ ὀζήσῃ τῶν ἄλλων, λειπὴ γὰρ οὖσα ἡ αὐαπνοὴ, καὶ ἀθροισμὸν τῇ διατάλισει, πθτρᾶται τῶν λοιπῶν, καὶ διαδίδοται ταντα ταχύ. διὰ ταῦτ' δὲ ἔοικε καὶ ἀσθενὴς ταχὺ, καὶ διατακρατεῖ πάλιν. ἀδφνὲς γὰρ τὸ λειπὸν καὶ μαλακόν. πιοῦσι δέ τινες ἔοικε καὶ τῷ οἴνῳ, ὥστε πθποθοῦσιν ἀπατμίζειν τὴν τῶν ὅλων ἀσθένειαν. ἔνιοι δ' ὥστε μὴ ὑπολείπεσθαι βασίλειος οὗτος ἄλλους, ὥσπερ ἐρυθρᾶς ἁλικός ἐστιν, καὶ μαλακὸς τὴν αἰτίαν, πειρατέον ἐπὶ τῶν ὁμοίως λαμβάνειν. ἔχει δὲ τοῦτ' ἴδιον τὸ ῥόδινον, ὥσπερ χιλίου καὶ μικροῦ πρότερον εἴρηται. τὰ μὲν γὰρ ἄλλα πάντα, τὰ πλεῖσα λευκαλαλγεῖ. οἷον δ' ὥσπερ ἐλέχθη, λυπηρὸν καὶ βαρὺ ὀσμὴν καὶ ἀλγεδόνος, καὶ ἐπὶ τῶν μύρων. ἡ δ' αἰτία φανερὰ διὰ τῶν πθφερομένων, ἅπερ ὑπομένει καὶ διαλύεται ταντα ταχύ. τὰ μὲν γὰρ ἄλλ' ὅσα λευκαλαλγεῖ βαρέα, διὰ τὸ ἐκ γεώδους συγκεῖσθαι, τὰ μὲν ῥιζῶν, τὰ δ' ὀπῶν. οἷον δὲ καὶ τῇ ὀσμῇ ἐλαφρᾷ, καὶ τῇ θερμότητι σύμμετρον, ὡς τὸ συμπίπτειν καὶ διαιοῖξαι αὖ πόρους. οἱ γὰρ διὰ πόνου ἢ λευκαλῆς ἢ λαθυγραινομένης, ἢ πνθυματουμένης τοῦ φύπολαμβάνεσθαι. ὥστε τὸ μὲν ἐπαρῦναι διὰ, τὸ δὲ πίπτειν ἢ ἀφιλεῖν. πῶς ἅπαντα δ' ἡ θερμότης χρήσιμον, καὶ ὡς ἀφαίρεσιν, καὶ ἐπὶ μᾶλλον ὡς τὸ πίπτειν καὶ δ' ἀνοίγειν αὖ πόρους, ὡς ἂ συμβάλλεται καὶ τοῦ φ' τοῦ ἁλί πιπτεῖν. καὶ γὰρ αὐαπεμπύσι καὶ διαθερμαίνουσι οἱ ἄλθ. ἃ δὲ σύνοσμία καὶ ὁμιλῶ ἴσα ποιεῖ πῶς τὴν λίνησιν· ἀγαθὴ δὲ καὶ διαπεῖ πῶς αὖ πόπους εἶναι, τῇ θερμότητι σύμμετρον ὄν, καὶ τῇ κουφότητι, καὶ τῇ διαλύσει πῶς αὖ φῶτος πόρους. ὡς δέ τινές φασιν, οὐχ ἅπερ ἡ λύπρθ· ἐπὶ τούτου. μαλακὴ γὰρ ἡ ὀσμὴ, καὶ πθσφιλὴς τοῦ χρώματι, καὶ ἡ ταύτης. καὶ ταῦτα μὲν, καὶ τὰ ὁμοια τούτοις, ὥσπερ ἴδιον αὖ ἐστι. τὸ ῥόδινον δὲ αἰ μίξεις καὶ φ' ταῖς ὀσμαῖς καὶ φ' τῆς χυμοῖς, ἐὰν ἁρμοσμένα τυγχάνωσιν, ἔχουσί ἔνια χρείαν, αἱ μὲν ἀφαιρεῖσθαι τὴν βαρύτητα καὶ τὴν ἰσχύν. οἱ δὲ διοσμίαν τινά, οἱ δ' ἡγλυκύτητα ἐμποιοῦσθαι, διαθάπερ καὶ ὧδε ἐπὶ τοῦ οἴνου. καὶ γὰρ ὁ φ' θαλάσσῃ ὁ φ' ποταμίᾳ διὰ ὁμθ, θαυμαστός ἐστι,

ὡς ἔοικε,

ὡς ἔοικε, τῷ ἀσθενεῖ, ἢ τετμῆσθαι ὀδόν. ἐμβάλλουσι γὰρ εἰς τὸ λιβάνιον * καὶ μάλιστα φυλάσσουσιν ὅπως τὸ μὲν ὀσμῷ ἀπ' αὐτοῦ, τῷ δὲ γλυκύτητα ἀφῇ τοῦ καπνοῦ λαμβάνειν τὴν πίνην. σύμβαίνει δ' οὕτω καὶ λιπτὰ τὰς ἕξεις οἴνων μίξεις· οἷον ἐὰν λεπράσκοις εἰς σκληρὸν καὶ δύοσμον μᾶλλον καὶ ὀσμῆ, λαβεῖν τὴν πρασοειδεστέρου τῇ γεύσει, τοῦ μὲν τῷ μαλακότητα, τοῦ δὲ τῷ δύοσμίαν παρεχομένου. συμπίπτει γὰρ ἅμα τῇ τὰ λιπαρὰ ἀμαύρωσιν ἀφανίζειν, τῇ μαλακότητι θατέρου. πολλοὶς δὲ καὶ ἄλλοις οἱ ἐμπαίροι λέγουσι τῇ ἴσασι λιρασίας· ὁ τῇ ὧδι τῷ ὀσμῶν δύλογον συμβαίνειν, καὶ ὑδὶ τῷ χρωματοῦ, ἂν λεπτὰν λαμβάνῃ τὰς ἀρμοττούσας μίξεις. ἔοικε μὲν οὖν ἴδιον τὸ ῥοδίνου, τὸ δὲ κοινὸν ὧδι πάντων ἀπόρημα, τί δήποτε ἀεὶ τὸ λαπροῦ ἢ χλιαρὸς πᾶσιν φαίνεται. διὸ καὶ οἱ μυροπῶλαι ἔοικε μυρίζουσι τὸ μὲ-
10 ρῶ. τῷ δ' αἰτίαν εἶναι τὸ ψαυστίου λεπτὸν, ὅτι τὸ θερμὸν ἀζίστησιν, οὔτ' ἄλλοισι. ταχεῖα δ' ἅδηλος ἡ αἴσθησις τοῖς μύροις, ἀναμεμιγμένοις ἔοικε χρώματι. ἀπορεῖται δέ, διὰ τί μὲν εὐθύτερον μυρίζεσθαι, μᾶλλον ἀζόζουσι τῶν νοσηρῶς μυρίζομένων. ἆρα μὲν γὰρ αὖ λέγῃ, καὶ ὅλα φαντασίαι, καὶ οὐκ ἀληθεῖαι δῆλα τὸ μὴ εὐθύς. ἐὰ δ' οὖν καὶ ἀληθεῖς ἔοικε τὸ μὲν οἷον συναναμίγνυσθαι πλείοσιν ὀσμαῖς ἑτέραις, ὑφ' ὧν ἀμαυροῦται συγκαταμιγνυμένη καὶ τὸ χρῶμα τοῦτο· καὶ τὸ ὥσπερ ἀπείρατον δίχεσθαι τὸ μανὸν, καὶ ἐπιφαίνειν τῇ αἰσθήσει χρονιζόμενον. ἔπειτα δ' αὖ καὶ ψαυστίως λαβεῖν, ὡς πᾶσι διεχομένου δῆλα τὸ συμπνεῖν. βραδύτερον δ' αὐαμιγνύμενα, πλέω χρόνον ἀζόζειν. καὶ ἔοικε μὲν ἀληθὲς, καὶ οὐ φανερῶς ὁμολογούμενον. ἄπεστι δὲ μάλιστα τῷ χρῶτος, καὶ λιφαλῆς, καὶ ἧττον ἄλλων· καὶ πλεῖστον χρόνον ἐμμένει ταῖς ἰχυροτάταις ὀσμαῖς, οἷον μιγαλείῳ αἰγύπτιον ἀμαράκινον. τὰ δ' ἀδρῆ καὶ πολύοσμα,
20 κούφως ἔχοντα τῷ αὐαπνοῷ καὶ ταχεῖαν, ποιεῖ καὶ τῷ ἀπόλειψιν· ὥστε τί τὸ ῥόδινον, διὰ ἡ λύπρον. ἔνια δὲ διὰ εἰς τῷ ὑστέραν οὐ χέει * ζειν. δῆλα πεπνυκύας ἃ πῆς ἢν Βαρύτης. τὰ δὲ ἧττον ὅλως ἔμμονα μᾶλλον, ὥσπερ ἀνολβοῦ, καὶ τὸ ἕλενον, παύτων δὲ μάλιστα ἰχυρότατα. ἧττον τὰ μὲν ἐν τοῖς λουτροῖς ἢ τῇ αὔησει διατηρεῖ πως τῷ ὀσμῷ, οὐ συγκαίνῃ. τὰ δὲ διακινούμενα, πλέω ποιεῖ διαφθορὰν αὐτῶν ὧδι ἰσχυρότερον, ὡς αὖ σήψεώς τινος ἢ διαφθορᾶς γινομένης, καὶ τὰ μὲν πρῶτα ἧττον τῶν μύρων ποιήσεώς τε διαδιωκόμενος, ὧδι τοσοῦτον ἀριθῶ. τὰ δὲ πρὸς τῷ ὧδι ξηρῷ μίξει, ἀζ ἂν διαπάσματα καὶ αἰ σωθίσεις, οὐκ ἴδια ζητεῖ μίξειν. ὧδι δ' ἴσως ὠφελημένοις, ἀλλ' ὅσῳ ἄν τις πλέω καὶ ποικιλωτέρᾳ μίξει, τοσούτῳ καὶ ἡ ὀσμὴ λαμπροτέρα ἢ ἡδίων· ὥσπερ καὶ ἀζ αὐτῶν τῶν ἀρωμάτων τῶν πεχόντων. εἰς ταυτὸ γὰρ μιγνῦντα ἅπαντα χρῶνται. ζητοῦσι δὲ τούτοις, καὶ ἀσθενοῦσιν· ὥστε μὴ ἑνὸς, ἀλλὰ πάντων κοινὴν ἴσχα τῷ ὀσμῷ εἶναι. διὸ καὶ αὐσίγοντα δίκαι πίνειν
30 ἡμέρῶν ἀζόζοντα ἀζαιροῦσιν αὖ, καὶ ὧδι ἰσχυρῶν ἐλάττω μιγνύουσιν, ὥσπερ

* τὸ δ' ὅλως οὐ μιγνύουσιν, ὥσπερ τὸ ἐρυσίπτερον, ἐπεὶ ἐν οὐ καὶ ἀρτίως ἐλέχθη. βρέχουσι δέ, σωτιθέντα τὸ οἶνῳ ἐν ὑάλοις. ἔοικε δ' οὖν χρήσιμον εἶναι πῶς τὰς δύοσμίας, εἴ γε καὶ οἱ μυρίνοι χρῶνται. μένουσι δὲ πολὺν χρόνον αἱ σωθίσεις. ἡ δὲ χρῆσις τούτων μὲν εἰς τῷ ὧδι ἱματίων ὀσμῷ· ὧδι δὲ διαπλασμάτων εἰς τῷ στρωμνῷ, ὅπως πῶς τὸν χρῶτα πθασίπῃ. καὶ γὰρ ἀρχῆται μᾶλλον, καὶ ἐμμεσ * νιώτερον ἔοικε, καὶ ὥσπερ αὖτ' ἐκείνου τοιοῦδ ποιοῦσιν. οἱ δὲ πρότερον φιάλειον οἶνῳ καταβρέχοντδ δύώδες, πῶς τὸ παραιρεῖσθαι τῷ ὀσμήν· ἔνιοι δὲ καὶ μιλικράτῳ. τὸ γὰ ὅλον ἄμφω ταῦτα συνδρᾷ πῶς δύοσμίαν. διαμένουσι δὲ αἱ σωθίσεις. φανερὸν δ' ἐκ τούτων, ὅπῃ καὶ πρότερον ἐλέχθη, ὅτι τὰ ξηρὰ καὶ δύοσμότερα πῶς ἄλλα ταῖς ὀσμαῖς. αἱ δὲ ὧδι ζώων ὀσ-
40 μαὶ, κατὰ τὰς ἰδίας γίνονται φύσεις. ἐκαστῳ γὰρ δῆ τις οἰκεία κατὰ τῷ ἀρωσιν. αὗται δὴ λεῖαι μὲν καὶ καθαραὶ, καὶ κατὰ τὰς ἀκμὰς, καὶ ὅταν δὴ ἔχωσιν ἑαυτῶν. ἔτι δ' ἀδίους ἀπαλῶν καὶ νέων ὄντων. πλεῖσαι δὲ καὶ κακωδέσταται, πρὸς τὰς ὀχέας· ἡ ὅλως σωτικωμένων καὶ διαμύοντων σωμάτων. διὸ ἡ οἱ τράγοι καὶ οἱ ἔλαφοι, καὶ λαγοί, ἡ τἄλλα, πότε μάλιστα ὄζα. θαυμαστὸν δὲ φαίνεται, ὃ ἴδιον τὸ συμπάσχειν τὰς τραγίας, ὅταν ἡ ὥρα διαθέωσι τῷ ὀσμᾶς. αἴτιον δὲ διὰ νότι, τὸ ὑπολείπειν τινὰ γῷ δι' ἀέρος διὰ ὑγρότητα τοιαύτῃ, ἀφ' ἧς ἡ ὀσμὴ γίνεται καὶ ζώντων. διὰ συμμένει οὖν ἡ σβεθρμαινομένης ταύτης ὑπὸ τῷ ἄερ, δύλογον καὶ τὰ δέρματα διαθ' ὅσον ὑπολείπειν· διὸ καὶ ὡς πρῶρ αἴτιον ἡ διάθεσις. πότε γὰρ καὶ οἱ μὴ ὀχεύοντδ ἔχουσι, καὶ οἱ ἄγονοι, ἡ αἱ αἴγδ

ΠΕΡΙ ΕΥΔΙΑΣ ΣΗΜΕΙΩΝ.

Ἐυδίας δὲ σημεῖα τάδε. ἥλιος μὲν φαίνων λαμπρὸς, καὶ μὴ λαυματίας, καὶ μὴ ἔχων σημεῖον μηδὲν ἐν ἑαυτῷ, δυδίαν σημαίνει. ὡς δ' αὕτως σελήνη παυσιλύνου, καὶ λυομένου ἅλως χαμώνος εἰς καθαρὸν δυδιανὸς, ἐὰν μὴ ταῖς πυτοφόραις ἡμέραις εἰς μὴ καθαρὸν δὲ ὑπὸς ἢ ὀζ δυδιδῶ. ὕταν δὲ ἄδηλον, καὶ ἐὰν χαμάζοντος ἡ λύσις γίνηται εἰς καθαρὸν, δυδηνόν. καὶ ἐὰν λύνου χαμῶνος ἀχρὸς ἢ ἐν δυδίᾳ σημαίνει. καὶ ὁ μὰς ἐὰν βαταῖος ὢν λαμπρὸς ᾖ, δύδιανόν. καὶ ἁ Ἥ ὄνυ φαίνηται. ὅτι αὐ καθαρὰ καὶ λαμπρὰ φαίνηται, δύδιανόν. ἅλως δὲ, ἐὰν ὁμαλὸς παχὺ καὶ μαραυθῆ, δύδιαν σημαίνει. αἱ κιλάδες νιφίλαι χαμῶνος, δυδιειαί. ὄλυμπος δὲ καὶ ἄθως, καὶ ὄλως τὰ ὄρη τὰ σημαυλικὰ, ὅταν τὰς κορυφὰς καθαρὰς ἔχωσιν, υὐδίαν σημαίνει. καὶ ὅταν τὰ νέφη πρὸς τὴν θαλασσαν αὐτῆ πρὸς ζοφώνυν, υὐδιανὸν. καὶ ὁ ταν ὕσαντος πρὸς λυσμὰς χαλκέδης τὰ νέφη χρῶμα ἔχῃ· υὐδία γὰρ ὡς τὰ πολλὰ τῇ ὑστεραίᾳ. ὅταν δὲ ὁμίχλη γίνηται, ὑδρὸς ἢ γίνηται, ἢ ἐλαφρὸν. ὅταν γίγνωνται πίτυραι, καὶ μὴ ἀναπεμπῶσιν, υὐδίαν σημαίνει. ἃ γὰρ πίπτει, πρὸς ἃ αὖ πιτύρωται καθαρὰ ἴσλυσι. γλαὺξ ἀσυχαῖον φθεγγομένη χαμόνι, υὐδίαν πρὸ σημαίνει· καὶ νύκτως χάμονος ἀσυχαῖον ἄδηλον. θαλαττία δὲ γλαὺξ ἄδηλα χαμόνος ἢ υὐδίαν σημαίνει, υὐδίας δὲ χαμόνος καὶ κόραξ δὲ μόνος μὲν ἀσυχαῖον κράζων. καὶ ἐὰν τρὶς κράξας, μετὰ ταῦτα πολλάκις κράξῃ, υὐδίανες. καὶ κορώνη ὄθρη υὐθὺς ἐὰν κράξῃ τρὶς, υὐδίαν σημαίνει, καὶ ταυίρας χαμόνος ἀσυχαῖον ἄδηλα. καὶ ὄρχιλος δ' ὁπῆς ἐκπετόμενος, καὶ ὀζ ὀρνίων, καὶ ὀζ οἰκίας ἔξωθεν, υὐδίαν σημαίνει. καὶ ἐὰν χαμῶνος βορδύνου, βόρραθεν ἐπόλαψις γίνηται λύκη νότοθεν. νότοθεν ἢ, ἐὰν πιφαγμένη ἢ νιφίλη ὀγκώδης ὡς ὑπὸ βορρᾶ πολύ, ὡς υὐδίαν σημαίνει μεταβολὴν, καὶ ὅταν βορέας νεφέλας πολλὰς λευκὰς ποιῶν μίγας, υὐδίαν σημαίνει. πρόβατα ὑψηλὰ ὀχλούμενα, υὐδιφόν ἐκτιλοῦσι τὸ σημεῖον. καὶ βοῦς ὑπὸ ἀριστερὸν ἰχίον καταπλινόμενος, υὐδίαν σημαίνει. καὶ κύων ὡσαύτως. ὑπὸ δεξιὸν δὲ, χαμόνα. τίτηγες πολλοὶ γινόμενοι, νοσώδη τὸν ἐνιαυτὸν σημαίνουσι. λύχνος χαμόνος καιόμενος ἀσυχαῖος, υὐδίαν σημαίνει. καὶ ἐὰν ἐπ' ἄκρου οἷον λίγχνου ἔχῃ λαμπρὸν, καὶ ἐὰν φ λύχνῳ τῇ μυξαν περιεράφῃ λαμπρᾷ γραμμῇ. ὁ δ' φείνῃ καρπὸς, σημαίνει τοῦ ἀροῦντος. ἐχέτω δὲ βία μέρη. καὶ ἐστιν ὁ μὲν πρῶτος ἀροῦντος σημεῖον, ὁ Β΄ Ϝ Δ΄, ὁ γ΄ Ϝ γ΄. καὶ ὡς αὖ τοῦτον ἕλωνται, καθάπερ καὶ γίνηται ἀδρόσταδος, οὕτως ἐξῆς καὶ ὁ ηΔ΄ ὄψεται ἀροῦντος. λίγνις δὲ καὶ τιάδι σημεῖα, ὅλως τι Ϝ φύσεως γίνεσθαι Θ Ϝ μερίων. ἐὰν ἀρχομένου Ϝ χαμόνος ζόφος ᾖ, καὶ καύματα γίνηται, καὶ τὰ αὐόλατος ἐπ' αὔριον σβαλυθῇ, πρὸς ὃ ἂν σημαίνει χαλάζαν ἐσομένην. καὶ ἐὰν μετὰ τῆ ἐαρινὴν ἰσημερίαν ὁμίχλαι πίπτωσι, πνεύματα καὶ αὔριον σημαίνουσιν εἰς ἑβδόμην μῆνα ἀμφοτέρων ἀριθμημένων. ὅσαι μὲν ἅμα μενεσθέᾳ τῇ σελήνῃ πίπτουσιν, αὗται μὲν πνεύματα σημαίνουσιν εἰς ἑκάτερον τὸ χρόνου. ὅσαι δὲ ἀμφικύρτου ὄσης τὸ σελήνης, ὕδατα. καὶ ὅσον αὖ μᾶλλον ἐφ' ἑκατέρῳ τῷ χρόνῳ ὁμίχλαι πίπτωσι, μᾶλλον τὰ ἀριθμὰ σημαίνει. σημαίνει δὲ καὶ τὰ πνεύματα ἅμα ταῖς ὁμίχλαις αἱ πιπτόσαις γινόμενα, καὶ ἐὰν μὲν ἀπ' ἀνῶν καὶ μεσημβρίας γίνηται τὰ πνεύματα, ὕδατα σημαίνει. ἐὰν δὲ ἀφ' ἑσπέρας καὶ ἀπὸ ἄρκτου, πνεύματα καὶ ψύχη. ὅς δὲ κομήτης αἰγυπτίους λίγνους, ἐ μόνον τὰ πνευματικὰ σημεῖα ὅταν φαίνωνται, ἀλλὰ καὶ ψύχη. τοῖς δὲ ἄστροις ἴσως, ὡς ὑπὸ πολὺ σημαίνει, καὶ ταῖς ἰσημερίαις καὶ τροπαῖς, ἐπ' αὐταῖς ἅλμας, ἢ πνεῦμα ἢ ὑετὸν ἢ μικρόν.

ΑΝΕΜΩΝ ΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΗΓΟΡΙΑΙ ἐκ τῆς Ἀριστοτέλους πραγματείας.

Βορέας ὅτος μὲν μάλιστα, πατρικὸς. πνεῖ γὰρ ἀπὸ μεσημβρίας μετάλλαξε, καὶ ὁρᾷ διπλᾶ πρὸς ἀλλήλας ἀμφίνοα, ἃ καλεῖται πατρικά. ἰσῆ δὲ καὶ νότος, μέσος. φέρει δὲ βόρρα, καὶ νεφέλας. πνεῖ γὰρ ἀπὸ μεσημβρίας, φοινικίας. πνεῖ γὰρ ἀπὸ καύσου, φοινικὸς. ἰσῆ δὲ καὶ λίψ μέσος καὶ παμφυλίας, καὶ νότος. πνεῖ γὰρ ἀπὸ νότου, ἢ καλεῖται καὶ νότος. λίψ δὲ αὖτε βορέᾳ οἷον τὲ ἐστὶν, ἐν οἷς καὶ λυκαυγέσι οἱ ηΔ΄ φασὶ λέγειν. καικίας ὅτος μὲν λίσβῳ καλεῖται θαλάσσιος. πνεῖ γὰρ ἀπὸ βόρου πρὸς λίβα, Ϝ ὑπὸ τὸ ἰλλυρικὸν κόλπου τὸ μυσίας. φέρει δὲ καὶ τὸ μιτυληναίου λιμένα. μάλιστα δὲ καὶ μαλόεντα. πνεῖ

τὰ. λέγεται δὲ αἰκαυνίας, ὧν ἄλλοι βορέαν οἴονται εἶναι. Ἀπελιάτης· ὅδε μὲν ἡ πρὸς τὴν φοινίκης, ποταμὸς Ἀκαλανῆς. πνεῖ δὲ ἐκ πυλίδος ὁμοίως ἄλλων μεγάλη, πόθι χειμὼν ὑπό τι τοῦ λιβός ἐστι βαπύρα ὄρος. λέγεται δὲ ποταμὸς Ἀκαλανῆς. φοχλεῖ ἡ δὲ πρὸς λόνιον. φέρεται δὲ ἰσικὴ πόλεως, καὶ πόθι ῥώσου, συρίας ὅδε. πνεῖ δὲ ἀπὸ τοῦ συρίου πυλῶν, ἃς διέπλευσε ὁ, τι ταῦρος ἡ ταυρόσια ὄρη. φέρεται δὲ τῶν βιπολιλαίων πόλεων ὁ μαρσίνης, ἀπὸ μάρσου λιμένος. φέρεται δὲ πθονόπων, καὶ φοίνικος, ἡ φέρεται κρήτης, ἡ δύσεως, καὶ κυρήνης, ἐλλαποντίας. μᾶλλον ἡ φοχλεῖται τὸ δύσεως λαφρίας, ἡ τὸ λιγυαίου λιμένος, Ἀκαλέμνου δὲ ἀκρωνίαν. πνεῖ δὲ ἀφ' ἑλλαπόντου. φέρεται δὲ ὁ σινώπης, βιρικυνίας, ἀπὸ τοῦ ἡλίου φυγίαν τόπων πνίων. φέρεται δὲ ὁ σικελίης, καταπορθμίας, πνίων ἀπὸ τοῦ πορθμοῦ. λιὸς ἡ αὐτὸν λαικίαν οἴονται εἶναι, διελαύνειν πθαγορίζοντες. Εὖρος· ὅσος φέρεται ἡ αἰγαῖος ταῖς ἡλίου συρίαις, σκοπιλὶς Ἀκαλεῖται, ἀπὸ τοῦ ῥωσίου σκοπέλου. φέρεται δὲ κυρήνη, Ἀκάρβας, ἀπὸ τοῦ Ἀκαρβανῶν τοῦ ἡλίου φοινίκων. διὸ καὶ τὸν αὐτὸν φοινίκιον Ἀκαλεῖσί τινες. εἰσὶ δὲ οἱ καὶ ἀπελιώτλιον νομίζουσιν εἶναι, ὀρθίονται ἔσται οἱ μὲν ἰῶνες, οἱ δὲ αἰολικὰ πθαγορίζουσι.

Νότος δὲ ὁμοίως λέγεται πᾶσι Ἀκαλεῖται. τὸ ἡ ὄνομα, σχεδὸν νοσώδη εἶναι. ἔχει δὲ διάφορα, διατ' ἀμφότερα ἡ νότου. λιβόνοτος· τὸ ἡ ὄνομα ἀπὸ τοῦ συμβαίνοντος. λιβυκαίνεται γαλῆ. λιψ νὴ ζεύς· τὸ ὄνομα ἀπὸ λιβύης, ὅθεν πνεῖ. Ζέφυρος· νὴ ὅτος πόδι τὸ ὄνομα, σχεδὸν τὸ ἀφ' ἑσπέρας πνεῖν, ἡ ἡ ἑσπέρα ἀφανὴς, ὅτος γὰρ πάρεσται. Σκυτελίνος, ἀπὸ χωρίου σκυλαντίμου. διαπελιωτιαλιωτοφρυγίας. ἐστὸν δὲ λιγυ, φαραγγίτης· πνεῖ γὰρ ἐκ λίνος φαράγγος ἡ νὴ τὸ πεγαῖον. λέγεται πολλοῖς δὲ, ἀργέστης. Θρακίας· νὴ, ἡ θράκιλλα, τρυμονίας· πνεῖ γὰρ ἀπὸ τοῦ τρυμόνος ποταμοῦ. νὴ ἡ ἡ μεγαρικὴ, σκιρρῶν, ἀπὸ τῶν σκιρρωνίδων πυλῶν. φέρεται δὲ ἰταλίας νὴ σικελίας, λίψακας. ἐστὶ τὸ πνεῖν ἀπὸ τοῦ λιψακίου. φέρεται δὲ ἡ δύσεως νὴ λίσβου ὀλυμπίας· τὸ δὲ ὄνομα ἀπὸ τοῦ πόλεως ὀλύμπου. ὀχλεῖ ἡ πυρσαίος. ὑποτυγχάνει δὲ σι νὴ τὰς βίσσας αὐτοῦ, ὡς λέγεται, νὴ πνίσσειν, ὑποτρέψας τὸν ζυγὸν λίνλον, ἵνα νὴ πᾶν ὀφθαλμῶν σι πιθῶσι.

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΠΕΡΙ ΙΛΙΓΓΩΝ.

Οἱ ἴλιγγοι γίνονται, ὅταν ἢ πνεῦμα ἀλλότριον πρὸς τὸν λιφαλέα ἴλθῃ, ἢ ὑγροῦ πλησμονὴ ἢ ἀπὸ βοφᾶς φύσεως, οἷον ἢ τοῦ οἴνου, ἢ νὴ ἄλλο τινὸς χυλοῦ· ἢ βίου, ὅταν κινῆται λίνλον τὸ λιφαλέον. ὁ γὰρ τόπος ὁ πρὸς τὸ ἐγκέφαλον, φύσει μὲν ὑγρὸς ὢν. ὅταν δ' ἴλθῃ τὸ πνεῦμα ἀλλότριον, διαζεῖται διασεύμενον, καὶ πῶς τὰς φλέβας ἀθεῖ λίνλον· τὸ ὑπάρχον ὑγρὸν· ὥστε τρόπον τινὰ τὸ αὐτὸ συμβαίνει, νὴ ἐάν τις πθαιρέσῃ λίνλον λινῇ τὸ λιφαλέον. ἐσθὴς γὰρ σβαφεῖσα, ἐξυθρὸν ἢ ἐσωθεν ἔσται τὸ λινοῦν, ὅσπερ οἷον σίνις τινὸς τοῦ φορᾶς τοῦ ὑγροῦ μὴ σωιεχοῦς ὁμοίως. ἀλλ' ὁ τῷ λινήσαι τοῦ μὲν ὑστεροῦντος, τοῦ δὲ πθτιρῶντος, τὸ ὑφισάμενον αὐτιπερᾶν ἴσωσι. τὸ δ' ἰσαμένον σχεδὸν τὸ μὲν ἰξερέπτειν ὁμοίως αὐτῷ ἐκ κύκλῳ, ταύτῃ φέρεσθαι, νὴ τὸν ἴλιγγον ποιᾶ νὴ καθ' * πολλάκις. αἴτιον δὲ τοῦ μὴ διώκεσθαι τὰ ὑγρὰ ῥᾳδίως σφίγγεσθαι, καὶ διυᾶσθαι σχεδὸν τὴν λιχθᾶσαν αἰτίαν, ὅτι οὐ σωιεχῆ. λέγεται πλήσιον γὰρ τὸ συμβαῖνον. ὥσπερ γὰρ τοῖς ὠοῖς ὅσοις ὁμοῖς. οὐδὲ γὰρ ταῦτα διώκεται διυᾶσθαι σχεδὸν τὸν ὑγρότητα. τὰ δ' ἰφθὰ διώκεται, σχεδὸν τὸ μὲν ἔχαν τὸ σφάλον ὑφισάμενον, ἐνὸς ὄντος νὴ σωιεχοῦς. αἱ μὲν δὴ αἰτίαι φυσικὸν αὗται, νὴ τοιοῦτοι τὸ πάθους. ἀφ' ὧν δὲ συμβαίνει γίνεσθαι τοῖς καθ' ἕκαστα, πόθεν ὧν ἀρξόμεθα, πῶς ταῦτα αὐαγκαῖον πιαιτέον· οἷον διότι λίνλον πόθι πατοῦντες ἰλιγγιῶσι. νὴ ἔτι μᾶλλον, καὶ ὅσῳ ἂν ἐλάττω λίνλον καὶ θᾶττον δίωσι σφοδρότερον, ἐὰν μετὰ πολλῆς ἢ μόνον, καὶ ἐπ' ἀριστερὰ δίοντες μᾶλλον· νὴ οἱ μακρότεροι δὲ μᾶλλον. πάντων γὰρ τούτων καὶ ἔτι ἄλλο ποιητέον, ὧν τοῖς πρότερον αἰρημένοις αἰτιᾶται. ἔσπερ γὰρ ὁ ἴλιγξ γίνεται, ἐὰν ὧν τῷ αὐτῷ σχήματι πλείω καὶ μάλιστα τῶν λοιπῶν ἰλιγγιᾷ ὁ ἐγκέφαλος, ἢ ὁ ὧν ἐλαφρότερος λίνλον σχῆμα, καὶ ὅσῳ καὶ θᾶττον μᾶλλον· διότερ οἱ διοντες τῶν πθαπατόντων, νὴ οἱ ταχέως τῶν βραδέως. δίεσι γὰρ οἱ * πῶς τὸ λίντρον. ὡς ὅταν διατ' αὖθις τὰ μέρη αὐτῶν ἐκπέσῃ, πῶς μέρη κορυφλὼ σωαπέσῃ, καὶ γίνεσθαι ἴσως· βάσιν δ' ἐὰν τὸν λύ

κλω. διὸ συμβαίνει, καθάπερ γὰρ τῷ αὐτῷ σχήματι τῆς λιφαλῆς· καὶ ὅσῳ αὖ ἐλάττων λύκλῳ μᾶλλον ὀξυτέρας· γὰρ ὁ λῶνος. καὶ ἐὰν θᾶττον πλειοναχὶς γὰρ τάττῳ γίνεσθαι τὴν ἴσην χρόνῳ· καὶ τοῖς μακροτέροις δὲ μᾶλλον, ὅσῳ ἐγκλίνουσιν· ἐγγυτέρω γὰρ ἔχειν τῆς λιφαλοῦ, ὁ μείζων τοῦ ἥλιόν κορυφῆς. διὸ χειλὸν ὥσπερ γὰρ τῷ αὐτῷ συμβαίνει ἴσῳ ἔχοντα τὴν λιφαλῆν· ἔτω δὲ μᾶλλον ὁ ἐλίγγος, καὶ οἱ ἐς τὰ ἀριστερὰ δίοντες. ἔτι μᾶλλον ἴσως νοῦσι, καὶ ὀξυτέραν ποιοῦσι γαστέρα πρὸς τὴν λύκλον. ἐμβριθέστερα γὰρ ὄντα τὰ δεξιὰ, πρὸς ἀποδιαίζειν μᾶλλον αὐτοῖς δεῖ τὴν ἀδύνειαν τῶν ἀριστερῶν. καὶ ἐὰν μὴ μετὰ πολλῶν δίωσι μᾶλλον, καὶ θᾶττον, ἢ μόνοι. πρὸς γὰρ τὴν λύκλον πρόσφορόν, καὶ ἡ ὄψις αὐτὴ προσβάλλειν τοῖς δίωσι, καὶ σωτικὸς ὂν τῷ ἐγκεφάλῳ, ποιεῖ ἴσην λίνησιν ἑτέραν, καὶ ταραχλιῶ, ἀεὶ γὰρ τὸ ἔξω διαδίδοται, καὶ πρὸς τὰ ὠτός, ὥστ' ἐπεὶ καὶ ἐκάτερον ποιεῖ τὴν ἐλίγγον, οἷον ἥ, τε λύκλῳ λίνησις τῆς λιφαλῆς, καὶ ἡ ὄψις συνηχὸς βλέπουσα τὸ λύκλῳ λινεμένῳ. ἔχ ἀμφοτέρων δύλογον, θᾶττον καὶ μᾶλλον γίνεσθαι τὸ πάθος. ὅτι δὲ διὰ τὴν τῆς ὄψεως λίνησιν ἐλιγγιᾶν συμβαίνει, φανερὸν ἐκ πολλῶν. οἵ τε γὰρ πλέοντες θᾶττον καὶ μᾶλλον ἐλιγγιάσιν, ὅταν ἐμβλέπωσι τοῖς κύμασι, καὶ τῇ τῶν ἄλλων ἀέρων λινήσει. διὸ καὶ ἐγκαλύπτονται, τοῦτ' δύλαβέμενοι. καὶ οἱ τὰς αὐλῶνας καὶ τοὺς βοχοὺς θεωροῦντες, ἢ καὶ συμπεριφέροντες τὴν ὄψιν, τάχυ σκοτοῦνται. συμβαίνει γὰρ λινεμένου λύκλῳ τὴν ὄψιν, λινεῖν τὰ ὠτός, καὶ ταραττεῖν αὐομάλως. τῶν ἐλιγγιῶν δὲ, καὶ οἱ τὰ ὑψηλὰ καὶ τὰ μιγάλα καὶ ἀποτομα ἀρθρὶ ἐποντοῦν, διὰ τὸ συμβαίνειν μακρὰ ἀκτεινομένου σέσθαι καὶ λεπαλαίνεσθαι τὴν ὄψιν. σφομένου δ' ὅτως καὶ λινεμένου, ταραττεῖν καὶ λινεῖν τὰ ὠτός. ἀπολείπουσι δὲ ὃ συμβαίνει ὅταν, διὰ τὸ μὴ ὡς ἀκτείνειν μακραί, ἀλλ' ἀκτέμνεσθαι τοῦ ὁρᾶν φωτὶ γίνεται δὶ ἐλίγγου. καὶ ὅταν εἰς ὅταν βλέπωσι σωτικῶς, καὶ ἐπατγίζωσιν. ὃ καὶ ἐπὶ πορεῖται, διατί ποτε λινεμένης λύκλῳ τῆς ὄψεως, καὶ ἀρεμούσης, συμβαίνει τὸ πάθος. ἄτοπον γὰρ τὸ ἐναντίων. αἴτιον δὲ τῷ μὲν ἐν τῇ λυκλοφορίᾳ τὸ ἀρεμοῦν, τῷ δὲ ἐν τῇ ὠῒσαι καὶ τῷ ἀτενισμῷ. διότι τὰ μὲν ὁρᾶν λινεῖσθαι σωζόμενα δύσιν, καὶ ἡ κάσις τοῦ ὄψεως διάκασις ἐνὸς μορίου, καὶ τἄλλα τὰ σωτικὰ ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ σωίσασθαι. διὸ σάμενα δὲ καὶ χωριζόμενα τὰ βαρέα, διὰ τὰ βαρύνει, καὶ ποιεῖ τὸ ἐλίγγον. τὰ γὰρ ψυχρὰ τὰ νεαδῆ τῶν δὲ τῶν λίνησιν, ἄλλο τι καὶ συμβαίνει διὰ ταύτην. εἰ δὲ μή, καθάπερ Ἡράκλειτός φησι, καὶ ὁ Κυκεών, δύσεται λινούμενος. ἐὰν δ' ἐν καὶ τῇ λυκλοφορίᾳ τὸ αὐτὸ τοῦτ' ἀεὶ δυνάμενον. δύσεται γὰρ ἡ σίνη. τὰ δὲ βαρέα καὶ κοῦφα δίχα ἅμα ἐᾶν, τὰ μὲν εἰς τὸ μέσον ἄγοντα, τὰ δ' εἰς τὸ ἔχαθεν. ποιεῖ δὲ καὶ τὸ λύπειν ἐλίγγος διὰ ὅτον. χωρίζειν γὰρ τὰ βαρέα, καὶ ἐλαφρά, τὰ μὲν ἄνω, τὰ δὲ κάτω. δεῖ δὲ ἅμα εἶναι, καθάπερ ἐλέχθη. ποιεῖ δὲ καὶ ἄλλη δύσις ἐναντίωσιν, ὡς δοκεῖ * οἷον ἡ δι' ὠδίνας καὶ δι' πληρώσεως. ἡ μὲν γὰρ ἐνδεια σώτηξιν, ἡ δὲ πλησμονὴ πρίπωσιν ἐποίησεν, ὥστε πλῆρες γίνεσθαι οὐ πόρος. αἰτιῶσα γὰρ ταῦτα διατεβαίνει, καὶ δύσησι τὰς πόρδιδας, ὅπερ ὄψις ὁ ἐλίγγος. ἐπεὶ καὶ αἱ μέθαι, καὶ αἱ φαρμακεῖαι, καὶ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα πρὸς πλησία, διὰ ὅτον ποιεῖ οὐ ἐλίγγος. ὅθεν καὶ ὁ σημεῖον ἐστιν ἐπ' ἀμφοῖν κοινὸν λαμβάνουσιν. ὅταν γὰρ μὴ δυνηταί δύσεσθαι ἢ ὁ τόπος ἀριθμεῖν, τὸ μὲν ὅ πω καὶ * τᾶδαι τὸ δὲ μεθύειν ἡ ἐλαρὸν τος. ἡ ἀλλοδίκη γὰρ ἐμπεπωκυῖα, ποιεῖ τὴν παραχήν. διὸ καὶ ἐφ' ὅσῳ ἄλλῳ συμβαίνει τοιοῦτον ἢ ὑγρότητος γίνεσθαι πα * ἢ καὶ τῶν ὑπεχόντων διάκασις, ἀφ' ὧνπερ συμβαίνει ὅτον ὁ πάθος. αἰσθάνονται δὲ μᾶλλον ἢ καθιζόντες, ἐλιγγιῶσιν· ὅτι ἠρεμοῦντων σωίσεται ὁ ὑγρὸν φ τῇ λιφαλῇ πλέον. ὅταν δὲ δύνωνται, σφαλερὸν γίνεται, καὶ εἰς ἓν μόνον ἀθρόον ἄγον ποιεῖ τὸ ἐλίγγον.

ΘΕΟΦΡΑ-

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΠΕ
ΡΙ ΚΟΠΩΝ.

ΝΤΙΝΙ ποτ' ὁ κόπος, τίσιν ὡς πρὸς τὰ πότιμα, ὡς ἐπίπαν εἰπεῖν ἐστὶ λαβεῖν· φλοιοῖ καὶ ὕδατι, ἢ μόνῳ γε τῷ ὕδατι. ἔστι γὰρ καὶ ἡ λίνησις, ἢ ἐπαφροῦσα σωτῆρος ἁλμώδη· καὶ ἁπλῶς πόνος, οὗπερ αὐτὴ ἡ κόπος. διὸ καὶ ἀεὶ βαρύνεται ὁ κοπιῶν, εἰ σὺν τῷ ὕδατι μὴ διαπίοι ὑγρότητος, οὐκ ἂν γένοιτο ὁ κόπος εἶναι κατὰ φύσιν. ὁ δὲ κόπος ἀθλιότης, ἄτοπον, τὸ μὲν διὰ ὃν ἡ λίνησις καὶ ὁ πόνος, γε πάντως καὶ ὁ κόπος. ἀλλ' ἐκ μὲν λινήσεως ἐπιῤῥεῖ μὲν σωτῆρος εἰς αὐτὰ ταῦτα καὶ τὰς λαμπάς, ἅπερ μάλιστα βαρύνονται καὶ κοπιῶσι. λέγεται δὲ καὶ τὰς σάρκας, καὶ ὅλον τὸ σῶμα κοπιᾶν· ὅθεν καὶ οὐ δεινοὺς ἐσάγρας καλεῖσθαι. εἰ δ' γε ἐστὶν ὁ κόπος, πότερον ὡς λινοῦσιν ἢ λινημένοις, ἢ ὡς ἐπιῤῥεῖ λιχμώμενοις, ἢ οὐδὲν κωλύει τρόπον τινὰ ὡς ἄμφω. καὶ γὰρ λινήμενά πως, καὶ λιχμώμενα κατὰ τὴν ἐπιῤῥοήν. ὅταν γὰρ εἰς τὸ γένος ἐλίκνηται μᾶλλον τὸ πόνου, τοῦτ' γε τοῖς ἐσοῖς κόποις ἐπεί καὶ γε τῇ σαρκί, γε ὅλοις τοῖς σώμασιν, ὃ δ' ἁλοῦν συγκόπτει, ὃ μᾶλλον συμβαίνει τὸ πόνου πρὸς ἅπαντα τὰ μέρη. γε μᾶλλον οἷς ἄν τις φόρτῳ, καθάπερ τοῖς ἄνω γε κάτω. καὶ αὐτὴν τούτοις μοχθοῦσι δοκοῦσι, ὥσπερ καὶ γε ταῖς σκληροκοιτίαις. ὡς δ' ἁπλῶς εἰπεῖν, γε τοῖς καλυπτομένοις μᾶλλον μᾶλλον, καὶ νόσοις δ' καθ' ἕτοις, ὅταν τις σωτῆρος ἐπὶ τὰ νοῦσα καὶ τὰς λαμπάς ἐλθῃ, καὶ ἡ βαρύτης ἀπὸ ταύτης. διὸ καὶ οὐδ' ἐς πω ποτὲ τῶν γαστέρα ἐκκοπίασεν, οὐδὲ τῶν λιφαλῶν. ἔρα δ' ὅταν καὶ ἄλλως πως ἡ ὑγρότης ἐπιῤῥεῖ παντὸς κόπος. οὐ γὰρ αὖ ἐπὶ σὰ τῶν λίνησιν, ἃ ἔστι μὲν οὐκ ἀναγκαῖον, ἀλλὰ μᾶλλον πόνος τις ἀκολουθῶ. καὶ γὰρ λαβόμενοι καὶ ἑστῶτες, καὶ λακτακόμενοι φασὶ κοπιᾶν. καὶ γε ὁδῷ αὐτῷ χάματι καὶ ἡ πίθυις ἐπίπονον· οἷον γὰρ θλίψις καὶ πάγη τίς. ἀλλ' γένοιτο δὲ καὶ ὑπὸ πληθμονῆς καὶ ἀγρυπνίας, καὶ ὑπὸ λακτέῤῥου φασὶ κοπιᾶν. ἅπαντα δέ πως καὶ ταῦτα πλῆθος ὑγρότητος. ἅτε γὰρ πλησμονὴ ἐρατεῖται τὸ σώματος, ἅτε ἀργυπνία κωλύει τὴν πρόψιν. ὅτι λακτέῤῥους, φανερά τις σωτῆρος, ἢ ἁπλῶς ἀπῶν ὑγρότης. πότερον οὖν κόπως ταῦτα, ἢ ὁμοίως ἡ διάθυσις, ὥσπερ καὶ ἐκ τῶν ὕπνων συμβαίνει. βαρύνονται γὰρ διὰ τὴν σωτῆρα, ἢ οὐδὲν κωλύει διὰ πλάνης αἰτίας γίνεσθαι τὸν κόπον. ἐπεὶ γένοιτο καὶ λακτερεθιζόμενον τὸ σώματος, καὶ οὐ λιμᾶς ὑγρότητος ἐπαρχούσης, οὐδ' αμοῦ λοιπῶσι. καὶ μάλιστα γ' ὡς ἀπῶν οὖσι, πλὴν εἴ τις γε τούτοις τοῖς μέρεσι λέγει τὴν σωτῆρα ἐπαφρεῖν. ἐπεὶ ὅταν γ' ἁπλῶς ὑγρότητος ἐπιῤῥοὴ γίνηται τις, οὐ πάντως κόπος. ὥσπερ τοῖς ὑδροποσίαις οὖν ὑπὸ λαβίδρας, ὧν τὰ γοῦνατα καὶ οἱ πόδες οἰδοῦσιν. ὁδὶ γε ὅλως, ὅταν ὑγραυθῇ καὶ βαρυνθῇ τὸ σῶμα. χαλεπὸν γὰρ πᾶσι ἅμα συμβαίνει γε τοῖς νοσοῦσι. ταῦτα μὲν ἐκ ἄγαν διορίσαι χαλεπόν. αἱ δὲ θεραπεῖαι δόξαιεν φαίνεσθαι πως ἂν ἡ τε πλήθει, ἡ ἐκκαθαίρειν· οἷον ἅτε λαβυρραίνοντα ἡ λαγόνας ἡ πόδας, ὥσπερ γε ὑγρότητα ἡ σωτῆρα τὸ πλῆθος, ἡ τῷ κόπῳ λύσαι τὸ κόπου, ἢ τῇ πεῦσιμίαν· ἐκ αἰσὶ ἢ φάναι τινα. καὶ γὰρ μάλ' ὀξέως λέγεται τὸ κατάξηρον καὶ συντετιγμένον, καὶ πλέον τόπον ἐκκρίσιν πιεῖν τὸ λυπῶντος, καὶ ἢ σάρκα καὶ κατὰ λύσιν. ἅτε λίνησις ἡ ὁ πόνος ἅπαν ἐξάγειν τὸ σύντηγμα, ἡ ἐξιπτάμενον ἐκ ἅπασιν, γε πάντως αἱ διαῦται τὰ παχέα. ἀλλ' οἷς μὲν μεγάλαι, μὲν δ' ἐκ μεγάλων αἱ ἀρχαί, τὰ δ' αὐτίτυπα τὰ σκληρὰ μᾶλλον ποιᾶ λόπον. καὶ γε πυρέσσει, καὶ γε δρόμων, καὶ γε κατακλίσει, ἡ γε λαβίδρα, θλῖψ τὸ μᾶλλον ποιᾶν πλυγμὸν καὶ ἐπίθυσιν, τάχα δ' ἴσως καὶ τῶν σωτηρίαν πλέον, κατὰ πρότερον δὲ τὸ ῥιοῦσθαι καὶ λόξωσιν, ἀλλ' γε γε ταῖς λαβίδραις καὶ ταῖς κατακλίσεσι τὸ ἀπὸ καὶ γε λίσιον, ὅταν ἅπαξ λαβῇ τὸ βάρος, οὐκ ἔτι ἀνίεται· ὥστε καὶ ταῦτα ἐχεῖν ὁμοίως ἀποκρίνεσθαι, οὐκ ἔστι δὲ τοῦτ' ἀληθές. ἀεὶ γὰρ ἔχει πως τὰ ῥιοῦσθαι ἐνίοτε, ὡς ἀπέτασε τῇ φύσει. καὶ ἐπεί λίθον γε πλέονι χρόνῳ ποιᾶν ἀποκάμνον, ὅτι ῥιοῦται. πνὰ δὲ πτισάν, καὶ μεθὲν γε λίσιόντα τῇ θλίψει ποιᾶ γε λόπον. ἔτι κατὰ τὴν λίνησιν καὶ τὴν προφὴν τ' ἀλλ' γε λίσιοσι, καὶ ποιᾶ τινα μεταβολὴν πάλιν. οὐ δέ ταῦτα δ' πως, καὶ

τὰ ὑπτιάζοντα τῶν λαιμῶν καὶ παρώτρα, καὶ λατάκυρτα τῶν ὠμοπλατῶν. ἡ γὰρ ὀλίγη, σφιγγόμενον ποιεῖ καὶ μᾶλλον τὸν πόνον, ἐφ' ὃν τὸ πνεῦμα αἴρει ζομένου τοῦ βάρους. τὸ μὲν οὖν λυγρὸν τοῦ ὕδατος, τούτου δὲ μᾶλλον τὸ κοῖλον. διόπερ δὲ αὖ μηροὺς καὶ τὰς λαπάρας μᾶλλον κοπιῶσιν, ὅτι μᾶλλον ὁ πόνος τὴν τοῦ σωματος διάθεσιν. σωματείρεως δὲ καὶ συμφυτείρεως ὁ μηρός. ἅμα δὲ καὶ ἡ τοῦ ὑδάτος διάθεσις, καὶ ἡ τούτου ἐν ὑγροτέρῳ τοῦ τόπου τοῦ ἔχοντος πρόσπτωμα. διόπερ αἱ ὑποφυάδες μᾶλλον τῇ θρόμβωσιν ἐοίκασι τοῖς λίνεσίν τι μᾶλλον καὶ πλάγιον. ὅτι δ' ἡ ἀναθέσεις ποιεῖ συμπάθειαν τοῦ ὑδάτος καὶ φλεβῶν, καὶ ἐκ τοῦ βουβῶνος, δῆλον. πληγέντων γὰρ τοῦ λαπτικοῦ, φύεται βουβὼν. διόπερ δὲ καταβαίνοντος μὲν καπνοῦ οὐ μηροὺς μᾶλλον πονοῦσιν· ἀναβαίνοντος δὲ τὰς λαπάρας, ὅτι κατὰ μὲν τὴν ἀναθλασιν ὁ πόνος τοῦ αἴρειν τὸ σῶμα. φορτίον γὰρ γίνεται. ἐπανὴν οὖν ἅπαν ἐπίπαστον ὁ βάρος, καὶ ἐρώμενον τοῦ μᾶλλον ὁ πόνος. ἡ δὲ λαπάρα πονοῦσιν. ἔχει γὰρ ἔχον μῆκος, καὶ οὐχ ἁπλοῦν ὁ πούς πλατύ. διόπερ ἀλγοῦσι. καταβαίνοντος οὖν τοῦ βάρους τῷ ὤμῳ μᾶλλον πονοῦσιν, ὥστε ἀεὶ τούτῳ ἔχουσι τὸ βάρος, ὁμοίως καὶ τὰς λαπάρας. τῷ δὲ καταβαίνειν ὁ πόνος ἀεὶ ἁπλοῦν τὸ σῶμα, καὶ παρεμβῆναι παρὰ φύσιν· ὥστε καὶ ὁμαλὲς ἁπλοῦν τὸ σῶμα, καὶ ἀλγοῦσι μᾶλλον, καὶ ποιεῖ τὸν πόνον. ὡς οὖν ἡ λαπάρα τῷ ἀεὶ ἀναβαίνειν λαμβάνει, οὕτως ὁ μηρὸς τῷ ἀεὶ καταβαίνειν, ἀγαίρειν τὸ σῶμα ὅλον. ἁπλῶς τὰ βάρη καθ' αὑτὰ φέρεται, ὥστε χαλεπώτερον τὸ ἀναβαίνειν τοῦ καταβαίνειν. χαλεπώτροι δ' οἱ πρὸς τὸν θώρακα τόποι, διὰ τὸ κάτω διότι ἐγγύτερον τοῦ πνευμονικοῦ πόρου. συμβαίνει οὖν ταχὺ συγκοπιᾶν. ὅθεν δ' ὁ πυρετός. ἡ δ' ἐκ διὰ σκληρᾶν φλεγμονὴ πρόσφορος, διὰ τὸ ἀκμαιότατα θάπτον. τοῦ δὲ βραχίονι τὸ παρώτρον διεγίνεται ῥίπτειν λίθον, ἢ ἄλλο τι βάρος, ἴσει ἀπασμοῦ ἕτερον, καὶ καμάτου ἕτερον. ὁ γὰρ ἐπιρρέπτης, καθάπερ ὁ βαλλων πρὸς τὸ διὰ τῆς χειρὸς ἄγων. ὥσπερ ὁ πύνταλος πρὸς αὖ ἀρῆπας καὶ αὖ λαρπάς· διὸ ὁ μὲν μᾶζον ἄλειτ' ἢ μὴ ἔχων. ὁ δὲ θάπτον θᾶ, μὴ πᾶσα σώων· ὁ δὲ ἧττον ἀπαθὴς πρὸς τὸ βάρος. οἱ δὲ βραχεῖς πρίπαστοι, τὸ παρώτρον τῷ μακρῷ, καὶ οἱ ὁμαλοὶ τῷ αὐτομάλῳ, ὅτι πολλάκις ἴσα συμβαίνει. τῷ δ' ὁ τῷ αὐτῷ χάματι χαλεπὸν καὶ κοπιᾶν, διὰ δ' ἐκεῖνο ἐναντίον, ὡς κοπιᾶσι τὸ μᾶλλον ἢ ὁ τοῖς ὁμαλοῖσι χωρίοις, καὶ θάπτον βαλίζουσιν ἢ ὁ τοῖς αὐτομάλοις. τὸ παρώτρον μὲν γὰρ ὁ αὐτὸς χάματι. θάπτον δ' ἡ βάλισις ἢ ὁ τῷ ἴσῳ χρόνῳ ἐλαττῶ τὴν ἀναφορὰν ἔχουσα. τοιαύτη δ' ἡ ὁ τῷ ὁμαλῷ. τὸ δὲ παρίπαστον πορρώω γινόμενον, γίνεται πρὸς τὰ πολλά. διότι δὲ μακροὶ μὲν ὄντες οἱ πρίπαστοι ὁ τοῖς ὁμαλοῖσι, τὸ παρώτρον τῷ αὐτομάλῳ. οἱ δὲ βραχεῖς, ἀπὸ πώτροι· ἢ ὅτι ἡ πολλὴ κίνησις ποιεῖ κόπον, ὁ ἔχυρα τοιαύτα ἀσασματώδης. πολλὴ δ' ἡ σωμαχὴς, καὶ μία. ὁ μὲν οὖν τοῖς αὐτόπτοις, αὖ ἔχουσι μῆκος αἱ μεταβολαί, ποιοῦσιν ἀνάπαυσιν. ὁ δὲ τοῖς ὁμαλίσιν, ἢ ὁμοιότης τὸ χάματος ἀφαλαμβάνῃ, ἀλλὰ συνεργάζεται πρὸς τὸ σωμαχὴν τῇ κίνησιν ἐοῦσα. ὅταν δ' ἡ βραχεῖα, διὰ μὲν τὸ πλῆθος τῆς κινήσεως, ἀγίνεται κόπος. διὰ δὲ τὸ μεταβολὴν ἰσχυρὰν εἶναι, καὶ ἐναντίαν τῇ ἑαυτοῦ καὶ ἄνω, ποιεῖ κόπον. ποιαύτη δ' ἡ ὁ τοῖς ἐναντίοις. ὁ δὲ τῆς ἀπαλότητος ὅτι θρόμβός τε καὶ λάθυρα τὰ σώματα διὰ τὸν σωτάξιν. ἡ δὲ τοιαύτη διάθεσις ἀσθματικὴ. κατάπαυσιν δ' ὕπτιοι, διὰ τὴν ἔκλυσιν. ὁ δὲ τούτῳ ὁ τῷ ζήματι μᾶλλον ἄνισον, καὶ πᾶς τὸν ἐξουθενωμὸν συνεργᾶ. συμβαίνει δ' αὐτοῖς ἑαυτοὺς ἧττον μᾶλλον, τὴν δ' ἴσην ζωφὴν ἧττον ποιεῖν. διαίτοι ὁ ὕπνος ποιητικὸν, ὅτι ἅμα τροφῆς πρόσπτωμα ἔχουσι πλῆθος. ὁ καὶ αὐτὸ μίτριον ὄν, δύναται πορρώτερον ὅτι πολλῆς τροφῆς. διὸ τὸ ἀναμιγνύμενον ἑαυτοῖς ποιεῖ τὴν τροφήν. ὁ δὲ ὕπνος μᾶλλον γίνεται ἀπὸ τοῦ πλάνου ὑγροῦ καὶ θρόμβου, ἑαυτοῖς τοῖς μεθύουσι. διὸ καὶ οὗτοι δὲ πνεῖς αὖ μὲν χειμερινὸς ἀλέμματι, αὖ δὲ θερινοὺς λυτρῷ βραπτύμῳ· αὖ μὲν διὰ τὰς μεταβολὰς καὶ φρένας, αὖ δὲ διὰ τὸν ξηρότητα ἢ ὥρας ἑαυτοῖς γαίνειν. διὸ καὶ τοῖς πνεῦσι τὸ θέρος μᾶλλον ἀδονὴ σιτία κοινὸν μὲν, οἰκειότερον δὲ τῷ θέρει. διὰ γὰρ τὴν ὥραν ὑπὸ τῆς σιτίων θερμαίνεται. διότι δὲ τὰ ὑγρὰ σώματα κοπιαρώτερα τῶν μὴ ὑγρῶν· αὐδαυέστερα γάρ. τὸ δ' ἰσχυρότερον μὲν, ἀπαθέστερον δὲ, οὐ πᾶς ἅπασιν ἀπαθέαν τὸ σκληρὸν, οἷον πρὸς θραῦσιν, ἢ διάταξιν, ἢ θλάσιν, ἢ διάσπασιν· ἀλλὰ γλιχρότερα. ὧν γένος μαλακὰ καὶ ὑγρὰ τὴν φύσιν, ὁ δὲ κόπος ἐκσπαστικὸς καὶ ἐκπληκτικὸς κινήσεως· ὁ μὲν γὰρ τῇ μεταβολῇ τῶν περιεχόντων

ἐχθ, καὶ τὴν

ἔχει, καὶ τὴν συνέχειαν παρὰ τὰ * μέρη. ἐν δὲ τῇ ὀσφῦϊ τῶν μοσῶν, τρεπτὰ δὲ τὰ ὑγρὰ τῶν * σωμάτων, καὶ γάρ που * μᾶλλον καὶ τύπτεται ἄνθρωπος * τὰ δὲ σκληρὰ * τοῦ * τίου.

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΠΕΡΙ ΟΣΜΩΝ.

ΟΣμαὶ, τὸ μὲν ὅλον ἐκ μίξεώς εἰσι, καθάπερ οἱ χυλοί. τὸ γὰρ ἅμα πᾶν ἄπαν ἄοσμον, ὥσπερ ἄχυλον. διὸ καὶ τὰ ἁπλᾶ, ἄοσμα· οἷον ὕδωρ, ἀήρ, πῦρ. ἡ δὲ γῆ μᾶλλον μέντοι ὀσμὴν ἔχει, διὸ μᾶλλον μικτή. τῶν δ' ὀσμῶν, αἱ μὲν ὥσπερ ἀπλῶς ἐκ ὑδαρεῖς, καθάπερ ἐπὶ τῶν χυλῶν· αἱ δὲ ἐχυσαί εἰσιν ἰδίας· αἱ δ' ἰδίαι, δοκοῦσι μὲν ἀκολουθεῖν ταῖς τῶν χυλῶν. οὐ μὴν ἔχουσί γε πᾶσαι τὰς αὐτὰς πεφυκυῖαι τοῖς εἴδεσιν, ὥσπερ ἐν τοῖς περὶ τροφῆς εἴπομεν· οὐδ' ὅλως οὕτω διωρισμένοι τοῖς εἴδεσιν, ὥσπερ οἱ χυλοί· ἀλλ' ὡς αὐτοῖς γίνεται. ὅτι τὰ μὲν δύσοσμα, τὰ δὲ εὐωδη. τῶν δὲ δυσωδίας καὶ εὐωδίας, οὐκέτι τὰ αὐτὰ λεκτέον, καθάπερ ἔχοντα διαφορὰς μεγάλας. ἐπεὶ γὰρ τῶν γλυκέων καὶ πικρῶν μᾶλλον, ἅλλα δριμέα λέγεται καὶ ἰσχυρά, καὶ μελαχὴ καὶ γλυκεῖα καὶ βαρεῖα ὀσμή· φαίνεται δ' ἴσιαι τούτων, καὶ τῶν εὐωδῶν. ἃ δὲ λεχθέντων, καὶ ὥσπερ ὧν πᾶσι τοῖς διαφθειρομένοις, ἀποστάσης. ἅπαν γὰρ τὸ σηπόμενον εὐωδές, ἐὰν μή τις τὴν ὀξύτητα λέγει τὸν οἶνον ἀποστάσης, τῇ ὁμοιότητι δὲ φθορᾶς. ἐν ἅπασι δὲ τῇ ἀποστάσῃ εὐωδία, καὶ ἐν φυτοῖς, καὶ ἐν ζώοις, καὶ ἐν ἐψύχοις. ἐν ἅπασι δὲ διαφθειρομένοις, ὧν μὴ ἡ σύστασις δύσις ἐκ τοιαύτης ὕλης. ἔχει γάρ ἴσιαι καὶ τὴν δι' ὕλης ὀσμήν. ἐμοὶ μὲν οὖν πάντων γε τοῦτ' ἀκολουθεῖ· πολλὰ γὰρ εὐωδη τὰ ἐκ τῶν ἀποστάσης, ὡς ἐδὲ οἱ μύκητες οἱ ἐκ τοῦ φυόμενοι. τὰ δὲ ἐκ σήψεως φυόμενα καὶ σωτικὰ μένα, εὐωδη. δύσοσμα μὲν οὖν, ὡς ἁπλῶς εἰπεῖν, τὰ πεπαμμένα λιπαρὰ καὶ πίσσα γιγνόμενα. τὸ γὰρ δι' ὀσμῆς ἐν αὐαπνοῇ, εὐωδη δὲ διαλυόμενα ταὐτά. πολλὰ δ' ὥσπερ τῶν γλυκέων, ἐμφαίνεται πινὰ πικρότητα, καὶ τῶν δύσοδ' ὧν βαρύτητα ταῖς ὀσμαῖς. ἔχει δ' ἕκαστον ὀσμὴν ἰδίαν καὶ ζώων καὶ φυτῶν, καὶ τῶν ἐψύχων ὅσα ὀσμώδη. πολλὰ δ' ἡμῖν οὐ φαίνεται, διὰ τὸ χαυδίστως ἔχειν τὴν αἴσθησιν ταύτην, ὡς εἰπεῖν· ἐπεὶ τοῖς γε ἄλλοις καὶ τὰ σφοδρῶς ἀποδιαφαίνεται διάδηλα πινὰ ὀσμήν. ὥσπερ αἱ λεῖβαι τοῖς ὑπανζυγίοις, αἱ ἐκ τῆς πιδροπάλιθος, ἃς ἐπιδίδουσι διὰ τὴν εὐωδίαν. ἡμᾶς δὲ καὶ αἱ τῶν ζώων λανθάνουσι τὴν ὀσμὴν ἀπολιπόντων. δύσωδία μὲν οὖν οὐδὲν φαίνεται καθ' αὑτὸ χαίρων, ὡς εἰπεῖν· ἀλλ' ὅτα πρὸς τὴν τροφὴν, καὶ τὴν ἀπόλαυσιν. πονηρὰ δ' ἴσια φαίνεται ταῖς ὀσμαῖς καὶ ταῖς δύσοδίαις, ὥσπερ ἀλκυόνες ἐν ὕδατι τῶν γυπῶν, καὶ τῶν εὐωδῶν. ὅσα δὲ ὡς ἁπλῶς εἰπεῖν, δίκαιον, τῶν διὰ φαυτίωσιν δὲ φαυτίας φύσεως. ὡς δὲ καθ' ἕκαστον ἅμα διὰ τοῦ τι ἱεράσιμα τοῦ ἑκάστου, καὶ τοῦ δὲ ὀσμῆς λαμβάνειν δοκιμήν. εἰσὶ μὲν οὖν ἴσιαι τῶν δύσοσμων, καὶ ἐν ταῖς τροφαῖς, οἷον αἱ τῶν ἀκροδρύων καὶ ἀπίων, καὶ μᾶλλον· αὗται γὰρ ἄνθρωποι δὲ πεφορᾶσι δύσασι. καὶ μᾶλλον, ὡς εἰπεῖν, ἐμοὶ μὲν δοκοῦσι γ' ἁπλῶς δικαίως, αἱ μὲν εἰσι καθ' αὑτὰς, αἱ δὲ κατὰ συμβεβηκός. αἱ μὲν τῶν χυλῶν καὶ τῆς τροφῆς κατὰ συμβεβηκός, αἱ δ' ὥσπερ τῆς αὐαπνοῆς καθ' αὑτάς. ὡς γὰρ ἐπίπαν τὰ δύσοσμα, καθάπερ καὶ πρότερον εἰλήφθη, δύσχυλα καὶ σφοδρά, καὶ ὑπόπικρα. ἴσια δὲ τῶν δυσχύλων καὶ πανόδη, καθάπερ καὶ τὸ αὐγύπιον καλούμενον σίνον, γλυκὺ ὄν· καὶ ἐὰν μὴ πάνυ τοῦ, ἀλλ' ὑγιαχοῦ. καὶ ἡ ἀρκεύθου ἐμφαίνει πινὰ τὴν μασσόσαν καπνοδίαν, γλυκεῖαν οὖσαν. τὸ δ' οὖρον ποιεῖ δύσοδον. ἐπεὶ δὲ τῶν ὀσμῶν αἱ μὲν γὰρ φυτοῖς καὶ τοῖς τούτων μορίοις, οἷον βλάστοις, φύλλοις, φλοιοῖς, καρποῖς, σπερμάτοις· αἱ δὲ ὥσπερ διάλυσίς, γὰρ ζώοις καὶ φυτοῖς, καὶ τοῖς ἐψύχοις, αὗται μὲν φανερὸν ὅτι πάσαις ὑπάρχει λαμβάνουσι γὰρ τοῖς οἰκείοις, αἷς καὶ τὸ δύεσθαι καὶ καπνοῦσθαι ἀκολουθεῖ κατὰ τὰς οἰκείας φύσεις· αἱ δὲ πάντες ἴσως οἰκείαν δύναμιν

δυνάμεσι

δαιμόνιοι, καὶ γίνονται καὶ μυθίσαντα καθάπερ οἱ χυλοί. ὅσαι ἢ λεπτὴ τὶ χυλώδης ἐπίνοια γίνονται, πᾶσι τούτων παραπλήσιον ἀπᾶν, ὥσπερ καὶ πᾶσι ἁπλῶς χυλός. ἡ ἀμφοῖν δὲ διάλογος, ὡς ἐκ πᾶσ· τὸ βέλτιον ποιόν ἐστιν ἡμῖν ἡ αὐξητικόν. πᾶσα γὰρ τροφὴ ἐοικέναι τούτῳ. διὸ μὲν οὖν καὶ τοῖς ἀμίκτοις ὁσμαί τινες. πῶς δὲ συμβαίνει καὶ ταῖς παρὰ * ταῖς δὲ χυλαῖς δύο * ὁ μὲν ἀεὶ ὅστις ἁπλῶς ἐστὶ γὰρ μᾶλλον τὸ πλέον, καὶ οὕτως ἀεὶ * λυσὶν μὲν ὡς ἔοικε λαβεῖν ὑγροῦ καὶ ξηροῦ. τριχῶς δὲ γί * ὅταν ἢ ὁμογενὴς ὁμογενεῖ, ἢ παραλλάττειν ἔοικε αὐτὴ * ἢ ὑγρῷ ὑγρόν, ἢ ξηρῷ ξηρόν. τὸ λυσὶν γὰρ τούτῳ καὶ ἡ δὴ χυλῶν καὶ δὴ ὀσμῶν γένεσις. ὡς μὲν οἱ τὰ ἀρώματα καὶ τὰ λιπαρὰ σώματα σωτηρίων ξηροῖς πῶς ξηρά. ὡς δὲ οἱ τὰ μύρα λιπαντικώτερα, ἢ ἔοικε ὑγροῖς πῶς ὑγρά. τὸ δὲ πρότερον, ὃ καὶ πλεῖστόν ἐστιν, ὡς οἱ μυρεψοὶ ξηροῖς πῶς ὑγρά. πάντες γὰρ μύρου καὶ χρίσματος ἡ σωτηρία αὕτη. διὰ δὲ τί δήποτε, ποίας ποίοις δύνασθαι, καὶ ποῖα ποίοις σωτηρίους εἰς τὸ ποιᾶν μίαν, ὥσπερ ὧν δὴ χυλῶν. καὶ γὰρ ἐκεῖ ταὐτὸ ζητήσειε οἱ μεγαλώστατον, καὶ οἷον αἰτίαν ἔχοντες. ταῦτα μὲν οὖν, ἃ οἷς καὶ διὰ τί χρηστέον ποιοῦσι τὰ τίλη, μεγάλην δὲ τὰ μὲν αὐτὰ ἡδὺ ὀσμῆς ἕνεκα, ἡ πῶς τούτῳ τῷ πάσχειν. τὰ δ' ὥσπερ πάλαι βουλόμενα τῷ γεύσει, οἷον ὡς οἱ τὰ μύρα τοῖς οἴνοις ἐγχέοντες, οἱ τὰ ἀρώματα ἐμβάλλοντες. αἱ γὰρ αὐξήσεις σωήγνυσιν οὖσαι, ποιοῦσί τινα ἀπόλαυσιν ἀλλήλων, ὅθεν καὶ αὐτοῖς τοῖς γεύσεσι ζητοῦσι τὰς δύσμιας.

Ἀπορήσειε δ' ἄν τις ἴσως, διὰ τί ποτε μύρου, καὶ τἆλλα δύσμα, οὐ μὲν οἶνος ἁδύνηται, δὴ δὲ βρωμάτων οὐδέν, ἀλλὰ πάντα λυμαίνεται καὶ ἀπύρωτα καὶ πεπυρωμένα· τὸ δ' αἴτιον ὑπολαμβάνειν ἔοικεν, ὅτι συμβαίνει δὴ μὲν ξηροῦ ἀφαιρεῖσθαί τι τὴν οἰκεῖον χυλὸν διὰ τὴν ἰχμώ, καὶ ἅμα σωτηρίαν εἶναι αὐτὸν ὄντα τροφὴν καὶ ὑπόπτερον. ἅπαν γὰρ τὸ δύσμον φιλοῦν. διὰμασοσμύους δὲ μᾶλλον ἐμφανὲς, διότι τὴν θλίψιν καὶ τὸ μύλ, καὶ ὅτι τὸ χρονίζεσθαι. τὸν δ' οἶνον ἀδίστροφον ποιεῖ. καὶ γὰρ ὁ χυλὸς ἰσχυρότατον, καὶ πλεῖστος εἰς τὸ μὴ λεπτεῖσθαι. καὶ ἀδίνει τῇ γεύσει χρόνον ὕστατον ἐκβιβάζων, ἀλλ' οὐκ ἐκβιβᾷ αὖον. ὥστε τὸ μὴ πολὺ φθείρεσθαι τῇ αἰθήσει, τὸ δὲ πικρὸν καὶ δύσχολον τῇ γεύσει μὴ ἐμφαίνειν. ἀλλὰ συμβαίνει ἴσως ὅτι, λαβεῖν ἄσμα γίνεσθαι τῷ πόματι τὴν ὀσμήν. τὸ μὲν γὰρ γλυκὺ, καὶ μάλιστα λιπῶδες ἐστὶ τὸ μυδᾶν ἔχον· τοῖς δ' ἄλλοις, ὥσπερ μιᾶς ὕλης ἀμφίβληνται, ἐστὶ τὴν μίξιν. ὁ γὰρ οἶνος, ὥσπερ καὶ πρότερον ἐλέχθη, πάντας δ' ἔοικε θιγεῖν τοὺς ὀσμάς. ἔχει δ' ἀπόρησιν καὶ τὴν δὴ λεπτὰ μὲν ἄνθη καὶ τὰ στεφανώματα εὐθηνέστερα ὄντα ταῖς ὀσμαῖς, καὶ πόρρωθεν ἄζει· ἡ δ' ἴρις, καὶ τὸ ναρδόν, καὶ τἆλλα τὰ δύσμα δὴ ξηρὰ, ἰσχυρότερα ἐγγύθεν. καὶ ἐνιά γε πόσην γε καμμύους, ἔνια δὲ καὶ πρίνου καὶ δισεκαίδεκα· τὰ δὲ καὶ πυρώσεως, ὥσπερ ἡ σμύρνα, καὶ ὁ λιβανωτὸς, καὶ πᾶν τὸ δυμιατόν. ἄτοπον δ' οὖν δὴ μὲν αὐθὲν ὑπολαμβάνειν τὸ ποιᾶν τὴν ὀσμήν, ἅτε μανθὸν ὄντων, καὶ οὐκ ἐχόντων βαθέα. δὴ δὲ ῥιζῶν, καὶ πάντων δὴ στριφνῶν, ἡ βάθος. τὰ δ' ἔξωθεν ἀπεξηραμμένα καὶ πεπυκνωμένα. διὸ καὶ ἀθλιότατοι πόρρω τὰς ἀκροτομίας. τὰ δ' οἷον αὐξήσεως δέονται δὴ πόρων· ὅθεν καὶ αἱρόμενα καὶ κοπτόμενα, πάντ' ὀδωδέστερα. τὰ δ' ἄνθη λεπτοδέστερα, πρὸς ὀμμα. τὰ δὴ γὰρ ἐκφαῖνε τὸ οἰκεῖον, τὰ δὲ πεπτολαμβάνει τὸ ἀλλότριον. ὁ δὲ λιβανωτὸς, καὶ ἡ σμύρνα, πυκνότερον ἔτι τῶν φύσιν ἐχόντων, πεπτολέονται πυρώσεως μαλακῆς· ἢ δὴ μικρὸν ἐκθερμαίνουσα, πεπτοῖ δὴ τὴν αὐαλυμίασιν. ἐὰν γὰρ κόπῃ τις ἢ τρίβῃ ταῦτα, πεπτοίσονται μὲν ὀσμήν· οὐχ ὁμοίως δὲ ἁδέως, οὐδ' εὐταμίευτον. τούτῳ μὲν οὖν τισὶν ταὐτὸν αἱ αἰτίαι. τῶν δὲ μύρων ἡ σωίθυσις καὶ ἡ καταπασθὲν τὸ ὅλον, οἷον εἰς θησαυρισμόν ὅτι τῶν ὀσμῶν· διόπερ εἰς οὖλαιον τίθενται. ἔοικε γὰρ χρονιώτατον, καὶ ἅμα πῶς τὴν χρόαν μᾶλλον· ἁρμόττον, ἐπεὶ φύσει ἦκεν ἀκτικὸν ὀσμῆς, διὰ τὴν πυκνότητα καὶ τὸ λίπος. αὐτῶν δὲ τούτων τὸ λιπαρώτατον, οἷον τὸ ἀμυγδάλινον. τὸ δὲ σισάμινον, καὶ τὸ ἐκ τῆς ἐλαίας, μάλιστα. χρῶνται δὲ μάλιστα τῷ ἐκ τῶν βαλάνων, διὰ αἰγυπτίας τὴν συρίας· ἦκεν γὰρ λιπαρόν. ἐπεὶ καὶ τῷ ἐκ τῆς ἐλαίας μάλιστα χρῶνται τῷ ὠμοβρίθει τῶν φαυλίων· δοκεῖ γὰρ ἀλιπέστερον ἔχειν, καὶ λιπαρώτερον. καὶ τούτων νέων, καὶ μὴ παλαιῶν· τὸ γὰρ ἐκπνεῖν φαίνεται, ἐκ ὢν, παχύτερον καὶ λιπαρώτερον γινόμενον ἐλαίου μὲν οὖν τὸ ῥοδινον, ὀλιγότατον· ἀνθίνεσθαι γάρ φασί τινες, καὶ διὰ τὴν χρόαν δὴ ἐκ δὴ πικρῶν ἀμυγδάλων. πολλὰ δὲ γίνεται πρὸς

τὰ πρὸς λιπαρίαν, καὶ τοιοῦσιν ὀξὺ αὐτῶν χεῖσμα. φασὶ δὲ, καὶ ὡς τὰ ἀσταλαῖα τῶν μύρων ἁρμόττει, ὥσπερ καὶ τὸ ἐκ τοῦ βαλαύστου. ὁ δὲ τοῦτο ποιεῖ ἡ λιπαρὰ αὐτοῦ θύσμα, εἰς τὸ ἔλαιον ἐμβαλλόμενα· ἐπεὶ καὶ τὰ τῶν πικρῶν ἰσλᾶν δοκεῖ πως ἐκ φαύτίου, ἅμα δὲ τὸ εὐσμόστατον ζητοῦν, ὥσπερ καὶ τὸ ὠμοτριβὲς ἐκ τοῦ φασηλίου· ἅμα δὲ καὶ τούτοις ποιεῖν. ἀριμύτητα γὰρ ἔχει τὰ τῶν ἀμυγδάλων, ἐὰν μὴ ἀρῶσι τὸ ἔλαιον ἐψόμενον λεπῶδες. τοῦτο μὲν οὖν ὠφέλιμον, χρῶνται δὲ πρὸς πάντα τοῖς ἀρώμασι, τοῖς μὲν εὐσυφοῦσι τὸ ἔλαιον, ζοῖς δὲ καὶ τοῖς ὀσμηροῖς ἐκ τούτων ἐμποιοῦντες. εὐσυφοῦσι γὰρ πᾶν εἰς τὸ λιπαρὸν μᾶλλον τοῦ ὀσμηροῦ, ὥσπερ τὰ ἴρια τοῦ βαφίου. εὐσύφοις δὲ χρῶνται ἀδρομερέσι τῶν ἀρωμάτων· ὧν ὕστερον ἐμβάλλουσιν, ἀφ' ὧν ἂν βάλωνται τοῦ ὀσμοῦ λαβεῖν. ὠφελιμώτατα γὰρ εἰς τὸ ἔχαρυ ἐμβαλλόμενον, καὶ ἂν ἔλαττον ᾖ οἷον ἐὰν εἰς κοτύλην σμύρνης ἐμβληθῇ μνᾶ, καὶ ὕστερον ἐμβληθῶσι λεπτομερῆ λύου δραχμαί. θαυμάσαι ἄν τις ἴσως σοῦ τόντι, καὶ διατί ποτε τὰ ἀρώματα πᾶσιν ἐμβαλλόμενα δοκιμώτερον ποιεῖ τὸ ἔλαιον ὀσμὴν ἔχοντα. δεῖ γὰρ δύο δεῖν τὸ δεχόμενον, τὸ δὲ διαλαμβανόμενον ἐφ' ἑτέρου ἐπὶ δύο δεῖ· ἦλθον ἐχθὲς ἐπὶ δεκάτην. αἴτιον δ' ἀμφοτέρων, ἃ φαίτων, τὸ αὐτό. ξηρὰ γὰρ ὄντα, τὸ λίπος ἕλκει πᾶσι ἑαυτὰ, καὶ ἀναδέχεται. διὸ καὶ τοῦ σωμάτων ἀφαιρεῖται. μανὸν δὲ γενόμενον, καὶ τῷ λίπει ἀφαιρεθέντος, γίνεται ὑπὸ τοῦ καὶ ἡ οἰκεία μᾶλλον ὀσμὴ, δοκιμώτερον γίνεται αὐτῷ ἐμβαλλομένῳ, διὰ τὸ μὴ ἀδύνατον. ἡ δὲ ἐκ τῶν ἀρωμάτων ὀσμὴ, καὶ ἀδυνής, ἅ τι εἰς τὸ λιπαρὸν αὐτὸ λαμβάνει· καὶ ἐπὶ διατίχνεται τοῦτο, διὰ τὸ πληρῶσαι τοὺς πόρους. ὥστε κατὰ λόγον, ἐὰν ἔλαττον ᾖ τὸ ἐμβαλλόμενον ὑπάρχει τῶν τοῦ τοιούτου ὀσμῆς. εἰς ἀδυνήσατον γὰρ ἐμπίπτει, καὶ δοκιμώτερον. ἀνάλογον δ' ἔχει καὶ ἡ πολυχρονιότης ἡ ἐν ἑκάστοις, καὶ ἡ πρὸς τοῦ πνεύσεις ἀδύνασις, καὶ τάλλα τὰ τοιαῦτα. τὸ μὲν δοκιμώτατον, οἷον τὸ βαλαύστου, καὶ χρονιώτατον, καὶ διὰ τοῦ αὐτοῦ αἴτιον. μᾶλλον γὰρ ὥσπερ ἐν γένει, καὶ συμφύες τὸ μᾶλλον ἐχόμενον. ἀεὶ γὰρ τὸ πιστὸν διαμονώτερον. διὸ καὶ πυρούμενον μᾶλλον ἀπαλές. ὡσαύτως δὲ καὶ τὸν ἄλλων τὸ σησάμινον· ἰσχὺν γὰρ δοκιμώτερον. τὸ δ' ἀμυγδάλινον τραχυμαίζει ταχύ, καὶ ὀλιγοχρονιώτερον διὰ τὴν φαυτίαν αἰτίαν. τὸ γὰρ ἄκιστα δεχόμενον, τάχιστα μιβίσκει. τὸ ῥοδῖνον δὲ μᾶλλον δοκιμοῦν τὸ σησάμινον, διὰ τοῦ λιπαρότητα. πυρούμενον δὲ ὀξύζει σησάμινον λαμβανόμενον· αἱ μὲν οὖν τῶν ἐλαιῶν φύσεις καὶ δυνάμεις, τοιαῦται. τὰ δ' ἀρώματα δὲ ποιεῖ, χρηστὸν δύσμα, πλὴν τῶν αὐθῶν, ξηρὰ καὶ θερμὰ καὶ σκληρικὰ καὶ συγκλικά. τὰ δὲ καὶ ἔχοντά τινα πικρότητα, λαμβανόμενα καὶ τῶν πρότερον εἰρημένων, ὥσπερ ἶρις, σμύρνα, λιβανωτός. ὡς δ' ἁπλῶς εἰπεῖν, καὶ τὰ μύρα, ποιοῦσι τὰ δὲ τῶν δυναμένων, τὰ μὲν σκληρικοῦ, καὶ τὸ θερμαντικοῦ. αἱ δὲ καὶ ἐργάζονται. εὐσυφοῦσι μὲν οὖν πάντα πυρούμενα. τὰς δ' ὀσμὰς τὰς λυρίας αὐξάνεται ψυχρὰ καὶ ἀπύρωτα. καὶ ἔοικεν, ὥσπερ τῶν αὐθῶν, τὰ μὲν ψυχροκαφῆ, τὰ δὲ θερμοκαφῆ, πρὸς πλησίος ἔχειν καὶ ὧδε τῶν ὀσμῶν. πάντων δὲ ἡ ἔψησις, καὶ ὡς τὸ εὐσυφὲς καὶ τὰς λυρίας ὀσμὰς χείρους ποιοῦσιν, ἡ τῶν ἀγρίων οἱ ὕδατα γίνεται, καὶ ἐκ αὐτῶν τῷ πνεῖ χρωμένων. ὁ δ' ὅτι μαλακὴν ἔδει τὴν ὕλην τοῦ θερμότητα, καὶ ἀχρυσία πολλὴ γίνεται ἂν τῇ φλογὶ χρωμένων· ἐπὶ μαύσπασιν ὄζα. ποιεῖ δ' ἐλάττω τοῦ ἀπυσίαν, ὅλα πυρούμενα λαμβάνει τὰς λυρίας ὀσμὰς μᾶλλον· ἢ ὅσα ψυχρὰ, διὰ τὸ πθοσφυρᾶσθαι τὰ πυρούμενα· τὰ μὲν οἶνον θυώδη, τὰ δ' ὕδατα. ἤδιον γὰρ αὐαπίνει. τὰ δὲ ψυχρὰ ξηρὰ ὄντα, μᾶλλον· λαβάπερ ἶρις κοπεῖσα. λαμβάνοντες γὰρ τὴν ἀμφορέως ξηρᾶς ἶριδος λιπομμύτης μίλιμον, καὶ δύο ἡμίκτας, πολλοὶ ποιεῖν φασιν ἀπουσίαν. ἐὰν δὲ μετρίως φυράσῃ λάπαθον ὅσον δύο χοᾶς, οὗς δὲ πολλοὺς ἔλαττον. γίνεται δὲ τὸ βέλτιον τὸ ἔσωθεν, ἐὰν ᾖ ξηρὰ καὶ ἀπύρωτον ᾖ ἶρις. ἀκρατεστέρα γὰρ ἡ δυνάμις, ἢ ἐὰν φυραθεῖσα καὶ πυρουμένη. συμβαίνει δ' ὥσπερ καὶ ἐκβλίζεσθαι μᾶλλον ἐκ τῶν πθοπιφυσωμένων, διὰ τὸ ἤδιον αὐαξηχᾶσθαι, καὶ ἕλκειν εἰς αὐτό. πθοσύφοντον δ' οὐ πολὺν χρόνον ἐᾶσι τὰ ἀρώματα, ἀλλ' ὀξαιροῦσιν, ὅπως μὴ πολὺ ἐκπίνωσι. πᾶς ἕκαστον δὲ τῶν μύρων ἐμβάλλουσι τὰ προσφορὰ τῶν ἀρωμάτων, οἷον εἰς μὲν τὸν λύπθον λακρδαμωμον, ἀσπάλαθον αὐαφυρασάντων ἐφ' ὑδάσι. εἰς δὲ τὸ ῥοδῖνον, σχοῖνον, ἀσπάλαθον, καλαμον. ἡ δ' ἀναφύρασις ὁμοίως, καὶ τοῖς ἄλλοις, ἃ δεῖ τὰ ἀρωμάτα. ἐφ' ῥοδίνου δ' ἐμβάλλονται, καὶ ἄλλα πολλοί, καὶ τοῦτ' ἴδιον παρὰ τἄλλα· διὸ καὶ πλάσει ἀπουσία γίνεται. μίγνυ-

ται γὰρ

του γοῦν εἰς τὴν ἀμφορέα λύου μᾶλλον. ἡ δὲ λύπη κ. ἡ μὲν ἐργασία πᾶσα πλησία τῆ ἡδονῆ ἐστιν, πλὴν ἐάν τις μὴ ταχέως ἀφαίρῃ καὶ ἀχθηδόνα, σῆψις ἐγγινομένη φθείρει τὰ μέρη διὰ τὴν λυσωδίαν. ποιεῖ γὰρ σῆψιν αὐτῶν ἐπομένη. πᾶσα πλησία δὲ ὑπῆρχεν ἡ μελίνη. πολὺ συφώτερος γὰρ ἐλαίου, ὃ τὰ μῆλα ἐμβάλλουσιν εἰς ψυχρόν. εἶτ' ἀφαίρουσι πάλιν πᾶν τὸ μελάνιδα, καὶ πάζας τὰς ἐμβολάδας. μιλαινομένων γὰρ, σῆψις, διὰ τὸ αὐτρεαίνεσθαι. καθάπερ καὶ ἐπὶ τὴν λύπην. ἅπαντα δὲ σωτήρια τὰ μύρα, τὰ μὲν ἀπ' αὐτῶν, τὰ δὲ ἀπὸ φύλλων, τὰ δὲ ἀπὸ ξύλων, τὰ δὲ ἀπὸ ῥίζης, τὰ δ' ἀπὸ ξύλου, τὰ δ' ἀπὸ καρπῶν, τὰ δ' ἀπὸ λαπρῶν. μικτὰ δὲ πάντ' ὡς ἀπ' αὐτῶν μὲν, οἷον τὸ ῥόδινον, καὶ τὸ λευκόϊνον, καὶ τὸ σύσινον· καὶ γὰρ ἐκ τῶν κρίνων. ἔτι δὲ τὸ σισύμβρινον, καὶ τὸ ἐρπύλινον, καὶ ἡ λύπη· καὶ πᾶς τούτοις τὸ ἱρόκινον. βάλτινος δ' ἐν αἰγύπτῳ καὶ μιλτιάδι. ἀπὸ δὲ τῶν φύλλων, οἷον τὸ μύρινον, καὶ τὸ σινάνθινον· αὖται δ' ἐν λύπρῳ φύεται ἐρανὴ, καὶ πολύσπορος. ἀπὸ δὲ τῆς ἐλαίδος, ὁ γίνεται διὰ τὸ ἄσπορον. ἀπὸ ῥιζῶν δὲ, τὸ, τὸ ἰρινον, καὶ τὸ ναρδῖνον, καὶ τὸ ἀμαράκινον ἐκ τῆς κύπρου. οὕτω γὰρ ὀνομάζουσι τὴν ῥίζαν. τὸ δὲ χρῖσμα τὸ ἐριτριπὸν, ἐκ τοῦ λευκοΐου. κρίζεται δὲ ἀπὸ τῆς κυκλαδίνου τὸ λύπρον. ἀπὸ ξύλου δὲ, ὁ φοινίξ καλάμινος· ἐμβάλλουσι γὰρ, τὴν ὀνομαζομένην πλατεῖαν ξηραίνοντες. ἀπὸ καρπῶν δὲ τὸ τε μάλινον, καὶ τὸ μύρινον, καὶ τὸ ἀπὸ φοίνικος. τὸ δ' αἰγύπτιον, ἐκ πλειόνων· ἔκ τε τῆς ἰωαμώμου καὶ ἐκ σμύρνης, καὶ ἄλλων. ἔστι δὲ ἐκ πλειόνων τοῦτο, τὸ μεγαλεῖον· καὶ γὰρ ἐκ ἰωαμώμου, καὶ ἡ ἐκ σμύρνης λεπτομύλης, ἐλαίου βάν. σακτὸν δὲ καλᾶται, διὰ τὸ μικρὸν σαίζειν· ὁ δὲ μόνον τινὲς φασιν ἁπλῶν εἶναι, καὶ οὐ σύνθετον τῶν μύρων. τὰ δ' ἄλλα πάντα σύνθετα, πλὴν τὰ ἐκ πλειόνων, τὰ δὲ ἧττον πλείονων. ἧττον ἐλαχίστων δὲ, τὸ ἴρινον. οἱ μὲν οὖν ὅτῳ λέγουσιν. οἱ δὲ τῷ ἐργασίαν τὸ σακτὸν εἶναι· διὸ δὲ, τὴν σμύρναν, ὅταν λόφωσι καὶ διατήξασιν ἐν ἐλαίῳ βαλανίνῳ συνεῖ μαλακῷ, ὕδατος ἐπιχέαντες θερμοῦ, σωίσασιν εἰς βυθὸν τοῦ σμύρνα, καὶ τοῦλαιον, καθάπερ ὕλαι. ὅταν δὲ τὸ συμβῇ, τὸ μὲν ὕδατος ἀπαθὲς, τὸν δ' ἀπόσασιν ἀχθηδόνος ἐργάζεται. τὸ δὲ μεγαλεῖον ἐκ ῥητίνης λευκυμένης σωτήριος, καὶ ἐλαίκ βαλανίνε. μίγνυσι δὲ καὶ σίαν, ἰωαμωμον, σμύρναν. πλεῖστον δὲ τραγματείαν ποιεῖ τὸ μεγαλεῖον καὶ τὸ αἰγύπτιον ἔλαιον. πλάσεως γὰρ μίξεως, καὶ πολυτελεστάτου. ἔστι δὲ μιτακμὶν καὶ τὸ ἔλαιον, ἐψιαῖς δὲ ἐν ἡμέρας καὶ δέκα νύκτας· ἔπειτα ὅταν τοῦ ῥητίνου ἐμβάλλωσιν, καὶ τἄλλα. λεπτοκάρυον γὰρ ἀφιλυθρόν. τὸ δ' ἀμαράκινον τὸ χρυσοῦν ἐκ τῶν βιλτίσων ἀρωμάτων σωτήριον, χωρὶς ἀμαράκου. τοῦτο δ' ὁ χῶν ἄνθος μόνον τῶν ἀρωμάτων οὐ μυρίζουσ, ἀλλ' ὡς ἐν μύρῳ, ἀλλὰ ψυλλωνυμός τις ἐπικλήσεως. ποιοῦσι δὲ καὶ τὰ μὲν ἀχρωμάτιστα, τὰ δὲ κεχρωματισμένα. χρωματίζουσι δὲ, ἀμαράκινον, ῥόδινον, μιγαλεῖον. ἀχρωμάτιστα δὲ τῶν μὲν πολυτελῆ, αἰγύπτιον, μάλινον, λύπης. τὰ δὲ πολλῶν πάντα· ταῦτα δ' ἀχρωμάτιστα. διό τε τὸ μὲν αἰγύπτιον, καὶ τὸν λύπρον, λάβρακα ἐὰν βάλωντιν· τὸ δὲ μάλινον, τῆ τῶν μήλων χρόᾳ. ζῆς δ' ὑπολείπει ὁ λυσιπολὺ τὸ χρῶμα πᾶσι ζώσιναι. χρωματίζουσι δὲ τὰ μὲν ἐρυθρᾷ τῇ ἀγχόσῃ· τὸ δ' ἀμαράκινον, ζῆς καλαμίνῳ χρώματι. ἔστι δ' ὅτι ῥίζιον, ὃ ἄγουσιν ἐκ συρίας. σωτηρίαν δὲ δοκοῦσι πᾶσι τὰς γλύσεις ἐχ αἱ ὁδὶ μόνον, ἀλλὰ καὶ αἱ θριμύτητες, καὶ αἱ θερμότητες φύσιν. διὸ καὶ τῶν μύρων ἔστι τὰ ζιαῦτα μιγνῦντες, ὥσπερ λίνδρον ἐμποιοῦσιν. ἔστι δ' ἡ μὴ σμύρνα θερμὴ καὶ δριμεῖα μετὰ σύψεως. ἔχει δὲ καὶ πικρίαν. τὸ δὲ ἰωάμωμον θριμύτητά τινα μετὰ θερμότητος. πᾶσα πλησίον δὲ καὶ τὸ κόσον. ἡ δὲ ἀσία τούτῳ ὑπερβάλλει θερμότητι καὶ θριμύτητι καὶ σύψει. θερμὴ δὲ καὶ συσπικὴ καὶ ἡ ἴρις. καθ' ὑπερβολὴν δὲ καὶ πικρὰ νία ἔσα, καὶ τῇ χρόᾳ τῆς ἐργαζομένου αὐτῆ ἀφέλκει. λεπτοκάρυον δὲ καὶ τὸ καρπάλιμον μετὰ θερμότητος. τοῦ δὲ βαλσάμου ὁ μὲν ὀπὸς, καὶ τὸ καρπίον αὐθρόστομα πᾶσ ἀμφότερα ταῦτα· ὁ δὲ ξύλου ἀσθενέστερον. παραπλησίαν δ' ἔχει τούτῳ δύναμιν καὶ τὸ ἰωάμωμον. ὁ δὲ χοῦς, λιπαρώτερον μὲν τοῦ καλάμου, καὶ θερμότερον. συσπικὰ δὲ ὁμοίως ἄμφω. φύσιν δὲ συσπικώτερον τὸ λύπρον. σύσπα δὲ ἡ ἀσταλλάτου, ἡ αὔλης. ἡ δὲ ναρδῖνος, λιπαρὴ μετὰ θερμότητος. τὸ δὲ μαῖρον, καὶ τὸ χρῶμα τὸ εἰς τὸ ἀμαράκινον ἐμμιγνύμενον, θερμαντικά. σωτηρίαν δὲ καὶ ἡ ἀγχούσης τὸ ῥίζιον εἰς τὸν χρῶν τοῦ ῥοδίνου καὶ ἡ ἰρινοῦ. νία μὲν οὖν ἔστα τῶν ἀρωμάτων, ἔνια δυνάμεις μὲν δύθνις ἔχα βαρείας καὶ δριμείας, παλαιούμενα δὲ μᾶλλον ἡ ἀκμῆς γλυκαίνεται, ὅτα καλύνται πάλιν· οἷον ἡ ἴρις, εἰς μὲν τὴν ἐργασίαν ἀκμάζει μετὰ τὴν

συλλογὴν

συλλογὴν πρίασθαι, καὶ διαμένῃ δὲ πλέονα χρόνον ἐξεῖναι. τὸ δὲ μύρον, εἶναι δίνα. ἡ δὲ σμύρνα, δίκαια εἶναι σταμνίῳ, βελτίων γινομένη. πρὸς δὲ τούτοις, ἡ μὲν ἀκμὴς διαμονὴ, καὶ τὸ διαμένειν, καὶ τὸ κύειν, καὶ ἡ διάσεις. ποιοῦσι δὲ καὶ διάλαμπες, πρὸς ἀκμάζειν ταχύ. δεῖ δ' αὐθαδῆ τὰ μὲν δίνθους χλωρὰ ὄντα, τὰς δυνάμεις ἔχειν, διαβάπτειν τὸ ῥόδινον· τὰ δὲ ξηραίνεται, διαβάπτειν ὁ λεόντος, καὶ ὁ μιλίλωτος. χλωρὰ γὰρ ὑγρότερα. τὰς μὲν οὖν φύσεις τῶν δυνάμεων δεῖ ἀρωμάτων ἐκ τούτων θεωρεῖν. λοιπὸν δὲ τὸ μεγαλεῖον ἀφλίγματον εἶναι τοῦ πράγματος, τὸ δὲ ῥόδινον ἄριστον πρὸς τὰ ὧτα· ταῦτα δ' ἐκ διαλόγου. τὸ μὲν γὰρ ἡ σώβυσις ἐκ ῥητίνης διακαμμένης, ἅσπερ ἐλίχθη, καὶ διάσεις καὶ διαμώμη καὶ σμύρνης. ἅπαντα δὲ ταῦτα συνθετικὰ καὶ ξηραντικά. τὸ δὲ ῥόδινον πρὸς ὠσὶν ἀγαθόν, ὅτι ἁλσὶν ἡ πόησις. αὐαίνει γὰρ καὶ ἐκθρμαίνει, δι' ἃς οὐκ ἄλας. διὸ καὶ ἁλσάχνη ἀγαθόν. ἀλλὰ τὸ δι' ἀγρυπνίας, λόγου δεῖται. ἔοικε γὰρ ταύτῃ λίγοσι μάλιστα βοηθεῖν. αἴτιον δ' αὖ ἄπ, διότι πάλιν τὸ μᾶλλον αὐαλύσαι δεῖ πρότερον τὸ ὑπαχθῆναι. ὥσπερ δ' οἱ ἄλοι ποιοῦσιν. ἡ δ' ὀδωλία τοῦ ὀσμοῦ ἀπίθανοι. διότι δὲ τὸ ἱρινον ὀδόσμον μὲν, ὁ ποιᾶ δὲ τοῦ ὁρμοῦ· ἡ διότι συνθετικὸν, καὶ σωματικὸν ὄν πάχος, ὥστε συγκλεῖσαι διαλύειν τοῦ διόδου. ἀλλὰ καὶ κοιλίας λυπεῖ, διά τε τοῦ θρόμότητα, καὶ διὰ τὸ ἀκρύφθη ὄν ὧν τοῦ λύσιν πάχος. ἀπλασιόμενον γὰρ τάττειν εἰς τοῦ κοιλίαν ἡ συρρόη· τὸ δ' ὅλον φαρμακῶδες, καὶ τὸ ἱεινον, καὶ ἄλλα δεῖ μύρων. ἡ δὲ κίτια παύειν, ὡς διαβόλλει ἅπαν, ἢ ταῖς δυνάμεσι ταῖς ἀρωμάτων, ὅτι συνθετικὰ καὶ θερμαντικά. τὰ ἀρώματα γὰρ τὰ ποιοῦντα φαρμακώδη. ταῦτα μὲν οὖν ἔξω δὴ τέχνης· ἱρασις δὲ καὶ μίξις ἐκ ἴσων ὠσιμόν δεῖ ἀρωμάτων, ὥστ' ἐκ δεῖ αὐτῶν ἀεὶ χρηστὰ καὶ ὅμοια γίνεσθαι. ἀεὶ δὲ συμβαίνει διὰ τοῦ αὐωμαλίαν δεῖν δυνάμεων, δεῖν γὰρ τοῖς ἀρώμασι, τοῖς δ' αὐωμαλίας αἰτίαι πλείους· μίαι μὲν, ἅπερ καὶ τοῖς ἄλλοις καρποῖς, ἡ τοῦ ἔτους διακόσμησις. αὖται γὰρ πολυχουσίας, ὅτε δ' ἀδρησίας τὰς δυνάμεις. ἔτερα δὲ γὰ τῇ συλλογῇ δεῖ πρωτρῦσαι δι' ἀκμῆς, ἡ ὑστερῆσαι. καὶ γὰρ ἔοικε οὐ μικρὰν διαφέρειν, πρίτη δ' ἡ μετὰ τοῦ συλλεγῆναι, ὅτε χρόνου δεῖται πρὸς τοῦ ἀκμῆναι, ὥσπερ ἐλίχθη. καὶ γὰρ γίνεται δῆλα τὸ πρωτρῦσαι καὶ ὑστερῆσαι. πάντων δὲ τὸ μὲν δεῖν ἐδεῖν οὐκ ἐφ' ἡμῖν, πλὴν εἰς τὸ εἰδέναι τὰ ποῖα σφοδροτέρας καὶ ἀδρησίρας ἔχει τὰς δυνάμεις. τὰ δὲ κατὰ τὰς ἀκμὰς δι τε συλλογῆς, καὶ μετὰ τοῦ συλλογῆναι ἐφ' ἡμῖν ὄντι, τῷ εἰδ' ὅτι μᾶλλον τὸ ὧδε γίνεσθαι. ἡ μὲν οὖν γένεσις καὶ σώβυσις δεῖν μύρων, ἐκ τούτων. πολυχρονιώτατον δ' ὂν τὸ τὸ αἰγύπτιον, καὶ τὸ ἱεινον, καὶ τὸ ἀμαράκινον, καὶ τὸ νάρδινον. πάντων δὲ μάλιστα ἡ σκληρά. σταμνίου γὰρ ὀπτοσουνῦν χρόνου. μυροπώλης δὲ τις ἔφη παρ' αὐτοῦ μυρογραφεῖν, αἰγύπτιον μὲν ὀκτὼ ἔτη, ἱεινον δὲ ἕκτον, καὶ εἴκοσι σταμνίου βέλτιον ὂν δεῖν ἀκμάζοντων. ἡ μὲν οὖν χρονιότης ἐν τούτοις. τὰ δ' ἄνθινα πάντα ἀδρᾶ. συμβαίνει δὲ τοῖς ἀνθίνοις, ἀμαυροῦσθαι μὲν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ μετὰ σίμωνον. μεταβάλλειν δ' εἰς τὸ χεῖρον ἐνίοτε πρὸ ἐλθόντος, καὶ πρὸ καταλαβούσης δι ὥρας, ἐν ᾗ τῇ ἀκμῇ λαμβάνει τὸ ἄνθος. αὐαλόεν δὲ τῇ ἀδρᾷ, καὶ τὸ δύκπαντα εἶναι, καὶ ὅλως ὀσμαπνεῦσαι. τὰ δὲ ἐκ δεῖν ῥιζῶν καὶ δεῖν λοιπῶν χρονιώτερα, πλέον γὰρ ἡ ὀσμὴ, καὶ ἰχυροτέρα, καὶ σωματωδεστέρα. διαφθείρει δὲ τὰ μύρα, καὶ ὥρα θερμὴ, καὶ τόπος, καὶ ὁ ἥλιος· αἴτιοι δὲ καὶ οἱ μυροπῶλαι ζητοῦσι τὰς εὐκίνας εὐωδρώους, καὶ μὴ πνιγηλίους, ἀλλ' ὅτι μάλιστα πνευστικούς. ἀφαιροῦσι γὰρ τὰς ὀσμὰς ὁ ἥλιος, καὶ τὸ θερμόν· καὶ ὅλως ὀξύσει δι φύσεως μᾶλλον τὸ ψυχρόν. τὸ δὲ ψυχρόν, καὶ ὁ πάγος, ἃ καὶ κοσμότροφα, ποιεῖ διὰ τὸ συνείλειν. ἀλλ' ἐκ ἀφροδαίτιά γε τοῦ διαμένειν πλείους. ἡ πυκνότης γὰρ φθορὰς, διαβάπτει τ' οἶνον καὶ δεῖν ἄλλων χυλῶν, δεῖ τὸ εἰκεῖον θρόμον. διὸ καὶ εἰς ἀγγεῖα μολυβδᾶ ἐγχέουσι, καὶ οὐκ ἀλαβάστρους ζητοῦσι τούτου λίβα. ψυχρὸν γὰρ καὶ πυκνὸν καὶ ὁ μόλυβδος, καὶ ὁ λίβος ὁ βιστος, καὶ ἄριστος τοῖς μύροις ὁ μάλιστα πιοῦτος· ὥστε δι ἄμφω συροῦσι, καὶ δεῖ ψυχρῶ καὶ δεῖ πυκνῷ, μάτι διαντοῦ ἔξω τοῦ ὀσμῆς, μάδ' ὅλως ὧν δ' ἐχόμενοι μαδ' ἑ. καὶ γὰρ ἡ αὐαπνοὴ φθείρει, καὶ τὸ ἐξωθεῖν ἐπίσιον καὶ ἀλόστριον. ἐπὶ καὶ τὰ πνεύματα φθείρει καὶ διατανύσαι, διαβαδὸν ἐλίχθη, τὰς ὀσμὰς, ἄλλως τε καὶ τὰς μὴ φυσικὰς. διφαλαλγῆ δὲ δεῖν μὲν πολυτελῶν, τὸ ἀμαράκινον, καὶ τὸ νάρδινον, καὶ τὸ μεγαλεῖον. δεῖν δὲ δυτελῶν, ὅλως μὲν τὰ πλέονα· μάλιστα δὲ τὸ δ' ἄφινον. ἐλαφρότατα δὲ τὸ ῥόδινον, καὶ ἡ λύπρος, ἃ καὶ τοῖς αὐδρᾶσι μάλιστα ἀρμόττει διὰ τοῦ καὶ πᾶς. πάντοις τὸ ἱεινον. τοῖς δὲ γυ

ὡς ἔοικε, τῷ ἡδονῇ, ἄρτυμάτος ὄσιν. ἐμβάλλουσι γὰρ εἰς τὸ λοπάριον * καὶ μίλτῳ φυρά-
σαντες. ὥστε τῷ μὲν ὀσμῷ ἀπ' αὐτῶ, τῷ δὲ γλυκύτητα ἀπὸ τοῦ καὶ τὰς λαμβάνειν τὸν
οἶνον. συμβαίνει δ' ἔσω καὶ κατὰ τὰς ῥῶ οἴνου μίξεις· οἷον ἐάν τις κιρράσῃ εἰς σκληρὸν καὶ
δύσοσμον μαλακῷ καὶ ἀόσμῳ, λαθαιπόρ τὸν ἡρακλεώτικὸν ἢ τὸν ἰσυδραῖον, τῷ μὲν τῷ μα
λακότητα, τῷ δὲ τῷ δυσοσμίαν παρίσαμεν. συμπίπτει γὰρ ἅμα ἀμφότερα ἀ-
φανίζειν, τὴν μαλακότητα θατέρου. πολλὰς δὲ καὶ ἄλλας οἱ ἔμπειροι λέγουσι καὶ ἴσασι κιρά
σας· ὁ καὶ ὧδε ῥῶ ὀσμῶν δύλογον συμβαίνειν, καὶ ὧδε ῥῶ χρωμάτων, ἂν τις λαμβάνῃ τὰς ἁρ-
μοττούσας μίξεις. ἔσω μὲν οὖν ἰσθμιον τὸ ῥοδίνον. τὸ δὲ κοινὸν ὧδε πάντων ἀπόρημα, τί δή
ποτε ἀπὸ τοῦ καρποῦ δὴ χλοὸς ἥδιστα φαίνεται. διὸ καὶ οἱ μυροπῶλαι ἔσω μυρίζουσι τὸ μὴ
ῥόδ. τῷ δ' αἰτίαν ἐκ τοῦ φανεροῦ λαβεῖν, ὅτι τὸ θερμὸν ὀξύσκιον, οὐτ' ἄλμοιδ. ταχὺ δ'
ἥδη ἡ αἴσθησις ἐπὶ τοῖς μύροις, ἀναμιγνυμένοις ἐφ' χρώματι. ἀπορεῖται δὲ, διὰ τί μὲν εἰω-
θότα μυρίζεσθαι, μᾶλλον ἡδόζουσι τῶν νομιζομένων μυρίζεσθαι. εἰκὸς γὰρ ὧν λέγω, καὶ ὅλα
φαντασίαι, καὶ οὐκ ἀληθείαι εἶναι τὸ μὴ εἰωθός. εἰ δ' οὖν καὶ ἀληθὲς ἔοικε τὸ μὲν οἷον σωκε-
ναμίγνυσθαι πλείοσιν ὀσμαῖς ἐτέραις, ὑφ' ὧν ἀμειρομένου συγκαταμιγνυμένου καὶ τοῦ χρώ
ματος· καὶ τὸ ἄοσμον ἀπείρως ἔχεσθαι τὸ μανὸν, καὶ ἐκφαίνειν τῇ αἰσθήσει χρωτιζόμενον.
ἐὰν δ' οὖν καὶ φανερὸν λαβεῖν, ὡς ἅπερ λεχομένου ἥδ τὸ σώζεσθαι. βραδύτερον δ' αὐαμι
γνύμενα, πλέω χρόνον ἡδόζειν. καὶ ἔσω μὲν ἐλαττον, καὶ οὐ φανερῶς ὁμολογούμενον. ἅπτ-
ονται δὲ μᾶλιστα τοῦ χρωτός, καὶ λιφαλῶς, καὶ ῥῶ ἄλλων· καὶ πλεῖστον χρόνον ἐμμένει ταῖς ἰ-
σχυροτάταις ὀσμαῖς, οἷον μεγαλείου αἰγύπτιον ἀμαράκινον. τὰ δ' ἀδρῶ καὶ πολύοσμα,
κούφων ἔχοντα τῷ αὐαπνοῷ καὶ ταχέως, ποιᾶ καὶ τῷ ἀπόλυψιν ὥστε τί, τι ῥόδινον,
καὶ ἡ λύπρον. ἔνια δ' καὶ εἰς τῷ ὑσέραν οὐ χέ * ζαν. σλαπιπνδυκίας εἴ τις ἐν Βα-
βύτης. τὰ δὲ ἧ ὅλως ἔμμονα μᾶλλον, ὥσπερ ἀναδρόν, καὶ τὸ ἔρινον, τούτων δὲ μᾶλιστα
ἰσχυρότατα. ἧ τὰ μὲν ἔν τι τοῖς λουτροῖς ἧ τῇ αὐίσει διατρῶ πως τῷ ὀσμῷ, οὐ συγ-
κακινέ. τὰ δὲ ἀκινόμενα, πλέω ποιᾶ διασωτίαν αὐτῶν ῥῶ ἰδρώτων, ὡς ἂν σκῦλώς πε-
ρόν ἢ σλαφθερᾶς γινομένης, καὶ τὰ μὲν πρὸ δ ἧ τῶν μύρων ποιήσεώς τε καὶ δυναμίας,
ὧδε τοσοῦτον εἰρήσθω. τὰ δὲ πρὸ τῷ ῥῶ ξηρῶν μίξιν, ἀξ ὧν διαπάσματα καὶ αἱ σωβίσε-
ις, οὐκ ἴδ ζητῶ μίξιν. ῥῶν δ' ἴνων ἀσιομένων, ἀλλ' ὅσων ἂν τις πλέω καὶ ποικιλωτέρᾳ μί
ξει, τοσούτῳ καὶ ἡ ὀσμὴ λαμπρωτέρα καὶ ἀδίων· ὥσπερ καὶ ἀξ αὐτῶν τῶν ἀρωμάτων τῶν
πρωχάρων. ἃς ταῦτ' γὰρ μιγνύντων ἅπαντα χρῶνται. ζητοῦσι δὲ τούτοις, καὶ ἀσβύδ' συ-
σιν· ὥστε μὴ ἑνός, ἀλλὰ πάντων κοινὴν ἴσχε τῷ ὀσμῷ εἶναι. διὸ καὶ ἀνοίγοντάν διαὶ πο-
νων ἡμερῶν ἀξόζον ἀξαιροῦσιν ἀεί, καὶ ῥῶ ἰσχυρῶν ἐλάττω μιγνύουσιν, ὥσπερ
* τὸ δ' ὅλως οὐ μιγνύουσιν, ὥσπερ τὸ ἐρυσίκηπρον, ἐπεὶρ οὖ καὶ ἀρτίως ἐλέχθη.
βρέχουσι δὲ, σωτιθέντων τὸ οἶνον ἐφ' δύώλια, ἔοικε δ' οὖν χρήσιμον εἶναι πρὸς τὰς δύο-
σμίας, ἔ γε καὶ οἱ μυρίπωλοι χρῶντες. μένουσι δὲ πολὺν χρόνον αἱ σωβίσεις. ἡ δὲ χρῆσις τού-
των μὲν εἰς τῷ ῥῶ ἱματίων ὀσμῷ· ῥῶν δὲ σλαπλασμάτων εἰς τῷ χρωμένῳ, ὅπως πρὸς
τὴν χρῶτα πρωϊαίτερ. καὶ γὰρ ἀρχίται μᾶλλον, καὶ ἐμμεσ * νιώτερον ἔσω, καὶ
ὥσπερ αὐτ' ἐκάνου τοιοῦδ ποιοῦσιν. οἱ δὲ πρότερον ἐνίβαλον οἶνον καταβρέχοντάν δύώ-
δ', πρὸς τὸ παραιρεῖσθαι τῷ ὀσμήν· ἔνιοι δὲ καὶ μελικρατον. τὸ γὰρ ὅλον ἄμφω τοῦτα συ-
νόρᾳ πρὸς δυσοσμίαν. διαμένουσι δὲ αἱ σωβίσεις. φανερὸν δ' ἐκ τούτων, ὅτερ καὶ πρό-
τερον ἐλέχθη, δ' ὅτι τὰ ξηρὰ καὶ δυσοσμότερα πρὸς ἄλληλα ταῖς ὀσμαῖς. αἱ δὲ ῥῶν ζώων ὀσ-
μαὶ, κατὰ τὰς ἰδίας γίνονται φύσεις. ἑκάστῳ γὰρ δῆ τις οἰκεία κατὰ τῷ ἰδρῶσιν. αὗται
δὲ λᾶται μὲν καὶ καθαραὶ, καὶ κατὰ τὰς ἀκμὰς, καὶ ὅταν δ' ἔχωσιν ἑαυτῶν. ἐπὶ δ' ἥδίους
ἀπαλῶν καὶ νέων ὄντων. πλεῖσαι δὲ καὶ κακωδίσκονται, πρὸς τὰς ὀχείας· ἧ ὅλως σωπτικω-
μένων καὶ κατεμόντων σωμάτων. διὸ ἧ οἱ τράγοι καὶ οἱ ἔλαφοι, καὶ λαγοί, ἧ τἆλλα, τί-
τι μάλιστα ὄζει. θαυμαστὸν δὲ φαίνεται, ὃ ἴδιον τὸ συμπάσχειν τὰς τραγίας, ὅταν ἡ ὥρα
καθάπαξ ᾖ ὀσμῆς. αἴτιον δὲ ἀληθότι, τὸ ὑπολαμβάνειν τινὰ ἐφ' ἑαυτοῦ δύναμιν, ἣ
ὑγρότητα φυλάττειν, ἀφ' ἧς ἡ ὀσμὴ γίνεται καὶ ζώντων. διενεμήνης οὖν ἧ διαθερμαινο-
μένης ταύτης ὑπὸ τοῦ ἥρος, δύλογον καὶ τὰ δέρματα διαδ' ὅσον ὑπιλαμβάνει. διὸ καὶ ὡς
πρώτην αἰτίαν ἡ διάθυσις. πότε γὰρ καὶ οἱ μὴ ὀχεύοντάν ἔχουσι, καὶ οἱ ἄγονοι, ἧ αἱ αἴγὸν

ὅλως. ἀ δ' ὀχύα τότε μὲν μεγάλην μερίδα συμβάλλεται, καθ' αὑτὰ δ' αἰτία γίνεται ἧ διαθέσεως. διὸ λέγω δὲ τὰ μέρη φαρμακώδη, ὥς τινων ἓν ἀρωμάτων διάκειμ. καὶ γὰρ τὰ ἀρώματα ῥιζῶτα. ὅλως δὲ τά, τε λαπαράσματα, καὶ ἃ διὰ λιπῆς μαλάττεται καλῶσιν, οἷον ἀσπάραγοι τοῦ δικαίμης, τά τε φύματα καὶ τὰ ἀκρέμματα διαχίονα. καὶ ἄλλα πλείω ἓν ᾗ τὸ σῶμα σβεστικὰ ὧν πολλῶν μὲν. ἀλλὰ καὶ τὰ γὰ βαλβὰ, οἷον αὖ τις λαπάθας, τά τ' ὑποχόνδρια καὶ τὸ στόμα δύνῃς σιὼ τοῖς ἐργμοῖς ἀφ' ἑλκώσιν δύσελας τὰς ὀσμάς. ὅτινα δὲ καὶ εἰς οὖρησιν ἀλγῶ, σωπεύζαν πειῇ ἑαυτά. ὧν δὲ τότε μᾶζον, ὅτι καὶ ἀπὸ ἧ λιφάλης αὖ τις λαπάπασα, δίδωσι τῷ ὀσμῷ εἰς τὰ ὦρα, τῷ ἀπὸ ἓν ἀρωμάτων. ἐπί γε τοιλίαν λυτῆ καὶ ἅδιες, ὥσπερ ἐλίχθη. ταῦτα δὲ ταῦτα πειῆ, καθάπερ πολλάκις εἴρηται, σβέ τὸ φύσει στυφτὰ καὶ ὑποπίκρα, θερμαντικὰ καὶ δύθιόσια πῶς τοὺς πόρους ἔειν. τμητικὰ γὰρ ὄντα καὶ θερμαντικὰ, καὶ σύφειν ἅμα καὶ θερμάνειν δυνάμενα, καὶ ὀξέα ἀγῇ καὶ ἐκπίττειν διώντα, καὶ τὸ ὅλον ἀλλοιεῖν καὶ μεταβάλλειν. συμβαίνει δὲ τρόπον τινὰ καὶ ἓν ἄλλοις ἁ τοιαύτα συμπάθεια. καὶ γὰρ οἶνον ἅμα τῇ σαφυλῇ λοκῆ σωπᾷ * καὶ τὰ σκόροδα καὶ τὰ μρόμμυα. τὸ δὲ δριμὺ πᾶν ὄζῃ ὅταν ἓν τῇ γῇ βλασάνῃ. πλὴν φύτοις δ' ἅμα συμβαίνῃ, καὶ αὐτοῖς βλασάνῃ. ὅλως δὲ ταῦτα λυτᾶδα τὰ φλοιὰ, ῥίζα μὰ ἀπιξαρασμένα λακ τὰς πλασικὰς ὥρας. ἁ γὰρ ἓν πέρχουσα δύναμις, ἓν αὐτοῖς λυτᾶτ. θαυμασιώτερ ᾗ ἓν τοιούτῳ τὸ ὑδὲ τὸ σίατ ἧ ἄρκτε συμβαῖνον, ἅπερ ἅμα ταῖς φυλίαις ἀπαίρεται καὶ ἐκπληροῖ τὰ ἀγγεῖα. τὸ δὲ ποτὲ Δημόκριτ τὸς μὲν χυλοὺς πῶς τῷ γόνῳ ἀφ' δίδωσι, τὰς δ' ὀσμὰς καὶ τὰς χόας οὐχ ὁμοίως πῶς τὰς ὑποκαμπύας αἰδύσεας. ἴσλα γὰρ ἐκ ἓν χυμάτων. ἃ τοτέ γε πῶς ἅπαντα κοινόν. ἅπαντ δὲ γὰρ, οἱ μὲν μόνης, οἱ δὲ μαλισα ταύτης τὰ πάθη λέγουσι, καὶ τὰς διαφορὰς· ὡς γὰ χρώμασι λόυκόν καὶ μέλαν, καὶ γὰ χυλοῖς γμυκὺ καὶ πικρόν, οὕτως γὰ ὀσμαῖς. οὐ γὰρ δὴ ἔστ δύσοσμον καὶ ἡδύοσμον, ἐπὶ δὲ τὰ μὲν μικτὰ, τὰ δ' ἁπλᾶ· οὐδ' γὰ ἁπλοῖς· πλέω γὰρ δύθὺ τὰ ὑποκείμενα· σκληρόν, μαλακόν, τραχύ, λεῖον. ἀλλὰ μᾶλλον γὰ φανᾶς, ὀξὺ καὶ βαρύ, ἄμικτα χυλοί· οἱ μὲν ἀφ' μὴ διατακμοίζουσα, ὥστ' ἀξ ἀμφοῖν, οἷον ὕδωρ, ἔλαιον, φλίγμα, αἷμα, ὅλως πῶν τὸ ὑπόνον, ἢ τὸ διαιρῶν· ὥσπερ τὸ ὄξ, καὶ τὸ γάλα. τὸ γὰρ πῖσσα καὶ τρόφ μιγνύμενον, ὑπερον ἅδυ. ἄλλον δὲ τρόπον οἱ μὲν δύμικτοι πῶς τοῖς χρόαν, οἱ δὲ λυμαινόμενοι ἀλλήλοις· οἷον ἁ θάλαττα, καὶ τὰ ὑπρώδη καὶ πικρὰ ὕδατα τὸς οἴνους, καὶ τὰ πότιμα, ἐὰν μὴ δύθὺς χᾶ ταί ἐς. ὀσμαὶ δὲ, αἱ μὲν οὕτως ἄμικτοι πλάσις, καὶ ὥστε καθόλου λαβεῖν, καὶ καπόδας ταῖς καπόδεσι· ὡς δὲ μὴ, ὧν τι τὸ ἀξ ἀμφοῖν ἔργον ὑρᾶν μὴ ἀδύνατον. ἐς τοῖς τοιούτοις δὲ δύναμιν ἅπαν, ὡς ἁπεῖν, πανδύοσμον. ἀλλ' ἐνθα μὲν ὅσως χέρα πειᾶν, ἔνθα δὲ βελτίω, καθαπερ ὑδὲ ἧ μύρων. τὰ μὲν γὰρ ἀφαιρῶσται τὸ δύκερα ρ, καὶ σκληρόν· τὰ δ' ὀξυθυλάνει, καὶ ὥσπερ ἀξ υσλατᾶ τὰς ὀσμάς. ἓν δὲ τοῖς ξυροῖς, ἅπασαι πάσαις μικταί. τὰ γὰ σβαπασμάτα ὅσων αὖ ἴκ πλείονων, ἀμείνω. πειᾶ δὲ καὶ ἁ τοῦ οἴνου διατάμιξις, καὶ μυείας ἕνεκα, καὶ θύμια τὰ δυοσμότροφα, καθάπερ τοῖς σμύρναν. λοκᾶ δὲ καὶ τὸ μύρον, ἁδύναμον τοὺς οἴνους. διὸ καὶ οἱ μὲν ἓν τῇ οἰνοπίᾳ μιγνύουσιν, οἱ δὲ οὕτως ὑπερβάλλοντος πίνουσιν. ἐκ ἄλογον δὲ, συνέγγυς τὰς αἰσθήσεις οὔσας, καὶ ἓν τοῖς αὐτοῖς ὑποκαμπύοις ἔχειν ἴσα ὑπάρχειν. ὡς γὰρ ὑδὲ τὸ πᾶν, οὐδὲ μία οὔτε χαλκὸς ἄοσμ, οὔτε ὀσμὴ ἄχυλ. ὥσπερ δ' ὅτι οὐδὲ μία ἐκ μὴ ἐχόντ χυλόν. συμβαίνει δὲ καὶ καταβάλλειν τὰς ὀσμὰς ἅμα τοῖς χυλοῖς, ὥσπερ ἐπί τε τοῦ οἴνου, καὶ ὑδὲ καρπῶν τινῶν· ἔνιοι δὲ καὶ ἓν τοῖ ἄνθεα πρόπορον, ὥσπερ τ βοτρύων. ἁ δὲ ἧ μύρων εἰς ἀκμὴν μόνον, καὶ οἷον φθίσιν. μεταπίνουσι δ' ἓν ταῖς ἐτίαις ὥραις πάνδ' ὡς ἁπεῖν, μάλιστα δὲ τὰ ἀδφίσατα. τὰ δ' αὐθινά, καθ' ἥν ὥραν αὐθὶ ἀνθ, τὰς σωθίσεις πιοῦσιν ἐκ ἧ ἀρωμάτων βραύσαντ πολλὰ, καὶ μίξαντ εἰς ταυτὸ, ἐλίνουσιν εἰς λιβάνου· εἶθ' αὐοίγοντ διὰ χρόνου ἡμέρων, ὅταν μάλιστα ὄζειν δοκῇ, τότ' αἴρουσι. ἓν πάλιν ἓ ἓν πάλιν διαλύοντες χρόν), ὅπως αὖ μηδενὸς ἓνόζῃ, θαυμαστὸν δὲ ὀσμὴν λαμβάνῃ τὰ ἱμάτια εἰς ταῦτα λιβάνου. τὸ δὲ πλατάνου ἓ αἰγυπτίας μύρου, αὐτὸ ἓ ἐκ ἄγαν αὐαπνᾶ. μιγνύμενον δὲ πειᾶ τ' ἄλλα βελτίω, μάλιστα δὲ τῷ ἴρῳ. ἓν τῇ ἐρυθρᾷ θαλάττῃ ἁλισπομένων ἧ λίθων, ἓν οἷσιν ἐμπεφυκότα φαίνεται ἰχθύδια καὶ καρίδιον. καὶ ἄλλα θάλαττα ζᾷα ἐπίκλη * ἀθλιώσει λέγω εἰς ταῦτα χαλκὸν κοίλην ἐμβάλλειαζ σίδηρον ὁμοίως

ἐρυθρὸν

ἐρυθρὸν καὶ λευκόν. εἶναι δέ πινα λόγον πῶς τὸν λαπίστρον· ἐμβάλλειδαι δ' οὐ μεγάλους χόλους, ἀλλὰ δι' ἀκρότητα.

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΠΕΡΙ ἸΔΡΩΤΩΝ.

ἸΔΡΩΣ πότερον μᾶλλον ὑγρότητος δύνας ἐκκρινομένης γίνεται, ἢ πνεύματος; ὡς τάχιστα δὲ γίνηται δῆλα δι' ἀέρος, εὐθὺς ἔξω πέφυκε καὶ σωίσκεται λαπτυχόμενον, ἕτερον ἔτι γὰρ ἄλλοις λόγον. διόπερ ἡ ἄλμυρος, ἢ ὀξύς, ἢ λαπώδης, ἢ τὰς ἄλλας ἔχουσι διαφορὰς, νῦν παρατίθεμαι. ἁλμυρὸς μὲν οὖν γίνεται, διότι τὸ ἀλμύτριον ἐκπέφυκε πῶς φύσιν δι' ἀέρος, ὃ ξηραινομένου τὸ γλυκύτατον καὶ κουφότατον. τὸ γὰρ τοιοῦτον, ἐν μὲν τῇ ὑποστάσει τῇ κατὰ τὴν λύσιν, εὑρον· ἐν δὲ τῷ ἀέρι, ἰδρὼς καλεῖται. πλὴν ὅτι συμβαίνει τὸ μὲν αὐτομάτως, καὶ οἷον αὐτοῦ δι' φύσεως ἐργαζομένης ὑφίσταται· τὸν ἱδρῶτα δ' ἐκπέφυκεν διὰ τὴν λίνησιν ἢ πόνον, ἢ ἁπλῶς τὴν τοῦ θερμοῦ καὶ πνεύματος διαίαμιν. διὸ καὶ τὸ μὲν ἀεί, τὸ δ' οὐκ ἀεί σωνέχεις, ἢ ἦλον ἢ τὸ πνεύματος ἔκκρισις. ἅφατος δὲ τῷ αὐδήσει, λαβεῖν ἢ ἀριθμίζοντες ἀεὶ τὸ σώματος. * ἅπιπλον δὲ πιπεμμένον γλυκύ, τὸ δ' ὑπόπολιν ὑλατώδες, ὥσπερ τὸ φλέγμα καὶ δακρυον. τάχα δὲ ταῦτα μὲν δύλογως, τὸ μὲν ὅτι ἐκ τῆς τροφῆς, τὸ δ' ὅτι ἐκ τῶν πόδι τὸν ἐγκέφαλον· ὁ δ' ἱδρὼς, λαθεῖν ἐκ ζερκὸς ἐν φλεβός, ἐν οἷς ἔδει μεταβολὴ δι' τροφῆς ἐν τύπῳ τοιαύτη. καὶ οὗτος, ὥστε κατὰ τὸν ἐγκέφαλον. ἐπεὶ καὶ ἐν ταῦθ' ὅταν ἐκ σωτέξεως ἄλμου τινὸς πίθου, ἁλμυρὸν τὸ πῦνλον καὶ τὸ δακρυον. ἢ τούτῳ μὲν μαρτυρεῖ τῷ λόγῳ τὸ πρότερον, ὅ, τι ἱδρὼς πᾶς ἁλμυρός· εἰ δὲ πρόσωτέρωθεν, ἁλυκώτερος. οὗτος δὲ μᾶλλον τῇ πυοφύσει δ' ὁξύς, οὐκ αὖ τῷ ἁλυσίτι ἢ ἔκκρισις ἔπι. τὸ δ' ἁλμυρὸν πάλιν ἀλλότριον. ὥσπερ μὲν ἂν φύτων σκιπτόν. ἔοικε γὰρ ὁ μὲν τοιοῦτος, ὁ δ' οὐ τοιοῦτος εἶναι τῶν ἱδρώτων, ἢ τό γε μᾶλλον καὶ ἢ ἦλον φανερῶς. ἀπόλουσι δέ πως τούτων αἰτίας ἔδει, καὶ χρόλον δι αὖ. καὶ ὅτι ὁ μὲν λαπώδης, ὁ δ' ἄνοσμος, γένοις δὲ ὀξὺς τῇ ὀσμῇ. καὶ ἄλλοι δὲ τρόποι δι λαπωδίας ἅπτονται. καὶ γὰρ ταῦτα ὡς γένη λαβεῖν, ἄπιψις. δι δ' ἀπιψίας, ὅτι μὲν ἀκαθαρσία δι κοιλίας, ὅτι δ' ὅλως λαχεῖα τῆς αἰτίας. πολλάκις δὲ καὶ βρωμάτων ἰνίς πυοφοραί. ἐν γὰρ ταῦτα ποιᾶ τινα δυσωδίαν, ὥσπερ καὶ τὸ πήγανον φασι· τάχα δ' ἢ ταῦτα μὲν ὡς συμβαλλόμενα δεύτερον. τὴν δ' αἰτίαν τοῖς πρότερον ἀποδοτέον, καὶ τὴ αὖ τῇ ὅλῃ τοῦ σώματος ἰδέσθαι. πολλοὶ γὰρ ἤδη γυμναζομένων καὶ λευκούτων δύ ἔχαν, βαρεῖς καὶ λαπώδεις τοῖς ἱδρῶσιν. ἐπεὶ ὅτι γε τῇ λαχεῖα πολλαχόθεν φανερόν, ἔκ τε ἤδη λαμνόντων καὶ ἐκ ἤδη ἀφροδισιαζόντων πλέων ἕξιν ἐχόντων ἥδη, καὶ ἤδη θραπόδεων ἥδη ὅλως. ἄτοπον δ' αὖ δ' ὀξὺ τούτοις εἶναι, ἐν γέν πίωσίν τιν' ἔχειν πῶς ταῦτα, ἐν πῶς τὸ λαβόλτ λεχθὲν, ὅτι οἱ πόδι ἥδιον μᾶλλον ἀπώδεις τοῖς ἱδρῶσι· πυοῦσας δὲ δι ἥλικίας ἥδη· καὶ οἱ γηρόντες οὐδαμῶς. ἀλλ' ἡ βαρύτης τοῦ χρώματος. καίτι πιπεικωτάτη ἡ ἥλικία δῆλον ἐν ἥδη. σημεῖον ἦ, τὸ δ' αὐξήσιος. ἡ δὲ τῶν πρόσθεν τρόπων, ἢ ἦλον. δῆλον δ' ἡ δ' ἡ γηρόντων, παντελῶς. ἄτοπον δ' ὅτι πῶς τὰ ἀφροδίσια μᾶλλον δὲ ὁρμῇ δῆλον ἐν ἥδη, καὶ δῆλον πόρῳ ἄνεξις καὶ μεταβολή. πάντα ἦ ταῦτα σωίβρυα πῶς λαπωδίαν. ἡ δὲ δῆλον πρόσθεν τρόπων * οἷον τῆς ἕξεις ἥδη καὶ μόνοις. ἡ δὲ δῆλον γηρόντων, δέα μανότητα καὶ ὕπνοιαν. διὸ καὶ οὕτε πόδι ἅπαμαλπή. ἅμα δὲ καὶ ὕπνοιαν

* ἀπορρίπτωτον καὶ οὐδ * ται τοιοῦτον ἀφ' οὗ γίγνοιτ' αὖ τὸ λαπώδες. ἐπεὶ καὶ δέα ἔοικε καὶ ἐκ δι λιφαλῆς λογισμός, ἢ ἦλον γε τά τε ἐκ τοῦ σώματος, ὃν ὕπνος ἡ λιφαλή. διλοῖ δ' ἡ δέα δῆλον τριχῇ ἔκφυσις * τὴν μανότητα. λυσώδης δὲ τόπος καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς, ὡς αὖ μὴ ὕπνοια· σήπεται γάρ. ἡ δὲ λαπωδία, σῆψίς ἐς. διὸ ὁ ἐκ δῆλον μαχάλων ἱδρὼς, καὶ ὅλως ὁ ἐκ δῆλον κοιλῶν λαπωδέστερος. καίτοι μᾶλ-

νεί γε οἱ τόποι, ἀλλ' ἡ λατάπνιξις καὶ ποικιλία ποιεῖ τὴν λακωνίαν. ταυτὸ δὲ τοῦτο πάθος ὁ τόπος ὁ φιλῶος, καὶ ὅλως τὸ σῶμα πῶς τὴν λακωνίαν· ἀπιψία γὰρ λεπὰ γίγνεται. τὴν δὲ ἀληθῆ τὸ πάχαινον λακωνίαν, ὃ ἐστὶ μυείων φύσιν, ὅταν αὐαλίζωσιν (καὶ γὰρ οὕτω συμβαίνει) λεπτὸν ἐστὶν ὦν. γίγνεται δὲ καὶ ὁ μὲν θερμός, ὁ δὲ ψυχρὸς ἱδρώς, ὁ μὲν ὥσπερ πυμελώδης, ὁ δ' ἄπιτος. ἡ δ' ἀπιψία ἀληθινὴ δὲ ἐστὶν τὴν λακωνίαν. αὕτη μὲν γὰρ ἔοικε λακηργασίᾳ τινὶ καὶ μεταβολῇ οἵᾳ ἐστὶ τὰς ὑγρότητας, ἐκεῖνο δὲ μεταβολῇ μᾶλλον καὶ ἀλλοιώσει· ἡ φύσις δέ, οὐδὲ λατακεκραται μᾶλλον, λαβοῦσα ἔνια τὰ τῆς κοιλίας περιττώματα ἐνυάλια. διόπερ δ' ἔλεγεν ὁ γυμνασικὸς, ὅτι ἔνιοι λυποῦσι διαφοραὶ τῶν ἱδρώτων ἐσίν· ἀρχομένων τε, καὶ μέσαντων, καὶ λήγοντων. αὗται μὲν οὖν αἱ διαφοραὶ γίγνονται, τῇ τε τῶν πόνων αὐτάτασι, καὶ τῇ τῶν σώματος ἀλλοιώσει. δ' ὅλων γε, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἀλλοιώσεως, ἀλόμενον ἐστὶ τὸ ἄπονον. ἐπὶ καὶ ἡ λιπόστης τῆς ἡ παχύτης δύναται τὸ τοῖς ἱδρῶσιν. ὁ μὲν γὰρ ὠμοπόλαιος, καὶ ὠμοστάτης ὑλατώδης τις καὶ λιπὴς· ὁ δὲ ἐκ βαθέος, μᾶλλον βαρύτερος, ὥσπερ σωτικομένης τοῦ σαρκός. ἄλλη δέ τινές φασι καὶ αἵματι εἰκαίσαι, καθάπερ Μονᾶς ἔλεγεν ὁ ἰατρός· δ' ἅλως, ὡς ὕδατος ὁδὸς καὶ πλάσεως ὑστέρας ἐκ τοῦ φλιβῶν. ἀπίπτου δέ, ὥσπερ καὶ ἀκεχωρισμένης ταύτης. γίνεται γὰρ καὶ αὐτὸ ἅμα γίγνεται ἄπιπτον. ἁπλῶς δὲ τοῦτό γε, ὥσπερ πολλάκις εἴρηται, καὶ ὑδὲ ταὐτὸν δύναται, ὅτι διὰ τὰς ἕξεις τῶν σωμάτων ἡ ἐκκρισις ἀεὶ τῶν περιττωμάτων γίγνεται. ἐπεὶ δὲ ἔστιν ὅταν πλέον πονήσωσιν, ἕλκη ἔχουσι. δὲ γὰρ τὴν ἀπαθαρσίαν τοῦ σώματος, ἡ λίνησις πέσοῦσα καὶ θερμαίνουσα, σωρεῖ κινεῖ τὰ περιττώματα μετὰ τοῦ ἱδρῶτος * ἐστὶν δὲ, ὅτι δὲ παχέα ὄντα, καὶ χυμοὺς ἔχοντα μοχθηροὺς, οἷον ἕξεως, καὶ ἁλμυροὺς καὶ πικρούς, ἐκκρίνεται μᾶλλον, οὐ δ' ὡσαύτως δὲ διὰ τὸ πλῆθος. ἐξαιρεῖται δέ, καὶ ἐξέλκει τὴν σάρκα, διὰ τὴν πικρότητα τοῦ χυμοῦ. παραπλήσιον δὲ τρόπον τινὰ ἔοικε καὶ τὸ πάθος τὴν ὠχρὰν, καὶ διὰ τὴν ὥραν, καὶ οὐ λέγουσιν, καὶ λέπραν, καὶ ὅλως ὅσα ἐκφύματα γίγνεται. καὶ γὰρ τὸ πύρις ἀπίπτου τινὸς χυμοῦ καὶ περιττώματος ἔκκρισις τὸ ὠμοπόλης ἐστὶν. ὃν παραιροῦντα, καὶ διὰ τοῦ λεπτὸν κατ' ἄλλον τρόπον αὐτμιζοντας καὶ αὐτμιλαβίζοντας, πᾶν λαὶ ἔνια ποιεῖν. ἀλλὰ περὶ μὲν φύτων, καὶ πόσα καὶ ποῖα τὰ ἀφιέντα * λαβὸν αὐτὰ χρὴ θεωρεῖν. ὅτι δὲ διὰ λαχεῖαν τινὰ καὶ ἡ τοιούτων ἔκκρισις, φανερὸν ἐκ τῶν ἐρημένων. οὐ γὰρ ὅτι ταῦτα ὠνον περὶ ἀλᾶται καὶ διὰ ἕξαιρον λινόσιμα, ἀλλὰ τὰ διὰ αὐτὴν λωβᾶται τοῦ τε λιπαρωτάτων, συμβαίνει γὰρ, τὰ μὲν τῇ ὥρᾳ λειπόμενα, τὰ δὲ διὰ λινόσιμα καὶ τῇ ἐκ ταύτης θερμότητι ποιεῖσθαι τὴν ἔκκρισιν. τὰ δὲ ὕλη διὰ πλῆθος ἀεὶ αὐτὴν, ἢ τὸ αἴτιον γέ τι χυλὸν διὰ ἴκασον. ὅτι δὲ λινόσιμα καὶ οἱ πόνοι ποιοῦσι φύσεις τὰ φιαῦτα, φανερὸν καὶ ἐκ τῶν ἐναλίων καλουμένων· ἃ γίνεται πολλοῖς, ὅταν εἰς ὁλὸν ἐμπίσωσι· μάλιστα μὲν διὰ οὗ μα

* ὅτι δὲ καὶ διὰ πλῆθος. εἰσὶ δ' αἷς καὶ αἱ λινᾶμαι παραπίμπρασθαι. πῶς ἅπαντα δὲ ποιεῖ ταῦτα συμφέρα, τὸ μὲ ἐρεθίζειν, μὲ δὲ λινᾶν, ἀλλ' ἐὰν ἐκ κατασπᾶν. σωτικαλεῖσθαι γὰρ δεῖ λινοῦντα τὴν ὁρμήν, ὅπερ καὶ πῶς τὰ ἐξαιρόμενα συμβαίνει. πολλάκις γὰρ διὰ τὴν ἁλμυρίδα τὴν ἐκ τοῦ ἱδρῶτος γινομένην * μᾶ τινὶ λινισμῷ καὶ ἐπιφάνειαι τινὲς ἰσθάσεις γίνονται, πῶς ἂς οὐ συμφέρει λινᾶν, οὔτε ταύτῃ ποιούμενον τὴν ἔκκρισιν, οὔτε ἀρεμύτητι χυλῶν, οἷον ὀξεῖ καὶ σφυφνῷ καὶ ἁλικῷ κατέχειν παρόμενον, οὐδὲ θερμολουσίας ἢ ψυχρολουσίας χρώμενον, ἀλλὰ πανσάμενα χλιαρᾷ μᾶ πλῇ. λαβίσγει γὰρ αὐτῇ μᾶλλον· τἄλλα δὲ ἐρεθίζει καὶ λινᾶ. ταῦτα μὲν οὖν, ὥσπερ εἴρηται, διὰ ἀχρεῖαν καὶ διὰ ἐμβολὴν γίνεται. καὶ γὰρ τὰ τοιαῦτα συμμετρία τὴν ὅτι δεῖ ἐκκρίσεως, ὥσπερ καὶ κατὰ αὖ ἄλλους πόρους. οἱ δ' ἄγαν φύδιδόντες ἑαυτοὺς, ὥσπερ σωτικόπουσι, ὧν ποιοῦσιν ὡς λυπφαίνει ὁ ἥλιος, καὶ ψύχιδας. διὰ τί δ' οἱ παῖδες λυσίδρωτες ἐν τῷ δρᾷν μᾶλλον, καὶ μᾶλιστα δ' ἐπὶ τὰ παιδία, καθάπερ θερμὰ τὴν φύσιν ὄντα καὶ ὑγρά· καὶ τοῦ ἱδρῶτος ἐκ τούτων ὡς γινομένου, τὴν δὲ τὴν αἰτίαν ἐστὶν λυπεῖν, ὅτι πυκνὸς ὁ χὼς ἐν τῷ παιδίῳ, πυκνότατον δ' ὁ ἐν τῷ παίδων, ὥσπερ γῶν λειπλημένους ἔχει τοὺς πόρους. ἔτι δ' ἡ θερμότης ὠμὴ κατέπεσα, πρὶν διὰ τὴν αὔξησιν. ἐὰν δέ τι καὶ γίνηται πόρισμα, ἐν ἐκκρίνεται ἐν τοῖς κοιλίαν. δίφασα γὰρ, καὶ ὡς ἐπὶ πᾶν ὑγρότερα τὰ παιδίων. οἱ δὲ γέροντες, μανόχροοι μὲν, ἀλλὰ ξηροί. δ' ἅλς τῷ ἱδρῶτι καθάπερ ὕλλου τινὰ ἐπαρχίν. ἄλμα δὲ ἡ αὐτὸ ὀδύνηται ἡ μανόν, ἐπαινῆ ποιεῖ τὴν ἔκκρισιν, ἀεί τι συνεχὶς ὄν, καὶ μὴ πολλὴν φύσιν

χόντων·

χόντων ὥστε πλαίνων ἡ ξηρότης, ἢ τὸ μὴ διίσλεγον. ἢ γὰρ κατ' ἄλλην τρόπην ἀπέρασις, ἢ ἐξ ἴσης αὐτοῦ, ἐκατέρα κωλυθεῖσα διίσλησθαι σῶμα ἐστίν. καὶ γὰρ ὧν αἱ πυελίαι ὑγραί, καὶ εἰς λύσιν ἢ ἐκπύησιν. πλέων δ' οἱ ἰσλρῶντες, ὅτι πᾶσι τὸ ὑγρὸν φυλάσσουσιν ὡμικτον. οἷς δὲ πάλιν ἐπὶ τὰ σῖτα ἡ κοιλίαις καὶ λύσεως. οὗτοι δὲ διίσλησθαι μᾶλλον. ἢ γὰρ φυλάσσουσα μυριζομένη πρίπωσις, ἀναφέρεται πᾶσι τὰς σάρκας, καὶ εἰς τοὺς ἄνω τόπους ἐπιέζει ἀπέπωμα ἅπασι τοῖς σιτίοις ὄντως, καὶ ἀχρυπνήσαντες, διίσλησθαι μᾶλλον· ὅτι συμβαίνει τοῖς πίνουσι λιαμερίζειν τὴν ὑγρότητα, καὶ τὸν ὕπνον ἐκπέμπειν. ἐκ ξηροῦ δ' οὐκ ἔστιν ἰσλρῶς. ἄτοπον δ' αὖ ἐκεῖνο δόξαι, καὶ ὡσαύτως ἐναντιώτερον, ἢ οἱ γυμναζόμενοι καὶ σιτίζοντες ἰσλρῶντες. καὶ πάλιν οἱ ἀγύμναστοι κακῶς, καὶ πιπτμοῦσι δὲ καὶ ἄπεπα ἔχοντες τὴν τροφήν. οὐκ ἔστι δ' ἄτοπον * γυγνωσκόμενοι τοῖς αὐτὰ τὰ σώματα, καὶ αἰτιολογοῦντες ἔχοντες πόρους. ἴσχει δὲ * οὕτω ἰσλρῶντας. δόξα ἴσως γὰρ καὶ οἱ μὲν χρονίως ποιούμενοι τὰς ἀφιδρώσεις δύνασθαι * ἔτι τοῖς μὲν αἰτιολογοῦσι, τοῖς δὲ συμμιμνήσθαι οἱ πόροι δόξα τὸ μὴ χρῆσθαι. συμβαίνει δὲ τούτοις διακαπιπτμοῦσθαι τῆς τροφῆς, δόξα τὴν αὐτὴν αἰτίαν. οἱ δὲ διακῶς ἔχοντες, καὶ μὴ πιπτμοῦσι τὴν τροφὴν ὅσῳ πλήθει τῆς ὑγρότητος διίσλησθαι, διότι οὔτ' ἀπὸ τῶν αὐτῶν, οὔθ' ὡσαύτως· ἀλλ' ἐκεῖνοι μὲν μετὰ πόνου, καὶ ἀεὶ τὸ σύμμετρον ἀφαιροῦντες. οὗτοι δὲ καὶ αὐτομάτως, καὶ ὡς ἂν τύχῃ, καὶ τὸ ὅλον ἀεὶ πνευμάτων ἔχοντες πλῆθος. λεκθῦσι δὲ πυθόμενοι καὶ τὸ ὅσον χαμόθι μᾶλλον διίσλησθαι, ἢ τὸ θέρος εἶναι, μὴ τὰς ἐπορβολὰς ἐκπτόρου λαμβανόντων, οἷον ψύχους τε καὶ καύματος. οἱ μὲν γὰρ οἷον ῥίγος αὖ ποιήσαντες, ἡ δὲ τὸ καύματος συστέλλει. ἀλλὰ τὸ μέσον γε ἐκπτόρου. τῶν δ' αἰτίαν ταύτην ὑπολαμβάνουσιν, ἅπερ ἄλλοις, ὅτι ἡ μὲν ξηρὰ τὴν ὑγρὰν, ἡ δὲ ὑγρὰ ἔναι πρίσασίν τινα τὸ θερμοῦ, καὶ κατάσασιν. ὁ δὲ ἰσρὸς ἐξ ἀμφοῖν, τὸ μὲν ὡς ἐποιοῦντος, τὸ δὲ ὡς πάσχοντος. ἴλι δὲ τὸ θέρους καὶ διατήσαντα τὸ πολὺ τὸ ὑγροῦ. διόλου δὲ καὶ ἀνώμαλον ἰσρῶσι τρόπον ἄλλον, φανερόν. ἡ γὰρ ὑγρὸν, καὶ τὸ πνεῦμα, καὶ τὸ θερμὸν γίνεσθαι μᾶλλον, ἐξ ὧν καὶ δι' ἃ ὁ ἰσρώς. ἡ οὐδ' οἱ πονοῦντες, ἀλλ' ὅταν πάσωντα μᾶλλον ἰσρῶσιν, οὐδὲ συγγιγνόσθαι, οὐδὲ κατέχοντες τὸ πνεῦμα, ἀλλ' ὅταν ὦσιν γὰρ τύποις ἡ αἰτία. πάντων μὲν γὰρ ὑπὸ πνεύματος αἱ φλέβες ἐμφυσώμεναι, συμμύουσι τοὺς πόρους· παυλαμένων δὲ συμίζουσιν. ὥστε διὰ διηνεκῶν, καθάπερ αὐαινομένων, μᾶλλον ἐξέρχεται τὸ ὑγρόν. καὶ ἡ διαχείρισις ἡ τοῦ πνεύματος πληροῖ τὰς φλέβας, ὥστε κωλύει διϊέναι, καθάπερ τὸ ὕδωρ τὸ ἐκ τῶν κλεψυδρῶν, ὅταν γε πλῆ * δύσις τὶς ὑπολαβῇ. ὅταν δ' ἀναιδητῇ, τότ' ἐξέρχεται μυελὸς ἐμφερόμενος τὰ δὲ καὶ ἡ ἀπόκρισις, ἡ ὑπὸ τῆς θερμότητος γινομένη, δόξα τὸν πόρον ἐκ τοῦ ὑγροῦ πνεύματος, ἢ καὶ ἄγει πᾶσι τὸ ὑπολαβῆς. ὅταν δ' ἐπαύσηται πόνων, ἅτε θερμότητος ἅπασα διίει, καὶ ἐκ τοῦ πνεύματος ἀποψυχομένου γίνεται ὑγρότης, ὁ διακεύμενος ἰσρώς· ὥστε καὶ πλέων καὶ ἧττον ἐκπίπτειν. μετὰ δὲ σῖτον πρόμους καὶ πόνους, τῇ τῆς σκιᾶς μᾶλλον ἰσρῶσιν, ἢ τῆς ἡλίου, δόξα τὸ τὴν ἥλιον αὐαίνειν καὶ πυκνοῦν τοὺς πόρους. ἅλως γὰρ, οὔτε πολὺ τὸ θερινὸν ἄγαν, οὔτε ὀλίγον δόξα τὸ ἐκτὸς ἔναι. τὸ μὲν γὰρ οὐ διϊεῖ, τὸ δ' αὐαίνειν. διὸ καὶ ἃ τῆς ἄγαν ἐγχύς ἐστιν τοῦ πυρός, ἧττον αὖ ἰσρώσιν. καὶ γὰρ τοῖς ἀλεαινομένοις, ἐὰν μὲν ὑδρὸς ποιήσῃ τὶς πολὺ ὕδωρ, ἧττον ἰσρώσιν· ἐὰν δὲ ὑγρὸν ἐπεισαγάγῃ, μᾶλλον. πυθόμενοι μὲν γὰρ καὶ παρορμῶντος τοῦ σώματος, σωθρεῖ καὶ τὸ ἐπεισελθόν. ἐκεῖνο δ' οὐ δύνανται τὸ πλέων δι' ἀσθένειαν. ταυτὸ δὲ πᾶσι τοῖς διαμεμυκόσι, καὶ ὅτι προέχοντος ἧττον ἰσρῶσιν ἢ κατασάμενοι. τὸ μὲν γὰρ ἧττον τὸ πνεύματος διάθεσις, καὶ ἡ τοῦ ἀέρος δίωσις ἰσχνή. τὰ δ' ὑπὸ τοῦ ὕδατος διαπτοφόμενα μέρη τοῦ σώματος, ὑδρὰ διϊσθῶσιν, ὅλα κωλύει τὸ ὕδωρ τῆξαι· ὁ δὲ ἰσρὼς τῆξίς τίς ἐστιν. οἷον τοῦ διακῶς πυθομένου διαμεμυκόσι τὰς σαρξίν, ὅταν ἐκρίνηται σῶμα τὸ θερμόν. οἱ δὲ γυμναζόμενοι διαπαλαίοντες τῷ βέλτιον ἢ παλαίειν μᾶλλον ἰσρῶσιν· ἢ ἐὰν σωθρεΐζηται, ἡ δαπανώμενον ἡ ὑγρότης ἔστα ταύτῃ ἐξαγαγεῖν ὕδρωρ, ἢ πάλιν καὶ ὁ ἱδρώς. ἡ δὲ συνεχὴς αὐαίνεται, καθάπερ ὁ ἥλιος, καὶ τὰ πνεύματα. διότι μᾶλλον ἰσρῶσι τὰ ὄπισθεν τῶν ἐμπροσθεν, καὶ ἡ θερμότης, καὶ ἡ πρὸς τῆς πλέων γὰρ τοῖς ἐμπροσθεν· ὅτι διά τι τὴν πάλιν καὶ τὴν πρόσθιον ἧττον κωλύεται. καὶ ἡ διάδασις, ἐκ τῶν αὐομαλ-

λων. ὅλως δὲ πόνῳ γίνεται ἡ ἰδρώς. ἅμα δὲ καὶ ἡ διάκρισις τοῦ πνεύματος, ἐξωθεῖ μᾶλλον. ὥσθ' ὅταν αὐλῇ πλέων, καὶ ἀφροτόφους ἐκβάλῃ. τὸ δὲ πρόσωπον μάλιστα ἱδροῦσιν, ἀζαρκότροφον ὄν, καὶ ἅπασα πνεῖ. ὅλως καὶ ἡ λιφαλὴ ὑγρὰ κόμη * δὲ πνευμονότατος. ἅλμη τε πολλὰ σημεῖα, καὶ ὁ ἰγκέφαλος, καὶ ἡ περιοῦσα ἐκφυσις· ὁ μὲν τὸ ὑγρὸν, αἱ δὲ τὸ μανὸν ἀφιᾶσαι. διὸ καὶ πρῶτον καὶ μάλιστ' ἱδροῦσι τὸ μέτωπον· ἄνω γὰρ ὑπὸ τὴν ἰγκέφαλον. ὅλως δ' ἡ τοῦ πνεύματος διάθεξις, διατείνει πως εἰς τὴν λιφαλίν. ὅλως δὲ τὰς χεῖρας ῥίβοντες μάλιστ' ἱδροῦσιν, αὖ τάλλα ὁμοιοσχημονοῦσιν, διὰ συμβεβηκός πως τὴν αἰτίαν λεκτέον. ἰσχύσει γὰρ μάλιστα τῷ πέπτῳ. τὸ γὰρ πνεῦμα ὅτῳ διακέχυσι, τῷ ἱμυπάτῳ ἰσχύοντες. πονοῦντες δὲ μᾶλλον ἱδροῦσιν, τοῦ ἔχοντος μᾶλλον τὸ πνεῦμα μᾶλλον διακέχυσιν. ἅτε καὶ χεὶρ τριβομένη, συμποτέμπει ἄλλην, ὅταν ἄλλο τι μέρος τριβόμενον. τῇ γὰρ διαθέσει τοῦ πνεύμονος καὶ γυμναζομένοις, καὶ τρίβοντες μᾶλλον ἱδροῦμεν. καὶ ὅταν οὖν πόδας καὶ τὰς κνήμας ἵν' ᾖ τῷ ὕδατι ἔχωσιν, ἢ ὅταν τὸ ἄλλο σῶμα διά τι τὰ παθερμήνα. διαλύει γὰρ τὸ ὕδωρ τὴν ἱδρῶτα. καὶ ὅτι διαθερμαινομένων τούτων, καὶ τὸ ἄνω σωθερμαίνεται· οἱ δ' ἱδρῶτες, ὅπερ θερμὸν καὶ ὑγρόν. ἅπερ δ' οἱ ἀγωνιῶντες οὖν πόδας ἱδρῶσι, τὸ δὲ πρόσωπον οὔ. διαί τοι μᾶλλον δύλεγον, τὸ μᾶλλον ἱδρωτικόν, καὶ τὸ μὴ ἅπασα. τὸ δ' αὖθις, ὅτι ἡ ἀγωνία δεῖν οὐ μικτέσασις θερμότητος, ὥσπερ γὰρ τοῖς φόβοις, ἀλλὰ μᾶλλον αὔξησις· διαβαπὴρ γὰρ ἐπὶ θυμῷ. καὶ γὰρ ὁ θυμὸς, ζέσις τοῦ περὶ καρδίαν θερμοῦ. καὶ ἀγωνιῶντες δ' οὐ σῶμα φόβου ἔσχον πάσχουσιν, ἀλλὰ τὸ μὲν οὐ σῶμα τὸ, τὸ μὲν πῶς τὸ μᾶλλον θερμαίνεσθαι. ξηραίνει γὰρ ἡ θερμότης ὥσπερ πολλάζουσα· τὸ δὲ γὸ τοῖς ποσὶ σωτικὸν, σῶμα τὸ ἱλαρὸν μὲν εἶναι, ὥστε ξηραίνει, πλάον δὲ συμφύπον καὶ πρὸς πάσχουσιν. ἔνιοι δ' ἱδροῦσιν αὖ ψυχθῶσιν, ἢ πνεύμασι, ἢ ὕδασι, συμβαίνει γὰρ ναυσιᾶν, οὐκ ἀλόγως, καὶ ὅτι τὸ ὑγρὸν ψυχθὲν ἀέριον γίνεται· πάντροφον ὂν ῥιγοῖ, καὶ ὅλως τὸ πνεῦμα τὸ ἔσω καὶ ἔξω γινόμενον πρὸς τὸ συναπνεῦσαι τὸν πόρον ποιεῖ τὴν ναυτίαν. οἱ δ' ἁμαλοὶ ῥέουσι, καὶ ἱδρῶτες, καὶ * ὡς εἰς ἁμαλὸν ἀέριον ποιοῦσι. διὸ τὰ μὲν ὑγρὰ γίνεται, διὸ δύπνοιαν. ἢ δ' ἄχρεια, σῶμα τὴν διαπάνευσιν. σωθερμαινόμενον γὰρ, καὶ μὴ σῶμα ψυχόμενον τὸ ἐν πόλει ὑγρὸν, ἄχρειαν ποιεῖ. ἰσχὺν δὲ συμβαίνει, καὶ ἐκ τῶν ἀρόμων, καὶ ἐκ τῆς ἀναπλήρωσις. οἱ δὲ γυμνοὶ ἱδρῶσι, σῶμα πύκνωσιν. δύχροοῖ γὰρ, καὶ διαπεψύχει ὁ ἀὴρ τὰς σωισαμένας ἐκπείσεις, καὶ σῶμα πύκνοντας. ἐν δὲ τοῖς ὕπνοις οἱ ἱδρῶτες μᾶλλον, ἢ ἐγρηγορόσιν· ὅτι ὑγρότατα καὶ θερμότατα πάντα σῶμα τὴν αὐτὴν πρίσασιν. ἐξ ἀμφοῖν δὲ τούτοιν ἱδρὼς, ὥσπερ ἔρικται πολλάκις.

ΘΕΟΦΡΑ-

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΗΘΙ ΚΟΙ ΧΑΡΑΚΤΗΡΕΣ.

Εἰρωνείας, κολακείας, ἀηδολεσχίας, ἀγροικίας, ἀρισκείας, ἀπονοίας, λαλιᾶς, λογοποιίας, αὐθαδείας, μικρολογίας, βδελυρείας, ἀπαιδείας, πδιφρυγίας, ἀναιδυσίας, ἀβελτερίας.

ΗΔΗ ΚΑΙ πρότερον πολλάκις ὠλισθάνω τὴν γλῶτταν, ἐθαύμασα. ἴσως δὲ οὐδὲ παύσομαι θαυμάζων. τί γὰρ δή ποτε ἡ ἐμὰ δόξα τὸν αὐτὸν αἴρει λιμένα, καὶ πάντων τῶν ἑλλήνων ὁμοίως παιδὸς δυομένου, συμβιβάκηκεν ἡμῖν ὁ τὴν αὐτὴν τάξιν ἅπασι τρόπων ἔχειν. ἐγὼ γὰρ ὁ Γολύκλας σωθωρίζας ἐκ πολλοῦ τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν, καὶ βδελυκτὸς ἴσταν γνώμονα γνώμης, εἰ δὲ ὁμιλικὸς πολλοῖς τε καὶ παντοδαποῖς φύσεσι, καὶ πραγματευόμενος ἐξ ἀκριβείας πολλῆς τὸν τε ἀγαθὸν ἅπαν ἀνθρώπων καὶ τὸν φαῦλον, ἐπιλαβεῖν δεῖν συγγράψαι ἃ ἕκαστοι αὐτῶν διαπράττονται ἐν τῷ βίῳ. ἐκθήσω δὲ οἷς ἔχει γένος, ὅσα τε συγχαίρει γίνεσθαι τρόπων πάντες πεφύκαμεν, καὶ ὧν ἕκαστον τῇ οἰκονομίᾳ χρῶνται. ὑπολαμβάνω γὰρ ὦ Γολύκλας, οὓς ἡμῶν βελτίους ἴσασθαι, καταλειφθέντων αὐτοῖς ὑπομνημάτων φίστων. εἰς παράδειγμα χρώμενοι, αἱρήσονται τοῖς σὺγκριμονιάτοις σωθναί τε καὶ ὁμιλῶν, ὅπως μὴ καταδιάσωσιν αὐτῶν. βούλομαι δὲ ἄδην τὸν λόγον. σὺ δὲ παρακολουθήσας τε καὶ ἀκούσας ἐξ ὀρθοῦ λέγω. πρῶτον μὲν οὖν πειράσομαι τὸν λόγον ἀπὸ τῆς τῶν εἰρωνάων ἰδιαιτάτων, ἀφεὶς τὸ πθοιμάζειν, ὃ πολλὰ πρὸς τὸ πρᾶγμα τοῦ λόγου. καὶ ἄρξομαι πρῶτον ἀπὸ τῆς εἰρωνείας, καὶ ὁριοῦμαι αὐτήν. ἔστι δ' ὅτου τὸ ἔρωνα λιξέμι, ποῖος τίς ἐστι, καὶ εἰς τίνα βόπτρ διατρίνεται; ὃ τὰ ἄλλα δὲ τῶν παθημάτων ὥσπερ ὑπογράμμου, πειράσομαι τὸ γένος φανερὸν διαπρᾶξαι.

ΠΕΡΙ ΕΙΡΩΝΕΙΑΣ.

Ἡμὲν οὖν εἰρωνεία λόγων ἂν εἶναι (ὥστ' ὑπολαβεῖν) πθοποίησις ἐπὶ χεῖρον πράξεως καὶ λόγου. ὁ δ' εἴρων ἐστὶ τρόπος τις, οἷος πθοικὸς τῆς ἐχθροῖς ἐβέλειαν λαλᾶν, καὶ μὴ σᾶν. καὶ ἐπαινᾶν πρόσωπα, οἷς ἐπίβιτον λάθρα. καὶ τότοις συμπαθῆ ἀπομιμούμενος. καὶ συγγνώμην δὲ ἔχειν τοῖς ἁμαρτάνουσιν, καὶ ὧν τοῖς ἁμαρτάνουσιν λιγομένοις. καὶ πθὸς οὓς ἀδικημένους, καὶ ἀγανακτοῦντας πρᾴως διαλέγεσθαι. καὶ τοῖς φίτυγχάνειν διατάσσομαι βουλομένοις, πθοαρέσαι ἐπαινέσαι. καὶ μηδὲν ὧν πράττῃ ὁμολογῆσαι. ἀλλὰ φῆσαι βουλεύεσθαι, καὶ πθοπεποιῆσθαι αὖθις παρεγεγονέναι, καὶ ὀλίγον χρόνον αὐτὸν καὶ μικρὰ διανοεῖσθαι. καὶ πθὸς τοὺς διανεζομένους καὶ ἱκανίζοντας, ὡς οὐ πωλεῖ, καὶ μὴ πωλεῖν φάσκειν πωλεῖν. καὶ ἀκούσας τί, λέξει, μὴ πθοπεποιῆσθαι. καὶ ἐθέλειν, φάσκειν μὴ ἐπιτρέπειν. καὶ ὁμολογήσας, μὴ μεμνῆσθαι. καὶ τὰ μὲν ὑσκέφθαι φάσκειν, τὰ δὲ οὐκ εἰδέναι. τὰ δὲ θαυμάζειν, τὰ δὲ ἥδιστ' ἂν ποτε καὶ αὐτὸς οὕτω διαλογίσασθαι. καὶ τὸ ὅλον διανοεῖσθαι τοιοῦτον τρόπον τοῦ λόγου χρῆσθαι, οὐ πεισθῶ, οὐχ ὑπολαμβάνω, ἐκπλήττομαι. καὶ λέγειν ἑαυτὸν ἐπιφορὸν γεγονέναι. καὶ μὲν οὐ ταῦτα πθὸς ἐμὲ διαλέγεσθαι, παρασκόπει μοι τὸ πρᾶγμα, ἄλλου τινὸς λέγει. ἔστι πως δ' ἐστὶ σοι ἀπιστῆσαι, ἢ ἐπάνου διατείνω, ἀχρεοῦμαι, ἀλλ' ὅρα μὴ σὺ θᾶττον πιστεύσῃς τοιαύτας φωνὰς, καὶ πλοκὰς, καὶ παλιλογίας. οὐ χεῖρον δὲ ὑπῶ ὑπῶν ὀλίγον. τὰ δὲ πρῶτα μὴ ἁπλᾶ, ἀλλ' ἐπίβουλα φυλάττεσθαι μᾶλλον δεῖ ἢ τοὺς ἐχθρούς.

id est, αὐτὸν ποιεῖσθαι.

ΠΕΡΙ ΚΟΛΑΚΕΙΑΣ.

Τὴν δὲ κολακείαν ὑπολάβοι ἄν τις ὁμιλίαν αἰσχρὰν εἶναι, συμφέρουσαν δὲ τῷ κολακευόντι. τὸν δὲ κόλακα τοιοῦτόν τινα, ὥστε ἅμα πορευόμενον εἰπεῖν, γνώμῃ ὡς ἀρεσκλίπτοσιν ἐς σὲ οἱ ἄνθρωποι, τῷ ὀλιγοι γίνεσθαι τῶν ἐν τῇ πόλει πλὴν ἢ σοι, ἀνδρώμεθ' χθὲς ἐν τῷ

ϛὴ τῇ σοᾷ. πλειόνων γὰρ ἢ τριακοντα αὐλρώπων λαθιμιόνων, καὶ ἐμπιδόντος λόγου τίς εἰη βέλτιος, ἀπ' αὐτῶ αρξαμένους πάντας ὠδὶ τὸ ὄνομα αὐτῶ λατ᾽ονομιῶαι.

καὶ ἄλλα τοιοῦτα λέγειν· ἀπὸ τοῦ ἱματίου, ἀφιλεῖν κορίδα. καὶ ἐάν τις πῶς τὸ πρόσωπα ϛὶ λιφαλῆς ἄχνος πεφυκὼς ἀπὸ πνεύματος, λαμφολογῆσαι. καὶ ὧν γελᾶς ἀ᾽ πᾶν, ὁρᾶς ὅτι λυσῖν σοι ἀμιρῶν οὐκ ἀπὸ τύχης ἐστὶν πολίων ἐρημος ὁ πώγωνα μισῶν. καί πῶς ἂ ἴδε καὶ ἄλλος ἔχεις πῶς τὰ ἐπὶ μέλαιναν τῶν τρίχα· καὶ λέγοντος ϛὶ αὐτὸ τοῦτο, σὺ ἄλλους σιωπᾶν λιελῦσαι, καὶ ἐπαινέσαι ϛὶ ἄκοντος. καὶ ἐπισημαίνεσθαι ϛὶ ἀ παύσεται ὀρθῶς. καὶ σκώψαντι πικρῶς ὧν γελάσαι, τότε ἱμάτιον ὧσαι εἰς τὸ σῶμα, ὡς λὴ ὑ δωρεμὸς λατασχᾶν τὴν γέλωτα. καὶ τοὺς ἀπαντῶντας ὧδε ἐᾶναι λιελῦσαι ἕως αὐτὸς πρὸς ἦλθεν. καὶ βοῖς παιδίοις μῦλα καὶ ἀπίους πριάμενος, εἰσφέρειν δοῦναι ἐρῶντος αὐτῶ, καὶ φιλήσας ϛὶ ἀπᾶν, χρῆσθαι πατρὸς νόμῳ. καὶ σωφρονοῦμενος ϛὶ λιμπίδας, τὴν πόλιν φᾶναι εἶναι δίψυχότερον τοῦ ὑποδήματος. καὶ περὶ νομένου πρός τινα φίλων, πῶς χαμὼν ἀπᾶν, ὅτι πῶς σὺ ἔρχεται, καὶ ἀναστρέψας, ὅτι πῶς σὺ γέλκα. ἀμέλα ϛὶ καὶ τὰ ἐκ γυναικίας ἀγορᾶς ϛακνῶσαι δίκαιος ἀπνοεῖ. καὶ ἢν ἐσιωμένων, πρῶτος ἐπαινέσαι τὸν οἶνον ἢ ἡδαμένων ἀπᾶν, ὁ μάλακῶς ἐδίεις. καὶ ἄρας τὸ ἢν ἀπὸ ϛὶ πρὸς πίζης, φῶσαι, τότε ἆρα ὡς χρεὼν δεῖ, καὶ ῥῶτῆσαι, μὴ ῥιγοῖ. καὶ εἰ ὧλλαλιαδῆ βάλεται, ἢ ἐπὶ πόρτας ἅλαι αὐτ. καὶ μὴν ταῦτα λέγων εἰς τὸ ὃς πῶ αἰπᾶν, ψιθυρίζειν, καὶ εἰς ἑκάνον ἀπιβλέπων τῶν ἄλλος λαλᾶν. ἢ τὸ παιδὸς ϙὸ τῷ διδασκάλῳ ἀφιλόμυθος τὰ πῶς κιφάλαια, αὐτὸς ὑποσῴσαι. ἢ τὴν οἰκίαν φᾶσαι, δὺ ἀρχιτεκτονᾶδι, καὶ τὴν ἀγορὰν δὺ πυρωνᾶδι, καὶ τὴν εἰκόνα ὁμοίαν εἶναι. καὶ τὸ λιφάλαιον, ἢν κόλακα δεῖ διάσασθαι πάντα καὶ λέγοντα καὶ πράττοντα, οἷς χαρίζεσθαι ὑπολαμβάνῃ.

ΠΕΡΙ ΑΔΟΛΕΣΧΙΑΣ.

Ἡ ϛὲ ἀδολεσχία, δόξη μὲν ϛιήγησις λόγων μακρῶν ἐπ' ἀπροβλήτων. ὁ ϛὲ ἀδολέσχης ποιητός δέ, οἷος ἂν μή γινώσκεται τοῦτο πρὸς ἀκαθαίρομενος πλησίον, πρῶτον μὲν τ' εἶναι τοῦ γυναικὸς αἰπᾶν ἐγκώμιον. εἶτα ὁ τ' νυκτὸς ὦδε φύπνιον, ὃν ὁλικήσασθαι. ὧδ' ἂν ἔχειν ὠδὶ τῷ λόγῳ τὰ λεξόμενα ϛιεξιέναι. εἶτα ϛὲ πορευομένου τ' πράγματος λέγειν, ὡς πολὺ πονηρότεροί εἰσιν οἱ νῦν ἄνθρωποι ἢν ἀρχαίων. καὶ ὡς ἄξιοι γιγνόμενοι οἱ πυροὶ ϙὸ τῇ ἀγορᾷ. καὶ ὡς πολλοὶ ὧλλομένοι ξένοι. καὶ τὴν θάλατταν ἐκ διονυσίου πλώϊμον εἶναι. καὶ ὡ ποιήσειεν ὁ ζεὺς ὕδωρ, τὰ ϙὸ τῇ γῇ βιλτίω ἴσοιεν, καὶ ὁ ἀγρὸς ὡς νίκατα γεωργήσῃ. καὶ ὡς χαλεπὸν δεῖ τὸ ζῆν. καὶ ὡς ϛάμιππος μυστηρίοις μεγίστοις ϛαδᾶδε ἔσκε. καὶ πόσοι εἰσὶ λίθοι ϛὸ ᾧ πλάτει. καὶ χθὲς ἤμυσα. καὶ τίς δεῖ ἡμέρα σήμερον. καὶ ὑποδύσας τὴν αὐτὸν, μὰ ἀφίσασθαι. καὶ ὡς βοιδρομιῶνος μὲν τὰ μυστήρια, πυανεψιῶνος ϛὲ ἀπατούρια, ποσειδεῶνος ϛὲ κατ' ἀγρὸν διονύσια. πᾶσάσαντα ϛὲ χρὴ τοὺς φίλους ἢν αὐθρώπων, καὶ ϛαράμενον ἀπαλλαγῆναι, ὃς ἴσ ἀπύρετος βέλτιστ' ἐστὶν. ἔργον γὰρ, σωαρκῶδες τοῖς μὴ τι σχολὴ, μὴ τι ποσυδὲν ϛαγινώσκουσιν.

ΠΕΡΙ ΑΓΡΟΙΚΙΑΣ.

Ἡ ϛὲ ἀγροικία ϛόξειεν ἂν εἶναι ἀμαθία, ἀχάριον. ὁ ϛὲ ἄγροικος ποιητός τις, οἷος λυκιδέα πιεῖν, εἰς ἐκκλησίαν πορεύεσθαι. καὶ τὸ μῦρον φάσκειν οὐδὲν τοῦ θύμου ἥδιον ὄζειν. καὶ μάζω τὸ πόλις, τὰ ὑποδήματα φορεῖν. καὶ μεγαλοφωνεῖν λαλεῖν. καὶ τοὺς μὲν φίλους, καὶ οἰκείους ἀπιεῖν, πῶς ϛὲ τοὺς αὐτοῦ οἰκέτας ἀνακοινοῦσθαι πρὸς ἢν μισθῶν, καὶ τοῖς παρ' αὐτῷ ἐργαζομένοις μισθωτοῖς ϙὸ ἀγρῷ ταῦτα τὰ ἐκ' ἐκκλησίας διηγεῖσθαι. καὶ αὐαβιβλημένου αὖν τοῦ γόνατος, λαβιζάνειν, ὥστε τὰ γυμνὰ αὐτ' φαίνεσθαι. καὶ ἐπ' ἄλλῳ μὲν μήτε θαυμάζειν, μήτε ἐκπλήττεσθαι ϙὸ οἷς ὀφθῆς. ὅταν ϛὲ ἴδῃ βοῦν, ἢ ὄνον, ἢ βάτραχον, ἑστηκὼς διωρεῖν. καὶ πεφαίρειν ϛὲ ἐκ τοῦ ταμείου διανεῖς φαγεῖν. καὶ ζωρότερον πιεῖν. ϙὸ τῇ σιδηρίῳ ψήφου λαβεῖν. λάτ' ἐλάσας μετ' αὐτοῦ τοῖς ἐνδυσιν πᾶσι ϙὸ αὐτὰ τὰ ὠνητήρια. ϙὸ ἀριστῶν ϛὲ ἅμα τοῖς ὑποζυγίοις ἐμβαλεῖν τ' χόρτον. ϙὸ κόπαντος τῇ βύβαν ἐπακῆσαι αὐτὸς. ἢ τ' λυπᾶ πεφυσαλισάμενον, καὶ ὠλλαδόμενον τ' ῥίγχος ἀπεῖν, οὕτω

τοῦ φυλάσσεσθαι τὸ χωλεύειν, καὶ τὴν οἰκίαν, καὶ οὗ ἕνεκα λόγου. ἀγωνίζεσθαι δὲ πρὸς τοὺς λαβεῖν ἐρίζοντας μᾶλλον, λίαν μὲν λυπηρῶς ἔχει, καὶ ἐπὶ τοῦτο ἅπαν ἀποβλέπειν. καὶ ὁ ἀργύριον ἔχοντος, ἢ πρίνου, ἢ ἀριστᾶνος, ἢ βύλητος, ταῦτα δὲ νυκτὸς καὶ ἀγρυπνίαν ἀναμιμνησκόμενος. καὶ ἅτε καταβαίνων, ἐρωτῆσαι τὸν ἅπαντα τοῦτο ποῦ ἦσαν αἱ λιφθέρεαι, καὶ τὸ παρίσχος. καὶ ἀπόμοιρον ὁ ἀγὼν, νομίζειν ἄγειν. καὶ ἐπᾶν δύνῃς, ὅτι βύλητά καταβὰς, ἐπικάθηται, καὶ τὸν βακλάνον δὲ ἅσαι. καὶ εἰς τὰ ὑποδήματα δεῖν, ἄλλους ἐγκρῦψαι. καὶ δεῖ αὖθις ὅλου πρίω κομᾶσθαι † παρ' ἀρχίου οὗ παρίσχους. ἐκ βραχίονος

ΠΕΡΙ ΑΡΕΣΚΕΙΑΣ.

Ἡ δὲ ἀρίσκεια ἔστι μὲν (ὡς ὅρῳ σφίσαι) φύσεως ἐπὶ τὸ βέλτιον ἀλλοίως παρασκευαστική. ὁ δ' ἄρισκος ἀμείλιξ διατελής ἐστιν, οἷον προέμενον πρόσαγορεύσας, καὶ αὖθις ἰδὼν πεσόντα ἀπαγορεύσας, καὶ ἀναμάσας ἱκανῶς ἀμφοτέρας τὰς χεῖρας μὴ ἀφιέναι. καὶ μικρὸν πρόπιμψας, καὶ ῥωτήσας πόσα αὐτὸ ὄφεται, ἢ ἐπαινῶν ἀπαλλάττεσθαι. καὶ πρακλεῖς ἢ πῶς λίαται, μὴ μόνον ὧν πάρεστι βούλεσθαι ἄρισκον, ἀλλὰ καὶ τῷ αὐλητῇ, ἵνα κοινὸς ἦναι δοκῇ. καὶ οὗ ξένους δὲ ἅπαν ὡς λιπαρώτατα λέγοντι τὸ πολίτ. καὶ ἱκλιμένος ἢ ὧδε λάβητον, ἱκλύσαι καλέσαι τὰ παιδία τὸν ἱερέα τοῦτο. καὶ εἰσιόντα φῶσαι, σύκα ὁμοιότατα εἶναι τῷ πατρί. καὶ προσαγόμενος, ζέλασαι, καὶ παρ' αὐτὸν καθῆσαι. καὶ τοῖς μὴ συμπαίζειν αὐτὸς λέγων, ἀσκὸς, φιλίκνυς. τὰ δὲ ὦδε τ' γαστρὸς ἐὰν καθεύδωσιν, ἅμα θλιβόμενος. καὶ πλησίον δὲ ἀκροᾶσθαι. καὶ οὗ ὁδὸν τὰς λύπας ἔχειν. καὶ τὰ ἱμάτια δεῖν, χρυσᾶ μὴ καθάπτεσθαι. καὶ χίσμητη ἀλάφεσθαι, καὶ ζῆν μὲν ἀγορᾶς πῶς τὰς τραπέζας προσφοιτᾶν. τῶν δὲ γυμνασίων, ζῆν τοὺς ἁλτῆρας, ὃ αὖ ἔφηβοι γυμνάζονται. τῶν δὲ διαύλου καθῆσθαι, ὅτι μὴ ὑέα, πλησίον δὲν στρατηγῶν. καὶ ἀγοράζειν αὐτὸν μὲν μηδὲν, ξένοις δὲ ὡς βυζαντίου ὠνήσασθαι τὰ. καὶ λακωνικὰς ἰμάντας, ὡς ἰσχίνου. καὶ μέλι ὑμήττιον, ὡς ῥόδου. καὶ ταῦτα πυθέσθαι, ὅτῳ ἐν τῇ πόλει διατρῖβεσθαι. ἀμείλιξ δὲ καὶ πίθηκον θρέψαι δοκεῖν, καὶ πίτυρον ἐπίζεσθαι, καὶ σικιλικὰς πρόσεις ἀρᾶσθαι. καὶ λοιπὸν ἀγοραίους, καὶ θυρικὰς τ' στρογγύλων λυπύσης, καὶ βακτηρίας δεῖν σκολιᾶν, ἐκ λακεδαίμονος, καὶ αὐλαίαν ἔχουσαν πίσσας φύσαμένους, καὶ αὐλίδιον παλαιστρικὸν ἔχειν, καὶ σφαιριστήριον. καὶ ὅσον πρόσω, χρᾶν ἀεὶ τοῖς φιλοσόφοις, τοῖς σοφισταῖς, τοῖς ὁπλομάχοις, τοῖς ἀρμενικοῖς ὑπολάκνυσθαι. καὶ αὐτὸς ταῖς ὑπολάξεσιν ὕστερος ἐπᾶν, ὑπὸ τῶν θυμιλίων ἐπᾶν πῶς ὕστερος, ὅπου τύχοι ὁ παλαίστρας.

ΠΕΡΙ ΑΠΟΝΟΙΑΣ.

Ἡ δὲ ἀπόνοια δοκεῖ ὑπομονὴ αἰσχρῶν ἔργων καὶ λόγων. ὁ δὲ ἀπονοημένος πιθανός τις, οἷος ὁμόσαι ταχὺ λακκᾶς ἀπόδοσθαι, καὶ λοιδορεῖσθαι δυναίμενος, τοῦ ἄλλα ἀγοραῖος τις, καὶ αὐθαδιουργός, καὶ παντοπώλης. ἀμείλιξ δυνατὸς καὶ ὀχεῖσθαι, νύφας ἐν κόρδακα. καὶ πόσω πᾶσιν ἔχων ἐν ἰωνικῷ χορῷ. καὶ ἐν θαύμασι δὲ οὗ χαλκοῦς ἱκλέγειν, καθ' ἕκαστον παιᾶν. καὶ μαχεῖσθαι τοῖς τὸ σύμβολον φέρουσι, καὶ πόθεν θεωρᾶν ἀξιοῦσι. λαιὸς δὲ καὶ παρὸ σχοῦσαι, καὶ πορνοβοσκῆσαι, καὶ τελωνῆσαι, καὶ μισθωτὸν αἰσχρὰν ὀργασίαν ἀποδεικνῆσαι, ἀλλὰ λικνίζειν, μαγειρεύειν, λυβεύειν, τὴν μητέρα μὴ τρίφειν, ἀπάγεσθαι λιθοπῶν, τὸ λθηναίων πλοῖον χρόνον οἰκεῖν ἢ τὴν αὐτοῦ οἰκίαν. καὶ ὅσον δ' αὖ εἶναι λέγειν, τῶν ποδικτικῶν οὗ ὄχλους, καὶ πῶς καλεῖσθαι μεγάλῃ τῇ φωνῇ, καὶ περιῤῥωγέναι λοιδορουμένῳ, καὶ βαλανομάχῳ πῶς αὐτοῦ. καὶ μεταξὺ οἱ μὲν πῶσίασιν, οἱ δὲ ἀπίασιν πρίν ἀκοῦσαι αὐτοῦ. ἀλλὰ τοῖς μὲν ἀρχαῖ, τοῖς δὲ συμβολαῖ, τοῖς δὲ μίσθ' τὸ πραγματ' λέγων. σὺν ἄλλως διωρᾶσθαι ἀξιῶν τὴν ἀπόνοιαν αὐτοῦ, ἢ ὅταν ἢ πανήγυρις. ἱκανὸς δὲ καὶ δίκας τὰς μὲν φεύγων, τὰς δὲ διώκειν, τὰς δὲ ὀφόμενος, ταῖς δὲ παρῶσαι. ἔχων ἐχῖνον γὰρ τοῦ πωλητοῦ, καὶ ὀρμαθοὺς γραμματιδίων γὰ ταῖς χερσίν. οὐκ ἀποδεικνύναι δὲ σὺν δὲ ἅμα πολλῶν ἀγοραίων στρατηγῶν, καὶ δύβις τούτοις διανύειν, καὶ τῆς δραχμῆς τίνων τρίκ ὑμιωβόλιος τῶν ἡμέρας πραττῆσθαι. καὶ ἐφιλόνειν τὰ μαγειρεῖα, τὰ ἰχθυοπωλεῖα,

χθὲς πωλᾶσι, τὰ παλιχοπωλᾶσι. καὶ οὐ τόκος ἐστὶ τὸ ἐμπολήματος εἰς ἡμέραν ἐκλύειν. ὀργάδες δέ εἰσι, τὸ σῶμα δύλυπον ἔχοντα πῶς λοισθίαν, καὶ φθεγγόμενοι μιγαλῇ τῇ φωνῇ, ὡς σωπᾶν αὐτοῖς τλὺ ἀγοραὺ, καὶ τὰ ὀργασίμια.

ΠΕΡΙ ΛΑΛΙΑΣ.

Ἡ δὲ λαλιὰ ἔστι αὐτῶν ὁρίζεσθαι βούλεται, εἶναι αὖ λόξαν ἀκρασίαν τοῦ λόγου. ὁ δὲ λάλος φιλότης ἐστὶν, οἷος τῷ ἐνεγχαύνῃ ἀπᾶν αὖ, ὅλως πῶς αὐτὸ φθέγξηται, ὅτι ἀδόλως λέγει. καὶ ὅτι σύθυς πάντα εἶδε. καὶ αὖ ἄκρη αὖτ' μαθόντι. καὶ μεταξὺ ἢ ἀποκρινομένου, ὑποβαλλῇ, ἕστας σὺ μὰ ὦλλάβα ὃ μέλλῃς λέγειν. καὶ δύγα ὅτι μὴ ὑπέμνησας. καὶ τὸ λαλᾶν ὡς χρήσιμόν ἐστ. ☾ ὃ πρέλιπεν. καὶ ταχύ γε σωπᾶσας τὸ πρᾶγμα. καὶ πάλαι σε πρυτήρην, εἰ ὦδι τὸ αὐτὸ ἐμοὶ διατυγχάνει. καὶ ὑπῶρας ἀφορμὰς φιαύτας ποιεῖσθαι, ὥστε μηδ' αὐεπνεῦσαι τὸ γὼ τυγχαίνοντα. καὶ ὅταν γε αὖθ διαδ' ἵνα ἀποκναίσι, λανὸς καὶ ὦλι αὖθ ἀλρέους, καὶ συνισκώντας παρυβῦναι, καὶ φυγὴν ποιῆσαι μεταξὺ χρηματίζοντας. καὶ ὡς τὰ δι' ἀσπαλᾶσ δέ, καὶ ὡς τὰς παλαίτρας ἐσιὼν, διαλύαν αὖθ παίδ' ας πθμανθάνειν τοσαῦτα. ☾ πθσλαλᾶν δῖς παιδοβίβοις καὶ διδασκάλοις, αὖ καὶ ἀκούειν φάσκοντας λανὸς πθπέμψαι, καὶ ἀποκατασῶσαι εἰς τλὺ οἰκίαν. καὶ παιδόμενος τὰς ἐκκλησίας πθαγγέλλειν. πθσλιπᾶσθ δὲ καὶ ἡ ἐπ' Ἀριστοφῶντος ποτὲ γιγομένου τοῦ ῥήτορ μάχην, ☾ ἡ λακεδαιμονίων ὦδι λυσαύσθη. καὶ ὃς ποτε λόγος αὐτὸς ἔπιν δύδυμάσας γὼ ὃν' δέμην. καὶ καὶ πλείᾶν γε ἄμα διηγόμενος, διατυγορίαν πθμεδαλᾶν, ὥστε αὖ ἀκούοντας ἅπτεσθαι ὦλλαθιδι, ἢ νυσαῖαι, ἢ μεταξὺ καταλιπόντας ἀπαλαθῆδι. καὶ σωδιακαίζων ἄ, διαλύσαι ἐρῖναι. καὶ σωδιωρῶν, θιαίζασθ. καὶ σωδιαπνῶν, φαγᾶν. λέγω ὅτι χαλεπὸν ὃν' λάθῳ δῖ σωπᾶν, καὶ ὡς γὼ ὑγρᾶν δῖ ἡ γλῶτα· καὶ ὡς οὐκαῦ σωπήσαιν. ἀλ' ἐ γὼ χιλιδίναν δέξειν αὖ ἂν λαλίσειν. καὶ σκωπτόμενον ὑπομένειν. καὶ ὑπὸ γὼ αὐτὸ παιδίων, ὅταν αὐτὸν ἴδῃ καθύδιαν βαλόμενον διελδὶν λέγοντα ταῦτα, λαλᾶν δ' ὑμῖν, ὅπως αὖύμας ὕπνος λάβῃ.

ΠΕΡΙ ΛΟΓΟΠΟΙΙΑΣ.

Ἡ δὲ λογοποιΐα δῖ σωῦθσις ψδυδᾶν λόγων καὶ πραξίων, ὧν βάλεται ὁ λογοποιῶν. ὁ δὲ λογοποιὸς βιωτός ἐστ, οἷος ὑπαυτίζας τῷ Φίλῳ δύδυς διαπαδαλᾶν τὸ ἦθος, καὶ μαδιάζας ἐρωτῆσαι, πόθεν σὺ, καὶ λέγως τί, καὶ ἔχεις πρὸς τοῦτ' ἀπᾶν διανύν. καὶ ὦπδαλᾶν ἐρωτᾶν, μὰ λέγδαί δ' διανότροφον. καὶ μὰ ἀγαθὰ δῖ τὰ λεγόμενα. καὶ ἀπιάζας ἀκριβῶσθ ἀπᾶν. τί λέγῃς; ἀδῆν ἀκήκοας; δοκᾶ μοι σὲ δύσχρόσθαι, διανῶν λόγων. καὶ ἔτιμ αὐτῷ ἢ ὥρα πώτης, ἢ πᾶς ἀεὶ ἐστ αὐλητὸ, ἢ λυκῶν ὁ ἐργολάβος πθαγαγὼν ὀξ αὐτ' δ μάχης, ὃ φασίμ ἀκηκοέναι. αἱ μὰν ὃν αὐαφοραὶ δῶν λόγων τοιαῦταί εἰσιμ αὐτὸ, ὧν ἀδίας αὖ ἔχει ὦλλαθιδι. δικηῶται δὲ τότε φάσκων λέγειν, ὡς Πολυαπίεχων, καὶ ὁ Βασιλεὺς, μαχῶν νίκην, καὶ Κάζανδρος ἐζώσεται. διαῦ ἔπτι τίς αὐτῷ, σὺ δὲ ταῦτα πιδύῃς, φάσκ, τὸ πρᾶγμα βοᾶδαι γὰρ γὼ τῇ πόλει, καὶ τὸν λόγον ἐπιγνώσεσθαι, καὶ πάντα συμφωνᾶν. ταυτὶ γὰρ λέγῃ πρὸς δ μάχης, καὶ πολὺν τὸν φόνον γιγονέναι. ἐὰν δὲ αὐτῷ καὶ σημᾶον τὰ πρόσωπα δῶν γὼ δῖς πράγμασιν. ὁρᾶν γὰρ αὐτ' πάντων μεταδιδλωκότα. λέγῃ δ' ὡς καὶ πρὸ κόνου πρὸ δύτους ἐρυπῆσθαι δον γὼ οἰκίᾳ, ὥδι τοιμῆσαι ἡμέραν ἄνοντα ἐκ μακιδονίας, ὃς πάντα ταῦτα ἴδιε. καὶ πάντα διεξιὼν ὡδὶ εἶναι πιδανῶς χιλιάζει λέγων· δ' υσχὺς Κάζανδρος ὦ ταλαίπωρος. γὼθυμᾶ τὸ δ' τύχης; ἀλλ' ὃν ἰσχυρὸς γιγνόμενος, καὶ διᾶν δέ αὐτὸν σε μόνον ἐδίεναι. πᾶσι δὲ τοῖς γὼ τῇ πόλει πθσδεδοκμικέναι λέγων, δῶν δύτων ἀνθρώπων τεθαύμακε τί ποτε βούλονται λογοποιοῦντες. οὐ γὰρ μόνον ψδύδονται, ἀλλὰ καὶ ἀλυσιτελῶς ἀπαλαθοῦσι. πολλάκις γὰρ αὖτ' οἱ μὰν γὼ τοῖς βαλαυέσις πθδισάσεις πιεύμενοι, τὰ ἱμάτια ἀποβεβλήκασιν. οἱ δ' γὼ τῇ σοᾶ πυζομαχίᾳ καὶ ναυμαχίᾳ νικῆσθ, βρόμους δίκας ὠφλήκασιν. εἰσὶ δ' οἳ, καὶ πλεῖσοι λέγω, γῆ ἱερᾶς ὁρίσαντες πρυδέμενοι. πάντα δὲ ταλαίπωρον αὐτῷ δῖ τὸ ὦλτησθαι μα. ποῖα γὰρ οὐ σοᾶ, ποῖον δ' ἐργασήριον, ποίᾳ δὲ μίρα ἐστ ἀγορᾶς οὐ διαμβρύουσιν ἀπαιδαῦ πιεῖσθ τοῦ ἀκούοντας, οὕτως καὶ διαπεπονῆντας ταῖς ψδυδολογίαις.

πρὸς

ΠΕΡΙ ΑΝΙΣΧΥΝΤΙΑΣ.

Ἡ δὲ αἰσχυντία δόξη μὲν (ὡς ὅρῳ λαβεῖν) ἐστὶ καταφρόνησις δόξης αἰσχρᾶς γινομένης ἐφ' οἷς. ὁ δὲ αἰσχυντηρὸς τοιοῦτος, οἷος μηδὲν ποιῆσαι ἂν ἀσχήμονος ἕνεκα, μηδὲ ἐὰν μέλλῃ ἀφανὴς ἔσεσθαι. ἔτι δύσας τοῖς θεοῖς, αὐτὸς μὴ λειτουργῇ πρὸ ἑτέρου. τὰ ἐν ἱερῷ ἀκριβέστατα ἀλοὺς πάσας. μὴ προσπαλισάμενος τὸν ἀκόλουθον δόξαι ἐκ τῶν βραχέων ἄρας ἱερίας, μὴ ἄρδην, μὴ ἐπὶ πᾶν ἀκούοντων πάντων, δύσχρηστόν τι μὴ ὑπομείνας τὸν ἱερὸν πῶλον, ἢ τι χρῆσι μὴ αὐτῷ γέγονε ἐσπουδασμένον πρὸς τὸ σεμνὸν μᾶλλον ἢ μᾶλλον ἱερίας. ἐὰν δὲ μή, ὀπτῆσαι ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἱμάτιον. ἢ ἐὰν μὲν λάβῃ, δύχει. ἐὰν δὲ μή, ἁρπάσας ἐκ τῶν βραχέων χολίκιον, ἅμα γελῶν ἀπαλλάττεσθαι. μὴ ξένοις δὲ αὐτοῦ ἱερίας ἀγορασάσας, μὴ λοῦσαι τὸ μέρος διαφῆσαι. ἄγαν δὲ μὴ φύσει ἀεὶ τὴν ὑσβαίαν, μὴ ἐν ταυλαγαγῷ. μὴ ὅσα ἐνυπνιάζεσθαι τοὺς φίλους μεταλῦσαι λελουσάμενος μὴ αὐτῷ. μὴ ὧν τῶν ἀλλοτρίαν οἰκίαν ἐλθὼν, ἁμαυρίζεσθαι ἱερείας, πρὶν δὲ ἄχυρον. μὴ ταῦτα χρήσαντας, αὐαγκάσαι ἐκφέρειν πρὸς αὐτόν. λανὸς δὲ μὴ πρὸς τὰ χαλκεῖα τὰ ἐν τῷ Βαλανάνῳ προσιέναι, μὴ βαλλαντίου αὐτόθεν Βοώντος ἢ βαλανείως, αὐτὸς αὐτοῦ μεταχειρίζεσθαι, μὴ ἀπὸν, ὅτι λύτρα ἀπὸν μακρᾶ, οὐ λημία σοι χαρίς.

ΠΕΡΙ ΜΙΚΡΟΛΟΓΙΑΣ.

Ἡ δὲ μικρολογία δόξη φιλοπολία τις τοῦ διαφέροντος ἕνεκα τοῦ μικροῦ. ὁ δὲ μικρολόγος τοιοῦτός ἐστιν, οἷος ἐν τῷ μισθῷ ἀμισθὶ λιτουργῆσαι ἂν τῶν οἰκείων. καὶ συνεστιῶν ἀριθμῶν πόσας λεπίδας ἕκαστος ἐκπίπτωκε. μὴ ἀπέχεσθαι ἐλαχίστου τῶν ἀρτιμελῶν τὸν συνεστιῶντα. μὴ ὅσα μικροῦ ἐστι πριάμενος λογίζεσθαι, πάντα φαίσκων ἐν ἀγορᾷ. μὴ οἰκέτης χύτραν ἢ λοπάδα ἐκτάξαντος ἀσπράξαι ἐκ τῶν ὠνητῶν ἀφῶν. καὶ τὸ γυναικὸς ἐκβαλόντος ζυγαλκον, οἷος μεταφέρων τὰ σκεύη, ἢ τὰς λεπίνας, μὴ τὰς λυδιστὰς, καὶ τὸ λίφος τὰ ἐκλύμματα. μὴ ἐὰν ζωμὸν πωλῇ, φούρνου ἀποδόσθαι, ὥστε μὴ λυσιτελῶν τῷ πριαμένῳ. μὴ ἐκ αὐλασας οὗτος συνεργασάσαι ἐκ τοῦ αὐτοῦ λίπος, ὅτι ἀφ' ἑτέρου πορεύθησαι. ὅτι ἐλαίαν, ἣ φοίνικα τῶν χαμαὶ πεπτωκότων αὐτόθεν ἀθρόαν. μὴ τοὺς ὄρνις δὲ ὑπισχνεῖσθαι ὀπωρίζειν, ἐὰν ἀμύσσωσιν οἱ αὐτοί. λήνους δὲ ἐπὶ καταβρωμείαν πρᾶξαι, καὶ τόκον τόκε. μὴ ἐσιὼν ἀμότας, μηδὲ τὰ κρέα πρόσω πεφαῦναι. ἐν ὑφωνῷ μισθῷ πριάμενον ἀσυλλέκτως. μὴ ἀπαγορεῦσαι τῇ γυναικὶ μήτε ἄλας χρυσίου, μήτε ἐλαίνην, μήτε ὀθόνας, μήτε ὄλας, μήτε σίμματα, μήτε θυλήματα. ἀλλὰ λέγειν, ὅτι τὰ μικρὰ ταῦτα πολλὰ ὄντα τὸ φαινόμενον. μὴ τὸ ὅλον δὲ τῶν μικρολόγων, μὴ τὰς ἀργυροθήκας ὀβολοῦ ἐμπλῆσαι ἐργαλιώσας, μὴ λιθοσωμίας. καὶ αὐτοὺς δὲ φορεῖσθαι ἐλαφρὸν τῶν μικρῶν τὰ ἱμάτια, καὶ ἐκ λακυθίων μικρῶν πάνυ ἀλαφρομύρους, μὴ φῶ χρῶ λιβρομύρους, καὶ τὸ μέζον τῆς ἡμέρας ἐκπολυωμεῖν. καὶ πῶς τοὺς γναφεῖς ἀστενομεῖν, ὅπως τὸ ἱμάτιον αὐτοῖς ἔξει πολλοῦ γλῶ, ἵνα μὴ ῥυπαίνῃ τὰ ταχύ.

ΠΕΡΙ ΒΑΕΛΥΡΙΑΣ.

Οὐ χαλεπὸν δὲ δόξαι τῶν βδελυρείαν διαφέρεσθαι. δόξη γὰρ παιδιὰ ἀφανὴς, καὶ ἐπονάδιστος. ὁ δὲ βδελυρὸς τοιοῦτος, οἷος ἐναντίσασ γυναιξὶν ἐλευθέραις, αὐασυρόμενος δεῖξαι τὸ αἰδοῖον. μὴ ἐν θιάτρῳ ἱεροτέλῃ, ὅταν οἱ ἄλλοι παίσωσιν. καὶ συείδειν οὓς ἀδίκως διωρύσσοι οἱ λοιποί. μὴ ὅταν σιωπήσῃ τὸ θιάτρον, ἀνακύψας ὀρύττειν, ἵνα τοὺς καθημένους ποιήσῃ μιτοσκοφλίαι. καὶ πλαθύσης ἐν ἀγορᾷς πρόσιθεν πρὸς τὰ λάχανα, ἢ τὰ μᾶλα, ἢ τὰ ἀκρόδρυα ἐσκώς, πραγματίζεσθαι ἅμα τῷ πωλοῦντι πρόσλαλεῖν. καὶ καλέσαι δὲ τῶν πλησίον τινα ὀνόματι ἴσως, ᾧ μὴ συνήθης ὄν. μὴ ἀποδύσασθαι δὲ πρὸ ἱερᾶς πρόμαχον λουσάμενον, μὴ ἡμιόλιον δὲ μεγάλου δίκην ἀπόνου ἐκ τῶν δικαστηρίων πρόσιθεν, καὶ συμποδίσαι. μὴ ὑφαμάτων ἑαυτὸν, μὴ αὐλητρίδας μισθοῦσθαι. καὶ λακτίσας δὲ τοῖς ἀπαντῶσι τὰ ὀνόματα. καὶ πλατάλῃ ὧν ταῦτα. μὴ λιτηγεῖσθαι πρὸς τὰς πρὸς λουτρῶν, ἢ μυροπωλῶν, ὅτι μεθύσκεσθαι μέλλ. καὶ οἰνοπωλῶν, μὴ λυκραμόνα τὸν οἶνον τῷ ζέλῳ ἀποδόσθαι. καὶ ὑδὶ θέαν ἵππα αὖ δίκοι πορεύεσθαι, ἀπιὼν τοὺς ἵππους, ἵππα πρῶτα ἀθλῶσιν, οὐ θιατρίζειν. καὶ ἀποδημῶν δημοσίᾳ, τὸ μὲν ἐκ τῆς πόλεως ἐφόδιον, οἴκοι καταλιπῶν, πρὸς δὲ τῶν συμπροβεβλημένων λαμάζεσθαι. καὶ τῷ ἀκολούθῳ ὠνεῖσθαι μᾶζαν φορτίον, ἢ

λυόντα φέρειν. καὶ ἐλαφρὸν εἶναι τὸ ἱκανῶς. καὶ ἐκ τῶν ξηρῶν τὸ μὴ θερμὸν τὸ αὐτὸ ἀπαιτήσας ἀποδίδοται. καὶ ἀλαφρὸν θερμὸν γὰρ τῷ βαλανείῳ, ἢ ἀπὸ σκληροῦ τινὸς ἔλαιον ἐπὶ τῷ πυελαρίῳ τῷ ἀλλοτρίῳ ἀλάφειν. καὶ τῶν ὑγρῶν τὸν μὴ χαλκὸν γὰρ ταῖς ὀσφύσι τὸ τῶν ὀρνίθων ἀπαιτῆσαι τὸ μέρος, λοιπὸν εἶναι φύσας τηρεῖν. τὰ δὲ διαῦτα φυλάττειν μέτρῳ τὸ πώλακα ἱππικῷ μιᾷ αὐτὸς διῆσθαι. τὰ αὐτόπλοια σφόδρα ἐκ ψαθῶν, ὅτι πρᾶον φίλον ἄλλαθεν ἐκπλόειν. ἀμείνω δὲ καὶ χρῆσθαι ἀπὸ λιβὸς βιάζοντα μᾶλλον, ἢ λαπτῆρι τὸ πρᾶσι δραχμῆς ἀποδίδοναι. καὶ φράζειν τινὶ, αὐτῷ τοῖς αὐτοῦ παισὶν ἐκ τοῦ κοινοῦ ἄγειν. τὰ δὲ καταλαπόμενα ἐκ τῆς τραπέζης ἐμέσαι τῶν ἀφανίλων ἐκ χρόνου, ἵνα οἱ δεκνύοντες παῖδες μὴ λαθῶσιν.

ΠΕΡΙ ΑΚΑΙΡΙΑΣ.

Ἡμᾶς οὖν ἀκαιρία δεῖ ἐπίτηδες, λυποῦσα αὖ φέτυγχάνοντας. ὁ δὲ ἄκαιρος τοιοῦτός τις, οἷον ἀχολουμένῳ πρὸς ἰλθεῖν αὐακοινοῦσθαι. καὶ πρὸς τὸν αὐτὸν ἐρεμεῖν, ἰωμάζειν τυχὶ ἔπουσαν. καὶ δίκαιον ἀφανὲς ἐχόντα ἰθεῖν ἰκλοῦσαι αὐτὸν αὐαλέξασθαι. καὶ μαρτυρόσων παρᾶναι τὸ πρᾶγματος ἄλλο ἰκεμεῖν. καὶ ἰκλημεῖος ὡς γαμοῦντος τοῦ γυναικείου γένους ἰατηγορᾶν. καὶ ἐκ μαρᾶς ὅλου ἅπαντας αὖτι, παρακαλᾶν ὡς πρίπαγον. λαιὸς δὲ καὶ πρὸς ἄγειν ἀντεῖν πλέω δικάζοντα ἄλλα τιπρακοῦτι. καὶ ἀκηκοότας καὶ μεμαθηκότας, αἰσχρὸν ὄζ ἀρχᾶς διδάσκειν. καὶ προθύμους ἢ ὑπομιμνᾶναι, ἃ μὴ βάλεταί ἰις γρίδαι. αἰσχύντη δὲ ἀπαιδεία. Ⓒ δύοντας, καὶ αὐαλύσκοντας ἅπαν
ζωμὸν † τόμον ἀπαιτήσων. καὶ μαστιγουμένου εἰκότα παρεῖσθαι, λιμᾶσθαι, ὅτι καὶ αὐτὸ ποτε παῖς οὕτω πληγὰς λαβὼν, ἀπήγξατο. καὶ παρὼν δικάζειν συγκρούειν ἀμφοτέρων βουλομένων διαλύεσθαι, καὶ ὀργισάμενον ἄλλαθαι ἐταίρου μισθίου τινὸς μισθίοντος.

ΠΕΡΙ ΠΕΡΙΕΡΓΕΙΑΣ.

Ἀμέλει πολυεργὸς δόξειν ἂν εἶναι πρὸς ποίησίς τις λόγων καὶ πραξίων μετὰ δύνοίας. ὁ δὲ περίεργος τοιοῦτός τις, ὁ παγγέλωθαι αὐτὰς ἃ μὴ δεῖ ποιοῦντα. καὶ ὁμολογημένου τοῦ πράγματος δίκαιόν ἐστιν ὧν ἕνεκα ἐκλιγχθῆναι. καὶ πλέω δὲ ἐπαναγκάσαι τὸν παῖδα διδάσκειν, ἢ ὅσα δύναται οἱ παρόντες πᾶσιν. καὶ δικαίως αὖ μαχομένους, καὶ ὡς οὐ γινώσκειν ἀπαπᾶν ἠγεῖσθαι. ἔτι μὴ δύνασθαι αὐθυρᾶν που πρόθεσις. καὶ τὸν πρατῆρα δὲ πρὸς ἰλθεῖν ὀρθῶσαι, ποτὲ μέλλει παρατάττεσθαι. καὶ τί μετὰ τὸν αὐτὸν πραγέλλει. καὶ πρὸς ἰλθεῖν τοῦ πατρὶ ἀπᾶν, ὅτι ἡ μήτηρ διαβάλλει γὰρ τοῦ δυνάμενον. καὶ ἀπαγορεύοντος τοῦ ἰατροῦ, ὅπως μὴ λύσει οἶνον τοῦ διαλωπιζομένου, φύσας βάλλεσθαι διὰ πείρων λαμβάνων, ὑντρεπίσαι τὴν διαπὸς ἔχοντα. καὶ γυναικὸς δὲ πολυτελοῦσης ὑπογράψαι ὑπὲρ μνῆμα τοῦ τε αὐλητοῦ αὖθι, καὶ τοῦ πατρὸς καὶ αὖθι τῆς γυναικὸς τοὔνομα, καὶ ποτὲ πὸδι, καὶ πρὸς πογράψαι ὅτι οὗτοι πάντων χρηστοὶ ἦσαν. καὶ ὀμνύναι μέλλων ἀπᾶν πρὸς αὖ πράττειν τοὺς, ὃ μὴ πρόσθεν πολλάκις ὀμόσαι.

ΠΕΡΙ ΑΝΑΙΣΘΗΣΙΑΣ.

Ἔστι δὲ ἡ ἀναισθησία, ὡς ἔρως ἀπᾶν, βραδύτης ψυχῆς τῶν λόγων καὶ πράξιων. ὁ δὲ ἀναίσθητος τοιοῦτός ἐστιν, οἷον λογισάμενος ταῖς ψήφοις, καὶ διαφαλλαίου ποιήσας, ὁρᾶν τὸν παραπαθήμενον, τί γίνεται. καὶ δίκαιον φυγὼν, καὶ ταύτης ἀσιγήσαι μέλλων, ἀλλαβὸ μενον εἰς ἀγρὸν πορεύεσθαι. καὶ θεωρῶν γὰρ τῷ θεάτρου μόνον διαπλόπτεσθαι διαβόλου. καὶ πολλὰ φαγὼν δίψυκτος, Ⓒ ὑπὸ δάκτυλον ἀνεσταλμένον τὸ γάστρον δυσχέραινε. καὶ λαβὼν καὶ ἀποθεὶς αὐτὸς ὧν ζητῶν, καὶ μὴ δύνασθαι ὑρᾶν. καὶ ἀπαγγέλλοντος ἰατρὸς αὐτῷ, ὅτι πιπλόβυκτικὴ τις αὐτὸ τῷ φίλῳ, ἵνα πάρον γένηται σκυθρωπάσας, καὶ δακρύσας ἀπᾶν, ἀγαθῇ τύχῃ. δύνασθαι δὲ, καὶ ἀπολαμβάνειν ἀργύριον ὀφειλόμενον, μάρτυρας παραλαβᾶν, καὶ χρόνον ὄντος μακρὸν δοῦναι τοῦ παιδὶ, ὅπου σικύους ὠνήσεται. καὶ τὰ παιδία ἑαυτοῦ παλαίειν ἀναγκάζων, καὶ προσκόπτειν, καὶ εἰς κόπους ἐμβάλλειν. καὶ ἐν ἀγορᾷ αὐτὸς φακλὸν ἰδεῖν, ἢ ἰς ἄλας εἰς τὸν χύτραν ἐμβαλεῖν, ἄδηλον ποιῆσαι. καὶ ὄντος τοῦ δικαστοῦ

τῶ λιὸς ἀπᾶν, ὑλὺ γὰ τῶν ἄρχων νομίζει, ὅτι λὰ καὶ οἱ ἄλλοι λέγουσι πίστιν. καὶ λέγοντός ἴσως πίστις οἷα ἰατρὸν τὰς ἰδρᾶς πύλας ὀβγανίχθαι πυρούς, πῶς ἂν ἄρα ἀπᾶν, ὅσοι ἰμεὶ καὶ σοὶ γράφουσι.

ΠΕΡΙ ΑΥΘΑΔΕΙΑΣ.

Ἡ λὰ αὐθαδάλαζ ἔξι ἀπάνταζ ὁμιλίας φὴ λόγος. ὁ λὲ αὐθαδάλης τοιοῦτός τις, οἷος ὄρωΐηθείς ὁ λέσπε πᾶ ἔξι, ἀπᾶν, πρᾶγμα τι μὴ πάρεχε. καὶ πολλαγοῦ τὸ, μὴ λέγε τοῖς ὠνουμένοις, πόσου αὖ ἀγοράζοι, ἀλλ' ὄρα τὰ τί ῥάπτει. καὶ ζοῖς τιμῶσι, καὶ πάμπτουσιν, ὡς τὰς ἑορτὰς ἀπᾶν, ὧν οὐκ ἂν γένοιτο διαλύσαι. καὶ ἀκέχαρ συγγνώμην οὔτε ζοῖ ἀπόσκωλι αὐτὸν ἐκποίους, ὅτι τῷ ὤσαντι, ὅτι τῷ ἐμβάντι. καὶ φίλον λέγαν διαλύσαι ἐπαγγελᾶν, ἀπαὰ ὧν ἀπόλυσι καὶ ὧν τὸ ἀργύριον. ἢ πόσπαίσας γὰ τῇ ὁδῷ λαιὰν διακαρᾶζ τῷ λίθῳ. καὶ αὐαμᾶναι, ὡς αὖ πόμεναι πολλὰ χέλυν ὀδρία. καὶ ὅτι ἔσαι, ὅτι φᾶσιν ἀπᾶν, ὅτι ἐχθὲ σαφὰ αὖ ἐδιδᾶσαι. δ' αὖ καὶ τοῖς θεοῖς μὴ ἐπεύχεσθαι.

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΤΩΝ
ΜΕΤΑ ΤΑ ΦΥΣΙΚΑ.

Σ ἀφορίσαι δᾶ, καὶ ποίοις τισὶν ὑπάρχει τὸ πρώτην θεωρίαν. ἃ γὰρ δὰ φύσεως πλυχισίτερα, ἃ ὧς γε δά τινες φασιν, ἀπαιδευτόρα, μεταξολὰς ἔχουσα παντοίας. ἃ δὲ τῇ πρώτῃ ὁρισμένη, καὶ ἀεὶ ἰατὰ τὰ αὐτὰ ἀεὶ δὰ καὶ γένεσιν ἔχει, ἐπαιδευτοῖς αὐτοῖς ἐδίασιν, ὡς ἀκίνητοις καὶ ἀμεταβόλητοις καὶ τὸ ὅλον δὲ σωματόραν καὶ μάζω νομίζουσι αὐτοί. ἀρχὴ δὲ ποτόρα σωαφάζεσ, καὶ οἷον κρίνουσι πῶς ἄλλα τοῖς τε γνωρίζοις καὶ τοῖς φύσεως, ἃ οὐδαμία, ἀλλ' ὥσπερ ἑκάτορα διῃρημένα, σωεργοῦντα δά πως ἀς τὸν πᾶσαν ὑσίαν. δύλογώτορον ἄν, εἶναί τινα σωαφῆ, καὶ μὴ ἐπεδόδεσθαι τὸ πᾶν ἀλλ' οἷον τὰ μὲν πρότορα, τὰ δὲ ὕστερα, καὶ ἀρχαῖ· τὰ δ' ὕσαν τὰς ἀρχάς, ὥσπερ καὶ τὰ εἴδια ζοῖς φαυερῖς. ἃ δ' ἔν ὕτω, τίς ἃ φύσις αὐτῶν, καὶ ἐν ποίοις. ἃ μὲν γὰρ ἐν τοῖς μαθηματικοῖς μόνοις τὰ νοητὰ, λαβαδὸν ἴσως φασιν, ὅτ' ἄγαν δύσκολος ἃ σωαφὰ τοῖς αἰσθητοῖς, οὐδ' ὅλως ἀξιοχρία φαίνεσθαι πάντες. οἷον γὰρ μεμηχανημένα· δοκᾶ δ' ἁμοῦ ἔσθ' ἅμματά τε καὶ μορφὰς καὶ λόγες πολυειδέντων. αὐτὰ δὲ δὰ αὐτῶν ἐδιάν ἔχει φύσιν. ἃ δὲ μή, ἐχ ὥστε σωακπλῆ τοῖς φὶ φύσεως, ὥστ' ἐμποιῆσαι, λαβαδὸν ζωὴν καὶ λύσιν αὐτοῖς. ἐδὲ γὰρ αὐτὸς ὁ ἀεὶμός, ὃν τῇ δὰ πρότορα καὶ λυσιώτατόν ἴσως πθέασιν. ἃ δ' ἑτόρα τῆς ὑσίας πθότορα καὶ λιρέσθαι ὄξι, ταύτην ὡφρατέαν λέγω· πότορον μία τίς ἰατ' ἀεὶμὸν, ἃ ἰατ' ἄδος, ἃ νῷ γένος. δύλογώτορον δ' ἔν, ἀρχῆς φύσιν ἔχεσαν φὶ ὀλίγος ἃ ζῶν πθοιῆσι· ἃ μὰ ἄρα καὶ πρώδις, καὶ φὶ τῷ πρώτῳ. τίς δ' ἔν αὖτα, καὶ τίνες οἱ πλάτες, πφρατέον ἐμφαίνειν ἁμοῦ φάσιν, ἄτι ἰατ' αὐαλογίαν, ἃ τι ἰατ' ἄλλην ὁμοίωσιν. καὶ ἄγκα δ' ἴσως δυνάμεα ζωὴ καὶ ἴσαι ροχᾶ φ' ἄλλων λαμβάνειν, ὥσπερ αὖ ἃ τὸν θεόν. θᾶκα γὰρ πάντων ἀρχή, δ' ἧς ἅπαντα καὶ ἴσι, καὶ σβαμβέα. τάχα μ' ἔν ῥᾴδιον τὸ ἄλλως ἀφορίζειν. χαλεπὸν δὲ σαφίσιρας, ἃ πασικοπρόως. διαύτης δ' ὅσης τ' ἀρχῆς, ἐπᾶσθαι σωκπλῆ ζοῖς αἰσθητοῖς. ἃ ἡ φύσις, ὡς ἁπλῶς ἀπᾶν, φὶ λυσικῇ, καὶ τοῦτ' αὐφὶ τὸ ἴδιον, δῆλον ὡς αἰτίαν θατέον ταύτην φὶ λυσίσως, ἐπεὶ δ' ἀκίνητος ἰαθ' αὑτὴν, φανερὸν ὡς ἐπᾶν ἄν ζῷ λυσᾶται τοῖς τ' φύσως αἰτίαι· ἀλλὰ λοιπὸν ἄλλην λυσικὴν διαφέρουσαν, καὶ πθότορα. ταύτην δ' ἃ τ' ὀρεκτ' φύσις, ἀφ' ἧς ἃ κυκλικὴ, ἃ σωαχὴς καὶ ἅπαυσθ'. ὥστ' ἰατ' ἐκεῖνο λύοιτο αὖ τὸ μὲν ἐν λυσίσως ἀρχήν, ἃ εἰ λυσόμενον λυσικόν. μάχει μὲν δὰ τοῦτο, οἷον ἄρτιος ὁ λόγος, ἀρχὴν τε πιεῖν μίαν πάντων καὶ τὴν φθίργαυν, καὶ τὴν ὑσίαν ἀκίνητον, ἃ δὲ πσοῦ δ' λέγω· ἀλλ' ἁπλῶς ἐξαίρω ὡς πρώτην ἰνὰ μυρίαι καὶ θεωτόραν, ὅτω γὰ μᾶλλον ἀκρότην, ἃ τὸ διαιρετὸν καὶ μεριστὸν ἀφαιρετέον. ἅμα γὰρ

γὰρ ὑψηλοτέρῳ καὶ ἐλληνωτέρῳ λόγῳ τοῖς λέγουσιν ἡ ἀπόφασις. τὸ δὲ μετὰ ταῦτ' ἄλλο λόγου δ' ἔοικε πλήσιος πρὸς τὴν ἀφίστασις, πεῖα δὲ τινῶν. ἐπαλλὰ πλάου τὰ λευκλπὰ, καὶ αἱ φοραὶ πρόπον λυκὰ ἐπαγωνίσιν, καὶ τὸ αὐλώσσον, καὶ ἔχειν ἀφανίς. ἔστι γὰρ ὧν τὸ κινοῦν, ἄστοπον τὸ μὴ πάντα τῶν αὐτῶν. ἔτι καθ' ἑκάστου ἑτέρου, αὖτ' ἀρχαὶ πλείους. ὥστε σύμφωνον αὐτῷ εἰς ὄρεξιν ἑάντων τῶν ἀρίστων, ἀλλὰ μᾶλλον φανερόν. τὸ δὲ ἡ τὸ πλῆθος τῶν σφαιρῶν τὴν αἰτίαν μᾶζονα ζητᾶ λόγον· ἀ γαρ ὁ γε τῶν ἀστρολόγων. ἄπορον δέ, καὶ πῶς ποτε φυσικὸν ἔχειν ἐχόντων, ἀ τῶν ἀριθμῶν διώνυσιν, ἀλλὰ τῶν λίνυσιν. τί οὖν ἅμα τῇ μιμήσει φασὶν ἐκεῖνο ὁμοίως, ὅσι τι τὸ ἓν, καὶ ὅσοι οὐκ ἀριθμὸς λέγουσιν. καὶ γὰρ αὐτοὶ οὐκ ἀριθμὸς φασι τὸ ἓν, ἄλλο ἰφάνις, ἄλλως τε καὶ τὸ ἀορίστου μετὰ ψυχῆς. ἀ μά τις λέγοι, ἴσως δ' ὁμοιότητα καὶ διαφορὰν ἴμψυχ' ἂν ἔη τὰ λυπόμενα. ψυχὴ δ' ἅμα δοκᾶ καὶ λίνησις ἐπάρχειν, ζωὴ μὲν τοῖς ἔχουσιν, ἀφ' ἧς καὶ ὄρεξις πρὸς ἕπεσθαι, ὥσπερ γὰρ τῷ πάσχειν οὖσαι δι' ὁτῶν, ὅμως ἴμψυχοι γίγνονται. εἰ δ' οὖν ἡ λευκλικῆς αἴτιον τὸ πρόσω, ἢ ἡ αἴσις ἂν εἴη. ἱερώτερον γὰρ ἡ ψυχῆς· ἡ πρώτη δὲ καὶ μάλιστα, ἀφ' ἧς καὶ ὄρεξις. τάχα δὲ καὶ τοῦτ' ἂν λεχθείη τάξει, ὅτι τὰ λευκλικὰ μόνον ἰφιστικά· τὸν δὲ πρὸς τὸ μέσον ἔθιν, ἐκεῖ πρὸ λευκτὸν ὄντων, πότερον ὡς ἀκίνητα, ἢ ὡς ἐ δύναται, ἢ ὡς ἐ δύνανται τὸ πρώτου. ἀλλὰ τοῦτό γ' ἄτοπον, εἰ δὲ ἀδύ-
» ναιον. ἰσχυρότερον γὰρ ἂν τις ἀξιώσῃ τ' Ὁμήρου λόγου, ὃς φησιν, αὐτῇ λιφ γαῖα ἰρύσαιτ' αὐτῇ τε θαλάσσα· ἀλλὰ λοιπόν, ὥσπερ ἄκλιτόν τι καὶ ἀσωμάτου ἔον. τάχα ἡ πρότερα ζητήσῃ ἄν τις, πῶς ἴχει πότερα μέρη ταῦτα, ἢ ἐ μέρη τοῦ αὐθρώπου. καὶ εἰ μέρη, νοῦ γὰρ οἷον ἐπιστημόνα τὰ φιλοσόφου, ἐ μόνον ἡ τὰς χώρας, ἀλλὰ καὶ ἡ τὰ φιέρεσιν· ἔπειτ ἡ λευκλικὴ καὶ διαύτη. συμβαίνῃ γ', οἷον ἡ συμβιβηκὸς ἐπὶ τ' λευκλικῆς πθμφορᾶς, καὶ ὡς αὐτὸ ἔστιν, καὶ εἰς ἄλλα τὰς μεταβολάς. εἰ ἡ καὶ * ἀρίστου λάθιον ἂν ἐπὶ τ' πρώτα δίοι ἡ λευκλοφορίας. ἀ μὲ ἄρ' ἐκωλύετο μὲ λανθάνειν δ' ἐχιδνα. τὸ γὰρ λὰ πρᾶον καὶ θλάστατον, πάντα τὰ ἄρτια βυλόμενον. πάχα δὲ ἔοικ μὲν, οἷον ἐπορβατόν τι καὶ ἀζήτητον. ἀξιοῖ γὰρ ὁ τὸν λόγον ἀπαιδ' ὁμοια, καὶ φ' ἧς ἀρίστους μιμεῖσθ' ἄναί λυπᾶ, ἃ μισθαμίαν ἔχοντα διαφοράν. πάλ δ' ἂν τις ἴσως ἀπορήσειε, πῶς αὐτὴν τ' πρᾶον ὑρανὸν αὐαφέρειν, πότερον ἀ πθμφορὰ τ' ὑσίας ἔστιν αὐτῷ, καὶ ἅμα τῷ ωιπαῦσθ φθάρεισθ' ἄν, ἃ ἔπειτ ἰφίστ' ζωὴ καὶ ἀρίξει ἡ συμβιβηκός· ἀ μὲ ἄρα σύμφωνον αὐτῷ τὸν ὀρίγασθ. καὶ δὴν λωλύ' ποιῶν' ἄπλα δὲ ἐστιν ἐπιφέρχειν. ἴσως δ' ἂν οὐκ ἀφελοῖτ' τ' ὄρεξιν ἐπὶ αὐτ' τ' λυπόνως ἀπορᾶν, ἀ ἀφαιρεθεῖσα φθάρειθ ἂν τὸν ὑρανόν. καὶ ἔστ' ἦ ὥσπερ ἐπὶ τοῦ λόγου. καὶ δ' ἐν ταύτοις, ἃ τότων τ' ἀρχῶν, ἀξιώσαιεν ἂν τις. τάχα ἡ καὶ ἐκ τ' ἄλλων ἀφ' ἂν τις λάβῃ τὰς ἰφιξεῖς ὕλυϊς ἀφορίσοιεν, καὶ μὴ μόνοι τ' πθιλλόντων παίσθ. τ' γὰρ τι λέγ καὶ φρονοῦντες, ὅπως ἀρχύτας ποτ' ἰφι πεῖαι Εὔρυδον, ἄμεινον λυὰς ψάφους. λέγων γὰρ, ὡς ὅδε μὲν ἀνθρώπου ὁ ἀριθμός, ὅδε δ' ἄλλος τοιγαροῦν. νοῦ δ' οἵ γε πολλοὶ μᾶλλοι λυὰς ἐλλόντες κατεπαύοντ', καθάπερ εἰ τὸν ἓν, καὶ τ' ὄρεξιν ἀναίρει ποιοῦντες. οὐ γὰρ ἀριθμὸς γνώσκοντες, καὶ τὰ ἐπίπεδα, καὶ τὰ σώματα, χαλὸν τ' ἄλλα πθαλάπτουσι, πλὴν ὅδον ἰφαπτόμενοι. καὶ ὅσοι μόνον ἀναλοῦντες, ὧν τὰ μὲ ἐκ τ' ἀορίστου ἀνάδος, οἷον τόπος καὶ λεγόν εἰ ἄπειρον· τὰ ἡ, ἐκ τ' ἀριθμῶν, καὶ τ' ἑνός· οἷον ψυχὴ, καὶ ἄλλα ἄπλα. χρόν' δ' ἅμα καὶ ὑρανὸν, καὶ ὅτφα δὲ πλέον. τ' δ' ὑρανὸν πῦρ, καὶ τ' λοιπῶν, ἑξῆς μᾶλλον ἴστ πυθόντα μνέαν. ὡσαύτως δ' οἱ πυρὶ Σπεύσιππον· ἀ δὲ τ' ἄλλων ἀθάς, πλὴν Ξενοκράτης. ὅδε γ' ἁπαντά πως πυρισθῆναι πρὸ τ' κόσμου, ὁμοίως ἀιδιτὰ καὶ γενητὰ καὶ μαθηματικὰ, καὶ ἴδια ἡ τὰ θεῖα. πρᾶτ ἡ καὶ ἕνιαῖος μὲν λυὰς, ὀχ ὥσπερ ἔφην πυρὶ τ' πρώτων μόνον. πλάτων δὲ ἐν τῷ αὐτῷ ὡς τὰς ἀρχὰς, λέξας ἂν ἀπορῆσαι τ' ἄλλων ὡς τὰς ἰδίας αὐτῶν, ταύτας δ' εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἀνῃ τούτων, εἰς τὰς ἀρχάς. ἔστι καὶ τ' γένεσιν, μέχρι τ' ἀριθμῶν. οἱ ἡ τ' ἀρχῶν μόνων· ἴσως ἡ καὶ τ' ἀληθῆ γὰρ τόπος. τὰ γὰρ ὄντα μόνον πυρὶ τὰς ἀρχάς. συμβαίνῃ δὲ τἐναντίον, ἃ γὰρ ταῖς ἄλλαις μιθόδοις. γὰρ ἐκείνοις γὰρ τὰ ματὰ τὰς ἀρχὰς ἰσχυρότερα, καὶ οἷον πλωτότερα τοῦ ὑπερκειμένου. τάχα δὲ καὶ οὐλόγως. ἐνθα μὲν γὰρ τοῦ ἀρχὴ, γὰρ δὲ ταῖς λοιπαῖς ἐκ τοῦ ἀρχὴ ἡ ζήτησις. πῶς δὲ πότε χρὴ ὁπόσας ἀρχὰς ὑποθέσθαι, τάχ' ἂν ἐκρύσαι τις πότερον ἀμέρφους, καὶ οἷον δυνάμεις, ὥσπερ ὅσοι τῶν ἡγεμονικὸν ἡ μεμερφαμένας, ὡς μᾶλλον οἷον ταύτα ὑρίσθ, διαθέσθαι γὰρ τῷ ἀμαὶν φασίν. ὃς γὰρ ἀμεστάθεις εἰκαιότατον ἡ τάξις, καὶ τὸ ὑρίσθ. φαίνεται ἡ καὶ γὰρ ταῖς λοιπαῖς χρῆσθαι ἔχει ὅτου, διαθάπερ ἡ γραμματικὴ

καὶ

καὶ μεσότης, καὶ τῶν μαθηματικῶν. συναισθάνεσθαι δὲ καὶ τὰ μετὰ τὰς ἀρχὰς. ἔτι δὲ καὶ κατὰ τύχας ὁμοίως, ἅπερ τῶν φύσει μεμένηκε· καὶ τὰ ὄργανα, καὶ τὰ ἄλλα, κατὰ τὰς ἀρχάς. οἱ μὲν οὖν ὑμοφυῆ πάσας, οἱ δὲ μόνον τὰς ὑλικάς· οἱ δ' ἄμφω, τάς τε ἀμόρφους, καὶ τὰς τῆς ὕλης· ὡς γὰρ ἀμφοῖν τὸ τέλειον. οἷον καὶ ἐξ αὐλητοῦ καὶ ἅπασαν ἐσίαν. ἄλογον) ἢ κατάνυσις δ' ἐξῆς αὖ, εἰ ὁ μὲν ἄλος ἀρχὰς καὶ ἴσπασε τῶν μερῶν, ἅπαντά τ' ἐν τάξει καὶ λόγῳ καὶ μορφῆς καὶ συνάμεσι καὶ περιόδοις. ἐν δὲ ταῖς ἀρχαῖς μᾶλλον φαίνεται. ἀλλ' ὥσπερ σὰρξ οὐκ ἂν διέχυτο ὁ ἀλάλλισος φησὶν Ἡράκλειτος, ὁ λόγος, καὶ οὐδὲ τὰ ἐλάχιστα δ' ὡς ἀπῶν λαμβάνουσιν, ὁμοίως ἐν ἀψύχοις. ἀφισμένα γὰρ ἐκάστων αἱ φύσεις, ὡς ἀπῶν, καὶ οὐ αὐτομάτως γινομένων. τὰς δ' ἀρχὰς ἀορίστως εἶν. χαλεπὸν δὲ πάλιν αὖ τὸ αὐτὸ λόγος ἑκάστου ποδιδῶναι, πῶς τὸ ἐντὸς τε συνέχοντας ἐν ἅπασι, καὶ ἐν ζώοις καὶ φυτοῖς, καὶ ἐν αὐτῇ πυμφόλυγι· πλὴν ἀ συμβαίνει τῇ ἑτέρᾳ τάξει καὶ μεταβολῇ μορφῆς παντοίας καὶ ποικιλίας γίνεσθαι, τί ποδὶ τὸν ἀέρα καὶ τὴν γλῶ· ὧν ἓν μεγίστων ἴσως τῶν ἀδήλων, τὰ ποδὶ τὰς ὥρας τὰς ἑτέρας. ἐν εἰς καὶ ζώων καὶ φυτῶν καὶ σπερμάτων γενέσεις, οἷον γυνῶν τος ἢ ἡλίου. καὶ ταῦτα μὲν ἐν τοῦθα ζητῆ πεσῆ σκέψαι, ἀφοσιασμὸν ἀπαιτοῦντα μᾶλλον πόσα τὸ πεπαγμένον· ὃ σῶμα τὸ πλέον ἀδιάκοπον ἢ ὡς τὸ χεῖρον μεταβάσεις. ἐν δὲ ταῖς ἀρχαῖς ὅθεν δ' καὶ ὁ πρῶτος λόγος, εἰκότως ἂν τις καὶ τὸ ποδὶ ἐν ἀρχαῖς ἀκριβέστερον. εἰ μὲν γὰρ ὡς βέλτιον αὐαφὲς ἐν ταῖς ἀρχαῖς, εἰ δ' ὡς ἀρχὴ καὶ αἴτησις ἢ λυπόσιος ὑκ αὐαφές. ἀλλ' εἰ πῆ τῶν ἐναντίων αὐτῶν μεταλλακτέον, ὡς πρωτόφανα καὶ πιστότερα· ἢ δὲ λύπησιν, ἐν οἷς αἰσθητοῖς. ἐπεὶ τόγε σῶμα τοῦτ' ἀρχαῖς, ὡς ἀδιάβατον ἀεὶ λυπεῖν ἐν τὸ λυπεῖν. ὁ γὰρ ἂν ἄπ λύπλωσις πρῶτον, μὴ λογοφόλις· καὶ ἄλλως ὑκ ἀξιόπιστον. ἀλλὰ μᾶλλον πνὰ αἰτίαν ζητεῖ. λοιπὴ δὲ καὶ ἡ αἴσθησις πρότερόν πνα σωαισθ ἂν, ὡς ἐν λιχόμενον, μᾶλλον τὸ λυπεῖν ἑτέρου ἐν, ὃ λυπᾶ σῶμα τὸ ποιῶν καὶ πάσχον. ἔστι δὲ, ἂν πῃ ἐπ' αὐτῷ ἄγων τ' νῦν καὶ τ' θεόν. ἄπορον δὲ καὶ τὸ ἑτέρου λιχθέν, ὡς ὁ μιμητὴ τὰ ὀριγόμενα ἢ ἀριμῆτρες. ἐν γὰρ αὖθις ὄσῳ ἀκολαβέσι ἓν ἄλλῳ. πλὴν ἴσως ὀχ ὁμοίως λαπτέον, ὡς ὡς τὸ ἀμιρὲς ἄνοστας. ἀλλ' ὅπως ὅτι μᾶλλον σύμφωνον ἐκατῷ, καὶ ἀπερισπασμένον ὡς αὖ πόλις ἢ ζῶον, ἢ καὶ ἄλλό τι ἓν μεριστῶν, ἢ ὑ ὅλως ἀρκνός, ἂν δ' ἃ φασιν ἐν πλιόστου. ὥσπερθᾶ δὲ πνα καὶ τὰ τοιαῦτα λόγου, πῶς ποτε ἓν ὄντων ὁ μερισμὸς ὡς ὕλλω καὶ μορφῇ. πότερον ὡς τὸ μὲν ὄν, τὸ δὲ μὴ ὄν· λυπάμενα δ' ἴν καὶ ἀγόμενον ὡς φύσεσαν· ἢ ἴν μὲν, ἀόριστον δὲ ἄν, ἐκβαίνει δὲ γὰ ταῖς τίχναις, ἃ δὲ γφήσις ἡ ἀπίκ γε αὐ ἓν, τὸ μορφῶσαι ἢ δὲ λόγος. ἀλλ' ἅτε γ' ὡς μὲν τὸ βέλτιον τάχα ἂν ἡ μετάβασις ἄμ. τὸ δ' ἐν ἐθὴν αὖ ἅπῃ ἀλυθὶς ὑπάρχειν ἐκαθ' αὑτῷ. ἀ γὰρ αὖ ἐδὲ γίνεται μὴ ὑπαρχόντα. ἀλλὰ τὸ μάτι τόδι, μάτι ποιῆ, μάτι πασῆ, ὡς ἀόριστον ὃς ἄλλοι, δύναμιν δὲ λαῖ ἔχει. ὅλως δὲ ἐκατ' ἀναλογίαν λαπτέον ἐπὶ τὰς τίχνας, ἃ ἐ ἴλις ὁμοίστας ἄλλα. δόξειε δ' ἂν καὶ τοῦτ' ἔχειν ἀπορίαν, εἰ μὴ ἄρα πολλαχῶν τὸ ζητῶν, τί δ' ἡ ποτε ἡ φύσις, καὶ ἡ ὅλη δ' ἀσίς ἢ πατὴρ φανέρεις δέ. καὶ χιδὸν ἰσομοιρᾶ τὸ χεῖρον τοῦ βελτίονι. μᾶλλον δὲ καὶ πολὺ πλέον ὄδιν· ὥστε λοιπὸν ὑ ἐνεπισθλιν ἐκβάλλε λέγειν, ὡς ὑκ ἂν γένοιτο χωρὶς ὅλλαδ. ὁ δὲ τοιοῦτος λόγος, ἐγχὺς ἢ ζητῶν, ὅτι ὁ παὶτ' ἀγαθὰ, ὃδὲ πάντα ὅμοια· ὑ ὁ ἐν ἓν πάντων ἢ τὸ ἐν λέγομεν· ὃδὲ ὅμοιον ἀπλόως, ἐκβάπτει τὰ λύκα ὑ τὰ μέλανα ἐν αὐτοῖς. ἔστι δὲ καὶ τὸ ἀνεῖν πρασλοβότερον, ὡς οὐχ οἷόν τε τὸ ὂν ἄνδυ ἓν ἐναντίων. εἰ δ' ἔτι πλέον ἐκ παρασλοβῆς χώμενοι, καὶ τὸ μὴ ὂν μὴ δὲ γιγνὸς μὴ δὲ μᾶλλον πθσκατειμῶσιν ὡς τῇ ἢ πάντες φύσιν· ἀλλ' ἥδε ἢ οἷον ὑπόρθατὴ ἰες ὀφία. τὸ ἢ ὂν, ὅτι πολλαχῶς, φανερόν. ὑ γὰ αὖδυσις ὑ τὰς σμαφορὰς διωρᾶ, ὑ τὰς αἰτίας ζητῶ. τάχα δ' ἀληθέσερον ἀπῶν, ὡς ὑπόρθαλλοντα τῇ διανοίᾳ, τὰ μὲν ἁπλᾶς ζητ ἢ σα, τὰ δ' ἀκριβῶς ὀργαζομένη, δι' ἧς καὶ μὴ δύνα ται περαίνειν, ὁμως ἐμφαίνει τί ἐ φῶς γε τῷ μὴ φωτὶ ζητοῦντων ὧδὶ πλέον, τὸ ἐπίσαθαι ἐᾶν ὑ ἐν ὄδυ σμαφορᾶς ἴνος. ἔτι γὰρ ἑτέρα ἀλλήλων, σμαφερά ἐς. γ' τι τοῖς καθόλε πλεόνων ὄντων, ἓν ὑπάρχει τὰ καθόλου σμαφέρειν αὐαγκη· καὶ ταῦτα, ἐάν τε γένη τὰ καθόλου, ἐάν τε ἄλλα. χιδὸν δὲ καὶ ἀδηλότατα ἓν ἰδίων. ἔτι γὰρ οὐσία, καὶ τὸ τί ἦν εἶναι καθ' ἑκαστον ἴδιον, τοῦ τι διωρούμενα καθ' ἑαυτὰ, καὶ οὐ κατὰ συμβεβηκὸς ἦν τι κατὰ λόγος. ὅλως ἢ τὸ γὰ πλέοσι τὸ αὐτὸ σωαισθ ἂν, ἀδηλότατα ἔτι κοινῇ καθόλε λέγομεν, ἢ ἰδία πᾶς καθ' ἕκαστον· οἷον ἀριθμὸς, γραμμαῖς, ζῶοις, φυτοῖς. τέλος ἢ ἐξ ἀμφοῖν. ἔστι δ' ἐνια ἢ μὴ καθόλε τέλος, γὰ τότε γὰρ τὸ αὐτὸν· ἢ δὲ τὸ γὰ μέρα, καθ' ὅλα διαίρησις ἐς τὰ ἄτομα,

καθάπερ

καθάπερ γὰρ τοῖς καὶ ποιηταῖς. ὅτως γὰρ αὐτὰ ἡ φύσις ἔργασε. ταῦτα δ' ὧδε ἔχοντα καὶ ὑσία καὶ ἀναγκαῖα, καὶ ἄλλα, καὶ γένη, καὶ ἀναλογίαι· καὶ εἰ ἄρα τι παρὰ ταῦτα παρὰ μικρὸν ἐστιν. ὅλα πλέον ἢ τὰ κατ' ἀναλογίαν, ὡς ἂν ἀπὸ τῶν πλείστων· τὰ μὲν δι' ἡμᾶς αὐτούς, τὰ δὲ ὅλα τὸ ὑπολαμβανόμενον, τὰ δὲ ὅλα τ' ἄμφω. πλεοναχῶς δ' ὄντος τοῦ ἐπισκοπεῖν, πῶς ἔχειν μεταδιωκτέον, ἀρχὴ, καὶ μέγιστον ὁ οἰκεῖος τρόπος· οἷον τὰ πρῶτα καὶ γενικὰ, καὶ τὰ μικτὰ, καὶ τιμιώτατα τῇ ὑποβεβηκυίᾳ φύσει. καὶ ἔστι τι τούτων τὰ μὲν ἀρχὴ, καὶ ὑπόμνημα μόνον ζώων καὶ φυτῶν, καὶ ὁμοίως ἔχειν ἀψύχων. ἔστι γὰρ καθ' ἕκαστον γένος ἴδιον, ὥσπερ καὶ ἐν τοῖς μαθήμασιν ἔχει δὲ καὶ αὐτὰ τὰ μαθήματα διαφοράν, καί πῃ ὁμοίως φῶμεν ἔχειν. διόπερ δίκαιον ἐπαινεῖν τινας φάσκοντας, ἴδιος ἂν ὁ τρόπος εἴη περὶ ἕκαστον. τάχα δ' ἐφ' ὧν μὲν ἐλλείπει κατ' ἀναλογίαν εἰκότως λέγειν, ἃ αὐτῷ τῷ ἀγνοεῖν, καθάπερ εἴ τις τῷ ἀορά-τῳ τὸ ἀόρα[τον]. πόθεν δ' ὧν τρόπος, καὶ πόσαχῶς τὸ δίκαιον, σκεπτέον. ἀρχὴ δὲ πῶς αὐτὰ ταῦτα. ὅτι μὲν οὖν τὸ ἀφορίσαι, τὸ ἐπισκεψ[ασθαι] χαλεπώτερον δ' αὖ δόξαν. τὸ γὰρ εἴδη τὰ καθόλου καὶ κοινόν τι λαβεῖν ἐν τοῖς πλείοσιν λεγομένοις. ἢ καὶ ἔστιν ἄπορον. ἢ τὸ ῥᾴδιόν τι ἀπεῖναι μέχρι τόσου, καὶ τίνων ζητητέον αἰτίας, ὁμοίως ἔν τι τοῖς αἰσθητοῖς καὶ νοητοῖς. ἡ γὰρ ὡς τὸ ἄπορον ὁδὸς ἐν ἀμφοῖν ἀλλοῖα, καὶ αὐξῆσαι τὸ φρονεῖν. ἀρχὴ δὲ τρόπον τινὰ ἄμφω. τάχα δ' ἡ μὲν ἁμῶν, ἡ δ' ἁπλῶς, ἡ τὸ μὲν τέλος, ἡ δ' ἡμῖν τοῖς ἀρχή. μέχρι μὲν οὖν τινος δυνάμεθα μὲν αὐτὸν θεωρεῖν ἀρχάς, ἐκ τῶν αἰσθήσεων λαμβάνοντας. ὅταν δὲ ἐπ' αὐτὰ τὰ ἄκρα καὶ πρῶτα μεταβαίνωμεν, ἐκ τῶν δυνάμεθα, ἔστι δὲ τὸ μὴ ἔχειν αἰτίαν, ἔστι δὲ τὸν ἡμέτερον ἀδύνατον, ὥσπερ πρὸς τὰ πολυφύστατα βλέπειν. τυχὸν δ' ἐκεῖνο ἀληθέστερον, ὡς αὐτῷ τῷ νῷ ἡ θεωρία δίκαιον, ᾧ οἷον ἀφαμμένῳ· διὸ καὶ ἐκεῖ σπάνιον περὶ αὐτά. χαλεπὴ ἢ καὶ ἡ εἰς αὐτὸ τὸ ἓν δ' ἡ σωσις, καὶ ἡ πίστις. ἐπεὶ καὶ ἄλλως μάγα, καὶ πρὸς τὰς καθ' ἕκαστα πραγματείας αὐταῖς. ὅ μάλιστα τὰς μιγίστας ἔν τε πιστεῖον τ' ὄρος, πόρρι τε τ' φύσεως, καὶ πρὸς τὰς ἓν τε πολιτικὰς. ἀ γὰρ ἁπάντων ζητοῦντες λόγον, αὐαιρεῖσι λόγον. ἅμα δὲ τὸ εἰδέναι, μᾶλλον δ' ἀληθέστερον ἀπᾶν, ὅτι ζητοῦσιν ἄν ἐκεῖνα ἐξ ἀρχῆς ἐξ ἃ πέφυκεν, ὅδε τ' ὄρανὸν ἀΐδιον ὑπολαμβάνουσιν. ἔστι δὲ τὰ κατὰ τὰς φορὰς, καὶ τὰ μεταβλητὰ τὰ χρώματα, καὶ ἁπλῶς ὅσα ἄλλα ἀτρεπτίας δ' ἐκπεπτώκοντα ἐστὶ κατάλοιπα, αὐτὰ ἢ τὰ πρῶτα λυοῦντα, καὶ τὸ ἕνος ἕνεκα λέγειν, ὁ τὶς ἡ φύσις ἐκάστοις, καὶ ἡ πῶς ἄλλα διοῖσι, καὶ ἡ τ' σύμπαντος ἐστίν. καὶ ὑποβαίνοντα δὲ πῶς τὰ ἄλλα καθ' ἕκαστον τ' αὐ δῶ, ἡμέρων ἄχρι ζώων καὶ φυτῶν. εἰ ἔν ἀστρολόγος συνιρτᾶ μᾶλλον, ἐκ γὰρ βῖς πρώτοις ἢ τ' φύσιος. ἔστρα ἢ λυριώτατα αὖ ἐστι, καὶ πρόστρα. καὶ γὰρ δὴ καὶ ὁ ὄρος, ὡς οἴονταί τινες, ἐ φυσικὸς, ἢ ἐ πᾶς. καὶ δι τό γε λυπᾶδη, καὶ ἁπλῶς τ' φύσεως εἰκαῖον, καὶ μάλιστα τ' ὀρανοῦ. διὸ καὶ ἡ ἐνέργεια τ' ὑσίας ἑκάστου, καὶ τὸ καθ' ἕκαστον, ὅταν φύργᾶ καὶ λυπᾶτ, καθάπερ γὰρ βῖς ζώοις καὶ φυβῖς. ἐν δὲ μὴ ὁμώνυμα· διωνόστι καὶ ὁ ὀρανὸς γὰρ τῇ περιφορᾷ ἢ τ' ὑσίαν ἐστὶ, χωριζόμενος καὶ ἀριθμῷ, ὁμώνυμος. οἷον γὰρ ζωή ἐστι, ἡ περιφορὰ τ' παντός. ἀρ' ἔν ἔστι μᾶλλον γὰρ βῖς ζώοις τ' ζωήν, ἢ ᾗ ἐλᾶ ζητητέον· ὁ δ' γὰρ τῷ ὀρανῷ, καὶ βῖς ὀρανίοις τ' φορά· ἃ βρότον ἐστὶν ἀφωρισμένον. σωμάτια δέ πως ἡ νῦν ἀρρία, καὶ πῶς τ' ὑπὸ τ' ἀκινήτου κίνησιν. ὑπὸ ἢ τ' πάνθ' ὑπάρχει καὶ μᾶλλον μάτηρ, ἀλλ' ὡς ὁ ἀφορισμὸς, ὁ ῥᾴδιον, καθάπερ πλοναάκις λέγετ. πόθεν ἢ ἄρξασθ χρῆν, καὶ ὡς πᾶσα ἐπιδυταῦ. καὶ δι' ἃ ἔνια τ' μὲν δοκεῖν ἔχειν ὅτως, ἀλλ' ἐκ μὴ συμπίπτειν, τὰ δὲ αὐάγκη πινί, καθάπερ γὰρ βῖς ὀρανίοις, καὶ γὰρ βῖς πρὸς τ' γῆν πλέοσι ἴσως γάρ αὐ ἐφοδοι ἔνιαι, καὶ αὐαβρόσαι θαλάττης, ἃ τίνες αἱ πρόχωρίσεις, αὐαξηραίνσεις καὶ ὑγρότητες, καὶ ὅλως πῶς ἄλλο τ' ἄλλο μεταβολαὶ καὶ φθοραὶ καὶ γενίσεις. ἃ αἱ μὴ γὰρ αὐτὴ πῆ γῆ ἀλλοιώσεις καὶ μεταβολαὶ γίνονται πῶς ἄλλο τ' ἄλλο μεθιστάμενον καὶ ἕτερα ἐκ ὀλίγα πρόμεια τρέπει. ἔτι δ' γὰρ αὐτοῖς τοῖς ζώοις τὰ μὲν ὥσπερ μόνιμα, καθάπερ βῖς ἀῤῥένσιν οἱ μαστοί, βῖς θήλεσιν ἡ περόσις, εἴπερ μὴ συμβάλλεται καὶ πρὸς τὸ ἔνιους, ἃ ὅλως βιαίᾳ ἐκφύσει, γῆ ἴσως τόποις. ἔστι δὲ καὶ ἐναντίως μεγίθη, καθάπερ τῶν ἐλάφων. τοῖς δὲ καὶ λιλωθημένοις ἐνίοις καὶ πρὸς ὠφέλειαν, καὶ ὥσπερ δοκεῖ ἡ βία, ἃ πρὸς φύσιν, ὥσπερ ὁ ἵππος ὀχεῖ, καὶ τὸ ἡμερώτερον ζῆ, καὶ ἐτέρα ἐκ ὀλίγα λάβοι ἂς αὐ ποιοῦντα· καὶ τὸ μέγιστον δὲ καὶ μάλιστα δοκεῖ πρὸς τὰς τροφὰς καὶ γενίσεις τ' ζώων. δέλεός γὰρ τοῦθ' ἕνεκα, ἀλλ' συμπίπτει, καὶ δι' ἑτέρας αὐάγκας. ἔλαφος γάρ, ἅπερ τότων χαίρει ἀεὶ ἢ ταῦτα καὶ ὡσαύτως. ἔτι δὲ γε τοῖς φυτοῖς, καὶ μᾶλλον τοῖς ἀψύχοις, ἀρισμένῳ τιν' ἔχουσι φύσιν, ὥσπερ οἰνῳῦσι καὶ

μορφαῖς

μορφαῖς καὶ ἄλλα οὐ δυνάμεσι. τίνες γ' εἰσὶ καὶ ταῦτα ζητήσαιμεν ἂν τις. αὐτὸ γὰρ ἄτοπον, τὸ μὴ ἔχειν λόγον. οὐ ταῦτ' ἂν εἴη δόξειεν πιθανὸν καὶ ὁμολογούμενον. ἢ οὐκ ἔσται ὁ λόγος ἔχειν τι πιθανόν, ὡς ἄρα ἐπ' αὐτοῖς ταῦτα, καὶ τῇ ὕλῃ πάρεστι λαμβάνειν ἴσας ἰδέας, ἃ πῶς ἄλλα διαφοράς. εἰ δή μὴ ἔστ' ἀπειρά τε, καὶ ἐς τὸ ἄρρεν λαμβάνειν ἴσας ἄρρεν, ἐπὶ ὧν πάντων ἀπλῶς θετέον ἐπὶ οὐ τὰ διαλλήλων ἔχει ἴσας διαιρέσεις, οὐ ἁπλῶς λέγομεν ἃ οὐ διαλλήλων. ἁπλῶς μὲν, ὅτι τῇ φύσει ἐν ἅπασιν ὑπάρχειν ἔστ' ἀρίστου, καὶ οὐ δεῖ μεταβάλλειν τὸν ἀεὶ καὶ τὸν τεταγμένον ἐς αὖ πάντων καὶ ἐπὶ τῶν ζώων ὁμοίως. ὅπου γὰρ οἷόν τε τὸ βέλτιον, ἐνταῦθα ἀναγκαῖον παραλάβειν· οἷον τὸ ὑπάρχειν τὸν φαρυγγα τὸν οἰσοφάγον. ἕνεκά τουν γὰρ, καὶ ἐν τῇ μέσῃ πολιᾷ ἐν καρδίας τὸν ἱδρύσειν ἀρίστου, ὅτι τὸ μέσον ἕνεκά του ἐστιν. ἀσάντως δὲ, καὶ ὅσα κόσμου χάριν. εἰ γὰρ καὶ ἀ ὄρνιξ οὕτως, ἀλλ' ἱκανόν γε ἐμφαίνει. διότι πολὺ τὸ εὐχ ὑπακοῦον, οὐδὲ λέγομεν τὸ σῦ. μᾶλλον δέ, πολλῷ πλέον. ὀλίγον γάρ ἐν τὸ ἔμψυχον, ἅπειρον δὲ τὸ ἄψυχον· καὶ αὖθις ἕνεκα ἔμψυχον ἀκριβαίου. καὶ βέλτιον, τὸ εἶναι· τὸ δ' ὅλον ἀσκύλου τι, καὶ ἐν ὀλίγοις, τὸ ἀγαθόν, πολὺ δὲ πλέονος, εἴπερ τὸ ἁπλοῦν. ἐπεὶ ἀσφαλὲς δὲ μόνον. οὐ οἷον ὕλης ἄλλη, διαβάσιμα τὰ τῆ φύσεως, ἀμαθίας ἕνεκα. ἐπεὶ γὰρ οἱ πρὶν τῆ ὅλης οὐσίας λέγοντες, ὥσπερ Σπεύσιππος ἀσκύλου ἐν τὸ τίμιον ποιᾶ, τὸ πρὶν τῆ μέσῃ χώραν. τὰ δ' ἄκρα, οὐ διαφέρον. τὰ δὲ ἔν ὄντα, διαλλὼς ἔτυχε ὄντα. πλάττων δὲ, οἱ συναγόμενοι, μακρὰν τῆ ἀπόστασιν ἔθηκαν γίνεσθαι πάντα· διὰ διαβάσιμ αὐτίθεσίν τινα ποιοῦσι τὰ ἀρίστου ἀνάγκης, οὐ τῆ νόος. τὸ δὲ οὐ καὶ τὸ ἄπειρον, καὶ τὸ ἄτακτον, καὶ πᾶσα (ὡς εἰπεῖν) ἀμορφία ἕνεκ' αὐτοῦ. ὅλως δὲ οὐχ οἷόν τε ἄνευ ταύτης τῆ ὅλης φύσιν, ἀλλ' οἷον ἰσομοιρεῖν, ἢ οὐκ ἔχειν τὸ ἔτερα, ἢ οὐ πᾶς ἀρχὰς φαυτίας. διὸ οὐ δεῖ τὸ θεὸν ὅσοι τῷ θεῷ τῆ αἰτίαν ἀνάπτουσι, λοιπαῖς πάντα εἰς τὸ ἄριστον ἄγειν· ἀλλ' ὥσπερ ἐφ' ὅσον φύσις ἔχει. τάχα δὲ ὀρθῶς εὖ πθοῦσι τ' ἄπορ ἀναιρεῖσθαι συμβαίνει τοῦ ὅλου ἀγίαν, ὀρθῶς φαυτίαν γε οὐ φαυτίους ὄσαν. φαίνεται δὲ οὐ φύσις πρώτους ὑπολαμβάνειν πολλά, οὐ ὡς ἔτυχεν οἷον, τὰ πρὶ τ' γῆς λέγοντες μεταβολίας. ὅτε γὰρ τὸ βέλτιον, οὕτω τὸ τίνος χάριν, ἀλλ' ὥσπερ ἀνάγκη ἔνι καταλαμβάνειν. πολλὰ δὲ καὶ τῷ ἀεὶ τοιαῦτα, καὶ φύσει ἄλλοις. μᾶλλον δ' ἂν δόξειεν ἔχειν τοῦ τάξιν τῶν μὲν ἀϊδίων, τὰ οὐρανία· τῶν δ' ἄλλων, ὧν μὴ ἄρα καὶ πρότερα τόπῳ τὰ μαθηματικά. εἰ γὰρ οὐ μὲν ταῦ, ἀλλ' φύσεως πλέον τὸ τεταγμένον· πλὴν εἴ τις διαιρεῖ τὰς μορφάς, οἷας Δημόκριτος ὑπέστιθετ' εἶναι τῶν ἀτόμων. ἀλλὰ δὴ πρὸς τοῦτον μὲν ἐπισκεπτέον. ὃ δ' ὀρθῶς ἀρχῆς ἐλέχθη, πειρατέον τινὰ λαμβάνειν ὅρον, καὶ φύσει καὶ τῆ τοῦ συμπάντος θεοῦ οὐσίᾳ. καὶ δὴ ὅτι τε, οὐ δεῖ ἐς τὸ βέλτιον ὁρᾶν. αὕτη γὰρ ἀρχὴ δεῖ τοῦ σύμπαντος θεωρίας, φύσει τίνι τὰ ὄντα, οὐ πῶς ἔχει πῶς ἄλλα.

Τὸν τὸ βιβλίον, ἂν δοκῇ μὲν καὶ Ἕρμιππος ἀγνοῆσαι· οὐ δὲ γὰρ μνείαν αὐτοῦ ὅλως τις ποίλωται, φέρεται τῶν ἀναγραφῶν τῶν Θεοφράστου βιβλίων. Νικόλαος δὲ, φέρεται τῆ βιωφελῆ τῶν Ἀριστοτέλους μετὰ τὰ φυσικὰ, μνημονεύει αὐτοῦ, λέγων εἶναι Θεοφράστου. ἐοικὸς δὲ φέρεται αὐτῷ πεφιλοπραγμονῆσθαι τινὰς ὀλίγα τῶν ὅλως πραγματειῶν.

ΤΕΛΟΣ ΤΩΝ ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ.

ΠΡΙΣΚΙΑΝΟΥ ΦΙΛΟΣΟΦΟΥ

ΛΥΔΟΥ ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ ΤΩΝ ΘΕΟ-φράστου περὶ αἰσθήσεως.

ΠΕΡΙ αἰσθήσεως οὖν ὁ σοφὸς ἐφεξῆς. ἐπεὶ δὲ ἐπὶ τὴν αἴσθησιν λιγόμενοι τὰ αἰσθητήρια ἠξιοῦσθαι τοῖς αἰσθητοῖς ὁρᾶν πάσχειν βούλεται ὁ ἀριστοτέλης, ζητεῖ τίς ἡ ὁμοίωσις. καὶ γὰρ ὑπὸ τὴν αἴσθησιν, ἐν ἐπὶ μᾶλλον ὑπὸ τὴν ψυχῆς, ἄτοπον φαίνεται, ὁρᾶν χρώματι, καὶ χυμοῖς, καὶ ὀσφραίνεσθαι μορφῇ ἠξιωμένου. λέγει μὲν οὖν καὶ αὐτὸς ἡγεῖται καὶ οὐ λόγος οὕτω τῆς ὕλης γίνεσθαι τὴν ἠξιωμένην. ἐπεξεργασίαν δέ, πότερον ἔξωθεν τὸ εἶδος, καὶ ποῖον, ἐν ποῦ ἀποφαινόμενος. ἐὰν πῶς γένωνται ἱκανὸν τὸ πρὸς τοῖς σώμασιν, μεριζόμενον, καὶ εἰς ἃ τὸ σωματοῦσθαι, κατὰ τὴν εἰς ἃ σωμάτωσιν, καὶ τὴν ἀμερίστου τοῦ γνωστοῦ πάντως περίληψιν ἐπάσης ἐστιν ὕλης γένεσις. ἐνεργεῖν μὲν οὖν κατὰ τὸ εἶδος τοῦ γνωστοῦ ἀνάγκη τὸ γινῶσκον, καὶ τὸν ἐκείνου πεπαθέναι χαρακτῆρα. καὶ ἴσως ἠξιῶσθαι ὁμοίωσις. πάθημα δὲ τοῦ αἰσθητηρίου, πεπονθέναι ἀνάγκη τὴν αἴσθησιν. ἡ γὰρ πάντελῶς οὖσα χωριστὴ σωμάτων ἀμίαμος ἡ αἴσθησις, ἀλλ' ἐν τῷ πῶς τὰ αἰσθητήρια ἐστιν ὕλη νοῦσα. καὶ τοῦ ζώου οὖσα σωτηριωτικὴ, ἐδεῖ ἐνεργεῖν αὐτὴν, οἵαπερ ἡ μὴ ὅτι πεπονημένως αὐτὴ ἐγχρωμένη συγκινεῖ τὸ ὄργανον, ὡς ἡ φαντασία ἀφ' ἧς τὸ πολὺ κατεσκεύασμένον, καὶ ἀφ' ἧς τὴν ὅλην πρὸς τὰ ἐκτὸς ἀπόστασιν, καὶ παρόντων καὶ αὐτὴν εἶναι τὴν αἴσθησιν. τὰ μὲν οὖν φαντασιὰ οὐκ ἐκτὸς, εἰ καὶ τὴν ἔξω ἴσην ἀφομοιούμεθα, τὰ δὲ αἰσθητὰ ἔξω. τούτων γὰρ ἡ αἴσθησις, ἀλλ' ἐχεῖ τὴν ἐν τοῖς αἰσθητηρίοις παθῶν, σὺν δὲ τούτοις τὴν ἐν τοῖς σώμασιν αἰσθητῶν ἀντιλαμβάνεσθαι. ἔστι δὲ ἐπὶ τὴν αἴσθησιν τὰ αἰσθητήρια, ἐχ ὡς τὰ ἄψυχα, ἀλλὰ ζῶντος σώματος τὸ πάθος. διὸ εἶδ' ἡ πάθος τὸ ὅλον, οὐδὲ ἔξωθεν πάντως, ἀλλὰ καὶ κατ' οἰκείαν ἐνέργειαν. καὶ οὐ λυπεῖται μὲν πρότερον, ἐνέργει δὲ ὕστερον. ἀλλ' οὐδὲ λυπεῖται ἡ ὅλως, ἀμὴ μίαν ἐνεργείαν. ἡ μὲν οὐδὲ ἐνέργεια ὅμως. γεῖ αὖθις τὸ λυπεῖσθαι. τὸ δὲ τοιοῦτον ἐν τοῖς αἰσθητηρίοις λυπηθὲν ὁμοιοῦται τοῖς αἰσθητοῖς ὕλῃσιν, ὡς ἁμὰ ἐπ' αὐτῷ τι καὶ ἡγεῖ τὴν πῶς αὐτὸ ἡ ζωτικὴς ἐν τοῦ αἰσθητηρίου ἐμφάσεως, δι' ἐγερσιν ἐγκρινόμενον. ἀλλ' οὕτω ἴσως ἡ αἴσθησις, τὸ ἐν τοῦ αἰσθητηρίου πῶς τὰ αἰσθητὰ ὁμοίωμα, πάθημα ἐν μᾶλλον ἢ ἐνέργημα καὶ σωματοειδὲς, καὶ μέσον, καὶ χρόνου ἠξιωτανόμενον, καὶ αἰσθάνεσθαι μὲν ὡς εἶδ' ὅτι δὲ ἐν ἐν τοῦ εἶδ', ἀλλ' ἐν λυπήσει ἑτέρου. ἀδὲ αἴσθησις, ἀμυείστως τε τὴν ἐχεῖ, καὶ μέσε καὶ τέλος τοῦ αἰσθητοῦ παθεῖν λαμβάνει, καὶ ἐνέργειά δὲ καὶ κείσις τελεία καὶ ἐν τοῦ νῦν ἅμα ὅλη καὶ κατὰ τὸ εἶδ' ἀδ' ἡ τοῦ αἰσθητοῦ ἕστηκε. διὸ ἐκ ἐνὸν μὲν τοῦ ἐν τοῦ αἰσθητηρίου παθήματος, οὐ μὴν ἴσως ἡ αἴσθησις. ὅλον καὶ πάροντος μὲν καθίσθαι τε ἐγχωρησῶσθαι, ἐνίστε ἐκ ἐπαισθανόμεθα. διὸ τοίνυν μετὰ τὸ πάθημα εἰς αἴσθησιν τελεωθῆναι τὸ τοῦ αἰσθητοῦ ὅμοιον. κατὰ γὰρ τὸ τέλειον εἶδ' ἡ αἴσθησις. ἐπαισθ' ἡ λείπει τὸ δὲ τοῦ αἰσθητοῦ εἴδους. ἴσως δ' ἐκ ἐν τοῦ αἰσθητηρίου. πάθημα γὰρ ἐ λύπημα ἐν μερισμῷ, ἀλλ' ἐκ εἶδ'. ἡ μὲν οὐδὲ ἐν τῇ ἐμφάσει ἡ ζωῆς, τῇ ἐν τοῦ αἰσθητηρίου ἐκ ἡ ψυχῆς ἐνδιδομένη. μετὰ γὰρ πάθος καὶ ποιότης ἐνέργημα. καὶ κοινὸν ὅτι ἀμφοῖν τὸ λύπημα τότε ὀργάνῳ, καὶ ἡ ἐν αὐτοῦ ζωῆς. ἀλλ' ἐν ζωῇ μὲν οὐδὲ ἡ τὸ εἶδ', καθὸ ἡ αἴσθησις. τῇ δὲ κατ' ὀσφραίνεσθαι ἐστιν, ἡ τῇ χωριστῇ, ἀλλὰ τῇ συμπληρούσῃ τὸ ζῶον ψυχικῇ ζωῇ, καὶ τῇ ζωτικῇ αὐτῇ πρὸς ὁλῇ τῇ πρὸς τὰ σώματα μεριζομένῃ.

Ἀλλ' οὐδὲ ἀρκεῖ ἱκανὸν πῶς τὴν αἴσθησιν. τὸ γὰρ τελεωθὲν πρὸς τὸ αἰσθητήριον κατ' ἐνέργειαν εἶδ', ἅτε πρὸς τὸ σῶμα μεριζόμενον, καὶ εἰς ἃ ἀμερὶς ἐκ ὑδιαιρεφόμενον, οὐκ ἤδη γνωστὸν, ἀλλ' ἔστι τις ἐν τῇ ψυχῇ πεφαλημμένη τῶν αἰσθητῶν λόγος. ὃς ζῇ καὶ καθ' ἑαυτὸν, καὶ ἡ μόνον ὅτι τοῦ σωθέντος. διὸ καὶ ἀμερίστως ἐνεργεῖ, καὶ διαμένει ἐπαφὴ τῶν κατὰ τὸ μέρος, ἀλλ' ἐχ ὡς ἐν τι μεστὸν εἶδ' ἐγγίνεται. λόγος τε γνωστὸς τῶν αἰσθητῶν ἐν ψυχῇ ὑφεστὼς, ἀλλ' οὐκ ἐν τοῦ σώματι ἐνυπάρχων. ὡς μὲν, ἀλλ' οὐχ ὡς τὰ ὕστερα. τὸ δὲ ἐν ἔχει πεφαλκηκὸν τῶν πολλῶν, καὶ ἐπάσης αὐτῶν ἐφαρμόζον. τοῦ γὰρ ἐνὶ

τῷ λόγῳ παύτων ἀιδαύοντα ἡ ψυχὴ δῶν κατὰ μέρ⊙ λόγων. δ' ἃ πάντα τὴν τοιοῦτον πολλαπλασίαν λόγον, εἰ μέλλα τινὶ δ ἀιδησις. πολλάκις τε δ, ὡς πῶς οἰκεῖον τὸ
al. ὡς ζωτικὸν αὐ⊙ δύναμέν⊙, καὶ τούτῳ σωκερκεζομέν⊙ + τῷ ὁμοιόμοτι τοῦ ἐκτὸς ἄιδος, καὶ σωσαύτῳ φιργῶν. τὸ γὰ λιτὸν, ὁ λόγ⊙ καὶ ἡ σωίδησις, ὑφ' τὸ ἀιδητικὸ ψυχὸ, ἡ ὡς τὸ ὁμοίοις σωαίρισις ἐν τῇ χωρὶς σωμάτων ὑπόστασι. Οὐκοῦν ἴχ τὸ τοῦ ἀιδητοῦ αὐ⊙ ἡ ψυχὴ, ὑφ' τὸν λόγον αὐτοῦ πολλάλλαν. ἀλλ' οὐχ ὡς ἐπ' αὐτοῦ μορφὸ τινα ἢ τύπωσιν, ὡς ἐκ σφραγὶ⊙ δ ἡχμάν. ἡ γὰ λιτὸν, καὶ ἡ φιργία φῶδον καὶ ζωτικά. ὁ μὲν ἂν λόγος φῶδον, καὶ οὐσιῶδες φ' ψυχῆς. ἡ δ' τοῦ ζῶου συμπληρωτικὴ ζωὴ, ἐκ μὲν δῶν οὐσιῶδῶν ἐκτομὴν λόγων. κατὰ δ' τὸν πῶς τὸ σῶμα τάσιν ὑφιστομὴν, ἀιδητικὴ καὶ ἄδη, καὶ ὄρεξις, καὶ τελειότης τοῦ ζῶου. διὸ ἐν παύτοις τὸ τοῦ ἀιδητοῦ ὁμοίωμα πολλαχῶν. ἐν δ' τοῦ ἀιδητικοῦ ἁπλῆς, καὶ συμμιγὶς πολλὴ καὶ ἡ φιλόγυια. καὶ τὸ μὲν πάθ⊙ ἴξωθεν, ἡ δ' φιλόγυια ἐκ φ' ζωῆς. καὶ τὸ μὲν αὐ⊙ ἐν τῇ τοῦ ζῶου ζωῇ, ἡ δ' λιτὸν καὶ ἡ σωίδησις ἐν τῇ τοῦ λόγου φιλόγυια. Πῶς ὧν ὁμοιοῦται ἀιδητοῖς ἡ ψυχὴ, οὐ τοῦ δίχα δικά τι ἀπ' αὐτῶν, ἀλλὰ τοῦ κατὰ τὸν λόγον αὐτῶν φιλόγων, δ' ἀμφάσεως τ' ἐκτὸς αὐ⊙. πῶς ἂν ἅμα πλέοσι καὶ τοῖς φαντασίαις φίσι ὁμοιοῦται. ἐπεὶ δ' ἐπάχαμ, οὐχοῖστι ἅμα τὰ φαντασία. φιλόγων δ' δυνατὸν. ἡ δ' ἄιδησις κατ' φιλόγυιαν καὶ λιτὸν, ἀλλ' οὐ κατὰ πάθ⊙. κατὰ γὰ τὸν λόγον ἡ ἄιδησις, τὸ δ' πάθ⊙ ἐν τοῦ ἀιδητικοῦ. σῶμα δ' ὂν καὶ μιτιτὸν τὸ ἀιδητικὸν, καὶ αὐτὸ κατὰ δ' ἄφιρα μέρη πλέω ἅμα καὶ τανυστία ἴχαν, οὐκ ἀδύνατον. ὁ λόγ⊙ δ' ἐν ἀμφὶ ἅμα τανυστία καὶ τὰ δ' ἄφιρα, ὅστα αὖ ἦ, συλλαβὼν φιλόγων. διὸ καὶ τὸν ἱστόρισταν αὐτῶν λιτὸν, ὡς ἅμα δῶν πλεόνων ἐν ἀμφὶ ὑφε
ἁπτομὲν⊙. Οταν ὧν καὶ ὁ Θιόφρας⊙ τῶν ὁμοίων βούλητα γίνεδα κατὰ τὰ ἄδ', καὶ οὖν λόγους, αὐδὲ τῆς ὕλης ἐκτὸς ἐξώμαδα, ἀλλ' οὐκ ἔξωθεν ἁπλῶς ἐγκινόμδα. ἐκ δ' δῶν φῶδον λόγων ἐν τῇ ζωῇ κατ' φιλόγυιαν ἱστάμδα ἀιδητικὸν. τοῦ μὲν τι πῶς τὰ ἐκτὸς ἐκτανόμδα, καὶ ἐκείνοις ἀφομοιοῦδα, οἰκότως ἀρα καὶ δύναμις νομίζητα ἡ ἄιδησις, ὡς ὠθοφίρουσα τὰς φιλόγυιας. ὧδι μὲν ὧν τῆς ψυχῆς κατ' φιλόγυιαν τὸ λόγου ἡ ὁμοίωσις. ὧδι δ' τὸ ἀιδητικὸν, κατὰ τὸν ἐκ τοῦ ἀιδητοῦ πάθων ἅμα καὶ ζωτικὸν φιλόγυιαν.

Πῶς ὧν ἅμα νέου τι τοῦ πικροῦ καὶ τοῦ γλυκέ⊙ πάχα. οὐ γὰ μέρα μὲν πινι τῆς γλώττης πόδι φασί, μέρα δ' θάτερον· ἀλλὰ τοῦ αὐτοῦ. καὶ ὧδι δ' ἀκοῆς δ' ὁμοίως. εἰ ἄρα δ' δυλεῖν δέι τὸν ἀκοῦν, ἢ ἄτι ἡ γλῶττα τὸ γλυκινὸν αἰδητέρεαν, ἄτι πνεύματα ἐν τῇ γλώττῃ, μιτιτὸν παύτων ὂν σῶμα ἱστόρ⊙ μὲν μοῖρ⊙, ἄλλο, ἱστόρ⊙ δ' ἄλλο τι παθχαν, ἐκ ἀδύνατον. ὡς ἐναργὶς ἔδη γίνεται ἐκ δ' ἀφῆς· θφμαίνδα γὰ κατὰ ἄλλο μόριον, καὶ ψύχδα, κατὰ ἄλλων δ' οὐδ' χρόνῳ δύνατον. καὶ τὸ αἰδητικὸν δ' τῆς ἀκοῆς πνεῦμα, μιτιτὸν δ' πλατύ· ὁ δ' λόγ⊙ αἱρητὸν, ὡς ἀμιρὲς μὲν, φιλόγων δ' ἅμα τανυστία οὐ δυνάμενον. πάχα γὰ οὐχ οἷόν τι κατὰ τὸ αὐτὸ τὰ φαντασία. ἀλλ' ἡ μὲν θφμότης, ὡς δύναμις φυσικὴ δηλῶ ἐστὶν εἰς τὸ αἰδητέρεαν, ἡ δ' μορφὴ καὶ ὁ τύπ⊙ καὶ ἡ λιτὸν καὶ ὁ ἀριθμὸς, πῶς θέμενοι. ἃ καὶ παῦτα ἔχαν τι θρασυτέρεαν ἐρεῖμεν, θρασὺ δ' μᾶλλον εἰ πικῶς· ὡς τῶν θερμοτάτων, καὶ τὰς συνεχούσας αὐτῶν δυνάμεις, σωμασαδ' ἑτέρων, καὶ δ' ὅλ ὧν πλατυπάτων καὶ παλιπικνοτάτων. εἰ μὲ ἄρα καὶ τὰ μὲν ἴδια αἰδητὰ ἑκάστοις αἰδάσεως φιλογικίαν ἴχα τῶν φιλόγυιαν, τὰ δ' κοινὰ ἀμυδροτέραν. τὰ μὲν πρόσχῃ, ὡς οἰκεῖα· τὰ δ' παῤῥωτέρω. καὶ ἴσως ὡς λεάπω τὰ κοινὰ, ἐχ ὁσαύτως δὲι τῇ αἰδήσει σύμμετρα· ἀλλ' ἅμως αἰδητὰ καὶ κοινὰ, καὶ οὐ μόνῃ τῇ δυνούσῃ γνωείζητα. ἐς γὰς γνῶσιν ἐκ τῶν αἰδητῶν ἡ δύνοια ἀνάγομὲν, αὐτῇ καθ' αὑτὸν λογιζητα, οὐκ ἔτι ἄντα τῇ αἰδήσει καταληπτά· ὡς ὅταν τῶν οὐσίαν γνωείζα τῶν αἰδητῶν. εἰ δ' καὶ χρόνου καὶ ἀριθμοῦ, μὴ ἀντιλαμβάνητα ἡ ἄιδησις· καὶ τούτων ἴσως ἡ δύνοια, ἐκ τῶν αἰδητῶν ἀναπεμπομὲν, γνωειστικὴ. Αλλ' εἰ καθ' ὁμοίωσιν ἡ γνῶσις, πῶς μὴ πάχουσα ἐκ τῶν ἐν τοῖς αἰδητοῖς, ὁμοιοῦται πῶς αὐτὰ ἡ δύνοια. εἰ δ' πάσχα, ὑποῖον αὐτῆς τὸ πάθος; ἢ οὐ κατὰ πάθ⊙, οὐδ' ἡ αἰδητικὴ, ὡς λέγομὲν, λιτὸν, οὕτω λέγω ἡ δυνατικὴ σύνεσις, ἀλλὰ κατ' φιλόγυιαν καὶ λόγων πολλῶν. ὡς δ' ἐκ τοῦ ἐν τοῦ αἰδητηρίου πα-

θὸς

θους εἰς εἶδ᾽ πλεονεμιόν, ὅμοιον ἔχ᾽ ἀιδητῷ, ὁ τῷ ἀιδητῷ πρόσκειται λόγ᾽, ὡς εἰκὼν ἔχ᾽ ἀιδητὸν σωματοειδούμενος. εἰ δὲ καὶ πῶς εἰκὼν συμμέτρως ἐγειρόμενος, ὅτω καὶ ὁ τῷ ἀιδητῷ πιστὸν λόγ᾽, τὴν τῆ οὐσίας τῷ ἀιδητῷ γνωσιτικὴν ἐν τῷ δύναμιν, οἰκείως κατὰ τὸ τῷ ἀιδητῷ πιστὸν πῶς τὴν οὐσίαν ἀφ᾽ ἧς πρόεισιν οἰκειότατα. ἐπεὶ δ᾽ ὑπὸ μὲν τῷ ἰδίων ἀιδητῷ, ἐναργῶς πλήττεται τὸ ἀιδητὸν ὂν τῷ κοινῶν, οὐ πρώτως, ἀλλὰ δ᾽ ὑστέρως ἢ καθ᾽ ἕκαστα ἀντιλαμβάνεται ἄιδησις· πρώτως γὰρ χρώματ᾽ ἡ ὄψις, δ᾽ ὑστέρως δὲ μεγέθους καὶ ἑνώσεως· δῆλον ἂν τὰ κοινὰ μᾶλλον εἶν ψυχῆς, καὶ οἷονεὶ ἔχ᾽ συμβεβηκότος γινώσκειδ᾽ ὑπὸ τ᾽ αἰσθήσεως τὰ κοινά· ἀλλ᾽ ὡς ἔρεται, δ᾽ ὑστέρως αὐτὸ δ᾽ ἡ ἔσθ᾽ γνωρίζεται ὑπὸ αἰσθήσεως, ἀλλ᾽ οὐχ ὑπὸ μόνης τῆ ἀκοῆς. τὸ δὲ ἄχρι καὶ τὸ ἀνοτισμένον ἡ ὄψις, καὶ τῆ σιωπῆς ἡ ἀκοὴ σωματοειδάνεται, ἢ κατ᾽ ἐπίφασιν, ἀλλ᾽ αὐ ἔχ᾽ ἔχ᾽ ἀκολούθως τῷ φύσεσιν ἐν τῷ παρᾶδῆ λείπει ἡ ἄισθησις, τὸ ἐλλιπὲς αὐτῆ, καὶ ἀνεκμόνον, ἔχ᾽ μὴ ἐφαρμόζειν τὸν λόγον γνωρίζουσα· τὸ δ᾽ αἰσθητικὸς καὶ παρατηρεπομένου πῶς, ἅμα τὸ πάσχειν ὑπὸ τῷ αἰσθητῷ. Τοιοῦτ᾽ μὲν ὂν ὁ κοινὸς πρὸς αἴσθησιν λόγ᾽, πρὸς δὲ τῆ ἰδίῳ μέρος αἰσθήσεων, οἷον ὄψιως, ἀκοῆς, καὶ τῆ λοιπῶν, ἐκεῖνο τῶν ἀνεκτέον, ὡς ἡ μία οὖσα (καθάπερ τινὲς φασὶν) ἡ ἄισθησις, ἐν ἀνομοιότητι διαφόρως ὑπὸ τῆ μετεχόντων ὀργάνων. ἡ γὰρ ὅλη πεπηγυμένη ἡ τῆ ὑγρᾶ μιᾶν διαφορᾶς ἡ τῆ ὀργάνων ἑτερότης, οὐδὲ λυσὶς τὸ μεῖζον τὰς δυνάμεις, ἀλλ᾽ αὐτὰ ἡ ἄισθησις μία οὖσα καθ᾽ αὑτὴν, καὶ εἰς πᾶσι μιμήσεται, εἰς τὰς τῆ καθ᾽ ἕκαστα αἰσθητῶν διαγνώσεις. καὶ τῇ τῆ ἀισθήσιων διακρίσει, καὶ ἡ τῆ ὀργάνων ἐπικηλεύθησα διαφορά τις, οἰκείως πῶς ἐκλείπουσαν σωματοειδούμενη. τὸ γὰρ ὑλικοῦ καὶ ὀργανικοῦ μεσιτοῦ, πεπηγῶδες ἡ εἰδικὴ, καὶ ὧν τῆς χρωμένους ὡς λυσιτελοῦσα ἑτερότας. Ἀλλὰ τί τὸ ὁρᾶν, ἢ ἀκούειν, ἢ ὀσφραίνεσθαι; καὶ πόσφορα διὰ μέσου πᾶσαι πυκνός; ὡς ἡ ὄψις διὰ τοῦ διαφανῆς. ἢ φῶτι ἀμέσως ἐφάπτονται τῆ ἀιδητῆ; καὶ τί τὸ διαφανὲς; οἶμαι τοίνυν, οὔτε κατ᾽ εἰσδοχὴν ἀκριβεῖσθαι τὴν ὄψιν, ὡς μορφουμένη ὑπὸ τῆ ἀιδητῆ, κατά τινα ἀπ᾽ αὐτῶν ἀποῤῥοὴν· οὔτε κατὰ ἐκπομπὴν ὡς σώματός τινος, ἐκπεμπομένου καὶ θιγγάνοντος τῆ ἀιδητῆ· οὔτε τὰ μὲν χρώματα τοῦ διαφανοῦ εἶναι λυκτικὰ, ὡς οἷον μορφοῦντα ἀὐτῷ. τὸ δὲ διαφανὲς τῆς ὄψιως· ἀλλὰ διαστάσιον ἔχοντα τὰ εἰδῆ δύναμαν, διαῦ ἴκασι εἰς τὸ παθεῖν ἑῶν τοιοῦσαν, οὐκ ἐφαπτόμενα πάντως, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ διεῶντα, ἕως ἂν σύμμετρον ἓν τοῖς μὲν εἰς τὸ ποιῆσαι, τοῖς δὲ εἰς τὸ παθεῖν ἡ διάκρισις. διὰ γὰρ τὸ σωματικὸν εἶναι, καὶ ὧν τινι κατέχεσθαι, καὶ τύπῳ πεπιγράφεσθαι, οὐκ εἰς τὸ ὁπουδήποτε ἔχ᾽ φωτεινὸν· ἀλλὰ εἰς τὸ συμμέτρως τῆτε διαστικῆ τῆ ποιούντων δυνάμει, καὶ τῇ τῆ παρεχόντων ἑαυτὰ εὐστοχίαν διεῶν, καὶ ἔτι πῶς τὸ μέτρον ἡ ποίησις. οἷον διαῦ τὸ ὁρατὸν, εἰς τὸ τῆς ὄψιως διαπτάσιον, ἀπό τινος διαστήματος, ὅσον ἂν σύμμετρον ἢ ἔχ᾽ τι ὁρῶντι, καὶ ἔχ᾽ ὁρωμένῳ· ἔχ᾽ μέσον εἰς τὸ πάθειν, ἔχ᾽ δὲ εἰς τὸ ποιῆσαι. ἀλλ᾽ ἐπεὶ οὐχ ἁπλῶς ἡ τὸ ὁρατικοῦ ὑπὸ τὸ ὁρατὸν πεῖσις ποιεῖ τὴν ἄισθησιν (παρεκπολλὰ γὰρ ἂν ὑπερβάλλουσα, διὰ τὸ ἀσύμμετρον πῶς τὸ μέτρον τῆς πείσεως, καθ᾽ ἓν ἄισθησις) καὶ τῆς διαφόρους δεῖ. ὅθεν τὰ σφόδρα λαμπρὰ, ἔγγιον τοῦ μέτρου γινόμενα, ἐμποδίζειν, καὶ τελέως λυμαίνειν εἰς τὴν ὅρασιν· ἐπεὶ δὲ οὐ μόνον ἐν ἔχ᾽ πάσχειν τὸ ἀιδητέον, ἀλλὰ ἐν ἔχ᾽ ἐνεργεῖν, ὡς ἔδη ἔρεται, ἡ ἄισθησις, ὥστε λεῖται ἐνεργάσει καὶ τὸ ὁρᾶν πῶς τὸ ὁρώμενον, οὐκ ἀλλοιοῦν αὐτὸ, οὐδὲ παθ᾽ τι ἐμποιοῦν, ἀλλὰ λειτικῶς πῶς αὐτὸ ἐνεργοῦν· οὐ γὰρ ὡς σῶμα, ἀλλ᾽ ὡς ζωτικὸν, καὶ ὁρατικὸν ἐνεργεῖ. διό τι γυμνὸν ἐν σώματι ἡ τοιάδε ζωὴ, καὶ ἡ γνωσικὴ αὐτὴ δύναμις, καὶ οὐκ ἐν αὐ ἔχ᾽ ἀπαθῶς, ὡς ἡ οὐρανία τὰ ἀιδητὰ πεφύκουσα, ἀλλὰ ἔχ᾽ τῆ πῶς αὐτὰ πλεῖσται ἀπόστασιν, δ᾽ εἶναι ἐν αὐτῇ συμμέτρῳ τῆς σωματοῦσης αὐτὰ διαστάσεως. Καὶ ταῦτα μὲν κοινὰ καὶ ἀκοῆς, ἐν εἴ τις ἄλλη μὴ ἰδιαίτερα ἀναγκάζεται τοῦ οἰκείου ἀιδητέου. ἐπὶ δὲ ἡ ὄψιως ἰδιαίτερος ἡ ἔχ᾽ φωτὸς χρόα, ἀμφοτεροῦντ᾽, ἐν τὸ ὁρᾶν εἰς τὸ ὁραῦ, ἐν τὸ ὁρατὸν εἰς τὸ ὁρατὸν ἐλθεῖν. εἰ δὲ γὰρ τὸ ὁρατὸν διάσει ἄν τι εἰς τὸ ὁρατικὸν, ἀνὰ φωτὸς· εἰ δὲ τὸ ὁρᾶν ἐνεργήσει ἂν πρὸς τὸ ὁρατὸν. φωτεινὸς γὰρ ὄν, καὶ τὸ ὁρατικὸν ἡμᾶν, ὡς πεφυκόσιν ἔσ᾽

ἴνα τῶν ζώων ὧν δ' ἀκινησι, πθλάμενοντα τὰ ἀφ' ἑαυτῶν ὁρᾶμεν. διὸ κ) τυπὲς ὁρᾶν δύνανται. κ) τὰ χρώματα δι, πθδὶ τὰ πίρατα τοῦ διαφανοῦς ἢ ὁσιμιδίων σωμάτων θεωρεῖσθαι, ὑπὸ τοῦ φωτὸς ἀπόστου ἄμφω τυλαῖται, ἀμυδρότερον ἔχοντα καθ' ἑαυτὰ τὸ φωτοειδὲς, ὡς πθς τυλείαν τῷ πθς ἄλληλα ὑφήγεσαι. διὸ καὶ τοῦ ἔξωθεν δλᾶται φωτός. ☾ τὸ ὁρατικὸν ὡς φωδαδὲς, καὶ τὰ χρώματα ὡς φῶτά ἐστι ὄντα, ὡς ὑποδεχὴ αὐτῶν δ' αὐτοῖ. ταῦτα γὰρ τοῦ διαφανῆς πίρατα. τὸ δι διαφανὲς, ἀδιάτυπτον δὲν ὡς ὑποδεχὴ φωτὸς, ἢ ἔχον τι φωτὸς ἀμυδρὸν, ἢ ποτε τυλαιοῦ τὸ μεταξὺ πθς τῷ ὄψιν, καὶ τὸ μεταξὺ πθς τῷ ὄψιν ἐχ ὡς ἀὴρ, ὡς ὕδωρ, ἢ ἄλλό τι, ἀλλ' ὡς διαφανὲς ὡς ὑπάργαν ἕξιν τυλαιοῦσθαι ὑπὸ τοῦ φωτιζοντος, καὶ τυλαιοῦ ἐκάτερον, τό, τι ὁρᾶν καὶ τὸ ὁρώμενον. ἐπεὶ οὖν αὐτὸ τὸ ὁρατὸν οὕτως ἔχει λαμπρόπτος, ὡς ἱκανὸν αὐτὸ εἶναι τυλαιοῦν τῷ ὄψιν, καθάπερ τὸ πῦρ ☾ ὅσα ὑπ' σκότει, ☾ ὅσα λαμπρὰ ὁρῶμεν, ἐκ ἔλαττον τὸ μέσον ὡς τυλαῖον, ἀλλ' ὡς μόνον τῷ διάκενον συμμιτρον ἀφιχόμενον, ἵνα χρήσιμον. τοῖς γὰρ ὀφθαλμοῖς ἀδιάτυπτον τὸ λαμπρὸν, ἐχ ὁρᾶται, διὰ τὸ μὰ φωτιζεσθαι. Γολμὰ οὖν συμβαίνα διὰ τὰς ὄψεις ἡ ποικιλίαν καὶ γὰρ ἐκτὸς λοιπὸν πθιῆται, διὰ τὸ πθὶ τὸ διάδυτὸν ὑφήγαν ἔξω κάμπτον. κ) ἐσπίχεσθαι τι ἀπὸ τοῦ ὁρᾶν, διὰ τὸ πάχθαι τι ὑπ' αὐτῆ. ☾ διαφερόμενον νομίζεται τὸ διαφανὲς, κ) τὸ μεταξὺ, ὡς τῶν φωτὶ τυλαιοῦ, κ) τῇ διαφάσει τὸ σύμμιξον παριχόμενον. πθ δῶμεν δι, κ) ὅτι κοινῇ πθὶ πάσης ἰδιωρήσαμεν ἀδιάσεως· τῇ γὰρ διαδυτικῇ ἢ διάδυτῇ τῶν ἴμφασιν, κ) τῇ πᾶσιν ἅμα κ) τῷ ὑπάργαν συνισαμένου, γὰρ τῇ πθς τὸ διάδυτὸν ὁμοῦ ὅπως· καὶ τῷ ἴμφασιν ὡς ὅλῳ τυλαιομένου, γὰρ τῇ κοινῇ τοῦ συνδέσμου ζωῆ. κ) τοῖς ἄδηλοι πύτοις ἰφαρμόζοντα, πθβαλλόμενον ἀπὸ τῆς διαδυτικῆς ψυχῆς λόγῳ, καθ' ὃν ἡ κρίσις καὶ ἡ σύνεσις. πεισῦτος ὁ τρόπος τῆς πθὶ ἑκάστου διάδυσιν θεωρίας· οὗ δ' ἕνεκα μάλιστα ἐκ τῆς ἀμβλύπος γὰρ τοῖς πυρὶ ψυχῆς πιφιλοσοφημένων ἀναλαμβάνειν, ὧν ἕνεκα κ) τοῦ ἀμᾶς ταῦτα σωπεφιλύειν γεγράφαμεν, τὴν τύπον ὑπογράψαι τῷ ἀκριβῶς πθὶ ἑκάστου θεωρίαν βουλόμενοι. ἐπεὶ δ' κυδυνεῖ νῦν ἁμῖν πρόκαται ἐπιβίνται τῇ πθὶ αὐτῶν διαρθρώσαι, ἀλλὰ τὰ τοῦ Θεοφράστου, ἔ τι τε ἰδιπλέον τῆς Αριστότελους ἀγαδόσιως προσπίθυσι σωαιρεῖν· καὶ ἔ τι ἀπορεῖν πρότατα, ἐπιβραγάζεσθαι κατὰ δύναμιν. Ἐπεὶ οὖν τὰ τοῦ Θεοφράστου ἐπανιόμεν. φαίνεται δι καὶ αὐτὸς, ὑδί μὲν ἀξιῶν ἄδηλον αὐτῆθεν θεγγάνειν τὸ διαδυτοῦ. τὸ γὰρ μὰ κοινὸν φυσὶ, μὰ δὲ ὁμοίως γὰ τοῖς ὁμογμίοις, ἐκ σύλογον. ἐπάγα δὲ περὶ τοῦ διαφανοῦς, ὡς ἔπι περεξῆς ἄν τινας διὰ τὸ ἀσύνθης, ὅπως λίγεται ὁρατὸν μὰ καθ' αὑτὸ, ἀλλὰ διὰ τὸ ἀλλότριον χρῶμα· ὡσὶ ☾ γυσόν τι κατὰ ἀλλότριον ἴλιγε ἢ χυμὸν. σύκπολυτος δὲ ἡ λοιπὸν παραχὴ· ἀλλότριον γὰρ χρῶμα τὸ φῶς, ὡς ἀλλαχόθεν ἄπον, ἐκ ἓν φωτιζοντος λίγεται. ἐπεὶ ὡς ὅπ οἰκεότατον δὴ τὸν ὁρωμένων τὸ φῶς, ὡς τυλαιοῦν αὐτὸ, κ) εἰς ἐνέργαν ἄγον. διὸ ἔτι ἴχει ἴδιον χρῶμα τὸ διαφανὲς, τυλαῖται, ἅπαρ κ) τὰ τῶν ἄλλων χρώματα, ὑπὸ τοῦ φωτός. ἐ γὰρ ἀφαιρεῖται τὰ οἰκεῖα τὸ φῶς, ἀλλὰ συνεκτίον εἰς ἐνέργαν ἄγει, ἔτι ἄγουν ἴσι καθ' αὑτὸ ὑπὸ τοῦ φωτὸς, οἷον χωνυμένων τυλαοῦντ, κ) ὁρατὸν ἁπὸ τυλαῖται. Τί οὖν ἡ φύσις τοῦ διαφανοῦς; ἐ γὰρ αἰρκῶ τὸ φαῖνα, ὑπάρχα αὐτὸ ἀὴρ καὶ ὕδατα καὶ ἀθέρες, καὶ γῆ τισι εἰρισῖς. ἀνάγκα δὲ φησιν, ἔτερι πάθ- ἢ διαθέσις ἔναι. σῶμα γὰρ ἐχ οἷόν τι γὰ σώματι. ἐ δὲ πάθος ἡ διάθεσις, ὑπό τινο- ζητήσομεν. ἢ γὰρ ὑφ' ἑνὸς, ἢ ὑπὸ πλειόνων τῶν ἁπλῶν· ἀλλ' ἐχ οἷόν τε. αὐτὰ γὰρ τὰ ἁπλᾶ, ὅ τι ἀὴρ ☾ τὸ ὕδωρ, διαφανῆ, ἢ δὲ κατὰ τὸ πῦρ ☾ ἡ γῆ, μᾶλλον δὲ ☾ τὰ σύνθετα πάντα σώματα, ἐπορ πάντα κίχρωται. τὸ δὲ χρῶμα, ἴδιον τοῦ διαφανοῦς. λίγω δ' ἢ ὑ πάθος, ὑδὲ διὰ θεσιν ὑπό τινος ἰγγινομένην ἐν τὸ διαφανὲς, ἀλλ' ἐσθ- ὑπάρχα, σωπεφυκυῖαν τῶν γρμίσα σωμάτων, πθς τῇ * τοῦ φωτὸς, κ) πθς τῇ τὸ σκότος ὑποδεχὴ περιχόμενον, ἢ πλεόσπα ἐσιωσῶς θατέρου μετέχουσιν, ἢ κῇ μέρ- ἀμφοτέρων, ἢ κατὰ πνα μέξιν. τὸ μὲν γὰρ ὑπ κ) ὑθτικὸν πυρὶ διαφανὲς, ἐσὶ διὸς ἴχει φῶς. τὸ δὲ γ' ἐσιδὲς, σκότ-. διὸ ὡς φωτυργὸν τὸ πῦρ, ἐπα αὐδὶς ὅτω σκοτοποιὸν ἡ γῆ. ἐ γὰ εἰρησις φωτὸς τὸ σκότ-, ἀλλ' ἐνέργα καὶ αὐτό. ἀλλὰ μὰ ἐστὸς τῷ ἢ κακῶς τὸ διαφανὲς πθμιθε, ἐν κ) γὰ, ἔτι φωτὸς διαπικὸν τὸ διαφανὲς; ἢ ἐ κακῶς; φωτὸς. ἐ γὰρ φωτὸς μόνου, ἀλλὰ καὶ σκότους διαπικὸν, ὡς ἔρηται. ἴσωπε δὲ καὶ ἡ γῆ κίχρωται.

τὸ δὲ

τὸ δὲ χρῶμα πέρας τοῦ ὑφ' ὁρισμένους σώμασι διαφανοῦς. ὅθεν καὶ ἐν γῇ τὸ διαφανὲς, ἐν μόνῳ οἷς σκότους ὑπεισιόντος ἐν αὐτῇ λευκοῦ, ἀλλὰ τοῦτο μὲν κατὰ τὸ βάθος· κατὰ δὲ τὰ πέρατα καὶ φωτός, ἃ φωτά τινα τὰ χρώματα, καὶ ἔχει φωτίζεται καὶ ἡ γῆ κατὰ τὴν ὥραν ἑαυτῶν. τὸ δὲ ἐν ἀέρι καὶ ὕδατι, παρὰ μέρος ἀμφοῖν διαφανοῦς· ὃ καὶ ἐν πάσι τοῖς διαφανέσι πολλαχοῦ εἰώθαμεν. τὸ δὲ ἐν τοῖς σωμάτοις, καὶ σύμμιξιν, ἐν ζητήσομεν οὖν, ἐκ τινὸς ἦν ἁπλῶν τὸ διαφανὲς ἐστιν· ἐν γὰρ ἐκ τῶν στοιχείων, ἢ τῶν σωμάτων ὅλως τὸ εἶδος· αὐτὸ δὲ μικτὴν ἔχει τὴν οὐσίαν, καὶ χρεκατηρίζεται κατ' αὐτό, καὶ διὰ τὸ τὰ μὲν προσλαμβάνει φωτὸς εἰς τὸ ἐπίγειον ὁρᾶσθαι, τὰ δὲ ὕδατος, ὡς πῦρ καὶ τὰ λαμπρὰ, ἢ στοιχείου μετέχει τοῦ φωτεινοῦ εἴδους ἀρκούντως ἐν προσλάβῃ. Καὶ πῶς γίνεται τοῦ διαφανοῦς τὸ φῶς, ὃ διὰ φωτίζοντος παραλέγειν ἐκείνου γὰρ γίνεται λέξεως αὖ μᾶλλον. τοῦδε δὲ ἀπορήσας, ἀλλύει), ὁμοίως ἔχειν τοῖς λόγοις, ὡς ἐν δίς ἄλλοις τοῖς πάσχουσιν, ἐκεῖνο ἴσως ἐνδεικνύμενος, ὅτι ὡς ἡ θερμότης τὸ μὲν πυρός, ὡς ποιοῦντος ὄντος γίνεται, δεῖ δὲ θερμαινομένου ὡς πάσχοντος, ὅτω καὶ τὸ φῶς δεῖ λέγεσθαι ὡς πάθημα λέγοιτ' ἂν γίνεται, ὁ κυρίως ἐνέργεια ὀνομάζομεν. διὸ καὶ ἐνταῦθα, μὴ λίαν ζητεῖν τὰ ὀνόματα, ἀλλ' ἐν τῇ φύσει αὐτῶ νοεῖν, ἱκανὸν εἶν. πρᾶγμα μὲν οὖν ἐκεῖνο ἀξιοῦ διορίζεσθαι, ὡς ἕτερον μὲν τὸ διαπαθὲς φῶς, ἕτερον δὲ τὸ πάσχον ἄπορον, οἷον τῷ ἐν ἀλίῳ, ἢ ἐν πυρί· καὶ ὃ πρὸς τοῦ ἀτίου ὁ λόγος, ἐν τῇ πρὸς τοῦ τί τὸ φῶς ζητήσει· ἀλλὰ πρὸς τοῦ ἀπ' αὐτὸ πάσχοντος, ὃ δὴ ἐνέργεια εἶναι λέγεται τοῦ διαφανοῦς, τῷ μὲν ἀεὶ καὶ ὕδατι, καὶ ἐν τοῖς τῷ μέρος φωτὸς καὶ σκότους διαφανέσι. Ἔστω δὲ τῷ διαβλέπειν ἐπέμβασις, ὅπου τι σῶμα τοῦδε εἶναι ἀξιοῦ, ὅτε μὲν πάθος, ἢ ποιότητα σώματος ὁτουοῦν, ὥσπερ οἱ πρὸ ἡμῶν πάντες. ἐν γὰρ ἐν ἀεὶ ἴσχε, τὸ εἶναι φῶς. κινουμένου γοῦν ἐκείνου, ἕστηκεν αὐτὸ, καὶ τριπτομένου πολυσχιδῶς αὐτοχαρεῖς ἐκτέτμηται, καὶ σώζει τὴν πρὸς τὸ ἄπορον ἀδιαίρετον συνέχειαν. ἀλλὰ ἡ ἀθρόα αὐτῆ παρουσία, οὐκ ἐᾶ τὰ διχοῦσθαι αὐτὸ δυνάμει, παρόντος τοῦ ἐλλάμποντος. καὶ αὖθις ἀπιόντος, ἡ ἀθρόα ἀπόλειψις, μᾶλλον ἴχνος ἑαυτοῦ καταλείποντος, σημεῖον τὸ μὴ πάθημα εἶναι τοῦ ἀέρος τὸ φῶς. τὰ γὰρ πάθη, οἷον ἡ θερμότης, ὅτε ἀθρόως ἐγγίνεται· καὶ τοῦ πυρὸς ἀπιόντος, ἀμυδρόν τι ἔγκαταλείπει ἑαυτῆς εἶδος ἐφ' ὅσον χρόνου. καὶ τὸ μὲν κατὰ διάδοσιν δεῖ, μὴ δὲ κατὰ πρόσβολὴν ἐγγίνεσθαι, καὶ τὸ μὲν πάσχειν φάσκειν μέχρι τινὸς, πάσχειν δὲ ἄχρι παντὸς τοῦ διαμένειν αὐτὸ διχοῦσθαι. καὶ τὸ μὲν συγκεῖσθαι τὰ ἀλλήλοις τὰ φῶτα, δοκεῖ ἄπαντα ταῦτα χωρὶς εἶναι σωμάτων τῶν τοῦ φωτὸς ἐνέργειαν. πῶς οὖν ἐνέργεια λέγεται τοῦ διαφανοῦς; ἢ ὡς πάθος φασὶν, ὅτε ἀπολείποντος αὐτὸ γινομένου, ἀλλ' ὡς χωρὶς αὐτὸ πλανῶσα, ἐκ αὐτὸ ἐκείνου, ἀλλ' ἑαυτῆς ἐκεῖνο ποιοῦσα μένουσα, συνεχὴς αὐτὸ τῷ ἐλλάμποντι, καὶ ἐκείνῳ συμπεριαγομένη. τοῦτο μὲν οὖν ὥσπερ σωτήμως ὑπομενέσθω, ἵνα μὴ ὁμοίως ὡς ἐν τοῖς ἄλλοις τοῖς πάσχουσι, καὶ τὸ φῶς ἐγγίνεσθαι ὑποπτεύωμεν. ἀλλ' ἐ ἀσώματον τὸ φῶς, ὅτι φασὶ πυρὸς ἢ ὅλως σώματος παρουσία γίνεται; οὐδὲν γὰρ κωλύει ἄπορόν τινα εἶναι σωματικὴν καὶ σώματος ἢ δὴ καὶ ὑπολυόμενον, λεπτέον φασὶ, τὸ τοῦτον τὸν τρόπον, ἀλλ' ὡς ἐπὶ φῶς ἐστὶν ἐκεῖνο πάντως· ἁπλῶν, ὡς οὐδενὶ λόγῳ τινὸς ὄντος ἡ τοῦ φωτὸς ἐνέργεια. ἐπεὶ καὶ ἡ θερμότης ἐκ ἔστους, διὸ οὐ σῶμα· ἐ γὰρ κατὰ ἀπομερισμόν, ἢ ἀκρόλιθ· ἀλλ' ὡς αὐτὸ τοῦτο ἐνέργεια τοῦ λαμπροῦ ἔστους ἢ ὄ, τί ποτε δεῖ καλεῖν τὸ τοῦ φωτὸς ἄπορον εἶδος, ἀλλ' ἀ τὸ σκοτοῦσθαι ὁρᾶσθαι ἄνευ φωτός, ἐκ ἔστι πᾶσι τοῦ ὁρᾶσθαι τὸ φῶς ἄπορον, ἢ ὀκ ὁρατὸν (ὡς καὶ αὐτὸς ἐπάγει) τὸ σκότος, ἐ γὰρ καθ' ἑαυτὸ αὐτοῦ ἀεὶ θεωρούμεθα, ἀλλὰ κατὰ συμπλοκὴν, καὶ τὸ μὲ ὁρᾶν. τὸ δὲ πῦρ, καὶ τὰ τοιοῦτον ἐν σκότει ὁρᾶται, ὡς αὐτὸ καὶ τοῦ διαφανοῦς ἄπορον, καὶ διὰ τοῦτο ἐ μόνον πρὸς τὸ ὁρᾶσθαι ἐκείνου. ζητεῖ μὲν οὖν κατ' ἐνέργειαν διαφανὲς, τουτέστιν τοῦ ἢ δι' ὑφισταμένου, ἐ διαφανοῦς, ἀλλὰ μεταξύ, ἐ γὰρ κατ' ἐπαφὴν ἡ ὄρασις, διαφανὲς εἶναι τοῦ χρὴ, ἵνα μὴ στερηθῇ κἀ αὐτὸ τυφλὸν ᾖ, παρακοπὴν τῷ σκοτώσει ἰδιώματι τὴν τῶν φωτοειδῶν εἰς ἄλληλα ἐνέργειαν, τοῦτ' πυρός φησι, καὶ τοῦ διαφανοῦς ἐργάνου. συμβαίνει δὲ, φησὶ, τοῦ ὁρᾶσθαι τὰ χρώματα, χρῶμα τὸ ἄπορον εἶναι, καὶ τοῦ ἁπλῶς τὰ ὁρατὰ τὸ ὁρατόν, ὑπὸ τὸ φῶς ἄπορον χρῶμα ὂν τοῦ διαφανοῦς καὶ ὁρατοῦ. καὶ ἀέρος φησὶ, ἀλλὰ καὶ ὁμολογούμενον τοῖς ἄλλοις· καὶ γὰρ ἡ ὑγρότης διὰ χυμοῦ. ἀλλ'

λιώσαντα φέρειν. καὶ ἰλαρὸν εἶναι τὸν τρόπον. καὶ ἐκ τῶν ἐφίππων τὸ μέρος τὸ αὐτὸ ἐπαινέσας ἀποδέδεται. καὶ ἐλαφρὸν ἐν τῷ βαδίσματι, ἢ ἁπλῶς, σαφέστερόν τι τὸ ἴδιον ἐπὶ τοῦ παιδικοῦ τοῦ ἀνδρείου τοῦ ἀληθοῦς ἀλαζόνος. καὶ τῶν ὑσιεσκωμμένων χαλκῶν ἐν ταῖς ὁδοῖς ὑπὸ τῶν εἰκῆ δ' αὐτὸν ἐπαινέσαι τὸ μέρος, λοιπὸν εἰπόντα φάσκοντος ἐμοῦ τὸν ἀνδριάντα ἐκπεπλῆχθαι τὸν ἄνθρωπον ὑπὸ τῆς ἐκπλήξεως). τὰ ἀπηνῆ δὲ σφόδρα ἐκ ψόγου, ὑποπτεύοντος φίλου ἀπολέσθαι. ἀμέλει δὲ καὶ χίος ἀπολισθὼν διὰ κοπρίας μόνος ἔλαθεν τίτρασι δραχμαῖς ἀποδοὺς. καὶ φράζοντος ἰσχνῶν, αὐτὸν τοῖς αὐτοῦ παισὶν ἐκ τοῦ κοινοῦ ὄψον. τὰ δὲ λοιπὰ παρέλιπον ἐκ τοῦ πολλὰ παραπίπτειν ἐμοὶ τὸν ἀναφανίσαι ἐκ χρόνου, ἵνα οἱ ἀναγνόντες τῶν ἐμῶν μὴ λοιδορῶσιν.

ΠΕΡΙ ΑΚΑΙΡΙΑΣ.

Ἡμῖν οὖν ἀκαιρία δόξει ἐπίτηδες, λυποῦσα οὓς ἐντυγχάνοντας. ὁ δὲ ἄκαιρος τοιοῦτός τις, οἷον ἀχολουμένῳ παρεπιθέσθαι καὶ κινοῦσαι. καὶ πρὸς τὸν αὐτὸν ὁρμῶντα, λιμάζοντα πυρὶ πέττουσαν. καὶ ὀλίγου ἀφλικτὸν ἰχῶρα παρεπιθέσθαι λιπόντα αὐτὸν ἀναλίσκεσθαι. καὶ μαρτυρόντων παρεῖναι τὸν πραγματον ἄλλα λιπαροῦντα. καὶ λιπαροῦντος εἰς γάμους, τὸν γυναικῶνα γίνους λιπτυρεῖν. καὶ ἐκ μακρᾶς ὁδοῦ ἥκοντας αὖτι, παρακαλεῖν εἰς πρίασθαι. λαινὸς δὲ καὶ παρατυγχάνων ἐναντίον πλέον λιπόντα ἄλλα πιπρασκόντι. καὶ ἀκαιρότατος καὶ μιμαλλικώτατος, αὐτὸς ἀφ' ἧς ἀρχῆς δεδάσκων. καὶ πρόθυμος ἢ αὐτομολῆσαι, ἐὰν μὴ βέλτιστά τις γνῶναι. ἀσχολίαν δὲ ἀπαιτεῖσθαι. καὶ θύοντας, καὶ αὐλοῦντας ἅπαν
ζημ † πόμενον ἀπαιτῆσαι. καὶ μεταγνωμόνου εἰπόντα παρισοῦν, λιπεῖν τοῦτο, ὅτι καὶ αὐτὸ ποτε παῖς οὕτω πλυνὰς λαβὼν, ἀπέπνιξε. καὶ παρὼν λοιδορεῖσθαι συγκρούων ἀμφοτέρων βουλομένων διαλύεσθαι. καὶ ὀρχουμένῳ ἅψασθαι ἑταίρου μηδὲ πω μεθύοντος.

ΠΕΡΙ ΠΕΡΙΕΡΓΕΙΑΣ.

Ἀμέλει περίεργόν δόξειν εἶναι πρὸς ποίους τοὺς λόγους καὶ πράξεις μετὰ δύνοιας. ὁ δὲ περίεργος τοιοῦτός τις, ὁ παγγλωσσίαν αὐτὰς ἂν μὴ διωρύσσεται. καὶ ὁμολογούμενόν τι πραγματος λαβὼν εἶναι ἐν ταῖς ἐλεγχθῆναι. καὶ πλέον δὲ ἐπανακαθῆσαι τὴν πύλην λέγεσθαι, ἃ ὅσα λύονται οἱ παρόντες πᾶσι. καὶ διηγεῖσθαι οὐ μαχομένους, καὶ ὧν οὐ γινώσκει ἀκριβοῦς ἀγνοεῖσθαι. ἔτι μὴ λύεσθαι αὐθεντῶν που περδίκας. καὶ τὴν στρατηγὸν δὲ πρωτεῖλθὼν ἐρωτῆσαι, ποτὲ μέλλει παρατίθεσθαι. καὶ τί μετὰ τὴν αὔριον παρεγένετο. καὶ πρωτεῖλθὼν τὸν πατρὶ ἀπῶν, ὅτι ἡ μήτηρ λαβοῦσα τὸν τοῦ λουτροῦ, καὶ ἀπαγορεύοντος τοῦ ἰατροῦ, ὅπως μὴ λούσα οἶνον τοῦ λαλωπιζομένου, φάσκει βούλεσθαι διαπαραυλαμβάνειν, δυσχερῶς ἔχοντα. καὶ γυναικὸς δὲ πολίτου σάσης ὑπογράψαι ὑπὲρ μνήματος τοῦ τὸν αὐλητοῦ αὐτοῦ, καὶ τοῦ πατρὸς καὶ αὐτοῦ τῆς γυναικὸς τοὔνομα, καὶ ποταπὴ δὴ, καὶ πρωτεγράψαι ὅτι οὗτοι πάντων χρηστοὶ ἦσαν. καὶ ὀμόνυσι μέλλων ἀπᾶν πῶς οὐ πρωϊαίτερος, ὅλη καὶ πρόσθεν πολλάκις ὀμόμοκα.

ΠΕΡΙ ΑΝΑΙΣΘΗΣΙΑΣ.

Ἔστι δὲ καὶ ἀναίδησία, ὡς ὅρον ἀπᾶν, βραδύτης ψυχῆς τοῦ λόγους καὶ πράξεως. ὁ δὲ ἀναίδης τοιοῦτός τις, οἷον λογισάμενος ταῖς ψήφοις, καὶ λιφαλλαίων πιόσας, ὁρῶντα τὴν παρακαθήμενον, τί γίνεται. καὶ δίκλω φυγὼν, καὶ ταύτης ἀσιγῶσαι μέλλων, ἀπλαβόμενον ἐς ἀγρὸν πορεύεσθαι. καὶ θεωρῶν τοῦ θεάτρου μόνον λαπαλέπτεσθαι λαβόντα. καὶ πολλὰ φαγὼν τὸν πανὸς, καὶ ἀπὸ δάκτυλον πεπαλαμένον τοῦ γάστρου ἐκχέαντα. καὶ λαβὼν καὶ ἀποθεὶς αὐτὸς ἔσω ζητῆσαι, καὶ μὴ λούσασθαι νύκτα. καὶ ἀπαγγέλοντος τινος αὐτῷ, ὅτι πεπλύτικέ τις αὐτοῦ τὸν φίλον, ἵνα πάρεργον γένηται σκυθρωπάσας, καὶ λαμπρύνας ἀπᾶν, ἀγαθῇ τύχῃ. λαινὸς δὲ, καὶ ἀπολαμβάνων ἀργύριον ὀφειλόμενον, μάρτυρας παραλαβεῖν, καὶ χρόνον ὄντος μαχεῖσθαι τοῦ παιδὶ, ὅτι σικύους οὐκ ἠγόρασε. καὶ τὰ παιδία ἑαυτοῦ παλαίειν αὐαγκάζων, καὶ προκαλεῖν, καὶ εἰς τοὔπους ἐμβάλλειν. καὶ γὰρ αὐτῷ τοῖς φακοῖς ἔψων, δὶς ἄλας εἰς τὸν χύτραν ἐμβαλεῖν, ἄβρωτον ποιῆσαι. καὶ ὄντος τοῦ λύσ

τῷ λιὸς ἀπᾶν, ὑλὴν γὰρ ἄτοπον νομίζει, ὅτι λὶ καὶ αἱ ἄλλαι λέγουσι πίσεις. καὶ λέγοντές ἵνες πόσοι εἶεν ἑκατὸν τὰς ἰδέας πύλας ἀξιοῦνθαι νικρούς, πῶς ἔστιν ἀπᾶν, ὅσοι ἐμοὶ καὶ σοὶ γένοιντο.

ΠΕΡΙ ΑΥΘΑΔΕΙΑΣ.

Ἡδὲ αὐθάδεια δοκεῖ ἀπέναντι ὁμιλίας εἶναι λόγοις. ὁ λὲ αὐθάδης τοιοῦτός τις, οἷος ἐρωτηθεὶς ὁ Λάκων πῶ δεῖ, εἰπᾶν, πρᾶγματά μοι μὰ πάρεχε. καὶ πρὸς γοργύλαν, μὴ πῶς αὐτὸν εἰπᾶν. καὶ πολλῶν τὸ, μὰ λέγε πρὸς ἀνεμέλιον, πόσον ἂν ἀφέλοιτο, ἀλλ' ἐρώτα τινὰ ῥάστα. καὶ τοῖς πολλοῖς, καὶ πλήττουσιν, ὡς τὰς ἱερὰς εἰπᾶν, ἵνα μὴ γένοιντο διαλέμιαι. καὶ ἐπέχειν συγγνώμην αὐτὸν ἔφη τοῦ ἀπόσκωπτον αὐτὸν ἀκρίτως, ὅτι πρὸς ὅσους, ὅτι πρὸς ἐμβαύτη. καὶ φίλον δέ ἔφασκε διαβάλλειν ἐναγχιπᾶν, ἀπὸν ἵνα ἀπόλλυσι καὶ ἔστιν τὸ ἀργύριον. ἐπὶ πᾶσι παίσας γὰρ τῇ ὁλίᾳ δεκάᾳ λακπεκάδι τῷ λίθῳ. καὶ αὐαμᾶναι, ὃν ἂν πθμᾶναι πολλοῦ χρόνου ὀλίγα. καὶ ὅπ ἄσαι, ὅτι ῥᾶσιν ἀπᾶν, ὅτι ἐχέσπαθα αὖ ἐλάλησαι. δ' αὐτὸς δὲ καὶ τοῖς θεοῖς μὴ ἐπεύχεσθαι.

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΤΩΝ
ΜΕΤΑ ΤΑ ΦΥΣΙΚΑ.

Σκεψείσαι δᾶ, καὶ πόσας τινὰς ἔστιν τῶν πρώτων θεωρίαν. ἡ μὲν δὴ φύσεως πολυχειρίστερα, ἃ ὡς μὲν τινὲς φασιν, ἀπτεβδόμα, μεταβολὰς ἔχουσα πανταχᾶς. ἃ δὲ τῶν πρώτων ἀφορισμόν, καὶ ἀεὶ ἑκατὸν τὰ αὐτά· διὸ δὴ καὶ οὐ γενητοῖς, ἐκ ἀϊδιοῖς αὐτῶν λέγουσιν, ὡς ἀκινήτοις καὶ ἀμεταβλήτοις· καὶ τὸ ὅλον δὲ σωματοφανὲς καὶ μάλα νομίζουσιν αὐτῶν. ἀρχὰ δὲ ποτέρα σωματοφανὲς, καὶ οἷον κινουμένα πῶς ἄλλα τοῖς τε γενητοῖς καὶ τοῖς ἀϊδίοις φύσεως, ἃ οὐδαμῶς, ἀλλ' ἄτοπον ἑκάτερα διαχωρισμένα, συνεργοῦντα δέ πως ἀεὶ τὸν πᾶσαν οὐσίαν. διὸ λογώτερον ἂν, εἶναί τινα σωματοφανῆ, καὶ μὴ ἐπιβαλλόμενον τὸ πᾶν· ἀλλ' οἷον τὰ μὲν πρότερα, τὰ δὲ ὕστερα, καὶ ἀρχαῖς· τὰ δ' ἐκ τούτων τὰς ἀρχὰς, ὥσπερ καὶ τὰ ἀΐδια τοῖς φλεγμοῖς. εἰ δ' ἔν ἔστιν, πῶς ἡ φύσις αὐτῶν, καὶ τὸ ποιοῦν. εἰ μὲν γὰρ τοῖς μεθυσκομένοις μόνοις τὰ νοητὰ, καθάπερ ἔνιός φασιν, ὅτ' ἄγαν δύσκολος ἡ σωματοφανὴς τοῖς αἰδίοις, οὐδ' ὅλως ἀξιοχρέα φαίνεται πάντος. οἷον γὰρ μεμηχανημένα· δοκεῖ δ' ἁπλῶς ἔν σχήματά τε καὶ μορφὰς καὶ λόγους ἐνδεικνύντων. αὐτὰ δὲ δὴ αὐτῶν ἀδιαίρετον ἔχει φύσιν. εἰ δὲ μή, ἐχ ὥσπερ σωματοφανῆ τοῖς φύσεως, ὥστ' ἐμποιῆσαι, καθάπερ ζωὴ καὶ διανοίαν αὐτοῖς. ἀλλ' γὰρ αὐτὸς ὁ ἀεὶβιός, ἂν πῦρ δὴ πρῶτον καὶ λυσιώτατόν ἔστιν πᾶσιν. ἡ δ' ἑτέρα τις οὐσία πρὸς ἑτέραν καὶ διαφέρειν δεῖ, ταύτῃ πρατέον λέγειν· ποτέρου μία τίς ἐστ' ἀεὶβιός, ἢ κατ' εἶδος, ἢ κατὰ γένος. διὸ λογώτερον δ' ἂν, ἀρχᾶς φύσιν ἔχουσαν φ' ὀλίγους εἰ λῶ πθιᾶσιν· εἰ μὴ ἄρα καὶ πρώδεις, καὶ φ' τῷ πρώτῳ. τίς δ' ἂν αὖτα, καὶ τίνες εἰ πλείους, πρατέον ἐμφαίνειν ἀμωσγέπως, ἔπ' ἐστ' αὐλογίαν, ἢ τι ἐστ' ἄλλο ἐμείωσιν. αὐάγκα δ' ἴσως διωαμεῖ ἐνί καὶ ἑνὶ ροχῇ τ' ἄλλων λαμβάνειν, ὥσπερ αὖ εἰ τὸν θεόν. θᾶκ γὰρ πάντων ἀρχή, δ' ἐξ ἧς ἅπαντα καὶ ἔστι, καὶ διαμένει. τάχα δὴ ἂν ῥᾴδιον τὸ ἄλλως ἐκβαίνειν. χαλεπὸν δὲ σαφηνείας, ἃ πασικπτόρως. διαιτῶντες δ' ὅσους τ' ἀρχᾶς, ἐπέσπορ σωμάτεα τοῖς αἰδιοῖς. ἡ δὴ φύσις, ὡς ἁπλῶς εἰπᾶν, φ' ἑνὸς φ', καὶ τοῦτ' αὖ τὸ ἴδιον, διὸν ὡς αἰτίαν ἑνὸν ταύτῃ φύσεως ἑνώσεως. ἐπεὶ δ' ἀκίνητος ἑαυτ' αὐτῷ, φανερὸν ὡς ἐκ ἂν ἔτι ἓν ἑνώσειε τοῖς τ' φύσεως αἰτία· ἀλλὰ λοιπὸν ἄλλο ἑνί διωαμεῖ ἐρᾴδιον, καὶ πολύτροπα. τ αὐτὰ δ' ἡ τ' ὀρικτ' φύσις, ἀφ' ἧς ἡ κυκλική, ἃ σωτικὸς καὶ ἅπασιν. ὥστε ἑαυτ' ἐκεῖνο λύσειν αὖ τὸ μὴ ἓν ἑνώσεως ἀεί, ἢ εἰ ἑνέμενον ἑνώσεί. καὶ ἐχει μὲν δὴ τοῦτον, οἷον ἄρτιος ὁ λόγος, ἀρχάν τε πειᾶν μίαν πάντων καὶ τὴν θνέργειαν, καὶ τὴν οὐσίαν ἀεὶ δίοις. ἴδια δὲ ποσὰ ἔστιν λέγειν· ἀλλ' ἁπλᾶς ἐξαίρειν εἰς κράτος ἴσα μυρία καὶ θαυμάσαι, ὅτου γ' μᾶλλον ἀεὶ δοτέον, ἢ τὸ διαιρετὸν καὶ μεριστὸν ἀφαιρετέον. ἅμα γὰρ

φὴ ὑψηλοτέρων καὶ ἀληθινωτέρων λόγων τοῖς λέγουσιν ἡ ἀπόφασις. τὸ δὲ μετὰ ταῦτ' ἄλλα λέγειν ὅτι πλάνος περὶ τῆς ἰδέας ἐστὶν, οἷον τὰ κυκλικὰ, καὶ αἱ φοραὶ τρόπον τινὰ ὑποφαντίαν, καὶ τὸ αὐλίσασθαι, καὶ τὸ χάειν ἀφανὲς. ἔστι γὰρ ὧν τὸ κινεῖν, ἔστι δὲ τὸ μὴ πάντα τῶν αὐτῶν· ἔστι δὲ ἴσως ἕτερον ἑτέρου, οὐδ' ἀρχαὶ πλάνης. ὥστε συμφανὲς αὐτοῖς εἰς ὄρεξιν ἰόντων τῶν ἀρίστων, τὸ λεγόμενον φανερόν. τὸ δὲ ἧττον τὸ πλεῖον ἔχειν σφαιρᾶς τῆς αὐτῆς μείζονα χιτῶνα λόγον τὸ γαῖαν ἔχειν λέγουσιν. ἄτοπον δὲ, καὶ πῶς ποτε φυσικὸν ἔχειν ἐχόντων, τὸν τῶν ἡρμένων ἀνώνυμον, ἀλλὰ τῶν λίνων. τί οὖν ἄμα τῇ μήκει φασὶν ἐν πᾶσι ὁμοίως, ὅσα τι τὸ ὑγρὸν, καὶ ὅσοι αὖ ἀεὶμὲς λέγουσιν. καὶ γὰρ αὐτοὶ αὖ ἀριθμὸς φασι τὸ ὑγρὸν, ἄλλως τε καὶ τὸ ἀορίστου μετὰ ψυχῆς. ἀ μή τις λέγοι, διὰ ὁμοίστητα καὶ διαφορὰν ἐμψυχὰ ἂν εἴη τὰ λινόμενα. ψυχὴ δ' ἅμα δυνᾶ καὶ λίνησις ὑπάρχειν, ζωὴ μὲν τοῖς ἔχουσιν, ἐφ' ἧς καὶ ὄρεξις πᾶς ὑπάρχει, ὅσαπερ γὰ τῷ πέφυκε σῶμα εἶναι θρεπτὸν, ὅμως ἐμψυχοι γίγνονται. ἀ δ' οὖν ἡ λινκλινὴς ἄπειρον τὸ πρᾶτον, ἐ ἡ ἀρίστης ἂν εἴη. ἀριστῆσαι γὰρ ἡ ψυχῆς· ἡ πρώτη δὲ καὶ μάλιστα, ἀφ' ἧς καὶ ἡ ὄρεξις. τάχα δὲ καὶ τοῦτ' ἂν λεχθὲν ἐπιζητήσοι, ἆρα τί τὰ λινκλικὰ μόνον ἀφιπκά· ἢ δὲ πρὸς τὸ μίσον ἀδύ, καὶ πῶς λινητὸν ἔστιν, πότερον ὡς ἀδιάστατα, ἢ ὡς ἐ διϊκνημένα τὸ πρώτου. ἀλλὰ τοῦτό γ' ἄτοπον, εἰ δὲ ἀδύναιον. ἰσχυρότερον γὰρ ἂν τις ἀξιώσῃ ἢ Ὁμήρε λιός, ὃς φησιν, αὐτῇ λιγὺ γαίη ἰρύσσατ' αὐτῇ τι θαλάσσης· ἀλλὰ λοιπὸν, ὅσαπερ ἄλιστόν τε καὶ σωμάτων ἐστὶν. τάχα ἡ πρότερον ζητήσῃ ἂν λις, πῶς ἴσχα πότερα μέρη ταῦτα, ἢ ἐ μέρη τοῦ αὐθρώπου. καὶ αἱ μέρη, ναὶ γὰρ οἷον ἀπιωσμένα τὰ φλεγμαίνοντα, ἐ μόνον ἡ τὰς χώρας, ἀλλὰ καὶ ἡ φύσεσαν· ἅπερ ἡ λινκλινῆ καὶ ζωϊκά. συμβαίνει γὰ, οἷον ἡ συμβιβικὸς τοῦ ἡ λινκλικῆς πλάνης, καὶ ὡς αὐτοῖς, καὶ ὡς ἄλλα τὰς μεταβολάς. αἰ ἡ καὶ * ἀείσου λάμιον ἂν λεχθὲ ἢ πρώτε δίκι ἡ λινκλοφορίας. αἰ μὴ ἄρ' ἐκωλύετο μὴ διαιρεῖσθαι δίχα. τὸ γὰρ δὲ πρᾶτον καὶ θλάστον, πάντα τὰ ἄρτια βυλόμεθ', πάχα δὲ ἴσως μὲν, οἷον ἐπιφορᾶς τι καὶ ἀζήτητον. ἄρτιοι γὰρ ὁ τόπος λέγω ἅπασθ' ὁμοίως, καὶ φὴ τῆς ἀείσους μιμεῖσθαι ἔοικε, ἃ μηδεμίαν ἔχοντα διαφορήν. πάλι δ' ἂν λις ἴσως ἐκρήσαιτο, πῶς αὐτὴν ἡ πρᾶτον ὀρανὸν αὐκαφόρων, πότερον ἡ πολυφορᾶ ἢ ὑσίας δίκι αὐτό, καὶ ἅμα τῷ πανπαῦσθαι φλέγεσθαι ἄν, ἃ ἅπερ ἐφίσῃ λινὶ καὶ ἀείξει ἡ συμβιβικός· εἰ μὲ ἄρα σύμφυτον αὐτῷ τὸ ἀείγεσθαι. καὶ ὀλίγ λικλύῃ πικῶς ἄπαθ' ἁπάντων ὑπάρχειν. ἴσως δ' ἂν εἰ καὶ ἀφιλόνικα ἢ ὄρεξιν ἔσεν αὐτὸ ἢ λινήσεως ἐκρεῖν, εἰ ἀφαιρεθᾶσα φθαρεῖθ ἂν τὸν ὀρανόν. καὶ ὅσ ἢ ἄπαντ' ἐστὶν λόγων. καὶ δ' ἐν ταύτοις, ἃ τούτων ἢ ἀρχθ, ἐξιώσαιεν ἂν λις. τάχα ἡ καὶ ἢ ἄλλων ἄρ' ἂν λεθῆ τὰς ἐφεξῆς δυνὰς ἐκβαλόντα, καὶ μὴ μίχι ἢ πθιλθόνδε παύσθ. ἢ γὰ πλείε καὶ φρονῶνδε, ὅπως λέγοντας ποτ' ἐφα ποιεῖ Εὔριθε, ἁβδίντα ἵνας ψόφε. λέγειν γὰ, ὡς ὅλ μὲν ἀνθρώπε ὁ ἀεὶμὲς, ὅλ δ' ἄλλα ἵνες τυγχάνει. ναῖ δ' εἴ γε πολλαὶ μίχι ἵνος ἐλθόντες ἐκτακπαίουσ', ἐκβαλόπερ ἐ εἰ τὸ ἓν, καὶ ἢ ἀόριστον ἀνάλα ποιοῦντες. οὐ γὰρ ἀριθμὸς γενήσεσθε, καὶ τὰ ἐπίπεδα, καὶ τὰ σώματα, χαλὸν τ' ἄλλα πᾶ ἐκβαλόπεσι, πλὴν οὐδὲν ἐφαπτόμενοι. καὶ ζωστὸν μόνον διελοῦντες, οὐ τὰ μὲ ἀπὸ ἢ ἀυσὶ ἐκ ἀνάδες, οἷον τόπος καὶ ἐφεξῆς ἐ ἅπ ἀρχῆς· τὰ ἡ, ἀπὸ ἢ ἀριθμῶν, καὶ ἢ ἑνός· οἷον ψυχὰ, καὶ ἄλλα ἄπα. χρόν δ' ἅμα καὶ ὀρανὸν, καὶ ἵππος διὰ πλέον. ἢ δ' ὀρανὸ πῖρι, καὶ ἢ λοιπῶν, ἀλιμαν ἔτι ποιοῦντα μνέαν. ὡσαύτως δὲ οἱ πιρὶ Σπεύσιππον· ἀ δὲ ἢ ἄλλων ὑδὲς, πλὴν ἐχινοειδέτης. δοξ γὰ ἅπαντά πως περισσῶσι πόδι ἢ νόσμον, ὁμοίως αἰδητὰ καὶ νοητὰ καὶ μαθηματικά, καὶ ἴδι ἡ τὰ θεῖα. πρῶτη ἡ καὶ ἔσχατος μίχι ἑνός, ἐχ ἅπερ ἄρτι πιρὶ ἢ πρώτων μόν. Πλάτων ἅμ ἐν φὶ τῷ αὐτῷ εἰς τὰς ἀρχὰς, λέξαιεν ἂν ἄπαντα ἢ ἄλλων εἰς τὰς ἰδέας αὐτὸ πῶν, ἰκὼ τὰς δ' εἰς τοῦ ἀριθμὸς ἐκ ἡ τούτων, εἰς τὰς ἀρχάς. ἔστα γὰ ἢ γένεσιν, μίχι ἢ ἀριθμῶν. οἱ ἡ ἢ ἀρχῶν μόνων ἴσως ἡ καὶ ἢ ἀληθῶν φὶ τόπος. τὰ γὰρ ὄντα μόνον πιρὶ τὰς ἀρχάς. συμβαίνει δὲ ἐναντίον, ἃ φὶ ταῖς ἄλλαις μεθόδοις. φὶ ἐκάνοις γὰρ τὰ μετὰ τὰς ἀρχὰς ἰσχυρότερα, καὶ οἷον τελειότερα δῶ ὑπάρχειν. τάχα δὲ καὶ δύλογος. ἐνθα μὲν γὰρ δῶ ἀρχθ, φὶ δὲ ταῖς λοιπαῖς ἀρχὴ δῶ ἀρχθ ἡ ζήτησις. πῶς δὲ ποτε χρὴ ὑπάρχειν ἀρχὰς ὑποθέσθαι, τάχ' ἂν ἐκρήσαι πῆς· πότερον ἀμέρφους, καὶ οἷον δυνάμεις, ὥσπερ ὅσοι τῦς καὶ γλῦ· ἢ μεμορφωμένας, ὡς μάλιστα δοκεῖ ταῦτα ἀρέσθ, διαθέσπερ φὶ τῷ ἡμαῖν φησίν. δὶς γὰρ ἡμαστάδις εἰκαίσαθαι ἡ τάξις, καὶ τὸ ἀρέσθ. φαίνετ' ἡ καὶ φὶ τοῖς λοιπῶς χαλὸν ἔχειν ὕστω, διαθέπερ ἡ χαμαιλεὼν

καὶ

καὶ μουσικὰ, καὶ τοὺς μαθηματικοὺς. συναισθάνεται δὲ καὶ τὰ μετὰ τὰς ἀρχὰς, ὅτι δὲ καὶ κατὰ τέχνας ὁμοίως, αἴτιον τῶν φύσιν μιμεῖσθαι· καὶ τὰ ὄργανα, καὶ τὰ ἄλλα, κατὰ τὰς ἀρχάς. οἱ μὲν οὖν σύμφυτοι πάσας, οἱ δὲ μόνον τὰς ὑλικὰς· οἱ δ' ἄμφω, τάς τε ἀμόρφους, καὶ τὰς τοῦ ὕλους· ὡς γὰρ ἀμφοῖν τὸ τέλειον. εἶναι καὶ ἐξ ἀϊδίων ἢ ἄπασαν οὐσίαν. ἄλλοι δ' ἐξ ἐνόντων, οἱ δὲ μᾶλλον ἐξ ὧν ἐνυπάρχει, καὶ ὁ μὲν ὕλος ἀρχικὸς καὶ ἁπλοῦς τῶν μερῶν, ἅπαντά τ' ἐν τάξει καὶ λόγῳ καὶ μορφαῖς καὶ συναμέσι καὶ πρώτοις. ἐν δὲ ταῖς ἀρχαῖς μᾶλλον φυσικῶς. ἀλλ' ὥσπερ σαρξ εἰκῆ διχυμοῦσθαι ὁ Ἡράκλειτος φησὶν, ὁ κόσμος, καὶ ἐν τὰ ἐλάχιστον δ' ὡς εἰπεῖν λαμβάνουσι, ὁμοίως δὲ ἀνύχοις. ὁρισμοῦσι γὰρ ἕκαστον αἱ φύσεις, ὡς εἰπεῖν, καὶ πρὸ αὐτομάτως γινομένων. τὰς δ' ἀρχὰς ἀορίστους εἶναι. χαλεπὸν δὲ πάλιν αὖ τὸν αὐτὸν λόγον ἕκαστον ποιεῖσθαι, πῶς τὸ ἐνικαὶ τὸ συμέχοντας γὰρ ἅπασι, καὶ ἐν ζώοις καὶ φυτοῖς, καὶ ἐν αὐτῇ πεμφόλυγι· πλὴν ἐπὶ συμβαίνει τοῖς ὑστέροις τάξει καὶ μετὰ ταῦτα μορφὰς πεπερίας καὶ ποικιλίας γίνεσθαι, τοῦ πόθεν ἐστὶν ἄρα καὶ τῆς γλυκέος ὅτι μὲν γὰρ μίγισέν ἐστιν ἡδύσμα πιεῖν, τὰ πόθεν τὰς ἄρας τὰς ὑτάτας. ἐν αἷς καὶ ζώοις καὶ φυτοῖς καὶ ἀερίοις γινόσεις, οἷον γινῶντος τοῦ ἁλός. καὶ ταῦτα μὲν γὰ ταῦθα ζωῆς πέρι τῆς σκληρᾶς, ἀφεστᾶσι μὲν ἀπαστέντα μέχρι πόσου τὸ πεπερασμένον. ἔστι τί πλέον ἀδιάστατον ἢ εἰς τὸ χεῖρον μεταβάσεις. ἐν δὲ ταῖς ἀρχαῖς ὀθνεῖα δὲ καὶ ὁ περὶ τοῦ λόγος, εἰ πότερον ἂν τις καὶ τὸ πόθεν ἀριθμὸς ἀεροῦσθαι. εἰ μὲν γὰρ ὡς βέλτιον αὐξάνεσθαι ἐν ταῖς ἀρχαῖς, εἰ δ' ὡς ἀργία καὶ εἰρεσις ἐκ λυπήσεως ἐκ αὐξήσεως. ἀλλ' εἰ περὶ τῶν ἐνεργειᾶν αὐτῶν μεταλλακτέον, ὡς πρότερον καὶ ὕστερον ἐν δὲ λύπησιν, ἐν δὲ ἡδονῆς, ἐπεὶ τόγε δεῖ τοῦτ' ἀριθμῶν, ὡς ἀδιάλυτον ἀεὶ λυτὸν εἶναι τὸ λυτόν. ἐ γὰρ ἂν ἔτι λύσιμον πρῶτον, μὴ λογοδαίς· καὶ ἄλλως ἐκ ἀξιόπιστον. ἀλλὰ μέζω τινὲ αἰτίαν ζητεῖ. λοιπὸν δὲ καὶ ἡ αἴδυσις πρότερόν τινα συναιδᾶν, ὡς φθορὰν καὶ γενέσεως ἐν δὲ λύπησιν, φθορὰ

καθάπερ φησὶ καὶ ποιηταὶ. ὅτους γὰρ αὐτὴ ἡ φύσις ἔγεννα. ταὐτὸ δ' ἄν τις ἐμβάλοι καὶ οὐσίᾳ καὶ ἀρετῇ, καὶ ἄλλα, καὶ γένει, καὶ αὐταρκείᾳ· καὶ ἃ μὲν ἀφ' ἑαυτῶν ταῦτα παρὰ δυοῖν ἢ πλείω δὲ τὰ κατ' αὐταρκείαν, ὡς ἂν ἀπέχοντα πλείοσιν· τὰ μὲν δὲ ἡμᾶς αὐτούς, τὰ δὲ σῖτα καὶ τὰ ὑποκείμενα, τὰ δὲ σῖτα καὶ ἄμφω. πλεοναχῶς δ' ὄντος τοῦ ἐπίσασθαι, ὡς ἔστιν μὲν ἐπιστήμην, ἀρχὴν, καὶ μέγιστον ὁ οἰκεῖος τρόπος· οἷον τὰ πρῶτα καὶ γενικὰ, καὶ τὰ ἐνυπάρχοντα, καὶ τοῦ ὑποκειμένου φύσιν. αὐτῶν τε τούτων τὰ μὲν ἀρχῆς, καὶ ἐπίσασθαι μέχρι ζώων καὶ φυτῶν, καὶ ἐσχάτων τῶν ἀψύχων. ἔστι γὰρ καθ' ἕκαστον γένος ἴδιον, ὥσπερ καὶ ἐν τοῖς μαθήμασιν ἔνια δὲ καὶ αὐτὰ τὰ μαθήματα σοφωτέρους, καὶ πρὸς ὁμιλητὰς ἀνυστούς. ἐπὶ δὲ καὶ ἐν ἄλλοις γένεσι τῶν ἄγνωστα ἔστιν, καθάπερ τινές φασιν, ἴδιος αὖ ὁ τρόπος ἑκάστου· διὸ δέ τινες λέγουσιν. τάχα δ' ἐφ' ὧν φιλίχνης κατ' αὐταρκείαν οἰκειότερον λέγειν, ἃ αὐτῷ τῷ ἀγνώστῳ, καθάπερ ἄλλος τῷ ἀορατῷ τὸ ἀόρατον). πόθεν δ' ἔν τρόποις, καὶ πόσαχῶς τὸ ἐπίστασθαι, πειρατέον διελεῖν. ἀπὸ δ' ἀρχῆς πρῶτον αὐτὰ ταῦτα. ⟨τὸ⟩ πρῶτον τὸ ἀφορίσασθαι, τὸ ἐπίσασθαι χαλεπώτερον δ' αὖ λέξαι. τὸ γὰρ εἶναι ἴσως καθόλου τι καὶ κοινόν τι λαβεῖν ἐν τοῖς πλείοσιν ἀγνοουμένοις. ἢ καὶ ἔστι τοῦτο πρῶτον, ἢ τὸ ῥᾴδιόν τι ἐπᾶν μέχρι τούτου, καὶ τίνων ζητητέον αἰτίας, ὁμοίως δέ τι καὶ τοῖς αἰσθητοῖς καὶ νοητοῖς. ἡ γὰρ αἰσθησις τοῦ ἀπείρου οὐδὲν ἐν ἀμφοῖν ἀλλοδοξία, καὶ αὐξοῦσα τὸ φρονεῖν. ἀρχὴ δὲ πρόσθεν ἢ ἄμφω. τάχα δ' ἡ μὲν ἡμῶν, ἢ δ' ἁπλῶς, ἢ τὸ μὲν τέλος, ἢ δ' ἡμιτόμου τις ἀρχή. μέχρι μὲν τινες δυνατὰ μέλλα δὲ αὐτὰ θεωρεῖν ἀρχαῖς, ἐκ δὲ αἰσθήσεων λαμβάνοντας. ὅταν δὲ ἐπ' αὐτὰ τὰ ἄκρα καὶ πρῶτα μεταβαίνωμεν, ἐκ ἔτι δυνατὰ μέλλα, ἔστι σῖτα μὲν αἰτίαν, ἔστι σῖτα τῶν ἡμετέρων ἀδύνατον, ὥσπερ πρὸς τὰ πολύσπορα βλέπειν. τάχα δ' ἐκεῖνο ἀληθέστερον, ὡς αὐτῷ τῷ νῷ ἡ θεωρία θήγοντι, ⟨ὃ⟩ οἷον ἀψαμένῳ· διὸ καὶ ἐκ ἴσοι ἐπάτην περὶ αὐτό· χαλεπὰ δὲ καὶ ἐς αὐτὸ καθ' ἡ συνίσεις, καὶ ἡ πίστις. ἐπεὶ καὶ ἄλλως μέγα, καὶ πρὸς τὰς μεθόδους πραγματείας αὐξητικαῖον. ⟨ὃ⟩ μάλιστα τὰς μεγίστας ἢ μεθόριον τὸ ὁρᾶν, πόρρω τε τῆς φύσεως, καὶ πρὸς τὰς ἐσχάτας ῥᾴδες. εἰ γὰρ ἐπάντων ζητητέον λόγον, ἀναιρεῖσι λόγον. ἅμα δὲ τὸ εἰδέναι, μᾶλλον δ' ἀληθέστερον ἐπᾶν, ὅτι ζητοῦσιν ὧν ἐκ ἔστιν ἀρχή, ὅδε τὸ ἀρχὴν εἶδος ὑπολαμβάνουσιν. ἔστι δὲ τὰ μὲν τὰς φορὰς, καὶ τὰ μυθικὰ καὶ τὰ χαμαῖα, καὶ ἅσσα ἄλλα ἀτρεμοῦντα δ' ἄπορον ἐστὶ τοῖς μετέπειτα, αὐτὰ δὲ τὰ πρῶτα λιτανεῖα, καὶ τὸ τίνος ἕνεκα λέγειν, ⟨ὃ⟩ τῆς ἡ φύσις ἐκάστου, καὶ ἡ πρὸς ἄλληλα θέσις, καὶ ἡ συμπαθὲς ἑκάστου καὶ ἀσυμπαθὲς ἑκάστου πρὸς ἀλλήλα, ἡμίεργον ἄχρι ζώων καὶ φυτῶν. εἰ δ' ἔν ἀστρολόγος συνιέναι μή, ἐκ ἐν τοῖς πρώτοις ἡ φύσιος. ἔστρα ἡ λυομένα ἐν ἄπ, καὶ πρόστρα. καὶ γὰρ δὴ καὶ ὁ τρόπος, ὡς οἴονταί τινες, ἡ φυσικὸς, ἢ ἡ πᾶς. καὶ δὲ τὸ γε λιτανεῖον, καὶ ἁπλῶς τὸ φύσεως οἰκεῖον, καὶ μάλιστα τὸ ἀρετῆ. διὸ καὶ ἡ ἐνέργεια τὸ οὐσίας ἐκάστου, καὶ τὸ καθ' ἕκαστον, ὅταν φύεργᾶ καὶ λυτῇ, καθάπερ γὰρ τοῖς ζώοις καὶ φυτοῖς. εἰ δὲ μὴ ὁμώνυμα· διὸ καὶ ὁ ἀρετὴς φῶς τὸ πρίφορᾶ καὶ τὸ οὐσίαν ἄπ, χωριζομένως καὶ ἀρεμένως, διώνυμος. οἷον γὰρ ζωή ἐς, ἡ περιφορὰ τοῦ παντός. ἀφ' ὧν ἔστι μέσ' ἐν τοῖς ζώοις τὸ ζωὴν, ἔστι δὲ καὶ ζητητέον. τὸ δὲ τῷ ἀρετῷ, καὶ τοῖς ἀρετίοις τὸ φοραὶ· ἢ βόπον ἐστὶ ἀφορισμένον. σωάπτει δὲ πως ἡ νῦν ἀπορία, καὶ πρὸς τὸ ὑπὸ τοῦ ἀκινήτου κίνησιν. ὑπὲρ ἢ τοῦ πάντ' ἐντιπάθειν καὶ μιᾶς μάτην, ἀλλ' ὡς ὁ ἀφορισμός, ἀ ῥᾴδιόν, καθάπερ πλειονάκις λέγεται. πόθεν ἢ ἄρξασθαι χρῆν, καὶ ἐς ποῖα τελευταῖ. καὶ δ' ἔνια τοῦ μὲν ἀπὸ ἴχνη ὅτους, ἀλλὰ τὰ μὴ συμπαθῶς ἔχοντα πρὸς τὰ δ' αὐταρκῆ πρὸς τὴν τοῦ πλείστου τινὲς γὰρ αἱ ἰφθοὶ ἔνεκα, καὶ αὐαίρεσις θαλάττης, ἃ τίνος ἀπόχωρίσις, αὐξηραίνουσα καὶ ὑγρόστητος, καὶ ὅλως πῶς ἄλλο τ' ἄλλο μεταβολαὶ καὶ φθοραὶ καὶ γενέσεις. ἢ αἱ μὴ τοῦ αὐτοῦ τῇ γῇ ἀλλοιούσης καὶ μεταβολαὶ γίνονται πῶς ἄλλο τ' ἄλλο μεθιεραμένων· καὶ ἔστρα ἐκ ὀλίγα πρόμοια τοῖς. ἔστι δ' ἐν αὐτοῖς τοῖς ζώοις τὰ μὲν ὥσπερ μόνιμα, καθάπερ τοῖς ἀρρόδιτα οἱ μαστοί, ⟨ὃ⟩ τοῖς θήλεσιν ἡ πρόσεσις, ἔπειτα μὴ συμβάλλεται· καὶ πώγωνος δ' ἔνίοις, ἢ ὅλως βριχὴ ἐν φυσὶ, τοῦ ζωτόπους. ἔστι δὲ καὶ λιπαρώτερα μείζω, καθάπερ τοῖς ἀρρόδιτα. τοῖς δὲ καὶ λειοθριξίους λίνησα ἐν καὶ πραϋνησα, καὶ ὑπὸ θόδιος τὸ ὁμάτων. ⟨ὃ⟩ ὡς φῶς βία, ἢ πρὸ φύσιν, ὥσπερ ὁ ἡρακλῆς ὀχλεῖ, καὶ τὸ ἡμερόβιον ζῆν, καὶ ἔστρα ἐκ ὀλίγα λάβοι ἂς αὐ τοιαῦτα· καὶ τὸ μέγιστον δὴ καὶ μάλιστα δοκεῖν πρὸς τὰς βοφὰς καὶ γνῶσας τοῦ ζώου. ὀδόντες γὰρ τοιοῦδ' ἕνεκα, ἀλλὰ συμπαθῶς ἔχει, καὶ δὴ ἐντέρας αὐαγκαῖ. ἔλαι γάρ, ἅπερ τούτων χαλεπὸν ἀεὶ ἐν τοῖς αὐτὰ καὶ ὡσαύτως. ἔστι δὲ φῦ τοῖς φυτοῖς, καὶ μᾶλλον τοῖς ἀψύχοις, ἀφορισθέντα τιν' ἔχουσι φύσιν, ὥσπερ δοκοῦσι καὶ

μερφαῖς

μορφὰς καὶ ἄλλα κ᾽ διαφέροντα. τίνες γ᾽ οὖν καὶ ταῦτα ζητήσαιμεν ἄν τις. αὐτὸ γὰρ ἕκαστον, τὸ μὲν ἔχειν λόγον κ᾽ ταῦτ᾽ ἐνίοτε μὲν ποιεῖ πολλάκις κ᾽ μικρόν. ἢ κ᾽ ἴσως ὁ λόγος ἔχειν μὲν πιθανὸν, ὡς ἄρα ἔστ᾽ αὐτὰ μάτην ταῦτα, κ᾽ τῇ ὅλῃ πολυφορᾷ λαμβάνειν ἴσας ἰδίας, ἢ πῶς ἄλλως διαφοράς. εἰ δ᾽ μὴ ἔστ᾽ ἐνιαί τε, ἐξ ὧν ἡ ἄρτις) λαμβάνουσα ἴσας ἀρχὰς, ὅπως ἂν πάντων ἁπλῶς θιτέον· ἐπεὶ κ᾽ τὰ διὰ τί ἔχει λόγον διττὸν μέν, κ᾽ ἁπλῶς λέγομεν ἃ κ᾽ μᾶλλον ἕκαστον. ἁπλῶς μὲν, ὅτι τῇ φύσει γ᾽ ἅπασιν ὑπάρχουσ᾽ ἔστ᾽ ἀρίστη, κ᾽ ἐφ᾽ ὧν γ᾽ ἐνδέχεται μεταβάλλειν τὸ ἀεὶ καὶ τὸ τεταγμένως· ὡς δ᾽ αὖτως καὶ ἐπὶ τῶν ζώων ὁμοίως. ὅτι γὰρ οἷόν τε τὸ βέλτιον, φανερόν ἐστιν ἐκ τῶν μορίων καὶ τῶν φύσεων· οἷον τὸ ἐμπροσθεν τοῦ σώματος τοῦ ἀνθρώπου. ἐμψυχότερον γὰρ, καὶ διὰ τῆδε μόριά ἐστι τοιαῦτα τῶν ἀναγκαίων τοῖς, ὅτι τὸ μέσον ἐμψυχότατον. ὥστε τοῦτο δὲ, καὶ ὅσα κόσμου χάριν. εἰ γὰρ καὶ ἡ ὄρεξις οὕτως, ἀλλ᾽ ἐκεῖνό γε ἐμφαίνει. διὸτι πολὺ τὸ σὺν ἐπακοῦσαι, οὐδὲ λέγομεν τὸ σύ. μᾶλλον δὲ, πολλῷ πλέον. ὀλίγον γὰρ ἐστὶ τὸ ἔμψυχον, ἄπειρον δὲ τὸ ἄψυχον· καὶ αὐτῶν τῶν ἐμψύχων ἀπειρεταῖον. καὶ βέλτιον, τὸ εἶναι· τὸ δ᾽ ὅλον αὐταρκέστερόν τι, καὶ τὸ ὀλίγοις, τὸ ἀγαθόν. πολὺ δὲ πλεῖον, ἐὰν τὸ ἐκεῖνο. ἐκ δὲ ἀορισίας μόνον κ᾽ οἷον ὕλης ἔστιν, ἐναβάτερα τὰ τῆ φύσιος, ἀμαθέστερον. εἰ δ᾽ γὰρ οἱ πρὸ τῆ ὅλης οὐσίας λέγοντες, ὥσπερ Σπεύσιππος αὐταρκέστερον ἐστὶ τὸ τίμιον ποιεῖ, τὸ πρὸ τῆ μέσης χώρας. τὰ δ᾽ ἄκρα, κ᾽ ἑκάτερα. τὰ μὲν οὖν ὄντα, ἐναλλὰξ ἐντυχὸν ὄντα. Πλάτων δὲ, κ᾽ οἱ πυθαγόρειοι, μᾶλλον τῆ ἀπόρασιν ἔοικεν ἐμμένειν τῇ ἐναβάτερ᾽ αὐτὶ θάτερον τινα ποιεῖ τῆ ἀορίστου δυάδος, κ᾽ τῆ ἑνός. τὸ μὲν κ᾽ τὸ ἄπειρον, καὶ τὸ ἄπλατυ, καὶ πᾶσα (ὡς εἰπεῖν) ἀμορφία ἐναλλ᾽ αὐτοῖ. ὅλως δὲ ἔχ᾽ οἷόν τι αὐδὲ ταύτης τῆ τῆ ὅλης φύσιν, ἀλλ᾽ οἷον ἰσομοιρεῖν, ἢ κ᾽ ὑπερέχειν τῆ ἑτέρας, ἢ κ᾽ τὰς ἀρχὰς ἐναντίας. διὸ κ᾽ οὐδὲ τὸ θεὸν ὄσον τῷ θεῷ τῆ αἰτίαν αὐτάπτουσι, δυοῖν δεῖν πάντα εἰς τὸ ἀόριστον ἄγειν· ἀλλ᾽ ἅπερ ἐφ᾽ ὅσον φύσιν ἔχει. τάχα δ᾽ ἐδ᾽ αὖ πῶς ἔχειν τ᾽ ἢ πῶρ αὐαιρεῖσθαι συμβαίνει τῶν ἄλλων ἀγίαν, ἧς ἐναντίων γε κ᾽ ἐναντίοις ὄσαν. φαίνεται δὲ κ᾽ ἐν τοῖς περὶ τοὺς ἀριθμοὺς μάλιστα, κ᾽ ὡς ἔτυχεν οἷον, τὰ περὶ τὸ γῆς λεχθέντα μεταβολίας. ὅτε γὰρ τὸ βέλτιον, οὔτε τὸ τίνος χάριν, ἀλλ᾽ ἅπερ αὐάγκη ἐνί ἑκάστῳ λεχθῆναι. πολλὰ δὲ καὶ ἐν τοῖς εἴδεσι συμβαίνει, καὶ ἐν ἄλλοις. μᾶλλον δ᾽ αὖ διὰ τί ἔχειν τῶν τάξιν τῶν μὲν αἰσθητῶν, τὰ οὐρανία· τῶν δ᾽ ἄλλων, εἰ μὴ ἄρα καὶ πρότερα τόπον τὰ μαθηματικά. εἰ γὰρ κ᾽ μὴ ψυχὴ, ἀλλ᾽ ἐν τούτοις πλείω τὸ τεταγμένον· πλὴν ἀ λίθος διαφέρειν τὰς μορφὰς, οἷας Δημόκριτος ὑπονοήσειν ἂν τιμῶν. ἀλλὰ δ᾽ κ᾽ τούτων μὲν ἐπὶ σκεπτέον. ὃ δ᾽ ἐξ ἀρχῆς ἐλέχθη, πότερον ἐστὶν ἃ λαμβάνειν ὅρον, καὶ ἐν τῇ φύσει, καὶ ἐν τῇ τοῦ σύμπαντος οὐσίας. καὶ δ᾽ ἐνιαί τε, κ᾽ εἰς τὸ βέλτιον ὁρμῆς. αὕτη γὰρ ἀρχὴ τοῦ σύμπαντος θεωρίας, ἐν τίσι τὰ ὄντα, κ᾽ πῶς ἔχει πρὸς ἄλλα.

Τὸ τὸ βιβλίον, ἀνδρόνικος μὲν καὶ Ἕρμιππος ἀγνοοῦσιν· οὐδὲ γὰρ μνείαν αὐτοῦ ὅλως τινὰ ποιῆται, ἐν τῇ αὐαγραφῇ τῶν Θεοφράστου βιβλίων. Νικόλαος δὲ, ἐν τῇ θεωρίᾳ τῶν Ἀριστοτέλους μετὰ τὰ φυσικὰ, μνημονεύει αὐτοῦ, λέγων εἶναι Θεοφράστου. εἰσὶ δὲ ἐν αὐτῷ πρὸς λίαν πορισμοὶ λύσεις ὀλίγαι περὶ ὅλως πραγματείας.

ΤΕΛΟΣ ΤΩΝ ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ.

ΠΡΙΣΚΙΑΝΟΥ ΦΙΛΟΣΟΦΟΥ

ΛΥΔΟΥ ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ ΤΩΝ ΘΕΟ-

φράστου πρὸς ἀυδήσιος.

ΠΕΡΙ ἀυδήσιος αὖ ὁ αὐτὸς ἰφιξῆς. ἐπεὶ δ' ἐστὶ τὸ τῆς ἀυδητῆς μεταλαμβάνειν τὰ ἀυδητήρια ὀξυμοῦσθαι τοῖς ἀυδητοῖς ὅσῳ πάχιον βούλεται ὁ ἀριστοτέλης, ζητεῖ πῆς ἡ ὁμοίωσις. καὶ γὰρ ὑδὶ τῆς ἀυδητηρίου, ὃ ἐστὶ μᾶλλον ὑδὶ τῆς ψυχῆς, ἔστοπον φαίνεται, ὅσῳ χρώματι, καὶ χυμοῖς, καὶ ψόφῳ, καὶ μορφῇ ὀξυμοῦσθαι δυνατὸν. λέγει μὲν οὖν καὶ αὐτὸς περὶ τὰ εἰδη καὶ οὐ λόγος ἄνευ τῆς ὕλης γίνεσθαι τῶν ὀξυμοίωσιν. ἐπεξεργαστέον δέ, πότερον ἔξωθέν τὸ εἶδος, καὶ ποῖον, καὶ ποῦ ἀποφαινόμενον. εἰ δὲ πῶς γνῶσιν ἱκανὸν τὸ πρὸς τοῖς σώμασιν, μεριζόμενον, καὶ εἰς ᾧ ἡ συναιρούμενον, κατὰ τῶν αἷς ᾧ συναίρεσιν, καὶ τῶν ἀμερίστων τὸ γνωστὸν πανταχοῦ πεπλήρωται ἐκπάσης ἐπιστήμης γνώσεως. ἐνεργεῖν μὲν οὖν κατὰ τὸ εἶδος τὸ γνωστὸν ἀνάγκη τὸ γινῶσκον, καὶ τὸν ἱκανὸν πεθεωρῆσθαι χαρακτῆρα. καὶ ὅσον ὀξυμοίωσις. πάθημα δὲ τὸ ἀυδητηρίου, πεπηγῶσθαι ἀνάγκη ἡ ἀυδήσεως. ἡ γὰρ πανταχοῦ οὖσα χωριστὰ σωμάτων δύναμις ἡ ἄυδησις, ἀλλ' ὃν τῇ πρὸς τὰ ἀυδητήρια ἐσυμμύησι νεύσει. καὶ τὸ ζῶον οὖσα συμπληρωτική, ἐδὲ ἐνεργεῖν ἄνευ αὐτῶν, οἷόν τε, ἡ μὲν ὅτι πεπηγυμένος αὖτα ἐγχρωμένη συγκινεῖ τὸ ὄργανον, ὡς ἡ φαντασία ἀφ' ἡ πολὺ κατεστηγμένου, καὶ ἀφ' τῶν ἄλλων πρὸς τὰ ἐκτὸς ἀπότασιν, καὶ παρόντων καὶ αὐτῶν ἀεὶ ἄυδητῶν. τὰ μὲν οὖν φαντασιὰ οὐκ ἐκτὸς, ἀ καὶ τῶν ἔξω ἴσην ἀφομοιώματα, τὰ δὲ ἀυδητὰ ἔξω. τούτων γὰρ ἡ ἄυδησις, ἀλλ' ἐχὶ τῶν ἐν τοῖς ἀυδητηρίοις παλῶν, σὺν δ' ὑπὸ τῶν ἐν τοῖς σώμασιν εἰδῶν αὐτιλαμβάνεται. πάσχει δὲ ὑπὸ τῆς ἀυδητῆς τὰ ἀυδητήρια, ὐχ ὡς τὰ ἄψυχα, ἀλλὰ ζῶντος σώματος τὸ πάθος. διὸ οὐδὲ πάθος τὸ ὅλον, οὐδὲ ἔξωθεν ποιοῦντα, ἀλλὰ καὶ κατ' οἰκείαν ἐνέργειαν. καὶ οὐ λυπεῖται μὲν πρότερον, ἐνεργεῖ δὲ ὕστερον. ἀλλ' οὐδὲ λυπεῖται τὸ ὅλον, ἀμὴ μέρη ἐνεργοῖη. τὰ μὲν οὐδὲ ἐνεργοῦμεν. γᾶ ἄνευ τοῦ λυπεῖσθαι. τὸ δὲ θριπτὸν ἐν τοῖς ἀυδητηρίοις λυπηρὰν ὁμοιοῦται τοῖς ἀυδητῆς αἴσθησιν, ὡς ἐμὲ ἐπ' αὐτῶν τε καὶ ἐπὶ τῶν πῶς αὐτὰ ἡ ζωτικῆς ἐν τοῖς ἀυδητηρίοις ἐμφάσεως, δίγιρσιν ἐχόμενον. ἀλλ' οὔπω ἔστιν ἄυδησις, τὸ ἐν τοῖς ἀυδητηρίοις πῶς τὰ ἀυδητὰ ὁμοίωμα, πάθημα ἔμ μᾶλλον ἢ ἐνέργημα καὶ σωματοειδὲς, καὶ μέγιστον, καὶ χρόνῳ πλεκτανόμενον, καὶ κατὰ μέρη μὲν εἰς εἶδος, ὅπου δὲ ἐν ἐν τοῖς ἐδὲ ἡ, ἀλλ' ἐν λυπήσει ὑπόνου. ἡδὲ ἄυδησις, ἀμιγέστος τι τῶν αἰχλῶ, καὶ μίσπ καὶ τέλος τὸ ἀυδητὸ πεθειλαμβάνει, καὶ ἐνεργαὲ ὅτι καὶ κείσις τελαὶς καὶ ἐν τοῖς νεῦ ἄμα ὅλη καὶ κατὰ τὸ εἶδος ἅδ' ἡ τὸ ἀυδητὸ ἔστιν. διὸ ἐκ ἄνευ μὲν τὸ ἐν τοῖς ἀυδητηρίοις πάθημαος, οὐ μὲν ἔστιν ἡ ἄυδησις· ὅθεν καὶ πάσχοντος μὲν καθεύδοντός τε ἐγχρατεροῦντος, ἐνίοτε ἐκ ἐπαυδανόμεθα. δ' ἐν τοίνυν μιᾶς τὸ πάθημα εἰς εἶδος τελεωθῆναι τὸ τοῖς ἀυδητῷ ὅμοιον. κατὰ γὰρ τὸ τέλειον εἶδος ἡ ἄυδησις. ἔσταδὲ λείπει τὸ δὲ τοῦ ἀυδητοῦ εἴδους. ἔστιν δ' ἐκ ἐν τοῖς ἀυδητηρίοις. πάθημα γὰρ ἐ λύπημα ἐ ἐν μερισμῷ, ἀλλ' ἐκ εἶδος. τὸ μὲν οὐδὲ ἐν τῇ ὑμφάσει ἡ ζωῆς, τῇ ἐν τοῖς ἀυδητηρίοις ἐκ ἡ ψυχῆς ἐνδιδομένη. μετὰ γὰ πάθος καὶ ἐκστῆσις ἐνέργημα. καὶ κοινὸν ὅτι ἀμφοῖν τὸ λύπημα τοῦτο ὀργάνου, καὶ ἡ ἐν αὐτοῖς ζωῆς. ἀλλ' ἐν ζωῇ μὲν ὑπλασθὲ τὸ εἶδος, καθὸ ἡ ἄυδησις. τῇ δὲ κατ' ἐνέργειαν ἐσταμένῃ, τῇ χωριστῇ, ἀλλὰ τῇ συμπληρούσῃ τὸ ζῶον ψυχικῇ ζωῇ, καὶ τῇ ζωτικῇ αὐτῇ πεποθολῇ τῇ πρὸς τὰ σώματα μεριζομένῃ.

ἀλλ' οὐδὲ ἱκανὸν πῶς τῶν ἄυδησιν. τὸ γὰ τελεωθὲν πρὸς τὸ ἀυδητήριον κατ' ἐνέργειαν εἶδος, ἅτε πρὸς τὸ σῶμα μεριζόμενον, καὶ εἰς ᾧ ἀμφὶς ἐκ ὑδιαιρεφόμενον, οὐκ δὴ γνωστὸν, ἀλλ' ἔστι πῆς ἐν τῇ ψυχῇ πεπληρωμένον τῶν ἀυδητῶν λόγος. ὃς ζῇ καὶ καθ' ἑαυτὸν, καὶ ἡ μόνον δὲ τὸ σωθῆτε. διὸ καὶ ἀμιγέστος ἐνέργεια, καὶ δύναμις ὑπάρχει τῶν κατὰ τὸ μέρος, ἀλλ' ἐχ ὡς ἐν τι μιγὲν εἶδος ἐγγίνεται. λόγος τε γνωστὸς τῶν ἀυδητῶν ἐν ψυχῇ ὑφιστὰς, ἀλλ' οὐκ ἐν τοῖς σώματι ὁρυμένος. ὡς μὲν, ἀλλ' οὐχ ὡς τὰ ἔκτομα. τὸ δὲ ἐν ἔχον πεθειλημμένον τῶν πολλῶν, καὶ ἑκάστῳ αὐτῶν ἐφαρμόζον. τοῖς γὰρ ἑνὶ

τῷ λόγῳ παύσωμεν ἀναιροῦντες ἡ ψυχὴ ἓν κατὰ μέρος λόγον. διὰ τίνων τὴν τοιαύτην πρόληψιν λέγω, ἐν μέλλῃ γίνεσθαι ἄνεσις· πρόληψις δέ, ὡς πρὸς εἰκαίως τὸ
al. ὡς ζωτικὸν καθ' ὃ ἀναφέρεται, καὶ τούτῳ συναγόμενον τῷ ὁμοιόματι τῷ ἐκτὸς ὄντος, καὶ συναίτιῳ γινόμενον. τὸ γὰρ λεῖπον, ὁ λόγος καὶ ἡ σωθεῖσα, ἐπὶ τὴν ἀναπλοῦν ψυχήν, ἐν ᾗ εἰς τὸ ἀμοιρὲς συναίρεσις ἐν τῇ χωρισθῆναι σωμάτων γένεσιν. Οὐκοῦν ἔχει τὸ τοῦ ἀνάπτου καθ' ὃ ἡ ψυχή, ἐπὶ τὸν λόγον αὐτοῦ πρόληψιν. ἀλλ' οὐχ ὡς ἀπ' αὐτοῦ μορφήν τινα ἢ τύπωσιν, ὡς ἐκ σφραγῖδος λιχμάν. ἡ γὰρ λεῖσις, καὶ ἡ φύσις ἐνθένδε καὶ ζωτική. ὁ μὲν οὖν λόγος ἐνθένδε, καὶ οὐσιοῦται ἐπὶ ψυχῆς. ἡ δὲ τοῦ ζῴου συμπληρωτικὴ ζωή, ἐκ μὲν τῆς οὐσιοῦντος ἀρτημένη λόγου. κατὰ δὲ τὴν πρὸς τὸ σῶμα πάσην ὑφιστημένη, ἀνάπτου καὶ ἄλλη, καὶ ὄρος, καὶ τελειότης τοῦ ζῴου. διὸ ἐν ταύτῃ τὸ τοῦ ἀνάπτου ὁμοίωμα τελειοῦται. ἐν δὲ τοῖς ἀνάπτοις ἐκτὸς, καὶ συμμιγὲς πάθος καὶ ἡ φθορά. καὶ τὸ μὲν πάθος ἔξωθεν, ἡ δὲ φθορὰ ἐκ τῆς ζωῆς. καὶ τὸ μὲν καθ' ὃ ἐν τῇ τοῦ ζῴου ζωῇ, ἡ δὲ λεῖσις καὶ ἡ σωτηρία ἐν τῇ τοῦ λόγου ἐνεργείᾳ. Πῶς οὖν ὁμοιοῦται ἀνάπτοις ἡ ψυχή, οὐ τοῦ λέγειν τι ἀπ' αὐτῆς, ἀλλὰ τοῦ κατὰ τὸν λόγον αὐτῆς ἐνεργεῖν, διὰ τὴν ἀμφότερα τῆς ἐκτὸς αἰσθήσεως. πῶς ἂν ἅμα πλείοσι καὶ τοῖς ἐναντίοις φύσει ὁμοιοῦται. ἐπεὶ δὲ πάσχειν, οὐχ οἷόν τε ἅμα τὰ ἐναντία. ἐνεργεῖν δὲ δυνατὸν. ἡ δὲ ἄνεσις κατ' ἐνέργειαν καὶ λεῖσιν, ἀλλ' οὐ κατὰ πάθος. κατὰ γὰρ τὸν λόγον ἡ ἄνεσις, τὸ δὲ πάθος ἐν τοῦ ἀνάπτου. σῶμα δὲ ὃν καὶ μεριστὸν τὸ ἀνάπτου, καὶ αὐτὸ κατὰ διάφορα μέρη πλείω ἅμα καὶ ἐναντία ἴσχειν, οὐκ ἀδύνατον. ὁ λόγος δὲ ἐν ἀμοιρεῖ ἅμα τὰ ἐναντία καὶ τὰ διαφορά, ὅσα ἐν ᾖ, συλλαβὼν ἐνεργεῖ. διὸ καὶ τῶν ἐπιφύτων αὐτῷ λεῖνα, ὡς ἅμα τῶν πλείστων ἐν ἀμοιρεῖ ὑφα ἁπλοῦς. Ὅταν δὲ καὶ ὁ Θεόφραστος τῶν ὁμοίων βούλεται γίνεσθαι κατὰ τὰ διά, καὶ οὐ λόγους, ἀλλὰ τῆς ὕλης ἐκβεβήκασι, ἀλλ' οὐκ ἔξωθεν ἁπλῶς ἐγκαθήμενα. ἐκ δὲ τῶν ἔνδον λόγων ἐν τῇ ζωῇ κατ' ἐνέργειαν ἑστάμενα ἀνάπτοις. ἐπὶ μὲν τοι πῶς τὰ ἐκτὸς ἐκτείνεσθαι, καὶ ἑκάστους ἀφομοιοῦσθαι, οὕτως ἄρα καὶ δύναμις νομίζεται ἡ ἄνεσις, ὡς ἐπιφέρουσα τὰς ἐνεργείας. ὑπὲρ μὲν οὖν τῆς ψυχῆς κατ' ἐνέργειαν τὸν λόγου ἡ ὁμοίωσις. ὑπὲρ δὲ τοῦ ἀνάπτου, κατὰ τὸν ἐκ τοῦ ἀνάπτου πάθη ἅμα καὶ ζωτικὸν ἐνέργειαν.

Πῶς οὖν ἅμα ὑπό τι τοῦ πικροῦ καὶ τοῦ γλυκέος πάσχει. οὐ γὰρ μέρει μέν τινι τῆς γλώσσης τὸ μὲν φησί, μέρει δὲ θάτερον· ἀλλὰ ὅλῃ σὺν ὅλῃ. καὶ ὑπὸ ἓν ἐκ τοῦ ἡμίσεος. εἰ ἄρα ἐν ὅλῃ δεῖ τὸν ἀκοὴν, ἢ ἔτι ἡ γλῶττα τὸ γλυκὺ καὶ πικρόν, ἅτε συνθέματα ἐν τῇ γλώττῃ, μεριστὸν πάντων ὂν σῶμα ἑτέρῳ μὲν μορίῳ, ἄλλο, ἑτέρῳ δὲ ἄλλο τι πάσχειν, ἐκ ἀδιάστου. ὡς ἐναργὲς ἂν γίνεται ἐκ τοῦ ἀφῆς· θερμαίνεσθαι γὰρ κατὰ ἄλλο μόριον, καὶ ψύχεσθαι, κατὰ ἄλλον ἅμα καὶ ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ ἀδιάστῳ. καὶ τὸ πικρὸν δὲ τῆς ἀκοῆς συνθέτου, μεριστὸν δ' ἁπλοῦ· ὁ δὲ λόγος εἰρήκαμεν, ἐνεργεῖ δὲ ἅμα τοὐναντία οὐ κωλύεται. πάσχειν γὰρ οὐχ οἷόν τε κατὰ τὸ αὐτὸ τὰ ἐναντία. ἀλλ' ἡ μὲν θερμότης, ὡς ἀμάρτις φυσικὴ ἀρχὴ ἐκεῖ εἰς τὸ ἀκουστήριον, ὁ δὲ μορφὴ καὶ ὁ τύπος καὶ ἡ εἰκὼν καὶ ὁ ἀριθμός, πῶς ἔχουσι. ἃ καὶ ταῦτα ἔχειν τι ὑποκείμενον ἐροῦμεν, ἀρχὴν δὲ μᾶλλον αὐτὰ κινοῦσι· ὡς τῶν ἐκμάκτων, καὶ τὰς συστοίχους αὐτῇ δυνάμεις, σωματοειδεῖς ἐστιν, καὶ ὑγρὰ ἐξ ὧν πληκτικὰ στόμα καὶ παλακτικὰ στόμα. εἰ μὲν ἄρα καὶ τὰ μὲν ἴδια ἀκουστὰ ἐκ τοῦ ἀκούσεως ἐνεργεῖσθαι ἔχει τῶν ἐνέργειαν, τὰ δὲ κοινὰ ἀμυδρῶς ἔσται. τὰ μὲν πρόσχῃ, ὡς εἰκὸς· τὰ δὲ παρέρχεσθαι. καὶ ἴσως ὡς λεκτέον τὰ κοινὰ, ἐχ ὁσαύτως δὲ τῇ ἀκοῇ σύμμετρα· ἀλλ' ὅμως ἀκουστὰ καὶ κοινὰ, καὶ οὐ μόνῃ τῇ διανοίᾳ γνωρίζεται. ὡς γὰρ χρῶμα ἐκ τῆς ἀκοῆς ἡ διάνοια ἀναγομένη, αὐτῇ καθ' αὑτὴν λογίζεται, οὐκ ἔτι ὄντα τῇ ἀκοῇ κατάληπτα· ὡς ὅταν τῶν οὐσίαν γνωρίζει τῇ ἀκοῇ. εἰ δὲ καὶ χρόνου καὶ ἀριθμοῦ, μὴ ἀντιλαμβάνεται ἡ ἄνεσις· καὶ τούτῳ ἔσται ἡ διάνοια, ἐκ τῆς ἀκοῆς ἀναπεμπομένη, γνωρισικὴ. Αλλ' εἰ καθ' ὁμοίωσιν ἡ γνῶσις, πῶς μὲ πάσχουσι ἐκ τῆς ἐν τοῖς ἀκουστοῖς, ὁμοιοῦται πρὸς αὐτὰ ἡ διάνοια. εἰ δὲ πάσχει, ἐποίησε αὐτῆς τὸ πάθος; ἢ οὐ κατὰ πάθος, οὐδὲ ἡ ἀκουστική, ὡς εἰλήφαμεν, λεῖσις, οὕτω λέγω ἡ διανοητικὴ σύνεσις, ἀλλὰ κατ' ἐνέργειαν καὶ λόγου πρόβολή. ὡς δὲ ἐκ τοῦ ἐν τῇ ἀκουστηρίῳ παλ-

θεις

θους ὡς εὖ ⊙ πλαυμένου, ὅμοιον ⊙ δ' ἀιδητ⊙, ὁ τῶ ἀιδητῶν πολλαπλασιασμὸς λόγ⊙, ὡς οἰκεῖα ⊙ δ' ἀιδητ⊙ συναρμοζόμενος. εἰ δὲ καὶ πῶς οἰκεῖαν συμμέτρως ἐγειρόμενος, ὅτω καὶ ὁ τῶ ἀιδητῶν ποιοτήτων λειτικὸς λόγ⊙, τῶν δὲ οὐσίας τῶν ἀιδητῶν γνωστικῶν ἴσως δυνάμιν, οἰκείως κατὰ τὸν τῶν ἀιδητῶν ποιοτήτων πῶς τὸν οὐσίαν ἀφ' ἧς πορεύονται οἰκειότατα. ἐπεὶ δ' ὑπὸ μὲν τῶν ἰδίων ἀιδητῶν, ἐναμφίως πληγήσεται τὸ ἀιδητήριον· τῶν δὲ κοινῶν, οὐ πρώτως, ἀλλὰ δ' ὑστέρως ἢ καθ' ἕκαστα ἐμπλαμβάνεται ἄιδησις· πρώτως γὰρ χρώματ⊙ ἢ ὄψις, δ' ὑστέρως δὲ μεγέθους καὶ ἑνώσεως· δῆλον οὖν τὰ κοινὰ μᾶλλον ἐν ψυχῆς, καὶ εἰσὶν ἡδὲ συμβεβηκότως γινώσκειν ὑπὸ τ' αἰσθήσεως τὰ κοινά· ἀλλ' ὡς ἔρηται, δ' ὑστέρως αὐτὸ δ' ἐν ⊙ γνωρίζεται ὑπὸ αἰσθήσεως, ἀλλ' οὐχ ὑπὸ μόνης δὲ δυνάμεως. τὸ δὲ ἄχρα καὶ τὸ ἀνωτερομένη ἢ ὄψις, καὶ δὲ σωφρ⊙ ἢ ἀνοὴ σωαισθάνεται, ἢ κατ' ἐπίρροιαν, ἀλλ' αὖ ⊙ δ' ⊙ μεσότητα τῶν ἐναντίων ἐν ⊙ περαῖ δείκνυσι ἢ αἴσθησις, τὸ ἐλλιπὲς αὐτῶν, καὶ δυσκρασίαν, ⊙ δ' μὴ ἁρμόζαν τὸν λόγον γνωρίζουσα· τὸ δὲ αἰσθητικὸν καὶ παρατρεπόμενον πῶς, δῆλ⊙ τὸ πάσχαν ὑπὸ τοῦ αἰσθητ⊙. Τοιοῦτ⊙ μὲν ἂν ὁ κοινὸς πρὸς αἴσθησιν λόγ⊙. πρὸς δὲ τῶν ἡδὲ μέρος αἰσθήσεων, οἷον ὄψεως, ἀκοῆς, καὶ τῶν λοιπῶν, ἐκεῖνο τῶν δεικτέον, ὡς ἡ μία οὖσα (καθάπερ τινὲς φασὶν) ἡ αἴσθησις, αἰσθάνεται διαφόρως ὑπὸ τῶν μετεχόντων ὀργάνων. ἡ γὰρ ὕλη πεφυκυῖα δὲ τῶν διωὰ μεων διαφορᾶς ἢ τῶν ὀργάνων ἑτερότης, οὐδὲ δυνεῖα τὸ μερίζειν τὰς δυνάμεις, ἀλλ' αὐτὴ ἡ αἴσθησις μία οὖσα καθ' αὑτὴν, καὶ εἰς πάντα μιμεῖται, εἰς τὰς τῶν καθ' ἕκαστα αἰσθητῶν διαγνώσεις. καὶ τῇ τῶν αἰσθήσεων διακρίσει, καὶ ἡ τῶν ὀργάνων ἐπακολούθησις διαφορά τις, οἰκείως πῶς ἐκάστῳ συναρμοζομένη. τὸ γὰρ ὑλικοῦ καὶ ὀργανικοῦ μεσιτεύσαν, πεφυκέναι ἡ αἰσθητικὴ, καὶ ἐν τοῖς χρωμένοις ὡς δυνατὸν ἑτέρα ἑτέρας. Αλλα τί τὸ ὁρᾶν, ἢ ἀκούειν, ἢ ὀσφραίνεσθαι; καὶ πότερα διὰ μέσου πᾶσαι πᾶσι; ὡς ἡ ὄψις διὰ τοῦ διαφανοῦς. ἢ ὥσπερ ἁπτόμενοι δοκοῦσι τῶν αἰσθητῶν; καὶ τί τὸ διαφανές; οἶμαι τοίνυν, οὔτε κατ' εἰσοδικὴν ἀρτηρίαν τὴν ὄψιν, ὡς μορφουμένην ὑπὸ τῶν αἰσθητῶν, κατά τινα ἀπ' αὐτῶν ἀπορροὴν· οὔτε κατὰ ἐκπομπὴν ὡς σώματός τινος, ἐκπεμπομένου καὶ διηγμένου τῶν αἰσθητῶν· οὔτε τὰ μὲν χρώματα τοῦ διαφανοῦ εἶναι δυνατὰ, ὡς οἷον μορφοῦντα ἀὐτῷ. τὸ δὲ διαφανὲς τῆς ὄψεως· ἀλλὰ διαστήματον ἔχοντα τὰ ἐν ᾗ δύναμαι, ὁρᾶν ἕκαστα εἰς τὸ παθεῖν ἀδιάλειπτον, οὐκ ἐφαπτόμενα πάντως, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ διεῶντα, ἕως ἂν σύμμετρ⊙ ᾖ τοῖς μὲν εἰς τὸ ποιῆσαι, τοῖς δὲ εἰς τὸ παθεῖν ἡ διάστασις. διὰ γὰρ τὸ σωματικὸν εἶναι, καὶ ἐν τινι κατέχεσθαι, καὶ τόπῳ περιγράφεσθαι, οὐκ εἰς τὸ ὁπουδήποτε ἔμ ἐνεργεῖ· ἀλλὰ εἰς τὸ συμμέτρως πῶς δρασικὴν τῶν ποιούντων δύναμιν, καὶ τῇ τῶν πασχόντων ὥσπερ διάστασις διεῶς, καὶ ἔτι πῶς τὸ μέτρον ἢ πάσεως ποίησιν. οἷον ὁρᾶ τὸ ὁρατὸν, εἰς τὸ τῆς ὄψεως διαδιατόν, ἀπὸ τινὸς δραστικοῦ, ὅσον αὖ σύμμετρον ἢ ⊙ δ' τι ὁρῶντι, καὶ ⊙ δ' ὁρωμένῳ· ⊙ δ' μεῖον εἰς τὸ πάθειν, ⊙ δ' εἰς τὸ ποιῆσαι. ἀλλ' ἐπεὶ οὐχ ἁπλῶς ἡ τοῦ ὁρατικοῦ ὑπὸ τοῦ ὁρατοῦ πάσις ποιᾶ τὴν διάθεσιν (παρακολουθεῖ γὰρ ἡ ὑπερβάλλουσα, διὰ τὸ ἀσύμμετρον πῶς τὸ μέτρον τῆς πάσεως, καθ' ὃν διαθεσις) καὶ τῆς δραστικοῦ δεῖ. ὅθεν τὰ σφόδρα λαμπρὰ, ἴγνιον τοῦ μέτρου γινόμενα, ἐμποδίζειν, καὶ τελέως λυμαίνειν εἰς τὴν ὅρασιν. ἐπεὶ δὲ οὐ μόνον ἐν ⊙ δ' πάσχειν τὸ διαδιατόν, ἀλλὰ ἐν ⊙ δ' ἐνεργεῖν, ὡς ἔνδ' ἔρηται, ἡ διάθεσις, ὥστε λεῖται ἐνεργήσει καὶ τὸ ὁρᾶν πρὸς τὸ ὁρώμενον, οὐκ ἀλλοιοῖ αὐτὸ, οὐδὲ πάθ⊙ τι ἐμποιεῖ, ἀλλὰ λειτικῶς πρὸς αὐτὸ ἐνεργοῦν· οὐ γὰρ ὡς σῶμα, ἀλλ' ὡς ζωτικὸν, καὶ ὁρατικὸν ἐνεργεῖ. διό τι γυμνὸν ἐν σώματι ἡ τοιάδε ζωὴ, καὶ ἡ γνωστικὴ αὐτὴ δύναμις, καὶ οὐκ ἐν αὐτῷ ἀυτῷ ὡς, ὡς ἡ σὺ φασὶ τὰ διαδιατὰ πρὸς ἔχουσα, ἀλλὰ ἡδὲ τῇ πρὸς αὐτὰ τελεῖσθαι ἀπόστασιν, δεῖσθαι ⊂ αὐτὴ συμμέτρ⊙ τῆς σωματούσης αὐτὰ διαστάσεως. Καὶ ταῦτα μὲν κοινὰ καὶ ἀκοῆς, ⊂ ἃ πῆς ἄλλη μὲν διαφανῆ ἀναγκάζεται τοῦ οἰκείου διαδιατοῦ· ὑδὶ δὲ ἡ ὄψις δεῖται ἐν ⊙ φωτὸς χρόα, ἀμφοτεροῦ ⊙ τὸ ὁρᾶν εἰς τὸ ὁρᾶν, ⊂ τὸ ὁρατὸν εἰς τὸ ὁρατὸν ἐνεργεῖν. ὑδὲ γὰρ τὸ ὁρατὸν δρᾶσαι ἂν τι εἰς τὸ ὁρατικὸν, ἄνδ' φωτὸς· ὑδὲ τὸ ὁρᾶν ἐνεργῆσαι ἂν πρὸς τὸ ὁρατὸν. φωτοειδὲς γὰρ ὄν, καὶ τὸ ὁρατικὸν ἡμῶν, ὡς πεφυκότως ἔχον

τὸ δὲ χρῶμα πέρας τοῦ ὡρισμένου σώματος διαφανοῦς, ὅσει καὶ ἐν γῇ τὸ διαφανὲς, ὃ μόνον ὡς σκότους ὑποκειμένης ἐν αὐτῇ δεκτικόν, ἀλλὰ τοῦτο μὲν κατὰ τὸ βάθος· κατὰ δὲ τὰ πέρατα καὶ φωτὸς, ἢ φωτός τινα τὰ χρώματα, καὶ ἔχει φωτίζεται καὶ ἡ γῆ κατὰ τὴν ἀπόφασιν. τὸ δὲ ἐν ἀέρι καὶ ὕδατι, παρὰ μέρος ἀμφοῖν δεκτικόν· ὃ καὶ διαπύρεον διαφανὲς πεπηγὸς ὕδωρ ἐκάλουν. τὸ δὲ ἐν τοῖς σωματικοῖς, μὴ σύμμιξιν, ὃ ζητήσομεν ὕστερον, ἐπί τινας τὴν ἁπλῶς τὸ διαφανὲς. ὃ γὰρ ἀὴρ τῶν συνεχῶν, ἢ τῶν σωμάτων ὅλως τὸ ὕδωρ· αὐτὰ δὲ μίγνυται καὶ ἀλλοιοῦται, καὶ χαρακτηρίζεται κατ' αὐτά, καὶ διὰ τὸ τὰ μὲν πεφυκέναι φωτὸς ὡς τὸ ἐπίγειον ὁρατὸν εἶναι, τὰ δὲ ὕ, ὡς ὕδωρ καὶ τὰ λαμπρὰ, ἢ ὁσιοῦσθαι μετέχει τοῦ φωτὸς ἅπασιν ἀρκούντως ἢ πεφυκέναι. Καὶ πῶς γίνεσθαι τοῦ διαφανοῦς τὸ φῶς, ὃ διὰ φωτίζοντος παρεῖναι τηγ' ἐκείνου γ' γίνεσθαι δέξασθαι αὖ μᾶλλον. τοῦδε δὲ ἀπορήσας, αὖθις), ὁμοίως ἔχειν τοῦ λόγου, ὡς γε δὴς ἄλλοις τοῖς πάθεσιν, ἐκεῖνο ἴσως γε δηλοῦσθαι, ὅτι ὡς ἡ θερμότης τὸ μὲν πυρὸς, ὡς ποιοῦντος δὲ γίνεσθαι, δεῖ δὲ θερμαινομένῳ ὡς πάσχοντι, ὅτω γε τὸ φῶς δεῖ δεχομένῳ ὡς πάθημα λέγοιτ' ἂν γίνεσθαι, τὸ πυρίως ἐνεργεῖν ὀνομαζομένῳ. διὸ καὶ ἐναργὲς, μὴ δεῖν ζητεῖν τὰ ὀνόματα, ἀλλ' ἃ τὴν φύσιν αὐτῶν νοεῖν, ἱκανὸν ἔστ. πρῶτον μὲν οὖν ἐκεῖνο ἀξιοῦν διορίζεσθαι, ὡς ἕτερον μὲν τὸ ἀδιαφανὲς φῶς, ἕτερον δὲ τὸ πῦρ ὃ, οἷον τῷ μὲν ἡλίῳ, ἢ τῷ πυρί· καὶ ὁ πρὸς τοῦ ἀέρος ὁ λόγος, τῷ μὲν πρὸς τοῦ τί τὸ φῶς ζητήσει· ἀλλὰ πρὸς τοῦ ἀπ' αὐτῷ πεφυκότος, ὃ δὴ γίνεσθαι εἶναι λέγεται τοῦ διαφανοῦς, τὸ μὲν ἀεὶ καὶ ὕδατι, καὶ τῷ τοῖς ἄγαν μέρος φωτὸς καὶ σκότους διακρίσεις. Ἔστατα δὲ τῷ ἀμβλέπειν ἐπόμενος, ὅπου τι σῶμα τοῦδ' εἶναι ἀξιοῦ, ὅτι μὲν πάθος, ἢ ποιότητα σώματος ὁτουοῦν, ὥσπερ οἱ πρὸ ἡμῶν πεπεικοί· ὃ γὰρ τῷ δεῖ ἀεὶ ἔχειν, τὸ εἶναι φῶς. κινεῖσθαι γοῦν ἐκεῖνον, ἔσεσθαι αὐτὸν, καὶ τριχοειδῶς πολυειδῶς αὐτοχειρίας ἐκτέτμηται, καὶ σώζει τὴν πᾶσι τὸ ἄπειρον ἀναίρεσιν συνέχειαν. ἀλλὰ ἢ ἀθρόα αὐτοῦ παρουσία, ὥστε πάντα τὰ διηθεῖσθαι αὐτὸ διαμένειν, παρόντος τοῦ ἐλλάμποντος. καὶ αὖθις ἐκπλήττοντος, ἢ ἀθρόα ἀπόλειψις, μηδ' ἐν ἴχνος ἑαυτοῦ καταλείποντος, σημεῖον τὸ μὴ πάθημα εἶναι τοῦ ἀέρος τὸ φῶς. τὰ γὰρ πάθη, οἷον ἡ θερμότης, ἅπαξ ἀθρόως ἐγγίνεται· καὶ τοῦ πυρὸς ἀπολήγοντος, ἀμυδρόν πῃ ἐγκαταλείπει ἑαυτῆς ἕδος ἔχ πεπονθότι. καὶ τὸ μὲν κατὰ διάλυσιν δεῖ, μὴ δὲ κατὰ πρόσωπον ἐγγίνεσθαι, καὶ τὸ μὲν πρὸ εἰχράφεσθαι μέχρι τινός, πεφύκεναι δὲ ἄχρι πάντος τοῦ διαμένειν αὐτὸ δεῖσθαι. καὶ τὸ μὲν συγκαθαίρειν ἀλλήλοις τὰ φῶτα, δηλοῖ ἅπαντα ταῦτα χωρεῖσθαι εἶναι σωμάτων τὸν φωτὸς γίνεσθαι. πῶς οὖν γίνεσθαι λέγεται τοῦ διαφανοῦς; ἢ ὡς πάθος φήσω, δεῖ ὡς πλείστης αὐτοῦ ἐν ἐπομένῳ αὐτῷ γενομένῃ, ἀλλ' ὡς χωρεῖσθαι αὐτὸ πλεῖσθαι, ἐξ αὐτὴ ἐκείνου, ἀλλ' ἑαυτῆς ἐκεῖνο ποιεῖσθαι μένουσα, συνεχὴς αὐτὴ τῷ ἐλλάμποντι, καὶ ἐκείνῳ συμπιραγμένη. τοῦτο μὲν οὖν ὅσῃ σωτόμως ἐπιμηκάσθω, ἵνα μὴ ὁμοίως ὡς ἐν τοῖς ἄλλοις τοῖς πάθεσι, καὶ τὸ φῶς ἐγγίνεσθαι ὑποπτεύσωμεν. Ἀλλ' εἰ ἀσώματον τὸ φῶς, ὅλατί φησι πυρὸς ἢ ὅλως σώματος παρουσία γίνεται; δόξει γὰρ εἶναι σωματικὴ καὶ σῶμα. ὃ δὴ ἀπολυόμενος, λεκτέον φησί, τὸν τρόπον, ἀλλ' ὡς τοῖς ἐν ἐκεῖνο αὐτῶς δηλῶν, ὡς διὰ τοῦτο τῆς ὕλης ἡ τοῦ φωτὸς γένεσις. ἐπεὶ ἢ θερμότης ἀεὶ ἐσ' οὖσ, διὸ οὐ σῶμα· ὃ γὰρ κατὰ ἀπομερισμόν, ἢ ἀπρόβολον· ἀλλ' ὡς αὐτὸ τοῦτο γένεσις τοῦ λαμπροῦ ἐσ' οὖσ ἢ ὄ, τί ποτε δὴ καλῶν τὸ πῦ φωτὸς ἄπειρον ἐσ', ἀλλ' ὁ τὸ σκότος ὁρᾶται ἀεὶ φωτὸς, ἐκ ἔσαι πᾶσι τοῦ ὁρᾶσθαι τὸ φῶς ἄπειρον, ἢ ὀχ ὁρατὸν (ὡς καὶ αὐτὸς ἐπάγει) τὸ σκότος. ὃ γὰρ καθ' ἑαυτὸ αὐτοῦ διανόμεθα, ἀλλὰ κατὰ συμπτώματα, καὶ τὸ μὴ ὁρᾶν. τὸ δὲ πῦρ, καὶ τὸ τοιοῦτον γε σκότος ὁρᾶται, ὡς αὐτὸ καὶ τοῦ διαφανοῦς ἄπειρον, καὶ διὰ τοῦτο ὃ διόμενον πρὸς τὸ δεῖσθαι ἐκείνου, ὃ μὲν οὖν κατ' ἐνέργειαν διαφανὲς, τοιοῦτόν τοῦ ἢ πεφυκὸς εἶναι, ὃ δὲ εἶναι πρὸς τὸ πῦρ. ἐπεὶ δὲ διὰ τί ἐναι μεταξύ, ὃ γὰρ κατ' ἐπαφὴν ἡ ὄρασις, διαφανὲς ἐναι τοῦτο χρή, ἵνα μὲ στερῇ ἡ αὐτίτυπον ὄν, παρεπόμενα τῷ σκοπτῷ ἰδιώματι τὴν φωτοειδῆ εἰς ἄλληλα ἐνέργειαν, τοῦτ' αὐτός φημι, καὶ τοῦ διαφανοῦς ὄργανον, συμβαίνει δὲ, φησί, καὶ τοῦ ὁρᾶσθαι τὰ χρώματα, χρῶμα τὸ ἄπειρον εἶναι, καὶ τοῦ ἁπλῶς τὰ ὁρατὰ τὸ ὁρατόν, ὑπὸ τὸ φῶς ἄπειρον χρῶμα ὂν τοῦ διαφανοῦς καὶ ὁρατοῦ. καὶ ἐκ ἄπειρον φησί, ἀλλὰ καὶ ὁμολογούμενον τοῖς ἄλλοις· καὶ γὰρ ἡ γοῦσις διὰ χυμοῦ. ἀλλ'

ἱερᾶπις, ὡς ὁ μὲν χυμὸς ἴδιον ἀιδιότὴ τῆς γεύσεως, καὶ ὁ ψόφος τῆς ἀκοῆς, οὐδενὸς ἔξωθεν εἰς τὸ κινεῖσθαι τὸ ἀιδιοτήριον δεόμενος, εἰ μὴ ἄρα δεῖ φησιν ἐπιχεῖν τὴν ἀπὸ ὡς τὸ χρῶμα δεῖν φαινεῖν, ἀλλὰ νὴ ὡς ὁ μὲν χυμὸς ἴδιαιτός, συμμέτρου αἴσης ὄντος μεταξὺ· τὸ δὲ χρῶμα δεῖται ἔξωθεν τοῦ φωτιζοντος, ἀμέλλον γνώσεσθαι ὁρατόν, ἢ τοῦτο τῆς ὄψεως ἰδιαίτερον, τὸ δεῖσθαι φωτός, ἢ ἴδιον τὸ ἀπαλλότερον ἢ κατὰ τὰς ἄλλας αἰσθήσεις, αἳ οὐδενὸς ἄλλου ἔξωθεν δεῖται πλὴν τοῦ πλησιάζοντος χρήζουσιν· ἀλλὰ ἴδιον τὸ περιττὸν καὶ ὑπερφυέστερον πᾶσι τῆς φησιγγίας, ὃν ἐξ αὐτοῦ ἑαυτῆς τῆς αἰσθητικῆς δυνάμεως, θαττόν δὲ τινος δεομένου ἄδουσ. ὡς γὰρ τὸ ἁπλοῦν σῶμα, πᾶς μὲν τὸ βαρὺ εἶναι καὶ πλὴν ὧν τὸ κάτω φοράν, οὐ δεῖται τῆς ψυχῆς, πᾶς δὲ πλὴ καθ' ὁρμὴν κίνησιν, ἴδιον τὸ ὑπερφυέστερον, ἢ ὡς αὐτὸ πίφυκεν οὕτω κινεῖσθαι· καὶ ὁ ἴδιον τοῦτο χείρων ἢ καθ' ὁρμὴν τῆς κατὰ φύσιν, ἀλλὰ περίπλων, οὕτω δὲ ἡ ὄψις πρέττει τῶν ἄλλων, ἴδιον τὸ κρατῆσαι φθορᾶν, ἀλλ' οὐδὲ τοῦ πλησιάζοντος δεομένη. Μή ποτε δέ τις εἴποι τις, καὶ τὸ πεφωτισμένον ὁρατὸν τὸ λαμπρὸν εἶναι, καὶ αὐτὸ τὸ φῶς ὁ καθ' αὑτὸ κινεῖ πλὴν ὄψιν, καὶ πρὸς αὐτὴν φθορᾶν ἔξωθεν οὐδενὸς ἄλλου πλὴν τοῦ πλησιάζοντος δεομένης. τὰ δὲ χρώματα, ὡς ἄμυδρα πινὰ φῶτα, μὴ καθ' αὑτὰ δεῖν ὁρατὰ, ἀλλὰ δεῖσθαι δὲ τοῦ πεφωτισμένου ὅρα τοῦ ὑπὸ πλησιάζοντος· καὶ αὐτὰ, ἀλλ' οὕτω φαίη ἄν τις, οὐ συμφέρει ἐχθὲς τὸ φῶς πρὸς χρώμασι πρὸς τὸ ὁρᾶσθαι, πυναυτίον δὲ ὑπεκαλύπτειν αὐτὰ, ὡς καὶ ὁ μείζων τὸ φῶς ἐκ κρούει τὸ ἐλάττω. καὶ ἐπ' αὐτῶν τῶν πραγμάτων τὸ λαμπρότερον, οὐ συγχωρεῖ διαφαίνεσθαι τὸ ἧττον λαμπρόν. φὴ γοῦν ἥλιον, τὸ λυχνιαῖον οὐχ ὁρᾶσθαι φῶς. οὐχ ἁπλῶς αὐτὰ παραβολὴ μείζονος πρὸς ἐλάττω, καὶ πεφωτισμένου πρὸς ἐπίμονον. οὐ γὰρ ὡς ὁρατὸν παραβάλλεται τὸ χρῶμα πρὸς τὸ φῶς, οὐδὲ γὰρ ὁρατὸν ὅλως ἄνευ φωτός. ἀλλ' ἐπεὶ δὲ ὁρατὸν, ὡς ἐπ' αὐτῷ πλησιάζομενον, καὶ δεῖ ἱκανοῦ ὁρώμενον. αὐτὸ δὲ τὸ φῶς καθ' αὐτὸ, πρὸς τὸ ὁρᾶσθαι ἱκανόν. εἰ δὲ ὧδε τῶν ἄλλων ἀιδίσιμον τὸ ἀναλογον μὴ ἐνεῖναι, ὡς τὸ μὲν πεφωτισμένως, τὸ δὲ ἐπομβίως εἶναι ἀφανοῦς, ἢ γεύσιν, πτερυσία κῦρ τοῦτο πρώτως ὁρατοῦ, ὃ δεῖ τὸ φῶς εἶναι φαιδρὸν, τὸ καὶ ἀλλὰ ἅπτα ὁρατὰ * ὧν πλὴ, ἐπὶ τῆς ὁρατικῆς δυνάμεως, οὐ τοῦ φωτὸς μόνου, ἀλλὰ καὶ ἑτέρων πινῶν δεῖ τῶ φωτὸς αἰσθανομένης. Ἐνεὰ δὲ φαίνεται κινεῖσθαι τὸ διαφανὲς ὑπὸ τῶν χρωμάτων, βουλομένους καὶ πλὴν ἀκρίαν πλὴν πῶς κινεῖται, πότερον ἀκρῆρεῖ τινι, ἢ ὅλῳ τὰ μὲν πιεῖν, τὸ δὲ πάχος διαπινεῖν, καὶ ὧδε τοὺς μὲν διαφανοῦς πεισῶντας τὸ ὁρᾶν, ἀλλ' ἐπ' αὐτῶν ὠθισμένων τῶν χρωμάτων, νῦ ἐπ ὧδε τοὺς ἐκτείνεσθαι τὸ αἰσθητήριον ὑπολαμβάνοντας, δικαιον ἡμᾶς ὧδε ζητῆσαι, ἆδε ὅλῳ ὁπὸ κινεῖται τὸ διαφανὲς καὶ τίνα κίνησιν, φαίνεται δὲ διὰ μέσου τοῦ διαφανοῦς ὁρώμενα τὰ χρώματα. ἐὰν δὲ ἐπ' αὐτῷ τι βῆ πλὴν ὄψιν, οὐχ ὁρώμενα. πῶς δὲ τοῦτο ἐλέγομεν, ὡς μέσου τοῦ διαφανοῦς δεῖ, ἵνα φωτίζηται τὰ ὁρώμενα, ἀλλὰ καὶ ὅταν λαμπρὸν ᾖ τὸ ὁρώμενον μέσου δεῖ τοῦ διαφανοῦς, ἢ καὶ τό τι λέγομεν, διὰ τὸ σύμμετρον τῆς διαστάσεως. δεῖν δὲ μὴ ἐίριον εἶναι τὸ μεταξὺ, ἵνα μὴ ὅλῳ σκοτεινῷ παρεμπίπτῃ πλὴν φόρησιν· ἄρα οὖν ὡς μὴ ἐμποδίζον μόνον χρήσιμον τὸ διαφανὲς, καθάπερ ἐν καὶ κινεῖν ἓν τὸ μεταξὺ, ἢ οὐκ ἄλογον, ἀλλὰ σωματοφόρον τι δεῖ καὶ αὐτό. οὐ γὰρ μαθεῖν σῶμα δεῖ τὸ μεταξὺ, ἀλλὰ καὶ ὧδε τῶν χρωμάτων φανερῶς συντελεῖ. οὐ γὰρ ἂν μὴ διαπεφωτισμένου μέσου τοῦ μεταξὺ, ἴδοιμεν. ἀπόλουθον οὖν, νῦ ὧδε τῶν λαμπρῶν τι σωματοῦσθαι. Ἔτι δὲ ἐὰν καὶ ὧδε τῆς ἀκοῆς κινεῖται πῶς ὁ ἀὴρ, καὶ ὧδε τῆς ὀσφρήσεως, καὶ ὧδε τῆς ἁφῆς δὲ, ὅταν μεταξὺ ᾖ τοῦ θιγμαίνοντός τι καὶ θιγμαινομένου· καὶ ὧδε τῆς γεύσεως, εἰ δεῖ ὑγρῶν τι ἐκ μεταξὺ. ᾖ εἰ καὶ ὧδε τούτων ἴσως μεμίχθαι, ἀλλ' οὐ τῷ φθορᾷ ἀπόλουθον· καὶ ὧδε τῆς ὄψεως, ἐπ' ἅπαν τὸ φωτίζον, φθορᾷ ἁφῆς εἰς τὸ διαφανὲς. σκοῦσιν δὲ καὶ τὸ ἄγαν λαμπρὸν, ὡς τι καὶ τὸ ἀμυδρῶς λαμπρὸν, φθορᾷ εἰ καὶ μὴ ἔστως, ὅτι φωτίζει· καὶ τὰ χρώματα σωματοφθόρτα, καὶ ὧδε λαμπρυθέντα, ὑπὸ τοῦ φωτίζοντος κινοῖν ἂν καὶ αὐτὰ τὸ διαφανὲς. Ἆρα οὖν αὐτὰ μὲν τὸ διαφανὲς κοῦσι; τὸ δὲ κινεῖ πλὴν ὄψιν, εἴσω μορφωθὲν αὐτὸ ὑπὸ τῶν χρωμάτων. ἀλλ' οὕτω τοῦ διαφανοῦς ἂν πιπτυβότος ἀσθανόμεθα, καὶ οὐ τοῦ χρώματος. εἰ δὲ τοῦ χρώματος, τοῦτο ἂν καὶ πλὴν ὄψιν κινοῖ. ἀλλὰ καὶ τὰ διαφανοῦς τὸ δὲ διαφανὲς, καὶ καθ' αὐτὸ κινητικὸν τῆς ὄψεως, ὅταν φωτίζηται, οὐ διὰ τέρου, καὶ ὡς ὑπὸ τῶν

χρωμάτων

χρωματῳ κινηθέν. τῆς οὖν ἡ κίνησις, ἅτε καὶ ὅταν αὐτὰ τὰ ὁρώμενα διὰ τοῦ μεταξὺ κινεῖ τὸν ὑγρόν, γνωρίζομεν. φαμὶ πάντως, ὡς καθάπερ τὸ φωτίζον πλησιοῦ τὸ διαφανὲς, χωρισθὲν παρούσης αὐτῷ τῆς ἀπ' ἐκείνου ἐνεργείας· καὶ τῷ ἡμετέρῳ ὄμματι διὰ τοῦ διαφανοῦς, οὐχ ὡς ἐπιπολάζοντι, ἀλλ' ὡς καὶ αὐτοῦ κατὰ τὸν χωρισθέντα ἐνέργειαν πλησιάσαντος, οὕτω καὶ τὸ χρῶμα λαμπρῶθεν ἐνεργεῖ ὡς τὸ διαφανὲς, χωρισθὲν αὐτῷ ὑποχυμθέντα ἐνέργειαν, καὶ διαπνοὴν κατὰ διάδοσιν, ἀλλ' ἀθρόως, καὶ ὁμοῦ παντὶ καὶ ὅλῳ ἀμερίστως πανταχοῦ αὐτῷ παρῆσαν, καὶ οἷον αἰσθητοποιοῦσαν αὐτὸ χωρισθὲν, καὶ σὺν ἐφ' αὑτοῦ αἰσθητοποιθέν, καὶ τὸν ὑμετέραν κινοῦσαν ὄψιν· ὡς τὸ χρῶμα αὐτὸ ἐφ' ὡς τὸν ὄψιν ἐνεργεῖν, ἀλλ' οἷον ὑποστασιωθὲν τῆς ἰδίας ἐνεργείας ἐφ' διαφανῆ χρώμενον, ἔχ ὡς πάσχοντι, ἀλλ' ὡς αἰσθητοποιοῦντι χωρισθὲν καθ' αὑτὸν. διὸ καὶ ἀμιγῶς τῇ ὄψει πάρειμι ἡ τοῦ χρώματος ἐνέργεια, καί τι οὐκ ἄλλως παροῦσα ἢ ἐφ' ὑποκειμένῳ τῷ διαφανεῖ, ἐνεὰ διὰ ἀμιγῶς ὑποκεῖται.

Τί οὖν σωματικῶς ὁρᾶσιν τὸ διαφανὲς; ἢ ἀμιγῶς αὐτῷ πεποιημένη ἡ τοῦ χρώματος ἐνέργεια ἢ σῶμα, ὡς τῷ διαβιβάζειν, ἀπὸ γὰρ ὡς τῆς ὄψεως τῷ διαφανεῖ ὑποκειμένη χωρισθὲν, ὡς ἅπτεται, καὶ ἀμερίστως παντὶ παροῦσα. διὸ καὶ πάντες ἐν τῷ * αὐτῷ ὅσοι αὖ εἰ βλέπον διαφερ
τες ὅσοι τοῦ αὐτοῦ καὶ ὅλου ἀκούουσι, ὡς καὶ τῆς φωνῆς ἀκούουσι πάντες ὅλης εἰ ἐν τῷ θεάτρῳ. καὶ γὰρ ἡ φωνῆς ἐνέργεια ὅλῃ ἀμέριστος, πανταχοῦ ὅλη ἡ αὐτὴ χωρισθὲν αὐτοῦ παροῦσα, ἅτε μήτε συμφερομένη, μὴ δὲ συγκλονουμένη τοῦ ἀέρος. τῆς γὰρ ἀπολύτου παρουσίας τεκμήριον, τὸ καὶ πᾶσι καὶ ἑκάστῳ τῶν ἀκουόντων ὅλῃ ἐνεργεῖν καὶ πληροῦν πάντας μονοειδῶς. Τί οὖν; οὐ πλήττεται καὶ κινεῖται παθητικῶς ὑπὸ τοῦ φερομένου, ὅτι ἀὴρ καὶ τὸ ἀκουστήριον; ἢ τὸ μὲν πάθημα καὶ ἡ κίνησις πρὸς κατάρχας πρὸς τὰ σώματα· ἀλλ' οὐ ταῦτα καὶ φωνὴ, ἀλλ' οὐ δὲ ἡ ἀκοὴ ἢ δὲ κατ' ἐνέργειαν τελειότης, ἡ κατὰ τὸ ὅλον ἐστὶ μιᾶς τῆς κινήσεως. ἀλλ' ἐνταῦθα μὲν πρωτεύεται τὸ τοῦ ἀέρος πάθος· ὑπολαβὲ γὰρ πληγῆς τὸ ἀκουτόν. τὸ δὲ ὁρᾶσθαι, οὐ διὰ τὸ παθεῖν τὸ διαφανὲς, ἀλλ' ὅλῃ οὐ τὸ χρῶμα. εἰ δὲ πάντα ταῦτα δοίης τις, ἐγχινεῖται πᾶσα παθητικῶς ὑπὸ τῶν χρωμάτων τοῦ ἀεὶ διαθεῖσιν, οὐ κατὰ πάντων ὁρατὸν ἀπολύεται τὸ χρῶμα, ἀλλὰ κατὰ τὸν τέλειον καὶ ἀθρόον, καὶ ὅλῳ ὁμοῦ τοῦ αἰσθητοῦ ἐνέργειαν, ἀπολύτως παροῦσαν τοῦ διαφανεῖ, καὶ παθητικῶς μὲν κινοῦσαν τὸ ἀκουστήριον· οὐ γὰρ τῷ πάθει δὲ ἐπαρχούσης τῆς ὄψεως, ἀλλ' ὡς τῇ αἰσθητικῇ τῆς ζωῆς τελειώσει, καὶ τῇ τοῦ λόγου πρὸς βολῇ. Ἐπὶ δὲ τοῦ ὀσφρητοῦ καὶ τῆς ὀσφρήσεως, ὡναργέστερον τὸ συμβαῖνον ἐν τῷ μεταξὺ παθήματι, ὡς τὸ ἀπολύτου τοῦ ὀσφρητοῦ τι τοῦ ἀέρος, ἅπαξ καὶ θερμαινόμενον, ὅταν μεταξὺ τοῦ θερμαίνοντός τε καὶ τοῦ θερμαινομένου γίνεται, καὶ γλυκαζομένου τοῦ ἀέρος τοῦ μεταξὺ ἢ γλυκάζης καὶ δὴ μέλιτος. καὶ κατὰ τὸ ὅλον μὲν πᾶσταῦτα ἔτι ἄδηλος καὶ τὸ ἀκουστὸν, ἀλλὰ δῆλον τὸ φυλάττειν καὶ τοῦ ἀκουστηρίου καὶ τοῦ ἀκουτοῦ ἐν τούτοις εἴδεσι σφοδρότερον, καὶ διαπνοὴν ὀφθαρτέρου τι ζῴοις ἀκουστηρίοις, καὶ ἐν τῷ ἀεὶ, ἵνα μεταχὴ τοῦ ἀκουτοῦ ἄλλους διαφαίνηται τὸ πάθος. οὗτοι δὲ ταῦτα κατ' ἀπορρήσεις ἀδανόμιδα, ἔστι ἔτι μᾶλλον τῶν χρωμάτων τὸ ἀπορρέον ποιεῖ τὴν ὅρασιν, ἀλλὰ τῷ ὀφθαλμῷ ὁρᾶται. Καὶ πῶς οὕτως ἰσχυρὰ ἡ τοῦ χρώματος δύναμις, ὡς ἄνευ ἀπορρήσεως κινεῖν, καὶ τοῦτο σφοδρῶς ποιεῖν; δῆλον γὰρ, ὅτι τὴν ὀφθαλμὸν ἐνεργεῖν τὴν ὁρατὴν αὐτῷ σφοδρῶς, ἀμὴ καθάπερ τὸ τοῦς ὕλης διϊέναι, καὶ ἀφ' οὗ τὸ φῶς γίνεται τοῦ διαφανοῦς. ἢ οὐ τὸ χρῶμα μόνον, ἀλλὰ (ὡς ἄρτι) καὶ τὸν ἀκουστὸν τῷ ὀφθαλμῷ κινεῖ τὰς ἀκούσεις. τὸ δὲ χρῶμα καὶ οὐκ ἀεὶ, ἀλλ' ὅταν ἐνεργήσαν· καὶ ὅταν ὡς αὐτὸς ἔφη, ἡ ὕλη αὐτῷ παρῇ τὸ διαφανὲς, ὃ ἅμα καὶ πλησιοῦ τὰ χρώματα τῷ φωτὶ, καὶ ἀποποιοῦσα τοῦς ἐπ' αὐτῷ τῇ χωρισθῇ ἀπ' αὐτοῦ ἐνεργείᾳ· τὸ δὲ φῶς οὐ δῆλον ζῷ διαφανῶς, ἀλλ' ἐν τῷ διαφανεῖ, καὶ καθ' αὐτὸ ὁρατόν· καὶ αὐτὸ δὲ τὸ διαφανὲς τῷ φωτὶ οὐ διαιρετέον φασὶν, ὀρθῶς λέγων. οὔτε γὰρ τὸ φῶς ἄνευ τοῦ διαφανοῦς, οὐδὲ ζῶτον χωρὶς φωτὸς ἄδηλος. καὶ ἔστι χρῶμα τοῦ διαφανοῦς τὸ φῶς, ὃ δὲ αὖ ἕτερον ἐπὶ τοῦτο ὁρατὸν παρὰ τὰ χρώματα. Τί οὖν πάσχον τὸ διαφανὲς ποιεῖ τῇ ὄψει; ἐγὼ μὲν γὰρ ἐπαΐειν οὐδὲν φασίν. ἢ ἔχ ὅτως, ἀλλ' ἄρα), ὡς ἀπολύτως ἀλλοιωθὲν τῇ καὶ τὸ ὁρατὸν ἐνεργεῖν, καὶ τὴν ἀκουστήριον

φοῦν τὸ δῆλον. καὶ διατί μὴ καὶ ὧδὶ ἀκοῦσαι τὸ κινοῦν, εἶναι καὶ ὑδατι τὸ διηχές. δῆλον δὲ καὶ ὧδὶ ὁσφράνεσθαι ἡ ἀρχεία· ἡ γὰρ ἀρχὴ καὶ θάτερον. ἡ γὰρ ὧδὶ τῷ ἔξω ὑ μέσου δῆλον ἀλλ' ἔστι ὕδωρ, ἔστι ἀὴρ ἄν τὸ μεταξύ, γίνεται ἡ ὄρασις. διατί οὖν ἐν ὑδατι ἡ πόρα, ἵνα δὴ διυφλακτότερον ἡ διεπλεκτότερον ἀέρος ὕδωρ. διατί δὲ ἡ ἀκοὴ ἀέρος, ἵνα δὴ διεκτατότερον ὁ ἀήρ. συντελεῖ δὲ ἡ κίνησις πῶς τὴν τοῦ ψόφου ἀκοήν. ἀλλ' ἡ ἄνυδρος τῆς ἀναπνοῆς διωστὴν ὀσφράνεσθαι, τί κωλύει φασί ἀκούειν ἄνυδρον τοῦ ἀέρος; ἢ ἐνυδρία ὁ ἐν νατὸν ἄνυδρον ἢ τοῦ ἐν ὁσὶν ἀέρος πλησῆς γενέσθαι ψόφον. τὸ γὰρ ἢ ἀκοῆς ἀκουστήριον ἐπίγνεσθαι ἀήρ· τῆς δὲ ὀσφρήσεως, ὅ τὸ ἢ ἀναπνοῆς ἀσφιγόμενον πνεῦμα, ἀλλὰ καὶ χήσιμον τοῦτο ὧδὶ τοῦ διανοίγειν τοὺς ὀσφραντικοὺς πόρους, οἷοι εἰσὶν ὧδὶ κατακαλυμμένοι. εἰς δὲ μὴ, τοῦτοις ἄνυδρον τὸ ἀναπνεῖν ὄσφρεσθαι. Ὁ δὲ ψόφος ἆρα πάντως πῶς εἴρειον φασίν; ἢ οὐ εἰρεῖον χωρὶς, ὡς ὁ τῶν κώνων. ἀλλὰ καὶ οὗτοι τῇ γῇ προσπίπτοντα, ψοφοῦσι. καὶ δὲ βροντὴ δέ, ὡς πῶς εἰρεῖον τὸ ψόφος τῷ πνεύματος προσρηγνυμένου. ἀλλ' ἡ ἀὴρ συμφυὲς· τὸ δὲ ἀπέναι, ὅταν ἐκτὸς τῆς πλαγῆς ὁ ἔξω σωτέρηται. κινουμένου δὲ καὶ οὕτω ἀεὶ, καὶ ἠχεῖ ἡ κίνησις, ἂν τὴν κίνησιν ἀκούσωσι, καὶ οὐχ ὁ ψόφος τὸν ψόφον. καὶ τοιγε κωλύει ἂν τὸ ἀνυπάρχον, ὥσπερ καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις, ἃ οὐκ ἀκούστου ὁ ἀήρ ἔχου ἀπλῶς. ἐκ ἀκουστὸν ἀνθρώπου γεῶν ἀχεῖν τοῦτου, ἂν μὴ τὰ ὦτα ἐμφράξωμεν. ἀλλὰ καὶ ἡ κίνησις οὐκ ἔστι ζωτική, καὶ οὐχ οἷόν τε ἡ τοῦ πληττομένου. ὅταν δὲ ἐκτὸς τοῦ πληγέντος πάθη, ἢ τὸ τοῦ ψόφου ἀναλίβητον εἶδος, τότε ἡ φύσις ἀκούει. ἐκ ἄρα παραπλησία ὁ πρώτερου ἔχου, ἐπεὶ ἡ μὲ ἀκουστὸν ἡ δὲ κίνησις, ζωτικὴ οὖσα, καὶ σωθρεῖ πῶς τὴν ἀκουστὸν τοῦ πλαγέντος. Ἀλλ' ἡ ὁ ψόφος ἴσως λέγεται μέχρι τῆς ἀκοῆς, πῶς ἀποφαίνεται μεσίμεσον γίνεσθαι ἀκουστὸν, ἐφαπτόμενον τοῦ ἀκουστοῦ, ἐστὶ καὶ ὧδὶ τῆς ὀσφρήσεως τῇ ἀναπνοῇ τὴν ὁσμὴν ἕλκεσθαι, ἕως ἂν πῶς προσπίπτῃ τῷ κυρίῳ· ἢ τὸ ἀκουστὸν, ὅπου καὶ ἡ πλαγή, καὶ ὅπτικὸν δυνάμεις ἄρμα, ὡς καὶ ὅπτὸν τὸ χρῶμα. ἆ δὴ ἐχ οἷόν τε καὶ τὰ πῶς προσπιλάζειν δὶς ἀκουστηρίοις, εἰ μίμοι γίνεσθαι ἀκουστὸν. τὸ δὲ ἀπ' αὐτῶν τὸ μεταξὺ ἐγγινόμενον εἶδος τῆς φθορέας, παρᾶναι δεῖ τῇ ἀκουστείῳ. ἡ γὰρ δὴ, ὅπερ καὶ αὐτὸ φθείρει, μεθιστὸς ἀπὸ τοῦ ἀκουστοῦ δεκτικοῦ, κινεῖτο ἂν τῆς ἄισθησις. καὶ γὰρ τὸ χρῶμα δῆλον τοῦ ἀφανῶς κινεῖ τὴν ὄψιν, πεισῶτο τι καὶ τοῦ μεταξὺ, καὶ συνεργοῦντο, καὶ αὐτὸ κινεῖντο ὡς ἐπὶ τοῦ ὁρατοῦ. καὶ ὅτως, ἵνα καὶ τὰ διάφανῆ δεκτικὰ ὦσι τοῦ ὁρατοῦ. καὶ οὐ τοῦ μεταξὺ, ἀλλὰ τοῦ πεισῶτο ἡ ἀκουστὸν. ἡ γὰρ ταυτὸν πάσχειν καὶ πεισῶ, ἐδὲ γίνεσθαι καὶ φθορεῖν. πεισῶ δὲ τὸ πεισῶ κατὰ τὴν πάσχειν, καὶ τὸ πάσχειν ἐπὶ τοῦ πεισῶτος πάσχει· ἀλλὰ κατὰ τὴν ἐπ' αὐτῷ πάσχειν, ἀλλ' οὐχ ἐπὶ τῆς πάσης. ἢ ἀκουστὸν ὦσι οὖν οὐ τῆς ἀπὸ τοῦ ἀκουστοῦ φθορέας, ἀλλὰ τοῦ ἀκουστοῦ μᾶλλον, κατὰ δὲ τὴν ἐπ' αὐτῷ φθορέαν. διὸ ἡ τὸ μεταξὺ, ἀλλὰ ἢ τὸ φ μεταξὺ ἐκπεμπόμενον, φθορέας τῷ εἶδος τῷ ἐκπεμπόντος. Εἰπόντι δὲ τῷ Ἀριστοτέλει, ὡς διαφορὰ τὴν ψόφων, οἷον ὀξὺ ἢ βαρὺ, φῶ τῷ κατ' φθορέαν ψόφου λαβεῖν; ἐ ἐπακόντι, ὥσπερ γὰρ ἄνυδρον φωνὲς ἐχ ὁρᾷ τὰ χρώματα, ὅτως ἐδὲ ἄνυδρον ψόφου τὸ ὀξὺ ἐ βαρὺ ἐπισκοπεῖν, ὡς ὁμοίως ἔχῃ λέγοντα φῶς πῶς χρώματος, ἢ ψόφου πῶς ὀξὺ ἐ βαρὺ, ἀντιλέγῃ δῆλον. ἐ γὰρ τὸ φῶς, ἀλλὰ τὸ χρῶμα ὁμοίως πῶς τὸ λοιπὸν ἐ μέλαν· ὡς μὲν γένος τὸ χρῶμα, ἀναλογεῖ ψόφου, ἀλλ' ἐ τὸ φῶς. ἐπεὶ δὲ τὰ χρώματα ἐκ ἄνυδρον φωνὲς ὁρᾶν, ὡς ἐδὲ τὸ ὀξὺ ἐ βαρὺ ἄνυδρον ψόφου, ταῦτα ἢ τὸ ὁρᾶσθαι μόνον γίνονται ἡ πλατέλα. Ἀλλὰ διατί τὸ ἀκουστήριον τὸ γλυκεῖ ἀξιοῖ Ἀριστοτέλης, μᾶλλον ὑγρὸν ὄντα, μᾶλλον ἀδιαίρετον ὑγραίνεσθαι ἐπιφέλη (φησὶν) ὑγρὸν τὸ γλυκύ, ἢ οὐχ ὑγρὸν φαίνωνται, ἀλλ' ὡς χυμὸν ὑγρόν, τῇ γλυκεῖ δεῖ ἀκουστὸν, ἵνα δὴ μὴ ἔχυμον ἦν τὸ ἀκουστήριον μόνον ἢ ἐπφέλη ἁπλῶς ἢ ἡ γλῶσις, ἀνθλαμβάνει τὸ οἰκεῖα ἀκούστου, πάσχειν ἐπλεῖ ὡς ὑπ' αὐτῷ αὐτὸ πεῖν ὡς ὑπὸ τοῦ ὑγροῦ, διὸ ἐχὶ οἰκεία πῶς καταλαβέσθαι ὑγρότητα τὸ ἀκουστήριον.

Βέλτιον ἢ ὁ Ἀριστοτέλης, ᾧ Ἐ ὁ Θεόφραστος ἐπεῖ), μᾶλλον τὴν γλῶσαν εἶν τὸ ὄντως ἀκουστήριον ἢ γίνεσθαι, μᾶλλον ἢ τῆς σάρκα τὰ ἄφωνα, ἀλλὰ αὐτοῦ ταῦτα ἐν τοῖς μεταξὺ γινομένοις, ὧδὶ ὄψιν ἐδὲ ἀκοῆς. Ἐ γὰρ ὧδὶ ἄφωνος, ἐδὲ γίνεσθαι δεῖ ἐν τὸ μεταξὺ ἔχειν μὴ ἢ πῶς αὐτῷ πεσεῖν τῷ ἀκουστηρίῳ τὸ ἀκουστὸν, κινεῖ τὴν ἄκουσιν, οὐκ ἔξωθεν δὲ ἐπ' αὐτῶν τὸ μεταξὺ, καὶ γὰρ ὅταν ἢ μεταξὺ, οὐ διὰ τούτου ἡ γλῶσις, ἢ ἡ ἄφωνα, ἀλλὰ σὺν τούτῳ, οἷον μισθὲν ἢ ἀκοῆς.

ἀαπὶς, οὐ διὰ τῆς ἀαπίδ⊙ ὁ λιθ⊙ πλυθῆται, ὡς τὸ χῶμα ὀρᾶται διὰ τοῦ ἀέρ⊙· ἀλλὰ
ἅμα τῇ ἓν * τῇ ἀαπίδ᾽ καὶ τῷ χαῦρα, ὡς ἄμφω ἅμα πλυθῆναι. ἐπεὶ ἓν, οὐκ ἔξωθεν ἀδὶ τῆς ἀ-
φῆς καὶ γδύσεως, τὸ δ᾽ ἓν ἐν ἡμῖν ἔστι. τοῦτο δὲ τῷ μὲν ὁ σαρξ, τῷ δὲ ὁ γλῶθα. ὅτι μὲν
ζωτικῶς ἓν πάσχῃ καὶ ὁ σαρξ, φανερὸς. διὰλογ δὲ, ὡς οὐχὶ τοῖς ἀψύχοις ὁμοίως. οὐκοῦν * ζωτικὸς·
διαθητικῶς καὶ ὅλως ἀ διαθητικὸ ὁ ζωὴ ἓν σαρκὸς, καὶ * διαθητικος. διατί ἓν, εἰ μὴ καὶ ἐν αὐτῇ
τὸ λεῖπον; εἰ γὰρ καὶ ἄλλοτι μᾶλλον ἓν ἀφῆς διαθητεία, οἷον τὸ πνεῦμ. τ,
ἀλλὰ καὶ ὁ σαρξ διαθητικὸ. καὶ ἔστω διαλογῆσθαι ἓν ἀεὶ ὧδὶ ἓν ὕλως, μεταξὺ τοῦ λυ-
ειτελοῦς διαθητείας. ἓν δὲ μὴ ἔξωθεν, ἀλλὰ συμπεφυκέναι ἡμῖν εἶναι νομίζωθα δ᾽ αὐτὰ
οὐκ ἀναίαθητ⊙. διὰ τί οὖν εἰ ὁ σαρξ διαθητικὸ, ἀλλ᾽ ὅτι διὰ διαθητήριον ἀπλοῦν πω-
υποτίθεθα. ἐπεὶ δ᾽ φαίλου ἂν σφοδρότερον πάσχουσα ὑπὸ τοῦ διαθητοῦ, ἀμέσως αὐ- 10
τῷ πεφυκότ⊙, ἐκπρέπει τῇ σφοδρότητι τοῦ πάθους τὴν διαθητικὴν ἐνέργειαν. διὸ
καὶ Ἀριστοτέλης ἀξιοῖ εἶναι τὸ καὶ ὧδὶ ἓν ἁφῆς τὸ καὶ γδύσεως, τὸ μεταξύ. τοῦτο δὲ συμ-
φυὲς πεθήμεν⊙ τοῖς ζωοῖς, ζωτικὸν διὰ ὁ διαθητικὸν, καὶ αὐτὸς οἶδὲ τὸ μεταξὺ
ὧδὶ τούτων. Ἀξιοῦται δὲ διὰ τοῦτο ὀρθῶς, τὸ δ᾽ ἓν τὸ διαθητήριον ἐν μεσότητι ὑπάρχειν,
ἓν ἐν τοῖς ἀισθητοῖς ἐναντιώσεως, ὑ ἡδὶ μᾶξιν δὲν ἄκρων· διὸ ἂ γε ἂν ἐπ᾽ πεπονθὸς· ἀλλ᾽ ὡς
διακτικὸν τὸ ἀπαθὲς, ⊂ * διακτικῶν δὲν παθῶν. ἐπεὶ τὸ ἐκ δὲν ἄκρων, ὑκ ἔστι δὲν μέσων λειπτικὸν.
ut potius ἀπαθὲς γὰρ ὑπὸ τ᾽ ὁμοίε τὸ ὅμοιον. Καὶ ὅτι σῶμα μὲν καὶ μέσ⊙ τὸ αἰσθητήριον. οὐ
λειπτικὸν μὲν ἢ μεγέθ⊙, αἰσθητικὸν ἀλλὰ ἡδὶ λόγον, καὶ δυνάμιν. ἓν λόγῳ γάρ ἐστι πῶς τὰ διαθη-
τὰ τὸ αἰσθητήριον, καὶ ζωῆς ὅσ᾽ ἐ λειπτικῶν δὲν σωμάτων χειρακτηριζόμενον, ἀλλὰ ἐπὶ
διακτικὸν πάθη, ἃ διαφορὰι σωμάτων εἰσὶ πάντα τὰ αἰσθητὰ (ποιότητ⊙ γάρ, καὶ ποσότητ⊙· οἷς 20
ἓν ταῖς διαφο- δὲ δῆ γνωσὸν ἅπαν, ἓν τούτοις καὶ δῆ) δέξει ἂν * ταῖς διαφοραῖς εἶν πεῖν σῶμα. ἃ δ᾽ μένη
σι καὶ ταῖς τῷ αἰσθήσει, ἀλλὰ καὶ δεξατικῷ λόγῳ, γνωσὸν τὸ σῶμα. δέξει γὰρ μετ᾽ αἰσθήσεως,
διαφ. γνωσὸν ἡδὶ τὸν Πλάτωνα. καὶ ἓν ὕσιες ἓν σωματικῆς, ὑ δέξα δὲν αὐτιληπτική. Τὸ δὲ
Ἀριστοτέλους, τὸ μὲν ἓν πλείας αἰσθήσεις πεπεμῦν, διὰ δὲ τοῦ ταῦτα ἡμῖν αἰσθητὰ εἶναι,
τὰ ἁπλᾶ μὲν τῷ ἁφῇ, τὰ δὲ διὰ δὲν μεταξύ, δεῖ ἔχειν ταῦτα. δι᾽ ὧν τὸ μεταξὺ γινώσκε-
ται. γινώσκεται μὲν γὰρ τοῦτο διὰ μόνων δύο δὲν ἁπλῶν, ἀέρ⊙ τε καὶ ὕδατ⊙. ἐκ δύο
δὲ μόνων ἁπλῶν τούτων, καὶ τὰ αἰσθητήρια ἡμῖν. τὸ γὰρ πῦρ ἢ γῆ ὀνες, ἢ κοινὸν πάν-
των· οὐδὲ ὁ γῆ, ἀλλ᾽ ἔπερ τῇ ἁφῇ πῶς μεμικται. βελομένῳ δὲ, εἰ μὲν διὰ ἑνὸς αἰσθητη-
ρίε πλέω αἰσθητὰ, τὸν ἔχοντα τοῦτο ἀρκεῖν πῶς τὰ πλέω· εἰ δὲ διὰ πλειόνων τὸ αὐτὸ, ⊂
τὸ ἑτέρου ἔχοντα ἀμφοῖν ταυτὸν αἰσθητικὸν ὑπάρχειν. ζητεῖ ὁ Θεόφρας⊙, πρῶτον μὲν, 30
πότερ᾽ ὡς διὰ μόνων ἀέρ⊙ καὶ ὕδατ⊙. μὴ ποτε γὰρ ἡμῖν διὰ μόνων τούτων, ἐπεὶ καὶ
τὰ αἰσθητήρια ἡμῖν ἐκ τούτων, ὑ μὲν ὑγρὸς ὕδατ⊙, ὑ δὲ ἀνὼ ἀέρ⊙· θατέρου δὲ τού-
των ὑ ὀσφρησις. διὰ δύτερον δὲ, εἰ διὰ τοῦ αὐτ᾽ πλέω, ὁ πάντως ὁ τοῦτο ἔχων, καὶ τὰ πλέω
ἔσιται. οἷον εἰ δι᾽ ἀέρ⊙ καὶ τὴ ὀσφραντὴ καὶ τὰ ἀκουστὰ, ὅτ᾽ ἀξ ἀνάγκης ἄμφω· ὁ γὰρ ὃ
σα ὀσφραίνεται, ταῦτα καὶ ἀκύει. διὰ γὰρ, ὡς ὁ ἀὴρ ἁπλῶς ὀσφραντικὸς, ὑ ἀκουτικός. ὁ
γᾶν γ᾽ διὰ φέρειν διὰ ἑτέρου, ἀλλὰ διὰ λόγον. ⊂ δι᾽ ὃ πῶς ἑκάτερον ἔχειν λόγιον. ⊂ ὁ μὲ
ὑδατικὰ ἔχων, ἐκ αἰσθήσεις ἀμφοῖν. Ετι * ὑδατικὰ, μὴ ποτε διὰ ἐκεῖνο ἀληθὲς· τὸ γὰρ διὰ λό-
γων ἁπλῶς εἶν τὰ αἰσθητήρια, ἀλλὰ διὰ τὸ ὑδατοειδῶ. τὸ γᾶν θερμὸν, κοινὸν εἶν φαμὲν,
ἐπί τινων δὲ καὶ τὸ ὑγρὸν· ἐπεὶ καὶ τὸ ἀμιγέστατον ἔστι ἀσθητικώτατον, ὥστε καὶ τὸ χω
ριζόμενον τοῦ ζῶν, ἔστι αἰσθητικὸν. ἔτι εἰ ὁ λόγ⊙ ἅπ⊙ διὰ αἰσθήσεως (⊂ γὰρ φθάρεται, 40
διὰ διαλύνθα τὸν λόγον· ὁ δὲ λόγ⊙ ἓν τῷ δὲν πλειόνων μίξει) ἐκ πλειόνων ἂν εἴη δὲν
αἰσθητείων ἕκασον. διατί δὲ ἐκ δύο μόνων αἰσθήσεις; τὸ γὰρ ζῶν ἓν διὰ θερμῷ μᾶλλον,
δύο μὴ μό- ἢ δὲ ἅψησις τοῦ ζῶ. Ἐξ ἀρχῆς τοίνυν πῶς τοῦτο ζητήσεις ἐρῶμεν· ἓν * δύο μὲν μόνα
νους εἶναι τὰ μεταξὺ, οὐ κατὰ τὸ φαινόμενον, ἀλλὰ κατὰ τὸ φυσικὸν λόγον. δὲν γὰρ ἁ-
πλῶν ὁ μὲν γᾶ διὰ τὸ εἰρὸν καὶ αὐτίτυπον, οὐκ ὑγρὸς, οὔτε διακτικὸ τῶν ἄλλο-
τριων ὄγκων. τὸ δὲ πῦρ ἑτέρως, διὰ τὸ διαιρετήριον, καὶ αὐτὸ εὐδιεῖον. ὁ μὲν τοι ἀὴρ, καὶ
τὸ ὕδ᾽ως, διὰ τὸ διύριτον, δυπαράδεκτα καὶ δυπαθῆ, καὶ οἷον εὐδιεῖμπτα ῥᾳδίως, ἀκο-
λούθως· ἅπτ᾽ καὶ τὰ αἰσθητήρια ἡμῖν ἐκ τούτων. πῶς δὲν καὶ πύριον, καὶ ὑλικὰς

πῆχε

παρὰ τῆς τυδαγορέως τὸ ὑπῆκον λέγεται αἰσθητήριον; ὡς φαυλοτέρου φύσει λιπτικοῦ, διὰ τὸ τοὺς λιπτοὺς καὶ δαιμονιωτάτους καθαρωτάτης ὑμένος καὶ διὰ τὰ ὠὰ τῆς πθοκυλόμενα διαφανεστάτης ὑγρᾶς. τὸ γὰρ φῶς τυφλὸν αὐτό, οὐχ ὡς σῶμα, ἀλλ' ὡς ἀπὸ τυφλοῦ μετεχόμενον. διὰ μὲν οὖν τὸ θύριστον ὧν δύο μόνοις τὸ μεταξύ. εἰ δὲ διὰ τὸ αὐτὸ πλέον, τὸ ὅσον ἔχει, καὶ τὰ πλέω ἄσιτα, ὧν τῆς μὴ τυφλουμένους, μὴ δὲ ἀτελέσι ζώοις. καλῶς μὲν γὰρ ὅσον ἀπὸ τοῦ Θεοφράστου ἀξιοῦται, ὅτι διὰ τὸ αὐτὸ τὰ πλέω γίνεται, τῇ λόγους καὶ κατὰ διαφόρους πθοὺς τὰ πλέω λόγους. τὸ δὲ τέλειον, ὡς ὅτι ἄπαυστος ἔχαι οὖν λόγους ἀνάγκαῖος, εἰ τέλειον ἄναι μέλλοι. τέλειον δὲ δηλοῖ, τὸ καὶ τῆς ὀξυκινήτου ἢ αἰσθήσεως μετέχει διωάμεως, ὡς ἄνθρωπος, ὅ γε καὶ νοῦ μεταλαφὼς. τὰ δὲ ὀφρανόμενα μὲν, μὰ ἀκούοντα δὲ, ἀτελῆ. εἰ δὲ καὶ τὸ θερμὸν πᾶσι κοινὸν, καὶ τὸ ὑγρὸν ψυχῆς, οὐ διὰ ὅσον μετὰ ἴσαι τὰ αἰσθητήρια· οὐδὲ ὅ ἔξω ἀήρ, ἢ τὸ ὕδωρ μικτὰ ὂν τῇ τοῦ θερμοῦ μιπαλήφια γίνεται. ἕως γὰρ ἂν μὴ σύσιως ὡς μιπαλλα, μένει τὰ ἁπλᾶ. εἰ δὲ καὶ μικτὰ, ἀλλὰ τὸ ὑπερακροῦν ὅμως τῇ μόνα τὰ δύο. καὶ εἰ ἁπλᾶ, οὐκ ἴσαι τὸ χωριζόμενον αἰσθητικὸν ἐκτὸς ἢ ἐν ὡς ἁπλᾶ, ὡς ἢ ταῖς ζωῇ χαρακτηριζόμενα, ἢ αἰσθητικὰ ἢ τερμένα, εἰκότως ἀναίσθητα. εἰ μὲ ἀρα πλατωνικώτερον, καὶ τὰ ὄντως ἁπλᾶ, μᾶλλον αἰσθητικώτατα. ὄντως δὲ ἁπλᾶ, τὰ ἐν ταῖς οἰκείαις μένοντα ὁλότητι. Πῶς ἂν ὁ λόγος, τῆς αἰσθήσεως ἅπτεσθαι; ὁ γὰρ λόγος ἐν τῇ ἧττον πλείοσιν μέξει, καὶ ἐν τῇ πθὸς ἄλληλα αὐτῆν χύσει. ἢ ὥσπερ καὶ αὐτὸς ἀδιάλυτος, οὐκ ἐν τῇ ἧττον στοιχείων, ἀλλὰ ἐν τῇ τοῦ αἰσθητικὰ πθὸς τὰ αἰσθητὰ χύσει, ἀφορίζων τὸν λόγον. κάλλιον δὲ οἶμαι, μὴ ἐν χύσει πθοηγεμένως τὸν αἰσθητικὸν ὑπερῶν λόγον, ἀλλ' ἐν οὐσίᾳ ζωτικῇ, ὀρεκτικῇ τῆς αἰσθητῆς· καὶ τῷ διάλυσιν τοῦ λόγου τῇ αὐτιστατικῇ αὐτοῦ τὸ σχεμιδὸν αὐτοῦ ὀργάνου ὑποπίπτειν. αὐτιστατικὸν δὲ τίθεσθαι, καὶ τῇ ἀσυμμέτρῳ ἢ αἰσθητοῦ, πθοσελθὸν διαλύσαι τῷ δεκτικῷ τοῦ λόγου ἐν αὐτῷ ὑπάρχοντα αὐτοῦ. εἰ δὲ καὶ ἡ αἴσθησις τοῦ ζῷου, τὸ δὲ ζῷον ἐν τῷ θερμῷ μᾶλλον, ἴσαι καὶ τὸ θερμὸν ἐν τοῖς ἐν ὑμῖν ἁπλοῖς, τῇ τῷ ζωῆς μιπαλαφὴν ὑπάρχοντος. εἰ δὲ καὶ μικτὰ, ἀλλ' ἢ ὑπερέχοντα, ὡς ἄρχειν, τῇ μόνα τὰ δύο. Φάλιν ὁ Ἀριστοτέλης, δικαίως μὲν ἂν ἦν κοινῶν ἰδίαν αἴσθησιν, τῇ λυπεῖσθαι φησὶν ἡμᾶς αἰσθάνεσθαι ἢν κοινῶν, καὶ διὰ ὅσον πλείοσιν αἰσθήσεσιν γνωρίζειν, οἷον μεγέθους, καὶ ὄψεως καὶ ἁφῆς. ἄτοπον δὲ ὁ Θεόφραστος φησὶ, εἰς τῷ μορφῷ τῇ λυπεῖσθαι μὴ δυσιωθέντος οἶμαι. δὲ ἂν οὐχ οὕτω τῇ λυπεῖσθαι λέγεσθαι, γνωριστικοὺς ἡμᾶς εἶναι ἢν κοινῶν, ὡς πθοηγεμένως μὲν τῆς λυπήσεως, τῇ συμβεβηκὸς δὲ ἢ δυτέρως ἢν ἄλλων· ἀλλ' ὁμοίως μὲν πάντων ἢν κοινῶν· πάντος δὲ ὑπὸ πάντων τῇ λυπεῖσθαι, τοῦτο τῇ ἀλλοιοῦσθαι, συναισθάνεσθαι. εἰ δὲ λυπεῖ τοῦτο τοῦ μεγέθους ἡ ὄψις, ὑ τῇ συμβεβηκὸς αὐτοῦ αἰσθάνεται, ὡς τὸ γλυκὺς· γὰρ πάσχει, ὑ δὲ ἀλλοιοῦται ἡ ὄψις τοῦτο ἢ γλυκύς. εἰ δὲ τὸ μεγέθος ἰδίαν τινὰ ἴσχειν αἴσθησιν, κατὰ συμβεβηκὸς ἂν ταῖς ἄλλαις ταῖς αἰσθητοῦ, ὡς τὸ γλυκύ. νῦν δὲ οὐχ οὕτως, ἀλλὰ τῇ λυπεῖν. οὐκ ἄρα δῆλόν τις μεγέθους ἰδίᾳ ὡς αἴσθησις, ὁμοίως δὲ οὐδὲ ἢν ἄλλων ὅσα κοινά. καὶ ἡ μορφὴ δὲ λυπεῖ, καὶ ἧττον διαφαίνεται τὸ ἀπ' αὐτῇ πάθος· ἀλλὰ μᾶλλον ἡ ἐνέργεια τῇ αἰσθήσεως, διὰ τὸ εἰδικώτερον τῇ μορφῆς, ἐνεργητικώτερον καὶ σκιμώτερον λυπούσης τὴν αἴσθησιν. Εφ' οἷς δὲ πῶς αἰσθανόμεθα, ὅτι αἰσθανόμεθα, κατὰ τὰ αὐτὰ τῇ Ἀριστοτέλει διαπίπτει τὸν λόγον· τῇ κοινῇ αἴσθησιν βουλόμενον εἶναι τὴν ὑπηρέτουσαν, τῇ καὶ τῇ ἐνεργείας συναισθανομένην ἑκάστης, καὶ τῆς ἀρχίας. τῆς γὰρ αὐτῆς ταναντία. ἡ δὲ κοινὴ αἴσθησις, οὔτε ἡ αὐτὴ ταῖς κατὰ μέρος, οὔτε πάντη ἑτέρα. κατὰ γὰρ τὴν πασῶν συναίρεσιν, καὶ τὴν εἰς ἓν ἀμέριστον, ἀχωρύφωσιν. διὸ καὶ ἑκάστῳ πῶς συναισθάνεσθαι, ὅτι αἰσθάνεται, οὐχ ἕτερον μεμέρισται, ἀλλ' ἓν συνῆπται τῇ μᾷ. ὅσῳ γὰρ χωρισῆς ὄγκῳ ἀπὸ σωμάτων δυνάμεως, εἰς ἑαυτὴν ὑπερφέρεται, καὶ ἑαυτὴν γνωρίζει. σωματοειδεστέρα δὲ μᾶλλον ἑκάστη, καθὸ μεμέρισται. ὑφ' δὲ τὸ χωρίσαν εἶναι μᾶλλον, τῇ τὴν πθὸς τὰς ἄλλας ἀμέρειαν γνῶσιν. ἡ γὰρ αὕτη ἡ ἀμέρισις γνῶσις, τῆς χωρὶς ἢ σωμάτων πθοήκει εἶδος. εἰ δὲ, ὡς αὐτὸς ἁπλῶς ἀξιοῖ, ἡ αὐτὴ ταναντία λείαν, καὶ διὰ ὅσον καὶ τὴν ἀρχίαν, ἕξει μὲν ἑκάστη τὸ χωρισὸν πῶς ἐκ τῆν οἰκείων ὀργάνων. ὁ γὰρ ἂν ὅτι σώματος αἰσθάνεσθαι ἡ ὄψις,

τοῦ μὴ

περὶ μὲν πάσχειν τὸ ἀιδιότερον, ἀνεργὸν γὰρ ἔοικε, καὶ μὰ πάσχοντος. μείζονος δὲ ἡ κοινὴ, καὶ τὰς αὐτῶν τῶν ἀιδίων μείζονα ἀργίας. Διὸ καὶ ἡ κοινὴ. ἀλλ' οὐχ ἑαυτῆ συναιδὴς ἐστι καὶ ἡ οἰκείας ἀνεργείας. εἰ μὲν γὰρ ἡ ἀνεργείας, καὶ ἡ ἀργίας. εἰ δὲ ἡ ἀργίας, ἅμα τε ἂν ἀργοίη καὶ ἀνεργὴς, ὡς συναιδομένη. οὐκοῦν ἀργεῖ μὲν, ὡς μετεικὸς καὶ καθ' ἑαυτὴν. ἀνεργεῖ δὲ, καὶ καθὸ ὑπέρκειται τῶν ἰδίας ἀνεργείας καὶ ἀργίας. ὥστε κατὰ τὴν κοινὴν, καθ' ἣν καὶ ἐπάσκει, οὐχ ὡς ἑαυτῆ, οὐδὲ ὡς συμμένουσα, ἀλλ' ὡς ἀνομένη κατὰ τὴν μίαν πασῶν ἕνωσιν. ἧς καὶ τὰ πασῶν τῶν ἀιδίων, αἰσθητὰ μείζονα ὄργανα ἂν ταύτῃ καὶ ἀδιαίρετος, κατὰ οὐ διαφόρους ἀνεργείας λόγους. διὸ καὶ ἀριθμὸν μὲν ἂν τὸ μείζονα καὶ ἀδιαίρετον. τὸ δὲ ἐν διαιρετὸν, ἢ κατὰ διαφόρους ἀνεργεῖ λόγους. Ἡ δὲ φωνὴ συμφωνία ἄρκτεται παρὰ ἀκουστίλα, ἐπειδὴ κατ' ἀνέργειαν δίχα, αἰσθητή. ὅταν ἀκούσται. ἀκούεται δὲ, ὅταν ἂν χρόνους ἡ φωνὴ καὶ ἡ ἀκοὴ συμφωνήσασαι, καὶ συναρμοδεῖσαι ἀλλήλαις. ἡ γὰρ ἀνεξοδία τὸ αἰσθητὸν, λύει ἢ φθάρξ τῆ αἰσθητικῆ ἀνέργειαν. ἐν συμμετρίᾳ δὲ ἡ αἴσθησις, καὶ ἀδίαι φαμὲν τὰ κατὰ τὴν συμμετρίαν. αἰρὰ ὃν ὅταν μὲν ἀνεργῇ ἡ αἴσθησις, ἐκ ἐν συμμετρίᾳ καθ' ἑαυτὴν; ἢ ἐπειδὴ ἐκ ἀνεργεῖ καθ' ἑαυτὴν, ἀλλ' ἐν τῇ πρὸς τὰ ἔξω ἀκτάσει, καὶ τῇ πρὸς τὰ ἀιδιότερα σχέσει, δῆλον ὡς οὐδὲ τῶν ἀνεργητικῶν ἕξει συμμετρίαν καθ' ἑαυτὴν, τῶν μὲν τι ἧττον δυνάμιν ἔξει συμμετρίαν. πρὸς πάσχει γὰρ ἡ δυνάμις, καὶ καθ' ἑαυτὴν ἡνωμένα. ἀλλὰ ταῦτα τὰ ἐξῆς ἴωμεν, ἐπ' ἄλλης ἡμῖν ἀρχῆς τὰ λοιπὰ τοῦ παρόντος βιβλίου ἐπεξεργαζόμενοι.

ΤΕΛΟΣ.

ΠΡΙΣΚΙΑΝΟΥ ΦΙΛΟΣΟΦΟΥ ΛΥΔΟΥ ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ ΤΩΝ ΘΕΟφράστου περὶ φαντασίας.

φαντασία, περὶ ἧς ἑξῆς ἀκολούθως τοῖς ἀριστοτέλει ἐπεξεργάζεται, ὅλη μὲν ἐστὶν αὕτη δύναμις παρὰ τὴν ἀιδησιν, ἐκ τῶν ἐκείνου λαπτέων. καὶ ὡς ἀφαίρει καὶ δέξει, καὶ πάσης λογικῆς ὑπολήψεως. καὶ ὡς κατὰ τὸν ἀιδησις ὑπὸ τῶν αἰσθητῶν κινεῖται αἰσθῶν, ζωτικῶς ἐγειρομένη, καὶ τῇ τῶν οἰκείων λόγων πρὸβολῇ περὶ αὐτὰ ἀνεργοῦσα. οὕτω καὶ ἡ φαντασία ὑπὸ τῶν αἰσθητικῶν αἰσθῶν κινεῖται, οὗτος ὡς ὑπὸ καμπύλοις πρὸσχῶς χρωμένη, καὶ περὶ αὐτὰ ἀνεργοῦσα. διὸ καὶ αὕτη σωματοειδὴς ζωὴ, καὶ οὐκ ἄνευ τῶν σωματικῶν ἀνεργοῦσα ὀργάνων. ἐπειδὴ καὶ τὰ αἰσθητικὰ εἴδη, ὑφ' ὧν κινεῖται, ἐκ τῶν ἐν τοῖς αἰσθητηρίοις τελεῖται ἐμφάσεων. πρὸσκειται δὲ καὶ τὰ ἐκμαλάττεται, ὡς πάσαις ταῖς δυνάμεσι ἡ ψυχῆς παρασκευὴ ἡ φαντασία, καὶ πάσας ἀκτυποῦται, καὶ ἐκμάττεται τὰς τῶν εἰδῶν διαφορότητας, καὶ ταῖς τῶν ἑτέρων δυνάμεσιν ἐμφάσεις εἰς τὰς ἑτέρας διαπέμπει. τὰς μὲν ἀπὸ ἡ αἰσθήσεως εἰς δέξαν ἀνεγείρουσα, τὰς δὲ ἀπὸ νοῦ διανοίας τῇ δέξῃ πρὸτείνουσα, ἐν αὐτῇ δὲ ἀπὸ τῶν ὅλων τὰ φαντάσματα πρὸσδεχομένη. καὶ ὡς ἰδίως ἡ τῶν ἀφομοίωσιν χαρακτηρίζεται, ἔστι δὲ πιεῖν, καὶ ἐν δὲ ἐχιδνα τὰ πρὸσφορότατα, ἐν τοῖς νοεροῖς ἢ τοῖς ζωτικοῖς ἐργοις, ἢ τοῖς μίσεσι ἐνεργήμασιν. ἀκτυπουμένη τε τὰς πάσας ἡ ψυχῆς ἐνεργείας, καὶ σωφρονίζουσα τὰς ἐκτὸς πρὸς τὰς ἔσω, καὶ ἐπιτιθεῖσα ταῖς πρὸς τὸ σῶμα κατατεινομέναις ζωαῖς τὰς ἀπὸ τοῦ νοῦ κατιούσας ἐμφάσεις. καθ' ἑαυτὴν ἄρα ἡ φαντασία δυνάμις οὖσα τὸ ἀφομοιοῦν τ' ἄλλα πρὸς ἑαυτὴν, ἐντεῦθεν καὶ ταῖς ἄλλαις συνάπτεται δυνάμεσι, πρὸκαταρχουσα αὐτῶν ταῖς ἐνεργείαις ἐπ οὖσα πάθος, οὐδὲ λύπησις, ἀλλ' ἀμέριστος καὶ ἀσυμμέτρη ἐνέργεια, καὶ ἡ ἐκ παρασκευὴ ἔξωθεν, ὡς ἡ λυπρὸς ἁπλαπρομένη, ἀλλ' ἐνοῦσθαι, καὶ κατὰ λόγον τῶν ἀφομοιωτικῶν πρὸσκειται εἰς τὴν τῶν φαντασμάτων ἐγειρομένην ἐπίκεισιν. Αλλ' εἰ καὶ τὰς ἄλλας ἀκτυποῦται ζωὰς κατὰ τὸν ἰάμβλιχον, καὶ αὐτὰς τὰς λογικὰς τε καὶ νοερὰς ἐνεργείας, ὡς ἔτε ἀληθὲς τὸ ἀριστοτελικὸν, τὸ νοῦ τῶν αἰσθητικῶν εἰδῶν λινεῖσθαι τὴν φαντασίαν; ἢ οὐ καὶ

τὰς

τὰς λειπομένας ἀκτυπώτους φθορὰς πάσας, ὅμως ἡ τὰ ἀιδιωτικὰ ἐπαισθάνεται ἀιδίως, μορφωτικῶς καὶ μεριστῶς, καὶ ἡ τῶν πρὸς τὰ ἀιδιωτικὰ ἀναφορῶν, ὥστε καὶ τὰς λειπομένας ἀκτυπώτους φθορὰς, ἢ ὑπὸ τῶν ἀιδιωτικῶν κινεῖσθαι εἰδῶμεν. πῶς οὖν καὶ μὴ πρόσεστιν τῶν ἀιδιωτῶν, κινεῖσθαι ἡ φαντασία; εἰ γὰρ οἱ ὑπὸ τῶν ἀιδιωτικῶν κινοῦνται, ἀλλὰ καὶ τοῦτο παρόντων τῶν ἀιδιωτῶν πρόδηλόν ἐστιν, καὶ ἀπόντων ἀκριβῶς, ἢ οὐχ ὡς ἡ ἄιδιος παρόντων μόνον κινεῖται τῶν ἀιδιωτῶν, οὕτω καὶ ἡ φαντασία· ἀλλ' ἐπειδὰν ἅπαξ κινῇ, δύναται ἀφ' ἑαυτῆς ἐγείρεσθαι, καὶ πρόδηλον τὰ φαντάσματα ἡμῖν τῶν πρὸς τὰ εἴδη κινήσαντα ἀναφορὰν. ὥστε ἢ ἐκ ἅπαξ, ἢ δὶς, ἀλλὰ πλειάκις κινηθῆναι δεῖται, πρὸς τὸ ἀφ' ἑαυτῆς ὁμοίως τοῖς κινήσασι πρότερον. καὶ τοῦ μὲν μορφωτικοῦ καὶ μεριστοῦ κοινωνεῖ πρὸς τὴν ἄιδιον. τοῦ δὲ καὶ ἀφ' ἑαυτῆς πρότερον τὰ φαντάσματα, καὶ μὴ παρόντων ἔτι τῶν κινούντων, ἐξήρτηται ἡ ἀιδίων. τὸ δὲ εἰς ἕτερα ἀναφέρειν ἀεί, καὶ ἀφομοιοῦσθαι πρὸς τὰς διαφόρους φθορὰς ἡ ψυχῆς, ταύτῃ πρὸς πάσας τε ἡ ψυχῆς πέφυκε τὰς δυνάμεις, καὶ ἡ τὸ ἀφομοιωτικὸν ἡ ψυχῆς ἴσχειν ἰδίωμα. Ἐν τίνι οὖν ἡ φαντασία, ζητεῖ ὁ Θεόφραστος. οὐδὲ γὰρ ἐν τοῦ ἀιδιωτικοῦ. διὸ καὶ ἀληθὴς οὖσις ἡ ἀιδίων, ψευδὴς γίνεται φύσει ἡ φαντασία. οὔτε ἐν τοῦ ἀιδιωτείου· τὸ μὲν γὰρ ἐν τοῦ ἀιδιωτείου πάθημα, παρόντος συμβαίνει τοῦ ἀιδιωτοῦ· τὰ δὲ φαντάσματα γίνεται καὶ ἀπόντος. λέγω δὲ ἢ ἐν ἑτέραν εἶναι δύναμιν τὴν φαντασίαν παρὰ τὴν ἄιδιον, πρόσχημα δὲ· καὶ δῆλα ὅτι καὶ αὐτὴ πῶς κινεῖται, καὶ οἷον μὲν ὑποκειμένοις τοῖς ἀιδιωτικοῖς χωρὶς αἰσθήσεως. ἐξ ὧν ἐγείρεται, καὶ πῶς ἃ ἀναφέρει τὰ φαντάσματα· πάντως δὲ ταῦτα ποικίλλουσιν, τοῦ ὑποβαίνειν, καὶ ἀφ' ἑαυτῆς μετὰ τὸ ἅπαξ κινηθῆναι ὑπὸ τῶν δημιούργησιν, ὡς ἂν ὁρμήσει ἐγείρεσθαι. τὰς δὲ ἐμφάσεις τῶν ἀπὸ τῆς φαντασίας πρὸς ἄλληλα μιγνυμένων εἰδῶμεν, δείκνυται καὶ τὸ ἀιδιωτήριον, ὡς οἱ μορφωτικοὶ καὶ μεριστοὶ πλοῦσι τύπῳ, τὸ χωριστὸν σωμάτων οὐκ ἐμφαίνοντα. καὶ φανερὸς δὲ πολλάκις τὸ σῶμα συγκινεῖ μὴν ταῖς φαντασίαις, καὶ κατ' αὐτὰς διαπνεῖν, ἐμφαίνεται σύμφυτον καὶ τοῦ ἀιδιωτικοῦ τὰ φαντάσματα· ἀλλ' οὐκ ὡς ἀιδιωτικῶν. διὸ οὐκ ἔξωθεν, οὐδὲ ὡς ὑπὸ σωμάτων κινῶν δρώντων μεταλαμβάνουσιν, ἀλλ' ὡς τὰ φαντασικὰ δεχόμενον εἶδη, καὶ ἡ θαυμασιότης· ἐπεὶ καὶ ἡ λογικῆς ἡμῶν φύσεως, ἐμφάσεις ἴσως εἰς τὸ σῶμα καθήκουσιν, ὡς αἱ συντροφαὶ δηλοῦσι τῶν ἐμπάθων, καὶ αἱ τῶν ὀφθαλμῶν συναγωγαὶ ἐν ταῖς ζητήσεσι. καὶ εἰ καὶ τὰ σοφιστὰ ταῦτα σωματίβεται μόρια, πολλῷ πρότερον τὸ ἀισθητήριον αὐτὸ, ὡς ζωτικώτερον, δεῖται τὰ ἴχνη ἡ ζωῆς ἀναγκαῖα. καὶ γὰρ ἐν τοῖς μὲν ἀιδιωτικοῖς μόνως δεῖ ἡ ζωὴ, καὶ τὸ ὄργανον μόνως δεῖται ἀιδιωτηρίου· ἐν οἷς δὲ καὶ φαντασικὴ καὶ ὀρεκτικὴ, ἡ καὶ λογικὴ, καὶ τὸ ὄργανον δεῖται πρὸς τὴν ἡ ζωῆς ταύτης ὑποδοχὴν εὐπαθέστερον. δείκνυται δὲ καὶ τὰς φαντασικὰς ἐμφάσεις, ὡς φαντασικόν· καὶ ψευδεῖς, ἐάν ὦσι ψευδεῖς αἱ φαντασίαι. εἰ ὥσπερ ἅμα τῶν ἀληθῶν ἀιδανόμεθα, δυνάμεθα ψευδεῖς πρὸς αὐτῶν προβάλλειν φαντασίας, οὕτως ἐπομένως, ὡς μὲν ἀιδιωτικὸν τὸ πνεῦμα, τὰς ἀληθεῖς ἀπὸ τῶν ἀιδιωτικῶν δέχεται ἐμφάσεις· ὡς δὲ φαντασικὸν, τὰς ψευδεῖς ἀπὸ τῶν ἀιδιωτῶν, τὰς δὲ ἀληθεῖς ἀπὸ τῆς φαντασίας. ὡς ὅταν πρόσωπον ὁρῶντος τοῦ ἥλιου, πολλαπλασίαν ἡ γῆς φανταζόμεθα, ταῖς γεωμετρικαῖς ἐπακολουθοῦντος ἀνάγκαις. καὶ οὔτε τὸ φάντασμα τοῦ ἀιδίου ἐπειδὴ καὶ τὸ φάντασμα ἐν τοῦ ἀιδιωτηρίου. ἀλλὰ τῆς μὲν τῶν ἀιδιωτῶν ἡ ἄιδιος. τὰ δὲ τὰ φαντάσματα, ἀπὸ τῆς φαντασικῆς πρόδηλον, οὔτε ἀδύνατον, ἅμα καὶ ἀληθεῖς καὶ ψευδεῖς πρὸς τὸν αὐτὸν, οἷον πρὸς ἥλιον, ἔχεσθαι τὸ ὑποκείμενον ἐμφάσεις· ἐπειδὴ ἀπὸ διαφόρων δυνάμεων, καὶ κατὰ διάφορα ζωῆς εἴδη τὰ ἀνθρώπεια ἔχεται. καὶ οὐ κωλύεται, ἐν τούτῳ συμβαίνειν τὸ φάντασμα, καὶ τὸ ἄιδιον· ἴσως ἀνθρώπεια, ἢ ὡς μὲν ἡ αὐτὸ ὄντα στοιχείας, μὴ δὲ ἡ αὐτὴ δυνάμεως γινόμενα. ἐπεὶ καὶ ἡ δόξα ἐν ταυτῷ, καὶ ἡ ἄισθησις ἡ πρὸς τὸ ἡλιακοῦ μεγέθους, ἀνθρωπείως ἔχουσαι. διὸ μὲν ὧν ὡδὶ ἀπολογιζόμεθα. εἴρηται δὲ καὶ κἀκεῖνο, ὡς οὐ παρόντων ἀεὶ δεῖ τῶν αἰσθητῶν, πῶς τὸ κινεῖσθαι τὴν φαντασίαν· ἀλλ' ἐπειδὰν ἐγερθῇ, καὶ ἐν τῇ πρόληψει ἡ τοῦ μορφῆς. οὐ γὰρ οὕτω φασὶ λεκτέον, οὐδὲ ἁπλῶς. ἐρεσκόν γὰρ ἁπλῶς, ὑποκειμένῳ τινὰ δύνα-

μὴν, καθάπερ καὶ ἐπὶ τῶν ὑλικῶν. καὶ ὀλίγον πρόελθὼν, ἐπάγει· πάντα δ' ἂν φανείη καὶ ἐνόν ἄσπερμα, εἰ ὁ νοῦς ἔχει ὕλης φύσιν μηδ' ὁντινοῦν, ἅπαντα δὲ δυνατὸς ἐχέτω δὲ λαμπρὸν, τὸ δὲ πάντα ἦν· ἀλλὰ δια διελεῖν. ποῖον οὖν, καὶ πῆς ἡ διάκρισις; ἡ μὲν γὰρ ὕλη, τὸ τόδε τί· ὁ δὲ νοῦς, εἰ μὴ ἔστω, τὶ ἂν ἕτερος; κεῖται ἀναλογία ἦν καὶ τῇ δυνάμει λεκτέον, ἐπὶ τοῦ ψυχικοῦ νοῦ. ὡς γὰρ πρὸς τὴν φύσεως νοῦν, τοιοῦτον τὸν χωριστόν. ἡ μὲν οὖν ὕλη ὡς ἐρήτε, εἰκότως πάντα δυνάμει, τὸ μέν ἡ ἀιδιότης ὡς ἡ ὕλη. διὸ καὶ λέγετε. καὶ πρόειχεσθε κατ' οὐσίαν ἦν ἀιδιότητα λόγους ἡ ἀιδιότης. ἕτερον δὲ τρόπον δυνάμει λέγεται τὰ ἀιδιότα, ὡς ἐπὶ αὐτῆς ἐνεργείᾳ πρὸς τὸν πρόελθὸν, καὶ παρόντων καὶ μὴ ὄντων αὐτῆς εἰς τὸ ἀιδιότατον, δυνάμει πρὸς τὴν εἰκαίαν φύσεσιν. ὁ δὲ ψυχικὸς νοῦς, οὔτε ὡς ὕλης, ὅτι ὡς ἡ ἀιδιότης. καὶ γὰρ διὸς ὄντος, καὶ πάντων διὸν ἦν τῇ ἑαυτοῦ οὐσίαν πρόειχεσθε, καὶ ἀφ' ἑαυτοῦ φύσεσιν, ἐν ἑαυτῷ πρόειχει τὰ νοητά. ἀλλὰ δι' ἄλλην πρὸς τὴν ψυχὴν συγγένειαν, καὶ διὰ τὴν οὐσιώδη πρὸς αὐτὴν φύσιν, καὶ διὰ τῇ πρὸς τὸ μερισὸν πρὸς ἀπόδυσιν. αὐτὸς τὸ ἐκ ἡ ἀκραιφνῶς ἀμερίστε, ἐν πάντα ἀνομιλήσ ἐστὶν νοερᾶς οὐσίας τε καὶ φύσεσιν. ἐν τὰ ἐν αὐτοῦ νοητὰ, ἡ ἐαυτῷ περίεχει τὰ νοητὰ. ἀλλὰ δι' ἄλλην πρὸς τὴν ψυχὴν συγγένειαν, καὶ διὰ τὴν οὐσιώδη πρὸς αὐτὴν φύσιν, καὶ διὰ τῇ πρὸς τὸ μερισὸν πρὸς ἀπόδυσιν. αὐτὸς τὸ ἐκ ἡ ἀκραιφνῶς ἀμερίστε, ἐν πάντα ἀνομιλήσ ἐστὶν νοερᾶς οὐσίας τε καὶ φύσεσιν. ἐν τὰ ἐν αὐτοῦ νοητὰ, ἡ ἐαυτῷ φανερώτατα ἐκλάμπει, ἦν πρώτην νοητὴν ἐνοσκήνωσιν, καὶ ἡ ἀμφοῖν σωτηρία, διχαλασμένη πρὸς ὅλα· ἀλλ' ἐκ ἀκριβὲς, ὁποία ἡ ἐν ἑαυτοῦ χωριστῷ ἕνωσις. καὶ διὰ ταῦτα αὐτὸς τε πρὸς τὴν καθαρῶς ἀμέριστον γνῶσιν, τὸ φύσεως τελειότατον· δ' ἐστὶν νῷ, ἐν τὰ ἐν αὐτοῦ νοητὰ, τῆς ἐκ ἦν χωριστῶν νοητῶν καταλαμψεως, ἵνα τέλεια ἀπεστιλιδῇ νοητὰ. ὅθεν καὶ ὁ Ἀριστοτέλης χρῶμασιν αὐτὰ ἀπεικάζει, τῆς ἐκ ἦ ἥλιον λαμπούσης αὐγῆς· ἅτε ἀμφοῖν αὐτῶν σωκφὴ, εἰς τὸ ἀδιάκριτον συναιρεῖσθαι τὸν ἦ συνεπομένης ἀκραιφνοῦς ἑνώσεως. τοιοῦτον δὴ δυνάμει ὁ ψυχικὸς νοῦς, ὡς πρὸς τὸν χωριστὸν νοῦν. διὸ καθαρῶς ἐκεῖνον ἀμέριστον, ἐν ἀνομιλήνως ἀκραιφνῶς πρὸς τὰ νοητὰ ἑνοῦς λέγεται ἅπτεσθαι, καὶ πρῶτα ἐν τέλεια φῶτα, καὶ ὡς τὸν τοῦτον νῦν τελεσθῆναι. καὶ τὸ ἄγραφον ἦν γραμμάτων κατ' ἀναλογίαν ἀπ' αὐτοῦ ἀκούειν. τὰ γὰρ ὡς μὴ δ' ὅλως ἔχοντα τὰ εἰδῆ, ἀλλ' ὥσπερ αὐτὸς τῆς δυνάμει, ἔχ ὡς μὴ δὲ ὅλως ὢν νῦς, ἀλλ' ὡς νῦς μὲν, νοητὸν δὲ οἷον τοῦ τελεῖσθαι ἑαυτὸν τοῦ πρώτου δ' ἐσθαι νῦ. ὅτω καὶ τὰ ἐν αὐτοῦ νοητὰ, νοητὰ μὲν, ἀλλὰ τοιαῦτα οἷα τ' ἀπὸ ἦν χωριστῶν δ' ἐσθαι καταλάμψεως, ἵνα ἀκραιφνῶς ἦ νοητὰ· διὸ καὶ χρώμασιν ἀπεικάζεται τὸ γραμματεῖον, ὡς πρὸς τὴν τελείαν τότου εἰσῆν ἑαυτὸν γλυφὴν, ἄγραφον εἶρηται. ὅρος ἄρα κἀ ὁ Θεόφρας ἄτοπον ἀφαίνεται τὸ, ὑλικὴν ἀπλῆν φύσιν ἔχειν νῦν, τὸ ὅτως ὡς ὕλη μηδ' ἐν ἦν, ἀλλὰ πάντα δυνατὸν· καὶ μὴ δ' ἦν ὅτω λαμβάνειν πρακτικὴν ζητῶν δὲ, πῶς καθ' ἕτερον τρόπον δυνάμει λέγεται· ὅπως δὲ πρὸς τὰ πρόειτα, εἴρηται ἱκανῶς· καὶ ἅμα ὅτι τὸ δὲ πᾶς νῦς δυνάμει, ἀλλὰ πνεῖον ἀφικνεῖται.

Απορεῖ δὲ ἐξῆς, ὅπως γίνεται τὰ νοητὰ, καὶ τί τὸ πάσχειν αὐτὸ. δ' ἐσθ γὰρ ὥσπερ ὡς φύσεως ἄξια, καθάπερ ἀιδιότητος, ἀσωμάτου δὲ ἦν ἀσωμάτε, τὸ πάθος, ἢ ποία μεταβολὴ, καὶ πότερον ἀπ' ἐκείνε ἡ ἀρχὴ, ἢ ἀφ' ἑαυτοῦ. τὸ μὲν γὰρ πάσχειν ἀπ' ἐκείνε δόξειεν ἂν. δ' ἐν γὰρ ἑαυτοῦ ἦν ἐν πάθος. ἐοῦ δὲ ἀρχὴ πάντων ὧν, ἐν ἀφ' ἑαυτοῦ τὰ νοῆν. καὶ μὴ ὥσπερ ταῖς ἀιδιότησιν ἀφ' ἑαυτοῦ. γίνεσθαι μὲν ἦν τὰ νοητὰ, ἀλλ' ἐκ δὴν ὡς ὁ χωριστὸς νῦς τὰ πράγματα, διὰ τὸ διχαλασμένον, ὡς ἄρηται, ἦ ἑνώσεως. καὶ ὧν δ' ἡ συνάπτεται ἦ αὐτοῖς ἀκριβῶς, ἐοῦ τοῦ ἐνεργείᾳ τῷ συναιρέμενον, τοῦτο δὲ καὶ πάσχειν πῶς, διότι ἐοῦ ἐκ ἦ καθαρῶς ἐν πάντα ἀμερίστε τῶν χωριστῶν νοητῶν ἑνώσεως, ἐοῖον ἀφιστάσης, διὰ τῆς πρὸς ψυχὴν ὁμοφύλου, ὡς ἕτερον ὑφ' ἑτέρου· ἐοῦ τι τῇ ἐνεργείᾳ τῷ, ἐν ἐοῦ τῶν ἐν ἐκείνων νοητῶν τελεσθῆ. ἐπὶ δὲ αὐτὸς ἑαυτὸν τελειοῖ, ἀφ' ἑαυτοῦ τι ἐνεργούμενον, ἐν ἑαυτὸν σωτάσσων τῷ ἐνεργείᾳ νῷ, ἐν τῶν ἀπ' ἐκείνε τελεστικῶν αὐτενεργήτως ἐκόμενον. ἐν ἀδιάφθορα μὲν παντελῶς ἦ ἐνεργεία ἐκπεφοίτηκῆ νῦν· ἀλλά κέ τι ἐοῦ ἀπόδυσις, σωπᾶται ὅμως πῶς ἐκείνων, ἅτε νῦς ὢν ἐν αὐτὸς. διὸ ἐν ἐκ ἔξω τι ζητούμενον, ἀλλ' εἰς ἑαυτὸν εἰσιών, καὶ πῶς ἑαυτὸν ὡς ὅτι μάλιστα σωαιρέμενον, ἐν ἐοῦ τοῦ ἐνεργείᾳ τελεῖσθαι νῷ. διὰ ταῦτα τοίνυν ἕτερος, ἢ ὡς δὲ ἀιδιότης πάσχει ἐν ὅλως ἀνειώς, ἀλλὰ καθ' ὁμωνυμίαν πάσχει ἐνεργεῖ δὲ μᾶλλον. τῇ γὰρ ἑαυτοῦ ἐνεργείᾳ ἐν τὰς ἀπ' ἦν πρώτων δ' ὑλικῆ τελειότητος, ἐν ἐκ ἔξωθεν ἐσδ' ὑλικῆ ἄπερ νοῦ. δὴ γὰρ ἐν αὐτὸς τὰ πράγματα, τελεωθεὶς δ' ἕτερος, ἀνομιλῶν τοῖς

ἑαυτ-

ἑαυτῷ ναοῖς, καὶ ἅμα καὶ θεῖς ἱεράσθοις συμμιμούμενον, ὅσ' μὴ ἀπιπτάδῃ τὰ αὐτὰ τῷ πά-
θῳ. ☪ γὰρ γῆ μὲν καὶ τὰ νεκτὰ εἰς τὴν νῆν, ὡς καὶ τὰ ἀειδῆ εἰς τ' ἀειδησιν· ἀλλ' οὐκ
ἔξω θεν, ἐπειδὴ μὴ λειχήνεσι· διὸ μία ἡ ἀμφοῖν, τοῦτο τὸ πρὸς τὰ νεκτά, ☪ τῷ νοητῷ εἰς τ'
νῆν ἡ γένεσις. καθὸ δ' ἀναπαύεται, ἀλλ' ὁ νοῦς ὅτι τὰ νοητά. ἔτι ☪ ὧδι τ' ἀειδησεως τὸ πάθος
πρὸς τὸ ἀειδητήριον συμβαίνει, ἐπεὶ τὸ πρῶτον ἀειδητὸν κατ' οἰκείαν τελειότ' γένεσιν,
καὶ τὸν ἐκ τῷ ἀειδητῷ λίνησιν ὁ παθητικῶς, ἀλλ' ἐνεργητικῶς ἐχόμενον. μᾶλλον δὲ ὁ νοῦς
ἀφ' ἑαυτοῦ γένεσιν, καὶ τὸν ἐκ τῷ νοητῷ τελέωσιν, ὁ παθητικῶς, ἀλλ' ἐνεργητικῶς ἐχο-
μένη· εἰ ☪ δ' ἐχεσθαί δ' ἐστι φάναι, ἀλλὰ μὴ πάθει ἀφ' ἑαυτ'. ἀφ' ἑαυτ' γὰρ ἀρχόμενος, τελεοῖ).
☪ ὅλως γὰρ τοῖς ἐτέροις τὸ πάθος, ὡς ἔξω θεν διαφερομένοις. ὧν ἢ τοῖς αὐτὰ γένεσθαι
ἐνεργοῦσι, καὶ ὅλοις δ' ὅλῳ ἐνεργητικοῖς, ἀδύνατον ὑποπεσεῖν τι πάθος, εἰ μὴ ὁμωνύμως. ☪
γὰρ τῇ οὐσίᾳ ὄθεν, ἐνέργεια δ' ὑστέρως, καὶ ὁ δυνάμει νοῦς, αὖτη δ' ἐνέργεια αὐτίκατα ☪ τοῦ
πάθει, ☪ ἐκ ἄν ποτε παθητικῶς διατεθείη. ☪ ἁπλῶς δὲ ἐν τοῖς χωριστοῖς σωμάτων ἀσωμα-
τοις, ὅπερ ☪ αὐτὸς φησί, τί τὸ πάθος, ἢ ποῖόν μεταβολή. καὶ τὰ μὲν πάθη, ἔξω θεν· ὁ δὲ νοῦς
ἀρχή, ☪ ἀφ' ἑαυτ'· ὡς ὃν παθητικὸς. εἰ γὰρ ὅλως ἀπαθὴς φησίν, οὐδ' ἐν νόησει· ἡ δὲ τῷ νοη-
τῷ τελέωσιν πάθος καλῶν· ἐπεὶ πάντα καθαρεύειν τ' νῆν ἀνάγκη. ἐπεὶ δὲ ☪ ἐκ τῷ νοη-
τῷ κατ' οἰκείαν τελειότ' γένεσιν, οὐχ ἧττον κοινότερον, ἀλλ' ὁ λυσίτελες αὖ τῷ πάθει ἐκεῖνο
ἀπέοικεν. ἀπαθὴς γὰρ ὁ νοῦς φησίν ὁ Θεόφραστος. εἰ μὴ ἀρα ἄλλως, ἢ τὸ παθητικὸν, ἐξ ὡς τὸ
λυπητικὸν (ἀτελὴς γὰρ ἡ λύπησις) ἀλλ' ὡς ἐνέργεια. ταῦτα δὲ διαφέρα· χρῆσθαι δὲ ἀναγκαῖον
ἐνίοτε τοῖς αὐτοῖς ὀνόμασιν. ὁρᾶς, ὅτι ὁ διανοεῖς, ὁδὲ ἡγεῖται, ἢ τινα λύπησιν, ὁδὲ ἐξω θεν,
ἀλλὰ κατ' ἐνέργειαν τὸ πάθος ἀφορίζει) ὧδι τῷ. συγχώρησιν ἢ ἀξιοῖ τῇ τ' ὀνομάτων χρή-
σει, διότι ἐκ τῷ ἀειδητῷ ☪ ὧν τὰ νοερὰ μεταφέρομεν τὰ ὀνόματα. ἀξιοῖ δὲ ἀφορίζεσθαι τὸ
πάσχειν. ☪ ἆρα), ὅτι κατὰ τ' ἀρετ' ἐνέργειαν τὸ πάθος τελέωσιν, ἐνεργείᾳ τῷ δ' ὑστέ-
ρᾳ τελεσμένῃ, ☪ πῶς νοητὸν ὑπὸ νοητ' πάσχειν· ἐπειδὴ ὡς νοητ' δ' ὑστέρου, τοιοῦτον ὡς ἐνέρ-
γειόν; ☪ ὡς ἄρχον, ☪ αὐτοενέργητος δείκνυσθαι ὑπὸ τ' ἐρέσθου. ☪ πῶς αὐτὸς ἑαυτ' τε-
λεοῖ, διὸ ἓν ὡς ἄρατ' ☪ τὰ ἀπ' τοῦ ἐρέσθου αὐτοενέργητος δ' ἐχεσθ'. Καὶ διαπορήσειεν ἄν τις, ἢ ὁ
μὴ νοῦς ἀεὶ ἐνέργεια, ἡ δὲ ψυχὴ ἐκ ἀεί· ἔστι γὰρ ☪ πρόσθεν ὅτε νῷ, ἐν τῇ πᾶς τὰ σώματα τροφῇ.
ἰσόκασι δὲ οἱ ἄνδρες ὅτοι, ☪ ὁ Ἀριστοτέλης ☪ ὁ Θεόφραστος, ὅπερ ☪ ἄνω ἔφαμεν, νῆν ἐνίοτε
☪ πᾶσαν τῇ λογικὴν παρασκευάζειν ζωὴν, ὅπου γε ☪ μέχρι φαντασίας τὸ τ' νῦ διατείνειν
ὄνομα. ☪ ὅτως δύλογος ἂν ὧδι θ' ἡ ψυχῆς ζωογόνος, διαπέρ ἐκ ἀεί. ἐ, τὸ μὴ ἔχειν δ' ἡ τῇ διάκριν,
ἀλλὰ τὸ πᾶς τὰ δ' ὑστέρα ☪ σωματικὴ. καὶ ὅλως ἔξω ἑαυτ' ἐκτείνεσθαι, διὰ τὸ ἀμερίδιον τ'
μερικῆς ζωῆς, ὑφαιρεῖ εἰς ἑαυτ' τροφῆ, ☪ τῇ πᾶς νῆν σωμάτων ἡ τελέωσις αὐτῇ. ὃν δ' τῇ
πᾶς τὰ σώματα ῥοπῇ ἡ τ' νοερὰ ἀπόστασις. τελεῖται δὲ ☪ ἡ ψυχὴ ὑφ' ἑαυτ' τε ἀρχομένη,
☪ ἑαυτ' πρὸς αὐτὸν ὁ νοῦν, ☪ αὐτοενέργητος, ☪ τὸν ἐπ' ἐκεῖνα δεχομένη τελέωσιν. ἐπεὶ
φησί, τὸ ὑφ' ἑτέρᾳ λυπεῖσθαι τῇ φύσεσθαι, εἴη τ' νῦ, ☪ ἄλλως ἄτοπον· ☪ πρότερον τὸ πυεῖν,
ὕστερον ἑτέρου τ' νῦ. καὶ ἐκ ἐφ' ἑαυτ' τὸ νοεῖν, εἰ μή τις ἄλλως ὁ λυπῶν νοῦς. καὶ ταῦτα ἀληθῆ,
ἔστι τῇ μετεχομένῃ ὑπὸ ψυχῆς ἀμέσως) ὑσίαν καλοίη νῦν, ἔστι αὐτῇ τῇ λογικὴ ψυχῇ.
Ἀλλὰ τί τὸ ἐπαγόμενον; εἰ γὰρ ἐνεργῶν φησί γίνεσθαι τὰ πράγματα, τὸ δὲ μάλιστα ἑκάστου
ὄντος, τὰ πράγματα ἂν εἴη ὁ νοῦς. ἐ μόνον γὰρ τὰ νοήματα, ἀλλὰ ☪ νοῦς τότε μάλιστα ὄντως, ὅταν
νοῇ. διὸ ἑκάστου ἔφη· εἰ δὲν ὅτε τὰ πράγματα ὄντι, τότε ☪ νοῦς ὄντως, ὁ νοῦς ἂν εἴη τὰ πράγμα-
τα. ἆρα δὲν ὅταν μὴ νοῇ, μὴ ὦν τὰ πράγματα, οὐδὲ νοῦς ὄντι. ἢ ὁ μὴ ὄντως νοῦς, καὶ ὁ δυνάμει,
ὑπὸ ψυχῆς μετεχόμενον, νοεῖ, ὅτι ὦν ☪ αὐτὸς, εἰ καὶ δ' ὑστέρως τῇ οὐσίᾳ ἐνέργεια. ὧδι δὲ τ'
μερικῆς ψυχῆς, ἔχει ἂν χάριν· ἡ ἀφελεῖα· αὕτη γὰρ ☪ ἐκ ἀεὶ νοᾷ. ἆρα δὲν οὐδ' ὅτι, πρὶν νοῆσαι
ἢ ὅτι μὴ οἷον ὕλη, εἰδοποιεῖσθαι δὲ ἔξω θεν ὧν γενομένους τοῖς πράγμασιν, ὅταν γινώσκῃ. ἀλλὰ
☪ ὅτι τι πρὶν ἐπίστασθαι ἡ ψυχὴ, ☪ ἐκ ἔξω θεν, ἀλλ' ἀφ' ἑαυτ' ἀρχὴ) τε ☪ πεφύκασι τὰ γνω-
στὰ, ☪ εἰς ἑαυτ' οἰκεῖσθαι ὑείσκει τὰ πράγματα. ☪ πρὶν δὲν γνῶναι ὅτι τὰ πράγματα. ἀλλ'
ἐπειδὴ ☪ ταύτῃ μιμεῖσθαι πῶς ἡ ψυχὴ, ὡσ' μὴ τῇ οὐσίᾳ εἶν ὑφ' ἑαυτ' δ' ὑστέραν δὲ, ἴσχειν ☪
πεφύκασαν ἀεὶ ἡ οὐσίας ἐπιστημονικὴν ὑφ' ἑαυτ', ὥσπερ ὅτι ☪ ὅταν μὴ ἐπίστασθαι. ὅτω ☪ τὰ
πράγματα ὄντι ἐκ ὑφ' ἑαυτ' ἀλλ' ἐσωθ' ὡς. δ' ἐ γὰρ ἡ τὰ ὑφ' αὐτῇ πράγματα ὄντως ἐχως
τῇ ψυχῇ νοεῖν, ἃ ὡσ' ἔν νόημα, ἀλλὰ ὡσ' γνωστὰ ὑφ' ἑαυτ' ὑφ' ἑαυτ' καὶ γνωστὰ ἐκτεινόμενα, ἢ

δ' ὑστέραν καὶ πθοιοῦσαν ἐκ τῆ οὐσίας ὑφίγλαυ. ἐ μὲ ἀρα ἐκ τ' ψυχῆς, οὐχ ἁπλοῶ ἐδὲ μονοειδὲς, ἐδὲ τὸ αὐτὸ ἐδὲ τὸ ὑφίγειν· ἀλλὰ τὸ μὴ μόνιμον, τὸ δὲ μεταβαλλόμενον. πόθι δὲ τῆ μένουσαν τῆ μεταβαλλομένης πθοίσης, κατ' ἀμφοτέρας τῆ ὕλης θεωρεμένης ψυχῆς. καὶ δῆλ. ὅτ. ἅμα τι μένούσης καὶ μεταβαλλομένης, ⊂ ἅμα τι ἐκ ὑφίγεσης ἡτῆ τῆ λεύθριον τῆ συμφυῆ τῆ μονίμῳ οὐσίᾳ ὑφίγαιαν, καὶ ἡτῆ τῆ ἕξει πθοιοῦσαν καὶ μεταβαλλομένῃ ζωλὼ· ὅταν αὐτὸ πόθι τὰ δ' ὑστέρα καὶ μεσιτὰ ὅλης τριφῆ πῶς τοῦτο, ὑφίτεσης δ' ἕξη μετὰ ἀιδιότητος χρόμένης. ἀλλ' ὁ πῶς τὰ ὠδιοπτὰ, ἅπερ τὰ ὑφ' αὐτῆ ὄντα πράγματα. ὁ δὲ ὑπ μᾶλλον πῶς τὰ νοητὰ, οἷς δῆλ. ὅτ. ὕλης τ' σωνάπτῃ ἡτῆ μὲν εἶναι σωνέχειαν. καὶ ὅταν δ' πῶς τὰ φ' αὐτῆ μὴ νοητὰ τῆ πθοιελημμένῃ ὑπανακλίσει ζωλὼ τι καὶ ὑφίγλαυ, ὁ πόθι πάντα ἅμα ὑφίγᾶ, ἀλλὰ νῶ μὴ ὑφιάσι, νῶ δὲ ἄλλα, δῆλ. τῆ μεσιτὴ φύσιν. Τὸ ἂν δυνάμα καὶ ὑφίγασα, ἡτῆ τῆ μεταβολῆ. ἢ ὅταν μὲ ἦτ ἢ πθοιοῦσα ὑφίεγεια, καθ' ἣν ἡ ὕλη ἐμᾶ, πότε τῆ τοῦτης πθοιελημμένῃ τῆ μένουσαν οὐσίαν δυνάμῃ φαμὲν, ὅταν δὲ τὰ πράγματα, οὐκ ὑφίγᾶσαν δὲ ἡτῆ τῆ πθοιοῦσαν ὑφίεγειαν. διὰ ἂν μὲ πάντα ἅμα, ἄλλο τι δ' ἄλλα γινώσκει, ὁ δῆλ. ὅτ. καὶ ὅτιμ ἄλλο τι ἄλλα. καὶ οὐδ' ἐ ποτι τὰ αὐτὰ, δ' ὅτι ὁ πάντοτι μεταβάλλει. ἀλλ' ὅδε τί, ⊂ τὸ μένον ὑδὲ ἐ ψυχῆς, καθὰ ἀεὶ ἔσκεν ἐν αὐτῆ τὰ πράγματα. ⊂ γν ἄτοπον φασὶ, εἰ δυνάμει μὴ ἄμ μαθ' ἓν ὅταμ. ὑφίεγεία δ' ἐτρον, ὅταν μὲ ἑαυτὸν νοῆ. τὸ δὲ ἄλλο καὶ ἄλλο νοῶμ, ὁδ' ἐ ποτι ὁ αὐτὸς. ἄκειτ⊖ γν ἰς αὐτὸ γε, καὶ ἄπαικτος ἡ φύσις ἀμεικ ἐλίγχειν τὸς δυνάμει πάντα καὶ μαθ' ἓν ἐν καθ' αὐτὸν νῶ ὑποπθεμένος. πρῶτον μὴ γν, ὅταν μὲ νοῆ, ὁδ' ἐν ἔστι. ἔπεστα δ' καὶ νοῶμ, ὅταν ἄλλα, καὶ μὲ ἑαυτὸν νοῆ, ἕτρον τί ἔστι, καὶ ἐκ αὐτὸς, ἄλλο τι ἄλλ⊖, καὶ ἀεὶ μεταβαλλόμε⊖. δὲ φασὶμ, ἐχ ὅτω λκπέον, ἀλλ' ὡς ἐλέχθη πρότερ. ὦ οἷς ἀξία ἡτῆ ἀναλογίαν ἀπέαμ τὸ δυνάμῃ τῆ ὑφίεγείας. καὶ μὲ ὡς ὕλη φ' ὕλης, ὅταν καὶ ὕλη φ' νοῦ. τὸ δὲ γὰρ τ' ἐν τὸν νῶν, μὲ δὲ μὲν ὡς ὕλη φ' ἀιδιότητος. αὖτα μὴ γὰρ, ὡς καὶ νῶ ἐπάγῃ, ἐκ ἄνδυ σώματ⊖· ὁ δὲ χωρισὸς. δὲ φ' ἕξω πθοιελόντωμ, ὁ δὲ πῶς τῆ τελάσιμ. καὶ ὅταν ἄρα μὲ γινώσκει ἡ ψυχὴ, ὑφίεγεία πάντα ὄντ, ἡτῆ τῆ μένουσαν καὶ ὑσιώδ' τελό ντα. ἐλάττα δὲ ἡ ἡτῆ πθοσολλὴ ὑφίεγεία. δὲ δυνάμῃ ὡς πῶς τοῦτ⊖. καὶ ὥδ' ἡ συμφυὴς ὄντ ζῶς ὠδιοπτῶς, ὅταν ὑποῶ ἐπίσκ), ὑφίγαία ἔσπ, ὅπερ τὸ ἐπίσκειν. ὁχ ἑτέρα ὄντ ἑαυτῆ. δὲ αὖτα ἡτῆ τὰ ὠδιοπτὰ πάντα ὑσιῶ). ἀλλὰ δ' φαίνεται καὶ γινομένης πῶς. ὅταν γν ὕτως ἔχοντα γράπται, ὡς ὠδιάμειν κατ' ὑφίεγειαν λέγεται. ἔστ δὲ συμβαίνειν φαμὲν, ὅταν δυὰ) δ' ἀὐτὸ ὑφίεγᾶμ. ὄτ μὴ ὃν καὶ τότε δυνάμει πῶς, ὁ μὲν ὁμοίως, ἡ πεῖμ μαθεῖμ καὶ εὑρεῖμ. ὁσὸ τινὲς ἂν ἡ γράσις, ἡ πῶς. εἰ τὸ ὂν ἔ ἕξιος καὶ δυνάμως, ἅτι ὑσίας. ἔασι δὲ μᾶλλον ἕξιος. αὖτα ἡ εἶναι τελειῶ τὸ φύσιν. γίνε) μὴ ὃν πῶς ἡ ψυχὴ, ἐτῆδὲ μὲ ὄτ μονοειδὲς, ὡς τὰ νοητὰ· μὲ δὲ καθαρῶς μονίμως. ἅμα δὲ μένῃ, ἡ ἄμφω ἐχει τῆ μεταβολῆ, ἀμφίβολές τι ὄτ δῆλ. τῆ μεσότητα ἡ τῆ ἐν λυπόσει ἀφορεζομένην ζωλὼ. δὲ καὶ ὡς ἄγνοιαν ὑποφέρεται ἡτῆ τῆ εἰς τὸ χεῖρον ῥοπὴ, καὶ πῆ ὥδ' ἔσκεμ αὖ τελειῶται ἡτῆ τῆ ὕλη τὸ λειῶθον τραφὲν. δὲ καὶ ἀτελὴς πῶς γίνε), καὶ τελεία. ὅταν μὴ ἀγνοῆ, ἀτελὴς. καὶ δῆλ. ὅτ. δυνάμει, ὥδ' ἡ τῆ Γ εἶναι δυνάμῃ ἔχει καὶ ποτι. ὅταν δὲ ἐπίσκ), τελεία, δὲ ὑφίγαία μὲν τὸ ὑφιεγῶν ἡ τελειότης. ἐπὶ δὲ ⊂ ὅταν ἐπίσκ), τὸ πάντως ὑφίγᾶ, δ' ἐνέργεια μὴ ὄτ καὶ τότε. τὸ μὲν ὁμοίως, ὥσπερ καὶ πεῖμ μαθεῖμ ἢ εὑρεῖμ, ἅτι τῆ ἕξειμ ὡδ' ἡ ἀπλωθεῖα, ⊂ τελιώσασα τῆ Γ ὥδ' ἐσημενικῶμ ὑφίεγᾶμ πθοελικτικὴ δυνάμῃ. ὑπὸ ἴνα⊖ ἂν φησὶμ ἡ γράσις, ἅτι ἕξιος ἡ δ' ἐνέργειαν, ἅτι ὑσίας, τοτὲ δὲ πότερον, καθ' ἕξιμ μόνον καὶ δυνάμῃ ὧν τῆ ψυχῆ ἡ μεταβολὴ, ἢ ἡ κατ' ὑσίαν. Επεὶ ἂν ἐκ τ' ὑσίας ἄν τι ἕξις ἡ ὑφίεγαι ἀδιάκοπον ὑποτίθεσθ) τῆ ὑσίαν, μένουσαν πάντα ἀμεταβλητον, ⊂ ἀεὶ ὡσαύτως ἔχουσαν. ποτὲ μὲ τελέων ⊂ ἀγαθοδοῶν ὑφίεργᾶν ἐπὶ ἐκβλητὸν, ποτὲ δὲ ἀτελῶν ⊂ διεστραμμένων. ἀλ γν ὑσίας, Γ ὑφίεργᾶν ἀτίας. ⊂ ὁποῖαι ἂν ὦσιν ἀὶ ὑφίεγαι, ζᾶτον ἡμῖν ⊂ τ' δυνάμεως, ἡ τ' ὑσίας τὸ ἀδὲς συλλογίζεσθ) πῆ ἔχον). εἰ ἡ δῆλ. ὑφίεγεια νοῆ τὸ ὅλς, ⊂ δῆλ. δυνάμῃ τι ⊂ ὑφιεγάας, ἡ τὰς μὲ ἀεὶ τελείας, τὰς δὲ ποτὲ μὲ ἀτελῆς, πότε ἡ τελείας οἰκείας· εἰ μὲ δυνατὸς σωμένας, πολλὰ ζῶα τὸ φ' ποιῆσαι, ⊂ πανταχῶς ἀκρήσαι τῆ ἱερᾶμένα ὑσίαν, ὡς μή τι αὖχεῖαν τ' ζωῆς, μήτε κοινόν ἔ ἔχειαν. ἄγε ἡτῆ τῆ δ' ὑστέραν, τὸ δὲ μέρος ἀτελὲς ⊂ τέλεον φ' ὧ ἡ αὐθεντικὰς ὀείζε) ζωὴ. εἰ ἡ χέσις λύσειμ δῆλ. ἢ λύσις, ἢ ζωὰς, τῆ γνῶσιμ ζῆμ δ' ναῖμ μὴ

ἀνα-

ἀναιρεῖν, ἵνα μὴ χρεῶν, ἢ ἄλλῳ πλήθει πθσίοικε, τὸ ἡμέτερον, σωίχη᾽) ὡς γὰρ πάντα, ἡ πῶς μίαν συμφύη᾽) ἀρχὴν· τὸ γὰρ ὅσον ζητήσομεν. πότερον μονοειδὲς ὂν ἢ ἀπειρον παντὶ, καὶ ἀμετάβλητον. ἀλλ᾽ ὅτω πάλιν ὑδέμία ἔστι ποτὲ ἐν ταῖς ψυχαῖς, ἢ κατ᾽ οὐσίαν, ἢ κατ᾽ ἐνέργειαν ἀτέλεια, ἢ κακία, ἢ πάθος. ἀκολουθοῖ γὰρ τῇ οὐσίᾳ, ἡ δὲ ἐνέργεια. ἀλλ᾽ ὑδὲ παντὶ μεταβλητὸν, οἷον τι συγχωρεῖν. σφαιρικὴ γὰρ ἡ ζωὴ ἐν ταῖς μεταβολαῖς. Αμφω ἄρα ἡβῇ τὸ ἀμέλιχ), ἡ μερικὴ ψυχὴ δῆ ἴσα σωιλικφι, ἡ τὸ μόνιμ), ἡ τὸ μεταβλητὸν· ἵνα ἡ ζωὴ παντὶ ἡ μοότης σώζη᾽). τὰ μὲν γὰρ ἱερὰ πῶμα μόνιμα· τὰ δὲ ὄντα, παντὶ μεταβλητά. ἡ δὲ μερικὴ ψυχὴ, ὡς μὲν τι πᾶσι τοῖς πρωτοσμίοις γνῶσι συμμεμιγμένον τι ἡ συμπλεκομένον, τὸ μόνι) μένον, ἀλλὰ ἡ μεταβλητόν. ὅσα δὲ ταῖς ἕξεσι μόναις, ἀλλὰ ἡ ἡβῇ τῆς οὐσίας μεταβλητά ἐστι, ἡ οἶμαι ἡ αὐτὸς ὢν δ᾽ ἡ μένει μεταβλητά, ὅ δ᾽ ἡ οἶμαι ἡ αὐτὸς ὢν δ᾽ ἡ μένει μένοις, ἴσως μᾶλλ) φασὶν ἕξεως· σφαίνεται μὴ γὰρ ἡ ἡβῇ τῆς ἕξεως μεταβολὴ ἡ γίνωσις. διὸ μᾶλλον αὐτὸ ἢ τὸ μᾶλλ) φαίνεται ἀνιέσθαι, ἡ τῇ ἡβῇ οὐσίαν τελείωσις. διὸ ἡ ἐπάγει αὐτὰ ἢ οἷον τελεῖν τῇ φύσιν τ᾽ ἀνιεγόντως, δ᾽ πλασ᾽ ὡς τ᾽ πρότερον ἔσαν τελείαν. ὑδὲ γὰρ ἂν παντὶ τελείας ἔσης τ᾽ οὐσίας, ἀτελὴς ἦν ἕξις ἡ ἀνίεμένη. ἀλλ᾽ ἡ ἐν ἅπασι τοῖς πρωτοσμίοις γνῶσι συμμεμιγμένον τι ἡ συμπλεκόμενον, τὸ μόνι) μένον, ἀλλὰ ἡ μεταβλητόν. ὅσα δὲ ταῖς ἕξεσι μόναις, ἀλλὰ ἡ ἡβῇ τῆς οὐσίαν μεταβλητά ἐστι,

οισὶ, ὡς τὰ ἄϋλα· τὰ δὲ κατ' ἐπίνοιαν, ὡς τὰ ἡβῇ ἀφαίρεσιν. οὕτω καὶ νοητοὶ ἄμφω, τὰ μὴ ὡς ὄντως χωριστὰ, τὰ δὲ καὶ τῇ διανοίᾳ χωρίζεται, ἀλλ' οὐκ ἄν ἄλλως ἢ ὑλικῶς ὁρισθεῖται. ἢ μᾶλλον ἐκεῖνο, ὅτι τὰ πρὸς τὸ νοῦν ὄντα διττὰ, ὥσπερ τὰ χωριστὰ καὶ ἄϋλα διαπεφήνθη, ἵνα μὴ κατ' ἐπίνοιαν, ἀλλὰ ἐνυπάρξει τὸ χωριστὸν ἀκούσωμεν. ὡς γὰρ τὰ ἄϋλα ἔδει ὄντως χωριστὰ, οὕτω καὶ ὁ νοῦς χωριστός. καὶ γὰρ πρῶτον ὑλικὸν τὰ ἄϋλα ἀνάγκη, μὴ νοητῶς ὑφεστῶτα, ἄτε ἀμίγεια ὄντα, καὶ ζωῆς ὅλα δι' ὅλων, καὶ γνώσεως ἀνωμιλήτου πλήρη. ἡ γὰρ ἀζωΐα καὶ ἡ ἄγνοια, ἡβῇ εἴρηται. ἡ δὲ εἵρεσις, ἐν τῇ πρὸς ὕλην μίξει. ἐπεὶ δὲν νοερὰ τὰ ἄϋλα, δι' ὅλου ὡς καὶ ἐν νῷ· καὶ ὁ νοῦς αὐτὸς τὸ εἶναι ἄϋλος, καὶ τοῖς ἀΰλοις συνεσίωται ἀΐδιον. ἄτε ἀμίγεστος ὄντα ἡ ζωὴ τε καὶ ἡ γνῶσις, ὡς ἑαυτοῖν ἰσραμιλῆ, καὶ ἐν ἑαυτοῖς τὰ ὄντα εὐρίσκεσθαι. ἐπεὶ δὲ καὶ ἐν τοῖς ὄντως χωριστοῖς καὶ ἀΰλοις πράγμασιν, διαφορὰ τις δὴ καθ' ὑπόβασιν. τὰ μὲν γὰρ πάντα ἀμίγεστα, τὰ δὲ μετά τινος ἀνωμιξίας. τὰ δὲ μόνα, ὡς ἀμίγεστα μὲν, ὁμοιοπαθῆ δὲ ἧττον ἀνωμιξιπαθοῦντα· οὕτω καὶ τῶν πρώτων μὲν ὁ ἐνεργὸς χωριστὸς, ἁπλούστερος δὲ ὁ διωάμει ὢν μετεχόμενος ὑπὸ ψυχῆς. ἡ αὐτὴ ἡ λογικὴ. καὶ γὰρ αὕτη, εἰ καὶ μετὰ ἀνωμιξίας, ἀλλὰ καὶ σωάγει, καὶ εἰς τὸ ἀμίγεστον σωαιρεῖ· ἀφ' ἑαυτῆς τι ἀρχῆται, καὶ ἐν αὐτῇ ἡωρεῖ τὰ ὄντα, καὶ αὕτη αὖτε χωριστὴ, καὶ τῶν χωριστῶν. ὅθεν δὲ πλήρης λόγος. Πάλιν δὲ ὑπομιμήσκει φιλοσοφώτατα ὁ Θεόφραστος, ὡς ἡ αὐτὸ τὸ εἶναι τὰ πράγματα τοῦ νοῦ, ἡ διωάμει καὶ ἐνεργείᾳ λεπτῶν οἰκείως· ἵνα μὲν ὡς ὕλης ἡβῇ εἴρηται τὸ διωάμει, ἃ ἡβῇ τῶν ἔξωθεν καὶ παθητικῶν τελείωσιν, τὸ ἐνεργείᾳ ὑπονοήσωμεν. ἀλλὰ μὰ δι' ὡς ἔοικε διαδόσεως, ἐνδεᾶ δι' ἣν διαδοτικὸν λυπήσεως, ἃ τοῦ λόγου γίνεται πολλοῖς, ἡ αὐτὰ τὰ ἔξω λαμβάνων ὕλας θεωρητικά. ἀλλὰ νοερῶς ὑπὸ τοῦ ἡ τὸ διωάμει, ἡ τὸ ἐνεργείᾳ εἶναι τὰ πράγματα λεπτῶν· καθ' ἕνωσιν μὴ ἀμίγεστον, καὶ ὅρον ἀπραίφνη, ἡ τελέστητα ἀνωμίκτου τὸ ἐνεργείᾳ. δῆλον γὰρ ὁ ἐνεργείᾳ νοῦς, τὰ πράγματα τοῦ ἡβῇ μέθεξιν, τὸ δὲ διηρημένως, τὸ δὲ ὡς ἄλλως, ἀλλ' τὸ δὲ ὡς δεόμενος τοῦ αὐτοῦ, ἃ τελέσμενος. ὡς δὲ αὐτὸς ἂν τὰ πράγματα, ἡ ὁ πάντων ὅρος, καὶ ἡ τελειότης. ἡβῇ δὲ τῆς μιᾶς ἱστότητος σωαφοῦς, ἡ τῇ εἰς τὸ δεόμενον πῶς, καὶ τελέσμενον ὑπόβασιν τὸ διωάμει, διαφανίσειεν μὴ ἂν ἡ λογικὴς ψυχῆς ἡ ἱστότητος ἐκφανομένης, ὡς καὶ ἡ θεωρία αὐτὴ διὰ τοῦ μετὰ ἀνωμιξίας σωαιρομένη θεῖς γνωστῆς. τὸ δὲ αὐτὸ πάντα μεμεθῆκε, ὅτι διαπᾶσα ἡ πραγμάτων. τὸ γὰρ ἂν εἰς τὸ ἀμίγεστον σωαιρεῖ, τὸ δὲ ἀφ' ἑαυτῆς, ἡ ἐν ἑαυτῇ ἰθύνεται τὰ γνωστὰ. ἀλλ' οἷον λειχαινομένη, ἔχουσα τῆς πρὸς τὰ πράγματα ἕνωσιν. διὸ ἡ ἁπλῆ τοῦ ἀκραιφνῶς ἀνωμίκτου, ἡ ταύτῃ διωάμει. διαφανίσειεν μὴ ἂν ὁ χαλασμὸς ὅτος ὑπὸ ἡ ψυχῆς ὑπὸ τὸ δὲ μετεχομένου ὑπὸ αὐτὸ νοῦ, διὰ τῆς ὑπόβασιν, ἡ μετεχομένου, καὶ τοῦ ἀνωμίκτου, καὶ παντελῶς ἀμιγέστου ὄρου ἀπωχημένου, ἡ ὑπὸ ἐκείνης ἡβῇ ἕσιαν τελεσμένου, ὁ δυνάμει. ἀλλ' ἐπεὶ δὲ αὐτὸς ἀμιγέστου, ἡ ἡβῇ ἀπόστασιν, τὸ δὲ διὰ παντελοῦς ἱστότητος ἀπὸ τοῦ πρώτου ὑπόβη. διὰ ταῦτ' ὅτι ὡς ἱστορικὸν τοῦ, ὅτι ὡς ὑφ' ἱστορίᾳ τελεῖ, ἀλλ' ἑαυτὸ καὶ τῷ ἐκείνου τελείῳ ὅρῳ, ὡς δ' ὑστέρου ἄν ὅπερ ἐκεῖνο. καὶ ἡβῇ διὰ ὑστέρας ζωὰς, ἡ πῶς ἐκεῖνο ἀνωμίκτου ἕνωσιν. ὅτως ἂν οἰκείως τῇ διωάμει ταῦτα τοῦ νοῦ λεπτῶν. Καὶ μοι δοκεῖ ταῦτα μιμήσασθαι λιάνταιδα, τὸ δ' ἂν οἰκείως λαμβάνῃ, ὑπὸ δ' ἄμβλου τὸ ἄγραφον γραμματεῖον· φησὶ δὲ καὶ ὑπὸ τοῦ Ἀριστοτέλους ὡς πηδάλιόν φησι τοῦ διωάμει νοῦ πεφυκόμενον, ἵνα καὶ τὸ ἄγραφον ὡς ἐν νῷ θεωρῆται, ἔχοντι μὴ κατ' ἕσιαν τὰ ἄδηλα, καὶ τέλεια ἔχοντι, ἀλλὰ δι' τοῦ πρώτου τῷ τελεσμένῳ, καὶ ἐντελεχείᾳ γραφομένῳ. τὸ γὰρ ἀμίγεστον ἡ ἀνωμίκτου, ἐν τελειότητος ἐκεῖθεν διωάμει νοῦς, ὡς ἡβῇ ὑπόβασιν μὴ ἐν μετὰ τινος ἱστορικὸν, ἀλλ' ἐγγραφόμενον ἐφ' ἑαυτοῦ εἰς τὴν ἀπ' τοῦ πρώτου τῷ ἀμίγεστον τελειότητα. τοιοῦτον γὰρ τὸ νοερὸν διωάμει· ἐντελεχείᾳ ἢ δὲ ἐν πρὶν νοερὰ, τοτὲ μὲν ἐκ ἀμιγεστῶς, δὲ ἀνωμίκτως, πρὶν ὑπὸ τοῦ πρώτου τελεωθῆναι. τὸ δὲ πρὶν, εἰ ἡ ὧδε ἡ ψυχῆς, ἀλλ' ὅτι γε ὧδε τοῦ μιγεχομένου τῷ χρονικῶς ἀκινήτου. ἡβῇ δὲ τῆς ὕφεσιν, καὶ τὸ ἀδιανόητον χωρισμὸν, καὶ ἡβῇ τῆς αὐτῆς ἰδιότητος. ὡς γὰρ ὑφαμένου, ἡ ὡς αὐτὸς ὁ διωάμει νοῦς, οὕτω ἐντελέχεια, ἀλλ' ἡ ἔσῃ πρώτου σωάπτεται ὑπὸ ἐκείνου τελειουμένου. μᾶλλον δὲ κατ' ἐκεῖνον, ἑαυτὸν τελεῖν. Ἐπὶ δὲ τούτοις ἐκδέμενος τὰ Ἀριστοτέλης, ἐν οἷς ἐκεῖνος τὰ χωριστὰ καὶ τὰ ἄϋλα εἰς ταυτὸν ἄγει ἔσῃ νῷ, ἐν ᾗ τοῖς ἐνύλοις διωάμει ἐνεργείᾳ ἔστιν ἤδη νοερὰ, καὶ τούτοις μὴ ἐνυπάρχειν τὸν νοῦν· ἐπιεικέστερόν τε τὰ εἰρημένα, καὶ ἐπαποδεῖ τινά. ἵνα δὲν καὶ τούτων σαφέστερον ἀντιλαβώμεθα, τὸ Ἀριστοτέλους ἡμῖν πεφροντισμένον, ὡς οἷόν τε διὰ-

ἔχα-

βραχέων. ἐπειδὴ ἡ φησίν, τὰ μὲν ὕδωρ ἐν ὕλῃ, τὰ δ' ἄνευ ὕλης, ὁποῖα δὲ ἀσώματα καὶ χωριστὰ οὐσίαι. ἐν μὲν οὖν τοῖς χωριστοῖς ταυτὸν ὄν τὸ νοοῦν, καὶ τὸ νοούμενον. ὅτε γὰρ νοῦς, μὴ ἔξω ἐστὶ τοῦ νοήματος, ἀλλ' ἐν αὐτῷ μένων, νοεῖ τὰ πράγματα· διὸ ὁ αὐτὸς τοῖς νοητοῖς. τὰ τε ἄυλα ταῦτα ἀμιγῆ ὄντα, καὶ ζωῆς καὶ γνώσεως πλήρη, νοερὰ τυγχάνει ὄντα. ἐπεὶ καὶ τὰ μὲν αἰσθητὰ ἀφ' ὧν ἡ ὑλικὴ ἀφαίρεσις, ἑτέροις ὕδωρ αἰσθητά, ἑαυτοῖς δ' οὐκ ἀμῶς. τὰ δὲ ἄυλα, νοητὰ ὄντα, καὶ ταῦτα τῷ αἰσθητῷ δυνάμει, ὅσον μὴ διαπάθειαν ἐκ τοῦ νοεῖν τοῦ, μὴ δὲ ἐξωθεν τελειοῦσι, ἀλλὰ τελείως ἀφ' ἑαυτῶν ὄντα νοητά. διὸ καὶ νοοῦντα, ἐπεὶ ἀμέριστα ὄντα, ἀμερίστως καὶ ὅσῳ νοοῦντι ἄνωθεν, καὶ ὅλα δι' ὅλων ὄντα νοητά, ὅλα δι' ὅλων ἄνω ὅσῳ νῷ. οὐ γὰρ συμβεβηκὸς, ἀλλὰ κατ' οὐσίαν ὄντα νοητά, καὶ τέλεια ὄντα κατ' οὐσίαν. καὶ ἁπλᾶ ὅσῳ καὶ τέλεια ὅσῳ τοῦ οἰκείαν οὐσίαν νοητὰ εἶναι αὐτά· καὶ νοοῦντα τὰ αὐτά, ἵνα καθ' ἑαυτὰ ἢ νοητά τι, καὶ τέλεια νοητά. ὁ δὲ Ἀριστοτέλης, οὐ λέγει ἀφ' ὧν ἡ ὑδιτήμης ὑπέμνησεν, ὅτι ἐν τοῖς χωριστοῖς ταυτὸν τὸ νοοῦν καὶ τὸ νοούμενον. ἡ γὰρ ὑδιτήμη ἡ θεωρητική, φησί, καὶ τὸ ὕτως ὑδιτὸν, ταυτὸν ὄν. τετύφλωται γὰρ ἡ ὑδιτήμη καί τοι ἔξω τοῦ ὅλως ἀφῃρημένη, ἐν ἑαυτῇ δὲ μένουσα, καὶ ἔσω ἐνεργοῦσα, ἅμως θεωρητικὴ τῶν πραγμάτων τυγχάνει οὖσα. καὶ τὸ ὕτως ὑδιτὸν, ταυτὸν ὄν. ἐπεὶ γὰρ ὑδιτὰ φαμὲν, καὶ τὰ ὑγρὰ, καὶ τὰ ἀφαιρέσεως, οὐχ ὡς συσοίχως αὐτὰ ἡ ὑδιτήμης θεωροῦσα, ἀλλ' ὡς ἀφ' ἁπλοῦν τῶν ἐν αὐτῇ λεγομένων. πῶς ταῦτα αὐτοσχεδίασεν, τὸ οὕτως ἐπισκήπτει φησί, τετύφλωται τὸ συσοίχως ὑδιτὸν, τοιοῦτον δὲ τὸ αἰσθητὸν, καὶ ἐν αὐτῇ τῇ ψυχῇ. ὅσον δὲ ταυτὸν ἡ ὑδιτήμης. ἄδηλον μὲν γὰρ καὶ ὑδὲ ἡ αἰσθήσεως ἔρχεται, ὡς ἐκ ἄλλως ὑδιτειλεῖται ἡ γνῶσις, εἰ μὴ εἰς ταὐτὸν ἡ κατ' ἐνέργειαν ἔλθοι γνῶσις τῇ κατ' ἐνέργειαν γνωσῷ. ὥστε καὶ ἡ κατ' ἐνέργειαν ὑδιτήμη, ἡ αὐτὴ ἡ κατ' ἐνέργειαν ὑδιτὴ ἡ. ἀλλ' ἡ διαφορὰ, ὅτι μὲ ἔξωθεν ἦκεν, μὴ δὲ ἔξω λείπουσι τὸ παθητικὸν εἶδος γνωσόν, ὡς ὑδὲ ἡ αἰσθήσεως. εἰ δ' ὃν ἡ ὑδιτήμη καὶ τὸ ὑδιτὸν ταυτὸν, μᾶλλον δὲ τὸ νοεῖν καὶ τὸ νοούμενον ἅπαντα, διὸ καὶ αὐτοῦ ἐν μέσῳ ὡς ζητήσεως καὶ σκέψεως ἄξιον ἐπεσημήναντο. τί δ' ἡ ποτε μὲ ἀεὶ νοοῦμεν, εἴγε ἐν ἡμῖν καὶ τὸ νοεῖν καὶ τὸ νοούμενον; ταῦτα γὰρ ἄμφω· πόθεν τοῦτ' ἐφάνομεν τὸν δυνατὸν ἡμῖν τρόπον ὑπεσκεψάμενοι. ἐν μὲν οὖν τοῖς χωριστοῖς, ταυτὸν (ὡς εἴρηται) τὸ νοεῖν καὶ τὸ νοούμενον. ἐν δὲ τοῖς μετὰ ὕλης, δυνάμει ἕκαστον τῶν νοητῶν ὄν. τὰ γὰρ ἄυλα, ἅ καθ' αὑτὰ νοητὰ ὄν, τὰ δὲ ἡ οὐσίαν, τὰ δὲ συσοίχως ὄντα νῷ. πῶς ἂν δυνάμει λέγοιτο; εἰ γὰρ δυνάμει, καὶ ἐνεργείᾳ ποτὲ ἔσται νοητά. ἢ ἔσται μὲν, ἀλλ' ὁ συσοίχως. ἡ δὲ τὰ ἐν ὕλῃ ἐν ὕλῃ αἰτία. καὶ ἐπειδὴ ἡ αὖ ἡ δι' αὐτοῦ τοῖς αἰτίοις ἰδιότητος, καὶ αὐτὰ λέγεται νοητὰ δυνάμει δὲ, ὅτι ἀδιαιρέτως ὄντα νοητὰ· ἡ δὲ τὰ ἐν ὕλῃ ἀδιαιρέτως αἰτία, ἀλλ' οὐκ ἐαυτοῖς ὁ γὰρ ἑαυτὰ νοᾶ. διὸ καὶ ἐπάγει· ὥστε ἐκεῖνος μὴ οὐκ ὑπάρχει ὁ νοῦς, τοῖς ὑγρὸς λέγω. διό τι μὲ ἑαυτοῖς δι' τὰ νοητὰ· ἐπειδὴ ταῦτα μὲν ὑγρὸς, ἄυλος δὲ ὁ νοῦς. ἄνευ γὰρ ὕλης φησί, δυνάμεως ὁ νοῦς τῶν τοιούτων. ὧν τὸ μὲν ἄνευ ὕλης, τὸ ἄνυλον δηλοῖ τοῦ νοῦ. δυνάμεως δὲ ὁ νοῦς τῶν ὑγρὸς, ἃ ὡς αἰτία τῶν ἐνεργειῶν· ὅτω γὰρ ὁ Πλάτωνος. ἃ ὡς μὲ συσοίχως, ἀλλὰ ἀφαιρέσεως αὐτὰ θεωρῶν, διὸ δι' αἰτίας. ἃ ὁ δυνάμει νοῦς, δυνάμεως καὶ τῶν τοιούτων, ὡς καὶ ταῦτα ἐν τοῦ ἀδιαιρέτου πλείοσιν νοῶν. τοῖς μὲν οὖν ὑγρὸς οὐκ ὑπάρχει ὁ νοῦς· ἐκεῖνος δὲ τὸν νοητὸν ὑπάρξει. ἐῶν δὲ ἀφορῶν ὁ Θεόφραστος, ἐπάγει· ἀλλ' ὅταν γένηται, καὶ νοῇ, δ' ἄλλο ὅτι ταῦτα ἔξει, τὰ δὲ νοητὰ ἀεὶ, ἔσθ' ἡ ὑδιτήμη ἡ θεωρητικὴ, ταυτὸ τοῖς πράγμασιν. αὖτη δὲ, ἡ κατ' ἐνέργειαν δ' πλείστη. μνεμονικωτάτη γὰρ ἐν νῷ φησί, τὰ μὲν νοητὰ, τετύφλωται τὰ ἄυλα, ἀεὶ ὑπάρχει· ἁπλᾶ κατ' οὐσίαν αὐτοῖς σωίζει. καὶ δὴ, ὅσθ' τὰ νοητὰ· τὰ δὲ ὑγρὰ, ὅταν νοηθῇ, καὶ αὐτὰ ἐν νῷ ὑπάρξει, οὐχ ὡς δυσοίχως αὐτοῦ νοηθησόμενα· διὰ ποτε γὰρ τὰ ὑγρὰ ἐν νῷ ἄυλα ὄντι· ἀλλ' ὅταν ὁ νοῦς τὰ ἐν αὐτοῦ, μὴ ὡς αὐτὰ μόνον, ἀλλὰ καὶ ὡς ἄτια τῶν ὑγρῶν γινώσκῃ, τότε καὶ ἐν νῷ ὑπάρξει τὰ ὑγρὰ, ἐν τοῦ αἰτίαν. Ταῦτα δ' ἡ πόθεν μὲν τὸ ἐνεργείᾳ, ἐκ ἂν φαίλιν εἰρῆσθαι νῦν. ἐ γὰρ δυνάμεις ἐκεῖνο, διὰ δὲ τὸ ὅταν γένηται.

ΤΕΛΟΣ.

Ἐτυπώθη ἐν Βασιλείᾳ, ἀναλώμασι καὶ ὠφελείᾳ [redacted], ἔτει ἀπὸ θεοῦ ἐνσάρκου οἰκονομίας τοῦ ἐνεὸς ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, χιλιοστῷ πεντακοσιοστῷ πεντηκοστῷ πρώτῳ, μαμακτηριῶνος δ' ὀγδόῃ.